Annuaire statistique des Pays-Bas

Netherlands. Centrale Commissie voor ...

Digitized by Google

HA1381
.A3
1891-1896

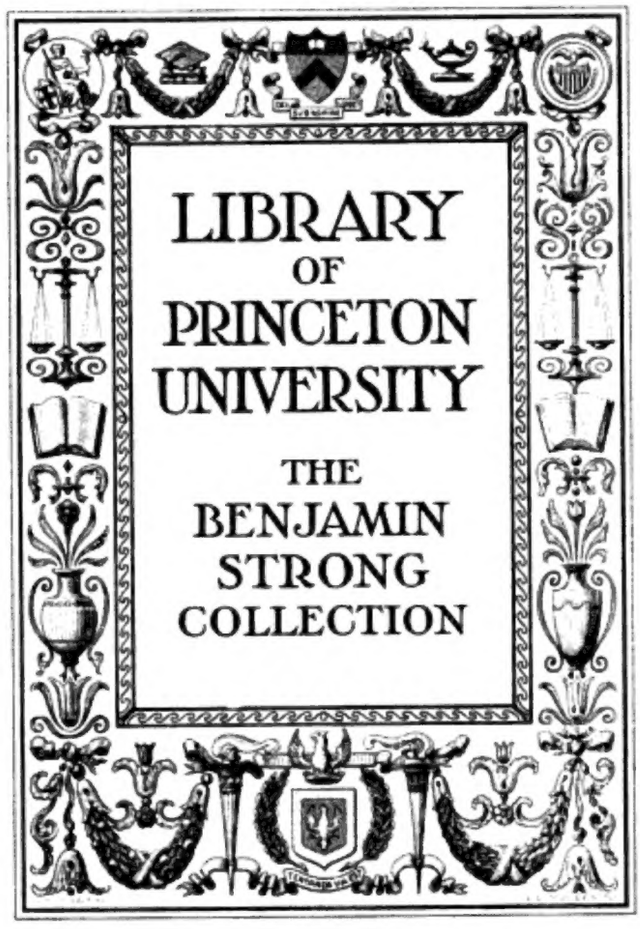

Digitized by Google

Digitized by Google

JAARCIJFERS

uitgegeven door de Centrale Commissie voor de Statistiek.

KOLONIËN.

1891 en vorige Jaren.

Annuaire Statistique des Pays-Bas

publié par la Commission Centrale de Statistique.

COLONIES.

1891 et années antérieures.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Netherlands (Kingdom, 1815-) Centraal bureau voor de statistiek.

JAARCIJFERS

uitgegeven door de Centrale Commissie voor de Statistiek.

KOLONIËN.

1891

en vorige jaren.

ANNUAIRE STATISTIQUE DES PAYS-BAS

Publié par la Commission Centrale de Statistique.

COLONIES

1891.

et années antérieures.

's GRAVENHAGE 1893.

Digitized by Google

Digitized by Google

Voorbericht.

De Centrale Commissie voor de Statistiek, ingesteld bij Koninklijk Besluit van 6 October 1892, Stbl. n° 232, besloot in hare eerste vergadering tot voortzetting van de uitgave der Jaarcijfers voor Nederland en zijne Koloniën, welke tot dusver geschiedde door het met 1° Januari 1893 opgeheven Statistisch Instituut der Vereeniging voor de Statistiek in Nederland.

De Koloniale Jaarcijfers over 1891 en vorige jaren, welke ingevolge dit besluit thans het licht zien, zijn met gebruikmaking van de nieuwste bronnen en behoudens enkele wijzigingen van ondergeschikten aard, op geheel dezelfde wijze bewerkt als die, vroeger door het Statistisch Instituut uitgegeven.

Slechts werd aan het Register gemakshalve een alphabetisch register der verschillende tabellen toegevoegd.

Namens de Centrale Commissie voor de Statistiek,

W. A. VAN VERSCHUER,
Voorzitter.

C. A. VERRIJN STUART,
Secretaris.

695102

Digitized by Google

Digitized by Google

REGISTER.

Registre.

A. OOST-INDIE. Indes Orientales.

N°. Pag.

I. Grondgebied. *Territoire.*

I. Oppervlakte van Nederlandsch-Indië in □ geographische mijlen 1
Superficie des Indes Néerlandaises en lieues carrées géographiques.
A. Java en Madoera. *Java et Madoura.* 1
B. Buitenbezittingen. *Autres possessions.* 1

II. Bevolking. *Population.*

I. Hoofdbestanddeelen der bevolking van Nederlandsch-Indië in 1891 (met uitzondering van het personeel van leger en vloot) 2
Population des Indes Néerlandaises en 1891. (A l'exception du personnel de l'armée et de la flotte.)
A. Java en Madoera. *Java et Madoura.* 2
B. Buitenbezittingen. *Autres possessions.* 3
II. Dichtheid der inlandsche bevolking op Java en Madoera 4
Population indigène relative de Java et de Madoura.
III. Getalsterkte der bevolking van Nederlandsch-Indië uitgezonderd de inlanders sedert 1860 4
Population non-indigène des Indes Néerlandaises depuis 1860.
IV. Getalsterkte der inlandsche bevolking van Java en Madoera sedert 1880 5
Population indigène de Java et Madoura depuis 1880.
V. Getalsterkte der europeesche bevolking in de groote steden sedert ult° 1883 5
Population européenne des grandes villes, depuis 1883 (fin de chaque année).
VI. Zielental der europeesche en met deze gelijkgestelde bevolking van Nederlandsch-Indië naar de voornaamste nationaliteiten 5
Population européenne et assimilée des Indes Néerlandaises, par nationalités principales.
VII. Indeeling der europeesche en met deze gelijkgestelde bevolking naar de beroepen en bedrijven in 1890 6
Répartition de la population par emplois et métiers 1890.
A. Java en Madoera. *Java et Madoura.* 6
B. Buitenbezittingen. *Autres possessions.* 6
VIII. Getal Christenen onder de inlanders en vreemde oosterlingen 7
Chrétiens parmi les indigènes et étrangers orientaux.
A. Java en Madoera. *Java et Madoura.* 7
B. Buitenbezitingen. *Autres possessions.* 7
IX. Aantal der op Java en Madoera voor eigen rekening eenigen handel en industrieel bedrijf uitoefenende inlanders, Chineezen en andere vreemde oosterlingen, verdeeld naar het inkomen volgens de uitkomsten der bedrijfsbelasting 8-9
Négociants et industriels indigènes et assimilés à Java et Madoura, répartis selon les revenus d'après les resultats de l'impôt.
X. Aantal der voor eigen rekening eenigen handel en industrieel bedrijf uitoefenende Chineezen in de Buitenbezittingen, gerangschikt naar gewesten en inkomen volgens de uitkomsten der bedrijfsbelasting 8-9
Négociants et industriels Chinois dans les possessions hors J. et M. répartis selon les revenus d'après les résultats de l'impôt.

Verklaring der teekens:	*Significations des figures:*
† beteekent 0.	— *signifie* 0.
* „ de opgaven ontbreken.	* „ *les données font défaut.*
„ de opgaven zijn onvolledig.	† „ *les données sont incomplètes.*

Digitized by Google

N°. Pag.
XI. Loop der europeesche en gelijkgestelde bevolking sedert 1885 10
Mouvement de la population européenne et assimilée depuis 1885.
Sterfte naar den leeftijd, onder de europeesche en gelijkgestelde in Indië geborenen ... 10
Décès d'Européens et assimilés, nés dans la colonie, par classes d'âge.

III. Voorziening in de sanitaire en geestelijke behoeften der bevolking.

Service médical, enseignement, Culte.

I. GENEESKUNDIGE DIENST. *Service médical.*

1. Aantal geneesheeren gedurende 1891. *Nombre de médecins* 11
2. Koepokinenting. *Vaccination* 11
3. Krankzinnigen-verpleging. *Traitement des aliénés* 12

II. ONDERWIJS. *Enseignement.*

A. Onderwijs voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden 13
Enseignement pour Européens et assimilés.
I. Middelbaar onderwijs. *Enseignement moyen* 13
1. Getal scholen en leerlingen 1879—1891. *Nombre des écoles et des élèves* 13
2. Aantal leerlingen van het gymnasium Willem III, sedert de stichting 13
Lycée Guillaume III. Nombre des élèves depuis sa fondation.
3. Verdeeling der leerlingen aan de Hoogere Burgerscholen voor jongens in de verschillende studiejaren 14
Classification, dans les différents cours, des élèves aux écoles moyennes supérieures pour garçons.
4. Eindexamens. *Examen final* 14
5. Inrichting voor de Indische taal-, land- en volkenkunde te Batavia (Afd. B van het gymnasium Willem III) 14
Institution pour les langues, la géographie et l'ethnographie des Indes Néerlandaises. (Division B. du Lycée Guillaume III.)
6. Hoogere Burgerschool met driejarigen cursus voor meisjes te Batavia 15
Ecole moyenne de jeunes filles à Batavia.
7. Burger-avondschool te Soerabaja. *Ecole moyenne du soir, Soerabaja* 15
8. Kosten van het middelbaar onderwijs. *Frais de l'enseignement moyen* 15
II. Lager onderwijs 16
Enseignement primaire.
1. Getal en aard der scholen op ult° December 1891 16
Nombre et genre des écoles à la fin de 1891.
2. Openbare scholen. *Ecoles publiques* 17
3. Bijzondere scholen. *Ecoles libres* 18
4. Gouvernements-normaalschool te Batavia 19
Ecole normale du Gouvernement à Batavia.
5. Uitslag der acte-examens. *Examen pour le personnel enseignant* 19
6. Kosten van het openbaar lager onderwijs van 1865 tot en met 1891 19
Frais de l'enseignement primaire 1865/1891.
B. Onderwijs voor inlanders 20
Enseignement pour les indigènes.
I. Kweekscholen voor inlandsche onderwijzers 20
Ecoles normales pour la formation d'instituteurs pour les indigènes.
1. Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant* 20
2. Eindexamens. *Candidats à l'examen final* 21
II. Scholen voor zonen van inlandsche hoofden en andere aanzienlijke inlanders 21
Ecoles pour les fils des chefs et notables indigènes.
III. Lagere scholen. *Ecoles primaires* 22
1. Aantal scholen en leerlingen. *Nombre des écoles et des élèves* 22
A. Java en Madura. *Java et Madoura* 22
B. Buitenbezittingen. *Autres possessions* 22
2. Particuliere scholen. *Ecoles libres* 23
a. Gesubsidiëerde scholen. *Ecoles subventionnées* 23
b. Niet gesubsidiëerde scholen. *Ecoles non subventionnées* 23
3. Uitgekeerde subsidiën 1878—1891. *Montant des subsides* 24
4. Kosten van het onderwijs voor inl. *Frais de l'enseignement pour les indigènes* 24
5. Personeel aan de Gouvernementsscholen voor inlanders 24
Personnel attaché aux écoles publiques pour indigènes.

Verklaring der teekens:
— beteekent 0.
* „ de opgaven ontbreken.
† „ de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:
— *signifie* 0.
* „ *les données font défaut.*
† „ *les données sont incomplètes.*

Digitized by Google

N°. Pag.

C. Scholen voor vreemde oosterlingen ult. 1890 en 1891 25
Écoles pour orientaux étrangers.

D. Mahomedaansche geestelijke scholen. *Écoles des prêtres mahométans*..... 25

III. EEREDIENST. *Culte.*

1. Bediening der Christen-gemeenten in Ned.-Indië 26
Ecclésiastiques desservant les communes Chrétiennes.
2. Zendelingen in Ned.-Indië. *Missionnaires et missions* 27
3. Gewestelijk overzicht van de vertrokken, te Djeddah aangekomen en teruggekeerde bedevaartgangers 28-29
Aperçu par provinces des pélerins partis, arrivés à Djeddah et revenus.
4. Getal met passen naar Mekka vertrokken en teruggekeerde bedevaartgangers gedurende het tijdperk van 1875—1891 *Nombre des pélerins pendant les années* 1875—1891..... 30
5. Getal Hadji's onder de inlanders aanwezig op ult. 1875 en 1891. 30
Nombre des hadjis (Indigènes ayant fait le pélérinage de la Meque).

IV. Landbouw en Nijverheid. *Agriculture et industrie.*

A. LANDBOUW VOOR EIGEN REKENING DER BEVOLKING IN DE GOUVERNEMENTSLANDEN VAN JAVA EN MADOERA.

Cultures à Java et Madoura pour compte des indigènes.

I. Totaal bouwgronden door de bevolking ontgonnen en bestemd voor geregelde cultuur. 31
Total terrains en culture indigène.
II. Totaal der beplante bouwgronden. *Total des terres cultivées*..... 31
III. Getalsterkte van den veestapel sedert ult. Dec. 1880..... 31
Têtes de bétail depuis le 31 *Décembre* 1880.
IV. Gewestelijk overzicht van de uitgestrektheid der geslaagde velden, die blijkens tabel II met padi of andere gewassen zijn beplant geweest..... 32
Répartition par provinces des rizières arrosées et sèches, dont la culture a réussi.

B. LANDBOUW VOOR REKENING VAN HET GOUVERNEMENT EN DE PARTICULIEREN 33

Agriculture pour compte du Gouvernement et des particuliers.

I. Bouwgronden gebezigd voor den landbouw in het jaar 1891 33
Terres en culture, 1891.
II. Uitgestrektheid der gronden in de laatste acht jaren door inlanders verhuurd aan landbouw-industriëelen, met opgaaf van de cultuur die daarop gedreven wordt..... 34
Superficie des terrains cédés en bail par les indigènes aux non-indigènes, avec l'indication des cultures sur ces terrains.
III. Totaal gronden op Java in huur of erfpacht afgestaan ult. 1891, verdeeld naar gewesten en soort der ondernemers 34
Total terres cédées en bail ou emphytéose ult. 1891 (*Java*), *par provinces et par caractères des cessionaires.*
IV. Aantal en uitgestrektheid der landen op Java aan particulieren in eigendom afgestaan, verdeeld naar gewesten en nationaliteit der eigenaren 35
Nombre et étendue des domaines particuliers à Java, par provinces et par nationalités des propriétaires.
V. Suikercultuur op Java. *Culture du sucre à Java*..... 35
1. Overgang der suikercultuur van Gouvernements- in vrije cultuur 35
Transition de la culture du Gouvt. à la culture libre.
2. Ontwikkeling der vrije suikercultuur (op contracten met de bevolking berustende) 35
Développement de la culture du sucre par entrepreneurs sous libre contrat avec l'indigène.
3. Suikerproductie (in picols) van 1891 verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen met de totalen der gewestelijke productie van de vier vorige jaren. *Sucres produits (picols) par provinces*..... 36
VI. Koffiecultuur van Nederlandsch-Indië. *Culture du café dans les Indes Néerlandaises* ... 37
1. Koffieproductie (in picols) van 1891, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen met de totalen der vorige jaren 37
Cafés produits (picols), par provinces.
2. Koffieproductie (in picols) in Nederl.-Indië sedert 1854 38
Production de café (picols) dans les Indes Néerland. depuis 1854.
VII. Kinaproductie van Nederl.-Indië, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen. . 39
Production de quinquina, par provinces.

Verklaring der teekens:		*Significations des figures:*	
— beteekent 0.		— *signifie* 0.	
* „ de opgaven ontbreken.		* „ *les données font défaut.*	
† „ de opgaven zijn onvolledig.		† „ *les données sont incomplètes.*	

Digitized by Google

N°. Pag.

VIII. Tabakscultuur in Nederl.-Indië. *Culture du tabac dans les Indes Néerlandaises* 39
1. Tabaksproductie (in K.G.) van 1891, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen. *Kilogrammes de tabac produits, par provinces.* 39
2. Tabaksproductie van Java in de jaren 1882—1891 40
Production de tabac à Java, 1882—1891.
3. Tabaksproductie van Sumatra's Oostkust in de jaren 1882—1891 40
Production de tabac à Sumatra, 1882—1891.

IX. Theeproductie van Java, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen 41
Production du thé à Java, par provinces.

X. Productie van indigo op Java, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen ... 41
Production d'indigo à Java, par provinces.

XI. Productie van muskaatnoten en foelie, verdeeld over gewesten en aard der productie . 42
Production de noix de muscade et de macis, par provinces.

XII. Tinproductie van Nederlandsch-Indië. *Production d'étain* 42
1. Banka 42
2. Billiton 42

XIII. Houtkap op Java. *Abattage de bois, Java* 43

C. NIJVERHEID. *Industrie.*

I. Overzicht van de belangrijkste nijverheids-inrichtingen in 1891 43
Établissements d'industrie.

II. Overzicht van het aantal stoomketels, toebehoorende aan particulieren in Ned.-Indië.. 44
Aperçu des chaudières à vapeur appartenant à des particuliers dans les Indes Néerl.
1. Algemeen overzicht. *Aperçu général* 44
2. Stoomketels, bij de nijverheid in gebruik 44
Chaudières affectées à l'industrie.

III. Werkloonen voor ambachtslieden en koelies in het algemeen 45
Salaires des ouvriers et coolies.

V. Handel en Scheepvaart. *Commerce et navigation.*

A. HANDEL. *Commerce.*

I. Overzicht der waarde van den algemeenen goederen- en speciën- in- en uitvoer, zoowel voor Gouvernements- als voor particuliere rekening 46
Valeur des articles et des monnaies importés et exportés pour le compte du Gouvernement et pour le compte des particuliers.

II. Overzicht van het aandeel van Java en Madoera en de Buitenbezittingen afzonderlijk, in de waarde van den algemeenen in- en uitvoer voor particuliere rekening 47
Part de Java et Madoura et des autres possessions au total de la valeur des imports et des exports pour le compte des particuliers.

III. Algemeene invoer van goederen door particulieren in Ned.-Indië, naar de landen van herkomst 47
Marchandises importées aux Indes Néerlandaises pour le compte des particuliers, par pays de provenance aux Indes Néerlandaises.

IV. Invoer door particulieren van eenige voorname handelsartikelen in Ned.-Indië, en aandeel van Nederland daarin 48-49
Importations par particuliers aux Indes Néerlandaises des principales marchandises, avec spécification des provenances des Pays-Bas.

V. Invoer tot verbruik van eenige voorname handelsartikelen in Java 48-49
Importations à Java de quelques articles importants (comm. spécial).

VI. Uitvoer der voornaamste handelsartikelen. *Exportations des principales marchandises* .. 50-51
1. Uitvoer uit geheel Nederlandsch-Indië en uit Java en Madoera afzonderlijk .. 50-51
Exportations totales des Colonies, et de Java et Madoura séparément.
a. Uitgeklaarde hoeveelheden volgens de officieele statistiek 50-51
Exportations (d'après la Statistique officielle.)
b. Uitgevoerde hoeveelheden uit Java (volgens de marktberichten der Handelsvereeniging te Batavia) met aantooning van de bestemming der uitvoeren van 1892 50-51
Exportation de Java par destinations (d'après les bulletins du marché).
2. Uitvoeren van Padang, naar landen van bestemming 52
Exportations de Padang, par destinations.
3. Uitvoeren van Makassar, naar landen van bestemming 53
Exportations de Macassar, par destinations.
4. Invoer uit, en uitvoer naar Nederland van zilveren munt 53
Importations et exportations de monnaies argent (commerce avec les Pays-Bas.)

Verklaring der teekens:	*Significations des figures:*
— beteekent 0.	— *signifie* 0.
* „ de opgaven ontbreken	* „ *les données font défaut.*
† „ de opgaven zijn onvolledig.	† „ *les données sont incomplètes.*

Digitized by Google

N°. Pag.

VII. Overzicht van de bestemming der van Java uitgevoerde suiker sedert het oogstjaar (1 Juli—30 Juni) 1879/80. *Sucres exportés de Java, par destinations.* 54

VIII. Overzicht van de bestemming van de uit Java in het Kanaal en de Middellandsche zee voor orders aangekomen ladingen suiker, 1880/92 55
Aperçu des destinations définitives des cargaisons de sucre déclarées à la sortie de Java en destination de „la Manche" ou de „la Méditerranée pour ordres ultérieurs."

IX. Overzicht van de verdeeling der van Nederlandsch-Indië uitgevoerde koffie over landen van bestemming. *Cafés exportés des Indes, par pays de destination.* 55

X. Verscheping van koffie naar Java. *Cafés importés à Java.* 56

XI. Overzicht van de oogsten en van de opbrengst van Java- en Sumatra-tabak, aangebracht op de Nederlandsche markt gedurende de jaren 1865—1891 56
Quantité et valeur des tabacs importés aux Pays-Bas de Java et de Sumatra.

XII. Handel van Nederlandsch-Indië met China, Pinang, Singapore 57
Commerce des Indes Néerlandaises avec la Chine, Pinang et Singapour.
1. In- en uitvoerhandel tusschen China en Java 57
Commerce entre la Chine et Java.
2. Handel tusschen Pinang en Nederlandsch-Indië 57
Commerce des Indes Néerl. avec Pinang.
3. Invoer van de voornaamste artikelen uit Atjeh te Pinang 57
Importation des articles principaux d'Atjeh à Pinang.
4. Handel tusschen Nederlandsch-Indië en Singapore 57
Commerce des Indes Néerl. avec Singapour.
5. Aandeel van de verschillende gedeelten van Nederlandsch-Indië in den in- en uitvoer van Singapore 57
Part des différentes parties des Indes Néerl. dans l'importation et exportation de Singapour.

XIII. Prijzen 58
Prix.
1. Loop der prijzen van eenige artikelen van invoer 58
Prix de quelques articles importés.
2. Loop der prijzen in Java van eenige artikelen van uitvoer 59
Prix à Java de quelques articles exportés.
3. Middenprijzen (bruto) per picol, voor Gouv. producten betaald 60
Prix moyens (bruts) des produits des cultures du Gouvt. (p. picol).
4. Loop der prijzen op Java van arak en tin 60
Prix à Java de l'Arak et de l'Étain.
5. Loop der prijzen op Java van metalen en petroleum in de laatste vijf jaren . 60
Prix à Java des métaux et du pétrole.

B. SCHEEPVAART. *Navigation.*

I. Overzicht der Nederlandsch-Indische koopvaardijvloot 61
Tableau de la marine marchande des Indes Néerlandaises.

II. Verdeeling over stoom- en zeilschepen van de koffievrachten, uitgevoerd van Nederl.-Indië naar landen daarbuiten gelegen 61
Affrétements de café exportés des colonies aux pays en dehors, par catégories de navires.

III. Scheepvaartverkeer der voornaamste havens van Java met landen buiten Nederlandsch-Indië. *Navigation entre les principaux ports des colonies et l'extérieur.* 62

IV. Aandeel der verschillende vlaggen in het scheepvaartverkeer van het buitenland met Nederlandsch-Indië 63
Part des princ. pavillons au mouvement de la navigation aux Indes Néerl.

VI. Verkeersmiddelen.

Moyens et voies d'échange et de transport.

A. MUNT- EN BANKWEZEN. SPAARBANKEN.

Monnaies, institutions de crédit. Caisses d'épargne.

I. Wisselkoersen. *Change.* 64

II. Javasche Bank. *Banque de Java.* 65
1. Opereerend kapitaal der Bank. *Capital en opération.* 65
2. Disconteeringen bij de versch. kantoren der Javasche Bank 65
Escomptes des divers établiss. de la Banque.
3. Nieuwe beleeningen naar den aard der onderpanden 65
Prêts nouveaux, par nature des nantissements.

Verklaring der teekens:	*Significations des figures:*
— beteekent 0.	— *signifie* 0.
* „ de opgaven ontbreken.	* „ *les données font défaut.*
† „ de opgaven zijn onvolledig.	† „ *les données sont incomplètes.*

Digitized by Google

N° Pag.

4. Metaalvoorraad, bankbiljetten in omloop en atgitte van assignatiën bij de verschillende kantoren der Bank *Encaisse métallique billets en circulation et assignations aux divers établissements de la Banque* 66
5. Koersen der bankactiën. *Cotes des actions de la Banque* 66

III. Spaarbanken. *Caisses d'épargne* 67
1. Aantal inleggers, benevens saldo per inlegger op het einde van elk jaar bij de vijf spaarbanken. *Nombre des livrets et solde dû aux déposants fin de l'année* 67
2. De inleggers der verschillende spaarbanken met vermelding van hunnen landaard en hun saldo te goed. *Classification des déposants d'après leur montant et leurs nationalités* 68

B. SPOOR- EN TRAMWEGEN.
Voies ferrées, tramways.

I. Staats- en particuliere spoorwegen. *Chemins de fer de l'Etat et des compagnies* 69
1. Algemeen overzicht der Staats- en particuliere spoorwegen in exploitatie en van de opbrengst van het personen- en goederenvervoer 69
Kilomètres en exploitation des chemins de fer de l'Etat et des compagnies.
2. Staats-spoorwegen. *Chemins de fer de l'Etat* 69
a. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Oosterlijnen .. 69
Transport de voyageurs et de march. et recettes (réseau Est) .....
b. Reizigers en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de lijn Djokjakarta—Tjilatjap 70
Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (ligne Djokjakarta—Tjilatjap).
c. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Westerlijnen . 70
Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (réseau Ouest).
d. Bruto opbrengst der Staats-spoorwegen per dag en per kilometer 70
Recettes des chemins de fer de l'Etat par kilomètre et par jour.
3. Particuliere spoorwegen 71
Chemins de fer des compagnies.
a. Lijn Semarang—Vorstenlanden—Willem I 71
Ligne Semarang—Principautés—Willem I.
b. Lijn Batavia—Buitenzorg 72
Ligne Batavia—Buitenzorg.
c. Lijn Tegal—Balapoelang 73
d. Lijn Batavia—Meester-Cornelis—Bekassie 73
e. Lijnen in het landschap Deli. *Lignes à Deli. (Sumatra)* 73

II. Tramwegen. *Tramways* 74
1. Staats-stoomtramweg in Atjeh. *Tramway à vapeur de l'Etat à Atjeh* 74
2. Particuliere tramwegen. *Tramways des compagnies* 74
a. Stoomtramweg Semarang—Joana. *Tramway à vapeur Semarang—Joana* .. 74
b. Stoomtramweg Batavia—Meester-Cornelis 74
Tramway à vapeur Batavia—Meester-Cornelis.

C. POSTERIJEN EN TELEGRAFEN. *Postes et Télégraphes* 75

I. Tienjarig overzicht van de overgebrachte brieven enz 75
Lettres etc. transmises.
1. Binnenlandsch verkeer. *Correspondance intérieure* 75
2. Buitenlandsch verkeer. *Correspondance étrangère* 75

II. Briefkaarten, overgebracht van 1884—91. *Cartes postales transmises* 75
III. Postwissels. *Mandats-poste* 76
IV. Quitantiën. *Quittances par la poste* 76
V. Paardenposterijen. *Poste à chevaux* 76
VI. Telegrafen. *Télégraphes* 77
1. Getal kantoren, lengte der lijnen en draden 77
Nombre de bureaux, lignes et fils.
2. Exploitatie der Gouvernements-telegrafen. *Service des télégraphes* 77

D. GESUBSIDIEERDE STOOMVAARTDIENSTEN 78
Services de transport par eau subventionnés.

I. Overzicht van het getal passagiers door de Ned.-Ind. Stoomvaartmaatschappij binnen Nederlandsch-Indië vervoerd, zoowel met de uitsluitend binnen Nederlandsch-Indië als

Verklaring der teekens:
— beteekent 0.
* „ de opgaven ontbreken.
. „ de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:
— *signifie* 0.
* „ *les données font défaut.*
† „ *les données sont incomplètes.*

Digitized by Google

Pag.

met de op Australië en China varende mailbooten 78
Nombre de passagers transportés par les différents services de bateaux à vapeur de la Compagnie de navigation Indo-Néerlandaise.

II. Overzicht van de vloot der Ned. Ind. Stoomvaart-maatschappij, van de afgelegde afstanden onder en buiten contract en het totaal harer ontvangsten 78
Aperçu de la flotte de la Compagnie de navigation Indo-Néerlandaise, distances parcourues et recettes totales.

VII. Bestuursmiddelen. *Administration.*

A. AANTAL EUROPEESCHE AMBTENAREN EN INLANDSCHE HOOFDEN 79
Employés civils, européens et indigènes.

B. RECHTERLIJKE MACHT. *Pouvoir judiciaire.*

I. Rechtscolleges, rechtsgeleerden en gevangenissen in 1892 79
Tribunaux, jurisconsultes, prisons en 1892.

II. Rechters bij de verschillende rechtscolleges, voor zoover rechtsgeleerden 80
Magistrats jurisconsultes chez les différents colléges.

III. Inlandsche beklaagden op Java en Madoera wegens die misdrijven, voor welke de officieele bronnen eene vergelijking toelaten 80
Prévenus indigènes à Java et Madoera (principaux délits).

IV. Veroordeelde Europeanen sedert 1882, opgenomen in de burgerlijke gevangenissen of strafplaatsen. *Condamnés Européens présents en prison civile* 80

V. Veroordeelden in de burgerlijke gevangenissen of strafplaatsen, voor zooveel zij zich reeds op de hun aangewezen strafplaats bevonden 81
Condamnés présents en prisons et lieux de détention civils.

VI. Burgerlijke zaken 82
Causes civiles.

C. LEGER. *Armée.*

I. Overzicht van de aanwezige sterkte. *Effectif de l'armée* 83

II. De aanwezige sterkte op ult. December 1891, gesplitst naar wapens en diensten 83
L'effectif de l'armée, divisée selon la désignation des corps, à la fin de l'année 1891.
1. Officieren. *Officiers* 83
2. Onderofficieren en manschappen. *Sous-officiers et soldats* 83

III. Specificatie der verliescijfers van onderofficieren en minderen gedurende 1882/91 84
Chiffres des pertes, de sous-officiers et de soldats pendant les années 1882/91.

IV. Overzicht van de zieken en overledenen bij het leger in de jaren 1882—1891 84
Aperçu des malades et des décédés pendant les années 1882—1891.

V. Overzicht van het aantal lijders naar de voornaamste ziektevormen over de jaren 1884—1890 en verhouding tot de gemiddelde legersterkte 85
Nombre des malades par maladies.

VI. Verdeeling der zieken naar den landaard met aantooning van het percentage van zieken onder elken landaard op 100 militairen. *Nombre des malades par nationalités.* 85

VII. Overzicht van de in de jaren 1860 tot en met 1891 van Nederland naar Nederlandsch Indië uitgezonden suppletietroepen 86
Recrues expédiés des Pays-Bas aux Indes pendant les années 1860—1891.

VIII. Aanvulling in Indië van het getal onderofficieren en manschappen 87
Recrutement aux Indes.

IX. Reëngagementen van 1—6 jaren in Indië. *Réengagements de un à six ans aux Indes* .. 87

D. ZEEMACHT. *Marine* 88

I. Formatie en sterkte van de oorlogsmarine 88
Formation et effectif de la marine.

II. Overzicht van de sterkte der Gouvernements-marine op 1 Januari 1892 88
Effectif de la marine coloniale indienne au 1 Janvier 1892.

VIII. Begrooting. *Budget.*

I. Ontvangsten en uitgaven der Indische administratie, zoo in Indië als in Nederland ... 89
Recettes et dépenses de l'administration Coloniale tant aux Indes qu'en Europe.

Verklaring der teekens:	*Significations des figures:*
— beteekent 0.	— *signifie* 0.
* „ de opgaven ontbreken.	* „ *les données font défaut.*
‡ „ de opgaven zijn onvolledig.	‡ „ *les données sont incomplètes.*

Digitized by Google

N°. Pag.

II. Verzameling van de uitkomsten der diensten 1867—1891 89
Récapitulation des services 1867—1891.

III. Staat van de werkelijk gedane uitgaven van Nederlandsch Indië 90-93
Aperçu des dépenses du gouvernement des Indes Néerlandaises.

IV. Overzicht van de opbrengst der voornaamste middelen sedert 1867 94-95
Rendement des principales sources de revenu depuis 1867.

V. Opbrengst der middelen naar de verschillende rubrieken (volgens de groepeering der vorige tabel). *Recettes par groupes principaux de ressources* 96

VI. Buitenbezittingen. *Possessions hors de Java et Madoura* 97

1. Middencijfers uit de opbrengst der voornaamste belastingen en bronnen van inkomsten gedurende 1887 tot en met 1891 97
Produit moyen des princ. ressources, années 1887—1891.

VII. Producten. *Produits* 97

1. Cijns over den Gouvernements-suikerrietaanplant 97
Redevance pour plantations de canne à sucre.

2. Opbrengst van geveilde Java-, Menado- en Padangkoffie en netto-opbrengst per picol der in Nederland geveilde koffie 98
Ventes de café, recette totale et par picol.

3. Tin (Banka). Ingeleverde en verkochte hoeveelheden, kosten en winstberekening. *Etain de Banca quantités livrées et vendues, frais et gains* 98

4. Overzicht van den overvoer, de opbrengst, de veiling- en andere kosten en de verkoop-commissie van de Gouvernements-producten 98
Aperçu du transport, des recettes, des frais de la vente des produits du Gouvernement.

VIII. Belastingen. *Impôts et corvées* 99

1. Heerendiensten. *Corvées* 99

a. Heerendienstplichtigen ter beschikking van het Gouvernement, aantal betalers van het hoofdgeld en aantal werkelijk gevorderde dagdiensten ter zake van bijzondere diensten 99
Corvéables du Gouvt., exemptés moyennant la capitation de fl. 1, et nombre de journées de corvée spéciale fournies.

b. Hoofdgeld der heerendienstplichtigen en de daaruit bestreden uitgaven ten gevolge der afschaffing van diensten 99
Produit de la capitation pour le rachat des corvéables et dépenses occasionnées par l'abolition des corvées.

2. Gewestelijk tienjarig overzicht der op Java en Madoera geheven landrente 100
Impôt foncier perçu des Indigènes („landrente") à Java et Madoura.

3. Verdeeling over de verschillende gewesten van het werkelijk te heffen bedrag der in 1891 naar de bezittingen, verteringen en het inkomen geheven belastingen. 101
Total des impôts directs perçus (par provinces).

4. Bedrijfsbelasting. *Impôt sur le revenu industriel des Orientaux* 102

5. Patentrecht voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden 103
Taxe des patentes des Européens et assimilés.

6. Personeele belasting voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden en voor vreemde Oosterlingen 103
Contribution personnelle (Européens et assimilés et Orientaux étrangers).

7. Rechten van in- en uitvoer van die artikelen welke het meest tot de heffing bijdragen 104
Droits d'entrée et de sortie payés pour les principales marchandises.

8. In- en uitvoerrechten en pakhuishuur. Verdeeling van de opbrengst over de verschillende gewesten 105
Droits d'entrée et de sortie et loyers d'entrepôt, perçus dans chaque province.

9. Opbrengst van eenige voorname onverpachte middelen 105
Principaux autres droits.

IX. Monopoliën. *Monopoles* 106

1. Opiumverkoop in het klein op Java en Madoera 106
Monopole (affermé) de l'opium.

2. Uitkomsten van de opiumpacht 106
Produit de la ferme de l'opium.

3. Overzicht van de opbrengst der voornaamste verpachte kleine middelen op Java en Madoera en op de Buitenbezittingen 107
Produit des principales fermes, autres que celle de l'opium.

4. Zout. Verdeeling van het aantal verkochte picols over de verschillende verkoopsprijzen, en geldelijke opbrengst 107
Monopole du sel. Quantités vendues aux diff. prix, et produit.

X. Spoorwegen. *Voies ferrées* 108

1. Overzicht der gelden sedert 1875 in Nederland en in Indië besteed aan den

Verklaring der teekens:	*Significations des figures:*
— beteekent 0.	— *signifie 0.*
* „ de opgaven ontbreken.	* „ *les données font défaut.*
† „ de opgaven zijn onvolledig.	† „ *les données sont incomplètes.*

Digitized by Google

N°. Pag.

aanleg en de opname der Staats-spoorwegen op Java 108
Dépenses de construction des chemins de fer de l'Etat.
2. Rendement van spoorwegen, post en telegrafie 108
Voies ferrées, postes et télégraphes. Rendement.

B. WEST-INDIË. Indes Occidentales.

I. Bevolking. *Population.*

I. Sterkte der bevolking op het grondgebied der kolonie bij het einde van 1890..... 109
Chiffre de la population de toute la colonie.
A. Suriname. *Surinam* 109
B. Curaçao en onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances*..... 109
II. Vergelijkend overzicht van de getalsterkte der districts-bevolking van Suriname in de jaren 1863, 1872, 1873 en 1885—1891..... 110
Tableau comparatif du chiffre de la population des districts de Surinam pendant les années 1863, 1872, 1873 *et* 1885—1891.
III. Indeeling der bevolking van Curaçao en Onderhoorigheden naar de geboorteplaats ... 110
Population de Curaçao et dépendances par lieux de naissance.
IV. Immigratie in Suriname (Aantal aangekomen immigranten van 1 Januari 1853 tot Ult° 1891)..... 111
Nombre des immigrants pendant la période 1853—1891.
V. Getal huwelijken, geboorten en sterfgevallen 111
Mariages, Naissances et décès.
A. Suriname. *Surinam*..... 111
B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances*..... 111

II. Onderwijs. *Enseignement.*

I. Getal scholen en leerlingen..... 112
Nombre des écoles et des élèves.
A. Suriname. *Surinam* 112
B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances* 112

III. Landbouw en Nijverheid. *Agriculture et Industrie.*

I. Landbouw in Suriname..... 113
Agriculture, Surinam.
A. Uitgestrektheid der plantages en aard der arbeiders. 113
Etendue des exploitations et nature des laboureurs.
B. De voornaamste producten, hoeveelheden voortgebracht in 1880, 1885 en de laatste 4 jaren..... 113
Quantités produites.
C. De Suiker en Cacao-cultuur..... 113
Cultures du Sucre et du Cacao.
II. Veestapel. *Bétail*..... 114
A. Suriname. *Surinam*..... 114
B. Curaçao en onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances*..... 114
III. Ontginning van delfstoffen..... 114
Exploitation de minéraux.
A. Suriname. *Surinam*..... 114
1. Uitgestrektheid der voor de goud-industrie verpachte gronden..... 114
Superficie des terrains affermés pour l'exploitation des gisements aurifères.
2. Uitkomsten der goud-industrie 115
Résultats de l'exploitation des gisements aurifères.
B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances*..... 115
1. Ontginning der phosphorzure kalklagen..... 115
Exploitation du phosphate.

Verklaring der teekens:
— beteekent 0.
* „ de opgaven ontbreken.
„ de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:
— *signifie* 0.
* „ *les données font défaut.*
† „ *les données sont incomplètes*

Digitized by Google

N°. Pag

IV. Handel en Scheepvaart. *Commerce et Navigation.*

I. Algemeen overzicht 116
Aperçu général.
A. Waarde van den invoer tot verbruik en uitvoer uit het vrije verkeer 116
Valeur de l'importation et de l'exportation spéciale.
B. Scheepvaartbeweging 116
Navigation.
II. Uitvoeren van Curaçao en Onderhoorigheden 116
Exportations de Curaçao et des dépendances.
A. Curaçao.
B. Van andere eilanden (waarde van den uitvoer in guldens) 116
Dépendances (valeur des exportations en florins).
III. Uitvoer der voortbrengselen van den landbouw van Suriname over 1862—1891 117
Exportation des produits agricoles de Surinam.
IV. Aandeel der verschillende landen in de handels- en scheepvaartbeweging van Suriname 118
Parts des différents pays au commerce et à la navigation de Surinam.
A. Invoer. *Importation* 118
B. Uitvoer. *Exportation* 118
V. Aangekomen schepen op Curaçao naar landen van herkomst 119
Navires entrés à Curaçao, par pays de provenance.

V. Verkeersmiddelen. *Moyens d'échange et de transport.*

I. Surinaamsche Bank 119
Banque de Surinam.
A. Operatiën der Bank. *Opérations* 119
B. Voornaamste posten der balans. *Principaux éléments du bilan* . 120
II. Bank te Curaçao. *Banque à Curaçao* 120
III. Spaarbanken. *Caisses d'épargne* 121
A. Koloniale Spaarbank van Suriname 121
Caisse d'épargne coloniale de Surinam.
B. Spaar- en beleenbank op Curaçao 121
Caisse d'épargne de Curaçao.
IV. Hypotheken in Curaçao en Onderhoorigheden 121
Hypothèques en Curaçao et dépendances.
V. Koninklijke West-Indische Maildienst 122
Service de paquebots sur les Indes Occidentales.

VI. Bestuursmiddelen. *Administration.*

I. Landmacht 122
Armée.
A. Suriname. *Surinam* 122
B. Curaçao. *Curaçao* 122
II. Rechtswezen 123
Justice.
A. Suriname. *Surinam* 123
B. Curaçao en Onderhoorigheden, *Curaçao et dépendances* 123

VII. Koloniaal budget. *Budget colonial.*

I. Totaal der uitgaven en ontvangsten 124
Dépenses et recettes.
II. Overzicht van de opbrengst der voornaamste belastingen in Suriname 124
Rendement des principaux impôts (Surinam.)

Verklaring der teekens:	*Significations des figures:*
— beteekent 0.	— *signifie* 0.
* „ de opgaven ontbreken.	* „ *les données font défaut.*
† „ de opgaven zijn onvolledig.	† „ *les données sont incomplètes.*

ALPHABETISCH REGISTER.

I. Oost-Indië.

	Blz.
Acte-examens (Uitslag der)	19
Ambtenaren (Europeesche)	6, 79
Arbeidsloonen	45
Assignatiën afgegeven door de Javasche Bank	66
Bank (Javasche)	65—66
Bankactiën (Koersen der)	66
Bankbiljetten in omloop	66
Bedevaartgangers	28—30
Bedrijfsbelasting: getal aanslagen	8, 9
„ opbrengst	101, 102
Begrooting	89, 108
Belastingen (Voornaamste)	101
„ op de Buitenbezittingen	97
Beleeningen bij de Javasche Bank	65
Beroepen	6
Bestuursmiddelen	79—88
Bevolking	2—10
„ (Bestanddeelen der)	2—5
„ (Dichtheid der)	4
„ (Europeesche) in de groote steden	5
„ (Loop der)	10
„ (Europeesche) naar nationaliteiten	5
„ naar beroepen en bedrijven	6
Bouwgronden door de bevolking ontgonnen	31, 32
„ aan particulieren in eigendom afgestaan	33, 35
„ door de bevolking verhuurd	33, 34
„ door het Gouvernement in huur of erfpacht afgestaan	33, 34
„ gebezigd voor den landbouw door het gouvernement en particulieren	33
Burgeravondschool	15
Christenen onder de Inlanders en vreemde Oosterlingen	7
Cijns voor Gouvernements suikerrietaanplant	97
Disconteeringen bij de Javasche Bank	65
Dokters djawa	11
Eeredienst	26—30
„ (Protestantsche)	26
„ (Catholieke)	26
Foelie (Productie van)	42
Geboorten onder Europeanen	10
Geneesheeren	11
Geneeskundige dienst	11—12
Gevangenissen	79—81
Gymnasium	13, 14
Hadji's onder de Inlanders	30
Handel	46—60
„ met China	57
„ „ Penang	57
„ „ Singapore	57
Heerendiensten	99
Hoofdelijke belasting	97, 101
Hoofden (Inlandsche)	79
Hoogere Burgerscholen	14—15
Houtkap	43

Blz.
Huwelijken (Europeesche) 10
Indigo productie 41
Inrichting voor Indische Taal-, Land- en Volkenkunde 14
Invoerrechten ..... 48—49, 104—105
Invoer van goederen ..... 46—49
" " specie ..... 46—47, 53
Kinaproductie 39
Koepokinenting 11
Koffiecultuur ..... 37—38
Koffieladingen (Bestemming van) 55
Koffie (Opbrengst der veilingen van) 98
" (Verscheping van) naar Java 56
Koffievrachten 61
Koopvaardijvloot 61
Krankzinnigenverpleging 12
Kweekscholen voor Inlandsche onderwijzers ..... 20—21
Landbouw ..... 31—43
" voor eigen rekening der bevolking ..... 31—32
" voor rekening van het Gouvernement en de particulieren ..... 33—43
Landrente 100
Leger ..... 83—87
Mahomedaansche geestelijke scholen 25
Marine (Gouvernements-) 88
Metaalvoorraad bij de Javasche Bank 66
Middelen ..... 94—97, 99—108
" (Onverpachte) 105
" (Verpachte kleine) 107
Misdrijven door Inlanders 80
Monopoliën ..... 106—107
Munt- en Bankwezen ..... 64—66
Munt (In en uitvoer van zilveren) 53
Normaalschool (Gouvernements-) te Batavia 19
Notenmuskaat (Productie van) 42
Nijverheid ..... 43—45
Nijverheidsinrichtingen 43
Onderwijs ..... 13—25
" voor Europeanen ..... 13—19
" (Middelbaar) ..... 13—15
" (Kosten van het Middelbaar) 15
" voor Europeanen (Lager) ..... 16—19
" voor Europeanen (Kosten van het Lager) 19
" voor Inlanders ..... 20—24
" voor Inlanders (Kosten van het) 24
" voor vreemde Oosterlingen 25
Ontvangsten van de Indische administratie 89
Oorlogsmarine 88
Opium 106
Oppervlakte 1
Overschrijvingsrecht 105
Pakhuishuur 105
Patentrecht 101, 103
Personeele belasting 101, 103
Posterijen ..... 75—76
" (Rendement van) 108
Producten (Opbrengst van Gouvernements-) 98
" (Prijzen van Gouvernements-) 60
Prijzen ..... 58—60
Reengagementen in Indië 87
Rechterlijke macht ..... 79—82
Rechters 80
Rechtscolleges 79
Rechtsgeleerden 79
Scheepvaart ..... 61—63
Scheepvaartverkeer ..... 62—63
Scholen (Middelbare) ..... 13—15
" (Lagere) voor Europeanen 16
" (Openbare lagere) voor Europeanen 17
" (Bijzondere lagere) voor Europeanen 18
" voor Inlanders (Gouvernements-) 22, 24
" voor Inlanders (Particuliere) ..... 22—23
" voor zonen van Inlandsche hoofden 21
" voor vreemde Oosterlingen 25

Pag.
Scholen (Mohamedaansche) ... 25
Spaarbanken ... 67—68
Spoorwegen ... 69—73
" (Staats-) ... 69—70
" (Gelden besteed aan aanleg en opname van) ... 108
" (Rendement van) ... 108
" (Particuliere) ... 71—73
Sterfte onder de Europeanen ... 10
" onder de Europeanen naar leeftijd ... 10
" in het leger ... 84—85
Stoomketels ... 44
Stoomvaartdiensten (Gesubsidieerde) ... 78
Suikercultuur op Java ... 35—36
" (overgang der gouvernements) in vrije cultuur ... 35
" (vrije) ... 35
Suikerproductie ... 36
Suikerladingen (bestemming van) ... 54—55
Subsidie voor scholen van Inlanders ... 24
Successierecht ... 105
Suppletietroepen ... 86
Tabak (Overzicht van oogsten en opbrengst van) ... 56
Tabaksproductie ... 39—40
Telegrafen ... 77
" (Rendement van) ... 108
Theeproductie ... 41
Tin (Ingeleverde en verkochte hoeveelheden) ... 98
Tinproductie ... 42
Tramwegen ... 74
Uitgaven ... 90—93
" voor de Indische administratie ... 89
Uitvoer van goederen ... 46—47, 50—51
" van specie ... 46—47, 53
" van Makassar ... 53
" van Padang ... 52
Uitvoerrechten ... 50—51, 104—105
Veestapel ... 31
Vendurechten ... 105
Veroordeelde Europeanen ... 80
Verponding ... 101
Wisselkoersen ... 64
Zaken (Burgerlijke) ... 82
Zeemacht ... 88
Zegelrecht ... 105
Zendelingen ... 27
Ziektegevallen in het leger ... 84—85
Zout ... 107

II. West-Indie.

Bank (Surinaamsche) ... 119—120
" te Curaçao ... 120
Belastingen ... 124
Beleenbank (Spaar- en) op Curaçao ... 121
Bestuursmiddelen ... 122—123
Bevolking ... 109—111
Budget (Koloniaal) ... 124
Delfstoffen (Ontginning van) ... 114
Geboorten ... 111
Gedetineerden ... 123
Goudindustrie ... 114—115
Handel ... 116—118
Huwelijken ... 111
Hypotheken op Curaçao ... 121
Immigratie ... 111
Invoer ... 116—118
Landbouw ... 113—114
Landmacht ... 122
Maildienst (Koninklijke West-Indische) ... 122
Nijverheid ... 114—115
Onderwijs ... 112
Ontvangsten ... 124
Phosphorzure kalklagen (Ontginning van) ... 115

Blz.
Plantages (Oppervlakte der) 113
Productie 113
Rechtswezen 123
Scheepvaart ..... 116, 118—119
Spaarbanken 121
Sterfte 111
Uitgaven 124
Uitvoer ..... 116—119
Veestapel 114
Verkeersmiddelen ..... 119—122

Beteekenis der afkortingen voor de aangehaalde bronnen gebezigd.

Abréviations pour l'indication des sources employées.

B. H. 2e K.	beteekent:	Bijlagen bij de Handelingen der 2e Kamer.
	signifie	*Annéxes du Compte Rendu des séances des États Généraux.*
B. N. I.	„	Begrootingen voor Nederlandsch Oost Indië.
		Budgets pour les Indes Orientales Néerlandaises.
C. V.	„	Verzameling van Consulaire en andere berichten en verslagen.
		Rapports consulaires.
K. V.	„	Koloniale Verslagen.
		Rapports coloniaux.
M. H. B.	„	Marktberichten der Handelsvereeniging te Batavia.
		Mercuriales de la Société de Commerce à Batavia.
M. H. P.	„	Marktberichten der Handelsvereeniging te Padang.
		Mercuriales de la Société de Commerce à Padang
M. M. R.	„	Macassar-Market Reports.
		Macasser-Market Reports.
O. V. E.	„	Algemeene verslagen van den Staat van het Middelbaar en Lager Onderwijs voor Europeanen.
		Rapports concernant l' Enseignement pour les Européens.
R. A.	„	Regeerings-Almanakken voor Ned. Indië.
		Annuaire du Gouvernement des Indes Néerlandaises
S. C.	„	Staatscouranten.
		Journaux Officiels.
S. H. S.	„	Statistiek van dan handel, de scheepvaart en de in- en uitvoerrechten van Nederl. Indië.
		Statistique du Commerce et de la navigation.
S. S. I.	„	Statistiek van Sumatra- en Javatabak, door de Makelaars de Vries en Zoon.
		Statistique du tabac de Sumatra et de Java, publiée par M. M. de Vries & fils.
S. V. S. T.	„	Statistiek van het vervoer op de spoor- en tramwegen in Ned. Indië.
		Statistique du transport des chemins de fer et des tramways.
V. B. S. O.	„	Verslagen van de Batavia Oosterspoorweg-maatschappij.
		Rapports de la Société du Chemin de fer „Batavia Oosterspoorweg".
V. D. S.	„	Verslagen van de Deli-Spoorweg-maatschappij.
		Rapports de la Société du Chemin de fer de Déli.
V. I. O.	„	Algemeene vijfjarige verslagen van het Inlandsch onderwijs.
		Rapports quinquennaux concernant l' enseignement pour les Indigènes.
V. J. B.	„	Verslagen van den President der Javasche Bank.
		Rapports du Président de la Banque de Java.
V. N. H.	„	Verslagen omtrent den toestand van de Nederl. Handelmaatschappij.
		Rapports sur l'état de la Société Néerlandaise de commerce.
V. N. I. S.	„	Verslagen van de Ned. Ind. Spoorwegmaatschappij.
		Rapports de la Société du chemin de fer des Indés Néerlandaises.
V. N. I. T.	„	Verslagen van de Ned. Ind. Tramwegmaatschappij.
		Rapports de la Société du tramway des Indes Néerlandaises.
V. S. B.	„	Verslagen van de Hoofddirecteur der Surinaamsche Bank.
		Rapports du Directeur en Chef de la Banque de Surinam.
V. S. N. I.	„	Verslagen over de Staatsspoorwegen in Ned. Indië.
		Rapports sur les chemins de fer de l'État.
V. S. S. J.	„	Verslagen van de Samarang-Joana Stoomtrammaatschappij.
		Rapports de la Société du tramway „Samarang-Joana".
W. O. S.	„	Wekelijksche overzichten der suiker opgemaakt door de makelaars Rueb & Co. te Rotterdam.
		Aperçu hebdomadaire des sucres publié par M. M. Rueb & Cie à Rotterdam.

REGISTRE ALPHABETIQUE.

I. Indes Orientales.

	Blz.
Abattage de bois	43
Actions de la Banque de Java	66
Administration	79—88
Affrètements de Café	61
Agriculture	31—43
„ pour compte du Gouvernement et des particuliers	33—43
„ Indigène	31—32
Aliénés. (Traitement des)	12
Armée	83—87
Assignations délivrées à la Banque de Java	66
Banque de Java	65—66
Bétail	31
Billets de Banque en circulation	66
Budget	89—108
Café. (Production de)	37—38
„ exporté des Indes par pays de destination	55
„ (Produit des ventes du)	98
„ importé à Java	56
Caisses d'épargne	67—68
Capitation perçu des indigènes	101
Causes civiles	82
Cens pour plantations de canne à sucre	97
Change	64
Chaudières à vapeur	44
Chefs indigènes	79
Chemins de fer	69—73
Chemins de fer de l'Etat	69—70
„ „ „ „ „ dépenses de construction	108
„ „ „ (Rendement des)	108
„ „ „ particuliers	71—73
Chrétiens parmi les indigènes et les étrangers orientaux	7
Commerce	46—60
„ avec la Chine	57
„ „ Pénang	57
„ „ Singapour	57
Condamnés-Européens	80
Corvées	99
Cultes	26—30
Décès	10
„ parmi les européens par âge	10
„ dans l'armée	84—85
Délits par indigènes	80
Dépenses de l'administration indienne	89, 90—93
Droits d'entrée	48—49, 104—105
„ de sortie	50—51, 104—105
„ de succession	105
„ de timbre	105
„ de transcription	105
„ des ventes publiques	105
Ecoles moyennes	13—15
Ecole du soir à Soerabaja	15

Pag.
Ecole normale du Gouvernement 19
Ecoles primaires pour européens 16
" " publiques pour européens 17
" " libres " " 18
" normales pour la formation d'instituteurs pour les indigènes ..... 20—21
" du Gouvernement pour indigènes 22, 24
" libres pour indigènes ..... 22—23
" pour les fils des chefs et notables indigènes 21
" pour étrangers orientaux 25
" des prêtres mahométans 25
Employés européens 6, 79
Encaisse métallique de la Banque de Java 66
Enseignement ..... 13—25
" pour européens ..... 13—19
" moyen ..... 13—15
" " (Frais de l') 15
" primaire pour européens ..... 16—19
" (Frais de l') primaire pour europeens 19
" pour indigènes ..... 20—24
" " " (Frais de l') 24
" pour étrangers orientaux 25
Escompte de la Banque de Java 65
Etain (Production d') 42
" quantités livrées et vendues 98
Examen pour le personnel enseignant 19
Exportation de Macassar 53
" de marchandises ..... 46—47, 50—51
" de monnaies ..... 46—47, 53
" de Padang 52
Hadjis indigènes 30
Importation de marchandises ..... 46—49
Importation de monnaies ..... 46—47, 53
Impôts 101
Impôt de patentes 101, 103
" dit personnel 101, 103
" sur les possessions ..... 97 en 101
" sur l'industrie 8, 9, 101, 102
" foncier (-landrente") 100
Indigo (Production d') 41
Industrie ..... 43—45
Institution pour les langues, la géographie et l'ethnographie 14
Jurisconsultes 79
Justice ..... 79—82
Loyers d'entrepôt 105
Lycée Guillaume III ..... 13—14
Macis (Production de) 42
Magistrats jurisconsultes 80
Maladies dans l'armée ..... 84—85
Mariages 10
Marine coloniale 88
" marchande 61
Médecins 11
Métiers 6
Missionnaires 27
Monnaie, Institutions de crédit ..... 64—66
Monnaie, importation et exportation de l'argent 53
Monopoles ..... 106—107
Moyens ..... 94—97, 99—108
" non fermés 105
" fermés (excl. celui de l'opium) 107
Naissances 10
Navigation ..... 61—63
Noix de muscade (Production de) 42
Opium 106
Pélérinage (Indigènes qui ont fait le) ..... 28—30
Population ..... 2—10
" densité de la 4
" Européenne dans les grandes villes 5
" " (Mouvement de la) 10
" " par nationalités 5
" par emplois et métiers 6
Postes ..... 75—76

Pag.
Postes (Rendement des) 108
Prêts à la Banque de Java 65
Prisons ..... 79—81
Prix ..... 58—60
Produits du Gouvernement (Prix des) 60
" " " (Recettes des) 98
Quinquina (Production de) 39
Recettes de l'administration indienne 89
Recrues expédiées des Pays-Bas 86
Réengagements aux Indes 87
Salaires des ouvriers 45
Sel 107
Service médical ..... 11—12
" de transport par eau 78
Subsides pour les écoles pour indigènes 24
Sucre (Culture de) ..... 35—36
" (Production de) 36
" (Destination des cargaisons de) ..... 54—55
Superficie 1
Tabac (Production de) ..... 39—40
" (Quantité et valeur du) importé aux Pays-Bas de Java et de Madura 56
Télégraphes 77
" (Rendement des) 108
Terrains en culture 33
" " " indigène ..... 31—32
" Cédés en bail ou emphitéose par le Gouvernement ..... 33—34
" cédés en bail par les indigènes aux non-indigènes ..... 33—34
" particuliers 33, 35
Thé (Production de) 41
Tramways 74
Tribunaux 79
Vaccination 11

II. Indes Occidentales.

Administration ..... 122—123
Agriculture ..... 113—114
Armée 122
Banque à Curaçao 120
Bétail 114
Budget 124
Caisse d'épargne 121
Commerce ..... 116—118
Décès 111
Dépenses 124
Enseignement 112
Exportation ..... 116—119
Finances 124
Hypothèques à Curaçao 121
Immigration 111
Importation ..... 116—118
Impôts 124
Industrie ..... 114—115
Justice 123
Mariages 111
Minéraux 114
Naissances 111
Navigation ..... 116, 118—119
Or (Industrie d') ..... 114—115
Phosphate (Exploitation de) 115
Population ..... 109—111
Production 113
Recettes 124
Service de paquebots 122
Superficie des plantations 113
Transport ..... 119—122

A. OOST-INDIE. Indes orientales.

I. Grondgebied. *Territoire.*

1. OPPERVLAKTE VAN NEDERLANDSCH-INDIË IN □ GEOGRAPHISCHE MIJLEN.
Superficie des Indes Néerlandaises en lieues carrées géographiques.

A. Java en Madoera. *Java et Madoera.*

Gewesten. *Provinces.*	Volgens de statistieke kaart van Melvill van Carnbée van 1849. *D'après la carte statistique de 1849, par M. Melvill van Carnbée.*	Volgens Bijlage B van het Kon. Versl. van 1892. [3]) *D'après le Rapp. Colonial de 1892.* [3])
Bantam	159,9	140,7
Batavia	41,5	122,2
Buitenzorg	66,5	
Krawang	96,1	89,5
Preanger-Regentschappen	379,8	371,0
Cheribon	127,7	123,3
Tegal	53,1	68,5
Pekalongan	29,1	32,3
Semarang	88,9	93,6
Japara	42,0	54,4
Rembang	124,0	135,2
Soerabaja	104,7	104,5 [4])
Pasoeroean	111,5	95,9
Probolinggo	..... [1])	63,4
Besoeki	257,9	183,5
Banjoemas	99,3	101,0
Bagelen	57,7	62,1
Kedoe	39,4	37,1
Djokjokarta	57,9	56,5
Soerakarta	112,7	112,9 [5])
Patjitan	48,3	106,8
Madioen	98,8	
Kediri	128,4	127,3
Madoera	119,2 [2])	81,2
Totaal. *Total.*	2444,6	2362,9

[1]) Onder Besoeki begrepen. *Voir Besoeki.* [2]) Madoera alleen, zonder de eilanden, heeft eene oppervlakte van 83,2 □ g. m., *Madoura, sans les îles*, 83,2 □ *lieues géogr.* [3]) Alleen de vaste wal van Java en Madura. [4]) De oppervlakte van Bawean bedraagt 3,67 □ Geogr. M. [5]) Hierin begrepen het in Samarang en Djokjokarta gelegen Solosche gebied, uitgezonderd Imogiri dat tot Djokjokarta is gerekend.

B. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*

Bron: R. A.

Gewesten. *Provinces.*	Volgens globale berekeningen. *D'après des calculs approximatifs.*
Gouvernement Sumatra's Westkust	2200,6
Benkoelen	455,6
Lampongsche Districten	475,0
Palembang	2558,4
Oostkust van Sumatra	768,6
Atjeh en Onderhoorigheden	928,0
Riouw en Onderh.	825,1
Banka	237,0
Billiton	84,2
Westerafdeeling van Borneo	2805,9
Zuider- en Oosterafd. van Borneo	6567,8
Celebes en Onderh.	2149,9
Menado	1267,2
Amboina	890,2
Ternate	4339,7
Timor en Onderh.	1042,6
Bali en Lombok	190,0
Totaal. *Total.*	27786,1

II. Bevolking.

Population.

I. HOOFDBESTANDDEELEN DER BEVOLKING VAN NEDERLANDSCH-INDIË IN 1891.

(Met uitzondering van het personeel van leger en vloot.)

Population des Indes Néerlandaises en 1891.

(*A l'exception du personnel de l'armée et de la marine.*)

A. Java en Madoera. *Java et Madoura.*

Bronnen: K. V. en R. A. [1])

Gewesten. *Provinces.*	Europeanen. *Européens.*	Chineezen. *Chinois.*	Arabieren. *Arabes.*	Andere vreemdeoosterlingen. *Autr. orientaux non indigènes.*	Inlanders. *Indigènes.*	Totaal der bevolking. *Population totale.*
Bantam	259	1 559	29	27	611 671	613 545
Batavia	10 798	78 195	2 159	212	978 714	1 070 078
Krawang	230	4 333	86	31	376 555	381 235
Preanger-Regentschappen	1 695	3 799	110	6	1 975 610	1 981 220
Cheribon	871	19 397	1 598	127	1 463 904	1 485 897
Tegal	839	7 655	767	130	1 066 550	1 075 941
Pekalongan	707	5 552	893	39	554 797	561 988
Semarang	2 163	19 559	843	1 000	1 444 422	1 467 987
Japara	971	11 096	78	197	922 211	934 553
Rembang	677	17 724	374	59	1 260 990	1 279 824
Soerabaja	8 170	18 922	2 648	635	1 974 630	2 005 005
Pasoeroean	1 975	6 018	1 024	355	926 947	936 319
Probolinggo	1 311	3 030	382	7	531 782	536 512
Besoeki	928	1 579	1 483	—	668 740	672 730
Banjoemas	807	5 256	17	85	1 202 990	1 209 164
Bagelen	1 055	3 229	2	59	1 338 673	1 343 018
Kedoe	842	6 183	113	7	749 138	756 283
Djokjokarta	2 097	4 279	78	146	738 271	744 871
Soerakarta	2 658	8 111	92	236	1 152 208	1 163 305
Madioen	1 124	3 849	9	53	1 079 421	1 084 456
Kediri	1 886	9 280	—	4	1 107 754	1 118 924
Madoera	441	4 401	1 262	121	1 433 740	1 439 965
Java en Madoera 1891	42 504	243 006	14 047	3 536	23 559 727	23 862 820
" " " 1890	46 006	242 111	14 293	2 878	23 606 612	23 911 900
" " " 1889	43 919	237 579	13 943	1 552	22 806 463	23 104 612

[1]) De cijfers voor 1891 zijn alleen getrokken uit het Kol. Verslag van 1892, Bijl. B.

B. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*

Bronnen: K. V. en R. A.

Gewesten. *Provinces.*	Europeanen. *Européens.*	Chineezen. *Chinois.*	Arabieren. *Arabes.*	Andere vreemde oosterl. *Autres orientaux non indigènes.*	Inlanders. *Indigènes.*[1])	Tot. der bevolking.[10]) *Total de la population.*
Gouv. Sumatr. Westkust:						
Padangsche Benedenlanden.	1 682	7 256	184	712	339 400	349 234
„ Bovenlanden..	581	738	22	208	690 800	692 349
Tapanoeli.....	270	1 218	1	241	232 600	234 330
Benkoelen.....	205	589	30	3	*157 800*	*158 627*
Engano						
Lampongsche districten.....	114	480	66	17	127 300	127 977
Palembang.....	383	5 305	2 204	118	577 900 [2])	585 910
Oostkust v. Sumatra.....	1 481	76 021	292	4 987	(*203 200*)	(*285 981*)
Atjeh en onderh.....	219	3 456	55	408	(*440 500*)	(*444 638*
Riouw.....	202	22 081	—	345	*58 500* [3])	*81 128*
Banka.....	193	25 321	183	19	57 200	82 916
Billiton.....	111	12 459	3	—	27 500	40 073
W. Borneo.....	330	33 532	1 333	368	124 900 [4])	160 463
Dajaklanden.....					*259 700*	*259 700*
Z. O. Borneo.....	642	3 743	1 128	77	469 600 [5])	474 590
Doessoen, Sampit, afd. Pasir en de Tanah B.landen.					*122 600*	*122 600*
Koetei en Noordoostkust..					(*135 900*)	(*135 900*)
Celebes en onderh.....	1 405	5 418	438	8	381 700 [6])	388 960
Menado { Minahassa.....	858	2 779	190	1	(*279 600*) [7])	(*283 428*)
Menado { Gorontalo.....	79	317	103	—	81 900 [8])	82 399
Amboina. (Amboina, Saparoea en Banda).....	2 204	1 125	670	6	75 500	79 505
Overige afdeelingen....					(*171 600*)	(*171 600*)
Ternate.....	338	514	107	—	*105 000*	*105 959*
Sultanaten.....						
Timor en onderh.....	282	1 091	149	—	40 297 [9])	41 819
Bali en Lombok { Boeleleng.....	48	853	161	36	*95 600*	*96 799*
Bali en Lombok { Djembrana.....	9	16	76	—		
Bali en Lombok { Vorstenrijken, opgaaf van 1880..	—	3 035	*16 400*		(*1 240 000*)	(*1 259 135*)
Totaal. buitenbez. *Total. Autres possessions*....	11 636	207 347	7 395	23 654	†	†
Java en Madoera..... ...	42 504	243 006	14 047	3 536	23 559 727	23 862 820
Totaal generaal	54 140	450 353	21 442	27 190	†	†

[1]) Daar in den *Regeringsalmanak* voor de verschillende gewesten alléén totaalcijfers voorkomen, zijn hieronder de opgaven van het Kol. Versl. van 1892, loopende over het jaar 1890, medegedeeld. De gewoon gedrukte cijfers kunnen als tamelijk nauwkeurig worden aangemerkt. De cursief gedrukte zijn bij benadering verkregen, de cijfers tusschen haakjes berusten op louter gissing.

[2]) Hieronder niet begrepen de bevolking van het rijk Djambi, geschat op 76 000 zielen.

[3]) Hieronder niet begrepen de inl. bevolking der afdeeling Poeloe Toedjoe, geschat op 15000 zielen.

[4]) De opgaaf betreft Boegineezen, Makassaren, Javanen enz.

[5]) Betreft de afdeelingen Bandjermasin en Ommelanden, Martapoera, Amoenthai en Dajaklanden.

[6]) Betreft alleen de Gouvernementslanden.

[7]) Hieronder begrepen de bevolking der Sangi- en Talaut-eilanden ± 131 000 zielen.

[8]) De bevolking der Tomini landen wordt geschat op 197 000, en die der staatjes langs de Noordkust van Celebes op 24 000 zielen.

[9]) Betreft alleen dat gedeelte der inl. bev. dat gerekend wordt het Christendom te belijden. De gegevens loopen over 1890.

[10]) Zie bij deze cijfers de nooten van de vorige kolom.

II. DICHTHEID DER INLANDSCHE BEVOLKING OP JAVA EN MADOERA.

Population indigène relative de Java et de Madoera.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Aantal zielen per *Nombre de habitants par* □ geogr. mijl. in 1891. *Lieue* □ *géogr.*	Aantal zielen per *Nombre de habitants par* beplante bouw [1]) in 1891 *bahoe de terrain cultivé* [1])	Aantal beplante bouws in 1891 per *Nombre de bahoes en culture en* 1891 *par* □ geogr. mijl. *Lieue* □ *géogr.*	Aantal beplante bouws in 1891 per *Nombre de bahoes en culture en* 1891 *par* 1000 zielen 1000 *habitants*
Bagelen	21 557	6,4	3 380	157
Kedoe	20 192	4,8	4 185	207
Soerabaja	18 896	4,8	3 933	208
Madoera	17 657	4,5	3 961	224
Pekalongan	17 176	5,8	2 958	172
Japara	16 952	4,8	3 490	206
Tegal	15 570	5,9	2 647	170
Semarang	15 432	3,9	3 923	254
Djokjakarta	13 067	5,6	2 310	177
Banjoemas	11 911	5,6	2 113	177
Cheribon	11 873	4,6	2 572	217
Soerakarta	10 206	3,7	2 781	273
Madioen	10 107	4,0	2 505	248
Pasoeroean	9 666	3,2	3 049	315
Rembang	9 327	4,5	2 065	221
Kediri	8 702	4,1	2 117	243
Probolinggo	8 388	3,6	2 365	282
Batavia	8 009	3,2	2 481	310
Preanger Regentschappen	5 325	4,3	1 252	235
Bantam	4 347	3,8	1 145	263
Krawang	4 207	3,4	1 225	291
Besoeki	3 644	3,7	996	273
Gemiddelde dichtheid. *Pop. rel. moyenne.*	9 977	4,4	2 284	229

[1]) 1 Bouw = $^2/_3$ H.A.; 7356 Bouw = 1 □ Geogr. mijl. 1 *Bahoe* = $^2/_3$ H.A.; 7356 Bahoes = 1 *lieue* □ *géogr.*

III. GETALSTERKTE DER BEVOLKING VAN NEDERLANDSCH-INDIË UITGEZONDERD DE INLANDERS SEDERT 1860.

Population non-indigène des Indes Neerlandaises depuis 1860.

Bronnen: K. V. en R. A:

Bestanddeelen der bevolking. *Nationalités.*		1860.	1870.	1880.	1885.	1888.	1889.	1890.	1891. [5])
Europeanen. *Europ.*	J. en M. [1])	22 663	27 585	33 708	40 634	42 364	43 919	[4]) 45 967	46 619
	B. [2])	6 507	7 956	7 968	9 766	11 557	11 585	11 950	11 636
Chineezen. *Chinois.*	J. en M.	149 424	174 540	206 931	221 959	233 717	237 579	242 111	243 486
	B.	72 014	85 020	136 523	159 793	199 391	209 451	218 978	207 347
Arabieren. *Arabes.*	J. en M.	6 133	7 804	10 506	11 429	13 365	13 943	14 293	14 806
	B.	*	4 917	[3]) 5 519	[3]) 5 821	[3]) 6 459	[3]) 6 741	[3]) 7 347	[3]) 7 395[3])
Andere vr. oosterl. *Autres orient. non-ind.*	J. en M.	26 235	9 139	2 547	2 797	2 843	2 808	2 881	2 911
	B.	*	6 470	[3]) 6 572	[3]) 6 884	[3]) 7 583	[3]) 7 165	[3]) 7 569	[3]) 7 554[3])
Totaal		*	323 431	410 274	459 083	517 279	533 191	551 096	541 754

[1]) J. en M. = Java en Madoera. [2]) B. = Buitenbezittingen.

[3]) Hieronder niet begrepen de Arabieren en and. vr. oosterl. van de Vorstenrijken van Bali en Lombok voor 1891 geschat 16 100.

[4]) Onder het zielental Europeanen in de residentie Samarang zijn thans waarschijnlijk de Europeesche militairen meegeteld.

[5]) Daar het Kol. Verslag van 1892 slechts cijfers over 1890 geeft, zijn de cijfers voor 1891 aan den Regeerings-Almanak voor 1893 ontleend.

IV. GETALSTERKTE DER INLANDSCHE BEVOLKING VAN JAVA EN MADOERA SEDERT 1880.

Population indigène de Java et Madoura depuis 1880.

Bron: K. V.

Ult°.	Inland. bevolking. *Popul. indigène.*	Ult°.	Inland. bevolking *Popul. indigène.*
1880	19 540 813	1886	21 716 177
1881	19 834 584	1887	22 139 624
1882	19 999 276	1888	22 526 885
1883	20 367 944	1889	22 806 463
1884	20 665 510	1890	23 609 312
1885	21 190 626	1891	23 559 727 [1])

[1]) Volgens Bijl. B van het Kon. Verslag voor 1892.

V. GETALSTERKTE DER EUROPEESCHE BEVOLKING IN DE GROOTE STEDEN SEDERT ULT° 1883.

Population européenne des grandes villes, depuis 1883 (*fin de chaque année*).

Bron: R. A.

Jaren. *Années.*	1883.	1884.	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
Batavia en Voorsteden	6 764	7 073	7 634	7 662	7 931	7 302	7 969	7 891	8 821
Semarang (Hoofdplaats)	3 257	3 066	3 480	3 469	3 476	3 452	3 517	3 565	3 600
Soerabaja (Hoofdplaats)	5 461	5 599	6 317	5 554	5 965	6 084	6 421	6 575	5 913 [1])

[1]) Het groote verschil met de beide vorige opgaven is te wijten aan minder juiste opgaven der wijkmeesters in die beide jaren.

VI. ZIELENTAL DER EUROPEESCHE EN MET DEZE GELIJKGESTELDE BEVOLKING VAN NEDERLANDSCH-INDIË NAAR DE VOORNAAMSTE NATIONALITEITEN (OP HET EINDE DES JAARS).

Population européenne et assimilée des Indes Néerlandaises, par nationalités principales (Fin de l'année)

Bron: K. V.

Nationaliteit. *Nationalité.*	1885.		1886.		1887.		1888.		1889.		1890.	
	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*
Nederlanders, in Nederland geboren, *Néerlandais nés aux Pays-Bas*	5 897	3 096	5 592	2 821	5 773	2 815	5 642	2 829	5 760	2 945	6 371	2 954
Idem, geboren in Ned.-Indië, *Idem, nés aux Indes*	20 016	19 193	20 301	19 773	21 097	20 184	21 680	21 348	22 182	21 713	23 295	22 435
Duitschers, *Allemands*	732	147	772	170	767	156	821	158	874	159	1 005	178
Zwitsers, *Suisses*	127	10	157	16	185	22	176	12	183	16	176	11
Franschen, *Français*	168	40	171	40	167	40	197	48	186	54	212	34
Engelschen, *Anglais*	169	51	167	55	158	46	151	40	166	42	185	51
Belgen, *Belges*	111	42	106	24	126	27	118	46	161	45	193	43
Afrikanen, *Africains*	117	23	111	21	90	10	87	24	123	54	114	54
Oostenrijkers, Hongaren, *Autrichiens*	47	10	53	6	60	10	72	11	68	11	56	8
Armeniers, *Arméniens*	85	10	47	2	30	6	34	9	54	15	61	22
Totaal incl. anderen. *Total incl. autres nationalités.*	27 713	22 687	27 779	23 013	28 805	23 731	29 301	24 620	30 370	25 134	32 022	25 895

VII. INDEELING DER EUROPEESCHE EN MET DEZE GELIJKGESTELDE BEVOLKING NAAR DE BEROEPEN EN BEDRIJVEN IN 1890.

Répartition de le population par emplois et métiers 1890.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Personen in 's lands burgerlijken dienst en door het Gouvernem. bezoldigd. *Employés civils du Gouvernement.*	Personen door het Gouvernement benoemd of toegelaten, maar niet van landswege bezoldigd (geneeskundigen, notarissen, enz.) *Médecins, notaires, etc. (non salariés)*	Handelaren en hunne geëmploieerden. *Commerçants et leurs salariés.*	Ondernemers van nijverheid en ambacht, met hunne geëmploieerden en Europeesche werklieden. *Entrepreneurs d'industrie et de métiers, et leurs salariés.*	Landbouwindustrieelen, met hunne administrateurs en verdere geëmploieerden. *Agriculteurs et leurs salariés.*	Personen in dienst bij inlandsche vorsten en grooten. *Employés des Princes indigènes.*	Overige bedrijven *Autres emplois, métiers etc.*	Gewezen landsdienaren, die een pensioen of onderstand genieten uit 's lands kas (daaronderook gegageerde of onderstand genietende militairen). *Fonctionnaires en retraite, etc.*
A. Java en Madoera. *Java et Madoura.*								
Bantam	51	1	5	8	25	—	2	10
Batavia	1 619	57	477	287	128	—	199	828
Krawang	21	4	2	5	51	—	—	7
Preanger-Regent	229	13	27	32	171	1	55	119
Cheribon	109	8	27	11	94	—	39	33
Tegal	66	6	27	61	112	—	27	28
Pekalongan	50	6	13	12	80	—	13	22
Semarang	379	45	236	213	154	1	485	485
Japara	71	9	20	18	119	—	22	31
Rembang	97	7	8	7	33	—	25	24
Soerabaja	661	46	398	356	332	—	243	350
Pasoeroean	117	14	57	52	325	—	51	115
Probolinggo	92	5	22	17	210	—	50	16
Besoeki	76	11	16	15	259	—	15	17
Banjoemas	134	14	24	12	37	—	13	38
Bagelen	156	14	7	27	23	1	36	103
Kedoe	72	7	12	28	27	—	22	155
Djokjokarta	85	10	18	74	276	35	13	136
Soerakarta	121	15	25	63	428	31	25	137
Madioen	156	11	13	11	68	—	68	89
Kediri	153	7	30	28	369	—	35	56
Madoera	97	3	2	2	—	—	4	6
Totaal . . *Total* . .	4 612	313	1466	1 339	3 321	69	1 442	2 805
B. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*								
Sumatra's Westk.	385	34	61	47	42	—	54	155
Benkoelen	40	—	3	—	2	—	—	9
Lampong. District.	30	—	3	—	5	—	1	3
Palembang	83	4	18	9	13	—	3	14
Sumatra's Oostk.	105	22	74	123	955	—	19	24
Atjeh en onderh.	108	1	14	10	—	—	36	—
Riouw	23	—	2	6	1	2	2	3
Banka	63	—	—	—	1	—	4	6
Billiton	12	5	1	[1]) —	[1]) 40	—	1	7
W.-afd. v. Borneo.	56	—	6	15	11	—	3	11
Z. e. O.-afd. Borneo.	96	12	18	14	8	—	8	32
Celebes en onderh.	189	12	99	35	9	1	43	49
Menado {Minahassa / Gorontalo}	81	10	30	10	40	—	45	16
Amboina	134	6	41	[2]) 140	95	—	[3])[5]) 126	[2]) 249
Ternate	25	10	6	4	19	—	6	17
Timor	30	22	7	4	2	—	1	7
Balien Lombok (alleen de gouv.-afd. Boelelengen Djembrana)	15	—	7	1	2	—	2	—
Totaal . . *Total* . .	1 475	138	390	418	1 245	3	650†	602
Totaal v. geh. N.-I.	6 087	451	1856	1 757	1 566	72	2 092†	3 407

[1]) Deze beide opgaven zijn waarschijnlijk verwisseld.
[2]) In dit cijfer zijn vermoedelijk niet Europeanen begrepen.
[3]) Inbegrepen 100 personen zonder bepaald beroep.

VIII. GETAL CHRISTENEN ONDER DE INLANDERS EN VREEMDE OOSTERLINGEN.
Chrétiens parmi les indigènes et étrangers orientaux.

A. Java en Madoera. *Java et Madoura.*

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	1873. Inlanders. *Indigènes.* M. *H.*	1873. Inlanders. V. *F.*	1873. Chineezen. *Chinois.* M. *H.*	1873. Chineezen. V. *F.*	1890. Inlanders. *Indigènes.* M. *H.*	1890. Inlanders. V. *F.*	1890. Chineezen. *Chinois.* M. *H.*	1890. Chineezen. V. *F.*	1890. Andere vr.oosterl. *Autres Chr. orient.* M. *A.*	1890. Andere vr.oosterl. M. *F.*
Bantam	—	5	—	—	27	—	—	—	—	—
Batavia	332	317	—	—	667	860	14	18	—	—
Krawang	—	8	—	—	24	21	1	—	1	—
Preanger-Regents	1	2	—	—	59	69	5	1	—	—
Cheribon	15	12	29	18	58	43	50	33	—	—
Tegal	37	39	—	—	101	132	—	—	—	—
Pekalongan	1	—	—	—	222	250	—	—	—	—
Semarang	144	130	—	—	449	364	21	17	—	—
Japara	242	248	—	—	630	670	—	—	—	—
Rembang	—	1	—	—	—	5	—	—	—	—
Soerabaja	796	845	—	—	1759	1828	21	—	—	—
Pasoeroean	81	81	—	—	666	643	—	—	—	—
Probolinggo	—	—	—	—	9	6	—	—	—	—
Besoeki	4	4	—	—	19	19	—	1	3	1
Banjoemas	88	91	—	—	344	302	—	1	—	—
Bagelen	706	708	—	—	1271	1250	—	—	—	—
Kedoe	1	—	—	—	559	561	6	5	—	—
Djokjokarta	41	8	—	—	916	884	—	—	—	—
Soerakarta	8	4	—	—	7	18	1	1	—	—
Madioen	25	27	—	—	55	64	—	1	—	—
Kediri	263	305	—	—	634	603	—	—	—	—
Madoera	6	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Totaal. *Total.*	2 791	2 835	29	18	8 477	8 592	119	78	4	1
	5 626		47		17 069		197		5	
	5 673				17 271					

B. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	1873. Inlanders. *Indigènes.* M. *H.*	1873. Inlanders. V. *F.*	1873. Chineezen. *Chinois.* M. *H.*	1873. Chineezen. V. *F.*	1890. Inlanders. *Indigènes.* M. *H.*	1890. Inlanders. V. *F.*	1890. Chineezen. *Chinois.* M. *H.*	1890. Chineezen. V. *F.*	1890. Aud. vr.oosterl. *Autr.chr.orient* M. *H.*	1890. Aud. vr.oosterl. V. *F.*
Sumatra's Westkust:										
Padangsche benedenlanden	47	27	—	—	18	40	—	—	—	—
„ bovenlanden	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Tapanoeli	647	635	—	—	10 151	10 175	—	—	—	—
Benkoelen	—	—	—	—	7	1	—	—	—	—
Lampongsche districten	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Palembang	8	3	—	—	3	—	3	—	—	—
Sumatra's Oostkust	64	5	—	—	5	3	14	—	36	6
Atjeh en onderh	—	—	—	—	1	9	21	3	1	12
Riouw „ „	4	2	—	—	2	2	10	—	—	—
Banka	5	4	62	19	4	4	93	46	—	—
Billiton	7	—	—	—	—	—	125	—	—	—
Westerafd. Borneo	37	9	—	—	1	1	89	61	—	—
Z. en O.-afd. Borneo	177	184	—	—	635	562	34	20	—	—
Celebes en onderh	26	17	—	—	22	16	—	—	—	—
Menado [1] Minahassa	39 768	39 829	—	—	65 578	64 619	16	9	1	1
Menado [1] Gorontalo	102	72	—	—	159	107	—	—	—	—
Amboina	23 928	24 137	—	—	31 129	30 509	2	—	—	—
Banda	461	395	—	—						
Timor en onderh	9 714	7 678	—	—	20 527	19 770	1	1	—	—
Ternate	322	267	—	—	299	318	—	—	—	—
Bali en Lombok Boeleleng	3	—	—	—	2	2	—	—	—	—
Bali en Lombok Djembrana	2	—	—	—						
Totaal[1]. *Total.*	75 326	73 265	62	19	128 544	126 138	409	140	38	19
	148 591		81		254 682		549		57	
	148 672				255 288					

[1]) Excl. de inlanders op de Sangi- en Talaut eil. Van de pl. m. 80 000 inlanders dezer eilanden kan gerekend worden dat het grootste gedeelte het Christendom belijdt.

IX. AANTAL DER OP JAVA EN MADOERA VOOR EIGEN REKENING EENIGEN HANDEL EN INDUSTRIEEL NAAR HET INKOMEN VOLGENS DE

Négociants et industriels indigènes et assimilés à Java et Madoura, répartis

Bron: K. V.

Bevolking. *Population.*	Inkomen. *Revenus.*	1882.	1883.	1884.
Inlanders.....	tot en met *f* 2 500.	677 124	679 013	731 359
	van *f* 2 500 tot *f* 25 000..	513	652	800
	boven *f* 25 000.....	1	2	2
	Totaal.....	677 638	679 667	732 161
Chineezen. [1]	tot en met *f* 2 500.	52 417	54 470	56 200
	boven *f* 2 500.	1 157	1 136	1 043
	Totaal.....	53 574	55 606	57 243
Andere vr. Oosterlingen. [2]	tot en met *f* 2 500.	3 356	3 519	3 771
	boven *f* 2 500.....	73	68	78
	Totaal	3 429	3 587	3 849

[1]) Boven de *f* 25 000 worden van 1882 tot 1884 achtereenvolgens vermeld: 37, 33, 37. Deze opgave kan voor
[2]) Boven de *f* 25 000 worden van 1882 tot 1884 achtereenvolgens vermeld: 0, 1, 0. Deze opgave kan voor de

X. AANTAL DER VOOR EIGEN REKENING EENIGEN HANDEL EN INDUSTRIEEL BEDRIJF UITOEFENENDE UITKOMSTEN DER

Négociants et industriels Chinois dans les possessions hors Java et

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Inkomen. *Revenus.*	1881.	1882.	1883.	1884.
Sumatra Westk.	tot en met *f* 2 500..	1 949	1 877	1 812	1 843
	boven *f* 2 500.....	13	16	14	15
	boven *f* 25 000.....	0	0	0	0
	Totaal.	1 962	1 893	1 826	1 858
Sumatra Oostk.	tot en met *f* 2 500..	27 192	26 747	29 278	32 952
	boven *f* 2 500.....	37	79	73	98
	boven *f* 25 000.....	1	1	1	0
	Totaal.	27 230	26 827	29 352	33 050
Riouw.....	tot en met fl 2 500..	9 505	9 394	9 083	7 907
	boven *f* 2 500.....	24	28	35	36
	boven *f* 25 000.....	0	1	1	1
	Totaal.	9 529	9 423	9 119	7 944
Borneo West. afd.	tot en met *f* 2 500..	*	12 060	12 181	11 538
	boven *f* 2 500.....	*	6	6	10
	boven *f* 25 000.....	*	0	0	0
	Totaal.	*	12 066	12 190	11 548
Born. Z. en O. afd.	tot en met *f* 2 500..	805	795	780	884
	boven *f* 2 500.....	15	17	17	14
	boven *f* 25 000.....	0	0	0	0
	Totaal.	820	812	797	898
Celebes en Ond.	tot en met *f* 2 500..	1 369	1 562	1 673	1 692
	boven *f* 2 500.....	34	35	32	30
	boven *f* 25 000.....	1	2	2	3
	Totaal.	1 404	1 599	1 707	1 725
Totaal, incl. de and. Buitenb.	tot en met *f* 2 500..	—	59 467	63 652	66 304
	boven *f* 2 500.....	—	234	239	267
	boven *f* 25 000.....	—	4	4	4
	Totaal.	— [2])	59 705	63 895	66 575
Tot. der andere vreemd. Oosterl. in de Buitenb.	tot en met *f* 2 500..	—	1 839	1 918	1 932
	boven *f* 2 500.....	—	28	38	38
	boven *f* 25 000.....	—	1	1	0
	Totaal.	— [2])	1 868	1 957	1 970

[1]) De Inlanders zijn hier weggelaten, omdat van hen alleen in de stad Palembang bedrijfsbelasting gehev
[2]) Daar de opgaven onvolledig zijn, zijn geen totalen uitgetrokken.

EDRIJF UITOEFENENDE INLANDERS, CHINEEZEN EN ANDERE VREEMDE OOSTERLINGEN, VERDEELD
ITKOMSTEN DER BEDRIJFSBELASTING.
elon les revenus d'après les résultats de l'impôt.

1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
751 827	807 161	833 733	824 553	801 524	772 421	774 683
843	912	881	788	669	706	702
1	2	2	1	0	0	0
752 671	808 075	834 616	825 342	802 193	773 127	775 385
55 123	55 426	55 362	56 164	55 845	51 972	55 341
776	685	622	511	538	553	531
55 899	56 111	55 984	56 705	56 383	55 525	55 872
3 825	3 883	4 117	4 131	4 206	4 224	4 363
60	40	33	32	29	34	29
3 885	3 923	4 150	4 163	4 235	4 258	4 392

o jaren na 1884 niet worden voortgezet.
aren na 1884 niet worden voortgezet.

HINEEZEN [1]) IN DE BUITENBEZITTINGEN, GERANGSCHIKT NAAR GEWESTEN EN INKOMEN VOLGENS DE
EDRIJFSBELASTING.
Madoura répartis selon les revenus d'après les résultats de l'impôt.

1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
2 057	2 114	3 292	3 423	3 771	3 741	4 583
15	12	13	16	10	14	15
0	0	0	0	0	0	0
2 072	2 126	2 305	3 439	3 781	3 755	4 598
37 291	41 979	49 911	58 540	64 063	71 455	70 177
128	176	146	216	264	314	242
1	1	1	1	1	1	3
37 420	42 156	50 058	58 757	64 328	71 770	70 422
8 119	8 143	7 230	7 284	7 192	7 554	5 080
43	44	48	62	69	72	146
1	0	1	1	1	1	1
8 163	8 187	7 279	7 347	7 262	7 627	5 227
12 155	12 471	12 422	12 252	12 099	12 383	12 636
8	9	8	10	10	15	17
0	0	0	0	0	0	—
12 163	12 480	12 430	12 262	12 109	12 398	12 653
892	889	993	984	1 080	1 211	1 227
11	11	10	10	12	12	12
0	0	0	0	0	0	0
903	900	1 003	994	1 092	1 223	1 239
1 897	2 149	2 118	1 913	1 882	1 879	1 767
36	30	33	34	38	35	34
2	2	3	4	4	4	4
1 935	2 181	2 154	1 951	1 924	1 918	1 805
71 574	76 952	84 175	93 696	99 771	108 246	105 588
303	348	320	410	469	539	537
4	3	5	6	7	7	9
71 881	77 303	84 500	94 112	100 247	108 792	106 134
1 949	2 102	2 254	2 258	2 218	2 370	2 377
38	33	30	25	21	29	23
0	0	0	0	0	0	1
1 987	2 135	2 284	2283	2 212	2 399	2 401

vordt.

XI. LOOP DER EUROPEESCHE EN GELIJKGESTELDE BEVOLKING SEDERT 1885. (MET UITZONDERING VAN HET LEGER).

Mouvement de la population européenne et assimilée depuis 1885; les garnisons non comprises.

Bronnen: R. A. en K. V.

Jaren. *Années.*		Huwelijken. [1]) *Mariages.* [1])	per 1000 zielen. *sur 1000 âmes.*	Geboorten (excl. levenl. aang.) *Naissances.*	per 1000 zielen. *sur 1000 âmes.*	Sterfgevallen *Décès.*	per 1000 zielen. *sur 1000 âmes.*
1885	Java en M.	386	9,5	2 200	54,1	1 488	36,6
	Buitenbez.	60	6,2	612	62,7	569	57,2
1886	Java en M.	358	8,5	2 148	53,6	1 316	32,8
	Buitenbez.	53	5,1	595	56,9	565	54,1
1887	Java en M.	380	9,1	2 178	52,3	1 139	27,4
	Buitenbez.	61	5,7	656	61,4	377	35,3
1888	Java en M.	380	9,0	2 211	52,3	1 560	36,9
	Buitenbez.	64	5,6	568 [2])	59,6 [2])	394 [2])	41,3 [2])
1889	Java en M.	389	8,9	2 126	48,6	1 453	33,2
	Buitenbez.	[3]) 83	7,2	531	45,8	465	40,1
1890	Java en M.	423	9,2	2 157	46,7	1 403	30,5
	Buitenbez.	78	6,5	683	57,2	439	36,7
1891	Java en M.	429	10,1 [4])	2 135	50,2 [4])	1 673	39,4 [4])
	Buitenbez.	78	6,7	665	57,2	443	38,0

[1]) Gemengde huwelijken zijn niet meegeteld. *Non compris les mariages mixtes.*
[2]) Hierbij zijn niet gerekend de cijfers voor Amboina. *Non compris les chiffres d'Amboina.*
[3]) De verschillen met de opgaaf in den Regeerings Almanak van het vorig jaar worden niet verklaard.
[4]) Deze cijfers zijn berekend op de bevolking volgens Bijl. B van het Koloniaal Verslag van 1892. Op het bevolkingscijfer uit den Regeerings Almanak berekend zouden de cijfers zijn: 9,2, 45,8 en 35,9.

XII. STERFTE NAAR DEN LEEFTIJD, ONDER DE EUROPEESCHE EN GELIJKGESTELDE, IN INDIE GEBORENEN.

Décès d'Européens et assimilés, nés dans la colonie, par classes d'âge.

Bron: R. A.

Jaren. *Années.*		In Indië geboren, overleden op den leeftijd van *Nés aux Indes, décédés à*													
		nog geen 2 jaar. *moins de 2 ans.*		2—10 jaar. 2—10 *ans.*		10—20 jaar. 10—20 *ans.*		20—40 jaar. 20—40 *ans.*		40—60 jaar. 40—60 *ans.*		60 jaar en daarboven 60 *ans et au-dessus.*		Te zamen. *Total.*	
		M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.
1885	Java en M.	189	158	92	55	31	42	105	62	110	48	29	40	556	405
	Buitenbezitting. [1])	62	43	18	13	3	5	30	17	26	18	9	6	148	102
1886	Java en M.	178	150	51	53	41	48	86	50	103	80	20	35	479	416
	Buitenbezittingen	50	40	9	13	6	7	20	17	11	12	9	11	105	100
1887	Java en M.	168	142	46	47	21	16	77	58	85	72	32	40	429	375
	Buitenbezittingen	51	40	13	15	4	4	23	22	13	16	6	8	110	105
1888	Java en M.	212	187	97	77	41	28	105	95	99	70	44	45	598	502
	Buitenbezittingen	53	44	4	19	4	4	27	13	9	12	9	7	106	99
1889	Java en M.	208	172	72	64	33	30	102	94	82	45	36	56	533	461
	Buitenbezittingen [2])	51	36	14	13	7	7	28	19	13	10	6	1	119	89
1890	Java en M.	215	184	60	49	28	24	103	103	79	39	46	47	531	463
	Buitenbezittingen	61	31	14	13	8	6	18	16	10	10	13	9	124	85
1891	Java en M.	220	211	78	87	59	43	128	109	113	89	49	58	647	597
	Buitenbezittingen	50	46	14	13	3	4	21	15	12	10	10	18	110	106

[1]) Daaronder niet begrepen de opgaven uit de residentie Oostkust van Sumatra. *Non compris les chiffres de la province de Sumatra Est.*
[2]) Hierin niet begrepen de cijfers voor Amboina. *Non compris les chiffres d'Amboine.*

III. Voorzieningen in de sanitaire en geestelijke behoeften der bevolking.

Service médical. Cultes, enseignement.

I. GENEESKUNDIGE DIENST. *Service médical.*

1. AANTAL GENEESHEEREN GEDURENDE 1891. [1]) *Nombre de médecins.*

Bronnen: K. V. en R. A.

Gewesten. *Provinces.* Java en Madoera.	Particuliere geneesheeren. [1]) *Méd. particuliers.*	Burgerl. geneesh. bezoldigd door het Gouvernement. *Méd. civils salariés par le Govt.*	Officieren van gezondheid. *Méd. militaires.*	Doctors djawa. *Méd. indigènes.*	Gewesten. *Provinces.* Buiten-Bezitting. *Autres possessions.*	Particuliere geneesheeren. *Méd. particuliers.*	Burgerl. geneesh. bezoldigd door het Gouvernement. *Méd. civils salariés par le Govt.*	Officieren van gezondheid. *Méd. militaires.*	Doctors djawa. *Méd. indigènes.*
Bantam	—	—	1	3	Atjeh	—	—	1	—
Batavia stad	5	3	—	2	Westkust v. Sum.	—	—	13	9
„ land	1	1	2	5	Benkoelen	—	—	1	4
Krawang	—	—	—	2	Lampongs	—	—	1	1
Preanger	3	4	—	6	Palembang	—	—	6	2
Cheribon	—	1	1	4	Oostkust v. Sum.	15	—	5	3
Tegal	—	1	—	2	Riouw	—	—	1	—
Pekalongan	—	1	—	1	Banka	—	—	3	1
Semarang stad	—	2	—	2	Billiton	—	1	—	—
„ land	—	1	3	3	Borneo W. Afd.	—	—	5	1
Japara	—	2	—	2	Borneo Z. en O. „	1	—	5	—
Rembang	1	3	—	2	Gouvt. Celebes	—	—	4	2
Soerabaja stad	2	3	—	4	Menado	—	—	2	8
„ land	—	5	—	4	Amboina	—	—	4	7
Pasoeroean	1	2	1	2	Ternate	—	—	1	1
Probolinggo	1	2	—	1	Batjan	—	—	—	—
Besoeki	—	3	1	2	Res. Timor	—	—	1	—
Banjoemas	—	1	1	6	Bali	—	—	—	1
Bagelen	—	—	2	5					
Kedoe	—	—	1	2					
Djokjokarta	1	—	1	1					
Soerakarta	1	—	2	—					
Madioen	—	1	2	3					
Kediri	1	2	—	4					
Madoera	—	3	—	3					
Totaal. *Total.*	17	41 [2])	18	71	Totaal. *Total.*	16	1	53	40

[1]) Met uitz. van vroedmeesters en vroedvrouwen.
[2]) Sommigen van dezen zijn als partic. geneesheeren ook in de vorige kolom medegeteld.

2. KOEPOKINENTING. [1]) *Vaccination.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Aantal vaccinateurs. *Nombre de vaccinateurs.*	Java en Madoera. *Java et Madoura.* Vaccinatiën. *Vaccinations.*	Uitkomsten. *Résultats.*	Revaccinatiën. *Revaccinations.*	Uitkomsten. *Résultats.*	Buitenbezittingen. *Autres Possessions.* Vaccinatiën. *Vaccinations.*	Uitkomsten. *Résultats.*	Revaccinatiën. *Revaccinations.*	Uitkomsten. *Résultats.*
1880	361	521 621	1 : 1,13	509 263	1 : 1,44	79 349	1 : 1,21	82 924	1 : 1,92
1881	363	600 544	1 : 1,15	630 723	1 : 1,47	104 009	1 : 1,24	65 111	1 : 1,98
1882	372	581 863	1 : 1,15	632 270	1 : 1,51	106 024	1 : 1,19	36 549	1 : 1,88
1883	376	593 684	1 : 1,22	621 613	1 : 1,72	108 295	1 : 1,20	38 585	1 : 1,92
1884	379	617 088	1 : 1,22	503 721	1 : 1,68	103 969	1 : 1,19	60 264	1 : 1,77
1885	376	623 508	1 : 1,23	592 848	1 : 1,87	102 512	1 : 1,20	89 259	1 : 1,86
1886	376	632 161	1 : 1,11	458 964	1 : 1,69	107 363	1 : 1,23	81 792	1 : 1,86
1887	375	689 129	1 : 1,12	465 343	1 : 1,69	115 247	1 : 1,19	108 751	1 : 2,05
1888	373	702 228	1 : 1,21	701 208	1 : 1,88	132 665	1 : 1,19	273 830	1 : 2,54
1889	355	644 043	1 : 1,11	444 338	1 : 1,56	101 679	1 : 1,19	104 643	1 : 2,25
1890	361	664 242	1 : 1,11	453 878	1 : 1,62	119 878	1 : 1,22	116 803	1 : 2,25
1891	360	618 273	1 : 1,16	556 519	1 : 1,69	114 086	1 : 1,25	105 585	1 : 2,31

[1]) Daar in de verschillende jaren telkens opgaven voor een of meer gewesten ontbreken, is eene onderlinge vergelijking van het aantal vaccinatiën niet dan zeer in het algemeen mogelijk.

Service médical.

3. KRANKZINNIGEN-VERPLEGING. [1] *Traitement des aliénés.* [1])

Bron: K. V.

Gestichten. *Hospices d'aliénés.*	Verpleegden op 1 Januari. *En traitement au 1 Janvier.*	Bijgekomen gedurende 't jaar. *Venus dans le courant de l'année.*	Hersteld. *Guéris.*	Overleden. *Décédés.*	Verpleegden op 31 Decemb. *En traitement au 31 Déc.*	Op 100 verpleegden komen: *Sur 100 malades on trouve:* hersteld ontslagenen. *guéris.*	overledenen. *décédés.*
Batavia	93	41	17	24	90	12,68	17,90
Semarang	108	11	6	4	109	5,04	3,36
Soerabaja	81	41	11	8	100	9,	6,55
Te zamen, *Total* 1880	282	93	34	36	299	9,07	9,60
Batavia	90	52	20	51	61	14,08	35,91
Semarang	109	9	5	8	105	4,23	6,78
Soerabaja	100	39	20	7	109	14,39	5,03
Te zamen, *Total* 1881	299	100	45	66	275	11,27	16,54
Batavia	61	76	16	19	93	11,68	13,87
Semarang	105	13	4	3	111	2,38	2,54
Soerabaja	109	35	17	9	109	11,80	6,25
Te zamen, *Total* 1882	275	124	37	31	313	9,27	7,76
Batavia	93	125	17	48	147	7,79	22,01
Semarang	111	34	6	8	101	5,13	6,84
Soerabaja	109	51	7	16	103	5,38	12,31
Te zamen, *Total* 1883	313	210	30	72	351	6,45	15,48
Batavia (later Buitenz.)	147	87	19	20	194	8,12	8,54
Semarang	101	22	5	5	109	4,06	4,06
Soerabaja	103	50	2	17	128	1,30	11,11
Te zamen, *Total* 1884	351	159	26	42	431	5,09	8,23
Buitenzorg	194	67	26	39	180	9,96	14,94
Semarang	109	21	9	9	110	6,92	5,38
Soerabaja	127	47	3	18	152	1,72	10,34
Te zamen, *Total* 1885	430	135	38	64	442	6,72	11,32
Buitenzorg	180	104	18	35	223	6,33	12,32
Semarang	110	38	4	8	110	3,15	6,30
Soerabaja	152	60	4	9	177	2,10	4,73
Te zamen, *Total* 1886	442	202	26	52	510	4,32	8,64
Buitenzorg	223	79	22	27	251	7,28	8,94
Semarang	110	37	12	10	110	8,16	6,80
Soerabaja	177	2	19	21	127	10,61	11,73
Te zamen, *Total* 1887	510	118	53	58	488	8,43	9,23
Buitenzorg	251	61	19	19	271	6,09	6,09
Semarang	110	16	8	8	100	6,35	6,35
Soerabaja	127	32	9	19	108	5,66	11,95
Te zamen, *Total* 1888	488	109	36	46	479	6,03	7,70
Buitenzorg	271	37	9	20	279	3,32	7,38
Semarang	100	17	7	5	103	7,00	5,—
Soerabaja	108	40	19	23	105	17,60	21,30
Te zamen, *Total* 1889	479	94	35	48	487	7,31	10,02
Buitenzorg	279	60	13	20	305	4,26	6,56
Semarang	103	20	8	6	109	7,34	5,60
Soerabaja	105	19	8	12	104	7,69	11,54
Te zamen, *Total* 1890	487	99	29	38	518	5,62	7,33
Batavia	305	37	22	27	293	7,51	9,22
Semarang	109	24	7	11	115	6,09	9,56
Soerabaja	104	54	9	26	121	7,44	21,45
Te zamen, *Total* 1891	518	115	40 [2])	61	529	7,34	12,10

[1]) De verpleegden zijn uit geheel Ned. Indië. *Les aliénés proviennent de tous les pays de l'Archipel Indien.*

[2]) Waaronder 2 overgebracht naar andere gestichten.

II. ONDERWIJS.

Enseignement.

A. ONDERWIJS VOOR EUROPEANEN EN MET DEZEN GELIJKGESTELDEN.

Enseignement pour Européens et assimilés.

I. MIDDELBAAR ONDERWIJS.

Enseignement moyen.

1. Getal scholen en leerlingen 1879—1891. [1])

Nombre des écoles et des élèves.

Bron: K. V.

Beg. cursus.	1879.	1880.	1881.	1882.	1883.	1884.	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
Getal scholen .. *Nombre des écoles.*	3	3	3	(2) 4	4	4	(3) 6	(4) 8	(5) 8	8	8	8	(6) 7
Get. leerlingen. *Nombre des élèves.*	463	479	448	518	533	522	527	551	480	466	465	525	565
Waaronder Chinezen en Inl. *Dont Chin. et indig.*	2	1	2	1	2	6	5	5	8	10	10	5	5

(1) De cijfers van deze tabel zijn ontleend aan het Koloniaal Verslag.
(2) Te Batavia eene Hoogere Burgerschool voor meisjes geopend.
(3) De Burger-Avondschool sedert onder eenen afzonderlijken directeur; de particuliere Wilhelmina-School te Semarang geopend.
(4) In Soerabaja een Avondcursus in het boekhouden en een technische Avondcursus geopend, beide reeds in 1887 weer gesloten.
(5) In Semarang een „technische cursus" en een cursus voor scheikunde (proefstation Midden-Java) geopend. Het getal leerlingen wordt hier gegeven voor 1 Januari.
(6) De technische cursus te Semarang gesloten.

2. Aantal leerlingen van de hoogere burgerschool te Batavia (eerst afdeeling B, na 1867 afdeeling A van het Gymnasium Willem III) sedert de stichting.

Lycée Guillaume III. Nombre des élèves depuis sa fondation.

Bron: O. V. E.

Ult°. *Fin de l'année.*	Aantal. *Nombre.*	Ult°. *Fin de l'année.*	Aantal. *Nombre.*	Ult°. [2]) *Fin de l'année.*	Aantal. *Nombre.*
1860	25	1876	124	1882	182
1861	34	1872	135	1883	182
1862	35	1873	132	1884	159
1863	41	1874	152	1885	140
1864	43	1875	185	1886	111
1865	46	1876	215	1887	112
1866	44	1877	225	1888	116
1867 (1)	63	1878	227	1889	119
1868	97	1879	216	1890	152
1869	102	1880	193	1891	179
1870	114	1881	187		

(1) 1 October 1867 de toenmalige afdeeling B gereorganiseerd tot eene Hoogere Burgerschool met 5jarigen cursus, sedert genoemd afdeeling A.
(2) Daar te beginnen met het jaar 1882 de cursus aanvangt niet meer in 't begin van October maar in 't begin van September, in 1884 in 't begin van Augustus en in 1885 in 't begin van Juli, wordt sedert 1882 niet het aantal leerlingen op het einde des jaars maar aan het eind der derde maand van den cursus opgegeven.

3. Verdeeling der leerlingen aan de Hoogere Burgerscholen voor jongens in de verschillende studiejaren.

Bron: O. V. E. *Classification des élèves des écoles moyennes supérieures pour garçons, par années d'étude.*

31 Dec. der jaren.	Hoogere Burgerschool te Batavia. Studiejaren. *Années d'étude.*					Toehoorders. *Auditeurs.*	Totaal. *Total.*	Hoogere Burgerschool te Semarang. Studiejaren. *Années d'étude.*					Toehoorders. *Auditeurs.*	Totaal. *Total.*	Hoogere Burgerschool te Soerabaja. Studiejaren. *Années d'étude.*					Toehoorders. *Auditeurs.*	Totaal. *Total.*
	1e	2e	3e	4e	5e			1e	2e	3e	4e	5e			1e	2e	3e	4e	5e		
1879	68	40	42	32	31	3	216	33	9	13	8	—	1	64	32	26	16	10	—	—	84
1880	60	41	41	21	28	2	193	30	24	14	10	6	5	89	36	26	15	13	6	—	96
1881	63	42	35	26	19	2	187	22	22	13	5	6	6	74	31	38	16	8	7	—	100
1882	60	39	35	23	18	1	176	29	20	16	8	4	1	78	32	33	17	5	4	—	91
1883	59	40	33	22	21	1	176	30	24	15	12	4	—	85	36	28	18	2		2	91
1884	49	41	27	23	16	—	156	31	22	22	8	8	1	92	34	29	13	10	2	1	89
1885	48	26	25	17	22	1	139	33	21	15	17	8	—	94	37	36	17	10	5	—	105
1886	41	29	20	7	9	1	107	36	19	21	9	11	1	97	44	29	23	10	6	3	115
1887	41	28	18	14	6	1	108	29	16	13	11	7	—	76	35	28	15	14	9	1	102
1888	44	29	14	17	9	2	115	38	15	14	7	4	1	79	42	21	17	16	8	1	105
1889	39	28	20	14	12	3	116	32	24	10	9	4	2	81	32	28	19	8	13	3	103
1890	70	32	14	21	14	1	152	32	21	19	9	7	1	92	34	35	16	11	9	1	106
1891	71	50	23	16	17	1	178	39	23	20	10	10	2	104	57	21	21	12	10	1	122

4. Eindexamens. *Examen final.*

Bron: K. V. en O. V. E.

Jaren. *Années.*	Hoog. Burgersch. Batavia.		Hoog. Burgersch. Semarang.		Hoog. Burgersch. Soerabaja.		Totaal generaal. *Total général.*	
	Geëxam. *Examinés.*	Geslaagd. *Admis.*	Geëxam. *Examinés.*	Geslaagd. *Admis.*	Geëxam. *Examinés.*	Geslaagd. *Admis.*	Geëxam. *Examinés.*	Geslaagd. *Admis.*
1879	20	12	—	—	—	—	20	12
1880	34	22	—	—	1	1	35	23
1881	28	18	8	6	6	5	42	29
1882	20	16	6	5	6	6	32	27
1883	17	8	5	4	4	2	26	14
1884	21	16	4	4	5	5	30	25
1885	17	8	8	6	2	2	27	16
1886	22	13	8	4	5	4	35	21
1887	9	8	9	6	6	4	25	18
1888	6	6	7	7	9	8	22	21
1889	9	9	4	3	8	8	21	20
1890	12	10	4	4	12	12	28	26
1891	15	9	7	5	9	8	31	22

5. Inrichting voor de Indische taal-, land- en volkenkunde te Batavia (afd. B van het Gymnasium Willem III.)

Institut pour les lettres, la géographie et l'ethnographie des Indes Néerlandaises. (Division B du Lycée Guillaume III.)

Bron: O. V. E.

Cursus.	Aant. leerl. ult°. Dec. *Nombre des élèves.*		Voor het eind van den cursus vertrokken. *Partis.*	Bij het groot ambten. examen *Examen final.*	
	1e studiejaar. 1e *classe.*	2e studiejaar. 2e *classe.*		Geslaagd. *Admis.*	Afgewezen. *Rétusés.*
1878/9	12	7	1	9	2
1879/80	9	11	1	9	5
1880/1	19	8	7	7	—
1881/2	22	18	4	8	7
1882/3	16	25	12	13	14
1883/4	5	25	—	13	14
1884/5	16	16	—	10	6
1885/6	8	9	—	7	1
1886/7	7	11	—	6	6
1887/8	7	16	1	9	6
1888/9	10	9	19	3	6
1889/90	17	18	—	12	6
1890/1	12	27	—	18	9
1891/2	17	22	*	*	*

6. Hoogere Burgerschool met driejarigen cursus voor Meisjes te Batavia.
Ecole moyenne de jeunes filles à Batavia.

Bron: O. V. E.

Jaren. *Années.*	Aantal leerlingen. 1° Jan. *Elèves au 1° Janv.*	Overgangexamens. *Examens de fin d'année.* Geëxamineerd. *Candidats.*	Overgangexamens. Geslaagd. *Admises.*	Eindexamens. *Examens de sortie.* Geëxamineerd. *Candidats.*	Eindexamens. Geslaagd. *Admises.*	Toelatingsexamens. *Examens d'admission.* Geëxamineerd. *Candidats.*	Toelatingsexamens. Geslaagd. *Admises.*	Gedurende den cursus vertrokk. *Ontquitté l'école pendant le cours.*	Schoolverzuim, gemiddeld. *Absences moyennes.*
1883	44	37	27	—	—	18	18	13	4,28 %
1884	56	37	34	9	9	16	15	12	3 %
1885	46	30	26	8	8	25	21	16	4,2 %
1886	38	26	17	9	9	24	17	7	5,8 %
1887	39	28	28	3	3	19	17	6	4 %
1888	43	29	28	6	6	17	12	6	2,5 %
1889	33	18	18	7	7	18	17	6	1,7 %
1890	38	21	14	8	8	30	29	14	3,3 %
1891	48	31	31	8	8	24	20	7	2,2 %
1892	48								

7. Burger-Avondschool te Soerabaja.
Ecole moyenne du soir, Soerabaija.

Bron: O. V. E.

Cursus. *Cours.*	Aantal leerlingen. Ingeschr. bij het begin v. d. Cursus. *Elèves.*	Gekozen beroepen door de leerlingen op het eind van het jaar aanwezig. *Métiers choisis par les élèves.* Machinist. *Mécanicien.*	Teekenaar. *Dessinateur.*	Telegrafist. *Télégraphiste.*	Landmeter. *Géomètre.*	Opziener. (1) *Contremaître.* (1)	Scheepsbouwm. *Ingr. constructeur naval.*	Bouwkund. *Architects.*	Toelatingsexamens. *Examens d'admission.* aangemeld. *Candidats.*	Toelatingsexamens. Geslaagd. *Admis.*
1885/6	95	46	7	13	21	7	1	—	53	40
1886/7	81	54	2	1	4	18	2	—	51	19
1887/8	63	39	2	—	—	21 (2)	1	—	44	20
1888/9	56	33	2	—	2	19 (3)	—	—	42	13
1889/90	37	18	1	—	1	14	—	—	37	13
1890/1	33	24	1	—	1	—	—	16	27	16
1891/2	56	24	1	—	1	—	—	14	*	*

(1) Bij den waterstaat, het mijnwezen, ateliers, kustverlichting, lijnopzichter bij de Staatsspoorwegen. *Des ponts et chaussées, mines, ateliers, phares, chemins de fer.*
(2) Daaronder 1 opgeleid voor klerk. (3) Daaronder 1 opgeleid voor stuurman.

8. Kosten van het Middelbaar Onderwijs.
Frais de l'enseignement moyen.

Bronnen: K. V. en O. V. E.

Inrichtingen. *Écoles.*	Plaatsen. *Districts.*	Uitgaven. *Dépenses.*	Uitgaven voor de gebouwen. *Dépenses pour les édifices.*	Ontvangsten wegens schoolgelden. *Recettes.*
Gymnasium Willem III. *Lycée Guillaume III*	Batavia.	*f* 186 138	*f* 4 200	*f* 29 063
Hoogere Burgerschool met 3jarigen cursus voor meisjes. *École moyenne de jeunes filles à cours triennal*	,,	29 520		8 415
Hoogere Burgerschool met 5jarigen cursus. *École moyenne de garçons à cours quinquennal*	Semarang.	106 959		12 696
Idem	Soerabaja.	122 566		15 115
Burger-Avondschool. *École moyenne du soir.*	,,	14 403		—
Te zamen. *Total* 1891		*f* 459 586	*f* 4 200	*f* 65 289
1890		458 740	4 567	57 458
1889		451 552	4 200	52 359
1888		450 939	8 225	49 486
1887		451 871	15 100	51 227
1886		466 696	66 495	54 607
1885		460 810	13 751	58 366
1884		466 513	66 939	64 014
1883		456 871	16 914	62 865
1882		436 212	24 900	57 443

II. LAGER ONDERWIJS. *Enseignement primaire.*

1. Getal en aard der scholen op ult. December 1891.

Nombre et genre des écoles à la fin de 1891.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Openbare scholen. *Écoles publiques.* Gewoon lager onderwijs. *Enseignement primaire ordinaire.*		Bijzondere scholen. *Écoles libres.*			Totaal. *Total.*
			Gesubsidiëerde. *Subventionnées.*	Niet gesubsidiëerde. *Non-subventionnées.*		
	Gemengde scholen. *Écoles mixtes.*	Meisjes scholen. *Écoles pour filles.*	Gewoon lager onderwijs. *Enseignem. primaire ordinaire.*	Gewoon lager onderwijs. *Enseignem. primaire ordinaire.*	Meer uitgebreid lager onderwijs. *Enseignem. primaire supérieur.*	
a. Java en Madoera. *Java et Madoura.*						
Bantam	1	—	—	—	—	1
Batavia	12	4	—	1	5	22
Krawang	2	—	—	—	—	2
Preanger Regentsch	4	1	—	—	—	5
Cheribon	2	1	—	—	—	3
Tegal	1	1	—	—	—	2
Pekalongan	1	—	—	—	—	1
Semarang	10	3	—	4	1	18
Japara	4	—	—	—	—	4
Rembang	3	—	—	—	—	3
Soerabaja	10	2	—	—	5	17
Pasoeroean	4	2	—	—	—	6
Probolinggo	3	1	—	—	—	4
Besoeki	5	—	—	—	—	5
Banjoemas	3	—	—	—	—	3
Bagelen	6	1	—	—	—	7
Kedoe	2	1	—	—	—	3
Djokjakarta	3	1	—	—	—	4
Soerakarta	5	1	—	—	—	6
Madioen	2	1	—	—	—	3
Kediri	4	2	—	—	—	6
Madoera	3	—	—	—	—	3
Totaal Java en Madoera	90	22	—	5	11	128
b. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*						
Sum. Westkust	6	1	—	—	1	8
Benkoelen	1	—	—	—	—	1
Palembang	1	—	—	—	—	1
Sum. Oostkust	1	—	—	—	—	1
Atjeh	2	—	—	—	—	2
Riouw	1	—	—	—	—	1
Banka	1	—	—	—	—	1
Borneo W. A.	1	—	—	—	—	1
Borneo Z. en O. A.	1	1	—	—	—	2
Gouvt. Celebes	5	1	—	—	—	6
Menado	4	1	—	—	—	5
Amboina	3	2	—	—	—	5
Ternate	1	—	—	—	—	1
Timor	1	—	—	—	—	1
Totaal Ned. Indië 1891	119	28	—	5	12	164
„ „ 1890	117	27	—	5	12	161
„ „ 1889	116	25	—	5	11	157
„ „ 1888	112	23	—	6	11	153
„ „ 1887	108	23	—	7	10	148
„ „ 1886	108	23	1	3	13	148
„ „ 1885	107	23	1	4	14	149
„ „ 1884	107	22	1	4	12	146
„ „ 1883	107	22	1	5	14	149
„ „ 1882	102	20	1	4	12	139

Bron: K. V.

2. Openbare scholen. *Ecoles publiques.*

Gewesten. *Provinces.*	Aantal scholen. *Nombre des écoles.* Gemengde scholen. *Écoles mixtes.* Eerste scholen. *Écoles primaires.*	Andere. *Autres.*	Meisjesscholen. *Pour les jeunes filles.*	Totaal. *Total.*	Onderwijzend personeel in actieven dienst. *Personnel enseignant.* Hoofdonderwijzers. *Instituteurs en chef.*	Hoofdonderwijzeressen. *Institutrices en chef.*	Hulponderwijzers. *Instituteurs-adj.*	Hulponderwijzeressen. *Institutrices-adj.*	Kweekelingen. *Élèves.* Mannelijke. *Élèves instituteurs.*	Vrouwelijke. *Élèves institutrices.*	Totaal. *Total.*	Aantal leerlingen. *Élèves.* Betalende. *Payants.*	Niet-betalende. *Non-payants.*	Totaal. *Total.*	Waarvan: *Dont.* In de hoogste klasse. *Dans la classe sup.*	In de middelste klasse. *Dans la classe moyenne.*	In de laagste klasse. *Dans la classe inf.*	Jongens. *Garçons.*	Meisjes. *Filles.*	Inlanders en vreemde oosterlingen onder de leerlingen begrepen. *Indigènes et orientaux étrangers parmi les élèves.*
Java en Madoera. *Java et Madoera*	14	76	22	112	91	22	132	128	—	3	376	5 347	5 112	10 459	5 135	3 971	1 353	6 034	4 425	753
Buitenbezitt. *Autres possessions*	3	26	6	35	29	6	38	19	1	1	94	1 131	1 131	2 262	1 268	745	249	1 277	985	334
Totaal uit. 1891 *Total*	17	102	28	147	120	28	170	147	1	4	470	6 478	6 243	12 721	6 403	4 716	1 602	7 311	5 410	1 087
1890	15	102	27	144	117	27	156	149	2	3	454	6 286	6 091	12 377	6 198	4 661	1 518	7 183	5 194	956
1889	16	100	25	141	116	25	158	135	2	2	438	6 121	5 795	11 916	5 916	4 543	1 457	6 959	4 957	961
1888	13	99	23	135	114	23	140	146	5	7	435	5 876	5 651	11 527	5 726	4 399	1 402	6 724	4 803	897
1887	12	96	23	131	109	23	134	141	6	11	424	5 837	5 398	11 235	5 635	4 304	1 296	6 582	4 653	884
1886	12	96	23	131	108	23	143	117	5	13	409	5 718	5 029	10 747	5 420	4 044	1 283	6 227	4 520	884
1885	12	95	23	130	107	23	134	121	2	11	398	5 589	4 733	10 322	5 273	3 876	1 173	6 019	4 303	877
1884	12	95	22	129	107	22	133	116	1	12	391	5 581	4 545	10 126	5 180	3 858	1 088	5 930	4 196	913
1883	12	95	22	129	107	22	123	111	2	10	375	5 348	4 351	9 699	4 910	3 702	1 087	5 705	3 994	847
1882	11	91	20	122	102	20	114	108	6	16	366	5 008	4 193	9 201	4 738	3 425	1 038	5 369	3 832	852
1881	11	88	16	115	99	16	115	99	5	14	348	4 566	4 098	8 664	4 544	3 183	937	5 085	3 579	707
1880	11	82	14	107	93	14	118	86	2	7	320	4 125	4 098	8 223	4 234	3 068	921	4 856	3 367	643
1879	*	*	*	102	89	13	112	66	1	11	292	3 853	3 873	7 726	3 948	3 017	761	4 619	3 107	593
1878	*	*	*	96	86	10	126	38	2	4	266	3 598	3 625	7 223	3 741	2 760	722	4 383	2 840	541
1877	*	*	*	88	84	4	128	32	1	2	251	2 981	3 653	6 634	3 616	2 352	666	4 125	2 509	530

Digitized by Google

3. Bijzondere scholen.

Écoles libres.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Plaatsen. *Districts.*	Aantal scholen. *Nombre d'écoles.*	Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant.* Hoofd-onderwijzers. *Instituteurs en chef.*	Hoofd-onderwijzeressen. *Institutrices en chef.*	Hulp-onderwijzers. *Instituteurs-adj.*	Hulp-onderwijzeressen. *Institutrices-adj.*	Kweekelingen. *Élèves.* Mannelijke. *Élèves-instituteurs.*	Vrouwelijke. *Élèves-institutrices.*	Totaal. *Total.*	Aantal leerlingen. *Élèves.* Jongens. *Garçons.*	Meisjes. *Filles.*	Totaal. *Total.*	Aantal inlanders en vreemde oosterlingen onder de leerlingen begrepen. *Indigènes et orientaux étrangers parmi les élèves.*
Batavia	Batavia	5	3	2	8	37	—	1	51	285	740	1 025	—
Id.	Buitenzorg	1	—	1	—	—	—	—	1	5	5	10	—
Semarang	Semarang	5	2	3	1	14	—	—	20	159	423	582	—
Soerabaja	Soerabaja	5	2	3	8	15	—	—	28	271	416	687	5
Sumatra's Westkust	Padang	1	—	1	—	5	—	—	6	—	135	135	—
Totaal ult°. *Total.*	1891	17	7	10	17	71	—	1	106	720	1 719	2 439	5
	1890	17	7	10	17	67	—	6	107	720	1 679	2 399	4
	1889	16	7	9	20	63	—	5	104	725	1 629	2 354	3
	1888	18	8	10	16	62	2	4	102	690	1 640	2 330	6
	1887	17	7	9	17	57	2	3	95	614	1 519	2 133	10
	1886	17	6	10	15	52	1	6	90	607	1 392	1 999	8
	1885	19	7	11	14	49	—	3	84	614	1 321	1 935	23
	1884	17	8	9	11	41	—	5	74	592	1 286	1 878	36
	1883	20	11	9	13	39	1	8	81	561	1 211	1 772	51
	1882	17	8	9	15	35	—	6	73	584	1 177	1 761	36
	1881	19	8	10	16	39	—	4	77	610	1 210	1 820	54
	1880	20	9	11	20	39	1	1	81	630	1 215	1 845	45
	1879	21	10	13	20	41	2	10	96	690	1 209	1 899	35
	1878	28	13	17	19	38	—	7	94	746	1 236	1 982	24
	1877	29	12	17	23	36	—	7	94	771	1 308	2 079	29

4. Gouvernements-normaalschool te Batavia.
École normale du gouvernement à Batavia.

Bronnen: K. V. en O. V. E.

Bij het einde van het jaar. *A la fin de l'année.*	Getal ingeschrevenen. *Nombre des élèves.* Onderwijzers. *Instituteurs.*	Onderwijzeressen. *Institutrices.*	Totaal. *Total.*	Kosten der school gedurende het afgeloopen jaar. *Frais de l'école.*
1882	5	11	16	*f* 3040
1883	6	13	19	3048
1884	6	12	18	3046
1885	5	12	17	3319
1886	8	10	18	3098
1887	9	13	22	3024
1888	9	14	23	3189
1889	9	12	21	3476
1890	15	21	36	3310
1891 [1]	21	19	40	4144 [2]

[1]) Den 6en Juli werd in Soerabaja eene gelijksoortige inrichting geopend met 6 mannelijke en 16 vrouwelijke leerlingen.

[2]) Brutokosten der school te Batavia. Voor vorige jaren blijkt niet of bruto- dan wel nettokosten werden opgegeven.

5. Uitslag der acte-examens.
Examen pour le personnel enseignant.

Bron: K. V.

Soort der akten van bekwaamheid *Nature des diplômes.*	Toegelaten. *Admis.*	Afgewezen. *Refusés.*
Hoofdonderwijzers. *Instituteurs en chef*	2	7
Hoofdonderwijzeressen. *Institutrices en chef*	1	2
Hulponderwijzers. *Instituteurs adj*	—	8
Hulponderwijzeressen. *Institutrices adj.*	35	19
Onderwijzers in enkele vakken. *Diplômes spéciaux*	19	11
Totaal. *Total* 1891	57	47
1890	59	54
1889	63	60
1888	70	57
1887	56	35
1886	42	33
1885	34	27
1884	39	28
1883	49	27
1882	30	21

6. Kosten van het openbaar lager onderwijs van 1865 t/m 1891.
Frais de l'enseignement primaire. 1865/1891.

Bronnen: O. V. E. en K. V.

Jaren. *Années.*	Uitgaven. *Dépenses.*	Ontvangsten. *Recettes.*	Verschil. *Dépenses nettes.*	Aantal leerlingen. *Élèves.*	Gemiddelde kosten p. leerl. *Dépenses moy. par élève.*
1865	*f* 341 846	*f* 64 751	*f* 277 095	3762	*f* 73,65
1870	534 885	108 216	426 669	4223	101,03
1875	804 623	123 108	681 516	5815	117,20
1876	922 354	130 755	861 599	6349	137,87
1877	1 018 446	148 166	870 280	6634	131,18
1878	1 143 638	160 907	982 731	7223	136,05
1879	1 231 054	184 589	1 046 465	7726	135,44
1880	1 301 471	199 209	1 102 262	8223	134,04
1881	1 351 428	173 511	1 178 606	8664	136,03
1882	1 467 655	170 049	1 297 606	9201	141,99
1883	1 631 723	184 616	1 447 107	9699	149,19
1884	1 593 307	205 580	1 387 727	10126	137,04
1885	1 771 030	206 858	1 564 172	10322	151,54
1886	1 746 166	207 562	1 532 801	10747	143,16
1887	1 807 173	209 246	1 597 927	11235	142,03
1888	1 845 519	207 106	1 638 412	11527	142,13
1889	1 934 304	212 548	1 721 756	11916	144,49
1890	1 955 684	216 349	1 739 335	12377	140,53
1891	2 021 619	220 037	1 801 582	12721	141,62

B. ONDERWIJS VOOR INLANDERS. *Enseignement pour les indigènes.*

I. KWEEKSCHOLEN VOOR INLANDSCHE ONDERWIJZERS. *Écoles normales pour la formation d'instituteurs pour les indigènes.*

1. Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant.*

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Kweekscholen. *Écoles normales.*	Maximum aantal leerlingen. *Nombre des élèves fixé.*	Hoofd- en 2e onderwijzers. *Instituteurs en chef et de 2e classe.* Aantal. *Nombre.*	met acte voor *diplômés pour:* Maleisch. *la langue Malaise.*	Land- en volkenkunde. *la géographie et l'ethnographie des I. N.*	Javaansch. *la langue Javanaise.*	Soendaasch. *la langue Soenda.*	Makassaarsch. *la langue Macassare.*	Europeesche hulponderwijzers. *Instituteurs adj. Européens.* Aantal. *Nombre.*	met bewijs of akte voor het *diplômés pour* Maleisch. *la langue Malaise.*	Land- en volkenkunde. *la géographie et l'ethnographie des I. N.*	Makassaarsch. *la langue Macassare.*	Inl. hulponderw. *Instituteurs Indigènes.* hulponderw. van den 1en en 2en rang. *Instituts. adj. du 1e et 2e classe.*	onderwijzers in *instituteurs:* de talen. *pour les langues.*	het handteekenen. *pour le dessin.*	Totaal onderwijzers. *Total des Instituteurs.*	Totaal aantal leerlingen bij het einde des jaars. *Total des élèves à la fin de l'année.*
Bandong	75	2	2	2	—	1	—	1	1	1	—	—	3	1	7	46
Probolinggo	75	2	2	2	1	—	—	1	—	—	—	—	3	1	7	53
Fort de Kock	50	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	5	40
Padang Sidempoean	25	1	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	3	16
Bandjermasin [1]	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Makasser	25	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	—	3	—	5	23
Amboina	50	2	2	2	1	—	—	—	—	—	—	1	2	1	6	46
Totaal. *Total.* Ult°. 1891	300	10	10	10	2	1	1	4	2	2	1	2	14	3	33	224
1890	325	11	10	10	2	1	1	5	2	1	1	2	16	3	37	244
1889	325	11	10	10	2	1	1	3	1	1	1	4	16	3	37	254
1888	325	11	19	9	3	1	2	3	3	3	1	4	16	3	37	233
1887	325	11	0	9	3	1	1	2	1	1	1	3	16	3	35	274
1886	325	11	6	5	2	1	1	2	1	1	1	4	16	3	36	290

[1]) Met 1 April 1891 opgeheven.

Bronnen: V. I. O. en K. V.

2. Eindexamens. *Candidats à l'examen final.*

Kweekscholen. *Écoles normales.*	Aantal. *Nombre.* Geëxamineerden. *Examinés.*									Afgewezen. *Refusés.*									Geslaagden. *Admis.*								
	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891
Bandoeng	13	9	7	10	8	9	12	9	8	5	—	1	—	—	—	2	1	1	8	9	6	10	8	9	10	8	7
Magelang [1]	9	13								—	—								9	13							
Probolinggo	12	5	5	7	11	13	9	8	4	—	—	—	—	3	—	—	—	—	12	5	5	7	8	13	9	8	4
Fort de Kock	—	11	3	8	10	12	12	11	6	—	3	—	—	—	3	—	—	1	—	8	3	8	10	9	12	11	5
Padang Sidempoean	—	5	—	6	7	9	—	3	10	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	5	—	6	7	9	—	2	8
Bandjermasin [2]	4	—	7	—	—	7	—	3		3	—	—	—	—	—	—	—		1	—	7	—	—	7	—	3	
Makassar	5	4	—	—	4	6	3	—	6	5	—	—	—	2	—	—	—	1	—	4	—	—	4	6	3	—	5
Tondano [1]	7	8	6							2	—	—							5	8	6						
Amboina	*	9	13	8	2	12	9	8	5	*	3	2	—	4	4	—	—	—	*	6	11	8	8	8	9	8	5
Totaal *Total*	50†	64	41	39	42	68	45	42	39	15†	6	3	—	9	7	2	2	5	35†	58	38	39	45	61	43	40	34

[1]) In 1885 opgeheven. [2]) In April 1891 opgeheven.

II. SCHOLEN VOOR ZONEN VAN INLANDSCHE HOOFDEN EN ANDERE AANZIENLIJKE INLANDERS.

Écoles pour les fils des chefs et notables indigènes.

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Aantal scholen en leerlingen. *Nombre d'écoles et d'élèves.*

Scholen. *Écoles.*	Vastgesteld aantal.	Aantal leerlingen ingeschrev. bij het einde van *Elèves inscrits à la fin de l'année* 1885. Externen.	1885. Internen.	1886. Externen.	1886. Internen.	1887. Externen.	1887. Internen.	1888. Externen.	1888. Internen.	1889. Externen.	1889. Internen.	1890. Externen.	1890. Internen.	1891. Externen.	1891. Internen.	Aantal leerlingen die aan het eindexamen voldeden. *Ont passé l'examen de sortie:* 1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
Bandoeng	60	—	30	—	39	8	52	8	52	—	60	—	60	—	62	8	8	2	8	5	10	11
Magelang	60	3	54	3	57	1	59	2	58	2	58	4	56	7	53	10	16	12	9	10	9	13
Probolinggo	60	18	37	23	28	23	35	14	32	14	32	22	36	19	36	4	12	16	7	7	4	7
Tondano	40	39	—	—	35	—	37	—	40	—	35	40	—	40	—	3	4	4	2	9	4	5
Totaal. *Tot.*	220	60	121	26	159	32	183	24	182	16†	185	66	152	66	151	25	40	34	26	31	27	36

III. LAGERE SCHOLEN. *Écoles primaires.*

1. Aantal scholen en leerlingen. [1]) *Nombre des écoles et des élèves.*

A. Java en Madoera. *Java et Madoura.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.* Ult°.	Getal scholen. *Nombre d'écoles.* Gouvernements scholen. *Écoles de l'État.*	Getal scholen. *Nombre d'écoles.* Particuliere scholen. *Écoles libres.*	Totaal. *Total.*	Getal leerlingen. *Nombre des élèves.* Gouvernements scholen. *Écoles de l'État.*	Getal leerlingen. *Nombre des élèves.* Particuliere scholen. *Écoles libres.*	Totaal. *Total.*
1874	98	109	207	13 269	6 031	19 300
1875	104	132	236	14 906	6 978	21 884
1876	119	148	267	16 987	7 910	24 897
1877	147	142	289	20 766	7 770	28 536
1878	162	142	304	23 050	*	*
1879	171	143	314	24 258	11 361	35 619
1880	181	125	306	26 389	9 334	35 723
1881	189	137	326	26 527	8 462	34 989
1882	193	121	314	27 600	7 805	35 405
1883	198	108	306	29 554	7 545	37 099
1884	199	112	311	30 354	8 002	38 356
1885	199	107	306	30 715	8 062	38 777
1886	200	101	301	30 980	7 794	38 774
1887	201	104	305	31 986	7 999	39 985
1888	201	115	316	31 441	8 488	39 929
1889	202	121	323	31 892	9 489 †	41 381 †
1890	203	137	340	33 615	10 632 †	44 247 †
1891	203	140	343	34 607	12 106 †	46 713 †

B. Buitenbezittingen. [2]) *Autres possessions.*

1881	281	205	486	19 437	10 696	30 123
1882	319	201	520	26 979	11 994	38 973
1883	319	218	537	30 267	10 997	41 264
1884	319	236	555	30 811	13 546	44 357
1885	315	258	573	30 209	14 380	44 589
1886	318	284	602	30 763	15 363	46 126
1887	318	306	619	31 132	15 569	46 701
1888	314	319	633	35 383	16 698	52 081
1889	316	338	654	35 294†	17 786†	53 080†
1890	313	368	681	38 160†	19 607†	57 767†
1891	315					

[1]) De vertrouwbaarheid van deze, aan de Kol. Versl. ontleende cijfers, is aan gegronden twijfel onderhevig.

[2]) De cijfers over de jaren vóór 1881 worden wegens de groote onbetrouwbaarheid niet medegedeeld.

Particuliere scholen aan het einde des jaars. *Écoles libres à la fin de l'année.*

a. Gesubsidieerde scholen. *Écoles subventionnées.*

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Gewesten. *Provinces.*	1882.	1883.	1884.	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	Leerl. ult. 1891.
a. Java en Madoera. *Java et Madoura.*											
Pekalongan	8	5	3	3	3	3	3	3	5	7	448
Semarang [1]	11	9	10	10	10	10	10	11	11	11	1294
Japara	5	4	5	3	3	3	3	3	1	1	122
Rembang	3	3	3	3	1	1	1	1	2	3	352
Soerabaja	—	—	2	2	2	5	5	7	11	19	2020
Banjoemas	4	4	4	4	4	4	4	3	3	3	488
Bagelen	33	23	12	9	8	7	7	7	7	7	1180
Madioen	6	6	8	8	8	7	7	8	10	8	783
Kediri	7	7	8	9	11	11	11	10	10	10	864
Andere residentiën	2	5	7	6	4	4	4	6	12	18	1108 †
Totaal. *Total*	79	66	62	57	54	55	55	59	72	87	8659 †
b. Buitenbezittingen [2]. *Autres possessions.*	2	—	4	3	3	3	2	2	3	64	*

b. Niet gesubsidieerde scholen. *Écoles non subventionnées.*

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Gewesten. *Provinces.*	1885.		1886.		1887.		1888.		1889.		1890.		1891.		Leerlingen van alle scholen op 31 Dec. 1891.
	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Écol. missionnaires.*	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Écol. missionnaires.*	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Écol. missionnaires.*	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Écol. missionnaires.*	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Écol. missionnaires.*	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Écol. missionnaires.*	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Écol. missionnaires.*	
a. Java en Madoera. *Java et Madoura.*															
Batavia	7	3	7	3	9	3	11	3	10	3	14	4	9	3	359
Preanger	2	2	2	2	2	2	3	2	4	2	3	3	2	2	58
Semarang	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	71
Japara	6	3	4	3	4	3	4	3	4	3	5	3	3	3	214
Soerabaja	10	7	11	7	9	7	8	7	11	7	9	8	2	1	254
Pasoeroean	5	3	4	3	4	3	6	4	7	4	5	4	2	—	159
Soerakarta	2	—	2	—	4	—	4	—	4	—	4	—	5	—	954
Kediri	7	4	6	4	5	4	7	4	7	6	8	6	9	8	209
And. residentiën	8	1	7	1	8	1	13	2	11	2	13	2	17	3	1169
Tot. Java en Mad.	50	26	47	27	49	27	45	21	48	25	65	34	53	24	3447
b. Buitenbezitt. *Autres possessions.*													Leerlingen op 31 Dec. 1890.		
W. Sum. en Nias [3]	41	41	49	48	68	64	60	56	68	64	84	78	3561 †		
Borneo Z. O.	8	8	8	8	9	9	9	9	10	10	10	10	393		
Res. Menado.															
Prot. scholen	116	110	118	112	118	114	119	118	125	124	127	121	8774 [4]		
Roomsche scholen	11	11	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	998		
Sangi eilanden	29	—	31	—	36	—	50	—	51	—	63	—	3784		
Rotti	15	—	16	—	17	—	17	—	17	—	17	—	464		
Savoë	7	7	6	6	7	7	7	7	6	6	5	5	194		
Flores (R. sch.)	3	3	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	442		
And. gewesten	27	7	36	10	31	10	39	12	42	10	46	17	997 †		
Totaal. *Total*	257	182	284	201	306	220	317	218	335	230	368	250	19 607 †		

[1]) Te Semarang werkt de eenige gesubsidieerde zendingschool.
[2]) De plaatsen der gesubsidieerde scholen verschillen telkens.
[3]) De zendingscholen alle in de resid. Tapanoeli en op Nias; op dit eiland eerst 2, dan 3, sedert 1887 4, en op 31 December 1890 6 scholen met 106 leerlingen.
[4]) Met inbegrip van de 2 gesubsidieerde scholen.

3. Uitgekeerde subsidiën, 1878—1891. *Montant des subsides.*

Bronnen V. I. O. en K. V.

Jaren. *Années.*	Bedrag. *Montant.*	Jaren. *Années.*	Bedrag. *Montant.*	Jaren. *Années.*	Bedrag. *Montant.*
1878	*f* 22 347	1883	*f* 12 050	1888	*f* 9 350
1879	24 667	1884	12 625	1889	10 650
1880	21 888	1885	9 845	1890	14 964
1881	18 697	1886	9 570	1891	25 950
1882	15 225	1887	10 570		

4. Kosten van het onderwijs voor inlanders. [1])
Frais de l'enseignement pour les indigènes.

Bronnen V. I. O. en K. V.

Jaren. *Années.*	Uitgaven. *Dépenses.*	Ontvangsten. *Recettes.* Schoolgelden. *Rétrib. scolaires.*	Ontvangsten. *Recettes.* Verkoop van schoolboeken. *Débit de livres de classe.*	Bleef ten laste van den lande. *Frais nets pour l'état.*
1875	*f* 844 701	*f* 39 613	*f* 1 315	*f* 803 906
1880	1 284 552	62 652	2 929	1 218 972
1885	1 076 984	76 670	2 415	997 899
1886	1 063 283	72 775	2 215	988 293
1887	1 087 670	76 274	2 645	1 008 751
1888	1 088 991	77 439	3 234	1 008 318
1889	1 116 855	77 260	4 129	1 035 466
1890	1 156 898	82 972	4 298	1 069 628
1891	1 165 367	86 693	3 783	1 074 891

[1]) Incl. de uitgekeerde subsidiën *cf.* vorige tabel.

5. Personeel aan de Gouvernementsscholen voor Inlanders.
Personnel attaché aux écoles publiques pour indigènes.

Bronnen V. I. O. en K. V.

In het ressort van de kweekscholen te: *Dans le ressort des écoles normales de:*	Aantal gouvernements-scholen. *Nombre des écoles de l'état.*	Onderwijzers *Instituteurs* van kweekscholen afkomstig. *Provenant des écoles normales.*	Onderwijzers *Instituteurs* 3e en 4e klasse op Java en Madoera. *3e et 4e classe à Java et à Madoura.*	Onderwijzers *Instituteurs* 1e en 2e klasse op de buitenbezittingen. *1e et 2e classe aux autres possessions.*	Waarn. onderwijzers *Instituteurs temporaires* Hulponderwijzers. *Instituteurs-adj.*	Waarn. onderwijzers *Instituteurs temporaires* Kweekelingen. *Élèves-instituteurs.*	Hulponderwijzers. *Instituteurs-adj.*	Kweekelingen. *Élèves-instituteurs.*	Totaal. *Total.*
Bandoeng	100	95	4	—	1	—	154	96	350
Probolinggo	105	95	10	—	—	—	144	105	354
Totaal Java en Madoera. *Total Java et Madoura*	205	190	14	—	1	—	298	201	704
Fort de Kock	61	49	—	8	1	—	89	12	159
Padang Sidempoean	18	12	—	6	—	—	37	4	59
Bandjermasin	6	5	—	1	—	—	20	—	26
Makassar	13	13	—	—	—	—	10	—	23
Amboina	215	113	—	53	35	5	256	63	525
Totaal buitenbezittingen. *Total Autres possessions.*	313	192	—	68	36	5	412	79	792
Totaal-generaal 1891	518	382	14	68	37	5	710	280	1 496
Total général 1890	516	360	14	68	51	10	662	294	1 459
1889	518	359	15	72	47	10	641	325	1 438
1888	515	349	15	69	51	11	593	350	1 405
1887	519	343	16	70	58	13	520	385	1 354
1886	518	333	16	76	63	14	444	408	1 345
1885	513	311	16	80	67	28	388	460	1 354
1884	517	306	16	82	77	29	378	466	1 311
1883	517	289	12	89	89	10	348	474	1 459

C. SCHOLEN VOOR VREEMDE OOSTERLINGEN. Ult°. 1890 en 1891.
Ecoles pour orientaux étrangers.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Aantal scholen. *Nombre d'écoles.*		Aantal leerlingen. *Nombre d'élèves.*		Gewesten. *Provinces.*	Aantal scholen. *Nombre d'écoles.*		Aantal leerlingen. *Nombre d'élèves.*	
	1890.	1891.	1890.	1891.		1890.	1891.	1890.	1891.
Batavia	32	30	374	596	Djokjakarta	1	6	*	117
Preang.Regsch.	—	3	—	31	Soerakarta	—	8	—	121
Cheribon	17	16	309	348	Madioen	2	1	18	25
Tegal	11	6	172	79	Kediri	12	12	137	164
Pekalongan	5	6	153	100	Madoera	12	2	306	72
Semarang	23	26	456	466	Tot. J. en M.	191	209	3 734†	4 384
Japara	7	11	181	304					
Rembang	11	29	240	782	Rionw en O.	4	8	107	90
Soerabaja	19	25	551	580	Banka	*	16 †	*	195†
Pasoeroean	12	8	109	232	Billiton	1	7	60	74
Probolinggo	3	3	61	49	Borneo W. A.	45 †	53	386	588
Besoeki	4	3	85	43	Celebes en O.	7	3	103	80
Banjoemas	3	4	67	68	and. gewesten	*	9	—	213
Bagelen	5	2	75	28					
Kedoe	9	8	40	179	Totaal gen. *Total général.*	300 †	305†	5 104†	5 624†

D. MAHOMEDAANSCHE GEESTELIJKE SCHOLEN. [1]) *Écoles des prêtres mahométans.* [1])

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces*	Aantal godsdienstscholen. *Nombre des écoles.*					Aantal leerlingen. *Nombre des élèves.*				
	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
Java en Madoera. *Java et Madoura.*										
Bantam	870	995	890	875	963	15 865	15 061	11 117	10 965	11 212
Batavia	1 444	1 432	1 332	1 314	1 499	15 941	14 785	12 765	11 889	12 560
Krawang	242	260	232	207	258	1 677	1 948	1 794	1 712	1 985
Preanger-Regentsch.	1 403	1 640	1 236	1 285	1 229	32 280	32 809	23 772	26 428	27 251
Cheribon	798	804	1 111	1 120	1 010	10 667	10 042	12 873	12 598	11 950
Tegal	987	1 057	1 032	643	666	15 324	14 461	12 829	9 486	9 662
Pekalongan	496	646	531	517	498	7 813	8 665	7 562	7 662	6 624
Semarang	1 633	1 678	1 697	1 638	1 209	23 308	21 012	18 771	20 558	17 974
Japara	605	630	158	607	590	14 902	15 875	2 480	13 132	12 884
Rembang	496	546	603	497	477	13 052	14 329	13 176	13 134	12 866
Soerabaja	2 198	2 507	1 039	2 213	1 879	26 946	26 226	15 742	28 423	27 640
Pasoeroean	323	813	2 264	874	1 141	8 094	8 734	26 670	10 661	17 642
Probolinggo	1 445	1 234	819	1 572	1 513	9 800	10 329	13 031	10 296	9 754
Besoeki	1 208	1 193	4 266	1 238	1 262	19 287	20 340	32 283	21 473	18 830
Banjoemas	134	152	1 201	*	*	2 481	3 387	18 943	*	*
Bagelen	275	289	333	*	313	5 885	6 638	6 238	*	8 035
Kedoe	148	150	143	100	90	1 575	1 289	1 364	1 218	1 164
Soerakarta	295	297	279	288	199	3 561	3 209	3 158	3 014	2 338
Madioen	417	442	426	391	400	7 540	7 692	6 359	5 214	4 520
Kediri	979	198	882	*	565	13 307	4 182	13 087	*	10 013
Madoera	2 212	2 933	2 547	2 500	2 524	42 413	52 453	50 263	51 303	56 215
Totaal.. *Total..*	18 608	19 896	23 021	17 879†	18 285†	291 721	293 466	304 283	259 166†	281 119†
Buitenbezittingen. *Autres possessions.*										
Padangsche Bovenl.	2 134	2 182	*	2 235	2 566	31 719	31 685	*	31 179	34 727
Padangs. Benedenl.	493	593	541	504	736	10 033	11 000	10 616	11 543	9 986
Tapanoeli	293	288	320	320	257	3 742	2 584	1 920	5 304	2 161
Palembang [2])	186	215	234	225	230	2 836	3 668	4 109	4 400	4 525
Billiton	41	52	58	95	81	223	206	251	302	257
Borneo Z. O.	200	398	386	1 051	406	3 000	7 513	9 590	11 936	7 501
Celebes en onderh.	700	*	*	*	*	6 000	*	*	*	*
Amboina, 1887 alléén Banda	174	176	261	405	*	1 564	1 649	1 989	2 472	*

[1]) De groote afwijkingen die de cijfers in dezen staat nu en dan ondergaan worden in het kolverslag niet opgehelderd.

[2]) Het K. V. meldt dat de opgaven voor de jaren 1888 en 1889 uitsluitend op de hoofdplaats Palembang zien.

III. EEREDIENST. *Cultes.*

1. BEDIENING DER CHRISTEN-GEMEENTEN IN NED. INDIË. ULTO 91 EN VORIGE JAREN.
Ecclésiastiques desservant les communes Chrétiennes.

Bronnen K. V. en R. A.

Standplaatsen. *Stations.*	Protestantsche eeredienst. *Culte Protestant.*			Roomsch Kath. eeredienst. *Culte Catholique.*		
	Predikanten. *Pasteurs.*	Hulpredikers. *Pasteurs auxiliaires.*	Hulpredik. voor inl. Chr. gemeent. [1]) *Idem pour indigènes.*	Pastoors. *Curés.*	Onderpastoors. *Vicaires.*	Hulpriesters en missionarissen. *Auxiliaires.*
a. Java en Madoera.						
Batavia	4	—	—	1	2	3
Weltevreden	1	—	—	—	—	—
Depok	—	—	1	—	—	—
Buitenzorg	1	—	—	1	—	—
Bandong	1	—	—	—	—	—
Cheribon	1	—	—	—	—	—
Pekalongan	1	—	—	—	—	—
Semarang	1	—	—	1	1	2
Ambarawa	—	—	—	1	—	—
Salatiga	1	—	—	—	—	—
Soerakarta	1	—	—	—	—	—
Mangelang	1	—	—	1	—	—
Djokjakarta	—	—	—	1	1	—
Poerworedjo (Bagelen)	1	—	—	—	—	—
Rembang	1	—	—	—	—	—
Soerabaja	3	—	—	1	3	1
Soemenep (Madoera)	1	—	—	—	—	—
Madioen	1	—	—	—	—	—
Pasoeroean	1	—	—	—	—	—
Probolinggo	1	—	—	—	—	—
b. Sumatra.						
Padang	1	—	—	1	—	2
Fort de Kock	1	—	—	—	—	—
Kotta Radja (Atjeh)	1	—	—	1	—	—
Medan	1	—	—	—	—	—
Benkoelen	vac.	—	—	—	—	—
Palembang	vac.	—	—	—	—	—
c. Borneo.						
Pontianak	1	—	—	—	—	—
Singkawang	—	—	—	1	—	1
Bandjermasin	vac.	—	—	—	—	—
d. Celebes.						
Makassar	1	—	—	—	—	—
Bonthain	—	1	—	—	—	—
Menado en O.	1	—	9	1	—	1
e. Ternate en O.	vac.	—	1	—	—	—
f. Amboina en O.	2	—	7	—	—	—
g. Banda	1	—	3	—	—	—
h. Timor en O.	vac.	—	2	2	3	7
Totaal ult. 1891	32	1	23	13	10	17
1890	31	1	24	13	9	11
1889	31	1	21 (1)	14	7	15
1888	33	1	25 (4)	13	8	19
1887	32	1	22 (2)	13	8	15
1886	[2])	[2])	[2])	13	8	12
1885	[2])	[2])	[2])	12	9	12
1884	[2])	[2])	[2])	13	9	9

[1]) De getallen tusschen ( ) beteekenen het aantal der met verlof afwezigen.
[2]) De totalen van vroegere jaren kunnen niet gegeven worden, daar de organisatie van den dienst sedert 1887 van die in de vorige jaren verschilt.

Bron: R. A.

2. ZENDELINGEN IN NED. INDIË. [1]
Missionnaires et missions. [1]

Gewesten. *Provinces.*	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892
Batavia Z. V.	1	—	1	2	2	3	2	2	2
J. C.	1	1	1	1	1	1	1	1	2
G. K.	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Preang. Z. V.	3	3	2	2	2	3	3	3	2
Cherib. Z. V.	2	2	3	3	3	3	2	3	3
Tegal . G. V.	1	1	1	1	1	1	1	1	—
Semar. Z. G.	1	1	1	1	1	1	1	1	1
E. Z.	3	4	5	6	6	6	5	4	4
S. Z.	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Japara. D. Z.	1	1	1	1	1	1	2	2	2
Soerab. Z. G.	2	2	2	2	2	2	2	2	2
G. K.	1	1	1	1	1	1	—	1	1
Pasoer. Z. G.	1	1	1	1	—	—	1	1	1
Besoeki J. C.	1	1	1	—	—	—	1	1	1
BesoekiG.I.V.	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Banjoem.E. Z.	1	1	1	1	1	—	—	—	—
G. V.	—	—	—	—	—	—	1	1	1
Bageleu G. V.	1	1	1	1	1	1	1	2	2
Soerak. G. K.	—	—	—	—	—	—	1	—	—
D. Z.	—	—	—	—	—	—	1	1	1
Madioen Z. G.	—	—	—	—	—	—	1	1	1
Kediri. Z. G.	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Java en Mad.[2] *Java et Mad.*	22	22	24	25	24	25	28	29	30

Gewesten. *Provinces.*	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892
Sum.West.J.C.	1	1	1	1	1	1	1	1	1
D. Z.	1	1	1	1	1	1	3	3	2
R. G.	21	22	21	21	22	19	22	27	28
L. G.	—	—	—	—	—	2	2	2	2
Benkoel.L. G.	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Palemb. L. G.	1	1	—	—	—	—	—	—	—
O. Sum. Z. G.	—	—	—	—	—	—	1	1	1
Z.O.Born.R. G.	8	8	6	6	6	7	9	10	10
Celebes Z. G.	2	2	1	1	1	1	—	—	—
Menado Z. G.	—	—	—	—	—	—	2	4	5
G. Z.	6	5	3	3	6	6	6	6	6
AmboinaZ. G.	1	1	—	1	1	1	—	—	—
U. Z.	—	—	—	—	—	—	1	1	2
Ternate U. Z.	8	8	7	7	8	7	6	7	7
Timor. G. V.	1	1	1	1	1	—	—	1	—
Z. G.	—	—	—	—	1	—	2	2	1
G. K.	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Buitenbezitt.[3] *Autres posses.*	50	50	41	42	49	45	55	67	67

Verklaring der teekens:

Z. V. = Nederl. Zendingvereeniging. Rotterdam 1858.
J. C. = Java-Comité.
G. K. = Zending der Christelijk Gereformeerde Kerk 1869.
G. V. = Ned Gereformeerde Zendingvereeniging 1859.
Z. G. = Ned. Zendinggenootschap. Rotterdam 1779.
E. Z. = Zendingvereeniging te Ermelo 1846.
D. Z. = Doopsgezinde Zendingvereeniging. 1847.
R. G. = Rheinische Missionsgesellschaft. Barmen.
L. G. = Evang. Luth. Gen. voor In- en Uitw. Zending. Amsterdam 1882.
U. Z. = Utrechtsche Zendingvereeniging 1859.
G. Z. = Gossnersche Zending, voortgezet door het Sangi-Comité te Amsterdam.
G. I. V. = Genootschap van In- en Uitwendige zending.
S. Z. = Comité der vereeniging tot ondersteuning van de zendelingen der Salatiga-zending op Java, gevestigd te Utrecht.

(1) De Roomsch-Katholieke zending, die in de Minahassa en op Flores Zendingscholen gesticht heeft, gaat uit van de Roomsch-Katholieke Kerk. Zie daarom vorige Tabel. De Aartsbisschop te Batavia is het hoofd dier zending.
La mission catholique se trouve sous la direction de l'archevêque de Batavia, et n'est point organisée, comme l'est la mission protestante, par des associations particulières. Voir, pour les prêtres catholiques et leurs stations, le tableau précédent.

(2) Buitendien zijn in 1892 op Java en Madoera nog 5 zendelingen die als onderwijzers werkzaam zijn; n.l. 3 in Batavia voor het Java-Comité, 1 in Bagelen en 1 in Soerabaja.

(3) Buitendien in 1892 zijn in de buitenbezittingen nog 4 zendelingen als onderwijzers werkzaam; nl. 2 op Sumatra's Westkust en 2 in Menado.

3. GEWESTELIJK OVERZICHT VAN DE VERTROKKEN, TE DJEDDAH
Aperçu par provinces des pélerins partis,

Bron: K. V.

Java en
Java et

Gewesten. *Provinces.*	Met passen naar Mekka vertrokken. *Partis pour la Mecque munis de passe-ports.*							Te Djeddah	
	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1885.	1886.
Bantam	98	94	59	165	135	588	392	110	87
Batavia	260	165	172	162	166	203	110	228	105
Krawang	5	3	6	16	31	16	9	7	3
Preanger Regentsch	254	92	73	276	85	302	318	243	94
Cheribon	65	77	63	158	85	91	272	71	80
Tegal	163	37	32	50	25	61	93	161	36
Pekalongan	112	44	53	45	40	58	85	86	43
Semarang	99	149	45	218	133	118	128	224	187
Japara	63	34	23	66	6	28	33	61	25
Rembang	68	32	24	66	56	29	53	67	30
Soerabaja	431	258	312	587	241	301	428	403	265
Pasoeroean	161	48	63	66	75	58	82	162	50
Probolinggo	51	31	9	47	19	21	39	53	31
Besoeki	64	15	9	57	19	30	41	72	16
Banjoemas	35	30	19	26	41	38	41	30	25
Bagelen	154	81	137	284	175	53	73	102	74
Kadoe	111	63	61	173	22	19	78	93	39
Djokjokarta	29	3	31	73	20	7	40	22	3
Soerakarta	22	30	9	30	21	18	22	22	27
Madioen	44	32	40	44	21	41	13	49	51
Kediri	69	24	46	107	57	63	35	68	24
Madoera	143	80	67	217	103	114	151	137	84
Totaal. *Total*	2 501	1 422	1 353	2 933	1 576	2 257	2 536	2 471	1 379

Bron: K. V.

Buiten bez
Autre

Gewesten. *Provinces.*	Met passen naar Mekka vertrokken. *Partis pour la Mecque munis de passe-ports.*							Te Djeddah	
	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1885.	1886.
Sumatra's Westkust	677	324	319	435	621	1213	1346	654	274
Benkoelen	63	28	29	23	56	46	94	64	23
Lampongsche distr	111	29	171	26	59	104	46	97	27
Palembang	495	159	157	252	284	716	894	463	151
Sumatra's Oostkust	138 †	49	242	210	331	605	540	15	11
Atjeh	23	25	28	3	31	42	62 †	116	134
Riouw	43	9	9	31	8	5	3 †	15	—
Banka	25	23	16	6	22	27	11	25	21
Billiton	—	—	6	—	2	18	—		—
Westerafd v. Borneo	148	120	99	187	122	141	87	144	116
Z.- en O. v. Borneo	314	235	115	173	182	253	534	258	98
Celebes en onderh	134	203	77	108	50	269	316	120	97
Menado	—	5	18	10	21	—	25	—	—
Ambonia	49	28 †	19	16	29	59	31	41	18
Ternate	17	—	6	12	5	2	10	11	—
Timor	11	—	—	—	—	—	—	—	—
Bali en Lombok	11	4	7	6	7	28	12	11	4
Totaal. *Total*	2 259 †	1 241 †	1 318	1 498	1 830	3 528	4 011 †	2 034	974

[1]) Bovendien meldden zich bij het consulaat te Djeddah nog aan zonder passen, en met passen die elders

AANGEKOMEN EN TERUGGEKEERDE BEDEVAARTGANGERS. [1])
Arrivés à Djeddah et revenus.

Madoera.
Madoura.

(Arabie) aangekomen (volgens opgaven van den Nederlandschen Consul aldaar). *Arrivés à Djeddah (Arabie).*					Van Mekka teruggekeerd. *Revenus de la Mecque.*						
1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
98	161	132	534	357	116	125	71	89	98	397	320
63	149	142	175	141	179	113	77	104	106	154	124
3	17	31	16	9	8	3	3	15	23	17	5
67	277	84	258	307	287	122	39	226	100	214	262
56	149	84	96	242	47	51	37	127	60	47	220
32	46	24	54	84	145	33	31	52	32	32	74
49	30	37	68	38	111	43	49	31	37	54	42
48	229	106	134	121	105	159	70	177	87	86	100
20	60	7	24	33	58	45	25	63	14	22	32
23	63	42	42	25	59	28	23	48	49	35	31
242	632	188	313	332	366	195	150	370	157	267	270
79	72	52	61	43	150	49	59	80	62	56	43
10	54	15	21	37	48	33	9	42	18	15	22
8	53	17	29	35	57	26	4	41	25	19	36
18	21	41	40	30	23	21	28	43	40	40	41
82	282	88	71	74	121	75	71	233	78	62	88
24	126	23	29	57	101	42	28	104	23	30	40
11	59	15	10	24	27	4	5	32	3	8	15
14	30	17	15	21	5	2	30	22	11	35	23
31	36	29	67	31	35	30	53	37	39	54	33
20	130	54	66	59	65	21	15	120	53	56	33
60	209	102	119	120	118	57	58	143	97	93	96
1 058	2885	1 330	2 242	2 220	2 231	1 277	935	2 199	1 212	1 793	1 950

ittingen.
possessions.

(Arabie) aangekomen (volgens opgaven van den Nederlandschen Consul aldaar). *Arrivés à Djeddah (Arabie)*					Van Mekka teruggekeerd. *Revenus de la Mecque.*						
1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
369	391	526	1031	1362	496	179	290	316	299	535	651
28	28	56	37	90	57	16	21	16	45	26	42
166	29	59	102	39	78	39	172	51	51	64	36
156	248	269	611	808	349	185	152	235	219	472	639
54	81	212	387	444	526†	61	108	193	284	432	288
67	49	96	32	48	*	36	*	*	*	*	6†
—	11	2	2	1	2	*	9	21	—	*	*
13	5	23	21	14	19	12	27	4	27	12	9
6	—	2	10	8	—	—	6	—	2	6	11
91	164	106	135	67	115	93	134	130	112	92	6[illegible]
109	185	163	274	443	185	188	141	209	198	212	397
75	96	91	217	232	100	57	53	70	29	176	130
21	11	18	—	1	11	2	20	7	20	—	—
16	25	24	38	37	8	14†	22	6	13	16	20
6	11	4	3	3	13	5	5	8	—	1	3
—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—
5	7	7	29	9	7	7	3	4	2	17	7
1 182	1 341	1 658	2 929	3 606	1 966†	894†	1 167†	1 270†	1 301†	2 061†	2 304†

[1]) Buiten N. I. waren afgegeven, in bovenstaande jaren resp. 207, 171, 186, 161, 158, 235 en 208 bedevaartgangers.

4. GETAL MET PASSEN NAAR MEKKA VERTROKKEN EN TERUGGEKEERDE BEDEVAARTGANGERS GEDURENDE HET TIJDPERK VAN 1875—1891.

Nombre des pèlerins pendant les années 1875—1891.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Vertrokken. *Partis pour la Mecque de:*			Teruggekeerd. *Revenus à:*		
	Java en Madoera. *Java et Madoura.*	Buitenbezittingen. *Autres possessions.*	Totaal. *Total.*	Java en Madoera. *Java et Madoura.*	Buitenbezittingen. *Autres possessions.*	Totaal. *Total.*
1875	3 428	2 227	5 655	2 078	1 176	3 254
1876	3 094	2 012	5 106	2 649	1 446	4 095
1877	4 135	2 758	6 893	2 500	1 598	4 098
1878	3 697	1 935	5 632	2 804	1 788	4 592
1879	3 263	2 175	5 438	2 508	1 206	3 714
1880	7 327	2 852	10 179	2 226	1 463	3 689
1881	2 575	1 949	4 524	5 224	1 805	7 029
1882	2 465	1 985	4 450	2 037	1 361	3 398
1883	2 748	2 174	4 922	2 277	1 876	4 153
1884	2 538	2 030	4 568	2 249	1 662	3 911
1885	2 501	2 259	4 760	2 231	1 966	4 197
1886	1 422	1 241	2 663	1 277	894	2 171
1887	1 353	1 318	2 671	935	1 167	2 102
1888	2 923	1 498	4 431	2 199	1 270	3 469
1889	1 576	1 830	3 406	1 212	1 301	2 513
1890	2 257	3 528	5 785	1 793	2 061	3 854
1891	2 536	4 011	6 547	1 950	2 304	4 254

5. GETAL HADJI'S ONDER DE INLANDERS AANWEZIG OP ULT. 1874 EN 1890.

Nombre des hadji's (indigènes ayant fait le pèlerinage de la Mecque).

Bron: K. V.

Java en Madoera. *Java et Madoura.*	1874.	1890.	Buitenbezittingen. *Autres possessions.*	1874.	1890.
Bantam	1 688	4 075	Sumatra's Westk.	4 876	8 764
Batavia	1 068	3 817	Benkoelen	80	441
Krawang	113	327	Lampongsche districten	654	1 246
Preanger-Regentschappen	3 464	8 165	Palembang	2 358	3 249
Cheribon	1 463	2 601	Oostk. van Sumatra	312	3 531[1]
Tegal	1 156	1 683	Atjeh en Onderh.	—	35
Pekalongan	972	1 703	Riouw en „	139	581
Semarang	4 998	7 149	Banka	238	368
Japara	2 059	2 429	Billiton	25	70
Rembang	651	1 174	Westerafd. Borneo	29	1 931
Soerabaja	3 085	6 623	Z. en O. afd. Borneo	2 613	4 152
Pasoeroean	746	1 742	Celebes en onderh.	376	1 062
Probolinggo	117	392	Menado { Minahassa	3	87
Besoeki	149	747	Menado { Gorontalo	11	
Banjoewangi	143		Amboina	70	336
Banjoemas	467	1 008	Ternate	8	28
Bagelen	798	1 983	Timor en onderh.	—	24
Kedoe	923	1 357	Bali en Lombok	83	158
Djokjakarta	836	547			
Soerakarta	1 312	820			
Madioen	843	1 293			
Kediri	502	1 056			
Madoera	6 208	1 364			
Totaal. *Total.*	33 755	52 055	Totaal. *Total.*	11 860	26 063[1]

[1]) Hieronder niet begrepen de afd. Bengkalis.

IV. Landbouw en Nijverheid. *Agriculture et industrie.*

A. LANDBOUW VOOR EIGEN REKENING DER BEVOLKING IN DE GOUVERNEMENTSLANDEN VAN JAVA EN MADOERA.

(van Madoera werden tot en met 1883 alléén opgaven over de afdeeling Pamekasan verstrekt, in 1884 en 1885 over Pamekasan en Soemenep, sedert 1886 over het geheele eiland).
Cultures à Java et Madoura pour compte des indigènes.

I. TOTAAL BOUWGRONDEN DOOR DE BEVOLKING ONTGONNEN VOOR GEREGELDE CULTUUR (BOUWS). [1]
Total terrains en culture indigène (bahoes).

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Sawahs van levend water voorzien. *Rizières arrosées par des eaux vives.*	Sawahs van regen afhankelijk. *Rizières arrosées par les pluies seules.*	Sawahs op rawahgronden (moerassawahs). *Rizières dans les marais.*	Tegalvelden. *Rizières sèches.*	Totaal. *Total.*
1880	1 493 137	817 333	46 345	617 632	2 974 447
1885	1 677 717	967 205	53 631	751 886	3 450 439
1886	1 678 848	1 027 148	53 360	827 260	3 586 616
1887	1 688 036	1 053 882	51 210	803 808	3 596 936
1888	1 708 577	992 837	53 202	833 461	3 588 077
1889	1 675 223	1 014 118	54 591	828 170	3 572 102
1890	1 692 355	1 003 654	51 711	816 041	3 563 761
1891	1 688 409	1 020 545	52 572	824 963	3 586 489

[1]) Hieronder niet begrepen de gronden beplant met overjarige gewassen.

II. TOTAAL DER BEPLANTE BOUWGRONDEN (BOUWS). [1] *Total des terres cultivées (bahoes).*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*		Met padi. *Riz.*		Met eenig ander gewas. *Autr. plantes.*	
		als eerste gewas. 1e *récolte.*	als tweede gewas. 2e *récolte.*	als eerste gewas. 1e *récolte.*	als tweede gewas. 2e *récolte.*
1885	Java	2 602 302	133 654	600 094	884 602
	Madoera	57 389	493	196 983	149 728
1886	Java	2 624 383	128 699	642 118	1 026 724
	Madoera	100 323	1 518	241 005	186 070
1887	Java	2 696 581	166 822	619 111	962 401
	Madoera	99 583	776	254 328	183 341
1888	Java	2 641 309	137 291	636 524	1 031 721
	Madoera	97 967	1 660	258 932	125 325
1889	Java	2 617 534	204 887	643 093	1 018 165
	Madoera	92 450	980	247 102	163 367
1890	Java	2 565 053	238 653	639 207	1 220 161
	Madoera	84 265	221	251 874	191 559
1891	Java	2 590 766	183 948	646 453	1 139 121
	Madoera	94 829	1 600	249 700	136 259

[1]) Hieronder ook velden, die niet in geregelde cultuur zijn.

III. GETALSTERKTE VAN DEN VEESTAPEL SEDERT ULTIMO DEC. 1880. [1]
Têtes de bétail depuis le 31 Déc. 1880.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Buffels. *Buffles.*	Runderen. *Boeufs.*	Paarden. *Chevaux.*	Totaal. *Total.*	Aantal beesten gem. p. 1000 inl. [2]) *Nomb. moyen des bestiaux sur 1000 indigènes.*
1880	2 398 506	1 835 222	537 877	4 771 605	244
1885	2 483 991	2 046 111	517 629	5 047 731	238
1886	2 541 936	2 089 404	517 854	5 149 194	237
1887	2 607 518	2 133 548	531 360	5 272 426	238
1888	2 630 400	2 208 100	546 900	5 385 400	237
1889	2 634 400	2 245 500	561 400	5 441 300	238
1890	2 634 637	2 353 477	534 617	5 522 731	234

[1]) Incl. De Residentiën Djokjakarta en Soerakarta.
[2]) Vermits het vee dat aan Europeanen en aan andere niet-inlanders toebehoort, niet afzonderlijk is opgegeven, en bovendien in elk gewest slechts een zeer klein gedeelte van de opgegeven totalen kan uitmaken, is bij deze berekening van de veronderstelling uitgegaan dat de geheele veestapel het eigendom is der inlandsche bevolking. De paarden worden op Java nimmer voor den landbouw gebruikt.

IV. GEWESTELIJK OVERZICHT VAN DE UITGESTREKTHEID DER GESLAAGDE VELDEN IN BOUWS, [1]) DIE BLIJKENS TABEL II MET PADI OF ANDERE GEWASSEN (EERSTE EN TWEEDE AANPLANT) ZIJN BEPLANT GEWEEST.

Répartition par provinces des rizières arrosées et sèches (en bahoes [1]), dont la culture (1e et 2e récolte) a réussi. Pour le total des champs cultivés voir le tableau II.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Padi. *Riz.*	Andere eenjarige gewassen. *Autres plantes annuelles.*							
		Djagong. *Maïs.*	Katjang. *Arachis.*	Diverse voedingsgewassen. *Plantes alimentaires diverses.*	Suikerriet. *Canne à sucre.*	Tabak. *Tabac.*	Indigo.	Kapas. *Coton.*	Totaal. *Total.*
Bantam.....	98 771	1 609	1 661	3 737	554	13	42	60	7 676
Batavia.....	863	57	47	69	21	—	—	—	194
Krawang....	36 886	201	221	67	—	—	—	—	489
Preang.-Reg.	280 047	6 938	10 448	42 634	895	4 200	285	665	66 065
Cheribon.....	203 104	3 196	27 410	34 139	6 126	671	1 220	2 001	74 763
Tagal.....	130 931	18 325	4 989	24 014	6 061	697	682	176	54 944
Pekalongan .	54 076	22 384	1 753	9 998	2 259	701	1 351	66	38 512
Semarang...	230 454	63 297	52 813	59 465	2 475	7 787	2 360	7 364	195 561
Japara.....	122 162	21 676	3 810	32 828	7 202	500	2 884	3 742	72 642
Rembang....	187 341	63 513	22 882	33 020	2 078	19 154	1 649	1 841	144 137
Soerabaja ...	233 616	43 521	40 476	75 419	19 080	6 073	4 186	846	189 601
Pasoeroean..	89 169	80 086	8 786	34 205	10 497	1 718	2 292	—	137 584
Probolinggo.	44 404	80 733	2 136	11 957	6 441	2 774	844	107	104 992
Besoeki.....	85 260	94 005	4 342	40 484	4 874	23 450	1 155	—	168 310
Banjoemas...	149 474	64 364	5 641	17 089	1 183	11 533	582	18	100 410
Bagelen.....	178 025	39 242	5 612	45 238	1 986	5 548	982	311	98 919
Kadoe	89 420	40 943	10 321	19 170	11	22 346	419	—	93 210
Madioen.....	88 698	13 190	6 215	46 876	4 258	1 406	2 121	673	74 739
Kediri.....	121 047	19 604	7 106	50 775	11 414	7 612	3 317	222	100 050
Madoera	94 290	297 025	46 386	30 070	2 755	2 919	1 853	1 302	382 310
Totaal 1891.	2 518 038	973 909	263 055	611 254	90 170	119 102	28 224	19 394	2 105 108
1890.	2 507 744	1074 335	246 275	700 463	88 295	102 935	28 685	17 697	2 258 685
1889.	2 749 128	977 844	220 026	590 326	71 078	110 996	24 159	16 327	2 010 756
1888.	2 757 503	889 473	259 067	596 102	71 417	153 790	24 621	30 153	2 024 623
1887.	2 905 337	917 081	224 697	603 969	61 690	104 374	24 888	24 377	1 961 076
1886.	2 742 256	959 029	239 783	603 929	82 346	111 390	21 387	22 064	2 039 928
1885.	2 675 368	857 937	241 679	518 330	53 708	91 742	17 903	19 314	1 800 613
1884.	2 741 500	905 195	240 402	566 056	59 291	93 589	20 209	22 374	1 907 818
1883.	2 354 601	559 918	186 099	476 072	38 021	77 749	17 077	19 509	1 374 445

[1]) 1 bouw = 7096,5 M².

B. LANDBOUW VOOR REKENING VAN HET GOUVERNEMENT EN DE PARTICULIEREN.

Agriculture pour compte du Gouvernement et des particuliers.

De cijfers tusschen ( ) geplaatst vermelden het aantal ondernemingen waarover opgaven verstrekt zijn. Waar het onbekend is hoeveel ondernemingen gewerkt hebben, worden alleen cijfers tusschen ( ) gegeven.

In de productiestaten duiden de cursieve cijfers aan hoeveel ondernemingen nog geen productie hadden en in het totaal begrepen zijn. *Les chiffres entre ( ) indiquent le nombre des entreprises, ayant fourni des données. Dans tous les cas où le total des entreprises en activité était inconnu, il a été donné qu'un chiffre entre ( ) Dans les tableaux de la production les chiffres cursives indiquent le nombre des entreprises qui n'avaient pas encore de production.*

I. BOUWGRONDEN GEBEZIGD VOOR DEN LANDBOUW IN HET JAAR 1891.

Bron: K. V. *Terres en Culture*, 1891.

Gewesten. *Provinces.*	Gronden in de Gouvernementslanden [1]) *Terres du Gouv.*									Landen aan particulieren in eigendom afgestaan. *Domaines particuliers.*		Gronden door Vorsten en rijksgrooten aan Europeanen afgestaan. *Terres cédées par les princes indig.*	
	Gouv. suikerfabr. *Fabriques de sucre du Gouv.*			Gouv. Kinaplantsoenen. *Plantations de quinquina du Gouv.*		Van de bevolking ingehuurd. [2]) *Loué des indigènes.*		Door het Gouv. aan particulieren in huur of erfp. afgestaan. *Cédé en bail ou emphytéose*					
	Door het Gouv. met suikerriet beplant. *Planté en canne à sucre par le Gouv.*		Door de contract. bijgeh. *Loué par l'entrepreneur*										
	Fabr.	Bouws.	Bouws.	Plantsoenen. *Plantations.*	Bouws. *Bahoes.*	Onderneming. *Entreprises.*	Bouws. *Bahoes.*	Onderneming. in werking. *Expl. en act.*	Bouws. *Bahoes.*	Landen. *Terres.*	Bouws. [4]) *Bahoes.*	Onderneming. *Entreprises.*	Bouws. *Bahoes.*
a. Java.													
Bantam	—	—	—	—	—	—	—	6 (5)	902	2	42 795	—	—
Batavia	—	—	—	—	—	—	—	1	177	339	848 710	—	—
Krawang	—	—	—	—	—	—	—	4	988	2	386 080	—	—
Preanger	—	—	—	8	1 050	—	—	138 (112)	28 359	—	—	—	—
Cheribon	9	293	1 612	—	—	4	938	7 (6)	1 415	2	257 240	—	—
Tegal	8	222	4 293	—	—	4	1 058	2	*	1	3 497	—	—
Pekalongan	3	121	1 298	—	—	4	1 434	22 (19)	4 532	—	—	—	—
Semarang	4	160	2 055	—	—	1	250	39 (36)	12 073	41	20 538	—	—
Japara	9	328	3 562	—	—	2	583	10 (6)	1 511	2	2 081	—	—
Rembang	1	23	281	—	—	3	790	—	—	—	—	—	—
Soerabaja	19	575	8 585	—	—	19	7 684	8 (6)	2 012	43	6 827	—	—
Pasoeroean	12	293	2 389	—	—	7	2 101	69 (59)	29 233	1	851	—	—
Probolinggo	9	326	4 473	—	—	4	1 452	20 (17)	6 192	—	—	—	—
Besoeki	5	146	2 521	—	—	4	1 745	23 (22)	5 421	—	—	—	—
Banjoemas	1	30	529	—	—	1	357	3 (2)	414	—	—	—	—
Bagelen	—	—	—	—	—	2	623	2	1 215	—	—	—	—
Kedoe	—	—	—	—	—	—	—	16 (15)	2 155	—	—	—	—
Madioen	2	60	1 203	—	—	5	1 576	20	4 953	—	—	—	—
Kediri	6	144	2 990	—	—	13	3 341	122 (109)	34 899	—	—	—	—
Soerakarta	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	129	36 860
Djokjokarta	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	50	18 046
Totaal Java	88	2 721	35 791	8	1 050	73	23 932	512 (441)	136 451†	433	1 568 619	179	54 906 [6])
b. Sumatra.													
Padang Ben.	—	—	—	—	—	—	—	8	192	—	—	—	—
c. Bovenl.	—	—	—	—	—	—	—	13	4 180	—	—	—	—
Tapanoli	—	—	—	—	—	—	—	2	360	—	—	—	—
Oostkust	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	283 [5])	* [7]
Benkoelen	—	—	—	—	—	—	—	1	38	—	—	—	—
Palembang	—	—	—	—	—	—	—	4 (3)	194	—	—	—	—
Lampongdistr.	—	—	—	—	—	1	116	—	—	—	—	—	—
Borneo z. o.	—	—	—	—	—	—	—	2 (1)	17	—	—	—	—
e. Celebes en o.	—	—	—	—	—	—	—	3 (1)	200	—	—	—	—
d. Res. Menado	—	—	—	—	—	1	*	9 (7)	2 794	—	—	—	—
e. Amboina	—	—	—	—	—	1	85	4	629	34 [3])	*	—	—

[1]) De uitgestrektheid der van Gouvernementswege met koffie beplante gronden kan niet opgegeven worden, ook omdat de gronden daarvoor gebezigd niet even als de kinaplantsoenen met blijvende bestemming voor die cultuur zijn afgezonderd, doch gedurig bij afschrijving en bijplanting veranderen van plaats en uitgestrektheid.

[2]) Betreft alleen de vrije suiker- en indigo-ondernemingen.

[3]) Noteuperken op de Banda-eilanden.

[4]) Uitgestrektheid der landen. Hoeveel in elk jaar voor den landbouw wordt gebezigd, wordt niet opgegeven.

[5]) Hiervan 170 werkende ondernemingen.

[6]) Betreft alleen de landerijen bestemd voor productie voor de Europeesche markt.

[7]) Beplante bouws 855 159.

II. UITGESTREKTH. DER GROND IN DE LAATSTE ACHT JAREN DOOR INL. VERH. AAN LANDB.-INDUSTRIEELEN, MET OPG. V. DE CULTUUR DIE DAAROP GEDREVEN WORDT.
Superficie des terrains cédés en bail par les indigènes aux non-indigènes, avec l'indication des cultures sur ces terrains.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Uitgestrektheid in bouws. *Superficie en bahoes.*	Waarvan voor de teelt van: *Dont pour la culture de:* Suikerriet. *Canne à sucre.*	Padi alleen. *Padi seul.*	Padi en tweede gewassen. *Padi et 2es récoltes.*	Andere gewassen. *Autres plantes.*	Voor de oprichting van gebouwen. *Construction de bâtiments.*	Aantal geregistreerde overeenkomsten. *Nombre des contrats enregistrés.*	Aantal huurders. *Nombre des entrepreneurs.* Europeanen. *Européens.*	Vr. Oosterlingen. *Orientaux étrangers.*
1884	43 561	37 061 = 85,1 pct.	2 413	639	3 384	67	2 641	50	58
1885	58 500	39 263 = 67,1 »	603	579	18 000	55	17 648	42	115
1886	45 172	36 276 = 80,3 »	1 892	723	6 171	110	5 196	110	97
1887	62 265	39 355 = 63,2 »	1 932	443	20 389	146	17 235	61	66
1888	65 074	45 988 = 70,7 »	1 914	851	16 222	99	5 168	75	45
1889	68 955	58 375 = 84,6 »	3 196	1 490	5 788	106	2 024	193	44
1890	105 984	69 055 = 65,1 »	4 285	1 738	30 784	122	16 335	175	31
1891	97 856	81 653 = 83,4 »	4 880		11 243	80	2 903	38	23

III. TOTAAL GRONDEN OP JAVA IN HUUR OF IN FREPACHT AFGESTAAN ULTO. 1891. VERDEELD NAAR GEWESTEN EN SOORT DER ONDERNEMERS.
Total terres cédées en bail ou emphytéose fin 1891 (Java), par provinces, aux cessionaires de diverse nature.

Bron: K. V.

In de gewesten:	Aan naaml. vennoot. *Sociétés anonymes.* Aant. V.	bouws.	Aan particuliere ondernemers. *Particuliers.* Europeanen. *Européens.* Aant. E.	bouws.	Chineezen. *Chinois.* Aant. Ch.	bouws.	Chin. en Europeanen. *Chinois et Europ.* A. Ch. E.	bouws.	Inlanders. *Indigènes.* Aant. I.	bouws.	Totaal. *Total.* Ondern. *Entrepr.*	bouws. 2)
Bantam	1	2 364	6	1 960	—	—	—	—	—	—	7	4 324
Batavia	1	406	—	—	—	—	—	—	—	—	1	406
Krawang	1	108	3	648	1	774	—	—	—	—	5	1 530
Preanger	47 1)	22 646	98	38 085	16	3 069	—	—	1	314	162	64 114
Cheribon	2	1 347	4	1 624	1	300	—	—	—	—	7	3 271
Tegal	—	—	3	849	1	127	—	—	—	—	4	976
Pekalongan	1	506	16	6 600	5	3 183	—	—	—	—	22	10 289
Semarang	4	4 511	42	17 558	1	149	—	—	—	—	47	22 218
Japara	1	744	9	3 208	—	—	—	—	—	—	10	3 952
Soerabaja	3	1 651	6	3 413	1	241	—	—	—	—	10	5 308
Pasoeroean	35	33 443	53	38 166	1	1 178	—	—	1	416	90	73 203
Probolinggo	10	8 315	17	13 399	1	237	—	—	—	—	28	21 951
Besoeki	12	7 463	15	14 426	—	—	—	—	1	300	28	22 189
Banjoemas	—	—	2	521	1	503	—	—	—	—	3	1 024
Bagelen	1	1 184	—	—	1	490	—	—	—	—	2	1 674
Kedoe	1	520	15	4 716	—	—	—	—	—	—	16	5 236
Madioen	—	—	19	8 747	2	892	—	—	—	—	21	9 639
Kediri	58	37 052	66	35 907	9	4 301	2	633	1	456	136	78 349
Totaal... *Total*	178	122 263	374	189 837	41	15 444	2	633	4	1 486	599	329 653

1) Waaronder 1 N.V.&E. 2) Voor het in dit totaal begrepen aantal bouws waarvan bleek, dat zij voor de landbouw werden bestemd. Zie de tabel op pag. 33.

IV. UITGESTREKTHEID EN VERPONDINGSWAARDE DER LANDEN OP JAVA AAN PARTICULIEREN IN EIGENDOM AFGESTAAN, VERDEELD NAAR GEWESTEN EN NATIONALITEIT DER EIGENAREN. [1])
Etendue et valeur imposable des domaines particuliers à Java, par provinces et par nationalités des propriétaires.
Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*		Toebeh. aan Europ. *Européens.*		Toebeh. aan Chin. *Chinois.*		Toebeh. aan and. Vr. Oosterlingen of inlanders. *Autr. orient. étr. ou indig.*	
		Aantal bouws. *Etendue en bahoes.*	Verpondingswaarde. *Val. imposable* × *f* 1000.	Aantal bouws. *Etendue en bahoes.*	Verpondingswaarde. *Val. imposable* × *f* 1000.	Aantal bouws. *Etendue en bahoes.*	Verpondingswaarde. *Val. imposable* × *f* 1000.
Bantam		42 795	800	—	—	—	—
Batavia		493 709	19 798	336 140	16 665	18 861	1 673
Krawang		300 080	2 700	86 080	900	—	—
Cheribon		257 240	2 949	—	—	—	—
Tegal		3 497	424	—	—	—	—
Semarang		13 566	1 273	5 551	2 197	1 421	185
Japara		—	—	2 081	158	—	—
Soerabaja		602	460	5 776	2 680	449	192
Pasoeroean		851	700	—	—	—	—
Totaal. *Total.*	1891	1 112 260	29 103	435 628	22 600	20 731	2 051
	1890	1 113 092	29 037	435 080	22 510	20 373	2 462
	1889	1 117 065	27 702	431 467	22 428	21 729	2 501
	1888	1 143 956	27 223	426 667	21 972	20 476	2 698
	1887	1 139 561	29 693	427 029	23 002	21 403	2 799
	1886	1 140 219	30 078	418 196	24 230	24 215	2 686
	1885	1 083 886	31 048	311 319	21 120	11 022	2 493
	1884	1 086 917	32 041	312 119	23 787	5 830	2 445

[1]) Sedert 1816 zijn geen landen in eigendom afgestaan, zoodat de uitgestrektheid dezelfde blijft, al verwisselt de bestemming der gronden en nu en dan de nationaliteit der eigenaars; door verbetering der opgaven verandert het totaal steeds.

V. SUIKERCULTUUR OP JAVA. *Culture du sucre à Java.*

1. Overgang der Gouvernements-suikercultuur in vrije cultuur.
Bron: K. V. *Transition de la culture du Gouvt. à la culture libre.*

Oogstjaar. *Années.*	Uitgestrektheid op hoog gezag beplant in bouws. *Terres du Gouvt. en bahoes.*	Vrije velden der bevolking in bouws. *Terres louées des indigènes. en bahoes.*	Oogstjaar. *Années.*	Uitgestrektheid op hoog gezag beplant in bouws. *Terres du Gouvt. en bahoes.*	Vrije velden der bevolking in bouws *Terres louées des indigènes. en bahoes.*
1882	29 840	11 603	1887	14 163	25 948
1883	26 416	15 488	1888	11 179	28 834
1884	23 508	19 720	1889	8 372	31 294
1885	20 331	22 802	1890	5 492	35 395
1886	17 405	22 763	1891	2 721	35 791

2. Ontwikkeling der vrije suikercultuur (op contracten met de bevolk. berustende)
Développement de la culture du sucre par entrepreneurs sous libre contrat avec l'indigène.
Aantal werkende fabrieken, uitgestrektheid der aanplantingen en verkregen productie.
Bron: K. V. *Nombre des usines, bouws cultivés et production.*

Jaren. *Années.*	Getal fabrieken. *Usines.*	Aanplant bouws. *Nombre des bahoes cultivés.*	Productie. *Production.* Picols. [1])	Gemiddeld per bouw. [2]) *Moyenne par bahoe.*
1871	28	3 977 (24)	129 082 (25)	*
1875	44	3 748 (16)	233 304 (40)	*
1881	42	10 030[5] (42)	528 420 (41)	52,88
1885	54	16 228 (54)	1 132 627 (54)	70,33
1886	52	16 375[5] (52)	1 287 067[5] (52)	78,60
1887	53	15 773 (50)	1 361 863 (50)	86,36
1888	52	15 570 (51)	1 367 814 (50)	88,93
1889	51	16 404 (50)	1 332 782 (50)	81,37
1890	57	19 042 (57)	1 512 955 (54)	81,88
1891	64	20 365 (56)	1 634 601 (56)	80,26

[1]) De picol à 61,76 KG. [2]) Berekend over het aantal geslaagde velden.

3. Suiker-productie (in picols) in 1891 verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen met de totalen der gewestelijke productie van de 4 vorige jaren.
Sucres produits (picols) par provinces.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Suikerfabrieken in contract met het Gouvernement. [1] *Fabriques de sucre du Govt.*		Ondernemingen op van de bev. gehuurde gronden. *Terres louées de l'indigène.*		Ondern. op gronden, door het Gouvt. in huur of erfp., en door Vorsten afgest. *Terres cédées par le Govt. et les princes indigènes.*		Ondernemingen op landen, in eigendom afgestaan. *Domaines particuliers.*		Totaal der productie. *Production totale.*				
	Fabrieken. *Fabriques.*	Productie. *Production.*	Ondernemingen. *Fabriques.*	Productie. *Production.*	Ondernemingen. *Fabriques.*	Productie. *Production.*	Landen. *Domaines.*	Productie. *Production.*	1891.	1890.	1889.	1888.	1887.
Bantam	—	—	—	—	—	—	—	—	*	*	*	*	*
Batavia	—	—	—	—	—	—	23 (21)	33 620	33 620	37 092	46 018	42 530†	51 850†
Krawang	—	—	—	—	—	—	2 (1)	4 823	4 823	12 076†	125	554	2 825
Preang. Reg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	25	—	—
Cheribon	9	278 007	4	70 433	2	46 200	—	—	394 640	387 712	292 267	297 633†	357 399
Tegal	8	477 237	3(2)	74 252	—	—	1	23 000	574 489	627 257	497 877	400 755†	386 643
Pekalongan ..	3	127 764	2	81 000	1	15 000	—	—	268 764	250 254	212 155†	169 503	223 854
Semarang ...	4	206 973	—	—	1	*	—	—	206 973†	203 891	130 813†	224 023	229 453
Japara	9	350 831	2	32 000	2	*	—	—	382 831†	415 977†	445 943†	507 076†	567 331
Rembang	1	30 172	2	30 450	—	—	—	—	60 622	46 763	31 190	22 161	28 125†
Soerabaja ...	19	1 042 612	19	673 332	1	*	9 (6)	18 420	1 734 364†	1 770 575†	1 537 037	1 564 400	1 592 635
Pasoeroean ..	11	353 767	6	139 515	1	43 000	1	5 200	541 482	519 100	434 510†	472 298	519 862†
Probolinggo .	9	501 859	4	130 734	1	*	—	—	632 593†	642 965	518 631	545 146	583 349
Besoeki	5	264 645	4	161 585	—	—	—	—	426 230	436 730	368 613	426 219	418 666
Bagelen	—	—	2	16 600	—	—	—	—	16 600	3 000	450	1 200	70
Banjoemas ...	1	50 000	1	27 200	—	—	—	—	77 200	61 800	63 987	62 831	61 266
Madioen.....	2	118 535	3	102 500	—	—	—	—	221 035	135 990	211 317	245 096	181 315
Kediri	6	246 221	5	95 000	4	53 713	—	—	394 934	439 365	373 401†	313 212	321 391†
Soerakarta...	—	—	—	—	14	397 546	—	—	397 546	332 256	306 163	351 345	402 148
					2 [3]	64 818	—	—	64 818	48 051	35 200	48 772	55 967
Djokjakarta .	—	—	—	—	15	605 551	—	—	605 551	474 790	319 670	486 630	640 644
Totaal...	87	4 093 623	57 (56) [2]	1 634 601	13(8) [4] 31 [5]	157 913† 1 067 915	36(30)	85 063	7 039 115†	6 845 656†	5 825 392†	6 181 384†	6 624 823†

[1] Incluis de opgekochte hoeveelheden. [2] Hieronder 15 in handen van Chineezen en 1 in handen van Europ. en Chin. [3] Suikerfabrieken toebehoorende aan het Mangkoe Negorosche huis. [4] Totaal der huur- of erfpachtsondernemingen, hieronder 4 in handen van Chineezen. [5] Totaal der ondernemingen in de Vorstenlanden; hier worden slechts Europeanen als landhuurders toegelaten.

VI. KOFFIECULTUUR VAN NEDERLANDSCH INDIË. *Culture du café dans les Indes Néerlandaises.*

1. Koffieprod. (in pic.) van 1891 verdeeld over gew. en aard der ondernem. met de totalen der gouvernementsproductie der vorige jaren. Bron: K. V.
Cafés produits (picols), par provinces.

Gewesten. *Provinces.*	Gouvts. cultuur, (door de pakhuizen uitgeleverd.) *Culture du Gouvernement.*	Vrije cultuur der bevolk. *Culture libre des indigènes.*	Van ondern. op gr., door het Gouv. in huur- of erfp. en door Vorsten afgestaan. *Cultures des terrains cessionnés.* Ondern. *Entrepr.*	Productie.	Van ondern. op landen, in eigendom afgestaan. *Cultures sur domaines part.* Land. *Terres.*	Prod.	Totalen der gouvernementsproductie [5]) in *Totaux de la production du gouvernement.* 1890.	1889.	1888.	1887.	1886.	1885.	1884.	1883.	1882.	1881.
a. Java.																	
Bantam	1 067	—	6 (5)	405	—	—	528	2 975	1 937	725	6 418	1 910	351	2 518	10 115	3 624
Batavia	—	—	—	—	33 (32)	5 728	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krawang	122	—	2	32	1	5 166	37	169	126	17	534	183	1 119	305	1 262	435
Preanger	64 869	—	70 (37) 22	5 137	—	—	28 041	125 175	63 828	42 827	135 684	91 820	154 949	102 345	213 116	101 844
Cheribon	4 166	—	2	656	—	—	693	6 717	8 322	3 106	16 303	8 303	22 781	20 408	35 476	14 797
Tegal	25 006	—	—	—	1	134	9 438	45 017	41 635	16 400	80 779	19 545	91 549	42 918	95 196	30 753
Pekalongan	6 108	—	15 (12) 1	2 547	—	—	1 782	9 939	9 866	3 297	26 156	6 207	30 984	11 141	29 475	10 351
Semarang	15 592	—	33 (31) 1	15 357	5 (2)	81	3 117	17 101	17 557	12 199	31 787	21 306	53 679	56 552	58 875	38 397
Japara	1 310	—	3 2	*	—	—	110	744	734	652	1 131	1 009	1 218	6 055	1 961	4 583
Soerabaja	2 806	—	7 (5) 2	14 321	—	—	1 206	5 099	3 967	5 652	6 774	4 195	9 226	11 522	6 048	9 922
Pasoeroean	177 448	—	63 (39) 11	108 533	—	—	32 610	245 610	277 507	99 150	295 444	207 711	360 755	423 363	281 413	399 023
Probolinggo	25 714	—	17 (10) 6	14 350	—	—	6 734	33 490	35 074	20 401	43 408	33 119	51 054	63 828	40 307	69 850
Besoeki	21 036	—	16 (8) 4	5 530	—	—	3 777	20 066	26 296	13 842	29 772	18 112	35 139	80 026	38 519	78 176
Banjoemas	695	—	2 2	35	—	—	281	11 218	5 427	1 370	22 811	5 026	19 547	5 379	22 640	6 264
Bagelen	1 282	—	1	—	—	—	398	7 252	6 972	1 822	18 065	8 147	28 555	15 981	21 739	21 142
Kedoe	5 961	—	13 (7) 2	2 339	—	—	1 214	13 269	11 063	5 954	29 266	17 804	51 977	34 446	53 335	33 734
Madioen	10 357	—	10 (9)	7 512	—	—	2 884	17 530	28 579	14 361	41 318	25 821	55 313	77 616	59 021	85 430
Kediri	4 443	—	116 (72) 31	85 379	—	—	376	7 369	11 442	2 679	12 431	8 057	21 484	35 977	14 003	30 657
Soerakarta	13 066	—	52	29 850	—	—	2 460	8 395	14 224	9 904	18 496	21 741	19 245	89 635	37 728	65 797
Djokjakarta	—	—	3	61	—	—	—	425	418	176	1 139	555	3 433	1 902	1 989	3 059
Totaal Java.	381 018	—	376 (240) 83 55 [4])	†262133 29911	40 (36)	11 109	95 686	577 561	564 976	254 534	817 716	500 571	1 012 358	1 081 919	1 025 217	1 007 839
b. Buitenbezittingen.																
Sumatra Pad. Bov.	35 723	—	15 (12) 1	8 782	1	115	51 744	36 138	82 233	67 478	37 176	80 806	69 424	124 525	79 976	89 567
Tapanoeli	7 419	—	2 (1)	150	—	—	10 439	9 996	12 698	12 785	8 769	17 635	16 958	19 286	14 113	14 746
Pad. Benedenland.	1 900	—	2	44	—	—	2 867	2 202	4 176	3 364	2 266	3 827	3 278	6 316	4 220	5 672
Benkoelen	—	3 691	1 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Palembang	—	33 000	1 1	*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sumatra O.	—	—	—	—	2 (1)	53	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Borneo Z.O.	—	—	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Celebes Gouvern.	—	49 000[1]	1	200	1	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vorstenrijken	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Minahassa	4 116	—	7 (5)	1 560	*	58	960	21 498	7 716	4 511	22 484	23 561	17 070	10 284	18 959	9 824
Bali	—	37 000[2])	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tot. Ned. Indië.	430 206	122 691	458 (317) 86	†302785	44 (39) †	11 735	161 696	617 395	671 799	342 672	888 411	626 400	1 119 088	1 242 330	1 142 485	1 127 648

[1]) Voor zoover te Makasser ter markt gebracht. De koffie uit de Vorstenrijken gaat voor een groot deel direct naar Singapore. [2]) Uitgevoerd van Boeleleng. [3]) Totaal der ondern. op huur- of erfp. gronden van Java. Hiervan 14 in handen van Chineezen, en 2 in die van Europeanen en Chineezen te zamen. [4]) Totaal der Vorstenl.
[5]) Gewestelijke totalen zijn alleen voor de Gouv. prod. gegeven wegens onvolledigheid der cijfers van particuliere productie.

2. Koffie-productie (in picols) in Nederl. Indië sedert 1854. [1]) *Production de café (picols) dans les Indes Néerl. depuis 1854.*
Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Java (inclusief de Vorstenlanden). Gouvernements-koffie. [2]) *Culture du Gouvernement.*	Java. Particuliere koffie. *Culture privée.* Grond. d. h. Gouvt. in h. of erfp. afgest. *Terres en emphytéose.* [3])	Eigendomsgronden. [3]) *Terres en propriété.*	Huurgronden in de Vorstenlanden. [3]) *Terr. en bail dans les „Vorstenlanden."*	Sumatra. Gouvernements-koffie. [2]) *Culture du Gouvernement.*	Koffie van Erfpachtsgronden. [3]) *Culture sur terr. emphytéotiques.*	Celebes. Gouvernements-koffie. [2]) *Culture du Gouvernement.*	Koffie van Erfpachtsgronden. [3]) *Culture sur terr emphytéotiques.*
1854	1 084 000		119 000		132 000	—	23 000	—
1855	1 165 000		108 000		128 000	—	25 000	—
1856	747 000		61 000		128 000	—	27 000	—
1857	901 000		135 000		191 000	—	15 000	—
1858	908 000		95 000		129 000	—	23 000	—
1859	735 000		83 000		141 000	—	22 000	—
1860	928 000		120 000		158 000	—	15 000	—
1861	896 000		110 000		124 000	—	15 000	—
1862	659 000		89 000		159 000	—	8 000	—
1863	1 113 000		138 000		126 000	—	14 000	—
1864	434 000		101 000		188 000	—	13 000	—
1865	941 000		123 000		124 000	—	37 000	—
1866	1 087 000		93 000		134 000	—	16 000	—
1867	920 000		139 000		158 000	—	13 000	—
1868	558 000		131 000		143 000	—	7 000	—
1869	962 000		144 000		142 000	—	38 000	—
1870	986 000		153 000		164 000	—	13 000	—
1871	446 000		121 000		157 000	—	8 000	—
1872	984 000		185 000		91 000	—	7 000	—
1873	774 000		152 000		109 000	—	11 000	—
1874	1 032 000		180 000		132 000	—	16 000	—
1875	494 000	40 000	13 000	69 000	145 000	—	11 000	—
1876	1 266 000	77 000	34 000	91 000	103 000	—	8 000	—
1877	875 000	61 000	21 000	103 000	175 000	1 000	14 000	—
1878	857 000	51 000	31 000	35 000	104 000	2 000	36 000	—
1879	1 267 000	93 000	27 000	90 000	112 000	3 000	12 000	—
1880	558 000	70 000	9 000	85 000	123 000	5 000	13 000	1 000
1881	1 008 000	154 000	12 000	101 000	110 000	5 000	10 000	1 000
1882	1 025 000	172 000	30 000	71 000	98 000	6 000	19 000	*
1883	1 082 000	203 000	14 000	122 000	150 000	11 000	10 000	2 000
1884	1 012 000	200 000	26 000	36 000	90 000	9 000	17 000	2 000
1885	500 000	167 000	15 000	37 000	102 000	9 000	24 000	2 000
1886	819 000	225 000	27 000	21 000	48 000	7 000	22 000	2 000
1887	255 000	125 000	9 000	23 000	84 000	14 000	5 000	4 000
1888	565 000	298 000	13 000	30 000	99 000	13 000	8 000	6 000
1889	578 000	317 000	20 000	19 000	48 000	14 000	21 000	7 000
1890	96 000	61 000	8 000	8 000	65 000	12 000	1 000	1 000
1891	381 000	262 000	11 000	30 000	45 000	9 000	4 000	2 000

[1]) Als bron voor deze tabel werd gebruikt Mr. N. P. van den Berg's „Historisch Statistische aanteekeningen over de voortbrenging en het verbruik van koffie" voor zoover betreft de gouvernements-koffieproductie over de jaren tot en met 1878 (voor Celebes tot en met 1877), en de particuliere productie op Java over de jaren tot en met 1874; voor de overige cijfers diende het K. V. als bron. [2]) Bij de pakhuizen ingeleverd. [3]) Voor zoover bekend.

VII. KINA-PRODUCTIE VAN NEDERL. IND., VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER ONDERNEMINGEN.
Production de quinquina, par provinces.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Van Gouvernements-plantsoenen. *Plantations du Gouvt.*		Van ondernemingen op gronden, door 't Gouvt. in erfpacht afgestaan. *Terrains emphytéotiques.*		Van plantsoenen op landen in eigendom afgestaan. *Cultures sur domaines privés.*	
	Produc. plant-soenen. *Plantat.*	Productie in K.G. *Kilogr. produits.*	Produc. plant-soenen. *Plantat.*	Productie in K.G. *Kilogr. produits.*	Produc. landen. *Plantat.*	Productie in K.G. *Kilogr. produits*
Bantam	—	—	1	53 000	—	—
Batavia	—	—	—	—	5	37 500
Krawang	—	—	—	—	—	—
Preanger	8	286 101	80 (57) *10*	2 307 929	—	—
Cheribon	—	—	2 (1)	28 613	—	—
Pekalongan	—	—	8 (4) *1*	190 224	—	—
Semarang	—	—	5 (1) *3*	50 000	—	—
Soerabaja	—	—	1	*	—	—
Pasoeroean	—	—	12 (1) *9*	56 000	—	—
Besoeki	—	—	2 *2*	—	—	—
Banjoemas	—	—	1 *1*	—	—	—
Bagelen	—	—	1	70 000	—	—
Kedoe	—	—	5 (2) *2*	2 496	—	—
Kediri	—	—	8 (1) *5*	52 374	—	—
Totaal 1891.	8	286 101	126 (69) *33*	2 810 636	5	37 500
„ 1890.	8	267 281	118 (54) *31*	2 436 375 †	2	26 578
„ 1889.	8	351 751	123 (58) *39*	1 966 514	(3)	34 692
„ 1888.	8	370 899	126 (54) *43*	1 362 727	(3)	16 888
„ 1887.	8	351 656	128 (46) *54*	859 144	(2)	13 562
„ 1886.	8	262 849	121 (40) *62*	633 882	(5)	138 797
„ 1885.	8	216 359	110 (29) *65*	269 423	5	60 323

VIII. TABAKS-CULTUUR IN NEDERL. INDIË. *Culture du tabac dans les Indes Néerlandaises.*

1. Tabaks-productie (in K.G.) van 1891, verdeeld over gew. en aard der ondern.
Kilogrammes de tabac produits, par provinces.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Van ondernemingen op van de bev. gehuurde gronden. *Terres louées des indigènes.*			Van ondernemingen op gronden door 't Gouv. in huur of erfpacht, en door Vorsten afgestaan. *Terrains cessionnés.*		Van ondernemingen op landen in eigendom afgestaan. *Domaines privés.*	
	Werkend. onderne-mingen. *Exploit. en activité.*	Productie. *Produit.* Bladtabak. *Feuilles.*	Krossok.	Werkende onderne-mingen. *Exploit. en activité.*	Productie. Bladtabak en Krossok. *Produit. Feuilles et Krossok.*	Landen. *Domaines.*	Productie. Bladtabak. *Produit. Feuilles.*
a. Java.							
Batavia	—	—	—	—	—	2	*
Krawang	—	—	—	1	312	1	3 750
Semarang	—	—	—	2 (1)	3 125	3	1 130
Soerabaja	—	—	—	—	—	—	—
Pasoeroean	—	—	—	—	—	—	—
Probolinggo	15 (13)[1]	712 000	1 124 600	3	75 937	—	—
Besoeki	18 (17)	2 421 600	1 968 460	9 (8)	89 100	—	—
Banjoemas	4	99 300	286 800	—	—	—	—
Kedoe	—	—	—	1	1 125	—	—
Kediri	3 (2)	—	167 400	—	—	—	—
Soerakarta	—	—	—	22	1 184 653	—	—
Djokjakarta	—	—	—	1	17 250	—	—
b. Sumatra.							
Palembang	—	—	—	2	*	—	—
Deli incl. Padang en Bedagei	—	—	—	66	10 416 128	—	—
Langkat	—	—	—	41	5 031 071	—	—
Serdang	—	—	—	26	2 903 561	—	—
Batoe Bara	—	—	—	11	697 125	—	—
Assahan	—	—	—	19	1 339 605	—	—
Siak	—	—	—	5	113 934	—	—
Labocan Batoe	—	—	—	2	35 178	—	—
c. Borneo Z.O.	1	33 500		—	—	—	—
d. Menado	—	—	—	1	4 500	—	—
Tot. Java beh. Vorstenlanden	40 (36)	3 232 900	3 547 260	16(14)[2]	169 599	6 (4)	4 880
Vorstenlanden	—	—	—	23 [3]	1 201 903	—	—
Sumatra	1	33 500		172	20 536 600 †	—	—

[1]) Hiervan 5 toebehoorende aan Chineesche ondernemers. [2]) Totaal van de ondernemingen op huur of erfpachtsgronden. Hiervan 2 toebehoorende aan Chineesche ondernemers. [3]) Totaal van de ondernemingen in Soerakarta en Djokjakarta.

Bron: K. V. 2. Tabaksproductie van Java in de jaren 1882—1891. *Production de tabac à Java*, 1882—1891.

Jaren. *Années.*	Op van de bevolking gehuurde gronden. *Terres louées de l'indigène.*			Op gronden, door het Gouvernement in huur of erfpacht afgestaan. *Terres emphytéotiques.*		Op landen, in eigendom afgestaan. *Domaines privés.*		Op gronden, door Vorsten afgestaan. *Terres cédées par princes indigènes*	
	Werkende ondernemingen. *Exploitations en activité.*	Bladtabak. *Tabac en feuilles.* K. G.	Krossok. K. G.	Werkende ondernemingen. *Exploitations en activité.*	Productie. KG. *Kilogr. produits.*	Landen. *Domaines.*	Productie. KG. *Kilogr. produits.*	Werkende ondernemingen. *Exploitations en activité.*	Productie. KG. *Kilogr. produits.*
1882	52 (48)	2 245 236	1 604 050	12	144 062	(4)	2 984	39 (26)	1 124 821
1883	34 (26)	2 597 848	2 239 858	17 (16)	232 000	5	12 869	28 (20)	508 148
1884	45 (36)	4 466 433	2 890 655	17 (16)	337 608 [1]	3	13 112	17 (11)	398 719
1885	40	4 503 198	2 335 736	16 (15)	298 938	2	13 250	17 (15)	600 147
1886	47 (41)	4 228 886	2 559 704	14	212 217	(3)	16 150	23	674 790
1887	56 (50)	4 749 224	2 971 684	16 (15)	342 467	(2)	17 812	24	820 599
1888	61 (58)	6 558 997	4 474 937	26 (25)	400 622	4	27 450	27	1 094 820
1889	55 (41)	4 413 840	3 864 270	18 (14)	215 100	7 (5)	49 170	25	1 061 363
1890	53 (50)	5 621 400	6 311 040	15 (11)	1 330 625	7 (5)	33 380	27	1 080 924
1891	39 (35)	3 232 900	3 547 260	16 (14)	169 599	6 (4)	4 880	23	1 201 903

[1]) Hieronder 57 500 KG. Krossok verkregen van aanplantingen buiten de erfpachtsgronden.

Bron: K. V. 3. Tabaksproductie van Sumatra's Oostkust in de jaren 1882—1891. *Production de tabac à Sumatra*, 1882—91.

Jaren. *Années.*	Deli en onderh. (Padang en Bedagei).		Langkat.		Serdang.		Batoe Bara.		Assahan Bila en Siak. [1]) en overige ondernemingen op Sum.-Oostk.		Totaal. *Total.*	
	Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*	Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*	Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*	Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*	Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*	Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*
1882	45	5 735 867	18	1 951 425	9	600 467	—	—	—	—	72	8 287 755
1883	48 (47)	5 630 031	18	1 653 212	9	484 425	—	—	—	—	75 (74)	7 767 668
1884	47	7 473 311	20	2 495 348	9	1 166 445	—	—	—	—	76	11 135 104
1885	51	7 746 244	24	2 520 947	13	1 144 153	—	—	—	—	88	11 411 344
1886	55	7 574 546	24 (22)	2 533 259	18	1 392 115	6 (5)	149 710	4	95 381	107 (104)	11 745 011
1887	57 (54)	7 488 957	25 (18)	2 047 227	27 (25)	2 171 156	10	460 716	7	260 764	126 (114)	12 428 819
1888	83 (67)	9 008 481	42 (28)	3 909 849	35 (28)	2 801 842	13 (9)	622 553	19 (9)	337 756	201 [2]) (141)	16 648 980
1889	87 (63)	8 767 588	47 (33)	4 253 953	43 (28)	2 559 561	14 (10)	482 357	70 (19)	869 580	261 [2]) (153)	16 933 038
1890	87 (62)	10 478 456	49 (36)	5 669 744	43 (25)	2 925 440	15 (11)	626 504	82 (21)	1 316 794	276 [2]) (165)	21 016 937
1891	66	10 416 128	41	5 031 071	26	2 903 561	11	697 125	26	1 488 717	(170)	20 536 601

[1]) Siak sedert 1887, productie in dit jaar 4 375 KG., in 1888 17 042 KG., in 1889 88 920, in 1890 57039, in 1891 113 931. [2]) Hieronder ook ondernemingen die niet meer bestaan of nog niet in werking zijn.

IX. THEEPRODUCTIE VAN JAVA VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER ONDERNEMINGEN. *Production du thé à Java, par provinces.*
Bron: K. V.

Gewesten.	Op gronden in huur of erfpacht afgestaan. *Terres en bail ou emphytéose.*		Op landen in eigendom afgestaan. *Domaines privés.*		Tot. 1891. Pro. K. G.	Tot. 1890 Pr. in KG.	Totaal 1889. Productie K. G.	Totaal 1888. Productie K. G.	Totaal 1887. Productie K. G.	Totaal 1886. Productie K. G.
	Ondernem. *Entreprises.*	Productie K. G. *Kilogr. produits.*	Landen. *Domaines.*	Productie K. G. *Kilogr. produits*	*Kil.. pro.*	*Kil. prod.*	*Kilogr. produits.*	*Kilogr. produits.*	*Kilogr. produits.*	*Kilogr. produits.*
Bantam..	—	—	1	16 661	16 661	*	14 000†	10 000	7 500	6 000
Batavia..	1 [1]	50 740	19 (18) [1]	700 618	751 358	714 969†	885 773†	787 463†	921 487	869 619
Preanger	35 [2] (25) [2]	2 198 551	—	—	2 198 551	2 226 318	2 517 364	1 926 746†	2 107 483†	2 186 008†
Cheribon	1	100 000	—	—	100 000	50 000	50 000	40 000	36 214	45 000
Bagelen .	1 [1]	265 000	—	—	265 000	250 000	250 000	250 000	225 000	245 000
Totaal	38 [3] (28) [2]	2 614 291	20 (19)	717 279	3 331 570	3 241 287†	3 717 137†	3 014 209†	3 297 684†	3 351 627†

[1]) Uitsluitend theeonderneming. [2]) Hiervan 11 uitsluitend theeondernemingen. [3]) Hiervan 3 toebehoorende aan Chineesche ondernemers.

X. PRODUCTIE VAN INDIGO OP JAVA VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER ONDERNEMINGEN. *Production d'indigo à Java par provinces.*
Bron: K. V.

Gewesten.	Op van de bevolking gehuurde gronden. *Terres louées des indigènes.*		Op gronden in erfpacht afgestaan. *Terres emphytéotiques.*		Op landen in eigendom afgestaan. *Domaines privés.*		Op gronden door Vorsten afgestaan. *Terres cédées par princes indigènes.*		Totaal K. G
	Ondern. *Exploitat.*	K. G.	Ondern. *Exploitat.*	K. G.	Landen. *Exploitat.*	K. G.	Ondern. *Exploitat.*	K. G.	
Batavia.....	—	—	—	—	16 (12)	7 360	—	—	7 360
Tegal	1	3 700	—	—	—	—	—	—	3 700
Pekalongan	2	23 400	2 (1)	1 000	—	—	—	—	24 400
Semarang.....	1	10 000	—	—	—	—	—	—	10 000
Rembang.....	1	*	—	—	—	—	—	—	*
Pasoerocan.....	1	4 500	—	—	—	—	—	—	4 500
Probolingo	—	—	1	500	—	—	—	—	500
Madioen.....	2	12 750	—	—	—	—	—	—	12 750
Kediri	8	46 500	1	3 500	—	—	—	—	50 000
Soerakarta.....	—	—	—	—	—	—	86	320 914	320 914
Djokjakarta.....	—	—	—	—	—	—	39	272 198	272 198
							5 [2]	27 530	27 530
Totaal 1891	16 (15)*	100 850 †	4 (3)	5 000	16 (12)	7 360	130	620 642	733 852 †
1890	11 [1]	65 435	4	6 160	10	7 380	130	656 886	635 861
1889	11 [1]	70 495	2	3 200	19 (15)	12 540	119	655 626	741 861
1888	11 [1]	53 838	4 (3)	11 750	6	149 110	116 (115)	623 412	805 414†
1887	10 (9)	56 224	6 (4)	13 745	*	*	111 (110)	579 878	[3])
1886	11 [1]	46 647	5 (4)	5 710	*	*	130	591 744	
1885	7	31 150	7 (3)	10 050	(8)	54 625	105 (103)	561 619	
1884	6 (4)	26 683	5 (1)	365	(10)	33 125	105 (91)	463 688	

*) Hiervan 2 toebehoorende aan Chineesche ondernemers. [1]) Hiervan 3 toebehoorende aan Chineesche ondernemers. [2]) Toebehoorende aan Vorsten van Djokjakarta en Soerakarta. [3]) Daar vele gewestelijke opgaven ontbreken, zijn de totalen voor de laatste jaren niet uitgetrokken.

XI. PRODUCTIE VAN MUSKAATNOTEN EN FOELIE IN 1891/2 VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER PRODUCTIE. *Production de noix de muscade et de macis.*

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Inlandsche productie. (Uitvoercijfers.) *Export. de prod. indig.*		Productie van landen, in eigendom en ondernemingen in erfpacht afgestaan. *Domaines privés et terres en bail et emphytéose.*				
	Picols Noten. *Noix.*	Picols Foelie. *Macis.*	Landen.	Ondernemingen. *Exploit.*	Picols Noten in den dop. *Noix en coquille.*	Picols Bereide noten. *Noix préparées.*	Picols Foeli. *Macis.*
a. Java.							
Batavia	—	—	13 (7)	—	67	—	27
Krawang	—	—	1	—	21	—	1
Semarang	—	—	11 (3)	—	69	—	1
b. Sumtra	6 214	973	—	—	—	—	—
c. Amboina.	10 825	3 088	—	4 [1])	124	—	23
Lonthoir	—	—	34	—	8 739	4 005	2 625
Ternate c. a ..	428	85	4	—	94	—	27
Celebes.....	3 696	373	—	—	—	—	—
Menado	1 316	165	17	1	120	—	28
Totaal	22 479	4 684	80 (66)	5	9 234	4 005	2 732

[1]) Hieronder een onderneming op contract met de bevolking berustende, met een productie van 1 picol noten en $^1/_5$ foelie.

XII. TIN-PRODUCTIE VAN NEDERLANDSCH INDIË. *Production d'étain.*

1. Banka. Aan het Gouvernement geleverd van medio April 1891 tot medio Maart 1892 en in de zes voorafgaande jaren.

Bron: K. V. *Banca. Quantités livrées au Gouvernement.*

Districten.	Onder contrôle werkende mijnen. *Mines contrôlées.*			Particuliere ontginningen. *Expl. privées.*			Verwerking van afval. *Déchets.*		Totaal der leveringen. *Total du produit (picols).*
	Aantal mijnen. *Mines.*	Gem. Aantal werklieden. *Ouvr.*	Productie in picols. *Produit (picols)*	Aantal ontg. *Mines.*	Gem. Aantal werklieden. *Ouvr.*	Productie in picols. *Produit (picols).*	Gem. Aantal inleveraars. *Ouvr.*	Productie in picols. *Produit (picols).*	
Muntok	3	300	2 047	19	260	1 755	14	509	4 311
Djeboes	14	852	8 346	31	255	2 433	21	785	11 564
Blinjoe	11	1 017	11 405	38	450	4 533	25	928	16 867
Soengeiliat	24	1 836	13 806	26	155	1 318	18	1 888	17 012
Merawang	9	994	10 968	1	25	314	5	212	11 494
Pangkalpinang ..	15	1 295	12 785	15	106	1 392	12	563	14 740
Soengeisleian....	8	888	8 797	7	60	779	2	25	9 601
Koba	3	166	2 274	14	117	1 166	—	—	3 440
Toboali	7	334	2 669	31	135	1 527	28	397	4 593
Tot. over 1891/92	94	7 682	73 097	182	1 563	15 219	125	5 307	93 623
„ „ 1890/91	92	6 588	70 819	233	2 226	26 948	159	9 423	107 190
„ „ 1889/90.	96	6 801	59 535	263	2 017	22 949	208	7 208	89 691
„ „ 1888/9 .	97	6 595	45 521	195	1 744	14 761	144	5 682	65 964
„ „ 1887/8[1])	97	5 777	57 675	227	1 818	18 359	175	8 363	84 397
„ „ 1886/7[2])	98	5 422	54 395	198	1 506	16 220	160	6 475	77 090
„ „ 1885/6[3])	104	5 497	57 071	166	1 341	13 324	427	6 158	76 552

[1]) 1 Maart—31 Mei. [2]) 1 April—Ultº. Febr. [3]) 1 Maart—31 Maart.

Bron: K. V. 2. Billiton.

Districten.	Aantal mijnen in bewerking geweest. *Mines en expl.*	Gemiddeld aantal mijnwerkers. *Ouvriers, chiffre moyen.*	Productie in picols. *Produit (picols).*	
			Tinerts, gereed voor de smelting. *Minérai prêt pour la fonte.*	Tin. *Etain.*
Tandjong Pandan.....	18	910	8 300	5 926
Manggar	22	3 070	62 400	41 582
Linggang	18	2 510	49 900	32 205
Boeling	21	1 600	30 200	20 872
Dindang	13	580	8 200	5 660
Totaal Mei—April 1891/92....	92	8 670	159 000	106 246
1890/91....	94	8 644	144 500	96 188
1889/90....	94	7 820	144 000	96 279
1888/89....	97	7 237	118 700	79 194
1887/88....	94	7 245	121 800	77 840
1886/87....	92	6 591	130 800	89 193
1885/86....	89	5 620	119 100	81 055
1884/85....	85	5 296	91 000	61 357
1883/84....	83	4 782	104 100	70 975

XIII. HOUTKAP OP JAVA. (M³. gekapt timmerhout.)
Abattage de bois, Java. (M³. de bois de charpente abattus.)

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Ten behoeve van den lande: *Pour le compte du Gouvernement:* in eigen beheer. *par l'administration.*	geleverd uit perceelen, ter leegkapping of zuivering uitbesteed. *en adjudication pour déboisement de terr.*	Door particulieren op perceelen, uitbesteed met vrije beschikking over het hout. [3]) *Par particuliers sur terrains déboisés à forfait avec jouissance des bois abattus.*
1882 [1])	16 999	3 122	45 510
1883	22 320	7 529	51 706
1884	27 807	3 386	35 602
1885	37 657	3 787	27 944
1886	5 877	4 179	31 000
1887	1 992 [2])	*	34 185
1888	—	7 921	37 695
1889	—	5 478	44 655
1890	—	2 832	69 136
1891	—	4 859 [4])	69 798

[1]) Het op uitdunningsperceelen gekapte hout is in de opgaven niet begrepen.
[2]) Door de in de plaats van het Gouvernement tredende ondernemers overgenomen.
[3]) Deze cijfers zijn minder vertrouwbaar.
[4]) Of hieronder begrepen is hetgeen aan de ondernemers verbleef en in de volgende kolom behoorde verantwoord te worden, blijkt volgens het Kol. Versl. van 1892 niet.

C. NIJVERHEID. *Industrie.*

I. OVERZICHT VAN DE BELANGRIJKSTE NIJVERHEIDS-INRICHTINGEN IN 1891. *Etabl. d'industrie.*

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Particuliere inrichtingen. *Etabl. privés.* Drukkerijen. *Imprimeries.*	IJs- en mineraalwaterfabr. *Fabr. de glace et d'eaux min.*	Zeepfabriek. *Fabr. de savon.*	Arakstokerijen. *Distill. d'arac.*	Houtzaagmolens. *Scieries.*	Rijstpelmolens. *Moulins à riz.*
Bantam	—	—	—	—	—	2
Batavia stad	8	6	2	—	—	—
Meester Corn.	1	—	—	—	—	—
Krawang	—	—	—	—	—	97 [2])
Cheribon	1	1	—	3	—	2
Preanger	1	—	—	—	—	38
Tegal	1	1	—	2	—	—
Pekalongan	—	1	1	—	—	—
Semarang	5	5	2 [1])	—	1	—
Soerakarta	2	1	—	—	—	—
Djokjakarta	1	1	—	—	—	—
Soerabaja	6	7	—	4	—	—
Pasoeroean	1	—	—	1	—	1
Probolinggo	1	2	—	1	—	—
Besoeki	—	1	—	—	—	—
Banjoemas	—	1	—	—	—	—
Bagelen	—	2	—	1	—	—
Kedoe	—	1	—	—	—	—
Kediri	—	1	—	—	—	—
Sumatra W.	2	4	3	—	1	—
Palembang	1	1	—	—	3	—
Sum. Oostk.	1	1	—	—	3	—
Atjeh	1	2	—	—	—	—
Borneo W.	—	—	1	—	1	—
Borneo Z. O.	1	1	—	—	1	—
Makassar	3	1	—	—	—	—
Tanawangko (Menado)	1	—	—	—	—	—
Amboina	1	—	—	—	1	—
Totaal	39	41	9	12	10	140

[1]) Waarvan 1 tevens mineraalwaterfabriek begrepen in de vorige kolom.
[2]) Alle in handen van Chineezen.

II. Overzicht van het aantal stoomketels toebehoorende aan particulieren in Ned.-Indië.
Aperçu des chaudières à vapeur appartenant à des particuliers dans les Indes Néerl.

Bron: K. V. 1. Algemeen overzicht. *Aperçu général.*

Aanwezig op 31 Dec. *Présents au 31 Déc.*	Stoomketels voor machineriën te land. *Chaudières employées par l'industrie.*						Stoomketels in schepen en vaart. *Chaudières dans les caisseaux.*		Totaal generaal. *Total général.*	
	Java en Madoera.		Buitenbezitting.		Te zamen. *Total.*					
	Aantal. *Nombre.*	Verwarm. oppervl. in M². *Surface de chauffe en M².*	Aantal. *Nombre*	Verwarm. oppervl. in M². *Surface de chauffe en M².*	Aantal. *Nombre.*	Verwarm. oppervl. in M². *Surface de chauffe en M².*	Aantal. *Nombre.*	Verwarm. oppervl. in M². *Surface de chauffe en M².*	Aantal. *Nombre.*	Verwarm. oppervl. in M². *Surface de chauffe en M².*
1875	947	36 827	7	94	954	36 921	86	5 507	1 040	42 428
1880	1 236	55 888	19	227	1 256	56 115	143	7 688	1 399	63 803
1885	1 326	78 429	37	560	1 363	78 989	190	10 913	1 553	89 902
1890	1 426	92 477	66	1 007	1 492	93 484	241	12 584	1 733	106 068
1891	1 450	98 651	73	1 091	1 523	99 742	222	9 932	1 745	109 674

2. Stoomketels, bij de nijverheid in gebruik op 31° Dec. 1890. Aantal en verwarmingsoppervlakte in M².

Bron K. V. *Chaudières affectées à l'industrie, et surface de chauffe en M².*

Inrichtingen. *Etablissements.*	Java en Madura. [1])		Buitenbezittingen. [2])	
	Aantal. *Nombre.*	M².	Aantal. *Nombre.*	M².
Suikerfabrieken. *Fabr. de sucre*	1 004	92 267	—	—
Indigo-ondernemingen. *Entrepr. d'indigo*	41	474	—	—
Koffie- " *Id. de café*	92	1 075	3	51
Thee- " *Id. de thé*	3	55	—	—
Tabaks- " *Id. de tabac*	1	18	7	60
Sigarenfabrieken. *Fabr. de cigares*	1	5	—	—
Olie- en boengkilmolens. *Fabr d'huile*	4	108	1	7
Meelfabrieken. *Fabr. de farine*	—	—	1	29
Tapiocafabrieken. " *de tapioca*	2	35	—	—
Rijstpelmolens. *Moulins à riz*	13	214	—	—
Arakstokerijen. *Distilleries d'arac*	9	104	—	—
Opiumbereiding. *Prépar. de l'opium*	4	67	—	—
Mijnbouw-ondernemingen. *Entrepr. minières*	14	96	10	210
Beenderenmeelfabrieken. *Fabr. d'os pulvérisés*	1	4	—	—
Zuivering van kapok. *Nettoyage de kapok*	7	64	1	3
Diamantslijperijen. *Taille de diamants*	—	—	3	43
Petroleumboringen. *Forages à pétrole*	7	108	—	—
Gasfabrieken. *Usines à gaz*	4	15	—	—
Electrische verlichting. *Eclairage électr.*	4	58	—	—
Drinkwater-voorziening. *Eaux potables*	4	46	1	13
Mineraalwaterfabrieken. *Eaux minérales*	3	17	—	—
Bierbrouwerijen. *Brasseries*	—	—	—	—
IJsfabrieken. *Fabr. de glace*	34	1 043	15	233
Kalkbranderijen en cementfabr. *Fours à chaux*	3	111	—	—
Steenbakkerijen. *Id. à briques*	—	—	1	10
Houtkap-ondernemingen. *Abattage de bois* / Houtzagerijen. *Scieries*	8	99	16	340
Ambachtswerkplaatsen. *Ateliers de métiers*	41	616	—	—
Mestfabrieken. *Fabr. de fumier*	4	74	—	—
Boekdrukkerijen. *Imprimeries*	3	10	—	—
Stoomwasscherijen. *Lavoirs à vapeur*	1	8	—	—
Stoomkranen. *Grues à vapeur*	—	—	7	23
Stoombrandspuiten. *Pompes à vapeur*	3	12	—	—
Baggermolens. *Dragueurs*	—	—	1	15
Stoomploegen. *Charrues à vapeur*	16	257	—	—
Pompen en pulsometers. *Pompes, pulsomètres*	55	744	4	37
Tramwegdiensten. *Tramways*	44	650	—	—
Locomot. v. industr. gebruik. *Locom. de l'industr.*	9	91	2	21
Droogdokken. *Bassins à sec*	6	98	—	—
Totaal v. andere stoomketels dan scheepsketels. *Total chaudières excl. navires*	1 450	98 651	73	1 092
Scheepsketels *Chaudières de steamers*	131	7 715	88	2 218
Totaal. *Total*	1 581	106 366	161	3 309

[1]) Incl. Billiton. [2]) Met uitz. van Billiton.

III. WERKLOONEN VOOR AMBACHTSLIEDEN EN KOELIES IN HET ALGEMEEN.

Salaires des ouvriers et coolies.

Gemiddeld loon per dag. *Salaire moyen par jour.*

Bron: K. V. Java.

Jaren. *Années.*	Batavia. Ambachtslieden. *Ouvriers en métiers.*	Batavia. Koelies. *Coolies.*	Semarang. Ambachtslieden. *Ouvriers en métiers.*	Semarang. Koelies. *Coolies.*	Soerabaja. Ambachtslieden. *Ouvriers en métiers.*	Soerabaja. Koelies. *Coolies.*
1874	*f* 1,00	*f* 0,50	*f* 0,70 à 1,50	*f* 0,40 à 0,50	*f* 1,00 à 1,50	*f* 0,30 à 0,80
1877	0,75 à 2,50	0,25 à 0,80	0,80 " 2,00	0,50 " 1,00	0,80 " 1,50	0,35 " 0,50
1880	0,75 " 2,50	0,50 " 0,60	0,70 " 2,00	0,40 " 0,75	0,80 " 2,00	0,35 " 0,60
1885	1,00 " ?	0,20 " 0,50	0,50 " 2,00	0,25 " 0,60	0,80 " 2,25	0,20 " 0,50
1886	0,60 " 5,00	0,20 " 1,00	0,50 " 2,00	0,25 " 0,60	0,75 " 2,00	0,20 " 0,50
1887	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,50 " 2,00	0,15 " 0,60	0,75 " 2,00	0,20 " 0,50
1888	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,50 " 2,00	0,15 " 0,60	0,75 " 2,00	0,20 " 0,50
1889	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,70 " 2,00	0,15 " 0,60	0,75 " 1,50	0,25 " 0,40
1890	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,60 " 2,00	0,15 " 0,50	0,75 " 1,50	0,35 " 0,50
1891	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,60 " 2,00	0,15 " 0,50	0,75 " 1,50	0,35 " 0,50

	Preanger.		Soerakarta.		Pasoeroean.	
1874	*f* 0,30 à 0,50	*f* 0,20 à 0,25	*f* 0,75 à 1,50	*f* 0,30 à 0,60	*f* 0,60 à 1,00	*f* 0,30 à 0,50
1877	0,40 " 0,75	0,15 " 0,25	0,50 " 1,50	0,30 " 0,40	0,60 " 1,00	0,25 " 0,50
1880	0,50 " 1,00	0,20 " 0,60	0,60 " 1,50	0,30 " 0,60	0,60 " 1,00	0,35 " 0,50
1885	0,25 " 0,75	0,20 " 0,25	0,60 " 1,50	0,30 " 0,60	0,30 " 2,50	0,25 " 0,70
1886	0,30 " 1,00	0,15 " 0,25	0,60 " 1,50	0,30 " 0,60	0,60 " 1,34	0,25 " 0,40
1887	0,25 " 1,00	0,15 " 0,25	0,50 " 0,70	0,30 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1888	0,25 " 1,00	0,15 " 0,30	0,50 " 1,00	0,30 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1889	0,25 " 1,00	0,15 " 0,30	0,50 " 1,00	0,30 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1890	0,25 " 1,00	0,15 " 0,30	0,50 " 1,00	0,25 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1891	0,25 " 1,00	0,20 " 0,30	0,40 " 1,00	0,25 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40

Buitenbezittingen.

Bron K. V. *Autres possessions.*

Gewesten. *Provinces.*	Ambachtslieden. *Ouvriers en métiers.* 1880.	Ambachtslieden. *Ouvriers en métiers.* 1891.	Koelies. *Coolies.* 1880.	Koelies. *Coolies.* 1891.
Sumatra's Westkust [1]. .	*f* 1,00 à 2,00	*f* 0,65 à 5,00	*f* 0,25 à 0,30	*f* 0,30 à 0,75
Benkoelen	1,00 " 1,50	0,75 " 1,25	0,25 " 0,40	0,33 " 0,40
Lampongsche districten.	1,00 " 2,50	1,25 " 2,50	0,50 " 0,60	0,40 " 0,60
Palembang [2].	1,00 " 1,25	1,00 " 2,50	0,40 " 0,60	0,50 " 1,50
Sumatra's Oostkust	2,00 " 3,00	$ 0,75 " 1,50	8,00 " 12,00 (per maand)	$ 0,40 " 0,50
Atjeh	— —	1,00 " 1,50	*f* 1,00 à ?	0,75 à 1,00
Riouw.	1,00 " 1,50	$ 0,40 " 1,00	0,60 " 0,75	0,50 " 0,70 [3])
Banka.	1,50 " 3,00	1,00 " 2,25	1,00 " 2,00	0,60 " 0,75
Billiton	0,80 " 2,50	1,25 " 2,50	0,60	gemidd. 0,60
Westerafdeeling van Borneo	1,00 " 1,50	0,75 " 2,00	0,66½	0,50 " 1,50
Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo.	0,60 " 2,50	0,50 " 3,00	0,40 " 0,50	0,30 " 0,50
Menado	0,75 " 1,50	0,70 " 1,80	0,20 " 0,60	0,40 " 0,60
Celebes en Onderhoorigh.	1,00 " 3,00	1,00 " 3,00	0,50 " 1,00	0,60 " 1,00
Amboina.	0,75 " 4,00	0,75 " 1,50	0,40 " 1,00	0,40 " 0,50
Banda.	1,50 " 5,00	— —	0,80 " 1,00	— —
Ternate.	0,50 " 1,00	0,50 " 1,00	0,30	0,25 " 0,50
Timor	1,50 " 3,00	gemidd. 2,00	0,35	gemidd. 0,50

[1]) De opgaven over 1891 hebben betrekking tot 1887. Voor het eerstgen. jaar ontbreken de opgaven.
[2]) " " " 1891 " " " 1889. " " " " " " "

V. Handel en Scheepvaart.

Commerce et navigation.

A. HANDEL. *Commerce.*

I. OVERZICHT DER WAARDE VAN DEN ALGEMEENEN GOEDEREN- EN SPECIËN- IN- EN UITVOER, ZOOWEL VOOR GOUVERNEMENTS ALS VOOR PARTICULIERE REKENING. [1])

Valeur des articles et des monnaies importés et exportés pour le compte du Gouvernement et pour le compte des particuliers.

Invoer. *Importation.*

Bron: S. H. S.

Jaren. *Années.*	Voor Gouvernements-rekening. *Pour le compte du Gouvernement.* Goederen. *Marchandises.*	Speciën. *Espèces.*	Totaal. *Total.*	Voor particuliere rekening. *Pour le compte des particuliers.* Goederen. *Marchandises.*	Speciën. *Espèces.*	Totaal. *Total.*	Totaal generaal. *Total général.*
1877	*f* 9,671,954	*f* 17,966,000	*f* 27,637,954	*f* 112,695,304	*f* 13,351,158	*f* 126,066,462	*f* 153,704,416
1878	12,579,565	10,000,000	22,579,565	103,391,069	14,478,725	117,869,794	140,449,359
1879	8,640,039	6,500,000	15,140,039	128,166,654	11,344,920	139,511,574	154,651,413
1880	12,514,860	3,425,000	15,939,860	145,298,319	12,175,741	157,474,060	173,413,920
1881	8,260,764	250,000	8,510,764	139,848,716	10,300,839	150,149,555	158,660,319
1882	8,564,975	1,699,500	10,264,475	141,677,075	11,020,529	152,697,604	162,962,079
1883	8,001,585	420,000	8,421,585	130,492,770	6,908,530	137,401,300	145,822,885
1884	11,315,163	—	11,315,163	137,964,066	12,739,708	150,703,774	162,018,937
1885	4,215,579	920,000	5,135,579	119,153,116	14,579,088	133,732,204	138,867,785
1886	3,804,593	—	3,804,593	112,882,718	10,049,116	122,931,834	126,736,427
1887	3,274,397	—	3,274,397	116,381,561	6,623,442	123,005,003	126,279,400
1888	4,141,871	—	4,141,871	119,336,104	16,152,075	135,488,179	139,630,050
1889	5,009,445	8,000,000	13,009,445	139,914,805	20,460,521	160,375,326	173,384,771
1890	5,602,351	4,000,000	9,602,351	141,322,087	9,249,279	150,571,366	160,173,717
1891	8,147,703	1,000,000	9,147,703	157,438,304	10,844,900	168,283,204	177,430,907

Uitvoer. *Exportation.*

1877	*f* 57,116,672	—	*f* 57,116,672	*f* 161,863,449	*f* 1,529,215	*f* 163,392,664	*f* 220,509,336
1878	38,290,204	—	38,290,204	134,200,112	7,477,305	141,677,417	179,967,621
1879	37,382,782	—	37,382,782	134,491,534	3,869,950	138,361,484	175,744,266
1880	37,177,478	—	37,177,478	133,893,340	3,579,039	137,472,379	174,649,857
1881	32,180,804	—	32,180,804	143,690,545	1,254,411	144,944,956	177,125,760
1882	29,811,785	—	29,811,785	166,974,074	3,074,968	170,049,042	199,860,827
1883	50,721,409	—	50,721,409	148,080,129	759,973	148,840,092	199,561,501
1884	34,383,321	—	34,383,321	154,247,866	1,084,610	155,332,476	189,715,797
1885	16,379,870	—	16,379,870	168,749,349	2,942,469	171,691,818	188,071,688
1886	25,185,390	—	25,185,390	158,070,631	2,964,145	161,034,776	186,220,166
1887	19,802,907	—	19,802,907	166,619,387	736,493	167,355,880	187,158,787
1888	20,358,278	—	20,358,278	163,070,339	668,816	163,739,155	184,097,433
1889	33,072,175	—	33,072,175	164,131,047	459,392	164,590,439	197,662,614
1890	17,148,178	—	17,148,178	158,747,522	653,920	159,401,442	176,549,620
1891	22,160,395	—	22,160,395	188,668,650	13,331,725	202,000,375	224,160,170

[1] De waarde der in- en uitgevoerde goederen als maatstaf van taxatie, wordt vastgesteld naar de prijzen, elke drie maanden door den Directeur van financiën bepaald, na de Kamer van Koophandel te hebben gehoord; doch bij de bepaling der waarde van de magazijn- en andere goederen, die het Gouvernement uit Europa betrekt, worden de opgaven van prijzen gevolgd, die bij inkoop aldaar door het Gouvernement zijn besteed.

II. OVERZICHT VAN HET AANDEEL VAN JAVA EN MADOERA EN DE BUITENBEZITTINGEN, AFZONDERLIJK, IN DE WAARDE VAN DEN ALGEMEENEN IN- EN UITVOER VOOR PARTICULIERE REKENING.

Part de Java et Madoura et des autres possessions au total de la valeur des imports et des exports pour le compte des particuliers.

Invoer. *Importation.*

Bron: S. H. S.

Jaren. *Années.*	Totaal op Java en Madoera. [1] *Total Java et Madoura.*	Waarvan *Dont* aan goederen. *marchandises.*	Waarvan *Dont* aan specie. *espèces.*	Totaal op de Buitenbezittingen. *Total autres Possessions.*	Waarvan *Dont* aan goederen. *marchandises.*	Waarvan *Dont* aan specie. *espèces.*
1880	*f* 118,724,493	*f* 109,404,614	*f* 9,311,054	*f* 38,749,567	*f* 35,893,705	*f* 2,864,687
1881	111,235,015	105,514,049	5,720,966	38,914,540	34,334,667	4,579,873
1882	115,742,707	109,543,377	6,155,303	36,998,924	32,133,698	4,865,226
1883	109,558,854	102,754,457	6,804,397	27,842,466	27,738,313	104,133
1884	110,831,068	105,180,831	5,650,237	39,872,706	32,783,235	7,089,471
1885	95,864,718	85,344,643	10,520,075	37,967,486	33,808,475	4,059,013
1886	80,548,752	75,897,044	4,651,708	42,383,082	36,985,674	5,397,408
1887	78,887,439	75,277,226	3,610,213	44,117,564	41,104,335	3,013,229
1888	87,847,892	77,426,825	10,421,067	47,640,287	41,909,279	5,731,008
1889	103,143,272	89,728,816	13,414,456	57,232,054	50,185,989	7,046,065
1890	91,504,399	88,959,315	2,545,084	59,066,967	52,362.772	6,704,195
1891	110,860,370	103,932,499	6,927,871	57,422,834	53,505,805	3,917,029

Uitvoer. *Exportation.*

1880	*f* 98,730,279	*f* 95,916,074	*f* 2,814,205	*f* 43,047,097	*f* 42,282,263	*f* 764,834
1881	100,823,715	100,187,913	635,800	44,121,243	43,502,632	618,611
1882	131,178,475	128,862,335	2,316,140	38,870,667	38,111,739	758,828
1883	106,469,517	106,469,267	250	42,370,575	41,610,852	759,723
1884	115,454,635	115,432,930	21,705	39,877,841	38,814,936	1,062,905
1885	128,661,281	126,700,417	1,960,864	43,030,537	42,048,932	981,605
1886	120,956,690	118,749,390	2,207,300	40,078,086	39,321,241	756,845
1887	123,778,844	123,665,824	113,020	43,577,036	42,953,563	623,473
1888	120,260,232	120,206,300	53,932	43,478,923	42,864,039	614,884
1889	112,720,393	112,702,683	17,710	51,870,046	51,428,364	441,682
1890	109,126,913	109,080,509	46,404	50,271,529	49,667,013	607,516
1891	148,704,815	135,899,545	12,805,270	35,295,560	52,769,105	526,455

[1]) Een zeer groot gedeelte van de op Java ingevoerde goederen gaat van daar uit naar de Buitenbezittingen. De statistiek van Handel en Scheepvaart geeft niet op, wat door de kustvaart wordt verscheept.

III. ALGEMEENE INVOER VAN GOEDEREN DOOR PARTICULIEREN IN NED. INDIË, NAAR DE LANDEN VAN HERKOMST. (Millioen. guldens).

Marchandises importées aux Indes Néerl. pour le compte des particuliers, par pays de provenance. (Millions de florins.)

Bron: K. V.

Herkomst. *Provenance.*	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891
Nederland *Pays-Bas*	50,6	47,2	55,3	41,5	40,6	40,3	40,2	47,2	47,1	49,7
Engeland *Gr. Bretagne*	18,5	21,5	22,2	19,6	14,5	15,2	16,5	16,5	15,5	25,8
Frankrijk *France*	1,3	1,6	2,0	1,6	1,5	1,4	1,1	0,9	1,0	1,0
Amerika	10,8	5,8	7,1	6,5	8,5	7,9	7,5	8,5	6,9	5,3
Poeloe Pinang	7,1	—	8,6	8,4	10,5	13,1	12,0	14,9	16,7	15,7
Singapore	39,2	33,7	32,5	33,1	30,9	32,0	35,6	40,3	42,5	45,1
Siam	3,1	1,7	0,7	0,1	—	0,2	0,1	0,7	1,1	0,4
Saigon	2,7	4,5	2,9	1,6	0,1	0,1	—	—	—	—
China	2,2	1,9	1,7	1,6	1,7	1,5	1,6	2,1	1,5	1,7
Australië	0,9	2,2	1,6	1,6	1,1	1,6	1,3	2,6	1,1	1,1
Totaal incluis andere landen. *Total incl. autres pays*	141,7	130,4	137,9	119,2	112,9	116,4	119,1	139,9	141,3	157,4

Digitized by Google

IV. INVOER DOOR PARTICULIEREN VAN EENIGE VOORNAME HANDELSARTIKELE

Importations par particuliers, aux Indes Neerl., des principales marchandise

Bron: S. H. S.

	1879		1880		1881		1882		1883		1884	
	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland Proven. des Pays-Bas.	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland Proven. des Pays-Bas.	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland Proven. des Pays-Bas.	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland Proven. des Pays-Bas.	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland Proven. des Pays-Bas.	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland Proven. des Pays-Bas.
		%		%		%		%		%		%
Aardewerk *Faïences*	2,7	37	2,7	37	2,0	59	2,0	63	1,9	59	2,4	56
Bier *Bières*	0,7	50	0,7	49	0,9	51	0,7	59	0,7	59	0,8	61
Eetwaren *Denrées alim.*	10,4	29	10,4	29	12,6	27	11,2	26	11,8	20	12,6	27
Fabr. en Stoomwerkt. *Machines*	3,0	72	3,1	72	2,7	72	3,5	73	5,6	62	6,0	64
Garens *Fils*	2,5	62	2,5	63	4,8	60	4,1	58	3,1	54	4,4	47
Gedistilleerd *Boissons dist.*	1,9	65	1,9	63	1,9	69	2,5	68	1,9	69	2,4	69
IJzer en staal *Fers, aciers*	2,5	53	2,5	53	2,9	59	4,5	73	3,2	61	4,5	64
Steenkolen *Houille*	8,9	6,7	8,9	67 [2]	2,0	5,3	3,0	3,8	3,0	3,7	4,4	21
Kramerijen *Quincaillerie*	3,9	54	3,9	55	4,1	53	3,7	48	4,5	48	5,0	49
Manuf. Katoenen *Tissus, Coton*	34,3	60	34,3	79	38,7	59	38,0	57	38,0	53	39,8	56
„ Wollen enh. w. *id. Laine*	2,1	76	2,1	25	1,7	74	1,7	77	2,7	72	3,1	70
„ Zijden en h. z. *id. Soie*	1,6	27	1,6	7	1,2	30	1,4	27	1,9	31	1,8	29
Meel *Farines*	1,5	13	1,5	13	1,7	12	1,4	16	1,7	12,5	1,7	14
Petroleum *Pétrole*	8,0	0,04	8,0	0,1	5,5	0,2	11,2	0,04	6,5	6,8	7,5	0,0
Sigaren *Cigares*	3,3	4,8	3,3	4,8	3,1	7,8	2,8	5,2	3,3	5,5	3,4	6,4
Was *Cires*	1,5	50	1,5	50	1,9	66	1,6	67	1,1	50	1,0	56
Wijn *Vins*	2,5	57	2,5	57	2,4	68	2,7	66	2,2	62	2,5	64

[1]) NB. Nederlandsche en vreemde fabrikaten door Nederl. ingevoerd. Eene juiste opgave der naar Indië uitge
[2]) Dit buitengewoon hooge percentage vindt geene verklaring.

Bron: S. C.

V. INVOER TOT VERBRUIK VAN EENIGE VOORNAME HANDELSARTIKELEN IN JAV

Artikelen.	Manufact. *Tissus.*			Voedingsmiddelen. *Denrées alimentaires.*								Dranken				
	Katoen. *de Coton.*	Wollen. *de Laine.*	Zakken. *Sacs*	Eetwaren n. b. g. *Denrées.*	Boter. *Beurre.*	Hammen. *Jambons.*	Kaas. *Fromages.*	Meel. *Farines.*	Tarwe *Froment.*	Rijst. *Riz.*	Visch. *Poisson.*	Bier. *Bières.*	Brandew. *Cognac.*	Champ. *Vins mous.*	Jenever. *Genièvre.*	Liqueurs. *Liqueurs.*
Invoerr. *Droits* tot 1886.	6%	6%	6%	6%	6%	6%	6%	100 kg. fl. 150	vrij. *libre.*	vrij *libre.*	6%	fl. 2 en 2.25 hl.	fl. 40 h. l.	fl. 21 100 fl.	fl. 40 h. l.	vrij. *libre.*
Invoerr. *Droits* sinds 1886. Thans. *Actuel'lement*				10%	10%	10%	10%	10%			10%	fl. 4 en 4.50 hl.				
	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 K.G.	1000 G.	1000 G.	1000 K.G.	1000 L.	1000 K.G.	1000 K.G.	1000 L.	1000 L.	1000 Fl.	1000 L.	1000 G.
1880	26307	1754	209	3174	312	186	88	4219	552	*	*	946	201	69	1013	39
1881	26640	1397	152	3398	415	139	116	4743	548	*	*	1045	232	81	1120	34
1882	28208	1683	234	2930	325	188	94	3873	403	*	*	832	367	105	1269	92
1883	31783	2445	327	3466	272	178	91	4639	213	*	*	916	323	94	1180	155
1884	30674	2537	253	3555	450	152	112	4726	109	31159	14873	1054	284	83	1164	125
1885	27189	1568	364	3363	237	157	96	4972	29	29849	14267	1124	253	46	1076	145
1886	24518	1261	555	3137	273	157	101	3941	105	941	14873	964	307	57	1199	85
1887	23716	1823	456	2903	276	147	114	4669	126	405	12000	925	306	48	1121	95
1888	24642	1637	615	2742	245	181	98	3917	14	9504	13317	1052	316	51	1107	50
1889	26250	1751	565	2811	211	121	123	4537	14	28050	16555	1179	441	56	1053	58
1890	25446	1874	427	3002	210	159	114	5061	4	45795	16778	1129	390	46	1179	40
1891	29838	2211	517	3140	182	182	140	5208	2	54807	19554	1251	464	60	941	38
1892	31481	1769	488	3925	181	184	118	7686	5	79624	16671	1168	480	54	1494	112

[1]) Inclusis het uit Java naar binnen het tolgebiel uitgevoerde. G. = Gulden. K.G. = Kilogr. L. = Liter

Digitized by Google

IN NED. INDIË, EN HET AANDEEL VAN NEDERLAND DAARIN. [1])

avec spécification des provenances des Pays-Bas. (millions de florins.)

1885		1886		1887		1888		1889		1890		1891	
Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*
	%		%		%		%		%		%		%
1,7	56	2,0	57	1,6	50	1,3	52	2,2	54	2,1	64	2,0	61
1,0	52	0,8	51	1,0	42	1,1	41	1,3	50	1,2	48	1,4	58
10,1	22	10,9	23	10,4	25	11,3	21	12,8	23	13,5	21	14,1	19
3,3	53	2,8	61	2,5	63	3,0	68	3,9	62	3,8	58	2,4	50
4,1	40	4,2	51	3,3	41	3,9	40	3,7	36	3,3	39	5,1	31
1,6	69	1,8	63	2,0	68	1,9	63	2,6	64	2,2	64	2,1	57
2,9	60	2,3	78	2,2	60	2,9	65	3,3	73	3,6	72	4,1	64
3,0	9,6	1,8	17	2,8	11	2,9	8,8	4,6	3,2	3,2	6,6	3,7	13
5,2	47	4,6	47	4,5	42	5,1	38	5,8	41	6,0	40	3,7	42
35,2	52	32,4	56	33,1	51	33,6	50	36,9	52	35,7	55	41,7	49
1,8	63	1,5	67	2,2	67	2,1	66	2,1	70	2,2	67	2,7	61
1,8	23	1,3	26	1,4	25	1,6	40	2,0	32	1,9	29	2,4	21
1,8	10	1,8	7,3	1,8	8	1,6	8	1,9	6	1,8	4	1,4	4
7,1	0,1	9,1	0,15	8,5	0,3	7,9	0,1	10,8	0,4	11,4	33	11,0	45
2,3	10	2,7	9	2,1	11	2,3	13	2,0	19	1,6	22	1,6	23
1,0	49	0,9	54	1,3	53	0,9	42	1,2	60	1,3	47	1,4	54
1,6	55	1,9	61	1,6	59	1,6	63	1,9	55	2,0	52	1,9	51

ere Nederlandsche fabrikaten kan wegens de onvolledigheid der officieele statistiek niet gegeven worden.

DOOR PARTICULIEREN. [1]) *Importations à Java de quelques articles importants (comm. spécial).*

Dranken. *Boissons.*			Aardewerk. *Poteries.*	Glasen glaswerk. *Verres et verreries.*	Kramerij. *Mercerie et quincaillerie.*	Metalen. *Métaux.*							Oliën, teer, enz. *Huiles etc.*					Steenkolen. *Houille.*
Likeuren.	Miner. water. *Eaux min.*	Wijn. *Vins.*				Ijzer en staf. *Fers barres.*	Ijzer. Staalw. *Fers ouvrés.*	Koper. *Cuivre.*	Lood. *Plomb.*	Spijkers. *Clous.*	Staal. *Acier.*	Zink. *Zinc.*	Petroleum. *Pétrole.*	Lijnolie. *Huiles de lin.*	Verfwaren. *Couleurs.*	Kooltteer. *Goudron.*	Zw. teer. *Goudron.*	
1.40 1.1.	63.60 1000 fl.	4.9 bl. fl 10.50 100 fl	6 %	6 % 10 %	6 %	vrij. *libre*	6% 10%	vrij. *libre.*	vrij. *libre.*	vrij. *libre*	vrij. *libre.*	vrij. *libre.*	6%	6%	6%	vrij. *libre*	vrij. *libre*	vrij. *libre*
1000 L.	1000 Fl.	1000 L.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 L.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 T.
101	402	1883	1191	368	*	529	557	389	9	113	22	37	59596	114	337	20	51	118
84	473	1618	1456	520	*	630	797	183	4	211	48	119	35969	137	317	34	40	75
93	656	1743	1384	403	*	676	765	248	21	147	40	31	75983	150	314	35	10	113
84	782	2081	1111	353	*	520	809	284	14	219	54	67	57136	167	293	20	40	142
78	1097	1756	1199	199	2662	1043	867	300	13	365	44	36	72620	158	403	39	72	155
71	532	1170	1011	340	3222	515	677	243	7	102	32	45	63318	61	313	20	34	129
77	987	1315	1207	346	2671	432	424	176	4	187	27	52	79398	139	294	44	63	65
75	729	1109	957	366	2513	370	340	195	11	166	33	52	71190	137	320	41	27	141
70	917	1157	892	348	2877	567	180	144	2	211	48	59	67300	110	285	10	39	118
79	1120	1205	1227	504	3221	509	551	216	2	293	40	68	91971	174	327	20	50	159
79	1163	1339	1311	190	3408	716	541	269	11	196	44	72	94463	77	354	45	50	130
135	1468	1310	1375	584	3911	848	514	332	8	309	75	55	93610	181	427	48	47	153
71	1233	1360	1122	507	4118	740	628	381	19	251	56	85	101675	138	413	40	54	118

Fl. = Flesschen. T. = Tonnen. [1]) Niet afzonderlijk genoemd. [2]) En andere mousseerende wijnen.

Digitized by Google

VI. UITVOER DER VOORNAAMSTE HANDELSARTIKELEN

1. Uitvoer uit geheel Nederl. Indië en uit Java en Madoera afzonderlijk

Bronnen: S. H. S. en S. C. *a.* Uitgeklaarde hoeveelheden volgens de officieele statistiek.[1]

Uitvoerrecht *Droits d'exp.*	Koffie. *Café.* Gouv.[3] tons.	Koffie. *Café.* Part.[4] tons.	Suiker.[5] *Sucre.* tons.	Rijst. *Riz.* tons.	Arak.[6] liters.	Rotting. *Rotan.* tons.	Zwarte peper. *Poivre noir.* tons.	Huiden. *Peaux.* tons.	Tabak. *Tabac.* tons.
tot 1886 à 1886[2]		*f* 3 } 100[5]	0,30 } 100	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	2% waarde.	*f* 1 100 K.G.
thans *actuels*		*f* 1 } K.G.	0,15 } K.G.						
1883 Totaal	59 129	46 846	301 218	13 261	3 016	11 767	6 101	2 535	12 46
1883 J. en M.	59 041	31 390	301 159	5 313	2 921	1 797	1 339	2 035	4 27
1884 Totaal	59 010	41 055	359 036	17 946	3 582	15 999	4 452	3 494	16 24
1884 J. en M.	59 010	24 401	358 782	10 506	3 496	2 434	1 227	2 970	9 09
1885 Totaal	25 659	34 621	420 393	30 007	3 814	15 418	5 195	3 650	20 22
1885 J. en M.	25 659	18 987	420 367	27 822	3 713	1 469	970	2 636	10 47
1886 Totaal	35 094	38 723	334 996	68 685	2 376	10 351	5 647	3 239	19 63
1886 J. en M.	35 094	25 527	334 978	61 604	2 267	1 333	2 487	2 625	9 65
1887 Totaal	21 170	30 554	386 878	83 312	3 787	9 797	7 185	3 432	22 82
1887 J. en M.	21 170	18 387	386 871	75 676	3 649	1 439	1 315	2 841	11 29
1888 Totaal	21 739	40 771	375 705	64 870	1 828	11 806	6 426	3 405	23 94
1888 J. en M.	21 739	29 367	375 695	63 977	1 753	1 268	1 846	2 837	12 19
188 Totaal	31 565	41 817	315 750	35 275	2 162	13 929	7 647	3 790	29 68
188 J. en M.	31 565	28 575	315 740	31 187	2 133	1 800	2 837	3 125	14 98
1890 Totaal	13 579	25 169	367 785	30 853	1 164	13 206	7 652	3 351	30 91
1890 J. en M.	13 267	15 579	367 780	26 986	1 127	1 291	1 978	2 782	15 88
1891 Totaal	17 229	38 759	463 560	29 593	1 627	14 549	7 385	3 999	33 05
1891 J. en M.	17 229	28 495	463 547	27 691	1 611	844	3 135	3 126	13 56
1892 J. en M.	*	28 782	425 364	17 138	1 997	1 945	5 880	3 149	16 07

b. Uitgevoerde hoeveelheden uit Java (volgens de marktberichten der Handelsvereeniging te Batavia) met aantoonin
Bron: M. H. B.

	picols.	picols.	picols.	picols.	leggers.	picols.	picols.	stuks.[14]	picols.
Holland	329 339	298 821	46 699	203 698	2 264[24]/2	21 777	32 511	557 320†	262 6
Gr. Britt. en Eng. Kanaal v. orders.	—	3 903	1 171 953	18 890	—	549	19 446	— †	—
Middell. zee v. o.	—	4 419	1 593 119	1 003	—	—	254	—	—
„ en Zw. zeehav.	—	79 229	203 537	—	—	152	12 934	25 956†	—
Duitschland	—	3 215	—	—	—	60	100	301†	—
Amerika	—	47 159	1 639 394	149	—	181	500	1 536†	—
Australië	—	893	767 741	—	—	—	—	—	—
China	—	7 800	1 425 373	—	7	—	3 961	—	—
Britsch-Indië	—	68	66 195	—	—	—	—		
Singapore	—	29 369	293 506	59 230	546	10 311	25 374	6 810	3
Tot. incl. uitv. n. and. landen 1892.	329 339	475 086	7 207 681	284 506	3 239[24]/2	33 030	95 227	591 923†	262 9
„ 1891.	269 964	477 782	7 610 223	451 727	3 192[21]/2	28 462	51 679	545 261†	238 7
„ 1890.	238 323	276 878	6 179 737	457 925	3 473	26 086	35 432	542 983†	244
„ 1889.	468 420	483 058	5 885 063	502 380	3 685	36 053	41 026	527 365†	240
„ 1888.	325 048	475 178	6 202 651	1 080 678	749	22 340	27 989	555 015†	193
„ 1887.	357 160	319 241	6 642 196	1 250 886	3 475 5/2	25 883	19 544	487 507†	185
„ 1886.	590 101	418 876	5 418 656	762 910	3 075	37 215	35 006	419 095†	163
„ 1885.	424 765	299 290	6 592 733	303 729	3 869	21 736	15 506	368 418	150
„ 1884.	1 022 446	409 816	5 635 785	146 395	6 224[29]/2	33 502	16 954	444 078	142
„ 1883.	951 042	530 010	5 033 000	83 479	5 420	23 774	22 378	502 973	81

[1]) Daar de laatste offic. statistiek van Handel en Scheepvaart in N. I. over het jaar 1891 loopt, zijn voor het ja worden in geheel Ned.-Indie geheven, uitgez. de vrijhavens en Sum. Oostk. en Djambi, waar bijzondere tariev Gouvts.-koffie opgegeven (uitgez. Jaarg. 1883, waar 88 en 1890 waar 312 tons uitvoer van Menado wordt vermel van Menado uitgevoerd: (picols) 10 856, 20 513, 10 122, 16 942, 26699, 4 225 (verongelukt), 7294, 17 769 (waar va gaven der Reg. Statistiek en de Handelsberichten zijn moeilijk te verklaren. [4]) Hiervan telken jaren 100,000 pic. op Ja schuldigd. Daar de Handelsber. méér uitvoeren vermelden dan de Off. stat. is het waarschijnlijk dat de aangiften bij d uitvoeren naar Singapore en Timor-Delhi. [7]) De Reg. stat. vermeldt het netto, de Handelsber. het bruto gewich product wat van Java verscheept wordt, reeds in andere havens is uitgeklaard. [9]) In de Handelsberichten schij zittingen voorkomt. [10]) Deze sterke stijging wordt niet verklaard. [11]) Het van Java uitgevoerde tin is afk van bestemming wordt uit de marktberichten der Handelsvereeniging te Batavia overgenomen, daar de officie der in andere havens uitgeklaarde producten; de nadere bestemming van de naar het Kanaal of de Middell. Z tereenvolgens 3 753, 30, 15, 3, 1 122, 4 923, 2 658, 1 596, 1 025, 973, 112 en 350 pakken, die afzonderlijk wor

Exportations des principales marchandises.

Exportations totales des colonies, et de Java et Madoura séparément.

Exportation d' après la statistique officielle.

Indigo. [7]) tons.	Notenmusk. [8]) *Noix de muse.* tons.	Damar. tons.	Kapok. tons.	Thee. tons.	Kaneel enKassia. [9]) *Cannelle.* tons.	Tin. [11]) *Etain.* Gouvern. tons. [12])	Tin. [11]) *Etain.* Part. tons.	Kinab. *Ecorce de quinq.* Gouvern. tons. [12])	Kinab. *Ecorce de quinq.* Part. tons.
f 0,10 1 K.G.	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	*f* 1.— p. 100 KG. vrij. *lib.*	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	*f* 3,50 100 K.G.	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*
442	1 238	4 571	1 015	2 678	524	4 233	3 774	—	16
442	238	1 022	800	2 678	104	4 233	3 773	—	16
479	1 256	4 614	1 491	2 534	835	5 065	4 145	118	250
479	112	1 837	1 219	2 534	144	5 065	4 145	118	250
601	1 481	3 921	1 407	2 423	460	3 625	4 368	240	488
601	106	1 106	1 159	2 423	15	3 625	4 368	240	488
612	1 002	3 175	1 013	3 358	540	3 877	4 100	257	832
612	42	1 035	796	3 358	15	3 877	4 100	257	832
660	686	3 732	1 532	3 195	1 158 [10])	5 741	5 134	288	1 111
660	118	1 030	1 217	3 195	100	5 741	5 133	288	1 104
689	1 281	3 928	2 029	3 400	405	5 958	4 994	331	1 632
689	198	802	1 657	3 400	5	5 958	4 992	331	1 631
727	1 124	4 804	1 258	3 492	362	4 525	5 194	347	2 257
727	59	1 311	1 103	3 492	21	4 525	5 192	347	2 257
611	1 043	4 380	1 868	3 210	708	4 185	5 044	211	2 820
611	78	1 182	1 577	3 210	55	4 185	5 039	211	2 820
720	1 370	3 942	2 187	2 673	606	5 710	5 370	257	3 090
720	35	1 017	1 936	2 673	4	5 710	5 368	257	3 090
691	34	1 083	1 379	3 671	1	*	5 901	*	2 330

van de bestemming der uitvoeren van 1890 [13]). *Exportations de Java par destinations (d'après les bulletins du marché.)*

Amsterd. pond.	picols.	picols.	picols en pakken.	kilogr.	picols.	picols.	picols*	Amsterd. pond.	Amsterd. pond.
1 118 933	187	5 053	19 334	2 097 444	40	105 370	56 256	568 846	5 803 633
6 839	17	2 754	180	1 897 535	—	—	107	—	165 112
—	38	2 717	—	2 195	—	—	29 801	—	—
507 322	4	5 022	8	8 373	30	—	7 109	—	—
19 488	—	362	—	40 967	—	—	—	—	—
—	—	1 834	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	4 167	—	—	—	300	—	—
—	25	—	3 757	882	—	—	590	—	—
—	—	—	—	3 642	—	—	—	—	—
854	398	663	3 618	104 618	50	—	2 926	—	—
1 653 436	669	18 405	31 064	4 158 326	120	105 370	97 089	568 846	5 968 745
1 847 122	1 079	19 332	38 459	2 745 005	814	87 344	79 626	742 760	7 165 927
1 534 193	1 667	20 608	25 870	3 540 219	2 901	61 667	80 664	518 884	6 109 423
1 887 018	4 899	24 501	16 869	3 507 375	1 679	76 353	83 756	772 988	4 066 382
1 722 352	1 850	15 744	19 089 [15])	3 403 908	774	98 339	76 675	529 942	3 136 086
1 675 646	2 314	15 880	12 335	3 133 516	2 211	88 391	76 140	682 319	2 223 466
1 537 309	942	17 399	11 526	3 247 319	5 250	66 304	67 045	546 279	1 626 115
1 786 989	2 530	14 672	7 813	2 568 675	375	53 293	69 250	436 977	849 551
1 336 765	4 721	16 760	12 956	2 904 567	5 968	86 288	66 892	393 033	650 149
1 321 370	7 414	15 415	11 993	1 198 195	3 418	74 372	59 937	407 552	533 106
				kist. 38 543					

1892 slechts de cijfers voor Java en Madoera (uit de Staatscourant) opgegeven. [2]) De hier genoemde rechten van kracht zijn. [3]) In de statistieken van Handel en Scheepvaart wordt slechts de uit Javasche havens uitgevoerde Volgens opgaven, verstrekt door de Nederl. Handel-Mij., werden achtereenvolgens van 1882—90 door het Gouvern. 4624 verongelukt) en 5116; in 1891 werd voor gouv[t] rekening geen koffie uit Menado uitgevoerd. De verschillen in de op- verkochte (Gouvernements-koffie. [5]) Gedurende vijf jaren, gerekend van 1 Juni 1887, is geen uitvoerrecht van suiker ver- uitvoer niet juist zijn. [6]) In de opgaven der Handelsberichten schijnt niet altijd behoorlijk rekening gehouden met de [8]). De belangrijk hoogere cijfers der Handelsvereeniging kunnen daardoor worden verklaard, dat veel van het wel van de Cassia als uitvoer van Java te worden meegeteld, die in de Reg. Stat. als uitvoer van de Buitenbe- tig van Banka en Billiton. [12]) Zie het laatste deel van noot 3. [13]) De verdeeling der producten over landen statistiek geen rekening houdt met de overlading en verandering van bestemming in Batavia van een gedeelte voor orders verzonden hoeveelheden vindt men, wat de suiker betreft, op blz. 55. [14]) De † † beteekenen ach- opgegeven. [15]) Bovendien 3 950 balen = ongeveer 2 242 picols.

2. Uitvoeren van eenige handelsartikelen uit Padang, naar landen van bestemming.

Exportations de quelques marchandises de Padang, par destinations.

Bron: M. H. P.

Bestemming.	Koffie. [1] *Café.* [2] pic.	Rotting. *Rotan.* pic.	Cassia. pic.	Gomelast. pic.	Gomdamm. pic.	Gom-Benzoë pic.	Huiden. [1] *Peaux.* stuks.	Coprah. pic.	Gambier. pic.
New-York	67 654	2 204	2 659	12	—	—	—	—	—
Nederland	2 707	12 696	5 011	240	4 006	308	20 080	3	—
Java	498	1 962	103	—	607	5 972	—	—	5 129
Straits	1 574	2 599	6 681	64	12	18	—	—	906
Marseille	—	1 740	—	—	350	—	—	47 423	—
San Francisco	330	—	—	—	—	—	—	—	—
London	3	—	—	—	—	—	3 552	—	—
Genua	1	—	—	—	5	—	—	—	—
Triëst	983	—	—	—	10	—	—	—	—
Hamburg	—	465	—	—	—	—	—	—	—
Totaal 1892	73 750	22 776	14 584	316	4 990	6 298	23 632	66 192	6 035
1891	79 416	45 035	11 495	877	7 188	4 846	33 342	52 595	4 399
1890	67 241	32 200	10 835	813	5 873	4 513	28 843	55 615	4 743
1889	115 467	29 734	7 954	455	6 490	5 033	32 018	61 645	5 045
1888	85 654	20 268	5 880	1 086	4 314	4 640	33 306	71 157	4 583
1887	90 602	17 485	17 461	4 101	4 591	6 223	39 062	51 152	4 496
1886	62 759	22 272	13 076	631	2 253	5 616	38 586	48 386	4 785
1885	137 580	26 250	7 979	922	2 009	4 674	38 692	60 761	4 307
1884	133 964	23 453	14 489	1 449	1 888	4 441	31 794	49 991	3 343
1883	135 824	37 899	9 294	1 174	1 812	4 490	34 048	14 251	1 924
1882	98 534	20 425	12 421	628	1 350	5 683	29 151	—	1 609
1881	101 805	29 927	10 392	613	1 140	6 165	21 033	—	1 014
1880	134 633	27 763	7 570	338	1 405	4 911	13 051	—	1 104
1879	104 504	19 340	11 764	68	1 124	5 380	10 182	—	1 578
1878	124 175	17 336	4 529	61	717	7 125	10 633	—	1 619
1877	141 854	24 792	5 233	13	701	4 852	9 257	—	1 082
1876	141 780	16 981	2 197	46	531	5 818	12 138	—	535
1875	160 844	24 762	3 314	25	317	6 604	8 579	—	1 682
1874	128 557	19 376	2 314	155	481	6 148	10 798	—	926
1873	97 805	17 221	2 770	503	373	4 719	11 018	—	777
1872	110 839	14 645	4 133	566	206	5 506	8 678	—	678
1871	202 978	14 913	6 229	298	343	4 405	7 120	—	639
1870	121 099	13 752	4 942	218	803	3 319	7 624	—	635
1869	168 320	17 067	6 399	665	1 986	5 071	7 552	—	301
1868	189 891	10 310	8 656	1 232	588	6 395	52 808	—	100
1867	112 609	9 522	5 509	676	679	5 140	22 405	—	16
1866	146 574	24 662	7 597	428	387	3 026	9 825	—	—
1865	154 170	31 404	6 626	360	453	3 087	10 880	—	—
1864	161 058	18 897	5 322	598	633	2 423	11 190	—	—
1863	129 357	20 931	6 022	1413	545	4 828	10 182	—	—
1862	149 633	8 860	3 912	1066	590	2 919	8 915	—	—
1861	169 928	13 879	8 551	1866	629	3 040	14 235	—	—
1860	124 199	12 942	2 816	5031	744	2 102	7 064	—	—

[1]) In het Gouvernem. Sum. Westk. zijn dezelfde uitvoerrechten verschuldigd als op Java. Zie vorige tabel.
[2]) Hieronder de Gouvernements-koffie, die geregeld te Padang wordt verkocht.

Uitvoeren van Makassar, naar landen van bestemming
Exportations de Macassar, par destinations.

Bron: M. M. R.

Bestemming.	Koffie. [1]) *Café.* pic.	Rotting. *Rotan.* pic.	Gutta-percha. pic.	Gom Copal. pic.	Parelmoer. *Nacre.* pic.	Huiden. *Peaux.* pic.	Noten-muscaat. *Noix de muse.* pic.	Copra.
Europa	31 962	682	—	8 887	484	2 165	566	54 939
New-York ...	7 407	130	—	167	—	—	119	—
Java.....	5 216 [2])	6 092	—	197	—	—	2 359	3 209
Singapore ...	19 004	6 201	—	33 430	401	3 214	2 134	31 266
Tot. 1892. .	63 589	13 105	—	42 681	885	5 379	5 178	89 414
Total. 1891...	44 163	14 324	—	34 895	1 349	4 378	6 476	128 101
1890...	72 277	5 990	—	18 286	1 186	1 376	3 566	5 568
1889...	112 665	18 886	30	29 437	2 125	1 861	4 142	32 763
1888...	50 825	9 885	2	34 996	1 905	2 640	4 214	36 541
1887...	96 084	4 896	117	27 002	1 611	1 995	3 953	4 863
1886...	112 871	9 444	116	16 571	635	1 153	1 939	26 213
1885...	129 801	16 134	1 986	27 460	1 480	2 273	3 409	36 974
1884...	119 403	12 874	1 634	32 982	1 883	2 343	4 462	30 504
1883...	106 737	15 226	1 966	36 738	1 066	3 635	2 426	8 984

[1]) In het Gouvernem. Celebes en O. worden geene uitvoerrechten geheven.

[2]) Deze hoeveelheid was voor het grootste gedeelte samengesteld uit slechte en gebroken boonen.

4. INVOER UIT, EN UITVOER NAAR NEDERLAND VAN ZILVEREN MUNT.
Importations et exportations de monnaies argent. (Commerce avec les Pays-Bas.)

Bron: S. H. S.

Jaren. *Années.*	Voor rekening van het Gouvernement. *Par le Gouvernement.*		Voor particuliere rekening: *Par particuliers.*	
	Invoer. *Importations.*	Uitvoer. *Exportations.*	Invoer. *Importations.*	Uitvoer. [1]) *Exportations.*
1871	*f* 10 508 000	—	—	—
1872	6 046 000	—	*f* 3 420 000	—
1873	25 346 000	—	930 000	—
1874	1 000 000	—	120 000	—
1875	4 245 000	—	—	*f* 2 480 000
1876	500 000	—	3 560 000	5 850 000
1877	17 500 000	—	—	—
1878	10 000 000	—	—	6 720 000
1879	6 500 000	—	—	2 750 000
1880	3 000 000	—	—	2 760 000
1881	—	—	—	600 000
1883	1 300 000	—	—	2 300 000
1883	—	—	—	—
1884	—	—	500 000	—
1885	—	—	500 000	600 000
1886	—	—	—	1 000
1887	—	—	200 000	—
1888	—	—	7 988 000	3 000
1889	8 000 000	—	9 072 900	510
1890	4 000 000	—	9 179 119	653 920
1891	1 000 000	—	9 792 355	13 331 725

[1]) Buitendien zijn van Singapore direct, van af 1875 tot 1885 naar Holland verzonden 8 millioen gulden, hetzij rechtstreeks, hetzij via Londen c. f. Mr. N. P. van den Berg: the financial and economical rogress and condition of Netherl. India, blz. 21, en 22.

VII. OVERZICHT VAN DE BESTEMMING DER VAN JAVA UITGEVOERDE SUIKER SEDERT HET OOGSTJAAR 1879—80 (1 JULI—30 JUNI) (per tons van duizend kilogr.)
Sucres exportés de Java, par destinations (tonnes de 1000 kgr.)

Bron: W. O. S.

	1879/80	1880/81	1881/82	1882/83	1883/84	1884/85	1885/86	1886/87	1887/88	1888/89	1889/90	1890/91	1891/92
Nederland *Pays-Bas*	20 219	7 935	12 732	8 719	6 506	2 157	2 267	158	2 313	221	712	2 354	2 046
„ voor orders *p. ordres*	—	—	—	—	—	5 154	199	—	—	2 333	934	2 352	4 270
Belgie *Belgique*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 113	—	—	—
Engeland *Gr. Bretagne*	—	—	—	5 297	—	9 271	1 780	248	2 343	3 120	—	2 196	17 362
Kanaal voor orders *Manche, pour ordres*	135 060	123 589	138 004	156 768	166 198	189 891	233 084	194 397	177 042	75 922	46 384	73 667	58 719
Duitschland *Allemagne*	—	—	—	188	2 196	—	—	—	—	—	—	—	—
Frankrijk *France*	9 295	14 930	6 621	9 422	4 811	1 520	13 823	13 119	9 726	7 998	3 789	3 600	4 783
Italië	—	—	2 282	2 514	—	—	1 186	3 954	—	2 156	1 698	—	—
Zweden *Suède*	—	1 972	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Denemarken . *Danemark*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rusland *Russie*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Portugal	1 145	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Div. havens v. ord. *Ports divers p. ord.*	624	10 855	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Middell. zee v. orders. *Méditerr. p. ordr.*	—	—	78 096	71 190	105 196	108 051	84 000	46 404	75 034	93 875	119 932	109 605	124 186
Amerika	15 782	16 537	6 981	541	1 448	6 320	2 654	5 590	7 425	50 380	46 815	78 991	60 071
Chili	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 578	—	—
Australië	19 738	17 447	22 833	21 150	17 645	21 397	398	13 551	21 171	31 090	34 060	31 801	47 840
Britsch Indië *Indes Brit*	—	576	—	—	—	990	2 400	991	1 677	494	—	4 208	5 127
China	728	2 010	—	750	—	24 224	14 054	59 699	87 391	84 648	61 949	80 184	97 392
Siam	130	10	25	84	24	—	—	—	—	—	—	22	—
Perzische Golf	2 159	3 628	2 258	1 161	635	615	—	—	—	—	—	—	—
Singapore	3 393	3 087	1 318	2 479	3 194	5 577	7 877	21 238	13 287	11 541	15 343	20 288	12 801
Totaal. *Total*	208 273	202 576	271 150	280 263	309 843	375 167	363 722	359 349	397 409	364 401	333 194	409 268	434 597

VIII. OVERZICHT VAN DE BESTEMMING VAN DE UIT JAVA IN HET KANAAL EN DE MIDDELLANDSCHE ZEE VOOR ORDERS AANGEKOMEN LADINGEN SUIKER, 1880/92 (per tons van 1000 kilogr.)

Aperçu des destinations définitives des cargaisons de sucre déclarées à la sortie de Java en destination de „la Manche" ou de „la Méditerranée pour ordres ultérieurs."

Bron: W. O. S.

Jaren. *Années.*	Verzeild naar: *Destination finale:* Groot-Brittanje. *Gr. Bretagne.*	Frankrijk. *France.*	Het Noorden. *Pays du Nord.*	Nederland. *Pays-Bas.*	België. *Belgique.*	Italie. *Italie.*	Portugal.	Amerika. *Amérique.*
1880	95 000	48 358	14 197	2 977	466	1 972	—	—
1881	99 607	40 705	18 528	11 921	2 520	3 312	—	—
1882	149 266	57 283	19 391	5 490	1 436	3 322	—	964
1883	166 702	25 254	19 092	2 072	—	12 217	2 214	4 880
1884	182 641	37 944	15 809	5 029	6 199	4 630	615	925
1885	181 341	86 184	4 396	9 467	4 720	16 618	—	2 625
1886	194 221	55 964	15 378	2 553	2 906	8 678	768	5 001
1887	167 361	32 477	12 107	349	4 228	31 247	1 044	1 334
1888	181 102	68 549	11 887	1 419	4 592	11 545	—	1 658
1889	119 695	42 393	16 720	786	1 717	16 948	—	309
1890	69 480	34 172	10 760 [1])	—	7 149	8 698	—	8 011
1891	114 907	51 204	17 635 [2])	76	2 102	2 910	—	21 149
1892	85 028	33 406	13 768	—	1 185	2 849	975	19 679

[1]) Hieronder 6 826 ton naar Rusland. [2]) Hieronder 4 710 ton Rusland, 4 590 ton Denemarken en 8 335 ton Zweden.

IX. OVERZICHT VAN DE VERDEELING DER VAN NEDERLANDSCH INDIË UITGEVOERDE KOFFIE OVER LANDEN VAN BESTEMMING (per tons van 1000 kilogram.)

Bron: S. H. S. *Cafés exportés des Indes, par pays de destination (tonnes de 1000 kgr.).*

	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891
Nederland Gouv. koffie [1])	51 609	59 129	59 010	25 659	35 095	21 170	22 151	31 565	13 579	17 229
„ Part. „	25 664	33 006	25 658	20 738	26 746	17 630	26 749	24 845	13 345	21 592
Engeland „	189	574	198	558	120	35	83	468	173	40
Eng. Kanaal „	2	404	1	1	107	—	1	—	—	—
Frankrijk „	860	1 282	1 888	1 430	1 605	1 420	1 244	1 147	632	858
Oostenrijk „	767	749	56	81	68	227	270	527	154	1 021
Turkijë „	111	—	661	22	219	2 021	—	—	—	—
Port Saïd „	—	—	—	—	—	—	2 423	2 814	819	1 720
Amerika „	6 544	9 558	9 015	10 311	7 835	7 542	6 716	6 427	6 515	5 367
Singapore „	1 197	958	2 803	1 239	1 673	1 273	2 793	5 243	3 326	4 490
Hongkong „	175	208	135	149	250	54	407	162	92	142
Australië „	38	19	25	81	3	113	62	143	40	51
Tot. inclusief and. landen	87 275	105 975	100 066	60 280	73 818	51 724	62 921	73 382	38 748	55 987

[1] Uit javasche havens uitgeklaard, uitgez. 88 tons in 1883 en 312 ons in 1890, die worden opgegeven als van Menado uitgevoerd. De Menado-uitvoeren van 1882-91 (in pic.) zie blz. 50, noot 3.

X. VERSCHEPING VAN KOFFIE NAAR JAVA, IN TONS VAN DUIZEND KILOGR.

Cafés importés à Java (tonnes de 1000 kgr.)

Bronnen: S. H. S. en M. M. R.

van	Padang.	Palembang.	A. havens van Zuid-Sumatra. *Autres ports du Sumatra Sud.*	Makasser. [1])	Timor Delhi. [2])
1882	260	2 785	496	*	1 367
1883	208	2 237	65	787	1 756
1884	135	1 152	80	604	1 190
1885	138	921	42	832	1 307
1886	95	1 780	140	1 345	2 066
1887	53	790	113	893	1 050
1888	51	1 346	79	836	1 674
1889	4	1 479	79	1 750	1 265
1890	52	1 384	5	1 008	1 103
1891	4	1 153	49	584	1 142
1892	*	*	*	322	*

[1]) Deze cijfers zijn genomen uit de berichten van J. F. van Leeuwen en Co., daar de officieele statistieken de uitvoeren van koffie uit de vrijhavens naar plaatsen binnen Ned.-Indië niet vermelden.

[2]) Deze cijfers hebben betrekking op geheel Nederl. Indië.

XI. OVERZICHT VAN DE OOGSTEN EN VAN DE OPBRENGST VAN JAVA- EN SUMATRA-TABAK, AANGEBRACHT OP DE NEDERLANDSCHE MARKT, GEDURENDE DE JAREN 1865—1891.

Quantité et valeur des tabacs importés aux Pays-Bas de Java et de Sumatra.

Bron: S. S. J.

Gewas. *Récolte.*	Java. Pakken. *Balles.*	Java. Midden-cijfer van opbrengst per ½ kilo. *Prix moyen.*	Java. Totaal-waarde (cca.) (m/m. guld.) *Valeur approximative millions de florins.*	Sumatra. Pakken. *Balles.*	Sumatra. Midden-cijfer van opbrengst per ½ kilo. *Prix moyen.*	Sumatra. Totaal-waarde (cca.) (m/m. guld.) *Valeur approximative millions de florins.*
1865	107 000	*	*	189	149 c.	*f* 0,04
1870	106 940	62 c.	10,5	3 114	122 „	0,5
1875	182 177	50 „	14,5	15 147	172 „	3,5
1876	192 143	54 „	16,5	28 947	156 „	6,3
1877	145 607	32 „	8,0	36 563	128 „	6,5
1878	159 295	56 „	14,8	48 155	126 „	9,0
1879	50 073	66 „	5,5	57 514	118 „	10,5
1880	150 417	41 „	10,0	64 965	113 „	11,3
1881	196 462	27 „	9,0	82 356	115½ „	14,3
1882	73 718	30 „	3,5	102 032	137 „	21,0
1883	76 413	50½ „	6,5	93 501	133 „	19,0
1884	122 928	36½ „	8,0	125 476	145 „	28,0
1885	109 539	37 „	7,0	124 721	141 „	27,0
1886	106 560	37 „	7,0	138 631	154 „	32,3
1887	138 919	38 „	9.25	139 513	121 „	26,0
1888	169 863	27 „	8,5	167 918	129 „	33,0
1889	141 126	30 „	7,5	161 959	147½ „	36,3
1890	182 508	25½ „	8	219 764	73 „	24,5
1891	136 359	33½ „	7,75	206 316	93½ „	29,25

XII. HANDEL VAN NEDERLANDSCH-INDIË MET CHINA, PINANG, SINGAPORE.
Commerce des Indes Néerlandaises avec la Chine, Pinang et Singapour.

1. In- en uitvoerhandel tusschen China en Java en Sumatra. (in Haikwantaels = *f* 3,15 Ned.) *Commerce entre la Chine et Java (taels = fl. 3,15).*

Bron: C. V. Peking.

Jaren. *Années.*	Invoer van Java. *Importation de Java.*	Totaal. *Total.*	Invoer naar Java. *Importation vers Java.*
1885	485 196	1889	406 443
1886	464 129	1890	230 056
1887	505 038	1891	406 954
1888	480 877		

2. Handel tusschen Penang en Ned.-Indië, hoofdz. Sumatra's Oostk. en Atjeh. *Commerce des Indes Néerl., principalement de la côte oriënt. de Sumatra et Atjeh avec Pinang.*

Bron: C. V. Penang.

Jaren. *Années.*	Uitvoer naar Ned.-Indië. *Exportation aux Indes N.*	Invoer uit Ned.-Indië. *Importation des Indes N.*	Totaal. *Total.*
	Dollars.	Dollars.	Dollars.
1885	7 652 945	5 816 568	13 469 513
1886	8 490 058	7 774 140	16 264 198
1887	10 015 413	5 341 722	15 357 135
1888	10 413 811	5 153 793	15 567 604
1889	10 127 638	3 431 392	13 559 030
1890	7 825 958	3 831 696	11 657 654
1891	8 982 638	3 031 080	12 013 718

3. Invoer van de voornaamste artikelen uit Atjeh te Penang. *Importation des articles principaux d'Atjeh à Pinang.*

Bron: C. V. Penang.

Artikelen. *Articles.*	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
Zwarte peper (pic.) *Poivre noir*	145 519	134 860	31 309	140 139	130 669	159 453
Witte " " *id. blanc.*	13	208	9	157	173	172
Betelnoten " *Noix de betel*	79 806	62 282	93 665	65 452	17 452½	35 634
Ruwe huiden " *Peaux brutes*	145	231	1 593	413	506	890
Bindrotting " *Rotan*	1 151	108	2 980	6 516	958	2 730
Koprah "	345	—	832	1 443	170	1 240

4. Handel tusschen Ned.-Indië en Singapore. *Commerce des Indes Néerl. avec Singapour.*

Bron: C. V. Singapore.

Jaren. *Années.*	Uitvoer naar Ned.-Indië. *Exportation aux Indes N.*	Invoer uit Ned.-Indië. *Importation des Indes N.*	Totaal. *Total.*
	Dollars.	Dollars.	Dollars.
1870	5 552 693	6 498 931	12 051 624
1875	9 527 358	6 759 049	16 286 407
1880	13 928 261	9 312 738	23 240 999
1885	14 760 847	14 637 322	29 398 169
1886	10 914 959	13 941 176	24 856 129
1887	12 681 050	16 044 183	28 725 233
1888	16 571 864	20 322 442	36 894 306
1889	16 413 212	20 456 454	36 869 666
1890	14 444 134	19 415 181	33 859 315
1891	20 251 921	19 525 229	39 777 150

5. Aandeel van de versch. gedeelten van Nederlandsch-Indië in den in- en uitvoer van Singapore (in duizendt. dollars).

Part des différentes parties des Indes Néerl. dans l'importation et exportation de Singapour.

Bron: C. V. Singapore.

Landen. *Pays.*	Invoer. *Importation.*				Uitvoer. *Exportation.*			
	1888.	1889.	1890.	1891.	1888.	1889.	1890.	1891.
Natoena eilanden	425	408	358	519	307	234	353	942
Sumatra	2 241	3 131	3 268	3 113	2 693	3 041	3 144	3 453
Java	4 112	4 191	4 428	7 240	5 710	6 226	5 698	9 473
Riouw	2 200	2 362	1 369	902	991	1 036	1 310	1 582
Bali	839	1 082	690	1 925	1 603	877	740	961
Andere bezittingen	10 506	9 283	9 302	5 827	5 269	4 999	3 198	3 840
Totaal	20 322	20 456	19 415	19 525	16 572	16 413	14 444	20 252

XIII. PRIJZEN. *Prix.*

1. Loop der prijzen van eenige artikelen van invoer. *Prix de quelques articles importés.*

Bron: M. H. B.

Jaren. *Années.*		Katoenen goederen. *Tissus de coton.*							
		Madapollam 6/4 Holl. gebl. *Blanchis.*		Madapollam 6/4 Holl. ongebl. *Écrus.*		Shirting 6/4 gebleekt. *Blanchis.*		Ruwe drills. *Drills écrus.*	
1867	Jan. .	8,—	à 8,25	9,50	à 10,—	12,50	à 14,—	10,50	à 13,—
	Juli. .	6,—	6,50	7,25	7,50	10,—	10,50	9,50	10,—
1868	Jan. .	5,—	5,50	5,—	5,50	8,50	9,—	6,50	7,50
	Juli. .	6,25	6,75	6,25	6,75	10,—	10,50	8,25	9,25
1869	Jan. .	5,50	5,75	5,75	6,—	9,—	9,25	7,—	7,75
	Juli. .	6,—	6,25	6,—	6,25	9,—	9,25	8,75	9,—
1870	Jan. .	5,80	6,15	6,—		9,25	9,50	8,75	9,10
	Juli. .	6,—	6,30	5,90	6,30	9,75	10,25	8,75	9,—
1871	Jan. .	5,90	6,05	5,80	6,10	9,25		7,50	8,10
	Juli. .	6,10	6,30	6,20	6,45	9,—	9,30	6,75	7,40
1872	Jan. .	5,75	5,95	5,80	5,95	8,70	9,—	6,90	7,40
	Juli. .	5,90	6,05	6,—	6,15	9,25	9,60	8,—	8,50
1873	Jan. .	5,50	5,75	5,60	5,75	8,75	9,—	7,25	7,50
	Juli. .	5,45	5,75	5,60	5,80	8,40	8,70	7,25	7,50
1874	Jan. .	5,05	5,60	5,25	5,60	8,25	8,40	6,70	7,30
	Juli. .	5,12½	5,35	5,10	5,50	8,40	8,70	6,50	7,10
1875	Jan. .	5,20	5,50	5,20	5,50	8,20	8,60	5,85	6,75
	Juli. .	5,10	5,20	5,10	5,25	8,10	8,20	5,75	6,40
1876	Jan. .	4,70	4,90	4,75	4,90	7,75	8,15	5,50	6,20
	Juli. .	4,55	4,70	4,60	4,70	7,25	7,60	5,40	5,85
1877	Jan. .	4,25	4,50	4,30	4,60	7,—	7,25	5,60	5,75
	Juli. .	4,—	4,15	4,20	4,40	6,60	6,80	5,50	5,75
1878	Jan. .	3,85	4,—	4,—	4,15	6,—	6,30	5,25	5,60
	Juli. .	3,70	3,85	4,—	4,15	6,30	6,60	5,25	5,50
1879	Jan. .	3,65	3,80	3,85	4,10	5,80	6,10	5,10	5,25
	Juli. .	3,70	4,—	3,85	4,15	6,10	6,30	5,—	5,40
1880	Jan. .	3,75	4,—	3,75	4,05	6,25	6,50	5,—	5,30
	Juli. .	4,20	4,25	4,15	4,40	6,75		5,25	5,55
1881	Jan. .	3,70	4,15	3,90	4,—	5,90	6,25	5,—	5,05
	Juli. .	3,70	4,—	3,80	4,10	5,90	6,25	4,85	4,90
1882	Jan. .	3,70	3,95	3,80	3,95	5,90	6,30	4,90	5,—
	Juli. .	3,70	3,95	3,80	3,95	6,25		4,80	4,85
1883	Jan. .	3,70	3,75	3,85	4,05	6,10	6,20	4,65	
	Juli. .	3,60	3,85	3,60	3,90	6,10	6,25	4,60	4,80
1884	Jan. .	3,55	3,70	3,55	3,80	5,75	5,95	4,55	4,75
	Juli. .	3,50	3,65	3,50	3,62½	5,85		4,40	4,55
1885	Jan. .	3,37½	3,40	3,45	3,50	5,60		4,25	4,40
	Juli. .	3,—	2,95	3,30	3,40	5,50		4,20	
1886	Jan. .	2,60	2,70	2,80	3,35	4,50	4,55	3,95	4,—
	Juli .	2,60	2,85	2,70	3,35	4,50	4,70	3,20	4,—
1887	Jan. .	2,60	2,90	2,85	3,20	4,70	5,—	3,—	4,—
	Juli. .	2,60	2,90	2,80	3,20	4,70	4,85	3,25	3,85
1888	Jan. .	2,60	3,10	2,75	3,20	4,70	4,95	3,25	3,85
	Juli. .	2,85	3,15	2,80	3,22½	4,70	5,—	3,20	4,35
1889	Jan. .	2,65	3,15	2,65	3,25	5,—	5,10	3,—	4,30
	Juli. .	2,90	3,10	2,80	3,25	4,95	5,—	3,55	4,30
1890	Jan. .	2,80	2,95	2,90	3,15	4,80	4,85	3,65	4,35
	Juli. .	2,60	3,—	2,80	3,10	4,65	4,70	3,50	4,30
1891	Jan. .	2,45	2,75	2,60	3,10	4,55	4,65	3,35	4,27½
	Juli. .	2,65	2,92½	2,60	3,10	4,40	4,70	3,40	4,25
1892	Jan. .	2,55	2,75	2,60	3,—	4,50		3,20	4,25
	Juli. .	2,45	2,70	2,50	3,—	4,40	4,20	3,25	4,25

2. Loop der prijzen in Java van eenige artikelen van uitvoer.[1]) *Prix à Java de quelques articles exportés.*

Jaren. *Années.*	Suiker No. 14. *Sucre.* per pikol.				Rijst No 1. *Riz.* per kojang.				Gewone Java Koffie. *Café ordinaire de Java.* per pikol.				Indigo.[2]) per Amst. pond. *la livre d'Amsterdam.*				Zwarte Peper. *Poivre.* per pikol.			
	Januari. *Janvier.*	April. *Avril.*	Juli. *Juillet.*	October. *Octobre.*	Januari. *Janvier.*	April. *Avril.*	Juli. *Juillet.*	October. *Octobre.*	Januari. *Janvier.*	April. *Avril.*	Juli. *Juillet.*	October. *Octobre.*	Januari. *Janvier.*	April. *Avril.*	Juli. *Juillet.*	October. *Octobre.*	Januari. *Janvier.*	April. *Avril.*	Juli. *Juillet.*	October. *Octobre.*
1876	13¾	13¼	13¾	14¾	172½	167½	177½	185	Nom.	Nom.	50½	50	3,95	3,95	3,65	3,65	22	21	16½	18
1877	19½	16¾	18½	16½	225	205	185	210	60	59	60	Nom.	3,65	3,65	3,62½	3,75	20	19½	18	17½
1878	15½	Nom.	15	15½	215	200	225	230	54	Nom.	56	52	Nom.	3,40	3,50	3,50	18	16	Nom	15
1879	15	13¾	14	15¼	220	180	197½	205	50	53	52½	56	Nom.	4,—	4,50	5,—	13¾	14½	14½	15
1880	Nom.	Nom.	15	14	215	205	200	195	45½	Nom.	44½	46	5,45	5,50	5,20	Nom.	23	23	21	Nom.
1881	14½	15	15¼	14	195	187½	197½	195	39	40½	51¼	50½	4,90	4,90	5,—	4,25	24	23½	23	28½
1882	Nom.	15	15	15	190	185	187½	180	Nom.	Nom.	30	27½	4,75	4,75	4,40	4,30	24	23½	25½	27
1883	Nom.	15	14½	14	160	150	170	165	35	30	32½	32½	4,50	4,25	4,50	4,50	24½	30	32½	40
1884	12½	12	11½	8½	167½	157½	132½	132½	30½	Nom.	29¼	28	Nom	5,50	5,25	4,40	33	35	33	36½
1885	8¼	9	12	11¼	132½	137½	122½	135	31	Nom.	26	27½	3½ à 4	3 à 4	2¾ à 3¾	Nom.	37	Nom.	40	38½
1886	11¾	9½	8 à 7½	8¼ à 7½	120	127½	115	112½	26	28	32½	36	3½ à 4¼	2½ à 3½	2¼ à 3¼	Nom	41	37¾	40	41½
1887	8 à 9	9	9 à 8¾	10½	117½	112½	105	105	42¾	Nom.	52½	50	2½ à 3	3,10à3,30	2,90 à 3,50	Nom.	39¼	38	40½	38½
1888	11	9¼	8½	8¾	115	127½	102½	115	50	40	39½	45	*	*	*	*	41	41½	39	36
1889	9½à8½	9à10¼	11¼à11	—	137½	120	130	—	52½	Nom.	Nom.	—	3,20à3,60	3,10à3,50	2,90 à 3,10	Nom	37¾	36¾	35	36¾
1890	8	8,50	8⅛ à 8⅜	8¼ à 8⅜	150 à 152½	—	142½ à 190	160 à 200	59,70 à 61,51	—	51½ à 54	66 à 65½	*	*	2,65à2,90[4])	*	27 à 27,50	24¼ à 25	25½	22½ à 25
1891	8,15 à 8,50	8,75 à 9,—	8,— à 8,25	8½ à 9	157½ à 165	155 à 160	160	155 à 165	61,25 à 66	—	—	44½ à 51.51	2,90à3,25	*	2,80à3,10	*	19 à 19,50	20,50 à 21,75	17 à 17,50	17 à 17¼
1892	8,50 à 9,00	8,— à 8,62½	8,75	8,75	185	175 à 185	185	136 à 150	58 à 58,25	—	—	60.25 à 62.01½	*	*	2,60 à 280 [4])	Nom.	16,25 à 16,50	14,— à 15,—	11,75 à 13,—	13,75 à 15,75

[1]) Bron: tot en met 1886 zijn deze cijfers ontleend aan het werk van Mr. N. P. van den Berg, Financial and economical progress; nà 1886 aan de marktberichten der handelsvereeniging te Batavia. [2]) Bron: de marktberichten der Handelsvereeniging te Semarang. [3]) Uit het marktbericht van Augustus.
[4]) Uit de marktberichten van Juni en Augustus.

3. Middenprijzen (bruto) per pikol, voor Gouv. producten betaald.
Bron: K. V. *Prix moyens (bruts) des produits des cultures du Gouv. (p. picol).*

Jaren. *Années.*	Koffie. *Café.* In Nederl. *Aux Pays-Bas.* Voor Java-koffie.	Koffie. *Café.* In Nederl. *Aux Pays-Bas.* Voor Menado-koffie.	Koffie. *Café.* In Java. *A Java.*	Koffie. *Café.* In Padang.[1] *A Padang.*	Banka-tin. (in Nederland.) *Etain Banca (aux P. Bas).*	Kina. (in Nederland.) *Quinquina (aux P. Bas).*
1880	fl. 52,61	fl. 84,21	fl. 43,54	fl. 52,56	fl. 65,16	fl. 266,06
1881	47,10	77,18	31,85	44,19	69,04	163,17
1882	37,49	72,32	27,50	39,74	78,16	188,90
1883	39,84	68,76	34,75	44,84	70,20	178,19
1884	37,46	69,36	28,53	41,50	61,42	106,88
1885	33,20	69,96	27,33	40,56	65,22	118,68
1886	38,58	61,98	38,44	51,54	72,58	88,33
1887	61,98	72,63	55,57	60,77	84,90	67,64
1888	52,69	66,81	49,17	48,66	85,61	52,78
1889	65,16	80,21	57,30	62,92	69,54	40,77
1890	69,49	79,55	64,78½	67,16	70,06	45,81
1891	71,43	87,15	52,98½	65,07	67,59	43,00

[1]) Kleine hoeveelheden 2e soort werden nog te Padang verkocht tegen achtereenvolgens: *f* 18,57, *f* 17,05, *f* 13,88, *f* 11,08, *f* 15,72, *f* 21,79, *f* 21,99, *f* 40,09, *f* 26,96, *f* 38,21, *f* 41,99½, *f* 41,67.

Bron: M. H. B. **4. Loop der prijzen op Java van:** *Prix à Java de:*

Jaren. *Années.*	Arak. Per legger. *l'Arack.* Januari. *Janvier.*	Arak. April. *Avril.*	Arak. Juli. *Juillet.*	Arak. October. *Octobre.*	Tin (Billiton). Per picol. *l'Etain.* Januari. *Janvier.*	Tin April. *Avril.*	Tin Juli. *Juillet.*	Tin October. *Octobre.*
1881	Nom.	Nom.	Nom.	Nom.	*f* 61,49	*f* 59,82	*f* 61,64	*f* 68,90
1882	Nom.	Nom.	*f* 110	Nom.	75,43	77,16	65,19	70,83
1883	*f* 105	Nom.	97½	*f* 108¾	64,59	64,70	64,43	63,74
1884	115	*f* 120	120	115	56,15	55,34	56,22	55,77
1885	120	Nom.	115	100	50,13	54,29	60,32	61,67
1886	112½	105	85	92½	64,—	64,—	71,75	69,50
1887	95	87½	85	87½	68,67	71,35	70,01	77,42
1888	Nom.	Nom.	Nom.	62½	95,49	69,03	48,84	—
1889	55	Nom.	Nom.	62½	65,84	65,80	60,81	
1890	—	—	—	—	67,92½	62,53 à 62,62	64,86	67,05
1891	—	—	—	—	63,20	62,60	63,65	63,67à63,76
1892	—	—	—	—	62,98	62,06 à 64,74	68,32	64,42à65,58

5. Loop der prijzen op Java van metalen en petroleum in de laatste 8 jaren.
Bron: M. H. B. *Prix à Java des métaux et du pétrole.*

Jaren *Années.*		Metalen. *Métaux.* Per picol. IJzeren stav. (Zweed). *Fer en barres (Suédois)*	IJzeren staven. (Eng *Fer en barres (Anglais)*	Holl. Koper in bladen. *Cuivre en feuilles.*	Am. Petroleum. *Pétrole.* Per kist. *La malle.*
		f	*f*	*f*	*f*
1885.	Jan.	9,—	5,50	60,—	3,75
	Juli	8,50	5,— 6,—	55,—	3,50
1886.	Jan.	9,—	5,—	53,—	3,62½ 4,—
	Juli	9,—	4,62½ 6,—	50,—	3,40
1887.	Jan.	9,—	5,— 5,25	49,—	3,05
	Juli	9,—	5,— 6,50	48,—	3,30
1888.	Jan.	8,60 à 9,—	5,75	50,— à 55,—	3,17½ à 3,85
	Juli	8,75 à 9,—	5,50 à 6,75	62,50 à 65,—	3,45
1889.	Jan.	7,80 à 8,50	6,50 à 7,—	70,— à 75,—	3,85
	Juli	7,50 à 8,75	6,10 à 7,50	54 à 70,—	2,95 à 3,35
1890.	Jan.	8,50 à 8,75	7,50	52 à 58	3,42½
	Juli	9,—	8,— à 8,50	52 à 54	3,42½
1891.	Jan.	9,—	7,—	57 à 60	3,05
	Juli	7,90 à 8,75	6,50	58 à 60	—
1892.	Jan.	9,—	6,— à 7,30	57 à 60	—
	Juli	9,—	5,75 à 6,—	53 à 55	

B. SCHEEPVAART. *Navigation.*

Bron: K. V. I. OVERZICHT DER NEDERLANDSCH-INDISCHE KOOPVAARDIJVLOOT OP ULT°. DEC. [1]) *Tableau de la marine marchande des Indes Néerlandaises.*

Jaren. *Années.*	Stoomschepen. *Vapeurs.*		Zeilschepen op Europeesche wijze getuigd. *Voiliers gréés à l'Européenne.*										Zeilschepen op inland. wijze getuigd. *Voiliers indigènes.*		Totaal. *Total.*		Van de bedoelde schepen en vaartuigen behoorden te huis: *Dont appartiennent.*			
			Fregatten.		Barken.		Brikken.		Schoeners.		Kotters.						op Java en Madoera.		in de buitenb. *aux autres poss.*	
	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.
1884	58	65 550	3	9 508	67	61 450	37	8 612	154	28 419	4	169	1 562	54 629	1 885	228 337	1 215	155 647	670	72 690
1885	68	75 314	5	13 396	73	69 991	17	7 980	155	30 625	3	175	1 606	59 678	1 927	257 159	1 154	171 235	773	85 924
1886	72	76 441	2	6 022	70	70 050	16	7 746	141	28 007	3	139	1 327	64 285	1 631	252 690	1 006	167 747	625	84 943
1887	68	76 964	2	6 022	60	59 680	17	8 387	152	29 415	4	176	1 389	65 978	1 692	246 622	1 041	157 251	651	89 371
1888	66	70 900	2	6 022	48	48 815	15	7 251	142	27 014	4	180	1 417	67 209	1 694	227 391	1 038	145 207	656	82 184
1889	77	64 221	1	3 394	49	48 219	15	9 055	141	30 150	5	213	1 425	69 623	1 713	224 875	1 065	135 043	648	89 832
1890	78	77 442	1	3 583	42	40 736	16	8 373	136	31 358	2	129	1 524	73 453	1 799	235 074	1 108	149 633	691	85 441
1891	77	69 740	2	5 246	13	44 102	15	8 177	129	30 039	3	163	1 605	75 660	1 874	233 127	1 142	149 387	732	83 740

[1]) De stoombooten der gesubsidieerde Nederlandsch-Indische Stoomvaart-maatschappij, thans Koninklijke Pakketvaart-maatschappij, zie onder verkeersmiddelen, bl. 78.

II. VERDEELING OVER STOOM- EN ZEILSCHEPEN VAN DE KOFFIEVRACHTEN (IN DUIZEND T. KG.) UITGEVOERD VAN NED. INDIË NAAR LANDEN DAARBUITEN GELEGEN.
Bron: S. H. S. *Affrétements de café (milliers de kgr.) exportés des colonies aux pays ci-dessous, par catégories de navires.*

Landen.	Vrachten. *Affrétements.*											
	1886.		1887.		1888.		1889.		1890.		1891.	
	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*
Nederl. *Pays Bas* (Gouvern.	21 535	13 561	16 667	4 503	17 551	4 600	18 516	13 049	12 341	1 238	17 229	—
Nederl. *Pays Bas* Particul.	16 711	10 035	10 298	7 421	23 648	3 102	21 341	3 504	11 074	2 271	24 364	227
Engeland *Gr. Bret.*	117	3	7	29	83	—	468	—	173	—	40	—
Frankrijk *France*	990	615	930	490	1 244	—	1 147	—	632	—	858	—
Oostenrijk *Autriche*	68	—	227	—	270	—	527	—	154	—	1 021	—
Turkije	219	—	2 021	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Port Saïd	—	—	—	—	2 423	—	2 814	—	819	—	1 720	—
Amerika	59	7 776	37	7 504	288	6 428	373	6 054	846	5 669	942	4 425
Singapore	1 660	13	1 272	—	2 793	—	5 243	—	3 326	—	4 490	—
Hongkong	250	—	54	—	407	—	162	—	92	—	142	—
Australië	35	—	109	4	62	—	142	—	40	—	51	—
Tot. incl. andere l.	41 694	32 124	31 760	19 964	48 788	14 134	50 770	22 612	29 568	9 180	51 334	4 654

III. SCHEEPVAARTVERKEER DER VOORNAAMSTE HAVENS VAN JAVA MET LANDEN BUITEN NED. INDIË. [1])

Navigation entre les principaux ports des colonies et l'extérieur.

Bron: S. H. S.

Ingeklaarde schepen. [2]) *Navires entrés.*

Jaren. *Années.*	Batavia. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Batavia. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Batavia. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Batavia. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.	Cheribon. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Cheribon. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Cheribon. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Cheribon. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.	Semarang. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Semarang. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Semarang. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Semarang. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.	Soerabaja. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Soerabaja. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Soerabaja. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Soerabaja. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.
1881	291 (8 [3])	220	189 (23)	118	60 (2)	26	28 (5)	14	72 (1)	42	67 (4)	44	111 (3)	67	73 (3)	56
1882	203 (1)	153	155 (9)	91	42 (1)	23	33 (5)	18	54 (3)	33	63 (2)	42	106 (9)	62	94 (5)	62
1883	217 (2)	707	148 (9)	269	68 (2)	141	30 (5)	46	35 (4)	59	53 (7)	114	103 (9)	187	74 (7)	157
1884	241 (1)	914	122 (9)	259	122 (1)	342	28 (16)	64	45 (4)	79	56 (20)	127	87 (2)	128	108 (25)	227
1885	195	840	94 (3)	200	108	157	15 (7)	20	39 (1)	76	56 (19)	133	107 (4)	157	95 (26)	244
1886	239	845	76 (4)	176	116 (1)	320	23 (8)	61	33 (5)	76	36 (10)	91	78 (6)	108	92 (27)	233
1887	203	663	92 (7)	216	31 (1)	58	19 (3)	44	15 (6)	53	26 (8)	73	106 (8)	197	67 (10)	168
1888	197 (1)	718	71 (4)	189	33	41	6 (1)	15	27 (8)	73	20 (3)	47	120 (25)	287	38 (4)	102
1889	213 (7)	787	55	147	66 (2)	105	6	18	19 (6)	70	21	60	134 (20)	265	51 (11)	128
1890	217	796	37 (3)	115	38 (5)	68	2	6	18 (3)	70	16 (1)	47	151 (18)	329	26	71
1891	274	1 074	43 (4)	115	47 (5)	90	1	2	39 (6)	134	19 (3)	64	199 (29)	487	17 (2)	47

Uitgeklaarde schepen. [2]) *Navires sortis.*

Jaren. *Années.*	Batavia. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Batavia. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Batavia. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Batavia. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.	Cheribon. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Cheribon. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Cheribon. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Cheribon. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.	Semarang. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Semarang. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Semarang. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Semarang. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.	Soerabaja. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Soerabaja. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Soerabaja. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Soerabaja. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.
1881	131	165	76 (8)	43	41 (1)	24	16 (4)	9	105	62	71 (12)	42	124 (17)	87	58 (3)	37
1882	137 (2)	146	61	26	38	24	42 (16)	24	95	63	60 (7)	41	133 (11)	89	84 (34)	55
1883	153	584	74 (10)	125	14	30	29 (3)	43	87 (4)	158	72 (10)	143	113 (19)	220	56 (10)	111
1884	164 (2)	714	32 (3)	56	18	12	19 (1)	24	98	197	59 (4)	126	109 (24)	199	85 (9)	162
1885	164	711	43 (17)	89	30	28	21	33	57 (1)	118	77 (8)	207	105 (9)	166	80 (8)	172
1886	182 (4)	703	39 (10)	78	16	27	10 (1)	25	104	179	43 (6)	98	97 (2)	140	66 (11)	153
1887	183	717	35 (9)	62	17	46	17 (1)	42	99	215	44 (7)	113	102 (1)	153	65 (15)	165
1888	157	619	17	31	16	30	4	9	93	203	34 (5)	88	110 (1)	220	46 (10)	110
1889	143 (1)	638	29 (9)	71	11	41	5 (1)	14	95 (1)	203	21 (7)	51	148 (3)	223	50 (19)	128
1890	129	548	16 (1)	40	15	59	4 (2)	13	86	182	17 (6)	53	148 (5)	315	27 (11)	71
1891	190	799	12 (3)	24	17	53	2	5	135	324	20	62	168 (4)	359	22 (6)	61

[1]) Omtrent het verkeer door middel van inlandsche vaartuigen ontbreken vertrouwbare cijfers.

[2]) In de statistiek voor Handel en Scheepvaart wordt alléen melding gemaakt van de eerste inklaring bij aankomst van buiten Ned. Indië en van de laatste uitklaring bij vertrek naar buiten Ned. Indië. Verzeilt het schip daarbinnen van de eene haven naar de andere, dan wordt daarvan slechts melding gemaakt wanneer de haven in een ander gewest gelegen is; de opgaven geven daardoor geen beeld van het geheele scheepvaartverkeer der betrokken havens.

[3]) De tusschen haakjes geplaatste cijfers duiden aan, hoeveel der genoemde schepen met ballast geladen waren.

IV. AANDEEL DER VERSCHILLENDE VLAGGEN IN HET SCHEEPVAARTVERKEER VAN HET BUITENLAND MET NEDERLANDSCH INDIË.

Part des principaux pavillons au mouvement de la navigation aux Indes Néerl.

Bron: S. H. S.

Vlaggen. *Pavillons.*	Ingeklaarde schepen. *Navires entrés.*									
	1887		1888		1889		1890		1891	
	Aantal. *Nomb.*	1000 M³.	Aantal. *Nomb.*	1000 M³.	Aantal. *Nomb.*	1000 M³.	Aantal. *Nomb.*	1000 M³.	Aantal. *Nomb.*	1000 M³.
Nederland *Pays-Bas.* stoomsch. *vap.*	60	315	65	326	73	365	74	354	81	407
zeilsch. *voil.*	48	129	51	147	44	125	29	79	28	98
Totaal....	108	444	112	476	117	490	103	432	109	505
Engeland *Gr. Bret.* stoomsch. *vap.*	151	446	230	736	179	753	212	905	393	1332
zeilsch. *voil.*	84	228	52	157	66	175	51	173	38	118
Totaal....	235	674	282	893	245	928	263	1 078	431	1450
Frankrijk *France...* stoomsch. *vap.*	26	65	36	81	30	70	27	62	26	59
zeilsch. *voil.*	1	2	—	—	—	—	1	1	1	3
Totaal....	27	67	36	81	30	70	28	64	27	62
Duitschl. *Allemagne* stoomsch. *vap.*	38	121	35	62	136	338	110	220	156	354
zeilsch. *voil.*	35	62	26	46	31	56	12	25	9	24
Totaal....	73	183	61	108	167	394	122	245	165	378
Denemarken. *Danemark..* stooms. *vap.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
zeilsch. *voil.*	3	2	6	4	11	8	7	5	10	8
Totaal....	3	2	6	4	11	8	7	5	10	8
Zweden. *Suède....* stoomsch. *vap.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
zeilsch. *voil.*	12	22	4	6	1	1	3	6	5	7
Totaal....	12	22	4	6	1	1	3	6	5	7
Noorwegen *Norvège..* stoomsch. *vap.*	1	3	4	15	7	28	6	23	8	30
zeilsch. *voil.*	35	73	18	32	37	74	16	26	30	60
Totaal....	36	76	22	47	44	102	22	49	38	90
Rusland *Russie....* stoomsch. *vap.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
zeilsch. *voil.*	—	—	—	—	1	4	—	—	—	—
Totaal....	—	—	—	—	1	4	—	—	—	—
Oostenrijk *Autriche..* stoomsch. *vap.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
zeilsch. *voil.*	4	9	4	10	2	5	2	4	1	3
Totaal....	4	9	4	10	2	5	2	4	1	3
Italië.... stoomsch. *vap.*	—	—	—	—	2	16	—	—	—	—
zeilsch. *voil.*	31	81	33	79	20	49	14	41	15	40
Totaal....	31	81	33	79	22	65	14	41	15	40
Amerika.. stoomsch. *vap.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
zeilsch. *voil.*	13	43	15	42	17	49	8	25	5	14
Totaal....	13	43	15	42	17	49	8	25	5	14
Tot. inclusief andere landen. *Tot. incl. autres pays.* stoomsch..	2 506	2 125	2 647	2 405	3 142	3 524	3 063	3 033	3 258	3 673
zeilsch....	365	683	306	562	308	577	219	422	198	400
Totaal....	2 871	2 808	2 953	2 967	3 450	4 101	3 282	3 455	3 456	4 073

Aandeel der verschillende vlaggen aan de inklaring van stoomschepen uit Singapore in Ned. Indië.

Part des principaux pavillons à la navigation à vapeur entre Singapour et les Indes Néerl. navires entrés aux N. I.

Engeland *Gr. Bret.*.....	68	139	77	209	81	204	89	259	246	521
Frankrijk. *France*.....	25	63	33	80	30	70	27	62	26	59
Duitschland. *Allemagne*..	8	26	12	36	83	224	67	127	113	217
Noorwegen. *Norvège*.....	—	—	2	—	3	13	1	4	3	12
Engelsch Indië *Indes Brit.*	49	20	61	31	58	26	74	41	80	41
Singapore	1 048	390	999	386	981	700	784	388	720	317
Nederl. Indië. *Indes Néerl.*	531	263	498	239	568	266	752	367	781	510
Tot. incl. andere landen. *Tot. incl. autres pays.*	1 733	907	1 684	994	1 831	1 512	1 803	1 265	1 984	1734

VI. Verkeersmiddelen.

Moyens et voies d'échange et de transport.

A. MUNT- EN BANKWEZEN. SPAARBANKEN.

Monnaies, institutions de crédit. Caisses d'épargne.

I. WISSELKOERSEN. *Change.*

Overzicht van den loop der wisselkoersen te Batavia, van de verkochte Gouvernements-wissels en van het rente-tarief der Javasche Bank.

Bronnen: K. V. en V. J. B. *Taux de change, et taux de l'escompte.*

Jaren. *Années.*	Wisselkoersen te Batavia op *Change de Batavia sur:* Amsterdam. *f* 100 Ind. Ct. gold in Ned. Ct. *fl.* 100 *aux Indes contre, en fl. aux Pays-Bas.* Gouvernement. *Traites du Gouvt.*	Particulieren. 6/m. dato *Traites partic. à 6 m.*	Londen 1 £ sterling. 6/m. zicht [1] Indisch Cour.	Verkochte Gouvernements-wissels. [2] *Traites du Gouv. vendues.* Indisch Cour.	Gem. disconto van de Javasche Bank. [3] *Escompte moyen de la Banque de Java.*
1851	10/m. na dato *f* 95	*f* 95	*f* 12,25 à 13	*f* 4 680 000	7,50
1852	„ „ „ 95	95	12,50 „ 12,62½	—	7,50
1853	6/m. „ „ 95 à 100	95 à 105	11,— „ 12,50	2 352 000	7,50
1854	„ „ „ 100 „ 105	103 „ 105	11,— „ 11,50	4 425 000	7,40
1855	„ „ „ 100 „ 103	100 „ 102	11,57½ „ 11,80	9 787 291	6,30
1856	„ „ „ 103 „ 106	103½ „ 105¼	11,72½	7 436 465	7,73
1857	„ „ „ 103 „ 105	104 „ 108	10,75 à 11,72½	2 192 316	8,66
1858	„ „ „ 101 „ 102	96 „ 108½	10,75 — 11,95	1 983 683	7,88
1859	„ „ „ 99 „ 103	100 „ 103½	11,— à 11,75	4 290 798	7,50
1860	„ „ „ 100 „ 103½	100 „ 104	11,— „ 11,75	890 431	7,50
1861	„ „ „ 99 „ 102	99¼ „ 103	11,37½ „ 11,95	4 728 498	8,43
1862	„ „ „ 99	99 „ 108	10,25 „ 11,90	2 323 302	9
1863	„ „ „ 99 à 103	100 „ 104½	11,15 „ 11,75	1 058 678	8,03
1864	„ „ „ 103	103 „ 105	11,12½ „ 11,35	1 597 194	7,62
1865	„ „ „ 102 à 103	102½ „ 105	11,20 „ 11,55	3 986 432	7,42
1866	„ „ „ 100 „ 103	101½ „ 104¾	11,10 „ 11,70	7 533 409	9,13
1867	„ „ „ 101½ „ 103	101¾ „ 103¾	11,65 „ 11,85	7 274 869	8,25
1868	„ „ „ 101½ „ 102½	100 „ 104	11,60 „ 11,92½	6 584 035	6,24
1869	3/m. „ „ 99½ „ 102	100¼ „ 104½	11,50 „ 11,90	6 032 775	5,42
1870	6/m. „ „ 99 „ 102	98 „ 103	11,57½ „ 12,20	9 007 072	5,95
1871	3/m. „ „ 99 „ 101¼	100 „ 103½	11,30 „ 11,90	9 213 032	5,83
1872	„ „ „ 100 „ 101¼	102 „ 104¾	11,37½ „ 11,67½	1 734 914	6
1873	„ „ „ 100 „ 102	102 „ 104¾	11,52½ „ 11,87½	6 750 234	5,93
1874	8/dagen na zicht 99 „ 101¼	100½ „ 102¾	11,60 „ 11,85	10 672 537	6,82
1875	„ „ „ 98 „ 99½	99¼ „ 103	11,57½ „ 12,—	7 558 200	7,08
1876	„ „ „ 98 „ 101¼	99½ „ 103½	11,70 „ 12,12½	27 880 697	6,99
1877	„ „ „ 99 „ 101¼	99¾ „ 102¼	11,72½ „ 12,10	21 985 808	5
1878	6/m. na dato 99¾ „ 101¼	99⅞ „ 102¾	11,90 „ 12,17½	25 563 307	5,35
1879	„ „ „ 99½ „ 101¼	99½ „ 102	11,90 „ 12,10	30 250 392	5,97
1880	„ „ „ 100 „ 101½	100⅛ „ 102	11,90 „ 12,17½	22 013 985	6
1881	„ „ „ 100 „ 101	100⅛ „ 102	11,92½ „ 12,15	27 933 204	6
1882	„ „ „ 100 „ 101	100⅝ „ 101½	11,97½ „ 12,10	27 718 394	6
1883	„ „ „ 100 3/10 „ 101½	101¼ „ 102	11,85 „ 12,05	23 338 045	6,52
1884	„ „ „ 100 „ 101½	101 „ 102½	11,85 „ 12,—	18 639 312	6,74
1885	„ „ „ 100¾ „ 101	101½ „ 103¼	11,80 „ 12,—	7 822 875	6,37
1886	„ „ „ 100 „ 101	101 „ 102½	11,82½ „ 12,—	5 059 551	4,68
1887	„ „ „ 100 „ 101½	101¼ „ 103½	11,75 „ 11,92½	3 113 190	4,50
1888	„ „ „ 100 „ 102½	102¼ „ 104	11,67½ „ 11,85	1 043 806	5
1889	„ „ „ — —	101 „ 104	11,60 „ 11,85	—	5
1890	8/dagen na zicht 98½ „ 99¾	100½ „ 103	11,70 „ 11,95½	79 000	4
1891	6/m. na dato — —	100⅓ „ 101⅜	11,85 „ 11,97½	—	4

[1] Van af Augustus 1879 tot Juni 1882 4 maanden zicht.
[2] Van 1868 bij onderhandschen, van af 1869 bij publieken verkoop.
[3] De jaren als boekjaren gerekend: 1851 = April 1851—Maart 1852.

Digitized by Google

II. JAVASCHE BANK. *Banque de Java.*

1. Opereerend kapitaal der Bank, (middencijfers) in duizendtallen guldens.
Capital en opération. (Moyennes d'exercice). Milliers de florins.

Bron: V. J. B.

Jaren. *Années.*	Handelspapier. *Papier de commerce.*	Vendupapier. *Papier de ventes publ.*	Beleeningen. *Prêts sur nantissement.*	Voorschotten in R. C. *Avances en compte cour.*	Hypoth., Staatssch. en Pandbr. [1] *Hypothèq., dette publ. obl. foncièr.*	Totaal. *Total.*
1882/83	7 611	1 790	3 613	225	3 461	16 700
1883/84	9 836	1 557	4 897	409	3 464	20 163
1884/85	10 582	1 870	3 791	806	3 448	20 497
1885/86	6 104	1 346	3 237	2 075	3 662	16 424
1886/87	4 419	1 376	2 193	961	3 498	12 447
1887/88	5 703	940	1 166	2 147	3 285	13 241
1888/89	5 902	698	1 358	2 089	3 500	13 547
1889/90	3 635	717	945	1 037	3 437	9 771
1890/91	5 909	861	607	1 679	3 512	12 568
1891/92	8 194	854	844	2 922	5 724	18 538

[1] Met inbegrip van het reservefonds.

2. Disconteeringen bij de verschill. kant. der Jav. Bank. (in duizendt. guldens.)
Escomptes des divers établissements de la Banque (milliers de florins.)

Bron: V. J. B.

	1885/6 6,37%	1886/7 4,68%	1887/8 4,50%	1888/9 5%	1889/90 5%	1890/91 4%	1891/2 4%
Batavia	8 956	11 324	31 730	29 630	11 597	36 781	37 484
Semarang	9 422	7 838	5 524	4 514	4 305	6 069	4 837
Soerabaja.....	7 388	6 373	6 554	5 983	5 590	10 192	9 770
Padang	390	416	760	435	484	630	861
Makassar.....	3 402	3 291	2 193	4 611	3 054	2 839	3 707
Cheribon	479	443	442	458	446	898	755
Soerakarta....	1 895	1 161	767	281	334	415	462
Pasoeroean ...	896	769	761	532	615	— [1]	—
Djokjakarta...	3 133	2 027	1 995	926	1 003	1 325	1 459
Totaal..	35 961	33 640	51 027	49 369	27 428	59 149	59 335

[1] Opgeheven.

3. Nieuwe beleeningen naar den aard der onderpanden. (in duizendt. guldens.)
Prêts nouveaux, par nature des nantissements. (milliers de florins.)

a. Eigenlijke beleeningen. *Prêts proprement dits.*

Bron: V. J. B.

Jaren. *Années.*	Effecten. *Valeurs mobilières.*	Invoergoederen. *Marchandises importées.*	Uitvoerproducten. *March. pour l'exportation.* Gouvern.	Partic.	Goud en zilver. *Or et argent.*	Totaal. *Total.*
1884/85	325	2 101	375	11 602	—	14 404
1885/86	141	1 309	2 150	5 512	7	9 123
1886/87	135	233	2 400	3 363	2	6 133
1887/88	150	348	—	4 606	—	5 104
1888/89	99	864	—	4 102	—	5 065
1889/90	85	761	—	3 063	—	3 909
1890/91	71	933	—	1 336	—	2 340
1891/92	2 368	706	—	4 341	26	7 441

b. Credieten- in rekening-courant.
Crédits en compte courant.

1884/85	7 583	503	—	516	1 271	9 873
1885/86	3 586	724	—	250	3 134	7 694
1886/87	4 164	161	—	311	3 114	7 750
1887/88	19 745	215	—	762	1 366	22 088
1888/89	19 360	424	—	461	2 186	22 430
1889/90	6 313	543	—	1 494	2 572	10 923
1890/91	11 526	3 362	—	1 857	3 396	20 141
1891/92	10 608	4 711	—	4 536	292	20 146

4. Metaalvoorraad, bankbiljetten in omloop en afgifte van assignatiën bij de verschillende kantoren der bank. (duizendtallen guldens.)
Encaisse métallique, billets en circulation et assignations aux divers établissements de la Banque (milliers de florins).

Bron: V. J. B.

Gewesten. *Provinces.*	Metaalvoorraad ult. Maart. *Encaisse métall., fin Mars.*						
	1885/86	1886/87	1887/88	1888/89	1889/90	1890/91	1891/92
Batavia	12 353	12 808	15 262	22 000	31 762	34 552	21 577
Semarang	7 301	7 360	6 101	6 224	6 017	6 204	6 463
Soerabaja.....	5 072	5 893	5 750	3 645	3 125	2 521	2 495
Padang	787	812	272	862	398	578	872
Makassar.....	1 500	1 272	2 251	1 496	1 257	2 035	1 632
Cheribon	1 765	993	701	1 058	1 014	1 208	2 105
Soerakarta....	548	401	487	517	572	559	705
Pasaroean	104	475	215	153	125	—	—
Djokjokarta...	424	649	336	273	151	446	961
Amsterdam ...	—	—	—	—	—	—	936
Totaal. *Total.*	29 854	30 662	31 375	36 228	44 421	48 102	37 747
	Bankbiljetten in omloop. *Billets en circulation.*						
Aantal *Nombre*	751 703	820 982	851 720	912 154	954 465	995 360	1 020 183
Waarde *Value*	41 092	42 372	45 092	47 398	51 023	54 263	49 785
	Afgifte van assignatiën. *Assignations délivrées.*						
Batavia	7 994	4 538	13 726	13 485	10 121	11 182	16 431 [1])
Semarang.....	4 255	3 260	2 852	1 712	2 235	3 456	10 132 [1])
Soerabaja.....	3 426	1 558	1 848	2 323	1 357	2 030	6 992 [1])
Padang	2 585	2 669	1 044	558	416	382	1 486 [1])
Makasser	2 254	2 269	2 894	2 753	2 846	2 891	2 526 [1])
Cheribon	3 090	2 139	2 084	2 587	2 383	2 847	2 379 [1])
Soerakarta....	1 446	1 290	856	830	539	801	1 530 [1])
Pasoeroean....	359	275	124	164	503	—	—
Djokjokarta...	1 900	1 932	1 258	1 072	1 202	1 118	1 681 [1])
Amsterdam ...	—	—	—	—	—	—	442 [2])
Totaal. *Total.*	27 309	19 932	26 686	25 485	21 601	24 708	43 600 [1])

[1]) In deze cijfers zijn begrepen de bedragen der assignatiën afgegeven in Indië op Amsterdam tot een bedrag in totaal van *f* 11 781 105.
[2]) Bedrag der assignatiën te Amsterdam afgegeven op Indië.

5. Koersen der bankactiën. *Cours des actions de la Banque.*

Bron: V. J. B.

Boekjaren. *Exercices.*	Laagste koers. *Minimum.*	Hoogste koers. *Maximum.*	Boekjaren. *Exercices.*	Laagste koers. *Minimum.*	Hoogste koers. *Maximum.*
1870/71	130	140	1881/82	175	192½
1871/72	128	150	1882/83	182½	190
1872/73	150	155	1883/84	182½	200
1873/74	155	165	1884/85	185	200
1874/75	160	190	1885/86	180	200
1875/76	180	200	1886/87 [1])	155	182½
1876/77	185	205	1887/88 [1])	136	165
1877/78	177½	200	1888/89	145	152½
1878/79	175	185	1889/90	120	140
1879/80	172½	190	1890/91	117½ [2])	150 [2])
1880/81	175	185	1891/92	150 [2])	150 [2])

[1]) Ter voldoening aan art. 35 der statuten, waardoor de jaarlijksche uitkeering van 6% gewaarborgd wordt, heeft men in 1887 fl. 72 000 en 1888 fl. 144 000 van het reservefonds moeten afzonderen, gelijkstaande aan resp. $1^{2}/_{10}$ en $2^{4}/_{10}$ % van het maatschappelijk kapitaal. [2]) Noteering te Batavia.

III. SPAARBANKEN. *Caisses d'épargne.*

1. Aantal inleggers, benevens saldo per inlegger op het einde van elk jaar bij de vijf spaarbanken.

Nombre des livrets et solde dû aux déposants au 31 Déc.

Bronnen: K. V. en Jonker, over het Spaarbankwezen in Nederl. Indië, in Tijdschrift van Nijverheid en Landbouw in Ned. Ind., deel 33.

Jaren. *Années.*	Batavia.			Semarang.			Soerabaja.		
	Aantal inleggers. *Nombre de livrets.*	Toename *Accroissement.* %	Saldo per inlegger. *Solde moyen du livret.*	Aantal inleggers. *Nombre de livrets.*	Toename *Accroissement.* %	Saldo per inlegger. *Solde moyen du livret.*	Aantal inleggers. *Nombre de livrets.*	Toename *Accroissement.* %	Saldo per inlegger. *Solde moyen du livret.*
1854	—	—	—	3	—	f 1,515	—	—	—
1860	777	24,3	f 626	369	23,8	273	149	166	f 590
1861	777	—	598	418	13,2	285	208	39,5	668
1862	818	5,2	556	473	13,1	287	261	25,4	800
1863	837	2,3	580	541	14,3	326	338	29,5	739
1864	923	10,3	630	650	20,0	471	436	28,9	763
1865	1 047	13,4	622	749	15,2	401	591	35,5	739
1866	1 033	—1,3	629	890	18,8	407	667	12,8	748
1867	1 051	1,7	586	1 012	13,7	484	723	8,3	836
1868	1 142	9,6	604	1 193	17,8	491	790	9,2	816
1869	1 249	9,4	629	1 372	15	494	848	7,3	929
1870	1 418	13,5	667	1 662	21,1	402	942	11	885
1871	1 824	28,6	719	1 888	13,6	463	1 043	10,7	910
1872	2 103	15,3	705	1 879	—0,4	496	1 277	22,4	982
1873	2 181	3,7	830	2 198	17	460	1 479	16	1 022
1874	2 618	20	973	2 032	—7,5	537	1 820	23	982
1875	3 033	16	932	2 240	10,2	603	1 992	9,4	1 038
1876	3 494	15,5	965	2 459	9,7	618	2 162	8,5	1 034
1877	3 582	2,5	924	2 535	3,0	725	2 117	2,0	1 088
1878	2 730	—23,7	642	2 765	9,0	703	1 636	—22,7	973
1879	2 660	—2,5	624	2 897	4,7	680	1 814	10,8	948
1880	2 631	—1,1	622	3 086	6,5	756	1 910	5,3	932
1881	2 513	—4,7	593	3 495	13,3	721	2 081	8,1	933
1882	2 525	0,5	563	3 501	0,2	749	2 433	16,9	1 000
1883	2 653	5,0	529	3 684	5,4	777	2 741	12,7	1 026
1884	2 803	5,6	510	3 945	7,0	787	2 817	2,8	1 000
1885	2 844	1,4	528	4 447	12,8	755	2 794	—0,8	913
1886	3 040	6,9	471	3 999	—10,1	715	2 851	2,0	907
1887	3 094	1,8	449	4 218	5,5	730	2 913	2,2	864
1888	3 111	0,6	436	4 561	8,1	736	3 107	6,7	870
1889	3 069	—1,4	417	4 682	2,6	713	3 313	6,6	920
1890	3 190	3,9	412	4 705	0,5	699	3 804	14,8	987
1891	3 303	3,5	417	4 597	—2,3	690	4 088	7,5	1 055

Jaren. *Années.*	Makassar. Aantal inleggers. *Nombre de livrets.*			Padang. Aantal inleggers. *Nombre de livrets.*		
	Aantal. *Nombre.*	Toeneming *Accroissement.* %	Saldo per inlegger. *Solde moyen du livret.*	Aantal. *Nombre.*	Toeneming *Accroissement.* %	Saldo per inlegger. *Solde moyen du livret.*
1882	142	22,4	*f* 857	253	24,6	*f* 630
1883	1	18,0	672	285	12,6	698
1884	165	1,8	776	362	27,0	765
1885	204	2 ,8	927	438	21,0	824
1886	222	8,8	951	450	2,7	853
1887	244	10,0	898	544	20,9	829
1888	306	25,1	899	670	23,2	877
1889	330	7,8	924	692	3,3	1024
1890	355	7,6	980	789	14,0	888
1891	421	18,6	982	863	9,4	952

2. De inleggers der verschillende spaarbanken met vermelding van hunnen landaard, en hun saldo tegoed. [1])

Classification des déposants d'après leurs soldes et leurs nationalités.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Plaatsen. *Endroits.*	Aantal inleggers: *Nombre de livrets.*			Bedrag der saldo's van: *Total des soldes.*		
		Europeanen. *Européens.*	Vreemde Oosterlingen. *Orientaux étrangers.*	Inlanders. *Indigènes.*	Europeanen. *Européens.*	Vreemde Oosterlingen. *Orientaux étrangers.*	Inlanders. *Indigènes.*
					× *f* 1 000	× *f* 1 000	× *f* 1 000
1882	Batavia	2 478	25	22	1 411,2	3,6	5,7
	Samarang	3 359	51	91	2 537,5	45,4	38,3
	Soerabaja	2 371	24	38	2 396,8	17,8	17,3
	Padang	236	5	12	155,4	2,9	1,1
	Makasser	121	19	2	117,6	2,6	0,6
1883	Batavia	2 606	32	15	1 390,3	9,1	4,9
	Samarang	3 549	62	73	2 787,6	48,0	32,5
	Soerabaja	2 673	28	40	2 651,6	22,0	20,1
	Padang	264	7	14	192,0	4,4	2,4
	Makasser	146	15	7	105,5	3,6	5,9
1884	Batavia	2 718	33	22	1 418,5	6,9	5,3
	Samarang	3 779	95	71	3 007,9	70,5	30,9
	Soerabaja	*	*	*	*	*	*
	Padang	343	9	10	260,6	6,2	1,3
	Makasser	147	13	5	127,1	2,4	4,2
1885	Batavia	2 768	43	33	1 484,7	9,1	8,8
	Samarang	4 285	87	75	3 267,6	60,1	29,5
	Soerabaja	—	—	—	—	—	—
	Padang	407	14	17	325,7	14,6	4,8
	Makasser	181	14	9	177,0	2,7	2,5
1886	Batavia	2 958	51	31	1 363,0	15,4	5,9
	Samarang	3 860	56	88	—	—	—
	Soerabaja	2 768	39	44	2 446,1	21,0	21,6
	Padang	424	8	18	360,9	4,2	4,5
	Makasser	199	10	13	290,4	0,7	2,5
1891	Batavia	3 160	83	60	1 326,6	42,2	8,9
	Samarang	4 467	54	76	3 110,4	38,5	26,4
	Soerabaja	3 953	71	64	4 057,4	14,2	36,3
	Padang	810	13	40	794,1	12,1	15,7
	Makasser	347	51	23	366,4	33,4	13,8

[1]) In de kol. versl. van 1887 tot 1890 komen geen opgaven hieromtrent voor. Dat voor 1891 vermeldt dat onder de inleggers in de 5 spaarbanken resp. voorkwamen te Batavia 52 Inl., 73 Chin. en 2 Arabieren; te Samarang 84 Inl. en 62 Vr. Oosterl. te Soerabaja 53 Inl., 45 Chin. en 2 Arabieren, te Padang 35 Inl. en 15 vr. Oosterl, te Makassar 13 Inl. en 44 Chineezen.

Digitized by Google

B. SPOOR- EN TRAMWEGEN.

Voies ferrées, tramways.

I. STAATS- EN PARTICULIERE SPOORWEGEN.

Chemins de fer de l'état et des compagnies.

1. Algemeen overzicht der Staats- en particuliere spoorwegen in exploitatie en van de opbrengst v/h. personen- en goederenvervoer.

Kilomètres en exploitation des chemins de fer de l'État et des Compagnies.

Bronnen: K. V. en S. V. S. T.

Jaren. *Années.*	Gemiddeld aantal. Kilometers in exploitatie. *Kilomètres en exploitation.*	Opbrengst v/h. personen- en goederenvervoer. *Recettes pour transport de voyageurs et de marchandises.*
1878	350	*f* 3 305 929
1879	379	4 095 525
1880	411	4 234 620
1881	527	5 344 126
1882	604	6 067 342
1883	699	6 795 282
1884	921	8 147 945
1885	932	7 797 834
1886	938	7 731 922
1887	1223	7 979 331
1888	1232	8 532 963
1889	1261	8 921 369
1890	1325	10 122 185
1891	1393	11 525 074

2. Staats-Spoorwegen. *Chemins de fer de l'Etat.*

a. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Oosterlijnen.

Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (réseau Est).

Bron: V. S. N. I.

Jaren. *Années.*	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*		2e klasse. *2e classe.*		3e klasse. *3e classe.*		Totaal. *Total.*	Bagage. *Bagages.*	Bestelgoederen. *Colis à remettre.*	Vrachtgoederen. *Marchandises.*
	a. Vervoer. *Transport.*									
	Aantal.	pCt.		pCt.		pCt.		K.G. × 1000	K.G. × 1000	K.G. × 1000
1878	6 210	2,15	18 028	6,24	264 581	91,61	288 819	84	567	8 293
1879	5 285	0,8	23 767	3,60	631 511	95,6	660 563	78	1 596	52 081
1880	3 394	0,47	31 407	4,43	674 819	95,10	709 620	276	1 404	56 628
1881	3 706	0,37	37 149	3,70	963 677	95,93	1 004 532	743	1 391	96 965
1882	4 805	0,38	44 300	3,52	1 210 778	96,10	1 259 883	1 055	1 387	121 489
1883	5 687	0,37	51 789	3,32	1 467 985	96,31	1 525 461	1 383	1 453	170 323
1884	15 481	0,89	81,459	4,68	1 644 977	94,43	1 741 917	1 850	2 065	230 838
1885	14 062	0,84	82 873	4,96	1 573 529	94,20	1 670 464	1 778	2 103	242 744
1886	13 756	0,89	81 837	5,28	1 453 247	93,83	1 548 840	1 571	1 968	258 437
1887	11 660	0,69	75 974	4,46	1 614 597	94,85	1 702 231	1 528	2 237	283 782
1888	10 794	0,50	68 645	3,15	2 100 497	96,35	2 179 936	1 741	2 036	352 890
1889	12 335	0,46	77 293	2,92	2 563 980	96,62	2 653 608	2 080	2 269	394 937
1890	10 899	0,38	83 391	2,89	2 785 743	96,73	2 880 033	2 009	2 417	445 486
1891	12 217	0,40	84 248	2,73	2 989 528	96,87	3 085 993	2 248	2 613	476 561
	b. Opbrengst. *Recettes.*									
								× *f* 1000	*f* 1000	× *f* 1000
1878	*f* 21 898	10,90	*f* 37 710	18,78	*f* 141 156	70,32	*f* 200 764	2	14	34
1879	18 617	4,50	56 083	13,56	339 055	81,94	413 754	2	41	291
1880	14 269	2,91	78 435	15,98	398 057	81,11	490 761	6	39	347
1881	15 916	2,17	103 897	14,16	614 025	83,67	733 838	17	47	635
1882	21 973	2,45	126 988	14,13	749 861	83,42	898 822	24	59	792
1883	28 137	2,61	145 748	13,49	906 462	83,90	1 080 347	33	68	1 209
1884	55 158	4,12	164 432	12,28	1 119 955	83,60	1 339 545	46	93	1 841
1885	55 283	4,—	179 673	13,01	1 146 242	82,99	1 381 198	45	101	1 817
1886	52 907	4,13	168 816	13,16	1 060 626	82,71	1 282 348	41	103	1 961
1887	47 358	3,95	166 892	13,93	984 227	82,12	1 198 476	36	112	1 832
1888	44 290	3,76	153 269	13,04	978 821	83,21	1 175 830	36	107	1 997
1889	53 121	4,37	175 497	14,45	1 055 397	81,18	1 214 015	40	114	1 932
1890	51 250	3,80	196 765	14,58	1 101 704	81,62	1 349 718	39	124	1 983
1891	56 728	3 94	202 353	14,07	1 178 895	81,99	1 437 977	43	135	2 414

b. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de lijn Djokjakarta—Tjilatjap.
Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (ligne Djokjakarta—Tjilatjap).

Bron: S. V. N. I.

Jaren. *Années.*	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*		2e klasse. *2e classe.*		3e klasse. *3e classe.*		Totaal. *Total.*	Bagage. *Effets de voyageurs.*	Bestelgoederen. *Colis à remettre.*	Vrachtgoederen. *Marchandises.*
	a. Vervoer. *Transport.*									
	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.		K.G. × 1000	K.G. × 1000	K.G. × 1000
1887[1])	914	0,36	8 585	3,29	250 851	96,35	260 350	101	62	24 482
1888	1 259	0,21	15 539	2,55	592 210	97,24	609 008	186	117	67 064
1889	1 253	0,20	15 428	2,45	614 119	97,35	630 800	187	138	70 921
1890	1 045	0,13	14 630	1,78	806 388[1])	98,09	822 063[2])	238	201	93 238
1891	1 284	0,12	17 153	1,62	1 041 185	98,26	1 059 622	356	230	124 516
	b. Opbrengst. *Recettes.*									
								× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000
1887[1])	*f* 1 887	2,03	*f* 9 936	10,69	*f* 81 075	87,28	*f* 92 898	1,6	2,9	115,6
1888	3 273	1,68	18 516	9,50	173 135	88,82	194 925	2,9	7,2	271,6
1889	3 073	1,57	19 393	9,93	172 885	88,54	195 351	3,0	8,1	261,2
1890	3 347	1,39	19 046	7,92	218 010	90,69	240 404	3,2	11,8	371,7
1891	3 887	1,37	21 870	7,70	258 143	90,93	283 900	4,4	13,7	405,5

[1]) Van 20 Juli—31 Dec. [2]) Hierin niet begrepen 15 688 reizigers van de stopplaatsen Wonosari en Tambak naar de verschillende stations vervoerd.

c. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Westerlijnen.
Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (réseau Ouest).

Bron: V. S. N. I.

Jaren. *Années.*	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*		2e klasse. *2e classe.*		3e klasse. *3e classe.*		4e klasse. *4e classe.*		Totaal. *Total.*	Bagage. *Bagages.*	Bestelgoederen. *Colis à remettre.*	Vrachtgoederen. *Marchandises.*
	a. Vervoer. *Transport.*											
	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.		K.G. × 1000	K.G. × 1000	K.G. × 1000
1883	1 129	0,42	7 432	2,81	256 195	96,77	—		264 756	78	280	30 515
1884	1 543	0,58	9 132	3,43[4]	255 221	95,98	—		265 896	129	321	42 836
1885	3 808	0,74	18 750	3,63	351 973	68,08[6]	142 442	27,55	516 973	511	341	32 167
1886	14 926	1,38	61 480	5,69	696 634	64,48	307 324	28,45	1 080 364	4 587	279	44 561
1887	18 386	1,48	76 640	6,17	836 732	67,43	309 207	24,92	1 240 965	8 256	352	62 941
1888	18 510	1,24	82 962	5,56	1 059 403	71,20	331 227	22,20	1 492 102	8 673	367	77 420
1889	23 260	1,38	95 528	5,64	1 198 204	70,81	375 357	22,18	1 692 349	8 882	422	94 931
1890	24 336	1,20	112 108	5,54	1 475 696	72,84	413 775	20,42	2 025 915	9 342	451	125 745
1891	29 625	1,30	111 950	4,92	1 650 067	73,81	451 600	19,97	2 276 242	10 629	517	166 886
	b. Opbrengst. *Recettes.*											
										× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000
1883	*f* 5 813	3,28	*f* 20 831	11,73	*f* 150 887	84,99	*f* —		*f* 177 530	2	10	164
1884	8 718	3,41	28 469	11,14	218 284	85,45	—		255 472	4	13	458
1885	8 348	3,15	30 852	11,64	218 762	82,52	7 122	2,69	265 085	6	15	427
1886	11 581	3,91	36 929	13,50	228 854	77,39	15 366	5,20	295 730	16	14	545
1887	12 075	4,07	40 167	13,58	228 922	77,17	15 460	5,16	296 625	22	15	475
1888	12 391	3,90	42 196	13,37	246 753	77,62	16 561	5,21	317 882	23	16	482
1889	16 060	4,55	49 128	13,68	276 423	76,58	18 768	5,19	360 379	24	16	559
1890	172 27	3,97	58 332	13,46	336 982	77,78	20 689	4,79	433 229	25	18	610
1891	20 583	4,33	63 903	13,44	368 216	77,46	22 730	4,77	475 432	29	22	738

d. Bruto opbrengst der staatsspoorwegen per dag en per kilometer.
Recettes des chemins de fer de l'État par kilomètre et par jour.

Bron: V. S. N. I.

Jaren. *Années.*	Van het geheel. *Total.*	Opbrengst *Recettes* der reizigers. *de voyageurs.*	vrachtgoed. *de march.*	Jaren. *Années.*	Van het geheel. *Total.*	Opbrengst *Recettes* der reizigers. *de voyageurs.*	vrachtgoed. *de march.*
	Oosterlijnen. *Lignes Orientales.*				Westerlijnen. *Lignes Occidentales.*		
1882	*f* 19,64	*f* 9,545[5]	*f* 8,41	1882	*f* 14,13[5]	*f* 6,72[5]	*f* 5,28
1883	22,05	9,494	10,625	1883	13,00[5]	5,93[5]	5,49[8]
1884	21,77[5]	8,435	11,59	1884	15,33	4,94[3]	8,85[9]
1885	19,92	7,87	10,355	1885	11,42	3,95[5]	6,36[9]
1886	19,87[5]	7,25	11,065	1886	13,13	4,24[12]	7,81[12]
1887	18,72	6,803	10,338	1887	12,30	4,26[75]	6,81[88]
1888	19,51	6,715	11,25	1888	12,61	4,56	6,89
1889	20,06	7,37	10,91	1889	13,14[5]	4,71	7,28
1890	20,71	7,68	11,20	1890	12,87[5]	4,93	6,91
1891	23,79	8,18	13,64	1891	14,95[5]	5,41	8,36

Digitized by Google

3. Particuliere Spoorwegen. *Chemins de fer des compagnies.*

Bron: V. N. I. S.

a. Lijn Semarang—Vorstenlanden—Willem I. *Ligne Semarang—Principautés—Willem I.*

Jaren. *Années.*	Aantal reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*	2e klasse. *2e classe.*	3e kl. *3e classe.* Gew. tar. *Tarif ord.*	Verm.tar. *Tar. réd.*	Militairen. *Milit.*	Gevangenen en geleiders. *Prisonn.*	Totaal. *Total.*	Bagage. *Bagages.* × 1000 kilogr.	Bestelgoederen. *Colis à remettre.* × 1000 kilogr.	Koopmansgoed. *Marchandises.* × 1000 kilogr.	Rijtuigen. *Voitures.*	Paarden. *Chevaux.*	Vee. *Bétail.*	Diversen. *Divers.* K.G.	Totaal. *Total.*
							a. Vervoer. *Transport.*								
1875	6 742	31 574	369 240	470 968	16 481	4 139	899 144	159	129	123 240	300	1 230	1 824		
1880	6 344	30 580	399 991	499 240	8 873	4 895	949 923	184	141	334 080	367	1 961	2 521		
1881	5 542	28 031	378 756	462 608	11 719	4 744	891 400	163	147	295 604	382	1 669	2 272		
1882	5 997	30 276	384 131	474 001	11 026	3 890	909 321	138	160	295 341	337	1 926	2 608		
1883	6 494	31 637	393 948	509 218	10 633	3 511	955 441	241	190	274 119	383	1 906	2 215		
1884	6 339	35 390	415 709	571 475	12 581	4 378	1 045 872	487	251	291 713	335	1 717	2 606		
1885	6 052	33 769	401 891	574 817	12 932	3 921	1 033 382	470	271	404 716	250	1 357	2 562		
1886	5 167	30 722	356 456	546 461	12 950	4 070	955 826	464	257	304 511	249	1 175	2 380		
1887	4 540	32 592	293 976	595 560	14 461	4 723	945 852	533	265	241 463	210	1 385	1 995		
1888	4 636	34 774	198 695	749 540	17 542	6 383	1 011 570	566	250	254 376	183	1 187	1 912		
1889	4 939	36 224	187 445	717 486	15 873	6 292	968 259	583	260	264 390	184	1 339	2 825	2 358	
1890	5 175	36 748	186 332	764 451	18 709	6 467	1 017 882	591	279	270 159	185	1 383	2 276	2 927	
1891	5 245	37 405	189 154	800 665	16 520	6 642	1 055 631	807	362	300 324	172	1 277	3 120	3 659	
1892	6 640	39 520	172 284	794 586	19 145	8 237	1 040 412	1 176	424	327 349	211			4 788	
												3 711			
							b. Opbrengst. *Recettes.*								
1875	*f* 36 816	*f* 90 715	*f* 304 708	*f* 47 227	*f* 18 728	*f* 4 410	*f* 503 204	*f* 4 196	*f* 14 398	*f* 1 481 593	*f* 4 822	*f* 4 854	*f* 2 042	*f* 69 039	*f* 2 084 143
1880	34 953	89 046	314 541	51 758	8 671	5 223	504 192	3 072	23 816	2 061 286	5 360	7 241	2 991	81 505	2 689 465
1881	30 766	79 577	296 052	47 981	12 981	5 310	472 668	1 783	22 793	2 488 653	5 773	6 501	2 366	96 798	3 097 33
1882	33 376	82 788	302 370	48 826	12 379	4 730	484 469	1 553	22 690	2 498 236	4 610	7 206	3 281	120 150	3 142 195
1883	35 865	88 045	317 799	52 327	12 921	4 122	511 079	3 203	26 042	2 457 037	5 411	6 795	2 372	106 010	3 117 949
1884	35 699	02 702	345 359	58 875	13 468	5 305	561 408	5 675	31 862	2 427 596	4 910	6 585	2 785	104 162	3 144 982
1885	34 646	198 843	341 835	57 876	14 751	4 500	552 452	5 969	34 203	2 161 389	3 300	5 546	2 011	85 718	2 860 586
1886	32 502	89 315	306 662	55 121	14 284	4 787	502 671	5 458	33 402	1 977 616	3 551	4 508	2 026	89 182	2 618 414
1887	36 928	90 710	284 357	70 531	16 813	6 011	495 351	7 022	35 046	1 743 970	2 747	4 933	1 892	118 579	2 409 539
1888	26 003	90 813	253 583	103 750	21 408	8 568	504 126	6 647	34 071	1 550 457	2 491	4 244	1 718	85 996	2 189 749
1889	27 168	93 871	238 456	101 652	20 610	8 939	490 695	7 090	32 465	1 430 244	2 398	5 115	2 987	[1] 95 939	2 066 932
1890	29 127	91 781	237 448	109 506	24 577	8 672	501 110	7 036	32 399	1 720 704	2 357	5 910	2 747	117 958	2 390 221
1891	29 653	96 620	238 751	113 618	21 622	9 001	509 265	8 943	33 536	1 971 988	2 580	7 776	3 566	103 888	2 641 542
1892	28 241	77 938	221 820	124 174	25 291	12 341	489 805	12 104	37 512	1 917 872	3 179			116 790	2 586 903
											9 639				

[1]) Sedert 1889 is hierin begrepen de opbrengst van het vervoer der postpakketten.

Bron: V. N. I. S. *b.* Lijn Batavia—Buitenzorg. *Ligne Batavia—Buitenzorg.*

Jaren. *Années.*	Aantal reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1re classe.*	2e klasse. *2e classe.*	3e klasse. *3e classe.*	Militairen. *Militaires.*	Gevangenen en geleiders. *Prisonn.*	Totaal. *Total.*	Bestelgoederen. *Colis à remettre.* 1000 Kgr.	Koopmansgoederen. *Marchandises.* 1000 Kgr.	Bagage. *Bagages.* 1000 Kgr.	Rijtuigen. *Voitures.*	Paarden. *Chevaux.*	Vee. *Bétail.*	Diversen. *Divers.* K.G.	Totaal. *Total*
						a. Vervoer. *Transport.*								
1875	10 083	101 972	473 131	27 580	1 331	614 100	97	28 365	119	465	1 303	259		
1880	17 867	151 018	670 024	15 424	1 129	855 462	179	49 369	144	408	1 632	1 986		
1881	18 810	156 327	666 208	17 729	1 952	861 026	153	66 826	132	418	1 665	2 988		
1882	18 475	171 848	844 428	19 086	2 083	1 055 920	297	69 307	126	368	1 563	4 562		
1883	20 900	150 748	820 458	18 728	2 828	1 013 662	326	84 069	115	382	1 388	4 231		
1884	18 313	96 481	632 828	17 600	2 752	767 974	364	86 876	123	369	1 427	2 017		
1885	18 085	86 082	544 403	16 492	2 625	667 687	367	61 538	137	354	1 192	1 767		
1886	17 813	83 464	487 518	21 290	3 054	613 139	330	65 908	201	322	1 070	1 240		
1887	15 069	79 791	448 008	23 636	3 027	569 531	357	68 357	219	273	1 279	2 065		
1888	16 035	80 844	522 939 [1]	16 509	2 666	638 993	360	67 264	242	261	1 065	2 989		
1889	19 512	94 075	660 451	8 377	2 445	784 860	367	80 125	198	287	987	2 463	795	
1890	19 608	94 315	673 450	9 039	2 980	799 392	374	100 915	198	218	1 185	1 954	1 157	
1891	20 781	95 178	687 131	6 709	2 744	812 543	394	112 430	184	222	1 124	2 022	875	
1892	18 938	91 025	681 560	7 252	2 792	801 567	404	119 908	200	218	2 611		875	
						b. Opbrengst. *Recettes.*								
1875	*f* 19 452	*f* 72 528	*f* 209 484	*f* 4 249	*f* 979	*f* 306 693	*f* 5 748	*f* 150 164	*f* 5 351	*f* 4 329	*f* 3 825	*f* 519	*f* 19 989	*f* 496 619
1880	16 107	81 889	271 017	3 584	778	373 373	9 066	269 458	5 429	3 842	4 746	1 795	25 517	693 227
1881	17 195	86 079	267 389	3 818	1 310	375 791	8 568	275 029	5 404	3 817	4 668	2 589	27 344	703 211
1882	18 100	92 085	290 872	3 875	1 159	406 091	12 365	304 667	5 235	3 291	4 517	5 671	28 465	770 302
1883	21 309	85 064	275 503	3 508	1 610	386 993	13 419	285 768	4 929	3 240	3 907	5 822	34 029	738 107
1884	21 571	72 412	248 226	3 574	1 573	347 355	14 877	337 610	4 739	3 212	3 749	2 576	37 444	751 562
1885	20 199	69 837	225 615	3 572	1 572	320 794	16 188	290 185	6 352	2 902	3 041	2 033	35 075	676 570
1886	17 725	68 534	211 816	3 507	1 986	303 567	16 571	314 580	8 406	2 515	2 671	1 406	25 794	675 511
1887	15 447	66 352	207 109	4 039	1 892	294 839	17 589	273 497	10 307	2 228	2 930	2 147	23 708	627 243
1888	15 340	64 906	210 196	3 306	1 293	295 040	18 532	280 708	10 097	2 137	2 665	3 084	24 022	636 286
1889	18 067	66 283	217 737	2 694	1 090	305 880	17 329	349 264	8 944	2 352	3 001	2 735	[2] 27 439	716 944
1890	19 383	66 470	221 566	3 509	1 457	312 385	17 194	401 188	8 910	1 890	3 880	2 195	27 980	775 622
1891	23 205	68 020	224 223	2 947	1 405	319 800	18 637	422 082	8 585	1 945	3 721	1949	29 955	806 674
1892	20 648	60 895	227 860	3 008	1 382	313 792	19 466	459 855	8 350	1 804	5 210		27 828	836 305

[1]) Sedert 1888 achtereenvolgens incl. 64 066, 134396, 143098, 164153 en 152140 reizigers op verminderd tariet en 9 341, 10 845, 12 256, 13235 en 14369 kinderen. [2]) Zie noot [1]) op vorige blz.

Bron: K. V.

c. Lijn Tegal—Balapoelang.

Dienstjaar.	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. *Voyageurs.* Aantal. *Nombre.* 1e klasse.	2e klasse.	Ophrengst. *Recettes.* 1e klasse.	2e klasse.	Bagage opbrengst. *Recettes v. bagages.*	Bestelgoederen. *Colis à remettre.* Kilogr.	Opbrengst. *Recettes.*	Vrachtgoederen. *Marchandises.* Ton. 1000 K.G.	Opbrengst. *Recettes.*	Totaal opbrengst. *Total recette.*	Opbrengst per dag- en kilometer. *Recettes p. jour et p. kilomètre.*	Exploitatie-coëfficient. *Coëfficient d'exploitation.*
		%	%	%	%								
1887 [1]	± 25	1 349 1	129 450 99	*f* 1 071 5	*f* 20 352 95	*f* 105	3 203	*f* 255	9 040	*f* 7 030	*f* 29 882	*f* 3,27[5]	201 : 100
1888	± 25	1 129 1,2	98 268 98,8	*	*	138	4 400	380	13 692	18 316	39 791	4,36	127 : 100
1889	± 25	661 0,9	71 769 99,1	15 636		116	5 400	474	16 983	22 157	42 789	4,85	115,7 : 100
1890	± 25	684 0,9	76 649 99,1	16 378		198	9 600	697	20 112	23 276	45 049	4,94	120,9 : 100
1891	± 25	826 0,8	102 541 99,2	20 485		234	9 000	658	22 250	27 320	55 413	6,07	93,4 : 100

[1]) Begin der Exploitatie 17 November 1886.

Bron: V. B. O. S.

d. Lijn Batavia—Meester-Cornelis—Bekassie—Kedoeng-Gede.

Dienstjaar.	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse.		2e klasse.		3e klasse.		Totaal.	Opbrengst. *Recettes.*		Bagage. Opbrengst. *Recettes p. bagages.*		IJl- en vrachtgoed. *Marchandises.* Opbrengst. *Recettes.*		Totaal opbrengst. *Total recette.*	Opbrengst per dag en per kilom. *Recettes p. jour et p. kilomètre.*	Exploitatie-coëfficient. *Coëfficient d'exploitation.*
			%		%		%		*f*	%	*f*	%	*f*	%			
1887	26,[808] [1])	382	0,21	11 067	6,15	168 567	93,64	180 016	43 551	79,57	481	0,87	9650	17,63	*f* 54 728	*f* 7,39[6]	100,56 : 100
1888	26,[808]	591	0,18	16 299	5,08	303 897	94,74	320 790	60 979	69,71	2004	2,29	22694	25,94	87 639	8,93	96,81 : 100
1889	26,[808]	868	0,22	19 605	4,99	372 150	94,79	392 623	66 422	69,84	2931	3,08	23931	25,16	95 100	9,72	91,73 : 100
1890	33,[102]	961	0,17	28 173	5,10	523 593	94,73	552 730	88 109	63,65	5495	3,25	38904	28,10	138 438	11,47	80,81 : 100
1891	50,77	1 598	0,20	33 098	4,20	754 179	95,60	788 875	132 446	58,37	7608	3,35	78385	34,55	226 915	12,24	62,63 : 100
1892	53,90	1 450	0,17	37 474	4,27	838 794	95,56	877 718	152 004	64,06	8426	3,55	67539	28,46	237 279	11,43	65,20 : 100

[1]) Daar het dienstjaar slechts van 31 Maart tot December loopt, bedroeg de gemiddelde exploitatie-lengte slechts 20,271 Kilom.

Bron: V. D. S.

e. Lijnen in het landschap Deli. *Lignes à Deli (Sumatra).*

Tijdvak.	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse.		2e klasse.		3e klasse.		Totaal.	Opbrengst. *Recettes.*		Bagage. Opbrengst. *Recettes p. bagages.*		Goederen. *Marchandises.* Opbrengst. *Recettes.*		Totaal opbrengst. *Total recettes.*	Opbr. p. dag en kil. *Rec. p. jour et p. kil.*	Exploit.-coëfficient. *Coëfficient d'exploitation.*
			%		%		%		*f*	%	*f*	%	*f*	%			
1 Aug. '86 30 Apr. '87	16,[740]	7 991	= 1,3	18 513	= 10	158 989	= 85,7	185 493	100 063	= 48,5	5 985	= 2,9	88 329	= 42,8	*f* 206 454	*f* 15,17	46,85 : 100
Mei 1887/Apr. 1888	55,[972] [1])	17 285½	= 4,21	32 891½	= 8,02	359 843½	= 87,76	410 020	273 092	= 46,06	19 317	= 3,3	282 739	= 47,7	592 918	34,98	42,68 : 100
1 Mei 1888—Ult. '1888	55,[972]	12 475½	= 3,29	32 166	= 8,31	334 220	= 88,40	378 861½	225 803	= 47,09	15 526	= 3,24	222 894	= 47,3	479 477	35,54	47,06 : 100
1889	64,[861] [2])	21 375½	= 2,87	65 431½	= 8,80	656 812	= 88,33	743 619	440 844	= 47,08	30 043	= 3,21	427 841	= 45,7	936 441	39,55	44,17 : 100
1890	90,[740]	25 796½	= 2,59	89 945½	= 9,05	878 702	= 88,36	994 444	604 659	= 45,98	45 157	= 3,43	606 297	= 46,1	1 314 953	39,70	42,59 : 100
1891	102,[740]	26 299½	= 2,69	89 573½	= 9,16	862 157	= 88,15	978 030	601 698	= 45,90	47 094	= 3,59	613 272	= 46,8	1 310 761	34,96	47,08 : 100
1892	102,[740]	19 945½	= 3,28	52 382½	= 8,62	535 060½	= 88,10	607 388½	392 522	= 41,13	36 476	= 3,82	491 516	= 51,5	954 382	25,39	50,51 : 100

[1]) Nieuw: 20,960 Kilom. sedert 1 Mei, 11,207 Kilom. sedert 4 September en 6,162 Kilom. sedert 16 Februari.

[2]) Gemiddelde exploitatielengte. Nieuw: 20 Kilom. Medan—Perbaoengan.

II. TRAMWEGEN. *Tramways.*

1. Staats-stoomtramweg in Atjeh. *Tramway à vapeur de l'État à Atjeh.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Kilom. in exploit.	Personenvervoer. *Transport de voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*	2e klasse. *2e classe.*	3e klasse. *3e classe.*	Totaal. *Total.*	Goederenvervoer. *Transport de marchandises.* Bagage. *Effets de voyag.* (colli)	Vrachtgoederen. *Marchandises.* (tonnen)	Brutoopbrengst. *Recettes brutes.*	Exploitatiekosten. *Frais d'exploitation.*
1882	5	14 376	73 432	147 650	235 458	24 711	*	*f* 47 332	*f* 46 754
1883	5	14 594	59 523	132 250	206 367	22 516	*	41 177	52 964
1884	16	*	*	*	*	*	*	56 022	65 469
1885	32	21 513	30 053	664 764	716 330	58 996	25 115	152 469	81 378
1886	39 [1]	19 819	21 350	364 596	408 765	47 313	36 205	91 428	91 560
1887	39	17 291	19 356	293 755	330 405	55 691	27 091	76 937	96 786
1888	39	*	*	*	*	*	*	86 329	95 705
1889	39	14 830	18 182	316 597	349 609	*	31 059	84 645	120 736
1890	39	*	*	*	391 654	*	36 808	96 931	115 158
1891	39	15 111	25 371	353 178	393 660	*	24 867	88 377	106 457

[1]) Sedert Juli 1886.

2. Particuliere tramwegen. *Tramways des compagnies.*

a. Stoomtramweg Semarang—Joana.

Tramway à vapeur Semarang—Joana.

Bron: V. S. S. J.

Jaren. *Années.*	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*	2e klasse. *2e classe.*	Totaal. *Total.*	Opbrengst incl. bagage. *Recettes.*	Opbrengst goederen en diversen. *Marchandises.*	Exploitatiecoëfficient. *Coëfficient d'exploitation.*
1884	83,4	21 865	574 041	595 906	*f* 169 269	*f* 104 591	54,6 : 100
1885	99,4	23 056	701 876	724 932	193 475	175 419	48,9 : 100
1886	99,4	24 522	704 701	729 223	178 101	197 212	44,8 : 100
1887	111 [1])	23 925	702 118	726 043	167 015	219 279	42,8 : 100
1888	132 [2])	28 141	833 668	861 809	167 770	247 358	40,0 : 100
1889	171,1 [3])	29,058	879 533	908 591	191 820	286 446	38,2 : 100
1890	171,1	30 540	1 054 822	1 085 362	207 016	311 374	39,3 : 100
1891	171,1	30 132	1 057 314	1 087 446	204 949	304 535	40,0 : 100
1892	188,2 [4])	29 455	1 122 829	1 152 284	217 542	376 687	35,6 : 100

[1]) Sedert 6 Sept. 1887. [2]) Sedert 15 Nov. 1888. [3]) Sedert 1 November 1889. [4]) Sedert 1 Jan. 1892.

b. Stoomtramweg Batavia—Meester Cornelis.

Tramway à vapeur Batavia—Meester Cornelis.

Bron: V. N. I. T.

Juli—Juni.	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. *Voyageurs.* Passagiers 1e klasse.	Passagiers 2e klasse.	Totaal. [1]) *Total.*	Waarv. Inland. 2e kl. *Dont indigènes.*	Opbrengst. *Recettes.*	Exploitatiecoëfficient. *Coëfficient d'exploitation.*
1883/84	7,7	% 14,3	% 85,7	1 085 617	*	*f* 178 538	90,60 : 100
1884/85	12,240	8,4	91,6	1 651 112	*	252 497	62,30 : 100
1885/86	12,240	8,7	91,3	1 530 054	*	247 919	63,20 : 100
1886/87	12,240	14,9	85,1	1 844 269	*	232 012	55,41 : 100
1887/88	12,240	13,5	86,5	2 187 720	749 617	231 408	53,97 : 100
1888/89	12,240	8,4	91,6	3 305 810	1 894 935	237 736	59,00 : 100
1889/90	12,240	7,9	92,1	3 722 525	2 231 084	258 253	56,24 : 100
1890/91	14	8,5	91,5	3 776 611	2 233 808	264 199	56,97 : 100
1891/92	14	8,3	91,7	4 066 261	2 458 208	278 386	56,48 : 100

[1]) Inclusief de abonné's à 2 ritten daags sedert 1885/86.

Digitized by Google

C. POSTERIJEN EN TELEGRAFEN. *Postes et Télégraphes.*

I. OVERZICHT VAN DE OVERGEBRACHTE BRIEVEN, ENZ. *Lettres etc. transmises.*

Bron: K. V. 1. Binnenlandsch verkeer. *Correspondance intérieure.*

Jaren. *Années.*	Aantal brieven. *Nombre des lettres.* Port betalende brieven. *Lettres payantes.* Gefrankeerd. *Affranchies.*	Ongefrankeerd. *Non affranchies.*	Dienstbrieven. *Lettres de service.*	Aantal drukwerken. *Nombre des imprimés.* Nieuwsbladen. *Journaux.*	Andere drukwerken. *Autres imprimés.*	Aantal monsters. *Echantillons.*	Aantal documenten. *Papiers d'affaires.*	Aantal aangeteekende stukken onder de vorenstaande begrepen. *Lett. recommandées.* Gewone stukken. *Lettres.*	Dienststukken. *Lettres de service.*
1882	2 603 001	299 125	976 030	1 806 878	198 775	25 254	395	166 529	49 465
	2 902 126			2 005 653				215 994	
1883	2 762 603	290 618	976 708	1 964 555	274 387	23 439	1 562	173 950	55 081
	3 053 221			2 238 942				229 031	
1884	2 799 113	279 667	972 198	2 100 760	362 745	21 408	4 244	187 074	62 379
	3 078 780			2 463 505				249 453	
1885	3 004 248	253 789	1 004 975	2 259 036	387 671	25 629	3 487	210 428	72 684
	3 258 037			2 646 707				283 112	
1886	3 052 674	253 492	955 635	2 531 643	454 863	35 131	7 470	208 686	78 711
	3 306 166			2 986 506				287 397	
1887	3 114 213	264 610	998 191	2 361 589	577 485	33 218	9 451	217 002	93 732
	3 378 823			2 939 074				310 734	
1888	3 302 841	231 432	1 048 990	2 510 163	702 366	28 094	8 175	234 388	95 649
	3 534 273			3 212 529				330 037	
1889	3 637 119	236 030	1 211 049	2 846 433	813 236	40 978	9 159	258 650	101 393
	3 873149			3 659 669				360 043	
1890	3 664 677	241 134	1 228 716	3 055 750	919 999	39 368	10 823	268 369	108 917
	3 905 811			3 975 749				377 286	
1891 [1]	3 712 738	229 016	1 233 039	3 352 869	1 000 180	46 682	15 525	288 958	120 820
	3 941 754			4 353 049				409 778	

Bron: K. V. 2. Buitenlandsch verkeer. *Correspondance étrangère.*

Jaren. *Années.*	Aantal brieven. *Nombre des lettres.* Ontvangen. *Reçues.*	Verzonden. *Expédiées.*	Totaal. *Total.*	Ontvangen en verzonden. *Reçues et expédiées.* Drukwerken (in KG.) *Imprimés. (kilogr.)*	Monsters. *Echantillons.*	Documenten. *Papiers d'affaires.*	Aangeteekende stukken. *Lettres recommandées.*	Ontvangstberichten voor aangeteekende stukken. *Acc. de réception.*
1882	444 220	407 279	851 499	91 046	22 021	135	46 395	100
1883	426 231	411 793	838 024	98 101	27 071	192	52 259	267
1884	419 483	458 634	878 117	105 037	16 739	871	56 409	417
1885	431 203	472 819	904 022	108 887	19 383	720	64 562	615
1886	417 540	452 060	899 600	111 265	26 027	1 100	67 903	579
1887	518 436	464 692	983 128	112 756	24 880	1 769	76 145	372
1888	550 761	514 639	1 065 400	127 018	22 716	2 874	86 675	385
1889	579 808	540 114	1 119 922	143 207	26 204	4 952	96 117	435
1890	684 938	557 410	1 242 348	150 774	25 025	4 717	104 774	337
1891 [1]	789 402	571 271	1 360 673	166 828	32 919	5 425	114 366	370

Bron: K. V. II. BRIEFKAARTEN, VERKOCHT VAN 1883—1890. *Cartes postales transmises.*

	Bedrag.	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891 [1]
Binnenl. .	5 c. (enk.)	707 930	780 031	812 209	898 159	991 993	1 073 209	1 157 944	1 269 285
	10 c. (dub.)	8 093	8 475	8 564	7 787	9 253	5 996	6 958	7 796
Buitenl. .	7½ cent	12 470	43 537	46 486	48 256	50 847	50 575	53 258	54 359
Totaal . . .		758 493	832 043	867 259	954 202	1 052 093	1 129 780	1 821 160	1 331 440

[1]) De cijfers van 1891 zijn van voorloopigen aard.

III. POSTWISSELS. *Mandats-poste.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Binnenl. verkeer. *Intérieur*		Buitenlandsch verkeer. *Correspondance Etrangère.*									
			Uit Indië verzonden naar: *Expédiés*				Naar Indië overgemaakt *Reçus*				Tot. generaal. *Total.*	
			Nederland. *aux Pays-Bas.*		elders *ailleurs.*		uit Nederland. *des Pays-Bas.*		uit and. landen. *d'autres pays.*			
	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Aant. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*
		×1000		×1000		×1000		×1000		×1000		×1000
1882	102 089	*f* 6 297	17 638	*f* 1 134	2 646	*f* 151	1 307	*f* 63	464	*f* 17	22 055	*f* 1 363
1883	105 616	6 380	18 618	1 164	2 819	152	1 484	74	436	16	23 357	1 406
1884	109 996	6 001	19 272	1 130	2 733	149	1 470	73	473	20	23 948	1 372
1885	115 827	5 950	19 296	1 114	3 292	160	1 626	74	469	21	24 683	1 370
1886	118 094	5 880	19 956	1 149	3 377	171	1 688	74	497	22	25 518	1 415
1887	120 951	5 872	20 404	1 116	3 468	165	1 664	73	599	33	26 235	1 387
1888	127 797	5 452	20 793	1 051	3 757	175	1 923	86	664	34	27 137	1 345
1889	135 003	5 917	20 603	1 008	3 567	153	2 083	105	557	31	26 810	1 296
1890	142 259	6 308	21 472	1 041	3 788	153	2 127	98	496	29	27 883	1 321
1891 [1]	150 683	5 969	23 371	1 106	4 131	163	2 142	98	452	22	30 096	1 389

IV. QUITANTIËN. *Quittances par la poste.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Ter invordering aangeboden quitanties. *Quittances présentées au recouvrement.*		Betaalde quitanties. *Quittances payées*		Onbetaald gebleven quitanties. *Quittances non payées.*	
	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant total.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant total.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant total.*
1882	367	*f* 10 891	183	*f* 4 113	193	*f* 6 778
1883	1 294	31 026	665	12 340	629	18 686
1884	3 173	61 071	1 838	26 808	1 335	34 263
1885	5 944	139 046	2 968	61 478	2 976	77 568
1886	11 401	214 764	5 754	97 216	5 647	117 548
1887	21 358	345 881	11 434	177 669	9 924	168 212
1888	27 629	437 261	15 199	238 007	12 430	199 254
1889	34 004	502 833	19 262	285 822	14 742	217 011
1890	36 828	484 757	23 674	307 297	13 154	177 460
1891 [1]	39 669	532 702	25 624	326 999	14 045	205 703

V. PAARDENPOSTERIJEN. *Poste à chevaux.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Gouvernementsposterij. [2] Aantal verstrekkingen *Attelages fournis.*			Binnenlandsche posterij. Aantal verstrekkingen *Attelages fournis.*		
	aan dienstreizigers. *à des fonctionnaires.*	aan andere reizigers. *à d'autres voyageurs.*	Te zamen. *Total.*	aan dienstreizigers. *à des fonctionnaires.*	Aan andere reizigers. *à d'autres voyageurs.*	Te zamen. *Total.*
1878	3 348	423	3 771	9 358	845	10 203
1879	4 030	399	4 429	11 873	544	12 417
1880	3 209	549	3 758	13 994	946	14 940
1881	1 188	94	1 282	11 567	634	12 201
1882	563	44	607	11 482	689	12 171
1883	490	36½	526½	10 412	544	10 956
1884	279	13	292	9 316	309	9 625
1885	226	3½	229½	9 219	176	9 395
1886	233½	3	236½	8 927	160	9 087
1887	—	—	—	9 063	108	9 171
1888	—	—	—	8 298	107	8 405
1889	—	—	—	7 903	111	8 014
1890	—	—	—	8 950	69	9 019
1891 [1]	—	—	—	9 390	129	9 519

[1]) De cijfers over 1891 zijn van voorloopigen aard.
[2]) Hield met 1 Jan. 1887 geheel op te bestaan.

VI. TELEGRAFEN. *Télégraphes.*

1. Getal kantoren, lengte der lijnen en draden.
Nombre de bureaux, lignes et fils.

Bron: K. V.

Uit°.		Kilometers lijn. *Lignes (kilom.)*	Kilometers draad. *Fils (kilom.)*	Kilom. kabel tusschen *Cable (kilom.)* Java en Sumatra.	Java en Madoera.	Java en Bali	Bali en Celebes	Aantal. *Nombre.* Kantoren. *Bureaux.*	Spoorweg-kantoren. *Bureaux aux chemins de fer.*	Telefoon-kantoren. *Bureaux de téléphones.*
1886	Java....	3 645,01	5 645,33	57,98	—	—	—	68	80	10
	Sumatra.	2 042,77	2 108,47					21	—	—
1887	Java....	3 868,96	5 940,74	57,98	—	—	—	69	103	19
	Sumatra.	2 629,16	2 705,86					24	—	
1888	Java....	3 868,96	5 940,74	57,98	—	151,13	696,12	69	111	21
	Sumatra.	2 678,46	2 755,16					24	7	
1889	Jav.-Mad.	4 054,64	6 211,35	57,98	4,67	151,13	696,12	72	111	28
	Sumatra.	2 764,55	2 841,25					25	11	
1890	Jav.-Mad.	4 073,64	6 230,35	57,98	4,67	151,13	696,12	73	121	23
	Sumatra.	2 789,67	2 866,37					25	12	6
1891	Jav.-Mad.	4 061,81	6 228,52	57,98	4,33	151,13	696,12	75	121	21
	Sumatra.	2 789,67	2 866,37					25	12	6

2. Exploitatie der gouvernements-telegrafen. *Service des télégraphes.*

Bron: K.V.

Jaren. *Années.*	Binnenl. betalende telegrammen. *Dépêches de l'intérieur payantes.* Handels- en scheepv.-telegramm. *Dépêches du commerce.*	Dagblad-telegramm. *Dépêches de la presse.*	Telegramm. van gemengden aard. *Autres dépêches.*	Buitenl. telegr. *Dép. en corr. étrangère.* Verzonden *Expédiées*	Ontvangen *Reçues.*	Doorgezonden van Singapore naar Australië en van Australië naar Singapore. *Transmises.*	Binnen- en buitenlandsch verkeer te zamen. *Total.*	Binnenlandsche regeerings-telegrammen. [1]) *Dépêches du Gouvernem.*
1882	106 096	1 975	187 311	18 835	16 838	38 110	369 165	28 975 (14 220)
		295 382			73 783			
1883	93 155	1 711	176 424	21 783	19 220	42 547	354 840	28 661 (13 801)
		271 290			83 550			
1884	98 503	2 318	176 955	21 783	19 708	47 812	366 436	28 997 (11 178)
		277 776			88 660			
1885	104 795	2 824	171 947	21 697	20 798	48 695	370 666	28 553 (11 027)
		279 566			91 100			
1886	104 756	1 853	158 165	20 629	19 598	45 649	350 650	27 807 (10 097)
		264 774			85 876			
1887	112 211	1 874	150 095	20 886	21 318	52 654	359 038	26 898 (10 410)
		264 180			94 858			
1888	121 344	2 214	161 324	24 822	24 918	58 789	393 411	24 444 (12 231)
		284 882			108 529			
1889	136 561	2 076	177 684	28 638	28 203	61 351	434 513	28 860 (12 579)
		316 321			118 192			
1890	139 115	1 341	178 493	31 110	32 195	65 541	447 795	30 150 (14 379)
		318 949			128 846			
1891	159 427	2 140	189 135	34 016	35 454	77 872	498 044	31 633 (16 015)
		350 702			147 342			

[1]) Het cijfer der dienst-telegrammen, niet begrepen onder het getal regeerings-telegrammen, is tusschen ( ) daaronder geplaatst.

D. GESUBSIDIEERDE STOOMVAARTDIENSTEN.

Services de transport par eau subventionnés.

I. OVERZICHT VAN HET GETAL PASSAGIERS DOOR DE NED.-IND. STOOMVAARTMAATSCHAPPIJ BINNEN NEDERLANDSCH-INDIË VERVOERD, ZOOWEL MET DE UITSLUITEND BINNEN NED.-INDIË ALS MET DE OP AUSTRALIË EN CHINA VARENDE MAILBOOTEN.

Nombre de passagers transportés par les différents services de bateaux à vapeur de la Compagnie de navigation Indo-Néerlandaise.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Getal passagiers op de stoomschepen. *Nombre des passagers.* in de Ned.-Ind. lijnen. *dans les lignes Indo-Néerl.* Gouvernements-passagiers. *Passagers du gouvernement.*	Particuliere passagiers. *Passagers part.*	In de Australië-lijn. *dans la ligne sur l'Australie.* Gouvernements-passagiers. *Passagers du gouvernement.*	Particuliere passagiers. *Passagers part.*	in de China-lijn. *dans la ligne sur la Chine.* Gouvernements-passagiers. *Passagers du gouvernement.*	Particuliere passagiers. *Passagers part.*	Totaal. *Total.* Gouvernements-passagiers. *Passagers du gouvernement.*	Particuliere passagiers. *Passagers part.*	Algemeen totaal. *Total général.*
1878	75 082	31 374	335	572	—	—	75 417	—	107 363
1879	83 161	36 644	2	970	—	—	83 163	31 946	120 777
1880	65 382	41 372	41	651	332	269	65 755	37 614	108 047
1881	66 188	39 558	114	497	60	237	66 362	42 292	106 654
1882	55 734	32 478	—	—	3 781		—	40 292	91 993
1883	58 385	36 958	—	—	201	5121	—	—	100 665
1884	54 556	60 206	—	—	[1])		—	—	114 762
1885	70 439	31 165	—	—	[1])		—	—	101 604
1886	57 439	45 845	—	—	[1])		—	—	103 284
1887	53 583	44 652	—	—	[1])		—	—	98 235
1888	54 730	41 869	—	—	[1])		—	—	96 599
1889	52 433	30 352	—	—	[1])		—	—	82 785
1890	61 425	33 118	—	—	[1])		—	—	94 543
1891 [2])	60 619	61 428	—	—	[1])		—	—	122 047

[1]) De passagiers zijn onder die der eerste en tweede kolom begrepen.
[2]) Opgaven omtrent de Kon. Paketvaart-maatschappij met 1 Jan. 1891 begonnen.

II. OVERZICHT VAN DE VLOOT DER NED.-INDISCHE STOOMVAARTMAATSCHAPPIJ, VAN DE AFGELEGDE AFSTANDEN ONDER EN BUITEN CONTRACT EN HET TOTAAL HARER ONTVANGSTEN.

Aperçu de la flotte de la Compagnie de navigation Indo-Néerl., distances parcourues et recettes totales.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Grootte der vloot. *Effectif de la flotte.* Stoomschepen. *Paquebots.*	Stoomjachten. *Yachts.*	Afgelegde afstanden in geografische mijlen. [1]) *Distances parcourues.* Onder contract. *Sous contrat*	Buiten contract. *Hors contrat*	Totaal. *Total.*	Totale ontvangsten, met inbegrip der gouvernements subsidie. *Recette totale subsid. compris.*
1878	25	2	75 155 †	41 022	116 177 †	*f* 5 689 269
1879	24	2	87 359½	43 316	130 675½	5 803 522
1880	25	1	87 549¼	34 517	122 066¼	5 104 176
1881	25	1	89 280	40 770¾	130 050¾	4 811 241
1882	27	1	85 211½	41 824	127 035½	4 554 594
1883	29	1	86 927	40 241	127 168	4 459 662
1884	30	*	90 663	81 584	172 247	5 266 940
1885	32	*	87 368	100 968	188 336	4 581 684
1886	32	*	88 539	104 529	193 068	4 325 104
1887	30	*	84 390	94 154	178 544	3 377 888
1888	23	*	82 140	75 672½	157 812½	3 669 635
1889	24	*	78 113	39 702	117 815	3 155 724
1890	25	*	83 154	51 317	134 471	4 272 121
1891 [2])	27	*	90 296	97816	188 112	*

[1]) Deze cijfers hebben alléén betrekking op de Ned.-Ind. lijnen.
[2]) Zie noot [2]) vorige tabel.

VII. Bestuursmiddelen. *Administration.*

A. AANTAL EUROPEESCHE AMBTENAREN EN INLANDSCHE HOOFDEN IN 1892.

Employés civils, europ. et indigènes.

Bronnen: R. A. en B. N. I.

Gewesten. *Provinces.*	Europeesche ambtenaren van het gewestelijk bestuur. *Employés civils européens.*					Inland. hoofd. in dienst v. en bezold. d. h. Gouvern. *Employés civils indigènes.*	
	Hoofden. [1]) *Chefs de l'administration des prov.*	Andere ambtenaren. *Autres.*				Van hooger rang. *Supérieurs.*	Van minderen rang. *Inférieurs.*
		Ass.-Res. [2])		Controleurs. [3])			
Java en Madoera	22 R.	78		162		155 [5])	1 468 [8])
Buitenbezittingen		Res.	Ass.-Res.	Control.	A. E. A. [4])		
Sumatra's Westkust	G.	2	10	37	1 C. G. [4])	3 [6])	731 [9])
Benkoelen	R.		—	11	—	—	2
Lampongs	R.		—	7	—	—	6
Palembang	R.		4	20	—	—	6
Oostkust	R.		2	14	—	—	7
Atjeh en Onderhoorigh.	G.	1	3	2	2 C. G.	—	14
Riouw en "	R.		1	5	—	—	2
Banka en "	R.		—	—	8 A. 1 P.	—	222
Billiton	A. R.	—		—	—	—	13
Borneo. W. Afd.	R.		4	12	—	—	—
" Z. en O. Afd.	R.		5	12	—	1 [7])	34
Celebes en Onderhoorigh.	G.	—	5	15	3 P.	—	30 [10])
Menado	R.		1	12	1 P.	—	60
Amboina	R.		1	3	14 P. C. G.	—	—
Ternate en Onderhoorigh.	R.		—	1	4 P.	—	—
Timor en "	R.		—	—	4 C. G. 10 P.	—	—
Bali en Lombok	R.		—	3	—	—	18

[1]) R. = Resident, G. = Gouverneur, A. R. = Assistent-Resident.
[2]) Incluis A. R. voor de Policie. [3]) Incluis de Aspirant-Controleurs.
[4]) Andere Europ. ambtenaren. C. G. = Civ. Gezaghebber, A. = Administrateur, P. = Posthouder.
[5]) Regenten en Patihs in de gouvernementslanden. [6]) 2 Regenten en 1 Radja. [7]) 1 Ronggo. [8]) Distrikts- en onderdistriktshoofden. [9]) Distrikts- en negorijhoofden. [10]) Hieronder 18 regenten en 5 Soeloewatangs.

B. RECHTERLIJKE MACHT. *Pouvoir judiciaire.*

I. RECHTSCOLLEGES, RECHTSGELEERDEN EN GEVANGENISSEN IN 1892.

Tribunaux, Jurisconsultes, Prisons en 1892.

Bronnen: K. V. en R. A.

Ressort van den Raad van Justitie te: *Ressort de la Cour de:*	Rechtbanken voor inlanders. *Tribunaux pour indigènes.*						Raden van Justitie. R. G. *Jurisconsultes siégeant dans la Cour.*	Landsgevangenissen. [4]) *Prisons.*
	Georganis. inl. rechtb. *Sans européens.*			Rechtb. met eur. voorzitters. *Avec président européen.*				
	Distriktsgerechten.	Regentschapsgerechten.	Priesterraden.	Landraden. Aantal. *Nombre.*	Landraden. R. G. [3]) *Jurisc.*	Rechtb. van omgang. *Trib. amb.*		
Batavia, Java en Mad.	152	15	25	25	11 (6)	1 (1)	10 (5)	36
Buitenbez.	17	—	—	21	3 (3)	—	—	68
Semarang	172	42 [1])	37	37	23 (3)	—	9 (2)	49
Soerabaja, Java en Mad.	135	23	28	28	20 (1)	—	8 (4)	32
Buitenbez.	28	—	—	8	1	—	—	18
Padang	242	2	—	40	1 (1)	—	6 (3)	59
Makasser	30	18 [2])	—	22	5 (1)	—	6 (2)	41
Totaal... *Total*... 1891	776	100	90	181	64 (15)	1 (1)	39 (16)	303

[1]) Incluis de zeven pradotos te Soerakarta.
[2]) Ongerekend de regentschapsgerechten in Amboina. De bevoegdheid is nagenoeg dezelfde als die der distriktsgerechten in de andere Buitenbezittingen.
[3]) R. G. = Rechtsgeleerde voorzitters, het aantal grifiiers tusschen haakjes.
[4]) Speciale gevangenissen voor Europeanen: 1 te Batavia en 1 te Semarang.
" " " kettinggangers: 1 te Batavia, 1 te Semarang, 1 te Soerabaja en 1 te Amboina.

Digitized by Google

II. RECHTERS BIJ DE VERSCHILLENDE RECHTSCOLLEGES VOOR ZOOVER RECHTSGELEERDEN [1]) IN:
Magistrats jurisconsultes près les différents collèges.

Bron: R. A.

	1869.	1875.	1880.	1883.	1890.	1891.	1892.
Hooggerechtshof. *Haute cour.*	18 (4)	18 (4)	16 (3)	19 (4)	19 (4)	19 (4)	19 (4)
Raden van Justitie[2]). *Cours.*	30 (11)	34 (13)	35 (11)	36 (14)	38 (11)	38 (12)	39 (16)
Rechtb. van omgang. *Trib. ambul.*	6 (5)	7 (6)	3 (2)	2 (2)	1 (1)	1 (1)	1 (1)
Landraden Java en Madoera	— —	21 (2)	37 (11)	39 (10)	49 (11)	51 (3)	54 (10)
„ Buitenbezittingen	— (1)	2 (1)	11 (1)	9 (7)	9 (6)	8 (5)	10 (5)

[1]) Het aantal grifiiers tusschen haakjes. *Le nombre des greffiers entre ( ).*

[2]) In 1869, 75 en 80: 3 op Java en Madoera en 5 op de Buitenbezittingen, later slechts 2 op de Buitenbezittingen.

III. INLANDSCHE BEKLAAGDEN OP JAVA EN MADOERA [1]) WEGENS DIE MISDRIJVEN, VOOR WELKE DE OFFICIEELE BRONNEN EENE VERGELIJKING TOELATEN. [2])
Prévenus indigènes à Java et Madoura, (principaux délits.)

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Ambtsmisdrijven. *Délits de fonctionnaires.*	Wederspannigheid tegen de openb. macht. *Rébellion.*	Moord. *Assassinat.*	Zware moedwill. verwond. of mishandeling. *Coups et blessures graves.*	Lichte moedwill. verwond. of mishandeling. *Coups et blessures légers.*	Diefstal. *Vol.*
1871	52	28	272	63	116	7 248
1872	75	21	333	68	120	8 464
1873	99	73	298	43	200	8 785
1874	102	93	282	84	191	7 631
1875	138	116	314	52	211	8 942
1876	172	133	354	43	201	8 791
1877	158	118	325	66	199	8 227
1878	143	133	269	66	202	9 272
1879	196	168	251	58	173	9 138
1880	233	197	256	68	200	11 604
1881	333	224	247	107	250	11 738
1882	233	240	188	113	229	11 038
1883	268	202	187	136	251	10 672
1885 [3])	204	212	227	205	173	8 432

[1]) Alléen de beklaagden voor de Rechtbanken van omgang en de Landraden.

[2]) De omschrijving van eenige andere voorname misdrijven verschilt sedert 1883 van de vroeger gebruikelijke termen.

[3]) Over 1884 vindt men bij uitzondering niet het aantal beklaagden, maar het aantal misdrijven opgenomen.

IV. VEROORDEELDE EUROPEANEN SEDERT 1882, AANWEZIG BIJ HET EINDE DES JAARS IN DE BURGERLIJKE GEVANGENISSEN OF STRAFPLAATSEN. [1])
Condamnés Européens présents en prison civile en la fin de l'année.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Op Java en Madoera. Burgers. *Civils.* Veroordeeld tot tuchthuis en kruiwagenstraf. *Travaux forcés.*	Op Java en Madoera. Burgers. *Civils.* Veroordeeld tot gevangenisstraf. *Réclusion.*	Op Java en Madoera. Militairen. *Militaires.* Leger. *Armée.*	Op Java en Madoera. Militairen. *Militaires.* Marine. *Marine.*	Op de Buitenbezittingen. *Autres possess.* Burgers veroordeeld tot gevangenisstraf. *Civils.*	Op de Buitenbezittingen. *Autres possess.* Militairen tot het leger behoorende. *Militaires.*
1882	133 (3)	97	—	1	1	—
1883	97 (3)	80 (1)	—	2	2	—
1884	46	71 (1)	14	2	4	—
1885	37	64	22	3	4 (1)	5
1886	39	69	24	3	1	7
1887	22	57	12	1	1	2
1888	22 (2)	56	19	5	—	4
1889	22 (2)	55	28	4	1	5
1890	26 (2)	32	17	6	1	5

[1]) Het getal der vrouwelijke gevangenen, onder het totaal begrepen, wordt tusschen haakjes vermeld. *Les femmes entre ( ).*

V. VEROORDEELDEN IN DE BURGERLIJKE GEVANGENISSEN OF STRAFPLAATSEN, VOOR ZOOVEEL ZIJ ZICH REEDS OP DE HUN AANGEWEZEN STRAFPLAATS BEVONDEN. [1])

Condamnés présents dans les prisons et lieux de détention civils.

Bron K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Inlanders. *Indigènes.*						Vreemde oosterl. *Orientaux étrang.*				
	Veroordeelden tot dwangarbeid *Travaux forcés*			Veroordeelden tot ballingschap. *Bannis (interdits.)*	Politioneel veroord. *Peines de simple police*		Veroordeelden tot dwangarbeid *Travaux forcés*			Polit. veroord *Peines de simple police*	
	in den ketting. *en chaîne.*	buiten den ketting *hors chaîne* voor langer dan één jaar. *plus d'un an.*	buiten den ketting *hors chaîne* voor niet langer dan één jaar. *un an ou moins.*		tot ten arbeidstelling aan publ. werken. *Travaux publics.*	tot gevangenisstraf. *Réclusion.*	in den ketting. *en chaîne.*	buiten den ketting *hors chaîne* voor langer dan één jaar. *plus d'un an.*	buiten den ketting *hors chaîne* voor niet langer dan één j. *un an ou moins.*	tot ten arbeidstelling aan publieke werken. *Travaux publics.*	tot gevangenisstr. *Réclusion*
Java en Madoera											
Ult°. 1890	389	4 547 (244)	3 819 (189)	12	6 453 (707)	634 (5)	9	128 (8)	101 (1)	308 (19)	17
„ 1889	752	4 392 (304)	3 582 (188)	10	5 778 (658)	611 (4)	26	197 (12)	121 (5)	200 (5)	5 (1)
„ 1888	905	3 895 (354)	2 545 (164)	16	5 435 (646)	333 (4)	34	140 (4)	77 (2)	215 (12)	3
„ 1887	1602	3 895 (345)	2 375 (171)	17	4 829 (512)	584 (7)	39	142 (6)	99 (5)	289 (13)	5
„ 1886	1815	3 921 (350)	2 085 (135)	15	4 055 (472)	663 (2)	49	150 (8)	104 (5)	218 (5)	4
„ 1885	1500	2 911 (338)	1 923 (169)	13	4 730 (488)	657 (5)	34	98 (7)	85 (3)	287 (5)	9
„ 1884	1550	3 022 (359)	2 095 (135)	16 (3)	4 646 (570)	391 (6)	45	101 (7)	142 (3)	225 (10)	16
„ 1883	1199	2 827 (312)	2 072 (167)	16 (5)	5 084 (496)	313 (5)	30	86 (5)	131 (6)	315 (24)	9
„ 1882	1107	3 299 (308)	2 210 (146)	16 (6)	5 264 (510)	103 (8)	27	95 (7)	131 (8)	319 (16)	26
„ 1881	1154	3 362 (349)	2 475 (205)	17 (7)	5 774 (641)	461 (51)	51	87 (9)	141 (7)	230 (15)	10
Sum. Westk	3066	525 (1)	53 (1)	6	213 (3)	—	69	8	3	5	—
Benkoelen	34	256 (2)	96 (2)	—	135 (1)	—	—	1	—	—	—
Lamp. Distr.	3	204	11 (1)	—	129	—	—	6	—	—	—
Palembang	42	317	110 (5)	—	88	—	—	3	2	6	—
Sum. Oostk	248	423	19 (2)	—	313 (14)	—	2	5	10	843	—
Atjeh en Onderh.	319	14	—	—	8 (2)	—	15	—	2	18 (1)	—
Riouw	1	72	—	—	—	—	—	1	5	14	—
Banka	11	232	3 (1)	1	26 (5)	—	—	5	—	49	—
Billiton	46	3	4	—	2	—	4	1	3	2	1
W. Borneo	104	88	2	—	12	—	1	2	18 (1)	24	—
Z.en.O. Borneo	162	12	13 (2)	1	97 (8)	4 (1)	5	1	1	3	—
Menado	69	166	25 (2)	—	25 (2)	2	1	4	—	—	1
Celebes en O.	69	455	31 (2)	—	75 (5)	5	3	10	1	4	—
Amboina	29	63	10 (2)	2 (1)	25 (8)	—	—	2	—	—	—
Ternate en O.	12	15	1	1	13 (5)	—	1	—		—	—
Timor	31	22	1	—	6	—	1	—	—	—	—
Bali en Lombok	8	35 (3)	41 (4)	—	15 (3)	—	—	—	1	1	—
Totaal N.-I. *Total des Colon.*											
Ult°. 1890	4643	7 449 (250)	4 239 (213)	23 (1)	7 665 (763)	645 (6)	114	177 (8)	147 (2)	1277 (20)	19
„ 1889	4880	7 274 (305)	4 077 (203)	18 (1)	7 121 (712)	616 (4)	139	254 (12)	175 (5)	950 (6)	6 (1)
„ 1888	4891	6 523 (355)	3 013 (183)	24 (1)	6 522 (692)	334 (4)	127	201 (6)	111 (2)	879 (13)	3
„ 1887	4969	5 925 (317)	2 814 (185)	22 (1)	5 994 (550)	596 (8)	120	178 (6)	120 (5)	872 (18)	5
„ 1886	4596	5 366 (356)	2 548 (150)	22 (1)	4 949 (503)	668 (3)	122	175 (8)	127 (5)	822 (8)	5
„ 1885	4182	4 530 (346)	2 632 (180)	20 (1)	5 596 (532)	668 (6)	106	131 (7)	109 (3)	731 (7)	9
„ 1884	5201	5 058 (369)	2 748 (162)	30 (4)	5 542 (609)	392 (7)	141	125 (7)	176 (4)	595 (12)	16
„ 1883	5280	4 207 (324)	2 570 (185)	24 (6)	6 033 (533)	316 (6)	157	105 (5)	163 (6)	758 (24)	9
„ 1882	4713	4 265 (320)	2 696 (173)	27 (7)	6 254 (543)	433 (10)	104	103 (7)	181 (8)	749 (16)	27 (1)
„ 1881	4723	4 390 (363)	2 938 (218)	28 (8)	6 580 (672)	540 (53)	97	102 (9)	530 (7)	585 (16)	11 (1)

[1]) De cijfers tusschen () geplaatst duiden het getal vrouwelijke gevangenen aan. Haar getal is in de daarnevens geplaatste getallen begrepen. *Les chiffres entre () indiquent le nombre de femmes, comprises dans le nombre précédent.*

VI. BURGERLIJKE ZAKEN. *Causes civiles.*

Aantal zaken, gedurende het opgegeven jaar te behandelen en aan het einde van het jaar aanhangig gebleven.

Bron: K. V.

Causes introduites pendant chaque année (y compris les pendantes au 1er janv.) et pendantes à la fin de l'année.

Rechtscollegen. *Collèges de Justice.*	Eerste aanleg. *Première instance.* 1881. Te behandelen. *Introduites.*	1881. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*	1882. Te behandelen. *Introduites.*	1882. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*	1883. Te behandelen. *Introduites.*	1883. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*	1884. Te behandelen. *Introduites.*	1884. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*	1885. Te behandelen. *Introduites.*	1885. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*	Hooger beroep. *Appel.* 1881. Te behandelen. *Introduites.*	1881. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*	1882. Te behandelen. *Introduites.*	1882. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*	1883. Te behandelen. *Introduites.*	1883. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*	1884. Te behandelen. *Introduites.*	1884. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*	1885. Te behandelen. *Introduites.*	1885. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*
Java en Madoera.																				
Hooggerechtshof	[illegible]	—	7	5	9	2	4	3	12	7	125	33	115	19	77	34	78	30	79	35
Raden van Justitie	1 469	139	1 575	*	1 547	227	1 542	136	1 559	87	[1] 89	—	[1] 68	—	[1] 66	—	[1] 90	—	[1] 22	—
Landraden	5 906	1 483	5 360	1 269	4 716	1 070	4 987	1 093	6 012	*	27	4	38	15	29	5	53	17	26	4
Resid. raden van Solo en Djokja	54	2	34	—	12	1	17	3	26	5										
Residentiegerechten	147	36	169	35	151	31	280	85	271	61										
Regentschapsgerechten [1]	2 460	*	2 670	*	2 729	*	3 569	*	2 803	*	42	*	6	*	24	*	30	*	27	*
Districtsgerechten	2 875	126	2 983	217	3 723	226	4 251	526	4 591	325										
Totaal	12 914		12 798		12 887		14 650		15 274		283		227		196		251		254	
Buitenbezittingen.																				
Raden van Justitie	223	24	144	*	92	5	95	21	111	18	25	—	[1] 17	—	[1] 19	—	[1] 37	—	35	—
Rechtbanken met Eur. voorzitters in naam des Konings	2 338	696	2 220	674	2 351	672	2 365	576	2 735	*	20	6	46	8	42	12	19	3	21	3
Rechtspresidenten *niet* in naam des Konings	395	1	512	10	845	—	897	9	1 206	—										
Residentiegerechten	2 892	19	1 297	26	1 275	26	278	32	416	50	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Magistraatsgerechten							1 443	10	2 420	31										
Regentschapsgerechten [illegible]	*	—	—	—	35	—	18	—	48	—										
Districtsgerechten Sum. West-kust, Banka en Menado	181	4	256	4	297	25	266	37	188	11										
Totaal	6 029		4 429		4 895		5 362		7 124		45		63		61		56		56	
Totaal generaal	18 943		17 227		17 782		20 012		22 398		328		290		257		307		310	
Pradoto's in Soerakarta	3 696	1 436	3 620	1 493	3 359	1 737	3 566	1 623	3 519	1 101										
Hooggerechtshof	Cassatie. *Cassation.*										61	15	81	10	71	19	101	25	110	31

[1]) Deze cijfers hebben betrekking niet op de te behandelen, maar op de afgedane zaken.

Digitized by Google

C. LEGER. *Armée.*

I. OVERZICHT VAN DE AANWEZIGE STERKTE. *Effectif de l'armée.*

Bron: K. V.

Ult°. Dec.	Officieren en adj. onderofficier. dienstd. als officier. *Officiers.*		Onderofficieren en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*					Paarden. *Chevaux.*
	Europ. *Européens.*	Inland. *Indig.*	Europeanen. *Européens.*	Afrikanen. *Africains.*	Amboineezen. *Amboinais.*	Overige inlanders. *Autres indigènes.*	Totaal. *Total.*	
1882	1 352	—	13 578	111	1 411	13 930	29 030	1 199
1883	1 362	—	13 093	100	1 518	14 565	29 276	1 247
1884	1 391	—	13 492	96	1 666	14 982	30 236	1 237
1885	1 371	—	13 680	90	1 661	13 618	29 049	1 204
1886	1 409	—	13 837	86	1 599	14 257	29 779	1 235
1887	1 402	—	14 607	88	1 876	15 719	32 290	1 159
1888	1 406	—	14 984	77	1 976	16 132	33 169	1 267
1889	1 347	—	14 159	67	1 976	16 585	32 787	1 296
1890	1 384	—	13 663	57	2 090	16 537	32 547	1 243
1891	1 385	—	13 593	57	2 336	17 417	33 403	1 232

II. DE AANWEZIGE STERKTE. OP ULT°. DECEMBER 1891, GESPLITST NAAR WAPENS EN DIENSTEN. *Effectif de l'armée divisée selon la désignation des corps, à la fin de l'année* 1891.

1. Officieren. *Officiers.*

Bron: K. V.

	Staven en diensten. *État-major et services.*	Wapens. *Corps.*				Totaal. *Total.*
		Infanterie. *Infanterie.*	Cavalerie. *Cavalerie.*	Artillerie. *Artillerie.*	Mineurs en sappeurs. *Génie.*	
Luitenant-Generaals	1	—	—	—	—	1
Generaal-Majoors	2	1	—	—	1	4
Kolonels	5	2	—	1	1	9
Luitenant-Kolonels	17	14	1	3	1	36
Majoors	22	25	1	9	5	62
Kapiteins	121	153	8	32	18	332
1e Luitenants	224	299	13	51	24	611
2e "	30	222	9	30	21	312
Adj.-Onderofficieren dd. Officieren	—	—	1	17	—	18
Totaal. *Total*	422	716	33	143	71	1385

2. Onderofficieren en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*

Bron: K. V.

Omschrijving. *Désignation.*	Tegenwoord. formatie. *Formation actuelle.*	Aanwezige sterkte. *Effectif.*
Topographische dienst. *Service topographique*	88	79
Infanterie. *Infanterie*	26 482	26 721
Cavalerie. *Cavalerie*	874	853
Artillerie: Staf. *État-major*	12	15
Artillerie: Artillerietroepen. *Troupes*	2 676	2 707
Artillerie: Dienst der magaz. en werkplaatsen. *Magasins et ateliers de l'artillerie*	449	388
Genie: Staf. *État-major*	51	45
Genie: Genietroepen en werklieden. *Troupes*	599	584
Genie: Dienst der magazijnen. *Magasins*	18	17
Militaire administratie. *Intendance*	90	90
Hospitaaldienst. *Service de santé*	1 624	1 079
Korps militaire schrijvers. *Ecrivains militaires*	589	324
Korps stafmuzikanten. *Corps de musique*	41	40
Militaire school. *École militaire*	153	96
Kader van het korps pupillen. *Corps des pupilles*	110	109
Kader bij de militaire huisarrest- en provoosthuizen. *Prisons militaires*	38	38
Korps marechaussé te voet. *Corps maréchaussé*	242	218
Totaal. *Total*	34 136	33 403

Bron: K. V.

III. SPECIFICATIE DER VERLIESCIJFERS VAN ONDEROFFICIEREN EN MINDEREN GEDURENDE 1882—1891.
Chiffres des pertes de sous-officiers et de soldats pendant les années 1882—1891.

Jaren. *Années.*	Overleden waaronder ook de gesneuvelden. *Morts au feu et autrement.*		Gepasporteerd. *Licenciés avec passe-port.*		Gegageerd. *Licenciés avec gages.*		Uit de sterkte afgevoerd om andere redenen. *Déduits de l'eff. p. autr. causes.*		Totaal verlies. *Total de la perte.*	
	Europeanen en Afrikanen. *Européens et Africains.*	Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*	Europeanen en Afrikanen. *Européens et Africains.*	Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*	Europeanen en Afrikanen. *Européens et Africains.*	Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*	Europeanen en Afrikanen. *Européens et Africains.*	Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*	Europeanen en Afrikanen. *Européens et Africains.*	Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*
1882	538	466	743	1 276	869	497	412	425	2 562	2 664
1883	596	625	794	780	555	497	225	531	2 170	2 433
1884	378	562	651	1 137	548	543	212	410	1 789	2 652
1885	449	954	579	1 305	730	910	205	465	1 963	3 634
1886	439	665	534	645	735	559	195	664	1 903	2 533
1887	240	432	550	803	542	460	157	571	1 489	2 266
1888	376	615	561	961	751	545	161	434	1 849	2 555
1889	389	514	661	922	991	459	253	294	2 294	2 189
1890	322	519	694	1 057	976	494	222	327	2 214	2 397
1891	331	492	552	797	807	439	203	373	1 893	2 101

IV. OVERZICHT VAN DE ZIEKEN EN OVERLEDENEN BIJ HET LEGER IN DE JAREN 1882—1891. *Aperçu des malades et des décédés pendant les années* 1882—1891.
Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Behandeld. *Cas de maladie.*	Overleden. *Décédés.* Aantal. *Nombre.*	% der behandelden. *% des cas de maladie.*	% der gemid. legerst. *% de l'effectif.*	Behandeld. *Cas de maladie.*	Overleden. *Décédés.* Aantal. *Nombre.*	% der behandelden. *% des cas de maladie.*	% der gemid. legerst. *% de l'effectif.*	Behandeld. *Cas de maladie.*	Overleden. *Décédés.* Aantal. *Nombre.*	% der behandelden. *% des cas de maladie.*	% der gemid. legerst. *% de l'effectif.*
	Java en Madoera.				Atjeh en onderhoorigheden. *Atjeh et dépendances.*				Overige Buitenbezittingen. *Autres poss.*			
1882	38 038	528	1,39	3,34	20 519	220	1,07	3,78	19 894	188	0,94	2,22
1883	34 194	670	1,96	4,85	17 754	299	1,68	4,99	20 980	217	1,03	2,38
1884	34 508	371	1,07	2,48	12 766	357	2,79	5,67	23 595	168	0,71	1,75
1885	34 507	359	1,04	2,37	12 264	816	6,65	19,47	22 767	199	0,87	1,99
1886	37 859	292	0,77	2,01	12 582	618	4,91	18,86	24 464	169	0,69	1,64
1887	40 813	275	0,67	1,69	12 035	293	2,43	6,79	26 001	155	0,59	1,44
1888	33 300	428	1,29	2,37	9 931	299	3,01	5,83	17 722	195	1,10	1,82
1889	38 320	390	1,17	2,24	9 036	283	3,02	5,46	16 513	141	0,85	1,27
1890	32 591	359	1,10	2,29	9 043	224	2,47	4,33	16 303	167	1,02	1,53
1891	29 399	314	1,07	1,89	8 863	255	2,88	4,77	14 573	186	1,28	1,68

V. OVERZICHT VAN HET AANTAL LIJDERS NAAR DE VOORNAAMSTE ZIEKTEVORMEN OVER DE JAREN 1886—1891 EN VERHOUDING TOT HET TOTAAL AANTAL BEHANDELDEN.

Bron: K. V. *Nombre des malades par maladies.*

Jaren. *Années.*	Ziektevormen. *Maladies.*						
	Malaria-ziekten. *Fièvres.*	Cholera.	Berri-berri.	Syphilis.	Venerische ziekten. *Malad. vénér.*	Overige ziekten. *Autres.*	Totaal. *Total.*
	Behandelden. *Traités.*						
	%	%	%	%	%	%	
1886	20 535 of 27,41	102 of 0,14	8 926 of 11,92	1 065 of 1,42	8 816 of 11,77	35 461 of 47,34	74 905
1887	22 200 „ 28,16	12 „ 0,02	6 529 „ 8,29	1 215 „ 1,54	10 413 „ 13,20	38 480 „ 48,80	78 849
1888	11 903 „ 19,53	295 „ 0,48	7 194 „ 11,8	1 115 „ 1,83	9 876 „ 16,21	30 570 „ 50,15	60 953
1889	12 605 „ 21,30	205 „ 0,35	4 867 „ 8,22	1 000 „ 1,69	10 717 „ 18,10	29 799 „ 50,34	59 193
1890	12 433 „ 21,46	215 „ 0,37	5 614 „ 9,69	975 „ 1,68	10 315 „ 17,81	28 385 „ 48,99	57 937
1891	9 650 „ 18,27	290 „ 0,55	4 768 „ 9,02	839 „ 1,59	10 078 „ 19,07	27 210 „ 51,50	52 835
	Afgekeurden. *Invalides.*						
1886	62 of 3,94	— —	770 of 48,89	26 of 1,65	22 of 1,39	695 of 44,13	1 575
1887	89 „ 5,67	— —	527 „ 33,56	31 „ 1,98	39 „ 2,48	884 „ 56,31	1 570
1888	127 „ 6,39	— —	707 „ 35,54	26 „ 1,31	51 „ 2,56	1 078 „ 54,20	1 989
1889	110 „ 4,79	— —	510 „ 23,01	22 „ 0,99	42 „ 1,90	1 532 „ 69,13	2 216
1890	116 „ 5,51	— —	638 „ 30,29	26 „ 1,24	38 „ 1,80	1 288 „ 61,16	2 106
1891	148 „ 8,07	— —	432 „ 23,57	18 „ 0,98	48 „ 2,62	1 187 „ 64,76	1 833
	Overledenen. *Décédés.*						
1886	118 of 10,94	66 of 6,12	520 of 48,19	4 of 0,38	13 of 1,19	358 of 33,18	1 079
1887	106 „ 14,66	5 „ 0,69	261 „ 36,10	4 „ 0,55	21 „ 2,91	326 „ 45,09	723
1888	123 „ 13,34	169 „ 18,33	334 „ 36,22	7 „ 0,76	19 „ 2,06	270 „ 29,29	922
1889	136 „ 16,71	149 „ 18,30	241 „ 29,61	1 „ 0,12	34 „ 4,18	253 „ 31,08	814
1890	121 „ 16,13	148 „ 19,73	204 „ 27,20	2 „ 0,27	24 „ 3,20	251 „ 33,47	750
1891	110 „ 14,57	185 „ 24,50	206 „ 27,29	4 „ 0,53	20 „ 2,65	230 „ 30,46	755

VI. VERDEELING DER ZIEKEN NAAR DEN LANDAARD MET AANTOONING VAN HET PERCENTAGE VAN ZIEKEN ONDER ELKEN LANDAARD OP 100 MILITAIREN [1]) (GEMIDDELDE LEGERSTERKTE.)

Bron: K. V. *Nombre des malades par nationalités.*

Jaren. *Années.*	Landaard. *Nationalité.*					
	Europeanen. *Européens.*		Afrikanen. *Africains.*		*Indigènes.* Inlanders.	
	Aantal. *Nombre.*	Op 100 eur. militairen. *Sur 100 soldats Eur.*	Aantal. *Nombre.*	Op 100 afr militairen. *Sur 100 soldats Afr.*	Aantal. *Nombre.*	Op 100 inl militairen. *Sur 100 sold. ind.*
	Ziektegevallen behandeld. *Cas de maladie traités.*					
1886	40 253	282	101	103	34 551	252
1887	39 848	257	158	172	38 843	249
1888	31 742	191	138	127	29 073	169
1889	31 437	195	115	98	27 641	159
1890	29 079	199	124	203	28 734	169
1891	25 828	178	637	269	26 370	144
	Afgekeurden. *Invalides.*					
1886	618	4,33	4	4,08	953	6,96
1887	523	3,36	3	3,26	1 044	6,66
1888	646	3,89	7	6,42	1 336	7,78
1889	954	5,91	8	6,84	1 254	7,21
1890	796	5,44	4	6,56	1 306	7,67
1891	688	4,74	3	1,27	1 142	6,25
	Overledenen. *Décédés.*					
1886	440	3,08	—	—	639	4,66
1887	242	1,56	1	1,09	480	2,99
1888	335	2,02	1	0,92	586	3,41
1889	337	2,09	1	0,85	476	2,74
1890	276	1,88	1	1,64	473	2,78
1891	290	2,00	10	4,13	455	2,49

[1]) Voor zoover ze onder toezicht stonden van officieren van gezondheid.

VII. OVERZICHT VAN DE IN DE JAREN 1860 TOT EN MET 1891 VAN NEDERL. NAAR NED. INDIË UITGEZONDEN SUPPLETIETROEPEN.

Reeves expédiées des Pays-Bas aux Indes pendant les années 1860—1891.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Aantal Nederlanders *Néerlandais*			Aantal vreemdelingen.[1] *Étrangers.*	Algemeen totaal. *Total général.*
	overgegaan van het Nederl. leger. *de l'armée Néerl.*	nieuw aangeworven. *nouv. engagés.*	Totaal. *Total.*		
1860	635	224	859	621	1 480
1861	1 081	380	1 461	336	1 797
1862	627	271	898	129	1 027
1863	287	282	569	32	601
1864	1 150	350	1 500	—	1 500
1865	1 188	359	1 547	—	1 547
1866	1 036	519	1 555	—	1 555
1867	955	405	1 360	367	1 727
1868	1 047	526	1 573	435	2 008
1869	815	490	1 305	702	2 007
1870	402	254	656	344	1 000
1871	525	452	977	23	1 000
1872	480	405	885	29	914
1873	1 622	1 446	3 068	913	3 981
1874	499	660	1 159	660	1 819
1875	513	725	1 238	3 150	4 388
1876	399	595	994	2 849	3 843
1877	414	470	884	2 165	3 049
1878	248	416	664	1 253	1 917
1879	209	655	864	890	1 754
1880	242	617	859	620	1 479
1881	165	761	926	577	1 503
1882	239	997	1 236	484	1 720
1883	286	935	1 221	526	1 747
1884	304	804	1 108	536	1 644
1885	438	972	1 410	320	1 730
1886	643	858	1 501	459	1 960
1887	671	764	1 435	404	1 839
1888	604	593	1 197	659	1 856
1889	451	464	915	401	1 316
1890	621	594	1 215	337	1 552
1891	686	768	1 454	418	1 872

[1] Van af 1877 de aangenomen vreemdelingen.

Bron: K. V. VIII. AANVULLING IN INDIË VAN HET GETAL ONDEROFFICIEREN EN MANSCHAPPEN. *Recrutement aux Indes.*

	1881	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891
Europeanen	131	141	135	170	145	203	225	196	169	171	208
Afrikanen	3	8	7	5	3	3	6	9	1	3	9
Amboineezen, Menadoneezen en Alfoeren	147	136	205	292	177	162	398	237	161	442	206
Javanen, Soendaneezen en Maleiers	2 267	1 589	2 762	2 684	1 886	2 685	3 388	2 636	2 192	1 934	2 587
Madoereezen	9	5	43	98	59	56	43	94	129	147	120
Boegineezen	47	19	34	54	56	72	66	26	81	50	38
Totaal	2 604	1 898	3 186	3 294	2 326	3 181	4 126	3 198	2 733	2 747	3 168

Bron: K. V. IX. REËNGAGEMENTEN VAN 1—6 JAREN IN INDIË. *Réengagements de un à six ans aux Indes.*

Jaren. *Années.*	Europeanen. *Européens.*					Afrikanen. *Africains.*					Amboineezen en andere inlanders. *Ambonais et autres indigènes.*					Alle landaarden te zamen. *Tout.*				
	voor 1 jaar. 1 *an.*	voor 2 jaren. 2 *ans.*	voor 4 jaren. 4 *ans*	voor 6 jaren. 6 *ans.*	Totaal. *Total.*	voor 1 jaar. 1 *an.*	voor 2 jaren. 2 *ans.*	voor 4 jaren. 4 *ans.*	voor 6 jaren. 6 *ans.*	Totaal. *Total.*	voor 1 jaar. 1 *an.*	voor 2 jaren. 2 *ans.*	voor 4 jaren. 4 *ans*	voor 6 jaren. 6 *ans*	Totaal. *Total.*	voor 1 jaar. 1 *an.*	voor 2 jaren. 2 *ans.*	voor 4 jaren 4 *ans.*	voor 6 jaren. 6 *ans.*	Totaal generaal. *Total général*
1881	51	512	86	1 062	1 711	—	7	1	1	9	115	531	145	1 933	2 724	166	1 050	232	2 996	4 444
1882	60	515	70	1 021	1 666	1	22	—	11	34	86	524	151	2 009	2 770	147	1 061	221	3 041	4 470
1883	35	603	64	862	1 564	3	3	2	4	12	119	474	115	1 348	2 056	157	1 080	181	2 214	3 632
1884	40	629	36	632	1 337	1	15	2	6	24	136	335	80	574	1 125	177	979	118	1 212	2 486
1885	64	602	60	546	1 272	—	3	—	4	7	79	382	81	578	1 120	143	987	141	1 128	2 399
1886	71	625	51	542	1 289	2	10	3	3	18	71	337	76	519	1 003	144	972	130	1 064	2 310
1887	97	790	55	557	1 479	4	2	—	2	8	94	799	82	1 072	2 047	195	1 591	117	1 631	3 534
1888	68	622	47	605	1 642	2	9	—	3	14	96	783	95	972	1 946	166	1 714	142	1 580	3 602
1889	106	766	100	596	1 568	2	4	1	4	11	138	999	170	1 067	2 374	246	1 769	271	1 667	3 953
1890	104	777	163	468	1 512	3	1	1	8	13	128	1041	171	985	2 325	235	1 819	335	1 461	3 850
1891	122	856	166	465	1 609		4	—	4	8	144	1071	155	565	1 935	266	1 931	321	1 034	3 552

Digitized by Google

D. ZEEMACHT. *Marine.*

I. FORMATIE EN STERKTE VAN DE OORLOGSMARINE.

Bron: K. V. *Formation et effectif de la marine.*

Jaren. ult°. Dec. *Années.*	Indisch eskader. *Escadre coloniale.* Aantal schepen. *Nombre de navires.*	Bemanning. *Equipages.* Europeanen. *Européens.*	Bemanning. *Equipages.* Inlanders. *Indigènes.*	Auxiliair eskader. *Escadre auxiliaire.* Aantal schepen. *Nombre de navires.*	Bemanning. *Equipages.* Europeanen. *Européens.*	Bemanning. *Equipages.* Inlanders. *Indigènes.*	Totaal aantal schepen. *Total des navires.*	Totale bemanning. [1]) *Total des équipages.*
				Formatie. *Formation.*				
1882		1 596	730		1 001	236		3 563
1883		1 665	822		989	236		3 734
1884		1 681	828		946	220		3 695
1885		1 660	636		1 021	256		3 591
1886		1 511	647		1 021	256		3 452
1887		1 553	687		1 021	260		3 539
1888		1 555	689		1 021	260		3 514
1889		1 595	696		1 021	260		3 586
1890		1 495	653		1 021	256		3 439
1891		1 643	700		1 022	256		3 635
				Sterkte. *Effectif.*				
1882	21	1 596	953	4	734	221	25	3 504
1883	24	1 647	859	4	860	255	28	3 642
1884	24	1 744	839	4	998	182	28	3 783
1885	22	1 879	736	4	833	172	26	3 637
1886	21	1 747	722	4	893	154	25	3 532
1887	22	1 618	758	4	960	244	26	3 597
1888	22	1 527	732	4	911	238	26	3 423
1889	23	1 539	705	4	841	208	27	3 307
1890	24	1 694	942	4	790	198	28	3 638
1891	25	1 825	956	4	849	243	29	3 887

[1]) Onder deze totalen zijn, behalve het afzonderlijk opgegeven „Personeel aan wal", ook nog begrepen die tijdelijk aan wal gedetacheerd of met speciale commissiën zijn belast, die verantwoord zijn onder de bemanningssterkte.

II. OVERZICHT VAN DE STERKTE DER GOUVERNEMENTS-MARINE OP 1 JANUARI 1892.

Bron: K. V. *Effectif de la marine coloniale au 1 Janvier 1892.*

Soort en aantal van vaartuigen. *Nombre et espèce des bâtiments.*	Vuurmonden. *Bouches à feu.*	Bemanning. *Equipages.* Bepaalde sterkte. *Formation.* Europeanen. *Européens.*	Bemanning. *Equipages.* Bepaalde sterkte. *Formation.* Inlanders. *Indigènes.*	Bemanning. *Equipages.* Aanwezige sterkte. *Effectif actuel.* Europeanen. *Européens.*	Bemanning. *Equipages.* Aanwezige sterkte. *Effectif actuel.* Inlanders. *Indigènes.*
Zeestoomers, *Bâtiments de mer:* (*vap.*)					
12 schroefstoomschepen (*hél*).	72	96	444	87	417
1 raderstoomschepen (*roues*).	6	8	37	7	28
Rivierstoomers, *Bâtiments de rivière:* (*vap.*)					
5 raderstoomschepen (*roues*).	21	22	122	22	120
Vaartuigen voor speciale diensten, *Bâtiments destinés à des services spéciaux.*					
1 raderstoomschip (*vap. à r.*).	—	2	11	2	11
Kleine zeilvaartuigen, *Petits voiliers:*					
10 adviesbooten (*avisos*)	2 per boot.	—	121 [1])	—	117
Vast korps schepelingen .... *Equipage.*		128	603	118	565

[1]) Berekend voor eene complete sterkte van 11 vaartuigen.

VIII. Begrooting. *Budget.*

I. ONTVANGSTEN EN UITGAVEN DER INDISCHE ADMINISTRATIE, ZOO IN INDIË ALS IN NEDERLAND (IN MILLIOENEN GULDENS).

Recettes et dépenses de l'administration coloniale, tant aux Indes qu'en Europe (Millions de florins).

Bron: S. C.

Dienstjaren. *Exercices.*	Ontvangsten. *Recettes.* Middelen in Indië. *Recettes aux Indes.*	Middelen in Nederland. *Recettes en Europe.*	Uitkeering uit de saldo's van vroegere diensten. *Soldes de serv. antérieurs.*	Totaal. *Total.*	Uitgaven. *Dépenses.* Uitgaven in Indië. *Dépenses aux Indes.*	Uitgaven in Nederland. [1] *Dépenses en Europe.* [1]	Totaal. *Total.*	Percentsgewijze toeneming der: *Augmentation, en %:* ontvangsten. *des recettes.* Middelen in Indië. *Recettes aux Indes.*	Middelen in Nederland. *Recettes en Europe.*	uitgaven. *des dépenses.* Uitgaven in Indië. *Dépenses aux Indes.*	Uitgaven in Nederland. *Dépenses en Europe.*
Gem[d].											
1867/71	63,5	58,8	—	122,4	82,2	18,8	101,1	*	*	*	*
1872/76	82,9	57,0	9,7	149,6	106,2	25,0	131,2	30,42	—3,13	29,20	32,44
1877	91,5	63,4	7,8	162,6	127,6	29,2	156,8	6,76	18,08	—1,47	11,78
1878	89,2	55,2	5	149,5	123,8	24,9	148,7	—2,95	—12,85	—3,06	—14,57
1879	94,9	49,6	—	144,5	131,7	24,3	156,0	6,07	—10,09	6,64	—2,43
1880	94,8	52	—	146,8	122,1	24,8	146,9	0,63	4,75	—7,29	2,09
1881	92,6	45,2	—	137,8	127,7	23,6	151,2	—2,74	—13,15	3,93	—5,01
1882	92,8	37,5	—	130,3	124,7	24,9	149,6	0,21	—16,08	—2,35	32,88
1883	98,4	43,2	—	141,6	125,4	24,6	150,0	6,03	15,06	0,56	—1,37
1884	101,6	40,7	—	142,3	119,3	24,2	143,6	3,25	—5,38	—4,88	—1,29
1885	100,4	33,6	—	134,0	107,1	23,8	130,9	—1,18	—17,47	—10,22	—1,62
1886	96,9	34,4	—	131,3	106,3	22,6	128,9	—3,49	2,38	—0,75	—5,42
1887	99,5	43,9	—	143,4	96,6	21,3	117,9	2,68	27,03	—9,13	—5,75
1888	95,8	25,9	2	121,7	105,9	22,4	128,3	—3,71	—45,56	9,63	—5,16
1889	95,2	35,7	2	132,3	105,5	23,7	129,1	—0,73	49,37	—0,43	5,80
1890	97,2	38,4	2	137,9	102,1	26,1	128,3	2,11	7,56	—3,17	10,49
1891	98,4	16,9	1	116,4	106,5	25,1	131,5	1,29	—55,86	4,25	—4,10

[1]) **Ongerekend de bijdragen aan 's Rijks middelen.**
[1]) ***Non compris les contributions au trésor de la métropole.***

II. VERZAMELING VAN DE UITKOMSTEN DER DIENSTEN 1867—91 (IN DUIZENDTALLEN GULDENS).

Récapitulation des services 1867—91 (Milliers de florins).

Bron: S. C.

Jaren. *Années.*	Ontv. *Recettes.*	Uitg. *Dépenses.*	Bijdragen aan 's Rijks middelen. *Contrib. au trésor de la métropole*	Totaal der uitgaven. *Total dépenses.*	Saldo. Voordeelig. *Bon solde.*	Nadeelig. *Déficit.*	Percentsgewijze toeneming der: *Augmentation en %:* ontvang. *des rec.*	uitgaaf. *des dép.*
Gem[d].								
1867/71	122 361	101 063	11 207	112 270	10 091	—	*	*
1872/76	149 585	131 185	12 945	144 130	7 027	1 572	22,25	20,84
1877	162 649	156 781	2 300	159 081	3 568	—	7,96	0,35
1878	149 473	148 729	—	148 729	744	—	—8,10	—6,51
1879	144 516	156 043	—	156 043	—	11 527	—3,29	4,95
1880	146 838	146 936	—	146 936	—	98	1,61	—5,84
1881	137 802	151 233	—	151 233	—	13 430	—6,15	2,92
1882	130 315	149 583	—	149 583	—	19 268	—5,43	—1,09
1883	141 627	149 964	—	149 964	—	8 337	8,68	0,25
1884	142 266	143 574	—	143 574	—	1 307	0,45	—4,26
1885	133 981	130 873	—	130 873	3 108	—	—5,82	—8,85
1886	131 259	128 885	—	128 885	2 374	—	—2,02	—1,52
1887	143 351	117 896	—	117 896	25 455	—	9,21	—8,53
1888	121 690	128 349	—	128 349	—	6 659	—15,11	8,80
1889	132 332	129 133	—	129 133	3 199	—	8,74	0,61
1890	137 030	128 272	—	128 272	8 758	—	3,55	—0,67
1891	116 083	131 542	—	131 542	—	15 459	15,29	2,55
					132 797[1])	83 945 [1])		

[1]) **Totaal van 1867—1891.**

Bron: B. N. 1.

III. STAAT VAN DE WERKELIJK GEDANE UITGAVEN VAN
Aperçu des dépenses du gouvernemen

Hoofdstukken en afdeelingen der begrooting. *Chapitres et sous-divisions de budget.*	1871 Totaal. *Total.*	1871 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	1876 Totaal. *Total.*	1876 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	1881 Totaal. *Total.*	1881 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
I. Regeering en hooge colleges. *Gouvernem., collèges.*						
1 Regeering. *Gouvernement*	775	103	631	29	841	118
2 Algemeene Rekenkamer. *Cour des Comptes*	399	—	417	—	410	—
II. Departement van Justitie. *Justice.*						
3 Kosten van het Departement. *Département*	41	—	110	—	116	—
4 Rechtswezen. *Justice*	1 579	—	2 087	8	2 262	—
5 Gevangenen en veroordeelden. *Prisons*	1 913	6	2 140	9	2 647	—
6 Verschillende uitgaven. *Divers*	253	—	355	—	381	3
III. Departement van Financiën. *Admin. des finances.*						
7 Kosten van het Departement. [1]) *Département*	244	—	287	—	438	—
8 Algemeene kassen [2]). *Caisses générales*	454	77	328	7	661	—
9 Inning der belastingen. *Recouvr. des impôts*	6 835	1 613	4 806	1 698	4 587	1 465
10 Verlofs- en non-activiteits-tractem., wachtg., onderstanden, pensioenen, enz. *Traitements, pensions etc.*	4 138	2 463	5 001	3 019	7 040	4 086
11 Verschillende uitgaven. *Divers*	280	170	974	265	902	267
IV. Departement van Binnenlandsch Bestuur. *Administration civile intérieure.*						
12 Kosten van het Departement. *Département*	184	—	194	—	193	—
13 Europeesch gewestelijk bestuur. *Adm. européenne*	4 113	3	4 683	—	4 978	—
14 Inlandsch bestuur. *Id. indigène*	3 713	—	4 231	—	4 273	—
15 Vorsten, grooten, gezanten, staatsgevangenen en dergelijken. *Princes et personnages indigènes*	2 072	1	2 033	2	2 296	—
16 Openbare orde en veiligheid. *Sûreté publique*	530	—	497	—	627	—
17 Landbouw en veeteelt. *Agriculture*	317	—	258	—	457	—
18 Landelijke inkomsten en andere grondlasten. *Imp. foncier*	1 346	—	1 600	—	1 728	—
19 Topographisch-statist. opname. *Topographie statist.*	398	9	504	24	516	23
20 Koffie. *Café*	15 010	4 724	27 735	4 882	23 896	5 146
21 Suiker. *Sucre*	15 116	2 822	6 336	—	5 530	—
22 Specerijen. *Epices*	89	89	—	—	—	—
23 Kina. *Quinquina*	46	—	59	12	96	15
24 Vogelnesten. *Nids d'oiseaux*	24	—	6	—	4	—
25 Boschwezen. *Forêts*	330	—	653	5	609	3
26 Beheer van 's lands civiele pakhuizen. *Magasins*	335	—	303	—	280	—
27 Pakketvaart. *Serv. de paquebots*	334	—	424	—	393	—
28 Transportkosten naar en uit Indië, reis- en verkosten in Indië. *Indemn. de voyage*	868	252	1 024	283	1 229	344
29 Verschillende uitgaven. *Divers*	498	251	303	72	250	74
V. Departement van onderwijs, eeredienst en nijverheid. *Enseignement, cultes, industrie.*						
30 Kosten van het Departement. *Département*	112	—	117	—	119	—
31 Onderwijs voor Europeanen. *Enseign. p. Européens*	640	13	1 015	13	1 455	3
32 „ „ Inlanders. *Id. p. indigènes*	231	—	624	3	1 078	4

[1]) Hieronder van af 1888 begrepen de collecteloonen en andere met den aanslag en de invordering in ver-
[2]) „ „ „ 1882 „ „ rentebetaling en schuldaflossing van Indië aan Nederland, bedragende
[3]) In de begrooting voor 1892 en 1893 wordt in de 5jarige overzichten de suiker niet opgenomen zoodat het cijfer voor

NEDERLANDSCH-INDIË IN DUIZENDTALLEN GULDENS.
des Indes Néerl. en milliers de florins.

1886		1887		1888		1889		1890		1891 (voorl. cijfer.)	
Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
761	45	753	42	786	118	677	32	676	30	703	25
409	—	407	—	404	—	408	—	410	—	408	—
117	—	116	—	116	—	115	—	114	—	114	—
2 386	—	2 417	4	2 393	5	2 404	6	2 511	7	2 513	6
2 375	63	2 202	47	2 430	44	2 560	68	2 464	92	2 443	65
407	3	409	3	381	3	384	3	390	3	462	3
414	—	409	—	829	—	822	—	803	—	818	—
2 803	2 330	2 227	1 773	2 265	1 854	2 360	1 903	2 346	1 899	2 372	1 938
2 842	406	3 398	468	3 033	766	3 121	543	3 120	737	3 117	698
8 129	4 827	8 374	5 000	8 614	5 203	9 000	5 504	9 410	5 844	9 657	5 969
726	161	795	162	784	187	950	204	885	209	900	210
193	—	194	—	193	—	193	—	192	—	193	—
5 041	—	5 058	—	5 118	7	5 111	10	5 226	13	5 249	11
6 416	—	6 390	—	7 284	—	7 580	—	7 532	—	7 005	—
2 783	—	2 803	—	2 787	—	2 802	—	2 775	—	2 816	—
1 031	3	1 108	38	1 183	5	1 190	22	1 151	5	1 276	21
255	—	260	—	258	—	261	—	288	—	355	—
1 925	—	1 903	—	1 711	—	1 603	—	1 543	—	1 559	—
602	17	609	20	621	19	611	20	624	20	614	17
18 208	3 320	9 173	3 116	12 832	1 689	13 957	2 659	5 924	2 664	8 516	813
2 918	—	2 348	—	1 772	—	[3]) 1 244	—	[3]) —	—	— [3])	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
165	41	171	40	194	59	164	47	165	45	144	34
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
576	2	745	1	705	2	568	2	569	11	593	6
296	—	274	—	293	—	293	—	287	—	286	—
377	—	384	—	371	—	372	—	372	—	698	—
774	160	849	223	922	216	986	235	1 057	229	1 052	290
208	2	106	2	121	6	185	6	140	—	168	3
127	—	127	—	126	—	123	—	125	—	125	—
1 805	2	1 825	1	1 862	1	1 933	2	1 989	12	2 009	1
982	—	1 006	—	1 014	—	1 038	—	1 063	—	1 094	—

band staande uitgaven welke tot dusver onder de kosten van inningen der belastingen voorkomen achtereenvolgens (duizendt. fl.) 753, 1400, 2088, 2333, 2330, 1773, 1854, 1854, 1854, 1854. 1889 nog uit de begrooting voor 1891 is geput.

Bron: B. N. I.

STAAT VAN DE WERKELIJK GEDANE UITGAVEN VA
Aperçu des dépenses du gouvernemen

Hoofdstukken en afdeelingen der begrooting. *Chapitres et sous-divisions du budget.*	1871 Totaal. *Total.*	1871 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	1876 Totaal. *Total.*	1876 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	1881 Totaal. *Total.*	1881 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
33 Kunsten en wetenschappen. *Beaux-arts, sciences.*	125	7	122	5	121	8
34 Eeredienst. *Cultes*	411	1	461	1	113	1
35 Geneeskundige dienst. *Serv. médical*	499	30	891	96	2 587	472
36 Veeartsenijdienst. [1]). *Id. vétérinaire*	20	—	17	—	4 524	—
37 Mijnwezen. *Mines*	203	3	317	14	385	72
38 Tin. *Etain*	2 474	424	2 703	296	2 393	144
39 Steenkolen. *Houille*	137	—	120	—	—	—
40 Zout. *Sel*	178	—	2 302	—	3 237	—
41 Verschillende uitgaven. *Divers*	292	66	434	148	409	121
VI. Departement der Burgerlijke openbare werken. *Travaux publics.*						
42 Kosten van het Departement. *Département*	106	—	118	—	118	—
43 Personeel van den waterstaat en der burgerlijke openbare werken. *Pers. des travaux publics*	630	—	1 120	—	1 179	—
44 Openbare werken. *Travaux publics*	191	191	510	510	407	407
45 Onderh. en herst. van gebouwen. *Entret. de bâtisses.*	855	—	1 314	—	1 252	—
46 Onderh. en herst. van bevloeiingsw., bruggen, wegen en and. waterstaatswerken. *Id. de ponts et chauss.*	1 145	—	1 647	—	1 970	—
47 Vern. van- en nieuwe w. aan geb. *Renouv. de bâtisses.*	1 107	—	1 695	—	1 370	—
48 Vernieuwing van- en nieuwe werken aan bruggen, wegen, enz. *Idem de ponts et chauss*	2 048	—	2 652	—	4 636	435
49 Post- en telegraafdienst. *Postes, télégraphes*	1 824	284	2 130	2 248	2 048	221
50 Spoorwegen. *Chemins de fer*	769	767	4 357	2 136	9 385	2 212
51 Verschillende uitgaven. *Divers*	659	3	859	3	1 201	3
VII. Departement van Oorlog. *Guerre et armée.*						
52 Kosten van het Departement. *Département*	286	—	378	—	409	—
53 Kosten van de administratie. *Administration*	395	—	501	—	686	—
54 Traktementen, soldijen enz. *Traitements, soldes.*	6 984	235	10 187	360	8 488	336
55 Materieel. *Matériel*	1 618	1 381	4 343	4 071	1 646	1 433
56 Geniewerken. *Génie*	1 456	—	1 391	—	1 566	—
57 Geneeskundige dienst. *Serv. médical*	915	—	1 386	—	1 317	—
58 Militaire inrichtingen. *Etablissements militaires*	516	100	444	198	569	346
59 Levensmiddelen, brand- en lichtstoffen, fourages, kleeding, enz. *Fournitures*	5 558	—	6 392	—	5 109	—
60 Vervoer te water en te land van personen, goederen, paarden en vee. *Transports*	2 048	856	4 994	2 629	3 399	1 461
61 Expeditiën en troepen te velde. *Campagne*	53	—	16 130	—	23	—
62 Verschillende uitgaven. *Divers*	590	5	728	2	1 830	4
VIII. Departement van Marine. *Marine.*						
63 Kosten van het Departement. *Département*	206	—	225	—	219	—
64 Maritieme etabliss. en magazijnen. *Etabl. magasins.*	911	—	1 446	2	1 086	1
65 Geograph. en hydrogr. dienst. *Serv. géogr. et hydrogr.*	141	—	128	—	85	—
66 Haveninrichtingen. *Ports*	148	—	154	—	152	—
67 Bebakening, kustverlicht. en loodsw. *Balisage etc.*	412	—	944	—	701	—
68 Personeel der zeemacht. *Personnel de la marine*	3 017	1 328	3 827	1 850	3 814	1 919
69 Materiëel der zeemacht. *Matériel de la marine*	2 144	1 104	5 113	3 217	3 874	2 306
70 Reis-, verblijf- en transportkosten. *Transports*	120	—	332	—	210	—
71 Verschillende uitgaven. *Divers*	31	—	97	9	147	2
Totaal. [2]) *Total*	115 836	29 943	158 519	28 805	151 233	23 565

[1]) In het Budget sedert 1884 onder het Departement van Binnenlandsch Bestuur.
[2]) Als totalen zijn ingevuld de door de Algem. Rekenkamer gerectificeerde cijfers.

NEDERLANDSCH-INDIË IN DUIZENDTALLEN GULDENS. (VERVOLG.)
Indes Néerland. en milliers de florins. (Suite.)

1886		1887		1888		1889		1890		1891 (voorloopig cijfer).	
Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
141	7	129	6	138	5	160	16	206	26	190	7
554	3	582	9	597	5	589	7	600	1	590	1
1 895	139	1 698	125	1 707	135	1 703	148	2 019	142	2 118	187
70	1	73	—	62	—	75	—	79	—	82	—
366	26	359	47	300	38	307	29	307	30	306	30
2 433	275	2 689	276	2 580	282	2 637	277	3 379	319	3 776	351
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 895	—	2 431	—	2 509	—	2 179	—	2 151	—	2 663	—
333	76	340	73	315	57	298	72	322	63	314	54
118	—	118	—	138	—	144	—	147	—	150	—
969	—	980	—	977	—	979	—	1 152	—	1 193	—
208	208	206	206	540	540	858	858	1 519	1 519	777	777
782	—	874	—	918	—	836	—	902	—	933	—
1 519	—	1 682	—	1 701	—	1 661	—	1 654	—	2 003	—
793	—	810	—	1 302	—	977	—	1 121	—	914	—
2 067	15	2 209	—	1 896	—	2 248	—	2 551	—	3 217	—
2 034	185	2 109	218	3 091	1 321	2 027	197	2 014	222	2 038	274
9 029	2 712	6 810	1 914	8 667	2 365	8 925	2 447	11 189	3 169	13 281	4 605
1 070	2	1 272	5	1 310	—	1 290	—	1 295	1	1 347	1
431	—	430	—	432	—	438	—	459	—	527	—
741	—	732	—	730	—	720	—	739	—	734	—
8 607	310	8 968	298	9 149	340	9 385	339	9 257	344	9 518	347
1 737	1 527	1 767	1 473	2 296	2 066	2 415	2 048	2 674	2 159	2 301	1 937
1 456	—	1 212	—	1 735	—	1 658	—	1 794	—	1 620	—
1 365	—	1 462	—	1 477	—	1 466	—	1 483	—	1 515	—
623	362	643	379	648	368	632	344	639	357	629	329
5 620	—	5 527	—	5 571	—	5 313	—	5 117	—	5 164	—
4 145	1 654	4 063	1 531	4 350	1 695	3 607	1 368	4 097	1 701	3 994	1 853
727	—	441	—	408	—	456	—	982	—	476	—
1 576	7	1 820	3	1 921	5	1 686	5	1 724	3	1 606	9
214	—	218	—	210	—	211	—	206	—	203	—
1 692	1	938	1	889	2	858	2	899	2	726	2
125	—	124	—	127	—	123	—	139	—	123	—
150	—	147	—	158	—	163	—	164	—	164	—
467	—	423	—	490	—	473	—	434	—	3 468	—
3 591	1 899	3 261	1 756	3 438	1 919	3 425	1 919	3 552	1 886	3 401	1 749
2 876	1 763	3 345	2 048	3 822	2 300	3 639	2 310	4 091	2 274	566	2 240
189	—	144	—	160	—	172	—	228	—	212	—
121	4	129	5	112	4	141	4	31	1	236	—
128 884	22 552	117 896	21 298	128 310	22 419	129 133	23 655	128 271	26 135	131 542	25 068

Digitized by Google

IV. OVERZICHT VAN DE OPBRENGST DER VOORNAAMSTE MIDDELEN SEDERT 1867. [1]) (IN DUIZENDTALLEN GULDENS.
Bron: B. N. I.

Jaren. *Années.*	Belastingen. *Impôts.*							
	Directe belastingen. *Imp. directs.*							
	Landrente. *Imp. foncier. (indigènes.)*	Verponding. *Imp. fonc. (non-indig.)*	Bedrijfsbelasting. *Imp. sur les affaires.*		Personeele belasting. *Imp. personnel.*	Belasting op paarden en rijtuigen. *Chevaux et voitures.*	Vendurecht. *Ventes publ.*	Hoofdgeld Inl. *Capitation (indigènes.)*
			Inl. en Vr. O. *Orientaux.*	Europ. *Europ.*				
Gemm. 1867/71	12 574	1 036	949	—	—	284	490	—
1872/76	15 084	1 302	1 315	—	—	367	739	—
1877	15 850	1 563	1 739	—	—	470	680	—
1878	16 634	1 589	2 061	—	—	482	876	—
1879	17 187	1 525	2 400	702	683	221	738	—
1880	17 751	1 616	2 591	592	760	217	706	—
1881	17 960	1 779	2 652	639	715	213	740	—
1882	18 038	1 589	2 649	682	742	204	702	1 125
1883	17 186	1 711	2 645	754	747	212	639	2 305
1884	19 574	1 919	2 841	859	765	217	644	2 465
1885	19 311	1 806	3 012	753	836	115	623	2 525
1886	19 595	1 873	3 075	784	862	125	603	2 695
1887	19 356	1 705	3 094	719	858	158	773	2 686
1888	17 047	1 642	2 921	805	831	175	644	2 713
1889	15 832	1 669	2 918	824	867	195	576	2 690
1890	14 951	1 912	2 774	918	873	205	640	2 701
1891 voorl. cijfer.	15 059	1 880	2 786	940	878	219	810	2 756

Als boven.

Jaren. *Années.*	Inkomsten uit den verkoop van *Vente des produits du Gouvernement*							Inkomsten uit bosschen. *Revenus des forêts de l'Etat.*
	Suiker. *Sucre.*		Kina. *Quinquina.*		Tin. *Etain.*		Andere producten. *Autres produits.*	
	Totaal. *Total.*	In Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	In Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	In Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*		
Gemm. 1867/71	20 736	14 751	0,[4]	0,[4]	6 378	5 861	709	426
1872/76	13 176	2 554	47	47	5 887	5 305	205	459
1877	11 260	—	187	187	4 271	3 650	33	831
1878	10 711	16	96	96	3 817	3 190	54	1 116
1879	10 789	—	197	197	4 284	3 773	69	798
1880	10 016	—	202	202	4 529	4 042	75	620
1881	9 219	—	132	132	5 386	4 940	—	769
1882	8 660	—	243	243	6 108	5 601	—	958
1883	7 870	—	336	336	5 351	4 786	—	986
1884	6 781	—	361	347	4 781	4 262	—	1 337
1885	6 331	—	389	372	4 923	4 640	—	1 230
1886	5 286	—	308	306	5 215	5 165	—	744
1887	3 331	—	286	285	6 434	6 057	—	798
1888	2 665	—	301	298	6 706	6 244	—	710
1889	589	—	246	243	5 804	5 321	—	663
1890	295	—	263	261	6 531	6 053	—	899
1891 voorl. cijfer.	201	—	190	188	6 245	5 905	—	789

[1]) NB. Deze cijfers zijn verkregen door in de bijlagen der Kol. Begrootingen telkens al de posten van werke-
ontbreken in de bijlagen enkele kleine posten. [2]) De accijnsen in 1874 ad ruim *f* 300 000 inbegrepen. [3]) Hier-

: *Rendement des principales sources de revenu.* (*Milliers de flor.*)

Zegel, successie- en overschrijv. recht. *Timbre, succ. transferts.*	In en uitvoerrechten. *Douanes.*	Verschillende andere belastingen. *Autres imp.*	Monopolies. *Monopoles.* Opium.	Andere verpachte middelen, daarbij eenige verhuurde midd. *Autres monop. affermés.*	Zout incl. pacht in Oost-Sum. en belasting Grobogan. *Sel.*	Inkomsten uit den verkoop van koffie. *Produit du café.* Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
979	6 330	1 362	12 062	2 186	6 157	44 187	36 104
1 352	8 440 [2]	2 253	14 051	2 326	6 358	59 513	47 592
1 431	8 622	2 259	16 890	2 692	6 714	73 191	58 249
1 532	8 084	2 370	17 262	2 573	6 741	60 317	50 397
1 433	8 630	2 319	17 266	2 826	7 527	55 973	44 398
1 407	8 741	2 538	17 477	2 984	7 326	57 829	46 197
1 318	8 975	2 707	18 293	3 223	6 928	47 050	38 703
1 255	9 307	2 701	18 132	3 504	7 124	36 596	29 818
1 392	10 007	2 621	18 356	4 339	6 987	46 033	36 151
1 359	10 012	2 668	20 599	4 186	7 351	40 389	33 781
1 296	9 421	2 771	19 810	4 543	7 468	33 568	26 455
1 627	8 532	2 801	18 961	4 925	7 453	33 438	26 952
1 394	8 046	4 173	18 722	4 566	7 805	46 387	35 976
1 396	8 192	4 098	17 898	4 640	7 658	26 143	15 967
1 475	8 826	4 617	18 387	5 017	7 880	37 457	28 649
1 597	8 754	4 712	18 538	4 958	8 294	40 552	30 577
1 643	9 670	4 794	19 262	5 159	8 121	18 342	9 069

vervolg. *Suite.*

Haven-loods- en ankergelden. *Droits de port, de rade, pilotage.*	Post- en telegraafdienst. *Postes et télégraphes.*	Spoorwegen. *Voies ferrées.* Totaal. *Total.*	Daarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Schoolgelden. *Rémunér. scolaires.*	Afstand van grond. *Cessions de terrains.*	Ontvangsten van verschillenden aard. *Recettes diverses.* Totaal. *Total.* [3]	In Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
170	707	94	94	149	271	2 575	312
219	1 081	617	617	213	484	12 183	8 999
249	1 260	852	801	289	539	11 417	8 286
248	1 213	1 077	766	315	574	8 959	5 801
248	1 556	1 594	762	357	540	3 808	510
328	1 231	1 793	836	343	479	3 630	309
313	1 274	2 393	851	311	423	3 455	536
411	1 281	3 281	1 126	300	604	3 860	707
450	1 312	4 127	1 188	326	555	3 933	560
455	1 346	5 547	1 232	350	627	4 239	662
480	1 352	5 645	1 221	344	703	4 160	909
400	1 323	5 568	1 027	337	689	3 416	694
390	1 348	5 382	893	340	778	3 511	686
387	1 392	5 638	838	337	770	5 778	2 528
435	1 482	5 920	838	351	922	5 046	2 108
398	1 517	6 366	786	366	1082	5 725	2 174
553	1 648	7 531	925	383	1 067	4 561	1 545

lijke ontvangst, die te zamen de door ons gekozen hoofden van inkomst vormen, bijeen te tellen. Hier en daar onder de uitkeeringen uit de saldo's, c. f. tabel I. blz. 89.

V. OPBRENGST DER MIDDELEN NAAR DE VERSCHILLENDE RUBRIEKEN (VOLGENS DE GROEPEERING DER VORIGE TABEL). [1]

Bron: B. N. I. *Recettes, par groupes principaux de ressources.*

	1867		1872		1877		1882		1883		1884	
	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*
	× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000	
Belastingen. *Impôts*	23 153	19,9	28 469	21,7	32 614	20,0	38 994	30,0	40 219	28,5	43 322	30,6
Monopoliën. *Monopoles*	18 532	15,9	22 646	17,3	25 997	15,9	28 760	22,1	29 681	21,0	32 135	22,7
Producten. *Vente de produits*	71 558	61,4	74 180	56,6	88 946	54,6	51 607	39,7	59 590	42,2	52 314	36,9
Andere middelen. *Autres ressourc.*	3 224	2,8	5 746	4,4	15 436	9,5	10 695	8,2	11 689	8,3	13 902	9,8
Totaal. *Total*	116 468	100,0	131 041	100,0	162 992	100,0	130 055	100,0	141 180	100,0	141 672	100,0

	1885		1886		1887		1888		1889		1890		1891 voorl. cijfer.	
	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*
	× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000	
Belastingen. *Impôts*	42 469	31,8	42 571	32,6	42 960	30,0	40 465	33,9	40 489	31,0	40 037	29,5	41 437	35,9
Monopoliën. *Monopoles*	31 820	23,9	31 339	24,0	31 093	21,7	30 197	25,2	31 284	23,9	31 790	23,4	32 542	28,2
Producten. *Vente de produits*	45 211	33,9	44 246	33,9	56 437	39,5	33 738	28,3	44 113	33,7	47 641	35,0	24 979	21,6
Andere middelen. *Autres ressourc.*	13 914	10,4	12 478	9,5	12 548	8,8	15 012	12,6	14 820	11,4	16 352	12,1	16 533	14,3
Totaal. *Total*	133 414	100,0	130 634	100,0	143 038	100,0	119 411	100,0	130 706	100,0	135 820	100,0	115 491	100,0

[1] Daar de getallen verkregen zijn uit de opsomming der nog niet door de algemeene Rekenkamer gerectificeerde en niet geheel volledige posten van werkelijke ontvangst, verschillen deze totalen met de zuivere totalen van ontvangst op blz. 89.

VI. BUITENBEZITTINGEN. *Possess. hors Java et Madoura.*

Middencijfers uit de opbrengst der voornaamste belastingen en bronnen van inkomsten gedurende 1887 tot en met 1891.
Produit moyen des princ. ressources, ann. 1887—91.

Bronnen: K. V. en B. N. I.

Gewesten. *Provinces.*	Directe belastingen. *Impôts dir.*	In- en uitvoerrechten.[1] *Douanes.*	Inkomsten uit producten. *Vente de prod.*	Inkomsten uit verpachtingen. *Fermes.*	Inkomsten uit verkoop van zout. *Vente du sel.*	Totaal. *Total.*
	× 1000	× 1000	× 1000	× 1000	× 1000	× 1000
Sumatra's Westkust	*f* 91	*f* 577	*f* 4 011	*f* 564	*f* 345	*f* 5 588
Benkoelen	146	0,8	—	36	63	246
Lampongsche Distrikten	147	4,9	—	*	38	190†
Palembang	961	208	—	157	245	1 571
Oostkust van Sumatra	590	685	—	3 034	—	4 309
Atjeh en Onderhoorigheden	105	—	—	224	—	329
Riouw „ „	62	—	—	948	—	1 010
Banka „ „	15	45	5 453	253	40	5 806
Billiton	33	56	191	256	—	536
West. Afd. van Borneo	51	116	—	239	170	576
Zuid. en Oost. Afd. v. Borneo	381	71	—	61	299	812
Celebes en Onderhoorigheden	390	—	—	292	—	682
Menado	241	—	695	28	—	964
Amboina	166	—	—	138	—	304
Ternate	9,7	—	—	7,0	—	17
Timor en Onderhoorigheden	6,0	—	—	8,4	—	14
Bali en Lombok	79	—	—	118	—	197
Totaal.... *Total*	*f* 3 470	*f* 1 762	*f* 10 350	*f* 6 364 †	*f* 1 200	*f* 23 146 †

Autres revenus (part des possessions extérieures à leur rendement.)	Zegelbelasting, aandeel Buitenbezittingen	184
	Recht op de openbare verkoopingen, idem. in 1887	105
	Recht op de overschrijving van vaste goederen, idem. (Gemidd. in 1887, 1888, 1890 en 1891)	72
	Recht van successie en overgang, idem. (Gemidd. 1887/8)	14
	Haven- en ankergelden, idem	49
	Registratie van werk.-contracten op Sumatra's Oostk. en Banda eil.	59
	Totaal generaal.... *Total général*	*f* 23 629 †

[1]) Hieronder begrepen de opbrengst van den accijns op de tabak die gemd. 10 254 per jaar opbracht, en op de beide res. van Borneo geheven wordt. De acc. op de petroleum, in verschillende gewesten geheven sedert 1 Mrt. 1887, en in de onderstaande cijfers *niet* begrepen, bracht in 1887 (van af 1 Maart) en volgende jaren op resp. 86 320, 111 614, 103 424, 156 944 en 115 455 gulden.

VII. PRODUCTEN.[1]) *Produits.*

1. Cijns over den Gouvernements-suikerrietaanplant.[2])

Redevance pour plantations de canne à sucre.

Bron: B. N. I.

Jaren. *Années.*	Opbrengst. *Recettes.*	Jaren. *Années.*	Opbrengst. *Recettes.*
1873	*f* 4 418 588	1883	*f* 2 743 460
1874	4 265 627	1884	2 317 111
1875	3 945 663	1885	2 036 536
1876	3 918 880	1886	1 636 509
1877	4 015 269	1887	797 732
1878	4 019 750	1888	589 468
1879	4 011 456	1889	506 211
1880	3 707 420	1890	295 062
1881	3 401 847	1891	201 096
1882	3 073 124		

[1]) Een overzicht der sedert 1851 in Nederland verkochte Gouvernements-producten vindt men in de Jaarcijfers over 1891 n° I, bladz. 192—193.

[2]) Met inbegrip van den cijns van den vrijen aanplant.

2. Koffie. *Café.*

Opbrengst van geveilde Java-, Menado- en Padang-koffie en netto-opbrengst per picol der in Nederland geveilde koffie. [1]

Ventes de café, recette totale et par picol.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Java-Koffie. *Café de Java.* Opbrengst in Nederl.[2]) *Recette aux Pays-Bas.* Totaal. *Total.*	Netto p. picol (berek. over de afgesch. hoeveelh.) [3])	Opbrengst in Indië.[4]) *Recette aux Indes.*	Menado-Koffie. *Café de Menado.* Opbrengst in Nederl. *Recette aux Pays-Bas.* Totaal. *Total.*	Netto p. picol (berek. over de afgesch. hoeveelheid.)	Padang-Koffie. *Café de Padang.* Opbrengst. *Recette.* 1e soort. 1e *qual.*	2e soort. 2e *qual.*
	× *f* 1000		× *f* 1000	× *f* 1000		× *f* 1000	× *f* 1000
1882	28 582	*f* 31,22	2 750	744	*f* 60,14	3 966	28
1883	34 774	33,32	3 475	1 338	57,86	6 333	40
1884	32 886	31,29	2 853	660	58,40	3 690	25
1885	25 642	27,69	2 733	712	59,14	4 106	35
1886	25 376	32,75	3 844	1 569	52,94	2 594	18
1887	34 395	54,57	5 557	968	62,37	4 589	47
1888	15 177	45,72	4 917	576	58,40	5 123	57
1889	27 805	57,81	5 730	840	71,19	2 967	20
1890	28 555	61,85	6 479	1 001	69,39	3 367	27
1891	8 652	63,45	5 299	416	74,55	3 838	23

[1]) De bruto-opbrengst per picol van alle koffie-soorten zie onder Handel en Scheepvaart blz. 60.
[2]) Veilingsprijs met bijberekening der door de koopers te vergoeden 1 % veilingskosten (zie tabel 4) doch na aftrekking van het rabat voor contante betaling à 1½ %.
[3]) Na aftrekking van de bruto-opbrengst alléén van de kosten van afscheping, vervoer en verkoop.
[4]) Hier worden telken jare 100 000 picols verkocht.

3. Tin (Banka). *Etain de Banca.*

Ingeleverde en verkochte hoeveelheden, kosten en winstberekening.

Quantités livrées et vendues, frais, et gains.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Bij 's lands pakhuizen ingeleverd. Picols. *Livré en magasin au Gouvt.*	Uitgaven in Indië tot den afscheep. *Frais jusqu' à l'embarquement.*	Gezam. kosten per picol. *Total frais par picol.*	In Ned. verkocht. *Vendu aux P.-Bas.* Aantal picols bij afscheep. *Picols poids brut.*	Br.-opb. p. pic. ber. over de afg. hoev. *Rendement brut p. picol.*
1882	73 996	*f* 1 988 521	*f* 30,33	70 013	*f* 77,24
1883	65 019	1 869 040	32,01	67 011	69,27
1884	74 510	1 917 200	28,74	67 008	61,64
1885	76 552	1 831 270	27,04	70 020	64,41
1886	77 090	1 736 683	26,00	70 005	71,83
1887	84 397	1 898 150	26,14	70 014	83,83
1888	65 964	1 708 338	29,52	70 185	84,64
1889	89 691	2 179 469	27,62	75 129	68,96
1890	107 190	2 472 479	23,06	85 057	69,26
1891	93 623	2 438 614	26,05	85 265	67,01

4. Overzicht van den overvoer, de opbrengst, de veiling- en andere kosten en de verkoop-commissie van de Gouvernements-producten.

Aperçu du transport, des recettes, des frais de vente des produits du Gouvernement.

Bronnen: V. N. H. en K. V.

Jaren. *Années.*	Voor vervoer der producten ingehuurd: *Affrété pour transp. de prod.:* lasten in zeilschepen. *Voiliers (lasts).*	lasten in stoomschepen. *Vapeurs (lasts).*	Totale opbrengst der veilingen. (zie noot [2]) van tabel 2 *Produit total des ventes.*	Veilingskosten door koopers vergoed. *Frais de vente remboursés par les acheteurs.*	Onkosten van afscheepen, vracht-, zee- en brand-assurantie, enz. *Frais non remboursés.*	Verkoop-commissie. *Courtages.*
1882	15 369	10 066	*f* 35 163 512	*f* 353 025	*f* 3 615 929	*f* 675 204
1883	18 755	14 184	41 226 195	414 299	3 992 221	800 636
1884	17 148	14 586	38 155 294	383 037	3 947 299	741 773
1885	4 236	13 739	31 366 469	315 198	3 321 994	470 497
1886	8 764	13 004	32 469 164	325 667	2 959 064	486 137
1887	2 401	14 542	41 700 217	419 062	2 639 148	625 503
1888	435	10 825	22 295 511	224 044	1 564 431	334 433
1889	1 643	14 526	34 208 915	343 728	2 269 617	513 134
1890	4 275	7 696	35 870 909	360 479	2 254 748	350 648
1891	485	10 180	15160 329	152 313	855 862	227 405
1892	124	9 236				

VIII. BELASTINGEN. *Impôts et corvées.*

1. Heerendiensten. *Corvées.*

a. Heerendienstplichtigen ter beschikking van het Gouvernement, aantal betalers van het Hoofdgeld en aantal werkelijk gevorderde dagdiensten ter zake van bijzondere diensten. [1])

Corvéables du Gouv., exemptés moyennant la capitation de fl. 1, et nombre de journées de corvée spéciale fournies.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Inl. bevolk. mann. gesl. primo Jan. 1891. *Pop. indig. masc. 1° Janv. 1891.*	Dienstplichtigen van hoogstens *Corvéables à* 42 dagen. *42 journées.*	21 dagen. *21 journées.*	10 dagen. *10 journées.*	Totaal Heerendienstplichtigen. [3]) *Total corvéables.*	Betalers van het Hoofdgeld à *f* 1. [4]) *Payants la capitation de rachat.*	Totaal geprest. bijz. dagdiensten. *Total journées de corvée.*
Bantam	288 835	106 182	—	—	106 182	94 117	284 765
Batavia	483 203	226 535	—	—	226 535	—	1 089 834
Krawang	184 477	13 642	9 381	6 300	19 908	29 596	147 095
Preanger	952 105	130 540	34 872	40 280	158 046	203 716	230 103
Cheribon	642 717*	129 387	61 812	42 483	170 914	201 066	284 426
Tegal	524 136	80 286	18 789	18 847	94 393	119 953	170 883
Pekalongan	267 529	51 894	18 088	—	60 938	69 688	173 757
Semarang	665 760	190 081	18 148	1 631	199 566	204 873	464 484
Japara	444 932	92 528	10 123	6 759	99 277	110 325	379 340
Rembang	617 421	137 173	6 283	521	140 445	149 073	249 782
Soerabaja	990 442	184 776	56 045	70 523	230 430	339 581	626 108
Pasoeroean	452 812	71 593	59 220	9 402	103 554	148 256	275 513
Probolinggo	260 877	44 102	24 914	23 068	62 326	95 360	317 599
Besoeki	329 834	86 235	8 517	7 703	92 420	102 357	184 180
Banjoemas	590 379	—	—	—	157 936	122 372	223 092
Bagelen	657 594	—	—	—	86 582	163 953	191 211
Kedoe	368 057	—	—	—	52 428	98 495	299 300
Madioen	532 911	77 851	17 032	7 072	88 135	101 955	393 415
Kediri	555 488	88 933	33 508	10 210	108 240	133 847	209 772
Madoera	724 387	221 963	23 526	16 432	237 834	268 924	359 518
Totaal 1891	10 533 896*	1 933 704 [5])	400 258 [5])	261 231 [5])	2 892 139	2 757 507	6 544 177
" 1890	10 256 375	1 915 352 [5])	433 882 [5])	299 528 [5])	2 489 781	2 701 285	6 974 444
" 1889	10 026 147	2 128 395	455 157	319 222	2 428 362	2 686 813	7 382 403
" 1888	9 950 864	2 145 478	452 849	336 401	2 451 998	2 717 328	7 658 951
" 1887	9 778 406	2 123 635	449 746	336 962	2 428 736	2 686 010	7 878 454
" 1886	9 594 104	2 080 659	445 555	339 993	2 384 389	2 694 283	8 271 124
" 1885	9 354 182	1 934 208	409 760	341 566	2 220 412	2 521 998	8 462 758
" 1884	9 217 957	1 905 070	402 989	338 694	2 187 206	2 436 781	8 617 655
" 1883	9 052 427	1 791 722	399 486	332 250	2 070 572	2 309 757	8 476 148
" 1882 [2])	8 981 691	1 786 632	394 533	329 784	2 066 337	2 325 552	8 804 751

[1]) Met name: bezetten van wachthuizen en bewaken van waterwerken. [2]) Kolom 2 tot 7 alléén tweede helft van 1882. [3]) Het aantal heerendienstplichtigen herleid in *volle* heerendienstplichtigen à 42 dagen. [4]) Deze kolom werd op een ander tijdstip afgesloten dan de kolommen der dienstplichtigen; het getal betalers van het hoofdgeld zou anders (met uitzondering van Batavia, waar geen hoofdgeld geheven wordt) gelijk moeten zijn aan het totaal der heerendienstplichtigen. [5]) Daar in Kedoe sedert 1 Jan., in Bagelen sedert 1 Sept. 1890 en in Banjoemaas sedert 1 Maart 1891 een nieuwe gewestelijke heerendienstregeling is ingevoerd, waardoor van de heerendienstplichtigen in die gewesten slechts maxima van 24 en 12 dagen konden worden gevorderd, kunnen voor die residentie de koll. 2—4 niet worden ingevuld. Voor Kedoe wordt opgegeven in 1891 85 835 heerendienstpl. voor 24 dagen en 11 829 voor 12 dagen; in Bagelen 135 878 (voor 24 d.) en 31 281 (voor 12 dagen), terwijl voor Banjoemaas, dat tot 1 Maart 1891 de oude regeling behield, met 85 339 (voor 42 d.), 15 076 (voor 21 d.) en 15 414 (voor 10) dagen, voor de rest van het jaar wordt opgegeven 92 207 (voor 24 d.) en 30 448 (voor 12 d.)

* Ongerekend de mannelijke bevolking van de particuliere landerijen van Cheribon.

b. Hoofdgeld der heerendienstplichtigen en de daaruit bestreden uitgaven tengevolge der afschaffing van diensten.

Produit de la capitation pour le rachat des corvéables, et dépenses occasionnées par l'abolition de certaines corvées.

Bron: K. V.

	1884.	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000
Tot. bedr. v.d. aansl. *Tot. d. rôles de la cap.*	2 437	2 522	2 481	2 480	2 500	2 472	2 485	2 537
Bedrag der uitgaven *Montant des dépens.*	1 655	1 711	1 630	1 653	1 708	1 730	1 777	1 904
Voordeelig verschil *Bon solde.*	782	811	852	818	792	742	708	633

2. Gewestelijk tienjarig overzicht der op Java en Madoera geheven landrente.

Impôt foncier perçu des Indigènes („landrente") à Java et Madoura.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	1881.	1882.	1883.	1884.	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000
Bantam	656	716	592	625	620	667	687	555	445	433	456
Batavia (domein Bloeboer)	12	12	12	13	9	8	8	7	7	7	7
Krawang	77	92	91	134	135	120	136	146	111	93	116
Preanger Regentschappen	1 147	1 120	1 103	1 252	1 296	1 242	1 264	1 154	1 086	1 090	1 092
Cheribon	1 272	1 259	1 242	1 342	1 356	1 232	1 190	1 153	1 117	1 137	1 109
Tegal	974	967	919	1 089	1 092	1 042	1 067	781	721	678	739
Pekalongan	520	529	508	547	560	556	538	423	382	351	339
Semarang	1 454	1 463	1 446	1 553	1 504	1 410	1 374	1 160	1 009	1 021	994
Japara	653	650	565	700	666	702	698	557	573	542	550
Rembang	838	817	746	902	869	842	883	802	744	565	662
Soerabaja	1 945	1 933	1 702	2 005	1 999	2 087	2 107	1 812	1 837	1 669	1 717
Pasoeroean	1 096	1 097	1 108	1 178	1 210	1 216	1 208	1 147	1 135	1 139	1 141
Probolinggo	819	806	768	836	819	829	828	738	680	682	690
Besoeki	1 068	1 067	1 086	1 153	1 163	1 168	1 175	1 069	1 054	1 057	1 055
Banjoemas	888	899	917	928	921	925	931	856	802	832	825
Bagelen	1 649	1 635	1 618	1 621	1 595	1 582	1 469	1 188	901	907	899
Kedoe	866	873	873	872	867	866	858	610	585	627	583
Madioen	751	783	802	867	890	904	905	788	650	329	375
Kediri	1 154	1 181	1 073	1 238	1 257	1 261	1 232	1 137	1 119	1 001	923
Madoera [1]	127	119	103	149	436	889	868	827	757	703	756
Totaal [2] ..... *Total*	17 966	18 019	17 272	19 305	19 264	19 549	19 425	16 908	15 714	14 863	15 025
Aanslag. *Montant des rôles*	19 422	19 488	19 376	20 282	20 288	20 554	20 158	17 813	16 483	16 483	16 756

[1] Tot en met 1883 alléen de afdeeling Pamekasan, in 1884 en 1885 Pamekasan en Soemenep, sedert 1886 het geheele eiland.

[2] Werkelijk te heffen bedrag na aftrek van de vrijstellingen en afschrijvingen wegens suikercultuur, misgewas, onbeplant blijven e a

3. Verdeeling over de verschillende gewesten van het werkelijk te heffen bedrag der in 1891 naar de bezittingen, verteringen en het inkomen geheven belastingen.
(voorloopige opgaven).
Total des impôts directs perçus (par provinces). Chiffres provis.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Bezittingen. (Verponding.) *Imp. sur les possessions (foncier des Europ.)*	Vertering. (Personeele belasting.) E. en Vr. O. *Imp. sur le dépenses („personn.”); Eur. et orient. étr.*	Inkomsten. *Imp. sur les revenus.* Patentrecht. E. en Vr. O. *Patente (Eur. et orient. étr.)*	Bedrijfsbelasting. Vr. O. en Inl. *Imp. s. les affair. (orient. étr. et indigènes.)*	Hoofdelijke belasting. Inlanders. *Capitation (indigènes).*
a. Java en Madoera.					
Bantam	*f* 9 060	*f* 3 029	*f* 1 215	*f* 45 669	—
Batavia	564 417	189 618	262 943	196 884	—
Krawang	31 535	4 263	2 893	17 926	—
Preanger	39 799	17 085	13 156	84 823	—
Cheribon	67 279	20 182	12 980	128 187	—
Tegal	34 040	14 870	16 566	98 218	—
Pekalongan	26 987	13 363	7 992	63 728	—
Semarang	196 391	75 705	55 793	172 124	—
Japara	26 775	13 541	11 026	46 205	—
Rembang	23 992	16 697	3 095	91 864	—
Soerabaja	259 956	124 981	118 761	440 566	—
Pasoeroean	98 998	31 339	39 272	166 732	—
Probolinggo	31 920	14 327	25 010	81 522	—
Besoeki	24 347	17 406	28 271	71 399	—
Banjoemas	8 201	9 515	3 435	36 462	—
Bagelen	10 042	8 031	2 341	62 283	—
Kedoe	18 719	14 262	1 601	43 678	—
Djokjakarta	—	14 354	23 346	10 333	—
Soerakarta	—	21 689	31 402	24 575	—
Madioen	20 467	11 372	5 599	32 032	—
Kediri	58 741	23 681	33 756	70 206	—
Madoera	9 200	10 487	649	209 147	—
Totaal Java en Madoera	1 560 867	669 801	701 103	2 194 563	—
Geïnd bedrag	1 674 477	695 494	697 372	2 157 372	—
b. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*					
Sumatr. Westk. Pad. Benedenl.	51 073	17 888	12 223	23 093	—
Sumatr. Westk. „ Bovenl.		7 754	4 868		—
Sumatr. Westk. Tapanoli		3 961	291		—
Benkoelen	—	3 044	237	1 848	*f* 128 070 [2]
Lampongs	—	1 724	586	1 851	158 244
Palembang	—	8 576	2 925	44 023	920 081 [3]
Sumatra's Oostkust	1 235	57 279	180 040	379 410	—
Atjeh en Onderhoorigh.	—	—	2 945	5 440	— [4]
Riouw	—	1 096	682	68 469	—
Banka	—	5 044	163	10 753	—
Billiton	—	3 593	3 325	4 936	20 316
Borneo W. Afd.	—	3 659	3 237	49 068	—
„ Z. en O. Afd.	—	3 661	2 824	12 178	210 337 [5]
Celebes en Onderhoorigh.	40 420	21 099	7 387	19 808	158 791 [6]
Menado	11 644	8 669	2 826	7 570	278 104
Amboina	11 283 [1]	13 087	4 917	6 077	72 542
Ternate	3 684	2 519	1 733	2 354	—
Timor	—	3 213	260	2 341	—
Bali en Lombok	—	2 999	456	6 411	—
Totaal generaal	1 680 206	838 665	933 026	2 840 192	1 946 481
Geïnd bedrag	1 879 559	877 705	940 647	2 786 388	1 916 841

[1]) Bovendien *f* 80 604 van de belasting op de specerijperken op Banda, en *f* 7 700 van de belasting op huizen en eigendommen te Amboina.
[2]) Bovendien *f* 2 532 belast. v. h. aanl. en onderh. van wegen en bruggen ter hoofdplaats Benkoelen.
[3]) „ *f* 34 989 „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ Palembang.
[4]) Geïnd bedrag der hassilbelasting in 1891: *f* 26 265 en dat op den invoer van opium 26 100.
[5]) Bovendien *f* 137 138 belasting v/h. rijstgewas.
[6]) Geheven in de afdeeling Saleier, incl. Bonerate en Kalaoe en op de eilanden onder Makasser. Bovendien *f* 22 565 belasting van de heerendienstplichtigen. De hnistax is onder dit bedrag begrepen.

Bron: K. V.

4. Bedrijfsbelasting. *Impôt sur le revenu industriel des Orientaux.*

Jaren. *Années.*		Getal aangeslagenen. *Nombre de cotes.*				Bedrag van den aanslag voor: *Montant des cotes pour:*								Achterstallig uit°. Dec. *Arriérage fin décembre*
a. Java en Madoera. *b.* Buitenbezittingen.		Inlanders. *Indigènes.*	Chineezen. *Chinois.*	Andere vreemde Oosterl. *Autres Orientaux.*	Te zamen. *Total.*	Inlanders. *Indigènes.*	Gemidd. per hoofd. *Moy. par tête.*	Chineezen. *Chinois.*	Gemidd. per hoofd. *Moy. par tête.*	Andere vreemde Oosterl. *Autres Orientaux.*	Gemidd. per hoofd. *Moy. par tête.*	Te zamen. *Total.*	Gemidd. per hoofd. *Moy. par tête.*	
1880	*a*	696 746	52 253	4 965	753 964	*f* 1 861 566	*f* 2,67[2]	*f* 518 987	*f* 9,93[2]	*f*37 544	*f* 7,56[5]	*f* 2 387 924	*f* 3,16[7]	*f*131 900
	b		-		22 663†	—	—	—	—	—	—	330 497	5,64†	53 519†
1881	*a*	697 384	53 921	3 454	754 759	1 864 498	2,67[3]	524 622	9,71[3]	33 799	9,78[4]	2 422 319	3,20[9]	301 664
	b	-	48 519†	1 375†	62 312†	—	—	223 429†	4,74	9 400†	7,52	352 709	4,93	74 884
1882	*a*	677 638	53 574	3 429	734 641	1 796 178	2,65[5]	519 697	9,68[5]	39 208	11,43	2 355 083	3,20[5]	214 937
	b	9 488	61 716	1 919	73 123	37 428	3,94	318 313†	5,33	15 333†	8,21	379 375	5,19	111 103†
1883	*a*	679 667	55 606	3 587	738 860	1 791 476	2,63[5]	519 972	9,35	30 696	8,56	2 342 143	3,17	235 670
	b	9 678	63 791	1 926	75 395	37 810	3,90[6]	341 615	5,35	17 071	8,86	396 496	5,25[8]	161 231
1884	*a*	732 161	57 243	3 849	793 253	1 856 971	2,53[5]	526 305	9,19[5]	33 266	8,64	2 416 541	3,04[5]	132 901
	b	9 729	66 575	1 970	78 274	36 688	3,77	365 335	5,49	15 964	8,10	417 988	5,34	177 436
1885	*a*	752 671	55 899	3 885	812 455	1 909 801	2,54	782 507	14,00	53 330	13,73	2 745 641	3,38	187,036
	b	9 640	71 881	1 987	83 508	36 285	3,76	389 036	5,41	16 368	8,24	441 689	5,29	257 746
1886	*a*	808 075	56 111	3 923	868 109	1 921 241	2,37[5]	739 384	13,18	48 358	12,33	2 708 983	3,12	214 438
	b	9 782	78 210	2 135	90 127	36 491	3,73	414 468	5,30	17 120	8,02	468 079	5,19	230 492
1887	*a*	834 616	55 984	4 150	894 750	1 906 836	2,28	661 156	11,81	43 881	10,56	2 611 874	2,92	168 816
	b	9 965	84 500	2 284	96 749	36 428	3,66	458 352	5,42	16 943	7,42	511 723	5,30	90 935
1888	*a*	825 342	56 705	4 163	886 210	1 808 747	2,19	634 668	11,19	41,181	9,89	2 481 596	2,80	158 943
	b	9 214	94 112	2 283	105 609	31 889	3,46	508 670	5,40	16,513	7,23	557 071	5,27[5]	177 539
1889 [1]	*a*	802 193	56 383	4 235	862 811	1 631 171	2,03	621 205	11,02	38,026	8.98	2 290 402	2,65	100 350
	b	9 159	100 147	2 243	111 549	29 043	3,17	529 081	5,28	16,706	7,45	576 040	5,17	145 460
1890	*a*	773 127	55 525	4 258	832 910	1 531 108	1,98	606 520	10,92	39 080	9,18	2 176 707	2,61	82 971
	b	8 936	108 792	2 399	120 127	26 793	3,01	625 503	5,75	16 616	6,93	669 012	5,57	162 900
1891 (Voorloopig.)	*a*	775 385	55 872	4 392	835 649	1 539 135	1,98	616 586	11,03	38 843	8,84	2 194 563	2,63	63 285
	b	9 691	106 131	2 401	118 226	27 119	2,80	601 367	5,67	17 143	7,14	645 629	5,46	113 371

[1]) In de kolommen 2, 3, 4 en 7 tot 12 zijn niet begrepen de cijfers voor de afdeeling Gorontalo, waarvan geen opgaven werden ontvangen.

Digitized by Google

5. Patentrecht voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden.

Impôt des patentes des Européens et assimilés.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.* Gewesten. *Provinces.* a. Java en Madoera. b. Buitenbezittingen.		Aanslag. *Total des rôles.*	Vermindering in den aanslag ontstaan. *Réduction.*	Werkelijk te heffen bedrag. *Montant dû.*	Geïnd bedrag. *Montant perçu.*
1881	a	f 576 780	f 22 684	f 554 096	f 565 811
	b	84 603	2 070	82 533	73 681
1882	a	647 347	41 464	605 883	605 111
	b	84 694	2 256	82 438	76 877
1883	a	695 151	23 870	671 281	658 143
	b	97 074	3 839	93 235	96 158
1884	a	762 114	19 717	742 397	743 825
	b	120 222	2 582	117 640	115 046
1885	a	651 842	22 595	629 247	629 217
	b	148 098	3 612	144 486	116 777
1886	a	646 037	26 451	619 586	616 639
	b	177 335	10 801	166 534	167 671
1887	a	573 576	19 605	553 971	575 004
	b	177 067	2 317	174 750	146 555
1888	a	622 192	19 583	602 609	627 583
	b	201 828	2 724	199 104	209 204
1889	a	667 528	20 827	646 701	640 226
	b	189 760	3 787	185 973	183 933
1890	a	796 020	87 703	708 317	704 603
	b	217 887	5 378	212 510	213 535
1891 (Voorloopig.)	a	730 007	28 904	701 103	697 372
	b	238 397	6 475	231 923	243 275

6. Personeele belasting voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden en voor vreemde Oosterlingen.

Contribution personnelle (Européens et assimilés et Orientaux étrangers.)

Bron: K. V.

Jaren. *Années.* Gewesten. *Provinces.* a. Java en Madoera. b. Buitenbezittingen.		Aanslag. *Total des rôles.*	Vermindering in den aanslag ontstaan. *Réduction.*	Werkelijk te heffen bedrag. *Montant dû.*	Geïnd bedrag. [1]) *Montant perçu.*	Kosten van schatting.[2]) *Frais de taxation.*
1881	a	f 675 858	f 43 213	f 632 645	f 611 607	f 12 976
	b	108 872	6 848	102 024	103 697	1 200
1882	a	665 539	42 247	623 292	630 659	15 577
	b	119 044	7 413	111 631	111 488	504
1883	a	670 604	40 705	629 899	630 871	4 860
	b	124 037	9 721	114 315	115 670	362
1884	a	675 522	38 194	637 328	648 379	12 751
	b	129 732	8 594	121 138	116 321	588
1885	a	769 582	36 418	733 164	718 801	6 969
	b	141 115	8 800	132 315	117 810	390
1886	a	750 749	38 384	712 365	727 690	3 875
	b	141 544	9 530	132 014	134 195	456
1887	a	733 774	40 884	692 890	720 734	4 832
	b	148 165	9 224	138 941	138 480	931
1888	a	718 101	39 608	678 492	682 634	5 323
	b	163 569	8 376	155 193	147 987	445
1889	a	710 460	43 550	666 910	687 503	5 453
	b	169 952	10 537	159 316	179 631	495
1890	a	699 098	39 202	659 897	702 880	4 862
	b	174 883	9 758	165 125	170 103	517
1891 (Voorloopig.)	a	705 871	36 071	669 801	695 494	5 518
	b	174 129	5 265	168 864	182 211	523

[1]) Onder het geïnde bedrag is ook opgenomen wat van den achterstand van vorige jaren is aangezuiverd.

[2]) Voor zoover aan de belastingschuldigen in rekening gebracht.

7. Rechten van in- en uitvoer van die artikelen welke het meest tot de heffing bijdragen.

Bron: K. V. *Droits d'entrée et de sortie payés pour les principales marchandises.*

Belaste artikelen. *Marchandises.*	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
			Invoerrecht. *Droit d'entrée.*		
Manufacturen. *Tissus*	*f* 1 987 159	*f* 2 069 026	*f* 2 267 470	*f* 2 180 031	*f* 2 589 083
Gambier	821 182	800 573	784 372	795 054	740 134
Gedistilleerd. *Boiss. distill.*	692 434	715 948	784 729	808 716	741 902
Tabak en sigaren	337 052	366 538	340 678	338 281	382 502
Petroleum	244 875	197 755	267 863	276 611	267 534
Eetwaren (voor zooveel in de handelsverslagen onder dit hoofd genoemd, doch visch en boter uitgezonderd) *Aliments (exc. poisson et beurre).*	463 377	468 579	508 210	539 043	610 343
Kramerij. *Mercerie.*	223 463	254 261	292 713	297 542	314 954
Visch. *Poisson*	322 243	472 787	437 649	443 615	532 310
Wijn. *Vin*	158 653	189 570	174 693	194 143	182 556
Garens. *Fils*	162 984	183 733	167 775	157 242	241 836
Kleederen enz. *Vêtements*	154 754	168 547	180 906	164 119	186 122
Thee	201 609	244 751	200 336	199 910	251 264
Boter *Beurre*	107 751	123 857	112 343	97 288	114 146
Aardew. (geb.) en porc. *Poteries.*	73 917	72 888	98 402	102 636	101 269
Meel. *Farine*	101 941	88 070	99 592	113 628	114 853
Was. *Cire*	79 867	62 378	66 096	75 109	90 169
Papier, schrijf- en teekenbehoeften. *Papier, papeterie.*	105 962	129 005	126 284	123 871	143 866
IJzer en staal en dito werk. *Fer brut et ouvré.*	50 853	54 943	74 004	75 598	75 777
Meubelen. *Meubles*	47 414	49 404	51 686	67 803	66 930
Drog. en medic. *Drogues, médic.*	51 023	48 804	55 812	87 681	68 704
Bier. *Bière*	61 755	73 054	83 550	79 839	80 000
Leder en lederwerk. *Cuirs*	52 735	53 950	58 603	51 992	60 998
Glas en glasw. *Verre et verrer.*	43 929	43 216	58 703	59 426	69 710
Mineraalwater. *Eaux minerales*	34 265	43 671	65 673	56 643	66 242
Zout	* [1])	* [1])	67 671	83 123	90 750
Andere artikelen (die elk minder dan *f* 50 000 aan invoerrecht opbrachten, voor zooverniet reeds afzonderlijk genoemd). *Autres march.*	420 266	265 824	362 219	372 436	419 584
Nagev. invoerr. *Arrérages*	2 367	1 276	210	—	—
	f 7 003 830	*f* 7 242 408	*f* 7 788 242	*f* 7 841 380	*f* 8 603 538
Af: terugbetalingen	10 444	8 596	8 535	9 884	8 070
Zuiver ontvangen	*f* 6 993 386	*f* 7 233 812	*f* 7 779 707	*f* 7 831 496	*f* 8 595 468
			Uitvoerrecht. *Droit de sortie.*		
Suiker. *Sucre*	*f* 161 270 [2])	—	—	—	—
Koffie. *Café*	233 019	*f* 353 601	*f* 337 072	*f* 207 719	*f* 336 115
Tabak. *Tabac*	229 411	240 055	298 412	312 955	329 132
Tin. *Etain*	179 703	174 782	182 048	176 569	186 920
Indigo	66 025	68 869	72 720	61 124	72 013
Andere artikelen (die elk minder dan *f* 50 000 aan uitvoerrecht opbrachten, voor zooverniet reeds afzonderlijk genoemd). *Autres march.*	148 360	121 443	155 657	166 432	158 090
Nagev. uitvoerr. *Arrérages*	42 514 [3])	8	—	134	—
	f 1 063 302	*f* 958 758	*f* 1 045 909	*f* 924 933	*f* 1 082 270
Af: terugbetalingen	10 618	253	107	1 439	6 002
Zuiver ontvangen	*f* 1 052 684	*f* 958 505	*f* 1 045 802	*f* 923 494	*f* 1 076 268

[1]) Begrepen onder „Andere artikelen".
[2]) Sedert 1 Junij 1887 is de heffing van uitvoerrechten op suiker voor de tijd van 5 jaar geschorst.
[3]) Hieronder begrepen *f* 42 082 over de jaren 1877—1881.

8. In- en uitvoerrechten en pakhuishuur. Verdeeling van de opbrengst over de verschillende gewesten.

Bron: K. V. *Droits d'entrée et de sortie et loyers d'entrepôt, perçus dans chaque province.*

Gewesten. *Provinces.*	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.
Bantam	—	*f* 34	*f* 60	*f* 182	*f* 38	*f* 1 922
Batavia	*f* 1 906 200	1 910 705	1 984 488	2 072 111	2 050 501	2 385 820
Krawang	22	28	3 379	—	6	23
Cheribon	333 754	277 825	283 610	300 762	316 202	369 035
Tegal	120 388	64 176	60 011	56 061	55 445	48 040
Pekalongan ...	45 010	29 279	13 986	9 295	10 483	15 304
Semarang	2 023 405	1 839 456	1 845 388	1 935 172	1 849 122	2 041 840
Japara	27 610	6 684	907	4 093	1 373	1 871
Rembang	16 639	4 236	6 477	14 133	3 545	4 733
Soerabaja	2 371 642	2 218 248	2 198 625	2 392 782	2 400 964	2 603 511
Pasoeroean ...	150 457	91 283	96 930	95 447	43 832	92 979
Probolinggo ..	83 009	49 389	33 358	46 935	44 046	42 166
Besoeki	95 194	64 552	65 231	74 327	76 638	87 126
Banjoemas	46 112	27 725	28 091	34 249	22 400	29 818
Madoera	14 506	8 861	12 293	5 615	11 039	9 597
Totaal Java en Madoera	7 233 948	6 592 481	6 632 784	7 041 164	6 885 634	7 733 788
Sumatra's Wk.	453 246	499 798	566 018	617 490	554 607	647 053
Benkoelen. ...	835	319	505	1 786	841	357
Lampongs	3 320	2 957	1 032	6 810	4 827	8 887
Palembang ...	162 142	183 365	179 771	222 408	234 054	218 175
Sum. Oostk ...	453 600	526 964	592 514	684 556	818 614	799 869
Banka	40 331	40 846	40 353	47 580	51 107	43 053
Billiton	40 824	58 776	57 368	50 529	52 582	60 245
Borneo W. A..	102 899	102 689	83 918	99 869	112 427	130 354
Borneo Z. en O	74 180	68 896	62 269	78 923	65 984	74 385
Tot. Ned.-Ind.	8 565 325	8 077 091	8 216 532	8 851 115	8 780 677	9 716 184

9. Opbrengst van eenige voorname onverpachte middelen.

Bron: K. V. *Principaux autres droits.*

Jaren. *Années.*	Zegelrecht. *Timbre.*		Zuivere winst aan vendu-procenten. *Ventes publ.*	Recht van overschrijving van vaste goederen. *Droits de transf. d'immeubl.*		Recht van successie en overgang. *Droits de succession.*	
	Java.	Buitenbezittingen. *Autres poss.*		Java.	Buitenbezittingen. *Autres poss.*	Java.	Buitenbezittingen. *Autres poss.*
1880	*f* 714 293	*f* 124 372	*f* 537 058	*f* 404 619	*f* 46 425	*f* 113 618	*f* 3 227
1881	635 830	121 675	470 503	483 572	38 850	73 471	3 213
1882	606 258	143 762	482 580	376 306	55 870	67 085	31 598
1883	703 365	157 254	441 090	358 136	66 779	153 826	19 286
1884	672 072	121 714	476 043	446 552		102 357	
1885	724 372		384 944	496 696		83 816 [1]	
1886	825 694	206 446	382 294	462 218		85 821	
1887	737 778	152 376	387 896	461 574		36 249	
1888	679 688	188 231	428 982	457 944		68 883	
1889	717 056	179 513	458 711	531 799		45 526	
1890	767 478	188 942	478 450	547 335	62 104	31 454	
1891 (voorloopig.)	759 594	210 640	479 467	544 192	82 770	45 989	

[1]) Sedert 1885 wordt van Eur. en daarmede gelijk gestelden successierecht geheven; vóór dat jaar ook van vreemde Oosterlingen. Het overgangsrecht van vreemde Oosterlingen is sedert dat jaar begrepen onder het Recht van overschrijving van vaste goederen.

IX. MONOPOLIEN. *Monopoles.*

1. Opiumverkoop in het klein op Java en Madoera.

Aantal toegestane verkoopplaatsen, pachtsom en winst, en verhouding der geleiteerde hoeveelheden wettig opium tot de door het Gouvernement ter beschikking gestelde maxima.

Monopole (affermé) de l'opium.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Aantal toegestane kitten. *Débits licites.*		Pachts. en winst van het opium in 1891 en 1892. *Fermage et bénéfice probables.* Verschuldigde pachtsom. *Fermage.*		Winst op de verstrekte hoeveelh. *Bénéfice.*		Gemidd. hoeveelheid gedebit. wettig opium in % van de maxima, die ter beschikking stonden. *Quant. débit. en % du maximum.*		
	1891	1892	1891	1892	1891	1892 [1]	1887—89	1890	1891
			× *f* 1000						
Bantam	—	—							
Batavia	22	22							
Krawang	6	6	871	901	*f* 141 413	*f* 140 098	86,94	81,16	87,58
Lampongs	4	5							
Cheribon	11	11	122	122	45 705	45 024	72,27	99,91	100,00
Tegal	22	22	276	288	70 549	69 514	41,06	46,61	56,60
Pekalongan	33	33	240	228	60 734	59 964	35,36	51,73	57,29
Semarang	69	69	1 404	1 476	256 532	253 499	58,18	61,33	57,07
Japara	47	47	465	531	127 898	126 549	59,82	76,39	72,46
Rembang	50	50	542	648	140 509	139 040	33,26	55,26	37,44
Soerabaja	48	48	1 200	1 308	286 951	283 190	64,73	56,26	70,56
Pasoeroean	22	22	432	432	83 747	82 836	55,30	76,66	75,28
Probolinggo	14	14	233	216	49 542	48 800	71,86	72,16	70,38
Besoeki	20	20	148	134	39 227	38 597	64,50	70,39	71,40
Banjoemas	10	10	139	141	67 296	66 480	77,11	82,08	89,00
Bagelen	17	17	132	173	44 458	43 852	68,76	63,58	97,99
Kedoe	31	31	275	312	52 607	51 933	53,53	41,65	49,66
Djokjokarta	93	93	360	420	72 640	72 080	72,20	44,83	64,58
Soerakarta	146	146	744	901	229 250	228 279	45,53	50,05	71,17
Madioen	64	64	588	565	89 954	89 266	60,90	33,56	37,35
Kediri	109	109	1 897	1 957	272 760	270 600	86,88	91,65	89,22
Madoera	32	32	118	144	46 423	45 654	50,16	58,19	50,35
	870	871	10 186	10 896	2 178 195	2 155 255	58,96	61,17	64,66

[1]) Hier is gerekend dat de hoeveelheid verstrekte opium gelijk aan die van 1891 was.

2. Uitkomsten van de opiumpacht.

Bron: K. V. *Produit de la ferme de l'opium.*

Jaren. *Années.*	*a.* Java en Madoera. Getal verkoopplaatsen of kitten. *Nombre de débits.*	Verstrekte opium (katti's) *Opium fourni.*	Pachtsom. *Fermage.*	Vermoed. winst van het opium. [1]) *Bénéfices probables.*	Pachtsom en verm. winst. *Fermages et bénéfices probables.*	Pachtsom en behaalde winst. *Fermages et bénéfices.*	*b.* Buitenbezittingen. Opbrengst. *Autres possessions produit.*
			× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000
1880	764	142 934	10 243	2 700	12 943	12 602	2 439
1881	825	166 739	10 666	1 959	12 626	12 510	2 781
1882	825	151 286	10 465	2 354	12 819	12 495	2 675
1883	829	139 019	10 477	2 844	13 321	12 705	3 461
1884	851	164 052	12 107	2 918	15 025	14 836	3 766
1885	851	129 878	12 139	3 003	15 142	14 344	3 652
1886	851	104 420	12 139	3 169	15 308	14 015	3 960
1887	855	108 095	13 031	3 216	16 248	15 023	3 795
1888	854	108 375	13 031	*	*	15 215	3 846
1889	855	104 002	13 031	3 203	16 234	*	4 865
1890	835	112 720	9 044	3 187	12 228	11 293	5 076
1891	870	117 759	10 186	2 178	12 237	12 364	5 332
1892	871	*	10 896	2 155 [2])	13 051	*	*

[1]) De winst berekend over hetgeen aan de pachters had kunnen zijn verstrekt, doch dat door dezen slechts gedeeltelijk is genomen.

[2]) De vermoedelijke winst berekend over hetgeen in 1891 werd verstrekt.

3. Overzicht van de opbrengst der voornaamste verpachte kleine middelen op Java en Madoera en op de Buitenbezittingen gedurende het jaar 1892 en de vorige jaren.

Bron: K. V. *Produit des principales fermes, autres que celle de l'opium.*

Benaming der middelen.	Opbr. op Java en Madoera.	Opbr. op de Buitenbezittingen.	Totaal.
Rund-, buffel- en paardenslacht. *Abattage.*	*f* 1 286 940	*f* 10 527 [2])	*f* 1 297 467
Dobbelspelen [1]) *Jeux*	193 704	676 980	870 684
Varkenslacht. *Abatt. (porcs)*	62 484	102 276	164 760
Tolbruggen en overvaarten. *Passages.*	101 220	24 675 [4])	125 895
Vogelnestklippen. [2]) *Nids d'oiseaux*	171 576	—	171 576
Pandhuizen. *Monts de piété*	627 114	95 550	722 664
Arak en and. sterke dranken. *Boissons.*	—	467 418 [5])	467 418
Totaal incl. andere kl. middelen 1892. *Total incl. autres.*	2 737 710	1 586 520	4 324 230
Totaal 1891	3 084 805	2 031 351	5 116 156
1890	3 031 898	1 936 056	4 967 952
1889	3 134 489	1 897 483	5 031 974
1888	3 083 413	1 593 760	4 677 173
1887	3 060 076	1 548 740	4 608 816
1886	3 201 623	1 634 602	4 836 225
1885	3 070 050	1 505 127	4 575 177
1884	2 574 357	1 575 643	4 150 000
1883	2 864 113	1 414 050	4 278 163
1882	1 763 340	1 033 344	2 796 684

[1]) Op Java alléén in de Res. Batavia, Semarang en Soerabaja, in de Buitenbezitt. overal, uitgez. Lampongs, Amboina, Ternate, Bali en Lombok.

[2]) Alléén in de Resid. Bantam, Rembang, Soerabaja, Probolinggo, Besoeki, Madoera.

[3]) Alléén rundslacht (in Bali en Lombok ook buffel- en paardensl.) incl. voor Ternate en Timor varkenslacht.

[4]) Alléén overvaarten, en wel in Palembang, Borneo Z. en O., Celebes en Onderh. en Bali en Lombok.

[5]) Incl. pacht van saguweer in Menado.

4. Zout. Verdeeling van het aantal verkochte picols over de verschillende verkoopsprijzen, en geldelijke opbrengst.

Bron: K. V. *Monopole du sel. Quantités vendues aux diff. prix, et proceau.*

	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891. voorl. cijfer *chiffre prov.*
Java en Madoera.							
à *f* 6,72 per p. (normaalpr.).	865 345	875 942	909 545	890 989	916 896	962 660	894 995
à *f* 5,92 (Zuidkust)	30 772	31 792	33 174	35 807	40 171	46 507	51 929
à *f* 6 (Soerakarta)	41 023	44 249	42 820	37 042	38 728	41 294	33 900
à *f* 2 (industriëele doeleind.).	1 210	1 778	2 049	2 683	2 867	4 651	813
à *f* 0,12 per K. G. [1])	—	—	—	—	—	—	33 984
à *f* 0.03⅓ p. K.G. (v. ind. doel.	—	—	—	—	—	—	1 550
Te zam. pic. *Tot., picols.*	938 350	953 760	987 588	966 521	998 662	1 055 112	1 017 171
Geldel. opbr. *Proc. tot.*	*f* 6 245 844	*f* 6 343 585	*f* 6 569 552	*f* 6 427 043	*f* 6 637 458	*f* 7 001 460	*f* 6 766 487
Buitenbezittingen. *Autres possessions.*							
à *f* 6,72 (Banka excl. mijnw.)	3 413	3 936	3 530	3 306	3 560	3 885	4 584
à *f* 4 (Banka mijnwerkers).	3 391	2 873	3 519	3 672	3 978	3 643	3 198
à *f* 5,83⅓ (Palemb. en W. Born.)	69 540	64 653	71 201	70 417	68 774	70 985	74 323
à *f* 6,66⅔ (Benk., Z. en O. Born).	50 204	48 588	51 776	52 963	53 291	55 912	58 377
à *f* 5 (Sum. W. en Lampongs).	75 095	72 513	75 218	76 559	77 316	77 395	75 871
à *f* 2 (industriëele doeleind.)	—	—	—	—	45	60	25
Te zam. pic. *Tot., picols.*	201 644	192 563	205 244	206 916	206 963	211 881	216 378
Geldel. opbr., *Prov. tot.*	*f* 1 152 355	*f* 1 101 594	*f* 1 174 428	*f* 1 183 576	*f* 1 182 980	*f* 1 214 632	*f* 1 245 762
Geld. opbr. Nedl. Ind. *Proceau, tot. des colon.*	*f* 7 398 200	*f* 7 445 179	*f* 7 743 980	*f* 7 610 619	*f* 7 820 438	*f* 8 216 092	*f* 8 012 249

[1] In de vier verkoopplaatsen in de res. Batavia, te Samarang en te Soerabaja.

Digitized by Google

X. SPOORWEGEN. *Voies ferrées.*

1. Overzicht der gelden sedert 1875 in Nederland en in Indië besteed aan den aanleg en de opname der Staatsspoorwegen op Java.

Dépenses de construction des chemins de fer de l'État.

Bron: V. S. N. I.

Omschrijving der lijnen. *Lignes.*	Werkelijke kosten der lijnen tot ult. 1887. *Dépenses avant fin 1887.*	Uitgaven in: *Dépenses en:* 1888.	1889.	1890.	1891.	Totaal.
a. Oosterlijnen.	*f* 33 824 672	*f* 344 097	*f* 145 458	*f* 121 585	*f* 366 185	*f* 34 801 996
b. Westerlijnen.	20 150 045	1 929 143	496 501	38 929	8 475	22 623 096
c. Lijn Djokjakarta-Tjilatjap.	14 482 211	326 697	—47 871	—37 874	62 929	14 735 492
d. Lijn Waroeng-Bandreg-Tjilatjap.....	181 325	—	210 564	2 032 017	3 329 905	5 786 811
e. Opneming van de lijnen:						
Dj. Poerw. Magelang-Willem I.	110 743	—	—	—	—	110 743
Malang-Blitar.....	—	—	—	—	467	467
Kalimas-Tarik	—	—	—	—	3 208	3 208
Probolinggo Panaroekan.....	—	—	—	—	18 526	18 526
Totaal....	68 701 996	2 599 337	834 655	2 154 657	3 789 695	78 080 342

2. Rendement van Spoorwegen, Post en Telegrafie.

Voies ferrées, postes et télégraphes. Rendement du Trésor.

Bronnen: V. S. N. I. en K. V.

Jaren. *Années.*	Staatsspoorwegen. *Voies ferrées de l'État.* Oosterlijnen. *Réseau Est.* Uitgaven. *Dépenses.*	Oosterlijnen. Saldo's.	Westerlijnen. *Réseau Ouest.* Uitgaven. *Dépenses.*	Westerlijnen. Saldo's.	Partic. Spoorw. Uitkeering aan den Staat. *Récognitions des lignes pricées.*	Post en Telegrafie incl. Paardenposterijen. *Postes et télégr.* Uitgaven. *Dépenses.*	Nadeelige saldo's. *Soldes défavorables.*
1882	*f* 870 525	*f* 978 354	*f* 175 635	*f* 82 999	*f* 1 176 652	*f* 2 167 586	*f* 411 906
1883	1 069 478	1 439 564	261 480	127 530	1 231 271	2 403 340 [1]	638 681
1884	1 484 456	1 974 603	425 698	366 644	1 218 579	2 318 241 [1]	552 309
1885	1 813 687	1 681 628	542 436	222 926	1 022 756	2 065 286 [1]	334 825
1886	1 616 673	1 924 935	584 034	331 603	897 270	2 070 603 [1]	362 599
1887	1 597 839	1 719 008	565 163	292 263	839 500	2 137 947 [1]	393 035
1888	1 558 254	1 908 552	547 925	333 910	839 500	3 127 567 [1]	1 401 004
1889	1 639 740	1 911 750	659 441	350 582	795 090	2 048 472 [1]	234 698
1890	1 823 978	1 843 206	799 734	337 175	932 834	2 037 109 [1]	147 424
1891	2 069 053	2 143 064	859 010	461 473	1 049 991	*	*

[1] Hieronder ook eenige in Nederland gedane uitgaven.

B. WEST-INDIE. Indes Occidentales.

I. Bevolking. *Population.*

I. STERKTE DER BEVOLKING OP HET GRONDGEBIED DER KOLONIE BIJ HET EINDE VAN 1891. EN VORIGE JAREN. [1])

Chiffre de la population de toute la colonie.

A. Suriname.

Bron: K. V.

Plaats van vestiging. *Lieux.*	Gevestigde bevolking. *Population fixe.*			Immigranten. *Immigrants.*			Totaal generaal *Total-général.*
	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	
Stad Paramaribo en buitenwijken.	12 675	16 443	29 118	58	55	113	29 231
Overig gedeelte der kolonie	12 633	9 816	22 449	4 104	1 604	5 708	28 157
Totaal... *Total* 1891.....	25 308	26 259	51 567	4 162	1 659	5 821	57 388
„ „ „ 1890.....	25 500	26 064	51 564	3 852	1 457	5 309	56 873
„ „ „ 1889.....	25 657	26 118	51 775	2 989	1 204	4 193	55 968
„ „ „ 1888.....	24 851	24 872	49 723	2 969	1 345	4 314	54 037
„ „ „ 1887.....	24 272	24 125	48 397	3 927	1 779	5 706	53 945
„ „ „ 1886.....	23 480	23 443	46 923	3 997	1 844	5 841	52 764
„ „ „ 1885.....	23 663	23 659	47 322	4 270	1 922	6 192	53 514
„ „ „ 1884.....	23 556	23 273	46 829	4 278	1 871	6 149	52 978
„ „ „ 1883.....	23 594	23 647	47 241	3 048	1 322	4 370	51 611
„ „ „ 1876.....	22 026	22 807	44 833	2 561	1 047	3 608	48 441

[1]) Opgave van wijkmeesters en districtscommissarissen, niet volledig.

B. Curaçao en Onderhoorigheden. [1])

Curaçao et dépendances.

Bron: K. V.

Plaats van vestiging. *Lieux.*	Bevolking in 1880. *Population en 1880.*			Bevolking in 1891. *Population en 1891.*			Toe- of afneming sedert 1880. *Augmentation ou diminution.*
	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	
Curaçao.....	10 629	13 517	24 146	11 307	15 277	26 584	+ 2 438
Bonaire.....	2 407	2 579	4 986	1 780	2 199	3 979	— 1 007
Aruba.....	2 947	3 257	6 204	3 790	4 096	7 886	+ 1 682
St. Martin.....	1 374	1 768	3 142	1 636	2 245	3 881	+ 739
St. Eustatius.....	955	1 142	2 097	720	893	1 613	— 484 [2])
Saba.....	906	1 049	1 955	847	1 063	1 910	— 45
Totaal gen. *Total* 1880.	19 218	23 312	42 530	20 080	25 773	45 853	Tot. gen. 1891
„ „ „ 1881.	19 571	23 694	43 265	19 734	25 228	44 962	„ „ 1890
„ „ „ 1882.	20 004	23 847	43 851	20 234	25 358	45 592	„ „ 1889
„ „ „ 1883.	20 063	23 775	43 838	20 648	25 599	46 247	„ „ 1888
„ „ „ 1884.	19 350	23 873	43 223	20 378	25 336	45 714	„ „ 1887
„ „ „ 1885.	20 090	24 320	44 410	20 015	24 863	44 878	„ „ 1886

[1]) Niet inbegrepen het garnizoen op Curaçao. *La garnison de Curaçao non comprise.*

[2]) Eene vergelijking is hier niet mogelijk, daar volgens het Kol. Versl. over 1889 de vroegere opgaven betr. St. Eustatius foutief zijn.

II. VERGELIJKEND OVERZICHT VAN DE GETALSTERKTE DER DISTRIKTS-BEVOLKING VAN SURINAME IN DE JAREN 1863 [1]), 1872 [2]), 1873 [3]), en 1885—1891.

Tableau comparatif du chiffre de la population des districts de Surinam pendant les années 1863, 1872, 1873 *et* 1885—1891.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Veld- en fabrieksarbeiders. *Ouvriers.*		Ouden, gebrekkigen en kinderen tot geen arbeid geschikt. *Vieillards, invalides, enfants.*		Overige bevolking. *Autres parties de la population.*	Totaal generaal. [4]) *Total général.*
	Niet-immigranten. *Non-immigrés.*	Immigranten. *Immigrés.*	Niet-immigranten. *Non-immigrés.*	Immigranten. *Immigrés.*		
1863	16 824	284	9 001	13	1 214	27 336
1872	14 186	1 976	9 625	251	2 498	28 536
1873	10 764	3 829	6 887	470	5 024	26 974
1885	5 282	4 898	2 569	1 150	12 799	26 698
1886	4 409	4 723	2 422	975	12 426	24 957
1887	4 108	4 385	2 241	1 196	12 967	24 897
1888	4 775	3 253	2 700	926	12 909	24 563
1889	5 040	3 325	2 687	747	13 963	25 762
1890	4 838	4 315	2 489	871	13 580	26 093
1891	4 559	4 718	2 402	990	14 612	27 281

[1]) Het jaar van de emancipatie. *L'année de l'émancipation des esclaves.*
[2]) Het laatste jaar vóór de opheffing van het staatstoezicht. *L'année dernière avant l'abolition de la tutelle de l'État.*
[3]) Het jaar van de opheffing van het staatstoezicht. *L'année de l'abolition de la tutelle de l'État.*
[4]) Hieronder niet begrepen de gevangenen, militairen en de overige bewoners der mil. posten. *Prisonniers et militaires non compris.*

III. INDEELING DER BEVOLKING VAN CURAÇAO EN O. NAAR DE GEBOORTEPLAATS.
Population de Curaçao et dép. par lieux de naissance.

Bron: K. V.

Woonplaats. *Lieux.*	Getalsterkte der bevolking. [1]) *Effectif.*	Waarvan geboren, *dont nés* op het eiland. *dans l'île.*	elders in West-Indië. *ailleurs dans les Indes Occidentales.*	in Nederland. *aux Pays-Bas.*	elders *ailleurs*
Curaçao	26 782	25 419	299	285	779
Bonaire	3 979	3 942	9	15	13
Aruba	7 886	7 681	102	9	94
St. Martin (Ned. Ged.)	3 881	3 749	116	11	5
St. Eustatius	1 613	1 468	137	5	3
Saba	1 910	1 877	18	2	13
Totaal in 1891	46 051	44 136	681	327	907
Total 1890	45 162	43 368	661	297	836
1889	45 799	43 891	747	290	861
1888	46 461	44 616	713	338	794
1887	45 954	44 249	655	338	712
1886	45 121	43 416	665	329	711
1885	44 734	43 017	636	309	772
1884	43 444	41 783	630	300	731
1883	44 153	42 395	662	278	818
1882	44 066	42 306	692	269	799

[1]) Hieronder begrepen het garnizoen van Curaçao. *Y compris la garnison de Curaçao.*

IV. IMMIGRATIE IN SURINAME.

Aantal aangekomen immigranten van 1° Januari 1853 tot ult°. December 1891

Nombre des immigrants pendant la période 1853—1891.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Land van herkomst. *Pays de provenance.*						
	Nederl.-Indië. *Indes Neerl.*	Madeira. *Madère.*	China. *La Chine.*	West-Indië. *Indes Occident.*	Nederland. *Pays-Bas.*	Britsch-Indië. *Indes Brit.*	Totaal. *Total.*
1853 t/m 1862	8	275	487	—	—	—	770
1863 t/m 1872	21	205	2 015	2 382	2	—	4 625
1873 t/m 1882	94	—	—	214	87	6 569	6 964
1883	—	—	—	—	—	855	855
1884	—	—	—	—	—	2 061	2 061
1885	—	—	—	—	—	533	533
1886	—	—	—	—	—	—	—
1887	—	—	—	—	—	356	356
1888	—	—	—	—	—	—	—
1889	—	—	—	—	—	1 728	1 728
1890	94	—	—	22	—	1 264	1 380
1891	—	—	—	—	—	608	608
Totaal.....	217	480	2 502	2 618	89	13 974	19 880

V. GETAL HUWELIJKEN, GEBOORTEN EN STERFGEVALLEN.

Mariages, naissances et décès.

A. Suriname.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Getal huwelijken. *Mariages.*	Gewett. kinderen door opvolgend huwelijk. *Enfants légitimés.*	Geboorten. *Naissances.*			Waarvan buiten echt. *Dont hors mariage.*	Sterfgevallen. *Décès.*			Levenloos aangegeven. *Morts-nés.*
			M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*		M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	
1882	89	50	902	908	1 810	1 449	866	755	1 621	126
1883	111	64	880	837	1 717	1 411	970	799	1 769	141
1884	120	77	857	896	1 753	1 431	1 095	1 018	2 113	133
1885	98	78	989	973	1 962	1 608	792	730	1 522	170
1886	94	58	991	903	1 894	1 571	788	661	1 449	144
1887	129	119	983	926	1 909	1 580	815	688	1 503	133
1888	117	80	926	900	1 826	1 526	873	723	1 596	133
1889	145	133	966	969	1 935	1 598	781	653	1 434	123
1890	116	127	890	828	1 718	1 390	849	641	1 490	130
1891	115	94	880	921	1 801	1 443	1 146	959	2 105	144

B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Getal huwelijken. *Mariages.*	Geboorten. *Naissances.*				Overleden. *Décès.*		
		Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	Daarv. buiten echt. *Dont hors mariage.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*
1882	163	740	775	1 515	975	379	421	800
1883	123	738	763	1 501	1 005	375	349	724
1884	205	753	756	1 590	947	341	445	786
1885	142	829	811	1 640	1 106	433	581	1 014
1886	168	658	691	1 349	832	382	413	795
1887	251	928	894	1 822	1 169	401	403	804
1888	239	821	869	1 690	1 076	268	510	778
1889	222	714	695	1 409	869	501	547	1 048
1890	278	807	868	1 675	960	309	374	683
1891	199	855	818	1 673	958	459	544	1 013

II. Onderwijs. *Enseignement.*

I. Getal scholen en leerlingen. *Nombre des Écoles et des Élèves.*

Bron: K. V. A. Suriname.

Jaren. *Années*	Paramaribo. Gouvernements-scholen. *Ecoles publiques.*		Paramaribo. Particuliere scholen. *Ecoles privées.*		Districten. Gouvernements-scholen. *Ecoles publiques.*		Districten. Particuliere scholen. *Ecoles privées.*	
Ult°.	Getal scholen. *Ecoles.*	Getal leerlingen. *Elèves.*	Getal scholen. *Ecoles.*	Getal leerlingen. *Elèves.*	Getal scholen. *Ecoles.*	Getal leerlingen. *Elèves.*	Getal scholen. *Ecoles.*	Getal leerlingen. *Elèves.*
1882	3	600	28	3095	16	639	14	790
1883	4	723	26	3032	17	660	15	823
1884	4	734	26	3202	16	599	13	748
1885	4	729	26	3246	13	519	11	587
1886	4	779	24	3281	14	553	10	634
1887	5	1172	22	3065	14	639	7	510
1888	5	1230	20	3107	14	642	8	569
1889	5	1243	19	3043	13	675	10	723
1890	5	1285	19	3288	13	712	8	666
1891	6	1476	17	3188	13	713	9	715

B. Curaçao en onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Aard der scholen.	Curaçao. Getal scholen. *Ecoles.*	Curaçao. Getal leerlingen. *Elèves.*	Andere eilanden. *Dépendances.* Getal scholen. *Ecoles.*	Andere eilanden. *Dépendances.* Getal leerlingen. *Elèves.*	Totaal. *Total.* Getal scholen. *Ecoles.*	Totaal. *Total.* Getal leerlingen. *Elèves.*
1886.	Openbare scholen	1	193	—	—	1	193
	Landscholen	3	401	8	694	11	1095
	Zustersscholen	* [1]	1861 [2]	*	567 [3]	*	2428
	Bijzondere scholen	6	246	1	20	7	266
	Totaal	*	2701		1281		3942
1887.	Openbare scholen	1	199	—	—	1	199
	Landscholen	3	366	8	654	11	1020
	Zustersscholen	* [1]	2277 [2]	*	605 [3]	*	2882
	Bijzondere scholen	6	160	1	22	7	182
	Totaal	*	3002		1281		4283
1888.	Openbare scholen	1	173	—	—	1	173
	Landscholen	3	240	8	560	11	800
	Zustersscholen	* [1]	1886 [2]	*	574	*	2460
	Bijzondere scholen	7	542	1	20	8	562
	Totaal	*	2841		1154		3995
1889.	Openbare scholen	1	199	—	—	1	199
	Landscholen	3	328	8	514	11	842
	Zustersscholen	* [1]	1813 [2]	*	467	*	2280
	Bijzondere scholen	6	505	—	—	6	505
	Totaal	*	2845		981		3826
1890.	Openbare scholen	1	208	—	—	1	208
	Landscholen	3	257	8	479	11	736
	Zustersscholen	* [1]	1923 [2]	6	786	*	2709
	Bijzondere scholen	6	569	—	—	6	569
	Totaal	*	2957	14	1265	*	4222
1891.	Openbare scholen	2	203	—	—	2	203
	Landscholen	2	209	10	501	12	710
	Zustersscholen	* [1]	2202 [2]	5	929	*	3131
	Bijzondere scholen	7	570	1	22	8	592
	Totaal	*	3184	16	1452	*	4636

[1]) In het stadsdistrikt vindt men twee, van 1886 -1890 drie zustersscholen. [2]) Voor het grootste gedeelte meisjes.

III. Landbouw en Nijverheid.

Agriculture et Industrie.

I. LANDBOUW IN SURINAME.

Agriculture, Surinam.

A. Uitgestrektheid der plantages en aard der arbeiders.

Bron: K. V. *Etendue des exploitations et nature des laboureurs.*

Hoofdproducten naar welke de plantages genoemd worden. *Produits principaux de chaque exploitation.*	Uitgestrektheid in bebouwing ult°. 1891. *Etendue cultivée en 1891.* Hectaren.	Arbeiders. *Laboureurs.* Kleine landbouw. *Petite culture.* Eigenaars. *Propriétaires.*	Pachters. *Fermiers.*	Immigranten. *Immigrants.*	Niet-Immigranten. *Non-Immigrants.*	Totaal. *Total.*
Suiker *Sucre*	2 089 1 [1])	—	—	2 611	1 580	4 191
Cacao	11 942	623	953	3 009	3 042	7 627
Andere producten *Autres.*	1 133	241	476	—	42	759
Totaal ult°. 1891	15 164.1	864	1 429	5 620	4 664	12 577
„ „ 1890	14 338.4	1 816	1 960	4 315	4 697	13 788
„ „ 1889	16 614.4	1 503	2 560	3 282	4 749	12 094
„ „ 1888	12 623.5	1 407	2 623	3 329	4 599	11 958
„ „ 1887	11 970.6	1 316	2 607	4 385	3 887	12 195
„ „ 1886	12 877.07	1 506	2 610	4 694	4 302	13 112
„ „ 1885	12 611.5	1 386	2 658	4 898	5 065	14 007
„ „ 1884	12 855.3	1 145	2 596	5 055	5 114	13 910
„ „ 1883	12 266.6	1 133	2 953	3 174	6 242	13 502
1882	12 019.2	871	1 761	3 537	6 246	12 415

[1]) Waaronder 91 H.A. met cacao, bananen en koffie beplant.

B. De voornaamste producten, hoeveelheden voortgebracht in 1880, 1885 en de laatste 4 jaren.

Bron: K. V. *Quantités produites.*

Producten. *Produits.*	1880	1885	1888	1889	1890	1891
Suiker } *Sucre* (Muscovado) KG.	7 941 305	2 177 375	1 217 739	1 428 581	1 963 700	1 000 250
„ } (Vacuumpan) „	2 505 427	3 252 958	4 988 814	6 079 066	6 149 100	6 866 794
Melasse ..... Liters	1 913 980	941 187	1 104 389	704 060	1 168 962	1 366 821
Rum ..... „	1 045 651	455 918	315 308	469 070	534 239	394 401
Cacao ..... KG.	939 900	1 337 459	1 543 019	2 166 930	2 169 402	2 247 098

Bron: K. V. C. De Suiker- en Cacao-cultuur. *Cultures du Sucre et du Cacao.*

Jaren. *Années.*	Suiker. *Sucre.* Getal plantages. *Exploitations.*	Uitgestrektheid, waarvan geoogst werd. *Etendue en récolte.*	Cacao. Getal plantages en gronden. *Exploitations.*	Uitgestrektheid in bebouwing ult°. Dec. *Etendue en exploitations fin Décembre.*
1882	36	H.A. 3 105.3	129 plantages en gronden.	H A. 6 110.1
1883	33	2 974.3	72 „ „ 226 „	6 699.7
1884	32	2 885.8	76 „ „ 249 „	7 321
1885	28	*	71 „ „ 298 „	7 533.93
1886	22	2 000.2	75 „ „ 305 „	8 008.76
1887	20	1 750	83 „ „ 313 „	8 387.36
1888	17	1 668.2	83 „ „ 370 „	8 787
1889	14	1 737.2	88 „ „ 363 „	13 103
1890	14	1 602.1	98 „ „ 487 „	10 901
1891	14	1 630.3	382 „ „ 246 „	11 942

II. VEESTAPEL. *Bétail.*

Bron: K.V.

A. Suriname.

Jaren. *Années.*	Rundvee. *Bêtes à cornes.*	Paarden. *Chevaux.*	Muilezels. *Mulets.*	Ezels. *Anes.*	Schapen. *Moutons.*	Geiten. *Chèvres.*	Varkens. *Cochons.*
1882	3 124	209	60	237	526	802	1 807
1883	3 346	211	66	325	440	763	1 959
1884	3 319	216	81	297	435	822	1 828
1885	3 677	230	74	306	447	1 054	1 774
1886	4 129	244	77	325	555	1 179	2 009
1887	3 581	267	90	320	522	847	2 036
1888	3 853	228	78	312	560	825	1 975
1889	4 026	244	79	301	462	662	2 165
1890	3 856	237	68	307	369	596	2 411
1891	3 745	206	71	246	309	590	2 135
B. Curaçao en Onderhoorigheden met uitzondering van Saba. *Curaçao et dépendances exc. Saba.*							
1882	3 821	722	250	4 485	30 328	66 551	2 210
1883	3 837	715	264	4 434	29 855	67 094	2 529
1884	3 983	739	279	5 900	33 858	97 028	2 965
1885	4 035	746	298	7 328	28 216	83 469	2 683
1886	4 016	923	294	6 933	33 489	91 625	3 573
1887	4 493	942	487	6 806	35 745	91 194	4 173
1888	4 651	969	249	5 665	64 260	94 069	4 287
1889	3 388	837	190	5 167	37 972	83 688	3 739
1890	3 703	744	193	5 284	51 096	74 771	3 902
1891	3 393	816	196	5 589	75 723	67 273	4 142
C. Saba.							
1888	214	20	—	16	338	1 750	615
1889	248	18	—	11	312	1 725	694
1890	—	—	—	—	—	—	—
1891	195	15	—	1	190	1 004	322

III. ONTGINNING VAN DELFSTOFFEN.

Exploitation de minéraux.

A. Suriname.

1. Uitgestrektheid der voor de goud-industrie verpachte gronden.

Bron: K.V. *Superficie des terrains affermés pour l'exploitation des gisements aurifères.*

Jaren. *Années.*	Aantal verleende concessiën. *Concessions.*			Grootte (in hectaren) van de gezamenlijke concessiën. *Superficie totale de toutes les concessions.*		
	Voor perceelen reeds vroeger uitgegeven. *Pour terrains déjà concédés.*	Voor nieuwe perceelen. *Pour nouveaux terrains.*	Totaal. *Total.*	Voor perceelen reeds vroeger uitgegeven. *Pour terrains déjà concédés.*	Voor nieuwe perceelen. *Pour nouveaux terrains.*	Totaal. *Total.*
1875	*	*	*	*	*	52 460
1876	*	*	57	*	*	207 554
1877	*	*	*	*	*	166 761
1878	*	*	108	*	*	197 603
1879	*	*	*	80 294	266 487	346 781
1880	*	*	*	143 251	165 972	309 223
1881	*	*	*	161 658	364 710	526 368
1882	*	*	*	368 885	219 715	588 600
1883	101	194	295	269 482	181 910	451 392
1884	99	207	306	247 954	188 873	436 792
1885	113	283	396	217 348	184 635	401 983
1886	124	331	455	189 221	223 659	412 880
1887	145	250	395	177 856	154 263	332 120
1888	168	273	441	198 282	136 827	335 109
1889	221	404	625	221 443	311 206	532 649
1890	140	189	329	135 367	110 257	245 624
1891	101	192	293	103 822	88 395	192 217

2. Uitkomsten der goud-industrie.
Résultats de l'exploitation des gisements aurifères.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Gevonden. [1]) *Production.* Hoeveelheid in Grammen. *Grammes.*	Gevonden. [1]) *Production.* Waarde naar het gemiddelde van de tarieven van uitvoer. *Valeur.*	Uitgev. in gramm. [2]) *Export.* Totaal. [3])	Uitgev. in gramm. [2]) *Export.* Naar Nederland. *Aux Pays-Bas.*	Waarde. *Valeur.*
1882	467 198	*f* 616 701	589 970	334 237	*f* 784 726
1883	743 370	988 682	679 641	410 795	903 943
1884	756 186	1 020 851	967 271	379 833	1 305 698
1885	745 897	1 016 285	983 039	665 502	1 331 774
1886	711 515	974 775	753 845	585 296	1 032 767
1887	858 859	1 176 636	1 006 904	725 065	1 379 458
1888	588 624	806 415	1 029 777	872 621	1 410 794
1889	645 019	883 676	894 333	798 522	1 125 236
1890	814 352	1 115 562	952 023	852 643	1 304 271
1891	1 236 919	1 704 579	820 983	709 014	1 124 746
			Totaal. *Total* 1876/91....		*f* 14 901 825

[1]) Volgens de opgaven van belanghebbenden. [2]) Gedeclareerd. [3]) Sedert 1880 wordt een uitvoerrecht van 5% geheven

B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances.*
Ontginning der phosphorzure kalklagen.
Exploitation du phosphate.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Klein-Curaçao. *Ile Petit-Curaçao.* Hoeveelheid uitgevoerde phosphaat M³. *Phosphate exporté* (M³.)	Klein-Curaçao. *Ile Petit-Curaçao.* Rechten. [1]) *Droits perçus.*	St. Barbara op Curaçao-. Hoeveelheid uitgevoerde phosphaat M³. *Phosphate exporté* (M³.)	St. Barbara op Curaçao-. Rechten. [1]) *Droits perçus.*
1882.....	7 440	*f* 8 705	6 570	*f* 7 687
1883.....	2 899	3 468	52 757	62 934
1884.....	3 233	3 880	54 859	65 883
1885.....	2 266	2 707	45 373	54 347
1886.....	4 623	5 526	18 726	22 441
1887.....	6 839	8 169	9 741	11 673
1888.....	1 321	1 904	2 490	3 616
1889.....	— [2])	— [2])	4 717	6 823
1890.....	—	—	3 375	4 219
1891.....	—	—	4 654	6 726

Jaren. *Années.*	Aruba. Getal schepen voor den phosphaat-uitvoer. *Nombre de vaisseaux exportant le phosphate.* Getal. *Nombre.*	Aruba. Getal schepen voor den phosphaat-uitvoer. *Nombre de vaisseaux exportant le phosphate.* M³.	Aruba. Rechten. [1]) *Droits perçus.*	Aruba. Concessie-rechten. *Droits de concession.*
1882.....	47	27 307	*f* 14 360	*f* 218 459
1883.....	63	39 050	20 511	312 401
1884.....	35	21 494	11 279	171 953
1885.....	30	20 251	10 620	162 005
1886.....	32	19 448	10 211	155 587
1887.....	27	16 515	8 673	132 119
1888.....	40	26 015	13 668	208 118
1889.....	61	40 756	21 389	326 046
1890.....	71	49 230	25 862	393 839
1891.....	34	22 397	11 746	179 175

[1]) Uitvoerrechten en scheepsongelden. *Droits d'exportation et de navigation.*
[2]) De concessie op dit eiland is met 1888 afgeloopen. *La concession s'est terminée en* 1888.

IV. Handel en scheepvaart. *Commerce et navigation.*

I. Algemeen overzicht. *Aperçu général.*

A. Waarde van den invoer tot verbruik en uitvoer uit het vrije verkeer.

Bron: K. V. *Valeur de l'importation et de l'exportation spéciale.*

Jaren. *Années.*	Suriname. *Surinam.*		Haven van Curaçao. *Port de Curaçao.*
	Invoer. *Importation.*	Uitvoer. *Exportation.*	Invoer. *Importation.* [1]
1850	*f* 2 087 562	*f* 3 877 102	*f* *
1855	2 401 284	3 398 525	*
1860	3 056 946	4 524 001	*
1865	4 504 520	2 235 399	*
1870	4 042 111	2 657 871	*
1875	3 125 415	2 409 335	*
1880	3 914 458	3 600 535	5 559 412
1885	4 893 355	3 113 270	3 153 221
1890	5 366 258	4 272 692	3 733 917
1891	5 873 335	3 994 616	4 059 400

[1]) De waarde van den uitvoer van Curaçao kan niet worden opgegeven, daar deze vrij is, (uitgez. de uitvoer van phosphorzure kalk).

Van den invoer der andere eilanden wordt alleen vermeld de invoer voor verbruik op St. Martin.

Bron: K. V. B. Scheepvaartbeweging. *Navigation.*

Jaren. *Années.*	Suriname. *Surinam.*				Curaçao Binneng. vaart. *Navires entrés.* [2]			
					Haven van Curaçao. *Port de Curaçao.*		Elders. *Ailleurs.*	
	Ingeklaard. *Entrées.*	Inhoud. [1] *Tonnage.* × 1000	Uitgeklaard. *Sorties.*	Inhoud [1] *Tonnage.* × 1000	Aantal. *Nombre.*	Inhoud [3] *Tonnage.* × 1000	Aantal. *Nombre.*	M³ × 1000
1850	246	13	245	13	605	31	*	*
1855	219	16	208	15	765	44	*	*
1860	210	14	217	15	800	38	*	*
1865	184	13	173	13	1 006	73	*	*
1870	205	12	192	11	1 266	58	*	*
1875	192	21	197	22	1 021	110	*	*
1880	265	25	256	23	1 152	650	1 424	84
1885	199	72	203	73	1 270	846	1 893	130
1890	229	82	226	81	1 158	1 169	1 643	158
1891	207	83	207	83	1 205	1 106	1 385	147

[1]) Tot 1875 in lasten van 2,214 m³, later in Reg. tonnen van 2,83 m³. [2]) Omtrent de vertrokken vaartuigen worden geen opgaven verstrekt. [3]) Tot 1875 in tonnen van 2,214 m³, later in m³.

II. Uitvoeren van Curaçao en onderhoorigheden. *Exportations de Curaçao et des dépendances.*

Bron: K. V. A. Curaçao. [1])

Producten. *Produits.*		1885	1886	1887	1888	1889	1890
Aloëhars. *Résine d'aloès.*	KGr.	2 080	500	—	—	—	—
Dividivi	"	258 254	283 900	220 673	374 020	140 862	258 415
Ezels. *Ânes.*	Stuks	179	158	194	182	159	168
Oranjeschillen. *Pelures d'orange.*	KGr.	1 802	3 981	2 112	2 300	2 041	3 859
Phosphorzurekalk. *Phosphate.*	M³	47 639	18 726	9 741	2 490	4 717	3 375
Rood verfhout. *Bois de teint.*	KGr.	—	—	5 000	—	172 700	3 700
Vruchten. *Fruits.*	Manden.	60	1 898	4 206	5 746	—	—
Wol. *Laine.*	KGr.	4 950	5 031	6 504	8 787	3 500	5 720
Zout. *Sel.*	Liters.	3 405 060	987 536	2 094 600	235 750	1 637 960	3 017 290

[1]) Zie de noot bij tabel A. Voor het jaar 1891 komen geen opgaven voor.

B. Van andere eilanden.

Waarde van den uitvoer in Guldens.

Bron: K. V. *Dépendances. Valeur des exp. en florins.*

	1886	1887	1888	1889	1890	1891
Bonaire	44 856	48 307	51 515	55 216	57 780	53 830
Aruba	305 486	301 870	385 553	561 052	673 213	314 706
St. Martin (Ned. ged.)	120 157	112 695	98 212	25 372	31 771	87 166
St. Eustatius	23 850	36 499	22 553	17 678	18 385	8 763
Saba	8 000	10 833	11 481	10 255	—	10 881

Bron: K. V.

III. UITVOER DER VOORTBRENGSELEN VAN DEN LANDBOUW VAN SURINAME OVER 1862—1891.

Exportation des produits agricoles de Surinam.

Jaren *Années.*	Suiker. *Sucre.* Kilogr. Muscovado. Hoeveelheid. *Quantité.*	Suiker. Muscovado. Gemid. prijs per 100 KG. *Prix moyen.*	Suiker. Vacuumpan. Hoeveelheid. *Quantité.*	Suiker. Vacuumpan. Gemid. prijs per 100 KG. *Prix moyen.*	Melasse. Liter. Hoeveelheid. *Quantité.*	Melasse. Liter. Gemid. prijs per 100 L. *Prix moyen.*	Rum en dram. Liter. Hoeveelheid. *Quantité.*	Rum en dram. Liter. Gemid. prijs per 100 L. *Prix moyen.*	Cacao. Kilogr. Hoeveelheid. *Quantité.*	Cacao. Kilogr. Gemid. prijs per 100 KG. *Prix moyen.*	Koffie. *Café.* Kilogr. Hoeveelheid. *Quantité.*	Koffie. *Café.* Kilogr. Gemid. prijs per 100 KG. *Prix moyen.*	Katoen. *Coton.* Kilogr. Hoeveelheid. *Quantité.*	Katoen. *Coton.* Kilogr. Gemid. prijs per 100 KG. *Prix moyen.*
1862 [1]		16,193,518		*f* 6,85	2 790 839	*f* 6,62	604 677	*f* 19,00	324 692	*f* 53,64	62,266	*f* 84,30	223 271	*f* 93,17
1865		7,713,837		18,72	1 396 577	8,90	128 398	26,40	326 996	54,90	117,232	66,52	172 111	145,43
1873 [2]		12,447,362		19,06	1 837 793	5,56	739 443	22,20	827 795	46,19	35,456	93,11	71 065	89,80
1877	7 839 675	*f* 21,03 [3]	3 131 709	25,91	1 640 364	8,00	1 254 820	15,0	1 398 926	63,64	160	90,27	95 073	69,53
1878	5 833 059	„ 16,05 [3]	1 990 283	19,34	1 311 472	7,00	718 748	16,0	556 187	70,74	54	140,00	84 600	69,80
1879	8 836 145	„ 14,78 [3]	2 797 747	17,70	1 936 802	5,00	920 119	16,0	1 113 345	86,60	689	140,00	102 919	59,90
1880	7 497 742	17,25	2 394 090	20,25	1 617 414	5,00	708 186	16,0	857 562	67,12	296	140,00	17 596	59,40
1881	6 146 318	18,00	2 391 958	20,00	1 608 489	7,25	533 059	16,5	1 882 644	62,75	521	140,00	—	—
1882	6 875 726	20,00	2 545 889	22,75	1 347 498	9,00	708 228	18,0	1 155 837	68,00	178	130,00	2 094	36,00
1883	5 034 003	15,95	3 644 615	21,00	1 032 481	7,00	604 139	20,00	1 876 178	71,00	532	113,16	—	36,00
1884	3 313 020	13,00	3 937 264	17,34	526 980	6,00	469 020	19,00	1 450 046	71,00	2 546	100,00	676	30,00
1885	1 826 385	8,50	3 588 195	13,83½	552 970	6,25	441 653	15 00	1 344 413	73,50	1 425	152,50	479	45,00
1886	2 018 358	8,00	3 878 406	14,00	901 919	4,00	304 974	15,00	1 575 218	73,00	560	63,00	354	60,00
1887	1 488 076	8,00	6 375 699	9,50	363 485	6,00	278 155	10,00	1 719 642	70,00	582	80,00	—	—
1888	852 934	9,00	4 492 600 [4]	13,00	514 821 [5]	6,00	222 415	12,00	1 541 612	70,00	565	80,00	6 395	30,08
1889	1 085 894	12,00	3 985 165 [6]	13,00	395 352 [7]	6,00	247 600	14,00	2 042 868	65,00	286	80,00	—	—
1890	1 412 166	13,00	4 994 047 [8]	18,00	527 677 [9]	6,00	488 846	14,00	2 181 347	60,00	216	100,00	—	—
1891	952 002	14,00	5 392 694 [10]	18,00	215 520 [11]	10,00	353 891	15,00	2 210 695	60,00	177	150,00	—	—

[1]) Het jaar vóór de emancipatie. *Année précédente l'émancipation.* [2]) Het jaar van de opheffing van het Staatstoezicht. *Abolition de la tutelle du gouvernement.*

[3]) Berekend uit de opgegeven uitvoerwaarde. [4]) 1e product, bovendien nog 600 995 KG. à *f* 6,00 naproduct.

[5]) Bovendien nog 181 723 L. à *f* 3,00 vacuumpan.

[6]) Bovendien nog 494 811 K.G. naproduct à *f* 6.— [7]) Bovendien nog 353 665 L. vacuumpan à *f* 3.—. [8]) Bovendien nog 586 474 KG. naproduct à *f* 10.—.

[9]) Bovendien nog 583 589 L. vacuumpan à *f* 3.

[10]) Bovendien nog 370 972 K. G. naproduct à *f* 10. [11]) Bovendien nog 970 293 L. vacuumpan à *f* 5.

IV. AANDEEL DER VERSCHILLENDE LANDEN IN DE HANDELS- EN SCHEEPVAARTBEWEGING VAN SURINAME.

Part des différents pays au commerce et à la navigation de Suriname.

Bron: K. V.

A. Invoer.
Importation.

Jaren. *Années.*	Schepen. *Vaisseaux.* Nederland. *Pays-Bas.*	Schepen. Noord-Amerika. *Etats-Unis.*	Schepen. Andere staten. *Autres pays.*	Lasten of tonnen. *Tonnage.* [1]) Nederland. [2]) *Pays-Bas.*	Lasten of tonnen. Noord-Amerika. *Etats-Unis.*	Lasten of tonnen. Andere staten. *Autres pays.*	Waarde in duizendt. guld. *Valeur (en mill. flor.)* Nederland. *Pays-Bas.*	Waarde. Noord-Amerika. *Etats-Unis.*	Waarde. Andere staten. *Autres pays.*
1850	91	28	127	*	*	*	1 236	649	202
1855	56	40	123	6 618	4 228	4 840	1 192	714	495
1860	50	31	138	5 527	3 422	5 503	1 587	922	547
1865	26	43	115	3 232	3 915	6 065	2 235	1 007	1 263
1870	24	38	143	2 952	3 199	5 641	1 783	901	1 358
1875	17	27	148	4 050	5 228	11 827	1 192	691	1 243
1880	23	19	223	5 076	4 729	14 860	1 391	786	1 737
1881	22	21	182	4 910	5 851	14 947	1 361	875	2 589
1882	26	21	129	6 098	5 422	11 936	1 707	897	1 695
1883	30	21	198	5 944	5 800	39 410	2 073	1 017	2 079
1884	26	21	132	15 420	6 622	49 193	2 387	1 187	1 712
1885	21	18	160	17 335	5 131	49 075	2 292	1 068	1 449
1886	21	16	182	17 258	5 065	52 606	2 139	1 109	1 345
1887	25	12	193	16 834	4 326	53 258	2 529	968	1 555
1888	48	11	157	36 430	4 329	32 148	2 258	963	1 126
1889	39	9	164	44 642	3 199	13 053	2 590	1 008	1 295
1890	49	14	166	37 469	4 454	40 146	2 814	1 046	1 507
1891	41	12	154	38 778	4 059	39 965	2 691	1 880	1 303

B. Uitvoer.
Exportation.

1850 [3])	95	26	124	—	—	—	2 264	294	319
1855	55	35	118	6 099	3 745	4 695	2 039	593	762
1860	43	39	135	5 889	4 315	5 104	2 180	1 088	1 255
1865	12	39	122	1 510	3 641	7 699	684	681	871
1870	20	31	141	2 441	2 660	5 813	848	583	1 226
1875	19	27	151	4 252	5 311	12 424	439	682	1 288
1880	17	21	218	3 607	4 879	14 471	946	779	1 876
1881	14	23	195	3 443	6 340	16 315	841	1 167	1 878
1882	9	18	144	2 392	4 900	15 317	632	908	2 146
1883	15	21	214	3 180	5 462	42 328	827	1 247	1 980
1884	17	15	138	11 880	4 791	52 649	858	1 151	1 655
1885	17	10	176	16 110	3 247	54 115	1 198	1 036	879
1886	16	14	180	15 984	4 927	53 005	1 057	922	1 058
1887	16	12	195	15 750	3 959	54 455	1 229	1 170	1 140
1888	48	12	158	35 533	4 624	32 477	1 475	1 083	758
1889	40	9	160	25 562	3 168	32 506	1 343	1 289	890
1890	46	12	168	36 805	3 920	39 974	1 532	1 482	1 259
1891	24	12	171	19 902	4 236	59 082	1 372	1 764	859

[1]) Zie noot [1]) van tabel I B op pag. 116.

[2]) De sterke toeneming voor Nederland sedert 1884 en voor andere Staten sedert 1883 is daaraan toe te schrijven, dat telkens de geheele inhoudsgrootte der schepen van den Kon. W. I. Maildienst en van de Comp. Génér.-Transatlantique wordt genoteerd, terwijl door deze schepen gemiddeld slechts een vijfde der inhoudsgrootte voor den in- en uitvoer van Suriname wordt besteed.

[3]) Voor dit jaar wordt niet de plaats van bestemming der uitgeklaarde schepen opgegeven, maar alléén hun nationaliteit.

V. AANGEKOMEN SCHEPEN OP CURAÇAO, NAAR LANDEN VAN HERKOMST.

Bron: K. V. *Navires entrés à Curaçao, par pays de provenance.*

Landen. *Pays.*	1886		1887		1888		1889		1890		1891	
	Get. schep.	1000 M³.	Get. schep.	1000 M³.	Get. schep.	1000 M³.	Get. schep.	1000 M³.	Get. schep.	1000 M³.	Get. schep.	1000 M³.
Europa	32	72	73	215	84	281	70	243	83	314	63	212
Afrika	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Noord-Amerika. *Et. Unis.*	46	125	53	136	58	147	63	144	72	235	73	242
Z.-Amer. Venezuela	428	459	446	361	445	317	455	407	407	471	456	542
„ and. Staten	94	96	70	66	84	87	111	123	85	123	77	86
West-Ind. *Ind. occ.* Ned. Kol. *Col. néerl.*	589	19	658	19	570	18	485	18	471	19	415	17
West-Ind. *Ind. occ.* vreemde Kol. *Autres colonies.*	46	43	19	13	15	3	16	7	19	7	4	3
Totaal incl. uit *Zee*	1264	815	1332	811	1263	859	1208	943	1 158	1 169	1205	1106
Aangekomen vaartuigen op de kleine eilanden. *Navires entrés aux dépendances.*												
Bonaire	551	21	644	20	570	21	558	27	468	26	436	24
Aruba	292	31	289	26	281	34	399	50	335	57	269	31
St. Martin	260	68	294	57	308	59	206	34	229	53	267	71
St. Eustatius	273	11	281	11	286	11	324	12	402	12	237	11
Saba	156	10	153	6	139	7	170	8	209	10	176	10
Totaal	1893	130	1532	141	1661	120	1657	131	1 643	158	1385	147

V. Verkeersmiddelen.

Moyens d'échange et de transport.

I. SURINAAMSCHE BANK. *Banque de Surinam.*

Bron: V. S. B. A. Operatiën der Bank. *Opérations.*

Jaren. Uit° Dec.	Discontos. *Escomptes.*	Wissels. *Traites.* Verkocht. *Vendues.*	Wissels. *Traites.* Gekocht. *Achetées.*	Goud. Verkochte hoeveelheid KG. [1]) *Kilogr. vendus.*	Goud. Netto opbrengst. *Produit net.*	Discontorente. *Taux de l'escompte.*
1868	*	*f* 999 156	*f* 1 042 382	—	—	9—11 %
1869	*	671 166	752 065	—	—	9.10.11.12 %
1870	*f* 3 261 615	562 157	588 145	—	—	9—11 %
1871	3 542 588	523 352	511 101	—	—	9 %
1872	1 880 593	643 812	742 659	—	—	7—9 %
1873	1 926 353	1 148 362	1 346 689	—	—	9 %
1874	1 766 121	992 652	939 307	—	—	9 %
1875	1 868 283	713 923	699 735	*	*f* 6 000	9 %
1876	1 978 808	784 878	865 333	*	11 à 12 000	9 %
1877	2 316 496	1 022 400	883 019	118	162 000	9 %
1878	2 420 537	1 086 943	800 035	237	326 000	9 %
1879	2 341 330	1 096 177	894 616	313	449 325	9 %
1880	2 143 223	1 174 593	780 051	350	485 344	9 %
1881	2 262 696	1 298 687	1 261 557	221	304 678	9 %
1882	2 414 550	1 149 531	996 575	137	185 545	9 %
1883	2 718 027	1 578 943	1 326 421	144	193 663	9 %
1884	2 995 267	1 969 035	1 756 286	186	259 144	9 %
1885	3 319 196	2 357 698	1 420 087	578	820 551	9 %
1886	2 892 717	2 081 554	1 641 363	524	752 410	9 %
1887	2 550 439	2 278 912	1 685 866	603	879 642	9 %
1888	2 860 856	2 371 237	1 377 700	762	1 097 237	9 %
1889	2 674 669	2 451 757	1 441 803	575	833 451	8 %
1890	2 500 921	2 363 979	1 424 905	744	1 072 844	7—8 %
1891	2 378 739	2 347 284	1 351 460	526	808 884	7 %
1892	2 685 312	2 269 042	1 744 485	522	745 097	7 %

[1]) In consignatie. Sedert 1885 ook eenig bijgekocht goud. De markt voor het goud is Nederland. Sedert 1886 voor een klein gedeelte ook New-York.

Bron: V. S. B. B. Voornaamste posten der balans. *Princ. éléments du bilan.*

Jaren. *Années.*	Discontoportefeuille. *Portefeuille d'escompte.* Ult° Dec.	Specievoorraad. *Espèces.* Ult° Dec.	Bankbiljetten in omloop. *Circulation.* Ult° Dec.	Reservekas. *Réserve.* Ult° Dec.	In- en uitvoeren van specie. [1]) *Imp. et exp. d'espèces.*	Uitkeeringen. *Dividendes*
			Kapitaal *f* 1 000 000.			
1869	*f* 667 246	*f* 240 223	*f* 334 805	—	+ *f* 50 000	4 %
1870	745 540	288 437	351 010	—	+ 100 000	—
1871	642 911	386 663	411 035	—	— 20 000	—
1872	744 325	348 165	373 510	*f* 95 555	— 70 000	—
1873	424 727	344 388	473 760	—	—	2½ %
1874	403 569	440 172	467 700	—	— 10 000	2½ %
1875	444 951	*	488 945	—	— 83 720	—
1876	431 530	368 000	550 630	—	+ 80 000	—
1877	432 899	339 332	590 975	—	—	3½ %
			Kapitaal *f* 700 000.			
1878	437 604	372 843	656 495	*f* 162 670	+ 30 000	5 %
1879	443 953	390 864	774 065	162 670	+ 120 310	5 %
1880	458 281	510 332	830 295	163 743	+ 221 000	6 %
1881	439 578	482 449	923 010	165 889	+ 50 000	7 %
1882	496 446	494 750	939 230	168 034	+ 80 000	7 %
1883	543 010	633 539	952 450	170 180	+ 171 000	7 %
1884	557 345	665 617	936 505	170 180	+ 1 000	5 %
1885	583 281	637 362	954 490	170 716	— 44 000	5½ %
1886	410 208	591 760	1 009 105	171 253	+ 2 000	5½ %
1887	469 737	775 206	1 008 205	173 398	+ 193 500	7 %
1888	497 594	694 327	1 112 875	175 000	+ 189 800	8 %
1889	540 272	685 495	1 083 120	175 000	+ 87 600	8 %
1890	502 951	723 447	1 121 670	175 000	— 86 000	8 %
1891	474 449	752 272	1 155 385	175 000	— 30 006	8 %
1891	481 868	650 117	1 104 920	175 000	— 67 650	8 %

[1]) Hierin alleen begrepen wat door de Bank ter aanvulling van den metaalvoorraad van Nederland of elders werd ontboden, of wat als overtollig naar Nederland werd teruggezonden.

Bron: K. V. II. BANK TE CURACAO. *Banque à Curaçao.*

Einde der Jaren. *Fin de l'Année.*	Kapitaal. [1]) *Capital.*	Bankbiljetten (aangemaakte). [2]) *Billets.*	Gedeponeerde gelden. *Dépôts.*	Winst, ter beschikking van de koloniale kas. [3]) *Bons soldes pour le Trésor colonial.*	Uitstaande bedragen. *Prêts* Totaal.	Waarvan op wisselbriev. *Dont sur traites*	Beschikbare kas. *Encaisse.*
1850	*f* 9 810	*f* 264 355	*	—	*f* 109 600	*f* 96 800	*f* 160 565
1859	92 893	210 885	*f* 235	—	277 452	243 400	26 561
1869	214 148	206 635	279	*f* 8 067	339 600	321 500	89 530
1880	289 265	148 700	6 839	8 094	389 075	375 850	63 823
1881	289 265	148 700	3 317	17 721	427 850	423 450	31 154
1882	289 265	148 700	3 355	19 183	437 650	437 650	22 853
1883	289 265	148 700	3 374	19 083	432 550	432 550	27 872
1884	289 265	148 700	3 473	17 690	416 615	363 650	42 484
1885	289 265	148 700	3 806	17 979	389 600	370 800	70 150
1886	289 265	148 700	4 471	18 315	439 700	433 900	21 051
1887	289 265	148 700	3 859	19 731	451 150	439 150	10 405
1888	289 265	148 700	3 892	13 808	434 240	426 680	21 425
1889	289 265	148 700	3 535	15 942	356 480	354 480	100 963
1890	289 265	148 700	3 619	15 496	363 018	362 630	94 063
1891	289 265	148 700	3 738	15 270	352 930	352 930	104 044

[1]) Gekweekt uit interesten, disconto's en premiën.
[2]) De bankbiljetten hebben sedert 1831 gedwongen koers. *Cours forcé depuis* 1831.
[3]) De winst werd tot 1868 geheel gekapitaliseerd, van 1869—1880 werd 50 %, sedert 1881 de geheele winst in de koloniale kas gestort. *Le solde a été capitalisé jusque' en* 1868. *Il a été ensuite versé dans le Trésor, à moitié jusqu' en* 1880, *en total depuis lors.*

Digitized by Google

III. SPAARBANKEN. *Caisses d'epargne*

A. Koloniale spaarbank van Suriname. *Caisse d'épargne coloniale de Surinam.*
Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Inleg. *Versements.*	Rente als kapitaal bijgeschreven. *Rentes capitalisées.*	Terug-genomen. *Remboursements.*	Saldo te goed ult° Dec. *Solde dû aux déposants fin décbre.*	
				Totaal.	Waarvan toekomt aan Immigranten. *Dont dû à des immigrés.*
1882	*f* 104 366	*f* 4 537	*f* 39 160	*f* 245 674	*f* 129 925
1883	145 135	6 328	65 382	331 755	200 046
1884	135 399	6 359	101 004	372 509	143 811
1885	98 538	5 656	95 536	265 779	158 777
1886	161 559	5 646	100 599	338 201	143 716
1887	180 181	6 175	225 106	299 451	155 683
1888	178 101	7 743	125 444	359 911	214 164
1889	209 648	7 375	149 559	427 375	186 075
1890	241 373	7 850	147 960	433 512	196 775
1891	195 608	6 523	149 543	414 425 [1])	140 380

[1]) Hierin begrepen een som van *f* 85768 toekomende aan Britsch-Indische teruggekeerde immigranten, die in 1891 nog niet als uitbetaald kon worden afgeschreven, omdat de wisseltransactiën nog niet waren afgeloopen.

Bron: K. V. B. Spaar- en beleenbank op Curaçao. *Caisse d'épargne de Curaçao.*

Jaren. 1 Julij—30 Juni. *Années.*	Getal aandeelhouders. *Nombre de déposants.*	Aantal beleggingen. *Versements.*	Bedrag van gestorte gelden. *Montant des versements.*	Saldo te goed. *Solde dû aux déposants.*	Kosten van administratie, enz. *Frais d'administration, etc.*
1881/2	130	2 543	*f* 161 123	*f* 433 478	*f* 5 300
1882/3	*	3 316	129 296	435 745	6 240
1883/4	*	2 851	66 199	431 023	6 751
1884/5	*	3 818	76 098	464 902	6 712
1885/6	*	3 573	109 334	496 035	6 807
1886/7	*	2 677	104 763	508 655	6 990
1887/8	*	2 911	123 699	525 642	8 111
1888/9	*	2 455	48 465	507 013	7 639
1889/90	*	*	*	508 480	7 593
1890/1	*	*	*	519 428	7 834

Bron: K. V. IV. HYPOTHEKEN IN CURAÇAO EN O. *Hypothèques.*

Jaren. *Années.*	Inschrijvingen op 1° Januari. *Inscriptions au 1 Janvier.*		Bijgekomen. *Nouvelles inscriptions.*		Doorgehaald. *Royements.*	
	Getal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Getal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Getal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*
1882	598	*f* 2 793 063	83	*f* 345 569	46	*f* 216 668
1883	635	2 938 010	70	234 483	49	163 958
1884	656	2 992 489	65	370 605	73	337 363
1885	648	3 025 731	77	305 598	75	326 820
1886	650	3 004 509	91	404 171	61	225 203
1887	680	3 183 477	89	585 656	60	470 760
1888	709	3 298 373	79	488 820	86	433 475
1889	702	3 353 718	99	428 310	79	317 199
1890	722	3 464 829	89	314 892	97	279 186
1891	714	3 500 535	68	447 093	74	434 966
1892	708	3 512 662				

V. KONINKLIJKE WEST-INDISCHE MAILDIENST.
Service des paquebots sur les Indes Occidentales.

Bron: V.K.W.I.M.

Jaren. *Années.*	Schepen eind van het jaar. *Bâtiments (fin de l'année).*	Reizen. *Trajets.*	Voordeelig saldo der reisrekening. *Bon solde des comptes de voyage.*	Saldo der exploitatierekening. *Solde du compte d'exploitation.* Voordeelig. *Bon.*	Nadeelig. *Déficit.*
1884	3	9	*f* 458,95	—	*f* 7 218
1885	3	12	45 974,25	*f* 33 312	—
1886	3	12	100 773	100 820	—
1887	3	12	162 823,36	36 579	—
1888	4	*	156 310,11	52 195	—
1889	3	12	231 419	98 254	—
1890	5	15	155 128	29 734	—
1891	5	18	197 202	37 230	—

VI. Bestuursmiddelen.

Administration.

I. LANDMACHT. *Armée.*

Bron: K.V.

A. Suriname.

Jaren. *Années.* (Ult°. van elk jaar.)	Schutterij te Paramaribo. *Garde nationale à Paramaribo.* Officieren. *Officiers.*	Onderofficier. en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*	Gewapende burgerwacht in de districten. *Garde civique armée dans les districts.* Officieren. *Officiers.*	Onderofficier. en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*	Garnizoen. *Garnison.* Officieren. *Officiers.*	Onderofficier. en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*
1882	27	391	69	1 536	19	337
1883	27	403	68	1 505	19	330
1884	26	467	66	1 510	20	397
1885	26	500	69	1 579	22	403
1886	27	495	63	1 326	21	380
1887	27	486	64	771	20	366
1888	27	487	64	1 315	22	367
1889	30	495	55	1 622	21	365
1890	28	439	56	1 577	20	351
1891	28	450	54	1 317	19	360

Bron: K. V.

B. Curaçao.

Jaren. (Ult°. van elk jaar.)	Schutterij. *Garde nationale.* Officiers. *Officiers.*	Onderofficieren en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*	Garnizoen. *Garnison.* Officieren, *Officiers.*	Onderofficieren en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*
1880 [1])	35	498	10	225
1881 [2])	35	498	9	183
1882	33	370	9	209
1883	28	365	7	217
1884	26	360	9	212
1885	26	368	7	232
1886	27	363	9	233
1887	26	383	9	231
1888	26	391	9	214
1889	26	335	8	199
1890	25	326	8	200
1891	27	369	9	198

[1]) Op de andere eilanden bestond de schutterij ult° 1880 uit 7 officieren en 975 manschappen.

[2]) Met het oog op een aanhangige reorganisatie der schutterijen op de andere eilanden worden voor dit en de volgende jaren geene opgaven verstrekt. Bedoelde reorganisatie 29 Maart '82 tot stand gekomen is bij gebrek aan personeel voor kader tot dusverre niet kunnen worden uitgevoerd. De schutterijen op deze eilanden zijn dus verdwenen. Het Kol. Versl. van 1892 vermeldt nog alleen dat op St. Eustatius en schutterijkorps is opgericht.

II. RECHTSWEZEN. *Justice.*

Bron: K.V.

A. Suriname.

Jaren. *Années.*	Getal zaken bij het Hof van Justitie behandeld. *Causes devant la Cour de Justice.*			Getal zaken, bij de Kantongerechten [1]) en Ommegaande gerechten [2]) behandeld. *Causes devant les justices de paix et trib. ambiants.*			
	Burgerlijke zaken. *Causes civiles.*		Strafzaken. *Causes criminelles.*	Burgerlijke zaken. *Causes civiles.*		Strafzaken. *Causes criminelles.*	
	Aangebrachte zaken. *Causes introduites.*	Afgedane zaken. *Causes terminées.*	Afgedane zaken. *Causes terminées.*	Aangebrachte zaken. *Causes introduites.*	Afgedane zaken. *Causes terminées.*	Bij de kantongerechten afgedaan. *Just. de paix.*	Bij de ommegaande gerechten afgedaan. *Trib. amb.*
1882	74	43	124	132	131	898	705
1883	58	49	107	100	106	650	637
1884	46	55	115	121	118	810	701
1885	148	150	110	157	158	[3]) 3 044	1 040
1886	62	44	93	132	134	[3]) 2 689	697
1887	42	27	179	113	112	566	630
1888	33	30	151	109	109	612	588
1889	38	36	170	110	110	541	553
1890	66	41	166	83	79	671	642
1891	33	40	183	108	115	560	839

[1]) Te Paramaribo, te Nickerie en Coronie. [2]) Alléén voor strafzaken; te Paramaribo en op de plantage Mariënburg. [3]) Hieronder resp. 2356 en 2109 bij verstek behandelde zaken.

B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances.*

Getal behandelde zaken en gedetineerden. *Causes jugées et détenus.*

Bron: K.V.

		Curaçao.		Onderh. 2 raden van justitie 5 kantong. *Dépendances, 2 cours et 5 just. de paix.*	Gedetineerden opgenomen in de gevangenissen gedurende het jaar *Détenus écroués pendant l'année.*		
		Hof van Justitie. *Cour.*	Kantongerecht. *Just. de paix.*		Op Curaçao.		Elders. *Ailleurs.*
					Raadhuis.	Huis van arrest. [1])	
1885	Burgerlijke zaken..	29	36	48			
	Strafzaken	34	37	99	53	188	61
	Beschikkingen.....	69	11	16			
1886	Burgerlijke zaken..	34	29	23			
	Strafzaken	45	30	91	52	229	79
	Beschikkingen.....	78	15	15			
1887	Burgerlijke zaken..	23	22	30			
	Strafzaken	25	43	71	52	187	47
	Beschikkingen.....	42	13	8			
1888	Burgerlijke zaken..	24	34	50			
	Strafzaken	32	15	93	47	168	67
	Beschikkingen.....	56	9	7			
1889	Burgerlijke zaken..	18	56	38	85	271	83
	Strafzaken	55	83	101			
	Beschikkingen.....	62	17	22			
1890	Burgerlijke zaken..	17	66	44			
	Strafzaken	50	86	79	69	416	52
	Beschikkingen.....	70	7	15			
1891	Burgerlijke zaken..	24	45	45			
	Strafzaken	39	167	72	79	348	67
	Beschikkingen.....	74	9	20			

[1]) Het zoogen. fiscalaat te Willemstad: Opname wegens desertie uit den scheepsdienst, verstoring der orde op openbare plaatsen, niet betalen van boeten, e. a.

VII. Koloniaal budget.
Budget colonial.

I. TOTAAL DER UITGAVEN EN ONTVANGSTEN *)
Dépenses et recettes.

Bronnen: K. V. en B. H. 2e K.

Jaren. *Années.*	Suriname. Uitgaven. *Dépenses.* f 1000.	Suriname. Ontvangsten. *Recettes.* Belasting, enz. *Impôts etc.* f 1000.	Suriname. Ontvangsten. *Recettes.* Bijdrage uit 's Rijks schatkist. *Subvention de la métropole.* f 1000.	Curaçao. Uitgaven. *Dépenses.* f 1000.	Curaçao. Ontvangsten. *Recettes.* Belasting, enz. *Impôts, etc.* f 1000.	Curaçao. Ontvangsten. *Recettes.* Bijdragen uit Rijks schatkist. *Subvention de la métropole.* f 1000.
1867.	f 1 177	f 738	f 439	f 530	f 370	f 160
1872.	1 157	921	236	422	365	58
1877.	1 483	1 054	428	514	314	200
1882.	1 461	1 212	248	552	587	—
1887.	1 524	1 402	123	620	606	—
1888.	1 611 [1])	1 325 [1])	286	639	607	—
1889.	1 574 [1])	1 449 [1])	125	699	778	—
1890.	1 541 [1])	1 532 [1])	9	672 [2])	597 [2])	—
1891.	1 679 [1])	1 497 [1])	174	681 [2])	661 [2])	—
1892.	1 647 [2])	1 491 [2])	156	752 [2])	752 [2])	—
1893.	1 828 [2])	1 478 [2])	351	695 [2])	695 [2])	

*) Deze tabel werd welwillend aan het Departement van Koloniën gereviseerd.
[1]) Voorloopige opgaaf. *Chiffre non définitif.* [2]) Begrootingscijfers. *Evaluations budgétaires.*

II. OVERZICHT VAN DE OPBRENGST DER VOORNAAMSTE BELASTINGEN IN SURINAME.
Rendement des principaux impôts. (Surinam).

Bron: K. V.

Dienstjaar. *Exercices.*	Invoerrechten. *Droits d'entrée.* f 1000	Uitvoerrechten. *Droits de sortie.* f 1000	Accijns op het binnenl. gedistilleerd. *Accise des spiritueux.* f 1000	Personeel. *Impôt du personnel.* f 1000	Patentrecht. *Patentes.* f 1000	Belasting op de huurwaarde der huizen. *Impôt s. l. valeur locative.* f 1000	Erf- en grondpacht en concessierecht. *Emphytéose, rentes foncières etc.* f 1000	Tonnegeld der schepen. *Droits de tonnage.* f 1000	Zegelrecht. *Timbre.* f 1000	Successie en overgangsrecht. *Succession.* f 1000
1882	f 438	f 177	f 85	f 79	f 69	f 22	f 64	f 31	f 40	f 2
1883	439	206	92	76	72	19	75	34	42	4
1884	466	189	96	81	83	27	58	31	44	8
1885	429	154	93	86	80	30	82	23	45	2
1886	409	123	95	117	77	31	86	23	42	5
1887	542	134	103	107	77	29	111	22	33	11
1888	522	118	121	99	48	28	105	9	36	10
1889	652	114	113	91	49	30	101	8	27	12
1890	720	110	123	89	53	32	86	9	43	11
1891	715	91	102	83	51	33	97	8	32	15

Digitized by Google

JAARCIJFERS

uitgegeven door de Centrale Commissie voor de Statistiek.

KOLONIËN.

1892 en vorige Jaren.

Annuaire Statistique des Pays-Bas

publié par la Commission Centrale de Statistique.

COLONIES.

1892 et années antérieures.

JAARCIJFERS

uitgegeven door de Centrale Commissie voor de Statistek.

KOLONIËN.

1892

en vorige jaren.

ANNUAIRE STATISTIQUE DES PAYS-BAS

Publié par la Commission Centrale de Statistique.

COLONIES

1892.

et années antérieures.

's GRAVENHAGE 1894.

Digitized by Google

Voorbericht.

De Koloniale Jaarcijfers over 1892 en vorige jaren, welke, dank zij het vroegtijdig verschijnen der bronnen, ditmaal vroeger dan ten vorigen jare het licht konden zien, zijn in hoofdzaak op geheel dezelfde wijze ingericht als de vorige jaargang dezer publicatie.

De voornaamste aangebrachte wijzigingen vinden hier vermelding.

In de prijsstatistieken (bladz. 58—60) is eenige verandering aangebracht; de prijzen van invoerartikelen zijn thans alle op bladz. 58 vermeld, die der uitvoerartikelen op de beide volgende bladzijden. Van de uitvoerartikelen van welke tot dusver prijzen werden medegedeeld zijn weggelaten indigo en arak, daar van deze artikelen in de laatste jaren geen of slechts zeer onvolledige noteeringen te vinden waren; daarentegen zijn de prijzen opgenomen van de volgende artikelen van uitvoer: gomelastiek, gom dammar, gutta percha, coprah en huiden.

De beide tabellen betreffende de gesubsidiëerde stoomvaartdiensten op bladz. 78 zijn bijeengevoegd.

De drie tabellen betreffende de ambtenaren bij het gewestelijk bestuur en bij de rechterlijke macht, op bladz. 79 en 80 van den vorigen jaargang, zijn als minder belangrijk weggelaten.

Op bladz. 80 is een nieuw tabelletje opgenomen betreffende de in de laatste jaren behandelde faillissementen.

Aan de tabel op bladz. 84 zijn cijfers toegevoegd betreffende de koloniale reserve, terwijl naast de gegevens betreffende het Koloniaal Werfdepot te Harderwijk en de koloniale reserve, afzonderlijk is behandeld de aanvulling van het Ned. Ind. leger met uit Nederland aangekomen suppletietroepen, en met manschappen opnieuw ingelijfd bij het leger.

De tabellen op bladzijde 88—94 werden thans, evenals in de Binnenlandsche Jaarcijfers geschiedt, aangevuld met de begrootingscijfers over de jaren 1893 en 1894.

Eindelijk is de staat op bladz. 97 anders ingericht dan ten vorigen jare door splitsing in twee tabellen, van welke de eerste de gewesten bevat die vielen onder de algemeene heerendienstregeling, en de tweede die gewesten welke een eigen heerendienstregeling hadden. Bovendien is, waar in den vorigen jaargang in deze tabel slechts het totaal der gepresteerde *bijzondere* dagdiensten werd vermeld, thans ook het totaal van de gepresteerde *algemeene* dagdiensten opgenomen.

Namens de Centrale Commissie voor de Statistiek,

W. A. VAN VERSCHUER,

Voorzitter.

C. A. VERRIJN STUART,

Secretaris.

REGISTER.

Registre.

A. OOST-INDIE. Indes Orientales.

N°. Pag.

I. Grondgebied. *Territoire.*

I. Oppervlakte van Nederlandsch-Indië in □ geographische mijlen 1
Superficie des Indes Néerlandaises en lieues carrées géographiques.
A. Java en Madoera. *Java et Madoura* 1
B. Buitenbezittingen. *Autres possessions* 1

II. Bevolking. *Population.*

I. Hoofdbestanddeelen der bevolking van Nederlandsch-Indië (met uitzondering van het personeel van leger en vloot) 2
Population des Indes Néerlandaises (A l'exception du personnel de l'armée et de la Marine.)
A. Java en Madoera. *Java et Madoura.* 31 Dec. 1892 2
B. Buitenbezittingen. 31 Dec. 1891. *Autres possessions.* 31 Dec. 1891 3
II. Dichtheid der inlandsche bevolking op Java en Madoera 4
Population indigène relative de Java et de Madoura.
III. Getalsterkte der bevolking van Nederlandsch-Indië uitgezonderd de inlanders sedert 1860 4
Population non-indigène des Indes Néerlandaises depuis 1860.
IV. Getalsterkte der inlandsche bevolking van Java en Madoera sedert 1881 5
Population indigène de Java et Madoura depuis 1880.
V. Getalsterkte der europeesche bevolking in de groote steden sedert uit° 1883 5
Population européenne des grandes villes, depuis 1883 (*fin de chaque année*).
VI. Zielental der europeesche en met deze gelijkgestelde bevolking van Nederlandsch-Indië naar de voornaamste nationaliteiten (op het einde des jaars) 5
Population européenne et assimilée des Indes Néerlandaises, par nationalités principales.
VII. Indeeling der europeesche en met deze gelijkgestelde bevolking naar de beroepen en bedrijven in 1891 6
Répartition de la population par emplois et métiers 1891.
A. Java en Madoera. *Java et Madoura* 6
B. Buitenbezittingen. *Autres possessions* 6
VIII. Getal Christenen onder de inlanders en vreemde oosterlingen 7
Chrétiens parmi les indigènes et étrangers orientaux.
A. Java en Madoera. *Java et Madoura* 7
B. Buitenbezittingen. *Autres possessions* 7
IX. Aantal der op Java en Madoera voor eigen rekening eenigen handel en industrieel bedrijf uitoefenende inlanders, Chineezen en andere vreemde oosterlingen, verdeeld naar het inkomen volgens de uitkomsten der bedrijfsbelasting 8-9
Négociants et industriels indigènes et assimilés à Java et Madoura, répartis selon les revenus d'après les résultats de l'impôt.
X. Aantal der voor eigen rekening eenigen handel en industrieel bedrijf uitoefenende Chineezen in de Buitenbezittingen, gerangschikt naar gewesten en inkomen volgens de uitkomsten der bedrijfsbelasting 8-9
Négociants et industriels Chinois dans les possessions hors J. et M. répartis selon les revenus d'après les résultats de l'impôt.

Verklaring der teekens:	*Significations des figures:*
† beteekent 0.	— *signifie* 0.
* „ de opgaven ontbreken.	* „ *les données font défaut.*
„ de opgaven zijn onvolledig.	† „ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.
XI. Loop der europeesche en gelijkgestelde bevolking sedert 1886 10
Mouvement de la population européenne et assimilée depuis 1886.
XII. Sterfte naar den leeftijd, onder de europeesche en gelijkgestelde in Indië geborenen ... 10
Décès d'Européens et assimilés, nés dans la colonie, par classes d'âge.

III. Voorziening in de sanitaire en geestelijke behoeften der bevolking.

Service médical, enseignement, Culte.

I. GENEESKUNDIGE DIENST. *Service médical.*

1. Aantal geneesheeren bij het einde van 1892. *Nombre de médecins* 11
2. Koepokinenting. *Vaccination* 11
3. Krankzinnigen-verpleging. *Traitement des aliénés* 12

II. ONDERWIJS. *Enseignement.*

A. Onderwijs voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden 13
Enseignement pour Européens et assimilés.
I. Middelbaar onderwijs. *Enseignement moyen* 13
1. Getal scholen en leerlingen 1880—1892. *Nombre des écoles et des élèves* 13
2. Aantal leerlingen van de Hoogere Burgerschool te Batavia (afd. A resp. B van het gymnasium Willem III,) sedert de stichting 13
Lycée Guillaume III. Nombre des élèves depuis sa fondation.
3. Verdeeling der leerlingen aan de Hoogere Burgerscholen voor jongens in de verschillende studiejaren 14
Classification, des élèves des écoles moyennes supérieures pour garçons, par années d'étude.
4. Eindexamens. *Examen final* 14
5. Inrichting voor de Indische taal-, land- en volkenkunde te Batavia (Afd. B van het gymnasium Willem III) 14
Institut pour les lettres, la géographie et l'ethnographie des Indes Néerlandaises. (Division B. du Lycée Guillaume III.)
6. Hoogere Burgerschool met driejarigen cursus voor meisjes te Batavia 15
École moyenne de jeunes filles à Batavia.
7. Burger-avondschool te Soerabaja. *École moyenne du soir, Soerabaja* 15
8. Kosten van het middelbaar onderwijs. *Frais de l'enseignement moyen* 15
II. Lager onderwijs 16
Enseignement primaire.
1. Getal en aard der scholen op ult° December 1892 16
Nombre et genre des écoles à la fin de 1892.
2. Openbare scholen. *Écoles publiques* 17
3. Bijzondere scholen. *Écoles libres* 18
4. Gouvernements-normaalscholen 19
Écoles normales du Gouvernement.
5. Uitslag der acte-examens. *Examens pour le personnel enseignant* 19
6. Kosten van het openbaar lager onderwijs van 1865 tot en met 1892 19
Frais de l'enseignement primaire 1865/1892.
B. Onderwijs voor inlanders 20
Enseignement pour les indigènes.
I. Kweekscholen voor inlandsche onderwijzers 20
Écoles normales pour la formation d'instituteurs pour les indigènes.
1. Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant* 20
2. Eindexamens. *Candidats à l'examen final* 21
II. Scholen voor zonen van inlandsche hoofden en andere aanzienlijke inlanders 21
Écoles pour les fils des chefs et notables indigènes.
III. Lagere scholen. *Écoles primaires* 22
1. Aantal scholen en leerlingen. *Nombre des écoles et des élèves* 22
A. Java en Madura. *Java et Madoura* 22
B. Buitenbezittingen. *Autres possessions* 22
2. Particuliere scholen. *Écoles libres* 23
a. Gesubsidiëerde scholen. *Écoles subventionnées* 23
b. Niet gesubsidiëerde scholen. *Écoles non subventionnées* 23
3. Uitgekeerde subsidiën 1878—1892. *Montant des subsides* 24
4. Kosten van het onderwijs voor inl. *Frais de l'enseignement pour les indigènes* 24
5. Personeel aan de Gouvernementsscholen voor inlanders 24
Personnel attaché aux écoles publiques pour indigènes.

Verklaring der teekens:
— beteekent 0.
* „ de opgaven ontbreken.
† „ de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:
— *signifie* 0.
* „ *les données font défaut.*
† „ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.

C. Scholen voor vreemde oosterlingen ult. 1891 en 1892 25
Écoles pour orientaux étrangers.

D. Mahomedaansche geestelijke scholen. *Écoles des prêtres mahométans*..... 25

III. EEREDIENST. *Cultes.*

1. Bediening der Christen-gemeenten in Ned.-Indië ult°. 1892 en vorige jaren 26
Ecclésiastiques desservant les communes Chrétiennes.
2. Zendelingen in Ned.-Indië. *Missionnaires et missions*..... 27
3. Gewestelijk overzicht van de vertrokken, te Djeddah aangekomen en teruggekeerde bedevaartgangers..... 28-29
Aperçu par provinces des pélerins partis, arrivés à Djeddah et revenus.
4. Getal met passen naar Mekka vertrokken en teruggekeerde bedevaartgangers gedurende het tijdperk van 1877—1892 *Nombre des pélerins pendant les années* 1877—1892..... 30
5. Getal Hadji's onder de inlanders aanwezig op ult. 1877 en 1892..... 30
Nombre des hadjis (Indigènes ayant fait le pélérinage de la Meque).

IV. Landbouw en Nijverheid. *Agriculture et industrie.*

A. LANDBOUW VOOR EIGEN REKENING DER BEVOLKING IN DE GOUVERNEMENTSLANDEN VAN JAVA EN MADOERA.

Cultures à Java et Madoura pour compte des indigènes.

I. Totaal bouwgronden door de bevolking ontgonnen voor geregelde cultuur..... 31
Total terrains en culture indigène.
II. Totaal der beplante bouwgronden. *Total des terres cultivées*..... 31
III. Getalsterkte van den veestapel 31
Têtes de bétail.
IV. Gewestelijk overzicht van de uitgestrektheid der geslaagde velden, die blijkens tabel II met padi of andere gewassen zijn beplant geweest..... 32
Répartition par provinces des rizières arrosées et sèches, dont la culture a réussi.

B. LANDBOUW VOOR REKENING VAN HET GOUVERNEMENT EN PARTICULIEREN 33
Agriculture pour compte du Gouvernement et des particuliers.

I. Bouwgronden gebezigd voor den landbouw in het jaar 1892 33
Terres en culture, 1892.
II. Uitgestrektheid der gronden in de laatste acht jaren door inlanders verhuurd aan landbouw-industriëelen, met opgaaf van de cultuur die daarop gedreven wordt..... 34
Superficie des terrains cédés en bail par les indigènes aux non-indigènes, avec l'indication des cultures sur ces terrains.
III. Totaal gronden op Java in huur of in erfpacht afgestaan ult. 1892, verdeeld naar gewesten en soort der ondernemers..... 34
Total terres cédées en bail ou emphytéose fin 1892 (*Java*), *par provinces aux cessionaires de diverse nature.*
IV. Aantal, uitgestrektheid en verpondingswaarde der landen op Java aan particulieren in eigendom afgestaan, verdeeld naar gewesten en nationaliteit der eigenaren 35
Nombre, étendue et valeur imposable des domaines particuliers à Java, par provinces et par nationalités des propriétaires.
V. Suikercultuur op Java. *Culture du sucre à Java*..... 35
1. Overgang der Gouvernements-suikercultuur in vrije cultuur..... 35
Transition de la culture de sucre du Gouvt. à la culture libre.
2. Ontwikkeling der vrije suikercultuur (op contracten met de bevolking berustende) 35
Développement de la culture de sucre par entrepreneurs sous libre contrat avec l'indigène.
3. Suikerproductie (in picols) in 1892 verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen met de totalen der gewestelijke productie van de vijf vorige jaren. *Sucres produits (picols) par provinces*..... 36
VI. Koffiecultuur van Nederlandsch-Indië. *Culture du café dans les Indes Néerlandaises* ... 37
1. Koffieproductie (in picols) van 1892, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen met de totalen der Gouvernements-productie der vorige jaren. 37
Cafés produits (picols), par provinces.
2. Koffieproductie (in picols) in Nederl.-Indië sedert 1854 38
Production de café (picols) dans les Indes Néerland. depuis 1854.
VII. Kinaproductie van Nederl.-Indië, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen. . 39
Production de quinquina, par provinces.

Verklaring der teekens:
— beteekent 0.
* „ de opgaven ontbreken.
† „ de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:
— *signifie* 0.
* „ *les données font défaut.*
† „ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.
VIII. Tabakscultuur in Nederl.-Indië. *Culture du tabac dans les Indes Néerlandaises* 39
1. Tabaksproductie (in K.G.) van 1892, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen. *Kilogrammes de tabac produit, par provinces* 39
2. Tabaksproductie van Java in de jaren 1883—1892..... 40
Production de tabac à Java, 1883—1892.
3. Tabaksproductie van Sumatra's Oostkust in de jaren 1883—1892..... 40
Production de tabac à Sumatra. 1883—1892.
IX. Theeproductie van Java, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen..... 41
Production du thé à Java, par provinces.
X. Productie van indigo op Java, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen ... 41
Production d'indigo à Java, par provinces.
XI. Productie van muskaatnoten en foelie, verdeeld over gewesten en aard der productie . 42
Production de noix de muscade et de macis.
XII. Tinproductie van Nederlandsch-Indië. *Production d'étain*..... 42
1. Banka..... 42
2. Billiton 42
XIII. Houtkap op Java. *Abattage de bois, Java*..... 43

C. NIJVERHEID. *Industrie.*

I. Overzicht van de belangrijkste nijverheids-inrichtingen in 1892..... 43
Établissements d'industrie.
II. Overzicht van het aantal stoomketels, toebehoorende aan particulieren in Ned.-Indië.. 44
Aperçu des chaudières à vapeur appartenant à des particuliers dans les Indes Néerl.
1. Algemeen overzicht. *Aperçu général*..... 44
2. Stoomketels, bij de nijverheid in gebruik..... 44
Chaudières affectées à l'industrie.
III. Werkloonen voor ambachtslieden en koelies in het algemeen..... 45
Salaires des ouvriers et coolies.

V. Handel en Scheepvaart. *Commerce et navigation.*

A. HANDEL. *Commerce.*

I. Overzicht der waarde van den algemeenen goederen- en speciën- in- en uitvoer, zoowel voor Gouvernements- als voor particuliere rekening..... 46
Valeur des articles et des monnaies importés et exportés pour le compte du Gouvernement et pour le compte des particuliers.
II. Overzicht van het aandeel van Java en Madoera en de Buitenbezittingen afzonderlijk, in de waarde van den algemeenen in- en uitvoer voor particuliere rekening..... 47
Part de Java et Madoura et des autres possessions au total de la valeur des imports et des exports pour le compte des particuliers.
III. Algemeene invoer van goederen door particulieren in Ned.-Indië, naar de landen van herkomst..... 47
Marchandises importées aux Indes Néerlandaises pour le compte des particuliers, par pays de provenance.
IV. Invoer door particulieren van eenige voorname handelsartikelen in Ned.-Indië, en het aandeel van Nederland daarin..... 48-49
Importations par particuliers aux Indes Néerlandaises des principales marchandises, avec spécification des provenances des Pays-Bas.
V. Invoer tot verbruik van eenige voorname handelsartikelen in Java door particulieren.. 48-49
Importations à Java de quelques articles importants (comm. spécial).
VI. Uitvoer der voornaamste handelsartikelen. *Exportations des principales marchandises*.. 50-51
1. Uitvoer uit geheel Nederlandsch-Indië en uit Java en Madoera afzonderlijk .. 50-51
Exportations totales des Colonies, et de Java et Madoura séparément.
a. Uitgeklaarde hoeveelheden volgens de officieele statistiek 50-51
Exportations (d'après la Statistique officielle.)
b. Uitgevoerde hoeveelheden uit Java (volgens de marktberichten der Handelsvereeniging te Batavia) met aantooning van de bestemming der uitvoeren van 1893..... 50-51
Exportations de Java par destinations (d'après les bulletins du marché).
2. Uitvoeren van eenige handelsartikelen uit Padang, naar landen van bestemming 52
Exportations de quelques marchandises de Padang, par destinations.
3. Uitvoeren van Makassar, naar landen van bestemming..... 53
Exportations de Macassar, par destinations.
4. Invoer uit, en uitvoer naar Nederland van zilveren munt..... 53
Importations et exportations de monnaies d'argent (commerce avec les Pays-Bas.)

Verklaring der teekens:
— beteekent 0.
* „ de opgaven ontbreken
† „ de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:
— *signifie* 0.
* „ *les données font défaut.*
† „ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.

VII. Overzicht van de bestemming der van Java uitgevoerde suiker sedert het oogstjaar (1 Juli—30 Juni) 1880/81. *Sucres exportés de Java, par destinations.* 54

VIII. Overzicht van de bestemming van de uit Java in het Kanaal en de Middellandsche zee voor orders aangekomen ladingen suiker, 1880/92 55
Aperçu des destinations définitives des cargaisons de sucre déclarées à la sortie de Java en destination de „la Manche" ou de „la Méditerranée pour ordres ultérieurs."

IX. Overzicht van de verdeeling der van Nederlandsch-Indië uitgevoerde koffie over landen van bestemming. *Cafés exportés des Indes, par pays de destination.* 55

X. Verscheping van koffie naar Java. *Cafés importés à Java.* 56

XI. Overzicht van de oogsten en van de opbrengst van Java- en Sumatra-tabak, aangebracht op de Nederlandsche markt gedurende de jaren 1865—1892 56
Quantité et valeur des tabacs importés aux Pays-Bas de Java et de Sumatra.

XII. Handel van Nederlandsch-Indië met China, Pinang, Singapore 57
Commerce des Indes Néerlandaises avec la Chine, Pinang et Singapour.
1. In- en uitvoerhandel tusschen China en Java en Sumatra 57
Commerce entre la Chine et Java et Sumatra.
2. Handel tusschen Pinang en Nederlandsch-Indië 57
Commerce des Indes Néerl. avec Pinang.
3. Invoer van de voornaamste artikelen uit Atjeh te Pinang 57
Importation des articles principaux d'Atjeh à Pinang.
4. Handel tusschen Nederlandsch-Indië en Singapore 57
Commerce des Indes Néerl. avec Singapour.
5. Aandeel van de verschillende gedeelten van Nederlandsch-Indië in den in- en uitvoer van Singapore 57
Part des différentes parties des Indes Néerl. à l'importation et à l'exportation de Singapour.

XIII. Prijzen 58
Prix.
1. Loop der prijzen van eenige artikelen van invoer 58
Prix de quelques articles importés.
2. Loop der prijzen op Java van metalen en petroleum in de laatste negen jaren 58
Prix à Java des métaux et du pétrole.
3. Loop der prijzen in Java van eenige artikelen van uitvoer 59
Prix à Java de quelques articles exportés.
4. Middenprijzen (bruto) per picol, voor Gouv. producten betaald 60
Prix moyens (bruts) des produits des cultures du Gouvt. (p. picul).
5. Loop der prijzen op Java Billiton tin 60
Prix à Java de l' Étain de Billiton.
6. Laagste en hoogste prijzen van eenige voorname uitvoerartikelen op Java ... 60
Prix de quelques articles d'exportation de Java.

B. SCHEEPVAART. *Navigation.*

I. Overzicht der Nederlandsch-Indische koopvaardijvloot 61
Tableau de la marine marchande des Indes Néerlandaises.

II. Verdeeling over stoom- en zeilschepen van de koffievrachten, uitgevoerd van Nederl.-Indië naar landen daarbuiten gelegen 61
Affrétements de café exportés des colonies aux pays en dehors, par catégories de navires.

III. Scheepvaartverkeer der voornaamste havens van Java met landen buiten Nederlandsch-Indië. *Navigation entre les principaux ports des colonies et l'extérieur.* 62

IV. Aandeel der verschillende vlaggen in het scheepvaartverkeer van het buitenland met Nederlandsch-Indië 63
Part des princ. pavillons au mouvement de la navigation aux Indes Néerl.

VI. Verkeersmiddelen.

Moyens et voies d'échange et de transport.

A. MUNT- EN BANKWEZEN. SPAARBANKEN.

Monnaies, institutions de crédit. Caisses d'épargne.

I. Wisselkoersen. *Change.* 64

II. Javasche Bank. *Banque de Java.* 65
1. Opereerend kapitaal der Bank. *Capital en opération.* 65
2. Disconteeringen bij de versch. kantoren der Javasche Bank 65
Escomptes des divers établiss. de la Banque.
3. Nieuwe beleeningen naar den aard der onderpanden 65
Prêts nouveaux, par nature des nantissements.

Verklaring der teekens:
— beteekent 0.
* „ de opgaven ontbreken.
† „ de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:
— *signifie* 0.
* „ *les données font défaut.*
† „ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.

4. Metaalvoorraad, bankbiljetten in omloop en afgifte van assignatiën bij de verschillende kantoren der Bank *Encaisse métallique, billets en circulation et assignations aux divers établissements de la Banque* 66
5. Koersen der bankactiën. *Cotes des actions de la Banque* 66

III. Spaarbanken. *Caisses d'épargne* 67
1. Aantal inleggers, benevens saldo per inlegger op het einde van elk jaar bij de vijf spaarbanken. *Nombre des livrets et solde dû aux déposants fin de l'année* 67
2. De inleggers der verschillende spaarbanken met vermelding van hunnen landaard en hun saldo te goed. *Classification des déposants d'après leur soldes et leurs nationalités* 68

B. SPOOR- EN TRAMWEGEN.

Voies ferrées, tramways.

I. Staats- en particuliere spoorwegen. *Chemins de fer de l'État et des compagnies* ..... 68—74
1. Algemeen overzicht der Staats- en particuliere spoorwegen in exploitatie en van de opbrengst van het personen- en goederenvervoer 68
Kilomètres en exploitation des chemins de fer de l'État et des compagnies.
2. Staats-spoorwegen. *Chemins de fer de l'État* ..... 69—70
a. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Oosterlijnen .. 69
Transport de voyageurs et de march. et recettes (réseau Est) .....
b. Reizigers en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de lijn Djokjakarta—Tjilatjap 69
Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (ligne Djokjakarta—Tjilatjap).
c. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Westerlijnen . 70
Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (réseau Ouest).
d. Bruto opbrengst der Staats-spoorwegen per dag en per kilometer 70
Recettes des chemins de fer de l'État par kilomètre et par jour.
3. Particuliere spoorwegen 71
Chemins de fer des compagnies.
a. Lijn Semarang—Vorstenlanden—Willem I 71
Ligne Semarang—Principautés—Willem I.
b. Lijn Batavia—Buitenzorg 72
Ligne Batavia—Buitenzorg.
c. Lijn Tegal—Balapoelang 73
d. Lijn Batavia—Meester-Cornelis—Bekassie—Kedoeng Gede 73
e. Lijnen in het landschap Deli. *Lignes à Deli. (Sumatra)* 73

II. Tramwegen. *Tramways* 74
1. Staats-stoomtramweg in Atjeh. *Tramway à vapeur de l'État à Atjeh* 74
2. Particuliere tramwegen. *Tramways des compagnies* 74
a. Stoomtramweg Semarang - Joana. *Tramway à vapeur Semarang—Joana* .. 74
b. Stoomtramweg Batavia—Meester-Cornelis 74
Tramway à vapeur Batavia—Meester-Cornelis.

C. POSTERIJEN EN TELEGRAFEN. *Postes et Télégraphes.*

I. Overzicht van de overgebrachte brieven enz 75
Lettres etc. transmises.
1. Binnenlandsch verkeer. *Correspondance intérieure* 75
2. Buitenlandsch verkeer. *Correspondance étrangère* 75

II. Briefkaarten, verkocht van 1885—92. *Cartes postales transmises* 75
III. Postwissels. *Mandats-poste* 76
IV. Quitantiën. *Quittances par la poste* 76
V. Paardenposterijen. *Poste à chevaux* 76
VI. Telegrafen. *Télégraphes* 77
1. Getal kantoren, lengte der lijnen en draden 77
Nombre de bureaux, lignes et fils.
2. Exploitatie der Gouvernements-telegrafen. *Service des télégraphes* 77

Verklaring der teekens:	*Significations des figures:*
— beteekent 0.	— *signifie* 0.
* „ de opgaven ontbreken.	* „ *les données font défaut.*
† „ de opgaven zijn onvolledig.	† „ *les données sont incomplètes.*

Pag.

D. GESUBSIDIEERDE STOOMVAARTDIENSTEN.

Services de transport par eau subventionnés.

I. Overzicht van de vloot en het aantal passagiers der Ned. Ind. Stoomvaartmaatschappij, van de afgelegde afstanden onder en buiten contract en het totaal harer ontvangsten 78
Aperçu de la flotte et du nombre des passagers de la Compagnie de navigation Inde-Néerlandaise, distances parcourues et recettes totales.

VII. Bestuursmiddelen. *Administration.*

Employés civils, européens et indigènes.

A. RECHTSWEZEN. *Justice.*

I. Inlandsche beklaagden op Java en Madoera wegens die misdrijven, voor welke de officieele bronnen eene vergelijking toelaten 78
Prévenus indigènes à Java et Madoura (principaux délits).
II. Veroordeelde Europeanen sedert 1882, opgenomen in de burgerlijke gevangenissen of strafplaatsen. *Condamnés Européens présents en prison civile* 78
III. Veroordeelden in de burgerlijke gevangenissen of strafplaatsen, voor zooveel zij zich reeds op de hun aangewezen strafplaats bevonden 79
Condamnés présents en prisons et lieux de détention civils.
IV. Burgerlijke zaken 80
Causes civiles.
V. Failliissementen 80
Faillites.

B. LEGER. *Armée.*

I. Overzicht van de aanwezige sterkte. *Effectif de l'armée* 81
II. De aanwezige sterkte op ult. December 1892, gesplitst naar wapens en diensten 81
L'effectif de l'armée, divisée selon la désignation des corps, à la fin de l'année 1892.
1. Officieren. *Officiers* 81
2. Onderofficieren en manschappen 81
Sous-officiers et soldats.
III. Specificatie der verliescijfers van onderofficieren en minderen gedurende 1883/92 82
Chiffres des pertes, de sous-officiers et de soldats pendant les années 1883/92.
IV. Overzicht van de zieken en overledenen bij het leger in de jaren 1883—1892 82
Aperçu des malades et des décédés pendant les années 1883—1892.
V. Overzicht van het aantal lijders naar de voornaamste ziektevormen over de jaren 1887—1892 en verhouding tot het totaal aantal behandelden 83
Nombre des malades par maladies.
VI. Verdeeling der zieken naar den landaard met aantooning van het percentage van zieken onder elken landaard op 100 militairen. *Nombre des malades par nationalités.* 83
VII. Werving in Nederland bij het koloniale werfdepot en sterkte der koloniale reserve... 84
Recrutement aux Pays-Bas.
VIII. Aanvulling in Ned. Indië van het getal onderofficieren en manschappen met uitzondering van de werving in Indië en de re-engagementen 84
Recrutement aux Indes à l'exel. du recrutement aux Indes et les réengagements.
IX. Aanvulling in Indië van het getal onder-officieren en manschappen 85
Recrutement aux Indes.
X. Reëngagementen van 1—6 jaren in Indië. *Réengagements de un à six ans aux Indes* .. 85

C. ZEEMACHT. *Marine.*

I. Formatie en sterkte van de oorlogsmarine 86
Formation et effectif de la marine.
II. Overzicht van de sterkte der Gouvernements-marine op 1 Januari 1893 86
Effectif de la marine coloniale indienne au 1 *Janvier* 1893.

VIII. Begrooting. *Budget.*

I. Ontvangsten en uitgaven der Indische administratie, zoo in Indië als in Nederland... 87
Recettes et dépenses de l'administration Coloniale tant aux Indes qu'en Europe.

Verklaring der teekens:	*Significations des figures*
— beteekent 0.	— *signifie* 0.
* „ de opgaven ontbreken.	* „ *les données font défaut.*
† „ de opgaven zijn onvolledig.	† „ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.

II. Verzameling van de uitkomsten der diensten 1867—1892. 87
Récapitulation des services 1867—1892.

III. Staat van de werkelijk gedane uitgaven van Nederlandsch Indië in de jaren 1887—1892 vergeleken met de begrootingscijfers over 1893 en 1894 88-91
Aperçu des dépenses du gouvernement des Indes Néerlandaises.

IV. Overzicht van de opbrengst der voornaamste middelen sedert 1867 92-93
Rendement des principales sources de revenu depuis 1867.

V. Opbrengst der middelen naar de verschillende rubrieken (volgens de groepeering der vorige tabel). *Recettes par groupes principaux de ressources* 94

VI. Buitenbezittingen. *Possessions hors de Java et Madoura* 95
1. Middencijfers uit de opbrengst der voornaamste belastingen en bronnen van inkomsten gedurende 1888 tot en met 1892 95
Produit moyen des princ. ressources, années 1888—1892.

VII. Producten. *Produits* 95
1. Cijns over den Gouvernements-suikerrietaanplant 95
Redevance pour plantations de canne à sucre.
2. Koffie. Opbrengst van geveilde Java-, Menado- en Padangkoffie en netto-opbrengst per picol der in Nederland geveilde koffie 96
Ventes de café, recette totale et par picol.
3. Tin (Banka). Ingeleverde en verkochte hoeveelheden, kosten en winstberekening. *Étain de Banca quantités livrées et vendues, frais et gains* 96
4. Overzicht van den overvoer, de opbrengst, de veiling- en andere kosten en de verkoop-commissie van de Gouvernements-producten 96
Aperçu du transport, des recettes, des frais de la vente des produits du Gouvernement.

VIII. Belastingen. *Impôts et corvées* 97
1. Heerendiensten. *Corvées* 97
a. Heerendienstplichtigen ter beschikking van het Gouvernement, op Java en Madura met uitzondering van Soerakarta en Djokjakarta; aantal betalers van het hoofdgeld en aantal werkelijk gevorderde dagdiensten ter zake van algemeene en bijzondere diensten 97
Corvéables du Gouvt., exemptés moyennant la capitation de fl. 1, *et nombre de journées de corvée générale spéciale fournies.*
b. Hoofdgeld der heerendienstplichtigen en de daaruit bestreden uitgaven ten gevolge der afschaffing van diensten 97
Produit de la capitation pour le rachat des corvéables et dépenses occasionnées par l'abolition des corvées.
2. Gewestelijk tienjarig overzicht der op Java en Madoera geheven landrente ... 98
Impôt foncier perçu des Indigènes („landrente") à Java et Madoura.
3. Verdeeling over de verschillende gewesten van het werkelijk te heffen bedrag der in 1892 naar de bezittingen, verteringen en het inkomen geheven belastingen. 99
Total des impôts directs perçus (par provinces).
4. Bedrijfsbelasting. *Impôt sur le revenu industriel des Orientaux* 100
5. Patentrecht voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden 101
Impôt des patentes des Européens et assimilés.
6. Personeele belasting voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden en voor vreemde Oosterlingen 101
Contribution personnelle (Européens et assimilés et Orientaux étrangers).
7. Rechten van in- en uitvoer van die artikelen welke het meest tot de heffing bijdragen 102
Droits d'entrée et de sortie payés pour les principales marchandises.
8. In- en uitvoerrechten en pakhuishuur. Verdeeling van de opbrengst over de verschillende gewesten 103
Droits d'entrée et de sortie et loyers d'entrepôt, perçus dans chaque province.
9. Opbrengst van eenige voorname onverpachte middelen. *Principaux autres droits.* 103

IX. Monopoliën. *Monopoles* 104
1. Opiumverkoop in het klein op Java en Madoera. *Monopole (affermé) de l'opium.* 104
2. Uitkomsten van de opiumpacht 104
Produit de la ferme de l'opium.
3. Overzicht van de opbrengst der voornaamste verpachte kleine middelen op Java en Madoera en op de Buitenbezittingen 105
Produit des principales fermes, autres que celle de l'opium.
4. Zout. Verdeeling van het aantal verkochte picols over de verschillende verkoopsprijzen, en geldelijke opbrengst 105
Monopole du sel. Quantités vendues aux diff. prix, et provenu.

Verklaring der teekens:	*Significations des figures:*
— beteekent 0.	— *signifie* 0.
* „ de opgaven ontbreken.	* „ *les données font défaut.*
† „ de opgaven zijn onvolledig.	† „ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.
X. Spoorwegen. *Voies ferrées* 106
1. Overzicht der gelden sedert 1875 in Nederland en in Indië besteed aan den aanleg en de opname der Staats-spoorwegen op Java 106
Dépenses de construction des chemins de fer de l'Etat.
2. Rendement van spoorwegen, post en telegrafie 106
Voies ferrées, postes et télégraphes. Rendement.

B. WEST-INDIE. Indes Occidentales.

I. Bevolking. *Population.*

I. Sterkte der bevolking op het grondgebied der kolonie bij het einde van 1892 107
Chiffre de la population de toute la colonie.
A. Suriname. *Surinam* 107
B. Curaçao en onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances* 107
II. Vergelijkend overzicht van de getalsterkte der districts-bevolking van Suriname in de jaren 1863, 1872, 1873 en 1886—1892 108
Tableau comparatif du chiffre de la population des districts de Surinam pendant les années 1863, 1872, 1873 *et* 1886—1892.
III. Indeeling der bevolking van Curaçao en Onderhoorigheden naar de geboorteplaats ... 108
Population de Curaçao et dépendances par lieux de naissance.
IV. Immigratie in Suriname (Aantal aangekomen immigranten van 1 Januari 1853 tot Ult° 1892) 109
Nombre des immigrants pendant la période 1853—1892.
V. Getal huwelijken, geboorten en sterfgevallen 109
Mariages, Naissances et décès.
A. Suriname. *Surinam* 109
B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances* 109

II. Onderwijs. *Enseignement.*

I. Getal scholen en leerlingen 110
Nombre des écoles et des élèves.
A. Suriname. *Surinam* 110
B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances* 110

III. Landbouw en Nijverheid. *Agriculture et Industrie.*

I. Landbouw in Suriname 111
Agriculture, Surinam.
A. Uitgestrektheid der plantages en aard der arbeiders. 111
Etendue des exploitations et nature des laboureurs.
B. De voornaamste producten, hoeveelheden voortgebracht in 1880, 1885 en de laatste 4 jaren 111
Quantités produites.
C. De Suiker en Cacao-cultuur 111
Cultures du Sucre et du Cacoa.
II. Veestapel. *Bétail* 112
A. Suriname. *Surinam* 112
B. Curaçao en onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances* 112
III. Ontginning van delfstoffen 112
Exploitation de minéraux.
A. Suriname. *Surinam* 112
1. Uitgestrektheid der voor de goud-industrie verpachte gronden 112
Superficie des terrains affermés pour l'exploitation des gisements aurifères.
2. Uitkomsten der goud-industrie 113
Résultats de l'exploitation des gisements aurifères.
B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances* 113
1. Ontginning der phosphorzure kalklagen 113
Exploitation du phosphate.

Verklaring der teekens:
— beteekent 0.
* „ de opgaven ontbreken.
† „ de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:
— *signifie* 0.
* „ *les données font défaut.*
† „ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.

IV. Handel en Scheepvaart. *Commerce et Navigation.*

I. Algemeen overzicht 114
Aperçu général.
A. Waarde van den invoer tot verbruik en uitvoer uit het vrije verkeer 114
Valeur de l'importation et de l'exportation spéciale.
B. Scheepvaartbeweging 114
Navigation.
II. Uitvoeren van Curaçao en Onderhoorigheden 114
Exportations de Curaçao et des dépendances.
A. Curaçao.
B. Van andere eilanden (waarde van den uitvoer in guldens) 114
Dépendances (valeur des exportations en florins).
III. Uitvoer der voortbrengselen van den landbouw van Suriname over 1862—1892 115
Exportation des produits agricoles de Surinam.
IV. Aandeel der verschillende landen in de handels- en scheepvaartbeweging van Suriname 116
Parts des différents pays au commerce et à la navigation de Surinam.
A. Invoer. *Importation* 116
B. Uitvoer. *Exportation* 116
V. Aangekomen schepen op Curaçao naar landen van herkomst 117
Navires entrés à Curaçao, par pays de provenance.

V. Verkeersmiddelen. *Moyens d'échange et de transport.*

I. Surinaamsche Bank 117
Banque de Surinam.
A. Operatiën der Bank. *Opérations* 117
B. Voornaamste posten der balans. *Principaux éléments du bilan* . 118
II. Bank te Curaçao. *Banque à Curaçao* 118
III. Spaarbanken. *Caisses d'épargne* 119
A. Koloniale Spaarbank van Suriname 119
Caisse d'épargne coloniale de Surinam.
B. Spaar- en beleenbank op Curaçao 119
Caisse d'épargne de Curaçao.
IV. Hypotheken in Curaçao en Onderhoorigheden 119
Hypothèques en Curaçao et dépendances.
V. Koninklijke West-Indische Maildienst 120
Service de paquebots sur les Indes Occidentales.

VI. Bestuursmiddelen. *Administration.*

I. Landmacht 120
Armée.
A. Suriname. *Surinam* 120
B. Curaçao. *Curaçao* 120
II. Rechtswezen 123
Justice.
A. Suriname. *Surinam* 121
B. Curaçao en Onderhoorigheden, *Curaçao et dépendances* 121

VII. Koloniaal budget. *Budget colonial.*

I. Totaal der uitgaven en ontvangsten 122
Dépenses et recettes.
II. Overzicht van de opbrengst der voornaamste belastingen in Suriname 122
Rendement des principaux impôts (Surinam.)

Verklaring der teekens:	*Significations des figures:*
— beteekent 0.	— *signifie* 0.
* „ de opgaven ontbreken.	* „ *les données font défaut.*
† „ de opgaven zijn onvolledig.	† „ *les données sont incomplètes.*

ALPHABETISCH REGISTER.

I. Oost-Indië.

	Blz.
Acte-examens (Uitslag der)	19
Ambtenaren (Europeesche)	6
Arbeidsloonen	45
Assignatiën afgegeven door de Javasche Bank	66
Bank (Javasche)	65—66
Bankactiën (Koersen der)	66
Bankbiljetten in omloop	66
Bedevaartgangers	28—30
Bedrijfsbelasting: getal aanslagen	8, 9
„ opbrengst	99, 100
Begrooting	87, 106
Belastingen (Voornaamste)	99
„ op de Buitenbezittingen	95
Beleeningen bij de Javasche Bank	65
Beroepen	6
Bestuursmiddelen	78—86
Bevolking	2—10
„ (Bestanddeelen der)	2—5
„ (Dichtheid der)	4
„ (Europeesche) in de groote steden	5
„ (Loop der)	10
„ (Europeesche) naar nationaliteiten	5
„ naar beroepen en bedrijven	6
Bouwgronden door de bevolking ontgonnen	31, 32
„ aan particulieren in eigendom afgestaan	33, 35
„ door de bevolking verhuurd	33, 34
„ door het Gouvernement in huur of erfpacht afgestaan	33, 34
„ gebezigd voor den landbouw door het gouvernement en particulieren	33
Burgeravondschool	15
Christenen onder de Inlanders en vreemde Oosterlingen	7
Cijns voor Gouvernements suikerrietaanplant	95
Disconteeringen bij de Javasche Bank	65
Dokters djawa	11
Eeredienst	26—30
„ (Protestantsche)	26
„ (Catholieke)	26
Faillissementen	80
Foelie (Productie van)	42
Geboorten onder Europeanen	10
Geneesheeren	11
Geneeskundige dienst	11—12
Gevangenissen	78—79
Gymnasium	13, 14
Hadji's onder de Inlanders	30
Handel	46—60
„ met China	57
„ „ Penang	57
„ „ Singapore	57
Heerendiensten	97
Hoofdelijke belasting	95, 99
Hoogere Burgerscholen	14—15
Houtkap	43

Blz.
Huwelijken (Europeesche) ... 10
Indigo-productie ... 41
Inrichting voor Indische Taal-, Land- en Volkenkunde ... 14
Invoerrechten ... 48—49, 102—103
Invoer van goederen ... 46—49
" " specie ... 46—47, 53
Kinaproductie ... 39
Koepokinenting ... 11
Koffiecultuur ... 37—38
Koffieladingen (Bestemming van) ... 55
Koffie (Opbrengst der veilingen van) ... 96
" (Verscheping van) naar Java ... 56
Koffievrachten ... 61
Koloniale reserve ... 84
Koopvaardijvloot ... 61
Krankzinnigenverpleging ... 12
Kweekscholen voor Inlandsche onderwijzers ... 20—21
Landbouw ... 31—43
" voor eigen rekening der bevolking ... 31—32
" voor rekening van het Gouvernement en de particulieren ... 33—43
Landrente ... 98
Leger ... 81—85
Mahomedaansche geestelijke scholen ... 25
Marine (Gouvernements-) ... 86
Metaalvoorraad bij de Javasche Bank ... 66
Middelen ... 92—95, 97—106
" (Onverpachte) ... 103
" (Verpachte kleine) ... 105
Misdrijven door Inlanders ... 78
Monopoliën ... 104—105
Munt- en Bankwezen ... 64—66
Munt (In en uitvoer van zilveren) ... 53
Normaalscholen ... 19
Notenmuskaat (Productie van) ... 42
Nijverheid ... 43—45
Nijverheidsinrichtingen ... 43
Onderwijs ... 13—25
" voor Europeanen ... 13—19
" (Middelbaar) ... 13—15
" (Kosten van het Middelbaar) ... 15
" voor Europeanen (Lager) ... 16—19
" voor Europeanen (Kosten van het Lager) ... 19
" voor Inlanders ... 20—24
" voor Inlanders (Kosten van het) ... 24
" voor vreemde Oosterlingen ... 25
Ontvangsten van de Indische administratie ... 87
Oorlogsmarine ... 86
Opium ... 104
Oppervlakte ... 1
Overschrijvingsrecht ... 103
Pakhuishuur ... 103
Patentrecht ... 99, 101
Personeele belasting ... 99, 101
Posterijen ... 75—76
" (Rendement van) ... 106
Producten (Opbrengst van Gouvernements-) ... 96
" (Prijzen van Gouvernements-) ... 60
Prijzen ... 58—60
Reengagementen in Indië ... 87
Rechtswezen ... 78—80
Scheepvaart ... 61—63
Scheepvaartverkeer ... 62—63
Scholen (Middelbare) ... 13—15
" (Lagere) voor Europeanen ... 16
" (Openbare lagere) voor Europeanen ... 17
" (Bijzondere lagere) voor Europeanen ... 18
" voor Inlanders (Gouvernements-) ... 22, 24
" voor Inlanders (Particuliere) ... 22—23
" voor zonen van Inlandsche hoofden ... 21
" voor vreemde Oosterlingen ... 25
Scholen (Mohamedaansche) ... 25
Spaarbanken ... 67—68

Pag.
Spoorwegen ..... 68—74
" (Staats-) ..... 69—70
" (Gelden besteed aan aanleg en opname van) 106
" (Rendement van) 106
" (Particuliere) ..... 71—73
Sterfte onder de Europeanen 10
" onder de Europeanen naar leeftijd 10
" in het leger ..... 82—83
Stoomketels 44
Stoomvaartdiensten (Gesubsidieerde) 78
Suikercultuur op Java ..... 35—36
" (overgang der gouvernements) in vrije cultuur 35
" (vrije) 35
Suikerproductie 36
Suikerladingen (bestemming van) ..... 54—55
Subsidie voor scholen van Inlanders 24
Successierecht 103
Suppletietroepen 84
Tabak (Overzicht van oogsten en opbrengst van) 56
Tabaksproductie ..... 39—40
Telegrafen 77
" (Rendement van) 106
Theeproductie 41
Tin (Ingeleverde en verkochte hoeveelheden) 96
Tinproductie 42
Tramwegen 74
Uitgaven ..... 88—91
" voor de Indische administratie 87
Uitvoer van goederen ..... 46—47, 50—51
" van specie ..... 46—47, 53
" van Makassar 53
" van Padang 52
Uitvoerrechten ..... 50—51, 102—103
Veestapel 31
Vendurechten 103
Veroordeelde Europeanen 78
Verponding 99
Werving in Nederland 84
" " Indië 84
Wisselkoersen 64
Zaken (Burgerlijke) 80
Zeemacht 86
Zegelrecht 103
Zendelingen 27
Ziektegevallen in het leger ..... 82—83
Zout 105

II. West-Indie.

Bank (Surinaamsche) ..... 117—118
" te Curaçao 118
Belastingen 122
Beleenbank (Spaar- en) op Curaçao 119
Bestuursmiddelen ..... 120—121
Bevolking ..... 107—109
Budget (Koloniaal) 122
Delfstoffen (Ontginning van) 112
Geboorten 109
Gedetineerden 121
Goudindustrie ..... 112—113
Handel ..... 114—116
Huwelijken 109
Hypotheken op Curaçao 119
Immigratie 109
Invoer ..... 114—116
Landbouw ..... 111—112
Landmacht 120
Maildienst (Koninklijke West-Indische) 120
Nijverheid ..... 112—113
Onderwijs 110
Ontvangsten 122
Phosphorzure kalklagen (Ontginning van) 113

Blz.
Plantages (Oppervlakte der) 111
Productie 111
Rechtswezen 121
Scheepvaart ..... 114, 116—114
Spaarbanken 119
Sterfte 109
Uitgaven 122
Uitvoer ..... 114—117
Veestapel 112
Verkeersmiddelen ..... 117—120

Beteekenis der afkortingen voor de aangehaalde bronnen gebezigd.

Abrèviations pour l'indication des sources employées.

B. H. 2e K.	beteekent: *signifie*	Bijlagen bij de Handelingen der 2e Kamer. *Annéxes du Compte Rendu des séances des États Généraux.*
B. N. I.	„	Begrootingen voor Nederlandsch Oost Indië. *Budgets pour les Indes Orientales Néerlandaises.*
C. V.	„	Verzameling van Consulaire en andere berichten en verslagen. *Rapports consulaires.*
K. V.	„	Koloniale Verslagen. *Rapports coloniaux.*
M. H. B.	„	Marktberichten der Handelsvereeniging te Batavia. *Mercuriales de la Société de Commerce à Batavia.*
M. H. P.	„	Marktberichten der Handelsvereeniging te Padang. *Mercuriales de la Société de Commerce à Padang.*
M. M. R.	„	Macassar-Market Reports. *Macasser-Market Reports.*
O. V. E.	„	Algemeene verslagen van den Staat van het Middelbaar en Lager Onderwijs voor Europeanen. *Rapports concernant l' Enseignement pour les Européens.*
R. A.	„	Regeerings-Almanakken voor Ned. Indië. *Annuaire du Gouvernement des Indes Néerlandaises.*
S. C.	„	Staatscouranten. *Journaux Officiels.*
S. H. S.	„	Statistiek van dan handel, de scheepvaart en de in- en uitvoerrechten van Nederl. Indië. *Statistique du Commerce et de la navigation.*
S. S. I.	„	Statistiek van Sumatra- en Javatabak, door de Makelaars de Vries en Zoon. *Statistique du tabac de Sumatra et de Java, publiée par M. M. de Vries & fils.*
S. V. S. T.	„	Statistiek van het vervoer op de spoor- en tramwegen in Ned. Indië. *Statistique du transport des chemins de fer et des tramways.*
V. B. S. O.	„	Verslagen van de Batavia Oosterspoorweg-maatschappij. *Rapports de la Société du Chemin de fer „Batavia Oosterspoorweg".*
V. D. S.	„	Verslagen van de Deli-Spoorweg-maatschappij. *Rapports de la Société du Chemin de fer de Déli.*
V. I. O.	„	Algemeene vijfjarige verslagen van het Inlandsch onderwijs. *Rapports quinquennaux concernant l' enseignement pour les Indigènes.*
V. J. B.	„	Verslagen van den President der Javasche Bank. *Rapports du Président de la Banque de Java.*
V. N. H.	„	Verslagen omtrent den toestand van de Nederl. Handelmaatschappij *Rapports sur l'état de la Société Néerlandaise de commerce.*
V. N. I. S.	„	Verslagen van de Ned. Ind. Spoorwegmaatschappij. *Rapports de la Société du chemin de fer des Indés Néerlandaises.*
V. N. I. T.	„	Verslagen van de Ned. Ind. Tramwegmaatschappij. *Rapports de la Société du tramway des Indes Néerlandaises.*
V. S. B.	„	Verslagen van de Hoofddirecteur der Surinaamsche Bank. *Rapports du Directeur en Chef de la Banque de Surinam.*
V. S. N. I.	„	Verslagen over de Staatsspoorwegen in Ned. Indië. *Rapports sur les chemins de fer de l'Etat.*
V. S. S. J.	„	Verslagen van de Samarang-Joana Stoomtrammaatschappij. *Rapports de la Société du tramway „Samarang-Joana".*
W. O. S.	„	Wekelijksche overzichten der suiker opgemaakt door de makelaars Rueb & Co. te Rotterdam. *Aperçu hebdomadaire des sucres publié par M. M. Rueb & Cie à Rotterdam.*

REGISTRE ALPHABETIQUE.

I. Indes Orientales.

	Blz.
Abattage de bois	43
Actions de la Banque de Java	66
Administration	78—86
Affrètements de Café	61
Agriculture	31—43
„ pour compte du Gouvernement et des particuliers	33—43
„ Indigène	31—32
Aliénés. (Traitement des)	12
Armée	81—85
Assignations délivrées à la Banque de Java	66
Banque de Java	65—66
Bétail	31
Billets de Banque en circulation	66
Budget	87—106
Café. (Production de)	37—38
„ exporté des Indes par pays de destination	55
„ (Produit des ventes du)	96
„ importé à Java	56
Caisses d'épargne	67—68
Capitation perçu des indigènes	99
Causes civiles	80
Cens pour plantations de canne à sucre	95
Change	64
Chaudières à vapeur	44
Chemins de fer	68—73
Chemins de fer de l'Etat	69—70
„ „ „ „ „ dépenses de construction	106
„ „ „ (Rendement des)	106
„ „ „ particuliers	71—73
Chrétiens parmi les indigènes et les étrangers orientaux	7
Commerce	46—60
„ avec la Chine	57
„ „ Pénang	57
„ „ Singapour	57
Condamnés-Européens	78
Corvées	97
Cultes	26—30
Décès	10
„ parmi les européens par âge	10
„ dans l'armée	82—83
Délits par indigènes	78
Dépenses de l'administration indienne	87, 88—91
Droits d'entrée	48—49, 102—103
„ de sortie	50—51, 102—103
„ de succession	103
„ de timbre	103
„ de transcription	103
„ des ventes publiques	103
Ecoles moyennes	13—15
Ecole du soir à Soerabaja	15

Pag.
Ecoles normales du Gouvernement 19
Ecoles primaires pour européens 16
" " publiques pour européens 17
" " libres " " 18
" normales pour la formation d'instituteurs pour les indigènes ..... 20—21
" du Gouvernement pour indigènes 22, 24
" libres pour indigènes ..... 22—23
" pour les fils des chefs et notables indigènes 21
" pour étrangers orientaux 25
" des prêtres mahométans 25
Employés européens 6, 79
Encaisse métallique de la Banque de Java 66
Enseignement ..... 13—25
" pour européens ..... 13—19
" moyen ..... 13—15
" " (Frais de l') 15
" primaire pour européens ..... 16—19
" (Frais de l') primaire pour europeens 19
" pour indigènes ..... 20—24
" " " (Frais de l') 24
" pour étrangers orientaux 25
Escompte de la Banque de Java 65
Etain (Production d') 42
" quantités livrées et vendues 96
Examen pour le personnel enseignant 19
Exportation de Macassar 53
" de marchandises ..... 46—47, 50—51
" de monnaies ..... 46—47, 53
" de Padang 52
Faillites 80
Hadjis indigènes 30
Importation de marchandises ..... 46—49
Importation de monnaies ..... 46—47, 53
Impôts 99
Impôt de patentes 99, 101
" dit personnel 99, 101
" sur les possessions ..... 95 en 99
" sur l'industrie 8, 9, 99, 100
" foncier ("landrente") 98
Indigo (Production d') 41
Industrie ..... 43—45
Institution pour les langues, la géographie et l'ethnographie 14
Justice ..... 78—80
Loyers d'entrepôt 103
Lycée Guillaume III ..... 13—14
Macis (Production de) 42
Maladies dans l'armée ..... 82—83
Mariages 10
Marine coloniale 86
" marchande 61
Médecins 11
Métiers 6
Missionnaires 27
Monnaie, Institutions de crédit ..... 64—66
Monnaie, importation et exportation de l'argent 53
Monopoles ..... 104—105
Moyens ..... 92—95, 97—106
" non fermés 103
" fermés (excl. celui de l'opium) 105
Naissances 10
Navigation ..... 61—63
Noix de muscade (Production de) 42
Opium 104
Pélérinage (Indigènes qui ont fait le) ..... 28—30
Population ..... 2—10
" densité de la 4
" Européenne dans les grandes villes 5
" " (Mouvement de la) 10
" " par nationalités 5
" par emplois et métiers 6
Postes ..... 75—76
Postes (Rendement des) 106

Pag.
Prêts à la Banque de Java 65
Prisons ..... 78—79
Prix ..... 58—60
Produits du Gouvernement (Prix des) 60
" " " (Recettes des) 96
Quinquina (Production de) 39
Recettes de l'administration indienne 87
Recrutemen: aux Pays-Bas 84
" " Indes 84
Réengagements aux Indes 85
Reserve coloniale 84
Salaires des ouvriers 45
Sel 105
Service médical ..... 11—12
" de transport par eau 78
Subsides pour les écoles pour indigènes 24
Sucre (Culture de) ..... 35—36
" (Production de) 36
" (Destination des cargaisons de) ..... 54—55
Superficie 1
Tabac (Production de) ..... 39—40
" (Quantité et valeur du) importé aux Pays-Bas de Java et de Madura 56
Télégraphes 77
" (Rendement des) 106
Terrains en culture 33
" " " indigène ..... 31—32
" Cédés en bail ou emphitéose par le Gouvernement ..... 33—34
" cédés en bail par les indigènes aux non-indigènes ..... 33—34
" particuliers 33, 35
Thé (Production de) 41
Tramways 74
Vaccination 11

II. Indes Occidentales.

Administration ..... 120—121
Agriculture ..... 111—112
Armée 120
Banque à Curaçao 118
Bétail 112
Budget 122
Caisse d'épargne 119
Commerce ..... 114—116
Décès 109
Dépenses 122
Enseignement 110
Exportation ..... 114—117
Finances 122
Hypothèques à Curaçao 119
Immigration 109
Importation ..... 114—116
Impôts 122
Industrie ..... 112—113
Justice 121
Mariages 109
Minéraux 112
Naissances 109
Navigation ..... 114, 116—117
Or (Industrie d') ..... 112—113
Phosphate (Exploitation de) 113
Population ..... 107—109
Production 111
Recettes 122
Service de paquebots 120
Superficie des plantations 111
Transport ..... 117—120

A. OOST-INDIE. Indes orientales.

I. Grondgebied. *Territoire.*

I. OPPERVLAKTE VAN NEDERLANDSCH-INDIË IN □ GEOGRAPHISCHE MIJLEN.
Superficie des Indes Néerlandaises en lieues carrées géographiques.

A. Java en Madoera. *Java et Madoura.*

Gewesten. *Provinces.*	Volgens de statistieke kaart van Melvill van Carnbée van 1849. *D'après la carte statistique de* 1849, *par M. Melvill van Carnbée.*	Volgens den Regeerings-Almanak van 1894 op ult. Dec. 1892. [3])
Bantam	159,9	143,6
Batavia	41,5	122,2
Buitenzorg	66,5	
Krawang	96,1	89,5
Preanger-Regentschappen	379,8	371,0
Cheribon	127,7	123,3
Tegal	53,1	68,5
Pekalongan	29,1	32,3
Semarang	88,9	93,6
Japara	42,0	55,2
Rembang	124,0	135,2
Soerabaja	104,7	108,1
Pasoeroean	111,5	96,0
Probolinggo	..... [1])	63,4
Besoeki	257,9	184,5
Banjoemas	99,3	101,0
Bagelen	57,7	62,1
Kedoe	39,4	37,1
Djokjokarta	57,9	56,5
Soerakarta	112,7	112,9
Patjitan	48,3	106,8
Madioen	98,8	
Kediri	128,4	127,3
Madoera	119,2 [2])	98,3
Totaal.. *Total.*	2444,6	2388,6

[1]) Onder Besoeki begrepen. *Voir Besoeki.* [2]) Madoera alleen, zonder de eilanden, heeft eene oppervlakte van 83,2 □ g. m., *Madoura, sans les îles*, 83,2 □ *lieues géogr.* [3]) Met inbegrip van de kleinere eilanden.

B. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*

Bron: R. A.

Gewesten. *Provinces.*	Volgens vroegere globale berekeningen. *D'après des calculs approximatifs antérieurs.*	Volgens den Reg. Alm. Opgaven van den Topogr. dienst voor 1892.
Gouvernement Sumatra's Westkust	2200,6	1495,2
Benkoelen	455,6	443,8
Lampongsche Districten	475,0	533,3
Palembang	2558,4	3148,6
Oostkust van Sumatra	768,6	1668,9
Atjeh en Onderhoorigheden	928,0	966,5
Rionw en Onderh.	825,4	770,4
Banka	237,0	210,4
Billiton	84,2	87,9
Westerafdeeling van Borneo	2805,9	2636,8
Zuider- en Oosterafd. van Borneo	6567,8	7412,3
Celebes en Onderh.	2149,9	2333,2
Menado	1267,2	1045,0
Amboina	890,2	934,6
Ternate	4339,7	8833,4
Timor en Onderh.	1042,6	836,4
Bali en Lombok	190,0	191,1
Totaal.. *Total*	27786,1	33545,8

II. Bevolking.

Population.

I. HOOFDBESTANDDEELEN DER BEVOLKING VAN NEDERLANDSCH-INDIË.

(Met uitzondering van het personeel van leger en vloot.)

Population des Indes Néerlandaises.

(*A l'exception du personnel de l'armée et de la marine.*)

A. Java en Madoera. *Java et Madoura.* 31 Dec. 1892.

Bron: R. A.

Gewesten. *Provinces.*	Europeanen. *Européens.*	Chineezen. *Chinois.*	Arabieren. *Arabes.*	Andere vreemde oosterlingen *Autr. orientaux non indigènes.*	Inlanders. *Indigènes.*	Totaal der bevolking. *Population totale.*
Bantam	275	1 657	36	22	636 567	638 567
Batavia	11 701	80 395	3 076	119	1 055 661	1 150 952
Krawang	205	4 606	69	—	381 924	386 804
Preanger-Regentschappen	1 699	4 165	109	11	1 994 049	2 000 033
Cheribon	881	19 808	1 707	135	1 467 641	1 490 172
Tegal	843	7 762	644	7	1 082 670	1 091 926
Pekalongan	558	5 567	909	43	553 247	560 324
Semarang	6 187	19 205	796	1 077	1 407 752	1 435 017
Japara	931	11 239	73	145	915 234	927 622
Rembang	675	16 664	331	64	1 253 351	1 271 085
Soerabaja	7 546	18 454	1 971	504	2 058 949	2 087 424
Pasoeroean	2 009	6 478	1 083	70	938 168	947 808
Probolinggo	1 389	3 248	396	1	537 727	542 761
Besoeki	1 036	1 736	1 603	—	690 553	694 928
Banjoemas	939	5 033	7	123	1 207 690	1 213 792
Bagelen	1 035	3 439	—	55	1 348 204	1 352 733
Kedoe	731	6 487	117	7	745 456	752 798
Djokjokarta	2 128	4 110	86	144	787 774	794 242
Soerakarta	2 680	8 058	83	241	1 165 771	1 176 833
Madioen	1 276	3 904	12	65	1 064 817	1 070 074
Kediri	1 907	9 954	–	—	1 140 118	1 151 979
Madoera	509	4 338	1 595	139	1 523 639	1 530 220
Java en Madoera 1892 [1])	47 140	246 307	14 703	2 982	23 956 962	24 268 094
„ „ „ 1891	46 619	243 486	14 591	3 126	23 825 863	24 133 685
„ „ „ 1890	45 967	242 111	14 293	2 881	23 609 312	23 914 564
„ „ „ 1889	43 919	237 579	13 943	2 808	22 806 463	23 018 825 [2])

[1]) Voorloopige cijfers volgens den Regeerings-Almanak van N. I. voor 1894.

[2]) Dat dit cijfer niet het totaal is van de cijfers der vorige kolommen, vindt zijne oorzaak in eene verbeterde opgave van de totale bevolking, welke niet is verstrekt voor de verschillende bestanddeelen daarvan.

B. Buitenbezittingen. 31 Dec. 1891. *Autres possessions.* 31 Dec. 1891.[1])
Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Europeanen. *Européens.*	Chineezen. *Chinois.*	Arabieren. *Arabes.*	Andere vreemde oosterl. *Autres orientaux non indigènes.*	Inlanders. *Indigènes.*	Tot. der bevolking.[9]) *Total de la population.*
Gouv. Sumatr. Westkust:						
Padangsche Benedenlanden.	1 682	7 256	184	712	296 400	306 234
„ Bovenlanden..	581	738	22	208	733 800	735 349
Tapanoeli.....	270	1 218	1	241 *	232 600	234 330
Benkoelen.....	205	589	30	3	157 100	157 927
Lampongsche districten.....	114	480	66	17	130 000	130 677
Palembang.....	383	5 305	2 204	118	580 300 [2])	588 310
Oostkust v. Sumatra.....	1 481	76 021	292	4 987	*(223 600)*	*(306 381)*
Atjeh en onderh.....	219	3 456	55	408	*440 600*	*444 730*
Riouw.....	202	22 081	—	345	*75 300*	*97 928*
Banka.....	193	25 321	183	19	*57 700*	*83 416*
Billiton.....	111	12 459	3	—	27 800	40 373
W. Borneo.....	330	33 532	1 333	368	126 100 [3])	161 663
Dajaklanden.....					*257 700*	*257 700*
Z. O. Borneo	642	3 743	1 277	77	542 700 [4])	548 439
Doessoen, Dajak, Sampit, Pasir en Tanah B. landen.					*181 700*	*181 700*
Koetei en Noordoostkust..					*(140 000)*	*(140 000)*
Celebes en onderh.....	1 405	5 418	438	8	380 200 [5])	387 469
Menado { Minahassa.....	858	2 779	190	1	*(277 500)* [6])	*(281 328)*
Menado { Gorontalo.....	79	317	101	—	85 600 [7])	86 097
Amboina	2 204	1 125	670	6	251 900	255 905
Ternate.....	340	514	107	—	*107 500*	*108 461*
Timor en onderh.....	282	1 091	149	—	35 600 [8])	37 122
Bali en Lombok { Boeleleng..... / Djembrana.....	57	869	237	36	*97 900*	*99 099*
Bali en Lombok { Vorstenrijken, opgaaf van 1880..	—	3 035	—	6 100*	*(1 240 000)*	*(1 249 135)*
Totaal. buitenbez. *Total. Autres possessions....*	11 638	207 347	7 542	23 654	†	†
Java en Madoera.....	46 619	243 486	14 591	3 126	23 825 863	24 133 685
Totaal generaal..... ...	58 257	450 833	22 133	26 780	†	†

[1]) Daar in den *Regeeringsalmanak* voor de verschillende gewesten alléén totaalcijfers voor de inlanders gegeven worden, zijn hieronder de opgaven van het Kol. Versl. van 1893, loopende over het jaar 1891, medegedeeld. De gewoon gedrukte cijfers kunnen als tamelijk nauwkeurig worden aangemerkt. De cursief gedrukte zijn bij benadering verkregen, de cijfers tusschen haakjes berusten op loutere gissing.
[2]) Hieronder niet begrepen de bevolking van het rijk Djambi, geschat voor 1887 op 76 000 zielen.
[3]) De opgaaf betreft Boegineezen, Makassaren, Javanen enz.
[4]) Betreft de afdeelingen Bandjermasin en Ommelanden, Martapoera en Amoenthai.
[5]) Betreft alleen de Gouvernementslanden.
[6]) Hieronder begrepen de bevolking der Talaut-eilanden ± 50 000 zielen.
[7]) De bevolking der Tomini landen wordt geschat op 197 000, en die der staatjes langs de Noordkust van Celebes op 24 000 zielen.
[8]) Betreft alleen dat gedeelte der inl. bev. dat gerekend wordt het Christendom te belijden.
[9]) Zie bij deze cijfers de noten van de vorige kolom.
* De Arabieren zijn in dit cijfer begrepen.

II. DICHTHEID DER INLANDSCHE BEVOLKING OP JAVA EN MADOERA.

Population indigène relative de Java et de Madoura.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Aantal zielen per *Nombre de habitants par*		Aantal beplante bouws in 1891 per *Nombre de bahoes en culture en 1891 par*	
	□ geogr. mijl. in 1891. *Lieue □ géogr.*	beplante bouw [1]) in 1891 *bahoe de terrain cultivé* [1])	□ geogr. mijl. *Lieue □ géogr.*	1000 zielen 1000 *habitants*
Bagelen	21 557	6,4	3 380	157
Kedoe	20 192	4,8	4 185	207
Soerabaja	18 896	4,8	3 933	208
Madoera	17 657	4,5	3 961	224
Pekalongan	17 176	5,8	2 958	172
Japara	16 952	4,8	3 490	206
Tegal	15 570	5,9	2 647	170
Semarang	15 432	3,9	3 923	254
Djokjokarta	13 067	5,6	2 310	177
Banjoemas	11 911	5,6	2 113	177
Cheribon	11 873	4,6	2 572	217
Soerakarta	10 206	3,7	2 781	273
Madioen	10 107	4,0	2 505	248
Pasoeroean	9 666	3,2	3 049	315
Rembang	9 327	4,5	2 065	221
Kediri	8 702	4,1	2 117	243
Probolinggo	8 388	3,6	2 365	282
Batavia	8 009	3,2	2 481	310
Preanger Regentschappen	5 325	4,3	1 252	235
Bantam	4 347	3,8	1 145	263
Krawang	4 207	3,4	1 225	291
Besoeki	3 644	3,7	996	273
Gemiddelde dichtheid. *Pop. rel. moyenne.*	9 977	4,4	2 284	229

[1]) 1 Bouw = $^2/_3$ H.A.; 7356 Bouw = 1 □ Geogr. mijl. 1 *Bahoe* = $^2/_3$ H.A.; 7356 Baboes = 1 *lieue □ géogr.*

III. GETALSTERKTE DER BEVOLKING VAN NEDERLANDSCH-INDIË UITGEZONDERD DE INLANDERS SEDERT 1860.

Population non-indigène des Indes Néerlandaises depuis 1860.

Bronnen: K. V. en R. A.

Bestanddeelen der bevolking. *Nationalités.*		1860.	1870.	1880.	1885.	1889.	1890.	1891.	1892. [5])
Europeanen. *Europ.*	J. en M. [1])	22 663	27 585	33 708	40 634	43 919	[4]) 45 967	46 619	47 140
	B. [2])	6 507	7 956	7 968	9 766	11 585	11 950	11 638	11 666
Chineezen. *Chinois*	J. en M.	149 424	174 540	206 931	221 959	237 579	242 111	243 486	246 307
	B.	72 014	85 020	136 523	159 793	209 451	218 978	207 347	198 996
Arabieren. *Arabes*	J. en M.	6 133	7 804	10 506	11 429	13 943	14 293	14 591	14 703
	B.	*	4 917	[3]) 5 519	[3]) 5 821	[3]) 6 741	[3]) 7 347	[3]) 7 542	[3]) 7 544
Andere vr. oosterl. *Autres orient. non-ind.*	J. en M.	26 235	9 139	2 547	2 797	2 808	2 881	3 126	2 982
	B.	*	6 470	[3]) 6 572	[3]) 6 884	[3]) 7 165	[3]) 7 569	[3]) 7 554	[3]) 7 608
Totaal		*	323 431	410 274	459 083	533 191	551 096	541 903	536 946

[1]) J. en M. = Java en Madoera. [2]) B. = Buitenbezittingen.

[3]) Hieronder niet begrepen de Arabieren en and. vr. oosterl. van de Vorstenrijken van Bali en Lombok voor 1891 geschat 16 100.

[4]) Onder het zielental Europeanen in de residentie Semarang zijn thans waarschijnlijk de Europeesche militairen medegeteld.

[5]) Daar het Kol. Verslag van 1893 slechts cijfers over 1891 geeft, zijn de cijfers voor 1892 aan den Regeerings-Almanak voor 1894 ontleend en van voorloopigen aard.

IV. GETALSTERKTE DER INLANDSCHE BEVOLKING VAN JAVA EN MADOERA SEDERT 1881.

Population indigène de Java et Madoura depuis 1881.

Bron: K. V.

Ult°.	Inland. bevolking. *Popul. indigène.*	Ult°.	Inland. bevolking *Popul. indigène.*
1881	19 834 584	1887	22 139 624
1882	19 999 276	1888	22 526 885
1883	20 367 944	1889	22 806 463
1884	20 665 510	1890	23 609 312
1885	21 190 626	1891	23 825 863
1886	21 716 177	1892	23 956 962 [1])

[1]) Volgens den Regeerings-Almanak voor 1894. Zie noot 5 van staat III.

V. GETALSTERKTE DER EUROPEESCHE BEVOLKING IN DE GROOTE STEDEN SEDERT ULT° 1883.

Population européenne des grandes villes, depuis 1883 (*fin de chaque année*).

Bron: R. A.

Jaren. *Années.*	1883.	1884.	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.
Batavia en Voorst.	6 764	7 073	7 634	7 662	7 931	7 302	7 969	7 891	8 821	8 613
Semar. (Hoofdpl.)	3 257	3 066	3 480	3 469	3 476	3 452	3 547	3 565	3 600	3 732
Soerab. (Hoofdpl.)	5 461	5 599	6 317	5 554	5 965	6 084	6 421 [1])	6 575 [1])	5 913	5 913

[1]) De groote verschillen in deze beide jaren zijn te wijten aan minder juiste opgaven der wijkmeesters.

VI. ZIELENTAL DER EUROPEESCHE EN MET DEZE GELIJKGESTELDE BEVOLKING VAN NEDERLANDSCH-INDIË NAAR DE VOORNAAMSTE NATIONALITEITEN (OP HET EINDE DES JAARS).

Population européenne et assimilée des Indes Néerlandaises, par nationalités principales (*Fin de l'année*)

Bron: K. V.

Nationaliteit. *Nationalité.*	1886.		1887.		1888.		1889.		1890.		1891.	
	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*
Nederlanders, in Nederland geboren, *Néerlandais nés aux Pays-Bas*	5 592	2 821	5 773	2 845	5 642	2 829	5 760	2 945	6 371	2 954	6 242	2 845
Idem, geboren in Ned.-Indië, *Idem, nés aux Indes*	20 301	19 773	21 097	20 484	21 680	21 348	22 482	21 713	23 295	22 435	23 536	22 482
Duitschers, *Allemands*	772	170	767	156	821	158	874	159	1 005	178	942	176
Zwitsers, *Suisses*	157	16	185	22	176	12	183	16	176	11	180	20
Franschen, *Français*	171	40	167	40	197	48	186	54	212	34	226	27
Engelschen, *Anglais*	167	55	158	46	151	40	166	42	185	51	174	44
Belgen, *Belges*	106	24	126	27	118	46	161	45	193	43	208	41
Afrikanen, *Africains*	111	21	90	10	87	24	123	54	114	54	109	53
Oostenrijkers, Hongaren, *Autrichiens*	53	6	60	10	72	11	68	11	56	8	60	16
Armeniers, *Arméniens*	47	2	30	6	34	9	54	15	61	22	43	10
Totaal incl. anderen. *Total incl. autres nationalités.*	27 779	23 013	28 805	23 731	29 301	24 620	30 370	25 134	32 022	25 895	32 066	25 816

VII. INDEELING DER EUROPEESCHE EN MET DEZE GELIJKGESTELDE BEVOLKING NAAR DE BEROEPEN EN BEDRIJVEN IN 1891.

Répartition de la population par emplois et métiers 1891.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Personen in 's lands burgerlijken dienst en door het Gouvernem. bezoldigd. *Employés civils du Gouvernement.*	Personen door het Gouvernement benoemd of toegelaten, maar niet van landswege bezoldigd (geneeskundigen, notarissen, enz.) *Médecins, notaires, etc. (non salariés)*	Handelaren en hunne geëmploieerden. *Commerçants et leurs salariés.*	Ondernemers van nijverheid en ambacht, met hunne geëmploieerden en Europeesche werklieden. *Entrepreneurs d'industrie. et de métiers, et leurs salariés.*	Landbouwindustrieelen, met hunne administrateurs en verdere geëmploieerden. *Agriculteurs, et leurs salariés.*	Personen in dienst bij inlandsche vorsten en grooten. *Employés des Princes indigènes.*	Overige bedrijven *Autres emplois, métiers etc.*	Gewezen landsdienaren, die een pensioen of onderstand genieten uit 's lands kas (daaronderook gegageerde of onderstand genietende militairen). *Fonctionnaires en retraite, etc.*
A. Java en Madoera. *Java et Madoura.*								
Bantam	51	1	3	5	23	—	4	8
Batavia	1 599	58	472	290	129	—	210	859
Krawang	24	6	3	3	52	—	—	8
Preanger-Regent	241	17	24	92	181	—	49	157
Cheribon	117	8	20	11	84	—	31	19
Tegal	66	6	21	20	115	—	26	25
Pekalongan	49	6	12	13	91	—	13	25
Semarang	369	40	235	237	165	1	438	476
Japara	75	9	18	24	115	—	19	30
Rembang	98	8	7	9	52	—	26[3])	19
Soerabaja	663	61	450	346	355	—	234	349
Pasoerocan	124	16	71	61	382	—	59[4])	146
Probolinggo	92	5	25	13	243	—	43	22
Besoeki	96	19	16	18	288	—	12	21
Banjoemas	123	10	21	6	55	—	9	29
Bagelen	160	10	14	26	17	—	26	114
Kedoe	75	10	15	27	32	—	21	158
Djokjokarta	77	9	19	75	271	36	29	104
Soerakarta	123	13	20	67	429	41	28	148
Madioen	154	11	16	14	78	—	47	79
Kediri	146	6	39	30	407	—	26	61
Madoera	106	4	3	2	—	—	5	7
Totaal. *Total.*	4 628	333	1524	1 389	3 564	78	1 355	2 864
B. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*								
Sumatra's Westk.	384	37	61	51	41	—	76	143
Benkoelen	37	2	2	—	4	—	4	8
Lampong. District.	30	—	3	—	4	—	1	3
Palembang	80	4	13	8	17	—	3	10
Sumatra's Oostk.	108	24	73	129	760	1	33[5])	13
Atjeh en onderh.	51	1	11	9	—	—	29	—
Riouw	23	—	1	9	2	1	3	2
Banka	64	—	1	—	1	—	2	6
Billiton	12	5	1	42	—	—	—	10
W.-afd. v. Borneo.	59	4	6	13	16	—	1	10
Z. e. O.-afd. Borneo.	80	14	20	19	13	—	14	28
Celebes en onderh.	190	8	93	41	6	1	48	44
Menado (Minahas.[1])	68	7	21	2	39	—	44	14
Menado (Gorontalo)	11	1	14	1 [2])	—	—	—	2
Amboina	134	7	41	131	95	—	316	62
Ternate	24	9	4	4	15	—	6	17
Timor	30	30	13	4	3	—	28	9
Bali en Lombok (alleen de gouv.-afd. Boelelengen Djembrana)	16	—	8	2	2	—	—	—
Totaal. *Total.*	1 401	153	386	465	1 018	3	608	390
Totaal v. geh. N.-I.	6 029	486	1910	1 854	4 582	81	1 963	3 254

[1]) Hieronder ook de opgaven betreffende de Sangi- en Talaut-eilanden.
[2]) Tevens in de voorgaande kolom vermeld.
[3]) Waarvan 7 zonder beroep. [4]) Idem 2. [5]) Idem 9.

VIII. GETAL CHRISTENEN ONDER DE INLANDERS EN VREEMDE OOSTERLINGEN.
Chrétiens parmi les indigènes et étrangers orientaux.

Bron: K. V. A. Java en Madoera. *Java et Madoura.*

Gewesten. *Provinces.*	1873. Inlanders. *Indigènes.* M. *H.*	1873. Inlanders. V. *F.*	1873. Chineezen. *Chinois.* M. *H.*	1873. Chineezen. V. *F.*	1891. Inlanders. *Indigènes.* M. *H.*	1891. Inlanders. V. *F.*	1891. Chineezen. *Chinois.* M. *H.*	1891. Chineezen. V. *F.*	1891. Andere vr.oosterl. *Autres Chr. orient.* M. *H.*	1891. Andere vr.oosterl. V. *F.*
Bantam	—	5	—	—	31	3	—	—	—	—
Batavia	332	317	—	—	889	862	30	20	—	—
Krawang	—	8	—	—	20	25	1	—	1	—
Preanger-Regents	1	2	—	—	114	139	20	13	—	—
Cheribon	15	12	29	18	55	42	46	31	—	—
Tegal	37	39	—	—	117	155	—	—	—	—
Pekalongan	1	—	—	—	218	245	—	—	—	—
Semarang	144	130	—	—	445	376	17	16	—	—
Japara	242	248	—	—	650	679	—	—	—	—
Rembang	—	1	—	—	14	7	—	2	—	—
Soerabaja	796	845	—	—	1895	1871	9	—	—	—
Pasoeroean	81	81	—	—	648	714	—	—	—	—
Probolinggo	—	—	—	—	8	5	—	1	—	—
Besoeki	4	4	—	—	17	6	—	1	3	1
Banjoemas	88	91	—	—	310	324	1	2	—	—
Bagelen	706	708	—	—	1189	1155	—	—	—	—
Kedoe	1	—	—	—	531	215	9	4	—	—
Djokjokarta	41	8	—	—	923	897	—	—	—	—
Soerakarta	8	4	—	—	9	13	4	—	—	—
Madioen	25	27	—	—	63	64	—	1	—	—
Kediri	263	305	—	—	725	719	—	—	—	—
Madoera	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal. *Total.*	2 791	2 835	29	18	8 871	8 516	137	91	4	1
	5 626		47		17 387		228		5	
	5 673				17 620					

Bron: K. V. B. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*

Gewesten. *Provinces.*	1873. Inlanders. *Indigènes.* M. *H.*	1873. Inlanders. V. *F.*	1873. Chineezen. *Chinois.* M. *H.*	1873. Chineezen. V. *F.*	1891. Inlanders. *Indigènes.* M. *H.*	1891. Inlanders. V. *F.*	1891. Chineezen. *Chinois.* M. *H.*	1891. Chineezen. V. *F.*	1891. And. vr.oosterl. *Autr. Chr. orient* M. *H.*	1891. And. vr.oosterl. V. *F.*
Sumatra's Westkust:										
Padangsche benedenlanden	47	27	—	—	18	39	—	—	—	—
„ bovenlanden	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Tapanoeli	647	635	—	—	10 850	11 193	—	—	—	—
Benkoelen	—	—	—	—	7	3	—	—	—	—
Lampongsche districten	—	—	—	—	1	—	3	1	—	—
Palembang	8	3	—	—	3	—	3	—	—	—
Sumatra's Oostkust	64	5	—	—	3	3	12	1	23	1
Atjeh en onderh	—	—	—	—	3	5	17	5	—	—
Riouw „ „	4	2	—	—	—	—	5	—	—	—
Banka	5	4	62	19	4	4	87	13	—	—
Billiton	7	—	—	—	1	4	124	8	—	—
Westerafd. Borneo	37	9	—	—	1	1	99	58	—	—
Z. en O.-afd. Borneo	177	184	—	—	624	558	20	21	—	—
Celebes en onderh	26	17	—	—	17	22	—	—	—	—
Menado { Minahassa [1]	39 768	39 829	—	—	68 041	67 018	16	15	—	—
Menado { Gorontalo	102	72	—	—	157	108	1	1	—	—
Amboina	23 928	24 137	—	—	31 904	30 781	2	—	—	—
Banda	464	395	—	—						
Timor en onderh	9 714	7 678	—	—	18 210	17 443	1	1	—	—
Ternate	322	267	—	—	309	321	—	—	—	—
Bali en { Boeleleng	3	—	—	—	2	2	—	—	—	—
Lombok { Djembrana	2	—	—	—						
Totaal[1]. *Total.*	75 326	73 265	62	19	130 155	127 505	390	154	23	1
	148 591		81		257 660		544		24	
	148 672				258 228					

[1]) Excl. de inlanders op de Sangi- en Talaut eil. Van de pl. m. 80 000 inlanders dezer eilanden kan gerekend worden dat het grootste gedeelte het Christendom belijdt.

IX. AANTAL DER OP JAVA EN MADOERA VOOR EIGEN REKENING EENIGEN HANDEL EN INDUSTRIEEL NAAR HET INKOMEN VOLGENS DE

Négociants et industriels indigènes et assimilés à Java et Madoura, répartis

Bron: K. V.

Bevolking. *Population.*	Inkomen. *Revenus.*	1883.	1884.	1885.
Inlanders	tot en met *f* 2 500	679 013	731 359	751 827
	van *f* 2 500 tot *f* 25 000	652	800	843
	boven *f* 25 000	2	2	1
	Totaal	679 667	732 161	752 671
Chineezen. [1]	tot en met *f* 2 500	54 470	56 200	55 123
	boven *f* 2 500	1 136	1 043	776
	Totaal	55 606	57 243	55 899
Andere vr. Oosterlingen. [2]	tot en met *f* 2 500	3 519	3 771	3 825
	boven *f* 2 500	68	78	60
	Totaal	3 587	3 849	3 885

[1]) Boven de *f* 25 000 worden van 1882 tot 1884 achtereenvolgens vermeld: 37, 33, 37. Deze opgave kan voor

[2]) Boven de *f* 25 000 worden van 1882 tot 1884 achtereenvolgens vermeld: 0, 1, 0. Deze opgave kan voor de

X. AANTAL DER VOOR EIGEN REKENING EENIGEN HANDEL EN INDUSTRIEEL BEDRIJF UITOEFENENDE UITKOMSTEN DER

Négociants et industriels Chinois dans les possessions hors Java et

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Inkomen. *Revenus.*	1882.	1883.	1884.	1885.
Sumatra Westk.	tot en met *f* 2 500	1 877	1 812	1 843	2 057
	boven *f* 2 500	16	14	15	15
	boven *f* 25 000	0	0	0	0
	Totaal.	1 893	1 826	1 858	2 072
Sumatra Oostk.	tot en met *f* 2 500	26 747	29 278	32 952	37 291
	boven *f* 2 500	79	73	98	128
	boven *f* 25 000	1	1	0	1
	Totaal.	26 827	29 352	33 050	37 420
Riouw	tot en met *f* 2 500	9 394	9 083	7 907	8 119
	boven *f* 2 500	28	35	36	43
	boven *f* 25 000	1	1	1	1
	Totaal.	9 423	9 119	7 944	8 163
Borneo West. afd.	tot en met *f* 2 500	12 060	12 184	11 538	12 155
	boven *f* 2 500	6	6	10	8
	boven *f* 25 000	0	0	0	0
	Totaal.	12 066	12 190	11 548	12 163
Born. Z. en O. afd.	tot en met *f* 2 500	795	780	884	892
	boven *f* 2 500	17	17	14	11
	boven *f* 25 000	0	0	0	0
	Totaal.	812	797	898	903
Celebes en Ond.	tot en met *f* 2 500	1 562	1 673	1 692	1 897
	boven *f* 2 500	35	32	30	36
	boven *f* 25 000	2	2	3	2
	Totaal.	1 599	1 707	1 725	1 935
Totaal, incl. de and. Buitenb.	tot en met *f* 2 500	59 467	63 652	66 304	71 574
	boven *f* 2 500	234	239	267	303
	boven *f* 25 000	4	4	4	4
	Totaal.	59 705	63 895	66 575	71 881
Tot. der andere vreemd. Oosterl. in de Buitenb.	tot en met *f* 2 500	1 839	1 918	1 932	1 949
	boven *f* 2 500	28	38	38	38
	boven *f* 25 000	1	1	0	0
	Totaal.	1 868	1 957	1 970	1 987

[1]) De Inlanders zijn hier weggelaten, omdat van hen alleen in de stad Palembang en sedert 1892 ook op

EDRIJF UITOEFENENDE INLANDERS, CHINEEZEN EN ANDERE VREEMDE OOSTERLINGEN, VERDEELD
ITKOMSTEN DER BEDRIJFSBELASTING.
elon les revenus d'après les résultats de l'impôt.

1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.
807 161	833 733	824 553	801 524	772 421	774 683	802 926
912	881	788	669	706	702	707
2	2	1	0	0	0	0
808 075	834 616	825 342	802 193	773 127	775 385	803 633
55 426	55 362	56 164	55 845	54 972	55 341	56 880
685	622	541	538	553	531	616
56 111	55 984	56 705	56 383	55 525	55 872	57 496
3 883	4 117	4 131	4 206	4 224	4 363	4 493
40	33	32	29	34	29	28
3 923	4 150	4 163	4 235	4 258	4 392	4 521

te jaren na 1884 niet worden voortgezet.
aren na 1884 niet worden voortgezet.

CHINEEZEN [1]) IN DE BUITENBEZITTINGEN, GERANGSCHIKT NAAR GEWESTEN EN INKOMEN VOLGENS DE
BEDRIJFSBELASTING.
Madoura répartis selon les revenus d'après les résultats de l'impôt.

1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.
2 114	3 292	3 423	3 771	3 741	4 583	5 192
12	13	16	10	14	15	16
0	0	0	0	0	0	0
2 126	2 305	3 439	3 781	3 755	4 598	5 208
41 979	49 911	58 540	64 063	71 455	70 177	54 246
176	146	216	261	314	242	141
1	1	1	1	1	3	0
42 156	50 058	58 757	64 328	71 770	70 422	54 387
8 143	7 230	7 284	7 192	7 554	5 080	5 721
44	48	62	69	72	146	100
0	1	1	1	1	1	2
8 187	7 279	7 347	7 262	7 627	5 227	5 823
12 471	12 422	12 252	12 099	12 383	12 636	12 952
9	8	10	10	15	17	19
0	0	0	0	0	—	1
12 480	12 430	12 262	12 109	12 398	12 653	12 972
889	993	984	1 080	1 211	1 227	1 645
11	10	10	12	12	12	14
0	0	0	0	0	0	2
900	1 003	994	1 092	1 223	1 239	1 661
2 149	2 118	1 913	1 882	1 879	1 767	1 971
30	33	34	38	35	34	30
2	3	4	4	4	4	4
2 181	2 154	1 951	1 924	1 918	1 805	2 005
76 952	84 175	93 696	99 771	108 216	105 588	90 212
348	320	410	469	539	537	394
3	5	6	7	7	9	10
77 303	84 500	94 112	100 247	108 792	106 134	90 616
2 102	2 254	2 258	2 218	2 370	2 377	4 704
33	30	25	24	29	23	39
0	0	0	0	0	1	1
2 135	2 284	2 283	2 242	2 399	2 401	4 744

Bali, Afd. Boeleleng en Djembrana, bedrijfsbelasting geheven wordt.

XI. LOOP DER EUROPEESCHE EN GELIJKGESTELDE BEVOLKING SEDERT 1886. (MET UITZONDERING VAN HET LEGER).

Mouvement de la population européenne et assimilée depuis 1886; les garnisons non comprises

Bron: R. A.

Jaren. *Années.*		Huwelijken. [1]) *Mariages.* [1])	per 1000 zielen. *sur 1000 âmes.*	Geboorten (excl. levenl. aang.) *Naissances.*	per 1000 zielen. *sur 1000 âmes.*	Sterfgevallen *Décès.*	per 1000 zielen. *sur 1000 âmes.*
1886	Java en M.	358	8,5	2 148	53,6	1 316	32,8
	Buitenbez.	53	5,1	595	56,9	565	54,1
1887	Java en M.	380	9,1	2 178	52,3	1 139	27,4
	Buitenbez.	61	5,7	656	61,4	377	35,3
1888	Java en M.	380	9,0	2 211	52,3	1 560	36,9
	Buitenbez.	64	5,6	568 [2])	59,6 [2])	394 [2])	41,3 [2])
1889	Java en M.	389	8,9	2 126	48,6	1 453	33,2
	Buitenbez.	83 [3])	7,2	531	45,8	465	40,1
1890	Java en M.	423	9,2	2 157	46,7	1 403	30,5
	Buitenbez.	78	6,5	683	57,2	439	36,7
1891	Java en M.	429	9,2	2 135	45,8	1 673	35,9
	Buitenbez.	78	6,7	665	57,2	443	38,0
1892	Java en M.	469	10,0	2 296	49,0	1 408	30,0
	Buitenbez.	74	6,3	595	51,1	382	32,8

[1]) Gemengde huwelijken zijn niet meegeteld. *Non compris les mariages mixtes.*
[2]) Hierbij zijn niet gerekend de cijfers voor Amboina. *Non compris les chiffres d'Amboine.*
[3]) De verschillen met de opgaaf in den Regeerings Almanak van het vorig jaar worden niet verklaard.

XII. STERFTE NAAR DEN LEEFTIJD, ONDER DE EUROPEESCHE EN GELIJKGESTELDE, IN INDIË GEBORENEN.

Décès d'Européens et assimilés, nés dans la colonie, par classes d'âge.

Bron: R. A.

Jaren. *Années.*		In Indië geborenen, overleden op den leeftijd van *Nés aux Indes, décédés à*													
		nog geen 2 jaar. *moins de 2 ans.*		2—10 jaar. *2—10 ans.*		10—20 jaar. *10—20 ans.*		20—40 jaar. *20—40 ans.*		40—60 jaar. *40—60 ans.*		60 jaar en daarboven *60 ans et au-dessus.*		Te zamen. *Total.*	
		M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.
1886	Java en M.	178	150	51	53	41	48	86	56	103	80	20	35	479	416
	Buitenbezittingen	50	40	9	13	6	7	20	17	11	12	9	11	105	100
1887	Java en M.	168	142	46	47	21	16	77	58	85	72	32	40	429	375
	Buitenbezittingen	51	40	13	15	4	4	23	22	13	16	6	8	110	105
1888	Java en M.	212	187	97	77	41	28	105	95	99	70	44	45	598	502
	Buitenbezittingen	53	44	4	19	4	4	27	13	9	12	9	7	106	99
1889	Java en M.	208	172	72	64	33	30	102	94	82	45	36	56	533	461
	Buitenbezittingen [1])	51	36	14	13	7	7	28	19	13	10	6	4	119	89
1890	Java en M.	215	181	60	49	28	24	103	103	79	39	46	47	531	463
	Buitenbezittingen	61	31	14	13	8	6	18	16	10	10	13	9	124	83
1891	Java en M.	220	211	78	87	59	43	128	109	113	89	49	58	617	597
	Buitenbezittingen	50	46	14	13	3	4	21	15	12	10	10	18	110	106
1892	Java en M.	223	159	56	54	32	31	87	101	99	63	59	59	556	467
	Buitenbezittingen	39	40	12	8	7	4	23	19	12	15	8	13	101	99

[1]) Hierin niet begrepen de cijfers voor Amboina. *Non compris les chiffres d'Amboine.*

III. Voorzieningen in de sanitaire en geestelijke behoeften der bevolking.

Service médical. Enseignement, cultes.

1. GENEESKUNDIGE DIENST. *Service médical.*

1. AANTAL GENEESHEEREN BIJ HET EINDE VAN 1892. [1]) *Nombre de médecins.*

Bronnen: K. V. en R. A.

Gewesten. *Provinces.* Java en Madoera.	Particuliere geneesheeren. *Méd. particuliers.*	Burgerl. geneesh. bezoldigd door het Gouvernement. [2]) *Méd. civils salariés par le Gouvt.*	Officieren van gezondheid. *Méd. militaires.*	Doctors djawa. *Méd. indigènes.*	Gewesten. *Provinces.* Buiten-Bezitting. *Autres possessions.*	Particuliere geneesheeren. *Méd. particuliers.*	Burgerl. geneesh. bezoldigd door het Gouvernement. *Méd. civils salariés par le Gouvt.*	Officieren van gezondheid. *Méd. militaires.*	Doctors djawa. *Méd. indigènes.*
Bantam	—	—	1	2	Atjeh	—	—	1	—
Batavia stad	4	3	—	2	Westkust v. Sum.	—	—	14	7
„ land	1	1	2	4	Benkoelen	—	—	1	3
Krawang	—	—	—	2	Lampongs	—	—	1	2
Preanger	3	4	—	6	Palembang	—	—	6	2
Cheribon	—	1	1	5	Oostkust v. Sum.	11	—	5	4
Tegal	1	1	—	2	Riouw	—	—	1	—
Pekalongan	—	1	—	1	Banka	—	—	3	1
Semarang stad	—	2	—	2	Billiton	—	1	—	—
„ land	—	1	3	1	Borneo W. Afd.	—	—	5	1
Japara	—	2	—	2	Borneo Z. en O. „	1	—	5	—
Rembang	1	2	—	2	Gouvt. Celebes	—	—	5	1
Soerabaja stad	2	4	—	4	Menado	—	—	2	9
„ land	—	4	—	4	Amboina	—	—	4	6
Pasoeroean	2	2	1	2	Banda	1	—	—	—
Probolinggo	—	2	—	1	Ternate	—	—	1	1
Besoeki	—	2	1	2	Res. Timor	—	—	1	—
Banjoemas	—	1	1	7	Bali	—	—	—	1
Bagelen	—	—	2	5					
Kedoe	—	—	1	2					
Djokjokarta	1	—	1	1					
Soerakarta	1	—	2	1					
Madioen	—	1	2	4					
Kediri	2	2	—	4					
Madoera	—	2	—	4					
Totaal. *Total.*	18	38	18	72	Totaal. *Total.*	13	1	55	38

[1]) Met uitz. van vroedmeesters en vroedvrouwen.
[2]) Sommigen van dezen zijn als partic. geneesheeren ook in de vorige kolom medegeteld.

2. KOEPOKINENTING. [1]) *Vaccination.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Aantal vaccinateurs. *Nombre de vaccinateurs.*	Java en Madoera. *Java et Madoera.* Vaccinatiën. *Vaccinations.*	Uitkomsten. *Résultats.*	Revaccinatiën. *Revaccinations.*	Uitkomsten. *Résultats.*	Buitenbezittingen. *Autres Possessions.* Vaccinatiën. *Vaccinations.*	Uitkomsten. *Résultats.*	Revaccinatiën. *Revaccinations.*	Uitkomsten. *Résultats.*
1883	376	593 684	1 : 1,22	621 613	1 : 1,72	108 295	1 : 1,20	38 585	1 : 1,92
1884	379	617 088	1 : 1,22	503 721	1 : 1,68	103 969	1 : 1,19	60 264	1 : 1,77
1885	376	623 508	1 : 1,23	592 848	1 : 1,87	102 512	1 : 1,20	89 259	1 : 1,86
1886	376	632 161	1 : 1,11	458 964	1 : 1,69	107 363	1 : 1,23	81 792	1 : 1,86
1887	375	689 129	1 : 1,12	465 343	1 : 1,69	115 247	1 : 1,19	108 751	1 : 2,05
1888	373	702 228	1 : 1,21	701 208	1 : 1,88	132 665	1 : 1,19	273 830	1 : 2,54
1889	355	644 043	1 : 1,11	444 338	1 : 1,56	104 679	1 : 1,19	104 643	1 : 2,25
1890	361	664 242	1 : 1,11	453 878	1 : 1,62	119 878	1 : 1,22	116 803	1 : 2,25
1891	360	648 273	1 : 1,16	556 519	1 : 1,69	114 086	1 : 1,25	105 585	1 : 2,31
1892	370	649 857	1 : 1,11	641 968	1 : 1,48	106 601	1 : 2,50	84 503	1 : 2,84

[1]) Daar in de verschillende jaren telkens opgaven voor een of meer gewesten ontbreken, is eene onderlinge vergelijking van het aantal vaccinatiën niet dan zeer in het algemeen mogelijk.

Service médical.

3. KRANKZINNIGEN-VERPLEGING. [1]) *Traitement des aliénés.* [1])

Bron: K. V.

Gestichten. *Hospices d'aliénés.*	Verpleegden op 1 Januari. *En traitement au 1 Janvier.*	Bijgekomen gedurende 't jaar. *Venus dans le courant de l'année.*	Hersteld. of verbeterd *Guéris.*	Overleden. *Décédés.*	Verpleegden op 31 Decemb. *En traitement au 31 Déc.*	Op 100 verpleegden komen: *Sur 100 malades on trouve:* hersteld ontslagenen. *guéris.*	overledenen. *décédés.*
Batavia	61	76	16	19	93	11,68	13,87
Semarang	105	13	4	3	111	2,38	2,51
Soerabaja	109	35	17	9	109	11,80	6,25
Te zamen, *Total* 1882	275	124	37	31	313	9,27	7,76
Batavia	93	125	17	48	147	7,79	22,01
Semarang	111	31	6	8	101	5,13	6,84
Soerabaja	109	51	7	16	103	5,38	12,31
Te zamen, *Total* 1883	313	210	30	72	351	6,45	15,48
Batavia (later Buitenz.)	147	87	19	20	191	8,12	8,51
Semarang	101	22	5	5	109	4,06	4,06
Soerabaja	103	50	2	17	128	1,30	11,11
Te zamen, *Total* 1884	351	159	26	42	431	5,09	8,23
Buitenzorg	194	67	26	39	180	9,96	14,91
Semarang	109	21	9	9	110	6,92	5,38
Soerabaja	127	47	3	18	152	1,72	10,34
Te zamen, *Total* 1885	430	135	38	64	442	6,72	11,32
Buitenzorg	180	104	18	35	223	6,33	12,32
Semarang	110	38	4	8	110	3,15	6,30
Soerabaja	152	60	4	9	177	2,10	4,73
Te zamen, *Total* 1886	442	202	26	52	510	4,32	8,64
Buitenzorg	223	79	22	27	251	7,28	8,94
Semarang	110	37	12	10	110	8,16	6,80
Soerabaja	177	2	19	21	127	10,61	11,73
Te zamen, *Total* 1887	510	118	53	58	488	8,43	9,23
Buitenzorg	251	61	19	19	271	6,09	6,09
Semarang	110	16	8	8	100	6,35	6,35
Soerabaja	127	32	9	19	108	5,66	11,95
Te zamen, *Total* 1888	488	109	36	46	479	6,03	7,70
Buitenzorg	271	37	9	20	279	3,32	7,38
Semarang	100	17	7	5	103	7,00	5,—
Soerabaja	108	40	19	23	105	17,60	21,30
Te zamen, *Total* 1889	479	94	35	48	487	7,31	10,02
Buitenzorg	279	60	13	20	305	4,66	7,17
Semarang	103	20	8	6	109	7,77	5,82
Soerabaja	105	19	8	12	104	7,62	11,42
Te zamen, *Total* 1890	487	99	29	38	518	5,95	7,80
Buitenzorg	305	37	22	27	293	7,21	8,85
Semarang	109	21	7	11	115	6,42	10,09
Soerabaja	104	51	9	26	121	8,65	25,00
Te zamen, *Total* 1891	518	115	40 [2])	64	529	7,72	12,35
Buitenzorg	293	106	28	38	332 [3])	9,56	12,97
Semarang	115	20	18 [2])	6	111	15,65	5,22
Soerabaja	121	32	20	10	123	16,53	8,26
Te zamen, *Total* 1892	529	158	66 [2])	54	566 [3])	12,48	10,21

[1]) De verpleegden zijn uit geheel Ned. Indië. *Les aliénés proviennent de tous les pays de l'Archipel Indien.*

[2]) Waaronder 2 overgebracht naar andere gestichten.

[3]) In den loop des jaars werd een hoewel niet hersteld ontslagen.

Digitized by Google

II. ONDERWIJS.

Enseignement.

A. ONDERWIJS VOOR EUROPEANEN EN MET DEZEN GELIJKGESTELDEN.

Enseignement pour Européens et assimilés.

I. MIDDELBAAR ONDERWIJS.

Enseignement moyen.

1. Getal scholen en leerlingen 1880—1892.

Nombre des écoles et des élèves.

Bron: K. V.

Beg. cursus.	1880.	1881.	1882.	1883.	1884.	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.
Getal scholen .. *Nombre des écoles.*	3	3	(1) 4	4	4	(2) 6	(3) 8	(4) 8	8	8	8	(5) 7	7
Get. leerlingen. *Nombre des élèves.*	479	448	518	533	522	527	551	480	466	465	525	565	604
Waaronder Chineezen en Inl. *Dont Chin. et indig.*	1	2	1	2	6	5	5	8	10	10	5	5	2

(1) Te Batavia eene Hoogere Burgerschool voor meisjes geopend.
(2) De Burger-Avondschool sedert onder eenen afzonderlijken directeur; de particuliere Wilhelmina-School te Semarang geopend.
(3) In Soerabaja een Avondcursus in het boekhouden en een technische Avondcursus geopend, beide reeds in 1887 weer gesloten.
(4) In Semarang een „technische cursus" en een cursus voor scheikunde (proefstation Midden-Java) geopend. Het getal leerlingen wordt hier gegeven voor 1 Januari.
(5) De technische cursus te Semarang gesloten.

2. Aantal leerlingen van de hoogere burgerschool te Batavia (eerst afdeeling B, na 1867 afdeeling A van het Gymnasium Willem III) sedert de stichting.

Lycée Guillaume III. Nombre des élèves depuis sa fondation.

Bron: O. V. E.

Ult°. *Fin de l'année.*	Aantal. *Nombre.*	Ult°. *Fin de l'année.*	Aantal. *Nombre.*	Ult°. (2) *Fin de l'année.*	Aantal. *Nombre.*
1860	25	1871	124	1882	182
1861	34	1872	135	1883	182
1862	35	1873	132	1884	159
1863	41	1874	152	1885	140
1864	43	1875	185	1886	111
1865	46	1876	215	1887	112
1866	44	1877	225	1888	116
1867 (1)	63	1878	227	1889	119
1868	97	1879	216	1890	152
1869	102	1880	193	1891	179
1870	114	1881	187	1892	201

(1) 1 October 1867 de toenmalige afdeeling B gereorganiseerd tot eene Hoogere Burgerschool met 5jarigen cursus, sedert genoemd afdeeling A.
(2) Daar te beginnen met het jaar 1882 de cursus aanvangt niet meer in 't begin van October maar in 't begin van September, in 1884 in 't begin van Augustus en in 1885 in 't begin van Juli, wordt sedert 1882 niet het aantal leerlingen op het einde des jaars maar aan het eind der derde maand van den cursus opgegeven.

3. Verdeeling der leerlingen aan de Hoogere Burgerscholen voor jongens in de verschillende studiejaren.
Bron: O. V. E. *Classification des élèves des écoles moyennes supérieures pour garçons, par années d'étude.*

31 Dec. der jaren.	Hoogere Burgerschool te Batavia. Studiejaren. *Années d'étude.*					Toehoorders. *Auditeurs.*	Totaal. *Total.*	Hoogere Burgerschool te Semarang. Studiejaren. *Années d'étude.*					Toehoorders. *Auditeurs.*	Totaal. *Total.*	Hoogere Burgerschool te Soerabaja. Studiejaren. *Années d'étude.*					Toehoorders. *Auditeurs.*	Totaal. *Total.*
	1e	2e	3e	4e	5e			1e	2e	3e	4e	5e			1e	2e	3e	4e	5e		
1883	59	40	33	22	21	1	176	30	24	15	12	4	—	85	36	28	18	2	5	2	91
1884	49	41	27	23	16	—	156	31	22	22	8	8	1	92	34	29	13	10	2	1	89
1885	48	26	25	17	22	1	139	33	21	15	17	8	—	94	37	36	17	10	5	—	105
1886	41	29	20	7	9	1	107	36	19	21	9	11	1	97	44	29	23	10	6	3	115
1887	41	28	18	14	6	1	108	29	16	13	11	7	—	76	35	28	15	14	9	1	102
1888	44	29	14	17	9	2	115	38	15	14	7	4	1	79	42	21	17	16	8	1	105
1889	39	28	20	14	12	3	116	32	24	10	9	4	2	81	32	28	19	8	13	3	103
1890	70	32	14	21	14	1	152	32	24	19	9	7	1	92	34	35	16	11	9	1	106
1891	71	50	23	16	17	1	178	39	23	20	10	10	2	104	57	21	21	12	10	1	122
1892	64	53	44	19	18	3	201	40	24	18	16	8	4	110	53	36	18	14	7	1	129

4. Eindexamens. *Examen final.*
Bron: K. V. en O. V. E.

Jaren. *Années.*	Hoog. Burgersch. Batavia.		Hoog. Burgersch. Semarang.		Hoog. Burgersch. Soerabaja.		Totaal generaal. *Total général.*	
	Geëxam. *Examinés.*	Geslaagd. *Admis.*	Geëxam. *Examinés.*	Geslaagd. *Admis.*	Geëxam. *Examinés.*	Geslaagd. *Admis.*	Geëxam. *Examinés.*	Geslaagd. *Admis.*
1883	17	8	5	4	4	2	26	14
1884	21	16	4	4	5	5	30	25
1885	17	8	8	6	2	2	27	16
1886	22	13	8	4	5	4	35	21
1887	9	8	9	6	6	4	25	18
1888	6	6	7	7	9	8	22	21
1889	9	9	4	3	8	8	21	20
1890	12	10	4	4	12	12	28	26
1891	15	9	7	5	9	8	31	22
1892	18	11	10	6	10	8	38	25

5. Inrichting voor de Indische taal-, land- en volkenkunde te Batavia (afd. B van het Gymnasium Willem III.)
Institut pour les lettres, la géographie et l'ethnographie des Indes Néerlandaises. (Division B du Lycée Guillaume III.)
Bron: O. V. E.

Cursus.	Aant. leerl. ult°. Dec. *Nombre des élèves.*		Voor het eind van den cursus vertrokken. *Partis.*	Bij het groot ambten. examen *Examen final.*	
	1e studiejaar. 1e *classe.*	2e studiejaar. 2e *classe.*		Geslaagd. *Admis.*	Afgewezen. *Refusés.*
1883/4	5	25	—	13	14
1884/5	16	16	—	10	6
1885/6	8	9	—	7	1
1886/7	7	11	—	6	6
1887/8	7	16	1	9	6
1888/9	10	9	19	3	6
1889/90	17	18	—	12	6
1890/1	12	27	—	18	9
1891/2	17	22	—	19	5
1892/3	18	23	—	—	—

6. Hoogere Burgerschool met driejarigen cursus voor Meisjes te Batavia.
École moyenne de jeunes filles à Batavia.

Bron: O. V. E.

Jaren. *Années.*	Aantal leerlingen. 1° Jan. *Élèves au 1° Janv.*	Overgangsexamens. *Examens de fin d'année.* Geëxamineerd. *Candidats.*	Overgangsexamens. Geslaagd. *Admises.*	Eindexamens. *Examens de sortie.* Geëxamineerd. *Candidats.*	Eindexamens. Geslaagd. *Admises.*	Toelatingsexamens. *Examens d'admission.* Geëxamineerd. *Candidats.*	Toelatingsexamens. Geslaagd. *Admises.*	Gedurende den cursus vertrokk. *Ontquitté l'école pendant le cours.*	Schoolverzuim, gemiddeld. *Absences moyennes.* %
1883	44	37	27	—	—	18	18	13	4.28
1884	56	37	34	9	9	16	15	12	3.—
1885	46	30	26	8	8	25	21	16	4.2
1886	38	26	17	9	9	24	17	7	5,8
1887	39	28	28	3	3	19	17	6	4
1888	43	29	28	6	6	17	12	6	2,5
1889	33	18	18	7	7	18	17	6	1,7
1890	38	21	14	8	8	30	29	14	3.3
1891	48	34	31	8	8	24	20	7	2,2
1892	48	35	23	8	8	30	25	5	2,4

7. Burger-Avondschool te Soerabaja.
Ecole moyenne du soir, Soerabaja.

Bron: O. V. E.

Cursus. *Cours.*	Aantal leerlingen. Ingeschr. bij het begin v. d. Cursus. *Élèves.*	Gekozen beroepen door de leerlingen op het eind van het jaar aanwezig. *Métiers choisis par les élèves.* Machinist. *Mécanicien.*	Teekenaar. *Dessinateur.*	Telegrafist. *Télégraphiste.*	Landmeter. *Géomètre.*	Opziener. (1) *Contremaître.* (1)	Scheepsbouwm. *Ingr. constructeur naval.*	Bouwkund. *Architects.*	Toelatingsexamens. *Examens d'admission.* aangemeld. *Candidats.*	Toelatingsexamens. Geslaagd. *Admis.*
1886/7	81	54	2	1	4	18	2	—	53	40
1887/8	63	39	2	—	—	21 (2)	1	—	51	19
1888/9	56	33	2	—	2	19 (3)	—	—	44	20
1889/90	37	18	1	—	1	14	—	—	42	13
1890/1	33	24	1	—	1	—	—	16	37	13
1891/2	56	24	1	—	1	—	—	14	27	16
1892/3	68	33	—	—	—	—	—	33	47	30

(1) Bij den waterstaat, het mijnwezen, ateliers, kustverlichting, lijnopzichter bij de Staatsspoorwegen. *Des ponts et chaussées, mines, ateliers, phares, chemins de fer.*
(2) Daaronder 1 opgeleid voor klerk. (3) Daaronder 1 opgeleid voor stuurman.

8. Kosten van het Middelbaar Onderwijs.
Frais de l'enseignement moyen.

Bronnen: K. V. en O. V. E.

Inrichtingen. *Écoles.*	Plaatsen. *Districts.*	Uitgaven. *Dépenses.*	Uitgaven voor de gebouwen. *Dépenses pour les édifices.*	Ontvangsten wegens schoolgelden. *Recettes.*
Gymnasium Willem III. *Lycée Guillaume III*	Batavia.	*f* 184 555		*f* 31 337
Hoogere Burgerschool met 3jarigen cursus voor meisjes. *École moyenne de jeunes filles à cours triennal*	,,	29 895	*f* 4 000 (2)	8 282
Hoogere Burgerschool met 5jarigen cursus. *École moyenne de garçons à cours quinquennal*	Semarang.	110 571		13 888
Idem	Soerabaja.	123 675		15 995
Burger-Avondschool. *École moyenne du soir.*	,,	15 087		—
Te zamen. *Total* 1892 (1)		*f* 463 783	*f* 4 000 (2)	*f* 69 501
1891		464 357	4 200	65 275
1890		458 740	4 567	57 458
1889		451 552	4 200	52 359
1888		450 939	8 225	49 486
1887		451 871	5 100	51 227
1886		466 696	16 493	54 607
1885		460 810	63 751	58 366
1884		466 513	16 939	64 014
1883		456 871	66 914	62 865

(1) De opgaven over 1892 zijn van voorloopigen aard.
(2) Volgens het Kol. Verslag voor 1893 werd bovendien nog *f* 37 205 besteed voor de verbetering aan de lokalen der H. E. S. te Soerabaja.

II. LAGER ONDERWIJS. *Enseignement primaire.*

1. Getal en aard der scholen op ult. December 1892.

Nombre et genre des écoles à la fin de 1892.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Openbare scholen. *Écoles publiques.* Gewoon lager onderwijs. *Enseignement primaire ordinaire.*		Bijzondere scholen. *Écoles libres.*			Totaal. *Total.*
			Gesubsidiëerde. *Subventionnées.*	Niet gesubsidiëerde. *Non-subventionnées.*		
	Gemengde scholen. *Écoles mixtes.*	Meisjes scholen. *Écoles pour filles.*	Gewoon lager onderwijs. *Enseignem. primaire ordinaire.*	Gewoon lager onderwijs. *Enseignem. primaire ordinaire.*	Meer uitgebreid lager onderwijs. *Enseignem. primaire supérieur.*	
a. Java en Madoera. *Java et Madoura.*						
Bantam	1	—	—	—	—	1
Batavia	12	4	—	1	6	23
Krawang	2	—	—	—	—	2
Preanger Regentsch	4	1	—	1	—	6
Cheribon	2	1	—	—	—	3
Tegal	1	1	—	—	—	2
Pekalongan	1	1	—	—	—	2
Semarang	10	3	—	5	1	19
Japara	4	—	—	—	—	4
Rembang	3	—	—	—	—	3
Soerabaja	10	2	—	—	4	16
Pasoeroean	4	2	—	—	—	6
Probolinggo	4	1	—	—	—	5
Besoeki	5	—	—	—	—	5
Banjoemas	4	—	—	—	—	4
Bagelen	6	1	—	—	—	7
Kedoe	2	1	—	—	—	3
Djokjokarta	3	1	—	—	—	4
Soerakarta	5	1	—	—	—	6
Madioen	2	1	—	—	—	3
Kediri	4	2	—	—	—	6
Madoera	3	—	—	—	—	3
Totaal Java en Madoera	92	23	—	7	11	133
b. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*						
Sum. Westkust	6	1	—	—	1	8
Benkoelen	1	—	—	—	—	1
Palembang	1	—	—	—	—	1
Sum. Oostkust	1	—	—	—	—	1
Atjeh	2	—	—	—	—	2
Riouw	1	—	—	—	—	1
Banka	1	—	—	—	—	1
Borneo W. A.	1	—	—	—	—	1
Borneo Z. en O. A.	1	1	—	—	—	2
Gouvt. Celebes	5	1	—	—	—	6
Menado	4	1	—	—	—	5
Amboina	3	2	—	—	—	5
Ternate	1	—	—	—	—	1
Timor	1	—	—	—	—	1
Totaal Ned. Indië						
" " " 1892	121	29	—	7	12	169
" " " 1891	119	28	—	5	12	164
" " " 1890	117	27	—	5	12	161
" " " 1889	116	25	—	5	11	157
" " " 1888	112	23	—	6	11	153
" " " 1887	108	23	—	7	10	148
" " " 1886	108	23	1	3	13	148
" " " 1885	107	23	1	4	14	149
" " " 1884	107	22	1	4	12	146
" " " 1883	107	22	1	5	14	149

Bron: O. V. E.

2. Openbare scholen. *Ecoles publiques.*

Gewesten. *Provinces.*	Aantal scholen. *Nombre des écoles.* Gemengde scholen. *Ecoles mixtes.* Eerste scholen. *Ecoles primaires.*	Andere. *Autres.*	Meisjesscholen. *Pour les jeunes filles.*	Totaal. *Total.*	Onderwijzend personeel in actieven dienst. *Personnel enseignant.* Hoofdonderwijzers. *Instituteurs en chef.*	Hoofdonderwijzeressen. *Institutrices en chef.*	Hulponderwijzers. *Instituteurs-adj.*	Hulponderwijzeressen. *Institutrices-adj.*	Kweekelingen. *Elèves.* Mannelijke. *Elèves instituteurs.*	Vrouwelijke. *Elèves institutrices.*	Totaal. *Total.*	Aantal leerlingen. *Elèves.* Betalende. *Payants.*	Niet-betalende. *Non-payants.*	Totaal. *Total.*	Waarvan: *Dont.* In de hoogste klasse. *Dans la classe sup.*	In de middelste klasse. *Dans la classe moyenne.*	In de laagste klasse. *Dans la 1e classe.*	Jongens. *Garçons.*	Meisjes. *Filles.*	Inlanders en vreemde oosterlingen onder de leerlingen begrepen. *Indigènes et orientaux étrangers parmi les élèves.*
Java en Madoera. *Java et Madoura*	14	78	23	115	92	23	147	120	2	5	389	5 555	5 165	10 720	5 306	3 951	1 463	6 239	4 481	847
Buitenbezitt. *Autres possessions*	3	26	6	35	29	6	38	20	1	1	95	1 193	1 159	2 352	1 234	824	294	1 336	1 016	332
Totaal ult. 1892 *Total*	17	104	29	150	121	29	185	140	3	6	484	6 748	6 324	13 072	6 540	4 775	1 757	7 575	5 497	1 179
1891	17	102	28	147	120	28	170	147	1	4	470	6 178	6 243	12 721	6 403	4 716	1 602	7 311	5 410	1 087
1890	15	102	27	144	117	27	156	149	2	3	454	6 286	6 091	12 377	6 198	4 661	1 518	7 183	5 194	956
1889	16	100	25	141	116	25	158	135	2	2	438	6 121	5 795	11 916	5 916	4 543	1 457	6 959	4 957	961
1888	13	99	23	135	114	23	140	146	5	7	435	5 876	5 651	11 527	5 726	4 399	1 402	6 724	4 803	897
1887	12	96	23	131	109	23	134	141	6	11	424	5 837	5 398	11 235	5 635	4 304	1 296	6 582	4 653	884
1886	12	96	23	131	108	23	145	117	5	13	409	5 718	5 029	10 747	5 420	4 044	1 283	6 227	4 520	884
1885	12	95	23	130	107	23	134	121	2	11	398	5 589	4 733	10 322	5 273	3 876	1 173	6 019	4 303	877
1884	12	95	22	129	107	22	133	116	1	12	391	5 581	4 545	10 126	5 180	3 858	1 088	5 930	4 196	913
1883	12	95	22	129	107	22	123	111	2	10	375	5 348	4 351	9 699	4 910	3 702	1 087	5 705	3 994	847
1882	11	91	20	122	102	20	114	108	6	16	366	5 008	4 193	9 201	4 738	3 425	1 038	5 369	3 832	852
1881	11	88	16	115	99	16	115	99	5	14	348	4 566	4 098	8 664	4 544	3 183	937	5 085	3 579	707
1880	11	82	14	107	93	14	118	86	2	7	320	4 125	4 098	8 223	4 234	3 068	921	4 856	3 367	643
1879	*	*	*	102	89	13	112	66	1	11	292	3 853	3 873	7 726	3 948	3 017	761	4 619	3 107	593
1878	*	*	*	96	86	10	126	38	2	4	266	3 598	3 625	7 223	3 741	2 760	722	4 383	2 840	541

Digitized by Google

3. Bijzondere scholen.

Écoles libres.

Bron: V. O. E.

Gewesten. *Provinces.*	Plaatsen. *Districts.*	Aantal scholen. *Nombre d'écoles.*	Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant.* Hoofd-onderwijzers. *Instituteurs en chef.*	Hoofd-onderwijzeressen. *Institutrices en chef.*	Hulp-onderwijzers. *Instituteurs-adj.*	Hulp-onderwijzeressen. *Institutrices-adj.*	Kweekelingen. *Élèves.* Mannelijke. *Élèves-instituteurs.*	Vrouwelijke. *Élèves-institutrices.*	Totaal. *Total.*	Aantal leerlingen. *Élèves.* Jongens. *Garçons.*	Meisjes. *Filles.*	Totaal. *Total.*	Aantal inlanders en vreemde oosterlingen onder de leerlingen begrepen. *Indigènes et orientaux étrangers parmi les élèves.*
Batavia	Batavia	6	4	2	11	34	—	3	54	314	776	1 050	—
Id.	Buitenzorg	1	—	1	—	—	—	—	1	6	9	15	—
Preanger Reg.	Manondjaija	1	—	1	—	—	—	—	1	6	10	16	13
Semarang	Semarang	5	2	3	1	14	—	—	20	182	474	656	—
Id.	Demak	1	1	—	—	—	—	—	1	11	5	16	4
Soerabaja	Soerabaja	4	2	2	12	16	—	—	32	275	449	723	—
Sumatra's Westkust.	Padang	1	—	1	—	5	—	—	6	5	131	136	—
Totaal ult°. *Total.*	1892	19	9	10	24	69	—	3	115	795	1 857	2 652	17
	1891	17	7	10	17	71	—	1	106	720	1 719	2 439	5
	1890	17	7	10	17	67	—	6	107	720	1 679	2 399	4
	1889	16	7	9	20	63	—	5	104	725	1 629	2 354	3
	1888	18	8	10	16	62	2	4	102	690	1 640	2 330	6
	1887	17	7	9	17	57	2	3	95	614	1 519	2 133	10
	1886	17	6	10	15	52	1	6	90	607	1 392	1 999	8
	1885	19	7	11	14	49	—	3	84	614	1 321	1 935	23
	1884	17	8	9	11	41	—	5	74	592	1 286	1 878	36
	1883	20	11	9	13	39	1	8	81	561	1 211	1 772	51
	1882	17	8	9	15	35	—	6	73	584	1 177	1 761	36
	1881	19	8	10	16	39	—	4	77	610	1 210	1 820	54
	1880	20	9	11	20	39	1	1	81	630	1 215	1 845	45
	1879	21	10	13	20	41	2	10	96	690	1 209	1 899	35
	1878	28	13	17	19	38	—	7	94	746	1 236	1 982	24

4. Gouvernements-normaalscholen
Écoles normales du gouvernement.

Bronnen: K. V. en O. V. E.

Jaren. *Années.*	Getal ingeschrevenen. *Nombre des élèves.* Onderwijzers. *Instituteurs.*		Onderwijzeressen. *Institutrices.*		Totaal. *Total.*		Kosten der school gedurende het afgeloopen jaar. *Frais de l'école.*	
	Batavia.	Soerabaja[1])	Batavia.	Soerabaja[1])	Batavia.	Soerabaja[1])	Batavia.	Soerab. [1])
1883	6	—	13	—	19	—	*f* 3048	—
1884	6	—	12	—	18	—	3046	—
1885	5	—	12	—	17	—	3319	—
1886	8	—	10	—	18	—	3098	—
1887	9	—	13	—	22	—	3024	—
1888	9	—	14	—	23	—	3189	—
1889	9	—	12	—	21	—	3476	—
1890	10	—	12	—	22	—	3310	—
1891	14	5	15	12	29	17	4144[2])	1832 [2])
1892	15	7	14	13	29	20	4313[2])	4020 [2])

[1]) Den 6en Juli 1891 geopend. [2]) Brutokosten der scholen. Voor vorige jaren blijkt niet of bruto- dan wel netto-kosten werden opgegeven.

5. Uitslag der acte-examens.
Examens pour le personnel enseignant.

Bron: K. V.

Soort der akten van bekwaamheid *Nature des diplômes.*	Toegelaten. *Admis.*	Afgewezen. *Refusés.*
Hoofdonderwijzers. *Instituteurs en chef*	3	4
Hoofdonderwijzeressen. *Institutrices en chef*	2	1
Hulponderwijzers. *Instituteurs adj*	2	8
Hulponderwijzeressen. *Institutrices adj.*	27	12
Onderwijzers in enkele vakken. *Diplômes spéciaux*	26	10
Totaal. *Total* 1892	60	35
1891	57	47
1890	59	54
1889	63	60
1888	70	57
1887	56	35
1886	42	33
1885	34	27
1884	39	28
1883	49	27

6. Kosten van het openbaar lager onderwijs van 1865 t/m 1892.
Frais de l'enseignement primaire. 1865/1892.

Bronnen: O. V. E. en K. V.

Jaren. *Années.*	Uitgaven. *Dépenses.*	Ontvangsten. *Recettes.*	Verschil. *Dépenses nettes.*	Aantal leerlingen. *Élèves.*	Gemiddelde kosten p. leerl. *Dépenses moy. par élève.*
1865	*f* 341 846	*f* 64 751	*f* 277 095	3762	*f* 73,65
1870	534 885	108 216	426 669	4223	101,03
1875	804 623	123 108	681 516	5815	117,20
1880	1 301 471	199 209	1 102 262	8223	134,04
1881	1 351 428	173 511	1 178 606	8664	136,03
1882	1 467 655	170 049	1 297 606	9201	141,99[5]
1883	1 631 723	184 616	1 447 107	9699	149,19
1884	1 593 307	205 580	1 387 727	10126	137,04
1885	1 771 030	206 858	1 564 172	10322	151,54
1886	1 746 166	207 562	1 532 801	10747	143,16
1887	1 807 173	209 246	1 597 927	11235	142,03
1888	1 845 519	207 106	1 638 412	11527	142,13
1889	1 934 304	212 548	1 721 756	11916	144,49
1890	1 955 684	216 349	1 739 335	12377	140,53
1891	2 026 038	220 189	1 805 849	12721	141,62
1892	2 112 930	231 829	1 881 101	13072	143,90

B. ONDERWIJS VOOR INLANDERS. *Enseignement pour les indigènes.*

I. KWEEKSCHOLEN VOOR INLANDSCHE ONDERWIJZERS. *Écoles normales pour la formation d'instituteurs pour les indigènes.*

1. Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant.*

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Kweekscholen. *Écoles normales.*	Maximum aantal leerlingen. *Nombre fixé des élèves.*	Hoofd- en 2e onderwijzers. *Instituteurs en chef et de 2e classe.* met acte voor *diplômés pour:* Aantal. *Nombre.*	Maleisch. *la langue Malaise.*	Land- en volkenkunde. *la géographie et l'ethnographie des I. N.*	Javaansch. *la langue Javanaise.*	Soendaasch. *la langue Soenda.*	Makassaarsch. *la langue Macassare.*	Europeesche hulponderwijzers. *Instituteurs adj. Européens.* met bewijs of akte voor het *diplômés pour* Aantal. *Nombre.*	Maleisch. *la langue Malaise.*	Javaansch. *la langue Javanaise.*	Land- en volkenkunde. *la géographie et l'ethnographie des I. N.*	Makassaarsch. *la langue Macassare.*	Inl. hulponderw. *Instituteurs Indigènes.* hulponderw. van den 1en en 2den rang. *Institut. adj. du 1e et 2e classe.*	onderwijzers in *instituteurs:* de talen. *pour les langues.*	het handteekenen. *pour le dessin.*	Totaal onderwijzers. *Total des Instituteurs.*	Totaal aantal leerlingen bij het einde des jaars. *Total des élèves à la fin de l'année.*
Bandong	75	2	2	2	—	1	—	1	1	1	1	—	—	3	1	7	50
Probolinggo	75	2	2	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—	3	1	7	58
Fort de Kock	50	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	5	50
Padang Sidempoean	25	1	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	3	13
Bandjermasin [1])	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
Makasser	25	1	1	1	—	—	1	1	1	—	1	1	—	3	—	5	44
Amboina	50	2	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	2	1	6	44
Totaal. *Total.* Ult°. 1892	300	10	10	10	2	1	1	4	2	1	2	1	2	14	3	33	235
1891	300	10	10	10	2	1	1	4	2	—	2	1	2	14	3	33	224
1890	325	11	10	10	2	1	1	5	2	—	1	1	2	16	3	37	244
1889	325	11	10	10	2	1	1	3	1	—	1	1	4	16	3	37	254
1888	325	11	19	9	3	1	2	3	3	—	3	1	4	16	3	37	233
1887	325	11	0	9	3	1	1	2	1	—	1	1	3	16	3	35	274
1886	325	11	6	5	2	1	1	2	1	—	1	1	4	16	3	36	290

[1]) Met 1 April 1891 opgeheven.

Bronnen: V. I. O. en K. V. — 2. Eindexamens. *Candidats à l'examen final.*

Kweekscholen. *Écoles normales.*	Aantal. *Nombre.* Geëxamineerden. *Examinés.* 1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	Afgewezen. *Refusés.* 1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	Geslaagden. *Admis.* 1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892
Bandong	9	7	10	8	9	12	9	8	8	—	1	—	—	—	2	1	1	—	9	6	10	8	9	10	8	7	8
Magelang [1]	13									—									13								
Probolinggo	5	5	7	11	13	9	8	4	7	—	—	—	3	—	—	—	—	—	5	5	7	8	13	9	8	4	7
Fort de Kock	11	3	8	10	12	12	11	6	6	3	—	—	—	3	—	—	1	1	8	3	8	10	9	12	11	5	5
Padang Sidempoean	5	—	6	7	9	—	3	10	—[3]	—	—	—	—	—	—	1	2	—	5	—	6	7	9	—	2	8	—
Bandjermasin [2]	—	7	—	—	7	—	3			—	—	—	—	—	—	—			—	7	—	—	7	—	3		
Makassar	4	—	—	4	6	3	—	6	2	—	—	—	2	—	—	—	1	—	4	—	—	4	6	3	—	5	2
Tondano [1]	8	6								—	—								8	6							
Amboina	9	13	8	2	12	9	8	5	19	3	2	—	4	4	—	—	—	1	6	11	8	8	8	9	8	5	18
Totaal *Total*	64	41	39	42	68	45	42	39	42	6	3	—	9	7	2	2	5	2	58	38	39	45	61	43	40	34	40

[1]) In 1885 opgeheven. [2]) In April 1891 opgeheven. [3]) In 1892 werd geen eindexamen afgenomen.

II. SCHOLEN VOOR ZONEN VAN INLANDSCHE HOOFDEN EN ANDERE AANZIENLIJKE INLANDERS.

Écoles pour les fils des chefs et notables indigènes.

Bronnen: V. I. O. en K. V. — Aantal scholen en leerlingen. *Nombre d'écoles et d'élèves.*

Scholen. *Écoles.*	Vastgesteld aantal.	Aantal leerlingen ingeschrev. bij het einde van *Élèves inscrits à la fin de l'année* 1886. Externen.	1886. Internen.	1887. Externen.	1887. Internen.	1888. Externen.	1888. Internen.	1889. Externen.	1889. Internen.	1890. Externen.	1890. Internen.	1891. Externen.	1891. Internen.	1892. Externen.	1892. Internen.	Aantal leerlingen die aan het eindexamen voldeden. *Ont passé l'examen de sortie:* 1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.
Bandong	60	—	39	8	52	8	52	—	60	—	60	—	62	—	62	8	2	8	5	10	11	11
Magelang	60	3	57	1	59	2	58	2	58	4	56	7	53	5	55	16	12	9	10	9	13	12
Probolinggo	60	23	28	23	35	14	32	14	32	22	36	19	36	18	40	12	16	7	7	4	7	8
Tondano	40	—	35	—	37	—	40	—	35	40	—	40	—	40	—	4	4	2	9	4	5	7
Totaal. *Tot.*	220	26	159	32	183	24	182	16†	185	66	152	66	151	63	157	40	34	26	31	27	36	38

III. LAGERE SCHOLEN. *Écoles primaires.*

1. Aantal scholen en leerlingen. [1]) *Nombre des écoles et des élèves.*

A. Java en Madoera. *Java et Madoura.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.* Ult°.	Getal scholen. *Nombre d'écoles.* Gouvernements scholen. *Écoles de l'État.*	Particuliere scholen. *Écoles libres.*	Totaal. *Total.*	Getal leerlingen. *Nombre des élèves.* Gouvernements scholen. *Écoles de l'État.*	Particuliere scholen. *Écoles libres.*	Totaal. *Total.*
1876	119	148	267	16 987	7 910	24 897
1877	147	142	289	20 766	7 770	28 536
1878	162	142	304	23 050	*	*
1879	171	143	314	24 258	11 361	35 619
1880	181	125	306	26 389	9 334	35 723
1881	189	137	326	26 527	8 462	34 989
1882	193	121	314	27 600	7 805	35 405
1883	198	108	306	29 554	7 545	37 099
1884	199	112	311	30 354	8 002	38 356
1885	199	107	306	30 715	8 062	38 777
1886	200	101	301	30 980	7 794	38 774
1887	201	104	305	31 986	7 999	39 985
1888	201	115	316	31 441	8 488	39 929
1889	202	121	323	31 892	9 489 †	41 381 †
1890	203	137	340	33 615	10 632 †	44 247 †
1891	203	140	343	34 607	12 106 †	46 713 †
1892	203	154	357	35 495	14 801	50 296

B. Buitenbezittingen. [2]) *Autres possessions.*

1881	281	205	486	19 437	10 696	30 123
1882	319	201	520	26 979	11 994	38 973
1883	319	218	537	30 267	10 997	41 264
1884	319	236	555	30 811	13 546	44 357
1885	315	258	573	30 209	14 380	44 589
1886	318	284	602	30 763	15 363	46 126
1887	318	306	619	31 132	15 569	46 701
1888	314	319	633	35 383	16 698	52 081
1889	316	338	654	35 294†	17 786†	53 080†
1890	313	368	681	38 160†	19 607†	57 767†
1891	315	395	710	38 495	18 678†	57 173†
1892	312					

[1]) De betrouwbaarheid van deze, aan de Kol. Versl. ontleende cijfers, is aan gegronden twijfel onderhevig.

[2]) De cijfers over de jaren vóór 1881 worden wegens de groote onbetrouwbaarheid niet medegedeeld.

2. Particuliere scholen aan het einde des jaars. *Écoles libres à la fin de l'année.*

a. Gesubsidieerde scholen. *Écoles subventionnées.*

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Gewesten. *Provinces.*	1883.	1884.	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	Leerl. ult. 1892.
a. Java en Madoera. *Java et Madoura.*											
Pekalongan	5	3	3	3	3	3	3	5	7	8	496
Semarang [1])	9	10	10	10	10	10	11	11	11	10	1199
Japara	4	5	3	3	3	3	3	1	1	—	—
Rembang	3	3	3	1	1	1	1	2	3	3	393
Soerabaja	—	2	2	2	5	5	7	11	19	19	2455
Banjoemas	4	4	4	4	4	4	3	3	3	4	547
Bagelen	23	12	9	8	7	7	7	7	7	7	1046
Madioen	6	8	8	8	7	7	8	10	8	7	713
Kediri	7	8	9	11	11	11	10	10	10	10	816
Andere residentiën	5	7	6	4	4	4	6	12	18	28	2496
Totaal. *Total*	66	62	57	54	55	55	59	72	87	96	10161
b) Buitenbezittingen [2]) *Autres possessions.*	—	4	3	3	3	2	2	3	67	22	*

b. Niet gesubsidieerde scholen. *Écoles non subventionnées.*

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Gewesten. *Provinces.*	1886.		1887.		1888.		1889.		1890.		1891.		1892.		Leerlingen van alle scholen op 31 Dec. 1892.
	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	
a. Java en Madoera. *Java et Madoura.*															
Batavia	7	3	9	3	11	3	10	3	14	4	9	3	11	3	406
Preanger	2	2	2	2	3	2	4	2	3	3	2	2	2	1	66
Semarang	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	219
Japara	4	3	4	3	4	3	4	3	5	3	3	3	4	3	328
Soerabaja	11	7	9	7	8	7	11	7	9	8	2	1	3	1	303
Pasoeroean	4	3	4	3	6	4	7	4	5	4	2	—	2	—	131
Soerakarta	2	—	4	—	4	—	4	—	4	—	5	—	6	—	1030
Kediri	6	4	5	4	7	4	7	6	8	6	9	8	9	8	497
And. residentiën	7	1	8	1	13	2	11	2	13	2	17	3	16	4	1660
Tot. Java en Mad.	47	27	49	27	45	21	48	25	65	34	53	24	58	25	4640
b. Buitenbezitt. *Autres possessions.*													Leerlingen op 31 Dec. 1891.		
W. Sum. en Nias [3])	49	48	68	64	60	56	68	64	84	78	100	94	4676		
Borneo Z. O.	8	8	9	9	9	9	10	10	10	10	10	10	574		
Res. Menado.															
Prot. scholen	118	112	118	114	119	118	125	124	127	124	127	125	9383 ¼ [4])		
Roomsche scholen	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13			
Sangi eilanden	34	—	36	—	50	—	51	—	63	—	52	—	*		
Rotti	16	—	17	—	17	—	17	—	17	—	17	—	480		
Savoe	6	6	7	7	7	7	6	6	5	5	5	5	232		
Flores (R. sch.)	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	450		
And. gewesten	36	10	31	10	39	12	42	10	46	17	*	*	*		
Totaal. *Total*	284	201	306	220	317	218	335	230	368	250	*	*	*		

[1]) Te Semarang werkte tot 1891 de eenige gesubsidieerde zendingschool. In 1892 werd ook deze niet meer gesubsidieerd.

[2]) De plaatsen der gesubsidieerde scholen verschillen telkens.

[3]) De zendingscholen alle in de resid. Tapanoeli en op Nias.

[4]) Het aantal leerlingen van 128 scholen. De protestantsche scholen werden in 1891 bezocht door 8242 leerlingen.

Digitized by Google

3. Uitgekeerde subsidiën, 1878—1892. *Montant des subsides.*

Bronnen V. I. O. en K. V.

Jaren. *Années.*	Bedrag. *Montant.*	Jaren. *Années.*	Bedrag. *Montant.*	Jaren. *Années.*	Bedrag. *Montant.*
1878	*f* 22 347	1883	*f* 12 050	1888	*f* 9 350
1879	24 667	1884	12 625	1889	10 650
1880	21 888	1885	9 845	1890	15 513
1881	18 697	1886	9 570	1891	33 140
1882	15 225	1887	10 570	1892	26 225

4. Kosten van het onderwijs voor inlanders. [1])
Frais de l'enseignement pour les indigènes.

Bronnen V. I. O. en K. V.

Jaren. *Années.*	Uitgaven. *Dépenses.*	Ontvangsten. *Recettes.* Schoolgelden. *Rétrib. scolaires.*	Verkoop van schoolboeken *Débit de livres de classe.*	Bleef ten laste van den lande. *Frais nets pour l'état.*
1875	*f* 844 701	*f* 39 613	*f* 1 315	*f* 803 906
1880	1 284 552	62 652	2 929	1 218 972
1885	1 076 984	76 670	2 415	997 899
1886	1 063 283	72 775	2 215	988 293
1887	1 087 670	76 274	2 645	1 008 751
1888	1 088 991	77 439	3 234	1 008 318
1889	1 110 855	77 260	4 129	1 035 466
1890	1 156 898	82 972	4 298	1 069 628
1891	1 168 917	86 951	3 849	1 078 117
1892	1 181 848	87 579	4 672	1 089 597

[1]) Incl. de uitgekeerde subsidiën *cf.* vorige tabel.

5. Personeel aan de Gouvernementsscholen voor Inlanders.
Personnel attaché aux écoles publiques pour indigènes.

Bronnen V. I. O. en K. V.

In het ressort van de kweekscholen te: *Dans le ressort des écoles normales de:*	Aantal gouvernements-scholen. *Nombre des écoles de l'état.*	Onderwijzers *Instituteurs* van kweekscholen afkomstig. *Provenant des écoles normales.*	3e en 4e klasse op Java en Madoera. *3e et 4e classe à Java et à Madoura.*	1e en 2e klasse op de buitenbezittingen. *1e et 2e classe aux autres possessions.*	Waarn. onderwijzers *Instituteurs temporaires* Hulponderwijzers. *Instituteurs-adj.*	Kweekelingen. *Élèves-instituteurs.*	Hulponderwijzers. *Instituteurs-adj.*	Kweekelingen. *Élèves-instituteurs.*	Totaal. *Total.*
Bandong	100	95	4	—	1	—	161	92	353
Probolinggo	105	96	9	—	—	—	159	98	362
Totaal Java en Madoera. *Total Java et Madoura*	205	191	13	—	1	—	320	190	715
Fort de Kock	62	50	—	9	—	—	94	12	165
Padang Sidempoean	18	11	—	7	—	—	35	3	56
Bandjermasin	7	7	—	—	—	—	24	—	31
Makassar	12	12	—	—	—	—	11	—	23
Amboina	211	117	—	55	25	5	285	62	549
Totaal buitenbezittingen. *Total Autres possessions.*	310	197	—	71	25	5	449	77	824
Totaal-generaal 1892	515	388	13	71	26	5	769	267	1 539
Total général 1891	518	382	14	68	37	5	710	280	1 496
1890	516	360	14	68	51	10	662	294	1 459
1889	518	359	15	72	47	10	641	325	1 438
1888	515	349	15	69	51	11	593	350	1 405
1887	519	343	16	70	58	13	520	385	1 354
1886	518	333	16	76	63	14	444	408	1 345
1885	513	311	16	80	67	28	388	460	1 354
1884	517	306	16	82	77	29	378	466	1 311
1883	517	289	12	89	89	10	348	474	1 459

C. SCHOLEN VOOR VREEMDE OOSTERLINGEN. Ult°. 1891 en 1892.
Ecoles pour orientaux étrangers.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Aantal scholen. *Nombre d'écoles.*		Aantal leerlingen. *Nombre d'élèves.*		Gewesten. *Provinces.*	Aantal scholen. *Nombre d'écoles.*		Aantal leerlingen. *Nombre d'élèves.*	
	1891.	1892.	1891.	1892.		1891.	1892.	1891.	1892.
Batavia.....	30	31	596	435	Djokjakarta...	6	6	117	109
Preang.Regsch.	3	5	31	64	Soerakarta....	8	6	121	128
Cheribon.....	16	17	348	376	Madioen.....	1	1	25	12
Tegal.....	6	11	79	176	Kediri.....	12	10	164	160
Pekalongan...	6	6	100	60	Madoera.....	2	5	72	174
Semarang.....	26	25	466	468	Tot. J. en M..	209	214	4 384	4 409
Japara.....	11	12	304	267					
Rembang.....	29	30	782	854	Riouw en O..	8	6	90	61
Soerabaja.....	25	20	580	502	Banka.....	16†	35	195†	383
Pasoeroean....	8	9	232	282	Billiton.....	7	7 [1])	74	74[1])
Probolinggo..	3	2	49	52	Borneo W. A..	53	68	588	821
Besoeki.....	3	2	43	34	Celebes en O..	3	5	80	104
Banjoemas....	4	5	68	59	and. gewesten	9	21	213	400
Bagelen.....	2	2	28	21					
Kedoe.....	8	9	179	176	Totaal gen... *Total général.*	305†	356	5 624†	6 252

[1]) Opgaaf van ult. 1891.

D. MAHOMEDAANSCHE GEESTELIJKE SCHOLEN. [1]) *Écoles des prêtres mahométans.* [1])

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces*	Aantal godsdienstscholen. *Nombre des écoles.*					Aantal leerlingen. *Nombre des élèves.*				
	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.
Java en Madoera. *Java et Madoura.*										
Bantam	995	890	875	963	928	15 061	11 117	10 965	11 212	11 509
Batavia.....	1 432	1 332	1 311	1 499	1 570	14 785	12 765	11 889	12 560	13 042
Krawang	260	232	207	258	277	1 948	1 794	1 712	1 985	1 697
Preanger-Regentsch.	1 640	1 236	1 285	1 229	1 196	32 809	23 772	26 428	27 251	28 068
Cheribon.....	801	1 111	1 120	1 010	1 014	10 042	12 873	12 598	11 950	11 225
Tegal	1 057	1 032	643	666	656	14 461	12 829	9 186	9 662	9 622
Pekalongan	646	531	517	498	506	8 665	7 562	7 662	6 624	6 763
Semarang.....	1 678	1 697	1 638	1 269	1 389	21 012	18 771	20 558	17 974	19 489
Japara.....	630	158	607	590	496	15 875	2 480	13 132	12 884	10 419
Rembang	546	603	497	477	453	14 329	13 176	13 134	12 866	10 360
Soerabaja.....	2 507	1 039	2 213	1 879	1 870	26 226	15 742	28 423	27 640	26 692
Pasoeroean.....	813	2 264	874	1 141	1 110	8 734	26 676	10 661	17 642	12 347
Probolinggo.....	1 234	819	1 572	1 513	1 410	10 329	13 031	10 296	9 754	9 759
Besoeki	1 193	4 266	1 238	1 262	1 169	20 310	32 283	21 473	18 830	19 309
Banjoemas.....	152	1 201	*	*	145	3 387	18 943	*	*	3 536
Bagelen	289	333	*	313	322	6 638	6 238	*	8 035	7 396
Kedoe.....	150	143	100	90	106	1 289	1 364	1 218	1 164	1 291
Soerakarta.....	297	279	288	199	264	3 209	3 158	3 014	2 338	2 935
Madioen.....	412	426	391	400	382	7 692	6 359	5 214	4 520	4 177
Kediri	198	882	*	565	489	4 182	13 087	*	10 013	8 184
Madoera.....	2 933	2 547	2 500	2 524	2 451	52 453	50 263	51 303	56 215	51 366
Totaal.. *Total..*	19 896	23 021	17 879 †	18 285 †	18 202	293 466	304 283	259 166 †	281 119 †	264 216
Buitenbezittingen. *Autres possessions.*										
Padangsche Bovenl.	2 182	*	2 235	2 566	2 569	31 685	*	31 179	34 727	35 493
Padangs. Benedenl.	593	541	504	736	758	11 000	10 616	11 543	9 986	9 142
Tapanoeli	288	320	320	257	300	2 584	1 920	5 304	2 161	2 430
Palembang [2])	215	231	225	230	239	3 668	4 109	4 400	4 525	4 595
Sumatra O.....	—	—	—	—	52	—	—	—	—	1 202
Billiton	52	58	95	81	*	206	251	302	257	*
Borneo Z. O.....	398	386	1 051	406	567	7 513	9 590	11 936	7 501	7 335
Amboina	176	261	405	*	168	1 649	1 989	2 472	*	1 166

[1]) De groote afwijkingen die de cijfers in dezen staat nu en dan ondergaan worden in het Kol. verslag niet opgehelderd.

[2]) Het K. V. meldt dat de opgaven voor de jaren 1888 en 1889 uitsluitend op de hoofdplaats Palembang zien.

III. EEREDIENST. *Cultes.*

1. BEDIENING DER CHRISTEN-GEMEENTEN IN NED. INDIË. ULT° 1892 EN VORIGE JAREN.
Ecclésiastiques desservant les communes Chrétiennes.

Bronnen K. V. en R. A.

Standplaatsen. *Stations.*	Protestantsche eeredienst. *Culte Protestant.*			Roomsch Kath. eeredienst. *Culte Catholique.*		
	Predikanten. *Pasteurs.*	Hulppredikers. *Pasteurs auxiliaires.*	Hulppredik. voor inl. Chr. gemeent. [1]) *Idem pour indigènes.*	Pastoors. *Curés.*	Onderpastoors. *Vicaires.*	Hulppriesters en missionarissen. *Auxiliaires.*
a. Java en Madoera.						
Batavia	4	—	—	1	3	3
Meester Cornelis	1	—	—	—	—	—
Depok	—	—	1	—	—	—
Buitenzorg	1	—	—	1	—	—
Bandong	1	—	—	—	—	—
Cheribon	1	—	—	1	—	—
Pekalongan	1	—	—	—	—	—
Semarang	2	—	—	1	1	3
Ambarawa	—	—	—	1	—	—
Salatiga	1	—	—	—	—	—
Soerakarta	1	—	—	—	—	—
Magelang	1	—	—	1	—	—
Djokjokarta	—	—	—	1	1	—
Poerworedjo (Bagelen)	vac.	—	—	—	—	—
Rembang	1	—	—	—	—	—
Soerabaja	3	—	—	1	2	1
Soemenep (Madoera)	1	—	—	—	—	—
Madioen	1	—	—	—	—	—
Pasoeroean	1	—	—	—	—	—
Probolinggo	1	—	—	—	—	—
b. Sumatra.						
Padang	1	—	—	1	1	1
Fort de Kock	vac.	—	—	—	—	—
Tandjong Pinang	1	—	—	—	—	—
Kotta Radja (Atjeh)	1	—	—	1	—	—
Medan	1	—	—	—	—	1
Palembang	1	—	—	—	—	—
c. Borneo.						
Pontianak	1	—	—	—	—	—
Singkawang	—	—	—	1	—	—
Bandjermasin	1	—	—	—	—	—
d. Celebes.						
Makassar	1	—	—	1	—	
Bonthain	—	1	—	—	—	—
Menado en O.	1	—	10	1	—	1
e. Ternate en O.	vac.	—	1	—	—	—
f. Amboina en O.	2	—	10	—	—	—
g. Banda	1	—	—	—	—	—
h. Timor en O.	vac.	—	2	2	3	8
Totaal ult. 1892	34	1	24 (1)	15	11	18
1891	32	1	23	13	10	17
1890	31	1	24	13	9	11
1889	31	1	21 (1)	14	7	15
1888	33	1	25 (4)	13	8	19
1887	32	1	22 (2)	13	8	15
1886	[2])	[2])	[2])	13	8	12
1885	[2])	[2])	[2])	12	9	12
1884	[2])	[2])	[2])	13	9	9

[1]) De getallen tusschen ( ) beteekenen het aantal der met verlof afwezigen.
[2]) De totalen van vroegere jaren kunnen niet gegeven worden, daar de organisatie van den dienst sedert 1887 van die in de vorige jaren verschilt.

Bron: R. A.

2. ZENDELINGEN IN NED. INDIE. (1)
Missionnaires et missions. (1)

Gewesten. *Provinces.*	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893
Batavia Z. V.	1	—	1	2	2	3	2	2	2	2
J. C.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2
G. K.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Preang. Z. V.	3	3	2	2	2	3	3	3	2	2
Cherib. Z. V.	2	2	3	3	3	3	2	3	3	3
Tegal . G. V.	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
Semar. Z. G.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
E. Z.	3	4	5	6	6	6	5	4	4	4
S. Z.	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Japara. D. Z.	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2
Soerab. Z. G.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
G. K.	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1
Pasoer. Z. G.	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1
Besoeki J. C.	1	1	1	—	—	—	1	1	1	1
BesoekiG.I.V.	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Banjoem.E. Z.	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—
G. V.	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—
Bagelen G. V.	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1
Soerak. G. K.	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
D. Z.	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1
Madioen Z. G.	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1
Kediri. Z. G.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Java en Mad.[2] *Java et Mad.*	22	22	24	25	24	25	28	29	30	27

Gewesten. *Provinces.*	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893
Sum.West.J.C.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
D. Z.	1	1	1	1	1	1	3	3	2	2
R. G.	21	22	21	21	22	19	22	27	28	34
L. G.	—	—	—	—	—	2	2	2	2	2
Benkoel.L. G.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Palemb. L. G.	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
O. Sum. Z. G.	—	—	—	—	—	—	1	1	1	2
Z.O.Born.R. G.	8	8	6	6	6	7	9	10	10	12
Celebes Z. G.	2	2	1	1	1	1	—	—	—	—
Menado Z. G.	—	—	—	—	—	—	2	4	5	4
G. Z.	6	5	3	3	6	6	6	6	6	7
AmboinaZ. G.	1	1	—	1	1	1	—	—	—	—
U. Z.	—	—	—	—	—	—	1	1	2	2
Ternate U. Z.	8	8	7	7	8	7	6	7	7	8
Timor. G. V.	1	1	1	1	1	—	—	1	—	—
Z. G.	—	—	—	—	1	—	2	2	1	—
G. K.	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2
Buitenbezitt.[3] *Autres possess.*	50	50	41	42	49	45	55	67	67	76

Verklaring der teekens:

Z. V. = Nederl. Zendingvereeniging. Rotterdam 1858.
J. C. = Java-Comité.
G. K. = Zending der Christelijk Gereformeerde Kerk 1869.
G. V. = Ned Gereformeerde Zendingvereeniging 1859.
Z. G. = Ned. Zendinggenootschap. Rotterdam 1779.
E. Z. = Zendingvereeniging te Ermelo 1846.
D. Z. = Doopsgezinde Zendingvereeniging 1847.
R. G. = Rheinische Missionsgesellschaft. Barmen.
L. G. = Evang. Luth. Gen. voor In- en Uitw. Zending. Amsterdam 1882.
U. Z. = Utrechtsche Zendingvereeniging 1859.
G. Z. = Gossnersche Zending, voortgezet door het Sangi-Comité te Amsterdam.
G. I. V. = Genootschap van In- en Uitwendige zending.
S. Z. = Comité der vereeniging tot ondersteuning van de zendelingen der Salatiga-zending op Java, gevestigd te Utrecht.

(1) De Roomsch-Katholieke zending, die in de Minahassa en op Flores Zendingscholen gesticht heeft, gaat uit van de Roomsch-Katholieke Kerk. Zie daarom vorige Tabel. De Aartsbisschop te Batavia is het hoofd dier zending.
La mission catholique se trouve sous la direction de l'archevêque de Batavia, et n'est point organisée, comme l'est la mission protestante, par des associations particulières. Voir, pour les prêtres catholiques et leurs stations, le tableau précédent.

(2) Buitendien zijn in 1893 op Java en Madoera nog 4 zendelingen die als onderwijzers werkzaam zijn; n.l. 2 in Batavia voor het Centraal-Comité voor de oprichting en instandhouding van een semenarie te Depok gevestigd te Amsterdam, 1 in Bagelen en 1 in Soerabaja.

(3) Buitendien in 1893 zijn in de buitenbezittingen nog 4 zendelingen als onderwijzers werkzaam; nl. 2 op Sumatra's Westkust en 2 in Menado.

3. GEWESTELIJK OVERZICHT VAN DE VERTROKKEN, TE DJEDDA
Aperçu par provinces des pélerins parti

Java e
Java

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Met passen naar Mekka vertrokken. *Partis pour la Mecque munis de passe-ports.*							Te Djeddı	
	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1886.	1887.
Bantam	94	59	165	135	588	392	747	87	98
Batavia	165	172	162	166	203	110	169	105	63
Krawang	3	6	16	31	16	9	17	3	3
Preanger Regentsch	92	73	276	85	302	318	612	94	67
Cheribon	77	63	158	85	91	272	136	80	56
Tegal	37	32	50	25	61	93	72	36	32
Pekalongan	44	53	45	40	58	85	44	43	49
Semarang	149	45	218	133	118	128	115	187	48
Japara	34	23	66	6	28	33	14	25	20
Rembang	32	24	66	56	29	53	55	30	23
Soerabaja	258	312	587	241	301	428	376	265	242
Pasoeroean	48	63	66	75	58	82	187	50	79
Probolinggo	31	9	47	19	21	39	27	31	10
Besoeki	15	9	57	19	30	41	74	16	8
Banjoemas	30	19	26	41	38	41	59	25	18
Bagelen	81	137	284	175	53	73	101	74	82
Kadoe	63	61	173	22	19	78	32	39	24
Djokjokarta	3	31	73	20	7	40	45	3	11
Soerakarta	30	9	30	21	18	22	35	27	14
Madioen	32	40	44	21	41	13	13	51	31
Kediri	24	46	107	57	63	35	47	24	20
Madoera	80	67	217	103	114	151	183	84	60
Totaal. *Total*	1 422	1 353	2 933	1 576	2 257	2 536	3 160	1 379	1 058

Buitenb
Autre

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Met passen naar Mekka vertrokken. *Partis pour la Mecque munis de passe-ports.*							Te Djeddal	
	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1886.	1887.
Sumatra's Westkust	324	319	435	621	1 213	1 346	1 459	274	369
Benkoelen	28	29	23	56	46	94	77	23	28
Lampongsche distr	29	171	26	59	104	46	82	27	166
Palembang	159	157	252	284	716	894	829	151	156
Sumatra's Oostkust	49	242	210	331	605	540	494†	11	54
Atjeh	25	28	3	31	42	62 †	36†	134	67
Riouw	9	9	31	8	5	3 †	10†	—	—
Banka	23	16	6	22	27	11	41	21	13
Billiton	—	6	—	2	18	—	—	—	6
Westerafd v. Borneo	120	99	187	122	141	87	163	116	91
Z.- en O. v. Borneo	235	115	173	182	253	534	778	98	109
Celebes en onderh	203	77	108	50	269	316	228	97	75
Menado	5	18	10	21	—	25	25	—	21
Amboina	28 †	19	16	29	59	31	55	18	16
Ternate	—	6	12	5	2	10	15	—	6
Timor	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bali en Lombok	4	7	6	7	28	12	14	4	5
Totaal. *Total*	1 241 †	1 318	1 498	1 830	3 528	4 011 †	4 306 †	974	1 182

[1]) Bovendien meldden zich bij het consulaat te Djeddah nog aan zonder passen, en met passen die elders

ANGEKOMEN EN TERUGGEKEERDE BEDEVAARTGANGERS. [1])
rrivés à Djeddah et revenus.

Madoera.
Madoura.

Arabie) aangekomen (volgens opgaven van den Nederlandschen Consul aldaar). *Arrivés à Djeddah (Arabie).*					Van Mekka teruggekeerd. *Revenus de la Mecque.*						
1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.
161	132	534	357	618	125	71	89	98	397	320	466
149	142	175	141	187	113	77	104	106	154	124	112
17	31	16	9	17	3	3	15	23	17	5	15
277	84	258	307	457	122	39	226	100	214	262	427
149	84	96	242	138	51	37	127	60	47	220	128
46	24	54	84	52	33	31	52	32	32	74	50
30	37	68	38	87	43	49	31	37	54	42	72
229	106	134	121	118	159	70	177	87	86	100	111
60	7	24	33	19	45	25	63	14	22	32	18
63	42	42	25	76	28	23	48	49	35	31	71
632	188	313	332	367	195	150	370	157	267	270	329
72	52	61	43	113	49	59	80	62	56	43	96
54	15	21	37	27	33	9	42	18	15	22	24
53	17	29	35	69	26	4	41	25	19	36	59
21	41	40	30	51	21	28	43	40	40	41	49
282	88	71	74	86	75	71	233	78	62	88	87
126	23	29	57	64	42	28	104	23	30	40	58
59	15	10	24	37	4	5	32	3	8	15	2
30	17	15	21	24	2	30	22	11	35	23	12
36	29	67	31	27	30	53	37	39	54	33	51
130	54	66	59	76	21	15	120	53	56	33	35
209	102	119	120	190	57	58	143	97	93	96	159
2885	1 330	2 242	2 220	2 900	1 277	935	2 199	1 212	1 793	1 950	2 431

zittingen.
ossessions.

Arabie) aangekomen (volgens opgaven van den Nederlandschen Consul aldaar). *Arrivés à Djeddah (Arabie)*					Van Mekka teruggekeerd. *Revenus de la Mecque.*						
1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.
391	526	1 031	1 362	1 331	179	290	316	299	535	651	741
28	56	37	90	77	16	21	16	45	26	42	71
29	59	102	39	57	39	172	51	51	64	36	40
248	269	611	808	603	185	152	235	219	472	639	514
81	212	387	444	432†	61	108	193	284	432	288	248†
49	96	32	48	54†	36	*	*	*	*	6†	13†
11	2	2	1	2†	*	9	21	—	*	*	8†
5	23	21	14	37	12	27	4	27	12	9	31
—	2	10	8	—	—	6	—	2	6	11	—
164	106	135	67	160	93	134	130	112	92	6[illegible]	115
185	163	274	443	545	188	141	209	198	212	397	625
96	91	217	232	265	57	53	70	29	176	130	139
11	18	—	1	26	2	20	7	20	—	—	17
25	24	38	37	42	14†	22	6	13	16	20	47
11	4	3	3	21	5	5	8	—	1	3	16
—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—
7	7	29	9	24	7	3	4	2	17	7	13
1 341	1 658	2 929	3 606	3 676†	894†	1 167†	1 270†	1 301†	2 061†	2 304†	2 638†

buiten N. I. waren afgegeven, in bovenstaande jaren resp. 171, 186, 161, 158, 235, 208 en 284 bedevaartgangers.

4. GETAL MET PASSEN NAAR MEKKA VERTROKKEN EN TERUGGEKEERDE BEDEVAARTGANGERS GEDURENDE HET TIJDPERK VAN 1877—1892.

Nombre des pélerins pendant les années 1877—1892.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Vertrokken. *Partis pour la Mecque de:*			Teruggekeerd. *Revenus à:*		
	Java en Madoera. *Java et Madoura.*	Buitenbezittingen. *Autres possessions.*	Totaal. *Total.*	Java en Madoera. *Java et Madoura.*	Buitenbezittingen. *Autres possessions.*	Totaal. *Total.*
1877	4 135	2 758	6 893	2 500	1 598	4 098
1878	3 697	1 935	5 632	2 804	1 788	4 592
1879	3 263	2 175	5 438	2 508	1 206	3 714
1880	7 327	2 852	10 179	2 226	1 463	3 689
1881	2 575	1 949	4 524	5 224	1 805	7 029
1882	2 465	1 985	4 450	2 037	1 361	3 398
1883	2 748	2 174	4 922	2 277	1 876	4 153
1884	2 538	2 030	4 568	2 249	1 662	3 911
1885	2 501	2 259	4 760	2 231	1 966	4 197
1886	1 422	1 241	2 663	1 277	894	2 171
1887	1 353	1 318	2 671	935	1 167	2 102
1888	2 923	1 498	4 431	2 199	1 270	3 469
1889	1 576	1 830	3 406	1 212	1 301	2 513
1890	2 257	3 528	5 785	1 793	2 061	3 854
1891	2 536	4 011	6 547	1 950	2 304	4 254
1892	3 160	4 306	7 466	2 431	2 638	5 069

5. GETAL HADJI'S ONDER DE INLANDERS AANWEZIG OP ULT. 1874 EN 1891.

Nombre des hadji's (indigènes ayant fait le pélérinage de la Mecque).

Bron: K. V.

Java en Madoera. *Java et Madoura.*	1874.	1891.	Buitenbezittingen. *Autres possessions.*	1874.	1891.
Bantam	1 688	4 412	Sumatra's Westk.	4 876	9 623
Batavia	1 068	3 893	Benkoelen	80	465
Krawang	113	355	Lampongsche districten	654	1 124
Preanger-Regentschappen	3 464	8 291	Palembang	2 358	4 216
Cheribon	1 463	2 593	Oostk. van Sumatra	312	3 620
Tegal	1 156	1 699	Atjeh en Onderh.	—	35
Pekalongan	972	1 819	Riouw en „	139	564
Semarang	4 998	6 970	Banka	238	373
Japara	2 059	2 447	Billiton	25	73
Rembang	651	1 166	Westerafd. Borneo	29	2 014
Soerabaja	3 085	6 858	Z. en O. afd. Borneo	2 613	4 391
Pasoerocan	746	1 721	Celebes en onderh.	376	1 189
Probolinggo	117	406	Menado { Minahassa	3	18
Besoeki	149	755	Menado { Gorontalo	11	59
Banjoewangi	143		Amboina	70	324
Banjoemas	467	1 000	Ternate	8	20
Bagelen	798	1 929	Timor en onderh.	—	40
Kedoe	923	1 363	Bali en Lombok	83	168
Djokjokarta	836	537			
Soerakarta	1 312	776			
Madioen	843	1 389			
Kediri	502	1 107			
Madoera	6 208	1 447			
Totaal. *Total.*	33 755	52 933	Totaal. *Total.*	11 860	28 316

IV. Landbouw en Nijverheid. *Agriculture et industrie.*

A. LANDBOUW VOOR EIGEN REKENING DER BEVOLKING IN DE GOUVERNEMENTSLANDEN VAN JAVA EN MADOERA.

(van Madoera werden in 1885 alléén opgaven over Pamekasan en Soemenep verstrekt, sedert 1887 over het geheele eiland).
Cultures à Java et Madoura pour compte des indigènes.

I. TOTAAL BOUWGRONDEN DOOR DE BEVOLKING ONTGONNEN VOOR GEREGELDE CULTUUR (BOUWS). [1])
Total terrains en culture indigène (bahoes).

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Sawahs van levend water voorzien. *Rizières arrosées par des eaux vives.*	Sawahs van regen afhankelijk. *Rizières arrosées par les pluies seules.*	Sawahs op rawahgronden (moerassawahs). *Rizières dans les marais.*	Tegalvelden. *Rizières sèches.*	Totaal. *Total.*
1880	1 493 137	817 333	46 345	617 632	2 974 447
1885	1 677 717	967 205	53 631	751 886	3 450 439
1887	1 688 036	1 053 882	51 210	803 808	3 596 936
1888	1 708 577	992 837	53 202	833 461	3 588 077
1889	1 675 223	1 014 118	54 591	828 170	3 572 102
1890	1 692 355	1 003 654	51 711	816 041	3 563 761
1891	1 688 409	1 020 545	52 572	824 963	3 586 489
1892	1 692 330	1 024 433	52 411	835 866	3 605 040

[1]) Hieronder niet begrepen de gronden beplant met overjarige gewassen.

II. TOTAAL DER BEPLANTE BOUWGRONDEN (BOUWS). [1]) *Total des terres cultivées (bahoes).*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*		Met padi. *Riz.* als eerste gewas. 1e *récolte.*	Met padi. *Riz.* als tweede gewas. 2e *récolte.*	Met eenig ander gewas. *Autr. plantes.* als eerste gewas. 1e *récolte.*	Met eenig ander gewas. *Autr. plantes.* als tweede gewas. 2e *récolte.*
1886	Java.....	2 624 383	128 699	642 118	1 026 724
	Madoera.....	100 323	1 518	241 005	186 070
1887	Java.....	2 696 581	166 822	619 111	962 401
	Madoera.....	99 583	776	254 328	183 341
1888	Java.....	2 641 309	137 291	636 524	1 031 721
	Madoera.....	97 967	1 660	258 932	125 325
1889	Java.....	2 617 534	204 887	643 093	1 018 165
	Madoera.....	92 450	980	247 102	163 367
1890	Java.....	2 565 053	233 653	639 207	1 220 161
	Madoera.....	84 265	221	251 874	191 559
1891	Java.....	2 590 766	183 948	646 453	1 139 121
	Madoera.....	94 829	1 600	249 700	136 259
1892	Java.....	2 593 760	217 211	682 066	1 285 702
	Madoera.....	100 252	1 671	245 335	152 635

[1]) Hieronder ook velden, die niet in geregelde cultuur zijn.

III. GETALSTERKTE VAN DEN VEESTAPEL. [1])
Têtes de bétail.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Buffels. *Buffles.*	Runderen. *Boeufs.*	Paarden. *Chevaux.*	Totaal. *Total.*	Aantal beesten gem. p. 1000 inl. [2]) *Nomb. moyen des bestiaux sur 1000 indigènes.*
1880	2 398 506	1 835 222	537 877	4 771 605	244
1885	2 483 991	2 046 111	517 629	5 047 731	238
1886	2 541 936	2 089 404	517 854	5 149 194	237
1887	2 607 518	2 133 548	531 360	5 272 426	238
1888	2 630 400	2 208 100	546 900	5 385 400	237
1889	2 634 400	2 245 500	561 400	5 441 300	238
1890	2 634 100	2 353 400	534 700	5 522 200	234
1891	2 629 900	2 394 500	536 000	5 560 400	233

[1]) Incl. De Residentiën Djokjakarta en Soerakarta.

[2]) Vermits het vee dat aan Europeanen en aan andere niet-inlanders toebehoort, niet afzonderlijk is opgegeven, en bovendien in elk gewest slechts een zeer klein gedeelte van de opgegeven totalen kan uitmaken, is bij deze berekening van de veronderstelling uitgegaan dat de geheele veestapel het eigendom is der inlandsche bevolking. De paarden worden op Java nimmer voor den landbouw gebruikt.

IV. GEWESTELIJK OVERZICHT VAN DE UITGESTREKTHEID DER GESLAAGDE VELDEN IN BOUWS, [1]) DIE BLIJKENS TABEL II MET PADI OF ANDERE GEWASSEN (EERSTE EN TWEEDE AANPLANT) ZIJN BEPLANT GEWEEST.

Répartition par provinces des vizières arrosées et sèches (en bahoes [1]), dont la culture (1e et 2e récolte) a réussi. Pour le total des champs cultivés voir le tableau II.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Padi. *Riz.*	Andere eenjarige gewassen. *Autres plantes annuelles.*							
		Djagong. *Maïs.*	Katjang. *Arachis.*	Diverse voedingsgewassen. *Plantes alimentaires diverses.*	Suikerriet. *Canne à sucre.*	Tabak. *Tabac.*	Indigo.	Kapas. *Coton.*	Totaal. *Total.*
Bantam.....	106 854	1 906	1 239	4 400	267	14	50	110	7 986
Batavia.....	881	32	70	210	11	—	—	—	323
Krawang....	38 381	433	220	710	80	21	—	—	1 464
Preang.-Reg.	280 514	8 311	8 691	42 837	691	4 516	97	39	65 182
Cheribon.....	202 974	5 751	30 096	37 666	6 692	656	1 425	2 606	84 892
Tagal.....	133 854	17 096	5 192	28 449	6 842	969	612	342	59 502
Pekalongan .	56 122	32 880	2 581	9 856	2 627	838	2 398	55	51 235
Semarang...	255 714	76 454	32 786	67 555	3 122	11 592	1 713	11 146	204 368
Japara.....	127 700	36 970	5 491	41 086	7 969	637	1 877	3 705	97 735
Rembang....	226 851	95 267	23 855	28 104	1 842	29 594	1 465	1 902	182 029
Soerabaja ...	274 180	49 353	44 008	67 161	21 331	7 077	4 611	609	194 180
Pasoeroean..	93 441	82 802	6 111	35 121	12 794	3 315	2 349	—	142 492
Probolinggo.	45 233	91 398	6 001	16 115	7 790	5 785	561	101	127 951
Besoeki.....	84 974	94 648	10 267	33 270	5 762	22 552	1 764	—	168 263
Banjoemas...	153 458	69 120	4 806	18 444	1 671	9 196	360	709	104 606
Bagelen.....	195 464	54 995	3 900	40 267	1 859	7 427	495	97	109 040
Kadoe.....	81 265	50 903	12 616	25 477	77	18 326	315	—	107 714
Madioen.....	165 074	23 892	12 118	67 682	4 777	1 892	744	809	111 914
Kediri.....	154 518	19 117	10 369	60 194	9 171	10 274	5 016	625	114 766
Madoera	94 865	313 821	45 511	30 486	414	4 010	864	550	395 656
Totaal 1892.	2 772 317	1125 149	265 928	655 090	95 989	138 991	26 746	23 405	2 331 298
1891.	2 518 038	973 909	263 055	611 254	90 170	119 102	28 224	19 394	2 105 108
1890.	2 507 744	1074 335	246 275	700 463	88 295	102 935	28 685	17 697	2 258 685
1889.	2 749 128	977 844	220 026	590 326	71 078	110 996	24 159	16 327	2 010 756
1888.	2 757 503	889 473	259 067	596 102	71 417	153 790	24 621	30 153	2 024 623
1887.	2 905 337	917 081	224 697	603 969	61 690	104 374	24 888	24 377	1 961 076
1886.	2 742 256	959 029	239 783	603 929	82 346	111 390	21 387	22 064	2 039 928
1885.	2 675 368	857 937	241 679	518 330	53 708	91 742	17 903	19 314	1 800 613

[1]) 1 bouw = 7096,5 M².

B. LANDBOUW VOOR REKENING VAN HET GOUVERNEMENT EN PARTICULIEREN.

Agriculture pour compte du Gouvernement et des particuliers.

De cijfers tusschen ( ) geplaatst vermelden het aantal ondernemingen waarover opgaven verstrekt zijn. Waar het onbekend is hoeveel ondernemingen gewerkt hebben, worden alleen cijfers tusschen ( ) gegeven.

In de productiestaten duiden de cursieve cijfers aan hoeveel ondernemingen nog geen productie hadden en in het totaal begrepen zijn. *Les chiffres entre ( ) indiquent le nombre des entreprises, ayant fourni des données. Dans tous les cas où le total des entreprises en activité était inconnu, il n'a été donné qu'un chiffre entre ( ) Dans les tableaux de la production les chiffres cursives indiquent le nombre des entriprises qui n'avaient pas encore de production.*

I. BOUWGRONDEN GEBEZIGD VOOR DEN LANDBOUW IN HET JAAR 1892.

Bron: K. V. *Terres en Culture*, 1892.

Gewesten. *Provinces.*	Gronden in de Gouvernementslanden [1]) *Terres du Gouv.*						Landen aan particulieren in eigendom afgestaan. *Domaines particuliers.*		Gronden door Vorsten en rijksgrooten aan Europeanen afgestaan. *Terres cédées par les princes indig.*	
	Gouv. Kinaplantsoenen. *Plantations de quinquina du Gouv.*		Van de bevolking ingehuurd.[3]) *Loué des indigènes.*		Door het Gouv. aan particulieren in huur of erfp. afgestaan. *Cédé en bail ou emphytéose*					
	Plantsoenen. *Plantations.*	Bouws. *Bahoes*	Onderneming. *entreprises.*	Bouws. *Bahoes*	Onderneming. in werking. *Expl. en act.*	Bouws. *Bahoes.*	Landen. *Terres.*	Bouws.[5]) *Bahoes.*	Onderneming. *Entrepr.*	Bouws. *Bahoes*
a. Java.										
Bantam.....	—	—	—	—	4	599	2	42 795	—	—
Batavia.....	—	—	—	—	1	182	339	848 710	—	—
Krawang....	—	—	—	—	4	939	2	386 080	—	—
Preanger....	8	1 050[2])	—	—	133 (128)	28 578	—	—	—	—
Cheribon....	—	—	13 (12)	4 296	6	1 208	2	257 240	—	—
Tegal.....	—	—	10	5 623	3 (2)	51	1	3 497	—	—
Pekalongan..	—	—	9	3 356	22 (21)	4 776	—	—	—	—
Semarang....	—	—	5	2 550	45 (44)	12 240	41	20 538	—	—
Japara.....	—	—	11	4 716	10 (9)	2 330	2	2 081	—	—
Rembang....	—	—	4	1 005	—	—	—	—	—	—
Soerabaja....	—	—	39 (38)	18 756	7	2 511	43	6 879	—	—
Pasoeroean...	—	—	19	6 718	77 (70)	35 852	1	851	—	—
Probolinggo .	—	—	14	6 747	20 (18)	6 445	—	—	—	—
Besoeki.....	—	—	10	4 829	32 (31)	7 381	—	—	—	—
Banjoemas...	—	—	3	1 533	4	366	—	—	—	—
Bagelen.....	—	—	2	953	2	1 226	—	—	—	—
Kedoe.....	—	—	—	—	14	2 116	—	—	—	—
Madioen.....	—	—	7	3 007	20 (18)	4 784	—	—	—	—
Kediri.....	—	—	24	7 991	128 (119)	40 520	—	—	—	—
Soerakarta...	—	—	—	—	—	—	—	—	138	37 446
Djokjokarta..	—	—	—	—	—	—	—	—	49	17 645
Totaal Java..	8	1 050[2])	170 (168)	72 080	532 (502)	192 104	433	1568671	187	55 091[7])
b. Sumatra.										
Padang Ben..	—	—	—	—	9 (8)	247	—	—	—	—
„ Bovenl.	—	—	—	—	13	3 903	—	—	—	—
Tapanoeli....	—	—	—	—	2	310	—	—	—	—
Oostkust.....	—	—	—	—	1	4	—	—	277[6])	* [8])
Benkoelen...	—	—	—	—	3	233	—	—	—	—
Palembang...	—	—	—	—	3 (2)	322	—	—	—	—
Lamp.-distr..	—	—	2 (1)	116	3 (2)	780	—	—	—	—
c. Riouw	—	—	1	23	—	—	—	—	—	—
d. Borneo w.	—	—	6	190	—	—	—	—	—	—
d. Borneo z. o.	—	—	3 (2)	200	6	265	—	—	—	—
e. Celebes en o.	—	—	—	—	3 (1)	200	—	—	—	—
f. Res. Menado	—	—	2 (1)	150	10 (8)	2 724	—	—	—	—
g. „ Amboina	—	—	1	*	4 (3)	409	34[4])	*	—	—
h. Ternate...	—	—	1	*	—	—	—	—	—	—
i. Timor.....	—	—	1	12	—	—	—	—	—	—

[1]) De uitgestrektheid der van Gouvernementswege met koffie beplante gronden kan niet opgegeven worden, ook omdat de gronden daarvoor gebezigd niet even als de kinaplantsoenen met blijvende bestemming voor die cultuur zijn afgezonderd, doch gedurig bij afschrijving en bijplanting veranderen van plaats en uitgestrektheid.

[2]) Benaderde grootte in 1891.

[3]) Betreft alleen de vrije suiker- en indigo-ondernemingen. Bij de suikerondernemingen zijn thans ook die gevoegd, welke vóór 1892 op hoog gezag beplant werden, maar thans gelijk staan met die buiten contract met het Gouvernement werkende.

[4]) Notenperken op de Banda-eilanden.

[5]) Uitgestrektheid der landen. Hoeveel in elk jaar voor den landbouw wordt gebezigd, wordt niet opgegeven.

[6]) Hiervan 135 ondernemingen, waarvan werd geoogst met eene bebouwde oppervlakte van 26 215 Bouws.

[7]) Betreft alleen de landerijen bestemd voor productie voor de Europeesche markt.

[8]) Totale oppervl. in bouws 748 537.

II. UITGESTREKTH. DER GRONDEN IN DE LAATSTE ACHT JAREN DOOR INL. VERH. AAN LANDB.-INDUSTRIEELEN, MET OPG. V. DE CULTUUR DIE DAAROP GEDREVEN WORDT.
Superficie des terrains cédés en bail par les indigènes aux non-indigènes, avec l'indication des cultures sur ces terrains.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Uitgestrektheid in bouws. *Superficie en bahoes.*	Waarvan voor de teelt van: *Dont pour la culture de:* Suikerriet. *Canne à sucre.*	Padi alleen. *Padi seul.*	Padi en tweede gewassen. *Padi et 2es récoltes.*	Andere gewassen. *Autres plantes.*	Voor de oprichting van gebouwen. *Construction de batiments.*	Aantal geregistreerde overeenkomsten. *Nombre des contrats enregistrés.*	Aantal huurders. *Nombre des entrepreneurs.* Europeanen. *Européens.*	Vr. Oosterlingen. *Orientaux étrangers.*
1885	58 500	39 263 = 67,1 pct.	603	579	18 000	55	17 648	42	115
1886	45 172	36 276 = 80,3 "	1 892	723	6 171	110	5 196	110	97
1887	62 265	39 355 = 63,2 "	1 932	443	20 389	146	17 235	61	66
1888	65 074	45 988 = 70,7 "	1 914	851	16 222	99	5 168	75	45
1889	68 955	58 375 = 84,6 "	3 196	1 490	5 788	106	2 024	193	44
1890	105 984	69 055 = 65,1 "	4 285	1 738	30 784	122	16 335	175	31
1891	97 856	81 653 = 83,4 "	4 880		11 243	80	2 903	38	23
1892	107 359	90 779 = 84,6 "	5 245		11 390	45	3 179	66	28

III. TOTAAL GRONDEN OP JAVA IN HUUR OF IN ERFPACHT AFGESTAAN ULTO. 1892, VERDEELD NAAR GEWESTEN EN SOORT DER ONDERNEMERS.
Total terres cédées en bail ou emphytéose fin 1892 (Java), par provinces, aux cessionaires de diverse nature.

Bron: K. V.

In de gewesten:	Naaml. vennoot of Europeanen. [1] *Sociétés anonymes ou Européens.* Aantal. *Nombre.*	Bouws. *Bahoes.*	Chineezen. *Chinois.* Aant. Ch.	bouws.	Chin. en Europ. samen. *Chinois et Europ.* A. Ch. E.	bouws.	Inlanders. *Indigènes.* Aant. I.	bouws.	Totaal. *Total.* Ondern. *Entrepr.*	bouws. [2]
Bantam	6	1 960	—	—	—	—	—	—	6	1 960
Batavia	1	406	—	—	—	—	—	—	1	406
Krawang	3	329	2	1 201	—	—	—	—	5	1 530
Preanger	150	59 526	18	4 693	—	—	1	314	169	68 533
Cheribon	6	3 219	1	300	—	—	—	—	7	3 519
Tegal	4	1 147	1	127	—	—	—	—	5	1 274
Pekalongan	18	7 965	5	2 444	—	—	—	—	23	10 409
Semarang	48	21 342	1	431	—	—	—	—	49	21 773
Japara	10	3 952	—	—	—	—	—	—	10	3 952
Soerabaja	9	5 336	1	241	—	—	—	—	10	5 577
Pasoeroean	93	76 316	1	1 178	—	—	—	—	94	77 494
Probolinggo	29	22 814	1	237	—	—	—	—	30	23 081
Besoeki	45	38 774	—	—	—	—	1	300	46	39 074
Banjoemas	4	1 348	—	—	—	—	—	—	4	1 348
Bagelen	1	1 184	1	490	—	—	—	—	2	1 674
Kedoe	15	4 418	1	428	—	—	—	—	16	4 846
Madioen	21	9 098	3	1 341	—	—	—	—	24	10 439
Kediri	131	80 195	10	4 801	1	132	2	856	144	85 984
Totaal... *Total*	594	443 359	46	17 912	1	132	4	1 470	645	362 873

[1] Tusschen naamlooze vennootschappen en Europeanen wordt voor 1892 niet meer onderscheiden. [2] Voor het in dit totaal begrepen aantal bouws waarvan bleek, dat zij voor de landbouw werden bestemd. Zie de tabel op pag. 33

IV. AANTAL, UITGESTREKTHEID EN VERPONDINGSWAARDE DER LANDEN OP JAVA AAN PARTICULIEREN IN EIGENDOM AFGESTAAN, VERDEELD NAAR GEWESTEN EN NATIONALITEIT DER EIGENAREN. [1])
Nombre, étendue et valeur imposable des domaines particuliers à Java, par provinces et par nationalités des propriétaires.
Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Toebeh. aan Europ. *Européens.*		Toebeh. aan Chin. *Chinois.*		Toebeh. aan and. Vr. Oosterlingen of Inlanders. *Autr. orient. étr. ou indig.*	
	Aantal bouws. *Etendue en bahoes.*	Verpondingswaarde. *Val. imposable* × *f* 1000.	Aantal bouws. *Etendue en bahoes.*	Verpondingswaarde. *Val. imposable* × *f* 1000.	Aantal bouws. *Etendue en bahoes.*	Verpondingswaarde. *Val. imposable* × *f* 1000.
Bantam	42 795	800	—	—	—	—
Batavia	493 574	19 833	336 275	16 860	18 861	1 633
Krawang	300 000	2 700	86 080	900	—	—
Cheribon	257 240	2 949	—	—	—	—
Tegal	3 497	421	—	—	—	—
Semarang	13 566	1 273	5 551	1 847	1 421	185
Japara	—	—	2 081	158	—	—
Soerabaja	604	412	5 817	2 666	458	193
Pasoeroean	851	700	—	—	—	—
Totaal. *Total.* 1892	1 112 127	29 091	435 804	22 431	20 740	2 012
1891	1 112 260	29 103	435 628	22 600	20 751	2 051
1890	1 113 092	29 037	435 080	22 510	20 373	2 462
1889	1 117 065	27 702	431 467	22 428	21 729	2 501
1888	1 143 956	27 223	426 667	21 972	20 476	2 698
1887	1 139 561	29 693	427 029	23 002	24 403	2 799
1886	1 140 219	30 078	418 196	24 230	24 215	2 686
1885	1 083 886	31 048	311 319	24 120	11 022	2 493
1884	1 086 917	32 041	312 119	23 787	5 830	2 445

[1]) Sedert 1816 zijn geen landen in eigendom afgestaan, zoodat de uitgestrektheid dezelfde blijft, al verwisselt de bestemming der gronden en nu en dan de nationaliteit der eigenaars; door verbetering der opgaven verandert het totaal steeds.

V. SUIKERCULTUUR OP JAVA. *Culture du sucre à Java.*

1. Overgang der Gouvernments-suikercultuur in vrije cultuur.
Bron: K. V. *Transition de la culture de sucre du Gouvt. à la culture libre.*

Oogstjaar. *Années.*	Uitgestrektheid op hoog gezag beplant in bouws. *Terres du Gouvt. en bahoes.*	Vrije velden der bevolking in bouws. *Terres louées des indigènes. en bahoes.*	Oogstjaar. *Années.*	Uitgestrektheid op hoog gezag beplant in bouws. *Terres du Gouvt. en bahoes.*	Vrije velden der bevolking in bouws *Terres louées des indigènes. en bahoes.*
1882	29 840	11 603	1887	14 163	25 948
1883	26 416	15 488	1888	11 179	28 834
1884	23 508	19 720	1889	8 372	31 294
1885	20 331	22 802	1890	5 492	35 395
1886	17 405	22 763	1891 [1])	2 721	35 791

[1]) Laatste jaar van de bebouwing van suikervelden op hoog gezag.

2. Ontwikkeling der vrije suikercultuur (op contracten met de bevolk. berustende)
Développement de la culture de sucre par entrepreneurs sous libre contrat avec l'indigène.
Aantal werkende fabrieken, uitgestrektheid der aanplantingen en verkregen productie.
Bron: K. V. *Nombre des usines, bahoes cultivés et production.*

Jaren. *Années.*	Getal fabrieken. *Usines.*	Aanplant bouws. *Nombre des bahoes cultivés.*	Productie. *Production.* Picols. [1])	Gemiddeld per bouw. [2]) *Moyenne par bahoe.*
1871	28	3 977 (24)	129 082 (25)	*
1875	44	3 748 (16)	233 304 (40)	*
1881	42	10 030[5] (42)	528 420 (41)	52,88
1885	54	16 228 (54)	1 132 627 (54)	70,33
1886	52	16 375[5] (52)	1 287 067[5] (52)	78,60
1887	53	15 773 (50)	1 361 863 (50)	86,36
1888	52	15 570 (51)	1 367 814 (50)	88,93
1889	51	16 404 (50)	1 332 782 (50)	81,37
1890	57	19 042 (57)	1 512 955 (54)	81,88
1891	64	20 365 (56)	1 634 601 (56)	80,26
1892	147	67 087 (145)	5 618 786 (145)	83,75

[1]) De picol à 61,76 KG. [2]) Berekend over het aantal geslaagde velden.

3. Suiker-productie (in picols) in 1892 verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen met de totalen der gewestelijke productie van de 5 vorige jaren.
Sucres produits (picols) par provinces.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Ondernemingen op van de bev. gehuurde gronden. *Terres louées de l'indigène.*		Ondern. op gronden, door het Gouvt. in huur of erfp., en door Vorsten afgest. *Terres cédées par le Govt. et les princes indigènes.*		Ondernemingen op landen, in eigendom afgestaan. *Domaines particuliers.*		Totaal der productie. *Production totale.*					
	Ondernemingen. *Fabriques.*	Productie. *Production.*	Ondernemingen. *Fabriques.*	Productie. *Production.*	Landen. *Domaines.*	Productie. *Production.*	1892.	1891.	1890.	1889.	1888.	1887.
Bantam	—	—	—	—	—	—	*	*	*	*	*	*
Batavia	—	—	—	—	23 (17)	13 154	13 154	33 620	37 092	46 018	42 530†	51 850†
Krawang	—	—	—	—	1	140	140	4 823	12 076†	125	554	2 825
Preang. Reg.	—	—	—	—	—	—	—	—	12	25	—	—
Cheribon	13(12)	300 138	2	48 440	—	—	348 578	394 640	387 712	292 267	297 633†	357 399
Tegal	10	576 477	—	—	1	30 800	607 277	574 489	627 257	497 877	400 755†	386 643
Pekalongan	5	238 568	1	6 129	—	—	244 697	268 764	250 254	212 155†	169 503	223 854
Semarang	4	188 523	1	*	—	—	188 523†	206 973†	203 891	130 813†	224 023	229 453
Japara	11	387 706	1	18 880	—	—	406 586	382 831†	415 977†	445 943†	507 076†	567 331
Rembang	3	25 825	—	—	—	—	25 825	60 622	46 763	31 190	22 161	28 125†
Soerabaja	39(38)	1 589 802	1	*	10 (8)	11 760	1 601 562†	1 734 364†	1 770 575†	1 537 037	1 564 400	1 592 635
Pasoeroean	17	463 858	1	52 000	1	5 600	521 458	541 482	519 100	434 510†	472 298	519 862†
Probolinggo	14	644 211	1	*	—	—	644 211†	632 593†	642 965	518 631	545 146	583 349
Besoeki	10	385 633	2	*	—	—	385 633†	426 230	436 730	368 613	426 219	418 666
Bagelen	2	47 400	—	—	—	—	47 400	16 600	3 000	450	1 200	70
Banjoemas	3	160 000	—	—	—	—	160 000	77 200	61 800	63 987	62 831	61 266
Madioen	5	236 032	—	—	—	—	236 032	221 035	135 990	211 317	245 096	181 345
Kediri	11	374 613	5(4)	73 013	—	—	447 626	394 934	439 365	373 401†	313 212	321 391†
Soerakarta	—	—	14	392 996	—	—	392 996	397 546	332 256	306 163	351 345	402 148
			2 [2]	62 577	—	—	62 577	64 818	48 051	35 200	48 772	55 967
Djokjakarta	—	—	15	644 677	—	—	644 677	605 551	474 790	319 670	486 630	640 644
Totaal	147 [1] (145)	5 618 786	15(9) [3] 31 [4]	198 462 1 100 250	36(28)	61 454	6 978 952†	7 039 115†	6 845 656†	5 825 392†	6 181 384†	6 624 823†

[1]) Hieronder 27 in handen van Chineezen en 2 in handen van Europ. en Chin. [2]) Suikerfabrieken toebehoorende aan het Mangkoe Negorosche huis. [3]) Totaal der huur- of erfpachtsondernemingen, hieronder 5 in handen van Chineezen. [4]) Totaal der ondernemingen in de Vorstenlanden; hier worden slechts Europeanen als landhuurders toegelaten.

VI. KOFFIECULTUUR VAN NEDERLANDSCH INDIË. *Culture du café dans les Indes Néerlandaises.*

1. Koffieprod. (in pic.) van 1892 verdeeld over gew. en aard der ondernem. met de totalen der gouvernementsproductie der vorige jaren.
Bron: K. V. *Cafés produits (picols), par provinces.*

Gewesten. *Provinces.*	Gouvts. cultuur, (door de pakhuizen uitgeleverd.) *Culture du Gouvernement.*	Vrije cultuur der bevolk.[1]) *Culture libre des indigènes.*	Van ondern. op gr., door het Gouv. in huur- of erfp. en door Vorsten afgestaan. *Cultures des terrains cessionnés.* Ondern. *Entrepr.*	Productie.	Van ondern. op landen, in eigendom afgestaan. *Cultures sur domaines part.* Land. *Terres.*	Prod.	Totalen der gouvernementsproductie [4]) in *Totaux de la production du gouvernement.* 1891.	1890.	1889.	1888.	1887.	1886.	1885.	1884.	1883.	1882.
a. Java.																
Bantam	5 960	—	4 (3)	887	1	50	1 067	528	2 975	1 937	725	6 418	1 910	351	2 518	10 115
Batavia	—	—	—	—	38 (36)	11 714	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krawang	708	—	2	145	1	9 124	122	37	169	126	17	534	183	1 119	305	1 262
Preanger	200 958	—	71 (49) 17	11 220	—	—	64 869	28 041	125 175	63 828	42 827	135 684	91 820	154 949	102 345	213 116
Cheribon	8 006	—	2	720	—	—	4 166	693	6 717	8 322	3 106	16 303	8 303	22 781	20 408	35 476
Tegal	58 567	—	—	—	1	26	25 006	9 438	45 017	41 635	16 400	80 779	19 545	91 549	12 918	95 196
Pekalongan	14 783	—	14 (13)	3 085	—	—	6 108	1 782	9 939	9 866	3 297	26 156	6 207	30 984	11 141	29 475
Semarang	18 707	—	38 (30) 5	14 476	3 (1)	40	15 592	3 117	17 101	17 557	12 199	31 787	21 306	53 679	56 552	58 875
Japara	1 466	—	4 (1) 3	2 249	—	—	1 510	110	744	734	652	1 131	1 009	1 218	6 055	1 961
Soerabaja	3 346	—	7 (4) 2	13 900	—	—	2 806	1 206	5 099	3 967	5 652	6 774	4 195	9 226	11 522	6 018
Passeroean	269 113	—	71 (52) 8	125 292	—	—	177 448	32 610	245 610	277 507	99 150	295 444	207 711	360 755	425 363	281 413
Probolinggo	33 037	—	17 (11) 4	19 914	—	—	25 714	6 734	33 490	35 074	20 401	43 408	33 119	51 054	63 828	40 307
Besoeki	23 492	—	22 (11) 6	10 496	—	—	21 636	3 777	20 066	26 296	13 842	29 772	18 112	35 139	80 026	38 519
Banjoemas	12 103	—	2 1	*	—	—	695	281	11 218	5 427	1 370	22 811	5 026	19 547	5 379	22 640
Bagelen	5 950	—	1 (1)	35	—	—	1 282	398	7 252	6 972	1 822	18 065	8 147	28 555	15 981	24 739
Kedoe	13 273	—	13 (10) 3	5 017	—	—	5 961	1 214	13 269	11 063	5 954	29 266	17 804	51 977	34 446	53 335
Madioen	14 323	—	9 (8)	8 014	—	—	10 357	2 884	17 530	28 579	14 361	41 318	25 821	55 313	77 616	59 021
Kediri	6 116	—	124 (102) 14	99 592	—	—	4 443	376	7 369	11 442	2 679	12 431	8 057	21 484	35 977	14 003
Soerakarta	2 875	—	48	12 896	—	—	13 066	2 460	8 395	14 221	9 904	18 496	21 741	19 245	89 635	37 728
Djokjokarta	—	—	3	92	—	—	—	—	425	418	176	1 139	555	3 433	1 902	1 989
Totaal Java	692 784	—	398 299 [2]) 63	‡315042	44 (40)	20 954	381 048	95 686	577 561	564 976	254 534	817 716	500 571	1 012 358	1 081 919	1 025 217
b. Buitenbezittingen			51 (1)	12988												
Sumatra Pad. Bov.	49 035	—	13 (12) 1	14 105	—	—	35 723	51 744	36 138	82 233	67 478	37 176	80 806	69 424	124 525	79 976
Tapanoeli	8 588	—	2 (1) 1	300	—	—	7 419	10 439	9 996	12 698	12 785	8 769	17 635	16 958	19 286	14 113
Pad. Benedenlanden	2 259	—	2	42	—	—	1 900	2 867	2 202	4 176	3 364	2 266	3 827	3 278	6 316	4 220
Benkoelen	—	11 200	3 2	*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lamp. distr.	—	—	3 3	—	2 (1)	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Palembang	—	59 700	1 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sumatra O.	—	—	—	—	1	425	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Riouw	—	—	—	—	1	306	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Borneo Z.O.	—	—	2 (1) 1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Celebes Gouvern.	—	62 000	1	235	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vorstenrijken	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Menado	7 257	—	8 (6)	2 990	*	62	4 116	960	21 498	7 716	4 511	22 484	23 561	17 070	10 284	18 959
Bali	—	50 000	—	—	1	470	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tot. Ned. Indië	759 923	182 900	484 (373) 72	‡345706	49 (44) †	22 171	430 206	161 636	647 395	671 799	342 672	888 411	626 400	1 119 088	1 242 330	1 142 485

[1]) Uitvoercijfers. [2]) Totaal der ondern. op huur- of erfp. gronden van Java. [3]) Totaal der Vorstenl. [4]) Gewestelijke totalen zijn alleen voor de Gouv. prod. gegeven wegens onvolledigheid der cijfers van particuliere productie.

Digitized by Google

2 Koffie-productie (in picols) in Nederl. Indië sedert 1854. [1]) *Production de café (picols) dans les Indes Néerl. depuis 1854.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Java (inclusief de Vorstenlanden). Gouvernements-koffie. [2]) *Culture du Gouvernement.*	Java. Particuliere koffie. *Culture privée.* Grond. d. h. Gouvt. in h. of erfp. afgest. [3]) *Terres en emphytéose.*	Eigendomsgronden. [3]) *Terres en propriété.*	Huurgronden in de Vorstenlanden. [3]) *Terr. en bail dans les „Vorstenlanden."*	Sumatra. Gouvernements-koffie. [2]) *Culture du Gouvernement.*	Koffie van Erfpachtsgronden. [3]) *Culture sur terr. emphytéotiques.*	Celebes. Gouvernements-koffie. [2]) *Culture du Gouvernement.*	Koffie van Erfpachtsgronden. [3]) *Culture sur terr. emphytéotiques.*
1854	1 084 000		119 000		132 000	—	23 000	—
1860	928 000		120 000		158 000	—	15 000	—
1865	941 000		123 000		124 000	—	37 000	—
1866	1 087 000		93 000		134 000	—	16 000	—
1867	920 000		139 000		158 000	—	13 000	—
1868	558 000		131 000		143 000	—	7 000	—
1869	962 000		144 000		142 000	—	38 000	—
1870	986 000		153 000		164 000	—	13 000	—
1871	446 000		121 000		157 000	—	8 000	—
1872	984 000		185 000		91 000	—	7 000	—
1873	774 000		152 000		109 000	—	11 000	—
1874	1 032 000		180 000		132 000	—	16 000	—
1875	494 000	40 000	13 000	69 000	145 000	—	11 000	—
1876	1 266 000	77 000	34 000	91 000	103 000	—	8 000	—
1877	875 000	61 000	21 000	103 000	175 000	1 000	14 000	—
1878	857 000	51 000	31 000	35 000	104 000	2 000	36 000	—
1879	1 267 000	93 000	27 000	90 000	112 000	3 000	12 000	—
1880	558 000	70 000	9 000	85 000	123 000	5 000	13 000	1 000
1881	1 008 000	154 000	12 000	101 000	110 000	5 000	10 000	1 000
1882	1 025 000	172 000	30 000	71 000	98 000	6 000	19 000	*
1883	1 082 000	203 000	14 000	122 000	150 000	11 000	10 000	2 000
1884	1 012 000	200 000	26 000	36 000	90 000	9 000	17 000	2 000
1885	500 000	167 000	15 000	37 000	102 000	9 000	24 000	2 000
1886	819 000	225 000	27 000	21 000	48 000	7 000	22 000	2 000
1887	255 000	125 000	9 000	23 000	84 000	14 000	5 000	4 000
1888	565 000	298 000	13 000	30 000	99 000	13 000	8 000	6 000
1889	578 000	317 000	20 000	19 000	48 000	14 000	21 000	7 000
1890	96 000	61 000	8 000	8 000	65 000	12 000	1 000	1 000
1891	381 000	262 000	11 000	30 000	45 000	9 000	4 000	2 000
1892	693 000	315 000	21 000	13 000	60 000	14 000	7 000	3 000

[1]) Als bron voor deze tabel werd gebruikt Mr. N. P. van den Berg's „Historisch Statistische aanteekeningen over de voortbrenging en het verbruik van koffie" voor zoover betreft de gouvernements-koffieproductie over de jaren tot en met 1878 (voor Celebes tot en met 1877), en de particuliere productie op Java over de jaren tot en met 1874; voor de overige cijfers diende het K. V. als bron. [2]) Bij de pakhuizen ingeleverd. [3]) Voor zoover bekend.

VII. KINA-PRODUCTIE VAN NEDERL. IND., VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER ONDERNEMINGEN
Production de quinquina, par provinces.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Van Gouvernements-plantsoenen. *Plantations du Gouvt.*		Van ondernemingen op gronden, door 't Gouvt. in erfpacht afgestaan. *Terrains emphytéotiques.*		Van plantsoenen op landen in eigendom afgestaan. *Cultures sur domaines privés.*	
	Produc. plantsoenen. *Plantat.*	Productie in K.G. *Kilogr. produits.*	Produc. plantsoenen. *Plantat.*	Productie in K.G. *Kilogr. produits.*	Produc. landen. *Plantat.*	Productie in K.G. *Kilogr. produits.*
Batavia	—	—	—	—	5 (1)	2 650
Krawang	—	—	—	—	1	26 294
Preanger	8	308 021	75 (60) *6*	2 443 404	—	—
Cheribon	—	—	2 (1)	27 974	—	—
Pekalongan	—	—	6 (4)	148 500	—	—
Semarang	—	—	5 (1) *3*	50 000	—	—
Soerabaja	—	—	—	—	—	—
Pasoeroean	—	—	8 (1) *5*	50 000	—	—
Besoeki	—	—	3 *3*	—	—	—
Banjoemas	—	—	1 *1*	—	—	—
Bagelen	—	—	1	47 500	—	—
Kedoe	—	—	3 (1) *2*	3 717	—	—
Kediri	—	—	8 (2) *2*	22 725	—	—
Totaal 1892.	8	308 021	112 (71) *22*	2 793 820	6 (2)	28 944
„ 1891.	8	286 101	126 (69) *33*	2 810 636	5	37 500
„ 1890.	8	267 281	118 (54) *31*	2 436 375 †	2	26 578
„ 1889.	8	351 751	123 (58) *39*	1 966 514	(3)	34 692
„ 1888.	8	370 899	126 (54) *43*	1 362 727	(3)	16 888
„ 1887.	8	351 656	128 (46) *54*	859 144	(2)	13 562
„ 1886.	8	262 849	121 (40) *62*	633 882	(5)	138 797

VIII. TABAKS-CULTUUR IN NEDERL. INDIË. *Culture du tabac dans les Indes Néerlandaises.*

1. Tabaks-productie (in K.G.) van 1892, verdeeld over gew. en aard der ondern.
Kilogrammes de tabac produit, par provinces.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Van ondernemingen op van de bev. gehuurde gronden. *Terres louées des indigènes.*			Van ondernemingen op gronden door 't Gouv. in huur of erfpacht, en door Vorsten afgestaan. *Terrains cessionnés.*		Van ondernemingen op landen in eigendom afgestaan. *Domaines privés.*	
	Werkend. ondernemingen. *Exploit. en activité.*	Productie. *Produit.* Bladtabak. *Feuilles.*	Productie. *Produit.* Krossok.	Werkende ondernemingen. *Exploit. en activité.*	Productie. Bladtabak en Krossok. *Produit. Feuilles et Krossok.*	Landen. *Domaines.*	Productie. Bladtabak. *Produit. Feuilles.*
a. Java.							
Krawang	—	—	—	1	*	1	6 500
Semarang	—	—	—	3 (2)	3 062	3 (2)	8 625
Japara	—	—	—	1	313	—	—
Probolinggo	19	1 101 000	1 496 500	3 (2)	36 375	—	—
Besoeki	19 (13)	1 725 000	1 892 500	8 (7)	86 500	—	—
Banjoemas	4	138 500	171 000	—	—	—	—
Kediri	4 (3)	—	425 000	—	—	—	—
Soerakarta	—	—	—	27	1 385 592	—	—
Djokjakarta	—	—	—	1	35 750	—	—
b. Sumatra.							
Palembang	—	—	—	1	40 240	—	—
Deli incl. Padang en Bedagei	—	—	—	59	6 904 397	—	—
Langkat	—	—	—	32	3 111 098	—	—
Serdang	—	—	—	20	1 510 464	—	—
Batoe Bara	—	—	—	7	293 360	—	—
Assahan	—	—	—	14	967 717	—	—
Laboean Batoe	—	—	—	3	134 473	—	—
Bengkalis	—	—	—	—	—	—	—
Borneo W.	—	—	—	—	—	4	39 060
c. Borneo Z.O.	3	68 125		1	15 000	—	—
d. Menado	2	79 375		1	4 000	—	—
e. Amboina	1	4 190		—	—	—	—
Tot. Java beh. Vorstenlanden	46 (39)	2 964 500	3 985 000	16(13)[1]	126 250 †	4 (3)	15 125
Vorstenlanden	—	—	—	28 [2]	1 421 342	—	—
Sumatra	—	—	—	135	12 921 509	—	—

[1]) Totaal van de ondernemingen op huur of erfpachtsgronden. Hiervan 2 toebehoorende aan Chineesche ondernemers. [2]) Totaal van de ondernemingen in Soerakarta en Djokjakarta.

Bron: K. V. 2. Tabaksproductie van Java in de jaren 1883—1892. *Production de tabac à Java*, 1883—1892.

Jaren. *Années.*	Op van de bevolking gehuurde gronden. *Terres louées de l'indigène.*			Op gronden, door het Gouvernement in huur of erfpacht afgestaan. *Terres emphytéotiques.*		Op landen, in eigendom afgestaan. *Domaines privés.*		Op gronden, door Vorsten afgestaan. *Terres cédées par princes indigènes*	
	Werkende ondernemingen. *Exploitations en activité.*	Bladtabak. *Tabac en feuilles.* K. G.	Krossok. K. G.	Werkende ondernemingen. *Exploitations en activité.*	Productie. KG. *Kilogr. produits.*	Landen. *Domaines.*	Productie. KG. *Kilogr. produits.*	Werkende ondernemingen. *Exploitations en activité.*	Productie. KG. *Kilogr. produits.*
1883	34 (26)	2 597 848	2 239 858	17 (16)	232 000	5	12 869	28 (20)	508 148
1884	45 (36)	4 466 433	2 890 655	17 (16)	337 608 [1]	3	13 112	17 (11)	398 719
1885	40	4 503 198	2 335 736	16 (15)	298 938	2	13 250	17 (15)	600 147
1886	47 (41)	4 228 886	2 559 704	14	212 217	(3)	16 150	23	674 790
1887	56 (50)	4 749 224	2 971 684	16 (15)	342 467	(2)	17 812	24	820 599
1888	61 (58)	6 558 997	4 474 937	26 (25)	400 622	4	27 450	27	1 094 820
1889	55 (41)	4 413 840	3 864 270	18 (14)	215 100	7 (5)	49 170	25	1 661 363
1890	53 (50)	5 621 400	6 311 040	15 (11)	1 330 625	7 (5)	33 380	27	1 080 924
1891	39 (35)	3 232 900	3 547 260	16 (14)	169 599	6 (4)	4 880	23	1 201 903
1892	46 (39)	2 964 500	3 985 000	15 (11)	126 250 †	4 (3)	15 125	28	1 421 342

[1]) Hieronder 57 500 KG. Krossok verkregen van aanplantingen buiten de erfpachtsgronden.

Bron: K. V. 3. Tabaksproductie van Sumatra's Oostkust in de jaren 1883—1892. *Production de tabac à Sumatra*, 1883—1892.

Jaren. *Années.*	Deli en onderh. (Padang en Bedagei).		Langkat.		Serdang.		Batoe Bara.		Assahan Bila en Siak. [1]) en overige ondernemingen op Sum.-Oostk.		Totaal. *Total.*	
	Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*	Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*	Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*	Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*	Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*	Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*
1883	48 (47)	5 630 031	18	1 653 212	9	484 425	—	—	—	—	75 (74)	7 767 668
1884	47	7 473 311	20	2 495 348	9	1 166 445	—	—	—	—	76	11 135 104
1885	51	7 746 244	24	2 520 947	13	1 144 153	—	—	—	—	88	11 411 344
1886	55	7 574 546	24 (22)	2 533 259	18	1 392 115	6 (5)	149 710	4	95 381	107 (104)	11 745 011
1887	57 (54)	7 488 957	25 (18)	2 047 227	27 (25)	2 171 156	10	460 716	7	260 764	126 (114)	12 428 819
1888	83 (67)	9 008 481	42 (28)	3 909 849	35 (28)	2 801 842	13 (9)	622 553	19 (9)	537 756	201 [2]) (141)	16 678 980
1889	87 (63)	8 767 588	47 (33)	4 253 953	43 (28)	2 559 561	14 (10)	482 357	70 (19)	869 580	261 [2]) (153)	16 933 038
1890	87 (62)	10 478 456	49 (36)	5 669 744	43 (25)	2 925 440	15 (11)	626 504	82 (21)	1 316 794	276 [2]) (165)	21 016 937
1891	66	10 416 128	41	5 031 071	26	2 903 561	11	697 125	26	1 488 717	(170)	20 536 601
1892	98 (59)	6 904 397	61 (32)	3 111 098	50 (20)	1 510 464	21 (7)	293 360	77 (17)	1 102 190	307 [2]) (135)	12 921 569

[1]) Siak sedert 1887, productie in dit jaar 4 375 KG., in 1888 17 042 KG., in 1889 58 202, in 1890 54 188, in 1891 34 771, in 1892 geen productie. [2]) Hieronder ook ondernemingen die niet meer bestaan of nog niet in werking zijn.

IX. THEEPRODUCTIE VAN JAVA VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER ONDERNEMINGEN. *Production de thé à Java, par provinces.*

Bron: K. V.

Gewesten.	Op gronden in huur of erfpacht afgestaan. *Terres en bail ou emphytéose.*		Op landen in eigendom afgestaan. *Domaines privés.*		Totaal 1892. K. G.	Totaal 1891. K. G.	Totaal 1890. K. G.	Totaal 1889. K. G.	Totaal 1888. K. G.	Totaal 1887. K. G.	Totaal 1886. K. G.
	Ondernem. *Entreprises.*	Productie K. G. *Kilogr. produits.*	Landen. *Domaines.*	Productie K. G. *Kilogr. produits*	*Total K. G.*	*Total K. G.*	*Total K. G.*	*Total K. G.*	*Total K. G.*	*Total K. G.*	*Total K. G.*
Bantam..	—	—	1	24 089	24 089	16 661	*	14 000†	10 000	7 500	6 000
Batavia .	1 [1])	66 500	18	779 213	845 713	751 358	714 969†	885 773†	787 463†	921 487	869 619
Preanger	38 [2]) (32) *6*	3 324 432	—	—	3 324 432	2 198 551	2 226 318	2 517 364	1 926 746†	2 107 483†	2 186 008†
Cheribon	1	64 000	—	—	64 000	100 000	50 000	50 000	40 000	36 214	45 000
Bagelen .	1	340 000	—	—	340 000	265 000	250 000	250 000	250 000	225 000	245 000
Totaal	41 [3]) (35) *6*	3 794 932	19	803 302	4 598 234	3 331 570	3 241 287†	3 717 137†	3 014 209†	3 297 684†	3 351 627†

[1]) Uitsluitend theeonderneming. [2]) Hiervan 9 uitsluitend theeondernemingen. [3]) Hiervan 2 toebehoorende aan Chineesche ondernemers.

X. PRODUCTIE VAN INDIGO OP JAVA VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER ONDERNEMINGEN. *Production d'indigo à Java par provinces.*

Bron: K. V.

Gewesten.	Op van de bevolking gehuurde gronden. *Terres louées des indigènes.*		Op gronden in erfpacht afgestaan. *Terres emphyteotiques.*		Op landen in eigendom afgestaan. *Domaines privés.*		Op gronden door Vorsten afgestaan. *Terres cédées p. princes indigènes.*		Totaal K. G
	Ondern. *Exploitat.*	K. G.	Ondern. *Exploitat.*	K. G.	Landen. *Exploitat.*	K. G.	Ondern. *Exploitat.*	K. G.	
Batavia.....	—	—	—	—	18 (17)	14 540	—	—	14 540
Pekalongan	1	24 150	—	—	—	—	—	—	24 150
Semarang.....	1	9 204	—	—	—	—	—	—	9 204
Rembang.....	1	2 000	—	—	—	—	—	—	2 000
Pasoeroean.....	2	7 500	—	—	—	—	—	—	7 500
Madioen.....	2	13 100	—	—	—	—	—	—	13 100
Kediri	13	77 687	1	*	—	—	—	—	77 687
Soerakarta.....	—	—	—	—	—	—	84	279 480	279 480
Djokjakarta.....	—	—	—	—	—	—	39	213 614	213 614
							5 [4])	37 189	37 189
Totaal 1892	23 [1])	133 641	—	—	18 (17)	14 540	128	530 283	678 464
1891	16(15) [2])	100 850 †	4 (3)	5 000	16 (12)	7 360	130	620 642	733 852 †
1890	11 [3])	65 435	4	6 160	10	7 380	130	656 886	635 861
1889	11 [3])	70 495	2	3 200	19 (15)	12 540	119	655 626	741 861
1888	11 [3])	53 838	4 (3)	11 750	6	149 110	116 (115)	623 412	805 414†
1887	10(9)	56 224	6 (4)	13 745	*	*	111 (110)	579 878	[5])
1886	11 [3])	46 647	5 (4)	5 710	*	*	130	591 744	
1885	7	31 150	7 (3)	10 050	(8)	54 625	105 (103)	561 619	
1884	6 (4)	26 683	5 (1)	365	(10)	33 125	105 (91)	463 688	

[1]) Hiervan 1 toebehoorende aan een Chineeschen ondernemer. [2]) Hiervan 2 toebehoorende aan Chineesche ondernemers. [3]) Hiervan 3 toebehoorende aan Chineesche ondernemers. [4]) Toebehoorende aan Vorsten van Djokjakarta en Soerakarta. [5]) Daar vele gewestelijke opgaven ontbreken, zijn de totalen voor deze jaren niet uitgetrokken.

XI. PRODUCTIE VAN MUSKAATNOTEN EN FOELIE IN 1892/3 VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER PRODUCTIE. *Production de noix de muscade et de macis.*

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Inlandsche productie. (Uitvoercijfers.) *Export. de prod. indig.*		Productie van landen, in eigendom en ondernemingen in erfpacht afgestaan. *Domaines privés et terres en bail et emphytéose.*			
	Picols Noten. *Noix.*	Picols Foelie. *Macis.*	Landen. *Plantat.*	Ondernemingen. *Exploit.*	Picols Noten *Noix Picols.*	Picols Foeli. *Macis.*
a. Java.						
Batavia	—	—	16 (8)	—	262	27
Krawang	—	—	1	—	63	7
Semarang	—	—	16 (3)	1	19	1
b. Sumatra...	8 416	1 472	—	1	*	—
c. Amboina.			—	3	208	38
Lonthoir			34	—	9 440	2 401
Ternate c. a ..	13 870	5 030	6	—	362	62
Menado			23	2 (1)	—	—
Celebes.....			—	—		
Totaal	22 286	6 502	105 (75)	7 (6)	10 354†	2 536

XII. TIN-PRODUCTIE VAN NEDERLANDSCH INDIË. *Production d'étain.*

1. Banka. Aan het Gouvernement geleverd van medio April 1892 tot medio Maart 1893 en in de zes voorafgaande jaren.

Bron: K. V. *Banca. Quantités livrées au Gouvernement.*

Districten.	Onder contrôle werkende mijnen. *Mines contrôlées.*			Particuliere ontginningen. *Expl. privées.*			Verwerking van afval. *Déchets.*		Totaal der leveringen. *Total du produit (picols).*
	Aantal mijnen. *Mines.*	Gem. Aantal werklieden. *Ouvr.*	Productie in picols. *Produit (picols)*	Aantal ontg. *Mines.*	Gem. Aantal werklieden. *Ouvr.*	Productie in picols. *Produit (picols).*	Gem. Aantal inleveraars. *Ouvr.*	Productie in picols. *Produit (picols).*	
Muntok	5	639	4 126	15	168	1 596	15	643	6 364
Djeboes	17	891	11 027	22	217	2 393	35	1 146	14 565
Blinjoe	11	1 066	15 277	35	418	5 986	39	1 244	22 507
Soengeiliat	20	1 803	19 260	27	175	1 254	20	1 144	23 657
Merawang	10	1 066	12 602	2	32	438	4	201	13 241
Pangkalpinang ..	15	1 383	16 663	18	148	1 519	8	385	18 566
Soengeisleian....	7	871	11 281	10	77	976	2	21	12 278
Koba	4	306	3 670	1	5	49	—	—	3 719
Toboali	7	356	5 290	27	113	1 470	5	79	6 840
Tot. over 1892/93	96	8 381	99 194	157	1 353	15 680	128	6 862	121 736
" " 1891/92	94	7 682	73 097	182	1 563	15 219	125	5 307	93 623
" " 1890/91	92	6 588	70 819	233	2 226	26 948	159	9 423	107 190
" " 1889/90	96	6 801	59 535	263	2 017	22 949	208	7 208	89 691
" " 1888/9 .	97	6 595	45 521	195	1 744	14 761	144	5 682	65 964
" " 1887/8[1])	97	5 777	57 675	227	1 818	18 359	175	8 363	84 397
" " 1886/7[2])	98	5 422	54 395	198	1 506	16 220	160	6 475	77 090

[1]) 1 Maart—31 Mei. [2]) 1 April—Ult°. Febr.

Bron: K. V. 2. Billiton.

Districten.	Aantal mijnen in bewerking geweest. *Mines en expl.*	Gemiddeld aantal mijnwerkers. *Ouvriers, chiffre moyen.*	Productie in picols. *Produit (picols).* Tinerts, gereed voor de smelting. *Minérai prêt pour la fonte.*	Tin. *Etain.*
Tandjong Pandan.....	18	780	7 300	4 834
Manggar	22	2 970	46 800	31 191
Linggang	18	2 350	35 800	23 824
Boeding	20	1 470	19 500	12 977
Dindang	13	560	8 400	5 546
Totaal Mei--April 1892/93....	91	8 130	117 800	78 372
1891/92....	92	8 670	159 000	106 246
1890/91....	94	8 644	144 500	96 488
1889/90....	94	7 820	144 000	96 279
1888/89....	97	7 237	118 700	79 194
1887/88....	94	7 245	121 800	77 840
1886/87....	92	6 591	130 800	89 193
1885/86....	89	5 620	119 100	81 053
1884/85....	85	5 296	91 000	61 357

XIII. HOUTKAP OP JAVA. (M³. gekapt timmerhout.)
Abattage de bois, Java. (M³. de bois de charpente abattus.)

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Ten behoeve van den lande: *Pour le compte du Gouvernement:* in eigen beheer. *par l'administration.*	geleverd uit perceelen, ter leegkapping of zuivering uitbesteed. *en adjudication pour déboisement de terr.*	Door particulieren op perceelen, uitbesteed met vrije beschikking over het hout. [3] *Par particuliers sur terrains déboisés à forfait avec jouissance des bois abattus.*
1883	22 320	7 529	51 706
1884	27 807	3 386	35 602
1885	37 657	3 787	27 944
1886	5 877	4 179	31 000
1887	1 992 [1]	*	34 185
1888	—	7 921	37 695
1889	—	5 478	44 655
1890	—	2 832	69 136
1891	—	4 859 [2]	69 798
1892	—	1 131 [2]	90 624

[1]) Door de in de plaats van het Gouvernement tredende ondernemers overgenomen.
[2]) Of hieronder begrepen is hetgeen aan de ondernemers verbleef en in de volgende kolom behoorde verantwoord te worden, blijkt volgens de Kol. Versl. niet.
[3]) Deze cijfers zijn minder vertrouwbaar.

C. NIJVERHEID. *Industrie.*

I. OVERZICHT VAN DE BELANGRIJKSTE NIJVERHEIDS-INRICHTINGEN IN 1892. *Etabl. d'industrie.*

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Particuliere inrichtingen. *Etabl. privés.* Drukkerijen. *Imprimeries.*	IJs- en mineraalwaterfabr. *Fabr. de glace et d'eaux min.*	Zeepfabriek. *Fabr. de savon.*	Arakstokerijen. *Distill. d'arac.*	Houtzaagmolens. *Scieries.*	Rijstpelmolens. *Moulins à riz.*
Bantam	—	—	—	—	—	3
Batavia stad	8	7	2	—	—	-
Meester Corn.	1	—	—	—	—	—
Krawang	—	—	—	—	—	95 [2])
Cheribon	1	1	—	3	—	2
Preanger	1	—	—	—	—	38
Tegal	1	1	—	3	—	—
Pekalongan	—	1	1	—	—	—
Semarang	5	5	2 [1])	—	1	—
Soerakarta	2	1	—	—	—	—
Djokjakarta	1	1	—	—	—	—
Soerabaja	6	7	—	4	—	—
Pasoeroean	2	—	—	1	—	1
Probolinggo	1	2	—	1	—	—
Besoeki	—	1	—	—	—	—
Banjoemas	—	1	—	—	—	—
Bagelen	—	2	—	1	—	—
Kedoe	—	2	—	—	—	—
Kediri	—	1	—	—	—	—
Sumatra W.	3	4	3	—	1	—
Palembang	1	1	—	—	3	—
Sum. Oostk.	1	1	—	—	3	—
Atjeh	1	4	—	—	—	—
Borneo W.	—	—	1	—	1	—
Borneo Z. O.	1	1	—	—	1	—
Celebes	3	1	—	—	—	—
Menado	1	—	—	—	—	—
Amboina	1	—	—	—	1	—
Totaal	41	45	9 [1])	13	11	139

[1]) Waarvan 1 tevens mineraalwaterfabriek begrepen in de vorige kolom.
[2]) Alle in handen van Chineezen.

II. OVERZICHT VAN HET AANTAL STOOMKETELS TOEBEHOORENDE AAN PARTICULIEREN IN NED.-INDIE.
Aperçu des chaudières à vapeur appartenant à des particuliers dans les Indes Néerl.

Bron: K. V. 1. Algemeen overzicht. *Aperçu général.*

Aanwezig op 31 Dec. *Présents au 31 Déc.*	Stoomketels voor machinerieën te land. *Chaudières employées par l'industrie.* Java en Madoera. Aantal. *Nombre.*	Java en Madoera. Verwarm. oppervl. in M². *Surface de chauffe en M².*	Buitenbezittingen. Aantal. *Nombre.*	Buitenbezittingen. Verwarm. oppervl. in M². *Surface de chauffe en M².*	Te zamen. *Total.* Aantal. *Nombre.*	Te zamen. Verwarm. oppervl. in M². *Surface de chauffe en M².*	Stoomketels in schepen en vaart. *Chaudières dans les navires.* Aantal. *Nombre.*	Stoomketels in schepen en vaart. Verwarm. oppervl. in M². *Surface de chauffe en M².*	Totaal generaal. *Total général.* Aantal. *Nombre.*	Totaal generaal. Verwarm. oppervl. in M². *Surface de chauffe en M².*
1875	917	36 827	7	94	954	36 921	86	5 507	1 040	42 428
1880	1 236	55 888	19	227	1 256	56 115	143	7 688	1 399	63 803
1885	1 326	78 429	37	560	1 363	78 989	190	10 913	1 553	89 902
1890	1 426	92 477	66	1 007	1 492	93 484	241	12 584	1 733	106 068
1891[1]	1 425	98 361	76	1 165	1 501	99 526	222	9 932	1 723	109 459
1892[1]	1 499	107 555	97	1 878	1 596	109 433	231	11 478	1 827	120 911

[1]) De ketels in spoor- en tramlocomotieven zijn in dit jaar niet mede geteld.

2. Stoomketels, bij de nijverheid in gebruik op Ult° Dec. 1892. Aantal en verwarmingsoppervlakte in M². [1])

Bron K. V. *Chaudières affectées à l'industrie, et surface de chauffe en M².*

Inrichtingen. *Etablissements.*	Java en Madura. [2]) Aantal. *Nombre.*	Java en Madura. [2]) M².	Buitenbezittingen. [3]) Aantal. *Nombre.*	Buitenbezittingen. [3]) M².
Suikerfabrieken. *Fabr. de sucre*	1 011	100 143	—	—
Indigo-ondernemingen. *Entrepr. d'indigo*	50	575	—	—
Koffie- " *Id. de café*	123	1 462	3	51
Thee- " *Id. de thé*	4	83	—	—
Tabaks- " *Id. de tabac*	1	18	7	60
Sigarenfabrieken. *Fabr. de cigares*	1	5	—	—
Olie- en boengkilmolens. *Fabr d'huile*	7	126	1	7
Meelfabrieken. *Fabr. de farine*	—	—	1	29
Tapiocafabrieken. " *de tapioca*	2	35	—	—
Rijstpelmolens. *Moulins à riz*	16	334	—	—
Arakstokerijen. *Distilleries d'arac*	9	104	—	—
Opiumbereiding. *Prépar. de l'opium*	2	29	—	—
Mijnbouw-ondernemingen. *Entrepr. minières*	18	136	13	252
Beenderenmeelfabrieken. *Fabr. d'os pulvérisés*	1	4	—	—
Zuivering van kapok. *Nettoyage de kapok*	6	61	1	3
Diamantslijperijen. *Taille de diamants*	—	—	4	60
Petroleumboringen. *Forages à pétrole*	9	163	11	566
Gasfabrieken. *Usines à gaz*	4	15	—	—
Electrische verlichting. *Eclairage électr.*	7	166	—	—
Drinkwater-voorziening. *Eaux potables*	3	43	1	13
Mineraalwaterfabrieken. *Eaux minérales*	3	17	—	—
IJsfabrieken. *Fabr. de glace*	35	1 127	15	251
Kalkbranderijen en cementfabr. *Fours à chaux*	3	111	—	—
Steenbakkerijen. *Id. à briques*	—	—	1	10
Houtkap-ondernemingen. *Abattage de bois* / Houtzagerijen. *Scieries*	6	67	18	373
Ambachtswerkplaatsen. *Ateliers de métiers*	47	1 112	2	70
Mestfabrieken. *Fabr. de fumier*	3	50	—	—
Boekdrukkerijen. *Imprimeries*	4	12	—	—
Stoomwasscherijen. *Lavoirs à vapeur*	1	8	—	—
Stoomkranen. *Grues à vapeur*	7	34	7	23
Stoombrandspuiten. *Pompes à vapeur*	3	12	—	—
Baggermolens. *Dragueurs*	—	—	1	15
Stoomploegen. *Charrues à vapeur*	16	257	2	16
Pompen en pulsometers. *Pompes, pulsomètres*	64	812	4	37
Locomot. v. industr. gebruik. *Locom. de l'industr.*	20	203	4	41
Droogdokken. *Bassins à sec*	10	219	—	—
Totaal v. andere stoomketels dan scheepsketels. *Total chaudières excl. navires*	1 499	107 555	97	1 878
Scheepsketels *Chaudières de steamers*	137	8 897	94	2 581
Totaal. *Total*	1 636	116 453	191	4 458

[1]) Zie de noot van de vorige tabel. [2]) Incl. Billiton. [3]) Met uitz. van Billiton.

III. WERKLOONEN VOOR AMBACHTSLIEDEN EN KOELIES IN HET ALGEMEEN.

Salaires des ouvriers et coolies.

Gemiddeld loon per dag. *Salaire moyen par jour.*

Bron: K. V. Java.

Jaren. *Années.*	Batavia. Ambachtslieden. *Ouvriers en métiers.*	Batavia. Koelies. *Coolies.*	Semarang. Ambachtslieden. *Ouvriers en métiers.*	Semarang. Koelies. *Coolies.*	Soerabaja. Ambachtslieden. *Ouvriers en métiers.*	Soerabaja. Koelies. *Coolies.*
1874	*f* 1,00	*f* 0,56	*f* 0,70 à 1,50	*f* 0,40 à 0,50	*f* 1,00 à 1,50	*f* 0,30 à 0,80
1877	0,75 à 2,50	0,25 à 0,80	0,80 " 2,00	0,50 " 1,00	0,80 " 1,50	0,35 " 0,50
1880	0,75 " 2,50	0,50 " 0,60	0,70 " 2,00	0,40 " 0,75	0,80 " 2,00	0,35 " 0,60
1885	1,00 " ?	0,20 " 0,50	0,50 " 2,00	0,25 " 0,60	0,80 " 2,25	0,20 " 0,50
1886	0,60 " 5,00	0,20 " 1,00	0,50 " 2,00	0,25 " 0,60	0,75 " 2,00	0,20 " 0,50
1887	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,50 " 2,00	0,15 " 0,60	0,75 " 2,00	0,20 " 0,50
1888	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,50 " 2,00	0,15 " 0,60	0,75 " 2,00	0,20 " 0,50
1889	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,70 " 2,00	0,15 " 0,60	0,75 " 1,50	0,25 " 0,40
1890	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,60 " 2,00	0,15 " 0,50	0,75 " 1,50	0,35 " 0,50
1891	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,60 " 2,00	0,15 " 0,50	0,75 " 1,50	0,35 " 0,50
1892	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,60 " 2,00	0,35 " 0,40	0,75 " 1,50	0,35 " 0,50

	Preanger.	Preanger.	Soerakarta.	Soerakarta.	Pasoeroean.	Pasoeroean.
1874	*f* 0,30 à 0,50	*f* 0,20 à 0,25	*f* 0,75 à 1,50	*f* 0,30 à 0,60	*f* 0,60 à 1,00	*f* 0,30 à 0,50
1877	0,40 " 0,75	0,15 " 0,25	0,50 " 1,50	0,30 " 0,40	0,60 " 1,00	0,25 " 0,50
1880	0,50 " 1,00	0,20 " 0,60	0,60 " 1,50	0,30 " 0,60	0,60 " 1,00	0,35 " 0,50
1885	0,25 " 0,75	0,20 " 0,25	0,60 " 1,50	0,30 " 0,60	0,30 " 2,50	0,25 " 0,70
1886	0,30 " 1,00	0,15 " 0,25	0,60 " 1,50	0,30 " 0,60	0,60 " 1,34	0,25 " 0,40
1887	0,25 " 1,00	0,15 " 0,25	0,50 " 0,70	0,30 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1888	0,25 " 1,00	0,15 " 0,30	0,50 " 1,00	0,30 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1889	0,25 " 1,00	0,15 " 0,30	0,50 " 1,00	0,30 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1890	0,25 " 1,00	0,15 " 0,30	0,50 " 1,00	0,25 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1891	0,25 " 1,00	0,20 " 0,30	0,40 " 1,00	0,25 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1892	0,25 " 1,00	0,20 " 0,30	0,50 " 1,00	0,25 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40

Buitenbezittingen.

Bron K. V. *Autres possessions.*

Gewesten. *Provinces.*	Ambachtslieden. *Ouvriers en métiers.* 1880.	Ambachtslieden. *Ouvriers en métiers.* 1892.	Koelies. *Coolies.* 1880.	Koelies. *Coolies.* 1892.
Sumatra's Westkust [1])..	*f* 1,00 à 2,00	*f* 0,65 à 5,00	*f* 0,25 à 0,30	*f* 0,30 à 0,75
Benkoelen	1,00 " 1,50	0,75 " 1,50	0,25 " 0,50	0,25 " 0,50
Lampongsche districten.	1,00 " 2,50	1,25 " 2,50	0,50 " 0,60	0,40 " 0,60
Palembang [2]).	1,00 " 1,25	1,00 " 2,50	0,40 " 0,60	0,50 " 1,50
Sumatra's Oostkust....	2,00 " 3,00	$ 0,75 " 1,50	8,00 " 12,00 (per maand)	$ 0,40 " 0,50
Atjeh	— —	1,00 " 1,50	*f* 1,00 à ?	0,75 à 1,00
Riouw.....	1,00 " 1,50	1,00 " 2,00	0,60 " 0,75	0,50 " 0,70
Banka.....	1,50 " 3,00	1,00 " 2,25	1,00 " 2,00	0,60 " 0,75
Billiton	0,80 " 2,50	1,25 " 2,50	0,60	gemidd. 0,60
Westerafdeeling van Borneo	1,00 " 1,50	0,75 " 2,00	0,66⅔	0,50 " 1,50
Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo.....	0,60 " 2,50	0,50 " 3,00	0,40 " 0,50	0,30 " 1,00
Menado	0,75 " 1,50	1,50 " 2,50	0,20 " 0,60	0,40 " 0,60 [3])
Celebes en Onderhoorigh.	1,00 " 3,00	1,00 " 3,00	0,50 " 1,00	0,60 " 1,00
Amboina.....	0,75 " 4,00	0,75 " 1,50	0,40 " 1,00	0,40 " 0,50
Banda.....	1,50 " 5,00	— —	0,80 " 1,00	— —
Ternate.....	0,50 " 1,00	0,50 " 1,00	0,30	0,25 " 0,50
Timor	1,50 " 3,00	2,00 " 2,50	0,35	gemidd. 0,50

[1]) De opgaven over 1892 hebben betrekking tot 1887. Voor latere jaren ontbreken de opgaven.
[2]) " " " 1892 " " " 1889. " " " " " "
[3]) " " " 1892 " " " 1891. " 1892 ontbreken de opgaven.

V. Handel en Scheepvaart.

Commerce et navigation.

A. HANDEL. *Commerce.*

I. OVERZICHT DER WAARDE VAN DEN ALGEMEENEN GOEDEREN- EN SPECIËN- IN- EN UITVOER, ZOOWEL VOOR GOUVERNEMENTS ALS VOOR PARTICULIERE REKENING. [1])

Valeur des articles et des monnaies importés et exportés pour le compte du Gouvernement et pour le compte des particuliers.

Invoer. *Importation.*

Bron: S. H. S.

Jaren. *Années.*	Voor Gouvernements-rekening. *Pour le compte du Gouvernement.*			Voor particuliere rekening. *Pour le compte des particuliers.*			Totaal generaal. *Total général.*
	Goederen. *Marchandises.*	Speciën. *Espèces.*	Totaal. *Total.*	Goederen. *Marchandises.*	Speciën. *Espèces.*	Totaal. *Total.*	
1878	*f* 12,579,565	*f* 10,000,000	*f* 22,579,565	*f* 103,391,069	*f* 14,478,725	*f* 117,869,794	*f* 140,449,359
1879	8,640,039	6,500,000	15,140,039	128,166,654	11,344,920	139,511,574	154,651,413
1880	12,514,860	3,425,000	15,939,860	145,298,319	12,175,741	157,474,060	173,413,920
1881	8,260,764	250,000	8,510,764	139,848,716	10,300,839	150,149,555	158,660,319
1882	8,564,975	1,699,500	10,264,475	141,677,075	11,020,529	152,697,604	162,962,079
1883	8,001,585	420,000	8,421,585	130,492,770	6,908,530	137,401,300	145,822,885
1884	11,315,163	—	11,315,163	137,964,066	12,739,708	150,703,774	162,018,937
1885	4,215,579	920,000	5,135,579	119,153,116	14,579,088	133,732,204	138,867,785
1886	3,804,593	—	3,804,593	112,882,718	10,049,116	122,931,834	126,736,427
1887	3,274,397	—	3,274,397	116,381,561	6,623,442	123,005,003	126,279,400
1888	4,141,871	—	4,141,871	119,336,104	16,152,075	135,488,179	139,630,050
1889	5,009,445	8,000,000	13,009,445	139,914,805	20,460,521	160,375,326	173,384,771
1890	5,602,351	4,000,000	9,602,351	141.322,087	9,249,279	150.571,366	160,173,717
1891	8,147,703	1,000,000	9,147,703	157,438,304	10.844,900	168,283,204	177,430,907
1892	6,633,294	2,000,000	8,633,294	152,225,378	10,030,052	162,255,430	170,888,724

Uitvoer. *Exportation.*

1878	*f* 38,290,204	—	*f* 38,290,204	*f* 134,200,112	*f* 7,477,305	*f* 141,677,417	*f* 179,967,621
1879	37,382,782	—	37,382,782	134,491,534	3,869,950	138,361,484	175,744,266
1880	37,177,478	—	37,177,478	133,893,340	3,579,039	137,472,379	174,649,857
1881	32,180,804	—	32,180,804	143,690,545	1,254,411	144,944,956	177,125,760
1882	29,811,785	—	29,811,785	166,974,074	3,074,968	170,049,042	199,860,827
1883	50,721,409	—	50,721,409	148,080,129	759,973	148,840,092	199,561,501
1884	34,383,321	—	34,383,321	154,247,866	1,084,610	155,332,476	189,715,797
1885	16,379,870	—	16,379,870	168,749,349	2,942,469	171,691,818	188,071,688
1886	25,185,390	—	25,185,390	158,070,631	2,964,145	161,034,776	186,220,166
1887	19,802,907	—	19,802,907	166,619,387	736,493	167,355,880	187,158,787
1888	20,358,278	—	20,358,278	163,070,339	668,816	163,739,155	184,097,433
1889	33,072,175	—	33,072,175	164,131,047	459,392	164,590,439	197,662,614
1890	17,148,178	—	17,148,178	158,747,522	653,920	159,401,442	176,549,620
1891	22,160,395	—	22,160,395	188,668,650	13,331,725	202,000,375	224,160,170
1892	26,298,479	—	26,298,479	178,119,132	10,536,893	188,656,025	214,954,504

[1]) De waarde der in- en uitgevoerde goederen als maatstaf van taxatie, wordt vastgesteld naar de prijzen, elke drie maanden door den Directeur van financiën bepaald, na de Kamer van Koophandel te hebben gehoord; doch bij de bepaling der waarde van de magazijn- en andere goederen, die het Gouvernement uit Europa betrekt, worden de opgaven van prijzen gevolgd, die bij inkoop aldaar door het Gouvernement zijn besteed.

II. OVERZICHT VAN HET AANDEEL VAN JAVA EN MADOERA EN DE BUITENBEZITTINGEN, AFZONDERLIJK, IN DE WAARDE VAN DEN ALGEMEENEN IN- EN UITVOER VOOR PARTICULIERE REKENING.

Part de Java et Madoura et des autres possessions au total de la valeur des imports et des exports pour le compte des particuliers.

Bron: S. H. S.

Jaren. *Années.*	Totaal op Java en Madoera. [1] *Total Java et Madoura.*	Waarvan *Dont* aan goederen. *marchandises.*	Waarvan *Dont* aan specie. *espèces.*	Totaal op de Buitenbezittingen. *Total autres Possessions.*	Waarvan *Dont* aan goederen. *marchandises.*	Waarvan *Dont* aan specie. *espèces.*
	Invoer. *Importation.*					
1881	*f* 111,235,015	*f* 105,514,049	*f* 5,720,966	*f* 38,914,540	*f* 34,334,667	*f* 4,579,873
1882	115,742,707	109,543,377	6,155,303	36,998,924	32,133,698	4,865,226
1883	109,558,854	102,754,457	6,804,397	27,842,466	27,738,313	104,133
1884	110,831,068	105,180,831	5,650,237	39,872,706	32,783,235	7,089,471
1885	95,864,718	85,344,643	10,520,075	37,967,486	33,808,475	4,059,013
1886	80,548,752	75,897,044	4,651,708	42,383,082	36,985,674	5,397,408
1887	78,887,439	75,277,226	3,610,213	44,117,564	41,104,335	3,013,229
1888	87,847,892	77,426,825	10,421,067	47,640,287	41,909,279	5,731,008
1889	103,143,272	89,728,816	13,414,456	57,232,054	50,185,989	7,046,065
1890	91,504,399	88,959,315	2,545,084	59,066,967	52,362.772	6,704,195
1891	110,860,370	103,932,499	6,927,871	57,422,834	53,505,805	3,917,029
1892	112,682,317	107,004,331	5,677,986	49,573,113	45,221,047	4,352,066
	Uitvoer. *Exportation.*					
1881	*f* 100,823,715	*f* 100,187,913	*f* 635,800	*f* 44,121,243	*f* 43,502,632	*f* 618,611
1882	131,178,475	128,862,335	2,316,140	38,870,667	38,111,739	758,828
1883	106,469,517	106,469,267	250	42,370,575	41,610,852	759,723
1884	115,454,635	115,432,930	21,705	39,877,841	38,814,936	1,062,905
1885	128,661,281	126,700,417	1,960,864	43,030,537	42,048,932	981,605
1886	120,956,690	118,749,390	2,207,300	40,078,086	39,321,241	756,845
1887	123,778,844	123,665,824	113,020	43,577,036	42,953,563	623,473
1888	120,260,232	120,206,300	53,932	43,478,923	42,864,039	614,884
1889	112,720,393	112,702,683	17,710	51,870,046	51,428,364	441,682
1890	109,126,913	109,080,509	46,404	50,274,529	49,667,013	607,516
1891	148,704,815	135,899,545	12,805,270	35,295,560	52,769,105	526,455
1892	136,711,045	127,133,445	9,577,600	51,944,980	50,985,687	959,293

[1]) Een zeer groot gedeelte van de op Java ingevoerde goederen gaat van daar uit naar de Buitenbezittingen. De statistiek van Handel en Scheepvaart geeft niet op, wat door de kustvaart wordt verscheept.

III. ALGEMEENE INVOER VAN GOEDEREN DOOR PARTICULIEREN IN NED. INDIË, NAAR DE LANDEN VAN HERKOMST. (Millioen. guldens).

Marchandises importées aux Indes Néerl. pour le compte des particuliers, par pays de provenance. (Millions de florins.)

Bron: K. V.

Herkomst. *Provenance.*	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892
Nederland *Pays-Bas*	47,2	55,3	41,5	40,6	40,3	40,2	47,2	47,1	49,7	48,2
Engeland *Gr. Bretagne*	21,5	22,2	19,6	14,5	15,2	16,5	16,5	15,5	25,8	23,9
Frankrijk *France*	1,6	2,0	1,6	1,5	1,4	1,1	0,9	1,0	1,0	1,0
Amerika	5,8	7,1	6,5	8,5	7,9	7,5	8,5	6,9	5,3	5,7
Poeloe Pinang	—	8,6	8,4	10,5	13,1	12,0	14,9	16,7	15,7	11,4
Singapore	33,7	32,5	33,1	30,9	32,0	35,6	40,3	42,5	45,1	45,0
Siam	1,7	0,7	0,1	—	0,2	0,1	0,7	1,1	0,4	0,9
Saigon	4,5	2,9	1,6	0.1	0.1	—	—	—	—	—
China	1,9	1,7	1,6	1,7	1,5	1,6	2,1	1,5	1,7	1,6
Australië	2,2	1,6	1,6	1,1	1,6	1,3	2,6	1,1	1,1	1,1
Totaal incluis andere landen. *Total incl. autres pays*	130,4	137,9	119,2	112,9	116,4	119,1	139,9	141.3	157,4	152,2

Digitized by Google

IV. INVOER DOOR PARTICULIEREN VAN EENIGE VOORNAME HANDELSARTIKELEN

Importations par particuliers, aux Indes Neerl., des principales marchandises.

Bron: S. H. S.

	1879		1880		1881		1882		1883		1884	
	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Pays-Bas.*
		%		%		%		%		%		%
Aardewerk *Faïences*	2.7	37	2,0	59	2,0	63	1,9	59	2.4	56	1,7	56
Bier *Bières*	0,7	49	0,9	51	0,7	59	0,7	59	0,8	61	1,0	52
Eetwaren *Denrées alim.*	10.4	29	12.6	27	11.2	26	11.8	29	12,6	27	10,4	22
Fabr. en Stoomwerkt. *Machines*	3,1	72	2.7	72	3.5	73	5,6	62	6,0	64	3,3	53
Garens *Fils*	2,5	63	4.8	60	4.1	58	3,1	54	4,4	47	4,1	40
Gedistilleerd *Boissons dist.*	1,9	63	1,9	69	2,5	68	1,9	69	2.4	69	1,6	69
IJzer en staal *Fers, aciers*	2,5	53	2,9	59	4,5	73	3,2	61	4,5	64	2,9	60
Steenkolen *Houille*	8,9	67 [2]	2,0	5.3	3,0	3.8	3,0	3.7	4,1	21	3,0	9,6
Kramerijen *Quincaillerie*	3,9	55	4,1	53	3.7	48	4.5	48	5,0	49	5,2	47
Manuf. Katoenen *Tissus, Coton*	34,5	79	38,7	59	38,0	57	38,0	53	39,8	56	36,2	52
- Wollen enh. w. *id. Laine*	2.1	25	1.7	74	1.7	77	2,7	72	3,4	70	1,8	63
- Zijden en h. z. *id. Soie*	1,6	7	1,2	30	1.4	27	1,9	31	1,8	29	1,8	23
Meel *Farines*	1,5	13	1,7	12	1,4	16	1,7	12,5	1,7	14	1,8	10
Petroleum *Pétrole*	8,0	0,1	5,5	0,2	11,2	0,04	6,5	6,8	7,5	0,05	7,1	0,4
Sigaren *Cigares*	3,3	4,8	3,1	7,8	2,8	5,2	3,3	5,5	3,4	6,4	2,3	10
Was *Cires*	1,5	50	1,9	66	1,6	67	1,1	50	1,0	56	1,0	49
Wijn *Vins*	2,5	57	2,4	68	2,7	66	2,2	62	2,5	64	1,6	55

[1]) NB. Nederlandsche en vreemde fabrikaten door Nederl. ingevoerd. Eene juiste opgave der naar Indië uitge-
[2]) Dit buitengewoon hooge percentage vindt geene verklaring.

Bron: S. C.

V. INVOER TOT VERBRUIK VAN EENIGE VOORNAME HANDELSARTIKELEN IN JAVA

Artikelen.	Manufact. *Tissus.*			Voedingsmiddelen. *Denrées alimentaires.*								Dranken.				
	Katoen. *Coton.*	Wollen. *Laine.*	Zijden. *Soie.*	Eetwaren n. a. g. *Denrées.*	Boter. *Beurre.*	Hammen. *Jambons.*	Kaas. *Fromages.*	Meel. *Farines.*	Tarwe. *Froment.*	Rijst. *Riz.*	[2]) Vlesch. *Viande.*	Bier. *Bière.*	Brandew. *Cognac.*	Champ. *Vins mousseux.*	Jeneever. *Genièvre.*	Leggers (Artik.)
Invoerr. Deuts. tot 1886.	6%	6%	6%	6%	6%	6%	6%	100 kg. fl. 150	vrij. *libre.*	vrij. *libre.*	6%	fl. 2 en 2 25 hl.	fl. 40 h. l.	fl. 21 100 fl.	fl. 40 h. l.	vrij. *libre.*
Invoerr. Deuts. ac. 1886. Thans. *Aujd'hui*				10%	10%	10%	10%	10%			10%	fl. 4 en 4.50 hl.				
	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 K.G.	1000 G.	1000 G.	1000 K.G.	1000 L.	1000 K.G.	1000 K.G.	1000 L.	1000 L.	1000 Fl.	1000 L.	1000 G.
1881	26640	1397	152	3398	415	139	116	4743	548	*	*	1045	232	81	1120	34
1882	28208	1683	234	2930	325	188	94	3873	403	*	*	832	367	105	1269	92
1883	31783	2445	327	4466	272	178	91	4639	213	*	*	916	323	94	1180	155
1884	30671	2537	253	3555	450	152	112	4726	100	34439	11873	1054	284	83	1164	125
1885	27489	1568	364	3363	237	157	96	4972	29	29849	14267	1124	253	46	1076	145
1886	24518	1261	555	3137	273	157	101	3941	105	941	14873	964	307	57	1139	85
1887	23716	1823	456	2903	276	147	114	4669	126	405	12000	925	306	48	1121	95
1888	24642	1637	615	2742	245	181	98	3917	14	9504	13317	1052	316	51	1107	56
1889	26250	1751	565	2811	211	121	123	4537	14	28050	16555	1179	441	56	1053	58
1890	25446	1874	427	3002	210	159	114	5061	4	45795	16778	1129	396	46	1179	40
1891	29838	2211	517	3440	182	182	140	5208	2	54807	19554	1254	464	60	941	38
1892	31481	1769	488	3925	184	184	118	7686	5	79624	16671	1168	480	54	1494	119
1893	29208	2352	1415	3850	149	137	124	7620	14	161666	29024	1272	466	53	951	71

[1] Incluis het uit Java naar binnen het tolgebied uitgevoerde. G = Gulden. K.G. = Kilogr. L. = Liter.

Digitized by Google

IN NED. INDIË, EN HET AANDEEL VAN NEDERLAND DAARIN. (MILLIOENTALLEN GULDENS.) [1])

avec spécification des provenances des Pays-Bas. (millions de florins.)

1886		1887		1888		1889		1890		1891		1892	
Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*
	%		%		%		%		%		%		%
2,0	57	1,6	50	1,3	52	2,2	54	2,1	64	2,0	61	2,0	60
0,8	51	1,0	42	1,1	41	1,3	50	1,2	48	1,4	58	1,0	55
10,9	23	10,4	25	11,3	24	12,8	23	13,5	21	14,1	19	14,2	21
2,8	64	2,5	63	3,0	68	3,9	62	3,8	58	2,4	50	3,2	61
1,2	51	3,3	41	3,9	40	3,7	36	3,3	39	5,1	31	3,9	30
1,8	63	2,0	68	1,9	63	2,6	64	2,2	64	2,1	57	2,7	58
2,3	78	2,2	60	2,9	65	3,3	73	3,6	72	4,1	64	3,5	70
1,8	17	2,8	11	2,9	8,8	4,6	3,2	3,2	6,6	3,7	1,3	2,6	1,0
4,6	47	4,5	42	5,1	38	5,8	41	6,0	40	3,7	42	3,7	48
32,4	56	33,4	54	33,6	50	36,9	52	35,7	55	41,7	49	40,9	48
1,5	67	2,2	67	2,1	66	2,1	70	2,2	67	2,7	61	2,0	52
1,3	26	1,4	25	1,6	40	2,0	32	1,9	29	2,4	21	2,0	28
1,8	7,3	1,8	8	1,6	8	1,9	6	1,8	4	1,4	4	1,9	3,5
9,1	0,15	8,5	0,3	7,9	0,1	10,8	0,4	11,4	—	11,0	—	11,9	0,04
2,7	9	2,1	11	2,3	13	2,0	19	1,6	22	1,6	23	1,6	24
0,9	54	1,3	53	0,9	42	1,2	60	1,3	47	1,4	54	1,2	44
1,9	61	1,6	59	1,6	63	1,9	55	2,0	52	1,9	51	1,7	54

voerde Nederlandsche fabrikaten kan wegens de onvolledigheid der officieele statistiek niet gegeven worden.

DOOR PARTICULIEREN. [1]) *Importations à Java de quelques articles importants (comm. spécial).*

Boissons.			Aardewerk. *Poteries.*	Glasswerk. *Verrerie en verres.*	Kramerij. *Merceries quincaillerie.*	Metalen. *Métaux.*							Olien, teer, enz. *Huiles etc.*					Steenkolen. *Houille.*
Likeuren.	Minerw. water. *Eaux minér.*	Wijn. *Vins.*				IJzer in stav. *Fers bar.*	IJzer, Staalw. *Fers ouvr.*	Koper. *Cuivre.*	Lood. *Plomb.*	Spijkers. *Clous.*	Staal. *Acier.*	Zink. *Zinc.*	Petroleum. *Pétrole.*	Lijnolie. *Huiles de lin.*	Verfwaren. *Couleurs.*	Koolteer. *Goudron.*	Zw. teer. *Goudron.*	
fl. 40 h. l.	93.60 1000 fl.	9.9 h.l. 110.50 100 fl.	6%	6% / 10%	6%	vrij. *libre.*	6% / 10%	vrij. *libre.*	vrij. *libre.*	vrij. *libre.*	vrij. *libre.*	vrij. *libre.*	6%	6%	6%	vrij. *libre*	vrij. *libre*	vrij. *libre*
1000 L.	1000 Fl.	1000 L.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 L.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 T.
84	473	1618	1456	520	*	630	797	183	4	241	48	119	35969	137	347	34	40	75
96	656	1743	1384	403	*	676	765	248	21	147	40	31	75983	150	314	35	10	113
84	782	2081	1111	353	*	520	809	284	14	219	54	67	57136	167	293	20	40	142
78	1097	1756	1199	499	2662	1043	867	300	13	365	44	36	72620	158	403	39	72	155
71	532	1170	1011	340	3242	515	677	243	7	102	32	45	63318	61	313	20	34	129
77	587	1313	1207	346	2695	432	424	176	4	187	27	52	79398	139	294	44	63	65
75	729	1109	957	366	2550	370	340	195	11	166	33	52	71190	137	320	41	27	141
70	917	1157	892	348	2923	567	480	144	2	211	48	59	67300	110	285	10	39	118
73	1420	1205	1227	504	3121	509	551	246	2	293	40	68	91971	174	327	20	50	159
70	1163	1339	1314	490	3536	716	541	269	11	196	44	72	94463	77	354	45	50	130
125	1468	1310	1375	584	4026	848	514	332	8	309	75	55	93610	181	427	48	47	153
74	1233	1360	1422	507	4162	740	628	381	19	251	56	85	101675	138	413	40	54	118
83	1262	1323	1612	519	5083	708	742	319	22	247	98	91	144401	124	395	40	22	107

Fl. = Flesschen. T. = Tonnen. [2]) Incl. niet afzonderlijk genoemd. [3]) En andere mousseerende wijnen.

Digitized by Google

VI. UITVOER DER VOORNAAMSTE HANDELSARTIKELEN

1. Uitvoer uit geheel Nederl. Indië en uit Java en Madoera afzonderlijk.

Bronnen: S. H. S., S. C. en M. H. B. *a.* Uitgeklaarde hoeveelheden volgens de officiecle statistiek.

Uitvoerrecht *Droits d'exp.*		Koffie. Gouv. [3] tons.	Koffie. *Café.* Part. [4] tons.	Suiker. [5] *Sucre.* tons.	Rijst. *Riz.* tons.	Arak. [6] liters.	Rotting. *Rotan.* tons.	Zwarte peper. *Poivre noir.* tons.	Huiden. *Peaux.* tons.	Tabak. *Tabac.* tons.
tot 1886 à 1886 [2]			*f* 3 } 100 [5]	0,30 } 100	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	2% waarde.	*f* 1
thans *actuels*			*f* 1 } K.G.	0,15 } K.G.						100 K.G
1884	Totaal	59 010	41 055	359 036	17 946	3 582	15 999	4 452	3 494	16 24
	J. en M.	59 010	24 401	358 782	10 506	3 496	2 434	1 227	2 970	9 00
1885	Totaal	25 659	34 621	420 393	30 007	3 814	15 418	5 195	3 650	20 25
	J. en M.	25 659	18 987	420 367	27 822	3 713	1 469	970	2 636	10 47
1886	Totaal	35 094	38 723	334 996	68 685	2 376	10 351	5 647	3 239	19 62
	J. en M.	35 094	25 527	334 978	61 604	2 267	1 333	2 487	2 625	9 65
1887	Totaal	21 170	30 554	386 878	83 312	3 787	9 797	7 185	3 432	22 82
	J. en M.	21 170	18 387	386 871	75 676	3 649	1 439	1 315	2 841	11 29
1888	Totaal	21 739	40 771	375 705	64 870	1 828	11 806	6 426	3 405	23 94
	J. en M.	21 739	29 367	375 695	63 977	1 753	1 268	1 846	2 837	12 19
1889	Totaal	31 565	41 817	315 750	35 275	2 162	13 929	7 647	3 790	29 68
	J. en M.	31 565	28 575	315 740	31 187	2 133	1 800	2 837	3 125	14 98
1890	Totaal	13 579	25 169	367 785	30 853	1 164	13 206	7 652	3 351	30 91
	J. en M.	13 267	15 579	367 780	26 986	1 127	1 291	1 978	2 782	15 88
1891	Totaal	17 229	38 759	463 560	29 593	1 627	11 549	7 385	3 999	33 05
	J. en M.	17 229	28 495	463 547	27 691	1 611	844	3 135	3 126	13 56
1892	Totaal	20 957	41 059	425 367	20 379	2 015	14 751	10 625	3 953	34 34
	J. en M.	20 957	28 782	425 364	17 138	1 997	1 945	5 880	3 149	16 07
1893	J. en M.	14 450	17 069	507 485	28 888	2 095	1 532	4 079	3 145	18 07

b. Uitgevoerde hoeveelheden uit Java (volgens de marktberichten der Handelsvereeniging te Batavia) met aantoonin
Bron: M. H. B.

	picols.	picols.	picols.	picols.	leggers.	picols.	picols.	stuks. [14]	picols
Holland	233 966	190 169	88 602	353 517	2 503	23 700	39 158	454 719†	284 37
Gr. Britt. en Eng. Kanaal v. orders.	—	117	1 936 972	75 398	150	2 523	11 210	83†	—
Middell. zee v. o.	—	3 417	1 980 559	—	—	—	—	6 759	—
„ en Zw. zeehav.	—	30 109	48 868	—	—	34	6 189	17 176†	—
Duitschland	—	233	—	5 001	—	257	—	— †	—
Amerika	—	20 456	375 232	—	—	416	300	5 094†	—
Australië	—	—	730 429	397	10	150	9	—	—
China	—	2 203	2 217 020	—	—	—	20	—	—
Britsch-Indië	—	—	82 436	—	—	—	—	—	—
Singapore	—	42 771	355 432	9 216	715	2 631	4 985	9 545	—
Tot. incl. uitv. n. and. landen 1893.	233 966	289 575	7 815 765	444 201	3 838	29 711	61 871	493 376†	284 37
„ 1892.	329 339	475 086	7 207 681	284 506	3 239 24/2	33 030	95 227	591 923†	262 98
„ 1891.	269 964	477 782	7 610 223	451 727	3 192 31/2	28 462	51 679	545 261†	238 75
„ 1890.	238 323	276 878	6 179 737	457 925	3 473	26 086	35 432	542 983†	244 97
„ 1889.	468 420	483 058	5 885 063	502 380	3 685	36 053	41 026	527 365†	240 90
„ 1888.	325 048	475 178	6 202 651	1 080 678	749	22 340	27 989	555 015†	193 40
„ 1887.	357 160	319 241	6 642 196	1 250 886	3 475 5/2	25 883	19 544	487 507†	185 88
„ 1886.	590 101	418 876	5 418 656	762 910	3 075	37 215	35 006	419 095†	163 24
„ 1885.	424 765	299 290	6 592 733	303 729	3 869	21 736	15 506	368 418	150 46
„ 1884.	1 022 446	409 816	5 635 785	146 395	6 224 20/2	33 502	16 954	444 078	142 81

[1]) Daar de laatste offic. statistiek van Handel en Scheepvaart in N. I. over het jaar 1892 loopt, zijn voor het ja
het M. H. B.) opgegeven. [2]) De hiergenoemde rechten worden in geheel Ned.-Indie geheven, uitgez. de vrijhavens
de uit Jav. havens uitgev. Gouvts.-koffie opgegeven (uitgez. 1890 waar 312 tons uitvoer van Menado wordt vermel
van Menado uitgev.: (picols) 10 122, 16 942, 26699, 4 225 (verongelukt), 7294, 17 769 (waarvan 4624 verong.) en 511
gaven der Reg. Statistiek en de Handelsberichten zijn moeilijk te verklaren. [4]) Hiervan telken jaren 100,000 pic. op Ja
schuldigd. Daar de Handelsber. méér uitvoeren vermelden dan de Off. stat. is het waarschijnlijk dat de aangiften bij d
uitvoeren naar Singap. en Timor-Delhi. [7]) Niet bereid v. de inl. markt. De Reg. stat. vermeldt het netto, de Handelsb
product wat van Java verscheept wordt, reeds in andere havens is uitgeklaard. [9]) In de Handelsberichten schij
zittingen voorkomt. [10]) Deze sterke stijging wordt niet verklaard. [11]) Het van Java uitgevoerde tin is afko
van bestemming wordt uit de marktberichten der Handelsvereeniging te Batavia overgenomen, daar de officie
der in andere havens uitgeklaarde producten; de nadere bestemming van de naar het Kanaal of de Middell. Z
† † beteekenen achtereenvolgens 3 197, 43, 4, 8, 687, 3 939, 4 923, 2 658, 1 596, 1 025, 973, 112 en 350 pakk

Exportations des principales marchandises.
Exportations totales des colonies, et de Java et Madoura séparément.
Exportations d'après la statistique officielle.

Indigo. [7]) tons.	Notenmusk. [8]) *Noix de musc.* tons.	Damar. tons.	Kapok. tons.	Thee. tons.	Kaneel enKassia. [9]) *Cannelle.* tons.	Tin. [11]) *Etain.* Gouvern. tons. [12])	Tin. [11]) *Etain.* Part. tons.	Kinab. *Ecorce de quinq.* Gouvern. tons. [12])	Kinab. *Ecorce de quinq.* Part. tons.
f 0,10 1 K.G.	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	*f* 1.— p. 100 KG. vrij. *lib.*	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	*f* 3,50 100 K.G.	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*
479	1 256	4 614	1 491	2 534	835	5 065	4 145	118	250
479	112	1 837	1 219	2 534	144	5 065	4 145	118	250
601	1 481	3 921	1 407	2 423	460	3 625	4 368	240	488
601	106	1 106	1 159	2 423	15	3 625	4 368	240	488
612	1 002	3 175	1 013	3 358	540	3 877	4 100	257	832
612	42	1 035	796	3 358	15	3 877	4 100	257	832
660	686	3 732	1 532	3 195	1 158 [10])	5 741	5 134	288	1 111
660	118	1 030	1 217	3 195	100	5 741	5 133	288	1 104
689	1 281	3 928	2 029	3 400	405	5 958	4 994	331	1 632
689	198	802	1 657	3 400	5	5 958	4 992	331	1 631
727	1 124	4 804	1 258	3 492	362	4 525	5 194	347	2 257
727	59	1 311	1 103	3 492	21	4 525	5 192	347	2 257
611	1 043	4 380	1 868	3 210	708	4 185	5 044	211	2 820
611	78	1 182	1 577	3 210	55	4 185	5 039	211	2 820
720	1 370	3 942	2 187	2 673	606	5 710	5 370	257	3 090
720	35	1 017	1 936	2 673	4	5 710	5 368	257	3 090
691	1 340	2 210	1 587	3 671	899	6 296	5 902	312	2 330
691	34	1 083	1 379	3 671	2	6 296	5 901	312	2 330
607	65	846	1 241	2 712	4	7 176	4 515	260	2 710

van de bestemming der uitvoeren van 1893 [13]). *Exportations de Java par destinations (d'après les bulletins du marché.)*

Amsterd. pond.	picols.	picols.	picols en pakken.	kilogr.	picols.	picols.	picols	Amsterd. pond.	Amsterd. pond.
1 050 653	629	3 015	14 901	1 905 804	4	116 189	40 869	519 258	6 775 544
228	215	2 481	—	1 979 246	—	—	—	—	132 607
2 348	54	1 226	—	—	—	—	15 983	—	—
522 352	49	4 862	2	10 765	—	—	8 806	—	—
65 215	—	180	—	9 026	114	—	—	—	—
—	—	3 010	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	6 671	—	—	—	—	—	—
—	—	—	295	—	—	—	53	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
619	363	772	1 496	87 875	54	—	2 329	—	5 405
1 641 702	1 310	15 546	23 365	3 992 716	172	116 189	68 040	519 258	6 913 556
1 653 436	669	18 405	31 064	4 158 326	120	105 370	97 089	568 846	5 968 745
1 847 122	1 079	19 332	38 459	2 745 005	814	87 344	79 626	742 760	7 165 927
1 534 193	1 667	20 608	25 870	3 540 219	2 901	61 667	80 664	518 884	6 109 423
1 887 018	4 899	24 501	16 869	3 507 375	1 679	76 353	83 756	772 988	4 066 382
1 722 352	1 850	15 744	19 089 [15])	3 403 908	774	98 339	76 675	529 942	3 136 086
1 675 646	2 314	15 880	12 335	3 133 516	2 211	88 391	76 140	682 319	2 223 466
1 537 309	942	17 399	11 526	3 247 319	5 256	66 304	67 045	546 279	1 626 115
1 786 989	2 530	14 672	7 813	2 568 675	375	53 293	69 250	436 977	849 551
1 336 765	4 721	16 760	12 956	2 904 567	5 968	86 288	66 892	393 033	650 149

1893 slechts de cijfers voor Java en Madoera (voor den uitv. van partic. uit de Staatscourant en voor dien van het Gt. uit Sum. Oostk. en Djambi, waar bijz. tarieven van kracht zijn. [3]) In de statist. van Handel en Scheepv. wordt slechts Volgens opgaven, verstrekt door de Nederl. Handel-Mij., werden achtereenvolgens van 1884—90 door het Gouvern. in 1891 en in 1893 werd voor gouv. rek. geen koffie uit Menado uitgev., maar in 1892 : 11 234 pic. De verschillen in de op- verkochte Gouvernements-koffie. [5]) Gedurende vijf jaren, gerekend van 1 Juni 1887, is geen uitvoerrecht van suiker ver- uitvoer niet juist zijn. [6]) In de opgaven der Handelsberichten schijnt niet altijd behoorlijk rekening gehouden met de het bruto gewicht. [8]) De belangrijk hoogere cijfers der Handelsver. kunnen daardoor worden verklaard, dat veel van het veel van de Cassia als uitvoer van Java te worden meegeteld, die in de Reg. Stat. als uitvoer van de Buitenbe- stig van Banka en Billiton. [12]) Zie het laatste deel van noot 3. [13]) De verdeeling der producten over landen statistiek geen rekening houdt met de overlading en verandering van bestemming in Batavia van een gedeelte voor orders verzonden hoeveelheden vindt men, wat de suiker betreft, tot en met het jaar 1892 op blz. 55. [14]) De die afzonderlijk worden opgegeven. [15]) Bovendien 3 950 balen = ongeveer 2 242 picols.

2. Uitvoeren van eenige handelsartikelen uit Padang, naar landen van bestemming.

Exportations de quelques marchandises de Padang, par destinations.

Bronnen: M. H. P. en Bijl. bij M. H. B.

Bestemming.	Koffie[1][2] *Café.* pic.	Rotting. *Rotan.* pic.	Cassia. pic.	Gomelast. pic.	Gomdamm. pic.	Gom-Benzoë pic.	Huiden.[1] *Peaux.* stuks.	Coprah. pic.	Gambier. pic.
New-York	55 529	1 049	788	26	—	—	—	—	—
Nederland	6 758	5 594	4 406	34	4 192	410	23 376	—	
Java	2 287	3 295	94	—	129	5 518	480	—	4 556
Straits	4 031	2 422	6 192	87	504	83	3 491	1 719	814
Marseille	—	53	—	—	49	—	—	35 917	—
San Francisco	357	—	192	—	32	—	—	104	—
London	—	—	—	—	—	—	551	14 420	—
Genua	—	100	—	—	—	—	—	—	—
Triëst	—	—	—	—	12	—	—	—	—
Hamburg	74	1 107	25	21	—	—	—	—	—
Totaal 1893	69 036	13 620	11 697	168	4 980	6 011	27 898	52 160	5 370
1892	73 750	22 776	14 584	316	4 990	6 298	23 632	66 192	6 035
1891	79 416	45 035	11 495	877	7 188	4 846	33 342	52 595	4 399
1890	67 241	32 200	10 835	813	5 873	4 513	28 843	55 615	4 743
1889	115 467	29 734	7 954	455	6 490	5 033	32 018	61 645	5 045
1888	85 654	20 268	5 880	1 086	4 314	4 640	33 306	71 157	4 583
1887	90 602	17 485	17 461	4 101	4 591	6 223	39 062	51 152	4 495
1886	62 759	22 272	13 076	631	2 253	5 616	38 586	48 386	4 785
1885	137 580	26 250	7 979	922	2 009	4 674	38 692	60 761	4 307
1884	133 964	23 453	14 489	1 449	1 888	4 441	31 794	49 991	3 343
1883	135 824	37 899	9 294	1 174	1 842	4 490	34 018	14 251	1 924
1882	98 534	20 425	12 421	628	1 350	5 683	29 151	—	1 609
1881	101 805	29 927	10 392	613	1 140	6 165	21 033	—	1 014
1880	134 633	27 763	7 570	338	1 405	4 911	13 051	—	1 104
1879	104 504	19 340	11 764	68	1 124	5 380	10 182	—	1 578
1878	124 175	17 336	4 529	61	717	7 125	10 633	—	1 619
1877	141 854	24 792	5 233	13	701	4 852	9 257	—	1 082
1876	141 780	16 981	2 197	46	531	5 818	12 138	—	535
1875	160 844	24 762	3 314	25	317	6 604	8 579	—	1 682
1874	128 557	19 376	2 314	155	481	6 148	10 798	—	926
1873	97 805	17 221	2 770	503	373	4 719	11 018	—	777
1872	110 839	14 645	4 133	566	206	5 506	8 678	—	678
1871	202 978	14 913	6 229	298	343	4 405	7 120	—	639
1870	121 099	13 752	4 942	218	803	3 319	7 624	—	635
1869	168 320	17 067	6 399	665	1 986	5 071	7 552	—	301
1868	189 891	10 310	8 656	1 232	588	6 395	52 808	—	100
1867	112 609	9 522	5 509	676	679	5 140	22 405	—	16
1866	146 574	21 662	7 597	428	387	3 026	9 825	—	—
1865	154 170	31 404	6 626	360	453	3 087	10 880	—	—

[1]) In het Gouvernem. Sum. Westk. zijn dezelfde uitvoerrechten verschuldigd als op Java. Zie vorige tabel.
[2]) Hieronder de Gouvernements-koffie, die geregeld te Padang wordt verkocht.

Digitized by Google

3. Uitvoeren van Makassar, naar landen van bestemming.
Exportations de Macassar, par destinations.

Bron: M. M. R.

Bestemming.	Koffie. [1] *Café.* pic.	Rotting. *Rotan.* pic.	Gutta-percha. pic.	Gom Copal. pic.	Parelmoer. *Nacre.* pic.	Huiden. *Peaux.* pic.	Noten-muscaat. *Noix de muse.* pic.	Coprah.
Europa	6 022	1 845	—	15 678	574	639	1 463	46 715
New-York ...	11 198	256	—	—	—	—	—	—
Java.....	9 444 [2]	1 002	—	182	—	418	1 890	–
Singapore ...	5 734	10 952	—	30 583	290	3 499	2 581	25 798
Tot. 1893...	32 398	14 055	—	46 443	864	4 556	5 934	72 513
Total. 1892. .	63 589	13 105	—	42 681	885	5 379	5 178	89 414
1891...	44 163	14 324	—	34 895	1 349	4 378	6 476	128 101
1890...	72 277	5 990	—	18 286	1 186	1 376	3 566	5 568
1889...	112 665	18 886	30	29 437	2 125	1 861	4 142	32 763
1888...	50 825	9 885	2	34 996	1 905	2 640	4 214	36 541
1887...	96 084	4 896	117	27 002	1 611	1 995	3 953	4 863
1886...	112 871	9 444	116	16 571	635	1 153	1 939	26 213
1885...	129 801	16 134	1 986	27 460	1 480	2 273	3 409	36 974
1884...	119 403	12 874	1 634	32 982	1 883	2 343	4 462	30 504

[1]) In het Gouvernem. Celebes en O. worden geene uitvoerrechten geheven.

[2]) Deze hoeveelheid was voor het grootste gedeelte samengesteld uit slechte en gebroken boonen.

4. INVOER UIT, EN UITVOER NAAR NEDERLAND VAN ZILVEREN MUNT.
Importations et exportations de monnaies d'argent. (*Commerce avec les Pays-Bas.*)

Bron: S. H. S.

Jaren. *Années.*	Voor rekening van het Gouvernement. *Par le Gouvernement.*		Voor particuliere rekening. *Par particuliers.*	
	Invoer. *Importations.*	Uitvoer. *Exportations.*	Invoer. *Importations.*	Uitvoer. [1] *Exportations.*
1873	*f* 25 346 000	—	*f* 930 000	—
1874	1 000 000	—	120 000	—
1875	4 245 000	—	—	*f* 2 480 000
1876	500 000	—	3 560 000	5 850 000
1877	17 500 000	—	—	—
1878	10 000 000	—	—	6 720 000
1879	6 500 000	—	—	2 750 000
1880	3 000 000	—	—	2 760 000
1881	—	—	—	600 000
1883	1 300 000	—	—	2 300 000
1883	—	—	—	—
1884	—	—	500 000	—
1885	—	—	500 000	600 000
1886	—	—	—	1 000
1887	—	—	200 000	—
1888	—	—	7 988 000	3 000
1889	8 000 000	—	9 072 900	510
1890	4 000 000	—	9 179 119	653 920
1891	1 000 000	—	9 792 355	13 331 725
1892	2 000 000	—	9 257 574	10 523 818

[1]) Buitendien zijn van Singapore direct, van af 1875 tot 1885 naar Holland verzonden 8 millioen gulden, hetzij rechtstreeks, hetzij via Londen c. f. Mr. N. P. van den Berg: the financial and economical progress and condition of Netherl. India, blz. 21, en 22.

VII. OVERZICHT VAN DE BESTEMMING DER VAN JAVA UITGEVOERDE SUIKER SEDERT HET OOGSTJAAR 1880—81 (1 JULI—30 JUNI) (per tons van duizend kilogr.)
Sucres exportés de Java, par destinations (tonnes de 1000 kgr.)

Bronnen: W. O. S. en M. H. B.

	1880/81	1881/82	1882/83	1883/84	1884/85	1885/86	1886/87	1887/88	1888/89	1889/90	1890/91	1891/92	1892/93
Nederland *Pays-Bas*	7 935	12 732	8 719	6 506	2 157	2 267	158	2 313	221	712	2 354	2 046	
„ voor orders *p. ordres*	—	—	—	—	5 154	199	—	—	2 333	934	2 352	4 270	
Belgie *Belgique*	—	—	—	—	—	—	—	—	1 113	—	—	—	
Engeland *Gr. Bretagne*	—	—	5 297	—	9 271	1 780	248	2 343	3 120	—	2 196	17 362	
Kanaal voor orders *Manche, pour ordres*	123 589	138 004	156 768	166 198	189 891	233 084	194 397	177 042	75 922	46 384	73 667	58 719	
Duitschland *Allemagne*	—	—	188	2 196	—	—	—	—	—	—	—	—	
Frankrijk *France*	14 930	6 621	9 422	4 811	1 520	13 823	13 119	9 726	7 998	3 789	3 600	4 783	
Italië	—	2 282	2 514	—	—	1 186	3 954	—	2 156	1 698	—	—	161 125
Zweden *Suède*	1 972	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Denemarken *Danemark*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Rusland *Russie*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Portugal	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Div. havens v. ord. *Ports divers p. ord.*	10 855	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Middell. zee v. orders. *Méditerr. p. ordr.*	—	78 096	71 190	105 196	108 051	84 000	46 404	75 034	93 875	119 932	109 605	124 186	
Amerika	16 537	6 981	541	1 448	6 320	2 654	5 590	7 425	50 380	46 815	78 991	60 071	97 503
Chili	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 578	—	—	—
Australië	17 447	22 833	21 150	17 645	21 397	398	13 551	21 171	31 090	34 060	31 801	47 840	49 878
Britsch Indië *Indes Britt.*	576	—	—	—	990	2 400	991	1 677	494	—	4 208	5 127	4 025
China	2 010	—	750	—	24 224	14 054	59 699	87 391	84 648	61 949	80 184	97 392	105 978
Siam	10	25	84	24	—	—	—	—	—	—	22	—	—
Perzische Golf	3 628	2 258	1 161	635	615	—	—	—	—	—	—	—	—
Singapore	3 087	1 318	2 479	3 194	5 577	7 877	21 238	13 287	11 541	15 343	20 288	12 801	18 270
Totaal. *Total*	202 576	271 150	280 263	309 843	375 167	363 722	359 349	397 409	364 401	333 194	409 268	434 597	436 813

VIII. OVERZICHT VAN DE BESTEMMING VAN DE UIT JAVA IN HET KANAAL EN DE MIDDELLANDSCHE ZEE VOOR ORDERS AANGEKOMEN LADINGEN SUIKER, 1880/92 (per tons van 1000 kilogr.)

Aperçu des destinations définitives des cargaisons de sucre déclarées à la sortie de Java en destination de „la Manche" ou de „la Méditerranée pour ordres ultérieurs."

Bron: W. O. S.

Jaren. *Années.*	Verzeild naar: *Destination finale:* Groot-Brittanje. *Gr. Bretagne.*	Frankrijk. *France.*	Het Noorden. *Pays du Nord.*	Nederland. *Pays-Bas.*	België. *Belgique.*	Italie. *Italie.*	Portugal. *Portugal.*	Amerika. *Amérique.*
1880	95 000	48 358	14 197	2 977	466	1 972	—	—
1881	99 607	40 705	18 528	11 921	2 520	3 312	—	—
1882	149 266	57 283	19 391	5 490	1 436	3 322	—	964
1883	166 702	25 254	19 692	2 072	—	12 217	2 214	4 886
1884	182 641	37 944	15 809	5 029	6 199	4 630	615	925
1885	181 341	86 184	4 396	9 467	4 720	16 618	—	2 625
1886	194 221	55 964	15 378	2 553	2 906	8 678	768	5 001
1887	167 361	32 477	12 107	349	4 228	31 247	1 044	1 334
1888	181 102	68 549	11 887	1 419	4 592	11 545	—	1 658
1889	119 695	42 393	16 720	786	1 717	16 948	—	309
1890	69 480	34 172	10 760 [1])	—	7 149	8 698	—	8 011
1891	114 907	51 204	17 635 [2])	76	2 102	2 910	—	21 149
1892 [3])	85 028	33 406	13 768	—	1 185	2 849	975	19 679

[1]) Hieronder 6 826 ton naar Rusland. [2]) Hieronder 4 710 ton Rusland, 4 590 ton Denemarken en 8 335 ton Zweden. [3]) Latere gegevens ontbreken.

IX. OVERZICHT VAN DE VERDEELING DER VAN NEDERLANDSCH INDIË UITGEVOERDE KOFFIE OVER LANDEN VAN BESTEMMING (per tons van 1000 kilogram.)

Bron: S. H. S. *Cafés exportés des Indes, par pays de destination (tonnes de 1000 kgr.).*

	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892
Nederland Gouv. koffie [1]) ..	59 129	59 010	25 659	35 095	21 170	22 151	31 565	13 579	17 229	20 957
„ Part. „ ..	33 006	25 658	20 738	26 746	17 630	26 749	24 845	13 345	24 592	22 542
Engeland „ „ ..	574	198	558	120	35	83	468	173	40	284
Eng. Kanaal „ „ ..	404	1	1	107	—	1	—	—	—	—
Frankrijk „ „ ..	1 282	1 888	1 430	1 605	1 420	1 244	1 147	632	858	409
Oostenrijk „ „ ..	749	56	81	68	227	270	527	151	1 021	2 149
Turkijë „ „ ..	—	661	22	219	2 021	—	—	—	—	—
Port Saïd „ „ ..	—	—	—	—	—	2 423	2 814	819	1 720	2 100
Amerika „ „ ..	9 558	9 015	10 311	7 835	7 542	6 716	6 427	6 515	5 367	6 725
Singapore „ „ ..	958	2 803	1 239	1 673	1 273	2 793	5 243	3 326	4 490	6 186
Hongkong „ „ ..	208	135	149	250	54	407	162	92	142	243
Australië „ „ ..	19	25	81	3	113	62	143	40	51	63
Tot. inclusief and. landen	105 975	100 066	60 280	73 818	51 724	62 921	73 382	38 748	55 987	62 016

[1]) Uit Javasche havens uitgeklaard, uitgez. 88 tons in 1883 en 312 tons in 1890, die worden opgegeven als van Menado uitgevoerd. De Menado-uitvoeren van 1884-93 (in pic.) zie blz. 50, noot 3.

X. VERSCHEPING VAN KOFFIE NAAR JAVA, IN TONS VAN DUIZEND KILOGR.

Cafés importés à Java (tonnes de 1000 kgr.)

Bronnen: S. H. S. en M. M. R.

van *de*	Padang.	Palembang.	A. havens van Zuid-Sumatra. *Autres ports du Sumatra Sud.*	Makasser. [1])	Timor Delhi. [2])
1883.....	208	2 237	65	787	1 756
1884.....	135	1 152	80	604	1 190
1885.....	138	921	42	832	1 307
1886.....	95	1 780	140	1 345	2 066
1887.....	53	790	113	893	1 050
1888.....	51	1 346	79	836	1 674
1889.....	4	1 479	79	1 750	1 265
1890.....	52	1 384	5	1 008	1 103
1891.....	4	1 153	49	581	1 142
1892.....	32	2 029	188	583	1 118

[1]) Deze cijfers zijn genomen uit de berichten van J. F. van Leeuwen en Co., daar de officieele statistieken de uitvoeren van koffie uit de vrijhavens naar plaatsen binnen Ned.-Indie niet vermelden.

[2]) Deze cijfers hebben betrekking op geheel Nederl. Indië.

XI. OVERZICHT VAN DE OOGSTEN EN VAN DE OPBRENGST VAN JAVA- EN SUMATRA-TABAK, AANGEBRACHT OP DE NEDERLANDSCHE MARKT, GEDURENDE DE JAREN 1865—1892.

Quantité et valeur des tabacs importés aux Pays-Bas de Java et de Sumatra.

Bron: S. S. J.

Gewas. *Récolte.*	Java. Pakken. *Balles.*	Java. Midden-cijfer van opbrengst per ½ kilo. *Prix moyen.*	Java. Totaal-waarde (cca.) (m/m. guld.) *Valeur approximative millions de florins.*	Sumatra. Pakken. *Balles.*	Sumatra. Midden-cijfer van opbrengst per ½ kilo. *Prix moyen.*	Sumatra. Totaal-waarde (cca.) (m/m. guld.) *Valeur approximative millions de florins.*
1865.....	107 000	*	*	189	149 c.	f 0,04
1870.....	106 940	62 c.	10,5	3 114	122 „	0,5
1875.....	182 177	60 „	14,5	15 147	172 „	3,5
1876.....	192 143	54 „	16,5	28 947	156 „	6,3
1877.....	145 607	32 „	8,0	36 563	128 „	6,5
1878.....	159 295	56 „	14,8	48 155	126 „	9,0
1879.....	50 073	66 „	5,5	57 514	118 „	10,5
1880.....	150 417	41 „	10,0	61 965	113 „	11,3
1881.....	196 462	27 „	9,0	82 356	115½ „	14,3
1882.....	73 718	30 „	3,5	102 032	137 „	21,0
1883.....	76 413	50½ „	6,5	93 504	133 „	19,0
1884.....	122 928	36½ „	8,0	125 476	145 „	28,0
1885.....	109 539	37 „	7,0	124 721	141 „	27,0
1886.....	106 560	37 „	7,0	138 631	154 „	32,3
1887.....	138 919	38 „	9,25	139 513	121 „	26,0
1888.....	169 863	27 „	8,5	167 918	129 „	33,0
1889.....	141 126	30 „	7,5	161 959	147½ „	36,3
1890.....	182 508	25½ „	8	219 764	73 „	21,5
1891.....	136 726	33½ „	7,81	206 257	92½ „	29,18
1892.....	179 350	33½ „	10,16	136 381	125 „	26,0

XII. HANDEL VAN NEDERLANDSCH-INDIË MET CHINA, PINANG, SINGAPORE.
Commerce des Indes Néerlandaises avec la Chine, Pinang et Singapour.

1. In- en uitvoerhandel tusschen China en Java en Sumatra. (in Haikwantaels = *f* 3,15 Ned.) *Commerce entre la Chine, Java et Sumatra. (taels = fl. 3,15).*

Bron: C. V. Peking.

Jaren. *Années.*	Totaal van in- en uitvoer. *Importat. et export en total.*	Totaal. *Total.*	Totaal van in- en uitvoer. *Importat. et export. en total.*
1885	485 196	1889	406 443
1886	464 129	1890	230 056
1887	505 038	1891	406 954
1888	480 877		

2. Handel tusschen Pinang en Ned.-Indië, hoofdz. Sumatra's Oostk. en Atjeh.
Commerce des Indes Néerl., principalement de la côte oriënt. de Sumatra et Atjeh avec Pinang.

Bron: C. V. Penang.

Jaren. *Années.*	Uitvoer naar Ned.-Indië. *Exportation aux Indes N.*	Invoer uit Ned.-Indië. *Importation des Indes N.*	Totaal. *Total.*
	Dollars.	Dollars.	Dollars.
1886	8 490 058	7 774 140	16 264 198
1887	10 015 413	5 341 722	15 357 135
1888	10 413 811	5 153 793	15 567 604
1889	10 127 638	3 431 392	13 559 030
1890	7 825 958	3 831 696	11 657 654
1891	8 982 638	3 031 080	12 013 718
1892	8 256 822	3 117 077	11 373 899

3. Invoer van de voornaamste artikelen uit Atjeh te Pinang.
Importation des articles principaux d'Atjeh à Pinang.

Bron: C. V. Penang.

Artikelen. *Articles.*	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.
Zwarte peper (pic.) *Poivre noir*	134 860	31 309	140 139	130 669	159 453	175 998
Witte " " *id. blanc.*	208	9	157	173	172	8 185
Betelnoten " *Noix de betel*	62 282	93 665	65 452	17 452½	35 634	12 964
Ruwe huiden " *Peaux brutes*	231	1 593	413	506	890	1 290
Bindrotting " *Rotan*	108	2 980	6 516	958	2 730	3 569
Koprah "	—	832	1 443	170	1 240	1 328

4. Handel tusschen Ned.-Indië en Singapore. *Commerce des Indes Néerl. avec Singapour.*

Bron: C. V. Singapore.

Jaren. *Années.*	Uitvoer naar Ned.-Indië. *Exportation aux Indes N.*	Invoer uit Ned.-Indië. *Importation des Indes N.*	Totaal. *Total.*
	Dollars.	Dollars.	Dollars.
1870	5 552 693	6 498 931	12 051 624
1875	9 527 358	6 759 049	16 286 407
1880	13 928 261	9 312 738	23 240 999
1885	14 760 847	14 637 322	29 398 169
1886	10 914 959	13 941 176	24 856 129
1887	12 681 050	16 044 183	28 725 233
1888	16 571 864	20 322 442	36 894 306
1889	16 413 212	20 456 454	36 869 666
1890	14 444 134	19 415 181	33 859 315
1891	19 751 921	19 525 229	39 277 150
1892	20 457 531	18 053 198	38 510 729

5. Aandeel van de versch. gedeelten van Nederlandsch-Indië in den in- en uitvoer van Singapore (in duizendt. dollars).
Part des différentes parties des Indes Néerl. à l'importation et l'exportation de Singapour.

Bron: C. V. Singapore.

Landen. *Pays.*	Invoer. *Importation.*				Uitvoer. *Exportation.*			
	1889.	1890.	1891.	1892.	1889.	1890.	1891.	1892.
Natoena eilanden	408	358	519	433	234	353	442	290
Sumatra	3 131	3 268	3 113	3 915	3 041	3 144	3 453	4 287
Java	4 191	4 428	7 240	5 227	6 226	5 698	9 473	9 304
Riouw	2 362	1 369	902	1 002	1 036	1 310	1 582	1 491
Bali	1 082	690	1 925	1 947	877	740	961	1 223
Andere bezittingen	9 283	9 302	5 827	5 529	4 999	3 198	3 840	3 863
Totaal	20 456	19 415	19 525	18 053	16 413	14 444	19 752	20 458

XIII. PRIJZEN. *Prix.*

1. Loop der prijzen van eenige artikelen van invoer. *Prix de quelques articles importés.*
Bron: M. H. B.

Jaren. *Années.*		Katoenen goederen. *Tissus de coton.*							
		Madapollam 6/4 Holl. gebl. *Blanchis.*		Madapollam 6/4 Holl. ongebl. *Écrus.*		Shirting 6/4 gebleekt. *Blanchis.*		Ruwe drills. *Drills écrus.*	
1883	Jan. .	3,70	3,75	3,85	4,05	6,10	6,20	4,65	
	Juli. .	3,60	3,85	3,60	3,90	6,10	6,25	4,60	4,80
1884	Jan. .	3,55	3,70	3,55	3,80	5,75	5,95	4,55	4,75
	Juli. .	3,50	3,65	3,50	3,62½	5,85		4,40	4,55
1885	Jan. .	3,37½	3,40	3,45	3,50	5,60		4,25	4,40
	Juli. .	3,—	2,95	3,30	3,40	5,50		4,20	
1886	Jan. .	2,60	2,70	2,80	3,35	4,50	4,55	3,95	4,—
	Juli .	2,60	2,85	2,70	3,35	4,50	4,70	3,20	4,—
1887	Jan. .	2,60	2,90	2,85	3,20	4,70	5,—	3,—	4,—
	Juli. .	2,60	2,90	2,80	3,20	4,70	4,85	3,25	3,85
1888	Jan. .	2,60	3,10	2,75	3,20	4,70	4,95	3,25	3,85
	Juli. .	2,85	3,15	2,80	3,22½	4,70	5,—	3,20	4,35
1889	Jan. .	2,65	3,15	2,65	3,25	5,—	5,10	3,—	4,30
	Juli. .	2,90	3,10	2,80	3,25	4,95	5,—	3,55	4,30
1890	Jan. .	2,80	2,95	2,90	3,15	4,80	4,85	3,65	4,35
	Juli. .	2,60	3,—	2,80	3,10	4,65	4,70	3,50	4,30
1891	Jan. .	2,45	2,75	2,60	3,10	4,55	4,65	3,35	4,27½
	Juli. .	2,65	2,92½	2,60	3,10	4,40	4,70	3,40	4,25
1892	Jan. .	2,55	2,75	2,60	3,—	4,50		3,20	4,25
	Juli. .	2,45	2,70	2,50	3,—	4,40	4,20	3,25	4,25
1893	Jan. .	2,40	2,75	2,60	3,—	4,15	4,20	2,75	4,10
	Juli. .	2,60	2,70	2,50	2,95	4,25	4,30	2,80	4,10

2. Loop der prijzen op Java van metalen en petroleum in de laatste 9 jaren.
Bron: M. H. B. *Prix à Java des métaux et du pétrole.*

Jaren *Années.*		Metalen. *Métaux.* Per picol.						Am. Petroleum *Pétrole.* Per kist. *La malle.*	
		IJzeren stav. (Zweed). *Fer en barres (Suédois)*		IJzeren staven. (Eng *Fer en barres (Anglais)*		Holl. Koper in bladen. *Cuivre en feuilles.*			
		f		*f*		*f*		*f*	
1885.	Jan. . .	9,—		5,50		60,—		3,75	
	Juli . .	8,50		5,—	6,—	55,—		3,50	
1886.	Jan. . .	9,—		5,—		53,—		3,62½	4,—
	Juli . .	9,—		4,62½	6,—	50,—		3,40	
1887.	Jan. . .	9,—		5,—	5,25	49,—		3,05	
	Juli . .	9,—		5,—	6,50	48,—		3,30	
1888.	Jan. . .	8,60	à 9,—	5,75		50,—	à 55,—	3,17½	à 3,85
	Juli . .	8,75	à 9,—	5,50	à 6,75	62,50	à 65,—	3,45	
1889.	Jan. . .	7,80	à 8,50	6,50	à 7,—	70,—	à 75,—	3,85	
	Juli . .	7,50	à 8,75	6,10	à 7,50	54	à 70,—	2,95	à 3,35
1890.	Jan. . .	8,50	à 8,75	7,50		52	à 58	3,42½	
	Juli . .	9,—		8,—	à 8,50	52	à 54	3,42½	
1891.	Jan. . .	9,—		7,—		57	à 60	3,05	
	Juli . .	7,90	à 8,75	6,50		58	à 60	—	
1892.	Jan. . .	9,—		6,—	à 7,30	57	à 60	—	
	Juli . . .	9,—		5,75	à 6,—	53	à 55	—	
1893.	Jan. . .	8,50	à 9,—	5,50	à 5,70	49	à 55,50	2,42½	à 2,55
	Juli . . .	8,—		5,70	à 5,75	51,—		2,17½	à 2,30

3. Loop der prijzen in Java van eenige artikelen van uitvoer.[1] *Prix à Java de quelques articles exportés.*

Jaren. *Années.*	Suiker No. 14. *Sucre.* per pikol.				Rijst No 1. *Riz.* per kojang.				Gewone Java Koffie. *Café ordinaire de Java.* per pikol.				Zwarte Peper. *Poivre.* per pikol.			
	Januari. *Janvier.*	April. *Avril.*	Juli. *Juillet.*	October. *Octobre.*	Januari. *Janvier.*	April. *Avril.*	Juli. *Juillet.*	October. *Octobre.*	Januari. *Janvier.*	April. *Avril.*	Juli *Juillet.*	October. *Octobre.*	Januari. *Janvier.*	April. *Avril.*	Juli. *Juillet.*	October. *Octobre.*
1877	19½	16¾	18½	16½	225	205	185	210	60	59	60	Nom.	20	19½	18	17½
1878	15½	Nom.	15	15½	215	200	225	230	54	Nom.	56	52	18	16	Nom	15
1879	15	13¾	14	15¼	220	180	197½	205	50	53	52½	56	13¾	14½	14½	15
1880	Nom.	Nom.	15	14	215	205	200	195	45½	Nom.	44½	46	23	23	21	Nom.
1881	14½	15	15¼	14	195	187½	197½	195	39	40½	51¾	50½	24	23½	23	28½
1882	Nom.	15	15	15	190	185	187½	180	Nom.	Nom.	30	27½	24	23½	25½	27
1883	Nom.	15	14½	14	160	150	170	165	35	30	32½	32½	24½	30	32½	40
1884	12½	12	11½	8½	167½	157½	132½	132½	30½	Nom.	29¼	28	33	35	33	36½
1885	8¼	9	12	11¼	132½	137½	122½	135	31	Nom.	26	27½	37	Nom.	40	38½
1886	11¾	9½	8 à 7½	8¼ à 7½	120	127½	115	112½	26	28	32½	36	41	37¾	40	41½
1887	8 à 9	9	9 à 8¼	10½	117½	112½	105	105	42½	Nom.	52½	56	39¼	38	40½	38½
1888	11	9¼	8½	8¾	115	127½	102½	115	50	40	39½	45	41	41½	39	36
1889	9½à8½	9à10½	11¼ à 11	—	137½	120	130	—	52½	Nom.	Nom.	—	37¾	36⅜	35	36⅜
1890	8	8,50	8¼ à 8⅜	8¼ à 8⅓	150 à 152½	—	142½ à 190	160 à 200	59,70 à 61,51	—	51½à54	66 à 65½	27 à 27,50	24¾ à 25	25½	22½ à 25
1891	8,15 à 8,50	8,75 à 9,—	8,—à8,25	8¼ à 9	157½ à 165	155 à 160	160	155 à 165	64,25 à 66	—	—	44½ à 51,51	19 à 19,50	20,50à21,75	17 à 17,50	17 à 17¼
1892	8,50 à 9,00	8,—à8,62½	8,75	8,75	185	175 à 185	185	136 à 150	58 à 58,25	—	—	60,25à62,01½	16,25à16,50	14,—à15,—	11,75à13,—	13,75à15,75
1893	9,25à9,87½	9,75à10,—	—	9,75 à10,-	162	—	143	132,50	61,16 à 61,75	—	—	—	14,25à15,—	14,—à15,25	12,75à13,25	13,—à13,75

[1]) Bron: tot en met 1886 zijn deze cijfers ontleend aan het werk van Mr. N. P. van den Berg, Financial and economical progress; nà 1886 aan de marktberichten der handelsvereeniging te Batavia.

4. Middenprijzen (bruto) per pikol, voor Gouv. producten betaald.
Bron: K. V. *Prix moyens (bruts) des produits des cultures du Gouv. (p. picol).*

Jaren. *Années.*	Koffie. *Café.* In Nederl. *Aux Pays-Bas.* Voor Java-koffie.	Voor Menado-koffie.	In Java. *A Java.*	In Padang.[1] *A Padang.*	Banka-tin. (in Nederland.) *Etain Banca aux P. Bas.*	Kina. (in Nederland.) *Quinquina (aux P. Bas).*
1881	*f* 47,10	*f* 77,18	*f* 31,85	*f* 44,19	*f* 69,04	*f* 163,17
1882	37,49	72,32	27,50	39,74	78,16	188,90
1883	39,84	68,76	34,75	44,84	70,20	178,19
1884	37,46	69,36	28,53	41,50	61,42	106,88
1885	33,20	69,96	27,33	40,56	65,22	118,68
1886	38,58	61,98	38,44	51,54	72,58	88,33
1887	61,98	72,65	55,57	60,77	84,90	67,64
1888	52,69	66,81	49,17	48,66	85,61	52,78
1889	65,16	80,21	57,30	62,92	69,54	40,77
1890	69,49	79,55	64,78½	67,16	70,06	45,81
1891	71,43	87,15	52,98½	65,07	67,59	43,00
1892	68,28		62,13[3]	66,80[3]	69,07	49,70

[1]) Kleine hoeveelheden 2e soort werden nog te Padang verkocht tegen achtereenvolgens: *f* 17,05, *f* 13,88, *f* 11,08, *f* 15,72, *f* 21,79, *f* 21,99, *f* 40,09, *f* 26,96, *f* 38,21, *f* 41,99½, *f* 41,67, *f* 35,88.

Bron: M. H. B. 5. Loop der prijzen op Java van Billiton tin.
Prix à Java de l'étain de Billiton.

Jaren. *Années.*	Januari. *Janvier.*	April. *Avril.*	Juli. *Juillet.*	October. *Octobre.*	Jaren. *Années.*	Januari. *Janvier.*	April. *Avril.*	Juli. *Juillet.*	October. *Octobre.*
1884...	56,15	55,34	56,22	55,77	1890...	67,92½	62,53 à 62,62	64,86	67,05
1885...	50,13	54,29	60,32	61,67					
1886...	64,—	64,—	71,75	69,50	1891...	63,20	62,60	63,65	63,67à63,76
1887...	68,67	71,35	70,01	77,42	1892...	62,98	62,06 à 64,74	68,32	64,42à65,58
1888...	95,49	69,03	48,84	—					
1889...	65,84	65,80	60,81	—	1893...	63,28	63,46 à 63,52	59,08	55,03

6. Laagste en hoogste prijzen van eenige voorname uitvoerartikelen op Java.

Prix de quelques articles d'exportation de Java.

Bron M. H. B.

Jaren. *Années.*		Gom-elastiek. *Gomme élastique.*	Gom dammar. *Gomme dammar.*	Gutta-Percha.	Coprah.	Huiden. *Peaux.* Buffel. *de Buffle*	Koe. *de Vâche.*
		p. picol.	p. picol.	p. picol.	p picol.	℔	℔
1889....	*l*	*f* 140	*f* 39.—	*f* 136	*f* 5.50	*f* 0.18	*f* 0.35
	h	150	48.—	136	6.25	0.24	0.45
1890....	*l*	140	33.50	136	5.48	0.24	0.35
	h	150	40.—	136	5.48	0.25	0.45
1891....	*l*	140	31.—	136	6.25	0.24	0.35
	h	150	35.—	136	8.50	0.25	0.45
1892....	*l*	150	31.50	136	6.25	0.24	0.30
	h	150	33.50	136	7.10	0.31	0.45
1893....	*l*	150	33.50	—	—	0.27	0.27
	h	150	38.—	—	—	0.31	0.35

B. SCHEEPVAART. *Navigation.*

Bron: K. V. I. OVERZICHT DER NEDERLANDSCH-INDISCHE KOOPVAARDIJVLOOT OP ULT°. DEC. [1]) *Tableau de la marine marchande des Indes Néerlandaises.*

Jaren. *Années.*	Stoomschepen. *Vapeurs.*		Zeilschepen op Europeesche wijze getuigd. *Voiliers gréés à l'Européenne.*										Zeilschepen op inland. wijze getuigd. *Voiliers indigènes.*		Totaal. *Total.*		Van de bedoelde schepen en vaartuigen behoorden te huis: *Dont appartiennent.*			
			Fregatten.		Barken.		Brikken.		Schoeners.		Kotters.						op Java en Madoera.		in de buitenb. *aux autres poss.*	
	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.
1884	58	65 550	3	9 508	67	61 450	37	8 612	154	28 419	4	169	1 562	54 629	1 885	228 337	1 215	155 647	670	72 690
1885	68	75 314	5	13 396	73	69 991	17	7 980	155	30 625	3	175	1 606	59 678	1 927	257 159	1 154	171 235	773	85 924
1886	72	76 441	2	6 022	70	70 050	16	7 746	141	28 007	3	139	1 327	64 285	1 631	252 690	1 006	167 747	625	84 943
1887	68	76 964	2	6 022	60	59 680	17	8 387	152	29 415	4	176	1 389	65 978	1 692	246 622	1 041	157 251	651	89 371
1888	66	70 900	2	6 022	48	48 815	15	7 251	142	27 014	4	180	1 417	67 209	1 694	227 391	1 038	145 207	656	82 184
1889	77	64 221	1	3 394	49	48 219	15	9 055	141	30 150	5	213	1 425	69 623	1 713	224 875	1 065	135 043	648	89 832
1890	78	77 442	1	3 583	42	40 736	16	8 373	136	31 358	2	129	1 524	73 453	1 799	235 074	1 108	149 633	691	85 441
1891	77	69 740	2	5 246	43	44 102	15	8 177	129	30 039	3	163	1 605	75 660	1 874	233 127	1 142	149 387	732	83 740
1892	82	80 993	2	5 246	37	37 704	16	8 576	128	29 234	2	129	1 572	76 070	1 839	237 952	1 148	157 384	691	80 568

[1]) De stoombooten der gesubsidiceerde Nederlandsch-Indische Stoomvaart-maatschappij, thans Koninklijke Paketvaart-maatschappij, zie onder verkeersmiddelen, bl. 78.

II. VERDEELING OVER STOOM- EN ZEILSCHEPEN VAN DE KOFFIEVRACHTEN (IN DUIZENDT. KG.) UITGEVOERD VAN NED. INDIË NAAR LANDEN DAARBUITEN GELEGEN.
Bron: S. H. S. *Affrétements de café (milliers de kgr.) exportés des colonies aux pays ci-dessous, par catégories de navires.*

Landen.	1887.		1888.		1889.		1890.		1891.		1892.	
	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep *Voiliers.*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*
Nederl. *Pays Bas* } Gouvern.	16 667	4 503	17 551	4 600	18 516	13 049	12 341	1 238	17 229	—	13 546	7 411
Nederl. *Pays Bas* } Particul.	10 208	7 421	23 648	3 102	21 341	3 504	11 074	2 271	24 364	227	21 015	1 527
Engeland *Gr. Bret.*	7	29	83	—	468	—	173	—	40	—	284	—
Frankrijk *France* ..	930	490	1 244	—	1 147	—	632	—	858	—	409	—
Oostenrijk *Autriche.*	227	—	270	—	527	—	154	—	1 021	—	2 149	—
Turkije.....	2 021	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Port Saïd.....	—	—	2 423	—	2 814	—	819	—	1 720	—	2 100	—
Amerika	37	7 504	288	6 428	373	6 054	846	5 669	942	4 425	1 248	5 477
Singapore	1 272	—	2 793	—	5 243	—	3 326	—	4 490	—	6 186	—
Hongkong.....	54	—	407	—	162	—	92	—	142	—	243	—
Australië.....	109	4	62	—	142	—	40	—	51	—	63	—
Tot. incl. andere l.	31 760	19 964	48 788	14 134	50 770	22 612	29 568	9 180	51 334	4 654	47 601	14 415

III. SCHEEPVAARTVERKEER DER VOORNAAMSTE HAVENS VAN JAVA MET LANDEN BUITEN NED. INDIË. [1]
Navigation entre les principaux ports des colonies et l'extérieur.

Bron: S. H. S.

Ingeklaarde schepen. [2] *Navires entrés.*

Jaren. *Années.*	Batavia. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Batavia. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Batavia. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Batavia. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.	Cheribon. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Cheribon. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Cheribon. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Cheribon. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.	Semarang. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Semarang. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Semarang. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Semarang. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.	Soerabaja. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Soerabaja. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Soerabaja. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Soerabaja. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.
1883	217 (2)[3]	707	148 (9)	269	68 (2)	141	30 (5)	46	35 (4)	59	53 (7)	114	103 (9)	187	74 (7)	157
1884	241 (1)	914	122 (9)	259	122 (1)	342	28 (16)	64	45 (4)	79	56 (20)	127	87 (2)	128	108 (25)	227
1885	195	840	94 (3)	200	108	157	15 (7)	20	39 (1)	76	56 (19)	133	107 (4)	157	95 (26)	244
1886	239	845	76 (4)	176	116 (1)	320	23 (8)	61	33 (5)	76	36 (10)	91	78 (6)	108	92 (27)	233
1887	203	663	92 (7)	216	31 (1)	58	19 (3)	44	15 (6)	53	26 (8)	73	106 (8)	197	67 (10)	168
1888	197 (1)	718	71 (4)	189	33	41	6 (1)	15	27 (8)	73	20 (3)	47	120 (25)	287	38 (4)	102
1889	213 (7)	787	55	147	66 (2)	105	6	18	19 (6)	70	21	60	134 (20)	265	51 (11)	128
1890	217	796	37 (3)	115	38 (5)	68	2	6	18 (3)	70	16 (1)	47	151 (18)	329	26	71
1891	274	1 074	43 (4)	115	47 (5)	90	1	2	39 (6)	134	19 (3)	64	199 (29)	487	17 (2)	47
1892	225 (2)	936	31 (4)	103	47 (5)	98	2	6	41 (4)	138	21 (2)	72	191 (28)	457	25 (3)	74

Uitgeklaarde schepen. [2] *Navires sortis.*

Jaren. *Années.*	Batavia. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Batavia. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Batavia. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Batavia. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.	Cheribon. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Cheribon. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Cheribon. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Cheribon. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.	Semarang. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Semarang. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Semarang. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Semarang. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.	Soerabaja. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Soerabaja. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Soerabaja. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Soerabaja. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.
1883	153	584	74 (10)	125	14	30	29 (3)	43	87 (4)	158	72 (10)	143	113 (19)	220	56 (10)	111
1884	164 (2)	714	32 (3)	56	18	12	19 (1)	24	98	197	59 (4)	126	109 (24)	199	85 (9)	162
1885	164	711	43 (17)	89	30	28	21	33	57 (1)	118	77 (8)	207	105 (9)	166	80 (8)	172
1886	182 (4)	703	39 (10)	78	16	27	10 (1)	25	104	179	43 (6)	98	97 (2)	140	66 (11)	153
1887	183	717	35 (9)	62	17	46	17 (1)	42	99	215	44 (7)	113	102 (1)	153	65 (15)	165
1888	157	619	17	31	16	30	4	9	93	203	34 (5)	88	110 (1)	220	46 (10)	110
1889	143 (1)	638	29 (9)	71	11	41	5 (1)	14	95 (1)	203	21 (7)	51	148 (3)	223	50 (19)	128
1890	129	548	16 (1)	40	15	59	4 (2)	13	86	182	17 (6)	53	148 (5)	315	27 (11)	71
1891	190	799	12 (3)	24	17	53	2	5	135	324	20	62	168 (4)	359	22 (6)	61
1892	168	744	24 (3)	54	22	76	—	—	121 (3)	268	19 (3)	62	147 (10)	326	10 (6)	38

[1]) Omtrent het verkeer door middel van inlandsche vaartuigen ontbreken vertrouwbare cijfers.

[2]) In de statistiek voor Handel en Scheepvaart wordt alléen melding gemaakt van de eerste inklaring bij aankomst van buiten Ned. Indië en van de laatste uitklaring bij vertrek naar buiten Ned. Indië. Verzeilt het schip daarbinnen van de eene haven naar de andere, dan wordt daarvan slechts melding gemaakt wanneer de haven in een ander gewest gelegen is; de opgaven geven daardoor geen beeld van het geheele scheepvaartverkeer der betrokken havens.

[3]) De tusschen haakjes geplaatste cijfers duiden aan, hoeveel der genoemde schepen met ballast geladen waren. *Entre ( ) les navires sur lest.*

IV. AANDEEL DER VERSCHILLENDE VLAGGEN IN HET SCHEEPVAARTVERKEER VAN HET BUITENLAND MET NEDERLANDSCH INDIË.

Part des principaux pavillons au mouvement de la navigation aux Indes Néerl.

Bron: S. H. S.

Vlaggen. *Pavillons.*	Ingeklaarde schepen. *Navires entrés.* 1888		1889		1890		1891		1892	
	Aantal. *Nomb.*	1000 M³.	Aantal. *Nomb.*	1000 M³.	Aantal. *Nomb.*	1000 M³.	Aantal. *Nomb.*	1000 M³.	Aantal. *Nomb.*	1000 M³.
Nederland (stoomsch. *vap.*	65	326	73	365	74	354	81	407	115	541
Pays-Bas. (zeilsch. *voil.*	51	147	44	125	29	79	28	98	26	81
Totaal....	112	476	117	490	103	432	109	505	141	622
Engeland. (stoomsch. *vap*	230	736	179	753	212	905	393	1332	363	1 147
Gr. Bret. (zeilsch. *voil.*	52	157	66	175	51	173	38	118	31	121
Totaal....	282	893	245	928	263	1 078	431	1450	394	1 268
Frankrijk. (stoomsch. *vap.*	36	81	30	70	27	62	26	59	27	66
France... (zeilsch. *voil.*	—	—	—	—	1	1	1	3	2	6
Totaal....	36	81	30	70	28	64	27	62	29	73
Duitschl. (stoomsch. *vap.*	35	62	136	338	110	220	156	354	152	260
Allemagne (zeilsch. *voil.*	26	46	31	56	12	25	9	24	15	50
Totaal....	61	108	167	394	122	245	165	378	167	310
Denemarken. (stooms. *vap.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Danemark.. (zeilsch. *voil.*	6	4	11	8	7	5	10	8	4	3
Totaal....	6	4	11	8	7	5	10	8	4	3
Zweden... (stoomsch. *vap.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Suède.... (zeilsch. *voil.*	4	6	1	1	3	6	5	7	3	6
Totaal....	4	6	1	1	3	6	5	7	3	6
Noorwegen (stoomsch. *vap.*	4	15	7	28	6	23	8	30	8	39
Norvège.. (zeilsch. *voil.*	18	32	37	74	16	26	30	60	23	46
Totaal....	22	47	44	102	22	49	38	90	31	84
Oostenrijk (stoomsch. *vap.*	—	—	—	—	—	—	—	—	13	29
Autriche.. (zeilsch. *voil.*	4	10	2	5	2	4	1	3	1	3
Totaal....	4	10	2	5	2	4	1	3	14	32
Italië.... (stoomsch. *vap.*	—	—	2	16	—	—	—	—	4	20
(zeilsch. *voil.*	33	79	20	49	14	41	15	40	23	69
Totaal....	33	79	22	65	14	41	15	40	27	90
Amerika.. (stoomsch. *vap.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(zeilsch. *voil.*	15	42	17	49	8	25	5	14	5	19
Totaal....	15	42	17	49	8	25	5	14	5	19
Tot. inclusief (stoomsch..	2 647	2 405	3 142	3 524	3 063	3 033	3 258	3 673	2 989	3 345
andere landen. (zeilsch...	306	562	308	577	219	422	198	400	187	422
Tot. incl. autres pays.										
Totaal....	2 953	2 967	3 450	4 101	3 282	3 455	3 456	4 073	3 176	3 766

Aandeel der verschillende vlaggen aan de inklaring van stoomschepen uit Singapore in Ned. Indië.

Part des principaux pavillons à la navigation à vapeur entre Singapour et les Indes Néerl. navires entrés aux N. I.

Engeland *Gr. Bret.....*	77	209	81	204	89	259	246	521	229	411
Frankrijk. *France.....*	33	80	30	70	27	62	26	59	26	60
Duitschland. *Allemagne..*	12	36	83	224	67	127	113	217	128	186
Noorwegen. *Norvège.....*	2	—	3	13	1	4	3	12	4	21
Engelsch Indië *Indes Britt.*	64	31	58	26	74	41	80	41	60	30
Singapore	999	386	981	700	784	388	720	317	898	329
Nederl. Indië. *Indes Néerl.*	498	239	568	266	752	367	781	510	600	406
Tot. incl. andere landen. *Tot. incl. autres pays.*	1 684	994	1 834	1 512	1 803	1 265	1 984	1734	1 987	1 564

VI. Verkeersmiddelen.

Moyens et voies d'échange et de transport.

A. MUNT- EN BANKWEZEN. SPAARBANKEN.

Monnaies, institutions de crédit. Caisses d'épargne.

I. WISSELKOERSEN. *Change.*

Overzicht van den loop der wisselkoersen te Batavia, van de verkochte Gouvernements-wissels en van het rente-tarief der Javasche Bank.

Bronnen: K. V. en V. J. B. *Taux de change, et taux de l'escompte.*

Jaren. *Années.*	Wisselkoersen te Batavia op *Change de Batavia sur:* Amsterdam. *f* 100 Ind. Ct. gold in Ned. Ct. *fl.* 100 *aux Indes contre, en fl. aux Pays-Bas.* Gouvernement. *Traites du Gouvt.*	Particulieren. 6/m. dato *Traites partic. à 6 m.*	Londen 1 £ sterling. 6/m. zicht [1]) Indisch Cour.	Verkochte Gouvernements-wissels. [2]) *Traites du Gouv. vendues.* Indisch Cour.	Gem. disconto van de Javasche Bank. [3]) *Escompte moyen de la Banque de Java.*
1856	6/m. na dato *f* 103 à 106	103½ à 105¼	11,72⅝	7 436 465	7,73
1857	„ „ „ 103 „ 105	104 „ 108	10,75 à 11,72⅝	2 192 316	8,66
1858	„ „ „ 101 „ 102	96 „ 108½	10,75 — 11,95	1 983 683	7,88
1859	„ „ „ 99 „ 103	100 „ 103½	11,— „ 11,75	4 290 798	7,50
1860	„ „ „ 100 „ 103½	100 „ 104	11,— „ 11,75	890 431	7,50
1861	„ „ „ 99 „ 102	99¼ „ 103	11,37⅝ „ 11,95	4 728 498	8,43
1862	„ „ „ 99	99 „ 108	10,25 „ 11,90	2 323 302	9
1863	„ „ „ 99 à 103	100 „ 104½	11,15 „ 11,75	1 058 678	8,03
1864	„ „ „ 103	103 „ 105	11,12⅝ „ 11,35	1 597 194	7,62
1865	„ „ „ 102 à 103	102½ „ 105	11,20 „ 11,55	3 986 432	7,42
1866	„ „ „ 100 „ 103	101½ „ 104¾	11,10 „ 11,70	7 533 409	9,13
1867	„ „ „ 101½ „ 103	101¾ „ 103¾	11,65 „ 11,85	7 274 859	8,25
1868	„ „ „ 101½ „ 102½	100 „ 104	11,60 „ 11,92½	6 584 035	6,24
1869	3/m. „ „ 99½ „ 102	100¼ „ 104½	11,50 „ 11,90	6 032 775	5,42
1870	6/m. „ „ 99 „ 102	98 „ 103	11,57⅝ „ 12,20	9 007 072	5,95
1871	3/m. „ „ 99 „ 101¼	100 „ 103½	11,30 „ 11,90	9 213 032	5,86
1872	„ „ „ 100 „ 101¼	102 „ 104¾	11,37⅝ „ 11,67⅝	1 734 914	6
1873	„ „ „ 100 „ 102	102 „ 104¾	11,52⅝ „ 11,87⅝	6 730 291	5,93
1874	8/dagen na zicht 99 „ 101¼	100½ „ 102¾	11,60 „ 11,85	10 672 537	6,82
1875	„ „ „ 98 „ 99½	99¼ „ 103	11,57⅝ „ 12,—	7 558 200	7,08
1876	„ „ „ 98 „ 101½	99½ „ 103½	11,70 „ 12,12⅝	27 880 697	6,99
1877	„ „ „ 99 „ 101¼	99¾ „ 102¼	11,72⅝ „ 12,10	21 985 808	5
1878	6/m. na dato 99¾ „ 101¼	99⅞ „ 102¼	11,90 „ 12,17⅝	25 563 307	5,35
1879	„ „ „ 99½ „ 101¼	99⅞ „ 102	11,90 „ 12,10	30 250 392	5,97
1880	„ „ „ 100 „ 101½	100⅛ „ 102	11,90 „ 12,17⅝	22 013 985	6
1881	„ „ „ 100 „ 101	100⅛ „ 102	11,92⅝ „ 12,15	27 933 204	6
1882	„ „ „ 100 „ 101	100⅜ „ 101½	11,97⅝ „ 12,10	27 718 394	6
1883	„ „ „ 100 3/16 „ 101½	101¼ „ 102	11,85 „ 12,95	28 338 945	6,52
1884	„ „ „ 100 „ 101½	101 „ 102½	11,85 „ 12,—	18 639 312	6,74
1885	„ „ „ 100⅔ „ 101	101¼ „ 103¼	11,80 „ 12,—	7 822 875	6,37
1886	„ „ „ 100 „ 101	101 „ 102½	11,82⅝ „ 12,—	5 059 554	4,68
1887	„ „ „ 100 „ 101½	101¼ „ 103½	11,75 „ 11,92⅝	3 113 190	4,50
1888	„ „ „ 100 „ 102½	102¼ „ 104	11,67⅝ „ 11,85	1 043 806	5
1889	„ „ „ — —	101 „ 104	11,60 „ 11,85	—	5
1890	8/dagen na zicht 98½ „ 99½	100½ „ 103	11,70 „ 11,95⅝	79 000	4
1891	6/m. na dato — —	100½ „ 101⅜	11,85 „ 11,97⅝	—	4
1892	„ „ „ — —	100½ „ 102½	11,70 „ 12,02⅝	—	5,23

[1]) Van af Augustus 1879 tot Juni 1882 4 maanden zicht.
[2]) Van 1868 bij onderhandschen, van af 1869 bij publieken verkoop.
[3]) De jaren als boekjaren gerekend: 1856 = April 1856—Maart 1857.

Digitized by Google

II. JAVASCHE BANK. *Banque de Java.*

1. Opereerend kapitaal der Bank, (middencijfers) in duizendtallen guldens.
Capital en opération. (Moyennes d'exercice). Milliers de florins.

Bron: V. J. B.

Jaren. *Années.*	Handelspapier. *Papier de commerce.*	Verkoopapier. *Papier de ventes publ.*	Buitenl. wissels. *Traites.*	Beleeningen. *Prêts sur nantissement.*	Voorschotten in R. C. *Avances en compte cour.*	Hypoth., Staatssch. en Pandbr.[1]) *Hypothèq., dette publ. obl. foncière.*	Totaal. *Total.*
1883/84	9 836	1 557	—	4 897	409	3 464	20 163
1884/85	10 582	1 870	—	3 791	806	3 448	20 497
1885/86	6 104	1 346	—	3 237	2 075	3 662	16 424
1886/87	4 419	1 376	—	2 193	961	3 498	12 447
1887/88	5 703	940	—	1 166	2 147	3 285	13 241
1888/89	5 902	698	—	1 358	2 089	3 500	13 547
1889/90	3 635	717	—	945	1 037	3 437	9 771
1890/91	5 909	861	—	607	1 679	3 512	12 568
1891/92	8 194	854	6 795	844	2 922	5 724	25 333
1892/93	7 842	900	3 697	1 148	8 027	6 391	28.005

[1]) Met inbegrip van het reservefonds.

2. Disconteeringen bij de verschill. kant. der Jav. Bank, (in duizendt. guldens.)
Escomptes des divers établissements de la Banque (milliers de florins.)

Bron: V. J. B.

Jaren.	1886/7	1887/8	1888/9	1889/90	1890/91	1891/2	1892/3
Gem. disconto.	4,68%	4,50%	5%	5%	4%	4%	5,23%
Batavia	11 324	31 730	29 630	11 597	36 781	37 484	
Semarang	7 838	5 524	4 514	4 305	6 069	4 837	
Soerabaja.....	6 373	6 554	5 983	5 590	10 192	9 770	
Padang	416	760	435	484	630	861	
Makassar.....	3 291	2 493	4 611	3 054	2 839	3 707	
Cheribon	443	442	458	446	898	755	
Soerakarta....	1 161	767	281	334	415	462	
Pasoeroean ...	769	761	532	615	— [1])	—	
Djokjakarta...	2 027	1 995	926	1 003	1 325	1 459	
Totaal..	33 640	51 027	49 369	27 428	59 149	59 335	83 047

[1]) Opgeheven.

3. Nieuwe beleeningen naar den aard der onderpanden. (in duizendt. guldens.)
Prêts nouveaux, par nature des nantissements. (milliers de florins.)

a. Eigenlijke beleeningen. *Prêts proprement dits.*

Bron: V. J. B.

Jaren. *Années.*	Effecten. *Valeurs mobilières.*	Invoergoederen. *Marchandises importées.*	Uitvoerproducten. *March. pour l'exportation.* Gouvern.	Partic.	Goud en zilver. *Or et argent.*	Totaal. *Total.*
1885/86	141	1 309	2 150	5 512	7	9 123
1886/87	135	233	2 400	3 363	2	6 133
1887/88	150	348	—	4 606	—	5 104
1888/89	99	864	—	4 102	—	5 065
1889/90	85	761	—	3 063	—	3 909
1890/91	71	933	—	1 336	—	2 340
1891/92	2 368	706	—	4 341	26	7 441
1892/93	5 728	414	—	5 359	16	11 517
b. Credieten- in rekening-courant. *Crédits en compte courant.*						
1885/86	3 586	724	—	250	3 134	7 694
1886/87	4 164	161	—	311	3 114	7 750
1887/88	19 745	215	—	762	1 366	22 088
1888/89	19 360	424	—	461	2 186	22 430
1889/90	6 313	543	—	1 494	2 572	10 923
1890/91	11 526	3 362	—	1 857	3 396	20 141
1891/92	10 608	4 711	—	4 536	292	20 146
1892/93	48 667	4 266	—	10 892	3 760	67 585

4. Metaalvoorraad, bankbiljetten in omloop en afgifte van assignatiën bij de verschillende kantoren der bank. (duizendtallen guldens.)
Encaisse métallique, billets en circulation et assignations aux divers établissements de la Banque (milliers de florins).

Bron: V. J. B.

Gewesten. *Provinces.*	Metaalvoorraad ult. Maart. *Encaisse métall., fin Mars.*						
	1886/87	1887/88	1888/89	1889/90	1890/91	1891/92	1892/93
Batavia	12 808	15 262	22 000	31 762	34 552	21 577	14 040
Semarang	7 360	6 101	6 224	6 017	6 204	6 463	3 141
Soerabaja.....	5 893	5 750	3 645	3 125	2 521	2 495	2 268
Padang	812	272	862	398	578	872	1 312
Makassar.....	1 272	2 251	1 496	1 257	2 035	1 632	1 576
Cheribon	993	701	1 058	1 014	1 208	2 105	2 807
Soerakarta....	401	487	517	572	559	705	892
Pasaroean	475	215	153	125	—	—	—
Djokjokarta...	649	336	273	151	446	961	877
Amsterdam ...	—	—	—	—	—	936	445
Totaal. *Total.*	30 662	31 375	36 228	44 421	48 102	37 747	27 360
	Bankbiljetten in omloop. *Billets en circulation.*						
Aantal *Nombre*	820 982	851 720	912 154	954 465	995 360	1 020 183	995 980 [5]
Waarde *Valeur*	42 372	45 092	47 398	51 023	54 263	49 785	44 631
	Afgifte van assignatiën. *Assignations délivrées.* [1])						
Batavia	4 538	13 726	13 485	10 121	11 182	16 431	11 566
Semarang.....	3 260	2 852	1 712	2 235	3 456	10 132	10 363
Soerabaja.....	1 558	1 848	2 323	1 357	2 030	6 992	8 154
Padang	2 669	1 044	558	416	382	1 486	3 276
Makasser	2 269	2 894	2 753	2 846	2 891	2 526	2 321
Cheribon	2 139	2 084	2 587	2 383	2 847	2 379	1 474
Soerakarta....	1 290	856	830	539	801	1 530	1 432
Pasoeroean....	275	124	164	503	—	—	—
Djokjokarta...	1 932	1 258	1 072	1 202	1 118	1 681	1 996
Amsterdam ...	—	—	—	—	—	442	575
Totaal. *Total.*	19 932	26 686	25 485	21 601	24 708	43 600 [1])	41 156 [1])

[1]) Met het dienstjaar 1891/92 werd het assignatieverkeer tusschen het kantoor te Amsterdam en de kantoren in Ned. Indië geopend.

5. Koersen der bankactiën. *Cours des actions de la Banque.*

Bron: V. J. B.

Boekjaren. *Exercices.*	Laagste koers. *Minimum.*	Hoogste koers. *Maximum.*	Boekjaren. *Exercices.*	Laagste koers. *Minimum.*	Hoogste koers. *Maximum.*
1871/72	128	150	1882/83	182½	190
1872/73	150	155	1883/84	182½	200
1873/74	155	165	1884/85	185	200
1874/75	160	190	1885/86	180	200
1875/76	180	200	1886/87 [1])	155	182½
1876/77	185	205	1887/88 [1])	136	165
1877/78	177½	200	1888/89	140	152½
1878/79	175	185	1889/90	120	140
1879/80	172½	190	1890/91	117½	150
1880/81	175	185	1891/92	150	156
1881/82	175	192½	1892/93	150	183

[1]) Ter voldoening aan art. 35 der statuten, waardoor de jaarlijksche uitkeering van 6% gewaarborgd wordt, heeft men in 1887 fl. 72 000 en 1888 fl. 144 000 van het reservefonds moeten afzonderen, gelijkstaande aan resp. $1^{2}/_{10}$ en $2^{4}/_{10}$ % van het maatschappelijk kapitaal.

III. SPAARBANKEN. *Caisses d'épargne.*

1. Aantal inleggers, benevens saldo per inlegger op het einde van elk jaar bij de vijf spaarbanken.

Nombre des livrets et solde dûe aux déposants au 31 Déc.

Bronnen: K. V. en Jonker, over het Spaarbankwezen in Nederl. Indië, in Tijdschrift van Nijverheid en Landbouw in Ned. Ind., deel 33.

Jaren. *Années.*	Batavia. Aantal inleggers. *Nombre de livrets.*	Batavia. Toename *Accroissement.* %	Batavia. Saldo per inlegger. *Solde moyenne du livret.*	Semarang. Aantal inleggers. *Nombre de livrets.*	Semarang. Toename *Accroissement.* %	Semarang. Saldo per inlegger. *Solde moyenne du livret.*	Soerabaja. Aantal inleggers. *Nombre de livrets.*	Soerabaja. Toename *Accroissement.* %	Soerabaja. Saldo per inlegger. *Solde moyenne du livret.*
1854	—	—	—	3	—	*f* 1,515	—	—	—
1864	923	—	630	650	—	471	436	—	763
1874	2 618	—	973	2 032	—	537	1 820	—	982
1875	3 033	16,—	932	2 240	10,2	603	1 992	9,4	1 038
1876	3 494	15,5	965	2 459	9,7	618	2 162	8,5	1 034
1877	3 582	2,5	924	2 535	3,0	725	2 117	2,0	1 088
1878	2 730	—23,7	642	2 765	9,0	703	1 636	—22,7	973
1879	2 660	—2,5	624	2 897	4,7	680	1 814	10,8	948
1880	2 631	—1,1	622	3 086	6,5	756	1 910	5,3	932
1881	2 513	—4,7	593	3 495	13,3	721	2 081	8,1	933
1882	2 525	0,5	563	3 501	0,2	749	2 433	16,9	1 000
1883	2 653	5,0	529	3 684	5,4	777	2 741	12,7	1 026
1884	2 803	5,6	510	3 945	7,0	787	2 817	2,8	1 000
1885	2 844	1,4	528	4 447	12,8	755	2 794	—0,8	913
1886	3 040	6,9	471	3 999	—10,1	715	2 851	2,0	907
1887	3 094	1,8	449	4 218	5,5	730	2 913	2,2	864
1888	3 111	0,6	436	4 561	8,1	736	3 107	6,7	870
1889	3 069	—1,4	417	4 682	2,6	713	3 313	6,6	920
1890	3 190	3,9	412	4 705	0,5	699	3 804	14,8	987
1891	3 303	3,5	417	4 597	—2,3	690	4 088	7,5	1 055
1892	3 441	4,2	397	3 889	—15,4	724	4 328	5,9	993

Jaren. *Années.*	Makassar. Aantal inleggers. *Nombre de livrets.* Aantal. *Nombre.*	Makassar. Toeneming *Accroissement.* %	Makassar. Saldo per inlegger. *Solde moyenne du livret.*	Padang. Aantal inleggers. *Nombre de livrets.* Aantal. *Nombre.*	Padang. Toeneming *Accroissement.* %	Padang. Saldo per inlegger. *Solde moyenne du livret.*
1882	142	22,4	*f* 857	253	24,6	*f* 630
1883	168	18,0	672	285	12,6	698
1884	165	—1,8	776	362	27,0	765
1885	204	23,8	927	438	21,0	821
1886	222	8,8	951	450	2,7	856
1887	244	10,0	898	544	20,9	829
1888	306	25,4	899	670	23,2	877
1889	330	7,8	924	692	3,3	1024
1890	355	7,6	980	789	14,0	888
1891	421	18,6	982	863	9,4	952
1892	450	6,9	993	910	5,4	1031

2. De inleggers der verschillende spaarbanken met vermelding van hunnen landaard, en hun saldo tegoed. [1])

Classification des déposants d'après leurs soldes et leurs nationalités.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Plaatsen. *Endroits.*	Aantal inleggers: *Nombre de livrets.* Europeanen. *Européens.*	Vreemde Oosterlingen. *Orientaux étrangers.*	Inlanders. *Indigènes*	Bedrag der saldo's van: *Total des soldes.* Europeanen. *Européens.*	Vreemde Oosterlingen. *Orientaux étrangers.*	Inlanders. *Indigènes.*
					× *f* 1 000	× *f* 1 000	× *f* 1 000
1882	Batavia	2 478	25	22	1 411,2	3,6	5,7
	Samarang	3 359	51	91	2 537,5	45,4	38,3
	Soerabaja	2 371	21	38	2 396,8	17,8	17,3
	Padang	236	5	12	155,4	2,9	1,1
	Makasser	121	19	2	117,6	2,6	0,6
1886	Batavia	2 958	51	31	1 363,0	15,4	5,9
	Samarang	3 860	56	83	—	—	—
	Soerabaja	2 768	39	44	2 446,1	21,0	21,6
	Padang	424	8	18	360,9	4,2	4,5
	Makasser	199	10	13	200,4	0,7	2,5
1891	Batavia	3 160	83	60	1 326,6	42,2	8,9
	Samarang	4 467	54	76	3 110,4	38,5	26,4
	Soerabaja	3 953	71	64	4 057,4	14,2	36,3
	Padang	810	13	40	794,1	12,1	15,7
	Makasser	347	51	23	366,4	33,4	13,8
1892	Batavia	3 254	94	93	1 330,6	22,1	12,0
	Samarang	3 724	67	98	2 707,1	35,2	72,5
	Soerabaja	4 175	85	68	4 217,4	38,1	41,1
	Padang	864	11	35	915,3	9,6	13,5
	Makasser	376	55	19	400,4	36,9	9,7

[1]) In de kol. versl. van 1887 tot 1890 komen geen opgaven hieromtrent voor.

B. SPOOR- EN TRAMWEGEN.

Voies ferrées, tramways.

I. STAATS- EN PARTICULIERE SPOORWEGEN.

Chemins de fer de l'état et des compagnies.

1. Algemeen overzicht der Staats- en particuliere spoorwegen in exploitatie en van de opbrengst v/h. personen- en goederenvervoer.

Kilomètres en exploitation des chemins de fer de l'État et des Compagnies.

Bronnen: K. V. en S. V. S. T.

Jaren. *Années.*	Gemiddeld aantal. Kilometers in exploitatie. *Kilomètres en exploitation.*	Opbrengst v/h. personen- en goederenvervoer. *Recettes pour transport de voyageurs et de marchandises.*
1880	411	*f* 4 234 620
1881	527	5 344 126
1882	604	6 067 342
1883	699	6 795 282
1884	924	8 147 945
1885	932	7 797 834
1886	938	7 731 922
1887	1223	7 979 331
1888	1232	8 532 963
1889	1261	8 921 369
1890	1325	10 122 185
1891	1393	11 525 074
1892	1484	11 875 308

2. Staats-Spoorwegen. *Chemins de fer de l'Etat.*

a. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Oosterlijnen.

Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (réseau Est).

Bron: V. S. N. I.

Jaren. *Années.*	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*		2e klasse. *2e classe.*		3e klasse. *3e classe.*		Totaal. *Total.*	Bagage. *Bagages.*	Bestelgoederen. *Colis à remettre.*	Vrachtgoederen. *Marchandises.*
	a. Vervoer. *Transport.*									
	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	K.G. × 1000	K.G. × 1000	K.G. × 1000
1880	3 391	0,47	31 407	4,43	674 819	95,10	709 620	276	1 404	56 628
1881	3 706	0,37	37 149	3,70	963 677	95,93	1 004 532	743	1 391	96 965
1882	4 805	0,38	44 300	3,52	1 210 778	96,10	1 259 883	1 055	1 387	121 489
1883	5 687	0,37	51 789	3,32	1 467 985	96,31	1 525 461	1 383	1 453	170 323
1884	15 481	0,89	81,459	4,68	1 644 977	94,43	1 741 917	1 850	2 065	230 838
1885	14 062	0,84	82 873	4,96	1 573 529	94,20	1 670 464	1 778	2 103	242 744
1886	13 756	0,89	81 837	5,28	1 453 247	93,83	1 548 840	1 571	1 968	258 437
1887	11 660	0,69	75 974	4,46	1 614 597	94,85	1 702 231	1 528	2 237	283 782
1888	10 794	0,50	68 645	3,15	2 100 497	96,35	2 179 936	1 741	2 036	352 890
1889	12 335	0,46	77 293	2,92	2 563 980	96,62	2 653 608	2 080	2 269	394 937
1890	10 899	0,38	83 391	2,89	2 785 743	96,73	2 880 033	2 009	2 417	445 486
1891	12 217	0,40	84 248	2,73	2 989 528	96,87	3 085 993	2 248	2 613	476 561
1892	13 644	0,50	86 940	3,19	2 782 916	96,31	2 883 500	2 739	2 972	509 807
	b. Opbrengst. *Recettes.*									
								× *f* 1000	*f* 1000	× *f* 1000
1880	*f* 14 269	2,91	*f* 78 435	15,98	*f* 398 057	81,11	*f* 490 761	6	39	347
1881	15 916	2,17	103 897	14,16	614 025	83,67	733 838	17	47	635
1882	21 973	2,45	126 988	14,13	749 861	83,12	898 822	24	59	792
1883	28 137	2,61	145 748	13,49	906 462	83,90	1 080 347	33	68	1 209
1884	55 158	4,12	164 432	12,28	1 119 955	83,60	1 339 545	46	93	1 841
1885	55 283	4,—	179 673	13,01	1 146 242	82,99	1 381 198	45	101	1 817
1886	52 907	4,13	168 816	13,16	1 060 626	82,71	1 282 348	41	103	1 961
1887	47 358	3,95	166 892	13,93	984 227	82,12	1 198 476	36	112	1 832
1888	44 290	3,76	153 269	13,04	978 821	83,21	1 175 830	36	107	1 997
1889	53 121	4,37	175 497	14,45	1 055 397	81,18	1 214 015	40	114	1 932
1890	51 250	3,80	196 765	14,58	1 101 704	81,62	1 349 718	39	124	1 983
1891	56 728	3,94	202 353	14,07	1 178 895	81,99	1 437 977	43	135	2 414
1892	66 420	4,50	204 441	13,87	1 203 666	81,63	1 474 527	49	144	2 570

b. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de lijn Djokjakarta—Tjilatjap.

Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (ligne Djokjakarta—Tjilatjap).

Bron: S. V. N. I.

Jaren. *Années.*	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*		2e klasse. *2e classe.*		3e klasse. *3e classe.*		Totaal. *Total.*	Bagage. *Effets de voyageurs.*	Bestelgoederen. *Colis à remettre.*	Vrachtgoederen. *Marchandises.*
	a. Vervoer. *Transport.*									
	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	K.G. × 1000	K.G. × 1000	K.G. × 1000
1887[1])	914	0,36	8 585	3,29	250 851	96,35	260 350	101	62	24 482
1888	1 259	0,21	15 539	2,55	592 210	97,24	609 008	186	117	67 064
1889	1 253	0,20	15 428	2,45	614 119	97,35	620 800	187	138	70 921
1890	1 045	0,13	14 630	1,78	806 388[2])	98,09	822 063[2])	238	201	93 238
1891	1 284	0,12	17 153	1,62	1 041 185	98,26	1 059 622	356	230	124 516
1892	1 765	0,20	16 726	1,87	876 240	97,93	894 731	373	222	108 915
	b. Opbrengst. *Recettes.*									
								× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000
1887[1])	*f* 1 887	2,03	*f* 9 936	10,69	*f* 81 075	87,28	*f* 92 898	1,6	2,9	115,6
1888	3 273	1,68	18 516	9,50	173 135	88,82	194 925	2,9	7,2	271,6
1889	3 073	1,57	19 393	9,93	172 885	88,54	195 351	3,0	8,1	261,2
1890	3 347	1,39	19 046	7,92	218 010	90,69	240 404	3,2	11,8	371,7
1891	3 887	1,37	21 870	7,70	258 143	90,93	283 900	4,4	13,7	405,5
1892	4 809	1,78	22 626	8,36	243 225	89,86	270 660	4,8	12,3	359,5

[1]) Van 20 Juli—31 Dec. [2]) Hierin niet begrepen 15 688 reizigers van de stopplaatsen Wonosari en Tambak naar verschillende stations vervoerd.

c. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Westerlijnen.

Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (réseau Ouest).

Bron: V. S. N. I.

Jaren. *Années.*	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*		2e klasse. *2e classe.*		3e klasse. *3e classe.*		4e klasse. *4e classe.*		Totaal. *Total.*	Bagage. *Bagages.*	Bestel-goederen. *Colis à remettre.*	Vracht-goederen. *Marchandises.*
	a. Vervoer. *Transport.*											
	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	K.G. × 1000	K.G. × 1000	K.G. × 1000
1883	1 129	0,42	7 432	2,81	256 195	96,77	—		264 756	78	280	30 515
1884	1 543	0,58	9 132	3,43[4]	255 221	95,98	—		265 896	129	321	42 836
1885	3 808	0,74	18 750	3,63	351 973	68,08[6]	142 442	27,55	516 973	511	341	32 167
1886	14 926	1,38	61 480	5,69	696 634	64,48	307 324	28,45	1 080 364	4 587	279	44 561
1887	18 386	1,48	76 640	6,17	836 732	67,43	309 207	24,92	1 240 965	8 256	352	62 941
1888	18 510	1,24	82 962	5,56	1 059 403	71,20	331 227	22,20	1 492 102	8 673	367	77 420
1889	23 260	1,38	95 528	5,64	1 198 204	70,81	375 357	22,18	1 692 349	8 882	422	94 931
1890	24 336	1,20	112 108	5,54	1 475 696	72,84	413 775	20,42	2 025 915	9 342	451	125 745
1891	29 625	1,30	111 950	4,92	1 650 067	73,81	454 600	19,97	2 276 242	10 629	517	166 886
1892	30 231	1,27	112 121	4,71	1 745 383	73,42	489 563	20,60	2 377 298	10 709	590	183 316
	b. Opbrengst. *Recettes.*											
										× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000
1883	*f* 5 813	3,28	*f* 20 831	11,73	*f* 150 887	84,99	*f* —		*f* 177 530	2	10	164
1884	8 718	3,41	28 469	11,14	218 284	85,45	—		255 472	4	13	458
1885	8 348	3,15	30 852	11,64	218 762	82,52	7 122	2,69	265 085	6	15	427
1886	11 581	3,91	36 929	13,50	228 854	77,39	15 366	5,20	295 730	16	14	545
1887	12 075	4,07	40 167	13,58	228 922	77,17	15 460	5,16	296 625	22	15	475
1888	12 391	3,90	42 196	13,37	246 753	77,62	16 561	5,21	317 882	23	16	482
1889	16 060	4,55	49 128	13,68	276 423	76,58	18 768	5,19	360 379	24	16	559
1890	17 227	3,97	58 332	13,46	336 982	77,78	20 689	4,79	433 229	25	18	610
1891	20 583	4,33	63 903	13,44	368 216	77,46	22 730	4,77	475 432	29	22	738
1892	20 601	4,05	61 020	12,01	402 003	79,12	24 483	4,82	508 107	29	25	918

d. Bruto opbrengst der staatsspoorwegen per dag en per kilometer.

Recettes des chemins de fer de l'État par kilomètre et par jour.

Bron: V. S. N. I.

Jaren. *Années.*	Van het geheel. *Total.*	Opbrengst *Recettes* der reizigers. *de voyageurs.*	vrachtgoed. *de march.*	Jaren. *Années.*	Van het geheel. *Total.*	Opbrengst *Recettes* der reizigers. *de voyageurs.*	vrachtgoed. *de march.*
	Oosterlijnen. *Lignes Orientales.*				Westerlijnen. *Lignes Occidentales.*		
1882	*f* 19,64	*f* 9,545[5]	*f* 8,41	1882	*f* 14,13[5]	*f* 6,72[5]	*f* 5,28
1883	22,05	9,494	10,625	1883	13,00[5]	5,93[5]	5,49[6]
1884	21,77[5]	8,435	11,59	1884	15,33	4,94[3]	8,85[9]
1885	19,92	7,87	10,355	1885	11,42	3,95[5]	6,36[9]
1886	19,87[5]	7,25	11,065	1886	13,13	4,24[12]	7,81[12]
1887	18,72	6,803	10,338	1887	12,30	4,26[75]	6,81[88]
1888	19,51	6,715	11,25	1888	12,61	4,56	6,89
1889	20,06	7,37	10,91	1889	13,14[5]	4,71	7,28
1890	20,71	7,68	11,20	1890	12,87[5]	4,93	6,91
1891	23,79	8,18	13,64	1891	14,95[5]	5,41	8,36
1892	24,95	8,30	14,48	1892	17,38	5,75	10,36

3. Particuliere Spoorwegen.[1] *Chemins de fer des compagnies.*

Bron: V. N. I. S.

a. Lijn Semarang—Vorstenlanden—Willem I. *Ligne Semarang—Principautés—Willem I.*

Jaren. *Années.*	Aantal reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*	2e klasse. *2e classe.*	3e kl. 3e *classe.* Gew. tar. *Tarif ord.*	Verm. tar. *Tar. réd.*	Militairen. *Milit.*	Gevangenen en geleiders. *Prisonn.*	Totaal *Total.*	Bagage. *Bagages.* × 1000 kilogr.	Bestelgoederen. *Colis à remettre.* × 1000 kilogr.	Koopmansgoed. *Marchandises.* × 1000 kilogr.	Rijtuigen. *Voitures.*	Paarden. *Chevaux.*	Vee. *Bétail.*	Diversen. *Divers.* K.G.	Totaal. *Total.*
							a. Vervoer. *Transport.*								
1875	6 742	31 574	369 240	470 968	16 481	4 139	899 144	159	129	123 240	300	1 230	1 824		
1880	6 344	30 580	399 991	499 240	8 873	4 895	949 923	184	141	334 080	367	1 961	2 521		
1882	5 997	30 276	384 131	474 001	11 026	3 890	909 321	138	160	295 341	337	1 926	2 608		
1883	6 494	31 637	393 948	509 218	10 633	3 511	955 441	241	190	274 119	383	1 906	2 215		
1884	6 339	35 390	415 709	571 475	12 581	4 378	1 045 872	487	251	291 713	335	1 717	2 606		
1885	6 052	33 769	401 891	574 817	12 932	3 921	1 033 382	470	271	404 716	250	1 357	2 562		
1886	5 167	30 722	356 456	546 461	12 950	4 070	955 826	464	257	304 511	249	1 175	2 380		
1887	4 540	32 592	293 976	595 560	14 461	4 723	945 852	533	265	241 463	210	1 385	1 995		
1888	4 636	34 774	198 695	749 540	17 542	6 383	1 011 570	566	250	254 376	183	1 187	1 912		
1889	4 939	36 224	187 445	717 486	15 873	6 292	968 259	583	260	264 390	184	1 339	2 825	2 358	
1890	5 175	36 748	186 332	764 451	18 709	6 467	1 017 882	591	279	270 159	185	1 383	2 276	2 927	
1891	5 245	37 405	189 154	800 665	16 520	6 642	1 055 631	807	362	300 324	172	1 277	3 120	3 659	
1892	6 640	39 520	172 284	794 586	19 145	8 237	1 040 412	1 176	424	327 349	211	3 711		4 788	
1893	8 412	46 356	119 836		[3]	[3]	1 174 604	1 381	476	335 458	1 793	2 559		*	
							b. Opbrengst. *Recettes.*								
1875	*f* 36 816	*f* 90 715	*f* 304 708	*f* 47 227	*f* 18 728	*f* 4 410	*f* 503 204	*f* 4 196	*f* 14 398	*f* 1 481 593	*f* 4 822	*f* 4 854	*f* 2 042	*f* 69 039	*f* 2 084 147
1880	34 953	89 046	314 541	51 758	8 671	5 223	504 192	3 072	23 816	2 061 286	5 360	7 241	2 991	81 505	2 689 463
1882	33 376	82 788	302 370	48 826	12 379	4 730	484 469	1 553	22 690	2 498 236	4 610	7 206	3 281	120 150	3 142 195
1883	35 865	88 045	317 799	52 327	12 921	4 122	511 079	3 203	26 042	2 457 037	5 411	6 795	2 372	106 010	3 117 949
1884	35 699	02 702	345 359	58 875	13 468	5 305	561 408	5 675	31 862	2 427 596	4 910	6 585	2 785	104 162	3 144 982
1885	34 646	198 843	341 835	57 876	14 751	4 500	552 452	5 969	34 203	2 161 989	3 300	5 546	2 011	95 718	2 860 586
1886	32 502	89 315	306 662	55 121	14 284	4 787	502 671	5 458	33 402	1 977 616	3 551	4 508	2 026	89 182	2 618 414
1887	36 928	90 710	284 357	70 531	16 813	6 011	495 351	7 022	35 046	1 743 970	2 747	4 933	1 892	118 579	2 409 539
1888	26 003	90 813	253 583	103 750	21 408	8 568	504 126	6 647	34 071	1 550 457	2 491	4 244	1 718	85 996	2 189 749
1889	27 168	93 871	238 456	101 652	20 610	8 939	490 695	7 090	32 465	1 430 244	2 398	5 115	2 987	[2] 95 939	2 066 932
1890	29 127	91 781	237 448	109 506	24 577	8 672	501 110	7 036	32 399	1 720 704	2 357	5 910	2 747	117 958	2 390 221
1891	29 653	96 620	238 751	113 618	21 622	9 001	509 265	8 943	33 536	1 971 988	2 580	7 776	3 566	103 888	2 641 542
1892	28 241	77 938	221 820	124 174	25 291	12 341	489 805	12 104	37 512	1 917 872	3 179	9 639		116 790	2 586 903
1893	34 557	87 104	395 175		[3]	[3]	516 836	12 530	37 814	1 801 131	6 113	7 215		121 041	2 502 680

[1]) De cijfers voor 1893 zijn voor al de particuliere spoorwegen met uitzondering van die voor de Deli-spoorwegmaatschappij ontleend aan de Javasche courant en dus vermoedelijk voorloopig. [2]) Sedert 1889 is hierin begrepen de opbrengst van het vervoer der postpakketten.
[3]) Of deze cijfers in het totaal begrepen zijn blijkt uit de bron niet.

Bron: V. N. I. S.

b. Lijn Batavia—Buitenzorg. [1] *Ligne Batavia—Buitenzorg.*

Jaren. *Années.*	Aantal reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*	2e klasse. *2e classe.*	3e klasse. *3e classe.*	Militairen. *Militaires.*	Gevangenen en geleiders. *Prisonn.*	Totaal. *Total.*	Bestelgoederen. *Colis à remettre.* 1000 Kgr.	Koopmansgoederen. *Marchandises.* 1000 Kgr.	Bagage. *Bagages.* 1000 Kgr.	Rijtuigen. *Voitures.*	Paarden. *Chevaux.*	Vee. *Bétail.*	Diversen. *Divers.* K.G.	Totaal. *Total.*
						a. Vervoer. *Transport.*								
1875	10 083	101 972	473 134	27 580	1 331	614 100	97	28 365	119	465	1 303	259		
1880	17 867	151 018	670 024	15 424	1 129	855 462	179	49 369	144	408	1 632	1 986		
1882	18 475	171 848	844 428	19 086	2 083	1 055 920	297	69 307	126	368	1 563	4 562		
1883	20 900	150 748	820 458	18 728	2 828	1 013 662	326	84 069	115	382	1 388	4 231		
1884	18 313	96 481	632 828	17 600	2 752	767 974	364	86 876	123	369	1 427	2 017		
1885	18 085	86 082	544 403	16 492	2 625	667 687	367	61 538	137	354	1 192	1 767		
1886	17 813	83 464	487 518	21 290	3 054	613 139	330	65 908	201	322	1 070	1 240		
1887	15 069	79 791	448 008	23 636	3 027	569 531	357	68 357	219	273	1 279	2 065		
1888	16 035	80 844	522 939 [2]	16 509	2 666	638 993	360	67 264	242	261	1 065	2 989		
1889	19 512	94 075	660 451	8 377	2 445	784 860	367	80 125	198	287	987	2 463	795	
1890	19 608	94 315	673 450	9 039	2 980	799 392	374	100 915	198	218	1 185	1 954	1 157	
1891	20 781	95 178	687 131	6 709	2 744	812 543	394	112 430	184	222	1 124	2 022	875	
1892	18 938	91 025	681 560	7 252	2 792	801 567	404	119 908	200	218	2 611		875	
1893	20 398	99 953	709 094	[3])	[3])	829 445	384	113 065	236	208	2 347		*	
						b. Opbrengst. *Recettes.*								
1875	*f* 19 452	*f* 72 528	*f* 209 484	*f* 4 249	*f* 979	*f* 306 693	*f* 5 748	*f* 150 164	*f* 5 351	*f* 4 329	*f* 3 825	*f* 519	*f* 19 989	*f* 496 619
1880	16 107	81 889	271 017	3 584	778	373 373	9 066	269 458	5 429	3 842	4 746	1 795	25 517	693 227
1882	18 100	92 085	290 872	3 875	1 159	406 091	12 365	304 667	5 235	3 291	4 517	5 671	28 465	770 302
1883	21 309	85 064	275 503	3 508	1 610	386 993	13 419	285 768	4 929	3 240	3 907	5 822	34 029	738 107
1884	21 571	72 412	248 226	3 574	1 573	347 355	14 877	337 610	4 739	3 212	3 749	2 576	37 444	751 562
1885	20 199	69 837	225 615	3 572	1 572	320 794	16 188	290 185	6 352	2 902	3 041	2 033	35 075	676 570
1886	17 725	68 534	211 816	3 507	1 986	303 567	16 571	314 580	8 406	2 515	2 671	1 406	25 794	675 511
1887	15 447	66 352	207 109	4 039	1 892	294 839	17 589	273 497	10 307	2 228	2 930	2 147	23 708	627 243
1888	15 340	64 906	210 196	3 306	1 293	295 040	18 532	280 708	10 097	2 137	2 665	3 084	24 022	636 286
1889	18 067	66 283	217 737	2 694	1 090	305 880	17 329	349 264	8 944	2 352	3 001	2 735	27 439 [4]	716 944
1890	19 383	66 470	221 566	3 509	1 457	312 385	17 194	401 188	8 910	1 890	3 880	2 195	27 980	775 622
1891	23 205	68 020	224 223	2 947	1 405	319 800	18 637	422 082	8 585	1 945	3 721	1949	29 955	806 674
1892	20 648	60 895	227 860	3 008	1 382	313 792	19 466	459 855	8 350	1 804	5 210		27 828	836 305
1893	20 065	61 772	233 501	[3])	[3])	315 338	19 607	361 044	9 322	1 715	4 232		30 673	741 921

[1]) Zie noot [1]) op vorige blz. [2]) Van 1888—1892 achtereenvolgens incl. 64 066, 134396, 143098, 164153 en 152140 reizigers op verminderd tariet en 9 341, 10 845, 12 256, 13235 en 14369 kinderen. [3]) Zie noot [3]) op de vorige blz. [4]) Zie noot [2]) op de vorige blz.

Bron: K. V. *c.* Lijn Tegal—Balapoelang. [1])

Dienstjaar.	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. *Voyageurs.* Aantal. *Nombre.* 1e kl.	2e kl.	Opbrengst. *Recettes.*	Bagage opbrengst. *Recettes p. bagages.*	Bestelgoederen. *Colis à remettre.* 1000 Kilog.	Opbr. *Recett.*	Vrachtgoederen. *Marchandises.* Ton. 1000K.G.	Opbr. *Recettes.*	Totaal opbrengst. *Total recette.*	Opbrengst per dag en kilometer. *Recettes p. jour et p. kilomètre.*	Exploitatie-kosten in % der ontvangsten.
	±	×1000	×1000									
1887 [2])	25	1,3	129	21 423	*f* 105	3,2	*f* 255	9 040	*f* 7 030	*f* 29 882	*f* 3,27	201
1888	25	1,1	98	*	138	4,4	380	13 692	18 316	39 791	4,36	127
1889	25	0,7	72	15 636	116	5,4	474	16 983	22 157	42 789	4,85	116
1890	25	0,7	77	16 378	198	9,6	697	20 112	23 276	45 049	4,94	121
1891	25	0,8	103	20 485	234	9,0	658	22 250	27 320	55 413	6,07	93
1892	25	0,6	88	19 705	493	*	659	*	31 382	58 461	6,39	82
1893	25	0,9	84	20 437	643	11,4	800	28 641	41 431	68 056	7,44	*

[1]) Zie noot ([1]) op blz. 71. [2]) Begin der Exploitatie 17 November 1886.

Bron: V.B.O.S. *d.* Lijn Batavia—Meester-Cornelis—Bekassie—Kedoeng-Gede. [1])

Dienstjaar.	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse.	2e klasse.	3e klasse.	Totaal.	Opbrengst. *Recettes.*	Bagage. Opbrengst. *Recettes p. bagages.*	Ijl- en vrachtgoed *Marchandises.* Opbrengst. *Recettes.*	Totaal opbrengst. *Total recette.*	Opbrengst per dag en per kilom. *Recettes p. jour et p. kilomètre.*	Exploitatie-kosten in % der ontv. *Coëfficient d'exploitation.*
			×1000	×1000	×1000	*f*	*f*	*f*			
1887	27 [2])	382	11	169	180	43 551	481	9650	*f* 54 728	*f* 7,40	101
1888	27	594	16	304	321	60 979	2004	22694	87 639	8,93	97
1889	27	868	20	372	393	66 422	2931	23931	95 100	9,72	92
1890	33	964	28	524	553	88 109	5495	38904	138 438	11,44	81
1891	51	1 598	33	754	789	132 446	7608	78385	226 915	12,24	63
1892	57	1 450	37	839	878	152 004	8426	67539	237 279	11,43	65
1893	57	2 168	43	936	981	168 926	9297	101897	285 451	13,72	*

[1]) Zie noot ([1]) op blz. 71. [2]) Daar het dienstjaar slechts van 31 Maart tot December loopt, bedroeg de gemiddelde exploitatie-lengte slechts 20,271 Kilom.

Bron: V.D.S. *e.* Lijnen in het landschap Deli. *Lignes à Deli (Sumatra).*

Tijdvak.	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse.	2e klasse.	3e klasse.	Totaal.	Opbrengst. *Recettes.*	Bagage. Opbrengst. *Recettes p. bagages.*	Goederen. *Marchandises.* Opbrengst. *Recettes.*	Totaal opbrengst. *Total recettes.*	Opbr. p. dag en per kilog. *Rec. p. jour et p. kil.*	Exploit.-kosten in % der ontvangsten.
		×1000	×1000	×1000	×1000	*f*	*f*	*f*			
1 Aug. '86/30 Apr. '87	17	8	19	159	185	100 063	5 985	88 329	*f* 206 454	*f* 45,17	47
Mei 1887/Apr. 1888	55 [1])	17	33	360	410	273 092	19 317	282 739	592 918	34,98	43
1 Mei 1888—Ult. 1888	55	12	32	334	379	225 803	15 526	222 894	479 477	35,54	47
1889	65 [2])	21	65	657	744	440 844	30 013	427 841	936 441	39,55	44
1890	91	26	90	879	994	604 659	45 157	666 297	1 314 953	39,70	43
1891	103	26	90	862	978	601 698	47 094	613 272	1 310 761	34,96	47
1892	103	20	52	535	607	392 522	36 476	491 516	954 382	25,39	51
1893	103	17	44	524	585	353 255	37 106	496 996	920 102	24,55	48

[1]) Nieuw: 20,960 Kilom. sedert 1 Mei, 11,207 Kilom. sedert 4 September en 6,162 Kilom. sedert 16 Februari.

[2]) Gemiddelde exploitatielengte. Nieuw: 20 Kilom. Medan—Perbaoengan.

II. TRAMWEGEN. *Tramways.*

1. Staats-stoomtramweg in Atjeh. *Tramway à vapeur de l'État à Atjeh.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Kilom. in exploit.	Personenvervoer. *Transport de voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*	2e klasse. *2e classe.*	3e klasse. *3e classe.*	Totaal. *Total.*	Goederenvervoer. *Transport de marchandises.* Bagage. *Effets de voyag.* (colli)	Vrachtgoederen. *Marchandises.* (tonnen)	Brutoopbrengst. *Recettes brutes.*	Exploitatiekosten. *Frais d'exploitation.*
1883	5	14 594	59 523	132 250	206 367	22 516	*	f 41 177	f 52 964
1884	16	*	*	*	*	*	*	56 022	65 469
1885	32	21 513	30 053	664 764	716 330	58 996	25 115	152 469	81 378
1886	39 [1])	19 819	24 350	364 596	408 765	47 313	36 205	91 428	91 560
1887	39	17 294	19 356	293 755	330 405	55 691	27 091	76 937	96 786
1888	39	*	*	*	*	*	*	86 329	95 705
1889	39	14 830	18 182	316 597	349 609	*	31 059	81 645	120 736
1890	39	*	*	*	391 654	*	36 808	96 331	115 158
1891	39	15 111	25 371	353 178	393 660	*	24 867	88 377	106 457
1892	39	13 728	21 544	344 820	380 092	*	24 945	87 892	106 064

[1]) Sedert Juli 1886.

2. Particuliere tramwegen. *Tramways des compagnies.*

a. Stoomtramweg Semarang—Joana.

Tramway à vapeur Semarang—Joana.

Bron: V. S. S. J.

Jaren. *Années.*	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*	2e klasse. *2e classe.*	Totaal. *Total.*	Opbrengst incl. bagage. *Recettes.*	Opbrengst goederen en diversen. *Marchandises.*	Exploitatiecoëfficient. *Coëfficient d'exploitation.*
1884	83,4	21 866	574 041	595 906	f 169 269	f 104 591	54,6 : 100
1885	99,4	23 056	701 876	724 932	153 475	175 419	48,9 : 100
1886	99,4	24 522	704 701	729 223	178 101	197 212	44,8 : 100
1887	111 [1])	23 925	702 118	726 043	167 015	219 279	42,8 : 100
1888	132 [2])	28 141	833 668	861 809	167 770	217 358	40,0 : 100
1889	171,1 [3])	29,058	879 533	908 591	191 820	286 446	38,2 : 100
1890	171,1	30 510	1 054 822	1 085 362	207 046	311 374	39,3 : 100
1891	171,1	30 132	1 057 314	1 087 446	204 949	304 535	40,0 : 100
1892	188,2 [4])	29 455	1 122 829	1 152 284	217 542	376 687	35,6 : 100

[1]) Sedert 6 Sept. 1887. [2]) Sedert 15 Nov. 1888. [3]) Sedert 1 November 1889. [4]) Sedert 1 Jan. 1892.

b. Stoomtramweg Batavia—Meester Cornelis.

Tramway à vapeur Batavia—Meester Cornelis.

Bron: V. N. I. T.

Juli - Juni.	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. *Voyageurs.* Passagiers 1e klasse.	Passagiers 2e klasse.	Totaal. [1]) *Total.*	Waarv. Inland. 2e kl. *Dont*	Opbrengst. *Recettes.*	Exploitatiecoëfficient. *Coëfficient d'exploitation.*
1883/84	7.[?]	% 14,3	% 85,7	1 085 617	*	f 178 538	90,60 : 100
1884/85	12.[240]	8,4	91,6	1 651 112	*	252 497	62,30 : 100
1885/86	12.[240]	8,7	91,3	1 530 054	*	247 919	63,29 : 100
1886/87	12.[240]	14,9	85,1	1 814 269	*	232 012	55,41 : 100
1887/88	12.[240]	13,5	86,5	2 187 720	749 617	231 408	53,97 : 100
1888/89	12.[240]	8,4	91,6	3 305 810	1 891 935	237 736	50,00 : 100
1889/90	12.[240]	7,9	92,1	3 722 525	2 231 084	258 253	56,24 : 100
1890/91	14	8,5	91,5	3 776 614	2 233 808	261 199	56,97 : 100
1891/92	14	8,3	91,7	4 066 261	2 458 208	278 386	56,48 : 100
1892/93	14	8,4	91,6	4 272 730	2 546 132	294 207	52,32 : 100

[1] Inclusief de abonné's à 2 ritten daags sedert 1885/86.

Digitized by Google

C. POSTERIJEN EN TELEGRAFEN. *Postes et Télégraphes.*

I. OVERZICHT VAN DE OVERGEBRACHTE BRIEVEN, ENZ. *Lettres etc. transmises.*

Bron: K. V. 1. Binnenlandsch verkeer. *Correspondance intérieure.*

Jaren. *Années.*	Aantal brieven. *Nombre des lettres.* Port betalende brieven. *Lettres payantes.* Gefrankeerd. *Affranchies.*	Ongefrankeerd. *Non affranchies.*	Dienstbrieven. *Lettres de service.*	Aantal drukwerken. *Nombre des imprimés.* Nieuwsbladen. *Journaux.*	Andere drukwerken. *Autres imprimés.*	Aantal monsters. *Echantillons.*	Aantal documenten. *Papiers d'affaires.*	Aantal aangeteekende stukken onder de vorenstaande begrepen. *Lett. recommandées.* Gewone stukken. *Lettres.*	Dienststukken. *Lettres de service.*
1883	2 762 603	290 618	976 708	1 964 555	274 387	23 439	1 562	173 950	55 081
	3 053 221			2 238 942				229 031	
1884	2 799 113	279 667	972 198	2 100 760	362 745	21 408	4 244	187 074	62 379
	3 078 780			2 463 505				249 453	
1885	3 004 248	253 789	1 004 975	2 259 036	387 671	25 629	3 487	210 428	72 684
	3 258 037			2 646 707				283 112	
1886	3 052 674	253 492	955 635	2 531 643	454 863	35 131	7 470	208 686	78 711
	3 306 166			2 986 506				287 397	
1887	3 114 213	264 610	998 191	2 361 589	577 485	33 218	9 451	217 002	93 732
	3 378 823			2 939 074				310 734	
1888	3 302 841	231 432	1 048 990	2 510 163	702 366	28 094	8 175	234 388	95 649
	3 534 273			3 212 529				330 037	
1889	3 637 119	236 030	1 211 049	2 846 433	813 236	40 978	9 159	258 650	101 393
	3 873149			3 659 669				360 043	
1890	3 664 677	241 134	1 228 716	3 055 750	919 999	39 368	10 823	268 369	108 917
	3 905 811			3 975 749				377 286	
1891	3 712 936	229 049	1 233 204	3 353 020	1 000 212	46 682	15 525	287 962	120 841
	3 941 985			4 353 232				408 803	
1892 [1]	3 871 513	245 269	1 367 951	3 571 137	1 057 787	50 642	17 190	310 069	132 744
	4 116 782			4 628 924				442 813	

Bron: K. V. 2. Buitenlandsch verkeer. *Correspondance étrangère.*

Jaren. *Années.*	Aantal brieven. *Nombre des lettres.* Ontvangen. *Reçues.*	Verzonden. *Expédiées.*	Totaal. *Total.*	Ontvangen en verzonden *Reçues et expédiées* Drukwerken (in KG.) *Imprimés. (kilogr.)*	Monsters. *Echantillons.*	Documenten. *Papiers d'affaires.*	Aangeteekende stukken. *Lettres recommandées.*	Ontvangstberichten voor aangeteekende stukken. *Acc. de réception.*
1883	426 231	411 793	838 024	98 101	27 071	192	52 259	267
1884	419 483	458 634	878 117	105 037	16 739	871	56 409	447
1885	431 203	472 819	904 022	108 887	19 383	720	64 562	615
1886	447 540	452 060	899 600	111 265	26 027	1 100	67 903	579
1887	518 436	464 692	983 128	112 756	24 880	1 769	76 145	372
1888	550 761	514 639	1 065 400	127 018	22 716	2 874	86 675	385
1889	579 808	540 114	1 119 922	143 207	26 204	4 952	96 117	435
1890	684 938	557 410	1 242 348	150 774	25 025	4 717	104 774	537
1891	789 402	571 271	1 360 673	166 834	32 919	5 425	114 366	370
1892 [1]	800 648	598 463	1 399 111	194 516	65 674	9 712	118 826	418

Bron: K. V. II. BRIEFKAARTEN, VERKOCHT VAN 1885—1892. *Cartes postales transmises.*

	Bedrag.	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892 [1]
Binnenl. .	5 c. (enk.)	780 031	812 209	898 159	991 995	1 073 209	1 157 944	1 269 776	1 352 386
	10 c. (dub.)	8 475	8 564	7 787	9 253	5 996	6 958	7 766	9 078
Buitenl. .	7½ cent	43 537	46 486	48 256	50 847	50 575	53 258	54 509	60 837
	15 „	—	—	—	—	—	—	—	889
Totaal...		832 043	867 259	954 202	1 052 093	1 129 780	1 821 160	1 332 071	1 423 190

[1]) De cijfers van 1892 zijn van voorloopigen aard.

III. POSTWISSELS. *Mandats-poste.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Binnenl. verkeer. *Intérieur*		Buitenlandsch verkeer. *Correspondance Étrangère.*									
			Uit Indië verzonden naar: *Expédiés*				Naar Indië overgemaakt *Reçus*				Tot. generaal. *Total.*	
			Nederland. *aux Pays-Bas.*		elders *ailleurs.*		uit Nederland. *des Pays-Bas.*		uit and. landen. *d'autres pays.*			
	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Aant. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*
		×1000		×1000		×1000		×1000		×1000		×1000
1883	105 616	*f* 6 380	18 618	*f* 1 164	2 819	*f* 152	1 484	*f* 74	436	*f* 16	23 357	*f* 1 406
1884	109 996	6 001	19 272	1 130	2 733	149	1 470	73	473	20	23 948	1 372
1885	115 827	5 950	19 296	1 114	3 292	160	1 626	74	469	21	24 683	1 370
1886	118 094	5 880	19 956	1 149	3 377	171	1 688	74	497	22	25 518	1 415
1887	120 951	5 872	20 404	1 116	3 468	165	1 664	73	599	33	26 235	1 387
1888	127 797	5 452	20 793	1 051	3 757	175	1 923	86	664	34	27 137	1 345
1889	135 003	5 917	20 603	1 008	3 567	153	2 083	105	557	31	26 810	1 296
1890	142 259	6 308	21 472	1 041	3 788	153	2 127	98	496	29	27 883	1 321
1891	150 685	5 969	23 371	1 106	4 131	163	2 142	98	452	22	30 096	1 389
1892 [1]	161 321	6 567	24 328	1 197	4 466	181	2 365	104	421	21	31 580	1 504

IV. QUITANTIËN. *Quittances par la poste.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Ter invordering aangeboden quitanties. *Quittances présentées au recouvrement.*		Betaalde quitanties. *Quittances payées*		Onbetaald gebleven quitanties. *Quittances non payées.*	
	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant total.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant total.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant total.*
1883	1 291	*f* 31 026	665	*f* 12 340	629	*f* 18 686
1884	3 173	61 071	1 838	26 808	1 335	34 263
1885	5 944	139 046	2 968	61 478	2 976	77 568
1886	11 401	214 764	5 754	97 216	5 647	117 548
1887	21 358	345 881	11 434	177 669	9 924	168 212
1888	27 629	437 261	15 199	238 007	12 430	199 254
1889	34 004	502 833	19 262	285 822	14 742	217 011
1890	36 828	484 757	23 674	307 297	13 154	177 460
1891	43 625	571 209	28 490	351 457	15 135	219 752
1892 [1])	47 268	548 670	30 379	346 112	16 889	202 558

V. PAARDENPOSTERIJEN. *Poste à chevaux.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Gouvernementsposterij. [2])			Binnenlandsche posterij.		
	Aantal verstrekkingen. *Attelages fournis.*			Aantal verstrekkingen. *Attelages fournis.*		
	aan dienstreizigers. *à des fonctionnaires.*	aan andere reizigers. *à d'autres voyageurs.*	Te zamen. *Total.*	aan dienstreizigers. *à des fonctionnaires.*	Aan andere reizigers. *à d'autres voyageurs.*	Te zamen. *Total.*
1883	490	36½	526½	10 412	544	10 956
1884	279	13	292	9 316	309	9 625
1885	226	3½	229½	9 219	176	9 395
1886	233½	3	236½	8 927	160	9 087
1887	—	—	—	9 063	108	9 171
1888	—	—	—	8 298	107	8 405
1889	—	—	—	7 903	111	8 014
1890	—	—	—	8 950	69	9 019
1891	—	—	—	9 390	129	9 519
1892 [1])	—	—	—	8 542	83	8 625

[1]) De cijfers over 1892 zijn van voorloopigen aard.
[2]) Hield met 1 Jan. 1887 geheel op te bestaan

VI. TELEGRAFEN. *Télégraphes.*

1. Getal kantoren, lengte der lijnen en draden.

Nombre de bureaux, lignes et fils.

Bron: K. V.

Ult°.		Kilometers lijn. *Lignes (kilom.)*	Kilometers draad. *Fils (kilom.)*	Kilom. kabel tusschen *Cable (kilom.)*: Java en Sumatra.	Java en Madoera	Java en Bali	Bali en Celebes	Belawan en Olehl.	Aantal. *Nombre.*: Kantoren *Bureaux.*	Spoorweg-kantoren. *Bureaux aux chemins de fer.*	Telefoon-kantoren. *Bureaux de téléphones.*
1886	Java....	3 645,01	5 645,33	57,98	—	—	—	—	68	80	10
	Sumatra.	2 042,77	2 108,47						21	—	—
1887	Java....	3 868,96	5 940,74	57,98	—	—	—	—	69	103	19
	Sumatra.	2 629,16	2 705,86						24	—	
1888	Java....	3 868,96	5 940,74	57,98	—	151,13	696,12	—	69	111	21
	Sumatra.	2 678,46	2 755,16						24	7	
1889	Jav.-Mad.	4 054,64	6 211,35	57,98	4,67	151,13	696,12	—	72	111	28
	Sumatra	2 764,55	2 841,25						25	11	
1890	Jav.-Mad.	4 073,64	6 230,35	57,98	4,67	151,13	696,12	—	73	121	23
	Sumatra.	2 789,67	2 866,37						25	12	6
1891	Jav.-Mad.	4 061,81	6 228,52	57,98	4,33	151,13	696,12	—	75	121	21
	Sumatra.	2 789,67	2 866,37						25	12	6
1892	Jav.-Mad.	4 053,68	7 270,70	57,98	4,33	151,13	696,12	537,40	75	130	22
	Sumatra.	2 788,39	3 001,24						26	13	6

2. Exploitatie der gouvernements-telegrafen. *Service des télégraphes.*

Bron: K.V.

Jaren. *Années.*	Binnenl. betalende telegrammen. *Dépêches de l'intérieur payantes.*: Handels- en scheepv.-telegramm. *Dépêches du commerce.*	Dagblad-telegramm. *Dépêches de la presse.*	Telegramm. van gemengden aard. *Autres dépêches.*	Buitenl. telegr. *Dép. en corr. étrangère.*: Verzonden *Expédiées*	Ontvangen *Reçues.*	Doorgezonden van Singapore naar Australië en van Australië naar Singapore. *En transit.*	Binnen- en buitenlandsch verkeer te zamen. *Total.*	Binnenlandsche regeerings-telegrammen. [1]) *Dépêches du Gouvernem.*
1883	93 155	1 711	176 424	21 783	19 220	42 547	354 840	28 661 (13 801)
		271 290			83 550			
1884	98 503	2 318	176 955	21 783	19 708	47 812	366 436	28 997 (11 178)
		277 776			88 660			
1885	104 795	2 824	171 947	21 697	20 798	48 695	370 666	28 553 (11 027)
		279 566			91 100			
1886	104 756	1 853	158 165	20 629	19 598	45 649	350 650	27 807 (10 097)
		264 774			85 876			
1887	112 211	1 874	150 095	20 886	21 318	52 654	359 038	26 898 (10 410)
		264 180			94 858			
1888	121 344	2 214	161 324	24 822	24 918	58 789	393 411	24 444 (12 231)
		284 882			108 529			
1889	136 561	2 076	177 684	28 638	28 203	61 351	434 513	28 860 (12 579)
		316 321			118 192			
1890	139 115	1 341	178 493	31 110	32 195	65 541	447 795	30 150 (14 719)
		318 949			128 846			
1891	159 427	2 140	189 135	34 016	35 454	77 872	498 044	31 633 (16 658)
		350 702			147 342			
1892	154 746	3 310	197 848	32 761	33 845	86 639	509 149	30 228 (16 606)
		355 904			153 245			

[1]) Het cijfer der dienst-telegrammen, niet begrepen onder het getal regeerings-telegrammen, is tusschen ( ) daaronder geplaatst.

D. GESUBSIDIEERDE STOOMVAARTDIENSTEN.
Services de transport par eau subventionnés.

I. OVERZICHT VAN DE VLOOT EN HET AANTAL PASSAGIERS DER NED.-INDISCHE STOOMVAARTMAATSCHAPPIJ, VAN DE AFGELEGDE AFSTANDEN ONDER EN BUITEN CONTRACT EN HET TOTAAL HARER ONTVANGSTEN.
Aperçu de la flotte de la Compagnie de navigation Indo-Néerl., distances parcourues et recettes totales.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Grootte der vloot. *Effectif de la flotte.* Stoomschepen. *Paquebots.*	Passagiers. *Passagers.* Totaal. *Total.*	Passagiers. *Passagers.* Daarvan Gouvts. *Dont du Gouv.*	Afgelegde afstanden in geografische mijlen. [1] *Distances parcourues.* Onder contract. *Sous contrat*	Afgelegde afstanden in geografische mijlen. [1] *Distances parcourues.* Buiten contract. *Hors contrat*	Afgelegde afstanden in geografische mijlen. [1] *Distances parcourues.* Totaal. *Total.*	Totale ontvangsten, met inbegrip der gouvernements subsidie. *Recette totale subsid. compris.*
1883	30	100 655	58 586	86 927	40 241	127 168	4 459 662
1884	30	114 762	54 556	90 663	81 584	172 247	5 266 940
1885	32	101 604	70 439	87 368	100 968	188 336	4 581 684
1886	32	103 284	57 439	88 539	104 529	193 068	4 325 104
1887	30	98 235	53 583	84 390	94 154	178 544	3 377 888
1888	23	96 599	54 730	82 140	75 672½	157 812½	3 669 635
1889	24	82 785	52 433	78 113	39 702	117 815	3 155 724
1890	25	94 543	61 425	83 154	51 317	134 471	4 272 121
1891 [2]	27	122 047	60 619	90 296	97 816	188 112	*
1892	30	*	*	95 632	106 455	202 087	*

[1]) Deze cijfers hebben alléén betrekking op de Ned.-Ind. lijnen.
[2]) Opgaven omtrent de Kon. Paketvaartmaatschappij met 1 Jan. 1891 begonnen.

VII. Bestuursmiddelen. *Administration.*

A. RECHTSWEZEN. *Justice.*

I. INLANDSCHE BEKLAAGDEN OP JAVA EN MADOERA [1]) WEGENS DIE MISDRIJVEN, VOOR WELKE DE OFFICIEELE BRONNEN EENE VERGELIJKING TOELATEN. [2])

Bron: K. V. *Prévenus indigènes à Java et Madoura, (principaux délits.)*

Jaren. *Années.*	Ambtsmisdrijven. *Délits de fonctionnaires.*	Wederspannigheid tegen de openb. macht. *Rebellion.*	Moord. *Assassinat.*	Zware moedwill. verwond. of mishandeling. *Coups et blessures graves.*	Lichte moedwill. verwond. of mishandeling. *Coups et blessures légers.*	Diefstal. *Vol.*
1881	333	224	247	107	250	11 738
1882	233	240	188	113	229	11 038
1883	268	202	187	136	251	10 672
1885 [3])	204	212	227	205	173	8 432
1886	157	199	224	260	200	9 054
1887	190	217	294	208	286	9 059
1888	204	203	275	166	375	9 646
1889	212	178	268	283	301	11 512
1890	209	146	274	375	315	11 669

[1]) Alléén de beklaagden voor de Rechtbanken van omgang en de Landraden.
[2]) De omschrijving van eenige andere voorname misdrijven verschilt sedert 1883 van de vroeger gebruikelijke termen.
[3]) Over 1884 vindt men bij uitzondering niet het aantal beklaagden, maar het aantal misdrijven opgenomen.

II. VEROORDEELDE EUROPEANEN SEDERT 1882, AANWEZIG BIJ HET EINDE DES JAARS IN DE BURGERLIJKE GEVANGENISSEN OF STRAFPLAATSEN. [1])

Bron: K. V. *Européens condamnés présents en prison civile à la fin de l'année.*

Jaren. *Années.*	Op Java en Madoera. Burgers. *Civils.* Veroordeeld tot tuchthuis en kruiwagenstraf. *Travaux forcés.*	Op Java en Madoera. Burgers. *Civils.* Veroordeeld tot gevangenisstraf. *Réclusion.*	Op Java en Madoera. Militairen. *Militaires.* Leger. *Armée.*	Op Java en Madoera. Militairen. *Militaires.* Marine. *Marine.*	Op de Buitenbezittingen. *Autres possess.* Burgers veroordeeld tot gevangenisstraf. *Civils.*	Op de Buitenbezittingen. *Autres possess.* Militairen tot het leger behoorende. *Militaires.*
1882	133 (3)	97	—	1	1	—
1883	97 (3)	80 (1)	—	2	2	—
1884	46	71 (1)	14	2	4	—
1885	37	64	22	3	4 (1)	5
1886	39	69	24	3	1	7
1887	22	57	12	1	1	2
1888	22 (2)	56	19	5	—	4
1889	22 (2)	55	28	4	1	5
1890	26 (2)	32	17	6	1	7
1891	24 (2)	35	17	11	2	8

[1]) Het getal der vrouwelijke gevangenen, onder het totaal begrepen, wordt tusschen haakjes vermeld. *Les femmes entre ( ).*

III. VEROORDEELDEN IN DE BURGERLIJKE GEVANGENISSEN OF STRAFPLAATSEN, VOOR ZOOVEEL ZIJ ZICH REEDS OP DE HUN AANGEWEZEN STRAFPLAATS BEVONDEN. [1])

Condamnés présents dans les prisons et lieux de détention civils.

Bron K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Inlanders. *Indigènes.* Veroordeelden tot dwangarbeid *Travaux forcés*			Veroordeelden tot ballingschap. *Bannis (internés.)*	Politioneel veroord. *Peines de simple police*		Vreemde oosterl. *Orientaux étrang.* Veroordeelden tot dwangarbeid *Travaux forcés*			Polit. veroord *Peines de simple police*	
	in den ketting. *en chaîne.*	buiten den ketting *hors chaîne* voor langer dan één jaar. *plus d'un an.*	buiten den ketting *hors chaîne* voor niet langer dan één jaar. *un an ou moins.*		tot ten arbeidstelling aan publ. werken. *Travaux publics.*	tot gevangenisstraf. *Réclusion.*	in den ketting. *en chaîne.*	buiten den ketting *hors chaîne* voor langer dan één jaar. *plus d'un an*	buiten den ketting *hors chaîne* voor niet langer dan één j. *un an ou moins.*	tot ten arbeidstelling aan publieke werken. *Travaux publics.*	tot gevangenisstr. *Réclusion*
Java en Madoera											
Ult°. 1891	296	3 884 (226)	3 095 (174)	9	9 292 (1078)	644 (4)	10	109 (8)	89 (2)	333 (11)	11
„ 1890	389	4 547 (244)	3 819 (189)	12	6 453 (707)	654 (5)	9	128 (8)	101 (1)	308 (19)	17
„ 1889	752	4 392 (304)	3 582 (188)	10	5 778 (658)	611 (4)	26	197 (12)	121 (5)	200 (5)	5 (1)
„ 1888	905	3 895 (354)	2 545 (164)	16	5 135 (646)	333 (4)	34	140 (4)	77 (2)	215 (12)	3
„ 1887	1602	3 895 (345)	2 375 (171)	17	4 829 (512)	584 (7)	39	142 (6)	99 (5)	289 (13)	5
„ 1886	1815	3 921 (350)	2 085 (135)	15	4 055 (472)	663 (2)	49	150 (8)	104 (5)	218 (5)	4
„ 1885	1500	2 911 (338)	1 923 (169)	13	4 730 (488)	657 (5)	34	98 (7)	85 (3)	287 (5)	9
„ 1884	1550	3 022 (359)	2 095 (135)	16 (3)	4 646 (570)	591 (6)	45	101 (7)	142 (3)	225 (10)	16
„ 1883	1199	2 827 (312)	2 072 (167)	16 (5)	5 084 (496)	313 (5)	30	86 (5)	131 (6)	315 (24)	9
„ 1882	1107	3 299 (308)	2 210 (146)	16 (6)	5 264 (510)	403 (8)	27	95 (7)	131 (8)	319 (16)	26
Sum. Westk	3144	201 (1)	53 (4)	7	262 (6)	—	90	67	—	2	—
Benkoelen	25	209 (2)	85 (2)	—	174 (2)	—	1	—	—	—	—
Lamp. Distr.	3	158	3	—	97 (1)	—	—	1	—	—	—
Palembang	31	458 (2)	74 (3)	—	100 (4)	—	3	6	—	2	—
Sum. Oostk	195	562	9 (1)	—	440 (24)	—	2	13	12	900	—
Atjeh en Onderh.	327	9	—	—	11 (5)	—	8	—	2	10 (1)	—
Rioew	3	61	—	—	4 (2)	—	—	2	6	28	—
Banka	8	245	3	1	31 (2)	5	—	10	7	47	—
Billiton	39	21	6	—	10 (1)	—	2	—	4	2	—
W. Borneo	76	148	6	—	17	—	4	4	14	21	—
Z. en O. Borneo	135	25	28 (2)	—	89	6	5	1	1	5	1
Menado	55	125	16	—	15	—	1	2	—	—	—
Celebes en O.	51	406	42 (1)	—	71 (6)	1	2	4	—	—	—
Amboina	23	62	30	4 (1)	30 (2)	3 (1)	—	3	—	3	—
Ternate en O.	12	53	1	1	3	—	1	1	—	—	—
Timor	25	92	1	—	11	—	1	3	—	—	—
Bali en Lombok	8	24 (5)	14	—	10 (2)	—	—	—	—	3	—
Totaal N.-I. *Total des Colon.*	4456	6743 (236)	3466 (187)	22 (1)	10667 (1135)	659 (5)	130	226 (8)	135 (2)	1446 (12)	12
Ult°. 1890	4643	7 447 (250)	4 239 (213)	23 (1)	7 662 (760)	645 (6)	114	177 (8)	147 (2)	1277 (20)	19
„ 1889	4880	7 274 (305)	4 077 (203)	18 (1)	7 121 (712)	616 (4)	139	254 (12)	175 (5)	950 (6)	6 (1)
„ 1888	4891	6 523 (355)	3 013 (183)	24 (1)	6 522 (692)	334 (4)	127	201 (6)	111 (2)	879 (13)	3
„ 1887	4969	5 925 (347)	2 814 (185)	22 (1)	5 994 (550)	596 (8)	120	178 (6)	120 (5)	872 (18)	5
„ 1886	4596	5 366 (356)	2 548 (150)	22 (1)	4 949 (503)	668 (3)	122	175 (8)	127 (5)	822 (8)	5
„ 1885	4182	4 530 (346)	2 632 (180)	20 (1)	5 596 (532)	668 (6)	106	131 (7)	109 (3)	731 (7)	9
„ 1884	5201	5 058 (369)	2 748 (162)	30 (4)	5 542 (609)	392 (7)	141	125 (7)	176 (4)	595 (12)	16
„ 1883	5280	4 207 (324)	2 570 (185)	24 (6)	6 023 (533)	316 (6)	157	105 (5)	163 (6)	758 (24)	9
„ 1882	4713	4 265 (320)	2 696 (173)	27 (7)	6 234 (543)	433 (10)	104	103 (7)	181 (8)	749 (16)	27 (1)

[1]) De cijfers tusschen () geplaatst duiden het getal vrouwelijke gevangenen aan. Haar getal is in de daarnevens geplaatste getallen begrepen. *Les chiffres entre () indiquent le nombre de femmes, comprises dans le nombre précédent.*

Digitized by Google

IV. BURGERLIJKE ZAKEN. *Causes civiles.*

Aantal zaken, gedurende het opgegeven jaar te behandelen en aan het einde van het jaar aanhangig gebleven.
Causes introduites pendant chaque année (y compris celles pendantes au 1er janv.) et pendantes à la fin de l'année.
Bron: K. V.

Rechtscolleges. *Colléges de Justice.*	1886. Te behandelen. *Introduites.*	1886. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*	1887. Te behandelen. *Introduites.*	1887. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*	1888. Te behandelen. *Introduites.*	1888. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*	1889. Te behandelen. *Introduites.*	1889. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*	1890. Te behandelen. *Introduites.*	1890. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*
	Eerste aanleg. *Première instance.*									
a. Java en Madoera.										
Hooggerechtshof	10	4	7	3	3	3	5	2	3	3
Raden van Justitie	1 695	138	1 392	146	1 315	119	1 225	125	1 291	149
Landraden	5 233	982	5 633	896	4 579	1 199	4 417	1 075	4 925	1 552
Resid. raden van Solo en Djokja	20	4	5	1	27	3	28	26	35	9
Residentiegerechten	267	30	198	22	198	75	181	20	267	47
Pradoto's in Soerakarta	2 833	1 367	3 931	1 357	4 536	1 283	4 778	1 206	4 702	1 002
Regentschapsgerechten	4 716	985	5 344	934	6 313	1 517	6 742	1 349	6 547	1 321
Distriktsgerechten	5 199	561	6 765	826	7 765	927	8 261	919	8 089	1 004
Totaal	19 973	4 071	23 275	4 185	24 736	5 126	25 637	4 722	25 859	5 087
	Hooger beroep. *Appèl.*									
Hooggerechtshof	96	36	104	48	121	59	85	24	53	23
Raden van Justitie	104 [1]	—	156	22	209	44	145	36	160	33
Landraden	47	21	100	39	166	69	188	120	238	54
Regentschapsgerechten	117	68	115	48	179	87	198	95	253	96
Totaal	364 [2]	125	475	157	675	259	616	275	704	206
b. Buitenbezittingen	Eerste aanleg. *Première instance.*									
Raden van Justitie	110	21	86	22	98	16	89	21	129	20
Rechtbanken met Eur. voorzitters in naam des Konings rechtsprekend	2 238	710	2 104	641	2 033	630	1 917	670	2 283	797
Rechtbanken *niet* in naam des Konings rechtsprekend	1 339	69	1 642	98	1 803	52	2 091	63	1 843	83
Residentiegerechten	306	38	300	58	374	60	470	69	563	82
Magistraatsgerechten	2 695	11	2 252	33	1 963	25	1 226	22	1 611	13
Regentschapsgerechten (Celebes)	25	2	8	—	4	—	15	—	14	—
Distriktsgerechten (Sum. Westkust, Banka en Menado)	289	31	383	36	364	45	257	31	296	40
Totaal	7 002	882	6 775	888	6 639	828	6 065	876	5 739	1 035
	Hooger beroep. *Appèl.*									
Raden van Justitie	51 [1]	—	52	27	59	13	59	33	91	51
Rechtb. in naam des Konings	23	10	38	17	38	12	47	16	43	19
Magistraats-gerechten	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal	75 [2]	10	90	44	97	25	106	49	134	70
	Cassatie. *Cassation.*									
Hooggerechtshof	122	27	128	24	101	36	134	49	160	38

[1]) Aantal afgedane zaken. [2]) Zie noot ([1]).

Bron: K. V. FAILLISSEMENTEN. *Faillites.*

Jaren. *Années.*	Beeindigde failissementen. *Faillites terminées.* Bijzondere koopl. *Marchands.* Eur.	Chin.	a. vr. Oosterlingen.	Soc. en maatsch.	Venn. onder eene firma.	Naaml. Venn. *Sociétés anon.*	Totaal. *Total.*	Uitk. aan concurr. schuldeischers. *Payages aux créanciers concurr.* 10% of mind. *Moins de 10%.*	10 tot 25%.	25 tot 50%.	50 tot 75%.	75% en meer *75% et plus.*	Bij acc. *Conc.*	Bij verceffen. *Liq.*	Aantal aanh. failliss. *Nombre de faill. restants à juger.*
1891	6	49	8	1	—	1	64	12	13	4	2	1	7	25	164
1892	11	48	6	3	1	1	69	14	9	6	1	1	8	23	162

B. LEGER. *Armée.*

I. OVERZICHT VAN DE AANWEZIGE STERKTE. *Effectif de l'armée.*

Bron: K. V.

Ult°. Dec.	Officieren en adj. onderofficier. dienstd. als officier. *Officiers.*		Onderofficieren en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*					Paarden. *Chevaux.*
	Europ. *Européens.*	Inland. *Indig.*	Europeanen. *Européens.*	Afrikanen. *Africains.*	Amboineezen. *Amboinais.*	Overige inlanders. *Autres indigènes.*	Totaal. *Total.*	
1883	1 362	—	13 093	100	1 518	14 565	29 276	1 247
1884	1 391	—	13 492	96	1 666	14 982	30 236	1 237
1885	1 371	—	13 680	90	1 661	13 618	29 049	1 204
1886	1 409	—	13 837	86	1 599	14 257	29 779	1 235
1887	1 402	—	14 607	88	1 876	15 719	32 290	1 159
1888	1 406	—	14 984	77	1 976	16 132	33 169	1 267
1889	1 347	—	14 159	67	1 976	16 585	32 787	1 296
1890	1 384	—	13 663	57	2 090	16 537	32 547	1 243
1891	1 385	—	13 593	57	2 336	17 417	33 403	1 232
1892	1 384	—	13 847	55	2 359	17 078	33 339	1 191

II. DE AANWEZIGE STERKTE. OP ULT°. DECEMBER 1892, GESPLITST NAAR WAPENS EN DIENSTEN.
Effectif de l'armée divisée selon la désignation des corps, à la fin de l'année 1892.

1. Officieren. *Officiers.*

Bron: K. V.

	Staven en diensten. *État-major et services.*	Wapens. *Corps.*				Totaal. *Total.*
		Infanterie. *Infanterie.*	Cavalerie. *Cavalerie.*	Artillerie. *Artillerie.*	Mineurs en sappeurs. *Génie.*	
Luitenant-Generaals	1	—	—	—	—	1
Generaal-Majoors	1	1	—	—	—	2
Kolonels	6	1	1	1	1	10
Luitenant-Kolonels	20	16	—	4	2	42
Majoors	16	25	1	9	5	56
Kapiteins	119	151	8	32	19	329
1e Luitenants	243	300	13	51	26	633
2e "	32	209	6	27	13	287
Adj.-Onderofficieren dd. als Officieren	—	—	1	23	—	24
Totaal. *Total*	438	703	30	147	66	1384

2. Onderofficieren en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*

Bron: K. V.

Omschrijving. *Désignation.*		Tegenwoord. formatie. *Formation actuelle.*	Aanwezige sterkte. *Effectif.*
Topographische dienst. *Service topographique*		89	77
Infanterie. *Infanterie*		26 476	26 536
Cavalerie. *Cavalerie*		874	832
Artillerie	Staf. *État-major*	12	13
	Artillerietroepen. *Troupes*	2 676	2 723
	Dienst der magaz. en werkplaatsen. *Magasins et ateliers de l'artillerie*	449	384
Genie	Staf. *Etat-major*	51	51
	Genietroepen en werklieden. *Troupes*	593	579
	Dienst der magazijnen. *Magasins*	17	16
Militaire administratie. *Intendance*		90	92
Hospitaaldienst. *Service de santé*		1 652	1 160
Korps militaire schrijvers. *Ecrivains militaires*		589	338
Korps stafmuzikanten. *Corps de musique*		41	38
Militaire school. *École militaire*		153	109
Kader van het korps pupillen. *Corps des pupilles*		110	112
Kader bij de militaire huisarrest- en provoosthuizen. *Prisons militaires*		39	37
Korps marechaussée te voet. *Maréchaussée*		242	242
Totaal. *Total*		34 163	33 339

Bron: K. V.

III. SPECIFICATIE DER VERLIESCIJFERS VAN ONDEROFFICIEREN EN MINDEREN GEDURENDE 1883—1892.
Chiffres des pertes de sous-officiers et de soldats pendant les années 1883—1892.

Jaren. *Années.*	Overleden waaronder ook de gesneuvelden. *Morts au feu et autrement.*		Gepasporteerd. *Licenciés avec passe-port.*		Gegageerd. *Licenciés avec gages.*		Uit de sterkte afgevoerd om andere redenen. *Déduits de l'eff. p. autr. causes.*		Totaal verlies. *Total de la perte.*	
	Europeanen en Afrikanen. *Européens et Africains.*	Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*	Europeanen en Afrikanen. *Européens et Africains.*	Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*	Europeanen en Afrikanen. *Européens et Africains.*	Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*	Europeanen en Afrikanen. *Européens et Africains.*	Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*	Europeanen en Afrikanen. *Européens et Africains.*	Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*
1883	596	625	794	780	555	497	225	531	2 170	2 433
1884	378	562	651	1 137	548	543	212	410	1 789	2 652
1885	449	954	579	1 305	730	910	205	465	1 963	3 634
1886	439	665	534	645	735	559	195	664	1 903	2 533
1887	240	432	550	803	542	460	157	571	1 489	2 266
1888	376	615	561	961	751	545	161	434	1 849	2 555
1889	389	514	661	922	991	459	253	294	2 294	2 189
1890	322	519	694	1 057	976	494	222	327	2 214	2 397
1891	331	492	552	797	807	439	203	373	1 893	2 101
1892	282	461	597	891	808	403	212	247	1 899	2 002

IV. OVERZICHT VAN DE ZIEKEN EN OVERLEDENEN BIJ HET LEGER IN DE JAREN 1883—1892. *Aperçu des malades et des décédés pendant les années* 1883—1892.
Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Behandeld. *Cas de maladie.*	Overleden. *Décédés.* Aantal. *Nombre.*	% der behandelden. *% des cas de maladie.*	% der gemid. legerst. *% de l'effectif.*	Behandeld. *Cas de maladie.*	Overleden. *Décédés.* Aantal. *Nombre.*	% der behandelden. *% des cas de maladie.*	% der gemid. legerst. *% de l'effectif.*	Behandeld. *Cas de maladie.*	Overleden. *Décédés.* Aantal. *Nombre.*	% der behandelden. *% des cas de maladie.*	% der gemid. legerst. *% de l'effectif.*
	Java en Madoera.				Atjeh en onderhoorigheden. *Atjeh et dépendances.*				Overige Buitenbezittingen. *Autres poss.*			
1883	34 194	670	1,96	4,85	17 754	299	1,68	4,99	20 980	217	1,03	2,38
1884	34 508	371	1,07	2,48	12 766	357	2,79	5,67	23 595	168	0,71	1,75
1885	34 507	359	1,04	2,37	12 264	816	6,65	19,47	22 767	199	0,87	1,99
1886	37 859	292	0,77	2,01	12 582	618	4,91	18,86	24 464	169	0,69	1,64
1887	40 813	275	0,67	1,69	12 035	293	2,43	6,79	26 001	155	0,59	1,44
1888	33 300	428	1,29	2,37	9 931	299	3,01	5,83	17 722	195	1,10	1,82
1889	33 320	390	1,17	2,24	9 036	283	3,02	5,46	16 513	141	0,85	1,27
1890	32 591	359	1,10	2,29	9 043	224	2,47	4,33	16 303	167	1,02	1,53
1891	29 399	314	1,07	1,89	8 863	255	2,88	4,77	14 573	186	1,28	1,68
1892	30 025	235	0,77	1,38	9 036	287	3,17	5,36	14 056	156	1,11	1,41

V. OVERZICHT VAN HET AANTAL LIJDERS NAAR DE VOORNAAMSTE ZIEKTEVORMEN OVER DE JAREN 1887—1892 EN VERHOUDING TOT HET TOTAAL AANTAL BEHANDELDEN.

Bron: K. V. *Nombre des malades par maladies.*

Jaren. *Années.*	Ziektevormen. *Maladies.*						
	Malaria-ziekten. *Fièvres.*	Cholera.	Berri-berri.	Syphilis.	Venerische ziekten. *Malad. vénér.*	Overige ziekten. *Autres.*	Totaal. *Total.*
	Behandelden. *Traités.*						
	%	%	%	%	%	%	
1887	22 200 of 28,16	12 of 0,02	6 529 of 8,29	1 215 of 1,54	10 413 of 13,20	38 480 of 48,80	78 849
1888	11 903 „ 19,53	295 „ 0,48	7 194 „ 11,8	1 115 „ 1,83	9 876 „ 16,21	30 570 „ 50,15	60 953
1889	12 605 „ 21,30	205 „ 0,35	4 867 „ 8,22	1 000 „ 1,69	10 717 „ 18,10	29 799 „ 50,34	59 193
1890	12 433 „ 21,46	215 „ 0,37	5 614 „ 9,69	975 „ 1,68	10 315 „ 17,81	28 385 „ 48,99	57 937
1891	9 650 „ 18,27	290 „ 0,55	4 768 „ 9,02	839 „ 1,59	10 078 „ 19,07	27 210 „ 51,50	52 835
1892	12 491 „ 23,52	119 „ 0,22	5 158 „ 9,71	836 „ 1,58	9 812 „ 18,47	24 701 „ 46,50	53 117
	Afgekeurden. *Invalides.*						
1887	89 of 5,67	— —	527 of 33,56	31 of 1,98	39 of 2,48	884 of 56,31	1 570
1888	127 „ 6,39	— —	707 „ 35,54	26 „ 1,31	51 „ 2,56	1 078 „ 54,20	1 989
1889	110 „ 4,79	— —	510 „ 23,01	22 „ 0,99	42 „ 1,90	1 532 „ 69,13	2 216
1890	116 „ 5,51	— —	638 „ 30,29	26 „ 1,24	38 „ 1,80	1 288 „ 61,16	2 106
1891	148 „ 8,07	— —	432 „ 23,57	18 „ 0,98	48 „ 2,62	1 187 „ 64,76	1 833
1892	162 „ 8,90	— —	390 „ 21,40	28 „ 1,54	64 „ 3,51	1 178 „ 64,65	1 822
	Overledenen. *Décédés.*						
1887	106 of 14,66	5 of 0,69	261 of 36,10	4 of 0,55	21 of 2,91	326 of 45,09	723
1888	123 „ 13,34	169 „ 18,33	334 „ 36,22	7 „ 0,76	19 „ 2,06	270 „ 29,29	922
1889	136 „ 16,71	149 „ 18,30	241 „ 29,61	1 „ 0,12	34 „ 4,18	253 „ 31,08	814
1890	121 „ 16,13	148 „ 19,73	204 „ 27,20	2 „ 0,27	24 „ 3,20	251 „ 33,47	750
1891	110 „ 14,57	185 „ 24,50	206 „ 27,29	4 „ 0,53	20 „ 2,65	230 „ 30,46	755
1892	133 „ 19,62	90 „ 13,28	196 „ 28,91	2 „ 0,20	19 „ 2,80	238 „ 35,10	678

VI. VERDEELING DER ZIEKEN NAAR DEN LANDAARD MET AANTOONING VAN HET PERCENTAGE VAN ZIEKEN ONDER ELKEN LANDAARD OP 100 MILITAIREN [1]) (GEMIDDELDE LEGERSTERKTE.)

Bron: K. V. *Nombre des malades par nationalités.*

Jaren. *Années.*	Landaard. *Nationalité.*					
	Europeanen. *Européens.*		Afrikanen. *Africains.*		*Indigènes.* Inlanders.	
	Aantal. *Nombre.*	Op 100 eur. militairen. *Sur 100 soldats Eur.*	Aantal. *Nombre.*	Op 100 afr militairen. *Sur 100 soldats Afr.*	Aantal. *Nombre.*	Op 100 inl militairen. *Sur 100 sold. ind.*
	Ziektegevallen behandeld. *Cas de maladie traités.*					
1887	39 848	257	158	172	38 843	249
1888	31 742	191	138	127	29 073	169
1889	31 437	195	115	98	27 641	159
1890	29 079	199	124	203	28 734	169
1891	25 828	178	637	269	26 370	144
1892	26 754	181	137	225	26 226	141
	Afgekeurden. *Invalides.*					
1887	523	3,36	3	3,26	1 044	6,66
1888	646	3,89	7	6,42	1 336	7,78
1889	954	5,91	8	6,84	1 254	7,21
1890	796	5,44	4	6,56	1 306	7,67
1891	688	4,74	3	1,27	1 142	6,25
1892	699	4,74	2	3,28	1 121	6 02
	Overledenen. *Décédés.*					
1887	242	1,56	1	1,09	480	2,99
1888	335	2,02	1	0,92	586	3,41
1889	337	2,09	1	0,85	476	2,74
1890	276	1,88	1	1,64	473	2,78
1891	290	2,00	10	4,13	455	2,49
1892	237	1,61	1	1,64	440	2,36

[1]) Voor zoover ze onder toezicht stonden van officieren van gezondheid.

VII. WERVING IN NEDERLAND BIJ HET KOL. WERFDEPOT EN STERKTE DER KOLONIALE RESERVE.

Bron. K. V. *Recrutement aux Pays-Bas.*

Jaren. *Années.*	Bij het Koloniaal werfdepot. *Dépôt de recrutement.*					Koloniale reserve. *Réserve coloniale.*		
	Nederlanders. *Néerlandais.*			Vreemdelingen. *Etrangers.*	Algemeen totaal. *Total général.*	Officieren. *Officiers.*	Minderen. *Autres.*	Totaal. *Total.*
	Overgeg. v. h. Ned. leger. *de l'armée Néerland.*	Nieuw aangeworven. *Autres.*	Totaal. *Total.*					
1883	1346		1 346	527	1 873	—	—	—
1884	1414		1 414	539	1 953	—	—	—
1885	490	851	1 341	320	1 661	—	—	—
1886	697	939	1 636	459	2 095	—	—	—
1887	671	764	1 435	404	1 839	—	—	—
1888	604	593	1 197	659	1 856	—	—	—
1889	451	464	915	401	1 316	—	—	—
1890	621	594	1 215	337	1 552	—	—	—
1891	686	768	1 454	418	1 872	12	179	191 [1])
1892	550	925	1 475	526	2 001	15	361	376 [1])
1893	—	—	—	—	—	14	389	403 [2])

[1]) Op 1° Augustus. [2]) Op 1 Juli. In 1893 werden 157 minderen naar Indië uitgezonden.

VIII. AANVULLING IN NEDERLANDSCH INDIË MET UITZONDERING VAN DE WERVING IN INDIË EN DE REENGAGEMENTEN.

Bron K. V. *Complètement aux Indes à l'excl. du recrutement aux Indes et les réengagements.*

Jaren. *Années.*	Aangekomen suppletietroepen in Indië. *Recrues arrivées des Pays-Bas aux Indes.*					Teruggekeerd van desertie enz. *Retournés de désertion etc.*		
	Nederlanders. *Néerlandais*	In % van het totaal. *% du Total.*	Vreemdelingen. *Etrangers.*	In % van het totaal. *% du Total.*	Totaal. *Total.*	Europeanen en Afrikanen.	Anderen. *Autres.*	Totaal. *Total.*
1883	1 029	70	443	30	1 472	35	85	120
1884	1 258	68	596	32	1 454	53	84	137
1885	1 483	78	412	22	1 895	56	90	146
1886	1 324	75	436	25	1 760	33	108	141
1887	1 573	79	414	21	1 987	28	96	124
1888	1 321	66	687	34	2 008	38	75	113
1889	902	70	381	30	1 283	40	96	136
1890	1 073	75	363	25	1 436	47	97	144
1891	1 232	78	242	22	1 574	40	103	143
1892	1 420	73	528	27	1 948	39	89	129

Bron: K. V. IX. AANVULLING IN INDIË VAN HET GETAL ONDEROFFICIEREN EN MANSCHAPPEN. *Recrutement aux Indes.*

	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892
Europeanen	141	135	170	145	263	225	196	169	174	208	153
Afrikanen	8	7	5	3	3	6	9	1	3	9	3
Amboineezen, Menadoneezen en Alfoeren	136	205	292	177	162	398	237	161	442	206	213
Javanen, Soendaneezen en Maleiers	1 589	2 762	2 684	1 886	2 685	3 388	2 636	2 192	1 934	2 587	1 290
Madoereezen	5	43	98	59	56	43	94	129	147	120	71
Boegineezen	19	34	54	56	72	66	26	81	50	38	41
Totaal	1 898	3 186	3 294	2 326	3 181	4 126	3 198	2 733	2 747	3 168	1 771

Bron: K. V. X. REËNGAGEMENTEN VAN 1—6 JAREN IN INDIË. *Réengagements de un à six ans aux Indes.*

Jaren. *Années.*	Europeanen. *Européens.*					Afrikanen. *Africains.*					Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*					Alle landaarden te zamen. *Total.*				
	voor 1 jaar. 1 *an.*	voor 2 jaren. 2 *ans.*	voor 4 jaren. 4 *ans.*	voor 6 jaren. 6 *ans.*	Totaal. *Total.*	voor 1 jaar. 1 *an.*	voor 2 jaren. 2 *ans.*	voor 4 jaren. 4 *ans.*	voor 6 jaren. 6 *ans.*	Totaal. *Total.*	voor 1 jaar. 1 *an.*	voor 2 jaren. 2 *ans.*	voor 4 jaren. 4 *ans.*	voor 6 jaren. 6 *ans.*	Totaal. *Total.*	voor 1 jaar. 1 *an.*	voor 2 jaren. 2 *ans.*	voor 4 jaren 4 *ans.*	voor 6 jaren. 6 *ans.*	Totaal generaal. *Total général.*
1882	60	515	70	1 021	1 666	1	22	—	11	34	86	524	151	2 009	2 770	147	1 061	221	3 041	4 470
1883	35	603	64	862	1 564	3	3	2	4	12	119	474	115	1 348	2 056	157	1 080	181	2 214	3 632
1884	40	629	36	632	1 337	1	15	2	6	24	136	335	80	574	1 125	177	979	118	1 212	2 486
1885	64	602	60	546	1 272	—	3	—	4	7	79	382	81	578	1 120	143	987	141	1 128	2 399
1886	71	625	51	542	1 289	2	10	3	3	18	71	337	76	519	1 003	144	972	130	1 064	2 310
1887	97	790	35	557	1 479	4	2	—	2	8	94	799	82	1 072	2 047	195	1 591	117	1 631	3 534
1888	68	922	47	605	1 642	2	9	—	3	14	96	783	95	972	1 946	166	1 714	142	1 580	3 602
1889	106	766	100	596	1 568	2	4	1	4	11	138	999	170	1 067	2 374	246	1 769	271	1 667	3 953
1890	104	777	163	468	1 512	3	1		8	13	128	1041	171	985	2 325	235	1 819	335	1 461	3 850
1891	122	856	166	465	1 609	—	4	.	4	8	144	1071	155	565	1 935	266	1 931	321	1 034	3 552
1892	185	819	192	560	1 756	—	—	1	2	3	200	1234	201	723	2 358	385	2 053	394	1 285	4 117

Digitized by Google

C. ZEEMACHT. *Marine.*

I. FORMATIE EN STERKTE VAN DE OORLOGSMARINE.

Bron: K. V. *Formation et effectif de la marine.*

Jaren. ultº. Dec. *Années.*	Indisch eskader. *Escadre coloniale.* Aantal schepen. *Nombre de navires.*	Bemanning. *Équipages.* Europeanen. *Européens.*	Bemanning. *Équipages.* Inlanders. *Indigènes.*	Auxiliair eskader. *Escadre auxiliaire.* Aantal schepen. *Nombre de navires.*	Bemanning. *Équipages.* Europeanen. *Européens.*	Bemanning. *Équipages.* Inlanders. *Indigènes.*	Totaal aantal schepen. *Total des navires.*	Totale bemanning. [1]) *Total des équipages.*
			Formatie. *Formation.*					
1883		1 665	822		989	236		3 734
1884		1 681	828		946	220		3 695
1885		1 660	636		1 021	256		3 591
1886		1 511	647		1 021	256		3 452
1887		1 553	687		1 021	260		3 539
1888		1 555	689		1 021	260		3 514
1889		1 595	696		1 021	260		3 586
1890		1 495	653		1 021	256		3 439
1891		1 643	700		1 022	256		3 635
1892		1 630	706		1 032	252		3 634
			Sterkte. *Effectif.*					
1883	24	1 647	859	4	860	255	28	3 642
1884	24	1 744	839	4	998	182	28	3 783
1885	22	1 879	736	4	833	172	26	3 637
1886	21	1 747	722	4	893	154	25	3 532
1887	22	1 618	758	4	960	244	26	3 597
1888	22	1 527	732	4	911	238	26	3 423
1889	23	1 539	705	4	841	208	27	3 307
1890	24	1 694	942	4	790	198	28	3 638
1891	25	1 825	956	4	849	243	29	3 887
1892	26	1 897	956	3	832	282	29	3 981

[1]) Onder deze totalen zijn, behalve het afzonderlijk opgegeven „Personeel aan wal", ook nog begrepen die tijdelijk aan wal gedetacheerd of met speciale commissiën zijn belast, die verantwoord zijn onder de bemanningssterkte.

II. OVERZICHT VAN DE STERKTE DER GOUVERNEMENTS-MARINE OP 1 JANUARI 1893.

Bron: K. V. *Effectif de la marine coloniale au 1 Janvier 1893.*

Soort en aantal van vaartuigen in dienst. *Nombre et espèce des bâtiments.*	Vuurmonden. *Bouches à feu.*	Bemanning. *Équipages.* Bepaalde sterkte. *Formation.* Europeanen. *Européens.*	Bemanning. *Équipages.* Bepaalde sterkte. *Formation.* Inlanders. *Indigènes.*	Bemanning. *Équipages.* Aanwezige sterkte. *Effectif actuel.* Europeanen. *Européens.*	Bemanning. *Équipages.* Aanwezige sterkte. *Effectif actuel.* Inlanders. *Indigènes.*
Zeestoomers. *Bâtiments de mer:* (*vap.*)					
13 schroefstoomschepen (*hél*).	78	104	481	102	476
1 raderstoomschip (*roue*). . . .	6	8	37	7	39
Rivierstoomers. *Bâtiments de rivière:* (*vap.*)					
5 raderstoomschepen (*roues*).	21	22	122	22	122
Kleine zeilvaartuigen, *Petits voiliers:*					
10 adviesbooten (*avisos*)	2 per boot.	—	110	—	108
Vast korps schepelingen . . . . *Équipage.*		131	640	131	636

I. ONTVANGSTEN EN UITGAVEN DER INDISCHE ADMINISTRATIE, ZOO IN INDIË ALS IN NEDERLAND (IN MILLIOENEN GULDENS).

Recettes et dépenses de l'administration coloniale, tant aux Indes qu'en Europe (Millions de florins).

Bron: S. C.

Dienstjaren. *Exercices.*	Ontvangsten. *Recettes.* Middelen in Indië. *Recettes aux Indes.*	Middelen in Nederland. *Recettes en Europe.*	Uitkeering uit de saldo's van vroegere diensten. *Soldes de serv. antérieurs.*	Totaal. *Total.*	Uitgaven. *Dépenses.* Uitgaven in Indië. *Dépenses aux Indes.*	Uitgaven in Nederland. [1] *Dépenses en Europe.* [1]	Totaal. *Total.*	Percentsgewijze toeneming der: *Augmentation, en %:* ontvangsten. *des recettes.* Middelen in Indië. *Recettes aux Indes.*	Middelen in Nederland. *Recettes en Europe.*	uitgaven. *des dépenses.* Uitgaven in Indië. *Dépenses aux Indes.*	Uitgaven in Nederland. *Dépenses en Europe.*
Gem. 1867/71	63,5	58,8	—	122,4	82,2	18,8	101,1	*	*	*	*
1872/76	82,9	57,0	9,7	149,6	106,2	25,0	131,2	30,42	—3,13	29,20	32,44
1877/81	92,6	53,1	3,2	148,2	126,6	25,4	151,9	11,80	—6,85	19,20	1,60
1882	92,8	37,5	—	130,3	124,7	24,9	149,6	0,21[2])	—16,08[2])	—2,35[2])	5,51[2])
1883	98,4	43,2	—	141,6	125,1	24,6	150,0	6,03	15,06	0,56	—1,37
1884	101,6	40,7	—	142,3	119,3	24,2	143,6	3,25	—5,38	—4,88	—1,29
1885	100,4	33,6	—	134,0	107,1	23,8	130,9	—1,18	—17,47	—10,22	—1,62
1886	96,9	34,4	—	131,3	106,3	22,6	128,9	—3,49	2,38	—0,75	—5,06
1887	99,5	43,9	—	143,4	96,6	21,3	117,9	2,68	27,59	—9,13	—5,75
1888	95,8	23,9	2	121,7	105,9	22,4	128,3	—3,71	—45,56	9,63	5,16
1889	95,2	35,7	1,5	132,3	105,5	23,7	129,1	—0,73	49,37	—0,43	5,80
1890	97,9	38,4	1,5	137,8	101,6	26,1	127,7	2,90	7,56	—3,68	10,49
1891	98,7	16,9	0,7	116,3	106,3	24,9	131,3	0,76	—55,86	4,65	—4,58
1892	101,9	24,6	0,6	127,1	112,2	24,1	136,3	3,31	45,21	5,51	—3,47

[1]) Ongerekend de bijdragen aan 's Rijks middelen.
[1]) *Non compris les contributions au trésor de la métropole.*
[2]) Berekend op de cijfers voor het jaar 1881.

II. VERZAMELING VAN DE UITKOMSTEN DER DIENSTEN 1867—92 (IN DUIZENDTALLEN GULDENS).

Récapitulation des services 1867—92 (Milliers de florins).

Bron: S. C.

Jaren. *Années.*	Ontv. *Recettes.*	Uitg. *Dépenses.*	Bijdragen aan 's Rijks middelen. *Contrib. au trésor de la métropole.*	Totaal der uitgaven. *Total dépenses.*	Saldo. Voordeelig. *Bon solde.*	Nadeelig. *Déficit.*	Percentsgewijze toeneming der: *Augmentation en %:* ontvang. *des rec.*	uitgaaf. *des dép.*
Gemiddeld. 1867/71	122 361	101 063	11 207	112 270	10 091	—	*	*
1872/76	149 585	131 185	12 945	144 130	7 027	1 572	22,25	20,84
1877/81	148 258	151 944	460	152 404	862	3 011	—0,90	5,75
1882	130 315	149 583	—	149 583	—	19 268	—5,43[2])	—1,09
1883	141 627	149 964	—	149 964	—	8 337	8,68	0,25
1884	142 266	143 574	—	143 574	—	1 307	0,45	—4,26
1885	133 981	130 873	—	130 873	3 108	—	—5,82	—8,85
1886	131 259	128 885	—	128 885	2 374	—	—2,02	—1,52
1887	143 351	117 896	—	117 896	25 455	—	9,21	—8,53
1888	121 690	128 349	—	128 349	—	6 659	—15,11	8,80
1889	132 332	129 133	—	129 133	3 199	—	8,74	0,61
1890	137 789	127 737	—	127 737	10 053	—	4,12	—1,08
1891	116 349	131 263	—	131 263	—	14 914	—15,56	2,68
1892	127 089	136 259	—	136 259	—	9 170	9,23	3,81
					134 091[1])	92 569 [1])		

[1]) Totaal van 1867—1892. *Totaux de 1867 à 1892.*
[2]) Berekend op de cijfers van het jaar 1881.

III. STAAT VAN DE WERKELIJK GEDANE UITGAVEN VAN NEDERLANDSCH-INDIË IN DE JAREN 1887—189

Bron: B. N. I. *Aperçu des dépenses du gouvernemen*

Hoofdstukken en afdeelingen der begrooting. *Chapitres et sous-divisions de budget.*	1887 Totaal. *Total.*	1887 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	1888 Totaal. *Total.*	1888 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	1889 Totaal. *Total.*	1889 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
I. Regeering en hooge colleges. *Gouvernem., collèges.*						
1 Regeering. *Gouvernement*	753	42	786	118	677	32
2 Algemeene Rekenkamer. *Cour des Comptes*	407	—	404	—	408	—
II. Departement van Justitie. *Justice.*						
3 Kosten van het Departement. *Département*	116	—	116	—	115	—
4 Rechtswezen. *Justice*	2 417	4	2 393	5	2 404	6
5 Gevangenen en veroordeelden. *Prisons*	2 202	47	2 430	44	2 560	68
6 Verschillende uitgaven. *Divers*	409	3	381	3	384	3
III. Departement van Financiën. *Admin. des finances.*						
7 Kosten van het Departement. [1]) *Département*	409	—	829	—	822	—
8 Algemeene kassen [2]). *Caisses générales*	2 227	1 773	2 265	1 854	2 360	1 903
9 Inning der belastingen. *Recouvr. des impôts*	3 398	468	3 033	766	3 121	543
10 Verlofs- en non-activiteits-tractem., wachtg., onderstanden, pensioenen, enz. *Traitements, pensions etc.*	8 374	5 000	8 614	5 203	9 000	5 504
11 Verschillende uitgaven. *Divers*	795	162	784	187	950	204
IV. Departement van Binnenlandsch Bestuur. *Administration civile intérieure.*						
12 Kosten van het Departement. *Département*	194	—	193	—	193	—
13 Europeesch gewestelijk bestuur. *Adm. européenne*	5 058	—	5 118	7	5 111	10
14 Inlandsch bestuur. *Id. indigène*	6 390	—	7 284	—	7 580	—
15 Vorsten, grooten, gezanten, staatsgevangenen en dergelijken. *Princes et personnages indigènes*	2 803	—	2 787	—	2 802	—
16 Openbare orde en veiligheid. *Sûreté publique*	1 108	38	1 183	5	1 190	22
17 Landbouw en veeteelt. *Agriculture*	260	—	258	—	261	—
18 Landelijke inkomsten en andere grondlasten. *Imp. foncier*	1 903	—	1 711	—	1 603	—
19 Veeartsenijdienst. *Service Vétérinaire*	73	—	62	—	75	—
20 Topographisch-statist. opname. *Topographie statist.*	609	20	621	19	611	20
21 Koffie. *Café*	9 173	3 116	12 832	1 689	13 957	2 659
22 Suiker. *Sucre*	2 348	—	1 772	—	[3]) 1 244	—
23 Specerijen. *Epices*	—	—	—	—	—	—
24 Kina. *Quinquina*	171	40	191	59	164	47
25 Vogelnesten. *Nids d'oiseaux*	—	—	—	—	—	—
26 Boschwezen. *Forêts*	745	1	705	2	568	2
27 Beheer van 's lands civiele pakhuizen. *Magasins*	274	—	293	—	293	—
28 Pakketvaart. *Serv. de paquebots*	384	—	371	—	372	—
29 Transportkosten naar en uit Indië, reis- en verblijfkosten in Indië. *Indemn. de voyage*	849	223	922	216	986	235
30 Verschillende uitgaven. *Divers*	106	2	121	6	185	6
V. Departement van onderwijs, eeredienst en nijverheid. *Enseignement, cultes, industrie.*						
31 Kosten van het Departement. *Département*	127	—	126	—	123	—
32 Onderwijs voor Europeanen. *Enseign. p. Européens*	1 825	1	1 862	1	1 933	2
33 „ „ Inlanders. *Id. p. indigènes*	1 006	—	1 014	—	1 038	—

[1]) Hieronder van af 1888 begrepen de collecteloonen en andere met den aanslag en de invordering in ver-
[2]) „ begrepen rentebetaling en schuldaflossing van Indië aan Nederland, bedragende voor 1887
[3]) In de begrooting voor 1892, 1893 en 1894 wordt in de 5jarige overzichten de suiker niet opgenomen zoodat het

ERGELEKEN MET DE BEGROOTINGSCIJFERS VAN 1893 EN 1894 IN DUIZENDTALLEN GULDENS.
es Indes Néerl. en milliers de florins.

1890		1891		1892 (voorl. cijfer.) *Chiffres.*		1893 Toegestaan. *Voté.*		1894 Raming. *Évaluation.*	
Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
676	30	703	25	716	30	735	25	739	33
410	—	408	—	405	—	397	—	390	—
114	—	114	—	115	—	109	—	109	—
2 511	7	2 546	6	2 502	3	2 554	6	2 600	6
2 464	92	2 502	65	2 496	82	2 364	108	2 405	92
390	3	388	3	457	3	465	4	465	4
803	—	821	—	813	—	801	—	813	—
2 346	1 899	2 329	1 900	2 322	1 899	2 295	1 857	2 291	1 857
3 120	737	3 097	698	2 726	682	3 565	1 135	3 156	564
9 410	5 844	9 643	5 971	10 010	6 222	10 019	6 362	10 290	6 541
885	209	900	216	760	108	1 011	193	1 010	192
192	—	193	—	197	—	193	—	194	—
5 226	13	5 251	11	5 355	13	5 234	14	5 437	11
7 532	—	6 985	—	6 852	—	7 329	—	7 349	—
2 775	—	2 804	—	2 769	—	2 900	—	2 900	—
1 151	5	1 280	21	1 328	20	1 358	20	1 366	45
288	—	240	—	213	—	271	—	272	—
1 543	—	1 556	—	1 650	—	1 573	—	1 613	—
79	—	84	—	81	—	90	—	120	—
624	20	613	17	596	18	619	20	620	20
5 924	2 664	8 519	813	14 361	1 350	12 956	2 246	8 618	1 222
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
165	45	144	34	136	38	154	37	139	32
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
569	11	566	6	632	8	564	8	600	10
287	—	284	—	269	—	287	—	247	—
372	—	699	—	707	—	700	—	696	—
1 057	229	1 055	290	1 086	310	1 015	285	1 065	310
110	—	123	3	185	4	291	25	291	25
125	—	125	—	126	—	119	—	119	—
1 989	12	2 022	1	2 089	2	2 195	4	2 294	16
1 063	—	1 096	—	1 108	—	1 264	—	1 330	—

band staande uitgaven welke tot dusver onder de kosten van inning der belastingen voorkomen.
f 1 773 000 en voor elk der volgende jaren *f* 1 854 000.
cijfer voor 1889 nog uit de begrooting voor 1891 is geput.

STAAT VAN DE WERKELIJK GEDANE UITGAVEN VAN NEDERLANDSCH-INDIË IN DE JAREN 1887—1889.
Bron: B. N. I. *Aperçu des dépenses du gouvernement.*

Hoofdstukken en afdeelingen der begrooting. *Chapitres et sous-divisions du budget.*	1887 Totaal. *Total.*	1887 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	1888 Totaal. *Total.*	1888 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	1889 Totaal. *Total.*	1889 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
34 Kunsten en wetenschappen. *Beaux-arts, sciences.*	129	6	138	5	160	16
35 Eeredienst. *Cultes*	582	9	597	5	589	7
36 Geneeskundige dienst. *Serv. médical*	1 698	125	1 707	135	1 703	148
37 Mijnwezen. *Mines*	359	47	300	38	307	29
38 Tin. *Etain*	2 689	276	2 580	282	2 637	277
39 Steenkolen. *Houille*	—	—	—	—	—	—
40 Zout. *Sel*	2 431	—	2 509	—	2 179	—
41 Verschillende uitgaven. *Divers*	340	73	315	57	298	72
VI. Departement der Burgerlijke openbare werken. *Travaux publics.*						
42 Kosten van het Departement. *Département*	118	—	138	—	144	—
43 Personeel van den waterstaat en der burgerlijke openbare werken. *Pers. des travaux publics*	980	—	977	—	979	—
44 Openbare werken. *Travaux publics*	206	206	540	540	858	858
45 Onderh. en herst. van gebouwen. *Entret. de bâtisses.*	874	—	918	—	836	—
46 Onderh. en herst. van bevloeiingsw., bruggen, wegen en and. waterstaatswerken. *Id. de ponts et chauss.*	1 682	—	1 701	—	1 661	—
47 Vern. van- en nieuwe w. aan geb. *Renouv. de bâtisses.*	810	—	1 302	—	977	—
48 Vernieuwing van- en nieuwe werken aan bruggen, wegen, enz. *Idem de ponts et chauss*	2 209	—	1 896	—	2 248	—
49 Post- en telegraafdienst. *Postes, télégraphes*	2 109	218	3 091	1 321	2 027	197
50 Spoorwegen. *Chemins de fer*	6 810	1 914	8 667	2 365	8 925	2 447
51 Verschillende uitgaven. *Divers*	1 272	5	1 310	—	1 290	—
VII. Departement van Oorlog. *Guerre et armée.*						
52 Kosten van het Departement. *Département*	430	—	432	—	438	—
53 Kosten van de administratie. *Administration*	732	—	730	—	720	—
54 Traktementen, soldijen enz. *Traitements, soldes.*	8 968	298	9 149	340	9 385	339
55 Materieel... *Matériel*	1 767	1 473	2 296	2 066	2 415	2 048
56 Geniewerken. *Génie*	1 212	—	1 735	—	1 658	—
57 Geneeskundige dienst. *Serv. médical*	1 462	—	1 477	—	1 466	—
58 Militaire inrichtingen. *Etablissements militaires.*	643	379	648	368	632	344
59 Levensmiddelen, brand- en lichtstoffen, fourages, kleeding, enz. *Fournitures*	5 527	—	5 571	—	5 313	—
60 Vervoer te water en te land van personen, goederen, paarden en vee. *Transports*	4 063	1 531	4 350	1 695	3 607	1 368
61 Expeditiën en troepen te velde. *Campagne*	441	—	408	—	456	—
62 Verschillende uitgaven. *Divers*	1 820	3	1 921	5	1 686	5
VIII. Departement van Marine. *Marine.*						
63 Kosten van het Departement. *Département*	218	—	210	—	211	—
64 Maritieme etabliss. en magazijnen. *Etabl. magasins.*	938	1	889	2	858	2
65 Geograph. en hydrogr. dienst. *Serv. géogr. et hydrogr.*	124	—	127	—	123	—
66 Haveninrichtingen. *Ports*	147	—	158	—	163	—
67 Bebakening, kustverlicht. en loodsw. *Balisage etc.*	423	—	490	—	473	—
68 Personeel der zeemacht. *Personnel de la marine.*	3 261	1 756	3 438	1 919	3 425	1 919
69 Materiëel der zeemacht. *Matériel de la marine.*	3 345	2 048	3 822	2 300	3 639	2 310
70 Reis-, verblijf- en transportkosten. *Transports*	144	—	160	—	172	—
71 Verschillende uitgaven. *Divers*	129	5	112	4	141	4
Totaal. [1]) *Total*	117 896	21 298	128 319	22 419	129 133	23 655

[1]) Als totalen zijn ingevuld de door de Algem. Rekenkamer gerectificeerde cijfers.

GELEKEN MET DE BEGROOTINGSCIJFERS VAN 1893 EN 1894 IN DUIZENDTALLEN GULDENS. (VERVOLG.)
s Indes Néerland. en milliers de florins. (*Suite.*)

1890		1891		1892 (voorloopig cijfer).		1893 (Toegestaan. *Voté*)		1894 (Geraamd.) (*Evaluation.*)	
Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
206	26	191	7	185	7	176	12	180	12
600	1	592	1	591	5	623	9	633	9
2 019	142	2 121	187	2 001	135	2 066	147	2 090	147
307	30	310	34	337	46	368	51	355	36
3 379	319	3 742	351	4 647	372	2 982	329	3 301	336
—	—	—	—	481	295	869	84	854	34
2 151	—	2 673	1	2 302	—	2 348	—	2 440	—
322	63	307	50	330	72	404	77	429	97
147	—	150	—	152	—	146	—	144	—
1 152	—	1 198	—	1 206	—	1 229	—	1 238	—
1 519	1 519	777	777	436	436	1 014	1 014	910	910
902	—	904	—	834	—	895	—	900	—
1 654	—	1 896	—	1 764	—	1 932	—	1 890	—
1 121	—	897	—	1 020	—	1 510	—	1 560	—
2 551	—	3 684	—	3 586	—	7 154	—	8 016	—
2 014	222	2 155	271	2 902	1 020	2 242	235	2 213	264
11 189	3 169	13 283	4 610	13 202	3 254	11 659	3 660	13 946	3 965
1 295	1	1 340	1	1 330	2	1 434	5	1 500	5
459	—	529	—	528	—	537	—	478	—
739	—	734	—	746	—	746	—	922	—
9 257	344	9 545	345	9 499	389	9 903	404	10 330	429
2 674	2 159	2 317	1 934	2 183	1 995	2 789	2 456	2 423	2 043
1 794	—	1 603	—	1 442	—	1 510	—	1 745	—
1 483	—	1 521	—	1 568	—	1 547	—	1 557	—
639	357	639	348	605	312	737	445	707	403
5 117	—	5 139	—	5 267	—	5 305	—	5 102	—
4 097	1 701	3 887	1 716	3 968	1 791	3 847	1 709	3 856	1 709
982	—	467	—	524	—	986	—	711	—
1 724	3	1 625	9	1 515	22	1 754	50	1 616	50
206	—	200	—	204	—	208	—	209	—
899	2	732	2	635	2	588	2	557	2
139	—	123	—	125	—	136	—	145	—
164	—	164	—	168	—	168	—	180	—
434	—	476	—	489	—	464	—	416	—
3 552	1 886	3 610	1 958	3 589	1 946	3 644	1 907	3 525	1 789
4 091	2 274	3 581	2 253	2 606	1 179	3 167	1 406	2 527	1 067
228	—	219	—	204	—	144	—	144	—
31	1	45	—	246	—	165	—	165	—
27 089	26 135	131 263	24 939	136 259	24 073	140 483	26 485	139 099	24 336

IV. OVERZICHT VAN DE OPBRENGST DER VOORNAAMSTE MIDDELEN SEDERT 1867. [1]) (IN DUIZENDTALLEN GULDEN

Bron: B. N. I.

Jaren. *Années.*	Belastingen. *Impôts.*							
	Directe belastingen. *Imp. directs.*							
	Landrente. *Imp. foncier. (indigènes.)*	Verponding *Imp. fonc. (non-indig.)*	Bedrijfsbelasting. *Imp. sur les affaires.* Inl. en Vr. O. *Orientaux.*	Bedrijfsbelasting. *Imp. sur les affaires.* Europ. *Europ.*	Personeele belasting. *Imp. personnel.*	Belasting op paarden en rijtuigen. *Chevaux et voitures.*	Venduregt. *Ventes publ.*	Hoofdgeld Inl. *Capitation (indigènes.*
Gemiddeld. 1867/71	12 574	1 036	949	—	—	284	490	—
1872/76	15 084	1 302	1 315	—	—	367	739	—
1877/81	17 076	1 614	2 289	387	432	321	748	—
1882	18 038	1 589	2 649	682	742	204	702	1 125
1883	17 186	1 711	2 645	754	747	212	639	2 305
1884	19 574	1 919	2 841	859	765	217	644	2 465
1885	19 311	1 806	3 012	753	836	115	623	2 525
1886	19 595	1 873	3 075	784	862	125	603	2 695
1887	19 356	1 705	3 094	719	858	158	773	2 686
1888	17 047	1 642	2 921	805	831	175	644	2 713
1889	15 832	1 669	2 918	824	867	195	576	2 690
1890	14 951	1 912	2 774	918	873	205	640	2 701
1891	15 128	1 859	2 782	941	879	219	812	2 758
1892 [2])	15 976	1 840	2 887	893	879	243	859	2 739
1893 [3])	15 692	1 828	2 640	918	872	214	735	2 800
1894 [3]) voorl. cijfer.	16 162	1 825	2 627	913	877	230	721	2 800

Als boven.

Jaren. *Années.*	Inkomsten uit den verkoop van *Vente des produits du Gouvernement*							Inkomsten uit bosschen. *Revenus des forêts de l'Etat.*
	Suiker. *Sucre.* Totaal. *Total.*	Suiker. *Sucre.* In Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Kina. *Quinquina.* Totaal. *Total.*	Kina. *Quinquina.* In Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Tin. *Etain.* Totaal. *Total.*	Tin. *Etain.* In Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Andere producten. *Autres produits.*	
Gemiddeld. 1867/71	20 736	14 751	0,[4]	0,[4]	6 378	5 864	709	426
1872/76	13 176	2 554	47	47	5 887	5 305	205	459
1877/81	10 399	3	163	163	4 457	3 919	46	827
1882	8 660	—	243	213	6 108	5 601	—	958
1883	7 870	—	336	336	5 351	4 786	—	986
1884	6 784	—	361	347	4 781	4 262	—	1 337
1885	6 331	—	389	372	4 923	4 640	—	1 230
1886	5 286	—	308	306	5 215	5 165	—	744
1887	3 331	—	286	285	6 434	6 057	—	798
1888	2 665	—	301	298	6 706	6 244	—	710
1889	589	—	246	243	5 804	5 321	—	663
1890	295	—	263	261	6 531	6 053	—	899
1891	200	—	190	188	6 364	5 905	—	788
1892 [2])	452	—	235	233	7 542	7 035	—	1 101
1893 [3])	423	—	180	178	6 122	5 643	632	1 335
1894 [3])	423	—	140	139	7 530	7 051	1 145	1 470

[1]) NB. Deze cijfers zijn verkregen door in de bijlagen der Kol. Begrootingen telkens al de posten van werke-
ontbreken in de bijlagen enkele kleine posten. [2]) Voorloopig. [3]) Raming. [4]) De accijnsen in 1874 ad ruim

endement des principales sources de revenu. (*Milliers de flor.*)

			Monopolies. *Monopoles.*			Inkomsten uit den verkoop van koffie. *Produit du café.*	
Zegel, successie- en overschrijv. recht. *Timbre, succ. transferts.*	In en uitvoerrechten. *Douanes.*	Verschillende andere belastingen. *Autres imp.*	Opium.	Andere verpachte middelen, daarbij eenige verhuurde midd. *Autres monop. affermés.*	Zout incl. pacht in Oost-Sum. en belasting Grobogan. *Sel.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
979	6 330	1 362	12 062	2 186	6 157	44 187	36 104
1 352	8 440 [4]	2 253	14 051	2 326	6 358	59 513	47 592
1 422	8 610	2 445	17 338	2 860	7 047	58 879	47 589
1 255	9 307	2 701	18 132	3 504	7 124	36 596	29 818
1 392	10 007	2 621	18 356	4 339	6 987	46 033	36 151
1 359	10 012	2 668	20 599	4 186	7 351	40 389	33 781
1 296	9 421	2 771	19 810	4 543	7 468	33 568	26 455
1 627	8 532	2 801	18 961	4 925	7 453	33 438	26 952
1 394	8 046	4 173	18 722	4 566	7 805	46 387	35 976
1 396	8 192	4 098	17 898	4 640	7 658	26 143	15 967
1 475	8 826	4 617	18 387	5 017	7 880	37 457	28 649
1 597	8 754	4 712	18 538	4 958	8 294	40 552	30 577
1 649	9 670	4 759	19 262	5 193	8 087	18 343	9 069
1 704	9 762	5 342	19 058	4 307	8 332	26 177	15 656
1 756	9 415	5 551	18 567	4 344	8 162	29 906	20 861
1 798	9 900	7 094	17 779	4 140	8 388	20 861	11 816

ervolg. *Suite.*

Haven-loods- en ankergelden. *Droits de port, de rade, pilotage.*	Post- en telegraafdienst. *Postes et télégraphes.*	Spoorwegen. *Voies ferrées.*		Schoolgelden. *Rémunér. scolaires.*	Afstand van grond. *Cessions de terrains.*	Ontvangsten van verschillenden aard. *Recettes diverses.*	
		Totaal. *Total.*	Daarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*			Totaal. *Total.* [5]	In Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
170	707	94	94	149	271	2 575	312
219	1 081	617	617	213	484	12 183	8 999
277	1 307	1 542	803	303	511	6 254	3 088
411	1 281	3 281	1 126	300	604	3 860	707
450	1 312	4 127	1 188	326	555	3 993	560
455	1 346	5 547	1 232	350	627	4 239	662
480	1 352	5 645	1 221	344	703	4 160	909
400	1 323	5 568	1 027	337	689	3 416	694
390	1 348	5 382	893	340	778	3 511	686
387	1 392	5 638	838	337	770	5 778	2 528
435	1 482	5 920	838	351	922	5 046	2 108
398	1 517	6 366	786	366	1082	5 725	2 174
548	1 664	7 536	925	377	1 102	4 712	1 578
562	1 741	8 309	1 099	398	1 162	4 607	1 117
517	1 751	8 388	990	385	1 307	4 505	1 065
539	1 798	9 365	965	400	1 325	4 782	1 222

ijke ontvangst, die te zamen de door ons gekozen hoofden van inkomst vormen, bijeen te tellen. Hier en daar 300 000 inbegrepen. [5]) Hieronder de uitkeeringen uit de saldo's, c. f. tabel I. blz. 87.

V. OPBRENGST DER MIDDELEN NAAR DE VERSCHILLENDE RUBRIEKEN (VOLGENS DE GROEPEERING DER VORIGE TABEL).[1]

Bron: B. N. I. *Recettes, par groupes principaux de ressources.*

	1867		1872		1877		1882		1887		1888	
	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*
	× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000	
Belastingen. *Impôts*	23 153	19,9	28 469	21,7	32 614	20,0	38 994	30,0	42 960	30,0	40 465	33,9
Monopoliën. *Monopoles*	18 532	15,9	22 646	17,3	25 997	15,9	28 760	22,1	31 093	21,7	30 197	25,2
Producten. *Vente de produits*	71 558	61,4	74 180	56,6	88 946	54,6	51 607	39,7	56 437	39,5	33 738	28,3
Andere middelen. *Autres ressource.*	3 224	2,8	5 746	4,4	15 436	9,5	10 695	8,2	12 548	8,8	15 012	12,6
Totaal. *Total*	116 468	100,0	131 041	100,0	162 992	100,0	130 055	100,0	143 038	100,0	119 411	100,0

	1889		1890		1891		1892 (Voorloopig cijf.)		1893 (Ram. *Eval.*)		1894 (Ram. *Eval.*)	
	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*
	× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000	
Belastingen. *Impôts*	40 489	31,0	40 037	29,5	41 456	35,8	43 124	33,9	41 503	32,4	44 034	35,5
Monopoliën. *Monopoles*	31 284	23,9	31 790	23,4	32 543	28,1	31 698	24,9	31 073	24,3	30 307	24,4
Producten. *Vente de produits*	44 113	33,7	47 641	35,0	25 098	21,7	34 407	27,1	37 252	29,1	30 099	24,2
Andere middelen. *Autres ressource.*	14 820	11,4	16 352	12,1	16 728	14,4	17 881	14,1	18 188	14,2	19 678	15,9
Totaal. *Total*	130 706	100,0	135 820	100,0	115 825	100,0	127 110	100,0	128 016	100,0	124 118	100,0

[1] Daar de getallen verkregen zijn uit de opsomming der nog niet door de algemeene Rekenkamer gerectificeerde en niet geheel volledige posten van werkelijke ontvangst, verschillen deze totalen met de zuivere totalen van ontvangst op blz. 87.

VI. BUITENBEZITTINGEN. *Possess. hors Java et Madoura.*

Middencijfers uit de opbrengst der voornaamste belastingen en bronnen van inkomsten gedurende 1888 tot en met 1892.
Produit moyen des princ. ressources, ann. 1888—92.

Bronnen: K. V. en B. N. I.

Gewesten. *Provinces.*	Directe belastingen. *Impôts dir.*	In- en uitvoerrechten. *Douanes.*	Inkomsten uit producten. *Vente de prod.*	Inkomsten uit verpachtingen. *Fermes.*	Inkomsten uit verkoop van zout. *Vente du sel.*	Totaal. *Total.*
	× 1000	× 1000	× 1000	× 1000	× 1000	× 1000
Sumatra's Westkust	*f* 113	*f* 595	*f* 3 915	*f* 576	*f* 345	*f* 5 544
Benkoelen	147	0,8	—	38	64	250
Lampongsche Distrikten	154	5,2	—	*	37	196†
Palembang	971	221	—	164	245	1 601
Oostkust van Sumatra	541	715	—	3 039	—	4 295
Atjeh en Onderhoorigheden	95	—	—	293	—	388
Riouw „ „	64	0,8	—	1 000	—	1 065
Banka „ „	15	45	5 637	254	40	5 991
Billiton	35	56	193	264	—	548
West. Afd. van Borneo	54	110	—	233	169	566
Zuid. en Oost. Afd. v. Borneo	380	73	—	61	298	812
Celebes en Onderhoorigheden	414	—	—	285	—	699
Menado	260	—	520	36	—	816
Amboina	165	—	—	126	—	291
Ternate	9,7	—	—	6,4	—	16
Timor en Onderhoorigheden	5,8	—	—	8,6	—	14
Bali en Lombok	92	—	—	123	—	215
Totaal....*Total*.....	*f* 3 513	*f* 1 822	*f* 10 264	*f* 6 505 †	*f* 1 201	*f* 23 305 †

Autres revenus (part des possessions extérieures à leur rendement.)	Zegelbelasting, aandeel Buitenbezittingen	194
	Recht op de overschrijving van vaste goederen, idem. (Gemidd. in 1888, 1890, 1891 en 1892)	77
	Recht van successie en overgang, idem. (1888 [1])	16
	Haven- en ankergelden, idem	51
	Accijns op de tabak idem	12
	„ „ „ petroleum, idem	126
	Registratie van werk.-contracten op Sumatra's Oostk. en Banda eil.	62
	Totaal generaal.... *Total général*.....	*f* 23 843 †

[1]) Sedert 1888 wordt het aandeel der buitenbezittingen niet meer afzonderlijk vermeld.

VII. PRODUCTEN. [1]) *Produits.*

1. Cijns over den Gouvernements-suikerrietaanplant. [2])

Redevance pour plantations de canne à sucre.

Bron: B. N. I.

Jaren. *Années.*	Opbrengst. *Recettes.*	Jaren. *Années.*	Opbrengst. *Recettes.*
1873	*f* 4 418 588	1883	*f* 2 743 460
1874	4 265 627	1884	2 317 111
1875	3 945 663	1885	2 036 536
1876	3 918 880	1886	1 636 509
1877	4 015 269	1887	797 732
1878	4 019 750	1888	589 468
1879	4 011 456	1889	506 211
1880	3 707 420	1890	295 062
1881	3 401 847	1891	200 354
1882	3 073 124	1892	452 163

[1]) Een overzicht der sedert 1851 in Nederland verkochte Gouvernements-producten vindt men in de Jaarcijfers over 1892 (Binnenland), bladz. 198—199.

[2]) Met inbegrip van den cijns van den vrijen aanplant.

2. Koffie. *Café.*

Opbrengst van geveilde Java-, Menado- en Padang-koffie en netto-opbrengst per picol der in Nederland geveilde koffie. [1])

Ventes de café, recette totale et par picol.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Java-Koffie. *Café de Java.* Opbrengst in Nederl. [2]) *Recette aux Pays-Bas.* Totaal. *Total.*	Java-Koffie. Netto p. picol (berek. over de afgesch. hoeveelh.) [3])	Java-Koffie. Opbrengst in Indië. [4]) *Recette aux Indes.*	Menado-Koffie. *Café de Menado.* Opbrengst in Nederl. *Recette aux Pays-Bas.* Totaal. *Total.*	Menado-Koffie. Netto p. picol (berek. over de afgesch. hoeveelheid.)	Padang-Koffie. *Café de Padang.* Opbrengst. *Recette.* 1e soort. 1e *qual.*	Padang-Koffie. 2e soort. 2e *qual.*
	× *f* 1000		× *f* 1000	× *f* 1000		× *f* 1000	× *f* 1000
1883	34 774	*f* 33,32	3 475	1 338	*f* 57,86	6 333	40
1884	32 886	31,29	2 853	660	58,40	3 690	25
1885	25 642	27,69	2 733	712	59,14	4 106	35
1886	25 376	32,75	3 844	1 569	52,94	2 594	18
1887	31 395	54,57	5 557	968	62,37	4 589	47
1888	15 177	45,72	4 917	576	58,40	5 123	57
1889	27 805	57,81	5 730	840	71,19	2 967	20
1890	28 555	61,85	6 479	1 001	69,39	3 367	27
1891	8 652	63,45	5 299	416	74,55	3 838	23
1892	15 655	68,50	6 214	—	—	3 929	51

[1]) De bruto-opbrengst per picol van alle koffie-soorten zie onder Handel en Scheepvaart blz. 60.
[2]) Veilingsprijs met bijberekening der door de koopers te vergoeden 1 % veilingskosten (zie tabel 4) doch na aftrekking van het rabat voor contante betaling à 1½ %.
[3]) Na aftrekking van de bruto-opbrengst alléén van de kosten van afscheping, vervoer en verkoop.
[4]) Hier worden telken jare 100 000 picols verkocht.

3. Tin (Banka). *Etain de Banca.*

Ingeleverde en verkochte hoeveelheden, kosten en winstberekening.

Quantités livrées et vendues, frais, et gains.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Bij 's lands pakhuizen ingeleverd. Picols. *Livré en magasin au Gouvt.*	Uitgaven in Indië tot den afscheep. *Frais jusqu' à l'embarquement.*	Gezam. kosten per picol. *Total frais par picol.*	In Ned. verkocht. *Vendu aux P.-Bas* Aantal picols bij afscheep. *Picols poids brut.*	Br.-opb. p. pic. ber over de afg. hoev *Rendement brut p. picol.*
1883	65 019	*f* 1 869 040	*f* 32,01	67 011	*f* 69,27
1884	74 510	1 917 200	28,74	67 008	61,64
1885	76 552	1 831 270	27,04	70 020	64,41
1886	77 090	1 736 683	26,00	70 005	71,83
1887	84 397	1 898 150	26,14	70 014	83,83
1888	65 964	1 708 338	29,52	70 185	84,64
1889	89 691	2 179 469	27,62	75 129	68,96
1890	107 190	2 472 479	26,06[5]	85 057	69,26
1891	93 623	2 438 614	26,05	85 265	67,01
1892	121 736	3 052 658	25,08	100 052	68,49

4. Overzicht van den overvoer, de opbrengst, de veiling- en andere kosten en de verkoop-commissie van de Gouvernements-producten.

Aperçu du transport, des recettes, des frais de vente des produits du Gouvernement.

Bronnen: V. N. H. en K. V.

Jaren. *Années.*	Voor vervoer der producten ingehuurd: *Affrété pour transp. de prod.:* lasten in zeilschepen. *Voiliers (lasts).*	lasten in stoomschepen. *Vapeurs (lasts).*	Totale opbrengst der veilingen. (zie noot [2]) van tabel 2) *Produit total des ventes.*	Veilingskosten door koopers vergoed. *Frais de vente remboursés par les acheteurs.*	Onkosten van afscheepen, vracht-, zee- en brand-assurantie, enz. *Frais non remboursés.*	Verkoop-commissie. *Courtages.*
1883	18 755	14 184	*f* 41 226 195	*f* 414 299	*f* 3 992 221	*f* 800 636
1884	17 148	14 586	38 155 294	383 037	3 947 299	741 773
1885	4 236	13 739	31 366 469	315 198	3 321 994	470 497
1886	8 764	13 004	32 409 164	325 667	2 959 064	486 137
1887	2 401	14 542	41 700 217	419 062	2 639 148	625 503
1888	135	10 825	22 295 511	224 044	1 564 431	334 433
1889	1 643	14 526	34 208 915	343 723	2 269 617	513 134
1890	4 275	7 696	35 870 909	360 479	2 251 748	350 648
1891	485	10 180	15 160 329	152 343	855 862	227 405
1892	124	9 236	22 923 076	230 361	1 328 376	343 846

VIII. BELASTINGEN. *Impôts et corvées.*

1. Heerendiensten. *Corvées.*

a. Heerendienstplichtigen ter beschikking van het Gouvernement op Java en Madoera met uitz. van Soerakarta en Djokjokarta; aantal betalers van het Hoofdgeld en aantal werkelijk gevorderde dagdiensten ter zake van algemeene en bijzondere diensten.
(Gemeentelijke heerendiensten niet inbegrepen.)

Corvéables du Gouv., exemptés moyennant la capitation de fl. 1, et nombre de journées de corvée générale et spéciale fournies. Non compris les corvées communales.

I. In gewesten welke in 1892 nog vielen onder de algemeene heerendienstregeling.
Dans les provinces où le règlement général sur les corvées était encore en vigueur en 1892.
Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Inl. bevolk. mann. gesl. primo Jan. 1892. *Pop. indig. masc. 1° Janv. 1892.*	Dienstplichtigen van hoogstens *Corvéables à* 42 dagen. *42 jours.*	21 dagen. *21 jours.*	10 dagen. *10 jours.*	Totaal Heerendienstplichtigen. [1]) *Total corvéables.*	Betalers van het Hoofdgeld à f 1. [2]) *Payants la capitation de rachat.*	Totaal geprest. dagdiensten. *Total journées de corvée fournies.* Algem. [3]) *générale.*	Bijzond. [4]) *Spéciale.*
							×1000	×1000
Bantam....	299 085	107 940	—	—	107 940	95 695	482	265
Batavia....	503 641	223 886	—	—	223 886	—	326	1 121
Cheribon...	657 895†	135 675	53 479	27 834	169 373	201 661	585	239
Tagal.....	529 411	81 178	19 669	20 044	96 024	120 746	969	170
Pekalongan.	267 888	51 543	17 549	—	60 318	69 315	304	179
Semarang..	677 407	193 576	18 148	1 631	203 058	204 644	1 523	350
Japara	445 510	99 758	5 110	6 783	104 009	110 885	500	347
Soerabaja ..	1 000 289	185 241	55 999	70 523	230 872	339 503	2 074	628
Pasoeroean.	462 106	72 515	63 628	10 163	106 870	150 858	956	208
Probolinggo	260 406	44 102	24 914	23 068	62 326	94 652	398	284
Besoeki....	335 199	86 755	8 431	7 587	92 868	102 773	689	183
Madioen ...	530 511	77 894	16 128	8 297	88 032	102 319	568	288
Kediri.....	564 582	90 530	34 907	8 999	110 234	134 436	840	210
Madoera....	739 209	221 967	23 526	16 432	237 838	272 924	360	360
Totaal ...	7 273 139†	1 672 560	341 488	201 361	1 893 648	2 000 411	10 575	4 833

II. In gewesten die in 1892 hunne eigene heerendienstregeling hadden.
Dans les provinces qui avaient en 1892 un règlement particulier sur les corvées.

Gewesten. *Provinces.*	Inl. bevolk. mann. gesl. primo Jan. 1892. *Pop. indig. masc. 1° Janv. 1892.*	Dienstplichtigen van hoogstens *Corvéables à* 30 dagen. *30 journées.*	24 dagen. *24 journées.*	12 dagen. *12 journées.*	Totaal Heerendienstplichtigen. *Total corvéables.* (Kol. 3—5)	Betalers van het Hoofdgeld. *Payants la capitation de rachat.*	Totaal geprest. dagdiensten. [5]) *Total journées de corvée fournies.*
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Krawang.....	185 688	—	14 482	14 950	29 432	29 419	181 459
Preanger Reg..	955 074	196 284	—	—	196 284	196 524	984 499
Rembang.....	616 610	—	151 011	—	151 011	151 124	890 843
Banjoemas.....	592 833	—	93 447	29 049	122 496	122 522	620 159
Bagelen	664 427	—	135 878	31 281	167 159	166 460	1 303 330
Kedoe	367 360	—	85 835	11 829	97 664	98 597	727 437
Totaal.....	3 381 992	196 284	480 653	87 109	764 046	764 646	4 707 727

[1]) Het aantal heerendienstplichtigen herleid in *volle* heerendienstplichtigen.
Le nombre de corvéables réduit en corvéables à 42 jours de service.

[2]) Deze kolom werd op een ander tijdstip afgesloten dan de kolommen der dienstplichtigen. Het getal betalers van het hoofdgeld zou anders (met uitzondering van Batavia, waar geen hoofdgeld geheven wordt) gelijk moeten zijn aan het totaal der heerendienstplichtigen.

[3]) Met name: aanleg en onderhoud van wegen, bruggen, dammen, dijken enz.

[4]) Met name: bezetten van wachthuizen en bewaken van waterwerken.

[5]) De diensten in de noten ([3]) en ([4]) genoemd.

b. Hoofdgeld der heerendienstplichtigen en de daaruit bestreden uitgaven tengevolge der afschaffing van diensten in duizendtallen guldens.
Produit de la capitation pour le rachat des corvéables, et dépenses occasionnées par l'abolition de certaines corvées. (Milliers de florins.)
Bron: K. V.

	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.
Tot. bedr. v.d. aansl. *Tot. d. rôles de la cap.*	2 522	2 481	2 480	2 500	2 472	2 485	2 537	2 544
Bedrag der uitgaven *Montant des dépens.*	1 711	1 630	1 653	1 708	1 730	1 777	1 904	1 940
Voordeelig verschil *Bon solde.*	811	852	818	792	742	708	633	604

2. Gewestelijk tienjarig overzicht der op Java en Madoera geheven landrente.

Impôt foncier perçu des Indigènes („landrente") à Java et Madoura.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	1883.	1884.	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.
	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000
Bantam	592	625	620	667	687	555	445	433	456	467
Batavia (domein Bloeboer)	12	13	9	8	8	7	7	7	7	7
Krawang	91	134	135	120	136	146	111	93	116	120
Preanger Regentschappen	1 103	1 252	1 296	1 242	1 264	1 154	1 086	1 090	1 092	1 065
Cheribon	1 242	1 342	1 356	1 232	1 190	1 153	1 117	1 137	1 109	1 111
Tegal	919	1 089	1 092	1 042	1 067	781	721	678	739	763
Pekalongan	508	547	560	556	538	423	382	351	339	371
Semarang	1 446	1 553	1 504	1 410	1 374	1 160	1 009	1 021	994	1 054
Japara	565	700	666	702	698	557	573	542	548	561
Rembang	746	902	869	842	883	802	744	565	662	791
Soerabaja	1 702	2 005	1 999	2 087	2 107	1 812	1 837	1 669	1 702	1 820
Pasoeroean	1 108	1 178	1 210	1 216	1 208	1 147	1 135	1 139	1 141	1 148
Probolinggo	768	836	819	829	828	738	680	682	690	722
Besoeki	1 086	1 153	1 163	1 168	1 175	1 069	1 054	1 057	1 054	1 058
Banjoemas	917	928	921	925	931	856	802	832	825	816
Bagelen	1 618	1 621	1 595	1 582	1 469	1 188	901	907	899	922
Kedoe	873	872	867	866	858	610	585	627	583	579
Madioen	802	867	890	904	905	788	650	329	375	627
Kediri	1 073	1 238	1 257	1 261	1 232	1 137	1 119	1 001	923	1 125
Madoera [1]	103	449	436	889	868	827	757	703	756	716
Totaal [2] ..... *Total*	17 272	19 305	19 264	19 549	19 425	16 908	15 714	14 863	15 009	15 844
Aanslag. *Montant des rôles*	19 376	20 282	20 288	20 554	20 158	17 813	16 483	16 483	16 756	16 791

[1] Tot en met 1883 alléen de afdeeling Pamekasan, in 1884 en 1885 Pamekasan en Soemenep, sedert 1886 het geheele eiland.

[2] Werkelijk te heffen bedrag na aftrek van de vrijstellingen en afschrijvingen wegens suikercultuur, misgewas, onbeplant blijven enz.

3. Verdeeling over de verschillende gewesten van het werkelijk te heffen bedrag der in 1892 naar de bezittingen, verteringen en het inkomen geheven belastingen.
(voorloopige opgaven).
Total des impôts directs perçus en 1892 (par provinces). Chiffres provisoires.
Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Bezittingen. (Verponding.) *Imp. sur les possessions (foncier des Europ.)*	Vertering. (Personeele belasting.) E. en Vr. O. *Imp. sur les dépenses („per sonn.”); Europ. et orient. étr.*	Inkomsten. *Imp. sur les revenus.* Patentrecht. E. en Vr. O. *Patente (Eur. et orient. étr.)*	Bedrijfsbelasting. Vr. O. en Inl. *Imp. s. les affair. (orient. étr. et indigènes.)*	Hoofdelijke belasting. Inlanders. *Capitation (indigènes).*
a. Java en Madoera.					
Bantam	*f* 8 752	*f* 3 243	*f* 1 197	*f* 45 827	—
Batavia	564 713	193 467	256 863	203 760	—
Krawang	31 556	4 952	2 770	18 262	—
Preanger	43 996	17 169	14 777	89 484	—
Cheribon	67 421	21 406	12 806	132 697	—
Tegal	34 222	15 461	15 548	102 300	—
Pekalongan	27 392	13 045	9 804	62 100	—
Semarang	185 940	74 804	57 522	174 652	—
Japara	26 787	13 428	11 478	47 569	—
Rembang	24 007	18 251	4 603	98 541	—
Soerabaja	273 666	127 008	130 909	449 277	—
Pasoeroean	99 622	32 032	44 246	174 133	—
Probolinggo	35 050	15 108	27 240	88 938	—
Besoeki	25 826	18 333	34 150	69 523	—
Banjoemas	8 174	10 159	5 229	39 396	—
Bagelen	10 122	8 380	3 197	67 896	—
Kedoe	19 735	13 986	2 160	44 560	—
Djokjakarta	—	14 477	26 515	12 554	—
Soerakarta	—	21 917	32 735	27 624	—
Madioen	21 634	11 097	7 994	32 881	—
Kediri	68 738	24 859	38 573	73 604	—
Madoera	9 301	10 077	536	206 474	—
Totaal Java en Madoera	1 586 655	682 559	740 793	2 262 052	—
Geïnd bedrag	1 596 924	712 937	740 050	2 248 606	—
b. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*					
Sumatr. Westk. Pad. Benedenl.	45 832	17 474	11 632	24 615	—
Sumatr. Westk. „ Bovenl.	10 931	6 802	4 640		—
Sumatr. Westk. Tapanoeli	491	3 638	401		—
Benkoelen	—	2 891	232	2 112	*f* 130 812 [2]
Lampongs	—	1 973	653	2 041	164 975
Palembang	—	8 515	2 340	45 222	942 773 [3]
Sumatra's Oostkust	1 400	55 744	99 916	245 137	—
Atjeh en Onderhoorigh.	—	—	3 072	5 304	— [4]
Riouw	—	1 159	1 157	64 516	—
Banka	—	5 282	198	11 234	—
Billiton	—	3 610	3 908	6 293	20 798
Borneo W. Afd.	—	3 709	2 304	51 882	—
„ Z. en O. Afd.	—	3 778	3 404	13 875	221 301 [5]
Celebes en Onderhoorigh.	45 436	21 248	7 805	20 081	177 428 [6]
Menado	15 223	8 563	3 323	7 731	275 187
Amboina	23 717 [1]	12 006	5 037	6 489	68 276
Ternate	4 095	2 481	1 160	2 204	—
Timor	—	3 202	300	2 309	—
Bali en Lombok	—	2 935	426	13 716	—
Totaal generaal	1 733 781	847 569	892 700	2 786 811	2 001 545
Geïnd bedrag	1 840 490	878 871	892 924	2 886 894	2 038 760

[1]) Bovendien *f* 81 445 van de belasting op de specerijperken op Banda; de belasting op huizen en eigendommen te Amboina, voor 1892 nog niet bekend, bedroeg in 1891 *f* 7 749.
[2]) Bovendien *f* 2 730 belast. v. h. aanl. en onderh. van wegen en bruggen ter hoofdplaats Benkoelen.
[3]) „ *f* 35 499 „ „ „ „ „ „ „ Palembang.
[4]) Geïnd bedrag der hassilbelasting in 1892: *f* 90 117 en dat op den invoer van opium *f* 21 300.
[5]) Bovendien *f* 175 779 belasting v/h. rijstgewas.
[6]) Geheven in de afdeeling Saleier, incl. Bonerate en Kalaoe en op de eilanden onder Makasser. Bovendien *f* 21 490 belasting van de heerendienstplichtigen. De huistax is onder dit bedrag begrepen.

Bron: K. V.

4. Bedrijfsbelasting. *Impôt sur le revenu industriel des Orientaux.*

Jaren. *Années.*		Getal aangeslagenen. *Nombre de cotes.*				Bedrag van den aanslag voor: *Montant des cotes pour:*								Achterstallig ult°. Dec. *Arriérages fin décembre*
a. Java en Madoera. *b.* Buitenbezittingen.		Inlanders. *Indigènes.*	Chineezen. *Chinois.*	Andere vreemde Oosterl. *Autres Orientaux.*	Te zamen. *Total.*	Inlanders. *Indigènes.*	Gemidd. per hoofd. *Moy. par tête.*	Chineezen. *Chinois.*	Gemidd. per hoofd. *Moy. par tête.*	Andere vreemde Oosterl. *Autres Orientaux.*	Gemidd. per hoofd. *Moy. par tête.*	Te zamen. *Total.*	Gemidd. per hoofd. *Moy. par tête.*	
1883	*a*	679 667	55 606	3 587	738 860	*f* 1 791 476	*f* 2,63[5]	*f* 519 972	*f* 9,35	*f* 30 696	*f* 8,56	*f* 2 342 143	*f* 3,17	*f* 235 670
	b	9 678	63 791	1 926	75 395	37 816	3,90[5]	341 615	5,35	17 071	8,86	396 496	5,25[9]	161 231
1884	*a*	732 161	57 243	3 849	793 253	1 856 971	2,53[5]	526 305	9,19[5]	33 266	8,64	2 416 541	3,04[5]	132 901
	b	9 729	66 575	1 970	78 274	36 688	3,77	365 335	5,49	15 964	8,10	417 988	5,34	177 436
1885	*a*	752 671	55 899	3 885	812 455	1 909 801	2,54	782 507	14,00	53 330	13,73	2 745 641	3,38	187,036
	b	9 640	71 881	1 987	83 508	36 285	3,76	389 036	5,41	16 368	8,24	441 689	5,29	257 746
1886	*a*	808 075	56 111	3 923	868 109	1 921 241	2,37[6]	739 384	13,18	48 358	12,33	2 708 983	3,12	214 438
	b	9 782	78 210	2 135	90 127	36 491	3,73	414 468	5,30	17 120	8,02	468 079	5,19	230 492
1887	*a*	834 616	55 984	4 150	894 750	1 906 836	2,28	661 156	11,81	43 881	10,56	2 611 874	2,92	168 816
	b	9 965	84 500	2 284	96 749	36 428	3,66	458 352	5,42	16 943	7,42	511 723	5,30	90 935
1888	*a*	825 342	56 705	4 163	886 210	1 808 747	2,19	634 668	11,19	41,181	9,89	2 484 596	2,80	158 943
	b	9 214	94 112	2 283	105 609	31 889	3,16	508 670	5,40	16,513	7,23	557 071	5,27[9]	177 539
1889 [1]	*a*	802 193	56 383	4 235	862 811	1 631 171	2,03	621 205	11,02	38,026	8,98	2 290 402	2,65	100 350
	b	9 159	100 147	2 243	111 549	29 043	3,17	529 081	5,28	16,706	7,45	576 040	5,17	145 460
1890	*a*	773 127	55 525	4 258	832 910	1 531 108	1,98	606 520	10,92	39 080	9,18	2 176 707	2,61	82 971
	b	8 936	108 792	2 399	120 127	26 793	3,01	625 503	5,75	16 616	6,93	669 012	5,57	162 900
1891	*a*	775 385	55 872	4 392	835 649	1 542 749	1,99	618 684	11,07	33 817	7,70	2 195 250	2,63	63 265
	b	9 691	106 111	2 424	118 226	27 582	2,85	593 459	5,59	24 327	10,03	645 368	5,45	113 371
1892 (Voorloopig.)	*a*	803 633	57 496	4 521	865 650	1 566 979	1,95	654 580	11,38	40 493	8,96	2 262 052	2,61	98 706
	b	11 260	92 854	2 506	106 620	31 629	2,81	474 951	5,11	18 179	7,25	524 758	4,92	89 378

[1] In de kolommen 2, 3, 4 en 7 tot 12 zijn niet begrepen de cijfers voor de afdeeling Gorontalo, waarvan geen opgaven werden ontvangen.

Digitized by Google

5. Patentrecht voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden.

Impôt des patentes des Européens et assimilés.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.* Gewesten. *Provinces.* *a.* Java en Madoera. *b.* Buitenbezittingen.		Aanslag. *Total des rôles.*	Vermindering in den aanslag ontstaan. *Réduction.*	Werkelijk te heffen bedrag. *Montant dû.*	Geïnd bedrag. *Montant perçu.*
1883	*a*	*f* 695 151	*f* 23 870	*f* 671 281	*f* 658 143
	b	97 074	3 839	93 235	96 158
1884	*a*	762 114	19 717	742 397	743 825
	b	120 222	2 582	117 640	115 046
1885	*a*	651 842	22 595	629 247	629 217
	b	148 098	3 612	144 486	116 777
1886	*a*	646 037	26 451	619 586	616 639
	b	177 335	10 801	166 534	167 671
1887	*a*	573 576	19 605	553 971	575 004
	b	177 067	2 317	174 750	146 555
1888	*a*	622 192	19 583	602 609	627 583
	b	201 828	2 724	199 104	209 204
1889	*a*	667 528	20 827	646 701	640 226
	b	189 760	3 787	185 973	183 933
1890	*a*	796 020	87 703	708 317	704 603
	b	217 887	5 378	212 510	213 535
1891	*a*	735 374	32 647	702 727	697 429
	b	239 883	7 079	232 803	243 579
1892	*a*	767 544	26 752	740 793	740 050
	b	160 375	8 468	151 907	152 874
(Voorloopig.)					

6. Personeele belasting voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden en voor vreemde Oosterlingen.

Contribution personnelle (Européens et assimilés et Orientaux étrangers.)

Bron: K. V.

Jaren. *Années.* Gewesten. *Provinces.* *a.* Java en Madoera. *b.* Buitenbezittingen.		Aanslag. *Total des rôles.*	Vermindering in den aanslag ontstaan. *Réduction.*	Werkelijk te heffen bedrag. *Montant dû.*	Geïnd bedrag.[1]) *Montant perçu.*	Kosten van schatting.[2]) *Frais de taxation.*
1883	*a*	*f* 670 604	*f* 40 705	*f* 629 899	*f* 630 871	*f* 4 860
	b	124 037	9 721	114 315	115 670	362
1884	*a*	675 522	38 194	637 328	648 379	12 751
	b	129 732	8 594	121 138	116 321	588
1885	*a*	769 582	36 418	733 164	718 801	6 969
	b	141 115	8 800	132 315	117 810	390
1886	*a*	750 749	38 384	712 365	727 690	3 875
	b	141 544	9 530	132 014	134 195	456
1887	*a*	733 774	40 884	692 890	720 734	4 832
	b	148 165	9 224	138 941	138 480	931
1888	*a*	718 101	39 608	678 492	682 634	5 323
	b	163 569	8 376	155 193	147 987	445
1889	*a*	710 460	43 550	666 910	687 503	5 453
	b	169 952	10 537	159 316	179 631	495
1890	*a*	699 098	39 202	659 897	702 880	4 862
	b	174 883	9 758	165 125	170 103	517
1891	*a*	707 701	42 896	664 805	696 791	5 805
	b	184 849	9 567	175 283	181 868	522
1892	*a*	725 907	43 348	682 559	712 937	5 751
	b	175 638	10 628	165 010	165 934	260
(Voorloopig.)						

[1]) Onder het geïnde bedrag is ook opgenomen wat van den achterstand van vorige jaren is aangezuiverd.

[2]) Voor zoover aan de belastingschuldigen in rekening gebracht.

7. Rechten van in- en uitvoer van die artikelen welke het meest tot de heffing bijdragen.

Bron: K. V. *Droits d'entrée et de sortie payés pour les principales marchandises.*

Belaste artikelen. *Marchandises.*	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.
			Invoerrecht. *Droits d'entrée.*		
Manufacturen. *Tissus*	*f* 2 069 026	*f* 2 267 470	*f* 2 180 031	*f* 2 589 083	*f* 2 545 315
Gambier	800 573	784 372	795 054	740 134	727 332
Gedistilleerd. *Boiss. distill.*	715 948	784 729	808 716	741 902	980 493
Tabak en sigaren	366 538	340 678	338 281	382 502	421 466
Petroleum	197 755	267 863	276 611	267 534	290 646
Eetwaren (voor zooveel in de handelsverslagen onder dit hoofd genoemd, doch visch en boter uitgezonderd) *Aliments (exc. poisson et beurre).*	468 579	508 210	539 043	610 313	641 744
Kramerij. *Mercerie.*	254 261	292 713	297 542	314 954	311 261
Visch. *Poisson*	472 787	437 649	443 615	532 310	454 652
Wijn. *Vin*	189 570	174 693	194 143	182 556	165 299
Garens. *Fils*	183 733	167 775	157 212	241 836	189 696
Kleederen enz. *Vêtements*	168 547	180 906	164 119	186 122	188 486
Thee. *Thé*	244 751	200 336	199 910	251 264	205 806
Boter *Beurre*	123 857	112 343	97 288	114 146	123 346
Aardew. (geb.) en porc. *Poteries.*	72 888	98 402	102 636	101 269	106 162
Meel. *Farine*	88 070	99 592	113 628	114 853	151 294
Was. *Cire*	62 378	66 096	75 109	90 169	72 889
Papier, schrijf- en teekenbehoeften. *Papier, papéterie.*	129 005	126 284	123 871	143 866	142 449
IJzer en staal en dito werk. *Fer brut et ouvré.*	54 943	74 004	75 598	75 777	79 999
Meubelen. *Meubles*	49 404	51 686	67 803	66 930	60 353
Drog. en medic. *Drogues., médic.*	48 804	55 812	87 681	68 704	64 841
Bier. *Bière*	73 054	83 550	79 839	80 000	70 837
Leder en lederwerk. *Cuirs*	53 950	58 603	51 992	60 998	50 556
Glas en glasw. *Verre et verrer.*	43 216	58 703	59 426	69 710	59 271
Mineraalwater. *Eaux minérales*	43 671	65 673	56 643	66 242	53 567
Zout. *Sel*	* [1])	67 671	83 123	90 750	86 489
Andere artikelen (die elk minder dan *f* 50 000 aan invoerrecht opbrachten, voor zooverre niet reeds afzonderlijk genoemd). *Autres march.*	265 824	362 219	372 436	419 581	386 501
Nagev. invoerr. *Arrérages*	1 276	210	—	—	14
	f 7 242 408	*f* 7 788 242	*f* 7 841 380	*f* 8 603 538	*f* 8 630 764
Af: terugbetalingen	8 596	8 535	9 884	8 070	7 808
Zuiver ontvangen	*f* 7 233 812	*f* 7 779 707	*f* 7 831 496	*f* 8 595 468	*f* 8 622 956
			Uitvoerrecht. *Droits de sortie.*		
Suiker. *Sucre* [2])	—	—	—	—	—
Koffie. *Café*	*f* 353 601	*f* 337 072	*f* 207 719	*f* 336 115	*f* 337 952
Tabak. *Tabac*	240 055	298 412	312 955	329 132	346 763
Tin. *Etain*	174 782	182 048	176 569	186 920	206 919
Indigo	68 869	72 720	61 124	72 013	69 087
Andere artikelen (die elk minder dan *f* 50 000 aan uitvoerrecht opbrachten, voor zoover niet reeds afzonderlijk genoemd). *Autres march.*	121 443	155 657	166 432	158 090	183 240
Nagev. uitvoerr. *Arrérages*	8	—	134	—	8
	f 958 758	*f* 1 045 909	*f* 924 933	*f* 1 082 270	*f* 1 143 969
Af: terugbetalingen	253	107	1 439	6 002	5 412
Zuiver ontvangen	*f* 958 505	*f* 1 045 802	*f* 923 494	*f* 1 076 268	*f* 1 138 557

[1]) Begrepen onder „Andere artikelen".
[2]) Sedert 1 Juni 1887 is de heffing van uitvoerrechten op suiker voor den tijd van 5 jaar geschorst.

8. In- en uitvoerrechten en pakhuishuur. Verdeeling van de opbrengst over de verschillende gewesten.

Bron: K. V. *Droits d'entrée et de sortie et loyers d'entrepôt, perçus dans chaque province.*

Gewesten. *Provinces.*	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.
Bantam	*f* 34	*f* 60	*f* 182	*f* 38	*f* 1 922	*f* 6 490
Batavia	1 910 705	1 984 488	2 072 111	2 050 501	2 385 820	2 452 155
Krawang	28	3 379	—	6	23	—
Cheribon	277 825	283 610	300 762	316 202	369 035	342 413
Tegal	64 176	60 011	56 061	55 445	48 040	60 437
Pekalongan ...	29 279	13 986	9 295	10 483	15 304	24 499
Semarang	1 839 456	1 845 388	1 935 172	1 849 122	2 041 840	2 092 322
Japara	6 684	907	4 093	1 373	1 874	9 174
Rembang	4 236	6 477	14 133	3 545	4 733	13 730
Soerabaja	2 218 248	2 198 625	2 392 782	2 400 964	2 603 511	2 700 856
Pasoeroean ...	91 283	96 930	95 447	43 832	92 979	85 771
Probolinggo ..	49 389	33 358	46 935	44 046	42 166	53 890
Besoeki	64 552	65 231	74 327	76 638	87 126	89 862
Banjoemas .. .	27 725	28 091	34 249	22 400	29 818	38 505
Madoera	8 861	12 293	5 615	11 039	9 597	9 234
Totaal Java en Madoera	6 592 481	6 632 784	7 041 164	6 885 634	7 733 788	7 979 338
Sumatra's Wk.	499 798	566 018	617 490	554 607	647 053	589 779
Benkoelen. ...	319	505	1 786	841	357	619
Lampongs	2 957	1 032	6 810	4 827	8 887	4 529
Palembang ...	183 365	179 771	222 408	234 054	218 175	250 422
Riouw	—	—	—	—	—	4 634
Sum. Oostk...	526 964	592 514	684 556	818 614	799 869	680 470
Banka	40 846	40 353	47 580	51 107	43 053	43 769
Billiton	58 776	57 368	50 529	52 582	60 245	57 168
Borneo W. A..	102 689	83 918	99 869	112 427	130 354	124 056
Borneo Z. en O.	68 896	62 269	78 923	65 984	74 385	84 989
Tot. Ned.-Ind.	8 077 091	8 216 532	8 851 115	8 780 677	9 716 184	9 819 773

9. Opbrengst van eenige voorname onverpachte middelen.

Bron: K. V. *Principaux autres droits.*

Jaren. *Années.*	Zegelrecht. *Timbre.*		Zuivere winst aan vendu-procenten. *Ventes publ.*	Recht van overschrijving van vaste goederen. *Droits de transf. d'immeubl.*		Recht van successie en overgang. *Droits de succession.*	
	Java.	Buitenbezittingen. *Autres poss.*		Java.	Buitenbezittingen. *Autres poss.*	Java.	Buitenbezittingen. *Autres poss.*
1883	*f* 703 365	*f* 157 254	*f* 441 090	*f* 358 136	*f* 66 779	*f* 153 826	*f* 19 286
1884	672 072	121 714	476 043	446 552		102 357	
1885	724 372		384 944	496 696		83 816 [1]	
1886	825 694	206 446	382 294	462 218		85 821	
1887	737 778	152 376	387 896	461 574		36 249	
1888	679 688	188 231	428 982	457 944		68 883	
1889	717 056	179 513	458 711	531 799		45 526	
1890	767 478	188 942	478 450	547 335	62 104	31 454	
1891	759 251	211 139	480 750	544 221	88 141	46 119	
1892 (voorloopig.)	797 521	207 549	481 223	557 182	84 310	58 066	

[1]) Sedert 1885 wordt van Eur. en daarmede gelijk gestelden successierecht geheven; vóór dat jaar ook van vreemde Oosterlingen. Het overgangsrecht van vreemde Oosterlingen is sedert dat jaar begrepen onder het Recht van overschrijving van vaste goederen.

IX. MONOPOLIEN. *Monopoles.*

1. Opiumverkoop in het klein op Java en Madoera.

Aantal toegestane verkoopplaatsen, pachtsom en winst, en verhouding der gedebiteerde hoeveelheden wettig opium tot de door het Gouvernement ter beschikking gestelde maxima.

Monopole (affermé) de l'opium.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Aantal toegestane kitten. *Débits licites.*		Pachts. en winst van het opium in 1892 en 1893. *Fermage et bénéfice probables.*				Gemidd. hoeveelheid gedebit. wettig opium in % van de maxima, die ter beschikking stonden. *Quant. débit. en % du maximum.*		
			Verschuldigde pachtsom. *Fermage.*		Winst op de verstrekte hoeveelh. *Bénéfice.*				
	1892	1893	1892	1893	1892	1893 [1])	1890	1891	1892
			× *f* 1000						
Bantam	—	—							
Batavia	22	22							
Krawang	6	6	901	834	*f* 157 522	*f* 161 640	81,16	87,58	86,16
Lampongs	5	5							
Cheribon	11	11	122	135	47 275	47 016	99,91	100,00	99,87
Tegal	22	23	288	255	68 943	68 565	46,61	56,60	52,38
Pekalongan	33	33	228	233	55 679	55 707	51,73	57,29	52,29
Semarang	69	73	1 476	1 440	242 473	246 959	61,33	57,07	52,08
Japara	47	54	531	480	127 056	129 480	76,39	72,46	64,19
Rembang	50	50	648	648	116 846	118 304	55,26	37,44	38,33
Soerabaja	48	48	1 308	1 200	221 544	225 000	56,26	70,56	51,78
Pasoeroean	22	22	432	480	87 480	88 800	76,66	75,28	75,00
Probolinggo ...	14	14	216	261	53 131	52 923	72,16	70,38	74,69
Besoeki	20	20	134	150	40 556	37 147	70,39	71,10	72,02
Banjoemas	10	10	141	150	70 201	70 919	82,08	89,00	82,92
Bagelen	17	17	173	156	26 299	26 610	63,58	97,99	55,92
Kedoe	31	31	312	336	54 301	54 562	41,65	49,66	49,91
Djokjokarta ...	93	93	420	408	65 526	67 410	44,83	61,58	51,75
Soerakarta	146	146	901	900	233 025	244 575	50,05	71,17	67,90
Madioen	64	64	565	672	103 016	106 883	33,56	37,35	42,06
Kediri	109	120	1 957	1 922	232 821	241 635	91,65	89,22	73,08
Madoera	32	32	144	118	40 790	40 237	58,19	50,35	43,69
	871	894	10 896	10 778	2 044 514	2 084 372	61,17	61,66	57,78

[1]) Hier is gerekend dat de hoeveelheid verstrekte opium gelijk aan die van 1892 was.

2. Uitkomsten van de opiumpacht.

Bron: K. V.

Produit de la ferme de l'opium.

Jaren. *Années.*	*a.* Java en Madoera.						*b.* Buitenbezittingen. Opbrengst. *Autres possessions produit.*
	Getal verkoopplaatsen of kitten. *Nombre de débits.*	Verstrekte opium (katti's) *Opium fourni.*	Pachtsom. *Fermage.*	Vermoed. winst van het opium. [1]) *Bénéfices probables.*	Pachtsom en verm. winst. *Fermages et bénéfices probables.*	Pachtsom en behaalde winst. *Fermages et bénéfices.*	
			× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000
1884	851	164 052	12 107	2 918	15 025	14 836	3 766
1885	851	129 878	12 139	3 003	15 142	14 314	3 652
1886	851	104 420	12 139	3 169	15 308	14 015	3 960
1887	855	108 095	13 031	3 216	16 248	15 023	3 795
1888	854	108 375	13 031	*	*	15 215	3 846
1889	855	104 002	13 031	3 203	16 234	*	4 865
1890	835	112 720	9 041	3 187	12 228	11 293	5 076
1891	870	117 759	10 186	2 051	12 237	12 361	5 332
1892	871	105 559	10 896	2 155	13 051	12 940	4 360
1893	894	*	10 778	2 084 [2])	12 862	*	*

[1]) De winst berekend over hetgeen aan de pachters had kunnen zijn verstrekt, doch dat door dezen slechts gedeeltelijk is genomen.

[2]) De vermoedelijke winst berekend over hetgeen in 1892 werd verstrekt.

3. Overzicht van de opbrengst der voornaamste verpachte kleine middelen op Java en Madoera en op de Buitenbezittingen gedurende het jaar 1893 en de vorige jaren.

Bron: K. V. *Produit des principales fermes, autres que celle de l'opium.*

Benaming der middelen.	Opbr. op Java en Madoera.	Opbr. op de Buitenbezittingen.	Totaal.
Rund-, buffel- en paardenslacht. *Abattage.*	*f* 1 335 156	*f* 7 424 [3])	*f* 1 342 580
Dobbelspelen [1]) *Jeux*	193 260	549 280	742 540
Varkenslacht. *Abatt. (porcs)*	53 664	106 064	159 728
Tolbruggen en overvaarten. *Passages.*	105 639	24 972 [4])	130 611
Vogelnestklippen. [2]) *Nids d'oiseaux*	171 696	—	171 696
Pandhuizen. *Monts de piété*	627 514	93 138	720 652
Arak en and. sterke dranken. *Boissons.*	—	394 131 [5])	394 131
Totaal incl. andere kl. middelen 1893. *Total incl. autres.*	2 785 585	1 422 192	4 207 777
Totaal 1892	2 737 771	1 590 495	4 328 266
1891	3 084 805	2 031 351	5 116 156
1890	3 031 898	1 936 056	4 967 952
1889	3 134 489	1 897 483	5 031 974
1888	3 083 413	1 593 760	4 677 173
1887	3 060 076	1 548 740	4 608 816
1886	3 201 623	1 634 602	4 836 225
1885	3 070 050	1 505 127	4 575 177
1884	2 574 357	1 575 643	4 150 000

[1]) Op Java alléén in de Res. Batavia, Semarang en Soerabaja, in de Buitenbezitt. overal, uitgez. Lampongs, Amboina, Ternate, Bali en Lombok.

[2]) Alléén in de Resid. Bantam, Rembang, Soerabaja, Probolinggo, Besoeki, Madoera.

[3]) Alléén rundslacht (in Bali en Lombok ook buffel- en paardensl.) incl. voor Ternate en Timor varkenslacht.

[4]) Alléén overvaarten, en wel in Palembang, Borneo Z. en O., Celebes en Onderh. en Bali en Lombok.

[5]) Incl. pacht van saguweer in Celebes, Menado, Amboina en Ternate.

4. Zout. Verdeeling van het aantal verkochte picols over de verschillende verkoopsprijzen, en geldelijke opbrengst.

Bron K. V. *Monopole du sel. Quantités vendues aux diff. prix, et provenu.*

	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892. voorl. cijfer *chiffre prov.*
Java en Madoera.							
à *f* 6,72 per p. (normaalpr.)	875 942	909 545	890 989	916 896	962 660	895 000	863 683
à *f* 5,92 (Zuidkust)	31 792	33 174	35 807	40 171	46 507	51 929	55 792
à *f* 6 (Soerakarta)	44 249	42 820	37 042	38 728	41 294	33 900	36 268
à *f* 2 (industriecle doeleind.)	1 778	2 049	2 683	2 867	4 651	827	204
à *f* 0,12 per K. G. [1])	—	—	—	—	—	33 984	84 840
à *f* 0,03[3] p. K.G. (v. ind. doel.	—	—	—	—	—	1 550	2 096
Te zam. pic. *Tot., picols.*	953 760	987 588	966 521	998 662	1 055 112	1 017 189	1 042 884
Geldel. opbr. *Prov. tot.*	*f* 6 343 585	*f* 6 569 552	*f* 6 427 043	*f* 6 637 458	*f* 7 001 460	*f* 6 766 547	*f* 6 947 001
Buitenbezittingen. *Autres possessions.*							
à *f* 6,72 (Banka Lampongs met uitz. van Telok Betong)	3 936	3 530	3 306	3 560	3 885	4 584	10 278
à *f* 4 (Banka mijnwerkers)	2 873	3 519	3 672	3 978	3 643	3 179	— [2])
à *f* 5,83[3] (Palemb. en W. Born.)	64 653	71 201	70 417	68 774	70 985	74 325	70 560
à *f* 6,66[3] (Benk., Z. en O. Born.)	48 588	51 776	52 963	53 291	55 912	58 362	50 941
à *f* 5 (Sum. W. en Telok Bet.	72 513	75 218	76 559	77 316	77 395	75 869	71 819
à *f* 2 (industriëele doeleind.)	—	—	—	45	60	25	10
Te zam. pic. *Tot., picols.*	192 563	205 244	206 916	206 963	211 881	216 344	203 608
Geldel. opbr. *Prov. tot.*	*f* 1 101 594	*f* 1 174 128	*f* 1 183 576	*f* 1 182 980	*f* 1 214 632	*f* 1 245 509	*f* 1 179 426
Geld. opbr. Nedl. Ind. *Provenu, tot. des colon.*	*f* 7 445 179	*f* 7 743 980	*f* 7 610 619	*f* 7 820 438	*f* 8 216 092	*f* 8 012 056	*f* 8 126 428

[1]) In de vier verkoopplaatsen in de res. Batavia, te Samarang en te Soerabaja.

[2]) Te beginnen met 1892 wordt ook aan de Mijnwerkers *f* 6,72 in rekening gebracht, vandaar dat het eerste cijfer voor Banka zooveel verschilt met de opgaaf van het vorig jaar.

Digitized by Google

X. SPOORWEGEN. *Voies ferrées.*

1. Overzicht der gelden sedert 1875 in Nederland en in Indië besteed aan den aanleg en de opname der Staatsspoorwegen op Java.

Dépenses de construction des chemins de fer de l'État.

Bron: V. S. N. I.

Omschrijving der lijnen. *Lignes.*	Werkelijke kosten der lijnen tot ult. 1888. *Dépenses avant fin 1888.*	Uitgaven in: *Dépenses en:* 1889.	1890.	1891.	1892.	Totaal.
a. Oosterlijnen.	*f* 34 168 768	*f* 145 458	*f* 121 585	*f* 366 181	*f* 727 091	*f* 35 529 083
b. Westerlijnen.	22 079 187	496 501	38 929	41 551	38 233	22 694 404
c. Lijn Djokjakarta-Tjilatjap.	14 758 309	—47 871	—37 874	62 929	40 289	14 775 781
d. Lijn Warong-Bandreg-Tjilatjap.....	184 325	240 564	2 032 017	3 329 682	3 590 526	9 377 114
e. Opneming van de lijnen:						
Dj. Poerw. Magelang-Willem I.	110 743	—	—	—	—	110 743
Malang-Blitar.....	—	—	—	469	33 825	34 294
Kalimas-Tarik	—	—	—	3 208	17 128	20 336
Probolinggo-Panaroekan.....	—	—	—	819	50 817	51 636
Djember-Banjoewangi	—	—	—	17 706	33 377	51 083
Batavia-Bantam	—	—	—	—	25 847	25 847
Totaal....	71 301 332	831 655	2 154 657	3 822 511	4 557 133	82 670 323

2. Rendement van Spoorwegen, Post en Telegrafie.

Voies ferrées, postes et télégraphes. Recettes du Trésor.

Bronnen: V. S. N. I. en K. V.

Jaren. *Années.*	Staatsspoorwegen. *Voies ferrées de l'État.* Oosterlijnen. *Réseau Est.* Uitgaven. *Dépenses.*	Saldo's.	Westerlijnen. *Réseau Ouest.* Uitgaven. *Dépenses.*	Saldo's.	Partic. Spoorw. Uitkeering aan den Staat. *Récognitions des lignes précées.*	Post en Telegrafie incl. Paardenposterijen. *Postes et télégr.* Uitgaven. [1] *Dépenses.*	Nadeelige saldo's. *Soldes défavorables.*
1883	*f* 1 069 478	*f* 1 439 564	*f* 261 480	*f* 127 530	*f* 1 231 271	*f* 2 403 340	*f* 638 681
1884	1 484 456	1 974 603	425 698	366 644	1 218 579	2 318 241	552 309
1885	1 813 687	1 681 628	542 436	222 926	1 022 756	2 065 286	334 825
1886	1 616 673	1 905 686	584 034	331 603	897 270	2 070 603	362 599
1887	1 595 720	1 721 126	568 085	289 341	839 500	2 137 947	393 035
1888	1 558 254	1 908 552	551 235	330 601	839 500	3 127 567	1 401 004
1889	1 639 740	1 911 750	662 947	347 076	795 090	2 049 216	235 130
1890	1 841 330	1 826 122	810 099	326 810	932 834	2 034 396	144 673
1891	2 069 692	2 142 425	864 489	456 316	1 049 991	2 053 806	18 838
1892	2 069 706	2 360 122	845 011	693 620	1 007 547	*	*

[1]) Hieronder ook eenige in Nederland gedane uitgaven.

B. WEST-INDIE. Indes Occidentales.

I. Bevolking. *Population.*

I. STERKTE DER BEVOLKING OP HET GRONDGEBIED DER KOLONIE BIJ HET EINDE VAN 1892. EN VORIGE JAREN. [1])

Chiffre de la population de toute la colonie.

A. Suriname.

Bron: K. V.

Plaats van vestiging. *Lieux.*	Gevestigde bevolking. *Population fixe.*			Immigranten. *Immigrants.*			Totaal generaal *Total-général.*
	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	
Stad Paramaribo en buitenwijken.	12 635	16 361	28 996	75	60	135	29 131
Overig gedeelte der kolonie	13 016	9 999	23 015	4 521	1 817	6 338	29 353
Totaal... *Total* 1892.....	25 651	26 360	52 011	4 596	1 877	6 473	58 484
„ „ 1891.....	25 308	26 259	51 567	4 162	1 659	5 821	57 388
„ „ 1890.....	25 500	26 064	51 564	3 852	1 457	5 309	56 873
„ „ 1889.....	25 657	26 118	51 775	2 989	1 204	4 193	55 968
„ „ 1888.....	24 851	24 872	49 723	2 969	1 345	4 314	54 037
„ „ 1887.....	24 272	24 125	48 397	3 927	1 779	5 706	53 945
„ „ 1886.....	23 480	23 443	46 923	3 997	1 844	5 841	52 764
„ „ 1885.....	23 663	23 659	47 322	4 270	1 922	6 192	53 514
„ „ 1884.....	23 556	23 273	46 829	4 278	1 871	6 149	52 978
„ „ 1883.....	23 594	23 647	47 241	3 048	1 322	4 370	51 611

[1]) Opgave van wijkmeesters en districtscommissarissen, niet volledig.

B. Curaçao en Onderhoorigheden. [1])

Curaçao et dépendances.

Bron: K. V.

Plaats van vestiging. *Lieux.*	Bevolking in 1883. *Population en 1883.*			Bevolking in 1892. *Population en 1892.*			Toe- of afneming. sedert 1883. *Augmentation ou diminution.*
	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	
Curaçao.....	10 968	13 893	24 861	11 866	15 627	27 254	2 393
Bonaire.....	2 533	2 713	5 246	1 832	2 231	4 053	— 1 193
Aruba.....	2 922	2 732	5 654	3 771	4 117	7 888	2 234
St. Martin.....	1 515	1 880	3 395	1 705	2 318	4 023	628
St. Eustatius.....	1 033	1 349	2 382	805	828	1 633	— [2])
Saba.....	1 092	1 208	2 300	859	1 067	1 926	— 374
Totaal gen. *Total* 1883.	20 063	23 775	43 838	20 838	26 188	46 777	Tot. gen. 1892
„ „ „ 1884.	19 350	23 873	43 223	20 080	25 773	45 853	„ „ 1891
„ „ „ 1885.	20 090	24 320	44 410	19 734	25 228	44 962	„ „ 1890
„ „ „ 1886.	20 015	24 863	44 878	20 234	25 358	45 592	„ „ 1889
„ „ „ 1887.	20 378	25 336	45 714	20 648	25 599	46 247	„ „ 1888

[1]) Niet inbegrepen het garnizoen op Curaçao. *La garnison de Curaçao non comprise.*
[2]) Eene vergelijking is hier niet mogelijk, daar volgens het Kol. Versl. over 1889 de vroegere opgaven betr. St. Eustatius foutief zijn.

II. VERGELIJKEND OVERZICHT VAN DE GETALSTERKTE DER DISTRIKTS-BEVOLKING VAN SURINAME IN DE JAREN 1863 [1]), 1872 [2]), 1873 [3]), en 1886—1892.

Tableau comparatif du chiffre de la population des districts de Surinam pendant les années 1863, 1872, 1873 *et* 1886—1892.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Veld- en fabrieksarbeiders. *Ouvriers.*		Ouden, gebrekkigen en kinderen tot geen arbeid geschikt. *Vieillards, invalides, enfants.*		Overige bevolking. *Autres parties de la population.*	Totaal generaal. [4]) *Total général.*
	Niet-immigranten. *Non-immigrés.*	Immigranten. *Immigrés.*	Niet-immigranten. *Non-immigrés.*	Immigranten. *Immigrés.*		
1863	16 824	284	9 001	13	1 214	27 336
1872	14 186	1 976	9 625	251	2 498	28 536
1873	10 764	3 829	6 887	470	5 024	26 974
1886	4 409	4 723	2 422	975	12 426	24 957
1887	4 108	4 385	2 241	1 196	12 967	24 897
1888	4 775	3 263	2 700	926	12 909	24 563
1889	5 040	3 325	2 687	747	13 963	25 762
1890	4 838	4 315	2 489	871	13 580	26 093
1891	4 559	4 718	2 402	990	14 612	27 281
1892	4 662	5 208	1 939	1 140	14 648	27 597

[1]) Het jaar van de emancipatie. *L'année de l'émancipation des esclaves.*
[2]) Het laatste jaar vóór de opheffing van het staatstoezicht. *L'année dernière avant l'abolition de la tutelle de l'État.*
[3]) Het jaar van de opheffing van het staatstoezicht. *L'année de l'abolition de la tutelle de l'État.*
[4]) Hieronder niet begrepen de gevangenen, militairen en de overige bewoners der mil. posten. *Prisonniers et militaires non compris.*

III. INDEELING DER BEVOLKING VAN CURAÇAO EN O. NAAR DE GEBOORTEPLAATS.
Population de Curaçao et dép. par lieux de naissance.

Bron: K. V.

Woonplaats. *Lieux.*	Getalsterkte der bevolking. [1]) *Effectif.*	Waarvan geboren, *dont nés* op het eiland. *dans l'île.*	elders in West-Indië. *ailleurs dans les Indes Occidentales.*	in Nederland. *aux Pays-Bas.*	elders *ailleurs*
Curaçao	27 493	25 815	354	321	1 003
Bonaire	4 053	4 010	10	19	14
Aruba	7 888	7 709	57	11	111
St. Martin (Ned. Ged.)	4 023	3 910	93	11	9
St. Eustatius	1 633	1 493	131	5	4
Saba	1 926	1 890	19	2	15
Totaal in 1892	47 016	44 827	664	369	1 156
Total 1891	46 051	44 136	681	327	907
1890	45 162	43 368	661	297	836
1889	45 799	43 891	747	290	861
1888	46 461	44 616	713	338	794
1887	45 954	44 249	655	338	712
1886	45 121	43 416	665	329	711
1885	44 734	43 017	636	309	772
1884	43 444	41 783	630	300	731
1883	44 153	42 395	662	278	818

[1]) Hieronder begrepen het garnizoen van Curaçao. *Y comprise la garnison de Curaçao.*

IV. IMMIGRATIE IN SURINAME.

Aantal aangekomen immigranten van 1° Januari 1853 tot ult°. December 1892.
Nombre des immigrants pendant la période 1853—1892.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Land van herkomst. *Pays de provenance.*						
	Nederl.-Indië. *Indes Néerl.*	Madeira. *Madère.*	China. *La Chine.*	West-Indië. *Indes Occident.*	Nederland. *Pays-Bas.*	Britsch-Indië. *Indes Brit.*	Totaal. *Total.*
1853 t/m 1862	8	275	487	—	—	—	770
1863 t/m 1872	21	205	2 015	2 382	2	—	4 625
1873 t/m 1882	94	—	—	214	87	6 569	6 964
1883	—	—	—	—	—	855	855
1884	—	—	—	—	—	2 061	2 061
1885	—	—	—	—	—	533	533
1886	—	—	—	—	—	—	—
1887	—	—	—	—	—	356	356
1888	—	—	—	—	—	—	—
1889	—	—	—	—	—	1 728	1 728
1890	94	—	—	22	—	1 264	1 380
1891	—	—	—	—	—	608	608
1892	—	—	—	57	—	1 228	1 285
Totaal.....	217	480	2 502	2 675	89	15 202	21 165

V. GETAL HUWELIJKEN, GEBOORTEN EN STERFGEVALLEN.
Mariages, naissances et décès.

A. Suriname.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Getal huwelijken. *Mariages.*	Gewett. kinderen door opvolgend huwelijk. *Enfants légitimés.*	Geboorten. *Naissances.*			Waarvan buiten echt. *Dont hors mariage.*	Sterfgevallen. *Décès.*			Levenloos aangegeven. *Mort-nés.*
			M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*		M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	
1883	111	64	880	837	1 717	1 411	970	799	1 769	141
1884	120	77	857	896	1 753	1 431	1 095	1 018	2 113	133
1885	98	78	989	973	1 962	1 608	792	730	1 522	170
1886	91	58	991	903	1 894	1 571	788	661	1 449	144
1887	129	119	983	926	1 909	1 580	815	688	1 503	133
1888	117	80	926	900	1 826	1 526	873	723	1 596	133
1889	145	133	966	969	1 935	1 598	781	653	1 434	123
1890	116	127	890	828	1 718	1 390	849	641	1 490	130
1891	115	94	880	921	1 801	1 443	1 146	959	2 105	144
1892	122	119	837	828	1 665	1 370	924	768	1 692	107

B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Getal huwelijken. *Mariages.*	Geboorten. *Naissances.*				Overleden. *Décès.*		
		Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	Daarv. buiten echt. *Dont hors mariage.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*
1883	123	738	763	1 501	1 005	375	349	724
1884	205	753	756	1 590	947	341	445	786
1885	142	829	811	1 640	1 106	433	581	1 014
1886	168	658	691	1 349	832	382	413	795
1887	251	928	894	1 822	1 169	401	403	804
1888	239	821	869	1 690	1 076	268	510	778
1889	222	714	695	1 409	869	501	547	1 048
1890	278	807	868	1 675	960	309	374	683
1891	199	855	818	1 673	958	459	544	1 013
1892	271	733	712	1 445	837	369	493	862

Digitized by Google

II. Onderwijs. *Enseignement.*

I. Getal scholen en leerlingen. *Nombre des Ecoles et des élèves.*

Bron: K. V.

A. Suriname.

Jaren. *Années*	Paramaribo. Gouvernements-scholen. *Ecoles publiques.*		Paramaribo. Particuliere scholen. *Ecoles privées.*		Districten. Gouvernements-scholen. *Ecoles publiques.*		Districten. Particuliere scholen. *Ecoles privées.*	
Ultº.	Getal scholen. *Ecoles.*	Getal leerlingen. *Elèves.*	Getal scholen. *Ecoles.*	Getal leerlingen. *Elèves.*	Getal scholen. *Ecoles.*	Getal leerlingen. *Elèves.*	Getal scholen. *Ecoles.*	Getal leerlingen. *Elèves.*
1883	4	723	26	3032	17	660	15	823
1884	4	734	26	3202	16	599	13	748
1885	4	729	26	3246	13	519	11	587
1886	4	779	24	3281	14	553	10	634
1887	5	1172	22	3065	14	639	7	510
1888	5	1230	20	3107	14	642	8	569
1889	5	1243	19	3043	13	675	10	723
1890	5	1285	19	3288	13	712	8	666
1891	6	1476	17	3188	13	713	9	715
1892	6	1263	16	3632	13	648	10	785

B. Curaçao en onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Aard der scholen.	Curaçao. Getal scholen. *Ecoles.*	Curaçao. Getal leerlingen. *Elèves.*	Andere eilanden. *Dépendances.* Getal scholen. *Ecoles.*	Andere eilanden. *Dépendances.* Getal leerlingen. *Elèves.*	Totaal. *Total.* Getal scholen. *Ecoles.*	Totaal. *Total.* Getal leerlingen. *Elèves.*
1887.	Openbare scholen	1	199	—	—	1	199
	Landscholen	3	366	8	654	11	1020
	Zustersscholen	* [1]	2277 [2]	*	605 [2]	*	2882 [2]
	Bijzondere scholen	6	160	1	22	7	182
	Totaal	*	3002		1281		4283
1888.	Openbare scholen	1	173	—	—	1	173
	Landscholen	3	240	8	560	11	800
	Zustersscholen	* [1]	1886 [2]	*	574 [2]	*	2460 [2]
	Bijzondere scholen	7	542	1	20	8	562
	Totaal	*	2841		1154		3995
1889.	Openbare scholen	1	199	—	—	1	199
	Landscholen	3	328	8	514	11	842
	Zustersscholen	* [1]	1813 [2]	*	467 [2]	*	2280 [2]
	Bijzondere scholen	6	505	—	—	6	505
	Totaal	*	2845		981		5826
1890.	Openbare scholen	1	208	—	—	1	208
	Landscholen	3	257	8	479	11	736
	Zustersscholen	* [1]	1923 [2]	6	786 [2]	*	2709 [2]
	Bijzondere scholen	6	569	—	—	6	569
	Totaal	*	2957	14	1265	*	4222
1891.	Openbare scholen	2	203	—	—	2	203
	Landscholen	2	209	10	501	12	710
	Zustersscholen	* [1]	2202 [2]	5	929 [2]	*	3131 [2]
	Bijzondere scholen	7	570	1	22	8	592
	Totaal	*	3184	16	1452	*	4636
1892.	Openbare scholen	2	210	—	—	2	210
	Landscholen	2	203	10	532	12	735
	Zustersscholen	* [1]	2172 [2]	5	978 [2]	*	3150 [2]
	Bijzondere scholen	7	620	1	20	8	640
	Totaal	*	3205	16	1530	*	4735

[1] In het stadsdistrikt vindt men in de jaren vóór 1891 drie, in 1891 en 1892 twee zustersscholen.
[2] Voor het grootste gedeelte meisjes.

III. Landbouw en Nijverheid.

Agriculture et Industrie.

I. LANDBOUW IN SURINAME.

Agriculture, Surinam.

A. Uitgestrektheid der plantages en aard der arbeiders.

Bron: K. V. *Etendue des exploitations et nature des laboureurs.*

Hoofdproducten naar welke de plantages genoemd worden. *Produits principaux de chaque exploitation.*	Uitgestrektheid in bebouwing ult°. 1892. *Etendue cultivée en 1892.* Hectaren.	Arbeiders. *Laboureurs.* Kleine landbouw. *Petite culture.* Eigenaars. *Propriétaires.*	Pachters. *Fermiers.*	Immigranten. *Immigrants.*	Niet-Immigranten. *Non-Immigrants.*	Totaal. *Total.*
Suiker *Sucre*	2 073.2 [1])	—	—	3 436	2 189	5 625
Cacao	11 598.8	957	1 011	2 240	2 666	6 874
Andere producten *Autres*	2 888.5	312	1 414	—	128	1 854
Totaal ult°. 1892	16 560.5	1 269	2 425	5 676	4 983	14 353
„ „ 1891	15 164.1	864	1 429	5 620	4 664	12 577
„ „ 1890	14 338.4	1 816	1 960	4 315	4 697	13 788
„ „ 1889	16 614.4	1 503	2 560	3 282	4 749	12 094
„ „ 1888	12 623.5	1 407	2 623	3 329	4 599	11 958
„ „ 1887	11 970.67	1 316	2 607	4 385	3 887	12 195
„ „ 1886	12 877.0	1 506	2 610	4 694	4 302	13 112
„ „ 1885	12 611.5	1 386	2 658	4 898	5 065	14 007
„ „ 1884	12 855.3	1 145	2 596	5 055	5 114	13 910
„ „ 1883	12 266.6	1 133	2 953	3 174	6 242	13 502

[1]) Waaronder 121 H.A. met cacao en koffie beplant.

B. De voornaamste producten, hoeveelheden voortgebracht in 1880, 1885 en de laatste 4 jaren.

Bron: K. V. *Quantités produites.*

Producten. *Produits.*	1880	1885	1889	1890	1891	1892
Suiker } *Sucre* (Muscovado) KG.	7 941 305	2 177 375	1 428 581	1 963 700	1 000 250	941 600
„ } (Vacuumpan) „	2 505 427	3 252 958	6 079 066	6 149 100	6 866 794	6 650 669
Melasse ..... Liters	1 913 980	941 187	704 060	1 168 962	1 366 821	1 536 393
Rum ..... „	1 045 651	455 918	469 070	534 239	394 401	520 076
Cacao ..... KG.	939 900	1 337 459	2 166 930	2 169 402	2 247 098	1 617 695

Bron: K. V. C. De Suiker- en Cacao-cultuur. *Cultures du Sucre et du Cacao.*

Jaren. *Années.*	Suiker. *Sucre.* Getal plantages. *Exploitations.*	Uitgestrektheid, waarvan geoogst werd. *Etendue en récolte.*	Cacao. Getal plantages en gronden. *Exploitations.*	Uitgestrektheid in bebouwing ult°. Dec. *Etendue en exploitations fin Décembre.*
1883	33	H.A. 2 974.3	72 plantages en 226 gronden.	H A. 6 699.7
1884	32	2 885.8	76 „ „ 249 „	7 321
1885	28	*	71 „ „ 298 „	7 533.93
1886	22	2 000.2	75 „ „ 305 „	8 008.76
1887	20	1 750	83 „ „ 313 „	8 387.36
1888	17	1 668.2	83 „ „ 370 „	8 787
1889	14	1 737.2	88 „ „ 363 „	13 103
1890	14	1 602.1	98 „ „ 487 „	10 901
1891	14	1 630.3	382 „ „ 246 „	11 942
1892	14	1 602.9	112 „ „ 543 „	11 599

II. VEESTAPEL. *Bétail.*

Bron: K.V.

A. Suriname.

Jaren. *Années.*	Rundvee. *Bêtes à cornes.*	Paarden. *Chevaux.*	Muilezels. *Mulets.*	Ezels. *Anes.*	Schapen. *Moutons.*	Geiten. *Chèvres.*	Varkens. *Cochons.*
1883	3 346	211	66	325	440	763	1 959
1884	3 319	216	81	297	435	822	1 828
1885	3 677	230	74	306	447	1 054	1 774
1886	4 129	244	77	325	555	1 179	2 009
1887	3 581	267	90	320	522	847	2 036
1888	3 853	228	78	312	560	825	1 975
1889	4 026	244	79	301	462	662	2 165
1890	3 856	237	68	307	369	596	2 411
1891	3 745	206	71	246	309	590	2 135
1892	4 438	216	74	316	277	833	2 046
B. Curaçao en Onderhoorigheden met uitzondering van Saba. *Curaçao et dépendances exc. Saba.*							
1883	3 837	715	264	4 434	29 855	67 094	2 529
1884	3 983	739	279	5 900	33 858	97 028	2 965
1885	4 035	746	298	7 328	28 216	83 469	2 683
1886	4 016	923	294	6 933	33 489	91 625	3 573
1887	4 493	942	487	6 806	35 745	91 194	4 173
1888	4 651	969	249	5 665	64 260	94 009	4 287
1889	3 388	837	190	5 167	37 972	83 688	3 739
1890	3 703	744	193	5 284	51 096	74 771	3 902
1891	3 393	816	196	5 589	55 723	67 273	4 142
1892	3 596	1 025	190	6 473	56 812	82 747	4 645
C. Saba.							
1888	214	20	—	16	338	1 750	615
1889	248	18	—	11	312	1 725	694
1890	—	—	—	—	—	—	—
1891	195	15	—	1	190	1 004	322
1892	213	11	—	1	266	1 094	381

III. ONTGINNING VAN DELFSTOFFEN.

Exploitation de minéraux.

A. Suriname.

1. Uitgestrektheid der voor de goud-industrie verpachte gronden.

Bron: K.V. *Superficie des terrains affermés pour l'exploitation des gisements aurifères.*

Jaren. *Années.*	Aantal verleende concessiën. *Concessions.*			Grootte (in hectaren) van de gezamenlijke concessiën. *Superficie totale de toutes les concessions.*		
	Voor perceelen reeds vroeger uitgegeven. *Pour terrains déjà concédés.*	Voor nieuwe perceelen. *Pour nouveaux terrains.*	Totaal. *Total.*	Voor perceelen reeds vroeger uitgegeven. *Pour terrains déjà concédés.*	Voor nieuwe perceelen. *Pour nouveaux terrains.*	Totaal. *Total.*
1883	101	194	295	269 482	181 910	451 392
1884	99	207	306	247 954	188 873	436 792
1885	113	283	396	217 348	184 635	401 983
1886	124	331	455	189 221	223 659	412 880
1887	145	250	395	177 856	154 263	332 120
1888	168	273	441	198 282	136 827	335 109
1889	221	404	625	221 443	311 206	532 649
1890	140	189	329	135 367	110 257	245 624
1891	101	192	293	103 822	88 395	192 217
1892	110	205	315	170 529	151 486	322 015

2. Uitkomsten der goud-industrie.
Résultats de l'exploitation des gisements aurifères.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Gevonden. [1]) *Production.* Hoeveelheid in Grammen. *Grammes.*	Waarde naar het gemiddelde van de tarieven van uitvoer. *Valeur.*	Uitgev. in gramm. [2]) *Export.* Totaal. [3])	Naar Nederland. *Aux Pays-Bas.*	Waarde. *Valeur.*
1883	743 370	*f* 988 682	679 641	410 795	*f* 903 943
1884	756 186	1 020 851	967 271	379 833	1 305 698
1885	745 897	1 016 285	983 039	665 502	1 331 774
1886	711 515	974 775	753 845	585 296	1 032 767
1887	858 859	1 176 636	1 006 904	725 065	1 379 458
1888	588 624	806 415	1 029 777	872 621	1 410 794
1889	645 019	883 676	894 333	798 522	1 125 236
1890	814 352	1 115 362	952 023	852 643	1 304 271
1891	1 236 919	1 704 579	820 983	709 014	1 124 746
1892	810 713	1 088 980	1 078 966	817 756	1 478 163
				Totaal. *Total* 1876/92....	*f* 16 379 988

[1]) Volgens de opgaven van belanghebbenden. [2]) Gedeclareerd. [3]) Sedert 1880 wordt een uitvoerrecht van 5% geheven

B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances.*
Ontginning der phosphorzure kalklagen.
Exploitation du phosphate.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Klein-Curaçao. *Ile Petit-Curaçao.* Hoeveelheid uitgevoerde phosphaat M³. *Phosphate exporté* (M³.)	Rechten. [1]) *Droits perçus.*	St. Barbara op Curaçao. Hoeveelheid uitgevoerde phosphaat M³. *Phosphate exporté* (M³.)	Rechten. [1]) *Droits perçus.*
1883.....	2 899	*f* 3 468	52 757	*f* 62 934
1884.....	3 233	3 880	54 859	65 883
1885.....	2 266	2 707	45 373	54 347
1886.....	4 623	5 526	18 726	22 441
1887.....	6 839	8 169	9 741	11 673
1888.....	1 321	1 904	2 490	3 616
1889.....	— [2])	— [2])	4 717	6 823
1890.....	—	—	3 375	4 219
1891.....	—	—	4 654	6 726
1892.....	—	—	2 295	3 340

Jaren. *Années.*	Aruba. Getal schepen voor den phosphaatuitvoer. *Nombre de vaisseaux exportant le phosphate.* Getal. *Nombre.*	M³.	Rechten. [1]) *Droits perçus.*	Concessierechten. *Droits de concession.*
1883.....	63	39 050	*f* 20 511	*f* 312 401
1884.....	35	21 494	11 279	171 953
1885.....	30	20 251	10 620	162 005
1886.....	32	19 448	10 211	155 587
1887.....	27	16 515	8 673	132 119
1888.....	40	26 015	13 668	208 118
1889.....	61	40 756	21 389	326 046
1890.....	71	49 230	25 862	393 839
1891.....	34	22 397	11 746	179 175
1892.....	20	12 981	6 566	103 851

[1]) Uitvoerrechten en scheepsongelden. *Droits d'exportation et de navigation.*
[2]) De concessie op dit eiland is met 1888 afgeloopen. *La concession s'est terminée en* 1888.

IV. Handel en scheepvaart. *Commerce et navigation.*

I. Algemeen overzicht. *Aperçu général.*

A. Waarde van den invoer tot verbruik en uitvoer uit het vrije verkeer.

Bron: K. V. *Valeur de l'importation et de l'exportation spéciale.*

Jaren. *Années.*	Suriname. *Surinam.* Invoer. *Importation.*	Suriname. *Surinam.* Uitvoer. *Exportation.*	Haven van Curaçao. *Port de Curaçao.* Invoer. *Importation.* [1])
1850	*f* 2 087 562	*f* 3 877 102	*f* *
1855	2 401 284	3 398 525	*
1860	3 056 946	4 524 001	*
1865	4 504 520	2 235 399	*
1870	4 042 111	2 657 871	*
1875	3 125 415	2 409 335	*
1880	3 914 458	3 600 535	5 559 412
1885	4 893 355	3 113 270	3 153 221
1890	5 366 258	4 272 692	3 733 917
1892	5 238 401	3 851 187	3 434 987

[1]) De waarde van den uitvoer van Curaçao kan niet worden opgegeven, daar deze vrij is, (uitgez. de uitvoer van phosphorzure kalk).

Van den invoer der andere eilanden wordt alleen vermeld de invoer voor verbruik op St. Martin.

Bron: K. V. B. Scheepvaartbeweging. *Navigation.*

Jaren. *Années.*	Suriname. *Surinam.* Ingeklaard. *Entrées.*	Suriname. Inhoud. [1]) *Tonnage.* × 1000	Suriname. Uitgeklaard. *Sorties.*	Suriname. Inhoud [1]) *Tonnage.* × 1000	Curaçao Binneng. vaart. *Navires entrés.* [2]) Haven van Curaçao. *Port de Curaçao.* Aantal. *Nombre.*	Haven van Curaçao. Inhoud [3]) *Tonnage.* × 1000	Elders. *Ailleurs.* Aantal. *Nombre.*	Elders. M³ × 1000
1850	246	13	245	13	605	31	*	*
1855	219	16	208	15	765	44	*	*
1860	210	14	217	15	800	38	*	*
1865	184	13	173	13	1 006	73	*	*
1870	205	12	192	11	1 266	58	*	*
1875	192	21	197	22	1 021	110	*	*
1880	265	25	256	23	1 152	650	1 424	84
1885	199	72	203	73	1 270	846	1 893	130
1890	229	82	226	81	1 158	1 169	1 643	158
1892	215	79	215	78	1 202	1 109	1 611	137

[1]) Tot 1875 in lasten van 2,214 m³, later in Reg. tonnen van 2,83 m³. [2]) Omtrent de vertrokken vaartuigen worden geen opgaven verstrekt. [3]) Tot 1875 in tonnen van 2,214 m³, later in m³.

II. Uitvoeren van Curaçao en onderhoorigheden. *Exportations de Curaçao et des dépendances.*

Bron: K. V. A. Curaçao. [1])

Producten. *Produits.*		1885	1886	1887	1888	1889	1890
Aloëhars. *Résine d'aloès.*	KGr.	2 080	500	—	—	—	—
Dividivi	"	258 254	283 900	220 673	374 020	140 862	258 415
Ezels. *Anes.*	Stuks	179	158	194	182	159	168
Oranjeschillen. *Pelures d'orange.*	KGr.	1 802	3 981	2 112	2 300	2 041	3 859
Phosphorzurekalk. *Phosphate.*	M³	47 639	18 726	9 741	2 490	4 717	3 375
Rood verfhout. *Bois de teint.*	KGr.	—	—	5 000	—	172 700	3 700
Vruchten. *Fruits.*	Manden.	60	1 898	4 206	5 746	—	—
Wol. *Laine.*	KGr.	4 950	5 031	6 504	8 787	3 500	5 720
Zout. *Sel.*	Liters.	3 405 060	987 536	2 094 600	235 750	1 637 960	3 017 290

[1]) Zie de noot bij tabel A. Voor de jaren 1891 en 1892 komen geen opgaven voor.

B. Van andere eilanden.

Waarde van den uitvoer in Guldens.

Bron: K. V. *Dépendances. Valeur des exp. en florins.*

	1887	1888	1889	1890	1891	1892
Bonaire	48 307	51 515	55 216	57 780	53 831	50 785
Aruba	301 870	385 553	561 052	673 313	314 756	189 899
St. Martin (Ned. ged.)	112 695	98 212	25 372	31 771	87 166	79 380
St. Eustatius	36 499	22 553	17 678	18 385	9 764	17 747
Saba	10 833	11 481	10 255	—	10 873	10 454

III. UITVOER DER VOORTBRENGSELEN VAN DEN LANDBOUW VAN SURINAME OVER 1862—1892.
Exportation des produits agricoles de Surinam.

Bron: K. V.

Jaren *Années.*	Suiker. *Sucre.* Kilogr. Muscovado. Hoeveelheid. *Quantité.*	Muscovado. Gemid. prijs per 100 KG. *Prix moyen.*	Vacuumpan. Hoeveelheid. *Quantité.*	Vacuumpan. Gemid. prijs per 100 KG. *Prix moyen.*	Melasse. Liter. Hoeveelheid. *Quantité.*	Melasse. Gemid. prijs per 100 L. *Prix moyen.*	Rum en dram. Liter. Hoeveelheid. *Quantité.*	Rum en dram. Gemid. prijs per 100 L. *Prix moyen.*	Cacao. Kilogr. Hoeveelheid. *Quantité.*	Cacao. Gemid. prijs per 100 KG. *Prix moyen.*	Koffie. *Café.* Kilogr. Hoeveelheid. *Quantité.*	Koffie. Gemid. prijs per 100 KG. *Prix moyen.*	Katoen. *Coton.* Kilogr. Hoeveelheid. *Quantité.*	Katoen. Gemid. prijs per 100 KG. *Prix moyen.*
1862 [1])		16,193,518		*f* 6,85	2 790 839	*f* 6,62	604 677	*f* 19,00	324 692	*f* 53,64	62,266	*f* 84,30	223 271	*f* 93,17
1865		7,713,837		18,72	1 396 577	8,90	128 398	26,40	326 996	54,90	117,232	66,52	172 111	145,43
1873 [2])		12,447,362		19,06	1 837 793	5,56	739 443	22,20	827 795	46,19	35,456	93,11	71 065	89,80
1878	5 833 059	*f* 16,05 [3])	1 990 283	19,34	1 311 472	7,00	718 748	16,0	556 187	70,74	54	140,00	84 600	69,80
1879	8 836 145	14,78 [3])	2 797 747	17,70	1 936 802	5,00	920 119	16,0	1 113 345	86,60	689	140,00	102 919	59,90
1880	7 497 742	17,25	2 394 090	20,25	1 617 414	5,00	708 186	16,0	857 562	67,12	296	140,00	17 596	59,40
1881	6 146 318	18,00	2 391 958	20,00	1 608 489	7,25	533 059	16,5	1 882 644	62,75	521	140,00	—	—
1882	6 875 726	20,00	2 545 889	22,75	1 347 498	9,00	708 228	18,0	1 155 837	68,00	178	130,00	2 094	36,00
1883	5 034 003	15,95	3 644 615	21,00	1 032 481	7,00	604 139	20,00	1 876 178	71,00	532	113,16	—	36,00
1884	3 313 020	13,00	3 937 264	17,34	526 980	6,00	469 020	19,00	1 450 046	71,00	2 546	100,00	676	30,00
1885	1 826 385	8,50	3 588 195	13,83½	552 970	6,25	441 653	15 00	1 344 413	73,50	1 425	152,50	479	45,00
1886	2 018 358	8,00	3 878 406	14,00	901 919	4,00	304 974	15,00	1 575 218	73,00	560	63,00	354	60,00
1887	1 488 076	8,00	6 375 699	9,50	363 485	6,00	278 155	10,00	1 719 642	70,00	582	80,00	—	—
1888	852 934	9,00	4 492 600 [4])	13,00	514 821 [5])	6,00	222 415	12,00	1 541 612	70,00	565	80,00	6 395	30,08
1889	1 085 894	12,00	3 985 165 [6])	13,00	395 352 [7])	6,00	247 600	14,00	2 042 868	65,00	286	80,00	—	—
1890	1 412 166	13,00	4 994 047 [8])	18,00	527 677 [9])	6,00	488 846	14,00	2 181 347	60,00	216	100,00	—	—
1891	952 002	14,00	5 392 094 [10])	18,00	215 520 [11])	10,00	353 891	15,00	2 210 695	60,00	477	150,00	—	—
1892	788 253	13,00	4 110 240 [12])	17,00	191 383 [13])	6,00	409 948	18,00	1 689 175	65,00	1 557	120,00	—	—

[1]) Het jaar vóór de emancipatie. *Année précédente l'émancipation.* [2]) Het jaar van de opheffing van het Staatstoezicht. *Abolition de la tutelle du gouvernement.*
[3]) Berekend uit de opgegeven uitvoerwaarde. [4]) 1e product, bovendien nog 600 995 KG. à *f* 6.00 naproduct.
[5]) Bovendien nog 181 723 L. à *f* 3,00 vacuumpan.
[6]) Bovendien nog 494 811 K.G. naproduct à *f* 6.— [7]) Bovendien nog 353 665 L. vacuumpan à *f* 3.—. [8]) Bovendien nog 586 474 KG. naproduct à *f* 10.—.
[9]) Bovendien nog 583 589 L. vacuumpan à *f* 3.
[10]) Bovendien nog 370 972 K. G. naproduct à *f* 10. [11]) Bovendien nog 970 293 L. vacuumpan à *f* 5.
[12]) Bovendien nog 582 770 K.G. naproduct à *f* 10. [13]) „ „ 1 034 982 „ „ „ „ 3.

IV. AANDEEL DER VERSCHILLENDE LANDEN IN DE HANDELS- EN SCHEEPVAARTBEWEGING VAN SURINAME.

Part des différents pays au commerce et à la navigation de Surinam.

Bron: K. V.

A. Invoer. *Importation.*

Jaren. *Années.*	Schepen. *Vaisseaux.* Nederland. *Pays-Bas.*	Schepen. Noord-Amerika. *Etats-Unis.*	Schepen. Andere staten. *Autres pays.*	Lasten of tonnen. *Tonnage.* [1]) Nederland. [2]) *Pays-Bas.*	Lasten of tonnen. Noord-Amerika. *Etats-Unis.*	Lasten of tonnen. Andere staten. *Autres pays.*	Waarde in duizendt. guld. *Valeur (en mill. flor.)* Nederland. *Pays-Bas.*	Waarde in duizendt. guld. Noord-Amerika. *Etats-Unis.*	Waarde in duizendt. guld. Andere staten. *Autres pays.*
1855	56	40	123	6 618	4 228	4 840	1 192	714	495
1860	50	31	138	5 527	3 422	5 503	1 587	922	547
1865	26	43	115	3 232	3 915	6 065	2 235	1 007	1 263
1870	24	38	143	2 952	3 199	5 641	1 783	901	1 358
1875	17	27	148	4 050	5 228	11 827	1 192	691	1 243
1880	23	19	223	5 076	4 729	14 860	1 391	786	1 737
1881	22	21	182	4 910	5 851	14 947	1 361	875	2 589
1882	26	21	129	6 098	5 422	11 936	1 707	897	1 695
1883	30	21	198	5 941	5 800	39 410	2 073	1 017	2 079
1884	26	21	132	15 420	6 622	49 193	2 387	1 187	1 712
1885	21	18	160	17 335	5 131	49 075	2 292	1 068	1 449
1886	21	16	182	17 258	5 065	52 606	2 139	1 109	1 315
1887	25	12	193	16 834	4 326	53 258	2 529	968	1 555
1888	48	11	157	36 430	4 329	32 148	2 258	963	1 126
1889	39	9	164	44 642	3 199	13 053	2 590	1 008	1 295
1890	49	14	166	37 469	4 454	40 146	2 814	1 046	1 507
1891	41	12	154	38 778	4 059	39 965	2 691	1 880	1 303
1892	22	14	179	19 517	4 853	54 350	2 738	1 269	12 31

B. Uitvoer. *Exportation.*

Jaren. *Années.*	Schepen. Nederland. *Pays-Bas.*	Schepen. Noord-Amerika. *Etats-Unis.*	Schepen. Andere staten. *Autres pays.*	Lasten of tonnen. Nederland. [2]) *Pays-Bas.*	Lasten of tonnen. Noord-Amerika. *Etats-Unis.*	Lasten of tonnen. Andere staten. *Autres pays.*	Waarde in duizendt. guld. Nederland. *Pays-Bas.*	Waarde in duizendt. guld. Noord-Amerika. *Etats-Unis.*	Waarde in duizendt. guld. Andere staten. *Autres pays.*
1855	55	35	118	6 099	3 745	4 695	2 039	593	762
1860	43	39	135	5 889	4 315	5 104	2 180	1 088	1 255
1865	12	39	122	1 510	3 641	7 699	684	681	871
1870	20	31	141	2 441	2 660	5 813	848	583	1 226
1875	19	27	151	4 252	5 311	12 424	439	682	1 288
1880	17	21	218	3 607	4 879	14 471	946	779	1 876
1881	14	23	195	3 443	6 340	16 315	841	1 167	1 878
1882	9	18	144	2 392	4 900	15 317	632	908	2 146
1883	15	21	214	3 180	5 462	42 328	827	1 247	1 980
1884	17	15	138	11 880	4 791	52 619	858	1 151	1 655
1885	17	10	176	16 110	3 247	51 115	1 198	1 036	879
1886	16	14	180	15 984	4 927	53 005	1 057	922	1 058
1887	16	12	195	15 750	3 959	54 455	1 229	1 170	1 140
1888	48	12	158	35 533	4 624	32 477	1 475	1 083	758
1889	40	9	160	25 562	3 168	32 506	1 343	1 289	890
1890	46	12	168	36 805	3 920	39 974	1 532	1 482	1 259
1891	24	12	171	19 902	4 236	59 082	1 372	1 764	859
1892	22	11	182	19 371	3 652	55 063	1 363	14 85	1 003

[1]) Zie noot [1]) van tabel I B op pag. 116.

[2]) De sterke toeneming voor Nederland sedert 1884 en voor andere Staten sedert 1883 is daaraan toe te schrijven, dat telkens de geheele inhoudsgrootte der schepen van den Kon. W. I. Maildienst en van de Comp. Génér.-Transatlantique wordt genoteerd, terwijl door deze schepen gemiddeld slechts een vijfde der inhoudsgrootte voor den in- en uitvoer van Suriname wordt besteed.

V. AANGEKOMEN SCHEPEN OP CURAÇAO, NAAR LANDEN VAN HERKOMST.

Bron: K. V. *Navires entrés à Curaçao, par pays de provenance.*

Landen. *Pays.*	1887		1888		1889		1890		1891		1892	
	Get. schep.	1000 M³.	Get. schep.	1000 M³.	Get. schep.	1000 M³.	Get. schep.	1000 M³.	Get. schep.	1000 M³.	Get. schep.	1000 M³.
Europa	73	215	84	281	70	243	83	314	63	212	67	251
Afrika	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Noord-Amerika. *Et. Unis.*	53	136	58	147	63	144	72	235	73	242	75	260
Z.-Amer. Venezuela	446	361	445	317	455	407	407	471	456	542	448	438
„ and. Staten	70	66	84	87	111	123	85	123	77	86	61	90
West-Ind. *Ind. occ.* Ned. Kol. *Col. néerl.*	658	19	570	18	485	18	471	19	415	17	450	18
West-Ind. *Ind. occ.* vreemde Kol. *Autres colonies.*	19	13	15	3	16	7	19	7	4	3	21	43
Totaal incl. uit Zee	1332	811	1263	859	1208	943	1 158	1 169	1205	1106	1202	1109
Aangekomen vaartuigen op de kleine eilanden. *Navires entrés aux dépendances.*												
Bonaire	644	20	570	21	558	27	468	26	436	24	476	21
Aruba	289	26	281	34	399	50	335	57	269	31	279	18
St. Martin	294	57	308	59	206	34	229	53	267	71	284	75
St. Eustatius	281	11	286	11	324	12	402	12	237	11	398	14
Saba	153	6	139	7	170	8	209	10	176	10	174	8
Totaal	1532	141	1661	120	1657	131	1 643	158	1385	147	1611	137

V. Verkeersmiddelen.

Moyens d'échange et de transport.

I. SURINAAMSCHE BANK. *Banque de Surinam.*

Bron: V. S. B. A. Operatiën der Bank. *Opérations.*

Jaren. Ult° Dec.	Discontos. *Escomptes.*	Wissels. *Traites.* Verkocht. *Vendues.*	Wissels. *Traites.* Gekocht. *Achetées.*	Goud. *Or.* Verkochte hoeveelheid KG. [1]) *Kilogr. vendus.*	Goud. *Or.* Netto opbrengst. *Produit net.*	Discontorente. *Taux de l'escompte.*
1870	*f* 3 261 615	*f* 562 157	*f* 588 145	—	—	9—11 %
1871	3 542 588	523 352	511 101	—	—	9 %
1872	1 880 593	643 812	742 659	—	—	7—9 %
1873	1 926 353	1 148 362	1 346 689	—	—	9 %
1874	1 766 121	992 652	939 307	—	—	9 %
1875	1 868 283	713 923	699 735	*	*f* 6 000	9 %
1876	1 978 808	784 878	865 333	*	11 à 12 000	9 %
1877	2 316 496	1 022 400	883 019	118	162 000	9 %
1878	2 420 537	1 086 943	800 035	237	326 000	9 %
1879	2 341 330	1 096 177	894 616	313	449 325	9 %
1880	2 143 223	1 174 593	780 054	350	485 344	9 %
1881	2 262 696	1 298 687	1 261 557	221	304 678	9 %
1882	2 414 550	1 149 531	996 575	137	185 545	9 %
1883	2 718 027	1 578 943	1 326 421	144	193 663	9 %
1884	2 995 267	1 969 035	1 756 286	186	259 144	9 %
1885	3 319 196	2 357 698	1 420 087	578	820 551	9 %
1886	2 892 717	2 081 554	1 641 363	524	752 410	9 %
1887	2 550 439	2 278 912	1 685 866	603	879 642	9 %
1888	2 860 856	2 371 237	1 377 700	762	1 097 237	9 %
1889	2 674 669	2 451 757	1 441 803	575	833 451	8 %
1890	2 500 921	2 363 979	1 424 905	744	1 072 844	7—8 %
1891	2 378 739	2 347 284	1 351 460	526	808 884	7 %
1892	2 685 312	2 269 042	1 744 485	522	745 097	7 %
1893	2 411 812	2 548 069	2 119 729	579	837 786	7 %

[1]) In consignatie. Sedert 1885 ook eenig bijgekocht goud. De markt voor het goud is Nederland. Sedert 1886 voor een klein gedeelte ook New-York.

Bron: V. S. B. B. Voornaamste posten der balans. *Princ. éléments du bilan.*

Jaren. *Années.*	Discontoportefeuille. *Portefeuille d'escompte.* Ult° Dec.	Specievoorraad. *Espèces.* Ult° Dec.	Bankbiljetten in omloop. *Circulation.* Ult° Dec.	Reservekas. *Réserve.* Ult° Dec.	In- en uitvoeren van specie. [1]) *Imp. et exp. d'espèces.*	Uitkeeringen. *Dividendes*
			Kapitaal *f* 1 000 000.			
1869	*f* 667 246	*f* 240 223	*f* 334 805	—	+ *f* 50 000	4 %
1870	745 540	288 437	351 010	—	+ 100 000	—
1871	642 911	386 663	411 035	—	— 20 000	—
1872	744 325	348 165	373 510	*f* 95 555	— 70 000	—
1873	424 727	344 388	473 760	—	—	2½ %
1874	403 569	440 172	467 700	—	— 10 000	2½ %
1875	444 951	*	488 945	—	— 83 720	—
1876	431 530	368 000	550 630	—	+ 80 000	—
1877	432 899	339 332	590 975	—	—	3½ %
			Kapitaal *f* 700 000.			
1878	437 604	372 843	656 495	*f* 162 670	+ 30 000	5 %
1879	443 953	390 864	774 065	162 670	+ 120 310	5 %
1880	458 281	510 332	830 295	163 743	+ 221 000	6 %
1881	439 578	482 449	923 010	165 889	+ 50 000	7 %
1882	496 446	494 750	939 230	168 034	+ 80 000	7 %
1883	543 010	633 539	952 450	170 180	+ 171 000	7 %
1884	557 345	665 617	936 505	170 180	+ 1 000	5 %
1885	583 281	637 362	954 490	170 716	— 44 000	5½ %
1886	410 208	591 760	1 009 105	171 253	+ 2 000	5½ %
1887	469 737	775 206	1 008 205	173 398	+ 193 500	7 %
1888	497 594	694 327	1 112 875	175 000	+ 189 800	8 %
1889	540 272	685 495	1 083 120	175 000	+ 87 600	8 %
1890	502 951	723 447	1 121 670	175 000	+ 86 000	8 %
1891	474 449	752 272	1 155 385	175 000	+ 30 006	8 %
1892	481 868	650 117	1 104 920	175 000	— 65 459	8 %
1893	450 802	797 730	1 410 595	175 000	+ 261 000	9 %

[1]) Hierin alleen begrepen wat door de Bank ter aanvulling van den metaalvoorraad van Nederland of elders werd ontboden, of wat als overtollig naar Nederland werd teruggezonden.

Bron: K. V. II. Bank te Curaçao. *Banque à Curaçao.*

Einde der Jaren. *Fin de l'Année.*	Kapitaal. [1]) *Capital.*	Bankbiljetten (aangemaakte). [2]) *Billets.*	Gedeponeerde gelden. *Dépôts.*	Winst, ter beschikking van de koloniale kas. [3]) *Bons soldes pour le Trésor colonial.*	Uitstaande bedragen. *Prêts* Totaal.	Uitstaande bedragen. *Prêts* Waarvan op wisselbriev. *Dont sur traites*	Beschikbare kas. *Encaisse.*
1850	*f* 9 810	*f* 264 355	*	—	*f* 109 600	*f* 96 800	*f* 160 565
1859	92 893	210 885	*f* 235	—	277 452	243 400	26 561
1869	214 148	206 635	279	*f* 8 067	339 600	321 500	89 530
1880	289 265	148 700	6 839	8 094	389 075	375 850	63 823
1885	289 265	148 700	3 806	17 979	389 600	370 800	70 150
1886	289 265	148 700	4 471	18 315	439 700	433 900	21 051
1887	289 265	148 700	3 859	19 731	451 150	439 150	10 405
1888	289 265	148 700	3 892	13 808	434 240	426 680	21 425
1889	289 265	148 700	3 535	15 942	356 480	354 480	100 963
1890	289 265	148 700	3 619	15 496	363 018	362 630	94 063
1891	289 265	148 700	3 738	15 270	352 930	352 930 [4])	104 044
1892	289 265	148 700	3 754	18 083	445 670	445 670 [4])	89 133

[1]) Gekweekt uit interesten, disconto's en premiën.

[2]) De bankbiljetten hebben sedert 1831 gedwongen koers. *Cours forcé depuis* 1831.

[3]) De winst werd tot 1868 geheel gekapitaliseerd, van 1869—1880 werd 50 %, sedert 1881 de geheele winst in de koloniale kas gestort. *Le solde a été capitalisé jusque' en* 1868. *Il a été ensuite versé dans le Trésor, à moitié jusqu' en* 1880, *en total depuis lors.*

[4]) Incl. het bedrag uitstaande op gedep. speciën.

III. SPAARBANKEN. *Caisses d'epargne*

A. Koloniale spaarbank van Suriname. *Caisse d'épargne coloniale de Surinam.*
Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Inleg. *Versements.*	Rente als kapitaal bijgeschreven. *Rentes capitalisées.*	Terug-genomen. *Remboursements.*	Saldo te goed ult° Dec. *Solde dû aux déposants fin décbre.* Totaal.	Waarvan toekomt aan Immigranten. *Dont dû à des immigrés.*
1883	*f* 145 135	*f* 6 328	*f* 65 382	*f* 331 755	*f* 200 046
1884	135 399	6 359	101 004	372 509	143 811
1885	98 538	5 656	95 536	265 779	158 777
1886	161 559	5 646	100 599	338 201	143 716
1887	180 181	6 175	225 106	299 451	155 683
1888	178 101	7 743	125 444	359 911	214 164
1889	209 648	7 375	149 559	427 375	186 075
1890	241 373	7 850	147 960	433 512	196 775
1891	195 608	6 523	149 543	414 054	140 380
1892	182 274	7 268	244 968 [1])	358 628	189 283

[1]) Hierin begrepen een som van *f* 86765 toekomende aan Britsch-Indische teruggekeerde immigranten, die in 1892 nog niet als uitbetaald kon worden afgeschreven, omdat de wisseltransactiën nog niet waren afgeloopen.

Bron: K. V. B. Spaar- en beleenbank op Curaçao. *Caisse d'épargne de Curaçao.*

Jaren. 1 Julij—30 Juni. *Années.*	Aantal beleggingen. *Versements.*	Bedrag van gestorte gelden. *Montant des versements.*	Saldo te goed. *Solde dû aux déposants.*	Kosten van administratie enz. *Frais d'administration, etc.*
1882/3	3 316	*f* 129 296	*f* 435 745	*f* 6 240
1883/4	2 851	66 199	431 023	6 751
1884/5	3 818	76 098	464 902	6 712
1885/6	3 573	109 334	496 035	6 807
1886/7	2 677	104 763	508 655	6 990
1887/8	2 911	123 699	525 642	8 111
1888/9	2 455	48 465	507 013	7 639
1889/90	*	*	508 480	7 593
1890/1	*	*	519 428	7 834
1891/2	*	*	514 625	7 500

Bron: K. V. IV. HYPOTHEKEN IN CURAÇAO EN O. *Hypothèques.*

Jaren. *Années.*	Inschrijvingen op 1° Januari. *Inscriptions au 1 Janvier.* Getal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Bijgekomen. *Nouvelles inscriptions.* Getal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Doorgehaald. *Royements.* Getal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*
1883	635	*f* 2 938 010	70	*f* 234 483	49	*f* 163 958
1884	656	2 992 489	65	370 605	73	337 363
1885	648	3 025 731	77	305 598	75	326 820
1886	650	3 004 509	91	404 171	61	225 203
1887	680	3 183 477	89	585 656	60	470 760
1888	709	3 298 373	79	488 820	86	433 475
1889	702	3 353 718	99	428 310	79	317 199
1890	722	3 464 829	89	314 892	97	279 186
1891	714	3 500 535	68	447 093	74	434 966
1892	708	3 512 662	82	370 521	73	382 250
1893	717	3 498 933				

V. KONINKLIJKE WEST-INDISCHE MAILDIENST.
Service des paquebots sur les Indes Occidentales.

Bron: V.K.W.I.M.

Jaren. *Années.*	Schepen eind van het jaar. *Bâtiments (fin de l'année).*	Reizen. *Trajets.*	Voordeelig saldo der reisrekening. *Bon solde des comptes de voyage.*	Saldo der exploitatierekening. *Solde du compte d'exploitation.* Voordeelig. *Bon.*	Nadeelig. *Déficit.*
1884	3	9	*f* 458,95	—	*f* 7 218
1885	3	12	45 974,25	*f* 33 312	—
1886	3	12	100 773	100 820	—
1887	3	12	162 823,36	36 579	—
1888	4	*	156 310,11	52 195	—
1889	3	12	231 419	98 254	—
1890	5	15	155 128	29 734	—
1891	6	18	197 202	37 230	—
1892	6	17	198 031	45 041	—
1893	6	17	378 398	161 809	—

VI. Bestuursmiddelen.

Administration.

I. LANDMACHT. *Armée.*

A. Suriname.

Bron: K.V.

Jaren. *Années.* (Ultº. van elk jaar.)	Schutterij te Paramaribo. *Garde nationale. à Paramaribo.* Officieren. *Officiers.*	Onderoffic. en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*	Gewapende burgerwacht in de districten. *Garde civique armée. dans les districts.* Officieren. *Officiers.*	Onderoffic. en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*	Garnizoen. *Garnison.* Officieren. *Officiers.*	Onderoffic. en manschappen *Sous-officiers. et soldats.*
1883	27	403	68	1 505	19	330
1884	26	467	66	1 510	20	397
1885	26	500	69	1 579	22	403
1886	27	495	63	1 326	21	380
1887	27	486	64	771	20	366
1888	27	487	64	1 315	22	367
1889	30	495	55	1 622	21	365
1890	28	439	56	1 577	20	351
1891	28	450	54	1 317	19	360
1892	27	373	57	1 163	20	386

Bron: K. V.

B. Curaçao.

Jaren. (Ultº. van elk jaar.)	Schutterij. *Garde nationale.* Officieren. *Officiers.*	Onderofficieren en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*	Garnizoen. *Garnison.* Officieren *Officiers.*	Onderofficieren en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*
1882 [1])	33	370	9	209
1883	28	365	7	217
1884	26	360	9	212
1885	26	368	7	232
1886	27	363	9	233
1887	26	383	9	231
1888	26	391	9	214
1889	26	335	8	199
1890	25	326	8	200
1891	27	369	9	198
1892	26	375	9	239

[1]) Op de andere eilanden bestond de schutterij ultº 1880 uit 7 officieren en 975 manschappen. Eene reorganisatie dier schutterijen 29 Maart '82 tot stand gekomen is bij gebrek aan personeel voor kader tot dusverre niet kunnen worden uitgevoerd. De schutterijen op deze eilanden zijn dus verdwenen. De Kol. Versl. van 1892 en 1893 vermelden nog alleen dat op St. Eustatius een schutterijkorps is opgericht.

II. RECHTSWEZEN. *Justice.*

Bron: K.V.

A. Suriname.

Jaren. *Années.*	Getal zaken bij het Hof van Justitie behandeld. *Causes devant la Cour de Justice.*			Getal zaken, bij de Kantongerechten [1]) en Ommegaande gerechten [2]) behandeld. *Causes devant les justices de paix et trib. ambiants.*			
	Burgerlijke zaken. *Causes civiles.*		Strafzaken. *Causes criminelles.*	Burgerlijke zaken. *Causes civiles.*		Strafzaken. *Causes criminelles.*	
	Aangebrachte zaken. *Causes introduites.*	Afgedane zaken. *Causes terminées.*	Afgedane zaken. *Causes terminées.*	Aangebrachte zaken. *Causes introduites.*	Afgedane zaken. *Causes terminées.*	Bij de kantongerechten afgedaan. *Just. de paix.*	Bij de ommegaande gerechten afgedaan. *Trib. amb.*
1883	58	49	107	100	106	650	637
1884	46	55	115	121	118	810	701
1885	148	150	110 [3])	157	158	[4]) 3 044	1 040
1886	62	44	93	132	134	[4]) 2 689	697
1887	42	27	179	113	112	566	630
1888	33	30	151	109	109	612	588
1889	38	36	170	110	110	541	553
1890	66	41	166	83	79	671	642
1891	33	40	183	108	115	560	839
1892	51	50	202	104	102	665	609

[1]) Te Paramaribo, te Nickerie en Coronie. [2]) Alléén voor strafzaken; te Paramaribo en op de plantage Mariënburg. [3]) Sedert dit jaar aangebrachte zaken. [4]) Hieronder resp. 2356 en 2109 bij verstek behandelde zaken.

B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances.*

Getal behandelde zaken en gedetineerden. *Causes jugées et détenus.*

Bron: K.V.

		Curaçao.		Onderh. 2 raden van justitie 5 kantong. *Dépendances, 2 cours et 5 just. de paix.*	Gedetineerden opgenomen in de gevangenissen gedurende het jaar *Détenus écroués pendant l'année.*		
		Hof van Justitie. *Cour.*	Kantongerecht. *Just. de paix.*		Op Curaçao. Raadhuis.	Op Curaçao. Huis van arrest. [1])	Elders. *Ailleurs.*
1886	Burgerlijke zaken..	34	29	23			
	Strafzaken.....	45	30	91	52	229	79
	Beschikkingen.....	78	15	15			
1887	Burgerlijke zaken..	23	22	30			
	Strafzaken.....	25	43	71	52	187	47
	Beschikkingen.....	42	13	8			
1888	Burgerlijke zaken..	24	34	50			
	Strafzaken.....	32	15	93	47	168	67
	Beschikkingen.....	56	9	7			
1889	Burgerlijke zaken..	18	56	38			
	Strafzaken.....	55	83	101	85	271	83
	Beschikkingen.....	62	17	22			
1890	Burgerlijke zaken..	17	66	44			
	Strafzaken.....	50	86	79	69	416	52
	Beschikkingen.....	70	7	15			
1891	Burgerlijke zaken..	24	45	45			
	Strafzaken.....	39	167	72	79	348	67
	Beschikkingen.....	74	9	20			
1892	Burgerlijke zaken..	27	60	42			
	Strafzaken.....	45	170	59	71	479	56
	Beschikkingen.....	67	10	27			

[1]) Het zoogen. fiscalaat te Willemstad: Opname wegens desertie uit den scheepsdienst, verstoring der orde op openbare plaatsen, niet betalen van boeten, e. a.

VII. Koloniaal budget.
Budget colonial.

I. TOTAAL DER UITGAVEN EN ONTVANGSTEN *)
Dépenses et recettes.

Bronnen: K. V. en B. H. 2e K.

Jaren. *Années.*	Suriname. Uitgaven. *Dépenses.*	Suriname. Ontvangsten. *Recettes.* Belasting, enz. *Impôts etc.*	Suriname. Ontvangsten. *Recettes.* Bijdrage uit 's Rijks schatkist. *Subvention de la métropole.*	Curaçao. Uitgaven. *Dépenses.*	Curaçao. Ontvangsten. *Recetten.* Belasting, enz. *Impôts, etc.*	Curaçao. Ontvangsten. *Recetten.* Bijdragen uit Rijks schatkist. *Subvention de la métropole.*
	f 1000.	f 1000.	f 1000.	f 1000.	f 1000.	f 1000.
1867.	f 1 177	f 738	f 439	f 530	f 370	f 160
1872.	1 157	921	236	422	365	58
1877.	1 483	1 054	428	514	314	200
1882.	1 461	1 212	248	552	587	—
1887.	1 524	1 402	123	620	606	—
1888.	1 628	1 324	304	639	607	—
1889.	1 584	1 450	133	699	778	—
1890.	1 548	1 532	16	672	597	—
1891.	1 679 [1])	1 497 [1])	182	764	761	—
1892.	1 734 [1])	1 573 [1])	161	752 [2])	752 [2])	—
1893.	1 830 [2])	1 477 [2])	353	695 [2])	695 [2])	—
1894.	1 857 [2])	1 565 [2])	292	687 [2])	687 [2])	—

*) Deze tabel werd welwillend aan het Departement van Koloniën gereviseerd.
[1]) Voorloopige opgaaf. *Chiffre non définitif.* [2]) Begrootingscijfers. *Evaluations budgétaires.*

II. OVERZICHT VAN DE OPBRENGST DER VOORNAAMSTE BELASTINGEN IN SURINAME.
Rendement des principaux impôts. (*Surinam*).

Bron: K. V.

Dienstjaar. *Exercices.*	Invoerrechten. *Droits d'entrée.*	Uitvoerrechten. *Droits de sortie.*	Accijns op het binnenl. gedistilleerd. *Accise des spiritueux.*	Personeel. *Impôt dit personnel.*	Patentrecht. *Patentes.*	Belasting op de huurwaarde der huizen. *Impôt s. l. valeur locative.*	Erf- en grondpacht en concessierecht. *Emphytéose, rentes foncières etc.*	Tonnegeld der schepen. *Droits de tonnage.*	Zegelrecht. *Timbre.*	Successie en overgangsrecht. *Succession.*
	f 1000	f 1000	f 1000	f 1000	f 1000	f 1000	f 1000	f 1000	f 1000	f 1000
1883	f 439	f 206	f 92	f 76	f 72	f 19	f 75	f 34	f 42	f 4
1884	466	189	96	81	83	27	58	31	44	8
1885	429	154	93	86	80	30	82	23	45	2
1886	409	123	95	117	77	31	86	23	42	5
1887	542	134	103	107	77	29	111	22	33	11
1888	522	118	121	99	48	28	105	9	36	10
1889	652	114	113	91	49	30	101	8	37	12
1890	720	110	123	89	53	32	86	9	43	11
1891	715	91	102	83	51	33	97	8	32	15
1892	734	92	87	85	53	37	101	9	49	43

JAARCIJFERS

uitgegeven door de Centrale Commissie voor de Statistiek.

KOLONIËN.

1893 en vorige Jaren.

Annuaire Statistique des Pays-Bas

publié par la Commission Centrale de Statistique.

COLONIES.

1893 et années antérieures.

's Gravenhage.
VAN WEELDEN & MINGELEN.
1895.

JAARCIJFERS

uitgegeven door de Centrale Commissie voor de Statistiek.

KOLONIËN.

1893

en vorige jaren.

ANNUAIRE STATISTIQUE DES PAYS-BAS

Publié par la Commission Centrale de Statistique.

COLONIES.

1893

et années antérieures.

's Gravenhage.
VAN WEELDEN & MINGELEN.
1895.

Voorbericht.

De Koloniale Jaarcijfers over 1893 en vorige jaren, welke, tengevolge van het later gereedkomen van het Koloniaal Verslag, eenigszins later verschijnen dan ten vorige jare, zijn in hoofdzaak weder op geheel dezelfde wijze ingericht als de vroegere jaargangen dezer publicatie.

De voornaamste aangebrachte wijzigingen vinden hier vermelding.

Tabel 1 op bladz. 1 bevat thans, met weglating der vroegere gegevens, welke hun belang hadden verloren, voor geheel Nederlandsch-Indië de opgaven van den topografischen dienst voor 1892.

De tabellen betreffende het middelbaar onderwijs zijn eenigszins anders ingericht, en gedeeltelijk uitgebreid, door toevoeging van opgaven omtrent het onderwijzend personeel.

In hoofdstuk IV zijn, onder het hoofd „verzamelingsnijverheid", te zamen gebracht de vroeger op eene andere plaats (pag. 42 n°. XII) voorkomende tabellen betreffende de tinproductie op Banka en Billiton, alsmede nieuwe staatjes betreffende de voortbrenging van dit metaal op Riouw (Singkeptin) en de productie van steenkolen, petroleum, goud, diamant enz

In hetzelfde hoofdstuk IV zijn de tabel op bladz. 36 betreffende de erfpachtsondernemingen, en de tabel op bladz. 44 betreffende de productie van muskaatnoten tot tienjarige overzichten uitgebreid.

Een tienjarig overzicht van de cacaoproductie, welke gaandeweg grooter omvang verkrijgt, is aan dit hoofdstuk toegevoegd.

Eindelijk is de tabel betreffende de heerendiensten op bladz 99 eenigszins anders ingericht en tot een tienjarig overzicht uitgebreid.

In het gedeelte betreffende West-Indië zijn geen wijzigingen van eenige beteekenis aangebracht.

Namens de Centrale Commissie voor de Statistiek,

W. A. van Verschuer,
Voorzitter.

C. A. Verrijn Stuart,
Secretaris.

REGISTER.

Registre.

A. OOST-INDIE. Indes Orientales.

N°. Pag.

I. Grondgebied. *Territoire.*

I. Oppervlakte van Nederlandsch-Indië in □ geographische mijlen 1
Superficie des Indes Néerlandaises en lieues carrées géographiques.

II. Bevolking. *Population.*

I. Hoofdbestanddeelen der bevolking van Nederlandsch-Indië (met uitzondering van het personeel van leger en vloot) 2
Population des Indes Néerlandaises (A l'exception du personnel de l'armée et de la Marine.)
A. Java en Madoera. *Java et Madoura.* 31 Dec. 1893 2
B. Buitenbezittingen. 31 Dec. 1892. *Autres possessions.* 31 Dec. 1892 3
II. Dichtheid der inlandsche bevolking op Java en Madoera 4
Population indigène relative de Java et de Madoura.
III. Getalsterkte der bevolking van Nederlandsch-Indië uitgezonderd de inlanders 4
Population non-indigène des Indes Néerlandaises.
IV. Getalsterkte der inlandsche bevolking van Java en Madoera 5
Population indigène de Java et Madoura.
V. Getalsterkte der europeesche bevolking in de groote steden op 't einde des jaars 5
Population européenne des grandes villes, (fin de chaque année).
VI. Zielental der europeesche en met deze gelijkgestelde bevolking van Nederlandsch-Indië naar de voornaamste nationaliteiten (op het einde des jaars) 5
Population européenne et assimilée des Indes Néerlandaises, par nationalités principales.
VII. Indeeling der europeesche en met deze gelijkgestelde bevolking naar de beroepen en bedrijven in 1892 6
Répartition de la population par emplois et métiers 1892.
A. Java en Madoera. *Java et Madoura* 6
B. Buitenbezittingen. *Autres possessions* 6
VIII. Getal Christenen onder de inlanders en vreemde oosterlingen 7
Chrétiens parmi les indigènes et étrangers orientaux.
A. Java en Madoera. *Java et Madoura* 7
B. Buitenbezitingen. *Autres possessions* 7
IX. Aantal der op Java en Madoera voor eigen rekening eenigen handel en industrieel bedrijf uitoefenende inlanders, Chineezen en andere vreemde oosterlingen, verdeeld naar het inkomen volgens de uitkomsten der bedrijfsbelasting 8-9
Négociants et industriels indigènes et assimilés à Java et Madoura, répartis selon les revenus d'après les résultats de l'impôt.
X. Aantal der voor eigen rekening eenigen handel en industrieel bedrijf uitoefenende Chineezen in de Buitenbezittingen, gerangschikt naar gewesten en inkomen volgens de uitkomsten der bedrijfsbelasting 8-9
Négociants et industriels Chinois dans les possessions hors J. et M. répartis selon les revenus d'après les résultats de l'impôt.

Verklaring der teekens:
— beteekent 0.
* „ de opgaven ontbreken.
† „ de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:
— *signifie* 0.
* „ *les données font défaut.*
† „ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.
XI. Loop der europeesche en daarmede gelijkgestelde bevolking (met uitzondering van het leger) 10
Mouvement de la population européenne et assimilée (Les garnisons non comprises).
XII. Sterfte naar den leeftijd, onder de europeesche en daarmede gelijkgestelde in Indië geborenen. 10
Décès d'Européens et assimilés, nés dans la colonie, par classes d'âge.

III. Voorziening in de sanitaire en geestelijke behoeften der bevolking.

Service médical, enseignement, Culte.

I. GENEESKUNDIGE DIENST. *Service médical.*

1. Aantal geneesheeren bij het einde van 1893. *Nombre de médecins* 11
2. Koepokinenting. *Vaccination* 11
3. Krankzinnigen-verpleging. *Traitement des aliénés* 12

II. ONDERWIJS. *Enseignement.*

A. Onderwijs voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden 13
Enseignement pour Européens et assimilés.
I. Middelbaar onderwijs. *Enseignement moyen* 13
1. Getal scholen, onderwijzend personeel en leerlingen. 13
Nombre des écoles, personnel enseignant et élèves.
2. Gymnasium Willem III, te Batavia. *Lycée Guillaume III à Batavia.* 13
3. Hoogere Burgerscholen met vijfjarigen cursus voor jongens te Samarang en te Soerabaja 14
Ecoles moyennes supérieures pour garçons, (cours de 5 ans.)
4. Eindexamens. *Examen final* 14
5. Hoogere Burgerschool met driejarigen cursus voor meisjes te Batavia 15
École moyenne de jeunes filles à Batavia. (cours de 3 ans.)
6. Burger-avondschool te Soerabaja. *Ecole moyenne du soir, Soerabaja* 15
7. Kosten van het middelbaar onderwijs. *Frais de l'enseignement moyen* 15
II. Lager onderwijs 16
Enseignement primaire.
1. Getal en aard der scholen op ult° December 1893 16
Nombre et genre des écoles à la fin de 1893.
2. Openbare scholen. *Ecoles publiques* 17
3. Bijzondere scholen. *Ecoles libres* 18
4. Gouvernements-normaalscholen 19
Écoles normales du Gouvernement.
5. Uitslag der acte-examens. *Examens pour le personnel enseignant* 19
6. Kosten van het openbaar lager onderwijs voor Europeanen 19
Frais de l'enseignement primaire pour Européens.
B. Onderwijs voor inlanders 20
Enseignement pour les indigènes.
I. Kweekscholen voor inlandsche onderwijzers 20
Écoles normales pour la formation d'instituteurs pour les indigènes.
1. Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant* 20
2. Eindexamens. *Candidats à l'examen final* 21
II. Scholen voor zonen van inlandsche hoofden en andere aanzienlijke inlanders 21
Écoles pour les fils des chefs et notables indigènes.
III. Lagere scholen. *Ecoles primaires* 22
1. Aantal scholen en leerlingen. *Nombre des écoles et des élèves* 22
A. Java en Madura. *Java et Madoura* 22
B. Buitenbezittingen. *Autres possessions* 22
2. Particuliere scholen. *Ecoles libres* 23
a. Gesubsidiëerde scholen. *Ecoles subventionnées* 23
b. Niet gesubsidiëerde scholen. *Ecoles non subventionnées* 23
3. Uitgekeerde subsidiën. *Montant des subsides* 24
4. Kosten van het onderwijs voor inl. *Frais de l'enseignement pour les indigènes* 24
5. Personeel aan de Gouvernementsscholen voor inlanders 24
Personnel attaché aux écoles publiques pour indigènes.
C. Scholen voor vreemde oosterlingen ult. 1892 en 1893 25
Écoles pour orientaux étrangers.
D. Mahomedaansche geestelijke scholen. *Écoles des prêtres mahométans* 25

Verklaring der teekens:
— beteekent 0.
* „ de opgaven ontbreken.
† „ de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:
— *signifie* 0.
* „ *les données font défaut.*
† „ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.

III. EEREDIENST. *Cultes.*

1. Bediening der Christen-gemeenten in Ned.-Indië 26
Ecclésiastiques desservant les communes Chrétiennes.
2. Zendelingen in Ned.-Indië. *Missionnaires et missions* 27
3. Gewestelijk overzicht van de vertrokken, te Djeddah aangekomen en teruggekeerde bedevaartgangers 28-29
Aperçu par provinces des pélerins partis, arrivés à Djeddah et revenus.
4. Getal met passen naar Mekka vertrokken en teruggekeerde bedevaartgangers 30
Nombre des pélerins
5. Getal Hadji's onder de inlanders aanwezig op ult. 1874 en 1892 30
Nombre des hadjis (Indigènes ayant fait le pélérinage de la Meque).

IV. Nijverheid. *Industrie.*

A. Verzamelingsnijverheid. *Industrie minière.*

I. Tinproductie van Nederlandsch-Indië. *Production d'étain* 31
1. Banka 31
2. Billiton 31
3. Riouw 31
II. Steenkolenproductie der voornaamste ondernemingen 32
Production de charbon des principales entreprises.
III. Productie van gerafineerde petroleum der voornaamste ondernemingen 32
Production de pétrole des principales entreprises,
IV. Productie van enkele andere delfstoffen. *Production de quelques autres minéraux* 32

B. Landbouw. *Agriculture.*

a. LANDBOUW VOOR EIGEN REKENING DER BEVOLKING IN DE GOUVERNEMENTSLANDEN VAN JAVA EN MADOERA.

Cultures à Java et Madoura pour compte des indigènes.

I. Totaal bouwgronden door de bevolking ontgonnen voor geregelde cultuur 33
Total terrains en culture indigène.
II. Totaal der beplante bouwgronden. *Total des terres cultivées* 33
III. Getalsterkte van den veestapel 33
Têtes de bétail.
IV. Gewestelijk overzicht van de uitgestrektheid der geslaagde velden, die blijkens tabel II met padi of andere gewassen zijn beplant geweest 34
Répartition par provinces des rizières arrosées et sèches, dont la culture a réussi.

b. LANDBOUW VOOR REKENING VAN HET GOUVERNEMENT EN PARTICULIEREN 35
Agriculture pour compte du Gouvernement et des particuliers.

I. Bouwgronden gebezigd voor den landbouw in het jaar 1893 35
Terres en culture, 1893.
II. Uitgestrektheid der gronden door inlanders verhuurd aan landbouw-industriëelen, met opgaaf van de cultuur die daarop gedreven wordt 36
Superficie des terrains cédés en bail par les indigènes aux non-indigènes, avec l'indication des cultures sur ces terrains.
III. Totaal gronden op Java in huur of in erfpacht afgestaan naar de soort der ondernemers. 36
Total terres cédées en bail ou emphytéose aux cessionaires de diverse nature.
IV. Uitgestrektheid en verpondingswaarde der landen op Java aan particulieren in eigendom afgestaan, verdeeld naar gewesten en nationaliteit der eigenaren 37
Etendue et valeur imposable des domaines particuliers à Java, par provinces et par nationalités des propriétaires.
V. Suikercultuur op Java. *Culture du sucre à Java* 37
1. Overgang der Gouvernements-suikercultuur in vrije cultuur 37
Transition de la culture de sucre du Gouvt. à la culture libre.
2. Ontwikkeling der vrije suikercultuur (op contracten met de bevolking berustende) 37
Développement de la culture de sucre par entrepreneurs sous libre contrat avec l'indigène.
3. Suikerproductie (in picols) in 1893 verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen met de totalen der gewestelijke productie van de vijf vorige jaren. *Sucres produits (picols) par provinces* 38
VI. Koffiecultuur van Nederlandsch-Indië. *Culture du café dans les Indes Néerlandaises* ... 39
1. Koffieproductie (in picols) van 1893, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen met de totalen der Gouvernements-productie der vorige jaren. 39
Cafés produits (picols), par provinces.

Verklaring der teekens: — beteekent 0. * „ de opgaven ontbreken. † „ de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures: — *signifie* 0. * „ *les données font défaut.* † „ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.

2. Koffieproductie (in picols) in Nederl.-Indië 40
Production de café (picols) dans les Indes Néerland.

VII. Kinaproductie van Nederl.-Indië, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen. . 41
Production de quinquina, par provinces.

VIII. Tabakscultuur in Nederl.-Indië. *Culture du tabac dans les Indes Néerlandaises* 41
1. Tabaksproductie (in K.G.) van 1893, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen. *Kilogrammes de tabac produit, par provinces* 41
2. Tabaksproductie van Java..... 42
Production de tabac à Java.
3. Tabaksproductie van Sumatra's Oostkust..... 42
Production de tabac à Sumatra.

IX. Theeproductie van Java, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen..... 43
Production du thé à Java, par provinces.

X. Productie van indigo op Java, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen ... 43
Production d'indigo à Java, par provinces.

XI. Productie van muskaatnoten en foelie, verdeeld over gewesten en aard der productie . 44
Production de noix de muscade et de macis.

XII. Cacaoproductie op Java. *Production de cacao à Java* 44

XIII. Houtkap op Java. *Abattage de bois, Java*..... 45

c. OVERIGE NIJVERHEIDSINSTELLINGEN. *Autres branches de l' industrie.*

I. Overzicht van de belangrijkste nijverheids-inrichtingen in 1893..... 45
Établissements d'industrie.

II. Overzicht van het aantal stoomketels, toebehoorende aan particulieren in Ned.-Indië.. 46
Aperçu des chaudières à vapeur appartenant à des particuliers dans les Indes Néerl.
1. Algemeen overzicht. *Aperçu général.* 46
2. Stoomketels, bij de nijverheid in gebruik..... 46
Chaudières affectées à l'industrie.

III. Werkloonen voor ambachtslieden en koelies in het algemeen..... 47
Salaires des ouvriers et coolies.

V. Handel en Scheepvaart. *Commerce et navigation.*

A. HANDEL. *Commerce.*

I. Overzicht der waarde van den algemeenen goederen- en speciën- in- en uitvoer, zoowel voor Gouvernements- als voor particuliere rekening..... 48
Valeur des articles et des monnaies importés et exportés pour le compte du Gouvernement et pour le compte des particuliers.

II. Overzicht van het aandeel van Java en Madoera en de Buitenbezittingen afzonderlijk, in de waarde van den algemeenen in- en uitvoer voor particuliere rekening..... 49
Part de Java et Madoura et des autres possessions au total de la valeur des imports et des exports pour le compte des particuliers.

III. Algemeene invoer van goederen door particulieren in Ned.-Indië, naar de landen van herkomst..... 49
Marchandises importées aux Indes Néerlandaises pour le compte des particuliers, par pays de provenance.

IV. Invoer door particulieren van eenige voorname handelsartikelen in Ned.-Indië, en het aandeel van Nederland daarin..... 50-51
Importations par particuliers aux Indes Néerlandaises des principales marchandises, avec spécification des provenances des Pays-Bas.

V. Invoer tot verbruik van eenige voorname handelsartikelen in Javadoor particulieren.. 50-51
Importations à Java de quelques articles importants (comm. spécial).

VI. Uitvoer der voornaamste handelsartikelen. *Exportations des principales marchandises*.. 52-53
1. Uitvoer uit geheel Nederlandsch-Indië en uit Java en Madoera afzonderlijk .. 52-53
Exportations totales des Colonies, et de Java et Madoura séparément.
a. Uitgeklaarde hoeveelheden volgens de officieele statistiek 52-53
Exportations (d'après la Statistique officielle.)
b. Uitgevoerde hoeveelheden uit Java (volgens de marktberichten der Handelsvereeniging te Batavia) met aantooning van de bestemming der uitvoeren van 1894..... 52-53
Exportations de Java par destinations (d'après les bulletins du marché).
2. Uitvoeren van eenige handelsartikelen uit Padang, naar landen van bestemming 54
Exportations de quelques marchandises de Padang, par destinations.
3. Uitvoeren van Makassar, naar landen van bestemming..... 55
Exportations de Macassar, par destinations.

Verklaring der teekens:
— beteekent 0.
* „ de opgaven ontbreken
† „ de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:
— *signifie* 0.
* „ *les données font défaut.*
† „ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.

4. Invoer uit, en uitvoer naar Nederland van zilveren munt..... 55
Importations et exportations de monnaies d'argent (commerce avec les Pays-Bas.)

VII. Overzicht van de bestemming der van Java uitgevoerde suiker sedert het oogstjaar (1 Juli—30 Juni) 1881/82. *Sucres exportés de Java, par destinations.*..... 56

VIII. Overzicht van de bestemming van de uit Java in het Kanaal en de Middellandsche zee voor orders aangekomen ladingen suiker, 1880/92..... 57
Aperçu des destinations définitives des cargaisons de sucre déclarées à la sortie de Java en destination de „la Manche" ou de „la Méditerranée pour ordres ultérieurs."

IX. Overzicht van de verdeeling der van Nederlandsch-Indië uitgevoerde koffie over landen van bestemming. *Cafés exportés des Indes, par pays de destination*..... 57

X. Verscheping van koffie naar Java. *Cafés importés à Java*..... 58

XI. Overzicht van de oogsten en van de opbrengst van Java- en Sumatra-tabak, aangebracht op de Nederlandsche markt 58
Quantité et valeur des tabacs importés aux Pays-Bas de Java et de Sumatra.

XII. Handel van Nederlandsch-Indië met Pinang en Singapore..... 59
Commerce des Indes Néerlandaises avec la Chine, Pinang et Singapour.

1. Handel tusschen Pinang en Nederlandsch-Indië..... 59
Commerce des Indes Néerl. avec Pinang.
2. Invoer van de voornaamste artikelen uit Atjeh te Pinang 59
Importation des articles principaux d'Atjeh à Pinang.
3. Handel tusschen Nederlandsch-Indië en Singapore..... 59
Commerce des Indes Néerl. avec Singapour.
4. Aandeel van de verschillende gedeelten van Nederlandsch-Indië in den in- en uitvoer van Singapore..... 59
Part des différentes parties des Indes Néerl. à l'importation et à l'exportation de Singapour.

XIII. Prijzen..... 60
Prix.

1. Loop der prijzen van eenige artikelen van invoer..... 60
Prix de quelques articles importés.
2. Loop der prijzen op Java van metalen en petroleum 60
Prix à Java des métaux et du pétrole.
3. Loop der prijzen in Java van eenige artikelen van uitvoer 61
Prix à Java de quelques articles exportés.
4. Middenprijzen (bruto) per picol, voor Gouv. producten betaald 62
Prix moyens (bruts) des produits des cultures du Gouvt. (p. picol).
5. Loop der prijzen op Java Billiton tin 62
Prix à Java de l' Étain de Billiton.
6. Laagste en hoogste prijzen van eenige voorname uitvoerartikelen op Java ... 62
Prix de quelques articles d'exportation de Java.

B. SCHEEPVAART. *Navigation.*

I. Overzicht der Nederlandsch-Indische koopvaardijvloot 63
Tableau de la marine marchande des Indes Néerlandaises.

II. Verdeeling over stoom- en zeilschepen van de koffievrachten, uitgevoerd van Nederl.-Indië naar landen daarbuiten gelegen 63
Affrétements de café exportés des colonies aux pays en dehors, par catégories de navires.

III. Scheepvaartverkeer der voornaamste havens van Java met landen buiten Nederlandsch-Indië. *Navigation entre les principaux ports des colonies et l'extérieur*..... 64

IV. Aandeel der verschillende vlaggen in het scheepvaartverkeer van het buitenland met Nederlandsch-Indië..... 65
Part des princ. pavillons au mouvement de la navigation aux Indes Néerl.

VI. Verkeersmiddelen.

Moyens et voies d'échange et de transport.

A. MUNT- EN BANKWEZEN. SPAARBANKEN.

Monnaies, institutions de crédit. Caisses d'épargne.

I. Wisselkoersen. *Change*..... 66

II. Javasche Bank. *Banque de Java*..... 67

1. Opereerend kapitaal der Bank. *Capital en opération*..... 67
2. Disconteeringen bij de versch. kantoren der Javasche Bank 67
Escomptes des divers établiss. de la Banque.
3. Nieuwe beleeningen naar den aard der onderpanden 67
Prêts nouveaux, par nature des nantissements.

Verklaring der teekens:
— beteekent 0.
* „ de opgaven ontbreken.
† „ de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:
— *signifie* 0.
* „ *les données font défaut.*
† „ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.

4. Metaalvoorraad, bankbiljetten in omloop en afgifte van assignatiën bij de verschillende kantoren der Bank *Encaisse métallique, billets en circulation et assignations aux divers établissements de la Banque* 68
5. Koersen der bankactiën. *Cotes des actions de la Banque* 68

III. Spaarbanken. *Caisses d'épargne* 69
1. Aantal inleggers, benevens saldo per inlegger op het einde van elk jaar bij de vijf spaarbanken. *Nombre des livrets et solde dûe aux déposants fin de l'année* 69
2. De inleggers der verschillende spaarbanken met vermelding van hunnen landaard en hun saldo te goed. *Classification des déposants d'après leur soldes et leurs nationalités* 70

B. SPOOR- EN TRAMWEGEN.

Voies ferrées, tramways.

I. Staats- en particuliere spoorwegen. *Chemins de fer de l'Etat et des compagnies.* ....70—76
1. Algemeen overzicht der Staats- en particuliere spoorwegen in exploitatie en van de opbrengst van het personen- en goederenvervoer 70
Kilomètres en exploitation des chemins de fer de l'État et des compagnies.
2. Staats-spoorwegen. *Chemins de fer de l'État* .....71—72
a. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Oosterlijnen.. 71
Transport de voyageurs et de march. et recettes (réseau Est) .....
b. Reizigers en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de lijn Djokjakarta—Tjilatjap 71
Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (ligne Djokjakarta—Tjilatjap).
c. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Westerlijnen . 72
Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (réseau Ouest).
d. Bruto opbrengst der Staats-spoorwegen per dag en per kilometer..... 72
Recettes des chemins de fer de l'État par kilomètre et par jour.
3. Particuliere spoorwegen 73
Chemins de fer des compagnies.
a. Lijn Semarang—Vorstenlanden—Willem I 73
Ligne Semarang—Principautés—Willem I.
b. Lijn Batavia—Buitenzorg 74
Ligne Batavia—Buitenzorg.
c. Lijn Tegal—Balapoelang 75
d. Lijn Batavia—Meester-Cornelis—Bekassie—Kedoeng Gede 75
e. Lijnen in het landschap Deli. *Lignes à Deli. (Sumatra)* 75

II Tramwegen. *Tramways* 76
1. Staats-stoomtramweg in Atjeh. *Tramway à vapeur de l'État à Atjeh* 76
2. Particuliere tramwegen. *Tramways des compagnies* 76
a. Stoomtramweg Semarang—Joana. *Tramway à vapeur Semarang—Joana* .. 76
b. Stoomtramweg Batavia—Meester-Cornelis 76
Tramway à vapeur Batavia—Meester-Cornelis.

C. POSTERIJEN EN TELEGRAFEN. *Postes et Télégraphes.*

I. Overzicht van de overgebrachte brieven enz 77
Lettres etc. transmises.
1. Binnenlandsch verkeer. *Correspondance intérieure* 77
2. Buitenlandsch verkeer. *Correspondance étrangère* 77

II. Aantal verkochte briefkaarten. *Cartes postales vendues* 77
III. Postwissels. *Mandats-poste* 78
IV. Quitantiën. *Quittances par la poste* 78
V. Paardenposterijen. *Poste à chevaux* 78
VI. Telegrafen. *Télégraphes* 79
1. Getal kantoren, lengte der lijnen en draden 79
Nombre de bureaux, lignes et fils.
2 Exploitatie der Gouvernements-telegrafen. *Service des télégraphes* 79

Verklaring der teekens:	*Significations des figures:*
— beteekent 0.	— *signifie* 0.
* „ de opgaven ontbreken.	* „ *les données font défaut.*
† „ de opgaven zijn onvolledig.	† „ *les données sont incomplètes.*

Pag.

D. GESUBSIDIEERDE STOOMVAARTDIENSTEN.

Services de transport par eau subventionnés.

I. Overzicht van de vloot en het aantal passagiers der Ned. Ind. Stoomvaartmaatschappij, van de afgelegde afstanden onder en buiten contract en het totaal harer ontvangsten 80
Aperçu de la flotte et du nombre des passagers de la Compagnie de navigation Indo-Néerlandaise, distances parcourues et recettes totales.

VII. Bestuursmiddelen. *Administration.*

A. RECHTSWEZEN. *Justice.*

I. Inlandsche beklaagden op Java en Madoera wegens die misdrijven, voor welke de officiele bronnen eene vergelijking toelaten 80
Prévenus indigènes à Java et Madoura (principaux délits).
II. Veroordeelde Europeanen aanwezig bij het einde des jaars in de burgerlijke gevangenissen of strafplaatsen. *Condamnés Européens présents en prison civile* 80
III. Veroordeelden in de burgerlijke gevangenissen of strafplaatsen, voor zooveel zij zich reeds op de hun aangewezen strafplaats bevonden 81
Condamnés présents en prisons et lieux de détention civils.
IV. Burgerlijke zaken 82
Causes civiles.
V. Faillissementen 82
Faillites.

B. LEGER. *Armée.*

I. Overzicht van de aanwezige sterkte. *Effectif de l'armée* 83
II. De aanwezige sterkte op ult. December 1893, gesplitst naar wapens en diensten 83
L'effectif de l'armée, divisée selon la désignation des corps, à la fin de l'année 1893.
1. Officieren. *Officiers* 83
2. Onderofficieren en manschappen 83
Sous-officiers et soldats.
III. Specificatie der verliescijfers van onderofficieren en minderen 84
Chiffres des pertes, de sous-officiers et de soldats.
IV. Overzicht van de zieken en overledenen bij het leger in de jaren 1883—1892 84
Aperçu des malades et des décédés pendant les années 1883—1892.
V. Overzicht van het aantal lijders naar de voornaamste ziektevormen en verhouding tot het totaal aantal behandelden 85
Nombre des malades par maladies.
VI. Verdeeling der zieken naar den landaard met aantooning van het percentage van zieken onder elken landaard op 100 militairen. *Nombre des malades par nationalités.* 85
VII. Werving in Nederland bij het koloniale werfdepot en sterkte der koloniale reserve... 86
Recrutement aux Pays-Bas.
VIII. Aanvulling in Ned. Indië van het getal onderofficieren en manschappen met uitzondering van de werving in Indië en de re-engagementen 86
Recrutement aux Indes à l'excl. du recrutement aux Indes et les réengagements.
IX. Aanvulling in Indië van het getal onder-officieren en manschappen 87
Recrutement aux Indes.
X. Reëngagementen van 1—6 jaren in Indië. *Réengagements de un à six ans aux Indes..* 87

C. ZEEMACHT. *Marine.*

I. Formatie en sterkte van de oorlogsmarine 88
Formation et effectif de la marine.
II. Overzicht van de sterkte der Gouvernements-marine op 1 Januari 1894 88
Effectif de la marine coloniale indienne au 1 *Janvier* 1894.

VIII. Begrooting. *Budget.*

I. Ontvangsten en uitgaven der Indische administratie, zoo in Indië als in Nederland... 89
Recettes et dépenses de l'administration Coloniale tant aux Indes qu'en Europe.

Verklaring der teekens:
— beteekent 0.
* „ de opgaven ontbreken.
† „ de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures
— *signifie* 0.
* „ *les données font défaut.*
† „ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.

II. Verzameling van de uitkomsten der diensten 1867—1893. 89
Récapitulation des services 1867—1893.

III. Staat van de werkelijk gedane uitgaven van Nederlandsch Indië in de jaren 1888—1893 vergeleken met de begrootingscijfers over 1894 en 1895 90-93
Aperçu des dépenses du gouvernement des Indes Néerlandaises.

IV. Overzicht van de opbrengst der voornaamste middelen sedert 1867 94-95
Rendement des principales sources de revenu depuis 1867.

V. Opbrengst der middelen naar de verschillende rubrieken (volgens de groepeering der vorige tabel). *Recettes par groupes principaux de ressources.* 96

VI. Buitenbezittingen. *Possessions hors de Java et Madoura.* 97
1. Middencijfers uit de opbrengst der voornaamste belastingen en bronnen van inkomsten gedurende 1889 tot en met 1893 97
Produit moyen des princ. ressources, années 1889—1893.

VII. Producten. *Produits.* 97
1. Cijns over den Gouvernements-suikerrietaanplant 97
Redevance pour plantations de canne à sucre.
2. Koffie. Opbrengst van geveilde Java-, Menado- en Padangkoffie en netto-opbrengst per picol der in Nederland geveilde koffie 98
Ventes de café, recette totale et par picol.
3. Tin (Banka). Ingeleverde en verkochte hoeveelheden, kosten en winstberekening. *Étain de Banca quantités livrées et vendues, frais et gains.* 98
4. Overzicht van den overvoer, de opbrengst, de veiling- en andere kosten en de verkoop-commissie van de Gouvernements-producten 98
Aperçu du transport, des recettes, des frais de la vente des produits du Gouvernement.

VIII. Belastingen. *Impôts et corvées* 99
1. Heerendienstplichtigen ter beschikking van het Gouvernement, op Java en Madura met uitzondering van Soerakarta en Djokjakarta; aantal betalers van het hoofdgeld en aantal werkelijk gevorderde dagdiensten ter zake van algemeene en bijzondere diensten 99
Corvéables du Gouvt., individus payant la capitation de fl. 1, *et nombre de journées de corvée générale et spéciale fournies.*
2. Gewestelijk tienjarig overzicht der op Java en Madoera geheven landrente ... 100
Impôt foncier perçu des Indigènes („landrente") à Java et Madoura.
3. Verdeeling over de verschillende gewesten van het werkelijk te heffen bedrag der in 1893 naar de bezittingen, verteringen en het inkomen geheven belastingen. 101
Total des impôts directs perçus (par provinces).
4. Bedrijfsbelasting. *Impôt sur le revenu industriel des Orientaux.* 102
5. Patentrecht voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden 103
Impôt des patentes des Européens et assimilés.
6. Personeele belasting voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden en voor vreemde Oosterlingen 103
Contribution personnelle (Européens et assimilés et Orientaux étrangers).
7. Rechten van in- en uitvoer van die artikelen welke het meest tot de heffing bijdragen 104
Droits d'entrée et de sortie payés pour les principales marchandises.
8. In- en uitvoerrechten en pakhuishuur. Verdeeling van de opbrengst over de verschillende gewesten 105
Droits d'entrée et de sortie et loyers d'entrepôt, perçus dans chaque province.
9. Opbrengst van eenige voorname onverpachte middelen. *Principaux autres droits.* 105

IX. Monopolliën. *Monopoles.* 106
1. Opiumverkoop in het klein op Java en Madoera. *Monopole (affermé) de l'opium.* 106
2. Uitkomsten van de opiumpacht 106
Produit de la ferme de l'opium.
3. Overzicht van de opbrengst der voornaamste verpachte kleine middelen op Java en Madoera en op de Buitenbezittingen 107
Produit des principales fermes, autres que celle de l'opium.
4. Zout. Verdeeling van het aantal verkochte picols over de verschillende verkoopsprijzen, en geldelijke opbrengst 107
Monopole du sel. Quantités vendues aux diff. prix, et provenu.

X. Spoorwegen. *Voies ferrées.* 108
1. Overzicht der gelden sedert 1875 in Nederland en in Indië besteed aan den aanleg en de opname der Staats-spoorwegen op Java 108
Dépenses de construction des chemins de fer de l'État.
2. Rendement van spoorwegen, post en telegrafie 108
Voies ferrées, postes et télégraphes. Rendement.

Verklaring der teekens:	*Significations des figures:*
— beteekent 0.	— *signifie* 0.
* „ de opgaven ontbreken.	* „ *les données font défaut.*
† „ de opgaven zijn onvolledig.	† „ *les données sont incomplètes.*

B. WEST-INDIE. Indes Occidentales.

I. Bevolking. *Population.*

N°. Pag.

I. Sterkte der bevolking op het grondgebied der kolonie 109
Chiffre de la population de toute la colonie.
A. Suriname. *Surinam* 109
B. Curaçao en onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances* 109

II. Vergelijkend overzicht van de getalsterkte der districts-bevolking van Suriname in de jaren 1863, 1872, 1873 en 1887—1893 110
Tableau comparatif du chiffre de la population des districts de Surinam pendant les années 1863, 1872, 1873 *et* 1887—1893.

III. Indeeling der bevolking van Curaçao en Onderhoorigheden naar de geboorteplaats ... 110
Population de Curaçao et dépendances par lieux de naissance.

IV. Immigratie in Suriname (Aantal aangekomen immigranten sedert 1 Januari 1853).
Nombre des immigrants depuis 1853.

V. Getal huwelijken, geboorten en sterfgevallen 111
Mariages, Naissances et décès.
A. Suriname. *Surinam* 111
B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances* 111

II. Onderwijs. *Enseignement.*

I. Getal scholen en leerlingen 112
Nombre des écoles et des élèves.
A. Suriname. *Surinam* 112
B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances* 112

III. Landbouw en Nijverheid. *Agriculture et Industrie.*

I. Landbouw in Suriname 113
Agriculture, Surinam.
A. Uitgestrektheid der plantages en aard der arbeiders. 113
Etendue des exploitations et nature des laboureurs.
B. De voornaamste producten, hoeveelheden voortgebracht in 1880, 1885 en de laatste 4 jaren 113
Quantités produites.
C. De Suiker en Cacao-cultuur 113
Cultures du Sucre et du Cacoa.

II. Veestapel. *Bétail* 114
A. Suriname. *Surinam* 114
B. Curaçao en onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances* 114

III. Ontginning van delfstoffen 114
Exploitation de minéraux.
A. Suriname. *Surinam* 114
1. Uitgestrektheid der voor de goud-industrie verpachte gronden 114
Superficie des terrains affermés pour l'exploitation des gisements aurifères.
2. Uitkomsten der goud-industrie 115
Résultats de l'exploitation des gisements aurifères.
B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances* 115
1. Ontginning der phosphorzure kalklagen 115
Exploitation du phosphate.

IV. Handel en Scheepvaart. *Commerce et Navigation.*

I. Algemeen overzicht 116
Aperçu général.
A. Waarde van den invoer tot verbruik en uitvoer uit het vrije verkeer 116
Valeur de l'importation et de l'exportation spéciale.
B. Scheepvaartbeweging 116
Navigation.

Verklaring der teekens:
— beteekent 0.
* „ de opgaven ontbreken.
† „ de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:
— *signifie* 0.
* „ *les données font défaut.*
† „ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.

II. Uitvoeren van Curaçao en Onderhoorigheden 116
Exportations de Curaçao et des dépendances.
A. Curaçao.
B. Van andere eilanden (waarde van den uitvoer in guldens) 116
Dépendances (valeur des exportations en florins).

III. Uitvoer der voortbrengselen van den landbouw van Suriname 117
Exportation des produits agricoles de Surinam.

IV. Aandeel der verschillende landen in de handels- en scheepvaartbeweging van Suriname 118
Parts des différents pays au commerce et à la navigation de Surinam.
A. Invoer. *Importation* 118
B. Uitvoer. *Exportation* 118

V. Aangekomen schepen op Curaçao naar landen van herkomst 119
Navires entrés à Curaçao, par pays de provenance.

V. Verkeersmiddelen. *Moyens d'échange et de transport.*

I. Surinaamsche Bank 119
Banque de Surinam.
A. Operatiën der Bank. *Opérations* 119
B. Voornaamste posten der balans. *Principaux éléments du bilan* . 120

II. Bank te Curaçao. *Banque à Curaçao* 120

III. Spaarbanken. *Caisses d'épargne* 121
A. Koloniale Spaarbank van Suriname 121
Caisse d'épargne coloniale de Surinam.
B. Spaar- en beleenbank op Curaçao 121
Caisse d'épargne de Curaçao.

IV. Hypotheken in Curaçao en Onderhoorigheden 121
Hypothèques en Curaçao et dépendances.

V. Koninklijke West-Indische Maildienst 122
Service de paquebots sur les Indes Occidentales.

VI. Bestuursmiddelen. *Administration.*

I. Landmacht 122
Armée.
A. Suriname. *Surinam* 122
B. Curaçao. *Curaçao* 122

II. Rechtswezen 123
Justice.
A. Suriname. *Surinam* 123
B. Curaçao en Onderhoorigheden, *Curaçao et dépendances* 123

VII. Koloniaal budget. *Budget colonial.*

I. Totaal der uitgaven en ontvangsten 124
Dépenses et recettes.

II. Overzicht van de opbrengst der voornaamste belastingen in Suriname 124
Rendement des principaux impôts (Surinam.)

Verklaring der teekens:
— beteekent 0.
* „ de opgaven ontbreken.
† „ de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:
— *signifie* 0.
* „ *les données font défaut.*
† „ *les données sont incomplètes.*

ALPHABETISCH REGISTER.

I. Oost-Indië.

	Blz.
Acte-examens (Uitslag der)	19
Ambtenaren (Europeesche)	6
Arbeidsloonen	47
Assignatiën afgegeven door de Javasche Bank	68
Bank (Javasche)	67—68
Bankactiën (Koersen der)	68
Bankbiljetten in omloop	68
Bedevaartgangers	28—30
Bedrijfsbelasting: getal aanslagen	8, 9
„ opbrengst	101, 102
Begrooting	89, 108
Belastingen (Voornaamste)	101
„ op de Buitenbezittingen	97
Beleeningen bij de Javasche Bank	67
Beroepen	6
Bestuursmiddelen	80—88
Bevolking	2—10
„ (Bestanddeelen der)	2—5
„ (Dichtheid der)	4
„ (Europeesche) in de groote steden	5
„ (Loop der)	10
„ (Europeesche) naar nationaliteiten	5
„ naar beroepen en bedrijven	6
Bouwgronden door de bevolking ontgonnen	33, 34
„ aan particulieren in eigendom afgestaan	35, 37
„ door de bevolking verhuurd	35, 36
„ door het Gouvernement in huur of erfpacht afgestaan	35, 36
„ gebezigd voor den landbouw door het gouvernement en particulieren	35
Burgeravondschool	15
Cacao (productie van)	44
Christenen onder de Inlanders en vreemde Oosterlingen	7
Cijns voor Gouvernements suikerrietaanplant	97
Diamant (productie van)	32
Disconteeringen bij de Javasche Bank	67
Dokters djawa	11
Eeredienst	26—30
„ (Protestantsche)	26
„ (Catholieke)	26
Faillissementen	82
Foelie (Productie van)	43
Geboorten onder Europeanen	10
Geneesheeren	11
Geneeskundige dienst	11—12
Gevangenissen	80—81
Goud (productie van)	32
Gymnasium Willem III	13, 14
Hadji's onder de Inlanders	30
Handel	48—62
„ „ Penang	59
„ „ Singapore	59
Heerendiensten	99
Hoofdelijke belasting	97, 101
Hoogere Burgerscholen	13—14
Houtkap	45

Blz.
Huwelijken (Europeesche) ... 10
Indigo-productie ... 43
Inrichting voor Indische Taal-, Land- en Volkenkunde ... 14
Invoerrechten ... 50—51, 104—105
Invoer van goederen ... 48—51
„ „ specie ... 48—49, 55
Joodkoper (productie van) ... 32
Kinaproductie ... 41
Koepokinenting ... 11
Koffiecultuur ... 39—40
Koffieladingen (Bestemming van) ... 57
Koffie (Opbrengst der veilingen van) ... 98
„ (Verscheping van) naar Java ... 58
Koffievrachten ... 63
Koloniale reserve ... 86
Koopvaardijvloot ... 63
Krankzinnigenverpleging ... 12
Kweekscholen voor Inlandsche onderwijzers ... 20—21
Landbouw ... 33—45
„ voor eigen rekening der bevolking ... 33—34
„ voor rekening van het Gouvernement en de particulieren ... 35—45
Landrente ... 100
Leger ... 83—87
Mahomedaansche geestelijke scholen ... 25
Marine (Gouvernements-) ... 88
Metaalvoorraad bij de Javasche Bank ... 68
Middelen ... 94—97, 99—108
„ (Onverpachte) ... 105
„ (Verpachte kleine) ... 107
Misdrijven door Inlanders ... 80
Monopoliën ... 106—107
Munt- en Bankwezen ... 66—68
Munt (In en uitvoer van zilveren) ... 55
Normaalscholen ... 19
Notenmuskaat (Productie van) ... 44
Nijverheid ... 31—47
Nijverheidsinrichtingen ... 45
Onderwijs ... 15—25
„ voor Europeanen ... 13—19
„ (Middelbaar) ... 13—15
„ (Kosten van het Middelbaar) ... 15
„ voor Europeanen (Lager) ... 16—19
„ voor Europeanen (Kosten van het Lager) ... 19
„ voor Inlanders ... 20—24
„ voor Inlanders (Kosten van het) ... 24
„ voor vreemde Oosterlingen ... 25
Ontvangsten van de Indische administratie ... 89
Oorlogsmarine ... 88
Opium ... 106
Oppervlakte ... 1
Overschrijvingsrecht ... 105
Pakhuishuur ... 105
Patentrecht ... 101, 103
Personeele belasting ... 101, 103
Petroleum (productie van) ... 32
Posterijen ... 77—78
„ (Rendement van) ... 108
Producten (Opbrengst van Gouvernements-) ... 98
„ (Prijzen van Gouvernements-) ... 62
Prijzen ... 60—62
Reengagementen in Indië ... 89
Rechtswezen ... 80—82
Scheepvaart ... 63—64
Scheepvaartverkeer ... 64—65
Scholen (Middelbare) ... 13—15
„ (Lagere) voor Europeanen ... 16
„ (Openbare lagere) voor Europeanen ... 17
„ (Bijzondere lagere) voor Europeanen ... 18
„ voor Inlanders (Gouvernements-) ... 22, 24
„ voor Inlanders (Particuliere) ... 22—23
„ voor zonen van Inlandsche hoofden ... 21
„ voor vreemde Oosterlingen ... 25

Pag.
Scholen (Mohamedaansche) ... 25
Spaarbanken ... 69—70
Spoorwegen ... 70—76
„ (Staats-) ... 71—72
„ (Gelden besteed aan aanleg en opname van) ... 108
„ (Rendement van) ... 108
„ (Particuliere) ... 73—75
Steenkolen (productie van) ... 32
Sterfte onder de Europeanen ... 10
„ onder de Europeanen naar leeftijd ... 10
„ in het leger ... 84—85
Stoomketels ... 46
Stoomvaartdiensten (Gesubsidieerde) ... 80
Suikercultuur op Java ... 37—38
„ (overgang der gouvernements) in vrije cultuur ... 37
„ (vrije) ... 37
Suikerproductie ... 38
Suikerladingen (bestemming van) ... 56—57
Subsidie voor scholen van Inlanders ... 24
Successierecht ... 105
Suppletietroepen ... 86
Tabak (Overzicht van oogsten en opbrengst van) ... 58
Tabaksproductie ... 41—42
Telegrafen ... 79
„ (Rendement van) ... 108
Theeproductie ... 43
Tin (Ingeleverde en verkochte hoeveelheden) ... 98
Tinproductie ... 31
Tramwegen ... 76
Uitgaven ... 90—93
„ voor de Indische administratie ... 89
Uitvoer van goederen ... 48—49, 52—53
„ van specie ... 48—49, 55
„ van Makassar ... 55
„ van Padang ... 54
Uitvoerrechten ... 52—53, 104—105
Veestapel ... 33
Vendurechten ... 105
Veroordeelde Europeanen ... 80
Verponding ... 101
Werving in Nederland ... 86
„ „ Indië ... 86
Wisselkoersen ... 66
Zaken (Burgerlijke) ... 82
Zeemacht ... 88
Zegelrecht ... 105
Zendelingen ... 29
Ziektegevallen in het leger ... 84—85
Zout ... 107

II. West-Indie.

Bank (Surinaamsche) ... 119—120
„ te Curaçao ... 120
Belastingen ... 124
Beleenbank (Spaar- en) op Curaçao ... 121
Bestuursmiddelen ... 122—123
Bevolking ... 109—111
Budget (Koloniaal) ... 124
Delfstoffen (Ontginning van) ... 114
Geboorten ... 111
Gedetineerden ... 123
Goudindustrie ... 114—115
Handel ... 116—118
Huwelijken ... 111
Hypotheken op Curaçao ... 121
Immigratie ... 111
Invoer ... 116—118
Landbouw ... 113—114
Landmacht ... 122
Maildienst (Koninklijke West-Indische) ... 122
Nijverheid ... 114—115

Blz.
Onderwijs 112
Ontvangsten 124
Phosphorzure kalklagen (Ontginning van) 115
Plantages (Oppervlakte der) 113
Productie 113
Rechtswezen 123
Scheepvaart ..... 116, 118—119
Spaarbanken 121
Sterfte 111
Uitgaven 124
Uitvoer ..... 116—119
Veestapel 114
Verkeersmiddelen ..... 119—122
Verzamelingsnijverheid ..... 31—32

Beteekenis der afkortingen voor de aangehaalde bronnen gebezigd.

Abréviations pour l'indication des sources employées.

B. H. 2e K.	beteekent: *signifie*	Bijlagen bij de Handelingen der 2e Kamer. *Annexes du Compte Rendu des séances des États Généraux.*
B. N. I.	„	Begrootingen voor Nederlandsch Oost Indië. *Budgets pour les Indes Orientales Néerlandaises.*
C. V.	„	Verzameling van Consulaire en andere berichten en verslagen. *Rapports consulaires.*
K. V.	„	Koloniale Verslagen. *Rapports coloniaux.*
M. H. B.	„	Marktberichten der Handelsvereeniging te Batavia. *Mercuriales de la Société de Commerce à Batavia.*
M. H. P.	„	Marktberichten der Handelsvereeniging te Padang. *Mercuriales de la Société de Commerce à Padang.*
M. M. R.	„	Macassar-Market Reports. *Macasser-Market Reports.*
O. V. E.	„	Algemeene verslagen van den Staat van het Middelbaar en Lager Onderwijs voor Europeanen. *Rapports concernant l' Enseignement pour les Européens.*
R. A.	„	Regeerings-Almanakken voor Ned. Indië. *Annuaire du Gouvernement des Indes Néerlandaises.*
S. C.	„	Staatscouranten. *Journaux Officiels.*
S. H. S.	„	Statistiek van dan handel, de scheepvaart en de in- en uitvoerrechten van Nederl. Indië. *Statistique du Commerce et de la navigation.*
S. S. I.	„	Statistiek van Sumatra- en Javatabak, door de Makelaars de Vries en Zoon. *Statistique du tabac de Sumatra et de Java, publiée par M. M. de Vries & fils.*
S. V. S. T.	„	Statistiek van het vervoer op de spoor- en tramwegen in Ned. Indië. *Statistique du transport des chemins de fer et des tramways.*
V. B. S. O.	„	Verslagen van de Batavia Oosterspoorweg-maatschappij. *Rapports de la Société du Chemin de fer „Batavia Oosterspoorweg".*
V. D. S.	„	Verslagen van de Deli-Spoorweg-maatschappij. *Rapports de la Société du Chemin de fer de Déli.*
V. I. O.	„	Algemeene vijfjarige verslagen van het Inlandsch onderwijs. *Rapports quinquennaux concernant l' enseignement pour les Indigènes.*
V. J. B.	„	Verslagen van den President der Javasche Bank. *Rapports du Président de la Banque de Java.*
V. N. H.	„	Verslagen omtrent den toestand van de Nederl. Handelmaatschappij *Rapports sur l'état de la Société Néerlandaise de commerce.*
V. N. I. S.	„	Verslagen van de Ned. Ind. Spoorwegmaatschappij. *Rapports de la Société du chemin de fer des Indés Néerlandaises.*
V. N. I. T.	„	Verslagen van de Ned. Ind. Tramwegmaatschappij. *Rapports de la Société du tramway des Indes Néerlandaises.*
V. S. B.	„	Verslagen van de Hoofddirecteur der Surinaamsche Bank. *Rapports du Directeur en Chef de la Banque de Surinam.*
V. S. N. I.	„	Verslagen over de Staatsspoorwegen in Ned. Indië. *Rapports sur les chemins de fer de l'Etat.*
V. S. S. J.	„	Verslagen van de Samarang-Joana Stoomtrammaatschappij. *Rapports de la Société du tramway „Samarang-Joana".*
W. O. S.	„	Wekelijksche overzichten der suiker opgemaakt door de makelaars Rueb & Co. te Rotterdam. *Aperçu hebdomadaire des sucres publié par M. M. Rueb & Cie à Rotterdam.*

REGISTRE ALPHABETIQUE.

I. Indes Orientales.

	Blz.
Abattage de bois	45
Actions de la Banque de Java	68
Administration	80—88
Affrètements de Café	63
Agriculture	33—45
„ pour compte du Gouvernement et des particuliers	35—45
„ Indigène	33—34
Aliénés. (Traitement des)	12
Armée	83—87
Assignations délivrées à la Banque de Java	68
Banque de Java	67—68
Bétail	33
Billets de Banque en circulation	68
Budget	89—108
Cacao (Production de)	44
Cafe. (Production de)	39—40
„ exporté des Indes par pays de destination	57
„ (Produit des ventes du)	98
„ importé à Java	58
Caisses d'épargne	69—70
Capitation perçu des indigènes	101
Causes civiles	82
Cens pour plantations de canne à sucre	97
Change	66
Chaudières à vapeur	46
Chemins de fer	70—75
Chemins de fer de l'Etat	71—72
„ „ „ „ „ dépenses de construction	108
„ „ „ (Rendement des)	108
„ „ „ particuliers	73—75
Chrétiens parmi les indigènes et les étrangers orientaux	9
Commerce	48—62
„ avec Pénang	59
„ „ Singapour	59
Condamnés-Européens	80
Corvées	99
Cuivre jodique (production de)	32
Cultes	26—30
Décès	10
„ parmi les européens par âge	10
„ dans l'armée	84—85
Délits par indigènes	80
Dépenses de l'administration indienne	89, 90—93
Diamant (production de)	32
Droits d'entrée	50—51, 104—105
„ de sortie	52—53, 104—105
„ de succession	105
„ de timbre	105
„ de transcription	105
„ des ventes publiques	105
Ecoles moyennes	13—15
Ecole du soir à Soerabaja	15

Pag.
Ecoles normales du Gouvernement 19
Ecoles primaires pour européens 16
" " publiques pour européens 17
" " libres " " 18
" normales pour la formation d'instituteurs pour les indigènes ..... 20—21
" du Gouvernement pour indigènes 22, 24
" libres pour indigènes ..... 22—23
" pour les fils des chefs et notables indigènes 21
" pour étrangers orientaux 25
" des prêtres mahométans 25
Employés européens 6, 81
Encaisse métallique de la Banque de Java 68
Enseignement ..... 13—25
" pour européens ..... 13—19
" moyen ..... 13—15
" " (Frais de l') 15
" primaire pour européens ..... 16—19
" (Frais de l') primaire pour europeens 19
" pour indigènes ..... 20—24
" " " (Frais de l') 24
" pour étrangers orientaux 25
Escompte de la Banque de Java 67
Etain (Production d') 31
" quantités livrées et vendues 98
Examen pour le personnel enseignant 19
Exportation de Macassar 55
" de marchandises ..... 48—49, 52—53
" de monnaies ..... 48—49, 55
" de Padang 54
Faillites 82
Hadjis indigènes 30
Houillers (production de) 32
Importation de marchandises ..... 48—51
Importation de monnaies ..... 47—49, 55
Impôts 101
Impôt de patentes 101, 103
" dit personnel 101, 103
" sur les possessions ..... 97 en 101
" sur l'industrie 8, 9, 101, 102
" foncier ("landrente") 100
Indigo (Production d') 43
Industrie ..... 31—47
Institution pour les langues, la géographie et l'ethnographie 14
Justice ..... 80—82
Loyers d'entrepôt 105
Lycée Guillaume III ..... 13—14
Macis (Production de) 44
Maladies dans l'armée ..... 84—85
Mariages 10
Marine coloniale 88
" marchande 63
Médecins 11
Métiers 6
Missionnaires 27
Monnaie, Institutions de crédit ..... 66—68
Monnaie, importation et exportation de l'argent 55
Monopoles ..... 106—107
Moyens ..... 94—97, 99—108
" non fermés 105
" fermés (excl. celui de l'opium) 107
Naissances 10
Navigation ..... 63—65
Noix de muscade (Production de) 44
Opium 106
Or (production de) 32
Pélérinage (Indigènes qui ont fait le) ..... 28—30
Pétrole (production de) 32
Population ..... 2—10
" (densité de la) 4
" Européenne dans les grandes villes 5
" " (Mouvement de la) 10
" " par nationalités 5

Pag.
Population par emplois et métiers 6
Postes ..... 77—78
Postes (Rendement des) 108
Prêts à la Banque de Java 67
Prisons ..... 80—81
Prix ..... 60—62
Produits du Gouvernement (Prix des) 62
" " " (Recettes des) 98
Quinquina (Production de) 41
Recettes de l'administration indienne 89
Recrutement aux Pays-Bas 86
" " Indes 86
Réengagements aux Indes 87
Reserve coloniale 86
Salaires des ouvriers 47
Sel 107
Service médical ..... 11—12
" de transport par eau 80
Subsides pour les écoles pour indigènes 24
Sucre (Culture de) ..... 37—38
" (Production de) 38
" (Destination des cargaisons de) ..... 56—57
Superficie 1
Tabac (Production de) ..... 41—42
" (Quantité et valeur du) importé aux Pays-Bas de Java et de Madura 58
Télégraphes 79
" (Rendement des) 108
Terrains en culture 35
" " " indigène ..... 33—34
" Cédés en bail ou emphitéose par le Gouvernement ..... 35—36
" cédés en bail par les indigènes aux non-indigènes ..... 35—36
" particuliers 35, 37
Thé (Production de) 43
Tramways 76
Vaccination 11

II. Indes Occidentales.

Administration ..... 122—123
Agriculture ..... 113—114
Armée 122
Banque à Curaçao 120
Banque de Surinam ..... 119—120
Bétail 114
Budget 124
Caisse d'épargne 121
Commerce ..... 116—118
Décès 111
Dépenses 124
Enseignement 112
Exportation ..... 116—119
Finances 124
Hypothèques à Curaçao 121
Immigration 111
Importation ..... 116—118
Impôts 124
Industrie ..... 114—115
Justice 123
Mariages 111
Minéraux 114
Naissances 111
Navigation ..... 116, 118—119
Or (Industrie d') ..... 114—115
Phosphate (Exploitation de) 115
Population ..... 109—111
Production 113
Recettes 124
Service de paquebots 122
Superficie des plantations 113
Transport ..... 119—122

A. OOST-INDIE. Indes orientales.

I. Grondgebied. *Territoire.*

I. OPPERVLAKTE VAN NEDERLANDSCH-INDIË IN □ GEOGRAPHISCHE MIJLEN. [1])

Superficie des Indes Néerlandaises en lieues carrées géographiques.

Bron: K. V.

Java en Madoera. *Java et Madoura.*		Buitenbezittingen. *Autres possessions.*	
Gewesten. *Provinces.*	Oppervlakte. *Superficie.*	Gewesten. *Provinces.*	Oppervlakte. *Superficie.*
Bantam	143,6	Gouvernement Sumatra's Westkust	1495,2
Batavia	122,2	Benkoelen	443,9
Krawang	89,5	Lampongsche Districten	533,3
Preanger-Regentschappen	371,0	Palembang	2526,7
Cheribon	123,3	Oostkust van Sumatra	1668,9
Tegal	68,5	Atjeh en Onderhoorigheden	966,6
Pekalongan	32,3	Riouw en Onderh	770,4
Semarang	93,6	Banka	210,4
Japara	55,2	Billiton	87,9
Rembang	135,2	Westerafdeeling van Borneo	2636,9
Soerabaja	108,1	Zuider- en Oosterafd. van Borneo	7412,3
Pasoeroean	96,0	Celebes en Onderh	2333,3
Probolinggo	63,4	Menado	1043,1
Besoeki	184,5	Amboina	934,6
Banjoemas	101,0	Ternate	8306,5
Bagelen	62,1	Timor en Onderh	836,4
Kedoe	37,1	Bali en Lombok	191,1
Djokjokarta	56,5		
Soerakarta	112,9		
Madioen	106,8	Totaal.. *Total*	32397,7
Kediri	127,3		
Madoera	98,3	Java en Madoera	2388,3
Totaal.. *Total*	2388,3	Totaal generaal	34786,0

[1]) Vierkante geographische mijl = 5506,3 H.A.

II. Bevolking.

Population.

I. HOOFDBESTANDDEELEN DER BEVOLKING VAN NEDERLANDSCH-INDIË.

(Met uitzondering van het personeel van leger en vloot.)

Population des Indes Néerlandaises.

(*A l'exception du personnel de l'armée et de la marine.*)

A. Java en Madoera. *Java et Madoura.* 31 Dec. 1893.

Bron: R. A. en K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Europeanen. *Européens.*	Chineezen. *Chinois.*	Arabieren. *Arabes.*	Andere vreemde oosterlingen *Autr. orientaux non indigènes.*	Inlanders. *Indigènes.*	Totaal der bevolking. *Population totale.*
Bantam	263	1 735	39	32	650 029	652 098
Batavia	12 183	80 551	3 190	119	1 066 601	1 162 644
Krawang	216	4 601	74	—	394 690	399 581
Preanger-Regentschappen	1 642	4 612	106	13	2 016 745	2 023 118
Cheribon	859	19 984	1 775	136	1 477 775	1 500 529
Tegal	828	7 869	661	8	1 098 359	1 107 725
Pekalongan	585	6 314	910	40	556 444	564 293
Semarang	6 186	19 999	834	1 082	1 423 313	1 451 414
Japara	1 001	11 696	75	136	925 573	937 981
Rembang	758	16 252	310	61	1 273 975	1 291 386
Soerabaja	7 969	18 871	3 072	533	2 083 814	2 114 259
Pasoeroean	2 204	6 557	1 126	72	978 828	988 787
Probolinggo	1 640	3 314	403	1	542 482	547 840
Besoeki	1 175	1 763	1 611	—	706 822	711 371
Banjoemas	844	5 043	9	132	1 210 691	1 216 719
Bagelen	985	3 544	—	58	1 366 236	1 370 823
Kedoe	768	6 722	120	7	741 048	748 665
Djokjokarta	2 161	3 970	85	140	797 477	803 833
Soerakarta	2 570	7 770	81	237	1 225 605	1 236 263
Madioen	1 230	3 803	12	74	1 077 644	1 082 763
Kediri	1 992	9 649	–	—	1 164 363	1 176 004
Madoera	590	4 365	1 600	134	1 548 200	1 554 889
Java en Madoera 1893 [1]	48 649	248 484	16 123	3 015	24 326 714	24 642 985
„ „ „ 1892	47 140	246 065	15 590	2 982	23 973 192	24 284 969
„ „ „ 1891	46 619	243 486	14 591	3 126	23 825 863	24 133 685
„ „ „ 1890	45 967	242 111	14 293	2 881	23 609 312	23 914 564
„ „ „ 1889	43 919	237 579	13 943	2 808	22 806 463	23 018 825 [2]
„ „ „ 1885	40 631	221 959	11 429	2 797	21 190 626	21 467 445
„ „ „ 1880	33 708	206 931	10 506	2 547	19 540 813	19 794 559

[1]) Voorloopige cijfers volgens den Regeerings-Almanak van N. I. voor 1895.

[2]) Dat dit cijfer niet het totaal is van de cijfers der vorige kolommen, vindt zijne oorzaak in eene verbeterde opgave van de totale bevolking, welke niet is verstrekt voor de verschillende bestanddeelen daarvan.

B. Buitenbezittingen. 31 Dec. 1892. *Autres possessions.* 31 Dec. 1892.[1])
Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Europeanen. *Européens.*	Chineezen. *Chinois.*	Arabieren. *Arabes.*	Andere vreemde oosterl. *Autres orientaux non indigènes.*	Inlanders. *Indigènes.*	Tot. der bevolking.[10]) *Total de la population.*
Gouv. Sumatr. Westkust:						
Padangsche Benedenlanden.	1 726	6 249	177	715	296 424	305 291
„ Bovenlanden..	493	701	21	196	733 783	735 194
Tapanoeli.....	273	1 250	5	254	232 631	234 413
Benkoelen.....	191	566	28	—	158 643	159 431
Lampongsche districten.....	97	605	64	20	131 023	131 809
Palembang.....	393	6 054	2 226	123	588 800 [3])	597 596
Oostkust v. Sumatra.....	1 296	*68 601*	*293*	*4 912*	*(229 500)*	*(304 602)*
Atjeh en onderh.....	252	3 159	47	525	*525 579*	*529 562*
Riouw.....	210	*21 496*	—	350	*83 000*	*104 756*
Banka.....	198	26 265	203	19	58 313	84 998
Billiton.....	109	11 771	3	8	28 293	40 184
W. Borneo.....	330	34 138	1 311	372	127 758 [4])	163 909
Dajaklanden.....					*255 000*	*255 000*
Z. O. Borneo.....	679	4 211	1 160	71	542 660 [5])	548 781
Doessoen, Dajak, Sampit, Pasir en Tanah B. landen...					*181 700*	*181 700*
Koetei en Noordoostkust..					*(140 000)*	*(140 000)*
Celebes en onderh.....	1 506	3 821	496	3	384 700 [6])	390 526
Menado: Minahassa.....	911	3 243	238	1	*(301 167)* [7])	*(305 560)*
Menado: Gorontalo.....	80	345	117	—	88 400 [8])	88 942
Amboina.....	2 294	1 165	674	11	266 300	270 444
Ternate.....	326	517	117	—	*104 618*	*105 578*
Timor en onderh.....	253	1 167	151	—	35 900 [9])	37 471
Bali en Lombok: Boeleleng..... / Djembrana.....	46	947	222	37	*99 600*	*100 825*
Bali en Lombok: Vorstenrijken, opgaaf van 1880..	—	3 035	—	16 100[2])	*(1 240 000)*	*(1 259 135)*
Totaal. buitenbez. *Total. Autres possessions....*	11 666	199 006	7 553	23 717	†	†
Java en Madoera..... ...	47 140	246 065	15 590	2 982	23 973 192	24 284 969
Totaal generaal..... ...	58 806	445 071	23 143	26 699	†	†

[1]) Daar in den *Regeeringsalmanak* voor de verschillende gewesten alléén totaalcijfers voor de inlanders gegeven worden, zijn hieronder de opgaven van het Kol. Versl. van 1894, loopende over het jaar 1892, medegedeeld. De gewoon gedrukte cijfers kunnen als tamelijk nauwkeurig worden aangemerkt. De cursief gedrukte zijn bij benadering verkregen, de cijfers tusschen haakjes berusten op loutere gissing.
[2]) De Arabieren zijn in dit cijfer begrepen.
[3]) Hieronder niet begrepen de bevolking van het rijk Djambi, geschat voor 1887 op 76 000 zielen.
[4]) De opgaaf betreft Boegineezen, Makassaren, Javanen enz.
[5]) Betreft de afdeelingen Bandjermasin en Ommelanden, Martapoera en Amoenthai.
[6]) Betreft alleen de Gouvernementslanden; in de vorstenrijken wordt de bevolking geschat op 84 000 zielen, in de bondgenootschappelijke rijken 973 700, in het landschap Eurekang op 8000 zielen.
[7]) Hieronder begrepen de bevolking der Talaut-eilanden ± 50 000 zielen, en die der staatjes langs de Noordkust van Celebes op 24 000 zielen.
[8]) De bevolking der Tomini landen wordt geschat op 153 000.
[9]) Betreft alleen dat gedeelte der inl. bev. dat gerekend wordt het Christendom te belijden.
[10]) Zie bij deze cijfers de noten van de vorige kolom.

II. DICHTHEID DER INLANDSCHE BEVOLKING OP JAVA EN MADOERA.

Population indigène relative de Java et de Madoura.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Aantal zielen per *Nombre de habitants par*		Aantal beplante bouws in 1891 per *Nombre de bahoes en culture en 1891 par*	
	□ geogr. mijl. in 1891. *Lieue □ géogr.*	beplante bouw [1]) in 1891 *bahoe de terrain cultivé* [1])	□ geogr. mijl. *Lieue □ géogr.*	1000 zielen 1000 *habitants*
Bagelen	21 557	6,4	3 380	157
Kedoe	20 192	4,8	4 185	207
Soerabaja	18 267	4,8	3 802	208
Pekalongan	17 176	5,8	2 958	172
Japara	16 705	4,8	3 439	206
Tegal	15 570	5,9	2 647	170
Semarang	15 432	3,9	3 923	254
Madoera	14 585	4,5	3 272	224
Djokjokarta	13 067	5,6	2 310	177
Banjoemas	11 911	5,6	2 113	177
Cheribon	11 873	4,6	2 572	217
Soerakarta	10 206	3,7	2 781	273
Madioen	10 107	4,0	2 505	248
Pasoeroean	9 656	3,2	3 045	315
Rembang	9 327	4,5	2 065	221
Kediri	8 702	4,1	2 117	243
Probolinggo	8 388	3,6	2 365	282
Batavia	8 009	3,2	2 481	310
Preanger Regentschappen	5 325	4,3	1 252	235
Bantam	4 260	3,8	1 122	263
Krawang	4 207	3,4	1 225	291
Besoeki	3 625	3,7	991	273
Gemiddelde dichtheid. *Pop. rel. moyenne.*	9 866	4,4	2 255	229

[1]) 1 Bouw = 7096.5 M². 1 *Bahoe* = 7096.5 M².

III. GETALSTERKTE DER BEVOLKING VAN NEDERLANDSCH-INDIË UITGEZONDERD DE INLANDERS.

Population non-indigène des Indes Néerlandaises.

Bronnen: K. V. en R. A:

Bestanddeelen der bevolking. *Nationalités.*		1860.	1870.	1880.	1885.	1890.	1891.	1892.	1893. [5])
Europeanen. *Europ.*	J. en M. [1])	22 663	27 585	33 708	40 634	[4]) 45 967	46 619	47 140	48 649
	B. [2])	6 507	7 956	7 968	9 766	11 950	11 638	11 666	11 611
Chineezen. *Chinois.*	J. en M.	149 424	174 540	206 931	221 959	242 111	243 486	246 065	248 484
	B.	72 014	85 020	136 523	159 793	218 978	207 347	199 006	198 496
Arabieren. *Arabes.*	J. en M.	6 133	7 804	10 506	11 429	14 293	14 591	15 590	16 123
	B.	*	4 917 [3])	5 519 [3])	5 821 [3])	7 347 [3])	7 542 [5])	[3]) 7 553	[3]) 7 659
Andere vr. oosterl. *Autres orient. non-ind.*	J. en M.	26 235	9 139	2 547	2 797	2 881	3 126	2 982	3 015
	B.	*	6 470 [3])	6 572 [3])	6 884 [3])	7 569 [3])	7 554 [3])	[3]) 7 617	[3]) 8 179
Totaal		*	323 431	410 274	459 083	551 096	541 903	537 619	542 216

[1]) J. en M. = Java en Madoera. [2]) B. = Buitenbezittingen.

[3]) Hieronder niet begrepen de Arabieren en and. vr. oosterl. van de Vorstenrijken van Bali en Lombok geschat op 16 100.

[4]) Onder het zielental der Europeanen in de residentie Semarang zijn thans waarschijnlijk de Europeesche militairen medegeteld.

[5]) Daar het Kol. Verslag van 1894 slechts cijfers over 1892 geeft, zijn de cijfers voor 1893 aan den Regeerings-Almanak voor 1895 ontleend en van voorloopigen aard.

IV. GETALSTERKTE DER INLANDSCHE BEVOLKING VAN JAVA EN MADOERA

Population indigène de Java et Madoura.

Bron: K. V.

Ult°.	Inland. bevolking. *Popul. indigène.*	Ult°.	Inland. bevolking *Popul. indigène.*
1880	19 540 813 [1])	1889	22 806 463
1885	21 190 626 [1])	1890	23 609 312 [1])
1886	21 716 177	1891	23 825 863
1887	22 139 624	1892	23 973 192
1888	22 526 885	1893	24 326 714 [2])

[1]) Uitkomst der vijfjaarlijksche opneming. *Recensements quinquennaux.*
[2]) Volgens den Regeerings-Almanak voor 1895. Zie noot 5 van staat III.

V. GETALSTERKTE DER EUROPEESCHE BEVOLKING IN DE GROOTE STEDEN OP 'T EINDE DES JAARS.

Population européenne des grandes villes, (fin de chaque année).

Bron: R. A.

Jaren. *Années.*	1884.	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.
Batavia en Voorst.	7 073	7 634	7 662	7 931	7 302	7 969	7 891	8 821	8 613	9 017
Semar. (Hoofdpl.)	3 066	3 480	3 469	3 476	3 452	3 547	3 565	3 600	3 732	3 781
Soerab. (Hoofdpl.)	5 599	6 317	5 554	5 965	6 084	6 421 [1])	6 575 [1])	5 913	5 913	6 403 [1])

[1]) De groote verschillen in deze jaren zijn te wijten aan minder juiste opgaven der wijkmeesters. *L'exactitude de ces chiffres est douteuse.*

VI. ZIELENTAL DER EUROPEESCHE EN MET DEZE GELIJKGESTELDE BEVOLKING VAN NEDERLANDSCH-INDIË NAAR DE VOORNAAMSTE NATIONALITEITEN (OP HET EINDE DES JAARS).

Population européenne et assimilée des Indes Néerlandaises, par nationalités principales (Fin de l'année)

Bron: K. V.

Nationaliteit. *Nationalité.*	1887.		1888.		1889.		1890.		1891.		1892.	
	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*
Nederlanders, in Nederland geboren, *Néerlandais nés aux Pays-Bas*	5 773	2 845	5 642	2 829	5 760	2 945	6 371	2 954	6 242	2 845	6 690	2 989
Idem, geboren in Ned.-Indië, *Idem, nés aux Indes*	21 097	20 484	21 680	21 348	22 482	21 713	23 295	22 435	23 536	22 482	23 736	22 601
Duitschers, *Allemands*	767	156	821	158	874	159	1 005	178	942	176	945	187
Zwitsers, *Suisses*	185	22	176	12	183	16	176	11	180	20	167	23
Franschen, *Français*	167	40	197	48	186	54	212	31	226	27	220	57
Engelschen, *Anglais*	158	46	151	40	166	42	185	51	174	44	196	58
Belgen, *Belges*	126	27	118	46	161	45	193	43	208	41	226	41
Oostenrijkers, Hongaren, *Autrichiens*	60	10	72	11	68	11	56	8	60	16	58	16
Armeniers, *Arméniens*	30	6	31	9	54	15	61	22	43	10	51	7
Totaal incl. anderen. *Total incl. autres nationalités.*	28 013	28 805	29 731	29 301	31 620	30 370	35 134	32 022	35 895	32 066	32 697	26 109

VII. INDEELING DER EUROPEESCHE EN MET DEZE GELIJKGESTELDE BEVOLKING NAAR DE BEROEPEN EN BEDRIJVEN IN 1892.

Répartition de la population par emplois et métiers 1892.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Personen in 's lands burgerlijken dienst en door het Gouvernem. bezoldigd. *Employés civils du Gouvernement.*	Personen door het Gouvernement benoemd of toegelaten, maar niet van landswege bezoldigd (geneeskundigen, notarissen, enz.) *Médecins, notaires, etc. (non salariés)*	Handelaren en hunne geëmploieerden. *Commerçants et leurs salariés.*	Ondernemers van nijverheid en ambacht, met hunne geëmploieerden en Europeesche werklieden. *Entrepreneurs d'industrie. et de métiers, et leurs salariés.*	Landbouwindustrieelen, met hunne administrateurs en verdere geëmploieerden. *Agriculteurs, et leurs salariés.*	Personen in dienst bij inlandsche vorsten en grooten. *Employés des Princes indigènes.*	Overige bedrijven *Autres emplois, métiers etc.*	Gewezen landsdienaren, die een pensioen of onderstand genieten uit 's lands kas (daaronderook gegageerde of onderstand genietende militairen). *Fonctionnaires en retraite, etc.*
A. Java en Madoera. *Java et Madoura.*								
Bantam	53	1	2	7	23	—	2	7
Batavia	1 605	61	515	290	143	—	214	873
Krawang	26	6	3	2	46	—	—	7
Preanger-Regent	276	17	22	46	178	—	47	185
Cheribon	116	9	29	19	96	—	34	30
Tegal	66	7	18	32	129	—	22	43
Pekalongan	54	5	13	13	87	—	12	24
Semarang	380	40	240	240	164	1	408	490
Japara	69	11	14	21	119	—	16	38
Rembang	101	7	10	6	73	—	15[2])	17
Soerabaja	663	54	484	270	363	—	208	349
Pasoeroean	142	18	67	52	424	—	57	129
Probolinggo	95	5	24	14	290	—	37	29
Besoeki	84	18	20	21	297	—	13	21
Banjoemas	148	12	24	15	88	1	4	21
Bagelen	148	12	12	23	31	—	34	104
Kedoe	78	11	15	26	25	—	18	133
Djokjokarta	81	10	17	68	273	33	29	150
Soerakarta	121	12	12	64	441	34	32	141
Madioen	151	12	15	19	75	—	53	91
Kediri	158	7	33	28	459	—	54[3])	40
Madoera	108	5	5	2	—	—	5	8
Totaal.. *Total..*	4 723	340	1594	1 278	3 824	69	1 314	2 930
B. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*								
Sumatra's Westk.	387	38	59	50	39	—	81	146
Benkoelen	37	1	2	—	4	—	6	10
Lampong. District.	30	—	2	—	7	—	4	3
Palembang	88	4	13	10	17	—	6[4])	16
Sumatra's Oostk.	104	22	70	123	612	1	24[5])	21
Atjeh en onderh.	54	1	13	7	2	—	35[6])	—
Riouw	39	—	2	11	—	—	4	3
Banka	72	—	—	—	—	—	—	6
Billiton	8	—	1	33	—	—	1	10
W.-afd. v. Borneo.	58	2	2	11	12	—	—	8
Z. o. O.-afd. Borneo.	87	16	20	21	15	2	12	31
Celebes en onderh.	190	7	92	41	6	1	57	44
Menado (Minahas.[1])	63	6	21	3	39	—	39	15
Menado (Gorontalo)	9	1	13	4	—	—	—	4
Amboina	114	10	43	134	97	—	322[7])	65
Ternate	24	8	5	4	11	—	5	14
Timor	28	16	12	8	3	—	29	9
Bali en Lombok (alleen de gouv.-afd. Boelelengen Djembrana)	16	—	6	2	2	—	—	—
Totaal.. *Total..*	1 408	132	376	462	866	4	625	405
Totaal v. geh. N.-I.	6 131	472	1970	1 740	4 690	73	1 939	3 335

[1]) Hieronder ook de opgaven betreffende de Sangi- en Talaut-eilanden.
[2]) Waarvan 7 zonder beroep. [3]) Waarvan 30 wier middel van bestaan onbekend is. [4]) Waarvan 2 zonder beroep. [5]) Idem 7. [6]) Idem 3. [7]) Idem 20.

VIII. GETAL CHRISTENEN ONDER DE INLANDERS EN VREEMDE OOSTERLINGEN.
Chrétiens parmi les indigènes et étrangers orientaux.

Bron: K. V. A. Java en Madoera. *Java et Madoura.*

Gewesten. *Provinces.*	1873. Inlanders. *Indigènes.* M. *H.*	1873. Inlanders. V. *F.*	1873. Chineezen. *Chinois.* M. *H.*	1873. Chineezen. V. *F.*	1892. Inlanders. *Indigènes.* M. *H.*	1892. Inlanders. V. *F.*	1892. Chineezen. *Chinois.* M. *H.*	1892. Chineezen. V. *F.*	1892. Andere vr. oosterl. *Autres Chr. orient.* M. *H.*	1892. Andere vr. oosterl. V. *F.*
Bantam	—	5	—	—	37	21	—	—	—	—
Batavia	332	317	—	—	326	439	19	14	—	—
Krawang	—	8	—	—	27	22	—	—	1	—
Preanger-Regents	1	2	—	—	130	150	20	15	—	—
Cheribon	15	12	29	18	72	81	51	32	—	—
Tegal	37	39	—	—	136	159	—	—	—	—
Pekalongan	1	—	—	—	207	212	—	—	—	—
Semarang	144	130	—	—	432	371	17	16	—	—
Japara	242	248	—	—	721	737	—	—	—	—
Rembang	—	1	—	—	5	9	—	—	—	—
Soerabaja	796	845	—	—	1893	2009	7	—	—	—
Pasoeroean	81	81	—	—	621	615	—	—	—	—
Probolinggo	—	—	—	—	28	15	—	1	—	—
Besoeki	4	4	—	—	14	13	—	1	3	1
Banjoemas	88	91	—	—	292	330	1	2	—	—
Bagelen	706	708	—	—	1202	1165	1	—	—	—
Kedoe	1	—	—	—	349	298	11	5	—	—
Djokjokarta	41	8	—	—	944	951	—	—	—	—
Soerakarta	8	4	—	—	9	14	4	—	—	—
Madioen	25	27	—	—	68	68	—	1	—	—
Kediri	263	305	—	—	655	660	—	—	—	—
Madoera	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal. *Total.*	2 791	2 835	29	18	8 168	8 339	131	87	4	1
	5 626		47		16 507		218		5	
	5 673				16 730					

Bron: K. V. B. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*

Gewesten. *Provinces.*	1873. Inlanders. *Indigènes.* M. *H.*	1873. Inlanders. V. *F.*	1873. Chineezen. *Chinois.* M. *H.*	1873. Chineezen. V. *F.*	1892. Inlanders. *Indigènes.* M. *H.*	1892. Inlanders. V. *F.*	1892. Chineezen. *Chinois.* M. *H.*	1892. Chineezen. V. *F.*	1892. And. vr. oosterl. *Autr. Chr. orient* M. *H.*	1892. And. vr. oosterl. V. *F.*
Sumatra's Westkust:										
Padangsche benedenlanden	47	27	—	—	20	37	—	—	—	—
„ bovenlanden	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Tapanoeli	647	635	—	—	12 803	12 801	—	—	—	—
Benkoelen	—	—	—	—	16	2	—	—	—	—
Lampongsche districten	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—
Palembang	8	3	—	—	3	—	3	—	—	—
Sumatra's Oostkust	64	5	—	—	12	2	6	1	27	3
Atjeh en onderh	—	—	—	—	11	21	23	8	—	—
Riouw „ „	4	2	—	—	—	—	1	—	—	—
Banka	5	4	62	19	6	5	79	42	—	—
Billiton	7	—	—	—	1	3	113	6	—	—
Westerafd. Borneo	37	9	—	—	67	1	101	60	—	—
Z. en O.-afd. Borneo	177	184	—	—	653	547	21	18	—	—
Celebes en onderh	26	17	—	—	19	20	—	—	—	—
Menado { Minahassa [1]	39 768	39 829	—	—	68 982	67 262	25	27	—	—
Menado { Gorontalo	102	72	—	—	149	123	1	1	—	—
Amboina	23 928	24 137	—	—	32 944	31 269	2	—	—	—
Banda	464	395	—	—						
Timor en onderh	9 714	7 678	—	—	17 900	18 006	3	2	—	—
Ternate	322	267	—	—	303	319	—	—	—	—
Bali en Lombok { Boeleleng	3	—	—	—	2	3	—	—	—	—
Bali en Lombok { Djembrana	2	—	—	—						
Totaal [1]. *Total.*	75 326	73 265	62	19	133 891	130 421	380	166	27	3
	148 591		81		264 312		546		30	
	148 672				264 888					

[1]) Excl. de inlanders op de Sangi- en Talaut eil. Van de pl. m. 80 000 inlanders dezer eilanden kan gerekend worden dat het grootste gedeelte het Christendom belijdt.

IX. AANTAL DER OP JAVA EN MADOERA VOOR EIGEN REKENING EENIGEN HANDEL EN INDUSTRIEE
NAAR HET INKOMEN VOLGENS D
Négociants et industriels indigènes et assimilés à Java et Madoura, répart

Bron: K. V.

Bevolking. *Population.*	Inkomen. *Revenus.*	1884.	1885.	1886.
Inlanders	tot en met *f* 2 500	731 359	751 827	807 161
	van *f* 2 500 tot *f* 25 000	800	843	912
	boven *f* 25 000	2	1	2
	Totaal	732 161	752 671	808 075
Chineezen. [1]	tot en met *f* 2 500	56 200	55 123	55 426
	boven *f* 2 500	1 043	776	685
	Totaal	57 243	55 899	56 111
Andere vr. Oosterlingen.	tot en met *f* 2 500	3 771	3 825	3 883
	boven *f* 2 500	78	60	40
	Totaal	3 849	3 885	3 923

[1]) Boven de *f* 25 000 worden in 1884 vermeld: 37. Deze opgave kan voor latere jaren niet worden voortgezet.

X. AANTAL DER VOOR EIGEN REKENING EENIGEN HANDEL EN INDUSTRIEEL BEDRIJF UITOEFENENDE
UITKOMSTEN DER
Négociants et industriels Chinois dans les possessions hors Java et

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Inkomen. *Revenus.*	1883.	1884.	1885.	1886.
Sumatra Westk.	tot en met *f* 2 500	1 812	1 843	2 057	2 114
	boven *f* 2 500	14	15	15	12
	boven *f* 25 000	0	0	0	0
	Totaal.	1 826	1 858	2 072	2 126
Sumatra Oostk.	tot en met *f* 2 500	29 278	32 952	37 291	41 979
	boven *f* 2 500	73	98	128	176
	boven *f* 25 000	1	0	1	1
	Totaal.	29 352	33 050	37 420	42 156
Riouw	tot en met *f* 2 500	9 083	7 907	8 119	8 143
	boven *f* 2 500	35	36	43	44
	boven *f* 25 000	1	1	1	0
	Totaal.	9 119	7 944	8 163	8 187
Borneo West. afd.	tot en met *f* 2 500	12 184	11 538	12 155	12 471
	boven *f* 2 500	6	10	8	9
	boven *f* 25 000	0	0	0	0
	Totaal.	12 190	11 548	12 163	12 480
Born. Z. en O. afd.	tot en met *f* 2 500	780	884	892	889
	boven *f* 2 500	17	14	11	11
	boven *f* 25 000	0	0	0	0
	Totaal.	797	898	903	900
Celebes en Ond.	tot en met *f* 2 500	1 673	1 692	1 897	2 149
	boven *f* 2 500	32	30	36	30
	boven *f* 25 000	2	3	2	2
	Totaal.	1 707	1 725	1 935	2 181
Totaal, incl. de and. Buitenb.	tot en met *f* 2 500	63 652	66 304	71 574	76 952
	boven *f* 2 500	239	267	303	348
	boven *f* 25 000	4	4	4	3
	Totaal.	63 895	66 575	71 881	77 303
Tot. der andere vreemd. Oosterl. in de Buitenb.	tot en met *f* 2 500	1 918	1 932	1 949	2 102
	boven *f* 2 500	38	38	38	33
	boven *f* 25 000	1	0	0	0
	Totaal.	1 957	1 970	1 987	2 135

[1]) De Inlanders zijn hier weggelaten, omdat van hen alleen in de stad Palembang en sedert 1892 ook op

BEDRIJF UITOEFENENDE INLANDERS, CHINEEZEN EN ANDERE VREEMDE OOSTERLINGEN, VERDEELD UITKOMSTEN DER BEDRIJFSBELASTING.
selon les revenus d'après les résultats de l'impôt.

1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.
833 733	824 553	801 524	772 421	774 683	802 926	824 941
881	788	669	706	702	707	753
2	1	0	0	0	0	0
834 616	825 342	802 193	773 127	775 385	803 633	825 694
55 362	56 164	55 845	54 972	55 341	56 880	57 652
622	541	538	553	531	616	614
55 984	56 705	56 383	55 525	55 872	57 496	58 266
4 117	4 131	4 206	4 224	4 363	4 493	4 860
33	32	29	34	29	28	34
4 150	4 163	4 235	4 258	4 392	4 521	4 894

CHINEEZEN [1]) IN DE BUITENBEZITTINGEN, GERANGSCHIKT NAAR GEWESTEN EN INKOMEN VOLGENS DE BEDRIJFSBELASTING.
Madoura répartis selon les revenus d'après les résultats de l'impôt.

1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.
3 292	3 423	3 771	3 741	4 583	5 192	5 738
13	16	10	14	15	16	15
0	0	0	0	0	0	0
2 305	3 439	3 781	3 755	4 598	5 208	5 753
49 911	58 540	64 063	71 455	70 177	54 246	54 329
146	216	264	314	242	141	398
1	1	1	1	3	0	0
50 058	58 757	64 328	71 770	70 422	54 387	54 727
7 230	7 284	7 192	7 554	5 080	5 721	5 177
48	62	69	72	146	100	95
1	1	1	1	1	2	1
7 279	7 347	7 262	7 627	5 227	5 823	5 273
12 422	12 252	12 099	12 383	12 636	12 952	13 025
8	10	10	15	17	19	20
0	0	0	0	—	1	1
12 430	12 262	12 109	12 398	12 653	12 972	13 046
993	984	1 080	1 211	1 227	1 645	1 655
10	10	12	12	12	14	16
0	0	0	0	0	2	2
1 003	994	1 092	1 223	1 239	1 661	1 673
2 118	1 913	1 882	1 879	1 767	1 971	1 872
33	34	38	35	34	30	34
3	4	4	4	4	4	4
2 154	1 951	1 924	1 918	1 805	2 005	1 910
84 175	93 696	99 771	108 246	105 588	90 212	93 062
320	410	469	539	537	394	669
5	6	7	7	9	10	9
84 500	94 112	100 247	108 792	106 134	90 616	93 740
2 254	2 258	2 218	2 370	2 377	4 704	2 584
30	25	24	29	23	39	30
0	0	0	0	1	1	1
2 284	2 283	2 242	2 399	2 401	4 744	2 615

Bali, Afd. Boeleleng en Djembrana, bedrijfsbelasting geheven wordt.

XI. LOOP DER EUROPEESCHE EN DAARMEDE GELIJKGESTELDE BEVOLKING. (MET UITZONDERING VAN HET LEGER).

Mouvement de la population européenne et assimilée; les garnisons non comprises.

Bronnen: K. V. en R. A.

Jaren. *Années.*	Huwelijken. [1]) *Mariages.* [1])	per 1000 zielen. *sur 1000 âmes.*	Geboorten (excl. levenl. aang.) *Naissances.*	per 1000 zielen. *sur 1000 âmes.*	Sterfgevallen *Décès.*	per 1000 zielen. *sur 1000 âmes.*
Java en M.						
1884	410	10,8	2 126	56,4	1 383	36,4
1885	386	9,5	2 200	54,1	1 489	36,6
1886	358	8,5	2 148	53,6	1 316	32,8
1887	380	9,1	2 178	52,3	1 139	27,4
1888	380	9,0	2 211	52,3	1 556	36,9
1889	389	8,9	2 126	48,6	1 453	33,2
1890	423	9,2	2 157	46,7	1 403	30,5
1891	429	9,2	2 135	45,8	1 673	35,9
1892	469	10,0	2 296	49,0	1 408	30,0
1893	493	10,3	2 387	49,8	1 485	31,0
Buitenbezitt. *Autres possess.*						
1884	66	7,9	605	72,6	374	44,9
1885	60	6,2	612	62,7	569	57,2
1886	53	5,1	595	56,9	565	54,1
1887	61	5,7	656	61,4	377	35,3
1888	74	6,6	651	58,0	463	41,2
1889	83	7,2	531	45,8	465	40,1
1890	78	6,5	682	57,2	439	36,7
1891	78	6,7	665	57,2	443	38,0
1892	74	6,3	595	51,1	382	32,8
1893	69	5,9	677	57,9	418	35,7

[1]) Gemengde huwelijken zijn niet meegeteld. *Non compris les mariages mixtes.*

XII. STERFTE NAAR DEN LEEFTIJD, ONDER DE EUROPEESCHE EN DAARMEDE GELIJKGESTELDE, IN INDIE GEBORENEN.

Décès d'Européens et assimilés, nés dans la colonie, par classes d'âge.

Bronnen: K. V. en R. A.

Jaren. *Années.*	nog geen 2 jaar. *moins de 2 ans.*		2—10 jaar. 2—10 *ans.*		10—20 jaar. 10—20 *ans.*		20—40 jaar. 20—40 *ans.*		40—60 jaar. 40—60 *ans.*		60 jaar en daarboven 60 *ans et au-dessus.*		Te zamen. *Total.*	
	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.
Java en M.														
1884	189	152	81	65	42	31	72	71	129	55	25	36	538	410
1885	189	158	92	55	31	42	105	62	110	48	29	40	556	405
1886	178	150	51	53	41	48	86	56	103	80	20	35	479	416
1887	168	142	46	47	21	16	77	58	85	72	32	40	429	375
1888	212	187	97	77	41	28	105	95	99	70	44	45	598	502
1889	208	172	72	64	33	30	102	94	82	45	36	56	533	461
1890	215	181	60	49	28	24	103	103	79	59	46	47	531	463
1891	220	211	78	87	59	43	128	109	113	89	49	58	647	597
1892	223	159	56	54	32	31	87	101	99	63	59	59	556	467
1893	206	201	69	56	40	26	107	107	95	75	57	57	574	522
Buitenbezittingen. *Autres possessions.*														
1884 [1])	45	27	15	8	7	6	19	15	21	11	6	10	112	78
1885	62	43	18	13	3	5	30	17	26	18	9	6	148	102
1886	50	40	9	13	6	7	20	17	11	12	9	11	105	100
1887	51	40	13	15	4	4	23	22	13	16	6	8	110	105
1888	69	51	6	21	9	4	35	17	12	17	12	9	143	119
1889	59	42	15	16	7	7	33	26	18	11	10	6	142	108
1890	61	31	14	11	8	6	18	16	10	10	13	9	124	83
1891	50	46	14	13	3	4	21	15	12	10	10	18	110	106
1892	39	40	12	8	7	4	23	19	12	15	8	13	101	99
1893	64	39	17	14	5	6	31	25	12	8	17	12	146	104

[1]) Hierin niet begrepen de cijfers voor Sumatra O. *Non compris les chiffres de Sumatra Est.*

III. Voorzieningen in de sanitaire en geestelijke behoeften der bevolking.

Service médical. Enseignement, cultes.

I. GENEESKUNDIGE DIENST. *Service médical.*

1. AANTAL GENEESHEEREN BIJ HET EINDE VAN 1893. [1]) *Nombre de médecins.*

Bronnen: K. V. en R. A.

Gewesten. *Provinces.* Java en Madoera.	Particuliere geneesheeren. *Méd. particuliers.*	Burgerl. geneesh. bezoldigd door het Gouvernement. *Méd. civils salariés par le Gouvt.*	Officieren van gezondheid. *Méd. militaires.*	Doctors djawa. *Méd. indigènes.*	Gewesten. *Provinces.* Buiten-Bezitting. *Autres possessions.*	Particuliere geneesheeren. *Méd. particuliers.*	Burgerl. geneesh. bezoldigd door het Gouvernement. *Méd. civils salariés par le Gouvt.*	Officieren van gezondheid. *Méd. militaires.*	Doctors djawa. *Méd. indigènes.*
Bantam	—	—	1	3	Atjeh	—	—	1	—
Batavia stad	6	3	—	4	Westkust v. Sum.	—	—	15	7
„ land	—	1	2	4	Benkoelen	—	—	1	4
Krawang	1	1	—	1	Lampongs	—	—	1	2
Preanger	3	5	—	6	Palembang	—	—	5	2
Cheribon	—	2	1	4	Oostkust v. Sum.	11	—	5	4
Tegal	—	1	—	2	Riouw	—	—	1	—
Pekalongan	—	1	—	1	Banka	—	—	2	1
Semarang stad	—	2	—	2	Billiton	—	1	—	—
„ land	—	1	3	2	Borneo W. Afd.	—	—	5	1
Japara	—	2	—	2	Borneo Z. en O. „	—	—	5	—
Rembang	1	2	—	2	Gouvt. Celebes	—	—	5	1
Soerabaja stad	5	3	—	5	Menado	—	—	2	8
„ land	—	4	—	4	Amboina	1	—	4	5
Pasoeroean	2	2	1	2	Ternate	—	—	1	1
Probolinggo	—	3	—	—	Res. Timor	—	—	1	—
Besoeki	—	2	1	2	Bali	—	—	—	1
Banjoemas	—	1	1	8					
Bagelen	1	—	2	5					
Kedoe	—	—	1	2					
Djokjokarta	1	—	1	1					
Soerakarta	1	1	1	1					
Madioen	—	1	2	3					
Kediri	1	3	—	5					
Madoera	—	1	—	5					
Totaal. *Total.*	22	42	17	76	Totaal. *Total.*	12	1	54	37

[1]) Met uitz. van vroedmeesters en vroedvrouwen.

2. KOEPOKINENTING. [1]) *Vaccination.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Aantal vaccinateurs. *Nombre de vaccinateurs.*	Java en Madoera. *Java et Madoura.* Vaccinatiën. *Vaccinations.*	Uitkomsten. *Résultats.*	Revaccinatiën. *Revaccinations.*	Uitkomsten. *Résultats.*	Buitenbezittingen. *Autres Possessions.* Vaccinatiën. *Vaccinations.*	Uitkomsten. *Résultats.*	Revaccinatiën. *Revaccinations.*	Uitkomsten. *Résultats.*
1884	379	617 088	1 : 1,22	503 721	1 : 1,68	103 969	1 : 1,19	60 264	1 : 1.77
1885	376	623 508	1 : 1,23	592 848	1 : 1,87	102 312	1 : 1,20	89 259	1 : 1,86
1886	376	632 161	1 : 1,11	458 964	1 : 1,69	107 363	1 : 1,23	81 792	1 : 1.86
1887	375	689 129	1 : 1,12	465 343	1 : 1,69	115 247	1 : 1,19	108 751	1 : 2,05
1888	373	702 228	1 : 1,21	701 208	1 : 1,88	132 665	1 : 1,19	273 830	1 : 2,51
1889	355	644 043	1 : 1.11	444 338	1 : 1,56	104 679	1 : 1,19	104 643	1 : 2.25
1890	361	664 242	1 : 1.11	453 878	1 : 1,62	119 878	1 : 1,22	116 803	1 : 2.25
1891	360	648 273	1 : 1.16	556 519	1 : 1,69	114 086	1 : 1,25	105 585	1 : 2,31
1892	370	649 857	1 : 1,11	641 968	1 : 1,48	106 601	1 : 2,50	84 503	1 : 2,84
1893	371	652 640	1 : 1,11	1 004 208	1 : 1,50	148 524	1 : 1,25	97 629	1 : 2,13

[1]) Daar in de verschillende jaren telkens opgaven voor een of meer gewesten ontbreken, is eene onderlinge vergelijking van het aantal vaccinatiën niet dan zeer in het algemeen mogelijk.

Service médical.

3. KRANKZINNIGEN-VERPLEGING. [1]) *Traitement des aliénés.* [1])

Bron: K. V.

Gestichten. *Hospices d'aliénés.*	Verpleegden op 1 Januari. *En traitement au 1 Janvier.*	Bijgekomen gedurende 't jaar. *Venus dans le courant de l'année.*	Hersteld. of verbeterd. *Guéris.*	Overleden. *Décédés.*	Verpleegden op 31 Decemb. *En traitement au 31 Déc.*	hersteld ontslagenen. *guéris.*	overledenen. *décédés.*
						In pCt. der gem. gestichtsbevolking. *pct. de la population moyenne des établissements.*	
Batavia	93	125	17	48	147	14,17	40,--
Semarang	111	34	6	8	101	5,66	7,55
Soerabaja	109	51	7	16	103	6,60	15,09
Te zamen, *Total* 1883.	313	210	30	72	351	9,04	21,69
Batavia (later Buitenz.)	147	87	19	20	194	11,14	11,73
Semarang	101	22	5	5	109	4,76	4,76
Soerabaja	103	50	2	17	128	1,73	14,72
Te zamen, *Total* 1884.	351	159	26	42	431	6,65	10,74
Buitenzorg	194	67	26	39	180	13,90	20,85
Semarang	109	21	9	9	110	8,22	8,22
Soerabaja	127	47	3	18	152	2,15	12,90
Te zamen, *Total* 1885.	430	135	38	64	442	8,71	14,68
Buitenzorg	180	104	18	35	223	8,93	17,37
Semarang	110	38	4	8	110	3,64	7,27
Soerabaja	152	60	4	9	177	2,43	5,47
Te zamen, *Total* 1886.	442	202	26	52	510	5,46	10,92
Buitenzorg	223	79	22	27	251	9,28	11,40
Semarang	110	37	12	10	110	10,91	9,09
Soerabaja	177	2	19	21	127	12,50	13,82
Te zamen, *Total* 1887.	510	118	53	58	488	10,62	11,62
Buitenzorg	251	61	19	19	271	7,28	7,28
Semarang	110	16	8	8	100	7,62	7,62
Soerabaja	127	32	9	19	108	7,66	16,17
Te zamen, *Total* 1888.	488	109	36	46	479	7,45	9,51
Buitenzorg	271	37	9	20	279	3,27	7,27
Semarang	100	17	7	5	103	6,90	4,93
Soerabaja	108	40	19	23	105	17,84	21,59
Te zamen, *Total* 1889.	479	94	35	48	487	7,25	9,94
Buitenzorg	279	60	13	20	305	4,45	6,85
Semarang	103	20	8	6	109	7,55	5,66
Soerabaja	105	19	8	12	104	7,66	11,49
Te zamen, *Total* 1890.	487	99	29	38	518	5,77	7,56
Buitenzorg	305	37	22	27	293	7,36	9,03
Semarang	109	24	7	11	115	6,25	9,82
Soerabaja	104	54	9	26	121	8,00	23,12
Te zamen, *Total* 1891.	518	115	40 [2])	64	529	7,64	12,23
Buitenzorg	293	106	28	38	332 [3])	8,96	12,16
Semarang	115	20	18 [2])	6	111	15,93	5,31
Soerabaja	121	32	20	10	123	16,39	8,20
Te zamen, *Total* 1892.	529	158	66 [2])	54	566 [3])	12,05	9,86
Buitenzorg	332	105	39	41	357	11,32	11,90
Semarang	111	14	8 [2])	5	112	7,17	4,48
Soerabaja	123	19	13	9	120	10,70	7,41
Te zamen, *Total* 1893.	566	138	60 [2])	55	589	10,39	9,52

[1]) De verpleegden zijn uit geheel Ned. Indië. *Les aliénés proviennent de tous les pays de l'Archipel Indien.*

[2]) Waaronder 2 overgebracht naar andere gestichten.

[3]) In den loop des jaars werd een hoewel niet hersteld ontslagen.

II. ONDERWIJS.

Enseignement.

A. ONDERWIJS VOOR EUROPEANEN EN HET DEZEN GELIJKGESTELDEN.

Enseignement pour Européens et assimilés.

I. MIDDELBAAR ONDERWIJS.

Enseignement moyen.

1. Getal scholen, onderwijzend personeel en leerlingen.

Nombre des écoles, personnel enseignant et élèves.

Bron: K. V., O. V. E. en R. A.

Scholen. *Ecoles.*	Aantal scholen. *Nombre des écoles.*	Aantal leeraren. *Personnel enseignant.*	Leerlingen. *Elèves.* bij den aanvang van den cursus. M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	Waarvan niet Europeanen. *Dont non-européens.*
Gymnasium Willem III } Afd. A.		19	218	6	224	1
Gymnasium Willem III } „ B.		4	38	—	38	—
Hoogere Burgersch. te Semarang ..		15	123	14	137	2
„ „ „ Soerabaja...		13	144	3	147	—
„ „ (v. meisjes) Batavia		9	—	50	50	—
Burgeravondschool te Soerabaja....		10	69	—	69	—
Ambachtsschool te Batavia.....		9	70	—	70	—
„ „ Semarang		5	31	—	31	—
Totaal 1893 [1].....	7	74 [8]	693	73	766	3
1892 [2].....	7	64	518	85	603	5
1891 [3].....	6	57	438	75	513	5
1890	7	61	404	52	456	8
1889 [4].....	7	63	412	54	466	10
1888	8	61	412	75	487	8
1887 [5].....	8	59	502	58	560	6
1886 [6].....	8	59	466	55	521	8
1885 [7].....	6	60	456	48	504	8
1884.....	4	59	363	51	414	7

[1]) De Wilhelminaschool gesloten doch de Bataviasche Ambachtsschool voor 't eerst tot de inrichtingen van middelbaar onderwijs gerekend. [2]) De Semarangsche Ambachtsschool geopend. [3]) De cursus in de scheikunde te Semarang gesloten. [4]) De technische cursus te Semarang gesloten. [5]) De twee particuliere cursussen te Soerabaja gesloten, doch de beide in de vorige noten genoemde geopend. [6]) De beide genoemde cursussen te Soerabaja geopend. [7]) De Burgeravondschool te Soerabaja en de Wilhelminaschool te Semarang geopend. [8]) Dat dit totaal niet de som der bovenstaande cijfers is vindt daarin zijne oorzaak, dat sommige leeraren aan meer dan eene school werkzaam zijn.

2. Gymnasium Willem III te Batavia.

Lycée Guillaume III à Batavia.

Bron: K. V., O. V. E. en R. A.

Jaren. *Années.*	Afd. A. Hoogere Burgerschool met vijfj. cursus. *Div. A. Ecole moyenne supér. Cours de 5 ans.* Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant.*	Leerlingen op 31 December. *Elèves au 31 décembre.* Voll. curs. *Cours compl.*	Toehoord. *Leçons spéc.*	Totaal. *Total.*	Waarv. niet Eur.	Afd. B. Inrichting voor de Indische taal, land- en volkenkunde. *Div. B. Institut. pour les lettres, la géographie et l'ethnogr. des Indes Néerland.* Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant.*	Leerlingen op 31 December. *Elèves au 31 décembre.*	Bij h. gr. ambt. exam. *A l'examen pour le radic. de fonctionn.* Geslaagd. *Réussis.*	Afgewez. *Refusés.*
1884	21	156	—	156	6 [1])	4	32	13	14
1885	21	138	1	139	5 [1])	4	17	10	6
1886	18	106	1	107	3	4	18	7	1
1887	17	107	1	108	3	4	23	6	6
1888	17	113	2	115	2	4	19	9	6
1889	17	113	3	116	—	4	35	3	6
1890	17	151	1	152	—	4	39	12	6
1891	15	177	1	178	—	4	39	18	9
1892	19	198	3	201	—	4	41	19	5
1893	19	214	—	214	1	4	44	15	8

[1]) Bij het begin van den cursus.

3. Hoogere Burgerscholen met 5-jarigen cursus voor jongens te Semarang en te Soerabaja.
Ecoles moyennes supér., pour garçons cours de 5 ans, à Semarang et à Soerabaja.

BRONNEN: K. V. O. V. F. en R. A.

Jaren. *Années.*	Semarang. Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant.*	Semarang. Leerlingen op 31 December. *Elèves au 31 Décembre.* volledige cursus. *Cours compl.*	Semarang. Toehoorders. *Leçons spéc.*	Semarang. Totaal. *Total.*	Semarang. waarvan niet Eur. *dont non Eur.*	Soerabaja. Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant.*	Soerabaja. Leerlingen op 31 December. *Elèves au 31 Décembre.* Voll. cursus. *Cours compl.*	Soerabaja. Toehoord. *Leçons spéc.*	Soerabaja. Totaal. *Total.*	Soerabaja. Waarvan niet Eur. *Dont non Eur.*
1884	13	91	1	92	—	15	88	1	89	1 [1])
1885	13	94	...	94	—	15	106	1	107	3 [1])
1886	13	96	1	97	—	15	116	3	119	1
1887	13	77	—	77	—	15	101	1	102	1
1888	12	79	—	79	5	14	104	1	105	1
1889	13	81	—	81	5	15	101	2	103	—
1890	13	92	-	92	5	15	106	—	106	—
1891	12	102	2	104	5	15	121	1	122	—
1892	12	106	4	110	2	15	128	1	129	—
1893	15	136	2	138	2	13	141	1	142	—

[1]) Bij den aanvang van den cursus.

4. Eindexamens. *Examen final des écoles moyennes supérieures.*

Bron: K. V. en O. V. E.

Jaren. *Années*	Hoog. Burgersch. Batavia. Geëxam. *Examinés.*	Hoog. Burgersch. Batavia. Geslaagd. *Admis.*	Hoog. Burgersch. Semarang. Geëxam. *Examinés.*	Hoog. Burgersch. Semarang. Geslaagd. *Admis*	Hoog. Burgersch. Soerabaja. Geëxam. *Examinés.*	Hoog. Burgersch. Soerabaja. Geslaagd. *Admis.*	Totaal generaal. *Total général.* Geëxam. *Examinés.*	Totaal generaal. *Total général.* Geslaagd. *Admis.*
1884	21	16	4	4	5	5	30	25
1885	17	8	8	6	2	2	27	16
1886	22	13	8	4	5	4	35	21
1887	9	8	9	6	6	4	25	18
1888	6	6	7	7	9	8	22	21
1889	9	9	4	3	8	8	21	20
1890	12	10	4	4	12	2	28	26
1891	15	9	7	5	9	18	31	22
1892	18	11	10	6	10	8	38	25
1893	18	13	7	5	7	6	32	24

5. Hoogere Burgerschool met driejarigen cursus voor Meisjes te Batavia.
Ecole moyenne de jeunes filles à Batavia. Cours de 3 ans.

Bron: O. V. E.

Jaren. *Années.*	Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant.*	Aantal leerlingen. 31 Dec. *Elèves au 31 Déc.*	Overgangsexamens. *Examens de fin d'année.* Geëxamineerd. *Candidats.*	Overgangsexamens. Geslaagd. *Admises.*	Eindexamens. *Examens de sortie.* Geëxamineerd. *Candidats.*	Eindexamens. Geslaagd. *Admises.*	Toelatingsexamens. *Examens d'admission.* Geëxamineerd. *Candidats.*	Toelatingsexamens. Geslaagd. *Admises.*	Schoolverzuim, gemiddeld. *Absences moyennes.*
1884	8	46	37	34	9	9	16	15	3,—
1885	8	38	30	26	8	8	25	21	4,2
1886	8	39	26	17	9	9	24	17	5,8
1887	9	43	28	28	3	3	19	17	4
1888	9	33	29	28	6	6	17	12	2,5
1889	7	38	18	18	7	7	18	17	1,7
1890	9	48	21	14	8	8	30	29	3,3
1891	9	48	34	31	8	8	24	20	2,2
1892	9	46	35	23	8	8	30	25	2,4
1893	9	48	34	30	10	9	32	27	4,6

Digitized by Google

6. Burger-Avondschool te Soerabaja.
Ecole moyenne du soir, Soerabaja.

Bron: O. V. E.

Cursus. *Cours.*	Aantal leerlingen. Ingeschr. bij het begin v. d. Cursus. *Elèves.*	Gekozen beroepen door de leerlingen op het eind van het jaar aanwezig. *Métiers choisis par les élèves.*							Toelatingsexamens. *Examens d'admission.*	
		Machinist. *Mécanicien.*	Teekenaar. *Dessinateur.*	Telegrafist. *Télégraphiste.*	Landmeter. *Géomètre.*	Opziener. (1) *Contremaître.* (1)	Scheepsbouwm. *Ingr. constructeur naval.*	Bouwkund. *Architecte.*	aangemeld. *Candidats.*	Geslaagd. *Admis.*
1885/6	95	46	7	13	21	7	1	—	53	40
1886/7	81	51	2	1	4	18	2	—	53	40
1887/8	63	39	2	—	—	21 [2])	1	—	51	19
1888/9	56	33	2	—	2	19 [3])	—	—	44	20
1889/90	37	18	1	—	1	14	—	—	42	13
1890/1	33	24	1	—	1	—	—	16	37	13
1891/2	56	24	1	—	1	—	—	14	27	16
1892/3	68	33	—	—	—	—	—	33	47	30
1893/4	69	39	—	—	—	—	—	27	*	19

(1) Bij den waterstaat, het mijnwezen, ateliers, kustverlichting, lijnopzichter bij de Staatsspoorwegen. *Des ponts et chaussées, mines, ateliers, phares, chemins de fer.*
(2) Daaronder 1 opgeleid voor klerk. (3) Daaronder 1 opgeleid voor stuurman.

7. Kosten van het Middelbaar Onderwijs.
Frais de l'enseignement moyen.

Bronnen: K. V. en O. V. E.

Inrichtingen. *Ecoles.*	Uitgaven. *Dépenses.*	Uitgaven voor de gebouwen. *Dépenses pour les édifices.*	Subsidiën aan bijzondere inrichtingen. *Subsides aux inst. partic.*	Ontvangsten wegens schoolgelden. *Recettes.*
Gymnasium Willem III. *Lycée Guillaume III* Batavia	*f* 194 707			*f* 34 964
Hoogere Burgerschool met 3jarigen cursus voor meisjes. *Ecole moyenne de jeunes filles à cours triennal* Batavia	29 881	*f* 5 172		8 368
Hoogere Burgerschool met 5jarigen cursus. *Ecole moyenne de garçons à cours quinquennal* Semarang	121 557			16 303
Idem Soerabaja	121 500			17 840
Burger-Avondschool. *Ecole moyenne du soir.* Soerabaja	17 083			—
Bataviasche Ambachtsschool. *Ecole professionnelle à Batavia*			12 000	—
Idem te Samarang			3 000	—
Wilhelminaschool te Semarang			1 250	—
Te zamen. *Total* 1893 [1])	*f* 484 731	*f* 5 172	*f* 16 250	*f* 77 475
1892	465 431	41 325	15 000	69 666
1891	464 357	4 200	6 000	65 275
1890	458 740	4 567	5 400	57 458
1889	451 552	4 200	3 000	52 359
1888	450 939	8 225	3 000	49 486
1887	451 871	5 100	3 000	51 227
1886	466 696	16 493	—	54 607
1885	460 810	63 751	—	58 366
1884	466 513	16 939	—	64 014

[1]) De opgaven over 1893 zijn van voorloopigen aard. *Chiffres provisoires.*

Digitized by Google

II. LAGER ONDERWIJS. *Enseignement primaire.*

1. Getal en aard der scholen op ult. December 1893.

Nombre et genre des écoles à la fin de 1893.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Openbare scholen. *Ecoles publiques.* Gewoon lager onderwijs. *Enseignement primaire ordinaire.*		Bijzondere scholen. *Ecoles libres.*			Totaal. *Total.*
			Gesubsidiëerde. *Subventionnées.*	Niet gesubsidiëerde. *Non-subventionnées.*		
	Gemengde scholen. *Ecoles mixtes.*	Meisjes scholen. *Ecoles pour filles.*	Gewoon lager onderwijs. *Enseignem. primaire ordinaire.*	Gewoon lager onderwijs. *Enseignem. primaire ordinaire.*	Meer uitgebreid lager onderwijs. *Enseignem. primaire supérieur.*	
a. Java en Madoera. *Java et Madoura.*						
Bantam	1	—	—	—	—	1
Batavia	12	5	—	—	7	24
Krawang	2	—	—	—	—	2
Preanger Regentsch	4	1	—	1	—	6
Cheribon	2	1	—	—	—	3
Tegal	1	1	—	—	—	2
Pekalongan	1	1	—	—	—	2
Semarang	10	4	—	4	1	19
Japara	4	—	—	—	—	4
Rembang	3	—	—	—	—	3
Soerabaja	10	2	—	—	4	16
Pasoeroean	5	2	—	—	—	7
Probolinggo	4	1	—	—	—	5
Besoeki	5	—	—	—	—	5
Banjoemas	4	—	—	—	—	4
Bagelen	6	1	—	—	—	7
Kedoe	2	1	—	—	—	3
Djokjokarta	3	1	—	—	—	4
Soerakarta	5	1	—	—	—	6
Madioen	2	1	—	—	—	3
Kediri	4	2	—	—	—	6
Madoera	3	—	—	—	—	3
Totaal Java en Madoera	93	25	—	5	12	135
b. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*						
Sum. Westkust	6	1	—	—	1	8
Benkoelen	1	—	—	—	—	1
Palembang	1	—	—	—	—	1
Sum. Oostkust	1	—	—	—	—	1
Atjeh	2	—	—	—	—	2
Riouw	1	—	—	—	—	1
Banka	1	—	—	—	—	1
Borneo W. A.	1	—	—	—	—	1
Borneo Z. en O. A.	1	1	—	—	—	2
Gouvt. Celebes	5	1	—	—	—	6
Menado	3	1	—	—	—	4
Amboina	3	2	—	—	—	5
Ternate	1	—	—	—	—	1
Timor	1	—	—	—	—	1
Totaal Ned. Indië						
" " " 1893	121	31	—	5	13	170
" " " 1892	121	29	—	7	12	169
" " " 1891	119	28	—	5	12	164
" " " 1890	117	27	—	5	12	161
" " " 1889	116	25	—	5	11	157
" " " 1888	112	23	—	6	11	153
" " " 1887	108	23	—	7	10	148
" " " 1886	108	23	1	3	13	148
" " " 1885	107	23	1	4	14	149
" " " 1884	107	22	1	4	12	146

Bron: O. V. E. 2. Openbare scholen. *Ecoles publiques.*

Gewesten. *Provinces.*	Aantal scholen. *Nombre des écoles.* Gemengde scholen. *Ecoles mixtes.* Eerste scholen. *Ecoles primaires.*	Andere. *Autres.*	Meisjesscholen. *Pour les jeunes filles.*	Totaal. *Total.*	Onderwijzend personeel in actieven dienst. *Personnel enseignant.* Hoofdonderwijzers. *Instituteurs en chef.*	Hoofdonderwijzeressen. *Institutrices en chef.*	Hulponderwijzers. *Instituteurs-adj.*	Hulponderwijzeressen. *Institutrices-adj.*	Kweekelingen. *Élèves.* Mannelijke. *Élèves instituteurs.*	Vrouwelijke. *Élèves institutrices.*	Totaal. *Total.*	Aantal leerlingen. *Élèves.* Betalende. *Payants.*	Niet-betalende. *Non-payants.*	Totaal. *Total.*	Waarvan: *Dont.* In de laagste klasse. *Dans la 1e classe.*	In de middelste klasse. *Dans la classe moyenne.*	In de hoogste klasse. *Dans la classe sup.*	Jongens. *Garçons.*	Meisjes. *Filles.*	Inlanders en vreemde oosterlingen onder de leerlingen begrepen. *Indigènes et orientaux étrangers parmi les élèves.*
Java en Madoera. *Java et Madoura*	14	79	25	118	94	25	161	123	3	2	408	5 848	5 351	11 199	5 529	4 172	1 498	6 484	4 715	955
Buitenbezitt. *Autres possessions*	3	25	6	34	30	6	38	20	1	—	95	1 170	1 168	2 338	1 205	814	319	1 337	1 001	320
Totaal ult. 1893 *Total*	17	104	31	152	124	31	199	143	4	2	503	7 018	6 519	13 537	6 734	4 986	1 817	7 821	5 716	1 275
1892	17	104	29	150	121	29	185	140	3	6	484	6 748	6 324	13 072	6 540	4 775	1 757	7 575	5 497	1 179
1891	17	102	28	147	120	28	170	147	1	4	470	6 478	6 243	12 721	6 403	4 716	1 602	7 311	5 410	1 087
1890	15	102	27	144	117	27	156	149	2	3	454	6 286	6 091	12 377	6 198	4 661	1 518	7 183	5 194	956
1889	16	100	25	141	116	25	158	135	2	2	438	6 121	5 795	11 916	5 916	4 543	1 457	6 959	4 957	961
1888	13	99	23	135	114	23	140	146	5	7	435	5 876	5 651	11 527	5 726	4 399	1 402	6 724	4 803	897
1887	12	96	23	131	109	23	134	141	6	11	424	5 837	5 398	11 235	5 635	4 304	1 296	6 582	4 653	884
1886	12	96	23	131	108	23	143	117	5	13	409	5 718	5 029	10 747	5 420	4 044	1 283	6 227	4 520	884
1885	12	95	23	130	107	23	134	121	2	11	398	5 589	4 733	10 322	5 273	3 876	1 173	6 019	4 303	877
1884	12	95	22	129	107	22	133	116	1	12	391	5 581	4 545	10 126	5 180	3 858	1 088	5 930	4 196	913
1883	12	95	22	129	107	22	123	111	2	10	375	5 348	4 351	9 699	4 910	3 702	1 087	5 705	3 994	847
1882	11	91	20	122	102	20	114	108	6	16	366	5 008	4 193	9 201	4 738	3 425	1 038	5 369	3 832	852
1881	11	88	16	115	99	16	115	99	5	14	348	4 566	4 098	8 664	4 544	3 183	937	5 085	3 579	707
1880	11	82	14	107	93	14	118	86	2	7	320	4 125	4 098	8 223	4 234	3 068	921	4 856	3 367	643
1879	*	*	*	102	89	13	112	66	1	11	292	3 853	3 873	7 726	3 918	3 017	761	4 619	3 107	593

Digitized by Google

3. Bijzondere scholen.

Ecoles libres.

Bron: V. O. E.

Gewesten. *Provinces.*	Plaatsen. *Districts.*	Aantal scholen. *Nombre d'écoles.*	Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant.* Hoofd-onderwijzers. *Instituteurs en chef.*	Hoofd-onderwijzeressen. *Institutrices en chef.*	Hulp-onderwijzers. *Instituteurs-adj.*	Hulp-onderwijzeressen. *Institutrices-adj.*	Kweekelingen. *Elèves.* Mannelijke. *Elèves-instituteurs.*	Vrouwelijke. *Elèves-institutrices.*	Totaal. *Total.*	Aantal leerlingen. *Elèves.* Jongens. *Garçons.*	Meisjes. *Filles.*	Totaal. *Total.*	Aantal inlanders en vreemde oosterlingen onder de leerlingen begrepen. *Indigènes et orientaux étrangers parmi les élèves.*
Batavia	Batavia	6	4	2	11	44	—	2	63	334	795	1 129	—
Id.	Buitenzorg	1	—	1	—	2	—	—	3	—	40	40	—
Preanger Reg.	Manondjaija	1	—	1	—	—	—	—	1	9	17	26	15
Semarang	Semarang	5	2	3	1	14	—	1	21	184	434	618	5
Soerabaja	Soerabaja	4	2	2	12	17	—	—	33	286	489	775	3
Sumatra's Westkust.	Padang	1	—	1	—	6	—	—	7	8	147	155	—
Totaal ult°. *Total.*	1893	18	8	10	24	83	—	3	128	821	1 922	2 743	23
	1892	19	9	10	24	69	—	3	115	795	1 857	2 652	17
	1891	17	7	10	17	71	—	1	106	720	1 719	2 439	5
	1890	17	7	10	17	67	—	6	107	720	1 679	2 399	4
	1889	16	7	9	20	63	—	5	104	725	1 629	2 354	3
	1888	18	8	10	16	62	2	4	102	690	1 640	2 330	6
	1887	17	7	9	17	57	2	3	95	614	1 519	2 133	10
	1886	17	6	10	15	52	1	6	90	607	1 392	1 999	8
	1885	19	7	11	14	49	—	3	84	614	1 321	1 935	23
	1884	17	8	9	11	41	—	5	74	592	1 286	1 878	36
	1883	20	11	9	13	39	1	8	81	561	1 211	1 772	51
	1882	17	8	9	15	35	—	6	73	584	1 177	1 761	36
	1881	19	8	10	16	39	—	4	77	610	1 210	1 820	54
	1880	20	9	11	20	39	1	1	81	630	1 215	1 845	45
	1879	21	10	13	20	41	2	10	96	690	1 209	1 899	35

4. Gouvernements-normaalscholen
Ecoles normales du gouvernement.

Bronnen: K. V. en O. V. E.

Jaren. *Années.*	Getal ingeschrevenen. *Nombre des élèves.* Onderwijzers. *Instituteurs.*		Onderwijzeressen. *Institutrices.*		Totaal. *Total.*		Kosten der school gedurende het afgeloopen jaar. *Frais de l'école.*	
	Batavia.	Soerabaja[1])	Batavia.	Soerabaja[1])	Batavia.	Soerabaja[1])	Batavia.	Soerab. [1])
1884	6	—	12	—	18	—	*f* 3046	...
1885	5	—	12	—	17	—	3319	—
1886	8	—	10	—	18	—	3098	—
1887	9	—	13	—	22	—	3024	—
1888	9	—	14	—	23	—	3189	—
1889	9	—	12	—	21	—	3176	—
1890	10	—	12	—	22	—	3310	—
1891	14	5	15	12	29	17	4144[2])	1832 [2])
1892	15	7	14	13	29	20	4313[2])	4020 [2])
1893	19	5	13	10	32	15		

[1]) Den 6en Juli 1891 geopend. [2]) Brutokosten der scholen. Voor vorige jaren blijkt niet of bruto- dan wel netto-kosten werden opgegeven.

5. Uitslag der acte-examens.
Examens pour le personnel enseignant.

Bron: K. V.

Soort der akten van bekwaamheid *Nature des diplômes.*	Toegelaten. *Admis.*	Afgewezen. *Refusés.*
Hoofdonderwijzers. *Instituteurs en chef*	8	5
Hoofdonderwijzeressen. *Institutrices en chef*	5	2
Hulponderwijzers. *Instituteurs adj*	1	7
Hulponderwijzeressen. *Institutrices adj*	38	11
Onderwijzers in enkele vakken. *Diplômes spéciaux*	21	4
Totaal. *Total* 1893	73	29
1892	60	35
1891	57	47
1890	59	54
1889	63	60
1888	70	57
1887	56	35
1886	42	33
1885	34	27
1884	39	28

6. Kosten van het openbaar lager onderwijs voor Europeanen
Frais de l'enseignement primaire pour Européens.

Bronnen: O. V. E. en K. V.

Jaren. *Années.*	Uitgaven. *Dépenses.*	Ontvangsten. *Recettes.*	Verschil. *Dépenses nettes.*	Aantal leerlingen. *Elèves.*	Gemiddelde kosten p. leerl. *Dépenses moy. par élève.*
1865	*f* 341 846	*f* 64 751	*f* 277 095	3762	*f* 73,65
1870	534 885	108 216	426 669	4223	101,03
1875	804 623	123 108	681 516	5815	117,20
1880	1 301 471	199 209	1 102 262	8223	134,04
1885	1 771 030	206 858	1 564 172	10322	151,54
1886	1 746 166	207 562	1 532 801	10747	143,16
1887	1 807 173	209 246	1 597 927	11235	142,03
1888	1 845 519	207 106	1 638 412	11527	142,13
1889	1 934 304	212 548	1 721 756	11916	144,49
1890	1 955 684	216 349	1 739 335	12377	140,53
1891	2 026 038	220 189	1 805 849	12721	141,62
1892	2 114 119	233 692	1 880 427	13072	143,85
1893	2 232 505	244 200	1 988 305	13537	146,88

B. ONDERWIJS VOOR INLANDERS. *Enseignement pour les indigènes.*

I. KWEEKSCHOLEN VOOR INLANDSCHE ONDERWIJZERS. *Ecoles normales pour la formation d'instituteurs pour les indigènes.*

1. Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant.*

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Kweekscholen. *Ecoles normales.*	Maximum aantal leerlingen. *Nombre fixé des élèves.*	Hoofd- en 2e onderwijzers. *Instituteurs en chef et de 2e classe.*						Europeesche hulponderwijzers. *Instituteurs adj. Européens.*					Inl. hulponderw. *Instituteurs Indigènes.*			Totaal onderwijzers. *Total des Instituteurs.*	Totaal aantal leerlingen bij het einde des jaars. *Total des élèves à la fin de l'année.*
			met acte voor *diplômés pour:*						met bewijs of akte voor het *diplômés pour*				hulponderw. van den 1en en 2en rang. *Instituts. adj. du 1e et 2e classe.*	onderwijzers in *instituteurs:*			
		Aantal. *Nombre.*	Maleisch. *la langue Malaise.*	Land- en volkenkunde. *la géographie et l'ethnographie des I. N.*	Javaansch. *la langue Javanaise.*	Soendaasch. *la langue Soenda.*	Makassaarsch. *la langue Macassare.*	Aantal. *Nombre.*	Maleisch. *la langue Malaise.*	Javaansch. *la langue Jav.*	Land- en volkenkunde. *la géographie et l'ethnographie des I. N.*	Makassaarsch. *la langue Macassare.*		de talen. *pour les langues.*	het handteekenen. *pour le dessin.*		
Bandong	75	2	2	2	—	1	—	1	1	1	1	—	—	3	1	7	47
Probolinggo	75	2	2	2	1	—	—	1	1	—	1	—	—	3	1	7	61
Fort de Kock	50	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	5	56
Makasser	25	1	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3	—	4	24
Amboina	50	2	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	2	1	6	48
Totaal. *Total.* Ult°. 1893	275	9	9	9	2	1	1	2	2	1	2	—	2	13	3	29	236
1892	300	10	10	10	2	1	1	4	2	1	2	1	2	14	3	33	235
1891	300	10	10	10	2	1	1	4	2	—	2	1	2	14	3	33	224
1890	325	11	10	10	2	1	1	5	2	—	1	1	2	16	3	37	244
1889	325	11	10	10	2	1	1	3	1	—	1	1	4	16	3	37	254
1888	325	11	19	9	3	1	2	3	3	—	3	1	4	16	3	37	233
1887	325	11	0	9	3	1	1	2	1	—	1	1	3	16	3	35	274
1886	325	11	6	5	2	1	1	2	1	—	1	1	4	16	3	36	290

Bronnen: V. I. O. en K. V.

2. Eindexamens. *Candidats à l'examen final.*

Kweekscholen. *Ecoles normales.*	Aantal. *Nombre.* Geëxamineerden. *Examinés.* 1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	Afgewezen. *Refusés.* 1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	Geslaagden. *Admis.* 1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893
Bandong	7	10	8	9	12	9	8	8	7	1	—	—	—	2	1	1	—	—	6	10	8	9	10	8	7	8	7
Probolinggo	5	7	11	13	9	8	4	7	9	—	—	3	—	—	—	—	—	—	5	7	8	13	9	8	4	7	9
Fort de Kock	3	8	10	12	12	11	6	6	14	—	—	—	3	—	—	1	1	—	3	8	10	9	12	11	5	5	14
Padang Sidempoean [1]	—	6	7	9	—	3	10	—[4]		—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	6	7	9	—	2	8	—	
Bandjermasin [2]	7	—	—	7	—	3				—	—	—	—	—	—			—	7	—	—	7	—	3			
Makassar	—	—	4	6	3	—	6	2	1	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	4	6	3	—	5	2	1
Tondano [3]	6									—								—	6								
Amboina	13	8	2	12	9	8	5	19	7	2	—	4	4	—	—	—	1	—	11	8	8	8	9	8	5	18	7
Totaal *Total*	41	39	42	68	45	42	39	42	38	3	—	9	7	2	2	5	2	—	38	39	45	61	43	40	34	40	38

[1]) In 1893 opgeheven. [2]) In April 1891 opgeheven. [3]) In 1885 opgeheven. [4]) In 1892 werd geen eindexamen afgenomen.

II. SCHOLEN VOOR ZONEN VAN INLANDSCHE HOOFDEN EN ANDERE AANZIENLIJKE INLANDERS.

Ecoles pour les fils des chefs et notables indigènes.

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Aantal scholen en leerlingen. *Nombre d'écoles et d'élèves.*

Scholen. *Écoles.*	Vastgesteld aantal.	Aantal leerlingen ingeschrev. bij het einde van *Elèves inscrits à la fin de l'année* 1887. Externen.	1887. Internen.	1888. Externen.	1888. Internen.	1889. Externen.	1889. Internen.	1890. Externen.	1890. Internen.	1891. Externen.	1891. Internen.	1892. Externen.	1892. Internen.	1893. Externen.	1893. Internen.	Aantal leerlingen die aan het eindexamen voldeden. *Ont passé l'examen de sortie:* 1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.
Bandong	60	8	52	8	52	—	60	—	60	—	62	—	62	—	62	2	8	5	10	11	11	12
Magelang	60	1	59	2	58	2	58	4	56	7	53	5	55	2	57	12	9	10	9	13	12	12
Probolinggo	60	23	35	14	32	14	32	22	36	19	36	18	40	40	18	16	7	7	4	7	8	7
Toudano	40	—	37	—	40	—	35	40	—	40	—	40	—	40	—	4	2	9	4	5	7	7
Totaal. *Tot.*	220	32	183	24	182	16†	185	66	152	66	151	63	157	82	137	34	26	31	27	36	38	38

III. LAGERE SCHOLEN. *Ecoles primaires.*

1. Aantal scholen en leerlingen. [1]) *Nombre des écoles et des élèves.*

A. Java en Madoera. *Java et Madoura.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.* Ult°.	Getal scholen. *Nombre d'écoles.* Gouvernements scholen. *Ecoles de l'Etat.*	Getal scholen. *Nombre d'écoles.* Particuliere scholen. *Ecoles libres.*	Totaal. *Total.*	Getal leerlingen. *Nombre des élèves.* Gouvernements scholen. *Ecoles de l'Etat.*	Getal leerlingen. *Nombre des élèves.* Particuliere scholen. *Ecoles libres.*	Totaal. *Total.*
1879	171	143	314	24 258	11 361	35 619
1880	181	125	306	26 389	9 334	35 723
1881	189	137	326	26 527	8 462	34 989
1882	193	121	314	27 600	7 805	35 405
1883	198	108	306	29 554	7 545	37 099
1884	199	112	311	30 354	8 002	38 356
1885	199	107	306	30 715	8 062	38 777
1886	200	101	301	30 980	7 794	38 774
1887	201	104	305	31 986	7 999	39 985
1888	201	115	316	31 441	8 488	39 929
1889	202	121	323	31 892	9 489 †	41 381 †
1890	203	137	340	33 615	10 632 †	44 247 †
1891	203	140	343	34 607	12 106 †	46 713 †
1892	203	154	357	35 495	14 801	50 296
1893	204	170	374	36 392	17 585	53 977

B. Buitenbezittingen. [2]) *Autres possessions.*

1881	281	205	486	19 437	10 696	30 123
1882	319	201	520	26 979	11 994	38 973
1883	319	218	537	30 267	10 997	41 264
1884	319	236	555	30 811	13 546	44 357
1885	315	258	573	30 209	14 380	44 589
1886	318	284	602	30 763	15 363	46 126
1887	318	306	619	31 132	15 569	46 701
1888	314	319	633	35 383	16 698	52 081
1889	316	338	654	35 294†	17 786†	53 080†
1890	313	368	681	38 160†	19 607†	57 767†
1891	315	395	710	38 495	18 678†	57 173†
1892	312	439	751	39 856	22 281†	62 137†
1893	300 [3])					

[1]) De betrouwbaarheid van deze, aan de Kol. Versl. ontleende cijfers, is aan gegronden twijfel onderhevig.

[2]) De cijfers over de jaren vóór 1881 worden wegens de groote onbetrouwbaarheid niet medegedeeld.

[3]) De 11 gouvernementsscholen die sedert jaren als tijdelijk gesloten vermeld werden, zijn thans niet meer meegeteld.

2. Particuliere scholen aan het einde des jaars. *Ecoles libres à la fin de l'année*

a. Gesubsidieerde scholen. *Ecoles subventionnées.*

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Gewesten. *Provinces.*	1884.	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	Leerl. ult. 1893,
a. Java en Madoera. *Java et Madoura.*											
Pekalongan	3	3	3	3	3	3	5	7	8	8	474
Semarang [1])	10	10	10	10	10	11	11	11	10	10	1298
Japara	5	3	3	3	3	3	1	1	—	1	110
Rembang	3	3	1	1	1	1	2	3	3	4	539
Soerabaja	2	2	2	5	5	7	11	19	19	18	2611
Banjoemas	4	4	4	4	4	3	3	3	4	4	623
Bagelen	12	9	8	7	7	7	7	7	7	7	1129
Madioen	8	8	8	7	7	8	10	8	7	8	936
Kediri	8	9	11	11	11	10	10	10	10	19	1480
Andere residentiën	7	6	4	4	4	6	12	18	28	40	4847
Totaal. *Total*	62	57	54	55	55	59	72	87	96	119	14047
b) Buitenbezittingen [2]). *Autres possessions.*	4	3	3	3	2	2	3	67	22	60	*

b. Niet gesubsidieerde scholen. *Ecoles non subventionnées.*

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Gewesten. *Provinces.*	1887.		1888.		1889.		1890.		1891.		1892.		1893.		Leerlingen van alle scholen op 31 Dec. 1893.
	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	
a. Java en Madoera. *Java et Madoura.*															
Batavia	9	3	11	3	10	3	14	4	9	3	11	3	10	4	437
Preanger	2	2	3	2	4	2	3	3	2	2	2	1	1	—	40
Semarang	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	7	6	259
Japara	4	3	4	3	4	3	5	3	3	3	4	3	3	3	219
Soerabaja	9	7	8	7	11	7	9	8	2	1	3	1	4	—	220
Pasoeroean	4	3	6	4	7	4	5	4	2	—	2	—	3	—	268
Soerakarta	4	—	4	—	4	—	4	—	5	—	6	—	7	—	1081
Kediri	5	4	7	4	7	6	8	6	9	8	9	8	3	2	93
And. residentiën	8	1	13	2	11	2	13	2	17	3	16	4	13	3	921
Tot. Java en Mad.	49	27	45	21	48	25	65	34	53	24	58	25	51	18	3538
b. Buitenbezitt. *Autres possessions.*													Leerlingen op 31 Dec. 1892.		
W. Sum. en Nias [3]).	68	64	60	56	68	64	84	78	100	94	101	95	*		
Borneo Z. O.	9	9	9	9	10	10	10	10	10	—	1	1	*		
Res. Menado.															
Prot. scholen	118	114	119	118	125	124	127	124	127	125	146	129	*		
Roomsche scholen	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13		14			
Sangi eilanden	36	—	50	—	51	—	63	—	52	—	64	52	4247		
Rotti	17	—	17	—	17	—	17	—	17	—	14	—	503		
Savoe	7	7	7	7	6	6	5	5	5	5	6	6	260		
Flores (R. sch.)	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	465		
And. gewesten	31	10	39	12	42	10	46	17	37	3	81	16	*		
Totaal. *Total*	306	220	317	218	335	230	368	250	364	252	417	317	*		

[1]) Te Semarang werkte tot 1891 de eenige gesubsidieerde zendingschool. In 1892 werd ook deze niet meer gesubsidieerd.

[2]) De plaatsen der gesubsidieerde scholen verschillen telkens.

[3]) De zendingscholen alle in de resid. Tapanoeli en op Nias.

3. Uitgekeerde subsidiën. *Montant des subsides.*

Bronnen V. I. O. en K. V.

Jaren. *Années.*	Bedrag. *Montant.*	Jaren. *Années.*	Bedrag. *Montant.*	Jaren. *Années.*	Bedrag. *Montant.*
1879	*f* 24 667	1884	*f* 12 625	1889	*f* 10 650
1880	21 888	1885	9 845	1890	15 513
1881	18 697	1886	9 570	1891	33 140
1882	15 225	1887	10 570	1892	26 110
1883	12 050	1888	9 350	1893	51 520

4. Kosten van het onderwijs voor inlanders. [1])
Frais de l'enseignement pour les indigènes.

Bronnen V. I. O. en K. V.

Jaren. *Années.*	Uitgaven. *Dépenses.*	Ontvangsten. *Recettes.* Schoolgelden. *Rétrib. scolaires.*	Ontvangsten. *Recettes.* Verkoop van schoolboeken. *Débit de livres de classe.*	Bleef ten laste van den lande. *Frais nets pour l'état.*
1875	*f* 844 701	*f* 39 613	*f* 1 315	*f* 803 906
1880	1 284 552	62 652	2 929	1 218 972
1885	1 076 984	76 670	2 415	997 899
1886	1 063 283	72 775	2 215	988 293
1887	1 087 670	76 274	2 645	1 008 751
1888	1 088 991	77 439	3 234	1 008 318
1889	1 116 855	77 260	4 129	1 035 466
1890	1 156 898	82 972	4 298	1 069 628
1891	1 168 917	86 951	3 849	1 078 117
1892	1 190 976	87 542	4 909	1 098 525
1893	1 253 341	95 595	5 992	1 151 754

[1]) Incl. de uitgekeerde subsidiën *cf.* vorige tabel.

5. Personeel aan de Gouvernementsscholen voor Inlanders.
Personnel attaché aux écoles publiques pour indigènes.

Bronnen V. I. O. en K. V.

In het ressort van de kweekscholen te: *Dans le ressort des écoles normales de:*	Aantal gouvernements-scholen. *Nombre des écoles de l'état.*	Onderwijzers *Instituteurs* van kweekscholen afkomstig. *Provenant des écoles normales.*	Onderwijzers *Instituteurs* 3e en 4e klasse op Java en Madoera. *3e et 4e classe à Java et à Madoura.*	Onderwijzers *Instituteurs* 1e en 2e klasse op de buitenbezittingen. *1e et 2e classe aux autres possessions.*	Waarn. onderwijzers *Instituteurs temporaires* Hulponderwijzers. *Instituteurs-adj.*	Waarn. onderwijzers *Instituteurs temporaires* Kweekelingen. *Elèves-instituteurs.*	Hulponderwijzers. *Instituteurs-adj.*	Kweekelingen. *Elèves-instituteurs.*	Totaal. *Total.*
Bandong	101	98	2	—	1	—	179	87	367
Probolinggo	105	99	6	—	—	—	177	95	377
Totaal Java en Madoera. *Total Java et Madoura*	206	197	8	—	1	—	356	182	744
Fort de Kock	62	51	—	8	—	—	104	13	176
Padang Sidempoean	19	12	—	7	—	—	40	2	61
Bandjermasin	7	7	—	—	—	—	25	—	32
Makassar	14	13	—	—	—	—	11	—	24
Amboina	207	125	—	53	16	5	320	56	575
Totaal buitenbezittingen. *Total Autres possessions.*	309	208	—	68	16	5	500	71	868
Totaal-generaal 1893	515	405	8	68	17	5	856	253	1 612
Total général 1892	515	388	13	71	26	5	769	267	1 539
1891	518	382	14	68	37	5	710	280	1 496
1890	516	360	14	68	51	10	662	294	1 459
1889	518	359	15	72	47	10	641	325	1 438
1888	515	349	15	69	51	11	593	350	1 405
1887	519	343	16	70	58	13	520	385	1 354
1886	518	333	16	76	63	14	444	408	1 345
1885	513	311	16	80	67	28	388	460	1 354
1884	517	306	16	82	77	29	378	466	1 311

C. SCHOLEN VOOR VREEMDE OOSTERLINGEN. Ult°. 1892 en 1893.
Ecoles pour orientaux étrangers.

Bron : K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Aantal scholen. *Nombre d'écoles.*		Aantal leerlingen. *Nombre d'élèves.*		Gewesten. *Provinces.*	Aantal scholen. *Nombre d'écoles.*		Aantal leerlingen. *Nombre d'élèves.*	
	1892.	1893.	1892.	1893.		1892.	1893.	1892.	1893.
Batavia	31	36	435	405					
Krawang	—	4	—	63	Djokjakarta	6	6	109	158
Preang.Regsch.	5	4	64	67	Soerakarta	6	8	128	149
Cheribon	17	22	376	419	Madioen	1	1	12	27
Tegal	11	14	176	204	Kediri	10	7	160	101
Pekalongan	6	6	60	124	Madoera	5	5	174	192
Semarang	25	21	468	453	Tot. J. en M.	214	226	4 409	4 725
Japara	12	10	267	295					
Rembang	30	29	854	821	Riouw en O.	6	5	61	76
Soerabaja	20	20	502	501	Banka	35	35 [2])	383	383[2])
Pasoeroean	9	10	282	368	Billiton	7 [1])	7	74[1])	88
Probolinggo	2	3	52	59	Borneo W. A.	68	68 [2])	821	821[2])
Besoeki	2	3	34	48	Celebes en O.	5	5	104	75
Banjoemas	5	7	59	97	and. gewesten	21	22	400	449
Bagelen	2	2	21	26					
Kedoe	9	8	176	148	Totaal gen. *Total général.*	356	368	6 252	6 617

[1]) Opgaaf van ult. 1891. [2]) Idem van ult. 1892.

D. MAHOMEDAANSCHE GEESTELIJKE SCHOLEN. [1]) *Ecoles des prêtres mahométans.* [1])

Bron : K. V.

Gewesten. *Provinces*	Aantal godsdienstscholen. *Nombre des écoles.*					Aantal leerlingen. *Nombre des élèves.*				
	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.
Java en Madoera. *Java et Madoura.*										
Bantam	890	875	963	928	863	11 117	10 965	11 212	11 509	11 565
Batavia	1 332	1 314	1 499	1 570	1 521	12 765	11 889	12 560	13 042	12 985
Krawang	232	207	258	277	283	1 794	1 712	1 985	1 697	1 757
Preanger-Regentsch.	1 236	1 285	1 229	1 196	1 278	23 772	26 428	27 251	23 068	25 804
Cheribon	1 111	1 120	1 010	1 014	1 038	12 873	12 598	11 950	11 225	12 529
Tegal	1 032	613	666	656	663	12 829	9 486	9 662	9 622	9 395
Pekalongan	531	517	498	506	483	7 562	7 662	6 624	6 763	6 748
Semarang	1 697	1 638	1 209	1 389	1 440	18 771	20 558	17 974	19 489	19 761
Japara	158	607	590	495	522	2 480	13 132	12 881	10 449	12 749
Rembang	603	497	477	453	403	13 176	13 134	12 866	10 360	9 433
Soerabaja	1 039	2 213	1 879	1 870	1 918	15 742	28 423	27 640	26 692	28 198
Pasoeroean	2 264	874	1 141	1 110	997	26 676	10 661	17 642	12 347	12 744
Probolinggo	819	1 572	1 513	1 410	1 433	13 031	10 296	9 754	9 759	9 531
Besoeki	4 266	1 238	1 262	1 169	985	32 283	21 473	18 830	19 309	16 705
Banjoemas	1 201	*	*	145	126	18 943	*	*	3 536	3 019
Bagelen	333	*	313	322	335	6 238	*	8 035	7 396	8 449
Kedoe	143	100	90	106	90	1 364	1 218	1 164	1 291	1 330
Soerakarta	279	288	199	264	173	3 158	3 014	2 338	2 935	1 404
Madioen	426	391	400	382	393	6 359	5 214	4 520	4 177	5 334
Kediri	882	*	565	489	592	13 087	*	10 013	8 184	10 566
Madoera	2 547	2 500	2 524	2 451	2 494	50 263	51 303	56 215	51 366	52 421
Totaal.. *Total..*	23 021	17 879 †	18 285 †	18 202	18 030	304 283	259 166 †	281 119 †	264 216	272 427
Buitenbezittingen. *Autres possessions.*										
Padangsche Bovenl.	*	2 235	2 566	2 569	2 888	*	31 179	34 727	35 493	35 562
Padangs. Benedenl.	541	504	736	758	766	10 616	11 543	9 986	9 142	10 833
Tapanoeli	320	320	257	300	332	1 920	5 304	2 161	2 430	2 430
Palembang [2])	234	225	230	239	266	4 109	4 400	4 525	4 595	5 032
Sumatra O.	—	—	—	52	40	—	—	—	1 202	1 145
Billiton	58	95	81	*	71	251	302	257	*	216
Borneo Z. O.	386	1 051	406	567	1 106	9 590	11 936	7 501	7 335	10 884
Amboina	261	405	*	168	125	1 989	2 472	*	1 166	550

[1]) De groote afwijkingen die de cijfers in dezen staat nu en dan ondergaan worden in het Kol. verslag niet opgehelderd.

[2]) Het K. V. meldt dat de opgaven voor het jaar 1889 uitsluitend op de hoofdplaats Palembang zien.

III. EEREDIENST. *Cultes.*

1. BEDIENING DER CHRISTEN-GEMEENTEN IN NED. INDIË.
Ecclésiastiques desservant les communes Chrétiennes.

Bronnen K. V. en R. A.

Standplaatsen. *Stations.*	Protestantsche eeredienst. *Culte Protestant.*			Roomsch Kath. eeredienst. *Culte Catholique.*		
	Predikanten. *Pasteurs.*	Hulpredikers. *Pasteurs auxiliaires.*	Hulpredik. voor inl. Chr. gemeent. [1]) *Idem pour indigènes.*	Pastoors. *Curés.*	Onderpastoors. *Vicaires.*	Hulpriesters en missionarissen. *Auxiliaires.*
a. Java en Madoera.						
Batavia	4	—	—	—	2	2
Meester Cornelis	1	—	—	—	—	—
Depok	—	—	vac.	—	—	—
Buitenzorg	1	—	—	—	—	1
Bandong	1	—	—	—	—	—
Cheribon	1	—	—	—	—	1
Pekalongan	1	—	—	—	—	—
Semarang	2	—	—	1	1	2
Ambarawa	—	—	—	1	—	—
Salatiga	1	—	—	—	—	—
Soerakarta	1	—	—	—	—	—
Magelang	1	—	—	1	—	—
Djokjokarta	—	—	—	1	1	—
Poerworedjo (Bagelen)	1	—	—	—	—	—
Rembang	1	—	—	—	—	—
Soerabaja	3	—	—	1	2	1
Soemenep (Madoera)	1	—	—	—	—	—
Madioen	1	—	—	—	—	—
Pasoeroean	1	—	—	—	—	—
Probolinggo	1	—	—	—	—	—
b. Sumatra.						
Padang	1	—	—	1	1	1
Fort de Kock	1	—	—	—	—	—
Tandjong Pinang	vac.	—	—	—	—	—
Kotta Radja (Atjeh)	1	—	1	1	—	—
Medan	1	—	—	—	—	1
Palembang	1	—	—	—	—	—
c. Borneo.						
Pontianak	1	—	—	—	—	
Singkawang	—	—	—	1	—	2
Bandjermasin	1	—	—	—	—	
d. Celebes.						
Makassar	1	—	—	1	—	—
Bonthain	vac.	1	—	—	—	—
Menado en O.	1	—	10	1	—	1
e. Ternate en O.	vac.	1	2	—	—	—
f. Amboina en O.	2	—	10	—	—	2
g. Banda	1	—	—	—	—	—
h. Timor en O.	vac.	1	5	2	4	10
Totaal ult. 1893	35	3	28	12	11	24
1892	34	1	24 (1)	15	11	25
1891	32	1	23	13	10	23
1890	31	1	24	13	9	16
1889	31	1	21 (1)	14	7	17
1888	33	1	25 (4)	13	8	19
1887	32	1	22 (2)	13	8	15
1886	[2])	[2])	[2])	13	8	12
1885	[2])	[2])	[2])	12	9	12
1884	[2])	[2])	[2])	13	9	9

[1]) De getallen tusschen ( ) beteekenen het aantal der met verlof afwezigen.
[2]) De totalen van vroegere jaren kunnen niet gegeven worden, daar de organisatie van den dienst sedert 1887 van die in de vorige jaren verschilt.

Bron: R. A.

2. ZENDELINGEN IN NED. INDIE. (1)
Missionnaires et missions. (1)

Gewesten. *Provinces.*	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894
Bantam Z. V.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Batavia Z. V.	—	1	2	2	3	2	2	2	2	2
J. C.	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2
G. K.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—
G. I. V.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Preang. Z. V.	3	2	2	2	3	3	3	2	2	3
Cherib. Z. V.	2	3	3	3	3	2	3	3	3	2
Tegal . G. V.	1	1	1	1	1	1	1	—	1	—
Semar. Z. G.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
E. Z.	4	5	6	6	6	5	4	4	4	3
S. Z.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Japara. D. Z.	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1
Soerab. Z. G.	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2
G. K.	1	1	1	1	1	—	1	1	1	—
Pasoer. Z. G.	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1
Besoeki J. C.	1	1	—	—	—	1	1	1	1	2
G.I.V.	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1
Banjoem.E. Z.	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—
G. V.	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—
Bagelen G. V.	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1
Kedoe.K, G. Z.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Soerak. G. K.	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
D. Z.	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1
Madioen Z. G.	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1
Kediri. Z. G.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Java en Mad.[2]) *Java et Mad.*	22	24	25	24	25	28	29	30	27	27

Gewesten. *Provinces.*	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894
Sum.West.J.C.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
D. Z.	1	1	1	1	1	3	3	2	2	2
R. G.	22	21	21	22	19	22	27	28	34	33
L. G.	—	—	—	—	2	2	2	2	2	2
V. E. N.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Benkoel.L. G	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Palemb. L. G.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
O. Sum. Z. G.	—	—	—	—	—	1	1	1	2	1
Z.O.Born.R. G.	8	6	6	6	7	9	10	10	12	10
Celebes Z. G.	2	1	1	1	1	—	—	—	—	—
Menado Z. G.	—	—	—	—	—	2	4	5	4	4
G. Z.	5	3	3	6	6	6	6	6	7	9
Amboina Z. G.	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—
U. Z.	—	—	—	—	—	1	1	2	2	2
Ternate U. Z.	8	7	7	8	7	6	7	7	8	8
Timor. G. V.	1	1	1	1	—	—	1	—	—	—
Z. G.	—	—	—	1	—	2	2	1	—	—
G. K.	—	—	—	—	—	—	2	2	2	—
Buitenbezitt.[3]) *Autres possess.*	50	41	42	49	45	55	67	67	76	73

Verklaring der teekens:

Z. V. = Nederl. Zendingvereeniging. Rotterdam 1858.
J. C. = Java-Comité.
G. K. = Zending der Christelijk Gereformeerde Kerk 1869.
G. V. = Ned Gereformeerde Zendingvereeniging 1859.
Z. G. = Ned. Zendinggenootschap. Rotterdam 1779.
E. Z. = Zendingvereeniging te Ermelo 1846.
D. Z. = Doopsgezinde Zendingvereeniging 1847.
R. G. = Rheinische Missionsgesellschaft. Barmen.
L. G. = Evang. Luth. Gen. voor In- en Uitw. Zending. Amsterdam 1882.
U. Z. = Utrechtsche Zendingvereeniging 1859.
G. Z. = Gossnersche Zending, voortgezet door het Sangi-Comité te Amsterdam.
G. I. V. = Genootschap van In- en Uitwendige zending.
S. Z. = Comité der vereeniging tot onderstenning van de zendelingen der Salatiga-zending op Java, gevestigd te Utrecht.
K. G. Z. = Kerkgenootschap gemeente der zevende dags baptisten Haarlem.
V.E.M. = Vereen. voor evangelisatie onder de milit. in Ned. Indië te Harderwijk.

(1) De Roomsch-Katholieke zending, die in de Minahassa en op Flores Zendingscholen gesticht heeft, gaat uit van de Roomsch-Katholieke Kerk. Zie daarom vorige Tabel. De Aartsbisschop te Batavia is het hoofd dier zending.

La mission catholique se trouve sous la direction de l'archevêque de Batavia, et n'est point organisée, comme l'est la mission protestante, par des associations particulières. Voir, pour les prêtres catholiques et leurs stations, le tableau précédent.

(2) Buitendien zijn in 1894 op Java en Madoera nog 4 zendelingen die als onderwijzers werkzaam zijn; n.l. 2 in Batavia voor het Centraal-Comité voor de oprichting en instandhouding van een seminarie te Depok gevestigd te Amsterdam, 1 in Bagelen en 1 in Soerabaja.

(3) Buitendien in 1894 zijn in de buitenbezittingen nog 4 zendelingen als onderwijzers werkzaam; nl. 2 op Sumatra's Westkust en 2 in Menado.

3. GEWESTELIJK OVERZICHT VAN DE VERTROKKEN, TE DJEDDAH

Aperçu par provinces des pélerins partis,

Java en

Bron: K. V. *Java et*

Gewesten. *Provinces.*	Met passen naar Mekka vertrokken. *Partis pour la Mecque munis de passe-ports.*							Te Djeddah	
	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1887.	1888.
Bantam	59	165	135	588	392	747	607	98	161
Batavia	172	162	166	203	110	169	126	63	149
Krawang	6	16	31	16	9	17	41	3	17
Preanger Regentsch	73	276	85	302	318	612	747	67	277
Cheribon	63	158	85	91	272	136	184	56	149
Tegal	32	50	25	61	93	72	128	32	46
Pekalongan	53	45	40	58	85	44	112	49	30
Semarang	45	218	133	118	128	115	168	48	229
Japara	23	66	6	28	33	14	44	20	60
Rembang	24	66	56	29	53	55	82	23	63
Soerabaja	312	587	241	301	428	376	687	242	632
Pasoeroean	63	66	75	58	82	187	144	79	72
Probolinggo	9	47	19	21	39	27	64	10	54
Besoeki	9	57	19	30	41	74	108	8	53
Banjoemas	19	26	41	38	41	59	45	18	21
Bagelen	137	284	175	53	73	101	144	82	282
Kadoe	61	173	22	19	78	32	39	24	126
Djokjokarta	31	73	20	7	40	45	27	11	59
Soerakarta	9	30	21	18	22	35	27	14	30
Madioen	40	44	21	41	13	13	29	31	36
Kediri	46	107	57	63	35	47	72	20	130
Madoera	67	217	103	114	151	183	272	60	209
Totaal. *Total*	1 353	2 933	1 576	2 257	2 536	3 160	3 897	1 058	2885

Buitenbe

Bron: K. V. *Autres*

Gewesten. *Provinces.*	Met passen naar Mekka vertrokken. *Partis pour la Mecque munis de passe-ports.*							Te Djeddah	
	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1887.	1888.
Sumatra's Westkust	319	435	621	1 213	1 346	1 459	1 564	369	391
Benkoelen	29	23	56	46	94	77	105	28	28
Lampongsche distr	171	26	59	104	46	82	114	166	29
Palembang	157	252	284	716	894	829	1 100	156	248
Sumatra's Oostkust	242	210	331	605	540	494†	322†	54	81
Atjeh	28	3	31	42	62†	36†	17†	67	49
Riouw	9	31	8	5	3†	10†	218†	—	11
Banka	16	6	22	27	11	41	68	13	5
Billiton	6	—	2	18	—	—	5	6	—
Westerafd v. Borneo	99	187	122	141	87	163	260	91	164
Z.- en O. v. Borneo	115	173	182	253	534	778	644	109	185
Celebes en onderh	77	108	50	269	316	228	230	75	96
Menado	18	10	21	—	25	25	8	21	11
Amboina	19	16	29	59	31	55	58	16	25
Ternate	6	12	5	2	10	15	3	6	11
Timor	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bali en Lombok	7	6	7	28	12	14	50	5	7
Totaal. *Total*	1 318	1 498	1 830	3 528	4 011†	4 306†	4 766†	1 182	1 341

[1]) Bovendien meldden zich bij het consulaat te Djeddah nog aan zonder passen, en met passen die bui-

AANGEKOMEN EN TERUGGEKEERDE BEDEVAARTGANGERS. [1])
Arrivés à Djeddah et revenus.

Madoera.
Madoura.

(Arabie) aangekomen (volgens opgaven van den Nederlandschen Consul aldaar). *Arrivés à Djeddah (Arabie).*					Van Mekka teruggekeerd. *Revenus de la Mecque.*						
1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.
132	534	357	618	570	71	89	98	397	320	466	441
142	175	141	187	206	77	104	106	154	124	112	102
31	16	9	17	38	3	15	23	17	5	15	27
84	258	307	457	761	39	226	100	214	262	427	617
84	96	242	138	163	37	127	60	47	220	128	119
24	54	84	52	114	31	52	32	32	74	50	88
37	68	38	87	47	49	31	37	54	42	72	39
106	134	121	118	117	70	177	87	86	100	111	88
7	24	33	19	37	25	63	14	22	32	18	47
42	42	25	76	42	23	48	49	35	31	71	40
188	313	332	367	453	150	370	157	267	270	329	377
52	61	43	113	175	59	80	62	56	43	96	128
15	21	37	27	28	9	42	18	15	22	24	21
17	29	35	69	107	4	41	25	19	36	59	80
41	40	30	51	59	28	43	40	40	41	49	56
88	71	74	86	178	71	233	78	62	88	87	136
23	29	57	64	43	28	104	23	30	40	58	31
15	10	24	37	35	5	32	3	8	15	2	30
17	15	21	24	34	30	22	11	35	23	12	35
29	67	31	27	25	53	37	39	54	33	51	41
54	66	59	76	72	15	120	53	56	33	35	57
102	119	120	190	273	58	143	97	93	96	159	220
1 330	2 242	2 220	2 900	3 577	935	2 199	1 212	1 793	1 950	2 431	2 820

Zittingen.
Possessions.

(Arabie) aangekomen (volgens opgaven van den Nederlandschen Consul aldaar). *Arrivés à Djeddah (Arabie)*					Van Mekka teruggekeerd. *Revenus de la Mecque.*						
1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.
526	1 031	1 362	1 331	1 612	290	316	299	535	651	741	850
56	37	90	77	73	21	16	45	26	42	71	59
59	102	39	57	124	172	51	51	64	36	40	92
269	611	808	603	819	152	235	219	472	639	514	621
212	387	444	432†	251 †	108	193	284	432	288	248†	208 †
96	32	48	54†	43 †	*	*	*	*	6†	13†	8 †
2	2	1	2†	—	9	21	—	*	*	8†	58 †
23	21	14	37	58	27	4	27	12	9	31	38
2	10	8	—	2	6	—	2	6	11	—	4
106	135	67	160	243	134	130	112	92	6[illegible]	115	178
163	274	443	545	735	141	209	198	212	397	625	537
91	217	232	265	260	53	70	29	176	130	139	117
18	—	1	26	8	20	7	20	—	—	17	4
24	38	37	42	32	22	6	13	16	20	47	22
4	3	3	21	2	5	8	—	1	3	16	—
—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—
7	29	9	24	41	3	4	2	17	7	13	30
1 658	2 929	3 606	3 676†	4 303 †	1 167†	1 270†	1 301†	2 061†	2 304†	2 638†	2 826†

[1]) ten N. I. waren afgegeven, in bovenstaande jaren resp. 186, 161, 158, 235, 208, 284 en 212 bedevaartgangers.

4. GETAL MET PASSEN NAAR MEKKA VERTROKKEN EN TERUGGEKEERDE BEDEVAARTGANGERS

Nombre des pèlerins.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Vertrokken. *Partis pour la Mecque de:*			Teruggekeerd. *Revenus à:*		
	Java en Madoera. *Java et Madoura.*	Buitenbezittingen. *Autres possessions.*	Totaal. *Total.*	Java en Madoera. *Java et Madoura.*	Buitenbezittingen. *Autres possessions.*	Totaal. *Total.*
1879	3 263	2 175	5 438	2 508	1 206	3 714
1880	7 327	2 852	10 179	2 226	1 463	3 689
1881	2 575	1 949	4 524	5 224	1 805	7 029
1882	2 465	1 985	4 450	2 037	1 361	3 398
1883	2 748	2 174	4 922	2 277	1 876	4 153
1884	2 538	2 030	4 568	2 249	1 662	3 911
1885	2 501	2 259	4 760	2 231	1 966	4 197
1886	1 422	1 241†	2 663†	1 277	894†	2 171†
1887	1 353	1 318	2 671	935	1 167†	2 102†
1888	2 923	1 498	4 431	2 199	1 270†	3 469†
1889	1 576	1 830	3 406	1 212	1 301†	2 513†
1890	2 257	3 528	5 785	1 793	2 061†	3 854†
1891	2 536	4 011†	6 547	1 950	2 304†	4 254†
1892	3 160	4 306†	7 466†	2 431	2 638†	5 069†
1893	3 897	4 766†	8 663†	2 820	2 826†	5 646†

5. GETAL HADJI'S ONDER DE INLANDERS AANWEZIG OP ULT. 1874 EN 1892.

Nombre des hadji's (indigènes ayant fait le pèlerinage de la Mecque).

Bron: K. V.

Java en Madoera. *Java et Madoura.*	1874.	1892.	Buitenbezittingen. *Autres possessions.*	1874.	1892.
Bantam	1 688	4 782	Sumatra's Westk.	4 876	10 052
Batavia	1 068	4 852	Benkoelen	80	562
Krawang	113	358	Lampongsche districten	654	1 073
Preanger-Regentschappen	3 464	8 533	Palembang	2 358	3 588
Cheribon	1 463	2 687	Oostk. van Sumatra	312	3 097
Tegal	1 156	1 726	Atjeh en Onderh.	—	32
Pekalongan	972	1 738	Riouw en „	139	410
Semarang	4 998	6 906	Banka	238	420
Japara	2 059	2 404	Billiton	25	71
Rembang	651	1 137	Westerafd. Borneo	29	2 130
Soerabaja	3 085	7 021	Z. en O. afd. Borneo	2 613	4 608
Pasoeroean	746	1 722	Celebes en onderh.	376	1 297
Probolinggo	117	422	Menado { Minahassa	3	17
Besoeki	149	821	Menado { Gorontalo	11	67
Banjoewangi	143		Amboina	70	388
Banjoemas	467	1 002	Ternate	8	23
Bagelen	798	1 971	Timor en onderh.	—	42
Kedoe	923	1 340	Bali en Lombok	83	84
Djokjokarta	836	620			
Soerakarta	1 312	812			
Madioen	843	1 391			
Kediri	502	1 152			
Madoera	6 208	1 546			
Totaal. *Total.*	33 755	54 943	Totaal. *Total.*	11 860	27 961

IV. Nijverheid. *Industrie.*

A. VERZAMELINGSNIJVERHEID. *Industrie minière.*

I. TIN-PRODUCTIE VAN NEDERLANDSCH INDIË. *Production d'étain.*

1. Banka. Aan het Gouvernement geleverd van medio April 1893 tot medio Maart 1894 en in de negen voorafgaande jaren.

Bron: K. V. *Banca. Quantités livrées au Gouvernement.*

Districten.	Onder contrôle werkende mijnen. *Mines contrôlées.*			Particuliere ontginningen. *Expl. privées.*			Verwerking van afval. *Déchets.*		Totaal der leveringen. *Total du produit (picols.)*
	Aantal mijnen. *Mines.*	Gem. Aantal werklieden. *Ouvr.*	Productie in picols. *Produit (picols).*	Aantal ontg. *Mines.*	Gem. Aantal werklieden. *Ouvr.*	Productie in picols. *Produit (picols.)*	Gem. Aantal inleveraars. *Ouvr.*	Productie in picols. *Produit (picols.)*	
Muntok	5	661	3 767	13	182	1 450	17	688	15 905
Djeboes	17	1 015	10 273	22	189	1 939	21	780	82 992
Blinjoe	12	1 200	14 476	28	431	5 760	21	964	21 200
Soengeiliat	20	1 893	17 798	24	143	2 148	16	2 617	22 562
Merawang	10	1 119	12 448	1	22	311	2	41	12 800
Pangkalpinang	18	1 481	19 065	7	38	472	2	145	19 682
Soengeisleian	8	902	10 956	15	77	1 082	1	7	12 046
Koba	4	423	4 691	3	13	69	—	—	4 760
Toboali	6	420	6 047	25	136	1 453	3	67	7 566
Tot. over 1893/94	100	9 114	99 521	138	1 231	14 683	83	5 309	119 513
" " 1892/93	96	8 381	99 194	157	1 353	15 680	128	6 862	121 736
" " 1891/90	94	7 682	73 097	182	1 563	15 219	125	5 307	93 623
" " 1890/91	92	6 588	70 819	233	2 226	26 918	159	9 423	107 190
" " 1889/90	96	6 801	59 535	263	2 017	22 949	208	7 208	89 691
" " 1888/9	97	6 595	45 521	195	1 744	14 761	144	5 682	65 964
" " 1887/8[1]	97	5 777	57 675	227	1 818	18 359	175	8 363	84 397
" " 1886/7[2]	98	5 422	54 395	198	1 506	16 220	160	6 475	77 090
" " 1885/6	104	5 497	57 071	166	1 341	13 324	427	6 158	76 552
" " 1884/5	103	5 727	56 264	128	1 340	13 444	200	4 803	74 510

[1]) 1 Maart—31 Mei. [2]) 1 April—Ult°. Febr.

Bron K. V.

2. Billiton.

Districten.	Aantal mijnen in bewerking geweest. *Mines en expl.*	Gemiddeld aantal mijnwerkers. *Ouvriers, chiffre moyen.*	Productie in picols. *Produit (picols).* Tinerts, gereed voor de smelting. *Minérai prêt pour la fonte.*	Tin. *Etain.*
Tandjong Pandan	18	770	— [1])	4 265
Manggar	21	2 580	—	28 533
Linggang	18	2 710	—	27 216
Boeding	20	1 440	—	13 407
Dindang	12	620	—	5 173
Totaal Mei--April 1893/94	89	8 120	—	78 595
1892/93	91	8 130	117 800	82 720
1891/92	92	8 670	159 000	106 246
1890/91	94	8 644	144 500	96 488
1889/90	94	7 820	144 000	96 279
1888/89	97	7 237	118 700	79 194
1887/86	94	7 245	121 800	77 840
1886/87	92	6 591	130 800	89 193
1885/86	89	5 620	119 100	81 053
1884/85	85	5 296	91 000	61 357

[1]) Voor 't laatste jaar bevat het K. V. hieromtrent geen gegevens.

3. Riouw (Singkep).

	1889/90.	1890/1.	1891/2.	1892/3.	1893/4.
Tinproductie (Picols). *Production d'étain (picols.)*	29	420	1 393	2 746	4 240
Gemd. aantal werklieden. *Ouvriers, chiffre moyen.*	*	*	250[1])	874	1 326

[1]) Chineezen; daarenboven nog enkele inlanders.

II. STEENKOLENPRODUCTIE DER VOORNAAMSTE ONDERNEMINGEN.

Production de charbon des principales entreprises.

Jaren. *Années.*	Mijnconcessie Tanisari op Java. *Concession Tanisari à Java.*	Mijnconcessie Sedan op Java. *Concession Sédan à Java.*	Ombiliënkolenvelden op Sumatra. *Houillères d'Ombiliën à Sumatra.*	Concessie aan de Mahakkam rivier (Borneo). *Houillères près de la rivière Mahakkam (Bornéo).*
	ton	ton	ton	ton
1889	128	—	—	907
1890	—	—	—	5 489
1891	—	1 240	—	6 778
1892	—	47 075	1 758	20 034
1893	—	— [1]	46 075	18 830

[1]) In dit jaar werd slechts eene kleine hoeveelheid voor eigen gebruik gewonnen.

III. PRODUCTIE VAN GERAFFINEERDE PETROLEUM DER VOORNAAMSTE ONDERNEMINGEN.

Production de pétrole des principales entreprises.

Jaren. *Années.*	Dordrechtsche Maatschappij op Java. (Djabakotta petroleum.)	Concessie de twaalf Dessa's op Java.	Concessie aan de Lepanrivier op Sumatra. (Lankatpetroleum)
Oct. 1887—ulto 1889	200 484 L.	—	—
1890	967 716 „	—	—
1891	2 861 640 „	—	4 536 000 L.
1892	8 922 204 „	—	5 209 326 „
1893	8 574 678 „	1 284 336 L. [1])	14 429 320 „

[1]) Gedeeltelijk ook in 1892 gewonnen.

IV. PRODUCTIE VAN ENKELE ANDERE DELFSTOFFEN.

Production de quelques autres minéraux.

Jaren. *Années.*	Goud ter Westkust van Borneo. *Or (Bornéo).*	Diamant ter Westkust van Borneo. *Diamant (Bornéo).*	Joodkoper te Soerabaja. *Jodure de cuivre.*
1884	123 KG.	—	—
1885	153 „	—	—
1886	149 „	—	—
1887	178 „	1562 karaat	—
1888	136 „	1869 „	—
1889	*	1206 „	—
1890	62 „	419 „	—
1891	94 „	2683 „	—
1892	98 „	1400 „	2110 KG.
1893	136 „	2168 „	2240 „

B. Landbouw. *Agriculture.*

a. LANDBOUW VOOR EIGEN REKENING DER BEVOLKING IN DE GOUVERNEMENTSLANDEN VAN JAVA EN MADOERA.

(van Madoera werden in 1885 alléén opgaven over Pamekasan en Soemenep verstrekt, sedert 1887 over het geheele eiland).

Cultures à Java et Madoura pour compte des indigènes.

I. TOTAAL BOUWGRONDEN DOOR DE BEVOLKING ONTGONNEN VOOR GEREGELDE CULTUUR (BOUWS). [1]
Total terrains en culture indigène (bahoes).

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Sawahs van levend water voorzien. *Rizières arrosées par des eaux vives.*	Sawahs van regen afhankelijk. *Rizières arrosées par les pluies seules.*	Sawahs op rawahgronden (moerassawahs). *Rizières dans les marais.*	Tegalvelden. *Rizières sèches.*	Totaal. *Total.*
1880	1 493 137	817 333	46 345	617 632	2 974 447
1885	1 677 717	967 205	53 631	751 886	3 450 439
1888	1 708 577	992 837	53 202	833 461	3 588 077
1889	1 675 223	1 014 118	54 591	828 170	3 572 102
1890	1 692 355	1 003 654	51 711	816 041	3 563 761
1891	1 688 409	1 020 545	52 572	824 963	3 586 489
1892	1 692 330	1 024 433	52 411	835 866	3 605 040
1893	1 688 021	1 028 993	53 719	852 597	3 623 330

[1]) Hieronder niet begrepen de gronden beplant met overjarige gewassen.

II. TOTAAL DER BEPLANTE BOUWGRONDEN (BOUWS). [1] *Total des terres cultivées (bahoes).*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*		Met padi. *Riz.* als eerste gewas. 1e *récolte.*	Met padi. *Riz.* als tweede gewas. 2e *récolte.*	Met eenig ander gewas. *Autr. plantes.* als eerste gewas. 1e *récolte.*	Met eenig ander gewas. *Autr. plantes.* als tweede gewas. 2e *récolte.*
1887	Java	2 696 581	166 822	619 111	962 401
	Madoera	99 583	776	254 328	183 341
1888	Java	2 641 309	137 291	636 524	1 031 721
	Madoera	97 967	1 660	258 932	125 325
1889	Java	2 617 534	204 887	643 093	1 018 165
	Madoera	92 450	980	247 102	163 367
1890	Java	2 565 053	233 653	639 207	1 220 161
	Madoera	84 265	221	251 874	191 559
1891	Java	2 590 766	183 948	646 453	1 139 121
	Madoera	94 829	1 600	249 700	136 259
1892	Java	2 593 760	217 211	682 066	1 285 702
	Madoera	100 252	1 671	245 335	152 635
1893	Java	2 622 878	193 910	704 008	1 281 215
	Madoera	104 207	1 109	246 599	178 565

[1]) Hieronder ook velden, die niet in geregelde cultuur zijn.

III. GETALSTERKTE VAN DEN VEESTAPEL. [1]
Têtes de bétail.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Buffels. *Buffles.*	Runderen. *Boeufs.*	Paarden. *Chevaux.*	Totaal. *Total.*	Aantal beesten gem. p. 1000 inl. [2]) *Nomb. moyen des bestiaux sur 1000 indigènes.*
1880	2 398 506	1 835 222	537 877	4 771 605	244
1885	2 483 991	2 046 111	517 629	5 047 731	238
1887	2 607 518	2 133 548	531 360	5 272 426	238
1888	2 630 400	2 208 100	546 900	5 385 400	237
1889	2 634 400	2 245 500	561 400	5 441 300	238
1890	2 634 100	2 353 400	534 700	5 522 200	234
1891	2 629 900	2 394 500	536 000	5 560 400	233
1892	2 653 500	2 415 800	533 100	5 602 400	234

[1]) Incl. De Residentiën Djokjakarta en Soerakarta.

[2]) Vermits het vee dat aan Europeanen en aan andere niet-inlanders toebehoort, niet afzonderlijk is opgegeven, en bovendien in elk gewest slechts een zeer klein gedeelte van de opgegeven totalen kan uitmaken, is bij deze berekening van de veronderstelling uitgegaan dat de geheele veestapel het eigendom is der inlandsche bevolking. De paarden worden op Java nimmer voor den landbouw gebruikt.

IV. GEWESTELIJK OVERZICHT VAN DE UITGESTREKTHEID DER GESLAAGDE VELDEN IN BOUWS, [1]) DIE BLIJKENS TABEL II MET PADI OF ANDERE GEWASSEN (EERSTE EN TWEEDE AANPLANT) ZIJN BEPLANT GEWEEST.

Répartition par provinces des rizières arrosées et sèches (en bahoes [1]), dont la culture (1e et 2e récolte) a réussi. Pour le total des champs cultivés voir le tableau II.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Padi. *Riz.*	Andere eenjarige gewassen. *Autres plantes annuelles.*							
		Djagoeng. *Maïs.*	Katjang. *Arachis.*	Diverse voedingsgewassen. *Plantes alimentaires diverses.*	Suikerriet. *Canne à sucre.*	Tabak. *Tabac.*	Indigo.	Kapas. *Coton.*	Totaal. *Total.*
Bantam.....	109 350	1 812	1 765	10 345	234	10	317	285	14 768
Batavia.....	867	29	68	202	9	—	—	—	308
Krawang....	46 958	544	175	1 598	78	24	—	—	2 419
Preang.-Reg.	284 449	8 573	10 113	64 060	2 324	5 062	144	107	90 383
Cheribon.....	209 890	3 815	27 624	30 947	7 369	449	1 705	1 670	73 579
Tagal.....	144 342	19 271	6 861	22 265	7 551	1 375	482	520	58 325
Pekalongan .	55 377	28 406	2 326	8 331	3 022	412	2 183	1	44 681
Semarang...	232 585	76 700	21 385	70 130	5 224	8 012	1 999	6 086	189 536
Japara.....	124 220	38 914	5 816	39 743	8 955	697	2 475	5 065	101 665
Rembang....	212 937	77 138	24 386	36 534	3 048	29 819	2 121	2 180	175 226
Soerabaja ...	263 747	49 517	53 770	39 252	22 588	4 933	4 102	545	374 707
Pasoeroean..	87 756	86 260	8 503	40 022	12 549	4 069	2 284	—	153 687
Probolinggo.	45 499	95 037	7 573	14 963	9 228	1 385	535	106	128 827
Besoeki.....	86 149	93 885	5 467	34 503	6 521	26 259	1 064	203	167 902
Banjoemas...	153 544	62 851	3 827	22 604	13 006	11 653	1 015	2	114 958
Bagelen.....	196 208	47 996	3 935	42 387	1 876	7 523	533	34	104 284
Kadoe.....	89 959	49 885	8 697	33 414	61	16 360	2 144	—	110 561
Madioen.....	144 131	23 084	16 809	78 862	5 260	2 010	1 420	2 418	129 863
Kediri.....	133 437	15 959	19 288	52 782	11 736	9 869	5 014	948	115 596
Madoera	96 439	342 587	39 756	37 731	514	2 105	822	704	421 219
Totaal 1893.	2 717 844	1122 263	268 144	680 675	121 153	132 026	30 359	20 874	2 375 494
1892.	2 772 317	1125 149	265 928	655 090	95 989	138 991	26 746	23 405	2 331 298
1891.	2 518 038	973 909	263 055	611 254	90 170	119 102	28 224	19 394	2 105 108
1890.	2 507 744	1074 335	246 275	700 463	88 295	102 935	28 685	17 697	2 258 685
1889.	2 749 128	977 844	220 026	590 326	71 078	110 996	21 159	16 327	2 010 756
1888.	2 757 503	889 473	259 067	596 102	71 417	153 790	21 621	30 153	2 024 623
1887.	2 905 337	917 081	224 697	603 969	61 690	104 374	24 888	24 377	1 961 076
1886.	2 742 256	959 029	239 783	603 929	82 346	111 390	21 387	22 064	2 039 928
1885.	2 675 368	857 937	241 679	518 330	53 708	91 742	17 903	19 314	1 80 0613

[1]) 1 bouw = 7096,5 M².

b. LANDBOUW VOOR REKENING VAN HET GOUVERNEMENT EN PARTICULIEREN.

Agriculture pour compte du Gouvernement et des particuliers.

De cijfers tusschen ( ) geplaatst vermelden het aantal ondernemingen waarover opgaven verstrekt zijn. Waar het onbekend is hoeveel ondernemingen gewerkt hebben, worden alleen cijfers tusschen ( ) gegeven.

In de productiestaten duiden de cursieve cijfers aan hoeveel ondernemingen nog geen productie hadden en in het totaal begrepen zijn; voor 1893 wordt dit echter niet medegedeeld. *Les chiffres entre ( ) indiquent le nombre des entreprises, ayant fourni des données. Dans tous les cas où le total des entreprises en activité était inconnu, il n'a été donné qu'un chiffre entre ( ) Dans les tableaux de la production les chiffres cursives indiquent le nombre des entriprises qui n'avaient pas encore de production.*

I. BOUWGRONDEN GEBEZIGD VOOR DEN LANDBOUW IN HET JAAR 1893.

Bron: K. V. *Terres en Culture*, 1893.

Gewesten. *Provinces.*	Gronden in de Gouvernementslanden [1]) *Terres du Gouv.*						Landen aan particulieren in eigendom afgestaan. *Domaines particuliers.*		Gronden door Vorsten en rijksgrooten aan Europeanen afgestaan. *Terres cédées par les princes indig.*	
	Gouv. Kinaplantsoenen. *Plantations de quinquina du Gouv.*		Van de bevolking ingehuurd.[3]) *Loué des indigènes.*		Door het Gouv. aan particulieren in huur of erfp. afgestaan. *Cédé en bail ou emphytéose*					
	Plantsoenen. *Plantations.*	Bouws. *Bahoes*	Onderneming. *entreprises.*	Bouws. *Bahoes*	Onderneming. in werking. *Expl. en act.*	Bouws. *Bahoes.*	Landen. *Terres.*	Bouws.[5]) *Bahoes.*	Ondern. *Entrepr.*	Bouws. *Bahoes*
a. Java.										
Bantam.....	—	—	—	—	4	727	2	42 795	—	—
Batavia.....	—	—	—	—	1	181	339	848 710	—	—
Krawang....	—	—	—	—	5	529	2	386 080	—	—
Preanger....	8	1 462[2])	—	—	140 (134)	32 720	—	—	—	—
Cheribon....	—	—	13	5 575	6	1 490	2	257 240	—	—
Tegal.....	—	—	10	5 956	3	168	1	3 853	—	—
Pekalongan..	—	—	9	3 665	19	5 317	—	—	—	—
Semarang....	—	—	5	2 819	44 (43)	12 934	41	20 536	—	—
Japara.....	—	—	11	5 482	11 (10)	2 739	2	2 081	—	—
Rembang....	—	—	4	1 416	—	—	—	—	—	—
Soerabaja....	—	—	39	20 253	8	2 952	45	6 821	—	—
Pasoeroean...	—	—	20 (19)	7085	82 (80)	41 406	1	851	—	—
Probolinggo .	—	—	14	7 255	23	8 304	—	—	—	—
Besoeki.....	—	—	11 (10)	5 026	41	10 791	—	—	—	—
Banjoemas...	—	—	6	2 763	4 (3)	332	—	—	—	—
Bagelen.....	—	—	2	977	2	1 303	—	—	—	—
Kedoe.....	—	—	—	—	14	2 279	—	—	—	—
Madioen.....	—	—	7	2 996	22	5 354	—	—	—	—
Kediri.....	—	—	27	9 058	130 (119)	41 049	—	—	—	—
Soerakarta...	—	—	—	—	—	—	—	—	139	37 575
Djokjokarta..	—	—	—	—	—	—	—	—	49	17 908
Totaal Java..	8	1 462[2])	178 (176)	80 325	559 (537)	170 574	435	1568967	188	55 483[7])
b. Sumatra.										
Padang Ben..	—	—	—	—	11 (10)	273	—	—	—	—
„ Bovenl.	—	—	—	—	13	3 697	—	—	—	—
Tapanoeli....	—	—	—	—	2	264	—	—	—	—
Oostkust.....	—	—	—	—	2	41	—	—	304[6])	26590 [8])
Benkoelen...	—	—	—	—	4 (3)	115	—	—	—	—
Palembang...	—	—	—	—	8 (6)	619	—	—	—	—
Lamp.-distr..	—	—	2 (1)	116	3	1171	—	—	—	—
c. Billeton....	—	—	—	—	1	14	—	—	—	—
d. Borneo z. o.	—	—	3	*	7 (3)	39	—	—	—	—
e. Celebes en o.	—	—	—	—	3 (1)	200	—	—	—	—
f. Res. Menado	—	—	1	*	9 (8)	2 744	—	—	—	—
g. „ Amboina	—	—	1	70	4	716	34[4])	*	—	—

[1]) De uitgestrektheid der van Gouvernementswege met koffie beplante gronden kan niet opgegeven worden, ook omdat de gronden daarvoor gebezigd niet even als de kinaplantsoenen met blijvende bestemming voor die cultuur zijn afgezonderd, doch gedurig bij afschrijving en bijplanting veranderen van plaats en uitgestrektheid.

[2]) Totale grootte volgens de kadastrale opmetingen in 1893.

[3]) Betreft alleen de vrije suiker- en indigo-ondernemingen. Bij de suikerondernemingen zijn thans ook die gevoegd, welke vóór 1893 op hoog gezag beplant werden, maar thans gelijk staan met die buiten contract met het Gouvernement werkende.

[4]) Notenperken op de Banda-eilanden.

[5]) Uitgestrektheid der landen. Hoeveel in elk jaar voor den landbouw wordt gebezigd, wordt niet opgegeven

[6]) Hiervan 118 ondernemingen, waarvan werd geoogst.

[7]) Betreft alleen de landerijen bestemd voor productie voor de Europeesche markt.

[8]) Totale oppervl. in bouws 780 855.

Digitized by Google

II. UITGESTREKTH. DER GRONDEN DOOR INLANDERS VERHUURD AAN LANDBOUW-INDUSTRIEELEN, MET OPGAVE VAN DE CULTUUR DIE DAAROP GEDREVEN WORDT.

Superficie des terrains cédés en bail par les indigènes aux non-indigènes, avec l'indication des cultures sur ces terrains.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Uitgestrektheid in bouws. *Superficie en bahoes.*	Waarvan voor de teelt van: *Dont pour la culture de:* Suikerriet. *Canne à sucre.*	Padi en 2e gewassen. *Padi et 2es récoltes.*	Andere gewassen. *Autres plantes.*	Voor de oprichting van gebouwen. *Construction de bâtiments.*	Aantal geregistreerde overeenkomsten. *Nombre des contrats enregistrés.*	Aantal huurders. *Nombre des entrepreneurs.* Europeanen. *Européens.*	Vr. Oosterlingen. *Orientaux étrangers.*
1884	43 564	37 061	3 052	3 384	67	2 641	50	58
1885	58 500	39 263	1 182	18 000	55	17 648	42	115
1886	45 172	36 276	2 615	6 171	110	5 196	110	97
1887	62 265	39 855	2 375	20 389	146	17 235	61	66
1888	66 074	45 988	2 765	16 222	99	5 168	75	45
1889	68 955	58 375	4 686	5 788	106	2 024	193	44
1890	105 984	69 055	6 023	30 784	122	16 335	175	31
1891	97 856	81 653	4 880	11 243	80	2 903	38	23
1892	107 359	90 779	5 245	11 290	45	3 179	66	28
1893	113 036	93 485	6 913	12 576	62	6 289	56	17

III. TOTAAL GRONDEN OP JAVA IN HUUR OF IN ERFPACHT AFGESTAAN NAAR DE SOORT DER ONDERNEMERS.

Total terres cédées en bail ou emphytéose aux cessionaires de diverse nature.

Gewesten. Provinciën.	Naaml. Venn. of Europeanen. *Sociétés anon. ou Européens.* Aantal. *Nombre.*	Bouws. *Bahoes.*	Chineezen. *Chinois.* Aantal. *Nombre.*	Bouws. *Bahoes.*	Chineezen en Europeanen. *Chinois et Europ.* Aantal. *Nombre.*	Bouws. *Bahoes.*	Inlanders. *Indigènes.* Aantal. *Nombre.*	Bouws. *Bahoes.*	Totaal. *Total.* Aantal. *Nombre.*	Bouws[1]) *Bahoes.*
Bantam	6	1 893	—	—	—	—	—	—	6	1 893
Batavia	1	406	—	—	—	—	—	—	1	406
Krawang	4	589	2	864	—	—	—	—	6	1 453
Preanger	158	68 072	18	4 713	—	—	1	314	177	72 899
Cheribon	6	3 219	1	300	—	—	—	—	7	3 519
Tegal	4	1 147	1	127	—	—	—	—	5	1 274
Pekalongan	15	8 900	5	2 602	—	—	—	—	20	11 502
Semarang	47	21 390	2	708	—	—	—	—	49	22 098
Japara	11	4 275	—	—	—	—	—	—	11	4 275
Soerabaja	10	5 246	1	241	—	—	—	—	11	5 487
Pasoeroean	86	76 758	1	1 178	—	—	—	—	87	77 936
Probolinggo	30	27 078	1	237	—	—	—	—	31	27 315
Besoeki	55	47 642	—	—	—	—	1	300	56	47 942
Banjoemas	4	1 368	—	—	—	—	—	—	4	1 348
Bagelen	1	1 184	1	490	—	—	—	—	2	1 674
Kedoe	15	4 418	1	428	—	—	—	—	16	4 846
Madioen	25	9 505	3	1 351	—	—	—	—	28	10 856
Kediri	139	85 902	10	4 801	1	199	2	856	152	91 758
Totaal 1893	617	368 772	47	18 040	1	199	4	1 470	669	388 481
Total 1892	594	343 359	46	17 912	1	132	4	1 470	645	362 873
1891	552	312 100	41	15 444	2	633	4	1 486	599	329 653
1890	565	297 215	44	15 615	3	1 012	5	2 019	617	315 861
1889	570	284 079	44	15 628	3	1 012	6	2 563	623	303 2 2
1888	553	275 769	36	14 132	4	1 539	7	2 594	600	294 034
1887	562	272 382	41	14 885	3	1 407	3	1 416	609	290 090
1886	528	255 592	36	11 746	4	3 492	3	1 424	571	272 251
1885	515	249 978	34	12 806	4	3 492	2	809	555	267 085
1884	463	228 902	23	7 702	2	2 586	3	1 209	491	240 399

[1]) Voor het in dit totaal begrepen aantal bouws, waarvan bleek dat zij voor den landbouw werden bestemd, zie de tabel op pag. 35.

Digitized by Google

IV. UITGESTREKTHEID EN VERPONDINGSWAARDE DER LANDEN OP JAVA AAN PARTICULIEREN IN EIGENDOM AFGESTAAN, VERDEELD NAAR GEWESTEN EN NATIONALITEIT DER EIGENAREN. [1])
Etendue et valeur imposable des domaines particuliers à Java, par provinces et par nationalités des propriétaires.
Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*		Toeheh. aan Europ. *Européens.*		Toeheh. aan Chin. *Chinois.*		Toeheh. aan and. Vr. Oosterlingen of inlanders. *Autr. orient. étr. ou indig.*	
		Aantal bouws. *Etendue en bahoes.*	Verpondingswaarde. *Val. imposable* × *f* 1000.	Aantal bouws. *Etendue en bahoes.*	Verpondingswaarde. *Val. imposable* × *f* 1000.	Aantal bouws. *Etendue en bahoes.*	Verpondingswaarde. *Val. imposable* × *f* 1000.
Bantam		42 795	800	—	—	—	—
Batavia		493 984	19 851	335 833	16 679	18 893	1 634
Krawang		300 000	2 700	86 080	900	—	—
Cheribon		257 240	2 949	—	—	—	—
Tegal		3 853	424	—	—	—	—
Semarang		13 582	1 335	5 533	2 131	1 421	185
Japara		—	—	2 081	158	—	—
Soerabaja		604	362	5 761	2 701	456	211
Pasoeroean		851	700	—	—	—	—
Totaal. *Total.*	1893	1 112 909	29 121	435 288	22 572	20 770	2 030
	1892	1 112 127	29 091	435 804	22 431	20 740	2 012
	1891	1 112 260	29 103	435 628	22 600	20 731	2 051
	1890	1 113 092	29 037	435 080	22 510	20 373	2 462
	1889	1 117 065	27 702	431 467	22 428	21 729	2 501
	1888	1 143 956	27 223	426 667	21 972	20 476	2 698
	1887	1 139 561	29 693	427 029	23 002	24 403	2 799
	1886	1 140 219	30 078	418 196	24 230	24 215	2 686
	1885	1 083 886	31 048	311 319	24 120	11 022	2 493

[1]) Sedert 1816 zijn geen landen in eigendom afgestaan, zoodat de uitgestrektheid dezelfde blijft, al verwisselt de bestemming der gronden en nu en dan de nationaliteit der eigenaars; door verbetering der opgaven verandert het totaal steeds.

V. SUIKERCULTUUR OP JAVA. *Culture du sucre à Java.*

1. Overgang der Gouvernements-suikercultuur in vrije cultuur.
Bron: K. V. *Transition de la culture de sucre du Gouvt. à la culture libre.*

Oogstjaar. *Années.*	Uitgestrektheid op hoog gezag beplant in bouws. *Terres du Gouvt. en bahoes.*	Vrije velden der bevolking in bouws. *Terres louées des indigènes. en bahoes.*	Oogstjaar. *Années.*	Uitgestrektheid op hoog gezag beplant in bouws. *Terres du Gouvt. en bahoes.*	Vrije velden der bevolking in bouws *Terres louées des indigènes. en bahoes.*
1882	29 840	11 603	1887	14 163	25 948
1883	26 416	15 488	1888	11 179	28 834
1884	23 508	19 720	1889	8 372	31 294
1885	20 331	22 802	1890	5 492	35 395
1886	17 405	22 763	1891 [1])	2 721	35 791

[1]) Laatste jaar van de bebouwing van suikervelden op hoog gezag.

2. Ontwikkeling der vrije suikercultuur (op contracten met de bevolk. berustende)
Développement de la culture de sucre par entrepreneurs sous libre contrat avec l'indigène.
Aantal werkende fabrieken, uitgestrektheid der aanplantingen en verkregen productie.
Bron: K. V. *Nombre des usines, bahoes cultivés et production.*

Jaren. *Années.*	Getal fabrieken. *Usines.*	Aanplant bouws. *Nombre des bahoes cultivés.*	Productie. *Production.* Picols. [1])	Gemiddeld per bouw. [2]) *Moyenne par bahoe.*
1875	44	3 748 (16)	233 304 (40)	*
1881	42	10 031 (42)	528 420 (41)	52,88
1885	54	16 228 (54)	1 132 627 (54)	70,33
1886	52	16 376 (52)	1 287 068 (52)	78,60
1887	53	15 773 (50)	1 361 863 (50)	86,36
1888	52	15 570 (51)	1 367 814 (50)	88,93
1889	51	16 404 (50)	1 332 782 (50)	81,37
1890	57	19 042 (57)	1 512 955 (54)	81,88
1891	64	20 365 (56)	1 634 601 (56)	80,26
1892	147	67 087 (145)	5 694 516 (145)	83,88
1893	152	74 295 (150)	6 609 765 (152)	88,61

[1]) De picol à 61,76 KG. [2]) Berekend over het aantal geslaagde velden.

3. Suiker-productie (in picols) in 1893 verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen met de totalen der gewestelijke productie van de 5 vorige jaren.
Sucres produits (picols) par provinces.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Ondernemingen op van de bev. gehuurde gronden. *Terres louées de l'indigène.*		Ondern. op gronden, door het Gouvt. in huur of erfp., en door Vorsten afgest. *Terres cédées par le Gouvt. et les princes indigènes.*		Ondernemingen op landen, in eigendom afgestaan. *Domaines particuliers.*		Totaal der productie. *Production totale.*					
	Ondernemingen. *Fabriques*	Productie. *Production.*	Ondernemingen. *Fabriques*	Productie. *Production.*	Landen. *Domaines*	Productie. *Production.*	1893.	1892.	1891.	1890.	1889.	1888.
Bantam	—	—	—	—	—	—	*	*	*	*	*	*
Batavia	—	—	—	—	18 (11)	17 877	17 877	13 154	33 620	37 092	46 018	42 530†
Krawang	—	—	—	—	1	48	48	140	4 823	12 076†	125	554
Preang. Reg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	25	—
Cheribon	13	412 513	3 2)	56 000	—	—	468 513	348 578	394 640	387 712	292 267	297 633†
Tegal	10	587 450	—	—	1	42 000	629 450	607 277	574 489	627 257	497 877	400 755†
Pekalongan	5	220 579	1	*	—	—	220 579†	244 697	268 764	250 254	212 155†	169 503
Semarang	4	244 970	3	*	—	—	244 970†	188 523†	206 973†	203 891	130 813†	224 023
Japara	11	517 539	1	7 400	—	—	524 939	406 586	382 831†	415 977†	445 943†	507 076†
Rembang	3	52 829	—	—	—	—	52 829	25 825	60 622	46 763	31 190	22 161
Soerabaja	39	2 002 413	1	*	8 (6)	31 920	2 034 333†	1 601 562†	1 734 364†	1 770 575†	1 537 037	1 564 400
Pasoeroean	18	513 045	1	55 500	1	5 050	573 595	521 458	541 482	519 100	434 510†	472 298
Probolinggo	14	709 521	2	*	—	—	709 521†	644 211†	632 593†	642 965	518 631	545 146
Besoeki	11	446 731	2	*	—	—	446 731†	385 633†	426 230	436 730	368 613	426 219
Bagelen	2	34 129	—	—	—	—	34 129	47 400	16 600	3 000	450	1 200
Banjoemas	5	153 580	—	—	—	—	153 580	160 000	77 200	61 800	63 987	62 831
Madioen	5	232 695	—	—	—	—	232 695	236 032	221 035	135 990	211 317	245 096
Kediri	12	481 771	4	97 773	—	—	579 544	447 626	394 934	439 365	373 401†	313 212
Soerakarta	—	—	15	427 185	—	—	427 185	392 996	397 546	332 256	306 163	351 345
			2 2)	72 130	—	—	72 130	62 577	64 818	48 051	35 200	48 772
Djokjakarta	—	—	19	699 280	—	—	699 280	644 677	605 551	474 790	319 670	486 630
Totaal	152 1)	6 609 765	18 (8) 3) 36 4)	216 673 1 198 595	29 (20)	96 895	8 121 928†	6 978 952†	7 039 115†	6 845 656†	5 825 392†	6 181 384†

1) Hieronder 24 in handen van Chineezen en 4 in handen van Europ. en Chin. 2) Suikerfabrieken toebehoorende aan het Mangkoe Negorosche huis. 3) Totaal der huur- of erfpachtsondernemingen hieronder 4 in handen van Chineezen. 4) Totaal der ondernemingen in de Vorstenlanden; hier worden slechts Europeanen als landhuurders toegelaten.

1. Koffieprod. (in pic.) van 1893 verdeeld over gew. en aard der ondernem. met de totalen der gouvernementsproductie der vorige jaren.
Bron: K. V. *Cafés produits (picols), par provinces.*

Gewesten. *Provinces.*	Gouvts. cultuur, (door de pakhuizen uitgeleverd.) *Culture du Gouvernement.*	Vrije cultuur der bevolk.[1]) *Culture libre des indigènes.*	Van ondern. op gr., door het Gouv. in huur- of erfp. en door Vorsten afgestaan. *Cultures des terrains cessionnés.* Ondern. *Entrepr.*	Productie.	Van ondern. op landen, in eigendom afgestaan. *Cultures sur domaines part.* Land. *Terres.*	Productie.	Totalen der gouvernementsproductie [4]) in *Totaux de la production du gouvernement.* 1892.	1891.	1890.	1889.	1888.	1887.	1886.	1885.	1884.	1883.
a. Java.																
Bantam	228	—	3	273	1	280	5 960	1 067	528	2 975	1 937	725	6 418	1 910	351	2 518
Batavia	—	—	1	—	38 (36)	8 389	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krawang	34	—	4 (2)	91	1	3 861	708	122	37	169	126	17	534	183	1 119	305
Preanger	24 449	—	78 (46)	3 267	—	—	200 958	64 869	28 041	125 175	63 828	42 827	135 684	91 820	154 949	102 345
Cheribon	727	—	2	488	—	—	8 006	4 166	693	6 717	8 322	3 106	16 303	8 303	22 781	20 408
Tegal	2 559	—	1	*	1	80	58 567	25 006	9 438	45 017	11 635	16 409	80 779	19 545	91 548	12 918
Pekalongan	291	—	15 (12)	1 507	—	.	14 783	6 108	1 782	9 939	9 866	3 297	26 156	6 267	30 984	11 141
Semarang	112	—	35 (29)	7 625	2	166	18 707	15 592	3 117	17 101	17 557	12 199	31 787	21 306	53 679	56 552
Japara	36	—	3 (1)	4	—	—	1 466	1310	110	744	734	652	1 131	1 069	1 218	6 055
Soerabaja	1 846	—	8 (7)	5 585	—	—	3 346	2 806	1 206	5 099	3 967	5 652	6 774	4 195	9 226	11 522
Passoeroean	22 317	—	76 (62)	35 887	—	—	269 113	177 448	32 610	245 610	277 507	99 150	295 444	207 711	360 755	123 363
Probolinggo	5 181	—	20 (17)	11 093	—	—	33 037	25 714	6 734	33 490	35 074	20 401	43 108	33 119	51 054	63 828
Besoeki	2 607	—	31 (12)	6 719	—	—	23 492	21 036	3 777	20 066	26 296	13 842	29 772	18 112	35 139	80 026
Banjoemas	133	—	2	—	—	—	12 103	695	281	11 218	5 427	1 370	22 811	5 026	19 547	5 379
Bagelen	274	—	1	20	—	—	5 950	1 282	398	7 252	6 972	1 822	18 065	8 147	28 555	15 981
Kedoe	238	—	12 (8)	258	—	—	13 273	5 961	1 214	13 269	11 063	5 954	29 266	17 801	51 977	31 446
Madioen	3 450	—	12 (10)	6 826	—	—	14 523	10 357	2 884	17 530	28 579	14 361	41 318	25 821	55 313	77 616
Kediri	496	—	123 (87)	41 849	—	—	6 116	4 443	376	7 369	11 442	2 679	12 431	8 057	21 481	35 977
Soerakarta	3 189	—	57 (55)	8 904	—	—	2 875	13 066	2 460	8 395	14 224	9 904	18 196	21 741	19 245	89 635
Djokjokarta	—	—	4 (3)	71	—	—	—	—	—	425	418	176	1 139	555	3 433	1 902
Totaal Java	69 066	—	427 (299)[2])	121 492¼	43 (41)	12 776	692 784	381 048	95 686	577 561	564 976	254 534	817 716	500 571	1 012 358	1 081 919
b. Buitenbezittingen.			61 (58) [3])	8 975												
Sumatra Pad. Bov.	45 088	—	13 (12)	12 140	1	105	49 026	35 723	51 744	36 138	82 233	67 478	37 176	80 806	69 424	124 525
Tapanoeli	8 074	—	2 (1)	600	—	—	8 482	7 419	10 439	9 996	12 698	12 785	8 769	17 635	16 958	19 286
Pad. Benedenland	3 562	—	2 (1)	4	—	—	2 258	1 900	2 867	2 202	4 176	3 364	2 266	3 827	3 278	6 316
Benkoelen	—	6 600	3 (1)	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lamp. distr.	—	—	2	—	2	*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Palembang	—	14 800	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sumatra O.	—	—	—	—	5 (1)	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Atjeh	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Riouw	—	—	—	—	1	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Borneo Z.O.	—	—	2 (1)	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Celebes Gouvern.	—	28 600	1	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Minahassa	3 703	—	7 (4)	1 389	1	6	7 257	4 114	960	21 498	7 716	4 511	22 484	23 561	17 070	10 284
Ternate	—	—	—	—	2	231	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bali	—	21 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tot. Ned. Indië	129 493	71 009	523 (378)	145 244¼	55 (47)	13 161¼	759 807	430 204	161 696	647 395	671 799	342 672	888 411	626 400	1 119 088	1 242 330

[1]) Uitvoercijfers. [2]) Totaal der ondern. op huur- of erfp. gronden van Java. [3]) Totaal der Vorsten. [4]) Gewestelijke totalen zijn alleen voor de Gouv. prod. gegeven wegens onvolledigheid der cijfers van particuliere productie.

2 Koffie-productie (in picols) in Nederl. Indië. [1]) *Production de café (picols) dans les Indes Néerl.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Java (inclusief de Vorstenlanden). Gouvernements-koffie. [2]) *Culture du Gouvernement.*	Java. Particuliere koffie. *Culture privée.* Grond. d. h. Gouvt. in h. of erfp. afgest. *Terres en emphytéose.* [3])	Eigendomsgronden. [3]) *Terres en propriété.*	Huurgronden in de Vorstenlanden. [3]) *Terr. en bail dans les „Vorstenlanden."*	Sumatra. Gouvernements-koffie. [2]) *Culture du Gouvernement.*	Koffie van Erfpachtsgronden. [3]) *Culture sur terr. emphytéotiques.*	Celebes. Gouvernements-koffie. [2]) *Culture du Gouvernement.*	Koffie van Erfpachtsgronden. [3]) *Culture sur terr. emphytéotiques.*
1870	986 000		153 000		164 000	—	13 000	—
1871	446 000		121 000		157 000	—	8 000	—
1872	984 000		185 000		91 000	—	7 000	—
1873	774 000		152 000		109 000	—	11 000	—
1874	1 032 000		180 000		132 000	—	16 000	—
1875	494 000	40 000	13 000	69 000	145 000	—	11 000	—
1876	1 266 000	77 000	34 000	91 000	103 000	—	8 000	—
1877	875 000	61 000	21 000	103 000	175 000	1 000	14 000	—
1878	857 000	51 000	31 000	35 000	104 000	2 000	36 000	—
1879	1 267 000	93 000	27 000	90 000	112 000	3 000	12 000	—
1880	558 000	70 000	9 000	85 000	123 000	5 000	13 000	1 000
1881	1 008 000	154 000	12 000	101 000	110 000	5 000	10 000	1 000
1882	1 025 000	172 000	30 000	71 000	98 000	6 000	19 000	*
1883	1 082 000	203 000	14 000	122 000	150 000	11 000	10 000	2 000
1884	1 012 000	200 000	26 000	36 000	90 000	9 000	17 000	2 000
1885	500 000	167 000	15 000	37 000	102 000	9 000	24 000	2 000
1886	819 000	225 000	27 000	21 000	48 000	7 000	22 000	2 000
1887	255 000	125 000	9 000	23 000	84 000	14 000	5 000	4 000
1888	565 000	298 000	13 000	30 000	99 000	13 000	8 000	6 000
1889	578 000	317 000	20 000	19 000	48 000	14 000	21 000	7 000
1890	96 000	61 000	8 000	8 000	65 000	12 000	1 000	1 000
1891	381 000	262 000	11 000	30 000	45 000	9 000	4 000	2 000
1892	693 000	315 000	21 000	13 000	60 000	14 000	7 000	3 000
1893	69 000	121 000	13 000	9 000	57 000	13 000	4 000	2 000

[1]) Als bron voor deze tabel werd gebruikt Mr. N. P. van den Berg's „Historisch Statistische aanteekeningen over de voortbrenging en het verbruik van koffie" voor zoover betreft de gouvernements-koffieproductie over de jaren tot en met 1878 (voor Celebes tot en met 1877), en de particuliere productie op Java over de aren tot en met 1874; voor de overige cijfers diende het K. V. als bron. [2]) Bij de pakhuizen ingeleverd. [3]) Voor zoover bekend.

VII. KINA-PRODUCTIE VAN NEDERL. IND., VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER ONDERNEMINGEN
Production de quinquina, par provinces.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Van Gouvernements-plantsoenen. *Plantations du Gouvt.*		Van ondernemingen op gronden, door 't Gouvt. in erfpacht afgestaan. *Terrains emphytéotiques.*		Van plantsoenen op landen in eigendom afgestaan. *Cultures sur domaines privés.*	
	Produc. plantsoenen. *Plantat.*	Productie in K.G. *Kilogr. produits.*	Produc. plantsoenen. *Plantat.*	Productie in K.G. *Kilogr. produits.*	Produc. landen. *Plantat.*	Productie in K.G. *Kilogr. produits.*
Batavia	—	—	—	—	3 (2)	17 850
Krawang	—	—	—	—	1	29 078
Preanger	8	278 662	70 (53)	2 470 762	—	—
Cheribon	—	—	2 (1)	8 537	—	—
Pekalongan	—	—	7	220 072	—	—
Semarang	—	—	4 (2)	48 617	—	—
Soerabaja	—	—	—	—	—	—
Pasoeroean	—	—	6 (1)	45 150	—	—
Besoeki	—	—	1	—	—	—
Banjoemas	—	—	1	—	—	—
Bagelen	—	—	1	34 000	—	—
Kedoe	—	—	3 (1)	23 000	—	—
Kediri	—	—	5 (1)	6 000	—	—
Totaal 1893.	8	278 662	100 (67)	2 856 138	4 (3)	46 928
„ 1892.	8	308 021	112 (71) 22	2 793 820	6 (2)	28 944
„ 1891.	8	286 101	126 (69) 33	2 810 636	5	37 500
„ 1890.	8	267 281	118 (54) 31	2 436 375 †	2	26 578
„ 1889.	8	351 751	123 (58) 39	1 966 514	(3)	34 692
„ 1888.	8	370 899	126 (54) 43	1 362 727	(3)	16 888
„ 1887.	8	351 656	128 (46) 54	859 144	(2)	13 562

VIII. TABAKS-CULTUUR IN NEDERL. INDIË. *Culture du tabac dans les Indes Néerlandaises.*

1. Tabaks-productie (in K.G.) van 1893, verdeeld over gew. en aard der ondern.
Kilogrammes de tabac produit, par provinces.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Van ondernemingen op van de bev. gehuurde gronden. *Terres louées des indigènes.*			Van ondernemingen op gronden door 't Gouv. in huur of erfpacht, en door Vorsten afgestaan. *Terrains cessionnés.*		Van ondernemingen op landen in eigendom afgestaan. *Domaines privés.*	
	Werkend. ondernemingen. *Exploit. en activité.*	Productie. *Produit.* Bladtabak. *Feuilles.*	Productie. *Produit.* Krossok.	Werkende ondernemingen. *Exploit. en activité.*	Productie. Bladtabak en Krossok. *Produit. Feuilles et Krossok.*	Landen. *Domaines.*	Productie. Bladtabak. *Produit. Feuilles.*
a. Java.							
Krawang	—	—	—	—	—	1	34
Semarang	—	—	—	2 (1)	434	2	6 950
Japara	—	—	—	—	—	—	—
Tegal	1	3 500	5 000	—	—	—	—
Probolinggo	19	1 299 077	1 090 993	2	7 550	—	—
Besoeki	18 (15)	3 625 000	4 637 000	7	215 250	—	—
Banjoemas	2	185 000	137 500	—	—	—	—
Kediri	5	250 000	448 750	—	—	—	—
Soerakarta	—	—	—	24	1 254 272	—	—
Djokjakarta	—	—	—	1	31 000	—	—
b. Sumatra.							
Palembang	—	—	—	2	42 315	—	—
Deli incl. Padang en Bedagei	—	—	—	57	8 425 361	—	—
Langkat	—	—	—	31	3 822 759	—	—
Serdang	—	—	—	14	1 536 898	—	—
Batoe Bara	—	—	—	5	214 863	—	—
Assahan	—	—	—	10	1 099 884	—	—
Laboean Batoe	—	—	—	1	110 550	—	—
Borneo W.	—	—	—	—	—	2	21 838
c. Borneo Z.O.	3	71 149		2	20 752	—	—
d. Menado	1	29 646		1	19 764	—	—
Tot. Java beh. Vorstenlanden	44 (41)	5 359 077	6 314 243	11(10)[1]	223 234	3	69 84
Vorstenlanden	—	—	—	25 [2]	1 285 272	—	—
Sumatra	—	—	—	120	15 252 630	—	—

[1]) Totaal van de ondernemingen op huur of erfpachtsgronden. Hiervan 2 toebehoorende aan Chineesche ondernemers. [2]) Totaal van de ondernemingen in Soerakarta en Djokjakarta.

Bron: K. V.

2. Tabaksproductie van Java. *Production de tabac à Java.*

Jaren. *Années.*	Op van de bevolking gehuurde gronden. *Terres louées de l'indigène.*			Op gronden, door het Gouvernement in huur of erfpacht afgestaan. *Terres emphytéotiques.*		Op landen, in eigendom afgestaan. *Domaines privés.*		Op gronden, door Vorsten afgestaan. *Terres cédées par princes indigènes*	
	Werkende ondernemingen. *Exploitations en activité.*	Bladtabak. *Tabac en feuilles.* K. G.	Krossok. K. G.	Werkende ondernemingen. *Exploitations en activité.*	Productie. KG. *Kilogr. produits.*	Landen. *Domaines.*	Productie. KG. *Kilogr. produits.*	Werkende ondernemingen. *Exploitations en activité.*	Productie. KG. *Kilogr. produits.*
1884	45 (36)	4 466 433	2 890 655	17 (16)	337 608 [1]	3	13 112	17 (11)	398 719
1885	40	4 503 198	2 335 736	16 (15)	298 938	2	13 250	17 (15)	600 147
1886	47 (41)	4 228 886	2 559 704	14	212 217	(3)	16 150	23	674 790
1887	56 (50)	4 749 224	2 971 684	16 (15)	342 467	(2)	17 812	24	820 599
1888	61 (58)	6 558 997	4 474 937	26 (25)	400 622	4	27 450	27	1 094 820
1889	55 (41)	4 413 840	3 864 270	18 (14)	215 100	7 (5)	49 170	25	1 061 363
1890	53 (50)	5 621 400	6 311 040	15 (11)	1 330 625	7 (5)	33 380	27	1 080 924
1891	39 (35)	3 232 900	3 547 260	16 (14)	169 599	6 (4)	4 880	23	1 201 903
1892	46 (39)	2 964 500	3 985 000	15 (11)	126 250 †	4 (3)	15 125	28	1 421 342
1893	45 (42)	5 394 077	6 319 243	11 (10)	223 234	2	6 984	25	1 285 272

[1]) Hieronder 57 500 KG. Krossok verkregen van aanplantingen buiten de erfpachtsgronden.

Bron: K. V. 3.

Tabaksproductie van Sumatra's Oostkust. *Production de tabac à Sumatra.*

Jaren. *Années.*	Deli en onderh. (Padang en Bedagei).		Langkat.		Serdang.		Batoe Bara.		Assahan Bila en Siak. [1]) en overige ondernemingen op Sum.-Oostk.		Totaal. *Total.*	
	Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*	Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*	Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*	Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*	Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*	Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*
1884	47	7 473 311	20	2 495 348	9	1 166 445	—	—	—	—	76	11 135 104
1885	51	7 746 244	24	2 520 947	13	1 144 153	—	—	—	—	88	11 411 344
1886	55	7 574 546	24 (22)	2 533 259	18	1 392 115	6 (5)	149 710	4	95 381	107 (104)	11 745 011
1887	57 (54)	7 488 957	25 (18)	2 047 227	27 (25)	2 171 156	10	460 716	7	260 764	126 (114)	12 428 819
1888	83 (67)	9 008 481	42 (28)	3 909 849	35 (28)	2 801 842	13 (9)	622 553	19 (9)	337 756	201 [2]) (141)	16 648 980
1889	87 (63)	8 767 588	47 (33)	4 253 953	43 (28)	2 559 561	14 (10)	482 357	70 (19)	869 580	261 [2]) (153)	16 933 038
1890	87 (62)	10 478 456	49 (36)	5 669 744	43 (25)	2 925 440	15 (11)	626 504	82 (21)	1 316 794	276 [2]) (165)	21 016 937
1891	66	10 416 128	41	5 031 071	26	2 903 561	11	697 125	26	1 488 717	(170)	20 536 601
1892	98 (59)	6 904 397	61 (32)	3 111 098	50 (20)	1 510 464	21 (7)	293 360	77 (17)	1 102 190	307 [2]) (135)	12 921 509
1893	67 (57)	8 425 361	59 (31)	3 822 759	41 (14)	1 536 898	7 (5)	214 863	13 (11)	1 210 434	222 (118)	15 210 315

[1]) Siak sedert 1887, productie in dit jaar 4 375 KG., in 1888 17 042 KG., in 1889 58 202, in 1890 54 188, in 1891 34 771, in 1892 en 1893 geen productie.
[2]) Hieronder ook ondernemingen die niet meer bestaan of nog niet in werking zijn.

IX. THEEPRODUCTIE VAN JAVA VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER ONDERNEMINGEN. *Production de thé à Java, par provinces.*

Bron: K. V.

Gewesten.	Op gronden in huur of erfpacht afgestaan. *Terres en bail ou emphytéose.*		Op landen in eigendom afgestaan. *Domaines privés.*		Totaal 1893. K. G.	Totaal 1892. K. G.	Totaal 1891. K. G.	Totaal 1890. K. G.	Totaal 1889. K. G.	Totaal 1888. K. G.	Totaal 1887. K. G.
	Ondernem. *Entreprises.*	Productie K. G. *Kilogr. produits.*	Landen. *Domaines.*	Productie K. G. *Kilogr. produits*	*Total K. G.*	*Total K. G.*	*Total K. G.*	*Total K. G.*	*Total K. G.*	*Total K. G.*	*Total K. G.*
Bantam..	—	—	1	15 889	15 889	24 089	16 661	*	14 000†	10 000	7 500
Batavia .	1	68 290	18 (15)	708 100	776 390	845 713	751 358	714 969†	885 773†	787 463†	921 487
Krawang	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Preanger	43 [1])(32)	3 017 752	—	—	3 017 752	3 324 432	2 198 551	225 318	2 517 364	1 926 746†	2 107 483†
Cheribon	1	54 000	—	—	54 000	64 000	100 000	50 000	50 000	40 000	36 214
Bagelen .	1	265 000	—	—	265 000	340 000	265 000	250 000	250 000	250 000	225 000
Totaal	47 [2])(35)	3 405 042	19 (16)	723 989	4 129 031	4 598 234	3 331 570	3 241 287†	3 717 137†	3 014 209†	3 297 684†

[1]) Hiervan 12 uitsluitend theeondernemingen. [2]) Hiervan 3 toebehoorende aan Chineesche ondernemers.

X. PRODUCTIE VAN INDIGO OP JAVA VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER ONDERNEMINGEN. *Production d'indigo à Java par provinces.*

Bron: K. V.

Gewesten.	Op van de bevolking gehuurde gronden. *Terres louées des indigènes.*		Op gronden in erfpacht afgestaan. *Terres emphytéotiques.*		Op landen in eigendom afgestaan. *Domaines privés.*		Op gronden door Vorsten afgestaan. *Terres cédées p. princes indigènes.*		Totaal K. G
	Ondern. *Exploitat.*	K. G.	Ondern. *Exploitat.*	K. G.	Landen. *Exploitat.*	K. G.	Ondern. *Exploitat.*	K. G.	
Batavia.....	—	—	—	—	15	15 410	—	—	15 410
Pekalongan.....	4	25 593	—	—	—	—	—	—	25 593
Semarang.....	1	4 907	—	—	—	—	—	—	4 907
Rembang.....	1	2 000	—	—	—	—	—	—	2 000
Pasoeroean.....	2	5 100	—	—	—	—	—	—	5 100
Probolinggo	—	—	1	2500	—	—	—	—	2 500
Banjoemaas.....	1	8 364	—	—	—	—	—	—	8 364
Madioen.....	2	12 147	—	—	—	—	—	—	12 147
Kediri.....	15	85 850	1	4000	—	—	—	—	89 850
Soerakarta.....	—	—	—	—	—	—	77 (76)	281 987	281 987
Djokjakarta.....	—	—	—	—	—	—	35	210 233	210 233
							4[4])	27 893	27 893
Totaal 1893	26	143 961	2 [1])	6 500	15	15 410	116 (76)	520 113	685 984
1892	23 [1])	133 641	—	—	18 (17)	14 540	128	530 283	678 464
1891	16(15)[2])	100 850 †	4 (3)	5 000	16 (12)	7 360	130	620 642	733 852 †
1890	11 [3])	65 435	4	6 160	10	7 380	130	656 886	635 861
1889	11 [3])	70 495	2	3 200	19 (15)	12 640	119	655 626	741 861
1888	11 [3])	53 838	4 (3)	11 750	6	149 110	116 (115)	623 412	805 414†
1887	10(9)	56 224	6 (4)	13 745	*	*	111 (110)	579 878	[5])
1886	11 [3])	46 647	5 (4)	5 710	*	*	130	591 744	
1885	7	31 150	7 (3)	10 050	(8)	54 625	105 (103)	561 619	

[1]) Hiervan 1 toebehoorende aan een Chineeschen ondernemer. [2]) Hiervan 2 toebehoorende aan Chineesche ondernemers. [3]) Hiervan 3 toebehoorende aan Chineesche ondernemers. [4]) Toebehoorende aan Vorsten van Djokjakarta en Soerakarta. [5]) Daar vele gewestelijke opgaven ontbreken, zijn de totalen voor deze jaren niet uitgetrokken.

XI. PRODUCTIE VAN MUSKAATNOTEN EN FOELIE VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER PRODUCTIE. *Production de noix de muscade et de macis.*

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Inlandsche productie. (Uitvoercijfers.) *Export. de prod. indig.*		Productie van landen, in eigendom en ondernemingen in erfpacht afgestaan. *Domaines privés et terres en bail et emphytéose.*				
	Picols Noten. *Noix.*	Picols Foelie. *Macis.*	Landen. *Plantat.*	Ondernemingen. *Exploit.*	Picols Noten *Noix Picols.* Bereid. *Prépar.*	Picols Noten *Noix Picols.* i. d. dop. *en coquille.*	Picols Foeli. *Macis.*
a. Java.							
Batavia	—	—	10 (9	—	—	141	19
Krawang	—	—	1	—	—	—	3
Semarang	—	—	1	8 (3)	—	115	—
b. Buitenz.							
Sumatra W.	5 032	856	—	—	—	—	—
Benkoelen	100	4	—	—	—	—	—
Sumatra O.	—	—	—	1	—	12	—
Atjeh	197	22	—	—	—	—	—
Menado	—	—	12	—	134	—	37
Amboina	9 115 [1])	180	34	4	11 085	205	2 834
Ternate	—	—	8 (7)	—	103	—	15
Totaal 1893	14 444	1 062	66 (64)	13 (8)	11 322	473	2 898
1892	8 416	1 472	81 (71)	21 (7)	9 440	916	2 536
1891	10 338	1 431	53 (47)	12 (4)	9 831	347	2 680
1890	10 595	1 500	47 (45)	10 (4)	8 287	515	2 228
1889	6 335	1 025	42	15 (4)	4 568	630	1 315
1888	4 692	790	41 (40)	11 (4)	10 184	147	2 673
1887	4 966 [2])	692	41	6 (2)	10 605	267	2 611
1886	3 338 [3])	494	40	6 (4)	6 417	158	1 656
1885	4 682	776	40 (39)	4 (3)	9 261	178	2 493
1884	4 799	721	41 (38)	4 (2)	15 431	1 668	3 281

[1]) Grootendeels afkomstig van Nieuw Guinea n.l. circa 7000 pic.
[2]) Bovendien nog voor eene waarde van *f* 21.000. [3]) idem *f* 11.655.

XII. CACAOPRODUCTIE OP JAVA [1]). *Production de cacao à Java.*

Gewesten. *Provinces.*	Op gronden in huur of erfpacht afgestaan. *Terres en bail ou emphitéose.*		Op gronden in eigendom afgestaan. *Domaines privés.*		Totale productie. *Production totale.*
	Aantal ondernemingen. *Entreprises.*	Productie. *Production.*	Aantal landen. *Domaines.*	Productie. *Production.*	
		K.G.		K.G.	K.G.
Batavia	—	—	7 (6)	3 907	3 907
Preanger Reg.	15 (9)	97 594	—	—	97 594
Tegal	1	—	1	50	50
Pekalongan	5 (3)	1 199	—	—	1 199
Samarang	32 (18)	234 650	1	7	234 657
Passoeroean	6 (4)	6 486	—	—	6 486
Besoeki	5 (3)	13 516	—	—	13 516
Kedoe	6 (4)	750	—	—	750
Madioen	3 (1)	1 619	—	—	1 619
Kediri	8 (3)	12 144	—	—	12 144
Totaal 1893	89 [2]) (45)	367 958	9 (8)	3 964	371 922
1892	74 (28) 26	228 105	8 (7)	2 188	230 293
1891	63 (22) 34	186 756	7 (5)	1 537	188 293
1890	58 (17) 38	81 735	5 (4)	764	82 499
1889	48 (9) 32	24 100	2	775	24 875
1888	38 (10) 22	28 488	2	66	28 554
1887	38 (2) 25	438	2	66	504
1886	32 (2) 22	33	1	*	33†
1885	24 (1) 23	188	1	61	249
1884	19 (1) 11	188	2 (1)	12	200

[1]) De cacaoproductie is in de buitenbezittingen nog van weinig beteekenis.
[2]) Hieronder in andere gewesten 8 ondernemingen, die nog geen productie hadden.

XIII. HOUTKAP OP JAVA. (M³. gekapt timmerhout.)

Abattage de bois, Java. (M³. de bois de charpente abattus.)

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Ten behoeve van den lande: *Pour le compte du Gouvernement:* in eigen beheer. *par l'administration.*	geleverd uit perceelen, ter leegkapping of zuivering uitbesteed. *en adjudication pour déboisement de terr.*	Door particulieren op perceelen, uitbesteed met vrije beschikking over het hout. [2]) *Par particuliers sur terrains déboisés à forfait avec jouissance des bois abattus.*
1884	27 807	3 386	35 602
1885	37 657	3 787	27 944
1886	5 877	4 179	31 000
1887	1 992 [1])	*	34 185
1888	—	7 921	37 695
1889	—	5 478	64 695
1890	—	2 832	85 819
1891	—	4 859 [3])	79 516
1892	—	8 950	109 085
1893	—	8 071	121 158

[1]) Door de in de plaats van het Gouvernement tredende ondernemers overgenomen.
[2]) Of hieronder begrepen is hetgeen aan de ondernemers verbleef en in de volgende kolom behoorde verantwoord te worden, blijkt volgens de Kol. Versl. niet.
[3]) Deze cijfers zijn minder vertrouwbaar.

c. OVERIGE NIJVERHEIDSINSTELLINGEN. *Autres branches de l'industrie.*

I. OVERZICHT VAN DE BELANGRIJKSTE NIJVERHEIDS-INRICHTINGEN IN 1893. *Etabl. d'industrie.*

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Particuliere inrichtingen. *Etabl. privés.* Drukkerijen. *Imprimeries.*	IJs- en mineraalwaterfabr. *Fabr. de glace et d'eaux min.*	Zeepfabriek. *Fabr. de savon.*	Arakstokerijen. *Distill. d'arac.*	Houtzaagmolens. *Scieries.*	Rijstpelmolens. *Moulins à riz.*
Bantam	—	—	—	—	—	3
Batavia stad	9	7	2	—	—	—
Meester Corn.	1	—	—	—	—	—
Krawang	—	—	—	—	—	104
Cheribon	1	3	2	3	—	2
Preanger	1	—	—	—	—	38
Tegal	1	1	—	3	—	—
Pekalongan	—	1	1	—	—	—
Semarang	5	6	2 [1])	—	1	—
Soerakarta	2	1	—	—	—	—
Djokjakarta	1	1	—	—	—	—
Soerabaja	6	7	—	3	—	—
Pasoeroean	2	—	—	1	—	1
Probolinggo	1	2	—	1	—	—
Bagelen	—	2	—	1	—	—
Kedoe	—	2	—	—	—	—
Kediri	—	1	1	—	—	—
Madoera	—	1	—	—	—	—
Sumatra W.	3	4	3	—	1	—
Palembang	1	1	—	—	3	—
Sum. Oostk.	1	1	—	—	3	—
Atjeh	1	4	—	—	—	—
Riouw	1	—	—	—	—	—
Borneo W.	—	1	1	—	1	—
Borneo Z. O.	1	1	—	—	1	—
Celebes	3	1	—	—	—	—
Menado	1	—	—	—	—	—
Amboina	1	—	—	—	1	—
Totaal	43	48	12 [1])	12	11	148

[1]) Waarvan 1 tevens mineraalwaterfabriek begrepen in de vorige kolom.

II. OVERZICHT VAN HET AANTAL STOOMKETELS TOEBEHOORENDE AAN PARTICULIEREN IN NED.-INDIË.
Aperçu des chaudières à vapeur appartenant à des particuliers dans les Indes Néerl.

Bron: K. V. 1. Algemeen overzicht. *Aperçu général.*

Aanwezig op 31 Dec. *Présents ult°. Déc.*	Stoomketels voor machineriën te land. *Chaudières employées par l'industrie.* Java en Madoera. Aantal. *Nombre.*	Java en Madoera. Verwarm. oppervl. in M². *Surface de chauffe en M².*	Buitenbezitting. Aantal. *Nombre*	Buitenbezitting. Verwarm. oppervl. in M². *Surface de chauffe en M².*	Te zamen. *Total.* Aantal. *Nombre.*	Te zamen. *Total.* Verwarm. oppervl. in M². *Surface de chauffe en M².*	Stoomketels in schepen en vaart. *Chaudières dans les vaisseaux.* Aantal. *Nombre.*	Stoomketels in schepen en vaart. Verwarm. oppervl. in M². *Surface de chauffe en M².*	Totaal generaal. *Total général.* Aantal. *Nombre.*	Totaal generaal. Verwarm. oppervl. in M². *Surface de chauffe en M².*
1880	1 236	55 888	19	227	1 256	56 115	143	7 688	1 399	63 803
1885	1 326	78 429	37	560	1 363	78 989	190	10 913	1 553	89 902
1890	1 426	92 477	66	1 007	1 492	93 484	241	12 584	1 733	106 068
1891[1]	1 425	98 361	76	1 165	1 501	99 526	222	9 932	1 723	109 459
1892[1]	1 499	107 555	97	1 878	1 596	109 433	231	11 478	1 827	120 911
1893[1]	1 520	116 546	103	2 087	1 623	118 633	242	12 209	1 865	130 842

[1]) De ketels in spoor- en tramlocomotieven zijn in dit jaar niet mede geteld.

2. Stoomketels, bij de nijverheid in gebruik op Ult° Dec. 1893. Aantal en verwarmingsoppervlakte in M². [1])

Bron K. V. *Chaudières affectées à l'industrie, et surface de chauffe en M².*

Inrichtingen. *Etablissements.*	Java en Madura. [2]) Aantal. *Nombre.*	Java en Madura. [2]) M².	Buitenbezittingen. [3]) Aantal. *Nombre.*	Buitenbezittingen. [3]) M².
Suikerfabrieken. *Fabr. de sucre*	1 008	108 682	—	—
Indigo-ondernemingen. *Entrepr. d'indigo*	49	473	—	—
Koffie- " *Id. de café*	140	1 882	3	51
Thee- " *Id. de thé*	4	83	—	—
Tabaks- " *Id. de tabac*	1	18	7	60
Sigarenfabrieken. *Fabr. de cigares*	1	5	—	—
Olie- en boengkilmolens. *Fabr d'huile*	7	126	1	7
Meelfabrieken. *Fabr. de farine*	—	—	1	29
Tapiocafabrieken. " *de tapioca*	2	35	—	—
Rijstpelmolens. *Moulins à riz*	15	323	—	—
Arakstokerijen. *Distilleries d'arac*	9	104	—	—
Opiumbereiding. *Prépar. de l'opium*	2	29	—	—
Mijnbouw-ondernemingen. *Entrepr. minières*	21	155	13	236
Beenderenmeelfabrieken. *Fabr. d'os pulvérisés*	1	4	—	—
Zuivering van kapok. *Nettoyage de kapok*	5	51	—	—
Diamantslijperijen. *Taille de diamants*	—	—	4	60
Petroleumboringen. *Forages à pétrole*	13	271	15	639
Gasfabrieken. *Usines à gaz*	4	15	—	—
Electrische verlichting. *Eclairage électr.*	8	169	—	—
Drinkwater-voorziening. *Eaux potables*	3	48	1	13
Mineraalwaterfabrieken. *Eaux minérales*	3	17	—	—
IJsfabrieken. *Fabr. de glace*	31	1 113	16	257
Kalkbranderijen en cementfabr. *Fours à chaux*	3	111	—	—
Steenbakkerijen. *Id. à briques*	—	—	1	10
Houtkap-ondernemingen. *Abattage de bois* / Houtzagerijen. *Scieries*	6	67	21	500
Ambachtswerkplaatsen. *Ateliers de métiers*	45	1 034	2	70
Mestfabrieken. *Fabr. de fumier*	3	50	—	—
Boekdrukkerijen. *Imprimeries*	4	12	—	—
Stoomwasscherijen. *Lavoirs à vapeur*	2	37	—	—
Stoomkranen. *Grues à vapeur*	11	46	6	19
Stoombrandspuiten. *Pompes à vapeur*	3	12	—	—
Baggermolens. *Dragueurs*	—	—	1	15
Stoomploegen. *Charrues à vapeur*	15	240	2	16
Pompen en pulsometers. *Pompes, pulsomètres*	65	814	4	37
Locomot. v. industr. gebruik. *Locom. de l'industr.*	24	259	5	68
Droogdokken. *Bassins à sec*	6	178	—	—
Totaal v. andere stoomketels dan scheepsketels. *Total chaudières excl. navires*	1 520	116 546	103	2 087
Scheepsketels *Chaudières de steamers*	157	10 330	85	1 879
Totaal. *Total*	1 677	126 876	188	3 966

[1]) Zie de noot van de vorige tabel. [2]) Incl. de Lampongsche Districten, Banka en Billiton.
[3]) Met uitz. van de Lampongsche Districten, Banka en Billiton.

III. WERKLOONEN VOOR AMBACHTSLIEDEN EN KOELIES IN HET ALGEMEEN.
Salaires des ouvriers et coolies.

Gemiddeld loon per dag. *Salaire moyen par jour.*

Bron: K. V. Java.

Jaren. *Années.*	Batavia. Ambachtslieden. *Ouvriers en métiers.*	Batavia. Koelies. *Coolies.*	Semarang. Ambachtslieden. *Ouvriers en métiers.*	Semarang. Koelies. *Coolies.*	Soerabaja. Ambachtslieden. *Ouvriers en métiers.*	Soerabaja. Koelies. *Coolies.*
1880	*f* 0,75 à 2,50	*f* 0,50 à 0,60	*f* 0,70 à 2,00	*f* 0,40 à 0,75	*f* 0,80 à 2,00	*f* 0,35 à 0,60
1885	1,00 " ?	0,20 " 0,50	0,50 " 2,00	0,25 " 0,60	0,80 " 2,25	0,20 " 0,50
1886	0,60 " 5,00	0,20 " 1,00	0,50 " 2,00	0,25 " 0,60	0,75 " 2,00	0,20 " 0,50
1887	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,50 " 2,00	0,15 " 0,60	0,75 " 2,00	0,20 " 0,50
1888	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,50 " 2,00	0,15 " 0,60	0,75 " 2,00	0,20 " 0,50
1889	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,70 " 2,00	0,15 " 0,60	0,75 " 1,50	0,25 " 0,40
1890	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,60 " 2,00	0,15 " 0,50	0,75 " 1,50	0,35 " 0,50
1891	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,60 " 2,00	0,15 " 0,50	0,75 " 1,50	0,35 " 0,50
1892	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,60 " 2,00	0,35 " 0,40	0,75 " 1,50	0,35 " 0,50
1893	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,60 " 2,00	0,15 " 0,40	0,75 " 1,50	0,35 " 0,50

	Preanger.		Soerakarta.		Pasoeroean.	
1880	*f* 0,50 à 1,00	*f* 0,20 à 0,60	*f* 0,60 à 1,50	*f* 0,30 à 0,60	*f* 0,60 à 1,00	*f* 0,35 à 0,50
1885	0,25 " 0,75	0,20 " 0,25	0,60 " 1,50	0,30 " 0,60	0,30 " 2,50	0,25 " 0,70
1886	0,30 " 1,00	0,15 " 0,25	0,60 " 1,50	0,30 " 0,60	0,60 " 1,34	0,25 " 0,40
1887	0,25 " 1,00	0,15 " 0,25	0,50 " 0,70	0,30 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1888	0,25 " 1,00	0,15 " 0,30	0,50 " 1,00	0,30 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1889	0,25 " 1,00	0,15 " 0,30	0,50 " 1,00	0,30 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1890	0,25 " 1,00	0,15 " 0,30	0,50 " 1,00	0,25 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1891	0,25 " 1,00	0,20 " 0,30	0,40 " 1,00	0,25 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1892	0,25 " 1,00	0,20 " 0,30	0,50 " 1,00	0,25 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1893	0,25 " 1,25	0,20 " 0,30	0,50 " 1,00	0,25 " 0,35	0,50 " 1,50	*

Buitenbezittingen.

Bron K. V. *Autres possessions.*

Gewesten. *Provinces.*	Ambachtslieden. *Ouvriers en métiers.* 1880.	Ambachtslieden. 1893.	Koelies. *Coolies.* 1880.	Koelies. 1893.
Sumatra's Westkust [1])	*f* 1,00 à 2,00	*f* 0,65 à 5,00	*f* 0,25 à 0,30	*f* 0,30 à 0,75
Benkoelen	1,00 " 1,50	0,75 " 2,50	0,25 " 0,50	0,25 " 0,50
Lampongsche districten	1,00 " 2,50	1,25 gemid.	0,50 " 0,60	0,40 " 0,60
Palembang	1,00 " 1,25	1,50 " 2,00	0,40 " 0,60	0,50 " 0,60
Sumatra's Oostkust	2,00 " 3,00	$ 0,75 " 1,50	8,00 " 12,00 (per maand)	$ 0,40 " 0,50
Atjeh	— —	*f* 1,00 " 1,50	*f* 1,00 à ?	*f* 0,75 à 1,00
Riouw	1,00 " 1,50	$ 0,40 " 1,00	0,60 " 0,75	$ 0,40 " 0,50
Banka	1,50 " 3,00	*f* 1,00 " 2,25	1,00 " 2,00	*f* 0,60 " 0,75
Billiton	0,80 " 2,50	1,00 " 1,25	0,60	gemidd. 0,60 [2])
Westerafdeeling van Borneo	1,00 " 1,50	0,75 " 2,00	0,66⅔	0,50 " 1,50
Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo	0,60 " 2,50	0,50 " 3,00	0,40 " 0,50	0,30 " 1,00
Menado	0,75 " 1,50	0,70 " 1,75	0,20 " 0,60	0,40 " 0,60
Celebes en Onderhoorigh.	1,00 " 3,00	1,00 " 3,00	0,50 " 1,00	0,60 " 1,00
Amboina	0,75 " 4,00	0,75 " 1,50	0,40 " 1,00	0,40 " 0,50
Banda	1,50 " 5,00	— —	0,80 " 1,00	— —
Ternate	0,50 " 1,00	0,50 " 1,00	0,30	0,25 " 0,50
Timor	1,50 " 3,00	2,00 " 2,50	0,35	gemidd. 0,50

[1]) De opgaven over 1893 hebben betrekking tot 1887. Voor latere jaren ontbreken de opgaven.
[2]) " " " 1893 " " " 1892. " 1893 ontbreken de opgaven.

V. Handel en Scheepvaart.

Commerce et navigation.

A. HANDEL. *Commerce.*

I. OVERZICHT DER WAARDE VAN DEN ALGEMEENEN GOEDEREN- EN SPECIËN- IN- EN UITVOER, ZOOWEL VOOR GOUVERNEMENTS ALS VOOR PARTICULIERE REKENING. [1])

Valeur des articles et des monnaies importés et exportés pour le compte du Gouvernement et pour le compte des particuliers.

Invoer. *Importation.*

Bron: S. H. S.

Jaren. *Années.*	Voor Gouvernements-rekening. *Pour le compte du Gouvernement.*			Voor particuliere rekening. *Pour le compte des particuliers.*			Totaal generaal. *Total général.*
	Goederen. *Marchandises.*	Speciën. *Espèces.*	Totaal. *Total.*	Goederen. *Marchandises.*	Speciën. *Espèces.*	Totaal. *Total.*	
1879	f 8,640,039	f 6,500,000	f 15,140,039	f 128,166,654	f 11,344,920	f 139,511,574	f 154,651,413
1880	12,514,860	3,425,000	15,939,860	145,298,319	12,175,741	157,474,060	173,413,920
1881	8,260,764	250,000	8,510,764	139,848,716	10,300,839	150,149,555	158,660,319
1882	8,564,975	1,699,500	10,264,475	141,677,075	11,020,529	152,697,604	162,962,079
1883	8,001,585	420,000	8,421,585	130,492,770	6,908,530	137,401,300	145,822,885
1884	11,315,163	—	11,315,163	137,964,066	12,739,708	150,703,774	162,018,937
1885	4,215,579	920,000	5,135,579	119,153,116	14,579,088	133,732,204	138,867,785
1886	3,804,593	—	3,804,593	112,882,718	10,049,116	122,931,834	126,736,427
1887	3,274,397	—	3,274,397	116,381,561	6,623,442	123,005,003	126,279,400
1888	4,141,871	—	4,141,871	119,336,104	16,152,075	135,488,179	139,630,050
1889	5,009,445	8,000,000	13,009,445	139,914,805	20,460,521	160,375,326	173,384,771
1890	5,602,351	4,000,000	9,602,351	141.322,087	9,249,279	150.571,366	160,173,717
1891	8,147,703	1,000,000	9,147,703	157,438,304	10.844,900	168,283,204	177,430,907
1892	6,633,294	2,000,000	8,633,294	152,225,378	10,030,052	162,255,430	170,888,724
1893	6,585,534	1,000,000	7,585,534	159,473,640	10,298,297	169,771,937	177,357,471

Uitvoer. *Exportation.*

1879	f 37,382,782	—	f 37,382,782	f 134,491,534	f 3,869,950	f 138,361,484	f 175,744,266
1880	37,177,478	—	37,177,478	133,893,340	3,579,039	137,472,379	174,649,857
1881	32,180,804	—	32,180,804	143,690,545	1,254,411	144,944,956	177,125,760
1882	29,811,785	—	29,811,785	166,974,074	3,074,968	170,049,042	199,860,827
1883	50,721,409	—	50,721,409	148,080,129	759,973	148,840,092	199,561,501
1884	34,383,321	—	34,383,321	154,247,866	1,084,610	155,332,476	189,715,797
1885	16,379,870	—	16,379,870	168,749,349	2,942,469	171,691,818	188,071,688
1886	25,185,390	—	25,185,390	158,070,631	2,964,145	161,034,776	186,220,166
1887	19,802,907	—	19,802,907	166,619,387	736,493	167,355,880	187,158,787
1888	20,358,278	—	20,358,278	163,070,339	668,816	163,739,155	184,097,433
1889	33,072,175	—	33,072,175	164,131,047	459,392	164,590,439	197,662,614
1890	17,148,178	—	17,148,178	158,747,522	653,920	159,401,442	176,549,620
1891	22,160,395	—	22,160,395	188,668,650	13,331,725	202,000,375	224,160,170
1892	26,298,479	—	26,298,479	178,119,132	10,536,893	188,656,025	214,954,504
1893	20,377,312	—	20,377,312	171,023,668	1,030,671	172,054,339	192,431,651

[1]) De waarde der in- en uitgevoerde goederen als maatstaf van taxatie, wordt vastgesteld naar de prijzen, elke drie maanden door den Directeur van financiën bepaald, na de Kamer van Koophandel te hebben gehoord; doch bij de bepaling der waarde van de magazijn- en andere goederen, die het Gouvernement uit Europa betrekt, worden de opgaven van prijzen gevolgd, die bij inkoop aldaar door het Gouvernement zijn besteed.

II. OVERZICHT VAN HET AANDEEL VAN JAVA EN MADOERA EN DE BUITENBEZITTINGEN, AFZONDERLIJK, IN DE WAARDE VAN DEN ALGEMEENEN IN- EN UITVOER VOOR PARTICULIERE REKENING.

Part de Java et Madoura et des autres possessions au total de la valeur des imports et des exports pour le compte des particuliers.

Bron: S. H. S.

Jaren. *Années.*	Totaal op Java en Madoera. [1] *Total Java et Madoura.*	Waarvan *Dont* aan goederen. *marchandises.*	Waarvan *Dont* aan specie. *espèces.*	Totaal op de Buitenbezittingen. *Total autres Possessions.*	Waarvan *Dont* aan goederen. *marchandises.*	Waarvan *Dont* aan specie. *espèces.*
	Invoer. *Importation.*					
1882	*f* 115,742,707	*f* 109,543,377	*f* 6,155,303	*f* 36,998,924	*f* 32,133,698	*f* 4,865,226
1883	109,558,854	102,754,457	6,804,397	27,842,466	27,738,313	104,133
1884	110,831,068	105,180,831	5,650,237	39,872,706	32,783,235	7,089,471
1885	95,864,718	85,344,643	10,520,075	37,967,486	33,808,475	4,059,013
1886	80,548,752	75,897,044	4,651,708	42,383,082	36,985,674	5,397,408
1887	78,887,439	75,277,226	3,610,213	44,117,564	41,104,335	3,013,229
1888	87,847,892	77,426,825	10,421,067	47,640,287	41,909,279	5,731,008
1889	103,143,272	89,728,816	13,414,456	57,232,054	50,185,989	7,046,065
1890	91,504,399	88,959,315	2,545,084	59,066,967	52,362,772	6,704,195
1891	110,860,370	103,932,499	6,927,871	57,422,834	53,505,805	3,917,029
1892	112,682,317	107,004,331	5,677,986	49,573,113	45,221,047	4,352,066
1893	121,399,850	115,229,836	6,170014	48,372,087	44,243,804	4,128,283
	Uitvoer. *Exportation.*					
1882	*f* 131,178,475	*f* 128,862,335	*f* 2,316,140	*f* 38,870,667	*f* 38,111,739	*f* 758,828
1883	106,469,517	106,469,267	250	42,370,575	41,610,852	759,723
1884	115,454,635	115,432,930	21,705	39,877,841	38,814,936	062,905
1885	128,661,281	126,700,417	1,960,864	43,030,537	42,048,932	1,981,605
1886	120,956,690	118,749,390	2,207,300	40,078,086	39,321,241	756,845
1887	123,778,844	123,665,824	113,020	43,577,036	42,953,563	623,473
1888	120,260,232	120,206,300	53,932	43,478,923	42,864,039	614,884
1889	112,720,393	112,702,683	17,710	51,870,046	51,428,364	441,682
1890	109,126,913	109,080,509	46,404	50,274,529	49,667,013	607,516
1891	148,704,815	135,899,545	12,805,270	53,295,560	52,769,105	526,455
1892	136,711,045	127,133,445	9,577,600	51,944,980	50,985,687	959,293
1893	129,861,876	129,806,386	55,490	42,192,463	41,217,282	975,181

[1]) Een zeer groot gedeelte van de op Java ingevoerde goederen gaat van daar uit naar de Buitenbezittingen. De statistiek van Handel en Scheepvaart geeft niet op, wat door de kustvaart wordt verscheept.

III. ALGEMEENE INVOER VAN GOEDEREN DOOR PARTICULIEREN IN NED. INDIË, NAAR DE LANDEN VAN HERKOMST. (Millioenen guldens).

Marchandises importées aux Indes Néerl. pour le compte des particuliers, par pays de provenance. (Millions de florins.)

Bron: K. V.

Herkomst. *Provenance.*	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893
Nederland *Pays-Bas*	55,3	41,5	40,6	40,3	40,2	47,2	47,1	49,7	48,2	47,2
Engeland *Gr. Bretagne*	22,2	19,6	14,5	15,2	16,5	16,5	15,5	25,8	23,9	24,0
Frankrijk *France*	2,0	1,6	1,5	1,4	1,1	0,9	1,0	1,0	1,0	1,1
Amerika	7,1	6,5	8,5	7,9	7,5	8,5	6,9	5,3	5,7	6,3
Poeloe Pinang	8,6	8,4	10,5	13,1	12,0	14,9	16,7	15,7	11,4	12,4
Singapore	32,5	33,1	30,9	32,0	35,6	40,3	42,5	45,1	45,0	46,1
Siam	0,7	0,1	—	0,2	0,1	0,7	1,1	0,4	0,9	4,3
Saigon	2,9	1,6	0,1	0,1	—	—	—	—	—	—
China	1,7	1,6	1,7	1,5	1,6	2,1	1,5	1,7	1,6	1,9
Australië	1,6	1,6	1,1	1,6	1,3	2,6	1,1	1,1	1,1	1,2
Totaal incluis andere landen. *Total incl. autres pays*	137,9	119,2	112,9	116,4	119,1	139,9	141,3	157,4	152,2	159,5

Digitized by Google

IV. INVOER DOOR PARTICULIEREN VAN EENIGE VOORNAME HANDELSARTIKEL

Importations par particuliers, aux Indes Néerl., des principales marchandis

Bron: S. H. S.

	1881		1882		1883		1884		1885		1886	
	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des*
		%		%		%		%		%		%
Aardewerk *Faïences*	2,0	59	2,0	63	1,9	59	2,4	56	1,7	56	2,0	57
Bier *Bières*	0,9	51	0,7	59	0,7	59	0,8	61	1,0	52	0,8	51
Eetwaren *Denrées alimentaires*	12,6	27	11,2	26	11,8	20	12,6	27	10,4	22	10,9	23
Fabr. en Stoomwerkt. *Machines*	2,7	72	3,5	73	5,6	62	6,0	64	3,3	53	2,8	64
Garens *Fils*	4,8	60	4,1	58	3,1	54	4,4	47	4,1	40	4,2	51
Gedistilleerd *Boissons distillées*	1,9	69	2,5	68	1,9	69	2,4	69	1,6	69	1,8	63
IJzer en staal *Fers, aciers*	2,9	59	4,5	73	3,2	61	4,5	64	2,9	60	2,3	78
Steenkolen *Houille*	2,0	5,3	3,0	3,8	3,0	3,7	4,4	21	3,0	9,6	1,8	17
Kramerijen *Quincaillerie*	4,1	53	3,7	48	4,5	48	5,0	49	5,2	47	4,6	47
Manuf. Katoenen *Tissus, Coton*	38,7	59	38,0	57	38,0	53	39,8	56	36,2	52	32,4	56
„ Wollen enh. w. *id. Laine*	1,7	74	1,7	77	2,7	72	3,1	70	1,8	63	1,5	67
„ Zijden en h. z. *id. Soie*	1,2	30	1,4	27	1,9	31	1,8	29	1,8	23	1,3	26
Meel *Farines*	1,7	12	1,4	16	1,7	12,5	1,7	14	1,8	10	1,8	7,3
Petroleum *Pétrole*	5,5	0,2	11,2	0,04	6,5	6,8	7,5	0,05	7,1	0,4	9,1	0,1
Sigaren *Cigares*	3,1	7,8	2,8	5,2	3,3	5,5	3,4	6,4	2,3	10	2,7	9
Was *Cires*	1,9	66	1,6	67	1,1	50	1,0	56	1,0	49	0,9	54
Wijn *Vins*	2,4	68	2,7	66	2,2	62	2,5	64	1,6	55	1,9	61

[1]) NB. Nederlandsche en vreemde fabrikaten uit Nederl. ingevoerd. Eene juiste opgave der naar Indië uitge

Bron: S. C.

V. INVOER TOT VERBRUIK VAN EENIGE VOORNAME HANDELSARTIKELEN IN JAV

Artikelen.	Manufact. *Tissus.*			Voedingsmiddelen. *Denrées alimentaires.*								Drank				
	Katoen. *de Coton.*	Wollen. *de Laine.*	Zakken. *Sacs.*	Eetwar. n. a. g. *Denrées.*	Boter. *Beurre.*	Hammen. *Jambons.*	Kaas. *Fromages.*	Meel. *Farines.*	Tarwe. *Froment.*	Rijst. *Riz.*	[2]) Visch. *Poisson.*	Bier. *Bières.*	Brandew. *Cognac.*	Champ. [2]) *Vins mousse.*	Jenever. *Genièvre.*	Liqueurs
Invoerr. *Droits* tot 1886.	6%	6%	6%	6%	6%	6%	6%	100 kg. fl. 150	vrij. *libre*	vrij. *libre.*	6%	fl. 2 en 2 25 hl.	fl. 40 h. l.	fl. 21 100 fl.	fl. 40 h. l.	vrij. *libre*
Invoerr. *Droits* Thans. *Aujd'hui*				10%	10%	10%	10%	10%			10%	fl. 4 en 4.50 hl.				
	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 K.G.	1000 G.	1000 G.	1000 K.G.	1000 L.	1000 K.G.	1000 K.G.	1000 L.	1000 L.	1000 Fl.	1000 L.	1000 G.
1882	28208	1683	234	2930	325	188	94	3873	403	*	*	832	367	105	1269	92
1883	31783	2445	327	3466	272	178	91	4639	213	*	*	916	323	94	1180	155
1884	30674	2537	253	3555	450	152	112	4726	100	34439	14873	1054	284	83	1164	125
1885	27489	1568	364	3363	237	157	96	4972	29	29849	14267	1124	253	46	1076	145
1886	24518	1261	555	3137	273	157	101	3941	105	941	14873	964	307	57	1199	85
1887	23716	1823	456	2903	276	147	114	4669	126	405	12000	925	306	48	1121	95
1888	24642	1637	615	2742	245	181	98	3917	14	9504	13317	1052	316	51	1107	50
1889	26250	1751	565	2811	211	124	123	4537	14	28050	16555	1179	441	56	1053	55
1890	25446	1874	427	3002	210	159	114	5061	4	45795	16778	1129	390	46	1179	40
1891	29838	2211	517	3440	182	182	140	5208	2	54807	19554	1254	461	60	941	38
1892	31481	1769	488	3925	184	184	118	7686	5	79624	16671	1168	480	54	1494	119
1893	29208	2352	1415	3850	149	137	124	7620	14	101666	29024	1272	466	53	951	71
1894	29060	1728	608	4938	146	141	143	7840	33	126950	33766	1189	419	48	1623	59

[1]) Incluis het uit Java naar binnen het tolgebied uitgevoerde. G = Gulden. K.G. = Kilogr. L. = Liter

N NED. INDIË, EN HET AANDEEL VAN NEDERLAND DAARIN. (MILLIOENTALLEN GULDENS.) [1])

avec spécification des provenances des Pays-Bas. (millions de florins.)

1887		1888		1889		1890		1891		1892		1893	
Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*
	%		%		%		%		%		%		%
1,6	50	1,3	52	2,2	54	2,1	64	2,0	61	2,0	60	2,2	61
1,0	42	1,1	41	1,3	50	1,2	48	1,4	58	1,0	55	1,1	51
10,4	25	11,3	24	12,8	23	13,5	21	14,1	19	14,2	21	16,4	19
2,5	63	3,0	68	3,9	62	3,8	58	2,4	50	3,2	61	3,9	5[illegible]
3,3	41	3,9	40	3,7	36	3,3	39	5,1	31	3,9	30	2,9	25
2,0	68	1,9	63	2,6	64	2,2	64	2,1	57	2,7	58	2,2	52
2,2	60	2,9	65	3,3	73	3,6	72	4,1	64	3,5	70	4,1	66
2,8	11	2,9	8,8	4,6	3,2	3,2	6,6	3,7	1,3	2,6	1,0	2,0	1,9
4,5	42	5,1	38	5,8	41	6,0	40	3,7	42	3,7	48	3,6	45
33,4	54	33,6	50	36,9	52	35,7	55	41,7	49	40,9	48	37,4	49
2,2	67	2,1	66	2,1	70	2,2	67	2,7	61	2,0	52	2,6	51
1,4	25	1,6	40	2,0	32	1,9	29	2,4	21	2,0	28	2,2	23
1,8	8	1,6	8	1,9	6	1,8	4	1,4	4	1,9	3,5	1,9	5,5
8,5	0,3	7,9	0,1	10,8	0,4	11,4	—	11,0	—	11,9	0,04	12,8	0,02
2,1	11	2,3	13	2,0	19	1,6	22	1,6	23	1,6	24	1,6	25
1,3	53	0,9	42	1,2	60	1,3	47	1,4	54	1,2	44	1,8	43
1,6	59	1,6	63	1,9	55	2,0	52	1,9	51	1,7	54	1,6	55

voerde Nederlandsche fabrikaten kan niet gegeven worden.

DOOR PARTICULIEREN. [1]) *Importations à Java de quelques articles importants (comm. spécial).*

Boissons.						Metalen. *Métaux.*							Oliën, teer, enz. *Huiles etc.*					
Likeuren.	Minerw. water. *Eaux minér.*	Wijn. *Vins.*	Aardewerk. *Poteries.*	Glasen glaswerk. *Verres et verreries.*	Kramerw. *Merceries quincaill'eries.*	IJzer in stav. *Fers bruts.*	IJzer, Staalw. *Fers ouvrés.*	Koper. *Cuivres.*	Lood. *Plomb.*	Spijkers. *Clous.*	Staal. *Acier.*	Zink. *Zinc.*	Petroleum. *Pétrole.*	Lijnolie. *Huiles de lin.*	Verfwaren. *Couleurs.*	Kolteer. *Goudron.*	Zw. teer. *Goudron.*	Steenkolen. *Houille.*
fl. 40 h. l.	fl3.60 100fl.	fl.9 h.l. fl10.50 100 fl.	6%	6% — 10%	6%	vrij. *libre.*	6% — 10%	vrij. *libre.*	vrij. *libre.*	vrij. *libre.*	vrij. *libre.*	vrij. *libre.*	6%	6%	6%	vrij. *libre*	vrij. *libre*	vrij. *libre*
1000 L.	1000 Fl.	1000 L.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G	1000 G	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 L.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 T.
93	656	1743	1384	403	*	676	765	248	21	147	40	31	75983	150	314	35	10	113
84	782	2081	1111	353	*	520	809	284	14	219	54	67	57136	167	293	20	40	142
73	1097	1756	1199	499	2662	1043	867	300	13	365	44	36	72620	158	403	39	72	155
71	532	1170	1011	340	3242	515	677	243	7	102	32	45	63318	61	313	20	34	129
77	987	1313	1207	346	2695	432	424	176	4	187	27	52	79398	139	294	44	63	65
75	729	1169	957	366	2556	370	340	195	11	166	33	52	71190	137	320	41	27	141
70	917	1157	892	348	2923	567	480	144	2	211	48	59	67300	110	285	10	39	118
73	1420	1205	1227	504	3121	509	551	246	2	293	40	68	91971	174	327	20	50	159
70	1163	1339	1314	490	3536	716	541	269	11	196	44	72	94463	77	354	45	50	130
125	1468	1310	1375	584	4026	848	514	332	8	309	75	55	93610	181	427	48	47	153
74	1233	1360	1422	507	4162	740	628	381	19	251	56	85	101675	138	413	40	54	118
83	1262	1323	1612	519	5083	708	742	319	22	247	98	91	144401	124	395	40	22	107
89	1292	1367	1748	674	3637	977	722	218	50	342	81	46	90685	168	452	39	32	112

Fl. = Flesschen. T. = Tonnen. [2]) Incl. niet afzonderlijk genoemd. [3]) En andere mousseerende wijnen.

VI. UITVOER DER VOORNAAMSTE HANDELSARTIKELEN

1. Uitvoer uit geheel Nederl. Indië en uit Java en Madoera afzonderlijk

Bronnen: S. H. S., S. C. en M. H. B. *a.* Uitgeklaarde hoeveelheden volgens de officiecle statistiek.

Uitvoerrecht *Droits d'exp.*		Koffie. *Café.* Gouv. [3]) tons.	Koffie. *Café.* Part. [4]) tons.	Suiker. [5]) *Sucre.* tons.	Rijst. *Riz.* tons.	Arak. [6]) liters.	Rotting. *Rotan.* tons.	Zwarte peper. *Poivre noir.* tons.	Huiden. *Peaux.* tons.	Tabak. *Tabac.* tons.
tot 1886 *à* 1886 [2])			*f* 3 } 100 [5])	0,30 } 100	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	2% waarde.	*f* 1
thans *actuels*			*f* 1 } K.G.	0,15 } K.G.						100 K.G
1885	Totaal	25 659	34 621	420 393	30 007	3 814	15 418	5 195	3 650	20 2
	J. en M.	25 659	18 987	420 367	27 822	3 713	1 469	970	2 636	10 4
1886	Totaal	35 094	38 723	334 996	68 685	2 376	10 351	5 647	3 239	19 6
	J. en M.	35 094	25 527	334 978	61 604	2 267	1 333	2 487	2 625	9 6
1887	Totaal	21 170	30 554	386 878	83 312	3 787	9 797	7 185	3 432	22 8
	J. en M.	21 170	18 387	386 871	75 676	3 619	1 439	1 315	2 841	11 2
1888	Totaal	21 739	40 771	375 705	64 870	1 828	11 806	6 426	3 405	23 9
	J. en M.	21 739	29 367	375 695	63 977	1 753	1 268	1 846	2 837	12 1
1889	Totaal	31 565	41 817	315 750	35 275	2 162	13 929	7 647	3 790	29 6
	J. en M.	31 565	28 575	315 740	31 187	2 133	1 800	2 837	3 125	14 9
1890	Totaal	13 579	25 169	367 785	30 853	1 164	13 206	7 652	3 351	30 9
	J. en M.	13 267	15 579	367 780	26 986	1 127	1 291	1 978	2 782	15 8
1891	Totaal	17 229	38 759	463 560	29 593	1 627	14 549	7 385	3 999	33 0
	J. en M.	17 229	28 495	463 547	27 691	1 611	844	3 135	3 126	13 5
1892	Totaal	20 957	41 059	425 367	20 379	2 015	14 751	10 625	3 953	34 3
	J. en M.	20 957	28 782	425 364	17 138	1 997	1 945	5 880	3 149	16 6
1893	Totaal	13 445	25 361	507 490	32 032	2 108	17 621	8 224	3 874	28 8
	J. en M.	13 445	17 069	507 485	28 888	2 095	1 532	4 079	3 145	17 6
1894	J. en M.	34 863	38 422	415 861	29 652	1 514	782	5 157	2 722	16 1

b. Uitgevoerde hoeveelheden uit Java (volgens de marktberichten der Handelsvereeniging te Batavia) met aantoonin
Bron: M. H. B.

	picols.	picols.	picols.	picols.	leggers.	picols.	picols.	stuks. [14])	picols
Holland	564 492	491 757	60 668	389 556	8039 29/2	4 655	56 456	400 008†	271 4
Gr. Britt. en Eng. Kanaal v. orders.	—	378	720 235	76 440	—	4 987	5 244	†	—
Middell. zee v. o.	—	14 180	196 012	16	—	—	—	100	—
„ en Zw. zeehav.	—	76 031	433 438	—	—	163	8 850	11 539†	—
Duitschland	—	1 557	—	15 308	60	634	753	500	17
Amerika	—	15 210	2 104 422	106	—	363	—	— †	—
Australië	—	2 257	615 370	808	—	170	60	—	—
China	—	2 100	2 622 966	—	—	—	593	—	—
Britsch-Indië	—	—	82 379	—	—	—	—	350	—
Singapore	—	45 058	441 136	25 282	406	2 399	19 232	4 233	—
Tot. incl. uitv. n. and. landen 1894.	564 492	648 525	7 306 667	507 816	3 875 29/2	13 571	91 188	416 730†	271 4
„ 1893.	233 966	299 575	7 815 765	444 201	3 838	29 711	61 871	493 376†	284 3
„ 1892.	329 339	475 086	7 207 681	284 506	3 239 24/2	33 030	95 227	591 923†	262 9
„ 1891.	269 964	477 782	7 610 223	451 727	3 192 31/2	28 462	51 679	545 261†	238 7
„ 1890.	238 323	276 878	6 179 737	457 925	3 473	26 086	35 432	542 983†	244 9
„ 1889.	468 420	483 058	5 885 063	502 380	3 685	36 053	41 026	527 365†	240 9
„ 1888.	325 018	475 178	6 202 651	1 080 678	749	22 340	27 989	555 015†	193 4
„ 1887.	357 160	319 241	6 642 196	1 250 886	3 475 3/2	25 883	19 544	487 507†	185 8
„ 1886.	590 101	418 876	5 418 656	762 910	3 075	37 215	35 006	419 095†	163 2
„ 1885.	421 765	299 290	6 592 733	303 729	3 869	21 736	15 506	368 418	150 4

[1]) Daar de laatste offic. statistiek van Handel en Scheepvaart in N. I. over het jaar 1893 loopt, zijn voor het ja
het M. H. B.) opgegeven. [2]) De hiergenoemde rechten worden in geheel Ned.-Indie geheven, uitgez. de vrijhavens
de uit Jav. havens uitgev. Gouvts.-koffie opgegeven (uitgez. 1890 waar 312 tons uitvoer van Menado wordt vermeld
van Menado uitgev.: (picols) 16 942, 26699, 4 225 (verongelukt), 7294, 17 769 (waarvan 4624 verong.) en 5 1
gaven der Reg. Statistiek en de Handelsberichten zijn moeilijk te verklaren. [4]) Hiervan telken jaren 100,000 pic. op Ja
schuldigd. Daar de Handelsber. méér uitvoeren vermelden dan de Off. stat. is het waarschijnlijk dat de aangiften bij d
uitvoeren naar Singap. en Timor-Delhi. [7]) Niet bereid v. de inl. markt. De Reg. stat. vermeldt het netto, de Handelsb
product wat van Java verscheept wordt, reeds in andere havens is uitgeklaard. [9]) In de Handelsberichten schij
zittingen voorkomt. [10]) Deze sterke stijging wordt niet verklaard. [11]) Het van Java uitgevoerde tin is afkom
van bestemming wordt uit de marktberichten der Handelsvereeniging te Batavia overgenomen, daar de officie
der in andere havens uitgeklaarde producten; de nadere bestemming van de naar het Kanaal of de Middell. Z
† † beteekenen achtereenvolgens 2 202, 7, 33, 230, 2 472, 3 939, 4 923, 2 658, 1 596, 1 025, 973, 112 en 350 pakke

Exportations des principales marchandises.
Exportations totales des colonies, et de Java et Madoura séparément.
Exportations d' après la statistique officielle.

Indigo. [7]) tons.	Notenmusk. [8]) *Noix de musc.* tons.	Damar. tons.	Kapok. tons.	Thee. tons.	Kaneel en Kassia. [9]) *Cannelle.* tons.	Tin. [11]) *Etain.* Gouvern. tons. [12])	Tin. [11]) *Etain.* Part. tons.	Kinab. *Ecorce de quinq.* Gouvern. tons. [12])	Kinab. *Ecorce de quinq.* Part. tons.
f 0,10 1 K.G.	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	*f*1.—p. 100 KG. vrij. *lib.*	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	*f* 3,50 100 K.G.	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*
601	1 481	3 921	1 407	2 423	460	3 625	4 368	240	488
601	106	1 106	1 159	2 423	15	3 625	4 368	240	488
612	1 002	3 175	1 013	3 358	540	3 877	4 100	257	832
612	42	1 035	796	3 358	15	3 877	4 100	257	832
660	686	3 732	1 532	3 195	1 158 [10])	5 741	5 134	288	1 111
660	118	1 030	1 217	3 195	100	5 741	5 133	288	1 104
689	1 281	3 928	2 029	3 400	405	5 958	4 994	331	1 632
689	198	802	1 657	3 400	5	5 958	4 992	331	1 631
727	1 124	4 804	1 258	3 492	362	4 525	5 194	347	2 257
727	59	1 311	1 103	3 492	21	4 525	5 192	347	2 257
611	1 043	4 380	1 868	3 210	708	4 185	5 044	211	2 820
611	78	1 182	1 577	3 210	55	4 185	5 039	211	2 820
720	1 370	3 942	2 187	2 673	606	5 710	5 370	257	3 090
720	35	1 017	1 936	2 673	4	5 710	5 368	257	3 090
691	1 340	2 210	1 587	3 671	899	6 296	5 902	312	2 330
691	34	1 083	1 379	3 671	2	6 296	5 901	312	2 330
607	1 401	1 989	1 509	2 712	971	7 528	4 515	257	2 710
607	65	846	1 241	2 712	4	7 528	4 515	257	2 710
517	47	1 118	1 661	2 730	1	6 906	5 808	242	3 254

an de bestemming der uitvoeren van 1893 [13]). *Exportations de Java par destinations (d'après les bulletins du marché.)*

Amsterd. pond.	picols.	picols.	picols en pakken.	kilogr.	picols.	picols.	picols	Amsterd. pond.	Amsterd. pond.
814 758	182	2 584	19 766	2 495 209	307	111 821	77 333	654 851	8 113 936
—	—	5 483	—	1 311 268	—	—	2 008	—	152 808
—	—	1 597	—	—	—	—	5 764	—	—
512 619	—	5 758	1 248	7 647	—	—	9 896	—	—
16 334	—	63	—	14738	—	—	—	—	—
—	2	4 370	6	—	—	—	—	—	—
—	10	—	6 878	—	19	—	—	—	—
—	—	—	1 622	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 812	507	2	3 615	137 445	—	—	3	—	—
1 349 555	701	19 857	33 135	3 966 587	326	111 821	95 004	654 851	8 266 744
1 641 702	1 310	15 546	23 365	3 992 716	172	116 189	68 040	519 258	6 913 556
1 653 436	669	18 405	31 064	4 158 326	120	105 370	97 089	568 846	5 968 745
1 847 122	1 079	19 332	38 459	2 745 005	814	87 344	79 626	742 760	7 165 927
1 534 193	1 667	20 608	25 870	3 540 219	2 901	61 667	80 664	518 884	6 109 423
1 887 018	4 899	24 501	16 869	3 507 375	1 679	76 353	83 756	772 988	4 066 382
1 722 352	1 850	15 744	19 089 [15])	3 403 908	774	98 339	76 675	529 942	3 136 086
1 675 646	2 314	15 880	12 335	3 133 516	2 211	88 391	76 140	682 319	2 223 466
1 537 309	942	17 399	11 526	3 247 319	5 256	66 304	67 045	546 279	1 626 115
1 786 989	2 530	14 672	7 813	2 568 675	375	53 293	69 250	436 977	849 551

894 slechts de cijfers voor Java en Madoera (voor den uitv. van partic. uit de Staatscourant en voor dien van het Gt. uit um. Oostk. en Djambi, waar bijz. tarieven van kracht zijn. [3]) In de statist. van Handel en Scheepv. wordt slechts olgens opgaven, verstrekt door de Nederl. Handel-Mij., werden achtereenvolgens van 1885—90 door het Gouvern. 1891 en in 1893 werd voor gouv. rek. geen koffie uit Menado uitgev., maar in 1892 : 11 234 pic. De verschillen in de op rkochte Gouvernements-koffie. [5]) Gedurende vijf jaren, gerekend van 1 Juni 1887, is geen uitvoerrecht van suiker ver- itvoer niet juist zijn. [6]) In de opgaven der Handelsberichten schijnt niet altijd behoorlijk rekening gehouden met de et bruto gewicht. [8]) De belangrijk hoogere cijfers der Handelsver. kunnen daardoor worden verklaard, dat veel van het eel van de Cassia als uitvoer van Java te worden meegeteld, die in de Reg. Stat. als uitvoer van de Buitenbe- zig van Banka en Billiton. [12]) Zie het laatste deel van noot 3. [13]) De verdeeling der producten over landen atistiek geen rekening houdt met de overlading en verandering van bestemming in Batavia van een gedeelte oor orders verzonden hoeveelheden vindt men, wat de suiker betreft, tot en met het jaar 1892 op blz. 57. [14]) De ie afzonderlijk worden opgegeven. [15]) Bovendien 3 950 balen = ongeveer 2 242 picols.

2. Uitvoeren van eenige handelsartikelen uit Padang, naar landen van bestemming.

Exportations de quelques marchandises de Padang, par destinations.

Bronnen: M. H. P. en Bijl. bij M. H. B.

Bestemming.	Koffie[1][2] *Café.* pic.	Rotting. *Rotan.* pic.	Cassia. pic.	Gomelast. pic.	Gomdamm. pic.	Gom-Benzoë pic.	Huiden.[1] *Peaux.* pic.	Coprah. pic.	Gambier. pic.
New-York	50 560	1 563	6 303	—	—	—	—	—	—
Nederland	4 632	4 004	3 411	28	3 565	1 140	46 001	176	—
Java	513	1 350	223	—	190	6 077	135	—	5 333
Straits	427	1 027	4 540	—	10	81	—	548	261
Marseille	—	163	—	—	630	—	—	41 225	—
San Francisco	200	—	—	—	—	—	—	—	—
Londen	2	—	—	—	—	—	483	—	—
Genua	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Triëst	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hamburg	—	—	—	45	—	—	—	—	—
Totaal 1894	56 334	8 107	14 477	73	4 402	7 298	46 619	41 949	5 594
1893	69 036	13 620	11 697	168	4 980	6 011	27 898	52 160	5 370
1892	73 750	22 776	14 584	316	4 990	6 298	23 632	66 192	6 035
1891	79 416	45 035	11 495	877	7 188	4 846	33 342	52 595	4 399
1890	67 241	32 200	10 835	813	5 873	4 513	28 843	55 615	4 743
1889	115 467	29 734	7 954	455	6 490	5 033	32 018	61 645	5 045
1888	85 654	20 268	5 880	1 086	4 314	4 640	33 306	71 157	4 583
1887	90 602	17 485	17 461	4 101	4 591	6 223	39 062	51 152	4 495
1886	62 759	22 272	13 076	631	2 253	5 616	38 586	48 386	4 785
1885	137 580	26 250	7 979	922	2 009	4 674	38 692	60 761	4 307
1884	133 964	23 453	14 489	1 449	1 888	4 441	31 794	49 991	3 343
1883	135 824	37 899	9 294	1 174	1 842	4 490	34 048	14 251	1 924
1882	98 534	20 425	12 421	628	1 350	5 683	29 151	—	1 609
1881	101 805	29 927	10 392	613	1 140	6 165	21 033	—	1 014
1880	134 633	27 763	7 570	338	1 405	4 911	13 051	—	1 104
1879	104 504	19 340	11 764	68	1 124	5 380	10 182	—	1 578
1878	124 175	17 336	4 529	61	717	7 125	10 633	—	1 619
1877	141 854	24 792	5 233	13	701	4 852	9 257	—	1 082
1876	141 780	16 981	2 197	46	531	5 818	12 138	—	535
1875	160 844	24 762	3 314	25	317	6 604	8 579	—	1 682
1874	128 557	19 376	2 314	155	481	6 148	10 798	—	926
1873	97 805	17 221	2 770	503	373	4 719	11 018	—	777
1872	110 839	14 645	4 133	566	206	5 506	8 678	—	678
1871	202 978	14 913	6 229	298	343	4 405	7 120	—	639
1870	121 099	13 752	4 942	218	803	3 319	7 624	—	635

[1]) In het Gouvernem. Sum. Westk. zijndezelfde uitvoerrechten verschuldigd als op Java. Zie vorige tabel.
[2]) Hieronder de Gouvernements-koffie, die geregeld te Padang wordt verkocht.

3. Uitvoeren van Makassar, naar landen van bestemming.
Exportations de Macassar, par destinations.

Bron: M. M. R.

Bestemming.	Koffie. [1] *Café.* pic.	Rotting. *Rotan.* pic.	Gutta-percha. pic.	Gom Copal. pic.	Parelmoer. *Nacre.* pic.	Huiden. *Peaux.* pic.	Noten-muscaat. *Noix de muse.* pic.	Coprah.
Europa	15 282	398	—	3 051	1599	5 469	134	45 166
New-York ...	891	--	—	280	—	—	176	—
Java.....	2 380 [2]	2 549	—	70	10	60	1 673	3 272
Singapore ...	23 811	9 971	—	43 509	11 80	2 385	1 466	56 186
Tot. 1894...	42 364	12 918	—	46 910	2 789	7 914	3 449	104 624
Total. 1893...	32 398	14 055	—	46 443	864	4 556	5 934	72 513
1892...	63 589	13 105	—	42 681	885	5 379	5 178	89 414
1891...	44 163	14 324	—	34 895	1 349	4 378	6 476	128 101
1890...	72 277	5 990	—	18 286	1 186	1 376	3 566	5 568
1889...	112 665	18 886	30	29 437	2 125	1 861	4 142	32 763
1888...	50 825	9 885	2	34 996	1 905	2 640	4 214	36 541
1887...	96 084	4 896	117	27 002	1 611	1 995	3 953	4 863
1886...	112 871	9 444	116	16 571	635	1 153	1 939	26 213
1885...	129 801	16 134	1 986	27 460	1 480	2 273	3 409	36 974

[1]) In het Gouvernem. Celebes en O. worden geene uitvoerrechten geheven.

[2]) Deze hoeveelheid was voor het grootste gedeelte samengesteld uit slechte en gebroken boonen.

4. INVOER UIT, EN UITVOER NAAR NEDERLAND VAN ZILVEREN MUNT.
Importations et exportations de monnaies d'argent. (Commerce avec les Pays-Bas.)

Bron: S. H. S.

Jaren. *Années.*	Voor rekening van het Gouvernement. *Par le Gouvernement.*		Voor particuliere rekening. *Par particuliers.*	
	Invoer. *Importations.*	Uitvoer. *Exportations.*	Invoer. *Importations.*	Uitvoer. [1]) *Exportations.*
1876	*f* 500 000	—	*f* 3 560 000	*f* 5 850 000
1877	17 500 000	—	—	—
1878	10 000 000	—	—	6 720 000
1879	6 500 000	—	—	2 750 000
1880	3 000 000	—	—	2 760 000
1881	—	—	—	600 000
1883	1 300 000	—	—	2 300 000
1883	—	—	—	—
1884	—	—	500 000	—
1885	—	—	500 000	600 000
1886	—	—	—	1 000
1887	—	—	200 000	—
1888	—	—	7 988 000	3 000
1889	8 000 000	—	9 072 900	510
1890	4 000 000	—	9 179 119	653 920
1891	1 000 000	—	9 792 355	13 331 725
1892	2 000 000	—	9 257 574	10 523 818
1893	1 000 000	—	9 138 637	1 015 671

[1]) Buitendien zijn van Singapore direct, van af 1875 tot 1885 naar Holland verzonden 8 millioen gulden, hetzij rechtstreeks, hetzij via Londen c. f. Mr. N. P. van den Berg: the financial and economical progress and condition of Netherl. India, blz. 21, en 22.

VII. OVERZICHT VAN DE BESTEMMING DER VAN JAVA UITGEVOERDE SUIKER SEDERT HET OOGSTJAAR 1881—82 (1 JULI—30 JUNI (per tons van duizend kilogr.)
Sucres exportés de Java, par destinations (tonnes de 1000 kgr.)

Bronnen: W. O. S. en K. V.

	1881/82	1882/83	1883/84	1884/85	1885/86	1886/87	1887/88	1888/89	1889/90	1890/91	1891/92	1892/93	1893/94
Nederland *Pays-Bas*	12 732	8 719	6 506	2 157	2 267	158	2 313	221	712	2 354	2 046	3 049	5 845
„ voor orders *p. ordres*	—	—	—	5 154	199	—	—	2 333	934	2 352	4 270	—	—
Belgie *Belgique*	—	—	—	—	—	—	—	1 113	—	—	—	—	—
Engeland *Gr. Bretagne*	—	5 297	—	9 271	1 780	248	2 343	3 120	—	2 196	17 362	—	—
Kanaal voor orders *Manche, pour ordres*	138 004	156 768	166 198	189 891	233 084	194 397	177 042	75 922	46 384	73 667	58 719	105 396	119 001
Duitschland *Allemagne*	—	188	2 196	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Frankrijk *France*	6 621	9 422	4 811	1 520	13 823	13 119	9 726	7 998	3 789	3 600	4 783	—	—
Italië	2 282	2 514	—	—	1 186	3 954	—	2 156	1 698	—	—	—	—
Zweden *Suède*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Denemarken. *Danemark*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rusland *Russie*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Portugal	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Div. havens v. ord. *Ports divers p. ord.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Middell. zee v. orders. *Méditerr. p. ordr.*	78 096	71 190	105 196	108 051	84 000	46 404	75 034	93 875	119 932	109 605	124 186	81 177	99 190
Amerika	6 981	541	1 448	6 320	2 654	5 590	7 425	50 380	46 815	78 991	60 071	28 556	18 342
Chili	—	—	—	—	—	—	—	—	1 578	—	—	—	—
Australië	22 833	21 150	17 645	21 397	398	13 551	21 171	31 090	34 060	31 801	47 840	47 800	37 453
Britsch Indië *Indes Britt.*	—	—	—	990	2 400	991	1 677	494	—	4 208	5 127	—	—
China	—	750	—	24 224	14 054	59 699	87 391	84 648	61 949	80 184	97 392	109 271	173 634
Siam	25	84	24	—	—	—	—	—	—	22	—	—	—
Perzische Golf	2 258	1 161	635	615	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Singapore	1 318	2 479	3 194	5 577	7 877	21 238	13 287	11 541	15 343	20 288	12 801	20 112	22 716
Totaal. *Total*	271 150	280 263	309 843	375 167	363 722	359 349	397 409	364 401	333 194	409 268	434 597	426 919 [1]	499 174 [1]

[1] Hierin begrepen in 1892/3 31 558 tons en in 1893/4 22 993 waarvan de bestemming niet wordt opgegeven.

VIII. OVERZICHT VAN DE BESTEMMING VAN DE UIT JAVA IN HET KANAAL EN DE MIDDELLANDSCHE ZEE VOOR ORDERS AANGEKOMEN LADINGEN SUIKER, 1880/92 (per tons van 1000 kilogr.)

Aperçu des destinations définitives des cargaisons de sucre déclarées à la sortie de Java en destination de „la Manche" ou de „la Méditerranée pour ordres ultérieurs."

Bron: W. O. S.

Jaren. *Années.*	Verzeild naar: *Destination finale:* Groot-Brittanje. *Gr. Bretagne.*	Frankrijk. *France.*	Het Noorden. *Pays du Nord.*	Nederland. *Pays-Bas.*	België. *Belgique.*	Italie. *Italie.*	Portugal. *Portugal.*	Amerika. *Amérique.*
1880	95 000	48 358	14 197	2 977	466	1 972	—	—
1881	99 607	40 705	18 528	11 921	2 520	3 312	—	—
1882	149 266	57 283	19 391	5 490	1 436	3 322	—	964
1883	166 702	25 254	19 092	2 072	—	12 217	2 214	4 880
1884	182 641	37 944	15 809	5 029	6 199	4 630	615	925
1885	181 341	86 184	4 396	9 467	4 720	16 618	—	2 625
1886	194 221	55 964	15 378	2 553	2 906	8 678	768	5 001
1887	167 361	32 477	12 107	349	4 228	31 247	1 044	1 334
1888	181 102	68 549	11 887	1 419	4 592	11 545	—	1 658
1889	119 695	42 393	16 720	786	1 717	16 948	—	309
1890	69 480	34 172	10 760 [1])	—	7 149	8 698	—	8 011
1891	114 907	51 204	17 635 [2])	76	2 102	2 910	—	21 149
1892 [3])	85 028	33 406	13 768	—	1 185	2 849	975	19 679

[1]) Hieronder 6 826 ton naar Rusland. [2]) Hieronder 4 710 ton Rusland, 4 590 ton Denemarken en 8 335 ton Zweden. [3]) Latere gegevens ontbreken.

IX. OVERZICHT VAN DE VERDEELING DER VAN NEDERLANDSCH INDIË UITGEVOERDE KOFFIE OVER LANDEN VAN BESTEMMING (per tons van 1000 kilogram.)

Bron: S. H. S. *Cafés exportés des Indes, par pays de destination (tonnes de 1000 kgr.).*

	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893
Nederland Gouv. koffie [1]) ..	59 010	25 659	35 095	21 170	22 151	31 565	13 579	17 229	20 957	13 445
„ Part. „ ..	25 658	20 738	26 746	17 630	26 749	24 845	13 345	24 592	22 542	12 751
Engeland „ „ ..	198	558	120	35	83	468	173	40	284	8
Eng. Kanaal „ „ ..	1	1	107	—	1	—	—	—	—	—
Frankrijk „ „ ..	1 888	1 430	1 605	1 420	1 244	1 147	632	858	409	160
Oostenrijk „ „ ..	56	81	68	227	270	527	154	1 021	2 149	949
Turkijë „ „ ..	661	22	219	2 021	—	—	—	—	—	—
Port Saïd „ „ ..	—	—	—	—	2 423	2 814	819	1 720	2 100	962
Amerika „ „ ..	9 015	10 311	7 835	7 542	6 716	6 427	6 515	5 367	6 725	4 735
Singapore „ „ ..	2 803	1 239	1 673	1 273	2 793	5 243	3 326	4 490	6 186	5 404
Hongkong „ „ ..	135	149	250	54	407	162	92	142	243	334
Australië „ „ ..	25	81	3	113	62	143	40	51	63	13
Tot. inclusief and. landen	100 066	60 280	73 818	51 724	62 921	73 382	38 748	55 987	62 016	38 806

[1]) Uit Javasche havens uitgeklaard, uitgez. 312 tons in 1890, die worden opgegeven als van Menado uitgevoerd. De Menado-uitvoeren van 1884-93 (in pic.) zie blz. 523 noot 3.

X. VERSCHEPING VAN KOFFIE NAAR JAVA, IN TONS VAN DUIZEND KILOGR.

Cafés importés à Java (tonnes de 1000 kgr.)

Bronnen: S. H. S. en M. M. R.

van *de*	Padang.	Palembang.	A. havens van Zuid-Sumatra. *Autres ports du Sumatra Sud.*	Makasser. [1])	Timor Delhi. [2])
1884.....	135	1 152	80	604	1 190
1885.....	138	921	42	832	1 307
1886.....	95	1 780	140	1 345	2 066
1887.....	53	790	113	893	1 050
1888.....	51	1 346	79	836	1 674
1889.....	4	1 479	79	1 750	1 265
1890.....	52	1 384	5	1 008	1 103
1891.....	4	1 153	49	584	1 142
1892.....	32	2 029	188	583	1 118
1893.....	133	1 481	63	172	773

[1]) Deze cijfers zijn genomen uit de berichten van J. F. van Leeuwen en Co., daar de officieele statistieken de uitvoeren van koffie uit de vrijhavens naar plaatsen binnen Ned.-Indie niet vermelden.

[2]) Deze cijfers hebben betrekking op geheel Nederl. Indië.

XI. OVERZICHT VAN DE OOGSTEN EN VAN DE OPBRENGST VAN JAVA- EN SUMATRA-TABAK, AANGEBRACHT OP DE NEDERLANDSCHE MARKT.

Quantité et valeur des tabacs importés aux Pays-Bas de Java et de Sumatra.

Bron: S. S. J.

Gewas. *Récolte.*	Java.			Sumatra.		
	Pakken. *Balles.*	Midden-cijfer van ophrengst per ½ kilo. *Prix moyen.*	Totaal-waarde (cca.) (m/m. guld.) *Valeur approximative millions de florins.*	Pakken. *Balles.*	Midden-cijfer van ophrengst per ½ kilo. *Prix moyen.*	Totaal-waarde (cca.) (m/m. guld.) *Valeur approximative millions de florins.*
1865.....	107 000	*	*	189	149 c.	f 0,01
1870.....	106 940	62 c.	10,5	3 114	122 „	0,50
1875.....	183 467	50 „	15,14	15 355	170 „	3,92
1876.....	190 993	55¾ „	17,27	29 034	154 „	6,50
1877.....	136 674	30½ „	7,13	36 517	127 „	6,81
1878.....	153 636	56½ „	14,73	48 545	126 „	9,21
1879.....	50 271	66 „	5,44	57 596	118 „	10,36
1880.....	149 630	40 „	10,07	61 965	113 „	11,25
1881.....	195 771	27 „	9,10	82 362	115 „	14,75
1882.....	73 798	28¾ „	3,57	102 047	137½ „	21,50
1883.....	76 473	48 „	6,42	93 533	133 „	19,00
1884.....	122 806	36½ „	7,83	125 447	145 „	27,65
1885.....	109 701	36½ „	7,22	124 718	141 „	26,87
1886.....	106 640	37 „	6,82	138 643	154 „	32,45
1887.....	138 309	38½ „	9,25	139 582	121⅓ „	25,65
1888.....	169 898	26½ „	7,93	168 114	129 „	33,12
1889.....	141 150	31 „	7,50	161 507	148 „	36,60
1890.....	182 406	25½ „	8,00	219 044	73½ „	24,51
1891.....	136 726	33½ „	7,84	206 257	92½ „	29,18
1892.....	179 350	38½ „	10,16	137 077	124 „	25,90
1893.....	219 957	26¾ „	10,22	162 972	144½ „	36,24

XII. HANDEL VAN NEDERLANDSCH-INDIË MET PINANG, SINGAPORE.
Commerce des Indes Néerlandaises avec Pinang et Singapour.

1. Handel tusschen Pinang en Ned.-Indië, hoofdz. Sumatra's Oostk. en Atjeh.
Commerce des Indes Néerl., principalement de la côte oriënt. de Sumatra et Atjeh avec Pinang.

Bron: C. V. Penang.

Jaren. *Années.*	Uitvoer naar Ned.-Indië. *Exportation aux Indes N.*	Invoer uit Ned.-Indië. *Importation des Indes N.*	Totaal. *Total.*
	Dollars.	Dollars.	Dollars.
1886	8 490 058	7 774 140	16 264 198
1887	10 015 413	5 341 722	15 357 135
1888	10 413 811	5 153 793	15 567 604
1889	10 127 638	3 431 392	13 559 030
1890	7 825 958	3 831 696	11 657 654
1891	8 982 638	3 031 080	12 013 718
1892	8 256 822	3 117 077	11 373 899
1893	7 772 244	3 316 496	11 088 740

2. Invoer van de voornaamste artikelen uit Atjeh te Pinang.
Importation des articles principaux d'Atjeh à Pinang.

Bron: C. V. Penang.

Artikelen. *Articles.*	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.
Zwarte peper (pic.) *Poivre noir*	31 309	140 439	130 669	159 453	157 998	157 490
Witte " " *id. blanc.*	9	157	173	172	8 185	2 005
Betelnoten " *Noix de betel*	93 665	65 452	17 452½	35 634	12 964	63 702
Ruwe huiden " *Peaux brutes*	1 593	413	506	890	1 290	1 858
Bindrotting " *Rotan*	2 980	6 516	958	2 730	3 569	7 766
Koprah "	832	1 443	170	1 240	1 328	2 752

3. Handel tusschen Ned.-Indië en Singapore. *Commerce des Indes Néerl. avec Singapour.*

Bron: C. V. Singapore.

Jaren. *Années.*	Uitvoer naar Ned.-Indië. *Exportation aux Indes N.*	Invoer uit Ned.-Indië. *Importation des Indes N.*	Totaal. *Total.*
	Dollars.	Dollars.	Dollars.
1875	9 527 358	6 759 049	16 286 407
1880	13 928 261	9 312 738	23 240 999
1885	14 760 847	14 637 322	29 398 169
1886	10 914 959	13 941 176	24 856 129
1887	12 681 050	16 044 183	28 725 233
1888	16 571 864	20 322 442	36 894 306
1889	16 413 212	20 456 454	36 869 666
1890	14 444 134	19 415 181	33 859 315
1891	19 751 921	19 525 229	39 277 150
1892	20 457 531	18 053 198	38 510 729
1893	21 862 356	18 707 390	43 569 746

4. Aandeel van de versch. gedeelten van Nederlandsch-Indië in den in- en uitvoer van Singapore (in duizendt. dollars).
Part des différentes parties des Indes Néerl. à l'importation et l'exportation de Singapour.

Bron: C. V. Singapore. (*Milliers de dollars.*)

Landen. *Pays.*	Invoer. *Importation.*				Uitvoer. *Exportation.*			
	1890.	1891.	1892.	1893.	1890.	1891.	1892.	1893.
Natoena eilanden	358	519	433	435	353	442	290	332
Sumatra	3 268	3 113	3 915	4 152	3 144	3 453	4 287	5 257
Java	4 428	7 240	5 227	5 533	5 698	9 473	9 304	11 715
Riouw	1 369	902	1 002	1 203	1 310	1 582	1 491	1 344
Bali	690	1 925	1 947	1 064	740	961	1 223	1 065
Andere bezittingen	9 302	5 827	5 529	6 320	3 198	3 840	3 863	5 149
Totaal	19 415	19 525	18 053	18 707	14 444	19 752	20 458	21 862

XIII. PRIJZEN. *Prix.*

1. Loop der prijzen van eenige artikelen van invoer. *Prix de quelques articles importés*

Bron: M. H. B.

Jaren. *Années.*		Katoenen goederen. *Tissus de coton.*							
		Madapollam 6/4 Holl. gebl. *Blanchis.*		Madapollam 6/4 Holl. ongebl. *Écrus.*		Shirting 6/4 gebleekt. *Blanchis.*		Ruwe drills. *Drills écrus.*	
1885	Jan..	3,37½	3,40	3,45	3,50	5,60		4,25	4,40
	Juli..	3,—	2,95	3,30	3,40	5,50		4,20	
1886	Jan..	2,60	2,70	2,80	3,35	4,50	4,55	3,95	4,—
	Juli .	2,60	2,85	2,70	3,35	4,50	4,70	3,20	4,—
1887	Jan..	2,60	2,90	2,85	3,20	4,70	5,—	3,—	4,—
	Juli..	2,60	2,90	2,80	3,20	4,70	4,85	3,25	3,85
1888	Jan..	2,60	3,10	2,75	3,20	4,70	4,95	3,25	3,85
	Juli..	2,85	3,15	2,80	3,22½	4,70	5,—	3,20	4,35
1889	Jan..	2,65	3,15	2,65	3,25	5,—	5,10	3,—	4,30
	Juli..	2,90	3,10	2,80	3,25	4,95	5,—	3,55	4,30
1890	Jan..	2,80	2,95	2,90	3,15	4,80	4,85	3,65	4,35
	Juli..	2,60	3,—	2,80	3,10	4,65	4,70	3,50	4,30
1891	Jan..	2,45	2,75	2,60	3,10	4,55	4,65	3,35	4,27½
	Juli..	2,65	2,92½	2,60	3,10	4,40	4,70	3,40	4,25
1892	Jan..	2,55	2,75	2,60	3,—	4,50		3,20	4,25
	Juli..	2,45	2,70	2,50	3,—	4,40	4,20	3,25	4,25
1893	Jan..	2,40	2,75	2,60	3,—	4,15	4,20	2,75	4,10
	Juli..	2,60	2,70	2,50	2,95	4,25	4,30	2,80	4,10
1894	Jan..	2,20	2,65	2,50	2,90	—	—	2,50	4,—
	Juli..	2,15	2,55	2,10	2,80	3,70	3,80	2,60	3,82½

2. Loop der prijzen op Java van metalen en petroleum.

Bron: M. H. B. *Prix à Java des métaux et du pétrole.*

Jaren *Années.*		Metalen. *Métaux.* Per picol.			Am. Petroleum *Pétrole.* Per kist. *La malle.*
		IJzeren stav. (Zweed). *Fer en barres (Suédois)*	IJzeren staven. (Eng *Fer en barres (Anglais)*	Holl. Koper in bladen. *Cuivre en feuilles.*	
		f	*f*	*f*	*f*
1885.	Jan...	9,—	5,50	60,—	3,75
	Juli ..	8,50	5,— 6,—	55,—	3,50
1886.	Jan...	9,—	5,—	53,—	3,62½ 4,—
	Juli ..	9,—	4,62½ 6,—	50,—	3,40
1887.	Jan...	9,—	5,— 5,25	49,—	3,05
	Juli ..	9,—	5,— 6,50	48,—	3,30
1888.	Jan...	8,60 à 9,—	5,75	50,— à 55,—	3,17½ à 3,85
	Juli ..	8,75 à 9,—	5,50 à 6,75	62,50 à 65,—	3,45
1889.	Jan...	7,80 à 8,50	6,50 à 7,—	70,— à 75,—	3,85
	Juli ..	7,50 à 8,75	6,10 à 7,50	54 à 70,—	2,95 à 3,35
1890.	Jan...	8,50 à 8,75	7,50	52 à 58	3,42½
	Juli ..	9,—	8,— à 8,50	52 à 54	3,42½
1891.	Jan...	9,—	7,—	57 à 60	3,05
	Juli ..	7,90 à 8,75	6,50	58 à 60	—
1892.	Jan...	9,—	6,— à 7,30	57 à 60	—
	Juli...	9,—	5,75 à 6,—	53 à 55	—
1893.	Jan ...	8,50 à 9,—	5,50 à 5,70	49 à 55,50	2,42½ à 2,55
	Juli...	8,—	5,70 à 5,75	51,—	2,17½ à 2,30
1894.	Jan..	8.25 à 8,60	5,50 à 5,70	46,— à 50,—	2,22½ à 2,27½
	Juli..	8,25	5,25 à 5,50	45,— à 49,—	2,20 à 2,25

3. Loop der prijzen in Java van eenige artikelen van uitvoer.[1]) *Prix à Java de quelques articles exportés.*

Jaren. *Années.*	Suiker No. 14. *Sucre.* per pikol.				Rijst No 1. *Riz.* per kojang.				Gewone Java Koffie. *Café ordinaire de Java.* per pikol.				Zwarte Peper. *Poivre.* per pikol.			
	Januari. *Janvier.*	April. *Avril.*	Juli. *Juillet.*	October. *Octobre.*	Januari. *Janvier.*	April. *Avril.*	Juli. *Juillet.*	October. *Octobre.*	Januari. *Janvier.*	April. *Avril.*	Juli *Juillet.*	October. *Octobre.*	Januari. *Janvier.*	April. *Avril.*	Juli. *Juillet.*	October. *Octobre.*
1877	19½	16¾	18½	16½	225	205	185	210	60	59	60	Nom.	20	19½	18	17½
1878	15½	Nom.	15	15½	215	200	225	230	54	Nom.	56	52	18	16	Nom	15
1879	15	13¾	14	15¼	220	180	197½	205	50	53	52½	56	13¾	14½	14½	15
1880	Nom.	Nom.	15	14	215	205	200	195	45½	Nom.	44½	46	23	23	21	Nom.
1881	14½	15	15¼	14	195	187½	197½	195	39	40½	51¾	50½	24	23½	23	28½
1882	Nom.	15	15	15	190	185	187½	180	Nom.	Nom.	30	27½	24	23½	25½	27
1883	Nom.	15	14½	14	160	150	170	165	35	30	32½	32½	24½	30	32½	40
1884	12½	12	11½	8½	167½	157½	132½	132½	30½	Nom.	29¼	28	33	35	33	36½
1885	8¼	9	12	11¼	132½	137½	122½	135	31	Nom.	26	27½	37	Nom.	40	38½
1886	11¾	9½	8 à 7½	8¼ à 7½	120	127½	115	112½	26	28	32½	36	41	37¾	40	41½
1887	8 à 9	9	9 à 8¼	10½	117½	112½	105	105	42½	Nom.	52½	50	39¼	38	40½	38½
1888	11	9¼	8½	8¾	115	127½	102½	115	50	40	39½	45	41	41½	39	36
1889	9½à8½	9à10½	11¼ à 11	—	137½	120	130	—	52½	Nom.	Nom.	—	37⅝	36⅜	35	36⅜
1890	8	8,50	8⅛ à 8⅜	8¼ à 8⅜	150 à 152½	—	142½ à 190	160 à 200	59,70 à 61,51	—	51½à54	66 à 65½	27 à 27,50	24¾ à 25	25½	22½ à 25
1891	8,15 à 8,50	8,75 à 9,—	8,—à8,25	8⅛ à 9	157½ à 165	155 à 160	160	155 à 165	64,25 à 66	—	—	44½ à 51,51	19 à 19,50	20,50à21,75	17 à 17,50	17 à 17¼
1892	8,50 à 9,00	8,—à8,62½	8,75	8,75	185	175 à 185	185	136 à 150	58 à 58,25	—	—	60,25à62,01½	16,25à16,50	14,—à15,—	11,75à13,—	13,75à15,75
1893	9,25à9,87½	9,75à10,—	—	9,75 à10,-	162	—	143	132,50	61,16 à 61,75	—	—	—	14,25à15,—	14,—à15,25	12,75à13,25	13,—à13,75
[2]) 1894	8,75	8,50 à 8,75	7 à 8,—	7 à 7,50	—	—	135	115 à 120	—	—	—	—	11,25à11,90	9,50 à 10,50	9,—	9,50 à 10,50

[1]) Bron: tot en met 1886 zijn deze cijfers ontleend aan het werk van Mr. N. P. van den Berg, Financial and economical progress; nà 1886 aan de marktberichten der handelsvereeniging te Batavia.

[2]) De noteeringen van suiker zijn in dit jaar die van N°. 15.

4. Middenprijzen (bruto per pikol, voor Gouv. producten betaald.
Bron: K. V. *Prix moyens (bruts) des produits des cultures du Gouv. (p. picol).*

Jaren. *Années.*	Koffie. *Café.* In Nederl. *Aux Pays-Bas.* Voor Java-koffie.	Koffie. *Café.* In Nederl. *Aux Pays-Bas.* Voor Menado-koffie.	Koffie. *Café.* In Java. *A Java.*	Koffie. *Café.* In Padang.[1] *A Padang.*	Banka-tin. (in Nederland.) *Etain Banca (aux P. Bas).*	Kina. (in Nederland.) *Quinquina (aux P. Bas).*
1884	*f* 37,46	*f* 69,36	*f* 28,53	*f* 41,50	*f* 61,42	*f* 106,88
1885	33,20	69,96	27,33	40,56	65,22	118,68
1886	38,58	61,98	38,44	51,54	72,58	88,33
1887	61,98	72,63	55,57	60,77	84,90	67,64
1888	52,69	66,81	49,17	48,66	85,61	52,78
1889	65,16	80,21	57,30	62,92	69,54	40,77
1890	69,49	79,55	64,78½	67,16	70,06	45,81
1891	71,43	87,15	52,98½	65,07	67,59	43,00
1892	68,23	—	62,13[6]	66,80[9]	69,07	49,70
1893	65,92	94,18	56,20	64,67	65,18	26,61

[1]) Kleine hoeveelheden 2e soort werden nog te Padang verkocht tegen achtereenvolgens: *f* 15,72, *f* 21,79, *f* 21,99, *f* 40,09, *f* 26,96, *f* 38,21, *f* 41,99½, *f* 41,67, *f* 35,88, *f* 35,56.

Bron: M. H. B. 5. Loop der prijzen op Java van Billiton tin.
Prix à Java de l'étain de Billiton.

Jaren. *Années.*	Januari. *Janvier.*	April. *Avril.*	Juli. *Juillet.*	October. *Octobre.*	Jaren. *Années.*	Januari. *Janvier.*	April. *Avril.*	Juli. *Juillet.*	October. *Octobre.*
1885...	50,13	54,29	60,32	61,67	1891...	63,20	62,60	63,65	63,67à63,76
1886...	64,—	64,—	71,75	69,50	1892...	62,98	62,06 à 64,74	68,32	64,42à65,58
1887...	68,67	71,35	70,01	77,42					
1888...	95,49	69,03	48,84	—	1893...	63,28	63,46 à 63,52	59,08	55,03
1889...	65,84	65,80	60,81	—					
1890...	67,92½	62,53 à 62,62	64,86	67,05	1894...	52,09	44,77 à 44,80	46,68	48,59

6. Laagste en hoogste prijzen van eenige voorname uitvoerartikelen op Java.

Prix de quelques articles d'exportation de Java.

Bron M. H. B.

Jaren. *Années.*		Gom-elastiek. *Gomme élastique.*	Gom dammar. *Gomme dammar.*	Gutta-Percha.	Coprah.	Huiden. *Peaux.* Buffel. *de Buffle*	Huiden. *Peaux.* Koe. *de Vâche.*
		p. picol.	p. picol.	p. picol.	p. picol.	℔	℔
1889....	*l*	*f* 140	*f* 39.—	*f* 136	*f* 5.50	*f* 0.18	*f* 0.35
	h	150	48.—	136	6.25	0.24	0.45
1890....	*l*	140	33.50	136	5.48	0.24	0.35
	h	150	40.—	136	5.48	0.25	0.45
1891....	*l*	140	31.—	136	6.25	0.24	0.35
	h	150	35.—	136	8.50	0.25	0.45
1892....	*l*	150	31.50	136	6.25	0.24	0.30
	h	150	33.50	136	7.10	0.31	0.45
1893....	*l*	150	33.50	—	—	0.27	0.27
	h	150	38.—	—	—	0.31	0.35
1894....	*l*	150	36.—	150	6.20	0.27	0.27
	h	150	47.—	150	7.50	0.29	0.30

B. SCHEEPVAART. *Navigation.*

Bron: K. V. I. OVERZICHT DER NEDERLANDSCH-INDISCHE KOOPVAARDIJVLOOT OP ULTO. DEC. [1]) *Tableau de la marine marchande des Indes Néerlandaises.*

Jaren. *Années.*	Stoomschepen. *Vapeurs.*		Zeilschepen op Europeesche wijze getuigd. *Voiliers gréés à l'Européenne.* Fregatten.		Barken.		Brikken.		Schoeners.		Kotters.		Zeilschepen op inland. wijze getuigd. *Voiliers indigènes.*		Totaal. *Total.*		Van de bedoelde schepen en vaartuigen behoorden te huis: *Dont appartiennent.* op Java en Madoera.		in de buitenb. *aux autres poss.*	
	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.
1885	68	75 314	5	13 396	73	69 991	17	7 980	155	30 625	3	175	1 606	59 678	1 927	257 159	1 154	171 235	773	85 924
1886	72	76 441	2	6 022	70	70 050	16	7 746	141	28 007	3	139	1 327	64 285	1 631	252 690	1 006	167 747	625	84 943
1887	68	76 964	2	6 022	60	59 680	17	8 387	152	29 415	4	176	1 389	65 978	1 692	246 622	1 041	157 251	651	89 371
1888	66	70 900	2	6 022	48	48 815	15	7 251	142	27 014	4	180	1 417	67 209	1 694	227 391	1 038	145 207	656	82 184
1889	77	64 221	1	3 394	49	48 219	15	9 055	141	30 150	5	213	1 425	69 623	1 713	224 875	1 065	135 043	648	89 832
1890	78	77 442	1	3 583	42	40 736	16	8 373	136	31 358	2	129	1 524	73 453	1 799	235 074	1 108	149 633	691	85 441
1891	77	69 740	2	5 246	43	44 102	15	8 177	129	30 039	3	163	1 605	75 660	1 874	233 127	1 142	149 387	732	83 740
1892	82	80 993	2	5 246	37	37 704	16	8 576	128	29 234	2	129	1 572	76 070	1 839	237 952	1 148	157 384	691	80 568
1893	82	76 879	2	5 246	37	38 009	10	7 028	130	28 831	2	129	1 627	77 687	1 890	233 809	1 187	157 123	703	76 686

[1]) De stoombooten der gesubsidieerde Nederlandsch-Indische Stoomvaart-maatschappij, thans Koninklijke Paketvaart-maatschappij, zie onder verkeersmiddelen, bl. 80.

II. VERDEELING OVER STOOM- EN ZEILSCHEPEN VAN DE KOFFIEVRACHTEN (IN DUIZENDT. KG.) UITGEVOERD VAN NED. INDIË NAAR LANDEN DAARBUITEN GELEGEN.
Bron: S. H. S. *Affrétements de café (milliers de kgr.) exportés des colonies aux pays ci-dessous, par catégories de navires.*

Landen.	1888.		1889.		1890.		1891.		1892.		1893.	
	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep *Voiliers.*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*
Nederl. *Pays Bas* } Gouvern.	17 551	4 600	18 516	13 049	12 341	1 238	17 229	—	13 546	7 411	13 445	—
Nederl. *Pays Bas* } Particul.	23 648	3 102	21 341	3 504	11 074	2 271	24 364	227	21 015	1 527	9 677	3 074
Engeland *Gr. Bret.*	83	—	468	—	173	—	40	—	284	—	8	—
Frankrijk *France* ..	1 244	—	1 147	—	632	—	858	—	409	—	160	—
Oostenrijk *Autriche.*	270	—	527	—	154	—	1 021	—	2 149	—	949	—
Turkije.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Port Saïd.....	2 423	—	2 814	—	819	—	1 720	—	2 100	—	962	—
Amerika	288	6 428	373	6 054	846	5 669	942	4 425	1 248	5 477	195	4 540
Singapore	2 793	—	5 243	—	3 326	—	4 490	—	6 186	—	5 404	—
Hongkong	407	—	162	—	92	—	142	—	243	—	334	—
Australië.....	62	—	142	—	40	—	51	—	63	—	13	—
Tot. incl. andere l.	48 788	14 134	50 770	22 612	29 568	9 180	51 334	4 654	47 601	14 415	31 192	7 614

III. SCHEEPVAARTVERKEER DER VOORNAAMSTE HAVENS VAN JAVA MET LANDEN BUITEN NED. INDIË. [1])

Navigation entre les principaux ports des colonies et l'extérieur.

Bron: S. H. S.

Ingeklaarde schepen. [2]) *Navires entrés.*

Jaren. *Années.*	Batavia. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Batavia. Stoomschepen. ×1000 M³.	Batavia. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Batavia. Zeilvaartuigen ×1000 M³.	Cheribon. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Cheribon. Stoomschepen. ×1000 M³.	Cheribon. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Cheribon. Zeilvaartuigen ×1000 M³.	Semarang. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Semarang. Stoomschepen. ×1000 M³.	Semarang. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Semarang. Zeilvaartuigen ×1000 M³.	Soerabaja. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Soerabaja. Stoomschepen. ×1000 M³.	Soerabaja. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Soerabaja. Zeilvaartuigen ×1000 M³.
1884	241 (1)[3])	914	122 (9)	259	122 (1)	342	28 (16)	64	45 (4)	79	56 (20)	127	87 (2)	128	108 (25)	227
1885	195	840	94 (3)	200	108	157	15 (7)	20	39 (1)	76	56 (19)	133	107 (4)	157	95 (26)	244
1886	239	845	76 (4)	176	116 (1)	320	23 (8)	61	33 (5)	76	36 (10)	91	78 (6)	108	92 (27)	233
1887	203	663	92 (7)	216	31 (1)	58	19 (3)	44	15 (6)	53	26 (8)	73	106 (8)	197	67 (10)	168
1888	197 (1)	718	71 (4)	189	33	41	6 (1)	15	27 (8)	73	20 (3)	47	120 (25)	287	38 (4)	102
1889	213 (7)	787	55	147	66 (2)	105	6	18	19 (6)	70	21	60	134 (20)	265	51 (11)	128
1890	217	796	37 (3)	115	38 (5)	68	2	6	18 (3)	70	16 (1)	47	151 (18)	329	26	71
1891	274	074	43 (4)	115	47 (5)	90	1	2	39 (6)	134	19 (3)	64	199 (29)	487	17 (2)	47
1892	225 (2)	1 936	31 (4)	103	47 (5)	98	2	6	41 (4)	138	21 (2)	72	191 (28)	457	25 (3)	74
1893	245	936	33 (6)	104	40 (7)	93	9 (2)	29	34 (6)	139	15 (3)	40	192 (21)	489	26 (3)	82

Uitgeklaarde schepen. [2]) *Navires sortis.*

Jaren. *Années.*	Batavia. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Batavia. Stoomschepen. ×1000 M³.	Batavia. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Batavia. Zeilvaartuigen ×1000 M³.	Cheribon. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Cheribon. Stoomschepen. ×1000 M³.	Cheribon. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Cheribon. Zeilvaartuigen ×1000 M³.	Semarang. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Semarang. Stoomschepen. ×1000 M³.	Semarang. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Semarang. Zeilvaartuigen ×1000 M³.	Soerabaja. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Soerabaja. Stoomschepen. ×1000 M³.	Soerabaja. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Soerabaja. Zeilvaartuigen ×1000 M³.
1884	164 (2)	714	32 (3)	56	18	12	19 (1)	24	98	197	59 (4)	126	109 (24)	199	85 (9)	162
1885	164	711	43 (17)	89	30	28	21	33	57 (1)	118	77 (8)	207	105 (9)	166	80 (8)	172
1886	182 (4)	703	39 (10)	78	16	27	10 (1)	25	104	179	43 (6)	98	97 (2)	140	66 (11)	153
1887	183	717	35 (9)	62	17	46	17 (1)	42	99	215	44 (7)	113	102 (1)	153	65 (15)	165.
1888	157	619	17	31	16	30	4	9	93	203	34 (5)	88	110 (1)	220	46 (10)	110
1889	143 (1)	638	29 (9)	71	11	41	5 (1)	14	95 (1)	203	21 (7)	51	148 (3)	223	50 (19)	128
1890	129	548	16 (1)	40	15	59	4 (2)	13	86	182	17 (6)	53	148 (5)	315	27 (11)	71
1891	190	799	12 (3)	24	17	53	2	5	135	324	20	62	168 (4)	359	22 (6)	61
1892	168	744	24 (3)	54	22	76	—	—	121 (3)	268	19 (3)	62	147 (10)	326	10 (6)	38
1893	176 (12)	690	14 (8)	51	14 (2)	44	5 (2)	13	127 (1)	339	19 (2)	59	139 (20)	336	23 (17)	78

[1]) Omtrent het verkeer door middel van inlandsche vaartuigen ontbreken vertrouwbare cijfers.

[2]) In de statistiek voor Handel en Scheepvaart wordt alléen melding gemaakt van de eerste inklaring bij aankomst van buiten Ned. Indië en van de laatste uitklaring bij vertrek naar buiten Ned. Indië. Verzeilt het schip daarbinnen van de eene haven naar de andere, dan wordt daarvan slechts melding gemaakt wanneer de haven in een ander gewest gelegen is; de opgaven geven daardoor geen beeld van het geheele scheepvaartverkeer der betrokken havens.

[3]) De tusschen haakjes geplaatste cijfers duiden aan, hoeveel der genoemde schepen met ballast geladen waren. *Entre ( ) les navires sur lest.*

IV. AANDEEL DER VERSCHILLENDE VLAGGEN IN HET SCHEEPVAARTVERKEER VAN HET BUITENLAND MET NEDERLANDSCH INDIË.

Part des principaux pavillons au mouvement de la navigation aux Indes Néerl.

Bron: S. H. S.

Vlaggen. *Pavillons.*	Ingeklaarde schepen. *Navires entrés.*									
	1889		1890		1891		1892		1893	
	Aantal. *Nomb.*	1000 M³.	Aantal. *Nomb.*	1000 M³.	Aantal. *Nomb.*	1000 M³.	Aantal. *Nomb.*	1000 M³.	Aantal. *Nomb.*	1000 M³.
Nederland (stoomsch. *vap.*	73	365	74	354	81	407	115	541	99	480
Pays-Bas. (zeilsch. *voil.*	44	125	29	79	28	98	26	81	18	66
Totaal....	117	490	103	432	109	505	141	622	117	546
Engeland. (stoomsch. *vap.*	179	753	212	905	393	1332	363	1 147	355	1 283
Gr. Bret. (zeilsch. *voil.*	66	175	51	173	38	118	31	121	42	134
Totaal....	245	928	263	1 078	431	1450	394	1 268	397	1 417
Frankrijk. (stoomsch. *vap.*	30	70	27	62	26	59	27	66	25	58
France... (zeilsch. *voil.*	—	—	1	1	1	3	2	6	6	14
Totaal....	30	70	28	64	27	62	29	73	31	72
Duitschl. (stoomsch. *vap.*	136	338	110	220	156	354	152	260	121	220
Allemagne (zeilsch. *voil.*	31	56	12	25	9	24	15	50	15	51
Totaal....	167	394	122	245	165	378	167	310	136	272
Denemarken. (stooms. *vap.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Danemark.. (zeilsch. *voil.*	11	8	7	5	10	8	4	3	7	10
Totaal....	11	8	7	5	10	8	4	3	7	10
Zweden... (stoomsch. *vap.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Suède.... (zeilsch. *voil.*	1	1	3	6	5	7	3	6	4	5
Totaal....	1	1	3	6	5	7	3	6	4	5
Noorwegen (stoomsch. *vap.*	7	28	6	23	8	30	8	39	12	56
Norvège.. (zeilsch. *voil.*	37	74	16	26	30	60	23	46	21	41
Totaal....	44	102	22	49	33	90	31	84	33	97
Oostenrijk (stoomsch. *vap.*	—	—	—	—	—	—	13	29	4	20
Autriche.. (zeilsch. *voil.*	2	5	2	4	1	3	1	3	—	—
Totaal....	2	5	2	4	1	3	14	32	4	20
Italië.... (stoomsch. *vap.*	2	16	—	—	—	—	4	20	1	1
(zeilsch. *voil.*	20	49	14	41	15	40	23	69	18	58
Totaal....	22	65	14	41	15	40	27	90	19	59
Amerika.. (stoomsch. *vap.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(zeilsch. *voil.*	17	49	8	25	5	14	5	19	5	17
Totaal....	17	49	8	25	5	14	5	19	5	17
Tot. inclusief (stoomsch..	3 142	3 524	3 063	3 033	3 258	3 673	2 989	3 345	2 946	3 340
andere landen. (zeilsch....	308	577	219	422	198	400	187	422	188	416
Tot. incl. autres pays.										
Totaal....	3 450	4 101	3 282	3 455	3 456	4 073	3 176	3 766	3 134	3 756

Aandeel der verschillende vlaggen aan de inklaring van stoomschepen uit Singapore in Ned. Indië.

Part des principaux pavillons à la navigation à vapeur entre Singapour et les Indes Néerl. navires entrés aux I. N.

Engeland *Gr. Bret.....*	81	204	89	259	246	521	229	411	201	492
Frankrijk. *France.....*	30	70	27	62	26	59	26	60	25	58
Duitschland. *Allemagne..*	83	224	67	127	113	217	128	186	83	123
Noorwegen. *Norvège.....*	3	13	1	4	3	12	4	21	4	19
Engelsch Indië *Indes Brit.*	58	26	74	41	80	41	60	30	87	28
Singapore	981	700	784	388	720	317	898	329	862	282
Nederl. Indië. *Indes Néerl.*	568	266	752	367	781	510	600	406	677	492
Tot. incl. andere landen. *Tot. incl. autres pays.*	1 834	1 512	1 803	1 265	1 984	1734	1 987	1 564	1 956	1 560

VI. Verkeersmiddelen.

Moyens et voies d'échange et de transport.

A. MUNT- EN BANKWEZEN. SPAARBANKEN.

Monnaies, institutions de crédit. Caisses d'épargne.

I. WISSELKOERSEN. *Change.*

Overzicht van den loop der wisselkoersen te Batavia, van de verkochte Gouvernements-wissels en van het rente-tarief der Javasche Bank.

Bronnen: K. V. en V. J. B. *Taux de change, et taux de l'escompte.*

Jaren. *Années.*	Wisselkoersen te Batavia op *Change de Batavia sur:* Amsterdam. *f* 100 Ind. Ct. gold in Ned. Ct. *fl.* 100 *aux Indes contre, en fl. aux Pays-Bas.* Gouvernement. *Traites du Gouvt.*	Particulieren. 6/m. dato *Traites partic. à 6 m.*	Londen 1 £ sterling. 6/m. zicht [1]) Indisch Cour.	Verkochte Gouvernements-wissels. [2]) *Traites du Gouv. vendues.* Indisch Cour.	Gem. disconto van de Javasche Bank. [3]) *Escompte moyen de la Banque de Java.*
1856	6/m. na dato *f* 103 à 106	103½ à 105¼	11,72⅝	7 436 465	7,73
1857	„ „ „ 103 „ 105	104 „ 108	10,75 à 11,72⅝	2 192 316	8,66
1858	„ „ „ 101 „ 102	96 „ 108½	10,75 — 11,95	1 983 683	7,88
1859	„ „ „ 99 „ 103	100 „ 103½	11,— à 11,75	4 290 798	7,50
1860	„ „ „ 100 „ 103½	100 „ 104	11,— „ 11,75	890 431	7,50
1861	„ „ „ 99 „ 102	99¼ „ 103	11,37⅝ „ 11,95	4 728 498	8,43
1862	„ „ „ 99	99 „ 108	10,25 „ 11,90	2 323 302	9
1863	„ „ „ 99 à 103	100 „ 104½	11,15 „ 11,75	1 058 678	8,03
1864	„ „ „ 103	103 „ 105	11,12⅝ „ 11,35	1 597 194	7,62
1865	„ „ „ 102 à 103	102½ „ 105	11,20 „ 11,55	3 986 432	7,42
1866	„ „ „ 100 „ 103	101½ „ 104¾	11,10 „ 11,70	7 533 409	9,13
1867	„ „ „ 101½ „ 103	101¾ „ 103¾	11,65 „ 11,85	7 274 859	8,25
1868	„ „ „ 101½ „ 102½	100 „ 104	11,60 „ 11,92⅝	6 584 035	6,24
1869	3/m. „ „ 99½ „ 102	100¼ „ 104½	11,50 „ 11,90	6 032 775	5,42
1870	6/m. „ „ 99 „ 102	98 „ 103	11,57⅝ „ 12,20	9 007 072	5,95
1871	3/m. „ „ 99 „ 101¼	100 „ 103½	11,30 „ 11,90	9 213 032	5,83
1872	„ „ „ 100 „ 101¼	102 „ 104¾	11,37⅝ „ 11,67⅝	1 731 914	6
1873	„ „ „ 100 „ 102	102 „ 104¾	11,52⅝ „ 11,87⅝	6 730 234	5,93
1874	S/dagen na zicht 99 „ 101¼	100½ „ 102¼	11,60 „ 11,85	10 672 537	6,82
1875	„ „ „ 98 „ 99½	99¼ „ 103	11,57⅝ „ 12,—	7 558 200	7,08
1876	„ „ „ 98 „ 101¼	99½ „ 103½	11,70 „ 12,12⅝	27 880 697	6,99
1877	„ „ „ 99 „ 101¼	99¾ „ 102¼	11,72⅝ „ 12,10	21 985 808	5
1878	6/m. na dato 99¾ „ 101¼	99⅞ „ 102¾	11,90 „ 12,17⅝	25 563 307	5,35
1879	„ „ „ 99½ „ 101¼	99½ „ 102	11,90 „ 12,10	30 250 392	5,97
1880	„ „ „ 100 „ 101½	100⅛ „ 102	11,90 „ 12,17⅝	22 013 985	6
1881	„ „ „ 100 „ 101	100⅛ „ 102	11,92⅝ „ 12,15	27 933 204	6
1882	„ „ „ 100 „ 101	100¾ „ 101½	11,97⅝ „ 12,10	27 718 394	6
1883	„ „ „ 100 3/10 „ 101⅓	101¼ „ 102	11,85 „ 12,05	23 338 045	6,52
1884	„ „ „ 100 „ 101½	101 „ 102½	11,85 „ 12,—	18 639 512	6,74
1885	„ „ „ 100⅔ „ 101	101½ „ 103¼	11,80 „ 12,—	7 822 875	6,37
1886	„ „ „ 100 „ 101	101 „ 102½	11,82⅝ „ 12,—	5 059 554	4,68
1887	„ „ „ 100 „ 101½	101¼ „ 103½	11,75 „ 11,92⅝	3 113 190	4,50
1888	„ „ „ 100 „ 102½	102¼ „ 104	11,67⅝ „ 11,85	1 013 806	5
1889	„ „ „ — —	101 „ 101	11,60 „ 11,85	—	5
1890	S/dagen na zicht 98½ „ 99⅔	100½ „ 103	11,70 „ 11,95⅝	79 000	4
1891	6/m. na dato — —	100½ „ 101⅜	11,85 „ 11,97⅝	—	4
1892	„ „ „ — —	100½ „ 102½	11,70 „ 12,02⅝	—	5,23
1893	„ „ „ — —	101 „ 103	11,65 „ 11,97½	—	5,28

[1]) Van af Augustus 1879 tot Juni 1882 4 maanden zicht.
[2]) Van 1868 bij onderhandschen, van af 1869 bij publieken verkoop.
[3]) De jaren als boekjaren gerekend: 1856 = April 1856—Maart 1857.

Digitized by Google

II. JAVASCHE BANK. *Banque de Java.*

1. Opereerend kapitaal der Bank, (middencijfers) in duizendtallen guldens.
Capital en opération. (Moyennes d'exercice). Milliers de florins.

Bron: V. J. B.

Jaren. *Années.*	Handelspapier. *Papier de commerce.*	Vendupapier. *Papier de ventes publ.*	Buitenl. wissels. *Traites.*	Beleeningen. *Prêts sur nantissement.*	Voorschotten in R. C. *Avances en compte cour.*	Hypoth., Staatssch. en Pandbr. [1]) *Hypothèq., dette publ. obl. foncièr.*	Totaal. *Total.*
1884/85	10 582	1 870	—	3 791	806	3 448	20 497
1885/86	6 104	1 346	—	3 237	2 075	3 662	16 424
1886/87	4 419	1 376	—	2 193	961	3 498	12 447
1887/88	5 703	940	—	1 166	2 147	3 285	13 241
1888/89	5 902	698	—	1 358	2 089	3 500	13 547
1889/90	3 635	717	—	945	1 037	3 437	9 771
1890/91	5 909	861	—	607	1 679	3 512	12 568
1891/92	8 194	854	6 795	844	2 922	5 724	25 333
1892/93	7 842	900	3 697	1 148	8 027	6 391	28 005
1893/94	6 874	943	3 439	1 651	7 078	6 428	26 413

[1]) Met inbegrip van het reservefonds.

2. Disconteeringen bij de verschill. kant. der Jav. Bank. (in duizendt. guldens.)
Escomptes des divers établissements de la Banque (milliers de florins.)

Bron: V. J. B.

Jaren.	1887/8	1888/9	1889/90	1890/91	1891/2	1892/3	1893/4
Gem. disconto.	4,50%	5%	5%	4%	4%	5,23%	5,28%
Batavia	31 730	29 630	11 597	36 781	37 484	*	*
Semarang	5 524	4 514	4 305	6 069	4 837	*	*
Soerabaja.....	6 554	5 983	5 590	10 192	9 770	*	*
Padang	760	435	484	630	861	*	*
Makassar.....	2 493	4 611	3 054	2 839	3 707	*	*
Cheribon	442	458	446	898	755	*	*
Soerakarta....	767	281	334	415	462	*	*
Pasoeroean ...	761	532	615	— [1])	—	—	—
Djokjakarta...	1 995	926	1 003	1 325	1 459	*	*
Totaal..	51 027	49 369	27 428	59 149	59 335	83 047	94877

[1]) Opgeheven.

3. Nieuwe beleeningen naar den aard der onderpanden. (in duizendt. guldens.)
Prêts nouveaux, par nature des nantissements. (milliers de florins.)

a. Eigenlijke beleeningen. *Prêts proprement dits.*

Bron: V. J. B.

Jaren. *Années.*	Effecten. *Valeurs mobilières.*	Invoergoederen. *Marchandises importées.*	Uitvoerproducten. *March. pour l'exportation.* Gouvern.	Uitvoerproducten. *March. pour l'exportation.* Partic.	Goud en zilver. *Or et argent.*	Totaal. *Total.*
1886/87	135	233	2 400	3 363	2	6 133
1887/88	150	348	—	4 606	—	5 104
1888/89	99	864	—	4 102	—	5 065
1889/90	85	761	—	3 063	—	3 909
1890/91	71	933	—	1 336	—	2 340
1891/92	2 368	706	—	4 341	26	7 441
1892/93	5 728	414	—	5 359	16	11 517
1893/94	7 338	290	—	5 189	—	12 818
b. Credieten- in rekening-courant. *Crédits en compte courant.*						
1886/87	4 164	161	—	311	3 114	7 750
1887/88	19 745	215	—	762	1 366	22 088
1888/89	19 360	424	—	461	2 186	22 430
1889/90	6 313	543	—	1 494	2 572	10 923
1890/91	11 526	3 362	—	1 857	3 396	20 141
1891/92	10 608	4 711	—	4 536	292	20 146
1892/93	48 667	4 266	—	10 892	3 760	67 585
1893/94	51 511	4 949	—	10 097	—	66 557

4. Metaalvoorraad, bankbiljetten in omloop en afgifte van assignatiën bij de verschillende kantoren der bank. (duizendtallen guldens.)
Encaisse métallique, billets en circulation et assignations aux divers établissements de la Banque (milliers de florins).

Bron: V. J. B.

Gewesten. *Provinces.*	Metaalvoorraad ult. Maart. *Encaisse métall., fin Mars.*						
	1887/88	1888/89	1889/90	1890/91	1891/92	1892/93	1893/94
Batavia	15 262	22 000	31 762	34 552	21 577	14 040	16 558
Semarang	6 101	6 224	6 017	6 204	6 463	3 141	3 054
Soerabaja.....	5 750	3 645	3 125	2 521	2 495	2 268	2 412
Padang	272	862	398	578	872	1 312	1 699
Makassar.....	2 251	1 496	1 257	2 035	1 632	1 576	2 867
Cheribon	701	1 058	1 014	1 208	2 105	2 807	3 136
Soerakarta....	487	517	572	559	705	892	936
Pasoeroean ...	215	153	125	—	—	—	—
Djokjokarta...	336	273	151	446	961	877	423
Amsterdam ...	—	—	—	—	936	445	563
Totaal. *Total.*	31 375	36 228	44 421	48 102	37 747	27 360	31 648
	Bankbiljetten in omloop. *Billets en circulation.*						
Aantal *Nombre*	851 720	912 154	954 465	995 360	1 020 183	995 980 [5]	966 427 [5]
Waarde *Valeur*	45 092	47 398	51 023	54 263	49 785	44 631	44 433
	Afgifte van assignatiën. *Assignations délivrées.*						
Batavia	13 726	13 485	10 121	11 182	16 431	11 566	14 136
Semarang.....	2 852	1 712	2 235	3 456	10 132	10 363	5 226
Soerabaja.....	1 848	2 323	1 357	2 030	6 992	8 154	8 416
Padang	1 044	558	416	382	1 486	3 276	3 496
Makassar	2 894	2 753	2 846	2 891	2 526	2 321	2 627
Cheribon	2 084	2 587	2 383	2 847	2 379	1 474	1 801
Soerakarta....	856	830	539	801	1 530	1 432	1 115
Pasoeroean....	124	164	503	—	—	—	—
Djokjokarta...	1 258	1 072	1 202	1 118	1 681	1 996	1 736
Amsterdam ...	—	—	—	—	442	575	579
Totaal. *Total.*	26 686	25 485	21 601	24 708	43 600	41 156	39 132

5. Koersen der bankactiën. *Cours des actions de la Banque.*

Bron: V. J. B.

Boekjaren. *Exercices.*	Laagste koers. *Minimum.*	Hoogste koers. *Maximum.*	Boekjaren. *Exercices.*	Laagste koers. *Minimum.*	Hoogste koers. *Maximum.*
1872/73	150	155	1883/84	182½	200
1873/74	155	165	1884/85	185	200
1874/75	160	190	1885/86	180	200
1875/76	180	200	1886/87 [1])	155	182½
1876/77	185	205	1887/88 [1])	136	165
1877/78	177½	200	1888/89	140	152½
1878/79	175	185	1889/90	120	140
1879/80	172½	190	1890/91	117½	150
1880/81	175	185	1891/92	150	156
1881/82	175	192½	1892/93	150	183
1882/83	182½	190	1893/94	165	183

[1]) Ter voldoening aan art. 35 der statuten, waardoor de jaarlijksche uitkeering van 6% gewaarborgd wordt, heeft men in 1887 fl. 72 000 en 1888 fl. 144 000 van het reservefonds moeten afzonderen, gelijkstaande aan resp. $1^2/_{10}$ en $2^4/_{10}$ % van het maatschappelijk kapitaal.

III. SPAARBANKEN. *Caisses d'épargne.*

1. Aantal inleggers, benevens saldo per inlegger op het einde van elk jaar bij de vijf spaarbanken.

Nombre des livrets et solde dû aux déposants au 31 Déc.

Bronnen: K. V. en Jonker, over het Spaarbankwezen in Nederl. Indië, in Tijdschrift van Nijverheid en Landbouw in Ned. Ind., deel 33.

Jaren. *Années.*	Batavia. Aantal inleggers. *Nombre de livrets.*	Batavia. Toename *Accroissement.* %	Batavia. Saldo per inlegger. *Solde moyen du livret.*	Semarang. Aantal inleggers. *Nombre de livrets.*	Semarang. Toename *Accroissement.* %	Semarang. Saldo per inlegger. *Solde moyen du livret.*	Soerabaja. Aantal inleggers. *Nombre de livrets.*	Soerabaja. Toename *Accroissement.* %	Soerabaja. Saldo per inlegger. *Solde moyen du livret.*
1854	—	—	—	3	—	*f* 1,515	—	—	—
1864	923	—	630	650	—	471	436	—	763
1874	2 618	—	973	2 032	—	537	1 820	—	982
1875	3 033	16,—	932	2 240	10,2	603	1 992	9,4	1 038
1876	3 494	15,5	965	2 459	9,7	618	2 162	8,5	1 034
1877	3 582	2,5	924	2 535	3,0	725	2 117	2,0	1 088
1878	2 730	—23,7	642	2 765	9,0	703	1 636	—22,7	973
1879	2 660	—2,5	624	2 897	4,7	680	1 814	10,8	948
1880	2 631	—1,1	622	3 086	6,5	756	1 910	5,3	932
1881	2 513	—4,7	593	3 495	13,3	721	2 081	8,1	933
1882	2 525	0,5	563	3 501	0,2	749	2 433	16,9	1 000
1883	2 653	5,0	529	3 684	5,4	777	2 741	12,7	1 026
1884	2 803	5,6	510	3 945	7,0	787	2 817	2,8	1 000
1885	2 844	1,4	528	4 447	12,8	755	2 794	—0,8	913
1886	3 040	6,9	471	3 999	—10,1	715	2·851	2,0	907
1887	3 094	1,8	449	4 218	5,5	730	2 913	2,2	864
1888	3 111	0,6	436	4 561	8,1	736	3 107	6,7	870
1889	3 069	—1,4	417	4 682	2,6	713	3 313	6,6	920
1890	3 190	3,9	412	4 705	0,5	699	3 804	14,8	987
1891	3 303	3,5	417	4 597	—2,3	690	4 088	7,5	1 055
1892	3 441	4,2	397	3 889	—15,4	724	4 328	5,9	993
1893	3 318	—3,6	381	3 946	1,5	711	4 783	10,5	983

Jaren. *Années.*	Makassar. Aantal inleggers. *Nombre de livrets.* Aantal. *Nombre.*	Makassar. Toeneming *Accroissement.* %	Makassar. Saldo per inlegger. *Solde moyen du livret.*	Padang. Aantal inleggers. *Nombre de livrets.* Aantal. *Nombre.*	Padang. Toeneming *Accroissement.* %	Padang. Saldo per inlegger. *Solde moyen du livret.*
1884	165	—1,8	*f* 776	362	27,0	*f* 765
1885	204	23,8	927	438	21,0	824
1886	222	8,8	951	450	2,7	853
1887	244	10,0	898	544	20,9	829
1888	306	25,4	899	670	23,2	877
1889	330	7,8	924	692	3,3	1024
1890	355	7,6	980	789	14,0	888
1891	421	18,6	982	863	9,4	952
1892	450	6,9	993	910	5,4	1031
1893	368	—18,2	815	918	0,9	1081

2. De inleggers der verschillende spaarbanken met vermelding van hunnen landaard, en hun saldo tegoed. [1])

Classification des déposants d'après leurs soldes et leurs nationalités.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Plaatsen. *Endroits.*	Aantal inleggers: *Nombre de livrets.* Europeanen. *Européens.*	Vreemde Oosterlingen. *Orientaux étrangers.*	Inlanders. *Indigènes.*	Bedrag der saldo's van: *Total des soldes.* Europeanen. *Européens.*	Vreemde Oosterlingen. *Orientaux étrangers.*	Inlanders. *Indigènes.*
					× *f* 1 000	× *f* 1 000	× *f* 1 000
1882	Batavia	2 478	25	22	1 411,2	3,6	5,7
	Samarang	3 359	51	91	2 537,5	45,4	38,3
	Soerabaja	2 371	24	38	2 396,8	17,8	17,3
	Padang	236	5	12	155,4	2,9	1,1
	Makasser	121	19	2	117,6	2,6	0,6
1886	Batavia	2 958	51	31	1 363,0	15,4	5,9
	Samarang	3 860	56	83	—	—	—
	Soerabaja	2 768	39	44	2 446,1	21,0	21,6
	Padang	424	8	18	360,9	4,2	4,5
	Makasser	199	10	13	200,4	0,7	2,5
1891	Batavia	3 160	83	60	1 326,6	42,2	8,9
	Samarang	4 467	54	76	3 110,4	38,5	26,4
	Soerabaja	3 953	71	61	4 057,4	14,2	36,3
	Padang	810	13	40	794,1	12,1	15,7
	Makasser	347	51	23	366,4	33,4	13,8
1893	Batavia	3 174	100	44	1 229,1	21,2	12,3
	Samarang	3 783	56	107	2 685,2	50,5	73,6
	Soerabaja	4 593	101	86	4 610,1	45,4	47,9
	Padang	865	15	38	966,1	9,8	16,2
	Makasser	302	55	11	268,6	40,2	2,4

[1]) In de kol. versl. van 1887 tot 1890 komen geen opgaven hieromtrent voor.

B. SPOOR- EN TRAMWEGEN.

Voies ferrées, tramways.

I. STAATS- EN PARTICULIERE SPOORWEGEN.

Chemins de fer de l'état et des compagnies.

1. Algemeen overzicht der Staats- en particuliere spoorwegen in exploitatie en van de opbrengst v/h. personen- en goederenvervoer.

Kilomètres en exploitation des chemins de fer de l'État et des Compagnies.

Bronnen: K. V. en S. V. S. T.

Jaren. *Années.*	Gemiddeld aantal Kilometers in exploitatie. *Kilomètres en exploitation.*	Opbrengst v/h. personen- en goederenvervoer. *Recettes pour transport de voyageurs et de marchandises.*
1880	411	*f* 4 234 620
1884	924	8 147 945
1885	932	7 797 834
1886	938	7 731 922
1887	1223	7 979 331
1888	1232	8 532 963
1889	1261	8 921 369
1890	1325	10 122 185
1891	1393	11 525 074
1892	1484	11 875 308
1893	1547	12 015 279

2. Staats-Spoorwegen. *Chemins de fer de l'Etat.*

a. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Oosterlijnen.
Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (réseau Est).

Bron: V. S. N. I.

Jaren. *Années.*	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*		2e klasse. *2e classe.*		3e klasse. *3e classe.*		Totaal. *Total.*	Bagage. *Bagages.*	Bestelgoederen. *Colis à remettre.*	Vrachtgoederen. *Marchandises.*
	a. Vervoer. *Transport.*									
	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	K.G. × 1000	K.G. × 1000	K.G. × 1000
1884	15 481	0,89	81,459	4,68	1 644 977	94,43	1 741 917	1 850	2 065	230 838
1885	14 062	0,84	82 873	4,96	1 573 529	94,20	1 670 464	1 778	2 103	242 744
1886	13 756	0,89	81 837	5,28	1 453 247	93,83	1 548 840	1 571	1 968	258 437
1887	11 660	0,69	75 974	4,46	1 614 597	94,85	1 702 231	1 528	2 237	283 782
1888	10 794	0,50	68 645	3,15	2 100 497	96,35	2 179 936	1 741	2 036	352 890
1889	12 335	0,46	77 293	2,92	2 563 980	96,62	2 653 608	2 080	2 269	394 937
1890	10 899	0,38	83 391	2,89	2 785 743	96,73	2 880 023	2 009	2 417	445 486
1891	12 217	0,40	84 248	2,73	2 989 528	96,87	3 085 993	2 248	2 613	476 561
1892	13 644	0,50	86 940	3,19	2 782 916[1])	96,31	2 883 500	2 740	2 972	509 807
1893	14 075	0,52	91 619	3,39	2 596 614[1])	96,09	2 702 308	2 038	3 227	563 227
	b. Opbrengst. *Recettes.*									
								× *f* 1000	*f* 1000	× *f* 1000
1884	*f* 55 158	4,12	*f* 164 432	12,28	*f* 1 119 955	83,60	*f* 1 339 545	46	93	1 841
1885	55 283	4,—	179 673	13,01	1 146 242	82,99	1 381 198	45	101	1 817
1886	52 907	4,13	168 816	13,16	1 060 626	82,71	1 282 348	41	103	1 961
1887	47 358	3,95	166 892	13,93	984 227	82,12	1 198 476	36	112	1 832
1888	44 290	3,76	153 269	13,04	978 821	83,21	1 175 830	36	107	1 997
1889	53 121	4,07	175 497	13,46	*f* 1 075 848	82,47	1 304 465	40	114	1 932
1890	51 250	3,77	196 765	14,47	1 112 053	81,76	1 360 068	39	124	1 983
1891	56 728	3,92	202 353	13,97	1 188 982	82,11	1 448 064	43	135	2 414
1892	66 420	4,50	204 441	13,87	1 203 666	81,63	1 474 527	49	144	2 570
1893	69 560	4,56	212 323	13,91	1 244 179	81,53	1 526 363	38	154	2 654

b. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de lijn Djokjakarta—Tjilatjap.
Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (ligne Djokjakarta—Tjilatjap).

Bron: S. V. N. I.

Jaren. *Années.*	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*		2e klasse. *2e classe.*		3e klasse. *3e classe.*		Totaal. *Total.*	Bagage. *Effets de voyageurs.*	Bestelgoederen. *Colis à remettre.*	Vrachtgoederen. *Marchandises.*
	a. Vervoer. *Transport.*									
	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	K.G. × 1000	K.G. × 1000	K.G. × 1000
1887[1])	914	0,36	8 585	3,29	250 851	96,35	260 350	101	62	24 482
1888	1 259	0,21	15 539	2,55	592 210	97,24	609 008	186	117	67 064
1889	1 253	0,20	15 428	2,45	614 119	97,35	630 800	187	138	70 921
1890	1 045	0,13	14 630	1,78	806 388[2])	98,09	822 063[2])	238	201	93 238
1891	1 284	0,12	17 155	1,62	1 041 183	98,26	1 059 622	356	230	124 516
1892	1 765	0,20	16 726	1,87	876 240	97,93	894 731	373	222	108 915
1893	1 892	0,19	18 051	1,82	969 947	97,99	989 890	458	245	245 660
	b. Opbrengst. *Recettes.*									
								× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000
1887[1])	*f* 1 887	2,03	*f* 9 936	10,69	*f* 81 075	87,28	*f* 92 898	1,6	2,9	115,6
1888	3 273	1,68	18 516	9,50	173 135	88,82	194 925	2,9	7,2	271,6
1889	3 073	1,57	19 393	9,89	173 579	88,54	196 045	3,0	8,1	261,2
1890	3 347	1,38	19 046	7,86	219 971	90,76	242 365	3,2	11,8	371,7
1891	3 887	1,35	21 870	7,59	262 405	91,06	288 162	4,4	13,7	405,5
1892	4 809	1,78	22 626	8,36	243 225	89,86	270 660	4,8	12,3	359,5
1893	6 014	1,85	25 512	7,86	292 869	90,28	324 395	5,9	13,4	454,3

[1]) Van 20 Juli—31 Dec. [2]) Hierin niet begrepen 15 688 reizigers van de stopplaatsen Wonosari en Tambak naa de verschillende stations vervoerd.

c. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Westerlijnen.

Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (réseau Ouest).

Bron: V. S. N. I.

Jaren. *Années.*	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*		2e klasse. *2e classe.*		3e klasse. *3e classe.*		4e klasse. *4e classe.*		Totaal. *Total.*	Bagage. *Bagages.*	Bestelgoederen. *Colis à remettre.*	Vrachtgoederen. *Marchandises.*
	a. Vervoer. *Transport.*											
	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	K.G. × 1000	K.G. × 1000	K.G. × 1000
1884	1 543	0,58	9 132	3,43[4]	255 221	95,98	—		265 896	129	321	42 836
1885	3 808	0,74	18 750	3,63	351 973	68,08[6]	142 442	27,55	516 973	511	341	32 167
1886	14 926	1,38	61 480	5,69	696 634	64,48	307 324	28,45	1 080 364	4 587	279	44 561
1887	18 386	1,48	76 640	6.17	836 732	67,43	309 207	24,92	1 240 965	8 256	352	62 941
1888	18 510	1,24	82 962	5,56	1 059 403	71,20	331 227	22,20	1 492 102	8 673	367	77 420
1889	23 260	1,38	95 528	5,64	1 198 204	70,80	375 357	22,18	1 692 349	8 882	422	94 930
1890	24 336	1,20	112 108	5,54	1 475 696	72,84	413 775	20,42	2 025 915	9 342	451	125 745
1891	29 625	1,30	111 950	4,92	1 680 067	73,81	454 600	19,97	2 276 242	10 629	517	166 886
1892	30 231	1,27	112 121	4,71	1 745 383	73,42	489 563	20,60	2 377 298	10 709	590	183 316
1893	33 209	1,43	112 557	4,85	1 689 983	72,83	484 677	20,89	2 320 426	10 157	568	172 991
	b. Opbrengst. *Recettes.*											
										× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000
1884	*f* 8 718	3,41	*f* 28 469	11,14	*f* 218 284	85,45	—		*f* 255 472	4	13	458
1885	8 348	3,15	30 852	11,64	218 762	82,52	*f* 7 122	2,69	265 085	6	15	427
1886	11 581	3,91	39 929	13,50	228 854	77,39	15 366	5,20	295 730	16	14	545
1887	12 095	4,06	40 907	13,75	229 102	76,99	15 460	5,20	297 564	22	15	475
1888	12 620	3,95	42 485	13,31	247 568	77,55	16 561	5,19	317 882	23	16	482
1889	16486	4,55	49 508	13,68	277 198	76,58	18 768	5,19	361 959	24	16	559
1890	17 667	4,05	58 915	13,53	338 194	77,67	20 689	4,75	435 465	25	18	610
1891	21 029	4,10	64 509	13,51	369 393	77,33	22 745	4,76	477 675	29	22	738
1892	20 601	4,05	61 020	12,10	402 003	79,12	24 483	4,82	508 107	29	25	918
1893	23 800	4,58	65 078	12,52	406 670	78,24	24 237	4,66	519 785	27	24	715

d. Bruto opbrengst der staatsspoorwegen per dag en per kilometer.

Recettes des chemins de fer de l'Etat par kilomètre et par jour.

Bron: V. S. N. I.

Jaren. *Années.*	Van het geheel. *Total.*	Opbrengst *Recettes* der reizigers. *de voyageurs.*	Opbrengst *Recettes* vrachtgoed. *de march.*	Van het geheel. *Total.*	Opbrengst *Recettes* der reizigers. *de voyageurs.*	Opbrengst *Recettes* vrachtgoed. *de march.*
	Oosterlijnen. *Lignes Orientales.*			Westerlijnen. *Lignes Occidentales.*		
1884	*f* 21,77[5]	*f* 8,43[5]	*f* 11,59	*f* 15,33	*f* 4,94[3]	*f* 8,85[9]
1885	19,92	7,87	10,35[5]	11,42	3,95[5]	6,36[9]
1886	19,87[5]	7,25	11,06[5]	13,13	4,24[12]	7,81[12]
1887	18,72	6,80[3]	10,33[8]	12,30	4,26[75]	6,81[88]
1888	19,51	6,71[5]	11,25	12,61	4,56	6,89
1889	20,06	7,37	10,91	13,14[5]	4,71	7,28
1890	20,71	7,68	11,20	12,87[5]	4,93	6,91
1891	23,79	8,18	13,64	14,95[5]	5,41	8,36
1892	24,95	8,30	14,48	17,38	5,75	10,36
1893	25,82	8,62	14,99	14,29	5,51	7,58

3. Particuliere Spoorwegen. [1]) *Chemins de fer des compagnies.*

Bron: V. N. I. S. — *a.* Lijn Semarang—Vorstenlanden—Willem I. *Ligne Semarang—Principautés—Willem I.*

Jaren. *Années.*	Aantal reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*	2e klasse. *2e classe.*	3e kl. *3e classe.* Gew. tar. *Tarif ord.*	3e kl. *3e classe.* Verm. tar. *Tar. réd.*	Militairen. *Milit.*	Gevangenen en geleiders. *Prisonn.*	Totaal. *Total.*	Bagage. *Bagages.* × 1000 kilogr.	Bestelgoederen. *Colis à remettre.* × 1000 kilogr.	Koopmansgoed. *Marchandises.* × 1000 kilogr.	Rijtuigen. *Voitures.*	Paarden. *Chevaux.*	Vee. *Bétail.*	Diversen. *Divers.* K.G.	Totaal. *Total.*
							a. Vervoer. *Transport.*								
1884	6 339	35 390	415 709	571 475	12 581	4 378	1 045 872	487	251	291 713	335	1 717	2 606		
1885	6 052	33 769	401 891	574 817	12 932	3 921	1 033 382	470	271	404 716	250	1 357	2 562		
1886	5 167	30 722	356 456	546 461	12 950	4 070	955 826	464	257	304 511	249	1 175	2 380		
1887	4 540	32 592	293 976	595 560	14 461	4 723	945 852	533	265	241 463	210	1 385	1 995		
1888	4 636	34 774	198 817	749 540	17 542	6 383	1 011 570	566	250	254 376	183	1 187	1 912		
1889	4 939	36 224	187 547	717 486	15 873	6 292	968 259	583	260	264 390	184	1 339	2 825	2 358	
1890	5 175	36 748	186 438	764 451	18 709	6 467	1 017 882	591	279	270 159	185	1 383	2 276	2 927	
1891	5 245	37 405	189 172	800 665	16 520	6 642	1 055 631	807	362	300 324	172	1 277	0	3 659	
1892	6 640	39 520	187 434	779 436	19 145	8 237	1 040 412	1 176	424	327 349	211	3 711		4 788	
1893	8 412	44 356	217 725	874 628	20 086	7 397	1 172 604	1 377	461	334 726	239	4 133		13 665	
1894	8 994	43 301	1 098 705		[2])	[2])	1 151 000	1 519	516	362 655	243	3 647		*	
							b. Opbrengst. *Recettes.*								
1884	35 699	102 702	345 359	58 875	13 468	5 305	561 408	5 675	31 862	2 427 596	4 910	6 585	2 785	104 162	3 144 982
1885	34 646	98 843	341 835	57 876	14 751	4 500	552 452	5 969	34 203	2 161 389	3 300	5 546	2 011	95 718	2 860 586
1886	32 502	89 315	306 662	55 121	14 284	4 787	502 671	5 458	33 402	1 977 616	3 551	4 508	2 026	89 182	2 618 414
1887	36 928	90 710	284 357	70 531	16 813	6 011	495 351	7 022	35 046	1 743 970	2 747	4 933	1 892	118 579	2 409 539
1888	26 003	90 813	253 491	103 658	21 408	8 568	504 126	6 647	34 071	1 550 457	2 491	4 244	1 718	85 996	2 189 749
1889	27 168	93 871	238 544	101 564	20 610	8 939	490 695	7 090	32 465	1 430 244	2 398	5 115	2 987	[3]) 95 939	2 066 932
1890	29 127	91 781	237 545	109 409	24 577	8 672	501 110	7 036	32 399	1 720 704	2 357	5 910	2 747	117 958	2 390 221
1891	29 653	96 620	238 766	113 603	21 622	9 001	509 265	8 943	33 536	1 971 988	2 580	7 776	3 566	103 888	2 641 542
1892	28 241	77 938	234 768	111 225	25 291	12 341	489 805	12 104	37 512	1 917 872	3 179	9 639		116 790	2 586 903
1893	34 557	87 104	240 591	125 005	21 122	8 458	516 836	12 530	36 966	1 801 271	3 122	10 215		112 419	2 493 359
1894	34 758	83 858	392 536		[2])	[2])	511 152	13 967	39 319	1 959 553	3 086	9 477		122 653	2 659 206

[1]) De cijfers voor 1894 zijn voor al de particuliere spoorwegen met uitzondering van die voor de Deli-spoorwegmaatschappij ontleend aan de Javasche courant en dus vermoedelijk voorloopig. [2]) Deze cijfers zijn in het totaal en in het cijfer der derde klasse-reizigers begrepen.

[3]) Sedert 1889 is hierin begrepen de opbrengst van het vervoer der postpakketten.

Brou: V. N. I. S. *b.* Lijn Batavia—Buitenzorg. [1]) *Ligne Batavia—Buitenzorg.*

Jaren. *Années.*	Aantal reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*	2e klasse. *2e classe.*	3e klasse. *3e classe.*	Militairen. *Militaires.*	Gevangenen en geleiders. *Prisonn.*	Totaal. *Total.*	Bestelgoederen. *Colis à remettre.* 1000 Kgr.	Koopmansgoederen. *Marchandises.* 1000 Kgr.	Bagage. *Bagages.* 1000 Kgr.	Rijtuigen. *Voitures.*	Paarden. *Chevaux.*	Vee. *Bétail.*	Diversen. *Divers.* K.G.	Totaal. *Total.*
						a. Vervoer. *Transport.*								
1884	18 313	96 481	632 828	17 600	2 752	767 974	364	86 876	123	369	1 427	2 017		
1885	18 085	86 082	544 403	16 492	2 625	667 687	367	61 538	137	354	1 192	1 767		
1886	17 813	83 464	487 518	21 290	3 054	613 139	330	65 908	201	322	1 070	1 240		
1887	15 069	79 791	448 008	23 636	3 027	569 531	357	68 357	219	273	1 279	2 065		
1888	16 035	80 844	522 939 [2])	16 509	2 666	638 993	360	67 264	242	261	1 065	2 989		
1889	19 512	94 075	660 451	8 377	2 445	784 860	367	80 125	198	287	987	2 463	795	
1890	19 608	94 315	673 450	9 039	2 980	799 392	374	100 915	198	218	1 185	1 954	1 157	
1891	20 781	95 178	687 131	6 709	2 744	812 543	394	112 430	184	222	1 124	2 022	875	
1892	18 938	91 025	681 560	7 252	2 792	801 567	404	119 908	200	218	2 611		875	
1893	20 398	99 946	697 651	9 482	1 968	829 445	385	113 063	236	209	2 347		3 634	
1894	20 896	99 984	705 224	[3])	[3])	826 104	377	109 417	271	169	2 670		*	
						b. Opbrengst. *Recettes.*								
1884	*f* 21 571	*f* 72 412	*f* 248 226	*f* 3 574	*f* 1 573	*f* 347 355	*f* 14 877	*f* 337 610	*f* 4 739	*f* 3 212	*f* 3 749	*f* 2 576	*f* 37 444	*f* 751 562
1885	20 199	69 837	225 615	3 572	1 572	320 794	16 188	290 185	6 352	2 902	3 041	2 033	35 075	676 570
1886	17 725	68 534	211 816	3 507	1 986	303 567	16 571	314 580	8 406	2 515	2 671	1 406	25 794	675 511
1887	15 447	66 352	207 109	4 039	1 892	294 839	17 589	273 497	10 307	2 228	2 930	2 147	23 708	627 243
1888	15 340	64 906	210 196	3 306	1 293	295 040	18 532	280 708	10 097	2 137	2 665	3 084	24 022	636 286
1889	18 067	66 283	217 737	2 694	1 090	305 880	17 329	349 264	8 944	2 352	3 001	2 735	27 439 [4])	716 944
1890	19 383	66 470	221 566	3 509	1 457	312 385	17 194	401 188	8 910	1 890	3 880	2 195	27 980	775 622
1891	23 205	68 020	224 223	2 947	1 405	319 800	18 637	422 082	8 585	1 945	3 721	1949	29 955	806 674
1892	20 648	60 895	227 860	3 008	1 382	313 792	19 466	459 855	8 350	1 804	5 210		27 828	836 305
1893	20 065	61 751	229 204	3 461	1 860	315 341	19 607	361 141	9 565	1 813	4 230		30 223	741 920
1894	20 008	62 188	233 709	[3])	[3])	315 905	19 048	363 775	10 253	1 538	8 956		27 002	741 479

[1]) Zie noot [1]) op vorige blz. [2]) Van 1888—1893 achtereenvolgens incl. 64 066, 134396, 143098, 164153 152140 en 152353 reizigers op verminderd tarief en 9 341, 10 845, 12 256, 13235 14369 en 14222 kinderen. [3]) Zie noot [3]) op de vorige blz. [4]) Zie noot [2]) op de vorige blz.

Bron: K. V.

c. Lijn Tegal—Balapoelang. [1])

Dienstjaar.	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. *Voyageurs.* Aantal. *Nombre.* 1e kl.	2e kl.	Opbrengst. *Recettes.*	Bagage opbrengst. *Recettes p. bagages.*	Bestelgoederen. *Colis à remettre.* 1000 Kilog.	Opbr. *Recett.*	Vrachtgoederen. *Marchandises.* Ton. 1000K.G.	Opbr. *Recettes.*	Totaal opbrengst. *Total recette.*	Opbrengst per dag en kilometer *Recettes p. jour et p. kilomètre.*	Exploitatie-kosten in % der ontvangsten.
	±	×1000	×1000									
1887	25	1,3	129	21 423	*f* 105	3,2	*f* 255	9 040	*f* 7 030	*f* 29 882	*f* 3,27[5]	201
1888	25	1,1	98	*	138	4,4	380	13 692	18 316	39 791	4,36	127
1889	25	0,7	72	15 636	116	5,4	474	16 983	22 157	42 789	4,85	116
1890	25	0,7	77	16 378	198	9,6	697	20 112	23 276	45 049	4,94	121
1891	25	0,8	103	20 485	234	9,0	658	22 250	27 320	55 413	6,07	93
1892	25	0,6	88	19 705	493	*	659	*	31 382	58 461	6,39	82
1893	25	0,9	84	20 416	642	11,4	800	28 642	41 431	67 961	7,44	81
1894	25	1,0	78	20 082	653	9,2	663	29 800	44 868	71 421	7,83	*

[1]) Zie noot ([1]) op blz. 73.

Bron: V.B.O.S.

d. Lijn Batavia—Meester-Cornelis—Bekassie—Kedoeng-Gede. [1])

Dienstjaar.	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse.	2e klasse.	3e klasse.	Totaal.	Opbrengst. *Recettes.*	Bagage. Opbrengst. *Recettes p. bagages.*	Ijl- en vrachtgoed. *Marchandises.* Opbrengst. *Recettes.*	Totaal opbrengst. *Total recette.*	Opbrengst per dag en per kilom. *Recettes p. jour et p. kilomètre.*	Exploitatie-kosten in % der ontv. *Coëfficient d'exploitation.*
			×1000	×1000	×1000	*f*	*f*	*f*			
1887	27 [2])	382	11	169	180	43 551	481	9650	*f* 54 728	*f* 7,40	101
1888	27	594	16	304	321	60 979	2004	22694	87 639	8,93	97
1889	27	868	20	372	393	66 422	2931	23931	95 100	9,72	92
1890	33	964	28	524	553	88 109	5495	38904	138 438	11,44	81
1891	51	1 598	33	754	789	132 446	7608	78385	226 915	12,24	68
1892	57	1 450	37	839	878	152 004	8426	67539	237 279	11,43	65
1893	57	2 168	43	936	981	168 925	8997	99734	287 052	13,72	43
1894	57	2 619	41	958	1002	167 786	9415	122954	306 216	15,12	*

[1]) Zie noot ([1]) op blz. 73. [2]) Daar het dienstjaar slechts van 31 Maart tot December loopt, bedroeg de gemiddelde exploitatie-lengte slechts 20,271 Kilom.

Bron: V.D.S.

e. Lijnen in het landschap Deli. *Lignes à Deli (Sumatra).*

Tijdvak.	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse.	2e klasse.	3e klasse.	Totaal.	Opbrengst. *Recettes.*	Bagage. Opbrengst. *Recettes p. bagages.*	Goederen. *Marchandises.* Opbrengst. *Recettes.*	Totaal opbrengst *Total recettes.*	Opbr. p. dag en per kilog. *Rec. p. jour et p. kil.*	Exploit.-kosten in % der ontvangsten.
		×1000	×1000	×1000	×1000	*f*	*f*	*f*			
1 Aug.'86/30 Apr.'87	17	8	19	159	185	100 063	5 985	88 329	*f* 206 454	*f* 45,17	47
Mei 1887/Apr. 1888	55[1])	17	33	360	410	273 092	19 317	282 739	592 918	34,98	43
1 Mei 1888—Ult° 1888	55	12	32	334	379	225 803	15 526	222 894	479 477	35,54	47
1889	65[2])	21	65	657	744	440 844	30 043	427 841	936 441	39,55	44
1890	91	26	90	879	994	604 659	45 157	606 297	1 314 953	39,70	43
1891	103	26	90	862	978	601 698	47 094	613 272	1 310 761	34,96	47
1892	103	20	52	535	607	392 522	36 476	491 516	954 382	25,39	51
1893	103	17	44	524	585	353 255	37 106	496 996	920 102	24,55	48
1894	103	17	41	481	539	313 269	37 518	551 824	949 702	25,33	46

[1]) Nieuw: 20,960 Kilom. sedert 1 Mei, 11,207 Kilom. sedert 4 September en 6,162 Kilom. sedert 16 Februari.

[2]) Gemiddelde exploitatielengte. Nieuw: 20 Kilom. Medan—Perbaoengan.

II. TRAMWEGEN. *Tramways.*

1. Staats-stoomtramweg in Atjeh. *Tramway à vapeur de l'Etat à Atjeh.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Kilom. in exploit.	Personenvervoer. *Transport de voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*	2e klasse. *2e classe.*	3e klasse. *3e classe.*	Totaal. *Total.*	Goederenvervoer. *Transport de marchandises* Bagage *Effets de voyag.* (colli)	Vrachtgoederen. *Marchandises.* (tonnen)	Brutoopbrengst. *Recettes brutes.*	Exploitatiekosten. *Frais d'exploitation.*
1884	16	*	*	*	*	*	*	f 56 022	f 65 469
1885	32	21 513	30 053	664 764	716 330	58 996	25 115	152 169	81 378
1886	39 [1]	19 819	21 350	364 596	408 765	47 313	36 205	91 428	91 560
1887	39	17 294	19 356	293 755	330 405	55 694	27 091	76 937	96 786
1888	39	*	*	*	*	*	*	86 329	95 705
1889	39	14 830	18 182	316 597	349 609	*	31 059	84 645	120 736
1890	39	*	*	*	391 654	*	36 808	96 331	115 158
1891	39	15 111	25 371	353 178	393 660	*	24 867	88 377	106 457
1892	39	13 728	21 544	344 820	380 092	*	24 945	87 892	106 064
1893	39	15 800	25 266	416 713	457 779	*	28 461	113 953	98 852

[1]) Sedert Juli 1886.

2. Particuliere tramwegen. *Tramways des compagnies.*

a. Stoomtramweg Semarang—Joana.

Tramway à vapeur Semarang—Joana.

Bron: V. S. S. J.

Jaren. *Années.*	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*	2e klasse. *2e classe.*	Totaal. *Total.*	Opbrengst incl. bagage. *Recettes.*	Opbrengst goederen en diversen. *Marchandises.*	Exploitatiecoëfficient. *Coëfficient d'exploitation.*
1884	83,1	21 865	574 041	595 906	f 169 269	f 104 591	54,6 : 100
1885	99,4	23 056	701 876	724 932	193 475	175 419	48,9 : 100
1886	99,4	24 522	704 701	729 223	178 101	197 212	44,8 : 100
1887	111 [1])	23 925	702 118	726 043	167 015	219 279	42,8 : 100
1888	132 [2])	28 141	833 668	861 809	167 770	247 358	40,0 : 100
1889	171,1 [3])	29,058	879 533	908 591	191 820	286 446	38,2 : 100
1890	171,1	30 540	1 054 822	1 085 362	207 046	311 374	39,3 : 100
1891	171,1	30 132	1 057 314	1 087 446	204 949	304 535	40,0 : 100
1892	188,2 [4])	29 155	1 122 829	1 152 284	217 542	376 687	35,6 : 100
1893	206,4	28 548	1 198 734	1 227 282	223 257	454 225	34,4 : 100

[1]) Sedert 6 Sept. 1887. [2]) Sedert 15 Nov. 1888. [3]) Sedert 1 November 1889. [4]) Sedert 1 Jan. 1892.

b. Stoomtramweg Batavia—Meester Cornelis.

Tramway à vapeur Batavia—Meester Cornelis.

Bron: V. N. I. T.

Juli—Juni.	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. *Voyageurs.* Passagiers 1e klasse.	Passagiers 2e klasse.	Totaal. [1]) *Total.*	Waarv. Inland. 2e kl. *Dont Indigènes.*	Opbrengst. *Recettes.*	Exploitatiecoëfficient. *Coëfficient d'exploitation.*
1884/85	12,240	% 8,4	% 91,6	1 651 112	*	f 252 497	62,30 : 100
1885/86	12,240	8,7	91,3	1 530 054	*	247 919	63,20 : 100
1886/87	12,240	14,9	85,1	1 814 269	*	232 012	55,41 : 100
1887/88	12,240	13,5	86,5	2 187 720	749 617	231 408	53,97 : 100
1888/89	12,240	8,4	91,6	3 305 810	1 894 935	237 736	59,00 : 100
1889/90	12,240	7,9	92,1	3 722 525	2 231 084	258 253	56,24 : 100
1890/91	14	8,5	91,5	3 776 614	2 235 808	264 199	56,97 : 100
1891/92	14	8,3	91,7	4 066 264	2 458 208	278 386	56,48 : 100
1892/93	14	8,4	91,6	4 272 730	2 546 132	294 207	52,32 : 100
1893/94	14	7,9	92,1	4 388 397	2 579 205	297 079	51,05 : 100

[1]) Inclusief de abonné's à 2 ritten daags sedert 1885/86.

Digitized by Google

C. POSTERIJEN EN TELEGRAFEN. *Postes et Télégraphes.*

I. OVERZICHT VAN DE OVERGEBRACHTE BRIEVEN, ENZ. *Lettres etc. transmises.*

Bron: K. V. 1. Binnenlandsch verkeer. *Correspondance intérieure.*

Jaren. *Années.*	Aantal brieven. *Nombre des lettres.* Port betalende brieven. *Lettres payantes.* Gefrankeerd. *Affranchies.*	Ongefrankeerd. *Non affranchies.*	Dienstbrieven. *Lettres de service.*	Aantal drukwerken. *Nombre des imprimés.* Nieuwsbladen. *Journaux.*	Andere drukwerken. *Autres imprimés.*	Aantal monsters. *Echantillons.*	Aantal documenten. *Papiers d'affaires.*	Aantal aangeteekende stukken onder de vorenstaande begrepen. *Lett. recommandées.* Gewone stukken. *Lettres.*	Dienststukken. *Lettres de service.*
1884	2 799 113	279 667	972 198	2 100 760	362 745	21 408	4 244	187 074	62 379
	3 078 780			2 463 505				249 453	
1885	3 004 248	253 789	1 004 975	2 259 036	387 671	25 629	3 487	210 428	72 684
	3 258 037			2 646 707				283 112	
1886	3 052 674	253 492	955 635	2 531 643	454 863	35 131	7 470	208 686	78 711
	3 306 166			2 986 506				287 397	
1887	3 114 213	264 610	998 191	2 361 589	577 485	33 218	9 451	217 002	93 732
	3 378 823			2 939 074				310 734	
1888	3 302 841	231 432	1 048 990	2 510 163	702 366	28 094	8 175	234 388	95 649
	3 534 273			3 212 529				330 037	
1889	3 637 119	236 030	1 211 049	2 846 433	813 236	40 978	9 159	258 650	101 393
	3 873149			3 659 669				360 043	
1890	3 664 677	241 134	1 228 716	3 055 750	919 999	39 368	10 823	268 369	108 917
	3 905 811			3 975 749				377 286	
1891	3 712 936	229 049	1 233 204	3 353 020	1 000 212	46 682	15 525	287 962	120 841
	3 941 985			4 353 232				408 803	
1892	3 871 687	245 302	1 367 951	3 571 140	1 057 824	50 642	17 190	310 078	132 752
	4 116 989			4 628 964				442 830	
1893 [1]	4 171 599	226 236	1 629 481	3 443 544	1 158 043	53 842	26 124	313 584	148 727
	4 397 835			4 601 587				462 311	

Bron: K. V. 2. Buitenlandsch verkeer. *Correspondance étrangère.*

Jaren. *Années.*	Aantal brieven. *Nombre des lettres.* Ontvangen. *Reçues.*	Verzonden. *Expédiées.*	Totaal. *Total.*	Ontvangen en verzonden *Reçues et expédiées* Drukwerken (in KG.) *Imprimés. (kilogr.)*	Monsters. *Echantillons.*	Documenten. *Papiers d'affaires.*	Aangeteekende stukken. *Lettres recommandées.*	Ontvangstberichten voor aangeteekende stukken. *Acc. de réception.*
1884	419 483	458 634	878 117	105 037	16 739	871	56 409	447
1885	431 203	472 819	904 022	108 887	19 383	720	64 562	615
1886	447 540	452 060	899 600	111 265	26 027	1 100	67 903	579
1887	518 436	464 692	983 128	112 756	24 880	1 769	76 145	372
1888	550 761	514 639	1 065 400	127 018	22 716	2 874	86 675	385
1889	579 808	540 114	1 119 922	143 207	26 204	4 952	96 117	435
1890	684 938	557 410	1 242 348	150 774	25 025	4 717	104 774	337
1891	789 402	571 271	1 360 673	166 834	32 919	5 425	114 366	370
1892	745 436	596 758	1 342 194	192 051	65 720	9 653	119 184	405
1893 [1]	637 088	592 450	1 229 538	196 151	48 373	9 967	136 006	331

Bron: K. V. II. AANTAL VERKOCHTE BRIEFKAARTEN. *Cartes postales transmises.*

	Bedrag.	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893 [1]
Binnenl. .	5 c. (enk.)	812 209	898 159	991 993	1 073 209	1 157 944	1 269 776	1 352 386	1 421 000
	10 c. (dub.)	8 564	7 787	9 253	5 996	6 958	7 766	9 078	9 940
Buitenl. .	7½ cent	46 486	48 256	50 847	50 575	53 258	54 509	60 837	61 411
	15 „	—	—	—	—	—	—	889	2 432
Totaal...		867 259	954 202	1 052 093	1 129 780	1 821 160	1 332 071	1 423 190	1 494 753

[1]) De cijfers van 1893 zijn van voorloopigen aard.

III. POSTWISSELS. *Mandats-poste.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Binnenl. verkeer. *Intérieur*		Buitenlandsch verkeer. *Correspondance Etrangère.*									
			Uit Indië verzonden naar: *Expédiés*				Naar Indië overgemaakt *Reçus*				Tot. generaal. *Total.*	
			Nederland. *aux Pays-Bas.*		elders *ailleurs.*		uit Nederland. *des Pays-Bas.*		uit and. landen. *d'autres pays.*			
	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Aant. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*
		×1000		×1000		×1000		×1000		×1000		×1000
1884	109 996	ƒ 6 001	19 272	ƒ 1 130	2 733	ƒ 149	1 470	ƒ 73	473	ƒ 20	23 948	ƒ 1 372
1885	115 827	5 950	19 296	1 114	3 292	160	1 626	74	469	21	24 683	1 370
1886	118 094	5 880	19 956	1 149	3 377	171	1 688	74	497	22	25 518	1 415
1887	120 951	5 872	20 404	1 116	3 468	165	1 664	73	599	33	26 235	1 387
1888	127 797	5 452	20 793	1 051	3 757	175	1 923	86	664	34	27 137	1 345
1889	135 003	5 917	20 603	1 008	3 567	153	2 083	105	557	31	26 810	1 296
1890	142 259	6 308	21 472	1 041	3 788	153	2 127	98	496	29	27 883	1 321
1891	150 685	5 969	23 371	1 106	4 131	163	2 142	98	452	22	30 096	1 389
1892	161 329	6 567	24 328	1 197	4 466	181	2 365	104	421	21	31 580	1 504
1893 [1])	166 777	6 313	25 499	1 213	5 392	228	2 789	141	472	30	34 152	1 611

IV. QUITANTIËN. *Quittances par la poste.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Ter invordering aangeboden quitanties. *Quittances présentées au recouvrement.*		Betaalde quitanties. *Quittances payées*		Onbetaald gebleven quitanties. *Quittances non payées.*	
	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant total.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant total.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant total.*
1884	3 173	ƒ 61 071	1 838	ƒ 26 808	1 335	ƒ 34 263
1885	5 944	139 046	2 968	61 478	2 976	77 568
1886	11 401	214 764	5 754	97 216	5 647	117 548
1887	21 358	345 881	11 434	177 669	9 924	168 212
1888	27 629	437 261	15 199	238 007	12 430	199 254
1889	34 004	502 833	19 262	285 822	14 742	217 011
1890	36 828	484 756	23 674	307 297	13 154	177 459
1891	43 625	571 209	28 490	351 457	15 135	219 752
1892	53 830	614 982	34 668	386 907	19 162	228 075
1893 [1])	53 786	635 138	38 812	420 568	14 974	214 570

V. PAARDENPOSTERIJ. *Poste à chevaux.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Gouvernementsposterij. [2])			Binnenlandsche posterij.		
	Aantal verstrekkingen. *Attelages fournis.*			Aantal verstrekkingen. *Attelages fournis.*		
	aan dienstreizigers. *à des fonctionnaires.*	aan andere reizigers. *à d'autres voyageurs.*	Te zamen. *Total.*	aan dienstreizigers. *à des fonctionnaires.*	Aan andere reizigers. *à d'autres voyageurs.*	Te zamen. *Total.*
1884	279	13	292	9 316	309	9 625
1885	226	3½	229½	9 219	176	9 395
1886	233½	3	236½	8 927	160	9 087
1887	—	—	—	9 063	108	9 171
1888	—	—	—	8 298	107	8 405
1889	—	—	—	7 903	111	8 014
1890	—	—	—	8 950	69	9 019
1891	—	—	—	9 390	129	9 519
1892	—	—	—	8 542	83	8 625
1893 [1])	—	—	—	8 040	106	8 146

[1]) De cijfers over 1893 zijn van voorloopigen aard.
[2]) Hield met 1 Jan. 1887 geheel op te bestaan

VI. TELEGRAFEN. *Télégraphes.*

1. Getal kantoren, lengte der lijnen en draden.
Nombre de bureaux, lignes et fils.

Bron: K. V.

Uitl°.	Kilometers lijn. *Lignes (kilom.)*	Kilometers draad. *Fils (kilom.)*	Kilom. kabel tusschen *Cable (kilom.)*: Java en Sumatra.	Java en Madoera	Java en Bali	Bali en Celebes	Belawan en Olehl.	Aantal. *Nombre.*: Kantoren *Bureaux.*	Spoorweg-kantoren. *Bureaux aux chemins de fer.*	Telefoon-kantoren. *Bureaux de téléphones.*
1886	5 687,78	7 753,80	57,98	—	—	—	—	89	80	10
1887	6 498,12	8 646,60	57,98	—	—	—	—	93	103	19
1888 Java	3 868,96	5 940,74	57,98	—	151,13	696,12	—	69	111	21
1888 Sumatra	2 678,46	2 755,16						24	7	
1889 Java	4 054,64	6 211,35	57,98	4,67	151,13	696,12	—	72	111	28
1889 Sumatra	2 764,55	2 841,25						25	11	
1890 Jav.-Mad.	4 073,64	6 230,35	57,98	4,67	151,13	696,12	—	73	121	23
1890 Sumatra	2 789,67	2 866,37						25	12	6
1891 Jav.-Mad.	4 061,81	6 228,52	57,98	4,33	151,13	696,12	—	75	121	21
1891 Sumatra	2 789,67	2 866,37						25	12	6
1892 Jav.-Mad.	4 053,68	7 270,70	57,98	4,33	151,13	696,12	537,40	75	130	22
1892 Sumatra	2 788,39	3 001,24						26	13	6
1893 Jav.-Mad.	4 060,05	7 506,87	57,98	4,33	151,13	696,12	537,40	76	133	22
1893 Sumatra	2 822,09	3 034,94						28	13	6

2. Exploitatie der gouvernements-telegrafen. *Service des télégraphes.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Binnenl. betalende telegrammen. *Dépêches de l'intérieur payantes.*: Handels- en scheepv.-telegramm. *Dépêches du commerce.*	Dagblad-telegramm. *Dépêches de la presse.*	Telegramm. van gemengden aard. *Autres dépêches.*	Buitenl. telegr. *Dép. en corr. étrangère.*: Verzonden *Expédiées*	Ontvangen *Reçues.*	Doorgezonden van Singapore naar Australië en van Australië naar Singapore. *En transit.*	Binnen- en buitenlandsch verkeer te zamen. *Total.*	Binnenlandsche regeerings-telegrammen. [1]) *Dépêches du Gouvernem.*
1884	98 503	2 318	176 955	21 783	19 708	47 812	366 436	28 997 (11 178)
		277 776			88 660			
1885	104 795	2 824	171 947	21 697	20 798	48 695	370 666	28 553 (11 027)
		279 566			91 100			
1886	104 756	1 853	158 165	20 629	19 598	45 649	350 650	27 807 (10 097)
		264 774			85 876			
1887	112 211	1 874	150 095	20 886	21 318	52 654	359 038	26 898 (10 410)
		264 180			94 858			
1888	121 344	2 214	161 324	24 822	24 918	58 789	393 411	24 444 (12 231)
		284 882			108 529			
1889	136 561	2 076	177 684	28 638	28 203	61 351	434 513	28 860 (12 579)
		316 321			118 192			
1890	139 115	1 341	178 493	31 110	32 195	65 541	447 795	30 150 (14 719)
		318 949			128 846			
1891	159 427	2 140	189 135	34 016	35 454	77 872	498 044	31 633 (16 658)
		350 702			147 342			
1892	154 976	21 73	198 755	33 991	33 845	86 639	510 379	30 228 (16 606)
		355 904			154 475			
1893	163 778	2 661	210 133	34 271	32 717	89 742	533 302	31 032 (21 843)
		376 572			156 730			

[1]) Het cijfer der dienst-telegrammen, niet begrepen onder het getal regeerings-telegrammen, is tusschen ( ) daaronder geplaatst.

D. GESUBSIDIEERDE STOOMVAARTDIENSTEN.
Services de transport par eau subventionnés.

I. OVERZICHT VAN DE VLOOT EN HET AANTAL PASSAGIERS DER NED.-INDISCHE STOOMVAARTMAATSCHAPPIJ, VAN DE AFGELEGDE AFSTANDEN ONDER EN BUITEN CONTRACT EN HET TOTAAL HAARER ONTVANGSTEN.
Aperçu de la flotte de la Compagnie de navigation Indo-Néerl., distances parcourues et recettes totales.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Grootte der vloot. *Effectif de la flotte.* Stoomschepen. *Paquebots.*	Passagiers. *Passagers.* Totaal. *Total.*	Passagiers. *Passagers.* Daarvan Gouvts. *Dont du Gouv.*	Afgelegde afstanden in geografische mijlen. *Distances parcourues.* Onder contract. *Sous contrat*	Afgelegde afstanden in geografische mijlen. *Distances parcourues.* Buiten contract. *Hors contrat*	Afgelegde afstanden in geografische mijlen. *Distances parcourues.* Totaal. *Total.*	Totale ontvangsten, met inbegrip der gouvernements subsidie. *Recette totale subsid. compris.*
1884	30	114 762	54 556	90 663	81 584	172 247	5 266 940
1885	32	101 604	70 439	87 368	100 968	188 336	4 581 684
1886	32	103 284	57 439	88 539	104 529	193 068	4 325 104
1887	30	98 235	53 583	84 390	94 154	178 544	3 377 888
1888	23	96 599	54 730	82 140	75 672½	157 812½	3 669 635
1889	24	82 785	52 433	78 113	39 702	117 815	3 155 724
1890	25	94 543	61 425	83 154	51 317	134 471	4 272 121
1891 [2])	27	122 047	60 619	90 296	97 816	188 112	*
1892	30	149 542	88 330	95 632	106 455	203 863	*
1893	31	175 474	107 735	94 987	123 726	219 993	*

[1]) Deze cijfers hebben alléén betrekking op de Ned.-Ind. lijnen.
[2]) Opgaven omtrent de Kon. Paketvaartmaatschappij met 1 Jan. 1891 begonnen.

VII. Bestuursmiddelen. *Administration.*

A. RECHTSWEZEN. *Justice.*

I. INLANDSCHE BEKLAAGDEN OP JAVA EN MADOERA [1]) WEGENS DIE MISDRIJVEN, VOOR WELKE DE OFFICIEELE BRONNEN EENE VERGELIJKING TOELATEN. [2])
Prévenus indigènes à Java et Madoura, (principaux délits.)

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Ambtsmisdrijven. *Délits de fonctionnaires.*	Widerspannigheid tegen de openb. macht. *Rébellion.*	Moord. *Assassinat.*	Zware moedwill. verwond. of mishandeling. *Coups et blessures graves.*	Lichte moedwill. verwond. of mishandeling. *Coups et blessures légers*	Diefstal. *Vol.*
1881	333	224	247	107	250	11 738
1882	233	210	188	113	229	11 038
1883	268	202	187	136	251	10 672
1885 [3])	204	212	227	205	173	8 432
1886	157	199	224	260	200	9 054
1887	190	217	294	208	286	9 059
1888	204	203	275	166	375	9 646
1889	212	178	268	283	301	11 512
1890	209	146	274	375	315	11 669

[1]) Alléén de beklaagden voor de Rechtbanken van omgang en de Landraden.
[2]) De omschrijving van eenige andere voorname misdrijven verschilt sedert 1883 van de vroeger gebruikelijke termen.
[3]) Over 1884 vindt men bij uitzondering niet het aantal beklaagden, maar het aantal misdrijven opgenomen.

II. VEROORDEELDE EUROPEANEN, AANWEZIG BIJ HET EINDE DES JAARS IN DE BURGERLIJKE GEVANGENISSEN OF STRAFPLAATSEN. [1])
Européens condamnés présents en prison civile à la fin de l'année.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Op Java en Madoera. Burgers. *Civils.* Veroordeeld tot tuchthuis en kruiwagenstraf. *Travaux forcés.*	Op Java en Madoera. Burgers. *Civils.* Veroordeeld tot gevangenisstraf. *Réclusion.*	Op Java en Madoera. Militairen. *Militaires.* Leger. *Armée.*	Op Java en Madoera. Militairen. *Militaires.* Marine. *Marine.*	Op de Buitenbezittingen. *Autres possess.* Burgers veroordeeld tot gevangenisstraf. *Civils.*	Op de Buitenbezittingen. *Autres possess.* Militairen tot het leger behoorende. *Militaires.*
1883	97 (3)	80 (1)	—	2	2	—
1884	46	71 (1)	14	2	4	—
1885	37	64	22	3	1 (1)	5
1886	39	69	24	3	1	7
1887	22	57	12	1	1	2
1888	22 (2)	56	19	5	—	4
1889	22 (2)	55	28	1	1	5
1890	26 (2)	32	17	6	1	7
1891	24 (2)	35	17	11	2	8
1892	24 (3)	34	20	8	—	3

[1]) Het getal der vrouwelijke gevangenen, onder het totaal begrepen, wordt tusschen haakjes vermeld.
Les femmes entre ( ).

III. VEROORDEELDEN IN DE BURGERLIJKE GEVANGENISSEN OF STRAFPLAATSEN, VOOR ZOOVEEL ZIJ ZICH REEDS OP DE HUN AANGEWEZEN STRAFPLAATS BEVONDEN. [1])

Condamnés présents dans les prisons et lieux de détention civils.

Bron K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Inlanders. *Indigènes.* Veroordeelden tot dwangarbeid *Travaux forcés* in den ketting. *en chaîne.*	buiten den ketting *hors chaîne* voor langer dan één jaar. *plus d'un an.*	buiten den ketting *hors chaîne* voor niet langer dan één jaar. *un an ou moins.*	Veroordeelden tot ballingschap. *Bannis (internés.)*	Politioneel veroord. *Peines de simple police* tot ten arbeidstelling aan publ. werken. *Travaux publics.*	tot gevangenisstraf. *Réclusion.*	Vreemde oosterl. *Orientaux étrang.* Veroordeelden tot dwangarbeid *Travaux forcés* in den ketting. *en chaîne.*	buiten den ketting *hors chaîne* voor langer dan één jaar. *plus d'un an.*	buiten den ketting *hors chaîne* voor niet langer dan één j. *un an ou moins.*	Polit. veroord *Peines de simple police* tot ten arbeidstelling aan publieke werken. *Travaux publics.*	tot gevangenisstr. *Réclusion*
Java en Madoera											
Ult°. 1892	206	4 364 (194)	3 163 (151)	7	6 615 (726)	470 (8)	7	103 (5)	64	287 (10)	8
„ 1891	296	3 884 (226)	3 095 (174)	9	9 292 (1078)	644 (4)	10	109 (8)	89 (2)	333 (11)	11
„ 1890	389	4 547 (244)	3 819 (189)	12	6 453 (707)	634 (5)	9	128 (8)	101 (1)	308 (19)	17
„ 1889	752	4 392 (304)	3 582 (188)	10	5 778 (658)	611 (4)	26	197 (12)	121 (5)	200 (5)	5 (1)
„ 1888	905	3 895 (354)	2 515 (164)	16	5 435 (646)	333 (4)	34	140 (4)	77 (2)	215 (12)	3
„ 1887	1602	3 895 (345)	2 375 (171)	17	4 829 (512)	584 (7)	39	142 (6)	99 (5)	289 (13)	5
„ 1886	1815	3 921 (350)	2 085 (135)	15	4 055 (472)	663 (2)	49	150 (8)	104 (5)	218 (5)	4
„ 1885	1500	2 911 (338)	1 923 (169)	13	4 739 (188)	657 (5)	34	98 (7)	85 (3)	287 (5)	9
„ 1884	1550	3 022 (359)	2 095 (135)	16 (3)	4 646 (570)	391 (6)	45	101 (7)	142 (3)	225 (10)	16
„ 1883	1199	2 827 (312)	2 072 (167)	16 (5)	5 084 (496)	313 (5)	30	86 (5)	131 (6)	315 (24)	9
„ 1882	1107	3 299 (308)	2 210 (146)	16 (6)	5 264 (510)	403 (8)	27	95 (7)	131 (8)	319 (16)	26
Sum. Westk	2843	300 (1)	36 (4)	7	174 (2)	—	103	31	7	10	—
Benkoelen	49	368 (1)	87 (2)	—	98 (1)	—	1	5	—	—	—
Lamp. Distr.	13	128	12	—	127	—	—	3	—	—	—
Palembang	34	408 (2)	91	—	128 (1)	—	1	8	—	3	—
Sum. Oostk	113	512	7 (1)	—	345 (13)	—	3	8	8	755	—
Atjeh en Onderh.	394	22	1	—	15 (6)	—	7	—	—	13	—
Rioeuw	5	30	1	—	1	—	—	2	1	18	—
Banka	20	302	2 (1)	—	20 (3)	—	4	13	1	49	—
Billiton	15	18	6	—	1	—	1	1	3	1	—
W. Borneo	60	114	2	—	22 (1)	—	2	3	6 (1)	13	—
Z. en O. Borneo	100	120	23 (2)	—	79 (5)	—	3	1	1	1	
Menado	30	102	11 (1)	—	13 (2)	—	—	2	4	—	—
Celebes en O.	54	237	32 (1)	—	60 (2)	1	—	4	1	2	—
Amboina	20	42	21 (2)	3	60 (9)	—	—	1	1	—	—
Ternate en O.	11	70	1	1	—	—	1	2	—	—	—
Timor	22	55	1	1	39 (7)	—	1	3	—	—	
Bali en Lombok	8	3 (2)	38	—	13 (6)	—	—	—	—	2	—
Totaal N.-I. *Total des Colon.*	3997	7 195 (290)	3 538 (165)	19	7 810 (784)	471 (8)	134	190 (5)	97 (1)	1154 (10)	8
Ult°. 1891	4453	6740 (236)	3473 (187)	21	10667 (1134)	659 (5)	132	225 (8)	133 (2)	1446 (11)	12
„ 1890	4643	7 447 (250)	4 239 (213)	23 (1)	7 562 (760)	645 (6)	114	177 (8)	147 (2)	1277 (20)	19
„ 1889	4880	7 274 (305)	4 077 (203)	18 (1)	7 121 (712)	616 (4)	139	254 (12)	175 (5)	950 (6)	6 (1)
„ 1888	4891	6 523 (355)	3 013 (183)	24 (1)	6 522 (692)	334 (4)	127	201 (6)	111 (2)	879 (13)	3
„ 1887	1969	5 925 (347)	2 814 (185)	22 (1)	5 994 (550)	596 (8)	120	178 (6)	120 (5)	872 (18)	5
„ 1886	4596	5 366 (356)	2 548 (150)	22 (1)	4 949 (503)	668 (3)	122	175 (8)	127 (5)	822 (8)	5
„ 1885	4182	4 530 (346)	2 632 (180)	20 (1)	5 596 (532)	668 (6)	106	131 (7)	109 (3)	731 (7)	9
„ 1884	5201	5 058 (369)	2 748 (162)	30 (4)	5 542 (609)	392 (7)	141	125 (7)	176 (4)	595 (12)	16
„ 1883	5280	4 207 (324)	2 570 (185)	24 (6)	6 033 (533)	316 (6)	157	105 (5)	163 (6)	758 (24)	9
„ 1882	4713	4 265 (320)	2 696 (173)	27 (7)	6 234 (543)	433 (10)	104	103 (7)	181 (8)	749 (16)	27 (1)

[1]) De cijfers tusschen () geplaatst duiden het getal vrouwelijke gevangenen aan. Haar getal is in de daarnevens geplaatste getallen begrepen. *Les chiffres entre () indiquent le nombre de femmes, comprises dans le nombre précédent.*

Digitized by Google

IV. BURGERLIJKE ZAKEN. *Causes civiles.*

Aantal zaken, gedurende het opgegeven jaar te behandelen en aan het einde van het jaar aanhangig gebleven.
Causes introduites pendant chaque année (y compris celles pendantes au 1er janv.) et pendantes à la fin de l'année.

Bron: K. V.

Rechtscolleges. *Collèges de Justice.*	1886. Te behandelen. *Introduites.*	1886. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*	1887. Te behandelen. *Introduites.*	1887. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*	1888. Te behandelen. *Introduites.*	1888. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*	1889. Te behandelen. *Introduites.*	1889. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*	1890. Te behandelen. *Introduites.*	1890. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*
	Eerste aanleg. *Première instance.*									
a. Java en Madoera.										
Hooggerechtshof	10	4	7	3	3	3	5	2	3	3
Raden van Justitie	1 695	138	1 392	146	1 315	119	1 225	125	1 291	149
Landraden	5 233	982	5 633	896	4 579	1 199	4 417	1 075	4 925	1 552
Resid. raden van Solo en Djokja	20	4	5	1	27	3	28	26	35	9
Residentiegerechten	267	30	198	22	198	75	181	20	267	47
Pradoto's in Soerakarta	2 833	1 367	3 931	1 357	4 536	1 283	4 778	1 206	4 702	1 002
Regentschapsgerechten	4 716	985	5 344	934	6 313	1 517	6 742	1 349	6 547	1 321
Distriktsgerechten	5 199	561	6 765	826	7 765	927	8 261	919	8 089	1 004
Totaal	19 973	4 071	23 275	4 185	24 736	5 126	25 637	4 722	25 859	5 087
	Hooger beroep. *Appèl.*									
Hooggerechtshof	96	36	101	48	121	59	85	24	53	23
Raden van Justitie	104 [1]	—	156	22	209	44	145	36	160	33
Landraden	47	21	100	39	166	69	188	120	238	54
Regentschapsgerechten	117	68	115	48	179	87	198	95	253	96
Totaal	364 [2]	125	475	157	675	259	616	275	704	206
b. Buitenbezittingen	Eerste aanleg. *Première instance.*									
Raden van Justitie	110	21	86	22	98	16	89	21	129	20
Rechtbanken met Eur. voorzitters in naam des Konings rechtsprekend	2 238	710	2 104	641	2 033	630	1 917	670	2 283	797
Rechtbanken *niet* in naam des Konings rechtsprekend	1 339	69	1 642	98	1 803	52	2 091	63	1 843	83
Residentiegerechten	306	38	300	58	374	60	470	69	563	82
Magistraatsgerechten	2 695	11	2 252	33	1 963	25	1 226	22	1 611	13
Regentschapsgerechten (Celebes)	25	2	8	—	4	—	15	—	14	—
Distriktsgerechten (Sum. Westkust, Banka en Menado)	289	31	383	36	364	45	257	31	296	40
Totaal	7 002	882	6 775	888	6 639	828	6 065	876	5 739	1 035
	Hooger beroep. *Appèl.*									
Raden van Justitie	51 [1]	—	52	27	59	13	59	33	91	51
Rechtb. in naam des Konings	23	10	38	17	38	12	47	16	43	19
Magistraats-gerechten	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal	75 [2]	10	90	44	97	25	106	49	134	70
	Cassatie. *Cassation.*									
Hooggerechtshof	122	27	128	24	101	36	134	49	160	38

[1]) Aantal afgedane zaken. [2]) Zie noot ([1]).

Bron: K. V.

V. FAILLISSEMENTEN. *Faillites.*

Jaren. *Années.*	Beeindigde failissementen. *Faillites terminées.* Bijzondere koopl. *Marchands.* Eur.	Chin.	a. vr. Oosterlingen.	Venn. onder eene firma. *Soc. en nom col.*	Naaml. Venn. *Sociétés anon.*	Totaal. *Total.*	Uitk. aan concurr. schuldeischers. *dividendes.* 10% of mind. *Moins de 10%*	10 tot 25%.	25 tot 50%.	50 tot 75%.	75% en meer *75% et plus.*	Bij acc. *Conc.*	Bij vereffen. *Liq.*	Aantal aanh. failliss. *Nombre de faill. restant à juger.*
1891	6	49	8	1	—	64	12	13	4	2	1	7	25	164
1892	11	48	6	3	1	69	14	9	6	1	1	8	23	163
1893	6	47	10	2	—	65	6	9	8	1	1	14	11	186

Digitized by Google

B. LEGER. *Armée.*

I. OVERZICHT VAN DE AANWEZIGE STERKTE. *Effectif de l'armée.*

Bron: K. V.

Ult°. Dec.	Officieren en adj. onderofficier. dienstd. als officier. *Officiers.*		Onderofficieren en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*					Paarden. *Chevaux.*
	Europ. *Européens.*	Inland. *Indig.*	Europeanen. *Européens.*	Afrikanen. *Africains.*	Amboineezen. *Amboinais.*	Overige inlanders. *Autres indigènes.*	Totaal. *Total.*	
1884	1 391	—	13 492	96	1 666	14 982	30 236	1 237
1885	1 371	—	13 680	90	1 661	13 618	29 049	1 204
1886	1 409	—	13 837	86	1 599	14 257	29 779	1 235
1887	1 402	—	14 607	88	1 876	15 719	32 290	1 159
1888	1 406	—	14 984	77	1 976	16 132	33 169	1 267
1889	1 347	—	14 159	67	1 976	16 585	32 787	1 296
1890	1 384	—	13 663	57	2 090	16 537	32 547	1 243
1891	1 385	—	13 593	57	2 336	17 417	33 403	1 232
1892	1 384	—	13 847	55	2 359	17 078	33 339	1 191
1893	1 358	—	13 883	55	2 481	16 854	33 273	1 200

II. DE AANWEZIGE STERKTE. OP ULT°. DECEMBER 1893, GESPLITST NAAR WAPENS EN DIENSTEN.
Effectif de l'armée divisée selon la désignation des corps, à la fin de l'année 1893.

1. Officieren. *Officiers.*

Bron: K. V.

	Staven en diensten. *Etat-major et services.*	Wapens. *Corps.*				Totaal. *Total.*
		Infanterie. *Infanterie.*	Cavalerie. *Cavalerie.*	Artillerie. *Artillerie.*	Mineurs en sappeurs. *Génie.*	
Luitenant-Generaals	1	—	—	—	—	1
Generaal-Majoors	2	1	—	—	—	3
Kolonels	5	1	1	1	1	9
Luitenant-Kolonels	22	14	—	4	2	42
Majoors	16	24	1	9	6	56
Kapiteins	124	151	8	31	17	331
1e Luitenants	231	298	14	49	24	616
2e "	39	197	3	22	12	273
Adj.-Onderofficieren dd. als Officieren	—	—	1	26	—	27
Totaal. *Total*	440	686	28	142	62	1358

2. Onderofficieren en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*

Bron: K. V.

Omschrijving. *Désignation.*	Tegenwoord. formatie. *Formation actuelle.*	Aanwezige sterkte. *Effectif.*
Topographische dienst. *Service topographique*	89	76
Infanterie. *Infanterie*	26 667	26 257
Cavalerie. *Cavalerie*	874	827
Artillerie: Staf. *Etat-major*	12	11
Artillerie: Artillerietroepen. *Troupes*	2 766	2 717
Artillerie: Dienst der magaz. en werkplaatsen. *Magasins et ateliers de l'artillerie*	449	373
Genie: Staf. *Etat-major*	51	48
Genie: Genietroepen en werklieden. *Troupes*	593	592
Genie: Dienst der magazijnen. *Magasins*	17	16
Militaire administratie. *Intendance*	95	94
Hospitaaldienst. *Service de santé*	1 660	1 399
Korps militaire schrijvers. *Ecrivains militaires*	592	343
Korps stafmuzikanten. *Corps de musique*	41	41
Militaire school. *Ecole militaire*	153	81
Kader van het korps pupillen. *Corps des pupilles*	110	120
Kader bij de militaire huisarrest- en provoosthuizen. *Prisons militaires*	37	38
Korps marechaussée te voet. *Maréchaussée*	242	240
Totaal. *Total*	34 358	33 273

Bron: K. V.

III. SPECIFICATIE DER VERLIESCIJFERS VAN ONDEROFFICIEREN EN MINDEREN.
Chiffres des pertes de sous-officiers et de soldats.

Jaren. *Années.*	Overleden waaronder ook de gesneuvelden. *Morts au feu et autrement.*		Gepasporteerd. *Licenciés avec passe-port.*		Gegageerd. *Licenciés avec gages.*		Uit de sterkte afgevoerd om andere redenen. *Déduits de l'eff. p. autr. causes.*		Totaal verlies. *Total de la perte.*	
	Europeanen en Afrikanen. *Européens et Africains.*	Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*	Europeanen en Afrikanen. *Européens et Africains.*	Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*	Europeanen en Afrikanen. *Européens et Africains.*	Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*	Europeanen en Afrikanen. *Européens et Africains.*	Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*	Europeanen en Afrikanen. *Européens et Africains.*	Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*
1884	378	562	651	1 137	548	543	212	410	1 789	2 652
1885	449	954	579	1 305	730	910	205	465	1 963	3 634
1886	439	665	534	645	735	559	195	664	1 903	2 533
1887	240	432	550	803	542	460	157	571	1 489	2 266
1888	376	615	561	961	751	545	161	434	1 849	2 555
1889	389	514	661	922	991	459	253	294	2 294	2 189
1890	322	519	694	1 057	976	494	222	327	2 214	2 397
1891	331	492	552	797	807	439	203	373	1 893	2 101
1892	282	461	597	891	808	403	212	247	1 899	2 002
1893	201	426	579	1081	807	552	229	250	1 816	2 309

IV. OVERZICHT VAN DE ZIEKEN EN OVERLEDENEN BIJ HET LEGER IN DE JAREN 1883—1892. [1]) *Aperçu des malades et des décédés pendant les années* 1883—1892.
Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Behandeld. *Cas de maladie.*	Overleden. *Décédés.* Aantal. *Nombre.*	% der behandelden. *% des cas de maladie.*	% der gemid. legerst. *% de l'effectif.*	Behandeld. *Cas de maladie.*	Overleden. *Décédés.* Aantal. *Nombre.*	% der behandelden. *% des cas de maladie.*	% der gemid. legerst. *% de l'effectif.*	Behandeld. *Cas de maladie.*	Overleden. *Décédés.* Aantal. *Nombre.*	% der behandelden. *% des cas de maladie.*	% der gemid. legerst. *% de l'effectif.*
	Java en Madoera.				Atjeh en onderhoorigheden. *Atjeh et dépendances.*				Overige Buitenbezittingen. *Autres pays.*			
1883	34 194	670	1,96	4,85	17 754	299	1,68	4,99	20 980	217	1,03	2,38
1884	34 508	371	1,07	2,48	12 766	357	2,79	5,67	23 595	168	0,71	1,75
1885	34 507	359	1,04	2,37	12 264	816	6,65	19,47	22 767	199	0,87	1,99
1886	37 859	292	0,77	2,01	12 582	618	4,91	18,86	24 464	169	0,69	1,64
1887	40 813	275	0,67	1,69	12 035	293	2,43	6,79	26 001	155	0,59	1,44
1888	33 300	428	1,29	2,37	9 931	299	3,01	5,83	17 722	195	1,10	1,82
1889	33 320	390	1,17	2,24	9 036	283	3,02	5,46	16 513	141	0,85	1,27
1890	32 591	359	1,10	2,29	9 043	224	2,47	4,33	16 803	167	1,02	1,53
1891	29 399	314	1,07	1,89	8 863	255	2,88	4,77	14 573	186	1,28	1,68
1892	30 025	235	0,77	1,38	9 036	287	3,17	5,36	14 056	156	1,11	1,41

[1]) In het K. V. voor 1894 wordt geen verdeeling der zieken en overledenen gemaakt naar de verschillende gewesten, omdat onder de behandelden in het eene gewest steeds worden medegeteld de geëvacueerden uit andere gewesten.

V. OVERZICHT VAN HET AANTAL LIJDERS NAAR DE VOORNAAMSTE ZIEKTEVORMEN EN VERHOUDING TOT HET TOTAAL AANTAL BEHANDELDEN.

Bron: K. V. *Nombre des malades par maladies.*

Jaren. *Années.*	Ziektevormen. *Maladies.*						
	Malaria-ziekten. *Fièvres.*	Cholera.	Berri-berri.	Syphilis.	Venerische ziekten. *Malad. vénér.*	Overige ziekten. *Autres.*	Totaal. *Total.*
	Behandelden. *Traités.*						
	%	%	%	%	%	%	
1888	11 903 of 19,53	295 of 0,48	7 194 of 11,8	1 115 of 1,83	9 876 of 16,21	30 570 of 50,15	60 958
1889	12 605 „ 21,30	205 „ 0,35	4 867 „ 8,22	1 000 „ 1,69	10 717 „ 18,10	29 799 „ 50,34	59 193
1890	12 433 „ 21,46	215 „ 0,37	5 614 „ 9,69	975 „ 1,68	10 315 „ 17,81	28 385 „ 48,99	57 937
1891	9 650 „ 18,27	290 „ 0,55	4 768 „ 9,02	839 „ 1,59	10 078 „ 19,07	27 210 „ 51,50	52 835
1892	12 491 „ 23,52	119 „ 0,22	5 158 „ 9,71	836 „ 1,58	9 812 „ 18,47	24 701 „ 46,50	53 117
1893	13 332 „ 24,34	63 „ 0,12	6 170 „ 11,26	766 „ 1,40	8 978 „ 16,39	25 466 „ 46,49	54 775
	Afgekeurden. *Invalides.*						
1888	127 of 6,39	— —	707 of 35,54	26 of 1,31	51 of 2,56	1 078 of 54,20	1 989
1889	110 „ 4,79	— —	510 „ 23,01	22 „ 0,99	42 „ 1,90	1 532 „ 69,13	2 216
1890	116 „ 5,51	— —	638 „ 30,29	26 „ 1,24	38 „ 1,80	1 288 „ 61,16	2 106
1891	148 „ 8,07	— —	432 „ 23,57	18 „ 0,98	48 „ 2,62	1 187 „ 64,76	1 833
1892	162 „ 8,90	— —	390 „ 21,40	28 „ 1,54	64 „ 3,51	1 178 „ 64,65	1 822
1893	148 „ 7 68	1 of 0,05	573 „ 29,73	19 „ 0,99	32 „ 1,66	1 154 „ 59,89	1 927
	Overledenen. *Décédés.*						
1888	123 of 13,34	169 of 18,33	334 of 36,22	7 of 0,76	19 of 2,06	270 of 29,29	922
1889	136 „ 16,71	149 „ 18,30	241 „ 29,61	1 „ 0,12	34 „ 4,18	253 „ 31,08	814
1890	121 „ 16,13	148 „ 19,73	204 „ 27,20	2 „ 0,27	24 „ 3,20	251 „ 33,47	750
1891	110 „ 14,57	185 „ 24,50	206 „ 27,29	4 „ 0,53	20 „ 2,65	230 „ 30,46	755
1892	133 „ 19,62	90 „ 13,28	196 „ 28,91	2 „ 0,20	19 „ 2,80	238 „ 35,10	678
1893	95 „ 17,15	41 „ 7,40	218 „ 39,35	3 „ 0,54	7 „ 1,26	190 „ 34,30	554

VI. VERDEELING DER ZIEKEN NAAR DEN LANDAARD EN VERHOUDING VAN HET AANTAL ZIEKEN ONDER ELKEN LANDAARD OP 100 MILITAIREN [1]) (GEMIDDELDE LEGERSTERKTE.)

Bron: K. V. *Nombre des malades par nationalités.*

Jaren. *Années.*	Landaard. *Nationalité.*					
	Europeanen. *Européens.*		Afrikanen. *Africains.*		*Indigènes.* Inlanders.	
	Aantal. *Nombre.*	Op 100 Eur. militairen. *Sur 100 soldats Eur.*	Aantal. *Nombre.*	Op 100 afr militairen. *Sur 100 soldats Afr.*	Aantal. *Nombre.*	Op 100 inl militairen. *Sur 100 sold. ind.*
	Ziektegevallen behandeld. *Cas de maladie traités.*					
1888	31 742	191	138	127	29 073	169
1889	31 437	195	115	98	27 641	159
1890	29 079	199	124	203	28 734	169
1891	25 828	178	637	269	26 370	144
1892	26 754	181	137	225	26 226	141
1893	27 980	185	108	161	26 687	141
	Afgekeurden. *Invalides.*					
1888	646	3,89	7	6,42	1 336	7,78
1889	954	5,91	8	6,84	1 254	7,21
1890	796	5,44	4	6,56	1 306	7,67
1891	688	4,74	3	1,27	1 142	6,25
1892	699	4,74	2	3,28	1 121	6 02
1893	598	3,95	—	—	1 329	7,—
	Overledenen. *Décédés.*					
1888	335	2,02	1	0,92	586	3,41
1889	337	2,09	1	0,85	476	2,74
1890	276	1,88	1	1,64	473	2,78
1891	290	2,00	10	4,13	455	2,49
1892	237	1,61	1	1,64	440	2,36
1893	170	1,12	1	1,49	383	2,02

[1]) Voor zoover ze onder toezicht stonden van officieren van gezondheid.

VII. WERVING IN NEDERLAND BIJ HET KOL. WERFDEPOT EN STERKTE DER KOLONIALE RESERVE.

Bron. K. V. *Recrutement aux Pays-Bas, et effectif de la réserve coloniale.*

Jaren. *Années.*	Bij het Koloniaal werfdepot. *Dépôt de recrutement.*					Koloniale reserve. *Réserve coloniale.*		
	Nederlanders. *Néerlandais.*			Vreemdelingen. *Etrangers.*	Algemeen totaal. *Total général.*	Officieren. *Officiers.*	Minderen. *Autres.*	Totaal. *Total.*
	Overgeg. v. h. Ned. leger *de l'armée Néerland.*	Nieuw aangeworven. *Autres.*	Totaal. *Total.*					
1884	1414		1 414	539	1 953	—	—	—
1885	490	851	1 341	320	1 661	—	—	—
1886	697	939	1 636	459	2 095	—	—	—
1887	671	764	1 435	404	1 839	—	—	—
1888	604	593	1 197	659	1 856	—	—	—
1889	451	464	915	401	1 316	—	—	—
1890	621	594	1 215	337	1 552	—	—	—
1891	686	768	1 454	418	1 872	12	179	191 [1])
1892	550	925	1 475	526	2 001	15	361	376 [1])
1893	473	1040	1 513	386	1 899	14	389	403 [2])
1894	*	*	*	*	*	16	426	242 [3])

[1]) Op 1° Augustus. [2]) Op 1 Juli. In 1893 werden 157 minderen naar Indië uitgezonden. [3]) Op 1 Juli. Hierbij nog te voegen het in Indië aanwezige personeel sterk 352 minderen.

VIII. AANVULLING IN NEDERLANDSCH INDIË MET UITZONDERING VAN DE WERVING IN INDIË EN DE REENGAGEMENTEN.

Bron K. V. *Complétement aux Indes à l'excl. du recrutement aux Indes et les réengagements.*

Jaren. *Années.*	Aangekomen suppletietroepen in Indië. *Recrues arrivées des Pays-Bas aux Indes.*					Teruggekeerd van desertie enz. *Retournés de désertion etc.*		
	Nederlanders. *Néerlandais*	In % van het totaal. *% du Total.*	Vreemdelingen. *Etrangers.*	In % van het totaal. *% du Total.*	Totaal. *Total.*	Europeanen en Afrikanen.	Anderen. *Autres.*	Totaal. *Total.*
1884	1 258	68	596	32	1 454	53	84	137
1885	1 483	78	412	22	1 895	56	90	146
1886	1 324	75	436	25	1 760	33	108	141
1887	1 573	79	414	21	1 987	28	96	124
1888	1 321	66	687	34	2 008	38	75	113
1889	902	70	381	30	1 283	40	96	136
1890	1 073	75	363	25	1 436	47	97	144
1891	1 232	78	242	22	1 574	40	103	143
1892	1 420	73	528	27	1 948	39	89	129
1893	1 334	76	322	24	1 656	45	88	133

Bron: K. V. IX. AANVULLING IN INDIË VAN HET GETAL ONDEROFFICIEREN EN MANSCHAPPEN. *Recrutement aux Indes.*

	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893
Europeanen	170	145	203	225	196	169	171	208	153	170
Afrikanen	5	3	3	6	9	1	3	9	3	4
Amboineezen, Menadoneezen en Alfoeren	292	177	162	398	237	161	442	206	213	294
Javanen, Soendaneezen en Maleiers	2 684	1 886	2 685	3 388	2 636	2 192	1 934	2 587	1 290	1745
Madoereezen	98	59	56	43	94	129	147	120	71	43
Boegineezen	54	56	72	66	26	81	50	38	41	27
Totaal	3 294	2 326	3 181	4 126	3 198	2 733	2 747	3 168	1 771	2 283

Bron: K. V. X. REËNGAGEMENTEN VAN 1—6 JAREN IN INDIË. *Réengagements de un à six ans aux Indes.*

Jaren. *Années.*	Europeanen. *Européens.*					Afrikanen. *Africains.*					Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*					Alle landaarden te zamen. *Total.*				
	voor 1 jaar. 1 *an.*	voor 2 jaren. 2 *ans.*	voor 4 jaren. 4 *ans.*	voor 6 jaren. 6 *ans.*	Totaal. *Total.*	voor 1 jaar. 1 *an.*	voor 2 jaren. 2 *ans.*	voor 4 jaren. 4 *ans.*	voor 6 jaren. 6 *ans.*	Totaal. *Total.*	voor 1 jaar. 1 *an.*	voor 2 jaren. 2 *ans.*	voor 4 jaren. 4 *ans.*	voor 6 jaren. 6 *ans.*	Totaal. *Total.*	voor 1 jaar. 1 *an.*	voor 2 jaren. 2 *ans.*	voor 4 jaren. 4 *ans.*	voor 6 jaren. 6 *ans.*	Totaal generaal. *Total général.*
1884	40	629	36	632	1 337	1	15	2	6	24	136	335	80	574	1 125	177	979	118	1 212	2 486
1885	64	602	60	546	1 272	—	3	—	4	7	79	382	81	578	1 120	143	987	141	1 128	2 399
1886	71	625	51	542	1 289	2	10	3	3	18	71	337	76	519	1 003	144	972	130	1 064	2 310
1887	97	790	35	557	1 479	1	2	—	2	8	94	799	82	1 072	2 047	195	1 591	117	1 631	3 534
1888	68	922	47	605	1 642	2	9	—	3	14	96	783	95	972	1 946	166	1 714	142	1 580	3 602
1889	106	766	100	596	1 568	2	4	1	4	11	138	999	170	1 067	2 374	246	1 769	271	1 667	3 953
1890	104	777	163	468	1 512	3	1		8	13	128	1041	171	985	2 325	235	1 819	335	1 461	3 850
1891	122	856	166	465	1 609	—	4	—	4	8	144	1071	155	565	1 935	266	1 931	321	1 034	3 552
1892	185	819	192	560	1 756	—	—	1	2	3	200	1234	201	723	2 358	385	2 053	394	1 285	4 117
1893	236	722	240	583	1 781	2	1	—	4	7	379	1506	296	1 076	3 257	617	2 229	536	1 663	5 045

Digitized by Google

C. ZEEMACHT. *Marine.*

I. FORMATIE EN STERKTE VAN DE OORLOGSMARINE.

Bron: K. V. *Formation et effectif de la marine.*

Jaren. ult°. Dec. *Années.*	Indisch eskader. *Escadre coloniale.* Aantal schepen. *Nombre de navires.*	Bemanning. *Equipages.* Europeanen. *Européens.*	Bemanning. *Equipages.* Inlanders. *Indigènes.*	Auxiliair eskader. *Escadre auxiliaire.* Aantal schepen. *Nombre de navires.*	Bemanning. *Equipages.* Europeanen. *Européens.*	Bemanning. *Equipages.* Inlanders. *Indigènes.*	Totaal aantal schepen. *Total des navires.*	Totale bemanning. [1]) *Total des équipages.*
			Formatie. *Formation.*					
1884		1 681	828		946	220		3 695
1885		1 660	636		1 021	256		3 591
1886		1 511	647		1 021	256		3 452
1887		1 553	687		1 021	260		3 539
1888		1 555	689		1 021	260		3 514
1889		1 595	696		1 021	260		3 586
1890		1 495	653		1 021	256		3 439
1891		1 643	700		1 022	256		3 635
1892		1 630	706		1 032	252		3 634
1893		1 469	644		1 032	252		3 411
			Sterkte. *Effectif.*					
1884	24	1 744	839	4	998	182	28	3 783
1885	22	1 879	736	4	833	172	26	3 637
1886	21	1 747	722	4	893	154	25	3 532
1887	22	1 618	758	4	960	244	26	3 597
1888	22	1 527	732	4	911	238	26	3 423
1889	23	1 539	705	4	841	208	27	3 307
1890	24	1 694	942	4	790	198	28	3 638
1891	25	1 825	956	4	849	243	29	3 887
1892	25	1 897	956	3	832	282	28	3 981
1893	22	1 746	851	4	1017	275	26	3 903

[1]) Onder deze totalen zijn, behalve het afzonderlijk opgegeven „Personeel aan wal", ook nog begrepen die tijdelijk aan wal gedetacheerd of met speciale commissiën zijn belast, die verantwoord zijn onder de bemanningssterkte.

II. OVERZICHT VAN DE STERKTE DER GOUVERNEMENTS-MARINE OP 1 JANUARI 1894.

Bron: K. V. *Effectif de la marine coloniale au 1 Janvier 1894.*

Soort en aantal van vaartuigen in dienst. *Nombre et espèce des bâtiments.*	Vuurmonden. *Bouches à feu.*	Bemanning. *Equipages.* Bepaalde sterkte. *Formation.* Europeanen. *Européens.*	Bemanning. *Equipages.* Bepaalde sterkte. *Formation.* Inlanders. *Indigènes.*	Bemanning. *Equipages.* Aanwezige sterkte. *Effectif actuel.* Europeanen. *Européens.*	Bemanning. *Equipages.* Aanwezige sterkte. *Effectif actuel.* Inlanders. *Indigènes.*
Zeestoomers, *Bâtiments de mer:* (*vap.*) 14 schroefstoomschepen (*hél*).	84	112	518	107	554
Rivierstoomers, *Bâtiments de rivière:* (*vap.*) 5 raderstoomschepen (*roues*).	21	22	122	21	127
Kleine zeilvaartuigen, *Petits voiliers:* 10 adviesbooten (*avisos*)	2 per boot.	—	110	—	107
Vast korps schepelingen .... *Equipage.*		134	640	128	681

VIII. Financiën. *Finances.*

I. ONTVANGSTEN EN UITGAVEN DER INDISCHE ADMINISTRATIE, ZOO IN INDIË ALS IN NEDERLAND (IN MILLIOENEN GULDENS).

Recettes et dépenses de l'administration coloniale, tant aux Indes qu'en Europe (Millions de florins).

Bron: S. C.

Dienstjaren. *Exercices.*	Ontvangsten. *Recettes.* Middelen in Indië. *Recettes aux Indes.*	Middelen in Nederland. *Recettes en Europe.*	Uitkeering uit de saldo's van vroegere diensten. *Soldes de serv. antérieurs.*	Totaal. *Total.*	Uitgaven. *Dépenses.* Uitgaven in Indië. *Dépenses aux Indes.*	Uitgaven in Nederland. [1] *Dépenses en Europe.* [1]	Totaal. *Total.*	Percentsgewijze toeneming der: *Augmentation, en %:* ontvangsten. *des recettes.* Middelen in Indië. *Recettes aux Indes.*	Middelen in Nederland. *Recettes en Europe.*	uitgaven. *des dépenses.* Uitgaven in Indië. *Dépenses aux Indes.*	Uitgaven in Nederland. *Dépenses en Europe*
Gemiddeld 1867/71	63,5	58,8	—	122,4	82,2	18,8	101,1	*	*	*	*
1872/76	82,9	57,0	9,7	149,6	106,2	25,0	131,2	30,42	—3,13	29,20	32,44
1877/81	92,6	53,1	3,2	148,2	126,6	25,4	151,9	11,80	—6,85	19,20	1,60
1882	92,8	37,5	—	130,3	124,7	24,9	149,6	0,21[2])	—16,08[2])	—2,35[2])	5,51[2])
1883	98,4	43,2	—	141,6	125,4	24,6	150,0	6,03	15,06	0,56	1,37
1884	101,6	40,7	—	142,3	119,3	24,2	143,6	3,25	—5,38	—4,88	—1,29
1885	100,4	33,6	—	134,0	107,1	23,8	130,9	1,18	—17,47	—10,22	—1,62
1886	96,9	34,4	—	131,3	106,3	22,6	128,9	—3,49	2,38	—0,75	—5,06
1887	99,5	43,9	—	143,4	96,6	21,3	117,9	2,68	27,59	—9,13	—5,75
1888	95,8	23,9	2	121,7	105,9	22,4	128,3	—3,71	—45,56	9,63	5,16
1889	95,2	35,7	1,5	132,3	105,5	23,7	129,1	—0,73	49,37	—0,43	5,80
1890	97,9	38,4	1,5	137,8	101,6	26,1	127,7	2,90	7,56	—3,68	10,49
1891	98,7	16,9	0,7	116,4	105,7	24,9	130,6	0,76	—55,86	4,04	—4,58
1892	102,1	24,6	0,6	127,3	111,9	24,1	136,0	3,45	45,21	5,87	—3,47
1893	101,7	33,4	0,5	135,6	102,7	24,9	127,6	—0,39	35,77	—8,22	3,32

[1]) Ongerekend de bijdragen aan 's Rijks middelen. *Non compris les contributions au trésor de la métropole.*

[2]) Berekend op de cijfers voor het jaar 1881.

II. VERZAMELING VAN DE UITKOMSTEN DER DIENSTEN 1867—93 (IN DUIZENDTALLEN GULDENS).

Récapitulation des services 1867—93 (Milliers de florins).

Bron: S. C.

Jaren. *Années.*	Ontv. *Recettes.*	Uitg. *Dépenses.*	Bijdragen aan 's Rijks middelen. *Contrib. au trésor de la métropole.*	Totaal der uitgaven. *Total dépenses.*	Saldo. Voordeelig. *Bon solde.*	Nadeelig. *Déficit.*	Percentsgewijze toeneming der: *Augmentation en %:* ontvang. *des rec.*	uitgaaf. *des dép.*
Gemiddld. 1867/71	122 361	101 063	11 207	112 270	10 091	—	*	*
1872/76	149 585	131 185	12 945	144 130	7 027	1 572	22,25	20,84
1877/81	148 258	151 944	460	152 404	862	3 011	—0,90	5,75
1882	130 315	149 583	—	149 583	—	19 268	—5,43[2])	—1,09
1883	141 627	149 964	—	149 964	—	8 337	8,68	0,25
1884	142 266	143 574	—	143 574	—	1 307	0,45	—4,26
1885	133 981	130 873	—	130 873	3 108	—	—5,82	—8,85
1886	131 259	128 885	—	128 885	2 374	—	—2,02	—1,52
1887	143 351	117 896	—	117 896	25 455	—	9,21	—8,53
1888	121 690	128 349	—	128 349	—	6 659	—15,11	8,80
1889	132 332	129 133	—	129 133	3 199	—	8,74	0,61
1890	137 789	127 737	—	127 737	10 053	—	4,12	—1,08
1891	116 397	130 639	—	130 639	—	14 242	—15,52	2,27
1892	127 268	135 993	—	135 993	—	8 725	9,34	4,10
1893	135 626	127 575	—	127 575	8 051	—	6,57	6,19
					142 143[1])	91 452 [1])		

[1]) Totaal van 1867—1893. *Totaux de 1867 à 1893.*

[2]) Berekend op de cijfers van het jaar 1881.

III. STAAT VAN DE WERKELIJK GEDANE UITGAVEN VAN NEDERLANDSCH-INDIË IN DE JAREN 1888—1893.

Bron: B. N. I. *Aperçu des dépenses du gouvernement*

Hoofdstukken en afdeelingen der begrooting. *Chapitres et sous-divisions de budget.*	1888 Totaal. *Total.*	1888 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	1889 Totaal. *Total.*	1889 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	1890 Totaal. *Total.*	1890 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
I. Regeering en hooge colleges. *Gouvernem., collèges.*						
1 Regeering. *Gouvernement*	786	118	677	32	676	30
2 Algemeene Rekenkamer. *Cour des Comptes*	404	—	408	—	410	—
II. Departement van Justitie. *Justice.*						
3 Kosten van het Departement. *Département*	116	—	115	—	114	—
4 Rechtswezen. *Justice*	2 393	5	2 404	6	2 511	7
5 Gevangenen en veroordeelden. *Prisons*	2 430	44	2 560	68	2 464	92
6 Verschillende uitgaven. *Divers*	381	3	384	3	390	3
III. Departement van Financiën. *Admin. des finances.*						
7 Kosten van het Departement. *Département*	829	—	822	—	803	—
8 Algemeene kassen [1]). *Caisses générales*	2 265	1 854	2 360	1 903	2 346	1 899
9 Inning der belastingen. *Recouvr. des impôts*	3 033	766	3 121	543	3 120	737
10 Verlofs- en non-activiteits-tractem., wachtg., onderstanden, pensioenen, enz. *Traitements, pensions etc.*	8 614	5 203	9 000	5 504	9 410	5 844
11 Verschillende uitgaven. *Divers*	784	187	950	204	885	209
IV. Departement van Binnenlandsch Bestuur. *Administration civile intérieure.*						
12 Kosten van het Departement. *Département*	193	—	193	—	192	—
13 Europeesch gewestelijk bestuur. *Adm. européenne*	5 118	7	5 111	10	5 226	13
14 Inlandsch bestuur. *Id. indigène*	7 284	—	7 580	—	7 532	—
15 Vorsten, grooten, gezanten, staatsgevangenen en dergelijken. *Princes et personnages indigènes*	2 787	—	2 802	—	2 775	—
16 Openbare orde en veiligheid. *Sûreté publique*	1 183	5	1 190	22	1 151	5
17 Landbouw en veeteelt. *Agriculture*	258	—	261	—	288	—
18 Landelijke inkomsten en andere grondlasten. *Imp. foncier*	1 711	—	1 603	—	1 543	—
19 Veeartsenijdienst. *Service Vétérinaire*	62	—	75	—	79	—
20 Topographisch-statist. opname. *Topographie statist.*	621	19	611	20	624	20
21 Koffie. *Café*	12 832	1 689	13 957	2 659	5 924	2 664
22 Suiker. *Sucre*	1 772	—	[2]) 1 244	—	—	—
23 Kina.. *Quinquina*	194	59	164	47	165	45
24 Boschwezen. *Forêts*	705	2	568	2	569	11
25 Beheer van 's lands civiele pakhuizen. *Magasins*	293	—	293	—	287	—
26 Pakketvaart. *Serv. de paquebots*	371	—	372	—	372	—
27 Transportkosten naar en uit Indië, reis- en verblijfkosten in Indië. *Indemn. de voyage*	922	216	986	235	1 057	229
28 Verschillende uitgaven. *Divers*	121	6	185	6	140	—
V. Departement van onderwijs, eeredienst en nijverheid. *Enseignement, cultes, industrie.*						
29 Kosten van het Departement. *Département*	126	—	123	—	125	—
30 Onderwijs voor Europeanen. *Enseign. p. Européens*	1 862	1	1 933	2	1 989	12
31 „ „ Inlanders. *Id. p. indigènes*	1 014	—	1 038	—	1 063	—

[1]) Hieronder begrepen rentebetaling en schuldaflossing van Indië aan Nederland, bedragende jaarlijks *f* 1 854 000.

[2]) In de begrootingen voor 1892—1895 wordt in de 5jarige overzichten de suiker niet opgenomen zoodat het

ERGELEKEN MET DE BEGROOTINGSCIJFERS VAN 1894 EN 1895 IN DUIZENDTALLEN GULDENS.
les Indes Néerl. en milliers de florins.

1891		1892		1893 (voorl. cijfer.) *Chiffres.*		1894 Toegestaan. *Voté.*		1895 Raming. *Evaluation.*	
Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
703	25	708	20	773	113	739	33	744	37
408	—	404	—	396	—	390	—	390	—
114	—	115	—	114	—	109	—	109	—
2 546	6	2 604	3	2 545	5	2 600	6	2 595	6
2 502	65	2 488	80	2 343	89	2 405	92	2 366	106
388	3	388	3	461	3	468	4	468	4
821	—	839	—	843	—	813	—	831	—
2 329	1 900	2 335	1 919	2 276	1 863	2 277	1 857	2 409	1 992
3 097	698	2 706	683	3 319	1 084	3 338	564	3 224	577
9 643	5 971	9 994	6 216	10 327	6 494	10 286	6 537	10 531	6 721
900	216	755	108	827	101	1 013	196	1 013	196
193	—	197	—	197	—	194	—	193	—
5 251	11	5 380	13	5 449	8	5 455	43	5 443	9
6 985	—	6 929	—	7 897	—	7 349	—	7 549	—
2 804	—	2 759	—	2 860	—	2 900	—	2 893	—
1 280	21	1 340	20	1 412	7	1 637	65	1 589	24
240	—	218	—	315	—	272	—	272	—
1 556	—	1 659	—	1 657	—	1 613	—	1 661	—
84	—	85	3	86	1	120	—	108	—
613	17	601	18	609	19	619	19	619	17
8 519	813	14 407	1 369	5 124	2 299	8 618	1 222	8 033	1 013
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
144	34	136	38	127	35	139	32	131	23
566	6	638	8	606	9	619	10	662	12
284	—	269	—	258	—	247	—	247	2
699	—	707	—	733	—	696	—	720	—
1 055	290	1 092	310	1 120	366	1 065	310	1 042	320
123	3	173	4	199	2	291	25	291	25
125	—	126	—	126	—	119	—	121	—
2 022	1	2 087	2	2 154	3	2 313	16	2 356	16
1 096	—	1 116	—	1 186	—	1 330	—	1 370	—

cijfer voor 1889 nog uit de begrooting voor 1891 is geput.

STAAT VAN DE WERKELIJK GEDANE UITGAVEN VAN NEDERLANDSCH-INDIË IN DE JAREN 1888—1890.

Bron: B. N. I. *Aperçu des dépenses du gouvernement.*

Hoofdstukken en afdeelingen der begrooting. *Chapitres et sous-divisions du budget.*	1888 Totaal. *Total.*	1888 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	1889 Totaal. *Total.*	1889 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	1890 Totaal. *Total.*	1890 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
32 Kunsten en wetenschappen. *Beaux-arts, sciences.*	138	5	160	16	206	26
33 Eeredienst. *Cultes*	597	5	589	7	600	1
34 Geneeskundige dienst. *Serv. médical*	1 707	135	1 703	148	2 019	142
35 Mijnwezen. *Mines*	300	38	307	29	307	30
36 Tin. *Etain*	2 580	282	2 637	277	3 379	319
37 Steenkolen. *Houille*	—	—	—	—	—	—
38 Zout. *Sel*	2 509	—	2 179	—	2 151	—
39 Verschillende uitgaven. *Divers*	315	57	298	72	322	63
VI. Departement der Burgerlijke openbare werken. *Travaux publics.*						
40 Kosten van het Departement. *Département*	138	—	144	—	147	—
41 Personeel van den waterstaat en der burgerlijke openbare werken. *Pers. des travaux publics*	977	—	979	—	1 152	—
42 Openbare werken. *Travaux publics*	540	540	858	858	1 519	1 519
43 Onderh. en herst. van gebouwen. *Entret. de bâtisses.*	918	—	836	—	902	—
44 Onderh. en herst. van bevloeiingsw., bruggen, wegen en and. waterstaatswerken. *Id. de ponts et chauss.*	1 701	—	1 661	—	1 654	—
45 Vern. van- en nieuwe w. aan geb. *Renouv. de bâtisses.*	1 302	—	977	—	1 121	—
46 Vernieuwing van- en nieuwe werken aan bruggen, wegen, enz. *Idem de ponts et chauss*	1 896	—	2 248	—	2 551	—
47 Post- en telegraafdienst. *Postes, télégraphes*	3 091	1 321	2 027	197	2 014	222
48 Spoorwegen. *Chemins de fer*	8 667	2 365	8 925	2 447	11 189	3 169
49 Verschillende uitgaven. *Divers*	1 310	—	1 290	—	1 295	1
VII. Departement van Oorlog. *Guerre et armée.*						
50 Kosten van het Departement. *Département*	432	—	438	—	459	—
51 Kosten van de administratie. *Administration*	730	—	720	—	739	—
52 Traktementen, soldijen enz. *Traitements, soldes.*	9 149	340	9 385	339	9 257	344
53 Materieel... *Matériel*	2 296	2 066	2 415	2 048	2 674	2 159
54 Geniewerken. *Génie*	1 735	—	1 658	—	1 794	—
55 Geneeskundige dienst. *Serv. médical*	1 477	—	1 466	—	1 483	—
56 Militaire inrichtingen. *Etablissements militaires.*	648	368	632	344	639	357
57 Levensmiddelen, brand- en lichtstoffen, fourages, kleeding, enz. *Fournitures*	5 571	—	5 313	—	5 117	—
58 Vervoer te water en te land van personen, goederen, paarden en vee. *Transports*	4 350	1 695	3 607	1 368	4 097	1 701
59 Expeditiën en troepen te velde. *Campagnes*	408	—	456	—	1 121	—
60 Verschillende uitgaven. *Divers*	1 924	5	1 686	5	1 724	3
VIII. Departement van Marine. *Marine.*						
61 Kosten van het Departement. *Département*	210	—	211	—	206	—
62 Maritieme etabliss. en magazijnen. *Etabl. magasins.*	889	2	858	2	899	2
63 Geograph. en hydrogr. dienst. *Serv. géogr. et hydrogr.*	127	—	123	—	139	—
64 Haveninrichtingen. *Ports*	158	—	163	—	164	—
65 Bebakening, kustverlicht. en loodsw. *Balisage etc.*	490	—	473	—	434	—
66 Personeel der zeemacht. *Personnel de la marine.*	3 438	1 919	3 425	1 919	3 552	1 886
67 Materiëel der zeemacht. *Matériel de la marine...*	3 822	2 300	3 639	2 310	4 091	2 274
68 Reis-, verblijf- en transportkosten. *Transports...*	160	—	172	—	228	—
69 Verschillende uitgaven. *Divers*	112	4	141	4	31	1
Totaal. [1]) *Total*	128 349	22 419	129 133	23 655	127 736	26 135

[1]) Als totalen zijn ingevuld de door de Algem. Rekenkamer gerectificeerde cijfers.

VERGELEKEN MET DE BEGROOTINGSCIJFERS VAN 1894 EN 1895 IN DUIZENDTALLEN GULDENS. (VERVOLG.)
des Indes Néérland. en milliers de florins. (*Suite.*)

1891		1892		1893 (voorloopig cijfer).		1894 (Toegestaan. *Voté*)		1895 (Geraamd.) (*Evaluation.*)	
Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
191	7	185	7	186	6	179	11	174	12
592	1	594	5	626	1	633	9	637	9
2 121	187	2 036	172	2 101	170	2 090	147	2 119	170
310	34	340	46	363	46	355	36	349	30
3 742	351	4 066	365	3 823	323	3 301	336	3 693	385
—	—	483	297	825	31	887	68	1 420	68
2 673	1	2 289	—	2 473	—	2 440	—	2 448	—
307	50	332	73	312	57	431	99	443	104
150	—	152	—	149	—	144	—	144	—
1 198	—	1 210	—	1 240	—	1 238	—	1 243	—
777	777	429	429	881	881	660	660	841	841
904	—	834	—	825	—	900	—	845	—
1 896	—	1 789	—	1 980	—	1 890	—	2 004	—
897	—	1 042	—	1 122	—	2 404	—	2 176	—
3 684	—	3 554	—	3 586	—	8 016	—	6 636	—
2 155	271	2 896	1 013	1 963	235	2 176	254	2 184	249
13 283	4 610	12 687	3 257	11 263	2 664	13 647	3 965	11 128	2 311
1 340	1	1 345	2	1 351	5	1 500	5	1 517	5
529	—	528	—	508	—	478	—	477	—
734	—	745	—	753	—	922	—	919	—
9 545	345	9 523	394	9 475	454	9 918	429	9 836	460
2 317	1 934	2 199	1 995	2 438	2 063	2 421	2 043	2 653	2 300
1 603	—	1 586	—	1 531	—	1 532	—	1 420	—
1 521	—	1 570	—	1 615	—	1 557	—	1 561	—
639	348	591	312	645	371	707	403	673	385
5 139	—	5 280	—	5 167	—	5 102	—	5 033	—
3 887	1 716	4 082	1 834	4 047	1 667	3 856	1 709	3 904	1 659
462	—	514	—	552	—	405	—	735	—
1 625	9	1 543	22	1 651	5	1 835	50	2 221	50
200	—	204	—	203	—	209	—	205	—
732	2	634	2	581	2	557	2	545	2
123	—	119	—	124	—	147	20	90	22
164	—	168	—	175	—	180	—	174	—
476	—	491	—	467	—	416	—	432	—
3 610	1 958	3 545	1 901	3 471	1 898	3 525	1 789	3 369	1 742
3 581	2 253	2 624	1 199	2 738	1 394	2 764	1 295	3 010	1 331
219	—	204	—	255	—	144	—	219	—
45	—	65	—	18	—	215	50	215	50
130 638	24 939	135 993	24 132	127 575	24 879	139 079	24 406	136 790	23 249

IV. OVERZICHT VAN DE OPBRENGST DER VOORNAAMSTE MIDDELEN SEDERT 1867. [1]) (IN DUIZENDTALLEN GULDENS.)
Bron: B. N. I.

Jaren. *Années.*	Belastingen. *Impôts.*							
	Directe belastingen. *Imp. directs.*							
	Landrente. *Imp. foncier. (indigènes.)*	Verponding *Imp. fonc. (non-indig.)*	Bedrijfsbelasting. *Imp. sur les affaires.* Inl. en Vr. O. *Orientaux.*	Bedrijfsbelasting. *Imp. sur les affaires.* Europ. *Europ.*	Personeele belasting. *Imp. personnel.*	Belasting op paarden en rijtuigen. *Chevaux et voitures.*	Vendurecht. *Ventes publ.*	Hoofdgeld Inl. *Capitation (indigènes.)*
Gemiddeld. 1867/71	12 574	1 036	949	—	—	284	490	—
1872/76	15 084	1 302	1 315	—	—	367	739	—
1877/81	17 076	1 614	2 289	387	432	321	748	—
1882	18 038	1 589	2 649	682	742	204	702	1 125
1883	17 186	1 711	2 645	754	747	212	639	2 305
1884	19 574	1 919	2 841	859	765	217	644	2 465
1885	19 311	1 806	3 012	753	836	115	623	2 525
1886	19 595	1 873	3 075	784	862	125	603	2 695
1887	19 356	1 705	3 094	719	858	158	773	2 686
1888	17 047	1 642	2 921	805	831	175	644	2 713
1889	15 832	1 669	2 918	824	867	195	576	2 690
1890	14 951	1 912	2 774	918	873	205	640	2 701
1891	15 128	1 859	2 782	941	879	219	812	2 758
1892	15 971	1 876	2 891	821	879	243	859	2 762
1893 [2])	15 880	1 921	2 778	925	844	246	783	2 823
1894 [3])	16 162	1 825	2 627	913	877	230	721	2 800
1895 [3])	16 664	1 898	2 770	853	860	244	837	2 876

Als boven.

Jaren. *Années.*	Inkomsten uit den verkoop van *Vente des produits du Gouvernement*							Inkomsten uit bosschen. *Revenus des forêts de l'Etat.*
	Suiker. *Sucre.* Totaal. *Total.*	Suiker. *Sucre.* In Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Kina. *Quinquina.* Totaal. *Total.*	Kina. *Quinquina.* In Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Tin. *Etain.* Totaal. *Total.*	Tin. *Etain.* In Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Andere producten. *Autres produits.*	
Gemidd. 1867/71	20 736	14 751	0,[4]	0,[4]	6 378	5 864	709	426
1872/76	13 176	2 554	47	47	5 887	5 305	205	459
1877/81	10 399	3	163	163	4 457	3 919	46	827
1882	8 660	—	243	243	6 108	5 601	—	958
1883	7 870	—	336	336	5 351	4 786	—	986
1884	6 784	—	361	347	4 781	4 262	—	1 337
1885	6 331	—	389	372	4 923	4 640	—	1 230
1886	5 286	—	308	306	5 215	5 165	—	744
1887	3 331	—	286	285	6 434	6 057	—	798
1888	2 665	—	301	298	6 706	6 244	—	710
1889	589	—	246	243	5 804	5 321	—	663
1890	295	—	263	261	6 531	6 053	—	899
1891	200	—	190	188	6 364	5 905	—	788
1892	452	—	236	233	7 539	7 035	—	1 110
1893 [2])	561	—	134	134	6 682	6 175	—	1 460
1894 [3])	423	—	140	139	7 530	7 051	1 145	1 470
1895 [3])	423	—	145	144	6 336	5 725	1 530	1 780

[1]) NB. Deze cijfers zijn verkregen door in de bijlagen der Kol. Begrootingen telkens al de posten van werke-
ontbreken in de bijlagen enkele kleine posten. [2]) Voorloopig. [3]) Raming. [4]) De accijnsen in 1874 ad ruim

Rendement des principales sources de revenu. (*Milliers de flor.*)

Zegel, successie- en overschrijv. recht. *Timbre, succ. transferts.*	In en uitvoerrechten. *Douanes.*	Verschillende andere belastingen. *Autres imp.*	Monopolies. *Monopoles.* Opium.	Andere verpachte middelen, daarbij eenige verhuurde midd. *Autres monop. affermés.*	Zout incl. pacht in Oost-Sum. en belasting Grobogan. *Sel.*	Inkomsten uit den verkoop van koffie. *Produit du café.* Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
979	6 330	1 362	12 062	2 186	6 157	44 187	36 104
1 352	8 440 [4])	2 253	14 051	2 326	6 358	59 513	47 592
1 422	8 610	2 445	17 338	2 860	7 047	58 879	47 589
1 255	9 307	2 701	18 132	3 504	7 124	36 596	29 818
1 392	10 007	2 621	18 356	4 339	6 987	46 033	36 151
1 359	10 012	2 668	20 599	4 186	7 351	40 389	33 781
1 296	9 421	2 771	19 810	4 543	7 468	33 568	26 455
1 627	8 532	2 801	18 961	4 925	7 453	33 438	26 952
1 394	8 046	4 173	18 722	4 566	7 805	46 387	35 976
1 396	8 192	4 098	17 898	4 640	7 658	26 143	15 967
1 475	8 826	4 617	18 387	5 017	7 880	37 457	28 649
1 597	8 754	4 712	18 538	4 958	8 294	40 552	30 577
1 649	9 670	4 759	19 262	5 193	8 087	18 343	9 069
1 709	9 757	5 349	19 066	4 312	8 312	26 189	15 656
1 836	9 802	6 200	17 734	3 986	8 769	35 500	25 451
1 798	10 500	6 494	17 963	4 239	8 388	20 861	11 816
1 867	10 632	7 440	18 008	4 128	8 596	20 518	11 370

vervolg. *Suite.*

Haven-loods- en ankergelden. *Droits de port, de rade, pilotage.*	Post- en telegraafdienst. *Postes et télégraphes.*	Spoorwegen. *Voies ferrées.* Totaal. *Total.*	Daarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Schoolgelden. *Rémunér. scolaires.*	Afstand van grond. *Cessions de terrains.*	Ontvangsten van verschillenden aard. *Recettes diverses.* Totaal. *Total.* [5])	In Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
170	707	94	94	149	271	2 575	312
219	1 081	617	617	213	484	12 183	8 999
277	1 307	1 542	803	303	511	6 254	3 088
411	1 281	3 281	1 126	300	604	3 860	707
450	1 312	4 127	1 188	326	555	3 933	560
455	1 346	5 547	1 232	350	627	4 239	662
480	1 352	5 645	1 221	344	703	4 160	909
400	1 323	5 568	1 027	337	689	3 416	694
390	1 348	5 382	893	340	778	3 511	686
387	1 392	5 638	838	337	770	5 778	2 528
435	1 482	5 920	838	351	922	5 046	2 108
398	1 517	6 366	786	366	1082	5 725	2 174
548	1 664	7 536	925	377	1 102	4 712	1 578
546	1 743	8 331	1 076	400	1 188	4 716	1 147
565	1 739	8 540	1 031	428	1 102	4 387	1 085
540	1 798	9 186	965	400	1 325	4 687	1 222
560	1 808	9 573	890	423	1 386	4 501	1 089

lijke ontvangst, die te zamen de door ons gekozen hoofden van inkomst vormen, bijeen te tellen. Hier en daar *f* 300 000 inbegrepen. [5]) Hieronder de uitkeeringen uit de saldo's, c. f. tabel I. blz. 89.

V. OPBRENGST DER MIDDELEN NAAR DE VERSCHILLENDE RUBRIEKEN (VOLGENS DE GROEPEERING DER VORIGE TABEL). [1]

Bron: B. N. I. *Recettes, par groupes principaux de ressources.*

	1867		1872		1877		1882		1887		1889	
	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*
	× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000	
Belastingen. *Impôts*	23 153	19,9	28 469	21,7	32 614	20,0	38 994	30,0	42 960	30,0	40 489	31,0
Monopoliën. *Monopoles*	18 532	15,9	22 646	17,3	25 997	15,9	28 760	22,1	31 093	21,7	31 284	23,9
Producten. *Vente de produits*	71 558	61,4	74 180	56,6	88 946	54,6	51 607	39,7	56 437	39,5	44 113	33,7
Andere middelen. *Autres ressource.*	3 224	2,8	5 746	4,4	15 436	9,5	10 695	8,2	12 548	8,8	14 820	11,4
Totaal. *Total*	116 468	100,0	131 041	100,0	162 992	100,0	130 055	100,0	143 038	100,0	130 706	100,0

	1890		1891		1892		1893 (Voorloopig cijf.)		1894 (Ram. *Eval.*)		1895 (Ram. *Eval.*)	
	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*
	× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000	
Belastingen. *Impôts*	40 037	29,5	41 456	35,8	43 116	33,9	44 038	32,5	44 947	35,9	46 941	37,0
Monopoliën. *Monopoles*	31 790	23,4	32 543	28,1	31 691	24,9	30 480	22,4	30 590	24,5	30 730	24,3
Producten. *Vente de produits*	47 641	35,0	25 098	21,7	34 416	27,0	42 876	31,6	30 099	24,1	28 982	22,9
Andere middelen. *Autres ressource.*	16 352	12,1	16 728	14,4	18 033	14,2	18 220	13,5	19 406	15,5	20 030	15,8
Totaal. *Total*	135 820	100,0	115 825	100,0	127 257	100,0	135 615	100,0	125 041	100,0	126 684	100,—

[1] Daar de getallen verkregen zijn uit de opsomming der nog niet door de algemeene Rekenkamer gerectificeerde en niet geheel volledige posten van werkelijke ontvangst, verschillen deze totalen met de zuivere totalen van ontvangst op blz. 89.

VI. BUITENBEZITTINGEN. *Possessions hors Java et Madoura.*

Middencijfers uit de opbrengst der voornaamste belastingen en bronnen van inkomsten gedurende 1889 tot en met 1893.
Produit moyen des princ. ressources, années 1889—93.
Bronnen: K. V. en B. N. I.

Gewesten. *Provinces.*	Directe belastingen. *Impôts dir.*	In- en uitvoerrechten. *Douanes.*	Inkomsten uit producten. *Vente de prod.*	Inkomsten uit verpachtingen. *Fermes.*	Inkomsten uit verkoop van zout. *Vente du sel.*	Totaal. *Total.*
	× 1000	× 1000	× 1000	× 1000	× 1000	× 1000
Sumatra's Westkust	*f* 117	*f* 587	*f* 3 675	*f* 587	*f* 352	*f* 5 318
Benkoelen	148	1	—	42	65	255
Lampongsche Distrikten	161	6	—	—	45	211
Palembang	1016	233	—	169	247	1 665
Oostkust van Sumatra	529	718	—	2 914	—	4 162
Atjeh en Onderhoorigheden	101	—	—	319	—	419
Rionw „ „	65	4	—	975	—	1 043
Banka „ „	16	47	5 608	264	47	5 982
Billiton	35	55	173	271	—	534
West. Afd. van Borneo	57	118	—	227	166	567
Zuid. en Oost. Afd. v. Borneo	379	77	—	59	302	818
Celebes en Onderhoorigheden	415	—	—	280	—	696
Menado	280	—	502	43	—	824
Amboina	171	—	—	122	—	294
Ternate	10	—	—	6	—	16
Timor en Onderhoorigheden	6	—	—	8	—	14
Bali en Lombok	105	—	—	121	—	226
Totaal.... *Total*	*f* 3 611	*f* 1 846	*f* 9 958	*f* 6 407	*f* 1 224	*f* 23 046

Aandeel der buitenbezittingen in andere belastingen. *Autres revenus (part des possessions extérieures à leur rendement.)*	
Zegelbelasting	207
Recht op de overschrijving van vaste goederen. (Gemidd. in 1890—93)	80
Recht van successie en overgang. (Gemidd. in 1892—93)	7
Haven- en ankergelden	51
Accijns op de tabak	15
„ „ „ petroleum	139
Registratie van werk.-contracten op Sumatra's Oostk. en Banda eil.	56
Totaal generaal.... *Total général*	*f* 23 601

VII. PRODUCTEN. [1]) *Produits.*

1. Cijns over den Gouvernements-suikerrietaanplant. [2])

Redevance pour plantations de canne à sucre.

Bron: B. N. I

Jaren. *Années.*	Opbrengst. *Recettes.*	Jaren. *Années.*	Opbrengst. *Recettes.*
1874	*f* 4 265 627	1884	*f* 2 317 111
1875	3 945 663	1885	2 036 536
1876	3 918 880	1886	1 636 509
1877	4 015 269	1887	797 732
1878	4 019 750	1888	589 468
1879	4 011 456	1889	506 211
1880	3 707 420	1890	295 062
1881	3 401 847	1891	200 354
1882	3 073 124	1892	432 300
1883	2 743 460	1893	561 423

[1]) Een overzicht der sedert 1851 in Nederland verkochte Gouvernements-producten vindt men in de Jaarcijfers over 1893 (Binnenland), bladz. 200—201.
[2]) Met inbegrip van den cijns van den vrijen aanplant.

2. Koffie. *Café.*

Opbrengst van geveilde Java-, Menado- en Padang-koffie en netto-opbrengst per picol der in Nederland geveilde koffie. [1])

Ventes de café, recette totale et par picol.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Java-Koffie. *Café de Java.* Opbrengst in Nederl. [2]) *Recette aux Pays-Bas.* Totaal. *Total.*	Java-Koffie. Netto p. picol (berek. over de afgesch. hoeveelh.) [3])	Java-Koffie. Opbrengst in Indië. [4]) *Recette aux Indes.*	Menado-Koffie. *Café de Menado.* Opbrengst in Nederl. *Recette aux Pays-Bas.* Totaal. *Total.*	Menado-Koffie. Netto p. picol (berek. over de afgesch. hoeveelheid)	Padang-Koffie. *Café de Padang.* Opbrengst. *Recette.* 1e soort. *1e qual.*	Padang-Koffie. 2e soort. *2e qual.*
	× *f* 1000		× *f* 1000	× *f* 1000		× *f* 1000	× *f* 1000
1884	32 886	*f* 31,29	2 863	660	*f* 58,40	3 690	25
1885	25 642	27,69	2 733	712	59,14	4 106	35
1886	25 376	32,75	3 814	1 569	52,94	2 594	18
1887	34 395	54,57	5 557	968	62,37	4 589	47
1888	15 177	45,72	4 917	576	58,40	5 123	57
1889	27 805	57,81	5 730	840	71,19	2 967	20
1890	28 555	61,85	6 479	1 001	69,39	3 367	27
1891	8 652	63,45	5 299	416	74,55	3 838	23
1892	15 655	60,92	6 201	—	—	4 105	47
1893	24 958	58,60	6 214	475	82,93	3 929	51

[1]) De bruto-opbrengst per picol van alle koffie-soorten zie onder Handel en Scheepvaart blz. 62.
[2]) Veilingsprijs met bijberekening der door de koopers te vergoeden 1 % veilingskosten (zie tabel 4) doch na aftrekking van het rabat voor contante betaling à 1½ %.
[3]) Na aftrekking van de bruto-opbrengst alléén van de kosten van afscheping, vervoer en verkoop.
[4]) Hier worden telken jare 100 000 picols verkocht.

3. Tin (Banka). *Etain de Banca.*

Ingeleverde en verkochte hoeveelheden, kosten en winstberekening.

Quantités livrées et vendues, frais, et gains.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Bij 's lands pakhuizen ingeleverd. Picols. *Livré en magasin au Gouvt.*	Uitgaven in Indië tot den afscheep. *Frais jusqu' à l'embarquement.*	Gezam. kosten per picol. *Total frais par picol.*	In Ned. verkocht. *Vendu aux P.-Bas.* Aantal picols bij afscheep. *Picols poids brut.*	Br.-opb. p. pic. ber. over de afg. hoev. *Rendement brut p. picol.*
1884	74 510	*f* 1 917 200	*f* 28,74	67 008	*f* 61,64
1885	76 552	1 831 270	27,04	70 020	64,41
1886	77 090	1 736 683	26,00	70 005	71,83
1887	84 397	1 898 150	26,14	70 014	83,83
1888	65 964	1 708 338	29,52	70 185	84,64
1889	89 691	2 179 469	27,62	75 129	68,96
1890	107 190	2 472 479	23,06	85 057	69,26
1891	93 623	2 438 614	26,05	85 265	67,01
1892	121 756	3 053 806	25,09	100 052	68,41
1893	119 513	3 116 190	26,07	90 002	64,52

4. Overzicht van den overvoer, de opbrengst, de veiling- en andere kosten en de verkoop-commissie van de Gouvernements-producten.

Aperçu du transport, des recettes, des frais de vente des produits du Gouvernement.

Bronnen: V. N. H. en K. V.

Jaren. *Années.*	Voor vervoer der producten ingehuurd: *Affrété pour transp. de prod.:* lasten in zeilschepen. *Voiliers (lasts).*	lasten in stoomschepen. *Vapeurs (lasts).*	Totale opbrengst der veilingen. (zie noot [2]) van tabel 2) *Produit total des ventes.*	Veilingskosten door koopers vergoed. *Frais de vente remboursés par les acheteurs.*	Onkosten van afschepen, vracht-, zee- en brand-assurantie, enz. *Frais non remboursés.*	Verkoop-commissie. *Courtages.*
1884	17 148	14 586	*f* 38 155 294	*f* 383 037	*f* 3 947 299	*f* 741 773
1885	4 236	13 739	31 366 469	315 198	3 321 994	470 497
1886	8 764	13 004	32 409 164	325 667	2 959 064	486 137
1887	2 401	14 542	41 700 217	419 062	2 639 148	625 503
1888	435	10 825	22 295 511	224 044	1 564 431	334 438
1889	4 643	14 526	34 208 915	343 723	2 269 617	513 134
1890	4 275	7 696	35 870 909	360 479	2 254 748	350 648
1891	485	10 180	15 160 329	152 343	855 862	227 405
1892	124	9 236	22 923 076	230 364	1 328 376	343 846
1893	4 440	13 083	31 596 666	317 364	1 993 512	473 679

VIII. BELASTINGEN. *Impôts et corvées.*

1. Heerendiensten. *Corvées.*

Heerendienstplichtigen ter beschikking van het Gouvernement op Java en Madoera met uitz. van Soerakarta en Djokjokarta; aantal betalers van het Hoofdgeld en aantal werkelijk gevorderde dagdiensten ter zake van algemeene en bijzondere diensten.
(Gemeentelijke heerendiensten niet inbegrepen.)

Corvéables du Gouv., individus payant la capitation de fl. 1, et nombre de journées de corvée générale et spéciale fournies. Non compris les corvées communales.

I. In gewesten welke in 1893 voor het geheele jaar of voor een gedeelte daarvan nog vielen onder de algemeene heerendienstregeling.
Dans les provinces où le règlement général sur les corvées était encore en vigueur en 1893.
Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Inl. bevolk. mann. gesl. primo Jan. 1893. *Pop. indig. masc. 1° Janv.* 1893.	Dienstplichtigen van hoogstens *Corvéables à* 42 dagen. *42 jours.*	21 dagen. *21 jours.*	10 dagen. *10 jours.*	Totaal Heerendienstplichtigen. *Total corvéables.*	Betalers van het Hoofdgeld à *f* 1. [3]) *Payants la capitation de rachat.*	Totaal geprest. dagdiensten. *Total journées de corvée fournies.*
Bantam.. [1])	305 568	109 893	—	—	109 893	97 526	297 800
Batavia....	522 275	234 864	—	—	234 864	—	1 302 208
Cheribon...	[2]) 643 828	137 670	52 968	28 317	218 955	204 983	1 166 848
Tagal.....	536 773	81 188	19 405	20 886	121 479	122 533	1 394 458
Pekalongan.	268 433	51 543	17 549	—	69 092	69 499	440 409
Semarang..	685 223	198 762	16 366	1 352	216 480	207 814	1 717 641
Japara	441 261	106 771	3 558	5 652	115 981	121 623	768 507
Soerabaja ..	1 005 526	185 241	55 999	70 523	311 763	341 622	2 422 171
Pasoeroean.	468 886	72 515	58 633	10 163	141 311	156 003	1 366 176
Probolinggo	262 336	44 102	24 914	23 068	92 084	94 664	647 732
Besoeki....	339 305	88 534	8 374	7 462	104 370	104 370	821 288
Madioen ...	525 018	79 620	19 345	9 526	108 491	109 752	813 397
Kediri.....	570 822	91 745	36 221	9 266	137 232	137 232	1 068 601
Madoera....	736 679	228 495	23 526	16 432	268 453	277 830	740 734
Totaal I..	7 311 933	1 710 943	336 858	202 647	2 250 448	2 045 451	14 967 970

II. In gewesten die in 1893 voor het geheele jaar of voor een gedeelte daarvan hunne eigene heerendienstregeling hadden.
Dans les provinces qui avaient en 1893 *un règlement particulier sur les corvées.*

Gewesten. *Provinces.*	Inl. bevolk. mann. gesl. primo Jan. 1893. *Pop. indig. masc. 1° Janv.* 1893.	Dienstplichtigen van hoogstens *Corvéables à* 30 dagen. *30 journées.*	24 dagen. *24 journées.*	12 dagen. *12 journées.*	Totaal Heerendienstplichtigen. *Total corvéables.*	Betalers van het Hoofdgeld. [3]) *Payants la capitation de rachat.*	Totaal geprest. dagdiensten. *Total journées de corvée fournies.*
Bantam..... [4])	305 568	—	97 308	—	97 308	97 526	534 245
Krawang.....	187 317	—	18 054	11 833	29 887	29 911	214 350
Preanger Reg..	961 244	196 311	—	—	196 311	196 311	1 310 847
Rembang.....	617 249	—	159 596	—	159 596	159 596	984 877
Banjoemas.....	592 258	—	92 394	30 550	122 944	123 833	609 583
Bagelen	663 976	—	135 878	31 281	167 159	169 297	1 358 265
Kedoe	395 954	—	85 826	11 775	97 601	99 024	668 823
Totaal II..	3 723 566	196 311	589 056	85 439	870 806	875 498	5 680 990
Totaal I...	7 311 933				2 250 448	2 045 451	14 967 970
Alg. tot. 1893	10 729 931				3 023 946	2 823 423	20 648 960
1892	10 655 131				2 979 555	2 765 057	20 115 968
1891	10 533 896				2 982 671	2 757 507	20 710 612
1890	10 256 375				2 913 313	2 701 285	20 802 175
1889	10 026 147				2 902 774	2 686 813	24 031 348
1888	9 950 864				2 934 728	2 717 322	24 922 120
1887	9 778 406				2 910 343	2 686 010	26 031 939
1886	9 594 104				2 866 207	2 694 283	26 355 207
1885	9 354 182				2 685 534	2 521 998	24 890 154
1884	9 217 957				2 646 753	2 436 781	25 330 028

[1]) Gedurende de eerste 4 maanden. [2]) Alleen in de gouvernementslanden; op de particuliere landerijen bedroeg de geheele bevolking 139 812 zielen.

[3]) Deze kolom wordt op een ander tijdstip afgesloten dan de kolommen der dienstplichtigen. Het getal betalers van het hoofdgeld zou anders (met uitzondering van Batavia, waar geen hoofdgeld geheven wordt) gelijk moeten zijn aan het totaal der heerendienstplichtigen.

[4]) Gedurende de laatste 8 maanden. [5]) Waar in eenig jaar een of meer gewesten gedeeltelijk onder de [illegible], gedeeltelijk onder de nieuwe heerendienstregeling vielen, is bij het totaal generaal

Gewestelijk tienjarig overzicht der op Java en Madoera geheven landrente.

Impôt foncier perçu des Indigènes („landrente") à Java et Madoura.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	1884.	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.
	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000
Bantam	625	620	667	687	555	445	433	456	467	492
Batavia (domein Bloeboer)	13	9	8	8	7	7	7	7	7	7
Krawang	134	135	120	136	146	111	93	116	120	143
Preanger Regentschappen	1 252	1 296	1 242	1 261	1 154	1 086	1 090	1 092	1 065	1 043
Cheribon	1 342	1 356	1 232	1 190	1 153	1 117	1 137	1 109	1 111	1 140
Tegal	1 089	1 092	1 042	1 067	781	721	678	739	763	770
Pekalongan	547	560	556	538	423	382	351	339	371	319
Semarang	1 553	1 504	1 410	1 374	1 160	1 009	1 021	994	1 054	992
Japara	700	666	702	698	557	573	542	548	561	556
Rembang	902	869	842	883	802	744	565	662	791	783
Soerabaja	2 005	1 999	2 087	2 107	1 812	1 837	1 669	1 702	1 820	1 790
Pasoeroean	1 178	1 210	1 216	1 208	1 147	1 135	1 139	1 141	1 148	1 142
Probolinggo	836	819	829	828	738	680	682	690	722	719
Besoeki	1 153	1 163	1 168	1 175	1 069	1 054	1 057	1 054	1 058	1 061
Banjoemas	928	921	925	931	856	802	832	825	816	832
Bagelen	1 621	1 595	1 582	1 469	1 188	901	907	899	922	923
Kedoe	872	867	866	858	610	585	627	583	579	612
Madioen	867	890	904	905	788	650	329	375	627	532
Kediri	1 238	1 257	1 261	1 232	1 137	1 119	1 001	923	1 125	1 062
Madoera [1]	449	436	889	868	827	757	703	756	716	736
Totaal [2] ..... *Total*	19 305	19 264	19 549	19 425	16 908	15 714	14 863	15 009	15 844	15 653
Aanslag. *Montant des rôles*	20 282	20 288	20 554	20 158	17 813	16 483	16 483	16 756	16 791	16 775

[1]) In 1884 en 1885 alleen Pamekasan en Soemenep, sedert 1886 het geheele eiland.

[2]) Werkelijk te heffen bedrag na aftrek van de vrijstellingen en afschrijvingen wegens suikercultuur, misgewas, onbeplant blijven enz.

3. Verdeeling over de verschillende gewesten van het werkelijk te heffen bedrag der in 1893 naar de bezittingen, verteringen en het inkomen geheven belastingen.
(voorloopige opgaven).
Total des impôts directs perçus en 1893 (par provinces). Chiffres provisoires.
Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Bezittingen. (Verponding.) *Imp. sur les possessions (foncier des Europ.)*	Vertering. (Personeele belasting.) E. en Vr. O. *Imp. sur les dépenses („per sonn.”); Europ. et orient. étr.*	Inkomsten. *Imp. sur les revenus.* Patentrecht. E. en Vr. O. *Patente (Eur. et orient. étr.)*	Bedrijfsbelasting. Vr. O. en Inl. *Imp. s. les affair. (orient. étr. et indigènes.)*	Hoofdelijke belasting. Inlanders. *Capitation (indigènes).*
a. Java en Madoera.					
Bantam	*f* 8 763	*f* 3 543	*f* 1 226	*f* 44 253	—
Batavia	567 257	194 392	276 922	202 288	—
Krawang	31 561	4 913	2 835	17 596	—
Preanger	43 946	19 256	14 970	85 520	—
Cheribon	67 630	21 302	14 378	132 889	—
Tegal	34 457	15 651	18 434	107 493	—
Pekalongan	27 729	13 040	9 270	56 641	—
Semarang	191 861	75 336	65 329	169 072	—
Japara	26 869	14 987	11 558	47 880	—
Rembang	24 330	18 130	4 797	100 690	—
Soerabaja	273 699	136 322	142 842	434 863	—
Pasoeroean	164 015	33 228	42 531	175 076	—
Probolinggo	35 760	16 804	31 215	91 660	—
Besoeki	30 858	19 011	43 533	64 516	—
Banjoemas	10 225	10 310	6 196	42 369	—
Bagelen	11 051	8 058	2 802	53 574	—
Kedoe	20 502	14 511	2 171	36 499	—
Djokjakarta	—	14 415	32 040	11 638	—
Soerakarta	—	22 375	32 971	28 108	—
Madioen	22 407	11 871	6 128	32 704	—
Kediri	68 708	25 446	38 469	74 275	—
Madoera	9 464	10 220	556	194 453	—
Totaal Java en Madoera	1 671 094	703 120	801 153	2 204 057	—
Geïnd bedrag	1 664 248	687 671	785 529	2 235 987	—
b. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*					
Sumatr. Westk. Pad. Benedenl.		16 798	10 509		—
Sumatr. Westk. „ Bovenl.	57 102	6 764	7 157	25 034	—
Sumatr. Westk. Tapanoeli		3 683	332		—
Benkoelen	—	2 806	224	2 367	*f* 133 454 [2])
Lampongs	—	2 104	635	2 427	171 690
Palembang	—	8 106	2 449	42 074	973 026 [3])
Sumatra's Oostkust	1 400	48 298	91 995	245 788	—
Atjeh en Onderhoorigh.	—	—	3 253	5 112	— [4])
Riouw	—	1 140	1 266	62 543	—
Banka	—	5 808	195	11 767	—
Billiton	—	3 640	3 355	6 109	21 045
Borneo W. Afd.	—	3 189	1 413	52 853	—
„ Z. en O. Afd.	—	4 058	3 351	14 883	228 501 [5])
Celebes en Onderhoorigh.	45 464	21 577	7 283	20 503	170 106 [6])
Menado	15 331	8 816	3 194	9 546	266 670
Amboina	23 617 [1])	5 673†	786†	5 727	65 563
Ternate	4 098	2 437	938	2 359	—
Timor	—	3 267	488	2 777	—
Bali en Lombok	—	3 182	300	13 956	—
Totaal generaal	1 818 105	854 467†	938 258†	2 729 879	2 030 055
Geïnd bedrag	1 920 717	843 581	925 457	2 777 184	1 968 109

[1]) Bovendien *f* 88 828 van de belasting op de specerijperken op Banda.
[2]) Bovendien *f* 2 700 belast. v. h. aanl. en onderh. van wegen en bruggen ter hoofdplaats Benkoelen.
[3]) „ *f* 36 987 „ „ „ „ „ „ „ „ Palembang.
[4]) Geïnd bedrag der hassilbelasting in 1893: *f* 88 248 en dat op den invoer van opium *f* 44 700.
[5]) Bovendien *f* 119 036 belasting v/h. rijstgewas, voorloopige opgaaf, en *f* 113 geïnd bedrag aan recht voor de afgifte van licentien tot het graven van diamant.
[6]) Geheven in de afdeeling Saleier, incl. Bonerate en Kalaoe en op de eilanden onder Makasser. Bovendien *f* 21 040 belasting van de heerendienstplichtigen. De huistax is onder dit bedrag begrepen.

Bron: K. V. **4. Bedrijfsbelasting.** *Impôt sur le revenu industriel des Orientaux.*

Jaren. *Années.*		Getal aangeslagenen. *Nombre de cotes.*				Bedrag van den aanslag voor: *Montant des cotes pour:*								Achterstallig ult°. Dec. *Arrérages fin décembre*
a. Java en Madoera. *b.* Buitenbezittingen.		Inlanders. *Indigènes.*	Chinezen. *Chinois.*	Andere vreemde Oosterl. *Autres Orientaux.*	Te zamen. *Total.*	Inlanders. *Indigènes.*	Gemidd. per hoofd. *Moy. par tête.*	Chinezen. *Chinois.*	Gemidd. per hoofd. *Moy. par tête.*	Andere vreemde Oosterl. *Autres Orientaux.*	Gemidd. per hoofd. *Moy. par tête.*	Te zamen. *Total.*	Gemidd. per hoofd. *Moy. par tête.*	
1884	*a*	732 161	57 243	3 849	793 253	*f* 1 856 971	*f* 2,53[5]	*f* 526 305	*f* 9,19[5]	*f*33 266	*f* 8,64	*f* 2 416 541	*f* 3,04[5]	*f* 132 901
	b	9 729	66 575	1 970	78 274	36 688	3,77	365 335	5,49	15 964	8,10	417 988	5,34	177 436
1885	*a*	752 671	55 899	3 885	812 455	1 909 801	2,54	782 507	14,00	53 330	13,73	2 745 641	3,38	187,036
	b	9 640	71 881	1 987	83 508	36 285	3,76	389 036	5,41	16 368	8,24	441 689	5,29	257 746
1886	*a*	808 075	56 111	3 923	868 109	1 921 241	2,37[5]	739 384	13,18	48 358	12,33	2 708 983	3,12	214 438
	b	9 782	78 210	2 135	90 127	36 491	3,73	414 468	5,30	17 120	8,02	468 079	5,19	230 492
1887	*a*	834 616	55 984	4 150	894 750	1 906 836	2,28	661 156	11,81	43 881	10,56	2 611 874	2,92	168 816
	b	9 965	84 500	2 284	96 749	36 428	3,66	458 352	5,42	16 943	7,42	511 723	5,30	90 935
1888	*a*	825 342	56 705	4 163	886 210	1 898 747	2,19	634 668	11,19	41,181	9,89	2 484 596	2,80	158 943
	b	9 214	94 112	2 283	105 609	31 882	3,46	508 670	5,40	16,513	7,23	557 071	5,27[5]	177 539
1889[1]	*a*	802 193	56 383	4 235	862 811	1 631 171	2,03	621 205	11,02	38,026	8,98	2 290 402	2,65	190 550
	b	9 159	100 147	2 243	111 549	29 043	3,17	529 081	5,28	16,706	7,45	576 040	5,17	145 160
1890	*a*	773 127	55 525	4 258	832 910	1 531 108	1,98	606 520	10,92	39 080	9,18	2 176 707	2,61	82 971
	b	8 936	108 792	2 399	120 127	26 793	3,01	625 503	5,75	16 616	6,93	669 012	5,57	162 900
1891	*a*	775 385	55 872	4 392	835 649	1 542 749	1,99	618 684	11,07	33 817	7,70	2 195 250	2,63	63 265
	b	9 691	106 111	2 424	118 226	27 582	2,85	593 459	5,59	24 327	10,03	645 368	5,45	113 371
1892	*a*	803 633	57 496	4 521	865 650	1 566 618	1,95	651 607	11,33	40 369	8,93	2 258 594	2,61	98 706
	b	11 260	92 854	2 506	106 620	31 571	2,80	474 495	5,11	18 173	7,25	524 239	4,92	89 378
1893 (Voorloopig.)	*a*	825 687	58 048	4 894	888 629	1 508 662	1,83	652 351	11,24	43 044	8,80	2 204 057	2,48	104 543
	b	11 048	93 744	2 629	107 421	29 606	2,68	476 028	5,08	28 189	7,25	525 822	4,89	90 481

[1]) In de kolommen 2, 3, 4 en 7 tot 12 zijn niet begrepen de cijfers voor de afdeeling Gorontalo, waarvan geen opgaven werden ontvangen.

Digitized by Google

5. Patentrecht voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden.

Impôt des patentes des Européens et assimilés.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.* Gewesten. *Provinces.* *a.* Java en Madoera. *b.* Buitenbezittingen.		Aanslag. *Total des rôles.*	Vermindering in den aanslag ontstaan. *Réduction.*	Werkelijk te heffen bedrag. *Montant dû.*	Geïnd bedrag. *Montant perçu.*
1884	*a*	*f* 762 114	*f* 19 717	*f* 742 397	*f* 743 825
	b	120 222	2 582	117 640	115 046
1885	*a*	651 842	22 595	629 247	629 217
	b	148 098	3 612	144 486	116 777
1886	*a*	646 037	26 451	619 586	616 639
	b	177 335	10 801	166 534	167 671
1887	*a*	573 576	19 605	553 971	575 004
	b	177 067	2 317	174 750	146 555
1888	*a*	622 192	19 583	602 609	627 583
	b	201 828	2 724	199 104	209 204
1889	*a*	667 528	20 827	646 701	640 226
	b	189 760	3 787	185 973	183 933
1890	*a*	796 020	87 703	708 317	704 603
	b	217 887	5 378	212 510	213 535
1891	*a*	735 374	32 647	702 727	697 429
	b	239 883	7 079	232 803	243 579
1892	*a*	784 150	37 548	746 602	668 785
	b	160 375	8 554	151 821	152 690
1893 (Voorloopig.)	*a*	835 272	34 119	801 153	785 529
	b [1]	145 319	8 215	137 104	139 928

[1]) Met uitzondering van de Banda-eilanden, waarvan de opgaven ontbreken.

6. Personeele belasting voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden en voor vreemde Oosterlingen.

Contribution personnelle (Européens et assimilés et Orientaux étrangers.)

Bron: K. V.

Jaren. *Années.* Gewesten. *Provinces.* *a.* Java en Madoera. *b.* Buitenbezittingen.		Aanslag. *Total des rôles.*	Vermindering in den aanslag ontstaan. *Réduction.*	Werkelijk te heffen bedrag. *Montant dû.*	Geïnd bedrag.[1]) *Montant perçu.*	Kosten van schatting.[2]) *Frais de taxation.*
1884	*a*	*f* 675 522	*f* 38 194	*f* 637 328	*f* 648 379	*f* 12 751
	b	129 732	8 594	121 138	116 321	588
1885	*a*	769 582	36 418	733 164	718 801	6 969
	b	141 115	8 800	132 315	117 810	390
1886	*a*	750 749	38 384	712 365	727 690	3 875
	b	141 544	9 530	132 014	134 195	456
1887	*a*	733 774	40 884	692 890	720 734	4 832
	b	148 165	9 224	138 941	138 480	931
1888	*a*	718 101	39 608	678 492	682 634	5 323
	b	163 569	8 376	155 193	147 987	445
1889	*a*	710 460	43 550	666 910	687 503	5 453
	b	169 952	10 537	159 316	179 631	495
1890	*a*	699 098	39 202	659 897	702 880	4 862
	b	174 883	9 758	165 125	170 103	517
1891	*a*	707 701	42 896	664 805	696 791	5 805
	b	184 849	9 567	175 283	181 868	522
1892	*a*	725 907	45 860	680 047	712 870	5 751
	b	175 638	10 638	165 000	165 770	260
1893 (Voorloopig.)	*a*	745 119	41 998	703 120	687 671	8 436
	b [3])	162 787	11 440	151 347	155 910	413

[1]) Onder het geïnde bedrag is ook opgenomen wat van den achterstand van vorige jaren is aangezuiverd.

[2]) Voor zoover aan de belastingschuldigen in rekening gebracht.

[3]) Zie de noot bij tabel 5.

7. Rechten van in- en uitvoer van die artikelen welke het meest tot de heffing bijdragen.

Bron: K. V. *Droits d'entrée et de sortie payés pour les principales marchandises.*

Belaste artikelen. *Marchandises.*	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.
			Invoerrecht. *Droits d'entrée.*		
Manufacturen. *Tissus*	f 2 267 470	f 2 180 031	f 2 589 083	f 2 545 315	f 2 416 921
Gambier	784 372	795 054	740 134	727 332	756 753
Gedistilleerd. *Boiss. distill.*	784 729	808 716	741 902	980 493	854 734
Tabak en sigaren	340 678	338 281	382 502	421 466	395 912
Petroleum	267 863	276 611	267 534	290 646	393 168
Eetwaren (voor zooveel in de handelsverslagen onder dit hoofd genoemd, doch visch en boter uitgezonderd) *Aliments (exc. poisson et beurre).*	508 210	539 043	610 343	641 744	638 810
Kramerij. *Mercerie.*	292 713	297 542	314 954	311 261	357 898
Visch. *Poisson*	437 649	443 615	532 310	454 652	688 873
Wijn. *Vin*	174 693	194 143	182 556	165 299	168 247
Garens. *Fils*	167 775	157 242	241 836	189 696	148 776
Kleederen enz. *Vêtements*	180 906	164 119	186 122	188 486	226 260
Thee. *Thé*	200 336	199 910	251 264	205 806	238 890
Boter *Beurre*	112 343	97 288	114 146	123 346	101 932
Aardew. (geb.) en porc. *Poteries.*	98 402	102 636	101 269	106 162	117 011
Meel. *Farine*	99 592	113 628	114 853	151 294	151 621
Was. *Cire*	66 096	75 109	90 169	72 889	103 782
Papier, schrijf- en teekenbehoeften. *Papier, papéterie.*	126 284	123 871	143 866	142 449	161 671
IJzer en staal en dito werk. *Fer brut et ouvré.*	74 004	75 598	75 777	79 999	89 747
Meubelen. *Meubles*	51 686	67 803	66 930	60 353	61 610
Drog. en medic. *Drogues, médic.*	55 812	87 681	68 704	64 841	72 271
Bier. *Bière*	83 550	79 839	80 000	70 837	73 808
Leder en lederwerk. *Cuirs.*	58 603	51 992	60 998	50 556	55 843
Glas en glasw. *Verre et verrer.*	58 703	59 426	69 710	59 271	60 448
Mineraalwater. *Eaux minérales*	65 673	56 643	66 242	53 567	55 649
Zout. *Sel*	67 671	83 123	90 750	86 489	86 803
Andere artikelen (die elk minder dan f 50 000 aan invoerrecht opbrachten, voor zooverr niet reeds afzonderlijk genoemd). *Autres march.*	362 219	372 436	419 584	386 501	417 335
Nagev. invoerr. *Arrérages*	210	—	—	14	43
	f 7 788 242	f 7 841 380	f 8 603 538	f 8 630 764	f 8 905 816
Af: terugbetalingen	8 535	9 884	8 070	7 808	8 977
Zuiver ontvangen	f 7 779 707	f 7 831 496	f 8 595 468	f 8 622 956	f 8 896 839
			Uitvoerrecht. *Droits de sortie.*		
Koffie. *Café*	f 337 072	f 207 719	f 336 115	f 337 952	f 220 011
Tabak. *Tabac*	298 412	312 955	329 132	346 763	290 982
Tin. *Etain*	182 048	176 569	186 920	206 919	159 584
Indigo	72 720	61 124	72 013	69 087	60 734
Andere artikelen (die elk minder dan f 50 000 aan uitvoerrecht opbrachten, voor zooverniet reeds afzonderlijk genoemd). *Autres march.*	155 657	166 432	158 090	183 240	180 000
Nagev. uitvoerr. *Arrérages*	—	134	—	8	—
	f 1 045 909	f 924 933	f 1 082 270	f 1 143 969	f 911 311
Af: terugbetalingen	107	1 439	6 002	5 412	6037
Zuiver ontvangen	f 1 045 802	f 923 494	f 1 076 268	f 1 138 557	f 905 274

8. In- en uitvoerrechten en pakhuishuur. Verdeeling van de opbrengst over de verschillende gewesten.

Bron: K. V. *Droits d'entrée et de sortie et loyers d'entrepôt, perçus dans chaque province.*

Gewesten. *Provinces.*	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.
Bantam	*f* 60	*f* 182	*f* 38	*f* 1 922	*f* 6 490	*f* 2
Batavia	1 984 488	2 072 111	2 050 501	2 385 820	2 452 155	2 315 822
Krawang	3 379	—	6	23	—	4
Cheribon	283 610	300 762	316 202	369 035	342 413	391 745
Tegal	60 011	56 061	55 445	48 040	60 437	64 823
Pekalongan	13 986	9 295	10 483	15 304	24 499	29 209
Semarang	1 845 388	1 935 172	1 849 122	2 041 840	2 092 322	2 113 808
Japara	907	4 093	1 373	1 874	9 174	2 374
Rembang	6 477	14 133	3 545	4 733	13 730	19 666
Soerabaja	2 198 625	2 392 782	2 400 964	2 603 511	2 700 856	2 961 150
Pasoeroean	96 930	95 447	43 832	92 979	85 771	57 444
Probolinggo	33 358	46 935	44 046	42 166	53 890	60 433
Besoeki	65 231	74 327	76 638	87 126	89 862	84 318
Banjoemas	28 091	31 249	22 400	29 818	38 505	41 052
Madoera	12 293	5 615	11 039	9 597	9 234	4 938
Totaal Java en Madoera	6 632 784	7 041 164	6 885 634	7 733 788	7 979 338	8 146 788
Sumatra's Wk.	566 018	617 490	554 607	647 053	589 779	524 681
Benkoelen	505	1 786	841	357	619	1841
Lampongs	1 032	6 810	4 827	8 887	4 529	3 819
Palembang	179 771	222 408	234 051	218 175	250 422	239 772
Riouw	—	—	—	—	4 631	13 488
Sum. Oostk.	592 514	684 556	818 614	799 869	680 470	606 815
Banka	40 353	47 580	51 107	43 053	43 769	49 510
Billiton	57 368	50 529	52 582	60 245	57 168	55 889
Borneo W. A.	83 918	99 869	112 427	130 351	124 056	121 283
Borneo Z. en O	62 269	78 923	65 984	74 385	84 989	82 936
Tot. Ned.-Ind.	8 216 532	8 851 115	8 780 677	9 716 184	9 819 773	9 846 822

9. Opbrengst van eenige voorname onverpachte middelen.

Bron: K. V. *Principaux autres droits.*

Jaren. *Années.*	Zegelrecht. *Timbre.*		Zuivere winst aan vendu-procenten. *Ventes publ.*	Recht van overschrijving van vaste goederen. *Droits de transf. d'immeubl.*		Recht van successie en overgang. *Droits de succession.*	
	Java.	Buitenbezittingen. *Autres poss.*		Java.	Buitenbezittingen. *Autres poss.*	Java.	Buitenbezittingen. *Autres poss.*
1884	*f* 672 072	*f* 121 714	*f* 476 043	446 552		102 357	
1885	724 372		384 944	496 696		83 816 [1]	
1886	825 694	206 446	382 294	462 248		85 821	
1887	737 778	152 376	387 896	461 574		36 249	
1888	679 688	188 231	428 982	457 944		68 883	
1889	717 056	179 513	458 711	531 799		45 526	
1890	767 478	188 942	478 450	517 335	62 104	31 454	
1891	759 251	211 139	480 750	544 221	88 141	46 119	
1892	797 131	206 849	481 350	562 015	84 293	55 966	2 596
1893 (voorloopig.)	914 268	250 075	487 255	511 685	85 976	33 235	10 962

[1]) Sedert 1885 wordt van Eur. en daarmede gelijk gestelden successierecht geheven; vóór dat jaar ook van vreemde Oosterlingen. Het overgangsrecht van vreemde Oosterlingen is sedert dat jaar begrepen onder het recht van overschrijving van vaste goederen.

IX. MONOPOLIEN. *Monopoles.*

1. Opiumverkoop in het klein op Java en Madoera.

Aantal toegestane verkoopplaatsen, pachtsom en winst, en verhouding der gedebiteerde hoeveelheden wettig opium tot de door het Gouvernement ter beschikking gestelde maxima.

Monopole (affermé) de l'opium.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Aantal toegestane kitten. *Débits licites.*		Pachts. en winst van het opium in 1893 en 1894. *Fermage et bénéfice probables.* Verschuldigde pachtsom. *Fermage.*		Winst op de verstrekte hoeveelh. *Bénéfice.*		Gemidd. hoeveelheid gedebit. wettig opium in % van de maxima, die ter beschikking stonden. *Quant. débit. en % du maximum.*		
	1893	1894	1893	1894	1893	1894 [1]	1891	1892	1893
			× *f* 1000						
Bantam	—	—							
Batavia	22	22							
Krawang	6	7	834	846	*f* 170 318	*f* 164 832	87,58	86,16	99,98
Lampongs	5	5							
Cheribon	11	11	135	136	49 070	49 152	100,00	99,87	100,—
Tegal	23	23	255	255	59 735	59 847	56,60	52,38	46,62
Pekalongan	33	33	233	233	64 299	63 878	57,29	52,29	62,02
Semarang	73	73	1 440	1 440	310 471	299 710	57,07	52,08	61,88
Japara	54	54	480	492	141 943	139 070	72,46	64,19	68,02
Rembang	50	50	648	612	125 528	121 040	37,44	38,33	32,71
Soerabaja	48	48	1 200	1 326	270 345	264 990	70,56	51,78	59,70
Pasoeroean	22	22	480	529	105 744	103 500	75,28	75,00	83,28
Probolinggo	14	14	260	256	53 660	53 767	70,38	74,69	70,14
Besoeki	20	20	150	175	50 259	50 750	71,40	72,02	87,38
Banjoemas	10	10	150	151	74 424	73 200	89,00	82,92	88,08
Bagelen	17	17	156	179	43 703	43 355	97,99	55,92	87,04
Kedoe	31	31	336	336	53 544	53 000	49,66	49,91	46,07
Djokjokarta	93	94	408	336	69 135	66 679	64,58	51,75	44,22
Soerakarta	146	145	900	1 056	275 842	259 760	71,17	67,90	71,88
Madioen	64	64	672	624	140 950	134 660	37,35	42,06	44,79
Kediri	120	120	1 922	1 993	278 923	266 190	89,22	73,08	68,43
Madoera	32	32	118	—	36 067	—	50,35	43,69	42,26
	854	895	10 778	10 974	2 374 063	2 267 380	64,66	57,78	61,87

[1]) Hier is gerekend dat de hoeveelheid verstrekte opium gelijk aan die van 1893 was.

2. Uitkomsten van de opiumpacht.

Bron: K. V.

Produit de la ferme de l'opium.

Jaren. *Années.*	a. Java en Madoera. Getal verkoopplaatsen of kitten. *Nombre de débits.*	Verstrekte opium (katti's) *Opium fourni.*	Pachtsom. *Fermage.*	Vermoed. winst van het opium. [1]) *Bénéfices probables.*	Pachtsom en verm. winst. *Fermages et bénéfices probables.*	Pachtsom en behaalde winst. *Fermages et bénéfices.*	b. Buitenbezittingen. Opbrengst. *Autres possessions produit.*
			× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000
1885	851	129 878	12 139	3 003	15 142	14 344	3 652
1886	851	104 420	12 139	3 169	15 308	14 015	3 960
1887	855	108 095	13 031	3 216	16 248	15 023	3 795
1888	854	108 375	13 031	*	*	15 215	3 846
1889	855	104 002	13 031	3 203	16 234	*	4 865
1890	835	112 720	9 041	3 187	12 228	11 293	5 076
1891	870	117 759	10 186	2 051	12 237	12 364	5 332
1892	871	105 559	10 896	2 155	13 051	12 940	4 360
1893	894	113 911	10 778	2 084	12 862	13 152	3 528
1894	895	*	10 974	2 267 [2])	13 242	*	*

[1]) De winst berekend over hetgeen aan de pachters had kunnen zijn verstrekt, doch dat door dezen slechts gedeeltelijk is genomen.

[2]) De vermoedelijke winst berekend over hetgeen in 1893 werd verstrekt.

3. Overzicht van de opbrengst der voornaamste verpachte kleine middelen op Java en Madoera en op de Buitenbezittingen.

Bron: K. V. *Produit des principales fermes, autres que celle de l'opium.*

Benaming der middelen.	Opbr. op Java en Madoera.	Opbr. op de Buitenbezittingen.	Totaal.
Rund-, buffel- en paardenslacht. *Abattage.*	*f* 1 348 284	*f* 10 526 [3])	*f* 1 358 810
Dobbelspelen [1]) *Jeux*	196 752	454 164	650 916
Varkenslacht. *Abatt. (porcs)*	65 460	87 648	153 108
Tolbruggen en overvaarten. *Passages.*	109 428	24 336 [4])	133 764
Vogelnestklippen. [2]) *Nids d'oiseaux*	153 408	—	153 408
Pandhuizen. *Monts de piété*	627 990	100 932	728 922
Arak en and. sterke dranken. *Boissons.*	—	430 312 [5])	430 312
Totaal incl. andere kl. middelen 1894. *Total incl. autres.*	2 800 998	1 336 673	4 137 671
Totaal 1893	2 785 585	1 422 132	4 207 717
1892	2 737 771	1 590 495	4 328 266
1891	3 084 805	2 031 351	5 116 156
1890	3 031 898	1 936 056	4 967 952
1889	3 134 489	1 897 483	5 031 974
1888	3 083 413	1 593 760	4 677 173
1887	3 060 076	1 548 740	4 608 816
1886	3 201 623	1 634 602	4 836 225
1885	3 070 050	1 505 127	4 575 177
1884	2 574 357	1 575 643	4 150 000

[1]) Op Java alléén in de Res. Batavia, Semarang en Soerabaja, in de Buitenbezitt. overal, uitgez. Lampongs, Amboina, Ternate, Bali en Lombok.

[2]) Alléén in de Resid. Bantam, Rembang, Soerabaja, Probolinggo, Besoeki, Madoera.

[3]) Alléén rundslacht, in Benkoelen ook buffelslacht., in Bali paardensl. in Ternate ook varkenslacht.

[4]) Alléén overvaarten, en wel in Palembang, Borneo Z. en O., Celebes en Onderh. en Bali en Lombok.

[5]) Incl. pacht van saguweer in Celebes, Menado, Amboina en Ternate.

4. Zout. Verdeeling van het aantal verkochte picols over de verschillende verkoopsprijzen, en geldelijke opbrengst.

Bron K. V. *Monopole du sel. Quantités vendues aux diff. prix, et provenu.*

	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893. voorl. cijfer *chiffre prov.*
Java en Madoera.							
à *f* 6,72 per p. (normaalpr.)	909 545	890 989	916 896	962 660	895 000	878 655	912 291
à *f* 5,92 (Zuidkust)	33 174	35 807	40 171	46 507	51 929	55 792	54 987
à *f* 6 (Soerakarta)	42 820	37 042	38 728	41 294	33 900	36 168	30 989
à *f* 2 (industriëele doeleind.)	2 049	2 683	2 867	4 651	827	203	336
à *f* 0,12 per K. G. [1])	—	—	—	—	33 984	88 263	80 161
à *f* 0.03⅓ p. K.G. (v. ind. doel.	—	—	—	—	1 550	2 122	2 797
Te zam. pic. *Tot., picols.*	987 588	966 521	998 662	1 055 112	1 017 189	1 061 204	1 081 561
Geldel. opbr. *Prov. tot.*	*f* 6 569 552	*f* 6 427 043	*f* 6 637 458	*f* 7 001 460	*f* 6 766 547	*f* 7 070 989	*f* 7 206 322
Buitenbezittingen. *Autres possessions.*							
à *f* 6,72 (Banka Lampongs met uitz. van Telok Betong)	3 530	3 306	3 560	3 885	4 584	10 584	12 079
à *f* 4 (Banka mijnwerkers)	3 519	3 672	3 978	3 643	3 179	— [2])	— [2])
à *f* 5,83⅓ (Palemb. en W. Born.)	71 201	70 417	68 774	70 985	74 325	70 570	72 399
à *f* 6,66⅔ (Benk., Z. en O. Born.)	51 776	52 963	53 291	55 912	58 362	51 533	55 830
à *f* 5 (Sum. W. en Telok Bet.)	75 218	76 559	77 316	77 395	75 869	71 817	80 415
à *f* 2 (industriëele doeleind.)	—	—	45	60	25	10	3
Te zam. pic. *Tot., picols.*	205 244	206 916	206 963	211 881	216 344	204 515	220 727
Geldel. opbr., *Prov. tot.*	*f* 1 174 428	*f* 1 183 576	*f* 1 182 980	*f* 1 214 632	*f* 1 245 509	*f* 1 175 480	*f* 1 277 913
Geld. opbr. Nedl. Ind. *Provenu, tot. des colon.*	*f* 7 743 980	*f* 7 610 619	*f* 7 820 438	*f* 8 216 092	*f* 8 012 056	*f* 8 246 469	*f* 8 484 235

[1]) In de vier verkoopplaatsen in de res. Batavia, te Samarang en te Soerabaja.

[2]) Te beginnen met 1892 wordt ook aan de Mijnwerkers *f* 6,72 in rekening gebracht.

X. SPOORWEGEN. *Voies ferrées.*

1. Overzicht der gelden sedert 1875 in Nederland en in Indië besteed aan den aanleg en de opname der Staatsspoorwegen op Java.

Dépenses de construction des chemins de fer de l'État.

Bron: V. S. N. I.

Omschrijving der lijnen. *Lignes.*	Werkelijke kosten der lijnen tot ult. 1889. *Dépenses avant fin 1889.*	Uitgaven in: *Dépenses en:* 1890.	1891.	1892.	1893.	Totaal.
a. Oosterlijnen.	*f* 31 314 226	*f* 121 585	*f* 366 181	*f* 727 091	*f* 381 226	*f* 35 910 309
b. Westerlijnen.	22 575 691	38 929	8 475	40 293	47 283	22 710 674
c. Lijn Djokjakarta-Tjilatjap.	14 710 438	—37 874	62 929	40 289	16 027	14 791 808
d. Lijn Warong-Bandreg-Tjilatjap.....	421 889	2 032 017	3 329 682	3 579 911	3 888 158	13 251 657
e. Opneming van de lijnen:						
Dj. Poerw. Magelang-Willem I.	110 743	—	—	—	—	110 743
Malang-Blitar.....	—	—	469	33 826	47 849	82 144
Kalimas-Tarik	—	—	3 208	17 128	—	20 336
Probolinggo-Panaroekan.....	—	—	819	50 817	308 062	359 698
Djember-Banjoewangi	—	—	17 706	33 380	15	51 101
Batavia-Bantam	—	—	—	25 847	21 203	47 050
N.O. helling v. h. Tjiremai-geb.	—	—	—	—	4 630	4 630
Totaal....	72 135 987	2 154 657	3 789 469	4 518 582	4 714 453	87 343 150

2. Rendement van Spoorwegen, Post en Telegrafie.

Voies ferrées, postes et télégraphes. Recettes du Trésor.

Bronnen: V. S. N. I. en K. V.

Jaren. *Années.*	Staatsspoorwegen. *Voies ferrées de l'État.* Oosterlijnen. *Réseau Est.* Uitgaven. *Dépenses.*	Oosterlijnen. Saldo's.	Westerlijnen. *Réseau Ouest.* Uitgaven. *Dépenses.*	Westerlijnen. Saldo's.	Partic. Spoorw. Uitkeering aan den Staat. *Recognitions des lignes privées.*	Post en Telegrafie incl. Paardenposterijen. *Postes et télégr.* Uitgaven. [1] *Dépenses.*	Nadeelige saldo's. *Soldes défavorables.*
1884	*f* 1 484 456	*f* 1 974 603	*f* 425 698	*f* 366 644	*f* 1 218 579	*f* 2 318 241	*f* 552 309
1885	1 813 687	1 681 628	542 436	222 926	1 022 756	2 065 286	334 825
1886	1 616 673	1 905 686	584 034	331 603	897 270	2 070 603	362 599
1887	1 595 720	1 721 126	568 085	289 341	839 500	2 137 947	393 035
1888	1 558 251	1 908 552	551 235	330 601	839 500	3 127 567	1 401 004
1889	1 639 740	1 911 750	662 947	347 076	795 090	2 049 216	235 130
1890	1 841 330	1 826 122	810 099	326 810	932 834	2 034 396	144 673
1891	2 069 692	2 142 425	864 489	456 316	1 049 991	2 053 715	17 343
1892	2 071 681	2 358 141	855 816	682 815	1 007 547	2 788 650	425 211
1893	2 016 537	2 559 401	895 009	453 120	938 912	*	*

[1]) Hieronder ook eenige in Nederland gedane uitgaven.

B. WEST-INDIE. Indes Occidentales.

I. Bevolking. *Population.*

I. STERKTE DER BEVOLKING OP HET GRONDGEBIED DER KOLONIE. [1])

Chiffre de la population de toute la colonie.

A. Suriname.

Bron: K. V.

Plaats van vestiging. *Lieux.*	Gevestigde bevolking. *Population fixe.*			Immigranten. *Immigrants.*			Totaal generaal *Total-général.*
	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	
Stad Paramaribo en buitenwijken	12 635	15 955	28 590	449	237	686	29 276
Overig gedeelte der kolonie	13 193	9 756	22 949	4 671	1 970	6 641	29 590
Totaal 31 Dec. 1893	25 828	25 711	51 539	5 120	2 207	7 327	58 866
Total 1892	25 651	26 360	52 011	4 596	1 877	6 473	58 484
1891	25 308	26 259	51 567	4 162	1 659	5 821	57 388
1890	25 500	26 064	51 564	3 852	1 457	5 309	56 873
1889	25 657	26 118	51 775	2 989	1 204	4 193	55 968
1888	24 851	24 872	49 723	2 969	1 345	4 314	54 037
1887	24 272	24 125	48 397	3 927	1 779	5 706	53 945
1886	23 480	23 443	46 923	3 997	1 844	5 841	52 764
1885	23 663	23 659	47 322	4 270	1 922	6 192	53 514
1884	23 556	23 273	46 829	4 278	1 871	6 149	52 978

[1]) Opgave van wijkmeesters en districtscommissarissen, niet volledig.

B. Curaçao en Onderhoorigheden. [1])

Curaçao et dépendances.

Bron: K. V.

Plaats van vestiging. *Lieux.*	Bevolking op 31 Dec. 1884. *Population au 31 Déc. 1884.*			Bevolking op 31 Dec. 1893. *Population au 31 Déc. 1893.*			Toe- of afneming sedert 1884. *Augmentation ou diminution.*
	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	
Curaçao	10 785	14 009	24 794	12 692	14 514	27 306	2 512
Bonaire	1 764	2 267	4 031	1 933	2 342	4 275	244
Aruba	3 087	3 090	6 177	3 849	4 216	8 065	1 888
St. Martin (Ned. Ged.)	1 523	1 868	3 391	1 596	2 122	3 718	327
St. Eustatius	1 061	1 399	2 460	749	911	1 660	— [2])
Saba	1 130	1 240	2 370	883	1 080	1 963	— 407
Totaal 31 Dec. 1884	19 350	23 873	43 223	20 838	25 585	46 987	Tot. 31 Dec. 1893
Total. 1885	20 090	24 320	44 410	20 080	26 188	46 777	1892
1886	20 015	24 863	44 878	19 734	25 773	45 853	1891
1887	20 378	25 336	45 714	20 234	25 228	44 962	1890
1888	20 648	25 599	46 247	21 702	25 358	45 592	1889

[1]) Niet inbegrepen het garnizoen op Curaçao. *La garnison de Curaçao non comprise.*
[2]) Eene vergelijking is hier niet mogelijk, daar volgens het Kol. Versl. over 1889 de vroegere opgaven betr. St. Eustatius foutief zijn.

II. VERGELIJKEND OVERZICHT VAN DE GETALSTERKTE DER DISTRIKTS-BEVOLKING VAN SURINAME IN DE JAREN 1863 [1]), 1872 [2]), 1873 [3]), en 1886—1893.

Tableau comparatif du chiffre de la population des districts de Surinam pendant les années 1863, 1872, 1873 *et* 1886—1893.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Veld- en fabrieksarbeiders. *Ouvriers.*		Ouden, gebrekkigen en kinderen tot geen arbeid geschikt. *Vieillards, invalides, enfants.*		Overige bevolking. *Autres parties de la population.*	Totaal generaal. [4]) *Total général.*
	Niet-immigranten. *Non-immigrés.*	Immigranten. *Immigrés.*	Niet-immigranten. *Non-immigrés.*	Immigranten. *Immigrés.*		
1863	16 824	284	9 001	13	1 214	27 336
1872	14 186	1 976	9 625	251	2 498	28 536
1873	10 764	3 829	6 887	470	5 024	26 974
1886	4 409	4 723	2 422	975	12 426	24 957
1887	4 108	4 385	2 241	1 196	12 967	24 897
1888	4 775	3 253	2 700	926	12 909	24 563
1889	5 040	3 325	2 687	747	13 963	25 762
1890	4 838	4 315	2 489	871	13 580	26 093
1891	4 559	4 718	2 402	990	14 612	27 281
1892	4 662	5 208	1 939	1 140	14 588	27 597
1893	4 516	5 417	1 861	1 224	14 924	27 942

[1]) Het jaar van de emancipatie. *L'année de l'émancipation des esclaves.*
[2]) Het laatste jaar vóór de opheffing van het staatstoezicht. *L'année dernière avant l'abolition de la tutelle de l'État.*
[3]) Het jaar van de opheffing van het staatstoezicht. *L'année de l'abolition de la tutelle de l'État.*
[4]) Hieronder niet begrepen de gevangenen, militairen en de overige bewoners der mil. posten. *Prisoniers et militaires non compris.*

III. INDEELING DER BEVOLKING VAN CURAÇAO EN O. NAAR DE GEBOORTEPLAATS.
Population de Curaçao et dép. par lieux de naissance.

Bron: K. V.

Woonplaats. *Lieux.*	Getalsterkte der bevolking. [1]) *Effectif.*	Waarvan geboren, *dont nés*			
		op het eiland. *dans l'île.*	elders in West-Indië. *ailleurs dans les Indes Occidentales.*	in Nederland. *aux Pays-Bas.*	elders *ailleurs*
Curaçao	27 558	25 907	339	369	943
Bonaire	4 275	4 221	18	21	15
Aruba	8 065	7 955	32	11	67
St. Martin (Ned. Ged.)	3 718	3 621	83	11	3
St. Eustatius	1 660	1 512	140	5	3
Saba	1 963	1 927	19	3	14
Totaal in 1893	47 239	45 143	631	420	1 045
Total 1892	47 016	44 827	664	369	1 156
1891	46 051	44 136	681	327	907
1890	45 162	43 368	661	297	836
1889	45 799	43 891	747	290	861
1888	46 461	44 616	713	338	794
1887	45 954	44 249	655	338	712
1886	45 121	43 416	665	329	711
1885	44 734	43 017	636	309	772
1884	43 444	41 783	630	300	731

[1]) Hieronder begrepen het garnizoen van Curaçao. *Y comprise la garnison de Curaçao.*

IV. IMMIGRATIE IN SURINAME.

Aantal aangekomen immigranten sedert 1° Januari 1853.

Nombre des immigrants depuis 1 Janvier 1853.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Land van herkomst. *Pays de provenance.*						
	Nederl.-Indië. *Indes Neerl.*	Madeira. *Madère.*	China. *La Chine.*	West-Indië. *Indes Occident.*	Nederland. *Pays-Bas.*	Britsch-Indië. *Indes Brit.*	Totaal. *Total.*
1853 t/m 1862	8	275	487	—	—	—	770
1863 t/m 1872	21	205	2 015	2 382	2	—	4 625
1873 t/m 1882	94	—	—	214	87	6 569	6 964
1884	—	—	—	—	—	2 061	2 061
1885	—	—	—	—	—	533	533
1886	—	—	—	—	—	—	—
1887	—	—	—	—	—	356	356
1888	—	—	—	—	—	—	—
1889	—	—	—	—	—	1 728	1 728
1890	94	—	—	22	—	1 264	1 380
1891	—	—	—	—	—	608	608
1892	—	—	—	57	—	1 228	1 285
1893	—	—	—	—	—	1 092	1 092
Totaal.....	217	480	2 502	2 675	89	16 294	22 257

V. GETAL HUWELIJKEN, GEBOORTEN EN STERFGEVALLEN.

Mariages, naissances et décès.

A. Suriname.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Getal huwelijken. *Mariages.*	Gewett. kinderen door opvolgend huwelijk. *Enfants légitimés.*	Geboorten. *Naissances.*			Waarvan buiten echt. *Dont hors mariage.*	Sterfgevallen. *Décès.*			Levenloos aangegeven. *Morts-nés.*
			M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*		M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	
1884	120	77	857	896	1 753	1 431	1 095	1 018	2 113	133
1885	98	78	989	973	1 962	1 608	792	730	1 522	170
1886	94	58	991	903	1 894	1 571	788	661	1 449	144
1887	129	119	983	926	1 909	1 580	815	688	1 503	133
1888	117	80	926	900	1 826	1 526	873	723	1 596	133
1889	145	133	966	969	1 935	1 598	781	653	1 434	123
1890	116	127	890	828	1 718	1 390	849	641	1 490	130
1891	115	94	880	921	1 801	1 443	1 146	959	2 105	144
1892	132	119	837	828	1 665	1 370	924	768	1 692	107
1893	173	179	913	941	1 854	1 448	813	652	1 465	136

B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Getal huwelijken. *Mariages.*	Geboorten. *Naissances.*				Overleden. *Décès.*		
		Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	Daarv. buiten echt. *Dont hors mariage.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*
1884	205	755	756	1 590	947	341	445	786
1885	142	829	811	1 640	1 106	433	581	1 014
1886	168	658	691	1 349	832	382	413	795
1887	251	928	894	1 822	1 169	401	403	804
1888	239	821	869	1 690	1 076	268	510	778
1889	222	714	695	1 409	869	501	547	1 048
1890	278	807	868	1 675	960	309	374	683
1891	199	855	818	1 673	958	459	544	1 013
1892	271	733	712	1 445	837	369	493	862
1893	253	1003	934	1 937	1 050	392	550	942

II. Onderwijs. *Enseignement.*

I. Getal scholen en leerlingen. *Nombre des Ecoles et des élèves.*

Bron: K. V.

A. Suriname.

Jaren. *Années*	Paramaribo. Gouvernements-scholen. *Ecoles publiques.*		Paramaribo. Particuliere scholen. *Ecoles privées.*		Districten. Gouvernements-scholen. *Ecoles publiques.*		Districten. Particuliere scholen. *Ecoles privées.*	
Ult°.	Getal scholen. *Ecoles.*	Getal leerlingen. *Elèves.*	Getal scholen. *Ecoles.*	Getal leerlingen. *Elèves.*	Getal scholen. *Ecoles.*	Getal leerlingen. *Elèves.*	Getal scholen. *Ecoles.*	Getal leerlingen. *Elèves.*
1884	4	734	26	3202	16	599	13	748
1885	4	729	26	3246	13	519	11	587
1886	4	779	24	3281	14	553	10	634
1887	5	1172	22	3065	14	639	7	510
1888	5	1230	20	3107	14	642	8	569
1889	5	1243	19	3043	13	675	10	723
1890	5	1285	19	3288	13	712	8	666
1891	6	1251	17	3413	13	703	9	725
1892	6	1452	16	3443	13	657	10	776
1893	6	1427	16	3674	14	686	10	825

B. Curaçao en onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Aard der scholen.	Curaçao. Getal scholen. *Ecoles.*	Curaçao. Getal leerlingen. *Elèves.*	Andere eilanden. *Dépendances.* Getal scholen. *Ecoles.*	Andere eilanden. *Dépendances.* Getal leerlingen. *Elèves.*	Totaal. *Total.* Getal scholen. *Ecoles.*	Totaal. *Total.* Getal leerlingen. *Elèves.*
1888.	Openbare scholen	1	173	—	—	1	173
	Landscholen	3	240	8	560	11	800
	Zustersscholen	* [1])	1886 [2])	*	574 [2])	*	2460 [2])
	Bijzondere scholen	7	542	1	20	8	562
	Totaal	*	2841		1154		3995
1889.	Openbare scholen	1	199	—	—	1	199
	Landscholen	3	328	8	514	11	842
	Zustersscholen	* [1])	1813 [2])	*	467 [2])	*	2280 [2])
	Bijzondere scholen	6	505	—	—	6	505
	Totaal	*	2845		981		3826
1890.	Openbare scholen	1	208	—	—	1	208
	Landscholen	3	257	8	479	11	736
	Zustersscholen	* [1])	1923 [2])	6	786 [2])	*	2709 [2])
	Bijzondere scholen	6	569	—	—	6	569
	Totaal	*	2957	14	1265	*	4222
1891.	Openbare scholen	2	203	—	—	2	203
	Landscholen	2	209	10	501	12	710
	Zustersscholen	* [1])	2202 [2])	5	929 [2])	*	3131 [2])
	Bijzondere scholen	7	570	1	22	8	592
	Totaal	*	3184	16	1452	*	4636
1892.	Openbare scholen	2	210	—	—	2	210
	Landscholen	2	203	10	532	12	735
	Zustersscholen	* [1])	2172 [2])	5	978 [2])	*	3150 [2])
	Bijzondere scholen	7	620	1	20	8	640
	Totaal	*	3205	16	1530	*	4735
1893	Openbare scholen	2	234	—	—	2	234
	Landscholen	2	258	10	542	12	800
	Zustersscholen	* [1])	2253 [2])	5	1120 [2])	*	3373 [2])
	Bijzondere scholen	7	674	—	—	7	674
	Totaal	*	3419	15	1662	*	5081

[1]) In het stadsdistrikt vindt men in de jaren vóór 1891 drie en sedert dien tijd twee zustersscholen

[2]) Voor het grootste gedeelte meisjes.

Digitized by Google

III. Landbouw en Nijverheid.

Agriculture et Industrie.

I. LANDBOUW IN SURINAME.

Agriculture, Surinam.

A. Uitgestrektheid der plantages en aard der arbeiders.

Bron: K. V. *Etendue des exploitations et nature des laboureurs.*

Hoofdproducten naar welke de plantages genoemd worden. *Produits principaux de chaque exploitation.*	Uitgestrektheid in bebouwing ult°. 1893. *Etendue cultivée en 1893.* Hectaren.	Arbeiders. *Laboureurs.* Kleine landbouw. *Petite culture.* Eigenaars. *Propriétaires.*	Pachters. *Fermiers.*	Immigranten. *Immigrants.*	Niet-Immigranten. *Non-Immigrants.*	Totaal. *Total.*
Suiker *Sucre*	2 068 [1]	—	—	2 928	1 312	4 240
Cacao	10 376	1 810	2 539	2 484	2 471	9 304
Andere producten *Autres*	1 178.5	203	1 378	—	23	1 604
Totaal ult°. 1893	13 622.5	2 013	3 917	5 412	3 806	15 148
„ „ 1892	16 560.5	1 269	2 425	5 676	4 983	14 353
„ „ 1891	15 161.1	864	1 429	5 620	4 664	12 577
„ „ 1890	14 338.4	1 816	1 960	4 315	4 697	13 788
„ „ 1889	16 614.4	1 503	2 560	3 282	4 749	12 094
„ „ 1888	12 623.5	1 407	2 623	3 329	4 599	11 958
„ „ 1887	11 970.7	1 316	2 607	4 385	3 887	12 195
„ „ 1886	12 877.0	1 506	2 610	4 694	4 302	13 112
„ „ 1885	12 611.5	1 386	2 658	4 898	5 065	14 007
„ „ 1884	12 855.3	1 145	2 596	5 055	5 114	13 910

[1]) Waaronder 15.94 H.A. met cacao en koffie beplant.

B. De voornaamste producten, hoeveelheden voortgebracht in 1880, 1885 en de laatste 4 jaren.

Bron: K. V. *Quantités produites.*

Producten. *Produits.*	1880	1885	1890	1891	1892	1893
Suiker *Sucre* (Muscovado) KG.	7 941 305	2 177 375	1 963 700	1 000 250	941 600	731 390
„ *Sucre* (Vacuumpan) „	2 505 427	3 252 958	6 149 100	6 866 794	6 650 669	8 088 182
Melasse ..... Liters	1 913 980	941 187	1 168 962	1 366 821	1 536 393	1 606 528
Rum ..... „	1 045 651	455 918	534 239	394 401	520 076	521 494
Cacao ..... KG.	939 900	1 337 459	2 169 402	2 247 098	1 617 695	3 398 708

Bron: K. V. C. De Suiker- en Cacao-cultuur. *Cultures du Sucre et du Cacao.*

Jaren. *Années.*	Suiker. *Sucre.* Getal plantages. *Exploitations.*	Uitgestrektheid, waarvan geoogst werd. *Etendue en récolte.*	Cacao. Getal plantages en gronden. *Exploitations.*	Uitgestrektheid in bebouwing ult°. Dec. *Etendue en exploitation fin Décembre.*
1884	32	H.A. 2 885.8	76 plantages en 249 gronden.	H A. 7 321
1885	28	*	71 „ „ 298 „	7 533.93
1886	22	2 000.2	75 „ „ 305 „	8 008.76
1887	20	1 750	83 „ „ 313 „	8 387.36
1888	17	1 668.2	83 „ „ 370 „	8 787
1889	14	1 737.2	88 „ „ 363 „	13 103
1890	14	1 602.1	98 „ „ 487 „	10 901
1891	14	1 630.3	382 „ „ 246 „	11 942
1892	14	1 602.9	112 „ „ 543 „	11 599
1893	13	*	* „ „ 609 „	10 376

II. VEESTAPEL. *Bétail.*

Bron: K.V.

A. Suriname.

Jaren. *Années.*	Rundvee. *Bêtes à cornes.*	Paarden. *Chevaux.*	Muilezels. *Mulets.*	Ezels. *Anes.*	Schapen. *Moutons.*	Geiten. *Chèvres.*	Varkens. *Cochons.*
1884	3 319	216	81	297	435	822	1 828
1885	3 677	230	74	306	447	1 054	1 774
1886	4 129	244	77	325	555	1 179	2 009
1887	3 581	267	90	320	522	847	2 036
1888	3 853	228	78	312	560	825	1 975
1889	4 026	244	79	301	462	662	2 165
1890	3 856	237	68	307	369	596	2 411
1891	3 745	206	71	246	309	590	2 135
1892	4 438	216	74	316	277	833	2 046
1893	4 827	260	105	323	253	817	2 052
B. Curaçao en Onderhoorigheden met uitzondering van Saba. *Curaçao et dépendances exc. Saba.*							
1884	3 983	739	279	5 900	33 858	97 028	2 965
1885	4 035	746	298	7 328	28 216	83 469	2 683
1886	4 016	923	294	6 933	33 489	91 625	3 573
1887	4 493	942	487	6 806	35 745	91 194	4 173
1888	4 651	969	249	5 665	64 260	94 009	4 287
1889	3 388	837	190	5 167	37 972	83 688	3 739
1890	3 703	744	193	5 284	51 096	74 771	3 902
1891	3 393	816	196	5 589	55 723	67 273	4 142
1892	3 596	1 025	190	6 473	56 812	82 747	4 645
1893	3 600	1 004	223	6 160	60 450	92 087	5 709
C. Saba.							
1888	214	20	—	16	338	1 750	615
1889	248	18	—	11	312	1 725	694
1890	—	—	—	—	—	—	—
1891	195	15	—	1	190	1 004	322
1892	213	11	—	1	266	1 094	381
1893	138	11	—	1	275	845	355

III. ONTGINNING VAN DELFSTOFFEN.

Exploitation de minéraux.

A. Suriname.

1. Uitgestrektheid der voor de goud-industrie verpachte gronden.

Bron: K.V. *Superficie des terrains affermés pour l'exploitation des gisements aurifères.*

Jaren. *Années.*	Aantal verleende concessiën. *Concessions.*			Grootte (in hectaren) van de gezamenlijke concessiën. *Superficie totale de toutes les concessions.*		
	Voor perceelen reeds vroeger uitgegeven. *Pour terrains déjà concédés.*	Voor nieuwe perceelen. *Pour nouveaux terrains.*	Totaal. *Total.*	Voor perceelen reeds vroeger uitgegeven. *Pour terrains déjà concédés.*	Voor nieuwe perceelen. *Pour nouveaux terrains.*	Totaal. *Total.*
1884	99	207	306	247 954	188 873	436 792
1885	113	283	396	217 348	184 635	401 983
1886	124	331	455	189 221	223 659	412 880
1887	145	250	395	177 856	154 263	332 120
1888	168	273	441	198 282	136 827	335 109
1889	221	404	625	221 443	311 206	532 649
1890	140	189	329	135 367	110 257	245 624
1891	101	192	293	103 822	88 395	192 217
1892	110	205	315	170 529	151 486	322 015
1893	111	235	346	158 317	95 824	254 139

2. Uitkomsten der goud-industrie.
Résultats de l'exploitation des gisements aurifères.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Gevonden. [1]) *Production.* Hoeveelheid in Grammen. *Grammes.*	Gevonden. [1]) *Production.* Waarde naar het gemiddelde van de tarieven van uitvoer. *Valeur.*	Uitgev. in gramm. [2]) *Export.* Totaal. [3])	Uitgev. in gramm. [2]) *Export.* Naar Nederland. *Aux Pays-Bas.*	Waarde. *Valeur.*
1884	756 186	*f* 1 020 851	967 271	379 833	*f* 1 305 698
1885	745 897	1 016 285	983 039	665 502	1 331 774
1886	711 515	974 775	753 845	585 296	1 032 767
1887	858 859	1 176 636	1 006 904	725 065	1 379 458
1888	588 624	806 415	1 029 777	872 621	1 410 794
1889	645 019	883 676	894 333	798 522	1 125 236
1890	814 352	1 115 662	952 023	852 643	1 304 271
1891	1 236 919	1 704 579	820 983	709 014	1 124 746
1892	810 713	1 088 980	1 078 966	817 756	1 478 163
1893	867 644	1 188 672	1 159 675	833 118	1 588 755
				Totaal. *Total* 1876/93....	*f* 17 968 743

[1]) Volgens de opgaven van belanghebbenden. [2]) Gedeclareerd. [3]) Sedert 1880 wordt een uitvoerrecht van 5% geheven

B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances.*
Ontginning der phosphorzure kalklagen.
Exploitation du phosphate.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Klein-Curaçao. *Ile Petit-Curaçao.* Hoeveelheid uitgevoerde phosphaat M³. *Phosphate exporté* (M³.)	Klein-Curaçao. *Ile Petit-Curaçao.* Rechten. [1]) *Droits perçus.*	St. Barbara op Curaçao. Hoeveelheid uitgevoerde phosphaat M³. *Phosphate exporté* (M³.)	St. Barbara op Curaçao. Rechten. [1]) *Droits perçus.*
1884	3 233	*f* 3 880	54 859	*f* 65 883
1885	2 266	2 707	45 373	54 347
1886	4 623	5 526	18 726	22 441
1887	6 839	8 169	9 741	11 673
1888	1 321	1 904	2 490	3 616
1889	— [2])	— [2])	4 717	6 823
1890	—	—	3 375	4 219
1891	—	—	4 654	6 726
1892	—	—	2 295	3 340
1893	—	—	3 317	4 839

Jaren. *Années.*	Aruba. Getal schepen voor den phosphaatuitvoer. *Nombre de vaisseaux exportant le phosphate.* Getal. *Nombre.*	Aruba. Getal schepen voor den phosphaatuitvoer. *Nombre de vaisseaux exportant le phosphate.* M³.	Aruba. Rechten. [1]) *Droits perçus.*	Aruba. Concessierechten. *Droits de concession.*
1884	35	21 494	*f* 11 279	*f* 171 953
1885	30	20 251	10 620	162 005
1886	32	19 448	10 211	155 587
1887	27	16 515	8 673	132 119
1888	40	26 015	13 668	208 118
1889	61	40 756	21 389	326 046
1890	71	49 230	25 862	393 839
1891	34	22 397	11 746	179 175
1892	20	12 981	6 566	103 851
1893	18	1 208 [3])	6 826	99 048

[1]) Uitvoerrechten en scheepsongelden. *Droits d'exportation et de navigation.*
[2]) De concessie op dit eiland is met 1888 afgeloopen. *La concession s'est terminée en* 1888.
[3]) Het verschil met het vorig jaar wordt in het K. V. niet toegelicht.

IV. Handel en scheepvaart. *Commerce et navigation.*

I. Algemeen overzicht. *Aperçu général.*

A. Waarde van den invoer tot verbruik en uitvoer uit het vrije verkeer.

Bron: K. V. *Valeur de l'importation et de l'exportation spéciale.*

Jaren. *Années.*	Suriname. *Surinam.* Invoer. *Importation.*	Suriname. *Surinam.* Uitvoer. *Exportation.*	Haven van Curaçao. *Port de Curaçao.* Invoer. *Importation.* [1])
1850	*f* 2 087 562	*f* 3 877 102	*f* *
1855	2 401 284	3 398 525	*
1860	3 056 946	4 524 001	*
1865	4 504 520	2 235 399	*
1870	4 042 111	2 657 871	*
1875	3 125 415	2 409 335	*
1880	3 914 458	3 600 535	5 559 412
1885	4 893 355	3 113 270	3 153 221
1890	5 366 258	4 272 692	3 733 917
1893	5 730 365	5 467 631	4 115 595

[1]) De waarde van den uitvoer van Curaçao kan niet worden opgegeven, daar deze vrij is, (uitgez. de uitvoer van phosphorzure kalk).

Van den invoer der andere eilanden wordt alleen vermeld de invoer tot verbruik op St. Martin.

Bron: K. V. B. Scheepvaartbeweging. *Navigation.*

Jaren. *Années.*	Suriname. *Surinam.* Ingeklaard. *Entrées.*	Suriname. Inhoud. [1]) *Tonnage.* × 1000	Suriname. Uitgeklaard. *Sorties.*	Suriname. Inhoud [1]) *Tonnage.* × 1000	Curaçao Binneng. vaart. *Navires entrés.* [2]) Haven van Curaçao. *Port de Curaçao.* Aantal. *Nombre.*	Haven van Curaçao. Inhoud [3]) *Tonnage.* × 1000	Elders. *Ailleurs.* Aantal. *Nombre.*	Elders. M³ × 1000
1850	246	13	245	13	605	31	*	*
1855	219	16	208	15	765	44	*	*
1860	210	14	217	15	800	38	*	*
1865	184	13	173	13	1 006	73	*	*
1870	205	12	192	11	1 266	58	*	*
1875	192	21	197	22	1 021	110	*	*
1880	265	25	256	23	1 152	650	1 424	84
1885	199	72	203	73	1 270	846	1 893	130
1890	229	82	226	81	1 158	1 169	1 643	158
1893	206	82	206	81	1 262	1 201	1 730	143

[1]) Tot 1875 in lasten van 2,214 M³, later in Reg. tonnen van 2,83 M³. [2]) Omtrent de vertrokken vaartuigen worden geen opgaven verstrekt. [3]) Tot 1875 in tonnen van 2,214 M³, later in M³.

II. Uitvoeren van Curaçao en onderhoorigheden. *Exportations de Curaçao et des dépendances.*

Bron: K. V. A. Curaçao. [1])

Producten. *Produits.*		1885	1886	1887	1888	1889	1890
Aloëhars. *Résine d'aloès.*	KGr.	2 080	500	—	—	—	—
Dividivi	„	258 254	283 900	220 673	374 020	140 862	258 415
Ezels. *Ânes.*	Stuks	179	158	194	182	159	168
Oranjeschillen. *Pelures d'orange.*	KGr.	1 802	3 981	2 112	2 300	2 041	3 859
Phosphorzurekalk. *Phosphate.*	M³	47 639	18 726	9 741	2 490	4 717	3 375
Rood verthout. *Bois de teint.*	KGr.	—	—	5 000	—	172 700	3 700
Vruchten. *Fruits.*	Manden.	60	1 898	4 206	5 746	—	—
Wol. *Laine.*	KGr.	4 950	5 031	6 504	8 787	3 500	5 720
Zout. *Sel.*	Liters	3 405 060	987 536	2 094 600	235 750	1 637 960	3 017 290

[1]) Zie de noot bij tabel I A. Voor de jaren na 1890 komen geen opgaven voor.

B. Van andere eilanden.

Waarde van den uitvoer in Guldens.

Bron: K. V. *Dépendances. Valeur des exp. en florins.*

	1888	1889	1890	1891	1892	1893
Bonaire	51 515	55 216	57 780	53 831	50 785	48 986
Aruba	385 553	561 052	673 313	314 756	189 899	195 714
St. Martin (Ned. ged.)	98 212	25 372	31 771	87 166	79 380	41 784
St. Eustatius	22 553	17 678	18 385	9 764	17 747	10 206
Saba	11 481	10 255	—	10 873	10 454	12 894

III. UITVOER DER VOORTBRENGSELEN VAN DEN LANDBOUW VAN SURINAME.
Exportation des produits agricoles de Surinam.

Bron: K. V.

Jaren *Années.*	Suiker. *Sucre.* Kilogr. Muscovado. Hoeveelheid. *Quantité.*	Muscovado. Gemid. prijs per 100 KG. *Prix moyen.*	Vacuumpan. Hoeveelheid. *Quantité.*	Vacuumpan. Gemid. prijs per 100 KG. *Prix moyen.*	Melasse. Liter. Hoeveelheid. *Quantité.*	Melasse. Gemid. prijs per 100 L. *Prix moyen.*	Rum en dram. Liter. Hoeveelheid. *Quantité.*	Rum en dram. Gemid. prijs per 100 L. *Prix moyen.*	Cacao. Kilogr. Hoeveelheid. *Quantité.*	Cacao. Gemid. prijs per 100 KG. *Prix moyen.*	Koffie. *Café.* Kilogr. Hoeveelheid. *Quantité.*	Koffie. Gemid. prijs per 100 KG. *Prix moyen.*	Katoen. *Coton.* Kilogr. Hoeveelheid. *Quantité.*	Katoen. Gemid. prijs per 100 KG. *Prix moyen.*
1862 [1])		16,193,518		*f* 6,85	2 790 839	*f* 6,62	604 677	*f* 19,00	324 692	*f* 53,64	62,266	*f* 84,30	223 271	*f* 93,17
1865		7,713,837		18,72	1 396 577	8,90	128 398	26,40	326 996	54,90	117,232	66,52	172 111	145,43
1873 [2])		12,447,362		19,06	1 837 793	5,56	739 443	22,20	827 795	46,19	35,456	93,11	71 065	89,80
1878	5 833 059	*f* 16,05 [3])	1 990 283	19,34	1 311 472	7,00	718 748	16,0	556 187	70,74	54	140,00	84 600	69,80
1879	8 836 145	14,78 [3])	2 797 747	17,70	1 936 802	5,00	920 119	16,0	1 113 345	86,60	689	140,00	102 919	59,90
1880	7 497 742	17,25	2 394 090	20,25	1 617 414	5,00	708 186	16,0	857 562	67,12	296	140,00	17 596	59,40
1881	6 146 318	18,00	2 391 958	20,00	1 608 489	7,25	533 059	16,5	1 882 644	62,75	521	140,00	—	—
1882	6 875 726	20,00	2 545 889	22,75	1 347 498	9,00	708 228	18,0	1 155 837	68,00	178	130,00	2 094	36,00
1883	5 034 003	15,95	3 644 615	21,00	1 032 481	7,00	604 139	20,00	1 876 178	71,00	532	113,16	—	36,00
1884	3 313 020	13,00	3 937 264	17,34	526 980	6,00	469 020	19,00	1 450 046	71,00	2 546	100,00	676	30,00
1885	1 826 385	8,50	3 588 195	13,83½	552 970	6,25	441 653	15 00	1 344 413	73,50	1 425	152,50	479	45,00
1886	2 018 358	8,00	3 878 406	14,00	901 919	4,00	304 974	15,00	1 575 218	73,00	560	63,00	354	60,00
1887	1 488 076	8,00	6 375 699	9,50	363 485	6,00	278 155	10,00	1 719 642	70,00	582	80,00	—	—
1888	852 934	9,00	4 492 600 [4])	13,00	514 821 [5])	6,00	222 415	12,00	1 541 612	70,00	565	80,00	6 395	30,08
1889	1 085 894	12,00	3 985 165 [6])	13,00	395 352 [7])	6,00	247 600	14,00	2 042 868	65,00	286	80,00	—	—
1890	1 412 166	13,00	4 994 047 [8])	18,00	527 677 [9])	6,00	488 846	14,00	2 181 347	60,00	216	100,00	—	—
1891	952 002	14,00	5 392 094 [10])	18,00	215 520 [11])	10,00	353 891	15,00	2 210 695	60,00	477	150,00	—	—
1892	788 253	13,00	4 110 240 [12])	17,00	191 383 [13])	6,00	409 948	18,00	1 689 175	65,00	1 557	120,00	—	—
1893	677 300	15,00	6 143 738 [14])	17,00	81 375 [15])	6,00	341 277	18,00	3 498 000	70,00	15,257	120,00	—	—

[1]) Het jaar vóór de emancipatie. *Année précédente l'émancipation.* [2]) Het jaar van de opheffing van het Staatstoezicht. *Abolition de la tutelle du gouvernement.*
[3]) Berekend uit de opgegeven uitvoerwaarde. [4]) 1e product, bovendien nog 600 995 KG. à *f* 6.00 naproduct.
[5]) Bovendien nog 181 723 L. à *f* 3,00 vacuumpan.
[6]) Bovendien nog 494 811 K.G. naproduct à *f* 6.— [7]) Bovendien nog 353 665 L. vacuumpan à *f* 3.—. [8]) Bovendien nog 586 474 KG. naproduct à *f* 10.—.
[9]) Bovendien nog 583 589 L. vacuumpan à *f* 3.
[10]) Bovendien nog 370 972 K. G. naproduct à *f* 10. [11]) Bovendien nog 970 293 L. vacuumpan à *f* 5.
[12]) Bovendien nog 582 770 K.G. naproduct à *f* 10. [13]) „ „ 1 034 982 „ „ „ „ 3.
[14]) Bovendien nog 440 840 K.G. naproduct à *f* 10. [15]) Bovendien nog 846 695 L. vacuumpan à *f* 3.

IV. AANDEEL DER VERSCHILLENDE LANDEN IN DE HANDELS- EN SCHEEPVAARTBEWEGING VAN SURINAME.

Part des différents pays au commerce et à la navigation de Surinam.

Bron: K. V.

A. Invoer.
Importation.

Jaren. *Années.*	Schepen. *Vaisseaux.* Nederland. *Pays-Bas.*	Schepen. Noord-Amerika. *Etats-Unis.*	Schepen. Andere staten. *Autres pays.*	Lasten of tonnen. *Tonnage.* [1]) Nederland. [2]) *Pays-Bas.*	Lasten of tonnen. Noord-Amerika. *Etats-Unis.*	Lasten of tonnen. Andere staten. *Autres pays.*	Waarde in duizendt. guld. *Valeur (en mill. flor.)* Nederland. *Pays-Bas.*	Waarde. Noord-Amerika. *Etats-Unis.*	Waarde. Andere staten. *Autres pays.*
1855	56	40	123	6 618	4 228	4 840	1 192	714	495
1860	50	31	138	5 527	3 422	5 503	1 587	922	547
1865	26	43	115	3 232	3 915	6 065	2 235	1 007	1 263
1870	24	38	143	2 952	3 199	5 641	1 783	901	1 358
1875	17	27	148	4 050	5 228	11 827	1 192	691	1 243
1880	23	19	223	5 076	4 729	14 860	1 391	786	1 737
1881	22	21	182	4 910	5 851	14 947	1 361	875	2 589
1882	26	21	129	6 098	5 422	11 936	1 707	897	1 695
1883	30	21	198	5 944	5 800	39 410	2 073	1 017	2 079
1884	26	21	132	15 420	6 622	49 193	2 387	1 187	1 712
1885	21	18	160	17 335	5 131	49 075	2 292	1 068	1 449
1886	21	16	182	17 258	5 065	52 606	2 139	1 109	1 345
1887	25	12	193	16 834	4 326	53 258	2 529	968	1 555
1888	48	11	157	36 430	4 329	32 148	2 258	963	1 126
1889	39	9	164	44 642	3 199	13 053	2 590	1 008	1 295
1890	49	14	166	37 469	4 454	40 146	2 814	1 046	1 507
1891	41	12	154	38 778	4 059	39 965	2 691	1 880	1 303
1892	22	14	179	19 517	4 853	54 350	2 738	1 269	12 31
1893	23	17	166	19 715	5 795	56 031	3 227	1 226	1 277

B. Uitvoer.
Exportation.

1855	55	35	118	6 099	3 745	4 695	2 039	593	762
1860	43	39	135	5 889	4 315	5 104	2 180	1 088	1 255
1865	12	39	122	1 510	3 641	7 699	684	681	871
1870	20	31	141	2 441	2 660	5 813	848	583	1 226
1875	19	27	151	4 252	5 311	12 424	439	682	1 288
1880	17	21	218	3 607	4 879	14 471	946	779	1 876
1881	14	23	195	3 443	6 340	16 315	841	1 167	1 878
1882	9	18	144	2 392	4 900	15 317	632	908	2 146
1883	15	21	214	3 180	5 462	42 328	827	1 247	1 980
1884	17	15	138	11 880	4 791	52 649	858	1 151	1 655
1885	17	10	176	16 110	3 247	54 115	1 198	1 036	879
1886	16	14	180	15 984	4 927	53 005	1 057	922	1 058
1887	16	12	195	15 750	3 959	54 455	1 229	1 170	1 140
1888	48	12	158	35 533	4 624	32 477	1 475	1 083	758
1889	40	9	160	25 562	3 168	32 506	1 343	1 289	890
1890	46	12	168	36 805	3 920	39 974	1 532	1 482	1 259
1891	24	12	171	19 902	4 236	59 082	1 372	1 764	859
1892	22	11	182	19 371	3 652	55 063	1 363	1 485	1 003
1893	20	14	172	18 825	5 413	56 600	1 575	2 999	894

[1]) Zie noot [1]) van tabel I B op pag. 116.

[2]) De sterke toeneming voor Nederland sedert 1884 en voor andere Staten sedert 1883 is daaraan toe te schrijven, dat telkens de geheele inhoudsgrootte der schepen van den Kon. W. I. Maildienst en van de Comp. Génér.-Transatlantique wordt genoteerd, terwijl door deze schepen gemiddeld slechts een vijfde der inhoudsgrootte voor den in- en uitvoer van Suriname wordt besteed.

V. AANGEKOMEN SCHEPEN OP CURAÇAO, NAAR LANDEN VAN HERKOMST.

Bron: K. V. *Navires entrés à Curaçao, par pays de provenance.*

Landen. *Pays.*	1888		1889		1890		1891		1892		1893	
	Get. schep.	1000 M³.	Get. schep.	1000 M³.	Get. schep.	1000 M³.	Get. schep.	1000 M³.	Get. schep.	1000 M³.	Get. schep.	1000 M³.
Europa	84	281	70	243	83	314	63	212	67	251	33	105
Afrika	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Noord-Amerika. *Et. Unis.*	58	147	63	144	72	235	73	242	75	260	85	288
Z.-Amer. Venezuela	445	317	455	407	407	471	456	542	448	438	474	629
„ and. Staten	84	87	111	123	85	123	77	86	61	90	65	121
West-Ind. *Ind. occ.* Ned. Kol. *Col. néerl.*	570	18	485	18	471	19	415	17	450	18	472	21
West-Ind. *Ind. occ.* vreemde Kol. *Autres colonies*	15	3	16	7	19	7	4	3	21	43	24	35
Totaal incl. uit Zee	1263	859	1208	943	1 158	1 169	1205	1106	1202	1109	1262	1201
Aangekomen vaartuigen op de kleine eilanden. *Navires entrés aux dépendances.*												
Bonaire	570	21	558	27	468	26	436	24	476	21	450	25
Aruba	281	34	399	50	335	57	269	31	279	18	234	22
St. Martin	308	59	206	34	229	53	267	71	284	75	496	73
St. Eustatius	286	11	324	12	402	12	237	11	398	14	379	14
Saba	139	7	170	8	209	10	176	10	174	8	171	9
Totaal	1661	120	1657	131	1 643	158	1385	147	1611	137	1730	143

V. Verkeersmiddelen.

Moyens d'échange et de transport.

I. SURINAAMSCHE BANK. *Banque de Surinam.*

Bron: V. S. B. A. Operatiën der Bank. *Opérations.*

Jaren. Ult° Dec.	Discontos. *Escomptes.*	Wissels. *Traites.*		Goud. *Or.*		Discontorente. *Taux de l'escompte.*
		Verkocht. *Vendues.*	Gekocht. *Achetées.*	Verkochte hoeveelheid KG. [1]) *Kilogr. vendus.*	Netto opbrengst. *Provenu net.*	
1870	*f* 3 261 615	*f* 562 157	*f* 588 145	—	—	9—11 %
1875	1 868 283	713 923	699 735	*	*f* 6 000	9 %
1880	2 143 223	1 174 593	780 054	350	485 344	9 %
1881	2 262 696	1 298 687	1 261 557	221	304 678	9 %
1882	2 414 550	1 149 531	996 575	137	185 545	9 %
1883	2 718 027	1 578 943	1 326 421	144	193 663	9 %
1884	2 995 267	1 969 035	1 756 286	186	259 144	9 %
1885	3 319 196	2 357 698	1 420 087	578	820 551	9 %
1886	2 892 717	2 081 554	1 641 363	524	752 410	9 %
1887	2 550 439	2 278 912	1 685 866	603	879 642	9 %
1888	2 860 856	2 371 237	1 377 700	762	1 097 237	9 %
1889	2 674 669	2 451 757	1 441 803	575	833 451	8 %
1890	2 500 921	2 363 979	1 424 905	744	1 072 844	7—8 %
1891	2 378 739	2 347 284	1 351 460	526	808 884	7 %
1892	2 685 312	2 269 042	1 744 485	522	745 097	7 %
1893	2 411 812	2 548 069	2 119 729	579	837 786	7 %
1894	2 470 774	2 451 467	1 977 582	547	787 154	7 %

[1]) In consignatie. Sedert 1885 ook eenig bijgekocht goud. De markt voor het goud is Nederland. Sedert 1886 voor een klein gedeelte ook New-York.

Bron: V. S. B. B. Voornaamste posten der balans. *Princ. éléments du bilan.*

Jaren. *Années.*	Discontoportefeuille. *Portefeuille d'escompte.* Ult° Dec.	Specievoorraad. *Espèces.* Ult° Dec.	Bankbiljetten in omloop. *Circulation.* Ult° Dec.	Reservekas. *Réserve.* Ult° Dec.	In- en uitvoeren van specie. [1]) *Imp. et exp. d'espèces.*	Uitkeeringen. *Dividendes*
			Kapitaal *f* 1 000 000.			
1869	*f* 667 246	*f* 240 223	*f* 334 805	—	+ *f* 50 000	4 %
1870	745 540	288 437	351 010	—	+ 100 000	—
1871	642 911	386 663	411 035	—	— 20 000	—
1872	744 325	348 165	373 510	*f* 95 555	— 70 000	—
1873	424 727	344 388	473 760	—	—	2½ %
1874	403 569	440 172	467 700	—	— 10 000	2½ %
1875	444 951	*	488 945	—	— 83 720	—
1876	431 530	368 000	550 630	—	+ 80 000	—
1877	432 899	339 332	590 975	—	—	3½ %
			Kapitaal *f* 700 000.			
1878	437 604	372 843	656 495	*f* 162 670	+ 30 000	5 %
1879	443 953	390 864	774 065	162 670	+ 120 310	5 %
1880	458 281	510 332	830 295	163 743	+ 221 000	6 %
1881	439 578	482 449	923 010	165 889	+ 50 000	7 %
1882	496 446	494 750	939 230	168 034	+ 80 000	7 %
1883	543 010	633 539	952 450	170 180	+ 171 000	7 %
1884	557 345	665 617	936 505	170 180	+ 1 000	5 %
1885	583 281	637 362	954 490	170 716	— 44 000	5½ %
1886	410 208	591 760	1 009 105	171 253	+ 2 000	5½ %
1887	469 737	775 206	1 008 205	173 398	+ 193 500	7 %
1888	497 594	694 327	1 112 875	175 000	+ 189 800	8 %
1889	540 272	685 495	1 083 120	175 000	+ 87 600	8 %
1890	502 951	723 447	1 121 670	175 000	+ 86 000	8 %
1891	474 449	752 272	1 155 385	175 000	+ 30 006	8 %
1892	481 868	650 117	1 104 920	175 000	— 65 459	8 %
1893	450 802	755 645	1 410 595	175 000	+ 261 000	9 %
1894	485 995	722 434	1 337 150	175 000	+ 83 560	9 %

[1]) Hierin alleen begrepen wat door de Bank ter aanvulling van den metaalvoorraad van Nederland of elders werd ontboden, of wat als overtollig naar Nederland werd teruggezonden.

Bron: K. V. II. BANK TE CURAÇAO. *Banque à Curaçao.*

Einde der Jaren. *Fin de l'Année.*	Kapitaal. [1]) *Capital.*	Bankbiljetten (aangemaakte). [2]) *Billets.*	Gedeponeerde gelden. *Dépôts.*	Winst, ter beschikking van de koloniale kas. [3]) *Bons soldes pour le Trésor colonial.*	Uitstaande bedragen. *Prêts* Totaal.	Uitstaande bedragen. *Prêts* Waarvan op wisselbriev. *Dont sur traites*	Beschikbare kas. *Encaisse.*
1859	*f* 92893	*f* 210 885	*f* 235	—	*f* 277 452	*f* 243 400	*f* 26 561
1869	214 148	206 635	279	*f* 8 067	339 600	321 500	89 530
1880	289 265	148 700	6 839	8 094	389 075	375 850	63 823
1885	289 265	148 700	3 806	17 979	389 600	370 800	70 150
1886	289 265	148 700	4 471	18 315	439 700	433 900	21 051
1887	289 265	148 700	3 859	19 731	451 150	439 150	10 405
1888	289 265	148 700	3 892	13 808	434 240	426 680	21 425
1889	289 265	148 700	3 535	15 942	356 480	354 480	100 963
1890	289 265	148 700	3 619	15 496	363 018	362 630	94 063
1891	289 265	148 700	3 738	15 270	352 930	352 930 [4])	104 044
1892	289 265	148 700	3 754	18 083	445 670	445 670 [4])	89 133
1893	289 265	148 700	3 715	19 345	435 680	435 680	100 346

[1]) Gekweekt uit interesten, disconto's en premiën.
[2]) De bankbiljetten hebben sedert 1831 gedwongen koers. *Cours forcé depuis* 1831.
[3]) De winst werd tot 1868 geheel gekapitaliseerd, van 1869—1880 werd 50 %, sedert 1881 de geheele winst in de koloniale kas gestort. *Le solde a été capitalisé jusqu' en* 1868. *Il a été ensuite versé dans le Trésor, à moitié jusqu' en* 1880, *en total depuis lors.*
[4]) Incl. het bedrag uitstaande op gedep. speciën.

III. Spaarbanken.[1]) *Caisses d'epargne*

A. Koloniale spaarbank van Suriname. *Caisse d'épargne coloniale de Surinam.*
Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Inleg. *Versements.*	Rente als kapitaal bijgeschreven. *Rentes capitalisées.*	Terug-genomen. *Remboursements.*	Saldo te goed ult° Dec. *Solde dû aux déposants fin décbre.* Totaal.	Waarvan toekomt aan Immigranten. *Dont dû à des immigrés.*
1883	*f* 145 135	*f* 6 328	*f* 65 382	*f* 331 755	*f* 200 046
1884	135 399	6 359	101 004	372 509	143 811
1885	98 538	5 656	95 536	265 779	158 777
1886	161 559	5 646	100 599	338 201	143 716
1887	180 181	6 175	225 106	299 451	155 683
1888	178 101	7 743	125 444	359 911	214 164
1889	209 648	7 375	149 559	427 375	186 075
1890	241 373	7 850	147 960	433 512	196 775
1891	195 608	6 523	149 543	414 054	140 380
1892	182 274	7 268	244 968 [2])	358 628	189 283

[1]) Voor het jaar 1893 worden in het K. V. van 1894 geene gegevens aangetroffen.
[2]) Hierin begrepen een som van *f* 86765 toekomende aan Britsch-Indische teruggekeerde immigranten, die in 1892 nog niet als uitbetaald kon worden afgeschreven, omdat de wisseltransactiën nog niet waren afgeloopen.

Bron: K. V. B. Spaar- en beleenbank op Curaçao. *Caisse d'épargne de Curaçao.*

Jaren. 1 Juli—30 Juni. *Années.*	Aantal beleggingen. *Versements.*	Bedrag van gestorte gelden. *Montant des versements.*	Saldo te goed. *Solde dû aux déposants.*	Kosten van administratie enz. *Frais d'administration, etc.*
1883/4	2 851	*f* 66 199	*f* 431 023	*f* 6 751
1884/5	3 818	76 098	464 902	6 712
1885/6	3 573	109 334	496 035	6 807
1886/7	2 677	104 763	508 655	6 990
1887/8	2 911	123 699	525 642	8 111
1888/9	2 455	48 465	507 013	7 639
1889/90	*	*	508 480	7 593
1890/1	*	*	519 428	7 834
1891/2	*	*	514 625	7 500
1892/3	*	*	514 954	7 514

Bron: K. V. IV. Hypotheken in Curaçao en O. *Hypothèques.*

Jaren. *Années.*	Inschrijvingen op 1° Januari. *Inscriptions au 1 Janvier.* Getal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Bijgekomen. *Nouvelles inscriptions.* Getal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Doorgehaald. *Radiations.* Getal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*
1884	656	*f* 2 992 489	65	*f* 370 605	73	*f* 337 363
1885	648	3 025 731	77	305 598	75	326 820
1886	650	3 004 509	91	404 171	61	225 203
1887	680	3 183 477	89	585 656	60	470 760
1888	709	3 298 373	79	488 820	86	433 475
1889	702	3 353 718	99	428 310	79	317 199
1890	722	3 464 829	89	314 892	97	279 186
1891	714	3 500 535	68	447 093	74	434 966
1892	708	3 512 662	82	370 521	73	382 250
1893	717	3 498 933	89	502 202	78	401 320
1894	728	3 599 815				

Bron: V.K.W.I.M.

V. KONINKLIJKE WEST-INDISCHE MAILDIENST.
Service des paquebots sur les Indes Occidentales.

Jaren. *Années.*	Schepen eind van het jaar. *Bâtiments (fin de l'année).*	Reizen. *Trajets.*	Voordeelig saldo der reisrekening. *Bon solde des comptes de voyage.*	Saldo der exploitatierekening. *Solde du compte d'exploitation.* Voordeelig. *Bon.*	Nadeelig. *Déficit.*
1884	3	9	*f* 458,95	—	*f* 7 218
1885	3	12	45 974,25	*f* 33 312	—
1886	3	12	100 773	100 820	—
1887	3	12	162 823,36	36 579	
1888	4	*	156 310,11	52 195	—
1889	3	12	231 419	98 254	—
1890	5	15	155 128	29 734	—
1891	6	18	197 202	37 230	—
1892	6	17	198 031	45 011	—
1893	6	17	378 398	161 809	—

VI. Bestuursmiddelen.

Administration.

I. LANDMACHT. *Armée.*

Bron: K.V.

A. Suriname.

Jaren. *Années.* (Ultº. van elk jaar.)	Schutterij te Paramaribo. *Garde nationale. à Paramaribo.* Officieren. *Officiers.*	Onderoffic. en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*	Gewapende burgerwacht in de districten. *Garde civique armée. dans les districts.* Officieren. *Officiers.*	Onderoffic. en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*	Garnizoen. *Garnison.* Officieren. *Officiers.*	Onderoffic. en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*
1884	26	467	66	1 510	20	397
1885	26	500	69	1 579	22	403
1886	27	495	63	1 326	21	380
1887	27	486	64	771	20	366
1888	27	487	64	1 315	22	367
1889	30	495	55	1 622	21	365
1890	28	439	56	1 577	20	351
1891	28	450	54	1 317	19	360
1892	27	373	57	1 163	20	386
1893	27	398	55	1 367	21	392

Bron: K. V.

B. Curaçao.

Jaren. (Ultº. van elk jaar.)	Schutterij. *Garde nationale.* Officieren. *Officiers.*	Onderofficieren en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*	Garnizoen. *Garnison.* Officieren *Officiers.*	Onderofficieren en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*
1884 [1])	26	360	9	212
1885	26	368	7	232
1886	27	363	9	233
1887	26	383	9	231
1888	26	391	9	214
1889	26	335	8	199
1890	25	326	8	200
1891	27	369	9	198
1892	26	375	9	239
1893	30	362	9	252

[1]) Op de andere eilanden bestond de schutterij ultº 1880 uit 7 officieren en 975 manschappen. Eene reorganisatie dier schutterijen 29 Maart '82 tot stand gekomen is bij gebrek aan personeel voor kader tot dusverre niet kunnen worden uitgevoerd. De schutterijen op deze eilanden zijn dus verdwenen. De Kol. Versl. van 1892, 1893 en 1894 vermelden nog alleen dat op St. Eustatius een schutterijkorps is opgericht.

II. RECHTSWEZEN. *Justice.*

Bron: K.V. A. Suriname.

Jaren. *Années.*	Getal zaken bij het Hof van Justitie behandeld. *Causes devant la Cour de Justice.*			Getal zaken, bij de Kantongerechten [1]) en Ommegaande gerechten [2]) behandeld. *Causes devant les justices de paix et trib. ambiants.*			
	Burgerlijke zaken. *Causes civiles.*		Strafzaken. *Causes criminelles.*	Burgerlijke zaken. *Causes civiles.*		Strafzaken. *Causes criminelles.*	
	Aangebrachte zaken. *Causes introduites.*	Afgedane zaken. *Causes terminées.*	Afgedane zaken. *Causes terminées.*	Aangebrachte zaken. *Causes introduites.*	Afgedane zaken. *Causes terminées.*	Bij de kantongerechten afgedaan. *Just. de paix.*	Bij de ommegaande gerechten afgedaan. *Trib. amb.*
1884	46	55	115	121	118	810	701
1885	148	150	110 [3])	157	158	[4]) 3 044	1 040
1886	62	44	93	132	134	[4]) 2 689	697
1887	42	27	179	113	112	566	630
1888	33	30	151	109	109	612	588
1889	38	36	170	110	110	541	553
1890	66	41	166	83	79	671	642
1891	33	40	183	108	115	560	839
1892	51	50	202	104	102	665	609
1893	36	43	243	67	69	707	728

[1]) Te Paramaribo, te Nickerie en Coronie. [2]) Alléén voor strafzaken; te Paramaribo en op de plantage Mariënburg. [3]) Sedert dit jaar aangebrachte zaken. [4]) Hieronder resp. 2356 en 2109 bij verstek behandelde zaken.

B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances.*

Getal behandelde zaken en gedetineerden. *Causes jugées et détenus.*

Bron: K.V.

		Curaçao.		Onderh. 2 raden van justitie 5 kantong. *Dépendances, 2 cours et 5 just. de paix.*	Gedetineerden opgenomen in de gevangenissen gedurende het jaar *Détenus écroués pendant l'année.*		
		Hof van Justitie. *Cour.*	Kantongerecht. *Just. de paix.*		Op Curaçao.		Elders. *Ailleurs.*
					Raadhuis.	Huis van arrest. [1])	
1887	Burgerlijke zaken..	23	22	30			
	Strafzaken.....	25	43	71	52	187	47
	Beschikkingen.....	42	13	8			
1888	Burgerlijke zaken..	24	34	50			
	Strafzaken.....	32	15	93	47	168	67
	Beschikkingen.....	56	9	7			
1889	Burgerlijke zaken..	18	56	38			
	Strafzaken.....	55	83	101	85	271	83
	Beschikkingen.....	62	17	22			
1890	Burgerlijke zaken..	17	66	44			
	Strafzaken.....	50	86	79	69	416	52
	Beschikkingen.....	70	7	15			
1891	Burgerlijke zaken..	24	45	45			
	Strafzaken.....	39	167	72	79	348	67
	Beschikkingen.....	74	9	20			
1892	Burgerlijke zaken..	27	60	42			
	Strafzaken.....	45	170	59	71	479	56
	Beschikkingen.....	67	10	27			
1893	Burgerlijke zaken..	32	78	54			
	Strafzaken.....	42	84	66	74	344	64
	Beschikkingen.....	89	8	13			

[1]) Het zoogen. fiscalaat te Willemstad: Opname wegens desertie uit den scheepsdienst, verstoring der orde op openbare plaatsen, niet betalen van boeten, e. a.

VII. Koloniaal budget.
Budget colonial.

I. TOTAAL DER UITGAVEN EN ONTVANGSTEN *)
Dépenses et recettes.

Bronnen: K. V. en B. H. 2e K.

Jaren. *Années.*	Suriname. Uitgaven. *Dépenses.*	Suriname. Ontvangsten. *Recettes.* Belasting, enz. *Impôts etc.*	Suriname. Ontvangsten. *Recettes.* Bijdrage uit 's Rijks schatkist. *Subvention de la métropole.*	Curaçao. Uitgaven. *Dépenses.*	Curaçao. Ontvangsten. *Recetten.* Belasting, enz. *Impôts, etc.*	Curaçao. Ontvangsten. *Recetten.* Bijdragen uit Rijks schatkist. *Subvention de la métropole.*
	f 1000.	f 1000.	f 1000.	f 1000.	f 1000.	f 1000.
1867.	1 177	738	439	530	370	160
1872.	1 157	921	236	422	365	58
1877.	1 483	1 054	428	514	314	200
1882.	1 461	1 212	248	552	587	—
1887.	1 524	1 402	123	620	606	—
1888.	1 628	1 324	304	639	607	—
1889.	1 584	1 450	133	699	778	—
1890.	1 548	1 532	16	672	597	—
1891.	1 792	1 580	212	764	764	—
1892.	1 769	1 573	196	752 [1])	752 [2])	—
1893.	1 865 [1])	1 722 [1])	143 [1])	695 [2])	695 [2])	—
1894.	1 932 [2])	1 565 [2])	368 [2])	687 [2])	687 [2])	—
1895.	2 089 [2])	1 726 [2])	363 [2])	691 [2])	691 [2])	—

*) Deze tabel werd welwillend aan het Departement van Koloniën gereviseerd.
[1]) Voorloopige opgaaf. *Chiffre non définitif.* [2]) Begrootingscijfers. *Evaluations budgétaires.*

II. OVERZICHT VAN DE OPBRENGST DER VOORNAAMSTE BELASTINGEN IN SURINAME.
Rendement des principaux impôts. (Suriname).

Bron: K. V.

Dienstjaar. *Exercices.*	Invoerrechten. *Droits d'entrée.*	Uitvoerrechten. *Droits de sortie.*	Accijns op het binnenl. gedistilleerd. *Accise des spiritueux.*	Personeel. *Impôt dit personnel.*	Patentrecht. *Patentes.*	Belasting op de huurwaarde der huizen. *Impôt s. l. valeur locative.*	Erf- en grondpacht en concessierecht. *Emphytéose, rentes foncières etc.*	Tonnegeld der schepen. *Droits de tonnage.*	Zegelrecht. *Timbre.*	Successie en overgangsrecht. *Succession.*
	f 1000	f 1000	f 1000	f 1000	f 1000	f 1000	f 1000	f 1000	f 1000	f 1000
1884	466	189	96	81	83	27	58	31	44	8
1885	429	154	93	86	80	30	82	23	45	2
1886	409	123	95	117	77	31	86	23	42	5
1887	542	134	103	107	77	29	111	22	33	11
1888	522	118	121	99	48	28	105	9	36	10
1889	652	114	113	91	49	30	101	8	37	12
1890	720	110	123	89	53	32	86	9	43	11
1891	715	91	102	83	51	33	97	8	32	15
1892	734	92	87	85	53	37	101	9	49	43
1893	841	99	109	89	54	38	130	8	44	8

JAARCIJFERS

uitgegeven door de Centrale Commissie voor de Statistiek.

KOLONIËN.

1894 en vorige Jaren.

Annuaire Statistique des Pays-Bas

publié par la Commission Centrale de Statistique.

COLONIES.

1894 et années antérieures.

's GRAVENHAGE.
VAN WEELDEN & MINGELEN.
1896.

JAARCIJFERS

uitgegeven door de Centrale Commissie voor de Statistiek.

KOLONIËN.

1894

en vorige jaren.

ANNUAIRE STATISTIQUE DES PAYS-BAS

Publié par la Commission Centrale de Statistique.

COLONIES.

1894

et années antérieures.

's Gravenhage.
VAN WEELDEN & MINGELEN.
1896.

Voorbericht.

Tengevolge van het vroeger verschijnen van het Koloniaal Verslag kunnen deze jaarcijfers dit jaar aanmerkelijk vroeger het licht zien dan in 1895. Zij sluiten zich in hoofdzaak weder geheel aan bij de vroegere jaargangen dezer publicatie.

De voornaamste veranderingen worden hier vermeld.

Tabel IV op bladz. 5, bevattende een retrospectief overzicht van de getalsterkte der inlandsche bevolking van Java en Madoera, is, aangezien deze cijfers ook reeds in tabel I op bladz. 2 zijn opgenomen, weggelaten. Daarentegen is aan tabel V op dezelfde bladz. meerdere uitbreiding gegeven, door daarin alle hoofdplaatsen van Nederlandsch Indië welke ten minste 30000 inwoners tellen op te nemen, en tevens, voor het laatste jaar, de bevolking te splitsen naar de bestanddeelen.

Tabel 3 op bladz. 24 is met tabel 4 vereenigd.

De staat betreffende de prijzen van uitvoerartikelen op Java (bladz. 61) is uitgebreid door daarin op te nemen de prijzen van Billiton-tin (vroeger tabel 5 op bladz. 62) en van indigo. In verband daarmede werd de tabel eenigszins anders ingerieht.

De splitsing van het bedrag der disconteeringen bij de Javasche Bank naar de verschillende kantoren, welke in de laatste jaren in het verslag dier bank niet meer werd vermeld, is thans ook uit de Jaarcijfers weggelaten. Het totaal bedrag der disconteeringen is in tabel 4 op bladz. 48 opgenomen.

De tabel op bladz. 70, betreffende de paardenposterij, welke hare beteekenis gaandeweg geheel verloren had, is weggelaten.

De tabel betreffende de heerendiensten (bladz. 99) moest, wegens invoering van nieuwe regelingen hieromtrent, eenigszins anders worden ingericht.

In verband hiermede konden thans ook omtrent de heerendiensten in de buitenbezittingen gegevens worden medegedeeld.

Eindelijk zijn omtrent het opiummiddel (bladz. 106) dit jaar meer volledige gegevens dan vroeger opgenomen.

Namens de Centrale Commissie voor de Statistiek,

W. A. VAN VERSCHUER.

Voorzitter.

C. A. VERRIJN STUART.

Secretaris.

REGISTER.

Registre.

A. OOST-INDIE. Indes Orientales.

N°. Pag.

I. Grondgebied. *Territoire.*

I. Oppervlakte van Nederlandsch-Indië in □ geographische mijlen volgens planimetrische berekeningen in 1891 1
Superficie des Indes Néerlandaises en lieues carrées géographiques d'après une calculation planimétrique effectuée en 1891.

II. Bevolking. *Population.*

I. Hoofdbestanddeelen der bevolking van Nederlandsch-Indië (met uitzondering van het personeel van leger en vloot) 2
Population des Indes Néerlandaises (A l'exception du personnel de l'armée et de la Marine.)
A. Java en Madoera. *Java et Madoura.* 31 Dec. 1894 2
B. Buitenbezittingen. *Autres possessions.* 31 Dec. 1893 3

II. Dichtheid der inlandsche bevolking op Java en Madoera 4
Population indigène relative de Java et de Madoura.

III. Getalsterkte der bevolking van Nederlandsch-Indië uitgezonderd de inlanders 4
Population non-indigène des Indes Néerlandaises.

IV. Getalsterkte der bevolking in de voornaamste steden op 't einde des jaars 5
Population des villes principales, à la fin de l'année.

V. Zielental der europeesche en met deze gelijkgestelde bevolking van Nederlandsch-Indië naar de voornaamste nationaliteiten (op het einde des jaars) 5
Population européenne et assimilée des Indes Néerlandaises, par nationalités principales.

VI. Indeeling der europeesche en met deze gelijkgestelde bevolking naar de beroepen en bedrijven in 1893 6
Répartition de la population par emplois et métiers 1893.
A. Java en Madoera. *Java et Madoura* 6
B. Buitenbezittingen. *Autres possessions* 6

VII. Getal Christenen onder de inlanders en vreemde oosterlingen 7
Chrétiens parmi les indigènes et étrangers orientaux.
A. Java en Madoera. *Java et Madoura* 7
B. Buitenbezitingen. *Autres possessions* 7

VIII. Aantal der op Java en Madoera voor eigen rekening eenigen handel en industrieel bedrijf uitoefenende inlanders, Chineezen en andere vreemde oosterlingen, verdeeld naar het inkomen volgens de uitkomsten der bedrijfsbelasting 8-9
Négociants et industriels indigènes et assimilés à Java et Madoura, répartis selon les revenus d'après les résultats de l'impôt.

IX. Aantal der voor eigen rekening eenigen handel en industrieel bedrijf uitoefenende Chineezen in de Buitenbezittingen, gerangschikt naar gewesten en inkomen volgens de uitkomsten der bedrijfsbelasting 8-
Négociants et industriels Chinois dans les possessions hors J. et M. répartis selon les revenus d'après les résultats de l'impôt.

Verklaring der teekens:
— beteekent 0.
* „ de opgaven ontbreken.
† „ de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:
— *signifie* 0.
* „ *les données font défaut.*
† „ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.
X. Loop der europeesche en daarmede gelijkgestelde bevolking (met uitzondering van het leger) 10
Mouvement de la population européenne et assimilée (Les garnisons non comprises).
XI. Sterfte naar den leeftijd, onder de europeesche en daarmede gelijkgestelde in Indië geborenen. 10
Décès d'Européens et assimilés, nés dans la colonie, par classes d'âge.

III. Voorziening in de sanitaire en geestelijke behoeften der bevolking.

Service médical, enseignement, culte.

I. GENEESKUNDIGE DIENST. *Service médical.*

1. Aantal geneesheeren bij het einde van 1894. *Nombre de médecins* 11
2. Koepokinenting. *Vaccination* 11
3. Krankzinnigen-verpleging. *Traitement des aliénés* 12

II. ONDERWIJS. *Enseignement.*

A. Onderwijs voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden 13
Enseignement pour Européens et assimilés.
I. Middelbaar onderwijs. *Enseignement moyen* 13
1. Getal scholen, onderwijzend personeel en leerlingen. 13
Nombre des écoles, personnel enseignant et élèves.
2. Gymnasium Willem III, te Batavia. *Lycée Guillaume III à Batavia.* 13
3. Hoogere Burgerscholen met vijfjarigen cursus voor jongens te Samarang en te Soerabaja 14
Ecoles moyennes supérieures pour garçons, (cours de 5 ans.)
4. Eindexamens. *Examen final* 14
5. Hoogere Burgerschool met driejarigen cursus voor meisjes te Batavia 15
École moyenne de jeunes filles à Batavia. (cours de 3 ans.)
6. Burger-avondschool te Soerabaja. *Ecole moyenne du soir, Soerabaja* 15
7. Kosten van het middelbaar onderwijs. *Frais de l'enseignement moyen* 15
II. Lager onderwijs 16
Enseignement primaire.
1. Getal en aard der scholen op ult° December 1894 16
Nombre et genre des écoles à la fin de 1894.
2. Openbare scholen. *Ecoles publiques* 17
3. Bijzondere scholen. *Ecoles libres* 18
4. Gouvernements-normaalscholen 19
Écoles normales du Gouvernement.
5. Uitslag der acte-examens. *Examens pour le personnel enseignant* 19
6. Kosten van het openbaar lager onderwijs voor Europeanen 19
Frais de l'enseignement primaire pour Européens.
B. Onderwijs voor inlanders 20
Enseignement pour les indigènes.
I. Kweekscholen voor inlandsche onderwijzers 20
Écoles normales pour la formation d'instituteurs pour les indigènes.
1. Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant* 20
2. Eindexamens. *Candidats à l'examen final* 21
II. Scholen voor zonen van inlandsche hoofden en andere aanzienlijke inlanders 21
Écoles pour les fils des chefs et notables indigènes.
III. Lagere scholen. *Ecoles primaires* 22
1. Aantal scholen en leerlingen. *Nombre des écoles et des élèves* 22
A. Java en Madura. *Java et Madoura* 22
B. Buitenbezittingen. *Autres possessions* 22
2. Particuliere scholen. *Écoles libres* 23
a. Gesubsidiëerde scholen. *Écoles subventionnées* 23
b. Niet gesubsidiëerde scholen. *Écoles non subventionnées* 23
3. Personeel aan de Gouvernementsscholen voor inlanders 24
Personnel attaché aux écoles publiques pour indigènes.
4. Kosten van het openbaar onderwijs voor inl. met inbegrip der subsidiën aan particuliere scholen *Frais de l'enseignement public pour les indigènes y compris les subsides aux écoles libres* 24
C. Scholen voor vreemde oosterlingen op 't einde des jaars 25
Écoles pour orientaux étrangers.
D. Mahomedaansche geestelijke scholen. *Écoles des prêtres mahométans* 25

Verklaring der teekens:
— beteekent 0.
* „ de opgaven ontbreken.
† „ de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:
— *signifie* 0.
* „ *les données font défaut.*
† „ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.

III. EEREDIENST. *Cultes.*

1. Bediening der Christen-gemeenten in Ned.-Indië 26
Ecclésiastiques desservant les communes Chrétiennes.
2. Zendelingen in Ned.-Indië. *Missionnaires et missions* 27
3. Gewestelijk overzicht van de vertrokken, te Djeddah aangekomen en teruggekeerde bedevaartgangers 28-29
Aperçu par provinces des pélerins partis, arrivés à Djeddah et revenus.
4. Getal met passen naar Mekka vertrokken en teruggekeerde bedevaartgangers 30
Nombre des pélerins.
5. Getal Hadji's onder de inlanders aanwezig op ult. 1874 en 1893 30
Nombre des hadjis (Indigènes ayant fait le pélérinage de la Mecque).

IV. Nijverheid. *Industrie.*

A. Verzamelingsnijverheid. *Industrie minière.*

I. Tinproductie van Nederlandsch-Indië. *Production d'étain* 31
1. Banka 31
2. Billiton 31
3. Riouw 31
II. Steenkolenproductie der voornaamste ondernemingen 32
Production de charbon des principales entreprises.
III. Productie van geraffineerde petroleum der voornaamste ondernemingen 32
Production de pétrole des principales entreprises,
IV. Productie van enkele andere delfstoffen. *Production de quelques autres minéraux* 32

B. Landbouw. *Agriculture.*

a. LANDBOUW VOOR EIGEN REKENING DER BEVOLKING IN DE GOUVERNEMENTSLANDEN VAN JAVA EN MADOERA.

Cultures à Java et Madoura pour compte des indigènes.

I. Totaal bouwgronden door de bevolking ontgonnen voor geregelde cultuur 33
Total terrains en culture indigène.
II. Totaal der beplante bouwgronden. *Total der terres cultivées* 33
III. Getalsterkte van den veestapel op Java 33
Têtes de bétail à Java.
IV. Gewestelijk overzicht van de uitgestrektheid der geslaagde velden, die blijkens tabel II met padi of andere gewassen zijn beplant geweest 34
Répartition par provinces des rizières arrosées et sèches, dont la culture a réussi.

b. LANDBOUW VOOR REKENING VAN HET GOUVERNEMENT EN PARTICULIEREN 35
Agriculture pour compte du Gouvernement et des particuliers.

I. Bouwgronden gebezigd voor den landbouw in het jaar 1894 35
Terres en culture, 1894.
II. Uitgestrektheid der gronden door inlanders verhuurd aan landbouw-industriëelen, met opgaaf van de cultuur die daarop gedreven wordt 36
Superficie des terrains cédés en bail par les indigènes aux non-indigènes, avec l'indication des cultures sur ces terrains.
III. Totaal gronden op Java door het gouvernement in huur of in erfpacht afgestaan naar de soort der ondernemers 36
Total terres cédées en bail ou emphytéose par le gouvern. aux cessionaires de diverse nature.
IV. Uitgestrektheid en verpondingswaarde der landen op Java aan particulieren in eigendom afgestaan, verdeeld naar gewesten en nationaliteit der eigenaren 37
Etendue et valeur imposable des domaines particuliers à Java, par provinces et par nationalités des propriétaires.
V. Suikercultuur op Java. *Culture du sucre à Java* 37
1. Overgang der Gouvernements-suikercultuur in vrije cultuur 37
Transition de la culture de sucre du Gouvt. à la culture libre.
2. Ontwikkeling der vrije suikercultuur (op contracten met de bevolking berustende) 37
Développement de la culture de sucre par entrepreneurs sous libre contrat avec l'indigène.
3. Suikerproductie (in picols) in 1894 verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen met de totalen der gewestelijke productie van de vijf vorige jaren. *Sucres produits (picols) par provinces* 38
VI. Koffiecultuur van Nederlandsch-Indië. *Culture du café dans les Indes Néerlandaises* ... 39
1. Koffieproductie (in picols) van 1894, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen met de totalen der Gouvernements-productie der vorige jaren. 39
Cafés produits (picols), par provinces.

Verklaring der teekens:
— beteekent 0.
* „ de opgaven ontbreken.
† „ de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:
— *signifie* 0.
* „ *les données font défaut.*
† „ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.

2. Koffieproductie (in picols) in Nederl.-Indië 40
Production de café (picols) dans les Indes Néerland.

VII. Kinaproductie van Nederl.-Indië, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen. . 41
Production de quinquina, par provinces.

VIII. Tabakscultuur in Nederl.-Indië. *Culture du tabac dans les Indes Néerlandaises* 41

1. Tabaksproductie in 1894, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen.
Kilogrammes de tabac produit, par provinces 41

2. Tabaksproductie van Java..... 42
Production de tabac à Java.

3. Tabaksproductie van Sumatra's Oostkust..... 42
Production de tabac à Sumatra.

IX. Theeproductie van Java, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen..... 43
Production du thé à Java, par provinces.

X. Productie van indigo op Java, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen ... 43
Production d'indigo à Java, par provinces.

XI. Productie van muskaatnoten en foelie, verdeeld over gewesten en aard der productie. 44
Production de noix de muscade et de macis.

XII. Cacaoproductie op Java. *Production de cacao à Java* 44

XIII. Houtkap op Java. *Abattage de bois, Java*..... 45

c. ANDERE NIJVERHEIDSINSTELLINGEN. *Autres branches de l' industrie.*

I. Overzicht van de belangrijkste nijverheids-inrichtingen in 1894..... 45
Établissements d'industrie.

II. Overzicht van het aantal stoomketels, toebehoorende aan particulieren in Ned.-Indië.. 46
Aperçu des chaudières à vapeur appartenant à des particuliers dans les Indes Néerl.

1. Algemeen overzicht. *Aperçu général.* 46

2. Stoomketels, bij de nijverheid in gebruik..... 46
Chaudières affectées à l'industrie.

III. Werkloonen voor ambachtslieden en koelies in het algemeen..... 47
Salaires des ouvriers et coolies.

V. Handel en Scheepvaart. *Commerce et navigation.*

A. HANDEL. *Commerce.*

I. Overzicht der waarde van den algemeenen goederen- en speciën- in- en uitvoer, zoowel voor Gouvernements- als voor particuliere rekening..... 48
Valeur des articles et des monnaies importés et exportés pour le compte du Gouvernement et pour le compte des particuliers.

II. Overzicht van het aandeel van Java en Madoera en de Buitenbezittingen afzonderlijk, in de waarde van den algemeenen in- en uitvoer voor particuliere rekening..... 49
Part de Java et Madoura et des autres possessions au total de la valeur des imports et des exports pour le compte des particuliers.

III. Algemeene invoer van goederen door particulieren in Ned.-Indië, naar de landen van herkomst..... 49
Marchandises importées aux Indes Néerlandaises pour le compte des particuliers, par pays de provenance.

IV. Invoer door particulieren van eenige voorname handelsartikelen in Ned.-Indië, en het aandeel van Nederland daarin..... 50-51
Importations par particuliers aux Indes Néerlandaises des principales marchandises, avec spécification des provenances des Pays-Bas.

V. Invoer tot verbruik van eenige voorname handelsartikelen in Java door particulieren.. 50-51
Importations à Java de quelques articles importants (comm. spécial).

VI. Uitvoer der voornaamste handelsartikelen. *Exportations des principales marchandises*.. 52-53

1. Uitvoer uit geheel Nederlandsch-Indië en uit Java en Madoera afzonderlijk .. 52-53
Exportations totales des Colonies, et de Java et Madoura séparément.

a. Uitgeklaarde hoeveelheden volgens de officieele statistiek 52-53
Exportations (d'après la statistique officielle.)

b. Uitgevoerde hoeveelheden uit Java (volgens de marktberichten der Handelsvereeniging te Batavia) met aantooning van de bestemming der uitvoeren van 1894..... 52-53
Exportations de Java par destinations (d'après les bulletins du marché).

2. Uitvoeren van eenige handelsartikelen uit Padang, naar landen van bestemming 54
Exportations de quelques marchandises de Padang, par destinations.

3. Uitvoeren van Makassar, naar landen van bestemming 55
Exportations de Macassar, par destinations.

Verklaring der teekens:	*Significations des figures:*
— beteekent 0.	— *signifie* 0.
* „ de opgaven ontbreken	* „ *les données font défaut.*
† „ de opgaven zijn onvolledig.	† „ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.

4. Invoer uit, en uitvoer naar Nederland van zilveren munt..... 55
Importations et exportations de monnaies d'argent (commerce avec les Pays-Bas.)

VII. Overzicht van de bestemming der van Java uitgevoerde suiker sedert het oogstjaar (1 Juli—30 Juni) 1882/83. *Sucres exportés de Java, par destinations.*..... 56

VIII. Overzicht van de bestemming van de uit Java in het Kanaal en de Middellandsche zee voor orders aangekomen ladingen suiker, 1880—1892..... 57
Aperçu des destinations définitives des cargaisons de sucre déclarées à la sortie de Java en destination de „la Manche" ou de „la Méditerranée pour ordres ultérieurs."

IX. Overzicht van de verdeeling der van Nederlandsch-Indië uitgevoerde koffie over landen van bestemming. *Cafés exportés des Indes, par pays de destination*..... 57

X. Verscheping van koffie naar Java. *Cafés importés à Java*..... 58

XI. Overzicht van de oogsten en van de opbrengst van Java- en Sumatra-tabak, aangebracht op de Nederlandsche markt 58
Quantité et valeur des tabacs importés aux Pays-Bas de Java et de Sumatra.

XII. Handel van Nederlandsch-Indië met Pinang en Singapore..... 59
Commerce des Indes Néerlandaises avec Pinang et Singapour.

1. Handel tusschen Pinang en Nederlandsch-Indië..... 59
Commerce des Indes Néerl. avec Pinang.
2. Invoer van de voornaamste artikelen uit Atjeh te Pinang 59
Importation des articles principaux d'Atjeh à Pinang.
3. Handel tusschen Nederlandsch-Indië en Singapore..... 59
Commerce des Indes Néerl. avec Singapour.
4. Aandeel van de verschillende gedeelten van Nederlandsch-Indië in den in- en uitvoer van Singapore..... 59
Part des différentes parties des Indes Néerl. à l'importation et à l'exportation de Singapour.

XIII. Prijzen..... 60
Prix.

1. Loop der prijzen van eenige artikelen van invoer..... 60
Prix de quelques articles importés.
2. Loop der prijzen op Java van metalen en petroleum 60
Prix à Java des métaux et du pétrole.
3. Loop der prijzen in Java van eenige artikelen van uitvoer 61
Prix à Java de quelques articles exportés.
4. Middenprijzen (bruto) per picol, voor Gouv. producten betaald 62
Prix moyens (bruts) des produits des cultures du Gouvt. (p. picol).
5. Laagste en hoogste prijzen van eenige voorname uitvoerartikelen op Java ... 62
Prix de quelques articles d'exportation de Java.

B. SCHEEPVAART. *Navigation.*

I. Overzicht der Nederlandsch-Indische koopvaardijvloot 63
Tableau de la marine marchande des Indes Néerlandaises.

II. Verdeeling over stoom- en zeilschepen van de koffievrachten, uitgevoerd van Nederl.-Indië naar landen daarbuiten gelegen 63
Affrétements de café exportés des colonies aux pays en dehors, par catégories de navires.

III. Scheepvaartverkeer der voornaamste havens van Java met landen buiten Nederlandsch-Indië. *Navigation entre les principaux ports des colonies et l'extérieur*..... 64

IV. Aandeel der verschillende vlaggen in het scheepvaartverkeer van het buitenland met Nederlandsch-Indië..... 65
Part des princ. pavillons au mouvement de la navigation aux Indes Néerl.

VI. Verkeersmiddelen.

Moyens et voies d'échange et de transport.

A. MUNT- EN BANKWEZEN. SPAARBANKEN.

Monnaies, institutions de crédit. Caisses d'épargne.

I. Wisselkoersen. *Change*..... 66

II. Javasche Bank. *Banque de Java*..... 67

1. Opereerend kapitaal der Bank. *Capital en opération*..... 67
2. Nieuwe beleeningen naar den aard der onderpanden 67
Prêts nouveaux, par nature des nantissements.

Verklaring der teekens:	*Significations des figures:*
— beteekent 0.	— *signifie* 0.
* „ de opgaven ontbreken.	* „ *les données font défaut.*
† „ de opgaven zijn onvolledig.	† „ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.

3. Metaalvoorraad, disconteeringen, bankbiljetten in omloop en afgifte van assignatiën bij de verschillende kantoren der Bank *Encaisse métallique, escomptes billets en circulation et assignations aux divers établissements de la Banque.* 68
4. Koersen der bankactiën. *Cotes des actions de la Banque* 68

III. Spaarbanken. *Caisses d'épargne* 69
1. Aantal inleggers, benevens saldo per inlegger op het einde van elk jaar bij de vijf spaarbanken. *Nombre des livrets et solde due aux déposants fin de l'année* 69
2. De inleggers der verschillende spaarbanken met vermelding van hunnen landaard en hun saldo te goed. *Classification des déposants d'après leur soldes et leurs nationalités* 70

B. SPOOR- EN TRAMWEGEN.
Voies ferrées, tramways.

I. Staats- en particuliere spoorwegen. *Chemins de fer de l'État et des compagnies.* ....70—76
1. Algemeen overzicht der Staats- en particuliere spoorwegen in exploitatie en van de opbrengst van het personen- en goederenvervoer 70
Kilomètres en exploitation des chemins de fer de l'État et des compagnies.
2. Staats-spoorwegen. *Chemins de fer de l'État* .....71—72
a. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Oosterlijnen.. 71
Transport de voyageurs et de march. et recettes (réseau Est) .....
b. Reizigers en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de lijn Djokjakarta—Tjilatjap 71
Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (ligne Djokjakarta—Tjilatjap).
c. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Westerlijnen . 72
Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (réseau Ouest).
d. Bruto opbrengst der Staats-spoorwegen per dag en per kilometer..... 72
Recettes des chemins de fer de l'État par kilomètre et par jour.
3. Particuliere spoorwegen 73
Chemins de fer des compagnies.
a. Lijn Semarang—Vorstenlanden—Willem I..... 73
Ligne Semarang—Principautés—Willem I.
b. Lijn Batavia—Buitenzorg..... 74
Ligne Batavia—Buitenzorg.
c. Lijn Tegal—Balapoelang 75
d. Lijn Batavia—Meester-Cornelis—Bekassie—Kedoeng Gede 75
e. Lijnen in het landschap Deli. *Lignes à Deli. (Sumatra)* 75

II. Tramwegen. *Tramways* 76
1. Staats-stoomtramweg in Atjeh. *Tramway à vapeur de l'État à Atjeh* 76
2. Particuliere tramwegen. *Tramways des compagnies* 76
a. Stoomtramweg Semarang—Joana. *Tramway à vapeur Semarang—Joana.* . 76
b. Stoomtramweg Batavia—Meester-Cornelis 76
Tramway à vapeur Batavia—Meester-Cornelis.

C. POSTERIJEN EN TELEGRAFEN. *Postes et Télégraphes.*

I. Overzicht van de overgebrachte brieven enz 77
Lettres etc. transmises.
1. Binnenlandsch verkeer. *Correspondance intérieure* 77
2. Buitenlandsch verkeer. *Correspondance étrangère.* 77

II. Aantal verkochte briefkaarten. *Cartes postales vendues* 78

III. Postwissels. *Mandats-poste* 78

IV. Quitantiën. *Quittances par la poste* 78

V. Telegrafen. *Télégraphes* 79
1. Getal kantoren, lengte der lijnen en draden 79
Nombre de bureaux, lignes et fils.
2. Exploitatie der Gouvernements-telegrafen. *Service des télégraphes* 79

Verklaring der teekens:	*Significations des figures:*
— beteekent 0.	— *signifie* 0.
* „ de opgaven ontbreken.	* „ *les données font défaut.*
† „ de opgaven zijn onvolledig.	† „ *les données sont incomplètes.*

Pag.

D. GESUBSIDIEERDE STOOMVAARTDIENSTEN.

Services de transport par eau subventionnés.

I. Overzicht van de vloot en het aantal passagiers der Ned. Ind. Stoomvaartmaatschappij, van de afgelegde afstanden onder en buiten contract en het totaal harer ontvangsten 80
Aperçu de la flotte et du nombre des passagers de la Compagnie de navigation Indo-Néerlandaise, distances parcourues et recettes totales.

VII. Bestuursmiddelen. *Administration.*

A. RECHTSWEZEN. *Justice.*

I. Inlandsche beklaagden op Java en Madoera wegens die misdrijven, voor welke de officieele bronnen eene vergelijking toelaten 80
Prévenus indigènes à Java et Madoura (principaux délits).
II. Veroordeelde Europeanen aanwezig bij het einde des jaars in de burgerlijke gevangenissen of strafplaatsen. *Condamnés Européens présents en prison civile* 80
III. Veroordeelden in de burgerlijke gevangenissen of strafplaatsen, voor zooveel zij zich reeds op de hun aangewezen strafplaats bevonden 81
Condamnés présents en prisons et lieux de détention civils.
IV. Burgerlijke zaken 82
Causes civiles.
V. Faillissementen 82
Faillites.

B. LEGER. *Armée.*

I. Overzicht van de aanwezige sterkte. *Effectif de l'armée* 83
II. De aanwezige sterkte op ult. December 1893, gesplitst naar wapens en diensten 83
L'effectif de l'armée, divisée selon la désignation des corps, à la fin de l'année 1893.
1. Officieren. *Officiers* 83
2. Onderofficieren en manschappen 83
Sous-officiers et soldats.
III. Specificatie der verliescijfers van onderofficieren en minderen 84
Chiffres des pertes, de sous-officiers et de soldats.
IV. Overzicht van de zieken en overledenen bij het leger in de jaren 1883—1892 84
Aperçu des malades et des décédés pendant les années 1883—1892.
V. Overzicht van het aantal lijders naar de voornaamste ziektevormen en verhouding tot het totaal aantal behandelden 85
Nombre des malades par maladies.
VI. Verdeeling der zieken naar den landaard met aantooning van het percentage van zieken onder elken landaard op 100 militairen. *Nombre des malades par nationalités.* 85
VII. Werving in Nederland bij het koloniale werfdepot en sterkte der koloniale reserve... 86
Recrutement aux Pays-Bas.
VIII. Aanvulling in Ned. Indië van het getal onderofficieren en manschappen met uitzondering van de werving in Indië en de re-engagementen 86
Complétement aux Indes à l'excl. du recrutement aux Indes et les réengagements.
IX. Werving in Indië van onder-officieren en manschappen 87
Recrutement aux Indes.
X. Reëngagementen van 1—6 jaren in Indië. *Réengagements de un à six ans aux Indes..* 87

C. ZEEMACHT. *Marine.*

I. Sterkte van de oorlogsmarine 88
Effectif de la marine.
II. Overzicht van de sterkte der Gouvernements-marine op 1 Januari 1895 88
Effectif de la marine coloniale indienne au 1 Janvier 1895.

VIII. Begrooting. *Budget.*

I. Ontvangsten en uitgaven der Indische administratie, zoo in Indië als in Nederland... 89
Recettes et dépenses de l'administration Coloniale tant aux Indes qu'en Europe.

Verklaring der teekens:	*Significations des figures*
— beteekent 0.	— *signifie* 0.
* „ de opgaven ontbreken.	* „ *les données font défaut.*
† „ de opgaven zijn onvolledig.	† „ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.

II. Verzameling van de uitkomsten der diensten 1867—1894 89
Récapitulation des services 1867—1894.

III. Staat van de werkelijk gedane uitgaven van Nederlandsch Indië in de jaren 1888—1894 vergeleken met de begrootingscijfers over 1895 en 1896 90-93
Aperçu des dépenses du gouvernement des Indes Néerlandaises.

IV. Overzicht van de opbrengst der voornaamste middelen sedert 1867 94-95
Rendement des principales sources de revenu depuis 1867.

V. Opbrengst der middelen naar de verschillende rubrieken (volgens de groepeering der vorige tabel). *Recettes par groupes principaux de ressources* 96

VI. Buitenbezittingen. *Possessions hors de Java et Madoera* 97
1. Middencijfers uit de opbrengst der voornaamste belastingen en bronnen van inkomsten gedurende 1890 tot en met 1894 97
Produit moyen des princ. ressources, années 1890—1894.

VII. Producten. *Produits* 97
1. Cijns over den Gouvernements- en den vrijen suikerrietaanplant 97
Redevance pour plantations de canne à sucre.
2. Koffie. Opbrengst van geveilde Java-, Menado- en Padangkoffie en netto-opbrengst per picol der in Nederland geveilde koffie 98
Ventes de café, recette totale et par picol.
3. Tin (Banka). Ingeleverde en verkochte hoeveelheden, kosten en winstberekening. *Étain de Banca quantités livrées et vendues, frais et gains* 98
4. Overzicht van den overvoer, de opbrengst, de veiling- en andere kosten en de verkoop-commissie van de Gouvernements-producten 98
Aperçu du transport, des recettes, des frais de la vente des produits du Gouvernement.

VIII. Belastingen. *Impôts et corvées* 99
1. Heerendiensten (Gemeentelijke heerendiensten niet inbegrepen) 99
A. Java en Madoera 99
B. Buitenbezittingen. *Autres possessions* 99
Corvées du Gouvt., (non compris les corvées communales, individus payant la capitation de fl. 1, *et nombre de journées de corvée générale et spéciale fournies.*
2. Gewestelijk tienjarig overzicht der op Java en Madoera geheven landrente 100
Impôt foncier perçu des Indigènes („landrente") à Java et Madoera.
3. Verdeeling over de verschillende gewesten van het werkelijk te heffen bedrag der in 1894 naar de bezittingen, verteringen en het inkomen geheven belastingen. 101
Total des impôts directs perçus (par provinces).
4. Bedrijfsbelasting. *Impôt sur le revenu industriel des Orientaux* 102
5. Patentrecht voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden 103
Impôt des patentes des Européens et assimilés.
6. Personeele belasting voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden en voor vreemde Oosterlingen 103
Contribution personnelle (Européens et assimilés et Orientaux étrangers).
7. Rechten van in- en uitvoer van die artikelen welke het meest tot de heffing bijdragen 104
Droits d'entrée et de sortie payés pour les principales marchandises.
8. In- en uitvoerrechten en pakhuishuur. Verdeeling van de opbrengst over de verschillende gewesten 105
Droits d'entrée et de sortie et loyers d'entrepôt, perçus dans chaque province.
9. Opbrengst van eenige voorname onverpachte middelen. *Principaux autres droits.* 105

IX. Monopoliën. *Monopoles* 106
1. Opiumpacht op Java en Madoera. *Monopole (affermé) de l'opium à Java et Madoera.* 106
2. Ontvangsten en uitgaven voor het opiummiddel in Ned.-Indië 106
Recettes et dépenses du fermage et de la régie de l'opium dans les Indes Néerlandaises.
3. Overzicht van de opbrengst der voornaamste verpachte kleine middelen op Java en Madoera en op de Buitenbezittingen 107
Produit des principales fermes, autres que celle de l'opium.
4. Zout. Verdeeling van het aantal verkochte picols over de verschillende verkoopsprijzen, en geldelijke opbrengst 107
Monopole du sel. Quantités vendues aux diff. prix, et provenu.

X. Spoorwegen. *Voies ferrées* 108
1. Overzicht der gelden sedert 1875 in Nederland en in Indië besteed aan den aanleg en de opname der Staats-spoorwegen op Java 108
Dépenses de construction des chemins de fer de l'État.
2. Rendement van spoorwegen, post en telegrafie 108
Voies ferrées, postes et télégraphes. Rendement.

Verklaring der teekens:	*Significations des figures*
— beteekent 0.	— *signifie* 0.
* „ de opgaven ontbreken.	* „ *les données font défaut.*
† „ de opgaven zijn onvolledig.	† „ *les données sont incomplètes.*

B. WEST-INDIE. Indes Occidentales.

I. Bevolking. *Population.*

N°. Pag.

I. Sterkte der bevolking op het grondgebied der kolonie 109
Chiffre de la population de toute la colonie.
A. Suriname. *Surinam* 109
B. Curaçao en onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances* 109

II. Vergelijkend overzicht van de getalsterkte der districts-bevolking van Suriname in de jaren 1863, 1873 en 1887—1894 110
Tableau comparatif du chiffre de la population des districts de Surinam pendant les années 1863, 1873 *et* 1887—1894.

III. Indeeling der bevolking van Curaçao en Onderhoorigheden naar de geboorteplaats ... 110
Population de Curaçao et dépendances par lieux de naissance.

IV. Immigratie in Suriname (Aantal aangekomen immigranten sedert 1 Januari 1853).
Nombre des immigrants depuis 1853.

V. Getal huwelijken, geboorten en sterfgevallen 111
Mariages, Naissances et décès.
A. Suriname. *Surinam* 111
B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances* 111

II. Onderwijs. *Enseignement.*

I. Getal scholen en leerlingen 112
Nombre des écoles et des élèves.
A. Suriname. *Surinam* 112
B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances* 112

III. Landbouw en Nijverheid. *Agriculture et Industrie.*

I. Landbouw in Suriname 113
Agriculture, Surinam.
A. Uitgestrektheid der plantages en aard der arbeiders. 113
Etendue des exploitations et nature des laboureurs.
B. De voornaamste producten, hoeveelheden voortgebracht in 1880, 1885, 1890 en de laatste 4 jaren 113
Quantités produites.
C. De Suiker en Cacao-cultuur 113
Cultures du Sucre et du Cacoa.

II. Veestapel. *Bétail* 114
A. Suriname. *Surinam* 114
B. Curaçao en onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances* 114

III. Ontginning van delfstoffen 114
Exploitation de minéraux.
A. Suriname. *Surinam* 114
1. Uitgestrektheid der voor de goud-industrie verpachte gronden 114
Superficie des terrains affermés pour l'exploitation des gisements aurifères.
2. Uitkomsten der goud-industrie 115
Résultats de l'exploitation des gisements aurifères.
B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances* 115
1. Ontginning der phosphorzure kalklagen 115
Exploitation du phosphate.

IV. Handel en Scheepvaart. *Commerce et Navigation.*

I. Algemeen overzicht 116
Aperçu général.
A. Waarde van den invoer tot verbruik en uitvoer uit het vrije verkeer 116
Valeur de l'importation et de l'exportation spéciale.
B. Scheepvaartbeweging 116
Navigation.

Verklaring der teekens:
— beteekent 0.
* „ de opgaven ontbroken.
† „ de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:
— *signifie* 0.
* „ *les données font défaut.*
† „ *les données sont incomplètes*

N°. Pag.

II. Uitvoeren van Curaçao en Onderhoorigheden 116
Exportations de Curaçao et des dépendances.
A. Curaçao.
B. Van andere eilanden (waarde van den uitvoer in guldens) 116
Dépendances (valeur des exportations en florins).

III. Uitvoer der voortbrengselen van den landbouw van Suriname 117
Exportation des produits agricoles de Surinam.

IV. Aandeel der verschillende landen in de handels- en scheepvaartbeweging van Suriname 118
Parts des différents pays au commerce et à la navigation de Surinam.
A. Invoer. *Importation* 118
B. Uitvoer. *Exportation* 118

V. Aangekomen schepen op Curaçao naar landen van herkomst 119
Navires entrés à Curaçao, par pays de provenance.

V. Verkeersmiddelen. *Moyens d'échange et de transport.*

I. Surinaamsche Bank 119
Banque de Surinam.
A. Operatiën der Bank. *Opérations* 119
B. Voornaamste posten der balans. *Principaux éléments du bilan* . 120

II. Bank te Curaçao. *Banque à Curaçao* 120

III. Spaarbanken. *Caisses d'épargne* 121
A. Koloniale Spaarbank van Suriname 121
Caisse d'épargne coloniale de Surinam.
B. Spaar- en beleenbank op Curaçao 121
Caisse d'épargne de Curaçao.

IV. Hypotheken in Curaçao en Onderhoorigheden 121
Hypothèques en Curaçao et dépendances.

V. Koninklijke West-Indische Maildienst 122
Service de paquebots sur les Indes Occidentales.

VI. Bestuursmiddelen. *Administration.*

I. Landmacht 122
Armée.
A. Suriname. *Surinam* 122
B. Curaçao. *Curaçao* 122

II. Rechtswezen 123
Justice.
A. Suriname. *Surinam* 123
B. Curaço en Onderhoorigheden, *Curaçao et dépendances* 123

VII. Koloniaal budget. *Budget colonial.*

I. Totaal der uitgaven en ontvangsten 124
Dépenses et recettes.

II. Overzicht van de opbrengst der voornaamste belastingen in Suriname 124
Rendement des principaux impôts (Surinam.)

Verklaring der teekens:	*Significations des figures:*
— beteekent 0.	— *signifie* 0.
* „ de opgaven ontbreken.	* „ *les données font défaut.*
† „ de opgaven zijn onvolledig.	† „ *les données sont incomplètes.*

ALPHABETISCH REGISTER.

I. Oost-Indië.

	Blz.
Acte-examens (Uitslag der)	19
Ambtenaren (Europeesche)	6
Arbeidsloonen	47
Assignatiën afgegeven door de Javasche Bank	68
Bank (Javasche)	67—68
Bankactiën (Koersen der)	68
Bankbiljetten in omloop	68
Bedevaartgangers	28—30
Bedrijfsbelasting: getal aanslagen	8, 9
„ opbrengst	101, 102
Begrooting	89, 108
Belastingen (Voornaamste)	101
„ op de Buitenbezittingen	97
Beleeningen bij de Javasche Bank	67
Beroepen	6
Bestuursmiddelen	80—88
Bevolking	2—10
„ (Bestanddeelen der)	2—5
„ (Dichtheid der)	4
„ in de groote steden	5
„ (Loop der)	10
„ (Europeesche) naar nationaliteiten	5
„ naar beroepen en bedrijven	6
Bouwgronden door de bevolking ontgonnen	33, 34
„ aan particulieren in eigendom afgestaan	35, 37
„ door de bevolking verhuurd	35, 36
„ door het Gouvernement in huur of erfpacht afgestaan	35, 36
„ gebezigd voor den landbouw door het gouvernement en particulieren	35
Bruinsteen (productie van)	32
Burgeravondschool	15
Cacao (productie van)	44
Christenen onder de Inlanders en vreemde Oosterlingen	7
Cijns voor Gouvernements suikerrietaanplant	97
Diamant (productie van)	32
Disconteeringen bij de Javasche Bank	68
Dokters djawa	11
Eeredienst	26—30
„ (Protestantsche)	26
„ (Catholieke)	26
Faillissementen	82
Foelie (Productie van)	43
Geboorten onder Europeanen	10
Geneesheeren	11
Geneeskundige dienst	11—12
Gevangenissen	80—81
Goud (productie van)	32
Gymnasium Willem III	13, 14
Hadji's onder de Inlanders	30
Handel	48—62
„ met Penang	59
„ „ Singapore	59
Heerendiensten	99
Hoofdelijke belasting	97, 101
Hoogere Burgerscholen	13—14
Houtkap	45
Huwelijken (Europeesche)	10
Indigo-productie	43

Blz.
Indigo (prijzen van) ... 61
Inrichting voor Indische Taal-, Land- en Volkenkunde ... 14
Invoerrechten ... 50—51, 104—105
Invoer van goederen ... 48—51
" " specie ... 48—49, 55
Joodkoper (productie van) ... 32
Kinaproductie ... 41
Koepokinenting ... 11
Koffiecultuur ... 39—40
Koffieladingen (Bestemming van) ... 57
Koffie (Opbrengst der veilingen van) ... 98
" (Verscheping van) naar Java ... 58
Koffievrachten ... 63
Koloniale reserve ... 86
Koopvaardijvloot ... 63
Krankzinnigenverpleging ... 12
Kweekscholen voor Inlandsche onderwijzers ... 20—21
Landbouw ... 33—45
" voor eigen rekening der bevolking ... 33—34
" voor rekening van het Gouvernement en de particulieren ... 35—45
Landrente ... 100
Leger ... 83—87
Mahomedaansche geestelijke scholen ... 25
Marine (Gouvernements-) ... 88
Metaalvoorraad bij de Javasche Bank ... 68
Middelen ... 94—97, 99—108
" (Onverpachte) ... 105
" (Verpachte kleine) ... 107
Misdrijven door Inlanders ... 80
Monopoliën ... 106—107
Munt- en Bankwezen ... 66—68
Munt (In en uitvoer van zilveren) ... 55
Normaalscholen ... 19
Notenmuskaat (Productie van) ... 44
Nijverheid ... 31—47
Nijverheidsinrichtingen ... 45
Onderwijs ... 15—25
" voor Europeanen ... 13—19
" (Middelbaar) ... 13—15
" (Kosten van het Middelbaar) ... 15
" voor Europeanen (Lager) ... 16—19
" voor Europeanen (Kosten van het Lager) ... 19
" voor Inlanders ... 20—24
" voor Inlanders (Kosten van het openbaar) ... 24
" voor vreemde Oosterlingen ... 25
Ontvangsten van de Indische administratie ... 89
Oorlogsmarine ... 88
Opium ... 106
Oppervlakte ... 1
Overschrijvingsrecht ... 105
Pakhuishuur ... 105
Patentrecht ... 101, 103
Personeele belasting ... 101, 103
Petroleum (productie van) ... 32
Posterijen ... 77—78
" (Rendement van) ... 108
Producten (Opbrengst van Gouvernements-) ... 98
" (Prijzen van Gouvernements-) ... 62
Prijzen ... 60—62
Reengagementen in Indië ... 89
Rechtswezen ... 80—82
Scheepvaart ... 63—64
Scheepvaartverkeer ... 64—65
Scholen (Middelbare) ... 13—15
" (Lagere) voor Europeanen ... 16
" (Openbare lagere) voor Europeanen ... 17
" (Bijzondere lagere) voor Europeanen ... 18
" voor Inlanders (Gouvernements-) ... 22, 24
" voor Inlanders (Particuliere) ... 22—23
" voor zonen van Inlandsche hoofden ... 21
" voor vreemde Oosterlingen ... 25
Scholen (Mohamedaansche) ... 25

Pag.
Spaarbanken ..... 69—70
Spoorwegen ..... 70—76
" (Staats-) ..... 71—72
" (Gelden besteed aan aanleg en opname van) 108
" (Rendement van) 108
" (Particuliere) ..... 73—75
Steenkolen (productie van) 32
Sterfte onder de Europeanen 10
" onder de Europeanen naar leeftijd 10
" in het leger ..... 84—85
Stoomketels 46
Stoomvaartdiensten (Gesubsidieerde) 80
Suikercultuur op Java ..... 37—38
" (overgang der gouvernements) in vrije cultuur 37
" (vrije) 37
Suikerproductie 38
Suikerladingen (bestemming van) ..... 56—57
Subsidien voor scholen van Inlanders 24
Successierecht 105
Suppletietroepen 86
Tabak (Overzicht van oogsten en opbrengst van) 58
Tabaksproductie ..... 41—42
Telegrafen 79
" (Rendement van) 108
Theeproductie 43
Tin (Ingeleverde en verkochte hoeveelheden) 98
Tinproductie 31
Tin (prijzen van) 61
Tramwegen 76
Uitgaven ..... 90—93
" voor de Indische administratie 89
Uitvoer van goederen ..... 48—49, 52—53
" van specie ..... 48—49, 55
" van Makassar 55
" van Padang 54
Uitvoerrechten ..... 52—53, 104—105
Veestapel 33
Vendurechten 105
Veroordeelde Europeanen 80
Verponding 101
Werving in Nederland 86
" " Indië 86
Wisselkoersen 66
Zaken (Burgerlijke) 82
Zeemacht 88
Zegelrecht 105
Zendelingen 29
Ziektegevallen in het leger ..... 84—85
Zout 107

II. West-Indie.

Bank (Surinaamsche) ..... 119—120
" te Curaçao 120
Belastingen 124
Beleenbank (Spaar- en) op Curaçao 121
Bestuursmiddelen ..... 122—123
Bevolking ..... 109—111
Budget (Koloniaal) 124
Delfstoffen (Ontginning van) 114
Geboorten 111
Gedetineerden 123
Goudindustrie ..... 114—115
Handel ..... 116—118
Huwelijken 111
Hypotheken op Curaçao 121
Immigratie 111
Invoer ..... 116—118
Landbouw ..... 113—114
Landmacht 122
Maildienst (Koninklijke West-Indische) 121
Nijverheid ..... 114—125

Blz.
Onderwijs 112
Ontvangsten 124
Phosphorzure kalklagen (Ontginning van) 115
Plantages (Oppervlakte der) 113
Productie 113
Rechtswezen 123
Scheepvaart ..... 116, 118—119
Spaarbanken 121
Sterfte 111
Uitgaven 124
Uitvoer ..... 116—119
Veestapel 114
Verkeersmiddelen ..... 119—122
Verzamelingsnijverheid ..... 31—32

Beteekenis der afkortingen voor de aangehaalde bronnen gebezigd.

Abrèviations pour l'indication des sources employées.

B. H. 2e K.	beteekent: *signifie*	Bijlagen bij de Handelingen der 2e Kamer. *Annéxes du Compte Rendu des séances des États Généraux.*
B. N. I.	„	Begrootingen voor Nederlandsch Oost Indië. *Budgets pour les Indes Orientales Néerlandaises.*
C. V.	„	Verzameling van Consulaire en andere berichten en verslagen. *Rapports consulaires.*
J. C.	„	Javasche Courant. *Gazette de Java.*
K. V.	„	Koloniale Verslagen. *Rapports coloniaux.*
M. H. B.	„	Marktberichten der Handelsvereeniging te Batavia. *Mercuriales de la Société de Commerce à Batavia.*
M. H. P.	„	Marktberichten der Handelsvereeniging te Padang. *Mercuriales de la Société de Commerce à Padang.*
M. M. R.	„	Macassar-Market Reports. *Macassar-Market Reports.*
O. V. E.	„	Algemeene verslagen van den Staat van het Middelbaar en Lager Onderwijs voor Europeanen. *Rapports concernant l' Enseignement pour les Européens.*
R. A.	„	Regeerings-Almanakken voor Ned. Indië. *Annuaire du Gouvernement des Indes Néerlandaises.*
S. C.	„	Staatscourant. *Journal Officiel.*
S. H. S.	„	Statistiek van dan handel, de scheepvaart en de in- en uitvoerrechten van Nederl. Indië. *Statistique du Commerce et de la navigation.*
S. S. J.	„	Statistiek van Sumatra- en Javatabak, door de Makelaars de Vries en Zoon. *Statistique du tabac de Sumatra et de Java, publiée par M. M. de Vries & fils.*
S. V. S. T.	„	Statistiek van het vervoer op de spoor- en tramwegen in Ned. Indië. *Statistique du transport des chemins de fer et des tramways.*
V. B. S. O.	„	Verslagen van de Batavia Oosterspoorweg-maatschappij. *Rapports de la Société du Chemin de fer „Batavia Oosterspoorweg".*
V. D. S.	„	Verslagen van de Deli-Spoorweg-maatschappij. *Rapports de la Société du Chemin de fer de Déli.*
V. I. O.	„	Algemeene vijfjarige verslagen van het Inlandsch onderwijs. *Rapports quinquennaux concernant l' enseignement pour les Indigènes.*
V. J. B.	„	Verslagen van den President der Javasche Bank. *Rapports du Président de la Banque de Java.*
V. N. H.	„	Verslagen omtrent den toestand van de Nederl. Handelmaatschappij *Rapports sur l'état de la Société Néerlandaise de commerce.*
V. N. I. S.	„	Verslagen van de Ned. Ind. Spoorwegmaatschappij. *Rapports de la Société du chemin de fer des Indes Néerlandaises.*
V. N. I. T.	„	Verslagen van de Ned. Ind. Tramwegmaatschappij. *Rapports de la Société du tramway des Indes Néerlandaises.*
V. S. B.	„	Verslagen van de Hoofddirecteur der Surinaamsche Bank. *Rapports du Directeur en Chef de la Banque de Surinam.*
V. S. N. I.	„	Verslagen over de Staatsspoorwegen in Ned. Indië. *Rapports sur les chemins de fer de l'Etat.*
V. S. S. J.	„	Verslagen van de Samarang-Joana Stoomtrammaatschappij. *Rapports de la Société du tramway „Samarang-Joana".*
W. O. S.	„	Wekelijksche overzichten der suiker opgemaakt door de makelaars Rueb & Co. te Rotterdam. *Aperçu hebdomadaire des sucres publié par M. M. Rueb & Cie à Rotterdam.*

REGISTRE ALPHABETIQUE.

I. Indes Orientales.

Blz.

Abattage de bois 45
Actions de la Banque de Java 68
Administration ..... 80—88
Affrètements de Café 63
Agriculture ..... 33—45
" pour compte du Gouvernement et des particuliers ..... 35—45
" Indigène ..... 33—34
Aliénés. (Traitement des) 12
Armée ..... 83—87
Assignations délivrées à la Banque de Java 68
Banque de Java ..... 67—68
Bétail 33
Billets de Banque en circulation 68
Budget ..... 89—108
Cacao (Production de) 44
Café. (Production de) ..... 39—40
" exporté des Indes par pays de destination 57
" (Produit des ventes du) 98
" importé à Java 58
Caisses d'épargne ..... 69—70
Capitation perçu des indigènes 101
Causes civiles 82
Cens pour plantations de canne à sucre 97
Change 66
Chaudières à vapeur 46
Chemins de fer ..... 70—75
Chemins de fer de l'Etat ..... 71—72
" " " " " dépenses de construction 108
" " " (Rendement des) 108
" " " particuliers ..... 73—75
Chrétiens parmi les indigènes et les étrangers orientaux 9
Commerce ..... 48—62
" avec Pénang 59
" " Singapour 59
Condamnés-Européens 80
Corvées 99
Cuivre jodique (production de) 32
Cultes ..... 26—30
Décès 10
" parmi les européens par âge 10
" dans l'armée ..... 84—85
Délits par indigènes 80
Dépenses de l'administration indienne ..... 89, 90—93
Diamant (production de) 32
Droits d'entrée ..... 50—51, 104—105
" de sortie ..... 52—53, 104—105
" de succession 105
" de timbre 105
" de transcription 105
" des ventes publiques 105
Ecoles moyennes ..... 13—15
Ecole du soir à Soerabaja 15
Ecoles normales du Gouvernement 19
Ecoles primaires pour européens 16
" " publiques pour européens 17

Pag.
Ecoles primaires libres " " 18
" normales pour la formation d'instituteurs pour les indigènes ..... 20—21
" du Gouvernement pour indigènes 22, 24
" libres pour indigènes ..... 22—23
" pour les fils des chefs et notables indigènes 21
" pour étrangers orientaux 25
" des prêtres mahométans 25
Employés européens 6, 81
Encaisse métallique de la Banque de Java 68
Enseignement ..... 13—25
" pour européens ..... 13—19
" moyen ..... 13—15
" " (Frais de l') 15
" primaire pour européens ..... 16—19
" (Frais de l') primaire pour europeens 19
" pour indigènes ..... 20—24
" public pour indigènes (Frais de l') 24
" pour étrangers orientaux 25
Escomptes de la Banque de Java 68
Etain (Production d') 31
" quantités livrées et vendues 98
" (prix de l') 61
Examen pour le personnel enseignant 19
Exportation de Macassar 55
" de marchandises ..... 48—49, 52—53
" de monnaies ..... 48—49, 55
" de Padang 54
Faillites 82
Hadjis indigènes 30
Houillers (production de) 32
Importation de marchandises ..... 48—51
Importation de monnaies ..... 48—49, 55
Impôts 101
Impôt de patentes 101, 103
" dit personnel 101, 103
" sur les possessions ..... 97 en 101
" sur l'industrie 8, 9, 101, 102
" foncier ("landrente") 100
Indigo (Production d') 43
" (prix de l') 61
Industrie ..... 31—47
Institution pour les langues, la géographie et l'ethnographie 14
Institutions de crédit ..... 66—68
Justice ..... 80—82
Loyers d'entrepôt 105
Lycée Guillaume III ..... 13—14
Macis (Production de) 44
Maladies dans l'armée ..... 84—85
Manganèse (production de) 32
Mariages 10
Marine coloniale 88
" marchande 63
Médecins 11
Métiers 6
Missionnaires 27
Monnaie, importation et exportation de l'argent 55
Monopoles ..... 106—107
Moyens ..... 94—97, 99—108
" non fermés 105
" fermés (excl. celui de l'opium) 107
Naissances 10
Navigation ..... 63—65
Noix de muscade (Production de) 44
Opium 106
Or (production de) 32
Pélérinage (Indigènes qui ont fait le) ..... 28—30
Pétrole (production de) 32
Population ..... 2—10
" (densité de la) 4
" dans les grandes villes 5
" Européenne (Mouvement de la) 10
" " par nationalités 5

Pag.
Population par emplois et métiers 6
Postes ..... 77—78
Postes (Rendement des) 108
Prêts à la Banque de Java 67
Prisons ..... 80—81
Prix ..... 60—62
Produits du Gouvernement (Prix des) 62
" " " (Recettes des) 98
Quinquina (Production de) 41
Recettes de l'administration indienne 89
Recrutement aux Pays-Bas 86
" " Indes 86
Réengagements aux Indes 87
Réserve coloniale 86
Salaires des ouvriers 47
Sel 107
Service médical ..... 11—12
" de transport par eau 80
Subsides pour les écoles pour indigènes 24
Sucre (Culture de) ..... 37—38
" (Production de) 38
" (Destination des cargaisons de) ..... 56—57
Superficie 1
Tabac (Production de) ..... 41—42
" (Quantité et valeur du) importé aux Pays-Bas de Java et de Madura 58
Télégraphes 79
" (Rendement des) 108
Terrains en culture 35
" " " indigène ..... 33—34
" Cédés en bail ou emphitéose par le Gouvernement ..... 35—36
" cédés en bail par les indigènes aux non-indigènes ..... 35—36
" particuliers 35, 37
Thé (Production de) 43
Tramways 76
Vaccination 11

II. Indes Occidentales.

Administration ..... 122—123
Agriculture ..... 113—114
Armée 122
Banque à Curaçao 120
Banque de Surinam ..... 119—120
Bétail 114
Budget 124
Caisse d'épargne 121
Commerce ..... 116—118
Décès 111
Dépenses 124
Enseignement 112
Exportation ..... 116—119
Finances 124
Hypothèques à Curaçao 121
Immigration 111
Importation ..... 116—118
Impôts 124
Industrie ..... 114—115
Justice 123
Mariages 111
Minéraux 114
Naissances 111
Navigation ..... 116, 118—119
Or (Industrie d') ..... 114—115
Phosphate (Exploitation de) 115
Population ..... 109—111
Production 113
Recettes 124
Service de paquebots 122
Superficie des plantations 113
Transport ..... 119—122

A. OOST-INDIE. Indes orientales.

I. Grondgebied. *Territoire.*

I. OPPERVLAKTE VAN NEDERLANDSCH-INDIË IN ▢ GEOGRAPHISCHE MIJLEN, VOLGENS PLANIMETRISCHE BEREKENING IN 1891. [1])

Superficie des Indes Néerlandaises en lieues carrées géographiques, d'après une calculation planimétrique, effectuée en 1891.

Bron: K. V.

Java en Madoera. *Java et Madoura.*		Buitenbezittingen. *Autres possessions.*	
Gewesten. *Provinces.*	Oppervlakte. *Superficie.*	Gewesten. *Provinces.*	Oppervlakte. *Superficie.*
Bantam	143,6	Gouvernement Sumatra's Westkust	1495,2
Batavia	122,2	Benkoelen	443,9
Krawang	89,5	Lampongsche Districten	533,3
Preanger-Regentschappen	371,0	Palembang	2526,7
Cheribon	123,3	Oostkust van Sumatra	1668,9
Tegal	68,5	Atjeh en Onderhoorigheden	966,6
Pekalongan	32,3	Riouw en Onderh	770,4
Semarang	93,6	Banka	210,4
Japara	55,2	Billiton	87,9
Rembang	135,2	Westerafdeeling van Borneo	2636,9
Soerabaja	108,1	Zuider- en Oosterafd. van Borneo	7412,3
Pasoeroean	96,0	Celebes en Onderh	2333,3
Probolinggo	63,4	Menado	1043,1
Besoeki	184,5	Amboina	934,6
Banjoemas	101,0	Ternate	8306,5
Bagelen	62,1	Timor en Onderh	836,4
Kedoe	37,1	Bali en Lombok	191,1
Djokjokarta	56,5		
Soerakarta	112,9		
Madioen	106,8	Totaal..*Total*	32397,7
Kediri	127,3		
Madoera	98,3	Java en Madoera	2388,3
Totaal..*Total*	2388,3	Totaal generaal	34786,0

[1]) Vierkante geographische mijl = 5506,3 H.A. *La lieue géographique* = 5506,3 *H.A.*

II. Bevolking.

Population.

I. HOOFDBESTANDDEELEN DER BEVOLKING VAN NEDERLANDSCH-INDIË.

(Met uitzondering van het personeel van leger en vloot.)

Population des Indes Néerlandaises.
(A l'exception du personnel de l'armée et de la marine.)

A. Java en Madoera. *Java et Madoura.* 31 Dec. 1894.

Bron: R. A. en K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Europeanen. *Européens.*	Chineezen. *Chinois.*	Arabieren. *Arabes.*	Andere vreemde oosterlingen *Autr. orientaux non indigènes.*	Inlanders. *Indigènes.*	Totaal der bevolking. *Population totale.*
Bantam	174	1 789	55	33	660 074	662 125
Batavia	12 793	81 869	3 321	129	1 080 241	1 178 353
Krawang	231	4 687	77	—	405 930	410 925
Preanger-Regentschappen	2 062	4 843	107	13	2 131 623	2 138 648
Cheribon	857	20 241	1 834	140	1 502 414	1 525 486
Tegal	821	8 007	689	8	1 121 199	1 130 724
Pekalongan	616	5 752	934	45	559 524	566 871
Semarang	6 211	19 153	795	1 070	1 443 882	1 471 111
Japara	939	10 923	84	170	938 247	950 363
Rembang	782	16 243	379	47	1 297 659	1 315 110
Soerabaja	8 277	20 198	3 078	551	2 114 540	2 146 644
Pasoeroean	2 283	6 815	1 137	73	1 005 991	1 016 299
Probolinggo	1 664	3 422	430	1	549 146	554 663
Besoeki	1 307	1 928	1 594	—	715 369	720 198
Banjoemas	857	5 182	12	132	1 226 073	1 232 256
Bagelen	943	3 595	—	60	1 392 962	1 397 560
Kedoe	812	6 882	129	7	741 191	749 021
Djokjokarta	2 178	3 896	87	143	802 236	808 540
Soerakarta	2 649	7 833	77	232	1 189 349	1 200 140
Madioen	1 312	4 230	13	79	1 089 160	1 094 794
Kediri	2 016	9 365	-	—	1 193 745	1 205 126
Madoera	609	4 472	1 487	133	1 585 813	1 592 514
Java en Madoera 1894 [1])	50 393	251 325	16 319	3 066	24 746 368	25 067 471
„ „ „ 1893	48 649	248 484	16 123	3 015	24 279 749	24 596 020
„ „ „ 1892	47 140	246 065	15 590	2 982	23 973 192	24 284 969
„ „ „ 1891	46 619	243 486	14 591	3 126	23 825 863	24 133 685
„ „ „ 1890 [2])	45 967	242 111	14 293	2 881	23 609 312	23 914 564
„ „ „ 1889	43 919	237 579	13 943	2 808	22 806 463	23 018 825 [3])
„ „ „ 1885 [2])	40 634	221 959	11 429	2 797	21 190 626	21 467 445
„ „ „ 1880 [2])	33 708	206 931	10 506	2 547	19 540 813	19 794 559

[1]) Voorloopige cijfers volgens den Regeerings-Almanak van N. I. voor 1896. *Chiffres provisoires.*
[2]) Uitkomsten der vijfjaarlijksche opnemingen. *Recensements quinquennaux.*
[3]) Dat dit cijfer niet het totaal is van de cijfers der vorige kolommen, vindt zijne oorzaak in eene verbeterde opgave van de totale bevolking, welke niet is verstrekt voor de verschillende bestanddeelen daarvan.

B. Buitenbezittingen. 31 Dec. 1893. *Autres possessions.* 31 Dec. 1893.
Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Europeanen. *Européens.*	Chineezen. *Chinois.*	Arabieren. *Arabes.*	Andere vreemde oosterl.[3]) *Autres orientaux non indigènes.*	Inlanders. *Indigènes.*	Tot. der bevolking.[17]) *Total de la population.*
Gouv. Sumatr. Westkust:						
Padangsche Benedenlanden.	1 729	6 348	206	711	296 424[4])	305 418
„ Bovenlanden..	457	1 121	18	219	733 783[4])	735 598
Tapanoeli.....	348	1 253	8	194	232 631[4])	234 434
Benkoelen.....	161	557	35	12	159 882[5])	160 650
Lampongsche districten.....	110	629	66	20	132 795	133 620
Palembang.....	391	6 247	2 059	130	669 128[6])	677 955
Oostkust v. Sumatra.....	1 287	[2]) 66 072	[2]) 305	[2]) 4 822	238 700[2])	311 186
Atjeh en onderh.....	247	[3]) 3 149	[3]) 54	[3]) 1 131	526 859[7])	531 440
Riouw.....	201	[2]) 20 094	8	357	80 500[2])	101 160
Banka.....	207	28 363	203	6	58 712	87 491
Billiton.....	100	11 682	3	7	28 639	40 431
W. Afd. van Borneo.....	325	34 631	1 333	388	324 731[8])	361 408
Z. en O. Afd. van Borneo...	604	4 060	1 310	87	772 143[9])	778 204
Celebes en onderh.....	1 501	3 714	516	3	1451 178[10])	1 456 912
Menado { Minahassa.....	888	3 369	243	1	306 415[11])	310 916
Menado { Gorontalo.....	102	362	122	—	246 386[12])	246 972
Amboina.....	2 293	1 190	675	14	279 922	284 094
Ternate.....	334	528	118	—	106 167[13])	107 147
Timor en onderh.....	260	1 202	152	1	* [14])	*
Bali en Lombok.....	[1]) 63	[1]) 890	[1]) 225	[1]) 76	1 341 800[15])	1 343 054
Totaal. buitenbez. *Total. Autres possessions*....	11 611	195 461	7 659	8 179	[16]) †	†
Java en Madoera..... ...	48 649	248 484	16 123	3 015	24 279 749	24 596 020
Totaal generaal..... ...	60 260	443 945	23 782	11 194	†	†

[1]) De opgaven gelden uitsluitend de afdeelingen Boeleleng en Djembrana op Bali.

[2]) Bij benadering verkregen cijfers.

[3]) Uitgenomen wat het door ons bezette gebied van Groot-Atjeh betreft zijn alleen die Vreemde Oosterlingen gerekend die op onze vestigingen werden aangetroffen.

[4]) Uitkomsten der in 1890 gehouden opneming.

[5]) Hieronder de bevolking van Engano groot 697 zielen.

[6]) Hieronder is begrepen een op gissing berustend cijfer van 76 000 zielen voor de bevolking van het rijk Djambi.

[7]) Hieronder begrepen een bij benadering verkregen cijfer van 514 400 zielen voor de gedeelten van Groot-Atjeh buiten de postenlinie en de kuststreken der onderhoorigheden van Atjeh. De bevolking van het binnenland is zelfs bij benadering niet te schatten.

[8]) Hieronder is begrepen een bij benadering verkregen cijfer van 192 600 zielen voor de inheemsche Dajaksche bevolking.

[9]) Hieronder is begrepen een bij benadering verkregen cijfer van 182 000 zielen van de Doessoenlanden, Dajaklanden, Sampit en de Pasir-Tanah Boemboe-landen en een op gissing berustend cijfer van 140 000 zielen voor de afdeelingen Koetei en Noord-Oostkust.

[10]) Hieronder is begrepen een bij benadering verkregen cijfer van 84 000 zielen voor de leenrijken Boni en Tanette en een op gissing berustend cijfer van 981 700 zielen voor de bondgenootschappelijke rijken en het landschap Enrekang. Omtrent het zielental der onafhankelijke Toradjalanden bestaat zelfs geen schatting.

[11]) Hieronder een op gissing berustend cijfer van 50 000 zielen voor de Talaut eilanden.

[12]) Hieronder een bij benadering verkregen cijfer van 153 000 zielen voor de Tomini-bocht.

[13]) Zonder de bevolking der tot het gouvernementsgebied behoorende Obi-eilanden. In dit totaal is begrepen een bij benadering verkregen cijfer van 102 800, zijnde het aantal Sultansonderdanen in de rijken Ternate, Tidore en Batjan.

[14]) Wegens onvolledigheid der gegevens is hier geen cijfer ingevuld. Alleen wordt voor het zeer kleine gedeelte der inlanders, die het Christendom belijden het zielental van 38 540 en voor de overige bevolking van Rotti en Savoe een bij benadering verkregen cijfer van 77 900 zielen opgegeven.

[15]) Hieronder 1 240 000 zielen behoorende tot de bevolking buiten de afdeelingen Boeleleng en Djembrana op Bali.

[16]) Wegens de onvolledigheid der gegevens zijn hier geene totalen genoemd.

[17]) Zie bij deze cijfers de noten in de vorige kolommen.

II. DICHTHEID DER INLANDSCHE BEVOLKING OP JAVA EN MADOERA.

Population indigène relative de Java et de Madoura.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Aantal zielen per *Nombre d'habitants par*		Aantal beplante bouws in 1891 per *Nombre de bahoes en culture en 1891 par*	
	□ geogr. mijl. in 1891. *Lieue □ géogr.*	beplante bouw [1] in 1891 *bahoe de terrain cultivé* [1]	□ geogr. mijl. *lieue □ géogr.*	1000 zielen 1000 *habitants*
Bagelen	21 557	6,4	3 380	157
Kedoe	20 192	4,8	4 185	207
Soerabaja	18 267	4,8	3 802	208
Pekalongan	17 176	5,8	2 958	172
Japara	16 705	4,8	3 439	206
Tegal	15 570	5,9	2 647	170
Semarang	15 432	3,9	3 923	254
Madoera	14 585	4,5	3 272	224
Djokjokarta	13 067	5,6	2 310	177
Banjoemas	11 911	5,6	2 113	177
Cheribon	11 873	4,6	2 572	217
Soerakarta	10 206	3,7	2 781	273
Madioen	10 107	4,0	2 505	248
Pasoeroean	9 656	3,2	3 045	315
Rembang	9 327	4,5	2 065	221
Kediri	8 702	4,1	2 117	243
Probolinggo	8 388	3,6	2 365	282
Batavia	8 009	3,2	2 481	310
Preanger Regentschappen	5 325	4,3	1 252	235
Bantam	4 260	3,8	1 122	263
Krawang	4 207	3,4	1 225	291
Besoeki	3 625	3,7	991	273
Gemiddelde dichtheid. *Pop. rel. moyenne.*	9 866	4,4	2 255	229

[1]) 1 Bouw = 7096.5 M². 1 *Bahoe* = 7096.5 M².

III. GETALSTERKTE DER BEVOLKING VAN NEDERLANDSCH-INDIË UITGEZONDERD DE INLANDERS.

Population non-indigène des Indes Néerlandaises.

Bronnen: K. V. en R. A:

Bestanddeelen der bevolking. *Nationalités.*		1860.	1870.	1880.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.[5])
Europeanen. *Europ.*	J. en M. [1])	22 663	27 585	33 708	[4]) 45 967	46 619	47 140	48 649	50 393
	B. [2])	6 507	7 956	7 968	11 950	11 638	11 666	11 611	11 453
Chineezen. *Chinois.*	J. en M.	149 424	174 540	206 931	242 111	243 486	246 065	248 484	251 325
	B.	72 014	85 020	136 523	218 978	207 347	199 006	195 461	206 781
Arabieren. *Arabes.*	J. en M.	6 133	7 804	10 506	14 293	14 591	15 590	16 123	16 319
	B.	*	4 917	[3]) 5 519	[3]) 7 347	[3]) 7 542	[3]) 7 553	[3]) 7 659	[3]) 7 981
Andere vr. oosterl. *Autres orient. non-ind.*	J. en M.	26 235	9 139	2 547	2 881	3 126	2 982	3 015	3 066
	B.	*	6 470	[3]) 6 572	[3]) 7 569	[3]) 7 554	[3]) 7 617	[3]) 8 179	[3]) 8 631
Totaal....		*	323 431	410 274	551 096	541 903	537 619	542 216	555 949

[1]) J. en M. = Java en Madoera. [2]) B. = Buitenbezittingen.

[3]) Hieronder niet begrepen de Arabieren en and. vr. oosterl. van de Vorstenrijken van Bali en Lombok geschat op 16 100.

[4]) Onder het zielental der Europeanen in de residentie Semarang zijn thans waarschijnlijk de Europeesche militairen medegeteld.

[5]) Daar het Kol. Verslag van 1895 slechts cijfers over 1893 geeft, zijn de cijfers voor 1894 aan den Regeerings-Almanak voor 1896 ontleend en van voorloopigen aard.

IV. GETALSTERKTE DER BEVOLKING IN DE VOORNAAMSTE STEDEN OP 'T EINDE DES JAARS.
Population des principales villes à la fin de l'année.

Bronnen K. V. en R. A.

Bestanddeelen der bevolking.	Batavia.	Samarang.	Soerabaja.	Pekalongan.	Djokjakarta.	Soerakarta.	Padang.	Palembang.	Bandjermassin	*Nationalités.*
Europeanen..	9 064	3 845	6 523	431	1 828	1 273	1 682	179	379	*Européens..*
Inlanders....	72 934	55 968	129 463	31 801	53 235	96 344	22 648	47 847	41 293	*Indigènes.*
Chineezen ...	26 776	10 766	9 651	3 070	2 991	4 061	5 032	4 486	2 164	*Chinois.*
Arabieren ...	2 875	702	2 131	914	87	77	197	2 048	885	*Arabes.*
And. vreemde Oosterl.	114	963	423	45	143	232	615	126	101	*Aut. Orient. non asiig.*
Totaal 1894	111 763	72 244	148 191	36 261	58 284	101 987	30 174	54 686	44 822	1894 *Total.*
1893	110 669	73 383	147 339	36 262	58 177	99 258	30 292	54 261	42 548	1893
1892	114 864	72 919	145 690	35 641	58 267	101 926	30 116	54 909	41 529	1892
1891	108 064	72 307	118 770	35 625	57 826	101 495	31 065	54 108	39 537	1891
1890	104 590	71 186	117 986	35 843	57 545	100 291	30 566	54 073	39 532	1890
1889	105 126	67 276	107 878	33 915	59 423	91 368	40 257	53 108	39 351	1889
[1] 1888	99 527	69 429	133 357							1888
1887	101 274	71 794	131 682							1887
1886	100 485	71 441	128 990							1886
1885	95 810	69 894	127 403							1885
1880	96 957	68 551	122 234	30 539	44 999	124 011				1880

[1]) De cijfers betreffende andere plaatsen dan Batavia, Samarang en Soerabaja worden voor dit en vroegere jaren niet medegedeeld.

V. ZIELENTAL DER EUROPEESCHE EN MET DEZE GELIJKGESTELDE BEVOLKING VAN NEDERLANDSCH-INDIË NAAR DE VOORNAAMSTE NATIONALITEITEN (OP HET EINDE DES JAARS).
Population européenne et assimilée des Indes Néerlandaises, par nationalités principales (Fin de l'année).

Bron: K. V.

Nationaliteit. *Nationalité.*	1888.		1889.		1890.		1891.		1892.		1893.	
	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*
Nederlanders, in Nederland geboren, *Néerlandais nés aux Pays-Bas*....	5 642	2 829	5 760	2 945	6 371	2 954	6 242	2 845	6 690	2 989	6 810	3 018
Idem, geboren in Ned.-Indië, *Idem, nés aux Indes*..	21 680	21 348	22 482	21 713	23 295	22 435	23 536	22 482	23 736	22 601	24 339	23 284
Duitschers, *Allemands*.....	821	158	874	159	1 005	178	942	176	945	187	993	187
Zwitsers, *Suisses*...	176	12	183	16	176	11	180	20	167	23	156	17
Franschen, *Français.*	197	48	186	51	212	34	226	27	220	37	189	35
Engelschen, *Anglais.*	151	40	166	42	185	51	174	44	196	58	203	62
Belgen, *Belges*	118	46	161	45	193	43	208	41	226	41	236	33
Oostenrijkers, Hongaren, *Autrichiens*..	72	11	68	11	56	8	60	16	58	16	57	13
Armeniers, *Arméniens*.....	34	9	54	15	61	22	43	10	51	7	58	6
Totaal incl. anderen. *Total incl. autres nationalités.*	23 731	29 301	24 620	30 370	25 134	32 022	25 895	32 066	32 697	26 109	33 442	26 818

Digitized by Google

VI. INDEELING DER EUROPEESCHE EN MET DEZE GELIJKGESTELDE BEVOLKING NAAR DE BEROEPEN EN BEDRIJVEN IN 1893.

Répartition de la population Européenne et assimilée par emplois et métiers 1893.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Personen in 's lands burgerlijken dienst en door het Gouvernem. bezoldigd. *Employés civils du Gouvernement.*	Personen door het Gouvernement benoemd of toegelaten, maar niet van landswege bezoldigd (geneeskundigen, notarissen, enz.) *Médecins, notaires, etc. (non salariés)*	Handelaren en hunne geëmploieerden. *Commerçants et leurs salariés.*	Ondernemers van nijverheid en ambacht, met hunne geëmploieerden en Europeesche werklieden. *Entrepreneurs d'industrie et de métiers, et leurs salariés.*	Landbouwindustrieelen, met hunne administrateurs en verdere geëmploieerden. *Agriculteurs, et leurs salariés.*	Personen in dienst bij inlandsche vorsten en grooten. *Employés des Princes indigènes.*	Overige bedrijven *Autres emplois, métiers etc.*	Gewezen landsdienaren, die een pensioen of onderstand genieten uit 's lands kas (daaronderook gegageerde of onderstand genietende militairen). *Fonctionnaires en retraite, etc.*
A. Java en Madoera. *Java et Madoura.*								
Bantam	53	1	2	9	20	—	3	7
Batavia	1 625	71	567	271	130	—	245	854
Krawang	30	—	—	1	41	—	2	6
Preanger-Regent	307	22	28	53	180	—	38	196
Cheribon	118	9	30	25	106	—	25	27
Tegal	80	7	26	34	135	—	25	81
Pekalongan	54	5	12	12	79	—	12	29
Semarang	376	33	236	226	181	1	377	474
Japara	72	10	13	19	135	—	21	39
Rembang	107	8	3	10	79	—	19[2])	31
Soerabaja	670	55	480	298	352	—	222	353
Pasoeroean	166	13	81	93	428	—	59[3])	190
Probolinggo	148	6	23	13	358	—	32	42
Besoeki	96	18	25	20	365	—	18	27
Banjoemas	136	11	27	26	51	—	6	20
Bagelen	161	14	11	17	29	—	25	110
Kedoe	73	10	10	27	24	—	18	150
Djokjokarta	82	11	24	72	279	33	34	146
Soerakarta	129	7	21	61	458	45	23	146
Madioen	225	11	15	18	98	—	46	102
Kediri	172	5	28	22	480	—	21[4])	92
Madoera	118	7	4	3	—	—	12	6
Totaal . . *Total* . .	4 998	334	1666	1 330	4 008	79	1 283	3 128
B. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*								
Sumatra's Westk.	381	42	60	52	39	—	77	144
Benkoelen	34	1	3	—	4	—	2	13
Lampong. District.	29	—	1	—	7	—	1	3
Palembang	82	4	10	6	16	—	2	13
Sumatra's Oostk.	107	22	52	106	632	—	21[5])	9
Atjeh en onderh.	63	1	13	5	—	—	34[6])	—
Riouw	36	3	3	12	—	—	6	5
Banka	69	—	1	—	—	—	—	6
Billiton	13	—	1	24	—	—	—	8
W.-afd. v. Borneo.	58	2	2	9	10	—	—	9
Z. e. O.-afd. Borneo.	83	14	18	20	31	1	—	33
Celebes en onderh.	193	7	87	36	7	1	46	42
Menado (Minahas.[1])	64	6	13	6	31	—	49	18
Menado (Gorontalo	12	1	18	4	—	—	—	2
Amboina	125	25	44	135	108	—	332[7])	58
Ternate	24	8	7	5	10	—	3	14
Timor	31	13	7	2	2	—	26	10
Bali en Lombok (alleen de gouv.-afd. Boelelengen Djembrana)	16	—	4	1	2	—	—	—
Totaal . . *Total* . .	1 420	149	344	423	899	2	599	387
Totaal v. geh. N.-I.	6 418	483	2010	1 753	4 907	81	1,882	3 515

[1]) Hieronder ook de opgaven betreffende de Sangi- en Talaut-eilanden.
[2]) Waarvan 8 zonder beroep. [3]) Waarvan 4 zonder beroep. [4]) Waarvan 2 wier middel van bestaan onbekend is. [5]) Hieronder 5 zonder beroep. [6]) Idem 1. [7]) Idem 19.

VII. GETAL CHRISTENEN ONDER DE INLANDERS EN VREEMDE OOSTERLINGEN.
Chrétiens parmi les indigènes et étrangers orientaux.

Bron: K. V. A. Java en Madoera. *Java et Madoura.*

Gewesten. *Provinces.*	1873. Inlanders. *Indigènes.* M. *H.*	1873. Inlanders. V. *F.*	1873. Chineezen. *Chinois.* M. *H.*	1873. Chineezen. V. *F.*	1893. Inlanders. *Indigènes.* M. *H.*	1893. Inlanders. V. *F.*	1893. Chineezen. *Chinois.* M. *H.*	1893. Chineezen. V. *F.*	1893. Andere vr. oosterl. *Autres Chr. orient.* M. *H.*	1893. Andere vr. oosterl. V. *F.*
Bantam	—	5	—	—	45	6	—	—	—	—
Batavia	332	317	—	—	845	1029	74	52	—	—
Krawang	—	8	—	—	27	22	—	—	1	—
Preanger-Regents	1	2	—	—	111	118	16	17	3	1
Cheribon	15	12	29	18	87	80	51	33	—	—
Tegal	37	39	—	—	134	154	—	—	—	—
Pekalongan	1	—	—	—	204	197	—	—	—	—
Semarang	144	130	—	—	511	487	14	12	—	—
Japara	242	248	—	—	572	456	1	—	—	—
Rembang	—	1	—	—	21	20	—	—	—	—
Soerabaja	796	845	—	—	1961	2049	7	1	—	—
Pasoeroean	81	81	—	—	550	562	1	—	—	—
Probolinggo	—	—	—	—	11	7	—	—	5	2
Besoeki	4	4	—	—	50	42	—	—	—	—
Banjoemas	88	91	—	—	312	283	1	1	—	—
Bagelen	706	708	—	—	1182	1133	1	—	—	—
Kedoe	1	—	—	—	341	296	10	6	—	—
Djokjokarta	41	8	—	—	963	954	—	—	—	—
Soerakarta	8	4	—	—	13	13	4	—	—	—
Madioen	25	27	—	—	82	68	—	1	—	—
Kediri	263	305	—	—	698	678	—	—	—	—
Madoera	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal. *Total.*	2 791	2 835	29	18	8 720	8 654	180	123	9	3
	5 626		47		17 374		303		12	
	5 673				17 689					

Bron: K. V. B. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*

Gewesten. *Provinces.*	1873. Inlanders. *Indigènes.* M. *H.*	1873. Inlanders. V. *F.*	1873. Chineezen. *Chinois.* M. *H.*	1873. Chineezen. V. *F.*	1893. Inlanders. *Indigènes.* M. *H.*	1893. Inlanders. V. *F.*	1893. Chineezen. *Chinois.* M. *H.*	1893. Chineezen. V. *F.*	1893. Aud. vr. oosterl. *Autr. Chr. orient* M. *H.*	1893. Aud. vr. oosterl. V. *F.*
Sumatra's Westkust:										
Padangsche benedenlanden	47	27	—	—	19	40	—	—	—	—
„ bovenlanden	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—
Tapanoeli	647	635	—	—	15 504	15 645	—	—	—	—
Benkoelen	—	—	—	—	19	5	—	—	—	—
Lampongsche districten	—	—	—	—	1	—	3	—	—	—
Palembang	8	3	—	—	1	1	3	—	—	—
Sumatra's Oostkust	64	5	—	—	12	4	5	—	68	31
Atjeh en onderh	—	—	—	—	6	9	24	4	—	—
Riouw „ „	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Banka	5	4	62	19	6	4	77	31	—	—
Billiton	7	—	—	—	4	3	126	6	—	—
Westerafd. Borneo	37	9	—	—	77	52	97	53	—	—
Z. en O.-afd. Borneo	177	184	—	—	798	686	27	19	—	—
Celebes en onderh	26	17	—	—	20	13	—	—	—	—
Menado { Minahassa [1]	39 768	39 829	—	—	70 745	69 977	21	22	—	—
Menado { Gorontalo	102	72	—	—	177	139	1	1	—	—
Amboina	23 928	24 137	—	—	33 860	32 456	2	—	—	—
Banda	464	395	—	—						
Timor en onderh	9 714	7 678	—	—	19 447	19 093	3	3	—	—
Ternate	322	267	—	—	304	321	—	—	—	—
Bali en Lombok { Boeleleng	3	—	—	—	3	3	—	—	—	—
Bali en Lombok { Djembrana	2	—	—	—						
Totaal [1]. *Total.*	75 326	73 265	62	19	141 004	138 452	389	139	68	31
	148 591		81		279 456		528		99	
	148 672				280 083					

[1]) Excl. de inlanders op de Sangi- en Talaut eil. Van de pl. m. 80 000 inlanders dezer eilanden kan gerekend worden dat het grootste gedeelte het Christendom belijdt.

VIII. AANTAL DER OP JAVA EN MADOERA VOOR EIGEN REKENING EENIGEN HANDEL EN INDUSTRIEEL NAAR HET INKOMEN VOLGENS DE

Négociants et industriels indigènes et assimilés à Java et Madoura, répartis

Bron: K. V.

Bevolking. *Population.*	Inkomen. *Revenus.*	1885.	1886.	1887.
Inlanders	tot en met *f* 2 500	751 827	807 161	833 733
	van *f* 2 500 tot *f* 25 000	843	912	881
	boven *f* 25 000	1	2	2
	Totaal	752 671	808 075	834 616
Chineezen	tot en met *f* 2 500	55 123	55 426	55 362
	boven *f* 2 500	776	685	622
	Totaal	55 899	56 111	55 984
Andere vr. Oosterlingen.	tot en met *f* 2 500	3 825	3 883	4 117
	boven *f* 2 500	60	40	33
	Totaal	3 885	3 923	4 150

IX. AANTAL DER VOOR EIGEN REKENING EENIGEN HANDEL EN INDUSTRIEEL BEDRIJF UITOEFENENDE UITKOMSTEN DER

Négociants et industriels Chinois dans les possessions hors Java et

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Inkomen. *Revenus.*	1884.	1885.	1886.	1887.
Sumatra Westk.	tot en met *f* 2 500	1 843	2 057	2 114	2 292
	boven *f* 2 500	15	15	12	13
	boven *f* 25 000	0	0	0	0
	Totaal.	1 858	2 072	2 126	2 305
Sumatra Oostk.	tot en met *f* 2 500	32 952	37 291	41 979	49 911
	boven *f* 2 500	98	128	176	146
	boven *f* 25 000	0	1	1	1
	Totaal.	33 050	37 420	42 156	50 058
Riouw	tot en met *f* 2 500	7 907	8 119	8 143	7 230
	boven *f* 2 500	36	43	44	48
	boven *f* 25 000	1	1	0	1
	Totaal.	7 944	8 163	8 187	7 279
Borneo West. afd.	tot en met *f* 2 500	11 538	12 155	12 471	12 422
	boven *f* 2 500	10	8	9	8
	boven *f* 25 000	0	0	0	0
	Totaal.	11 548	12 163	12 480	12 430
Born. Z. en O. afd.	tot en met *f* 2 500	884	892	889	993
	boven *f* 2 500	14	11	11	10
	boven *f* 25 000	0	0	0	0
	Totaal.	898	903	900	1 003
Celebes en Ond.	tot en met *f* 2 500	1 692	1 897	2 149	2 118
	boven *f* 2 500	30	36	30	33
	boven *f* 25 000	3	2	2	3
	Totaal.	1 725	1 935	2 181	2 154
Totaal, incl. de and. Buitenb.	tot en met *f* 2 500	66 304	71 574	76 952	84 175
	boven *f* 2 500	267	303	348	320
	boven *f* 25 000	4	4	3	5
	Totaal.	66 575	71 881	77 303	84 500
Tot. der andere vreemd. Oosterl. in de Buitenb.	tot en met *f* 2 500	1 932	1 949	2 102	2 254
	boven *f* 2 500	38	38	33	30
	boven *f* 25 000	0	0	0	0
	Totaal.	1 970	1 987	2 135	2 284

[1]) De Inlanders zijn hier weggelaten, omdat van hen alleen in de stad Palembang en sedert 1892 ook op

BEDRIJF UITOEFENENDE INLANDERS, CHINEEZEN EN ANDERE VREEMDE OOSTERLINGEN, VERDEELD
ZITKOMSTEN DER BEDRIJFSBELASTING.
selon les revenus d'après les résultats de l'impôt.

1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.
824 553	801 524	772 421	774 683	802 926	824 941	862 895
788	669	706	702	707	753	758
1	0	0	0	0	0	0
825 342	802 193	773 127	775 385	803 633	825 694	863 653
56 164	55 845	54 972	55 341	56 880	57 652	59 690
541	538	553	531	616	614	558
56 705	56 383	55 525	55 872	57 496	58 266	60 248
4 131	4 206	4 224	4 363	4 493	4 860	5 005
32	29	34	29	28	34	30
4 163	4 235	4 258	4 392	4 521	4 894	5 035

CHINEEZEN [1]) IN DE BUITENBEZITTINGEN, GERANGSCHIKT NAAR GEWESTEN EN INKOMEN VOLGENS DE
BEDRIJFSBELASTING.
Madoura répartis selon les revenus d'après les résultats de l'impôt.

1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.
3 423	3 771	3 741	4 583	5 192	5 738	3 541
16	10	14	15	16	15	10
0	0	0	0	0	0	0
3 439	3 781	3 755	4 598	5 208	5 753	3 551
58 540	64 063	71 455	70 177	54 246	54 329	53 940
216	264	314	242	141	398	176
1	1	1	3	0	0	0
58 757	64 328	71 770	70 422	54 387	54 727	54 116
7 284	7 192	7 554	5 080	5 721	5 177	5 146
62	69	72	146	100	95	85
1	1	1	1	2	1	0
7 347	7 262	7 627	5 227	5 823	5 273	5 231
12 252	12 099	12 383	12 636	12 952	13 025	13 548
10	10	15	17	19	20	24
0	0	0	—	1	1	0
12 262	12 109	12 398	12 653	12 972	13 046	13 572
984	1 080	1 211	1 227	1 645	1 655	1 642
10	12	12	12	14	16	16
0	0	0	0	2	2	2
994	1 092	1 223	1 239	1 661	1 673	1 660
1 913	1 882	1 879	1 767	1 971	1 872	2 058
34	38	35	34	30	34	39
4	4	4	4	4	4	4
1 951	1 924	1 918	1 805	2 005	1 910	2 101
93 696	99 771	108 246	105 588	90 212	93 062	92 525
410	469	539	537	394	669	425
6	7	7	9	10	9	7
94 112	100 247	108 792	106 134	90 616	93 740	92 957
2 258	2 218	2 370	2 377	4 704	2 584	2 655
25	24	29	23	39	30	29
0	0	0	1	1	1	0
2 283	2 242	2 399	2 401	4 744	2 615	2 684

Bali, Afd. Boeleleng en Djembrana, bedrijfsbelasting geheven wordt.

X. LOOP DER EUROPEESCHE EN DAARMEDE GELIJKGESTELDE BEVOLKING. (MET UITZONDERING VAN HET LEGER).

Mouvement de la population européenne et assimilée; les garnisons non comprises.

Bronnen: K. V. en R. A.

Jaren. *Années.*	Huwelijken. [1]) *Mariages.* [1])	per 1000 zielen. *sur 1000 âmes.*	Geboorten (excl. levenl. aang.) *Naissances.*	per 1000 zielen. *sur 1000 âmes.*	Sterfgevallen *Décès.*	per 1000 zielen. *sur 1000 âmes.*
Java en M.						
1885	386	9,5	2 200	54,1	1 489	36,6
1886	358	8,5	2 148	53,6	1 316	32,8
1887	380	9,1	2 178	52,3	1 139	27,4
1888	380	9,0	2 211	52,3	1 556	36,9
1889	389	8,9	2 126	48,6	1 453	33,2
1890	423	9,2	2 157	46,7	1 403	30,5
1891	429	9,2	2 135	45,8	1 673	35,9
1892	469	10,0	2 296	49,0	1 408	30,0
1893	493	10,3	2 387	49,8	1 486	31,0
1894	484	9,8	2 343	47,3	1 192	24,1
Buitenbezitt. *Autres possess.*						
1885	60	6,2	612	62,7	569	57,2
1886	53	5,1	595	56,9	565	54,1
1887	61	5,7	656	61,4	377	35,3
1888	74	6,6	651	58,0	463	41,2
1889	83	7,2	531	45,8	465	40,1
1890	78	6,5	682	57,2	439	36,7
1891	78	6,7	665	57,2	443	38,0
1892	74	6,3	595	51,1	382	32,8
1893	69	5,9	677	57,9	419	35,7
1894	66	5,7	691	59,9	387	33,6

[1]) Gemengde huwelijken zijn niet meegeteld. *Non compris les mariages mixtes.*

XI. STERFTE NAAR DEN LEEFTIJD, ONDER DE EUROPEESCHE EN DAARMEDE GELIJKGESTELDE, IN INDIE GEBORENEN.

Décès d'Européens et assimilés, nés dans la colonie, par classes d'âge.

Bronnen: K. V. en R. A.

Jaren. *Années.*	nog geen 2 jaar. *moins de 2 ans.*		2—10 jaar. 2—10 *ans.*		10—20 jaar. 10—20 *ans.*		20—40 jaar. 20—40 *ans.*		40—60 jaar. 40—60 *ans.*		60 jaar en daarboven 60 *ans et au-dessus.*		Te zamen. *Total.*	
	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.
Java en M.														
1885	189	158	92	55	31	42	105	62	110	48	29	40	556	405
1886	178	150	51	53	41	48	86	56	103	80	20	35	479	416
1887	168	142	46	47	21	16	77	58	85	72	32	40	429	375
1888	212	187	97	77	41	28	105	95	99	70	44	45	598	502
1889	208	172	72	64	33	30	102	91	82	45	36	56	533	461
1890	215	181	60	49	28	24	103	103	79	59	46	47	531	463
1891	220	211	78	87	59	43	128	109	113	89	49	58	647	597
1892	223	159	56	51	32	31	87	101	99	63	59	59	556	467
1893	206	201	69	56	40	26	107	107	95	75	57	57	574	522
1894	201	149	49	45	24	25	90	81	77	66	49	65	490	431
Buitenbezittingen. *Autres possessions.*														
1885	62	43	18	13	3	5	30	17	26	18	9	6	148	102
1886	50	40	9	13	6	7	20	17	11	12	9	11	105	100
1887	51	40	13	15	4	4	23	22	13	16	6	8	110	105
1888	69	51	6	21	9	4	35	17	12	17	12	9	143	119
1889	59	42	15	16	7	7	33	26	18	11	10	6	142	108
1890	61	31	14	11	8	6	18	16	10	10	13	9	124	83
1891	50	46	14	13	3	4	21	15	12	10	10	18	110	106
1892	39	40	12	8	7	4	23	19	12	15	8	13	101	99
1893	64	39	17	14	5	6	31	25	12	8	17	12	146	104
1894	73	48	7	7	5	2	23	26	17	13	5	21	130	117

III. Voorzieningen in de sanitaire en geestelijke behoeften der bevolking.

Service médical. Enseignement, cultes.

I. GENEESKUNDIGE DIENST. *Service médical.*

1. AANTAL GENEESHEEREN BIJ HET EINDE VAN 1894. [1]) *Nombre de médecins.*

Bronnen: K. V. en R. A.

Gewesten. *Provinces.* Java en Madoera.	Particuliere geneesheeren. *Méd. particuliers.*	Burgerl. geneesh. bezoldigd door het Gouvernement. *Méd. civils salariés par le Gouvt.*	Officieren van gezondheid. *Méd. militaires.*	Doctors djawa. *Méd. indigènes.*	Gewesten. *Provinces.* Buiten-Bezitting. *Autres possessions.*	Particuliere geneesheeren. *Méd. particuliers.*	Burgerl. geneesh. bezoldigd door het Gouvernement. *Méd. civils salariés par le Gouvt.*	Officieren van gezondheid. *Méd. militaires.*	Doctors djawa. *Méd. indigènes.*
Bantam	—	—	1	3	Atjeh	—	—	6	—
Batavia stad	6	3	—	3	Westkust v. Sum.	—	—	14	7
„ land	—	1	2	5	Benkoelen	—	—	1	4
Krawang	1	—	—	2	Lampongs	—	—	1	1
Preanger	3	5	—	6	Palembang	—	—	5	2
Cheribon	—	2	1	4	Oostkust v. Sum.	11	—	4	4
Tegal	—	1	—	2	Riouw	—	—	1	—
Pekalongan	—	1	—	1	Banka	—	—	2	1
Semarang stad	—	3	—	3	Billiton	—	1	—	—
„ land	—	1	3	2	Borneo W. Afd.	—	—	5	1
Japara	—	2	—	2	Borneo Z. en O. „	—	—	5	—
Rembang	1	3	—	2	Gouvt. Celebes	—	—	4	1
Soerabaja stad	5	2	—	6	Menado	—	—	2	8
„ land	—	4	—	4	Amboina	1	—	4	4
Pasoeroean	2	2	1	2	Ternate	—	—	1	1
Probolinggo	—	3	—	—	Res. Timor	—	—	1	—
Besoeki	—	4	1	1	Bali	—	—	—	1
Banjoemas	—	1	1	7					
Bagelen	1	—	2	5					
Kedoe	—	—	1	2					
Djokjokarta	1	—	1	1					
Soerakarta	1	1	1	2					
Madioen	—	1	2	3					
Kediri	1	3	—	6					
Madoera	—	3	—	5					
Totaal. *Total.*	22	46	17	77	Totaal. *Total.*	12	1	56	35

[1]) Met uitz. van vroedmeesters en vroedvrouwen.

2. KOEPOKINENTING. [1]) *Vaccination.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Aantal vaccinateurs. *Nombre de vaccinateurs.*	Java en Madoera. *Java et Madoura.* Vaccinatiën. *Vaccinations.*	Uitkomsten. *Résultats.*	Revaccinatiën. *Revaccinations.*	Uitkomsten. *Résultats.*	Buitenbezittingen. *Autres Possessions.* Vaccinatiën. *Vaccinations.*	Uitkomsten. *Résultats.*	Revaccinatiën. *Revaccinations.*	Uitkomsten. *Résultats.*
1885	376	623 508	1 : 1,23	592 848	1 : 1,87	102 312	1 : 1,20	89 259	1 : 1,86
1886	376	632 161	1 : 1,11	458 964	1 : 1,69	107 363	1 : 1,23	81 792	1 : 1,86
1887	375	689 129	1 : 1,12	465 343	1 : 1,69	115 247	1 : 1,19	108 751	1 : 2,05
1888	373	702 228	1 : 1,21	701 208	1 : 1,88	132 665	1 : 1,19	273 830	1 : 2,54
1889	355	644 043	1 : 1,11	414 338	1 : 1,56	104 679	1 : 1,19	104 643	1 : 2,25
1890	361	664 242	1 : 1,11	453 878	1 : 1,62	119 878	1 : 1,22	116 803	1 : 2,25
1891	360	648 273	1 : 1,16	556 519	1 : 1,69	114 086	1 : 1,25	105 585	1 : 2,31
1892	370	649 857	1 : 1,11	641 968	1 : 1,48	106 601	1 : 2,50	84 503	1 : 2,84
1893	371	652 640	1 : 1,11	1 004 208	1 : 1,50	148 524	1 : 1,25	97 629	1 : 2,13
1894	381	694 574	1 : 1,10	881 220	1 : 1,58	120 938	1 : 2,25	176 948	1 : 1,94

[1]) Daar in de verschillende jaren telkens opgaven voor een of meer gewesten ontbreken, is eene onderlinge vergelijking van het aantal vaccinatiën niet dan zeer in het algemeen mogelijk.

Service médical.

3. KRANKZINNIGEN-VERPLEGING. [1]) *Traitement des aliénés.* [1])

Bron: K. V.

Gestichten. *Hospices d'aliénés.*	Verpleegden op 1 Januari. *En traitement au 1 Janvier.*	Bijgekomen gedurende 't jaar. *Venus dans le courant de l'année.*	Hersteld. of verbeterd *Guéris.*	Overleden. *Décédés.*	Verpleegden op 31 Decemb. *En traitement au 31 Déc.*	hersteld ontslagenen. *guéris.*	overledenen. *décédés.*
						In pCt. der gem. gestichtsbevolking. *pct. de la population moyenne des établissements.*	
Buitenzorg	194	67	26	39	180	13,90	20,85
Semarang	109	21	9	9	110	8,22	8,22
Soerabaja	127	47	3	18	152	2,15	12,90
Te zamen, *Total* 1885	430	135	38	64	442	8,71	14,68
Buitenzorg	180	104	18	35	223	8,93	17,37
Semarang	110	38	4	8	110	3,64	7,27
Soerabaja	152	60	4	9	177	2,43	5,47
Te zamen, *Total* 1886	442	202	26	52	510	5,46	10,92
Buitenzorg	223	79	22	27	251	9,28	11,40
Semarang	110	37	12	10	110	10,91	9,09
Soerabaja	177	2	19	21	127	12,50	13,82
Te zamen, *Total* 1887	510	118	53	58	488	10,62	11,62
Buitenzorg	251	61	19	19	271	7,28	7,28
Semarang	110	16	8	8	100	7,62	7,62
Soerabaja	127	32	9	19	108	7,66	16,17
Te zamen, *Total* 1888	488	109	36	46	479	7,45	9,51
Buitenzorg	271	37	9	20	279	3,27	7,27
Semarang	100	17	7	5	103	6,90	4,93
Soerabaja	108	40	19	23	105	17,84	21,59
Te zamen, *Total* 1889	479	94	35	48	487	7,25	9,94
Buitenzorg	279	60	13	20	305	4,45	6,85
Semarang	103	20	8	6	109	7,55	5,66
Soerabaja	105	19	8	12	104	7,66	11,49
Te zamen, *Total* 1890	487	99	29	38	518	5,77	7,56
Buitenzorg	305	37	22	27	293	7,36	9,03
Semarang	109	24	7	11	115	6,25	9,82
Soerabaja	104	54	9	26	121	8,00	23,12
Te zamen, *Total* 1891	518	115	40 [2])	64	529	7,64	12,23
Buitenzorg	293	106	28	38	332 [3])	8,96	12,16
Semarang	115	20	18 [2])	6	111	15,93	5,31
Soerabaja	121	32	20	10	123	16,39	8,20
Te zamen, *Total* 1892	529	158	66 [2])	54	566 [3])	12,05	9,86
Buitenzorg	332	105	39	41	357	11,32	11,90
Semarang	111	14	8 [2])	5	112	7,17	4,48
Soerabaja	123	19	13	9	120	10,70	7,41
Te zamen, *Total* 1893	566	138	60 [2])	55	589	10,39	9,52
Buitenzorg	357	41	23	25	349 [3])	6,52	7,08
Semarang	112	18	12	6	112	10,72	5,36
Soerabaja	120	24	10	8	126	8,13	6,50
Te zamen, *Total* 1894	589	83	45	39	587 [3])	7,65	6,63

[1]) De verpleegden zijn uit geheel Ned. Indië. *Les aliénés proviennent de tous les pays de l'Archipel Indien.*

[2]) Waaronder 2 overgebracht naar andere gestichten.

[3]) In den loop des jaars werd een patiënt, hoewel niet hersteld, ontslagen.

II. ONDERWIJS.

Enseignement.

A. ONDERWIJS VOOR EUROPEANEN EN MET DEZEN GELIJKGESTELDEN.

Enseignement pour Européens et assimilés.

I. MIDDELBAAR ONDERWIJS.

Enseignement moyen.

1. Getal scholen, onderwijzend personeel en leerlingen.

Nombre des écoles, personnel enseignant et élèves.

Bron: K. V., O. V. E. en R. A.

Scholen. *Ecoles.*	Aantal scholen. *Nombre des écoles.*	Aantal leeraren. *Personnel enseignant.*	Leerlingen. *Elèves.* bij den aanvang van den cursus. M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	Waarvan niet Europeanen. *Dont non-européens.*
Gymnasium Willem III } Afd. A.		24	236	5	241	2
Gymnasium Willem III } „ B.		4	33	—	33	—
Hoogere Burgersch. te Semarang ..		15	126	18	144	1
„ „ „ Soerabaja...		17	155	7	162	—
„ „ (v. meisjes) Batavia		8	—	38	38	—
Burgeravondschool te Soerabaja....		14	79	—	79	—
Ambachtsschool te Batavia.....		11	76	—	76	—
„ „ Semarang		5	38	—	38	—
Totaal 1894	7	84 [7]	743	68	811	3
1893 [1].....	7	74	693	73	766	3
1892 [2].....	7	64	518	85	603	5
1891 [3].....	6	57	438	75	513	5
1890	7	61	404	52	456	8
1889 [4].....	7	63	412	54	466	10
1888	8	61	412	75	487	8
1887 [5].....	8	59	502	58	560	6
1886 [6].....	8	59	466	55	521	8
1885.....	6	60	456	48	504	8

[1]) De Wilhelminaschool gesloten doch de Bataviasche Ambachtsschool voor 't eerst tot de inrichtingen van middelbaar onderwijs gerekend. [2]) De Semarangsche Ambachtsschool geopend. [3]) De cursus in de scheikunde te Semarang gesloten. [4]) De technische cursus te Semarang gesloten. [5]) De twee particuliere cursussen te Soerabaja gesloten, doch de beide in de vorige noten genoemde geopend. [6]) De beide genoemde cursussen te Soerabaja geopend. [7]) Dat dit totaal niet de som der bovenstaande cijfers is vindt daarin zijne oorzaak, dat sommige leeraren aan meer dan eene school werkzaam zijn.

2. Gymnasium Willem III te Batavia.

Lycée Guillaume III à Batavia.

Bron: K. V., O. V. E. en R. A.

Jaren. *Années.*	Afd. A. Hoogere Burgerschool met vijfj. cursus. *Div. A. Ecole moyenne supér. Cours de 5 ans.* Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant.*	Leerlingen op 31 December. *Elèves au 31 décembre* Voll. curs. *Cours compl.*	Toehoord. *Leçons spéc.*	Totaal. *Total.*	Waarv. niet Eur.	Afd. B. Inrichting voor de Indische taal, land- en volkenkunde. *Div. B. Institut. pour les lettres, la géographie et l'ethnogr. des Indes Néerland.* Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant.*	Leerlingen op 31 December. *Elèves au 31 décembre.*	Bij h. gr. ambt. exam. *A l'examen pour l. radic. de fonctionn.* Geslaagd. *Réussis.*	Afgewez. *Refusés.*
1885	21	138	1	139	5 [1])	4	17	10	6
1886	18	106	1	107	3	4	18	7	1
1887	17	107	1	108	3	4	23	6	6
1888	17	113	2	115	2	4	19	9	6
1889	17	113	3	116	—	4	35	3	6
1890	17	151	1	152	—	4	39	12	6
1891	15	177	1	178	—	4	39	18	9
1892	19	198	3	201	—	4	41	19	5
1893	19	214	—	214	1	4	44	15	8
1894	24	231	—	231	2	4	47	21	7

[1]) Bij het begin van den cursus.

3. Hoogere Burgerscholen met 5-jarigen cursus voor jongens te Semarang en te Soerabaja.
Ecoles moyennes supér., pour garçons cours de 5 ans, à Semarang et à Soerabaja.

BRONNEN: K. V., O. V. E. en R. A.

Jaren. *Années.*	Semarang. Onderwijzend personeel *Personnel enseignant.*	Semarang. Leerlingen op 31 December. *Elèves au 31 Décembre.* volledige cursus. *cours. complt.*	Semarang. Leerlingen op 31 December. *Elèves au 31 Décembre.* Toehoorders. *Leçons spéc.*	Semarang. Leerlingen op 31 December. *Elèves au 31 Décembre.* Totaal. *Total.*	Semarang. Leerlingen op 31 December. *Elèves au 31 Décembre.* waarvan niet Eur. *dont non Eur.*	Soerabaja. Onderwijzend personeel *Personnel enseignant.*	Soerabaja. Leerlingen op 31 December. *Elèves au 31 Décembre.* Volle cursus. *Cours. complt.*	Soerabaja. Leerlingen op 31 December. *Elèves au 31 Décembre.* Toehoord. *Leçons spéc.*	Soerabaja. Leerlingen op 31 December. *Elèves au 31 Décembre.* Totaal. *Total.*	Soerabaja. Leerlingen op 31 December. *Elèves au 31 Décembre.* Waarvan niet Eur. *Dont non Eur.*
1885	13	94	—	94	—	15	106	1	107	3 [1]
1886	13	96	1	97	—	15	116	3	119	1
1887	13	77	—	77	—	15	101	1	102	1
1888	12	79	—	79	5	14	104	1	105	1
1889	13	81	—	81	5	15	101	2	103	—
1890	13	92	—	92	5	15	106	—	106	—
1891	12	102	2	104	5	15	121	1	122	—
1892	12	106	4	110	2	15	128	1	129	—
1893	15	136	2	138	2	13	141	1	142	—
1894	15	137	3	140	1	17	159	1	160	—

[1]) Bij den aanvang van den cursus.

4. Eindexamens. *Examen final des écoles moyennes supérieures.*

Bron: K. V. en O. V. E.

Jaren. *Années*	Hoog. Burgersch. Batavia. Geëxam. *Examinés.*	Hoog. Burgersch. Batavia. Geslaagd. *Admis.*	Hoog. Burgersch. Semarang. Geëxam. *Examinés.*	Hoog. Burgersch. Semarang. Geslaagd. *Admis.*	Hoog. Burgersch. Soerabaja. Geëxam. *Examinés.*	Hoog. Burgersch. Soerabaja. Geslaagd. *Admis.*	Totaal generaal. *Total général.* Geëxam. *Examinés.*	Totaal generaal. *Total général.* Geslaagd. *Admis.*
1885	17	8	8	6	2	2	27	16
1886	22	13	8	4	5	4	35	21
1887	9	8	9	6	6	4	25	18
1888	6	6	7	7	9	8	22	21
1889	9	9	4	3	8	8	21	20
1890	12	10	4	4	12	2	28	26
1891	15	9	7	5	9	18	31	22
1892	18	11	10	6	10	8	38	25
1893	18	13	7	5	7	6	32	24
1894	26	9	14	9	12	10	46	28

5. Hoogere Burgerschool met driejarigen cursus voor Meisjes te Batavia.
Ecole moyenne de jeunes filles à Batavia. Cours de 3 ans.

Bron: O. V. E.

Jaren. *Années.*	Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant.*	Aantal leerlingen. 31 Dec. *Elèves au 31 Déc.*	Overgangsexamens. *Examens de fin d'année.* Geëxaminneerd. *Candidats.*	Overgangsexamens. *Examens de fin d'année.* Geslaagd. *Admises.*	Eindexamens. *Examens de sortie.* Geëxaminneerd. *Candidats.*	Eindexamens. *Examens de sortie.* Geslaagd. *Admises.*	Toelatingsexamens. *Examens d'admission.* Geëxaminneerd. *Candidats.*	Toelatingsexamens. *Examens d'admission.* Geslaagd. *Admises.*	Schoolverzuim, gemiddeld. *Absences moyennes.* %
1885	8	38	30	26	8	8	25	21	4,2
1886	8	39	26	17	9	9	24	17	5,8
1887	9	43	28	28	3	3	19	17	4
1888	9	33	29	28	6	6	17	12	2,5
1889	7	38	18	18	7	7	18	17	1,7
1890	9	48	21	14	8	8	30	29	3,3
1891	9	48	31	31	8	8	24	20	2,2
1892	9	46	35	23	8	8	30	25	2,4
1893	9	48	34	30	10	9	32	27	4,6
1894	8	45	26	20	7	7	32	25	2,3

Digitized by Google

6. Burger-Avondschool te Soerabaja.
Ecole moyenne du soir, Soerabaja.

Bron: O. V. E.

Cursus. *Cours.*	Aantal leerlingen. Ingeschr. bij het begin v. d. Cursus. *Elèves.*	Gekozen beroepen door de leerlingen op het eind van het jaar aanwezig. *Métiers choisis par les élèves.*							Toelatingsexamens. *Examens d'admission.*	
		Machinist. *Mécanicien.*	Teekenaar. *Dessinateur.*	Telegrafist. *Télégraphiste.*	Landmeter. *Géomètre.*	Opziener. (1) *Contremaître.* (1)	Scheepsbouwm. *Ingr. constructeur naval.*	Bouwkund. *Architecte.*	aangemeld. *Candidats.*	Geslaagd. *Admis.*
1885/6	95	46	7	13	21	7	1	—	53	40
1886/7	81	54	2	1	4	18	2	—	53	40
1887/8	63	39	2	—	—	21 [2])	1	—	51	19
1888/9	56	33	2	—	2	19 [3])	—	—	44	20
1889/90	37	18	1	—	1	14	—	—	42	13
1890/1	33	24	1	—	1	—	—	16	37	13
1891/2	56	24	1	—	1	—	—	14	27	16
1892/3	68	33	—	—	—	—	—	33	47	30
1893/4	69	39	—	—	—	—	—	27	*	19
1894/5	79	49	—	—	—	—	—	34	*	31

(1) Bij den waterstaat, het mijnwezen, ateliers, kustverlichting, lijnopzichter bij de Staatsspoorwegen. *Des ponts et chaussées, mines, ateliers, phares, chemins de fer.*
(2) Daaronder 1 opgeleid voor klerk. (3) Daaronder 1 opgeleid voor stuurman.

7. Kosten van het Middelbaar Onderwijs.
Frais de l'enseignement moyen.

Bronnen: K. V. en O. V. E.

Inrichtingen. *Ecoles.*	Uitgaven. *Dépenses.*	Uitgaven voor de gebouwen. *Dépenses pour les édifices.*	Subsidiën aan bijzondere inrichtingen. *Subsides aux inst. partic.*	Ontvangsten wegens schoolgelden. *Recettes.*
Gymnasium Willem III. *Lycée Guillaume III* Batavia	*f* 210 005			*f* 37 333
Hoogere Burgerschool met 3jarigen cursus voor meisjes. *Ecole moyenne de jeunes filles à cours triennal* Batavia	30 267	*f* 10 645		7 533
Hoogere Burgerschool met 5jarigen cursus. *Ecole moyenne de garçons à cours quinquennal* Semarang	126 930			18 470
Idem Soerabaja	125 250			20 025
Burger-Avondschool. *Ecole moyenne du soir.* Soerabaja	30 606			—
Bataviasche Ambachtsschool. *Ecole professionnelle à Batavia*			12 000	—
Idem te Samarang			3 000	—
Te zamen. *Total* 1894 [1])	*f* 523 058	*f* 10 645	*f* 15 000	*f* 83 361
1893	484 730	9 072	16 250	77 535
1892	465 431	41 325	15 000	69 666
1891	464 357	4 200	6 000	65 275
1890	458 740	4 567	5 400	57 458
1889	451 552	4 200	3 000	52 359
1888	450 939	8 225	3 000	49 486
1887	451 871	5 100	3 000	51 227
1886	466 696	16 493	—	54 607
1885	460 810	63 751	—	58 366

[1]) De opgaven over 1894 zijn van voorloopigen aard. *Chiffres provisoires.*

II. LAGER ONDERWIJS. *Enseignement primaire.*

1. Getal en aard der scholen op ult. December 1894.

Nombre et genre des écoles à la fin de 1894.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Openbare scholen. *Ecoles publiques.* Gewoon lager onderwijs. *Enseignement primaire ordinaire.*		Bijzondere scholen. *Ecoles libres.*			Totaal. *Total.*
			Gesubsidiëerde. *Subventionnées.*	Niet gesubsidiëerde. *Non-subventionnées.*		
	Gemengde scholen. *Ecoles mixtes.*	Meisjes scholen. *Ecoles pour filles.*	Gewoon lager onderwijs. *Enseignem. primaire ordinaire.*	Gewoon lager onderwijs. *Enseignem. primaire ordinaire.*	Meer uitgebreid lager onderwijs. *Enseignem. primaire supérieur.*	
a. Java en Madoera. *Java et Madoura.*						
Bantam	1	—	—	—	—	1
Batavia	13	5	—	—	6	24
Krawang	2	—	—	—	—	2
Preanger Regentsch	4	1	—	1	—	6
Cheribon	2	1	—	—	—	3
Tegal	1	1	—	—	—	2
Pekalongan	1	1	—	—	—	2
Semarang	10	4	—	4	1	19
Japara	4	—	—	—	—	4
Rembang	3	—	—	—	—	3
Soerabaja	10	2	—	—	4	16
Pasoeroean	5	2	—	—	—	7
Probolinggo	4	1	—	—	—	5
Besoeki	5	—	—	—	—	5
Banjoemas	4	—	—	—	—	4
Bagelen	6	1	—	—	—	7
Kedoe	2	1	—	—	1	4
Djokjokarta	3	1	—	—	—	4
Soerakarta	5	1	—	—	—	6
Madioen	2	1	—	—	—	3
Kediri	4	2	—	—	—	6
Madoera	3	—	—	—	—	3
Totaal Java en Madoera	94	25	—	5	12	136
b. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*						
Sum. Westkust	6	1	—	—	1	8
Benkoelen	1	—	—	—	—	1
Palembang	1	—	—	—	—	1
Sum. Oostkust	1	—	—	—	—	1
Atjeh	2	—	—	—	—	2
Riouw	1	—	—	—	—	1
Banka	1	—	—	—	—	1
Borneo W. A.	1	—	—	—	—	1
Borneo Z. en O. A.	1	1	—	—	—	2
Gouvt. Celebes	5	1	—	—	—	6
Menado	5	1	—	—	—	6
Amboina	4	2	—	—	—	6
Ternate	1	—	—	—	—	1
Timor	1	—	—	—	—	1
Totaal Ned. Indië						
„ „ „ 1894	125	31	—	5	13	174
„ „ „ 1893	121	31	—	5	13	170
„ „ „ 1892	121	29	—	7	12	169
„ „ „ 1891	119	28	—	5	12	164
„ „ „ 1890	117	27	—	5	12	161
„ „ „ 1889	116	25	—	5	11	157
„ „ „ 1888	112	23	—	6	11	153
„ „ „ 1887	108	23	—	7	10	148
„ „ „ 1886	108	23	1	3	13	148
„ „ „ 1885	107	23	1	4	14	149

Bron: O. V. E.

2. Openbare scholen. *Ecoles publiques.*

Gewesten. *Provinces.*	Aantal scholen. *Nombre des écoles.* Gemengde scholen. *Ecoles mixtes.* Eerste scholen. *Ecoles primaires.*	Andere. *Autres.*	Meisjesscholen. *Pour les jeunes filles.*	Totaal. *Total.*	Onderwijzend personeel in actieven dienst. *Personnel enseignant.* Hoofdonderwijzers. *Instituteurs en chef.*	Hoofdonderwijzeressen. *Institutrices en chef.*	Hulponderwijzers. *Instituteurs-adj.*	Hulponderwijzeressen. *Institutrices-adj.*	Kweekelingen. *Élèves.* Mannelijke. *Élèves instituteurs.*	Vrouwelijke. *Élèves institutrices.*	Totaal. *Total.*	Aantal leerlingen. *Élèves.* Betalende. *Payants.*	Niet-betalende. *Non-payants.*	Totaal. *Total.*	Waarvan: *Dont.* In de laagste klasse. *Dans la 1e classe.*	In de middelste klasse. *Dans la classe moyenne.*	In de hoogste klasse. *Dans la classe sup.*	Jongens. *Garçons.*	Meisjes. *Filles.*	Inlanders en vreemde oosterlingen onder de leerlingen begrepen. *Indigènes et orientaux étrangers parmi les élèves.*
Java en Madoera. *Java et Madoura*	14	80	25	119	94	25	171	117	3	3	413	5 950	5 601	11 551	5 627	4 417	1 507	6 711	1 840	1 029
Buitenbezitt. *Autres possessions*	5	26	6	37	31	6	40	20	1	—	98	1 222	1 242	2 464	1 301	882	281	1 413	1 051	365
Totaal ult. 1894 *Total*	19	106	31	156	125	31	211	137	4	3	511	7 172	6 843	14 015	6 928	5 299	1 788	8 124	5 891	1 394
1893	17	104	31	152	124	31	199	143	4	2	503	7 018	6 519	13 537	6 734	4 986	1 817	7 821	5 716	1 275
1892	17	104	29	150	121	29	185	140	3	6	484	6 748	6 324	13 072	6 540	4 775	1 757	7 575	5 497	1 179
1891	17	102	28	147	120	28	170	147	1	4	470	6 478	6 243	12 721	6 403	4 716	1 602	7 311	5 410	1 087
1890	15	102	27	144	117	27	156	149	2	3	454	6 286	6 091	12 377	6 198	4 661	1 518	7 183	5 194	956
1889	16	100	25	141	116	25	158	135	2	2	438	6 121	5 795	11 916	5 916	4 543	1 457	6 959	4 957	961
1888	13	99	23	135	114	23	140	146	5	7	435	5 876	5 651	11 527	5 726	4 399	1 402	6 724	4 803	897
1887	12	96	23	131	109	23	134	141	6	11	424	5 837	5 398	11 235	5 635	4 304	1 296	6 582	4 653	884
1886	12	96	23	131	108	23	143	117	5	13	409	5 718	5 029	10 747	5 120	4 014	1 283	6 227	4 520	884
1885	12	95	23	130	107	23	134	121	2	11	398	5 589	4 733	10 322	5 273	3 876	1 173	6 019	4 303	877
1884	12	95	22	129	107	22	133	116	1	12	391	5 581	4 545	10 126	5 180	3 858	1 088	5 930	4 196	913
1883	12	95	22	129	107	22	123	111	2	10	375	5 348	4 351	9 699	4 910	3 702	1 087	5 705	3 994	847
1882	11	91	20	122	102	20	114	108	6	16	366	5 008	4 193	9 201	4 738	3 125	1 038	5 369	3 832	852
1881	11	88	16	115	99	16	115	99	5	14	348	4 566	4 098	8 664	4 544	3 183	937	5 085	3 579	707

3. Bijzondere scholen.

Ecoles libres.

Bron: V. O. E.

Gewesten. *Provinces.*	Plaatsen. *Districts.*	Aantal scholen. *Nombre d'écoles.*	Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant.* Hoofd-onderwijzers. *Instituteurs en chef.*	Hoofd-onderwijzeressen. *Institutrices en chef.*	Hulp-onderwijzers. *Instituteurs-adj.*	Hulp-onderwijzeressen. *Institutrices-adj.*	Kweekelingen. *Elèves.* Mannelijke. *Elèves-instituteurs.*	Kweekelingen. *Elèves.* Vrouwelijke. *Elèves-institutrices.*	Totaal. *Total.*	Aantal leerlingen. *Elèves.* Jongens. *Garçons.*	Meisjes. *Filles.*	Totaal. *Total.*	Daaronder inlanders en vreemde oosterlingen. *Dont indigènes et orientaux étrangers*
Batavia	Batavia	5	4	2	12	40	—	1	59	305	830	1 135	5
Id.	Buitenzorg	1	—	1	—	3	—	—	4	—	54	54	—
Preanger Reg.	Manondjaija	1	—	1	—	—	—	—	1	6	10	16	12
Semarang	Semarang	5	2	3	1	16	—	3	25	192	465	657	7
Soerabaja	Soerabaja	4	2	2	14	17	—	—	35	272	522	794	3
Kadoe	Temanggoeng	1	—	1	—	—	—	—	1	4	6	10	—
Sumatra's Westkust.	Padang	1	—	1	—	6	—	—	7	8	143	151	—
Totaal ult°. *Total.*	1894	18	8	11	27	82	—	4	132	787	2 030	2 817	27
	1893	18	8	10	21	83	—	3	128	821	1 922	2 743	23
	1892	19	9	10	24	69	—	3	115	795	1 857	2 652	17
	1891	17	7	10	17	71	—	1	106	720	1 719	2 439	5
	1890	17	7	10	17	67	—	6	107	720	1 679	2 399	4
	1889	16	7	9	20	63	—	5	104	725	1 629	2 354	3
	1888	18	8	10	16	62	2	4	102	690	1 640	2 330	6
	1887	17	7	9	17	57	2	3	95	614	1 519	2 133	10
	1886	17	6	10	15	52	1	6	90	607	1 392	1 999	8
	1885	19	7	11	14	49	—	3	84	614	1 321	1 935	23
	1884	17	8	9	11	41	—	5	74	592	1 286	1 878	36
	1883	20	11	9	13	39	1	8	81	561	1 211	1 772	51
	1882	17	8	9	15	35	—	6	73	584	1 177	1 761	36
	1881	19	8	10	16	39	—	4	77	610	1 210	1 820	54

4. Gouvernements-normaalscholen.
Ecoles normales du gouvernement.

Bronnen: K. V. en O. V. E.

Jaren. *Années.*	Getal ingeschrevenen. *Nombre des élèves.* Onderwijzers. *Instituteurs.*		Onderwijzeressen. *Institutrices.*		Totaal. *Total.*		Kosten der school gedurende het afgeloopen jaar. *Frais de l'école.*	
	Batavia.	Soerabaja[1]	Batavia.	Soerabaja[1]	Batavia.	Soerabaja[1]	Batavia.	Soerab. [1]
1885	5	—	12	—	17	—	*f* 3319	—
1886	8	—	10	—	18	—	3098	—
1887	9	—	13	—	22	—	3024	—
1888	9	—	14	—	23	—	3189	—
1889	9	—	12	—	21	—	3476	—
1890	10	—	12	—	22	—	3310	—
1891	14	5	15	12	29	17	4144[2])	1882 [2])
1892	15	7	14	13	29	20	4313[2])	4020 [2])
1893	19	5	13	10	32	15	*	*
1894	22	10	13	15	35	25	2427	3519

[1]) Den 6en Juli 1891 geopend. [2]) Brutokosten der scholen. Voor vorige jaren blijkt niet of bruto- dan wel netto-kosten werden opgegeven.

5. Uitslag der acte-examens.
Examens pour le personnel enseignant.

Bron: K. V.

Soort der akten van bekwaamheid *Nature des diplômes.*	Toegelaten. *Admis.*	Afgewezen. *Refusés.*
Hoofdonderwijzers. *Instituteurs en chef*	4	12
Hoofdonderwijzeressen. *Institutrices en chef*	5	5
Hulponderwijzers. *Instituteurs adj*	1	2
Hulponderwijzeressen. *Institutrices adj*	24	17
Onderwijzers in enkele vakken. *Diplômes spéciaux*	26	9
Totaal. *Total* 1894	60	45
1893	73	29
1892	60	35
1891	57	47
1890	59	54
1889	63	60
1888	70	57
1887	56	35
1886	42	33
1885	34	27

6. Kosten van het openbaar lager onderwijs voor Europeanen
Frais de l'enseignement primaire pour Européens.

Bronnen: O. V. E. en K. V.

Jaren. *Années.*	Uitgaven. *Dépenses.*	Ontvangsten. *Recettes.*	Verschil. *Dépenses nettes.*	Aantal leerlingen. *Elèves.*	Gemiddelde kosten p. leerl. *Dépenses moy. par élève.*
1865	*f* 341 846	*f* 64 751	*f* 277 095	3762	*f* 73,65
1870	534 885	108 216	426 669	4223	101,03
1875	804 623	123 108	681 516	5815	117,20
1880	1 301 471	199 209	1 102 262	8223	134,04
1885	1 771 030	206 858	1 564 172	10322	151,54
1886	1 746 166	207 562	1 532 801	10747	143,16
1887	1 807 173	209 246	1 597 927	11235	142,03
1888	1 845 519	207 106	1 638 412	11527	142,13
1889	1 934 304	212 548	1 721 756	11916	144,49
1890	1 955 684	216 349	1 739 335	12377	140,53
1891	2 026 038	220 189	1 805 849	12721	141,62
1892	2 114 119	233 692	1 880 427	13072	143,85
1893	2 233 578	244 894	1 988 684	13537	146,91
1894	2 260 054	253 373	2 006 681	14015	143,18

B. ONDERWIJS VOOR INLANDERS. *Enseignement pour les indigènes.*

I. KWEEKSCHOLEN VOOR INLANDSCHE ONDERWIJZERS. *Ecoles normales pour la formation d'instituteurs pour les indigènes.*

1. Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant.*

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Kweekscholen. *Ecoles normales.*	Maximum aantal leerlingen. *Nombre fixé des élèves.*	Hoofd- en 2e onderwijzers. *Instituteurs en chef et de 2e classe.* met acte voor *diplômés pour:* Aantal. *Nombre.*	Maleisch. *la langue Malaise.*	Land- en volkenkunde. *la géographie et l'ethnographie des I. N.*	Javaansch. *la langue Javanaise.*	Soendaasch. *la langue Soenda.*	Makassaarsch. *la langue Macassare.*	Europeesche hulponderwijzers. *Instituteurs adj. Européens.* met bewijs of akte voor het *diplômés pour* Aantal. *Nombre.*	Maleisch. *la langue Malaise.*	Javaansch. *la langue Jav.*	Land- en volkenkunde. *la géographie et l'ethnographie des I. N.*	Makassaarsch. *la langue Macassare.*	Inl. onderwijzers. *Instituteurs indigènes.* hulponderw. van den 1en en 2en rang. *Instituteurs adj. du 1e et 2e classe.*	onderwijzers in *instituteurs:* de talen. *pour les langues.*	het handteekenen. *pour le dessin.*	Totaal onderwijzers. *Total des Instituteurs.*	Totaal aantal leerlingen bij het einde des jaars. *Total des élèves à la fin de l'année.*
Bandoeng	75	2	2	2	—	1	—	1	1	1	1	—	—	3	1	7	52
Probolinggo	75	2	2	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—	3	1	7	56
Fort de Kock	50	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	5	45
Makasser	25	1	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3	—	4	16
Amboina	50	2	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	5	44
Totaal. *Total.* Ult°. 1894	275	9	9	9	2	1	1	2	1	1	1	—	2	12	3	28	213
1893	275	9	9	9	2	1	1	2	2	1	2	—	2	13	3	29	236
1892	300	10	10	10	2	1	1	4	2	1	2	1	2	14	3	33	235
1891	300	10	10	10	2	1	1	4	2	—	2	1	2	14	3	33	224
1890	325	11	10	10	2	1	1	5	2	—	1	1	2	16	3	37	244
1889	325	11	10	10	2	1	1	3	1	—	1	1	4	16	3	37	254
1888	325	11	19	9	3	1	2	3	3	—	3	1	4	16	3	37	233
1887	325	11	0	9	3	1	1	2	1	—	1	1	3	16	3	35	274
1886	325	11	6	5	2	1	1	2	1	—	1	1	4	16	3	36	290

Bronnen: V. I. O. en K. V.

2. Eindexamens. *Candidats à l'examen final.*

Kweekscholen. *Écoles normales.*	Geëxamineerden. *Examinés.*									Afgewezen. *Refusés.*									Geslaagden. *Admis.*								
	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894
Bandong	10	8	9	12	9	8	8	7	9	—	—	—	2	1	1	—	—	1	10	8	9	10	8	7	8	7	8
Probolinggo	7	11	13	9	8	4	7	9	10	—	3	—	—	—	—	—	—	—	7	8	13	9	8	4	7	9	10
Fort de Kock	8	10	12	12	11	6	6	14	8	—	—	3	—	—	1	1	—	—	8	10	9	12	11	5	5	14	8
Padang Sidempoean [1]	6	7	9	—	3	10	—[3]	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	6	7	9	—	2	8	—		—
Bandjermasin [2]	—	—	7	—	3				5	—	—	—	—	—			—	—	—	—	7	—	3				—
Makassar	—	4	6	3	—	6	2	1	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	4	6	3	—	5	2	1	5
Amboina	8	2	12	9	8	5	19	7	4	—	4	4	—	—	—	1	—	—	8	8	8	9	8	5	18	7	4
Totaal *Total*	39	42	68	45	42	39	42	38	36	—	9	7	2	2	5	2	—	1	39	45	61	43	40	34	40	38	35

[1]) In 1893 opgeheven. [2]) In 1885 opgeheven. [3]) In 1892 werd geen eindexamen afgenomen.

II. SCHOLEN VOOR ZONEN VAN INLANDSCHE HOOFDEN EN ANDERE AANZIENLIJKE INLANDERS.
Ecoles pour les fils des chefs et notables indigènes.

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Aantal scholen en leerlingen. *Nombre d'écoles et d'élèves.*

Scholen. *Écoles.*	Vastgesteld aantal.	Aantal leerlingen ingeschrev. bij het einde van *Elèves inscrits à la fin de l'année*														Aantal leerlingen die aan het eindexamen voldeden. *Ont passé l'examen de sortie:*						
		1888.		1889.		1890.		1891.		1892.		1893.		1894.								
		Externen.	Internen.	Externen.	Internen.	Externen.	Internen.	Externen.	Internen.	Externen.	Internen.	Externen.	Internen.	Externen.	Internen.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.
Bandong	60	8	52	—	60	—	60	—	62	—	62	—	62	—	60	8	5	10	11	11	12	13
Magelang	60	2	58	2	58	4	56	7	53	5	55	2	57	1	59	9	10	9	13	12	12	15
Probolinggo	60	14	32	14	32	22	36	19	36	18	40	40	18	19	40	7	7	4	7	8	7	11
Tondano	40	—	40	—	35	40	—	40	—	40	—	40	—	39	—	2	9	4	5	7	7	11
Totaal. *Tot.*	220	24	182	16†	185	66	152	66	151	63	157	82	137	59	159	26	31	27	36	38	38	50

III. LAGERE SCHOLEN. *Ecoles primaires.*

1. Aantal scholen en leerlingen. *Nombre des écoles et des élèves.*

A. Java en Madoera. *Java et Madoura.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.* Ult°.	Getal scholen. *Nombre d'écoles.* Gouvernements scholen. *Ecoles de l'Etat.*	Getal scholen. *Nombre d'écoles.* Particuliere scholen. *Ecoles libres.*	Totaal. *Total.*	Getal leerlingen. *Nombre des élèves.* Gouvernements scholen. *Ecoles de l'Etat.*	Getal leerlingen. *Nombre des élèves.* Particuliere scholen. *Ecoles libres.*	Totaal. *Total.*
1880	181	125	306	26 389	9 334	35 723
1881	189	137	326	26 527	8 462	34 989
1882	193	121	314	27 600	7 805	35 405
1883	198	108	306	29 554	7 545	37 099
1884	199	112	311	30 354	8 002	38 356
1885	199	107	306	30 715	8 062	38 777
1886	200	101	301	30 980	7 794	38 774
1887	201	104	305	31 986	7 999	39 985
1888	201	115	316	31 441	8 488	39 929
1889	202	121	323	31 892	9 489 †	41 381 †
1890	203	137	340	33 615	10 632 †	44 247 †
1891	203	140	343	34 607	12 106 †	46 713 †
1892	203	154	357	35 495	14 801	50 296
1893	204	170	374	36 392	17 585	53 977
1894	204	174	378	36 819	17 848	54 667

B. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*

1881	281	205	486	19 437	10 696	30 123
1882	319	201	520	26 979	11 994	38 973
1883	319	218	537	30 267	10 997	41 264
1884	319	236	555	30 811	13 546	44 357
1885	315	258	573	30 209	14 380	44 589
1886	318	284	602	30 763	15 363	46 126
1887	318	306	619	31 132	15 569	46 701
1888	314	319	633	35 383	16 698	52 081
1889	316	338	654	35 294†	17 786†	53 080†
1890	313	368	681	38 160†	19 607†	57 767†
1891	315	395	710	38 495	18 678†	57 173†
1892	312	423	735	39 856	22 281†	62 137†
1893	300 [1])	437	737	40 900	22 150†	63 050†
1894	298					

[1]) De 11 gouvernementsscholen die sedert jaren als tijdelijk gesloten vermeld werden, zijn sedert dit jaar niet meer meegeteld.

2. Particuliere scholen aan het einde des jaars. *Ecoles libres à la fin de l'année*

a. Gesubsidieerde scholen. *Ecoles subventionnées.*

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Gewesten. *Provinces.*	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	Leerl. ult. 1894.
a. Java en Madoera. *Java et Madoura.*											
Pekalongan	3	3	3	3	3	5	7	8	8	7	440
Semarang [1])	10	10	10	10	11	11	11	10	10	10	1317
Japara	3	3	3	3	3	1	1	—	1	1	103
Rembang	3	1	1	1	1	2	3	3	4	4	189
Soerabaja	2	2	5	5	7	11	19	19	18	19	2968
Banjoemas	4	4	4	4	3	3	3	4	4	4	717
Bagelen	9	8	7	7	7	7	7	7	7	7	1178
Madioen	8	8	7	7	8	10	8	7	8	8	659
Kediri	9	11	11	11	10	10	10	10	19	10	420
Andere residentiën	6	4	4	4	6	12	18	28	40	41	4937
Totaal. *Total*	57	54	55	55	59	72	87	96	119	111	12928
b) Buitenbezittingen [2]) *Autres possessions.*	3	3	3	2	2	3	67	22	60	79	*

b. Niet gesubsidieerde scholen. *Ecoles non subventionnées.*

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Gewesten. *Provinces.*	1888.		1889.		1890.		1891.		1892.		1893.		1894.		Leerlingen van alle scholen op 31 Dec. 1894.
	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	
a. Java en Madoera. *Java et Madoura.*															
Batavia	11	3	10	3	14	4	9	3	11	3	10	4	14	3	508
Preanger	3	2	4	2	3	3	2	2	2	1	1	—	2	2	54
Semarang	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	7	6	2	2	58
Japara	4	3	4	3	5	3	3	3	4	3	3	3	3	3	205
Soerabaja	8	7	11	7	9	8	2	1	3	1	4	—	2	1	130
Pasoeroean	6	4	7	4	5	4	2	—	2	—	3	—	4	—	359
Soerakarta	4	—	4	—	4	—	5	—	6	—	7	—	5	—	774
Kediri	7	4	7	6	8	6	9	8	9	8	3	2	11	2	1289
And. residentiën	13	2	11	2	13	2	17	3	16	4	13	3	20	2	1443
Tot. Java en Mad.	45	21	48	25	65	34	53	24	58	25	63	15	63	15	4920
b. Buitenbezitt. *Autres possessions.*													Leerlingen op 31 Dec. 1893.		
W. Sum. en Nias [3])	60	56	68	64	84	78	100	94	101	95	69	64	*		
Borneo Z. O.	9	9	10	10	10	10	10	—	15	1	15	6	674		
Res. Menado.															
Prot. scholen	119	118	125	124	127	124	127	125	145	127	139	122	7664		
Roomsche scholen	13	13	13	13	13	13	13	13		14		14	1944		
Sangi eilanden	50	—	51	—	63	—	52	—	60	52	60	60	4109		
Rotti	17	—	17	—	17	—	17	—	14	—	13	—	558		
Savoe	7	7	6	6	5	5	5	5	6	6	3	2	*		
Flores (R. sch.)	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	456		
And. gewesten	39	12	42	10	46	17	37	3	56	16	74	21	1098		
Totaal. *Total*	317	218	335	230	368	250	364	252	401	315	377	293	*		

[1]) Te Semarang werkte tot 1891 de eenige gesubsidieerde zendingschool. In 1892 werd ook deze niet meer gesubsidieerd.

[2]) De plaatsen der gesubsidieerde scholen verschillen telkens.

[3]) De zendingscholen alle in de resid. Tapanoeli en op Nias.

3. Personeel aan de Gouvernementsscholen voor Inlanders.

Personnel attaché aux écoles publiques pour indigènes.

Bronnen V. I. O. en K. V.

In het ressort van de kweekscholen te: *Dans le ressort des écoles normales de:*	Aantal gouvernements-scholen. *Nombre des écoles de l'état.*	Onderwijzers *Instituteurs* van kweekscholen afkomstig. *Provenant des écoles normales.*	Onderwijzers *Instituteurs* 3e en 4e klasse op Java en Madoera. *3e et 4e classe à Java et à Madoura.*	Onderwijzers *Instituteurs* 1e en 2e klasse op de buitenbezittingen. *1e et 2e classe aux autres possessions.*	Waarn. onderwijzers *Instituteurs temporaires* Hulponderwijzers. *Instituteurs-adj.*	Waarn. onderwijzers *Instituteurs temporaires* Kweekelingen. *Elèves-instituteurs.*	Hulponderwijzers. *Instituteurs-adj.*	Kweekelingen. *Elèves-instituteurs.*	Totaal. *Total.*
Bandong	101	98	2	—	1	—	187	81	369
Probolinggo	105	99	6	—	—	—	194	84	383
Totaal Java en Madoera. *Total Java et Madoura*	206	197	8	—	1	—	381	165	752
Fort de Kock	57	51	—	6	—	—	106	12	175
Padang Sidempoean	19	11	—	8	—	—	41	1	61
Bandjermasin	7	6	—	1	—	—	25	—	32
Makassar	14	14	—	—	—	—	15	—	29
Amboina	199	125	—	50	17	4	318	55	569
Totaal buitenbezittingen. *Total Autres possessions.*	296	207	—	65	17	4	505	68	866
Totaal-generaal 1894	502	404	8	65	18	4	886	233	1 618
Total général 1893	515	405	8	68	17	5	856	253	1 612
1892	515	388	13	71	26	5	769	267	1 539
1891	518	382	14	68	37	5	710	280	1 496
1890	516	360	14	68	51	10	662	294	1 459
1889	518	359	15	72	47	10	641	325	1 438
1888	515	349	15	69	51	11	593	350	1 405
1887	519	343	16	70	58	13	520	385	1 354
1886	518	333	16	76	63	14	444	408	1 345
1885	513	311	16	80	67	28	388	460	1 354

IV. Kosten van het openbaar onderwijs voor inlanders, met inbegrip der subsidiën aan particuliere scholen.

Frais de l'enseignement public pour les indigènes y comprises les subsides aux écoles libres.

Bronnen V. I. O. en K. V.

Jaren. *Années.*	Uitgaven. *Dépenses.* Totaal. *Total.*	Uitgaven. *Dépenses.* Waarv. subs. a. part. scholen. *Dont sub. aux écoles libres.*	Ontvangsten. *Recettes.* Schoolgelden. *Rétrib. scolaires.*	Ontvangsten. *Recettes.* Verkoop van schoolboeken. *Débit de livres de classe.*	Bleef ten laste van den lande. *Frais nets pour l'état.*
1875	*f* 844 701	*	*f* 39 613	*f* 1 315	*f* 803 906
1880	1 284 552	*f* 21 888	62 652	2 929	1 218 972
1885	1 076 984	9 845	76 670	2 415	997 899
1886	1 063 283	9 570	72 775	2 215	988 293
1887	1 087 670	10 570	76 274	2 645	1 008 751
1888	1 088 991	9 350	77 439	3 234	1 008 318
1889	1 116 855	10 650	77 260	4 129	1 035 466
1890	1 156 898	15 513	82 972	4 298	1 069 628
1891	1 168 917	33 140	86 951	3 849	1 078 117
1892	1 190 976	26 110	87 542	4 909	1 098 525
1893	1 255 497	51 520	95 668	6 283	1 153 546
1894	1 311 350	37 400	95 723	5 539	1 210 088

C. SCHOLEN VOOR VREEMDE OOSTERLINGEN OP HET EINDE DES JAARS.

Bron: K. V. *Ecoles pour orientaux étrangers.*

Gewesten. *Provinces.*	Aantal scholen. *Nombre d'écoles.* 1894.	1893.	Aantal leerlingen. *Nombre d'élèves.* 1894.	1893.	Gewesten. *Provinces.*	Aantal scholen. *Nombre d'écoles.* 1894.	1893.	Aantal leerlingen. *Nombre d'élèves.* 1894.	1893.
Bantam	1	—	20	—					
Batavia	26	36	354	405	Djokjakarta	5	6	139	158
Krawang	3	4	47	63	Soerakarta	8	8	135	149
Preang.Regsch.	4	4	71	67	Madioen	2	1	43	27
Cheribon	25	22	499	419	Kediri	10	7	156	101
Tegal	15	14	213	204	Madoera	5	5	151	192
Pekalongan	5	6	157	124	Tot. J. en M.	241	226	5 027	4 725
Semarang	29	21	530	453					
Japara	10	10	298	295	Riouw en O.	5	5	79	76
Rembang	32	29	886	821	Banka	38	35 [1]	482	383 [1]
Soerabaja	22	20	521	501	Billiton	6	7	81	88
Pasoeroean	10	10	291	368	Borneo W. A.	76	68 [1]	991	821 [1]
Probolinggo	2	3	50	59	Celebes en O.	4	5	85	75
Besoeki	3	3	51	48	aud. gewesten	20	22	318	449
Banjoemas	10	7	152	97	Totaal gen. *Total général.*	390	368	7 063	6 617
Bagelen	3	2	57	26					
Kedoe	11	8	206	148					

[1]) Opgaaf van ult. 1892.

D. MAHOMEDAANSCHE GEESTELIJKE SCHOLEN. [1]) *Ecoles des prêtres mahométans.* [1])

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces*	Aantal godsdienstscholen. *Nombre des écoles.* 1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	Aantal leerlingen. *Nombre des élèves.* 1889.	1890.	1891.	1892.	1893.
Java en Madoera. *Java et Madoura.*										
Bantam	890	875	963	928	863	11 117	10 965	11 212	11 509	11 565
Batavia	1 332	1 314	1 499	1 570	1 521	12 765	11 889	12 560	13 042	12 985
Krawang	232	207	258	277	283	1 794	1 712	1 985	1 697	1 757
Preanger-Regentsch.	1 236	1 285	1 229	1 196	1 278	23 772	26 428	27 251	23 068	25 804
Cheribon	1 111	1 120	1 010	1 014	1 038	12 873	12 598	11 950	11 225	12 529
Tegal	1 032	643	666	656	663	12 829	9 486	9 662	9 622	9 395
Pekalongan	531	517	498	506	483	7 562	7 662	6 624	6 763	6 748
Semarang	1 697	1 638	1 209	1 389	1 440	18 771	20 558	17 974	19 489	19 761
Japara	158	607	590	495	522	2 480	13 132	12 884	10 449	12 749
Rembang	603	497	477	453	403	13 176	13 134	12 866	10 360	9 433
Soerabaja	1 039	2 213	1 879	1 870	1 918	15 742	28 423	27 640	26 692	28 198
Pasoeroean	2 264	874	1 141	1 110	997	26 676	10 661	17 642	12 347	12 744
Probolinggo	819	1 572	1 513	1 410	1 433	13 031	10 296	9 754	9 759	9 531
Besoeki	4 266	1 238	1 262	1 169	985	32 283	21 473	18 830	19 309	16 705
Banjoemas	1 201	*	*	145	126	18 943	*	*	3 536	3 019
Bagelen	333	*	313	322	335	6 238	*	8 035	7 396	8 449
Kedoe	143	100	90	106	90	1 364	1 218	1 164	1 291	1 330
Soerakarta	279	288	199	264	173	3 158	3 014	2 338	2 935	1 404
Madioen	426	391	400	382	393	6 359	5 214	4 520	4 177	5 334
Kediri	882	*	565	489	592	13 087	*	10 013	8 184	10 566
Madoera	2 547	2 500	2 524	2 451	2 491	50 263	51 303	56 215	51 366	52 421
Totaal.. *Total..*	23 021	17 879 †	18 285 †	18 202	18 030	304 283	259 166 †	281 119 †	264 216	272 427
Buitenbezittingen. *Autres possessions.*										
Padangsche Bovenl.	*	2 235	2 566	2 569	2 888	*	31 179	34 727	35 493	35 562
Padangs. Benedenl.	541	504	736	758	766	10 616	11 543	9 986	9 142	10 833
Tapanoeli	320	320	257	300	332	1 920	5 304	2 161	2 430	2 430
Palembang [2])	234	225	230	239	266	4 109	4 400	4 525	4 595	5 032
Sumatra O.	—	—	—	52	40	—	—	—	1 202	1 145
Billiton	58	95	81	*	71	251	302	257	*	216
Borneo Z. O.	386	1 051	406	567	1 106	9 590	11 936	7 501	7 335	10 884
Amboina	261	405	*	168	125	1 989	2 472	*	1 166	550

[1]) De groote afwijkingen die de cijfers in dezen staat nu en dan ondergaan worden in het Kol. verslag niet opgehelderd. De cijfers voor 1894 waren zóó verschillend van die der voorgaande jaren, dat het Kol. Verslag voor 1895 in de mededeeling er van geen nut zag.

[2]) Het K. V. meldt dat de opgaven voor het jaar 1889 uitsluitend op de hoofdplaats Palembang zien.

III. EEREDIENST. *Cultes.*

1. BEDIENING DER CHRISTEN-GEMEENTEN IN NED. INDIË.
Ecclésiastiques desservant les communes Chrétiennes.

Bronnen: K. V. en R. A.

Standplaatsen. *Stations.*	Protestantsche eeredienst. *Culte Protestant.*			Roomsch Kath. eeredienst. *Culte Catholique.*		
	Predikanten. *Pasteurs.*	Hulpdrikers. *Pasteurs auxiliaires.*	Hulpdrik. voor inl. Chr. gemeent. [1]) *Idem pour indigènes.*	Pastoors. *Curés.*	Onderpastoors. *Vicaires.*	Hulpdriesters en missionarissen. *Auxiliaires.*
a. Java en Madoera.						
Batavia	4	—	—	1	2	2
Meester Cornelis	1	—	—	—	—	—
Depok	—	—	1	—	—	—
Buitenzorg	1	—	—	1	—	—
Bandong	1	—	—	—	—	—
Cheribon	1	—	—	—	—	1
Pekalongan	1	—	—	—	—	—
Semarang	1	—	—	1	1	3
Ambarawa	—	—	—	1	—	—
Salatiga	1	—	—	—	—	—
Soerakarta	1	—	—	—	—	—
Magelang	—	—	—	1	—	—
Djokjokarta	1	—	—	1	1	—
Poerworedjo (Bagelen)	1	—	—	—	—	—
Rembang	—	—	—	—	—	—
Soerabaja	3	—	—	1	2	2
Soemenep (Madoera)	1	—	—	—	—	—
Madioen	—	—	—	—	—	—
Pasoeroean	1	—	—	—	—	—
Probolinggo	1	—	—	—	—	—
b. Sumatra.						
Padang	1	—	—	1	1	2
Fort de Kock	1	—	—	—	—	—
Tandjong Pinang	1	—	—	—	—	—
Kotta Radja (Atjeh)	1	—	—	1	—	—
Medan	1	—	—	—	—	1
Palembang	1	—	—	—	—	—
c. Borneo.						
Pontianak	1	—	—	—	—	1
Singkawang	—	—	—	1	—	
Bandjermasin	1	—	—	—	—	
d. Celebes.						
Makassar	1	—	—	1	—	—
Bonthain	vac.	1	—	—	—	—
Menado en O.	1	—	9	1	—	1
e. Ternate en O.	vac.	—	1	—	—	—
f. Amboina en O.	2	—	10	—	—	3
g. Banda	1	—	—	—	—	—
h. Timor en O.	vac.	—	2	2	4	9
Totaal ult. 1894	33	1	23	14	11	25
1893	35	3	28	12	11	24
1892	34	1	24 (1)	15	11	25
1891	32	1	23	13	10	23
1890	31	1	24	13	9	16
1889	31	1	21 (1)	14	7	17
1888	33	1	25 (4)	13	8	19
1887	32	1	22 (2)	13	8	15
1886	[2])	[2])	[2])	13	8	12
1885	[2])	[2])	[2])	12	9	12

[1]) De getallen tusschen ( ) beteekenen het aantal der met verlof afwezigen.
[2]) De totalen van vroegere jaren kunnen niet gegeven worden, daar de organisatie van den dienst sedert 1887 van die in de vorige jaren verschilt.

Bron: R. A.

2. ZENDELINGEN IN NED. INDIË. (1)
Missionnaires et missions. (1)

Gewesten. *Provinces.*	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895
Bantam Z. V.	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Batavia Z. V.	1	2	2	3	2	2	2	2	2	3
J. C.	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2
G. K.	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—
G. I. V.	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Preang. Z. V.	2	2	2	3	3	3	2	2	3	2
Cherib. Z. V.	3	3	3	3	2	3	3	3	2	2
Tegal . G. V.	1	1	1	1	1	1	—	1	—	—
Semar. Z. G.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
E. Z.	5	6	6	6	5	4	4	4	3	2
S. Z.	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Japara. D. Z.	1	1	1	1	2	2	2	2	1	3
Remb. E. Z.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Soerab. Z. G.	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2
G. K.	1	1	1	1	—	1	1	1	—	—
Pasoer. Z. G.	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1
Besoeki J. C.	1	—	—	—	1	1	1	1	2	2
G.I.V.	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—
Banjoem.E. Z.	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—
G. V.	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—
Bagelen G. V.	1	1	1	1	1	2	2	1	1	—
Kedoe.K, G. Z.	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Soerak. G. K.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
D. Z.	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1
Madioen Z. G.	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1
Kediri. Z. G.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
Java en Mad.[2] *Java et Mad.*	24	25	24	25	28	29	30	27	27	28

Gewesten. *Provinces.*	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895
Sum.West.J.C.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
D. Z.	1	1	1	1	3	3	2	2	2	2
R. G.	21	21	22	19	22	27	28	34	33	36
L. G.	—	—	—	2	2	2	2	2	2	2
V. E. M.	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Benkoel.L. G.	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Palemb. L. G.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
O. Sum. Z. G.	—	—	—	—	1	1	1	2	1	1
Z.O. Born.R. G.	6	6	6	7	9	10	10	12	10	10
Celebes Z. G.	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—
Menado Z. G.	—	—	—	—	2	4	5	4	4	5
G. Z.	3	3	6	6	6	6	6	7	9	7
AmboinaZ. G.	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—
U. Z.	—	—	—	—	1	1	2	2	2	1
Ternate U. Z.	7	7	8	7	6	7	7	8	8	7
Timor. G. V.	1	1	1	—	—	1	—	—	—	—
Z. G.	—	—	1	—	2	2	1	—	—	—
G. K.	—	—	—	—	—	2	2	2	—	—
Buitenbezitt.[3] *Autres possess.*	41	42	49	45	55	67	67	76	73	73

Verklaring der teekens:

Z. V. = Nederl. Zendingvereeniging. Rotterdam 1858.
J. C. = Java-Comité.
G. K. = Zending der Christelijk Gereformeerde Kerk 1869.
G. V. = Ned Gereformeerde Zendingvereeniging 1859.
Z. G. = Ned. Zendinggenootschap. Rotterdam 1779.
E. Z. = Zendingvereeniging te Ermelo 1846.
D. Z. = Doopsgezinde Zendingvereeniging 1847.
R. G. = Rheinische Missionsgesellschaft. Barmen.
L. G. = Evang. Luth. Gen. voor In- en Uitw. Zending. Amsterdam 1882.
U. Z. = Utrechtsche Zendingvereeniging 1859.
G. Z. = Gossnersche Zending, voortgezet door het Sangi-Comité te Amsterdam.
G. I. V. = Genootschap van In- en Uitwendige zending.
S. Z. = Comité der vereeniging tot ondersteuning van de zendelingen der Salatiga-zending op Java, gevestigd te Utrecht.
K. G. Z. = Kerkgenootschap gemeente der zevende-dags-baptisten Haarlem.
V.E.M. = Vereen. voor evangelisatie onder de milit. in Ned. Indië te Harderwijk.

(1) De Roomsch-Katholieke zending, die in de Minahassa en op Flores Zendingscholen gesticht heeft, gaat uit van de Roomsch-Katholieke Kerk. Zie daarom vorige Tabel. De Aartsbisschop te Batavia is het hoofd dier zending.

La mission catholique se trouve sous la direction de l'archevêque de Batavia, et n'est point organisée, comme l'est la mission protestante, par des associations particulières. Voir, pour les prêtres catholiques et leurs stations, le tableau précédent.

(2) Buitendien zijn in 1895 op Java en Madoera nog 4 zendelingen die als onderwijzers werkzaam zijn; n.l. 2 in Batavia voor het Centraal-Comité voor de oprichting en instandhouding van een seminarie te Depok gevestigd te Amsterdam, 1 in Bagelen en 1 in Soerabaja.

(3) Buitendien in 1895 zijn in de buitenbezittingen nog 4 zendelingen als onderwijzers werkzaam; nl. 2 op Sumatra's Westkust en 2 in Menado.

3. GEWESTELIJK OVERZICHT VAN DE VERTROKKEN, TE DJEDDAH
Aperçu par provinces des pèlerins partis,

Java en
Java et

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Met passen naar Mekka vertrokken. *Partis pour la Mecque munis de passe-ports.*							Te Djeddah	
	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	1888.	1889.
Bantam	165	135	588	392	747	607	579	161	132
Batavia	162	166	203	110	169	126	154	149	142
Krawang	16	31	16	9	17	41	20	17	31
Preanger Regentsch.	276	85	302	318	612	747	440	277	84
Cheribon	158	85	91	272	136	184	194	149	84
Tegal	50	25	61	93	72	128	83	46	24
Pekalongan	45	40	58	85	44	112	46	30	37
Semarang	218	133	118	128	115	168	171	229	106
Japara	66	6	28	33	14	44	84	60	7
Rembang	66	56	29	53	55	82	49	63	42
Soerabaja	587	241	301	428	376	687	829	632	188
Pasoeroean	66	75	58	82	187	144	197	72	52
Probolinggo	47	19	21	39	27	64	66	54	15
Besoeki	57	19	30	41	74	108	124	53	17
Banjoemas	26	41	38	41	59	45	64	21	41
Bagelen	284	175	53	73	101	144	133	282	88
Kadoe	173	22	19	78	32	39	84	126	23
Djokjokarta	73	20	7	40	45	27	28	59	15
Soerakarta	30	21	18	22	35	27	5	30	17
Madioen	44	21	41	13	13	29	61[2])	36	29
Kediri	107	57	63	35	47	72	70	130	54
Madoera	217	103	114	151	183	272	354	209	102
Totaal. *Total*	2 933	1 576	2 257	2 536	3 160	3 897	3 835[2])	2 885	1 330

Buitenbe
Autres

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Met passen naar Mekka vertrokken. *Partis pour la Mecque munis de passe-ports.*							Te Djeddah	
	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	1888.	1889.
Sumatra's Westkust	435	621	1 213	1 346	1 459	1 564	1 194	391	526
Benkoelen	23	56	46	94	77	105	151	28	56
Lampongsche distr.	26	59	104	46	82	114	66	29	59
Palembang	252	284	716	894	829	1 100	1 008	248	269
Sumatra's Oostkust	210	331	605	540	494†	322†	316	81	212
Atjeh	3	31	42	62 †	36†	17†	121†	49	96
Riouw	31	8	5	3 †	10†	218†	150	11	2
Banka	6	22	27	11	41	68	27	5	23
Billiton	—	2	18	—	—	5	13	—	2
Westerafd v. Borneo	187	122	141	87	163	260	239	164	106
Z.- en O. v. Borneo	173	182	253	534	778	644	526	185	163
Celebes en onderh	108	50	269	316	228	230	456	96	91
Menado	10	21	—	25	25	8	—	11	18
Amboina	16	29	59	31	55	58	61	25	24
Ternate	12	5	2	10	15	3	7	11	4
Timor	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bali en Lombok	6	7	28	12	14	50	11	7	7
Totaal. *Total*	1 498	1 830	3 528	4 011 †	4 306 †	4 766 †	4 346†	1 341	1 658

[1]) Bovendien meldden zich bij het consulaat te Djeddah nog aan zonder passen, en met passen die bui-
[2]) Bovendien ontvingen nog 39 inlanders passen naar Singapore, vermoedelijk om zich naar Mekka te begeven.
[3]) Deze gegevens zijn niet naar de gewesten gesplitst; voor geheel Ned. Indië bedraagt het totaal 6643.

AANGEKOMEN EN TERUGGEKEERDE BEDEVAARTGANGERS. [1])
arrivés à Djeddah et revenus.

Madoera.
Madoura.

(Arabie) aangekomen (volgens opgaven van den Nederlandschen Consul aldaar). *Arrivés à Djeddah (Arabie).*					Van Mekka teruggekeerd. *Revenus de la Mecque.*						
1890.	1891.	1892.	1893.	1894. [3])	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.
534	357	618	570	*	89	98	397	320	466	441	582
175	141	187	206	*	104	106	154	124	112	102	201
16	9	17	38	*	15	23	17	5	15	27	11
258	307	457	761	*	226	100	214	262	427	617	396
96	242	138	163	*	127	60	47	220	128	119	105
54	84	52	114	*	52	32	32	74	50	88	52
68	38	87	47	*	31	37	54	42	72	39	94
134	121	118	117	*	177	87	86	100	111	88	500
24	33	19	37	*	63	14	22	32	18	47	53
42	25	76	42	*	48	49	35	31	71	40	52
313	332	367	453	*	370	157	267	270	329	377	531
61	43	113	175	*	80	62	56	43	96	128	114
21	37	27	28	*	42	18	15	22	24	21	49
29	35	69	107	*	41	25	19	36	59	80	107
40	30	51	59	*	43	40	40	41	49	56	46
71	74	86	178	*	233	78	62	88	87	136	52
29	57	64	43	*	104	23	30	40	58	31	39
10	24	37	35	*	32	3	8	15	2	30	28
15	21	24	34	*	22	11	35	23	12	35	5
67	31	27	25	*	37	39	54	33	51	41	62
66	59	76	72	*	120	53	56	33	35	57	45
119	120	190	273	*	143	97	93	96	159	220	204
2 242	2 220	2 900	3 577	*	2 199	1 212	1 793	1 950	2 431	2 820	3 328

ittingen.
possessions.

(Arabie) aangekomen (volgens opgaven van den Nederlandschen Consul aldaar). *Arrivés à Djeddah (Arabie)*					Van Mekka teruggekeerd. *Revenus de la Mecque.*						
1890.	1891.	1892.	1893.	1894. [3])	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.
1 031	1 362	1 331	1 612	*	316	299	535	651	741	850	726
37	90	77	73	*	16	45	26	42	71	59	90
102	39	57	124	*	51	51	64	36	40	92	25
611	808	603	819	*	235	219	472	639	514	621	554
387	444	432†	251 †	*	193	284	432	288	248†	208 †	235
32	48	54†	43 †	*	*	*	*	6†	13†	8 †	54
2	1	2†	—	*	21	—	*	*	8†	58 †	117
21	14	37	58	*	4	27	12	9	31	38	13
10	8	—	2	*	—	2	6	11	—	4	—
135	67	160	243	*	130	112	92	6.	115	178	176
274	443	545	735	*	209	198	212	397	625	537	356
217	232	265	260	*	70	29	176	130	139	117	202
—	1	26	8	*	7	20	—	—	17	4	—
38	37	42	32	*	6	13	16	20	47	22	46
3	3	21	2	*	8	—	1	3	16	—	2
—	—	—	—	*	—	—	—	—	—	—	—
29	9	24	41	*	4	2	17	7	13	30	13
2 929	3 606	3 676†	4 303 †	*	1 270†	1 301†	2 061†	2 304†	2 638†	2 826†	2 609

ten N. I. waren afgegeven, in bovenstaande jaren resp. 161, 158, 235, 208, 284, 212 en 231 bedevaartgangers.

4. GETAL MET PASSEN NAAR MEKKA VERTROKKEN EN TERUGGEKEERDE BEDEVAARTGANGERS

Nombre des pèlerins.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Vertrokken. *Partis pour la Mecque de:*			Teruggekeerd. *Revenus à:*		
	Java en Madoera. *Java et Madoura.*	Buitenbezittingen. *Autres possessions.*	Totaal. *Total.*	Java en Madoera. *Java et Madoura.*	Buitenbezittingen. *Autres possessions.*	Totaal. *Total.*
1879	3 263	2 175	5 438	2 508	1 206	3 714
1880	7 327	2 852	10 179	2 226	1 463	3 689
1881	2 575	1 949	4 524	5 224	1 805	7 029
1882	2 465	1 985	4 450	2 037	1 361	3 398
1883	2 748	2 174	4 922	2 277	1 876	4 153
1884	2 538	2 030	4 568	2 249	1 662	3 911
1885	2 501	2 259	4 760	2 231	1 966	4 197
1886	1 422	1 241†	2 663†	1 277	894†	2 171†
1887	1 353	1 318	2 671	935	1 167†	2 102†
1888	2 923	1 498	4 431	2 199	1 270†	3 469†
1889	1 576	1 830	3 406	1 212	1 301†	2 513†
1890	2 257	3 528	5 785	1 793	2 061†	3 854†
1891	2 536	4 011†	6 547	1 950	2 304†	4 254†
1892	3 160	4 306†	7 466†	2 431	2 638†	5 069†
1893	3 897	4 766†	8 663†	2 820	2 826†	5 646†
1894	3 835 [1])	4 346†	8 181† [1])	3 328	2 609	5 937

[1]) Zie noot [2]) blz. 28.

5. GETAL HADJI'S ONDER DE INLANDERS AANWEZIG OP ULT. 1874 EN 1893.

Nombre des hadji's (indigènes ayant fait le pèlerinage de la Mecque).

Bron: K. V.

Java en Madoera. *Java et Madoura.*	1874.	1893.	Buitenbezittingen. *Autres possessions.*	1874.	1893.
Bantam	1 688	4 874	Sumatra's Westk.	4 876	10 420
Batavia	1 068	4 935	Benkoelen	80	581
Krawang	113	385	Lampongsche districten	654	1 246
Preanger-Regentschappen	3 464	8 994	Palembang	2 358	3 744
Cheribon	1 463	2 715	Oostk. van Sumatra	312	2 864
Tegal	1 156	1 731	Atjeh en Onderh.	—	438
Pekalongan	972	1 843	Riouw en „	139	405
Semarang	4 998	7 200	Banka	238	450
Japara	2 059	2 350	Billiton	25	79
Rembang	651	1 138	Westerafd. Borneo	29	2 219
Soerabaja	3 085	6 856	Z. en O. afd. Borneo	2 613	4 814
Pasoeroean	746	1 930	Celebes en onderh.	376	1 368
Probolinggo	117	415	Menado { Minahassa	3	21
Besoeki	149	868	Menado { Gorontalo	11	68
Banjoewangi	143		Amboina	70	368
Banjoemas	467	1 002	Ternate	8	27
Bagelen	798	1 969	Timor en onderh.	—	17
Kedoe	923	1 306	Bali en Lombok	83	195
Djokjokarta	836	617			
Soerakarta	1 312	755			
Madioen	843	1 328			
Kediri	502	1 177			
Madoera	6 208	1 556			
Totaal. *Total.*	33 755	55 944	Totaal. *Total.*	11 860	29 324

IV. Nijverheid. *Industrie.*

A. VERZAMELINGSNIJVERHEID. *Industrie minière.*

I. TIN-PRODUCTIE VAN NEDERLANDSCH INDIË. *Production d'étain.*

1. Banka. Aan het Gouvernement geleverd van medio April 1894 tot medio Maart 1895 en in de voorafgaande jaren.
Banca. Quantités livrées au Gouvernement.

Bron: K. V.

Districten.	Onder contrôle werkende mijnen. *Mines contrôlées.*			Particuliere ontginningen. *Expl. privées.*			Verwerking van afval. *Déchets.*		Totaal der leveringen *Total du produit (picols.)*
	Aantal mijnen. *Mines.*	Gem. Aantal werklieden. *Ouvr.*	Productie in picols. *Produit (picols).*	Aantal ontg. *Mines.*	Gem. Aantal werklieden. *Ouvr.*	Productie in picols. *Produit (picols.)*	Gem. Aantal inleveraars. *Ouvr.*	Productie in picols. *Produit (picols.)*	
Muntok	5	660	5 079	19	235	1 538	15	597	7 214
Djeboes	17	1 042	11 665	16	171	1 482	25	811	13 958
Blinjoe	12	1 441	16 710	38	651	7 248	37	1 307	25 265
Soengeiliat	20	2 065	21 236	29	216	2 163	21	2 751	26 150
Merawang	10	1 151	10 187	1	27	385	3	100	10 672
Pangkalpinang	18	1 704	20 119	9	43	425	3	92	20 637
Soengeisleian	8	974	9 833	23	155	1 272	—	—	11 106
Koba	4	499	5 813	2	15	67	—	—	5 880
Toboali	6	612	7 914	22	134	1 157	—	—	9 071
Tot. over 1894/5	100	10 148	108 555	159	1 647	15 738	104	5 658	129 951
" " 1893/94	100	9 114	99 521	138	1 231	14 683	83	5 309	119 513
" " 1892/93	96	8 381	99 194	157	1 353	15 680	128	6 862	121 736
" " 1891/90	94	7 682	73 097	182	1 563	15 219	125	5 307	93 623
" " 1890/91	92	6 588	70 819	233	2 226	26 948	159	9 423	107 190
" " 1889/90	96	6 801	59 535	263	2 017	22 949	208	7 208	89 691
" " 1888/9	97	6 595	45 521	195	1 744	14 761	144	5 682	65 964
" " 1887/8[1])	97	5 777	57 675	227	1 818	18 359	175	8 363	84 397
" " 1886/7[2])	98	5 422	54 395	198	1 506	16 220	160	6 475	77 090
" " 1885/6	104	5 497	57 071	166	1 341	13 324	427	6 158	76 552

[1]) 1 Maart—31 Mei. [2]) 1 April—Ult°. Febr.

Jaren. *Années.*	2. Billiton. Aantal mijnen in bewerking geweest. *Mines en expl.*	Gemiddeld aantal mijnwerkers. *Ouvriers, chiffre moyen.*	Productie in picols. *Production (picols).*	3. Riouw (Singkep). Gemiddeld aantal werklieden. *Ouvriers, chiffre moyen.*	Productie in picols *Production (picols.)*
1885/86	89	5 620	81 053	—	—
1886/87	92	6 591	89 193	—	—
1887/88	94	7 245	77 840	—	—
1888/89	97	7 237	79 194	—	—
1889/90	94	7 820	96 279	—	29
1890/91	94	8 644	96 488	—	420
1891/92	92	8 670	106 246	250 [1])	1 393
1892/93	91	8 130	82 720	874	2 746
1893/94	89	8 120	78 595	1 022	4 313
1894/95	90	8 390	82 425	1 288	12 828

[1]) Chineezen; daarenboven nog enkele inlanders.

II. STEENKOLENPRODUCTIE DER VOORNAAMSTE ONDERNEMINGEN.

Production de charbon des principales entreprises.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Mijnconcessie Sedan op Java. *Concession Sédan à Java.*	Ombiliënkolenvelden op Sumatra. *Houillères d'Ombiliën à Sumatra.*	Concessie aan de Mahakkam rivier (Borneo). *Houillères près de la rivière Mahakkam (Bornéo).*	Inlandsche ontginning op W. Borneo. *Exploration Indigène à Bornéo.*
	ton	ton	ton	ton
1889	—	—	907	500
1890	—	—	5 489	*
1891	1 240	—	6 778	*
1892	47 075	1 758	20 034	2 285
1893	— [1]	46 075	18 830	2 050
1894	2 124	72 452	21 436	730

[1]) In dit jaar werd slechts eene kleine hoeveelheid voor eigen gebruik gewonnen.

III. PRODUCTIE VAN GERAFFINEERDE PETROLEUM DER VOORNAAMSTE ONDERNEMINGEN.

Production de pétrole des principales entreprises.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Dordrechtsche Maatschappij op Java. (Djabakotta petroleum.)	Concessie de twaalf Dessa's op Java.	Concessie aan de Lepanrivier op Sumatra. (Lankatpetroleum)
Oct. 1887—ulto 1889	200 484 L.	—	—
1890	967 716 „	—	—
1891	2 861 640 „	—	4 536 000 L.
1892	8 922 204 „	—	5 209 326 „
1893	8 574 678 „	1 284 336 L. [1]	14 429 320 „
1894	15 688 582		37 545 948 „

[1]) Gedeeltelijk ook in 1892 gewonnen.

IV. PRODUCTIE VAN ENKELE ANDERE DELFSTOFFEN.

Production de quelques autres minéraux.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Goud ter Westkust van Borneo. *Or (Bornéo).*	Diamant ter Westkust van Borneo. *Diamant (Bornéo).*	Joodkoper te Soerabaja. *Jodure de cuivre. (Soerabaja.)*	Bruinsteen in Djokjakarta. *Manganèse. (Djokjokarta.)*
1884	123 KG.	—	—	—
1885	153 „	—	—	—
1886	149 „	—	—	—
1887	178 „	1562 karaat	—	—
1888	136 „	1869 „	—	—
1889	*	1206 „	—	—
1890	62 „	419 „	—	—
1891	94 „	2683 „	—	—
1892	98 „	1400 „	2110 KG.	—
1893	136 „	2168 „	2240 „	—
1894	112 „	2704 „	2359 „	1000 ton.

B. Landbouw. *Agriculture.*

a. LANDBOUW VOOR EIGEN REKENING DER BEVOLKING IN DE GOUVERNEMENTSLANDEN VAN JAVA EN MADOERA.

(van Madoera werden in 1880 en 1885 alléén opgaven over Pamekasan en Soemenep verstrekt, sedert 1887 over het geheele eiland).

Cultures à Java et Madoura pour compte des indigènes.

I. TOTAAL BOUWGRONDEN DOOR DE BEVOLKING ONTGONNEN VOOR GEREGELDE CULTUUR (BOUWS). [1]
Bron: K. V. *Total terrains en culture indigène (bakoes).*

Jaren. *Années.*	Sawahs van levend water voorzien. *Rizières arrosées par des eaux vives.*	Sawahs van regen afhankelijk. *Rizières arrosées par les pluies seules.*	Sawahs op rawahgronden (moerassawahs). *Rizières dans les marais.*	Tegalvelden. *Rizières sèches.*	Totaal. *Total.*
1880	1 493 137	817 333	46 346	617 632	2 974 447
1885	1 677 717	967 205	53 631	751 886	3 450 439
1890	1 692 355	1 003 654	51 711	816 041	3 563 761
1891	1 688 409	1 020 545	52 572	824 963	3 586 489
1892	1 692 330	1 024 433	52 411	835 866	3 605 040
1893	1 688 021	1 028 993	53 719	852 597	3 623 330
1894	1 745 925	1 001 817	49 151	870 301	3 667 194

[1]) Hieronder niet begrepen de gronden beplant met overjarige gewassen.

II. TOTAAL DER BEPLANTE BOUWGRONDEN (BOUWS). [1] *Total des terres cultivées (bakoes).*
Bron: K. V.

Jaren. *Années.*		Met padi. *Riz.* als eerste gewas. 1e *récolte.*	Met padi. *Riz.* als tweede gewas. 2e *récolte.*	Met eenig ander gewas. *Autr. plantes.* als eerste gewas. 1e *récolte.*	Met eenig ander gewas. *Autr. plantes.* als tweede gewas. 2e *récolte.*
1888	Java	2 641 309	137 291	636 524	1 031 721
	Madoera	97 967	1 660	258 932	125 325
1889	Java	2 617 534	204 887	643 093	1 018 165
	Madoera	92 450	980	247 102	163 367
1890	Java	2 565 053	233 653	639 207	1 220 161
	Madoera	84 265	221	251 874	191 559
1891	Java	2 590 766	183 948	646 453	1 139 121
	Madoera	94 829	1 600	249 700	136 259
1892	Java	2 593 760	217 211	682 066	1 285 702
	Madoera	100 252	1 671	245 335	152 635
1893	Java	2 622 878	193 910	704 008	1 281 215
	Madoera	104 207	1 109	246 599	178 565
1894	Java	2 664 432	184 442	740 979	1 334 071
	Madoera	103 819	1 248	245 682	158 109

[1]) Hieronder ook velden, die niet in geregelde cultuur zijn.

III. GETALSTERKTE VAN DEN VEESTAPEL VAN JAVA. [1]
Bron: K. V. *Têtes de bétail à Java.*

Jaren. *Années.*	Buffels. *Buffles.*	Runderen. *Boeufs.*	Paarden. *Chevaux.*	Totaal. *Total.*	Aantal beesten gem. p. 1000 inl. [2]) *Nomb. moyen des bestiaux sur 1000 indigènes.*
1880	2 398 506	1 835 222	537 877	4 771 605	244
1885	2 483 991	2 046 111	517 629	5 047 731	238
1888	2 630 400	2 208 100	546 900	5 385 400	237
1889	2 634 400	2 245 500	561 400	5 441 300	238
1890	2 634 100	2 353 400	534 700	5 522 200	234
1891	2 629 900	2 394 500	536 000	5 560 400	233
1892	2 653 500	2 415 800	533 100	5 602 400	234
1893	2 677 100	2 459 400	528 800	5 665 300	230

[1]) Incl. de Residentiën Djokjakarta en Soerakarta.

[2]) Vermits het vee dat aan Europeanen en aan andere niet-inlanders toebehoort, niet afzonderlijk is opgegeven, en bovendien in elk gewest slechts een zeer klein gedeelte van de opgegeven totalen kan uitmaken, is bij deze berekening van de veronderstelling uitgegaan dat de geheele veestapel het eigendom is der inlandsche bevolking. De paarden worden op Java nimmer voor den landbouw gebruikt.

IV. GEWESTELIJK OVERZICHT VAN DE UITGESTREKTHEID DER GESLAAGDE VELDEN IN BOUWS, [1]) DIE BLIJKENS TABEL II MET PADI OF ANDERE GEWASSEN (EERSTE EN TWEEDE AANPLANT) ZIJN BEPLANT GEWEEST.

Répartition par provinces des rizières arrosées et sèches (en bahoes [1]), dont la culture (1e et 2e récolte) a réussi. Pour le total des champs cultivés voir le tableau II.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Padi. *Riz.*	Andere eenjarige gewassen. *Autres plantes annuelles.*							
		Djagong. *Maïs.*	Katjang. *Arachis.*	Diverse voedingsgewassen. *Plantes alimentaires diverses.*	Suikerriet. *Canne à sucre.*	Tabak. *Tabac.*	Indigo.	Kapas. *Coton.*	Totaal. *Total.*
Bantam.....	114 866	1 889	1 874	5 756	243	6	385	231	10 384
Batavia.....	872	35	58	269	8	—	—	—	370
Krawang....	53 474	430	219	1 325	74	36	—	—	2 084
Preang.-Reg.	299 903	11 139	13 493	52 937	2 052	5 432	319	336	85 708
Cheribon.....	211 478	5 722	30 950	33 962	7 671	524	1 510	3 147	83 486
Tagal.....	145 734	26 593	11 729	30 003	7 793	1 450	367	693	78 628
Pekalongan .	64 477	30 179	2 728	12 850	7 717	673	2 779	8	56 934
Semarang...	259 921	55 212	50 243	80 296	5 419	10 675	1 802	9 362	213 009
Japara.....	125 467	37 947	4 533	41 883	11 247	428	3 099	4 511	103 648
Rembang....	228 330	76 661	25 869	34 066	2 687	25 847	2 041	1 987	169 158
Soerabaja ...	284 996	41 324	29 412	83 910	22 718	5 037	4 632	423	187 456
Pasoeroean..	91 271	87 990	7 671	38 137	13 638	2 602	2 185	—	152 223
Probolinggo.	51 205	101 282	3 910	17 699	9 569	1 714	595	89	134 858
Besoeki.....	87 660	103 123	5 352	38 277	7 628	30 205	804	—	185 389
Banjoemas...	146 705	59 454	3 165	21 459	3 115	14 480	1 986	—	103 659
Bagelen.....	197 054	46 946	2 736	63 023	1 979	8 665	567	89	124 005
Kadoe.....	94 878	56 781	7 671	27 069	99	12 380	868	—	104 868
Madioen.....	184 189	17 432	23 960	88 946	4 992	1 897	998	2 575	140 800
Kediri.....	151 565	19 681	12 134	65 730	11 768	9 604	5 247	656	124 820
Madoera	99 736	321 079	41 434	33 374	475	3 210	804	434	400 810
Totaal 1894.	2 893 781	1100 899	279 141	770 971	120 892	134 865	30 988	24 541	2 462 297
1893.	2 717 844	1122 263	268 144	680 675	121 153	132 026	30 359	20 874	2 375 494
1892.	2 772 317	1125 149	265 928	655 090	95 989	138 991	26 746	23 405	2 331 298
1891.	2 518 038	973 909	263 055	611 254	90 170	119 102	28 224	19 394	2 105 108
1890.	2 507 744	1074 335	246 275	700 463	88 295	102 935	28 685	17 697	2 258 685
1889.	2 749 128	977 844	220 026	590 326	71 078	110 996	24 159	16 327	2 010 756
1888.	2 757 503	889 473	259 067	596 102	71 417	153 790	24 621	30 153	2 024 623
1887.	2 905 337	917 081	224 697	603 969	61 690	104 374	24 888	24 377	1 961 076
1886.	2 742 256	959 029	239 783	603 929	82 346	111 390	21 387	22 064	2 039 928

[1]) bouw = 7096,5 M².

b. LANDBOUW VOOR REKENING VAN HET GOUVERNEMENT EN PARTICULIEREN.

Agriculture pour compte du Gouvernement et des particuliers.

De cijfers tusschen ( ) geplaatst vermelden het aantal ondernemingen waarover opgaven verstrekt zijn. Waar het onbekend is hoeveel ondernemingen gewerkt hebben, worden alleen cijfers tusschen ( ) gegeven.

In de productiestaten duiden de cursieve cijfers aan hoeveel ondernemingen nog geen productie hadden en in het totaal begrepen zijn; voor 1893 en 1894 wordt dit echter niet medegedeeld. *Les chiffres entre ( ) indiquent le nombre des entreprises, ayant fourni des données. Dans tous les cas où le total des entreprises en activité était inconnu, il n'a été donné qu'un chiffre entre ( ) Dans les tableaux de la production les chiffres cursives indiquent le nombre des entriprises qui n'avaient pas encore de production.*

I. BOUWGRONDEN GEBEZIGD VOOR DEN LANDBOUW IN HET JAAR 1894.

Bron: K. V. *Terres en Culture*, 1894.

Gewesten. *Provinces.*	Gronden in de Gouvernementslanden [1]) *Terres du Gouv.*						Landen aan particulieren in eigendom afgestaan. *Domaines particuliers.*		Gronden door Vorsten en rijksgrooten aan Europeanen afgestaan. *Terres cédées par les princes indig.*	
	Gouv. Kinaplantsoenen. *Plantations de quinquina du Gouv.*		Van de bevolking ingehuurd.[3]) *Loué des indigènes.*		Door het Gouv. aan particulieren in huur of erfp. afgestaan. *Cédé en bail ou emphytéose*					
	Plantsoenen. *Plantations.*	Bouws. *Bahoes*	Onderneming. *entreprises.*	Bouws. *Bahoes*	Onderneming. in werking. *Expl. en act.*	Bouws. *Bahoes.*	Landen. *Terres.*	Bouws.[5]) *Bahoes.*	Onderneming. *Entrepr.*	Bouws. *Bahoes*
a. Java.										
Bantam.....	—	—	—	—	5	589	2	42 795	—	—
Batavia.....	—	—	—	—	1	192	339	848 710	—	—
Krawang....	—	—	—	—	5	628	2	386 080	—	—
Preanger....	8	1 274[2])	—	—	156 (125)	29 795	—	—	—	—
Cheribon....	—	—	13	5 458	7	1 807	2	257 240	—	—
Tegal.....	—	—	10	5 968	3	220	1	3 853	—	—
Pekalongan..	—	—	9	3 821	18	5 621	—	—	—	—
Semarang....	—	—	5	3 056	44 (43)	12 842	40	20 508	—	—
Japara.....	—	—	12	6 173	10	2 956	2	2 008	—	—
Rembang....	—	—	4	1 438	—	—	—	—	—	—
Soerabaja....	—	—	39	20 427	9 (8)	3 003	45	6 804	—	—
Pasoeroean...	—	—	20 (19)	7 269	85	43 655	1	851	—	—
Probolinggo .	—	—	14	7 569	25 (24)	8 616	—	—	—	—
Besoeki.....	—	—	11	5 821	53 (52)	12 163	—	—	—	—
Banjoemas...	—	—	5	2 527	4 (2)	322	—	—	—	—
Bagelen.....	—	—	2	1 025	2	1 316	—	—	—	—
Kedoe.....	—	—	—	—	16 (13)	1 967	—	—	—	—
Madioen.....	—	—	8	3 335	24	5 643	—	—	—	—
Kediri.....	—	—	27 (25)	8 998	150 (125)	37 900	—	—	—	—
Soerakarta...	—	—	—	—	—	—	—	—	133	43 195
Djokjokarta..	—	—	—	—	—	—	—	—	49	17 853
Totaal Java..	8	1 274[2]	179 (176)	82 884	617 (552)	169 235	434	1568849	182	61 048[7])
b. Sumatra.										
Padang Ben..	—	—	—	—	10 (9)	208	—	—	—	—
„ Boven l.	—	—	—	—	13	4 030	—	—	—	—
Tapanoeli....	—	—	—	—	2	264	—	—	—	—
Oostkust.....	—	—	—	—	1	20	—	—	284[6])	27571 [8])
Benkoelen ...	—	—	—	—	3	128	—	—	—	—
Palembang...	—	—	—	—	8	1054	—	—	—	—
Lamp.-distr..	—	—	2 (1)	120	4	1261	—	—	—	—
c. Billiton	—	—	—	—	1	*	—	—	—	—
d. Borneo z. o.	—	—	4	*	8 (7)	397	—	—	—	—
e. Celebes en o.	—	—	—	—	3 (2)	209	—	—	—	—
f. Res. Menado	—	—	2	*	10 (5)	1 801	—	—	—	—
g. „ Amboina	—	—	1	*	4	715	34[4])	*	—	—

[1]) De uitgestrektheid der van Gouvernementswege met koffie beplante gronden kan niet opgegeven worden, ook omdat de gronden daarvoor gebezigd niet even als de kinaplantsoenen met blijvende bestemming voor die cultuur zijn afgezonderd, doch gedurig bij afschrijving en bijplanting veranderen van plaats en uitgestrektheid.

[2]) Netto opp. de totale grootte volgens de kadastrale opmetingen in 1893 was 1461 bouws.

[3]) Betreft alleen de suiker- en indigo-ondernemingen en de voor deze cultures werkelijk beplante velden.

[4]) Notenperken op de Banda-eilanden.

[5]) Uitgestrektheid der landen. Hoeveel in elk jaar voor den landbouw wordt gebezigd, wordt niet opgegeven

[6]) Hiervan 111 ondernemingen, waarvan werd geoogst.

[7]) Betreft alleen de landerijen bestemd voor productie voor de Europeesche markt.

[8]) Totale oppervl. in bouws 634 505.

II. UITGESTREKTH. DER GRONDEN DOOR INLANDERS VERHUURD AAN LANDBOUW-INDUSTRIEELEN, MET OPGAVE VAN DE CULTUUR DIE DAAROP GEDREVEN WORDT.

Superficie des terrains cédés en bail par les indigènes aux non-indigènes, avec l'indication des cultures sur ces terrains.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Uitgestrektheid in bouws. *Superficie en bahoes.*	Waarvan voor de teelt van: *Dont pour la culture de:* Suikerriet. *Canne à sucre.*	Padi en 2e gewassen. *Padi et 2es récoltes.*	Andere gewassen. *Autres plantes.*	Voor de oprichting van gebouwen. *Construction de bâtiments.*	Aantal geregistreerde overeenkomsten. *Nombre des contrats enregistrés.*	Aantal huurders. *Nombre des entrepreneurs.* Europeanen. *Européens.*	Vr. Oosterlingen. *Orientaux étrangers.*
1885	58 500	39 263	1 182	18 000	55	17 648	42	115
1886	45 172	36 276	2 615	6 171	110	5 196	110	97
1887	62 265	39 355	2 375	20 389	146	17 235	61	66
1888	65 074	45 988	2 765	16 222	99	5 168	75	45
1889	68 955	58 375	4 686	5 788	106	2 024	193	44
1890	105 984	69 055	6 023	30 784	122	16 335	175	31
1891	97 856	81 653	4 880	11 243	80	2 903	38	23
1892	107 359	90 779	5 215	11 290	45	3 179	66	28
1893	113 036	93 485	6 913	12 576	62	6 289	56	17
1894	154 867	104 425	8 597	41 793	52	33 330	109	26

III. TOTAAL GRONDEN OP JAVA DOOR HET GOUVERNEMENT IN HUUR OF IN ERFPACHT AFGESTAAN NAAR DE SOORT DER ONDERNEMERS.

Total terres cédées en bail ou emphytéose par le Gouvernement aux cessionnaires de diverse nature.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Naaml. Venn. of Europeanen. *Sociétés anon. ou Européens.* Aantal. *Nombre.*	Bouws. *Bahoes.*	Chineezen. *Chinois.* Aantal. *Nombre.*	Bouws. *Bahoes.*	Chineezen en Europeanen. *Chinois et Europ.* Aantal. *Nombre.*	Bouws. *Bahoes.*	Inlanders. *Indigènes.* Aantal. *Nombre.*	Bouws. *Bahoes.*	Totaal. *Total.* Aantal. *Nombre.*	Bouws[1]) *Bahoes.*
Bantam	6	1 893	—	—	—	—	—	—	6	1 893
Batavia	1	406	—	—	—	—	—	—	1	406
Krawang	4	589	2	864	—	—	—	—	6	1 453
Preanger	174	72 109	17	5 167	—	—	1	314	192	77 590
Cheribon	6	3 219	2	409	—	—	—	—	8	3 628
Tegal	4	1 076	1	127	—	—	—	—	5	1 203
Pekalongan	14	7 958	6	3 828	—	—	—	—	20	11 786
Semarang	46	20 690	3	1 278	—	—	—	—	49	21 968
Japara	12	4 581	—	—	—	—	—	—	12	4 581
Soerabaja	14	6 275	1	241	—	—	—	—	15	6 516
Pasoeroean	88	76 492	1	1 178	—	—	—	—	89	77 670
Probolinggo	29	27 118	1	237	—	—	—	—	30	27 355
Besoeki	70	70 739	—	—	—	—	1	300	71	71 039
Banjoemas	4	1 349	—	—	—	—	—	—	4	1 349
Bagelen	1	1 184	1	490	—	—	—	—	2	1 674
Kedoe	13	3 896	2	565	—	—	1	384	16	4 845
Madioen	25	9 558	4	1 469	—	—	—	—	29	11 027
Kediri	161	93 369	7	2 572	2	793	2	856	172	97 590
Totaal 1894	672	402 501	48	18 425	2	193	5	1 854	727	423 573
Total 1893	617	368 772	47	18 040	1	199	4	1 470	669	388 481
1892	594	343 359	46	17 912	1	132	4	1 470	645	362 873
1891	552	312 100	41	15 444	2	633	4	1 486	599	329 653
1890	565	297 215	44	15 615	3	1 012	5	2 019	617	315 861
1889	570	284 079	44	15 628	3	1 012	6	2 563	623	303 282
1888	553	275 769	36	14 132	4	1 539	7	2 594	600	294 034
1887	562	272 382	41	14 885	3	1 407	3	1 416	609	290 090
1886	528	255 592	36	11 743	4	3 492	3	1 424	571	272 251
1885	515	249 978	34	12 806	4	3 492	2	809	555	267 085

[1]) Voor het in dit totaal begrepen aantal bouws, waarvan bleek dat zij voor den landbouw werden bestemd, zie de tabel op pag. 35.

IV. UITGESTREKTHEID EN VERPONDINGSWAARDE DER LANDEN OP JAVA AAN PARTICULIEREN IN EIGENDOM AFGESTAAN, VERDEELD NAAR GEWESTEN EN NATIONALITEIT DER EIGENAREN. [1])
Etendue et valeur imposable des domaines particuliers à Java, par provinces et par nationalités des propriétaires.
Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*		Toebeh. aan Europ. *Européens.* Aantal bouws. *Etendue en bahoes.*	Verpondingswaarde. *Val. imposable* × *f* 1000.	Toebeh. aan Chin. *Chinois.* Aantal bouws. *Etendue en bahoes.*	Verpondingswaarde. *Val. imposable* × *f* 1000.	Toebeh. aan and. Vr. Oosterlingen of inlanders. *Autr. orient. étr. ou indig.* Aantal bouws. *Etendue en bahoes.*	Verpondingswaarde. *Val. imposable* × *f* 1000.
Bantam		42 795	800	—	—	—	—
Batavia		492 947	19 915	337 116	16 731	18 647	1 507
Krawang		300 000	2 700	86 980	900	—	—
Cheribon		257 210	2 919	—	—	—	—
Tegal		3 853	424	—	—	—	—
Semarang		13 355	1 256	5 732	2 214	1 421	185
Japara		1 900	120	108	38	—	—
Soerabaja		592	287	5 756	2 701	456	211
Pasoeroean		851	700	—	—	—	—
Totaal. *Total.*	1894	1 113 533	29 150	434 792	22 583	20 524	1 903
	1893	1 112 909	29 121	435 288	22 572	20 770	2 030
	1892	1 112 127	29 094	435 804	22 431	20 740	2 012
	1891	1 112 260	29 103	435 628	22 600	20 731	2 051
	1890	1 115 092	29 057	435 080	22 510	20 373	2 462
	1889	1 117 065	27 702	431 467	22 428	21 729	2 501
	1888	1 143 956	27 223	426 667	21 972	20 476	2 698
	1887	1 139 561	29 693	427 029	23 002	24 403	2 799
	1886	1 140 219	30 078	418 196	24 230	24 215	2 686
	1885	1 083 886	31 018	311 319	24 120	11 022	2 493

[1]) Sedert 1816 zijn geen landen in eigendom afgestaan, zoodat de uitgestrektheid dezelfde blijft, al verwisselt de bestemming der gronden en nu en dan de nationaliteit der eigenaars; door verbetering der opgaven verandert het totaal steeds.

V. SUIKERCULTUUR OP JAVA. *Culture du sucre à Java.*

1. Overgang der Gouvernments-suikercultuur in vrije cultuur.
Bron: K. V. *Transition de la culture de sucre du Gouvt. à la culture libre.*

Oogstjaar. *Années.*	Uitgestrektheid op hoog gezag beplant in bouws. *Terres du Gouvt. en bahoes.*	Vrije velden der bevolking in bouws *Terres louées des indigènes. en bahoes.*	Oogstjaar. *Années.*	Uitgestrektheid op hoog gezag beplant in bouws. *Terres du Gouvt. en bahoes.*	Vrije velden der bevolking in bouws *Terres louées des indigènes. en bahoes.*
1882	29 840	11 603	1887	14 163	25 948
1883	26 416	15 488	1888	11 179	28 834
1884	23 508	19 720	1889	8 372	31 294
1885	20 331	22 802	1890	5 492	35 395
1886	17 405	22 763	1891 [1])	2 721	35 791

[1]) Laatste jaar van de bebouwing van suikervelden op hoog gezag.

2. Ontwikkeling der vrije suikercultuur (op contracten met de bevolk. berustende)
Développement de la culture de sucre par entrepreneurs sous libre contrat avec l'indigène.
Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Getal werkende fabrieken. *Usines.*	Aanplant bouws. *Nombre des bahoes cultivés.*	Productie. *Production.* Picols. [1])	Gemiddeld per bouw. [2]) *Moyenne par bahoe.*
1875	41	3 748 (16)	233 304 (40)	*
1881	42	10 031 (42)	528 420 (41)	52,88
1886	52	16 376 (52)	1 287 068 (52)	78,60
1887	53	15 773 (50)	1 361 863 (50)	86,36
1888	52	15 570 (51)	1 367 814 (50)	88,93
1889	51	16 404 (50)	1 332 782 (50)	81,37
1890	57	19 042 (57)	1 512 955 (54)	81,88
1891	64	20 365 (56)	1 634 601 (56)	80,26
1892	147	67 087 (145)	5 694 516 (145)	83,88
1893	152	74 295 (150)	6 609 765 (152)	88,61
1894	154	77 663 (153)	6 682 952	86,05

[1]) De picol à 61,76 KG. [2]) Berekend over het aantal geslaagde velden.

3. Suiker-productie (in picols) in 1894 verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen met de totalen der gewestelijke productie van de 5 vorige jaren.
Sucres produits (picols) par provinces.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Ondernemingen op van de bev. gehuurde gronden. *Terres louées de l'indigène.*		Ondern. op gronden, door het Gouvt. in huur of erfp., en door Vorsten afgest. *Terres cédées par le Gouvt. et les princes indigènes.*		Ondernemingen op landen, in eigendom afgestaan. *Domaines particuliers.*		Totaal der productie. *Production totale.*					
	Ondernemingen. *Fabriques.*	Productie. *Production.*	Ondernemingen. *Fabriques.*	Productie. *Production.*	Landen. *Domaines.*	Productie. *Production.*	1894.	1893.	1892.	1891.	1890.	1889.
Bantam	—	—	—	—	—	—	*	*	*	*	*	*
Batavia	—	—	—	—	11	18 032	18 032	17 877	13 154	33 620	37 092	46 018
Krawang	—	—	—	—	1	60	60	48	140	4 823	12 076†	125
Preang. Reg.	—	—	1	128	—	—	128	—	—	—	12	25
Cheribon	13	433 650	4(2)	9 120	—	—	442 770	468 513	348 578	394 640	387 712	292 267
Tegal	10	624 661	—	—	1	36 000	660 661	629 450	607 277	574 489	627 257	497 877
Pekalongan	5	255 397	—	—	—	—	255 397	220 579†	244 697	268 764	250 254	212 155†
Semarang	4	215 615	2	*	—	—	215 615†	244 970†	188 523†	206 973†	203 891	130 813†
Japara	12	553 042	1	*	—	—	553 042†	524 939	406 586	382 831†	415 977†	445 943†
Rembang	3	44 892	—	—	—	—	44 892	52 829	25 825	60 622	46 763	31 190
Soerabaja	39	1 957 435	1	*	7	25 530	1 982 965†	2 034 333†	1 601 562†	1 734 364†	1 770 575†	1 537 037
Pasoeroean	18	500 826	1	*	1	5 500	506 326†	573 595	521 458	541 482	519 100	434 510†
Probolinggo	14	671 537	1	*	—	—	671 537†	709 521†	644 211†	632 593†	642 965	518 631
Besoeki	11	475 606	3	*	—	—	475 606†	446 731†	385 633†	426 230	436 730	368 613
Bagelen	2	73 164	—	—	—	—	73 164	34 129	47 400	16 600	3 000	450
Banjoemas	5	144 762	—	—	—	—	144 762	153 580	160 000	77 200	61 800	63 987
Madioen	6	246 315	—	—	—	—	246 315	232 695	236 032	221 035	135 990	211 317
Kediri	12	486 050	4(3)	87 099	—	—	573 149	579 544	447 626	394 934	439 365	373 401†
Soerakarta	—	—	13	403 375	—	—	403 375	427 185	392 996	397 546	332 256	306 163
			2 [2]	87 504	—	—	87 504	72 130	62 577	64 818	48 051	35 200
Djokjakarta	—	—	16	717 938	—	—	717 938	699 280	644 677	605 551	474 790	319 670
Totaal	154 [1]	6 682 952	18(6) [3] 31 [4]	96 347† 1 208 817	21	85 122	8 073 238†	8 121 928†	6 978 952†	7 039 115†	6 845 656†	5 825 392†

[1]) Hieronder 24 in handen van Chineezen en 4 in handen van Europ. en Chin. [2]) Suikerfabrieken toebehoorende aan het Mangkoe Negorosche huis. [3]) Totaal der huur- of erfpachtsondernemingen. [4]) Totaal der ondernemingen in de Vorstenlanden; hier worden slechts Europeanen als landhuurders toegelaten.

VI. KOFFIECULTUUR VAN NEDERLANDSCH INDIË. *Culture du café dans les Indes Néerlandaises.*

1. Koffieprod. (in pic.) van 1894 verdeeld over gew. en aard der ondernem. met de totalen der gouvernementsproductie der vorige jaren.
Bron: K. V. *Cafés produits (picols), par provinces.*

Gewesten. *Provinces.*	Gouvts. cultuur, (door de pakhuizen uitgeleverd.) *Culture du Gouvernement.*	Vrije cultuur der bevolk.[1]) *Culture libre des indigènes.*	Van ondern. op gr., door het Gouv. in huur- of erfp. en door Vorsten afgestaan. *Cultures des terrains cessionnés.* Ondern. *Entrepr.*	Pro-ductie.	Van ondern. op landen, in eigendom afgestaan. *Cultures sur domaines part.* Land. *Terres.*	Pro-ductie.	Totalen der gouvernementsproductie [4]) in *Totaux de la production du gouvernement.* 1893.	1892.	1891.	1890.	1889.	1888.	1887.	1886.	1885.	1884.
a. Java.																
Bantam	—	—	5 (4)	802	1	400	228	5 960	1 067	528	2 975	1 937	725	6 418	1 910	351
Batavia	—	—	1	—	47	13 549	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krawang	214	—	3 (2)	257	1	9 617	34	708	122	37	169	126	17	534	183	1 119
Preanger	77 656	—	77 (56)	7 343	—	—	24 449	200 958	64 869	28 041	125 175	63 828	42 827	135 684	91 820	154 949
Cheribon	2 664	—	2	1 329	—	—	728	8 006	4 166	693	6 717	8 322	3 106	16 303	8 303	22 781
Tegal	23 042	—	1	—	1	230	2 559	58 567	25 096	9 438	45 017	41 635	16 400	80 779	19 545	91 549
Pekalongan	3 664	—	15 (13)	2 198	—	—	291	14 783	6 108	1 782	9 939	9 866	3 297	26 156	6 207	30 984
Semarang	10 087	—	35 (30)	19 287	2	200	412	18 707	15 592	3 117	17 101	17 557	12 199	31 787	21 306	53 679
Japara	—	—	2 (1)	1 102	—	—	36	1 466	1310	110	744	734	652	1 131	1 009	1 218
Soerabaja	1 800	—	9 (7)	19 446	—	—	1 846	3 346	2 806	1 206	5 099	3 967	5 652	6 774	4 195	9 226
Pasoeroean	184 221	—	82 (71)	201 597	—	—	22 317	269 113	177 448	32 610	245 610	277 507	99 150	295 444	207 711	360 755
Probolinggo	21 241	—	20 (17)	20 883	—	—	5 481	33 037	25 714	6 734	33 490	35 074	20 401	43 408	33 119	51 054
Besoeki	14 909	—	44 (24)	21 104	—	—	2 607	23 492	21 036	3 777	20 066	26 296	13 842	29 772	18 112	35 139
Banjoemas	1 608	—	2	—	—	—	433	12 103	695	281	11 218	5 427	1 370	22 811	5 026	19 547
Bagelen	1 064	—	1	30	—	—	274	5 950	1 282	398	7 252	6 972	1 822	18 065	8 147	28 555
Kedoe	4 713	—	15 (12)	2 291	—	—	239	13 273	5 961	1 214	13 269	11 063	5 954	29 266	17 804	51 977
Madioen	10 104	—	14 (11)	9 251	—	—	3 450	14 323	10 357	2 884	17 530	28 579	14 361	41 318	25 821	55 313
Kediri	1 812	—	143 (94)	118 128	—	—	497	6 116	4 443	376	7 369	11 442	2 679	12 431	8 057	21 484
Soerakarta	4 860	—	58 (55)	22 695	—	—	3 152	2 875	13 066	2 460	8 395	14 224	9 904	18 496	21 741	19 215
Djokjokarta	—	—	3 (2)	108	—	—	—	—	—	—	425	418	176	1 139	555	3 433
Totaal Java	363 659	—	471 (345) [2])	425 048	52	23 996	69 033	692 784	381 048	95 686	577 561	564 976	254 534	817 716	580 571	1 012 358
			61 (57) [3])	22 803												
b. Buitenbezitting.																
Sumatra Pad. Bov.	19 934	—	13	5 994	1	84	45 088	49 026	35 723	51 744	56 138	82 233	67 178	37 176	80 806	69 424
Tapanoeli	5 192	—	2	700	—	—	8 074	8 482	7 419	10 439	9 996	12 698	12 785	8 769	17 635	16 958
Pad. Benedenland.	912	—	2 (1)	2	—	—	3 562	2 258	1 900	2 867	2 202	4 176	3 364	2 266	3 827	3 278
Benkoelen	—	4 667	3 (2)	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lamp. distr.	—	—	4	*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Palembang	—	23 376	6 (2)	302	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sumatra O.	—	—	—	—	1	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Atjeh	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rioeuw	—	—	—	—	1	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Borneo Z.O.	—	—	3 (2)	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Celebes Gouvern.	—	55 520	1	451	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Minahassa	725	—	8 (4)	1 056	—	—	3 703	7 257	4 114	960	21 498	7 716	4 511	22 484	23 561	17 070
Ternate	—	—	—	—	2	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bali	—	34 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tot. Ned. Indië	390 422	117 563	574 (433)	456 421	57	24 585	129 460	759 807	430 204	161 696	647 395	671 799	342 672	888 411	626 400	1 119 088

[1]) Uitvoercijfers. [2]) Totaal der ondern. op huur- of erfp. gronden van Java. [3]) Totaal der Vorstenl. [4]) Gewestelijke totalen zijn alleen voor de Gouv. prod. gegeven wegens onvolledigheid der cijfers van particuliere productie.

2 Koffie-productie (in picols) in Nederl. Indië. [1]) *Production de café (picols) dans les Indes Néerl.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Java (inclusief de Vorstenlanden). Gouvernements-koffie. [2]) *Culture du Gouvernement.*	Java. Particuliere koffie. *Culture privée.* Grond. d. h. Gouvt. in h. of erfp. afgest. *Terres en emphytéose.* [3])	Eigendomsgronden. [3]) *Terres en propriété.*	Huurgronden in de Vorstenlanden. [3]) *Terr. en bail dans les „Vorstenlanden."*	Sumatra. Gouvernements-koffie. [2]) *Culture du Gouvernement.*	Koffie van Erfpachtsgronden. [3]) *Culture sur terr. emphytéotiques.*	Celebes. Gouvernements-koffie. [2]) *Culture du Gouvernement.*	Koffie van Erfpachtsgronden. [3]) *Culture sur terr. emphytéotiques.*
1870	986 000		153 000		164 000	—	13 000	—
1871	446 000		121 000		157 000	—	8 000	—
1872	984 000		185 000		91 000	—	7 000	—
1873	774 000		152 000		109 000	—	11 000	—
1874	1 032 000		180 000		132 000	—	16 000	—
1875	494 000	40 000	13 000	69 000	145 000	—	11 000	—
1876	1 266 000	77 000	34 000	91 000	103 000	—	8 000	—
1877	875 000	61 000	21 000	103 000	175 000	1 000	14 000	—
1878	857 000	51 000	31 000	35 000	104 000	2 000	36 000	—
1879	1 267 000	93 000	27 000	90 000	112 000	3 000	12 000	—
1880	558 000	70 000	9 000	85 000	123 000	5 000	13 000	1 000
1881	1 008 000	154 000	12 000	101 000	110 000	5 000	10 000	1 000
1882	1 025 000	172 000	30 000	71 000	98 000	6 000	19 000	*
1883	1 082 000	203 000	14 000	122 000	150 000	11 000	10 000	2 000
1884	1 012 000	200 000	26 000	36 000	90 000	9 000	17 000	2 000
1885	500 000	167 000	15 000	37 000	102 000	9 000	24 000	2 000
1886	819 000	225 000	27 000	21 000	48 000	7 000	22 000	2 000
1887	255 000	125 000	9 000	23 000	84 000	14 000	5 000	4 000
1888	565 000	298 000	13 000	30 000	99 000	13 000	8 000	6 000
1889	578 000	317 000	20 000	19 000	48 000	14 000	21 000	7 000
1890	96 000	61 000	8 000	8 000	65 000	12 000	1 000	1 000
1891	381 000	262 000	11 000	30 000	45 000	9 000	4 000	2 000
1892	693 000	315 000	21 000	13 000	60 000	14 000	7 000	3 000
1893	69 000	121 000	13 000	9 000	57 000	13 000	4 000	2 000
1894	364 000	425 000	24 000	23 000	26 000	6 000	1 000	2 000

[1]) Als bron voor deze tabel werd gebruikt Mr. N. P. van den Berg's „Historisch Statistische aanteekeningen over de voortbrenging en het verbruik van koffie" voor zoover betreft de gouvernements-koffieproductie over de jaren tot en met 1878 (voor Celebes tot en met 1877), en de particuliere productie op Java over de jaren tot en met 1874; voor de overige cijfers diende het K. V. als bron. [2]) Bij de pakhuizen ingeleverd. [3]) Voor zoover bekend.

VII. KINA-PRODUCTIE VAN NEDERL. IND., VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER ONDERNEMINGEN
Production de quinquina, par provinces.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Van Gouvernements-plantsoenen. *Plantations du Gouvt.*		Van ondernemingen op gronden, door 't Gouvt. in erfpacht afgestaan. *Terrains emphytéotiques.*		Van plantsoenen op landen in eigendom afgestaan. *Cultures sur domaines privés.*	
	Produc. plantsoenen. *Plantat.*	Productie in K.G. *Kilogr. produits.*	Produc. plantsoenen. *Plantat.*	Productie in K.G. *Kilogr. produits.*	Produc. landen. *Plantat.*	Productie in K.G. *Kilogr. produits.*
Batavia	—	—	—	—	2 (1)	6 851
Krawang	—	—	—	—	1	41 011
Preanger	8	295 107	67 (46)	2 594 401	—	—
Cheribon	—	—	2 (1)	66 500	—	—
Pekalongan	—	—	6 (4)	72 429	—	—
Semarang	—	—	4 (1)	30 000	—	—
Soerabaja	—	—	—	—	—	—
Pasoeroean	—	—	6 (1)	20 000	—	—
Banjoemas	—	—	1	16 800	—	—
Bagelen	—	—	1	50 000	—	—
Kedoe	—	—	4 (2)	33 000	—	—
Kediri	—	—	5 (1)	7 500	—	—
Totaal 1894.	8	295 107	96 (58)	2 890 630	3 (2)	47 862
„ 1893.	8	279 979	100 (67)	2 856 138	4 (3)	46 928
„ 1892.	8	309 628	112 (71) 22	2 793 820	6 (2)	28 944
„ 1891.	8	286 101	126 (69) 33	2 810 636	5	37 500
„ 1890.	8	267 281	118 (54) 31	2 436 375 †	2	26 578
„ 1889.	8	351 751	123 (58) 39	1 966 514	(3)	34 692
„ 1888.	8	370 899	126 (54) 43	1 362 727	(3)	16 888
„ 1887.	8	351 656	128 (46) 57	859 144	(2)	13 562

VIII. TABAKS-CULTUUR IN NEDERL. INDIË. *Culture du tabac dans les Indes Néerlandaises.*

1. Tabaks-productie (in K.G.) van 1894, verdeeld over gew. en aard der ondern.
Kilogrammes de tabac produit, par provinces.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Van ondernemingen op van de bev. gehuurde gronden. *Terres louées des indigènes.*			Van ondernemingen op gronden door 't Gouv. in huur of erfpacht, en door Vorsten afgestaan. *Terrains cessionnés.*		Van ondernemingen op landen in eigendom afgestaan. *Domaines privés.*	
	Werkend. ondernemingen. *Exploit. en actuels.*	Productie. *Produit.* Bladtabak. *Feuilles.*	Productie. *Produit.* Krossok.	Werkende ondernemingen. *Exploit. en actuels.*	Productie. Bladtabak en Krossok. *Produit. Feuilles et Krossok.*	Landen. *Domaines.*	Productie. Bladtabak. *Produit. Feuilles.*
a. Java.							
Krawang	—	—	—	—	—	1	35
Cheribon	—	—	—	1	272	—	—
Tegal	1	2 221	816	—	—	—	—
Semarang	—	—	—	1	1 853	2	6 250
Probolinggo	21 (20)	1 179 888	697 103	3 (2)	9 875	—	—
Besoeki	20	2 207 500	3 565 000	6 (4)	65 000	—	—
Banjoemas	4	225 500	221 500	—	—	—	—
Kediri	4	15 000	196 736	—	—	—	—
Soerakarta	—	—	—	27	1 485 313	—	—
Djokjakarta	—	—	—	3	96 242	—	—
b. Sumatra.							
Palembang	—	—	—	2	63 220	—	—
Deli incl. Padang en Bedagei	—	—	—	56	9 579 470	—	—
Langkat	—	—	—	30	4 904 176	—	—
Serdang	—	—	—	11	1 540 356	—	—
Batoe Bara	—	—	—	3	222 954	—	—
Assahan	—	—	—	10	1 226 801	—	—
Lahoean Batoe	—	—	—	1	95 543	—	—
c. Riouw	1	15 316		—	—	—	—
d. Borneo W.	1	4 941		—	—	—	—
Borneo Z.O.	4	96 116		2	43 276	—	—
e. Menado	—	—		1	*	—	—
Tot. Java bek. Vorstenlanden	50 (49)	3 930 109	4 681 155	11 (8) [1]	77 000	3	6 285
Vorstenlanden	—	—	—	30 [2]	1 581 585	—	—
Sumatra	—	—	—	113	17 632 520	—	—

[1]) Totaal van de ondernemingen op huur of erfpachtsgronden. [2]) Totaal van de ondernemingen in Soerakarta en Djokjakarta.

Bron: K. V.

2. Tabaksproductie van Java. *Production de tabac à Java.*

Jaren. *Années.*	Op van de bevolking gehuurde gronden. *Terres louées de l'indigène.*			Op gronden, door het Gouvernement in huur of erfpacht afgestaan. *Terres emphytéotiques.*		Op landen, in eigendom afgestaan. *Domaines privés.*		Op gronden, door Vorsten afgestaan. *Terres cédées par princes indigènes*	
	Werkende ondernemingen. *Exploitations en activité.*	Bladtabak. *Tabac en feuilles.* K. G.	Kroessok. K. G.	Werkende ondernemingen. *Exploitations en activité.*	Productie KG. *Kilogr. produits.*	Landen. *Domaines.*	Productie. KG. *Kilogr. produits.*	Werkende ondernemingen. *Exploitations en activité.*	Productie. KG. *Kilogr. produits.*
1885	40	4 503 198	2 335 736	16 (15)	298 938	2	13 250	17 (15)	600 147
1886	47 (41)	4 228 886	2 559 704	14	212 217	(3)	16 150	23	674 790
1887	56 (50)	4 749 224	2 971 684	16 (15)	342 467	(2)	17 812	24	820 599
1888	61 (58)	6 558 997	4 474 937	26 (25)	400 622	4	27 450	27	1 094 826
1889	55 (41)	4 413 840	3 864 270	18 (14)	215 100	7 (5)	49 170	25	1 061 363
1890	53 (50)	5 621 400	6 311 040	15 (11)	1 330 625	7 (5)	33 380	27	1 080 924
1891	39 (35)	3 232 900	3 547 260	16 (14)	169 599	6 (4)	4 880	23	1 201 903
1892	46 (39)	2 964 500	3 985 000	15 (11)	126 250 ½	4 (3)	15 125	28	1 421 342
1893	45 (42)	5 394 077	6 319 243	11 (10)	223 234	2	6 984	25	1 285 272
1894	50 (49)	3 930 109	4 681 155	11 (8)	77 000	3	6 285	30	1 581 585

Bron: K. V.

3. Tabaksproductie van Sumatra's Oostkust. *Production de tabac à Sumatra.*

Jaren. *Années.*	Deli en onderh. (Padang en Bedagei).		Langkat.		Serdang.		Batoe Bara.		Assahan, Bila, Siak [1]) en overige ondernemingen op Sum.-Oostk.		Totaal. *Total.*	
	Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*	Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*	Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*	Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*	Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*	Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*
1885	51	7 746 244	24	2 520 947	13	1 144 153	—	—	—	—	88	11 411 344
1886	55	7 574 546	21 (22)	2 593 259	18	1 392 115	6 (5)	149 710	4	95 381	107 (104)	11 745 011
1887	57 (51)	7 488 957	25 (18)	2 047 227	27 (25)	2 171 156	10	460 716	7	260 764	126 (114)	12 428 819
1888	83 (67)	9 008 481	42 (28)	3 909 849	35 (28)	2 801 842	13 (9)	622 553	19 (9)	337 756	261 [2]) (141)	16 648 980
1889	87 (63)	8 767 588	47 (33)	4 253 953	43 (28)	2 559 561	14 (10)	482 357	70 (19)	869 580	261 [2]) (153)	16 933 038
1890	87 (62)	10 478 456	49 (36)	5 669 744	43 (25)	2 925 440	15 (11)	626 504	82 (21)	1 316 794	276 [2]) (165)	21 016 937
1891	(66)	10 416 128	(41)	5 031 071	(26)	2 903 561	(11)	697 125	(26)	1 488 717	(170)	20 536 601
1892	98 (59)	6 904 397	61 (32)	3 111 098	50 (20)	1 510 464	21 (7)	293 360	77 (17)	1 102 190	307 [2]) (135)	12 921 509
1893	67 (57)	8 425 361	59 (31)	3 822 759	41 (14)	1 536 898	7 (5)	214 863	13 (11)	1 210 434	222 (118)	15 210 315
1894	60 (56)	9 579 470	31 (30)	4 904 176	15 (11)	1 540 356	5 (3)	222 954	2 (11)	1 322 344	123 (111)	17 569 300

[1]) Siak sedert 1887, productie in dit jaar 4 375 KG., in 1888 17 042 KG., in 1889 58 202, in 1890 54 188, in 1891 34 771, in 1892, 1893 en 1894 geen productie.
[2]) Hieronder ook ondernemingen die niet meer bestaan of nog niet in werking zijn.

Digitized by Google

IX. THEEPRODUCTIE VAN JAVA VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER ONDERNEMINGEN. *Production de thé à Java, par provinces.*
Bron: K. V.

Gewes-	Op gronden in huur of erfpacht afgestaan. *Terres en bail ou emphytéose.*		Op landen in eigendom afgestaan. *Domaines privés.*		Totaal 1894. K. G.	Totaal 1893. K. G.	Totaal 1892. K. G.	Totaal 1891. K. G.	Totaal 1890. K. G.	Totaal 1889. K. G.	Totaal 1888. K. G.
	Ondernem. *Entreprises.*	Productie K. G. *Kilogr. produits.*	Landen. *Domaines.*	Productie K. G. *Kilogr. produits*	*Total K. G.*	*Total K. G.*	*Total K. G.*	*Total K. G.*	*Total K. G.*	*Total K. G.*	*Total K. G.*
Bantam..	—	—	1	18 000	18 000	15 889	24 089	16 661	*	14 000†	10 000
Batavia .	1	66 712	19	657 850	724 562	776 390	845 713	751 358	714 969†	885 773†	787 463†
Preanger	47 (29)	3 034 301	—	—	3 034 301	3 017 752	3 324 432	2 198 551	226 318	2 517 364	1 926 746†
Cheribon	1	65 000	—	—	65 000	54 000	64 000	100 000	50 000	50 000	40 000
Bagelen .	1	255 000	—	—	255 000	265 000	340 000	265 000	250 000	250 000	250 000
Totaal	50 (32)	3 421 013	20	675 850	4 096 863	4 129 031	4 598 234	3 331 570	3 241 287†	3 717 137†	3 014 209†

X. PRODUCTIE VAN INDIGO OP JAVA VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER ONDERNEMINGEN. *Production d'indigo à Java par provinces.*
Bron: K. V.

Gewesten.	Op van de bevolking gehuurde gronden. *Terres louées des indigènes.*		Op gronden in erfpacht afgestaan. *Terres emphytéotiques.*		Op landen in eigendom afgestaan. *Domaines privés.*		Op gronden door Vorsten afgestaan. *Terres cédées p. princes indigènes.*		Totaal K. G
	Ondern. *Exploitat.*	K. G.	Ondern. *Exploitat.*	K. G.	Landen. *Exploitat.*	K. G.	Ondern. *Exploitat.*	K. G.	
Batavia.....	—	—	—	—	19 (16)	37 298	—	—	37 298
Pekalongan	4	24 822	—	—	—	—	—	—	24 822
Semarang.....	1	4 743	—	—	—	—	—	—	4 743
Rembang.....	1	2 580	—	—	—	—	—	—	2 580
Pasoeroean.....	2	4 837	—	—	—	—	—	—	4 837
Probolinggo	—	—	1	500	—	—	—	—	500
Madioen.....	2	11 251	—	—	—	—	—	—	11 251
Kediri	15 (13)	84 270	1	2520	—	—	—	—	86 790
Soerakarta.....	—	—	—	—	—	—	69 (68)	179 758	179 758
Djokjakarta.....	—	—	—	—	—	—	36	195 788	195 788
							4[4])	16 430	16 430
Totaal 1894	25 (23)	132 503	2	3 020	19 (16)	37 298	109 (108)	391 946	564 797
1893	26	143 961	2 [1])	6 500	15	15 410	116 (115)	520 113	685 984
1892	23 [1])	133 641	—	—	18 (17)	14 540	128	530 283	678 464
1891	16(15)[2])	100 850 †	4 (3)	5 000	16 (12)	7 360	130	620 642	733 852 †
1890	11 [3])	65 435	4	6 160	10	7 380	130	656 886	635 861
1889	11 [3])	70 495	2	3 200	19 (15)	12 540	119	655 626	741 861
1888	11 [3])	53 838	4 (3)	11 750	6	149 110	116 (115)	623 412	805 414†
1887	10(9)	56 224	6 (4)	13 745	*	*	111 (110)	579 878	[5])
1886	11 [3])	46 647	5 (4)	5 710	*	*	130	591 744	
1885	7	31 150	7 (3)	10 050	(8)	54 625	105 (103)	561 619	

[1]) Hiervan 1 toebehoorende aan een Chineeschen ondernemer. [2]) Hiervan 2 toebehoorende aan Chineesche ondernemers. [3]) Hiervan 3 toebehoorende aan Chineesche ondernemers. [4]) Toebehoorende aan Vorsten van Djokjakarta en Soerakarta. [5]) Daar vele gewestelijke opgaven ontbreken, zijn de totalen voor deze jaren niet uitgetrokken.

XI. PRODUCTIE VAN MUSKAATNOTEN EN FOELIE VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER PRODUCTIE. *Production de noix de muscade et de macis.*

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Inlandsche productie. (Uitvoercijfers.) *Export. de prod. indig.*		Productie van landen, in eigendom en ondernemingen in erfpacht afgestaan. *Domaines privés et terres en bail et emphytéose.*				
	Picols Noten. *Noix.*	Picols Foelie. *Macis.*	Landen. *Plantat.*	Ondernemingen. *Exploit.*	Picols Noten *Noix Picols.* Bereid. *Préparés.*	Picols Noten *Noix Picols.* i. d. dop. *en coquille.*	Picols Foelie. *Macis.*
a. Java.							
Batavia	—	—	12 (11)	—	—	237	18
Krawang	—	—	1	—	—	7	1
Semarang	—	—	1	5	—	101	4
b. Buitenbez.							
Sumatra W.	3 730	770	—	1	—	—	—
Benkoelen	103	5	—	—	—	—	—
Sumatra O.	2 785	387	—	1	*	*	*
Atjeh	93	33	—	—	—	—	—
Menado	3 783	545	—	—	—	—	—
Amboina	2 165	185	34	4	10 731	—	2 239
Ternate	—	—	7	—	133	—	19
Totaal 1894	12 659	1 925	55 (54)	11 (9)	10 864	345	2 281
1893	14 444	1 062	66 (64)	13 (8)	11 322	473	2 898
1892	8 416	1 472	81 (71)	21 (7)	9 440	916	2 536
1891	10 338	1 431	53 (47)	12 (4)	9 831	347	2 680
1890	10 595	1 500	47 (45)	10 (4)	8 287	515	2 228
1889	6 335	1 025	42	15 (4)	4 568	630	1 315
1888	4 692	790	41 (40)	11 (4)	10 184	147	2 673
1887	4 966 [1])	692	41	6 (2)	10 605	267	2 611
1886	3 338 [2])	494	40	6 (4)	6 417	158	1 656
1885	4 682	776	40 (39)	4 (3)	9 261	178	2 493

[1]) Bovendien nog voor eene waarde van *f* 21.000. [2]) idem *f* 11.655.

XII. CACAOPRODUCTIE OP JAVA [1]). *Production de cacao à Java.*

Gewesten. *Provinces.*	Op gronden in huur of erfpacht afgestaan. *Terres en bail ou emphitéose.* Aantal ondernemingen. *Entreprises.*	Productie. *Production.*	Op gronden in eigendom afgestaan. *Domaines privés.* Aantal landen. *Domaines.*	Productie. *Production.*	Totale productie. *Production totale.*
		K.G.		K.G.	K.G.
Batavia	—	—	7 (6)	2 786	2 786
Preanger Reg.	9	*	—	—	*
Tegal	—	—	1	625	625
Pekalongan	6 (4)	5 936	—	—	5 936
Samarang	32 (18)	331 391	1	312	331 703
Soerabaja	2 (1)	57	—	—	57
Passoeroean	6 (4)	6 334	—	—	6 334
Besoeki	3 (2)	26 750	—	—	26 750
Kedoe	6 (5)	2 825	—	—	2 825
Madioen	3 (1)	1 605	—	—	1 605
Kediri	9 (3)	12 312	—	—	12 312
Totaal 1894	78 (38) [2])	387 210	9 (8)	3 723	390 933
1893	89 [3]) (45)	367 958	9 (8)	3 964	371 922
1892	74 (28) 26	228 105	8 (7)	2 188	230 293
1891	63 (22) 34	186 756	7 (5)	1 537	188 293
1890	58 (17) 38	81 735	5 (4)	764	82 499
1889	48 (9) 32	24 100	2	775	24 875
1888	38 (10) 22	28 488	2	66	28 554
1887	38 (2) 25	438	2	66	504
1886	32 (2) 22	33	1	*	33†
1885	24 (1) 23	188	1	61	249

[1]) De cacaoproductie is in de buitenbezittingen nog van weinig beteekenis. In 1893 was de totale productie 321 picols en in 1894 337 picols. [2]) Hieronder in andere gewesten 2 ondernemingen, die nog geen productie hadden. [3]) Idem 8 ondernemingen.

XIII. HOUTKAP OP JAVA. (M³. gekapt timmerhout.)
Abattage de bois, Java. (M³. de bois de charpente abattus.)

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Ten behoeve van den lande: *Pour le compte du Gouvernement:* in eigen beheer. *en régie.*	geleverd uit perceelen, ter leegkapping of zuivering uitbesteed. *en adjudication pour déboisement de terr.*	Door particulieren op perceelen, uitbesteed met vrije beschikking over het hout. [2]) *Par particuliers sur terrains déboisés à forfait avec jouissance des bois abattus.*
1885	37 657	3 787	27 944
1886	5 877	4 179	31 000
1887	1 992 [1])	*	34 185
1888	—	7 921	37 695
1889	—	5 478	64 695
1890	—	2 832	85 819
1891	—	2 859 [3])	79 516
1892	—	2 445	109 085
1893	—	1 017	121 158
1894	—	2 727	124 343

[1]) Door de in de plaats van het Gouvernement tredende ondernemers overgenomen.
[2]) Of hieronder begrepen is hetgeen aan de ondernemers verbleef en in de volgende kolom behoorde verantwoord te worden, blijkt volgens de Kol. Versl. niet.
[3]) Deze cijfers zijn minder vertrouwbaar.

C. ANDERE NIJVERHEIDSINSTELLINGEN. *Autres branches de l'industrie.*

I. OVERZICHT VAN DE BELANGRIJKSTE NIJVERHEIDS-INRICHTINGEN IN 1894. *Etabl. d'industrie.*

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Particuliere inrichtingen. *Etabl. privés.* Drukkerijen. *Imprimeries.*	IJs- en mineraalwaterfabr. *Fabr. de glace et d'eaux min.*	Zeepfabriek. *Fabr. de savon.*	Arakstokerijen. *Distill. d'arac.*	Houtzaagmolens. *Scieries.*	Rijstpelmolens. *Moulins à riz.*
Bantam	—	—	—	—	—	3
Batavia stad	9	6	2	—	—	—
Meester Corn.	1	—	—	—	—	—
Krawang	—	—	—	—	—	129
Cheribon	1	3	2	3	—	2 [2])
Preanger	1	—	—	—	—	38
Tegal	1	1	—	3	—	—
Pekalongan	—	1	1	—	—	—
Semarang	6	6	2 [1])	—	1	—
Soerakarta	2	1	—	—	—	—
Djokjakarta	1	1	—	—	—	—
Soerabaja	6	8	—	2	—	—
Pasoeroean	2	—	—	1	—	1
Probolinggo	1	2	—	1	—	—
Bagelen	—	2	—	1	—	—
Kedoe	—	2	—	—	—	—
Kediri	—	1	1	—	—	—
Madoera	—	1	—	—	—	—
Sumatra W.	3	4	3	—	1	—
Palembang	1	1	—	—	3	—
Sum. Oostk.	1	2	—	—	3	—
Atjeh	1	4	—	—	—	—
Riouw	1	—	—	—	—	—
Borneo W.	—	1	1	—	1	—
Borneo Z. O.	1	1	—	—	1	—
Celebes	3	1	—	—	—	—
Menado	1	—	—	—	—	—
Amboina	1	—	—	—	1	—
Totaal	44	49	12 [1])	11	11	173

[1]) Waarvan 1 tevens mineraalwaterfabriek begrepen in de vorige kolom.
[2]) Daar voor 1894 geen opgaaf is geschied, is hier het cijfer voor 1893 behouden.

II. OVERZICHT VAN HET AANTAL STOOMKETELS TOEBEHOORENDE AAN PARTICULIEREN IN NED.-INDIË. [1])
Aperçu des chaudières à vapeur appartenant à des particuliers dans les Indes Néerl.

Bron: K. V. 1. Algemeen overzicht. *Aperçu général.*

Aanwezig op 31 Dec. *Présents au 31 Déc.*	Stoomketels voor machineriën te land. *Chaudières employées par l'industrie.* Java en Madoera. Aantal. *Nombre.*	Java en Madoera. Verwarm. oppervl. in M². *Surface de chauffe en M².*	Buitenbezitting. Aantal. *Nombre.*	Buitenbezitting. Verwarm. oppervl. in M². *Surface de chauffe en M².*	Te zamen. *Total.* Aantal. *Nombre.*	Te zamen. *Total.* Verwarm. oppervl. in M². *Surface de chauffe en M².*	Stoomketels in schepen en vaart. *Chaudières dans les vaisseaux.* Aantal. *Nombre.*	Stoomketels in schepen en vaart. Verwarm. oppervl. in M². *Surface de chauffe en M².*	Totaal generaal. *Total général.* Aantal. *Nombre.*	Totaal generaal. Verwarm. oppervl. in M². *Surface de chauffe en M².*
1880	1 236	55 888	19	227	1 256	56 115	143	7 688	1 399	63 803
1885	1 326	78 429	37	560	1 363	78 989	190	10 913	1 553	89 902
1890	1 426	92 477	66	1 007	1 492	93 484	241	12 584	1 733	106 068
1891	1 425	98 361	76	1 165	1 501	99 526	222	9 932	1 723	109 459
1892	1 499	107 555	97	1 878	1 596	109 433	231	11 478	1 827	120 911
1893	1 520	116 546	103	2 087	1 623	118 633	242	12 209	1 865	130 842
1894	1 587	122 661	105	2 102	1 692	124 763	251	12 659	1 943	137 422

[1]) De ketels in spoor- en tramlocomotieven zijn niet mede geteld.

2. Stoomketels, bij de nijverheid in gebruik op 31e Dec. 1894. Aantal en verwarmingsoppervlakte in M². [1])

Bron: K. V. *Chaudières affectées à l'industrie, et surface de chauffe en M².*

Inrichtingen. *Etablissements.*	Java en Madura. [2]) Aantal. *Nombre.*	Java en Madura. [2]) M².	Buitenbezittingen. [3]) Aantal. *Nombre.*	Buitenbezittingen. [3]) M².
Suikerfabrieken. *Fabr. de sucre*	1 016	113 582	—	—
Indigo-ondernemingen. *Entrepr. d'indigo*	49	484	—	—
Koffie- " *Id. de café*	171	2 244	4	56
Thee- " *Id. de thé*	5	99	—	—
Tabaks- " *Id. de tabac*	1	18	6	56
Sigarenfabrieken. *Fabr. de cigares*	1	5	—	—
Olie- en boengkilmolens. *Fabr d'huile*	6	123	1	7
Meelfabrieken. *Fabr. de farine*	—	—	1	29
Tapiocafabrieken. " *de tapioca*	2	35	—	—
Rijstpelmolens. *Moulins à riz*	15	318	—	—
Arakstokerijen. *Distilleries d'arac*	10	133	—	—
Opiumbereiding. *Prépar. de l'opium*	2	29	—	—
Mijnbouw-ondernemingen. *Entrepr. minières*	24	185	13	230
Beenderenmeelfabrieken. *Fabr. d'os pulvérisés*	1	4	—	—
Zuivering van kapok. *Nettoyage de kapok*	4	48	—	—
Diamantslijperijen. *Taille de diamants*	—	—	4	60
Petroleumboringen. *Forages à pétrole*	21	461	16	663
Gasfabrieken. *Usines à gaz*	4	15	—	—
Electrische verlichting. *Eclairage électr.*	11	377	—	—
Drinkwater-voorziening. *Eaux potables*	3	53	1	13
Mineraalwaterfabrieken. *Eaux minérales*	3	17	1	3
IJsfabrieken. *Fabr. de glace*	37	1 269	16	257
Kalkbranderijen en cementfabr. *Fours à chaux*	5	120	—	—
Steenbakkerijen. *Id. à briques*	—	—	1	10
Houtkap-ondernemingen. *Abattage de bois* / Houtzagerijen. *Scieries*	6	67	18	452
Ambachtswerkplaatsen. *Ateliers de métiers*	45	1 071	2	70
Mestfabrieken. *Fabr. de fumier*	4	83	—	—
Boekdrukkerijen. *Imprimeries*	3	10	—	—
Stoomwasscherijen. *Lavoirs à vapeur*	2	37	—	—
Stoomkranen. *Grues à vapeur*	11	46	7	24
Stoombrandspuiten. *Pompes à vapeur*	3	12	—	—
Baggermolens. *Dragueurs*	—	—	1	15
Stoomploegen. *Charrues à vapeur*	15	240	4	52
Pompen en pulsometers. *Pompes, pulsomètres*	65	814	4	37
Locomot. v. industr. gebruik. *Locom. del'industr.*	27	293	5	68
Droogdokken. *Bassins à sec*	6	178	—	—
Totaal v. andere stoomketels dan scheepsketels. *Total chaudières excl. navires*	1 587	122 661	105	2 102
Scheepsketels *Chaudières de steamers*	159	10 636	92	2 023
Totaal. *Total*	1 746	133 298	197	4 124

[1]) Zie de noot van de vorige tabel. [2]) Incl. de Lampongsche Districten, Banka en Billiton.
[3]) Met uitz. van de Lampongsche Districten, Banka en Billiton.

III. WERKLOONEN VOOR AMBACHTSLIEDEN EN KOELIES IN HET ALGEMEEN.
Salaires des ouvriers et coolies.

Gemiddeld loon per dag. *Salaire moyen par jour.*

Bron: K. V. Java.

Jaren. *Années.*	Batavia. Ambachtslieden. *Ouvriers en métiers.*	Batavia. Koelies. *Coolies.*	Semarang. Ambachtslieden. *Ouvriers en métiers.*	Semarang. Koelies. *Coolies.*	Soerabaja. Ambachtslieden. *Ouvriers en métiers.*	Soerabaja. Koelies. *Coolies.*
1880	*f* 0,75 à 2,50	*f* 0,50 à 0,60	*f* 0,70 à 2,00	*f* 0,40 à 0,75	*f* 0,80 à 2,00	*f* 0,35 à 0,60
1885	1,00 „ ?	0,20 „ 0,50	0,50 „ 2,00	0,25 „ 0,60	0,80 „ 2,25	0,20 „ 0,50
1886	0,60 „ 5,00	0,20 „ 1,00	0,50 „ 2,00	0,25 „ 0,60	0,75 „ 2,00	0,20 „ 0,50
1887	0,60 „ ?	0,20 „ 1,00	0,50 „ 2,00	0,15 „ 0,60	0,75 „ 2,00	0,20 „ 0,50
1888	0,60 „ ?	0,20 „ 1,00	0,50 „ 2,00	0,15 „ 0,60	0,75 „ 2,00	0,20 „ 0,50
1889	0,60 „ ?	0,20 „ 1,00	0,70 „ 2,00	0,15 „ 0,60	0,75 „ 1,50	0,25 „ 0,40
1890	0,60 „ ?	0,20 „ 1,00	0,60 „ 2,00	0,15 „ 0,50	0,75 „ 1,50	0,35 „ 0,50
1891	0,60 „ ?	0,20 „ 1,00	0,60 „ 2,00	0,15 „ 0,50	0,75 „ 1,50	0,35 „ 0,50
1892	0,60 „ ?	0,20 „ 1,00	0,60 „ 2,00	0,35 „ 0,40	0,75 „ 1,50	0,35 „ 0,50
1893	0,60 „ ?	0,20 „ 1,00	0,60 „ 2,00	0,15 „ 0,40	0,75 „ 1,50	0,35 „ 0,50
1894	1,— „ 1,50	0,40 „ 0,50	0,50 „ 2,00	0,15 „ 0,40	0,40 „ 1,50	0,15 „ 0,50

	Preanger.		Soerakarta.		Pasoeroean.	
1880	*f* 0,50 à 1,00	*f* 0,20 à 0,60	*f* 0,60 à 1,50	*f* 0,30 à 0,60	*f* 0,60 à 1,00	*f* 0,35 à 0,50
1885	0,25 „ 0,75	0,20 „ 0,25	0,60 „ 1,50	0,30 „ 0,60	0,30 „ 2,50	0,25 „ 0,70
1886	0,30 „ 1,00	0,15 „ 0,25	0,60 „ 1,50	0,30 „ 0,60	0,60 „ 1,34	0,25 „ 0,40
1887	0,25 „ 1,00	0,15 „ 0,25	0,50 „ 0,70	0,30 „ 0,35	0,60 „ 1,33	0,25 „ 0,40
1888	0,25 „ 1,00	0,15 „ 0,30	0,50 „ 1,00	0,30 „ 0,35	0,60 „ 1,33	0,25 „ 0,40
1889	0,25 „ 1,00	0,15 „ 0,30	0,50 „ 1,00	0,30 „ 0,35	0,60 „ 1,33	0,25 „ 0,40
1890	0,25 „ 1,00	0,15 „ 0,30	0,50 „ 1,00	0,25 „ 0,35	0,60 „ 1,33	0,25 „ 0,40
1891	0,25 „ 1,00	0,20 „ 0,30	0,40 „ 1,00	0,25 „ 0,35	0,60 „ 1,33	0,25 „ 0,40
1892	0,25 „ 1,00	0,20 „ 0,30	0,50 „ 1,00	0,25 „ 0,35	0,60 „ 1,33	0,25 „ 0,40
1893	0,25 „ 1,25	0,20 „ 0,30	0,50 „ 1,00	0,25 „ 0,35	0,50 „ 1,50	*
1894	0,25 „ 1,25	0,20 „ 0,30	0,50 „ 1,00	0,25 „ 0,35	0,50 „ 1,50	*

Buitenbezittingen.

Bron: K. V. *Autres possessions.*

Gewesten. *Provinces.*	Ambachtslieden. *Ouvriers en métiers.* 1880.	Ambachtslieden. 1894.	Koelies. *Coolies.* 1880.	Koelies. 1894.
Sumatra's Westkust [1])..	*f* 1,00 à 2,00	*f* 0,65 à 5,00	*f* 0,25 à 0,30	*f* 0,30 à 0,75
Benkoelen	1,00 „ 1,50	0,75 „ 2,00	0,25 „ 0,50	0,40 „ 0,50
Lampongsche districten.	1,00 „ 2,50	1,25 „ 2,50	0,50 „ 0,60	0,40 „ 0,60
Palembang	1,00 „ 1,25	1,50 „ 2,00	0,40 „ 0,60	0,50 „ 0,60
Sumatra's Oostkust....	2,00 „ 3,00	$ 0,75 „ 1,50	8,00 „ 12,00 (per maand)	$ 0,40 „ 0,50
Atjeh	— —	gemidd. *f* 1,00	*f* 1,00 à ?	gemidd. 0,40
Riouw.....	1,00 „ 1,50	$ 0,40 à 1,00	0,60 „ 0,75	$ 0,40 „ 0,50
Banka.....	1,50 „ 3,00	*f* 1,00 „ 2,25	1,00 „ 2,00	*f* 0,60 „ 0,75
Billiton	0,80 „ 2,50	1,00 „ 1,75	0,60	gemidd. 0,60 [2])
Westerafdeeling van Borneo	1,00 „ 1,50	0,75 „ 2,00	0,66⅔	0,50 „ 1,50
Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo.....	0,60 „ 2,50	0,50 „ 3,00	0,40 „ 0,50	0,30 „ 0,50
Menado	0,75 „ 1,50	0,70 „ 1,75	0,20 „ 0,60	0,40 „ 0,60
Celebes en Onderhoorigh.	1,00 „ 3,00	1,00 „ 3,00	0,50 „ 1,00	0,60 „ 1,00
Amboina.....	0,75 „ 4,00	0,75 „ 1,50	0,40 „ 1,00	0,40 „ 0,50
Banda.....	1,50 „ 5,00	— —	0,80 „ 1,00	— —
Ternate.....	0,50 „ 1,00	0,50 „ 1,00 [2])	0,30	0,25 „ 0,50 [2])
Timor	1,50 „ 3,00	2,00 „ 2,50	0,35	gemidd. 0,50

[1]) De opgaven over 1894 hebben betrekking tot 1887. Voor latere jaren ontbreken de opgaven.
[2]) „ „ „ 1894 „ „ „ 1892. „ „ „ „ „ „

V. Handel en Scheepvaart.

Commerce et navigation.

A. HANDEL. *Commerce.*

I. OVERZICHT DER WAARDE VAN DEN ALGEMEENEN GOEDEREN- EN SPECIËN- IN- EN UITVOER, ZOOWEL VOOR GOUVERNEMENTS ALS VOOR PARTICULIERE REKENING. [1])

Valeur des articles et des monnaies importés et exportés pour le compte du Gouvernement et pour le compte des particuliers.

Invoer. *Importation.*

Bron: S. H. S.

Jaren. *Années.*	Voor Gouvernements-rekening. *Pour le compte du Gouvernement.*			Voor particuliere rekening. *Pour le compte des particuliers.*			Totaal generaal. *Total général.*
	Goederen. *Marchandises.*	Speciën. *Espèces.*	Totaal. *Total.*	Goederen. *Marchandises.*	Speciën. *Espèces.*	Totaal. *Total.*	
1879	f 8,640,639	f 6,500,000	f 15,140,639	f 128,166,654	f 11,344,920	f 139,511,574	f 154,651,413
1880	12,514,860	3,425,000	15,939,860	145,298,319	12,175,741	157,474,060	173,413,920
1881	8,260,764	250,000	8,510,764	139,848,716	10,300,839	150,149,555	158,660,319
1882	8,564,975	1,699,500	10,264,475	141,677,075	11,020,529	152,697,604	162,962,079
1883	8,001,585	420,000	8,421,585	130,492,770	6,908,530	137,401,300	145,822,885
1884	11,315,163	—	11,315,163	137,964,066	12,739,708	150,703,774	162,018,937
1885	4,215,579	920,000	5,135,579	119,153,116	14,579,088	133,732,204	138,867,785
1886	3,804,593	—	3,804,593	112,882,718	10,049,116	122,931,834	126,736,427
1887	3,274,397	—	3,274,397	116,381,561	6,623,442	123,005,003	126,279,400
1888	4,141,871	—	4,141,871	119,336,104	16,152,075	135,488,179	139,630,050
1889	5,009,445	8,000,000	13,009,445	139,914,805	20,460,521	160,375,326	173,384,771
1890	5,602,351	4,000,000	9,602,351	141,322,087	9,249,279	150,571,366	160,173,717
1891	8,147,703	1,000,000	9,147,703	157,438,301	10,844,900	168,283,201	177,430,907
1892	6,633,294	2,000,000	8,633,294	152,225,378	10,030,052	162,255,430	170,888,724
1893	6,585,534	1,000,000	7,585,534	159,473,640	10,298,297	169,771,937	177,357,471
1894	6,711,597	1,000,000	7,711,597	158,557,897	8,945,735	167,503,632	175,215,229

Uitvoer. *Exportation.*

1879	f 37,382,782	—	f 37,382,782	f 134,491,534	f 3,869,950	f 138,361,484	f 175,744,266
1880	37,177,478	—	37,177,478	133,893,340	3,579,039	137,472,379	174,649,857
1881	32,180,804	—	32,180,804	143,690,545	1,254,111	144,944,956	177,125,760
1882	29,811,785	—	29,811,785	166,974,074	3,074,968	170,049,042	199,860,827
1883	50,721,409	—	50,721,409	148,080,129	759,973	148,840,092	199,561,501
1884	34,383,321	—	34,383,321	154,247,866	1,084,610	155,332,476	189,715,797
1885	16,379,870	—	16,379,870	168,749,349	2,942,469	171,691,818	188,071,688
1886	25,185,390	—	25,185,390	158,070,631	2,964,145	161,034,776	186,220,166
1887	19,802,907	—	19,802,907	166,619,387	736,493	167,355,880	187,158,787
1888	20,358,278	—	20,358,278	163,070,339	668,816	163,739,155	184,097,433
1889	33,072,175	—	33,072,175	164,131,047	459,392	164,590,439	197,662,614
1890	17,148,178	—	17,148,178	158,747,522	653,920	159,401,442	176,549,620
1891	22,160,395	—	22,160,395	188,668,650	13,331,725	202,000,375	224,160,170
1892	26,298,479	—	26,298,479	178,119,132	10,536,893	188,656,025	214,954,504
1893	20,377,312	—	20,377,312	171,023,668	1,030,671	172,054,339	192,431,651
1894	17,022,361	—	17,022,361	182,184,679	878,777	183,063,456	200,085,817

[1]) De waarde der in- en uitgevoerde goederen als maatstaf van taxatie, wordt vastgesteld naar de prijzen, elke drie maanden door den Directeur van financiën bepaald, na de Kamer van Koophandel te hebben gehoord; doch bij de bepaling der waarde van de magazijn- en andere goederen, die het Gouvernement uit Europa betrekt, worden de opgaven van prijzen gevolgd, die bij inkoop aldaar door het Gouvernement zijn besteed.

II. OVERZICHT VAN HET AANDEEL VAN JAVA EN MADOERA EN DE BUITENBEZITTINGEN, AFZONDERLIJK, IN DE WAARDE VAN DEN ALGEMEENEN IN- EN UITVOER VOOR PARTICULIERE REKENING.

Part de Java et Madoura et des autres possessions au total de la valeur des imports et des exports pour le compte des particuliers.

Invoer. *Importation.*

Bron: S. H. S.

Jaren. *Années.*	Totaal op Java en Madoera. [1] *Total Java et Madoura.*	Waarvan *Dont* aan goederen. *marchandises.*	Waarvan *Dont* aan specie. *espèces.*	Totaal op de Buitenbezittingen. *Total autres Possessions.*	Waarvan *Dont* aan goederen. *marchandises.*	Waarvan *Dont* aan specie. *espèces.*
1883	f 109,558,854	f 102,754,457	f 6,804,397	f 27,842,466	f 27,738,313	f 104,133
1884	110,831,068	105,180,831	5,650,237	39,872,706	32,783,235	7,089,471
1885	95,864,718	85,344,643	10,520,075	37,967,486	33,808,475	4,059,013
1886	80,548,752	75,897,044	4,651,708	42,383,082	36,985,674	5,397,408
1887	78,887,439	75,277,226	3,610,213	44,117,564	41,104,335	3,013,229
1888	87,847,892	77,426,825	10,421,067	47,640,287	41,909,279	5,731,008
1889	103,143,272	89,728,816	13,414,456	57,232,054	50,185,989	7,046,065
1890	91,504,399	88,959,315	2,545,084	59,066,967	52,362,772	6,704,195
1891	110,860,370	103,932,499	6,927,871	57,422,834	53,505,805	3,917,029
1892	112,682,317	107,004,331	5,677,986	49,573,113	45 221,047	4,352,066
1893	121,399,850	115,229,836	6,170,014	48,372,087	44,243,804	4,128,283
1894	117,283,515	112,115,393	5,168,122	50,220,117	46,442,504	3,777,613
Uitvoer. *Exportation.*						
1883	f 106,469,517	f 106,469,267	f 250	f 42,370,575	f 41,610,852	f 759,723
1884	115,454,635	115,432,930	21,705	39,877,841	38,814,936	062,905
1885	128,661,281	126,700,417	1,960,864	43,030,537	42,048,932	1,981,605
1886	120,956,690	118,749,390	2,207,300	40,078,086	39,321,241	756,845
1887	123,778,844	123,665,824	113,020	43,577,036	42,953,563	623,473
1888	120,260,232	120,206,300	53,932	43,478,923	42,864,039	614,884
1889	112,720,393	112,702,683	17,710	51,870,046	51,428,364	441,682
1890	109,126,913	109,080,509	46,404	50,274,529	49,667,013	607,516
1891	148,704,815	135,899,545	12,805,270	53,295,560	52,769,105	526,455
1892	136,711,045	127,133,445	9,577,600	51,944,980	50,985,687	959,293
1893	129,861,876	129,806,386	55,490	42,192,463	41,217,282	975,181
1894	137,147,336	137,062,364	84,972	45,916,120	45,122,315	793,805

[1]) Een zeer groot gedeelte van de op Java ingevoerde goederen gaat van daar uit naar de Buitenbezittingen. De statistiek van Handel en Scheepvaart geeft niet op, wat door de kustvaart wordt verscheept.

III. ALGEMEENE INVOER VAN GOEDEREN DOOR PARTICULIEREN IN NED. INDIË, NAAR DE LANDEN VAN HERKOMST. (Millioentallen guldens).

Marchandises importées aux Indes Néerl. pour le compte des particuliers, par pays de provenance. (Millions de florins.)

Bron: K. V.

Herkomst. *Provenance.*	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894
Nederland *Pays-Bas*	41,5	40,6	40,3	40,2	47,2	47,1	49,7	48,2	47,2	50,3
Engeland *Gr. Bretagne*	19,6	14,5	15,2	16,5	16,5	15,5	25,8	23,9	24,0	21,5
Frankrijk *France*	1,6	1,5	1,4	1,1	0,9	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1
Amerika	6,5	8,5	7,9	7,5	8,5	6,9	5,3	5,7	6,3	4,1
Poeloe Pinang	8,4	10,5	13,1	12,0	14,9	16,7	15,7	11,4	12,4	13,5
Singapore	33,1	30,9	32,0	35,6	40,3	42,5	45,1	45,0	46,1	50,4
Siam	0,1	—	0,2	0,1	0,7	1,1	0,4	0,9	4,3	5,9
Saigon	1,6	0,1	0,1	—	—	—	—	—	—	—
China	1,6	1,7	1,5	1,6	2,1	1,5	1,7	1,6	1,9	1,9
Australië	1,6	1,1	1,6	1,3	2,6	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2
Totaal incluis andere landen. *Total incl. autres pays*	119,2	112,9	116,4	119,1	139,9	141,3	157,4	152,2	159,5	158,5

IV. INVOER DOOR PARTICULIEREN VAN EENIGE VOORNAME HANDELSARTIKELEN

Importations par particuliers, aux Indes Néerl., des principales marchandises,

Bron: S. H. S.

	1882		1883		1884		1885		1886		1887	
	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*
		%		%		%		%		%		%
Aardewerk *Faïences*	2,0	63	1,9	59	2,4	56	1,7	56	2,0	57	1,6	50
Bier *Bières*	0,7	59	0,7	59	0,8	61	1,0	52	0,8	51	1,0	42
Eetwaren *Denrées alimentaires*	11,2	26	11,8	20	12,6	27	10,4	22	10,9	23	10,4	25
Fabr. en Stoomwerkt. *Machines*	3,5	73	5,6	62	6,0	64	3,3	53	2,8	64	2,5	63
Garens *Fils*	4,1	58	3,1	54	4,4	47	4,1	40	4,2	51	3,3	41
Gedistilleerd *Boissons distillées*	2,5	68	1,9	69	2,4	69	1,6	69	1,8	63	2,0	68
IJzer en staal *Fers, aciers*	4,5	73	3,2	61	4,5	64	2,9	60	2,3	78	2,2	60
Steenkolen *Houille*	3,0	3,8	3,0	3,7	4,4	21	3,0	9,6	1,8	17	2,8	11
Kramerijen *Quincaillerie*	3,7	48	4,5	48	5,0	49	5,2	47	4,6	47	4,5	42
Manuf. Katoenen *Tissus, Coton*	38,0	57	38,0	53	39,8	56	36,2	52	32,4	56	33,4	54
„ Wollen enh. w. *id. Laine*	1,7	77	2,7	72	3,1	70	1,8	63	1,5	67	2,2	67
„ Zijden en h. z. *id. Soie*	1,4	27	1,9	31	1,8	29	1,8	23	1,3	26	1,4	25
Meel *Farines*	1,4	16	1,7	12,5	1,7	14	1,8	10	1,8	7,3	1,8	8
Petroleum *Pétrole*	11,2	0,04	6,5	6,8	7,5	0,05	7,1	0,4	9,1	0,15	8,5	0,3
Sigaren *Cigares*	2,8	5,2	3,3	5,5	3,4	6,4	2,3	10	2,7	9	2,1	11
Was *Cires*	1,6	67	1,1	50	1,0	56	1,0	49	0,9	54	1,3	53
Wijn *Vins*	2,7	66	2,2	62	2,5	64	1,6	55	1,9	61	1,6	59

[1]) NB. Nederlandsche en vreemde fabrikaten uit Nederl. ingevoerd. Eene juiste opgave der naar Indië uitge-

Bron: S. C.

V. INVOER TOT VERBRUIK VAN EENIGE VOORNAME HANDELSARTIKELEN IN JAVA

Artikelen.	Manufact. *Tissus.*			Voedingsmiddelen. *Denrées alimentaires.*								Dranken.				
	Katoen. *de Coton.*	Wollen. *de Laine*	Zakken *Sacs.*	Eetwar. n. a. g. *Denrées.*	Boter. *Beurre.*	Hammen. *Jambons.*	Kaas. *Fromages.*	Meel. *Farines.*	Tarwe. *Froment.*	Rijst. *Riz.*	Visch. *Poisson.*	Bier. *Bières.*	Brandew. *Cognac.*	Champ. [2]) *Vins mousse.*	Jenever. *Genièvre.*	Leggers (Anker).
Invoerr. *Droits* tot 1886.	6%	6%	6%	6%	6%	6%	6%	100 kg. fl. 150	vrij. *libre*	vrij. *libre.*	6%	fl. 2 en 2,25 hl.	fl. 40 h. l.	fl. 21 100 fl.	fl. 40 h. l.	vrij. *libre.*
Invoerr. *Droits* ter. 1886. Thans. *Aujd'hui*				10%	10%	10%	10%	10%			10%	fl. 4 en 4,50 hl.				
	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 K.G.	1000 G.	1000 G.	1000 K.G.	1000 L.	1000 K.G.	1000 K.G.	1000 L.	1000 L.	1000 Fl.	1000 L.	1000 G.
1882	28208	1683	234	2930	325	188	94	3873	403	*	*	832	367	105	1269	92
1883	31783	2445	327	3466	272	178	91	4639	213	*	*	916	323	94	1180	155
1884	30674	2537	253	3555	450	152	112	4726	100	34439	14873	1054	284	83	1164	125
1885	27489	1568	364	3363	237	157	96	4972	29	29849	14267	1124	253	46	1076	145
1886	24518	1261	555	3137	273	157	101	3941	105	941	14873	964	307	57	1199	85
1887	23716	1823	456	2903	276	147	114	4669	126	405	12000	925	306	48	1121	95
1888	24642	1637	615	2712	245	181	98	3917	14	9504	13317	1052	316	51	1107	50
1889	26250	1751	565	2811	211	124	123	4537	14	28050	16555	1179	441	56	1053	58
1890	25446	1874	427	3002	210	159	114	5061	4	45795	16778	1129	390	46	1179	40
1891	29838	2211	517	3440	182	182	140	5208	2	51807	19554	1254	464	60	941	38
1892	31481	1769	488	3925	184	184	118	7686	5	79624	16671	1168	480	54	1494	119
1893	29208	2352	1415	3850	149	137	124	7620	14	101666	29024	1272	466	53	951	71
1894	29060	1728	608	4938	146	141	143	7840	33	126950	33766	1189	419	48	1623	59
1895	28508	1581	519	4522	108	196	133	8851	66	75405	28031	1175	374	57	1280	25

[1]) Incluis het uit Java naar andere deelen van het tolgebied uitgevoerde. G = Gulden. K.G. = Kilogr. L. = Liter.

Digitized by Google

N NED. INDIË, EN HET AANDEEL VAN NEDERLAND DAARIN. (MILLIOENTALLEN GULDENS. [1])

vec spécification des provenances des Pays-Bas. (millions de florins.)

1888		1889		1890		1891		1892		1893		1894	
Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Proven. des Pays-Bas.*
	%		%		%		%		%		%		%
1,3	52	2,2	54	2,1	61	2,0	61	2,0	60	2,2	61	2,4	19
1,1	41	1,3	50	1,2	48	1,4	58	1,0	55	1,1	51	1,1	56
11,3	24	12,8	23	13,5	21	14,1	19	14,2	21	16,4	19	19,2	16
3,0	68	3,9	62	3,8	58	2,4	50	3,2	61	3,9	5[illegible]	4,0	64
3,9	40	3,7	36	3,3	39	5,1	31	3,9	30	2,9	25	3,4	27
1,9	63	2,6	64	2,2	64	2,1	57	2,7	58	2,2	52	2,5	61
2,9	65	3,3	73	3,6	72	4,1	64	3,5	70	4,1	66	4,5	74
2,9	8,8	4,6	3,2	3,2	6,6	3,7	1,3	2,6	1,0	2,0	1,9	1,9	1,4
5,1	38	5,8	41	6,0	40	3,7	42	3,7	48	3,6	45	4,1	41
33,6	50	36,9	52	35,7	55	41,7	49	40,9	48	37,4	49	36,6	50
2,1	66	2,1	70	2,2	67	2,7	61	2,0	52	2,6	51	1,9	58
1,6	40	2,0	32	1,9	29	2,4	21	2,0	27	2,2	23	2,4	34
1,6	8	1,9	6	1,8	4	1,4	4	1,9	3,5	1,9	5,5	1,7	4,9
7,9	0,1	10,8	0,4	11,1	-	11,0	-	11,9	0,04	12,8	0,02	5,5	0,02
2,3	18	2,0	19	1,6	22	1,6	23	1,6	24	1,6	25	1,4	30
0,9	42	1,2	60	1,3	47	1,4	54	1,2	44	1,8	43	1,6	38
1,6	63	1,9	55	2,0	52	1,9	51	1,7	54	1,6	55	1,7	50

voerde Nederlandsche fabrikaten kan niet gegeven worden.

OOR PARTICULIEREN. [1]) *Importations à Java de quelques articles importants (comm. spécial).*

Boissons.			Aardewerk. *Poteries.*	Glasen glaswerk. *Verres et verreries.*	Kramerij. *Mercerie quincaillerie.*	Metalen. *Métaux.*							Olien, teer, enz. *Huiles etc.*					Steenkolen. *Houille.*
Likeuren.	Minerr. water. *Eaux minér.*	Wijn. *Vins.*				IJzer in stav. *Fers bruts.*	IJzer, staalw. *Fers ouvrés.*	Koper. *Cuivres.*	Lood. *Plomb.*	Spijkers. *Clous.*	Staal. *Acier.*	Zink. *Zinc.*	Petroleum. *Pétrole.*	Lijnolie. *Huiles de lin.*	Verfwaren. *Couleurs.*	Kooltjes. *Charbon.*	Zw. teer. *Goudron.*	
fl. 40 a. l.	fl 3.60 100 fl.	fl 9 h.l. fl 10.50 100 fl.	6%	6% / 10%	6%	vrij. *libre.*	6% / 10%	vrij. *libre.*	vrij. *libre.*	vrij. *libre.*	vrij. *libre.*	vrij. *libre.*	6%	6%	6%	vrij. *libre*	vrij. *libre*	vrij. *libre*
1000 L.	1000 Fl.	1000 L.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 L	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G	1000 T.
96	656	1743	1384	403	*	676	765	248	21	147	40	31	75983	150	314	35	10	115
84	782	2081	1111	553	*	520	809	284	14	219	54	67	57136	167	293	20	40	142
78	1097	1756	1199	499	2662	1043	867	300	13	365	44	36	72620	158	403	39	72	155
71	532	1170	1011	340	3242	515	677	248	7	102	32	45	63318	61	313	20	34	129
77	987	1313	1207	346	2695	432	424	176	4	187	27	52	79398	139	294	44	63	65
75	729	1109	957	366	2550	370	340	195	11	166	33	52	71190	137	320	41	27	141
70	917	1157	892	348	2923	567	480	144	2	211	48	59	67300	110	285	10	39	118
73	1420	1205	1227	504	3121	509	551	246	2	293	40	68	91971	174	327	20	50	159
70	1163	1339	1314	490	3536	716	541	269	11	196	44	72	94463	77	354	45	50	130
125	1468	1310	1375	584	4026	848	514	332	8	309	75	55	93610	181	427	48	47	153
74	1233	1360	1422	507	4162	740	628	381	19	251	56	85	101675	138	413	40	54	118
83	1262	1323	1612	519	5083	708	742	319	22	247	98	91	144401	124	395	40	22	107
89	1292	1367	1748	674	3637	977	722	218	50	342	81	46	96685	168	452	39	32	112
88	1039	1227	1358	496	4023	566	687	184	60	280	82	37	92591	171	458	34	37	82

Fl. = Flesschen. T. = Tonnen. [2]) Incl. niet afzonderlijk genoemd. [3]) En andere mousseerende wijnen.

Digitized by Google

VI. UITVOER DER VOORNAAMSTE HANDELSARTIKELEN.

1. Uitvoer uit geheel Nederl. Indië en uit Java en Madoera afzonderlijk.

Bronnen: S. H. S., J. C. en M. H. B. *a.* Uitgeklaarde hoeveelheden volgens de officieele statistiek. [1])

Uitvoerrecht *Droits d'exp.*		Koffie. *Café.* Gouv. [3]) tons.	Koffie. *Café.* Part. [4]) tons.	Suiker. [5]) *Sucre.* tons.	Rijst. *Riz.* tons.	Arak. [6]) liters.	Rotting. *Rotan.* tons.	Zwarte peper. *Poivre noir.* tons.	Huiden. *Peaux.* tons.	Tabak *Tabac.* tons.
tot 1886 *à* 1886 [2])			*f* 3 (100 [5])	0,30) 100	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	2% waarde.	*f* 1
thans *actuels*			*f* 1) K.G.	0,15) K.G.						100 K.G.
1886	Totaal	35 094	38 723	334 996	68 685	2 376	10 351	5 647	3 239	19 628
	J. en M.	35 094	25 527	334 978	61 604	2 267	1 333	2 487	2 625	9 655
1887	Totaal	21 170	30 554	386 878	83 312	3 787	9 797	7 185	3 432	22 821
	J. en M.	21 170	18 387	386 871	75 676	3 649	1 439	1 315	2 841	11 291
1888	Totaal	21 739	40 771	375 705	64 870	1 828	11 806	6 426	3 405	23 944
	J. en M.	21 739	29 367	375 695	63 977	1 753	1 268	1 846	2 837	12 199
1889	Totaal	31 565	41 817	315 750	35 275	2 162	13 929	7 647	3 790	29 686
	J. en M.	31 565	28 575	315 740	31 187	2 133	1 800	2 837	3 125	14 988
1890	Totaal	13 579	25 169	367 785	30 853	1 164	13 206	7 652	3 351	30 910
	J. en M.	13 267	15 579	367 780	26 986	1 127	1 291	1 978	2 782	15 886
1891	Totaal	17 229	38 759	463 560	29 593	1 627	14 549	7 385	3 999	33 053
	J. en M.	17 229	28 495	463 547	27 691	1 611	844	3 135	3 126	13 564
1892	Totaal	20 957	41 059	425 367	20 379	2 015	14 751	10 625	3 953	34 343
	J. en M.	20 957	28 782	425 364	17 138	1 997	1 945	5 880	3 149	16 071
1893	Totaal	13 445	25 361	507 490	32 032	2 108	17 621	8 224	3 874	28 882
	J. en M.	13 445	17 069	507 485	28 888	2 095	1 532	4 079	3 145	17 073
1894	Totaal	11 014	47 772	415 861	32 964	1 525	12 039	8 561	3 727	30 01[illegible]
	J. en M.	11 014	38 422	415 861	29 652	1 514	782	5 157	2 722	16 17[illegible]
1895	J. en M.	16 692	31 186	575 659	31 956	1 300	1 034	3 872	3 021	15 78[illegible]

b. Uitgevoerde hoeveelheden uit Java (volgens de marktberichten der Handelsvereeniging te Batavia) met aantoonin[illegible]
Bron: M. H. B.

	picols.	picols.	picols.	picols.	leggers.	picols.	picols.	stuks. [12])	picols.
Holland	270 281	343 364	86 691	336 601	1482 20/2	4 084	32 125	404 714†	259 83[illegible]
Gr. Britt. en Eng.									
Kanaal v. orders.	—	160	1 308 751	42 333	—	6 592	19	834	—
Middell. zee v. o.	—	6 979	3 026 537	—	—	—	—	—	—
„ en Zw. zeehav.	—	93 314	173 568	824	—	126	7 048	6 588†	—
Duitschland	—	3 000	—	13 408	—	293	2 049	—	64
Amerika	—	31 717	1 623 165	—	—	—	1 793	162†	—
Australië	—	1 878	184 625	17	—	—	—	—	—
China	—	1 079	2 829 462	—	—	—	127	—	—
Britsch-Indië	—	—	132 749	26	—	—	—	3 440	—
Singapore	—	35 932	390 679	113 493	876	7 338	13 943	1 984	—
Tot. incl. uitv. n. and. landen 1895.	270 281	517 677	9 756 482	506 828	3 341 30/2	18 433	57 850	417 722†	259 903
„ 1894	564 492	648 525	7 506 667	507 816	3 875 20/2	13 371	91 188	416 730†	271 457
„ 1893.	233 966	299 575	7 815 765	444 201	3 838	29 711	61 871	493 376†	284 378
„ 1892.	329 339	475 086	7 207 681	284 506	3 239 24/2	33 030	95 227	591 923†	262 963
„ 1891.	269 964	477 782	7 610 223	451 727	3 192 31/2	28 462	51 679	545 261†	238 753
„ 1890.	238 323	276 878	6 179 737	457 925	3 473	26 086	35 432	542 983†	244 978
„ 1889.	468 420	483 058	5 885 063	502 380	3 685	36 053	41 026	527 365†	240 902
„ 1888.	325 048	475 178	6 202 651	1 080 678	749	22 340	27 989	555 015†	193 406
„ 1887.	357 160	319 241	6 642 196	1 250 886	3 475 5/2	25 883	19 544	487 507†	185 880
„ 1886.	590 101	418 876	5 418 656	762 910	3 075	37 215	35 006	419 095†	163 249

[1]) Daar de laatste offic. statistiek van Handel en Scheepvaart in N. I. over het jaar 1894 loopt, zijn voor het jaa[illegible] het M. H. B.) opgegeven. [2]) De hiergenoemde rechten worden in geheel Ned.-Indie geheven, uitgez. de vrijhavens e[illegible] de uit Jav. havens uitgev. Gouvts.-koffie opgegeven (uitgez. 1890 waar 312 tons uitvoer van Menado wordt vermeld[illegible] van Menado uitgev: (picols) 26699, 4 225 (verongelukt), 7294, 17 769 (waarvan 4624 verong.) en 5116; in 1891 [illegible] verschillen in de opgaven der Reg. Statistiek en de Handelsberichten zijn moeilijk te verklaren. [4]) Hiervan telken jaren[illegible] recht van suiker verschuldigd. Daar de Handelsber. méér uitvoeren vermelden dan de Off. stat. is het waarschijnlijk da[illegible] ning gehouden met de uitvoeren naar Singap. en Timor-Delhi. [7]) Niet bereid v. de inl. markt. De Reg. stat. vermeldt h[illegible] klaard, dat veel van het product wat van Java verscheept wordt, reeds in andere havens is uitgeklaard. [9]) In d[illegible] uitvoer van de Buitenbezittingen voorkomt. [10]) Het van Java uitgevoerde tin is afkomstig van Banka en Billiton [illegible] te Batavia overgenomen, daar de officieele statistiek geen rekening houdt met de overlading en verandering va[illegible] de naar het Kanaal of de Middell. Zee voor orders verzonden hoeveelheden vindt men, wat de suiker betreft, t[illegible] 2 658, 1 596, 1 025, 973, 112 en 350 pakken, die afzonderlijk worden opgegeven. [13]) Bovendien 3 950 balen =

Exportations des principales marchandises.
Exportations totales des colonies, et de Java et Madoura séparément.
Exportations d'après la statistique officielle.

Indigo.[7] tons.	Noten-musk.[8] *Noix de muse.* tons.	Damar. tons.	Kapok. tons.	Theo. tons.	Kaneel en Kassia.[9] *Cannelle.* tons.	Tin.[10] *Etain.* Gouvern. tons.	Tin.[10] *Etain.* Part. tons.	Kinab. *Ecorce de quinq* Gouvern. tons.	Kinab. *Ecorce de quinq* Part. tons.
f 0,10 1 K.G.	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	*f* 1.— p. 100 KG. vrij. *lib.*	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	*f* 3,50 100 K.G.	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*
612	1 002	3 175	1 013	3 358	540	3 877	4 100	257	832
612	42	1 035	796	3 358	15	3 877	4 100	257	832
660	686	3 732	1 532	3 195	1 158[10]	5 741	5 134	288	1 111
660	118	1 030	1 217	3 195	100	5 741	5 133	288	1 104
689	1 281	3 928	2 029	3 400	405	5 958	4 994	331	1 632
689	198	802	1 657	3 400	5	5 958	4 992	331	1 631
727	1 121	4 804	1 258	3 492	362	4 525	5 194	347	2 257
727	59	1 311	1 103	3 492	21	4 525	5 192	347	2 257
611	1 043	4 380	1 868	3 210	708	4 185	5 044	211	2 820
611	78	1 182	1 577	3 210	55	4 185	5 039	211	2 820
720	1 370	3 942	2 187	2 673	606	5 710	5 370	257	3 090
720	35	1 017	1 936	2 673	4	5 710	5 368	257	3 090
691	1 340	2 210	1 587	3 671	899	6 296	5 902	312	2 330
691	34	1 083	1 379	3 671	2	6 296	5 901	312	2 330
607	1 401	1 989	1 509	2 712	971	7 528	4 515	257	2 710
607	65	846	1 241	2 712	4	7 528	4 515	257	2 710
518	1 187	1 898	1 722	2 730	842	7 393	5 808	314	3 256
517	47	1 118	1 661	2 730	1	7 393	5 808	314	3 254
597	36	1 243	1 889	4 817	45	7 396	4 416	338	3 481

van de bestemming der uitvoeren van 1895 [11]). *Exportations de Java par destinations (d'après les bulletins du marché.)*

Amsterd. pond.	picols.	picols.	picols en pakken.	kilogr.	picols.	picols.	picols	Amsterd. pond.	Amsterd. pond.
802 432	220	5 625	21 932	2 352 322	75	119 748	48 373	676 125	8 039 382
1 432	22	5 585	1 147	2 516 324	6	—	—	—	200 363
—	—	1 860	—	—	—	—	8 383	—	—
690 249	16	4 955	—	12 450	51	—	10 910	—	—
40 439	—	125	2	45 386	—	—	—	—	—
—	—	4 334	—	80	—	—	—	—	—
—	1	—	3 863	2 600	—	—	—	—	—
—	—	—	—	180	—	—	—	—	—
—	—	—	—	120	—	—	—	—	—
24 797	345	383	7 264	82 045	1	—	4 791	—	—
1 568 208	604	22 867	34 208	5 012 527	133	119 748	72 457	676 125	8 239 745
1 349 555	701	19 857	33 135	3 966 587	326	111 821	95 004	654 851	8 266 744
1 641 702	1 310	15 546	23 365	3 992 716	172	116 189	68 040	519 258	6 913 556
1 653 436	669	18 405	31 064	4 158 326	120	105 370	97 089	568 846	5 968 745
1 847 122	1 079	19 332	38 459	2 745 005	814	87 344	79 626	742 760	7 165 927
1 534 193	1 667	20 608	25 870	3 540 219	2 901	61 667	80 664	518 884	6 109 423
1 887 018	4 899	24 501	16 869	3 507 375	1 679	76 353	83 756	772 988	4 066 382
1 722 352	1 850	15 744	19 089[13])	3 403 908	774	98 339	76 675	529 942	3 136 086
1 675 646	2 314	15 880	12 335	3 133 516	2 211	88 391	76 140	682 319	2 223 466
1 537 309	942	17 399	11 526	3 247 319	5 256	66 304	67 045	546 279	1 626 115

1895 slechts de cijfers voor Java en Madoera (voor den uitv. van partic. uit de Jav. Courant en voor dien van het Gt. uit Sum. Oostk. en Djambi, waar bijz. tarieven van kracht zijn. [3]) In de statist. van Handel en Scheepv. wordt slechts Volgens opgaven, verstrekt door de Nederl. Handel-Mij., werden achtereenvolgens van 1886—90 door het Gouvern. 1893 en 1894 werd voor gouv. rek. geen koffie uit Menado uitgev., maar in 1892 : 11 234 pic. en in 1895 : 4322 pic. De 100,000 pic. op Java verkochte Gouvernements-koffie. [5]) Gedurende vijf jaren, gerekend van 1 Juni 1887, is geen uitvoer- e aangiften bij den uitvoer niet juist zijn. [6]) In de opgaven der Handelsberichten schijnt niet altijd behoorlijk reke- netto, de Handelsber. het bruto gewicht. [8]) De belangrijk hoogere cijfers der Handelsver. kunnen daardoor worden ver- Handelsberichten schijnt veel van de Cassia als uitvoer van Java te worden meegeteld, die in de Reg. Stat. als [11]) De verdeeling der producten over landen van bestemming wordt uit de marktberichten der Handelsvereeniging bestemming in Batavia van een gedeelte der in andere havens uitgeklaarde producten; de nadere bestemming van en met het jaar 1892 op blz. 57. [12]) De † † beteekenen achtereenvolgens 3 355, 44, 239, 3638, 2 472, 3 939, 4 923, ongeveer 2 242 picols.

2. Uitvoeren van eenige handelsartikelen uit Padang, naar landen van bestemming.

Exportations de quelques marchandises de Padang, par destinations.
Bronnen: M. H. P. en Bijl. bij M. H. B.

Bestemming.	Koffie[1][2] *Café.* pic.	Rotting. *Rotan.* pic.	Cassia. pic.	Gomelast. pic.	Gomdamm. pic.	Gom-Benzoë pic.	Huiden.[1] *Peaux.* pic.	Coprah. pic.	Gambier. pic.
New-York	51 275	1 637	6 680	—	—	21	92	—	—
Nederland	8 383	7 710	5 612	20	8 979	2 186	46 169	—	—
Java	395	1 838	5	—	66	4 900	—	498	5 362
Straits	1 625	2 417	2 102	24	5	217	178	269	1 888
Marseille	—	417	—	—	477	—	—	76 705	—
San Francisco	350	211	334	—	31	—	—	—	—
Londen	15	—	—	—	10	387	—	—	—
Triëst	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Hamburg	—	4	—	14	14	—	—	—	—
Odessa	—	—	—	—	—	65	—	—	—
Totaal 1895	62 046	14 234	14 733	58	9 582	7 776	46 439	77 472	7 250
1894	56 334	8 107	14 477	73	4 402	7 298	46 619	41 949	5 594
1893	69 036	13 620	11 697	168	4 980	6 011	27 898	52 160	5 370
1892	73 750	22 776	14 584	316	4 990	6 298	23 632	66 192	6 035
1891	79 416	45 035	11 495	877	7 188	4 846	33 342	52 595	4 399
1890	67 241	32 200	10 835	813	5 873	4 513	28 843	55 615	4 743
1889	115 467	29 734	7 954	455	6 490	5 033	32 018	61 645	5 045
1888	85 651	20 268	5 880	1 086	4 314	4 640	33 306	71 157	4 583
1887	90 602	17 485	17 461	4 101	4 591	6 223	39 062	51 152	4 495
1886	62 759	22 272	13 076	631	2 253	5 616	38 586	48 386	4 785
1885	137 580	26 250	7 979	922	2 009	4 674	38 692	60 761	4 307
1884	133 964	23 453	14 489	1 449	1 888	4 441	31 794	49 991	3 343
1883	135 824	37 899	9 294	1 174	1 842	4 490	34 048	14 251	1 924
1882	98 534	20 425	12 421	628	1 350	5 683	29 151	—	1 609
1881	101 805	29 927	10 392	613	1 140	6 165	21 033	—	1 014
1880	134 633	27 763	7 570	338	1 405	4 911	13 051	—	1 101
1879	104 504	19 310	11 764	68	1 124	5 380	10 182	—	1 578
1878	124 175	17 336	4 529	61	717	7 125	10 633	—	1 619
1877	141 854	24 792	5 233	13	701	4 852	9 257	—	1 082
1876	141 780	16 981	2 197	46	531	5 818	12 138	—	535
1875	160 844	24 762	3 314	25	317	6 604	8 579	—	1 682
1874	128 557	19 376	2 314	155	481	6 148	10 798	—	926
1873	97 805	17 221	2 770	503	373	4 719	11 018	—	777
1872	110 839	14 615	4 133	566	206	5 506	8 678	—	678

[1]) In het Gouvernem. Sum. Westk. zijn dezelfde uitvoerrechten verschuldigd als op Java. Zie vorige tabel.
[2]) Hieronder de Gouvernements-koffie, die geregeld te Padang wordt verkocht.

Digitized by Google

3. Uitvoeren van Makassar, naar landen van bestemming.
Exportations de Macassar, par destinations.

Bron: M. M. R.

Bestemming.	Koffie. [1] *Café.* pic.	Rotting. *Rotan.* pic.	Gutta-percha. pic.	Gom Copal. pic.	Parelmoer. *Nacre.* pic.	Huiden. *Peaux.* pic.	Noten-muscaat. *Noix de musc.* pic.	Coprah.
Europa	8 068	261	—	10 833	408	885	995	40 772
New-York ...	4 653	—	—	1 021	—	—	245	—
Java.....	10 218	585	—	20	5	53	1 630	—
Singapore ...	14 749	17 380	—	42 437	562	3 728	1 800	55 188
Tot. 1895...	37 687	18 226	—	54 311	975	4 666	4 670	95 959
Total. 1894...	42 364	12 918	—	46 910	2 789	7 914	3 449	104 624
1893...	32 398	14 055	—	46 443	864	4 556	5 934	72 513
1892...	63 589	13 105	—	42 681	885	5 379	5 178	89 414
1891...	44 163	14 324	—	34 895	1 349	4 378	6 476	128 101
1890...	72 277	5 990	—	18 286	1 186	1 376	3 566	5 568
1889...	112 665	18 886	30	29 437	2 125	1 861	4 142	32 763
1888...	50 825	9 885	2	34 996	1 905	2 640	4 214	36 541
1887...	96 084	4 896	117	27 002	1 611	1 995	3 953	4 863
1886...	112 871	9 444	116	16 571	635	1 153	1 939	26 213

[1]) In het Gouvernem. Celebes en O. worden geene uitvoerrechten geheven.

4. INVOER UIT, EN UITVOER NAAR NEDERLAND VAN ZILVEREN MUNT.
Importations et exportations de monnaies d'argent. (*Commerce avec les Pays-Bas.*)

Bron: S. H. S.

Jaren. *Années.*	Voor rekening van het Gouvernement. *Par le Gouvernement.*		Voor particuliere rekening. *Par particuliers.*	
	Invoer. *Importations.*	Uitvoer. *Exportations.*	Invoer. *Importations.*	Uitvoer. [1]) *Exportations.*
1876	*f* 500 000	—	*f* 3 560 000	*f* 5 850 000
1877	17 500 000	—	—	—
1878	10 000 000	—	—	6 720 000
1879	6 500 000	—	—	2 750 000
1880	3 000 000	—	—	2 760 000
1881	—	—	—	600 000
1883	1 300 000	—	—	2 300 000
1883	—	—	—	—
1884	—	—	500 000	—
1885	—	—	500 000	600 000
1886	—	—	—	940
1887	—	—	200 000	50
1888	—	—	7 988 000	3 000
1889	8 000 000	—	9 072 900	510
1890	4 000 000	—	2 630 000	—
1891	1 000 000	—	—	9 650 000
1892	2 000 000	—	3 978	8 800 000
1893	1 000 000	—	4 148 000	460
1894	1 000 000	—	—	500

[1]) Buitendien zijn van Singapore direct, van af 1875 tot en met 1894 naar Holland verzonden 17,5 millioen gulden, hetzij rechtstreeks, hetzij via Londen c. f. Mr. N. P. van den Berg: the financial and economical condition of Netherl. India, Third Edition, blz. 24 en 25.

VII. OVERZICHT VAN DE BESTEMMING DER VAN JAVA UITGEVOERDE SUIKER SEDERT HET OOGSTJAAR 1882—83 (1 JULI—30 JUNI) (per tons van duizend kilogr.)
Sucres exportés de Java, par destinations (tonnes de 1000 kgr.)

Bronnen: W. O. S. en K. V.

	1882/83	1883/84	1884/85	1885/86	1886/87	1887/88	1888/89	1889/90	1890/91	1891/92	1892/93	1893/94	1894/95
Nederland *Pays-Bas*	8 719	6 506	2 157	2 267	158	2 313	221	712	2 354	2 046	3 049	5 845	2 107
„ voor orders *p. ordres*	—	—	5 154	199	—	—	2 333	934	2 352	4 270	—	—	—
België *Belgique*	—	—	—	—	—	—	1 113	—	—	—	—	—	—
Engeland *Gr. Bretagne*	5 297	—	9 271	1 780	248	2 343	3 120	—	2 196	17 362	—	9 100	19 798
Kanaal voor orders *Manche pour ordres*	156 768	166 198	189 891	233 084	194 397	177 042	75 922	46 384	73 667	58 719	105 396	119 001	45 726
Duitschland *Allemagne*	188	2 196	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Frankrijk *France*	9 422	4 811	1 520	13 823	13 119	9 726	7 998	3 789	3 600	4 783	—	6 302	7 390
Italië	2 514	—	—	1 186	3 954	—	2 156	1 698	—	—	—	—	—
Spanje. *Espagne*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10 186
Id. voor orders. *Id. p. Ordres*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 355	5 189
Overig Europa. *Aut. pays de l'Europe*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	488	18 575
Middell. zee v. orders. *Méditerr. p. ordr.*	71 190	105 196	108 051	84 000	46 404	75 034	93 875	119 932	109 605	124 186	81 177	99 190	104 141
Amerika	541	1 448	6 320	2 654	5 590	7 425	50 380	46 815	78 991	60 071	28 556	18 342	53 929
Chili	—	—	—	—	—	—	—	1 578	—	—	—	—	—
Australië	21 150	17 645	21 397	398	13 551	21 171	31 090	34 060	31 801	47 840	47 800	37 453	34 301
Britsch Indië *Indes Brit.*	—	—	990	2 400	991	1 677	494	—	4 208	5 127	—	3 339	9 405
Hongkong	750	—	24 224	14 054	59 699	87 391	84 648	61 949	80 184	97 392	109 271	155 354	139 323
China												18 280	9 649
Siam	84	24	—	—	—	—	—	—	22	—	—	—	—
Perzische Golf	1 161	635	615	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Singapore	2 479	3 194	5 577	7 877	21 238	13 287	11 541	15 343	20 288	12 801	20 112	22 716	32 363
Andere landen. *Autres pays*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31 558	1 409	17
Totaal. *Total*	280 263	309 843	375 167	363 722	359 349	397 409	364 401	333 194	409 268	434 597	426 919	499 174	492 099

A III OVERZICHT VAN DE BESTEMMING VAN DE UIT JAVA IN HET KANAAL EN DE MIDDELLANDSCHE ZEE VOOR ORDERS AANGEKOMEN LADINGEN SUIKER, (per tons van 1000 kilogr.)

Aperçu des destinations définitives des cargaisons de sucre déclarées à la sortie de Java en destination de „la Manche" ou de „la Méditerranée pour ordres ultérieurs."

Bron: W. O. S.

Jaren. *Années.*	Verzeild naar: *Destination finale:* Groot-Brittanje. *Gr. Bretagne.*	Frankrijk. *France.*	Het Noorden. *Pays du Nord.*	Nederland. *Pays-Bas.*	België. *Belgique.*	Italie. *Italie.*	Portugal. *Portugal.*	Amerika. *Amérique.*
1880	95 000	48 358	14 197	2 977	466	1 972	—	—
1881	99 607	40 705	18 528	11 921	2 520	3 312	—	—
1882	149 266	57 283	19 391	5 490	1 436	3 322	—	964
1883	166 702	25 254	19 092	2 072	—	12 217	2 214	4 880
1884	182 641	37 944	15 809	5 029	6 199	4 630	615	925
1885	181 341	86 184	4 396	9 467	4 720	16 618	—	2 625
1886	194 221	55 964	15 378	2 553	2 906	8 678	768	5 001
1887	167 361	32 477	12 107	349	4 228	31 247	1 044	1 334
1888	181 102	68 549	11 887	1 419	4 592	11 545	—	1 658
1889	119 695	42 393	16 720	786	1 717	16 948	—	309
1890	69 480	34 172	10 760 [1])	—	7 149	8 698	—	8 011
1891	114 907	51 204	17 635 [2])	76	2 102	2 910	—	21 149
1892 [3])	85 028	33 406	13 768	—	1 185	2 849	975	19 679

[1]) Hieronder 6 826 ton naar Rusland. [2]) Hieronder 4 710 ton Rusland, 4 590 ton Denemarken en 8 335 ton Zweden. [3]) Latere gegevens ontbreken.

IX. OVERZICHT VAN DE VERDEELING DER VAN NEDERLANDSCH INDIË UITGEVOERDE KOFFIE OVER LANDEN VAN BESTEMMING (per tons van 1000 kilogram.)

Bron: S. H. S. *Cafés exportés des Indes, par pays de destination (tonnes de 1000 kgr.).*

	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894
Nederland Gouv. koffie [1]) ..	25 659	35 095	21 170	22 151	31 565	13 579	17 229	20 957	13 445	11 014
„ Part. „ ..	20 738	26 746	17 630	26 749	24 845	13 345	24 592	22 542	12 751	31 044
Engeland „ „ ..	558	120	35	83	468	173	40	284	8	1
Eng. Kanaal „ „ ..	1	107	—	1	—	—	—	—	—	—
Frankrijk „ „ ..	1 430	1 605	1 420	1 244	1 147	632	858	409	160	473
Oostenrijk „ „ ..	81	68	227	270	527	154	1 021	2 149	949	1 963
Turkijë „ „ ..	22	219	2 021	—	—	—	—	—	—	—
Port Saïd „ „ ..	—	—	—	2 423	2 814	819	1 720	2 100	962	3 193
Amerika „ „ ..	10 311	7 835	7 542	6 716	6 427	6 515	5 367	6 725	4 735	3 265
Singapore „ „ ..	1 239	1 673	1 273	2 793	5 243	3 326	4 490	6 186	5 404	7 027
Hongkong „ „ ..	149	250	54	407	162	92	142	243	334	331
Australië „ „ ..	81	3	113	62	143	40	51	63	13	163
Tot. inclusief and. landen	60 280	73 818	51 724	62 921	73 382	38 748	55 987	62 016	38 806	58 785

[1]) Uit Javasche havens uitgeklaard, uitgez. 312 tons in 1890, die worden opgegeven als van Menado uitgevoerd. De Menado-uitvoeren van 1886-95 (in pic.) zie blz. 52—53 noot 3.

X. VERSCHEPING VAN KOFFIE NAAR JAVA, IN TONS VAN DUIZEND KILOGR.

Cafés importés à Java (tonnes de 1000 kgr.)

Bronnen: S. H. S. en M. M. R.

van *de*	Padang.	Palembang.	A. havens van Zuid-Sumatra. *Autres ports de Sumatra Sud.*	Makasser. [1])	Timor Delhi. [2])
1885	138	921	42	832	1 307
1886	95	1 780	140	1 345	2 066
1887	53	790	113	893	1 050
1888	51	1 346	79	836	1 674
1889	4	1 479	79	1 750	1 265
1890	52	1 384	5	1 008	1 103
1891	4	1 153	49	584	1 142
1892	32	2 029	188	583	1 118
1893	133	1 481	63	172	773
1894	—	854	87	631	754

[1]) Deze cijfers zijn genomen uit de berichten van J. F. van Leeuwen en Co., daar de officieele statistieken de uitvoeren van koffie uit de vrijhavens naar plaatsen binnen Ned.-Indie niet vermelden.

[2]) Deze cijfers hebben betrekking op geheel Nederl. Indië.

XI. OVERZICHT VAN DE OOGSTEN EN VAN DE OPBRENGST VAN JAVA- EN SUMATRA-TABAK, AANGEBRACHT OP DE NEDERLANDSCHE MARKT.

Quantité et valeur des tabacs importés aux Pays-Bas de Java et de Sumatra.

Bron: S. S. J.

Gewas. *Récolte.*	Java.			Sumatra.		
	Pakken. *Balles.*	Midden-cijfer van opbrengst per ½ kilo. *Prix moyen.*	Totaal-waarde (cca.) (m/m. guld.) *Valeur approximative millions de florins.*	Pakken. *Balles.*	Midden-cijfer van opbrengst per ½ kilo. *Prix moyen.*	Totaal-waarde (cca.) (m/m. guld.) *Valeur approximative millions de florins.*
1865	107 000	*	*	189	149 c.	0,04
1870	106 940	62 c.	10,5	3 114	122 „	0,50
1875	182 177	50 „	14,50	15 147	172 „	3,50
1880	150 417	41 „	10,00	64 965	113 „	11,50
1881	196 462	27 „	9,00	82 356	115½ „	14,25
1882	73 718	30 „	3,50	102 032	137 „	21,00
1883	76 413	50½ „	6,50	93 504	133 „	19,00
1884	122 928	36½ „	8,00	125 476	145 „	28,00
1885	109 539	37 „	7,00	124 721	141 „	27,00
1886	106 560	37 „	7,00	138 651	154 „	32,25
1887	138 919	38 „	9,25	189 513	121 „	26,00
1888	169 863	27 „	8,50	167 918	129 „	33,00
1889	141 126	30 „	7,50	161 959	147½ „	36,25
1890	182 508	25½ „	8,00	219 764	73 „	24,50
1891	136 359	33½ „	7,75	206 316	93½ „	29,25
1892	179 340	53½ „	10,25	137 325	125 „	25,75
1893	218 796	27½ „	11,00	163 019	145 „	35,50
1894	154 153	31 „	8,00	190 989	119 „	36,00

XII. HANDEL VAN NEDERLANDSCH-INDIË MET PINANG, SINGAPORE.
Commerce des Indes Néerlandaises avec Pinang et Singapour.

1. Handel tusschen Pinang en Ned.-Indië, hoofdz. Sumatra's Oostk. en Atjeh.
Commerce des Indes Néerl., principalement de la côte oriënt. de Sumatra et Atjeh avec Pinang.

Bron: C. V. Penang.

Jaren. *Années.*	Uitvoer naar Ned.-Indië. *Exportation aux Indes N.*	Invoer uit Ned.-Indië. *Importation des Indes N.*	Totaal. *Total.*
	Dollars.	Dollars.	Dollars.
1886	8 490 058	7 774 140	16 264 198
1887	10 015 413	5 341 722	15 357 135
1888	10 413 811	5 153 793	15 567 604
1889	10 127 638	3 431 392	13 559 030
1890	7 825 958	3 831 696	11 657 654
1891	8 982 638	3 031 080	12 013 718
1892	8 256 822	3 117 077	11 373 899
1893	7 772 244	3 316 496	11 088 740
1894	7 976 581	4 133 195	12 109 776

2. Invoer van de voornaamste artikelen uit Atjeh te Pinang.
Importation des articles principaux d'Atjeh à Pinang.

Bron: C. V. Penang.

Artikelen. *Articles.*	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.
Zwarte peper (pic.) *Poivre noir*	140 439	130 669	159 453	175 988	156 490	194 096
Witte " " *id. blanc.*	157	173	172	1 222	1 964	586
Betelnoten " *Noix de betel*	65 452	17 452½	35 643	12 787	63 702	104 759
Ruwe huiden " *Peaux brutes*	413	506	890	1 258	1 798	1 681
Bindrotting " *Rotan*	6 516	958	2 792	3 793	7 818	6 318
Koprah "	1 443	170	1 267	1 260	2 839	12 081

3. Handel tusschen Ned.-Indië en Singapore. *Commerce des Indes Néerl. avec Singapour.*

Bron: C. V. Singapore.

Jaren. *Années.*	Uitvoer naar Ned.-Indië. *Exportation aux Indes N.*	Invoer uit Ned.-Indië. *Importation des Indes N.*	Totaal. *Total.*
	Dollars.	Dollars.	Dollars.
1875	9 527 358	6 759 049	16 286 407
1880	13 928 261	9 312 738	23 240 999
1885	14 760 847	14 637 322	29 398 169
1886	10 914 959	13 941 176	24 856 129
1887	12 681 050	16 044 183	28 725 233
1888	16 571 864	20 322 442	36 894 306
1889	16 413 212	20 456 454	36 869 666
1890	14 444 134	19 415 181	33 859 315
1891	19 751 921	19 525 229	39 277 150
1892	20 457 531	18 053 198	38 510 729
1893	24 862 356	18 707 390	43 569 746
1894	30 515 154	26 293 250	56 808 404

4. Aandeel van de verschillende gedeelten van Nederlandsch-Indië in den in- en uitvoer van Singapore (in duizendtallen dollars).
Part des différentes parties des Indes Néerl. à l'importation et l'exportation de Singapour.

Bron: C. V. Singapore. (*Milliers de dollars.*)

Landen. *Pays.*	Invoer. *Importation.*				Uitvoer. *Exportation.*			
	1891.	1892.	1893.	1894.	1891.	1892.	1893.	1894.
Natoena eilanden	519	433	435	708	442	290	332	515
Sumatra	3 113	3 915	4 152	5 403	3 453	4 287	5 257	4 985
Java	7 240	5 227	5 533	7 699	9 473	9 304	11 715	15 483
Riouw	902	1 002	1 203	1 548	1 582	1 491	1 344	787
Bali	1 925	1 947	1 064	2 592	961	1 223	1 065	2 065
Andere bezittingen	5 827	5 529	6 320	8 343	3 840	3 863	5 149	6 679
Totaal	19 525	18 053	18 707	26 293	19 752	20 458	24 862	30 515

XIII. PRIJZEN. *Prix.*

1. Loop der prijzen van eenige artikelen van invoer. *Prix de quelques articles importés*

Bron: M. H. B.

Jaren. *Années.*		Katoenen goederen. *Tissus de coton.*							
		Madapollam 6/4 Holl. gebl. *Blanchis.*		Madapollam 6/4 Holl. ongebl. *Écrus.*		Shirting 6/4 gebleekt. *Blanchis.*		Ruwe drills. *Drills écrus.*	
1886	Jan..	*f* 2,60	*f* 2,70	*f* 2,80	*f* 3,35	*f* 4,50	*f* 4,55	*f* 3,95	*f* 4,—
	Juli..	2,60	2,85	2,70	3,35	4,50	4,70	3,20	4,—
1887	Jan..	2,60	2,90	2,85	3,20	4,70	5,—	3,—	4,—
	Juli.	2,60	2,90	2,80	3,20	4,70	4,85	3,25	3,85
1888	Jan..	2,60	3,10	2,75	3,20	4,70	4,95	3,25	3,85
	Juli..	2,85	3,15	2,80	3,22½	4,70	5,—	3,20	4,35
1889	Jan..	2,65	3,15	2,65	3,25	5,—	5,10	3,—	4,30
	Juli..	2,90	3,10	2,80	3,25	4,95	5,—	3,55	4,30
1890	Jan..	2,80	2,95	2,90	3,15	4,80	4,85	3,65	4,35
	Juli..	2,60	3,—	2,80	3,10	4,65	4,70	3,50	4,30
1891	Jan..	2,45	2,75	2,60	3,10	4,55	4,65	3,35	4,27½
	Juli..	2,65	2,92½	2,60	3,10	4,40	4,70	3,40	4,25
1892	Jan..	2,55	2,75	2,60	3,—	4,50		3,20	4,25
	Juli..	2,45	2,70	2,50	3,—	4,40	4,20	3,25	4,25
1893	Jan..	2,40	2,75	2,60	3,—	4,15	4,20	2,75	4,10
	Juli..	2,60	2,70	2,50	2,95	4,25	4,30	2,80	4,10
1894	Jan..	2,20	2,65	2,50	2,90	—	—	2,50	4,—
	Juli..	2,15	2,55	2,10	2,80	3,70	3,80	2,60	3,82½
1895	Jan..	2,07½	2,40	2,—	2,70	3,50		2,50	3,80
	Juli..	1,90	2,20	2,15	2,25	3,30	3,50	2,55	3,57½

2. Loop der prijzen op Java van metalen en petroleum.

Bron: M. H. B. *Prix à Java des métaux et du pétrole.*

Jaren *Années.*		Metalen. *Métaux.* Per picol.			Am. Petroleum *Pétrole.* Per kist. *La malle.*
		IJzeren stav. (Zweed). *Fer en barres (Suédois)*	IJzeren staven. (Eng.) *Fer en barres (Anglais)*	Holl. Koper in bladen. *Cuivre en feuilles.*	
		f	*f*	*f*	*f*
1886.	Jan...	9,—	5,—	53,—	3,62½ à 4,—
	Juli..	9,—	4,62½ 6,—	50,—	3,40
1887.	Jan...	9,—	5,— 5,25	49,—	3,05
	Juli..	9,—	5,— 6,50	48,—	3,30
1888.	Jan...	8,60 à 9,—	5,75	50,— à 55,—	3,17½ à 3,85
	Juli..	8,75 à 9,—	5,50 à 6,75	62,50 à 65,—	3,45
1889.	Jan...	7,80 à 8,50	6,50 à 7,—	70,— à 75,—	3,85
	Juli..	7,50 à 8,75	6,10 à 7,50	54 à 70,—	2,95 à 3,35
1890.	Jan...	8,50 à 8,75	7,50	52 à 58	3,42½
	Juli..	9,—	8,— à 8,50	52 à 54	3,42½
1891.	Jan...	9,—	7,—	57 à 60	3,05
	Juli..	7,90 à 8,75	6,50	58 à 60	—
1892.	Jan...	9,—	6,— à 7,30	57 à 60	—
	Juli..	9,—	5,75 à 6,—	53 à 55	—
1893.	Jan...	8,50 à 9,—	5,50 à 5,70	49 à 55,50	2,42½ à 2,55
	Juli...	8,—	5,70 à 5,75	51,—	2,17½ à 2,30
1894.	Jan...	8,25 à 8,60	5,50 à 5,70	46,— à 50,—	2,22½ à 2,27½
	Juli...	8,25	5,25 à 5,50	45,— à 49,—	2,20 à 2,25
1895.	Jan..	7,75 à 7,90	5,50 à 5,75	42 à 44,—	—
	Juli..	8,—	5,25 à 5,70	41,— à 42,50	2,60 à 2,82½

3. Loop der prijzen in guldens in Java van eenige artikelen van uitvoer.
Prix à Java en florins de quelques articles exportés.

Bron: The financial and economical condition of Neth. India 3d edition by N. P. van den Berg.

Jaren. *Années.*		Suiker N° 14. *Sucre.* p. *picol.*	Rijst. *Riz.* p. *coyan.*	Javakoffie (gewone.) *Café de Java.* p. *picol.*	Zwarte Peper. *Poivre noir.* p. *picol.*	Biliton tin [1]. *étain de biliton.* p. *picol.*	Indigo. *Indigo.* p. 1/2 KG.
1884	Januari	12 1/2	167 1/2	30 1/2	33	55 3/8	—
	April	12	157 1/2	—	35	58 1/2	5.50
	Juli	11 1/2	132 1/2	29 1/4	33	55 3/4	5.25
	October	8 1/2	132 1/2	28	36 1/2	49 7/8	4.40
1885	Januari	8 1/4	132 1/2	31	37	54 1/4	3 1/2 à 4
	April	9	137 1/2	—	—	54 1/4	3 à 4
	Juli	12	122 1/2	26	40	61 5/8	2 3/4 à 3 3/4
	October	11 1/4	135	27 1/2	38 1/2	61 3/4	—
1886	Januari	11 3/4	120	26	41	64	3 1/2 à 4 1/4
	April	9 1/2	127 1/2	28	37 3/4	64	2 1/2 à 3 1/2
	Juli	8 à 7 1/2	115	32 1/2	40	68 3/8	2 1/4 à 3 1/4
	October	8 1/4 à 7 1/2	112 1/2	36	41 1/2	69 3/4	—
1887	Januari	8 à 9	117 1/2	42 1/2	39 1/4	70 1/4	2 1/2 à 3
	April	9	112 1/2	—	38	71 3/8	3 à 3 1/4
	Juli	8 1/4 à 9	105	52 1/2	40 1/2	70 1/2	2 3/4 à 3 1/2
	October	10 1/2	105	50	41 1/2	77 1/2	—
1888	Januari	11	115	50	41	98	3 à 3 3/4
	April	9 1/4	117 1/2	40	41 1/2	69	—
	Juli	8 1/2	102 1/2	39 1/2	39	67 3/8	3
	October	8 3/4	115	45	36	70 5/8	—
1889	Januari	8 1/2 à 9 1/2	137 1/2	52 1/2	37 5/8	65 3/4	3 1/4 à 3 3/4
	April	9 à 10 1/2	120	52	36 3/8	63 1/2	—
	Juli	11	130	52	35	61 3/8	3 à 3 1/4
	October	—	—	55	36 3/8	63 1/4	—
1890	Januari	8	152 1/2	60	27 1/4	62 5/8	—
	April	8 1/2	—	60	24 7/8	62 1/2	3
	Juli	8 1/4	170	62	25 1/2	67	2 1/2 à 3
	October	8 1/4	180	65	23 3/4	67 1/2	—
1891	Januari	8 1/4	162 1/2	65	19 1/4	62 5/8	3 à 3 1/4
	April	8 1/4 à 9	157 1/2	65	21 1/8	62 1/2	—
	Juli	8 à 8 1/4	160	60	17 1/4	63 3/4	2 3/4 à 3
	October	8 à 9	162 1/2	50	17 1/8	63 5/8	—
1892	Januari	8 3/4	185	57 1/2	16 3/8	62	—
	April	8 1/2	180	55	14 1/2	64 3/4	—
	Juli	8 3/4	185	55	11 3/8	64 1/2	2 1/2 à 2 3/4
	October	8 3/4	142 1/2	62 1/2	14 3/4	65 1/2	—
1893	Januari	9 1/2	162 1/2	60	14 5/8	63 1/2	3 à 3 3/4
	April	9 3/4 à 10	—	60	14 5/8	62 1/2	3 1/2 à 4
	Juli	10	143	62 1/2	13	55	3 1/4 à 3 3/4
	October	9 1/4 à 9 3/4	132 1/2	60	13 3/8	55	3 3/4 à 4 1/4
1894	Januari	8 3/4	—	57 1/2	11 5/8	44 1/4	—
	April	8 3/4 à 8 1/2	—	60	10	48 3/4	3 1/2 à 3 3/4
	Juli	7 1/2 à 7	135	55	9	48 1/2	—
	October	7	125	57 1/2	10	45 1/2	—
1895	Januari	6 1/2 à 7	110	55	8 7/8	40 1/2	3 à 3 3/4
	April	6 1/2 à 6 1/8	105	—	10	44 1/4	3 à 3 1/2
	Juli	6 1/8 à 6	115	—	11 1/2	—	3 à 3 1/2
	October	—	—	—	—	—	—

[1]) Voor tin is de prijs in Februari en Augustus in plaats van in Januari en Juli genoteerd.

4. Middenprijzen (bruto per pikol, voor Gouv. producten betaald.

Prix moyens (bruts) des produits des cultures du Gouv. (p. picol).

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Koffie. *Café.* In Nederl. *Aux Pays-Bas.* Voor Java-koffie.	Koffie. *Café.* In Nederl. *Aux Pays-Bas.* Voor Menado-koffie.	Koffie. *Café.* In Java. *A Java.*	Koffie. *Café.* In Padang.[1] *A Padang.*	Banka-tin. (in Nederland.) *Etain Banca (aux P. Bas).*	Kina. (in Nederland.) *Quinquina (aux P. Bas).*
1880	*f* 52,61	*f* 84,24	*f* 43,54	*f* 52,56	*f* 65,16	*f* 266,06
1881	47,10	77,18	34,85	44,19	69,04	163,17
1882	37,49	72,32	29,59	39,74	78,16	188,90
1883	39,84	68,76	34,75	44,84	70,20	178,19
1884	37,46	69,36	28,53	41,50	61,42	106,88
1885	33,20	69,96	27,33	40,56	65,22	118,68
1886	38,58	61,98	38,44	51,54	72,58	88,33
1887	61,98	72,63	55,57	60,77	84,90	67,64
1888	52,69	66,81	49,17	48,66	85,61	52,78
1889	65,16	80,21	57,30	62,92	69,54	40,77
1890	69,49	79,55	64,78½	67,16	70,06	45,81
1891	71,43	87,15	52,98½	65,07	67,59	43,00
1892	68,23	—	62,13[6]	66,80[9]	69,07	49,70
1893	65,92	94,18	56,20	64,67	65,18	26,61
1894	65,78	87,23	60,60	74,31	52,36	29,30

[1]) Kleine hoeveelheden 2e soort werden nog te Padang verkocht tegen achtereenvolgens: *f* 18,57, *f* 17,05, *f* 13,88, *f* 11,08, *f* 15,72, *f* 21,79, *f* 21,99, *f* 40,09, *f* 26,96, *f* 38,21, *f* 41,99½, *f* 41,67, *f* 35,88, *f* 35,56 en *f* 35,94½.

5. Laagste en hoogste prijzen van eenige voornaame uitvoerartikelen op Java.

Prix de quelques articles d'exportation de Java.

Bron M. H. B.

Jaren. *Années.*		Gom-elastiek. *Gomme élastique.*	Gom dammar. *Gomme dammar.*	Gutta-Percha.	Coprah.	Huiden. *Peaux.* Buffel. *de Buffle*	Huiden. *Peaux.* Koe. *de Vâche.*
		p. picol.	p. picol.	p. picol.	p picol.	℔	℔
1889....	*l*	*f* 140	*f* 39.—	*f* 136	*f* 5.50	*f* 0.18	*f* 0.35
	h	150	48.—	136	6.25	0.24	0.45
1890....	*l*	140	33.50	136	5.48	0.24	0.35
	h	150	40.—	136	5.48	0.25	0.45
1891....	*l*	140	31.—	136	6.25	0.24	0.35
	h	150	35.—	136	8.50	0.25	0.45
1892....	*l*	150	31.50	136	6.25	0.24	0.30
	h	150	33.50	136	7.10	0.31	0.45
1893....	*l*	150	33.50	—	—	0.27	0.27
	h	150	38.—	—	—	0.31	0.35
1894....	*l*	150	36.—	150	6.20	0.27	0.27
	h	150	47.—	150	7.50	0.29	0.30
1895 ...	*l*	—	46.—	150	6.40	0.27	0.27
	h	—	55.—	150	7.75	0.29	0.30

B. SCHEEPVAART. *Navigation.*

Bron: K. V. I. OVERZICHT DER NEDERLANDSCH-INDISCHE KOOPVAARDIJVLOOT OP ULTO. DEC. [1]) *Tableau de la marine marchande des Indes Néerlandaises.*

Jaren. *Années.*	Stoomschepen. *Vapeurs.*		Zeilschepen op Europeesche wijze getuigd. *Voiliers gréés à l'Européenne.*										Zeilschepen op inland. wijze getuigd. *Voiliers indigènes.*		Totaal. *Total.*		Van de bedoelde schepen en vaartuigen behoorden te huis: *Dont appartiennent.*			
			Fregatten.		Barken.		Brikken.		Schoeners.		Kotters.						op Java en Madoera.		in de buitenb. *aux autres poss.*	
	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.
1886	72	76 441	2	6 022	70	70 050	16	7 746	141	28 007	3	139	1 327	64 285	1 631	252 690	1 006	167 747	625	84 943
1887	68	76 964	2	6 022	60	59 680	17	8 387	152	29 415	4	176	1 389	65 978	1 692	246 622	1 041	157 251	651	89 371
1888	66	70 900	2	6 022	48	48 815	15	7 251	142	27 014	4	180	1 417	67 209	1 694	227 391	1 038	145 207	656	82 184
1889	77	64 221	1	3 394	49	48 219	15	9 055	141	30 150	5	213	1 425	69 623	1 713	224 875	1 065	135 043	648	89 832
1890	78	77 442	1	3 583	42	40 736	16	8 373	136	31 358	2	129	1 524	73 453	1 799	235 074	1 108	149 633	691	85 441
1891	77	69 740	2	5 246	43	44 102	15	8 177	129	30 039	3	163	1 605	75 660	1 874	233 127	1 142	149 387	732	83 740
1892	82	80 993	2	5 246	37	37 704	16	8 576	128	29 234	2	129	1 572	76 070	1 839	237 952	1 148	157 384	691	80 568
1893	82	76 879	2	5 246	37	38 009	10	7 028	130	28 831	2	129	1 627	77 687	1 890	233 809	1 187	157 123	703	76 686
1894	80	80 504	4	5 634	40	41 039	11	7 416	129	23 795	1	53	1 668	79 050	1 933	237 491	1 216	163 288	717	74 203

[1]) De stoombooten der gesubsidieerde Nederlandsch-Indische Stoomvaart-maatschappij, thans Koninklijke Paketvaart-maatschappij, zie onder verkeersmiddelen, bl. 80.

II. VERDEELING OVER STOOM- EN ZEILSCHEPEN VAN DE KOFFIEVRACHTEN (IN DUIZENDT. KG.) UITGEVOERD VAN NED. INDIË NAAR LANDEN DAARBUITEN GELEGEN.
Bron: S. H. S. *Affrètements de café (milliers de kgr.) exportés des colonies aux pays ci-dessous, par catégories de navires.*

Landen.	1889.		1890.		1891.		1892.		1893.		1894.	
	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep *Voiliers.*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*
Nederl. *Pays Bas* Gouvern.	18 516	13 049	12 341	1 238	17 229	—	13 546	7 411	13 445	—	11 014	—
Nederl. *Pays Bas* Particul.	21 341	3 504	11 074	2 271	24 364	227	21 015	1 527	9 677	3 074	30 092	952
Engeland *Gr. Bret.*	468	—	173	—	40	—	284	—	8	—	1	—
Frankrijk *France*	1 147	—	632	—	858	—	409	—	160	—	473	—
Oostenrijk *Autriche*	527	—	154	—	1 021	—	2 149	—	949	—	1 963	—
Port Saïd	2 814	—	819	—	1 720	—	2 100	—	962	—	3 193	—
Amerika	373	6 054	846	5 669	942	4 425	1 248	5 477	195	4 540	397	2 868
Singapore	5 243	—	3 326	—	4 490	—	6 186	—	5 404	—	7 027	—
Hongkong	162	—	92	—	142	—	243	—	334	—	331	—
Australië	142	—	40	—	51	—	63	—	13	—	163	—
Tot. incl. andere l.	50 770	22 612	29 568	9 180	51 334	4 654	47 601	14 415	31 192	7 614	43 920	3 821

III. SCHEEPVAARTVERKEER DER VOORNAAMSTE HAVENS VAN JAVA MET LANDEN BUITEN NED. INDIË. [1])

Navigation entre les principaux ports des colonies et l'extérieur.

Bron: S. H. S.

Ingeklaarde schepen. [2]) *Navires entrés.*

Jaren. *Années.*	Batavia. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Batavia. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Batavia. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Batavia. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.	Cheribon. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Cheribon. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Cheribon. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Cheribon. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.	Semarang. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Semarang. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Semarang. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Semarang. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.	Soerabaja. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Soerabaja. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Soerabaja. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Soerabaja. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.
1885	195	840	[3]) 94 (3)	200	108	157	15 (7)	20	39 (1)	76	56 (19)	133	107 (4)	157	95 (26)	244
1886	239	845	76 (4)	176	116 (1)	320	23 (8)	61	33 (5)	76	36 (10)	91	78 (6)	108	92 (27)	233
1887	203	663	92 (7)	216	31 (1)	58	19 (3)	44	15 (6)	53	26 (8)	73	106 (8)	197	67 (10)	168
1888	197 (1)	718	71 (4)	189	33	41	6 (1)	15	27 (8)	73	20 (3)	47	120 (25)	287	38 (4)	102
1889	213 (7)	787	55	147	66 (2)	105	6	18	19 (6)	70	21	60	134 (20)	265	51 (11)	128
1890	217	796	37 (3)	115	38 (5)	68	2	6	18 (3)	70	16 (1)	47	151 (18)	329	26	71
1891	274	074	43 (4)	115	47 (5)	90	1	2	39 (6)	134	19 (3)	64	199 (29)	487	17 (2)	47
1892	225 (2)	1 936	31 (4)	103	47 (5)	98	2	6	41 (4)	138	21 (2)	72	191 (28)	457	25 (3)	74
1893	245	936	33 (6)	104	40 (7)	93	9 (2)	29	34 (6)	139	15 (3)	40	192 (21)	489	26 (3)	82
1894	246	900	31 (4)	137	39 (4)	84	4	17	25 (1)	92	26 (2)	83	218 (19)	577	21 (1)	74

Uitgeklaarde schepen. [2]) *Navires sortis.*

Jaren. *Années.*	Batavia. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Batavia. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Batavia. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Batavia. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.	Cheribon. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Cheribon. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Cheribon. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Cheribon. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.	Semarang. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Semarang. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Semarang. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Semarang. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.	Soerabaja. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Soerabaja. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Soerabaja. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Soerabaja. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.
1885	164	711	43 (17)	89	30	28	21	33	57 (1)	118	77 (8)	207	105 (9)	166	80 (8)	172
1886	182 (4)	703	39 (10)	78	16	27	10 (1)	25	104	179	43 (6)	98	97 (2)	140	66 (11)	153
1887	183	717	35 (9)	62	17	46	17 (1)	42	99	215	44 (7)	113	102 (1)	153	65 (15)	165
1888	157	619	17	31	16	30	4	9	93	203	34 (5)	88	110 (1)	220	46 (10)	110
1889	143 (1)	638	29 (9)	71	11	41	5 (1)	14	95 (1)	203	21 (7)	51	148 (3)	223	50 (19)	128
1890	129	548	16 (1)	40	15	59	4 (2)	13	86	182	17 (6)	53	148 (5)	315	27 (11)	71
1891	190	799	12 (3)	24	17	53	2	5	135	324	20	62	168 (4)	359	22 (6)	61
1892	168	744	24 (3)	54	22	76	—	—	121 (3)	268	19 (3)	62	147 (10)	326	10 (6)	38
1893	176 (12)	690	14 (8)	51	14 (2)	44	5 (2)	13	127 (1)	339	19 (2)	59	139 (20)	336	23 (17)	78
1894	151 (4)	582	19 (10)	67	17	63	—	—	122 (3)	312	27 (7)	84	173 (10)	432	24 (15)	93

[1]) Omtrent het verkeer door middel van inlandsche vaartuigen ontbreken vertrouwbare cijfers.

[2]) In de statistiek voor Handel en Scheepvaart wordt alléen melding gemaakt van de eerste inklaring bij aankomst van buiten Ned. Indië en van de laatste uitklaring bij vertrek naar buiten Ned. Indië. Verzeilt het schip daarbinnen van de eene haven naar de andere, dan wordt daarvan slechts melding gemaakt wanneer de haven in een ander gewest gelegen is; de opgaven geven daardoor geen beeld van het geheele scheepvaartverkeer der betrokken havens.

[3]) De tusschen haakjes geplaatste cijfers duiden aan, hoeveel der genoemde schepen met ballast geladen waren. *Entre ( ) les navires sur lest.*

IV. AANDEEL DER VERSCHILLENDE VLAGGEN IN HET SCHEEPVAARTVERKEER VAN HET BUITENLAND MET NEDERLANDSCH INDIË.

Part des principaux pavillons au mouvement de la navigation aux Indes Néerl.

Bron: S. H. S.

Vlaggen. *Pavillons.*		Ingeklaarde schepen. *Navires entrés.*									
		1890		1891		1892		1893		1894	
		Aantal. *Nomb.*	1000 M³.	Aantal. *Nomb.*	1000 M³.	Aantal. *Nomb.*	1000 M³.	Aantal. *Nomb.*	1000 M³.	Aantal. *Nomb.*	1000 M³.
Nederland *Pays-Bas.*	stoomsch. *vap.*	74	354	81	407	115	541	99	480	107	547
	zeilsch. *voil.*	29	79	28	98	26	81	18	66	22	81
	Totaal....	103	432	109	505	141	622	117	546	129	628
Engeland *Gr. Bret.*	stoomsch. *vap*	212	905	393	1332	363	1 147	355	1 283	334	1 116
	zeilsch. *voil.*	51	173	38	118	31	121	42	134	41	156
	Totaal....	263	1 078	431	1450	394	1 268	397	1 417	375	1 272
Frankrijk. *France*	stoomsch. *vap.*	27	62	26	59	27	66	25	58	27	62
	zeilsch. *voil.*	1	1	1	3	2	6	6	14	—	—
	Totaal....	28	64	27	62	29	73	31	72	27	62
Duitschl. *Allemagne*	stoomsch. *vap.*	110	220	156	354	152	260	121	220	175	307
	zeilsch. *voil.*	12	25	9	24	15	50	15	51	19	49
	Totaal....	122	245	165	378	167	310	136	272	194	355
Denemarken. *Danemark*	stooms. *vap.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	zeilsch. *voil.*	7	5	10	8	4	3	7	10	5	8
	Totaal....	7	5	10	8	4	3	7	10	5	8
Zweden. *Suède*	stoomsch. *vap.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	zeilsch. *voil.*	3	6	5	7	3	6	4	5	2	4
	Totaal....	3	6	5	7	3	6	4	5	2	4
Noorwegen *Norvège*	stoomsch. *vap.*	6	23	8	30	8	39	12	56	5	19
	zeilsch. *voil.*	16	26	30	60	23	46	21	41	29	70
	Totaal....	22	49	38	90	31	84	33	97	34	89
Oostenrijk *Autriche.*	stoomsch. *vap.*	—	—	—	—	13	29	4	20	3	17
	zeilsch. *voil.*	2	4	1	3	1	3	—	—	1	3
	Totaal....	2	4	1	3	14	32	4	20	4	20
Italië....	stoomsch. *vap.*	—	—	—	—	4	20	1	1	1	1
	zeilsch. *voil.*	14	41	15	40	23	69	18	58	12	43
	Totaal....	14	41	15	40	27	90	19	59	13	44
Amerika..	stoomsch. *vap.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	zeilsch. *voil.*	8	25	5	14	5	19	5	17	4	13
	Totaal....	8	25	5	14	5	19	5	17	4	13
Tot. inclusief andere landen. *Tot. incl. autres pays.*	stoomsch..	3 063	3 033	3 258	3 673	2 989	3 345	2 946	3 340	3 281	3 435
	zeilsch....	219	422	198	400	187	422	188	416	215	454
	Totaal....	3 282	3 455	3 456	4 073	3 176	3 766	3 134	3 756	3 499	3 889

Aandeel der verschillende vlaggen aan de inklaring van stoomschepen uit Singapore in Ned. Indië.

Part des principaux pavillons à la navigation à vapeur entre Singapour et les Indes Néerl. navires entrés aux I. N.

Engeland *Gr. Bret.*	89	259	246	521	229	411	201	492	212	458
Frankrijk. *France.*	27	62	26	59	26	60	25	58	27	62
Duitschland. *Allemagne.*	67	127	113	217	128	186	83	123	125	173
Noorwegen. *Norvège.*	1	4	3	12	4	21	862	19	3	10
Engelsch Indië *Indes Brit.*	74	41	80	41	60	30	677	28	79	52
Singapore	784	388	720	317	898	329		282	1 043	350
Nederl. Indië. *Indes Néerl.*	752	367	781	510	600	406		492	704	475
Tot. incl. andere landen. *Tot. incl. autres pays.*	1 803	1 265	1 984	1734	1 987	1 564	1 956	1 560	2 211	1 655

VI. Verkeersmiddelen.

Moyens et voies d'échange et de transport.

A. MUNT- EN BANKWEZEN. SPAARBANKEN.

Monnaies, institutions de crédit. Caisses d'épargne.

I. WISSELKOERSEN. *Change.*

Overzicht van den loop der wisselkoersen te Batavia, van de verkochte Gouvernements-wissels en van het rente-tarief der Javasche Bank.

Bronnen: K. V. en V. J. B. *Taux de change, et taux de l'escompte.*

Jaren. *Années.*	Wisselkoersen te Batavia op *Change de Batavia sur:* Amsterdam. *f* 100 Ind. Ct. gold in Ned. Ct. *fl.* 100 *aux Indes contre, en fl. aux Pays-Bas.* Gouvernement. *Traites du Gouvt.*	Particulieren. 6/m. dato *Traites partic. à 6 m.*	Londen 1 £ sterling. 6/m. zicht [1]) Indisch Cour.	Verkochte Gouvernements-wissels. [2]) *Traites du Gouv. vendues.* Indisch Cour.	Gem. disconto van de Javasche Bank. [3]) *Escompte moyen de la Banque de Java.*
1858	6/m. na dato *f* 101 à 102	96 à 108½	10,75 à 11,95	1 983 683	7,88
1859	„ „ „ 99 „ 103	100 „ 103½	11,— „ 11,75	4 290 798	7,50
1860	„ „ „ 100 „ 103½	100 „ 104	11,— „ 11,75	890 431	7,50
1861	„ „ „ 99 „ 102	99¼ „ 103	11,37⅝ „ 11,95	4 728 498	8,43
1862	„ „ „ 99	99 „ 108	10,25 „ 11,90	2 323 302	9
1863	„ „ „ 99 à 103	100 „ 104½	11,15 „ 11,75	1 058 678	8,03
1864	„ „ „ 103	103 „ 105	11,12⅝ „ 11,35	1 597 194	7,62
1865	„ „ „ 102 à 103	102½ „ 105	11,20 „ 11,55	3 986 432	7,42
1866	„ „ „ 100 „ 103	101½ „ 104¾	11,10 „ 11,70	7 533 409	9,13
1867	„ „ „ 101½ „ 103	101¾ „ 103¾	11,65 „ 11,85	7 274 859	8,25
1868	„ „ „ 101½ „ 102½	100 „ 104	11,60 „ 11,92⅝	6 584 035	6,24
1869	3/m. „ „ 99½ „ 102	100¼ „ 104½	11,50 „ 11,90	6 032 775	5,42
1870	6/m. „ „ 99 „ 102	98 „ 103	11,57⅝ „ 12,20	9 007 072	5,95
1871	3/m. „ „ 99 „ 101¼	100 „ 103½	11,30 „ 11,90	9 213 032	5,83
1872	„ „ „ 100 „ 101¼	102 „ 104¾	11,37⅝ „ 11,67⅝	1 734 914	6
1873	„ „ „ 100 „ 102	102 „ 104¾	11,52⅝ „ 11,87⅝	6 730 234	5,93
1874	8/dagen na zicht 99 „ 101¼	100½ „ 102¾	11,60 „ 11,85	10 672 537	6,82
1875	„ „ „ 98 „ 99½	99¼ „ 103	11,57⅝ „ 12,—	7 558 200	7,08
1876	„ „ „ 98 „ 101¼	99½ „ 103½	11,70 „ 12,12⅝	27 880 697	6,99
1877	„ „ „ 99 „ 101¼	99¾ „ 102¼	11,72⅝ „ 12,10	21 985 808	5
1878	6/m. na dato 99¾ „ 101¼	99⅞ „ 102¼	11,90 „ 12,17⅝	25 563 307	5,35
1879	„ „ „ 99½ „ 101¼	99½ „ 102	11,90 „ 12,10	30 250 392	5,97
1880	„ „ „ 100 „ 101½	100⅛ „ 102	11,90 „ 12,17⅝	22 013 985	6
1881	„ „ „ 100 „ 101	100⅛ „ 102	11,92⅝ „ 12,15	27 933 204	6
1882	„ „ „ 100 „ 101	100⅝ „ 101½	11,97⅝ „ 12,10	27 718 394	6
1883	„ „ „ 100 3/10 „ 101½	101¼ „ 102	11,85 „ 12,05	23 338 045	6,52
1884	„ „ „ 100 „ 101½	101 „ 102½	11,85 „ 12,—	18 639 312	6,74
1885	„ „ „ 100⅖ „ 101	101½ „ 103¼	11,80 „ 12,—	7 822 875	6,37
1886	„ „ „ 100 „ 101	101 „ 102½	11,82⅝ „ 12,—	5 059 554	4,68
1887	„ „ „ 100 „ 101½	101¼ „ 103½	11,75 „ 11,92⅝	3 113 190	4,50
1888	„ „ „ 100 „ 102½	102¼ „ 104	11,67⅝ „ 11,85	1 043 806	5
1889	„ „ „ — —	101 „ 104	11,60 „ 11,85	—	5
1890	8/dagen na zicht 98½ „ 99½	100½ „ 103	11,70 „ 11,95⅝	79 000	4
1891	6/m. na dato — —	100½ „ 101⅜	11,85 „ 11,97⅝	—	4
1892	„ „ „ — —	100½ „ 102½	11,70 „ 12,02⅝	.	5,23
1893	„ „ „ — —	101 „ 103	11,65 „ 11,97⅝	—	5,28
1894	„ „ „ 100 7/10 „ 100 9/10	101 „ 103	11,70 „ 11,95	1 500 000	5,38

[1]) Van af Augustus 1879 tot Juni 1882 4 maanden zicht.
[2]) Van 1868 bij onderhandschen, van af 1869 bij publieken verkoop.
[3]) De jaren als boekjaren gerekend: 1858 = April 1858—Maart 1859.

II. JAVASCHE BANK. *Banque de Java.*

1. Opereerend kapitaal der Bank, (middencijfers) in duizendtallen guldens.
Capital en opération. (Moyennes d'exercice). Milliers de florins.

Bron: V. J. B.

Jaren. *Années.*	Handelspapier. *Papier de commerce.*	Vendupapier. *Papier de ventes publ.*	Buitenl. wissels. *Traites.*	Beleeningen. *Prêts sur nantissement.*	Voorschotten in R. C. *Avances en compte cour.*	Hypoth., Staatssch. en Pandbr. [1]) *Hypothèq., dette publ. obl. foncier.*	Totaal. *Total.*
1880/81	7 731	1 608	—	3 055	—	2 399	14 793
1881/82	7 740	1 976	—	3 114	110	3 016	15 956
1882/83	7 611	1 790	—	3 613	225	3 461	16 700
1883/84	9 836	1 557	—	4 897	409	3 464	20 163
1884/85	10 582	1 870	—	3 791	806	3 448	20 497
1885/86	6 104	1 346	—	3 237	2 075	3 662	16 424
1886/87	4 419	1 376	—	2 193	961	3 498	12 447
1887/88	5 703	940	—	1 166	2 147	3 285	13 241
1888/89	5 902	698	—	1 358	2 089	3 500	13 547
1889/90	3 635	717	—	945	1 037	3 437	9 771
1890/91	5 909	861	—	607	1 679	3 512	12 568
1891/92	8 194	854	6 795	844	2 922	5 724	25 333
1892/93	7 842	900	3 697	1 148	8 027	6 391	28 005
1893/94	6 874	943	3 439	1 651	7 078	6 428	26 413
1894/95	5 373	684	4 282	1 835	6 100	6 623	24 897

[1]) Met inbegrip van het reservefonds.

2. Nieuwe beleeningen naar den aard der onderpanden. (in duizendt. guldens.)
Prêts nouveaux, par nature des nantissements. (milliers de florins.)

a. Eigenlijke beleeningen. *Prêts proprement dits.*

Bron: V. J. B.

Jaren. *Années.*	Effecten. *Valeurs mobilières.*	Invoergoederen. *Marchandises importées.*	Uitvoerproducten. *March. pour l'exportation.* Gouvern.	Uitvoerproducten. *March. pour l'exportation.* Partic.	Goud en zilver. *Or et argent.*	Totaal. *Total.*
1885/86	144	1 309	2 150	5 512	7	9 123
1886/87	135	233	2 400	3 363	2	6 133
1887/88	150	348	—	4 606	—	5 104
1888/89	99	864	—	4 102	—	5 065
1889/90	85	761	—	3 063	—	3 909
1890/91	71	933	—	1 336	—	2 340
1891/92	2 368 [1])	706	—	4 341	26	7 441
1892/93	5 728 [1])	414	—	5 359	16	11 517
1893/94	7 338 [1])	290	—	5 189	—	12 818
1894/95	14 818	233	—	2 187	—	17 238
	b. Credieten- in rekening-courant. *Crédits en compte courant.*					
1885/86	3 586	724	—	250	3 134	7 694
1886/87	4 164	161	—	311	3 114	7 750
1887/88	19 745	215	—	762	1 366	22 088
1888/89	19 360	424	—	461	2 186	22 430
1889/90	6 313	543	—	1 494	2 572	10 923
1890/91	11 526	3 362	—	1 857	3 396	20 141
1891/92	10 608	4 711	—	4 536	292	20 146
1892/93	48 667	4 266	—	10 892	3 760	67 585
1893/94	51 511	4 949	—	10 097	—	66 557
1894/95	21 332	2 429	—	12 207	—	35 968

[1]) Onder deze cijfers zijn de bedragen begrepen te Amsterdam tijdelijk in prolongatie uitgezet geweest en wel in 1891/2: *f* 911 000, in 1892/93: *f* 5 652 000, in 1893/4: *f* 7 228 000 en in 1894/5: *f* 14 712 000.

3. Metaalvoorraad, Disconteeringen, bankbiljetten in omloop en afgifte van assignatiën bij de verschillende kantoren der bank. (duizendtallen guldens.)

Encaisse métallique, escomptes, billets en circulation et assignations aux divers établissements de la Banque (milliers de florins).

Bron: V. J. B.

Kantoren. *Comptoirs.*	Metaalvoorraad ult. Maart. *Encaisse métall., fin Mars.*						
	1888/89	1889/90	1890/91	1891/92	1892/93	1893/94	1894/95
Batavia	22 000	31 762	34 552	21 577	14 040	16 558	17 692
Semarang	6 224	6 017	6 204	6 463	3 141	3 054	3 769
Soerabaja.....	3 645	3 125	2 521	2 495	2 268	2 412	3 685
Padang	862	398	578	872	1 312	1 699	2 032
Makassar.....	1 496	1 257	2 035	1 632	1 576	2 867	2 378
Cheribon	1 058	1 014	1 208	2 105	2 807	3 136	3 492
Soerakarta....	517	572	559	705	892	936	884
Pasoeroean ...	153	125	—	—	—	—	—
Djokjokarta...	273	151	446	961	877	423	787
Amsterdam ...	—	—	—	936	445	563	1 037
Totaal. *Total.*	36 228	44 421	48 102	37 747	27 360	31 648	35 755
	Disconteeringen. *Escomptes.*						
Bedrag..... *Montant.*	49 369	27 428	59 149	59 335	83 047	94 877	71 493
	Bankbiljetten in omloop. *Billets en circulation.*						
Aantal *Nombre*	912 154	954 465	995 360	1 020 183	995 980 [5]	966 427 [5]	995 980 [5]
Waarde *Valeur*	47 398	51 023	54 263	49 785	44 631	44 483	43 534
	Afgifte van assignatiën. *Assignations délivrées.*						
Batavia	13 485	10 121	11 182	16 431	11 566	14 136	15 156
Semarang.....	1 712	2 235	3 456	10 132	10 363	5 226	8 641
Soerabaja.....	2 323	1 357	2 030	6 992	8 154	8 416	8 576
Padang	558	416	382	1 486	3 276	3 496	2 111
Makassar	2 753	2 846	2 891	2 526	2 321	2 627	2 087
Cheribon	2 587	2 383	2 847	2 379	1 474	1 801	1 522
Soerakarta....	830	539	801	1 530	1 432	1 115	1 130
Pasoeroean....	164	503	—	—	—	—	—
Djokjokarta...	1 072	1 202	1 118	1 681	1 996	1 736	2 157
Amsterdam ...	—	—	—	442	575	579	1 510
Totaal. *Total.*	25 485	21 601	21 708	43 600	41 156	39 132	42 889

4. Koersen der bankactiën. *Cours des actions de la Banque.*

Bron: V. J. B.

Boekjaren. *Exercices.*	Laagste koers. *Minimum.*	Hoogste koers. *Maximum.*	Boekjaren. *Exercices.*	Laagste koers. *Minimum.*	Hoogste koers. *Maximum.*
1873/74	155	165	1884/85	185	200
1874/75	160	190	1885/86	180	200
1875/76	180	200	1886/87	155	182½
1876/77	185	205	1887/88	136	165
1877/78	177½	200	1888/89	140	152½
1878/79	175	185	1889/90	120	140
1879/80	172½	190	1890/91	117½	150
1880/81	175	185	1891/92	150	156
1881/82	175	192½	1892/93	150	183
1882/83	182½	190	1893/94	165	183
1883/84	182½	200	1894/95	165	180

III. SPAARBANKEN. *Caisses d'épargne.*

1. Aantal inleggers, benevens saldo per inlegger op het einde van elk jaar bij de vijf spaarbanken.

Nombre des livrets et solde dû aux déposants au 31 Déc.

Bronnen: K. V. en Jonker, over het Spaarbankwezen in Nederl. Indië, in Tijdschrift van Nijverheid en Landbouw in Ned. Ind., deel 33.

Jaren. *Années.*	Batavia.			Semarang.			Soerabaja.		
	Aantal inleggers. *Nombre de livrets.*	Toename *Accroissement.* %	Saldo per inlegger. *Solde moyen du livret.*	Aantal inleggers. *Nombre de livrets.*	Toename *Accroissement.* %	Saldo per inlegger. *Solde moyen du livret.*	Aantal inleggers. *Nombre de livrets.*	Toename *Accroissement.* %	Saldo per inlegger. *Solde moyen du livret.*
1854	—	—	—	3	—	*f* 1,515	—	—	—
1864	923	—	630	650	—	471	436	—	763
1874	2 618	—	973	2 032	—	537	1 820	—	982
1879	2 660	—2,5	624	2 897	4,7	680	1 814	10,8	948
1880	2 631	—1,1	622	3 086	6,5	756	1 910	5,3	932
1881	2 513	—4,7	593	3 495	13,3	721	2 081	8,1	933
1882	2 525	0,5	563	3 501	0,2	749	2 433	16,9	1 000
1883	2 653	5,0	529	3 684	5,4	777	2 741	12,7	1 026
1884	2 803	5,6	510	3 945	7,0	787	2 817	2,8	1 000
1885	2 844	1,4	528	4 447	12,8	755	2 794	—0,8	913
1886	3 040	6,9	471	3 999	—10,1	715	2 851	2,0	907
1887	3 094	1,8	449	4 218	5,5	730	2 913	2,2	864
1888	3 111	0,6	436	4 561	8,1	736	3 107	6,7	870
1889	3 069	—1,4	417	4 682	2,6	713	3 313	6,6	920
1890	3 190	3,9	412	4 705	0,5	699	3 804	14,8	987
1891	3 303	3,5	417	4 597	—2,3	690	4 088	7,5	1 055
1892	3 441	4,2	397	3 889	—15,4	724	4 328	5,9	993
1893	3 318	—3,6	381	3 998	2,8	703	4 783	10,5	983
1894	3 536	6,6	377	4 454	11,4	648	3 839	—19,7	844

Jaren. *Années.*	Makassar. Aantal inleggers. *Nombre de livrets.*			Padang. Aantal inleggers. *Nombre de livrets.*		
	Aantal. *Nombre.*	Toeneming *Accroissement.* %	Saldo per inlegger. *Solde moyen du livret.*	Aantal. *Nombre.*	Toeneming *Accroissement.* %	Saldo per inlegger. *Solde moyen du livret.*
1885	204	23,8	*f* 927	438	21,0	*f* 824
1886	222	8,8	951	450	2,7	853
1887	244	10,0	898	544	20,9	829
1888	306	25,4	899	670	23,2	877
1889	330	7,8	924	692	3,3	1024
1890	355	7,6	980	789	14,0	888
1891	421	18,6	982	863	9,4	952
1892	450	6,9	993	910	5,4	1031
1893	368	—18,2	815	918	0,9	1081
1894	386	4,9	885	944	2,8	1038

2. De inleggers der verschillende spaarbanken met vermelding van hunnen landaard, en hun saldo tegoed. [1])

Classification des déposants d'après leurs soldes et leurs nationalités.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Plaatsen. *Endroits.*	Aantal inleggers: *Nombre de livrets.* Europeanen. *Européens.*	Vreemde Oosterlingen. *Orientaux étrangers.*	Inlanders. *Indigènes.*	Bedrag der saldo's van: *Total des soldes.* Europeanen. *Européens.*	Vreemde Oosterlingen. *Orientaux étrangers.*	Inlanders. *Indigènes.*
					× *f* 1 000	× *f* 1 000	× *f* 1 000
1882	Batavia	2 478	25	22	1 411,2	3,6	5,7
	Semarang	3 359	51	91	2 537,5	15,4	38,3
	Soerabaja	2 371	24	38	2 396,8	17,8	17,3
	Padang	236	5	12	155,4	2,9	1,1
	Makasser	121	19	2	117,6	2,6	0,6
1886	Batavia	2 958	51	31	1 363,0	15,4	5,9
	Semarang	3 860	56	83	—	—	—
	Soerabaja	2 768	39	44	2 446,1	21,0	21,6
	Padang	424	8	18	360,9	4,2	4,5
	Makasser	199	10	13	200,4	0,7	2,5
1891	Batavia	3 160	83	60	1 326,6	42,2	8,9
	Semarang	4 467	54	76	3 110,4	38,5	26,4
	Soerabaja	3 953	71	64	4 057,4	14,2	36,3
	Padang	810	13	40	794,1	12,1	15,7
	Makasser	347	51	23	366,4	33,4	13,8
1894	Batavia	3 368	88	80	1 264,3	21,4	12,2
	Semarang	4 254	70	130	2 659,4	89,7	54,6
	Soerabaja	3 664	88	87	*	21,4	43,2
	Padang	888	11	45	*	3,7	16,2
	Makasser	308	67	11	268,6	55,6	2,0

[1]) In de kol. versl. van 1887 tot 1890 komen geen opgaven hieromtrent voor.

B. SPOOR- EN TRAMWEGEN.

Voies ferrées, tramways.

I. STAATS- EN PARTICULIERE SPOORWEGEN.

Chemins de fer de l'état et des compagnies.

1. Algemeen overzicht der Staats- en particuliere spoorwegen in exploitatie en van de opbrengst v/h. personen- en goederenvervoer.

Kilomètres en exploitation des chemins de fer de l'État et des Compagnies.

Bronnen: K. V. en S. V. S. T.

Jaren. *Années.*	Gemiddeld aantal Kilometers in exploitatie. *Kilomètres en exploitation.*	Opbrengst v/h. personen- en goederenvervoer. *Recettes pour transport de voyageurs et de marchandises.*
1880	411	*f* 4 234 620
1884	924	8 147 945
1885	932	7 797 834
1886	938	7 731 922
1887	1223	7 979 331
1888	1232	8 532 963
1889	1261	8 921 369
1890	1325	10 122 185
1891	1393	11 525 074
1892	1484	11 875 308
1893	1547	12 015 279
1894	1613	13 365 329

2. Staats-Spoorwegen. *Chemins de fer de l'Etat.*

a. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Oosterlijnen.

Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (réseau Est).

Bron: V. S. N. I.

Jaren. *Années.*	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*		2e klasse. *2e classe.*		3e klasse. *3e classe.*		Totaal. *Total.*	Bagage. *Bagages.*	Bestelgoederen. *Colis à remettre.*	Vrachtgoederen. *Marchandises.*
					a. Vervoer. *Transport.*					
	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	K.G. × 1000	K.G. × 1000	K.G. × 1000
1885	14 062	0,84	82 873	4,96	1 573 529	91,20	1 670 464	1 778	2 103	242 744
1886	13 756	0,89	81 837	5,28	1 453 247	93,83	1 548 840	1 571	1 968	258 437
1887	11 660	0,69	75 974	4,46	1 614 597	94,85	1 702 231	1 528	2 237	283 782
1888	10 794	0,50	68 645	3,15	2 100 497	96,35	2 179 936	1 741	2 036	352 890
1889	12 335	0,46	77 293	2,92	2 563 980	96,62	2 653 608	2 080	2 269	391 937
1890	10 899	0,38	83 391	2,89	2 785 743	96,73	2 880 023	2 009	2 417	445 486
1891	12 217	0,40	84 248	2,73	2 989 528	96,87	3 085 993	2 248	2 613	476 561
1892	13 644	0,50	86 940	3,19	2 782 916[1])	96,31	2 883 500	2 740	2 972	509 807
1893	14 075	0,52	91 619	3,39	2 596 614[1])	96,09	2 702 308	2 038	3 227	563 227
1894	15 070	0,53	96 335	3,38	2 741 612	96,09	2 853 017	2 154	3 551	655 511
					b. Opbrengst. *Recettes.*					
								× *f* 1000	*f* 1000	× *f* 1000
1885	*f* 55 283	4,—	*f* 179 673	13,01	*f* 1 146 242	82,99	*f* 1 381 198	45	101	1 817
1886	52 907	4,13	168 816	13,16	1 060 626	82,71	1 282 348	41	103	1 961
1887	47 358	3,95	166 892	13,93	984 227	82,12	1 198 476	36	112	1 832
1888	44 290	3,76	153 269	13,04	978 821	83,21	1 175 830	36	107	1 997
1889	53 121	4,07	175 497	13,46	1 075 848	82,47	1 304 465	40	114	1 932
1890	51 250	3,77	196 765	14,47	*f* 1 112 053	81,76	1 360 068	39	124	1 983
1891	56 728	3,92	202 353	13,97	1 188 982	82,11	1 448 064	43	135	2 414
1892	66 420	4,50	204 441	13,87	1 203 666	81,63	1 474 527	49	144	2 570
1893	69 560	4,56	212 323	13,91	1 244 479	81,53	1 526 363	38	154	2 654
1894	77 136	4,67	227 937	13,80	1 346 696	81,53	1 651 769	43	164	3 456

b. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de lijn Djokjakarta—Tjilatjap.

Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (ligne Djokjakarta—Tjilatjap).

Bron: S. V. N. I.

Jaren. *Années.*	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*		2e klasse. *2e classe.*		3e klasse. *3e classe.*		Totaal. *Total.*	Bagage. *Effets de voyageurs.*	Bestelgoederen. *Colis à remettre.*	Vrachtgoederen. *Marchandises.*
					a. Vervoer. *Transport.*					
	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	K.G. × 1000	K.G. × 1000	K.G. × 1000
1887[1])	914	0,36	8 585	3,29	250 851	96,35	260 350	101	62	24 482
1888	1 259	0,21	15 539	2,55	592 210	97,24	609 008	186	117	67 064
1889	1 253	0,20	15 428	2,45	614 119	97,35	620 800	187	138	70 921
1890	1 045	0,13	14 630	1,78	806 388[2])	98,09	822 063[2])	238	201	93 238
1891	1 284	0,12	17 155	1,62	1 041 183	98,26	1 059 622	356	230	124 516
1892	1 765	0,20	16 726	1,87	876 240	97,93	894 731	373	222	108 915
1893	1 892	0,19	18 051	1,82	969 947	97,99	989 890	458	245	215 660
1894[3])	1 816	0,20	14 101	1,57	882 540	98,23	898 457	401	179	165 234
					b. Opbrengst. *Recettes.*					
								× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000
1887[1])	*f* 1 887	2,03	*f* 9 936	10,69	*f* 81 075	87,28	*f* 92 898	1,6	2,9	115,6
1888	3 273	1,68	18 516	9,50	173 135	88,82	194 925	2,9	7,2	271,6
1889	3 073	1,57	19 393	9,89	173 579	88,54	196 045	3,0	8,1	261,2
1890	3 347	1,38	19 046	7,86	219 971	90,76	242 365	3,2	11,8	371,7
1891	3 887	1,35	21 870	7,59	262 405	91,06	288 162	4,4	13,7	405,5
1892	4 809	1,78	22 626	8,36	243 225	89,86	270 660	4,8	12,3	359,5
1893	6 014	1,85	25 512	7,86	292 869	90,28	324 395	5,9	13,4	454,3
1894[3])	5 619	1,98	19 577	6,90	258 597	91,12	283 793	5,0	10,0	430,6

[1]) Van 20 Juli—31 Dec. [2]) Hierin niet begrepen 15 688 reizigers van de stopplaatsen Wonosari en Tamlak naar de verschillende stations vervoerd. [3]) Maanden Januari—October. Met 1 Nov. van dit jaar werd deze lijn bij de Westerlijnen getrokken.

c. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Westerlijnen.

Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (réseau Ouest).

Bron: V. S. N. I.

Jaren. *Années.*	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*		2e klasse. *2e classe.*		3e klasse. *3e classe.*		4e klasse. *4e classe.*		Totaal. *Total.*	Bagage. *Bagages.*	Bestel-goederen. *Colis à remettre.*	Vracht-goederen. *Marchandises.*
	a. Vervoer. *Transport.*											
	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	K.G. × 1000	K.G. × 1000	K.G. × 1000
1885	3 808	0,74	18 750	3,63	351 973	68,08[6]	142 442	27,55	516 973	511	341	32 167
1886	14 926	1,38	61 480	5,69	696 634	64,48	307 324	28,45	1 080 364	4 587	279	44 561
1887	18 386	1,48	76 640	6.17	836 732	67,43	309 207	24,92	1 240 965	8 256	352	62 941
1888	18 510	1,24	82 962	5,56	1 059 403	71,20	331 227	22,20	1 492 102	8 673	367	77 420
1889	23 260	1,38	95 528	5,64	1 198 204	70,80	375 357	22,18	1 692 349	8 882	422	94 930
1890	24 336	1,20	112 108	5,54	1 475 696	72,84	413 775	20,42	2 025 915	9 342	451	125 745
1891	29 625	1,30	111 950	4,92	1 680 067	73,81	454 600	19,97	2 276 242	10 629	517	166 886
1892	30 231	1,27	112 121	4,71	1 745 383	73,42	489 563	20,60	2 377 298	10 709	590	183 316
1893	33 209	1,43	112 557	4,85	1 689 983	72,83	484 677	20,89	2 320 426	10 157	568	172 991
1894 [1])	36 747	1,49	121 846	4,95	1 849 881	75,09	455 114	18,47	2 463 588	9 306	622	194 503
	b. Opbrengst. *Recettes.*											
										× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000
1885	*f* 8 348	3,15	*f* 30 852	11,64	*f* 218 762	82,52	*f* 7 122	2,69	*f* 265 085	6	15	427
1886	11 581	3,91	39 929	13,50	228 854	77,39	15 366	5,20	295 730	16	14	545
1887	12 095	4,06	40 907	13,75	229 102	76,99	15 460	5,20	297 564	22	15	475
1888	12 620	3,95	42 485	13,31	247 568	77,55	16 561	5,19	317 882	23	16	482
1889	16486	4,55	49 508	13,68	277 198	76,58	18 768	5,19	361 959	24	16	559
1890	17 667	4,05	58 915	13,53	338 194	77,67	20 689	4,75	435 465	25	18	610
1891	21 029	4,40	64 509	13,51	369 393	77,33	22 745	4,76	477 675	29	22	738
1892	20 601	4,05	61 020	12,10	402 003	79,12	24 483	4,82	508 107	29	25	918
1893	23 800	4,58	65 078	12,52	406 670	78,24	24 237	4,66	519 785	27	24	715
1894 [1])	31 063	5,09	81 704	13,39	474 686	77,79	22 761	3,73	610 214	29	27	851

[1]) De lijn Dokjokarta-Tjilatjap sedert 1 Nov. onder de Westerlijnen begrepen. *Depuis le 1 Novembre 1894 la ligne Djokjakarta-Tjilatjap à été combinée avec le réseau Ouest.*

d. Bruto opbrengst der staatsspoorwegen per dag en per kilometer.

Recettes des chemins de fer de l'Etat par kilomètre et par jour.

Bron: V. S. N. I.

Jaren. *Années.*	Van het geheel. *Total.*	Opbrengst *Recettes* der reizigers. *de voyageurs.*	Opbrengst *Recettes* vrachtgoed. *de march.*	Van het geheel. *Total.*	Opbrengst *Recettes* der reizigers. *de voyageurs.*	Opbrengst *Recettes* vrachtgoed. *de march.*
	Oosterlijnen. *Lignes Orientales.*			Westerlijnen. *Lignes Occidentales.*		
1885	*f* 19,92	*f* 7,87	*f* 10,35[5]	*f* 11,42	*f* 3,95[5]	*f* 6,36[9]
1886	19,87[5]	7,25	11,06[5]	13,13	4,24[12]	7,81[12]
1887	18,72	6,80[3]	10,33[8]	12,30	4,26[75]	6,81[88]
1888	19,51	6,71[5]	11,25	12,61	4,56	6,89
1889	20,06	7,37	10,91	13,14[5]	4,71	7,28
1890	20,71	7,68	11,20	12,87[5]	4,93	6,91
1891	23,79	8,18	13,64	14,95[5]	5,41	8,36
1892	24,95	8,30	14,48	17,38	5,75	10,36
1893	25,82	8,62	14,99	14,29	5,51	7,58
1894	31,25[5]	9,33	19,52	12,47	4,78	6,66

3. Particuliere Spoorwegen. [1]) *Chemins de fer des compagnies.*

Bron: V. N. I. S. *a.* Lijn Semarang—Vorstenlanden—Willem I. *Ligne Semarang—Principautés—Willem I.*

Jaren. *Années.*	Aantal reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*	2e klasse. *2e classe.*	3e kl. 3e *classe.* Gew. tar. *Tarif ord.*	3e kl. 3e *classe.* Verm. tar. *Tar. réd.*	Militairen. *Milit.*	Gevangenen en geleiders. *Prisonn.*	Totaal. *Total.*	Bagage. *Bagages.* × 1000 kilogr.	Bestelgoederen. *Colis à remettre.* × 1000 kilogr.	Koopmansgoed. *Marchandises.* × 1000 kilogr.	Rijtuigen. *Voitures.*	Paarden. *Chevaux.*	Vee. *Bétail.*	Diversen. *Divers.* K.G.	Totaal. *Total.*
							a. Vervoer. *Transport.*								
1885	6 052	33 769	401 891	574 817	12 932	3 921	1 033 382	470	271	404 716	250	1 357	2 562		
1886	5 167	30 722	356 456	546 461	12 950	4 070	955 826	464	257	304 511	249	1 175	2 380		
1887	4 540	32 592	293 976	595 560	14 461	4 723	945 852	533	265	241 463	210	1 385	1 995		
1888	4 636	34 774	198 817	749 540	17 542	6 383	1 011 570	566	250	254 376	183	1 187	1 912		
1889	4 939	36 224	187 547	717 486	15 873	6 292	968 259	583	260	264 390	184	1 339	2 825	2 358	
1890	5 175	36 748	186 438	764 451	18 709	6 467	1 017 882	591	279	270 159	185	1 383	2 276	2 927	
1891	5 245	37 405	189 172	800 665	16 520	6 642	1 055 631	807	362	300 324	172	1 277	3 120	3 659	
1892	6 640	39 520	187 434	779 436	19 145	8 237	1 040 412	1 176	424	327 349	211	3 711		4 788	
1893	8 412	44 356	217 725	874 628	20 086	7 397	1 172 604	1 377	461	334 726	239	4 133		13 665	
1894	8 996	43 301	214 868	841 136	28 303	8 098	1 144 702	1 519	470	362 677	216	3 660		47 045	
1895	9 074	42 628	1 078 131		[2])	[2])	1 129 833	1 633	552	358 727	178	3 638		*	
							b. Opbrengst. *Recettes.*								
1885	34 646	98 843	341 835	57 876	14 751	4 500	552 452	5 969	34 203	2 161 389	3 300	5 546	2 011	95 718	2 860 586
1886	32 502	89 315	306 662	55 121	14 284	4 787	502 671	5 458	33 402	1 977 616	3 551	4 508	2 026	89 182	2 618 414
1887	36 928	90 710	284 357	70 531	16 813	6 011	495 351	7 022	35 046	1 743 970	2 747	4 933	1 892	118 579	2 409 539
1888	26 003	90 813	253 491	103 658	21 408	8 568	504 126	6 647	34 071	1 550 457	2 491	4 244	1 718	85 996	2 189 749
1889	27 168	93 871	238 544	101 564	20 610	8 939	490 695	7 090	32 465	1 430 244	2 398	5 115	2 987	[3]) 95 939	2 066 932
1890	29 127	91 781	237 545	109 409	24 577	8 672	501 110	7 036	32 399	1 720 704	2 357	5 910	2 747	117 958	2 390 221
1891	29 653	96 620	238 766	113 603	21 622	9 001	509 265	8 943	33 536	1 971 988	2 580	7 776	3 566	103 888	2 641 542
1892	28 241	77 938	234 768	111 225	25 291	12 341	489 805	12 104	37 512	1 917 872	3 179	9 639		116 790	2 586 903
1893	34 557	87 104	240 591	125 005	21 122	8 458	516 836	12 530	36 966	1 801 271	3 122	10 215		112 419	2 493 359
1894	34 758	83 858	236 555	119 680	27 194	9 107	511 152	13 966	37 661	1 959 893	3 088	9 476		123 969	2 659 206
1895	34 472	82 339	400 828		[2])	[2])	517 639	14 542	40 203	1 767 375	2 760	9 788		111 535	2 463 841

[1]) De cijfers voor 1895 zijn voor al de particuliere spoorwegen met uitzondering van die voor de Deli-spoorwegmaatschappij ontleend aan de Javasche courant en dus vermoedelijk van voorloopigen aard. [2]) Deze cijfers zijn in het totaal en in het cijfer der derde klasse-reizigers begrepen. [3]) Sedert 1889 is hierin begrepen de opbrengst van het vervoer der postpakketten

Bron: V. N. I. S.

b. Lijn Batavia—Buitenzorg. [1]) *Ligne Batavia—Buitenzorg.*

Jaren. *Années.*	Aantal reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*	2e klasse. *2e classe.*	3e klasse. *3e classe.*	Militairen. *Militaires.*	Gevangenen en geleiders. *Prisonn.*	Totaal. *Total.*	Bestelgoederen. *Colis à remettre.* 1000 Kgr.	Koopmansgoederen. *Marchandises.* 1000 Kgr.	Bagage. *Bagages.* 1000 Kgr.	Rijtuigen. *Voitures.*	Paarden. *Chevaux.*	Vee. *Bétail.*	Diversen. *Divers.* K.G.	Totaal. *Total.*
						a. Vervoer. *Transport.*								
1885	18 085	86 082	544 403	16 492	2 625	667 687	367	61 538	137	354	1 192	1 767		
1886	17 813	83 464	487 518	21 290	3 054	613 139	330	65 908	201	322	1 070	1 240		
1887	15 069	79 791	448 008	23 636	3 027	569 531	357	68 357	219	273	1 279	2 065		
1888	16 035	80 844	522 939 [2])	16 509	2 666	638 993	360	67 264	242	261	1 065	2 989		
1889	19 512	94 075	660 451	8 377	2 445	784 860	367	80 125	198	287	987	2 463	795	
1890	19 608	94 315	673 450	9 039	2 980	799 392	374	100 915	198	218	1 185	1 954	1 157	
1891	20 781	95 178	687 131	6 709	2 744	812 543	394	112 430	184	222	1 124	2 022	875	
1892	18 938	91 025	681 560	7 252	2 792	801 567	404	119 908	200	218	2 611		875	
1893	20 398	99 946	697 651	9 482	1 968	829 445	385	113 063	236	209	2 347		3 634	
1894	20 894	99 984	688 341	15 347	1 538	826 104	377	109 417	271	169	2 670		15 631	
1895	21 175	100 101	732 328	[3])	[3])	853 328	419	129 395	335	160	2 243		*	
						b. Opbrengst. *Recettes.*								
1885	*f* 20 199	*f* 69 837	*f* 225 615	*f* 3 572	*f* 1 572	*f* 320 794	*f* 16 188	*f* 290 185	*f* 6 352	*f* 2 902	*f* 3 041	*f* 2 033	*f* 35 075	*f* 676 570
1886	17 725	68 534	211 816	3 507	1 986	303 567	16 571	314 580	8 406	2 515	2 671	1 406	25 794	675 511
1887	15 447	66 352	207 109	4 039	1 892	294 839	17 589	273 497	10 307	2 228	2 930	2 147	23 708	627 243
1888	15 340	64 906	210 196	3 306	1 293	295 040	18 532	280 708	10 097	2 137	2 665	3 084	24 022	636 286
1889	18 067	66 283	217 737	2 694	1 090	305 880	17 329	349 264	8 944	2 352	3 001	2 735	27 439 [4])	716 944
1890	19 383	66 470	221 566	3 509	1 457	312 385	17 194	401 188	8 910	1 890	3 880	2 195	27 980	775 622
1891	23 205	68 020	224 223	2 947	1 405	319 800	18 637	422 082	8 585	1 945	3 721	1949	29 955	806 674
1892	20 648	60 895	227 860	3 008	1 382	313 792	19 466	459 855	8 350	1 804	5 210		27 828	836 305
1893	20 065	61 751	229 204	3 461	860	315 341	19 607	361 141	9 565	1 813	4230		30 223	741 920
1894	20 008	62 188	228 639	4 409	661	315 905	19 048	364 042	10 254	1 540	8 956		26 743	741 486
1895	22 361	63 260	239 654	[3])	[3])	325 275	21 023	384 370	11 808	1 349	4 069		28 431	776 503

[1]) Zie noot [1]) op vorige blz. [2]) Van 1888—1894 achtereenvolgens incl. 64 066, 134396, 143098, 164153, 152140, 152353 en 162714 reizigers op verminderd tarief en 9 341, 10 845, 12 256, 13235, 14369, 14222 en 14418 kinderen. [3]) Zie noot [3]) op de vorige blz. [4]) Zie noot [3]) op de vorige blz.

Bron: K. V.

c. Lijn Tegal—Balapoelang. [1])

Dienstjaar.	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. *Voyageurs.* Aantal. *Nombre.* 1e kl. × 1000	2e kl. × 1000	Opbrengst. *Recettes.*	Bagage opbrengst. *Recettes p. bagages.*	Bestelgoederen. *Colis à remettre.* 1000 Kilog.	Opbr. *Recett.*	Vrachtgoederen. *Marchandises.* Ton. 1000K.G.	Opbr. *Recettes.*	Totaal opbrengst. *Total recette.*	Opbrengst per dag en per kilometer. *Recettes p. jour et p. kilomètre.*	Exploitatie-kosten in % der ontvangsten.
1887	25	1,3	129	*f* 21 423	*f* 105	3,2	*f* 255	9 040	*f* 7 030	*f* 29 882	*f* 3,27[5]	201
1888	25	1,1	98	*	138	4,4	380	13 692	18 316	39 791	4,36	127
1889	25	0,7	72	15 636	116	5,4	474	16 983	22 157	42 789	4,85	116
1890	25	0,7	77	16 378	198	9,6	697	20 112	23 276	45 049	4,91	121
1891	25	0,8	103	20 485	234	9,0	658	22 250	27 320	55 413	6,07	93
1892	25	0,6	88	19 705	493	*	659	*	31 382	58 461	6,39	82
1893	25	0,9	84	20 416	642	11,4	800	28 642	41 431	67 961	7,44	81
1894	25	1,0	80	20 086	654	9,2	663	29 799	44 869	71 421	7,84	66

[1]) De voorloopige cijfers voor 1895 kunnen niet worden medegedeeld, omdat aan de gegevens in de Javasche Courant de opgaven voor de maand Januari van dat jaar ontbreken.

Bron: V.B.O.S.

d. Lijn Batavia—Meester-Cornelis—Bekassie—Kedoeng-Gede. [1])

Dienstjaar.	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse.	2e klasse. × 1000	3e klasse. × 1000	Totaal. × 1000	Opbrengst. *Recettes.*	Bagage. Opbrengst. *Recettes p. bagages.*	IJl- en vrachtgoed. *Marchandises.* Opbrengst. *Recettes.*	Totaal opbrengst. *Total recette.*	Opbrengst per dag en per kilom. *Recettes p. jour et p. kilomètre.*	Exploitatie-kosten in % der ontv. *Coefficient d'exploitation.*
1887	27 [2])	382	11	169	180	*f* 43 551	*f* 481	*f* 9650	*f* 54 728	*f* 7,40	101
1888	27	594	16	304	321	60 979	2004	22694	87 639	8,93	97
1889	27	868	20	372	393	66 422	2931	23931	95 100	9,72	92
1890	33	964	28	524	553	88 109	5495	38904	138 438	11,44	81
1891	51	1 598	33	754	789	132 446	7608	78385	226 915	12,24	63
1892	57	1 450	37	839	878	152 004	8426	67539	237 279	11,43	65
1893	57	2 168	43	936	981	168 925	8997	99734	287 052	13,72	43
1894	57	2 619	41	959	1003	167 972	9418	118920	302 180	14,78	45
1895	57	1 707	39	1 007	1048	178 062	10687	125843	319 526	15,37	*

[1]) Zie noot ([1]) op blz. 73. [2]) Daar het dienstjaar slechts van 31 Maart tot December loopt, bedroeg de gemiddelde exploitatie-lengte slechts 20,271 Kilom.

Bron: V.D.S.

e. Lijnen in het landschap Deli. *Lignes à Deli (Sumatra).*

Tijdvak.	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. × 1000	2e klasse. × 1000	3e klasse. × 1000	Totaal. × 1000	Opbrengst. *Recettes.*	Bagage. Opbrengst. *Recettes p. bagages.*	Goederen. *Marchandises.* Opbrengst. *Recettes.*	Totaal opbrengst *Total recettes.*	Opbr. p. dag en per kilog. *Rec. p. jour et p. kil.*	Exploit.-kosten in % der ontvangsten.
1 Aug.'86/30 Apr.'87	17	8	19	159	185	*f* 100 063	*f* 5 985	88 329	*f* 206 454	*f* 15,17	47
Mei 1887/Apr. 1888	55 [1])	17	33	360	410	273 092	19 317	282 739	592 918	34,98	43
1 Mei 1888—Ult° 1888	55	12	32	334	379	225 803	15 526	222 894	479 477	35,54	47
1889	65 [2])	21	65	657	744	440 844	30 043	427 841	936 441	39,55	44
1890	91	26	90	879	994	604 659	45 157	606 297	1 314 953	39,70	43
1891	103	26	90	862	978	601 698	47 094	613 272	1 310 761	34,96	47
1892	103	20	52	535	607	392 522	36 476	491 516	954 382	25,39	51
1893	103	17	44	524	585	353 255	37 106	496 993	920 102	24,55	48
1894	103	17	41	481	539	313 269	37 518	551 824	949 702	25,33	46
1895	103	21	47	615	684	354 699	38 887	710 955	1 189 590	31,73	41

[1]) Nieuw: 20,960 Kilom. sedert 1 Mei, 11,207 Kilom. sedert 4 September en 6,162 Kilom. sedert 16 Februari. [2]) Gemiddelde exploitatielengte. Nieuw: 20 Kilom. Medan—Perbaoengan.

II. TRAMWEGEN. *Tramways.*

1. Staats-stoomtramweg in Atjeh. *Tramway à vapeur de l'Etat à Atjeh.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Kilom. in exploit.	Personenvervoer. *Transport de voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*	2e klasse. *2e classe.*	3e klasse. *3e classe.*	Totaal. *Total.*	Goederenvervoer. *Transport de marchandises* Bagage. *Effets de voyag.* (colli)	Vrachtgoederen. *Marchandises.* (tonnen)	Brutoopbrengst. *Recettes brutes.*	Exploitatiekosten. *Frais d'exploitation.*
1885	32	21 513	30 053	664 764	716 330	58 996	25 115	*f* 152 469	*f* 81 378
1886	39 [1]	19 819	24 350	364 596	408 765	47 313	36 205	91 428	91 560
1887	39	17 294	19 356	293 755	330 405	55 694	27 091	76 937	96 786
1888	39	*	*	*	*	*	*	86 329	95 705
1889	39	14 830	18 182	316 597	349 609	*	31 059	84 645	120 736
1890	39	*	*	*	391 654	*	36 808	96 331	115 158
1891	39	15 111	25 371	353 178	393 660	*	24 867	88 377	106 457
1892	39	13 728	21 544	344 820	380 092	*	24 945	87 892	106 064
1893	39	15 800	25 266	416 713	457 779	*	28 461	113 953	98 852
1894	39	14 980	28 912	513 546	557 438	*	30 879	130 562	108 685

[1]) Sedert Juli 1886.

2. Particuliere tramwegen. *Tramways des compagnies.*

a. Stoomtramweg Semarang—Joana.

Bron: V. S. S. J. *Tramway à vapeur Semarang—Joana.*

Jaren. *Années.*	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*	2e klasse. *2e classe.*	Totaal. *Total.*	Opbrengst. incl. bagage. *Recettes.*	Opbrengst goederen en diversen. *Marchandises.*	Exploitatiecoëfficient. *Coëfficient d'exploitation.*
1885	99,4	23 056	701 876	724 932	*f* 193 475	*f* 175 419	48,9 : 100
1886	99,4	24 522	704 701	729 223	178 101	197 212	44,8 : 100
1887	111 [1])	23 925	702 118	726 043	167 015	219 279	42,8 : 100
1888	132 [2])	28 141	833 668	861 809	167 770	247 358	40,0 : 100
1889	171,1 [3])	29,058	879 533	908 591	191 820	286 446	38,2 : 100
1890	171,1	30 540	1 054 822	1 085 362	207 046	311 374	39,3 : 100
1891	171,1	30 132	1 057 314	1 087 446	201 949	304 535	40,0 : 100
1892	188,2 [4])	29 455	1 122 829	1 152 284	217 512	376 687	35,6 : 100
1893	206,4	28 548	1 198 734	1 227 282	223 257	454 225	34,4 : 100
1894	219,1	29 927	1 224 977	1 254 904	227 861	499 134	35,6 : 100

[1]) Sedert 6 Sept. 1887. [2]) Sedert 15 Nov. 1888. [3]) Sedert 1 November 1889. [4]) Sedert 1 Jan. 1892.

b. Stoomtramweg Batavia—Meester Cornelis.

Bron: V. N. I. T. *Tramway à vapeur Batavia—Meester Cornelis.*

Juli—Juni.	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. *Voyageurs.* Passagiers 1e klasse.	Passagiers 2e klasse.	Totaal. [1]) *Total.*	Waarv. Inland. 2e kl. *Dont Indigènes.*	Opbrengst. *Recettes.*	Exploitatiecoëfficient. *Coëfficient d'exploitation.*
1885/86	12,240	% 8,7	% 91,3	1 530 054	*	*f* 247 919	63,20 : 100
1886/87	12,240	14,9	85,1	1 814 269	*	232 012	55,41 : 100
1887/88	12,240	13,5	86,5	2 187 720	749 617	231 408	53,97 : 100
1888/89	12,240	8,4	91,6	3 305 810	1 894 935	237 736	59,00 : 100
1889/90	12,240	7,9	92,1	3 722 525	2 231 084	258 253	56,24 : 100
1890/91	14	8,5	91,5	3 776 614	2 233 808	264 199	56,97 : 100
1891/92	14	8,3	91,7	4 066 264	2 458 208	278 386	56,48 : 100
1892/93	14	8,4	91,6	4 272 730	2 546 132	294 207	52,32 : 100
1893/94	14	7,9	92,1	4 338 397	2 579 205	297 079	51,05 100
1894/95	14	7,6	92,4	4 312 765	2 585 324	292 257	51,09 : 100

[1]) Inclusief de abonné's à 2 ritten daags.

C. POSTERIJEN EN TELEGRAFEN. *Postes et Télégraphes.*

I. OVERZICHT VAN DE OVERGEBRACHTE BRIEVEN, ENZ. *Lettres etc. transmises.*

Bron: K. V. 1. Binnenlandsch verkeer. *Correspondance intérieure.*

Jaren. *Années.*	Aantal brieven. *Nombre des lettres.* Port betalende brieven. *Lettres payantes.* Gefrankeerd. *Affranchies.*	Ongefrankeerd. *Non affranchies.*	Dienstbrieven. *Lettres de service.*	Aantal drukwerken. *Nombre des imprimés.* Nieuwsbladen. *Journaux.*	Andere drukwerken. *Autres imprimés.*	Aantal monsters. *Echantillons.*	Aantal documenten. *Papiers d'affaires.*	Aantal aangeteekende stukken onder de vorenstaande begrepen. *Lett. recommandées.* Gewone stukken. *Lettres.*	Dienststukken. *Lettres de service.*
1885	3 004 248	253 789	1 004 975	2 259 036	387 671	25 629	3 487	210 428	72 684
	3 258 037			2 646 707				283 112	
1886	3 052 674	253 492	955 635	2 531 643	454 863	35 131	7 470	208 686	78 711
	3 306 166			2 986 506				287 397	
1887	3 114 213	264 610	998 191	2 361 589	577 485	33 218	9 451	217 002	93 732
	3 378 823			2 939 074				310 734	
1888	3 302 841	231 432	1 048 990	2 510 163	702 366	28 094	8 175	234 388	95 649
	3 534 273			3 212 529				330 037	
1889	3 637 119	236 030	1 211 049	2 846 433	813 236	40 978	9 159	258 650	101 393
	3 873149			3 659 669				360 043	
1890	3 664 677	241 134	1 228 716	3 055 750	919 999	39 368	10 823	268 369	108 917
	3 905 811			3 975 749				377 286	
1891	3 712 936	229 049	1 233 204	3 353 020	1 000 212	46 682	15 525	287 962	120 841
	3 941 985			4 353 232				408 803	
1892	3 871 687	245 302	1 367 951	3 571 140	1 057 824	50 642	17 190	310 078	132 752
	4 116 989			4 628 964				442 830	
1893	4 171 599	226 236	1 629 481	3 443 544	1 158 043	53 842	26 124	323 584	149 727
	4 397 835			4 601 587				473 311	
1894 [1]	4 343 825	235 585	1 707 390	3 722 003	1 336 449	57 669	32 369	347 859	159 336
	4 579 410			5 058 452				507 195	

Bron: K. V. 2. Buitenlandsch verkeer. *Correspondance étrangère.*

Jaren. *Années.*	Aantal brieven. *Nombre des lettres.* Ontvangen. *Reçues.*	Verzonden. *Expédiées.*	Totaal. *Total.*	Ontvangen en verzonden. *Reçues et expédiées.* Drukwerken (in KG.) *Imprimés. (kilogr.)*	Monsters. *Echantillons.*	Documenten. *Papiers d'affaires.*	Aangeteekende stukken. *Lettres recommandées.*	Ontvangstberichten voor aangeteekende stukken. *Acc. de réception.*
1885	431 203	472 819	904 022	108 887	19 383	720	64 562	615
1886	447 540	452 060	899 600	111 265	26 027	1 100	67 903	579
1887	518 436	464 692	983 128	112 756	24 880	1 769	76 145	372
1888	550 761	514 639	1 065 400	127 018	22 716	2 874	86 675	385
1889	579 808	540 114	1 119 922	143 207	26 204	4 952	96 117	435
1890	684 938	557 410	1 242 348	150 774	25 025	4 717	104 774	337
1891	789 402	571 271	1 360 673	166 834	32 919	5 425	114 366	370
1892	745 436	596 758	1 342 194	192 051	65 720	9 653	119 184	405
1893	637 088	592 450	1 229 538	196 151	48 375	9 958	136 007	330
1894 [1]	724 766	636 202	1 360 968	202 165	49 328	9 094	148 692	265

[1]) De cijfers van 1894 zijn van voorloopigen aard.

Bron: K. V. II. AANTAL VERKOCHTE BRIEFKAARTEN. *Cartes postales transmises.*

	Bedrag.	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894 [1])
Binnenl. .	5 c. (enk.)	898 159	991 993	1 073 209	1 157 944	1 269 776	1 352 386	1 398 781	1 505 493
	10 c. (dub.)	7 787	9 253	5 996	6 958	7 766	9 078	9 883	9 540
Buitenl. .	7½ cent	48 256	50 847	50 575	53 258	54 509	60 837	60 993	67 276
	15 „	—	—	—	—	—	889	2 425	1 093
Totaal...		954 202	1 052 093	1 129 780	1 821 160	1 332 071	1 423 190	1 472 082	1 583 402

III. POSTWISSELS. *Mandats-poste.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Binnenl. verkeer. *Intérieur*		Buitenlandsch verkeer. *Correspondance Etrangère.*									
			Uit Indië verzonden naar: *Expédiés*				Naar Indië overgemaakt *Reçus*				Tot. generaal. *Total.*	
			Nederland. *aux Pays-Bas.*		elders *ailleurs.*		uit Nederland. *des Pays-Bas.*		uit and. landen. *d'autres pays.*			
	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Aant. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*
		×1000		×1000		×1000		×1000		×1000		×1000
1885	115 827	*f* 5 950	19 296	*f* 1 114	3 292	*f* 160	1 626	*f* 74	469	*f* 21	24 683	*f* 1 370
1886	118 094	5 880	19 956	1 149	3 377	171	1 688	74	497	22	25 518	1 415
1887	120 951	5 872	20 404	1 116	3 468	165	1 664	73	599	33	26 235	1 387
1888	127 797	5 452	20 793	1 051	3 757	175	1 923	86	664	34	27 137	1 345
1889	135 003	5 917	20 603	1 008	3 567	153	2 083	105	557	31	26 810	1 296
1890	142 259	6 308	21 472	1 041	3 788	153	2 127	98	496	29	27 883	1 321
1891	150 685	5 969	23 371	1 106	4 131	163	2 142	98	452	22	30 096	1 389
1892	161 329	6 567	24 328	1 197	4 466	181	2 365	104	421	21	31 580	1 504
1893	166 777	6 313	25 499	1 213	5 392	228	2 789	141	472	30	34 152	1 611
1894 [1])	178 514	6 687	28 239	1 319	5 740	232	3 019	157	517	28	37 515	1 736

IV. QUITANTIËN. *Quittances par la poste.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Ter invordering aangeboden quitanties. *Quittances présentées au recouvrement.*		Betaalde quitanties. *Quittances payées*		Onbetaald gebleven quitanties. *Quittances non payées.*	
	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant total.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant total.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant total.*
1885.....	5 944	*f* 139 046	2 968	*f* 61 478	2 976	*f* 77 568
1886.....	11 401	214 764	5 754	97 216	5 647	117 548
1887.....	21 358	345 881	11 434	177 669	9 924	168 212
1888.....	27 629	437 261	15 199	238 007	12 430	199 254
1889.....	34 004	502 833	19 262	285 822	14 742	217 011
1890.....	36 828	484 756	23 674	307 297	13 154	177 459
1891.....	43 625	571 209	28 490	351 457	15 135	219 752
1892.....	53 830	614 982	34 668	386 907	19 162	228 075
1893.....	61 412	697 792	44 796	463 483	16 616	234 309
1894 [1]).....	69 734	836 563	51 955	572 510	17 779	264 053

[1]) De cijfers over 1894 zijn van voorloopigen aard.

VI. TELEGRAFEN. *Télégraphes.*

1. Getal kantoren, lengte der lijnen en draden.

Nombre de bureaux, lignes et fils.

Bron: K. V.

Ultº.	Kilometers lijn. *Lignes (kilom.)*	Kilometers draad. *Fils (kilom.)*	Kilom. kabel tusschen *Cable (kilom.)* Sumatra.	Java en Madoera.	Java en Bali	Bali en Celebes	Belawan en Olebl.	Aantal. *Nombre.* Kantoren *Bureaux.*	Spoorweg-kantoren. *Bureaux aux chemins de fer.*	Telefoon-kantoren. *Bureaux de téléphones.*
1888 Java	3 868,96	5 940,74	57,98	—	151,13	696,12	—	69	111	21
1888 Sumatra	2 678,46	2 755,16						24	7	
1889 Jav.-Mad.	4 054,64	6 211,35	57,98	4,67	151,13	696,12	—	72	111	28
1889 Sumatra	2 764,55	2 841,25						25	11	
1890 Jav.-Mad	4 073,64	6 230,35	57,98	4,67	151,13	696,12	—	73	121	23
1890 Sumatra	2 789,67	2 866,37						25	12	6
1891 Jav.-Mad.	4 061,81	6 228,52	57,98	4,33	151,13	696,12	—	75	121	21
1891 Sumatra	2 789,67	2 866,37						25	12	6
1892 Jav.-Mad.	4 053,68	7 270,70	57,98	4,33	151,13	696,12	537,40	75	130	22
1892 Sumatra	2 788,39	3 001,24						26	13	6
1893 Jav.-Mad.	4 060,05	7 506,87	57,98	4,33	151,13	696,12	537,40	76	133	22
1893 Sumatra	2 822,09	3 034,94						28	13	6
1894 Jav.-Mad.	4 119,20	7 754,46	63,25	4,33	151,13	696,12	537,40	77	140	20
1894 Sumatra	2 865,61	3 065,58						27	15	5

2. Exploitatie der gouvernements-telegrafen. *Service des télégraphes.*

Bron: K.V.

Jaren. *Années.*	Binnenl. betalende telegrammen. *Dépêches de l'intérieur payantes.* Handels- en scheepv.-telegramm. *Dépêches du commerce.*	Dagblad-telegramm. *Dépêches de la presse.*	Telegramm. van gemengden aard. *Autres dépêches.*	Buitenl. telegr. *Dép. en corr. étrangère.* Verzonden *Expédiées*	Ontvangen *Reçues.*	Doorgezonden van Singapore naar Australië en omgekeerd. *En transit.*	Binnen- en buitenlandsch verkeer te zamen. *Total.*	Binnenlandsche regeerings-telegrammen. [1]) *Dépêches du Gouvernem.*
1885	104 795	2 824	171 947	21 697	20 798	48 695	370 666	28 553 (11 027)
		279 566			91 100			
1886	104 756	1 853	158 165	20 629	19 598	45 649	350 650	27 807 (10 097)
		264 774			85 876			
1887	112 211	1 874	150 095	20 886	21 318	52 654	359 038	26 898 (10 410)
		264 180			94 858			
1888	121 344	2 214	161 324	24 822	24 918	58 789	393 411	24 444 (12 231)
		284 882			108 529			
1889	136 561	2 076	177 684	28 638	28 203	61 351	434 513	28 860 (12 579)
		316 321			118 192			
1890	139 115	1 341	178 493	31 110	32 195	65 541	447 795	30 150 (14 719)
		318 949			128 846			
1891	159 427	2 140	189 135	34 016	35 454	77 872	498 044	31 633 (16 658)
		350 702			147 342			
1892	154 976	21 73	198 755	33 991	33 845	86 639	510 379	30 228 (16 606)
		355 904			154 475			
1893	163 778	2 661	210 133	34 271	32 717	89 742	533 302	31 032 (21 843)
		376 572			156 780			
1894	164 634	3 964	221 453	36 772	34 218	89 065	550 106	37 396 (24 913)
		390 051			160 055			

[1]) Het cijfer der dienst-telegrammen, niet begrepen onder het getal regeerings-telegrammen, is tusschen ( ) daaronder geplaatst.

D. GESUBSIDIEERDE STOOMVAARTDIENSTEN.
Services de transport par eau subventionnés.

I. OVERZICHT VAN DE VLOOT EN HET AANTAL PASSAGIERS DER NED.-INDISCHE STOOMVAARTMAATSCHAPPIJ. VAN DE AFGELEGDE AFSTANDEN ONDER EN BUITEN CONTRACT EN HET TOTAAL HARER ONTVANGSTEN,
Aperçu de la flotte de la Compagnie de navigation Indo-Néerl., distances parcourues et recettes totales.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Grootte der vloot. *Effectif de la flotte.* Stoomschepen. *Paquebots.*	Passagiers. *Passagers.* Totaal. *Total.*	Passagiers. *Passagers.* Daarvan Gouvts. *Dont du Gouv.*	Afgelegde afstanden in geografische mijlen. [1]) *Distances parcourues.* Onder contract. *Sous contrat*	Afgelegde afstanden in geografische mijlen. [1]) *Distances parcourues.* Buiten contract. *Hors contrat*	Afgelegde afstanden in geografische mijlen. [1]) *Distances parcourues.* Totaal. *Total.*	Totale ontvangsten, met inbegrip der gouvernements subsidie. *Recette totale subsid. compris.*
1885	32	101 604	70 439	87 368	100 968	188 336	4 581 684
1886	32	103 284	57 439	88 539	104 529	193 068	4 325 104
1887	30	98 235	53 583	84 390	94 154	178 544	3 377 888
1888	23	96 599	54 730	82 140	75 672½	157 812½	3 669 635
1889	24	82 785	52 433	78 113	39 702	117 815	3 155 724
1890	25	94 543	61 425	83 154	51 317	134 471	4 272 121
1891 [2])	27	122 047	60 619	90 296	97 816	188 112	*
1892	30	149 512	61 212	95 632	106 455	202 087	*
1893	31	175 474	67 739	91 987	123 726	218 713	*
1894	31	178 572	71 002	94 168	136 906	231 074	*

[1]) Deze cijfers hebben alleen betrekking op de Ned.-Ind. lijnen.
[2]) Opgaven omtrent de Kon. Paketvaartmaatschappij met 1 Jan. 1891 begonnen.

VII. Bestuursmiddelen. *Administration.*

A. RECHTSWEZEN. *Justice.*

I. INLANDSCHE BEKLAAGDEN OP JAVA EN MADOERA [1]) WEGENS DIE MISDRIJVEN, VOOR WELKE DE OFFICIEELE BRONNEN EENE VERGELIJKING TOELATEN. [2])

Bron: K. V. *Prévenus indigènes à Java et Madoura, (principaux délits.)*

Jaren. *Années.*	Ambts misdrijven. *Délits de fonctionnaires.*	Wederspannigheid tegen de openb. macht. *Rebellion.*	Moord. *Assassinat.*	Zware moedwill. verwond. of mishandeling. *Coups et blessures graves.*	Lichte moedwill. verwond. of mishandeling. *Coups et blessures légers.*	Diefstal. *Vol.*
1881	333	224	247	107	250	11 738
1882	233	240	188	113	229	11 038
1883	268	202	187	136	251	10 672
1885 [3])	204	212	227	205	173	8 432
1886	157	199	224	260	200	9 054
1887	190	217	294	208	286	9 059
1888	204	203	275	166	375	9 646
1889	212	178	268	283	301	11 512
1890	209	146	274	375	315	11 669

[1]) Alleen de beklaagden voor de Rechtbanken van omgang en de Landraden.
[2]) De omschrijving van eenige andere voorname misdrijven verschilt sedert 1883 van de vroeger gebruikelijke termen.
[3]) Over 1884 vindt men bij uitzondering niet het aantal beklaagden, maar het aantal misdrijven opgenomen.

II. VEROORDEELDE EUROPEANEN, AANWEZIG BIJ HET EINDE DES JAARS IN DE BURGERLIJKE GEVANGENISSEN OF STRAFPLAATSEN. [1])

Bron: K. V. *Européens condamnés présents en prison civile à la fin de l'année.*

Jaren. *Années.*	Op Java en Madoera. Burgers. *Civils.* Veroordeeld tot tuchthuis en kruiwagenstraf. *Travaux forcés.*	Op Java en Madoera. Burgers. *Civils.* Veroordeeld tot gevangenisstraf. *Réclusion.*	Op Java en Madoera. Militairen. *Militaires.* Leger. *Armée.*	Op Java en Madoera. Militairen. *Militaires.* Marine. *Marine.*	Op de Buitenbezittingen. *Autres possess.* Burgers veroordeeld tot gevangenisstraf. *Civils.*	Op de Buitenbezittingen. *Autres possess.* Militairen tot het leger behoorende. *Militaires.*
1884	46	71 (1)	14	2	4	—
1885	37	64	22	3	4 (1)	5
1886	39	69	24	3	1	7
1887	22	57	12	1	1	2
1888	22 (2)	56	19	5	—	4
1889	22 (2)	55	28	4	1	5
1890	26 (2)	32	17	6	1	7
1891	24 (2)	35	17	11	2	8
1892	22 (3)	34	20	8	—	3
1893	24 (2)	24 (1)	18	3	—	11

[1]) Het getal der vrouwelijke gevangenen, onder het totaal begrepen, wordt tusschen haakjes vermeld.
Les femmes entre ( ).

III. VEROORDEELDEN IN DE BURGERLIJKE GEVANGENISSEN OF STRAFPLAATSEN, VOOR ZOOVEEL ZIJ ZICH REEDS OP DE HUN AANGEWEZEN STRAFPLAATS BEVONDEN. [1])

Condamnés présents dans les prisons et lieux de détention civils.

Bron : K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Inlanders. *Indigènes.*						Vreemde oosterl. *Orientaux étrang.*				
	Veroordeelden tot dwangarbeid *Travaux forcés*			Veroordeelden tot ballingschap. *Bannis (internés.)*	Politioneel veroord. *Peines de simple police*		Veroordeelden tot dwangarbeid *Travaux forcés*			Polit. veroord. *Peines de simple police*	
	in den ketting. *en chaîne.*	buiten den ketting *hors chaîne* voor langer dan één jaar. *plus d'un an.*	buiten den ketting *hors chaîne* voor niet langer dan één jaar. *un an ou moins.*		tot ten arbeidstelling aan publ. werken. *Travaux publics.*	tot gevangenisstraf. *Réclusion.*	in den ketting. *en chaîne.*	buiten den ketting *hors chaîne* voor langer dan één jaar. *plus d'un an.*	buiten den ketting *hors chaîne* voor niet langer dan één j. *un an ou moins.*	tot ten arbeidstelling aan publieke werken. *Travaux publics.*	tot gevangenisstr. *Réclusion*
Java en Madoera											
Ult°. 1893	234	3 536 (163)	3 112 (171)	6	6 664 (661)	394 (5)	9	106 (6)	73	256 (12)	14 (1)
„ 1892	206	4 364 (194)	3 163 (151)	7	6 615 (726)	470 (8)	7	103 (5)	64	287 (10)	8
„ 1891	296	3 884 (226)	3 095 (174)	9	9 292 (1078)	644 (4)	10	109 (8)	89 (2)	333 (11)	11
„ 1890	389	4 547 (244)	3 819 (189)	12	6 453 (707)	634 (5)	9	128 (8)	101 (1)	308 (19)	17
„ 1889	752	4 392 (304)	3 582 (188)	10	5 778 (658)	611 (4)	26	197 (12)	121 (5)	200 (5)	5 (1)
„ 1888	905	3 895 (354)	2 545 (164)	16	5 435 (646)	333 (4)	34	140 (4)	77 (2)	215 (12)	3
„ 1887	1602	3 895 (345)	2 375 (171)	17	4 829 (512)	584 (7)	39	142 (6)	99 (5)	289 (13)	5
„ 1886	1815	3 921 (350)	2 085 (135)	15	4 055 (472)	663 (2)	49	150 (8)	104 (5)	218 (5)	4
„ 1885	1500	2 911 (338)	1 923 (169)	13	4 730 (488)	657 (5)	34	98 (7)	85 (3)	287 (5)	9
„ 1884	1550	3 022 (359)	2 095 (135)	16 (3)	4 646 (570)	391 (6)	45	101 (7)	142 (3)	225 (10)	16
„ 1883	1199	2 827 (312)	2 072 (167)	16 (5)	5 084 (496)	313 (5)	30	86 (5)	131 (6)	315 (24)	9
Sum. Westk	2720	918	29 (1)	4	226 (15)	1	109	34	2	11	—
Benkoelen	44	336 (2)	67 (11)	1	159	—	1	3	—	—	—
Lamp. Distr.	16	103	3	—	121 (1)	—	1	4	1 (1)	2	—
Palembang	31	391 (2)	106 (3)	—	103	—	1	4	—	5	—
Sum. Oostk	80	311	5 (1)	—	320 (10)	—	3	7	16 (1)	669 (1)	—
Atjeh en Onderh.	376	158	—	—	9 (1)	2	4	—	2	14	—
Riouw	12	29	—	—	1	—	—	1	6	25	—
Banka	23	200	—	—	18	—	2	9	2	45	—
Billiton	10	20	6	—	3	—	—	1	3	14	—
W. Borneo	46	53	1	—	16 (3)	—	2	3	4	16	1
Z. en O. Borneo	60	103	17 (1)	2	153 (5)	—	2	—	—	1	—
Menado	32	75	25 (1)	—	12	—	1	—	1	1	—
Celebes en O.	70	358	44	—	66 (3)	2	1	3	—	3	—
Amboina	23	34	18 (2)	3	45 (8)	1	—	—	—	2	—
Ternate en O.	12	38 (1)	—	—	8	—	1	1	—	—	—
Timor	20	34	1	—	2 (1)	—	—	—	—	2	
Bali en Lombok	8	3 (2)	26 (1)	—	13 (4)	—	—	—	—	3	—
Totaal N.-I. *Total des Colon.*	3817	6 700 (170)	3 460 (192)	16	7 940 (713)	400 (5)	137	176 (6)	110 (2)	1069 (13)	15 (1)
Ult°. 1892	3997	7 195 (200)	3 538 (165)	19	7 810 (784)	471 (8)	134	190 (5)	97 (1)	1154 (10)	8
„ 1891	4453	6 740 (236)	3 473 (187)	21	10667 (1134)	659 (5)	132	225 (8)	133 (2)	1446 (11)	12
„ 1890	4643	7 447 (250)	4 239 (213)	23 (1)	7 662 (760)	645 (6)	114	177 (8)	147 (2)	1277 (20)	19
„ 1889	4880	7 274 (305)	4 077 (203)	18 (1)	7 121 (712)	616 (4)	139	254 (12)	175 (5)	950 (6)	6 (1)
„ 1888	4891	6 523 (355)	3 013 (183)	24 (1)	6 522 (692)	334 (4)	127	201 (6)	111 (2)	879 (13)	3
„ 1887	4969	5 925 (347)	2 814 (185)	22 (1)	5 994 (550)	596 (8)	120	178 (6)	120 (5)	872 (18)	5
„ 1886	4596	5 366 (356)	2 548 (150)	22 (1)	4 949 (503)	668 (3)	122	175 (8)	127 (5)	822 (8)	5
„ 1885	4182	4 530 (346)	2 632 (180)	20 (1)	5 596 (532)	668 (6)	106	131 (7)	109 (3)	731 (7)	9
„ 1884	5201	5 058 (369)	2 748 (162)	30 (4)	5 542 (609)	392 (7)	141	125 (7)	176 (4)	595 (12)	16
„ 1883	5280	4 207 (324)	2 570 (185)	24 (6)	6 033 (533)	316 (6)	157	105 (5)	163 (6)	758 (24)	9

[1]) De cijfers tusschen () geplaatst duiden het getal vrouwelijke gevangenen aan. Haar getal is in de daarnevens geplaatste getallen begrepen. *Les chiffres entre () indiquent le nombre de femmes, comprises dans le nombre précédent.*

IV. BURGERLIJKE ZAKEN. *Causes civiles.*

Aantal zaken, gedurende het opgegeven jaar te behandelen en aan het einde van het jaar aanhangig gebleven.
Causes introduites pendant chaque année (y compris celles pendantes au 1er janv.) et pendantes à la fin de l'année.

Bron: K. V.

Rechtscolleges. *Colléges de justice.*	1886. Te behandelen. *Introduites.*	1886. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*	1887. Te behandelen. *Introduites.*	1887. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*	1888. Te behandelen. *Introduites.*	1888. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*	1889. Te behandelen. *Introduites.*	1889. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*	1890. Te behandelen. *Introduites.*	1890. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*
	Eerste aanleg. *Première instance.*									
a. Java en Madoera.										
Hooggerechtshof	10	4	7	3	3	3	5	2	3	3
Raden van Justitie	1 695	138	1 392	146	1 315	119	1 225	125	1 291	149
Landraden	5 233	982	5 633	896	4 579	1 199	4 417	1 075	4 925	1 552
Resid. raden van Solo en Djokja	20	4	5	1	27	3	28	26	35	9
Residentiegerechten	267	30	198	22	198	75	181	20	267	47
Pradoto's in Soerakarta	2 833	1 367	3 931	1 357	4 536	1 283	4 778	1 206	4 702	1 002
Regentschapsgerechten	4 716	985	5 344	934	6 313	1 517	6 742	1 349	6 547	1 321
Distriktsgerechten	5 199	561	6 765	826	7 765	927	8 261	919	8 089	1 004
Totaal	19 973	4 071	23 275	4 185	24 736	5 126	25 637	4 722	25 859	5 087
	Hooger beroep. *Appèl.*									
Hooggerechtshof	96	36	104	48	121	59	85	24	53	23
Raden van Justitie	104 [1])	—	156	22	209	44	145	36	160	33
Landraden	47	21	100	39	166	69	188	120	238	54
Regentschapsgerechten	117	68	115	48	179	87	198	95	253	96
Totaal	364 [2])	125	475	157	675	259	616	275	704	206
b. Buitenbezittingen	Eerste aanleg. *Première instance.*									
Raden van Justitie	110	21	86	22	98	16	89	21	129	20
Rechtbanken met Eur. voorzitters in naam des Konings rechtsprekend	2 238	710	2 104	641	2 033	630	1 917	670	2 283	797
Rechtbanken *niet* in naam des Konings rechtsprekend	1 339	69	1 642	98	1 803	52	2 091	63	1 843	83
Residentiegerechten	306	38	300	58	374	60	470	69	563	82
Magistraatsgerechten	2 695	11	2 252	33	1 963	25	1 226	22	1 611	13
Regentschapsgerechten (Celebes)	25	2	8	—	4	—	15	—	14	—
Distriktsgerechten (Sum. Westkust, Banka en Menado)	289	31	383	36	364	45	257	31	296	40
Totaal	7 002	882	6 775	888	6 639	828	6 065	876	5 739	1 035
	Hooger beroep. *Appèl.*									
Raden van Justitie	51 [1])	—	52	27	59	13	59	33	91	51
Rechtb. in naam des Konings	23	10	38	17	38	12	47	16	43	19
Magistraats-gerechten	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal	75 [2])	10	90	44	97	25	106	49	134	70
	Cassatie. *Cassation.*									
Hooggerechtshof	122	27	128	24	101	36	134	49	160	38

[1]) Aantal afgedane zaken. [2]) Zie noot ([1]).

Bron: K. V.

V. FAILLISSEMENTEN. *Faillites.*

Jaren. *Années.*	Beeindigde faillissementen. *Faillites terminées.* Bijzondere koopl. *Marchands.* Eur.	Chin.	a. vr. Oosterlingen.	Vennootschap onder eene firma. *Soc. en nomcol.*	Naaml. Venn. *Sociétés anon.*	Totaal. *Total.*	Uitkeeringen aan concurr. schuldeischers. *Dividendes.* 10% of mind. *Moins de 10%*	10 tot 25%.	25 tot 50%.	50 tot 75%.	75% en meer *75% et plus.*	Bij acc. *Conc.*	Bij vereffen. *Liq.*	Aantal aanh. failliss. *Nombre de faill. restant à juger.*
1891	6	49	8	1	—	64	12	13	4	2	1	7	25	164
1892	11	48	6	3	1	69	14	9	6	1	1	8	23	163
1893	6	47	10	2	—	65	6	9	8	1	1	14	11	186
1894	4	41	19	2	1	67	13	10	10	1	1	14	21	234

B. LEGER. *Armée.*

I. OVERZICHT VAN DE AANWEZIGE STERKTE. *Effectif de l'armée.*

Bron: K. V.

Ult°. Dec.	Officieren en adj. onderofficier. dienstd. als officier. *Officiers.*		Onderofficieren en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*					Paarden. *Chevaux.*
	Europ. *Européens.*	Inland. *Indig.*	Europeanen. *Européens.*	Afrikanen. *Africains.*	Amboineezen. *Amboinais.*	Overige inlanders. *Autres indigènes.*	Totaal. *Total.*	
1885	1 371	—	13 680	90	1 661	13 618	29 049	1 204
1886	1 409	—	13 837	86	1 599	14 257	29 779	1 235
1887	1 402	—	14 607	88	1 876	15 719	32 290	1 159
1888	1 406	—	14 984	77	1 976	16 132	33 169	1 267
1889	1 347	—	14 159	67	1 976	16 585	32 787	1 296
1890	1 384	—	13 663	57	2 090	16 537	32 547	1 243
1891	1 385	—	13 593	57	2 336	17 417	33 403	1 232
1892	1 384	—	13 847	55	2 359	17 078	33 339	1 191
1893	1 358	—	13 883	55	2 481	16 854	33 273	1 200
1894	1 402	—	15 812	55	2 593	18 145	36 605	1 278

II. DE AANWEZIGE STERKTE. OP ULT°. DECEMBER 1894, GESPLITST NAAR WAPENS EN DIENSTEN.
Effectif de l'armée divisé selon la désignation des corps, à la fin de l'année 1894.

1. Officieren. *Officiers.*

Bron: K. V.

	Staven en diensten. *Etat-major et services.*	Wapens. *Corps.*				Totaal. *Total.*
		Infanterie. *Infanterie.*	Cavalerie. *Cavalerie.*	Artillerie. *Artillerie.*	Mineurs en sappeurs. *Génie.*	
Luitenant-Generaals	1	—	—	—	—	1
Generaal-Majoors	2	1	—	—	—	3
Kolonels	7	—	1	1	1	10
Luitenant-Kolonels	19	15	—	3	2	39
Majoors	16	27	1	8	5	57
Kapiteins	133	166	8	36	21	364
1e Luitenants	226	333	13	52	25	649
2e "	38	159	7	23	10	237
Adj.-Onderofficieren dd. als Officieren	—	15	1	26	—	42
Totaal. *Total*	442	716	31	149	64	1 402

2. Onderofficieren en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*

Bron: K. V.

Omschrijving. *Désignation.*	Tegenwoord. formatie. *Formation actuelle.*	Aanwezige sterkte. *Effectif.*
Departement van Oorlog. *Départ. de la guerre*	1	1
Topographische dienst. *Service topographique*	89	78
Infanterie. *Infanterie*	27 024	29 281
Cavalerie. *Cavalerie*	874	885
Artillerie: Staf. *Etat-major*	12	11
Artillerie: Artillerietroepen. *Troupes*	2 637	2 924
Artillerie: Dienst der magaz. en werkplaatsen. *Magasins et ateliers de l'artillerie*	315	352
Genie: Staf. *Etat-major*	51	49
Genie: Genietroepen en werklieden. *Troupes*	593	593
Genie: Dienst der magazijnen. *Magasins*	18	17
Militaire administratie. *Intendance*	101	102
Hospitaaldienst. *Service de santé*	1 692	1 462
Korps militaire schrijvers. *Ecrivains militaires*	583	357
Korps stafmuzikanten. *Corps de musique*	41	43
Militaire school. *Ecole militaire*	153	60
Kader van het korps pupillen. *Corps des pupilles*	110	112
Kader bij de militaire huisarrest- en provoosthuizen. *Prisons militaires*	38	35
Korps marechaussée te voet. *Maréchaussée*	242	243
Totaal. *Total*	34 574	36 605

Bron: K. V.

III. SPECIFICATIE DER VERLIESCIJFERS VAN ONDEROFFICIEREN EN MINDEREN.
Chiffres des pertes de sous-officiers et de soldats.

Jaren. *Années.*	Overleden waaronder ook de gesneuvelden. *Morts au feu et autrement.*		Gepasporteerd. *Licenciés avec passe-port.*		Gegageerd. *Licenciés avec gages.*		Uit de sterkte afgevoerd om andere redenen. *Déduits de l'eff. p. autr. causes.*		Totaal verlies. *Total de la perte.*	
	Europeanen en Afrikanen. *Européens et Africains.*	Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*	Europeanen en Afrikanen. *Européens et Africains.*	Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*	Europeanen en Afrikanen. *Européens et Africains.*	Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*	Europeanen en Afrikanen. *Européens et Africains.*	Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*	Europeanen en Afrikanen. *Européens et Africains.*	Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*
1885	449	954	579	1 305	730	910	205	465	1 963	3 634
1886	439	665	534	645	735	559	195	664	1 903	2 533
1887	240	432	550	803	542	460	157	571	1 489	2 266
1888	376	615	561	961	751	545	161	434	1 849	2 555
1889	389	514	661	922	991	459	253	294	2 294	2 189
1890	322	519	694	1 057	976	494	222	327	2 214	2 397
1891	331	492	552	797	807	439	203	373	1 893	2 101
1892	282	461	597	891	808	403	212	247	1 899	2 002
1893	201	426	579	1081	807	552	229	250	1 816	2 309
1894	337	522	576	1 232	760	513	414	266	2 087	2 533

IV. OVERZICHT VAN DE ZIEKEN EN OVERLEDENEN BIJ HET LEGER IN DE JAREN 1883—1892. [1]) *Aperçu des malades et des décédés pendant les années* 1883—1892.
Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Behandeld. *Cas de maladie.*	Overleden. *Décédés.* Aantal. *Nombre.*	% der behandelden. *% des cas de maladie.*	% der gemid. legerst. *% de l'effectif.*	Behandeld. *Cas de maladie.*	Overleden. *Décédés.* Aantal. *Nombre.*	% der behandelden. *% des cas de maladie.*	% der gemid. legerst. *% de l'effectif.*	Behandeld. *Cas de maladie.*	Overleden. *Décédés.* Aantal. *Nombre.*	% der behandelden. *% des cas de maladie.*	% der gemid. legerst *% de l'effectif.*
	Java en Madoera.				Atjeh en onderhoorigheden. *Atjeh et dépendances.*				Overige Buitenbezittingen. *Autres poss.*			
1883	34 194	670	1,96	4,85	17 754	299	1,68	4,99	20 980	217	1,03	2,38
1884	34 508	371	1,07	2,48	12 766	357	2,79	5,67	23 595	168	0,71	1,75
1885	34 507	359	1,04	2,37	12 264	816	6,65	19,47	22 767	199	0,87	1,99
1886	37 859	292	0,77	2,01	12 582	618	4,91	18,86	24 464	169	0,69	1,64
1887	40 813	275	0,67	1,69	12 035	293	2,43	6,79	26 001	155	0,59	1,44
1888	33 300	428	1,29	2,37	9 931	299	3,01	5,83	17 722	195	1,10	1,82
1889	33 320	390	1,17	2,24	9 036	283	3,02	5,46	16 513	141	0,85	1,27
1890	32 591	359	1,10	2,29	9 043	224	2,47	4,33	16 303	167	1,02	1,53
1891	29 399	314	1,07	1,89	8 863	255	2,88	4,77	14 573	186	1,28	1,68
1892	30 025	235	0,77	1,38	9 036	287	3,17	5,36	14 056	156	1,11	1,41

[1]) In de K. V. nà 1893 wordt geen verdeeling der zieken en overledenen gemaakt naar de verschillende gewesten, omdat onder de behandelden in het eene gewest steeds worden medegeteld de geëvacueerden uit andere gewesten.

V. OVERZICHT VAN HET AANTAL LIJDERS NAAR DE VOORNAAMSTE ZIEKTEVORMEN EN VERHOUDING TOT HET TOTAAL AANTAL BEHANDELDEN.

Bron: K. V. *Nombre des malades par maladies.*

Jaren. *Années.*	Ziektevormen. *Maladies.*						
	Malaria-ziekten. *Fièvres.*	Cholera.	Berri-berri.	Syphilis.	Venerische ziekten. *Malad. vénér.*	Overige ziekten. *Autres.*	Totaal. *Total.*
	Behandelden. *Traités.*						
	%	%	%	%	%	%	
1889	12 605 of 21,30	205 of 0,35	4 867 of 8,22	1 000 of 1,69	10 717 of 18,10	29 799 of 50,34	59 193
1890	12 433 „ 21,46	215 „ 0,37	5 614 „ 9,69	975 „ 1,68	10 315 „ 17,81	28 385 „ 48,99	57 937
1891	9 650 „ 18,27	290 „ 0,55	4 768 „ 9,02	839 „ 1,59	10 078 „ 19,07	27 210 „ 51,50	52 835
1892	12 491 „ 23,52	119 „ 0,22	5 158 „ 9,71	836 „ 1,58	9 812 „ 18,47	24 701 „ 46,50	53 117
1893	13 332 „ 24,34	63 „ 0,12	6 170 „ 11,26	766 „ 1,40	8 978 „ 16,39	25 466 „ 46,49	54 775
1894	11 631 „ 21,61	2 „ —	4 908 „ 9,12	790 „ 1,47	10 131 „ 18,83	26 357 „ 48,97	53 819
	Afgekeurden. *Invalides.*						
1889	110 of 4,79	— —	510 of 23,01	22 of 0,99	42 of 1,90	1 532 of 69,13	2 216
1890	116 „ 5,51	— —	638 „ 30,29	26 „ 1,24	38 „ 1,80	1 288 „ 61,16	2 106
1891	148 „ 8,07	— —	432 „ 23,57	18 „ 0,98	48 „ 2,62	1 187 „ 64,76	1 833
1892	162 „ 8,90	— —	390 „ 21,40	28 „ 1,54	64 „ 3,51	1 178 „ 64,65	1 822
1893	148 „ 7 68	1 of 0,05	573 „ 29,73	19 „ 0,99	32 „ 1,66	1 154 „ 59,89	1 927
1894	152 „ 6,96	— —	796 „ 36,46	27 „ 1,24	82 „ 3,76	1 126 „ 51,58	2 183
	Overledenen. *Décédés.*						
1889	136 of 16,71	149 of 18,30	241 of 29,61	1 of 0,12	34 of 4,18	253 of 31,08	814
1890	121 „ 16,13	148 „ 19,73	204 „ 27,20	2 „ 0,27	24 „ 3,20	251 „ 33,47	750
1891	110 „ 14,57	185 „ 24,50	206 „ 27,29	4 „ 0,53	20 „ 2,65	230 „ 30,46	755
1892	133 „ 19,62	90 „ 13,28	196 „ 28,91	2 „ 0,20	19 „ 2,80	238 „ 35,10	678
1893	95 „ 17,15	41 „ 7,40	218 „ 39,35	3 „ 0,54	7 „ 1,26	190 „ 34,30	554
1894	112 „ 17,92	1 „ 0,16	231 „ 36,96	1 „ 0,16	11 „ 1,76	269 „ 43,04	625

VI. VERDEELING DER ZIEKEN NAAR DEN LANDAARD EN VERHOUDING VAN HET AANTAL ZIEKEN ONDER ELKEN LANDAARD OP 100 MILITAIREN [1]) (GEMIDDELDE LEGERSTERKTE.)

Bron: K. V. *Nombre des malades par nationalités.*

Jaren. *Années.*	Landaard. *Nationalité.*					
	Europeanen. *Européens.*		Afrikanen. *Africains.*		*Indigènes.* Inlanders.	
	Aantal. *Nombre.*	Op 100 Eur. militairen. *Sur 100 soldats Eur.*	Aantal. *Nombre.*	Op 100 afr militairen. *Sur 100 soldats Afr.*	Aantal. *Nombre.*	Op 100 inl militairen. *Sur 100 sold. ind.*
	Ziektegevallen behandeld. *Cas de maladie traités.*					
1889	31 437	195	115	98	27 641	159
1890	29 079	199	124	203	28 734	169
1891	25 828	178	637	269	26 370	144
1892	26 754	181	137	225	26 226	141
1893	27 980	185	108	161	26 687	141
1894	27 122	163	112	162	26 585	128
	Afgekeurden. *Invalides.*					
1889	954	5,91	8	6,84	1 254	7,21
1890	796	5,44	4	6,56	1 306	7,67
1891	688	4,74	3	1,27	1 142	6,25
1892	699	4,74	2	3,28	1 121	6 02
1893	598	3,95	—	—	1 329	7,—
1894	678	4,08	1	1,45	1 504	7,22
	Overledenen. *Décédés.*					
1889	337	2,09	1	0,85	476	2,74
1890	276	1,88	1	1,64	473	2,78
1891	290	2,00	10	4,13	455	2,49
1892	237	1,61	1	1,64	440	2,36
1893	170	1,12	1	1,49	383	2,02
1894	191	1,15	1	1,45	433	2,08

[1]) Tot 1892 voor zoover ze onder toezicht stonden van officieren van gezondheid.

VII. WERVING IN NEDERLAND BIJ HET KOL. WERFDEPOT EN STERKTE DER KOLONIALE RESERVE.

Bron. K. V. *Recrutement aux Pays-Bas, et effectif de la réserve coloniale.*

Jaren. *Années.*	Bij het Koloniaal werfdepot. *Dépôt de recrutement.*					Koloniale reserve. *Réserve coloniale.*		
	Nederlanders. *Néerlandais.*			Vreemdelingen. *Etrangers.*	Algemeen totaal. *Total général.*	Officieren. *Officiers.*	Minderen. *Autres.*	Totaal. *Total.*
	Overgeg. v. h. Ned. leger *de l'armée Néerland.*	Nieuw aangeworven. *Autres.*	Totaal. *Total.*					
1885	490	851	1 341	320	1 661	—	—	—
1886	697	939	1 636	459	2 095	—	—	—
1887	671	764	1 435	404	1 839	—	—	—
1888	604	593	1 197	659	1 856	—	—	—
1889	451	464	915	401	1 316	—	—	—
1890	621	594	1 215	337	1 552	—	—	—
1891	686	768	1 454	418	1 872	12	179	191 [1])
1892	550	925	1 475	526	2 001	15	361	376 [1])
1893	473	1 040	1 513	386	1 899	14	389	403 [2])
1894	1 364 [3])	1 451	2 815	429	3 244	16	426	442 [4])
1895	*	*	*	*	*	18	660	678 [5])

[1]) Op 1° Augustus. [2]) Op 1 Juli. In 1893 werden 157 minderen naar Indië uitgezonden. [3]) Hieronder 969 man die bij het Indische leger niet voor goed overgingen maar daarbij slechts tijdelijk gedetacheerd werden. [4]) Op 1 Juli Hierbij nog te voegen het in Indië aanwezige personeel sterk 352 minderen. [5]) Idem 4 officieren en 611 minderen.

VIII. AANVULLING IN NEDERLANDSCH INDIË MET UITZONDERING VAN DE WERVING IN INDIË EN DE REENGAGEMENTEN.

Bron K. V. *Complétement aux Indes à l'excl. du recrutement aux Indes et les réengagements.*

Jaren. *Années.*	Aangekomen suppletietroepen in Indië. *Recrues arrivées des Pays-Bas aux Indes.*					Teruggekeerd van desertie enz. *Retournés de désertion etc.*		
	Nederlanders. *Néerlandais*	In % van het totaal. *% du total.*	Vreemdelingen. *Etrangers.*	In % van het totaal. *% du total.*	Totaal. *Total.*	Europeanen en Afrikanen.	Anderen. *Autres.*	Totaal. *Total.*
1885	1 483	78	412	22	1 895	56	90	146
1886	1 324	75	436	25	1 760	33	108	141
1887	1 573	79	414	21	1 987	28	96	124
1888	1 321	66	687	34	2 008	38	75	113
1889	902	70	381	30	1 283	40	96	136
1890	1 073	75	363	25	1 436	47	97	144
1891	1 232	78	242	22	1 574	40	103	143
1892	1 420	73	528	27	1 948	39	89	129
1893	1 334	76	322	24	1 656	45	88	133
1894	3 283	87	501	13	3 784	42	90	132

Bron: K. V. IX. AANVULLING IN INDIË VAN HET GETAL ONDEROFFICIEREN EN MANSCHAPPEN. *Recrutement aux Indes.*

	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894
Europeanen	145	203	225	196	169	171	208	153	170	184
Afrikanen	3	3	6	9	1	3	9	3	4	3
Amboineezen, Menadoneezen en Alfoeren	177	162	398	237	161	442	206	213	294	305
Javanen, Soendaneezen en Maleiers	1 886	2 685	3 388	2 636	2 192	1 934	2 587	1 290	1745	3 493
Madoereezen	59	56	43	94	129	147	120	71	43	20
Boegineezen	56	72	66	26	81	50	38	41	27	44
Totaal	2 326	3 181	4 126	3 198	2 733	2 747	3 168	1 771	2 283	4 049

Bron: K. V. X. REËNGAGEMENTEN VAN 1—6 JAREN IN INDIË. *Réengagements de un à six ans aux Indes.*

Jaren. *Années.*	Europeanen. *Européens.*					Afrikanen. *Africains.*					Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*					Alle landaarden te zamen. *Total.*				
	voor 1 jaar. 1 *an.*	voor 2 jaren. 2 *ans.*	voor 4 jaren. 4 *ans.*	voor 6 jaren. 6 *ans.*	Totaal. *Total.*	voor 1 jaar. 1 *an.*	voor 2 jaren. 2 *ans.*	voor 4 jaren. 4 *ans.*	voor 6 jaren. 6 *ans.*	Totaal. *Total.*	voor 1 jaar. 1 *an.*	voor 2 jaren. 2 *ans.*	voor 4 jaren. 4 *ans.*	voor 6 jaren. 6 *ans.*	Totaal. *Total.*	voor 1 jaar. 1 *an.*	voor 2 jaren. 2 *ans.*	voor 4 jaren 4 *ans.*	voor 6 jaren. 6 *ans.*	Totaal generaal. *Total général.*
1885	64	602	60	546	1 272	—	3	—	4	7	79	382	81	578	1 120	143	987	141	1 128	2 399
1886	71	625	51	542	1 289	2	10	3	3	18	71	337	76	519	1 003	144	972	130	1 064	2 310
1887	97	790	35	557	1 479	4	2	—	2	8	94	799	82	1 072	2 047	195	1 591	117	1 631	3 534
1888	68	922	47	605	1 642	2	9	—	3	14	96	783	95	972	1 946	166	1 714	142	1 580	3 602
1889	106	766	100	596	1 568	2	4	1	4	11	138	999	170	1 067	2 374	246	1 769	271	1 667	3 953
1890	104	777	163	468	1 512	3	1	1	8	13	128	1041	171	985	2 325	235	1 819	335	1 461	3 850
1891	122	856	166	465	1 609	—	4	-	4	8	144	1071	155	565	1 935	266	1 931	321	1 034	3 552
1892	185	819	192	560	1 756	—	—	1	2	3	200	1234	201	723	2 358	385	2 053	394	1 285	4 117
1893	236	722	240	583	1 781	2	1	—	4	7	379	1506	296	1 076	3 257	617	2 229	536	1 663	5 045
1894	269 [1]	773	198	566	1 806	—	3	—	6	9	461	1478	263	975	3 177	730 [1]	2 254	461	1 547	4 992

[1] Hieronder 8 voor ½ jaar.

C. ZEEMACHT. *Marine.*

I. STERKTE VAN DE OORLOGSMARINE.

Bron: K. V. *Effectif de la marine.*

Jaren. ult°. Dec. *Années.*	Indisch eskader. *Escadre coloniale.* Aantal schepen. *Nombre de navires.*	Bemanning. *Equipages.* Europeanen. *Européens.*	Bemanning. *Equipages.* Inlanders. *Indigènes.*	Auxiliair eskader. *Escadre auxiliaire.* Aantal schepen. *Nombre de navires.*	Bemanning. *Equipages.* Europeanen. *Européens.*	Bemanning. *Equipages.* Inlanders. *Indigènes.*	Totaal aantal schepen. *Total des navires.*	Totale bemanning. [1]) *Total des équipages.*
1880	25	1 983	962	4	719	199	29	3 863
1881	21	1 682	1 049	5	767	186	26	3 684
1882	22	1 596	953	4	784	221	26	3 504
1883	24	1 647	859	4	860	255	28	3 642
1884	24	1 744	839	4	998	182	28	3 783
1885	22	1 879	736	4	833	172	26	3 637
1886	21	1 747	722	4	893	154	25	3 532
1887	22	1 618	758	4	960	244	26	3 597
1888	22	1 527	732	4	911	238	26	3 423
1889	23	1 539	705	4	841	208	27	3 307
1890	22	1 694	942	4	790	198	26	3 638
1891	23	1 825	956	4	849	243	27	3 887
1892	23	1 897	956	4	832	282	27	3 981
1893	21	1 746	851	4	1017	275	25	3 903
1894	25	2 008	990	4	966	219	29	4 196

[1]) Onder deze totalen zijn, behalve het afzonderlijk opgegeven „Personeel aan wal", ook nog begrepen die tijdelijk aan wal gedetacheerd of met speciale commissiën zijn belast en die verantwoord zijn onder de bemanningssterkte.

II. OVERZICHT VAN DE STERKTE DER GOUVERNEMENTS-MARINE OP 1 JANUARI 1895.

Bron: K. V. *Effectif de la marine coloniale au 1 Janvier 1895.*

Soort en aantal van vaartuigen in dienst. *Nombre et espèce des bâtiments.*	Vuurmonden. *Bouches à feu.*	Bemanning. *Equipages.* Bepaalde sterkte. *Formation.* Europeanen. *Européens.*	Bemanning. *Equipages.* Bepaalde sterkte. *Formation.* Inlanders. *Indigènes.*	Bemanning. *Equipages.* Aanwezige sterkte. *Effectif actuel.* Europeanen. *Européens.*	Bemanning. *Equipages.* Aanwezige sterkte. *Effectif actuel.* Inlanders. *Indigènes.*
Zeestoomers, *Bâtiments de mer: (vap.)* 14 schroefstoomschepen (*hél*).	84	112	518	109	498
Rivierstoomers, *Bâtiments de rivière: (vap.)* 3 raderstoomschepen (*roues*).	12	14	76	14	85
Kleine zeilvaartuigen, *Petits voiliers:* 11 adviesbooten (*avisos*)	2 per boot.	—	121	—	121
Vast korps schepelingen .... *Equipage.*		126	594	123	583

VIII. Financiën. *Finances.*

I. ONTVANGSTEN EN UITGAVEN DER INDISCHE ADMINISTRATIE, ZOO IN INDIË ALS IN NEDERLAND (IN MILLIOENEN GULDENS).

Recettes et dépenses de l'administration coloniale, tant aux Indes qu'en Europe (Millions de florins).

Bron: S. C.

Dienstjaren. *Exercices.*	Ontvangsten. *Recettes.* Middelen in Indië. *Recettes aux Indes.*	Middelen in Nederland. *Recettes en Europe.*	Uitkeering uit de saldo's van vroegere diensten. *Soldes de serv. antérieurs.*	Totaal. *Total.*	Uitgaven. *Dépenses.* Uitgaven in Indië. *Dépenses aux Indes.*	Uitgaven in Nederland. [1]) *Dépenses en Europe.* [1])	Totaal. *Total.*	Percentsgewijze toeneming der: *Augmentation, en %:* ontvangsten. *des recettes.* Middelen in Indië. *Recettes aux Indes.*	Middelen in Nederland. *Recettes en Europe.*	uitgaven. *des dépenses.* Uitgaven in Indië. *Dépenses aux Indes.*	Uitgaven in Nederland. *Dépenses en Europe*
Gemidd. 1867/71	63,5	58,8	—	122,4	82,2	18,8	101,1	*	*	*	*
Gemidd. 1872/76	82,9	57,0	9,7	149,6	106,2	25,0	131,2	30,42	—3,13	29,20	32,44
Gemidd. 1877/81	92,6	53,1	3,2	148,2	126,6	25,4	151,9	11,80	—6,85	19,20	1,60
Gemidd. 1882/86	98,0	37,9	—	135,9	116,6	24,0	140,6	5,83	—29,68	—7,90	—5,51
1887	99,5	43,9	—	143,4	96,6	21,3	117,9	2,68[2])	27,59[2])	—9,13[2])	—5,75[2])
1888	95,8	23,9	2	121,7	105,9	22,4	128,3	—3,71	—45,56	9,63	5,16
1889	95,2	35,7	1,5	132,3	105,5	23,7	129,1	—0,73	49,37	—0,43	5,80
1890	97,9	38,4	1,5	137,8	101,6	26,1	127,7	2,90	7,56	—3,68	10,49
1891	98,7	16,9	0,7	116,4	105,7	24,9	130,6	0,76	—55,86	4,04	—4,58
1892	102,2	24,6	0,6	127,3	111,2	24,1	135,3	3,48	45,25	5,21	—3,47
1893	101,8	33,5	0,5	135,8	103,1	25,0	128,1	—0,34	36,36	—7,26	3,61
1894	105,9	20,9	0,5	127,2	114,5	24,7	139,1	4,01	—37,82	10,99	1,35

[1]) Ongerekend de bijdragen aan 's Rijks middelen. *Non compris les contributions au trésor de la métropole.*

[2]) Berekend op de cijfers voor het jaar 1886.

II. VERZAMELING VAN DE UITKOMSTEN DER DIENSTEN 1867—94 (IN DUIZENDTALLEN GULDENS).

Récapitulation des services 1867—94 (Milliers de florins).

Bron: S. C.

Jaren. *Années.*	Ontv. m. uitz. v. uitkeeringen van de saldo's v. vroegere diensten. *Recettes, non compris l. soldes d. serv. antér.*	Uitgaven. *Dépenses.*	Saldo. Voordeelig. *Bon solde.*	Saldo. Nadeelig. *Déficit.*	Percentsgewijze toeneming der: *Augmentation en %:* ontvang. *des rec.*	uitgaaf. *des dép.*
Gemidd. 1867/71	122 525 678	191 208 101	21 317 577	—	*	*
Gemidd. 1872/76	138 750 081	129 184 827	9 565 254	—	13,24	27,63
Gemidd. 1877/81	145 685 675	151 944 443	—	6 258 768	5,00	17,62
1882	130 315 166	149 582 897	—	19 267 731	—5,44[1])	—1,09[1])
1883	141 627 040	149 963 705	—	8 336 665	8,68	0,25
1884	142 266 359	143 573 732	—	1 307 373	0,45	—4,26
1885	133 981 453	130 872 967	3 108 486	—	—5,82	—8,85
1886	131 259 253	128 884 913	2 374 340	—	—2,02	—1,52
1887	143 350 743	117 896 174	25 454 569	—	9,21	—8,53
1888	119 690 117	128 348 703	—	8 658 616	—16,51	8,89
1889	130 832 182	129 133 208	1 698 974	—	9,31	0,61
1890	136 289 482	127 736 738	8 552 744	—	4,17	—1,08
1891	115 666 932	130 638 830	—	14 971 898	—15,13	2,27
1892	126 768 507	135 338 553	—	8 570 046	9,60	3,60
1893	135 364 300	128 138 382	7 225 918	—	6,78	—5,39
1894	126 757 925	139 121 198	—	12 363 273	—6,36	8,66

[1]) Berekend op de cijfers van het jaar 1881.

III. STAAT VAN DE WERKELIJK GEDANE UITGAVEN VAN NEDERLANDSCH-INDIË IN DE JAREN 1889—1894

Bron: B. N. I. *Aperçu des dépenses du gouvernement*

Hoofdstukken en afdeelingen der begrooting. *Chapitres et sous-divisions de budget.*	1889 Totaal. *Total.*	1889 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	1890 Totaal. *Total.*	1890 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	1891 Totaal. *Total.*	1891 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
I. Regeering en hooge colleges. *Gouvernem., collèges.*						
1 Regeering. *Gouvernement*	677	32	676	30	702	25
2 Algemeene Rekenkamer. *Cour des Comptes*	408	—	410	—	408	—
II. Departement van Justitie. *Justice.*						
3 Kosten van het Departement. *Département*	115	—	114	—	114	—
4 Rechtswezen. *Justice*	2 404	6	2 511	7	2 550	6
5 Gevangenen en veroordeelden. *Prisons*	2 560	68	2 464	92	2 496	65
6 Verschillende uitgaven. *Divers*	384	3	390	3	388	3
III. Departement van Financiën. *Admin. des finances.*						
7 Kosten van het Departement. *Département*	822	—	803	—	820	—
8 Algemeene kassen [1]). *Caisses générales*	2 360	1 903	2 346	1 899	2 328	1 900
9 Inning der belastingen. *Recouvr. des impôts*	3 121	543	3 120	737	3 094	698
10 Verlofs- en non-activiteits-tractem., wachtg., onderstanden, pensioenen, enz. *Traitements, pensions etc.*	9 000	5 504	9 410	5 844	9 639	5 971
11 Verschillende uitgaven. *Divers*	950	204	885	209	900	216
IV. Departement van Binnenlandsch Bestuur. *Administration civile intérieure.*						
12 Kosten van het Departement. *Département*	193	—	192	—	193	—
13 Europeesch gewestelijk bestuur. *Adm. européenne*	5 111	10	5 226	13	5 250	11
14 Inlandsch bestuur. *Id. indigène*	7 580	—	7 532	—	6 986	—
15 Vorsten, grooten, gezanten, staatsgevangenen en dergelijken. *Princes et personnages indigènes*	2 802	—	2 775	—	2 802	—
16 Openbare orde en veiligheid. *Sûreté publique*	1 190	22	1 151	5	1 283	21
17 Landbouw en veeteelt. *Agriculture*	261	—	288	—	360	—
18 Landelijke inkomsten en andere grondlasten. *Imp. foncier*	1 603	—	1 543	—	1 556	—
19 Veeartsenijdienst. *Service Vétérinaire*	75	—	79	—	84	—
20 Topographisch-statist. opname. *Topographie statist.*	611	20	624	20	613	17
21 Koffie. *Café*	13 957	2 659	5 924	2 664	8 509	812
22 Suiker. *Sucre*	[2]) 1 244	—	—	—	—	—
23 Kina.. *Quinquina*	164	47	165	45	144	34
24 Boschwezen. *Forêts*	568	2	569	11	567	6
25 Beheer van 's lands civiele pakhuizen. *Magasins*	293	—	287	—	285	—
26 Pakketvaart. *Serv. de paquebots*	372	—	372	—	699	—
27 Transportkosten naar en uit Indië, reis- en verblijfkosten in Indië. *Indemn. de voyage*	986	235	1 057	229	1 054	290
28 Verschillende uitgaven. *Divers*	185	6	140	—	122	3
V. Departement van onderwijs, eeredienst en nijverheid. *Enseignement, cultes, industrie.*						
29 Kosten van het Departement. *Département*	123	—	125	—	125	—
30 Onderwijs voor Europeanen. *Enseign. p. Européens*	1 933	2	1 989	12	2 020	1
31 „ „ Inlanders. *Id. p. indigènes*	1 038	—	1 063	—	1 095	—

[1]) Hieronder begrepen rentebetaling en schuldaflossing van Indië aan Nederland, bedragende jaarlijks *f* 1 854 000

[2]) In de begrootingen voor 1892—1896 wordt in de 5jarige overzichten de suiker niet opgenomen zoodat het

VERGELEKEN MET DE BEGROOTINGSCIJFERS VAN 1895 EN 1896 IN DUIZENDTALLEN GULDENS.
des Indes Néerl. en milliers de florins.

1892		1893		1894		1895 (voorl. cijf.) *Chiffr. prov.*		1896 Toegestaan. *Voté.*	
Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
716	30	774	113	707	33	744	37	750	37
405	—	396	—	387	—	391	—	391	—
115	—	114	—	114	—	109	—	112	—
2 605	3	2 631	5	2 593	4	2 596	6	2 603	3
2 481	80	2 271	83	2 186	87	2 366	106	2 306	21
390	3	401	3	466	3	468	4	467	4
838	—	840	—	829	—	831	—	845	—
2 312	1 899	2 291	1 863	2 267	1 871	2 375	1 958	2 365	1 956
2 709	683	3 489	1 171	2 843	558	3 230	577	3 427	420
9 903	6 127	10 246	6 385	10 533	6 512	10 442	6 632	10 689	6 707
843	197	918	203	1 054	215	1 135	318	1 193	325
197	—	197	—	198	—	193	—	197	—
5 379	13	5 456	8	5 459	5	5 459	9	5 464	6
6 928	—	6 855	—	7 032	—	7 543	—	7 702	—
2 758	—	2 839	—	2 835	—	2 893	—	2 889	—
1 354	20	1 409	7	1 760	58	1 615	24	1 609	24
319	—	312	—	288	—	272	—	272	—
1 658	—	1 657	—	1 768	—	1 661	—	1 671	—
85	3	87	3	85	2	108	—	106	—
600	18	606	19	622	17	619	17	619	18
14 407	1 369	5 149	2 316	8 388	1 198	8 709	1 143	8 921	1 166
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
136	38	124	32	108	23	132	24	127	22
639	8	607	9	788	7	662	12	665	11
270	—	259	—	223	—	247	2	227	—
707	—	733	—	708	—	720	—	721	—
1 083	310	1 117	366	1 218	453	1 042	320	1 042	320
180	4	175	2	182	3	292	27	291	25
126	—	126	—	127	—	121	—	121	—
2 085	2	2 153	3	1 279	15	2 388	16	2 464	22
1 113	—	1 188	—	1 223	—	1 336	—	1 372	—

cijfer voor 1889 nog uit de begrooting voor 1891 is geput.

STAAT VAN DE WERKELIJK GEDANE UITGAVEN VAN NEDERLANDSCH-INDIË IN DE JAREN 1889—1891

Bron: B. N. I. *Aperçu des dépenses du gouvernement*

Hoofdstukken en afdeelingen der begrooting. *Chapitres et sous-divisions du budget.*	1889 Totaal. *Total.*	1889 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	1890 Totaal. *Total.*	1890 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	1891 Totaal. *Total.*	1891 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
32 Kunsten en wetenschappen. *Beaux-arts, sciences.*	160	16	206	26	193	7
33 Eeredienst. *Cultes*	589	7	600	1	592	1
34 Geneeskundige dienst. *Serv. médical*	1 703	148	2 019	142	2 117	187
35 Mijnwezen. *Mines*	307	29	307	30	305	34
36 Tin. *Etain*	2 637	277	3 379	319	3 155	351
37 Steenkolen. *Houille*	—	—	—	—	—	—
38 Zout. *Sel*	2 179	—	2 151	—	2 665	1
39 Verschillende uitgaven. *Divers*	298	72	322	63	306	50
VI. Departement der Burgerlijke openbare werken. *Travaux publics.*						
40 Kosten van het Departement. *Département*	144	—	147	—	182	—
41 Personeel van den waterstaat en der burgerlijke openbare werken. *Pers. des travaux publics*	979	—	1 152	—	1 198	—
42 Openbare werken. *Travaux publics*	858	858	1 519	1 519	777	777
43 Onderh. en herst. van gebouwen. *Entret. de bâtisses.*	836	—	902	—	904	—
44 Onderh. en herst. van bevloeiingsw., bruggen, wegen en and. waterstaatswerken. *Id. de ponts et chauss.*	1 661	—	1 654	—	1 892	—
45 Vern. van- en nieuwe w. aan geb. *Renouv. de bâtisses.*	977	—	1 121	—	897	—
46 Vernieuwing van- en nieuwe werken aan bruggen, wegen, enz. *Idem de ponts et chauss*	2 248	—	2 551	—	3 684	—
47 Post- en telegraafdienst. *Postes, télégraphes*	2 027	197	2 014	222	2 156	271
48 Spoorwegen. *Chemins de fer*	8 925	2 447	11 189	3 169	13 283	4 610
49 Verschillende uitgaven. *Divers*	1 290	—	1 295	1	1 340	1
VII. Departement van Oorlog. *Guerre et armée.*						
50 Kosten van het Departement. *Département*	438	—	459	—	529	—
51 Kosten van de administratie. *Administration*	720	—	739	—	734	—
52 Traktementen, soldijen enz. *Traitements, soldes.*	9 385	339	9 257	344	9 545	345
53 Materieel... *Matériel*	2 415	2 048	2 674	2 159	2 317	1 934
54 Geniewerken. *Génie*	1 658	—	1 794	—	1 602	—
55 Geneeskundige dienst. *Serv. médical*	1 466	—	1 483	—	1 521	—
56 Militaire inrichtingen. *Etablissements militaires.*	632	344	639	357	639	348
57 Levensmiddelen, brand- en lichtstoffen, fourages, kleeding, enz. *Fournitures*	5 313	—	5 117	—	5 144	—
58 Vervoer te water en te land van personen, goederen, paarden en vee. *Transports*	3 607	1 368	4 097	1 701	3 887	1 716
59 Expeditiën en troepen te velde. *Campagnes*	456	—	1 121	—	562	—
60 Verschillende uitgaven. *Divers*	1 686	5	1 724	3	1 630	9
VIII. Departement van Marine. *Marine.*						
61 Kosten van het Departement. *Département*	211	—	206	—	200	—
62 Maritieme etabliss. en magazijnen. *Etabl. magasins.*	858	2	899	2	729	2
63 Geograph. en hydrogr. dienst. *Serv. géogr. et hydrogr.*	123	—	139	—	119	—
64 Haveninrichtingen. *Ports*	163	—	164	—	164	—
65 Bebakening, kustverlicht. en loodsw. *Balisage etc.*	473	—	434	—	476	—
66 Personeel der zeemacht. *Personnel de la marine.*	3 425	1 919	3 552	1 886	3 608	1 958
67 Materiëel der zeemacht. *Matériel de la marine.*	3 639	2 310	4 091	2 274	3 580	2 253
68 Reis-, verblijf- en transportkosten. *Transports*	172	—	228	—	219	—
69 Verschillende uitgaven. *Divers*	141	4	31	1	48	2
Totaal. [1]) *Total*	129 133	23 655	127 736	26 135	130 638	24 939

[1]) Als totalen zijn voor de jaren 1889—1893 ingevuld de door de Algem. Rekenkamer gerectificeerde cijfers.

VERGELEKEN MET DE BEGROOTINGSCIJFERS VAN 1895 EN 1896 IN DUIZENDTALLEN GULDENS. (VERVOLG.)
des Indes Neérland. en milliers de florins. (*Suite.*)

1892		1893		1894		1895 (voorloopig cijfer).		1896 (Toegestaan. *Voté*)	
Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
184	7	190	9	189	9	175	12	167	13
594	5	633	1	628	1	617	9	680	9
2 033	172	2 123	185	2 132	225	2 121	170	2 131	190
339	46	365	46	349	37	349	30	393	53
3 435	365	3 883	317	3 904	304	3 693	385	3 964	473
483	297	860	40	1 160	98	1 420	68	1 434	63
2 285	—	2 479	—	2 519	—	2 448	—	2 279	—
329	72	313	58	367	121	444	104	439	99
176	—	178	—	166	—	144	—	144	—
1 209	—	1 239	—	1 229	—	1 243	—	1 258	—
430	430	918	918	1 798	1 798	986	986	741	741
834	—	814	—	889	—	845	—	860	—
1 789	—	2 051	—	2 041	—	2 004	—	2 091	—
1 043	—	1 342	—	1 349	—	1 332	—	1 144	—
3 556	—	3 836	—	5 188	—	6 691	—	6 316	—
2 896	1 013	1 969	229	2 094	237	2 227	292	2 331	406
12 686	3 257	11 257	2 673	12 152	2 855	11 903	2 526	11 918	2 863
1 345	2	1 357	5	1 467	2	1 519	5	1 565	5
528	—	508	—	454	—	477	—	483	—
745	—	754	—	960	—	919	—	902	—
9 524	394	9 495	470	9 895	542	9 825	449	9 800	455
2 199	1 995	2 366	2 008	2 119	1 901	2 653	2 300	3 226	2 860
1 586	—	1 475	—	1 252	—	1 420	—	1 229	—
1 570	—	1 617	—	1 613	—	1 561	—	1 568	—
591	312	643	368	638	367	673	385	635	347
5 280	—	5 185	—	5 478	—	5 033	—	5 038	—
4 082	1 834	4 075	1 785	5 362	2 603	3 915	1 670	3 897	1 692
514	—	568	—	2 657	—	575	—	575	—
1 543	22	1 652	7	2 196	7	2 221	50	2 207	50
204	—	203	—	195	—	205	—	210	—
651	2	578	2	538	2	545	2	545	2
120	—	126	—	132	15	96	22	88	22
168	—	174	—	177	—	174	—	170	—
491	—	471	—	460	—	440	—	461	—
3 545	1 901	3 474	1 904	3 452	1 764	3 369	1 742	3 257	1 681
2 623	1 199	2 763	1 393	2 301	698	3 040	1 361	3 563	1 932
204	—	256	—	171	—	219	—	209	—
65	—	20	—	180	3	215	50	215	50
135 339	24 133	128 138	25 005	139 121	24 656	139 067	23 875	140 363	25 094

IV. OVERZICHT VAN DE OPBRENGST DER VOORNAAMSTE MIDDELEN SEDERT 1867. [1] (IN DUIZENDTALLEN GULDENS).

Bron: B. N. I.

Jaren. *Années.*	Belastingen. *Impôts.*							
	Directe belastingen. *Imp. directs.*							
	Landrente. *Imp. foncier. (indigènes.)*	Verponding *Imp. fonc. (non-indig.)*	Bedrijfsbelasting. *Imp. sur les affaires.* Inl. en Vr. O. *Orientaux.*	Bedrijfsbelasting. *Imp. sur les affaires.* Europ. *Europ.*	Personeele belasting. *Imp. personnel.*	Belasting op paarden en rijtuigen. *Chevaux et voitures.*	Vendurecht. *Ventes publ.*	Hoofdgeld Inl. *Capitation (indigènes.)*
Gemiddeld. 1867/71	12 574	1 036	949	—	—	284	490	—
1872/76	15 084	1 302	1 315	—	—	367	739	—
1877/81	17 076	1 614	2 289	387	432	321	748	—
1882	18 038	1 589	2 649	682	742	204	702	1 125
1883	17 186	1 711	2 645	754	747	212	639	2 305
1884	19 574	1 919	2 841	859	765	217	644	2 465
1885	19 311	1 806	3 012	753	836	115	623	2 525
1886	19 595	1 873	3 075	784	862	125	603	2 695
1887	19 356	1 705	3 094	719	858	158	773	2 686
1888	17 047	1 642	2 921	805	831	175	644	2 713
1889	15 832	1 669	2 918	824	867	195	576	2 690
1890	14 951	1 912	2 774	918	873	205	640	2 701
1891	15 135	1 860	2 818	941	879	220	813	2 758
1892	15 973	1 876	2 890	821	879	243	862	2 762
1893	15 822	1 920	2 777	930	874	259	782	2 823
1894 [2]	17 259	2 092	2 807	1 033	883	254	696	2 968
1895 [3]	16 664	1 898	2 770	853	860	244	837	2 876
1896 [3]	16 764	1 993	2 785	980	877	255	757	2 981

Als boven.

Jaren. *Années.*	Inkomsten uit den verkoop van *Vente des produits du Gouvernement*							Inkomsten uit bosschen. *Revenus des forêts de l'Etat.*
	Suiker. *Sucre.* Totaal. *Total.*	Suiker. *Sucre.* In Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Kina. *Quinquina.* Totaal. *Total.*	Kina. *Quinquina.* In Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Tin. *Etain.* Totaal. *Total.*	Tin. *Etain.* In Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Andere producten. *Autres produits.*	
Gemidd. 1867/71	20 736	14 751	0,[4]	0,[4]	6 378	5 864	709	426
1872/76	13 176	2 554	47	47	5 887	5 305	205	459
1877/81	10 399	3	163	163	4 457	3 919	46	827
1882	8 660	—	243	243	6 108	5 601	—	958
1883	7 870	—	336	336	5 351	4 786	—	986
1884	6 784	—	361	347	4 781	4 262	—	1 337
1885	6 331	—	389	372	4 923	4 640	—	1 230
1886	5 286	—	308	306	5 215	5 165	—	744
1887	3 331	—	286	285	6 434	6 057	—	798
1888	2 665	—	301	298	6 706	6 244	—	710
1889	589	—	246	243	5 804	5 321	—	663
1890	295	—	263	261	6 531	6 053	—	899
1891	200	—	190	188	6 365	5 905	—	788
1892	452	—	236	233	7 533	7 035	—	1 112
1893	561	—	134	134	6 710	6 175	218	1 473
1894 [2]	420	—	135	134	6 201	5 689	328	1 681
1895 [3]	423	—	145	144	6 336	5 725	1 530	1 780
1896 [3]	423	—	116	115	5 799	5 176	1 757	2 056

[1] NB. Deze cijfers zijn verkregen door in de bijlagen der Kol. Begrootingen telkens al de posten van werkontbreken in de bijlagen enkele kleine posten. [2] Voorloopig. [3] Raming. [4] De accijnsen in 1874 ad ruim

Rendement des principales sources de revenu. (*Milliers de florins.*)

Zegel, successie- en overschrijv. recht. *Timbre, succ. transferts.*	In en uitvoerrechten. *Douanes.*	Verschillende andere belastingen. *Autres imp.*	Monopolies. *Monopoles.* Opium.	Andere verpachte middelen, daarbij eenige verhuurde midd. *Autres monop. affermés.*	Zout incl. pacht in Oost-Sum. en belasting Grobogan. *Sel.*	Inkomsten uit den verkoop van koffie. *Produit du café.* Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
979	6 330	1 362	12 062	2 186	6 157	44 187	36 104
1 352	8 440 [4])	2 253	14 051	2 326	6 358	59 513	47 592
1 422	8 610	2 445	17 338	2 860	7 047	58 879	47 589
1 255	9 307	2 701	18 132	3 504	7 124	36 596	29 818
1 392	10 007	2 621	18 356	4 339	6 987	46 033	36 151
1 359	10 012	2 668	20 599	4 186	7 351	40 389	33 781
1 296	9 421	2 771	19 810	4 543	7 468	33 568	26 455
1 627	8 532	2 801	18 961	4 925	7 453	33 438	26 952
1 394	8 046	4 173	18 722	4 566	7 805	46 387	35 976
1 396	8 192	4 098	17 898	4 640	7 658	26 143	15 967
1 475	8 826	4 617	18 387	5 017	7 880	37 457	28 649
1 597	8 754	4 712	18 538	4 958	8 291	40 552	30 577
1 651	9 672	4 763	19 262	5 193	8 091	18 344	9 069
1 725	9 758	5 351	19 069	4 307	8 313	26 190	15 656
1 835	9 802	6 214	17 707	3 982	8 520	35 501	25 451
1 843	11 000	6 311	18 337	4 195	8 549	21 012	13 515
1 867	10 632	7 440	18 008	4 129	8 596	20 548	11 370
1 896	10 845	7 152	19 267	4 640	8 601	22 633	13 448

vervolg. *Suite.*

Havenloods- en ankergelden. *Droits de port, de rade, pilotage.*	Post- en telegraafdienst. *Postes et télégraphes.*	Spoorwegen. *Voies ferrées.* Totaal. *Total.*	Daarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Schoolgelden. *Rémunér. scolaires.*	Afstand van grond. *Cessions de terrains.*	Ontvangsten van verschillenden aard. *Recettes diverses.* Totaal. *Total.* [5])	In Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
170	707	94	94	149	271	2 575	312
219	1 081	617	617	213	484	12 183	8 999
277	1 307	1 542	803	303	511	6 254	3 088
411	1 281	3 281	1 126	300	604	3 860	707
450	1 312	4 127	1 188	326	555	3 933	560
455	1 346	5 547	1 232	350	627	4 239	662
480	1 352	5 645	1 221	344	703	4 160	909
400	1 323	5 568	1 027	337	689	3 416	694
390	1 348	5 382	893	340	778	3 511	686
387	1 392	5 638	838	337	770	5 778	2 528
435	1 482	5 920	838	351	922	5 046	2 108
398	1 517	6 366	786	366	1082	5 725	2 174
555	1 664	7 536	925	377	1 104	4 700	1 578
545	1 743	8 331	1 076	400	1 199	4 737	1 147
565	1 738	8 549	1 031	428	1 115	4 530	1 200
586	1 846	9 565	939	443	1 181	5 581	1 032
559	1 808	9 573	890	423	1 386	4 503	1 089
570	1 893	10 219	925	459	1 393	4 417	694

lijke ontvangst, die te zamen de door ons gekozen hoofden van inkomst vormen, bijeen te tellen. Hier en daar *f* 300 000 inbegrepen. [5]) Hieronder de uitkeeringen uit de saldo's, c. f. tabel I. blz. 89.

V. OPBRENGST DER MIDDELEN NAAR DE VERSCHILLENDE RUBRIEKEN (VOLGENS DE GROEPEERING DER VORIGE TABEL). [1]

Bron: B. N. I. *Recettes, par groupes principaux de ressources.*

	1867		1872		1877		1882		1887		1890	
	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*
	× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000	
Belastingen. *Impôts*	23 153	19,9	28 469	21,7	32 614	20,0	38 994	30,0	42 960	30,0	40 037	29,5
Monopoliën. *Monopoles*	18 532	15,9	22 646	17,3	25 997	15,9	28 760	22,1	31 093	21,7	31 790	23,4
Producten. *Vente de produits*	71 558	61,4	74 180	56,6	88 946	54,6	51 607	39,7	56 437	39,5	47 641	35,0
Andere middelen. *Autres ressource.*	3 224	2,8	5 746	4,4	15 436	9,5	10 695	8,2	12 548	8,8	16 352	12,1
Totaal. *Total*	116 468	100,0	131 041	100,0	162 992	100,0	130 055	100,0	143 038	100,0	135 820	100,0

	1891		1892		1893		1894 (Voorl. cijf.)		1895 (Ram. *Eral.*)		1896 (Ram. *Eral.*)	
	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pCt. van het totaal. % *du total.*
	× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000	
Belastingen. *Impôts*	41 510	35,8	43 139	33,9	44 039	32,5	47 146	37,1	46 941	37,0	47 285	36,0
Monopoliën. *Monopoles*	32 546	28,1	31 690	24,9	30 209	22,2	31 081	24,4	30 733	24,3	32 508	24,7
Producten. *Vente de produits*	24 999	21,7	34 411	27,0	43 124	31,8	28 103	22,1	28 982	22,9	30 728	23,3
Andere middelen. *Autres ressource.*	16 724	14,4	18 067	14,2	18 398	13,5	20 884	16,4	20 031	15,8	21 006	16
Totaal. *Total.*	115 779	100,0	127 307	100,0	135 770	100,0	127 214	100,0	126 687	100,—	131 527	100,0

[1]) Daar de getallen verkregen zijn uit de opsomming der nog niet door de algemeene Rekenkamer gerectificeerde en niet geheel volledige posten van werkelijke ontvangst, verschillen deze totalen voor de jaren 1887—1894 met de zuivere totalen van ontvangst op blz. 89.

VI. BUITENBEZITTINGEN. *Possessions hors Java et Madoura.*

Middencijfers uit de opbrengst der voornaamste belastingen en bronnen van inkomsten gedurende 1890 tot en met 1894.
Produit moyen des principales ressources, annees 1890—94.

Bronnen: K. V. en B. N. I.

Gewesten. *Provinces.*	Directe belastingen. *Impôts dir.*	In- en uitvoerrechten. *Douanes.*	Inkomsten uit producten. *Vente de prod.*	Inkomsten uit verpachtingen. *Fermes.*	Inkomsten uit verkoop van zout. *Vente du sel.*	Totaal. *Total.*
	× 1000	× 1000	× 1000	× 1000	× 1000	× 1000
Sumatra's Westkust	*f* 121	*f* 573	*f* 3 382	*f* 585	*f* 355	*f* 5 016
Benkoelen	145	1	—	43	63	253
Lampongsche Distrikten	161	5	—	—	46	212
Palembang	1042	230	—	171	252	1 698
Oostkust van Sumatra	478	714	—	2 562	—	3 754
Atjeh en Onderhoorigheden	124	—	—	329	—	453
Rioauw „ „	65	6	—	919	—	991
Banka „ „	17	49	5 613	275	50	6 004
Billiton	34	60	142	273	—	509
West. Afd. van Borneo	58	124	—	226	168	576
Zuid. en Oost. Afd. v. Borneo	398	79	—	55	305	839
Celebes en Onderhoorigheden	442	—	—	273	—	715
Menado	287	—	437	52	—	776
Amboina	174	—	—	125	—	299
Ternate	10	—	—	6	—	16
Timor en Onderhoorigheden	6	—	—	8	—	14
Bali en Lombok	96	—	—	120	—	216
Totaal....*Total*.....	*f* 3 658	*f* 1 841	*f* 9 574	*f* 6 022	*f* 1 237	*f* 22 332

Aandeel der buitenbezittingen in andere belastingen. *Autres revenus (part des possessions extérieures à leur rendement.)*	
Zegelbelasting	216
Recht op de overschrijving van vaste goederen	73
Recht van successie en overgang. (Gemidd. in 1892—93)	7
Haven- en ankergelden	50
Accijns op de tabak	19
„ „ „ petroleum	150
„ „ „ lucifers (1/3 van de opbrengst in 1894)	19
Registratie van werk-contracten op Sumatra's Oostk. en Banda eil.	54
Totaal generaal.... *Total général*.....	*f* 22 930

VII. PRODUCTEN. [1]) *Produits.*

1. Cijns over den Gouvernements- en den vrijen suikerrietaanplant.
Redevance pour plantations de canne à sucre.

Bron: B. N. I.

Jaren. *Années.*	Opbrengst. *Recettes.*	Jaren. *Années.*	Opbrengst. *Recettes.*
1875	*f* 3 945 663	1885	*f* 2 036 536
1876	3 918 880	1886	1 636 509
1877	4 015 269	1887 [2])	797 732
1878	4 019 750	1888	589 468
1879	4 011 456	1889	506 211
1880	3 707 420	1890	295 062
1881	3 401 847	1891	200 354
1882	3 073 124	1892	432 300
1883	2 743 460	1893	561 423
1884	2 317 111	1894	419 861

[1]) Een overzicht der sedert 1860 in Nederland verkochte Gouvernements-producten vindt men in de Jaarcijfers over 1894 (Binnenland), bladz. 202—203.

[2]) Bij de wet van 25 Dec. 1886 (Stbl. nº 247) is uitstel van betaling verleend voor de helft van den cijns over den Gouvernements-aanplant tot de jaren 1892—96, en is van den cijns voor den vrijen aanplant tot nadere voorziening ontheffing verleend.

2. Koffie. *Café.*

Opbrengst van geveilde Java-, Menado- en Padang-koffie en netto-opbrengst per picol der in Nederland geveilde koffie. [1])

Ventes de café, recette totale et par picol.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Java-Koffie. *Café de Java.* Opbrengst in Nederl. [2]) *Recette aux Pays-Bas.* Totaal. *Total.*	Java-Koffie. Netto p. picol (berek. over de afgesch. hoeveelh.) [3])	Java-Koffie. Opbrengst in Indië. [4]) *Recette aux Indes.*	Menado-Koffie. *Café de Menado.* Opbrengst in Nederl. *Recette aux Pays-Bas.* Totaal. *Total.*	Menado-Koffie. Netto p. picol (berek. over de afgesch. hoeveelheid.)	Padang-Koffie. *Café de Padang.* Opbrengst. *Recette.* 1e soort. 1e *qual.*	Padang-Koffie. 2e soort. 2e *qual.*
	× *f* 1000		× *f* 1000	× *f* 1000		× *f* 1000	× *f* 1000
1885	25 642	*f* 27,69	2 733	712	*f* 59,14	4 106	35
1886	25 376	32,75	3 844	1 569	52,94	2 594	18
1887	34 395	54,57	5 557	968	62,37	4 589	47
1888	15 177	45,72	4 917	576	58,40	5 123	57
1889	27 805	57,81	5 730	840	71,19	2 967	20
1890	28 555	61,85	6 479	1 001	69,39	3 367	27
1891	8 652	63,45	5 299	416	74,55	3 838	23
1892	15 655	60,92	6 201	—	—	4 105	47
1893	24 958	58,60	6 214	475	82,93	3 929	51
1894	13 016	58,53	5 620	497	76,51	1 504	16

[1]) De bruto-opbrengst per picol van alle koffie-soorten zie onder Handel en Scheepvaart blz. 62.
[2]) Veilingsprijs met bijberekening der door de koopers te vergoeden 1 % veilingskosten (zie tabel 4) doch na aftrek van het rabat voor contante betaling à 1½ %.
[3]) Na aftrek van de bruto-opbrengst alléén van de kosten van afscheping, vervoer en verkoop.
[4]) Hier worden telken jare 100 000 picols verkocht.

3. Tin (Banka). *Etain de Banca.*

Ingeleverde en verkochte hoeveelheden, kosten en winstberekening.

Quantités livrées et vendues, frais, et gains.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Bij 's lands pakhuizen ingeleverd. Picols. *Livré en magasin au Gouvt.*	Uitgaven in Indië tot den afscheep. *Frais jusqu' à l'embarquement.*	Gezam. kosten per picol. *Total frais par picol.*	In Ned. verkocht. *Vendu aux P.-Bas.* Aantal picols bij afscheep. *Picols poids brut.*	Br.-opb. p. pic. ber. over de afg. hoev. *Rendement brut p. picol.*
1885	76 552	*f* 1 831 270	*f* 27,04	*f* 70 020	*f* 64,41
1886	77 090	1 736 683	26,00	70 005	71,83
1887	84 397	1 898 150	26,14	70 014	83,83
1888	65 964	1 708 338	29,52	70 185	84,64
1889	89 691	2 179 469	27,62	75 129	68,96
1890	107 190	2 472 479	23,06[5]	85 057	69,26
1891	93 623	2 438 614	26,05	85 265	67,01
1892	121 736	3 053 806	25,09	100 052	68,41
1893	119 513	3 125 898	26,16	90 002	64,52
1894	129 951	3 102 214	23,87	100 005	51,81

4. Overzicht van den overvoer, de opbrengst, de veiling- en andere kosten en de verkoop-commissie van de Gouvernements-producten.

Aperçu du transport, des recettes, des frais de vente des produits du Gouvernement.

Bronnen: V. N. H. en K. V.

Jaren. *Années.*	Voor vervoer der producten ingehuurd: *Affrêté pour transp. des prod.:* lasten in zeilschepen. *Voiliers (lasts).*	lasten in stoomschepen. *Vapeurs (lasts).*	Totale opbrengst der veilingen. (zie noot [2]) van tabel 2) *Produit total des ventes.*	Veilingskosten door koopers vergoed. *Frais de vente remboursés par les acheteurs.*	Onkosten van afschepen, vracht-, zee- en brand-assurantie, enz. *Frais non remboursés.*	Verkoop-commissie. *Courtages.*
1885	4 236	13 739	*f* 31 366 469	*f* 315 198	*f* 3 321 994	*f* 470 497
1886	8 764	13 004	32 409 164	325 667	2 959 064	486 137
1887	2 401	14 512	41 700 217	419 062	2 639 148	625 503
1888	435	10 825	22 295 511	224 044	1 564 431	334 433
1889	4 613	14 526	34 208 915	343 723	2 269 617	513 134
1890	4 275	7 696	35 870 909	360 479	2 251 748	350 648
1891	485	10 180	15 160 329	152 343	855 862	227 405
1892	124	9 236	22 923 076	230 364	1 328 376	343 846
1893	4 440	13 083	31 596 666	317 364	1 993 512	473 679
1894	187	8 285	18 830 221	189 221	1 097 371	282 428

VIII. BELASTINGEN. *Impôts et corvées.*

1. Heerendiensten in 1894. (Gemeentelijke heerendiensten niet inbegrepen.)

Corvées du Gouvernement. (Non compris les corvées communales.)

Bron: K. V.

A. Java en Madoera.

Gewesten. *Provinces.*	Inl. bevolk. mann. gesl. primo Jan. 1894. *Pop. indig. masc. 1° Janv. 1894.*	Aantal heerendienstplichtigen van wie per hoofd en per jaar als maximum konden gevorderd worden *Corvéables à* 52 dagd. *52 jours.*	30 dagd. *30 jours.*	24 dagd. *24 jours.*	21 dagd. *21 jours.*	12 dagd. *12 jours.*	Totaal Heerendienstplichtigen. *Total corvéables.*	Betalers van het Hoofdgeld à *f* 1. [3]) *Payants la capitation de rachat.*	Totaal geprest. dagdienst. *Total journées de corvée fournies.*
Bantam	312 482	—	—	110 605	—	—	110 605	98 424	723 179
Batavia	527 553	235 100[2])	—	—	—	—	235 100	—	1 376 990
Krawang	193 990	—	—	20 976	—	9 722	30 698	30 698	210 873
Preanger Reg.	971 116	—	197 065	—	—	—	197 065	197 065	1 101 380
Cheribon	[1])647 348	—	—	—	203 500	—	203 500	217 261	1 110 027
Tagal	514 567	—	—	126 040	—	—	126 040	126 043	1 162 092
Pekalongan	270 465	—	—	—	56 170	17 588	73 758	74 084	482 757
Semarang	693 886	—	—	224 421	—	—	224 421	225 310	1 516 130
Japara	446 490	—	—	124 173	—	—	124 173	125 591	808 071
Rembang	626 406	—	—	166 866	—	—	166 866	169 943	1 082 426
Soerabaia Noord	1 018 417	—	—	87 994	—	—	87 994	87 994	530 870
Soerabaia Zuid		—	—	210 666	—	—	210 666	212 666	1 940 814
Soerabaia Bawean		—	—	—	—	7 440	7 440	7 440	12 789
Pasoeroean	480 706	—	162 772	—	—	—	162 772	163 237	1 007 621
Probolinggo	264 708	—	—	95 240	—	—	95 240	97 152	724 085
Bezoeki Banjoewangi	347 445	—	—	12 867	—	—	12 867	12 867	104 531
Bezoeki andere afd.	—	—	—	103 424	—	—	103 424	103 424	683 005
Banjoemaas	593 621	—	—	92 531	—	30 961	123 492	128 703	563 669
Bagelen	672 566	—	—	135 878	—	31 281	167 159	173 026	1 537 151
Kadoe	363 841	—	—	85 826	—	11 775	97 601	99 578	686 271
Madioen	530 862	—	—	117 535	—	—	117 535	122 794	754 601
Kediri	581 775	—	144 962	—	—	—	144 962	144 962	1 052 765
Madoera	750 459	—	—	—	—	283 444	283 444	283 490	519 430
Totaal 1894	10 838 627	235 100[2])	504 799	1 715 042	259 670	392 211	3 106 822	2 901 752	19 691 527
1893	10 729 931	—	—	—	—	—	3 023 946	2 823 423	20 648 960
1892	10 655 131	—	—	—	—	—	2 979 555	2 765 057	20 115 968
1891	10 533 896	—	—	—	—	—	2 982 671	2 757 507	20 710 612
1890	10 256 375	—	—	—	—	—	2 913 313	2 701 285	20 802 175
1889	10 026 147	—	—	—	—	—	2 902 774	2 686 813	24 031 348
1888	9 950 864	—	—	—	—	—	2 934 728	2 717 322	24 922 120
1887	9 778 406	—	—	—	—	—	2 910 343	2 686 010	26 031 939
1886	9 594 104	—	—	—	—	—	2 866 207	2 694 283	26 355 207
1885	9 354 182	—	—	—	—	—	2 685 534	2 521 998	24 890 154

[1]) Alleen in de gouvernementslanden; op de particuliere landerijen bedroeg de geheele bevolking 143 911 zielen.

[2]) Hieronder 3 432 heerendienstplichtigen te Buitenzorg die slechts 42 dagdiensten als maximum behoefden te presteeren.

[3]) Deze kolom wordt op een ander tijdstip afgesloten dan de kolommen der dienstplichtigen; het getal betalers van het hoofdgeld zou anders met uitzondering van Batavia, waar geen hoofdgeld geheven wordt, gelijk moeten zijn aan de cijfers der vorige kolom.

B. Buitenbezittingen.

Autres possessions.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Aantal heerendienstplichtigen. *Corvéables.*	Maximum aantal dagdiensten waarover beschikt mag worden. *Nombre de journées disponibles.*	Totaal gevorderde dagdiensten. *Total journées de corvée fournies.*
Sumatra West	275 615	*	4 058 420 [2])
Benkoelen	36 371	1 527 582	965 952
Lampongsche Districten	30 732	921 960	364 924
Banka en Onderhoorigheden	11 148	468 216	321 264
Celebes en Onderhoorigheden	86 862	3 648 204	623 027
Menado	35 709	1 285 524	487 409
Amboina [1])	16 670	600 120	55 883

[1]) Met uitzondering van Banda.

[2]) Betreffen slechts een deel der algemeene diensten; omtrent de bijzondere diensten wordt niets vermeld.

2. Gewestelijk tienjarig overzicht der op Java en Madoera geheven landrente.

Impôt foncier perçu des Indigènes („landrente") à Java et Madoura.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.
	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000
Bantam	620	667	687	555	445	433	456	467	492	539
Batavia (domein Bloeboer)	9	8	8	7	7	7	7	7	7	8
Krawang	135	120	136	146	111	93	116	120	143	168
Preanger Regentschappen	1 296	1 242	1 264	1 154	1 086	1 090	1 092	1 065	1 043	1 164
Cheribon	1 356	1 232	1 190	1 153	1 117	1 137	1 109	1 111	1 140	1 198
Tegal	1 092	1 042	1 067	781	721	678	739	763	770	841
Pekalongan	560	556	538	423	382	351	339	371	319	397
Semarang	1 504	1 410	1 374	1 160	1 009	1 021	994	1 054	992	1 143
Japara	666	702	698	557	573	542	548	561	556	613
Rembang	869	842	883	802	744	565	662	791	783	854
Soerabaja	1 999	2 087	2 107	1 812	1 837	1 669	1 702	1 820	1 790	1 966
Pasoeroean	1 210	1 216	1 208	1 147	1 135	1 139	1 141	1 148	1 142	1 183
Probolinggo	819	829	828	738	680	682	690	722	719	753
Besoeki	1 163	1 168	1 175	1 069	1 054	1 057	1 054	1 058	1 061	1 127
Banjoemas	921	925	931	856	802	832	825	816	832	925
Bagelen	1 595	1 582	1 469	1 188	901	907	899	922	923	1 032
Kedoe	867	866	858	610	585	627	583	579	612	653
Madioen	890	904	905	788	650	329	375	627	532	711
Kediri	1 257	1 261	1 232	1 137	1 119	1 001	923	1 125	1 062	1 211
Madoera [1]	436	889	868	827	757	703	756	716	736	800
Totaal [2] ..... *Total*	19 264	19 549	19 425	16 908	15 714	14 863	15 009	15 844	15 653	17 285
Aanslag. *Montant des rôles*	20 288	20 554	20 158	17 813	16 483	16 483	16 756	16 791	16 775	17 757

[1]) In 1885 alleen Pamekasan en Soemenep, sedert 1886 het geheele eiland.
[2]) Werkelijk te heffen bedrag na aftrek van de vrijstellingen en afschrijvingen wegens suikercultuur, misgewas, onbeplant blijven enz.

3. Verdeeling over de verschillende gewesten van het werkelijk te heffen bedrag der in 1894 naar de bezittingen, verteringen en het inkomen geheven belastingen.
(voorloopige opgaven).
Total des impôts directs perçus en 1894 (par provinces). Chiffres provisoires.
Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Bezittingen. (Verponding.) *Imp. foncier sur les possessions des Europ.*	Vertering. (Personeele belasting.) E. en Vr. O. *Imp. sur les dépenses („per-sonn.”); Europ. et orient. étr.*	Inkomsten. *Imp. sur les revenus.* Patentrecht. E. en Vr. O. *Patente (Eur. et orient. étr.)*	Bedrijfs-belasting. Vr. O. en Inl. *Imp. s. les affair. (orient. étr. et indigènes.)*	Hoofdelijke belasting. Inlanders. *Capitation (indigènes).*
a. Java en Madoera.					
Bantam	*f* 8 763	*f* 3 593	*f* 1 018	*f* 44 383	—
Batavia	567 447	195 219	270 317	210 459	—
Krawang	31 718	4 951	2 871	17 753	—
Preanger	52 060	17 947	15 482	82 613	—
Cheribon	68 083	21 895	19 402	134 726	—
Tegal	34 530	15 321	19 713	106 858	—
Pekalongan	27 358	13 148	6 753	55 429	—
Semarang	192 035	77 224	71 888	167 043	—
Japara	26 836	15 654	10 189	47 726	—
Rembang	24 611	18 106	5 669	95 306	—
Soerabaja	280 417	140 814	150 811	462 509	—
Pasoeroean	183 910	32 960	39 318	182 824	—
Probolinggo	37 598	17 608	33 674	95 974	—
Besoeki	32 069	20 515	36 177	67 222	—
Banjoemas	10 554	10 104	6 278	40 682	—
Bagelen	11 149	8 335	2 832	56 411	—
Kedoe	20 226	14 859	1 963	36 164	—
Djokjakarta	—	14 503	41 764	12 158	—
Soerakarta	—	22 626	33 813	27 687	—
Madioen	22 775	11 302	7 732	36 006	—
Kediri	91 149	25 489	37 558	77 092	—
Madoera	9 617	9 934	730	192 664	—
Totaal Java en Madoera	1 732 904	712 105	815 953	2 249 688	—
Geïnd bedrag	1 858 800	726 062	876 883	2 286 304	—
b. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*					
Sumatr. Westk. Pad. Benedenl.		16 955	9 952		—
Sumatr. Westk. „ Bovenl.	56 216	6 623	4 585	19 281	—
Sumatr. Westk. Tapanoeli		4 183	366		—
Benkoelen	—	2 848	215	2 439	*f* 140 536 [3])
Lampongs	—	1 912	827	2 300	176 869
Palembang	—	8 412	1 926	41 431	989 468 [4])
Sumatra's Oostkust	1 400	43 170	109 478	250 520	—
Atjeh en Onderhoorigh.	—	—	3 229	7 308	— [5])
Riouw	—	1 377	1 351	56 670	—
Banka	—	6 045	215	14 102	—
Billiton	—	3 749	3 188	6 051	21 641
Borneo W. Afd.	—	3 108	1 348	55 963	—
„ Z. en O. Afd.	—	4 076	3 935	14 435	238 949 [6])
Celebes en Onderhoorigh.	45 649	20 771	6 829	21 698	162 952 [7])
Menado	16 680	8 816	7 283 [2])	8 075	266 417
Amboina	23 536 [1])	11 829	5 327	6 384	64 824
Ternate	4 098	2 233	932	2 396	4 416
Timor	—	3 239	382	3 202	—
Bali en Lombok	—	3 582	421	13 469	—
Totaal generaal	1 880 483	865 032	977 743	2 775 411	2 066 072
Geïnd bedrag	2 092 425	882 507	1 032 623	2 807 328	2 003 277

[1]) Bovendien *f* 83 839 van de belasting op de specerijperken op Banda.
[2]) Bij gemis van de gegevens over 1894 zijn die over 1893 ingevuld.
[3]) Bovendien *f* 2 514 belast. v. h. aanl. en onderh. van wegen en bruggen ter hoofdplaats Benkoelen.
[4]) „ *f* 36 951 „ „ „ „ „ „ „ „ Palembang.
[5]) Geïnd bedrag der hassilbelasting in 1894: *f* 153 354 en dat op den invoer van opium *f* 33 150.
[6]) Bovendien *f* 154 799 belasting v/h. rijstgewas, voorloopige opgaaf, en *f* 1 277 geïnd bedrag aan recht voor de afgifte van licentien tot het graven van diamant.
[7]) Geheven in de afdeeling Saleier, incl. Bonerate en Kalaoe en op de eilanden onder Makasser. Bovendien *f* 20 450 belasting van de heerendienstplichtigen.

Bron: K. V.

4. Bedrijfsbelasting. *Impôt sur le revenu industriel des Orientaux.*

Jaren. *Années.*		Getal aangeslagenen. *Nombre de cotes.*				Bedrag van den aanslag voor: *Montant des cotes pour:*								Achterstallig uit. Dec. *Arrérages fin décembre*
a. Java en Madoera. *b.* Buitenbezittingen. *b. Autres possessions.*		Inlanders. *Indigènes.*	Chinezen. *Chinois.*	Andere vreemde Oosterl. *Autres Orientaux*	Te zamen *Total*	Inlanders. *Indigènes.*	Gemidd. per hoofd. *Moy. par tête*	Chinezen *Chinois.*	Gemidd. per hoofd. *Moy. par tête*	Andere vreemde Oosterl. *Autres Orientaux.*	Gemidd. per hoofd *Moy. par tête.*	Te zamen. *Total.*	Gemidd. per hoofd. *Moy. par tête.*	
1885	*a*	752 671	55 899	3 885	812 455	*f* 1 909 801	*f* 2,54	*f* 782 507	*f* 14,00	*f* 53 330	*f* 13,73	*f* 2 745 641	*f* 3,38	*f* 187,036
	b	9 640	71 881	1 987	83 508	36 285	3,76	389 036	5,41	16 368	8,24	141 689	5,29	257 746
1886	*a*	808 075	56 111	3 923	868 109	1 921 241	2,37[5]	789 384	13,18	48 358	12,33	2 708 983	3,12	214 438
	b	9 782	78 210	2 135	90 127	36 491	3,73	414 468	5,30	17 120	8,02	468 079	5,19	230 492
1887	*a*	834 616	55 984	4 150	894 750	1 906 836	2,28	661 156	11,81	43 881	10,56	2 611 874	2,92	168 816
	b	9 965	84 500	2 284	96 749	36 428	3,66	458 352	5,42	16 943	7,42	511 723	5,30	90 935
1888	*a*	825 342	56 705	4 163	886 210	1 808 747	2,19	634 668	11,19	41,181	9,89	2 484 596	2,80	158 943
	b	9 214	94 112	2 283	105 609	31 889	3,46	508 670	5,40	16,513	7,23	557 071	5,27[5]	177 539
1889	*a*	802 193	56 383	4 235	862 811	1 631 171	2,06	621 205	11,02	38,026	8,98	2 290 402	2,65	160 350
	b [1]	9 159	100 147	2 243	111 549	29 043	3,17	529 081	5,28	16,706	7,45	576 040	5,17	145 460
1890	*a*	773 127	55 525	4 258	832 910	1 531 108	1,98	606 520	10,92	39 080	9,18	2 176 707	2,61	82 971
	b	8 936	108 792	2 399	120 127	26 793	3,01	625 503	5,75	16 616	6,93	669 012	5,57	162 900
1891	*a*	775 385	55 872	4 392	835 649	1 542 749	1,99	618 684	11,07	33 817	7,70	2 195 250	2,63	63 265
	b	9 691	106 111	2 424	118 226	27 582	2,85	593 459	5,59	24 327	10,03	645 368	5,45	113 371
1892	*a*	803 633	57 496	4 521	865 650	1 566 618	1,95	651 607	11,33	40 369	8,93	2 258 594	2,61	98 706
	b	11 260	92 854	2 506	106 620	31 571	2,80	474 495	5,11	18 173	7,25	524 239	4,92	89 378
1893	*a*	825 687	58 048	4 894	888 629	1 508 662	1,83	652 351	11,24	43 044	8,80	[2]) 2 202 699	2,48	104 543
	b	11 048	93 744	2 629	107 421	29 606	2,68	475 912	5,08	18 669	7,10	524 186	4,88	90 481
1894 (Voorloopig.)	*a*	863 648	60 267	5 039	928 954	1 536 352	1,79	669 820	11,11	43 515	8,64	2 249 688	2,42	64 507
	b	11 102	92 972	2 685	106 759	29 454	2,65	478 410	5,15	17 859	6,65	525 723	4,92	195 004

[1]) In de kolommen 2, 3, 4 en 7 tot 12 zijn niet begrepen de cijfers voor de afdeeling Gorontalo, waarvan geen opgaven werden ontvangen.

[2]) Dat dit totaal niet de som is der vorenstaande getallen vindt hierin zijn oorzaak in verbetering der opgave van den totalen aanslag, welke niet is aangebracht bij de splitsing naar de landaarden.

Digitized by Google

5. Patentrecht voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden.

Impôt des patentes des Européens et assimilés.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.* Gewesten. *Provinces.* a. Java en Madoera. b. Buitenbezittingen.		Aanslag. *Total des rôles.*	Vermindering in den aanslag ontstaan. *Réduction.*	Werkelijk te heffen bedrag. *Montant dû.*	Geïnd bedrag. *Montant perçu.*
1885	a	f 651 842	f 22 595	f 629 247	f 629 217
	b	148 098	3 612	144 486	116 777
1886	a	646 037	26 451	619 586	616 639
	b	177 335	10 801	166 534	167 671
1887	a	573 576	19 605	553 971	575 004
	b	177 067	2 317	174 750	146 555
1888	a	622 192	19 583	602 609	627 583
	b	201 828	2 724	199 104	209 204
1889	a	667 528	20 827	646 701	640 226
	b	189 760	3 787	185 973	183 933
1890	a	796 020	87 703	708 317	704 603
	b	217 887	5 378	212 510	213 535
1891	a	735 374	32 647	702 727	697 429
	b	239 883	7 079	232 803	243 579
1892	a	784 150	37 548	746 602	668 785
	b	160 375	8 554	151 821	152 690
1893	a	843 414	47 082	796 332	790 417
	b	150 042	8 584	141 458	139 902
1894	a	847 652	31 698	815 953	876 883
(Voorloopig.)	b	168 623	6 834	161 789	155 740

6. Personeele belasting voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden en voor vreemde Oosterlingen.

Contribution personnelle (Européens et assimilés et Orientaux étrangers.)

Bron: K. V.

Jaren. *Années.* Gewesten. *Provinces.* a. Java en Madoera. b. Buitenbezittingen.		Aanslag. *Total des rôles.*	Vermindering in den aanslag ontstaan. *Réduction.*	Werkelijk te heffen bedrag. *Montant dû.*	Geïnd bedrag.[1] *Montant perçu.*	Kosten van schatting.[2] *Frais de taxation.*
1885	a	f 769 582	f 36 418	f 733 164	f 718 801	f 6 969
	b	141 115	8 800	132 315	117 810	390
1886	a	750 749	38 384	712 365	727 690	3 875
	b	141 544	9 530	132 014	134 195	456
1887	a	733 774	40 884	692 890	720 734	4 832
	b	148 165	9 224	138 941	138 480	931
1888	a	718 101	39 608	678 492	682 634	5 323
	b	163 569	8 376	155 193	147 987	445
1889	a	710 460	43 550	666 910	687 503	5 453
	b	169 952	10 537	159 316	179 631	495
1890	a	699 098	39 202	659 897	702 880	4 862
	b	174 883	9 758	165 125	170 103	517
1891	a	707 701	42 896	664 805	696 791	5 805
	b	184 849	9 567	175 283	181 868	522
1892	a	725 907	45 860	680 047	712 870	5 751
	b	175 638	10 638	165 000	165 770	260
1893	a	745 119	41 998	703 120	718 377	8 436
	b	169 035	12 021	157 013	156 039	413
1894	a	756 959	44 855	712 105	726 062	7 679
Voorloopig.)	b	165 005	12 077	152 927	156 445	349

[1]) Onder het geïnde bedrag is ook opgenomen wat van den achterstand van vorige jaren is aangezuiverd.

[2]) Voor zoover aan de belastingschuldigen in rekening gebracht.

7. Rechten van in- en uitvoer van die artikelen welke het meest tot de heffing bijdragen.

Bron: K. V. *Droits d'entrée et de sortie payés pour les principales marchandises.*

Belaste artikelen. *Marchandises.*	1890.	1891.	1892.	1893	1894.
			Invoerrecht. *Droits d'entrée.*		
Manufacturen. *Tissus*	*f* 2 180 031	*f* 2 589 083	*f* 2 545 315	*f* 2 416 921	*f* 2 401 339
Gambier	795 054	740 134	727 332	756 753	739 363
Gedistilleerd. *Boiss. distill.*	808 716	741 902	980 493	854 734	1 068 790
Tabak en sigaren	388 281	382 502	421 466	395 912	390 469
Petroleum	276 611	267 534	290 646	393 168	245 340
Eetwaren (voor zooveel in de handelsverslagen onder dit hoofd genoemd, doch visch en boter uitgezonderd) *Aliments (exc. poisson et beurre).*	539 043	610 313	641 744	638 810	792 122
Kramerij. *Mercerie.*	297 542	314 954	311 261	357 898	281 738
Visch. *Poisson*	443 615	532 310	454 652	688 873	798 250
Wijn. *Vin*	191 143	182 556	165 299	168 247	178 176
Garens. *Fils*	157 242	241 836	189 696	148 776	170 087
Kleederen enz. *Vêtements*	164 119	186 122	188 486	226 260	229 267
Thee. *Thé*	199 910	251 264	205 806	238 890	257 317
Boter *Beurre*	97 288	114 146	123 316	101 932	145 715
Aardew. (geb.) en porc. *Poteries.*	102 636	101 269	106 162	117 011	123 924
Meel. *Farine*	113 628	114 853	151 294	151 621	154 938
Was. *Cire*	75 109	90 169	72 889	103 782	92 125
Papier, schrijf- en teekenbehoeften. *Papier, papéterie.*	123 871	143 866	142 449	161 671	158 624
IJzer en staal en dito werk *Fer brut et ouvré.*	75 598	75 777	79 999	89 747	89 482
Meubelen. *Meubles*	67 803	66 930	60 353	61 610	71 205
Drog. en medic. *Drogues, médic.*	87 681	68 704	64 841	72 271	73 390
Bier. *Bière*	79 839	80 000	70 837	73 808	71 331
Leder en lederwerk. *Cuirs*	51 992	60 998	50 556	55 843	51 258
Glas en glasw. *Verre et verrer.*	59 426	69 710	59 271	60 448	75 303
Mineraalwater. *Eaux minérales*	56 643	66 242	53 567	55 649	55 310
Zout. *Sel*	83 123	90 750	86 489	86 803	98 970
Vuurwerk. *Feu d'artifice* [1]	*	*	85 496	40 473	51 529
Andere artikelen (die elk minder dan *f* 50 000 aan invoerrecht opbrachten, voor zooverniet reeds afzonderlijk genoemd). *Autres march.*	372 436	419 584	351 005	376 862	388 217
Nagev. invoerr. *Arrérages*	—	—	14	43	4
	f 7 811 380	*f* 8 603 538	*f* 8 630 761	*f* 8 905 816	*f* 9 253 603
Af: terugbetalingen	9 884	8 070	7 808	8 977	8 988
Zuiver ontvangen	*f* 7 831 496	*f* 8 595 468	*f* 8 622 956	*f* 8 896 839	*f* 9 244 615
			Uitvoerrecht. *Droits de sortie.*		
Suiker. *Sucre* [2]	—	—	—	—	*f* 630 859
Koffie. *Café*	*f* 207 719	*f* 336 115	*f* 337 952	220 011	408 670
Tabak. *Tabac*	312 955	329 132	346 763	290 982	301 549
Tin. *Etain*	176 569	186 920	206 919	159 584	203 872
Indigo	61 124	72 013	69 087	60 734	51 800
Andere artikelen (die elk minder dan *f* 50 000 aan uitvoerrecht opbrachten, voor zooverniet reeds afzonderlijk genoemd). *Autres march.*	166 432	158 090	183 240	180 000	167 157
Nagev. uitvoerr. *Arrérages*	134	—	8	—	—
	f 924 933	*f* 1 082 270	*f* 1 143 969	*f* 911 311	*f* 1 763 907
Af: terugbetalingen	1 439	6 002	5 412	6037	8 505
Zuiver ontvangen	*f* 923 494	*f* 1 076 268	*f* 1 138 557	*f* 905 274	*f* 1 755 402

[1]) Voor de jaren 1890 en 1891 begrepen onder de „andere artikelen.
[2]) Dit uitvoerrecht was sedert 1 Juni 1887 tot en met 1893 geschorst.

Digitized by Google

8. In- en uitvoerrechten en pakhuishuur. Verdeeling van de opbrengst over de verschillende gewesten.

Bron: K. V. *Droits d'entrée et de sortie et loyers d'entrepôt, perçus dans chaque province.*

Gewesten. *Provinces.*	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.
Bantam	*f* 182	*f* 38	*f* 1 922	*f* 6 490	*f* 2	*f* 19
Batavia	2 072 111	2 050 501	2 385 820	2 452 155	2 315 822	2 173 927
Krawang.....	—	6	23	—	4	20
Cheribon	300 762	316 202	369 035	342 413	391 745	469 089
Tegal.....	56 061	55 445	48 040	60 437	64 823	109 350
Pekalongan...	9 295	10 483	15 304	24 499	29 209	53 339
Semarang	1 935 172	1 849 122	2 041 840	2 092 322	2 113 808	2 488 692
Japara	4 093	1 373	1 874	9 174	2 374	36 862
Rembang.....	14 133	3 545	4 733	13 730	19 666	11 394
Soerabaja	2 392 782	2 400 964	2 603 511	2 700 856	2 961 150	3 489 030
Pasoeroean ...	95 447	43 832	92 979	85 771	57 444	146 539
Probolinggo ..	46 935	44 046	42 166	53 890	60 433	98 030
Besoeki	74 327	76 638	87 126	89 862	84 318	140 185
Banjoemas.. .	34 249	22 400	29 818	38 505	41 052	69 809
Madoera.....	5 615	11 039	9 597	9 234	4 938	3 248
Totaal Java en Madoera.....	7 041 164	6 885 634	7 733 788	7 979 338	8 146 788	9 289 533
Sumatra's Wk.	617 490	554 607	647 053	589 779	524 681	549 542
Benkoelen. ...	1 786	841	357	619	1841	3 228
Lampongs	6 810	4 827	8 887	4 529	3 819	3 927
Palembang ...	222 408	234 054	218 175	250 422	239 772	206 164
Riouw.....	—	—	—	4 634	13 488	14 238
Sum. Oostk...	684 556	818 614	799 869	680 470	606 815	664 771
Banka	47 580	51 107	43 053	43 769	49 510	58 166
Billiton	50 529	52 582	60 245	57 168	55 889	73 498
Borneo W. A..	99 869	112 427	130 354	124 056	121 283	130 986
Borneo Z. en O	78 923	65 984	74 385	84 989	82 936	84 373
Tot. Ned.-Ind.	8 851 115	8 780 677	9 716 184	9 819 773	9 846 822	11 077 526

9. Opbrengst van eenige voorname onverpachte middelen.

Bron: K. V. *Principaux autres droits.*

Jaren. *Années.*	Zegelrecht. *Timbre.*		Zuivere winst aan vendu-procenten. *Ventes publ.*	Recht van overschrijving van vaste goederen. [1] *Droits de transf. d'immeubl.*		Recht van successie en overgang. [2] *Droits de succession.*	
	Java.	Buitenbezittingen. *Autres poss.*		Java.	Buitenbezittingen. *Autres poss.*	Java.	Buitenbezittingen. *Autres poss.*
1885	*f* 724 372		*f* 384 944	*f* 496 696		*f* 83 816	
1886	*f* 825 694	*f* 206 446	382 294	462 248		85 821	
1887	737 778	152 376	387 896	461 574		36 249	
1888	679 688	188 231	428 982	457 944		68 883	
1889	717 056	179 513	458 711	531 799		45 526	
1890	767 478	188 942	478 450	*f* 547 335	*f* 62 104	*f* 31 454	
1891	759 251	211 139	480 750	544 221	88 141	46 119	
1892	797 131	206 849	481 350	562 015	84 293	*f* 55 966	2 596
1893	912 439	250 065	487 255	541 685	85 976	14 598	
1894 (voorloopig.)	974 239	221 793	463 784	512 266	42 219	92 720	

[1]) Met inbegrip van het overgangsrecht van vreemde Oosterlingen.

[2]) Successierecht wordt alleen van Europeanen en daarmede gelijkgestelden geheven.

IX. MONOPOLIEN. *Monopoles.*

1. Opiumverpacht op Java en Madoera.

Monopole (affermé) de l'opium à Java et Madoura.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Aantal toegestane kitten. *Débits licites.*		Pachts. en winst van het opium in 1894 en 1895. *Fermage et bénéfice probables.*				Gemidd. hoeveelheid gedebit. wettig opium in % van de maxima, die ter beschikking stonden. *Quant. débit. en % du maximum.*		
			Verschuldigde pachtsom. *Fermage.*		Winst op de verstrekte hoeveelh. *Bénéfice.*				
	1894	1895	1894	1895	1894	1895 [1])	1892	1893	1894
			× *f* 1000						
Bantam	—	—							
Batavia	22	22							
Krawang	7	7	846	910	*f* 171 751	*f* 160 993	86,16	99,98	79,41
Lampongs	5	5							
Cheribon	11	11	136	136	50 983	49 452	99,87	100,—	100,—
Tegal	23	23	255	276	61 872	59 938	52,38	46,62	44,91
Pekalongan	33	33	233	253	69 852	67 183	52,29	62,02	50,41
Semarang	73	73	1 440	1 440	304 372	286 600	52,08	61,88	57,29
Japara	54	54	492	636	159 416	150 830	64,19	68,02	80,55
Rembang	50	50	612	684	130 875	123 050	38,33	32,71	32,35
Soerabaja	48	48	1 326	1 326	260 942	248 870	51,78	59,70	55,37
Pasoeroean	22	23	529	616	126 956	120 510	75,00	83,28	92,00
Probolinggo	14	14	256	291	63 637	61 790	74,69	70,14	81,88
Besoeki	20	20	175	242	59 174	57 642	72,02	87,38	97,37
Banjoemas	10	10	151	151	72 795	69 462	82,92	88,08	80,63
Bagelen	17	17	179	180	38 967	37 448	55,92	87,04	75,33
Kedoe	31	31	336	336	56 110	53 808	49,91	46,07	47,18
Djokjokarta	94	94	336	336	72 132	67 822	51,75	44,22	51,62
Soerakarta	145	145	1 056	1 056	267 252	247 570	67,90	71,88	63,18
Madioen	64	64	624	660	140 932	129 843	42,06	44,79	50,39
Kediri	120	120	1 993	2 116	299 450	277 820	73,08	68,43	66,11
Madoera	32	—	79	—	22 024	—	43,69	42,26	—
Totaal	895	864	11 053	11 644	2 429 492	2 270 631	57,78	61,87	60,45

[1]) Hier is gerekend dat de hoeveelheid verstrekte opium gelijk aan die van 1894 was.
[2]) Tot 31 Augustus 1894. Sedert 1 September van dat jaar wordt in dit gewest eene proef met exploitatie van het opiummiddel in eigen beheer genomen.

2. Ontvangsten en uitgaven voor het opiummiddel in Ned. Indië.

Recettes et dépenses du fermage et de la régie de l'opium dans les Indes Néerl.

Bron: K. V. en B. N. I.

Jaren. *Années.*	Inkomsten. *Recettes.*				Uitgaven. *Dépenses.*				
	Opbrengst der pacht. *Montant du fermage.*	Verstrekk. van opium aan de pachters. *Fourniture de l'opium.*	Opbrengst van de opium-regie *Revenu de la régie de l'opium.*	Totaal. *Total.*	Inkoop en transport van opium. *Achat et transport de l'opium.*	Tegengang van den sluikhandel. *Surveillance.*	Kosten van de opium-regie. *Frais de la régie de l'opium.*	Andere uitgaven. *Autres dépenses.*	Totaal. *Total.*
	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000
1887	15 421	3 301	—	18 722	829	425	—	145	1 399
1888	14 426	3 473	—	17 898	641	450	—	91	1 183
1889	15 193	3 194	—	18 387	936	396	—	143	1 475
1890	14 780	3 757	—	18 538	682	471	—	140	1 293
1891	15 535	3 727	—	19 262	762	404	—	107	1 273
1892	15 708	3 361	—	19 069	360	498	11	69	937
1893	14 142	3 565	—	17 707	569	559	21	54	1 203
[1])1894	14 710	3 552	75	18 337	612	435	91	50	1 188
[2])1895	14 074	3 594	340	17 938	732	456	164	77	1 529
[2])1896	13 814	3 353	2 100	19 267	722	515	581	58	1 876

[1]) Voorloopig. *Chiffres provisoires.* [2]) Raming. *Evaluation.*

3. Overzicht van de opbrengst der voornaamste verpachte kleine middelen op Java en Madoera en op de Buitenbezittingen.

Bron: K. V. *Produit des principales fermes, autres que celle de l'opium.*

Benaming der middelen.	Opbr. op Java en Madoera.	Opbr. op de Buitenbezittingen.	Totaal.
Rund-, buffel- en paardenslacht. *Abattage.*	*f* 1 350 096	*f* 11 010 [3])	*f* 1 361 106
Dobbelspelen [1]) *Jeux*	204 924	465 144	670 068
Varkenslacht. *Abatt. (porcs)*	69 306	88 080	157 386
Tolbruggen en overvaarten. *Passages*	120 608	25 158 [4])	145 766
Vogelnestklippen. [2]) *Nids d'oiseaux*	121 200	—	121 200
Pandhuizen. *Monts de piété*	1 086 692	111 404	1 198 096
Arak en and. sterke dranken. *Boissons.*	—	430 688 [5])	430 688
Totaal incl. andere kl. middelen 1895. *Total incl. autres.*	3 274 042	1 355 305	4 629 347
Totaal 1894	2 802 825	1 336 673	4 139 498
1893	2 785 585	1 422 132	4 207 717
1892	2 737 771	1 590 495	4 328 266
1891	3 084 805	2 031 351	5 116 156
1890	3 031 898	1 936 056	4 967 952
1889	3 134 489	1 897 483	5 031 974
1888	3 083 413	1 593 760	4 677 173
1887	3 060 076	1 548 740	4 608 816
1886	3 201 623	1 634 602	4 836 225
1885	3 070 050	1 505 127	4 575 177

[1]) Op Java alléén in de Res. Batavia, Semarang en Soerabaja, in de Buitenbezitt. overal, uitgez. Lampongs, Amboina, Ternate, Bali en Lombok.
[2]) Alléén in de Resid. Bantam, Rembang, Soerabaja, Probolinggo, Besoeki, Madoera.
[3]) In Benkoelen alléén rund- en buffelslacht; in Ternate geen buffel- maar wel varkenslacht; op Timor geen paardenslacht.
[4]) Alléén overvaarten, en wel in Palembang, Borneo Z. en O., Celebes en Onderh. en Bali en Lombok.
[5]) Incl. pacht van saguweer in Celebes, Menado, Amboina en Ternate.

4. Zout. Verdeeling van het aantal verkochte picols over de verschillende verkoopsprijzen, en geldelijke opbrengst.

Bron: K. V. *Monopole du sel. Quantités vendues aux diff. prix, et provenu.*

	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894. voorl. cijfer. *chiffre prov.*
Java en Madoera.							
à *f* 6,72 per p. (normaalpr.).	890 989	916 896	962 660	895 000	878 655	9 111 721	[3]) 938 255
à *f* 5,92 (Zuidkust)	35 807	40 171	46 507	51 929	55 792	54 987	[4]) 1 039
à *f* 6 (Soerakarta)	37 042	38 728	41 294	33 900	36 168	30 989	31 580
à *f* 2 (industriëele doeleind.).	2 683	2 867	4 651	827	203	332	212
à *f* 0,12 per K. G. [1])	—	—	—	33 984	88 263	80 161	85 790
à *f* 0,03[5] p. K.G. (v. ind. doel.	—	—	—	1 550	2 122	2 797	2 793
Te zam. pic. *Tot., picols.*	966 521	998 662	1 055 112	1 017 189	1 061 204	1 080 987	1 059 668
Geldel. opbr. *Prov. tot.*	*f* 6 427 043	*f* 6 637 458	*f* 7 001 460	*f* 6 766 547	*f* 7 070 989	*f* 7 201 255	*f* 7 103 892
Buitenbezittingen. *Autres possessions.*							
à *f* 6,72 (Banka, Lampongs met uitz. van Telok Betong).	3 306	3 560	3 885	4 584	10 584	12 082	
à *f* 4 (Banka mijnwerkers).	3 672	3 978	3 643	3 179	— [2])	— [2])	
à *f* 5,83[5] (Palemb. en W. Born.)	70 417	68 774	70 985	74 325	70 570	72 402	[5]) 201 445
à *f* 6,66[5] (Benk., Z. en O. Born).	52 963	53 291	55 912	58 362	51 533	55 721	
à *f* 5 (Sum. W. en Telok Bet.)	76 559	77 316	77 395	75 869	71 817	80 415	
à *f* 2 (industriëele doeleind.)	—	45	60	25	10	3	15
Te zam. pic. *Tot., picols.*	206 916	206 963	211 881	216 344	204 515	220 623	201 460
Geldel. opbr., *Prov. tot.*	*f* 1 183 576	*f* 1 182 980	*f* 1 214 632	*f* 1 245 509	*f* 1 175 480	*f* 1 277 209	*f* 1 273 092
Geld. opbr. Ned. Ind. *Provenu, tot. des colon.*	*f* 7 610 619	*f* 7 820 438	*f* 8 216 092	*f* 8 012 056	*f* 8 246 469	*f* 8 478 463	*f* 8 376 984

[1]) In de vier verkoopplaatsen in de res. Batavia, te Samarang en te Soerabaja en in 1894 ook op één verkoopplaats in Krawang.
[2]) Te beginnen met 1892 wordt ook aan de Mijnwerkers *f* 6,72 in rekening gebracht.
[3]) Ook voor de Zuidkust sedert 9 Januari 1894. [4]) Zie voorgaande noot. [5]) In den loop van Januari werd de zoutprijs voor Telok Betong, Benkoelen en W. en Z. O. afd. van Borneo tot *f* 6,72, voor Sumatra's Westk. en Palembang tot *f* 6,— per pikol verhoogd.

X. SPOORWEGEN. *Voies ferrées.*

1. Overzicht der gelden sedert 1875 in Nederland en in Indië besteed aan den aanleg en de opname der Staatsspoorwegen op Java.

Dépenses de construction des chemins de fer de l'État.

Bron: V. S. N. I.

Omschrijving der lijnen. *Lignes.*	Werkelijke kosten der lijnen tot ult. 1890. *Dépenses avant fin* 1890.	Uitgaven in: *Dépenses en:* 1891.	1892.	1893.	1894.	Totaal.
A. *Java.*						
a. Oosterlijnen.	*f* 34 435 811	*f* 366 181	*f* 727 091	*f* 381 226	*f* 473 984	*f* 36 384 293
b. Westerlijnen.	22 614 620	8 475	40 293	47 283	18 460	22 729 133
c. Lijn Djokjakarta-Tjilatjap.	14 672 564	62 929	40 289	16 027	7 462	14 799 270
d. Lijn Warong-Bandreg-Tjilatjap.....	2 456 906	3 329 682	3 579 911	3 890 752	2 102 124	15 359 376
e. Malang-Blitar	—	469	33 826	47 981	1 096 076	1 178 351
f. Probolinggo-Panaroekan .	—	819	50 817	309 113	1 922 789	2 283 538
g. Opneming van de lijnen:						
Dj. Poerw. Magelang-Willem I.	110 743	—	—	—	—	110 743
Kalimas-Tarik	—	3 208	17 128	—	—	20 336
Djember-Banjoewangi	—	17 706	33 380	15	—	51 101
Batavia-Bantam	—	—	25 817	21 203	2 306	49 356
N.O. helling v. h. Tjiremai-geb.	—	—	—	4 630	1 853	6 484
B. *Sumatra.*						
Opneming en aanleg van de lijn ter Sum. Westk.....	11 005 503	5 172 417	3 744 938	1 866 604	546 273	22 335 735
Opneming van de lijn Fort de Kock-Pajakombo	—	—	8 595	—	—	8 595
Totaal....	85 296 150	8 961 885	8 302 115	6 584 833	6 171 327	115 316 311

2. Rendement van Spoorwegen, Post en Telegrafie.

Voies ferrées, postes et télégraphes. Recettes du Trésor.

Bronnen: V. S. N. I. en K. V.

Jaren. *Années.*	Staatsspoorwegen. *Voies ferrées de l'État.* Oosterlijnen. *Réseau Est.* Uitgaven. *Dépenses.*	Saldo's.	Westerlijnen. *Réseau Ouest.* Uitgaven. *Dépenses.*	Saldo's.	Partic. Spoorw. Uitkeering aan den Staat. *Récognitions des lignes privées.*	Post en Telegrafie incl. Paardenposterijen. *Postes et télégr.* Uitgaven. [1] *Dépenses.*	Nadeelige saldo's. *Soldes défavorables.*
1885	*f* 1 813 687	*f* 1 681 628	*f* 542 436	*f* 222 926	*f* 1 022 756	*f* 2 065 286	*f* 334 825
1886	1 616 673	1 905 686	584 034	331 603	897 270	2 070 603	362 599
1887	1 595 720	1 721 126	568 085	289 341	839 500	2 137 947	393 035
1888	1 558 254	1 908 552	551 235	330 601	839 500	3 127 567	1 401 004
1889	1 639 740	1 911 750	662 947	347 076	795 090	2 049 216	235 130
1890	1 841 330	1 826 122	810 099	326 810	932 834	2 034 396	144 673
1891	2 069 692	2 142 425	864 489	456 316	1 049 991	2 053 715	17 343
1892	2 071 684	2 358 144	855 816	682 815	1 007 547	2 790 031	426 592
1893	2 016 542	2 559 395	895 009	453 120	938 902	1 978 963	— 330 157
1894	2 018 381	3 514 742	1 168 382	419 518	928 632	*	*

[1]) Hieronder ook eenige in Nederland gedane uitgaven.

B. WEST-INDIE. Indes Occidentales.

I. Bevolking. *Population.*

I. STERKTE DER BEVOLKING OP HET GRONDGEBIED DER KOLONIE. [1])

Chiffre de la population de toute la colonie.

A. Suriname.

Bron: K. V.

Plaats van vestiging. *Lieux.*	Gevestigde bevolking. *Population fixe.*			Immigranten. *Immigrants.*			Totaal generaal *Total-général.*
	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	
Stad Paramaribo en buitenwijken.	12 741	16 175	28 916	85	15	100	29 016
Overig gedeelte der kolonie	13 325	10 087	23 412	4 779	1 998	6 777	30 189
Totaal 31 Dec. 1894.....	26 066	26 262	52 328	4 864	2 013	6 877	59 205
Total 1893.....	25 828	25 711	51 539	5 120	2 207	7 327	58 866
1892.....	25 651	26 360	52 011	4 596	1 877	6 473	58 484
1891.....	25 308	26 259	51 567	4 162	1 659	5 821	57 388
1890.....	25 500	26 064	51 564	3 852	1 457	5 309	56 873
1889.....	25 657	26 118	51 775	2 989	1 204	4 193	55 968
1888.....	24 851	24 872	49 723	2 969	1 345	4 314	54 037
1887.....	24 272	24 125	48 397	3 927	1 779	5 706	53 945
1886.....	23 480	23 443	46 923	3 997	1 844	5 841	52 764
1885.....	23 663	23 659	47 322	4 270	1 922	6 192	53 514

[1]) Opgave van wijkmeesters en districtscommissarissen, niet volledig.

B. Curaçao en Onderhoorigheden. [1])

Curaçao et dépendances.

Bron: K. V.

Plaats van vestiging. *Lieux.*	Bevolking op 31 Dec. 1885. *Population au 31 Déc. 1885.*			Bevolking op 31 Dec. 1894. *Population au 31 Déc. 1894.*			Toe- of afneming sedert 1885. *Augmentation ou diminution.*
	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	
Curaçao.....	11 017	14 345	25 362	12 071	15 944	27 769	2 407
Bonaire.....	1 753	2 255	4 008	1 972	2 369	4 341	333
Aruba.....	3 219	3 188	6 407	3 895	4 287	8 182	1 775
St. Martin (Ned. Ged.)...	1 756	2 170	3 926	1 573	2 035	3 608	— 318
St. Eustatius.....	1 190	1 096	2 286	779	935	1 714	— [2])
Saba	1 155	1 266	2 421	922	1 107	2 029	— 392
Totaal 31 Dec. 1885....	20 090	24 320	44 410	21 212	26 679	47 643	Tot. 31 Dec. 1894
Total. 1886....	20 015	24 863	44 878	20 838	25 585	46 987	1893
1887....	20 378	25 336	45 714	20 080	26 188	46 777	1892
1888....	20 648	25 599	46 247	19 734	25 773	45 853	1891
1889....	21 702	25 358	45 592	20 234	25 228	44 962	1890

[1]) Niet inbegrepen het garnizoen op Curaçao. *La garnison de Curaçao non comprise.*
[2]) Eene vergelijking is hier niet mogelijk, daar volgens het Kol. Versl. over 1889 de vroegere opgaven betr. St. Eustatius fantief zijn.

II. VERGELIJKEND OVERZICHT VAN DE GETALSTERKTE DER DISTRIKTS-BEVOLKING VAN SURINAME IN DE JAREN 1863 [1]), 1873 [2]), en 1886—1894.

Tableau comparatif du chiffre de la population des districts de Surinam pendant les années 1863, 1873 *et* 1886—1894.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Veld- en fabrieksarbeiders. *Ouvriers.*		Ouden, gebrekkigen en kinderen tot geen arbeid geschikt. *Vieillards, invalides, enfants.*		Overige bevolking. *Autres parties de la population.*	Totaal generaal. [3]) *Total général.*
	Niet-immigranten. *Non-immigrés.*	Immigranten. *Immigrés.*	Niet-immigranten. *Non-immigrés.*	Immigranten. *Immigrés.*		
1863	16 824	284	9 001	13	1 214	27 336
1873	10 764	3 829	6 887	470	5 024	26 974
1886	4 409	4 723	2 422	975	12 426	24 957
1887	4 108	4 385	2 241	1 196	12 967	24 897
1888	4 775	3 253	2 700	926	12 909	24 563
1889	5 040	3 325	2 687	747	13 963	25 762
1890	4 838	4 315	2 489	871	13 580	26 093
1891	4 559	4 718	2 402	990	14 612	27 281
1892	4 662	5 208	1 939	1 140	14 588	27 597
1893	4 516	5 417	1 861	1 224	14 924	27 942
1894	5 256	5 674	2 401	1 062	14 654	28 619

[1]) Het jaar van de emancipatie. *L'année de l'émancipation des esclaves.*
[2]) Het jaar van de opheffing van het staatstoezicht. *L'année de l'abolition de la tutelle de l'État.*
[3]) Hieronder niet begrepen de gevangenen, militairen en de overige bewoners der mil. posten. *Prisoniers et militaires non compris.*

III. INDEELING DER BEVOLKING VAN CURAÇAO EN O. NAAR DE GEBOORTEPLAATS.

Bron: K. V. *Population de Curaçao et dép. par lieux de naissance.*

Woonplaats. *Lieux.*	Getalsterkte der bevolking. [1]) *Effectif.*	Waarvan geboren, *dont nés*			
		op het eiland. *dans l'île.*	elders in West-Indië. *ailleurs dans les Indes Occidentales.*	in Nederland. *aux Pays-Bas.*	elders *ailleurs*
Curaçao	28 015	26 221	361	407	1 026
Bonaire	4 341	4 294	12	16	19
Aruba	8 182	8 080	26	13	63
St. Martin (Ned. Ged.)	3 608	3 502	96	8	2
St. Eustatius	1 714	1 565	141	4	4
Saba	2 029	1 993	18	4	14
Totaal in 1894	47 889	45 655	654	452	1 128
Total 1893	47 239	45 143	631	420	1 045
1892	47 016	44 827	664	369	1 156
1891	46 051	44 136	681	327	907
1890	45 162	43 368	661	297	836
1889	45 799	43 891	747	290	861
1888	46 461	44 616	713	338	794
1887	45 954	44 249	655	338	712
1886	45 121	43 416	665	329	711
1885	44 734	43 017	636	309	772

[1]) Hieronder begrepen het garnizoen van Curaçao. *Y compris la garnison de Curaçao.*

IV. IMMIGRATIE IN SURINAME.

Aantal aangekomen immigranten sedert 1° Januari 1853.

Nombre des immigrants depuis 1 Janvier 1853.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Land van herkomst. *Pays de provenance.*						
	Nederl.-Indië. *Indes Neerl.*	Madeira. *Madère.*	China. *La Chine.*	West-Indië. *Indes Occident.*	Nederland. *Pays-Bas.*	Britsch-Indië. *Indes Brit.*	Totaal. *Total.*
1853 t/m 1862	8	275	487	—	—	—	770
1863 t/m 1872	21	205	2 015	2 382	2	—	4 625
1873 t/m 1882	94	—	—	214	87	6 569	6 964
1885	—	—	—	—	—	533	533
1886	—	—	—	—	—	—	—
1887	—	—	—	—	—	356	356
1888	—	—	—	—	—	—	—
1889	—	—	—	—	—	1 728	1 728
1890	94	—	—	22	—	1 264	1 380
1891	—	—	—	—	—	608	608
1892	—	—	—	57	—	1 228	1 285
1893	—	—	—	—	—	1 092	1 092
1894	—	—	—	—	—	1 206	1 206
Totaal..... 1853—1894	217	480	2 502	2 675	89	17 500	23 463

V. GETAL HUWELIJKEN, GEBOORTEN EN STERFGEVALLEN.

Mariages, naissances et décès.

Bron: K. V. A. Suriname.

Jaren. *Années.*	Getal huwelijken. *Mariages.*	Gewett. kinderen door opvolgend huwelijk. *Enfants légitimés.*	Geboorten. *Naissances.*			Waarvan buiten echt. *Dont hors mariage.*	Sterfgevallen. *Décès.*			Levenloos aangegeven. *Morts-nés.*
			M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*		M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	
1885	98	78	989	973	1 962	1 608	792	730	1 522	170
1886	94	58	991	903	1 894	1 571	788	661	1 449	144
1887	129	119	983	926	1 909	1 580	815	688	1 503	133
1888	117	80	926	900	1 826	1 526	873	723	1 596	133
1889	145	133	966	969	1 935	1 598	781	653	1 434	123
1890	116	127	890	828	1 718	1 390	849	641	1 490	130
1891	115	94	880	921	1 801	1 443	1 146	959	2 105	144
1892	132	119	837	828	1 665	1 370	924	768	1 692	107
1893	173	179	913	941	1 854	1 448	813	652	1 465	136
1894	243	306	884	768	1 652	1 340	918	698	1 616	158

Bron: K. V. B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances.*

Jaren. *Années.*	Getal huwelijken. *Mariages.*	Geboorten. *Naissances.*				Overleden. *Décès.*		
		Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	Daarv. buiten echt. *Dont hors mariage.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*
1885	142	829	811	1 640	1 106	433	581	1 014
1886	168	658	691	1 349	832	382	413	795
1887	251	928	894	1 822	1 169	401	403	804
1888	239	821	869	1 690	1 076	268	510	778
1889	222	714	695	1 409	869	501	547	1 048
1890	278	807	868	1 675	960	309	374	683
1891	199	855	818	1 673	958	459	544	1 013
1892	271	733	712	1 445	837	369	493	862
1893	226	1002	934	1 936	1 050	374	461	845
1894	233	859	761	1 620	886	381	413	794

II. Onderwijs. *Enseignement.*

I. Getal scholen en leerlingen. *Nombre des écoles et des élèves.*

Bron: K. V.

A. Suriname.

Jaren. *Années* Ult°.	Paramaribo. Gouvernements-scholen. *Ecoles publiques.* Getal scholen. *Ecoles.*	Paramaribo. Gouvernements-scholen. *Ecoles publiques.* Getal leerlingen. *Elèves.*	Paramaribo. Particuliere scholen. *Ecoles privées.* Getal scholen. *Ecoles.*	Paramaribo. Particuliere scholen. *Ecoles privées.* Getal leerlingen. *Elèves.*	Districten. Gouvernements-scholen. *Ecoles publiques.* Getal scholen. *Ecoles.*	Districten. Gouvernements-scholen. *Ecoles publiques.* Getal leerlingen. *Elèves.*	Districten. Particuliere scholen. *Ecoles privées.* Getal scholen. *Ecoles.*	Districten. Particuliere scholen. *Ecoles privées.* Getal leerlingen. *Elèves.*
1885	4	729	26	3246	13	519	11	587
1886	4	779	24	3281	14	553	10	634
1887	5	1172	22	3065	14	639	7	510
1888	5	1230	20	3107	14	642	8	569
1889	5	1243	19	3043	13	675	10	723
1890	5	1285	19	3288	13	712	8	666
1891	6	1251	17	3413	13	703	9	725
1892	6	1452	16	3443	13	657	10	776
1893	6	1427	16	3674	14	686	10	825
1894	6	1482	17	3831	13	665	11	844

B. Curaçao en onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Aard der scholen.	Curaçao. Getal scholen. *Ecoles.*	Curaçao. Getal leerlingen. *Elèves.*	Andere eilanden. *Dépendances.* Getal scholen. *Ecoles.*	Andere eilanden. *Dépendances.* Getal leerlingen. *Elèves.*	Totaal. *Total.* Getal scholen. *Ecoles.*	Totaal. *Total.* Getal leerlingen. *Elèves.*
1889.	Openbare scholen. ...	1	199	—	—	1	199
	Landscholen	3	328	8	514	11	842
	Zustersscholen.....	* [1])	1813 [2])	*	467 [2])	*	2280 [2])
	Bijzondere scholen ..	6	505	—	—	6	505
	Totaal.....	*	2845		981		3826
1890.	Openbare scholen ...	1	208	—	—	1	208
	Landscholen	3	257	8	479	11	736
	Zustersscholen.....	* [1])	1923 [2])	6	786 [2])	*	2709 [2])
	Bijzondere scholen...	6	569	—	—	6	569
	Totaal.....	*	2957	14	1265	*	4222
1891.	Openbare scholen....	2	203	—	—	2	203
	Landscholen	2	209	10	501	12	710
	Zustersscholen.....	* [1])	2202 [2])	5	929 [2])	*	3131 [2])
	Bijzondere scholen...	7	570	1	22	8	592
	Totaal.....	*	3184	16	1452	*	4636
1892.	Openbare scholen....	2	210	—	—	2	210
	Landscholen	2	203	10	532	12	735
	Zustersscholen	* [1])	2172 [2])	5	978 [2])	*	3150 [2])
	Bijzondere scholen...	7	620	1	20	8	640
	Totaal.....	*	3205	16	1530	*	4735
1893.	Openbare scholen...	2	234	—	—	2	234
	Landscholen	2	258	10	542	12	800
	Zustersscholen	* [1])	2253 [2])	5	1120 [2])	*	3373 [2])
	Bijzondere scholen..	7	674	—	—	7	674
	Totaal.....	*	3419	15	1662	*	5081
1894.	Openbare scholen ...	2	248	—	—	2	248
	Landscholen	2	274	10	549	12	823
	Zustersscholen.....	* [1])	2350 [2])	5	1347 [2])	*	2697
	Bijzondere scholen...	8	749	—	—	8	749
	Totaal	*	3621	15	1896	*	4517

[1]) In het stadsdistrikt vindt men in de jaren vóór 1891 drie en sedert dien tijd twee zustersscholen
[2]) Voor het grootste gedeelte meisjes.

III. Landbouw en Nijverheid.

Agriculture et Industrie.

I. LANDBOUW IN SURINAME.

Agriculture, Surinam.

A. Uitgestrektheid der plantages en aard der arbeiders.

Bron: K. V. *Etendue des exploitations et nature des laboureurs.*

Hoofdproducten naar welke de plantages genoemd worden. *Produits principaux de chaque exploitation.*	Uitgestrektheid in bebouwing ult°. 1893. *Etendue cultivée en 1893.* Hectaren.	Arbeiders. *Laboureurs.* Kleine landbouw. *Petite culture.* Eigenaars. *Propriétaires.*	Pachters. *Fermiers.*	Immigranten. *Immigrants.*	Niet-Immigranten. *Non-Immigrants.*	Totaal. *Total.*
Suiker *Sucre*	1 854 [1]	—	—	2 942	1 349	4 291
Cacao	14 052	1 919	2 315	2 732	3 044	10 010
Andere producten *Autres*	1 005.5	706	1 433	—	15	2 154
Totaal ult°. 1894	16 911.5	2 625	3 748	5 674	4 408	16 455
„ „ 1893	13 622.5	2 013	3 917	5 412	3 806	15 148
„ „ 1892	16 560.5	1 269	2 425	5 676	4 983	14 353
„ „ 1891	15 164.1	864	1 429	5 620	4 664	12 577
„ „ 1890	14 338.4	1 816	1 960	4 315	4 697	13 788
„ „ 1889	16 614.4	1 503	2 560	3 282	4 749	12 094
„ „ 1888	12 623.5	1 407	2 623	3 329	4 599	11 958
„ „ 1887	11 970.7	1 316	2 607	4 385	3 887	12 195
„ „ 1886	12 877.0	1 506	2 610	4 694	4 302	13 112
„ „ 1885	12 611.5	1 386	2 658	4 898	5 065	14 007

[1]) Waaronder 120.5 H.A. met cacao en koffie beplant.

B. De voornaamste producten, hoeveelheden voortgebracht in 1880, 1885/1890 en de laatste 3 jaren.

Bron: K. V. *Quantités produites.*

Producten. *Produits.*	1880	1885	1890	1892	1893	1894
Suiker } *Sucre* (Muscovado) KG.	7 941 305	2 177 375	1 963 700	941 600	731 390	217 150
„ } *Sucre* (Vacuumpan) „	2 505 427	3 252 958	6 149 100	6 650 669	8 088 182	8 433 131
Melasse ..... Liters	1 913 980	941 187	1 168 962	1 536 393	1 606 528	1 344 569
Rum ..... „	1 045 651	455 918	534 239	520 076	521 494	399 642
Cacao ..... KG	939 900	1 337 459	2 169 402	1 665 700	3 435 890	3 335 179

Bron: K. V. C. De Suiker- en Cacao-cultuur. *Cultures du Sucre et du Cacao.*

Jaren. *Années.*	Suiker. *Sucre.* Getal plantages. *Exploitations.*	Uitgestrektheid, waarvan geoogst werd. *Etendue en récolte.*	Cacao. Getal plantages en gronden. *Exploitations.*	Uitgestrektheid in bebouwing ult°. Dec *Etendue en exploitation fin Décembre.*
1885	28	*	71 plantages en 298 gronden.	H A. 7 534
1886	22	H.A. 2 000.2	75 „ „ 305 „	8 009
1887	20	1 750	83 „ „ 313 „	8 387
1888	17	1 668.2	83 „ „ 370 „	8 787
1889	14	1 737.2	88 „ „ 363 „	13 103
1890	14	1 602.1	98 „ „ 487 „	10 901
1891	14	1 630.3	382 „ „ 246 „	11 942
1892	14	1 602.9	112 „ „ 543 „	11 599
1893	13	*	* „ „ 609 „	10 376
1894	12	1 372	90 „ „ 687 „	14 052

II. VEESTAPEL. *Bétail.*

Bron: K.V.

A. Suriname.

Jaren. *Années.*	Rundvee. *Bêtes à cornes.*	Paarden. *Chevaux.*	Muilezels. *Mulets.*	Ezels. *Anes.*	Schapen. *Moutons.*	Geiten. *Chèvres.*	Varkens. *Cochons.*
1885	3 677	230	74	306	447	1 054	1 774
1886	4 129	244	77	325	555	1 179	2 009
1887	3 581	267	90	320	522	847	2 036
1888	3 853	228	78	312	560	825	1 975
1889	4 026	244	79	301	462	662	2 165
1890	3 856	237	68	307	369	596	2 411
1891	3 745	206	71	246	309	590	2 135
1892	4 438	216	74	316	277	833	2 046
1893	4 827	260	105	323	253	817	2 052
1894	4 825	287	109	330	217	763	1 551
B. Curaçao en Onderhoorigheden met uitzondering van Saba. *Curaçao et dépendances exc. Saba.*							
1885	4 035	746	298	7 328	28 216	83 469	2 683
1886	4 016	923	294	6 933	33 489	91 625	3 573
1887	4 493	942	487	6 806	35 745	91 194	4 173
1888	4 651	969	249	5 665	61 260	94 009	4 287
1889	3 388	837	190	5 167	37 972	83 688	3 739
1890	3 703	744	193	5 284	51 096	74 771	3 902
1891	3 393	816	196	5 589	55 723	67 273	4 142
1892	3 596	1 025	190	6 473	56 812	82 747	4 645
1893	3 600	1 094	223	6 160	60 450	92 087	5 709
1894 [1])	2 426	980	209	3 477	41 076	65 590	5 281
C. Saba.							
1888	214	20	—	16	338	1 750	615
1889	248	18	—	11	312	1 725	694
1890	—	—	—	—	—	—	—
1891	195	15	—	1	190	1 004	322
1892	213	11	—	1	266	1 094	381
1893	138	11	—	1	275	845	355
1894	132	12	—	—	245	793	297

[1]) Daar omtrent het eiland Curaçao opgaven van het aantal paarden, muilezels en varkens voor 1894 ontbreken, zijn hiervoor de cijfers over 1893 behouden.

III. ONTGINNING VAN DELFSTOFFEN.

Exploitation de minéraux.

A. Suriname.

1. Uitgestrektheid der voor de goud-industrie verpachte gronden.

Bron: K.V. *Superficie des terrains affermés pour l'exploitation des gisements aurifères.*

Jaren. *Années.*	Aantal verleende concessiën. *Concessions.*			Grootte (in hectaren) van de gezamenlijke concessiën. *Superficie totale de toutes les concessions.*		
	Voor perceelen reeds vroeger uitgegeven. *Pour terrains déjà concédés.*	Voor nieuwe perceelen. *Pour nouveaux terrains.*	Totaal. *Total.*	Voor perceelen reeds vroeger uitgegeven. *Pour terrains déjà concédés.*	Voor nieuwe perceelen. *Pour nouveaux terrains.*	Totaal. *Total.*
1885	113	283	396	217 348	184 635	401 983
1886	124	331	455	189 221	223 659	412 880
1887	145	250	395	177 856	154 263	332 120
1888	168	273	441	198 282	136 827	335 109
1889	221	404	625	221 443	311 206	532 649
1890	140	189	329	135 367	110 257	245 624
1891	101	192	293	103 822	88 395	192 217
1892	110	205	315	170 529	151 486	322 015
1893	191	235	426	158 317	95 824	254 139
1894	211	137	348	77 865	202 774	280 639

2. Uitkomsten der goud-industrie.
Résultats de l'exploitation des gisements aurifères.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Gevonden. [1]) *Production.* Hoeveelheid in Grammen. *Grammes.*	Gevonden. [1]) *Production.* Waarde naar het gemiddelde van de tarieven van uitvoer. *Valeur.*	Uitgevoerd in grammen. [2]) *Exportation. Grammes.* Totaal. [3])	Uitgevoerd in grammen. [2]) *Exportation. Grammes.* Naar Nederland. *Aux Pays-Bas.*	Waarde. *Valeur.*
1885	745 897	*f* 1 016 285	983 039	665 502	*f* 1 331 774
1886	711 515	974 775	753 845	585 296	1 032 767
1887	858 859	1 176 636	1 006 904	725 065	1 379 458
1888	588 624	806 415	1 029 777	872 621	1 410 794
1889	645 019	883 676	894 333	798 522	1 125 236
1890	814 352	1 115 662	952 023	852 643	1 304 271
1891	1 236 919	1 704 579	820 983	709 014	1 124 746
1892	810 713	1 088 980	1 078 966	817 756	1 478 163
1893	867 644	1 188 672	1 159 675	833 118	1 588 755
1894	776 634	1 063 989	1 181 601	884 616	1 618 793
			Totaal. *Total* 1876/94....		*f* 19 587 536

[1]) Volgens de opgaven van belanghebbenden. [2]) Gedeclareerd. [3]) Sedert 1880 wordt een uitvoerrecht van 5% geheven

B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances.*
Ontginning der phosphorzure kalklagen.
Exploitation du phosphate.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Klein-Curaçao. *Ile Petit-Curaçao.* Hoeveelheid uitgevoerde phosphaat M³. *Phosphate exporté* (M³.)	Klein-Curaçao. *Ile Petit-Curaçao.* Rechten. [1]) *Droits perçus.*	St. Barbara op Curaçao. Hoeveelheid uitgevoerde phosphaat M³. *Phosphate exporté* (M³.)	St. Barbara op Curaçao. Rechten. [1]) *Droits perçus.*
1885	2 266	*f* 2 707	45 373	*f* 54 347
1886	4 623	5 526	18 726	22 441
1887	6 839	8 169	9 741	11 673
1888	1 321	1 904	2 490	3 616
1889	— [2])	— [2])	4 717	6 823
1890	—	—	3 375	4 219
1891	—	—	4 654	6 726
1892	—	—	2 295	3 340
1893	—	—	3 317	4 839
1894	—	—	5 266	7 624

Jaren. *Années.*	Aruba. Getal schepen voor den phosphaatuitvoer. *Nombre de vaisseaux exportant le phosphate.* Getal. *Nombre.*	Aruba. Getal schepen voor den phosphaatuitvoer. *Nombre de vaisseaux exportant le phosphate.* M³.	Aruba. Rechten. [1]) *Droits perçus.*	Aruba. Concessierechten. *Droits de concession.*
1885	30	20 251	*f* 10 620	*f* 162 005
1886	32	19 448	10 214	155 587
1887	27	16 515	8 673	132 119
1888	40	26 015	13 668	208 118
1889	61	40 756	21 389	326 046
1890	71	49 230	25 862	393 889
1891	34	22 397	11 746	179 175
1892	20	12 981	6 566	103 851
1893	18	1 208 [3])	6 826	99 048
1894	20	12 537	6 572	100 292

[1]) Uitvoerrechten en scheepsongelden. *Droits d'exportation et de navigation.*
[2]) De concessie op dit eiland is met 1888 afgeloopen. *La concession s'est terminée en* 1888.
[3]) Het verschil van dit cijfer met die van de overige jaren wordt in het K. V. niet toegelicht.

IV. Handel en scheepvaart. *Commerce et navigation.*

I. Algemeen overzicht. *Aperçu général.*

A. Waarde van den invoer tot verbruik en uitvoer uit het vrije verkeer.

Bron: K. V. *Valeur de l'importation et de l'exportation spéciale.*

Jaren. *Années.*	Suriname. *Surinam.*		Haven van Curaçao. *Port de Curaçao.*
	Invoer. *Importation.*	Uitvoer. *Exportation.*	Invoer. *Importation.* [1])
1865	*f* 4 504 520	*f* 2 235 399	*
1870	4 042 111	2 657 871	*
1875	3 125 415	2 409 335	*
1880	3 914 458	3 600 535	*f* 5 559 412
1885	4 893 355	3 113 270	3 153 221
1890	5 366 258	4 272 692	3 733 917
1891	5 873 335	3 994 616	4 059 400
1892	5 238 401	3 851 187	3 434 987
1893	5 730 365	5 467 631	4 115 595
1894	6 225 076	5 062 814	3 165 481

[1]) De waarde van den uitvoer van Curaçao kan niet worden opgegeven, daar deze vrij is, (uitgez. de uitvoer van phosphorzure kalk).

Van den invoer der andere eilanden wordt alleen vermeld de invoer tot verbruik op St. Martin.

Bron: K. V. B. Scheepvaartbeweging. *Navigation.*

Jaren. *Années.*	Suriname. *Surinam.*				Curaçao Binneng. vaart. *Navires entrés.* [2])			
					Haven van Curaçao. *Port de Curaçao.*		Elders. *Ailleurs.*	
	Ingeklaard. *Entrées.*	Inhoud. [1]) *Tonnage.* × 1000	Uitgeklaard. *Sorties.*	Inhoud [1]) *Tonnage.* × 1000	Aantal. *Nombre.*	Inhoud [3]) *Tonnage.* × 1000	Aantal. *Nombre.*	M³ × 1000
1865	184	13	173	13	1 006	73	*	*
1870	205	12	192	11	1 266	58	*	*
1875	192	21	197	22	1 021	110	*	*
1880	265	25	256	23	1 152	650	1 424	84
1885	199	72	203	73	1 270	846	1 893	130
1890	229	82	226	81	1 158	1 169	1 643	158
1891	207	83	207	83	1 205	1 106	1 385	147
1892	215	79	215	78	1 202	1 109	1 611	137
1893	206	82	206	81	1 262	1 201	1 730	143
1894	222	93	223	95	1 251	1 321	1 363	149

[1]) Tot 1875 in lasten van 2,214 M³, later in Reg. tonnen van 2,83 M³. [2]) Omtrent de vertrokken vaartuigen worden geen opgaven verstrekt. [3]) Tot 1875 in tonnen van 2,214 M³, later in M³.

II. Uitvoeren van Curaçao en onderhoorigheden. *Exportations de Curaçao et des dépendances.*

Bron: K. V. A. Curaçao. [1])

Producten. *Produits.*		1885	1886	1887	1888	1889	1890
Aloëhars. *Résine d'aloès.*	KGr.	2 080	500	—	—	—	—
Dividivi	„	258 254	283 900	220 673	374 020	140 862	258 415
Ezels. *Anes.*	Stuks	179	158	194	182	159	168
Oranjeschillen. *Pelures d'orange.*	KGr.	1 802	3 981	2 112	2 300	2 041	3 859
Phosphorzurekalk. *Phosphate.*	M³	47 639	18 726	9 741	2 490	4 717	3 375
Rood verfhout. *Bois de teint.*	KGr.	—	—	5 000	—	172 700	3 700
Vruchten. *Fruits.*	Manden.	60	1 898	4 206	5 746	—	—
Wol. *Laine.*	KGr.	4 950	5 031	6 504	8 787	3 500	5 720
Zout. *Sel.*	Liters.	3 405 060	987 536	2 094 600	235 750	1 637 960	3 017 290

[1]) Zie de noot bij tabel I A. Voor de jaren na 1890 komen geen opgaven voor.

B. Van andere eilanden.

Waarde van den uitvoer in Guldens.

Bron: K. V. *Dépendances. Valeur des exp. en florins.*

	1889	1890	1891	1892	1893	1894
Bonaire	55 216	57 780	53 831	50 785	48 986	44 164
Aruba	561 052	673 313	314 756	189 899	195 714	217 292
St. Martin (Ned. ged.)	25 372	31 771	87 166	79 380	41 784	100 132
St. Eustatius	17 678	18 585	9 764	17 747	10 206	7 931
Saba	10 255	—	10 873	10 454	12 894	11 456

III. UITVOER DER VOORTBRENGSELEN VAN DEN LANDBOUW VAN SURINAME.
Exportation des produits agricoles de Surinam.

Bron: K. V.

Jaren *Années.*	Suiker. *Sucre.* Kilogr. Muscovado. Hoeveelheid. *Quantité.*	Muscovado. Gemid. prijs per 100 KG. *Prix moyen.*	Vacuumpan. Hoeveelheid. *Quantité.*	Vacuumpan. Gemid. prijs per 100 KG. *Prix moyen.*	Melasse. Liter. Hoeveelheid. *Quantité.*	Melasse. Gemid. prijs per 100 L. *Prix moyen.*	Rum en dram. Liter. Hoeveelheid. *Quantité.*	Rum en dram. Gemid. prijs per 100 L. *Prix moyen.*	Cacao. Kilogr. Hoeveelheid. *Quantité.*	Cacao. Gemid. prijs per 100 KG. *Prix moyen.*	Koffie. *Café.* Kilogr. Hoeveelheid. *Quantité.*	Koffie. Gemid. prijs per 100 KG. *Prix moyen.*	Katoen. *Coton.* Kilogr. Hoeveelheid. *Quantité.*	Katoen. Gemid. prijs per 100 KG. *Prix moyen.*
1862 [1]		16,193,518		*f* 6,85	2 790 839	*f* 6,62	604 677	*f* 19,00	324 692	*f* 53,64	62,266	*f* 84,30	223 271	*f* 93,17
1865		7,713,837		18,72	1 396 577	8,90	128 398	26,40	326 996	54,90	117,232	66,52	172 111	145,43
1873 [2]		12,447,362		19,06	1 837 793	5,56	739 443	22,20	827 795	46,19	35,456	93,11	71 065	89,80
1880	7 497 742	17,25	2 394 090	20,25	1 617 414	5,00	708 186	16,0	857 562	67,12	296	140,00	17 596	59,40
1881	6 146 318	18,00	2 391 958	20,00	1 608 489	7,25	533 059	16,5	1 882 644	62,75	521	140,00	—	—
1882	6 875 726	20,00	2 545 889	22,75	1 347 498	9,00	708 228	18,0	1 155 837	68,00	178	130,00	2 094	36,00
1883	5 034 003	15,95	3 644 615	21,00	1 032 481	7,00	604 139	20,00	1 876 178	71,00	532	113,16	—	36,00
1884	3 313 020	13,00	3 937 264	17,34	526 980	6,00	469 020	19,00	1 450 046	71,00	2 546	100,00	676	30,00
1885	1 826 385	8,50	3 588 195	13,83½	552 970	6,25	441 653	15,00	1 344 413	73,50	1 425	152,50	479	45,00
1886	2 018 358	8,00	3 878 406	14,00	901 919	4,00	304 974	15,00	1 575 218	73,00	560	63,00	354	60,00
1887	1 488 076	8,00	6 375 699	9,50	363 485	6,00	278 155	10,00	1 719 642	70,00	582	80,00	—	—
1888	852 934	9,00	4 492 600 [3]	13,00	514 821 [4]	6,00	222 415	12,00	1 541 612	70,00	565	80,00	6 395	30,08
1889	1 085 894	12,00	3 985 165 [5]	13,00	395 352 [6]	6,00	247 600	14,00	2 042 868	65,00	286	80,00	—	—
1890	1 412 166	13,00	4 994 047 [7]	18,00	527 677 [8]	6,00	488 846	14,00	2 181 347	60,00	216	100,00	—	—
1891	952 002	14,00	5 392 094 [9]	18,00	215 520 [10]	10,00	353 891	15,00	2 210 695	60,00	477	150,00	—	—
1892	788 253	13,00	4 110 240 [11]	17,00	191 383 [12]	6,00	409 948	18,00	1 689 175	65,00	1 557	120,00	—	—
1893	677 300	15,00	6 143 738 [13]	17,00	81 375 [14]	6,00	341 277	18,00	3 498 000	70,00	15 257	120,00	—	—
1894	128 400	15,00	6 095 261 [15]	17,00	39 030 [16]	6,00	331 584	18,00	3 249 122	58,00	32 445	100,00	—	—

[1]) Het jaar vóór de emancipatie. *Année précédente l'émancipation.* [2]) Het jaar van de opheffing van het Staatstoezicht. *Abolition de la tutelle du gouvernement.* [3]) 1e product, bovendien nog 600 995 KG. à *f* 6.00 naproduct. [4]) Bovendien nog 181 723 L. à *f* 3,00 vacuumpan. [5]) Bovendien nog 494 811 K.G. naproduct à *f* 6.— [6]) Bovendien nog 353 665 L. vacuumpan à *f* 3.—. [7]) Bovendien nog 586 474 KG. naproduct à *f* 10.—. [8]) Bovendien nog 583 589 L. vacuumpan à *f* 3. [9]) Bovendien nog 370 972 K. G. naproduct à *f* 10. [10]) Bovendien nog 970 293 L. vacuumpan à *f* 5. [11]) Bovendien nog 582 770 K.G. naproduct à *f* 10. [12]) Bovendien nog 1 034 982 L. vacuumpan à *f* 3. [13]) Bovendien nog 440 840 K.G. naproduct à *f* 10. [14]) Bovendien nog 846 695 L. vacuumpan à *f* 3. [15]) Bovendien nog 748 117 K.G. naproduct à *f* 10. [16]) Bovendien nog 1 257 370 L. vacuumpan à *f* 3.

IV. AANDEEL DER VERSCHILLENDE LANDEN IN DE HANDELS- EN SCHEEPVAARTBEWEGING VAN SURINAME.

Part des différents pays au commerce et à la navigation de Surinam.

Bron: K. V.

A. Invoer. *Importation.*

Jaren. *Années.*	Schepen. *Vaisseaux.* Nederland. *Pays-Bas.*	Schepen. Noord-Amerika. *Etats-Unis.*	Schepen. Andere staten. *Autres pays.*	Lasten of tonnen. *Tonnage.* [1]) Nederland. [2]) *Pays-Bas.*	Lasten of tonnen. Noord-Amerika. *Etats-Unis.*	Lasten of tonnen. Andere staten. *Autres pays.*	Waarde in duizendt. guld. *Valeur (en mill. flor.)* Nederland. *Pays-Bas.*	Waarde. Noord-Amerika. *Etats-Unis.*	Waarde. Andere staten. *Autres pays.*
1860	50	31	138	5 527	3 422	5 503	1 587	922	547
1865	26	43	115	3 232	3 915	6 065	2 235	1 007	1 263
1870	24	38	143	2 952	3 199	5 641	1 783	901	1 358
1875	17	27	148	4 050	5 228	11 827	1 192	691	1 243
1880	23	19	223	5 076	4 729	14 860	1 391	786	1 737
1881	22	21	182	4 910	5 851	14 947	1 361	875	2 589
1882	26	21	129	6 098	5 422	11 936	1 707	897	1 695
1883	30	21	198	5 944	5 800	39 410	2 073	1 017	2 079
1884	26	21	132	15 420	6 622	49 193	2 387	1 187	1 712
1885	21	18	160	17 335	5 131	49 075	2 292	1 068	1 449
1886	21	16	182	17 258	5 065	52 606	2 139	1 109	1 345
1887	25	12	193	16 834	4 326	53 258	2 529	968	1 555
1888	48	11	157	36 430	4 329	32 148	2 258	963	1 126
1889	39	9	164	44 642	3 199	13 053	2 590	1 008	1 295
1890	49	14	166	37 469	4 454	40 146	2 814	1 046	1 507
1891	41	12	154	38 778	4 059	39 965	2 691	1 880	1 303
1892	22	14	179	19 517	4 853	54 350	2 738	1 269	12 31
1893	23	17	166	19 715	5 795	56 031	3 227	1 226	1 277
1894	24	19	179	21 198	6 790	65 126	3 496	1 464	1 265

B. Uitvoer. *Exportation.*

1860	43	39	135	5 889	4 315	5 104	2 180	1 088	1 255
1865	12	39	122	1 510	3 641	7 699	684	681	871
1870	20	31	141	2 441	2 660	5 813	848	583	1 226
1875	19	27	151	4 252	5 311	12 424	439	682	1 288
1880	17	21	218	3 607	4 879	14 471	946	779	1 876
1881	14	23	195	3 443	6 340	16 315	841	1 167	1 878
1882	9	18	141	2 392	4 900	15 317	632	908	2 146
1883	15	21	214	3 180	5 462	42 328	827	1 247	1 980
1884	17	15	138	11 880	4 791	52 649	858	1 151	1 655
1885	17	10	176	16 110	3 247	54 115	1 198	1 036	879
1886	16	14	180	15 981	4 927	53 005	1 057	922	1 058
1887	16	12	195	15 750	3 959	54 455	1 229	1 170	1 140
1888	48	12	158	35 533	4 624	32 477	1 475	1 083	758
1889	40	9	160	25 562	3 168	32 506	1 343	1 289	890
1890	46	12	168	36 805	3 920	39 974	1 532	1 482	1 259
1891	21	12	171	19 902	4 236	59 082	1 372	1 764	859
1892	22	11	182	19 371	3 652	55 063	1 363	1 485	1 003
1893	20	14	172	18 825	5 413	56 600	1 575	2 999	891
1894	24	15	184	22 943	6 050	65 551	1 544	2 183	1 336

[1]) Zie noot [1]) van tabel 1 B op pag. 116.

[2]) De sterke toeneming voor Nederland sedert 1884 en voor andere Staten sedert 1883 is daaraan toe te schrijven, dat telkens de geheele inhoudsgrootte der schepen van den Kon. W. I. Maildienst en van de Comp. Génér.-Transatlantique wordt genoteerd, terwijl door deze schepen gemiddeld slechts een vijfde der inhoudsgrootte voor den in- en uitvoer van Suriname wordt besteed.

V. AANGEKOMEN SCHEPEN OP CURAÇAO, NAAR LANDEN VAN HERKOMST.

Bron: K. V. *Navires entrés à Curaçao, par pays de provenance.*

Landen. *Pays.*	1889 Get. schep.	1889 1000 M³.	1890 Get. schep.	1890 1000 M³.	1891 Get. schep.	1891 1000 M³.	1892 Get. schep.	1892 1000 M³.	1893 Get. schep.	1893 1000 M³.	1894 Get. schep.	1894 1000 M³.
Europa	70	243	83	314	63	212	67	251	33	105	8	6
Noord-Amerika. *Et. Unis.*	63	144	72	235	73	242	75	260	85	288	70	241
Z.-Amer. Venezuela	455	407	407	471	456	542	448	438	474	629	451	782
„ and. Staten	111	123	85	123	77	86	61	90	65	121	101	250
West-Ind. *Ind. occ.* Ned. Kol. *Col. néerl.*	485	18	471	19	415	17	450	18	472	21	469	18
West-Ind. *Ind. occ.* vreemde Kol. *Autres colonies.*	16	7	19	7	4	3	21	43	24	35	26	18
Totaal incl. uit Zee	1208	943	1 158	1 169	1205	1106	1202	1109	1262	1201	1251	1321
Aangekomen vaartuigen op de kleine eilanden. *Navires entrés aux dépendances.*												
Bonaire	558	27	468	26	436	24	476	21	450	25	420	20
Aruba	399	50	335	57	269	31	279	18	234	22	235	20
St. Martin	206	34	229	53	267	71	284	75	496	73	216	89
St. Eustatius	324	12	402	12	237	11	398	14	379	14	330	12
Saba	170	8	209	10	176	10	174	8	171	9	162	9
Totaal	1657	131	1 643	158	1385	147	1611	137	1730	143	1363	149

V. Verkeersmiddelen.

Moyens d'échange et de transport.

I. SURINAAMSCHE BANK. *Banque de Suriname.*

Bron: V. S. B. A. Operatiën der Bank. *Opérations.*

Jaren. Ult° Dec.	Discontos. *Escomptes.*	Wissels. *Traites.* Verkocht. *Vendues.*	Wissels. *Traites.* Gekocht. *Achetées.*	Goud. *Or.* Verkochte hoeveelheid KG. [1]) *Kilogr. vendus.*	Goud. *Or.* Netto opbrengst. *Produit net.*	Discontorente. *Taux de l'escompte.*
1870	*f* 3 261 615	*f* 562 157	*f* 588 145	—	—	9—11 %
1875	1 868 283	713 923	699 735	*	*f* 6 000	9 %
1880	2 143 223	1 174 593	780 054	350	485 344	9 %
1881	2 262 696	1 298 687	1 261 557	221	304 678	9 %
1882	2 414 550	1 149 531	996 575	137	185 545	9 %
1883	2 718 027	1 578 943	1 326 421	144	193 663	9 %
1884	2 995 267	1 969 035	1 756 286	186	259 144	9 %
1885	3 319 196	2 357 698	1 420 087	578	820 551	9 %
1886	2 892 717	2 081 554	1 641 363	524	752 410	9 %
1887	2 550 439	2 278 912	1 685 866	603	879 642	9 %
1888	2 860 856	2 371 237	1 377 700	762	1 097 237	9 %
1889	2 674 669	2 451 757	1 441 803	575	833 451	8 %
1890	2 500 921	2 363 979	1 424 905	744	1 072 844	7—8 %
1891	2 378 739	2 347 284	1 351 460	526	808 884	7 %
1892	2 685 312	2 269 042	1 744 485	522	745 097	7 %
1893	2 411 812	2 548 069	2 119 729	579	837 786	7 %
1894	2 470 774	2 451 467	1 977 582	547	787 154	7 %
1895	2 741 706	2 704 881	2 098 975	392	577 885	*

[1]) In consignatie. Sedert 1885 ook eenig bijgekocht goud. De markt voor het goud is Nederland. Sedert 1886 voor een klein gedeelte ook New-York.

Bron: V. S. B. B. Voornaamste posten der balans. *Princ. éléments du bilan.*

Jaren. *Années.*	Disconto-portefeuille. *Portefeuille d'escompte.* Ult° Dec.	Specievoorraad. *Espèces.* Ult° Dec.	Bankbiljetten in omloop. *Circulation.* Ult° Dec.	Reservekas. *Réserve.* Ult° Dec.	In- en uitvoeren van specie. [1]) *Imp. et exp. d'espèces.*	Uitkeeringen. *Dividendes*
			Kapitaal *f* 1 000 000.			
1870	*f* 745 540	*f* 288 437	*f* 351 010	—	+ *f* 100 000	—
1871	642 911	386 663	411 035	—	— 20 000	—
1872	744 325	348 165	373 510	*f* 95 555	— 70 000	—
1873	424 727	344 388	473 760	—	—	2½ %
1874	403 569	410 172	467 700	—	— 10 000	2½ %
1875	444 951	*	488 945	—	— 83 720	—
1876	431 530	368 000	550 630	—	+ 80 000	—
1877	432 899	339 332	590 975	—	—	3½ %
			Kapitaal *f* 700 000.			
1878	437 604	372 843	656 495	*f* 162 670	+ 30 000	5 %
1879	443 953	390 864	774 065	162 670	+ 120 310	5 %
1880	458 281	510 332	830 295	163 743	+ 221 000	6 %
1881	439 578	482 449	923 010	165 889	+ 50 000	7 %
1882	496 446	494 750	939 230	168 034	+ 80 000	7 %
1883	543 010	633 539	952 450	170 180	+ 171 000	7 %
1884	557 345	665 617	936 505	170 180	+ 1 000	5 %
1885	583 281	637 362	954 490	170 716	— 44 000	5½ %
1886	410 208	591 760	1 009 105	171 253	+ 2 000	5½ %
1887	469 737	775 206	1 008 205	173 398	+ 193 500	7 %
1888	497 594	694 327	1 112 875	175 000	+ 189 800	8 %
1889	540 272	685 495	1 083 120	175 000	+ 87 600	8 %
1890	502 951	723 447	1 121 670	175 000	+ 86 000	8 %
1891	474 449	752 272	1 155 385	175 000	+ 30 006	8 %
1892	481 868	650 117	1 101 920	175 000	— 65 459	8 %
1893	450 802	755 645	1 410 595	175 000	+ 261 000	9 %
1894	485 995	722 434	1 337 150	175 000	+ 83 560	9 %
1895	605 802	872 443	1 220 440	175 000	+ 134 180	9¼ %

[1]) Hierin alleen begrepen wat door de Bank ter aanvulling van den metaalvoorraad van Nederland of elders werd ontboden, of wat als overtollig naar Nederland werd teruggezonden.

Bron: K. V. II. BANK TE CURACAO. *Banque à Curaçao.*

Einde der Jaren. *Fin de l'année.*	Kapitaal. [1]) *Capital.*	Bankbiljetten (aangemaakte). [2]) *Billets.*	Gedeponeerde gelden. *Dépôts.*	Winst. ter beschikking van de koloniale kas. [3]) *Bons soldes pour le Trésor colonial.*	Uitstaande bedragen. *Prêts* Totaal.	Uitstaande bedragen. *Prêts* Waarvan op wisselbriev. *Dont sur traites*	Beschikbare kas *Encaisse.*
1869	*f* 214 148	*f* 206 635	*f* 279	*f* 8 067	*f* 339 600	*f* 321 500	*f* 89 530
1880	289 265	148 700	6 839	8 094	389 075	375 850	63 823
1885	289 265	148 700	3 806	17 979	389 600	370 800	70 150
1886	289 265	148 700	4 471	18 315	439 700	433 900	21 051
1887	289 265	148 700	3 859	19 731	451 150	439 150	10 405
1888	289 265	148 700	3 892	13 808	431 240	426 680	21 425
1889	289 265	148 700	3 535	15 942	356 480	351 480	100 963
1890	289 265	148 700	3 619	15 496	363 018	362 630	94 063
1891	289 265	148 700	3 738	15 270	352 930	352 930 [4])	104 044
1892	289 265	148 700	3 751	18 083	445 670	445 670 [4])	89 133
1893	289 265	148 700	3 715	19 345	435 680	435 680 [4])	100 346
1894	289 265	148 700	3 782	19 844	468 280	468 280	68 312

[1]) Gekweekt uit interesten, disconto's en premiën.
[2]) De bankbiljetten hebben sedert 1831 gedwongen koers. *Cours forcé depuis* 1831.
[3]) De winst werd van 1869—1880 voor de helft, sedert 1881 geheel in de koloniale kas gestort. *Le solde a été versé dans le Trésor, à moitié jusqu' en* 1880, *en total depuis lors.*
[4]) Incl. het bedrag uitstaande op gedep. speciën.

III. SPAARBANKEN. *Caisses d'épargne*

A. Koloniale spaarbank van Suriname. *Caisse d'épargne coloniale de Surinam.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Inleg. *Versements.*	Rente als kapitaal bijgeschreven. *Rentes capitalisées.*	Terug-genomen. *Remboursements.*	Saldo te goed ult° Dec. *Solde dû aux déposants fin déc.*	
				Totaal.	Waarvan toekomt aan Immigranten. *Dont dû à des immigrés.*
1885	*f* 98 538	*f* 5 656	*f* 95 536	*f* 265 779	*f* 158 777
1886	161 559	5 646	100 599	338 201	143 716
1887	180 181	6 175	225 106	299 451	155 683
1888	178 101	7 743	125 444	359 911	214 164
1889	209 648	7 375	149 559	427 375	186 075
1890	241 373	7 850	147 960	433 512	196 775
1891	195 608	6 523	149 543	414 054	140 380
1892	182 274	7 268	244 968 [1])	358 628	189 283
1893 [2])	*	*	*	550 459	*
1894	322 949	10 322	318 574	565 155	297 812

[1]) Hierin begrepen een som van *f* 86765 toekomende aan Britsch-Indische teruggekeerde immigranten, die in 1892 nog niet als uitbetaald kon worden afgeschreven, omdat de wisseltransactiën nog niet waren afgeloopen.

[2]) Voor het jaar 1893 worden in het K. V. van 1894 geene gegevens aangetroffen.

Bron: K. V. B. Spaar- en beleenbank op Curaçao. *Caisse d'épargne de Curaçao.*

Jaren. 1 Juli—30 Juni. *Années.*	Aantal beleggingen. *Versements.*	Bedrag van gestorte gelden. *Montant des versements.*	Saldo te goed. *Solde dû aux déposants.*	Kosten van administratie enz. *Frais d'administration, etc.*
1884/5	3 818	*f* 76 098	*f* 464 902	*f* 6 712
1885/6	3 573	109 334	496 035	6 807
1886/7	2 677	104 763	508 655	6 990
1887/8	2 911	123 699	525 642	8 111
1888/9	2 455	48 465	507 013	7 639
1889/90	*	*	508 480	7 593
1890/1	*	*	519 428	7 834
1891/2	*	*	514 625	7 500
1892/3	*	*	514 954	7 514
1893/4	*	*	505 060	7 758

Bron: K. V. IV. HYPOTHEKEN IN CURAÇAO EN O. *Hypothèques.*

Jaren. *Années.*	Inschrijvingen op 1° Januari. *Inscriptions au 1 Janvier.*		Bijgekomen. *Nouvelles inscriptions.*		Doorgehaald. *Radiations.*	
	Getal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Getal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Getal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*
1885	648	*f* 3 025 731	77	*f* 305 598	75	*f* 326 820
1886	650	3 004 509	91	404 171	61	225 203
1887	680	3 183 477	89	585 656	60	470 760
1888	709	3 298 373	79	488 820	86	433 475
1889	702	3 353 718	99	428 310	79	317 199
1890	722	3 464 829	89	314 892	97	279 186
1891	714	3 500 535	68	447 093	74	434 966
1892	708	3 512 662	82	370 521	73	382 250
1893	717	3 498 933	89	502 202	78	401 320
1894	728	3 599 815	102	427 082	83	356 870
1895	747	3 670 028				

V. KONINKLIJKE WEST-INDISCHE MAILDIENST.
Service des paquebots sur les Indes Occidentales.

Bron: V.K.W.I.M.

Jaren. *Années.*	Schepen eind van het jaar. *Vaisseaux (fin de l'année).*	Reizen. *Trajets.*	Voordeelig saldo der reisrekening. *Bon solde des comptes de voyage.*	Voordeelig saldo der exploitatierekening. *Bon solde du compte d'exploitation.*
1885	3	12	*f* 45 974	*f* 33 312
1886	3	12	100 773	100 820
1887	3	12	162 823	36 579
1888	4	*	156 310	52 195
1889	3	12	231 419	98 254
1890	5	15	155 128	29 734
1891	6	18	197 202	37 230
1892	6	17	198 031	45 041
1893	6	17	378 398	161 809
1894	7	18	369 931	161 456

VI. Bestuursmiddelen.

Administration.

I. LANDMACHT. *Armée.*

Bron: K.V.

A. Suriname.

Jaren. *Années.* (Ult°. van elk jaar.)	Schutterij te Paramaribo. *Garde nationale. à Paramaribo.*		Gewapende burgerwacht in de districten. *Garde civique armée. dans les districts.*		Garnizoen. *Garnison.*	
	Officieren. *Officiers.*	Onderoffic. en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*	Officieren. *Officiers.*	Onderoffic. en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*	Officieren. *Officiers.*	Onderoffic. en manschappen *Sous-officiers et soldats.*
1885	26	500	69	1 579	22	403
1886	27	495	63	1 326	21	380
1887	27	486	64	771	20	366
1888	27	487	64	1 315	22	367
1889	30	495	55	1 622	21	365
1890	28	439	56	1 577	20	351
1891	28	450	54	1 317	19	360
1892	27	373	57	1 163	20	386
1893	27	398	55	1 367	21	392
1894	27	376	56	1 479	21	422

Bron: K. V.

B. Curaçao.

Jaren. (Ult°. van elk jaar.)	Schutterij. *Garde nationale.*		Garnizoen. *Garnison.*	
	Officieren. *Officiers.*	Onderofficieren en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*	Officieren *Officiers.*	Onderofficieren en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*
1885 [1])	26	368	7	232
1886	27	363	9	233
1887	26	383	9	231
1888	26	391	9	214
1889	26	335	8	199
1890	25	326	8	200
1891	27	369	9	198
1892	26	375	9	239
1893	30	362	9	252
1894	28	353	8	246

[1]) Op de andere eilanden bestond de schutterij ult° 1880 uit 7 officieren en 975 manschappen, Eene reorganisatie dier schutterijen 29 Maart '82 tot stand gekomen is bij gebrek aan personeel voor kader tot dusverre niet kunnen worden uitgevoerd. De schutterijen op deze eilanden zijn dus verdwenen. Het Kol. Versl. van 1895 vermeldt dat het schutterijkorps op St. Eustatius bestond uit 3 officieren en 25 onderofficieren en manschappen.

II. RECHTSWEZEN. *Justice.*

Bron: K.V.

A. Suriname.

Jaren. *Années.*	Getal zaken bij het Hof van Justitie behandeld. *Causes devant la Cour de Justice.*			Getal zaken, bij de Kantongerechten [1]) en Ommegaande gerechten [2]) behandeld. *Causes devant les justices de paix et trib. ambiants.*			
	Burgerlijke zaken. *Causes civiles.*		Strafzaken. *Causes criminelles.*	Burgerlijke zaken. *Causes civiles.*		Strafzaken. *Causes criminelles.*	
	Aangebrachte zaken. *Causes introduites.*	Afgedane zaken. *Causes terminées.*	Afgebrachte zaken. *Causes introduites.*	Aangebrachte zaken. *Causes introduites.*	Afgedane zaken. *Causes terminées.*	Bij de kantongerechten afgedaan. *Just. de paix.*	Bij de ommegaande gerechten afgedaan. *Trib. amb.*
1885	148	150	110	157	158	[3]) 3 044	1 040
1886	62	44	93	132	134	[3]) 2 689	697
1887	42	27	179	113	112	566	630
1888	33	30	151	109	109	612	588
1889	38	36	170	110	110	541	553
1890	66	41	166	83	79	671	642
1891	33	40	183	108	115	560	839
1892	51	50	202	104	102	665	609
1893	36	43	243	67	69	707	728
1894	49	40	260	82	80	465	850

[1]) Te Paramaribo, te Nickerie en Coronie. [2]) Alléén voor strafzaken; te Paramaribo en op de plantage Mariënburg. [3]) Hieronder resp. 2356 en 2109 bij verstek behandelde zaken.

B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances.*

Getal behandelde zaken en gedetineerden. *Causes jugées et détenus.*

Bron: K.V.

		Curaçao.		Onderh. 2 raden van justitie 5 kantong. *Dépendances, 2 cours et 5 just. de paix.*	Gedetineerden opgenomen in de gevangenissen gedurende het jaar *Détenus écroués pendant l'année.*		
		Hof van Justitie. *Cour.*	Kantongerecht. *Just. de paix.*		Op Curaçao.		Elders. *Ailleurs.*
					Raadhuis.	Huis van arrest. [1])	
1888	Burgerlijke zaken..	24	34	50			
	Strafzaken.....	32	15	93	47	168	67
	Beschikkingen.....	56	9	7			
1889	Burgerlijke zaken..	18	56	38			
	Strafzaken.....	55	83	101	85	271	83
	Beschikkingen.....	62	17	22			
1890	Burgerlijke zaken..	17	66	44			
	Strafzaken.....	50	86	79	69	416	52
	Beschikkingen.....	70	7	15			
1891	Burgerlijke zaken..	24	45	45			
	Strafzaken.....	39	167	72	79	348	67
	Beschikkingen.....	74	9	20			
1892	Burgerlijke zaken..	27	60	42			
	Strafzaken.....	45	170	59	71	479	56
	Beschikkingen.....	67	10	27			
1893	Burgerlijke zaken..	32	78	54			
	Strafzaken.....	42	84	66	74	344	64
	Beschikkingen.....	89	8	13			
1894	Burgerlijke zaken..	25	68	17			
	Strafzaken.....	57	208	65	120	283	61
	Beschikkingen.....	60	12	4			

[1]) Het zoogen. fiscalaat te Willemstad: Opname wegens desertie uit den scheepsdienst, verstoring der orde op openbare plaatsen, niet betalen van boeten, e. a.

VII. Koloniaal budget.
Budget colonial.

I. TOTAAL DER UITGAVEN EN ONTVANGSTEN [1])
Dépenses et recettes.

Bronnen: K. V. en B. H. 2e K.

Jaren. *Années.*	Suriname. Uitgaven *Dépenses.*	Suriname. Ontvangsten. *Recettes.* Belasting, enz. *Impôts etc.*	Suriname. Ontvangsten. *Recettes.* Bijdrage uit 's Rijks schatkist. *Subvention de la métropole.*	Curaçao. Uitgaven. *Dépenses.*	Curaçao. Ontvangsten. *Recettes.* Belasting, enz. *Impôts, etc.*	Curaçao. Ontvangsten. *Recettes.* Bijdragen uit Rijks schatkist. *Subvention de la métropole.*
	f 1000.	f 1000.	f 1000.	f 1000.	f 1000.	f 1000.
1867.	1 177	738	439	530	370	160
1872.	1 157	921	236	422	365	58
1877.	1 488	1 054	428	514	314	200
1882.	1 461	1 212	248	552	587	—
1887.	1 524	1 402	123	620	606	—
1888.	1 628	1 324	304	639	607	—
1889.	1 584	1 450	133	699	778	—
1890.	1 548	1 532	16	672	597	—
1891.	1 792	1 580	212	764	764	—
1892.	1 769	1 573	196	809	809	—
1893.	1 865 [2])	1 722 [2])	143 [2])	695 [2])	695 [2])	—
1894.	1 878 [2])	1 802 [3])	76 [3])	687 [3])	687 [3])	—
1895.	2 094 [3])	1 726 [3])	368 [3])	691 [3])	691 [3])	—
1896	2 084 [3])	1 775 [3])	309 [3])	729 [3])	729 [3])	—

[1]) Deze tabel werd welwillend aan het Departement van Koloniën gereviseerd.
[2]) Voorloopige opgaaf. *Chiffre non définitif.* [3]) Begrootingscijfers. *Evaluations budgétaires.*

II. OVERZICHT VAN DE OPBRENGST DER VOORNAAMSTE BELASTINGEN IN SURINAME.
Rendement des principaux impôts. (Surinam).

Bron: K. V.

Dienstjaar. *Exercices.*	Invoerrechten. *Droits d'entrée.*	Uitvoerrechten. *Droits de sortie.*	Accijns op het binnenl. gedistilleerd. *Accise des spiritueux.*	Personeel. *Impôt dit personnel.*	Patentrecht. *Patentes.*	Belasting op de huurwaarde der huizen. *Impôt s. l. valeur locative.*	Erf- en grondpacht en concessierecht. *Emphytéose, rentes foncières etc.*	Tonnegeld der schepen. *Droits de tonnage.*	Zegelrecht. *Timbre.*	Successie en overgangsrecht. *Succession.*
	f 1000	f 1000	f 1000	f 1000	f 1000	f 1000	f 1000	f 1000	f 1000	f 1000
1885	429	154	93	86	80	30	82	23	45	2
1886	409	123	95	117	77	31	86	23	42	5
1887	542	134	103	107	77	29	111	22	33	11
1888	522	118	121	99	48	28	105	9	36	10
1889	652	114	113	91	49	30	101	8	37	12
1890	720	110	123	89	53	32	86	9	43	11
1891	715	91	102	83	51	33	97	8	32	15
1892	734	92	87	85	53	37	101	9	49	43
1893	841	99	109	89	54	38	130	8	44	8
1894	925	83	117	101	64	39	104	9	37	11

JAARCIJFERS

uitgegeven door de Centrale Commissie voor de Statistiek.

KOLONIËN.

1895 en vorige Jaren.

Annuaire Statistique des Pays-Bas

publié par la Commission Centrale de Statistique.

COLONIES.

1895 et années antérieures.

's GRAVENHAGE.
VAN WEELDEN & MINGELEN.
1897.

JAARCIJFERS

uitgegeven door de Centrale Commissie voor de Statistiek.

KOLONIËN.

1895

en vorige jaren.

ANNUAIRE STATISTIQUE DES PAYS-BAS

Publié par la Commission Centrale de Statistique.

COLONIES.

1895

et années antérieures.

's Gravenhage.
VAN WEELDEN & MINGELEN.
1897.

Voorbericht.

De inrichting der Koloniale Jaarcijfers over 1895 en vorige jaren sluit zich geheel aan bij die der vroegere jaargangen. De belangrijkste der aangebrachte wijzigingen vinden hier vermelding.

De tabel op bladz. 27, betreffende het zendingswerk in Ned.-Indië, werd door eene gewijzigde inrichting meer overzichtelijk gemaakt.

Aan de gegevens, op bladz. 45 medegedeeld betreffende het boschwezen op Java, werd eenige uitbreiding gegeven.

In de afdeeling „spoor- en tramwegen" werd een overzicht opgenomen betreffende den dienst der lijn ter Sumatra's Westkust, en werden de mededeelingen betreffende de particuliere tramweg-maatschappijen, door opneming van de lijnen der Oost-Java en Djokja-Brossot-tramwegen uitgebreid.

Eindelijk werd de tabel op bladz. 96, welke een overzicht geeft van het aandeel der verschillende groepen van middelen in het totaal der ontvangsten van de Indische administratie, anders ingericht en in verband daarmede tot een 30jarig overzicht uitgebreid.

's Gravenhage, Mei 1897.

Namens de Centrale Commissie voor de Statistiek,

W. A. VAN VERSCHUER,
Voorzitter.

C. A. VERRIJN STUART,
Secretaris.

REGISTER.

Registre.

A. OOST-INDIE. Indes Orientales.

N°. Pag.

I. Grondgebied. *Territoire.*

I. Oppervlakte van Nederlandsch-Indië in □ geographische mijlen volgens planimetrische berekeningen in 1891 1
Superficie des Indes Néerlandaises en lieues carrées géographiques d'après une calculation planimétrique effectuée en 1891.

II. Bevolking. *Population.*

I. Hoofdbestanddeelen der bevolking van Nederlandsch-Indië (met uitzondering van het personeel van leger en vloot) 2
Population des Indes Néerlandaises (A l'exception du personnel de l'armée et de la Marine.)
A. Java en Madoera. *Java et Madoura.* 31 Dec. 1895 2
B. Buitenbezittingen. *Autres possessions.* 31 Dec. 1894 3
II. Dichtheid der inlandsche bevolking op Java en Madoera 4
Population indigène relative de Java et de Madoura.
III. Getalsterkte der bevolking van Nederlandsch-Indië uitgezonderd de inlanders 4
Population non-indigène des Indes Néerlandaises.
IV. Getalsterkte der bevolking in de voornaamste steden op 't einde des jaars 5
Population des villes principales, à la fin de l'année.
V. Zielental der europeesche en met deze gelijkgestelde bevolking van Nederlandsch-Indië naar de voornaamste nationaliteiten (op het einde des jaars) 5
Population européenne et assimilée des Indes Néerlandaises, par nationalités principales.
VI. Indeeling der europeesche en met deze gelijkgestelde bevolking naar de beroepen en bedrijven in 1894 6
Répartition de la population Européene et assimilée par emplois et métiers 1894.
A. Java en Madoera. *Java et Madoura* 6
B. Buitenbezittingen. *Autres possessions* 6
VII. Getal Christenen onder de inlanders en vreemde oosterlingen 7
Chrétiens parmi les indigènes et étrangers orientaux.
A. Java en Madoera. *Java et Madoura* 7
B. Buitenbezitingen. *Autres possessions* 7
VIII. Aantal der op Java en Madoera voor eigen rekening eenigen handel en industrieel bedrijf uitoefenende inlanders, Chineezen en andere vreemde oosterlingen, verdeeld naar het inkomen volgens de uitkomsten der bedrijfsbelasting 8-9
Négociants et industriels indigènes et assimilés à Java et Madoura, répartis selon les revenus d'après les résultats de l'impôt.
IX. Aantal der voor eigen rekening eenigen handel en industrieel bedrijf uitoefenende Chineezen in de Buitenbezittingen, gerangschikt naar gewesten en inkomen volgens de uitkomsten der bedrijfsbelasting 8-9
Négociants et industriels Chinois dans les possessions hors Java et Madoura répartis selon les revenus d'après les résultats de l'impôt.

Verklaring der teekens:
— beteekent 0.
* „ de opgaven ontbreken.
† „ de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:
— *signifie* 0.
* „ *les données font défaut.*
† „ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.
X. Loop der europeesche en daarmede gelijkgestelde bevolking (met uitzondering van het leger) 10
Mouvement de la population européenne et assimilée (les garnisons non comprises).
XI. Sterfte naar den leeftijd, onder de europeesche en daarmede gelijkgestelde in Indië geborenen. 10
Décès d'Européens et assimilés, nés dans la colonie, par classes d'âge.

III. Voorziening in de sanitaire en geestelijke behoeften der bevolking.

Service médical, enseignement, culte.

I. GENEESKUNDIGE DIENST. *Service médical.*

1. Aantal geneesheeren bij het einde van 1895. *Nombre de médecins* 11
2. Koepokinenting. *Vaccination* 11
3. Krankzinnigen-verpleging. *Traitement des aliénés* 12

II. ONDERWIJS. *Enseignement.*

A. Onderwijs voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden 13
Enseignement pour Européens et assimilés.
I. Middelbaar onderwijs. *Enseignement moyen* 13
1. Getal scholen, onderwijzend personeel en leerlingen. 13
Nombre des écoles, personnel enseignant et élèves.
2. Gymnasium Willem III, te Batavia. *Lycée Guillaume III à Batavia.* 13
3. Hoogere Burgerscholen met vijfjarigen cursus voor jongens te Samarang en te Soerabaja 14
Ecoles moyennes supérieures pour garçons à Samarang et Sourabaja (cours de 5 ans.)
4. Eindexamens. *Examen final* 14
5. Hoogere Burgerschool met driejarigen cursus voor meisjes te Batavia 15
École moyenne de jeunes filles à Batavia. (cours de 3 ans.)
6. Burger-avondschool te Soerabaja. *Ecole moyenne du soir, Soerabaja* 15
7. Kosten van het middelbaar onderwijs. *Frais de l'enseignement moyen* 15
II. Lager onderwijs 16
Enseignement primaire.
1. Getal en aard der scholen op ult° December 1895 16
Nombre et genre des écoles à la fin de 1895.
2. Openbare scholen. *Ecoles publiques* 17
3. Bijzondere scholen. *Ecoles libres* 18
4. Gouvernements-normaalscholen 19
Écoles normales du Gouvernement.
5. Uitslag der acte-examens. *Examens pour le personnel enseignant* 19
6. Kosten van het openbaar lager onderwijs voor Europeanen 19
Frais de l'enseignement primaire pour Européens.
B. Onderwijs voor inlanders 20
Enseignement pour les indigènes.
I. Kweekscholen voor inlandsche onderwijzers 20
Écoles normales pour la formation d'instituteurs pour les indigènes.
1. Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant* 20
2. Eindexamens. *Candidats à l'examen final* 21
II. Scholen voor zonen van inlandsche hoofden en andere aanzienlijke inlanders 21
Écoles pour les fils des chefs et notables indigènes.
III. Lagere scholen. *Ecoles primaires* 22
1. Aantal scholen en leerlingen. *Nombre des écoles et des élèves* 22
A. Java en Madura. *Java et Madoura* 22
B. Buitenbezittingen. *Autres possessions* 22
2. Particuliere scholen. *Écoles libres* 23
a. Gesubsidiëerde scholen. *Écoles subventionnées* 23
b. Niet gesubsidiëerde scholen. *Écoles non subventionnées* 23
3. Personeel aan de Gouvernementsscholen voor inlanders 24
Personnel attaché aux écoles publiques pour indigènes.
4. Kosten van het openbaar onderwijs voor inl. met inbegrip der subsidiën aan particuliere scholen *Frais de l'enseignement public pour les indigènes y comprises les subsides aux écoles libres* 24
C. Scholen voor vreemde oosterlingen op 't einde des jaars 25
Écoles pour orientaux étrangers.
D. Mahomedaansche geestelijke scholen. *Écoles des prêtres mahométans* 25

Verklaring der teekens:
— beteekent 0.
* „ de opgaven ontbreken.
† „ de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:
— *signifie* 0.
* „ *les données font défaut.*
† „ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.

III. EEREDIENST. *Cultes.*

1. Bediening der Christen-gemeenten in Ned.-Indië 26
Ecclésiastiques desservant les communes Chrétiennes.
2. Zendelingen in Ned.-Indië. *Missionnaires et missions aux Indes Néerlandaises* 27
3. Gewestelijk overzicht van de vertrokken, te Djeddah aangekomen en teruggekeerde bedevaartgangers 28-29
Aperçu par provinces des pélerins partis, arrivés à Djeddah et revenus.
4. Getal met passen naar Mekka vertrokken en teruggekeerde bedevaartgangers 30
Nombre des pélerins.
5. Getal Hadji's onder de inlanders aanwezig op ult. 1874 en 1893. 30
Nombre des hadjis (Indigènes ayant fait le pélérinage de la Mecque).

IV. Nijverheid. *Industrie.*

A. Verzamelingsnijverheid. *Industrie minière.*

I. Tinproductie van Nederlandsch-Indië. *Production d'étain* 31
1. Gouvernementsontginningen Banka. *Exploitation du Gouvernement à Banka* .. 31
2. Particuliere exploitaties op Billiton en Riouw. *Exploitations particulières à Billiton et Riouw* 31
II. Steenkolenproductie der voornaamste ondernemingen 32
Production de charbon des principales entreprises.
III. Productie van geraffineerde petroleum der voornaamste ondernemingen 32
Production de pétrole des principales entreprises,
IV. Productie van enkele andere delfstoffen. *Production de quelques autres minéraux* 32

B. Landbouw. *Agriculture.*

a. LANDBOUW VOOR EIGEN REKENING DER BEVOLKING IN DE GOUVERNEMENTSLANDEN VAN JAVA EN MADOERA.

Cultures à Java et Madoura pour compte des indigènes.

I. Totaal bouwgronden door de bevolking ontgonnen voor geregelde cultuur 33
Total terrains en culture indigène.
II. Totaal der beplante bouwgronden. *Total des terres cultivées* 33
III. Getalsterkte van den veestapel op Java 33
Têtes de bétail à Java.
IV. Gewestelijk overzicht van de uitgestrektheid der geslaagde velden, die blijkens tabel II met padi of andere gewassen zijn beplant geweest 34
Répartition par provinces des rizières arrosées et sèches, dont la culture a réussi.

b. LANDBOUW VOOR REKENING VAN HET GOUVERNEMENT EN PARTICULIEREN 35
Agriculture pour compte du Gouvernement et des particuliers.

I. Bouwgronden gebezigd voor den landbouw in het jaar 1895 35
Terres en culture, 1895.
II. Uitgestrektheid der gronden op Java door inlanders verhuurd aan landbouw-industriëelen, met opgaaf van de cultuur die daarop gedreven wordt 36
Superficie des terrains cédés en bail par les indigènes aux non-indigènes, avec l'indication des cultures sur ces terrains.
III. Totaal gronden op Java door het gouvernement in huur of in erfpacht afgestaan naar de soort der ondernemers 36
Total des terres cédées en bail ou en emphytéose par le gouvernement.
IV. Uitgestrektheid en verpondingswaarde der landen op Java aan particulieren in eigendom afgestaan, verdeeld naar gewesten en nationaliteit der eigenaren 37
Etendue et valeur imposable des domaines particuliers à Java, par provinces et par nationalités des propriétaires.
V. Suikercultuur op Java. *Culture du sucre à Java* 37
1. Overgang der Gouvernements-suikercultuur in vrije cultuur 37
Transition de la culture de sucre du Gouvt. à la culture libre.
2. Ontwikkeling der vrije suikercultuur op Java (op contracten met de bevolking berustende) 37
Développement de la culture de sucre à Java par entrepreneurs sous libre contrat avec l'indigène.
3. Suikerproductie (in picols) in 1895 verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen met de totalen der gewestelijke productie van de vijf vorige jaren. *Sucres produits (picols) par provinces* 38
VI. Koffiecultuur van Nederlandsch-Indië. *Culture du café dans les Indes Néerlandaises* ... 39
1. Koffieproductie (in picols) van 1895, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen met de totalen der Gouvernements-productie der vorige jaren. 39
Cafés produits (picols), par provinces.

Verklaring der teekens: — beteekent 0. * „ de opgaven ontbreken. † „ de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures: — *signifie* 0. * „ *les données font défaut.* † „ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.

2. Koffieproductie (in picols) in Nederl.-Indië 40
Production de café (picols) dans les Indes Néerland.

VII. Kinaproductie van Nederl.-Indië, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen. . 41
Production de quinquina, par provinces.

VIII. Tabakscultuur in Nederl.-Indië. *Culture du tabac dans les Indes Néerlandaises* 41
1. Tabaksproductie in 1895, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen.
Kilogrammes de tabac produit, par provinces 41
2. Tabaksproductie van Java..... 42
Production de tabac à Java.
3. Tabaksproductie van Sumatra's Oostkust..... 42
Production de tabac à Sumatra.

IX. Theeproductie van Java, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen..... 43
Production de thé à Java, par provinces.

X. Productie van indigo op Java, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen ... 43
Production d'indigo à Java, par provinces.

XI. Productie van muskaatnoten en foelie, verdeeld over gewesten en aard der productie. 44
Production de noix de muscade et de macis.

XII. Cacaoproductie op Java. *Production de cacao à Java* 44

XIII. Boschwezen op Java en Madoera. *Administration des forêts à Java et Madoura*..... 45

c. ANDERE NIJVERHEIDSINSTELLINGEN. *Autres branches de l' industrie.*

I. Overzicht van de belangrijkste nijverheids-inrichtingen in 1895..... 45
Établissements d'industrie.

II. Overzicht van het aantal stoomketels, toebehoorende aan particulieren in Ned.-Indië.. 46
Aperçu des chaudières à vapeur appartenant à des particuliers dans les Indes Néerl.
1. Algemeen overzicht. *Aperçu général.* 46
2. Stoomketels, bij de nijverheid in gebruik..... 46
Chaudières affectées à l'industrie.

III. Werkloonen voor ambachtslieden en koelies in het algemeen..... 47
Salaires des ouvriers et coolies.

V. Handel en Scheepvaart. *Commerce et navigation.*

A. HANDEL. *Commerce.*

I. Overzicht der waarde van den algemeenen goederen- en speciën- in- en uitvoer, zoowel voor Gouvernements- als voor particuliere rekening..... 48
Valeur des articles et des monnaies importés et exportés pour le compte du Gouvernement et pour le compte des particuliers.

II. Overzicht van het aandeel van Java en Madoera en de Buitenbezittingen afzonderlijk, in de waarde van den algemeenen in- en uitvoer voor particuliere rekening..... 49
Part de Java et Madoura et des autres possessions au total de la valeur des imports et des exports pour le compte des particuliers.

III. Algemeene invoer van goederen door particulieren in Ned.-Indië, naar de landen van herkomst..... 49
Marchandises importées aux Indes Néerlandaises pour le compte des particuliers, par pays de provenance.

IV. Invoer door particulieren van eenige voorname handelsartikelen in Ned.-Indië, en het aandeel van Nederland daarin..... 50-51
Importations par particuliers aux Indes Néerlandaises des principales marchandises, avec spécification des provenances des Pays-Bas.

V. Invoer tot verbruik van eenige voorname handelsartikelen in Java door particulieren.. 50-51
Importations à Java de quelques articles importants (comm. spécial).

VI. Uitvoer der voornaamste handelsartikelen. *Exportations des principales marchandises*.. 52-53
1. Uitvoer uit geheel Nederlandsch-Indië en uit Java en Madoera afzonderlijk .. 52-53
Exportations totales des Colonies, et de Java et Madoura séparément.
a. Uitgeklaarde hoeveelheden volgens de officieele statistiek 52-53
Exportations (d'après la statistique officielle.)
b. Uitgevoerde hoeveelheden uit Java (volgens de marktberichten der Handelsvereeniging te Batavia) met aantooning van de bestemming der uitvoeren van 1896..... 52-53
Exportations de Java par destinations (d'après les bulletins du marché).
2. Uitvoeren van eenige handelsartikelen uit Padang, naar landen van bestemming 54
Exportations de quelques marchandises de Padang, par destinations.
3. Uitvoeren van Makassar, naar landen van bestemming..... 55
Exportations de Macassar, par destinations.

Verklaring der teekens:		*Significations des figures:*	
— beteekent 0.		— *signifie* 0.	
* „	de opgaven ontbreken	* „	*les données font défaut.*
† „	de opgaven zijn onvolledig.	† „	*les données sont incomplètes.*

N°. Pag.

4. Invoer uit, en uitvoer naar Nederland van zilveren munt..... 55
Importations et exportations de monnaies d'argent (commerce avec les Pays-Bas.)

VII. Overzicht van de bestemming der van Java uitgevoerde suiker sedert het oogstjaar (1 Juli—30 Juni) 1883/84. *Sucres exportés de Java, par destinations*..... 56

VIII. Overzicht van de bestemming van de uit Java in het Kanaal en de Middellandsche zee voor orders aangekomen ladingen suiker, 1880—1892..... 57
Aperçu des destinations définitives des cargaisons de sucre déclarées à la sortie de Java en destination de „la Manche" ou de „la Méditerranée pour ordres ultérieurs."

IX. Overzicht van de verdeeling der van Nederlandsch-Indië uitgevoerde koffie over landen van bestemming. *Cafés exportés des Indes, par pays de destination*..... 57

X. Verscheping van koffie naar Java. *Cafés importés à Java*..... 58

XI. Overzicht van de oogsten en van de opbrengst van Java- en Sumatra-tabak, aangebracht op de Nederlandsche markt 58
Quantité et valeur des tabacs importés aux Pays-Bas de Java et de Sumatra.

XII. Handel van Nederlandsch-Indië met Pinang en Singapore..... 59
Commerce des Indes Néerlandaises avec Pinang et Singapour.

1. Handel tusschen Pinang en Nederlandsch-Indië..... 59
Commerce des Indes Néerl. avec Pinang.
2. Invoer van de voornaamste artikelen uit Atjeh te Pinang 59
Importation des articles principaux d'Atjeh à Pinang.
3. Handel tusschen Nederlandsch-Indië en Singapore..... 59
Commerce des Indes Néerl. avec Singapour.
4. Aandeel van de verschillende gedeelten van Nederlandsch-Indië in den in- en uitvoer van Singapore..... 59
Part des différentes parties des Indes Néerl. à l'importation et à l'exportation de Singapour.

XIII. Prijzen..... 60
Prix.

1. Loop der prijzen van eenige artikelen van invoer..... 60
Prix de quelques articles importés.
2. Loop der prijzen op Java van metalen en petroleum..... 60
Prix à Java des métaux et du pétrole.
3. Loop der prijzen in Java van eenige artikelen van uitvoer 61
Prix à Java de quelques articles exportés.
4. Middenprijzen (bruto) per picol, voor Gouv. producten betaald 62
Prix moyens (bruts) des produits des cultures du Gouvt. (p. picol).
5. Laagste en hoogste prijzen van eenige voorname uitvoerartikelen op Java ... 62
Prix de quelques articles d'exportation de Java.

B. SCHEEPVAART. *Navigation.*

I. Overzicht der Nederlandsch-Indische koopvaardijvloot 63
Tableau de la marine marchande des Indes Néerlandaises.

II. Verdeeling over stoom- en zeilschepen van de koffievrachten, uitgevoerd van Nederl.-Indië naar landen daarbuiten gelegen 63
Affrétements de café exportés des colonies aux pays en dehors, par catégories de navires.

III. Scheepvaartverkeer der voornaamste havens van Java met landen buiten Nederlandsch-Indië. *Navigation entre les principaux ports des colonies et l'extérieur*..... 64

IV. Aandeel der verschillende vlaggen in het scheepvaartverkeer van het buitenland met Nederlandsch-Indië..... 65
Part des princ. pavillons au mouvement de la navigation aux Indes Néerl.

VI. Verkeersmiddelen.

Moyens et voies d'échange et de transport.

A. MUNT- EN BANKWEZEN. SPAARBANKEN.

Monnaies, institutions de crédit. Caisses d'épargne.

I. Wisselkoersen. *Change*..... 66

II. Javasche Bank. *Banque de Java*..... 67

1. Opereerend kapitaal der Bank. *Capital en opération*..... 67
2. Nieuwe beleeningen naar den aard der onderpanden 67
Prêts nouveaux, par nature des nantissements.

Verklaring der teekens:	*Significations des figures:*
— beteekent 0.	— *signifie* 0.
* „ de opgaven ontbreken.	* „ *les données font défaut.*
† „ de opgaven zijn onvolledig	† „ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.

3. Metaalvoorraad, disconteeringen, bankbiljetten in omloop en afgifte van assignatiën bij de verschillende kantoren der Bank *Encaisse métallique, escomptes billets en circulation et assignations aux divers établissements de la Banque.* 68
4. Koersen der bankactiën. *Cours des actions de la Banque* 68

III. Spaarbanken. *Caisses d'épargne* 69
1. Aantal inleggers, benevens saldo per inlegger op het einde van elk jaar bij de vijf spaarbanken. *Nombre des livrets et solde dû aux déposants fin de l'année* 69
2. De inleggers der verschillende spaarbanken met vermelding van hunnen landaard en hun saldo te goed. *Classification des déposants d'après leurs soldes et leurs nationalités* 70

B. SPOOR- EN TRAMWEGEN.

Voies ferrées, tramways.

I. Staats- en particuliere spoorwegen. *Chemins de fer de l'État et des compagnies.* ....70—76
1. Algemeen overzicht der Staats- en particuliere spoorwegen in exploitatie en van de opbrengst van het personen- en goederenvervoer 70
Kilomètres en exploitation des chemins de fer de l'État et des compagnies.
2. Staats-spoorwegen. *Chemins de fer de l'État* .....71—72
a. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Oosterlijnen.. 71
Transport de voyageurs et de march. et recettes (réseau Est).
b. Reizigers en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de lijn Djokjakarta—Tjilatjap 71
Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (ligne Djokjakarta—Tjilatjap).
c. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Westerlijnen . 72
Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (réseau Ouest).
d. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de lijn Sumatra's Westkust .....
Transport de voyageurs et de marchandises et recettes ligne à Sumatra-Ouest.
e. Bruto opbrengst der Staats-spoorwegen per dag en per kilometer 72
Recettes des chemins de fer de l'État par kilomètre et par jour.
3. Particuliere spoorwegen 73
Chemins de fer des compagnies.
a. Lijn Semarang—Vorstenlanden—Willem I 73
Ligne Semarang—Principautés—Willem I.
b. Lijn Batavia—Buitenzorg 74
Ligne Batavia—Buitenzorg.
c. Lijn Tegal—Balapoelang 75
d. Lijn Batavia—Meester-Cornelis—Bekassie—Kedoeng Gedé 75
e. Lijnen in het landschap Deli. *Lignes à Deli. (Sumatra)* 75

II. Tramwegen. *Tramways* 76
1. Staats-stoomtramweg in Atjeh. *Tramway à vapeur de l'État à Atjeh* 76
2. Particuliere tramwegen. *Tramways des compagnies* 76

C. POSTERIJEN EN TELEGRAFEN. *Postes et Télégraphes.*

I. Overzicht van de overgebrachte brieven enz 77
Lettres etc. transmises.
1. Binnenlandsch verkeer. *Correspondance intérieure* 77
2. Buitenlandsch verkeer. *Correspondance étrangère* 77

II. Aantal verkochte briefkaarten. *Cartes postales vendues* 78

III. Postwissels. *Mandats de poste* 78

IV. Quitantiën. *Quittances par la poste* 78

V. Telegrafen. *Télégraphes* 79
1. Getal kantoren, lengte der lijnen en draden 79
Nombre de bureaux, lignes et fils.
2. Exploitatie der Gouvernements-telegrafen. *Service des télégraphes* 79

Verklaring der teekens:
— beteekent 0.
* „ de opgaven ontbreken.
† „ de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:
— *signifie* 0.
* „ *les données font défaut.*
† „ *les données sont incomplètes.*

Pag.

D. GESUBSIDIEERDE STOOMVAARTDIENSTEN.

Services de transport par eau subventionnés.

I. Overzicht van de vloot en het aantal passagiers der Ned. Ind. Stoomvaartmaatschappij, van de afgelegde afstanden onder en buiten contract en het totaal harer ontvangsten 80
Aperçu de la flotte et du nombre des passagers de la Compagnie de navigation Indo-Néerlandaise, distances parcourues et recettes totales.

VII. Bestuursmiddelen. *Administration.*

A. RECHTSWEZEN. *Justice.*

I. Inlandsche beklaagden op Java en Madoera wegens die misdrijven, voor welke de officieele bronnen eene vergelijking toelaten 80
Prévenus indigènes à Java et Madoura (principaux délits).
II. Veroordeelde Europeanen aanwezig bij het einde des jaars in de burgerlijke gevangenissen of strafplaatsen. *Condamnés Européens présents en prison civile* 80
III. Veroordeelden in de burgerlijke gevangenissen of strafplaatsen, voor zooveel zij zich reeds op de hun aangewezen strafplaats bevonden 81
Condamnés présents en prisons et lieux de détention civils.
IV. Burgerlijke zaken 82
Causes civiles.
V. Faillissementen 83
Faillites.

B. LEGER. *Armée.*

I. Overzicht van de aanwezige sterkte. *Effectif de l'armee* 83
II. De aanwezige sterkte op ult. December 1895, gesplitst naar wapens en diensten 83
L'effectif de l'armée, divisée selon la désignation des corps, à la fin de l'année 1895.
III. Specificatie der verliescijfers van onderofficieren en minderen 84
Chiffres des pertes, de sous-officiers et de soldats.
IV. Overzicht van de zieken en overledenen bij het leger in de jaren 1883—1892 84
Aperçu des malades et des décédés pendant les années 1883—1892.
V. Overzicht van het aantal lijders naar de voornaamste ziektevormen en verhouding tot het totaal aantal behandelden 85
Nombre des malades par maladies.
VI. Verdeeling der zieken naar den landaard met aantooning van het percentage van zieken onder elken landaard op 100 militairen. *Nombre des malades par nationalités.* 85
VII. Werving in Nederland bij het koloniale werfdepot en sterkte der koloniale reserve... 86
Recrutement aux Pays-Bas.
VIII. Aanvulling in Ned. Indië van het getal onderofficieren en manschappen met uitzondering van de werving in Indië en de re-engagementen 86
Complétement aux Indes à l'excl. du recrutement aux Indes et les réengagements.
IX. Werving in Indië van onder-officieren en manschappen 87
Recrutement aux Indes.
X. Reëngagementen van 1—6 jaren in Indië. *Réengagements de un à six ans aux Indes*.. 87

C. ZEEMACHT. *Marine.*

I. Sterkte van de oorlogsmarine 88
Effectif de la marine.
II. Overzicht van de sterkte der Gouvernements-marine op 1 Januari 1896 88
Effectif de la marine coloniale indienne au 1 *Janvier* 1896.

VIII. Financiën. *Finances.*

I. Ontvangsten en uitgaven der Indische administratie, zoo in Indië als in Nederland... 89
Recettes et dépenses de l'administration Coloniale tant aux Indes qu'en Europe.

Verklaring der teekens:		*Significations des figures*	
—	beteekent 0.	—	*signifie* 0.
*	„ de opgaven ontbreken.	*	„ *les données font défaut.*
†	„ de opgaven zijn onvolledig.	†	„ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.

II. Verzameling van de uitkomsten der diensten 1867—1895. 89
Récapitulation des services 1867—1895.

III. Staat van de werkelijk gedane uitgaven van Nederlandsch Indië in de jaren 1889—1895 vergeleken met de begrootingscijfers over 1896 en 1897 90-93
Aperçu des dépenses du gouvernement des Indes Néerlandaises.

IV. Overzicht van de opbrengst der voornaamste middelen sedert 1867 94-95
Rendement des principales sources de revenu depuis 1867.

V. Opbrengst der middelen naar de verschillende rubrieken (volgens de groepeering der vorige tabel). *Recettes par groupes principaux de ressources.* 96

VI. Buitenbezittingen. *Possessions hors de Java et Madoura.* 97
1. Middencijfers uit de opbrengst der voornaamste belastingen en bronnen van inkomsten gedurende 1891 tot en met 1895 97
Produit moyen des princ. ressources, années 1891—1895.

VII. Producten. *Produits.* 97
1. Cijns over den Gouvernements- en den vrijen suikerrietaanplant 97
Redevance pour plantations de canne à sucre.
2. Koffie. Opbrengst van geveilde Java-, Menado- en Padangkoffie en netto-opbrengst per picol der in Nederland geveilde koffie 98
Ventes de café, recette totale et par picol.
3. Tin (Banka). Ingeleverde en verkochte hoeveelheden, kosten en winstberekening. *Étain de Banca quantités livrées et vendues, frais et gains.* 98
4. Overzicht van den overvoer, de opbrengst, de veiling- en andere kosten en de verkoop-commissie van de Gouvernements-producten 98
Aperçu du transport, des recettes, des frais de la vente des produits du Gouvernement.

VIII. Belastingen. *Impôts et corvées* 99
1. Heerendiensten (Gemeentelijke heerendiensten niet inbegrepen) 99
A. Java en Madoera 99
B. Buitenbezittingen. *Autres possessions* 99
Corvées du Gouvt., (non compris les corvées communales, individus payant la capitation de fl. 1, et nombre de journées de corvée générale et spéciale fournies.
2. Gewestelijk tienjarig overzicht der op Java en Madoera geheven landrente... 100
Impôt foncier perçu des Indigènes („landrente") à Java et Madoura.
3. Verdeeling over de verschillende gewesten van het werkelijk te heffen bedrag der in 1895 naar de bezittingen, verteringen en het inkomen geheven belastingen. 101
Total des impôts directs perçus (par provinces).
4. Bedrijfsbelasting. *Impôt sur le revenu industriel des Orientaux.* 102
5. Patentrecht voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden 103
Impôt des patentes des Européens et assimilés.
6. Personeele belasting voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden en voor vreemde Oosterlingen 103
Contribution personnelle (Européens et assimilés et Orientaux étrangers).
7. Rechten van in- en uitvoer van die artikelen welke het meest tot de heffing bijdragen 104
Droits d'entrée et de sortie payés pour les principales marchandises.
8. In- en uitvoerrechten en pakhuishuur. Verdeeling van de opbrengst over de verschillende gewesten 105
Droits d'entrée et de sortie et loyers d'entrepôt, perçus dans chaque province.
9. Opbrengst van eenige voornaame onverpachte middelen. *Principaux autres droits.* 105

IX. Monopoliën. *Monopoles.* 106
1. Opiumpacht op Java en Madoera. *Monopole (affermé) de l'opium à Java et Madoura.* 106
2. Ontvangsten en uitgaven voor het opiummiddel in Ned.-Indië 106
Recettes et dépenses du fermage et de la regie de l'opium dans les Indes Néerlandaises.
3. Overzicht van de opbrengst der voornaamste verpachte kleine middelen op Java en Madoera en op de Buitenbezittingen 107
Produit des principales fermes, autres que celle de l'opium.
4. Zout. Verdeeling van het aantal verkochte picols over de verschillende verkoopprijzen, en geldelijke opbrengst 107
Monopole du sel. Quantités vendues aux diff. prix, et provenu.

X. Spoorwegen. *Voies ferrées.* 108
1. Overzicht der gelden sedert 1875 in Nederland en in Indië besteed aan den aanleg en de opname der Staats-spoorwegen Ned. Indië 108
Dépenses de construction des chemins de fer de l'Etat.
2. Rendement van spoorwegen, post en telegrafie 108
Voies ferrées, postes et télégraphes. Rendement.

Verklaring der teekens:
— beteekent 0.
* „ de opgaven ontbreken.
† „ de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures
— *signifie* 0.
* „ *les données font defaut.*
† „ *les données sont incomplètes.*

B. WEST-INDIE. Indes Occidentales.

I. Bevolking. *Population.*

N°. Pag.

I. Sterkte der bevolking op het grondgebied der kolonie 109
Chiffre de la population de toute la colonie.
A. Suriname. *Surinam* 109
B. Curaçao en onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances* 109

II. Vergelijkend overzicht van de getalsterkte der districts-bevolking van Suriname in de jaren 1863, 1873 en 1886—1895 110
Tableau comparatif du chiffre de la population des districts de Surinam pendant les années 1863, 1873 *et* 1886—1895.

III. Indeeling der bevolking van Curaçao en Onderhoorigheden naar de geboorteplaats ... 110
Population de Curaçao et dépendances par lieux de naissance.

IV. Immigratie in Suriname (Aantal aangekomen immigranten sedert 1 Januari 1853).
Nombre des immigrants depuis 1853.

V. Getal huwelijken, geboorten en sterfgevallen 111
Mariages, Naissances et décès.
A. Suriname. *Surinam* 111
B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances* 111

II. Onderwijs. *Enseignement.*

I. Getal scholen en leerlingen 112
Nombre des écoles et des élèves.
A. Suriname. *Surinam* 112
B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances* 112

III. Landbouw en Nijverheid. *Agriculture et Industrie.*

I. Landbouw in Suriname 113
Agriculture, Surinam.
A. Uitgestrektheid der plantages en aard der arbeiders. 113
Etendue des exploitations et nature des laboureurs.
B. De voornaamste producten, hoeveelheden voortgebracht in 1885, 1890 en de laatste 4 jaren 113
Quantités produites.
C. De Suiker- en Cacao-cultuur 113
Cultures du Sucre et du Cacoa.

II. Veestapel. *Bétail* 114
A. Suriname. *Surinam* 114
B. Curaçao en onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances* 114

III. Ontginning van delfstoffen 114
Exploitation de minéraux.
A. Suriname. *Surinam* 114
1. Uitgestrektheid der voor de goud-industrie verpachte gronden 114
Superficie des terrains affermés pour l'exploitation des gisements aurifères.
2. Uitkomsten der goud-industrie 115
Résultats de l'exploitation des gisements aurifères.
B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances* 115
1. Ontginning der phosphorzure kalklagen 115
Exploitation du phosphate.

IV. Handel en Scheepvaart. *Commerce et Navigation.*

I. Algemeen overzicht 116
Aperçu général.
A. Waarde van den invoer tot verbruik en uitvoer uit het vrije verkeer 116
Valeur de l'importation et de l'exportation spéciale.
B. Scheepvaartbeweging 116
Navigation.

Verklaring der teekens:
— beteekent 0.
* „ de opgaven ontbreken.
† „ de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:
— *signifie* 0.
* „ *les données font défaut.*
† „ *les données sont incomplètes*

N°. Pag.
II. Uitvoeren van Curaçao en Onderhoorigheden 116
Exportations de Curaçao et des dépendances.
A. Curaçao.
B. Van andere eilanden (waarde van den uitvoer in guldens) 116
Dépendances (valeur des exportations en florins).
III. Uitvoer der voortbrengselen van den landbouw van Suriname..... 117
Exportation des produits agricoles de Surinam.
IV. Aandeel der verschillende landen in de handels- en scheepvaartbeweging van Suriname 118
Parts des différents pays au commerce et à la navigation de Surinam.
A. Invoer. *Importation* 118
B. Uitvoer. *Exportation*..... 118
V. Aangekomen schepen op Curaçao naar landen van herkomst..... 119
Navires entrés à Curaçao, par pays de provenance.

V. Verkeersmiddelen. *Moyens d'échange et de transport.*

I. Surinaamsche Bank 119
Banque de Surinam.
A. Operatiën der Bank. *Opérations*..... 119
B. Voornaamste posten der balans. *Principaux éléments du bilan*. 120
II. Bank te Curaçao. *Banque à Curaçao* 120
III. Spaarbanken. *Caisses d'épargne*..... 121
A. Koloniale Spaarbank van Suriname..... 121
Caisse d'épargne coloniale de Surinam.
B. Spaar- en beleenbank op Curaçao..... 121
Caisse d'épargne de Curaçao.
IV. Hypotheken in Curaçao en Onderhoorigheden..... 121
Hypothèques en Curaçao et dépendances.
V. Koninklijke West-Indische Maildienst 122
Service de paquebots sur les Indes Occidentales.

VI. Bestuursmiddelen. *Administration.*

I. Landmacht..... 122
Armée.
A. Suriname. *Surinam* 122
B. Curaçao. *Curaçao* 122
II. Rechtswezen 123
Justice.
A. Suriname. *Surinam*..... 123
B. Curaço en Onderhoorigheden, *Curaçao et dépendances* 123

VII. Koloniaal budget. *Budget colonial.*

I. Totaal der uitgaven en ontvangsten..... 124
Dépenses et recettes.
II. Overzicht van de opbrengst der voornaamste belastingen in Suriname..... 124
Rendement des principaux impôts (Surinam.)

Lijst van Statistische Bescheiden, welke blijkens aankondiging in de Ned. Staatscour. of andere opgaven, sedert 1 Januari 1896 vanwege de onderscheidene Departementen van Algemeen Bestuur het licht hebben gezien ..... 125—126
Uitgaven van de Centrale Commissie voor de Statistiek 127

Verklaring der teekens:	*Significations des figures:*
— beteekent 0.	— *signifie* 0.
* „ de opgaven ontbreken.	* „ *les données font défaut.*
† „ de opgaven zijn onvolledig.	† „ *les données sont incomplètes.*

ALPHABETISCH REGISTER.

I. Oost-Indië.

	Blz.
Acte-examens (Uitslag der)	19
Ambtenaren (Europeesche)	6
Arbeidsloonen	47
Assignatiën afgegeven door de Javasche Bank	68
Bank (Javasche)	67—68
Bankactiën (Koersen der)	68
Bankbiljetten in omloop	68
Bedevaartgangers	28—30
Bedrijfsbelasting: getal aanslagen	8, 9
„ opbrengst	101, 102
Begrooting	89, 108
Belastingen (Voornaamste)	101
„ op de Buitenbezittingen	97
Beleeningen bij de Javasche Bank	67
Beroepen	6
Bestuursmiddelen	80—88
Bevolking	2—10
„ (Bestanddeelen der)	2—5
„ (Dichtheid der)	4
„ in de groote steden	5
„ (Loop der)	10
„ (Europeesche) naar nationaliteiten	5
„ naar beroepen en bedrijven	6
Boschwezen op Java en Madoera	45
Bouwgronden door de bevolking ontgonnen	33, 34
„ aan particulieren in eigendom afgestaan	35, 37
„ door de bevolking verhuurd	35, 36
„ door het Gouvernement in huur of erfpacht afgestaan	35, 36
„ gebezigd voor den landbouw door het gouvernement en particulieren	35
Bruinsteen (productie van)	32
Burgeravondschool	15
Cacao (productie van)	44
Christenen onder de Inlanders en vreemde Oosterlingen	7
Diamant (productie van)	32
Disconteeringen bij de Javasche Bank	68
Dokters djawa	11
Eeredienst	26—30
„ (Protestantsche)	26
„ (Katholieke)	26
Faillissementen	83
Foelie (Productie van)	43
Geboorten onder Europeanen	10
Geneesheeren	11
Geneeskundige dienst	11—12
Gevangenissen	80—81
Goud (productie van)	32
Gymnasium Willem III	13, 14
Hadji's onder de Inlanders	30
Handel	48—62
„ met Penang	59
„ „ Singapore	59
Heerendiensten	99
Hoofdelijke belasting	97, 101
Hoogere Burgerscholen	13—14
Houtkap	45
Huwelijken (Europeesche)	10
Indigo-productie	43

Blz.
Indigo (prijzen van) ... 61
Inrichting voor Indische Taal-, Land- en Volkenkunde ... 14
Invoerrechten ... 50—51, 104—105
Invoer van goederen ... 48—51
" " specie ... 48—49, 55
Joodkoper (productie van) ... 32
Kinaproductie ... 41
Koepokinenting ... 11
Koffiecultuur ... 39—40
Koffieladingen (Bestemming van) ... 57
Koffie (Opbrengst der veilingen van) ... 98
" (Verscheping van) naar Java ... 58
Koffievrachten ... 63
Koloniale reserve ... 86
Koopvaardijvloot ... 63
Krankzinnigenverpleging ... 12
Kweekscholen voor Inlandsche onderwijzers ... 20—21
Landbouw ... 33—45
" voor eigen rekening der bevolking ... 33—34
" voor rekening van het Gouvernement en de particulieren ... 35—45
Landrente ... 100
Leger ... 83—87
Mahomedaansche geestelijke scholen ... 25
Marine (Gouvernements-) ... 88
Metaalvoorraad bij de Javasche Bank ... 68
Middelen ... 94—97, 99—108
" (Onverpachte) ... 105
" (Verpachte kleine) ... 107
Misdrijven door Inlanders ... 80
Monopoliën ... 106—107
Munt- en Bankwezen ... 66—68
Munt (in- en uitvoer van zilveren) ... 55
Normaalscholen ... 19
Notenmuskaat (Productie van) ... 44
Nijverheid ... 31—47
Nijverheidsinrichtingen ... 45
Onderwijs ... 15—25
" voor Europeanen ... 13—19
" (Middelbaar) ... 13—15
" (Kosten van het Middelbaar) ... 15
" voor Europeanen (Lager) ... 16—19
" voor Europeanen (Kosten van het Lager) ... 19
" voor Inlanders ... 20—24
" voor Inlanders (Kosten van het openbaar) ... 24
" voor vreemde Oosterlingen ... 25
Ontvangsten van de Indische administratie ... 89
Oorlogsmarine ... 88
Opium ... 106
Oppervlakte ... 1
Overschrijvingsrecht ... 105
Pakhuishuur ... 105
Patentrecht ... 101, 103
Personeele belasting ... 101, 103
Petroleum (productie van) ... 32
Posterijen ... 77—78
" (Rendement van) ... 108
Producten (Opbrengst van Gouvernements-) ... 98
" (Prijzen van Gouvernements-) ... 62
Prijzen ... 60—62
Reengagementen in Indië ... 89
Rechtswezen ... 80—82
Scheepvaart ... 63—64
Scheepvaartverkeer ... 64—65
Scholen (Middelbare) ... 13—15
" (Lagere) voor Europeanen ... 16
" (Openbare lagere) voor Europeanen ... 17
" (Bijzondere lagere) voor Europeanen ... 18
" voor Inlanders (Gouvernements-) ... 22, 24
" voor Inlanders (Particuliere) ... 22—23
" voor zonen van Inlandsche hoofden ... 21
" voor vreemde Oosterlingen ... 25
Scholen (Mohamedaansche) ... 25

Pag.
Spaarbanken ..... 69—70
Spoorwegen ..... 70—76
„ (Staats-) ..... 71—72
„ (Gelden besteed aan aanleg en opneming van) 108
„ (Rendement van) 108
„ (Particuliere) ..... 73—75
Steenkolen (productie van) 32
Sterfte onder de Europeanen 10
„ onder de Europeanen naar leeftijd 10
„ in het leger ..... 84—85
Stoomketels 46
Stoomvaartdiensten (Gesubsidieerde) 80
Suikercultuur op Java ..... 37—38
„ (overgang der gouvernements) in vrije cultuur 37
„ (vrije) 37
Suikerladingen (bestemming van) ..... 56—57
Suikerproductie 38
Suikerrietaanplant (Cijns voor Gouvernements-) 97
Subsidien voor scholen van Inlanders 24
Successierecht 105
Suppletietroepen 86
Tabak (Overzicht van oogsten en opbrengst van) 58
Tabaksproductie ..... 41—42
Telegrafen 79
„ (Rendement van) 108
Theeproductie 43
Tin (Ingeleverde en verkochte hoeveelheden) 98
Tinproductie 31
Tin (prijzen van) 61
Tramwegen 76
Uitgaven ..... 90—93
„ voor de Indische administratie 89
Uitvoer van goederen ..... 48—49, 52—53
„ van specie ..... 48—49, 55
„ van Makassar 55
„ van Padang 54
Uitvoerrechten ..... 52—53, 104—105
Veestapel 33
Vendurechten 105
Veroordeelde Europeanen 80
Verponding 101
Werving in Nederland 86
„ „ Indië 86
Wisselkoersen 66
Zaken (Burgerlijke) 82
Zeemacht 88
Zegelrecht 105
Zendelingen 29
Ziektegevallen in het leger ..... 84—85
Zout 107

II. West-Indie.

Bank (Surinaamsche) ..... 119—120
„ te Curaçao 120
Belastingen 124
Beleenbank (Spaar- en) op Curaçao 121
Bestuursmiddelen ..... 122—123
Bevolking ..... 109—111
Budget (Koloniaal) 124
Delfstoffen (Ontginning van) 114
Geboorten 111
Gedetineerden 123
Goudindustrie ..... 114—115
Handel ..... 116—118
Huwelijken 111
Hypotheken op Curaçao 121
Immigratie 111
Invoer ..... 116—118
Landbouw ..... 113—114
Landmacht 122
Maildienst (Koninklijke West-Indische) 121
Nijverheid ..... 114—125

Blz.
Onderwijs 112
Ontvangsten 124
Phosphorzure kalklagen (Ontginning van) 115
Plantages (Oppervlakte der) 113
Productie 113
Rechtswezen 123
Scheepvaart ..... 116, 118—119
Spaarbanken 121
Sterfte 111
Uitgaven 124
Uitvoer ..... 116—119
Veestapel 114
Verkeersmiddelen ..... 119—122
Verzamelingsnijverheid ..... 31—32

Beteekenis der afkortingen voor de aangehaalde bronnen gebezigd.

Abrèviations pour l'indication des sources employées.

B. H. 2e K.	beteekent:	Bijlagen bij de Handelingen der 2e Kamer.
	signifie	*Annexes du Compte Rendu des séances des États Généraux.*
B. N. I.	„	Begrootingen voor Nederlandsch Oost Indië.
		Budgets pour les Indes Orientales Néerlandaises.
C. V.	„	Verzameling van Consulaire en andere berichten en verslagen.
		Rapports consulaires.
J. C.	„	Javasche Courant.
		Gazette de Java.
K. V.	„	Koloniale Verslagen.
		Rapports coloniaux.
M. H. B.	„	Marktberichten der Handelsvereeniging te Batavia.
		Mercuriales de la Société de Commerce à Batavia.
M. H. P.	„	Marktberichten der Handelsvereeniging te Padang.
		Mercuriales de la Société de Commerce à Padang.
M. M. R.	„	Macassar-Market Reports.
		Macasser-Market Reports.
O. V. E.	„	Algemeene verslagen van den Staat van het Middelbaar en Lager Onderwijs voor Europeanen.
		Rapports concernant l' Enseignement pour les Européens.
R. A.	„	Regeerings-Almanakken voor Ned. Indië.
		Annuaire du Gouvernement des Indes Néerlandaises.
S. C.	„	Staatscourant.
		Journal Officiel.
S. H. S.	„	Statistiek van dan handel, de scheepvaart en de in- en uitvoerrechten van Nederl. Indië.
		Statistique du Commerce et de la navigation.
S. S. J.	„	Statistiek van Sumatra- en Javatabak, door de Makelaars de Vries en Zoon.
		Statistique du tabac de Sumatra et de Java, publiée par M. M. de Vries & fils.
S. V. S. T.	„	Statistiek van het vervoer op de spoor- en tramwegen in Ned. Indië.
		Statistique du transport des chemins de fer et des tramways.
V. B. S. O.	„	Verslagen van de Batavia Oosterspoorweg-maatschappij.
		Rapports de la Société du Chemin de fer „Batavia Oosterspoorweg".
V. D. S.	„	Verslagen van de Deli-Spoorweg-maatschappij.
		Rapports de la Société du Chemin de fer de Déli.
V. I. O.	„	Algemeene vijfjarige verslagen van het Inlandsch onderwijs.
		Rapports quinquennaux concernant l' enseignement pour les Indigènes.
V. J. B.	„	Verslagen van den President der Javasche Bank.
		Rapports du Président de la Banque de Java.
V. N. H.	„	Verslagen omtrent den toestand van de Nederl. Handelmaatschappij.
		Rapports sur l'état de la Société Néerlandaise de Commerce.
V. N. I. S.	„	Verslagen van de Ned. Ind. Spoorwegmaatschappij.
		Rapports de la Société du chemin de fer des Indes Néerlandaises.
V. N. I. T.	„	Verslagen van de Ned. Ind. Tramwegmaatschappij.
		Rapports de la Société du tramway des Indes Néerlandaises.
V. S. B.	„	Verslagen van de Hoofddirecteur der Surinaamsche Bank.
		Rapports du Directeur en Chef de la Banque de Surinam.
V. S. N. I.	„	Verslagen over de Staatsspoorwegen in Ned. Indië.
		Rapports sur les chemins de fer de l'Etat.
V. S. S. J.	„	Verslagen van de Samarang-Joana Stoomtrammaatschappij.
		Rapports de la Société du tramway „Samarang-Joana".
W. O. S.	„	Wekelijksche overzichten der suiker opgemaakt door de makelaars Rueb & Co. te Rotterdam.
		Aperçu hebdomadaire des sucres publié par M. M. Rueb & Cie à Rotterdam.

REGISTRE ALPHABETIQUE.

I. Indes Orientales.

	Blz.
Abattage de bois	45
Actions de la Banque de Java	68
Administration	80—88
Affrètements de Café	63
Agriculture	33—45
„ pour compte du Gouvernement et des particuliers	35—45
„ Indigène	33—34
Aliénés. (Traitement des)	12
Armée	83—87
Assignations délivrées à la Banque de Java	68
Banque de Java	67—68
Bétail	33
Billets de Banque en circulation	68
Budget	89—108
Cacao (Production de)	44
Café. (Production de)	39—40
„ exporté des Indes par pays de destination	57
„ (Produit des ventes du)	98
„ importé à Java	58
Caisses d'épargne	69—70
Capitation perçu des indigènes	101
Causes civiles	82
Change	66
Chaudières à vapeur	46
Chemins de fer	70—75
Chemins de fer de l'Etat	71—72
„ „ „ „ „ dépenses de construction	108
„ „ „ (Rendement des)	108
„ „ „ particuliers	73—75
Chrétiens parmi les indigènes et les étrangers orientaux	9
Commerce	48—62
„ avec Pénang	59
„ „ Singapour	59
Condamnés-Européens	80
Corvées	99
Cuivre jodique (production de)	32
Cultes	26—30
Décès	10
„ parmi les européens par âge	10
„ dans l'armée	84—85
Délits par indigènes	80
Dépenses de l'administration indienne	89, 90—93
Diamant (production de)	32
Droits d'entrée	50—51, 104—105
„ de sortie	52—53, 104—105
„ de succession	105
„ de timbre	105
„ de transcription	105
„ des ventes publiques	105
Ecoles moyennes	13—15
Ecole du soir à Soerabaja	15
Ecoles normales du Gouvernement	19
Ecoles primaires pour européens	16
„ „ publiques pour européens	17

Pag.
Ecoles primaires libres " " 18
" normales pour la formation d'instituteurs pour les indigènes ..... 20—21
" du Gouvernement pour indigènes 22, 24
" libres pour indigènes ..... 22—23
" pour les fils des chefs et notables indigènes 21
" pour étrangers orientaux 25
" des prêtres mahométans 25
Employés européens 6, 81
Encaisse métallique de la Banque de Java 68
Enseignement ..... 13—25
" pour européens ..... 13—19
" moyen ..... 13—15
" " (Frais de l') 15
" primaire pour européens ..... 16—19
" (Frais de l') primaire pour européens 19
" pour indigènes ..... 20—24
" public pour indigènes (Frais de l') 24
" pour étrangers orientaux 25
Escomptes de la Banque de Java 68
Etain (Production d') 31
" quantités livrées et vendues 98
" (prix de l') 61
Examen pour le personnel enseignant 19
Exportation de Macassar 55
" de marchandises ..... 48—49, 52—53
" de monnaies ..... 48—49, 55
" de Padang 54
Faillites 83
Forêts à Java et Madoura 45
Hadjis indigènes 30
Houillers (production de) 32
Importation de marchandises ..... 48—51
Importation de monnaies ..... 48—49, 55
Impôts 101
Impôt de patentes 101, 103
" dit personnel 101, 103
" sur les possessions ..... 97 en 101
" sur l'industrie 8, 9, 101, 102
" foncier ("landrente") 100
Indigo (Production d') 43
" (prix de l') 61
Industrie ..... 31—47
Institution pour les langues, la géographie et l'ethnographie 14
Institutions de crédit ..... 66—68
Justice ..... 80—82
Loyers d'entrepôt 105
Lycée Guillaume III ..... 13—14
Macis (Production de) 44
Maladies dans l'armée ..... 84—85
Manganèse (production de) 32
Mariages 10
Marine coloniale 88
" marchande 63
Médecins 11
Métiers 6
Missionnaires 27
Monnaie, importation et exportation de l'argent 55
Monopoles ..... 106—107
Moyens ..... 94—97, 99—108
" non fermés 105
" fermés (excl. celui de l'opium) 107
Naissances 10
Navigation ..... 63—65
Noix de muscade (Production de) 44
Opium 106
Or (production d') 32
Pélérinage (Indigènes qui ont fait le) ..... 28—30
Pétrole (production de) 32
Population ..... 2—10
" (densité de la) 4
" dans les grandes villes 5
" Européenne (Mouvement de la) 10

Pag.
Population Européenne par nationalités..... 5
„ par emplois et métiers..... 6
Postes..... 77—78
Postes (Rendement des)..... 108
Prêts à la Banque de Java..... 67
Prisons..... 80—81
Prix..... 60—62
Produits du Gouvernement (Prix des)..... 62
„ „ „ (Recettes des)..... 98
Quinquina (Production de)..... 41
Recettes de l'administration indienne..... 89
Recrutement aux Pays-Bas..... 86
„ „ Indes..... 86
Réengagements aux Indes..... 87
Reserve coloniale..... 86
Salaires des ouvriers..... 47
Sel..... 107
Service médical..... 11—12
„ de transport par eau..... 80
Subsides pour les écoles pour indigènes..... 24
Sucre (Culture de)..... 37—38
„ (Destination des cargaisons de)..... 56—57
„ (Production de)..... 38
„ (Redevances pour plantations de canne à)..... 97
Superficie..... 1
Tabac (Production de)..... 41—42
„ (Quantité et valeur du) importé aux Pays-Bas de Java et de Madura..... 58
Télégraphes..... 79
„ (Rendement des)..... 108
Terrains en culture..... 35
„ „ „ indigène..... 33—34
„ cédés en bail ou emphitéose par le Gouvernement..... 35—36
„ cédés en bail par les indigènes aux non-indigènes..... 35—36
„ particuliers..... 35, 37
Thé (Production de)..... 43
Tramways..... 76
Vaccination..... 11

II. Indes Occidentales.

Administration..... 122—123
Agriculture..... 113—114
Armée..... 122
Banque à Curaçao..... 120
Banque de Surinam..... 119—120
Bétail..... 114
Budget..... 124
Caisse d'épargne..... 121
Commerce..... 116—118
Décès..... 111
Dépenses..... 124
Enseignement..... 112
Exportation..... 116—119
Finances..... 124
Hypothèques à Curaçao..... 121
Immigration..... 111
Importation..... 116—118
Impôts..... 124
Industrie..... 114—115
Justice..... 123
Mariages..... 111
Minéraux..... 114
Naissances..... 111
Navigation..... 116, 118—119
Or (Production d')..... 114—115
Phosphate (Exploitation de)..... 115
Population..... 109—111
Production..... 113
Recettes..... 124
Service de paquebots..... 122
Superficie des plantations..... 113
Transport..... 119—122

A. OOST-INDIE. Indes orientales.

I. Grondgebied. *Territoire.*

I. OPPERVLAKTE VAN NEDERLANDSCH-INDIË IN □ GEOGRAPHISCHE MIJLEN, VOLGENS PLANIMETRISCHE BEREKENING IN 1891. [1])

Superficie des Indes Néerlandaises en lieues carrées géographiques, d'après une calculation planimétrique, effectuée en 1891.

Bron: K. V.

Java en Madoera. *Java et Madoura.*		Buitenbezittingen. *Autres possessions.*	
Gewesten. *Provinces.*	Oppervlakte. *Superficie.*	Gewesten. *Provinces.*	Oppervlakte. *Superficie.*
Bantam	143,6	Gouvernement Sumatra's Westkust	1495,2
Batavia	122,2	Benkoelen	443,9
Krawang	89,5	Lampongsche Districten	533,3
Preanger-Regentschappen	371,0	Palembang	2526,7
Cheribon	123,3	Oostkust van Sumatra	1668,9
Tegal	68,5	Atjeh en Onderhoorigheden	966,6
Pekalongan	32,3	Riouw en Onderh	770,4
Semarang	93,6	Banka	210,4
Japara	55,2	Billiton	87,9
Rembang	135,2	Westerafdeeling van Borneo	2636,9
Soerabaja	108,1	Zuider- en Oosterafd. van Borneo	7412,3
Pasoeroean	96,0	Celebes en Onderh	2333,3
Probolinggo	63,4	Menado	1043,1
Besoeki	184,5	Amboina	934,6
Banjoemas	101,0	Ternate	8306,5
Bagelen	62,1	Timor en Onderh	836,4
Kedoe	37,1	Bali en Lombok	191,1
Djokjokarta	56,5		
Soerakarta	112,9		
Madioen	106,8	Totaal.. *Total*	32397,7
Kediri	127,3		
Madoera	98,3	Java en Madoera	2388,3
Totaal.. *Total*	2388,3	Totaal generaal	34786,0

[1]) Vierkante geographische mijl = 5506,3 H.A. *La lieue géographique = 5506,3 H.A.*

II. Bevolking.

Population.

I. HOOFDBESTANDDEELEN DER BEVOLKING VAN NEDERLANDSCH-INDIË.

(Met uitzondering van het personeel van leger en vloot.)

Population des Indes Néerlandaises.
(A l'exception du personnel de l'armée et de la marine.)

A. Java en Madoera. *Java et Madoura.* 31 Dec. 1895.

Bron: R. A. en K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Europeanen. *Européens.*	Chineezen. *Chinois.*	Arabieren. *Arabes.*	Andere vreemde oosterlingen *Autr. orientaux non indigènes.*	Inlanders. *Indigènes.*	Totaal der bevolking. *Population totale.*
Bantam	286	1 873	54	33	695 998	698 244
Batavia	12 434	82 510	3 279	147	1 215 013	1 313 383
Krawang	184	4 795	82	—	418 446	423 507
Preanger-Regentschappen	2 475	5 274	110	14	2 166 271	2 174 144
Cheribon	920	20 530	1 857	149	1 534 482	1 557 938
Tegal	788	8 556	691	8	1 152 161	1 162 204
Pekalongan	604	5 774	943	51	560 355	567 727
Semarang	6 005	19 806	819	1 094	1 467 093	1 494 817
Japara	975	10 864	78	169	942 558	954 642
Rembang	986	16 333	369	50	1 311 157	1 328 895
Soerabaja	8 884	22 517	3 255	565	2 145 876	2 181 097
Pasoeroean	2 416	7 283	1 186	88	1 034 698	1 045 671
Probolinggo	1 440	3 567	441	3	569 186	574 637
Besoeki	1 382	1 955	1 555	—	738 475	743 367
Banjoemas	925	5 329	10	133	1 245 645	1 252 042
Bagelen	941	3 623	—	52	1 434 156	1 438 772
Kedoe	844	6 952	132	6	750 878	758 812
Djokjokarta	2 503	3 857	85	144	808 370	814 959
Soerakarta	2 736	7 774	84	243	1 199 913	1 210 750
Madioen	1 193	4 308	15	70	1 101 897	1 107 483
Kediri	1 992	9 547	—	—	1 255 471	1 267 010
Madoera	578	4 462	1 524	133	1 624 148	1 630 845
Java en Madoera 1895 [1])	51 489	257 489	16 569	3 152	25 372 247	25 700 946
„ „ „ 1894	50 473	251 325	16 319	3 066	24 746 368	25 067 551
„ „ „ 1893	48 619	248 484	16 123	3 015	24 279 749	24 596 020
„ „ „ 1892	47 140	246 065	15 590	2 982	23 973 192	24 284 969
„ „ „ 1891	46 619	243 486	14 591	3 126	23 825 863	24 133 685
„ „ „ 1890 [2])	45 967	242 111	14 293	2 881	23 609 312	23 914 564
„ „ „ 1885 [2])	40 634	221 959	11 429	2 797	21 190 626	21 467 445
„ „ „ 1880 [2])	33 708	206 931	10 506	2 547	19 540 813	19 794 559

[1]) Voorloopige cijfers volgens den Regeerings-Almanak van N. I. voor 1897. *Chiffres provisoires.*
[2]) Uitkomsten der vijfjaarlijksche opnemingen. *Recensements quinquennaux.*

B. Buitenbezittingen. 31 Dec. 1894. *Autres possessions.* 31 *Déc.* 1894.
Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Europeanen. *Européens.*	Chineezen. *Chinois.*	Arabieren. *Arabes.*	Andere vreemde oosterl. *Autres orientaux non-indigènes.*	Inlanders. *Indigènes.*	Tot. der bevolking. [17]) *Total de la population.*
Gouv. Sumatr. Westkust:						
Padangsche Benedenlanden.	1 768	6 202	199	761	296 424[4])	305 354
„ Bovenlanden..	472	1 410	20	226	733 783[4])	735 911
Tapanoeli.....	328	1 113	7	241	232 631[4])	234 320
Benkoelen.....	152	627	35	3	159 691[5])	160 508
Lampongsche districten.....	104	601	67	6	134 416	135 194
Palembang.....	311	6 316	2 087	126	677 033[6])	685 873
Oostkust v. Sumatra.....	1 327	[2]) 68 785	[2]) 313	4 721	229 800[8])	304 946
Atjeh en onderh.....	305	[3]) 3 402	[3]) 29	[3]) 1 497	526 171[7])	531 404
Riouw.....	193	[3]) 21 027	9	368	83 500[8])	105 097
Banka.....	235	30 516	211	7	59 772	90 741
Billiton.....	101	11 620	1	4	29 206	40 932
W. Afd. van Borneo.....	301	36 416	1 506	441	329 220[8])	367 887
Z. en O. Afd. van Borneo...	574	4 265	1 296	108	789 711[9])	795 954
Celebes en onderh.....	1 463	3 778	530	15	1456 701[10])	1 462 487
Menado { Minahassa.....	894	3 435	275	13	309 187[11])	313 804
Menado { Gorontalo.....	117	485	130	—	247 084[12])	247 816
Amboina.....	2 313	912	709	16	290 625	294 575
Ternate.....	314	542	121	—	106 743[13])	107 720
Timor en onderh.....	250	1 222	180	—	* [14])	*
Bali en Lombok.....	[1]) 63	[1]) 1 072	[1]) 256	[1]) 78	1 343 600[15])	1 345 069
Totaal. buitenbez. *Total. Autres possessions.*...	11 588	203 746	7 981	8 631	[16]) †	†
Java en Madoera.....	50 473	251 325	16 319	3 066	24 746 368	25 067 551
Totaal generaal..... ...	62 061	455 071	24 300	11 697	†	†

[1]) De opgaven gelden uitsluitend de afdeelingen Boeleleng en Djembrana op Bali.
[2]) Bij benadering verkregen cijfers.
[3]) Uitgenomen wat het door ons bezette gebied van Groot-Atjeh betreft zijn alleen die Vreemde Oosterlingen gerekend die op onze vestigingen werden aangetroffen.
[4]) Uitkomsten der in 1890 gehouden opneming.
[5]) Hieronder de bevolking van Engano groot 650 zielen.
[6]) Hieronder is begrepen een op gissing berustend cijfer van 76 000 zielen voor de bevolking van het rijk Djambi.
[7]) Hieronder begrepen een bij benadering verkregen cijfer van 514 400 zielen voor de gedeelten van Groot-Atjeh buiten de postenlinie en de kuststreken der onderhoorigheden van Atjeh. De bevolking van het binnenland is zelfs bij benadering niet te schatten.
[8]) Hieronder is begrepen een bij benadering verkregen cijfer van 192 800 zielen voor de inheemsche Dajaksche bevolking.
[9]) Hieronder is begrepen een bij benadering verkregen cijfer van 145 600 zielen van de Doessoenlanden, Sampit en de Pasir-Tanah Boemboe-landen en een op gissing berustend cijfer van 140 000 zielen voor de afdeelingen Koetei en Noord-Oostkust.
[10]) Hieronder is begrepen een bij benadering verkregen cijfer van 84 000 zielen voor de leenrijken Boni en Tanette en een op gissing berustend cijfer van 981 700 zielen voor de bondgenootschappelijke rijken en het landschap Eurekang. Omtrent het zielental der onafhankelijke Toradjalanden bestaat zelfs geen schatting.
[11]) Hieronder een op gissing berustend cijfer van 50 000 zielen voor de Talaut eilanden.
[12]) Hieronder een bij benadering verkregen cijfer van 153 000 zielen voor de Tomini-bocht.
[13]) Zonder de bevolking der tot het gouvernementsgebied behoorende Obi-eilanden. In dit totaal is begrepen een bij benadering verkregen cijfer van 103 400, zijnde het aantal Sultansonderdanen in de rijken Ternate, Tidore en Batjan.
[14]) Wegens onvolledigheid der gegevens is hier geen cijfer ingevuld. Alleen wordt voor het zeer kleine gedeelte der inlanders, die het Christendom belijden het zielental van 38 560 en voor de overige bevolking van Rotti en Savoe een bij benadering verkregen cijfer van 77 900 zielen opgegeven.
[15]) Hieronder 1 240 000 zielen behoorende tot de bevolking buiten de afdeelingen Boeleleng en Djembrana op Bali.
[16]) Wegens de onvolledigheid der gegevens zijn hier geene totalen genoemd.
[17]) Zie bij deze cijfers de noten in de vorige kolommen.

II. DICHTHEID DER INLANDSCHE BEVOLKING OP JAVA EN MADOERA.

Population indigène relative de Java et de Madoura.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Aantal zielen per *Nombre d'habitants par*		Aantal beplante bouws in 1891 per *Nombre de bahoes en culture en 1891 par*	
	□ geogr. mijl. in 1891. *Lieue □ géogr.*	beplante bouw [1]) in 1891 *bahoe de terrain cultivé* [1])	□ geogr. mijl. *Lieue □ géogr.*	1000 zielen 1000 *habitants*
Bagelen	21 557	6,4	3 380	157
Kedoe	20 192	4,8	4 185	207
Soerabaja	18 267	4,8	3 802	208
Pekalongan	17 176	5,8	2 958	172
Japara	16 705	4,8	3 439	206
Tegal	15 570	5,9	2 647	170
Semarang	15 432	3,9	3 923	254
Madoera	14 585	4,5	3 272	224
Djokjokarta	13 067	5,6	2 310	177
Banjoemas	11 911	5,6	2 113	177
Cheribon	11 873	4,6	2 572	217
Soerakarta	10 206	3,7	2 781	273
Madioen	10 107	4,0	2 505	248
Pasoeroean	9 656	3,2	3 045	315
Rembang	9 327	4,5	2 065	221
Kediri	8 702	4,1	2 117	243
Probolinggo	8 388	3,6	2 365	282
Batavia	8 009	3,2	2 481	310
Preanger Regentschappen	5 325	4,3	1 252	235
Bantam	4 260	3,8	1 122	263
Krawang	4 207	3,4	1 225	291
Besoeki	3 625	3,7	991	273
Gemiddelde dichtheid. *Pop. rel. moyenne.*	9 866	4,4	2 255	229

[1]) 1 Bouw = 7096.5 M². 1 *Bahoe* = 7096.5 M².

III. GETALSTERKTE DER BEVOLKING VAN NEDERLANDSCH-INDIË UITGEZONDERD DE INLANDERS.

Population non-indigène des Indes Néerlandaises.

Bronnen: K. V. en R. A.

Bestanddeelen der bevolking. *Nationalités.*		1860.	1870.	1880.	1890.	1892.	1893.	1894.	1895. [5])
Europeanen. *Europ.*	J. en M. [1])	22 663	27 585	33 708	[4]) 45 967	47 140	48 649	50 473	51 489
	B. [2])	6 507	7 956	7 968	11 950	11 666	11 611	11 588	12 132
Chineezen. *Chinois.*	J. en M.	149 424	174 540	206 931	242 111	246 065	248 484	251 325	257 489
	B.	72 014	85 020	136 523	218 978	199 006	195 461	203 746	213 470
Arabieren. *Arabes.*	J. en M.	6 133	7 804	10 506	14 293	15 590	16 123	16 319	16 569
	B.	*	4 917	[3]) 5 519	[3]) 7 347	[3]) 7 553	[3]) 7 659	[3]) 7 981	[3]) 8 172
Andere vr. oosterl. *Autres orient. non-ind.*	J. en M.	26 235	9 139	2 547	2 881	2 982	3 015	3 066	3 152
	B.	*	6 470	[3]) 6 572	[3]) 7 569	[3]) 7 617	[3]) 8 179	[3]) 8 631	[3]) 9 386
Totaal...		*	323 431	410 274	551 096	537 619	542 216	553 129	571 859

[1]) J. en M. = Java en Madoera. [2]) B. = Buitenbezittingen.

[3]) Hieronder niet begrepen de Arabieren en and. vr. oosterl. van de Vorstenrijken van Bali en Lombok geschat op 18 000.

[4]) Onder het zielental der Europeanen in de residentie Semarang zijn thans waarschijnlijk de Europeesche militairen medegeteld.

[5]) Daar het Kol. Verslag van 1896 slechts cijfers over 1894 geeft, zijn de cijfers voor 1895 aan den Regeerings-Almanak voor 1897 ontleend en van voorloopigen aard.

IV. GETALSTERKTE DER BEVOLKING IN DE VOORNAAMSTE STEDEN OP 'T EINDE DES JAARS.
Population des principales villes à la fin de l'année.

Bronnen: K. V. en R. A.

Bestanddeelen der bevolking.	Batavia.	Samarang.	Soerabaja.	Pekalongan.	Djokjokarta.	Soerakarta.	Padang.	Palembang.	Bandjermassin	*Nationalités.*
Europeanen..	8 553	3 545	6 997	363	1 402	1 360	1 805	242	377	*Européens.*
Inlanders....	76 169	66 280	102 578	32 327	53 648	98 552	25 394	46 870	41 507	*Indigènes.*
Chineezen ...	26 889	11 375	12 231	3 154	3 020	4 350	4 103	4 725	2 180	*Chinois.*
Arabieren ...	2 823	751	2 262	921	85	84	121	1 825	914	*Arabes*
Andere vreemde Oosterl.	132	1 011	461	51	144	243	615	126	104	*Aut. Orient. non-indig.*
Totaal 1895	114 566	82 962	124 529	36 816	58 299	104 589	32 038	53 788	45 082	1895 *Total.*
1894	111 763	72 211	148 191	36 261	58 284	101 987	30 174	54 686	44 822	1894
1893	110 669	73 383	147 339	36 262	58 177	99 258	30 292	54 264	42 548	1893
1892	114 861	72 919	145 690	35 641	58 267	101 926	30 116	54 909	41 529	1892
1891	108 064	72 307	118 770	35 625	57 826	101 495	31 065	54 108	39 537	1891
1890	101 590	71 186	117 986	35 843	57 545	100 291	30 566	54 073	39 532	1890
1889	105 126	67 276	107 878	33 915	59 423	91 368	40 257	53 108	39 351	1889
[1]) 1888	99 527	69 429	133 357							1888
1887	101 274	71 794	131 682							1887
1885	95 810	69 894	127 403							1885
1880	96 957	68 551	122 231	30 539	44 999	124 041				1880

[1]) De cijfers betreffende andere plaatsen dan Batavia, Samarang en Soerabaja worden voor dit en vroegere jaren niet medegedeeld.

V. ZIELENTAL DER EUROPEESCHE EN MET DEZE GELIJKGESTELDE BEVOLKING VAN NEDERLANDSCH-INDIË NAAR DE VOORNAAMSTE NATIONALITEITEN (OP HET EINDE DES JAARS).
Population européenne et assimilée des Indes Néerlandaises, par nationalités principales (Fin de l'année).

Bron: K. V.

Nationaliteit. *Nationalité.*	1889.		1890.		1891.		1892.		1893.		1894.	
	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*
Nederlanders, in Nederland geboren, *Néerlandais nés aux Pays-Bas*....	5 760	2 945	6 371	2 951	6 242	2 845	6 690	2 989	6 810	3 018	7 377	3 496
Idem, geboren in Ned.-Indië, *Idem, nés aux Indes*..	22 482	21 713	23 295	22 435	23 536	22 482	23 736	22 601	24 339	23 281	24 953	23 402
Duitschers, *Allemands*.....	874	159	1 005	178	912	176	945	187	993	187	978	174
Zwitsers, *Suisses*...	183	16	176	11	180	20	167	23	156	17	158	20
Franschen, *Français.*	186	54	212	34	226	27	220	37	189	35	244	41
Engelschen, *Anglais.*	166	42	185	51	174	44	196	58	203	62	183	55
Belgen, *Belges*	161	45	193	43	208	41	226	41	236	33	256	26
Oostenrijkers, Hongaren, *Autrichiens*..	68	11	56	8	60	16	58	16	57	13	66	15
Armeniers, *Arméniens*.....	54	15	61	22	43	10	51	7	58	6	31	4
Totaal incl. anderen. *Total incl. autres nationalités.*	24 620	30 370	25 134	32 022	25 895	32 066	32 697	26 109	33 412	26 818	34 645	27 416

Digitized by Google

VI. INDEELING DER EUROPEESCHE EN MET DEZE GELIJKGESTELDE BEVOLKING NAAR DE BEROEPEN EN BEDRIJVEN IN 1894.

Répartition de la population Européenne et assimilée par emplois et métiers 1894.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Personen in 's lands burgerlijken dienst en door het Gouvernem. bezoldigd. *Employés civils du Gouvernement.*	Personen door het Gouvernement benoemd of toegelaten, maar niet van landswege bezoldigd (geneeskundigen, notarissen, enz.) *Médecins, notaires, etc. (non salariés)*	Handelaren en hunne geëmploieerden. *Commerçants et leurs salariés.*	Ondernemers van nijverheid en ambacht, met hunne geëmploieerden en Europeesche werklieden. *Entrepreneurs d'industrie, et de métiers, et leurs salariés.*	Landbouwindustrieelen, met hunne administrateurs en verdere geëmploieerden. *Agriculteurs, et leurs salariés.*	Personen in dienst bij inlandsche vorsten en grooten. *Employés des Princes indigènes.*	Overige bedrijven *Autres emplois, métiers etc.*	Gewezen landsdienaren, die een pensioen of onderstand genieten uit 's lands kas (daaronderook gegageerde of onderstand genietende militairen). *Fonctionnaires en retraite, etc.*
A. Java en Madoera. *Java et Madoura.*								
Bantam	52	—	2	3	20	—	10	8
Batavia	1 552	106	668	230	121	—	212	717
Krawang	27	1	1	1	43	—	2	7
Preanger-Regent	332	17	30	42	201	2	103	224
Cheribon	108	9	42	24	109	—	29	32
Tegal	69	7	30	30	137	—	26	46
Pekalongan	53	4	13	14	83	—	17	33
Semarang	371	36	231	212	204	1	360	482
Japara	77	7	15	22	159	—	17	46
Rembang	112	12	6	26	63	—	43[1]	27
Soerabaja	695	64	505	330	380	—	240	381
Pasoeroean	167	18	44	289	156	—	43[2]	163
Probolinggo	152	6	23	17	298	—	31	47
Besoeki	132	14	24	31	368	—	16	35
Banjoemas	129	8	35	36	50	—	9	35
Bagelen	141	15	12	18	28	—	30	121
Kedoe	63	5	17	27	21	—	14	138
Djokjokarta	58	8	28	75	316	34	26	173
Soerakarta	129	12	25	65	440	45	29	148
Madioen	217	12	14	19	100	—	38	107
Kediri	177	12	30	33	546	7	35	121
Madoera	121	3	3	2	—	—	9	10
Totaal.. *Total..*	4 934	376	1798	1 546	4 143	89	1 339	3 101
B. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*								
Sumatra's Westk.	395	48	62	53	39	—	84	133
Benkoelen	34	1	3	2	4	—	6	12
Lampong. District.	29	—	1	—	10	—	1	3
Palembang	67	3	14	10	12	—	3[3]	1
Sumatra's Oostk..	105	19	63	111	658	3	21[4]	51
Atjeh en onderh..	59	1	51	6	—	—	33	—
Riouw	35	3	1	9	4	—	5	5
Banka	76	—	1	—	—	—	—	6
Billiton	14	—	1	22	—	—	—	7
W.-afd. v. Borneo.	56	1	1	11	8	—	—	9
Z. e. O.-afd. Borneo.	88	12	19	17	30	2	10	32
Celebes en onderh.	185	9	106	44	8	1	44	46
Menado (Minahassa	54	5	13	16	22	—	36	—
Menado (Gorontalo	11	3	18	1	—	—	—	2
Amboina	122	25	16	135	108	—	354[5]	64
Ternate	24	8	7	5	11	—	3	15
Timor	33	14	9	6	3	—	24	9
Balien Lombok (alleen de gouv.-afd. Boelelengen Djembrana)	16	—	7	2	2	—	1	—
Totaal.. *Total..*	1 403	152	423	453	919	6	625	124
Totaal v. geh. N.-I.	6 337	528	2221	1 999	5 062	95	1 964	3 525

[1]) Waarvan 8 zonder beroep. [2]) Idem 4. [3]) Idem 1. [4]) Idem 5. [5]) Idem 67.

VII. GETAL CHRISTENEN ONDER DE INLANDERS EN VREEMDE OOSTERLINGEN.
Chrétiens parmi les indigènes et étrangers orientaux.

Bron: K. V. A. Java en Madoera. *Java et Madoera.*

Gewesten. *Provinces.*	1873. Inlanders. *Indigènes.* M. *H.*	1873. Inlanders. V. *F.*	1873. Chineezen. *Chinois.* M. *H.*	1873. Chineezen. V. *F.*	1894. Inlanders. *Indigènes.* M. *H.*	1894. Inlanders. V. *F.*	1894. Chineezen. *Chinois.* M. *H.*	1894. Chineezen. V. *F.*	1894. Andere vr.oosterl. *Autres Chr. orient* M. *H.*	1894. Andere vr.oosterl. V. *F.*
Bantam	—	5	—	—	49	6	—	—	—	—
Batavia	332	317	—	—	898	998	96	87	—	—
Krawang	—	8	—	—	27	24	—	1	1	—
Preanger-Regents	1	2	—	—	120	120	26	23	—	—
Cheribon	15	12	29	18	83	98	48	29	—	—
Tegal	37	39	—	—	122	148	—	—	—	—
Pekalongan	1	—	—	—	213	218	—	—	—	—
Semarang	144	130	—	—	531	458	10	12	—	—
Japara	242	248	—	—	572	483	1	—	—	—
Rembang	—	1	—	—	18	15	—	1	—	—
Soerabaja	796	845	—	—	2080	2170	14	2	—	—
Pasoeroean	81	81	—	—	603	612	1	1	—	—
Probolinggo	—	—	—	—	10	12	—	—	1	—
Besoeki	4	4	—	—	54	43	—	—	—	—
Banjoemas	88	91	—	—	284	281	2	1	—	—
Bagelen	706	708	—	—	1202	1183	1	—	—	—
Kedoe	1	—	—	—	310	328	11	8	—	—
Djokjokarta	41	8	—	—	977	963	—	—	—	—
Soerakarta	8	4	—	—	12	13	4	—	—	—
Madioen	25	27	—	—	80	67	—	1	—	—
Kediri	263	305	—	—	730	734	—	—	—	—
Madoera	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal. *Total.*	2 791	2 835	29	18	8 975	8 974	214	166	2	—
	5 626		47		17 949		380		2	
	5 673				18 331					

Bron: K. V. B. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*

Gewesten. *Provinces.*	1873. Inlanders. *Indigènes.* M. *H.*	1873. Inlanders. V. *F.*	1873. Chineezen. *Chinois.* M. *H.*	1873. Chineezen. V. *F.*	1894. Inlanders, *Indigènes.* M. *H.*	1894. Inlanders. V. *F.*	1894. Chineezen. *Chinois.* M. *H.*	1894. Chineezen. V. *F.*	1894. And. vr.oosterl. *Autr. Chr. orient* M. *H.*	1894. And. vr.oosterl. V. *F.*
Sumatra's Westkust:										
Padangsche benedenlanden	47	27	—	—	20	40	—	—	—	—
„ bovenlanden	1	1	—	—	1	2	—	—	1	—
Tapanoeli	647	635	—	—	15 863	16 128	—	—	—	—
Benkoelen	—	—	—	—	57	7	—	—	—	—
Lampongsche districten	—	—	—	—	3	1	3	—	—	—
Palembang	8	3	—	—	1	1	3	—	—	—
Sumatra's Oostkust	64	5	—	—	14	10	21	7	66	194
Atjeh en onderh	—	—	—	—	27	27	21	4	—	—
Riouw „ „	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Banka	5	4	62	19	4	6	47	25	—	—
Billiton	7	—	—	—	4	3	73	6	—	—
Westerafd. Borneo	37	9	—	—	119	96	93	54	—	—
Z. en O.-afd. Borneo	177	184	—	—	810	722	28	29	—	—
Celebes en onderh	26	17	—	—	24	10	—	—	—	—
Menado { Minahassa [1]	39 768	39 829	—	—	71 971	71 124	23	24	—	—
Menado { Gorontalo	102	72	—	—	184	159	1	1	—	—
Amboina	23 928	24 137	—	—	31 025	32 896	—	—	—	—
Banda	464	395	—	—						
Ternate	322	267	—	—	312	328	—	—	—	—
Timor en onderh	9 714	7 678	—	—	19 458	19 102	2	3	—	—
Bali en Lombok { Boeleleng	3	—	—	—	3	3	—	—	—	—
Bali en Lombok { Djembrana	2	—	—	—						
Totaal[1]. *Total.*	75 326	73 265	62	19	142 900	140 665	315	153	67	194
	148 591		81		283 565		468		261	
	148 672				284 294					

[1]) Excl. de inlanders op de Sangi- en Talaut eil. Van de pl. m. 80 000 inlanders dezer eilanden kan gerekend worden dat het grootste gedeelte het Christendom belijdt.

VIII. AANTAL DER OP JAVA EN MADOERA VOOR EIGEN REKENING EENIGEN HANDEL EN INDUSTRIEEL NAAR HET INKOMEN VOLGENS DE
Négociants et industriels indigènes et assimilés à Java et Madoura, répartis

Bron: K. V.

Bevolking. *Population.*	Inkomen. *Revenus.*	1886.	1887.	1888.
Inlanders	tot en met *f* 2 500	807 161	833 733	824 553
	van *f* 2 500 tot *f* 25 000	912	881	788
	boven *f* 25 000	2	2	1
	Totaal	808 075	834 616	825 342
Chineezen	tot en met *f* 2 500	55 426	55 362	56 164
	boven *f* 2 500	685	622	541
	Totaal	56 111	55 984	56 705
Andere vr. Oosterlingen.	tot en met *f* 2 500	3 883	4 117	4 131
	boven *f* 2 500	40	33	32
	Totaal	3 923	4 150	4 163

IX. AANTAL DER VOOR EIGEN REKENING EENIGEN HANDEL EN INDUSTRIEEL BEDRIJF UITOEFENENDE UITKOMSTEN DER
Négociants et industriels Chinois dans les possessions hors Java et

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Inkomen. *Revenus.*	1885.	1886.	1887.	1888.
Sumatra Westk.	tot en met *f* 2 500	2 057	2 114	2 292	3 423
	boven *f* 2 500	15	12	13	16
	boven *f* 25 000	0	0	0	0
	Totaal	2 072	2 126	2 305	3 439
Sumatra Oostk.	tot en met *f* 2 500	37 291	41 979	49 911	58 540
	boven *f* 2 500	128	176	146	216
	boven *f* 25 000	1	1	1	1
	Totaal	37 420	42 156	50 058	58 757
Riouw	tot en met *f* 2 500	8 119	8 143	7 230	7 284
	boven *f* 2 500	43	44	48	62
	boven *f* 25 000	1	0	1	1
	Totaal	8 163	8 187	7 279	7 347
Borneo West. afd.	tot en met *f* 2 500	12 155	12 471	12 422	12 252
	boven *f* 2 500	8	9	8	10
	boven *f* 25 000	0	0	0	0
	Totaal	12 163	12 480	12 430	12 262
Born. Z. en O. afd.	tot en met *f* 2 500	892	889	993	984
	boven *f* 2 500	11	11	10	10
	boven *f* 25 000	0	0	0	0
	Totaal	903	900	1 003	994
Celebes en Ond.	tot en met *f* 2 500	1 897	2 149	2 118	1 913
	boven *f* 2 500	36	30	33	34
	boven *f* 25 000	2	2	3	4
	Totaal	1 935	2 181	2 154	1 951
Totaal, incl. de and. Buitenb.	tot en met *f* 2 500	71 574	76 952	84 175	93 696
	boven *f* 2 500	303	348	320	410
	boven *f* 25 000	4	3	5	6
	Totaal	71 881	77 303	84 500	94 112
Tot. der andere vreemd. Oosterl. in de Buitenb.	tot en met *f* 2 500	1 949	2 102	2 254	2 258
	boven *f* 2 500	38	33	30	25
	boven *f* 25 000	0	0	0	0
	Totaal	1 987	2 135	2 284	2 283

[1]) De Inlanders zijn hier weggelaten, omdat van hen alleen in de stad Palembang en sedert 1892 ook op

BEDRIJF UITOEFENENDE INLANDERS, CHINEEZEN EN ANDERE VREEMDE OOSTERLINGEN, VERDEELD UITKOMSTEN DER BEDRIJFSBELASTING.
selon les revenus d'après les résultats de l'impôt.

1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	1895.
801 524	772 421	774 683	802 926	824 941	862 895	912 019
669	706	702	707	753	758	707
0	0	0	0	0	0	0
802 193	773 127	775 385	803 633	825 694	863 653	912 726
55 845	54 972	55 341	56 880	57 652	59 690	62 742
538	553	531	616	614	558	582
56 383	55 525	55 872	57 496	58 266	60 248	63 324
4 206	4 224	4 363	4 493	4 860	5 005	5 195
29	34	29	28	34	30	36
4 235	4 258	4 392	4 521	4 894	5 035	5 231

CHINEEZEN [1]) IN DE BUITENBEZITTINGEN, GERANGSCHIKT NAAR GEWESTEN EN INKOMEN VOLGENS DE BEDRIJFSBELASTING.
Madonna répartis selon les revenus d'après les résultats de l'impôt.

1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	1895.
3 771	3 741	4 583	5 192	5 738	3 541	3 666
10	14	15	16	15	10	11
0	0	0	0	0	0	0
3 781	3 755	4 598	5 208	5 753	3 551	3 677
64 063	71 455	70 177	54 246	54 329	53 940	61 401
264	314	242	141	398	176	226
1	1	3	0	0	0	0
64 328	71 770	70 422	54 387	54 727	54 116	61 627
7 192	7 554	5 080	5 721	5 177	5 146	4 733
69	72	146	100	95	85	77
1	1	1	2	1	0	0
7 262	7 627	5 227	5 823	5 273	5 231	4 810
12 099	12 383	12 636	12 952	13 025	13 548	13 622
10	15	17	19	20	24	24
0	0	—	1	1	0	0
12 109	12 398	12 653	12 972	13 046	13 572	13 646
1 080	1 211	1 227	1 645	1 655	1 642	1 651
12	12	12	14	16	16	18
0	0	0	2	2	2	2
1 092	1 223	1 239	1 661	1 673	1 660	1 671
1 882	1 879	1 767	1 971	1 872	2 058	2 255
38	35	34	30	34	39	43
4	4	4	4	4	4	4
1 924	1 918	1 805	2 005	1 910	2 101	2 302
99 771	108 246	105 588	90 212	93 062	92 525	100 444
469	539	537	394	669	425	471
7	7	9	10	9	7	7
100 247	108 792	106 134	90 616	93 740	92 957	100 922
2 218	2 370	2 377	4 704	2 584	2 655	2 884
24	29	23	39	30	29	35
0	0	1	1	1	0	0
2 242	2 399	2 401	4 744	2 615	2 684	2 919

Bali, Afd. Boeleleng en Djembrana, bedrijfsbelasting geheven wordt.

X. LOOP DER EUROPEESCHE EN DAARMEDE GELIJKGESTELDE BEVOLKING. (MET UITZONDERING VAN HET LEGER).

Mouvement de la population européenne et assimilée; les garnisons non comprises.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Huwelijken. [1]) *Mariages.* [1])	per 1000 zielen. *sur 1000 âmes.*	Geboorten (excl. levenl. aang.) *Naissances.*	per 1000 zielen. *sur 1000 âmes.*	Sterfgevallen *Décès.*	per 1000 zielen. *sur 1000 âmes.*
Java en M.						
1885	386	9,5	2 200	54,1	1 489	36,6
1886	358	8,5	2 148	53,6	1 316	32,8
1887	380	9,1	2 178	52,3	1 139	27,4
1888	380	9,0	2 211	52,3	1 556	36,9
1889	389	8,9	2 126	48,6	1 453	33,2
1890	423	9,2	2 157	46,7	1 403	30,5
1891	429	9,2	2 135	45,8	1 673	35,9
1892	469	10,0	2 296	49,0	1 408	30,0
1893	493	10,3	2 387	49,8	1 486	31,0
1894	481	9,8	2 343	47,3	1 192	24,0
Buitenbezitt. *Autres possess.*						
1885	60	6,2	612	62,7	569	57,2
1886	53	5,1	595	56,9	565	54,1
1887	61	5,7	656	61,4	377	35,3
1888	74	6,6	651	58,0	463	41,2
1889	83	7,2	531	45,8	465	40,1
1890	78	6,5	682	57,2	439	36,7
1891	78	6,7	665	57,2	443	38,0
1892	74	6,3	595	51,1	382	32,8
1893	69	5,9	677	57,9	419	35,7
1894	66	5,7	691	59,6	387	33,4

[1]) Gemengde huwelijken zijn niet meegeteld. *Non compris les mariages mixtes.*

XI. STERFTE NAAR DEN LEEFTIJD, ONDER DE EUROPEESCHE EN DAARMEDE GELIJKGESTELDE, IN INDIE GEBOREN EN.

Décès d'Européens et assimilés, nés dans la colonie, par classes d'âge.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	nog geen 2 jaar. *moins de 2 ans.*		2—9 jaar. *2—9 ans.*		10—19 jaar. *10—19 ans.*		20—39 jaar. *20—39 ans.*		40—59 jaar. *40—59 ans.*		60 jaar en daarboven *60 ans et au-dessus.*		Te zamen. *Total.*	
	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.
Java en M.														
1885	189	158	92	55	31	42	105	62	110	48	29	40	556	405
1886	178	150	51	53	41	48	86	56	103	80	20	35	479	416
1887	168	142	46	47	21	16	77	58	85	72	32	40	429	375
1888	212	187	97	77	41	28	105	95	99	70	41	45	598	502
1889	208	172	72	64	33	30	102	94	82	45	36	56	533	461
1890	215	181	60	49	28	24	103	103	79	59	46	47	531	463
1891	220	211	78	87	59	43	128	109	113	89	49	58	647	597
1892	223	159	56	54	32	31	87	101	99	63	59	59	556	467
1893	206	201	69	56	40	26	107	107	95	75	57	57	574	522
1894	201	149	49	45	21	25	90	81	77	66	49	65	490	431
Buitenbezittingen. *Autres possessions.*														
1885	62	43	18	13	3	5	30	17	26	18	9	6	148	102
1886	50	40	9	13	6	7	20	17	11	12	9	11	105	100
1887	51	40	13	15	4	4	23	22	13	16	6	8	110	105
1888	69	51	6	21	9	4	35	17	12	17	12	9	143	119
1889	59	42	15	16	7	7	33	26	18	11	10	6	142	108
1890	61	31	14	11	8	6	18	16	10	10	13	9	124	83
1891	50	46	14	13	3	4	21	15	12	10	10	18	110	106
1892	39	40	12	8	7	4	23	19	12	15	8	13	101	99
1893	64	39	17	14	5	6	31	25	12	8	17	12	146	104
1894	73	48	7	7	5	2	23	26	17	13	5	21	130	117

III. Voorzieningen in de sanitaire en geestelijke behoeften der bevolking.

Service médical. Enseignement, cultes.

I. GENEESKUNDIGE DIENST. *Service médical.*

1. AANTAL GENEESHEEREN BIJ HET EINDE VAN 1895. [1]) *Nombre de médecins.*

Bronnen: K. V. en R. A.

Gewesten. *Provinces.* Java en Madoera.	Particuliere geneesheeren. *Méd. particuliers.*	Burgerl. geneesh. bezoldigd door het Gouvernement. *Méd. civils salariés par le Gouvt.*	Officieren van gezondheid. *Méd. militaires.*	Doctors djawa. *Méd. indigènes.*	Gewesten. *Provinces.* Buiten-Bezitting. *Autres possessions.*	Particuliere geneesheeren. *Méd. particuliers.*	Burgerl. geneesh. bezoldigd door het Gouvernement. *Méd. civils salariés par le Gouvt.*	Officieren van gezondheid. *Méd. militaires.*	Doctors djawa. *Méd. indigènes.*
Bantam	—	—	1	3	Westkust v. Sum.	—	—	14	7
Batavia stad	7	3	—	3	Benkoelen	—	—	1	4
„ land	—	1	2	5	Lampongs	—	—	1	1
Krawang	1	1	—	1	Palembang	—	—	5	1
Preanger	2	5	—	7	Oostkust v. Sum.	14	—	5	4
Cheribon	—	2	—	4	Atjeh	—	—	12	—
Tegal	—	1	—	3	Riouw	1	—	1	—
Pekalongan	—	1	—	1	Banka	—	—	2	5
Semarang stad	—	2	—	3	Billiton	—	1	—	—
„ land	—	1	3	2	Borneo W. Afd.	—	—	5	1
Japara	—	2	—	2	Borneo Z. en O. „	—	—	5	—
Rembang	1	3	—	5	Gouvt. Celebes	—	—	4	1
Soerabaja stad	6	4	—	7	Menado	—	—	2	8
„ land	1	4	—	4	Amboina	1	—	4	5
Pasoeroean	1	2	1	2	Ternate	—	—	1	2
Probolinggo	—	3	—	—	Res. Timor	—	—	1	—
Besoeki	—	3	1	1	Bali en Lombok	—	—	2	2
Banjoemas	—	1	1	7					
Bagelen	—	—	2	5					
Kedoe	—	—	1	2					
Djokjokarta	2	—	1	1					
Soerakarta	1	2	1	1					
Madioen	—	1	2	3					
Kediri	—	3	—	6					
Madoera	—	3	—	5					
Totaal. *Total.*	21	48	16	83	Totaal. *Total.*	16	1	65	41

[1]) Met uitz. van vroedmeesters en vroedvrouwen.

2. KOEPOKINENTING. [1]) *Vaccination.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Aantal vaccinateurs. *Nombre de vaccinateurs.*	Java en Madoera. *Java et Madoura.* Vaccinatiën. *Vaccinations.*	Uitkomsten. *Résultats.*	Revaccinatiën. *Revaccinations.*	Uitkomsten. *Résultats.*	Buitenbezittingen. *Autres possessions.* Vaccinatiën. *Vaccinations.*	Uitkomsten. *Résultats.*	Revaccinatiën. *Revaccinations.*	Uitkomsten. *Résultats.*
1886	376	632 161	1 : 1,11	458 964	1 : 1,69	107 363	1 : 1,23	81 792	1 : 1,86
1887	375	689 129	1 : 1,12	465 343	1 : 1,69	115 247	1 : 1,19	108 751	1 : 2,05
1888	373	702 228	1 : 1,21	701 208	1 : 1,88	132 665	1 : 1,19	273 830	1 : 2,54
1889	355	644 043	1 : 1,11	444 338	1 : 1,56	104 679	1 : 1,19	104 643	1 : 2,25
1890	361	664 242	1 : 1,11	453 878	1 : 1,62	119 878	1 : 1,22	116 803	1 : 2,25
1891	360	648 273	1 : 1,16	556 519	1 : 1,69	114 086	1 : 1,25	105 585	1 : 2,31
1892	370	649 857	1 : 1,11	641 968	1 : 1,48	106 601	1 : 2,50	84 503	1 : 2,84
1893	371	652 640	1 : 1,11	1 004 208	1 : 1,50	148 524	1 : 1,25	97 629	1 : 2,13
1894	381	694 574	1 : 1,10	881 220	1 : 1,58	120 938	1 : 2,25	176 948	1 : 1,94
1895	379	609 628	1 : 1,11	661 552	1 : 1,67	141 948	1 : 1,26	124 443	1 : 2,52

[1]) Daar in de verschillende jaren telkens opgaven voor een of meer gewesten ontbreken, is eene onderlinge vergelijking van het aantal vaccinatiën niet dan zeer in het algemeen mogelijk.

Service médical.

3. KRANKZINNIGEN-VERPLEGING. [1]) *Traitement des aliénés.* [1])

Bron: K. V.

Gestichten. *Hospices d'aliénés.*	Verpleegden op 1 Januari. *En traitement au 1 Janvier.*	Bijgekomen gedurende 't jaar. *Venus dans le courant de l'année.*	Hersteld. of verbeterd. *Guéris.*	Overleden. *Décédés.*	Verpleegden op 31 Decemb. *En traitement au 31 Déc.*	hersteld ontslagenen. *guéris.*	overledenen. *décédés.*
						In pCt. der gem. gestichtsbevolking. *pct. de la population moyenne des établissements.*	
Buitenzorg	180	104	18	35	223	8,93	17,37
Semarang	110	38	4	8	110	3,64	7,27
Soerabaja	152	60	4	9	177	2,43	5,47
Te zamen, *Total* 1886	442	202	26	52	510	5,46	10,92
Buitenzorg	223	79	22	27	251	9,28	11,40
Semarang	110	37	12	10	110	10,91	9,09
Soerabaja	177	2	19	21	127	12,50	13,82
Te zamen, *Total* 1887	510	118	53	58	488	10,62	11,62
Buitenzorg	251	61	19	19	271	7,28	7,28
Semarang	110	16	8	8	100	7,62	7,62
Soerabaja	127	32	9	19	108	7,66	16,17
Te zamen, *Total* 1888	488	109	36	46	479	7,45	9,51
Buitenzorg	271	37	9	20	279	3,27	7,27
Semarang	100	17	7	5	103	6,90	4,93
Soerabaja	108	40	19	23	105	17,84	21,59
Te zamen, *Total* 1889	479	94	35	48	487	7,25	9,91
Buitenzorg	279	60	13	20	305	4,45	6,85
Semarang	103	20	8	6	109	7,55	5,66
Soerabaja	105	19	8	12	104	7,66	11,49
Te zamen, *Total* 1890	487	99	29	38	518	5,77	7,56
Buitenzorg	305	37	22	27	293	7,36	9,03
Semarang	109	24	7	11	115	6,25	9,82
Soerabaja	104	54	9	26	121	8,00	23,12
Te zamen, *Total* 1891	518	115	40 [2])	64	529	7,64	12,23
Buitenzorg	293	106	28	38	332 [3])	8,96	12,16
Semarang	115	20	18 [2])	6	111	15,93	5,31
Soerabaja	121	32	20	10	123	16,39	8,20
Te zamen, *Total* 1892	529	158	66 [2])	54	566 [3])	12,05	9,86
Buitenzorg	332	105	39	41	357	11,32	11,90
Semarang	111	14	8 [2])	5	112	7,17	4,48
Soerabaja	123	19	13	9	120	10,70	7,41
Te zamen, *Total* 1893	566	138	60 [2])	55	589	10,39	9,52
Buitenzorg	357	41	23	25	349 [3])	6,52	7,08
Semarang	112	18	12	6	112	10,72	5,36
Soerabaja	120	21	10	8	126	8,13	6,50
Te zamen, *Total* 1894	589	83	45	39	587 [3])	7,65	6,63
Buitenzorg	349	52	17	9	375	4,69	2,49
Semarang	112	10	5 [4])	5	112	4,46	4,46
Soerabaja	126	13	9	10	120	7,32	8,13
Te zamen, *Total* 1895	587	75	31 [4])	24	607	5,19	4,02

[1]) De verpleegden zijn uit geheel Ned. Indië. *Les aliénés proviennent de tous les pays de l'Archipel Indien.*

[2]) Waaronder 2 overgebracht naar andere gestichten.

[3]) In den loop des jaars werd een patiënt, hoewel niet hersteld, ontslagen.

[4]) Waaronder 1 opgezonden naar Keboemen om voor de rechtbank van omgang te verschijnen.

II. ONDERWIJS.

Enseignement.

A. ONDERWIJS VOOR EUROPEANEN EN MET DEZEN GELIJKGESTELDEN.

Enseignement pour Européens et assimilés.

I. MIDDELBAAR ONDERWIJS.

Enseignement moyen.

1. Getal scholen, onderwijzend personeel en leerlingen.

Nombre des écoles, personnel enseignant et élèves.

Bron: K. V., O. V. E. en R. A.

Scholen. *Ecoles.*	Aantal scholen. *Nombre des écoles.*	Aantal leeraren. *Personnel enseignant.*	Leerlingen. *Elèves.* bij den aanvang van den cursus. M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	Waarvan niet Europeanen. *Dont non-européens.*
Gymnasium Willem III } Afd. A.		24	239	4	243	5
Gymnasium Willem III } „ B.		4	54	—	54	—
Hoogere Burgersch. te Semarang		15	114	17	131	2
„ „ „ Soerabaja		21	172	5	177	—
„ „ (v. meisjes) Batavia		8	—	37	37	—
Burgeravondschool te Soerabaja		15	117	—	117	—
Ambachtsschool te Batavia		11	88	—	88	—
„ „ Semarang		6	44	—	44	—
Totaal 1895	7	92 [5])	828	63	891	7
1894	7	84	743	68	811	3
1893 [1])	7	74	693	73	766	3
1892 [2])	7	64	518	85	603	5
1891 [3])	6	57	438	75	513	5
1890	7	61	404	52	456	8
1889 [4])	7	63	412	54	466	10
1888	8	61	412	75	487	8
1887 [5])	8	59	502	58	560	6
1886	8	59	466	55	521	8

[1]) De Wilhelminaschool gesloten doch de Bataviasche Ambachtsschool voor 't eerst tot de inrichtingen van middelbaar onderwijs gerekend. [2]) De Semarangsche Ambachtsschool geopend. [3]) De cursus in de scheikunde te Semarang gesloten. [4]) De technische cursus te Semarang gesloten. [5]) De twee particuliere cursussen te Soerabaja gesloten, doch de beide in de vorige noten genoemde geopend. [6]) Dat dit totaal niet de som der bovenstaande cijfers is vindt daarin zijne oorzaak, dat sommige leeraren aan meer dan eene school werkzaam zijn.

2. Gymnasium Willem III te Batavia.

Lycée Guillaume III à Batavia.

Bron: K. V., O. V. E. en R. A.

Jaren. *Années.*	Afd. A. Hoogere Burgerschool met vijfj. cursus. *Div. A. Ecole moyenne supér. Cours de 5 ans.* Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant.*	Leerlingen op 31 December. *Elèves au 31 décembre.* Voll. curs. *Cours compl.*	Toehoord. *Leçons spéc.*	Totaal. *Total.*	Waarv. niet Eur.	Afd. B. Inrichting voor de Indische taal, land- en volkenkunde. *Div. B. Institut. pour les lettres, la géographie et l'ethnogr. des Indes Néerland.* Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant.*	Leerlingen op 31 December. *Elèves au 31 décembre.*	Bij h. gr. ambt. exam. *A l'examen pour le radic. de fonctionn.* Geslaagd. *Réussis.*	Afgewez. *Refusés.*
1886	18	106	1	107	3	4	18	7	1
1887	17	107	1	108	3	4	23	6	6
1888	17	113	2	115	2	4	19	9	6
1889	17	113	3	116	—	4	35	3	6
1890	17	151	1	152	—	4	39	12	6
1891	15	177	1	178	—	4	39	18	9
1892	19	198	3	201	—	4	41	19	5
1893	19	214	—	214	1	4	44	15	8
1894	24	231	5	236	2	4	47	21	7
1895	24	237	7	244	5	4	55	29	4

3. Hoogere Burgerscholen met 5-jarigen cursus voor jongens te Semarang en te Soerabaja.
Ecoles moyennes supér. pour garçons, cours de 5 ans, à Semarang et à Soerabaja.

BRONNEN: K. V., O. V. E. en R. A.

Jaren. *Années*	Semarang. Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant.*	Semarang. Leerlingen op 31 December. *Elèves au 31 Décembre.* volledige cursus. *cours. compl.*	Semarang. Toehoorders. *Leçons spéc.*	Semarang. Totaal. *Total.*	Semarang. waarvan niet Eur. *dont non Eur.*	Soerabaja. Onderwijzend personeel *Personnel enseignant.*	Soerabaja. Leerlingen op 31 December. *Elèves au 31 Décembre.* Voll. cursus. *Cours. compl.*	Soerabaja. Toehoorl. *Leçons spéc.*	Soerabaja. Totaal. *Total.*	Soerabaja. Waarvan niet Eur. *Dont non Eur.*
1886	13	96	1	97	—	15	116	3	119	1
1887	13	77	—	77	—	15	101	1	102	1
1888	12	79	—	79	5	14	104	1	105	1
1889	13	81	—	81	5	15	101	2	103	—
1890	13	92	—	92	5	15	106	—	106	—
1891	12	102	2	104	5	15	121	1	122	—
1892	12	106	4	110	2	15	128	1	129	—
1893	15	136	2	138	2	13	141	1	142	—
1894	15	137	3	140	1	17	159	1	160	—
1895	15	117	7	124	2	21	162	7	169	—

4. Eindexamens. *Examen final des écoles moyennes supérieures.*

Bron: K. V. en O. V. E.

Jaren. *Années*	Hoog. Burgersch. Batavia. Geëxam. *Examinés.*	Hoog. Burgersch. Batavia. Geslaagd. *Admis.*	Hoog. Burgersch. Semarang. Geëxam. *Examinés.*	Hoog. Burgersch. Semarang. Geslaagd. *Admis.*	Hoog. Burgersch. Soerabaja. Geëxam. *Examinés.*	Hoog. Burgersch. Soerabaja. Geslaagd. *Admis.*	Totaal generaal. *Total général.* Geëxam. *Examinés.*	Totaal generaal. *Total général.* Geslaagd. *Admis.*
1886	22	13	8	4	5	4	35	21
1887	9	8	9	6	6	4	25	18
1888	6	6	7	7	9	8	22	21
1889	9	9	4	3	8	8	21	20
1890	12	10	4	4	12	2	28	26
1891	15	9	7	5	9	18	31	22
1892	18	11	10	6	10	8	38	25
1893	18	13	7	5	7	6	32	24
1894	20	9	14	9	12	10	46	28
1895	23	14	17	12	11	3	51	29

5. Hoogere Burgerschool met driejarigen cursus voor Meisjes te Batavia.
Ecole moyenne de jeunes filles à Batavia. Cours de 3 ans.

Bron: O. V. E.

Jaren. *Années.*	Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant.*	Aantal leerlingen. 31 Dec. *Élèves au 31 Déc.*	Overgangsexamens. *Examens de fin d'année.* Geëxamineerd. *Candidats.*	Overgangsexamens. Geslaagd. *Admises.*	Eindexamens. *Examens de sortie.* Geëxamineerd. *Candidats.*	Eindexamens. Geslaagd. *Admises.*	Toelatingsexamens. *Examens d'admission.* Geëxamineerd. *Candidats.*	Toelatingsexamens. Geslaagd. *Admises.*	Schoolverzuim, gemiddeld. *Absences moyennes.* %
1886	8	39	26	17	9	9	24	17	5,8
1887	9	43	28	28	3	3	19	17	4
1888	9	33	29	28	6	6	17	12	2,5
1889	7	38	18	18	7	7	18	17	1,7
1890	9	48	21	14	8	8	30	29	3,3
1891	9	48	31	31	8	8	24	20	2,2
1892	9	46	35	23	8	8	30	25	2,4
1893	9	48	34	30	10	9	32	27	4,6
1894	8	45	26	20	7	7	32	25	2,3
1895	8	39	18	15	7	7	38	32	3,7

Digitized by Google

6. Burger-Avondschool te Soerabaja.
Ecole moyenne du soir, Soerabaja.

Bron: O. V. E.

Cursus. *Cours.*	Aantal leerlingen. Ingeschr. bij het begin v. d. Cursus. *Elèves.*	Gekozen beroepen door de leerlingen op het eind van het jaar aanwezig. *Métiers choisis par les élèves.*							Toelatingsexamens. *Examens d'admission.*	
		Machinist. *Mécanicien.*	Teekenaar. *Dessinateur.*	Telegrafist. *Télégraphiste.*	Landmeter. *Géomètre.*	Opziener. (1) *Contremaître.* (1)	Scheepsbouwm. *Ingr. constructeur naval.*	Bouwkund. *Architecte.*	aangemeld. *Candidats.*	Geslaagd. *Admis.*
1886/7	81	54	2	1	4	18	2	—	53	40
1887/8	63	39	2	—	—	21 [2])	1	—	51	19
1888/9	56	33	2	—	2	19 [3])	—	—	44	20
1889/90	37	18	1	—	1	14	—	—	42	13
1890/1	33	24	1	—	1	—	—	16	37	13
1891/2	56	24	1	—	1	—	—	14	27	16
1892/3	68	33	—	—	—	—	—	33	47	30
1893/4	69	39	—	—	—	—	—	27	*	19
1894/5	79	49	—	—	—	—	—	34	*	31
1895/6	117	55	—	—	—	—	—	68	*	39

(1) Bij den waterstaat, het mijnwezen, ateliers, kustverlichting, lijnopzichter bij de Staatsspoorwegen. *Des ponts et chaussées, mines, ateliers, phares, chemins de fer.*
(2) Daaronder 1 opgeleid voor klerk. (3) Daaronder 1 opgeleid voor stuurman.

7. Kosten van het Middelbaar Onderwijs.
Frais de l'enseignement moyen.

Bronnen: K. V. en O. V. E.

Inrichtingen. *Ecoles.*	Uitgaven. *Dépenses.*	Uitgaven voor de gebouwen. *Dépenses pour les édifices.*	Subsidiën aan bijzondere inrichtingen. *Subsides aux inst. partic.*	Ontvangsten wegens schoolgelden. *Recettes.*
Gymnasium Willem III. *Lycée Guillaume III* Batavia	*f* 220 761			*f* 44 760
Hoogere Burgerschool met 3jarigen cursus voor meisjes. *Ecole moyenne de jeunes filles à cours triennal* Batavia	30 270	*f* 4 480		6 297
Hoogere Burgerschool met 5jarigen cursus. *Ecole moyenne de garçons à cours quinquennal* Semarang	120 792			17 105
Idem Soerabaja	139 488			22 192
Burger-Avondschool. *Ecole moyenne du soir.* Soerabaja	24 417			—
Bataviasche Ambachtsschool. *Ecole professionnelle à Batavia*			12 000	—
Idem te Samarang			6 000	—
Te zamen. *Total* 1895 [1])	*f* 535 728	*f* 4 480	*f* 18 000	*f* 90 354
1894	522 478	10 645	15 000	83 166
1893	484 730	9 072	16 250	77 535
1892	465 431	41 325	15 000	69 666
1891	464 357	4 200	6 000	65 275
1890	458 740	4 567	5 400	57 458
1889	451 552	4 200	3 000	52 359
1888	450 939	8 225	3 000	49 486
1887	451 871	5 100	3 000	51 227
1886	466 696	16 493	—	54 607

[1]) De opgaven over 1895 zijn van voorloopigen aard. *Chiffres provisoires.*

II. LAGER ONDERWIJS. *Enseignement primaire.*

1. Getal en aard der scholen op ult. December 1895.

Nombre et genre des écoles à la fin de 1895.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Openbare scholen. *Ecoles publiques.* Gewoon lager onderwijs. *Enseignement primaire ordinaire.*		Bijzondere scholen. *Ecoles libres.*			Totaal *Total.*
			Gesubsidiëerde. *Subventionnées.*	Niet gesubsidiëerde. *Non subventionnées.*		
	Gemengde scholen. *Ecoles mixtes.*	Meisjes scholen. *Ecoles pour filles.*	Meer uitgebreid lager onderwijs. *Enseignem. primaire supérieur.*	Gewoon lager onderwijs. *Enseignem. primaire supérieur.*	Meer uitgebreid lager onderwijs. *Enseignem. primaire supérieur.*	
a. Java en Madoera. *Java et Madoura.*						
Bantam	1	—	—	—	—	1
Batavia	13	5	2	—	4	24
Krawang	1	—	—	—	—	1
Preanger Regentsch	5	1	—	1	1	8
Cheribon	2	1	—	—	—	3
Tegal	1	1	—	—	—	2
Pekalongan	1	1	—	—	—	2
Semarang	10	4	—	4	1	19
Japara	4	—	—	—	—	4
Rembang	3	—	—	—	—	3
Soerabaja	10	2	—	—	4	16
Pasoeroean	5	2	—	—	—	7
Probolinggo	4	1	—	—	—	5
Besoeki	5	—	—	—	—	5
Banjoemas	4	—	—	—	—	4
Bagelen	6	1	—	—	—	7
Kedoe	3	1	—	—	—	4
Djokjokarta	3	1	—	—	—	4
Soerakarta	5	1	—	—	—	6
Madioen	3	1	—	1	—	5
Kediri	4	2	—	—	—	6
Madoera	3	—	—	—	—	3
Totaal Java en Madoera	96	25	2	6	10	139
b. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*						
Sum. Westkust	6	1	—	—	1	8
Benkoelen	1	—	—	—	—	1
Lampongsche Distr.	1	—	—	—	—	1
Palembang	1	—	—	—	—	1
Sum. Oostkust	1	—	—	—	—	1
Atjeh	2	—	—	—	—	2
Riouw	1	—	—	—	—	1
Banka	1	—	—	—	—	1
Borneo W. A.	1	—	—	—	—	1
Borneo Z. en O. A.	1	1	—	—	—	2
Gouvt. Celebes	5	1	—	—	—	6
Menado	5	1	—	—	—	6
Amboina	4	2	—	—	—	6
Ternate	1	—	—	—	—	1
Timor	1	—	—	—	—	1
Totaal Ned. Indië						
„ „ „ 1895	128	31	2	6	11	178
„ „ „ 1894	125	31	—	5	13	174
„ „ „ 1893	121	31	—	5	13	170
„ „ „ 1892	121	29	—	7	12	169
„ „ „ 1891	119	28	—	5	12	164
„ „ „ 1890	117	27	—	5	12	161
„ „ „ 1889	116	25	—	5	11	157
„ „ „ 1888	112	23	—	6	11	153
„ „ „ 1887	108	23	—	7	10	148
„ „ „ 1886	108	23	1 [1])	3	13	148

[1]) Gewoon lager onderwijs. *Enseignement primaire ordinaire.*

Bron: O. V. E.

2. Openbare scholen. *Ecoles publiques.*

Gewesten. *Provinces.*	Aantal scholen. *Nombre des écoles.* Gemengde scholen. *Ecoles mixtes.* Eerste scholen. *Ecoles primaires.*	Andere. *Autres.*	Meisjesscholen. *Pour les jeunes filles.*	Totaal. *Total.*	Onderwijzend personeel in actieven dienst. *Personnel enseignant.* Hoofden van scholen (M.) *Instituteurs en chef.*	Hoofden van scholen (Vr.) *Institutrices en chef.*	Onderwijzers. *Instituteurs-adj.*	Onderwijzeressen. *Institutrices-adj.*	Kweekelingen. *Élèves.* Mannelijke. *Élèves instituteurs.*	Vrouwelijke. *Élèves institutrices.*	Totaal. *Total.*	Aantal leerlingen. *Élèves.* Betalende. *Payants.*	Niet-betalende. *Non-payants.*	Totaal. *Total.*	Waarvan: *Dont.* In de hoogste klasse. *Dans la classe sup.*	In de middelste klasse. *Dans la classe moyenne.*	In de laagste klasse. *Dans la 1e classe.*	Jongens. *Garçons.*	Meisjes. *Filles.*	Inlanders en vreemde oosterlingen onder de leerlingen begrepen. *Indigènes et orientaux étrangers parmi les élèves.*
Java en Madoera. *Java et Madoura*	15	81	25	121	96	25	176	119	1	9	426	6 037	5 466	11 503	5 405	4 516	1 582	6 709	4 794	952
Buitenbezitt. *Autres possessions*	5	27	6	38	32	6	44	18	2	2	104	1 227	1 280	2 507	1 317	887	303	1 405	1 102	368
Totaal ult. 1895 *Total*	20	108	31	159	128	31	220	137	3	11	530	7 264	6 746	14 010	6 722	5 403	1 885	8 114	5 896	1 320
1894	19	106	31	156	125	31	211	137	4	3	511	7 172	6 843	14 015	6 928	5 299	1 788	8 124	5 891	1 394
1893	17	104	31	152	124	31	199	143	4	2	503	7 018	6 519	13 537	6 734	4 986	1 817	7 821	5 716	1 275
1892	17	104	29	150	121	29	185	140	3	6	484	6 748	6 324	13 072	6 540	4 775	1 757	7 575	5 497	1 179
1891	17	102	28	147	120	28	170	147	1	4	470	6 478	6 243	12 721	6 403	4 716	1 602	7 311	5 410	1 087
1890	15	102	27	144	117	27	156	149	2	3	454	6 286	6 091	12 377	6 198	4 661	1 518	7 183	5 194	956
1889	16	100	25	141	116	25	158	135	2	2	438	6 121	5 795	11 916	5 916	4 543	1 457	6 959	4 957	961
1888	13	99	23	135	114	23	140	146	5	7	435	5 876	5 651	11 527	5 726	4 399	1 402	6 724	4 803	897
1887	12	96	23	131	109	23	134	141	6	11	424	5 837	5 398	11 235	5 635	4 304	1 296	6 582	4 653	884
1886	12	96	23	131	108	23	143	117	5	13	409	5 718	5 029	10 747	5 420	4 044	1 283	6 227	4 520	884
1885	12	95	23	130	107	23	134	121	2	11	398	5 589	4 733	10 322	5 273	3 876	1 173	6 019	4 303	877
1884	12	95	22	129	107	22	133	116	1	12	391	5 581	4 545	10 126	5 180	3 858	1 088	5 930	4 196	913
1883	12	95	22	129	107	22	123	111	2	10	375	5 348	4 351	9 699	4 910	3 702	1 087	5 705	3 994	847
1882	11	91	20	122	102	20	114	108	6	16	366	5 008	4 193	9 201	4 738	3 425	1 038	5 369	3 832	852
1881	11	88	16	115	99	16	115	99	5	14	348	4 566	4 098	8 664	4 544	3 183	937	5 085	3 579	707

Digitized by Google

3. Bijzondere scholen.

Bron: V. O. E.

Ecoles libres.

Gewesten. *Provinces.*	Plaatsen. *Districts.*	Aantal scholen. *Nombre d'écoles.*	Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant.* Hoofden van scholen. M. *Instituteurs en chef.*	Hoofden van scholen. V. *Institutrices en chef.*	Onderwijzers. *Instituteurs-adj.*	Onderwijzeressen. *Institutrices-adj.*	Kweekelingen. *Elèves.* Mannelijke. *Elèves-instituteurs.*	Kweekelingen. *Elèves.* Vrouwelijke. *Elèves-institutrices.*	Totaal. *Total.*	Aantal leerlingen. *Elèves.* Jongens. *Garçons.*	Meisjes. *Filles.*	Totaal. *Total.*	Daaronder inlanders en vreemde oosterlingen. *Dont indigènes et orientaux étrangers*
Batavia	Batavia	5	4	2	11	51	—	—	68	299	854	1 153	7
Id.	Meester Cornelis	1	—	1	—	6	—	—	7	—	81	81	—
Preanger Reg.	Manondjaja	1	—	1	—	—	—	—	1	7	11	18	12
Id.	Tjitjalengka	1	1	—	—	—	—	—	1	8	8	16	2
Semarang	Samarang	5	2	3	1	15	—	1	22	194	493	687	9
Soerabaja	Soerabaja	4	2	2	10	18	—	—	32	271	513	784	3
Madioen	Ponorogo	1	1	—	—	—	—	—	1	10	7	17	2
Sumatra's Westkust	Padang	1	—	1	—	8	—	—	9	—	142	142	—
Totaal ult°. *Total.*	1895	19	10	10	22	98	—	1	141	789	2 109	2 898	35
	1894	18	8	11	27	82	—	4	132	787	2 030	2 817	27
	1893	18	8	10	24	83	—	3	128	821	1 922	2 743	23
	1892	19	9	10	24	69	—	3	115	795	1 857	2 652	17
	1891	17	7	10	17	71	—	1	106	720	1 719	2 439	5
	1890	17	7	10	17	67	—	6	107	720	1 679	2 399	4
	1889	16	7	9	20	63	—	5	104	725	1 629	2 354	3
	1888	18	8	10	16	62	2	4	102	690	1 640	2 330	6
	1887	17	7	9	17	57	2	3	95	614	1 519	2 133	10
	1886	17	6	10	15	52	1	6	90	607	1 392	1 999	8
	1885	19	7	11	14	49	—	3	84	614	1 321	1 935	23
	1884	17	8	9	11	41	—	5	74	592	1 286	1 878	36
	1883	20	11	9	13	39	1	8	81	561	1 211	1 772	51
	1882	17	8	9	15	35	—	6	73	584	1 177	1 761	36

4. Gouvernements-normaalscholen.
Ecoles normales du gouvernement.

Bronnen: K. V. en O. V. E.

Jaren. *Années.*	Getal ingeschrevenen. *Nombre des élèves.* Onderwijzers. *Instituteurs.*		Onderwijzeressen. *Institutrices.*		Totaal. *Total.*		Kosten der school gedurende het afgeloopen jaar. *Frais de l'école.*	
	Batavia.	Soerabaja[1])	Batavia.	Soerabaja[1])	Batavia.	Soerabaja[1])	Batavia.	Soerab. [1])
1886	8	—	10	—	18	—	*f* 3098	—
1887	9	—	13	—	22	—	3024	—
1888	9	—	14	—	23	—	3189	—
1889	9	—	12	—	21	—	3476	—
1890	10	—	12	—	22	—	3310	—
1891	14	5	15	12	29	17	4144[2])	1832 [2])
1892	15	7	14	13	29	20	4313[2])	4020 [2])
1893	19	5	13	10	32	15	4645 [2])	4624 [2])
1894	22	10	13	15	35	25	4347 [2])	4549 [2])
1895	17	4	12	17	29	21	4374 [2])	4484 [2])

[1]) Den 6en Juli 1891 geopend. [2]) Brutokosten der scholen. Voor vorige jaren blijkt niet of bruto- dan wel netto-kosten werden opgegeven.

5. Uitslag der acte-examens.
Examens pour le personnel enseignant.

Bron: K. V.

Soort der akten van bekwaamheid *Nature des diplômes.*	Toegelaten. *Admis.*	Afgewezen. *Refusés.*
Hoofdonderwijzers. *Instituteurs en chef*	15	4
Hoofdonderwijzeressen. *Institutrices en chef*	7	3
Onderwijzers. *Instituteurs adj*	4	3
Onderwijzeressen. *Institutrices adj*	37	31
Onderwijzers in enkele vakken. *Diplômes spéciaux*	57	16
Totaal. *Total* 1895	120	57
1894	60	45
1893	73	29
1892	60	35
1891	57	47
1890	59	54
1889	63	60
1888	70	57
1887	56	35
1886	42	33

6. Kosten van het openbaar lager onderwijs voor Europeanen
Frais de l'enseignement primaire pour Européens.

Bronnen: O. V. E. en K. V.

Jaren. *Années.*	Uitgaven. *Dépenses.*	Ontvangsten. *Recettes.*	Verschil. *Dépenses nettes.*	Aantal leerlingen. *Elèves.*	Gemiddelde kosten p. leerl. *Dépenses moy. par élève.*
1875	*f* 804 623	*f* 123 108	*f* 681 516	*f* 5815	117,20
1880	1 301 471	199 209	1 102 262	8223	134,04
1885	1 771 030	206 858	1 564 172	10322	151,54
1887	1 807 173	209 246	1 597 927	11235	142,03
1888	1 845 519	207 106	1 638 412	11527	142,13
1889	1 934 304	212 548	1 721 756	11916	144,49
1890	1 955 684	216 349	1 739 335	12377	140,53
1891	2 021 619	220 037	1 801 581	12721	141,62
1892	2 096 281	232 818	1 863 463	13072	142,55
1893	2 215 190	244 200	1 970 990	13537	145,59
1894	2 249 654	253 375	1 996 281	14015	142,43
1895	2 321 285	264 189	2 057 096	14010	146,83

B. ONDERWIJS VOOR INLANDERS. *Enseignement pour les indigènes.*

I. KWEEKSCHOLEN VOOR INLANDSCHE ONDERWIJZERS. *Ecoles normales pour la formation d'instituteurs pour les indigènes.*

1. Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant.*

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Kweekscholen. *Ecoles normales.*	Maximum aantal leerlingen. *Nombre fixé des élèves.*	Hoofd- en 2e onderwijzers. *Instituteurs en chef et de 2e classe.*						Europeesche hulponderwijzers. *Instituteurs adj. Européens.*					Inl. onderwijzers. *Instituteurs indigènes.*			Totaal onderwijzers. *Total des Instituteurs.*	Totaal aantal leerlingen bij het einde des jaars. *Total des élèves à la fin de l'année.*
		Aantal. *Nombre.*	met acte voor *diplômés pour:*					Aantal. *Nombre.*	met bewijs of akte voor het *diplômés pour*				hulponderw. van den 1en en 2en rang. *Instituut. adj. du 1e et 2e classe.*	onderwijzers in *instituteurs:* de talen. *pour les langues.*	het handteekenen. *pour le dessin.*		
			Maleisch. *la langue Malaise.*	Land- en volkenkunde. *la géographie et l'ethnographie des I. N.*	Javaansch. *la langue Javanaise.*	Soendaasch. *la langue Soenda.*	Makassaarsch. *la langue Macassare.*		Maleisch. *la langue Malaise.*	Javaansch. *la langue Jav.*	Land- en volkenkunde. *la géographie et l'ethnographie des I. N.*	Makassaarsch. *la langue Macassare.*					
Bandoeng	75	1	1	1	—	1	—	1	1	1	1	—	—	3	1	6	50
Probolinggo	75	2	2	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—	3	1	7	57
Fort de Kock	50	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	5	40
Amboina	50	2	2	2	1	—	1	—	—	—	—	—	1	1	1	5	36
Totaal. *Total.* Ultº. 1895	250	7	7	6	2	1	1	2	1	1	1	—	2	9	3	23	183
1894	275	9	9	9	2	1	1	2	1	1	1	—	2	12	3	28	213
1893	275	9	9	9	2	1	1	2	2	1	2	—	2	13	3	29	236
1892	300	10	10	10	2	1	1	4	2	1	2	1	2	14	3	33	235
1891	300	10	10	10	2	1	1	4	2	—	2	1	2	14	3	33	224
1890	325	11	10	10	2	1	1	5	2	—	1	1	2	16	3	37	244
1889	325	11	10	10	2	1	1	3	1	—	1	1	4	16	3	37	254
1888	325	11	10	9	3	1	2	3	3	—	3	1	4	16	3	37	233
1887	325	11	9	9	3	1	1	2	1	—	1	1	3	16	3	35	274
1886	325	11	6	5	2	1	1	2	1	—	1	1	4	16	3	36	290

Bronnen: I. V. O. en K. V. 2. Eindexamens. *Candidats à l'examen final.*

Kweekscholen. *Ecoles normales.*	Geëxamineerden. *Examinés.*									Afgewezen. *Refusés.*									Geslaagden. *Admis.*								
	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895
Bandong	8	9	12	9	8	8	7	9	7	—	—	2	1	1	—	—	1	1	8	9	10	8	7	8	7	8	6
Probolinggo	11	13	9	8	4	7	9	10	13	3	—	—	—	—	—	—	—	1	8	13	9	8	4	7	9	10	12
Fort de Kock	10	12	12	11	6	6	14	8	12	—	3	—	—	1	1	—	—	—	10	9	12	11	5	5	14	8	12
Padang Sidempoean [1]	7	9	—	3	10	—[3]				—	—	—	1	2	—				7	9	—	2	8	—			
Bandjermasin [2]	—	7	—	3						—	—	—	—						—	7	—	3					
Makassar [4]	4	6	3	—	6	2	1	5		2	—	—	—	1	—	—	—		4	6	3	—	5	2	1	5	
Amboina	2	12	9	8	5	19	7	4	8	4	4	—	—	—	1	—	—	—	8	8	9	8	5	18	7	4	8
Totaal *Total*	42	68	45	42	39	42	38	36	40	9	7	2	2	5	2	—	1	2	45	61	43	40	34	40	38	35	38

[1]) In 1893 opgeheven. [2]) In 1891 opgeheven. [3]) In 1892 werd geen eindexamen afgenomen. [4]) In 1895 opgeheven.

II. SCHOLEN VOOR ZONEN VAN INLANDSCHE HOOFDEN EN ANDERE AANZIENLIJKE INLANDERS.
Ecoles pour les fils des chefs et notables indigènes.

Bronnen: V. I. O. en K. V. Aantal scholen en leerlingen. *Nombre d'écoles et d'élèves.*

Scholen. *Écoles.*	Vastgesteld aantal leerlingen.	Aantal leerlingen ingeschrev. bij het einde van *Elèves inscrits à la fin de l'année*														Aantal leerlingen die aan het eindexamen voldeden. *Ont passé l'examen de sortie:*						
		1889.		1890.		1891.		1892.		1893.		1894.		1895.								
		Externen.	Internen.	Externen.	Internen.	Externen.	Internen.	Externen.	Internen.	Externen.	Internen.	Externen.	Internen.	Externen.	Internen.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	1895.
Bandong	60	—	60	—	60	—	62	—	62	—	62	—	60	—	60	5	10	11	11	12	13	10
Magelang	60	2	58	4	56	7	53	5	55	2	57	1	59	—	60	10	9	13	12	12	15	[1]) —
Probolinggo	60	14	32	22	36	19	36	18	40	40	18	19	40	14	44	7	4	7	8	7	11	8
Tondano	40	—	35	40	—	40	—	40	—	40	—	39	—	39	—	9	4	5	7	7	11	7
Totaal. *Tot.*	220	16+	185	66	152	66	151	63	157	82	137	58	159	53	164	31	27	36	38	38	50	25

[1]) Geen eindexamen afgenomen.

III. LAGERE SCHOLEN. *Ecoles primaires.*

1. Aantal scholen en leerlingen. *Nombre des écoles et des élèves.*

A. Java en Madoera. *Java et Madoura.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.* Ultⁿ.	Getal scholen. *Nombre d'écoles.* Gouvernements scholen. *Ecoles de l'Etat.*	Getal scholen. *Nombre d'écoles.* Particuliere scholen. *Ecoles libres.*	Totaal. *Total.*	Getal leerlingen. *Nombre des élèves.* Gouvernements scholen. *Ecoles de l'Etat.*	Getal leerlingen. *Nombre des élèves.* Particuliere scholen. *Ecoles libres.*	Totaal. *Total.*
1881	189	137	326	26 527	8 462	34 989
1882	193	121	314	27 600	7 805	35 405
1883	198	108	306	29 554	7 545	37 099
1884	199	112	311	30 354	8 002	38 356
1885	199	107	306	30 715	8 062	38 777
1886	200	101	301	30 980	7 794	38 774
1887	201	104	305	31 986	7 999	39 985
1888	201	115	316	31 441	8 488	39 929
1889	202	121	323	31 892	9 489 †	41 381 †
1890	203	137	340	33 615	10 632 †	44 247 †
1891	203	140	343	34 607	12 106 †	46 713 †
1892	203	154	357	35 495	14 801	50 296
1893	204	170	374	36 392	17 585	53 977
1894	204	175	379 †	36 819	18 009 †	54 828 †
1895	205	186	391	36 763	20 753	57 516

B. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*

1881	281	205	486	19 437	10 696	30 123
1882	319	201	520	26 979	11 994	38 973
1883	319	218	537	30 267	10 997	41 264
1884	319	236	555	30 811	13 546	44 357
1885	315	258	573	30 209	14 380	44 589
1886	318	284	602	30 763	15 363	46 126
1887	318	306	619	31 132	15 569	46 701
1888	314	319	633	35 383	16 698	52 081
1889	316	338	654	35 294†	17 786†	53 080†
1890	313	368	681	38 160†	19 607†	57 767†
1891	315	395	710	38 495	18 678†	57 173†
1892	312	423	735	39 856	22 281†	62 137†
1893	300 [1])	440	740	40 900	22 150†	63 050†
1894	298	446	744	41 363	24 838	66 201
1895	296					

[1]) De 11 gouvernementsscholen die sedert jaren als tijdelijk gesloten vermeld werden, zijn sedert dit jaar niet meer meegeteld.

2. Particuliere scholen aan het einde des jaars. *Ecoles libres à la fin de l'année.*

a. Gesubsidieerde scholen. *Ecoles subventionnées.*

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Gewesten. *Provinces.*	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	1895.	Leerl. ult. 1895.
a. Java en Madoera. *Java et Madoura.*											
Pekalongan	3	3	3	3	5	7	8	8	7	7	422
Semarang [1])	10	10	10	11	11	11	10	10	10	11	1290
Japara	3	3	3	3	1	1	—	1	1	1	126
Rembang	1	1	1	1	2	3	3	4	4	4	285
Soerabaja	2	5	5	7	11	19	19	18	19	18	2983
Banjoemas	4	4	4	3	3	3	4	4	4	3	475
Bagelen	8	7	7	7	7	7	7	7	7	7	998
Madioen	8	7	7	8	10	8	7	8	8	11	1632
Kediri	11	11	11	10	10	10	10	19	10	19	1959
Andere residentiën	4	4	4	6	12	18	28	40	42	43	5097
Totaal. *Total*	54	55	55	59	72	87	96	119	112	124	15267
b) Buitenbezittingen. *Autres possessions.*	3	3	2	2	3	67	22	60	79	86	*

[1]) Te Semarang werkte tot 1891 de eenige gesubsidieerde zendingschool. In 1892 werd ook deze niet meer gesubsidieerd.

b. Niet gesubsidieerde scholen. *Ecoles non subventionnées.*

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Gewesten. *Provinces.*	1889.		1890.		1891.		1892.		1893.		1894.		1895.		Leerlingen van alle scholen op 31 Dec. 1895.
	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	Totaal scholen. *Total des écoles.*	Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	
a. Java en Madoera. *Java et Madoura.*															
Batavia	10	3	14	4	9	3	11	3	10	4	13	1	17	4	537
Preanger	4	2	3	3	2	2	2	1	1	—	2	1	4	3	187
Semarang	4	4	4	4	4	4	5	5	7	6	2	2	1	1	202
Japara	4	3	5	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3	3	337
Soerabaja	11	7	9	8	2	1	3	1	4	—	2	1	4	2	348
Pasoeroean	7	4	5	4	2	—	2	—	3	—	4	—	4	3	122
Soerakarta	4	—	4	—	5	—	6	—	7	—	5	—	6	—	1262
Kediri	7	6	8	6	9	8	9	8	3	2	11	2	4	—	472
And. residentiën	11	2	13	2	17	3	16	4	13	3	21	3	19	3	2019
Tot. Java en Mad.	48	25	65	34	53	24	58	25	63	18	63	13	62	19	5486
b. Buitenbezitt. *Autres possessions.*													Leerlingen op 31 Dec. 1894.		
W. Sum. en Nias	68	64	84	78	100	91	101	95	69	64	77	61	*		
Borneo Z. O.	10	10	10	10	10	—	15	1	15	6	1	1	*		
Res. Menado.															
Prot. scholen	125	124	127	124	127	125	145	127	140	126	140	126	7519		
Roomsche scholen	13	13	13	13	13	13		14		14		14	470		
Saugi eilanden	51	—	63	—	52	—	60	52	60	27	61	64	4546		
Rotti	17	—	17	—	17	—	14	—	13	—	7	—	271		
Savoe	6	6	5	5	5	5	6	6	4	3	4	3	236		
Flores (R. sch.)	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	357		
And. gewesten	42	10	46	17	37	3	56	16	75	22	70	22	*		
Totaal. *Total*	335	230	368	250	364	252	401	315	380	266	367	295	*		

3. Personeel aan de Gouvernementsscholen voor Inlanders.

Personnel attaché aux écoles publiques pour indigènes.

Bronnen: V. I. O. en K. V.

In het ressort van de kweekscholen te: *Dans le ressort des écoles normales de:*	Aantal gouvernements-scholen. *Nombre des écoles de l'état.*	Onderwijzers *Instituteurs* van kweekscholen afkomstig. *Provenant des écoles normales.*	Onderwijzers *Instituteurs* 3e en 4e klasse op Java en Madoera. *3e et 4e classe à Java et à Madoura.*	Onderwijzers *Instituteurs* 1e en 2e klasse op de buitenbezittingen. *1e et 2e classe aux autres possessions.*	Waarn. onderwijzers *Instituteurs temporaires* Hulponderwijzers. *Instituteurs-adj.*	Waarn. onderwijzers *Instituteurs temporaires* Kweekelingen. *Élèves-instituteurs.*	Hulponderwijzers. *Instituteurs-adj.*	Kweekelingen. *Élèves-instituteurs.*	Totaal. *Total.*
Bandong	101	95	3	—	1	—	202	77	378
Probolinggo	106	101	5	—	—	—	212	79	397
Totaal Java en Madoera. *Total Java et Madoura*	207	196	8	—	1	—	414	156	775
Fort de Kock	57	52	—	5	—	—	112	11	180
Padang Sidempoean	19	11	—	7	—	—	43	—	61
Bandjermasin	7	6	—	1	—	—	25	—	32
Makassar	14	14	—	—	—	—	16	—	30
Amboina	197	132	—	45	16	3	323	57	576
Totaal buitenbezittingen. *Total Autres possessions.*	294	215	—	58	16	3	519	68	879
Totaal-generaal 1895	501	411	8	58	17	3	933	224	1 654
Total général 1894	502	404	8	65	18	4	886	233	1 618
1893	515	405	8	68	17	5	856	253	1 642
1892	515	388	13	71	26	5	769	267	1 539
1891	518	382	14	68	37	5	710	280	1 496
1890	516	360	14	68	51	10	662	294	1 459
1889	518	359	15	72	47	10	641	325	1 438
1888	515	349	15	69	51	11	593	350	1 405
1887	519	343	16	70	58	13	520	385	1 354
1886	518	333	16	76	63	14	414	408	1 345

IV. Kosten van het openbaar onderwijs voor inlanders, met inbegrip der subsidiën aan particuliere scholen.

Frais de l'enseignement public pour les indigènes y comprises les subsides aux écoles libres.

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Jaren. *Années.*	Uitgaven. *Dépenses.* Totaal. *Total.*	Uitgaven. *Dépenses.* Waarv. subs. a. part. scholen. *Dont subs. aux écoles libres.*	Ontvangsten. *Recettes.* Schoolgelden. *Rétrib. scolaires.*	Ontvangsten. *Recettes.* Verkoop van schoolboeken. *Débit de livres de classe.*	Bleef ten laste van den lande. *Frais nets pour l'état.*
1875	*f* 844 701	*	*f* 39 613	*f* 1 315	*f* 803 906
1880	1 284 552	*f* 21 888	62 652	2 929	1 218 972
1885	1 076 984	9 815	76 670	2 415	997 899
1887	1 087 670	10 570	76 274	2 645	1 008 751
1888	1 088 991	9 350	77 439	3 231	1 008 318
1889	1 116 855	10 650	77 260	4 129	1 035 466
1890	1 156 898	15 513	82 972	4 298	1 069 628
1891	1 168 917	33 140	86 951	3 849	1 078 117
1892	1 190 976	26 110	87 512	4 909	1 098 525
1893	1 255 497	51 520	95 668	6 283	1 153 546
1894	1 313 360	39 525	97 720	5 753	1 209 887
1895	1 352 469	43 488	99 749	4 275	1 248 445

Digitized by Google

C. SCHOLEN VOOR VREEMDE OOSTERLINGEN OP HET EINDE DES JAARS.

Bron: K. V. *Ecoles pour orientaux étrangers.*

Gewesten. *Provinces.*	Aantal scholen. *Nombre d'écoles.*		Aantal leerlingen. *Nombre d'élèves.*		Gewesten. *Provinces.*	Aantal scholen. *Nombre d'écoles.*		Aantal leerlingen. *Nombre d'élèves.*	
	1894.	1895.	1894.	1895.		1894.	1895.	1894.	1895.
Bantam	1	—	20	—					
Batavia	28	34	416	526	Djokjakarta	5	6	139	158
Krawang	3	1	47	6	Soerakarta	8	5	135	107
Preang.Regsch.	4	7	71	146	Madioen	2	2	43	45
Cheribon	28	28	616	564	Kediri	10	10	156	181
Tegal	16	15	230	236	Madoera	11	12	299	332
Pekalongan	7	7	187	187	Tot. J. en M.	273	304	5 722	6 280
Semarang	29	38	530	750					
Japara	10	10	298	273	Riouw en O.	5	4	79	63
Rembang	33	37	922	903	Banka	38	45	482	667
Soerabaja	33	42	678	795	Billiton	6	4	81	58
Pasoeroean	12	14	358	418	Borneo W. A.	76	79	991	964
Probolinggo	2	2	50	65	Celebes en O.	4	10	85	150
Besoeki	6	5	110	102	and. gewesten	21	24	333	541
Banjoemas	10	12	152	165	Totaal gen. *Total général.*	423	470	7 773	8 723
Bagelen	3	2	57	32					
Kedoe	12	15	208	291					

D. MAHOMEDAANSCHE GEESTELIJKE SCHOLEN. [1]) *Ecoles des prêtres mahométans.*

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces*	Aantal godsdienstscholen. *Nombre des écoles.*					Aantal leerlingen. *Nombre des élèves.*				
	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.
Java en Madoera. *Java et Madoura.*										
Bantam	890	875	963	928	863	11 117	10 965	11 212	11 509	11 565
Batavia	1 332	1 314	1 499	1 570	1 521	12 765	11 889	12 560	13 042	12 985
Krawang	232	207	258	277	283	1 794	1 712	1 985	1 697	1 757
Preanger-Regentsch.	1 236	1 285	1 229	1 196	1 278	23 772	26 428	27 251	23 068	25 804
Cheribon	1 111	1 120	1 010	1 014	1 038	12 873	12 598	11 950	11 225	12 529
Tegal	1 032	643	666	656	663	12 829	9 486	9 662	9 622	9 395
Pekalongan	531	517	498	506	483	7 562	7 662	6 624	6 763	6 748
Semarang	1 697	1 638	1 209	1 389	1 440	18 771	20 558	17 974	19 489	19 761
Japara	158	607	590	495	522	2 480	13 132	12 884	10 449	12 749
Rembang	603	497	477	453	403	13 176	13 134	12 866	10 360	9 433
Soerabaja	1 039	2 213	1 879	1 870	1 918	15 742	28 423	27 640	26 692	28 198
Pasoeroean	2 264	874	1 141	1 110	997	26 676	10 661	17 642	12 347	12 744
Probolinggo	819	1 572	1 513	1 410	1 433	13 031	10 296	9 754	9 759	9 531
Besoeki	4 266	1 238	1 262	1 169	985	32 283	21 473	18 830	19 309	16 705
Banjoemas	1 201	*	*	145	126	18 943	*	*	3 536	3 019
Bagelen	333	*	313	322	335	6 238	*	8 035	7 396	8 449
Kedoe	143	100	90	106	96	1 364	1 218	1 164	1 291	1 330
Soerakarta	279	288	199	264	173	3 158	3 014	2 338	2 935	1 404
Madioen	426	391	400	382	393	6 359	5 214	4 520	4 177	5 334
Kediri	882	*	565	489	592	13 087	*	10 013	8 184	10 566
Madoera	2 547	2 500	2 524	2 451	2 494	50 263	51 303	56 215	51 366	52 421
Totaal.. *Total..*	23 021	17 879 †	18 285 †	18 202	18 030	304 283	259 166 †	281 119 †	264 216	272 427
Buitenbezittingen. *Autres possessions.*										
Padangsche Bovenl.	*	2 235	2 566	2 569	2 888	*	31 179	34 727	35 493	35 562
Padangs. Benedenl.	541	504	736	758	766	10 616	11 543	9 986	9 142	10 833
Tapanoeli	320	320	257	300	332	1 920	5 304	2 161	2 430	2 430
Palembang[2])	234	225	230	239	266	4 109	4 400	4 525	4 595	5 032
Sumatra O.	—	—	—	52	40	—	—	—	1 202	1 145
Billiton	58	95	81	*	71	251	302	257	*	216
Borneo Z. O.	386	1 051	406	567	1 106	9 590	11 936	7 501	7 335	10 884
Amboina	261	105	*	168	125	1 989	2 472	*	1 166	550

[1]) De groote afwijkingen die de cijfers in dezen staat nu en dan ondergaan worden in het Kol. verslag niet opgehelderd. De cijfers voor 1894 en 1895 waren zóó verschillend van die der voorgaande jaren, dat de Kol. Verslagen in de mededeeling er van geen nut zagen.

[2]) Het K. V. meldt dat de opgaven voor het jaar 1889 uitsluitend op de hoofdplaats Palembang zien.

III. EEREDIENST. *Cultes.*

1. BEDIENING DER CHRISTEN-GEMEENTEN IN NED. INDIE.
Ecclésiastiques desservant les communes Chrétiennes.

Bronnen: K. V. en R. A.

Standplaatsen. *Stations.*	Protestantsche eeredienst. *Culte Protestant.*			Roomsch Kath. eeredienst. *Culte Catholique.*		
	Predikanten. *Pasteurs.*	Hulpredikers. *Pasteurs auxiliaires.*	Hulpredik. voor inl. Chr. gemeent. [1]) *Idem pour indigènes.*	Pastoors. *Curés.*	Onderpastoors. *Vicaires.*	Hulppriesters en missionarissen. *Auxiliaires.*
a. Java en Madoera.						
Batavia	4	—	—	1	2	1
Meester Cornelis	1	—	—	—	—	—
Depok	—	—	1	—	—	—
Buitenzorg	1	—	—	1	—	
Bandoeng	1	—	—	—	—	—
Cheribon	1	—	—	—	—	1
Pekalongan	1	—	—	—	—	—
Semarang	2	—	—	1	3	3
Ambarawa	1	—	—	1	—	—
Salatiga		—	—	—	—	
Soerakarta	1	—	—	—	—	
Magelang	—	—	—	1	1	—
Djokjokarta	1	—	—	1	—	—
Poerworedjo (Bagelen)	1	—	—	—	—	—
Rembang	1	—	—	—	—	—
Soerabaja	3	—	—	1	1	3
Soemenep (Madoera)	1	—	—	—	—	—
Madioen	1	—	—	—		
Pasoeroean	1	—	—	—	—	
Probolinggo	1	—	—	—	—	
b. Sumatra.						
Padang	1	—	—	1	—	1
Benkoelen	—	—		—	—	1
Fort de Kock	1	—	—	—	—	
Tandjong Pinang	—	—	—	—	—	—
Kotta Radja (Atjeh)	1	—	—	1	—	
Medan	1	—	—	—	—	1
Palembang	1	—	—	—	—	—
c. Borneo.						
Pontianak	1	—	—	—	—	
Singkawang	—	—	—	1	—	2
Bandjermasin	—	—	—	—	—	
d. Celebes.						
Makassar	1	—	—	1	—	—
Bonthain	vac.	1	—	—	—	—
Menado en O.	1	—	9	1	—	1
e. Ternate en O.	vac.	1	1	—	—	—
f. Amboina en O.	1	—	9		1	2
g. Banda	1	—	—	—	—	—
h. Timor en O.	vac.	1	2	2	3	8
Totaal ult. 1895	33	3	22	14	11	24
1894	33	1	23	14	11	25
1893	35	3	28	12	11	21
1892	34	1	24 (1)	15	11	25
1891	32	1	23	13	10	23
1890	31	1	24	13	9	16
1889	31	1	21 (1)	14	7	17
1888	33	1	25 (4)	13	8	19
1887	32	1	22 (2)	13	8	15
1886	[2])	[2])	[2])	13	8	12

[1]). De getallen tusschen ( ) beteekenen het aantal der met verlof afwezigen.
[2]) De totalen van vroegere jaren kunnen niet gegeven worden, daar de organisatie van den dienst sedert 1887 van die in de vorige jaren verschilt.

2. ZENDELINGEN IN NEDERLANDSCH INDIË. (1)

Bron: R. A. *Missionnaires et missions aux Indes Néerlandaises.* (1)

Gewesten. *Provinces.*	Nederl. Zendingvereeniging. Rotterdam 1858.	Java-Comité.	Zending der Christelijk Gereform. kerk 1869.	Ned. Gereformeerde Zendingvereeniging. 1869.	Ned. Zendinggenootsch. Rotterdam 1779.	Zendingvereeniging te Ermelo 1846.	Doopsgezinde Zendingvereeniging 1847.	Rheinische Missionsgesellschaft. Barmen.	Evang. Luth. Gen. voor In- en Uitw. Zending. Amsterdam 1882.	Utrechtsche Zendingvereeniging 1859.	Gossnersche Zending, voortgezet door het Sangi-Comité te Amst.	Overige Zendingsvereenigingen. (4)	Totaal. *Total.*
A. Java en Madoera. (2)													
Bantam	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Batavia	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Preanger Regentschapp.	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Cheribon	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Tegal	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Pekaiongan	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Semarang	—	—	—	—	1	5	—	—	—	—	—	—	6
Japara	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	3
Rembang	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Soerabaja	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	3
Passoeroean	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2
Besoeki	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3
Banjoemaas	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Bagelen	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Kedoe	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	2
Soerakarta	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	2
Madioen	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Kediri	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2
Totaal	9	4	—	8	8	6	4	—	—	—	—	2	41
B. Buitenbezittingen. (3) *Autres possessions.*													
Sumatra W.	—	—	—	—	—	—	2	31	2	—	—	2	37
Sumatra O.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Borneo Z.O.	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	10
Celebes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
Menado	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	5	—	10
Amboina	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
Ternate	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	10
Timor	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Totaal Ned. Indië													
1896	9	4	—	8	15	6	6	41	2	14	5	4	114
1895	8	5	—	8	13	3	6	46	2	8	7	3	109
1894	8	5	—	7	11	3	4	43	2	10	9	4	107
1893	7	4	4	2	11	4	5	46	2	10	7	1	103
1892	7	4	4	3	13	4	5	38	2	9	6	2	97
1891	8	3	4	5	13	4	6	37	2	8	6	—	96
1890	7	3	2	3	11	5	6	31	2	7	6	—	83
1889	9	2	2	2	6	6	2	26	2	7	6	—	70
1888	7	2	2	3	7	7	2	28	1	8	6	—	73
1887	7	2	2	3	7	7	2	27	—	7	3	—	67

(1) De Roomsch-Katholieke zending, die in de Minahassa en op Flores Zendingscholen gesticht heeft, gaat uit van de Roomsch-Katholieke Kerk. Zie daarom vorige Tabel. De Aartsbisschop te Batavia is het hoofd dier zending.

La mission catholique se trouve sous la direction de l'archevêque de Batavia, et n'est point organisée, comme l'est la mission protestante, par des associations particulières. Voir, pour les prêtres catholiques et leurs stations, le tableau précédent.

(2) Buitendien zijn in 1896 op Java en Madoera nog 4 zendelingen, die als onderwijzers werkzaam zijn; n.l. 2 in Batavia voor het Centraal-Comité voor de oprichting en instandhouding van een seminarie te Depok gevestigd te Amsterdam, 1 in Bagelen en 1 in Soerabaja.

(3) Buitendien zijn in 1896 in de buitenbezittingen nog 4 zendelingen als onderwijzers werkzaam, nl. 2 op Sumatra's Westkust en 2 in Menado.

(4) Te weten: Genootschap van In- en Uitwendige zending, Comité der vereeniging tot ondersteuning van de zendelingen der Salatiga-zending op Java, Kerkgenootschap der zevendedags-baptisten en de Vereeniging voor evangelisatie onder de militairen in Ned. Indië te Harderwijk.

3. GEWESTELIJK OVERZICHT VAN DE VERTROKKEN, TE DJEDDAH

Aperçu par provinces des pélerins partis

Java en

Bron: K. V. *Java et*

Gewesten. *Provinces.*	Met passen naar Mekka vertrokken. *Partis pour la Mecque munis de passe-ports.*							Te Djeddah	
	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	1895.	1889.	1890.
Bantam	135	588	392	747	607	579	931	132	534
Batavia	166	203	110	169	126	154	229	142	175
Krawang	31	16	9	17	41	20	52	31	16
Preanger Regentsch	85	302	318	612	747	440	1090	84	258
Cheribon	85	91	272	136	184	194	367	84	96
Tegal	25	61	93	72	128	83	109	24	54
Pekalongan	40	58	85	44	112	46	71	37	68
Semarang	133	118	128	115	168	171	293	106	134
Japara	6	28	33	14	44	84	101	7	24
Rembang	56	29	53	55	82	49	259	42	42
Soerabaja	241	301	428	376	687	829	1220	188	313
Pasoeroean	75	58	82	187	144	197	259	52	61
Probolinggo	19	21	39	27	64	66	100	15	21
Besoeki	19	30	41	74	108	124	165	17	29
Banjoemas	41	38	41	59	45	64	172	41	40
Bagelen	175	53	73	101	144	133	473	88	71
Kadoe	22	19	78	32	39	84	149	23	29
Djokjokarta	20	7	40	45	27	28	95	15	10
Soerakarta	21	18	22	35	27	5	60	17	15
Madioen	21	41	13	13	29	61[2])	121 [2])	29	67
Kediri	57	63	35	47	72	70	169	54	66
Madoera	103	114	151	183	272	354	603	102	119
Totaal. *Total*	1 576	2 257	2 536	3 160	3 897	3 835[2])	7088 [2])	1 330	2 242

Buitenbe

Bron: K. V. *Autres*

Gewesten. *Provinces.*	Met passen naar Mekka vertrokken. *Partis pour la Mecque munis de passe-ports.*							Te Djeddah	
	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	1895.	1889.	1890.
Sumatra's Westkust	621	1 213	1 346	1 459	1 564	1 194	568	526	1 031
Benkoelen	56	46	94	77	105	151	92	56	37
Lampongsche distr	59	104	46	82	114	66	128	59	102
Palembang	284	716	894	829	1 100	1 008	1177	269	611
Sumatra's Oostkust	331	605	540	494†	322†	316	609	212	387
Atjeh	31	42	62 †	36†	17†	121†	199	96	32
Riouw	8	5	3 †	10†	218†	150	44	2	2
Banka	22	27	11	41	68	27	99	23	21
Billiton	2	18	—	—	5	13	8	2	10
Westerafd v. Borneo	122	141	87	163	260	239	231	106	135
Z.- en O. v. Borneo	182	253	534	778	644	526	848	163	274
Celebes en onderh	50	269	316	228	230	456	333	91	217
Menado	21	—	25	25	8	—	15	18	—
Amboina	29	59	31	55	58	61	30	24	38
Ternate	5	2	10	15	3	7	14	4	3
Timor	—	—	—	—	—	—	24	—	—
Bali en Lombok	7	28	12	14	50	11	63	7	29
Totaal. *Total*	1 830	3 528	4 011 †	4 306 †	4 766 †	4 346†	4 482	1 658	2 929

[1]) Bovendien meldden zich bij het consulaat te Djeddah nog aan zonder passen, en met passen die bui-

[2]) Bovendien ontvingen nog in 1894: 39, en in 1895: 41 inlanders passen naar Singapore, vermoedelijk om

AANGEKOMEN EN TERUGGEKEERDE BEDEVAARTGANGERS. [1])
arrivés à Djeddah et revenus.

Madoera.
Madoura.

(Arabie) aangekomen (volgens opgaven van den Nederlandschen Consul aldaar). *Arrivés à Djeddah (Arabie).*					Van Mekka teruggekeerd. *Revenus de la Mecque.*						
1891.	1892.	1893.	1894.	1895.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	1895.
357	618	570	446	363	98	397	320	466	441	582	257
141	187	206	252	263	106	154	124	112	102	201	142
9	17	38	8	19	23	17	5	15	27	11	12
307	457	761	427	318	100	214	262	427	617	396	216
242	138	163	129	103	60	47	220	128	119	105	104
84	52	114	62	81	32	32	74	50	88	52	39
38	87	47	103	40	37	54	42	72	39	94	30
121	118	117	152	157	87	86	100	111	88	500	267
33	19	37	54	54	14	22	32	18	47	53	56
25	76	42	55	43	49	35	31	71	40	52	32
332	367	453	648	854	157	267	270	329	377	531	725
43	113	175	115	187	62	56	43	96	128	114	151
37	27	28	54	54	18	15	22	24	21	49	49
35	69	107	112	111	25	19	36	59	80	107	88
30	51	59	38	56	40	40	41	49	56	46	39
74	86	178	56	127	78	62	88	87	136	52	92
57	64	43	39	71	23	30	40	58	31	39	51
24	37	35	25	38	3	8	15	2	30	28	22
21	24	34	11	11	11	35	23	12	35	5	11
31	27	25	35	38	39	54	33	51	41	62	47
59	76	72	48	47	53	56	33	35	57	45	39
120	190	273	259	374	97	93	96	159	220	204	302
2 220	2 900	3 577	3 128	3 409	1 212	1 793	1 950	2 431	2 820	3 328	2 771

zittingen.
possessions.

(Arabie) aangekomen (volgens opgaven van den Nederlandschen Consul aldaar). *Arrivés à Djeddah (Arabie)*					Van Mekka teruggekeerd. *Revenus de la Mecque.*						
1891.	1892.	1893.	1894.	1895.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	1895.
1 362	1 331	1 612	1128	559	299	535	651	741	850	726	387
90	77	73	137	75	45	26	42	71	59	90	46
39	57	124	39	37	51	64	36	40	92	25	28
808	603	819	797	975	219	472	639	514	621	554	804
444	432†	251 †	277	289	284	432	288	248†	208 †	235	231
48	54†	43 †	80	165	*	*	6†	13†	8 †	54	78
1	2†	—	—	3	—	*	*	8†	58 †	117	106
14	37	58	14	96	27	12	9	31	38	13	67
8	—	2	—	19	2	6	11	—	4	—	5
67	160	243	216	171	112	92	6.	115	178	176	109
443	545	735	401	519	198	212	397	625	537	356	400
232	265	260	366	453	29	176	130	139	117	202	143
1	26	8	—	—	20	—	—	17	4	—	—
37	42	32	59	46	13	16	20	47	22	46	22
3	21	2	5	6	—	1	3	16	—	2	5
—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	4
9	24	41	15	37	2	17	7	13	30	13	16
3 606	3 676†	4 303 †	3534	3 455	1 301†	2 061†	2 304†	2 638†	2 826†	2 609	2 451

ten N. I. waren afgegeven, in bovenstaande jaren resp. 158, 235, 208, 284, 212, 212, en 264 bedevaartgangers. zich naar Mekka te begeven.

4. GETAL MET PASSEN NAAR MEKKA VERTROKKEN EN TERUGGEKEERDE BEDEVAARTGANGERS.
Nombre des pélerins.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Vertrokken. *Partis pour la Mecque de:*			Teruggekeerd. *Revenus à:*		
	Java en Madoera. *Java et Madoura.*	Buitenbezittingen. *Autres possessions.*	Totaal. *Total.*	Java en Madoera. *Java et Madoura.*	Buitenbezittingen. *Autres possessions.*	Totaal. *Total.*
1880	7 327	2 852	10 179	2 226	1 463	3 689
1881	2 575	1 949	4 524	5 224	1 805	7 029
1882	2 465	1 985	4 450	2 037	1 361	3 398
1883	2 748	2 174	4 922	2 277	1 876	4 153
1884	2 538	2 030	4 568	2 249	1 662	3 911
1885	2 501	2 259	4 760	2 231	1 966	4 197
1886	1 422	1 241†	2 663†	1 277	894†	2 171†
1887	1 353	1 318	2 671	935	1 167†	2 102†
1888	2 923	1 498	4 431	2 199	1 270†	3 469†
1889	1 576	1 830	3 406	1 212	1 301†	2 513†
1890	2 257	3 528	5 785	1 793	2 061†	3 854†
1891	2 536	4 011†	6 547	1 950	2 304†	4 254†
1892	3 160	4 306†	7 466†	2 431	2 638†	5 069†
1893	3 897	4 766†	8 663†	2 820	2 826†	5 646†
1894	3 835 [1])	4 346†	8 181† [1])	3 328	2 609	5 937
1895	7 088 [1])	4 482	11 570 [1])	2 771	2 451	5 222

[1]) Zie noot [2]) blz. 28.

5. GETAL HADJI'S ONDER DE INLANDERS AANWEZIG OP ULT. 1874 EN 1893. [1])
Nombre des hadji's (indigènes ayant fait le pélérinage de la Mecque).

Bron: K. V.

Java en Madoera. *Java et Madoura.*	1874.	1893.	Buitenbezittingen. *Autres possessions.*	1874.	1893.
Bantam	1 688	4 874	Sumatra's Westk.	4 876	10 420
Batavia	1 068	4 935	Benkoelen	80	581
Krawang	113	385	Lampongsche districten	654	1 246
Preanger-Regentschappen	3 464	8 994	Palembang	2 358	3 744
Cheribon	1 463	2 715	Oostk. van Sumatra	312	2 864
Tegal	1 156	1 731	Atjeh en Onderh.	—	438
Pekalongan	972	1 843	Riouw en „	139	405
Semarang	4 998	7 200	Banka	238	450
Japara	2 059	2 350	Billiton	25	79
Rembang	651	1 138	Westerafd. Borneo	29	2 219
Soerabaja	3 085	6 856	Z. en O. afd. Borneo	2 613	4 814
Pasoerocan	746	1 930	Celebes en onderh.	376	1 368
Probolinggo	117	415	Menado { Minahassa	3	21
Besoeki	149	868	Menado { Gorontalo	11	68
Banjoewangi	143		Amboina	70	368
Banjoemas	467	1 002	Ternate	8	27
Bagelen	798	1 969	Timor en onderh.	—	17
Kedoe	923	1 306	Bali en Lombok	83	195
Djokjokarta	836	617			
Soerakarta	1 312	755			
Madioen	843	1 328			
Kediri	502	1 177			
Madoera	6 208	1 556			
Totaal. *Total.*	33 755	55 944	Totaal. *Total.*	11 860	29 324

[1]) Voor 1894 komen in het Koloniaal Verslag van 1896 geene opgaven voor.

IV. Nijverheid. *Industrie.*

A. VERZAMELINGSNIJVERHEID. *Industrie minière.*

I. TIN-PRODUCTIE VAN NEDERLANDSCH INDIË. *Production d'étain.*

1. Gouvernementsexploitatie. Banka. Aan het Gouvernement geleverd van medio April 1895 tot medio Maart 1896 en in de voorafgaande jaren.
Exploitations du Gouvernement à Banca. Quantités livrées au Gouvernement.

Bron: K. V.

Districten.	Onder contrôle werkende mijnen. *Mines contrôlées.*			Particuliere ontginningen. *Expl. privées.*			Verwerking van afval. *Déchets.*		Totaal der leveringen *Total du produit (picols.)*
	Aantal mijnen. *Mines.*	Gem. Aantal werklieden. *Ouvr.*	Productie in picols. *Produit (picols).*	Aantal ontg. *Mines.*	Gem. Aantal werklieden. *Ouvr.*	Productie in picols. *Produit (picols.)*	Gem. Aantal inleveraars. *Ouvr.*	Productie in picols. *Produit (picols.)*	
Muntok	5	536	5 158	21	327	2 994	12	715	8 866
Djeboes	17	1 142	16 423	11	131	1 482	23	981	18 885
Blinjoe	12	1 389	21 261	48	753	8 925	34	1 481	31 666
Soengeiliat	19	2 048	24 709	32	301	1 917	18	4 078	30 704
Merawang	10	1 158	14 609	1	27	335	1	34	14 978
Pangkalpinang	17	2 016	30 146	5	38	343	5	135	30 624
Soengeisleiau	8	922	12 538	20	204	2 546	—	—	15 084
Koba	7	518	7 367	6	34	277	—	—	7 644
Toboali	6	620	8 511	23	195	2 189	1	45	10 745
Tot. over 1895/6	101	10 349	140 721	167	2 010	21 008	94	7 469	169 198
" " 1894/5	100	10 148	108 555	159	1 647	15 738	104	5 658	129 951
" " 1893/4	100	9 114	99 521	138	1 231	14 683	83	5 309	119 513
" " 1892/3	96	8 381	99 194	157	1 353	15 689	128	6 862	121 736
" " 1891/0	94	7 682	73 097	182	1 563	15 219	125	5 307	93 623
" " 1890/1	92	6 588	70 819	233	2 226	26 948	159	9 423	107 190
" " 1889/0	96	6 801	59 535	263	2 017	22 949	208	7 208	89 691
" " 1888/9	97	6 595	45 521	195	1 744	14 761	144	5 682	65 964
" " 1887/8[1])	97	5 777	57 675	227	1 818	18 359	175	8 363	84 397
" " 1886/7[2])	98	5 422	54 395	198	1 506	16 220	160	6 475	77 090

[1]) 1 Maart—31 Mei. [2]) 1 April—Ult°. Febr.

II. PARTICULIERE EXPLOITATIES. *Exploitations privées.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Billiton. Aantal mijnen in bewerking geweest. *Mines en expl.*	Gemiddeld aantal mijnwerkers. *Ouvriers, chiffre moyen.*	Productie in picols. *Production (picols).*	Riouw (Singkep). Gemiddeld aantal werklieden. *Ouvriers, chiffre moyen.*	Productie in picols *Production (picols.)*
1886/87	92	6 591	89 193	—	—
1887/88	94	7 245	77 840	—	—
1888/89	97	7 237	79 194	—	—
1889/90	94	7 820	96 279	—	29
1890/91	94	8 644	96 488	—	420
1891/92	92	8 670	106 246	250 [1])	1 393
1892/93	91	8 130	82 720	874	2 746
1893/94	89	8 120	78 595	1 022	4 313
1894/95	90	8 390	82 425	1 288	13 012
1895/96	89	8 690	94 923	1 476	15 826

[1]) Chineezen; daarenboven nog enkele inlanders.

II. STEENKOLENPRODUCTIE DER VOORNAAMSTE ONDERNEMINGEN.

Bron: K. V.

Production de charbon des principales entreprises.

Jaren. *Années.*	Mijnconcessie Sedan op Java. *Concession Sédan à Java.*	Ombiliënkolenvelden op Sumatra. *Houillères d'Ombiliën à Sumatra.*	Concessie aan de Mahakkam rivier (Borneo). *Houillères près de la rivière Mahakkam (Bornéo).*	Inlandsche ontginning op W. Borneo. *Exploitation indigène à Bornéo (Ouest).*
	ton	ton	ton	ton
1889	—	—	907	500
1890	—	—	5 489	*
1891	1 240	—	6 778	*
1892	47 075	1 758	20 034	2 285
1893	— [1]	46 075	18 830	2 050
1894	2 124	72 451	21 436	730
1895	798	107 942	19 559	550

[1]) In dit jaar werd slechts eene kleine hoeveelheid voor eigen gebruik gewonnen.

III. PRODUCTIE VAN GERAFFINEERDE PETROLEUM DER VOORNAAMSTE ONDERNEMINGEN.

Bron: K. V.

Production de pétrole des principales entreprises.

Jaren. *Années.*	Dordrechtsche Maatschappij op Java. (Concessie Djabakotta.)	Concessie de twaalf Dessa's op Java.	Concessie aan de Lepanrivier in Lankat (Oostkust van Sumatra).
Oct. 1887—ulto 1889	200 484 L.	—	—
1890	967 716 „	—	—
1891	2 861 640 „	—	4 536 000 L.
1892	8 922 204 „	—	5 209 326 „
1893	8 574 678 „	1 284 336 L. [1])	14 429 320 „
1894	15 688 582		37 545 948 „
1895	18 890 820		48 032 964 „

[1]) Gedeeltelijk ook in 1892 gewonnen.

IV. PRODUCTIE VAN ENKELE ANDERE DELFSTOFFEN.

Bron: K. V.

Production de quelques autres minéraux.

Jaren. *Années.*	Goud ter Westkust van Borneo. *Or (Bornéo).*	Diamant ter Westkust van Borneo. *Diamant (Bornéo).*	Joodkoper te Soerabaja. *Jodure de cuivre. (Sourabaja.)*	Bruinsteen in Djokjakarta *Manganèse. (Djokjokarta.)*
1886	149 KG.	—	—	—
1887	178 „	1562 karaat	—	—
1888	136 „	1869 „	—	—
1889	*	1206 „	—	—
1890	62 „	419 „	—	—
1891	94 „	2683 „	—	—
1892	98 „	1400 „	2110 KG.	—
1893	136 „	2168 „	2240 „	—
1894	112 „	2704 „	2395 „	1000 ton.
1895	111 „	± 2500 „	2436 „	600 „

B. Landbouw. *Agriculture.*

a. LANDBOUW VOOR EIGEN REKENING DER BEVOLKING IN DE GOUVERNEMENTSLANDEN VAN JAVA EN MADOERA.

(van Madoera werden in 1880 en 1885 alléén opgaven over Pamekasan en Soemenep verstrekt, sedert 1887 over het geheele eiland).

Cultures à Java et Madoura pour compte des indigènes.

I. TOTAAL BOUWGRONDEN DOOR DE BEVOLKING ONTGONNEN VOOR GEREGELDE CULTUUR [1]) (BOUWS). [2])
Bron: K. V. *Total terrains en culture indigène (bahoes).*

Jaren. *Années.*	Sawahs van levend water voorzien. *Rizières arrosées par des eaux vives.*	Sawahs van regen afhankelijk. *Rizières arrosées par les pluies seules.*	Sawahs op rawahgronden (moerassawahs). *Rizières dans les marais.*	Tegalvelden. *Rizières sèches.*	Totaal. *Total.*
1880	1 493 137	817 333	46 345	617 632	2 974 447
1885	1 677 717	967 205	53 631	751 886	3 450 439
1890	1 692 355	1 003 654	51 711	816 041	3 563 761
1891	1 688 409	1 020 545	52 572	824 963	3 586 489
1892	1 692 330	1 021 433	52 411	835 866	3 605 040
1893	1 688 021	1 028 993	53 719	852 597	3 623 330
1894	1 745 925	1 001 817	49 151	870 301	3 667 194
1895	1 753 201	1 018 517	49 060	888 215	3 708 993

[1]) Hieronder niet begrepen de gronden beplant met overjarige gewassen.
[2]) Een bouw = 7096.5 M². *Bahoe* = 7096.5 M².

II. TOTAAL DER BEPLANTE BOUWGRONDEN (BOUWS). [1]) *Total des terres cultivées (bahoes).*
Bron: K. V.

Jaren. *Années.*		Met padi. *Riz.* als eerste gewas. 1e *récolte.*	Met padi. *Riz.* als tweede gewas. 2e *récolte.*	Met eenig ander gewas. *Autr. plantes.* als eerste gewas. 1e *récolte.*	Met eenig ander gewas. *Autr. plantes.* als tweede gewas. 2e *récolte.*
1889	Java	2 617 534	204 887	643 093	1 018 165
	Madoera	92 450	980	247 102	163 367
1890	Java	2 565 053	233 653	639 207	1 220 161
	Madoera	84 265	221	251 874	191 559
1891	Java	2 590 766	183 948	646 453	1 139 121
	Madoera	94 829	1 600	249 700	136 259
1892	Java	2 593 760	217 211	682 066	1 285 702
	Madoera	100 252	1 671	245 335	152 635
1893	Java	2 622 878	193 910	704 008	1 281 215
	Madoera	104 207	1 109	246 599	178 565
1894	Java	2 664 432	184 442	740 979	1 334 071
	Madoera	103 819	1 248	245 682	158 109
1895	Java	2 696 847	224 446	755 049	1 209 750
	Madoera	105 409	806	248 985	159 872

[1]) Hieronder ook velden, die niet in geregelde cultuur zijn.

III. GETALSTERKTE VAN DEN VEESTAPEL VAN JAVA.
Bron: K. V. *Têtes de bétail à Java.*

Jaren. *Années.*	Buffels. *Buffles.*	Runderen. *Boeufs.*	Paarden. *Chevaux.*	Totaal. *Total.*	Aantal beesten gem. p. 1000 inl. [1]) *Nomb. moyen des bestiaux sur 1000 indigènes.*
1880	2 398 506	1 835 222	537 877	4 771 605	244
1885	2 483 991	2 046 111	517 629	5 047 731	238
1890	2 634 100	2 353 400	534 700	5 522 200	234
1891	2 629 900	2 394 500	536 000	5 560 400	233
1892	2 653 500	2 415 800	533 100	5 602 400	234
1893	2 677 100	2 459 400	528 800	5 665 300	230
1894	2 649 600	2 513 100	520 500	5 683 200	227

[1]) Vermits het vee dat aan Europeanen en aan andere niet-inlanders toebehoort, niet afzonderlijk is opgegeven, en bovendien in elk gewest slechts een zeer klein gedeelte van de opgegeven totalen kan uitmaken, is bij deze berekening van de veronderstelling uitgegaan dat de geheele veestapel het eigendom is der inlandsche bevolking. De paarden worden op Java nimmer voor den landbouw gebruikt.

IV. GEWESTELIJK OVERZICHT VAN DE UITGESTREKTHEID DER GESLAAGDE VELDEN IN BOUWS, DIE BLIJKENS TABEL II MET PADI OF ANDERE GEWASSEN (EERSTE EN TWEEDE AANPLANT) ZIJN BEPLANT GEWEEST.

Répartition par provinces des rizières arrosées et sèches (en bahoes), dont la culture (1e et 2e récolte) a réussi. Pour le total des champs cultivés voir le tableau II.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Padi. *Riz.*	Andere eenjarige gewassen. *Autres plantes annuelles.*							
		Djagong. *Maïs.*	Katjang. *Arachis.*	Diverse voedingsgewassen. *Plantes alimentaires diverses.*	Suikerriet. *Canne à sucre.*	Tabak. *Tabac.*	Indigo.	Kapas. *Coton.*	Totaal. *Total.*
Bantam.....	114 899	1 654	1 512	6 526	534	3	497	524	11 250
Batavia.....	870	38	65	188	40	—	—	—	331
Krawang....	54 548	257	388	740	54	6	—	—	1 445
Preang.-Reg.	308 773	9 680	15 049	41 931	2 158	6 552	292	321	75 983
Cheribon.....	209 129	4 678	21 354	31 564	9 242	453	1 851	1 481	70 623
Tagal.....	147 582	20 575	4 231	23 453	7 725	1 044	380	292	57 700
Pekalongan .	71 512	31 868	2 557	12 306	3 455	686	2 563	—	53 435
Semarang...	253 403	55 118	12 665	61 984	6 260	6 777	1 736	3 019	147 559
Japara.....	130 373	26 361	4 028	31 168	10 814	553	3 099	1 663	77 686
Rembang....	217 681	79 470	17 288	35 072	6 129	9 853	1 976	1 471	151 259
Soerabaja ...	289 236	50 225	66 397	33 604	23 363	3 600	3 459	703	181 351
Pasoeroean..	91 194	80 322	6 981	38 886	13 670	2 353	7 194	—	149 406
Probolinggo.	52 424	94 269	6 005	14 644	9 776	1 915	699	77	127 385
Besoeki.....	87 912	105 174	4 976	36 165	7 833	21 694	532	—	176 374
Banjoemas...	161 296	67 389	7 948	22 897	2 152	14 488	615	—	115 489
Bagelen.....	200 887	57 209	4 688	55 438	2 226	6 461	683	47	126 752
Kadoe.....	99 651	51 596	8 932	29 339	—	11 813	549	—	102 229
Madioen.....	204 861	13 322	24 796	79 584	8 376	1 237	1 627	1 461	130 403
Kediri.....	147 490	19 372	25 729	70 711	13 513	9 048	5 826	652	144 851
Madoera	96 565	321 920	45 575	32 749	654	2 629	840	329	404 696
Totaal 1895.	2 940 286	1090 497	281 164	658 949	127 974	101 165	34 418	12 040	2 306 207
1894.	2 893 781	1100 899	279 141	770 971	120 892	134 865	30 988	24 541	2 462 297
1893.	2 717 844	1122 263	268 144	680 675	121 153	132 026	30 359	20 874	2 375 494
1892.	2 772 317	1125 149	265 928	655 090	95 989	138 991	26 746	23 405	2 331 298
1891.	2 518 038	973 909	263 055	611 251	90 170	119 102	28 224	19 394	2 105 108
1890.	2 507 744	1074 335	246 275	700 463	88 295	102 935	28 685	17 697	2 258 685
1889.	2 749 128	977 844	220 026	590 326	71 078	110 996	24 159	16 327	2 010 756
1888.	2 757 503	889 473	259 067	596 102	71 417	153 790	24 621	30 153	2 024 623
1887.	2 905 337	917 081	224 697	603 969	61 690	104 374	24 888	24 377	1 961 076
1886.	2 742 256	959 029	239 783	603 929	82 346	111 390	21 387	22 064	2 039 928

b. LANDBOUW VOOR REKENING VAN HET GOUVERNEMENT EN PARTICULIEREN.

Agriculture pour compte du Gouvernement et des particuliers.

De cijfers tusschen ( ) geplaatst vermelden het aantal ondernemingen waarover opgaven verstrekt zijn. Waar het onbekend is hoeveel ondernemingen gewerkt hebben, worden alleen cijfers tusschen ( ) gegeven.

In de productiestaten duiden de cursieve cijfers aan hoeveel ondernemingen nog geen productie hadden en in het totaal begrepen zijn; voor 1893, 1894 en 1895 wordt dit echter niet altijd medegedeeld. *Les chiffres entre ( ) indiquent le nombre des entreprises, ayant fourni des données. Dans tous les cas où le total des entreprises en activité était inconnu, il n'a été donné qu'un chiffre entre ( ) Dans les tableaux de la production les chiffres cursives indiquent le nombre des entriprises qui n'avaient pas encore de production.*

I. BOUWGRONDEN GEBEZIGD VOOR DEN LANDBOUW IN HET JAAR 1895.

Bron: K. V. *Terres en Culture*, 1895.

Gewesten. *Provinces.*	Gronden in de Gouvernementslanden [1]) *Terres du Gouv.*						Landen aan particulieren in eigendom afgestaan. *Domaines particuliers.*		Gronden door Vorste en rijksgrooten aan Europeanen afgestaan. *Terres cédées par les princes indig.*	
	Gouv. Kinaplantsoenen. *Plantations de quinquina du Gouv.*		Van de bevolking ingehuurd.[3]) *Loué des indigènes.*		Door het Gouv. aan particulieren in huur of erfp. afgestaan. *Cédé en bail ou emphytéose*					
	Plantsoenen. *Plantations.*	Bouws. *Bahoes*	Onderneming. *entreprises.*	Bouws. *Bahoes*	Onderneming. in werking. *Expl. en act.*	Bouws. *Bahoes.*	Landen. *Terres.*	Bouws.[5]) *Bahoes.*	Onderneming. *Entrepr.*	Bouws. *Bahoes*
a. Java.										
Bantam.....	—	—	—	—	5	787	2	42 795	—	—
Batavia.....	—	—	—	—	1	192	339	848 235	—	—
Krawang....	—	—	—	—	5	727	2	386 080	—	—
Preanger....	8	1 264[2])	—	—	173 (129)	29 964	—	—	—	—
Cheribon....	—	—	12	6 371	7 (2)	727	2	257 240	—	—
Tegal.....	—	—	10	6 202	3	361	1	3 749	—	—
Pekalongan..	—	—	9 (8)	3 311	19 (18)	5 893	—	—	—	—
Semarang....	—	—	5	3 044	46	13 096	40	20 506	—	—
Japara.....	—	—	12	6 335	12 (10)	2 753	2	2 008	—	—
Rembang....	—	—	4 (3)	1 432	—	—	—	—	—	—
Soerabaja....	—	—	39	21 363	11 (10)	3 106	45	6 873	—	—
Pasoeroean...	—	—	19 (18)	7 093	86 (84)	47 289	1	851	—	—
Probolinggo .	—	—	14	7 820	22 (21)	8 437	—	—	—	—
Besoeki.....	—	—	12	6 497	51 (49)	14 433	—	—	—	—
Banjoemas...	—	—	4	2 540	4 (2)	319	—	—	—	—
Bagelen.....	—	—	2	992	2	1 314	—	—	—	—
Kedoe.....	—	—	—	—	16 (13)	1 932	—	—	—	—
Madioen.....	—	—	8	3 286	27 (25)	5 514	—	—	—	—
Kediri.....	—	—	27 (25)	9 499	146 (128)	38 419	—	—	—	—
Soerakarta...	—	—	—	—	—	—	—	—	138 (134)	40 708
Djokjokarta..	—	—	—	—	—	—	—	—	49	18 370
Totaal Java..	8	1 264	177 (172)	85 682	636 (560)	175 265	434	1568 337	187 (183)	59 078[7])
b. Sumatra.										
Padang Ben..	—	—	—	—	11 (9)	227			—	—
„ Boven l.	—	—	—	—	15	4 256	3	*	—	—
Tapanoeli....	—	—	—	—	2	265			—	—
Oostkust.....	—	—	—	—	1	20	—	—	111[6])	28178[8])
Benkoelen ...	—	—	—	—	3	163	—	—	—	—
Palembang...	—	—	—	—	7 (5)	912	—	—	—	—
Lamp.-distr..	—	—	1	100	4	751	—	—	—	—
c. Riouw.....	—	—	—	—	—	—	—	—	2 (1)	170
Borneo w....	—	—	—	—	—	—	—	—	5 (4)	442
d. Borneo z. o.	—	—	5 (2)	230	10 (6)	418	—	—	1	*
e. Celebes en o.	—	—	—	—	3 (2)	210	—	—	1	*
f. Res. Menado	—	—	2	*	11 (9)	2 554	29	—	2	99
g. „ Amboina	—	—	1	*	4	715	34[4])	*	—	—
h. Ternate...	—	—	—	—	—	—	8	*	2 (1)	1 200
i. Timor....	—	—	—	—	—	—	—	—	1	240
k. Bal. en Lomb.	—	—	—	—	—	—	1	80	—	—

[1]) De uitgestrektheid der van Gouvernementswege met koffie beplante gronden kan niet opgegeven worden, ook omdat de gronden daarvoor gebezigd niet even als de kinaplantsoenen met blijvende bestemming voor die cultuur zijn afgezonderd, doch gedurig bij afschrijving en bijplanting veranderen van plaats en uitgestrektheid.

[2]) Netto beplante opp. de totale grootte volgens de kadastrale opmetingen in 1893 was 1461 bouws.

[3]) Betreft alleen de suiker- en indigo-ondernemingen en de voor deze cultures werkelijk beplante velden.

[4]) Notenperken op de Banda-eilanden.

[5]) Uitgestrektheid der landen. Hoeveel in elk jaar voor den landbouw wordt gebezigd, wordt niet opgegeven.

[6]) Aantal ondernemingen, waarvan werd geoogst.

[7]) Betreft alleen de landerijen bestemd voor productie voor de Europeesche markt.

[8]) Totale oppervl. in bouws 397 136.

II. UITGESTREKTH. DER GRONDEN OP JAVA DOOR INLANDERS VERHUURD AAN LANDBOUW-INDUSTRIEELEN, MET OPGAVE VAN DE CULTUUR DIE DAAROP GEDREVEN WORDT.

Superficie des terrains à Java cédés en bail par les indigènes aux non-indigènes, avec l'indication des cultures sur ces terrains.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Uitgestrektheid in bouws. *Superficie en bahoes.*	Waarvan voor de teelt van: *Dont pour la culture de:* Suikerriet. *Canne à sucre.*	Padi en 2e gewassen. *Padi et 2es récoltes.*	Andere gewassen. *Autres plantes.*	Voor de oprichting van gebouwen. *Construction de bâtiments.*	Aantal geregistreerde overeenkomsten. *Nombre des contrats enregistrés.*	Aantal huurders. *Nombre des entrepreneurs.* Europeanen. *Européens.*	Vr. Oosterlingen. *Orientaux étrangers.*
1886	45 172	36 276	2 615	6 171	110	5 196	110	97
1887	62 265	39 355	2 375	20 389	146	17 235	61	66
1888	65 074	45 988	2 765	16 222	99	5 168	75	45
1889	68 955	58 375	4 686	5 788	106	2 024	193	44
1890	105 984	69 055	6 023	30 784	122	16 335	175	31
1891	97 856	81 653	4 880	11 243	80	2 903	38	23
1892	107 359	90 779	5 245	11 290	45	3 179	66	28
1893	113 036	93 485	6 913	12 576	62	6 289	56	17
1894	154 867	104 425	8 597	41 793	52	33 330	109	26
1895	121 340	101 402	5 457	14 416	65	17 323	152	46

III. TOTAAL GRONDEN OP JAVA DOOR HET GOUVERNEMENT IN HUUR OF IN ERFPACHT AFGESTAAN NAAR DE SOORT DER ONDERNEMERS.

Total des terres cédées en bail ou en emphytéose par le Gouvernement.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Naaml. Venn. of Europeanen. *Sociétés anon. ou Européens.* Aantal. *Nombre.*	Bouws. *Bahoes.*	Chineezen. *Chinois.* Aantal. *Nombre.*	Bouws. *Bahoes.*	Chineezen en Europeanen. *Chinois et Europ.* Aantal. *Nombre.*	Bouws. *Bahoes.*	Inlanders. *Indigènes.* Aantal. *Nombre.*	Bouws. *Bahoes.*	Totaal. *Total.* Aantal. *Nombre.*	Bouws[1]) *Bahoes.*
Bantam	5	1 793	—	—	—	—	—	—	5	1 793
Batavia	1	406	—	—	—	—	—	—	1	406
Krawang	5	1 238	2	864	—	—	—	—	7	2 102
Preanger	178	75 861	15	4 491	—	—	—	—	193	80 352
Cheribon	5	3 016	2	409	—	—	—	—	7	3 425
Tegal	5	1 413	1	127	—	—	—	—	6	1 540
Pekalongan	15	8 621	5	3 394	—	—	—	—	20	12 015
Semarang	46	20 690	3	1 278	—	—	—	—	49	21 968
Japara	12	4 580	—	—	—	—	—	—	12	4 580
Soerabaja	16	6 979	1	241	—	—	—	—	17	7 220
Pasoeroean	88	76 516	1	1 178	—	—	—	—	89	77 694
Probolinggo	30	28 984	1	237	—	—	—	—	31	29 221
Besoeki	78	87 913	—	—	—	—	1	300	79	88 213
Banjoemas	4	1 349	—	—	—	—	—	—	4	1 349
Bagelen	1	1 184	1	490	—	—	—	—	2	1 674
Kedoe	13	3 896	2	565	—	—	1	384	16	4 845
Madioen	24	9 528	4	1 469	—	—	1	30	29	11 027
Kediri	177	107 391	7	3 017	—	—	3	1 175	187	111 583
Totaal 1895	703	441 358	45	17 760	—	—	6	1 889	754	461 107
Total 1894	672	402 501	48	18 425	2	193	5	1 854	727	423 573
1893	617	368 772	47	18 040	1	199	4	1 470	669	388 481
1892	594	343 359	46	17 912	1	132	4	1 470	645	362 873
1891	552	312 100	41	15 444	2	633	4	1 486	599	329 653
1890	565	297 215	44	15 615	3	1 012	5	2 019	617	315 861
1889	570	284 079	44	15 628	3	1 012	6	2 563	623	303 282
1888	553	275 769	36	14 132	4	1 539	7	2 594	600	294 034
1887	562	272 382	41	14 885	3	1 407	3	1 416	609	290 090
1886	528	255 592	36	11 743	4	3 492	3	1 424	571	272 251

[1]) Voor het in dit totaal begrepen aantal bouws, waarvan bleek dat zij voor den landbouw werden bestemd, zie de tabel op pag. 35.

Digitized by Google

IV. UITGESTREKTHEID EN VERPONDINGSWAARDE DER LANDEN OP JAVA AAN PARTICULIEREN IN EIGENDOM AFGESTAAN, VERDEELD NAAR GEWESTEN EN NATIONALITEIT DER EIGENAREN. [1])
Etendue et valeur imposable des domaines particuliers à Java, par provinces et par nationalités des propriétaires.
Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Toebeh. aan Europ. *Européens.* Aantal bouws. *Etendue en bahoes.*	Verpondingswaarde. *Val. imposable* × *f* 1000.	Toebeh. aan Chin. *Chinois.* Aantal bouws. *Etendue en bahoes.*	Verpondingswaarde. *Val. imposable* × *f* 1000.	Toebeh. aan and. Vr. Oosterlingen of inlanders. *Autr. orient. étr. ou indig.* Aantal bouws. *Etendue en bahoes.*	Verpondingswaarde. *Val. imposable* × *f* 1000.
Bantam	12 795	800	—	—	—	—
Batavia	562 228	23 296	268 013	12 403	17 994	1 709
Krawang	300 000	2 700	86 080	900	—	—
Cheribon	257 240	2 949	—	—	—	—
Tegal	3 749	424	—	—	—	—
Semarang	13 355	1 271	5 730	1 958	1 421	461
Japara	1 900	95	108	38	—	—
Soerabaja	587	247	5 783	2 862	503	278
Pasoeroean	851	255	—	—	—	—
Totaal. *Total.* 1895	1 182 705	32 037	365 714	18 161	19 918	2 448
1894	1 113 533	29 150	434 792	22 583	20 524	1 903
1893	1 112 909	29 121	435 288	22 572	20 770	2 030
1892	1 112 127	29 091	435 804	22 431	20 740	2 012
1891	1 112 260	29 103	435 628	22 600	20 731	2 051
1890	1 113 092	29 037	435 080	22 510	20 373	2 462
1889	1 117 065	27 702	431 467	22 428	21 729	2 501
1888	1 143 956	27 223	426 667	21 972	20 476	2 698
1887	1 139 561	29 693	427 029	23 002	24 403	2 799
1886	1 140 219	30 078	418 196	24 230	24 215	2 686

[1]) Sedert 1816 zijn geen landen in eigendom afgestaan, zoodat de uitgestrektheid dezelfde blijft, al verwisselt de bestemming der gronden en nu en dan de nationaliteit der eigenaars; door verbetering der opgaven verandert het totaal steeds.

V. SUIKERCULTUUR OP JAVA. *Culture du sucre à Java.*

1. Overgang der Gouverments-suikercultuur in vrije cultuur.
Bron: K. V. *Transition de la culture de sucre du Gouvt. à la culture libre.*

Oogstjaar. *Années.*	Uitgestrektheid op hoog gezag beplant in bouws. *Terres du Gouvt. en bahoes.*	Vrije velden der bevolking in bouws. *Terres louées des indigènes. en bahoes.*	Oogstjaar. *Années.*	Uitgestrektheid op hoog gezag beplant in bouws. *Terres du Gouvt. en bahoes.*	Vrije velden der bevolking in bouws *Terres louées des indigènes. en bahoes.*
1882	29 840	11 603	1887	14 163	25 948
1883	26 416	15 488	1888	11 179	28 834
1884	23 508	19 720	1889	8 372	31 294
1885	20 331	22 802	1890	5 492	35 395
1886	17 405	22 763	1891 [1])	2 721	35 791

[1]) Laatste jaar van de bebouwing van suikervelden op hoog gezag.

2. Ontwikkeling der vrije suikercult. op Java (op contr. met de bevolk. berustende)
Développement de la culture de sucre à Java par entrepreneurs sous libre contrat avec l'indigène.
Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Getal werkende fabrieken. *Usines.*	Aanplant bouws. *Nombre des bahoes cultivés.*	Productie. *Production.* Picols. [1])	Gemiddeld per bouw. [2]) *Moyenne par bahoe.*
1875	44	3 748 (16)	233 301 (40)	
1881	42	10 031 (42)	528 420 (41)	52,88
1886	52	16 376 (52)	1 287 068 (52)	78,60
1887	53	15 773 (50)	1 361 863 (50)	86,36
1888	52	15 570 (51)	1 367 814 (50)	88,93
1889	51	16 404 (50)	1 332 782 (50)	81,37
1890	57	19 042 (57)	1 512 955 (54)	81,88
1891	64	20 365 (56)	1 634 601 (56)	80,26
1892	147	67 087 (145)	5 694 516 (145)	83,88
1893	152	74 295 (150)	6 609 765 (152)	88,61
1894	154	77 663 (153)	6 682 952	86,05
1895	152	80 847 (151)	7 475 598	92,47

[1]) De picol à 61,76 KG. [2]) Berekend over het aantal geslaagde velden.

3. Suiker-productie (in picols) in 1895 verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen met de totalen der gewestelijke productie van de 5 vorige jaren.

Sucres produits (picols) par provinces.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Ondernemingen op van de bev. gehuurde gronden. *Terres louées de l'indigène.*		Ondern. op gronden, door het Gouvt. in huur of erfp., en door Vorsten afgest. *Terres cédées par le Gouvt. et les princes indigènes.*		Ondernemingen op landen, in eigendom afgestaan. *Domaines particuliers.*		Totaal der productie. *Production totale.*					
	Ondernemingen. *Fabriques.*	Productie. *Production.*	Ondernemingen. *Fabriques.*	Productie. *Production.*	Landen. *Domaines.*	Productie. *Production.*	1895.	1894.	1893.	1892.	1891.	1890.
Bantam	—	—	—	—	—	—	*	*	*	*	*	*
Batavia	—	—	—	—	11	13 765	13 765	18 032	17 877	13 154	33 620	37 092
Krawang	—	—	—	—	1	22	22	60	48	140	4 823	12 076†
Preang. Reg.	—	—	—	—	—	—	—	128	—	—	—	12
Cheribon	12	506 362	4 (2)	81 000	—	—	587 362	442 770	468 513	348 578	394 640	387 712
Tegal	10	638 271	—	—	1	40 500	678 771	660 661	629 450	607 277	574 489	627 257
Pekalongan	5	244 233	—	—	—	—	244 233	255 397	220 579†	244 697	268 764	250 254
Semarang	4	249 625	2	*	—	—	249 625†	215 615†	244 970†	188 523†	206 973†	203 891
Japara	12	613 699	1	*	—	—	613 699†	553 042†	524 939	406 586	382 831†	415 977†
Rembang	3	63 000	—	—	—	—	63 000	44 892	52 829	25 825	60 622	46 763
Soerabaja	39	2 125 164	1	3 000	6	20 989	2 149 153	1 982 965†	2 034 333†	1 601 562†	1 734 364†	1 770 575†
Pasoeroean	17 (16)	541 165	1	55 000	1	12 453	588 618†	506 326†	573 595	521 458	541 482	519 100
Probolinggo	14	747 330	2	*	—	—	747 330†	671 537†	709 521†	644 211†	632 593†	642 965
Besoeki	12	551 144	2	*	—	—	551 144†	475 606†	446 731†	385 633†	426 230	436 730
Bagelen	2	74 401	—	—	—	—	74 401	73 164	34 129	47 400	16 600	3 000
Banjoemas	4	231 024	—	—	—	—	231 024	144 762	153 580	160 000	77 200	61 800
Madioen	6	279 844	—	—	—	—	279 844	246 315	232 695	236 032	221 035	135 990
Kediri	12	610 336	4	161 795	—	—	772 131	573 149	579 544	447 626	394 934	439 365
Soerakarta	—	—	14	496 189	—	—	496 189	403 375	427 185	392 996	397 546	332 256
			2 [2]	91 318	—	—	91 318	87 504	72 130	62 577	64 818	48 051
Djokjakarta	—	—	16	773 399	—	—	773 399	717 938	699 280	644 677	605 551	474 790
Totaal	152 (151) [1]	7 475 598	17 (15) [3] 32 [4]	300 795† 1 360 906	20	87 729	9 225 028†	8 073 238†	8 121 928†	6 978 952†	7 039 115†	6 845 656†

[1]) Hieronder 24 in handen van Chineezen en 2 in handen van Europ. en Chin. [2]) Suikerfabrieken toebehoorende aan het Mangkoe Negorosche huis. [3]) Totaal der huur- of erfpachtsondernemingen. [4]) Totaal der ondernemingen in de Vorstenlanden; hier worden slechts Europeanen als landhuurders toegelaten.

1. Koffieprod. (in pic.) van 1895 verdeeld over gew. en aard der ondernem. met de totalen der gouvernementsproductie der vorige jaren.
Bron: K. V. *Cafés produits (picols), par provinces.*

Gewesten. *Provinces.*	Gouvts. cultuur, (door de pakhuizen uitgeleverd.) *Culture du Gouvernement.*	Vrije cultuur der bevolk.[1] *Culture libre des indigènes.*	Van ondern. op gr., door het Gouv. in huur- of erfp. en door Vorsten afgestaan. *Cultures des terrains cessionnés.* Ondern. *Entrepr.*	Productie.	Van ondern. op landen, in eigendom afgestaan. *Cultures sur domaines part.* Land. *Terres.*	Productie.	Totalen der gouvernementsproductie [5]) in *Totaux de la production du gouvernement.* 1894.	1893.	1892	1891.	1890.	1889.	1888.	1887.	1886.	1885
a. Java.																
Bantam	—	—	4	780	1	280	—	228	5 960	1 067	528	2 975	1 937	725	6 418	1 910
Batavia	—	—	1	2	52	16 682	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krawang	—	—	3 (2)	257	1	10 817	214	34	708	122	37	169	126	17	534	183
Preanger	80 773	—	86 (62)	9 052	—	—	77 657	24 449	200 958	64 869	28 041	125 175	63 828	42 827	135 684	91 820
Cheribon	2 092	—	2	1 015	—	—	2 664	728	8 096	4 166	693	6 717	8 322	3 106	16 303	8 303
Tegal	32 333	—	2	*	1	69	23 042	2 559	58 567	25 096	9 438	45 017	41 635	16 400	80 779	19 545
Pekalongan	6 482	—	15 (12)	2 260	—	-	5 661	291	14 783	6 108	1 782	9 939	9 866	3 297	26 156	6 207
Semarang	6 987	—	39 (37)	15 656	2	160	10 087	412	18 707	15 592	3 117	17 101	17 557	12 199	31 787	21 306
Japara	—	—	4 (1)	900	—	—	—	36	1 466	1310	110	744	734	652	1 131	1 009
Soerabaja	2 277	—	9 (7)	13 289	—	—	1 800	1 816	3 346	2 806	1 206	5 029	3 967	5 652	6 771	4 195
Pasoeroean	136 072	—	75 (71)	144 876	—	—	184 221	22 317	269 113	177 448	32 610	245 610	277 507	99 150	295 444	207 711
Probolinggo	19 356	—	21 (16)	14 087	-		21 241	5 481	33 037	25 714	6 734	33 490	35 074	20 401	43 408	33 119
Besoeki	9 771	—	50 (28)	23 424	—	—	14 908	2 607	23 492	21 036	3 777	20 066	26 296	13 842	29 772	18 112
Banjoemas	2 076	-	2	—	—	—	1 608	436	12 103	695	281	11 218	5 427	1 370	22 811	5 026
Bagelen	1 152	—	1	23	—	—	1 064	274	5 950	1 282	398	7 252	6 972	1 822	18 065	8 147
Kedoe	3 374	—	14 (11)	2 087	-	-	4 713	239	13 273	5 961	1 214	13 269	11 063	5 954	29 266	17 804
Madioen	10 117	—	14 (9)	8 133	—	—	10 114	3 450	14 323	10 357	2 884	17 530	28 579	14 361	41 318	25 821
Kediri	3 095	—	124 (91)	96 616	-	-	1 812	497	6 116	4 143	376	7 369	11 442	2 679	12 431	8 057
Soerakarta	3 881	—	60 (58)	17 938	-	—	5 203	3 189	2 875	13 066	2 460	8 395	14 224	9 904	18 496	21 741
Djokjokarta	-	—	3	268	—	—	-	—	—	—	—	425	418	176	1 159	555
Totaal Java	319 839	—	466 (355) [2] 63 (61) [3]	332 457 18 206	57	27 438	364 009	69 066	692 784	381 048	95 686	577 561	564 976	254 534	817 716	500 571
b. Buitenbezittingen.																
Sumatra Pad. Bov.	31 096	—	15 (11)	8 230	—	—	19 956	45 120	19 035	35 723	51 744	36 138	82 233	67 478	57 176	80 806
Tapanoeli	7 950	—	2	1 189	—	—	5 252	8 100	8 486	7 419	10 439	9 996	12 698	12 785	8 769	17 635
Pad. Benedenland	2 017	—	3 (1)	20	—	—	912	3 563	2 258	1 900	2 867	2 202	4 176	3 364	2 266	3 827
Benkoelen	—	8 838	3 (2)	143	—	—	—	—	—	-	—	—	—	—	—	—
Lamp. distr.	—	550	4 (1)	29	1 [4]	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Palembang	—	20 196	5 (4)	1 110	—	—	-	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Riouw	—	—	—	—	1	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Borneo W.	—	—	—	—	3 (1)	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Borneo Z.O.	—	227	4 (3)	27	—	—	—	—	—	—	-	—	—	—	—	—
Celebes Gouvern.	—	42 017	1	72	1	*	—	—	-	—	—	—	—	—	—	—
Minahassa	1 686	—	8 (6)	2 720	—	—	726	3 705	7 256	4 114	960	21 498	7 716	4 511	22 484	23 561
Ternate	—	—	—	—	2 (1)	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bali	—	29 912	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tot. Ned. Indië.	362 498	101 740	574 (447)	364 203	65 (61)	28 240	390 855	129 554	759 807	430 204	161 696	647 395	671 799	342 672	888 411	626 400

[1]) Uitvoercijfers. [2]) Totaal der ondern. op huur- of erfp. gronden van Java. [3]) Totaal der Vorstenl. [4]) Van de bevolking ingehuurd. [5]) Gewestelijke totalen zijn alleen voor de Gouv. prod. gegeven wegens onvolledigheid der cijfers van particuliere productie.

Digitized by Google

2 Koffie-productie (in picols) in Nederl. Indië. [1]) *Production de café (picols) dans les Indes Néerl.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Java (inclusief de Vorstenlanden). Gouvernements-koffie. [2]) *Culture du Gouvernement.*	Java. Particuliere koffie. *Culture privée.* Grond. d. h. Gouvt. in h. of ertp. atgest. *Terres en emphytéose.* [3]	Eigendomsgronden. [3]) *Terres en propriété.*	Huurgronden in de Vorstenlanden. [3]) *Terr. en bail dans les „Vorstenlanden."*	Sumatra. Gouvernements-koffie. [2]) *Culture du Gouvernement.*	Koffie van Erfpachtsgronden. [3]) *Culture sur terr. emphytéotiques.*	Celebes. Gouvernements-koffie. [2]) *Culture du Gouvernement.*	Koffie van Erfpachtsgronden. [3]) *Culture sur terr. emphytéotiques.*
1870	986 000		153 000		164 000	—	13 000	—
1871	446 000		121 000		157 000	—	8 000	—
1872	984 000		185 000		91 000	—	7 000	—
1873	774 000		152 000		109 000	—	11 000	—
1874	1 032 000		180 000		132 000	—	16 000	—
1875	494 000	40 000	13 000	69 000	145 000	—	11 000	—
1876	1 266 000	77 000	34 000	91 000	103 000	—	8 000	—
1877	875 000	61 000	21 000	103 000	175 000	1 000	14 000	—
1878	857 000	51 000	31 000	35 000	104 000	2 000	36 000	—
1879	1 267 000	93 000	27 000	90 000	112 000	3 000	12 000	—
1880	558 000	70 000	9 000	85 000	123 000	5 000	13 000	1 000
1881	1 008 000	154 000	12 000	101 000	110 000	5 000	10 000	1 000
1882	1 025 000	172 000	30 000	71 000	98 000	6 000	19 000	*
1883	1 082 000	203 000	14 000	122 000	150 000	11 000	10 000	2 000
1884	1 012 000	200 000	26 000	36 000	90 000	9 000	17 000	2 000
1885	500 000	167 000	15 000	37 000	102 000	9 000	24 000	2 000
1886	819 000	225 000	27 000	21 000	48 000	7 000	22 000	2 000
1887	255 000	125 000	9 000	23 000	84 000	14 000	5 000	4 000
1888	565 000	298 000	13 000	30 000	99 000	13 000	8 000	6 000
1889	578 000	317 000	20 000	19 000	48 000	14 000	21 000	7 000
1890	96 000	61 000	8 000	8 000	65 000	12 000	1 000	1 000
1891	381 000	262 000	11 000	30 000	45 000	9 000	4 000	2 000
1892	693 000	315 000	21 000	13 000	60 000	14 000	7 000	3 000
1893	69 000	121 000	13 000	9 000	57 000	13 000	4 000	2 000
1894	364 000	425 000	24 000	23 000	26 000	6 000	1 000	2 000
1895	320 000	332 000	27 000	18 000	41 000	11 000	2 000	3 000

[1]) Als bron voor deze tabel werd gebruikt Mr. N. P. van den Berg's „Historisch Statistische aanteekeningen over de voortbrenging en het verbruik van koffie" voor zoover betreft de gouvernements-koffieproductie over de jaren tot en met 1878 (voor Celebes tot en met 1877), en de particuliere productie op Java over de jaren tot en met 1874; voor de overige cijfers diende het K. V. als bron. [2]) Bij de pakhuizen ingeleverd. [3]) Voor zoover bekend.

VII. KINA-PRODUCTIE VAN NEDERL. IND., VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER ONDERNEMINGEN.
Production de quinquina, par provinces.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Van Gouvernements-plantsoenen. *Plantations du Gouvt.*		Van ondernemingen op gronden, door 't Gouvt. in erfpacht afgestaan. *Terrains emphytéotiques.*		Van plantsoenen op landen in eigendom afgestaan. *Cultures sur domaines privés.*	
	Produc. plant-soenen. *Plantat.*	Productie in K.G. *Kilogr. produits.*	Produc. plant-soenen. *Plantat.*	Productie in K.G. *Kilogr. produits.*	Produc. landen. *Plantat.*	Productie in K.G. *Kilogr. produits.*
Batavia	—	—	—	—	1	6 104
Krawang	—	—	—	—	1	53 916
Preanger	8	317 387	74 (49)	3 161 556	—	—
Cheribon	—	—	1	53 620	—	—
Pekalongan	—	—	6 (5)	235 717	—	—
Semarang	—	—	4 (2)	37 875	—	—
Pasoeroean	—	—	2	—	—	—
Banjoemas	—	—	1	16 700	—	—
Bagelen	—	—	1	50 000	—	—
Kedoe	—	—	4 (2)	11 230	—	—
Kediri	—	—	5 (1)	6 562	—	—
Totaal 1895.	8	317 387	98 (62)	3 573 260	2	60 620
„ 1894.	8	295 107	96 (58)	2 890 630	3 (2)	47 862
„ 1893.	8	279 979	100 (67)	2 856 138	4 (3)	46 928
„ 1892.	8	309 628	112 (71) 22	2 793 820	6 (2)	28 944
„ 1891.	8	286 101	126 (69) 33	2 810 636	5	37 500
„ 1890.	8	267 281	118 (54) 31	2 436 375 †	2	26 578
„ 1889.	8	351 751	123 (58) 39	1 966 514	(3)	34 692
„ 1888.	8	370 899	126 (51) 43	1 362 727	(3)	16 888
„ 1887.	8	351 656	128 (46) 54	859 144	(2)	13 562

VIII. TABAKS-CULTUUR IN NEDERL. INDIË. *Culture du tabac dans les Indes Néerlandaises.*

1. Tabaks-productie (in K.G.) van 1895, verdeeld over gew. en aard der ondern.
Kilogrammes de tabac produit, par provinces.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Van ondernemingen op van de bev. gehuurde gronden. *Terres loucés des indigènes.*			Van ondernemingen op gronden door 't Gouv. in huur of erfpacht, en door Vorsten afgestaan. *Terrains cessionnés.*		Van ondernemingen op landen in eigendom afgestaan. *Domaines privés.*	
	Werkend. onderne-mingen. *Exploit. en activité.*	Productie. *Produit.* Bladtabak. *Feuilles.*	Productie. *Produit.* Krossok.	Werkende onderne-mingen. *Exploit. en activité.*	Productie. Bladtabak en Krossok. *Produit. Feuilles et Krossok.*	Landen. *Domaines.*	Productie. Bladtabak. *Produit. Feuilles.*
a. Java.							
Krawang	—	—	—	—	—	1	25
Cheribon	—	—	—	—	—	—	—
Tegal	1	3 500	1 500	—	—	—	—
Semarang	—	—	—	1	4 944	2	725
Probolinggo	18	639 473	[1]) 635 067	1	—	—	—
Bezoeki	20	2 486 500	3 062 000	6 (2)	85 000	—	—
Banjoemas	2	82 500	135 000	—	—	—	—
Kediri	3	35 000	20 625	—	—	—	—
Soerakarta	—	—	—	31	2 550 863	—	—
Djokjokarta	—	—	—	2	64 500	—	—
b. Sumatra.							
Palembang	—	—	—	2 (1)	65 100	—	—
Deli incl. Padang en Bedagei	—	—	—	58	10 525 139	—	—
Langkat	—	—	—	31	4 673 070	—	—
Serdang	—	—	—	13	1 457 721	—	—
Batoe Bara	—	—	—	3	304 785	—	—
Assahan	—	—	—	6	1 115 200	—	—
c. Riouw	1	208		—	—	—	—
d. Borneo W.	1	50		—	—	—	—
Borneo Z.O.	5 (4)	105 500		3 (1)	18 600	—	—
e. Menado	2 (1)	27 900		2 (1)	27 900	—	—
Tot. Java beh. Vorstenlanden	44	3 246 973	3 854 192	8 (4) [2])	89 944	3	750
Vorstenlanden	—	—	—	33 [3])	2 615 363	—	—
Sumatra	—	—	—	113 (112)	18 141 017	—	—
Borneo	6 (5)	105 550		3 (1)	18 600		—

[1]) Van 16 ondernemingen. [2]) Totaal van de ondernemingen op huur of erfpachtsgronden. [3]) Totaal van de ondernemingen in Soerakarta en Djokjakarta.

Bron: K. V.

2. Tabaksproductie van Java. *Production de tabac à Java.*

Jaren. *Années.*	Op van de bevolking gehuurde gronden. *Terres louées de l'indigène.* Werkende ondernemingen. *Exploitations en activité.*	Bladtabak. *Tabacs feuilles.* K. G.	Krossok. K. G.	Op gronden, door het Gouvernement in huur of erfpacht afgestaan. *Terres emphytéotiques.* Werkende ondernemingen. *Exploitations en activité.*	Productie. KG. *Kilogr. produits.*	Op landen, in eigendom afgestaan. *Domaines privés.* Landen. *Domaines.*	Productie. KG. *Kilogr. produits.*	Op gronden, door Vorsten afgestaan. *Terres cédées par princes indigènes.* Werkende ondernemingen. *Exploitations en activité.*	Productie. KG. *Kilogr. produit.*
1886	47 (41)	4 228 886	2 559 704	14	212 217	(3)	16 150	23	674 790
1887	56 (50)	4 749 224	2 971 684	16 (15)	342 467	(2)	17 812	24	820 599
1888	61 (58)	6 558 297	4 171 337	26 (25)	400 622	4	27 150	27	1 094 820
1889	55 (41)	4 413 840	3 864 270	18 (14)	215 100	7 (5)	49 170	25	1 061 363
1890	53 (50)	5 621 400	6 311 040	15 (11)	1 330 625	7 (5)	33 380	27	1 080 924
1891	39 (35)	3 252 900	3 547 260	16 (14)	169 599	6 (1)	1 880	23	1 291 903
1892	46 (39)	2 964 500	3 985 000	15 (11)	126 250 †	4 (3)	15 125	28	1 421 342
1893	45 (42)	5 594 077	6 312 213	11 (10)	223 251	2	6 984	25	1 285 272
1894	49 (48)	3 930 109	4 681 155	11 (8)	77 000	3	6 285	30	1 581 585
1895	44	3 246 973	3 854 192	8 (4)	89 900	3	750	33	2 615 363

Bron: K. V.

3. Tabaksproductie van Sumatra's Oostkust. *Production de tabac à Sumatra.*

Jaren. *Années.*	Deli en onderh. (Padang en Bedagoei). Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*	Langkat. Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*	Serdang. Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*	Batoe Bara. Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*	Assahan, Bila, Siak [1]) en overige ondernemingen op Sum.-Oostk. Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*	Totaal. *Total.* Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*
1886	55	7 574 516	24 (22)	2 533 259	18	1 392 115	6 (5)	149 710	4	95 381	107 (104)	11 745 011
1887	57 (54)	7 488 957	25 (18)	2 047 227	27 (25)	2 171 156	10	460 716	7	260 764	126 (114)	12 428 819
1888	83 (67)	9 098 481	42 (28)	3 909 849	35 (28)	2 801 842	13 (9)	622 553	19 (9)	337 756	201 [2]) (141)	16 678 980
1889	87 (63)	8 767 588	47 (33)	4 253 953	43 (28)	2 559 561	14 (10)	482 357	70 (19)	869 580	261 [2]) (153)	16 933 038
1890	87 (62)	10 478 456	49 (36)	5 560 744	43 (25)	2 925 440	15 (11)	626 504	82 (21)	1 316 794	276 [2]) (165)	21 016 937
1891	(66)	10 416 128	(41)	5 031 071	(26)	2 903 561	(11)	697 125	(26)	1 188 717	(170)	20 536 601
1892	98 (59)	6 904 397	61 (32)	3 411 098	50 (20)	1 510 464	21 (7)	293 369	77 (17)	1 102 190	307 [2]) (135)	12 921 509
1893	67 (57)	8 125 361	59 (31)	3 822 759	41 (14)	1 536 898	7 (5)	214 863	13 (11)	1 210 434	222 (118)	15 210 315
1894	60 (56)	9 579 470	31 (30)	4 904 176	15 (11)	1 540 356	5 (3)	222 954	12 (11)	1 322 344	123 (111)	17 569 300
1895	60 (58)	10 525 139	33 (31)	4 673 070	14 (13)	1 457 721	3	304 785	7 (6)	1 115 200	116 (111)	18 075 917

[1]) Siak sedert 1887, productie in dit jaar 4 375 KG., in 1888 17 042 KG., in 1889 58 202, in 1890 54 188, in 1891 34 771, sedert 1892 geen productie.
[2]) Hieronder ook ondernemingen die niet meer bestaan of nog niet in werking zijn.

Digitized by Google

IX. THEEPRODUCTIE VAN JAVA VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER ONDERNEMINGEN. *Production de thé à Java, par provinces.*
Bron: K. V.

Gewes-	Op gronden in huur of erfpacht afgestaan. *Terres en bail ou emphytéose.*		Op landen in eigendom afgestaan. *Domaines privés.*		Totaal 1895. K. G.	Totaal 1894. K. G.	Totaal 1893. K. G.	Totaal 1892. K. G.	Totaal 1891. K. G.	Totaal 1890. K. G.	Totaal 1889. K. G.
	Ondernem. *Entreprises.*	Productie K. G. *Kilogr. produits.*	Landen. *Domaines.*	Productie K. G. *Kilogr. produits*	*Total K. G.*	*Total K. G.*	*Total K. G.*	*Total K. G.*	*Total K. G.*	*Total K. G.*	*Total K. G.*
Bantam..	—	—	1	13 000	13 000	18 000	15 889	24 089	16 661	*	14 000†
Batavia .	1	71 000	19 (18)	773 325	844 325	724 562	776 390	845 713	751 358	714 969†	885 773†
Preanger	51 (33)	3 565 053	—	—	3 565 053	3 034 301	3 017 752	3 324 432	2 198 551	2 226 318	2 517 364
Cheribon	1	69 450	—	—	69 450	65 000	54 000	64 000	100 000	50 000	50 000
Bagelen .	1	254 760	—	—	254 760	255 000	265 000	340 000	265 000	250 000	250 000
Totaal	54 (36)	3 960 263	20 (19)	786 325	4 746 588	4 096 863	4 129 031	4 598 234	3 331 570	3 241 287†	3 717 137†

X. PRODUCTIE VAN INDIGO OP JAVA VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER ONDERNEMINGEN. *Production d'indigo à Java par provinces.*
Bron: K. V.

Gewesten.	Op van de bevolking gehuurde gronden. *Terres louées des indigènes.*		Op gronden in erfpacht afgestaan. *Terres emphytéotiques.*		Op landen in eigendom afgestaan. *Domaines privés.*		Op gronden door Vorsten afgestaan. *Terres cédées p. princes indigènes.*		Totaal K. G
	Ondern. *Exploitat.*	K. G.	Ondern. *Exploitat.*	K. G.	Landen. *Exploitat.*	K. G.	Ondern. *Exploitat.*	K. G.	
Batavia.....	—	—	—	—	9 (8)	4 982	—	—	4 982
Pekalongan.....	4 (3)	21 149	—	—	—	—	—	—	21 149
Semarang.....	1	7 457	—	—	—	—	—	—	7 457
Rembang.....	1	*	—	—	—	—	—	—	*
Soerabaja.....	—	—	—	—	1	37 500	—	—	37 500
Pasoeroean.....	2	6 500	—	—	—	—	—	—	6 500
Madioen.....	2	13 118	—	—	—	—	—	—	13 118
Kediri.....	15 (13)	100 250	1	*	—	—	—	—	100 250
Soerakarta.....	—	—	—	—	—	—	72 (70)	216 524	216 524
Djokjakarta.....	—	—	—	—	—	—	37	192 723	192 723
							4[4])	21 463	21 463
Totaal 1895	25 (22)	148 474 †	1	*	10 (9)	42 482	113 (111)	430 710	621 666 †
1894	25 (23)	132 503	2	3 020	19 (16)	37 298	109	392 726	565 547
1893	26	143 961	2 [1])	6 500	15	15 410	116 (115)	520 113	685 984
1892	23 [1])	133 641	—	—	18 (17)	14 540	128	530 283	678 464
1891	16(15) [2])	100 850 †	4 (3)	5 000	16 (12)	7 360	130	620 642	733 852 †
1890	11 [3])	65 435	4	6 160	10	7 380	130	656 886	635 861
1889	11 [3])	70 495	2	3 200	19 (15)	12 540	119	655 626	741 861
1888	11 [3])	53 838	4 (3)	11 750	6	149 110	116 (115)	623 412	805 414†
1887	10(9)	56 224	6 (4)	13 745	*	*	111 (110)	579 878	[5])
1886	11 [3])	46 647	5 (4)	5 710	*	*	130	591 744	

[1]) Hiervan 1 toebehoorende aan een Chineeschen ondernemer. [2]) Hiervan 2 toebehoorende aan Chineesche ondernemers. [3]) Hiervan 3 toebehoorende aan Chineesche ondernemers. [4]) Toebehoorende aan Vorsten van Djokjakarta en Soerakarta. [5]) Daar vele gewestelijke opgaven ontbreken, zijn de totalen voor deze jaren niet uitgetrokken.

XI. PRODUCTIE VAN MUSKAATNOTEN EN FOELIE VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER PRODUCTIE. *Production de noix de muscade et de macis.*
Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Inlandsche productie. (Uitvoercijfers.) *Export. de prod. indig.*		Productie van landen, in eigendom en ondernemingen in erfpacht afgestaan. *Domaines privés et terres en bail et emphytéose.*				
	Picols Noten. *Noix.*	Picols Foelie. *Macis.*	Landen. *Plantat.*	Ondernemingen. *Exploit.*	Picols Noten *Noix Picols.* Bereid. *Préparés.*	Picols Noten *Noix Picols.* i. d. dop. *en coquille.*	Picols Foelie. *Macis.*
a. Java.							
Batavia	—	—	11	—	—	222	16
Krawang	—	—	1	—	—	17	—
Semarang	—	—	1	—	—	*	—
b. Buitenbez.							
Sumatra W.	3 309	715	—	1	—	*	—
Benkoelen	87	7	—	—	—	—	—
Sumatra O.	2 400	350	—	—	—	—	—
Atjeh	114	17	—	—	—	—	—
Menado	3 814	478	31	2	—	554†	59†
Amboina	2 312	215	34	4 (3)	10 412	529	2 706
Ternate	—	—	8	—	169	60	26
Totaal 1895	12 036	1 782	86 (85)	7 (5)	10 581	1 382 [1])	2 807 [1])
1894	12 659	1 925	55 (54)	11 (9)	10 846	345	2 281
1893	14 444	1 062	66 (64)	13 (8)	11 322	173	2 898
1892	8 416	1 472	81 (71)	21 (7)	9 440	916	2 536
1891	10 338	1 431	53 (47)	12 (4)	9 831	347	2 680
1890	10 595	1 500	47 (45)	10 (4)	8 287	515	2 228
1889	6 335	1 025	42	15 (4)	4 568	630	1 315
1888	4 692	790	41 (40)	11 (4)	10 184	147	2 673
1887	4 966 [2])	692	41	6 (2)	10 605	267	2 611
1886	3 338 [3])	491	40	6 (4)	6 417	158	1 656

[1]) Hieronder 95 picols noten en 3 picols foelie van 8 erfpachtsondernemingen op Java, waarvan niet blijkt in welke residentiën zij werkzaam waren.
[2]) Bovendien nog voor eene waarde van *f* 21.000. [3]) idem *f* 11.655.

XII. CACAOPRODUCTIE OP JAVA [1]). *Production de cacao à Java.*

Gewesten. *Provinces.*	Op gronden in huur of erfpacht afgestaan. *Terres en bail ou emphytéose.* Aantal ondernemingen. *Entreprises.*	Productie. *Production.* K.G.	Op gronden in eigendom afgestaan. *Domaines privés.* Aantal landen. *Domaines.*	Productie. *Production.* K.G.	Totale productie. *Production totale.* K.G.
Batavia	—	—	6 (4)	2 937	2 937
Krawang	2	*	—	—	*
Preanger Reg.	9 (5)	89 062	—	—	89 062
Tegal	1	*	1	625	625†
Pekalongan	5 (4)	2 623	—	—	2 623
Samarang	32 (25)	355 339	1	*	355 339†
Japara	1	—	—	—	—
Soerabaja	1	218	—	—	218
Passoeroean	5 (3)	10 686	—	—	10 686
Besoeki	4 (3)	3 374	—	—	3 374
Bagelen	1	*	—	—	*
Kedoe	5 (3)	4 124	—	—	4 124
Madioen	2	—	—	—	—
Kediri	8 (3)	9 375	—	—	9 375
Totaal 1895	76 (47) 3	474 801	8 (5)	3 562	478 363†
1894	78 (38) 2	387 210	9 (8)	3 723	390 933
1893	89 (45) 8	367 958	9 (8)	3 964	371 922
1892	74 (28) 26	228 105	8 (7)	2 188	230 293
1891	63 (22) 33	186 756	7 (5)	1 537	188 293
1890	58 (17) 33	81 735	5 (4)	764	82 499
1889	48 (9) 32	24 100	2	775	24 875
1888	38 (10) 22	28 488	2	66	28 554
1887	38 (2) 25	438	2	66	504
1886	32 (2) 22	33	1	*	33†

[1]) De cacaoproductie is in de buitenbezittingen nog van weinig beteekenis. In 1893 was de totale productie 321 picols, in 1894 337 picols en in 1895 ± 500 picols.

XIII. BOSCHWEZEN OP JAVA EN MADOERA.
Administration de Forêts à Java et Madoura.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Oppervlakte met djatti-bosch beplant op 1 Januari. *Superficie des forêts de bois Djatti.*	Gekapt timmerhout. *Bois de charpente abattu.*		Totaal der baten. *Total des recettes.*	Totaal der lasten. *Total des dépenses.*	Voordeelig saldo. *Bon solde*
		Djatti.	Wildhout. *Autre.*			
	H.A.	M³.	M³.			
1886	*	33 117 †	1 548	*f* 695 135	*f* 388 653	*f* 306 482
1887	*	39 186 †	1 819	874 118	393 196	480 922
1888	*	55 850 †	3 363	797 928	717 698	80 229
1889	*	64 695 †	4 086	804 237	560 681	243 556
1890	*	95 491	3 488	990 028	497 535	492 494
1891	642 372†	79 516 †	*	912 600	529 479	383 121
1892	655 379	115 590	3 328	1 217 274	621 442	595 832
1893	655 481	128 212	3 403	1 603 098	574 710	1 028 388
1894	653 943	144 206	3 980	1 903 268	703 774	1 199 493
1895	654 517	120 085	4 229	1 974 408	752 185	1 222 223

C. ANDERE NIJVERHEIDSINSTELLINGEN. *Autres branches de l'industrie.*

I. OVERZICHT VAN DE BELANGRIJKSTE NIJVERHEIDS-INRICHTINGEN IN 1895. *Etabl. d'industrie.*

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Particuliere inrichtingen. *Etabl. privés.*					
	Drukkerijen. *Imprimeries.*	IJs- en mineraalwaterfabr. *Fabr. de glace et d'eaux min.*	Zeepfabriek. *Fabr. de savon.*	Arakstokerijen. *Distill. d'arac.*	Houtzaagmolens. *Scieries.*	Rijstpelmolens. *Moulins à riz.*
Bantam	—	—	—	—	—	3 [2]
Batavia stad	6	4	2	—	—	—
Meester Corn.	1	—	—	—	—	—
Krawang	—	—	—	—	—	141
Cheribon	1	3	1	2	—	2 [3]
Preanger	—	—	—	—	—	37
Tegal	1	—	—	3	—	—
Pekalongan	—	—	1	—	—	—
Semarang	6	4	—	—	—	—
Japara	—	2	—	1 [1]	—	—
Soerakarta	2	1	—	—	—	—
Djokjakarta	1	1	—	—	—	—
Soerabaja	6	14	1	2	—	—
Pasoeroean	1	1	—	2	—	—
Probolinggo	1	—	—	—	—	—
Bagelen	—	2	—	1	—	—
Kedoe	—	1	—	—	—	—
Kediri	—	2	3	—	—	—
Madoera	—	1	—	—	—	—
Sumatra W.	3	4	—	—	—	—
Palembang	1	1	—	—	1	—
Sum. Oostk.	2	2	—	—	3	—
Atjeh	1	4	—	—	—	—
Riouw	1	—	—	—	—	—
Borneo W.	—	1	—	—	1	—
Borneo Z. O.	1	1	—	—	1	—
Celebes	1	1	—	—	—	—
Menado	1	—	—	—	—	—
Amboina	1	1	—	—	1	—
Totaal	38	51	8	11	7	183

[1]) Stokerij 3e klasse voor inlandsch gedistilleerd.
[2]) Daar voor 1895 geen opgaaf is geschied, is hier het cijfer voor 1894 behouden.
[3]) Behalve de genoemde 2 aan Europeanen toebehoorende molens zijn er in dit gewest nog een aantal toebehoorende aan Chineezen.

II. Overzicht van het aantal stoomketels toebehoorende aan particulieren in Ned.-Indië. [1])

Aperçu des chaudières à vapeur appartenant à des particuliers dans les Indes Néerl.

Bron: K. V. 1. Algemeen overzicht. *Aperçu général.*

Aanwezig op 31 Dec. *Présents au 1er. Déc.*	Stoomketels voor machineriën te land. *Chaudières employées par l'industrie.*						Stoomketels in schepen en vaart. *Chaudières dans les vaisseaux.*		Totaal generaal. *Total général.*	
	Java en Madoera.		Buitenbezitting.		Te zamen. *Total.*					
	Aantal. *Nombre.*	Verwarm. oppervl. in M². *Surface de chauffe en M².*	Aantal. *Nombre.*	Verwarm. oppervl. in M². *Surface de chauffe en M².*	Aantal. *Nombre.*	Verwarm. oppervl. in M². *Surface de chauffe en M².*	Aantal. *Nombre.*	Verwarm. oppervl. in M². *Surface de chauffe en M².*	Aantal. *Nombre.*	Verwarm. oppervl. in M². *Surface de chauffe en M².*
1880	1 236	55 888	19	227	1 256	56 115	143	7 688	1 399	63 803
1885	1 326	78 429	37	560	1 363	78 989	190	10 913	1 553	89 902
1890	1 426	92 477	66	1 007	1 492	93 484	241	12 584	1 733	106 068
1891	1 425	98 361	76	1 165	1 501	99 526	222	9 932	1 723	109 459
1892	1 499	107 555	97	1 878	1 596	109 433	231	11 478	1 827	120 911
1893	1 520	116 546	103	2 087	1 623	118 633	242	12 209	1 865	130 842
1894	1 587	122 661	105	2 102	1 692	124 763	251	12 659	1 943	137 422
1895	1 641	126 602	115	2 488	1 756	129 091	270	13 061	2 026	142 152

[1]) De ketels in spoor- en tramlocomotieven zijn niet mede geteld.

2. Stoomketels, bij de nijverheid in gebruik op Ultº Dec. 1895. Aantal en verwarmingsoppervlakte in M². [1])

Bron: K. V. *Chaudières affectées à l'industrie, et surface de chauffe en M².*

Inrichtingen. *Etablissements.*	Java en Madura. [2])		Buitenbezittingen. [3])	
	Aantal. *Nombre.*	M².	Aantal. *Nombre.*	M².
Suikerfabrieken. *Fabr. de sucre*	1 028	116 914	—	—
Indigo-ondernemingen. *Entrepr. d'indigo*	53	582	—	—
Koffie- " *Id. de café*	190	2 453	4	56
Thee- " *Id. de thé*	7	134	—	—
Tabaks- " *Id. de tabac*	1	18	5	52
Sigarenfabrieken. *Fabr. de cigares*	1	5	—	—
Olie- en boengkilmolens. *Fabr d'huile*	6	123	2	61
Meelfabrieken. *Fabr. de farine*	—	—	1	29
Tapiocafabrieken. " *de tapioca*	2	35	—	—
Rijstpelmolens. *Moulins à riz*	15	318	1	18
Arakstokerijen. *Distilleries d'arac*	8	112	—	—
Opiumbereiding. *Prépar. de l'opium*	3	56	—	—
Mijnbouw-ondernemingen. *Entrepr. minières*	25	191	14	232
Beenderenmeelfabrieken. *Fabr. d'os pulvérisés*	1	4	—	—
Zuivering van kapok. *Nettoyage de kapok*	4	58	—	—
Diamantslijperijen. *Taille de diamants*	—	—	4	60
Petroleumboringen. *Forages à pétrole*	28	580	19	905
Gasfabrieken. *Usines à gaz*	5	18	—	—
Electrische verlichting. *Eclairage électr.*	13	394	—	—
Drinkwater-voorziening. *Eaux potables*	4	56	—	—
Mineraalwaterfabrieken. *Eaux minérales*	3	17	2	8
IJsfabrieken. *Fabr. de glace*	39	1 363	18	286
Kalkbranderijen en cementfabr. *Fours à chaux*	5	120	—	—
Steenbakkerijen. *Id. à briques*	—	—	1	10
Houtkap-ondernemingen. *Abattage de bois* / Houtzagerijen. *Scieries*	5	61	19	474
Ambachtswerkplaatsen. *Ateliers de métiers*	46	1 169	2	70
Mestfabrieken. *Fabr. d'engrais chimique*	4	83	—	—
Boekdrukkerijen. *Imprimeries*	3	10	—	—
Stoomwasscherijen. *Lavoirs à vapeur*	1	30	—	—
Stoomkranen. *Grues à vapeur*	14	61	6	19
Stoombrandspuiten. *Pompes à vapeur*	3	12	—	—
Baggermolens. *Dragueurs*	—	—	1	15
Stoomploegen. *Charrues à vapeur*	15	240	4	52
Pompen en pulsometers. *Pompes, pulsomètres*	66	819	7	65
Locomot. v. industr. gebruik. *Locom. de l'industr.*	29	322	5	68
Droogdokken. *Bassins à sec*	4	91	—	—
Totaal v. andere stoomketels dan scheepsketels. *Total chaudières excl. navires*	1 641	126 602	115	2 488
Scheepsketels *Chaudières de steamers*	168	10 839	102	2 222
Totaal. *Total*	1 809	137 442	217	4 710

[1]) Zie de noot van de vorige tabel. [2]) Incl. de Lampongsche Districten, Banka en Billiton.
[3]) Met uitz. van de Lampongsche Districten, Banka en Billiton.

Digitized by Google

III. WERKLOONEN VOOR AMBACHTSLIEDEN EN KOELIES IN HET ALGEMEEN.
Salaires des ouvriers et coolies.

Gemiddeld loon per dag. *Salaire moyen par jour.*

Bron: K. V. Java.

Jaren. *Années.*	Batavia. Ambachtslieden. *Ouvriers en métiers.*	Batavia. Koelies. *Coolies.*	Semarang. Ambachtslieden. *Ouvriers en métiers.*	Semarang. Koelies. *Coolies.*	Soerabaja. Ambachtslieden. *Ouvriers en métiers.*	Soerabaja. Koelies. *Coolies.*
1880	*f* 0,75 à 2,50	*f* 0,50 à 0,60	*f* 0,70 à 2,00	*f* 0,40 à 0,75	*f* 0,80 à 2,00	*f* 0,35 à 0,60
1885	1,00 " ?	0,20 " 0,50	0,50 " 2,00	0,25 " 0,60	0,80 " 2,25	0,20 " 0,50
1886	0,60 " 5,00	0,20 " 1,00	0,50 " 2,00	0,25 " 0,60	0,75 " 2,00	0,20 " 0,50
1887	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,50 " 2,00	0,15 " 0,60	0,75 " 2,00	0,20 " 0,50
1888	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,50 " 2,00	0,15 " 0,60	0,75 " 2,00	0,20 " 0,50
1889	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,70 " 2,00	0,15 " 0,60	0,75 " 1,50	0,25 " 0,40
1890	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,60 " 2,00	0,15 " 0,50	0,75 " 1,50	0,35 " 0,50
1891	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,60 " 2,00	0,15 " 0,50	0,75 " 1,50	0,35 " 0,50
1892	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,60 " 2,00	0,35 " 0,40	0,75 " 1,50	0,35 " 0,50
1893	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,60 " 2,00	0,15 " 0,40	0,75 " 1,50	0,35 " 0,50
1894	1,— " 1,50	0,40 " 0,50	0,50 " 2,00	0,15 " 0,40	0,40 " 1,50	0,15 " 0,50
1895	0,75 " 1,50	0,40 " 0,60	0,50 " 2,00	0,15 " 0,40	0,40 " 1,50	0,15 " 0,50

	Preanger.		Soerakarta.		Pasoeroean.	
1880	*f* 0,50 à 1,00	*f* 0,20 à 0,60	*f* 0,60 à 1,50	*f* 0,30 à 0,60	*f* 0,60 à 1,00	*f* 0,35 à 0,50
1885	0,25 " 0,75	0,20 " 0,25	0,60 " 1,50	0,30 " 0,60	0,30 " 2,50	0,25 " 0,70
1886	0,30 " 1,00	0,15 " 0,25	0,60 " 1,50	0,30 " 0,60	0,60 " 1,34	0,25 " 0,40
1887	0,25 " 1,00	0,15 " 0,25	0,50 " 0,70	0,30 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1888	0,25 " 1,00	0,15 " 0,30	0,50 " 1,00	0,30 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1889	0,25 " 1,00	0,15 " 0,30	0,50 " 1,00	0,30 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1890	0,25 " 1,00	0,15 " 0,30	0,50 " 1,00	0,25 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1891	0,25 " 1,00	0,20 " 0,30	0,40 " 1,00	0,25 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1892	0,25 " 1,00	0,20 " 0,30	0,50 " 1,00	0,25 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1893	0,25 " 1,25	0,20 " 0,30	0,50 " 1,00	0,25 " 0,35	0,50 " 1,50	*
1894	0,25 " 1,25	0,20 " 0,30	0,50 " 1,00	0,25 " 0,35	0,50 " 1,50	*
1895	0,25 " 1,25	0,20 " 0,30	0,50 " 1,00	0,25 " 0,35	*	*

Buitenbezittingen.

Bron: K. V. *Autres possessions.*

Gewesten. *Provinces.*	Ambachtslieden. *Ouvriers en métiers.* 1880.	Ambachtslieden. 1895.	Koelies. *Coolies.* 1880.	Koelies. 1895.
Sumatra's Westkust [1])	*f* 1,00 à 2,00	*f* 0,65 à 5,00	*f* 0,25 à 0,30	*f* 0,30 à 0,75
Benkoelen	1,00 " 1,50	0,75 " 2,00	0,25 " 0,50	0,40 " 0,50
Lampongsche districten	1,00 " 2,50	1,25 " 2,50	0,50 " 0,60	0,40 " 0,60
Palembang	1,00 " 1,25	1,50 " 2,00	0,40 " 0,60	0,50 " 0,60
Sumatra's Oostkust	2,00 " 3,00	$ 0,70 " 2,00	8,00 " 12,00 (per maand)	$ 0,40 " 0,50 [3])
Atjeh	— —	gemidd. $ 1,00	*f* 1,00 à ?	gemidd. $ 0,40
Riouw	1,00 " 1,50	$ 0,40 à 1,00	0,60 " 0,75	$ 0,40 " 0,50
Banka	1,50 " 3,00	*f* 1,00 " 2,25	1,00 " 2,00	*f* 0,60 " 0,75
Billiton	0,80 " 2,50	0,75 " 1,75	0,60	gemidd. 0,50
Westerafdeeling van Borneo	1,00 " 1,50	0,75 " 2,00	0,66⅔	0,50 " 1,50
Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo	0,60 " 2,50	0,50 " 3,00	0,40 " 0,50	0,30 " 0,50
Menado	0,75 " 1,50	0,70 " 1,75	0,20 " 0,60	0,30 " 0,60
Celebes en Onderhoorigh.	1,00 " 3,00	1,00 " 3,00	0,50 " 1,00	0,60 " 1,00
Amboina	0,75 " 4,00	0,75 " 1,50	0,40 " 1,00	0,40 " 0,50
Banda	1,50 " 5,00	— —	0,80 " 1,00	— —
Ternate	0,50 " 1,00	0,50 " 1,00 [2])	0,30	0,25 " 0,50 [2])
Timor	1,50 " 3,00	2,00 " 2,50	0,35	gemidd. 0,50
Bali en Lombok	*	1,— " 2,—	*	—,— " 0,50

[1]) De opgaven over 1895 hebben betrekking tot 1887. Voor latere jaren ontbreken de opgaven.
[2]) " " " 1895 " " " 1892. " " " " " "
[3]) " " " 1895 " " " 1894. " " " " " "

V. Handel en Scheepvaart.

Commerce et navigation.

A. HANDEL. *Commerce.*

I. OVERZICHT DER WAARDE VAN DEN ALGEMEENEN GOEDEREN- EN SPECIËN- IN- EN UITVOER, ZOOWEL VOOR GOUVERNEMENTS ALS VOOR PARTICULIERE REKENING. [1])

Valeur des articles et des monnaies importés et exportés pour le compte du Gouvernement et pour le compte des particuliers.

Invoer. *Importation.*

Bron: S. H. S.

Jaren. *Années.*	Voor Gouvernements-rekening. *Pour le compte du Gouvernement.*			Voor particuliere rekening. *Pour le compte des particuliers.*			Totaal generaal. *Total général.*
	Goederen. *Marchandises.*	Speciën. *Espèces.*	Totaal. *Total.*	Goederen. *Marchandises.*	Speciën. *Espèces.*	Totaal. *Total.*	
1881	*f* 8,260,761	*f* 250,000	*f* 8,510,761	*f* 139,848,716	*f* 10,300,839	*f* 150,149,555	*f* 158,660,319
1882	8,564,975	1,699,500	10,264,475	141,677,075	11,020,529	152,697,604	162,962,079
1883	8,001,585	420,000	8,421,585	130,492,770	6,608,530	137,101,300	145,822,885
1884	11,315,163	—	11,315,163	137,964,066	12,739,708	150,703,774	162,018,937
1885	4,215,579	920,000	5,135,579	119,153,116	14,579,088	133,732,204	138,867,785
1886	3,804,593	—	3,804,593	112,882,718	10,049,116	122,931,834	126,736,427
1887	3,274,397	—	3,274,397	116,381,561	6,623,442	123,005,003	126,279,400
1888	4,141,871	—	4,141,871	119,336,104	16,152,075	135,488,179	139,630,050
1889	5,009,445	8,000,000	13,009,445	139,914,805	20,460,521	160,375,326	173,384,771
1890	5,602,351	4,000,000	9,602,351	141,322,087	9,249,279	150,571,366	160,173,717
1891	8,147,703	1,000,000	9,147,703	157,438,304	10,844,900	168,283,204	177,430,907
1892	6,633,294	2,000,000	8,633,294	152,225,378	10,030,052	162,255,430	170,888,724
1893	6,585,534	1,000,000	7,585,534	159,473,640	10,298,297	169,771,937	177,357,471
1894	6,711,597	1,000,000	7,711,597	158,557,897	8,945,735	167,503,632	175,215,229
1895	8,185,091	—	8,185,091	145,051,045	8,294,158	153,345,203	161,530,294

Uitvoer. *Exportation.*

1881	*f* 32,180,804	—	*f* 32,180,804	*f* 143,690,545	*f* 1,254,411	*f* 144,944,956	*f* 177,125,760
1882	29,811,785	—	29,811,785	166,974,074	3,074,968	170,049,042	199,860,827
1883	50,721,409	—	50,721,409	148,080,129	759,973	148,840,092	199,561,501
1884	34,383,321	—	34,383,321	154,247,866	1,084,610	155,332,476	189,715,797
1885	16,379,870	—	16,379,870	168,749,349	2,942,469	171,691,818	188,071,688
1886	25,185,390	—	25,185,390	158,070,631	2,964,145	161,034,776	186,220,166
1887	19,802,907	—	19,802,907	166,619,387	736,493	167,355,880	187,158,787
1888	20,358,278	—	20,358,278	163,070,339	668,816	163,739,155	184,097,433
1889	33,072,175	—	33,072,175	164,131,047	459,392	164,590,439	197,662,614
1890	17,148,178	—	17,148,178	158,747,522	653,920	159,401,442	176,549,620
1891	22,160,395	—	22,160,395	188,668,650	13,331,725	202,000,375	224,160,170
1892	26,298,479	—	26,298,479	178,119,132	10,536,893	188,656,025	214,954,504
1893	20,377,312	—	20,377,312	171,023,668	1,030,671	172,054,339	192,431,651
1894	17,022,361	—	17,022,361	182,184,679	878,777	183,063,456	200,085,817
1895	22,281,009	—	22,281,009	201,652,239	1,154,562	202,806,801	225,087,810

[1]) De waarde der in- en uitgevoerde goederen als maatstaf van taxatie, wordt vastgesteld naar de prijzen, elke drie maanden door den Directeur van financiën bepaald, na de Kamer van Koophandel te hebben gehoord; doch bij de bepaling der waarde van de magazijn- en andere goederen, die het Gouvernement uit Europa betrekt, worden de opgaven van prijzen gevolgd, die bij inkoop aldaar door het Gouvernement zijn besteed.

II. OVERZICHT VAN HET AANDEEL VAN JAVA EN MADOERA EN DE BUITENBEZITTINGEN, AFZONDERLIJK IN DE WAARDE VAN DEN ALGEMEENEN IN- EN UITVOER VOOR PARTICULIERE REKENING.

Part de Java et Madoura et des autres possessions au total de la valeur des imports et des exports pour le compte des particuliers.

Bron: S. H. S.

Invoer. *Importation.*

Jaren. *Années.*	Totaal op Java en Madoera. [1] *Total Java et Madoura.*	Waarvan *Dont* aan goederen. *marchandises.*	Waarvan *Dont* aan specie. *espèces.*	Totaal op de Buitenbezittingen. *Total autres possessions.*	Waarvan *Dont* aan goederen. *marchandises.*	Waarvan *Dont* aan specie. *espèces.*
1884	*f* 110,831,068	*f* 105,180,831	*f* 5,650,237	*f* 39,872,706	*f* 32,783,235	*f* 7,089,471
1885	95,864,718	85,344,643	10,520,075	37,967,486	33,808,475	4,059,013
1886	80,548,752	75,897,044	4,651,708	42,383,082	36,985,674	5,397,408
1887	78,887,439	75,277,226	3,610,213	44,117,564	41,104,335	3,013,229
1888	87,847,892	77,426,825	10,421,067	47,640,287	41,909,279	5,731,008
1889	103,143,272	89,728,816	13,414,456	57,232,054	50,185,989	7,046,065
1890	91,504,399	88,959,315	2,545,084	59,066,967	52,362,772	6,704,195
1891	110,860,370	103,932,499	6,927,871	57,422,834	53,505,805	3,917,029
1892	112,682,317	107,004,331	5,677,986	49,573,113	45,221,047	4,352,066
1893	121,399,850	115,229,836	6,170,014	48,372,087	44,243,804	4,128,283
1894	117,283,515	112,115,393	5,168,122	50,220,117	46,442,504	3,777,613
1895	103,004,203	98,405,233	4,598,970	50,341,000	46,645,812	3,695,188

Uitvoer. *Exportation.*

1884	*f* 115,454,635	*f* 115,432,930	*f* 21,705	*f* 39,877,841	*f* 38,814,936	*f* 1,062,905
1885	128,661,281	126,700,417	1,960,864	43,030,537	42,048,932	981,605
1886	120,956,690	118,749,390	2,207,300	40,078,086	39,321,241	756,845
1887	123,778,844	123,665,824	113,020	43,577,036	42,953,563	623,473
1888	120,260,232	120,206,300	53,932	43,478,923	42,864,039	614,884
1889	112,720,393	112,702,683	17,710	51,870,046	51,428,364	441,682
1890	109,126,913	109,080,509	46,404	50,274,529	49,667,013	607,516
1891	148,704,815	135,899,545	12,805,270	53,295,560	52,769,105	526,455
1892	136,711,045	127,133,445	9,577,600	51,944,980	50,985,687	959,293
1893	129,861,876	129,806,386	55,490	42,192,463	41,217,282	975,181
1894	137,147,336	137,062,364	84,972	45,916,120	45,122,315	793,805
1895	151,733,610	151,693,305	40,305	51,073,191	49,958,934	1,114,257

[1]) Een zeer groot gedeelte van de op Java ingevoerde goederen gaat van daar uit naar de Buitenbezittingen. De statistiek van Handel en Scheepvaart geeft niet op, wat door de kustvaart wordt verscheept.

III. ALGEMEENE INVOER VAN GOEDEREN DOOR PARTICULIEREN IN NED. INDIË, NAAR DE LANDEN VAN HERKOMST. (Millioentallen guldens).

Marchandises importées aux Indes Néerl. pour le compte des particuliers, par pays de provenance. (Millions de florins.)

Bron: K. V.

Herkomst. *Provenance.*	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895
Nederland *Pays-Bas*	40,6	40,3	40,2	47,2	47,1	49,7	48,2	47,2	50,3	44,1
Engeland *Gr. Bretagne*	14,5	15,2	16,5	16,5	15,5	25,8	23,9	24,0	21,5	20,4
Frankrijk *France*	1,5	1,4	1,1	0,9	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1
Amerika	8,5	7,9	7,5	8,5	6,9	5,3	5,7	6,3	4,1	3,0
Poeloe Pinang	10,5	13,1	12,0	14,9	16,7	15,7	11,4	12,4	13,5	14,3
Singapore	30,9	32,0	35,6	40,3	42,5	45,1	45,0	46,1	50,4	47,8
Siam	—	0,2	0,1	0,7	1,1	0,4	0,9	4,3	5,9	1,9
Saigon	0,1	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—
China	1,7	1,5	1,6	2,1	1,5	1,7	1,6	1,9	1,9	2,1
Australië	1,1	1,6	1,3	2,6	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2
Totaal incluis andere landen. *Total incl. autres pays*	112,9	116,4	119,1	139,9	141,3	157,4	152,2	159,5	158,5	145,0

IV. INVOER DOOR PARTICULIEREN VAN EENIGE VOORNAME HANDELSARTIKELEN

Importations par particuliers, aux Indes Neerl., des principales marchandises,

Bron: S. H. S.

	1883		1884		1885		1886		1887		1888	
	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Provenance des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Provenance des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Provenance des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Provenance des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Provenance des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Provenance des Pays-Bas.*
		%		%		%		%		%		%
Aardewerk *Faïences*	1,9	59	2,4	56	1,7	56	2,0	57	1,6	50	1,3	52
Bier *Bières*	0,7	59	0,8	61	1,0	52	0,8	51	1,0	42	1,1	41
Eetwaren *Denrées alimentaires*	11,8	20	12,6	27	10,4	22	10,9	23	10,4	25	11,3	24
Fabr. en Stoomwerkt. *Machines*	5,6	62	6,0	64	3,3	53	2,8	64	2,5	63	3,0	68
Garens *Fils*	3,1	54	4,4	47	4,1	40	4,2	51	3,3	41	3,9	40
Gedistilleerd *Boissons distillées*	1,9	69	2,4	69	1,6	69	1,8	63	2,0	68	1,9	63
IJzer en staal *Fers, aciers*	3,2	61	4,5	64	2,9	60	2,3	78	2,2	60	2,9	65
Steenkolen *Houille*	3,0	3,7	4,4	21	3,0	9,6	1,8	17	2,8	11	2,9	8,8
Kramerijen *Quincaillerie*	4,5	48	5,0	49	5,2	47	4,6	47	4,5	42	5,1	38
Manuf. Katoenen *Tissus, Coton*	38,0	53	39,8	56	36,2	52	32,4	56	33,4	54	33,6	50
„ Wollen enh. w. *id. Laine*	2,7	72	3,1	70	1,8	63	1,5	67	2,2	67	2,1	66
„ Zijden en h. z. *id. Soie*	1,9	31	1,8	29	1,8	23	1,3	26	1,4	25	1,6	40
Meel *Farines*	1,7	12,5	1,7	14	1,8	10	1,8	7,3	1,8	8	1,6	8
Petroleum *Pétrole*	6,5	6,8	7,5	0,05	7,1	0,4	9,1	0,15	8,5	0,3	7,9	0,1
Sigaren *Cigares*	3,3	5,5	3,4	6,4	2,3	10	2,7	9	2,1	11	2,3	13
Was *Cires*	1,1	50	1,0	56	1,0	49	0,9	54	1,3	53	0,9	42
Wijn *Vins*	2,2	62	2,5	64	1,6	55	1,9	61	1,6	59	1,6	63

[1]) NB. Nederlandsche en vreemde fabrikaten uit Nederl. ingevoerd. Eene juiste opgave der naar Indië uitge-

Bron: S. C.

V. INVOER TOT VERBRUIK VAN EENIGE VOORNAME HANDELSARTIKELEN IN JAVA

Artikelen.	Manufact. *Tissus.*			Voedingsmiddelen. *Denrées alimentaires.*								Dranken:				
	Katoen. *de Coton.*	Wollen. *de Laine.*	Zakken. *Sacs.*	Eetwar. n. a. g. *Denrées.*	Boter. *Beurre.*	Hammen. *Jambons.*	Kaas. *Fromages.*	Meel *Farines.*	Tarwe *Froment.*	Rijst. *Riz.*	Visch. *Poisson.*	Bier. *Bière.*	Brandew. *Cognac.*	Champ. [1]) *Vins mousse.*	Jenever. *Genièvre.*	Leggers (Arak).
Invoerr. Droits: tot 1886.	6%	6%	6%	6%	6%	6%	6%	100 kg. fl. 150	vrij *libre*	vrij. *libre.*	6%	fl. 2 en 2.25 hl.	fl. 40 h. l.	fl. 21 100 fl.	fl. 40 h. l.	vrij. *libre.*
Invoerr. Droits: sinds 1886. Thans. *Aujd'hui*				10%	10%	10%	10%	10%			10%	fl. 4 en 1.50 hl.				
	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 K.G.	1000 G.	1000 G.	1000 K.G	1000 L.	1000 K.G.	1000 K.G.	1000 L.	1000 L.	1000 Fl.	1000 L.	1000 G.
1882	28208	1683	234	2930	325	188	94	3873	403	*	*	832	367	105	1269	92
1883	31783	2445	327	3466	272	178	91	4639	213	*	*	916	323	91	1180	155
1884	30674	2537	253	3555	450	152	112	4726	100	34439	14873	1054	284	83	1164	125
1885	27489	1568	364	3363	237	157	96	4972	29	29849	14267	1124	253	46	1076	145
1886	24518	1261	555	3137	273	157	101	3941	105	941	14873	964	307	57	1199	85
1887	23716	1823	456	2903	276	147	114	4669	126	405	12000	925	306	48	1121	95
1888	24642	1637	615	2742	245	181	98	3917	14	9504	13317	1052	316	51	1107	50
1889	26250	1751	565	2811	211	124	123	4537	14	28050	16555	1179	441	56	1053	58
1890	25446	1874	427	3002	210	159	114	5061	4	45795	16778	1129	390	46	1179	40
1891	29838	2211	517	3440	182	182	140	5208	2	54807	19554	1254	464	60	941	38
1892	31481	1769	488	3925	184	184	118	7686	5	79624	16671	1168	480	54	1494	119
1893	29208	2352	1415	3850	149	137	124	7620	14	101666	29024	1272	466	53	951	74
1894	29050	1728	608	4938	146	141	143	7840	33	126950	33756	1189	419	48	1623	59
1895	28508	1584	519	4522	108	196	133	8854	63	75405	28031	1175	374	57	1280	25
1896	27586	1567	519	4682	73	156	140	7857	—	114883	27379	1155	371	52	1188	58

[1]) Inclusis het uit Java naar andere deelen van het tolgebied uitgevoerde. G = Gulden. K.G. = Kilogr. L. = Liter.

IN NED. INDIË, EN HET AANDEEL VAN NEDERLAND DAARIN. [1]) (MILLIOENTALLEN GULDENS.

avec spécification des provenances des Pays-Bas. (millions de florins.)

1889		1890		1891		1892		1893		1894		1895	
Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Provenances des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Provenances des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Provenances des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Provenances des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Provenances des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Provenances des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Provenances des Pays-Bas.*
	%		%		%		%		%		%		%
2,2	51	2,1	61	2,0	61	2,0	60	2,2	61	2,4	61	2,0	56
1,3	50	1,2	48	1,4	58	1,0	55	1,1	51	1,1	56	1,0	56
12,8	23	13,5	21	14,1	19	14,2	21	16,4	19	19,2	16	18,1	16
3,9	62	3,8	58	2,4	50	3,2	61	3,9	55	4,0	64	2,7	63
3,7	36	3,3	39	5,1	31	3,9	30	2,9	25	3,4	27	3,8	34
2,6	64	2,2	64	2,1	57	2,7	58	2,2	52	2,5	61	2,1	56
3,3	73	3,6	72	4,1	64	3,5	70	4,1	66	4,5	74	4,3	75
4,6	3,2	3,2	6,6	3,7	1,3	2,6	1,0	2,0	1,9	1,9	1,4	1,3	5,7
5,8	41	6,0	40	3,7	42	3,7	48	3,6	45	4,1	41	3,9	37
36,9	52	35,7	55	41,7	49	40,9	48	37,4	49	36,6	50	35,0	48
2,1	70	2,2	67	2,7	61	2,0	52	2,6	51	1,9	58	1,6	63
2,0	32	1,9	29	2,4	21	2,0	28	2,2	23	2,4	34	1,6	23
1,9	6	1,8	4	1,4	4	1,9	3,5	1,9	5,5	1,7	4,9	1,9	2,7
10,8	0,4	11,4	—	11,0	—	11,9	0,04	12,8	0,02	5,5	0,02	5,1	0,02
2,0	19	1,6	22	1,6	23	1,6	24	1,6	25	1,4	30	1,3	36
1,2	60	1,3	47	1,4	54	1,2	44	1,8	43	1,6	38	1,1	46
1,9	55	2,0	52	1,9	51	1,7	54	1,6	55	1,7	50	1,5	48

voerde Nederlandsche fabrikaten kan niet gegeven worden.

DOOR PARTICULIEREN. [1]) *Importations à Java de quelques articles importants (comm. spécial).*

Rooiwaren. Likeuren.	*Rooiwaren.* Miner. water *Eaux min.*	*Rooiwaren.* Wijn *Vins*	Aardewerk. *Poteries.*	Glasgelaswerk. *Verres et verreries.*	Kramerijen *Merceries quincailleries.*	Metalen. *Métaux.* IJzer en stav. *Fers bruts.*	IJzer. Staalw. *Fers ouvrés.*	Koper. *Cuivre.*	Lood. *Plomb.*	Spijkers. *Clous.*	Staal. *Acier.*	Zink. *Zinc.*	Olien, teer, enz. *Huiles etc.* Petroleum. *Pétrole.*	Ljiwolie. *Huiles de lin.*	Verfwaren. *Couleurs.*	Koolteer. *Goudron.*	Zw. teer. *Goudron.*	Steenkolen. *Houille.*
11.40 h.l.	43.60 100 fl.	9.9 h.l. 10.50 100 fl.	6%	6% / 10%	6%	vrij. *libre.*	6% / 10%	vrij. *libre.*	vrij. *libre.*	vrij. *libre.*	vrij. *libre.*	vrij. *libre.*	6%	6%	6%	vrij. *libre.*	vrij. *libre.*	vrij. *libre.*
1000 L.	1000 Fl.	1000 L.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 L.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 T.
96	656	1741	1381	403	*	676	765	248	21	147	40	51	75983	159	314	35	10	113
84	782	2084	1111	353	*	520	809	284	14	219	54	67	57136	167	293	20	40	142
78	1097	1756	1199	499	2662	1043	867	300	13	365	44	36	72620	158	403	39	72	155
71	532	1170	1011	340	3242	515	677	243	7	102	32	45	63318	61	313	20	34	129
77	987	1313	1207	346	2695	432	424	176	4	187	27	52	79398	139	294	44	63	65
75	729	1169	957	366	2550	370	340	195	11	166	33	52	71190	137	320	41	27	141
70	917	1157	892	348	2923	567	480	144	2	211	48	59	67300	110	285	10	39	118
73	1420	1205	1227	504	3121	509	551	246	2	293	40	68	91971	174	327	20	50	159
70	1163	1339	1314	490	3536	716	541	269	11	196	44	72	94463	77	354	45	50	130
125	1468	1310	1375	584	4026	848	514	332	8	309	75	55	93610	181	427	48	47	153
74	1233	1360	1422	507	4162	740	628	381	19	251	56	85	101675	138	413	40	54	118
83	1262	1323	1612	519	5083	708	742	319	22	247	98	91	144401	124	395	40	22	107
89	1292	1367	1748	674	3637	977	722	218	50	342	81	46	90685	168	452	39	32	112
86	1039	1227	1358	496	4023	566	687	184	60	280	82	37	92591	171	458	34	37	82
88	1111	1291	1164	487	4135	616	662	267	—	257	76	44	89269	187	462	59	44	112

Fl. = Flesschen. T. = Tonnen. [2]) Incl. niet afzonderlijk genoemd. [3]) En andere mousseerende wijnen.

Digitized by Google

VI. UITVOER DER VOORNAAMSTE HANDELSARTIKELEN.

1. Uitvoer uit geheel Nederl. Indië en uit Java en Madoera afzonderlijk.

Bronnen: S. H. S., J. C. en M. H. B. *a.* Uitgeklaarde hoeveelheden volgens de officieele statistiek. [1])

Artikelen. *Articles.*		Koffie. *Café.* Gouv. [2]) tons.	Koffie. *Café.* Part. [4]) tons.	Suiker. *Sucre.* tons.	Rijst. *Riz.* tons.	Arak. [6]) liters.	Rotting. *Rotan.* tons.	Zwarte peper. *Poivre noir.* tons.	Huiden. *Peaux.* tons.	Tabak. [7]) *Tabac.* tons.
Uitvoerrecht. [3]) *Droits d'exp.*		Vrij. *libre.*	*f* 1 p. 100 K.G.	0,15 p. 100 K.G. [5])	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	2% waarde.	*f* 1 100 K.G.
1887	Totaal	21 170	30 554	386 878	83 312	3 787	9 797	7 185	3 432	22 821
	J. en M.	21 170	18 387	386 871	75 676	3 649	1 439	1 315	2 841	11 291
1888	Totaal	21 739	40 771	375 705	64 870	1 828	11 806	6 426	3 405	23 944
	J. en M.	21 739	29 367	375 695	63 977	1 753	1 268	1 846	2 837	12 199
1889	Totaal	31 565	41 817	315 750	35 275	2 162	13 929	7 647	3 790	29 686
	J. en M.	31 565	28 575	315 740	31 187	2 133	1 800	2 837	3 125	14 988
1890	Totaal	13 579	25 169	367 785	30 853	1 164	13 206	7 652	3 351	30 910
	J. en M.	13 267	15 579	367 780	26 986	1 127	1 291	1 978	2 782	15 886
1891	Totaal	17 229	38 759	463 560	29 593	1 627	14 519	7 385	3 999	33 053
	J. en M.	17 229	28 495	463 547	27 691	1 611	844	3 135	3 126	13 564
1892	Totaal	20 957	41 059	425 367	20 379	2 015	14 751	10 625	3 953	34 343
	J. en M.	20 957	28 782	425 364	17 138	1 997	1 945	5 880	3 149	16 071
1893	Totaal	13 445	25 361	507 490	32 032	2 108	17 621	8 224	3 874	28 882
	J. en M.	13 445	17 069	507 485	28 888	2 095	1 532	4 079	3 145	17 075
1894	Totaal	11 014	47 772	415 861	32 964	1 525	12 039	8 561	3 727	30 017
	J. en M.	11 014	38 422	415 861	29 652	1 514	782	5 157	2 722	16 177
1895	Totaal	16 674	39 690	575 662	34 663	1 301	11 587	6 758	3 936	31 718
	J. en M.	16 460	31 186	575 659	31 956	1 300	1 034	3 872	3 021	15 760
1896	J. en M.	10 057	35 603	572 138	32 487	1 333	1 082	5 086	3 156	11 737

b. Uitgevoerde hoeveelheden uit Java (volgens de marktberichten der Handelsvereeniging te Batavia) met aantooning
Bron: M. H. B.

	picols.	picols.	picols.	picols.	leggers.	picols.	picols.	stuks. [12])	picols.
Holland	162 842	417 922	14 444	377 340	1 513	936	13 161	398 412†	170 699
Gr. Britt. en Eng.									
Kanaal v. orders.	—	337	239 120	11 952	-	5 369	500	— †	—
Middell. zee v. o.	—	28 464	5 448 468	—	—	—	—	966†	—
„ en Zw. zeehav.	—	79 625	—	-	—	—	13 487	12 947†	—
Duitschland	—	1 674		—	—	62	—	— †	64
Amerika	—	17 350	1 266 743	—	-	50	1 000	—	—
Australië	—	824	416 674	22	8	—	57	915	—
China	-	1 552	2 165 710	5 216	—	—	137	—	—
Britsch-Indië.....	—	—	82 469		—	—	-	480	—
Singapore	—	43 977	261 452	91 556	602	9 880	56 333	20 192	—
Tot. incl. uitv. n.									
and. landen 1896.	162 842	593 556	9 895 184	487 465	2 272	16 297	84 675	434 853†	170 699
„ 1895.	270 281	517 677	9 756 482	506 828	3 341 20/2	18 433	57 850	417 722†	259 903
„ 1894	564 492	648 525	7 306 667	507 816	3 875 20/2	13 371	91 188	416 730†	271 437
„ 1893.	233 966	299 575	7 815 765	444 201	3 838	29 711	61 871	493 376†	284 378
„ 1892.	329 339	475 086	7 207 681	284 506	3 239 24/2	33 030	95 227	591 923†	262 963
„ 1891.	269 964	477 782	7 610 223	451 727	3 192 31/2	28 462	51 679	545 261†	238 755
„ 1890.	238 323	276 878	6 179 737	457 925	3 473	26 086	35 432	542 983†	244 978
„ 1889.	168 420	483 058	5 885 063	502 380	3 685	36 053	41 026	527 365†	240 902
„ 1888.	325 048	475 178	6 202 651	1 080 678	749	22 340	27 989	555 015†	193 406
„ 1887.	357 160	319 241	6 642 196	1 250 886	3 475 5/2	25 883	19 544	487 507†	185 880

[1]) Daar de laatste offic. statistiek van Handel en Scheepvaart in N. I. over het jaar 1895 loopt, zijn voor het jaar het M. H. B.) opgegeven. [2]) De hiergenoemde rechten worden in geheel Ned.-Indie geheven, uitgez. de vrijhavens en de uit Jav. havens uitgev. Gouvts.-koffie opgegeven (uitgez. 1890 waar 312 en 1895 waar 214 tons uitvoer van Menado wordt vern. van Menado uitgev : (picols) 4 225 (verongelukt), 7294, 17 769 (waarvan 4624 verong.) en 5116; in 1891, verschillen in de opgaven der Reg. Statistiek en de Handelsberichten zijn moeilijk te verklaren. [4]) Hiervan telken jaren 1893 en opnieuw den 1en Juni 1895 (voor den tijd van een jaar) geschorst. Daar de Handelsber. méér uitvoeren der Handelsberichten schijnt niet altijd behoorlijk rekening gehouden met de uitvoeren naar Singap. en Timor-Delhi.' hoogere cijfers der Handelsver. kunnen daardoor worden verklaard, dat veel van het product wat van Java verscheept van Java te worden meegeteld, die in de Reg. Stat. als uitvoer van de Buitenbezittingen voorkomt. [10]) Het van stemming wordt uit de marktberichten der Handelsvereeniging te Batavia overgenomen, daar de officieele statistiek havens uitgeklaarde producten; de nadere bestemming van de naar het Kanaal of de Middell. Zee voor orders verachtereenvolgens 3 414, 4, 52, 204, 3, 156, 3 833, 3 638, 2 472, 3 939, 4 923, 2 658, 1 596, 1 025, 973 en 112

Exportations des principales marchandises.

Exportations totales des colonies, et de Java et Madoura séparément.

Exportations d'après la statistique officielle.

Indigo. [7]) tons.	Notenmusk. [8]) *Noix de musc.* tons.	Damar. tons.	Kapok. tons.	Thee. tons.	Kaneel en Kassia. [9]) *Cannelle.* tons.	Tin. [10]) *Etain.* Gouvern. tons.	Tin. [10]) *Etain.* Part. tons.	Kinab. *Ecorce de quinq* Gouvern. tons.	Kinab. *Ecorce de quinq* Part. tons.
f 0,10 1 K.G.	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	*f* 3,50 100 K.G.	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*
660	686	3 732	1 532	3 195	1 158	5 741	5 134	288	1 111
660	118	1 030	1 217	3 195	100	5 741	5 133	288	1 104
689	1 281	3 928	2 029	3 400	405	5 958	4 994	331	1 632
689	198	802	1 657	3 400	5	5 958	4 992	331	1 631
727	1 124	4 804	1 258	3 492	362	4 525	5 194	347	2 257
727	59	1 311	1 103	3 492	21	4 525	5 192	347	2 257
611	1 043	4 380	1 868	3 210	708	4 185	5 044	211	2 820
611	78	1 182	1 577	3 210	55	4 185	5 039	211	2 820
720	1 370	3 942	2 187	2 673	606	5 710	5 370	257	3 090
720	35	1 017	1 936	2 673	4	5 710	5 368	257	3 090
691	1 340	2 210	1 587	3 671	899	6 296	5 902	312	2 330
691	34	1 083	1 379	3 671	2	6 296	5 901	312	2 330
607	1 401	1 989	1 509	2 712	971	7 528	4 515	257	2 710
607	65	846	1 241	2 712	4	7 528	4 515	257	2 710
518	1 187	1 898	1 722	2 730	842	7 393	5 808	314	3 256
517	47	1 118	1 661	2 730	1	7 393	5 808	314	3 254
585	1 185	2 460	2 131	4 817	951	6 884	4 417	334	3 481
585	36	1 243	1 889	4 817	45	6 884	4 416	334	3 481
636	41	1 321	2 277	3 264	7	6 862	5 051	316	3 709

van de bestemming der uitvoeren van 1896 [11]). *Exportations de Java par destinations (d'après les bulletins du marché.)*

Amsterd. pond.	picols.	picols.	picols en pakken.	kilogr.	picols.	picols.	picols	Amsterd. pond.	Amsterd. pond.
1 003 213	476	7 712	25 161	2 678 053	4	111 114	54 325	631 177	9 068 108
—	—	3 412	—	1 881 446	—	—	—	—	372 747
3 775	—	1 028	—	—	—	—	4 051	—	—
722 658	46	5 116	3	40	—	—	21 054	—	—
23 812	—	407	—	21 920	—	—	—	—	—
—	—	4 370	215	—	—	—	—	—	—
—	1	—	8 159	5 449	—	—	—	—	—
—	—	—	745	—	—	—	68	—	—
346	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6 675	232	3 832	4 303	144 203	64	—	386	—	—
1 764 841	762	25 877	38 586	4 732 311	68	111 114	79 884	631 177	9 440 855
1 568 208	604	22 867	34 208	5 012 527	133	119 748	72 457	676 125	8 239 745
1 319 555	701	19 857	33 135	3 966 587	326	111 821	95 004	654 851	8 266 744
1 641 702	1 310	15 546	23 365	3 992 716	172	116 189	68 040	519 258	6 913 556
1 653 436	669	18 405	31 064	4 158 326	120	105 370	97 089	568 846	5 968 745
1 847 122	1 079	19 332	38 459	2 745 005	814	87 344	79 626	742 760	7 165 927
1 534 193	1 667	20 608	25 870	3 540 219	2 901	61 667	80 664	518 884	6 109 423
1 887 018	4 899	24 501	16 869	3 507 375	1 679	76 353	83 756	772 988	4 066 382
1 722 352	1 850	15 744	19 089 [13])	3 403 908	774	98 339	76 675	529 942	3 136 086
1 675 646	2 314	15 880	12 335	3 133 516	2 211	88 391	76 140	682 319	2 223 466

1896 slechts de cijfers voor Java en Madoera (voor den uitv. van partic. uit de Jav. Courant en voor dien van het Gt. uit Sum. Oostk. en Djambi, waar bijz. tarieven van kracht zijn. [3]) In de statist. van Handel en Scheepv. wordt slechts vermeld). Volgens opgaven, verstrekt door de Nederl. Handel-Mij., werden achtereenvolgens van 1887—90 door het Gou- 1893 en 1894 werd voor gouv. rek. geen koffie uit Menado uitgev., maar in 1892: 11 234 pic. en in 1895: 4322 pic. De 100,000 pic. op Java verkochte Gouvernements-koffie. [5]) De heffing van dit uitvoerrecht werd van 1 Juni 1887 tot ult. vermelden dan de Off. stat. is het waarschijnlijk dat de aangiften bij den uitvoer niet juist zijn. [6]) In de opgaven [7]) Niet bereid v. de inl. markt. De Reg. stat. vermeldt het netto, de Handelsber. het bruto gewicht. [8]) De belangrijk wordt, reeds in andere havens is uitgeklaard. [9]) In de Handelsberichten schijnt veel van de Cassia als uitvoer Java uitgevoerde tin is afkomstig van Banka en Billiton. [11]) De verdeeling der producten over landen van be- geen rekening houdt met de overlading en verandering van bestemming in Batavia van een gedeelte der in andere zonden hoeveelheden vindt men, wat de suiker betreft, tot en met het jaar 1892 op blz. 57. [12]) De † † beteekenen pakken, die afzonderlijk worden opgegeven. [13]) Bovendien 3 950 balen = ongeveer 2 242 picols.

2. Uitvoeren van eenige handelsartikelen uit Padang, naar landen van bestemming.

Exportations de quelques marchandises de Padang, par destinations.

Bronnen: M. H. P. en Bijl. bij M. H. B.

Bestemming.	Koffie[1][2] *Café.* pic.	Rotting. *Rotan.* pic.	Cassia. pic.	Gomelast. pic.	Gomdamm. pic.	Gom-Benzoë pic.	Huiden.[1] *Peaux.* pic.	Coprah. pic.	Gambier. pic.
New-York	53 730	2 296	2 874	—	2	52	—	—	—
Nederland	9 343	5 691	4 224	—	11 212	836	51 452	6 474	—
Java	1 826	422	24	—	391	5 953	—	2	5 741
Straits	3 744	6 056	1 915	—	—	138	—	2 905	431
Marseille	—	130	—	—	136	—	510	58 392	—
San Francisco	699	—	208	—	50	—	—	—	—
Londen	16	—	—	—	230	339	—	—	—
Triëst	213	—	—	—	—	—	—	—	—
Hamburg	—	1951	—	134	62	74	—	—	—
Odessa	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal 1896	69 571	17 083	9 245	134	12 083	7 392	51 962	93 226	6 172
1895	62 046	14 234	14 733	58	9 582	7 776	46 439	77 472	7 250
1894	56 334	8 107	14 477	73	4 402	7 298	46 619	41 949	5 594
1893	69 036	13 620	11 697	168	4 980	6 011	27 898	52 160	5 370
1892	73 750	22 776	14 584	316	4 990	6 298	23 632	66 192	6 035
1891	79 416	45 035	11 495	877	7 188	4 846	33 342	52 595	4 399
1890	67 241	32 200	10 835	813	5 873	4 513	28 843	55 615	4 743
1889	115 467	29 734	7 954	455	6 490	5 033	32 018	61 615	5 045
1888	85 654	20 268	5 880	1 086	4 314	4 640	33 306	71 157	4 583
1887	90 602	17 485	17 461	4 101	4 591	6 223	39 062	51 152	4 495
1886	62 759	22 272	13 076	631	2 253	5 616	38 586	48 386	4 785
1885	137 580	26 250	7 979	922	2 009	4 674	38 692	60 761	4 307
1884	133 964	23 453	14 489	1 449	1 888	4 441	31 794	49 991	3 343
1883	135 824	37 899	9 294	1 174	1 842	4 490	34 048	14 251	1 924
1882	98 534	20 425	12 421	628	1 350	5 683	29 151	—	1 609
1881	101 805	29 927	10 392	613	1 140	6 165	21 033	—	1 014
1880	134 633	27 763	7 570	338	1 405	4 911	13 051	—	1 101
1879	104 504	19 340	11 764	68	1 121	5 380	10 182	—	1 578
1878	124 175	17 336	4 529	61	717	7 125	10 633	—	1 619
1877	141 854	21 792	5 233	13	701	4 852	9 257	—	1 082
1876	141 780	16 981	2 197	46	531	5 818	12 138	—	535
1875	160 844	21 762	3 314	25	317	6 601	8 579	—	1 682
1874	128 557	19 376	2 314	155	481	6 148	10 798	—	926
1873	97 805	17 221	2 770	503	373	4 719	11 018	—	777

[1]) In het Gouvernem. Sum. Westk. zijn dezelfde uitvoerrechten verschuldigd als op Java. Zie vorige tabel.
[2]) Hieronder de Gouvernements-koffie, die geregeld te Padang wordt verkocht.

3. Uitvoeren van Makassar, naar landen van bestemming.
Exportations de Macassar, par destinations.

Bron: M. M. R.

Bestemming.	Koffie. [1] *Café.* pic.	Rotting. *Rotan.* pic.	Gutta-percha. pic.	Gom Copal. pic.	Parelmoer. *Nacre.* pic.	Huiden. *Peaux.* pic.	Noten-muscaat. *Noix de musc.* pic.	Coprah.
Europa	9 646	—	—	6 391	1 383	1 272	495	36 498
New-York ...	726	—	—	2 036	—	—	79	—
Java.....	4 934	3 228	—	134	17	121	2 054	130
Singapore ...	9 395	26 046	—	54 351	2 111	6 116	2 830	105 514
Tot. 1896...	24 701	29 274	—	62 912	3 515	7 509	5 458	142 142
Total. 1895...	37 687	18 226	—	54 311	975	4 666	4 670	95 959
1894...	42 364	12 918	—	46 910	2 789	7 914	3 449	104 624
1893...	32 398	14 055	—	46 443	864	4 556	5 934	72 513
1892...	63 589	13 105	—	42 681	885	5 379	5 178	89 414
1891...	44 163	14 324	—	34 895	1 349	4 378	6 476	128 101
1890...	72 277	5 990	—	18 286	1 186	1 376	3 566	5 568
1889...	112 665	18 886	30	29 437	2 125	1 861	4 142	32 763
1888...	50 825	9 885	2	34 996	1 905	2 640	4 214	36 541
1887...	96 084	4 896	117	27 002	1 611	1 995	3 953	4 863

[1]) In het Gouvernem. Celebes en O. worden geene uitvoerrechten geheven.

4. INVOER UIT, EN UITVOER NAAR NEDERLAND VAN ZILVEREN MUNT.
Importations et exportations de monnaies d'argent. (Commerce avec les Pays-Bas.)

Bron: S. H. S.

Jaren. *Années.*	Voor rekening van het Gouvernement. *Par le Gouvernement.*		Voor particuliere rekening. *Par particuliers.*	
	Invoer. *Importations.*	Uitvoer. *Exportations.*	Invoer. *Importations.*	Uitvoer. [1]) *Exportations.*
1876	*f* 500 000	—	*f* 3 560 000	*f* 5 850 000
1877	17 500 000	—	—	—
1878	10 000 000	—	—	6 720 000
1879	6 500 000	—	—	2 750 000
1880	3 000 000	—	—	2 760 000
1881	—	—	—	600 000
1883	1 300 000	—	—	2 300 000
1883	—	—	—	—
1884	—	—	500 000	—
1885	—	—	500 000	600 000
1886	—	—	—	940
1887	—	—	200 000	50
1888	—	—	7 988 000	3 000
1889	8 000 000	—	9 072 900	510
1890	4 000 000	—	2 630 000	—
1891	1 000 000	—	—	9 650 000
1892	2 000 000	—	4 148 000	8 800 000
1893	1 000 000	—	—	460
1894	1 000 000	—	3 978	500
1895	—	—	1 115	515

[1]) Buitendien zijn van Singapore direct, van af 1875 tot en met 1894 naar Holland verzonden 17,5 millioen gulden, hetzij rechtstreeks, hetzij via Londen c. f. Mr. N. P. van den Berg: the financial and economical condition of Netherl. India, Third Edition, blz. 24 en 25.

VII. OVERZICHT VAN DE BESTEMMING DER VAN JAVA UITGEVOERDE SUIKER SEDERT HET OOGSTJAAR 1883—84 (1 JULI—30 JUNI) (per tons van duizend kilogr.)
Sucres exportés de Java, par destinations (tonnes de 1000 kgr.)

Bronnen: W. O. S. en K. V.

	1883/84	1884/85	1885/86	1886/87	1887/88	1888/89	1889/90	1890/91	1891/92	1892/93	1893/94	1894/95	1895/96
Nederland *Pays-Bas*	6 506	2 157	2 267	158	2 313	221	712	2 354	2 046	3 049	5 845	2 107	1 459
„ voor orders *p. ordres*	—	5 154	199	—	—	2 333	934	2 352	4 270	—	—	—	—
België *Belgique*	—	—	—	—	—	1 113	—	—	—	—	—	—	—
Engeland *Gr. Bretagne*	—	9 271	1 780	248	2 343	3 120	—	2 196	17 362	—	9 100	19 798	17 049
Kanaal voor orders *Manche pour ordres*	166 198	189 891	233 084	194 397	177 012	75 922	46 384	73 667	58 719	105 396	119 001	45 726	151 870
Duitschland *Allemagne*	2 196	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Frankrijk *France*	4 811	1 520	13 823	13 119	9 726	7 998	3 789	3 600	4 783	—	6 302	7 390	5 478
Italië	—	—	1 186	3 954	—	2 156	1 698	—	—	—	—	—	—
Spanje. *Espagne*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10 186	—
Id. voor orders. *Id. p. Ordres*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 355	5 189	2 156
Overig Europa. *Aut. pays de l'Europe*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	488	18 575	16 495
Middell. zee v. orders. *Méditerr. p. ordr.*	105 196	108 051	84 000	46 404	75 034	93 875	119 932	109 605	124 186	81 177	99 190	104 141	109 651
Amerika	1 448	6 320	2 654	5 590	7 425	50 380	46 815	78 991	60 071	28 556	18 342	53 929	97 926
Chili	—	—	—	—	—	—	1 578	—	—	—	—	—	—
Australië	17 645	21 397	398	13 551	21 171	31 090	34 060	31 801	47 840	47 800	37 453	34 301	14 346
Britsch Indië *Indes Britt.*	—	990	2 400	991	1 677	494	—	4 208	5 127	—	3 339	9 405	4 209
Hongkong	—	24 224	14 054	59 699	87 391	84 648	61 949	80 184	97 392	109 271	155 354	139 323	126 811
China											18 280	9 649	4 266
Siam	24	—	—	—	—	—	—	22	—	—	—	—	—
Perzische Golf	635	615	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Singapore	3 194	5 577	7 877	21 238	13 287	11 541	15 343	20 288	12 801	20 112	22 716	32 363	18 146
Andere landen. *Autres pays*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31 558	1 409	17	11
Totaal. *Total*	309 843	375 167	363 722	359 349	397 409	364 401	333 194	409 268	434 597	426 919	499 174	492 099	569 873

VIII. OVERZICHT VAN DE BESTEMMING VAN DE UIT JAVA IN HET KANAAL EN DE MIDDELLANDSCHE ZEE VOOR ORDERS AANGEKOMEN LADINGEN SUIKER, (per tons van 1000 kilogr.)

Aperçu des destinations définitives des cargaisons de sucre déclarées à la sortie de Java en destination de „la Manche" ou de „la Méditerranée pour ordres ultérieurs."

Bron: W. O. S.

Jaren. *Années.*	Verzeild naar: *Destination finale:* Groot-Brittanje. *Gr. Bretagne.*	Frankrijk. *France.*	Het Noorden. *Pays du Nord.*	Nederland. *Pays-Bas.*	België. *Belgique.*	Italie. *Italie.*	Portugal. *Portugal.*	Amerika. *Amérique.*
1880	95 000	48 358	14 197	2 977	466	1 972	—	—
1881	99 607	40 705	18 528	11 921	2 520	3 312	—	—
1882	149 266	57 283	19 391	5 490	1 436	3 322	—	964
1883	166 702	25 254	19 092	2 072	—	12 217	2 214	4 880
1884	182 641	37 944	15 809	5 029	6 199	4 630	615	925
1885	181 341	86 184	4 396	9 467	4 720	16 618	—	2 625
1886	194 221	55 964	15 378	2 553	2 906	8 678	768	5 001
1887	167 361	32 477	12 107	349	4 228	31 247	1 044	1 334
1888	181 102	68 549	11 887	1 419	4 592	11 545	—	1 658
1889	119 695	42 393	16 720	786	1 717	16 948	—	309
1890	69 480	34 172	10 760 [1]	—	7 149	8 698	—	8 011
1891	114 907	51 204	17 635 [2]	76	2 102	2 910	—	21 149
1892 [3]	85 028	33 406	13 768	—	1 185	2 849	975	19 679

[1]) Hieronder 6 826 ton naar Rusland. [2]) Hieronder 4 710 ton Rusland, 4 590 ton Denemarken en 8 335 ton Zweden. [3]) Latere gegevens ontbreken.

IX. OVERZICHT VAN DE VERDEELING DER VAN NEDERLANDSCH INDIË UITGEVOERDE KOFFIE OVER LANDEN VAN BESTEMMING (per tons van 1000 kilogram.)

Bron: S. H. S.

Cafés exportés des Indes, par pays de destination (tonnes de 1000 kgr.).

	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895
Nederland Gouv. koffie [1]	35 095	21 170	22 151	31 565	13 579	17 229	20 957	13 445	11 014	16 674
„ Part. „	26 746	17 630	26 749	24 845	13 345	24 592	22 542	12 751	31 044	22 416
Engeland „ „	120	35	83	468	173	40	284	8	1	21
Eng. Kanaal „ „	107	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Frankrijk „ „	1 605	1 420	1 244	1 147	632	858	409	160	473	485
Oostenrijk „ „	68	227	270	527	154	1 021	2 149	949	1 963	3 097
Turkije „ „	219	2 021	—	—	—	—	—	—	—	—
Port Saïd „ „	—	—	2 423	2 814	819	1 720	2 100	962	3 193	2 030
Amerika „ „	7 835	7 542	6 716	6 427	6 515	5 367	6 725	4 735	3 265	5 166
Singapore „ „	1 673	1 273	2 793	5 243	3 326	4 490	6 186	5 404	7 027	5 851
Hongkong „ „	250	54	407	162	92	142	243	334	331	255
Australië „ „	3	113	62	143	40	51	63	13	163	105
Tot. inclusief and. landen	73 818	51 724	62 921	73 382	38 748	55 987	62 016	38 806	58 785	56 364

[1]) Uit Javasche havens uitgeklaard, uitgez. 312 tons in 1890, en 214 tons in 1895, die worden opgegeven als van Menado uitgevoerd. De Menado-uitvoeren van 1887-95 (in pic.) zie blz. 52—53 noot 3.

X. VERSCHEPING VAN KOFFIE NAAR JAVA, IN TONS VAN DUIZEND KILOGR.

Café importé à Java (tonnes de 1000 kgr.)

Bronnen: S. H. S. en M. M. R.

van *de*	Padang.	Palembang.	A. havens van Zuid-Sumatra. *Autres ports du Sumatra Sud.*	Makasser. [1])	Timor Delhi. [2])
1886.....	95	1 780	140	1 345	2 066
1887.....	53	790	113	893	1 050
1888.....	51	1 346	79	836	1 674
1889.....	4	1 479	79	1 750	1 265
1890.....	52	1 384	5	1 008	1 103
1891.....	4	1 153	49	584	1 142
1892.....	32	2 029	188	583	1 118
1893.....	133	1 481	63	172	773
1894.....	—	854	87	631	754
1895.....	—	1 183	54	305	1 192

[1]) Deze cijfers zijn genomen uit de Makassar Market Reports daar de officieele statistieken de uitvoeren van koffie uit de vrijhavens naar plaatsen binnen Ned.-Indie niet vermelden.
[2]) Deze cijfers hebben betrekking op geheel Nederl. Indië.

XI. OVERZICHT VAN DE OOGSTEN EN VAN DE OPBRENGST VAN JAVA- EN SUMATRA-TABAK, AANGEBRACHT OP DE NEDERLANDSCHE MARKT.

Quantité et valeur des tabacs importés aux Pays-Bas de Java et de Sumatra.

Bron: S. S. J.

Gewas. *Récolte.*	Java. Pakken. *Balles.*	Java. Midden-cijfer van opbrengst per ½ kilo. *Prix moyen.*	Java. Totaal-waarde (cca.) (m/m. guld.) *Valeur approximative millions de florins.*	Sumatra. Pakken. *Balles.*	Sumatra. Midden-cijfer van opbrengst per ½ kilo. *Prix moyen.*	Sumatra. Totaal-waarde (cca.) (m/m. guld.) *Valeur approximative millions de florins.*
1865.....	107 000	*	*	189	149 c.	0,04
1870.....	106 940	62 c.	10,50	3 114	122 „	0,50
1875.....	182 177	50 „	14,50	15 147	172 „	3,50
1880.....	150 417	41 „	10,00	64 965	113 „	11,50
1881.....	196 462	27 „	9,00	82 356	115½ „	14,25
1882.....	73 718	30 „	3,50	102 032	137 „	21,00
1883.....	76 413	50½ „	6,50	93 504	133 „	19,00
1884.....	122 928	36½ „	8,00	125 476	145 „	28,00
1885.....	109 539	37 „	7,00	124 721	141 „	27,00
1886.....	106 560	37 „	7,00	138 631	154 „	32,25
1887.....	138 919	38 „	9,25	139 513	121 „	26,00
1888.....	169 863	27 „	8,50	167 918	129 „	33,00
1889.....	141 126	30 „	7,50	161 959	147½ „	36,25
1890.....	182 508	25½ „	8,00	219 764	73 „	24,50
1891.....	136 359	33½ „	7,75	206 316	93½ „	29,25
1892.....	179 340	33½ „	10,25	137 325	125 „	25,75
1893.....	218 796	27½ „	11,00	163 019	145 „	35,50
1894.....	154 153	31 „	8,00	190 989	119 „	36,00
1895.....	153 250	37½ „	10,00	200 908	90 „	27,50

XII. HANDEL VAN NEDERLANDSCH-INDIË MET PINANG, SINGAPORE.
Commerce des Indes Néerlandaises avec Pinang et Singapour.

1. Handel tusschen Pinang en Ned.-Indië, hoofdz. Sumatra's Oostk. en Atjeh.
Commerce des Indes Néerl., principalement de la côte oriënt. de Sumatra et Atjeh avec Pinang.

Bron: C. V. Penang.

Jaren. *Années.*	Uitvoer naar Ned.-Indië. *Exportation aux Indes N.*	Invoer uit Ned.-Indië. *Importation des Indes N.*	Totaal. *Total.*
	Dollars.	Dollars.	Dollars.
1886	8 490 058	7 774 140	16 264 198
1887	10 015 413	5 341 722	15 357 135
1888	10 413 811	5 153 793	15 567 604
1889	10 127 638	3 431 392	13 559 030
1890	7 825 958	3 831 696	11 657 654
1891	8 982 638	3 031 080	12 013 718
1892	8 256 822	3 117 077	11 373 899
1893	7 772 244	3 316 496	11 088 740
1894	7 976 581	4 133 195	12 109 776
1895	9 697 810	3 325 285	13 023 095

2. Invoer van de voornaamste artikelen uit Atjeh te Pinang.
Importation des articles principaux d'Atjeh à Pinang.

Bron: C. V. Penang.

Artikelen. *Articles.*	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	1895.
Zwarte peper (pic.) *Poivre noir*	140 439	130 669	159 453	175 988	156 490	194 096	131 362
Witte " " *id. blanc.*	157	173	172	1 222	1 964	586	235
Betelnoten " *Noix de betel*	65 452	17 452½	35 643	12 787	63 702	104 759	85 273
Ruwe huiden " *Peaux brutes*	413	506	890	1 258	1 798	1 681	1 526
Bindrotting " *Rotan*	6 516	958	2 792	3 793	7 818	6 318	8 582
Koprah "	1 443	170	1 267	1 260	2 839	12 081	11 961

3. Handel tusschen Ned.-Indië en Singapore. *Commerce des Indes Néerl. avec Singapour.*

Bron: C. V. Singapore.

Jaren. *Années.*	Uitvoer naar Ned.-Indië. *Exportation aux Indes N.*	Invoer uit Ned.-Indië. *Importation des Indes N.*	Totaal. *Total.*
	Dollars.	Dollars.	Dollars.
1875	9 527 358	6 759 049	16 286 407
1880	13 928 261	9 312 738	23 240 999
1885	14 760 847	14 637 322	29 398 169
1886	10 914 959	13 941 176	24 856 129
1887	12 681 050	16 044 183	28 725 233
1888	16 571 864	20 322 442	36 894 306
1889	16 413 212	20 456 454	36 869 666
1890	14 444 134	19 415 181	33 859 315
1891	19 751 921	19 525 229	39 277 150
1892	20 457 531	18 053 198	38 510 729
1893	24 862 356	18 707 390	43 569 746
1894	30 515 154	26 293 250	56 808 404
1895	28 537 157	25 328 346	53 865 503

4. Aandeel van de verschillende gedeelten van Nederlandsch-Indië in den in- en uitvoer van Singapore (in duizendtallen dollars).
Part des différentes parties des Indes Néerl. à l'importation et l'exportation de Singapour.

Bron: C. V. Singapore. (*Milliers de dollars.*)

Landen. *Pays.*	Invoer. *Importation.*				Uitvoer. *Exportation.*			
	1892.	1893.	1894.	1895.	1892.	1893.	1894.	1895.
Natoena eilanden	433	435	708	520	290	332	515	420
Sumatra	3 915	4 152	5 403	6 151	4 287	5 257	4 985	5 408
Java	5 227	5 533	7 699	5 970	9 304	11 715	15 483	13 486
Riouw	1 002	1 203	1 548	1 785	1 491	1 344	787	982
Bali	1 947	1 064	2 592	2 190	1 223	1 065	2 065	1 894
Andere bezittingen	5 529	6 320	8 343	8 713	3 863	5 149	6 679	6 347
Totaal	18 053	18 707	26 293	25 328	20 458	24 862	30 515	28 537

XIII. PRIJZEN. *Prix.*

1. Loop der prijzen van eenige artikelen van invoer. *Prix de quelques articles importés*

Bron: M. H. B.

Jaren. *Années.*		Katoenen goederen. *Tissus de coton.*							
		Madapollam 6/4 Holl. gebl. *Blanchis.*		Madapollam 6/4 Holl. ongebl. *Écrus.*		Shirtings 6/4 gebleekt. *Blanchis.*		Ruwe drills. *Drills écrus.*	
1887	Jan..	*f* 2,60	*f* 2,90	*f* 2,85	*f* 3,20	*f* 4,70	*f* 5,—	*f* 3,—	*f* 4,—
	Juli .	2,60	2,90	2,80	3,20	4,70	4,85	3,25	3,85
1888	Jan..	2,60	3,10	2,75	3,20	4,70	4,95	3,25	3,85
	Juli..	2,85	3,15	2,80	3,22½	4,70	5,—	3,20	4,35
1889	Jan..	2,65	3,15	2,65	3,25	5,—	5,10	3,—	4,30
	Juli..	2,90	3,10	2,80	3,25	4,95	5,—	3,55	4,30
1890	Jan..	2,80	2,95	2,90	3,15	4,80	4,85	3,65	4,35
	Juli..	2,60	3,—	2,80	3,10	4,65	4,70	3,50	4,30
1891	Jan..	2,45	2,75	2,60	3,10	4,55	4,65	3,35	4,27½
	Juli..	2,65	2,92½	2,60	3,10	4,40	4,70	3,40	4,25
1892	Jan..	2,55	2,75	2,60	3,—	4,50		3,20	4,25
	Juli..	2,45	2,70	2,50	3,—	4,40	4,20	3,25	4,25
1893	Jan..	2,40	2,75	2,60	3,—	4,15	4,20	2,75	4,10
	Juli..	2,60	2,70	2,50	2,95	4,25	4,30	2,80	4,10
1894	Jan..	2,20	2,65	2,50	2,90	—	—	2,50	4,—
	Juli..	2,15	2,55	2,10	2,80	3,70	3,80	2,60	3,82½
1895	Jan..	2,07½	2,40	2,—	2,70	3,50		2,50	3,80
	Juli..	1,90	2,20	2,15	2,25	3,30	3,50	2,55	3,57½
1896	Jan..	2,05	2,30	2,30	2,35	3,50	3,60	2,55	3,55
	Juli..	2,—	2,30	2,30	2,60	3,55		2,70	3,50

2. Loop der prijzen op Java van metalen en petroleum.

Bron: M. H. B. *Prix à Java des métaux et du pétrole.*

Jaren *Années.*		Metalen. *Métaux.* Per picol.			Am. Petroleum *Pétrole. Amérie.* Per kist. *La malle.*
		IJzeren stav. (Zweed). *Fer en barres (Suédois)*	IJzeren staven. (Eng.) *Fer en barres (Anglais)*	Holl. Koper in bladen. *Cuivre en feuilles.*	
		f	*f*	*f*	*f*
1887.	Jan...	9,—	5,— 5,25	49,—	3,05
	Juli ..	9,—	5,— 6,50	48,—	3,30
1888.	Jan...	8,60 à 9,—	5,75	50,— à 55,—	3,17½ à 3,85
	Juli ..	8,75 à 9,—	5,50 à 6,75	62,50 à 65,—	3,45
1889.	Jan...	7,80 à 8,50	6,50 à 7,—	70,— à 75,—	3,85
	Juli ..	7,50 à 8,75	6,10 à 7,50	54 à 70,—	2,95 à 3,35
1890.	Jan...	8,50 à 8,75	7,50	52 à 58	3,42½
	Juli ..	9,—	8,— à 8,50	52 à 54	3,42½
1891.	Jan...	9,—	7.—	57 à 60	3,05
	Juli ..	7,90 à 8,75	6,50	58 à 60	—
1892.	Jan...	9,—	6,— à 7.30	57 à 60	—
	Juli ..	9,—	5,75 à 6,—	53 à 55	—
1893.	Jan...	8,50 à 9,—	5,50 à 5,70	49 à 55,50	2,42½ à 2,55
	Juli...	8,—	5,70 à 5,75	51,—	2,17½ à 2,30
1894.	Jan...	8.25 à 8,60	5,50 à 5,70	46,— à 50,—	2,22½ à 2,27½
	Juli...	8,25	5,25 à 5,50	45,— à 49,—	2,20 à 2,25
1895.	Jan...	7,75 à 7,90	5,50 à 5,75	42 à 44,—	—
	Juli...	8,—	5,25 à 5,70	41,— à 42,50	2,60 à 2,82½
1896.	Jan...	8,—	5,50 à 5,90	—	2,70 à 2,75
	Juli ..	8,50	5,50 à 5,90	44,50 à 45,—	3,75 à 3,80

3. Loop der prijzen in guldens in Java van eenige artikelen van uitvoer.
Prix à Java en florins de quelques articles exportés.

Bron: The financial and economical condition of Neth. India 3d edition by N. P. van den Berg en M. H. B

Jaren. *Années.*		Suiker N° 14. [1] *Sucre.* p. picol.	Rijst. *Riz.* p. coyan.	Javakoffie (gewone.) *Café de Java.* p. picol.	Zwarte Peper. *Poivre noir.* p. picol.	Biliton tin [2]). *étain de biliton.* p. picol.	Indigo. *Indigo.* p. 1/2 KG.
1885	Januari	8 1/4	132 1/2	31	37	54 1/4	3 1/2 à 4
	April	9	137 1/2	—	—	54 1/4	3 à 4
	Juli	12	122 1/2	26	40	61 5/8	2 3/4 à 3 3/4
	October	11 1/4	135	27 1/2	38 1/2	61 3/4	—
1886	Januari	11 3/4	120	26	41	64	3 1/2 à 4 1/4
	April	9 1/2	127 1/2	28	37 3/4	64	2 1/2 à 3 1/2
	Juli	8 à 7 1/2	115	32 1/2	40	68 3/8	2 1/4 à 3 1/4
	October	8 1/4 à 7 1/2	112 1/2	36	41 1/2	69 3/4	—
1887	Januari	8 à 9	117 1/2	42 1/2	39 1/4	70 1/4	2 1/2 à 3
	April	9	112 1/2	—	38	71 3/8	3 à 3 1/4
	Juli	8 1/4 à 9	105	52 1/2	40 1/2	70 1/2	2 3/4 à 3 1/2
	October	10 1/2	105	50	41 1/2	77 1/2	—
1888	Januari	11	115	50	41	98	3 à 3 1/4
	April	9 1/4	117 1/2	40	41 1/2	69	—
	Juli	8 1/2	102 1/2	39 1/2	39	67 3/8	3
	October	8 3/4	1[illegible]5	45	36	70 5/8	—
1889	Januari	8 1/2 à 9 1/2	137 1/2	52 1/2	37 5/8	65 3/4	3 1/4 à 3 3/4
	April	9 à 10 1/2	120	52	36 3/8	63 1/2	—
	Juli	11	130	52	35	61 3/8	3 à 3 1/4
	October	—	—	55	36 3/8	63 1/4	—
1890	Januari	8	152 1/2	60	27 1/4	62 5/8	—
	April	8 1/2	—	60	24 7/8	62 1/2	3
	Juli	8 1/4	170	62	25 1/2	67	2 1/2 à 3
	October	8 1/4	180	65	23 3/4	67 1/2	—
1891	Januari	8 1/4	162 1/2	65	19 1/4	62 5/8	3 à 3 1/4
	April	8 1/4 à 9	157 1/2	65	21 1/8	62 1/2	—
	Juli	8 à 8 1/4	160	60	17 1/4	63 3/4	2 3/4 à 3
	October	8 à 9	162 1/2	50	17 1/8	63 5/8	—
1892	Januari	8 1/4	185	57 1/2	16 3/8	62	—
	April	8 1/2	180	55	14 1/2	64 1/4	—
	Juli	8 3/4	185	55	11 3/8	64 1/2	2 1/2 à 2 3/4
	October	8 3/4	142 1/2	62 1/2	14 3/4	65 1/2	—
1893	Januari	9 1/2	162 1/2	60	14 5/8	63 1/2	3 à 3 3/4
	April	9 3/4 à 10	—	60	14 5/8	62 1/2	3 1/2 à 4
	Juli	10	143	62 1/2	13	55	3 1/4 à 3 1/4
	October	9 1/4 à 9 3/4	132 1/2	60	13 3/8	55	3 3/4 à 4 1/4
1894	Januari	8 1/4	—	57 1/2	11 5/8	44 3/4	—
	April	8 3/4 à 8 1/2	—	60	10	48 1/4	3 1/2 à 3 3/4
	Juli	7 1/2 à 7	135	55	9	48 1/2	—
	October	7	125	57 1/2	10	45 1/2	—
1895	Januari	6 1/2 à 7	110	55	8 7/8	40 1/2	3 à 3 3/4
	April	6 1/2 à 6 1/8	105	—	10	44 1/4	3 à 3 1/2
	Juli	6 1/8 à 6	115	—	11 1/2	—	3 à 3 1/2
	October	—	—	—	—	—	—
1896	Januari	7 1/4 à 8 1/8	—	56.71 à 61	9 3/4 à 10 1/4	41 3/4 à 42 1/4	—
	April	8 3/8 à 8 3/4	—	73	10 à 10 1/4	41 à 41 3/4	—
	Juli	7 5/8	—	—	11	40 5/8 à 41 5/8	—
	October	—	165	51 3/4 à 53 1/8	9 1/2 à 9 7/8	39 à 40 5/8	—

[1]) Voor 1896 n° 15 op de kust.
[2]) Voor tin is de prijs in Februari en Augustus in plaats van in Januari en Juli genoteerd.

4. Middenprijzen (bruto per pikol) voor Gouv. producten betaald.

Prix moyens (bruts) des produits des cultures du Gouv. (p. picol).

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Koffie. *Café.* In Nederl. *Aux Pays-Bas.* Voor Java-koffie.	Voor Menado-koffie.	In Java. *A Java.*	In Padang.[1] *A Padang.*	Banka-tin. (in Nederland.) *Etain Banca (aux P. Bas).*	Kina. (in Nederland.) *Quinquina (aux P. Bas).*
1881	*f* 47,10	*f* 77,18	*f* 34,85	*f* 44,19	*f* 69,04	*f* 163,10
1882	37,49	72,32	29,59	39,74	78,16	188,99
1883	39,84	68,76	34,75	44,84	70,20	178,18
1884	37,46	69,36	28,53	41,50	61,42	106,88
1885	33,20	69,96	27,33	40,56	65,22	118,68
1886	38,58	61,98	38,44	51,54	72,58	88,33
1887	61,98	72,63	55,57	60,77	84,90	67,64
1888	52,69	66,81	49,17	48,66	85,61	52,78
1889	65,16	80,21	57,30	62,92	69,54	40,77
1890	69,49	79,55	64,78½	67,16	70,06	45,81
1891	71,43	87,15	52,98½	65,07	67,59	43,00
1892	68,23	—	62,01	73,07	69,07	49,70
1893	65,92	94,18	62,13[6]	66,80[9]	65,18	26,61
1894	65,78	87,23	56,20	64,67	52,36	29,30
1895	67,70	101,57	60,60	74,31	47,84	23,49

[1]) Kleine hoeveelheden 2e soort werden nog te Padang verkocht tegen achtereenvolgens: *f* 17,05, *f* 13,88, *f* 11,08, *f* 15,72, *f* 21,79, *f* 21,99, *f* 40,09, *f* 26,96, *f* 38,21, *f* 41,99½, *f* 41,67, *f* 35,88, *f* 30.97½, *f* 35,56 en *f* 35,94½.

5. Laagste en hoogste prijzen van eenige voorname uitvoerartikelen op Java.

Prix de quelques articles d'exportation de Java.

Bron M. H. B.

Jaren. *Années.*		Gom-elastiek. *Gomme élastique.*	Gom dammar. *Gomme dammar.*	Gutta-Percha.	Coprah.	Huiden. *Peaux.* Buffel. *de Buffle*	Koe. *de Vache.*
		p. picol.	p. picol.	p. picol.	p picol.	℔	℔
1889....	*l*	*f* 140	*f* 39.—	*f* 136	*f* 5.50	*f* 0.18	*f* 0.35
	h	150	48.—	136	6.25	0.24	0.45
1890....	*l*	140	33.50	136	5.48	0.24	0.35
	h	150	40.—	136	5.48	0.25	0.45
1891....	*l*	140	31.—	136	6.25	0.24	0.35
	h	150	35.—	136	8.50	0.25	0.45
1892....	*l*	150	31.50	136	6.25	0.24	0.30
	h	150	33.50	136	7.10	0.31	0.45
1893....	*l*	150	33.50	—	—	0.27	0.27
	h	150	38.—	—	—	0.31	0.35
1894....	*l*	150	36.—	150	6.20	0.27	0.27
	h	150	47.—	150	7.50	0.29	0.30
1895 ...	*l*	—	46.—	150	6.40	0.27	0.27
	h	—	55.—	150	7.75	0.29	0.30
1896....	*l*	—	43.—	150	6.40	0.27	0.27
	h	—	54.—	150	7.50	0.34	0.40

B. SCHEEPVAART. *Navigation.*

Bron: K. V. I. OVERZICHT DER NEDERLANDSCH-INDISCHE KOOPVAARDIJVLOOT OP ULT°. DEC. [1]) *Tableau de la marine marchande des Indes Néerlandaises.*

Jaren. *Années.*	Stoomschepen. *Vapeurs.*		Zeilschepen op Europeesche wijze getuigd. *Voiliers gréés à l'Européenne.* Fregatten.		Barken.		Brikken.		Schoeners.		Kotters.		Zeilschepen op inland. wijze getuigd. *Voiliers indigènes.*		Totaal. *Total.*		Van de bedoelde schepen en vaartuigen behoorden te huis: *Dont appartiennent.* op Java en Madoera.		in de buitenb. *aux autres poss.*	
	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.
1886	72	76 441	2	6 022	70	70 050	16	7 746	141	28 007	3	139	1 327	64 285	1 631	252 690	1 006	167 747	625	84 943
1887	68	76 964	2	6 022	60	59 680	17	8 387	152	29 415	4	176	1 389	65 978	1 692	246 622	1 041	157 251	651	89 371
1888	66	70 900	2	6 022	48	48 815	15	7 251	142	27 014	4	180	1 417	67 209	1 694	227 391	1 038	145 207	656	82 184
1889	77	64 221	1	3 394	49	48 219	15	9 055	141	30 150	5	213	1 425	69 623	1 713	224 875	1 065	135 043	648	89 832
1890	78	77 442	1	3 583	42	40 736	16	8 373	136	31 358	2	129	1 524	73 453	1 799	235 074	1 108	149 633	691	85 441
1891	77	69 740	2	5 246	43	44 102	15	8 177	129	30 039	3	163	1 605	75 660	1 874	233 127	1 142	149 387	732	83 740
1892	82	80 993	2	5 246	37	37 704	16	8 576	128	29 234	2	129	1 572	76 070	1 839	237 952	1 148	157 384	691	80 568
1893	82	76 879	2	5 246	37	38 009	10	7 028	130	28 831	2	129	1 627	77 687	1 890	233 809	1 187	157 123	703	76 686
1894	80	80 504	4	5 634	40	41 039	11	7 416	129	23 795	1	53	1 668	79 050	1 933	237 491	1 216	163 288	717	74 203
1895	81	82 095	2	5 246	39	39 115	13	8 052	145	29 095	2	74	1 720	80 660	2 002	244 337	1 231	163 728	771	80 609

[1]) De stoombooten der gesubsidieerde Nederlandsch-Indische Stoomvaart-maatschappij, thans Koninklijke Paketvaart-maatschappij, zie onder verkeersmiddelen, bl. 80.

II. VERDEELING OVER STOOM- EN ZEILSCHEPEN VAN DE KOFFIEVRACHTEN (IN DUIZENDT. KG.) UITGEVOERD VAN NED. INDIË NAAR LANDEN DAARBUITEN GELEGEN.
Bron: S. H. S. *Affrétements de café (milliers de kgr.) exportés des colonies aux pays ci-dessous, par catégories de navires.*

Landen.	1890.		1891.		1892.		1893.		1894.		1895.	
	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep *Voiliers.*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*
Nederl. *Pays Bas* Gouvern.	12 341	1 238	17 229	—	13 546	7 411	13 445	—	11 014	—	15 705	968
Nederl. *Pays Bas* Particul.	11 074	2 271	24 364	227	21 015	1 527	9 677	3 074	30 092	952	22 260	156
Engeland *Gr. Bret.*	173	—	40	—	284	—	8	—	1	—	21	—
Frankrijk *France*	632	—	858	—	409	—	160	—	473	—	485	—
Oostenrijk *Autriche*	154	—	1 021	—	2 149	—	949	—	1 963	—	3 097	—
Port Saïd	819	—	1 720	—	2 100	—	962	—	3 193	—	2 030	—
Amerika	846	5 669	942	4 425	1 248	5 477	195	4 540	397	2 868	1 358	3 808
Singapore	3 326	—	4 490	—	6 186	—	5 404	—	7 027	—	5 850	2
Hongkong	92	—	142	—	243	—	334	—	331	—	255	—
Australië	40	—	51	—	63	—	13	—	163	—	105	—
Tot. incl. andere l.	29 568	9 180	51 334	4 654	47 601	14 415	31 192	7 614	43 920	3 821	51 429	4 935

III. SCHEEPVAARTVERKEER DER VOORNAAMSTE HAVENS VAN JAVA MET LANDEN BUITEN NED. INDIË. [1]

Navigation entre les principaux ports des colonies et l'extérieur.

Bron: S. H. S.

Ingeklaarde schepen. [2]) *Navires entrés.*

Jaren. *Années.*	Batavia. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Batavia. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Batavia. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Batavia. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.	Cheribon. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Cheribon. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Cheribon. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Cheribon. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.	Semarang. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Semarang. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Semarang. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Semarang. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.	Soerabaja. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Soerabaja. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Soerabaja. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Soerabaja. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.
1886	239	845	[3]) 76 (4)	176	116 (1)	320	23 (8)	61	33 (5)	76	36 (10)	91	78 (6)	108	92 (27)	233
1887	203	663	92 (7)	216	31 (1)	58	19 (3)	44	15 (6)	53	26 (8)	73	106 (8)	197	67 (10)	168
1888	197 (1)	718	71 (4)	189	33	41	6 (1)	15	27 (8)	73	20 (3)	47	120 (25)	287	38 (4)	102
1889	213 (7)	787	55	147	66 (2)	105	6	18	19 (6)	70	21	60	134 (20)	265	51 (11)	128
1890	217	796	37 (3)	115	38 (5)	68	2	6	18 (3)	70	16 (1)	47	151 (18)	329	26	71
1891	274	074	43 (4)	115	47 (5)	90	1	2	39 (6)	134	19 (3)	64	199 (29)	487	17 (2)	47
1892	225 (2)	1 936	31 (4)	103	47 (5)	98	2	6	41 (4)	138	21 (2)	72	191 (28)	457	25 (3)	74
1893	245	936	33 (6)	104	40 (7)	93	9 (2)	29	34 (6)	139	15 (3)	40	192 (21)	489	26 (3)	82
1894	246	900	31 (4)	137	39 (4)	84	4	17	25 (1)	92	26 (2)	83	218 (19)	577	21 (1)	74
1895	285	1 042	25 (6)	70	35 (4)	64	5 (1)	22	31 (2)	148	27 (11)	80	194 (30)	523	23 (12)	99

Uitgeklaarde schepen. [2]) *Navires sortis.*

Jaren. *Années.*	Batavia. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Batavia. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Batavia. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Batavia. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.	Cheribon. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Cheribon. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Cheribon. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Cheribon. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.	Semarang. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Semarang. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Semarang. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Semarang. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.	Soerabaja. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Soerabaja. Stoomschepen. *Vapeurs.* ×1000 M³.	Soerabaja. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Soerabaja. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* ×1000 M³.
1886	182 (4)	703	39 (10)	78	16	27	10 (1)	25	104	179	43 (6)	98	97 (2)	140	66 (11)	153
1887	183	717	35 (9)	62	17	46	17 (1)	42	99	215	44 (7)	113	102 (1)	153	65 (15)	165
1888	157	619	17	31	16	30	4	9	93	203	34 (5)	88	110 (1)	220	46 (10)	110
1889	143 (1)	638	29 (9)	71	11	41	5 (1)	14	95 (1)	203	21 (7)	51	148 (3)	223	50 (19)	128
1890	129	548	16 (1)	40	15	59	4 (2)	13	86	182	17 (6)	53	148 (5)	315	27 (11)	71
1891	190	799	12 (3)	24	17	53	2	5	135	324	20	62	168 (4)	359	22 (6)	61
1892	168	744	24 (3)	54	22	76	—	—	121 (3)	268	19 (3)	62	147 (10)	326	10 (6)	38
1893	176 (12)	690	14 (8)	51	14 (2)	44	5 (2)	13	127 (1)	339	19 (2)	59	139 (20)	336	23 (17)	78
1894	151 (4)	582	19 (10)	67	17	63	—	—	122 (3)	312	27 (7)	84	173 (10)	432	24 (15)	93
1895	177	643	7 (1)	9	19	103	5 (1)	26	120	299	31 (1)	88	159 (2)	388	11 (2)	38

[1]) Omtrent het verkeer door middel van inlandsche vaartuigen ontbreken vertrouwbare cijfers.

[2]) In de statistiek voor Handel en Scheepvaart wordt alléén melding gemaakt van de eerste inklaring bij aankomst van buiten Ned. Indië en van de laatste uitklaring bij vertrek naar buiten Ned. Indië. Verzeilt het schip daarbinnen van de eene haven naar de andere, dan wordt daarvan slechts melding gemaakt wanneer de haven in een ander gewest gelegen is; de opgaven geven daardoor geen beeld van het geheele scheepvaartverkeer der betrokken havens.

[3]) De tusschen haakjes geplaatste cijfers duiden aan, hoeveel der genoemde schepen met ballast geladen waren. *Entre ( ) les navires sur lest.*

IV. AANDEEL DER VERSCHILLENDE VLAGGEN IN HET SCHEEPVAARTVERKEER VAN HET BUITENLAND MET NEDERLANDSCH INDIË.

Part des principaux pavillons au mouvement de la navigation aux Indes Néerl.

Bron: S. H. S.

Vlaggen. *Pavillons.*	Ingeklaarde schepen. *Navires entrés.*									
	1891		1892		1893		1894		1895	
	Aantal. *Nomb.*	1000 M³.	Aantal. *Nomb.*	1000 M³.	Aantal. *Nomb.*	1000 M³.	Aantal. *Nomb.*	1000 M³.	Aantal. *Nomb.*	1000 M³.
Nederland (stoomsch. *vap.*	81	407	115	541	99	480	107	547	106	551
Pays-Bas. (zeilsch. *voil.*	28	98	26	81	18	66	22	81	19	68
Totaal....	109	505	141	622	117	546	129	628	125	619
Engeland. (stoomsch. *vap.*	393	1332	363	1 147	355	1 283	334	1 116	370	1 179
Gr. Bret. (zeilsch. *voil.*	38	118	31	121	42	134	41	156	33	142
Totaal....	431	1450	394	1 268	397	1 417	375	1 272	403	1 321
Frankrijk. (stoomsch. *vap.*	26	59	27	66	25	58	27	62	29	70
France... (zeilsch. *voil.*	1	3	2	6	6	14	—	—	6	11
Totaal....	27	62	29	73	31	72	27	62	35	81
Duitschl. (stoomsch. *vap.*	156	354	152	260	121	220	175	307	107	228
Allemagne (zeilsch. *voil.*	9	24	15	50	15	51	19	49	10	29
Totaal....	165	378	167	310	136	272	194	355	117	257
Denemarken. (stooms. *vap.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Danemark.. (zeilsch. *voil.*	10	8	4	3	7	10	5	8	3	4
Totaal....	10	8	4	3	7	10	5	8	3	4
Zweden... (stoomsch. *vap.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Suède.... (zeilsch. *voil.*	5	7	3	6	4	5	2	4	1	2
Totaal....	5	7	3	6	4	5	2	4	1	2
Noorwegen (stoomsch. *vap.*	8	30	8	39	12	56	5	19	9	38
Norvège.. (zeilsch. *voil.*	30	60	23	46	21	41	29	70	25	50
Totaal....	33	90	31	84	33	97	34	89	34	88
Oostenrijk (stoomsch. *vap.*	—	—	13	29	4	20	3	17	—	—
Autriche.. (zeilsch. *voil.*	1	3	1	3	—	—	1	3	1	3
Totaal ...	1	3	14	32	4	20	4	20	1	3
Italië.... (stoomsch. *vap.*	—	—	4	20	1	1	1	1	1	1
(zeilsch. *voil.*	15	40	23	69	18	58	12	43	6	17
Totaal....	15	40	27	90	19	59	13	44	7	18
Amerika.. (stoomsch. *vap.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(zeilsch. *voil.*	5	14	5	19	5	17	4	13	11	45
Totaal....	5	14	5	19	5	17	4	13	11	45
Tot. inclusief (stoomsch..	3 258	3 673	2 989	3 345	2 946	3 340	3 284	3 435	3 418	3 866
andere landen. (zeilsch....	198	400	187	422	188	416	215	454	215	394
Tot. incl. autres pays.										
Totaal....	3 456	4 073	3 176	3 766	3 134	3 756	3 499	3 889	3 633	4 260

Aandeel der verschillende vlaggen aan de inklaring van stoomschepen uit Singapore in Ned. Indië.

Part des principaux pavillons à la navigation à vapeur entre Singapour et les Indes Néerl. navires entrés aux I. N.

Engeland *Gr. Bret.*	246	521	229	411	201	492	212	458	166	493
Frankrijk. *France*.....	26	59	26	60	25	58	27	62	28	67
Duitschland. *Allemagne*..	113	217	128	186	83	123	125	173	72	130
Noorwegen. *Norvège*.....	3	12	4	21	862	19	3	10	4	19
Engelsch Indië *Indes Britt.*	80	41	60	30	677	28	79	52	61	11
Singapore	720	317	898	329		282	1 043	350	1 050	475
Nederl. Indië. *Indes Néerl.*	781	510	600	406		492	704	475	766	534
Tot. incl. andere landen. *Tot. incl. autres pays.*	1 984	1734	1 987	1 564	1 956	1 560	2 211	1 655	2 159	1 751

VI. Verkeersmiddelen.

Moyens et voies d'échange et de transport.

A. MUNT- EN BANKWEZEN. SPAARBANKEN.

Monnaies, institutions de crédit. Caisses d'épargne.

I. WISSELKOERSEN. *Change.*

Overzicht van den loop der wisselkoersen te Batavia, van de verkochte Gouvernements-wissels en van het rente-tarief der Javasche Bank.

Bronnen: K. V. en V. J. B. *Taux de change, et taux de l'escompte.*

Jaren. *Années.*	Wisselkoersen te Batavia op *Change de Batavia sur:* Amsterdam. *f* 100 Ind. Ct. gold in Ned. Ct. *fl.* 100 *aux Indes contre, en fl. aux Pays-Bas.* Gouvernement. *Traites du Gouvt.*	Particulieren. 6/m. dato *Traites partic. à 6 m.*	Londen 1 £ sterling. 6/m. zicht [1]) Indisch Cour.	Verkochte Gouvernements-wissels. [2]) *Traites du Gouv. vendues.* Indisch Cour.	Gem. disconto van de Javasche Bank. [3]) *Escompte moyen de la Banque de Java.*
1858	6/m. na dato *f* 101 à 102	96 à 108½	10,75 à 11,95	1 983 683	7,88
1859	„ „ „ 99 „ 103	100 „ 103½	11,— „ 11,75	4 290 798	7,50
1860	„ „ „ 100 „ 103½	100 „ 104	11,— „ 11,75	890 431	7,50
1861	„ „ „ 99 „ 102	99¼ „ 103	11,37⅝ „ 11,95	4 728 498	8,43
1862	„ „ „ 99	99 „ 108	10,25 „ 11,90	2 323 302	9
1863	„ „ „ 99 à 103	100 „ 104½	11,15 „ 11,75	1 058 678	8,03
1864	„ „ „ 103	103 „ 105	11,12⅝ „ 11,35	1 597 191	7,62
1865	„ „ „ 102 à 103	102½ „ 105	11,20 „ 11,55	3 986 432	7,42
1866	„ „ „ 100 „ 103	101½ „ 104¾	11,10 „ 11,70	7 533 409	9,13
1867	„ „ „ 101½ „ 103	101¾ „ 103¾	11,65 „ 11,85	7 274 859	8,25
1868	„ „ „ 101½ „ 102½	100 „ 104	11,60 „ 11,92⅝	6 584 035	6,24
1869	3/m. „ „ 99½ „ 102	100¼ „ 104½	11,50 „ 11,90	6 032 775	5,42
1870	6/m. „ „ 99 „ 102	98 „ 103	11,57⅝ „ 12,20	9 007 072	5,95
1871	3/m. „ „ 99 „ 101¼	100 „ 103½	11,30 „ 11,90	9 213 032	5,83
1872	„ „ „ 100 „ 101¼	102 „ 104¾	11,37½ „ 11,67⅝	1 734 914	6
1873	„ „ „ 100 „ 102	102 „ 104¼	11,52½ „ 11,87½	6 730 231	5,93
1874	8/dagen na zicht 99 „ 101¼	100½ „ 102¼	11,60 „ 11,85	10 672 537	6,82
1875	„ „ „ 98 „ 99½	99¼ „ 103	11,57½ „ 12,—	7 558 200	7,08
1876	„ „ „ 98 „ 101¼	99½ „ 103½	11,70 „ 12,12½	27 880 697	6,99
1877	„ „ „ 99 „ 101¼	99¼ „ 102¼	11,72⅝ „ 12,10	21 985 808	5
1878	6/m. na dato 99[illegible] „ 101[illegible]	99[illegible] „ 102[illegible]	11,90 „ 12,17½	25 563 307	5,35
1879	„ „ „ 99½ „ 101¼	99½ „ 102	11,90 „ 12,10	30 250 392	5,97
1880	„ „ „ 100 „ 101½	100⅛ „ 102	11,90 „ 12,17½	22 013 985	6
1881	„ „ „ 100 „ 101	100⅛ „ 102	11,92⅝ „ 12,15	27 933 204	6
1882	„ „ „ 100 „ 101	100⅝ „ 101½	11,97⅝ „ 12,10	27 718 391	6
1883	„ „ „ 100 3/10 „ 101½	101¼ „ 102	11,85 „ 12,05	23 338 045	6,52
1884	„ „ „ 100 „ 101½	101 „ 102½	11,85 „ 12,—	18 639 312	6,74
1885	„ „ „ 100 7/8 „ 101	101½ „ 103¼	11,80 „ 12,—	7 822 875	6,67
1886	„ „ „ 100 „ 101	101 „ 102½	11,82½ „ 12,—	5 059 554	4,68
1887	„ „ „ 100 „ 101½	101¼ „ 103½	11,75 „ 11,92½	3 113 190	4,50
1888	„ „ „ 100 „ 102½	102¼ „ 104	11,67½ „ 11,85	1 043 806	5
1889	„ „ „ — —	101 „ 104	11,60 „ 11,85	—	5
1890	8/dagen na zicht 98½ „ 99 2/3	100½ „ 103	11,70 „ 11,95⅝	79 000	4
1891	6/m. na dato — —	100½ „ 101 3/8	11,85 „ 11,97½	—	4
1892	„ „ „ — —	100½ „ 102½	11,70 „ 12,02½	—	5,23
1893	„ „ „ — —	101 „ 103	11,65 „ 11,97½	—	5,28
1894	„ „ „ 100 7/10 „ 100 9/10	101 „ 103	11,70 „ 11,95	1 500 000	5,38
1895	„ „ „ 100 7/10	100¼ „ 102	11,82½ „ 12,02½	1 000 140	4,54

[1]) Van af Augustus 1879 tot Juni 1882 4 maanden zicht.
[2]) Van 1868 bij onderhandschen, van af 1869 bij publieken verkoop.
[3]) De jaren als boekjaren gerekend: 1858 = April 1858—Maart 1859.

Digitized by Google

II. JAVASCHE BANK. *Banque de Java.*

1. Opereerend kapitaal der Bank, (middencijfers) in duizendtallen guldens.
Capital en opération. (Moyennes d'exercice). Milliers de florins.

Bron: V. J. B.

Jaren. *Années.*	Handelspapier. *Papier de commerce.*	Vendupapier. *Papier de ventes publ.*	Buitenl. wissels. *Traites.*	Beleeningen. *Prêts sur nantissement.*	Voorschotten in R. C. *Avances en compte cour.*	Hypoth., Staatssch. en Pandbr. [1]) *Hypothèq., dette publ. obl. foncièr.*	Totaal. *Total.*
1881/82	7 740	1 976	—	3 114	110	3 016	15 956
1882/83	7 611	1 790	—	3 613	225	3 461	16 700
1883/84	9 836	1 557	—	4 897	409	3 464	20 163
1884/85	10 582	1 870	—	3 791	806	3 448	20 497
1885/86	6 104	1 346	—	3 237	2 075	3 662	16 424
1886/87	4 419	1 376	—	2 193	961	3 498	12 447
1887/88	5 703	940	—	1 166	2 147	3 285	13 241
1888/89	5 902	698	—	1 358	2 089	3 500	13 547
1889/90	3 635	717	—	945	1 037	3 437	9 771
1890/91	5 909	861	—	607	1 679	3 512	12 568
1891/92	8 194	854	6 795	844	2 922	5 724	25 333
1892/93	7 842	900	3 697	1 148	8 027	6 391	28 005
1893/94	6 874	943	3 439	1 651	7 078	6 428	26 413
1894/95	5 373	684	4 282	1 835	6 100	6 623	24 897
1895/96	3 518	433	4 460	3 031	3 479	6 791	21 712

[1]) Met inbegrip van het belegd reservefonds.

2. Nieuwe beleeningen naar den aard der onderpanden. (in duizendt. guldens.)
Prêts nouveaux, par nature des nantissements. (milliers de florins.)

a. Eigenlijke beleeningen. *Prêts proprement dits.*

Bron: V. J. B.

Jaren. *Années.*	Effecten. *Valeurs mobilières.*	Invoergoederen. *Marchandises importées.*	Uitvoerproducten. *March. pour l'exportation.* Gouvern.	Uitvoerproducten. *March. pour l'exportation.* Partic.	Goud en zilver. *Or et argent.*	Totaal. *Total.*
1886/87	135	233	2 400	3 363	2	6 133
1887/88	150	348	—	4 606	—	5 104
1888/89	99	864	—	4 102	—	5 065
1889/90	85	761	—	3 063	—	3 909
1890/91	71	933	—	1 336	—	2 340
1891/92	2 368 [1])	706	—	4 341	26	7 441
1892/93	5 728 [1])	414	—	5 359	16	11 517
1893/94	7 338 [1])	290	—	5 189	—	12 818
1894/95	14 818 [1])	233	—	2 187	—	17 238
1895/96	99	35	—	3 355	—	3 489

b. Credieten- in rekening-courant. *Crédits en compte courant.*

1886/87	4 164	161	—	311	3 114	7 750
1887/88	19 745	215	—	762	1 366	22 088
1888/89	19 360	424	—	461	2 186	22 430
1889/90	6 313	543	—	1 494	2 572	10 923
1890/91	11 526	3 362	—	1 857	3 396	20 141
1891/92	10 608	4 711	—	4 536	292	20 146
1892/93	48 667	4 266	—	10 892	3 760	67 585
1893/94	51 511	4 949	—	10 097	—	66 557
1894/95	21 332	2 429	—	12 207	—	35 968
1895/96	12 714	1 827	—	8 990	—	23 531

[1]) Onder deze cijfers zijn de bedragen begrepen te Amsterdam tijdelijk in prolongatie uitgezet geweest en wel in 1891/2: *f* 911 000, in 1892/93: *f* 5 652 000, in 1893/4: *f* 7 228 000 en in 1894/5: *f* 14 712 000.

3. Metaalvoorraad, Disconteeringen, bankbiljetten in omloop en afgifte van assignatiën bij de verschillende kantoren der bank. (duizendtallen guldens.)

Encaisse métallique, escomptes, billets en circulation et assignations aux divers établissements de la Banque (milliers de florins).

Bron: V. J. B.

Kantoren. *Comptoirs.*	Metaalvoorraad ult. Maart. *Encaisse métall., fin Mars.*						
	1889/90	1890/91	1891/92	1892/93	1893/94	1894/95	1895/96
Batavia	31 762	34 552	21 577	14 040	16 558	17 692	17 280
Semarang	6 017	6 201	6 463	3 141	3 054	3 769	5 246
Soerabaja.....	3 125	2 521	2 495	2 268	2 412	3 685	2 072
Padang	398	578	872	1 312	1 699	2 032	1 567
Makassar.....	1 257	2 035	1 632	1 576	2 867	2 378	2 836
Cheribon	1 014	1 208	2 105	2 807	3 136	3 492	3 749
Soerakarta....	572	559	705	892	936	884	725
Pasoeroean ...	125	—	—	—	—	—	—
Djokjokarta...	151	446	961	877	423	787	533
Amsterdam ...	—	—	936	445	563	1 037	527
Totaal. *Total.*	44 421	48 102	37 747	27 360	31 648	35 755	34 536
	Disconteeringen. *Escomptes.*						
Bedrag..... *Montant.*	27 428	59 149	59 335	83 047	94 877	71 493	38 320
	Bankbiljetten in omloop. *Billets en circulation.*						
Aantal *Nombre*	954 465	995 360	1 020 183	995 980[5]	966 427[5]	1 043 596[5]	1 272 488[5]
Waarde *Valeur*	51 023	54 263	49 785	44 631	44 433	43 531	44 521
	Afgifte van assignatiën. *Assignations délivrées.*						
Batavia	10 121	11 182	16 431	11 566	14 136	15 156	8 729
Semarang.....	2 235	3 456	10 132	10 363	5 226	8 641	7 340
Soerabaja.....	1 357	2 030	6 992	8 154	8 416	8 576	5 438
Padang	416	382	1 486	3 276	3 496	2 111	1 732
Makassar	2 846	2 891	2 526	2 321	2 627	2 087	1 884
Cheribon	2 383	2 847	2 379	1 474	1 801	1 522	1 854
Soerakarta....	539	801	1 530	1 432	1 115	1 130	1 478
Pasoeroean....	503	—	—	—	—	—	—
Djokjokarta...	1 202	1 118	1 681	1 996	1 736	2 157	2 075
Amsterdam ...	—	—	442	575	579	1 510	1 451
Totaal. *Total.*	21 601	24 708	43 600	41 156	39 132	42 889	31 981

4. Koersen der bankactiën. *Cours des actions de la Banque.*

Bron: V. J. B.

Boekjaren. *Exercices.*	Laagste koers. *Minimum.*	Hoogste koers. *Maximum.*	Boekjaren. *Exercices.*	Laagste koers. *Minimum.*	Hoogste koers. *Maximum.*
1874/75	160	190	1885/86	180	200
1875/76	180	200	1886/87	155	182½
1876/77	185	205	1887/88	136	165
1877/78	177½	200	1888/89	140	152½
1878/79	175	185	1889/90	120	140
1879/80	172½	190	1890/91	117½	150
1880/81	175	185	1891/92	150	156
1881/82	175	192½	1892/93	150	183
1882/83	182½	190	1893/94	165	183
1883/84	182½	200	1894/95	165	180
1884/85	185	200	1895/96	172½	182½

III. SPAARBANKEN. *Caisses d'épargne.*

1. Aantal inleggers, benevens saldo per inlegger op het einde van elk jaar bij de vijf spaarbanken.

Nombre des livrets et solde dû aux déposants au 31 Déc.

Bronnen: K. V. en Jonker, over het Spaarbankwezen in Nederl. Indië, in Tijdschrift van Nijverheid en Landbouw in Ned. Ind., deel 33.

Jaren. *Années.*	Batavia. Aantal inleggers. *Nombre de livrets.*	Batavia. Toenem. *Accroissement.* %	Batavia. Saldo per inlegger. *Solde moyen du livret.*	Semarang. Aantal inleggers. *Nombre de livrets.*	Semarang. Toenem. *Accroissement.* %	Semarang. Saldo per inlegger. *Solde moyen du livret.*	Soerabaja. Aantal inleggers. *Nombre de livrets.*	Soerabaja. Toenem. *Accroissement.* %	Soerabaja. Saldo per inlegger. *Solde moyen du livret.*
1881	2 513	—4,7	*f* 593	3 495	13,3	*f* 721	2 081	8,1	*f* 933
1882	2 525	0,5	563	3 501	0,2	749	2 433	16,9	1 000
1883	2 653	5,0	529	3 684	5,4	777	2 741	12,7	1 026
1884	2 803	5,6	510	3 945	7,0	787	2 817	2,8	1 000
1885	2 844	1,4	528	4 447	12,8	755	2 794	—0,8	913
1886	3 040	6,9	471	3 999	—10,1	715	2 851	2,0	907
1887	3 094	1,8	449	4 218	5,5	730	2 913	2,2	864
1888	3 111	0,6	436	4 561	8,1	736	3 107	6,7	870
1889	3 069	—1,4	417	4 682	2,6	713	3 313	6,6	920
1890	3 190	3,9	412	4 705	0,5	699	3 804	14,8	987
1891	3 303	3,5	417	4 597	—2,3	690	4 088	7,5	1 055
1892	3 441	4,2	397	3 889	—15,4	724	4 328	5,9	993
1893	3 318	—3,6	381	3 998	2,8	703	4 783	10,5	983
1894	3 536	6,6	377	4 454	11,4	648	3 839	—19,7	844
1895	3 699	4,6	376	4 263	—4,3	679	4 423	15,2	874

Jaren. *Années.*	Makassar. Aantal inleggers. *Nombre de livrets.* Aantal. *Nombre.*	Makassar. Toeneming *Accroissement.* %	Makassar. Saldo per inlegger. *Solde moyen du livret.*	Padang. Aantal inleggers. *Nombre de livrets.* Aantal. *Nombre.*	Padang. Toeneming *Accroissement.* %	Padang. Saldo per inlegger. *Solde moyen du livret.*
1881	116	16,0	*f* 957	203	14,4	*f* 524
1882	142	22,4	857	253	24,6	630
1883	168	18,0	672	285	12,6	698
1884	165	—1,8	776	362	27,0	765
1885	201	23,8	927	438	21,0	824
1886	222	8,8	951	450	2,7	853
1887	244	10,0	898	544	20,9	829
1888	306	25,4	899	670	23,2	877
1889	330	7,8	924	692	3,3	1024
1890	355	7,6	980	789	14,0	888
1891	421	18,6	982	863	9,4	952
1892	450	6,9	993	910	5,4	1031
1893	368	—18,2	815	918	0,9	1081
1894	386	4,9	885	944	2,8	1038
1895	464	20,2	901	1 020	8,0	1002

2. De inleggers der verschillende spaarbanken met vermelding van hunnen landaard, en hun saldo tegoed.

Classification des déposants d'après leurs soldes et leurs nationalités.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Plaatsen. *Endroits.*	Aantal inleggers: *Nombre de livrets.* Europeanen. *Européens.*	Vreemde Oosterlingen. *Orientaux étrangers.*	Inlanders. *Indigènes*	Bedrag der saldo's van: *Total des soldes.* Europeanen. *Européens.*	Vreemde Oosterlingen. *Orientaux étrangers.*	Inlanders. *Indigènes.*
					× *f* 1 000	× *f* 1 000	× *f* 1 000
1882	Batavia	2 478	25	22	1 411,2	3,6	5,7
	Semarang. ...	3 359	51	91	2 537,5	45,4	38,3
	Soerabaja....	2 371	24	38	2 396,8	17,8	17,3
	Padang	236	5	12	155,4	2,9	1,1
	Makasser. ...	121	19	2	117,6	2,6	0,6
1886	Batavia.....	2 958	51	31	1 363,0	15,4	5,9
	Semarang. ...	3 860	56	83	—	—	—
	Soerabaja....	2 768	39	44	2 446,1	21,0	21,6
	Padang.....	424	8	18	360,9	4,2	4,5
	Makasser. ...	199	10	13	200,4	0,7	2,5
1891	Batavia	3 160	83	60	1 326,6	42,2	8,9
	Semarang....	4 467	54	76	3 110,1	38,5	26,4
	Soerabaja....	3 953	71	61	4 057,1	14,2	36,3
	Padang.....	810	13	40	794,1	12,1	15,7
	Makasser	347	51	23	366,4	33,1	13,8
1895	Batavia.....	3 536	87	76	1 315,7	20,8	9,7
	Semarang....	4 039	85	139	*	*	*
	Soerabaja....	4 217	100	76	3 686,7	29,1	34,4
	Padang.....	942	14	61	968,4	4,6	13,6
	Makasser. ...	361	86	17	317,5	78,7	8,4

B. SPOOR- EN TRAMWEGEN.

Voies ferrées, tramways.

I. STAATS- EN PARTICULIERE SPOORWEGEN.

Chemins de fer de l'état et des compagnies.

1. Algemeen overzicht der Staats- en particuliere spoorwegen in exploitatie en van de opbrengst v/h. personen- en goederenvervoer.

Kilomètres en exploitation des chemins de fer de l'État et des Compagnies.

Bronnen: K. V. en S. V. S. T.

Jaren. *Années.*	Gemiddeld aantal Kilometers in exploitatie. *Kilomètres en exploitation.*	Opbrengst v/h. personen- en goederenvervoer. *Recettes pour transport de voyageurs et de marchandises.*
1880.....	411	*f* 4 234 620
1885.....	932	7 797 834
1886.....	938	7 731 922
1887.....	1223	7 979 331
1888.....	1232	8 532 963
1889	1261	8 921 369
1890.....	1325	10 122 185
1891.....	1393	11 525 074
1892.....	1484	11 875 308
1893.....	1547	12 015 279
1894.....	1613	13 365 329
1895.....	1728	13 477 795

2. Staats-Spoorwegen. *Chemins de fer de l'Etat.*

a. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Oosterlijnen (Java.)

Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (réseau Est à Java).

Bron: V. S. N. I.

Jaren. *Années.*	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*		2e klasse. *2e classe.*		3e klasse. *3e classe.*		Totaal. *Total.*	Bagage. *Bagages.*	Bestelgoederen. *Colis à remettre.*	Vrachtgoederen. *Marchandises.*
	a. Vervoer. *Transport.*									
	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	K.G. × 1000	K.G. × 1000	K.G. × 1000
1886	13 756	0,89	81 837	5,28	1 453 247	93,83	1 548 840	1 571	1 968	258 437
1887	11 660	0,69	75 974	4,46	1 614 597	94,85	1 702 231	1 528	2 237	283 782
1888	10 794	0,50	68 645	3,15	2 100 497	96,35	2 179 936	1 741	2 036	352 890
1889	12 335	0,46	77 293	2,92	2 563 980	96,62	2 653 608	2 080	2 269	394 937
1890	10 899	0,38	83 391	2,89	2 785 743	96,73	2 880 023	2 009	2 417	445 486
1891	12 217	0,40	84 248	2,73	2 989 528	96,87	3 085 993	2 248	2 613	476 561
1892	13 644	0,50	86 940	3,19	2 782 916[1])	96,31	2 883 500	2 740	2 972	509 807
1893	14 075	0,52	91 619	3,39	2 596 614[1])	96,09	2 702 308	2 038	3 227	563 227
1894	15 070	0,53	96 335	3,38	2 741 608	96,09	2 853 013	2 154	3 551	655 511
1895	14 056	0,51	94 228	3,41	2 650 966	96,08	2 759 250	1 530	3 460	687 322
	b Opbrengst. *Recettes.*									
	f		*f*		*f*		*f*	× *f* 1000	*f* 1000	× *f* 1000
1886	52 907	4,13	168 816	13,16	1 060 626	82,71	1 282 348	41	103	1 961
1887	47 358	3,95	166 892	13,93	984 227	82,12	1 198 476	36	112	1 832
1888	44 290	3,76	153 269	13,04	978 821	83,21	1 175 830	36	107	1 997
1889	53 121	4,07	175 497	13,46	1 075 848	82,47	1 304 465	40	114	1 932
1890	51 250	3,77	196 765	14,47	1 112 053	81,76	1 360 068	39	124	1 983
1891	56 728	3,92	202 353	13,97	1 188 982	82,11	1 448 064	43	135	2 414
1892	66 420	4,50	204 441	13,87	1 203 666	81,63	1 474 527	49	144	2 570
1893	69 560	4,56	212 323	13,91	1 244 479	81,53	1 526 363	38	154	2 654
1894	77 136	4,67	227 937	13,80	1 346 695	81,53	1 651 768	43	164	3 456
1895	73 923	4,44	230 525	13,85	1 359 729	81,71	1 664 177	36	163	3 133

b. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de lijn Djokjakarta—Tjilatjap.

Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (ligne Djokjakarta—Tjilatjap).

Bron: V. S. N. I.

Jaren. *Années.*	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*		2e klasse. *2e classe.*		3e klasse. *3e classe.*		Totaal. *Total.*	Bagage. *Effets de voyageurs.*	Bestelgoederen. *Colis à remettre.*	Vrachtgoederen. *Marchandises.*
	a. Vervoer. *Transport.*									
	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	K.G. × 1000	K.G. × 1000	K.G. × 1000
1887[1])	914	0,36	8 585	3,29	250 851	96,35	260 350	101	62	24 482
1888	1 259	0,21	15 539	2,55	592 210	97,24	609 008	186	117	67 064
1889	1 253	0,20	15 428	2,45	614 119	97,35	630 800	187	138	70 921
1890	1 045	0,13	14 630	1,78	806 388[2])	98,09	822 063[2])	238	201	93 238
1891	1 284	0,12	17 155	1,62	1 041 183	98,26	1 059 622	356	230	124 516
1892	1 765	0,20	16 726	1,87	876 240	97,93	894 731	373	222	108 915
1893	1 892	0,19	18 051	1,82	969 947	97,99	989 890	458	245	245 660
1894[3])	1 816	0,20	14 101	1,57	882 540	98,23	898 457	401	179	165 234
	b. Opbrengst. *Recettes.*									
								× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000
1887[1])	*f* 1 887	2,03	*f* 9 936	10,69	*f* 81 075	87,28	*f* 92 898	1,6	2,9	115,6
1888	3 273	1,68	18 516	9,50	173 135	88,82	194 925	2,9	7,2	271,6
1889	3 073	1,57	19 393	9,89	173 579	88,54	196 045	3,0	8,1	261,2
1890	3 347	1,38	19 046	7,86	219 971	90,76	242 365	3,2	11,8	371,7
1891	3 887	1,35	21 870	7,59	262 405	91,06	288 162	4,1	13,7	405,5
1892	4 809	1,78	22 626	8,36	243 225	89,86	270 660	4,8	12,3	359,5
1893	6 014	1,85	25 512	7,86	292 869	90,28	324 395	5,9	13,4	454,3
1894[3])	5 619	1,98	19 577	6,90	258 597	91,12	283 793	5,0	10,0	430,6

[1]) Van 20 Juli—31 Dec. [2]) Hierin niet begrepen 15 688 reizigers van de stopplaatsen Wonosari en Tambak naar de verschillende stations vervoerd. [3]) Maanden Januari—October. Met 1 Nov. van dit jaar werd deze lijn bij de Westerlijnen getrokken.

c. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Westerlijnen. (Java.)
Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (réseau Ouest à Java).

Bron: V. S. N. I.

Jaren. *Années.*	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*		2e klasse. *2e classe.*		3e klasse. *3e classe.*		4e klasse. *4e classe.*		Totaal. *Total.*	Bagage. *Bagages.*	Bestelgoederen. *Colis à remettre.*	Vrachtgoederen *Marchandises.*
					a. Vervoer. *Transport.*							
	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	K.G. × 1000	K.G. × 1000	K.G. × 1000
1886	14 926	1,38	61 480	5,69	696 634	64,48	307 324	28,45	1 080 364	4 587	279	44 561
1887	18 386	1,48	76 640	6,17	836 732	67,43	309 207	24,92	1 240 965	8 256	352	62 941
1888	18 510	1,24	82 962	5,56	1 059 403	71,20	331 227	22,20	1 492 102	8 673	367	77 420
1889	23 260	1,38	95 528	5,64	1 198 204	70,80	375 357	22,18	1 692 349	8 882	422	94 930
1890	24 336	1,20	112 108	5,54	1 475 696	72,84	413 775	20,42	2 025 915	9 342	451	125 745
1891	29 625	1,30	111 950	4,92	1 680 067	73,81	454 600	19,97	2 276 242	10 629	517	166 886
1892	30 231	1,27	112 121	4,71	1 745 383	73,42	489 563	20,60	2 377 298	10 709	590	183 316
1893	33 209	1,43	112 557	4,85	1 689 983	72,83	484 677	20,89	2 320 426	10 157	568	172 991
1894 [1])	36 747	1,49	121 846	4,95	1 849 881	75,09	455 114	18,47	2 463 588	9 306	622	194 503
1895	39 260	1,15	142 112	4,16	2 708 469	79,14	532 667[2])	15,57	3 422 508	8 727	852	341 485
					b. Opbrengst. *Recettes.*							
										× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000
1886	*f* 11 581	3,91	*f* 39 929	13,50	*f* 228 854	77,39	*f* 15 366	5,20	*f* 295 730	16	14	545
1887	12 095	4,06	40 907	13,75	229 102	76,99	15 460	5,20	297 564	22	15	475
1888	12 620	3,95	42 485	13,31	247 568	77,55	16 561	5,19	317 882	23	16	482
1889	16 186	4,55	49 508	13,68	277 198	76,58	18 768	5,19	361 959	24	16	559
1890	17 667	4,05	58 915	13,53	338 194	77,67	20 689	4,75	435 465	25	18	610
1891	21 029	4,40	64 509	13,51	369 393	77,33	22 745	4,76	477 675	29	22	738
1892	20 601	4,05	61 020	12,10	402 003	79,12	24 483	4,82	508 107	29	25	918
1893	23 800	4,58	65 078	12,52	406 670	78,24	24 237	4,66	519 785	27	21	715
1894 [1])	31 063	5,09	81 704	13,39	474 686	77,79	22 761	3,73	610 214	29	29	851
1895	49 273	4,85	125 473	12,34	815 345	80,20	26 633	2,62	1 016 724	37	49	1 418

[1]) Zie noot [3]) vorige tabel. [2]) Hieronder begrepen 3e kl. verlaagd tarief.

d. Reizigers en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de lijn ter Sumatra's Westkust.
Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (ligne à Sumatra Ouest.)

Bron: V. S. N. T.

Jaar. *Année.*	Aantal reizigers. *Nombre de voyageurs.* 1e klasse.	2e klasse.	Totaal.	Bagage. *Bagages.*	Bestelgoederen. *Colis à remettre.*	Vrachtgoederen. *Marchandises.*	Ontvangsten. *Recettes.* Reizigers. *Voyageurs.*	Bagage en goederen. *Bagages et march.*	Totaal *Total.*
1895	33 549	653 974	687 523	× 1000 klg. 722	× 1000 klg. 159	× 1000 klg. 167 576	*f* 265 720	*f* 536 384	*f* 889 053

e. Bruto opbrengst der ooster- en westerlijnen der staatsspoorwegen op Java per dag en per kilometer.
Recettes des chemins de fer de l'Etat (réseaux Est et Ouest à Java) par kilomètre et par jour.

Bron: V. S. N. I.

Jaren. *Années.*	Van het geheel. *Total.*	Opbrengst *Recettes* der reizigers. *de voyageurs.*	vrachtgoed. *de march.*	Van het geheel. *Total.*	Opbrengst *Recettes* der reizigers. *de voyageurs.*	vrachtgoed. *de march.*
	Oosterlijnen. *Lignes Orientales.*			Westerlijnen. *Lignes Occidentales.*		
1886	*f* 19,87[5]	*f* 7,25	*f* 11,06[5]	*f* 13,13	*f* 4,24[12]	*f* 7,81[12]
1887	18,72	6,80[5]	10,33[5]	12,30	4,26[75]	6,81[88]
1888	19,51	6,71[5]	11,25	12,61	4,56	6,89
1889	20,06	7,37	10,91	13,14[5]	4,71	7,28
1890	20,71	7,68	11,20	12,87[5]	4,93	6,91
1891	23,79	8,18	13,64	14,95[5]	5,41	8,36
1892	24,95	8,30	14,48	17,38	5,75	0,36
1893	25,82	8,62	14,99	14,29	5,51	17,58
1894	31,25[9]	9,33	19,52	12,17	4,78	6,66
1895	28,41	9,08	17,10	11,96	4,61	6,43

3. Particuliere Spoorwegen. [1]) *Chemins de fer des compagnies.*

Bron: V. N. I. S. — *a.* Lijn Semarang—Vorstenlanden—Willem I. *Ligne Semarang—Principautés—Willem I.*

Jaren. *Années.*	Aantal reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*	2e klasse. *2e classe.*	3e kl. 3e *classe.* Gew. tar. *Tarif ord.*	Verm.tar. *Tar. réd.*	Militairen. *Milit.*	Gevangenen en geleiders. *Prisonn.*	Totaal. *Total.*	Bagage. *Bagages.* × 1000 kilogr.	Bestelgoederen. *Colis à remettre.* × 1000 kilogr.	Koopmansgoed. *Marchandises.* × 1000 kilogr.	Rijtuigen. *Voitures.*	Paarden. *Chevaux.*	Vee. *Bétail.*	Diversen. *Divers.* K.G.	Totaal. *Total.*
							a. Vervoer. *Transport.*								
1886	5 167	30 722	356 456	546 461	12 950	4 070	955 826	464	257	304 511	249	1 175	2 380		
1887	4 540	32 592	293 976	595 560	14 461	4 723	945 852	533	265	241 463	210	1 385	1 995		
1888	4 636	34 774	198 817	749 540	17 542	6 383	1 011 570	566	250	254 376	183	1 187	1 912		
1889	4 939	36 224	187 547	717 486	15 873	6 292	968 259	583	260	264 390	184	1 339	2 825	2 358	
1890	5 175	36 748	186 438	764 451	18 709	6 467	1 017 882	591	279	270 159	185	1 383	2 276	2 927	
1891	5 245	37 405	189 172	800 665	16 520	6 642	1 055 631	807	362	300 324	172	1 277	3 120	3 659	
1892	6 640	39 520	187 434	779 436	19 145	8 237	1 040 412	1 176	424	327 349	211	3 711		4 788	
1893	8 412	44 356	217 725	874 628	20 086	7 397	1 172 604	1 377	461	334 726	239	4 133		13 665	
1894	8 996	43 301	214 868	841 136	28 303	8 098	1 144 702	1 519	470	362 677	216	3 660		47 045	
1895	9 074	42 628	1 044 891		25 591	7 649	1 129 833	1 633	484	358 726	178	3 638		68 224	
1896	9 506	46 333	1 058 221		[2])	[2])	1 114 060	1 858	620	353 587	232	3 339		*	
							b. Opbrengst in guldens. *Recettes (florins).*								
1886	32 502	89 315	306 662	55 121	14 284	4 787	502 671	5 458	33 402	1 977 616	3 551	4 508	2 026	89 182	2 618 414
1887	36 928	90 710	284 357	70 531	16 813	6 011	495 351	7 022	35 046	1 743 970	2 747	4 933	1 892	118 579	2 409 539
1888	26 003	90 813	253 491	103 658	21 408	8 568	504 126	6 647	34 071	1 550 457	2 491	4 244	1 718	85 996	2 189 749
1889	27 168	93 871	238 544	101 564	20 610	8 939	490 695	7 090	32 465	1 430 244	2 398	5 115	2 987	[3]) 95 939	2 066 932
1890	29 127	91 781	237 545	109 409	24 577	8 672	501 110	7 036	32 399	1 720 704	2 357	5 910	2 747	117 958	2 390 221
1891	29 653	96 620	238 766	113 603	21 622	9 001	509 265	8 943	33 536	1 971 988	2 580	7 776	3 566	103 888	2 641 542
1892	28 241	77 938	234 768	111 225	25 291	12 341	489 805	12 104	37 512	1 917 872	3 179	9 639		116 790	2 586 903
1893	34 557	87 104	240 591	125 005	21 122	8 458	516 836	12 530	36 966	1 801 271	3 122	10 215		112 419	2 493 359
1894	34 758	83 858	236 555	119 680	27 194	9 107	511 152	13 966	37 661	1 959 893	3 088	9 476		123 969	2 659 206
1895	34 472	82 339	247 324	118 286	26 823	8 395	517 638	14 542	37 821	1 767 739	2 760	9 788		113 555	2 463 842
1896	35 157	87 751	397 390		[2])	[2])	520 300	13 914	44 425	1 801 713	3 259	9 381		120 422	2 513 412

[1]) De cijfers voor 1896 zijn voor al de particuliere spoorwegen met uitzondering van die voor de Deli-spoorwegmaatschappij ontleend aan de Javasche courant en dus vermoedelijk van voorloopigen aard. [2]) Deze cijfers zijn in het totaal en in het cijfer der derde klasse-reizigers begrepen. [3]) Sedert 1889 is hierin begrepen de opbrengst van het vervoer der postpakketten

Bron: V. N. I. S.

b. Lijn Batavia—Buitenzorg. [1]) *Ligne Batavia—Buitenzorg.*

Jaren. *Années.*	Aantal reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*	2e klasse. *2e classe.*	3e klasse. *3e classe.*	Militairen. *Militaires.*	Gevangenen en geleiders. *Prisonn.*	Totaal. *Total.*	Bestelgoederen. *Colis à remettre.* 1000 Kgr.	Koopmansgoederen. *Marchandises.* 1000 Kgr.	Bagage. *Bagages.* 1000 Kgr.	Rijtuigen. *Voitures.*	Paarden. *Chevaux.*	Vee. *Bétail.*	Diversen. *Divers.* K.G.	Totaal. *Total.*
						a. Vervoer. *Transport.*								
1886	17 813	83 464	487 518	21 290	3 054	613 139	330	65 908	201	322	1 070	1 240		
1887	15 069	79 791	448 008	23 636	3 027	569 531	357	68 357	219	273	1 279	2 065		
1888	16 035	80 844	522 939 [2])	16 509	2 666	638 993	360	67 264	242	261	1 065	2 989		
1889	19 512	94 075	660 451	8 377	2 445	784 860	367	80 125	198	287	987	2 463	795	
1890	19 608	94 315	673 450	9 039	2 980	799 392	374	100 915	198	218	1 185	1 954	1 157	
1891	20 781	95 178	687 131	6 709	2 744	812 543	394	112 430	184	222	1 124	2 022	875	
1892	18 938	91 025	681 560	7 252	2 792	801 567	404	119 908	200	218	2 611		875	
1893	20 398	99 946	697 651	9 482	1 968	829 445	385	113 063	236	209	2 347		3 634	
1894	20 894	99 984	688 341	15 347	1 538	826 104	377	109 417	271	169	2 670		15 631	
1895	21 175	100 101	712 484	17 092	2 456	853 308	419	129 882	336	158	2 245		37 796	
1896	20 956	100 676	816 988	[3])	[3])	938 620	468	123 856	1 752	194	3 509		*	
						b. Opbrengst. *Recettes.*								
1886	*f* 17 725	*f* 68 534	*f* 211 816	*f* 3 507	*f* 1 986	*f* 303 567	*f* 16 571	*f* 314 580	*f* 8 406	*f* 2 515	*f* 2 671	*f* 1 406	*f* 25 794	*f* 675 511
1887	15 447	66 352	207 109	4 039	1 892	294 839	17 589	273 497	10 307	2 228	2 930	2 147	23 708	627 243
1888	15 340	64 906	210 196	3 306	1 293	295 040	18 532	280 708	10 097	2 137	2 665	3 084	24 022	636 286
1889	18 067	66 283	217 737	2 694	1 090	305 880	17 329	349 264	8 944	2 352	3 001	2 735	27 439 [4])	716 944
1890	19 383	66 470	221 566	3 509	1 457	312 385	17 194	401 188	8 910	1 890	3 880	2 195	27 980	775 622
1891	23 205	68 020	224 223	2 947	1 405	319 800	18 637	422 082	8 585	1 945	3 721	1949	29 955	806 674
1892	20 648	60 895	227 860	3 008	1 382	313 792	19 466	459 855	8 350	1 804	5 210		27 828	836 305
1893	20 065	61 751	229 204	3 461	860	315 341	19 607	361 141	9 565	1 813	4230		30 223	741 920
1894	20 008	62 188	228 639	4 409	661	315 905	19 048	364 042	10 254	1 540	8 956		26 743	741 486
1895	22 361	63 259	232 083	6 432	1 139	325 274	21 023	384 592	11 818	1 350	4 008		28 437	776 875
1896	22 766	70 390	238 460	[3])	[3])	331 616	22 924	379 330	10 746	1 622	5 131		29 930	784 491

[1]) Zie noot [1]) op de vorige blz. [2]) Van 1888—1895 achtereenvolgens incl. 64 066, 134 396, 143 098, 164 153, 152 140, 152 353, 162 714 en 165 489 reizigers op verminderd tarief en 9 341, 10 845, 12 256, 13235, 14369, 14222, 14418 en 15066 kinderen. [3]) Zie noot [2]) op de vorige blz. [4]) Zie noot [3]) op de vorige blz.

Bron: K. V. *c.* Lijn Tegal—Balapoelang. [1])

Dienstjaar.	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. *Voyageurs.* Aantal. *Nombre.* 1e kl. × 1000	2e kl. × 1000	Opbrengst. *Recettes.*	Bagage opbrengst. *Recettes p. bagages.*	Bestelgoederen. *Colis à remettre.* 1000 Kilog.	Opbr. *Recett.*	Vrachtgoederen. *Marchandises.* Ton. 1000 K.G.	Opbr. *Recettes.*	Totaal opbrengst. *Total des recettes.*	Opbrengst per dag en kilometer. *Recettes p. jour et p. kilomètre.*	Exploitatie-kosten in % der ontvangsten.
1887	25	1,3	129	f 21 423	f 105	3,2	f 255	9 040	f 7 030	f 29 882	f 3,27[5]	201
1888	25	1,1	98	*	138	4,4	380	13 692	18 316	39 791	4,36	127
1889	25	0,7	72	15 636	116	5,4	474	16 983	22 157	42 789	4,85	116
1890	25	0,7	77	16 378	198	9,6	697	20 112	23 276	45 049	4,94	121
1891	25	0,8	103	20 485	234	9,0	658	22 250	27 320	55 413	6,07	93
1892	25	0,6	88	19 705	493	*	659	*	31 382	58 461	6,39	82
1893	25	0,9	84	20 416	642	11,4	800	28 642	41 431	67 961	7,44	81
1894	25	1,0	80	20 086	654	9,2	663	29 799	44 869	71 421	7,84	66
1895	25	0,8	69	17 401	564	5,—	351	32 567	50 635	72 463	7,94	*
1896	25	0,8	65	17 108	469	5,2	355	28 945	45 030	64 661	7,07	*

[1]) Zie noot [1]) op blz. 73.

Bron: V.B.O.S. *d.* Lijn Batavia—Meester-Cornelis—Bekassie—Kedoeng-Gede. [1])

Dienstjaar.	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse.	2e klasse. × 1000	3e klasse. × 1000	Totaal. × 1000	Opbrengst. *Recettes.*	Bagage. Opbrengst. *Recettes p. bagages.*	Ijl- en vrachtgoed. *Marchandises.* Opbrengst. *Recettes.*	Totaal opbrengst. *Total des recettes.*	Opbrengst per dag en per kilom. *Recettes p. jour et p. kilomètre.*	Exploitatie-kosten in % der ontv. *Coefficient d'exploitation.*
1887	27 [2])	382	11	169	180	f 43 551	f 481	f 9650	f 54 728	f 7,40	101
1888	27	594	16	304	321	60 979	2004	22694	87 639	8,93	97
1889	27	868	20	372	393	66 422	2931	23931	95 100	9,72	92
1890	33	964	28	524	553	88 109	5495	38904	138 438	11,44	81
1891	51	1 598	33	754	789	132 446	7608	78385	226 915	12,24	63
1892	57	1 450	37	839	878	152 004	8426	67539	237 279	11,43	65
1893	57	2 168	43	936	981	168 925	8997	99734	287 052	13,72	43
1894	57	2 619	41	959	1003	167 972	9418	118920	302 180	14,78	45
1895	57	1 707	39	1 008	1049	178 061	10686	116315	316 785	15,20	44
1896	57	1 858	39	1 008	1048	175 137	11558	129392	322 051	15,43	*

[1]) Zie noot ([1]) op blz. 73. [2]) Daar het dienstjaar slechts van 31 Maart tot December loopt, bedroeg de gemiddelde exploitatie-lengte slechts 20,271 Kilom.

Bron: V.D.S. *e.* Lijnen in het landschap Deli. *Lignes à Deli (Sumatra).*

Tijdvak.	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. × 1000	2e klasse. × 1000	3e klasse. × 1000	Totaal. × 1000	Opbrengst. *Recettes.*	Bagage. Opbrengst. *Recettes p. bagages.*	Goederen. *Marchandises.* Opbrengst. *Recettes.*	Totaal opbrengst *Total des recettes.*	Opbr. p. dag en per kilog. *Rec. p. jour et p. kil.*	Exploit.-kosten in % der ontvangsten.
Mei 1887/Apr. 1888	55	17	33	360	410	f 273 092	f 19317	f 282 739	f 592 918	f 34,98	43
1 Mei 1888 – Ult° 1888	55	12	32	331	379	225 803	15 526	222 894	479 477	35,54	47
1889	65 [1])	21	65	657	744	440 844	30 043	427 841	936 441	39,55	44
1890	91	26	90	879	994	604 659	45 157	606 297	1 314 953	39,70	43
1891	103	26	90	862	978	601 698	47 094	613 272	1 310 761	34,96	47
1892	103	20	52	535	607	392 522	36 476	491 516	954 382	25,39	51
1893	103	17	44	524	585	353 255	37 106	496 996	920 102	24,55	48
1894	103	17	41	481	539	313 269	37 518	551 824	949 702	25,33	46
1895	103	21	47	615	684	354 699	38 887	710 955	1 189 590	31,73	41
1896	103	23	49	653	725	375 433	41 390	675 498	1 182 520	31,46	42

[1]) Gemiddelde exploitatielengte. Nieuw: 20 Kilom. Medan—Perbaoengan.

II. TRAMWEGEN. *Tramways.*

1. Staats-stoomtramweg in Atjeh. *Tramway à vapeur de l'Etat à Atjeh.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Kilom. in exploit.	Personenvervoer. *Transport de voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*	2e klasse. *2e classe.*	3e klasse. *3e classe.*	Totaal. *Total.*	Goederenvervoer. *Transport de marchandises* Bagage. *Effets de voyag.* (colli)	Vrachtgoederen. *Marchandises.* (tonnen)	Brutoopbrengst. *Recettes brutes.*	Exploitatiekosten. *Frais d'exploitation.*
1886	39	19 819	24 350	364 596	408 765	47 313	36 205	*f* 91 428	*f* 91 560
1887	39	17 294	19 356	293 755	330 405	55 694	27 091	76 937	96 786
1888	39	*	*	*	*	*	*	86 329	95 705
1889	39	14 830	18 182	316 597	349 609	*	31 059	84 645	120 736
1890	39	*	*	*	391 654	*	36 808	96 331	115 158
1891	39	15 111	25 371	353 178	393 660	*	24 867	88 377	106 457
1892	39	13 728	21 544	344 820	380 092	*	24 945	87 892	106 064
1893	39	15 800	25 266	416 713	457 779	*	28 461	113 953	98 852
1894	39	14 980	28 912	513 546	557 438	*	30 879	130 562	108 685
1895	39	14 080	25 373	453 965	493 418	*	37 919	120 652	101 359

2. Particuliere tramwegen. *Tramways des compagnies.*

Bron: S. V. S. T.

Ondernemingen. *Compagnies.*	Gemidd. in exploit. *Nombre moyen de K. M. expl.*	Reizigers. *Voyageurs.* Aantal *Nombre.*	Opbrengst. *Recettes.*	Goederen en bagage. *Marchandises et bagages.* Hoeveelh. *Quantités.*	Opbrengst. *Recettes.*	Totale opbrengst (incl. diversen). *Recettes totales.*
	K.M.		Guldens.	×1000K.G.	Guldens.	Guldens.
Samarang-Joana Stoomtram-Maatschappij	239	1 298 923	236 598	159 641	569 078	812 485
Nederl.-Indische Stoomtram-Maatschappij [1]	14	[3] 4 312 765	290 821	—	—	292 257
Oost-Java Stoomtram-Maatschappij	61½	[4] 2 710 614	216 682	48 895	77 841	295 799
Ned.-Ind. Spoorweg-Maatsch. Lijn Djokja.-Brossot [2]	14½	152 561	19 157	37 553	56 417	76 276
Totaal 1895	329	8 474 863	763 258	246 089	703 336	1 476 817
Total 1894	294½	7 963 877	704 940	200 703	583 692	1 300 456
1893	265	7 568 918	677 462	172 801	527 652	1 213 229
1892	259¼	7 208 762	651 749	133 697	427 032	1 088 192
1891	238	6 773 746	616 884	104 984	336 609	961 752
1890	227	5 840 965	543 957	123 343	334 591	885 550
1889 [5]	167	4 214 401	419 158	106 319	298 563	719 750
1888	126	3 049 529	397 069	86 797	245 610	646 379
1887	115	2 532 995	396 819	56 617	218 570	618 297
1886	112	2 259 277	423 791	51 595	197 541	622 522

[1]) Dienstjaar Juli 1894—Juni 1895.
[2]) Geopend 21 Mei 1895.
[3]) Abonnés gerekend op 2 ritten per dag.
[4]) Abonnementen en schoolkaarten niet medegerekend.
[5]) De gegevens over 1889 en vroeger zijn geput uit de jaarverslagen der Maatschappijen.

C. POSTERIJEN EN TELEGRAFEN. *Postes et Télégraphes.*

I. OVERZICHT VAN DE OVERGEBRACHTE BRIEVEN, ENZ. *Lettres etc. transmises.*

Bron: K. V. 1. Binnenlandsch verkeer. *Correspondance intérieure.*

Jaren. *Années.*	Aantal brieven. *Nombre des lettres.* Port betalende brieven. *Lettres payantes.* Gefrankeerd. *Affranchies.*	Ongefrankeerd. *Non affranchies.*	Dienstbrieven. *Lettres de service.*	Aantal drukwerken. *Nombre des imprimés.* Nieuwsbladen. *Journaux.*	Andere drukwerken. *Autres imprimés.*	Aantal monsters. *Echantillons.*	Aantal documenten. *Papiers d'affaires.*	Aantal aangeteekende stukken onder de vorenstaande begrepen. *Lett. recommandées.* Gewone stukken. *Lettres.*	Dienststukken. *Lettres de service.*
1886	3 052 674	253 492	955 635	2 531 643	454 863	35 131	7 470	208 686	78 711
	3 306 166			2 986 506				287 397	
1887	3 114 213	264 610	998 191	2 361 589	577 485	33 218	9 451	217 002	93 732
	3 378 823			2 939 074				310 734	
1888	3 302 841	231 432	1 048 990	2 510 163	702 366	28 094	8 175	234 388	95 649
	3 534 273			3 212 529				330 037	
1889	3 637 119	236 030	1 211 049	2 846 433	813 236	40 978	9 159	258 650	101 393
	3 873 149			3 659 669				360 043	
1890	3 664 677	241 134	1 228 716	3 055 750	919 999	39 368	10 823	268 369	108 917
	3 905 811			3 975 749				377 286	
1891	3 712 936	229 049	1 233 204	3 353 020	1 000 212	46 682	15 525	287 962	120 841
	3 941 985			4 353 232				408 803	
1892	3 871 687	245 302	1 367 951	3 571 140	1 057 824	50 642	17 190	310 078	132 752
	4 116 989			4 628 964				442 830	
1893	4 171 599	226 236	1 629 481	3 443 544	1 158 043	53 842	26 124	323 584	149 727
	4 397 835			4 601 587				473 311	
1894	4 345 050	235 717	1 708 190	3 722 278	1 337 198	57 674	32 375	348 099	159 460
	4 580 767			5 059 476				507 559	
1895 [1]	4 904 250	259 090	1 922 024	3 965 208	1 455 922	70 356	33 176	405 080	214 188
	5 163 340			5 421 130				619 268	

Bron: K. V. 2. Buitenlandsch verkeer. *Correspondance étrangère.*

Jaren. *Années.*	Aantal brieven. *Nombre des lettres.* Ontvangen. *Reçues.*	Verzonden. *Expédiées.*	Totaal. *Total.*	Ontvangen en verzonden *Reçus et expédiés* Drukwerken (in KG.) *Imprimés. (kilogr.)*	Monsters. *Echantillons.*	Documenten. *Papiers d'affaires.*	Daarvan aangeteekende stukken. *Dont lettres etc. recommandées.*	Ontv. en verz. ontvangstberichten voor aangeteekende stukken. *Acc. de réception reçues et expédiées.*
1886	447 540	452 060	899 600	111 265	26 027	1 100	67 903	579
1887	518 436	464 692	983 128	112 756	24 880	1 769	76 145	372
1888	550 761	514 639	1 065 400	127 018	22 716	2 874	86 675	385
1889	579 808	540 114	1 119 922	143 207	26 204	4 952	96 117	435
1890	684 938	557 410	1 242 348	150 771	25 025	4 717	104 774	337
1891	789 402	571 271	1 360 673	166 834	32 919	5 425	114 366	370
1892	745 436	596 758	1 342 194	192 051	65 720	9 653	119 184	405
1893	637 088	592 450	1 229 538	196 151	48 375	9 958	136 007	330
1894	733 778	641 804	1 375 582	203 400	49 381	9 215	149 597	274
1895 [1]	836 817	639 660	1 476 477	1 770 762	95 659	13 048	158 083	317

[1]) De cijfers van 1895 zijn van voorloopigen aard.

Bron: K. V. II. AANTAL VERKOCHTE BRIEFKAARTEN. *Cartes postales transmises.*

	Bedrag.	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895 [1])
Binnenl. .	enk.	991 993	1 073 209	1 157 944	1 269 776	1 352 386	1 398 781	1 572 769	1 675 473
Buitenl. .	enk.	50 847	50 575	53 258	54 509	60 837	60 993		
Binnenl. .	dubb.	9 253	5 996	6 958	7 766	9 078	9 883	10 633	10 623
Buitenl. .	dubb.	—	—	—	—	889	2 425		
Totaal . . .		1 052 093	1 129 780	1 821 160	1 332 071	1 423 190	1 472 082	1 583 402	1 686 106

III. POSTWISSELS. *Mandats de poste.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Binnenl. verkeer. *Intérieur*		Buitenlandsch verkeer. *Correspondance Étrangère.*									
			Uit Indië verzonden naar: *Expédiés*				Naar Indië overgemaakt *Reçus*				Tot. generaal. *Total.*	
			Nederland. *aux Pays-Bas.*		elders *ailleurs.*		uit Nederland. *des Pays-Bas.*		uit and. landen. *d'autres pays.*			
	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Aant. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*
		×1000		×1000		×1000		×1000		×1000		×1000
1886	118 094	*f* 5 880	19 956	*f* 1 149	3 377	*f* 171	1 688	*f* 74	497	*f* 22	25 518	*f* 1 415
1887	120 951	5 872	20 404	1 116	3 468	165	1 664	73	599	33	26 235	1 387
1888	127 797	5 452	20 793	1 051	3 757	175	1 923	86	664	34	27 137	1 345
1889	135 003	5 917	20 603	1 008	3 567	153	2 083	105	557	31	26 810	1 296
1890	142 259	6 308	21 472	1 041	3 788	153	2 127	98	496	29	27 883	1 321
1891	150 685	5 969	23 371	1 106	4 131	163	2 142	98	452	22	30 096	1 389
1892	161 329	6 567	24 328	1 197	4 466	181	2 365	104	421	21	31 580	1 504
1893	166 777	6 313	25 499	1 213	5 392	228	2 789	141	472	30	34 152	1 611
1894	179 646	6 687	28 239	1 319	5 740	232	3 019	157	517	28	37 515	1 736
1895 [1])	183 538	6 906	28 963	1 257	5 988	256	3 556	168	1 012	35	39 519	1 717

IV. QUITANTIËN. *Quittances par la poste.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Ter invordering aangeboden quitanties. *Quittances présentées au recouvrement.*		Betaalde quitanties. *Quittances payées*		Onbetaald gebleven quitanties. *Quittances non payées.*	
	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant total.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant total.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant total.*
1886	11 401	*f* 214 764	5 754	*f* 97 216	5 647	*f* 117 548
1887	21 358	345 881	11 434	177 669	9 924	168 212
1888	27 629	437 261	15 199	238 007	12 430	199 254
1889	34 004	502 833	19 262	285 822	14 742	217 011
1890	36 828	484 756	23 674	307 297	13 154	177 459
1891	43 625	571 209	28 490	351 457	15 135	219 752
1892	53 830	614 982	34 668	386 907	19 162	228 075
1893	61 412	697 792	44 796	463 483	16 616	234 309
1894	79 388	925 916	59 249	631 471	20 139	294 445
1895 [1])	80 560	956 972	59 146	651 441	21 414	305 531

[1]) De cijfers over 1895 zijn van voorloopigen aard.

VI. TELEGRAFEN. *Télégraphes.*

1. Getal kantoren, lengte der lijnen en draden.

Nombre de bureaux, lignes et fils.

Bron: K. V.

Uitg.	Kilometers lijn. *Lignes (kilom.)*	Kilometers draad. *Fils (kilom.)*	Kilom. kabel tusschen *Câble (kilom.)* Java en Sumatra.	Java en Madoera.	Java en Bali	Bali en Celebes	Belawan en Olehl.	Aantal. *Nombre.* Kantoren *Bureaux.*	Spoorweg-kantoren. *Bureaux aux chemins de fer.*	Telefoon-kantoren. *Bureaux de téléphones.*
1889 Java	4 051,61	6 211,35	57,98	4,67	151,13	696,12	—	72	111	28
1889 Sumatra.	2 764,55	2 841,25						25	11	
1890 Jav.-Mad.	4 073,64	6 230,35	57,98	4,67	151,13	696,12	—	73	121	23
1890 Sumatra.	2 789,67	2 866,37						25	12	6
1891 Jav.-Mad.	4 061,81	6 228,52	57,98	4,33	151,13	696,12	—	75	121	21
1891 Sumatra	2 789,67	2 866,37						25	12	6
1892 Jav.-Mad.	4 053,68	7 270,70	57,98	4,33	151,13	696,12	537,40	75	130	22
1892 Sumatra.	2 788,39	3 001,24						26	13	6
1893 Jav.-Mad.	4 060,05	7 506,87	57,98	4,33	151,13	696,12	537,40	76	133	22
1893 Sumatra.	2 822,09	3 034,94						28	13	6
1894 Jav.-Mad.	4 119,20	7 751,46	63,25	4,33	151,13	696,12	537,40	77	140	20
1894 Sumatra.	2 865,61	3 065,58						27	15	5
1895 Jav.-Mad.	4 100,28	7 856,40	63,25	4,33	151,13	696,12	537,40	79	184	19
1895 Sumatra.	2 791,22	2 983,24						27	15	4

2. Exploitatie der gouvernements-telegrafen. *Service des télégraphes.*

Bron: K.V.

Jaren. *Années.*	Binnenl. betalende telegrammen. *Dépêches de l'intérieur payantes.* Handels- en scheepv.-telegramm. *Dépêches du commerce.*	Dagblad-telegramm. *Dépêches de la presse.*	Telegramm. van gemengden aard. *Autres dépêches.*	Buitenl. telegr. *Dép. en corr. étrangère.* Verzonden *Expédiées*	Ontvangen *Reçues.*	Doorgezonden van Singapore naar Australië en omgekeerd. *En transit.*	Binnen- en buitenlandsch verkeer te zamen. *Total.*	Binnenlandsche regeerings-telegrammen. [1]) *Dépêches du Gouvernem.*
1886	104 756	1 853	158 165	20 629	19 598	45 649	350 650	27 807 (10 097)
		264 774			85 876			
1887	112 211	1 874	150 095	20 886	21 318	52 654	359 038	26 898 (10 410)
		264 180			94 858			
1888	121 344	2 214	161 324	24 822	24 918	58 789	393 411	24 444 (12 231)
		284 882			108 529			
1889	136 561	2 076	177 684	28 638	28 203	61 351	434 513	28 860 (12 579)
		316 321			118 192			
1890	139 115	1 341	178 493	31 110	32 195	65 541	447 795	30 150 (14 719)
		318 949			128 846			
1891	159 427	2 140	189 135	34 016	35 454	77 872	498 044	31 633 (16 658)
		350 702			147 342			
1892	154 976	21 73	198 755	33 991	33 845	86 639	510 379	30 228 (16 606)
		355 904			154 475			
1893	163 778	2 661	210 133	34 271	32 717	89 742	533 302	31 032 (21 843)
		376 572			156 730			
1894	164 634	3 964	221 453	36 772	34 218	89 065	550 106	37 396 (24 913)
		390 051			160 055			
1895	142 922	5 385	213 851	35 676	34 478	121 365	553 677	35 537 (24 851)
		362 158			191 519			

[1]) Het cijfer der dienst-telegrammen, niet begrepen onder het getal regeerings-telegrammen, is tusschen ( ) daaronder geplaatst.

D. GESUBSIDIEERDE STOOMVAARTDIENSTEN.
Services de transport par eau subventionnés.

OVERZICHT VAN DE VLOOT EN HET AANTAL PASSAGIERS DER NED.-INDISCHE STOOMVAARTMAATSCHAPPIJ. VAN DE AFGELEGDE AFSTANDEN ONDER EN BUITEN CONTRACT EN HET TOTAAL HARER ONTVANGSTEN,
Aperçu de la flotte de la Compagnie de navigation Indo-Néerl., distances parcourues et recettes totales.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Grootte der vloot. *Effectif de la flotte.* Stoomschepen. *Paquebots.*	Passagiers. *Passagers.* Totaal. *Total.*	Passagiers. *Passagers.* Daarvan Gouvts. *Dont du Gouv.*	Afgelegde afstanden in geografische mijlen. [1] *Distances parcourues.* Onder contract. *Sous contrat*	Afgelegde afstanden in geografische mijlen. [1] *Distances parcourues.* Buiten contract. *Hors contrat*	Afgelegde afstanden in geografische mijlen. [1] *Distances parcourues.* Totaal. *Total.*	Totale ontvangsten, met inbegrip der gouvernements subsidie. *Recette totale subsid. compris.*
1886	32	103 284	57 439	88 539	104 529	193 068	4 325 104
1887	30	98 235	53 583	84 390	94 154	178 544	3 377 888
1888	23	96 599	51 730	82 140	75 672½	157 812½	3 669 635
1889	24	82 785	52 433	78 113	39 702	117 815	3 155 724
1890	25	94 543	61 425	83 154	51 317	134 471	4 272 121
1891 [2]	27	122 047	60 619	90 296	97 816	188 112	*
1892	30	149 542	61 212	95 632	106 455	202 087	*
1893	31	175 474	67 739	94 987	123 726	219 993	*
1894	31	178 572	71 092	94 168	136 906	240 767	*
1895	32	175 474	67 739	94 987	123 726	241 847	*

[1]) Deze cijfers hebben alléén betrekking op de Ned.-Ind. lijnen.
[2]) Opgaven omtrent de Kon. Paketvaartmaatschappij met 1 Jan. 1891 begonnen.

VII. Bestuursmiddelen. *Administration.*

A. RECHTSWEZEN. *Justice.*

I. INLANDSCHE BEKLAAGDEN OP JAVA EN MADOERA [1]) WEGENS DIE MISDRIJVEN, VOOR WELKE DE OFFICIEELE BRONNEN EENE VERGELIJKING TOELATEN. [2])

Bron: K. V. *Prévenus indigènes à Java et Madoura, (principaux délits.)*

Jaren. *Années.*	Ambtsmisdrijven. *Délits de fonctionnaires.*	Wederspanningheid tegen de openb. macht. *Rebellion.*	Moord. *Assassinat.*	Zware moedwill. verwond. of mishandeling. *Coups et blessures graves.*	Lichte moedwill verwond. of mishandeling. *Coups et blessures légères.*	Diefstal. *Vol.*
1881	333	224	247	107	250	11 738
1882	233	240	188	113	229	11 038
1883	268	202	187	136	251	10 672
1885 [3])	204	212	227	205	173	8 432
1886	157	199	224	260	200	9 054
1887	196	217	294	208	286	9 059
1888	204	203	275	166	375	9 646
1889	212	178	268	283	301	11 512
1890	209	146	274	375	315	11 669

[1]) Alléén de beklaagden voor de Rechtbanken van omgang en de Landraden.
[2]) De omschrijving van eenige andere voorname misdrijven verschilt sedert 1883 van de vroeger gebruikelijke termen.
[3]) Over 1884 vindt men bij uitzondering niet het aantal beklaagden, maar het aantal misdrijven opgenomen.

II. VEROORDEELDE EUROPEANEN, AANWEZIG BIJ HET EINDE DES JAARS IN DE BURGERLIJKE GEVANGENISSEN OF STRAFPLAATSEN. [1])

Bron: K. V. *Européens condamnés présents en prison civile à la fin de l'année.*

Jaren. *Années.*	Op Java en Madoera. Burgers. *Civils.* Veroordeeld tot tuchthuis en kruiwagenstraf. *Réclusion.*	Op Java en Madoera. Burgers. *Civils.* Veroordeeld tot gevangenisstraf. *Emprisonnement.*	Op Java en Madoera. Militairen. *Militaires.* Leger. *Armée.*	Op Java en Madoera. Militairen. *Militaires.* Marine. *Marine.*	Op de Buitenbezittingen. *Autres possessions.* Burgers veroordeeld tot gevangenisstraf. *Civils.*	Op de Buitenbezittingen. *Autres possessions.* Militairen tot het leger behoorende. *Militaires.*
1885	37	64	22	3	4 (1)	5
1886	39	69	24	3	1	7
1887	22	57	12	1	1	2
1888	22 (2)	56	19	5	—	4
1889	22 (2)	55	28	4	1	5
1890	26 (2)	32	17	6	1	7
1891	24 (2)	35	17	11	2	8
1892	22 (3)	31	20	8	—	3
1893	24 (2)	24 (1)	18	3	—	11
1894	21 (2)	36 (1)	32	9	—	2

[1]) Het getal der vrouwelijke gevangenen, onder het totaal begrepen, wordt tusschen haakjes vermeld.
Les femmes entre ( ).

III. VEROORDEELDEN IN DE BURGERLIJKE GEVANGENISSEN OF STRAFPLAATSEN, VOOR ZOOVEEL ZIJ ZICH REEDS OP DE HUN AANGEWEZEN STRAFPLAATS BEVONDEN. [1])

Condamnés présents dans les prisons et lieux de détention civils.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Inlanders. *Indigènes.*						Vreemde oosterl. *Orientaux étrang.*				
	Veroordeelden tot dwangarbeid *Travaux forcés*			Veroordeelden tot ballingschap. *Bannis (enterwés.)*	Politioneel veroord. *Peines de simple police*		Veroordeelden tot dwangarbeid *Travaux forcés*			Polit. veroord *Peines de simple police.*	
	in den ketting. *en chaîne.*	buiten den ketting *hors chaîne* voor langer dan één jaar. *plus d'un an.*	buiten den ketting *hors chaîne* voor niet langer dan één jaar. *un an ou moins.*		tot ten arbeidstelling aan publ. werken. *Travaux publics.*	tot gevangenisstraf. *Emprisonnement.*	in den ketting. *en chaîne.*	buiten den ketting *hors chaîne* voor langer dan een jaar. *plus d'un an.*	buiten den ketting *hors chaîne* voor niet langer dan één j. *un an ou moins.*	tot ten arbeidstelling aan publieke werken. *Travaux publics.*	tot gevangenisstr. *Emprison.*
Java en Madoera											
Ult°. 1894	473	2 714 (128)	3 156 (156)	4	6 493 (643)	652 (5)	35	95 (7)	57 (1)	355 (22)	2
„ 1893	234	3 536 (163)	3 112 (171)	6	6 664 (661)	394 (5)	9	106 (6)	73	256 (12)	14 (1
„ 1892	206	4 364 (194)	3 163 (151)	7	6 615 (726)	470 (8)	7	103 (5)	64	287 (10)	8
„ 1891	296	3 884 (226)	3 095 (174)	9	9 292 (1078)	644 (4)	10	109 (8)	89 (2)	333 (11)	11
„ 1890	389	4 547 (244)	3 819 (189)	12	6 453 (707)	634 (5)	9	128 (8)	101 (1)	308 (19)	17
„ 1889	752	4 392 (304)	3 582 (188)	10	5 778 (658)	611 (4)	26	197 (12)	121 (5)	290 (5)	5 (1)
„ 1888	905	3 895 (354)	2 545 (164)	16	5 435 (646)	333 (4)	34	140 (4)	77 (2)	215 (12)	3
„ 1887	1602	3 895 (345)	2 375 (171)	17	4 829 (512)	584 (7)	39	142 (6)	99 (5)	289 (13)	5
„ 1886	1815	3 921 (350)	2 085 (135)	15	4 055 (472)	663 (2)	49	150 (8)	104 (5)	218 (5)	4
„ 1885	1500	2 911 (338)	1 923 (169)	13	4 730 (488)	657 (5)	34	98 (7)	85 (3)	287 (5)	9
Sum. Westk	1756	570 (1)	63 (1)	5	231 (3)	—	67	20	3	10	—
Benkoelen	32	121 (2)	77	—	214	—	1	2	—	—	—
Lamp. Distr.	8	35	5	—	113 (1)	—	1	3	1	—	—
Palembang	26	236 (2)	134 (1)	1	106 (2)	—	—	1	2	11	—
Sum. Oostk.	13	81	18 (1)	—	283 (12)	—	1	2	20	570 (2)	—
Atjeh en Onderh.	130	178	4	—	14 (7)	—	2	—	1	28 (2)	—
Rionw	12	13	—	—	—	—	1	2	8 (1)	31 (1)	—
Banka	18	107	1	—	12 (3)	—	2	4	2	32	—
Billiton	9	14	2	—	3	—	—	1	—	8	—
W. Borneo	38	65	7	1	12	—	2	4	4	21 (1)	—
Z. en O. Borneo	47	79 (1)	16 (2)	2	153 (5)	—	1	—	1	1	—
Menado	33	82	12	—	12 (1)	—	1	1	—	—	—
Celebes en O.	54	162	24 (1)	—	70 (4)	—	1	3	1	2	—
Amboina	28	40	15 (2)	3	71 (10)	4	—	1	—	—	—
Ternate en O.	13	23 (1)	1	—	5	—	—	—	—	—	—
Timor	19	17	2 (1)	1	7	—	—	—	—	—	—
Bali en Lombok	8	1	28 (3)	—	19 (4)	—	—	—	—	—	—
Totaal N.-I. 1894	3017	4 538 (135)	3 565 (168)	17	7 818 (695)	656 (5)	115	139 (7)	100 (2)	1069 (28)	2
Ult°. 1893	3817	6 700 (170)	3 460 (192)	16	7 940 (713)	400 (5)	137	176 (6)	110 (2)	1069 (13)	15 (1
„ 1892	3997	7 195 (200)	3 538 (165)	19	7 810 (784)	471 (8)	134	190 (5)	97 (1)	1154 (10)	8
„ 1891	4153	6 740 (236)	3 473 (187)	21	10667 (1134)	659 (5)	132	225 (8)	133 (2)	1446 (11)	12
„ 1890	4643	7 447 (250)	4 239 (213)	23 (1)	7 662 (760)	645 (6)	114	177 (8)	147 (2)	1277 (20)	19
„ 1889	4880	7 274 (305)	4 077 (203)	18 (1)	7 121 (712)	616 (4)	139	254 (12)	175 (5)	950 (6)	6 (1)
„ 1888	4891	6 523 (355)	3 013 (183)	24 (1)	6 522 (692)	334 (4)	127	201 (6)	111 (2)	879 (13)	3
„ 1887	4969	5 925 (347)	2 814 (185)	22 (1)	5 994 (550)	596 (8)	120	178 (6)	120 (5)	872 (18)	5
„ 1886	4596	5 366 (356)	2 548 (150)	22 (1)	4 949 (593)	668 (3)	122	175 (8)	127 (5)	822 (8)	5
„ 1885	4182	4 530 (346)	2 632 (180)	20 (1)	5 596 (532)	668 (6)	106	131 (7)	109 (3)	731 (7)	9

[1]) De cijfers tusschen ( ) geplaatst duiden het getal vronwelijke gevangenen aan. Haar getal is in de daarnevens geplaatste getallen begrepen. *Les chiffres entre ( ) indiquent le nombre de femmes, comprises dans le nombre précédent.*

Digitized by Google

IV. BURGERLIJKE ZAKEN. *Causes civiles.*

Aantal zaken, gedurende het opgegeven jaar te behandelen en aan het einde van het jaar aanhangig gebleven.

Causes introduites pendant chaque année (y compris celles pendantes au 1er janv.) et pendantes à la fin de l'année.

Bron: K. V.

Rechtscolleges. *Colléges de Justice.*	1886. Te behandelen. *Introduites.*	1886. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*	1887. Te behandelen. *Introduites.*	1887. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*	1888. Te behandelen. *Introduites.*	1888. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*	1889. Te behandelen. *Introduites.*	1889. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*	1890. Te behandelen. *Introduites.*	1890. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*
a. Java en Madoera.	Eerste aanleg. *Première instance.*									
Hooggerechtshof	10	4	7	3	3	3	5	2	3	3
Raden van Justitie	1 695	138	1 392	146	1 315	119	1 225	125	1 291	149
Landraden	5 233	982	5 633	896	4 579	1 199	4 417	1 075	4 925	1 552
Resid. raden van Solo en Djokja	20	4	5	1	27	3	28	26	35	9
Residentiegerechten	267	30	198	22	198	75	181	20	267	47
Pradoto's in Soerakarta	2 833	1 367	3 931	1 357	4 536	1 283	4 778	1 206	4 702	1 062
Regentschapsgerechten	4 716	985	5 344	934	6 313	1 517	6 742	1 349	6 547	1 321
Distriktsgerechten	5 199	561	6 765	826	7 765	927	8 261	919	8 089	1 004
Totaal	19 973	4 071	23 275	4 185	24 736	5 126	25 637	4 722	25 859	5 087
	Hooger beroep. *Appèl.*									
Hooggerechtshof	96	36	104	48	121	59	85	24	53	23
Raden van Justitie	104 [1]	—	156	22	209	44	145	36	160	33
Landraden	47	21	100	39	166	69	188	120	238	54
Regentschapsgerechten	117	68	115	48	179	87	198	95	253	96
Totaal	364 [2]	125	475	157	675	259	616	275	704	206
b. Buitenbezittingen	Eerste aanleg. *Première instance.*									
Raden van Justitie	110	21	86	22	98	16	89	21	129	20
Rechtbanken met Eur. voorzitters in 'naam des Konings rechtsprekend	2 238	710	2 104	641	2 033	630	1 917	670	2 283	797
Rechtbanken *niet* in naam des Konings rechtsprekend	1 339	69	1 642	98	1 803	52	2 091	63	1 843	83
Residentiegerechten	306	38	300	58	374	60	470	69	563	82
Magistraatsgerechten	2 695	11	2 252	33	1 963	25	1 226	22	1 611	13
Regentschapsgerechten (Celebes)	25	2	8	—	4	—	15	—	14	—
Distriktsgerechten (Sum. Westkust, Banka en Menado)	289	31	383	36	364	45	257	31	296	40
Totaal	7 002	882	6 775	888	6 639	828	6 065	876	5 739	1 035
	Hooger beroep. *Appèl.*									
Raden van Justitie	51 [1]	—	52	27	59	13	59	33	91	51
Rechtb. in naam des Konings	23	10	38	17	38	12	47	16	43	19
Magistraats-gerechten	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal	75 [2]	10	90	44	97	25	106	49	134	70
	Cassatie. *Cassation.*									
Hooggerechtshof	122	27	128	24	101	36	134	49	160	38

[1]) Aantal afgedane zaken. [2]) Zie noot ([1]).

Bron: K. V.

V. FAILLISSEMENTEN. *Faillites.*

Jaren. *Années.*	Beeindigde faillissementen. *Faillites terminées.* Bijzondere koopl. *Marchands.* Eur.	Chin.	a. vr. Oosterlingen.	Venn. onder eene firma. *Soc. en nom coll.*	Naaml. Venn. *Société anon.*	Totaal. *Total.*	Uitkeeringen aan concurr. schuldeischers. *Dividendes.* 10% of mind. *Moins de 10%*	10 tot 25%.	25 tot 50%.	50 tot 75%.	75% en meer 75% *et plus.*	Bij acc. *Conc.*	Bij vereffen. *Liq.*	Aantal aanh. failliss. *Nombre de faill. restant à juger.*
1891	6	49	8	1	—	64	12	13	4	2	1	7	25	164
1892	11	48	6	3	1	69	14	9	6	1	1	8	23	163
1893	6	47	10	2	—	65	6	9	8	1	1	14	11	186
1894	4	41	19	2	1	67	13	10	10	1	1	14	21	234
1895	9	78	29	—	2	118	44	14	7	—	1	20	46	194

B. LEGER. *Armée.*

I. OVERZICHT VAN DE AANWEZIGE STERKTE. *Effectif de l'armée.*

Bron: K. V.

Ult°. Dec.	Officieren en adj. onderofficier. dienstd. als officier. *Officiers.* Europ. *Européens.*	Inland. *Indig.*	Onderofficieren en manschappen. *Sous-officiers et soldats.* Europeanen. *Européens.*	Afrikanen. *Africains.*	Amboineezen. *Amboinais.*	Overige inlanders. *Autres indigènes.*	Totaal. *Total.*	Paarden. *Chevaux.*
1886	1 409	—	13 837	86	1 599	14 257	29 779	1 235
1887	1 402	—	14 607	88	1 876	15 719	32 290	1 159
1888	1 406	—	14 984	77	1 976	16 132	33 169	1 267
1889	1 347	—	14 159	67	1 976	16 585	32 787	1 296
1890	1 384	—	13 663	57	2 090	16 537	32 547	1 243
1891	1 385	—	13 593	57	2 336	17 417	33 403	1 232
1892	1 384	—	13 847	55	2 359	17 078	33 339	1 191
1893	1 358	—	13 883	55	2 481	16 854	33 273	1 200
1894	1 402	—	15 812	55	2 593	18 145	36 605	1 278
1895	1 376	—	16 359	56	2 777	19 421	38 593	1 329

II. DE AANWEZIGE STERKTE. OP ULT°. DECEMBER 1895, GESPLITST NAAR WAPENS EN DIENSTEN.

Effectif de l'armée divisé selon la désignation des corps, à la fin de l'année 1895.

Bron: K. V.

	Staven en diensten. *Etat-major et services.*	Wapens. *Corps.* Infanterie. *Infanterie.*	Cavalerie. *Cavalerie.*	Artillerie. *Artillerie.*	Mineurs en sappeurs. *Génie.*	Totaal. *Total.*
Luitenant-Generaals	1	—	—	—	—	1
Generaal-Majoors	3	1	—	—	1	5
Kolonels	5	2	—	1	1	9
Luitenant-Kolonels	19	15	1	4	1	40
Majoors	17	25	1	8	4	55
Kapiteins	137	160	7	31	22	357
1e Luitenants	225	337	16	63	26	667
2e "	35	147	9	8	6	205
Adj.-Onderofficieren dd. als Officieren	—	15	1	21	—	37
Totaal Offic.. *Total Offic..*	442	702	35	136	61	1 376
Onderofficieren en manschappen *Sous-offic. et soldats*	2 538	31 219	881	3 291	664	38 593
Totaal. *Total*	2 980	31 921	916	3 427	725	39 969

III. SPECIFICATIE DER VERLIESCIJFERS VAN ONDEROFFICIEREN EN MINDEREN.
Chiffres des pertes de sous-officiers et de soldats.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Overleden waaronder ook de gesneuvelden. *Morts au feu et autrement.*		Gepasporteerd. *Licenciés avec passe-port.*		Gegageerd. *Licenciés avec gages.*		Uit de sterkte afgevoerd om andere redenen. *Déduits de l'eff. p. autr. causes.*		Totaal verlies. *Total de la perte.*	
	Europeanen en Afrikanen. *Européens et Africains.*	Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*	Europeanen en Afrikanen. *Européens et Africains.*	Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*	Europeanen en Afrikanen. *Européens et Africains.*	Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*	Europeanen en Afrikanen. *Européens et Africains.*	Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*	Europeanen en Afrikanen. *Européens et Africains.*	Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*
1886	439	665	534	645	735	559	195	664	1 903	2 533
1887	240	432	550	803	542	460	157	571	1 489	2 266
1888	376	615	561	961	751	545	161	434	1 849	2 555
1889	389	514	661	922	991	459	253	294	2 294	2 189
1890	322	519	694	1 057	976	494	222	327	2 214	2 397
1891	331	492	552	797	807	439	203	373	1 893	2 101
1892	282	461	597	891	808	403	212	247	1 899	2 002
1893	201	426	579	1081	807	552	229	250	1 816	2 309
1894	337	532	576	1 232	760	513	414	266	2 087	2 533
1895	285	516	541	998	764	535	500	307	2 090	2 356

IV. OVERZICHT VAN DE ZIEKEN EN OVERLEDENEN BIJ HET LEGER IN DE JAREN 1883—1892. [1] *Aperçu des malades et des décédés pendant les années* 1883—1892.
Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Behandeld. *Cas de maladie.*	Overleden. *Décédés.* Aantal. *Nombre.*	% der behandelden. *% des cas de maladie.*	% der gemid. legerst. *% de l'effectif.*	Behandeld. *Cas de maladie.*	Overleden. *Décédés.* Aantal. *Nombre.*	% der behandelden. *% des cas de maladie.*	% der gemid. legerst. *% de l'effectif.*	Behandeld. *Cas de maladie.*	Overleden. *Décédés.* Aantal. *Nombre.*	% der behandelden. *% des cas de maladie.*	% der gemid. legerst. *% de l'effectif.*
	Java en Madoera.				Atjeh en onderhoorigheden. *Atjeh et dépendances.*				Overige Buitenbezittingen. *Autres poss.*			
1883	34 194	670	1,96	4,85	17 754	299	1,68	4,99	20 980	217	1,03	2,38
1884	34 508	371	1,07	2,48	12 766	357	2,79	5,67	23 595	168	0,71	1,75
1885	34 507	359	1,04	2,37	12 264	816	6,65	19,47	22 767	199	0,87	1,99
1886	37 859	292	0,77	2,01	12 582	618	4,91	18,86	24 464	169	0,69	1,64
1887	40 813	275	0,67	1,69	12 035	293	2,43	6,79	26 001	155	0,59	1,44
1888	33 300	428	1,29	2,37	9 931	299	3,01	5,83	17 722	195	1,10	1,82
1889	33 320	390	1,17	2,24	9 036	283	3,02	5,46	16 513	141	0,85	1,27
1890	32 591	359	1,10	2,29	9 043	224	2,47	4,33	16 303	167	1,02	1,53
1891	29 399	314	1,07	1,89	8 863	255	2,88	4,77	14 573	186	1,28	1,68
1892	30 025	235	0,77	1,38	9 036	287	3,17	5,36	14 056	156	1,11	1,41

[1]) In de K. V. nà 1893 wordt geen verdeeling der zieken en overledenen gemaakt naar de verschillende gewesten, omdat onder de behandelden in het eene gewest steeds worden medegeteld de geëvacueerden uit andere gewesten.

V. OVERZICHT VAN HET AANTAL LIJDERS NAAR DE VOORNAAMSTE ZIEKTEVORMEN EN VERHOUDING TOT HET TOTAAL AANTAL BEHANDELDEN.

Bron: K. V. *Nombre des malades par maladies.*

Jaren. *Années.*	Ziektevormen. *Maladies.*						
	Malaria-ziekten. *Fièvres.*	Cholera.	Berri-berri.	Syphilis.	Venerische ziekten. *Malad. vénér.*	Overige ziekten. *Autres.*	Totaal. *Total.*
	Behandelden. *Traités.*						
	%	%	%	%	%	%	
1890	12 433 of 21,46	215 of 0,37	5 614 of 9,69	975 of 1,68	10 315 of 17,81	28 385 of 48,99	57 937
1891	9 650 „ 18,27	290 „ 0,55	4 768 „ 9,02	839 „ 1,59	10 078 „ 19,07	27 210 „ 51,50	52 835
1892	12 491 „ 23,52	119 „ 0,22	5 158 „ 9,71	836 „ 1,58	9 812 „ 18,47	24 701 „ 46,50	53 117
1893	13 332 „ 24,34	63 „ 0,12	6 170 „ 11,26	766 „ 1,40	8 978 „ 16,39	25 466 „ 46,49	54 775
1894	11 631 „ 21,61	2 „ —	4 908 „ 9,12	790 „ 1,47	10 131 „ 18,83	26 357 „ 48,97	53 819
1895	14 706 „ 24,76	1 „ —	5 652 „ 9,52	863 „ 1,46	10 478 „ 17,64	27 691 „ 46,62	59 391
	Afgekeurden. *Invalides.*						
1890	116 of 5,51	— —	638 of 30,29	26 of 1,24	38 of 1,80	1 288 of 61,16	2 106
1891	148 „ 8,07	— —	432 „ 23,57	18 „ 0,98	48 „ 2,62	1 187 „ 64,76	1 833
1892	162 „ 8,90	— —	390 „ 21,40	28 „ 1,54	64 „ 3,51	1 178 „ 64,65	1 822
1893	148 „ 7 68	1 of 0,05	573 „ 29,73	19 „ 0,99	32 „ 1,66	1 154 „ 59,89	1 927
1894	152 „ 6,96	— —	796 „ 36,46	27 „ 1,24	82 „ 3,76	1 126 „ 51,58	2 183
1895	293 „ 13,53	— —	516 „ 23,83	25 „ 1,15	67 „ 3,10	1 264 „ 58,39	2 165
	Overledenen. *Décédés.*						
1890	121 of 16,13	148 of 19,73	204 of 27,20	2 of 0,27	24 of 3,20	251 of 33,47	750
1891	110 „ 14,57	185 „ 24,50	206 „ 27,29	4 „ 0,53	20 „ 2,65	230 „ 30,46	755
1892	133 „ 19,62	90 „ 13,28	196 „ 28,91	2 „ 0,20	19 „ 2,80	238 „ 35,10	678
1893	95 „ 17,15	41 „ 7,40	218 „ 39,35	3 „ 0,54	7 „ 1,26	190 „ 34,30	554
1894	112 „ 17,92	1 „ 0,16	231 „ 36,96	1 „ 0,16	11 „ 1,76	269 „ 43,04	625
1895	193 „ 26,01	1 „ 0,13	236 „ 31,81	3 „ 0,40	20 „ 2,70	289 „ 38,95	742

VI. VERDEELING DER ZIEKEN NAAR DEN LANDAARD EN VERHOUDING VAN HET AANTAL ZIEKEN ONDER ELKEN LANDAARD OP 100 MILITAIREN [1]) (GEMIDDELDE LEGERSTERKTE.)

Bron: K. V. *Nombre des malades par nationalités.*

Jaren. *Années.*	Landaard. *Nationalité.*					
	Europeanen. *Européens.*		Afrikanen. *Africains.*		Inlanders. *Indigènes.*	
	Aantal. *Nombre.*	Op 100 Eur. militairen. *Sur 100 soldats Eur.*	Aantal. *Nombre.*	Op 100 afr militairen. *Sur 100 soldats Afr.*	Aantal. *Nombre.*	Op 100 inl militairen. *Sur 100 sold. ind.*
	Ziektegevallen behandeld. *Cas de maladie traités.*					
1890	29 079	199	124	203	28 734	169
1891	25 828	178	637	269	26 370	144
1892	26 754	181	137	225	26 226	141
1893	27 980	185	108	161	26 687	141
1894	27 122	163	112	162	26 585	128
1895	31 841	185	97	143	27 453	129
	Afgekeurden. *Invalides.*					
1890	796	5,44	4	6,56	1 306	7,67
1891	688	4,74	3	1,27	1 142	6,25
1892	699	4,74	2	3,28	1 121	6 02
1893	598	3,95	—	—	1 329	7,–
1894	678	4,08	1	1,45	1 504	7,22
1895	819	4,76	2	2,91	1 344	6,31
	Overledenen. *Décédés.*					
1890	276	1,88	1	1,64	473	2,78
1891	290	2,00	10	4,13	455	2,49
1892	237	1,61	1	1,64	440	2,36
1893	170	1,12	1	1,49	383	2,02
1894	191	1,15	1	1,45	433	2,08
1895	257	1,49	—	—	485	2,28

[1]) Tot 1892 voor zoover ze onder toezicht stonden van officieren van gezondheid.

VII. WERVING IN NEDERLAND BIJ HET KOL. WERFDEPOT EN STERKTE DER KOLONIALE RESERVE.

Bron: K. V. *Recrutement aux Pays-Bas, et effectif de la réserve coloniale.*

Jaren. *Années.*	Bij het Koloniaal werfdepot. *Dépôt de recrutement.*						Koloniale reserve. [1]) *Réserve coloniale.*			
	Nederlanders. *Néerlandais.*				Vreemdelingen. *Etrangers.*	Algemeen totaal. *Total général.*	Officieren. *Officiers.*	Minderen. *Autres.*	Totaal. *Total.*	Bovendien in Indië aanwezig. *En outre aux Indes.*
	Overgen. v. h. leger hier te lande. *de l'armée Néerland.*		Nieuw aangeworven. *Autres.*	Totaal. *Total.*						
	voor goed. *définit.*	gedetach. *détachés.*								
1886	668	51	926	1 615	451	2 096	—	—	—	—
1887	558	180	741	1 479	404	1 883	—	—	—	—
1888	436	198	585	1 219	667	1 886	—	—	—	—
1889	373	119	426	918	402	1 320	—	—	—	—
1890	561	207	459	1 227	332	1 559	—	—	—	—
1891	582	289	606	1 477	417	1 894	12	179	191	
1892	447	283	748	1 478	527	2 005	15	361	376	—
1893	405	261	844	1 510	386	1 896	14	389	403	—
1894	633	969	1 231	2 833	445	3 278	16	426	442	352
1895	325	404	590	1 319	539	1 858	18	660	678	615
1896	*	*	*	*	*	*	17	628	645	1 076

[1]) In de jaren 1891 en 1892 op 1° Augustus, in volgende jaren op 1° Juli.

VIII. AANVULLING IN NEDERLANDSCH INDIË MET UITZONDERING VAN DE WERVING IN INDIË EN DE REENGAGEMENTEN.

Bron: K. V. *Complétement aux Indes à l'exel. du recrutement aux Indes et des réengagements.*

Jaren. *Années.*	Aangekomen suppletietroepen in Indië. *Recrues arrivées des Pays-Bas aux Indes.*					Teruggekeerd van desertie enz. *Retournés de désertion etc.*		
	Nederlanders. *Néerlandais*	In % van het totaal. *% du total.*	Vreemdelingen. *Etrangers.*	In % van het totaal. *% du total.*	Totaal. *Total.*	Europeanen en Afrikanen.	Anderen. *Autres.*	Totaal. *Total.*
1886	1 324	75	436	25	1 760	33	108	141
1887	1 573	79	414	21	1 987	28	96	124
1888	1 321	66	687	34	2 008	38	75	113
1889	902	70	381	30	1 283	40	96	136
1890	1 073	75	363	25	1 436	47	97	144
1891	1 232	78	242	22	1 574	40	103	143
1892	1 420	73	528	27	1 948	39	89	129
1893	1 334	76	322	24	1 656	45	88	133
1894	3 283	87	501	13	3 784	42	90	132
1895	1 756	77	528	23	2 284	58	115	173

Bron: K. V. IX. AANVULLING IN INDIË VAN HET GETAL ONDEROFFICIEREN EN MANSCHAPPEN. *Recrutement aux Indes.*

	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895
Europeanen	203	225	196	169	171	208	153	170	184	252
Afrikanen	3	6	9	1	3	9	3	4	3	4
Amboineezen, Menadoneezen en Alfoeren	162	398	237	161	442	206	213	294	305	373
Javanen, Soendaneezen en Maleiers	2 685	3 388	2 636	2 192	1 934	2 587	1 290	1745	3 493	3 226
Madoereezen	56	43	94	129	147	120	71	43	20	59
Boegineezen	72	66	26	81	50	38	41	27	44	46
Totaal	3 181	4 126	3 198	2 733	2 747	3 168	1 771	2 283	4 049	3 960

Bron: K. V. X. HERENGAGEMENTEN VAN 1—6 JAREN IN INDIË. *Réengagements de un à six ans aux Indes.*

Jaren. *Années.*	Europeanen. *Européens.*					Afrikanen. *Africains.*					Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*					Alle landaarden te zamen. *Total.*				
	voor 1 jaar. *1 an.*	voor 2 jaren. *2 ans.*	voor 4 jaren *4 ans.*	voor 6 jaren. *6 ans.*	Totaal. *Total.*	voor 1 jaar. *1 an.*	voor 2 jaren. *2 ans.*	voor 4 jaren. *4 ans.*	voor 6 jaren. *6 ans.*	Totaal. *Total.*	voor 1 jaar. *1 an.*	voor 2 jaren. *2 ans.*	voor 4 jaren. *4 ans.*	voor 6 jaren. *6 ans.*	Totaal *Total.*	voor 1 jaar. *1 an.*	voor 2 jaren. *2 ans.*	voor 4 jaren *4 ans.*	voor 6 jaren. *6 ans.*	Totaal generaal. *Total général.*
1885	64	602	60	546	1 272	—	3	—	4	7	79	382	81	578	1 120	143	987	141	1 128	2 399
1886	71	625	51	542	1 289	2	10	3	3	18	71	337	76	519	1 003	144	972	130	1 064	2 310
1887	97	790	35	557	1 479	4	2	—	2	8	91	799	82	1 072	2 047	195	1 591	117	1 631	3 534
1888	68	922	47	605	1 642	2	9	—	3	14	96	783	95	972	1 946	166	1 714	142	1 580	3 602
1889	106	766	100	596	1 568	2	4	1	4	11	138	999	170	1 067	2 374	246	1 769	271	1 667	3 953
1890	104	777	163	468	1 512	3	1	1	8	13	128	1041	171	985	2 325	235	1 819	335	1 461	3 850
1891	122	856	166	465	1 609	—	4	—	4	8	144	1071	155	565	1 935	266	1 931	321	1 034	3 552
1892	185	819	192	560	1 756	—	—	1	2	3	200	1234	201	723	2 358	385	2 053	394	1 285	4 117
1893	236	722	240	583	1 781	2	1	—	4	7	379	1506	296	1 076	3 257	617	2 229	536	1 663	5 045
1894	269 [1]	773	198	566	1 806	—	5	—	6	9	461	1478	263	975	3 177	730 [1]	2 254	461	1 547	4 992
1895	256 [2]	696	202 [3]	352	1 506	—	3	—	1	4	508	1732	334	920	3 494	764 [2]	2 431	536 [3]	1 273	5 004

[1]) Hieronder 8 voor ½ jaar. [2]) Idem 12. [3]) Waaronder 1 voor 3 jaar.

C. ZEEMACHT. *Marine.*

I. STERKTE VAN DE OORLOGSMARINE.

Bron: K. V. *Effectif de la marine.*

Jaren. ult°. Dec. *Années.*	Indische militaire marine. *Marine militaire des Indes Orient.* Aantal schepen. *Nombre de navires.*	Bemanning. *Equipages.* Europeanen. *Européens.*	Bemanning. *Equipages.* Inlanders. *Indigènes.*	Auxiliair eskader. *Escadre auxiliaire.* Aantal schepen. *Nombre de navires.*	Bemanning. *Equipages.* Europeanen. *Européens.*	Bemanning. *Equipages.* Inlanders. *Indigènes.*	Totaal aantal schepen. *Total des navires.*	Totale bemanning. [1]) *Total des équipages.*
1881	21	1 682	1 049	5	767	186	26	3 684
1882	22	1 596	953	4	734	221	26	3 504
1883	24	1 617	859	4	860	255	28	3 642
1884	24	1 744	839	4	998	182	28	3 783
1885	22	1 879	736	4	833	172	26	3 637
1886	21	1 747	722	4	893	154	25	3 532
1887	22	1 618	758	4	960	244	26	3 597
1888	22	1 527	732	4	911	238	26	3 423
1889	23	1 539	705	4	841	208	27	3 307
1890	22	1 694	942	4	790	198	26	3 638
1891	23	1 825	956	4	849	243	27	3 887
1892	23	1 897	956	4	832	282	27	3 981
1893	21	1 746	851	4	1017	275	25	3 903
1894	25	2 008	990	4	966	219	29	4 196
1895	23	1 519	879	5	1325	319	28	4 056

[1]) Onder deze totalen zijn, behalve het afzonderlijk opgegeven „Personeel aan wal", ook nog begrepen die tijdelijk aan wal gedetacheerd of met speciale commissiën zijn belast en die verantwoord zijn onder de bemanningssterkte.

II. OVERZICHT VAN DE STERKTE DER GOUVERNEMENTS-MARINE OP 1 JANUARI 1896.

Bron: K. V. *Effectif de la marine coloniale au 1 Janvier 1896.*

Soort en aantal van vaartuigen in dienst. *Nombre et espèce des bâtiments.*	Vuurmonden. *Bouches à feu.*	Bemanning. *Equipages.* Bepaalde sterkte. *Formation.* Europeanen. *Européens.*	Bemanning. *Equipages.* Bepaalde sterkte. *Formation.* Inlanders. *Indigènes.*	Bemanning. *Equipages.* Aanwezige sterkte. *Effectif actuel.* Europeanen. *Européens.*	Bemanning. *Equipages.* Aanwezige sterkte. *Effectif actuel.* Inlanders. *Indigènes.*
Zeestoomers, *Bâtiments de mer:* (*vap.*)					
14 schroefstoomschepen (*hél*).	84	112	518	109	508
Rivierstoomers, *Bâtiments de rivière:* (*vap.*)					
2 raderstoomschepen (*roues*).	8	10	53	10	54
Vast korps schepelingen ... *Equipage.*	-	122	571	119	562
Kleine zeilvaartuigen: *Petits voiliers:*					
11 adviesbooten (*avisos*)	2 per boot.	—	121	—	117

VIII. Financiën. *Finances.*

I. ONTVANGSTEN EN UITGAVEN DER INDISCHE ADMINISTRATIE, ZOO IN INDIË ALS IN NEDERLAND (IN MILLIOENEN GULDENS).
Recettes et dépenses de l'administration coloniale, tant aux Indes qu'en Europe (Millions de florins).
Bron: S. C.

Dienstjaren. *Exercices.*	Ontvangsten. *Recettes.* Middelen in Indië. *Recettes aux Indes.*	Middelen in Nederland. *Recettes en Europe.*	Uitkeering uit de saldo's van vroegere diensten. *Soldes de serv. antérieurs.*	Totaal. *Total.*	Uitgaven. *Dépenses.* Uitgaven in Indië. *Dépenses aux Indes.*	Uitgaven in Nederland. [1]) *Dépenses en Europe.* [1])	Totaal. *Total.*	Percentsgewijze toeneming der: *Augmentation, en %:* ontvangsten. *des recettes.* Middelen in Indië. *Recettes aux Indes.*	Middelen in Nederland. *Recettes en Europe.*	uitgaven. *des dépenses.* Uitgaven in Indië. *Dépenses aux Indes.*	Uitgaven in Nederland. *Dépenses en Europe.*
Gemid. 1867/71	63,5	58,8	—	122,4	82,2	18,8	101,1	*	*	*	*
Gemid. 1872/76	82,9	57,0	9,7	149,6	106,2	25,0	131,2	30,42	—3,13	29,20	32,44
Gemid. 1877/81	92,6	53,1	3,2	148,2	126,6	25,4	151,9	11,80	—6,85	19,20	1,60
Gemid. 1882/86	98,0	37,9	—	135,9	116,6	24,0	140,6	5,83	—29,68	—7,90	—5,51
1887	99,5	43,9	—	143,4	96,6	21,3	117,9	2,68[2])	27,59[2])	—9,13[2])	—5,75[2])
1888	95,8	23,9	2	121,7	105,9	22,4	128,3	—3,71	—45,56	9,63	5,16
1889	95,2	35,7	1,5	132,3	105,5	23,7	129,1	—0,73	49,37	—0,43	5,80
1890	97,9	38,4	1,5	137,8	101,6	26,1	127,7	2,90	7,56	—3,68	10,49
1891	98,7	16,9	0,7	116,1	105,7	24,9	130,6	0,76	—55,86	4,04	—4,58
1892	102,2	21,6	0,6	127,3	111,2	24,1	135,3	3,48	45,25	5,21	—3,47
1893	102,1	33,5	0,5	136,1	102,9	25,0	127,9	—0,06	36,36	—7,43	3,61
1894	106,8	21,1	0,5	128,3	114,1	24,9	139,0	4,56	—37,09	10,84	—0,54
1895	108,2	22,1	0,4	130,7	114,9	24,9	139,8	1,37	4,70	0,73	0,16

[1]) Ongerekend de bijdragen aan 's Rijks middelen. *Non compris les contributions au trésor de la métropole.*
[2]) Berekend op de cijfers voor het jaar 1886.

II. VERZAMELING VAN DE UITKOMSTEN DER DIENSTEN 1867—95 (IN DUIZENDTALLEN GULDENS).
Récapitulation des services 1867—95 (Milliers de florins).
Bron: S. C.

Jaren. *Années.*	Ontv. m. uitz. v. uitkeeringen van de saldo's v. vroegere diensten. *Recettes, non compris l. soldes d. serv. antér.*	Uitgaven. *Dépenses.*	Saldo. Voordeelig. *Bon solde.*	Saldo. Nadeelig. *Déficit.*	Percentsgewijze toeneming der: *Augmentation en %:* ontvang. *des rec.*	uitgaaf. *des dép.*
Gemidd. 1867/71	122 525 678	191 208 101	21 317 577	—	*	*
Gemidd. 1872/76	138 750 081	129 184 827	9 565 254	—	13,24	27,63
Gemidd. 1877/81	145 685 675	151 944 443	—	6 258 768	5,00	17,62
1882	130 315 166	149 582 897	—	19 267 731	—5,44[1])	—1,09[1])
1883	141 627 040	149 963 705	—	8 336 665	8,68	0,25
1884	142 266 359	143 573 732	—	1 307 373	0,45	—1,26
1885	133 981 453	130 872 967	3 108 486	—	—5,82	—8,85
1886	131 259 253	128 884 913	2 374 340	—	—2,02	—1,52
1887	143 350 743	117 896 174	25 454 569	—	9,21	—8,53
1888	119 690 117	128 348 703	—	8 658 616	—16,51	8,89
1889	130 832 182	129 133 208	1 698 974	—	9,31	0,61
1890	136 289 482	127 736 738	8 552 744	—	4,17	—1,08
1891	115 666 932	130 638 830	—	14 971 898	15,13	2,27
1892	126 768 507	135 338 553	—	8 570 046	9,60	3,60
1893	135 651 475	127 949 529	7 701 946	—	7,01	—5,46
1894	127 865 913	138 970 985	—	11 105 072	—5,74	8,61
1895	130 313 978	139 840 255	—	9 526 277	1,92	0,63

[1]) Berekend op de cijfers van het jaar 1881.

Digitized by Google

III. STAAT VAN DE WERKELIJK GEDANE UITGAVEN VAN NEDERLANDSCH-INDIË IN DE JAREN 1890—1895

Bron: B. N. I. *Aperçu des dépenses du gouvernement*

Hoofdstukken en afdeelingen der begrooting. *Chapitres et sous-divisions de budget.*	1890 Totaal. *Total.*	1890 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	1891 Totaal. *Total.*	1891 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	1892 Totaal. *Total.*	1892 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
I. Regeering en hooge colleges. *Gouvernem., collèges.*						
1 Regeering. *Gouvernement*	676	30	702	25	716	30
2 Algemeene Rekenkamer. *Cour des Comptes*	410	—	408	—	405	—
II. Departement van Justitie. *Justice.*						
3 Kosten van het Departement. *Département*	114	—	114	—	115	—
4 Rechtswezen. *Justice*	2 511	7	2 550	6	2 605	3
5 Gevangenen en veroordeelden. *Prisons*	2 464	92	2 496	65	2 481	80
6 Verschillende uitgaven. *Divers*	390	3	388	3	390	3
III. Departement van Financiën. *Admin. des finances.*						
7 Kosten van het Departement. *Département*	803	—	820	—	838	—
8 Algemeene kassen. *Caisses générales*	492	45	474	46	458	45
9 Uitgaven ter zake van geldleeningen en voorschotten. *Dépenses pour emprunts et pour avances*	1 854	1 854	1 854	1 854	1 854	1 854
10 Inning der belastingen. *Recouvr. des impôts*	3 120	737	3 094	698	2 709	683
11 Verlofs- en non-activiteits-tractem., wachtg., onderstanden, pensioenen, enz. *Pensions de retraite etc.*	9 410	5 844	9 639	5 971	9 903	6 127
12 Verschillende uitgaven. *Divers*	885	209	900	216	843	197
IV. Departement van Binnenlandsch Bestuur. *Administration civile intérieure.*						
13 Kosten van het Departement. *Département*	192	—	193	—	197	—
14 Europeesch gewestelijk bestuur. *Adm. européenne*	5 226	13	5 250	11	5 379	13
15 Inlandsch bestuur. *Id. indigène*	7 532	—	6 986	—	6 928	—
16 Vorsten, grooten, gezanten, staatsgevangenen en dergelijken. *Princes et personnages indigènes*	2 775	—	2 802	—	2 758	—
17 Openbare orde en veiligheid. *Sûreté publique*	1 151	5	1 283	21	1 354	20
18 Landbouw en veeteelt. *Agriculture*	288	—	360	—	319	—
19 Landelijke inkomsten en andere grondlasten. *Imp. foncier*	1 543	—	1 556	—	1 658	—
20 Veeartsenijdienst. *Service Vétérinaire*	79	—	84	—	85	3
21 Topographisch-statist. opname. *Topographie statist.*	624	20	613	17	600	18
22 Koffie. *Café*	5 924	2 664	8 509	812	14 407	1 369
23 Kina. *Quinquina*	165	45	144	34	136	38
24 Boschwezen. *Forêts*	569	11	567	6	639	8
25 Beheer van 's lands civiele pakhuizen. *Magasins*	287	—	285	—	270	—
26 Pakketvaart. *Serv. de paquebots*	372	—	699	—	707	—
27 Transportkosten naar en uit Indië, reis- en verblijfkosten in Indië. *Indemn. de voyage*	1 057	229	1 054	290	1 083	310
28 Verschillende uitgaven. *Divers*	110	—	122	3	180	4
V. Departement van onderwijs, eeredienst en nijverheid. *Enseignement, cultes, industrie.*						
29 Kosten van het Departement. *Département*	125	—	125	—	126	—
30 Onderwijs voor Europeanen. *Enseign. p. Européens*	1 989	12	2 020	1	2 085	2
31 „ „ Inlanders. *Id. p. indigènes*	1 063	—	1 095	—	1 113	—

VERGELEKEN MET DE BEGROOTINGSCIJFERS VAN 1896 EN 1897 IN DUIZENDTALLEN GULDENS.
Indes Néerl. en milliers de florins.

1893		1894		1895 (voorl. cijf.) *Chiffr. prov.*		1896 Toegestaan. *Voté.*		1897 Toegestaan. *Voté.*	
Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
775	113	708	33	688	35	750	37	773	37
396	—	388	—	391	—	391	—	391	—
114	—	114	—	114	—	112	—	120	—
2 631	5	2 616	4	2 628	6	2 603	3	2 590	3
2 267	83	2 099	82	2 009	93	2 306	21	2 356	38
401	3	384	3	459	4	467	4	466	4
840	—	842	—	824	—	845	—	863	—
432	9	413	15	637	242	511	102	703	302
1 854	1 854	1 854	1 854	1 854	1 854	1 854	1 854	1 540	1 540
3 486	1 171	2 803	561	2 924	477	3 427	420	3 279	330
10 243	6 385	10 502	6 511	10 768	6 639	10 689	6 707	11 017	6 939
923	203	1 038	206	885	219	1 193	325	1 222	354
197	—	198	—	198	—	197	—	195	—
5 454	8	5 454	5	5 504	4	5 464	6	5 695	6
6 837	—	7 082	—	7 031	—	7 702	—	7 690	—
2 839	—	2 828	—	2 834	—	2 889	—	2 823	—
1 408	7	1 413	58	1 431	15	1 609	24	1 404	19
307	—	290	—	270	—	272	—	275	—
1 660	—	1 771	—	1 752	—	1 671	—	1 681	—
87	3	86	3	80	1	106	—	121	—
606	19	619	17	629	17	619	18	622	21
5 129	2 316	8 362	1 198	7 843	1 139	8 921	1 166	7 163	862
124	32	109	23	108	20	127	22	118	24
610	9	780	10	855	13	665	11	1 055	10
258	—	223	—	225	1	227	—	220	—
736	—	708	—	711	—	721	—	721	—
1 116	366	1 213	453	1 148	365	1 042	320	1 127	365
179	2	157	3	184	21	291	25	291	25
126	—	127	—	125	—	121	—	119	—
2 153	3	2 277	15	2 400	15	2 464	22	2 562	36
1 186	—	1 226	—	1 225	—	1 372	—	1 391	—

STAAT VAN DE WERKELIJK GEDANE UITGAVEN VAN NEDERLANDSCH-INDIE IN DE JAREN 1890—1895
Bron: B. N. I. *Aperçu des dépenses du gouvernement*

Hoofdstukken en afdeelingen der begrooting. *Chapitres et sous-divisions du budget.*	1890 Totaal. *Total.*	1890 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	1891 Totaal. *Total.*	1891 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	1892 Totaal. *Total.*	1892 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
32 Kunsten en wetenschappen. *Beaux-arts, sciences.*	206	26	193	7	184	7
33 Eeredienst. *Cultes*	600	1	592	1	594	5
34 Geneeskundige dienst. *Serv. médical*	2 019	142	2 117	187	2 033	172
35 Mijnwezen. *Mines*	307	30	305	31	339	46
36 Tin. *Etain*	3 379	319	3 155	351	3 435	365
37 Steenkolen. *Houille*	—	—	—	—	483	297
38 Zout. *Sel*	2 151	—	2 665	1	2 285	—
39 Verschillende uitgaven. *Divers*	322	63	306	50	329	72
VI. Departement der Burgerlijke openbare werken. *Travaux publics.*						
40 Kosten van het Departement. *Département*	147	—	182	—	152	—
41 Personeel van den waterstaat en der burgerlijke openbare werken. *Pers. des travaux publics*	1 152	—	1 198	—	1 209	—
42 Openbare werken. *Travaux publics*	1 519	1 519	777	777	430	430
43 Onderh. en herst. van gebouwen. *Entret. de bâtisses.*	902	—	904	—	834	—
44 Onderh. en herst. van bevloeiingsw., bruggen, wegen en and. waterstaatswerken. *Id. de ponts et chauss.*	1 654	—	1 892	—	1 789	—
45 Vern. van- en nieuwe w. aan geb. *Renouv. de bâtisses.*	1 121	—	897	—	1 043	—
46 Vernieuwing van- en nieuwe werken aan bruggen, wegen, enz. *Idem de ponts et chauss*	2 551	—	3 684	—	3 556	—
47 Post- en telegraafdienst. *Postes, télégraphes*	2 014	222	2 156	271	2 896	1 013
48 Spoorwegen. *Chemins de fer*	11 189	3 169	13 283	4 610	12 686	3 257
49 Verschillende uitgaven. *Divers*	1 295	1	1 310	1	1 315	2
VII. Departement van Oorlog. *Guerre et armée.*						
50 Kosten van het Departement. *Département*	459	—	529	—	528	—
51 Kosten van de administratie. *Administration*	739	—	734	—	745	—
52 Traktementen, soldijen enz. *Traitements, soldes.*	9 257	344	9 545	345	9 524	394
53 Materieel... *Matériel*	2 674	2 159	2 317	1 934	2 199	1 995
54 Geniewerken. *Génie*	1 794	—	1 602	—	1 586	—
55 Geneeskundige dienst. *Serv. médical*	1 483	—	1 521	—	1 570	—
56 Militaire inrichtingen. *Etablissements militaires.*	639	357	639	318	591	312
57 Levensmiddelen, brand- en lichtstoffen, fouranges, kleeding, enz. *Fournitures*	5 117	—	5 144	—	5 280	—
58 Vervoer te water en te land van personen, goederen, paarden en vee. *Transports*	4 097	1 701	3 887	1 716	4 082	1 834
59 Expeditiën en troepen te velde. *Campagnes*	1 121	—	562	—	514	—
60 Verschillende uitgaven. *Divers*	1 724	3	1 630	9	1 543	22
VIII. Departement van Marine. *Marine.*						
61 Kosten van het Departement. *Département*	206	—	200	—	204	—
62 Maritieme etabliss. en magazijnen. *Etabl. magasins.*	899	2	729	2	651	2
63 Geograph. en hydrogr. dienst. *Serv. géogr. et hydrogr.*	139	—	119	—	120	—
64 Haveninrichtingen. *Ports*	164	—	164	—	168	—
65 Bebakening, kustverlicht. en loodsw. *Balisage etc.*	134		176	—	191	—
66 Personeel der zeemacht. *Personnel de la marine.*	3 552	1 886	3 608	1 958	3 545	1 901
67 Materiëel der zeemacht. *Matériel de la marine.*	4 091	2 274	3 580	2 253	2 623	1 199
68 Reis-, verblijf- en transportkosten. *Transports*	228	—	219	—	204	—
69 Verschillende uitgaven. *Divers*	31	1	48	2	65	—
Totaal. [1]) *Total*	127 736	26 135	130 638	24 939	135 339	24 133

[1]) Als totalen zijn voor de jaren 1890—1894 ingevuld de door de Algem. Rekenkamer gerectificeerde cijfers.

ELEKEN MET DE BEGROOTINGSCIJFERS VAN 1896 EN 1897 IN DUIZENDTALLEN GULDENS. (VERVOLG.)
Index Neêrland. en milliers de florins. (*Suite.*)

1893		1894		1895 (voorloopig cijfer).		1896 (Toegestaan. *Voté.*)		1897 (Toegestaan. *Voté.*)	
taal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
190	9	189	9	165	10	167	13	176	13
632	1	636	1	653	1	680	9	709	9
2 107	185	2 100	185	2 067	170	2 131	190	2 149	190
365	46	352	38	330	29	393	53	403	48
3 637	317	3 910	304	4 808	376	3 964	473	3 884	308
860	40	1 166	102	1 081	67	1 434	63	1 366	63
2 471	—	2 526	—	2 322	—	2 279	—	2 469	102
313	58	367	121	365	97	439	99	311	102
149	—	150	—	150	—	144	—	144	—
1 238	-	1 237	—	1 228	—	1 258	—	1 265	—
918	918	1 861	1 861	699	699	741	741	1 024	1 024
814	—	874	—	825	—	860	—	944	—
2 051	—	2 027	—	2 078	—	2 091	—	2 202	—
1 342	—	1 304	—	1 585	—	1 144	—	1 054	—
3 836	—	5 005	—	5 881	—	6 316	—	5 141	—
2 066	229	2 120	255	2 026	273	2 331	406	2 647	745
1 395	2 673	12 170	2 881	13 087	3 538	12 371	3 069	12 009	3 013
1 354	5	1 467	3	1 446	2	1 565	5	1 572	5
508	—	448	—	459	—	483	—	483	—
754	—	960	—	1 000	—	902	—	899	—
9 481	470	9 869	559	10 400	580	9 800	455	9 671	579
2 366	2 008	2 296	2 078	2 638	2 346	3 226	2 860	4 323	3 930
1 475	—	1 351	—	1 597	—	1 229	—	1 576	—
1 617	—	1 627	—	1 640	—	1 568	—	1 575	—
643	368	636	366	589	337	635	347	855	367
5 189	—	5 475	—	6 136	—	5 038	—	5 038	—
4 075	1 785	5 329	2 571	4 710	1 886	3 897	1 692	4 209	1 888
568	—	2 751	—	832	—	575	—	575	—
1 699	7	2 211	7	2 208	7	2 207	50	3 033	50
203	—	195	—	197	—	210	—	211	—
578	2	532	2	487	2	545	2	589	2
126	—	86	16	84	17	88	22	87	22
174	—	177	—	168	—	170	—	174	—
471	—	462	—	450	—	461	—	514	—
3 475	1 904	3 430	1 743	3 386	1 889	3 257	1 681	3 783	2 225
2 759	1 393	2 283	691	2 631	1 399	3 563	1 932	3 250	1 798
256	—	171	—	217	—	209	—	216	—
20	—	35	3	163	—	215	50	223	50
28 138	25 005	138 971	24 870	139 840	24 910	140 816	25 300	142 029	27 444

IV. OVERZICHT VAN DE OPBRENGST DER VOORNAAMSTE MIDDELEN SEDERT 1867. [1]) (IN DUIZENDTALLEN GULDENS

Bron: B. N. I.

Jaren. *Années.*	Belastingen. *Impôts.*							
	Directe belastingen. *Imp. directs.*							
	Landrente. *Imp. foncier. (indigènes.)*	Verponding *Imp. fonc. (non-indig.)*	Bedrijfsbelasting. *Imp. sur les professions.* Inl. en Vr. O. *Orientaux.*	Bedrijfsbelasting. *Imp. sur les professions.* Europ. *Europ.*	Personeele belasting. *Imp. personnel.*	Belasting op paarden en rijtuigen. *Chevaux et voitures.*	Vendurecht. *Ventes publ.*	Hoofdgeld Inl. *Capitation (indigènes.*
Gemidd. 1867/71	12 574	1 036	949	—	—	284	490	—
Gemidd. 1872/76	15 084	1 302	1 315	—	—	367	739	—
Gemidd. 1877/81	17 076	1 614	2 289	387	432	321	748	—
1883	17 186	1 711	2 645	754	747	212	639	2 305
1884	19 574	1 919	2 841	859	765	217	644	2 465
1885	19 311	1 806	3 012	753	836	115	623	2 525
1886	19 595	1 873	3 075	784	862	125	603	2 695
1887	19 356	1 705	3 094	719	858	158	773	2 686
1888	17 047	1 642	2 921	805	831	175	644	2 713
1889	15 832	1 669	2 918	824	867	195	576	2 690
1890	14 951	1 912	2 774	918	873	205	640	2 701
1891	15 135	1 876	2 818	941	879	220	813	2 758
1892	15 973	1 860	2 890	821	879	243	862	2 762
1893	15 824	1 921	2 743	930	874	259	800	2 824
1894	17 367	2 082	2 809	1 032	881	254	691	2 984
1895 [2])	17 403	1 704	2 839	932	913	281	670	3 039
1896 [2])	16 760	1 993	2 791	980	877	255	757	2 981
1897 [3])	16 801	1 892	2 841	1 300	902	265	715	3 049

Als boven

Jaren. *Années.*	Inkomsten uit den verkoop van *Vente des produits du Gouvernement*							Inkomsten uit bosschen. *Revenus de forêts de l'Etat.*
	Suiker. *Sucre.* Totaal. *Total.*	Suiker. *Sucre.* In Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Kina. *Quinquina.* Totaal. *Total.*	Kina. *Quinquina.* In Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Tin. *Etain.* Totaal. *Total.*	Tin. *Etain.* In Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Andere producten. *Autres produits.*	
Gemidd. 1867/71	20 736	14 751	0,[4]	0,[4]	6 378	5 864	709	426
Gemidd. 1872/76	13 176	2 554	47	47	5 887	5 305	205	459
Gemidd. 1877/81	10 399	3	163	163	4 457	3 919	46	827
1883	7 870	—	336	336	5 351	4 786	—	986
1884	6 784	—	361	347	4 781	4 262	—	1 337
1885	6 331	—	389	372	4 923	4 640	—	1 230
1886	5 286	—	308	306	5 215	5 165	—	744
1887	3 331	—	286	285	6 434	6 057	—	798
1888	2 665	—	301	298	6 706	6 244	—	710
1889	589	—	246	243	5 804	5 321	—	663
1890	295	—	263	261	6 531	6 053	—	899
1891	200	—	190	188	6 365	5 905	—	788
1892	452	—	236	233	7 533	7 035	—	1 112
1893	561	—	134	134	6 714	6 175	396	1 487
1894	420	—	135	134	6 202	5 689	843	1 683
1895 [2])	423	—	114	114	6 159	5 596	1 131	1 622
1896 [3])	423	—	116	115	5 799	5 176	1 635	2 056
1897 [3])	—	—	118	117	6 231	5 622	1 496	2 379

[1]) NB. Deze cijfers zijn verkregen door in de bijlagen der Kol. Begrootingen telkens al de posten van werke ontbreken in de bijlagen enkele kleine posten. [2]) Voorloopig. [3]) Raming. [4]) De accijnsen in 1874 ad ruim

ndement des principales sources de revenu. (*Milliers de florins.*)

			Monopolies. *Monopoles.*			Inkomsten uit den verkoop van koffie. *Produit du café.*	
Zegel, successie- en overschrijv. recht. *Timbre, succ. transferts.*	In en- uitvoerrechten. *Douanes.*	Verschillende andere belastingen. *Autres imp.*	Opium.	Andere verpachte middelen, daarbij eenige verhuurde midd. *Autres monop. affermés.*	Zout incl. pacht in Oost-Sum. en belasting Grobogan. *Sel.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
979	6 330	1 362	12 062	2 186	6 157	44 187	36 104
1 352	8 440 [4])	2 253	14 051	2 326	6 358	59 513	47 592
1 422	8 610	2 445	17 338	2 860	7 047	58 879	47 589
1 392	10 007	2 621	18 356	4 339	6 987	46 033	36 151
1 359	10 012	2 668	20 599	4 186	7 351	40 389	33 781
1 296	9 421	2 771	19 810	4 543	7 468	33 568	26 455
1 627	8 532	2 801	18 961	4 925	7 453	33 438	26 952
1 394	8 046	4 173	18 722	4 566	7 805	46 387	35 976
1 396	8 192	4 098	17 898	4 640	7 658	26 143	15 967
1 475	8 826	4 617	18 387	5 017	7 880	37 457	28 649
1 597	8 754	4 712	18 538	4 958	8 294	40 552	30 577
1 651	9 672	4 763	19 262	5 193	8 091	18 344	9 069
1 725	9 758	5 351	19 069	4 307	8 313	26 190	15 656
1 837	9 802	6 214	17 707	3 780	8 511	35 528	25 451
1 843	11 000	6 301	18 334	3 913	8 551	21 015	13 515
1 698	9 982	7 043	18 633	4 357	8 679	24 156	14 854
1 896	10 845	7 152	19 267	4 640	8 601	22 633	13 448
1 840	10 926	7 155	19 110	4 415	8 604	17 438	8 889

rvolg. *Suite.*

Haven-loods- en ankergelden. *Droits de port, de rade, pilotage.*	Post- en telegraafdienst. *Postes et télégraphes.*	Spoorwegen. *Voies ferrées.*		Schoolgelden. *Rémunér. scolaires.*	Afstand van grond. *Cessions de terrains.*	Ontvangsten van verschillenden aard. *Recettes diverses.*	
		Totaal. *Total.*	Daarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*			Totaal. *Total.* [5])	In Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
170	707	94	94	149	271	2 575	312
219	1 081	617	617	213	484	12 183	8 999
277	1 307	1 542	803	303	511	6 254	3 088
450	1 312	4 127	1 188	326	555	3 933	560
455	1 346	5 547	1 232	350	627	4 239	662
480	1 352	5 645	1 221	344	703	4 160	909
400	1 323	5 568	1 027	337	689	3 416	694
390	1 348	5 382	893	340	778	3 511	686
387	1 392	5 638	838	337	770	5 778	2 528
435	1 482	5 920	838	351	922	5 046	2 108
398	1 517	6 366	786	366	1082	5 725	2 174
555	1 664	7 536	925	377	1 104	4 700	1 578
545	1 743	8 331	1 076	400	1 199	4 737	1 147
565	1 741	8 549	1 031	429	1 115	4 543	1 200
586	1 852	9 583	939	445	1 227	5 923	1 276
574	2 001	9 665	929	463	1 207	4 717	1 002
570	1 896	10 219	925	459	1 393	4 433	694
589	2 074	10 577	890	468	1 340	3 921	180

ke ontvangst, die te zamen de door ons gekozen hoofden van inkomst vormen, bijeen te tellen. Hier en daar 300 000 inbegrepen. [5]) Hieronder de uitkeeringen uit de saldo's, c. f. tabel I. blz. 89.

V. OPBRENGST DER MIDDELEN NAAR DE VERSCHILLENDE RUBRIEKEN VOLGENS DE GROEPEERING DER VORIGE TABEL. [1])

Recettes, par groupes principaux de ressources.

Bron: B. N. I.

Jaren.	Belastingen. *Impôts.*		Monopoliën. *Monopoles.*		Producten. *Vente de produits.*		Andere middelen *Autres ressources.*		Totaal bedrag. *Total montant.*
	Bedrag. *Montant.*	In pct. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pct. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pct. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pct. van het totaal. % *du total.*	
	× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000
1867	23 153	19,9	18 532	15,9	71 558	61,4	3 224	2,8	116 468
1868	22 970	20,—	20 045	17,5	67 747	59,1	3 830	3,4	114 592
1869	23 460	20,5	20 069	17,5	66 340	58,—	4 530	4,—	114 399
1870	24 165	19,6	21 363	17,4	72 244	58,7	5 298	4,3	123 070
1871	26 276	19,4	22 017	16,2	82 159	60,6	5 074	3,8	135 226
1872	28 469	21,7	22 646	17,3	74 180	56,6	5 746	4,4	131 041
1873	29 057	19,9	19 438	13,3	78 735	53,9	18 814	12,9	146 044
1874	33 079	22,7	21 641	14,8	82 524	56,5	8 762	6,—	146 006
1875	31 102	18,8	25 427	15,3	83 871	50,6	25 258	15,3	165 658
1876	32 547	21,8	24 525	16,4	74 831	50,—	17 698	11,8	149 6[illegible]1
1877	32 614	20,—	25 997	15,9	88 946	54,6	15 436	9,5	162 992
1878	33 628	22,6	26 577	17,9	74 971	50,4	13 504	9,1	148 679
1879	35 867	25,—	27 619	19,2	71 243	49,6	8 904	6,2	148 679
1880	36 918	25,3	27 786	19,1	72 576	49,7	8 425	5,9	143 630
1881	37 698	27,6	28 444	20,8	61 787	45,1	8 938	6,5	136 868
1882	38 994	30,—	28 760	22,1	51 607	39,7	10 695	8,2	130 055
1883	40 219	28,5	29 681	21,—	59 590	42,2	11 689	8,3	141 180
1884	43 322	30,6	32 135	22,7	52 314	36,9	13 902	9,8	141 672
1885	42 469	31,8	31 820	23,9	45 211	33,9	13 914	10,4	133 414
1886	42 571	32,6	31 339	24,—	41 246	33,9	12 478	9,5	130 634
1887	42 960	30,—	31 093	21,7	56 437	39,5	12 548	8,8	143 038
1888	40 520	33,3	30 254	24,9	35 851	29,4	14 972	12,4	121 597
1889	40 489	31,—	31 284	23,9	44 113	33,7	14 820	11,4	130 706
1890	40 037	29,5	31 790	23,4	47 641	35,—	16 352	12,1	135 820
1891	41 510	35,8	32 546	28,1	24 999	21,7	16 724	14,4	115 779
1892	43 139	33,9	31 690	24,9	34 411	27,—	18 067	14,2	127 307
1893	44 028	32,4	30 028	22,1	43 333	31,9	18 429	13,6	135 818
1894	47 244	36,9	30 798	24,1	28 615	22,3	21 299	16,7	127 956
1895[2])	46 501	35,7	31 669	21,3	31 983	24,5	20 249	15,5	130 405
1896[2])	47 287	36,—	32 508	24,7	30 606	23,3	21 026	16,—	131 424
1897[3])	47 686	37,7	32 129	25,4	25 283	20,—	21 348	16,9	126 444

[1]) Daar de getallen verkregen zijn uit de opsomming der nog niet door de algemeene Rekenkamer gerectificeerde en niet geheel volledige posten van werkelijke ontvangst, verschillen deze totalen voor de jaren 1887—1894 met de zuivere totalen van ontvangst op blz. 89.

[2]) Voorloopig cijfer. *Chiffres provisoires.*

[3]) Raming. *Evaluation.*

VI. BUITENBEZITTINGEN. *Possessions hors Java et Madoura.*

Middencijfers uit de opbrengst der voornaamste belastingen en bronnen van inkomsten gedurende 1891 tot en met 1895.
Produit moyen des principales ressources, années 1891—95.

Bronnen: K. V. en B. N. I.

Gewesten. *Provinces.*	Directe belastingen. *Impôts dir.*	In- en uitvoerrechten. *Douanes.*	Inkomsten uit producten. *Vente de prod.*	Inkomsten uit verpachtingen. *Fermes.*	Inkomsten uit verkoop van zout. *Vente du sel.*	Totaal. *Total.*
	× 1000	× 1000	× 1000	× 1000	× 1000	× 1000
Sumatra's Westkust	*f* 122	*f* 565	*f* 3 349	*f* 560	*f* 363	*f* 4 959
Benkoelen	146	2	—	43	62	253
Lampongsche Distrikten	171	5	—	—	44	220
Palembang	1063	223	—	174	257	1 718
Oostkust van Sumatra	440	694	—	2 212	—	3 346
Atjeh en Onderhoorigheden	131	—	—	354	—	486
Riouw „ „	64	10	—	823	—	897
Banka „ „	19	52	5 481	290	55	5 897
Billiton	33	64	111	268	—	476
West. Afd. van Borneo	59	127	—	223	167	577
Zuid. en Oost. Afd. v. Borneo	419	82	—	52	307	861
Celebes en Onderhoorigheden	471	—	—	270	—	741
Menado	316	—	273	61	—	649
Amboina	188	—	—	128	—	316
Ternate	11	—	—	6	—	17
Timor en Onderhoorigheden	6	—	—	8	—	14
Bali en Lombok	178	2	—	117	—	297
Totaal. *Total*	*f* 3 839	*f* 1 825	*f* 9 214	*f* 5 588	*f* 1 256	*f* 21 722

Aandeel der buitenbezittingen in andere belastingen. *Autres revenus (part des possessions extérieures à leur rendement.)*	
Zegelbelasting	229
Recht op de overschrijving van vaste goederen	72
Recht van successie en overgang. (Gemidd. in 1892—95)	9
Haven- en ankergelden	49
Accijns op de tabak	22
„ „ „ petroleum	170
„ „ „ lucifers ($^1/_5$ van de opbrengst in 1894 en 1895)	40
Registratie van werk-contracten op Sumatra's Oostk. en Banda cil.	53
Totaal generaal. *Total général*	*f* 22 365

VII. PRODUCTEN. [1]) *Produits.*

1. Cijns over den Gouvernements- en den vrijen suikerrietaanplant.
Redevance pour plantations de canne à sucre.

Bron: B. N. I

Jaren. *Années.*	Opbrengst. *Recettes.*	Jaren. *Années.*	Opbrengst. *Recettes.*
1875	*f* 3 945 663	1886	*f* 1 636 509
1876	3 918 880	1887 [2])	797 732
1877	4 015 269	1888	589 468
1878	4 019 750	1889	506 211
1879	4 011 456	1890	295 062
1880	3 707 420	1891	200 354
1881	3 401 847	1892	432 300
1882	3 073 124	1893	561 423
1883	2 743 460	1894	419 861
1884	2 317 111	1895	423 260 [3])
1885	2 036 536	1896	423 260 [3])

[1]) Een overzicht der sedert 1860 in Nederland verkochte Gouvernements-producten vindt men in de Jaarcijfers over 1895 (Binnenland), bladz. 202—203.

[2]) Bij de wet van 25 Dec. 1886 (Stbl. n° 247) is voor de jaren 1887—1891 uitstel van betaling verleend voor de helft van den cijns over den Gouvernements-aanplant tot de jaren 1892—96, en is van den cijns voor den vrijen aanplant tot nadere voorziening ontheffing verleend.

[3]) Raming. *Evaluation.*

2. Koffie. *Café.*

Opbrengst van geveilde Java-, Menado- en Padang-koffie en netto-opbrengst per picol der in Nederland geveilde koffie. [1])

Ventes de café, recette totale et par picol.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Java-Koffie. *Café de Java.* Opbrengst in Nederl. [2]) *Recette aux Pays-Bas.* Totaal. *Total.*	Java-Koffie. Netto p. picol (berek. over de afgesch. hoeveelh.) [3])	Java-Koffie. Opbrengst in Indië. [4]) *Recette aux Indes.*	Menado-Koffie. *Café de Menado.* Opbrengst in Nederl. *Recette aux Pays-Bas.* Totaal. *Total.*	Menado-Koffie. Netto p. picol (berek. over de afgesch. hoeveelheid.)	Padang-Koffie. *Café de Padang.* Opbrengst. *Recette.* 1e soort. 1e *qual.*	Padang-Koffie. 2e soort. 2e *qual.*
	× *f* 1000		× *f* 1000	× *f* 1000		× *f* 1000	× *f* 1000
1886	25 376	*f* 32,75	3 844	1 569	*f* 52,94	2 594	18
1887	34 395	54,57	5 557	968	62,37	4 589	47
1888	15 177	45,72	4 917	576	58,40	5 123	57
1889	27 805	57,81	5 730	840	71,19	2 967	20
1890	28 555	61,85	6 479	1 001	69,39	3 367	27
1891	8 652	63,45	5 299	416	74,55	3 838	23
1892	15 655	60,92	6 201	—	—	4 105	47
1893	24 958	58,60	6 214	475	82,93	3 929	51
1894	13 016	58,53	5 620	497	76,51	1 504	16
1895	14 746	60,86	5 960	96	88,82	3 206	25

[1]) De bruto-opbrengst per picol van alle koffie-soorten zie onder Handel en Scheepvaart blz. 62.
[2]) Veilingsprijs met bijberekening der door de koopers te vergoeden 1 % veilingskosten (zie tabel 4) doch na aftrek van het rabat voor contante betaling à 1½ %.
[3]) Na aftrek van de bruto-opbrengst alléén van de kosten van afscheping, vervoer en verkoop.
[4]) Hier worden telken jare ± 100 000 picols verkocht.

3. Tin (Banka). *Etain de Banca.*

Ingeleverde en verkochte hoeveelheden, kosten en winstberekening.

Quantités livrées et vendues, frais, et gains.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Bij 's lands pakhuizen ingeleverd. Picols. *Picols livrés en magas. au Gouvt.*	Uitgaven in Indië tot den afscheep. *Frais jusqu' à l'embarquement.*	Gezam. kosten per picol. *Total frais par picol.*	In Ned. verkocht. *Vendu aux P.-Bas.* Aantal picols bij afscheep. *Picols poids brut.*	Br.-opb. p. pic. ber. over de afg. hoev. *Rendement brut p. picol.*
1886	77 090	*f* 1 736 683	*f* 26,00	*f* 70 005	*f* 71,85
1887	84 397	1 898 150	26,14	70 014	83,83
1888	65 964	1 708 338	29,52	70 185	81,64
1889	89 691	2 179 469	27,62	75 129	68,96
1890	107 190	2 472 479	23,06[5]	85 057	69,26
1891	93 623	2 438 614	26,05	85 265	67,01
1892	121 736	3 053 806	25,09	100 052	68,41
1893	119 513	3 125 898	26,16	90 002	64,52
1894	129 951	3 102 214	23,87	100 005	51,81
1895	169 198	3 762 706	22,24	110 146	47,34

4. Overzicht van den overvoer, de opbrengst, de veilings- en andere kosten en de verkoop-commissie van de Gouvernements-producten.

Aperçu du transport, des recettes, des frais de vente des produits du Gouvernement.

Bronnen: V. N. H. en K. V.

Jaren. *Années.*	Voor vervoer der producten ingehuurd: *Affrété pour transp. de prod.:* lasten in zeilschepen. *Voiliers (lasts).*	lasten in stoomschepen. *Vapeurs (lasts).*	Totale opbrengst der veilingen. (zie noot [2]) van tabel 2). *Produit total des ventes.*	Veilingskosten door koopers vergoed. *Frais de vente remboursés par les acheteurs.*	Onkosten van afscheepen, vracht-, zee- en brand-assurantie, enz. *Frais non remboursés.*	Verkoop-commissie. *Courtages.*
1886	8 764	13 004	*f* 32 409 164	*f* 325 667	*f* 2 959 064	*f* 486 137
1887	2 401	14 512	41 700 217	419 062	2 639 148	625 503
1888	435	10 825	22 295 511	224 044	1 564 431	334 433
1889	4 643	14 526	31 208 915	313 723	2 269 617	513 134
1890	4 275	7 696	35 870 909	360 479	2 254 748	350 648
1891	485	10 180	15 160 329	152 343	855 862	227 405
1892	124	9 236	22 923 076	230 364	1 328 376	343 846
1893	4 440	13 083	31 596 666	317 364	1 993 512	473 679
1894	187	8 285	18 830 221	189 221	1 097 371	282 428
1895	946	12 863	20 181 863	202 711	1 081 611	302 557

VIII. BELASTINGEN. *Impôts et corvées.*

1. Heerendiensten in 1895. (Gemeentelijke heerendiensten niet inbegrepen.)
Corvées du Gouvernement. (Non compris les corvées communales.)

Bron: K. V.

A. Java en Madoera.

Gewesten. *Provinces.*	Inl. bevolk. mann. gesl. primo Jan. 1895. *Pop. indig. masc. 1° Janv. 1895.*	Aantal heerendienstplichtigen van wie per hoofd en per jaar als maximum konden gevorderd worden *Corvéables à* 52 dagd. *52 jours.*	30 dagd. *30 jours.*	24 dagd. *24 jours.*	21 dagd. *21 jours.*	12 dagd. *12 jours.*	Totaal Heerendienstplichtigen. *Total corvéables.*	Betalers van het Hoofdgeld à *f* 1. [4] *Payants la capitation de rachat.*	Totaal geprest. dagdienst. *Total journées de corvée fournies.*
Bantam	318 687	—	—	[3] 100 762	—	—	100 762	100 762	729 359
Batavia	534 509	218 055 [2]	—	—	—	—	218 055	—	1 460 038
Krawang	199 126	—	—	21 771	—	10 000	31 771	31 771	316 076
Preanger Reg.	1 027 596	—	198 565	—	—	—	198 565	199 333	995 530
Cheribon	[1] 657 020	—	—	—	203 500	—	203 500	221 515	1 222 649
Tagal	555 983	—	—	127 389	—	—	127 389	128 069	1 162 309
Pekalongan	273 886	—	—	—	56 167	17 588	73 755	73 859	483 965
Semarang	703 274	—	—	224 422	—	—	224 422	228 964	1 670 730
Japara	452 977	—	—	123 864	—	—	123 864	127 872	794 455
Rembang	634 338	—	—	172 694	—	—	172 694	179 957	1 132 336
Soerabaia Noord	1 033 224	—	—	89 447	—	—	89 447	89 447	501 797
Soerabaia Zuid		—	—	215 254	—	—	215 254	215 254	2 299 204
Soerabaia Bawean		—	—	—	—	7 620	7 620	7 620	12 280
Pasoeroean	494 208	—	162 772	—	—	—	162 772	164 037	1 178 154
Probolinggo	267 902	—	—	98 642	—	—	98 642	98 649	691 384
Bezoeki Banjoew.	351 747	—	—	13 086	—	—	13 086	13 086	97 459
Bezoeki andere afd.		—	—	106 258	—	—	106 258	106 258	809 604
Banjoemaas	601 884	—	—	92 531	—	30 961	123 492	130 278	566 619
Bagelen	686 183	—	—	135 878	—	31 280	167 158	175 212	1 561 828
Kadoe	362 339	—	—	87 216	—	12 610	99 826	99 805	621 633
Madioen	535 871	—	—	125 348	—	—	125 348	125 348	737 346
Kediri	597 991	—	146 449	—	—	—	146 449	146 449	990 074
Madoera	768 730	—	—	—	—	291 862	291 862	291 862	609 487
Totaal 1895	11 057 475	218 055 [2]	507 786	1 734 562	259 667	401 921	3 121 991	2 955 407	20 644 316
1894	10 838 627	235 100 [2]	504 799	1 715 042	259 670	392 211	3 106 822	2 901 752	19 691 527
1893	10 729 931	—	—	—	—	—	3 023 946	2 823 423	20 648 960
1892	10 655 131	—	—	—	—	—	2 979 555	2 765 057	20 115 968
1891	10 533 896	—	—	—	—	—	2 982 671	2 757 507	20 710 612
1890	10 256 375	—	—	—	—	—	2 913 313	2 701 285	20 802 175
1889	10 026 147	—	—	—	—	—	2 902 774	2 686 813	24 031 348
1888	9 950 861	—	—	—	—	—	2 931 728	2 717 322	24 922 120
1887	9 778 406	—	—	—	—	—	2 910 343	2 686 010	26 031 939
1886	9 594 104	—	—	—	—	—	2 866 207	2 694 283	26 355 207

[1]) Alleen in de gouvernementslanden; op de particuliere landerijen bedroeg de geheele bevolking 146 741 zielen.
[2]) Hieronder in 1894: 3 432 en in 1895: 3 458 heerendienstplichtigen te Buitenzorg die slechts 42 dagdiensten als maximum behoefden te presteeren.
[3]) Alleen op de gouvernementslanden; omtrent het aantal heerendienstplichtigen op de particuliere landen, van wie als maximum 52 dagdiensten kunnen worden gevorderd, zijn geene gegevens ontvangen.
[4]) Deze kolom wordt op een ander tijdstip afgesloten dan de kolommen der dienstplichtigen; het getal betalers van het hoofdgeld zou anders met uitzondering van Batavia, waar geen hoofdgeld geheven wordt, gelijk moeten zijn aan de cijfers der vorige kolom.

Bron: K. V.

B. Buitenbezittingen.
Autres possessions.

Gewesten. *Provinces.*	Aantal heerendienstplichtigen. *Corvéables.* 1894	1895	Maximum aantal dagdiensten waarover beschikt mag worden. *Nombre de journées disponibles.* 1894	1895	Totaal gevorderde dagdiensten. *Total journées de corvée fournies.* 1894	1895
Sumatra West	275 615	284 187	*	*	4 058 420 [2])	[2]) 4 728 037
Benkoelen	36 371	37 094	1 527 582	1 557 948	965 952	923 525
Lampongsche Districten	30 732	32 108	921 960	963 240	364 924	668 343
Banka en Onderhoorigheden	11 148	10 972	468 216	460 824	321 264	301 577
Celebes en Onderhoorigheden	86 862	86 862	3 648 204	3 648 204	623 027	617 290
Menado	35 709	39 043	1 285 524	1 405 548	487 409	605 371
Amboina [1])	16 670	*	600 120	*	55 883	*

[1]) Met uitzondering van Banda.
[2]) Betreffen slechts een deel der algemeene diensten; omtrent de bijzondere diensten wordt niets vermeld.

2. Gewestelijk tienjarig overzicht der op Java en Madoera geheven landrente.

Impôt foncier perçu des indigènes („landrente") à Java et Madoura.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	1895.
	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000
Bantam	667	687	555	445	433	456	467	492	541	549
Batavia (domein Bloeboer)	8	8	7	7	7	7	7	7	8	8
Krawang	120	136	146	111	93	116	120	143	168	168
Preanger Regentschappen	1 242	1 264	1 154	1 086	1 090	1 092	1 065	1 043	1 164	1 171
Cheribon	1 232	1 190	1 153	1 117	1 137	1 109	1 111	1 140	1 198	1 209
Tegal	1 042	1 067	781	721	678	739	763	770	841	866
Pekalongan	556	538	423	382	351	339	371	319	397	395
Semarang	1 410	1 374	1 160	1 009	1 021	994	1 054	992	1 143	1 109
Japara	702	698	557	573	542	548	561	556	615	615
Rembang	842	883	802	744	565	662	791	783	854	840
Soerabaja	2 087	2 107	1 812	1 837	1 669	1 702	1 820	1 790	1 966	1 987
Pasoerocan	1 216	1 208	1 147	1 135	1 139	1 141	1 148	1 142	1 183	1 184
Probolinggo	829	828	738	680	682	690	722	719	753	766
Besoeki	1 168	1 175	1 069	1 054	1 057	1 054	1 058	1 061	1 127	1 136
Banjoemas	925	931	856	802	832	825	816	832	925	947
Bagelen	1 582	1 469	1 188	901	907	899	922	923	1 032	1 036
Kedoe	866	858	610	585	627	583	579	612	653	651
Madioen	904	905	788	650	329	375	627	532	711	738
Kediri	1 261	1 232	1 137	1 119	1 001	923	1 125	1 062	1 211	1 211
Madoera	889	868	827	757	703	756	716	736	800	786
Totaal [1]. *Total*	19 549	19 425	16 908	15 714	14 863	15 069	15 844	15 653	17 288	17 370
Aanslag. *Montant des rôles*	20 554	20 158	17 813	16 483	16 483	16 756	16 791	16 775	17 769	17 895

[1]) Werkelijk te heffen bedrag na aftrek van de vrijstellingen en afschrijvingen wegens suikercultuur, misgewas, onbeplant blijven enz.

3. Verdeeling over de verschillende gewesten van het werkelijk te heffen bedrag der in 1895 naar de bezittingen, verteringen en het inkomen geheven belastingen.
(voorloopige opgaven).
Total des impôts directs perçus en 1895 (par provinces). Chiffres provisoires.
Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Bezittingen. (Verponding.) *Imp. foncier sur les possessions des Europ.*	Vertering. (Personeele belasting.) E. en Vr. O. *Imp. sur les dépenses („per so an.”); Europ. et orient. étr.*	Inkomsten. *Imp. sur les revenus.* Patentrecht. E. en Vr. O. *Patente (Eur. et orient. étr.).*	Bedrijfsbelasting. Vr. O. en Inl. *Imp. s. les affair. (orient. étr. et indigènes.)*	Hoofdelijke belasting. Inlanders. *Capitation (indigènes).*
a. Java en Madoera.					
Bantam	*f* 10 120	*f* 3 694	*f* 952	*f* 45 853	—
Batavia	576 264	200 936	268 323	214 911	—
Krawang	31 753	4 865	2 591	19 061	—
Preanger	59 688	19 290	16 102	84 946	—
Cheribon	68 807	23 370	20 763	135 479	—
Tegal	34 542	16 655	18 624	102 316	—
Pekalongan	27 874	12 592	6 753	58 214	—
Semarang	204 296	81 259	70 950	166 681	—
Japara	27 848	15 899	12 062	61 341	—
Rembang	26 026	17 918	5 624	101 050	—
Soerabaja	314 694	145 001	136 556	466 144	—
Pasoeroean	201 519	32 431	40 827	184 071	—
Probolinggo	51 054	19 594	27 714	95 149	—
Besoeki	38 047	23 133	30 091	71 420	—
Banjoemas	13 640	10 640	6 179	38 800	—
Bagelen	13 886	8 523	2 743	58 410	—
Kedoe	22 643	14 839	1 844	36 975	—
Djokjakarta	—	14 482	31 877	11 385	—
Soerakarta	—	21 897	31 331	29 493	—
Madioen	25 766	11 054	8 322	37 981	—
Kediri	117 245	25 397	40 867	81 789	—
Madoera	10 810	9 894	609	195 863	—
Totaal Java en Madoera	1 876 519	733 366	781 705	2 297 332	—
Geïnd bedrag	1 477 700	751 718	739 556	2 302 194	—
b. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*					
Sumatr. Westk. Pad. Benedenl.		16 262	9 762		—
Sumatr. Westk. „ Bovenl.	56 836	6 170	2 615	19 166	—
Sumatr. Westk. Tapanoeli		4 228	410		—
Benkoelen	—	2 686	273	2 273	*f* 142 553 [2])
Lampongs	—	1 734	750	1 903	170 363
Palembang	—	8 209	1 859	42 578	1 001 771 [3])
Sumatra's Oostkust	1 400	52 069	142 752	281 801	—
Atjeh en Onderhoorigh.	—	—	3 512	7 943	— [4])
Riouw	—	1 442	1 119	57 049	—
Banka	—	6 575	248	14 911	—
Billiton	—	4 024	3 208	5 963	21 954
Borneo W. Afd.	—	2 850	1 272	56 876	—
„ Z. en O. Afd.	—	3 903	4 537	15 381	247 350 [5])
Celebes en Onderhoorigh.	45 654	20 953	7 576	22 974	155 826 [6])
Menado	16 813	8 966	2 980	8 452	270 791
Amboina	23 385 [1])	11 020	4 769	5 868	63 730
Ternate	4 098	2 086	1 165	2 311	4 975
Timor	—	3 345	319	3 715	—
Bali en Lombok	—	3 714	465	13 306	—
Totaal generaal	2 024 704	893 603	971 295	2 859 831	2 079 313
Geïnd bedrag	1 704 113	912 843	931 512	2 839 449	2 055 405

[1]) Bovendien *f* 79 967 van de belasting op de specerijperken op Banda.
[2]) Bovendien *f* 2 581 belast. v. h. aanl. en onderh. van wegen en bruggen ter hoofdplaats Benkoelen.
[3]) „ *f* 38 076 „ „ „ „ „ „ „ „ Palembang.
[4]) Geïnd bedrag der hassilbelasting in 1895: *f* 79 420 en dat op den invoer van opium *f* 42 600.
[5]) Bovendien *f* 179 634 belasting v/h. rijstgewas, voorloopige opgaaf, en *f* 834 geïnd bedrag aan recht voor de afgifte van licentiën tot het graven van diamant.
[6]) Geheven in de afdeeling Saleier, incl. Bonerate en Kalaoe en op de eilanden onder Makasser. Bovendien *f* 18 815 belasting van de heerendienstplichtigen.

Bron: K. V.

4. Bedrijfsbelasting. *Impôt sur le revenu industriel des Orientaux.*

Jaren. *Années.*		Getal aangeslagenen. *Nombre de côtes.* Inlanders. *Indigènes.*	Chinezen *Chinois.*	Andere vreemde Oosterl. *Autres Orientaux.*	Te zamen *Total.*	Bedrag van den aanslag voor: *Montant des côtes pour:* Inlanders. *Indigènes.*	Gemidd. per hoofd *Moy. par tête.*	Chinezen. *Chinois.*	Gemidd. per hoofd *Moy. par tête.*	Andere vreemde Oosterl. *Autres Orientaux.*	Gemidd. per hoofd *Moy. par tête*	Te zamen. *Total.*	Gemidd. per hoofd. *Moy. par tête*	Achterstallig ult°. Dec. *Arrérages fin décembre*
1886	*a.*	808 075	56 111	5 923	868 109	*f* 1 921 241	*f* 2,37	*f* 739 384	*f* 13,18	48 358	*f* 12,33	*f* 2 708 983	*f* 3,12	*f* 214 438
	b.	9 782	78 210	2 135	90 127	36 491	3,73	414 468	5,30	17 120	8,02	468 079	5,19	230 492
1887	*a.*	834 616	55 984	4 150	894 750	1 906 836	2,28	661 156	11,81	43 881	10,56	2 611 874	2,92	168 816
	b.	9 965	84 500	2 284	96 749	36 428	3,66	458 352	5,42	16 943	7,42	511 723	5,30	90 955
1888	*a.*	825 342	56 705	4 163	886 210	1 808 747	2,19	634 668	11,19	41,181	9,89	2 484 596	2,80	158 943
	b.	9 214	94 112	2 283	105 609	31 889	3,46	508 670	5,40	16,513	7,23	557 071	5,27	177 559
1889	*a.*	802 193	56 386	4 235	862 811	1 631 171	2,03	621 205	11,02	38,026	8,98	2 290 402	2,65	160 350
	b.	9 159	100 147	2 243	111 549	29 043	3,17	529 081	5,28	16,706	7,45	576 040	5,17	145 469
1890	*a.*	773 127	55 525	4 258	832 910	1 531 108	1,98	606 520	10,92	39 080	9,18	2 176 707	2,61	82 971
	b.	8 956	108 792	2 399	120 127	26 793	3,01	625 503	5,75	16 616	6,93	669 012	5,57	162 900
1891	*a.*	775 385	55 872	4 392	835 649	1 542 749	1,99	618 684	11,07	33 817	7,70	2 195 250	2,63	63 265
	b.	9 694	106 111	2 424	118 226	27 582	2,85	593 459	5,59	24 327	10,03	645 368	5,45	115 371
1892	*a.*	803 633	57 496	4 521	865 650	1 566 618	1,95	651 607	11,33	40 369	8,93	2 258 594	2,61	98 706
	b.	11 265	92 854	2 506	106 620	31 571	2,80	474 495	5,11	18 173	7,25	524 239	4,92	89 378
1893	*a.*	825 687	58 048	4 894	888 629	1 508 662	1,83	652 351	11,24	43 044	8,80	[2]) 2 202 699	2,48	104 543
	b.	11 048	95 744	2 629	107 421	29 606	2,68	475 912	5,08	18 669	7,10	524 186	4,88	90 481
1894	*a.*	863 648	60 267	5 039	928 954	1 538 612	1,78	669 346	11,11	43 501	8,63	2 251 459	2,42	64 507
	b.	11 102	92 972	2 685	106 759	29 446	2,65	477 969	5,14	19 260	7,17	526 674	4,93	195 001
1895 (Voorloopig.)	*a.*	912 726	63 324	5 231	981 281	1 583 746	1,74	668 625	10,56	44 961	8,60	2 297 332	2,34	59 671
	b.	11 401	100 922	2 919	115 242	29 855	2,62	513 719	5,09	18 926	6,48	562 499	4,88	235 076

[1]) In de kolommen 2, 3, 4 en 7 tot 12 zijn niet begrepen de cijfers voor de afdeeling Gorontalo, waarvan geen opgaven werden ontvangen.

[2]) Dat dit totaal niet de som is der vorenstaande getallen vindt zijn oorzaak in verbetering der opgave van den totalen aanslag, welke niet is aangebracht bij de splitsing naar de landaarden.

Digitized by Google

5. Patentrecht voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden.

Impôt des patentes des Européens et assimilés.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.* Gewesten. *Provinces.* a. Java en Madoera. b. Buitenbezittingen.		Aanslag. *Total des rôles.*	Vermindering in den aanslag ontstaan. *Réduction.*	Werkelijk te heffen bedrag. *Montant dû.*	Geïnd bedrag. *Montant perçu.*
1886	a	f 646 037	f 26 451	f 619 586	f 616 639
	b	177 335	10 801	166 534	167 671
1887	a	573 576	19 605	553 971	575 004
	b	177 067	2 317	174 750	146 555
1888	a	622 192	19 583	602 609	627 583
	b	201 828	2 724	199 104	209 204
1889	a	667 528	20 827	646 701	640 226
	b	189 760	3 787	185 973	183 933
1890	a	796 020	87 703	708 317	704 603
	b	217 887	5 378	212 510	213 535
1891	a	735 374	32 647	702 727	697 429
	b	239 883	7 079	232 803	243 579
1892	a	784 150	37 548	746 602	668 785
	b	160 375	8 554	151 821	152 690
1893	a	843 414	47 082	796 332	790 417
	b	150 042	8 584	141 458	139 902
1894	a	854 781	41 993	812 788	876 577
	b	164 777	6 548	158 230	155 505
1895	a	811 924	30 219	781 705	739 556
	b	194 074	4 484	189 590	191 956
(Voorloopig.)					

6. Personeele belasting voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden en voor vreemde Oosterlingen.

Contribution personnelle (Européens et assimilés et Orientaux étrangers.)

Bron: K. V.

Jaren. *Années.* Gewesten. *Provinces.* a. Java en Madoera. b. Buitenbezittingen.		Aanslag. *Total des rôles.*	Vermindering in den aanslag ontstaan. *Réduction.*	Werkelijk te heffen bedrag. *Montant dû.*	Geïnd bedrag.[1]) *Montant perçu.*	Kosten van schatting.[2]) *Frais de taxation.*
1886	a	f 750 749	f 38 384	f 712 365	f 727 690	f 3 875
	b	141 544	9 530	132 014	134 195	456
1887	a	733 774	40 884	692 890	720 734	4 832
	b	148 165	9 224	138 941	138 480	931
1888	a	718 101	39 608	678 492	682 634	5 323
	b	163 569	8 376	155 193	147 987	445
1889	a	710 460	43 550	666 910	687 503	5 453
	b	169 952	10 537	159 316	179 631	495
1890	a	699 098	39 202	659 897	702 880	4 862
	b	174 883	9 758	165 125	170 103	517
1891	a	707 701	42 896	664 805	696 791	5 805
	b	184 849	9 567	175 283	181 868	522
1892	a	725 907	45 860	680 047	712 870	5 751
	b	175 638	10 638	165 000	165 770	260
1893	a	745 119	41 998	703 120	718 377	8 436
	b	169 035	12 021	157 013	156 039	413
1894	a	757 127	45 577	711 550	725 535	7 679
	b	164 690	11 700	152 990	155 862	349
1895	a	777 554	44 188	733 366	751 718	8 254
	b	170 428	10 191	160 236	161 125	304
Voorloopig.)						

[1]) Onder het geïnde bedrag is ook opgenomen wat van den achterstand van vorige jaren is aangezuiverd.

[2]) Voor zoover aan de belastingschuldigen in rekening gebracht.

7. Rechten van in- en uitvoer van die artikelen welke het meest tot de heffing bijdragen.

Bron: K. V. *Droits d'entrée et de sortie payés pour les principales marchandises.*

Belaste artikelen. *Marchandises.*	1891.	1892.	1893.	1894.	1895.
	Invoerrecht. *Droits d'entrée.*				
Manufacturen. *Tissus*	f 2 589 083	f 2 545 315	f 2 416 921	f 2 401 339	f 2 311 598
Gambier	740 134	727 332	756 753	739 363	684 216
Gedistilleerd. *Boiss. distill.*	741 902	980 493	854 734	1 068 790	1 006 267
Tabak en sigaren	382 502	421 466	395 912	390 469	374 244
Petroleum	267 534	290 646	393 168	245 340	248 861
Eetwaren (voor zooveel in de handelsverslagen onder dit hoofd genoemd, doch visch en boter uitgezonderd) *Aliments (exc. poisson et beurre).*	610 343	641 744	638 810	792 122	738 708
Kramerij. *Mercerie.*	314 954	311 261	357 898	281 738	304 892
Visch. *Poisson*	532 310	454 652	688 873	798 250	593 276
Wijn. *Vin*	182 556	165 299	168 247	178 176	167 017
Garens. *Fils*	241 836	189 696	148 776	170 087	189 574
Kleederen enz. *Vêtements*	186 122	188 486	226 260	229 267	219 566
Thee. *Thé*	251 264	205 806	238 890	257 317	288 324
Boter *Beurre*	114 146	123 346	101 932	145 715	131 260
Aardew. (geb.) en porc. *Poteries.*	101 269	106 162	117 011	123 921	101 160
Meel. *Farine*	114 853	151 294	151 621	154 958	166 455
Was. *Cire*	90 169	72 889	103 782	92 125	56 029
Papier, schrijf- en teekenbehoeften. *Papier, papéterie.*	143 866	142 449	161 671	158 624	158 600
IJzer en staal en dito werk. *Fer brut et ouvré.*	75 777	79 999	89 747	89 482	86 854
Meubelen. *Meubles*	66 930	60 353	61 610	71 205	63 669
Drog. en medic. *Drogues., médic.*	68 704	61 841	72 271	73 390	73 413
Bier. *Bière*	80 000	70 837	73 808	71 331	68 695
Leder en lederwerk. *Cuirs.*	60 998	50 556	55 843	51 258	40 926
Glas en glasw. *Verre et verrer.*	69 710	59 271	60 448	75 303	57 122
Mineraalwater. *Eaux minérales*	66 242	53 567	55 649	55 310	47 770
Zout. *Sel*	90 750	86 489	86 803	98 970	99 354
Vuurwerk. *Feu d'artifice* [1].	*	35 496	40 473	51 529	52 403
Andere artikelen (die elk minder dan f 50 000 aan invoerrecht opbrachten, voor zoover niet reeds afzonderlijk genoemd). *Autres march.*	419 584	351 005	376 862	388 217	399 110
Nagev. invoerr. *Arrérages*	—	14	43	4	51
Totaal. *Total*	f 8 603 538	f 8 630 764	f 8 905 816	f 9 253 603	f 8 729 414
Af: terugbetalingen	8 070	7 808	8 977	8 988	8 336
Zuiver ontvangen	f 8 595 468	f 8 622 956	f 8 896 839	f 9 244 615	f 8 721 078
	Uitvoerrecht. *Droits de sortie.*				
Suiker. *Sucre* [2].	—	—	—	f 630 859	f 221 199
Koffie. *Café*	f 336 115	f 337 952	220 011	408 670	354 498
Tabak. *Tabac*	329 132	346 763	290 982	301 549	317 918
Tin. *Etain*	186 920	206 919	159 584	203 872	154 591
Indigo	72 013	69 087	60 734	51 800	58 510
Andere artikelen (die elk minder dan f 50 000 aan uitvoerrecht opbrachten, voor zoover niet reeds afzonderlijk genoemd). *Autres march.*	158 090	183 240	180 000	167 157	172 511
Nagev. uitvoerr. *Arrérages*	—	8	—	—	16
Totaal *Total*	f 1 082 270	f 1 143 969	f 911 311	f 1 763 907	f 1 279 234
Af: terugbetalingen	6 002	5 412	6037	8 505	16 705
Zuiver ontvangen	f 1 076 268	f 1 138 557	f 905 274	f 1 755 402	f 1 262 529

[1]) Voor het jaar 1891 begrepen onder de „andere artikelen".

[2]) Dit uitvoerrecht was sedert 1 Juni 1887 tot en met 1893 en van 1 Juni 1895—1 Juni 1896 geschorst.

8. In- en uitvoerrechten en pakhuishuur. Verdeeling van de opbrengst over de verschillende gewesten.

Bron: K. V. *Droits d'entrée et de sortie et loyers d'entrepôt, perçus dans chaque province.*

Gewesten. *Provinces.*	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	1895.
Bantam	*f* 38	*f* 1 922	*f* 6 490	*f* 2	*f* 19	*f* 26
Batavia	2 050 501	2 385 820	2 452 155	2 315 822	2 173 927	2 011 979
Krawang.....	6	23	—	4	20	534
Cheribon	316 202	369 035	342 413	391 745	469 089	366 071
Tegal.....	55 445	48 040	60 437	64 823	109 350	46 745
Pekalongan...	10 483	15 304	24 499	29 209	53 339	19 881
Semarang	1 849 122	2 041 840	2 092 322	2 113 808	2 488 692	2 384 455
Japara	1 373	1 874	9 174	2 374	36 862	6 459
Rembang.....	3 545	4 733	13 730	19 666	11 394	2 689
Soerabaja	2 400 964	2 603 511	2 700 856	2 961 150	3 489 030	3 050 579
Pasoeroean ...	43 832	92 979	85 771	57 444	146 539	107 826
Probolinggo ..	44 046	42 166	53 890	60 433	98 030	78 000
Besoeki	76 638	87 126	89 862	84 318	140 185	118 860
Banjoemas....	22 400	29 818	38 505	41 052	69 809	49 198
Madoera.....	11 039	9 597	9 234	4 938	3 248	6 722
Totaal Java en Madoera.....	6 885 634	7 733 788	7 979 338	8 146 788	9 289 533	8 250 024
Sumatra's Wk.	554 607	647 053	589 779	524 681	549 542	513 030
Benkoelen. ...	841	357	619	1841	3 228	4 588
Lampongs	4 827	8 887	4 529	3 819	3 927	2 799
Palembang ...	234 054	218 175	250 422	239 772	206 164	200 161
Riouw.....	—	—	4 634	13 488	14 238	15 578
Sum. Oostk...	818 614	799 869	680 470	606 815	664 771	717 734
Banka	51 107	43 053	43 769	49 510	58 166	65 133
Billiton	52 582	60 245	57 168	55 889	73 498	72 527
Borneo W. A..	112 427	130 354	124 056	121 283	130 986	130 075
Borneo Z. en O.	65 984	74 385	84 989	82 936	84 373	81 152
Bali en Lombok	—	—	—	—	—	12 110
Tot. Ned.-Ind.	8 780 677	9 716 184	9 819 773	9 846 822	11 077 526	10 064 911

9. Opbrengst van eenige voorname onverpachte middelen.

Bron: K. V. *Principaux autres droits.*

Jaren. *Années.*	Zegelrecht. *Timbre.*		Zuivere winst aan vendu-procenten. *Ventes publ.*	Recht van overschrijving van vaste goederen. [1] *Droits de transf. d'immeubl.*		Recht van successie en overgang. [2] *Droits de succession.*	
	Java.	Buitenbezittingen. *Autres poss.*		Java.	Buitenbezittingen. *Autres poss.*	Java.	Buitenbezittingen. *Autres poss.*
1886	*f* 825 694	*f* 206 446	*f* 382 294	*f* 462 248		*f* 85 821	
1887	737 778	152 376	387 896	461 574		36 249	
1888	679 688	188 231	428 982	457 944		68 883	
1889	717 056	179 513	458 711	531 799		45 526	
1890	767 478	188 942	478 450	*f* 547 335	*f* 62 104	*f* 31 454	
1891	759 251	211 139	480 750	544 221	88 141	46 119	
1892	797 131	206 849	481 350	562 015	81 293	*f* 55 966	2 596
1893	912 439	250 065	487 255	541 685	85 976	44 598	
1894	973 546	222 038	482 249	512 379	42 219	73 105	19 506
1895 (voorloopig.)	896 309	254 846	433 754	396 592	57 728	88 364	4 499

[1]) Met inbegrip van het overgangsrecht van vreemde Oosterlingen.

[2]) Successierecht wordt alleen van Europeanen en daarmede gelijkgestelden geheven.

IX. MONOPOLIEN. *Monopoles.*

1. Opiumpacht op Java en Madoera.

Monopole (affermé) de l'opium à Java et Madoura.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Aantal toegestane kitten. *Débits licites.*		Pachts. en winst van het opium in 1895 en 1896. *Fermage et bénéfice probables.*				Gemidd. hoeveelheid gedebit. wettig opium in % van de maxima, die ter beschikking stonden. *Quant. débit. en % du maximum.*		
			Verschuldigde pachtsom. *Fermage.*		Winst op de verstrekte hoeveelh. *Bénéfice.*				
	1895	1896	1895	1896	1895	1896 [1])	1893	1894	1895
			× *f* 1000						
Bantam	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Batavia	22	22							
Krawang	7	7	910	910	*f* 177 655	*f* 168 185	99,98	79,41	100,—
Lampongs	5	5							
Cheribon	11	11	136	136	46 269	44 795	100,—	100,—	91,67
Tegal	23	23	276	276	53 107	51 281	46,62	44,91	41,92
Pekalongan	33	33	253	253	55 787	53 706	62,02	50,41	54,79
Semarang	73	73	1 440	1 440	370 466	353 158	61,88	57,29	40,83
Japara	54	54	636	636	94 921	89 730	68,02	80,55	48,33
Rembang	50	50	684	684	140 325	133 567	32,71	32,35	36,11
Soerabaja	48	48	1 326	1 326	251 103	243 592	59,70	55,37	55,09
Pasoeroean	23	[2])—	616	—	128 904	—	83,28	92,00	99,48
Probolinggo	14	[2])—	291	—	55 747	—	70,14	81,88	70,72
Besoeki	20	[2])—	242	—	48 204	—	87,38	97,37	77,66
Banjoemas	10	10	151	151	63 185	61 115	88,08	80,63	83,33
Bagelen	17	17	180	180	37 060	35 722	87,04	75,33	72,92
Kedoe	31	31	336	336	59 959	57 705	46,07	47,18	52,31
Djokjokarta	94	94	336	336	67 978	64 788	44,22	51,62	52,58
Soerakarta	145	145	1 056	1 056	248 211	232 925	71,88	63,18	62,48
Madioen	64	64	660	660	119 163	111 837	44,79	50,39	45,—
Kediri	120	120	2 116	2 116	299 664	282 176	68,43	66,11	75,83
Madoera	[2])—	[2])—	—	—	—	—	42,26	—	—
Totaal	864	807	11 644	10 496	2 320 708	1 984 282	61,87	60,45	62,40

[1]) Hier is gerekend dat de hoeveelheid verstrekte opium gelijk aan die van 1895 was.
[2]) In deze gewesten is de regie ingevoerd.

2. Ontvangsten en uitgaven voor het opiummiddel in Ned. Indië.

Recettes et dépenses du fermage et de la régie de l'opium dans les Indes Néerlandaises.

Bron: K. V. en B. N. I.

Jaren. *Années.*	Inkomsten. *Recettes.*				Uitgaven. *Dépenses.*				
	Opbrengst der pacht. *Montant du fermage.*	Verstrekk. van opium aan de pachters. *Fourniture de l'opium.*	Opbrengst van de opium-regie *Revenu de la régie de l'opium.*	Totaal. *Total.*	Inkoop en transport van opium. *Achat et transport de l'opium.*	Tegengang van den sluikhand. *Surveillance.*	Kosten van de opium-regie. *Frais de la régie de l'opium.*	Andere uitgaven. *Autres dépenses.*	Totaal. *Total.*
	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000
1888	14 426	3 473	—	17 898	641	450	—	91	1 183
1889	15 193	3 194	—	18 387	936	396	—	143	1 475
1890	14 780	3 757	—	18 538	682	471	—	140	1 293
1891	15 535	3 727	—	19 262	762	404	—	107	1 273
1892	15 708	3 361	—	19 069	360	498	11	69	937
1893	14 142	3 565	—	17 707	569	560	21	52	1 202
1894	14 710	3 550	75	18 334	612	384	100	48	1 188
[1])1895	15 007	3 354	271	18 633	678	424	199	51	1 352
[2])1896	13 814	3 353	2 100	19 267	722	515	581	58	1 876
[2])1897	13 798	3 312	2 146	19 256	700	510	558	59	1 827

[1]) Voorloopig. *Chiffres provisoires.* [2]) Toegestaan. *Voté.*

3. Overzicht van de opbrengst der voornaamste verpachte kleine middelen op Java en Madoera en op de Buitenbezittingen.

Bron: K. V. *Produit des principales fermes, autres que celle de l'opium.*

Benaming der middelen.	Opbr. op Java en Madoera.	Opbr. op de Buitenbezittingen.	Totaal.
Rund-, buffel- en paardenslacht. *Abattage.*	*f* 1 314 168	*f* 11 896 [3])	*f* 1 326 064
Dobbelspelen [1]) *Jeux*	191 904	487 156	679 060
Varkenslacht. *Abatt. (porcs)*	74 568	101 289	175 857
Tolbruggen en overvaarten. *Passages.*	127 443	22 900 [4])	150 343
Vogelnestklippen. [2]) *Nids d'oiseaux*	121 200	—	121 200
Pandhuizen. *Monts de piété*	1 094 649	117 138	1 211 787
Arak en and. sterke dranken. *Boissons.*	—	461 301 [5])	461 301
Totaal incl. andere kl. middelen 1896. *Total incl. autres.*	3 246 504	1 422 776	4 669 280
Totaal 1895	3 274 042	1 362 145	4 629 347
1894	2 802 825	1 336 673	4 139 498
1893	2 785 585	1 422 132	4 207 717
1892	2 737 771	1 590 495	4 328 266
1891	3 084 805	2 031 351	5 116 156
1890	3 031 898	1 936 056	4 967 952
1889	3 134 489	1 897 483	5 031 974
1888	3 083 413	1 593 760	4 677 173
1887	3 060 076	1 548 740	4 608 816
1886	3 201 623	1 634 602	4 836 225

[1]) Op Java alléén in de Res. Batavia, Semarang en Soerabaja, in de Buitenbezitt. overal, uitgez. Lampongs, Amboina, Ternate, Bali en Lombok.
[2]) Alléén in de Resid. Bantam, Rembang, Soerabaja, Probolinggo, Besoeki, Madoera.
[3]) In Benkoelen alléén rund- en buffelslacht; in Ternate geen buffel- maar wel varkenslacht; op Timor geen paardenslacht.
[4]) Alléén overvaarten, en wel in Palembang, Borneo Z. en O., Celebes en Onderh. en Bali en Lombok.
[5]) Incl. pacht van saguweer in Celebes, Menado, Amboina en Ternate.

4. Zout. Verdeeling van het aantal verkochte picols over de verschillende verkoopsprijzen, en geldelijke opbrengst.

Bron: K. V. *Monopole du sel. Quantités vendues aux diff. prix, et provenu.*

	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	1895. voorl. cijfer. *chiffre prov.*
Java en Madoera.							
à *f* 6,72 per p. (normaalpr.).	916 896	962 660	895 000	878 655	911 721	[3]) 941 901	953 232
à *f* 5,92 (Zuidkust)	40 171	46 507	51 929	55 792	54 987	[4]) 1 039	—
à *f* 6 (Soerakarta)	38 728	41 294	33 900	36 168	30 989	31 580	34 586
à *f* 2 (industriëele doeleind.).	2 867	4 651	827	203	332	212	227
à *f* 0,12 per K. G. [1])	—	—	33 984	88 263	80 161	90 126	102 722
à *f* 0.03⅚ p. K.G. (v. ind. doel.	—	—	1 550	2 122	2 797	2 793	3 089
Te zam. pic. *Tot., picols.*	998 662	1 055 112	1 017 189	1 061 204	1 080 987	1 067 650	1 093 856
Geldel. opbr. *Prov. tot.*	*f* 6 637 458	*f* 7 001 460	*f* 6 766 547	*f* 7 070 989	*f* 7 201 255	*f* 7 158 573	*f* 7 334 903
Buitenbezittingen. *Autres possessions.*							
à *f* 6,72 (Banka, Lampongs met uitz. van Telok Betong).	3 560	3 885	4 584	10 584	12 082		[5]) 95 164
à *f* 6 (Sum. W. en Palemb.).	—	—	—	—	—		[5]) 107 492
à *f* 4 (Banka mijnwerkers).	3 978	3 643	3 179	— [2])	— [2])	[5]) 201 430	— [2])
à *f* 5,83⅓ (Palemb. en W. Born.)	68 774	70 985	74 325	70 570	72 402		— [5])
à *f* 6,66⅔ (Benk., Z. en O. Born).	53 291	55 912	58 362	51 533	55 721		— [5])
à *f* 5 (Sum. W. en Telok Bet.)	77 316	77 395	75 869	71 817	80 415		— [5])
à *f* 2 (industriëele doeleind.)	45	60	25	10	3	15	25
Te zam. pic. *Tot., picols.*	206 963	211 881	216 344	204 515	220 623	201 444	202 681
Geldel. opbr., *Prov. tot.*	*f* 1 182 980	*f* 1 214 632	*f* 1 245 509	*f* 1 175 480	*f* 1 277 209	*f* 1 275 085	*f* 1 284 503
Geld. opbr. Ned. Ind. *Provenu, tot. des colon.*	*f* 7 820 438	*f* 8 216 092	*f* 8 012 056	*f* 8 246 469	*f* 8 478 463	*f* 8 433 657	*f* 8 619 406

[1]) In de vier verkoopplaatsen in de res. Batavia, te Samarang en te Soerabaja en sedert 1894 ook op één verkoopplaats in Krawang.
[2]) Te beginnen met 1892 wordt ook aan de Mijnwerkers *f* 6,72 in rekening gebracht.
[3]) Ook voor de Zuidkust sedert 9 Januari 1894. [4]) Zie voorgaande noot. [5]) In den loop van Januari 1894 werd de zoutprijs voor Telok Betong, Benkoelen en W. en Z. O. afd. van Borneo tot *f* 6,72, voor Sumatra's Westk. en Palembang tot *f* 6,— per pikol verhoogd.

X. SPOORWEGEN. *Chemins de fer.*

1. Overzicht der gelden sedert 1875 in Nederland en in Indië besteed aan den aanleg en de opneming der Staatsspoorwegen in Nederl. Indië.

Dépenses de construction des chemins de fer de l'État.

Bron: V. S. N. I.

Omschrijving der lijnen. *Lignes.*	Werkelijke kosten der lijnen tot ult. 1891. *Dépenses avant fin 1891.*	Uitgaven in: *Dépenses en:* 1892.	1893.	1894.	1895.	Totaal.
A. *Java.*						
Opneming en aanleg van de Oosterlijnen	f 34 801 992	f 727 091	f 381 226	f 474 011	f 462 940	f 36 847 259
Westerlijnen	22 623 095	40 293	47 283	33 386	651 628	37 981 060
Lijn Djokjakarta-Tjilatjap	14 735 493	40 289	16 027			
Lijn Warong-Bandreg-Tjilatjap	5 786 588	3 579 911	3 890 751		673 432	15 849 679
Malang-Blitar	469	33 826	47 981	2 103 321	2 067 578	3 255 280
Tarik-Soerabaja	3 208	17 128	—	1 105 427	57 779	78 116
Probolinggo-Panaroekan	819	50 817	309 100	—	3 560 858	5 848 697
Opneming van de lijnen:				1 927 104		
Dj. Poerw. Magelang-Willem I.	110 743	—	—	—	—	110 743
Djember-Banjoewangi	17 706	33 380	15	—	—	51 101
Batavia-Bantam	—	25 847	21 203	2 306	2 598	51 954
N.O. helling v. h. Tjiremai-geb.	—	—	4 630	1 853	29 201	35 685
B. *Sumatra.*						
Opneming en aanleg van de lijn ter Sum. Westk.	16 177 920	3 744 938	1 866 604	550 401	168 507	22 508 370
Opneming en aanleg van de lijn Fort de Kock-Pajakombo	—	8 595	—	—	106 538	115 133
Totaal	91 258 035	8 302 115	6 584 819	6 197 808	7 781 060	123 123 838

2. Rendement van Spoorwegen, Post en Telegrafie.

Chemins de fer postes et télégraphes. Recettes du Trésor.

Bronnen: V. S. N. I. en K. V.

Jaren. *Années.*	Staatsspoorwegen. *Chemins de fer de l'Etat.* Oosterlijnen. *Réseau Est.* Uitgaven. *Dépenses.*	Saldo's.	Westerlijnen. *Réseau Ouest.* Uitgaven. *Dépenses.*	Saldo's.	Partic. Spoorw. Uitkeering aan den Staat. *Récognitions des lignes privées.*	Post en Telegrafie incl. Paardenposterijen. *Postes et télégr.* Uitgaven. [1] *Dépenses.*	Nadeelige saldo's. *Soldes défavorables.*
1886	f 1 616 673	f 1 905 686	f 584 034	f 331 603	f 897 270	f 2 070 603	f 362 599
1887	1 595 720	1 721 126	568 085	289 341	839 500	2 137 947	393 035
1888	1 558 254	1 908 552	551 235	330 601	839 500	3 127 567	1 401 004
1889	1 639 740	1 911 750	662 947	347 076	795 090	2 049 216	235 130
1890	1 841 330	1 826 122	810 099	326 810	932 834	2 034 396	144 673
1891	2 069 692	2 142 425	864 489	456 316	1 049 991	2 053 715	17 343
1892	2 071 684	2 358 141	855 816	682 815	1 007 547	2 790 031	426 592
1893	2 020 309	2 555 628	895 009	453 120	938 902	1 978 963	— 330 057
1894	2 020 419	3 512 703	1 168 382	419 518	928 632	2 035 496	— 426 164
1895	2 054 520	3 151 012	1 610 449	1 025 639	889 620	*	*

[1]) Hieronder ook eenige in Nederland gedane uitgaven.

B. WEST-INDIE. Indes Occidentales.

I. Bevolking. *Population.*

1. STERKTE DER BEVOLKING OP HET GRONDGEBIED DER KOLONIE. [1])

Chiffre de la population de toute la colonie.

A. Suriname.

Bron: K. V.

Plaats van vestiging. *Lieux.*	Gevestigde bevolking. *Population fixe.*			Immigranten. *Immigrants.*			Totaal generaal *Total-général.*
	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	
Stad Paramaribo en buitenwijken.	12 962	16 135	29 097	101	63	164	29 261
Overig gedeelte der kolonie	15 037	11 153	26 190	4 945	2 078	7 023	33 213
Totaal 31 Dec. 1895.....	27 999	27 288	55 287	5 046	2 141	7 187	62 474
Total 1894.....	26 066	26 262	52 328	4 864	2 013	6 877	59 205
1893.....	25 828	25 711	51 539	5 120	2 207	7 327	58 866
1892.....	25 651	26 360	52 011	4 596	1 877	6 473	58 484
1891.....	25 308	26 259	51 567	4 162	1 659	5 821	57 388
1890.....	25 500	26 064	51 564	3 852	1 457	5 309	56 873
1889.....	25 657	26 118	51 775	2 989	1 204	4 193	55 968
1888.....	24 851	24 872	49 723	2 969	1 345	4 314	54 037
1887.....	24 272	24 125	48 397	3 927	1 779	5 706	53 945
1886.....	23 480	23 443	46 923	3 997	1 844	5 841	52 764

[1]) Opgave van wijkmeesters en districtscommissarissen, niet volledig.

B. Curaçao en Onderhoorigheden. [1])

Curaçao et dépendances.

Bron: K. V.

Plaats van vestiging. *Lieux.*	Bevolking op 31 Dec. 1885. *Population au 31 Déc. 1885.*			Bevolking op 31 Dec. 1895. *Population au 31 Déc. 1895.*			Toe- of afneming sedert 1885. *Augmentation ou diminution.*
	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	
Curaçao.....	11 017	14 345	25 362	12 278	16 137	28 187	2 825
Bonaire.....	1 753	2 255	4 008	1 996	2 403	4 399	391
Aruba.....	3 219	3 188	6 407	4 182	4 574	8 756	2 349
St. Martin (Ned. Gel.)...	1 756	2 170	3 926	1 625	2 099	3 724	— 202
St. Eustatius.....	1 190	1 096	2 286	739	874	1 613	— [2])
Saba.....	1 155	1 266	2 421	947	1 118	2 065	— 356
Totaal 31 Dec. 1885....	20 090	24 320	44 410	21 767	27 205	48 744	Tot. 31 Dec. 1895
Total. 1886....	20 015	24 863	44 878	21 212	26 679	47 643	1894
1887....	20 378	25 336	45 714	20 838	25 585	46 987	1893
1888....	20 618	25 599	46 247	20 080	26 188	46 777	1892
1889....	21 702	25 358	45 592	19 731	25 773	45 853	1891
1890....	20 231	25 228	44 962				

[1]) Niet inbegrepen het garnizoen op Curaçao. *La garnison de Curaçao non comprise.*

[2]) Eene vergelijking is hier niet mogelijk, daar volgens het Kol. Versl. over 1889 de vroegere opgaven betr. St. Eustatius foutief zijn.

II. VERGELIJKEND OVERZICHT VAN DE GETALSTERKTE DER DISTRIKTS-BEVOLKING VAN SURINAME IN DE JAREN 1863 [1]), 1873 [2]), en 1886—1895.

Tableau comparatif du chiffre de la population des districts de Surinam pendant les années 1863, 1873 *et* 1886—1895.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Veld- en fabrieksarbeiders. *Ouvriers.*		Ouden, gebrekkigen en kinderen tot geen arbeid geschikt. *Vieillards, invalides, enfants.*		Overige bevolking. *Autres parties de la population.*	Totaal generaal. [3]) *Total général.*
	Niet-immigranten. *Non-immigrés.*	Immigranten. *Immigrés.*	Niet-immigranten. *Non-immigrés.*	Immigranten. *Immigrés.*		
1863	16 824	284	9 001	13	1 214	27 336
1873	10 764	3 829	6 887	470	5 024	26 974
1886	4 409	4 723	2 422	975	12 426	24 957
1887	4 108	4 385	2 241	1 196	12 967	24 897
1888	4 775	3 253	2 700	926	12 909	24 563
1889	5 040	3 325	2 687	747	13 963	25 762
1890	4 838	4 315	2 489	871	13 580	26 093
1891	4 559	4 718	2 402	990	14 612	27 281
1892	4 662	5 208	1 939	1 140	14 588	27 597
1893	4 516	5 417	1 861	1 224	14 924	27 942
1894	5 256	5 674	2 401	1 062	14 654	28 619
1895	4 941	5 969	2 707	1 054	16 478	31 149

[1]) Het jaar van de emancipatie. *L'année de l'émancipation des esclaves.*
[2]) Het jaar van de opheffing van het staatstoezicht. *L'année de l'abolition de la tutelle de l'État.*
[3]) Hieronder niet begrepen de gevangenen, militairen en de overige bewoners der mil. posten. *Prisoniers et militaires non compris.*

III. INDEELING DER BEVOLKING VAN CURAÇAO EN O. NAAR DE GEBOORTEPLAATS.

Bron: K. V. *Population de Curaçao et dép. par lieux de naissance.*

Woonplaats. *Lieux.*	Getalsterkte der bevolking. [1]) *Effectif.*	Waarvan geboren, *dont nés*			
		op het eiland. *dans l'île.*	elders in West-Indië. *ailleurs dans les Indes Occidentales.*	in Nederland. *aux Pays-Bas.*	elders *ailleurs*
Curaçao	28 415	26 615	370	419	1 011
Bonaire	4 399	4 353	9	20	17
Aruba	8 756	8 647	19	13	77
St. Martin (Ned. Ged.)	3 724	3 575	140	7	2
St. Eustatius	1 613	1 470	134	4	5
Saba	2 065	2 029	18	4	14
Totaal in 1895	48 972	46 689	690	467	1 126
Total 1894	47 889	45 655	654	452	1 128
1893	47 239	45 143	631	420	1 045
1892	47 016	44 827	664	369	1 156
1891	46 051	44 136	681	327	907
1890	45 162	43 368	661	297	836
1889	45 799	43 891	747	290	861
1888	46 461	44 616	713	338	794
1887	45 954	44 249	655	338	712
1886	45 121	43 416	665	329	711

[1]) Hieronder begrepen het garnizoen van Curaçao. *Y compris la garnison de Curaçao.*

IV. IMMIGRATIE IN SURINAME.

Aantal aangekomen immigranten sedert 1° Januari 1853.

Nombre des immigrants depuis 1 Janvier 1853.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Land van herkomst. *Pays de provenance.*						
	Nederl.-Indië. *Indes Neerl.*	Madeira. *Madère.*	China. *La Chine.*	West-Indië. *Indes Occident.*	Nederland. *Pays-Bas.*	Britsch-Indië. *Indes Brit.*	Totaal. *Total.*
1853 t/m 1862	8	275	487	—	—	—	770
1863 t/m 1872	21	205	2 015	2 382	2	—	4 625
1873 t/m 1882	94	—	—	214	87	6 569	6 964
1886	—	—	—	—	—	—	—
1887	—	—	—	—	—	356	356
1888	—	—	—	—	—	—	—
1889	—	—	—	—	—	1 728	1 728
1890	94	—	—	22	—	1 264	1 380
1891	—	—	—	—	—	608	608
1892	—	—	—	57	—	1 228	1 285
1893	—	—	—	—	—	1 092	1 092
1894	—	—	—	—	—	1 206	1 206
1895	—	—	—	—	—	1 615	1 615
Totaal..... 1853—1895	217	480	2 502	2 675	89	19 115	25 078

V. GETAL HUWELIJKEN, GEBOORTEN EN STERFGEVALLEN.

Mariages, naissances et décès.

Bron: K. V. **A. Suriname.**

Jaren. *Années.*	Getal huwelijken. *Mariages.*	Gewett. kinderen door opvolgend huwelijk. *Enfants légitimés.*	Geboorten. *Naissances.*			Waarvan buiten echt. *Dont hors mariage.*	Sterfgevallen. *Décès.*			Levenloos aangegeven. *Morts-nés.*
			M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*		M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	
1886	94	58	991	903	1 894	1 571	788	661	1 449	144
1887	129	119	983	926	1 909	1 580	815	688	1 503	133
1888	117	80	926	900	1 826	1 526	873	723	1 596	133
1889	145	133	966	969	1 935	1 598	781	653	1 434	123
1890	116	127	890	828	1 718	1 390	849	641	1 490	130
1891	115	94	880	921	1 801	1 443	1 146	959	2 105	144
1892	132	119	837	828	1 665	1 370	924	768	1 692	107
1893	173	179	913	941	1 854	1 448	813	652	1 465	136
1894	243	306	881	768	1 652	1 340	918	698	1 616	158
1895	319	416	938	843	1 781	1 377	924	716	1 640	136

Bron: K. V. **B. Curaçao en Onderhoorigheden.** *Curaçao et dépendances.*

Jaren. *Années.*	Getal huwelijken. *Mariages.*	Geboorten. *Naissances.*				Overleden. *Décès.*		
		Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	Daarv. buiten echt. *Dont hors mariage.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*
1886	168	658	691	1 349	832	382	413	795
1887	251	928	894	1 822	1 169	401	403	804
1888	239	821	869	1 690	1 076	268	510	778
1889	222	714	695	1 409	869	501	547	1 048
1890	278	807	868	1 675	960	309	374	683
1891	199	855	818	1 673	958	459	544	1 013
1892	271	733	712	1 445	837	369	493	862
1893	253	1003	934	1 937	1 050	392	550	942
1894	223	859	761	1 620	886	381	413	794
1895	209	938	857	1 795	963	467	549	1 016

II. Onderwijs. *Enseignement.*

I. Getal scholen en leerlingen. *Nombre des écoles et des élèves.*

Bron: K. V.

A. Suriname.

Jaren. *Années*	Paramaribo. Gouvernements-scholen. *Ecoles publiques.* Getal scholen. *Ecoles.*	Paramaribo. Gouvernements-scholen. *Ecoles publiques.* Getal leerlingen. *Elèves.*	Paramaribo. Particuliere scholen. *Ecoles privées.* Getal scholen. *Ecoles.*	Paramaribo. Particuliere scholen. *Ecoles privées.* Getal leerlingen. *Elèves.*	Districten. Gouvernements-scholen. *Ecoles publiques.* Getal scholen. *Ecoles.*	Districten. Gouvernements-scholen. *Ecoles publiques.* Getal leerlingen. *Elèves.*	Districten. Particuliere scholen. *Ecoles privées.* Getal scholen. *Ecoles.*	Districten. Particuliere scholen. *Ecoles privées.* Getal leerlingen. *Elèves.*
1886	4	779	21	3281	14	553	10	631
1887	5	1172	22	3065	14	639	7	510
1888	5	1230	20	3107	14	642	8	569
1889	5	1243	19	3043	13	675	10	723
1890	5	1285	19	3288	13	712	8	666
1891	6	1251	17	3413	13	703	9	725
1892	6	1452	16	3443	13	657	10	776
1893	6	1427	16	3674	14	686	10	825
1894	6	1482	17	3831	13	665	11	844
1895	6	1449	18	3950	13	683	14	915

B. Curaçao en onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Aard der scholen.	Curaçao. Getal scholen. *Ecoles.*	Curaçao. Getal leerlingen. *Elèves.*	Andere eilanden. *Dépendances.* Getal scholen. *Ecoles.*	Andere eilanden. *Dépendances.* Getal leerlingen. *Elèves.*	Totaal. *Total.* Getal scholen. *Ecoles.*	Totaal. *Total.* Getal leerlingen. *Elèves.*
1890.	Openbare scholen	1	208	—	—	1	208
	Landscholen	3	257	8	479	11	736
	Zustersscholen	* [1])	1923 [2])	6	786 [2])	*	2709 [2])
	Bijzondere scholen	6	569	—	—	6	569
	Totaal	*	2957	14	1265	*	4222
1891.	Openbare scholen	2	203	—	—	2	203
	Landscholen	2	209	10	501	12	710
	Zustersscholen	* [1])	2202 [2])	5	929 [2])	*	3131 [2])
	Bijzondere scholen	7	570	1	22	8	592
	Totaal	*	3184	16	1452	*	4636
1892.	Openbare scholen	2	210	—	—	2	210
	Landscholen	2	203	10	532	12	735
	Zustersscholen	* [1])	2172 [2])	5	978 [2])	*	3150 [2])
	Bijzondere scholen	7	620	1	20	8	640
	Totaal	*	3205	16	1530	*	4735
1893.	Openbare scholen	2	231	—	—	2	234
	Landscholen	2	258	10	542	12	800
	Zustersscholen	* [1])	2253 [2])	5	1120 [2])	*	3373 [2])
	Bijzondere scholen	7	674	—	—	7	674
	Totaal	*	3419	15	1662	*	5081
1894.	Openbare scholen	2	248	—	—	2	248
	Landscholen	2	274	10	549	12	823
	Zustersscholen	* [1])	2350 [2])	5	1347 [2])	*	3697 [2])
	Bijzondere scholen	8	749	—	—	8	749
	Totaal	*	3621	15	1896	*	5517
1895.	Openbare scholen	2	231	—	—	2	231
	Landscholen	2	219	10	446	12	695
	Zustersscholen	* [1])	2053 [2])	*	1166 [2])	*	3219 [2])
	Bijzondere scholen	7	977	—	—	7	977
	Totaal	*	3510		1612		5122

[1]) In het stadsdistrikt vindt men in het jaar 1890 drie en na dien tijd twee zustersscholen.
[2]) Voor het grootste gedeelte meisjes.

III. Landbouw en Nijverheid.

Agriculture et Industrie.

I. LANDBOUW IN SURINAME.

Agriculture, Surinam.

A. Uitgestrektheid der plantages en aard der arbeiders.

Bron: K. V. *Etendue des exploitations et nature des laboureurs.*

Hoofdproducten naar welke de plantages genoemd worden. *Produits principaux de chaque exploitation.*	Uitgestrektheid in bebouwing ult°. 1895. *Etendue cultivée en 1895.* Hectaren.	Arbeiders. *Laboureurs.* Kleine landbouw. *Petite culture.* Eigenaars. *Propriétaires.*	Pachters. *Fermiers.*	Immigranten. *Immigrants.*	Niet-Immigranten. *Non-Immigrants.*	Totaal. *Total.*
Suiker *Sucre*	1 900 [1]	—	—	2 957	1 520	4 477
Cacao	12 241.2	2 270	2 451	3 010	3 243	10 974
Andere producten *Autres*	1 088.4	1 341	1 611	2	178	3 132
Totaal ult°. 1895	15 229.6	3 611	4 062	5 969	4 941	18 583
„ „ 1894	16 911.5	2 625	3 748	5 674	4 408	16 455
„ „ 1893	13 622.5	2 013	3 917	5 412	3 806	15 148
„ „ 1892	16 560.5	1 269	2 425	5 676	4 983	14 353
„ „ 1891	15 164.1	864	1 429	5 620	4 664	12 577
„ „ 1890	14 338.4	1 816	1 960	4 315	4 697	13 788
„ „ 1889	16 614.4	1 503	2 560	3 282	4 749	12 094
„ „ 1888	12 623.5	1 407	2 623	3 329	4 599	11 958
„ „ 1887	11 970.7	1 316	2 607	4 385	3 887	12 195
„ „ 1886	12 877.0	1 506	2 610	4 694	4 302	13 112

[1]) Waaronder 79 H.A. met cacao, koffie en bananen beplant.

B. De voornaamste producten, hoeveelheden voortgebracht in 1885, 1890 en de laatste 4 jaren.

Bron: K. V. *Quantités produites.*

Producten. *Produits.*	1885	1890	1892	1893	1894	1895
Suiker *Sucre* (Muscovado) KG.	2 177 375	1 963 700	941 600	731 390	217 150	319 700
„ *Sucre* (Vacuumpan) „	3 252 958	6 149 100	6 650 669	8 088 182	8 433 131	9 964 190
Melasse ..... Liters	941 187	1 168 962	1 536 393	1 606 528	1 344 569	1 089 758
Rum ..... „	455 918	534 239	520 076	521 494	399 642	872 868
Cacao ..... KG.	1 337 459	2 169 402	1 665 700	3 435 890	3 335 179	3 922 709

Bron: K. V. C. De Suiker- en Cacao-cultuur. *Cultures du Sucre et du Cacao.*

Jaren. *Années.*	Suiker. *Sucre.* Getal plantages. *Exploitations.*	Uitgestrektheid, waarvan geoogst werd. *Etendue en récolte.*	Cacao. Getal plantages en gronden. *Exploitations.*	Uitgestrektheid in bebouwing ult°. Dec *Etendue en exploitation fin Décembre.*
1886	22	H.A. 2 000.2	75 plantages en 305 gronden.	H.A. 8 009
1887	20	1 750	83 „ „ 313 „	8 387
1888	17	1 668.2	83 „ „ 370 „	8 787
1889	14	1 737.2	88 „ „ 363 „	13 103
1890	14	1 602.1	98 „ „ 487 „	10 901
1891	14	1 630.3	382 „ „ 246 „	11 942
1892	14	1 602.9	112 „ „ 543 „	11 599
1893	13	*	* „ „ 609 „	10 376
1894	12	1 372	90 „ „ 687 „	14 052
1895	9	1 641	93 „ „ 919 „	12 241

II. VEESTAPEL. *Bétail.*

Bron: K.V.

A. Suriname.

Jaren. *Années.*	Rundvee. *Bêtes à cornes.*	Paarden. *Chevaux.*	Muilezels. *Mulets.*	Ezels. *Anes.*	Schapen. *Moutons.*	Geiten. *Chèvres.*	Varkens. *Cochons.*
1886	4 129	244	77	325	555	1 179	2 009
1887	3 581	267	90	320	522	847	2 036
1888	3 853	228	78	312	560	825	1 975
1889	4 026	244	79	301	462	662	2 165
1890	3 856	237	68	307	369	596	2 411
1891	3 745	206	71	246	309	590	2 135
1892	4 438	216	74	316	277	833	2 046
1893	4 827	260	105	323	253	817	2 052
1894	4 825	287	109	330	217	763	1 551
1895	5 238	268	114	372	240	993	1 851
B. Curaçao en Onderhoorigheden met uitzondering van Saba. *Curaçao et dépendances exc. Saba.*							
1886	4 016	923	294	6 933	33 489	91 625	3 573
1887	4 493	942	487	6 806	35 745	91 194	4 173
1888	4 651	969	249	5 665	64 260	94 009	4 287
1889	3 388	837	190	5 167	37 972	83 688	3 739
1890	3 703	744	193	5 284	51 096	74 771	3 902
1891	3 393	816	196	5 589	55 723	67 273	4 142
1892	3 596	1 025	190	6 473	56 812	82 747	4 645
1893	3 600	1 004	223	6 160	60 450	92 087	5 709
1894 [1])	2 426	980	209	3 477	41 076	65 590	5 281
1895	3 612	1 069	255	6 399	55 607	95 722	5 530
C. Saba.							
1888	214	20	—	16	338	1 750	615
1889	248	18	—	11	312	1 725	694
1890	—	—	—	—	—	—	—
1891	195	15	—	1	190	1 004	322
1892	213	11	—	1	266	1 094	381
1893	138	11	—	1	275	845	355
1894	132	12	—	—	245	793	297
1895	161	13	—	—	415	833	449

[1]) Daar omtrent het eiland Curaçao opgaven van het aantal paarden, muilezels en varkens voor 1894 ontbreken, zijn voor dit eiland de cijfers over 1893 behouden.

III. ONTGINNING VAN DELFSTOFFEN.

Exploitation de minéraux.

A. Suriname.

1. Uitgestrektheid der voor de goud-industrie verpachte gronden.

Bron: K.V. *Superficie des terrains affermés pour l'exploitation des gisements aurifères.*

Jaren. *Années.*	Aantal verleende concessiën. *Concessions.*			Grootte (in hectaren) van de gezamenlijke concessiën. *Superficie totale de toutes les concessions.*		
	Voor perceelen reeds vroeger uitgegeven. *Pour terrains déjà concédés.*	Voor nieuwe perceelen. *Pour nouveaux terrains.*	Totaal. *Total.*	Voor perceelen reeds vroeger uitgegeven. *Pour terrains déjà concédés.*	Voor nieuwe perceelen. *Pour nouveaux terrains.*	Totaal. *Total.*
1886	124	331	455	189 221	223 659	412 880
1887	145	250	395	177 856	154 263	332 120
1888	168	273	441	198 282	136 827	335 109
1889	221	404	625	221 443	311 206	532 649
1890	140	189	329	135 367	110 257	245 624
1891	101	192	293	103 822	88 395	192 217
1892	110	205	315	170 529	151 486	322 015
1893	191	235	426	158 317	95 824	254 139
1894	211	137	348	77 865	202 774	280 639
1895	121	170	291	195 107	68 933	264 040

2. Uitkomsten der goud-industrie.
Résultats de l'exploitation des gisements aurifères.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Gevonden. [1]) *Production.* Hoeveelheid in Grammen. *Grammes.*	Waarde naar het gemiddelde van de tarieven van uitvoer. *Valeur.*	Uitgevoerd in grammen. [2]) *Exportation. Grammes.* Totaal.	Naar Nederland. *Aux Pays-Bas.*	Waarde. *Valeur.*
1886	711 515	*f* 974 775	753 845	585 296	*f* 1 032 767
1887	858 859	1 176 636	1 006 904	725 065	1 379 458
1888	588 624	806 415	1 029 777	872 621	1 410 794
1889	645 019	883 676	894 333	798 522	1 125 236
1890	814 352	1 115 562	952 023	852 643	1 304 271
1891	1 236 919	1 704 579	820 983	709 014	1 124 746
1892	810 713	1 088 980	1 078 966	817 756	1 478 163
1893	867 644	1 188 672	1 159 675	833 118	1 588 755
1894	776 634	1 063 989	1 181 601	884 616	1 618 793
1895	748 539	1 025 498	954 294	736 409	1 307 383
			Totaal. *Total* 1876/95....		*f* 19 495 771

[1]) Volgens de opgaven van belanghebbenden. [2]) Gedeclareerd. Sedert 1880 wordt een uitvoerrecht van 5% geheven

B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances.*
Ontginning der phosphorzure kalklagen.
Exploitation du phosphate.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Klein-Curaçao. *Ile Petit-Curaçao.* Hoeveelheid uitgevoerde phosphaat M³. *Phosphate exporté* (M³.)	Rechten. [1]) *Droits perçus.*	St. Barbara op Curaçao. Hoeveelheid uitgevoerde phosphaat M³. *Phosphate exporté* (M³.)	Rechten. [1]) *Droits perçus.*
1886	4 623	*f* 5 526	18 726	*f* 22 441
1887	6 839	8 169	9 741	11 673
1888	1 321	1 904	2 490	3 616
1889	— [2])	— [2])	4 717	6 823
1890	—	—	3 375	4 219
1891	—	—	4 654	6 726
1892	—	—	2 295	3 340
1893	—	—	3 317	4 839
1894	—	—	5 266	7 624
1895	—	—	3 345	3 389

Jaren.	Aruba. Getal schepen voor den phosphaatuitvoer. *Nombre de vaisseaux exportant le phosphate.* Getal. *Nombre.*	M³.	Rechten. [1]) *Droits perçus.*	Concessierechten. *Droits de concession.*
1886	32	19 448	*f* 10 211	*f* 155 587
1887	27	16 515	8 673	132 119
1888	40	26 015	13 668	208 118
1889	61	40 756	21 389	326 046
1890	71	49 230	25 862	393 839
1891	34	22 397	11 746	179 175
1892	20	12 981	6 566	103 851
1893	18	1 208	6 826	99 048
1894	20	12 537 [3])	6 572	100 292
1895	14	9 847	4 807	47 889

[1]) Uitvoerrechten en scheepsongelden. *Droits d'exportation et de navigation.*
[2]) De concessie op dit eiland is met 1888 afgeloopen. *La concession s'est terminée en* 1888.
[3]) Het verschil van dit cijfer met die van de overige jaren wordt in het K. V. niet toegelicht.

IV. Handel en scheepvaart. *Commerce et navigation.*

I. Algemeen overzicht. *Aperçu général.*

A. Waarde van den invoer tot verbruik en uitvoer uit het vrije verkeer.
Bron: K. V. *Valeur de l'importation et de l'exportation spéciale.*

Jaren. *Années.*	Suriname. *Surinam.* Invoer. *Importation.*	Suriname. *Surinam.* Uitvoer. *Exportation.*	Haven van Curaçao. *Port de Curaçao.* Invoer. *Importation.* [2]
1870	*f* 4 042 111	*f* 2 657 871	*
1875	3 125 415	2 409 335	*
1880	3 914 458	3 600 535	*f* 5 559 412
1885	4 893 355	3 113 270	3 153 221
1890	5 366 258	4 272 692	3 733 917
1891	5 873 335	3 994 616	4 059 400
1892	5 238 401	3 851 187	3 434 987
1893	5 730 365	5 467 631	4 115 595
1894	6 225 076	5 062 814	3 165 481
1895	5 203 029 [1]	5 490 735	2 633 136

[1]) De vermindering in vergelijking met 1894 vloeit voort uit de verlaging der waardeprijzen; volgens de oude berekening zou de invoer in 1895 hebben bedragen 6 383 585 gulden.
[2]) De waarde van den uitvoer van Curaçao kan niet worden opgegeven, daar deze vrij is, (uitgez. de uitvoer van phosphorzure kalk).
Van den invoer der andere eilanden wordt alleen vermeld de invoer tot verbruik op St. Martin.

Bron: K. V. B. Scheepvaartbeweging. *Navigation.*

Jaren. *Années.*	Suriname. *Surinam.* Ingeklaard. *Entrées.*	Suriname. Inhoud. [1]) *Tonnage.* × 1000	Suriname. Uitgeklaard. *Sorties.*	Suriname. Inhoud [1]) *Tonnage.* × 1000	Curaçao Binneng. vaart. *Navires entrés.* [2]) Haven van Curaçao. *Port de Curaçao.* Aantal. *Nombre.*	Haven van Curaçao. Inhoud [3]) *Tonnage.* × 1000	Elders. *Ailleurs.* Aantal. *Nombre.*	Elders. M³ × 1000
1870	205	12	192	11	1 266	58	*	*
1875	192	21	197	22	1 021	110	*	*
1880	265	25	256	23	1 152	650	1 424	84
1885	199	72	203	73	1 270	816	1 893	130
1890	229	82	226	81	1 158	1 169	1 643	158
1891	207	83	207	83	1 205	1 106	1 385	147
1892	215	79	215	78	1 202	1 109	1 611	137
1893	206	82	206	81	1 262	1 201	1 730	143
1894	222	93	223	95	1 251	1 321	1 363	149
1895	216	98	214	100	1 309	1 398	1 386	166

[1]) Tot 1875 in lasten van 2,214 M³, later in Reg. tonnen van 2,83 M³. [2]) Omtrent de vertrokken vaartuigen worden geen opgaven verstrekt. [3]) Tot 1875 in tonnen van 2,214 M³, later in M³.

II. Uitvoeren van Curaçao en onderhoorigheden. *Exportations de Curaçao et des dépendances.*

Bron: K. V. A. Curaçao. [1])

Producten. *Produits.*		1885	1886	1887	1888	1889	1890
Aloëhars. *Résine d'aloès.*	KGr.	2 080	500	—	—	—	—
Dividivi	"	258 254	283 900	220 673	374 020	140 862	258 415
Ezels. *Anes.*	Stuks	179	158	194	182	159	168
Oranjeschillen. *Pelures d'orange.*	KGr.	1 802	3 981	2 112	2 300	2 041	3 859
Phosphorzurekalk. *Phosphate.*	M³	47 639	18 726	9 741	2 490	4 717	3 375
Rood verfhout. *Bois de teint.*	KGr.	—	—	5 000	—	172 700	3 700
Vruchten. *Fruits.*	Manden.	60	1 898	4 206	5 746	—	—
Wol. *Laine.*	KGr.	4 950	5 031	6 504	8 787	3 500	5 720
Zout. *Sel.*	Liters.	3 405 060	987 536	2 094 600	235 750	1 637 960	3 017 290

[1]) Zie de noot bij tabel I A. Voor de jaren na 1890 komen geen opgaven voor.

B. Van andere eilanden.

Waarde van den uitvoer in Guldens.
Bron: K. V. *Dépendances. Valeur des exp. en florins.*

	1890	1891	1892	1893	1894	1895
Bonaire	57 780	53 831	50 785	48 986	44 164	55 782
Aruba	673 313	314 756	189 899	195 714	217 292	151 789
St. Martin (Ned. ged.)	31 771	87 166	79 380	41 784	100 132	105 418
St. Eustatius	18 385	9 764	17 747	10 206	7 931	13 126
Saba	—	10 873	10 454	12 894	11 456	11 193

III. UITVOER DER VOORTBRENGSELEN VAN DEN LANDBOUW VAN SURINAME.

Exportation des produits agricoles de Surinam.

Bron: K. V.

Jaren *Années.*	Suiker. *Sucre.* Kilogr. Muscovado. Hoeveelheid. *Quantité.*	Muscovado. Gemid. prijs per 100 KG. *Prix moyen.*	Vacuumpan. [3]) Hoeveelheid. *Quantité.*	Vacuumpan. Gemid. prijs per 100 KG. *Prix moyen.*	Melasse. [4]) Liter. Hoeveelheid. *Quantité.*	Melasse. Gemid. prijs per 100 L. *Prix moyen.*	Rum en dram. Liter. Hoeveelheid. *Quantité.*	Rum en dram. Gemid. prijs per 100 L. *Prix moyen.*	Cacao. Kilogr. Hoeveelheid. *Quantité.*	Cacao. Gemid. prijs per 100 KG. *Prix moyen.*	Koffie. *Café.* Kilogr. Hoeveelheid. *Quantité.*	Koffie. Gemid. prijs per 100 KG. *Prix moyen.*	Katoen. *Coton.* Kilogr. Hoeveelheid. *Quantité.*	Katoen. Gemid. prijs per 100 KG. *Prix moyen.*
1862 [1])	16,193,518			*f* 6,85	2 790 839	*f* 6,62	604 677	*f* 19,00	324 692	*f* 53,64	62 266	*f* 84,30	223 271	*f* 93,17
1873 [2])	12,447,362			19,06	1 837 793	5,56	739 443	22,20	827 795	46,19	35 456	93,11	71 065	89,80
1881	6 146 318	18,00	2 391 958	20,00	1 608 489	7,25	533 059	16,5	1 882 644	62,75	521	140,00	—	—
1882	6 875 726	20,00	2 545 889	22,75	1 347 498	9,00	708 228	18,0	1 155 837	68,00	178	130,00	2 094	36,00
1883	5 034 003	15,95	3 644 615	21,00	1 032 481	7,00	604 139	20,00	1 876 178	71,00	532	113,16	—	36,00
1884	3 313 020	13,00	3 937 264	17,34	526 980	6,00	469 020	19,00	1 450 046	71,00	2 546	100,00	676	30,00
1885	1 826 385	8,50	3 588 195	13,83½	552 970	6,25	441 653	15,00	1 344 413	73,50	1 425	152,50	479	45,00
1886	2 018 358	8,00	3 878 406	14,00	901 919	4,00	304 974	15,00	1 575 218	73,00	560	63,00	354	60,00
1887	1 488 076	8,00	6 375 699	9,50	363 485	6,00	278 155	10,00	1 719 642	70,00	582	80,00	—	—
1888	852 934	9,00	4 492 600 †	13,00	514 821 §	6,00	222 415	12,00	1 541 612	70,00	565	80,00	6 395	30,08
1889	1 085 894	12,00	3 985 165 †	13,00	395 352 §	6,00	247 600	14,00	2 042 868	65,00	286	80,00	—	—
1890	1 412 166	13,00	4 994 047 †	18,00	527 677 §	6,00	488 846	14,00	2 181 347	60,00	216	100,00	—	—
1891	952 002	14,00	5 392 094 †	18,00	215 520 §	10,00	353 891	15,00	2 210 695	60,00	477	150,00	—	—
1892	788 253	13,00	4 110 240 †	17,00	191 383 §	6,00	409 948	18,00	1 689 175	65,00	1 557	120,00	—	—
1893	677 300	15,00	6 143 738 †	17,00	81 375 §	6,00	341 277	18,00	3 498 000	70,00	15 257	120,00	—	—
1894	128 400	15,00	6 095 261 †	17,00	39 030 §	6,00	331 584	18,00	3 249 122	58,00	32 445	100,00	—	—
1895	225 944	8,00	7 604 879 †	12,00	— §	—	580 308	15,00	4 456 338	51,00	45 567	100,00	—	—

[1]) Het jaar vóór de emancipatie. *Année précédente l'émancipation.* [2]) Het jaar van de opheffing van het Staatstoezicht. *Abolition de la tutelle du gouvernement.*

[3]) 1e product, de †† beteekenen achtereenvolgens 600 995 KG., 494 811 K.G., 586 474 KG., 370 972 K.G., 582 770 K.G., 440 840 K.G., 748 117 K.G. en 820 099 K.G. bovendien uitgevoerd naproduct tegen den prijs van *f* 6.00 per 100 K.G. vóór 1890, van 1890—1894 *f* 10.— en in 1895 *f* 8.— per 100 K.G.

[4]) De §§ beteekenen achtereenvolgens 181 723 L., 353 665 L., 583 589 L., 970 293 L., 1 034 982 L., 846 695 L., 1 257 370 L. en 421 504 L. vacuumpan bovendien uitgevoerd met een gemiddelden prijs van *f* 3.— per 100 L.

IV. AANDEEL DER VERSCHILLENDE LANDEN IN DE HANDELS- EN SCHEEPVAARTBEWEGING VAN SURINAME.

Part des différents pays au commerce et à la navigation de Surinam.

Bron: K. V.

A. Invoer. *Importation.*

Jaren. *Années.*	Schepen. *Vaisseaux.*			Lasten of tonnen. *Tonnage.* [1]			Waarde in duizendt. guld. *Valeur (en mill. flor.)*		
	Nederland. *Pays-Bas.*	Noord-Amerika. *Etats-Unis.*	Andere staten. *Autres pays.*	Nederland. [2] *Pays-Bas.*	Noord-Amerika. *Etats-Unis.*	Andere staten. *Autres pays.*	Nederland. *Pays-Bas.*	Noord-Amerika. *Etats-Unis.*	Andere staten. *Autres pays.*
1865	26	43	115	3 232	3 915	6 065	2 235	1 007	1 263
1870	24	38	143	2 952	3 199	5 641	1 783	901	1 358
1875	17	27	148	4 050	5 228	11 827	1 192	691	1 243
1880	23	19	223	5 076	4 729	14 860	1 391	786	1 737
1881	22	21	182	4 910	5 851	14 947	1 361	875	2 589
1882	26	21	129	6 098	5 422	11 936	1 707	897	1 695
1883	30	21	198	5 944	5 800	39 410	2 073	1 017	2 079
1884	26	21	132	15 420	6 622	49 193	2 387	1 187	1 712
1885	21	18	160	17 335	5 131	49 075	2 292	1 068	1 449
1886	21	16	182	17 258	5 065	52 606	2 139	1 109	1 345
1887	25	12	193	16 834	4 326	53 258	2 529	968	1 555
1888	48	11	157	36 430	4 329	32 148	2 258	963	1 126
1889	39	9	164	44 642	3 199	13 053	2 590	1 008	1 295
1890	49	14	166	37 469	4 454	40 146	2 814	1 046	1 507
1891	41	12	154	38 778	4 059	39 965	2 691	1 880	1 303
1892	22	14	179	19 517	4 853	54 350	2 738	1 269	12 31
1893	23	17	166	19 715	5 795	56 031	3 227	1 226	1 277
1894	24	19	179	21 198	6 790	65 126	3 496	1 464	1 265
1895	25	10	181	21 144	4 011	73 215	2 930	997	1 275

B. Uitvoer. *Exportation.*

1865	12	39	122	1 510	3 641	7 699	684	681	871
1870	20	31	141	2 441	2 660	5 813	848	583	1 226
1875	19	27	151	4 252	5 311	12 424	439	682	1 288
1880	17	21	218	3 607	4 879	14 471	946	779	1 876
1881	14	23	195	3 443	6 340	16 315	841	1 167	1 878
1882	9	18	144	2 392	4 900	15 317	632	908	2 146
1883	15	21	214	3 180	5 462	42 328	827	1 247	1 980
1884	17	15	138	11 880	4 791	52 649	858	1 151	1 655
1885	17	10	176	16 110	3 247	54 115	1 198	1 036	879
1886	16	14	180	15 984	4 927	53 005	1 057	922	1 058
1887	16	12	195	15 750	3 959	54 455	1 229	1 170	1 140
1888	48	12	158	35 533	4 624	32 477	1 475	1 083	758
1889	40	9	160	25 562	3 168	32 506	1 343	1 289	890
1890	46	12	168	36 805	3 920	39 974	1 532	1 482	1 259
1891	24	12	171	19 902	4 236	59 082	1 372	1 764	859
1892	22	11	182	19 371	3 652	55 063	1 363	1 485	1 003
1893	20	14	172	18 825	5 413	56 600	1 575	2 999	894
1894	24	15	184	22 943	6 050	65 551	1 544	2 183	1 336
1895	21	10	183	19 618	4 239	75 749	1 353	2 898	1 240

[1]) Zie noot [1]) van tabel I B op pag. 116.

[2]) De sterke toeneming voor Nederland sedert 1884 en voor andere Staten sedert 1883 is daaraan toe te schrijven, dat telkens de geheele inhoudsgrootte der schepen van den Kon. W. I. Maildienst en van de Comp. Génér.-Transatlantique wordt genoteerd, terwijl door deze schepen gemiddeld slechts een vijfde der inhoudsgrootte voor den in- en uitvoer van Suriname wordt besteed.

V. AANGEKOMEN SCHEPEN OP CURAÇAO, NAAR LANDEN VAN HERKOMST.

Bron: K. V. *Navires entrés à Curaçao, par pays de provenance.*

Landen. *Pays.*	1890 Get. schep.	1890 1000 M³.	1891 Get. schep.	1891 1000 M³.	1892 Get. schep.	1892 1000 M³.	1893 Get. schep.	1893 1000 M³.	1894 Get. schep.	1894 1000 M³.	1895 Get. schep.	1895 1000 M³.
Europa	83	314	63	212	67	251	33	105	8	6	7	7
Noord-Amerika. *Et. Unis.*	72	235	73	242	75	260	85	288	70	241	70	244
Z.-Amer. Venezuela	407	471	456	542	448	438	474	629	451	782	494	845
„ and. Staten	85	123	77	86	61	90	65	121	101	250	104	264
West-Ind. *Ind. occ.* Ned. Kol. *Col. néerl.*	471	19	415	17	450	18	472	21	469	18	478	21
West-Ind. *Ind. occ.* vreemde Kol. *Autres colonies.*	19	7	4	3	21	43	24	35	26	18	19	10
Totaal incl. uit Zee	1 158	1 169	1205	1106	1202	1109	1262	1201	1251	1321	1309	1398
Aangekomen vaartuigen op de kleine eilanden. *Navires entrés aux dépendances.*												
Bonaire	468	26	436	24	476	21	450	25	420	20	436	29
Aruba	335	57	269	31	279	18	234	22	235	20	251	19
St. Martin	229	53	267	71	284	75	496	73	216	89	234	98
St. Eustatius	402	12	237	11	398	14	379	14	330	12	307	13
Saba	209	10	176	10	174	8	171	9	162	9	158	7
Totaal	1 643	158	1385	147	1611	137	1730	143	1363	149	1386	166

V. Verkeersmiddelen.

Moyens d'échange et de transport.

I. SURINAAMSCHE BANK. *Banque de Surinam.*

Bron: V. S. B. A. Operatiën der Bank. *Opérations.*

Jaren. Ult° Dec.	Discontos. *Escomptes.*	Wissels. *Traites.* Verkocht. *Vendues.*	Wissels. *Traites.* Gekocht. *Achetées.*	Goud. *Or.* Verkochte hoeveelheid KG. [1]) *Kilogr. vendus.*	Goud. *Or.* Netto opbrengst. *Produit net.*	Discontorente. *Taux de l'escompte.*
1870	*f* 3 261 615	*f* 562 157	*f* 588 145	—	—	9—11 %
1875	1 868 283	713 923	699 735	*	*f* 6 000	9 %
1880	2 143 223	1 174 593	780 054	350	485 344	9 %
1882	2 414 550	1 149 531	996 575	137	185 545	9 %
1883	2 718 027	1 578 943	1 326 421	144	193 663	9 %
1884	2 995 267	1 969 035	1 756 286	186	259 144	9 %
1885	3 319 196	2 357 698	1 420 087	578	820 551	9 %
1886	2 892 717	2 081 554	1 641 363	524	752 410	9 %
1887	2 550 439	2 278 912	1 685 866	603	879 642	9 %
1888	2 860 856	2 371 237	1 377 700	762	1 097 237	9 %
1889	2 674 669	2 451 757	1 441 803	575	833 451	8 %
1890	2 500 921	2 363 979	1 424 905	744	1 072 844	7—8 %
1891	2 378 739	2 347 284	1 351 460	526	808 884	7 %
1892	2 685 312	2 269 042	1 744 485	522	745 097	7 %
1893	2 411 812	2 548 069	2 119 729	579	837 786	7 %
1894	2 470 774	2 451 467	1 977 582	547	787 154	7 %
1895	2 741 706	2 704 881	2 098 975	392	577 885	*
1896	3 577 527	2 680 352	2 124 081	298	456 365	*

[1]) In consignatie. Sedert 1885 ook eenig bijgekocht goud. De markt voor het goud is Nederland. Sedert 1886 voor een klein gedeelte ook New-York.

B. Voornaamste posten der balans. *Princ. éléments du bilan.*

Bron: V. S. B.

Jaren. *Années.*	Discontoportefeuille. *Portefeuille d'escompte.* Ult° Dec.	Specievoorraad. *Espèces.* Ult° Dec.	Bankbiljetten in omloop. *Circulation.* Ult° Dec.	Reservekas. *Réserve.* Ult° Dec.	In- en uitvoeren van specie. [1]) *Imp. et exp. d'espèces.*	Uitkeeringen. *Dividendes*
			Kapitaal *f* 1 000 000.			
1870	*f* 745 540	*f* 288 437	*f* 351 010	—	+ *f* 100 000	—
1875	444 951	*	488 915	—	— 83 720	
1880	458 281	510 332	830 295	163 743	+ 221 000	6 %
			Kapitaal *f* 700 000.			
1882	496 446	494 750	939 230	168 031	+ *f* 80 000	7 %
1883	543 010	633 539	952 450	170 180	+ 171 000	7 %
1884	557 345	665 617	936 505	170 180	+ 1 000	5 %
1885	583 281	637 362	954 490	170 716	— 44 000	5½ %
1886	410 208	591 760	1 009 105	171 253	+ 2 000	5½ %
1887	469 737	775 206	1 008 205	173 398	+ 193 500	7 %
1888	497 594	694 327	1 112 875	175 000	+ 189 800	8 %
1889	540 272	685 495	1 083 120	175 000	+ 87 600	8 %
1890	502 951	723 147	1 121 670	175 000	+ 86 000	8 %
1891	474 449	752 272	1 155 385	175 000	+ 30 006	8 %
1892	481 868	650 117	1 104 920	175 000	— 65 459	8 %
1893	450 802	755 645	1 410 595	175 000	+ 261 000	9 %
1894	485 995	722 434	1 337 150	175 000	+ 83 560	9 %
1895	605 802	872 443	1 220 440	175 000	+ 134 180	9¼ %
1896	648 625	728 020	1 096 225	175 000	+ 88 500	9 %

[1]) Hierin alleen begrepen wat door de Bank ter aanvulling van den metaalvoorraad van Nederland of elders werd ontboden, of wat als overtollig naar Nederland werd teruggezonden.

II. Bank te Curaçao. *Banque à Curaçao.*

Bron: K. V.

Einde der Jaren. *Fin de l'année.*	Kapitaal. [1]) *Capital.*	Bankbiljetten (aangemaakte). [2]) *Billets.*	Gedeponeerde gelden. *Dépôts.*	Winst, ter beschikking van de koloniale kas. [3]) *Bons soldes pour le Trésor colonial.*	Uitstaande bedragen. *Prêts* — Totaal.	Uitstaande bedragen. *Prêts* — Waarvan op wisselbriev. *Dont sur traites*	Beschikbare kas. *Encaisse.*
1869	*f* 214 148	*f* 206 635	*f* 279	*f* 8 067	*f* 339 600	*f* 321 500	*f* 89 530
1880	289 265	148 700	6 839	8 094	389 075	375 850	63 823
1885	289 265	148 700	3 806	17 979	389 600	370 800	70 150
1886	289 265	148 700	4 471	18 315	439 700	433 900	21 051
1887	289 265	148 700	3 859	19 731	451 150	439 150	10 405
1888	289 265	148 700	3 892	13 808	434 210	426 680	21 425
1889	289 265	148 700	3 535	15 942	356 480	354 480	100 963
1890	289 265	148 700	3 619	15 496	363 018	362 630	94 063
1891	289 265	148 700	3 738	15 270	352 930	352 930 [4])	104 044
1892	289 265	148 700	3 754	18 083	445 670	445 670 [4])	89 133
1893	289 265	148 700	3 715	19 345	435 680	435 680 [4])	100 346
1894	289 265	148 700	3 782	19 844	468 280	468 280	68 312
1895	289 265	148 700	3 713	19 356	434 380	434 380	7 329

[1]) Gekweekt uit interesten, disconto's en premiën.

[2]) De bankbiljetten hebben sedert 1831 gedwongen koers. *Cours forcé depuis* 1831.

[3]) De winst werd van 1869—1880 voor de helft, sedert 1881 geheel in de koloniale kas gestort. *Le solde a été versé dans le Trésor, à moitié jusqu' en* 1880, *en total depuis lors.*

[4]) Incl. het bedrag uitstaande op gedep. speciën.

III. SPAARBANKEN. *Caisses d'épargne*

A. Koloniale spaarbank van Suriname. *Caisse d'épargne coloniale de Surinam.*
Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Inleg. *Versements.*	Rente als kapitaal bijgeschreven. *Rentes capitalisées.*	Terug-genomen. *Remboursements.*	Saldo te goed ult° Dec. *Solde dû aux déposants fin déc.* Totaal.	Waarvan toekomt aan Immigranten. *Dont dû à des immigrés.*
1886	*f* 161 559	*f* 5 646	*f* 100 599	*f* 338 201	*f* 143 716
1887	180 181	6 175	225 106	299 451	155 683
1888	178 101	7 743	125 444	359 911	214 164
1889	209 648	7 375	149 559	427 375	186 075
1890	241 373	7 850	147 960	433 513	196 775
1891	195 608	6 523	149 543	414 054	140 380
1892	182 274	7 268	244 968 [1])	358 628	189 283
1893	227 434	8 462	149 446	445 078	*
1894	322 949	10 322	228 886	550 459	297 812
1895	315 783	11 681	333 774	544 148	218 116

[1]) Hierin begrepen een som van *f* 86765 toekomende aan Britsch-Indische teruggekeerde immigranten, die in 1892 nog niet als uitbetaald kon worden afgeschreven, omdat de wisseltransactiën nog niet waren afgeloopen.

Bron: K. V. B. Spaar- en beleenbank op Curaçao. *Caisse d'épargne de Curaçao.*

Jaren. 1 Juli—30 Juni. *Années.*	Aantal beleggingen. *Versements.*	Bedrag van gestorte gelden. *Montant des versements.*	Saldo te goed. *Solde dû aux déposants.*	Kosten van administratie enz. *Frais d'administration, etc.*
1885/6	3 573	*f* 109 334	*f* 496 035	*f* 6 807
1886/7	2 677	104 763	508 655	6 990
1887/8	2 911	123 699	525 642	8 111
1888/9	2 455	48 465	507 013	7 639
1889/90	*	*	508 480	7 593
1890/1	*	*	519 428	7 834
1891/2	*	*	514 625	7 500
1892/3	*	*	514 954	7 514
1893/4	*	*	505 060	7 758
1894/5	*	*	551 049	7 574

IV. HYPOTHEKEN IN CURAÇAO EN O. *Hypothèques à Curaçao et dépendances.*
Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Inschrijvingen op 1° Januari. *Inscriptions au 1 Janvier.* Getal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Bijgekomen. *Nouvelles inscriptions.* Getal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Doorgehaald. *Radiations.* Getal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*
1886	650	*f* 3 004 509	91	*f* 404 171	61	*f* 225 203
1887	680	3 183 477	89	585 656	60	470 760
1888	709	3 298 373	79	488 820	86	433 475
1889	702	3 353 718	99	428 310	79	317 199
1890	722	3 464 829	89	314 892	97	279 186
1891	714	3 500 535	68	447 093	74	434 966
1892	708	3 512 662	82	370 521	73	382 250
1893	717	3 498 933	89	502 202	78	401 320
1894	728	3 599 815	102	427 082	83	356 870
1895	747	3 675 028	93	383 406	88	294 530
1896	752	3 763 904				

V. KONINKLIJKE WEST-INDISCHE MAILDIENST.
Service des paquebots sur les Indes Occidentales.

Bron: V.K.W.I.M.

Jaren. *Années.*	Schepen eind van het jaar. *Vaisseaux (fin de l'année).*	Reizen. *Trajets.*	Voordeelig saldo der reisrekening. *Bon solde des comptes de voyage.*	Voordeelig saldo der exploitatierekening. *Bon solde du compte d'exploitation.*
1887	3	12	*f* 162 823	*f* 36 579
1888	4	*	156 310	52 195
1889	3	12	231 419	98 254
1890	5	15	155 128	29 734
1891	6	18	197 202	37 230
1892	6	17	198 031	45 041
1893	6	17	378 398	161 809
1894	7	18	369 931	161 456
1895	7	17	363 460	168 566
1896	7	17	416 320	186 631

VI. Bestuursmiddelen.
Administration.

I. LANDMACHT. *Armée.*

Bron: K.V.

A. Suriname.

Jaren. *Années.* (Ult°. van elk jaar.)	Schutterij te Paramaribo. *Garde nationale. à Paramaribo.*		Gewapende burgerwacht in de districten. *Garde civique armée. dans les districts.*		Garnizoen. *Garnison.*	
	Officieren. *Officiers.*	Onderoffic. en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*	Officieren. *Officiers.*	Onderoffic. en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*	Officieren. *Officiers.*	Onderoffic. en manschappen *Sous-officiers et soldats.*
1886	27	495	63	1 326	21	380
1887	27	486	64	771	20	366
1888	27	487	64	1 315	22	367
1889	30	495	55	1 622	21	365
1890	28	439	56	1 577	20	351
1891	28	450	54	1 317	19	360
1892	27	373	57	1 163	20	386
1893	27	398	55	1 367	21	392
1894	27	376	56	1 479	21	422
1895	27	358	68	1 463	20	380

Bron: K. V.

B. Curaçao.

Jaren. (Ult°. van elk jaar.)	Schutterij. *Garde nationale.*		Garnizoen. *Garnison.*	
	Officieren. *Officiers.*	Onderofficieren en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*	Officieren *Officiers.*	Onderofficieren en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*
1886 [1])	27	363	9	233
1887	26	383	9	231
1888	26	391	9	214
1889	26	335	8	199
1890	25	326	8	200
1891	27	369	9	198
1892	26	375	9	239
1893	30	362	9	252
1894	28	353	8	246
1895	27	360	9	228

[1]) Eene reorganisatie der schutterijen, op de andere eilanden 29 Maart '82 tot stand gekomen, is bij gebrek aan personeel voor kader tot dusverre niet kunnen worden uitgevoerd. De schutterijen op deze eilanden zijn dus verdwenen. De Kol. Versl. van 1895 en 1896 vermelden dat het schutterijkorps op St. Eustatius in die beide jaren bestond uit 3 officieren en 25 onderofficieren en manschappen.

II. RECHTSWEZEN. *Justice.*

Bron: K.V.

A. Suriname.

Jaren. *Années.*	Getal zaken bij het Hof van Justitie behandeld. *Causes devant la Cour de Justice.*			Getal zaken, bij de Kantongerechten [1]) en Ommegaande gerechten [2]) behandeld. *Causes devant les justices de paix et trib. ambiants.*			
	Burgerlijke zaken. *Causes civiles.*		Strafzaken. *Causes criminelles.*	Burgerlijke zaken. *Causes civiles.*		Strafzaken. *Causes criminelles.*	
	Aangebrachte zaken. *Causes introduites.*	Afgedane zaken. *Causes terminées.*	Aangebr. zaken. *Causes introduites.*	Aangebrachte zaken. *Causes introduites.*	Afgedane zaken. *Causes terminées.*	Bij de kantongerechten afgedaan. *Just. de paix.*	Bij de ommegaande gerechten afgedaan. *Trib. amb.*
1886	62	44	93	132	134	[3]) 2 689	697
1887	42	27	179	113	112	566	630
1888	33	30	151	109	109	612	588
1889	38	36	170	110	110	541	553
1890	66	41	166	83	79	671	642
1891	33	40	183	108	115	560	839
1892	51	50	202	104	102	665	609
1893	36	43	243	67	69	707	728
1894	49	40	260	82	80	465	850
1895	30	39	196	66	69	472	742

[1]) Te Paramaribo, te Nickerie en Coronie. [2]) Alléén voor strafzaken; te Paramaribo en op de plantage Mariënburg. [3]) Hieronder 2109 bij verstek behandelde zaken.

B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances.*

Getal behandelde zaken en gedetineerden. *Causes jugées et détenus.*

Bron: K.V.

		Curaçao.		Onderh. 2 raden van justitie 5 kantong. *Dépendances, 2 cours et 5 just. de paix.*	Gedetineerden opgenomen in de gevangenissen gedurende het jaar *Détenus écroués pendant l'année.*		
		Hof van Justitie. *Cour.*	Kantongerecht. *Just. de paix.*		Op Curaçao.		Elders. *Ailleurs.*
					Raadhuis.	Huis van arrest. [1])	
1889	Burgerlijke zaken..	18	56	38			
	Strafzaken.....	55	83	101	85	271	83
	Beschikkingen.....	62	17	22			
1890	Burgerlijke zaken..	17	66	44			
	Strafzaken.....	50	86	79	69	416	52
	Beschikkingen.....	70	7	15			
1891	Burgerlijke zaken..	24	45	45			
	Strafzaken.....	39	167	72	79	348	67
	Beschikkingen.....	74	9	20			
1892	Burgerlijke zaken .	27	60	42			
	Strafzaken.....	45	170	59	71	479	56
	Beschikkingen.....	67	10	27			
1893	Burgerlijke zaken..	32	78	54			
	Strafzaken.....	42	84	66	74	344	64
	Beschikkingen.....	89	8	13			
1894	Burgerlijke zaken..	25	68	17			
	Strafzaken.....	57	208	65	120	283	61
	Beschikkingen.....	60	12	4			
1895	Burgerlijke zaken..	22	80	39			
	Strafzaken.....	56	222	93	150	323	68
	Beschikkingen.....	80	13	26			

[1]) Het zoogen. fiscalaat te Willemstad: Opname wegens desertie uit den scheepsdienst, verstoring der orde op openbare plaatsen, niet betalen van boeten, e. a.

VII. Koloniaal budget.
Budget colonial.

I. TOTAAL DER UITGAVEN EN ONTVANGSTEN. [1])
Dépenses et recettes.

Bronnen: K. V. en B. H. 2e K.

Jaren. *Années.*	Suriname. Uitgaven. *Dépenses.*	Suriname. Ontvangsten. *Recettes.* Belasting, enz. *Impôts etc.*	Suriname. Ontvangsten. *Recettes.* Bijdrage uit 's Rijks schatkist. *Subvention de la métropole.*	Curaçao. Uitgaven. *Dépenses.*	Curaçao. Ontvangsten. *Recettes.* Belasting, enz. *Impôts, etc.*	Curaçao. Ontvangsten. *Recettes.* Bijdragen uit Rijks schatkist. *Subvention de la métropole.*
	f 1000.	*f* 1000.	*f* 1000.	*f* 1000.	*f* 1000.	*f* 1000.
1867.	1 177	738	439	530	370	160
1872.	1 157	921	236	422	365	58
1877.	1 483	1 054	428	514	314	200
1882.	1 461	1 212	248	552	587	—
1887.	1 524	1 402	123	620	606	—
1888.	1 628	1 324	304	639	607	—
1889.	1 584	1 450	133	699	778	—
1890.	1 548	1 532	16	672	597	—
1891.	1 792	1 580	212	764	764	—
1892.	1 769	1 573	196	809	809	—
1893.	1 859	1 723	136	705	705	—
1894.	1 881	1 803	78	719 [2])	719 [2])	— [2])
1895. [2])	1 988	1 827	161	685	582	103 [4])
1896. [3])	2 277	1 975	302	729	729	—
1897. [3])	2 245	2 016	229	702	610	92

[1]) Deze tabel werd welwillend aan het Departement van Koloniën gereviseerd.
[2]) Voorloopige opgaaf. *Chiffres non définitifs.* [3]) Begrootingscijfers. *Evaluations budgétaires.*
[4]) Vermoedelijk zal circa 28 m. nog uit de saldo's van vorige diensten kunnen worden bestreden.

II. OVERZICHT VAN DE OPBRENGST DER VOORNAAMSTE BELASTINGEN IN SURINAME.

Bron: K. V. *Rendement des principaux impôts.* (*Surinam*).

Dienstjaar. *Exercices.*	Invoerrechten. *Droits d'entrée.*	Uitvoerrechten. *Droits de sortie.*	Accijns op het binnenl. gedistilleerd. *Accise des spiritueux.*	Personeel. *Impôt du personnel.*	Patentrecht. *Patentes.*	Belasting op de huurwaarde der huizen. *Impôt s. l. valeur locative.*	Erf- en grondpacht en concessierecht. *Emphytéose, rentes foncières etc.*	Tonnegeld der schepen. *Droits de tonnage.*	Zegelrecht. *Timbre.*	Successie en overgangsrecht. *Succession.*
	f 1000	*f* 1000	*f* 1000	*f* 1000	*f* 1000	*f* 1000	*f* 1000	*f* 1000	*f* 1000	*f* 1000
1886	409	123	95	117	77	31	86	23	42	5
1887	542	134	103	107	77	29	111	22	33	11
1888	522	118	121	99	48	28	105	9	36	10
1889	652	114	113	91	49	30	101	8	37	12
1890	720	110	123	89	53	32	86	9	43	11
1891	715	91	102	83	51	33	97	8	32	15
1892	734	92	87	85	53	37	101	9	49	43
1893	842	99	109	89	54	38	130	8	44	8
1894	925	83	117	101	64	39	119	9	37	11
1895	929	74	102	98	66	38	150	8	42	6

Lijst van Statistische Bescheiden,

welke blijkens aankondiging in de Nederlandsche Staatscourant of andere opgaven, sedert 1 Januari 1896 van wege de onderscheidene Departementen van Algemeen Bestuur het licht hebben gezien.

Departement van Buitenlandsche Zaken.

Consulaire verslagen en berichten. Jaargang 1896 en 1897 gedeeltelijk. (J. H. de Bussy, Amsterdam, *f* 3.— per jaargang).

Departement van Justitie.

Gerechtelijke Statistiek van het Koninkrijk der Nederlanden over 1895. (Van Weelden en Mingelen *f* 1.50).

Statistiek van het gevangeniswezen over het jaar 1895. (Van Weelden en Mingelen, *f* 1.—).

Verslag van de Commissie van onderzoek in zake de afbreuk door den arbeid in gevangenissen, Rijks-werkinrichtingen en Rijksopvoedingsgestichten aan den arbeid in de vrije maatschappij gedaan. (Van Weelden en Mingelen, *f* 1.—).

Departement van Binnenlandsche Zaken.

Inleiding tot de uitkomsten der beroepstelling in het Koninkrijk der Nederlanden op 31 December 1889, bevattende een overzicht van de uitkomsten voor zooveel mogelijk in vergelijking met die der vorige beroepstellingen, bewerkt door de Centrale Commissie voor de Statistiek. (Van Weelden en Mingelen, *f* 2.—).

Verslag aan de Koningin-Weduwe, Regentes van de bevindingen en handelingen van het veeartsenijkundig staatstoezicht over 1894. (Van Weelden en Mingelen, *f* 0.50).

Verslag van den staat der hooge-, middelbare en lagere scholen in het Koninkrijk der Nederlanden over 1894/95. (Van Weelden en Mingelen, *f* 1.—).

Verslag aan de Koningin-Weduwe, Regentes van de bevindingen en handelingen van het geneeskundig staatstoezicht in 1892. (Van Weelden en Mingelen, *f* 1.50).

Supplement op de Statistiek van den loop der bevolking van Nederland over 1890 en 1891. (Van Weelden en Mingelen, *f* 0.10).

Redevoering van den Minister van Financiën, uitgesproken in de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 17 September 1896, bij de aanbieding der ontwerp-begrootingswetten voor 1897, benevens die ontwerpen met de daarbij behoorende memoriën van toelich-

ting, uitgewerkte staten en verdere bijlagen. (Boekhouder en kassier der Nederlandsche Staatscourant en van het Staatsblad, *f* 3.50).

Statistiek van den loop der bevolking in Nederland over 1894. (Van Weelden en Mingelen, *f* 0.40).

Departement van Financiën.

Statistiek van den in-, uit- en doorvoer van het Koninkrijk over 1895. ('s Gravenhaagsche Boek- en Handelsdrukkerij, voorheen Gebr. Giunta d'Albani. (1e ged. *f* 4.—, 2e ged. *f* 4.—).

Bescheiden betreffende de geldmiddelen, 21e stuk. 1e gedeelte: Mededeeling van de opbrengst der belastingen en andere middelen en van verschillende bijzonderheden met de heffing der belasting in verband staande. 2e gedeelte: Statistiek der domeinen over 1895. (Martinus Nijhoff, *f* 1.— per deel).

Eerste wetenschappelijke balans van het pensioenfonds van weduwen en wezen van burgerlijke ambtenaren. (Martinus Nijhoff, *f* 1.90).

Departement van Waterstaat, Handel en Nijverheid.

Verslag over den landbouw in Nederland over 1892 en 1893 2e gedeelte. (Gebr. Van Cleef, *f* 0.75.)

Statistiek der scheepvaart over 1895. 1e gedeelte: koopvaardijvloot, scheepvaartbeweging, bemanning. 2e gedeelte: strandingen, schipbreuken en andere ongevallen. 3e gedeelte: vrachtvaart door Nederlandsche schepen op vreemde havens. (Gebr. Van Cleef, *f* 0.50 per deel).

Verslag van den Raad van Toezicht op de spoorwegdiensten over den toestand van de spoorwegen en daartoe behoorende werken en gebouwen en over de uitoefening van de spoorwegdiensten gedurende het jaar 1895. (Gebr. Van Cleef, *f* 0.25).

Verslag aan de Koningin-Weduwe, Regentes over de openbare werken van het jaar 1895. (Gebr. Van Cleef, *f* 1.50).

Verslagen betrekkelijk den dienst der Posterijen en Telegraphie over 1895. Idem der Rijkspostspaarbank. (Gebr. Van Cleef, *f* 1.— en *f* 0.50).

Verslag van den staat der Nederlandsche Zeevisscherijen over 1895. (Gebr. Van Cleef *f* 1.—).

Statistiek met overzichtskaart der scheepvaartbeweging op de rivieren en kanalen in Nederland in 1895. (Gebr. Van Cleef, *f* 1.—).

Statistiek van de philanthropische Spaar- en Leenbanken in Nederland over 1894. (Gebr. Van Cleef, *f* 1.—).

Statistiek van het vervoer op de spoor- en tramwegen over het jaar 1895 met daarbij behoorende kaart. (Gebr. Van Cleef, *f* 0.50).

Departement van Koloniën.

Verslag over de burgerlijke openbare werken in Nederlandsch-Indië over het jaar 1894. (Martinus Nijhoff, *f* 4.50).

Uitgaven van de Centrale Commissie voor de Statistiek

bij de firma VAN WEELDEN EN MINGELEN verkrijgbaar gesteld.

Jaarcijfers (Binnenland) jaargang 1892—1895 per jaarg. . . . . *f* 1.25
" (Koloniën) " 1891—1895 " " . . . . . " 0.75
Maandcijfers en andere periodieke opgaven no^s 1—8 à *f* 0.30 per nummer.

BIJDRAGEN TOT DE STATISTIEK VAN NEDERLAND.

I. Statistiek der Arbeidersvereenigingen. . . . . *f* 0.90
II. Onderzoek naar het verbruik van sommige voedings- en genotmiddelen. . . . . " 0.75
III. Overzicht van de loonen en den arbeidsduur bij Rijkswerken in 1894 . . . . . " 0.75
IV. Onderzoek naar de geschiedenis en werkzaamheid der Vakvereenigingen . . . . . " 0.90
V. Sterftetafels voor Nederland, bewerkt door Dr. A. J. VAN PESCH, Hoogleeraar te Amsterdam, lid der Centrale Commissie voor de Statistiek (Hollandsche en Fransche uitgave) " 0.90

JAARCIJFERS

uitgegeven door de Centrale Commissie voor de Statistiek.

KOLONIËN.

1896 en vorige Jaren.

Annuaire Statistique des Pays-Bas

publié par la Commission Centrale de Statistique.

COLONIES.

1896 et années antérieures.

's Gravenhage.
GEBR. BELINFANTE.
1898.

JAARCIJFERS

uitgegeven door de Centrale Commissie voor de Statistiek.

KOLONIËN.

1896

en vorige jaren.

ANNUAIRE STATISTIQUE DES PAYS-BAS

Publié par la Commission Centrale de Statistique.

COLONIES.

1896

et années antérieures.

's Gravenhage.
GEBR. BELINFANTE.
1898.

Voorbericht.

De inrichting der Koloniale Jaarcijfers over 1896 en vorige jaren sluit zich in hoofdzaak weder geheel aan bij die der vroegere jaargangen. Van de enkele aangebrachte wijzigingen vinden de voornaamste hier vermelding.

Tabel III op bladz. 4, welker hoofdcijfers ook op bladz. 2 en 3 voorkomen, heeft plaats gemaakt voor een staat, houdende splitsing der inlandsche bevolking van Java en Madoera in volwassenen en kinderen.

In tabel X op bladz. 10 zijn de geborenen en overledenen naar de geslachten verdeeld.

Het overzicht van de Mohamedaansche geestelijke scholen op bladz. 25, dat na 1893 niet kon worden voortgezet, is vervallen, en in verband daarmede zijn enkele andere tabellen in het hoofdstuk onderwijs over meer jaren uitgebreid.

Eveneens vervallen is de tabel op bladz. 57, betreffende de definitieve bestemming der naar de Middellandsche zee voor orders verscheepte suiker, welke tabel na 1892 niet kon worden voortgezet.

De opgaven in de tabel op bladz. 70, bevattende een algemeen overzicht der spoorwegen in Ned.-Indië, zijn thans gesplitst voor Java en Madoera, en Sumatra.

Weggelaten is eindelijk het overzicht van den uitvoer van Curaçao, waaromtrent na 1890 geen opgaven werden verstrekt.

's Gravenhage, 14 Mei 1898.

Namens de Centrale Commissie voor de Statistiek,

A. KERDIJK,
Ondervoorzitter.

C. A. VERRIJN STUART,
Secretaris.

REGISTER.

Registre.

A. OOST-INDIE. Indes Orientales.

N°. Pag.

I. Grondgebied. *Territoire.*

I. Oppervlakte van Nederlandsch-Indië in □ geographische mijlen volgens planimetrische berekeningen in 1891 1
Superficie des Indes Néerlandaises en lieues carrées géographiques d'après une calculation planimétrique effectuée en 1891.

II. Bevolking. *Population.*

I. Hoofdbestanddeelen der bevolking van Nederlandsch-Indië (met uitzondering van het personeel van leger en vloot) 2
Population des Indes Néerlandaises (A l'exception du personnel de l'armée et de la Marine.)
A. Java en Madoera. *Java et Madoura.* 31 Dec. 1896 2
B. Buitenbezittingen. *Autres possessions.* 31 Dec. 1895 3

II. Dichtheid der inlandsche bevolking op Java en Madoera 4
Population indigène relative de Java et de Madoura.

III. Getalsterkte der Inlandsche en met deze gelijkgestelde bevolking van Java en Madura met onderscheiding van volwassenen en kinderen op 31 Dec. 1895 4
Population indigène à Java et Madura (Adults et enfants) à 31 *Déc.* 1895.

IV. Getalsterkte der bevolking in de voornaamste steden op 't einde des jaars 5
Population des villes principales, à la fin de l'année.

V. Zielental der europeesche en met deze gelijkgestelde bevolking van Nederlandsch-Indië naar het geboorteland op het einde des jaars 5
Population européenne et assimilée des Indes Néerlandaises, par pays de naissance,

VI. Indeeling der europeesche en met deze gelijkgestelde bevolking naar de beroepen en bedrijven in 1894 6
Répartition de la population Européene et assimilée par emplois et métiers 1894.
A. Java en Madoera. *Java et Madoura.* 6
B. Buitenbezittingen. *Autres possessions.* 6

VII. Getal Christenen onder de inlanders en vreemde oosterlingen 7
Chrétiens parmi les indigènes et étrangers orientaux.
A. Java en Madoera. *Java et Madoura.* 7
B. Buitenbezitingen. *Autres possessions.* 7

VIII. Aantal der op Java en Madoera voor eigen rekening eenigen handel en industrieel bedrijf uitoefenende inlanders, Chineezen en andere vreemde oosterlingen, verdeeld naar het inkomen volgens de uitkomsten der bedrijfsbelasting 8-9
Négociants et industriels indigènes et assimilés à Java et Madoura, répartis selon les revenus d'après les résultats de l'impôt.

IX. Aantal der voor eigen rekening eenigen handel en industrieel bedrijf uitoefenende Chineezen in de Buitenbezittingen, gerangschikt naar gewesten en inkomen volgens de uitkomsten der bedrijfsbelasting 8-9
Négociants et industriels Chinois dans les possessions hors Java et Madoura répartis selon les revenus d'après les résultats de l'impôt.

Verklaring der teekens	*Significations des figures:*
— beteekent 0.	— *signifie* 0.
* „ de opgaven ontbreken.	* „ *les donnees font défaut.*
† „ de opgaven zijn onvolledig.	† „ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.

X. Aantal in de registers van den burgerlijken stand ingeschreven geboorten, huwelijken en sterfgevallen bij de Europeanen en daarmede gelijkgestelden, wat de inlandsche Christenen betreft voor zooveel inschrijving in de registers van den burgerlijken stand heeft plaats gehad 10
Naissances mariages et décès chez les européens et assimilés inscrits aux registres de l'état civil.

XI. Sterfte naar den leeftijd, onder de europeesche en daarmede gelijkgestelde in Indië geborenen. 10
Décès d'Européens et assimilés, nés dans la colonie, par classes d'âge.

III. Voorziening in de sanitaire en geestelijke behoeften der bevolking.

Service médical, enseignement, culte.

I. GENEESKUNDIGE DIENST. *Service médical.*

1. Aantal geneesheeren bij het einde van 1896. *Nombre de médecins* 11
2. Koepokinenting. *Vaccination* 11
3. Krankzinnigen-verpleging. *Traitement des aliénés* 12

II. ONDERWIJS. *Enseignement.*

A. Onderwijs voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden 13
Enseignement pour Européens et assimilés.

I. Middelbaar onderwijs. *Enseignement moyen* 13
1. Getal scholen, onderwijzend personeel en leerlingen. 13
Nombre des écoles, personnel enseignant et élèves.
2. Gymnasium Willem III, te Batavia. *Lycée Guillaume III à Batavia.* 13
3. Hoogere Burgerscholen met vijfjarigen cursus voor jongens te Samarang en te Soerabaja 14
Ecoles moyennes supérieures pour garçons à Samarang et Sourabaja (cours de 5 ans.)
4. Eindexamens. *Examen final* 14
5. Hoogere Burgerschool met driejarigen cursus voor meisjes te Batavia 15
École moyenne de jeunes filles à Batavia. (cours de 3 ans.)
6. Burger-avondschool te Soerabaja. *Ecole moyenne du soir, Soerabaja* 15
7. Kosten van het middelbaar onderwijs. *Frais de l'enseignement moyen* 15

II. Lager onderwijs 16
Enseignement primaire.
1. Getal en aard der scholen op ult° December 1896 16
Nombre et genre des écoles à la fin de 1896.
2. Openbare scholen. *Ecoles publiques* 17
3. Bijzondere scholen. *Ecoles libres* 18
4. Gouvernements-normaalscholen 19
Écoles normales du Gouvernement.
5. Uitslag der acte-examens. *Examens pour le personnel enseignant* 19
6. Kosten van het openbaar lager onderwijs voor Europeanen 19
Frais de l'enseignement primaire pour Européens.

B. Onderwijs voor inlanders 20
Enseignement pour les indigènes.

I. Kweekscholen voor inlandsche onderwijzers 20
Écoles normales pour la formation d'instituteurs pour les indigènes.
1. Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant* 20
2. Eindexamens. *Candidats à l'examen final* 21

II. Scholen voor zonen van inlandsche hoofden en andere aanzienlijke inlanders 21
Écoles pour les fils des chefs et notables indigènes.

III. Lagere scholen. *Ecoles primaires* 22
1. Aantal scholen en leerlingen. *Nombre des écoles et des élèves* ..... 22—23
A. Java en Madura. (1896) *Java et Madoura* — (1896) 22
B. Buitenbezittingen. (1895) *Autres possessions* — (1895) 23
2. Particuliere scholen. *Écoles libres* 23
a. Gesubsidiëerde scholen. *Écoles subventionnées* 23
b. Niet gesubsidiëerde scholen. *Écoles non subventionnées* 24
3. Personeel aan de Gouvernementsscholen voor inlanders 24
Personnel attaché aux écoles publiques pour indigènes.
4. Kosten van het openbaar onderwijs voor inl. met inbegrip der subsidiën aan particuliere scholen *Frais de l'enseignement public pour les indigènes y comprises les subsides aux écoles libres* 25

C. Scholen voor vreemde oosterlingen op 't einde des jaars 25
Écoles pour orientaux étrangers.

Verklaring der teekens:	*Significations des figures:*
— beteekent 0.	— *signifie* 0.
* „ de opgaven ontbreken.	* „ *les données font défaut.*
† „ de opgaven zijn onvolledig.	† „ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.

III. EEREDIENST. *Cultes.*

1. Bediening der Christen-gemeenten in Ned.-Indië 26
Ecclésiastiques desservant les communes Chrétiennes.
2. Zendelingen in Ned.-Indië. *Missionnaires et missions aux Indes Néerlandaises* 27
3. Gewestelijk overzicht van de vertrokken, te Djeddah aangekomen en teruggekeerde bedevaartgangers 28-29
Aperçu par provinces des pélerins partis, arrivés à Djeddah et revenus.
4. Getal met passen naar Mekka vertrokken en teruggekeerde bedevaartgangers..... 30
Nombre des pélerins.
5. Getal Hadji's onder de inlanders aanwezig op ult. 1874 en 1893. 30
Nombre des hadjis (Indigènes ayant fait le pélérinage de la Mecque).

IV. Nijverheid. *Industrie.*

A. Verzamelingsnijverheid. *Industrie minière.*

I. Tinproductie van Nederlandsch-Indië. *Production d'étain* 31
1. Gouvernementsontginningen Banka. *Exploitation du Gouvernement à Banka*.. 31
2. Particuliere exploitaties op Billiton en Riouw. *Exploitations particulières à Billiton et Riouw* 31
II. Steenkolenproductie der voornaamste ondernemingen..... 32
Production de charbon des principales entreprises.
III. Productie van geraffineerde petroleum der voornaamste ondernemingen..... 32
Production de pétrole des principales entreprises,
IV. Productie van enkele andere delfstoffen. *Production de quelques autres minéraux*..... 32

B. Landbouw. *Agriculture.*

a. LANDBOUW VOOR EIGEN REKENING DER BEVOLKING IN DE GOUVERNEMENTSLANDEN VAN JAVA EN MADOERA.

Cultures à Java et Madoura pour compte des indigènes.

I. Totaal bouwgronden door de bevolking ontgonnen voor geregelde cultuur..... 33
Total terrains en culture indigène.
II. Totaal der beplante bouwgronden. *Total der terres cultivées*..... 33
III. Getalsterkte van den veestapel op Java 33
Têtes de bétail à Java.
IV. Gewestelijk overzicht van de uitgestrektheid der geslaagde velden, die blijkens tabel II met padi of andere gewassen zijn beplant geweest..... 34
Répartition par provinces des rizières arrosées et sèches, dont la culture a réussi.

b. LANDBOUW VOOR REKENING VAN HET GOUVERNEMENT EN PARTICULIEREN 35
Agriculture pour compte du Gouvernement et des particuliers.

I. Bouwgronden gebezigd voor den landbouw in het jaar 1896 35
Terres en culture, 1896.
II. Uitgestrektheid der gronden op Java door inlanders verhuurd aan landbouw-industrieelen, met opgaaf van de cultuur die daarop gedreven wordt..... 36
Superficie des terrains cédés en bail par les indigènes aux non-indigènes, avec l'indication des cultures sur ces terrains.
III. Totaal gronden op Java door het gouvernement in huur of in erfpacht afgestaan naar de soort der ondernemers..... 36
Total des terres cédées en bail ou en emphytéose par le gouvernement.
IV. Uitgestrektheid en verpondingswaarde der landen op Java aan particulieren in eigendom afgestaan, verdeeld naar gewesten en nationaliteit der eigenaren 37
Etendue et valeur imposable des domaines particuliers à Java, par provinces et par nationalités des propriétaires.
V. Suikercultuur op Java. *Culture du sucre à Java*..... 37
1. Overgang der Gouvernements-suikercultuur in vrije cultuur..... 37
Transition de la culture de sucre du Gouvt. à la culture libre.
2. Ontwikkeling der vrije suikercultuur op Java (op contracten met de bevolking berustende) 37
Développement de la culture de sucre à Java par entrepreneurs sous libre contrat avec l'indigène.
3. Suikerproductie (in picols) in 1896 verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen met de totalen der gewestelijke productie van de vijf vorige jaren. *Sucres produits (picols) par provinces*..... 38
VI. Koffiecultuur van Nederlandsch-Indië. *Culture du café dans les Indes Néerlandaises* ... 39
1. Koffieproductie (in picols) van 1896, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen met de totalen der Gouvernements-productie der vorige jaren. 39
Cafés produits (picols), par provinces.

Verklaring der teekens:
— beteekent 0.
* „ de opgaven ontbreken.
† „ de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:
— *signifie* 0.
* „ *les données font défaut.*
† „ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.

2. Koffieproductie (in picols) in Nederl.-Indië 40
Production de café (picols) dans les Indes Néerland.

VII. Kinaproductie van Nederl.-Indië, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen. . 41
Production de quinquina, par provinces.

VIII. Tabakscultuur in Nederl.-Indië. *Culture du tabac dans les Indes Néerlandaises* 41

1. Tabaksproductie in 1896, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen.
Kilogrammes de tabac produit, par provinces 41

2. Tabaksproductie van Java..... 42
Production de tabac à Java.

3. Tabaksproductie van Sumatra's Oostkust..... 42
Production de tabac à Sumatra.

IX. Theeproductie van Java, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen..... 43
Production de thé à Java, par provinces.

X. Productie van indigo op Java, verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen ... 43
Production d'indigo à Java, par provinces.

XI. Productie van muskaatnoten en foelie, verdeeld over gewesten en aard der productie . 44
Production de noix de muscade et de macis.

XII. Cacaoproductie op Java. *Production de cacao à Java* 44

XIII. Boschwezen op Java en Madoera. *Administration des forêts à Java et Madoura*..... 45

c. ANDERE NIJVERHEIDSINSTELLINGEN. *Autres branches de l' industrie.*

I. Overzicht van de belangrijkste nijverheids-inrichtingen in 1896..... 45
Établissements d'industrie.

II. Overzicht van het aantal stoomketels, toebehoorende aan particulieren in Ned.-Indië.. 46
Aperçu des chaudières à vapeur appartenant à des particuliers dans les Indes Néerl.

1. Algemeen overzicht. *Aperçu général.* 46

2. Stoomketels, bij de nijverheid in gebruik..... 46
Chaudières affectées à l'industrie.

III. Werkloonen voor ambachtslieden en koelies in het algemeen..... 47
Salaires des ouvriers et coolies.

V. Handel en Scheepvaart. *Commerce et navigation.*

A. HANDEL. *Commerce.*

I. Overzicht der waarde van den algemeenen goederen- en speciën- in- en uitvoer, zoowel voor Gouvernements- als voor particuliere rekening..... 48
Valeur des articles et des monnaies importés et exportés pour le compte du Gouvernement et pour le compte des particuliers.

II. Overzicht van het aandeel van Java en Madoera en de Buitenbezittingen afzonderlijk, in de waarde van den algemeenen in- en uitvoer voor particuliere rekening..... 49
Part de Java et Madoura et des autres possessions au total de la valeur des imports et des exports pour le compte des particuliers.

III. Algemeene invoer van goederen door particulieren in Ned.-Indië, naar de landen van herkomst..... 49
Marchandises importées aux Indes Néerlandaises pour le compte des particuliers, par pays de provenance.

IV. Invoer door particulieren van eenige voorname handelsartikelen in Ned.-Indië, en het aandeel van Nederland daarin..... 50-51
Importations par particuliers aux Indes Néerlandaises des principales marchandises, avec spécification des provenances des Pays-Bas.

V. Invoer tot verbruik van eenige voorname handelsartikelen in Java door particulieren.. 50-51
Importations à Java de quelques articles importants (comm. spécial).

VI. Uitvoer der voornaamste handelsartikelen. *Exportations des principales marchandises*.. 52-53

1. Uitvoer uit geheel Nederlandsch-Indië en uit Java en Madoera afzonderlijk . . 52-53
Exportations totales des Colonies, et de Java et Madoura séparément.

a. Uitgeklaarde hoeveelheden volgens de officieele statistiek 52-53
Exportations (d'après la statistique officielle.)

b. Uitgevoerde hoeveelheden uit Java (volgens de marktberichten der Handelsvereeniging te Batavia) met aantooning van de bestemming der uitvoeren van 1897..... 52-53
Exportations de Java par destinations (d'après les bulletins du marché).

2. Uitvoeren van eenige handelsartikelen uit Padang, naar landen van bestemming 54
Exportations de quelques marchandises de Padang, par destinations.

3. Uitvoeren van Makassar, naar landen van bestemming..... 55
Exportations de Macassar, par destinations.

Verklaring der teekens:
— beteekent 0.
* „ de opgaven ontbreken
† „ de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:
— *signifie* 0.
* „ *les données font défaut.*
† „ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.

4. Invoer uit, en uitvoer naar Nederland van zilveren munt..... 55
Importations et exportations de monnaies d'argent (commerce avec les Pays-Bas.)

VII. Overzicht van de bestemming der van Java uitgevoerde suiker sedert het oogstjaar (1 Juli—30 Juni) 1884/85. *Sucres exportés de Java, par destinations*..... 56

VIII. Overzicht van de verdeeling der van Nederlandsch-Indië uitgevoerde koffie over landen van bestemming. *Cafés exportés des Indes, par pays de destination*..... 57

IX. Verscheping van koffie naar Java. *Cafés importés à Java*..... 58

X. Overzicht van de oogsten en van de opbrengst van Java- en Sumatra-tabak, aangebracht op de Nederlandsche markt 58
Quantité et valeur des tabacs importés aux Pays-Bas de Java et de Sumatra.

XI. Handel van Nederlandsch-Indië met Pinang en Singapore..... 59
Commerce des Indes Néerlandaises avec Pinang et Singapour.

1. Handel tusschen Pinang en Nederlandsch-Indië..... 59
Commerce des Indes Néerl. avec Pinang.
2. Invoer van de voornaamste artikelen uit Atjeh te Pinang 59
Importation des articles principaux d'Atjeh à Pinang.
3. Handel tusschen Nederlandsch-Indië en Singapore..... 59
Commerce des Indes Néerl. avec Singapour.
4. Aandeel van de verschillende gedeelten van Nederlandsch-Indië in den in- en uitvoer van Singapore..... 59
Part des différentes parties des Indes Néerl. à l'importation et à l'exportation de Singapour.

XII. Prijzen..... 60
Prix.

1. Loop der prijzen van eenige artikelen van invoer..... 60
Prix de quelques articles importés.
2. Loop der prijzen op Java van metalen en petroleum..... 60
Prix à Java des métaux et du pétrole.
3. Loop der prijzen in Java van eenige artikelen van uitvoer 61
Prix à Java de quelques articles exportés.
4. Middenprijzen (bruto) per picol, voor Gouv. producten betaald 62
Prix moyens (bruts) des produits des cultures du Gouvt. (p. picol).
5. Laagste en hoogste prijzen van eenige voorname uitvoerartikelen op Java ... 62
Prix de quelques articles d'exportation de Java.

B. SCHEEPVAART. *Navigation.*

I. Overzicht der Nederlandsch-Indische koopvaardijvloot 63
Tableau de la marine marchande des Indes Néerlandaises.

II. Verdeeling over stoom- en zeilschepen van de kofflevrachten, uitgevoerd van Nederl.-Indië naar landen daarbuiten gelegen 63
Affrétements de café exportés des colonies aux pays en dehors, par catégories de navires.

III. Scheepvaartverkeer der voornaamste havens van Java met landen buiten Nederlandsch-Indië. *Navigation entre les principaux ports des colonies et l'extérieur*..... 64

IV. Aandeel der verschillende vlaggen in het scheepvaartverkeer van het buitenland met Nederlandsch-Indië..... 65
Part des princ. pavillons au mouvement de la navigation aux Indes Néerl.

VI. Verkeersmiddelen.

Moyens et voies d'échange et de transport.

A. MUNT- EN BANKWEZEN. SPAARBANKEN.

Monnaies, institutions de crédit. Caisses d'épargne.

I. Wisselkoersen. *Change*..... 66

II. Javasche Bank. *Banque de Java*..... 67

1. Opereerend kapitaal der Bank. *Capital en opération*..... 67
2. Nieuwe beleeningen naar den aard der onderpanden 67
Prêts nouveaux, par nature des nantissements.

Verklaring der teekens:	*Significations des figures:*
— beteekent 0.	— *signifie* 0.
* „ de opgaven ontbreken.	* „ *les données font défaut.*
† „ de opgaven zijn onvolledig	† „ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.

3. Metaalvoorraad, disconteeringen, bankbiljetten in omloop en afgifte van assignatiën bij de verschillende kantoren der Bank *Encaisse métallique, escomptes, billets en circulation et assignations aux divers établissements de la Banque.* 68
4. Koersen der bankactiën. *Cours des actions de la Banque* 68

III. Spaarbanken. *Caisses d'épargne* 69
1. Aantal inleggers, benevens saldo per inlegger op het einde van elk jaar bij de vijf spaarbanken. *Nombre des livrets et solde dû aux déposants fin de l'année* 69
2. De inleggers der verschillende spaarbanken met vermelding van hunnen landaard en hun saldo te goed. *Classification des déposants d'après leurs soldes et leurs nationalités* 70

B. SPOOR- EN TRAMWEGEN.

Voies ferrées, tramways.

I. Staats- en particuliere spoorwegen. *Chemins de fer de l'État et des compagnies.* ....70—76
1. Algemeen overzicht der Staats- en particuliere spoorwegen in exploitatie en van de opbrengst van het personen- en goederenvervoer 70
Kilomètres en exploitation des chemins de fer de l'État et des compagnies.
2. Staats-spoorwegen. *Chemins de fer de l'État* .....71—72
a. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Oosterlijnen.. 71
Transport de voyageurs et de march. et recettes (réseau Est).
b. Reizigers en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de lijn Djokjakarta—Tjilatjap 71
Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (ligne Djokjakarta—Tjilatjap).
c. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Westerlijnen . 72
Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (réseau Ouest).
d. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de lijn Sumatra's Westkust.....
Transport de voyageurs et de marchandises et recettes ligne à Sumatra-Ouest.
e. Bruto opbrengst der Staats-spoorwegen per dag en per kilometer..... 72
Recettes des chemins de fer de l'État par kilomètre et par jour.
3. Particuliere spoorwegen 73
Chemins de fer des compagnies.
a. Lijn Semarang—Vorstenlanden—Willem I..... 73
Ligne Semarang—Principautés—Willem I.
b. Lijn Batavia—Buitenzorg 74
Ligne Batavia—Buitenzorg.
c. Lijn Tegal—Balapoelang 75
d. Lijn Batavia—Meester-Cornelis—Bekassie—Kedoeng Gedé 75
e. Lijnen in het landschap Deli. *Lignes à Deli. (Sumatra)* 75

II. Tramwegen. *Tramways* 76
1. Staats-stoomtramweg in Atjeh. *Tramway à vapeur de l'État à Atjeh* 76
2. Particuliere tramwegen. *Tramways des compagnies* 76

C. POSTERIJEN EN TELEGRAFEN. *Postes et Télégraphes.*

I. Overzicht van de overgebrachte brieven enz 77
Lettres etc. transmises.
1. Binnenlandsch verkeer. *Correspondance intérieure* 77
2. Buitenlandsch verkeer. *Correspondance étrangère* 77

II. Aantal verkochte briefkaarten. *Cartes postales vendues* 77

III. Postwissels. *Mandats de poste* 78

IV. Quitantiën. *Quittances par la poste* 78

V. Telegrafen. *Télégraphes* .....78—79
1. Getal kantoren, lengte der lijnen en draden 78
Nombre de bureaux, lignes et fils.
2. Exploitatie der Gouvernements-telegrafen. *Service des télégraphes* 79

Verklaring der teekens:	*Significations des figures:*
— beteekent 0.	— *signifie* 0.
* „ de opgaven ontbreken.	* „ *les données font défaut.*
† „ de opgaven zijn onvolledig.	† „ *les données sont incomplètes.*

Pag.

D. GESUBSIDIEERDE STOOMVAARTDIENSTEN.

Services de transport par eau subventionnés.

I. Overzicht van de vloot en het aantal passagiers der Ned. Ind. Stoomvaartmaatschappij, van de afgelegde afstanden onder en buiten contract en het totaal harer ontvangsten 79
Aperçu de la flotte et du nombre des passagers de la Compagnie de navigation Indo-Néerlandaise, distances parcourues et recettes totales.

VII. Bestuursmiddelen. *Administration.*

A. RECHTSWEZEN. *Justice.*

I. Inlandsche beklaagden op Java en Madoera wegens die misdrijven, voor welke de officieele bronnen eene vergelijking toelaten 80
Prévenus indigènes à Java et Madoura (principaux délits).
II. Veroordeelde Europeanen aanwezig bij het einde des jaars in de burgerlijke gevangenissen of strafplaatsen. *Condamnés Européens présents en prison civile* 80
III. Veroordeelden in de burgerlijke gevangenissen of strafplaatsen, voor zooveel zij zich reeds op de hun aangewezen strafplaats bevonden 81
Condamnés présents en prisons et lieux de détention civils.
IV. Burgerlijke zaken 82
Causes civiles.
V. Faillissementen 83
Faillites.

B. LEGER. *Armée.*

I. Overzicht van de aanwezige sterkte. *Effectif de l'armée* 83
II. De aanwezige sterkte op ult. December 1896, gesplitst naar wapens en diensten 83
L'effectif de l'armée, divisée selon la désignation des corps, à la fin de l'année 1896.
III. Specificatie der verliescijfers van onderofficieren en minderen 84
Chiffres des pertes, de sous-officiers et de soldats.
IV. Overzicht van de zieken en overledenen bij het leger in de jaren 1883—1892 84
Aperçu des malades et des décédés pendant les années 1883—1892.
V. Overzicht van het aantal lijders naar de voornaamste ziektevormen en verhouding tot het totaal aantal behandelden 85
Nombre des malades par maladies.
VI. Verdeeling der zieken naar den landaard met aantooning van het percentage van zieken onder elken landaard op 100 militairen. *Nombre des malades par nationalités.* 85
VII. Werving in Nederland bij het koloniale werfdepot en sterkte der koloniale reserve ... 86
Recrutement aux Pays-Bas.
VIII. Aanvulling in Ned. Indië van het getal onderofficieren en manschappen met uitzondering van de werving in Indië en de re-engagementen 86
Complétement aux Indes à l'excl. du recrutement aux Indes et les réengagements.
IX. Werving in Indië van onder-officieren en manschappen 87
Recrutement aux Indes.
X. Reëngagementen van 1—6 jaren in Indië. *Réengagements de un à six ans aux Indes* .. 87

C. ZEEMACHT. *Marine.*

I. Sterkte van de oorlogsmarine 88
Effectif de la marine.
II. Overzicht van de sterkte der Gouvernements-marine op 1 Januari 1897 88
Effectif de la marine coloniale indienne au 1 *Janvier* 1897.

VIII. Financiën. *Finances.*

I. Ontvangsten en uitgaven der Indische administratie, zoo in Indië als in Nederland ... 89
Recettes et dépenses de l'administration Coloniale tant aux Indes qu'en Europe.

Verklaring der teekens:	*Significations des figures*
— beteekent 0.	— *signifie* 0.
* „ de opgaven ontbreken.	* „ *les données font défaut.*
† „ de opgaven zijn onvolledig.	† „ *les données sont incomplètes.*

N°. Pag.

II. Verzameling van de uitkomsten der diensten 1867—1896. 89
Récapitulation des services 1867—1896.

III. Staat van de werkelijk gedane uitgaven van Nederlandsch Indië in de jaren 1891—1896 vergeleken met de begrootingscijfers over 1897 en 1898 90-93
Aperçu des dépenses du gouvernement des Indes Néerlandaises.

IV. Overzicht van de opbrengst der voornaamste middelen sedert 1867 94-95
Rendement des principales sources de revenu depuis 1867.

V. Opbrengst der middelen naar de verschillende rubrieken (volgens de groepeering der vorige tabel). *Recettes par groupes principaux de ressources.* 96

VI. Buitenbezittingen. *Possessions hors de Java et Madoura.* 97
1. Middencijfers uit de opbrengst der voornaamste belastingen en bronnen van inkomsten gedurende 1892 tot en met 1896 97
Produit moyen des princ. ressources, années 1892—1896.

VII. Producten. *Produits.* 97
1. Cijns over den Gouvernements- en den vrijen suikerrietaanplant 97
Redevance pour plantations de canne à sucre.
2. Koffie. Opbrengst van geveilde Java-, Menado- en Padangkoffie en netto-opbrengst per picol der in Nederland geveilde koffie 98
Ventes de café, recette totale et par picol.
3. Tin (Banka). Ingeleverde en verkochte hoeveelheden, kosten en winstberekening. *Étain de Banca quantités livrées et vendues, frais et gains.* 98
4. Overzicht van den overvoer, de opbrengst, de veiling- en andere kosten en de verkoop-commissie van de Gouvernements-producten 98
Aperçu du transport, des recettes, des frais de la vente des produits du Gouvernement.

VIII. Belastingen. *Impôts et corvées* 99
1. Heerendiensten (Gemeentelijke heerendiensten niet inbegrepen) 99
A. Java en Madoera 99
B. Buitenbezittingen. *Autres possessions* 99
Corvées du Gouvt., (non compris les corvées communales, individus payant la capitation de fl. 1, *et nombre de journées de corvée générale et spéciale fournies.*
2. Gewestelijk tienjarig overzicht der op Java en Madoera geheven landrente ... 100
Impôt foncier perçu des Indigènes („landrente") à Java et Madoura.
3. Verdeeling over de verschillende gewesten van het werkelijk te heffen bedrag der in 1895 naar de bezittingen, verteringen en het inkomen geheven belastingen. 101
Total des impôts directs perçus (par provinces).
4. Bedrijfsbelasting. *Impôt sur le revenu industriel des Orientaux.* 102
5. Patentrecht voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden 103
Impôt des patentes des Européens et assimilés.
6. Personeele belasting voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden en voor vreemde Oosterlingen 103
Contribution personnelle (Européens et assimilés et Orientaux étrangers).
7. Rechten van in- en uitvoer van die artikelen welke het meest tot de heffing bijdragen 104
Droits d'entrée et de sortie payés pour les principales marchandises.
8. In- en uitvoerrechten en pakhuishuur. Verdeeling van de opbrengst over de verschillende gewesten 105
Droits d'entrée et de sortie et loyers d'entrepôt, perçus dans chaque province.
9. Opbrengst van eenige voorname onverpachte middelen. *Principaux autres droits.* 105

IX. Monopoliën. *Monopoles.* 106
1. Opiumpacht op Java en Madoera. *Monopole (affermé) de l'opium à Java et Madoura.* 106
2. Ontvangsten en uitgaven voor het opiummiddel in Ned.-Indië 106
Recettes et dépenses du fermage et de la regie de l'opium dans les Indes Neerlandaises.
3. Overzicht van de opbrengst der voornaamste verpachte kleine middelen op Java en Madoera en op de Buitenbezittingen 107
Produit des principales fermes, autres que celle de l'opium.
4. Zout. Verdeeling van het aantal verkochte picols over de verschillende verkoopprijzen, en geldelijke opbrengst 107
Monopole du sel. Quantités vendues aux diff. prix, et provenu.

X. Spoorwegen. *Voies ferrées.* 108
1. Overzicht der gelden sedert 1875 in Nederland en in Indië besteed aan den aanleg en de opname der Staats-spoorwegen Ned. Indië 108
Dépenses de construction des chemins de fer de l'Etat.
2. Rendement van spoorwegen, post en telegrafie 108
Voies ferrées, postes et télégraphes. Rendement.

Verklaring der teekens:	*Significations des figures*
— beteekent 0.	— *signifie* 0.
* „ de opgaven ontbreken.	* „ *les données font défaut.*
† „ de opgaven zijn onvolledig.	† „ *les données sont incomplètes.*

B. WEST-INDIE. Indes Occidentales.

I. Bevolking. *Population.*

N°. Pag.

I. Sterkte der bevolking op het grondgebied der kolonie 109
Chiffre de la population de toute la colonie.
A. Suriname. *Surinam* 109
B. Curaçao en onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances* 109

II. Vergelijkend overzicht van de getalsterkte der districts-bevolking van Suriname in de jaren 1863, 1873 en 1887—1896 110
Tableau comparatif du chiffre de la population des districts de Surinam pendant les années 1863, 1873 *et* 1887—1896.

III. Indeeling der bevolking van Curaçao en Onderhoorigheden naar de geboorteplaats ... 110
Population de Curaçao et dépendances par lieux de naissance.

IV. Immigratie in Suriname (Aantal aangekomen immigranten sedert 1 Januari 1853).
Nombre des immigrants depuis 1853.

V. Getal huwelijken, geboorten en sterfgevallen 111
Mariages, Naissances et décès.
A. Suriname. *Surinam* 111
B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances* 111

II. Onderwijs. *Enseignement.*

I. Getal scholen en leerlingen 112
Nombre des écoles et des élèves.
A. Suriname. *Surinam* 112
B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances* 112

III. Landbouw en Nijverheid. *Agriculture et Industrie.*

I. Landbouw in Suriname 113
Agriculture, Surinam.
A. Uitgestrektheid der plantages en aard der arbeiders. 113
Etendue des exploitations et nature des laboureurs.
B. De voornaamste producten, hoeveelheden voortgebracht in 1885, 1890 en de laatste 4 jaren 113
Quantités produites.
C. De Suiker- en Cacao-cultuur 113
Cultures du Sucre et du Cacoa.

II. Veestapel. *Bétail* 114
A. Suriname. *Surinam* 114
B. Curaçao en onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances* 114

III. Ontginning van delfstoffen 114
Exploitation de minéraux.
A. Suriname. *Surinam* 114
1. Uitgestrektheid der voor de goud-industrie verpachte gronden 114
Superficie des terrains affermés pour l'exploitation des gisements aurifères.
2. Uitkomsten der goud-industrie 115
Résultats de l'exploitation des gisements aurifères.
B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances* 115
1. Ontginning der phosphorzure kalklagen 115
Exploitation du phosphate.

IV. Handel en Scheepvaart. *Commerce et Navigation.*

I. Algemeen overzicht 116
Aperçu général.
A. Waarde van den invoer tot verbruik en uitvoer uit het vrije verkeer 116
Valeur de l'importation et de l'exportation spéciale.
B. Scheepvaartbeweging 116
Navigation.

Verklaring der teekens:
— beteekent 0.
* „ de opgaven ontbreken.
† „ de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures
— *signifie* 0.
* „ *les données font défaut.*
† „ *les données sont incomplètes*

N°. Pag.
II. Waarde van den uitvoer in guldens 116
Dependances. Valeur des exportations en florins.
III. Uitvoer der voortbrengselen van den landbouw van Suriname 117
Exportation des produits agricoles de Surinam.
IV. Aandeel der verschillende landen in de handels- en scheepvaartbeweging van Suriname 118
Parts des différents pays au commerce et à la navigation de Surinam.
A. Invoer. *Importation* 118
B. Uitvoer. *Exportation* 118
V. Aangekomen schepen op Curaçao naar landen van herkomst 119
Navires entrés à Curaçao, par pays de provenance.

V. Verkeersmiddelen. *Moyens d'échange et de transport.*

I. Surinaamsche Bank 119
Banque de Surinam.
A. Operatiën der Bank. *Opérations* 119
B. Voornaamste posten der balans. *Principaux éléments du bilan* . 120
II. Bank te Curaçao. *Banque à Curaçao* 120
III. Spaarbanken. *Caisses d'épargne* 121
A. Koloniale Spaarbank van Suriname 121
Caisse d'épargne coloniale de Surinam.
B. Spaar- en beleenbank op Curaçao 121
Caisse d'épargne de Curaçao.
IV. Hypotheken in Curaçao en Onderhoorigheden 121
Hypothèques en Curaçao et dépendances.
V. Koninklijke West-Indische Maildienst 122
Service de paquebots sur les Indes Occidentales.

VI. Bestuursmiddelen. *Administration.*

I. Landmacht 122
Armée.
A. Suriname. *Surinam* 122
B. Curaçao. *Curaçao* 122
II. Rechtswezen 123
Justice.
A. Suriname. *Surinam* 123
B. Curaço en Onderhoorigheden, *Curaçao et dépendances* 123

VII. Koloniaal budget. *Budget colonial.*

I. Totaal der uitgaven en ontvangsten 124
Dépenses et recettes.
II. Overzicht van de opbrengst der voornaamste belastingen in Suriname 124
Rendement des principaux impôts (Surinam.)

Lijst van Statistische Beschoiden, welke blijkens aankondiging in de Ned. Staatscourant of andere opgaven, vanwege de onderscheidene Departementen van Algemeen Bestuur laastelijk het licht hebben gezien ..... 125—126
Uitgaven van de Centrale Commissie voor de Statistiek 127

Verklaring der teekens:
— beteekent 0.
* „ de opgaven ontbreken.
† „ de opgaven zijn onvolledig.

Significations des figures:
— *signifie* 0.
* „ *les données font défaut.*
† „ *les données sont incomplètes.*

ALPHABETISCH REGISTER.

I. Oost-Indië.

	Blz.
Acte-examens (Uitslag der)	19
Ambtenaren (Europeesche)	6
Arbeidsloonen	47
Assignatiën afgegeven door de Javasche Bank	68
Bank (Javasche)	67—68
Bankactiën (Koersen der)	68
Bankbiljetten in omloop	68
Bedevaartgangers	28—30
Bedrijfsbelasting: getal aanslagen	8, 9
„ opbrengst	101, 102
Begrooting	89, 108
Belastingen (Voornaamste)	101
„ op de Buitenbezittingen	97
Beleeningen bij de Javasche Bank	67
Beroepen	6
Bestuursmiddelen	80—88
Bevolking	2—10
„ (Bestanddeelen der)	2—5
„ (Dichtheid der)	4
„ in de groote steden	5
„ (Loop der)	10
„ (Europeesche) naar geboorteland	5
„ naar beroepen en bedrijven	6
Boschwezen op Java en Madoera	45
Bouwgronden door de bevolking ontgonnen	33, 34
„ aan particulieren in eigendom afgestaan	35, 37
„ door de bevolking verhuurd	35, 36
„ door het Gouvernement in huur of erfpacht afgestaan	35, 36
„ gebezigd voor den landbouw door het gouvernement en particulieren	35
Bruinsteen (productie van)	32
Burgeravondschool	15
Cacao (productie van)	44
Christenen onder de Inlanders en vreemde Oosterlingen	7
Diamant (productie van)	32
Disconteeringen bij de Javasche Bank	68
Dokters djawa	11
Eeredienst	26—30
„ (Protestantsche)	26
„ (Katholieke)	26
Faillissementen	83
Foelie (Productie van)	43
Geboorten onder Europeanen	10
Geneesheeren	11
Geneeskundige dienst	11—12
Gevangenissen	80—81
Goud (productie van)	32
Gymnasium Willem III	13, 14
Hadji's onder de Inlanders	30
Handel	48—62
„ met Penang	48—59
„ „ Singapore	59
Heerendiensten	99
Hoofdelijke belasting	97, 101
Hoogere Burgerscholen	13—14
Houtkap	45

Blz.
Huwelijken (Europeesche) 10
Indigo-productie 43
Indigo (prijzen van) 61
Inrichting voor Indische Taal-, Land- en Volkenkunde 14
Invoerrechten ..... 50—51, 104—105
Invoer van goederen ..... 48—51
„ „ specie ..... 48—49, 55
Joodkoper (productie van) 32
Kinaproductie 41
Koepokinenting 11
Koffiecultuur ..... 39—40
Koffieladingen (Bestemming van) 57
Koffie (Opbrengst der veilingen van) 98
„ (Verscheping van) naar Java 57
Koffievrachten 63
Koloniale reserve 86
Koopvaardijvloot 63
Krankzinnigenverpleging 12
Kweekscholen voor Inlandsche onderwijzers ..... 20—21
Landbouw ..... 33—45
„ voor eigen rekening der bevolking ..... 33—34
„ voor rekening van het Gouvernement en de particulieren ..... 35—45
Landrente 100
Leger ..... 83—87
Marine (Gouvernements-) 88
Metaalvoorraad bij de Javasche Bank 68
Middelen ..... 94—97, 99—108
„ (Onverpachte) 105
„ (Verpachte kleine) 107
Misdrijven door Inlanders 80
Monopoliën ..... 106—107
Munt- en Bankwezen ..... 66—68
Munt (in- en uitvoer van zilveren) 55
Normaalscholen 19
Notenmuskaat (Productie van) 44
Nijverheid ..... 31—47
Nijverheidsinrichtingen 45
Onderwijs ..... 15—25
„ voor Europeanen ..... 13—19
„ (Middelbaar) ..... 13—15
„ (Kosten van het Middelbaar) 15
„ voor Europeanen (Lager) ..... 16—19
„ voor Europeanen (Kosten van het Lager) 19
„ voor Inlanders ..... 20—24
„ voor Inlanders (Kosten van het openbaar) 25
„ voor vreemde Oosterlingen 25
Ontvangsten van de Indische administratie 89
Oorlogsmarine 88
Opium 106
Oppervlakte 1
Overschrijvingsrecht 105
Pakhuishuur 105
Patentrecht 101, 103
Personeele belasting 101, 103
Petroleum (productie van) 32
Posterijen ..... 77—78
„ (Rendement van) 108
Producten (Opbrengst van Gouvernements-) 98
„ (Prijzen van Gouvernements-) 62
Prijzen ..... 60—62
Reengagementen in Indië 89
Rechtswezen ..... 80—82
Scheepvaart ..... 63—64
Scheepvaartverkeer ..... 64—65
Scholen (Middelbare) ..... 13—15
„ (Lagere) voor Europeanen 16
„ (Openbare lagere) voor Europeanen 17
„ (Bijzondere lagere) voor Europeanen 18
„ voor Inlanders (Gouvernements-) ..... 22—24
„ voor Inlanders (Particuliere) ..... 22—23
„ voor zonen van Inlandsche hoofden 21
„ voor vreemde Oosterlingen 25

Pag.
Spaarbanken ... 69—70
Spoorwegen ... 70—76
" (Staats-) ... 71—72
" (Gelden besteed aan aanleg en opneming van) ... 108
" (Rendement van) ... 108
" (Particuliere) ... 73—75
Steenkolen (productie van) ... 32
Sterfte onder de Europeanen ... 10
" onder de Europeanen naar leeftijd ... 10
" in het leger ... 84—85
Stoomketels ... 46
Stoomvaartdiensten (Gesubsidieerde) ... 79
Suikercultuur op Java ... 37—38
" (overgang der gouvernements) in vrije cultuur ... 37
" (vrije) ... 37
Suikerladingen (bestemming van) ... 56
Suikerproductie ... 38
Suikerrietaanplant (Cijns voor Gouvernements-) ... 97
Subsidien voor scholen van Inlanders ... 25
Successierecht ... 105
Suppletietroepen ... 86
Tabak (Overzicht van oogsten en opbrengst van) ... 58
Tabaksproductie ... 41—42
Telegrafen ... 78—79
" (Rendement van) ... 108
Theeproductie ... 43
Tin (Ingeleverde en verkochte hoeveelheden) ... 98
Tinproductie ... 31
Tin (prijzen van) ... 61
Tramwegen ... 76
Uitgaven ... 90—93
" voor de Indische administratie ... 89
Uitvoer van goederen ... 48—49, 52—53
" van specie ... 48—49, 55
" van Makassar ... 55
" van Padang ... 54
Uitvoerrechten ... 52—53, 104—105
Veestapel ... 33
Vendurechten ... 105
Veroordeelde Europeanen ... 80
Verponding ... 101
Werving in Nederland ... 86
" " Indië ... 86
Wisselkoersen ... 66
Zaken (Burgerlijke) ... 82
Zeemacht ... 88
Zegelrecht ... 105
Zendelingen ... 29
Ziektegevallen in het leger ... 84—85
Zout ... 107

II. West-Indie.

Bank (Surinaamsche) ... 119—120
" te Curaçao ... 120
Belastingen ... 124
Beleenbank (Spaar- en) op Curaçao ... 121
Bestuursmiddelen ... 122—123
Bevolking ... 109—111
Budget (Koloniaal) ... 124
Delfstoffen (Ontginning van) ... 114
Geboorten ... 111
Gedetineerden ... 123
Goudindustrie ... 114—115
Handel ... 116—118
Huwelijken ... 111
Hypotheken op Curaçao ... 121
Immigratie ... 111
Invoer ... 116—118
Landbouw ... 113—114
Landmacht ... 122
Maildienst (Koninklijke West-Indische) ... 121
Nijverheid ... 114—125

Blz.
Onderwijs 112
Ontvangsten 124
Phosphorzure kalklagen (Ontginning van) 115
Plantages (Oppervlakte der) 113
Productie 113
Rechtswezen 123
Scheepvaart ..... 116, 118—119
Spaarbanken 121
Sterfte 111
Uitgaven 124
Uitvoer ..... 116—119
Veestapel 114
Verkeersmiddelen ..... 119—122
Verzamelingsnijverheid ..... 31—32

Beteekenis der afkortingen voor de aangehaalde bronnen gebezigd.
Abréviations pour l'indication des sources employées.

B. H. 2e K.	beteekent: *signifie*	Bijlagen bij de Handelingen der 2e Kamer. *Annexes du Compte Rendu des séances des États Généraux.*
B. N. I.	„	Begrootingen voor Nederlandsch Oost Indië. *Budgets pour les Indes Orientales Néerlandaises.*
C. V.	„	Verzameling van Consulaire en andere berichten en verslagen. *Rapports consulaires.*
J. C.	„	Javasche Courant. *Gazette de Java.*
K. V.	„	Koloniale Verslagen. *Rapports coloniaux.*
M. H. B.	„	Marktberichten der Handelsvereeniging te Batavia. *Mercuriales de la Société de Commerce à Batavia.*
M. H. P.	„	Marktberichten der Handelsvereeniging te Padang. *Mercuriales de la Société de Commerce à Padang.*
M. M. R.	„	Macassar-Market Reports. *Macasser-Market Reports.*
O. V. E.	„	Algemeene verslagen van den Staat van het Middelbaar en Lager Onderwijs voor Europeanen. *Rapports concernant l' Enseignement pour les Européens.*
R. A.	„	Regeerings-Almanakken voor Ned. Indië. *Annuaire du Gouvernement des Indes Néerlandaises.*
S. C.	„	Staatscourant. *Journal Officiel.*
S. H. S.	„	Statistiek van dan handel, de scheepvaart en de in- en uitvoerrechten van Nederl. Indië. *Statistique du Commerce et de la navigation.*
S. S. J.	„	Statistiek van Sumatra- en Javatabak, door de Makelaars de Vries en Zoon. *Statistique du tabac de Sumatra et de Java, publiée par M. M. de Vries & fils.*
S. V. S. T.	„	Statistiek van het vervoer op de spoor- en tramwegen in Ned. Indië *Statistique du transport des chemins de fer et des tramways.*
V. B. S. O.	„	Verslagen van de Batavia Oosterspoorweg-maatschappij. *Rapports de la Société du Chemin de fer „Batavia Oosterspoorweg".*
V. D. S.	„	Verslagen van de Deli-Spoorweg-maatschappij. *Rapports de la Société du Chemin de fer de Déli.*
V. I. O.	„	Algemeene vijfjarige verslagen van het Inlandsch onderwijs. *Rapports quinquennaux concernant l'enseignement pour les Indigènes.*
V. J. B.	„	Verslagen van den President der Javasche Bank. *Rapports du Président de la Banque de Java.*
V. N. H.	„	Verslagen omtrent den toestand van de Nederl. Handelmaatschappij. *Rapports sur l'état de la Société Néerlandaise de Commerce.*
V. N. I. S.	„	Verslagen van de Ned. Ind. Spoorwegmaatschappij. *Rapports de la Société du chemin de fer des Indes Neerlandaises.*
V. N. I. T.	„	Verslagen van de Ned. Ind. Tramwegmaatschappij. *Rapports de la Société du tramway des Indes Néerlandaises.*
V. S. B.	„	Verslagen van de Hoofddirecteur der Surinaamsche Bank. *Rapports du Directeur en Chef de la Banque de Surinam.*
V. S. N. I.	„	Verslagen over de Staatsspoorwegen in Ned. Indië. *Rapports sur les chemins de fer de l'État.*
V. S. S. J.	„	Verslagen van de Samarang-Joana Stoomtrammaatschappij. *Rapports de la Société du tramway „Samarang-Joana".*
W. O. S.	„	Wekelijksche overzichten der suiker opgemaakt door de makelaars Rueb & Co. te Rotterdam. *Aperçu hebdomadaire des sucres publié par M. M. Rueb & Cie à Rotterdam.*

REGISTRE ALPHABETIQUE.

I. Indes Orientales.

	Blz.
Abattage de bois	45
Actions de la Banque de Java	68
Administration	80—88
Affrètements de Café	63
Agriculture	33—45
„ pour compte du Gouvernement et des particuliers	35—45
„ Indigène	33—34
Aliénés. (Traitement des)	12
Armée	83—87
Assignations délivrées à la Banque de Java	68
Banque de Java	67—68
Bétail	33
Billets de Banque en circulation	68
Budget	89—108
Cacao (Production de)	44
Café. (Production de)	39—40
„ exporté des Indes par pays de destination	57
„ (Produit des ventes du)	98
„ importé à Java	58
Caisses d'épargne	69—70
Capitation perçu des indigènes	101
Causes civiles	82
Change	66
Chaudières à vapeur	46
Chemins de fer	70—75
Chemins de fer de l'Etat	71—72
„ „ „ „ „ dépenses de construction	108
„ „ „ (Rendement des)	108
„ „ „ particuliers	73—75
Chrétiens parmi les indigènes et les étrangers orientaux	9
Commerce	48—62
„ avec Pénang	59
„ „ Singapour	59
Condamnés-Européens	80
Corvées	99
Cuivre jodique (production de)	32
Cultes	26—30
Décès	10
„ parmi les européens par âge	10
„ dans l'armée	84—85
Délits par indigènes	80
Dépenses de l'administration indienne	89, 90—93
Diamant (production de)	32
Droits d'entrée	50—51, 104—105
„ de sortie	52—53, 104—105
„ de succession	105
„ de timbre	105
„ de transcription	105
„ des ventes publiques	105
Ecoles moyennes	13—15
Ecole du soir à Soerabaja	15
Ecoles normales du Gouvernement	19
Ecoles primaires pour européens	16
„ „ publiques pour européens	17

Pag.
Ecoles primaires libres pour européens 18
" normales pour la formation d'instituteurs pour les indigènes ..... 20—21
" du Gouvernement pour indigènes ..... 22—24
" libres pour indigènes ..... 22—23
" pour les fils des chefs et notables indigènes 21
" pour étrangers orientaux 25
Employés européens 6
Encaisse métallique de la Banque de Java 68
Enseignement ..... 13—25
" pour européens ..... 13—19
" moyen ..... 13—15
" " (Frais de l') 15
" primaire pour européens ..... 16—19
" (Frais de l') primaire pour européens 19
" pour indigènes ..... 20—24
" public pour indigènes (Frais de l') 25
" pour étrangers orientaux 25
Escomptés de la Banque de Java 68
Etain (Production d') 31
" quantités livrées et vendues 98
" (prix de l') 61
Examen pour le personnel enseignant 19
Exportation de Macassar 55
" de marchandises ..... 48—49, 52—53
" de monnaies ..... 48—49, 55
" de Padang 54
Faillites 83
Forêts à Java et Madoura 45
Hadjis indigènes 30
Houillers (production de) 32
Importation de marchandises ..... 48—51
Importation de monnaies ..... 48—49, 55
Impôts 101
Impôt de patentes 101, 103
" dit personnel 101, 103
" sur les possessions ..... 97 en 101
" sur l'industrie 8, 9, 101, 102
" foncier ("landrente") 100
Indigo (Production d') 43
" (prix de l') 61
Industrie ..... 31—47
Institution pour les langues, la géographie et l'ethnographie 14
Institutions de crédit ..... 66—68
Justice ..... 80—82
Loyers d'entrepôt 105
Lycée Guillaume III ..... 13—14
Macis (Production de) 44
Maladies dans l'armée ..... 84—85
Manganèse (production de) 32
Mariages 10
Marine coloniale 88
" marchande 63
Médecins 11
Métiers 6
Missionnaires 27
Monnaie, importation et exportation de l'argent 55
Monopoles ..... 106—107
Moyens ..... 94—97, 99—108
" non fermés 105
" fermés (excl. celui de l'opium) 107
Naissances 10
Navigation ..... 63—65
Noix de muscade (Production de) 44
Opium 106
Or (production d') 32
Pélérinage (Indigènes qui ont fait le) ..... 28—30
Pétrole (production de) 32
Population ..... 2—10
" (densité de la) 4
" dans les grandes villes 5
" Européenne (mouvement de la) 10
Population Européenne par pays de naissance 5

Pag.
Population par emplois et métiers..... 6
Postes..... 77—78
Postes (Rendement des)..... 108
Prêts à la Banque de Java..... 67
Prisons..... 80—81
Prix..... 60—62
Produits du Gouvernement (Prix des)..... 62
" " " (Recettes des)..... 98
Quinquina (Production de)..... 41
Recettes de l'administration indienne..... 89
Recrutement aux Pays-Bas..... 86
" " Indes..... 86
Réengagements aux Indes..... 87
Reserve coloniale..... 86
Salaires des ouvriers..... 47
Sel..... 107
Service médical..... 11—12
" de transport par eau..... 80
Subsides pour les écoles pour indigènes..... 25
Sucre (Culture de)..... 37—38
" (Destination des cargaisons de)..... 56—57
" (Production de)..... 38
" (Redevances pour plantations de canne à)..... 97
Superficie..... 1
Tabac (Production de)..... 41—42
" (Quantité et valeur du) importé aux Pays-Bas de Java et de Madura..... 58
Télégraphes..... 78—79
" (Rendement des)..... 108
Terrains en culture..... 35
" " " indigène..... 33—34
" cédés en bail ou en emphitéose par le Gouvernement..... 35—36
" cédés en bail par les indigènes aux non-indigènes..... 35—36
" particuliers..... 35, 37
Thé (Production de)..... 43
Tramways..... 76
Vaccination..... 11

II. Indes Occidentales.

Administration..... 122—123
Agriculture..... 113—114
Armée..... 122
Banque à Curaçao..... 120
Banque de Surinam..... 119—120
Bétail..... 114
Budget..... 124
Caisse d'épargne..... 121
Commerce..... 116—118
Décès..... 111
Dépenses..... 124
Enseignement..... 112
Exportation..... 116—119
Finances..... 124
Hypothèques à Curaçao..... 121
Immigration..... 111
Importation..... 116—118
Impôts..... 124
Industrie..... 114—115
Justice..... 123
Mariages..... 111
Minéraux..... 114
Naissances..... 111
Navigation..... 116, 118—119
Or (Production d')..... 114—115
Phosphate (Exploitation de)..... 115
Population..... 109—111
Production..... 113
Recettes..... 124
Service de paquebots..... 122
Superficie des plantations..... 113
Transport..... 119—122

A. OOST-INDIE. Indes orientales.

I. Grondgebied. *Territoire.*

I. OPPERVLAKTE VAN NEDERLANDSCH-INDIË IN □ GEOGRAPHISCHE MIJLEN, VOLGENS PLANIMETRISCHE BEREKENING IN 1891. [1])

Superficie des Indes Néerlandaises en lieues carrées géographiques, d'après une calculation planimétrique, effectuée en 1891.

Bron: K. V.

Java en Madoera. *Java et Madoura.*		Buitenbezittingen. *Autres possessions.*	
Gewesten. *Provinces.*	Oppervlakte. *Superficie.*	Gewesten. *Provinces.*	Oppervlakte. *Superficie.*
Bantam	143,6	Gouvernement Sumatra's Westkust	1495,2
Batavia	122,2	Benkoelen	443,9
Krawang	89,5	Lampongsche Districten	533,3
Preanger-Regentschappen	371,0	Palembang	2526,7
Cheribon	123,3	Oostkust van Sumatra	1668,9
Tegal	68,5	Atjeh en Onderhoorigheden	966,6
Pekalongan	32,3	Riouw en Onderh	770,4
Semarang	93,6	Banka	210,4
Japara	55,2	Billiton	87,9
Rembang	135,2	Westerafdeeling van Borneo	2636,9
Soerabaja	108,1	Zuider- en Oosterafd. van Borneo	7412,3
Pasoeroean	96,0	Celebes en Onderh	2333,3
Probolinggo	63,4	Menado	1043,1
Besoeki	184,5	Amboina	934,6
Banjoemas	101,0	Ternate	8306,5
Bagelen	62,1	Timor en Onderh	836,4
Kedoe	37,1	Bali en Lombok	191,1
Djokjokarta	56,5		
Soerakarta	112,9		
Madioen	106,8	Totaal..*Total*	32397,7
Kediri	127,3		
Madoera	98,3	Java en Madoera	2388,3
Totaal..*Total*	2388,3	Totaal generaal	34786,0

[1]) Vierkante geographische mijl = 5506,3 H.A. *La lieue geographique* = 5506,3 *H.A.*

II. Bevolking.

Population.

I. HOOFDBESTANDDEELEN DER BEVOLKING VAN NEDERLANDSCH-INDIË.

(Met uitzondering van het personeel van leger en vloot.)

Population des Indes Néerlandaises.
(A l'exception du personnel de l'armée et de la marine.)

A. Java en Madoera. *Java et Madoura.* 31 Dec. 1896.

Bron: R. A. en K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Europeanen. *Européens.*	Chineezen. *Chinois.*	Arabieren. *Arabes.*	Andere vreemde oosterlingen *Autr. orientaux non indigènes.*	Inlanders. *Indigènes.*	Totaal der bevolking. *Population totale.*
Bantam	302	1 959	54	35	706 989	709 339
Batavia	12 434	82 510	3 279	147	1 215 013	1 313 383
Krawang	201	4 717	90	—	441 957	446 965
Preanger-Regentschappen	2 475	5 274	110	14	2 166 271	2 174 144
Cheribon	867	21 108	1 896	120	1 553 530	1 577 521
Tegal	953	8 650	717	7	1 191 292	1 201 619
Pekalongan	607	5 917	944	51	566 626	574 145
Semarang	5 648	20 421	831	1 130	1 481 647	1 509 677
Japara	983	10 983	74	167	953 640	965 847
Rembang	1 013	16 551	387	63	1 333 972	1 351 986
Soerabaja	8 785	22 525	3 463	676	2 181 671	2 217 120
Pasoeroean	2 442	7 071	1 254	88	1 057 118	1 067 973
Probolinggo	1 477	3 634	446	11	572 298	577 866
Besoeki	1 394	2 220	1 579	—	753 726	758 919
Banjoemas	915	5 454	11	101	1 264 096	1 270 577
Bagelen	1 029	3 937	—	52	1 459 385	1 464 403
Kedoe	858	7 247	133	6	759 523	767 767
Djokjokarta	2 409	3 836	86	142	851 919	858 392
Soerakarta	2 853	8 324	85	246	1 214 860	1 226 368
Madioen	1 363	4 456	15	74	1 132 657	1 138 565
Kediri	2 171	10 034	—	—	1 287 692	1 299 897
Madoera	558	4 252	1 591	108	1 646 071	1 652 580
Java en Madoera 1896 [1])	51 737	261 080	17 045	3 238	25 791 953	26 125 053
" " " 1895 [2])	51 484	256 055 [3])	16 238	3 379	25 370 545	25 697 701
" " " 1894	50 473	251 325	16 319	3 066	24 746 368	25 067 551
" " " 1893	48 649	248 484	16 123	3 015	24 279 749	24 596 020
" " " 1892	47 140	246 065	15 590	2 982	23 973 192	24 284 969
" " " 1891	46 619	243 486	14 591	3 126	23 825 863	24 133 685
" " " 1890 [2])	45 967	242 111	14 293	2 881	23 609 312	23 914 564
" " " 1885 [2])	40 634	221 959	11 429	2 797	21 190 626	21 467 445
" " " 1880 [2])	33 708	206 931	10 506	2 547	19 540 813	19 794 559

[1]) Voorloopige cijfers volgens den Regeerings-Almanak van N. I. voor 1898. *Chiffres provisoires.*
[2]) Uitkomsten der vijfjaarlijksche opnemingen. *Recensements quinquennaux*
[3]) Hierin zijn niet begrepen de Chineezen op de particuliere landerijen in Cheribon.

B. Buitenbezittingen. 31 Dec. 1895. *Autres possessions.* 31 *Dec.* 1895.
Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Europeanen. *Européens.*	Chineezen. *Chinois.*	Arabieren. *Arabes.*	Andere vreemde oosterl. *Autres orientaux non-indigènes.*	Inlanders. *Indigènes.*	Tot. der bevolking. [16]) *Total de la population.*
Gouv. Sumatr. Westkust:						
Padangsche Benedenlanden.	1 888	5 566	197	819	319 984[4])	328 454
„ Bovenlanden..	479	1 096	23	237	735 587[4])	737 422
Tapanoeli.....	306	1 285	31	233	285 784[4])	287 639
Benkoelen.....	146	659	40	3	157 919[5])	158 767
Lampongsche districten.....	138	602	66	7	136 688	137 501
Palembang.....	373	6 451	1 876	126	683 491[6])	692 317
Oostkust v. Sumatra.....	1 357	[2]) 73 124	[2]) 215	5 336	255 400[1])	335 432
Atjeh en onderh.....	328	[3]) 3 933	[3]) 30	[3]) 372	527 042[7])	531 705
Riouw.....	180	[1]) 22 218	10	353	85 100[2])	107 861
Banka.....	260	32 187	209	7	60 937	93 600
Billiton.....	96	11 905	2	4	29 551	41 558
W. Afd. van Borneo.....	302	37 735	1 542	437	330 759[8])	370 775
Z. en O. Afd. van Borneo...	598	4 542	1 534	116	803 013[9])	809 803
Celebes en onderh.....	1 414	3 738	554	54	1442 962[10])	1 448 722
Menado { Minahassa.....	836	3 574	286	16	296 617	301 329
Menado { Gorontalo.....	115	505	133	—	247 056[11])	247 809
Amboina.....	2 346	913	722	24	291 763	295 768
Ternate.....	307	566	124	—	102 443[12])	103 440
Timor en onderh.....	256	1 314	182	3	* [13])	*
Bali en Lombok [1]).....	106	1 556	396	99	1 042 600[14])	1 044 757
Totaal. buitenbez. *Total. Autres possessions*....	11 831	213 479	8 172	8 246	[15]) *	* [15])
Java en Madoera..... ...	51 484	256 055	16 238	3 379	25 370 545	25 697 701
Totaal generaal..... ...	63 315	469 534	24 410	11 625	*	*

[1]) De opgaven betreffen de afdeelingen Boeleleng en Djembrana op Bali en het eiland Lombok.
[2]) Bij benadering verkregen cijfers.
[3]) Uitgenomen wat het door ons bezette gebied van Groot-Atjeh betreft zijn alleen die Vreemde Oosterlingen gerekend die op onze vestigingen werden aangetroffen.
[4]) Uitkomsten der in 1895 gehouden opneming.
[5]) Hieronder de bevolking van Engano groot 692 zielen.
[6]) Hieronder is begrepen een op gissing berustend cijfer voor de bevolking van het rijk Djambi bedragende met uitzondering van de gouvernements-nederzettingen, 76 000 zielen.
[7]) Hieronder begrepen een bij benadering verkregen cijfer van 514 400 zielen voor de gedeelten van Groot-Atjeh buiten de postenlinie en de kuststreken der onderhoorigheden van Atjeh. De bevolking van het binnenland is zelfs bij benadering niet te schatten.
[8]) Hieronder is begrepen een bij benadering verkregen cijfer van 192 300 zielen voor de inheemsche Dajaksche bevolking.
[9]) Hieronder is begrepen een bij benadering verkregen cijfer van 151 700 zielen van de Doessoenlanden, Sampit en de Pasir-Tanah Boemboe-landen en een op gissing berustend cijfer van 140 000 zielen voor de afdeelingen Koetei en Noord-Oostkust.
[10]) Hieronder is begrepen een bij benadering verkregen cijfer van 84 000 zielen voor de leenrijken Boni en Tanette en een op gissing berustend cijfer van 981 700 zielen voor de bondgenootschappelijke rijken en het landschap Enrekang. Omtrent het zielental der onafhankelijke Toradjalanden bestaat zelfs geen schatting.
[11]) Hieronder een bij benadering verkregen cijfer van 153 000 zielen voor de Tomini-bocht.
[12]) Zonder de bevolking der tot het gouvernementsgebied behoorende Obi-eilanden. In dit totaal is begrepen een bij benadering verkregen cijfer van 99 100, zijnde het aantal Sultansonderdanen in de rijken Ternate, Tidore en Batjan.
[13]) Wegens onvolledigheid der gegevens is hier geen cijfer ingevuld. Alleen wordt voor het zeer kleine gedeelte der inlanders, die het Christendom belijden het zielental van 39 584 en voor de overige bevolking van Rotti en Savoe een bij benadering verkregen cijfer van 77 900 zielen opgegeven.
[14]) Hieronder een op loutere gissing berustend cijfer van 610 000 zielen, behoorende tot de bevolking buiten de afdeelingen Boeleleng en Djembrana op Bali en het eiland Lombok.
[15]) Wegens de onvolledigheid der gegevens zijn hier geene totalen genoemd.
[16]) Zie bij deze cijfers de noten in de vorige kolommen.

II. DICHTHEID DER INLANDSCHE BEVOLKING OP JAVA EN MADOERA.
Population indigène relative de Java et de Madoura.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Aantal zielen per *Nombre d'habitants par*		Aantal beplante bouws in 1891 per *Nombre de bahoes en culture en 1891 par*	
	□ geogr. mijl. in 1891. *Lieue □ géogr.*	beplante bouw [1]) in 1891 *bahoe de terrain cultivé* [1])	□ geogr. mijl. *Lieue □ géogr.*	1000 zielen *1000 habitants*
Bagelen	21 557	6,4	3 380	157
Kedoe	20 192	4,8	4 185	207
Soerabaja	18 267	4,8	3 802	208
Pekalongan	17 176	5,8	2 958	172
Japara	16 705	4,8	3 439	206
Tegal	15 570	5,9	2 647	170
Semarang	15 432	3,9	3 923	254
Madoera	14 585	4,5	3 272	224
Djokjokarta	13 067	5,6	2 310	177
Banjoemas	11 911	5,6	2 113	177
Cheribon	11 873	4,6	2 572	217
Soerakarta	10 206	3,7	2 781	273
Madioen	10 107	4,0	2 505	248
Pasoeroean	9 656	3,2	3 045	315
Rembang	9 327	4,5	2 065	221
Kediri	8 702	4,1	2 117	243
Probolinggo	8 388	3,6	2 365	282
Batavia	8 009	3,2	2 481	310
Preanger Regentschappen	5 325	4,3	1 252	235
Bantam	4 260	3,8	1 122	263
Krawang	4 207	3,4	1 225	291
Besoeki	3 625	3,7	991	273
Gemiddelde dichtheid. *Pop. rel. moyenne.*	9 866	4,4	2 255	229

[1]) 1 Bouw = 7096.5 M². 1 *Bahoe* = 7096.5 M².

III. GETALSTERKTE DER INLANDSCHE EN MET DEZE GELIJKGESTELDE BEVOLKING VAN JAVA EN MADOERA, MET ONDERSCHEIDING VAN VOLWASSENEN EN KINDEREN, op 31 Dec. 1895.
Population indigène à Java et Madura (adultes et enfants) au 31 Déc. 1895.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Volwassenen. *Adultes.*		Kinderen. *Enfants.*		Totaal. *Total.*		Getal. huisgez. *Nombre de ménages.*
	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	M. *H.*	V. *F.*	
Bantam	168 369	204 954	171 604	152 012	339 973	356 966	164 129
Batavia	293 183	317 789	285 714	272 992	578 897	590 781	268 759
Krawang	103 529	117 409	102 732	94 776	206 261	212 185	93 941
Preanger Reg	519 980	664 791	506 207	466 258	1 056 187	1 131 049	412 325
Cheribon [1])	364 432	434 781	311 281	275 258	675 713	710 039	303 512
Tegal	306 536	334 819	270 785	256 351	577 321	591 170	236 632
Pekalongan	187 609	136 084	167 608	119 054	305 217	255 138	115 282
Semarang	350 406	421 635	365 142	329 909	715 548	751 544	302 296
Japara	241 227	294 921	215 914	190 496	457 141	485 417	175 718
Rembang	351 829	420 272	289 344	249 712	641 173	669 984	242 461
Soerabaja	535 332	623 491	526 198	460 845	1 061 530	1 084 336	450 042
Passoeroean	246 476	274 788	261 630	251 804	508 106	526 592	211 488
Probolinggo	137 849	165 990	140 818	124 529	278 667	290 519	121 229
Bezoeki	160 700	189 094	202 729	186 952	363 429	375 046	153 363
Banjoemas	354 379	387 965	257 832	245 469	612 211	633 434	241 302
Bagelen	373 169	422 848	331 881	306 258	705 050	729 106	278 060
Kadoe	211 489	238 160	157 602	144 329	369 091	382 489	156 311
Djokjokarta	*	*	*	*	398 193	410 177	*
Soerakarta	294 844	318 663	284 645	301 761	579 489	620 424	314 297
Madioen	257 479	299 952	288 124	260 354	545 603	560 306	210 390
Kediri	269 134	329 943	360 302	296 786	629 436	626 729	241 111
Madoera	391 629	482 836	390 836	358 847	782 465	841 683	352 037
Totaal. [1]) *Total.*	*	*	*	*	12 386 701	12 835 114	*

[1]) Met uitzondering van de particuliere landerijen van Cheribon, waarvan de totale inl. bevolking 148 730 bedroeg.

IV. GETALSTERKTE DER BEVOLKING IN DE VOORNAAMSTE STEDEN OP 'T EINDE DES JAARS.

Population des principales villes à la fin de l'année.

Bronnen: K. V. en R. A.

Bestanddeelen der bevolking.	Batavia.	Samarang.	Soerabaja.	Pekalongan.	Djokjokarta.	Soerakarta.	Padang.	Palembang.	Bandjermassin.	*Nationalités.*
Europeanen..	9 423	3 355	6 988	394	2 210	1 370	1 640	243	531	*Européens.*
Inlanders....	76 751	67 236	121 075	32 686	54 219	79 802	28 734	46 655	44 299	*Indigènes.*
Chineezen ...	26 433	11 870	12 133	3 158	3 836	4 571	4 053	4 463	2 230	*Chinois.*
Arabieren ...	2 828	765	2 332	916	86	85	193	1 797	882	*Arabes*
Andere vreemde Oosterl.	132	1 040	452	51	142	246	538	125	79	*Aut. Orient. non-indig.*
Totaal 1896	115 567	84 266	142 980	37 205	60 523	86 074	35 158	53 283	48 021	1896 *Total.*
1895	114 566	82 962	124 529	36 816	58 299	104 589	32 038	53 788	45 082	1895
1894	111 763	72 244	148 191	36 261	58 284	101 987	30 174	54 686	44 822	1894
1893	110 669	73 383	147 339	36 262	58 177	99 258	30 292	51 264	42 548	1893
1892	114 861	72 919	145 690	35 641	58 267	101 926	30 116	51 909	41 523	1892
1891	108 064	72 307	118 770	35 625	57 826	101 495	31 065	54 108	39 537	1891
1890	104 590	71 186	117 986	35 843	57 545	100 291	30 566	54 073	39 532	1890
1889	105 126	67 276	107 878	33 915	59 423	91 368	40 257	53 108	39 351	1889
[1]) 1888	99 527	69 429	133 357							1888
1887	101 274	71 791	131 682							1887
1885	95 810	69 894	127 403							1885
1880	96 957	68 551	122 234	30 539	44 999	124 041				1880

[1]) De cijfers betreffende andere plaatsen dan Batavia, Samarang en Soerabaja worden voor dit en vroegere jaren niet medegedeeld.

V. ZIELENTAL DER EUROPEESCHE EN MET DEZE GELIJKGESTELDE BEVOLKING VAN NEDERLANDSCH-INDIË NAAR HET GEBOORTELAND (OP HET EINDE DES JAARS).

Population européenne et assimilée des Indes Néerlandaises, par pays de naissance (Fin de l'année).

Bron: K. V.

Geboorteland. *Pays de naissance.*	1895		1890.		1891.		1892.		1893.		1894.	
	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*
Nederland *Pays-Bas.*	6 371	2 954	6 242	2 845	6 690	2 989	6 810	3 018	7 377	3 496	7 704	3 574
Ned.-Indië, *Indes Néerl.*	23 295	22 435	23 536	22 482	23 736	22 601	24 339	23 284	24 953	23 402	25 351	23 648
Duitschland *Allemagne*	1 005	178	942	176	945	187	993	187	978	174	1 010	182
Zwitserland, *Suisse.*	176	11	180	20	167	23	156	17	158	20	164	20
Frankrijk, *la France.*	212	34	226	27	220	37	189	35	244	41	236	64
Gr. Brittannie, *Gr. Bretagne*	185	51	174	44	196	58	203	62	183	55	225	93
Belgie, *Belgique*	193	43	208	41	226	41	236	33	256	26	261	31
Oostenrijk-Hongarije *Autriche-Hongrie.*	56	8	60	16	58	16	57	13	66	15	66	14
Armenie, *Arménie*	61	22	43	10	51	7	58	6	31	4	49	13
Totaal incl. andere landen *Total incl. autres pays.*	25 134	32 022	25 895	32 066	32 697	26 109	33 442	26 818	34 645	27 416	35 489	27 826

VI. INDEELING DER EUROPEESCHE EN MET DEZE GELIJKGESTELDE BEVOLKING NAAR DE BEROEPEN EN BEDRIJVEN IN 1895.

Répartition de la population Européenne et assimilée par emplois et métiers 1895.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Personen in 's lands burgerlijken dienst en door het Gouvernem. bezoldigd. *Employés civils du Gouvernement.*	Personen door het Gouvernement benoemd of toegelaten, maar niet van landswege bezoldigd (geneeskundigen, notarissen, enz.) *Médecins, notaires, etc. (non salariés)*	Handelaren en hunne geëmploieerden. *Commerçants et leurs salariés.*	Ondernemers van nijverheid en ambacht, met hunne geëmploieerden en Europeesche werklieden. *Entrepreneurs d'industrie et de métiers, et leurs salariés.*	Landbouwindustrieelen, met hunne administrateurs en verdere geëmploieerden. *Agriculteurs, et leurs salariés.*	Personen in dienst bij inlandsche vorsten en grooten. *Employés des Princes indigènes.*	Overige bedrijven *Autres emplois, métiers etc.*	Gewezen landsdienaren, die een pensioen of onderstand genieten uit 's lands kas (daaronderook gegageerde of onderstand genietende militairen). *Fonctionnaires en retraite, etc.*
A. Java en Madoera. *Java et Madoura.*								
Bantam	51	1	2	3	22	—	10	7
Batavia	1 572	108	681	216	116	—	193	738
Krawang	24	1	1	1	37	—	2	6
Preanger-Regent	343	17	35	55	232	1	120	284
Cheribon	111	11	47	61	106	—	26	36
Tegal	76	8	23	22	126	—	19	36
Pekalongan	54	4	14	12	73	—	9	34
Semarang	367	49	257	210	199	1	91	623
Japara	81	8	17	23	145	—	18	52
Rembang	109	9	6	25	55	—	120	28
Soerabaja	758	66	530	418	403	—	266	414
Pasoeroean	159	15	74	74	462	—	41	198
Probolinggo	151	5	41	26	278	—	23	44
Besoeki	142	16	21	29	440	—	35	32
Banjoemas	143	7	18	33	48	—	8	32
Bagelen	141	12	13	25	28	—	27	129
Kedoe	65	5	21	26	20	—	14	130
Djokjokarta	63	9	17	99	305	28	68	189
Soerakarta	133	16	24	65	272	43	31	143
Madioen	218	14	23	23	89	—	21	117
Kediri	180	8	33	36	540	—	164	100
Madoera	119	4	4	5	—	—	11	9
Totaal. *Total.*	5 060	393	1902	1 487	3 996	73	1 167	3 381
B. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*								
Sumatra's Westk.	374	52	57	60	27	—	68	124
Benkoelen	36	1	5	2	4	—	5	10
Lampong. District.	31	—	1	—	12	—	1	2
Palembang	75	3	10	9	18	—	2	18
Sumatra's Oostk.	92	19	71	132	687	2	18	39
Atjeh en onderh.	59	1	28	8	—	—	31	—
Rioauw	37	3	1	9	4	—	6	6
Banka	79	—	1	—	1	—	—	6
Billiton	12	1	1	22	—	—	—	9
W.-afd. v. Borneo.	51	2	2	13	9	—	—	9
Z. e. O.-afd. Borneo.	81	13	23	25	36	1	11	42
Celebes en onderh.	183	10	108	42	9	1	41	54
Menado: Minahassa	68	8	25	11	37	—	10	19
Menado: Gorontalo	10	3	17	3	3	—	—	2
Amboina	122	25	48	147	108	—	296	39
Ternate	24	9	8	6	15	—	—	16
Timor	33	15	9	5	1	—	24	11
Bali en Lombok.	33	—	19	4	—	—	1	1
Totaal. *Total.*	1 400	165	434	498	971	4	544	407
Totaal v. geh. N.-I.	6 460	558	2336	1 985	4 967	77	1 711	3 788

VII. GETAL CHRISTENEN ONDER DE INLANDERS EN VREEMDE OOSTERLINGEN.
Chrétiens parmi les indigènes et étrangers orientaux.

Bron: K. V. A. Java en Madoera. *Java et Madoura.*

Gewesten. *Provinces.*	1873. Inlanders. *Indigènes.* M. *H.*	1873. Inlanders. V. *F.*	1873. Chineezen. *Chinois.* M. *H.*	1873. Chineezen. V. *F.*	1895. Inlanders. *Indigènes.* M. *H.*	1895. Inlanders. V. *F.*	1895. Chineezen. *Chinois.* M. *H.*	1895. Chineezen. V. *F.*	1895. Andere vr. oosterl. *Autres Chr. orient* M. *H.*	1895. Andere vr. oosterl. V. *F.*
Bantam	—	5	—	—	61	15	—	—	—	—
Batavia	332	317	—	—	935	1044	104	90	—	—
Krawang	—	8	—	—	28	25	—	1	1	—
Preanger-Regents	1	2	—	—	126	128	41	28	—	—
Cheribon	15	12	29	18	106	106	51	41	—	—
Tegal	37	39	—	—	169	178	—	—	—	—
Pekalongan	1	—	—	—	197	246	—	—	—	—
Semarang	144	130	—	—	673	466	15	13	—	—
Japara	242	248	—	—	623	624	1	—	—	—
Rembang	—	1	—	—	29	19	—	1	—	—
Soerabaja	796	845	—	—	2042	2241	14	1	—	—
Pasoeroean	81	81	—	—	814	794	2	1	—	—
Probolinggo	—	—	—	—	11	12	—	—	—	—
Besoeki	4	4	—	—	70	66	—	—	—	—
Banjoemas	88	91	—	—	269	245	2	—	—	—
Bagelen	706	708	—	—	1053	1041	1	—	—	—
Kedoe	1	—	—	—	377	314	13	7	—	—
Djokjokarta	41	8	—	—	963	970	—	—	—	—
Soerakarta	8	4	—	—	2	13	4	—	—	—
Madioen	25	27	—	—	95	78	—	1	—	—
Kediri	263	305	—	—	778	714	—	—	—	—
Madoera	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal. *Total.*	2 791	2 835	29	18	9 421	9 339	248	184	1	—
	5 626		47		18 760		432		1	
	5 673				19 193					

Bron: K. V. B. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*

Gewesten. *Provinces.*	1873. Inlanders. *Indigènes.* M. *H.*	1873. Inlanders. V. *F.*	1873. Chineezen. *Chinois.* M. *H.*	1873. Chineezen. V. *F.*	1895. Inlanders. *Indigènes.* M. *H.*	1895. Inlanders. V. *F.*	1895. Chineezen. *Chinois.* M. *H.*	1895. Chineezen. V. *F.*	1895. And. vr. oosterl. *Autr. Chr. orient* M. *H.*	1895. And. vr. oosterl. V. *F.*
Sumatra's Westkust:										
Padangsche benedenlanden	47	27	—	—	17	33	—	—	—	—
„ bovenlanden	1	1	—	—	1	1	—	—	1	—
Tapanoeli [1]	647	635	—	—	15 863	16 128	—	—	—	—
Benkoelen	—	—	—	—	65	25	—	—	—	—
Lampongsche districten	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—
Palembang	8	3	—	—	1	—	1	—	—	—
Sumatra's Oostkust	64	5	—	—	16	10	5	4	110	58
Atjeh en onderh	—	—	—	—	31	26	30	9	—	—
Riouw „ „	4	2	—	—	—	—	4	—	—	—
Banka	5	4	62	19	7	4	61	29	—	—
Billiton	7	—	—	—	5	1	43	7	—	—
Westerafd. Borneo	37	9	—	—	118	96	98	67	—	—
Z. en O.-afd. Borneo	177	184	—	—	763	664	26	24	—	—
Celebes en onderh	26	17	—	—	28	10	—	—	—	—
Menado { Minahassa [2]	39 768	39 829	—	—	74 472	72 719	32	25	—	—
Menado { Gorontalo	102	72	—	—	189	159	1	—	—	—
Amboina	23 928	24 137	—	—	34 511	33 225	1	—	—	—
Banda	464	395	—	—						
Ternate	322	267	—	—	311	328	—	—	—	—
Timor en onderh	9 714	7 678	—	—	19 764	19 820	1	—	—	—
Bali en Lombok [3]	5	—	—	—	8	3	—	—	—	—
Totaal [2]. *Total.*	75 326	73 265	62	19	146173	143252	306	165	111	58
	148 591		81		289 425		471		169	
	148 672				290 065					

[1]) Bij gemis aan latere gegevens is voor 1895 de opgaaf voor 1894 behouden.
[2]) Excl. de inlanders op de Sangi- en Talaut eil. Van de pl. m. 113 000 inlanders dezer eilanden kan gerekend worden dat ± 63 000 het Christendom belijden.
[3]) Voor 1873 alleen in de afdeelingen Boeleleng en Djembrana op Bali.

VIII. AANTAL DER OP JAVA EN MADOERA VOOR EIGEN REKENING EENIGEN HANDEL EN INDUSTRIEEL NAAR HET INKOMEN VOLGENS DE

Négociants et industriels indigènes et assimilés à Java et Madoura, répartis

Bron: K. V.

Bevolking. *Population.*	Inkomen. *Revenus.*	1887.	1888.	1889.
Inlanders	tot en met *f* 2 500	833 733	824 553	801 524
	van *f* 2 500 tot *f* 25 000	881	788	669
	boven *f* 25 000	2	1	0
	Totaal	834 616	825 342	802 193
Chineezen	tot en met *f* 2 500	55 362	56 164	55 845
	boven *f* 2 500	622	541	538
	Totaal	55 984	56 705	56 383
Andere vr. Oosterlingen.	tot en met *f* 2 500	4 117	4 131	4 206
	boven *f* 2 500	33	32	29
	Totaal	4 150	4 163	4 235

IX. AANTAL DER VOOR EIGEN REKENING EENIGEN HANDEL EN INDUSTRIEEL BEDRIJF UITOEFENENDE UITKOMSTEN DER

Négociants et industriels Chinois dans les possessions hors Java et

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Inkomen. *Revenus.*	1886.	1887.	1888.	1889.
Sumatra Westk.	tot en met *f* 2 500	2 114	2 292	3 423	3 771
	boven *f* 2 500	12	13	16	10
	boven *f* 25 000	0	0	0	0
	Totaal	2 126	2 305	3 439	3 781
Sumatra Oostk.	tot en met *f* 2 500	41 979	49 911	58 540	64 063
	boven *f* 2 500	176	146	216	264
	boven *f* 25 000	1	1	1	1
	Totaal	42 156	50 058	58 757	64 328
Riouw	tot en met *f* 2 500	8 143	7 230	7 284	7 192
	boven *f* 2 500	44	48	62	69
	boven *f* 25 000	0	1	1	1
	Totaal	8 187	7 279	7 347	7 262
Borneo West. afd.	tot en met *f* 2 500	12 471	12 422	12 252	12 099
	boven *f* 2 500	9	8	10	10
	boven *f* 25 000	0	0	0	0
	Totaal	12 480	12 430	12 262	12 109
Born. Z. en O. afd.	tot en met *f* 2 500	889	993	984	1 080
	boven *f* 2 500	11	10	10	12
	boven *f* 25 000	0	0	0	0
	Totaal	900	1 003	994	1 092
Celebes en Ond.	tot en met *f* 2 500	2 149	2 118	1 913	1 882
	boven *f* 2 500	30	33	34	38
	boven *f* 25 000	2	3	4	4
	Totaal	2 181	2 154	1 951	1 924
Totaal, incl. de and. Buitenb.	tot en met *f* 2 500	76 952	84 175	93 696	99 771
	boven *f* 2 500	348	320	410	469
	boven *f* 25 000	3	5	6	7
	Totaal	77 303	84 500	94 112	100 247
Tot. der andere vreemd. Oosterl. in de Buitenb.	tot en met *f* 2 500	2 102	2 254	2 258	2 218
	boven *f* 2 500	33	30	25	24
	boven *f* 25 000	0	0	0	0
	Totaal	2 135	2 284	2 283	2 242

[1]) De Inlanders zijn hier weggelaten, omdat van hen alleen in de stad Palembang en sedert 1892 ook op

DRIJF UITOEFENENDE INLANDERS, CHINEEZEN EN ANDERE VREEMDE OOSTERLINGEN, VERDEELD
KOMSTEN DER BEDRIJFSBELASTING.
n les revenus d'après les résultats de l'impôt.

1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.
772 421	774 683	802 926	824 941	862 895	912 019	936 776
706	702	707	753	758	707	757
0	0	0	0	0	0	0
773 127	775 385	803 633	825 694	863 653	912 726	937 533
54 972	55 341	56 880	57 652	59 690	62 742	64 209
553	531	616	614	558	582	589
55 525	55 872	57 496	58 266	60 248	63 324	64 798
4 224	4 363	4 493	4 860	5 005	5 195	5 340
34	29	28	34	30	36	35
4 258	4 392	4 521	4 894	5 035	5 231	5 375

INEEZEN [1]) IN DE BUITENBEZITTINGEN, GERANGSCHIKT NAAR GEWESTEN EN INKOMEN VOLGENS DE
DRIJFSBELASTING.
dones répartis selon les revenus d'après les résultats de l'impôt.

1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.
3 741	4 583	5 192	5 738	3 541	3 666	3 686
14	15	16	15	10	11	16
0	0	0	0	0	0	0
3 755	4 598	5 208	5 753	3 551	3 677	3 702
71 455	70 177	54 246	54 329	53 940	61 401	65 953
314	242	141	398	176	226	251
1	3	0	0	0	0	0
71 770	70 422	54 387	54 727	54 116	61 627	66 204
7 554	5 080	5 721	5 177	5 146	4 733	5 133
72	146	100	95	85	77	94
1	1	2	1	0	0	0
7 627	5 227	5 823	5 273	5 231	4 810	5 227
12 383	12 636	12 952	13 025	13 548	13 622	13 986
15	17	19	20	24	24	26
0	—	1	1	0	0	0
12 398	12 653	12 972	13 046	13 572	13 646	14 012
1 211	1 227	1 645	1 655	1 642	1 651	2 004
12	12	14	16	16	18	16
0	0	2	2	2	2	2
1 223	1 239	1 661	1 673	1 660	1 671	2 022
1 879	1 767	1 971	1 872	2 058	2 255	2 087
35	34	30	34	39	43	43
4	4	4	4	4	4	3
1 918	1 805	2 005	1 910	2 101	2 302	2 133
108 246	105 588	90 212	93 062	92 525	100 444	107 380
539	537	394	669	425	471	530
7	9	10	9	7	7	6
108 792	106 134	90 616	93 740	92 957	100 922	107 916
2 370	2 377	4 704	2 584	2 655	2 884	3 115
29	23	39	30	29	35	35
0	1	1	1	0	0	0
2 399	2 401	4 744	2 615	2 684	2 919	3 150

ali, Afd. Boeleleng en Djembrana, bedrijfsbelasting geheven wordt.

X. AANTAL IN DE REGISTERS VAN DEN BURGERLIJKEN STAND INGESCHREVEN GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN BIJ DE EUROPEANEN EN DAARMEDE GELIJKGESTELDEN. (WAT DE INLANDSCHE CHRISTENEN BETREFT VOOR ZOOVEEL INSCHRIJVING IN DE REGISTERS VAN DEN BURGERLIJKEN STAND HEEFT PLAATS GEHAD.)

Naissances, mariages et décès chez les Européens et assimilés, inscrits aux régistres de l'état civil.
Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Huwelijken. *Mariages.* Tusschen Eur. of met dezen gelijkgesteld. *Européens.*	Huwelijken. *Mariages.* Gemengde *Mixtes.*	Geboorten. *Naissances.* Mannen. *Hommes.*	Geboorten. *Naissances.* Vrouwen. *Femmes.*	Sterfgevallen. *Décès.* [1]) Mannen. *Hommes.*	Sterfgevallen. *Décès.* [1]) Vrouwen. *Femmes.*
Java en M.						
1886	358	39	1 079	1 069	798	534
1887	380	58	1 145	1 033	730	415
1888	380	53	1 174	1 037	1 031	548
1889	389	54	1 078	1 048	969	504
1890	423	44	1 082	1 075	925	508
1891	429	75	1 146	989	1 037	652
1892	469	43	1 211	1 085	886	522
1893	493	47	1 196	1 191	900	586
1894	484	57	1 199	1 144	727	465
1895	497	62	946 [2])	889 [2])	895	486
Buitenbezitt. *Autres possess.*						
1886	53	23	311	284	452	113
1887	61	37	322	334	263	115
1888	74	30	344	307	339	125
1889	93	29	324	302	400	122
1890	78	32	366	316	350	94
1891	78	28	347	318	334	109
1892	76	27	325	296	281	108
1893	69	41	350	327	306	113
1894	66	43	369	322	262	125
1895	66	32	249 [2])	275 [2])	312	123

[1]) Bovendien stierven nog in 1889: 17 personen op Java en Madura, in 1891 en in 1895 telkens 3 personen op de Buitenbezittingen, waarvan het geslacht niet was opgegeven.

[2]) Deze cijfers zijn niet vergelijkbaar met die van vorige jaren, omdat toen onder de geborenen ook erkenningen begrepen waren van kinderen in vorige jaren geboren. Voor de buitenbezittingen was dat in 1895 ten deele n. l. voor de residentiën Amboina en Ternate ook nog het geval.

XI. STERFTE NAAR DEN LEEFTIJD, ONDER DE EUROPEESCHE EN DAARMEDE GELIJKGESTELDE, IN INDIE GEBORENEN.

Décès d'Européens et assimilés, nés dans la colonie, par classes d'âge.
Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	nog geen 2 jaar. *moins de 2 ans.*		2—9 jaar. 2—9 *ans.*		10—19 jaar. 10—19 *ans.*		20—39 jaar. 20—39 *ans.*		40—59 jaar. 40—59 *ans.*		60 jaar en daarboven 60 *ans et au-dessus.*		Te zamen. *Total.*	
	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.
Java en M.														
1886	178	150	51	53	41	48	86	56	103	80	20	35	479	416
1887	168	142	46	47	21	16	77	58	85	72	32	40	429	375
1888	212	187	97	77	41	28	105	95	99	70	44	45	598	502
1889	208	172	72	64	33	30	102	94	82	45	36	56	533	461
1890	215	181	60	49	28	24	103	103	79	59	46	47	531	463
1891	220	211	78	87	59	43	128	109	113	89	49	58	647	597
1892	223	159	56	54	32	31	87	101	99	63	59	59	556	467
1893	206	201	69	56	40	26	107	107	95	75	57	57	574	522
1894	201	149	49	45	24	25	90	81	77	66	49	65	490	431
1895	231	182	43	36	22	24	87	76	89	56	56	76	528	450
Buitenbezittingen. *Autres possessions.*														
1886	50	40	9	13	6	7	20	17	11	12	9	11	105	100
1887	51	40	13	15	4	4	23	22	13	16	6	8	110	105
1888	69	51	6	21	9	4	35	17	12	17	12	9	143	119
1889	59	42	15	16	7	7	33	26	18	11	10	6	142	108
1890	61	31	14	11	8	6	18	16	10	10	13	9	124	83
1891	50	46	14	13	3	4	21	15	12	10	10	18	110	106
1892	39	40	12	8	7	4	23	19	12	15	8	13	101	99
1893	64	39	17	14	5	6	31	25	12	8	17	12	146	104
1894	73	48	7	7	5	2	23	26	17	13	5	21	130	117
1895	60	51	17	7	6	5	23	21	17	18	12	16	135	118

III. Voorziening in de sanitaire en geestelijke behoeften der bevolking.

Service médical. Enseignement, cultes.

I. GENEESKUNDIGE DIENST. *Service médical.*

1. AANTAL GENEESHEEREN BIJ HET EINDE VAN 1896. [1]) *Nombre de médecins.*

Bronnen: K. V. en R. A.

Gewesten. *Provinces.* Java en Madoera.	Particuliere geneesheeren. *Méd. particuliers.*	Burgerl. geneesh. bezoldigd door het Gouvernement. *Méd. civils salariés par le Gouvt.*	Officieren van gezondheid. *Méd. militaires.*	Doctors djawa. *Méd. indigènes.*	Gewesten. *Provinces.* Buiten-Bezitting. *Autres possessions.*	Particuliere geneesheeren. *Méd. particuliers.*	Burgerl. geneesh. bezoldigd door het Gouvernement. *Méd. civils salariés par le Gouvt.*	Officieren van gezondheid. *Méd. militaires.*	Doctors djawa. *Méd. indigènes.*
Bantam	—	—	1	3	Westkust v. Sum.	—	—	14	7
Batavia stad	9	3	—	4	Benkoelen	—	—	1	4
„ land	—	1	2	6	Lampongs	—	—	1	—
Krawang	1	1	—	1	Palembang	—	—	5	1
Preanger	2	5	—	7	Oostkust v. Sum.	16	—	6	4
Cheribon	—	2	—	4	Atjeh	—	—	12	—
Tegal	—	1	—	3	Riouw	1	—	1	—
Pekalongan	—	1	—	1	Banka	—	—	2	5
Semarang stad	1	2	—	3	Billiton	—	1	—	—
„ land	—	1	3	2	Borneo W. Afd.	—	—	5	1
Japara	—	2	—	2	Borneo Z. en O. „	—	—	5	—
Rembang	1	3	—	5	Gouvt. Celebes	—	—	4	1
Soerabaja stad	6	4	—	5	Menado	—	—	1	9
„ land	2	4	—	4	Amboina	1	—	4	5
Pasoeroean	1	2	1	2	Ternate	—	—	1	1
Probolinggo	—	3	—	—	Res. Timor	—	—	1	—
Besoeki	—	3	1	1	Bali en Lombok	—	—	1	4
Banjoemas	—	1	1	7					
Bagelen	—	—	2	5					
Kedoe	—	—	1	2					
Djokjokarta	3	—	1	1					
Soerakarta	1	1	1	2					
Madioen	—	1	2	3					
Kediri	—	3	—	6					
Madoera	—	1	2	5					
Totaal. *Total.*	27	45	18	84	Totaal. *Total.*	18	1	64	42

[1]) Met uitz. van vroedmeesters en vroedvrouwen.

2. KOEPOKINENTING. [1]) *Vaccination.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Aantal vaccinateurs. *Nombre de vaccinateurs.*	Java en Madoera. *Java et Madoura.* Vaccinatiën. *Vaccinations.*	Uitkomsten. *Résultats.*	Revaccinatiën. *Revaccinations.*	Uitkomsten. *Résultats.*	Buitenbezittingen. *Autres possessions.* Vaccinatiën. *Vaccinations.*	Uitkomsten. *Résultats.*	Revaccinatiën. *Revaccinations.*	Uitkomsten. *Résultats.*
1887	375	689 129	1 : 1,12	465 343	1 : 1,69	115 247	1 : 1,19	108 751	1 : 2,05
1888	373	702 228	1 : 1,21	701 208	1 : 1,88	132 665	1 : 1,19	273 830	1 : 2,54
1889	355	644 043	1 : 1,11	444 338	1 : 1,56	104 679	1 : 1,19	104 643	1 : 2,25
1890	361	664 242	1 : 1,11	453 878	1 : 1,62	119 878	1 : 1,22	116 803	1 : 2,25
1891	360	648 273	1 : 1,16	556 519	1 : 1,69	114 086	1 : 1,25	105 585	1 : 2,31
1892	370	649 857	1 : 1,11	641 968	1 : 1,48	106 601	1 : 2,50	84 503	1 : 2,84
1893	371	652 640	1 : 1,11	1 004 208	1 : 1,50	148 524	1 : 1,25	97 629	1 : 2,13
1894	381	694 574	1 : 1,10	881 220	1 : 1,58	120 938	1 : 2,25	176 948	1 : 1,94
1895	379	609 628	1 : 1,11	661 552	1 : 1,67	141 948	1 : 1,26	124 443	1 : 2,32
1896	363	765 481	1 : 1,07	760 882	1 : 1,46	139 142	1 : 1,24	164 566	1 : 2,53

[1]) Daar in de verschillende jaren telkens opgaven voor een of meer gewesten ontbreken, is eene onderlinge vergelijking van het aantal vaccinatiën niet dan zeer in het algemeen mogelijk.

Service médical.

3. KRANKZINNIGEN-VERPLEGING. [1]) *Traitement des aliénés.* [1])

Bron: K. V.

Gestichten. *Hospices d'aliénés.*	Verpleegden op 1 Januari. *En traitement au 1 Janvier.*	Bijgekomen gedurende 't jaar. *Venus dans le courant de l'année.*	Hersteld. of verbeterd *Guéris.*	Overleden. *Décédés.*	Verpleegden op 31 Decemb. *En traitement au 31 Déc.*	hersteld ontslagenen. *guéris.*	overledenen. *décédés.*
						In pCt. der gem. gestichtsbevolking. *pct. de la population moyenne des établissements.*	
Buitenzorg	223	79	22	27	251	9,28	11,40
Semarang	110	37	12	10	110	10,91	9,09
Soerabaja	177	2	19	21	127	12,50	13,82
Te zamen, *Total* 1887.	510	118	53	58	488	10,62	11,62
Buitenzorg	251	61	19	19	271	7,28	7,28
Semarang	110	16	8	8	100	7,62	7,62
Soerabaja	127	32	9	19	108	7,66	16,17
Te zamen, *Total* 1888.	488	109	36	46	479	7,45	9,51
Buitenzorg	271	37	9	20	279	3,27	7,27
Semarang	100	17	7	5	103	6,90	4,93
Soerabaja	108	40	19	23	105	17,84	21,59
Te zamen, *Total* 1889.	479	94	35	48	487	7,25	9,94
Buitenzorg	279	60	13	20	305	4,45	6,85
Semarang	103	20	8	6	109	7,55	5,66
Soerabaja	105	19	8	12	104	7,66	11,49
Te zamen, *Total* 1890.	487	99	29	38	518	5,77	7,56
Buitenzorg	305	37	22	27	293	7,36	9,03
Semarang	109	24	7	11	115	6,25	9,82
Soerabaja	104	54	9	26	121	8,00	23,12
Te zamen, *Total* 1891.	518	115	40 [2])	64	529	7,64	12,23
Buitenzorg	293	106	28	38	332 [3])	8,96	12,16
Semarang	115	20	18 [2])	6	111	15,93	5,31
Soerabaja	121	32	20	10	123	16,39	8,20
Te zamen, *Total* 1892.	529	158	66 [2])	54	566 [3])	12,05	9,86
Buitenzorg	332	105	39	41	357	11,32	11,90
Semarang	111	14	8 [2])	5	112	7,17	4,48
Soerabaja	123	19	13	9	120	10,70	7,41
Te zamen, *Total* 1893.	566	138	60 [2])	55	589	10,39	9,52
Buitenzorg	357	41	23	25	349 [3])	6,52	7,08
Semarang	112	18	12	6	112	10,72	5,36
Soerabaja	120	24	10	8	126	8,13	6,50
Te zamen, *Total* 1894.	589	83	45	39	587 [3])	7,65	6,63
Buitenzorg	349	52	17	9	375	4,69	2,49
Semarang	112	10	5 [4])	5	112	4,46	4,46
Soerabaja	126	13	9	10	120	7,32	8,13
Te zamen, *Total* 1895.	587	75	31 [4])	24	607	5,19	4,02
Buitenzorg	375	63	21	26	388 [5])	5,50	6,82
Semarang	112	10	3	7	112	2,68	6,25
Soerabaja	120	19	13	3	123	10,70	2,47
Te zamen, *Total* 1896.	607	92	37	36	623 [5])	6,02	5,85

[1]) De verpleegden zijn uit geheel Ned. Indië. *Les aliénés proviennent de tous les pays de l'Archipel Indien.*

[2]) Waaronder 2 overgebracht naar andere gestichten.

[3]) In den loop des jaars werd een patiënt, hoewel niet hersteld, ontslagen.

[4]) Waaronder 1 opgezonden naar Keboemen om voor de rechtbank van omgang te verschijnen.

[5]) In den loop des jaars werden 3 patienten hoewel niet hersteld ontslagen.

II. ONDERWIJS.

Enseignement.

A. ONDERWIJS VOOR EUROPEANEN EN MET DEZEN GELIJKGESTELDEN.

Enseignement pour Européens et assimilés.

I. MIDDELBAAR ONDERWIJS.

Enseignement moyen.

1. Getal scholen, onderwijzend personeel en leerlingen.

Nombre des écoles, personnel enseignant et élèves.

Bron: K. V., O. V. E. en R. A.

Scholen. *Ecoles.*	Aantal scholen. *Nombre des écoles.*	Aantal leeraren. *Personnel enseignant.*	Leerlingen. *Elèves.* bij den aanvang van den cursus. M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	Waarvan niet Europeanen. *Dont non-européens.*
Gymnasium Willem III Afd. A.		24	251	5	256	5
Gymnasium Willem III „ B.		4	52	—	52	—
Hoogere Burgersch. te Semarang ..		15	121	18	139	2
„ „ „ Soerabaja...		19	168	7	175	—
„ „ (v. meisjes) Batavia		8	—	45	45	—
Burgeravondschool te Soerabaja....		19	150	—	150	—
Ambachtsschool te Batavia.....		10	67	—	67	—
„ „ Semarang		5	46	—	46	—
Totaal 1896	7	92 [6])	855	75	930	7
1895.....	7	92	828	63	891	7
1894	7	84	743	68	811	3
1893 [1]).....	7	74	693	73	766	3
1892 [2]).....	7	64	518	85	603	5
1891 [3]).....	6	57	438	75	513	5
1890	7	61	404	52	456	8
1889 [4]).....	7	63	412	54	466	10
1888	8	61	412	75	487	8
1887 [5]).....	8	59	502	58	560	6

[1]) De Wilhelminaschool gesloten doch de Bataviasche Ambachtsschool voor 't eerst tot de inrichtingen van middelbaar onderwijs gerekend. [2]) De Semarangsche Ambachtsschool geopend. [3]) De cursus in de scheikunde te Semarang gesloten. [4]) De technische cursus te Semarang gesloten. [5]) De twee particuliere cursussen te Soerabaja gesloten, doch de beide in de vorige noten genoemde geopend. [6]) Dat dit totaal niet de som der bovenstaande cijfers is vindt daarin zijne oorzaak, dat sommige leeraren aan meer dan eene school werkzaam zijn.

2. Gymnasium Willem III te Batavia.

Lycée Guillaume III à Batavia.

Bron: K. V., O. V. E. en R. A.

Jaren. *Années.*	Afd. A. Hoogere Burgerschool met vijfj. cursus. *Dir. A. Ecole moyenne supér. Cours de 5 ans.* Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant.*	Leerlingen op 31 December. *Elèves au 31 décembre.* Voll. curs. *Cours compl.*	Toehoord. *Leçons spér.*	Totaal. *Total.*	Waarv. niet Eur.	Afd. B. Inrichting voor de Indische taal, land- en volkenkunde. *Dir. B. Institut. pour les lettres, la géographie et l'ethnogr. des Indes Néerland.* Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant.*	Leerlingen op 31 December. *Elèves au 31 décembre.*	Bij h. gr. ambt. exam. *A l'examen pour le radic. de fonctionn.* Geslaagd. *Réussis.*	Afgewez. *Refusés.*
1887	17	107	1	108	3	4	23	6	6
1888	17	113	2	115	2	4	19	9	6
1889	17	113	3	116	—	4	35	3	6
1890	17	151	1	152	—	4	39	12	6
1891	15	177	1	178	—	4	39	18	9
1892	19	198	3	201	—	4	41	19	5
1893	19	214	—	214	1	4	44	15	8
1894	21	231	5	236	2	4	47	21	7
1895	24	237	7	244	5	4	55	29	4
1896	24	248	6	254	5	4	53	16	28

3. Hoogere Burgerscholen met 5-jarigen cursus voor jongens te Semarang en te Soerabaja.
Ecoles moyennes supér. pour garçons, cours de 5 ans, à Semarang et à Soerabaja.

Bronnen: K. V., O. V. E. en R. A.

Jaren. *Années.*	Semarang. Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant.*	Semarang. Leerlingen op 31 December. *Elèves au 31 Décembre.* volledige cursus. *cours. compl.*	Semarang. Toehoorders. *Leçons spéc.*	Semarang. Totaal. *Total.*	Semarang. waarvan niet Eur. *dont non Eur.*	Soerabaja. Onderwijzend personeel *Personnel enseignant.*	Soerabaja. Leerlingen op 31 December. *Elèves au 31 Décembre.* Voll. cursus. *Cours. compl.*	Soerabaja. Toehoord. *Leçons spéc.*	Soerabaja. Totaal. *Total.*	Soerabaja. Waarvan niet Eur. *Dont non Eur.*
1887	13	77	—	77	—	15	101	1	102	1
1888	12	79	—	79	5	14	104	1	105	1
1889	13	81	—	81	5	15	101	2	103	—
1890	13	92	—	92	5	15	106	—	106	—
1891	12	102	2	104	5	15	121	1	122	—
1892	12	106	4	110	2	15	128	1	129	—
1893	15	136	2	138	2	13	141	1	142	—
1894	15	137	3	140	1	17	159	1	160	—
1895	15	117	7	124	2	21	162	7	169	—
1896	15	121	2	123	2	19	157	8	165	—

4. Eindexamens. *Examen final des écoles moyennes supérieures.*

Bron: K. V. en O. V. E.

Jaren. *Années*	Hoog. Burgersch. Batavia. Geëxam. *Examinés.*	Hoog. Burgersch. Batavia. Geslaagd. *Admis.*	Hoog. Burgersch. Semarang. Geëxam. *Examinés.*	Hoog. Burgersch. Semarang. Geslaagd. *Admis.*	Hoog. Burgersch. Soerabaja. Geëxam. *Examinés.*	Hoog. Burgersch. Soerabaja. Geslaagd. *Admis.*	Totaal generaal. *Total général.* Geëxam. *Examinés.*	Totaal generaal. *Total général.* Geslaagd. *Admis.*
1887	9	8	9	6	6	4	25	18
1888	6	6	7	7	9	8	22	21
1889	9	9	4	3	8	8	21	20
1890	12	10	4	4	12	2	28	26
1891	15	9	7	5	9	18	31	22
1892	18	11	10	6	10	8	38	25
1893	18	13	7	5	7	6	32	24
1894	20	9	14	9	12	10	46	28
1895	23	14	17	12	11	3	51	29
1896	25	16	12	11	16	11	53	38

5. Hoogere Burgerschool met driejarigen cursus voor Meisjes te Batavia.
Ecole moyenne de jeunes filles à Batavia. Cours de 3 ans.

Bron: O. V. E.

Jaren. *Années.*	Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant.*	Aantal leerlingen. 31 Dec. *Elèves au 31 Déc.*	Overgangsexamens. *Examens de fin d'année.* Geëxamineerd. *Candidats.*	Overgangsexamens. Geslaagd. *Admises.*	Eindexamens. *Examens de sortie.* Geëxamineerd. *Candidats.*	Eindexamens. Geslaagd. *Admises.*	Toelatingsexamens. *Examens d'admission.* Geëxamineerd. *Candidats.*	Toelatingsexamens. Geslaagd. *Admises.*	Schoolverzuim, gemiddeld. *Absences moyennes.* %
1887	9	43	28	28	3	3	19	17	4
1888	9	33	29	28	6	6	17	12	2,5
1889	7	38	18	18	7	7	18	17	1,7
1890	9	48	21	14	8	8	30	29	3,3
1891	9	48	34	31	8	8	24	20	2,2
1892	9	46	35	23	8	8	30	25	2,4
1893	9	48	34	30	10	9	32	27	4,6
1894	8	45	26	20	7	7	32	25	2,3
1895	8	39	18	15	7	7	38	32	3,7
1896	8	41	28	24	2	2	27	25	4,5

6. Burger-Avondschool te Soerabaja.
Ecole moyenne du soir, Soerabaja.

Bron: O. V. E.

Cursus. *Cours.*	Aantal leerlingen. Ingeschr. bij het begin v. d. Cursus. *Elèves.*	Gekozen beroepen door de leerlingen op het eind van het jaar aanwezig. *Métiers choisis par les élèves.*							Toelatingsexamens. *Examens d'admission.*	
		Machinist. *Mécanicien.*	Teekenaar. *Dessinateur.*	Telegrafist. *Télégraphiste.*	Landmeter. *Géomètre.*	Opziener. [1] *Contremaître.* [1]	Scheepsbouwm. *Ingr. constructeur naval.*	Bouwkund. *Architecte.*	aangemeld. *Candidats.*	Geslaagd. *Admis.*
1887/8	63	39	2	—	—	21 [2]	1	—	51	19
1888/9	56	33	2	—	2	19 [3]	—	—	44	20
1889/90	37	18	1	—	1	14	—	—	42	13
1890/1	33	24	1	—	1	—	—	16	37	13
1891/2	56	24	1	—	1	—	—	14	27	16
1892/3	68	33	—	—	—	—	—	33	47	30
1893/4	69	39	—	—	—	—	—	27	*	19
1894/5	79	49	—	—	—	—	—	34	*	31
1895/6	117	55	—	—	—	—	—	68	*	39
1896/7	150	75	—	—	—	—	—	92	81	41

[1]) Bij den waterstaat, het mijnwezen, ateliers, kustverlichting, lijnopzichter bij de Staatsspoorwegen. *Des ponts et chaussées, mines, ateliers, phares, chemins de fer.*
[2]) Daaronder 1 opgeleid voor klerk. [3]) Daaronder 1 opgeleid voor stuurman.

7. Kosten van het Middelbaar Onderwijs.
Frais de l'enseignement moyen.

Bronnen: K. V. en O. V. E.

Inrichtingen. *Ecoles.*	Uitgaven. *Dépenses.*	Uitgaven voor de gebouwen. *Dépenses pour les édifices.*	Subsidiën aan bijzondere inrichtingen. *Subsides aux inst. partic.*	Ontvangsten wegens schoolgelden. *Recettes.*
Gymnasium Willem III. *Lycée Guillaume III* Batavia	*f* 220 189			*f* 46 079
Hoogere Burgerschool met 3jarigen cursus voor meisjes. *Ecole moyenne de jeunes filles à cours triennal* Batavia	30 420	*f* 3 900		6 848
Hoogere Burgerschool met 5jarigen cursus. *Ecole moyenne de garçons à cours quinquennal* Semarang	125 580			16 147
Idem Soerabaja	144 005			22 549
Burger-Avondschool. *Ecole moyenne du soir.* Soerabaja	26 439			—
Bataviasche Ambachtsschool. *Ecole professionnelle à Batavia*			6 000	—
Idem te Samarang			6 000	—
Te zamen. *Total* 1896 [1])	*f* 546 633	*f* 3 900	*f* 12 000	*f* 91 623
1895	537 289	4 480	18 000	90 399
1894	522 478	10 645	15 000	83 166
1893	484 730	9 072	16 250	77 535
1892	465 431	41 325	15 000	69 666
1891	464 357	4 200	6 000	65 275
1890	458 740	4 567	5 400	57 458
1889	451 552	4 200	3 000	52 359
1888	450 939	8 225	3 000	49 486
1887	451 871	5 100	3 000	51 227

[1]) De opgaven over 1896 zijn van voorloopigen aard. *Chiffres provisoires.*

II. LAGER ONDERWIJS. *Enseignement primaire.*

1. Getal en aard der scholen op ult. December 1896.

Nombre et genre des écoles à la fin de 1896.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Openbare scholen. *Ecoles publiques.* Gewoon lager onderwijs. *Enseignement primaire ordinaire.*		Bijzondere scholen. *Ecoles libres.*			Totaal *Total.*
			Gesubsidiëerde. *Subventionnées.*	Niet gesubsidiëerde. *Non-subventionnées.*		
	Gemengde scholen. *Ecoles mixtes.*	Meisjes scholen. *Ecoles pour filles.*	Meer uitgebreid lager onderwijs. *Enseignem. primaire supérieur.*	Gewoon lager onderwijs. *Enseignem. primaire supérieur.*	Meer uitgebreid lager onderwijs. *Enseignem. primaire supérieur.*	
a. Java en Madoera. *Java et Madoura.*						
Batavia	13	5	2	—	4	24
Preanger Regentsch	7	1	—	1	—	9
Cheribon	2	1	—	—	—	3
Tegal	1	1	—	—	—	2
Pekalongan	1	1	—	—	—	2
Semarang	10	4	—	5	1	20
Japara	4	—	—	—	—	4
Rembang	3	—	—	—	—	3
Soerabaja	10	2	—	—	4	16
Pasoeroean	5	2	—	—	—	7
Probolinggo	4	1	—	—	—	5
Besoeki	5	—	—	—	—	5
Banjoemas	4	—	—	—	—	4
Bagelen	6	1	—	—	—	7
Kedoe	3	1	—	—	—	4
Djokjokarta	3	1	—	—	—	4
Soerakarta	5	1	—	—	1	7
Madioen	3	1	—	—	—	4
Kediri	5	2	—	—	—	7
Madoera	3	—	—	—	—	3
Andere gewesten[1])	2	—	—	—	—	2
Totaal Java en M. 1896.	99	25	2	6	10	142
" " " " 1895.	96	25	2	6	10	139
" " " " 1894.	94	25	—	5	12	136
" " " " 1893.	93	25	—	5	12	135
" " " " 1892.	92	23	—	7	11	133
" " " " 1891.	90	22	—	5	11	128
" " " " 1890.	88	21	—	5	11	125
" " " " 1889.	88	19	—	5	10	122
" " " " 1888.	84	17	—	6	10	117
" " " " 1887.	81	17	—	4	9	114
b. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*						
Sum. Westkust	6	1	—	—	1	8
Atjeh	2	—	—	—	—	2
Borneo Z. en O. A.	1	1	—	—	—	2
Gouvt. Celebes	5	1	—	—	—	6
Menado	5	1	—	—	—	6
Amboina	4	2	—	—	—	6
Overige gewesten[1])	9	—	—	—	—	9
Totaal buitenbez. 1896	32	6	—	—	1	39
" " " 1895	32	6	—	—	1	39
" " " 1894	31	6	—	—	1	38
" " " 1893	28	6	—	—	1	35
" " " 1892	29	6	—	—	1	36
" " " 1891	29	6	—	—	1	36
" " " 1890	29	6	—	—	1	36
" " " 1889	28	6	—	—	1	35
" " " 1888	28	6	—	—	2	36
" " " 1887	27	6	—	—	1	34

[1]) In elk dezer gewesten komt slechts 1 openbare gemengde school voor.

Bron: O. V. E. 2. Openbare scholen. *Ecoles publiques.*

Gewesten. *Provinces.*	Aantal scholen. *Nombre des écoles.* Gemengde scholen. *Ecoles mixtes.* Eerste scholen. *Ecoles primaires.*	Andere. *Autres.*	Meisjesscholen. *Pour les jeunes filles.*	Totaal. *Total.*	Onderwijzend personeel in actieven dienst. *Personnel enseignant.* Hoofden van scholen (M.) *Instituteurs en chef.*	Hoofden van scholen (Vr.) *Institutrices en chef.*	Onderwijzers. *Instituteurs adj.*	Onderwijzeressen. *Institutrices adj.*	Kweekelingen. *Elèves.* Mannelijke. *Elèves instituteurs.*	Vrouwelijke. *Elèves institutrices.*	Totaal. *Total.*	Aantal leerlingen. *Elèves.* Betalende. *Payants.*	Niet-betalende. *Non-payants.*	Totaal. *Total.*	Waarvan: *Dont.* In de laagste klasse. *Dans la 1e classe.*	In de middelste klasse. *Dans la classe moyenne.*	In de hoogste klasse. *Dans la classe sup.*	Jongens. *Garçons.*	Meisjes. *Filles.*	Inlanders en vreemde oosterlingen onder de leerlingen begrepen. *Indigènes et étrangers parmi les élèves.*
Java en Madoera. *Java et Madoura*	15	84	25	124	99	25	186	109	—	16	435	5 856	5 823	11 679	5 473	4 621	1 585	6 774	4 905	1 002
Buitenbezitt. *Autres possessions*	5	27	6	38	32	6	44	17	1	1	101	1 273	1 328	2 601	1 322	945	334	1 486	1 115	363
Totaal ult. 1896 *Total*	20	111	31	162	131	31	230	126	1	17	536	7 129	7 151	14 280	6 795	5 566	1 919	8 260	6 020	1 365
1895	20	108	31	159	128	31	220	137	3	11	530	7 264	6 746	14 016	6 722	5 403	1 885	8 114	5 896	1 320
1894	19	106	31	156	125	31	211	137	4	3	511	7 172	6 843	14 015	6 928	5 299	1 788	8 124	5 891	1 394
1893	17	104	31	152	124	31	199	143	4	2	503	7 018	6 519	13 537	6 734	4 986	1 817	7 821	5 716	1 275
1892	17	104	29	150	121	29	185	140	3	6	484	6 748	6 324	13 072	6 540	4 775	1 757	7 575	5 497	1 179
1891	17	102	28	147	120	28	170	147	1	4	470	6 478	6 243	12 721	6 403	4 716	1 602	7 311	5 410	1 087
1890	15	102	27	144	117	27	156	149	2	3	454	6 286	6 091	12 377	6 198	4 661	1 518	7 183	5 194	956
1889	16	100	25	141	116	25	158	135	2	2	438	6 121	5 795	11 916	5 916	4 543	1 457	6 959	4 957	961
1888	13	99	23	135	111	23	140	146	5	7	435	5 876	5 651	11 527	5 726	4 399	1 402	6 724	4 803	897
1887	12	96	23	131	109	23	134	141	6	11	424	5 837	5 398	11 235	5 635	4 304	1 296	6 582	4 653	884
1886	12	96	23	131	108	23	143	117	5	13	409	5 718	5 029	10 747	5 420	4 044	1 283	6 227	4 520	884
1885	12	95	23	130	107	23	134	121	2	11	398	5 589	4 733	10 322	5 273	3 876	1 173	6 019	4 303	877
1884	12	95	22	129	107	22	133	116	1	12	391	5 581	4 545	10 126	5 180	3 858	1 088	5 930	4 196	913
1883	12	95	22	129	107	22	123	111	2	10	375	5 348	4 351	9 699	4 910	3 702	1 087	5 705	3 994	847
1882	11	91	20	122	102	20	114	108	6	16	366	5 008	4 193	9 201	4 738	3 425	1 038	5 369	3 832	852

Digitized by Google

3. Bijzondere scholen.

Bron: V. O. E. *Ecoles libres.*

Gewesten. *Provinces.*	Plaatsen. *Districts.*	Aantal scholen. *Nombre d'écoles.*	Onderwijzend personnel. *Personnel enseignant.* Hoofden van scholen, M. *Instituteurs en chef.*	Hoofden van scholen, V. *Institutrices en chef.*	Onderwijzers. *Instituteurs-adj.*	Onderwijzeressen. *Institutrices-adj.*	Kweekelingen. *Elèves.* Mannelijke. *Elèves-instituteurs.*	Kweekelingen. *Elèves.* Vrouwelijke. *Elèves-institutrices.*	Totaal *Total.*	Aantal leerlingen. *Elèves.* Jongens. *Garçons.*	Meisjes. *Filles.*	Totaal. *Total.*	Daaronder inlanders en vreemde oosterlingen. *Dont indigènes et orientaux étrangers*
Batavia	Batavia	5	4	2	12	50	—	3	71	355	791	1 146	8
Id.	Meester Cornelis	1	—	1	—	8	—	—	9	—	112	112	—
Preanger Reg.	Manoendjaja	1	—	1	—	—	—	—	1	15	18	33	22
Semarang	Samarang	5	2	4	1	15	—	1	23	198	505	703	9
Id.	Poerwodadi	1	1	—	—	—	—	—	1	11	4	15	5
Soerakarta	Klatten	1	2	—	—	—	—	—	2	7	7	14	—
Soerabaja	Soerabaja	4	2	2	12	19	—	—	35	277	523	800	1
Sumatra's Westkust.	Padang	1	—	1	—	8	—	—	9	8	139	147	—
Totaal uit. *Total.*	1896	19	11	11	25	100	—	4	151	871	2 099	2 970	45
	1895	19	10	10	22	98	—	1	141	789	2 109	2 898	35
	1894	18	8	11	27	82	—	4	132	787	2 030	2 817	27
	1893	18	8	10	21	83	—	3	128	821	1 922	2 743	23
	1892	19	9	10	21	69	—	3	115	795	1 857	2 652	17
	1891	17	7	10	17	71	—	1	106	720	1 719	2 439	5
	1890	17	7	10	17	67	—	6	107	720	1 679	2 399	4
	1889	16	7	9	20	63	—	5	104	725	1 629	2 354	3
	1888	18	8	10	16	62	2	4	102	690	1 640	2 330	6
	1887	17	7	9	17	57	2	3	95	614	1 519	2 133	10
	1886	17	6	10	15	52	1	6	90	607	1 392	1 999	8
	1885	19	7	11	14	49	—	3	84	614	1 321	1 935	23
	1884	17	8	9	11	41	—	5	74	592	1 286	1 878	36
	1883	20	11	9	13	39	1	8	81	561	1 211	1 772	51
	1882	17	8	9	15	35	—	6	73	584	1 177	1 761	36

Digitized by Google

4. Gouvernements-normaalscholen *Ecoles normales du gouvernement.*

Bronnen: K. V. en O. V. E.

Jaren. *Années.*	Getal ingeschrevenen. *Nombre des élèves.* Onderwijzers. *Instituteurs.*		Onderwijzeressen. *Institutrices.*		Totaal. *Total.*		Kosten der school gedurende het afgeloopen jaar. *Frais de l'école.*	
	Batavia.	Soerabaja[1])	Batavia.	Soerabaja[1])	Batavia.	Soerabaja[1])	Batavia.	Soerab. [1])
1887	9	—	13	—	22	—	*f* 3024	—
1888	9	—	14	—	23	—	3189	—
1889	9	—	12	—	21	—	3476	—
1890	10	—	12	—	22	—	3310	—
1891	14	5	15	12	29	17	4144[2])	1832 [2])
1892	15	7	14	13	29	20	4318[2])	4020 [2])
1893	19	5	13	10	32	15	4645 [2])	4624 [2])
1894	22	10	13	15	35	25	4347 [2])	4549 [2])
1895	17	5	12	16	29	21	4374 [2])	4484 [2])
1896	11	6	18	10	29	16	4652 [2])	4457 [2])

[1]) Den 6en Juli 1891 geopend. [2]) Brutokosten der scholen. Voor vorige jaren blijkt niet of bruto- dan wel netto-kosten werden opgegeven.

5. Uitslag der acte-examens. *Examens pour le personnel enseignant.*

Bron: K. V.

Soort der akten van bekwaamheid *Nature des diplômes.*	Toegelaten. *Admis.*	Afgewezen. *Refusés.*
Hoofdonderwijzers. *Instituteurs en chef*	5	5
Hoofdonderwijzeressen. *Institutrices en chef*	4	5
Onderwijzers. *Instituteurs adj*	1	4
Onderwijzeressen. *Institutrices adj.*	34	19
Onderwijzers in enkele vakken. *Diplômes spéciaux*	61	11
Totaal. *Total* 1896	105	44
1895	120	57
1894	60	45
1893	73	29
1892	60	35
1891	57	47
1890	59	54
1889	63	60
1888	70	57
1887	56	35

6. Kosten van het openbaar lager onderwijs voor Europeanen *Frais de l'enseignement primaire pour Européens.*

Bronnen: O. V. E. en K. V.

Jaren. *Années.*	Uitgaven. *Dépenses.*	Ontvangsten. *Recettes.*	Verschil. *Dépenses nettes.*	Aantal leerlingen. *Elèves.*	Gemiddelde kosten p. leerl. *Dépenses moy. par élève.*
1882	*f* 1 467 655	*f* 170 049	*f* 1 297 606	*f* 9201	141,99[5]
1883	1 631 723	184 616	1 447 107	9699	149,19
1884	1 593 307	205 580	1 387 727	10126	137,04
1885	1 771 030	206 858	1 564 172	10322	151,54
1886	1 746 166	207 562	1 532 801	10747	143,16
1887	1 807 173	209 246	1 597 927	11235	142,03
1888	1 845 519	207 106	1 638 412	11527	142,13
1889	1 934 304	212 548	1 721 756	11916	144,49
1890	1 955 684	216 349	1 739 335	12377	140,53
1891	2 021 619	220 037	1 801 581	12721	141,62
1892	2 096 281	232 818	1 863 463	13072	142,55
1893	2 215 190	244 200	1 970 990	13537	145,59
1894	2 249 654	253 375	1 996 281	14015	142,43
1895	2 358 234	264 150	2 094 084	14010	149,47
1896	2 430 456	271 710	2 158 746	14280	151,17

B. ONDERWIJS VOOR INLANDERS. *Enseignement pour les indigènes.*

I. KWEEKSCHOLEN VOOR INLANDSCHE ONDERWIJZERS. *Ecoles normales pour la formation d'instituteurs pour les indigènes.*

1. Onderwijzend personeel. *Personnel enseignant.*

Bronnen V. I. O. en K. V.

Kweekscholen. *Ecoles normales.*	Maximum aantal leerlingen. *Nombre fixé des élèves.*	Hoofd- en 2e onderwijzers. *Instituteurs en chef et de 2e classe.* Aantal. *Nombre.*	met acte voor *diplômés pour:* Maleisch. *la langue Malaise.*	Land- en volkenkunde. *la géographie et l'ethnographie des I. N.*	Javaansch. *la langue Javanaise.*	Soendaasch. *la langue Soenda.*	Makassaarsch. *la langue Macassare.*	Europeesche hulponderwijzers. *Instituteurs adj. Européens.* Aantal. *Nombre.*	met bewijs of akte voor het *diplômés pour* Maleisch. *la langue Malaise.*	Javaansch. *la langue Jav.*	Land- en volkenkunde. *la géographie et l'ethnographie des I. N.*	Makassaarsch. *la langue Macassare.*	Inl. onderwijzers. *Instituteurs indigènes.* hulponderw. van den 1en en 2den rang. *Instit. adj. du 1er et 2e classe.*	onderwijzers in *instituteurs:* de talen. *pour les langues.*	het handteekenen. *pour le dessin.*	Totaal onderwijzers. *Total des Instituteurs.*	Totaal aantal leerlingen bij het einde des jaars. *Total des élèves à la fin de l'année.*
Bandoeng	75	1	1	1	—	1	—	1	1	1	1	—	—	3	1	6	50
Probolinggo	75	2	2	2	1	—	—	1	1	—	1	—	—	3	1	7	53
Fort de Kock	50	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	5	40
Amboina	50	2	2	2	1	—	1	—	—	—	—	—	1	1	1	5	25
Totaal. *Total.* Ult°. 1896	250	7	7	6	2	1	1	2	2	1	2	—	2	9	3	23	168
1895	250	7	7	6	2	1	1	2	1	1	1	—	2	9	3	23	183
1894	275	9	9	9	2	1	1	2	1	1	1	—	2	12	3	28	213
1893	275	9	9	9	2	1	1	2	2	1	2	—	2	13	3	29	236
1892	300	10	10	10	2	1	1	4	2	1	2	1	2	14	3	33	235
1891	300	10	10	10	2	1	1	4	2	—	2	1	2	14	3	33	224
1890	325	11	10	10	2	1	1	5	2	—	1	1	2	16	3	37	244
1889	325	11	10	10	2	1	1	3	1	—	1	1	4	16	3	37	254
1888	325	11	19	9	3	1	2	3	3	—	3	1	4	16	3	37	233
1887	325	11	0	9	3	1	1	2	1	—	1	1	3	16	3	35	274

Bronnen: I. V. O. en K. V.

2. Eindexamens. *Candidats à l'examen final.*

Kweekscholen. *Ecoles normales.*	Geëxamineerden. *Examinés.* 1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896	Afgewezen. *Refusés.* 1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896	Geslaagden. *Admis.* 1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896
Bandoeng	9	12	9	8	8	7	9	7	9	—	2	1	1	—	—	1	1	1	9	10	8	7	8	7	8	6	8
Probolinggo	13	9	8	4	7	9	10	13	5	—	—	—	—	—	—	—	1	—	13	9	8	4	7	9	10	12	5
Fort de Koek	12	12	11	6	6	14	8	12	10	3	—	—	1	1	—	—	—	—	9	12	11	5	5	14	8	12	10
Padang Sidempoean [1]	9	—	3	10	—[3]					—	—	1	2	—					9	—	2	8	—				
Bandjermasin [2]	7	—	3							—	—	—							7	—	3						
Makassar [4]	6	3	—	6	2	1	5			—	—	—	1	—	—	—			6	3	—	5	2	1	5		
Amboina	12	9	8	5	19	7	4	8	13	4	—	—	—	1	—	—	—	—	8	9	8	5	18	7	4	8	13
Totaal *Total*	68	45	42	39	42	38	36	40	37	7	2	2	5	2	—	1	2	1	61	43	40	34	40	38	35	38	36

[1]) In 1893 opgeheven. [2]) In 1891 opgeheven. [3]) In 1892 werd geen eindexamen afgenomen. [4]) In 1895 opgeheven.

II. SCHOLEN VOOR ZONEN VAN INLANDSCHE HOOFDEN EN ANDERE AANZIENLIJKE INLANDERS.

Ecoles pour les fils des chefs et notables indigènes.

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Aantal scholen en leerlingen. *Nombre d'écoles et d'élèves.*

Scholen. *Écoles.*	Vastgesteld aantal leerlingen.	Aantal leerlingen ingeschreven bij het einde van *Elèves inscrits à la fin de l'année* 1890. Externen.	1890. Internen.	1891. Externen.	1891. Internen.	1892. Externen.	1892. Internen.	1893. Externen.	1893. Internen.	1894. Externen.	1894. Internen.	1895. Externen.	1895. Internen.	1896. Externen.	1896. Internen.	Aantal leerlingen die aan het eindexamen voldeden. *Ont passé l'examen de sortie:* 1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.
Bandoeng	60	—	60	—	62	—	62	—	62	—	60	—	60	—	60	10	11	11	12	13	10	13
Magelang	60	4	56	7	53	5	55	2	57	1	59	—	60	—	60	9	13	12	12	15	[1]) —	7
Probolinggo	60	22	36	19	36	18	40	40	18	19	40	14	44	16	44	4	7	8	7	11	8	11
Tondano	40	40	—	40	—	40	—	40	—	39	—	39	—	40	—	4	5	7	7	11	7	7
Totaal. *Tot.*	220	66	152	66	151	63	157	82	137	58	159	53	164	56	164	27	36	38	38	50	25	38

[1]) Geen eindexamen afgenomen.

III. LAGERE SCHOLEN. *Ecoles primaires.*

1. Aantal scholen en leerlingen. *Nombre des écoles et des élèves.*

A. Java en Madoera. 1896. *Java et Madoura.* 1896.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Getal scholen op 't einde des jaars. *Nombre d'écoles à la fin de l'année.*			Getal leerlingen gedurende het jaar. *Nombre des élèves pendant l'année.*		
	Gouvernements scholen. *Ecoles de l'Etat.*	Particuliere scholen. *Ecoles libres.*	Totaal. *Total.*	Gouvernements scholen. *Ecoles de l'Etat.*	Particuliere scholen. *Ecoles libres.*	Totaal. *Total.*
Bantam	5	—	5	558	—	558
Batavia	8	18	26	913	832	1 745
Krawang	6	—	6	612	—	612
Preanger Reg.	27	7	34	4 005	294	4 299
Cheribon	10	3	13	1 667	93	1 760
Tegal	4	2	6	814	293	1 107
Pakalongan..	3	6	9	687	473	1 160
Samarang ...	10	16	26	2 031	1 589	3 620
Japara	7	5	12	1 046	465	1 511
Rembang	11	4	15	1 593	528	2 121
Soerabaja....	14	24	38	3 159	3 371	6 530
Passoeroean..	9	13	22	1 592	1 215	2 807
Probolinggo .	9	2	11	1 118	89	1 207
Bezoeki	5	10	15	863	411	1 274
Banjoemas...	14	8	22	2 779	827	3 606
Bagelen	18	8	26	4 255	1 601	5 856
Kadoe.....	6	9	15	1 217	1 038	2 255
Djokjokarta..	1	10	11	398	2 095	2 493
Soerakarta...	5	9	14	1 090	1 580	2 670
Madioen.....	16	21	37	3 392	2 073	5 465
Kediri	11	24	35	2 260	2 398	4 658
Madoera.....	6	3	9	1 054	123	1 177
Totaal 1896	205	202	407	37 103	21 388	58 491
Total 1895	205	187	392	36 763	20 718	57 481
1894	204	175	379 †	36 819	18 009 †	54 828†
1893	204	170	374	36 392	17 585	53 977
1892	203	154	357	35 495	14 801	50 296
1891	203	140	343	34 607	12 106†	46 713†
1890	203	137	340	33 615	10 632†	44 247†
1889	202	121	323	31 892	9 489†	41 381†
1888	201	115	316	31 441	8 488	39 929
1887	201	104	305	31 986	7 999	39 985
1886	200	101	301	30 980	7 794	38 774
1885	199	107	306	30 715	8 062	38 777
1884	199	112	311	30 354	8 002	38 356
1883	198	108	306	29 551	7 545	37 039
1882	193	121	314	27 600	7 805	35 405

III. LAGERE SCHOLEN. *Ecoles primaires.*

1. Aantal scholen en leerlingen. *Nombre des écoles et des élèves.*

B. Buitenbezittingen. 1895. *Autres possessions.* 1895.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Getal scholen op 't einde des jaars. *Nombre d'écoles à la fin de l'année.*			Getal leerlingen gedurende het jaar. *Nombre des élèves pendant l'année.*		
	Gouvernements scholen. *Ecoles de l'Etat.*	Particuliere scholen. *Ecoles libres.*	Totaal. *Total.*	Gouvernements scholen. *Ecoles de l'Etat.*	Particullere scholen. *Ecoles libres.*	Totaal. *Total.*
Sumatra West.....	51	137	188	7 326	6 135	13 461
Benkoelen.....	8	1	9	1 117	32	1 149
Lamp. Districten..	3	3	6	401	*	401†
Palembang.....	5	3	8	540	235	775
Sumatra Oost.....	1	1	2	88	19	107
Atjeh en onderh..	1	1	2	271	149	420
Riouw.....	3	—	3	201	—	201
Banka.....	2	—	2	137	—	137
Billiton.....	2	—	2	185	—	185
Borneo Westerafd..	1	2	3	113	79	192
„ Z.Oosterafd.	6	23	29	625	775	1 400
Celebes.....	14	1	15	953	70	1 023
Menado.....	109	208	317	19 609	13 745†	33 354†
Ternate.....	2	5†	7†	265	85†	350†
Amboina.....	71	48†	119†	8 236	1 572†	9 808†
Timor.....	15	22	37	1 492	1 189	2 681
Bali en Lombok...	2	—	2	117	—	117
Totaal 1895.	296	455†	751†	41 656	24 085†	65 741†
Total 1894	298	450	748	41 363	24 838	66 201
1893.	300 [1])	440	740	40 900	22 150†	63 050†
1892.	312	423	735	39 856	22 281†	62 137†
1891.	315	395	710	38 495	18 678†	57 173†
1890.	313	368	681	38 160†	19 607†	57 767†
1889.	316	338	654	35 294†	17 786†	53 080†
1888.	314	319	633	35 383	16 698	52 081
1887.	318	306	619	31 132	15 569	46 701
1886.	318	284	602	30 763	15 363	46 126

[1]) De 11 gouvernementsscholen die sedert jaren als tijdelijk gesloten vermeld werden zijn sedert dit jaar niet meer medegeteld.

2. Particuliere scholen aan het einde des jaars. *Ecoles libres à la fin de l'année*

a. Gesubsidieerde scholen. *Ecoles subventionnées.*

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Gewesten. *Provinces.*	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.	Leerlingen gedurende 1896.
a. Java en Madoera. *Java et Madoura.*											
Pekalongan.....	3	3	3	5	7	8	8	7	7	6	473
Semarang [1]).....	10	10	11	11	11	10	10	10	11	9	1269
Japara.....	3	3	3	1	1	—	1	1	1	1	116
Rembang.....	1	1	1	2	3	3	4	4	4	4	528
Soerabaja.....	5	5	7	11	19	19	18	19	18	18	2892
Banjoemas.....	4	4	3	3	3	4	4	4	3	5	513
Bagelen.....	7	7	7	7	7	7	7	7	7	5	984
Madioen.....	7	7	8	10	8	7	8	8	11	11	1495
Kediri.....	11	11	10	10	10	10	19	10	19	22	2152
Andere residentiën.....	4	4	6	12	18	28	40	42	43	35	3790
Totaal. *Total*.....	55	55	59	72	87	96	119	112	124	116	14212
b) Buitenbezittingen.... *Autres possessions.*	3	2	2	3	67	22	102	97	98	69	*

[1]) Te Semarang werkte tot 1891 de eenige gesubsidieerde zendingschool. In 1892 werd ook deze niet meer gesubsidieerd.

2. Particuliere scholen aan het einde des jaars. *Ecoles libres à la fin de l'année.*

b. Niet gesubsidieerde scholen. *Ecoles non subventionnées.*

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Gewesten. *Provinces.*	1890. Totaal scholen. *Total des écoles.*	1890. Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	1891. Totaal scholen. *Total des écoles.*	1891. Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	1892. Totaal scholen. *Total des écoles.*	1892. Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	1893. Totaal scholen. *Total des écoles.*	1893. Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	1894. Totaal scholen. *Total des écoles.*	1894. Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	1895 [1]). Totaal scholen. *Total des écoles.*	1895 [1]). Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	1896. Totaal scholen. *Total des écoles.*	1896. Zendingscholen. *Ecol. missionnaires.*	Leerlingen van alle scholen gedurende 1896.
a. Java en Madoera. *Java et Madoura.*															
Batavia	14	4	9	3	11	3	10	4	13	1	16	4	17	5	719
Preanger	3	3	2	2	2	1	1	—	2	1	4	3	3	1	55
Semarang	4	4	4	4	5	5	7	6	2	2	1	6	7	5	320
Japara	5	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3	3	4	4	319
Soerabaja	9	8	2	1	3	1	4	—	2	1	4	2	6	3	479
Pasoeroean	5	4	2	—	2	—	3	—	4	—	4	3	4	2	178
Soerakarta	4	—	5	—	6	—	7	—	5	—	6	—	3	—	539
Kediri	8	6	9	8	9	8	3	2	11	2	4	—	2	—	246
Aud. residentiën	13	2	17	3	16	4	13	3	21	3	19	2	40	2	4291
Tot. Java en Mad.	65	34	53	24	58	25	63	18	63	13	61	23	86	22	7176
b. Buitenbezitt. *Autres possessions.*													Leerlingen in 1895.		
W. Sum. en Nias	84	78	100	94	101	95	69	64	60	61	55	54	*		
Borneo Z. O.	10	10	10	—	15	1	15	6	1	1	9	1	*		
Res. Menado.															
Prot. scholen	127	124	127	125	145	127	140	126	144	130	147	132	8039		
Roomsche scholen	13	13	13	13		14		14		14		15	1224†		
Saugi eilanden	63	—	52	—	60	52	60	27	64	64	61	61	4482		
Rotti	17	—	17	—	14	—	13	—	7	—	6	—	821		
Savoe	5	5	5	5	6	6	4	3	3	3	3	4	231		
Flores	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	388		
Aud. gewesten	46	17	37	3	56	16	75	22	69	22	73	25†	*		
Totaal. *Total*	368	250	364	252	401	315	380	266	352	299	358	296†	*		

[1]) Voor dit jaar zijn in het kolonaal verslag niet altijd juiste cijfers te vinden.

3. Personeel aan de Gouvernementsscholen voor Inlanders.

Personnel attaché aux écoles publiques pour indigènes.

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Aantal gouvernements-scholen. *Nombre des écoles de l'état.*	Onderwijzers *Instituteurs* van kweekscholen afkomstig. *Provenant des écoles normales.*	Onderwijzers *Instituteurs* 3e en 4e klasse op Java en Madoera. *3e et 4e classe à Java et à Madoura.*	Onderwijzers *Instituteurs* 1e en 2e klasse op de buitenbezittingen. *1e et 2e classe aux autres possessions.*	Waarn. onderwijzers *Instituteurs temporaires.* Hulponderwijzers. *Instituteurs-adj.*	Waarn. onderwijzers *Instituteurs temporaires.* Kweekelingen. *Elèves-instituteurs.*	Hulponderwijzers. *Instituteurs-adj.*	Kweekelingen. *Elèves-instituteurs.*	Totaal. *Total.*
Java en Madoera	205	197	6	—	1	—	434	168	806
Buitenbezittingen	296	219	—	57	15	3	513	96	903
Totaal *Total*... 1896	501	416	6	57	16	3	947	264	1709
1895	501	411	8	58	17	3	933	224	1654
1894	502	404	8	65	18	4	886	233	1618
1893	515	405	8	68	17	5	856	253	1612
1892	515	388	13	71	26	5	769	267	1539
1891	518	382	14	68	37	5	710	280	1496
1890	516	360	14	68	51	10	662	294	1459
1889	518	359	15	72	47	10	641	325	1438
1888	515	349	15	69	51	11	595	350	1405
1887	519	343	16	70	58	13	520	385	1354

Digitized by Google

IV. Kosten van het openbaar onderwijs voor inlanders, met inbegrip der subsidiën aan particuliere scholen.

Frais de l'enseignement public pour les indigènes y comprises les subsides aux ecoles libres.

Bronnen: V. I. O. en K. V.

Jaren. *Années.*	Uitgaven. *Dépenses.* Totaal. *Total.*	Waarv. subs. a. part. scholen. *Dont subs. aux écoles libres.*	Ontvangsten. *Recettes.* Schoolgelden. *Rétrib. scolaires.*	Verkoop van schoolboeken. *Débit de livres de classe.*	Bleef ten laste van den lande. *Frais nets pour l'état.*
1882	*f* 1 265 646	*f* 15 225	*f* 70 333	*f* 2 445	*f* 1 192 868
1883	1 282 098	12 050	75 324	3 583	1 203 191
1884	1 217 086	13 625	77 851	3 726	1 135 510
1885	1 076 984	9 845	76 670	2 415	997 899
1886	1 063 283	9 570	72 775	2 215	988 293
1887	1 087 670	10 570	76 274	2 645	1 008 751
1888	1 088 991	9 350	77 439	3 234	1 008 318
1889	1 116 855	10 650	77 260	4 129	1 035 466
1890	1 156 898	15 513	82 972	4 298	1 069 628
1891	1 168 917	33 140	86 951	3 849	1 078 117
1892	1 190 976	26 110	87 542	4 909	1 098 525
1893	1 255 497	51 520	95 668	6 283	1 153 546
1894	1 313 360	39 525	97 720	5 753	1 209 887
1895	1 356 245	45 375	99 703	4 258	1 252 284
1896	1 387 530	46 720	103 569	7 650	1 276 311

C. SCHOLEN VOOR VREEMDE OOSTERLINGEN OP HET EINDE DES JAARS.

Bron: K. V. *Ecoles pour orientaux étrangers.*

Gewesten. *Provinces.*	Aantal scholen. *Nombre d'écoles.* 1892.	1893.	1894.	1895.	1896.	Aantal leerlingen. *Nombre d'élèves.* 1892.	1893.	1894.	1895.	1896.
Bantam	—	—	1	—	—	—	—	20	—	—
Batavia	34	40	28	34	35	464	451	416	526	575
Krawang	—	4	3	1	3	—	63	47	6	50
Preang.Regsch	5	4	4	7	4	64	67	71	146	69
Cheribon	22	25	28	28	27	432	450	616	564	679
Tegal	11	16	16	15	20	176	226	230	236	260
Pekalongan	9	9	7	7	6	94	158	187	187	139
Semarang	25	21	29	38	34	468	463	530	750	619
Japara	12	10	10	10	11	267	295	298	273	287
Rembang	30	30	33	37	32	854	860	922	903	921
Soerabaja	32	33	33	42	39	687	685	678	795	745
Pasoeroean	11	12	12	14	14	365	435	358	418	390
Probolinggo	2	3	2	2	2	52	59	50	65	55
Besoeki	3	4	6	5	6	64	79	110	102	114
Banjoemas	5	7	10	12	10	59	97	152	165	185
Bagelen	2	2	3	2	2	21	26	57	32	16
Kedoe	10	9	12	15	14	186	164	208	291	247
Djokjakarta	6	6	5	6	5	109	158	139	158	122
Soerakarta	6	8	8	5	6	128	149	135	107	111
Madioen	1	1	2	2	4	12	27	43	43	55
Kediri	10	7	10	10	10	160	101	156	181	198
Madoera	11	11	11	12	14	299	348	299	332	338
Tot. J. en M.	247	262	273	304	298	4961	5351	5722	6280	6175
Riouw en O	6	5	5	4	4	61	76	79	63	66
Banka	35	35	38	45	54	383	383	482	667	709
Billiton	7	7	6	4	6	74	88	81	58	71
Borneo W. A.	68	68	76	79	75	821	821	991	964	941
Celebes en O.	5	5	4	10	4	104	75	85	150	84
and. gewesten	21	23	21	24	25	400	466	333	541	534
Totaal gen. *Total général*	389	405	423	470	466	6804	7360	7773	8723	8580

III. EEREDIENST. *Cultes.*

1. BEDIENING DER CHRISTEN-GEMEENTEN IN NED. INDIË.
Ecclésiastiques desservant les communes Chrétiennes.

Bronnen: K. V. en R. A.

Standplaatsen. *Stations.*	Protestantsche eeredienst. *Culte Protestant.*			Roomsch Kath. eeredienst. *Culte Catholique.*		
	Predikanten. *Pasteurs.*	Hulppredikers. *Pasteurs auxiliaires.*	Hulppredik. voor inl. Chr. gemeent. [1] *Idem pour indigènes.*	Pastoors. *Curés.*	Onderpastoors. *Vicaires.*	Hulppriesters en missionarissen. *Auxiliaires.*
a. Java en Madoera.						
Batavia	4	—	—	2	3	2
Meester Cornelis	1	—	—	—	—	—
Depok	—	—	1	—	—	—
Buitenzorg	1	—	—	1	—	—
Bandong	1	—	—	—	—	—
Cheribon	1	—	—	—	—	1
Pekalongan	1	—	—	—	—	—
Semarang	2	—	—	1	3	1
Ambarawa	1	—	—	1	—	—
Salatiga		—	—	—	—	—
Soerakarta	1	—	—	—	—	—
Magelang	—	—	—	1	1	—
Djokjokarta	1	—	—	1	—	1
Poerworedjo (Bagelen)	1	—	—	—	—	—
Rembang	1	—	—	—	—	—
Soerabaja	3	—	—	1	1	4
Soemenep (Madoera)	1	—	—	—	—	—
Madioen	1	—	—	—	—	—
Pasoeroean	1	—	—	—	—	—
Probolinggo	1	—	—	—	—	—
b. Sumatra.						
Padang	1	—	—	1	—	1
Benkoelen	—	—	—	—	—	1
Fort de Kock	1	—	—	—	—	—
Tandjong Pinang	1	—	—	—	—	—
Kotta Radja (Atjeh)	1	—	—	1	—	—
Medan	1	—	—	1	—	—
Palembang	1	—	—	—	—	—
c. Borneo.						
Pontianak	1	—	—	—	—	1
Singkawang	—	—	—	—	—	
Bandjermasin	vac.	—	—	—	—	
d. Celebes.						
Makassar	1	—	—	1	—	—
Bonthain	vac.	1	—	—	—	—
Menado en O.	1	—	9	—	—	2
e. Ternate en O.	vac.	1	1	—	—	
f. Amboina en O.	2	—	8	—	—	
g. Banda	1	—	—	—	—	—
h. Timor en O.	vac.	1	2	1	3	11
Totaal ult. 1896	35	3	21	13	11	25
1895	33	3	22	14	11	24
1894	33	1	23	14	11	25
1893	35	3	28	12	11	24
1892	34	1	24 (1)	15	11	25
1891	32	1	23	13	10	23
1890	31	1	24	13	9	16
1889	31	1	21 (1)	14	7	17
1888	33	1	25 (4)	13	8	19
1887	32	1	22 (2)	13	8	15

[1]) De getallen tusschen ( ) beteekenen het aantal der met verlof afwezigen.

2. ZENDELINGEN IN NEDERLANDSCH INDIË. [1])

Bron: R. A. *Missionnaires et missions aux Indes Néerlandaises.* [1])

Gewesten. *Provinces.*	Nederl. Zendingvereeniging, Rotterdam 1858.	Java-Comité.	Zending der Christelijk Gereform. kerk 1869.	Ned. Gereformeerde Zendingvereenig. 1859.	Ned. Zendinggenootsch Rotterdam 1779.	Zendingvereeniging te Emmelo 1846.	Doopsgezinde Zending vereeniging 1847.	Rheinische Missionsgesellschaft, Barmen.	Evang. Luth. Gen. voor In- en Uitw. Zending, Amsterdam 1882.	Utrechtsche Zendingvereeniging 1859.	Gossnersche Zending, voortgezet door het Sangi-Comité, te Amst.	Overige Zendingsvereenigingen. [4])	Totaal. *Total.*
A. Java en Madoera. [2])													
Bantam	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Batavia	3	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Preanger Regentschapp.	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Cheribon	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Tegal	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Pekalongan	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Semarang	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	5
Japara	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	3
Rembang	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Soerabaja	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	3
Passoeroean	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2
Besoeki	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3
Banjoemaas	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Bagelen	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Kedoe	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Soerakarta	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	2
Madioen	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Kediri	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Totaal	10	4	—	8	6	6	4	—	—	—	—	1	39
B. Buitenbezittingen. [3]) *Autres possessions.*													
Sumatra W.	—	1	—	—	—	—	2	48	2	—	—	2	55
Sumatra O.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Borneo Z.O.	—	—	—	—	—	—	—	11	—	—	—	—	11
Celebes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
Menado	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	6	—	11
Amboina	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
Ternate	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	10
Timor	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Totaal Ned. Indië													
1897	10	5	—	8	13	6	6	59	2	14	6	3	132
1896	9	4	—	8	15	6	6	41	2	14	5	4	114
1895	8	5	—	8	13	3	6	46	2	8	7	3	109
1894	8	5	—	7	11	3	4	43	2	10	9	4	107
1893	7	4	4	2	11	4	5	46	2	10	7	1	103
1892	7	4	4	3	13	4	5	38	2	9	6	2	97
1891	8	3	4	5	13	4	6	37	2	8	6	—	96
1890	7	3	2	3	11	5	6	31	2	7	6	—	83
1889	9	2	2	2	6	6	2	26	2	7	6	—	70
1888	7	2	2	3	7	7	2	28	1	8	6	—	73

[1]) De Roomsch-Katholieke zending, die in de Minahassa en op Flores Zendingscholen gesticht heeft, gaat uit van de Roomsch-Katholieke Kerk. Zie daarom vorige Tabel. De Aartsbisschop te Batavia is het hoofd dier zending.

La mission catholique se trouve sous la direction de l'archevêque de Batavia, et n'est point organisée, comme l'est la mission protestante, par des associations particulières. Voir, pour les prêtres catholiques et leurs stations, le tableau précédent.

[2]) Buitendien zijn in 1897 op Java en Madoera nog 4 zendelingen, die als onderwijzers werkzaam zijn; n.l. 2 in Batavia voor het Centraal-Comité voor de oprichting en instandhouding van een seminarie te Depok gevestigd te Amsterdam, 1 in Bagelen en 1 in Soerabaja.

[3]) Buitendien zijn in 1897 in de buitenbezittingen nog 6 zendelingen als onderwijzers werkzaam, nl. 4 op Sumatra's Westkust en 2 in Menado.

[4]) Te weten: Genootschap van In- en Uitwendige zending, Comité der vereeniging tot ondersteuning van de zendelingen der Salatiga-zending op Java, Kerkgenootschap der zevendedags-baptisten en de Vereeniging voor evangelisatie onder de militairen in Ned. Indië te Harderwijk.

3. GEWESTELIJK OVERZICHT VAN DE VERTROKKEN, TE DJEDDAH

Aperçu par provinces des pèlerins partis

Java en

Bron: K. V.

Java et

Gewesten. *Provinces.*	Met passen naar Mekka vertrokken. *Partis pour la Mecque munis de passe-ports.*							Te Djeddah	
	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.	1890.	1891.
Bantam	588	392	747	607	579	931	827	534	357
Batavia	203	110	169	126	154	229	471	175	141
Krawang	16	9	17	41	20	52	67	16	9
Preanger Regentsch	302	318	612	747	440	1090	568	258	307
Cheribon	91	272	136	184	194	367	147	96	242
Tegal	61	93	72	128	83	109	107	54	84
Pekalongan	58	85	44	112	46	71	78	68	38
Semarang	118	128	115	168	171	293	242	134	121
Japara	28	33	14	44	84	101	53	24	33
Rembang	29	53	55	82	49	259	120	42	25
Soerabaja	301	428	376	687	829	1220	735	313	332
Pasoeroean	58	82	187	144	197	259	140	61	43
Probolinggo	21	39	27	64	66	100	57	21	37
Besoeki	30	41	74	108	124	165	188	29	35
Banjoemas	38	41	59	45	64	172	80	40	30
Bagelen	53	73	101	144	133	473	128	71	74
Kadoe	19	78	32	39	84	149	30	29	57
Djokjokarta	7	40	45	27	28	95	—	10	24
Soerakarta	18	22	35	27	5	60	23	15	21
Madioen	41	13	13	29	61 [2])	121 [2])	59 [2])	67	31
Kediri	63	35	47	72	70	169	111	66	59
Madoera	114	151	183	272	354	603	574	119	120
Totaal. *Total*	2 257	2 536	3 160	3 897	3 835 [2])	7088 [2])	4 805 [2])	2 242	2 220

Buitenbe

Bron: K. V.

Autre

Gewesten. *Provinces.*	Met passen naar Mekka vertrokken. *Partis pour la Mecque munis de passe-ports.*							Te Djeddah	
	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.	1890.	1891.
Sumatra's Westkust	1 213	1 346	1 459	1 564	1 194	568	705	1 031	1 362
Benkoelen	46	94	77	105	151	92	109	37	90
Lampongsche distr	104	46	82	114	66	128	100	102	39
Palembang	716	894	829	1 100	1 008	1177	1071	611	808
Sumatra's Oostkust	605	540	494†	322†	316	609	315	387	444
Atjeh	42	62 †	36†	17†	121†	199†	124†	32	48
Riouw	5	3 †	10†	218†	150	44	40	2	1
Banka	27	11	41	68	27	99	110	21	14
Billiton	18	—	—	5	13	8	3	10	8
Westerafd v. Borneo	141	87	163	260	239	231	210	135	67
Z.- en O. v. Borneo	253	534	778	644	526	848	820	274	443
Celebes en onderh	269	316	228	230	456	333	446	217	232
Menado	—	25	25	8	—	15	86	—	1
Amboina	59	31	55	58	61	30	45	38	37
Ternate	2	10	15	3	7	14	11	3	3
Timor	—	—	—	—	—	24	—	—	—
Bali en Lombok	28	12	14	50	11	63	110	29	9
Totaal. *Total*	3 528	4 011 †	4 306 †	4 766 †	4 346†	4 482 †	4 305†	2 929	3 606

[1]) Bovendien meldden zich bij het consulaat te Djeddah nog aan zonder passen, en met passen die bui-

[2]) Bovendien ontvingen nog in 1894: 39, in 1895: 41 en in 1896: 50 inlanders passen naar Singapore, ver-

AANGEKOMEN EN TERUGGEKEERDE BEDEVAARTGANGERS. [1])
Arrivés à Djeddah et revenus.

Madoera.
Madoura.

(Arabie) aangekomen (volgens opgaven van den Nederlandschen Consul aldaar). *Arrivés à Djeddah (Arabie).*					Van Mekka teruggekeerd. *Revenus de la Mecque.*						
1892.	1893.	1894.	1895.	1896.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.
618	570	446	363	729	397	320	466	441	582	257	533
187	206	252	263	429	154	124	112	102	201	142	227
17	38	8	19	52	17	5	15	27	11	12	53
457	761	427	318	1 064	214	262	427	617	396	216	907
138	163	129	103	322	47	220	128	119	105	104	242
52	114	62	81	110	32	74	50	88	52	39	64
87	47	103	40	71	54	42	72	39	94	30	41
118	117	152	157	316	86	100	111	88	500	267	165
19	37	54	54	102	22	32	18	47	53	56	99
76	42	55	43	239	35	31	71	40	52	32	219
367	453	618	854	1 127	267	270	329	377	531	725	993
113	175	115	187	248	56	43	96	128	114	151	225
27	28	54	54	98	15	22	24	21	49	49	65
69	107	112	111	196	19	36	59	80	107	88	155
51	59	38	56	182	40	41	49	56	46	39	138
86	178	56	127	440	62	88	87	136	52	92	345
64	43	39	71	139	30	40	58	31	39	51	113
37	35	25	38	106	8	15	2	30	28	22	—
24	34	11	11	67	35	23	12	35	5	11	47
27	25	35	38	80	54	33	51	41	62	47	79
76	72	48	47	170	56	33	35	57	45	39	141
190	273	259	374	750	93	96	159	220	204	302	630
2 900	3 577	3 128	3 409	7 037	1 793	1 950	2 431	2 820	3 328	2 771	5 481

ittingen.
possessions.

(Arabie) aangekomen (volgens opgaven van den Nederlandschen Consul aldaar). *Arrivés à Djeddah (Arabie)*					Van Mekka teruggekeerd. *Revenus de la Mecque.*						
1892.	1893.	1894.	1895.	1896.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.
1 331	1 612	1128	559	554	535	651	741	850	726	387	600
77	73	137	75	121	26	42	71	59	90	46	96
57	124	39	37	133	64	36	40	92	25	28	93
603	819	797	975	1 145	472	639	514	621	554	804	802
432†	251 †	277	289	451	432	288	248†	208 †	235	231	315
54†	43 †	80	165	166	*	6†	13†	8 †	54	78	77
2†	—	—	3	13	*	*	8†	58 †	117	106	18
37	58	14	96	91	12	9	31	38	13	67	66
—	2	—	19	5	6	11	—	4	—	5	5
160	243	216	171	211	92	6[illegible]	115	178	176	109	169
545	735	401	519	940	212	397	625	537	356	400	793
265	260	366	453	438	176	130	139	117	202	143	197
26	8	—	—	30	—	—	17	4	—	—	5
42	32	59	46	62	16	20	47	22	46	22	13
21	2	5	6	10	1	3	16	—	2	5	10
—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	4	12
24	41	15	37	132	17	7	13	30	13	16	37
3 676†	4 303 †	3534	3 455	4 502	2 061†	2 304†	2 638†	2 826†	2 609	2 451	3 308

ten N. I. waren afgegeven, in bovenstaande jaren resp. 235, 208, 284, 212, 212, 264 en 370 bedevaartgangers.
moedelijk om zich naar Mekka te begeven.

4. GETAL MET PASSEN NAAR MEKKA VERTROKKEN EN TERUGGEKEERDE BEDEVAARTGANGERS.
Nombre des pèlerins.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Vertrokken. *Partis pour la Mecque de:*			Teruggekeerd. *Revenus à:*		
	Java en Madoera. *Java et Madoura.*	Buitenbezittingen. *Autres possessions.*	Totaal. *Total.*	Java en Madoera. *Java et Madoura.*	Buitenbezittingen. *Autres possessions.*	Totaal. *Total.*
1882	2 465	1 985	4 450	2 037	1 361	3 398
1883	2 748	2 174	4 922	2 277	1 876	4 153
1884	2 538	2 030	4 568	2 249	1 662	3 911
1885	2 501	2 259	4 760	2 231	1 966	4 197
1886	1 422	1 241†	2 663†	1 277	894†	2 171†
1887	1 353	1 318	2 671	935	1 167†	2 102†
1888	2 923	1 498	4 431	2 199	1 270†	3 469†
1889	1 576	1 830	3 406	1 212	1 301†	2 513†
1890	2 257	3 528	5 785	1 793	2 061†	3 854†
1891	2 536	4 011†	6 547	1 950	2 304†	4 254†
1892	3 160	4 306†	7 466†	2 431	2 638†	5 069†
1893	3 897	4 766†	8 663†	2 820	2 826†	5 646†
1894	3 835 [1])	4 346†	8 181† [1])	3 328	2 609	5 937
1895	7 088 [1])	4 482	11 570† [1])	2 771	2 451	5 222
1896	4 805 [1])	4 305†	9 110† [1])	5 453	3 308	8 761

[1]) Zie noot [2]) blz. 28.

5. GETAL HADJI'S ONDER DE INLANDERS AANWEZIG OP ULT. 1874 EN 1893. [1])
Nombre des hadji's (indigènes ayant fait le pèlerinage de la Mecque).

Bron: K. V.

Java en Madoera. *Java et Madoura.*	1874.	1893.	Buitenbezittingen. *Autres possessions.*	1874.	1893.
Bantam	1 688	4 874	Sumatra's Westk.	4 876	10 420
Batavia	1 068	4 935	Benkoelen	80	581
Krawang	113	385	Lampongsche districten	654	1 246
Preanger-Regentschappen	3 464	8 994	Palembang	2 358	3 744
Cheribon	1 463	2 715	Oostk. van Sumatra	312	2 864
Tegal	1 156	1 731	Atjeh en Onderh.	—	438
Pekalongan	972	1 843	Riouw en „	139	405
Semarang	4 998	7 260	Banka	238	450
Japara	2 059	2 350	Billiton	25	79
Rembang	651	1 138	Westerafd. Borneo	29	2 219
Soerabaja	3 085	6 856	Z. en O. afd. Borneo	2 613	4 814
Pasoeroean	746	1 930	Celebes en onderh.	376	1 368
Probolinggo	117	415	Menado { Minahassa	3	21
Besoeki	149	868	Menado { Gorontalo	11	68
Banjoewangi	143		Amboina	70	368
Banjoemas	467	1 002	Ternate	8	27
Bagelen	798	1 969	Timor en onderh.	—	17
Kedoe	923	1 306	Bali en Lombok	83	195
Djokjokarta	836	617			
Soerakarta	1 312	755			
Madioen	843	1 328			
Kediri	502	1 177			
Madoera	6 208	1 556			
Totaal. *Total.*	33 755	55 944	Totaal. *Total.*	11 860	29 324

[1]) Voor de jaren na 1893 komen in de Koloniale Verslagen geene opgaven daaromtrent voor.

IV. Nijverheid. *Industrie.*

A. VERZAMELINGSNIJVERHEID. *Industrie minière.*

I. TIN-PRODUCTIE VAN NEDERLANDSCH INDIË. *Production d'étain.*

1. **Gouvernementsexploitatie. Banka. Aan het Gouvernement geleverd van medio April 1896 tot medio Maart 1897 en in de voorafgaande jaren.**
Exploitations du Gouvernement à Banca. Quantités livrées au Gouvernement.

Bron: K. V.

Districten.	Onder contrôle werkende mijnen. *Mines contrôlées.*			Particuliere ontginningen. *Expl. privées.*			Verwerking van afval. *Déchets.*		Totaal der leveringen *Total du produit (picols.)*
	Aantal mijnen. *Mines.*	Gem. Aantal werklieden. *Ouvr.*	Productie in picols. *Produit (picols).*	Aantal ontg. *Mines.*	Gem. Aantal werklieden. *Ouvr.*	Productie in picols. *Produit (picols.)*	Gem. Aantal inleveraars. *Ouvr.*	Productie in picols. *Produit (picols.)*	
Muntok	5	603	5 926	22	231	2 613	10	437	8 977
Djeboes	15	1 118	12 186	12	146	976	18	595	13 757
Blinjoe	15	1 628	18 016	50	635	6 732	24	908	25 657
Soengeiliat	20	2 222	21 221	61	578	3 402	4	189	24 813
Merawang	11	1 260	14 138	—	—	—	1	14	14 151
Pangkalpinang	17	2 152	25 700	10	61	372	2	110	26 183
Soengeisleian	8	956	10 311	27	212	2 208	—	—	12 519
Koba	7	533	8 011	11	84	531	—	—	8 542
Toboali	7	838	12 051	19	122	1 409	2	63	13 523
Tot. over 1896/7	105	11 310	127 560	215	2 069	18 244	61	2 318	148 122
" " 1895/6	101	10 349	140 721	167	2 010	21 008	94	7 469	169 198
" " 1894/5	100	10 148	108 555	159	1 647	15 738	104	5 658	129 951
" " 1893/4	100	9 114	99 521	138	1 231	14 683	83	5 309	119 513
" " 1892/3	96	8 381	99 194	157	1 353	15 680	128	6 862	121 736
" " 1891/0	94	7 682	73 097	182	1 563	15 219	125	5 307	93 623
" " 1890/1	92	6 588	70 819	233	2 226	26 948	159	9 423	107 190
" " 1889/0	96	6 801	59 535	263	2 017	22 949	208	7 208	89 691
" " 1888/9	97	6 595	45 521	195	1 744	14 761	144	5 682	65 964
" " 1887/8[1]	97	5 777	57 675	227	1 818	18 359	175	8 363	84 397

[1]) 1 Maart—31 Mei.

2. **PARTICULIERE EXPLOITATIES.** *Exploitations privées.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Billiton. Aantal mijnen in bewerking geweest. *Mines en expl.*	Gemiddeld aantal mijnwerkers. *Ouvriers, chiffre moyen.*	Productie in picols. *Production (picols).*	Rionw (Singkep). Gemiddeld aantal werklieden. *Ouvriers, chiffre moyen.* [1])	Productie in picols *Production (picols.)*
1887/88	94	7 245	77 840	—	—
1888/89	97	7 237	79 194	—	—
1889/90	94	7 820	96 279	—	29
1890/91	94	8 644	96 488	—	
1891/92	92	8 670	106 246	250	420 1 393
1892/93	91	8 130	82 720	874	2 746
1893/94	89	8 120	78 595	1 022	4 313
1894/95	90	8 390	82 425	1 288	13 012
1895/96	89	8 690	94 923	1 476	16 110
1896/97	85	8 175	92 449	1 837	12 108

[1]) Chineezen; daarenboven nog enkele inlanders.

II. STEENKOLENPRODUCTIE DER VOORNAAMSTE ONDERNEMINGEN.

Bron: K. V. *Production de charbon des principales entreprises.*

Jaren. *Années.*	Mijnconcessie Sedan Rembang. *Concession Sélan Rembang.*	Concessie Bahaugan. (*Palembang*).	Ombiliënkolenvelden op Sumatra. *Houillères d'Ombiliën à Sumatra.*	Concessie aan de Mahakkam rivier (Borneo). *Houillères près de la rivière Mahakkam (Bornéo).*	Inlandsche ontginning op W. Borneo. *Exploitation indigène à Bornéo (Ouest).*
	ton	ton	ton	ton	ton
1889	—	—	—	907	500
1890	—	—	—	5 489	*
1891	1 240	—	—	6 778	*
1892	47 075	—	1 758	20 034	2 285
1893	— [1]	—	46 075	18 830	2 050
1894	2 124	—	72 461	21 436	730
1895	798	—	107 942	19 559	550
1896	—	68	126 284	15 400	350

[1]) In dit jaar werd slechts eene kleine hoeveelheid voor eigen gebruik gewonnen.

III. PRODUCTIE VAN GERAFFINEERDE PETROLEUM IN LITERS DER VOORNAAMSTE ONDERNEMINGEN.

Bron: K. V. *Production de pétrole des principales entreprises.*

Jaren. *Années.*	Concessiën. *Concessions.*				
	Djabakotta. Twaalf Dessa's en Lidah Koelon (Soerabaja).	Goenoeng Sari (Soerabaja).	Tinawoen (Rembang).	Panolan (Rembang).	Aan de Lepanrivier in Lankat. (Sumatra).
Oct. 1887—ultio 1889	200 484	—	—	—	—
1890	967 716	—	—	—	—
1891	2 861 640	—	—	—	4 536 000
1892	8 922 204	—	—	—	5 209 326
1893	9 859 014 [1]	—	—	—	14 429 320
1894	15 688 582	—	—	—	37 545 948
1895	18 890 820	—	—	—	48 032 964
1896	21 759 028	22 896	10 418 959	12 532 070	66 654 432

[1]) Gedeeltelijk ook in 1892 gewonnen.

IV. PRODUCTIE VAN ENKELE ANDERE DELFSTOFFEN.

Bron: K. V. *Production de quelques autres minéraux.*

Jaren. *Années.*	Goud ter Weskust van Borneo. *Or (Bornéo).*	Diamant ter Westkust van Borneo. *Diamant (Bornéo).*	Joodkoper te Soerabaja. *Jodure de cuivre. (Soerabaja.)*	Bruinsteen in Djokjakarta. *Manganèse. (Djokjokarta.)*	Marmer in Kediri.
1887	178 KG.	1562 karaat	—	—	—
1888	136 „	1869 „	—	—	—
1889	*	1206 „	—	—	—
1890	62 „	419 „	—	—	—
1891	94 „	2683 „	—	—	—
1892	98 „	1400 „	2110 KG.	—	—
1893	136 „	2168 „	2240 „	—	—
1894	112 „	2704 „	2395 „	1000 ton.	—
1895	111 „	± 2500 „	2436 „	600 „	—
1896	69 „ [1]	[2]	2525 „	3000 „	50 M³

[1]) In de residentie Menado werd nog 140 088 KG. gouderts gevonden dat verkocht werd tegen een goudgehalte van $2^1/_2$ o. z. per ton erts.
[2]) Er werd 1435 karaat vervoerd.

B. Landbouw. *Agriculture.*

a. LANDBOUW VOOR EIGEN REKENING DER BEVOLKING IN DE GOUVERNEMENTSLANDEN VAN JAVA EN MADOERA.

(van Madoera werden in 1880 en 1885 alléén opgaven over Pamekasan en Soemenep verstrekt, sedert 1887 over het geheele eiland).

Cultures à Java et Madoura pour compte des indigènes.

I. TOTAAL BOUWGRONDEN DOOR DE BEVOLKING ONTGONNEN VOOR GEREGELDE CULTUUR [1]) (BOUWS). [2])
Bron: K. V. *Total terrains en culture indigène (bahoes).*

Jaren. *Années.*	Sawahs van levend water voorzien. *Rizières arrosées par des eaux vives.*	Sawahs van regen afhankelijk. *Rizières arrosées par les pluies seules.*	Sawahs op rawahgronden (moerassawahs). *Rizières dans les marais.*	Tegalvelden. *Rizières sèches.*	Totaal. *Total.*
1880	1 493 137	817 333	46 345	617 632	2 974 447
1885	1 677 717	967 205	53 631	751 886	3 450 439
1890	1 692 355	1 003 654	51 711	816 041	3 563 761
1891	1 688 409	1 020 545	52 572	824 963	3 586 489
1892	1 692 330	1 024 433	52 411	835 866	3 605 040
1893	1 688 021	1 028 993	53 719	852 597	3 623 330
1894	1 745 925	1 001 817	49 151	870 301	3 667 194
1895	1 753 201	1 018 517	49 060	888 215	3 708 993
1896	1 725 564	1 018 051	50 833	896 314	3 720 765

[1]) Hieronder niet begrepen de gronden beplant met overjarige gewassen. [2]) 7096.5 M².

II. TOTAAL DER BEPLANTE BOUWGRONDEN (BOUWS). [1]) *Total des terres cultivées (bahoes).*
Bron: K. V.

Jaren. *Années.*		Met padi. *Riz.* als eerste gewas. 1e *récolte.*	Met padi. *Riz.* als tweede gewas. 2e *récolte.*	Met eenig ander gewas. *Autr. plantes.* als eerste gewas. 1e *récolte.*	Met eenig ander gewas. *Autr. plantes.* als tweede gewas. 2e *récolte.*
1890	Java	2 565 053	233 653	639 207	1 220 161
	Madoera	84 265	221	251 874	191 559
1891	Java	2 590 766	183 948	646 453	1 139 121
	Madoera	94 829	1 600	249 700	136 259
1892	Java	2 593 760	217 211	682 066	1 285 702
	Madoera	100 252	1 671	245 335	152 635
1893	Java	2 622 878	193 910	704 008	1 281 215
	Madoera	104 207	1 109	246 599	178 565
1894	Java	2 664 432	184 442	740 979	1 334 071
	Madoera	103 819	1 248	245 682	158 109
1895	Java	2 696 847	224 446	755 049	1 209 750
	Madoera	105 409	806	248 985	159 872
1896	Java	2 703 016	170 725	731 080	1 306 788
	Madoera	102 712	418	252 152	123 302

[1]) Hieronder ook velden, die niet in geregelde cultuur zijn.

III. GETALSTERKTE VAN DEN VEESTAPEL VAN JAVA. *Têtes de bétail à Java.*
Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Buffels. *Buffles.*	Runderen. *Boeufs.*	Paarden. *Chevaux.*	Totaal. *Total.*	Aantal beesten gem. p. 1000 inl. [1]) *Nomb. moyen des bestiaux sur 1000 indigènes.*
1880	2 398 506	1 835 222	537 877	4 771 605	244
1885	2 483 991	2 046 111	517 629	5 047 731	238
1890	2 634 100	2 353 400	534 700	5 522 200	234
1891	2 629 900	2 394 500	536 000	5 560 400	233
1892	2 653 500	2 415 800	533 100	5 602 400	234
1893	2 677 100	2 459 400	528 800	5 665 300	230
1894	2 649 600	2 513 100	520 500	5 683 200	227
1895	2 643 223	2 572 231	485 567	5 701 021	225

[1]) Vermits het vee dat aan Europeanen en aan andere niet-inlanders toebehoort, niet afzonderlijk is opgegeven, en bovendien in elk gewest slechts een zeer klein gedeelte van de opgegeven totalen kan uitmaken, is bij deze berekening van de veronderstelling uitgegaan dat de geheele veestapel het eigendom is der inlandsche bevolking. De paarden worden op Java nimmer voor den landbouw gebruikt.

IV. GEWESTELIJK OVERZICHT VAN DE UITGESTREKTHEID DER GESLAAGDE VELDEN IN BOUWS, DIE BLIJKENS TABEL II MET PADI OF ANDERE GEWASSEN (EERSTE EN TWEEDE AANPLANT) ZIJN BEPLANT GEWEEST.

Répartition par provinces des rizières arrosées et sèches (en bahoes), dont la culture (1e et 2e récolte) a réussi. Pour le total des champs cultivés voir le tableau II.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Padi. *Riz.*	Andere eenjarige gewassen. *Autres plantes annuelles.*				
		Suikerriet. *Canne à sucre.*	Indigo.	Tabak. *Tabac.*	Djagong, Katjang, Kapas en diverse voedingsgewassen. *Maïs, Arachis, Coton et des plantes alimentaires div.*	Totaal. *Total.*
Bantam.....	115 096	612	531	—	8 009	9 152
Batavia.....	841	33	—	—	356	389
Krawang.....	46 346	37	—	—	1 398	1 435
Preang.-Reg..	287 375	3 394	40	5 738	71 263	80 435
Cheribon.....	196 908	9 386	1 950	872	65 855	78 063
Tagal.....	144 006	8 355	311	1 397	50 347	60 410
Pekalongan ..	64 857	4 223	2 729	779	49 534	57 265
Semarang....	241 478	5 016	1 178	11 220	169 094	186 508
Japara.....	125 811	8 670	2 744	977	67 363	79 754
Rembang.....	214 660	5 756	1 685	35 294	145 095	187 830
Soerabaja	241 760	22 283	4 650	5 693	169 412	202 038
Pasoeroean...	87 072	11 645	3 022	2 207	127 554	144 428
Probolinggo..	51 366	10 055	708	2 271	107 250	120 284
Besoeki.....	88 149	7 935	1 557	23 138	149 225	181 855
Banjoemas....	153 130	2 129	422	14 939	78 330	95 820
Bagelen.....	180 960	1 761	581	7 337	118 964	128 643
Kadoe.....	106 915	—	291	16 274	88 981	105 546
Madioen.....	173 116	5 846	1 223	4 512	122 816	134 397
Kediri.....	146 052	13 379	6 740	11 501	104 463	136 083
Madoera.....	93 326	1 399	639	3 811	359 586	365 435
Totaal 1896..	2 759 224	121 914	31 001	147 960	2 054 895	2 355 770
1895..	2 940 286	127 974	34 418	101 165	2 042 650	2 306 207
1894..	2 893 781	120 892	30 988	134 865	2 175 552	2 462 297
1893..	2 717 844	121 153	30 359	132 026	2 091 956	2 375 494
1892..	2 772 317	95 989	26 746	138 991	2 069 572	2 331 298
1891..	2 518 038	90 170	28 224	119 102	1 867 612	2 105 108
1890..	2 507 744	88 295	28 685	102 935	2 038 770	2 258 685
1889..	2 749 128	71 078	24 159	110 996	1 804 523	2 010 756
1888..	2 757 503	71 417	24 621	153 790	1 774 795	2 024 623
1887..	2 905 337	61 690	24 888	104 374	1 770 124	1 961 076

b. LANDBOUW VOOR REKENING VAN HET GOUVERNEMENT EN PARTICULIEREN.

Agriculture pour compte du Gouvernement et des particuliers.

De cijfers tusschen ( ) geplaatst vermelden het aantal ondernemingen waarover opgaven verstrekt zijn. Waar het onbekend is hoeveel ondernemingen gewerkt hebben, worden alleen cijfers tusschen ( ) gegeven.

In de productiestaten duiden de cursieve cijfers aan hoeveel ondernemingen nog geen productie hadden en in het totaal begrepen zijn; voor de jaren nà 1892 wordt dit echter niet altijd medegedeeld. *Les chiffres entre ( ) indiquent le nombre des entreprises, ayant fourni des données. Dans tous les cas où le total des entreprises en activité était inconnu, il n'a été donné qu'un chiffre entre ( ) Dans les tableaux de la production les chiffres cursives indiquent le nombre des entriprises qui n'avaient pas encore de production.*

1. BOUWGRONDEN GEBEZIGD VOOR DEN LANDBOUW IN HET JAAR 1896.

Bron: K. V. *Terres en Culture*, 1896.

Gewesten. *Provinces.*	Gronden in de Gouvernementslanden [1]) *Terres du Gouv.*						Landen aan particulieren in eigendom afgestaan. *Domaines particuliers.*		Gronden door Vorsten en rijksgrooten aan Europeanen afgestaan. *Terres cédées par les princes indig.*	
	Gouv. Kinaplantsoenen. *Plantations de quinquina du Gouv.*		Van de bevolking ingehuurd.[2]) *Loué des indigènes.*		Door het Gouv. aan particulieren in huur of erfp. afgestaan.[3]) *Cédé en bail ou emphytéose*					
	Plantsoenen. *Plantations.*	Bouws. *Bahoes*	Onderneming. *entreprises.*	Bouws. *Bahoes*	Onderneming. in werking. *Expl. en act.*	Bouws. *Bahoes.*	Landen. *Terres.*	Bouws.[5]) *Bahoes.*	Onderneming. *Entrepr.*	Bouws. *Bahoes*
a. Java.										
Bantum	—	—	—	—	6	835	2	42 795	—	—
Batavia	—	—	—	—	1	273	339	848 235	—	—
Krawang	—	—	—	—	5	740	2	386 080	—	—
Preanger	8	1 264	—	—	148 (142)	34 259	—	—	—	—
Cheribon	—	—	12	6 364	7	1 801	2	257 240	—	—
Tegal	—	—	10	6 424	4	475	1	3 749	—	—
Pekalongan	—	—	9	3 486	19	5 614	—	—	—	—
Semarang	—	—	5	3 032	45 (38)	11 135	40	20 506	—	—
Japara	—	—	11	5 998	11	2 395	2	2 008	—	—
Rembang	—	—	1	507	—	—	—	—	—	—
Soerabaja	—	—	37	20 707	12 (11)	3 146	45	6 873	—	—
Pasoeroean	—	—	18 (17)	6 486	84	48 578	1	851	—	—
Probolinggo	—	—	15	8 113	25 (22)	7 250	—	—	—	—
Besoeki	—	—	13	6 634	57 (55)	16 478	—	—	—	—
Banjoemas	—	—	4	2 389	3	425	—	—	—	—
Bagelen	—	—	2	947	2	1 315	—	—	—	—
Kedoe	—	—	—	—	13	1 902	—	—	—	—
Madioen	—	—	8	3 792	25 (24)	5 386	—	—	—	—
Kediri	—	—	25	10 879	104 (100)	37 319	—	—	—	—
Soerakarta	—	—	—	—	—	—	—	—	135 (129)	41 150
Djokjokarta	—	—	—	—	—	—	—	—	49	18 440
Totaal Java	8	1 264	170 (169)	85 757	571 (547)	179 326	434	1 568 337	184 (178)	59 590
b. Sumatra.										
Padang Ben.	—	—	—	—	10 (9)	320	*	*	—	—
„ Bovenl.	—	—	—	—	15	4 210	1	120	—	—
Tapanoeli	—	—	—	—	1	*		—	—	—
Oostkust	—	—	—	—	1	20	—	—	122	26356 [6])
Benkoelen	—	—	—	—	2	225	4	*	—	—
Palembang	—	—	—	—	7	1 168	—	—	—	—
Lamp.-distr.	—	—	2	414	5 (3)	1 079	—	—	—	—
c. Riouw	—	—	—	—	—	—	—	—	2	330
Borneo w.	—	—	—	—	—	—	—	—	4 (3)	605
d. Borneo z. o.	—	—	13 (6)	982	9 (7)	463	—	—	1	*
e. Celebes en o.	—	—	—	—	3 (2)	234	*	*	1	240
f. Res. Menado	—	—	1	*	11 (9)	1 933	*	*	1	99
g. „ Amboina	—	—	1	*	4	710	34 [4])	*	—	—
h. Ternate	—	—	—	—	—	—	*	*	2 (1)	400
i. Timor	—	—	—	—	—	—	—	—	1	12
k. Bal. en Lomb.	—	—	—	—	—	—	1	*	—	—

[1]) De uitgestrektheid der van Gouvernementswege met koffie beplante gronden kan niet opgegeven worden, ook omdat de gronden daarvoor gebezigd niet even als de kinaplantsoenen met blijvende bestemming voor die cultuur zijn afgezonderd, doch gedurig bij afschrijving en bijplanting veranderen van plaats en uitgestrektheid.

[2]) Betreft alleen de suiker- en indigo-ondernemingen.

[3]) Betreft alleen die ondernemingen waarvan hetzij de beplante oppervlakte hetzij de productie werd vermeld.

[4]) Notenperken op de Banda-eilanden.

[5]) Uitgestrektheid der landen. Hoeveel in elk jaar voor den landbouw wordt gebezigd, wordt niet opgegeven.

[6]) Dit cijfer heeft betrekking op 102 ondernemingen en betreft alleen de landerijen bestemd voor productie voor de Europeesche markt.

II. UITGESTREKTH. DER GRONDEN OP JAVA DOOR INLANDERS VERHUURD AAN LANDBOUW-INDUSTRIEELEN, MET OPGAVE VAN DE CULTUUR DIE DAAROP GEDREVEN WORDT.

Superficie des terrains à Java cédés en bail par les indigènes aux non-indigènes, avec l'indication des cultures sur ces terrains.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Uitgestrektheid in bouws. *Superficie en bahoes.*	Waarvan voor de teelt van: *Dont pour la culture de:* Suikerriet. *Canne à sucre.*	Padi en 2e gewassen. *Padi et 2es récoltes.*	Andere gewassen. *Autres plantes.*	Voor de oprichting van gebouwen. *Construction de bâtiments.*	Aantal geregistreerde overeenkomsten. *Nombre des contrats enregistrés.*	Aantal huurders. *Nombre des entrepreneurs.* Europeanen. *Européens.*	Vr. Oosterlingen. *Orientaux étrangers.*
1887	62 265	39 355	2 375	20 389	146	17 235	61	66
1888	65 074	45 988	2 765	16 222	99	5 168	75	45
1889	68 955	58 375	4 686	5 788	106	2 024	193	44
1890	105 984	69 055	6 023	30 781	122	16 335	175	31
1891	97 856	81 653	4 880	11 243	80	2 903	38	23
1892	107 359	90 779	5 245	11 290	45	3 179	66	28
1893	113 036	93 485	6 913	12 576	62	6 289	56	17
1894	154 867	104 425	8 597	41 793	52	33 330	109	26
1895	121 340	101 402	5 457	14 416	65	17 323	152	46
1896	114 071	101 515	1 829	10 625	102	23 211 [1]	465	323

[1]) Te beginnen met 1 Maart 1896 is registratie verplichtend gesteld voor alle overeenkomsten.

III. TOTAAL GRONDEN OP JAVA DOOR HET GOUVERNEMENT IN HUUR OF IN ERFPACHT AFGESTAAN NAAR DE SOORT DER ONDERNEMERS.

Total des terres cédées en bail ou en emphytéose par le Gouvernement.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Naaml. Venn. of Europeanen. *Sociétés anon. ou Européens.* Aantal. *Nombre.*	Bouws. *Bahoes.*	Chineezen. *Chinois.* Aantal. *Nombre.*	Bouws. *Bahoes.*	Chineezen en Europeanen. *Chinois et Europ.* Bouws. *Nombre.*	Bouws. *Bahoes.*	Inlanders. *Indigènes.* Aantal. *Nombre.*	Bouws. *Bahoes.*	Totaal. *Total.* Aantal. *Nombre.*	Bouws[1]) *Bahoes.*
Bantam.....	10	5 931	1	39	—	—	—	—	11	5 970
Batavia.....	1	406	—	—	—	—	—	—	1	406
Krawang ...	5	1 242	2	864	—	—	—	—	7	2 106
Preanger ...	174	79 125	13	3 826	—	—	—	—	187	82 951
Cheribon....	5	3 016	2	409	—	—	—	—	7	3 425
Tegal	6	1 654	1	127	—	—	—	—	7	1 781
Pekalongan .	18	9 527	4	2 867	—	—	—	—	22	12 394
Semarang...	50	20 741	3	1 278	—	—	—	—	53	22 019
Japara	13	4 829	—	—	—	—	—	—	13	4 829
Soerabaja ...	15	7 057	1	241	—	—	—	—	16	7 298
Pasoeroean..	87	76 533	1	1 178	—	—	—	—	88	77 711
Probolinggo.	31	29 074	1	237	—	—	—	—	32	29 311
Besoeki	92	96 906	—	—	—	—	1	300	93	97 206
Banjoemas ..	4	1 348	—	—	—	—	—	—	4	1 348
Bagelen	1	1 184	1	490	—	—	—	—	2	1 674
Kedoe.....	12	3 377	2	657	—	—	1	384	15	4 418
Madioen	21	9 405	5	1 592	—	—	1	30	27	11 027
Kediri.....	166	114 032	10	3 764	—	—	3	1 018	179	118 814
Totaal 1896	711	465 387	47	17 569	—	—	6	1 732	764	484 688
Total 1895	703	441 358	45	17 760	—	—	6	1 889	754	461 107
1894	672	402 501	48	18 425	2	193	5	1 854	727	423 573
1893	617	368 772	47	18 040	1	199	4	1 470	669	388 481
1892	594	343 359	46	17 912	1	132	4	1 470	645	362 873
1891	552	312 100	41	15 444	2	633	4	1 486	599	329 653
1890	565	297 215	44	15 615	3	1 012	5	2 019	617	315 861
1889	570	284 079	44	15 628	3	1 012	6	2 563	623	303 282
1888	553	275 769	36	14 132	4	1 539	7	2 594	600	294 034
1887	562	272 382	41	14 885	3	1 407	3	1 416	609	290 090

[1]) Voor het in dit totaal begrepen aantal bouws, waarvan bleek dat zij voor den landbouw werden bestemd, zie de tabel op pag. 35.

IV. UITGESTREKTHEID EN VERPONDINGSWAARDE DER LANDEN OP JAVA AAN PARTICULIEREN IN EIGENDOM AFGESTAAN, VERDEELD NAAR GEWESTEN EN NATIONALITEIT DER EIGENAREN. [1])
Etendue et valeur imposable des domaines particuliers à Java, par provinces et par nationalités des propriétaires.
Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Toebeh. aan Europ. *Européens.* Aantal bouws. *Etendue en bahoes.*	Toebeh. aan Europ. *Européens.* Verpondingswaarde. *Val. imposable* × *f* 1000.	Toebeh. aan Chin. *Chinois.* Aantal bouws. *Etendue en bahoes.*	Toebeh. aan Chin. *Chinois.* Verpondingswaarde. *Val. imposable* × *f* 1000.	Toebeh. aan and. Vr. Oosterlingen of inlanders. *Autr. orient. étr. ou indig.* Aantal bouws. *Etendue en bahoes.*	Toebeh. aan and. Vr. Oosterlingen of inlanders. *Autr. orient. étr. ou indig.* Verpondingswaarde. *Val. imposable* × *f* 1000.
Bantam	42 795	900	—	—	—	—
Batavia	559 859	21 799	270 487	15 137	17 889	1 870
Krawang	300 000	2 700	86 080	900	—	—
Cheribon	257 240	2 949	—	—	—	—
Tegal	3 749	436	—	—	—	—
Semarang	12 725	1 231	6 360	2 002	1 421	457
Japara	1 900	95	108	38	—	—
Soerabaja	587	247	5 783	2 862	593	278
Pasoeroean	851	255	—	—	—	—
Totaal. *Total.* 1896	1 179 706	30 612	368 818	20 939	19 813	2 604
1895	1 182 705	32 037	365 714	18 161	19 918	2 448
1894	1 113 533	29 150	434 792	22 583	20 521	1 903
1893	1 112 909	29 121	435 288	22 572	20 770	2 030
1892	1 112 127	29 091	435 804	22 431	20 740	2 012
1891	1 112 260	29 103	435 628	22 600	20 731	2 051
1890	1 113 092	29 037	435 080	22 510	20 373	2 462
1889	1 117 065	27 702	431 467	22 428	21 729	2 501
1888	1 143 956	27 223	426 667	21 972	20 476	2 698
1887	1 139 561	29 693	427 029	23 002	21 403	2 799

[1]) Sedert 1816 zijn geen landen in eigendom afgestaan, zoodat de uitgestrektheid dezelfde blijft, al verwisselt de bestemming der gronden en nu en dan de nationaliteit der eigenaars; door verbetering der opgaven verandert het totaal steeds.

V. SUIKERCULTUUR OP JAVA. *Culture du sucre à Java.*

1. Overgang der Gouverments-suikercultuur in vrije cultuur.
Bron: K. V. *Transition de la culture de sucre du Gouvt. à la culture libre.*

Oogstjaar. *Années.*	Uitgestrektheid op hoog gezag beplant in bouws. *Terres du Gouvt. en bahoes.*	Vrije velden der bevolking in bouws. *Terres louées des indigènes. en bahoes.*	Oogstjaar. *Années.*	Uitgestrektheid op hoog gezag beplant in bouws. *Terres du Gouvt. en bahoes.*	Vrije velden der bevolking in bouws *Terres louées des indigènes. en bahoes.*
1882	29 840	11 603	1887	14 163	25 948
1883	26 416	15 488	1888	11 179	28 834
1884	23 508	19 720	1889	8 372	31 294
1885	20 331	22 802	1890	5 492	35 395
1886	17 405	22 763	1891 [1])	2 721	35 791

[1]) Laatste jaar van de bebouwing van suikervelden op hoog gezag.

2. Ontwikkeling der vrije suikercult. op Java (op contr. met de bevolk. berustende)
Développement de la culture de sucre à Java par entrepreneurs sous libre contrat avec l'indigène.
Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Getal werkende fabrieken. *Usines.*	Aanplant bouws. *Nombre des bahoes cultivés.*	Productie. *Production.* Picols. [1])	Gemiddeld per bouw. [2]) *Moyenne par bahoe.*
1875	44	3 748 (16)	233 304 (40)	
1881	42	10 031 (42)	528 420 (41)	52,88
1887	53	15 773 (50)	1 361 863 (50)	86,36
1888	52	15 570 (51)	1 367 814 (50)	88,93
1889	51	16 404 (50)	1 332 782 (50)	81,37
1890	57	19 042 (57)	1 512 955 (54)	81,88
1891	64	20 365 (56)	1 634 601 (56)	80,26
1892	147	67 087 (145)	5 694 516 (145)	83,88
1893	152	74 295 (150)	6 609 765	88,61
1894	154	77 663 (153)	6 682 952	86,05
1895	152	80 847 (151)	7 475 598 (151)	92,47
1896	148	79 300 (147)	6 813 857	85,92

[1]) De picol à 61,76 KG. [2]) Berekend over de oppervlakte van de geslaagde velden voorzoover deze bekend is.

3. Suiker-productie (in picols) in 1896 verdeeld over gewesten en aard der ondernemingen met de totalen der gewestelijke productie van de 5 vorige jaren.
Production du sucre, (picols) par provinces.

Bron K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Ondernemingen op van de bev. gehuurde gronden. *Terres louées de l'indigène.*		Ondern. op gronden, door het Gouvt. in huur of erfp., en door Vorsten afgest. *Terres cédées par le Gouvt. et les princes indigènes.*		Ondernemingen op landen, in eigendom afgestaan. *Domaines particuliers.*		Totaal der productie. *Production totale.*					
	Ondernemingen. *Fabriques.*	Productie. *Production.*	Ondernemingen. *Fabriques.*	Productie. *Production.*	Landen. *Domaines.*	Productie. *Production.*	1896.	1895.	1894.	1893.	1892.	1891.
Bantam	—	—	—	—	—	—	—	*	*	*	*	*
Batavia	—	—	—	—	10	9 510	9 510	13 765	18 032	17 877	13 154	33 620
Krawang	—	—	—	—	—	—	—	22	60	48	140	4 823
Preang. Reg.	—	—	6	—	1	40	40	—	128	—	—	—
Cheribon	12	490 557	4 [2]	91 754	—	—	582 311†	587 362	442 770	468 513	348 578	394 640
Tegal	10	605 081	1	—	1	44 000	649 081	678 771	660 661	629 450	607 277	574 489
Pekalongan	5	230 910	1	—	—	—	230 910	244 233	255 397	220 579†	244 697	268 764
Semarang	4	201 294	2	—	—	—	201 294	249 625†	215 615†	244 970†	188 523†	206 973†
Japara	11	564 845	—	—	—	—	564 845	613 699†	553 042†	524 939	406 586	382 831†
Rembang	1	14 000	—	—	—	—	14 000	63 000	44 892	52 829	25 825	60 622
Soerabaja	37	1 903 302	—	—	6	23 850	1 927 152	2 149 153	1 982 965†	2 034 333†	1 601 562†	1 734 364†
Passeroean	16	506 863	1	38 228	1	12 968	558 059	588 618†	506 326†	573 595	521 458	541 482
Probolinggo	15	634 488	2	—	—	—	634 488	747 330†	671 537†	709 521†	644 211†	632 593†
Besoeki	13	552 672	1	—	—	—	552 672	551 144†	475 606†	446 731†	385 633†	426 230
Banjoemas	4	222 619	—	—	—	—	222 619	231 024	144 762	153 580	160 000	77 200
Bagelen	2	58 006	—	—	—	—	58 006	74 401	73 164	34 129	47 400	16 600
Madioen	6	261 924	—	—	—	—	261 924	279 844	246 315	232 695	236 032	221 035
Kediri	12	567 296	3	103 793	—	—	671 089	772 131	573 149	579 544	447 626	394 934
Soerakarta	—	—	14	502 940	—	—	502 940	496 189	403 375	427 185	392 996	397 546
			2 [3]	91 281	—	—	91 281	91 318	87 504	72 130	62 577	64 818
Djokjakarta	—	—	15	717 841	—	—	717 841	773 399	717 938	699 280	644 677	605 551
Totaal	148 [1]	6 813 857	21 (6 31 [4])	233 775 [1] 1 312 062 [4]	19	90 368	8 450 062†	9 225 028†	8 073 238†	8 121 928†	6 978 952†	7 039 115†

[1]) Hieronder 22 in handen van Chineezen en 4 in handen van Europ. en Chin. [2]) Suikerfabrieken toebehoorende aan het Mangkoe Negorosche huis. [3]) Totaal der huur- of erfpachtsondernemingen. [4]) Totaal der ondernemingen in de Vorstenlanden; hier worden slechts Europeanen als landhuurders toegelaten.

1. Koffieprod. (in pic.) van 1896 verdeeld over gew. en aard der ondernem. met de totalen der gouvernementsproductie der vorige jaren.

Bron: K. V. *Cafés produits (picols), par provinces.*

Gewesten. *Provinces.*	Gouvts. cultuur. (door de pakhuizen uitgeleverd.) *Culture du Gouvernement.*	Vrije cultuur der bevolk.[1]) *Culture libre des indigènes.*	Van ondern. op gr., door het Gouv. in huur- of erfp. en door Vorsten afgestaan. *Cultures des terrains cessionnés.* Ondern. *Entrepr.*	Van ondern. op gr., door het Gouv. in huur- of erfp. en door Vorsten afgestaan. *Cultures des terrains cessionnés.* Productie.	Van ondern. op landen, in eigendom afgestaan. *Cultures sur domaines part.* Land. *Terres.*	Van ondern. op landen, in eigendom afgestaan. *Cultures sur domaines part.* Productie.	Totalen der gouvernementsproductie [5]) in *Totaux de la production du gouvernement.* 1895.	1894.	1893.	1892.	1891.	1890.	1889.	1888.	1887.	1886.
a. Java.																
Bantam	—	—	6 (5)	914	1	350	—	—	228	5 960	1 067	528	2 975	1 937	725	6 418
Batavia	—	—	1	10	54 (52)	19 468	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krawang	—	—	4 (2)	250	1	14 650	—	214	34	708	122	37	169	126	17	534
Preanger	71 267	—	86 (62)	15 971	—	—	80 790	77 656	24 449	200 958	64 869	28 041	125 175	63 828	42 827	135 684
Cheribon	1 207	—	2	935	—	—	2 088	2 664	728	8 006	4 166	693	6 717	8 322	3 106	16 303
Tegal	17 461	—	2	*	1	68	32 320	23 042	2 559	58 567	25 006	9 438	45 017	41 635	16 400	80 779
Pekalongan	3 688	—	15 (12)	3 424	—	—	6 482	5 664	291	14 783	6 108	1 782	9 939	9 866	3 297	26 156
Semarang	5 055	—	37 (34)	21 688	2	283	6 987	10 087	412	18 707	15 592	3 117	17 101	17 557	12 199	31 787
Japara	—	—	3 (2)	460	—	—	—	—	36	1 466	1310	110	744	734	652	1 131
Soerabaja	1 021	—	9 (7)	12 173	—	—	2 277	1 800	1 846	3 346	2 806	1 206	5 099	3 967	5 652	6 774
Pasoeroean	119 367	—	79	200 574	—	—	136 072	184 221	22 317	269 113	177 448	32 610	245 610	277 507	99 150	295 444
Probolinggo	18 148	—	22 (20)	25 328	—	—	19 356	21 241	5 481	33 037	25 714	6 734	33 490	35 074	20 401	43 408
Besoeki	9 163	—	48 (38)	35 287	—	—	9 771	14 969	2 607	23 492	21 036	3 777	20 066	26 296	13 842	29 772
Banjoemas	1 838	—	1	—	—	—	2 076	1 608	433	12 103	695	281	11 218	5 427	1 370	22 811
Bagelen	893	—	1	15	—	—	1 152	1 064	274	5 950	1 282	398	7 252	6 972	1 822	18 065
Kedoe	1 932	—	13 (12)	2 342	—	—	3 374	4 713	239	13 273	5 961	1 214	13 269	11 063	5 954	29 266
Madioen	5 650	—	13 (11)	3 337	—	—	1 097	10 164	3 450	14 323	10 357	2 884	17 530	28 579	14 361	41 318
Kediri	2 252	—	100 (81)	69 575	—	—	3 095	1 812	497	6 116	4 443	376	7 369	11 442	2 679	12 431
Soerakarta	4 502	—	64	23 911	—	—	3 820	5 204	3 189	2 875	13 066	2 460	8 395	14 224	9 904	18 496
Djokjokarta	268	—	5	723	—	—	—	—	—	—	—	—	425	418	176	1 139
Totaal Java	263 712	—	442 [2]) (372)	392 283 [2])	59 (57)	34 818	319 777	364 003	69 066	692 784	381 048	95 686	577 561	564 976	254 534	817 716
b. Buitenbezittingen.			69 [3])	24 634 [3])												
Sumatra Pad. Bov.	39 900	—	15 (12)	10 506	1	165	30 980	19 934	45 120	49 035	35 723	51 744	36 138	82 233	67 478	37 176
Tapanoeli	5 515	—	1	500	—	—	7 899	5 192	8 100	8 486	7 419	10 439	9 996	12 698	12 785	8 769
Pad. Benedenland.	1 630	—	2 (1)	25	—	—	2 016	912	3 563	2 258	1 900	2 867	2 202	4 176	3 364	2 266
Sumatra Oost	—	—	—	—	13 (4) [4])	900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Benkoelen	—	13 751	2	260	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lamp. distr.	—	—	4 (1)	156	2 (1) [4])	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Palembang	—	40 193	5	5 592	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Riouw	—	—	—	—	2 (1) [4])	250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Borneo W.	—	—	—	—	3 (1) [4])	57	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Borneo Z.O.	—	—	5 (3)	27	1 [4])	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Celebes Gouvern.	—	26 026	1	210	1 [4])	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Minahassa	5 478	—	8 (6)	3 127	—	—	1 686	726	3 705	7 256	4 114	960	21 498	7 716	4 511	22 484
Amboina	—	—	—	—	1	*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ternate	—	—	—	—	1 [4])	700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bali	—	— [6])	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tot. Ned. Indië	316 235	79 973+	554 (473)	437 320+	84 (67)	36 960	362 348	390 767	129 554	759 807	430 204	161 696	647 395	671 799	342 672	888 411

[1]) Uitvoerrijters. [2]) Totaal der ondern. op huur- of erfp. gronden van Java. [3]) Totaal der Vorsten. [4]) Van de bevolking ingehuurd, of krachtens door Inlandsche Bestuurders verleende concessiën. [5]) De totalen zijn alleen voor de Gouv. prod. gegeven wegens onvolledigheid der cijfers van particuliere productie. [6]) De uitvoer had een waarde van *f* 1 814 725.

Digitized by Google

2 Koffie-productie (in picols) in Nederl. Indië. [1]) *Production de café (picols) dans les Indes Néerl.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Java (inclusief de Vorstenlanden). Gouvernements-koffie. [2]) *Culture du Gouvernement.*	Java. Particuliere koffie. *Culture privée.* Grond. d. h. Gouvt. in h. of erfp. afgest. *Terres en emphytéose.* [3])	Eigendomsgronden. [3]) *Terres en propriété.*	Huurgronden in de Vorstenlanden. [3]) *Terr. en bail dans les „Vorstenlanden."*	Sumatra. Gouvernements-koffie. [2]) *Culture du Gouvernement.*	Koffie van Erfpachtsgronden. [3]) *Culture sur terr. emphytéotiques.*	Celebes. Gouvernements-koffie. [2]) *Culture du Gouvernement.*	Koffie van Erfpachtsgronden. [3]) *Culture sur terr. emphytéotiques.*
1870	986 000		153 000		164 000	—	13 000	—
1871	446 000		121 000		157 000	—	8 000	—
1872	984 000		185 000		91 000	—	7 000	—
1873	774 000		152 000		109 000	—	11 000	—
1874	1 032 000		180 000		132 000	—	16 000	—
1875	494 000	40 000	13 000	69 000	145 000	—	11 000	—
1876	1 266 000	77 000	34 000	91 000	103 000	—	8 000	—
1877	875 000	61 000	21 000	103 000	175 000	1 000	14 000	—
1878	857 000	51 000	31 000	35 000	104 000	2 000	36 000	—
1879	1 267 000	93 000	27 000	90 000	112 000	3 000	12 000	—
1880	558 000	70 000	9 000	85 000	123 000	5 000	13 000	1 000
1881	1 008 000	154 000	12 000	101 000	110 000	5 000	10 000	1 000
1882	1 025 000	172 000	30 000	71 000	98 000	6 000	19 000	*
1883	1 082 000	203 000	14 000	122 000	150 000	11 000	10 000	2 000
1884	1 012 000	200 000	26 000	36 000	90 000	9 000	17 000	2 000
1885	500 000	167 000	15 000	37 000	102 000	9 000	24 000	2 000
1886	819 000	225 000	27 000	21 000	48 000	7 000	22 000	2 000
1887	255 000	125 000	9 000	23 000	84 000	14 000	5 000	4 000
1888	565 000	298 000	13 000	30 000	99 000	13 000	8 000	6 000
1889	578 000	317 000	20 000	19 000	48 000	14 000	21 000	7 000
1890	96 000	61 000	8 000	8 000	65 000	12 000	1 000	1 000
1891	381 000	262 000	11 000	30 000	45 000	9 000	4 000	2 000
1892	693 000	315 000	21 000	13 000	60 000	14 000	7 000	3 000
1893	69 000	121 000	13 000	9 000	57 000	13 000	4 000	2 000
1894	364 000	425 000	24 000	23 000	26 000	6 000	1 000	2 000
1895	320 000	332 000	27 000	18 000	41 000	11 000	2 000	3 000
1896	264 000	392 000	35 000	25 000	47 000	11 000	5 000	3 000

[1]) Als bron voor deze tabel werd gebruikt Mr. N. P. van den Berg's „Historisch Statistische aanteekeningen over de voortbrenging en het verbruik van koffie" voor zoover betreft de gouvernements-koffieproductie over de jaren tot en met 1878 (voor Celebes tot en met 1877), en de particuliere productie op Java over de jaren tot en met 1874; voor de overige cijfers diende het K. V. als bron. [2]) Bij de pakhuizen ingeleverd. [3]) Voor zoover bekend.

VII. KINA-PRODUCTIE VAN NEDERL. IND., VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER ONDERNEMINGEN.
Production de quinquina, par provinces.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Van Gouvernements-plantsoenen. *Plantations du Gouvt.*		Van ondernemingen op gronden, door 't Gouvt. in erfpacht afgestaan. *Terrains emphytéotiques.*		Van plantsoenen op landen in eigendom afgestaan. *Cultures sur domaines privés.*	
	Produc. plantsoenen. *Plantat.*	Productie in K.G. *Kilogr. produits.*	Produc. plantsoenen. *Plantat.*	Productie in K.G. *Kilogr. produits.*	Produc. landen. *Plantat.*	Productie in K.G. *Kilogr. produits.*
Krawang	—	—	—	—	1	63 932
Preanger	8	293 603	61 (39)	2 863 017	—	—
Cheribon	—	—	2	52 776	—	—
Pekalongan	—	—	6 (5)	299 250	—	—
Semarang	—	—	3 (2)	54 000	—	—
Soerabaja	—	—	1	*	—	—
Pasoeroean	—	—	4	*	—	—
Besoeki	—	—	1	*	—	—
Banjoemas	—	—	1	19 500	—	—
Bagelen	—	—	1	47 500	—	—
Kedoe	—	—	3 (2)	91 350	—	—
Kediri	—	—	3 (1)	10 000	—	—
Totaal 1896.	8	293 603	86 (53)	3 440 393 †	1	63 932
„ 1895.	8	317 387	98 (62)	3 573 260	2	60 020
„ 1894.	8	295 107	96 (58)	2 890 630	3 (2)	47 862
„ 1893.	8	279 979	100 (67)	2 856 138	4 (3)	46 928
„ 1892.	8	309 628	112 (71) 22	2 793 820	6 (2)	28 944
„ 1891.	8	286 101	126 (69) 33	2 810 636	5	37 500
„ 1890.	8	267 281	118 (54) 31	2 436 375 †	2	26 578
„ 1889.	8	351 751	123 (58) 39	1 966 514	(3)	34 692
„ 1888.	8	370 899	126 (54) 43	1 362 727	(3)	16 888
„ 1887.	8	351 656	128 (46) 54	859 144	(2)	13 562

VIII. TABAKS-CULTUUR IN NEDERL. INDIË. *Culture du tabac dans les Indes Néerlandaises.*

1. Tabaks-productie (in K.G.) van 1896, verdeeld over gew. en aard der ondern.
Kilogrammes de tabac produit, par provinces.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Van ondernemingen op van de bev. gehuurde gronden. *Terres louées des indigènes.*			Van ondernemingen op gronden door 't Gouv. in huur of erfpacht, en door Vorsten afgestaan. *Terrains cessionnés.*		Van ondernemingen op landen in eigendom afgestaan. *Domaines privés.*	
	Werkend. ondernemingen. *Exploit. en activité.*	Productie. *Produit.* Bladtabak. *Feuilles.*	Productie. *Produit.* Krossok.	Werkende ondernemingen. *Exploit. en activité.*	Productie. Bladtabak en Krossok. *Produit. Feuilles et Krossok.*	Landen. *Domaines.*	Productie. Bladtabak. *Produit. Feuilles.*
a. Java.							
Batavia	—	—	—	—	—	5	1 813
Krawang	—	—	—	—	—	1	2 875
Semarang	—	—	—	2	24 625	1	3 000
Probolinggo	19 (18)	1 694 500	832 000 [1])	1	74 250	—	—
Bezoeki	17 (14)	3 952 500	3 210 000 [2])	6	114 500	—	—
Banjoemas	3	206 500	278 500 [3])	—	—	—	—
Kediri	1	—	—	—	—	—	—
Soerakarta	—	—	—	30 (29)	2 872 581	—	—
Djokjokarta	—	—	—	3	92 369	—	—
b. Sumatra.							
Palembang	—	—	—	1	22 320	—	—
Deli incl. Padang en Bedagei	—	—	—	55 (54)	8 613 296	—	—
Langkat	—	—	—	30	4 723 405	—	—
Serdang	—	—	—	12	1 503 115	—	—
Batoe Bara	—	—	—	2	218 877	—	—
Assahan	—	—	—	4	646 010	—	—
c. Borneo Z.O.	13 (11)	314 614		1	*	—	—
d. Menado	1	*		2	*	—	—
Tot. Java beh. Vorstenlanden	40 (35)	5 853 500	4 320 500 [4])	9	213 375	7	7 688
Vorstenlanden	—	—	—	33 (32)	2 964 950	—	—
Sumatra	—	—	—	104 (103)	15 727 023	—	—
Borneo	13 (11)	314 614		1	*	—	—

[1]) Van 16 ondernemingen. [2]) Van 11 ondernemingen. [3]) Van 2 ondernemingen. [4]) Van 30 ondernemingen.

Bron: K. V.

2. Tabaksproductie van Java. *Production de tabac à Java.*

Jaren. *Années.*	Op van de bevolking gehuurde gronden. *Terres louées de l'indigène.*			Op gronden, door het Gouvernement in huur of erfpacht afgestaan. *Terres emphytéotiques.*		Op landen, in eigendom afgestaan. *Domaines privés.*		Op gronden, door Vorsten afgestaan. *Terres cédées par princes indigènes*	
	Werkende ondernemingen. *Exploitations en activité.*	Bladtabak. *Tabac en feuilles.* K. G.	Krossok. K. G.	Werkende ondernemingen. *Exploitations en activité.*	Productie. KG. *Kilogr. produits.*	Landen. *Domaines.*	Productie. KG. *Kilogr. produits.*	Werkende ondernemingen. *Exploitations en activité.*	Productie. KG *Kilogr. produit.*
1887	56 (50)	4 749 224	2 971 684	16 (15)	342 467	(2)	17 812	24	820 599
1888	61 (58)	6 558 997	4 474 937	26 (25)	400 622	4	27 450	27	1 094 820
1889	55 (41)	4 413 840	3 864 270	18 (14)	215 100	7 (5)	49 170	25	1 061 363
1890	53 (50)	5 621 400	6 311 040	15 (11)	1 330 625	7 (5)	33 380	27	1 080 924
1891	39 (35)	3 232 900	3 547 260	16 (14)	169 599	6 (4)	4 880	23	1 201 903
1892	46 (39)	2 964 500	3 985 000	15 (11)	126 250 †	4 (3)	15 125	28	1 421 342
1893	45 (42)	5 394 077	6 319 243	11 (10)	223 234	2	6 984	25	1 285 272
1894	49 (48)	3 930 109	4 681 155	11 (8)	77 000	3	6 285	30	1 581 585
1895	44	3 246 973	3 854 192	8 (4)	89 900	3	750	33	2 615 363
1896	41 (36)	5 853 500	4 320 500	9	213 375	7	7 688	33 (32)	2 964 950

Bron: K. V.

3. Tabaksproductie van Sumatra's Oostkust. *Production de tabac à Sumatra.*

Jaren. *Années.*	Deli en onderh. (Padang en Bedagei).		Langkat.		Serdang.		Batoe Bara.		Assahan, Bila, Siak en overige ondernemingen op Sum.-Oostk.		Totaal. *Total.*	
	Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*	Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*	Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*	Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*	Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*	Werkende ondern. *Expl. en activité.*	Productie in KG. *Kilogr. produits.*
1887	57 (54)	7 488 957	25 (18)	2 047 227	27 (25)	2 171 156	10	460 716	7	260 764	126 (114)	12 428 819
1888	83 (67)	9 008 481	42 (28)	3 909 849	35 (28)	2 801 842	13 (9)	622 553	19 (9)	337 756	201 [1] (141)	16 648 980
1889	87 (63)	8 767 588	47 (33)	4 253 953	43 (28)	2 559 561	14 (10)	482 357	70 (19)	869 580	261 [1] (153)	16 933 038
1890	87 (62)	10 478 456	49 (36)	5 669 744	43 (25)	2 925 440	15 (11)	626 504	82 (21)	1 316 794	276 [1] (165)	21 016 937
1891	(66)	10 416 128	(41)	5 031 071	(26)	2 903 561	(11)	697 125	(26)	1 488 717	(170)	20 536 601
1892	98 (59)	6 904 397	61 (32)	3 111 098	50 (20)	1 510 464	21 (7)	293 360	77 (17)	1 102 190	307 [1] (135)	12 921 509
1893	67 (57)	8 425 361	59 (31)	3 822 759	41 (14)	1 536 898	7 (5)	214 863	13 (11)	1 210 434	222 (118)	15 210 315
1894	60 (56)	9 579 470	31 (30)	4 904 176	15 (11)	1 540 356	5 (3)	222 954	12 (11)	1 322 344	123 (111)	17 569 300
1895	60 (58)	10 525 139	33 (31)	4 673 070	14 (13)	1 457 721	3	304 785	7 (6)	1 115 200	116 (111)	18 075 915
1896	55 (54)	8 613 296	30	4 723 405	12	1 503 115	2	218 877	4	646 010	103 (102)	15 764 703

[1]) Hieronder ook ondernemingen die niet meer bestonden of nog niet in werking waren.

IX. THEEPRODUCTIE VAN JAVA VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER ONDERNEMINGEN. *Production de thé à Java, par provinces.*

Bron: K. V.

Gewesten.	Op gronden in huur of erfpacht afgestaan. *Terres en bail ou emphytéose.*		Op landen in eigendom afgestaan. *Domaines privés.*		Totaal 1896. K. G.	Totaal 1895. K. G.	Totaal 1894. K. G.	Totaal 1893. K. G.	Totaal 1892. K. G.	Totaal 1891. K. G.	Totaal 1890. K. G.
	Ondernem. *Entreprises.*	Productie K. G. *Kilogr. produits.*	Landen. *Domaines.*	Productie K. G. *Kilogr. produits*	*Total K. G.*	*Total K. G.*	*Total K. G.*	*Total K. G.*	*Total K. G.*	*Total K. G.*	*Total K. G.*
Bantam..	—	—	1	4 344	4 344	13 000	18 000	15 889	24 089	16 661	*
Batavia .	1	71 000	18	691 525	762 525	844 325	724 562	776 390	845 713	751 358	714 969†
Preanger	61 (35)	2 836 605	—	—	2 836 605	3 565 053	3 034 301	3 017 752	3 324 432	2 198 551	2 226 318
Cheribon.	1	55 424	—	—	55 424	69 450	65 000	54 000	64 000	100 000	50 000
Pekalong	2	*	—	—	*	—	—	—	—	—	—
Bagelen .	1	257 500	—	—	257 500	254 760	255 000	265 000	340 000	265 000	250 000
Totaal	66 (38)	3 220 529†	19	695 869	3 916 398†	4 746 588	4 096 863	4 129 031	4 598 234	3 331 570	3 241 287†

X. PRODUCTIE VAN INDIGO OP JAVA VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER ONDERNEMINGEN. *Production d'indigo à Java var provinces.*

Bron: K. V.

Gewesten.	Op van de bevolking gehuurde gronden. *Terres louées des indigènes.*		Op gronden in erfpacht afgestaan. *Terres emphytéotiques.*		Op landen in eigendom afgestaan. *Domaines privés.*		Op gronden door Vorsten afgestaan. *Terres cédées p. princes indigènes.*		Totaal K. G
	Ondern. *Exploitat.*	K. G.	Ondern. *Exploitat.*	K. G.	Landen. *Exploitat.*	K. G.	Ondern. *Exploitat.*	K. G.	
Batavia	—	—	—	—	10	43 139	—	—	43 139
Pekalongan	4	28 619	1	*	—	—	—	—	28 619
Semarang	1	5 575	—	—	—	—	—	—	5 575
Soerabaja	—	—	—	—	3	43 479	—	—	43 479
Pasoeroean	2	7 000	—	—	—	—	—	—	7 000
Madioen	2	12 130	—	—	—	—	—	—	12 130
Kediri	13	129 700	1	*	—	—	—	—	129 700 †
Soerakarta	—	—	—	—	—	—	72 (68)	217 429	217 429
Djokjakarta	—	—	—	—	—	—	38	214 808	214 808
							4[4])	19 840	19 840
Totaal 1896	22	183 024	2	*	13	86 618	114 (110)	452 077	721 719 †
1895	25 (22)	148 474 †	1	*	10 (9)	42 482	113 (111)	430 710	621 666 †
1894	25 (23)	132 503	2	3 020	19 (16)	37 298	109	392 726	565 547
1893	26	143 961	2 [1])	6 500	15	15 410	116 (115)	520 113	685 984
1892	23 [1])	133 641	—	—	18 (17)	14 540	128	530 283	678 464
1891	16(15) [2])	100 850 †	4 (3)	5 000	16 (12)	7 360	130	620 642	733 852 †
1890	11 [3])	65 435	4	6 160	10	7 380	130	656 886	635 861
1889	11 [3])	70 495	2	3 200	19 (15)	12 540	119	655 626	741 861
1888	11 [3])	53 838	4 (3)	11 750	6	149 110	116 (115)	623 412	[5]) 805 414†
1887	10(9)	56 224	6 (4)	13 745	*	*	111 (110)	579 878	

[1]) Hiervan 1 toebehoorende aan een Chineesche ondernemer. [2]) Hiervan 2 toebehoorende aan Chineesche ondernemers. [3]) Hiervan 3 toebehoorende aan Chineesche ondernemers. [4]) Toebehoorende aan Vorsten van Djokjakarta en Soerakarta. [5]) Daar vele gewestelijke opgaven ontbreken, is het totaal voor dit jaar niet uitgetrokken.

XI. PRODUCTIE VAN MUSKAATNOTEN EN FOELIE VERDEELD OVER GEWESTEN EN AARD DER PRODUCTIE. *Production de noix de muscade et de macis.*
Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Inlandsche productie. (Uitvoercijfers.) *Export. de prod. indig.* Picols Noten. *Noix.*	Picols Foelie. *Macis.*	Productie van landen, in eigendom en ondernemingen in erfpacht afgestaan. *Domaines privés et terres en bail et emphytéose.* Landen. *Plantat.*	Ondernemingen. *Exploit.*	Picols Noten *Noix Picols.* Bereid. *Préparés.*	i. d. dop. *en coquille.*	Picols Foelie. *Macis.*
a. Java. [1])	—	—	13	11	373	—	9
b. Buitenbez.							
Sumatra W.	2 652	500	—	—	—	—	—
Benkoelen	82	7	—	—	—	—	—
Sumatra O.	3 786	170	—	—	—	—	—
Atjeh	82	12	—	—	—	—	—
Menado	3 282	556	*	3 (2)	137	352	51
Amboina	2 415	228	34	4	11 505	—	2 807
Ternate	3 000	—	*	—	61	208	39
Totaal 1896	15 299	1 473	47†	18 (17)	12 076	560	2 906
1895	12 036	1 782	86 (85)	7 (5)	10 581	1 382	2 807
1894	12 659	1 925	55 (54)	11 (9)	10 846	345	2 281
1893	14 444	1 062	66 (64)	13 (8)	11 322	473	2 898
1892	8 416	1 472	81 (71)	21 (7)	9 440	916	2 536
1891	10 338	1 431	53 (47)	12 (4)	9 831	347	2 680
1890	10 595	1 500	47 (45)	10 (4)	8 287	515	2 228
1889	6 335	1 025	42	15 (4)	4 568	630	1 315
1888	4 692	790	41 (40)	11 (4)	10 184	147	2 673
1887	4 966 [2])	692	41	6 (2)	10 605	267	2 611

[1]) Bovendien werden nog in de jaren 1889—1896 notemuscaat en foelie geproduceerd in de huurlanden in de Vorstenlanden en wel in totaal resp. 5, 190, 24, 52, 337, 61, 41 en 198 picols.
[2]) Bovendien nog voor eene waarde van *f* 21.000.

XII. CACAOPRODUCTIE OP JAVA [1]). *Production de cacao à Java.*

Gewesten. *Provinces.*	Op gronden in huur of erfpacht afgestaan. *Terres en bail ou emphitéose.* Aantal ondernemingen. *Entreprises.*	Productie. *Production.* K.G.	Op gronden in eigendom afgestaan. *Domaines privés.* Aantal landen. *Domaines.*	Productie. *Production.* K.G.	Totale productie. *Production totale.* K.G.
Batavia	—	—	1	2 375	2 375
Preanger Reg.	10 (7)	102 049	—	—	102 049
Tegal	1	*	1	8	8†
Pekalongan	4 (3)	5 682	—	—	5 682
Samarang	29 (27)	261 245	1	450	261 695
Japara	1	*	—	—	*
Soerabaja	2 (1)	494	—	—	494
Passoeroean	4 (3)	7 905	—	—	7 905
Besoeki	6 (2)	37 056	—	—	37 056
Bagelen	1	*	—	—	*
Kedoe	3 (2)	1 297	—	—	1 297
Madioen	1	*	—	—	*
Kediri	5 (3)	11 240	—	—	11 240
Soerakarta (Huurlanden)	26 (23)	328 848	—	—	328 848
Totaal 1896	93 (71)	755 816	6	2 833	758 649†
1895	76 (47) 3 [2])	962 346	8 (5)	3 562	965 908
1894	78 (38) 2	671 023	9 (8)	3 723	674 746
1893	89 (45) 8	582 912	9 (8)	3 964	586 876
1892	74 (28) 26	292 695	8 (7)	2 188	294 883
1891	63 (22) 34	220 538	7 (5)	1 537	222 075
1890	58 (17) 38	95 754	5 (4)	764	96 518
1889	48 (9) 32	36 452	2	775	37 227
1888	38 (10) 22	28 488	2	66	28 554
1887	38 (2) 25	438	2	66	504

[1]) De cacaoproductie is in de buitenbezittingen nog van weinig beteekenis. In 1893 was de totale productie 321 picols, in 1894 337 picols en in 1895 en 1896 ± 500 picols.
[2]) In het totaal der ondernemingen voor dit en vorige jaren zijn de ondernemingen in Soerakarta niet begrepen.

XIII. BOSCHWEZEN OP JAVA EN MADOERA.
Administration des forêts à Java et Madoura.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Oppervlakte met djatti-bosch beplant op 1 Januari. *Superficie des forêts de bois Djatti.*	Gekapt timmerhout. *Bois de charpente abattu.*		Totaal der baten. *Total des recettes.*	Totaal der lasten. *Total des dépenses.*	Voordeelig saldo. *Bon solde*
		Djatti.	Wildhout. *Autre.*			
	H.A.	M³.	M³.			
1887	*	39 186 †	1 819	*f* 874 118	*f* 393 196	*f* 480 922
1888	*	55 850 †	3 363	797 928	717 698	80 229
1889	*	64 695 †	4 086	804 237	560 681	243 556
1890	*	95 491	3 488	990 028	497 535	492 494
1891	642 372†	79 516 †	*	912 600	529 479	383 121
1892	655 379	115 590	3 328	1 217 274	621 442	595 832
1893	655 481	128 212	3 403	1 603 098	574 710	1 028 388
1894	653 943	144 206	3 980	1 903 268	703 774	1 199 493
1895	654 517	120 085	4 229	1 974 408	752 185	1 222 223
1896	655 100	141 905	3 731	1 837 359	831 236	1 006 123

C. ANDERE NIJVERHEIDSINSTELLINGEN. *Autres branches de l'industrie.*

1. OVERZICHT VAN DE BELANGRIJKSTE NIJVERHEIDS-INRICHTINGEN IN 1896. *Etabl. d'industrie.*

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Particuliere inrichtingen. *Etabl. privés.*					
	Drukkerijen. *Imprimeries.*	IJs- en mineraalwaterfabr. *Fabr. de glace et d'eaux min.*	Zeepfabriek. *Fabr. de savon.*	Arakstokerijen. *Distill. d'arac.*	Houtzaagmolens. *Scieries.*	Rijstpelmolens. *Moulins à riz.*
Bantam	—	—	—	—	—	4
Batavia stad	7	4	2	—	—	—
Meester Corn.	1	—	—	—	—	—
Krawang	—	—	—	—	—	127
Cheribon	1	3	1	2	—	2 [2])
Preanger	3	—	—	1	—	36
Tegal	1	—	—	2	—	—
Pekalongan	—	1	1	—	—	—
Semarang	6	4	—	—	—	—
Japara	—	1	—	1 [1])	—	—
Soerakarta	2	1	—	—	—	—
Djokjakarta	1	1	—	—	—	—
Soerabaja	6	14	5	2	—	—
Pasoeroean	3	—	—	1	—	1
Probolinggo	1	2	—	1	—	—
Bagelen	—	3	—	1	—	—
Kedoe	1	1	—	—	—	—
Kediri	—	2	2	—	—	—
Madoera	—	1	—	—	—	—
Sumatra W.	3	4	—	—	—	—
Palembang	1	1	—	—	1	—
Sum. Oostk.	2	2	—	—	3	—
Atjeh	1	2	—	—	—	—
Riouw	1	—	—	—	—	—
Borneo W.	—	1	—	—	1	—
Borneo Z. O.	—	1	—	—	1	—
Celebes	1	1	—	—	—	—
Menado	1	—	—	—	1	—
Amboina	1	1	—	—	1	—
Totaal	44	51	11	11	8	170

[1]) Stokerij 3e klasse voor inlandsch gedistilleerd.
[2]) Behalve de genoemde 2 aan Europeanen toebehoorende molens zijn er in dit gewest nog een aantal toebehoorende aan Chineezen.

II. OVERZICHT VAN HET AANTAL STOOMKETELS TOEBEHOORENDE AAN PARTICULIEREN IN NED.-INDIË. [1])
Aperçu des chaudières à vapeur appartenant à des particuliers dans les Indes Néerl.
Bron: K. V. 1. Algemeen overzicht. *Aperçu général.*

Aanwezig op 31 Dec. *Présents ult°. Déc.*	Stoomketels voor machineriën te land. *Chaudières employées par l'industrie.*						Stoomketels in schepen en vaart. *Chaudières dans les vaisseaux.*		Totaal generaal. *Total général.*	
	Java en Madoera.		Buitenbezitting.		Te zamen. *Total.*					
	Aantal. *Nombre.*	Verwarm. oppervl. in M². *Surface de chauffe en M².*	Aantal. *Nombre.*	Verwarm. oppervl. in M². *Surface de chauffe en M².*	Aantal. *Nombre.*	Verwarm. oppervl. in M². *Surface de chauffe en M².*	Aantal. *Nombre.*	Verwarm. oppervl. in M². *Surface de chauffe en M².*	Aantal. *Nombre.*	Verwarm. oppervl. in M². *Surface de chauffe en M².*
1880	1 236	55 888	19	227	1 256	56 115	143	7 688	1 399	63 803
1885	1 326	78 429	37	560	1 363	78 989	190	10 913	1 553	89 902
1890	1 426	92 477	66	1 007	1 492	93 484	241	12 584	1 733	106 068
1891	1 425	98 361	76	1 165	1 501	99 526	222	9 932	1 723	109 459
1892	1 499	107 555	97	1 878	1 596	109 433	231	11 478	1 827	120 911
1893	1 520	116 546	103	2 087	1 623	118 633	242	12 209	1 865	130 842
1894	1 587	122 661	105	2 102	1 692	124 763	251	12 659	1 943	137 422
1895	1 641	126 602	115	2 488	1 756	129 091	270	13 061	2 026	142 152
1896	*	*	*	*	1 831	134 902	295	14 242	2 126	149 144

[1]) De ketels in spoor- en tramlocomotieven zijn niet medegeteld.

2. Stoomketels, bij de nijverheid in gebruik op Ult° Dec. 1896. Aantal en verwarmingsoppervlakte in M². [1])
Bron: K. V. *Chaudières affectées à l'industrie, et surface de chauffe en M².*

Inrichtingen. *Etablissements.*	Bij particulieren. *par des particuliers.*		In 's lands dienst. *pour le Gouvernement.*	
	Aantal. ketels *Nombre de chaudières.*	Verw. opp. *Surf. de chauffe.* M².	Aantal. ketels *Nombre de chaudières.*	Verw. opp. *Surf. de chauffe.* M².
Suikerfabrieken. *Fabr. de sucre*	1 021	119 579	—	—
Indigo-ondernemingen. *Entrepr. d'indigo*	64	1 425	—	—
Koffie- " *Id. de café*	210 [2])	2 718	—	—
Thee- " *Id. de thé*	8	162	—	—
Tabaks- " *Id. de tabac*	6	70	—	—
Olie- en boengkilmolens. *Fabr d'huile*	6	136	—	—
Meelfabrieken. *Fabr. de farine*	1	29	—	—
Tapiocafabrieken. " *de tapioca*	2	35	—	—
Rijstpelmolens. *Moulins à riz*	16	333	—	—
Arakstokerijen. *Distilleries d'arac*	8	132	—	—
Opiumbereiding. *Prépar. de l'opium*	3	56	2	89
Mijnbouw-ondernemingen. *Entrepr. minières*	38	411	6	326
Zuivering van kapok. *Nettoyage de kapok*	4	58	—	—
Diamantslijperijen. *Taille de diamants*	4	60	—	—
Petroleumboringen. *Forages à pétrole*	81	2 881	—	—
Gasfabrieken. *Usines à gaz*	5	18	—	—
Electrische verlichting. *Eclairage électr*	12	361	2	80
Drinkwater-voorziening. *Eaux potables*	5	69	—	—
Mineraalwaterfabrieken. *Eaux minérales*	3	10	—	—
IJsfabrieken. *Fabr. de glace*	59	1 740	—	—
Kalkbranderijen en cementfabr. *Fours à chaux*	5	120	—	—
Houtkap-ondernemingen. *Abattage de bois*	25	669	—	—
Ambachtswerkplaatsen. *Ateliers de métiers*	52	1 428	34	809
Mestfabrieken. *Fabr. d'engrais chimique*	4	83	—	—
Boekdrukkerijen. *Imprimeries*	3	10	2	17
Stoomwasscherijen. *Lavoirs à vapeur*	1	30	2	15
Stoomkranen. *Grues à vapeur*	20	80	24	137
Stoombrandspuiten. *Pompes à vapeur*	3	12	3	15
Baggermolens. *Dragueurs*	2	18	13	498
Stoomploegen. *Charrues à vapeur*	19	293	—	—
Pompen en pulsometers. *Pompes, pulsomètres*	76	1 051	53	394
Locomot. v. industr. gebruik. *Locom. de l'industr.*	35	404	33	978
Droogdokken. *Bassins à sec*	2	80	1	26
Totaal v. andere stoomketels dan scheepsketels. *Total chaudières excl. navires*	1 831	134 902	253	4 314
Scheepsketels *Chaudières de steamers*	295	14 242	41	1 148
Totaal. *Total*	2 126	149 144	294	5 462

[1]) Zie de noot van de vorige tabel. [2]) W. o. 2 tevens Kinaondernemingen.

III. WERKLOONEN VOOR AMBACHTSLIEDEN EN KOELIES IN HET ALGEMEEN.
Salaires des ouvriers et coolies.

Gemiddeld loon per dag. *Salaire moyen par jour.*

Bron: K. V. Java.

Jaren. *Années.*	Batavia. Ambachtslieden. *Ouvriers en métiers.*	Batavia. Koelies. *Coolies.*	Semarang. Ambachtslieden. *Ouvriers en métiers.*	Semarang. Koelies. *Coolies.*	Soerabaja. Ambachtslieden. *Ouvriers en métiers.*	Soerabaja. Koelies. *Coolies.*
1880	*f* 0,75 à 2,50	*f* 0,50 à 0,60	*f* 0,70 à 2,00	*f* 0,40 à 0,75	*f* 0,80 à 2,00	*f* 0,35 à 0,60
1885	1,00 " ?	0,20 " 0,50	0,50 " 2,00	0,25 " 0,60	0,80 " 2,25	0,20 " 0,50
1887	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,50 " 2,00	0,15 " 0,60	0,75 " 2,00	0,20 " 0,50
1888	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,50 " 2,00	0,15 " 0,60	0,75 " 2,00	0,20 " 0,50
1889	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,70 " 2,00	0,15 " 0,60	0,75 " 1,50	0,25 " 0,40
1890	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,60 " 2,00	0,15 " 0,50	0,75 " 1,50	0,35 " 0,50
1891	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,60 " 2,00	0,15 " 0,50	0,75 " 1,50	0,35 " 0,50
1892	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,60 " 2,00	0,35 " 0,40	0,75 " 1,50	0,35 " 0,50
1893	0,60 " ?	0,20 " 1,00	0,60 " 2,00	0,15 " 0,40	0,75 " 1,50	0,35 " 0,50
1894	1,— " 1,50	0,40 " 0,50	0,50 " 2,00	0,15 " 0,40	0,40 " 1,50	0,15 " 0,50
1895	0,75 " 1,50	0,40 " 0,60	0,50 " 2,00	0,15 " 0,40	0,40 " 1,50	0,15 " 0,50
1896	* " 1,50	0,30 " 0,60	0,50 " 2,00	0,15 " 0,40	0,35 " 2,50	0,15 " 0,50

	Preanger.	Preanger.	Soerakarta.	Soerakarta.	Pasoeroean.	Pasoeroean.
1880	*f* 0,50 à 1,00	*f* 0,20 à 0,60	*f* 0,60 à 1,50	*f* 0,30 à 0,60	*f* 0,60 à 1,00	*f* 0,35 à 0,50
1885	0,25 " 0,75	0,20 " 0,25	0,60 " 1,50	0,30 " 0,60	0,30 " 2,50	0,25 " 0,70
1887	0,25 " 1,00	0,15 " 0,25	0,50 " 0,70	0,30 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1888	0,25 " 1,00	0,15 " 0,30	0,50 " 1,00	0,30 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1889	0,25 " 1,00	0,15 " 0,30	0,50 " 1,00	0,30 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1890	0,25 " 1,00	0,15 " 0,30	0,50 " 1,00	0,25 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1891	0,25 " 1,00	0,20 " 0,30	0,40 " 1,00	0,25 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1892	0,25 " 1,00	0,20 " 0,30	0,50 " 1,00	0,25 " 0,35	0,60 " 1,33	0,25 " 0,40
1893	0,25 " 1,25	0,20 " 0,30	0,50 " 1,00	0,25 " 0,35	0,50 " 1,50	*
1894	0,25 " 1,25	0,20 " 0,30	0,50 " 1,00	0,25 " 0,35	0,50 " 1,50	*
1895	0,25 " 1,25	0,20 " 0,30	0,50 " 1,00	0,25 " 0,35	*	*
1896	0,40 " 1,50	0,20	0,50 " 1,00	0,25 " 0,35	*	*

Buitenbezittingen.

Bron: K. V. *Autres possessions.*

Gewesten. *Provinces.*	Ambachtslieden. *Ouvriers en métiers.* 1880.	Ambachtslieden. 1896.	Koelies. *Coolies.* 1880.	Koelies. 1896.
Sumatra's Westkust [1])	*f* 1,00 à 2,00	*f* 0,65 à 5,00	*f* 0,25 à 0,30	*f* 0,30 à 0,75
Benkoelen	1,00 " 1,50	0,75 " 2,00	0,25 " 0,50	0,40 " 0,50
Lampongsche districten	1,00 " 2,50	1,00 " 3,00	0,50 " 0,60	0,50 " 0,75
Palembang	1,00 " 1,25	1,50 " 2,00	0,40 " 0,60	0,50 " 0,60
Sumatra's Oostkust	2,00 " 3,00	$ 0,70 " 2,00	8,00 " 12,00 (per maand)	$ 0,40 " 0,50 [3])
Atjeh	— —	gemidd. $ 1,00 [2])	*f* 1,00 à ?	*f* 0,75 " 0,90
Riouw	1,00 " 1,50	$ 0,50 à 0,75	0,60 " 0,75	$ 0,30 " 0,50
Banka	1,50 " 3,00	*f* 1,00 " 1,50	1,00 " 2,00	*f* 0,40 " 0,70
Billiton	0,80 " 2,50	0,75 " 1,75	0,60	gemidd. 0,50
Westerafdeeling van Borneo	1,00 " 1,50	0,75 " 1,00	0,66⅔	0,50 " 1,50
Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo	0,60 " 2,50	0,50 " 3,00	0,40 " 0,50	0,30 " 0,50
Menado	0,75 " 1,50	0,70 " 1,75	0,20 " 0,60	0,30 " 0,60
Celebes en Onderhoorigh.	1,00 " 3,00	1,00 " 3,00	0,50 " 1,00	0,60 " 1,00
Amboina	0,75 " 4,00	0,75 " 1,50	0,40 " 1,00	0,40 " 0,50
Banda	1,50 " 5,00	— —	0,80 " 1,00	— —
Ternate	0,50 " 1,00	0,80 " 1,25	0,30	0,30 " 0,40
Timor	1,50 " 3,00	1,00 " 2,00	0,35	0,30 " 0,40
Bali en Lombok	*	1,— " 2,—	*	gemidd. 0,50

[1]) De opgaven over 1896 hebben betrekking tot 1887. Voor latere jaren ontbreken de opgaven.
[2]) " " " 1896 " " " 1895. " " " " " "
[3]) " " " 1896 " " " 1894. " " " " " "

V. Handel en Scheepvaart.

Commerce et navigation.

A. HANDEL. *Commerce.*

1. OVERZICHT DER WAARDE VAN DEN ALGEMEENEN GOEDEREN- EN SPECIËN- IN- EN UITVOER, ZOOWEL VOOR GOUVERNEMENTS ALS VOOR PARTICULIERE REKENING. [1])

Valeur des articles et des monnaies importés et exportés pour le compte du Gouvernement et pour le compte des particuliers.

Invoer. *Importation.*

Bron: S. H. S.

Jaren. *Années.*	Voor Gouvernements-rekening. *Pour le compte du Gouvernement.*			Voor particuliere rekening. *Pour le compte des particuliers.*			Totaal generaal. *Total général.*
	Goederen. *Marchandises.*	Speciën. *Espèces.*	Totaal. *Total.*	Goederen. *Marchandises.*	Speciën. *Espèces.*	Totaal. *Total.*	
1882	*f* 8,564,975	*f* 1,699,500	*f* 10,264,475	*f* 141,677,075	*f* 11,020,529	*f* 152,697,604	*f* 162,962,079
1883	8,001,585	420,000	8,421,585	130,492,770	6,908,530	137,401,300	145,822,885
1884	11,315,163	—	11,315,163	137,964,066	12,739,708	150,703,774	162,018,937
1885	4,215,579	920,000	5,135,579	119,153,116	14,579,088	133,732,204	138,867,785
1886	3,804,593	—	3,804,593	112,882,718	10,049,116	122,931,834	126,736,427
1887	3,274,397	—	3,274,397	116,381,561	6,623,442	123,005,003	126,279,400
1888	4,141,871	—	4,141,871	119,336,104	16,152,075	135,488,179	139,630,050
1889	5,009,445	8,000,000	13,009,445	139,914,805	20,460,521	160,375,326	173,384,771
1890	5,602,351	4,000,000	9,602,351	141,322,087	9,249,279	150,571,366	160,173,717
1891	8,147,703	1,000,000	9,147,703	157,438,304	10,844,900	168,283,204	177,430,907
1892	6,633,294	2,000,000	8,633,294	152,225,378	10,030,052	162,255,430	170,888,724
1893	6,585,534	1,000,000	7,585,534	159,473,640	10,298,297	169,771,937	177,357,471
1894	6,711,597	1,000,000	7,711,597	158,557,897	8,945,735	167,503,632	175,215,229
1895	8,185,091	—	8,185,091	145,051,045	8,294,158	153,345,203	161,530,294
1896	6,746,332	615,000	7,361,332	152,055,300	8,932,001	160,987,301	168,348,633

Uitvoer. *Exportation.*

1882	*f* 29,811,785	—	*f* 29,811,785	*f* 166,974,074	*f* 3,074,968	*f* 170,049,042	*f* 199,860,827
1883	50,721,409	—	50,721,409	148,080,129	759,973	148,840,092	199,561,501
1884	34,383,321	—	34,383,321	154,247,866	1,084,610	155,332,476	189,715,797
1885	16,379,870	—	16,379,870	168,749,349	2,942,469	171,691,818	188,071,688
1886	25,185,390	—	25,185,390	158,070,631	2,964,145	161,034,776	186,220,166
1887	19,802,907	—	19,802,907	166,619,387	736,493	167,355,880	187,158,787
1888	20,358,278	—	20,358,278	163,070,339	668,816	163,739,155	184,097,433
1889	33,072,175	—	33,072,175	164,131,047	459,392	164,590,439	197,662,614
1890	17,148,178	—	17,148,178	158,747,522	653,920	159,401,442	176,549,620
1891	22,160,395	—	22,160,395	188,668,650	13,331,725	202,000,375	224,160,170
1892	26,298,479	—	26,298,479	178,119,132	10,536,893	188,656,025	214,954,504
1893	20,377,312	—	20,377,312	171,023,668	1,030,671	172,054,339	192,431,651
1894	17,022,361	—	17,022,361	182,184,679	878,777	183,063,456	200,085,817
1895	22,281,009	—	22,281,009	201,652,239	1,154,562	202,806,801	225,087,810
1896	14,325,256	—	14,325,256	184,413,534	891,921	185,305,455	199,630,711

[1]) De waarde der in- en uitgevoerde goederen als maatstaf van taxatie, wordt vastgesteld naar de prijzen, elke drie maanden door den Directeur van financiën bepaald, na de Kamer van Koophandel te hebben gehoord; doch bij de bepaling der waarde van de magazijn- en andere goederen, die het Gouvernement uit Europa betrekt, worden de opgaven van prijzen gevolgd, die bij inkoop aldaar door het Gouvernement zijn besteed.

II. OVERZICHT VAN HET AANDEEL VAN JAVA EN MADOERA EN DE BUITENBEZITTINGEN, AFZONDERLIJK IN DE WAARDE VAN DEN ALGEMEENEN IN- EN UITVOER VOOR PARTICULIERE REKENING.

Part de Java et Madoura et des autres possessions au total de la valeur des imports et des exports pour le compte des particuliers.

Invoer. *Importation.*

Bron: S. H. S.

Jaren. *Années.*	Totaal op Java en Madoera. [1] *Total Java et Madoura.*	Waarvan *Dont* aan goederen. *marchandises.*	Waarvan *Dont* aan specie. *espèces.*	Totaal op de buitenbezittingen. *Total autres possessions.*	Waarvan *Dont* aan goederen. *marchandises.*	Waarvan *Dont* aan specie. *espèces.*
1885	*f* 95,864,718	*f* 85,344,643	*f* 10,520,075	*f* 37,967,486	*f* 33,808,475	*f* 4,059,013
1886	80,548,752	75,897,044	4,651,708	42,383,082	36,985,674	5,397,408
1887	78,887,439	75,277,226	3,610,213	44,117,564	41,104,335	3,013,229
1888	87,847,892	77,426,825	10,421,067	47,640,287	41,909,279	5,731,008
1889	103,143,272	89,728,816	13,414,456	57,232,054	50,185,989	7,046,065
1890	91,504,399	88,959,315	2,545,084	59,066,967	52,362,772	6,704,195
1891	110,860,370	103,932,499	6,927,871	57,422,831	53,505,805	3,917,029
1892	112,682,317	107,004,331	5,677,986	49,573,113	45,221,047	4,352,066
1893	121,399,850	115,229,836	6,170,014	48,372,087	44,243,804	4,128,283
1894	117,283,515	112,115,393	5,168,122	50,220,117	46,442,504	3,777,613
1895	103,004,203	98,405,233	4,598,970	50,341,000	46,645,812	3,695,188
1896	107,459,598	103,556,218	4,103,380	53,527,703	48,699,082	4,828,621

Uitvoer. *Exportation.*

1885	*f* 128,661,281	*f* 126,700,417	*f* 1,960,864	*f* 43,030,537	*f* 42,048,932	*f* 981,605
1886	120,956,690	118,749,390	2,207,300	40,078,086	39,321,241	756,845
1887	123,778,844	123,665,824	113,020	43,577,036	42,953,563	623,473
1888	120,260,232	120,206,300	53,932	43,478,923	42,864,039	614,884
1889	112,720,393	112,702,683	17,710	51,870,046	51,428,364	441,682
1890	109,126,913	109,080,509	46,404	50,274,529	49,667,013	607,516
1891	148,704,815	135,899,545	12,805,270	53,295,560	52,769,105	526,455
1892	136,711,045	127,133,445	9,577,600	51,944,980	50,985,687	959,293
1893	129,861,876	129,806,386	55,490	42,192,463	41,217,282	975,181
1894	137,147,336	137,062,364	84,972	45,916,120	45,122,315	793,805
1895	151,733,610	151,693,305	40,305	51,073,191	49,958,934	1,114,257
1896	128,174,452	128,115,452	59,000	57,131,003	56,298,082	832,921

[1]) Een zeer groot gedeelte van de op Java ingevoerde goederen gaat van daar uit naar de Buitenbezittingen. De statistiek van Handel en Scheepvaart geeft niet op, wat door de kustvaart wordt verscheept.

III. ALGEMEENE INVOER VAN GOEDEREN DOOR PARTICULIEREN IN NED. INDIË, NAAR DE LANDEN VAN HERKOMST. (Millioentallen guldens).

Marchandises importées aux Indes Néerl. pour le compte des particuliers, par pays de provenance. (Millions de florins.)

Bron: K. V.

Herkomst. *Provenance.*	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896
Nederland *Pays-Bas*	40,3	40,2	47,2	47,1	49,7	48,2	47,2	50,3	44,1	46,7
Engeland *Gr. Bretagne*	15,2	16,5	16,5	15,5	25,8	23,9	24,0	21,5	20,4	21,0
Frankrijk *France*	1,4	1,1	0,9	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,3
Amerika	7,9	7,5	8,5	6,9	5,3	5,7	6,3	4,1	3,0	3,5
Poeloe Pinang	13,1	12,0	14,9	16,7	15,7	11,4	12,4	13,5	14,3	18,0
Singapore	32,0	35,6	40,3	42,5	45,1	45,0	46,1	50,4	47,8	46,5
Siam	0,2	0,1	0,7	1,1	0,4	0,9	4,3	5,9	1,9	3,1
Saigon	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—	0,4
China	1,5	1,6	2,1	1,5	1,7	1,6	1,9	1,9	2,1	1,7
Australië	1,6	1,3	2,6	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2	1,7
Totaal inclus. andere landen. *Total incl. autres pays*	116,4	119,1	139,9	141,3	157,4	152,2	159,5	158,5	145,0	152,1

IV. INVOER DOOR PARTICULIEREN VAN EENIGE VOORNAME HANDELSARTIKELEN

Importations par particuliers, aux Indes Néerl., des principales marchandises.

Bron: S. H. S.

Artikelen. *Articles.*	1884 Inv. mill. G. *Imp. mill.*	1884 Uit Nederland *Provenant des Pays-Bas.*	1885 Inv. mill. G. *Imp. mill.*	1885 Uit Nederland *Provenant des Pays-Bas.*	1886 Inv. mill. G. *Imp. mill.*	1886 Uit Nederland *Provenant des Pays-Bas.*	1887 Inv. mill. G. *Imp. mill.*	1887 Uit Nederland *Provenant des Pays-Bas.*	1888 Inv. mill. G. *Imp. mill.*	1888 Uit Nederland *Provenant des Pays-Bas.*	1889 Inv. mill. G. *Imp. mill.*	1889 Uit Nederland *Provenant des Pays-Bas.*
		%		%		%		%		%		%
Aardewerk *Faïences*	2,4	56	1,7	56	2,0	57	1,6	50	1,3	52	2,2	54
Bier *Bières*	0,8	61	1,0	52	0,8	51	1,0	42	1,1	41	1,3	50
Eetwaren *Denrées alimentaires*	12,6	27	10,4	22	10,9	23	10,4	25	11,3	24	12,8	23
Fabr. en Stoomwerkt. *Machines*	6,0	64	3,3	53	2,8	64	2,5	63	3,0	68	3,9	62
Garens *Fils*	4,4	47	4,1	40	4,2	51	3,3	41	3,9	40	3,7	36
Gedistilleerd *Boissons distillées*	2,4	69	1,6	69	1,8	63	2,0	68	1,9	63	2,6	64
IJzer en staal *Fers, aciers*	4,5	64	2,9	60	2,3	78	2,2	60	2,9	65	3,3	73
Steenkolen *Houille*	4,4	21	3,0	9,6	1,8	17	2,8	11	2,9	8,8	4,6	3,2
Kramerijen *Quincaillerie*	5,0	49	5,2	47	4,6	47	4,5	42	5,1	38	5,8	41
Manuf. Katoenen *Tissus, Coton*	39,8	56	36,2	52	32,4	56	33,4	54	33,6	50	36,9	52
„ Wollen enh. w. *id. Laine*	3,1	70	1,8	63	1,5	67	2,2	67	2,1	66	2,1	70
„ Zijden en h. z. *id. Soie*	1,8	29	1,8	23	1,3	26	1,4	25	1,6	40	2,0	32
Meel *Farines*	1,7	14	1,8	10	1,8	7,3	1,8	8	1,6	8	1,9	6
Petroleum *Pétrole*	7,5	0,05	7,1	0,4	9,1	0,15	8,5	0,3	7,9	0,1	10,8	0,4
Sigaren *Cigares*	3,4	6,4	2,3	10	2,7	9	2,1	11	2,3	13	2,0	19
Was *Cires*	1,0	56	1,0	49	0,9	54	1,3	53	0,9	42	1,2	60
Wijn *Vins*	2,5	64	1,6	55	1,9	61	1,6	59	1,6	63	1,9	53

[1]) NB. Nederlandsche en vreemde fabrikaten uit Nederl. ingevoerd. Eene juiste opgave der naar Indië uitge

Bronnen: S. C. en J. C.

V. INVOER TOT VERBRUIK VAN EENIGE VOORNAME HANDELSARTIKELEN IN JAV

Artikelen.	Manufact. *Tissus.* Katoen. *de Coton.*	Wollen. *de Laine.*	Zakken. *Sacs.*	Voedingsmiddelen. *Denrées alimentaires.* Eetwaren a. a. g. *Denrées.*	Boter. *Beurre.*	Hammen. *Jambons.*	Kaas. *Fromages.*	Meel. *Farines.*	Tarwe. *Froment.*	Rijst. *Riz.*	[1]) Visch. *Poisson.*	Dranken. Bier. *Bières.*	Brandew. *Cognac.*	Champ. *Vins mousse.*	Jenever. *Genièvre.*	Leggers (Aardw.)
Invoerr. *Droits* tot 1886.	6%	6%	6%	6%	6%	6%	6%	100 kg. fl. 150	vrij. *libre*	vrij. *libre.*	6%	fl. 2 en 2.25 hl.	fl. 40 h. l.	fl. 21 100 fl.	fl. 40 h. l.	vrij. *libre.*
Invoerr. *Droits* av. 1886. Thans. *Aujd'hui*				10%	10%	10%	10%	10%			10%	fl. 4 en 4.50 hl.				
	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 K.G.	1000 G.	1000 G.	1000 K.G	1000 L.	1000 K.G.	1000 K.G.	1000 L.	1000 L.	1000 Fl.	1000 L.	1000 G.
1883	31783	2445	327	3466	272	178	91	4639	213	*	*	916	323	94	1180	155
1884	30674	2537	253	3555	450	152	112	4726	100	34439	14873	1054	284	83	1164	125
1885	27489	1568	364	3363	237	157	96	4972	29	29849	14267	1124	253	46	1076	145
1886	24518	1261	555	3137	273	157	101	3941	105	941	14873	964	307	57	1199	85
1887	23716	1823	456	2903	276	147	114	4669	126	405	12000	925	306	48	1121	95
1888	24642	1637	615	2742	245	181	98	3917	14	9504	13317	1052	316	51	1107	50
1889	26250	1751	565	2811	211	124	123	4537	14	28050	16555	1179	441	56	1053	58
1890	25446	1874	427	3002	210	159	114	5061	4	45795	16778	1129	390	46	1179	40
1891	29838	2211	517	3440	182	182	140	5208	2	54807	19554	1254	464	60	941	38
1892	31481	1769	488	3925	184	181	118	7686	5	79624	16671	1168	480	54	1494	119
1893	29208	2352	1415	3850	149	137	124	7620	14	101666	29024	1272	466	53	951	71
1894	29060	1728	608	4938	146	141	143	7840	33	126950	33766	1189	419	48	1623	59
1895	28508	1584	519	4522	108	196	133	8854	66	75405	28031	1175	374	57	1280	25
1896	27586	1567	519	4682	73	156	140	7857	—	114883	27379	1155	371	52	1188	38
1897	28282	1284	675	4436	94	156	130	8991	—	159808	29439	1035	319	59	1251	53

[1]) Inclusief het uit Java naar andere deelen van het tolgebied uitgevoerde. G = Gulden. K.G. = Kilogr. L. = Liter.

Digitized by Google

IN NED. INDIË, EN HET AANDEEL VAN NEDERLAND DAARIN. [1]) (MILLIOENTALLEN GULDENS.

avec spécification des provenances des Pays-Bas. (millions de florins.)

1890		1891		1892		1893		1894		1895		1896	
Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Provens. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Provens. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Provens. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Provens. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Provens. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Provens. des Pays-Bas.*	Inv. mill. G. *Imp. mill.*	Uit Nederland *Provens. des Pays-Bas.*
	%		%		%		%		%		%		%
2,1	64	2,0	61	2,0	60	2,2	61	2,4	61	2,0	56	1,8	55
1,2	48	1,4	58	1,0	55	1,1	51	1,1	56	1,0	56	1,0	50
13,5	21	14,1	19	14,2	21	16,4	19	19,2	16	18,1	16	17,1	16
3,8	58	2,4	50	3,2	61	3,9	55	4,0	64	2,7	63	3,7	59
3,3	39	5,1	31	3,9	30	2,9	25	3,4	27	3,8	34	4,5	32
2,2	64	2,1	57	2,7	58	2,2	52	2,5	61	2,1	56	2,4	52
3,6	72	4,1	64	3,5	70	4,1	66	4,5	74	4,3	73	6,0	64
3,2	6,6	3,7	1,3	2,6	1,0	2,0	1,9	1,9	1,4	1,3	5,7	1,8	3,0
6,0	40	3,7	42	3,7	48	3,6	45	4,1	41	3,9	37	4,2	36
35,7	55	41,7	49	40,9	48	37,4	49	36,6	50	35,0	48	33,5	47
2,2	67	2,7	61	2,0	52	2,6	51	1,9	58	1,6	63	1,7	61
1,9	29	2,4	21	2,0	28	2,2	23	2,4	34	1,6	23	1,6	25
1,8	4	1,4	4	1,9	3,5	1,9	5,5	1,7	4,9	1,9	2,7	1,6	2,8
11,4	—	11,0	—	11,9	0,04	12,8	0,02	5,5	0,02	5,1	0,02	4,6	0,04
1,6	22	1,6	23	1,6	24	1,6	25	1,4	30	1,3	36	1,2	45
1,3	47	1,4	54	1,2	44	1,8	43	1,6	38	1,1	46	2,0	49
2,0	52	1,9	51	1,7	54	1,6	55	1,7	50	1,5	48	1,8	55

werde Nederlandsche fabrikaten kan niet gegeven worden.

VOOR PARTICULIEREN. [1]) *Importations à Java de quelques articles importants (comm. spécial).*

Boissons.						Metalen. *Métaux.*							Oliën, teer, enz. *Huiles etc.*					
Likeuren.	Mineraal water. *Eaux minér.*	Wijn. *Vins.*	Aardewerk. *Faïences.*	Glasen glaswerk. *Verres et verreries.*	Kramerij. *Merceries quincaillieries.*	IJzer in stav. *Fers bruts.*	IJzer. Staalw. *Fers ouvrés.*	Koper. *Cuivre.*	Lood. *Plomb.*	Spijkers. *Clous.*	Staal. *Acier.*	Zink. *Zinc.*	Petroleum. *Pétrole.*	Lijnolie. *Huiles de lin.*	Verfwaren. *Couleurs.*	Koolteer. *Goudron.*	Zw. teer. *Goudron.*	Steenkolen. *Houille.*
3. 40 fl. 1.	fl3.60 100fl.	fl.9 h.l. fl10.50 100 fl.	6%	6% / 10%	6%	vrij. *libre.*	6% / 10%	vrij. *libre.*	vrij. *libre.*	vrij. *libre.*	vrij. *libre.*	vrij. *libre.*	6%	6%	6%	vrij. *libre*	vrij. *libre*	vrij. *libre*
1000 L.	1000 Fl.	1000 L.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 L.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 G.	1000 T.
84	782	2081	1111	353	*	520	809	284	14	219	54	67	57136	167	293	20	40	142
78	1097	1756	1199	499	2662	1043	867	300	13	365	44	36	72620	158	403	39	72	155
71	532	1170	1011	340	3242	515	677	243	7	102	32	45	63318	61	313	20	34	129
77	987	1313	1207	346	2695	432	424	176	4	187	27	52	79398	139	294	44	63	65
75	729	1109	957	366	2550	370	340	195	11	166	33	52	71190	137	320	41	27	141
70	917	1157	892	348	2923	567	480	144	2	211	48	59	67300	110	285	10	39	118
73	1420	1205	1227	504	3121	509	551	246	2	293	40	68	91971	174	327	20	50	159
70	1163	1339	1314	490	3536	716	541	269	11	196	44	72	94463	77	354	45	50	130
125	1468	1310	1375	584	4026	848	514	332	8	309	75	55	93610	181	427	48	47	153
74	1233	1360	1422	507	4162	740	628	381	19	251	56	85	101675	138	413	40	54	118
83	1262	1323	1612	519	5083	708	742	319	22	247	98	91	144401	124	395	40	22	107
89	1292	1367	1748	674	3637	977	722	218	50	342	81	46	90685	168	452	39	32	112
86	1039	1227	1358	496	4023	566	687	184	60	280	82	37	92591	171	458	34	37	82
88	1111	1291	1164	487	4135	616	662	267	—	257	76	44	89269	187	462	59	44	112
92	1357	1538	1123	576	4255	556	991	277	—	299	69	47	87030	213	469	52	44	111

l. = Flesschen. T. = Tonnen. [2]) Incl. niet afzonderlijk genoemd. [3]) En andere mousseerende wijnen.

Digitized by Google

VI. UITVOER DER VOORNAAMSTE HANDELSARTIKELEN.

1. Uitvoer uit geheel Nederl. Indië en uit Java en Madoera afzonderlijk.

Bronnen: S. H. S., J. C. en M. H. B. *a.* Uitgeklaarde hoeveelheden volgens de officieele statistiek. [1])

Artikelen. *Articles.*		Koffie. *Café.* Gouv. [3]) tons.	Koffie. *Café.* Part. [4]) tons.	Suiker. *Sucre.* tons.	Rijst. *Riz.* tons.	Arak. [6]) liters.	Rotting. *Rotan.* tons.	Zwarte peper. *Poivre noir.* tons.	Huiden. *Peaux.* tons.	Tabak. [7]) *Tabac.* tons.
Uitvoerrecht. [2]) *Droits d'exp.*		Vrij. *libre.*	*f* 1 p. 100 K.G.	0,15 p. 100 K.G. [5])	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	2% waarde.	*f* 1 100 K.G.
1888	Totaal	21 739	40 771	375 705	64 870	1 828	11 806	6 426	3 405	23 944
	J. en M.	21 739	29 367	375 695	63 977	1 753	1 268	1 846	2 837	12 199
1889	Totaal	31 565	41 817	315 750	35 275	2 162	13 929	7 647	3 790	29 686
	J. en M.	31 565	28 575	315 740	31 187	2 133	1 800	2 837	3 125	14 988
1890	Totaal	13 579	25 169	367 785	30 853	1 164	13 206	7 652	3 351	30 910
	J. en M.	13 267	15 579	367 780	26 986	1 127	1 291	1 978	2 782	15 886
1891	Totaal	17 229	38 759	463 560	29 593	1 627	14 549	7 385	3 999	33 053
	J. en M.	17 229	28 495	463 547	27 691	1 611	844	3 135	3 126	13 564
1892	Totaal	20 957	41 059	425 367	20 379	2 015	14 751	10 625	3 953	34 313
	J. en M.	20 957	28 782	425 364	17 138	1 997	1 945	5 880	3 149	16 071
1893	Totaal	13 445	25 361	507 490	32 032	2 108	17 621	8 224	3 874	28 882
	J. en M.	13 445	17 069	507 485	28 888	2 095	1 532	4 079	3 145	17 075
1894	Totaal	11 014	47 772	415 861	32 964	1 525	12 039	8 561	3 727	30 017
	J. en M.	11 014	38 422	415 861	29 652	1 514	782	5 157	2 722	16 177
1895	Totaal	16 674	39 690	575 662	34 663	1 301	11 587	6 758	3 936	31 718
	J. en M.	16 460	31 186	575 659	31 956	1 300	1 034	3 872	3 021	15 760
1896	Totaal	9 374	44 685	572 142	36 774	1 338	13 298	13 908	4 351	28 217
	J. en M.	9 374	35 603	572 138	32 487	1 333	1 082	5 086	3 156	11 737
1897	J. en M.	14 728	38 820	510 065	17 615	2 074	864	6 347	3 360	20 149

Uitgevoerde hoeveelheden uit Java (volgens de marktberichten der Handelsvereeniging te Batavia) met aantooning
Bron: M. H. B.

	picols.	picols.	picols.	picols.	leggers.	picols.	picols.	stuks. [12])	picols.
Holland	238 475	435 724	42 356	238 564	1 588	2 444	25 215	386 342†	222 231
Gr. Britt. en Eng. Kanaal v. orders.	—	596	246 149	—	—	5 315	9 084	150†	—
Middell. zee v. o.	—	50 100	892 406	4 848	—	—	—	1 679†	—
„ en Zw. zeehav.	—	40 124	—	—	—	—	10 023	20 325†	—
Duitschland	—	2 723	—	7	—	1 220	—	330†	—
Amerika	—	2 844	3 870 232	—	—	—	—	1 183†	—
Australië	—	1 213	512 445	—	—	—	16	—	—
China	—	1 500	1 918 895	861	—	—	99	—	—
Britsch-Indië	—	2	90 898	—	—	—	—	—	—
Singapore	—	45 932	458 303	44 933	2 032	6 520	46 807	25 281	—
Tot. incl. uitv. n. and. landen 1897.	238 475	609 054	8 099 788	291 179	3 724	15 499	91 244	435 290†	222 231
„ 1896.	162 842	593 556	9 895 184	487 465	2 272	16 297	84 675	434 853†	170 699
„ 1895.	270 281	517 677	9 756 482	506 828	3 311 20/2	18 433	57 850	417 722†	259 903
„ 1894	564 402	648 525	7 306 667	507 816	3 875 20/2	13 371	91 188	416 730†	271 437
„ 1893.	233 966	299 575	7 815 765	444 201	3 838	29 711	61 871	493 376†	284 378
„ 1892.	329 339	475 086	7 207 681	284 506	3 239 24/2	33 030	95 227	591 923†	262 963
„ 1891.	269 964	477 782	7 610 223	451 727	3 192 31/2	28 462	51 679	545 261†	238 755
„ 1890.	238 323	276 878	6 179 737	457 925	3 473	26 086	35 432	542 983†	244 978
„ 1889.	468 420	483 058	5 885 063	502 380	3 685	36 053	41 026	527 365†	240 902
„ 1888.	325 048	475 178	6 202 651	1 080 678	749	22 340	27 989	555 015†	193 406

[1]) Daar de laatste offic. statistiek van Handel en Scheepvaart in N. I. over het jaar 1896 loopt, zijn voor het jaar het M. H. B.) opgegeven. [2]) De hiergenoemde rechten worden in geheel Ned.-Indie geheven, uitgez. de vrijhavens en de uit Jav. havens uitgev. Gouvts.-koffie opgegeven (uitgez. 1890 waar 312 en 1895 waar 214 tons uitvoer van Menado wordt vern. van Menado uitgev : (picols) 7294, 17 769 (waarvan 4624 verong.) en 5116; in 1891, 1893, 1894 en 1896 werd opgaven der Reg. Statistiek en de Handelsberichten zijn moeilijk te verklaren. [4]) Hiervan telken jaren 1893 en opnieuw den 1en Juni 1895 (voor den tijd van een jaar) geschorst. Sedert 1 Juni 1896 weder geheven werd vermelden dan de Off. stat. is het waarschijnlijk dat de aangiften bij den uitvoer niet juist zijn. [6]) In de opgaven [7]) Niet bereid v. de inl. markt. De Reg. stat. vermeldt het netto, de Handelsber. het bruto gewicht. [8]) De belangrijk wordt, reeds in andere havens is uitgeklaard. [9]) In de Handelsberichten schijnt veel van de Cassia als uitvoer Java uitgevoerde tin is afkomstig van Banka en Billiton. [11]) De verdeeling der producten over landen van bego geen rekening houdt met de overlading en verandering van bestemming in Batavia van een gedeelte der in andere 3 638, 2 472, 3 939, 4 923, 2 658, 1 596, 1 025 en 973 pakken, die afzonderlijk worden opgegeven. [12]) Boven-

Exportations des principales marchandises.
Exportations totales des colonies, et de Java et Madoura séparément.
Exportations d' après la statistique officielle.

Indigo. [7]) tons.	Notenmusk. [8]) *Noix de musc.* tons.	Damar. tons.	Kapok. tons.	Thee. tons.	Kaneel en Kassia. [9]) *Cannelle.* tons.	Tin. [10]) *Etain.* Gouvern. tons.	Tin. [10]) *Etain.* Part. tons.	Kinab. *Ecorce de quinq.* Gouvern. tons.	Kinab. *Ecorce de quinq.* Part. tons.
f 0,10 1 K.G.	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*	*f* 3,50 100 K.G.	Vrij. *libre.*	Vrij. *libre.*
689	1 281	3 928	2 029	3 400	405	5 958	4 994	331	1 632
689	198	802	1 657	3 400	5	5 958	4 992	331	1 631
727	1 124	4 804	1 258	3 492	362	4 525	5 194	347	2 257
727	59	1 311	1 103	3 492	21	4 525	5 192	347	2 257
611	1 043	4 380	1 868	3 210	708	4 185	5 044	211	2 820
611	78	1 182	1 577	3 210	55	4 185	5 039	211	2 820
720	1 370	3 942	2 187	2 673	606	5 710	5 370	257	3 090
720	35	1 017	1 936	2 673	4	5 710	5 368	257	3 090
691	1 340	2 210	1 587	3 671	899	6 296	5 902	312	2 330
691	34	1 083	1 379	3 671	2	6 296	5 901	312	2 330
607	1 401	1 989	1 509	2 712	971	7 528	4 515	257	2 710
607	65	846	1 241	2 712	4	7 528	4 515	257	2 710
518	1 187	1 898	1 722	2 730	842	7 393	5 808	314	3 256
517	47	1 118	1 661	2 730	1	7 393	5 808	314	3 254
585	1 185	2 460	2 131	4 817	951	6 884	4 417	334	3 481
585	36	1 243	1 889	4 817	45	6 884	4 416	334	3 481
636	1 177	3 782	2 771	3 264	827	6 928	5 051	312	3 709
636	41	1 321	2 277	3 264	7	6 928	5 050	312	3 709
800	45	1 369	1 825	3 975	39	7 642	4 016	299	5 280

van de bestemming der uitvoeren van 1896 [11]). *Exportations de Java par destinations (d'après les bulletins du marché.)*

Amsterd. pond.	picols.	picols.	picols en pakken.	kilogr.	picols.	picols.	picols	Amsterd. pond.	Amsterd. pond.
1 537 519	326	6 752	18 323	3 044 771	43	134 008	52 477	597 224	7 701 299
—	—	2 557	2	1 861 398	—	—	820	—	191 054
2 334	—	1 479	—	880	—	—	10 647	—	—
517 748	8	3 435	902	5 550	—	—	16 833	—	2 673
47 220	—	197	—	19 673	—	—	—	—	—
—	—	1 290	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	9 811	—	—	—	—	—	—
—	7	—	1 562	—	—	—	—	—	—
668	—	—	1 500	5 457	—	—	—	—	—
1 039	259	7 619	2 151	156 493	610	—	8 747	—	6 476
2 107 921	600	23 329	34 251	5 094 720	653	134 008	89 524	597 224	7 901 502
1 764 841	762	25 877	38 586	4 732 311	68	111 114	79 884	631 177	9 440 855
1 568 208	604	22 867	34 208	5 012 527	133	119 748	72 457	676 125	8 239 745
1 349 555	701	19 857	33 135	3 966 587	326	111 821	95 004	654 851	8 266 744
1 641 702	1 310	15 546	23 365	3 992 716	172	116 189	68 040	519 258	6 913 556
1 653 436	669	18 405	31 064	4 158 326	120	105 370	97 089	568 846	5 968 745
1 847 122	1 079	19 332	38 459	2 745 005	814	87 344	79 626	742 760	7 165 927
1 534 193	1 667	20 608	25 870	3 540 219	2 901	61 667	80 664	518 884	6 109 423
1 887 018	4 899	24 501	16 869	3 507 375	1 679	76 353	83 756	772 988	4 066 382
1 722 352	1 850	15 744	19 089 [12])	3 403 908	774	98 339	76 675	529 942	3 136 086

1897 slechts de cijfers voor Java en Madoera (voor den uitv. van partic. uit de Jav. Courant en voor dien van het Gt. uit Sum. Oostk. en Djambi, waar bijz. tarieven van kracht zijn. [3]) In de statist. van Handel en Scheepv. wordt slechts vermeld). Volgens opgaven, verstrekt door de Nederl. Handel-Mij., werden achtereenvolgens van 1888—90 door het Gouvoor gouv. rek. geen koffie uit Menado uitgev., maar in 1892 : 11 234 pic., in 1895 : 4322 pic. en in 1897 : 7022 pic. De verschillen in de ± 100,000 pic. op Java verkochte Gouvernements-koffie. [5]) De heffing van dit uitvoerrecht werd van 1 Juni 1887 tot ult. het bij de Wet van van 1 Febr. 1898 (Stbl. n° 45) geheel afgeschaft. Daar de Handelsber. méér uitvoeren der Handelsberichten schijnt niet altijd behoorlijk rekening gehouden met de uitvoeren naar Singap. en Timor-Delhi hoogere cijfers der Handelsver. kunnen daardoor worden verklaard, dat veel van het product wat van Java verscheept van Java te worden meegeteld, die in de Reg. Stat. als uitvoer van de Buitenbezittingen voorkomt. [10]) Het van stemming wordt uit de marktberichten der Handelsvereeniging te Batavia overgenomen, daar de officiele statistiek havens uitgeklaarde producten. [12]) De † † beteekenen achtereenvolgens 4 017, 5, 35, 167, 7, 57, 4 288, 3 833, dien 3 950 balen = ongeveer 2 242 picols.

2. Uitvoeren van eenige handelsartikelen uit Padang, naar landen van bestemming.

Exportations de quelques marchandises de Padang, par destinations.

Bronnen: M. H. P. en Bijl. bij M. H. B.

Bestemming.	Koffie[1][2] *Café.* pic.	Rotting. *Rotan.* pic.	Cassia. pic.	Gomclast. pic.	Gomdamm. pic.	Gom-Benzeë pic.	Huiden.[1] *Peaux.* pic.	Coprah. pic.	Gambier. pic.
New-York	62 658	3 750	7 247	—	20	8	—	—	—
Nederland	7 182	9 801	7 233	—	6652	130	43 986	14 618	—
Java	391	—	4	—	285	4 716	140	—	7 018
Straits	790	5 820	1 482	—	6	113	—	—	1 100
Marseille	—	1	—	—	50	—	—	28 439	—
San Francisco	650	—	150	—	—	—	—	—	—
Londen	—	—	—	—	—	136	—	—	—
Triëst	207	—	—	—	—	—	234	—	—
Hamburg	4	1 511	—	70	187	33	—	—	—
Odessa	—	—	—	—	—	20	—	—	—
Totaal 1897	71 882	20 696	16 116	72	7 200	5 156	44 360	43 057	8 118
1896	69 571	17 083	9 245	131	12 083	7 392	51 962	93 226	6 172
1895	62 046	14 234	14 733	58	9 582	7 776	46 439	77 472	7 250
1894	56 331	8 107	14 477	73	4 402	7 298	46 619	41 949	5 594
1893	69 036	13 620	11 697	168	4 980	6 011	27 898	52 160	5 370
1892	73 750	22 776	14 581	316	4 990	6 298	23 632	66 192	6 035
1891	79 416	45 035	11 495	877	7 188	4 846	33 342	52 595	4 399
1890	67 241	32 200	10 835	813	5 873	4 513	28 843	55 615	4 743
1889	115 467	29 731	7 954	455	6 490	5 033	32 018	61 645	5 045
1888	85 654	20 268	5 880	1 086	4 314	4 640	33 306	71 157	4 583
1887	90 602	17 485	17 461	4 101	4 591	6 223	39 062	51 152	4 495
1886	62 759	22 272	13 076	631	2 253	5 616	38 586	48 386	4 785
1885	137 580	26 250	7 979	922	2 009	4 674	38 692	60 761	4 307
1884	133 964	23 453	14 489	1 449	1 888	4 441	31 791	49 991	3 343
1883	135 824	37 899	9 291	1 174	1 842	4 490	34 048	14 251	1 924
1882	98 534	20 425	12 421	628	1 350	5 683	29 151	—	1 609
1881	101 805	29 927	10 392	613	1 140	6 165	21 033	—	1 014
1880	134 635	27 763	7 570	338	1 405	4 911	13 051	—	1 104
1879	104 504	19 340	11 764	68	1 124	5 380	10 182	—	1 578
1878	124 175	17 336	4 529	61	717	7 125	10 633	—	1 619
1877	141 854	24 792	5 233	13	701	4 852	9 257	—	1 082
1876	141 780	16 981	2 197	46	531	5 818	12 138	—	535
1875	160 844	24 762	3 314	25	317	6 601	8 579	—	1 682
1874	128 557	19 376	2 314	155	481	6 148	10 798	—	926
1873	97 805	17 221	2 770	503	373	4 719	11 018	—	777

[1]) In het Gouvernem. Sum. Westk. zijn dezelfde uitvoerrechten verschuldigd als op Java. Zie vorige tabel.
[2]) Hieronder de Gouvernements-koffie, die geregeld te Padang wordt verkocht.

Digitized by Google

3. Uitvoeren van Makassar, naar landen van bestemming.
Exportations de Macassar, par destinations.

Bron: M. M. R.

Bestemming.	Koffie. [1] *Café.* pic.	Rotting. *Rotan.* pic.	Gutta-percha. pic.	Gom Copal. pic.	Parelmoer. *Nacre.* pic.	Huiden. *Peaux.* pic.	Noten-muscaat. *Noix de musc.* pic.	Coprah.
Europa	37 127	360	—	19 450	626	136	1 064	23 226
New-York ...	—	—	—	303	—	—	—	—
Java.....	7 200	841	—	86	—	77	1 422	—
Singapore ...	16 038	36 371	—	57 252	2 440	6 239	2 557	34 070
Tot. 1897...	60 365	37 572	—	77 091	3 066	6 452	5 043	66 581
Total. 1896...	24 701	29 274	—	62 912	3 515	7 509	5 458	142 142
1895...	37 687	18 226	—	54 311	975	4 666	4 670	95 959
1894...	42 364	12 918	—	46 910	2 789	7 914	3 449	104 624
1893...	32 398	14 055	—	46 443	864	4 556	5 934	72 513
1892...	63 589	13 105	—	42 681	885	5 379	5 178	89 414
1891...	44 163	14 324	—	34 895	1 349	4 378	6 476	128 101
1890...	72 277	5 990	—	18 286	1 186	1 376	3 566	5 568
1889...	112 665	18 886	30	29 437	2 125	1 861	4 142	32 763
1888...	50 825	9 885	2	34 996	1 905	2 640	4 214	36 541

[1]) In het Gouvernem. Celebes en O. worden geene uitvoerrechten geheven.

4. INVOER UIT, EN UITVOER NAAR NEDERLAND VAN ZILVEREN MUNT.
Importations et exportations de monnaies d'argent. (Commerce avec les Pays-Bas.)

Bron: S. H. S.

Jaren. *Années.*	Voor rekening van het Gouvernement. *Par le Gouvernement.*		Voor particuliere rekening. *Par particuliers.*	
	Invoer. *Importations.*	Uitvoer. *Exportations.*	Invoer. *Importations.*	Uitvoer. [1]) *Exportations.*
1877	*f* 17 500 000	—	—	—
1878	10 000 000	—	—	*f* 6 720 000
1879	6 500 000	—	—	2 750 000
1880	3 000 000	—	—	2 760 000
1881	—	—	—	600 000
1883	1 300 000	—	—	2 300 000
1883	—	—	—	—
1884	—	—	*f* 500 000	—
1885	—	—	500 000	600 000
1886	—	—	—	940
1887	—	—	200 000	50
1888	—	—	7 988 000	3 000
1889	8 000 000	—	9 072 900	510
1890	4 000 000	—	2 630 000	—
1891	1 000 000	—	—	9 650 000
1892	2 000 000	—	4 148 000	8 800 000
1893	1 000 000	—	—	460
1894	1 000 000	—	3 978	500
1895	—	—	1 115	515
1896	615 000	—	54 500	—

[1]) Buitendien zijn van Singapore direct, van af 1875 tot en met 1894 naar Holland verzonden 17,5 millioen gulden, hetzij rechtstreeks, hetzij via Londen c. f. Mr. N. P. van den Berg: the financial and economical condition of Netherl. India, Third Edition, blz. 24 en 25.

VII. OVERZICHT VAN DE BESTEMMING DER VAN JAVA UITGEVOERDE SUIKER SEDERT HET OOGSTJAAR 1884—85 (1 JULI—30 JUNI) (per tons van duizend kilogr.)
Sucres exportés de Java, par destinations (tonnes de 1000 kgr.)

Bronnen: W. O. S. en K. V.

Landen van bestemming. *Pays de destination.*	1884/85	1885/86	1886/87	1887/88	1888/89	1889/90	1890/91	1891/92	1892/93	1893/94	1894/95	1895/96	1896/97
Nederland *Pays-Bas*	2 157	2 267	158	2 313	221	712	2 354	2 046	3 049	5 845	2 107	1 459	6 338
„ voor orders *p. ordres*	5 154	199	—	—	2 333	934	2 352	4 270	—	—	—	—	—
Belgie *Belgique*	—	—	—	—	1 113	—	—	—	—	—	—	—	—
Engeland *Gr. Bretagne*	9 271	1 780	248	2 343	3 120	—	2 196	17 362	—	9 100	19 798	17 049	4 007
Kanaal voor orders *Manche pour ordres.*	189 891	233 084	194 397	177 042	75 922	46 384	73 667	58 719	105 396	119 001	45 726	151 870	70 728
Duitschland *Allemagne*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Frankrijk *France*	1 520	13 823	13 119	9 726	7 998	3 789	3 600	4 783	—	6 302	7 390	5 478	309
Italië	—	1 186	3 954	—	2 156	1 698	—	—	—	—	—	—	—
Spanje. *Espagne*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10 186	—	1 124
Id. voor orders. *Id. p. Ordres*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 355	5 189	2 156	7 067
Overig Europa. *Aut. pays de l'Europe.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	488	18 575	16 495	17 201
Middell. zee v. orders. *Méditerr. p. ordr.*	108 051	84 000	46 404	75 034	93 875	119 932	109 605	124 186	81 177	99 190	104 141	109 651	159 612
Amerika	6 320	2 654	5 590	7 425	50 380	46 815	78 991	60 071	28 556	18 342	53 929	97 926	66 332
Chili	—	—	—	—	—	1 578	—	—	—	—	—	—	—
Australië	21 397	398	13 551	21 171	31 090	34 060	31 801	47 840	47 800	37 453	34 301	14 346	29 919
Britsch Indië *Indes Brit.*	990	2 400	991	1 677	494	—	4 208	5 127	—	3 339	9 405	4 209	6 574
Hongkong	24 224	14 054	59 699	87 391	84 648	61 949	80 184	97 392	109 271	155 354	139 323	126 811	107 186
China										18 280	9 649	4 266	4 330
Siam	—	—	—	—	—	—	22	—	—	—	—	—	—
Perzische Golf	615	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Singapore	5 577	7 877	21 238	13 287	11 541	15 343	20 288	12 801	20 112	22 716	32 363	18 146	18 213
Andere landen. *Autres pays.*	—	—	—	—	—	—	—	—	31 558	1 409	17	11	1 018
Totaal. *Total*	375 167	363 722	359 349	397 409	364 401	333 194	409 268	434 597	426 919	499 174	492 099	569 873	499 958

VIII. OVERZICHT VAN DE VERDEELING DER VAN NED. INDIË UITGEVOERDE KOFFIE OVER LANDEN VAN BESTEMMING (per tons van 1000 KG.)

Cafés exportés des Indes, par pays de destination (tonnes de 1000 Kgr.)

Bron: S. H. S.

	Nederland. *Pays-Bas.*		Engeland. *Angleterre.*	Frankrijk. *La France.*	Oostenrijk. *Autriche.*	Turkije. *Turquie.*	Port-Saïd.	Amerika. *Amérique.*	Singapore.	Hongkong.	Tot. incl. andere landen. *Total à l'incl. d'autres pays.*
	Gouv.[1] koffie.	Part. koffie.									
1882	51 609	25 664	189	860	767	111	—	6 544	1 197	175	87 275
1883	59 129	33 006	574	1 282	749	—	—	9 558	958	208	105 975
1884	59 010	25 658	198	1 888	56	661	—	9 015	2 803	135	100 066
1885	25 659	20 738	558	1 430	81	22	—	10 311	1 239	149	60 280
1886	35 095	26 746	120	1 605	68	219	—	7 835	1 673	250	73 818
1887	21 170	17 630	35	1 420	227	2 021	—	7 542	1 273	54	51 724
1888	22 151	26 749	83	1 244	270	—	2 423	6 716	2 793	407	62 921
1889	31 565	24 845	468	1 147	527	—	2 814	6 427	5 243	162	73 382
1890	13 579	13 345	173	632	154	—	819	6 515	3 326	92	38 748
1891	17 229	24 592	40	858	1 021	—	1 720	5 367	4 490	142	55 987
1892	20 957	22 542	281	469	2 149	—	2 100	6 725	6 186	243	62 016
1893	13 445	12 751	8	160	949	—	962	4 735	5 404	334	38 806
1894	11 014	31 044	1	473	1 963	—	3 193	3 265	7 027	331	58 785
1895	16 674	22 416	21	485	3 097	—	2 030	5 166	5 851	255	56 364
1896	9 374	26 098	21	435	3 017	—	3 312	4 415	6 800	278	54 059

[1]) Uit Javasche havens uitgeklaard, uitgezonderd 88 tons in 1883, 312 tons in 1890, 214 tons in 1895 die worden opgegeven als van Menado uitgevoerd; de Menado uitvoeren van 1888—1897 (zie blz. 52—53 noot 3).

IX. VERSCHEPING VAN KOFFIE NAAR JAVA, IN TONS VAN DUIZEND KILOGR.

Café importé à Java (tonnes de 1000 kgr.)

Bronnen: S. H. S. en M. M. R.

van *de*	Padang.	Palembang.	A. havens van Zuid-Sumatra. *Autres ports de Sumatra Sud.*	Makasser. [1])	Timor Delhi. [2])
1887.....	53	790	113	893	1 050
1888.....	51	1 346	79	836	1 674
1889.....	4	1 479	79	1 750	1 265
1890.....	52	1 384	5	1 008	1 103
1891.....	4	1 153	49	584	1 142
1892.....	32	2 029	188	583	1 118
1893.....	133	1 481	63	172	773
1894.....	—	854	87	631	754
1895.....	—	1 183	54	305	1 192
1896.....	16	667	362	445	279

[1]) Deze cijfers zijn genomen uit de Makassar Market Reports daar de officieele statistieken de uitvoeren van koffie uit de vrijhavens naar plaatsen binnen Ned.-Indie niet vermelden.

[2]) Deze cijfers hebben betrekking op geheel Nederl. Indië.

X. OVERZICHT VAN DE OOGSTEN EN VAN DE OPBRENGST VAN JAVA- EN SUMATRA-TABAK, AANGEBRACHT OP DE NEDERLANDSCHE MARKT.

Quantité et valeur des tabacs importés aux Pays-Bas de Java et de Sumatra.

Bron: S. S. J.

Gewas. *Récolte.*	Java. Pakken. *Balles.*	Java. Midden-cijfer van opbrengst per ½ kilo. *Prix moyen.*	Java. Totaal-waarde (cca.) (m/m. guld.) *Valeur approximative millions de florins.*	Sumatra. Pakken. *Balles.*	Sumatra. Midden-cijfer van opbrengst per ½ kilo. *Prix moyen.*	Sumatra. Totaal-waarde (cca.) (m/m. guld.) *Valeur approximative millions de florins.*
1865	107 000	*	*	189	149 c.	0,04
1870.....	106 940	62 c.	10,50	3 114	122 „	0,50
1875.....	182 177	50 „	14,50	15 147	172 „	3,50
1880.....	150 417	41 „	10,00	64 965	113 „	11,50
1881.....	196 462	27 „	9,00	82 356	115½ „	14,25
1882.....	73 718	30 „	3,50	102 032	137 „	21,00
1883.....	76 413	50½ „	6,50	93 504	133 „	19,00
1884.....	122 928	36½ „	8,00	125 476	145 „	28,00
1885.....	109 539	37 „	7,00	124 721	141 „	27,00
1886.....	106 560	37 „	7,00	138 631	154 „	32,25
1887.....	138 919	38 „	9.25	139 513	121 „	26,00
1888.....	169 863	27 „	8,50	167 918	129 „	33,00
1889.....	141 126	30 „	7,50	161 959	147½ „	36,25
1890..... ..	182 508	25½ „	8,00	219 764	73 „	24,50
1891.....	136 359	33½ „	7,75	206 316	93½ „	29,25
1892.	179 340	33½ „	10,25	137 325	125 „	25,75
1893.....	218 796	27½ „	11,00	163 019	145 „	35,50
1894.....	154 153	31 „	8,00	190 989	119 „	36,00
1895.....	153 250	37½ „	10,00	200 908	90 „	27,50
1896.....	196 253	40	14,00	189 039	111	32,50

XI. HANDEL VAN NEDERLANDSCH-INDIË MET PINANG, SINGAPORE.

Commerce des Indes Néerlandaises avec Pinang et Singapour.

1. Handel tusschen Pinang en Ned.-Indië, hoofdz. Sumatra's Oostk. en Atjeh.

Commerce des Indes Néerl., principalement de la côte oriënt. de Sumatra et Atjeh avec Pinang.

Bron: C. V. Penang.

Jaren. *Années.*	Uitvoer naar Ned.-Indië. *Exportation aux Indes N.*	Invoer uit Ned.-Indië. *Importation des Indes N.*	Totaal. *Total.*
	Dollars.	Dollars.	Dollars.
1887...	10 015 413	5 341 722	15 357 135
1888.....	10 413 811	5 153 793	15 567 604
1889.....	10 127 638	3 431 392	13 559 030
1890..... ..	7 825 958	3 831 696	11 657 654
1891.....	8 982 638	3 031 080	12 013 718
1892.....	8 256 822	3 117 077	11 373 899
1893.....	7 772 244	3 316 496	11 088 740
1894.....	7 976 581	4 133 195	12 109 776
1895 [1].....	9 697 810	3 325 285	13 023 095

[1]) Bij het afdrukken der Jaarcijfers was het Consulair verslag over het jaar 1896 nog niet verschenen

2. Invoer van de voornaamste artikelen uit Atjeh te Pinang.
Importation des articles principaux d'Atjeh à Pinang.

Bron: C. V. Pinang.

Jaren. *Années*	Zwarte peper. *Poivre noir.*	Witte peper. *Poivre blanc.*	Betelnoten. *Noix de betel.*	Ruwe huiden. *Peaux brutes.*	Bindrotting. *Rotan.*	Koprah.
1887.....	134 860	208	62 282	231	108	—
1888.....	31 309	9	93 665	1 593	2 980	832
1889.....	140 439	157	65 452	413	6 516	1 443
1890.....	130 669	173	17 453	506	958	170
1891.....	159 453	172	35 643	890	2 792	1 267
1892.....	175 988	1 222	12 787	1 258	3 793	1 260
1893.....	156 490	1 964	63 702	1 798	7 818	2 839
1894.....	194 096	586	104 759	1 681	6 318	12 081
1885[1].....	131 362	235	85 273	1 526	8 582	11 961

[1]) Zie de noot bij de voorgaande tabel.

3. Handel tusschen Ned.-Indië en Singapore. *Commerce des Indes Neerl. avec Singapour.*

Bron: C. V. Singapore.

Jaren. *Années.*	Uitvoer naar Ned.-Indië. *Exportation aux Indes N.*	Invoer uit Ned.-Indië. *Importation des Indes N.*	Totaal. *Total.*
	Dollars.	Dollars.	Dollars.
1875.....	9 527 358	6 759 049	16 286 407
1880.....	13 928 261	9 312 738	23 240 999
1885.....	14 760 847	14 637 322	29 398 169
1887.....	12 681 050	16 044 183	28 725 233
1888.....	16 571 864	20 322 442	36 894 306
1889.....	16 413 212	20 456 454	36 869 666
1890.....	14 444 134	19 415 181	33 859 315
1891.....	19 751 921	19 525 229	39 277 150
1892.....	20 457 531	18 053 198	38 510 729
1893.....	24 862 356	18 707 390	43 569 746
1894.....	30 515 154	26 293 250	56 808 404
1895.....	28 537 157	25 328 346	53 865 503
1896.....	29 890 357	25 592 009	55 482 366

4. Aandeel van de verschillende gedeelten van Nederlandsch-Indië in den in- en uitvoer van Singapore (in duizendtallen dollars).
Part des différentes parties des Indes Néerl. à l'importation et l'exportation de Singapour.

Bron: C. V. Singapore. (*Milliers de dollars.*)

Landen. *Pays.*	Invoer. *Importation.*				Uitvoer. *Exportation.*			
	1893.	1894.	1895.	1896.	1893.	1894.	1895.	1896.
Natoena eilanden.....	435	708	520	555	332	515	420	452
Sumatra.....	4 152	5 403	6 151	6 374	5 257	4 985	5 408	7 196
Java.....	5 533	7 699	5 970	4 940	11 715	15 483	13 486	12 807
Riouw.....	1 203	1 548	1 785	1 984	1 344	787	982	919
Bali.....	1 064	2 592	2 190	2 122	1 065	2 065	1 894	1 548
Andere bezittingen.....	6 320	8 343	8 713	9 615	5 149	6 679	6 347	6 969
Totaal.....	18 707	26 293	25 328	25 592	24 862	30 515	28 537	29 890

XII. PRIJZEN. *Prix.*

1. Loop der prijzen van eenige artikelen van invoer. *Prix de quelques articles importés.*

Bron: M. H. B.

Jaren. *Années.*		Katoenen goederen. *Tissus de coton.*							
		Madapollam 6/4 Holl. gebl. *Blanchis.*		Madapollam 6/4 Holl. ongebl. *Écrus.*		Shirtings 6/4 gebleekt. *Blanchis.*		Ruwe drills. *Drills écrus.*	
1888	Jan. .	*f* 2,60	*f* 3,10	*f* 2,75	*f* 3,20	*f* 4,70	*f* 4,95	*f* 3,25	*f* 3,85
	Juli .	2,85	3,15	2,80	3,22½	4,70	5,—	3,20	4,35
1889	Jan. .	2,65	3,15	2,65	3,25	5,—	5,10	3,—	4,30
	Juli. .	2,90	3,10	2,80	3,25	4,95	5,—	3,55	4,30
1890	Jan. .	2,80	2,95	2,90	3,15	4,80	4,85	3,65	4,35
	Juli. .	2,60	3,—	2,80	3,10	4,65	4,70	3,50	4,30
1891	Jan. .	2,45	2,75	2,60	3,10	4,55	4,65	3,35	4,27½
	Juli..	2,65	2,92½	2,60	3,10	4,40	4,70	3,40	4,25
1892	Jan..	2,55	2,75	2,60	3,—	4,50		3,20	4,25
	Juli..	2,45	2,70	2,50	3,—	4,40	4,20	3,25	4,25
1893	Jan..	2,40	2,75	2,60	3,—	4,15	4,20	2,75	4,10
	Juli..	2,60	2,70	2,50	2,95	4,25	4,30	2,80	4,10
1894	Jan..	2,20	2,65	2,50	2,90	—	—	2,50	4,—
	Juli..	2,15	2,55	2,10	2,80	3,70	3,80	2,60	3,82½
1895	Jan. .	2,07½	2,40	2,—	2,70	3,50		2,50	3,80
	Juli..	1,90	2,20	2,15	2,25	3,30	3,50	2,55	3,57½
1896	Jan. .	2,05	2,30	2,30	2,35	3,50	3,60	2,55	3,55
	Juli. .	2,—	2,30	2,30	2,60	3,55		2,70	3,50
1897	Jan..	2,10	2,30	2,40	2,60	—	—	2,35	3,52½
	Juli..	2,10	2,30	2,40	2,55	—	—	2,75	3,55

2. Loop der prijzen op Java van metalen en petroleum.

Bron: M. H. B. *Prix à Java des métaux et du pétrole.*

Jaren *Années.*		Metalen. *Métaux.* Per picol.			Am. Petroleum *Pétrole. Amérie.* Per kist. *La malle.*
		IJzeren stav. (Zweed). *Fer en barres (Suédois)*	IJzeren staven. (Eng.) *Fer en barres (Anglais)*	Holl. Koper in bladen. *Cuivre en feuilles.*	
1888.	Jan...	*f* 8,60 à 9,—	*f* 5,75	*f* 50,— à 55,—	*f* 3,17½ à 3,85
	Juli ..	8,75 à 9,—	5,50 à 6,75	62,50 à 65,—	3,45
1889.	Jan...	7,80 à 8,50	6,50 à 7,—	70,— à 75,—	3,85
	Juli ..	7,50 à 8,75	6,10 à 7,50	54 à 70,—	2,95 à 3,35
1890.	Jan...	8,50 à 8,75	7,50	52 à 58	3,42½
	Juli ..	9,—	8,— à 8,50	52 à 54	3,42½
1891.	Jan...	9,—	7.—	57 à 60	3,05
	Juli ..	7,90 à 8,75	6,50	58 à 60	—
1892.	Jan...	9,—	6,— à 7,30	57 à 60	—
	Juli ..	9,—	5,75 à 6,—	53 à 55	—
1893.	Jan...	8,50 à 9,—	5,50 à 5,70	49 à 55,50	2,42½ à 2,55
	Juli ..	8,—	5,70 à 5,75	51,—	2,17½ à 2,30
1894.	Jan...	8.25 à 8,60	5,50 à 5,70	46,— à 50,—	2,22½ à 2,27½
	Juli...	8,25	5,25 à 5,50	45,— à 49,—	2,20 à 2,25
1895.	Jan...	7,75 à 7,90	5,50 à 5,75	42 à 44,—	—
	Juli...	8,—	5,25 à 5,70	41,— à 42,50	2,60 à 2,82½
1896.	Jan...	8,—	5,50 à 5,90	—	2,70 à 2,75
	Juli...	8,50	5,50 à 5,90	44,50 à 45,—	3,75 à 3,80
1897.	Jan...	7,75	5,75 à 6,—	51,— à 51,50	3,75 à 3,80
	Juli ..	8,— à 8,50	6,10 à 6,50	49,50 à 50,—	2,40 à 3,60

3. Loop der prijzen in guldens in Java van eenige artikelen van uitvoer.
Prix à Java en florins de quelques articles exportés.

Bron: The financial and economical condition of Neth. India 3d edition by N. P. van den Berg en M. H. B.

Jaren. *Années.*		Suiker N° 14. [1] *Sucre.* *p. picol.*	Rijst. *Riz.* *p. coyan.*	Javakoffie (gewone.) *Café de Java.* *p. picol.*	Zwarte Peper. *Poivre noir.* *p. picol.*	Biliton tin [2]. *étain de biliton.* *p. picol.*	Indigo. *Indigo.* p. 1/2 KG.
1886	Januari	11 3/4	120	26	41	64	3 1/2 à 4 1/4
	April	9 1/2	127 1/2	28	37 3/4	64	2 1/2 à 3 1/2
	Juli	8 à 7 1/2	115	32 1/2	40	68 3/8	2 1/4 à 3 1/4
	October	8 1/4 à 7 1/2	112 1/2	36	41 1/2	69 1/4	—
1887	Januari	8 à 9	117 1/2	42 1/2	39 1/4	70 1/4	2 1/2 à 3
	April	9	112 1/2	—	38	71 3/8	3 à 3 1/4
	Juli	8 1/4 à 9	105	52 1/2	40 1/2	70 1/2	2 3/4 à 3 1/2
	October	10 1/2	105	50	41 1/2	77 1/2	—
1888	Januari	11	115	50	41	98	3 à 3 1/4
	April	9 1/4	117 1/2	40	41 1/2	69	—
	Juli	8 1/2	102 1/2	39 1/2	39	67 3/8	3
	October	8 3/4	115	45	36	70 5/8	—
1889	Januari	8 1/2 à 9 1/2	137 1/2	52 1/2	37 5/8	65 3/4	3 1/4 à 3 3/4
	April	9 à 10 1/2	120	52	36 3/8	63 1/2	—
	Juli	11	130	52	35	61 3/8	3 à 3 1/4
	October	—	—	55	36 3/8	63 1/4	—
1890	Januari	8	152 1/2	60	27 1/4	62 5/8	—
	April	8 1/2	—	60	24 7/8	62 1/2	3
	Juli	8 1/4	170	62	25 1/2	67	2 1/2 à 3
	October	8 1/4	180	65	23 3/4	67 1/2	—
1891	Januari	8 1/4	162 1/2	65	19 1/4	62 5/8	3 à 3 1/4
	April	8 3/4 à 9	157 1/2	65	21 1/8	62 1/2	—
	Juli	8 à 8 1/4	160	60	17 1/4	68 1/4	2 3/4 à 3
	October	8 à 9	162 1/2	50	17 1/8	63 5/8	—
1892	Januari	8 3/4	185	57 1/2	16 3/8	62	—
	April	8 1/2	180	55	14 1/2	64 1/4	—
	Juli	8 3/4	185	55	11 3/8	64 1/2	2 1/2 à 2 3/4
	October	8 3/4	142 1/2	62 1/2	14 3/4	65 1/2	—
1893	Januari	9 1/2	162 1/2	60	14 5/8	63 1/2	3 à 3 3/4
	April	9 3/4 à 10	—	60	14 5/8	62 1/2	3 1/2 à 4
	Juli	10	143	62 1/2	13	55	3 1/4 à 3 1/4
	October	9 1/4 à 9 3/4	132 1/2	60	13 3/8	55	3 3/4 à 4 1/4
1894	Januari	8 1/4	—	57 1/2	11 5/4	44 3/4	—
	April	8 3/4 à 8 1/2	—	60	10	48 3/4	3 1/2 à 3 3/4
	Juli	7 1/2 à 7	135	55	9	48 1/2	—
	October	7	125	57 1/2	10	45 1/2	—
1895	Januari	6 1/2 à 7	110	55	8 7/8	40 1/2	3 à 3 3/4
	April	6 1/2 à 6 1/8	105	—	10	44 1/4	3 à 3 1/2
	Juli	6 1/8 à 6	115	—	11 1/2	—	3 à 3 1/2
	October	—	—	—	—	—	—
1896	Januari	7 3/4 à 8 1/8	—	56.71 à 61	9 3/4 à 10 1/4	41 3/4 à 42 3/4	—
	April	8 3/8 à 8 3/4	—	73	10 à 10 5/4	41 à 41 3/4	—
	Juli	7 5/8	—	—	11	40 5/8 à 41 5/8	—
	October	—	165	51 3/4 à 53 1/8	9 1/2 à 9 7/8	39 à 40 5/8	—
1897	Januari	7,—	—	56 à 57	11,25à11,75	39,37	—
	April	6,50	—	62 à 62,50	13,75à14,50	40,21à41,50	—
	Juli	—	—	—	15,—à16,—	41,30	—
	October	6,50 à 6,75	—	48	17,25à18,75	41,77à42,44	—

[1]) Voor de jaren na 1895 n° 15 op de kust.
[2]) Voor tin is de prijs in Februari en Augustus in plaats van in Januari en Juli genoteerd.

4. Middenprijzen (bruto per pikol) voor Gouv. producten betaald.

Prix moyens (bruts) des produits des cultures du Gouv. (p. picol).

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Koffie. *Café.* In Nederl. *Aux Pays-Bas.* Voor Java-koffie.	Koffie. *Café.* In Nederl. *Aux Pays-Bas.* Voor Menado-koffie.	Koffie. *Café.* In Java. *A Java.*	Koffie. *Café.* In Padang.[1] *A Padang.*	Banka-tin. (in Nederland.) *Etain Banca (aux P. Bas).*	Kina. (in Nederland.) *Quinquina (aux P. Bas).*
1882	*f* 37,49	*f* 72,32	*f* 29,59	*f* 39,74	*f* 78,16	*f* 188,99
1883	39,84	68,76	34,75	44,84	70,20	178,18
1884	37,46	69,36	28,53	41,50	61,42	106,88
1885	33,20	69,96	27,33	40,56	65,22	118,68
1886	38,58	61,98	38,44	51,54	72,58	88,33
1887	61,98	72,63	55,57	60,77	84,90	67,64
1888	52,69	66,81	49,17	48,66	85,61	52,78
1889	65,16	80,21	57,30	62,92	69,54	40,77
1890	69,49	79,55	64,78½	67,16	70,06	45,81
1891	71,43	87,15	52,98½	65,07	67,59	43,00
1892	68,23	—	62,01	73,07	69,07	49,70
1893	65,92	94,18	62,13[6]	66,80[9]	65,18	26,61
1894	65,78	87,23	56,20	64,67	52,36	29,30
1895	67,70	101,57	60,60	74,31	47,84	23,49
1896	63,92	96,13	54,87	62,02	44,78	22,57

[1]) Kleine hoeveelheden 2e soort werden nog te Padang verkocht tegen achtereenvolgens: *f* 13,88, *f* 11,08, *f* 15,72, *f* 21,79, *f* 21,99, *f* 40,09, *f* 26,96, *f* 38,21, *f* 41,99½, *f* 41,67, *f* 35,88, *f* 30.97½, *f* 35,56, *f* 35,94½ en *f* 27.73.

5. Laagste en hoogste prijzen van eenige voorname uitvoerartikelen op Java.

Prix de quelques articles d'exportation de Java.

Bron: M. H. B.

Jaren. *Années.*		Gom-elastiek. *Gomme élastique.*	Gom dammar. *Gomme dammar.*	Gutta-Percha.	Coprah.	Huiden. *Peaux.* Buffel. *de Buffle*	Huiden. *Peaux.* Koe. *de Vâche.*
		p. picol.	p. picol.	p. picol.	p picol.	℔	℔
1889....	*l*	*f* 140	*f* 39.—	136	*f* 5.50	*f* 0.18	*f* 0.35
	h	150	48.—	136	6.25	0.21	0.45
1890....	*l*	140	33.50	136	5.48	0.24	0.35
	h	150	40.—	136	5.48	0.25	0.45
1891....	*l*	140	31.—	136	6.25	0.24	0.35
	h	150	35.—	136	8.50	0.25	0.45
1892....	*l*	150	31.50	136	6.25	0.24	0.30
	h	150	33.50	136	7.10	0.31	0.45
1893....	*l*	150	33.50	—	—	0.27	0.27
	h	150	38.—	—	—	0.31	0.35
1894....	*l*	150	36.—	150	6.20	0.27	0.27
	h	150	47.—	150	7.50	0.29	0.30
1895....	*l*	—	46.—	150	6.40	0.27	0.27
	h	—	55.—	150	7.75	0.29	0.30
1896....	*l*	—	43.—	150	6.40	0.27	0.27
	h	—	54.—	150	7.50	0.34	0.40
1897....	*l*	—	39.—	150	6.40	0.30	0.36
	h	—	44.50	150	7.50	0.30	0.36

Bron: K. V. I. OVERZICHT DER NEDERLANDSCH-INDISCHE KOOPVAARDIJVLOOT OP ULTO. DEC. [1]) *Tableau de la marine marchande des Indes Néerlandaises.*

Jaren. *Années.*	Stoomschepen. *Vapeurs.*		Zeilschepen op Europeesche wijze getuigd. *Voiliers gréés à l'Européenne.*										Zeilschepen op inland. wijze getuigd. *Voiliers indigènes.*		Totaal. *Total.*		Van de bedoelde schepen en vaartuigen behoorden te huis: *Dont appartiennent:*			
			Fregatten.		Barken.		Brikken.		Schoeners.		Kotters.						op Java en Madoera.		in de buitenb. *aux autres poss.*	
	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.	Aantal. *Nombre.*	M³.
1887	68	76 964	2	6 022	60	59 680	17	8 387	152	29 415	4	176	1 389	65 978	1 692	246 622	1 041	157 251	651	89 371
1888	66	70 900	2	6 022	48	48 815	15	7 251	142	27 014	4	180	1 417	67 209	1 694	227 391	1 038	145 207	656	82 184
1889	77	64 221	1	3 394	49	48 219	15	9 055	141	30 150	5	213	1 425	69 623	1 713	224 875	1 065	135 043	648	89 832
1890	78	77 442	1	3 583	42	40 736	16	8 373	136	31 358	2	129	1 524	73 453	1 799	235 074	1 108	149 633	691	85 441
1891	77	69 740	2	5 246	43	44 102	15	8 177	129	30 039	3	163	1 605	75 660	1 874	233 127	1 142	149 387	732	83 740
1892	82	80 993	2	5 246	37	37 704	16	8 576	128	29 234	2	129	1 572	76 070	1 839	237 952	1 148	157 384	691	80 568
1893	82	76 879	2	5 246	37	38 009	10	7 028	130	28 831	2	129	1 627	77 687	1 890	233 809	1 187	157 123	703	76 686
1894	80	80 504	4	5 634	40	41 039	11	7 416	129	23 795	1	53	1 668	79 050	1 933	237 491	1 216	163 288	717	74 203
1895	81	82 095	2	5 246	39	39 115	13	8 052	145	29 095	2	74	1 720	80 660	2 002	244 337	1 231	163 728	771	80 609
1896	84	86 529	2	5 246	35	34 766	9	6 469	151	27 949	3	113	1 838	86 743	2 122	247 815	1 329	170 891	793	76 924

[1]) De stoombooten der gesubsidieerde Nederlandsch-Indische Stoomvaart-maatschappij, thans Koninklijke Paketvaart-maatschappij, zie onder verkeersmiddelen, bl. 80.

II. VERDEELING OVER STOOM- EN ZEILSCHEPEN VAN DE KOFFIEVRACHTEN (IN DUIZENDT. KG.) UITGEVOERD VAN NED. INDIË NAAR LANDEN DAARBUITEN GELEGEN.
Bron: S. H. S. *Affrétements de café (milliers de kgr.) exportés des colonies aux pays ci-dessous, par catégories de navires.*

Jaren. *Années.*	Nederland. (*Pays-Bas*).				Frankrijk. *France.*		Oostenrijk. *Autriche*		Port-Saïd.		Amerika.		Singapore.		Hongkong.		Australië.		Totaal inclusief andere landen. *Total incl. autres Pays.*	
	Gouvernem.		Particulier.																	
	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*	Stoomsch. *Vapeurs.*	Zeilschep. *Voiliers.*
1887	16 667	4 503	10 208	7 421	930	490	227	—	—	—	37	7 504	1 272	—	54	—	109	4	31 760	19 964
1888	17 551	4 600	23 648	3 102	1 244	—	270	—	2 423	—	288	6 428	2 793	—	407	—	62	—	48 788	14 134
1889	18 516	13 049	21 341	3 504	1 147	—	527	—	2 814	—	373	6 054	5 243	—	162	—	142	—	50 770	22 612
1890	12 341	1238	11 074	2 271	632	—	154	—	819	—	846	5 669	3 326	—	92	—	40	—	29 568	9 180
1891	17 229	—	24 364	227	858	—	1 021	—	1 720	—	942	4 425	4 490	—	142	—	51	—	51 334	4 654
1892	13 546	7411	21 015	1 527	469	—	2 149	—	2 100	—	1 248	5 477	6 186	—	243	—	63	—	47 601	14 415
1893	13 445	—	9 677	3 074	160	—	949	—	962	—	195	4 540	5 404	—	334	—	13	—	31 192	7 614
1894	11 014	—	30 092	952	473	—	1 963	—	3 193	—	397	2 868	7 027	—	331	—	163	—	43 920	3 821
1895	15 705	968	22 260	156	485	—	3 097	—	2 030	—	1 358	3 808	5 850	2	255	—	105	—	51 429	4 935
1896	9374	—	25 692	106	435	—	3 017	—	3 312	—	1 220	3 194	6 784	15	278	—	59	—	50 443	3 616

III. SCHEEPVAARTVERKEER DER VOORNAAMSTE HAVENS VAN JAVA MET LANDEN BUITEN NED. INDIË. [1])
Navigation entre les principaux ports des colonies et l'extérieur.

Bron: S. H. S.

Ingeklaarde schepen. [2]) *Navires entrés.*

Jaren. *Années.*	Batavia. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Batavia. Stoomschepen. ×1000 M³.	Batavia. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Batavia. Zeilvaartuigen ×1000 M³.	Cheribon. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Cheribon. Stoomschepen. ×1000 M³.	Cheribon. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Cheribon. Zeilvaartuigen ×1000 M³.	Semarang. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Semarang. Stoomschepen. ×1000 M³.	Semarang. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Semarang. Zeilvaartuigen ×1000 M³.	Soerabaja. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Soerabaja. Stoomschepen. ×1000 M³.	Soerabaja. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Soerabaja. Zeilvaartuigen ×1000 M³.
1887	203	663	[3]) 92 (7)	216	31 (1)	58	19 (3)	44	15 (6)	53	26 (8)	73	106 (8)	197	67 (10)	168
1888	197 (1)	718	71 (4)	189	33	41	6 (1)	15	27 (8)	73	20 (3)	47	120 (25)	287	38 (4)	102
1889	213 (7)	787	55	147	66 (2)	105	6	18	19 (6)	70	21	60	134 (20)	265	51 (11)	128
1890	217	796	37 (3)	115	38 (5)	68	2	6	18 (3)	70	16 (1)	47	151 (18)	329	26	71
1891	274	1074	43 (4)	115	47 (5)	90	1	2	39 (6)	134	19 (3)	64	199 (29)	487	17 (2)	47
1892	225 (2)	936	31 (4)	103	47 (5)	98	2	6	41 (4)	138	21 (2)	72	191 (28)	457	25 (3)	74
1893	245	936	33 (6)	104	40 (7)	93	9 (2)	29	34 (6)	139	15 (3)	40	192 (21)	489	26 (3)	82
1894	246	900	31 (4)	137	39 (4)	84	4	17	25 (1)	92	26 (2)	83	218 (19)	577	21 (1)	74
1895	285	1 042	25 (6)	70	35 (4)	64	5 (1)	22	31 (2)	148	27 (11)	80	194 (30)	523	23 (12)	99
1896	284 (1)	1 109	28 (3)	115	40 (4)	79	4	16	36 (9)	168	17 (2)	59	201 (36)	625	16 (2)	59

Uitgeklaarde schepen. [2]) *Navires sortis.*

Jaren. *Années.*	Batavia. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Batavia. Stoomschepen. ×1000 M³.	Batavia. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Batavia. Zeilvaartuigen ×1000 M³.	Cheribon. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Cheribon. Stoomschepen. ×1000 M³.	Cheribon. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Cheribon. Zeilvaartuigen ×1000 M³.	Semarang. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Semarang. Stoomschepen. ×1000 M³.	Semarang. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Semarang. Zeilvaartuigen ×1000 M³.	Soerabaja. Stoomschepen. *Vapeurs.* Aant. *Nombre.*	Soerabaja. Stoomschepen. ×1000 M³.	Soerabaja. Zeilvaartuigen Eur. getuigd. *Voil. gréés à l'Eur.* Aant. *Nombre.*	Soerabaja. Zeilvaartuigen ×1000 M³.
1887	183	717	35 (9)	62	17	46	17 (1)	42	99	215	44 (7)	113	102 (1)	153	65 (15)	165
1888	157	619	17	31	16	30	4	9	93	203	34 (5)	88	110 (1)	220	46 (10)	110
1889	143 (1)	638	29 (9)	71	11	41	5 (1)	14	95 (1)	203	21 (7)	51	148 (3)	223	50 (19)	128
1890	129	548	16 (1)	40	15	59	4 (2)	13	86	182	17 (6)	53	148 (5)	315	27 (11)	71
1891	190	799	12 (3)	24	17	53	2	5	135	324	20	62	168 (4)	359	22 (6)	61
1892	168	744	24 (3)	54	22	76	—	—	121 (3)	268	19 (3)	62	147 (10)	326	10 (6)	38
1893	176 (12)	690	14 (8)	51	14 (2)	44	5 (2)	13	127 (1)	339	19 (2)	59	139 (20)	336	23 (17)	78
1894	151 (4)	582	19 (10)	67	17	63	—	—	122 (3)	312	27 (7)	84	173 (10)	432	24 (15)	93
1895	177	643	7 (1)	9	19	103	5 (1)	26	120	299	31 (1)	88	159 (2)	388	11 (2)	38
1896	184 (5)	702	5 (3)	22	29 (4)	123	1	4	128	374	20 (1)	67	152 (8)	424	13 (3)	49

[1]) Omtrent het verkeer door middel van inlandsche vaartuigen ontbreken vertrouwbare cijfers.

[2]) In de statistiek voor Handel en Scheepvaart wordt alléen melding gemaakt van de eerste inklaring bij aankomst van buiten Ned. Indië en van de laatste uitklaring bij vertrek naar buiten Ned. Indië. Verzeilt het schip daarbinnen van de eene haven naar de andere, dan wordt daarvan slechts melding gemaakt wanneer de haven in een ander gewest gelegen is; de opgaven geven daardoor geen beeld van het geheele scheepvaartverkeer der betrokken havens.

[3]) De tusschen haakjes geplaatste cijfers duiden aan, hoeveel der genoemde schepen met ballast geladen waren. *Entre ( ) les navires sur lest.*

IV. AANDEEL DER VERSCHILLENDE VLAGGEN IN HET SCHEEPVAARTVERKEER VAN HET BUITENLAND MET NEDERLANDSCH INDIË.

Part des principaux pavillons au mouvement de la navigation aux Indes Néerl.

Bron: S. H. S.

Vlaggen. *Pavillons.*	Ingeklaarde schepen. *Navires entrés.* 1892		1893		1894		1895		1896	
	Aantal. *Nomb.*	1000 M³.	Aantal. *Nomb.*	1000 M³.	Aantal. *Nomb.*	1000 M³.	Aantal. *Nomb.*	1000 M³.	Aantal. *Nomb.*	1000 M³.
Nederland *Pays-Bas.* stoomsch. *vap.*	115	541	99	480	107	547	106	551	98	565
zeilsch. *voil.*	26	81	18	66	22	81	19	68	22	83
Totaal....	141	622	117	546	129	628	125	619	120	648
Engeland *Gr. Bret.* stoomsch. *vap.*	363	1 147	355	1 283	334	1 116	370	1 179	317	1 240
zeilsch. *voil.*	31	121	42	134	41	156	33	142	34	140
Totaal....	394	1 268	397	1 417	375	1 272	403	1 321	351	1 380
Frankrijk *France* stoomsch. *vap.*	27	66	25	58	27	62	29	70	27	60
zeilsch. *voil.*	2	6	6	14	—	—	6	11	2	7
Totaal....	29	73	31	72	27	62	35	81	29	67
Duitschl. *Allemagne* stoomsch. *vap.*	152	260	121	220	175	307	107	228	102	250
zeilsch. *voil.*	15	50	15	51	19	49	10	29	9	22
Totaal....	167	310	136	272	194	355	117	257	111	272
Denemarken *Danemark* stooms. *vap.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
zeilsch. *voil.*	4	3	7	10	5	8	3	4	4	4
Totaal....	4	3	7	10	5	8	3	4	4	4
Zweden *Suède* stoomsch. *vap.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
zeilsch. *voil.*	3	6	4	5	2	4	1	2	1	1
Totaal....	3	6	4	5	2	4	1	2	1	1
Noorwegen *Norvège* stoomsch. *vap.*	8	39	12	56	5	19	9	38	18	57
zeilsch. *voil.*	23	46	21	41	29	70	25	50	21	42
Totaal....	31	84	33	97	34	89	34	88	39	99
Oostenrijk *Autriche* stoomsch. *vap.*	13	29	4	20	3	17	—	—	2	11
zeilsch. *voil.*	1	3	—	—	1	3	1	3	—	—
Totaal....	14	32	4	20	4	20	1	3	2	11
Italië.... stoomsch. *vap.*	4	20	1	1	1	1	1	1	—	—
zeilsch. *voil.*	23	69	18	58	12	43	6	17	8	25
Totaal....	27	90	19	59	13	44	7	18	8	25
Amerika *Amérique* stoomsch. *vap.*	—	—	—	—	—	—	—	—	2	10
zeilsch. *voil.*	5	19	5	17	4	13	11	45	9	32
Totaal....	5	19	5	17	4	13	11	45	11	41
Tot. inclusief andere landen *Tot. incl. autres pays.* stoomsch..	2 989	3 345	2 946	3 340	3 284	3 435	3 418	3 866	3 692	4 152
zeilsch....	187	422	188	416	215	454	215	394	213	378
Totaal....	3 176	3 766	3 134	3 756	3 499	3 889	3 633	4 260	3 905	4 531

Aandeel der verschillende vlaggen aan de inklaring van stoomschepen uit Singapore in Ned. Indië.

Part des principaux pavillons à la navigation à vapeur entre Singapour et les Indes Néerl. navires entrés aux I. N.

Engeland *Gr. Bret.*	229	411	201	492	212	458	166	493	97	389
Frankrijk. *France.*	26	60	25	58	27	62	28	67	26	60
Duitschland. *Allemagne.*	128	186	83	123	125	173	72	130	55	91
Noorwegen. *Norvège.*	4	21	862	19	3	10	4	19	12	30
Engelsch Indië *Indes Britt.*	60	30	677	28	79	52	61	11	80	36
Singapore	898	329		282	1 043	350	1 050	475	1 211	605
Nederl. Indië. *Indes Néerl.*	600	406		492	701	475	766	534	862	566
Tot. incl. andere landen. *Tot. incl. autres pays.*	1 987	1 564	1 956	1 560	2 211	1 655	2 159	1 751	2 350	1 802

VI. Verkeersmiddelen.

Moyens et voies d'échange et de transport.

A. MUNT- EN BANKWEZEN. SPAARBANKEN.

Monnaies, institutions de crédit. Caisses d'épargne.

I. WISSELKOERSEN. *Change.*

Overzicht van den loop der wisselkoersen te Batavia, van de verkochte Gouvernements-wissels en van het rente-tarief der Javasche Bank.

Bronnen: K. V. en V. J. B. *Taux de change, et taux de l'escompte.*

Jaren. *Années.*	Wisselkoersen te Batavia op *Change de Batavia sur:* Amsterdam. *f* 100 Ind. Ct. gold in Ned. Ct. *fl.* 100 *aux Indes contre, en fl. aux Pays-Bas.* Gouvernement. *Traites du Gouvt.*	Particulieren. 6/m. dato *Traites partic. à 6 m.*	Londen 1 £ sterling. 6/m. zicht [1]) Indisch Cour.	Verkochte Gouvernements-wissels. [2]) *Traites du Gouv. rendues.* Indisch Cour.	Gem. disconto van de Javasche Bank. [3]) *Escompte moyen de la Banque de Java.*
1859	6/m. na dato *f* 99 à 103	100 à 103½	11,— à 11,75	4 290 798	7,50
1860	„ „ „ 100 „ 103½	100 „ 104	11,— „ 11,75	890 431	7,50
1861	„ „ „ 99 „ 102	99¼ „ 103	11,37½ „ 11,95	4 728 498	8,43
1862	„ „ „ 99	99 „ 108	10,25 „ 11,90	2 323 302	9
1863	„ „ „ 99 à 103	100 „ 104½	11,15 „ 11,75	1 058 678	8,03
1864	„ „ „ 103	103 „ 105	11,12½ „ 11,35	1 597 194	7,62
1865	„ „ „ 102 à 103	102½ „ 105	11,20 „ 11,55	3 986 432	7,42
1866	„ „ „ 100 „ 103	101½ „ 104¾	11,10 „ 11,70	7 533 409	9,13
1867	„ „ „ 101½ „ 103	101¾ „ 103¾	11,65 „ 11,85	7 274 859	8,25
1868	„ „ „ 101½ „ 102½	100 „ 104	11,60 „ 11,92½	6 584 035	6,24
1869	3/m. „ „ 99½ „ 102	100¼ „ 104½	11,50 „ 11,90	6 032 775	5,42
1870	6/m. „ „ 99 „ 102	98 „ 103	11,57½ „ 12,20	9 007 072	5,95
1871	3/m. „ „ 99 „ 101¼	100 „ 103½	11,30 „ 11,90	9 213 032	5,83
1872	„ „ „ 100 „ 101¼	102 „ 104¾	11,37½ „ 11,67½	1 734 914	6
1873	„ „ „ 100 „ 102	102 „ 104¼	11,52½ „ 11,87½	6 730 234	5,93
1874	8/dagen na zicht 99 „ 101¼	100½ „ 102¾	11,60 „ 11,85	10 672 537	6,82
1875	„ „ „ 98 „ 99½	99¼ „ 103	11,57½ „ 12,—	7 558 200	7,08
1876	„ „ „ 98 „ 101¼	99½ „ 103½	11,70 „ 12,12½	27 880 697	6,99
1877	„ „ „ 99 „ 101¼	99¼ „ 102¼	11,72½ „ 12,10	21 985 808	5
1878	6/m. na dato 99¾ „ 101¼	99⅞ „ 102¼	11,90 „ 12,17½	25 563 307	5,35
1879	„ „ „ 99½ „ 101¼	99½ „ 102	11,90 „ 12,10	30 250 392	5,97
1880	„ „ „ 100 „ 101½	100⅛ „ 102	11,90 „ 12,17½	22 013 985	6
1881	„ „ „ 100 „ 101	100⅛ „ 102	11,92½ „ 12,15	27 933 204	6
1882	„ „ „ 100 „ 101	100⅝ „ 101½	11,97½ „ 12,10	27 718 394	6
1883	„ „ „ 100 3/10 „ 101½	101¼ „ 102	11,85 „ 12,05	23 338 015	6,52
1884	„ „ „ 100 „ 101½	101 „ 102½	11,85 „ 12,—	18 639 312	6,74
1885	„ „ „ 100⅖ „ 101	101½ „ 103¼	11,80 „ 12,—	7 822 875	6,37
1886	„ „ „ 100 „ 101	101 „ 102½	11,82½ „ 12,—	5 059 551	4,68
1887	„ „ „ 100 „ 101½	101¼ „ 103½	11,75 „ 11,92½	3 113 190	4,50
1888	„ „ „ 100 „ 102½	102¼ „ 104	11,67½ „ 11,85	1 043 806	5
1889	„ „ „ — —	101 „ 104	11,60 „ 11,85	—	5
1890	8/dagen na zicht 98½ „ 99⅖	100½ „ 103	11,70 „ 11,95½	79 000	4
1891	6/m. na dato — —	100½ „ 101⅜	11,85 „ 11,97½	—	4
1892	„ „ „ — —	100½ „ 102½	11,70 „ 12,02½	—	5,23
1893	„ „ „ — —	101 „ 103	11,65 „ 11,97½	—	5,28
1894	„ „ „ 100 7/10 „ 100 9/10	101 „ 103	11,70 „ 11,95	1 500 000	5,38
1895	„ „ „ 100 7/10	100¼ „ 102	11,82½ „ 12,02½	1 000 140	4,54
1896	„ „ „ 100½ „ 101 4/10	100¾ „ 102⅞	11,80 „ 12,03¾	1 957 400	4,50

[1]) Van af Augustus 1879 tot Juni 1882 4 maanden zicht.
[2]) Tot. 1868 bij onderhandschen, van af 1869 bij publieken verkoop.
[3]) De jaren als boekjaren gerekend: 1858 = April 1858—Maart 1859.

Digitized by Google

II. JAVASCHE BANK. *Banque de Java.*

1. Opereerend kapitaal der Bank, (middencijfers) in duizendtallen guldens.
Capital en opération. (Moyennes d'exercice). Milliers de florins.

Bron: V. J. B.

Jaren. *Années.*	Handelspapier. *Papier de commerce.*	Vendupapier. *Papier de ventes publ.*	Buitenl. wissels. *Traites.*	Beleeningen. *Prêts sur nantissement.*	Voorschotten in R. C. *Avances en compte cour.*	Hypoth., Staatssch. en Pandbr. [1]) *Hypothèq., dette publ. obl. foncièr.*	Totaal. *Total.*
1882/83	7 611	1 790	—	3 613	225	3 461	16 700
1883/84	9 836	1 557	—	4 897	409	3 464	20 163
1884/85	10 582	1 870	—	3 791	806	3 448	20 497
1885/86	6 104	1 346	—	3 237	2 075	3 662	16 424
1886/87	4 419	1 376	—	2 193	961	3 498	12 447
1887/88	5 703	940	—	1 166	2 147	3 285	13 241
1888/89	5 902	698	—	1 358	2 089	3 500	13 547
1889/90	3 635	717	—	945	1 037	3 437	9 771
1890/91	5 909	861	—	607	1 679	3 512	12 568
1891/92	8 194	854	6 795	844	2 922	5 724	25 333
1892/93	7 842	900	3 697	1 148	8 027	6 391	28 005
1893/94	6 874	943	3 439	1 651	7 078	6 428	26 413
1894/95	5 373	684	4 282	1 835	6 100	6 623	24 897
1895/96	3 518	433	4 460	3 031	3 479	6 791	21 712
1896/97	3 313	412	5 363	3 674	4 458	6 685	23 905

[1]) Met inbegrip van het belegd reservefonds.

2. Nieuwe beleeningen naar den aard der onderpanden. (in duizendt. guldens.)
Prêts nouveaux, par nature des nantissements. (milliers de florins.)

a. Eigenlijke beleeningen. *Prêts proprement dits.*

Bron: V. J. B.

Jaren. *Années.*	Effecten. *Valeurs mobilières.*	Invoergoederen. *Marchandises importées.*	Uitvoerproducten. *March. pour l'exportation.*	Goud en zilver. *Or et argent.*	Totaal. *Total.*
1887/88	150	348	4 606	—	5 104
1888/89	99	864	4 102	—	5 065
1889/90	85	761	3 063	—	3 909
1890/91	71	933	1 336	—	2 340
1891/92	2 368 [1])	706	4 341	26	7 441
1892/93	5 728 [1])	414	5 359	16	11 517
1893/94	7 338 [1])	290	5 189	—	12 818
1894/95	14 818 [1])	233	2 187	—	17 238
1895/96	99	35	3 355	—	3 489
1896/97	64	65	1 469	49	1 647

b. Credieten- in rekening-courant. *Crédits en compte courant.*

1887/88	19 745	215	762	1 366	22 088
1888/89	19 360	424	461	2 186	22 430
1889/90	6 313	543	1 494	2 572	10 923
1890/91	11 526	3 362	1 857	3 396	20 141
1891/92	10 608	4 711	4 536	292	20 146
1892/93	48 667	4 266	10 892	3 760	67 585
1893/94	51 511	4 949	10 097	—	66 557
1894/95	21 332	2 429	12 207	—	35 968
1895/96	12 714	1 827	8 990	—	23 531
1896/97	22 985	4 024	9 430	5 841	42 280

[1]) Onder deze cijfers zijn de bedragen begrepen te Amsterdam tijdelijk in prolongatie uitgezet geweest en wel in 1891/2: *f* 911 000, in 1892/93: *f* 5 652 000, in 1893/4: *f* 7 228 000 en in 1894/5: *f* 14 712 000.

3. Metaalvoorraad, Disconteeringen, bankbiljetten in omloop en afgifte van assignatiën bij de verschillende kantoren der bank. (duizendtallen guldens.)

Encaisse métallique, escomptes, billets en circulation et assignations aux divers établissements de la Banque (milliers de florins).

Bron: V. J. B.

Kantoren. *Comptoirs.*	Metaalvoorraad ult. Maart. *Encaisse métall., fin Mars.*						
	1890/91	1891/92	1892/93	1893/94	1894/95	1895/96	1896/97
Batavia	34 552	21 577	14 040	16 558	17 692	17 280	18 386
Semarang	6 204	6 463	3 141	3 054	3 769	5 246	5 623
Soerabaja.....	2 521	2 495	2 268	2 412	3 685	2 072	2 629
Padang	578	872	1 312	1 699	2 032	1 567	1 226
Makassar.....	2 035	1 632	1 576	2 867	2 378	2 836	2 352
Cheribon	1 208	2 105	2 807	3 136	3 492	3 749	2 776
Soerakarta....	559	705	892	936	884	725	760
Pasoeroean ...	—	—	—	—	—	—	—
Djokjokarta...	446	961	877	423	787	533	288
Amsterdam ...	—	936	445	563	1 037	527	510
Totaal. *Total.*	48 102	37 747	27 360	31 648	35 755	34 536	34 549
	Disconteeringen. *Escomptes.*						
Bedrag..... *Montant.*	59 149	59 335	83 047	94 877	71 493	38 320	42 696
	Bankbiljetten in omloop op 31 Maart. *Billets en circulation, fin Mars.*						
Aantal *Nombre*	995 360	1 020 183	995 980[5]	966 427[5]	1 043 596[5]	1 272 488[5]	1 470 077[5]
Waarde *Valeur*	54 263	49 785	44 631	44 433	43 531	44 521	44 659
	Afgifte van assignatiën. *Assignations délivrées.*						
Batavia	11 182	16 431	11 566	14 136	15 156	8 729	8 209
Semarang.....	3 456	10 132	10 363	5 226	8 641	7 340	8 761
Soerabaja.....	2 030	6 992	8 154	8 416	8 576	5 438	7 741
Padang	382	1 486	3 276	3 496	2 111	1 732	2 181
Makassar	2 891	2 526	2 321	2 627	2 087	1 884	1 864
Cheribon	2 817	2 379	1 474	1 801	1 522	1 854	1 845
Soerakarta....	801	1 530	1 432	1 115	1 130	1 478	1 953
Pasoeroean....	—	—	—	—	—	—	—
Djokjokarta...	1 118	1 681	1 996	1 736	2 157	2 075	1 996
Amsterdam ...	—	442	575	579	1 510	1 451	1 032
Totaal. *Total.*	24 708	43 600	41 156	39 132	42 889	31 981	35 581

4. Koersen der bankactiën. *Cours des actions de la Banque.*

Bron: V. J. B.

Boekjaren. *Exercices.*	Laagste koers. *Minimum.*	Hoogste koers. *Maximum.*	Boekjaren. *Exercices.*	Laagste koers. *Minimum.*	Hoogste koers. *Maximum.*
1875/76	180	200	1886/87	155	182½
1876/77	185	205	1887/88	136	165
1877/78	177½	200	1888/89	140	152½
1878/79	175	185	1889/90	120	140
1879/80	172½	190	1890/91	117½	150
1880/81	175	185	1891/92	150	156
1881/82	175	192½	1892/93	150	183
1882/83	182½	190	1893/94	165	183
1883/84	182½	200	1894/95	165	180
1884/85	185	200	1895/96	172½	182½
1885/86	180	200	1896/97	160	174

III. SPAARBANKEN. *Caisses d'épargne.*

1. Aantal inleggers, benevens saldo per inlegger op het einde van elk jaar bij de vijf spaarbanken.

Nombre des livrets et solde dû aux déposants au 31 Déc.

Bronnen: K. V. en Jonker, over het Spaarbankwezen in Nederl. Indië, in Tijdschrift van Nijverheid en Landbouw in Ned. Ind., deel 33.

Jaren. *Années.*	Batavia. Aantal inleggers. *Nombre de livrets.*	Batavia. Toenem. *Accroissement.* %	Batavia. Saldo per inlegger. *Solde moyen du livret.*	Semarang. Aantal inleggers. *Nombre de livrets.*	Semarang. Toenem. *Accroissement.* %	Semarang. Saldo per inlegger. *Solde moyen du livret.*	Soerabaja. Aantal inleggers. *Nombre de livrets.*	Soerabaja. Toenem. *Accroissement.* %	Soerabaja. Saldo per inlegger. *Solde moyen du livret.*
1882	2 525	0,5	*f* 563	3 501	0,2	*f* 749	2 433	16,9	*f* 1 000
1883	2 653	5,0	529	3 684	5,4	777	2 741	12,7	1 026
1884	2 803	5,6	510	3 945	7,0	787	2 817	2,8	1 000
1885	2 844	1,4	528	4 447	12,8	755	2 794	—0,8	913
1886	3 040	6,9	471	3 999	—10,1	715	2 851	2,0	907
1887	3 094	1,8	449	4 218	5,5	730	2 913	2,2	864
1888	3 111	0,6	436	4 561	8,1	736	3 107	6,7	870
1889	3 069	—1,4	417	4 682	2,6	713	3 313	6,6	920
1890	3 190	3,9	412	4 705	0,5	699	3 804	14,8	987
1891	3 303	3,5	417	4 597	—2,3	690	4 088	7,5	1 055
1892	3 441	4,2	397	3 889	—15,4	724	4 328	5,9	993
1893	3 318	—3,6	381	3 998	2,8	703	4 783	10,5	983
1894	3 536	6,6	377	4 454	11,4	648	3 839	—19,7	844
1895	3 699	4,6	376	4 263	—4,3	679	4 423	15,2	874
1896	3 876	4,8	380	4 669	9,5	710	4 903	10,9	897

Jaren. *Années.*	Makassar. Aantal inleggers. *Nombre de livrets.* Aantal. *Nombre.*	Makassar. Toeneming *Accroissement.* %	Makassar. Saldo per inlegger. *Solde moyen du livret.*	Padang. Aantal inleggers. *Nombre de livrets.* Aantal. *Nombre.*	Padang. Toeneming *Accroissement.* %	Padang. Saldo per inlegger. *Solde moyen du livret.*
1882	142	22,4	*f* 857	253	24,6	*f* 630
1883	168	18,0	672	285	12,6	698
1884	165	—1,8	776	362	27,0	765
1885	204	23,8	927	438	21,0	824
1886	222	8,8	951	450	2,7	853
1887	244	10,0	898	544	20,9	829
1888	306	25,4	899	670	23,2	877
1889	330	7,8	924	692	3,3	1024
1890	355	7,6	980	789	14,0	888
1891	421	18,6	982	863	9,4	952
1892	450	6,9	993	910	5,4	1031
1893	368	—18,2	815	918	0,9	1081
1894	386	4,9	885	944	2,8	1038
1895	464	20,2	901	1 020	8,0	1002
1896	517	11,4	860	1 036	1,6	1034

2. De inleggers der verschillende spaarbanken met vermelding van hunnen landaard, en hun saldo tegoed.

Classification des déposants d'après leurs soldes et leurs nationalités.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Plaatsen. *Endroits.*	Aantal inleggers: *Nombre de livrets.* Europeanen. *Européens.*	Vreemde Oosterlingen. *Orientaux étrangers.*	Inlanders. *Indigènes*	Bedrag der saldo's van: *Total des soldes.* Europeanen. *Européens.*	Vreemde Oosterlingen. *Orientaux étrangers.*	Inlanders. *Indigènes.*
					× *f* 1 000	× *f* 1 000	× *f* 1 000
1882	Batavia	2 478	25	22	1 411,2	3,6	5,7
	Semarang	3 359	51	91	2 537,5	45,4	38,3
	Soerabaja	2 371	24	38	2 396,8	17,8	17,3
	Padang	236	5	12	155,4	2,9	1,1
	Makasser	121	19	2	117,6	2,6	0,6
1886	Batavia	2 958	51	31	1 363,0	15,4	5,9
	Semarang	3 860	56	83	—	—	—
	Soerabaja	2 768	39	44	2 446,1	21,0	21,6
	Padang	424	8	18	360,9	4,2	4,5
	Makasser	199	10	13	200,4	0,7	2,5
1891	Batavia	3 160	83	60	1 326,6	42,2	8,9
	Semarang	4 467	54	76	3 110,4	38,5	26,4
	Soerabaja	3 953	71	64	4 057,4	14,2	36,3
	Padang	810	13	40	794,1	12,1	15,7
	Makasser	347	51	23	366,4	33,4	13,8
1896	Batavia	3 677	98	101	1 438,7	21,7	13,6
	Samarang	4 398	118	153	3 187,2	55,3	70,6
	Soerabaja	4 734	86	83	4 329,1	20,9	45,7
	Padang	950	19	67	1 044,8	6,3	19,8
	Makasser	410	20	87	364,1	75,9	4,9

B. SPOOR- EN TRAMWEGEN.

Chemins de fer, tramways.

I. STAATS- EN PARTICULIERE SPOORWEGEN.

Chemins de fer de l'état et des compagnies.

1. Algemeen overzicht der Staats- en particuliere spoorwegen in exploitatie en van de opbrengst v/h. personen- en goederenvervoer.

Kilomètres en exploitation des chemins de fer de l'État et des Compagnies.

Bronnen: K. V. en S. V. S. T.

Jaren. *Années.*	Gemiddeld aantal Kilometers in exploitatie. *Kilomètres en exploitation.* Java en Mad.	Sumatra.	Opbrengst v/h. personen- en goederenvervoer. *Recettes pour transport de voyageurs et de marchandises.* Java en Madoera.	Sumatra.
1880	411		*f* 4 234 620	
1885	932		7 797 834	
1886	938		7 731 922	
1887	1223		7 979 331	
1888	1232		8 532 963	
1889	1 196	65	7 984 928	936 441
1890	1 233½	90½	8 807 232	1 314 953
1891	1 251½	141	10 003 860	1 521 214
1892	1 257½	226½	10 364 824	1 510 484
1893	1 274	273	10 347 256	1 668 023
1894	1 333½	279½	11 659 520	1 705 808
1895	1 448½	279½	11 399 152	2 078 643
1896	1 501	289½	11 793 693	2 254 537

2. Staats-Spoorwegen. *Chemins de fer de l'Etat.*

a. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Oosterlijnen (Java.)

Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (réseau Est à Java).

Bron: V. S. N. I.

Jaren. *Années.*	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*		2e klasse. *2e classe.*		3e klasse. *3e classe.*		Totaal. *Total.*	Bagage. *Bagages.*	Bestelgoederen. *Colis à remettre.*	Vrachtgoederen. *Marchandises.*
	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	K.G. × 1000	K.G. × 1000	K.G. × 1000
1887	11 660	0,69	75 974	4,46	1 614 597	94,85	1 702 231	1 528	2 237	283 782
1888	10 794	0,50	68 645	3,15	2 100 497	96,35	2 179 936	1 741	2 036	352 890
1889	12 335	0,46	77 293	2,92	2 563 980	96,62	2 653 608	2 080	2 269	394 937
1890	10 899	0,38	83 391	2,89	2 785 743	96,73	2 880 023	2 009	2 417	445 486
1891	12 217	0,40	84 248	2,73	2 989 528	96,87	3 085 993	2 248	2 613	476 561
1892	13 644	0,50	86 940	3,19	2 782 916[1])	96,31	2 883 500	2 740	2 972	509 807
1893	14 075	0,52	91 619	3,39	2 596 614[1])	96,09	2 702 308	2 038	3 227	563 227
1894	15 070	0,53	96 335	3,38	2 741 608	96,09	2 853 013	2 154	3 551	655 511
1895	14 056	0,51	94 228	3,42	2 650 966	96,08	2 759 250	1 530	3 460	687 322
1896	16 963	0,57	107 910	3,65	2 831 371	95,78	2 956 244	1 545	3 821	704 395
	Opbrengst. *Recettes.*									
	f		*f*		*f*		*f*	× *f* 1000	*f* 1000	× *f* 1000
1887	47 358	3,95	166 892	13,93	984 227	82,12	1 198 476	36	112	1 832
1888	44 290	3,76	153 269	13,04	978 821	83,21	1 175 830	36	107	1 997
1889	53 121	4,07	175 497	13,46	1 075 848	82,47	1 304 465	40	114	1 932
1890	51 250	3,77	196 765	14,47	1 112 053	81,76	1 360 068	39	124	1 983
1891	56 728	3,92	202 353	13,97	1 188 982	82,11	1 448 064	43	135	2 414
1892	66 420	4,50	204 441	13,87	1 203 666	81,63	1 474 527	49	144	2 570
1893	69 560	4,56	212 323	13,91	1 244 479	81,53	1 526 363	38	154	2 654
1894	77 136	4,67	227 937	13,80	1 346 695	81,53	1 651 768	43	164	3 456
1895	73 923	4,44	230 525	13,85	1 359 729	81,71	1 664 177	36	163	3 133
1896	86 593	4,97	248 733	14,27	1 407 845	80,76	1 743 171	36	183	3 158

b. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de lijn Djokjakarta—Tjilatjap.

Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (ligne Djokjakarta—Tjilatjap).

Bron: V. S. N. I.

Jaren. *Années.*	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*		2e klasse. *2e classe.*		3e klasse. *3e classe.*		Totaal. *Total.*	Bagage. *Effets de voyageurs.*	Bestelgoederen. *Colis à remettre.*	Vrachtgoederen. *Marchandises.*
	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	pCt.	Aantal.	K.G. × 1000	K.G. × 1000	K.G. × 1000
1887[1])	914	0,36	8 585	3,29	250 851	96,35	260 350	101	62	24 482
1888	1 259	0,21	15 539	2,55	592 210	97,24	609 008	186	117	67 064
1889	1 253	0,20	15 428	2,45	614 119	97,35	620 800	187	138	70 921
1890	1 045	0,13	14 630	1,78	806 388[2])	98,09	822 063[2])	238	201	93 238
1891	1 284	0,12	17 155	1,62	1 041 183	98,26	1 059 622	356	230	124 516
1892	1 765	0,20	16 726	1,87	876 240	97,93	894 731	373	222	108 915
1893	1 892	0,19	18 051	1,82	969 947	97,99	989 890	458	245	245 660
1894[3])	1 816	0,20	14 101	1,57	882 540	98,23	898 457	401	179	165 234
	Opbrengst. *Recettes.*									
								× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000
1887[1])	*f* 1 887	2,03	*f* 9 936	10,69	*f* 81 075	87,28	*f* 92 898	1,6	2,9	115,6
1888	3 273	1,68	18 516	9,50	173 135	88,82	194 925	2,9	7,2	271,6
1889	3 073	1,57	19 393	9,89	173 579	88,54	196 045	3,0	8,1	261,2
1890	3 347	1,38	19 046	7,86	219 971	90,76	242 365	3,2	11,8	371,7
1891	3 887	1,35	21 870	7,59	262 405	91,06	288 162	4,4	13,7	405,5
1892	4 809	1,78	22 626	8,36	243 225	89,86	270 660	4,8	12,3	359,5
1893	6 014	1,85	25 512	7,86	292 869	90,28	324 395	5,9	13,4	454,3
1894[3])	5 619	1 98	19 577	6,90	258 597	91,12	283 793	5,0	10,0	430,6

[1]) Van 20 Juli—31 Dec. [2]) Hierin niet begrepen 15 688 reizigers van de stopplaatsen Wonosari en Tambak naar de verschillende stations vervoerd. [3]) Maanden Januari—October. Met 1 Nov. van dit jaar werd deze lijn bij de Westerlijnen getrokken.

c. Reizigers- en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de Westerlijnen. (Java.)
Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (réseau Ouest à Java).

Bron: V. S. N. I.

Jaren. *Années.*	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.* Aantal.	pCt.	2e klasse. *2e classe.* Aantal.	pCt.	3e klasse. *3e classe.* Aantal.	pCt.	4e klasse. *4e classe.* Aantal.	pCt.	Totaal. *Total.* Aantal.	Bagage. *Bagages.*	Bestelgoederen. *Colis à remettre.*	Vrachtgoederen *Marchandises.*
										× 1000 K.G.		
1887	18 386	1,48	76 640	6.17	836 732	67.43	309 207	24,92	1 240 965	8 256	352	62 941
1888	18 510	1,24	82 962	5,56	1 059 403	71,20	331 227	22,20	1 492 102	8 673	367	77 420
1889	23 260	1,38	95 528	5,64	1 198 204	70,80	375 357	22,18	1 692 349	8 882	422	94 930
1890	24 336	1,20	112 108	5,54	1 475 696	72,84	413 775	20,42	2 025 915	9 342	451	125 745
1891	29 625	1,30	111 950	4,92	1 680 067	73,81	454 600	19.97	2 276 242	10 629	517	166 886
1892	30 231	1,27	112 121	4,71	1 745 383	73,42	489 563	20,60	2 377 298	10 709	590	183 316
1893	33 209	1,43	112 557	4,85	1 689 983	72,83	484 677	20,89	2 320 426	10 157	568	172 991
1894 [1]	36 747	1,49	121 846	4,95	1 849 881	75,09	455 114	18.47	2 463 588	9 306	622	194 503
1895	39 260	1,15	142 112	4,16	2 708 469	79,14	532 667	15,57	3 422 508	8 727	852	341 485
1896	37 169	1,14	140 822	4,30	2 636 549	80,46	462 483	14,11	3 276 923	8 906	939	365 717
					Opbrengst. *Recettes.*							
										× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000
1887	*f* 12 095	4,06	*f* 40 907	13,75	*f* 229 102	76,99	*f* 15 460	5,20	*f* 297 564	22	15	475
1888	12 620	3,95	42 485	13,31	247 568	77,55	16 561	5,19	317 882	23	16	482
1889	16 486	4,55	49 508	13,68	277 198	76,58	18 768	5,19	361 959	24	16	559
1890	17 667	4,05	58 915	13,53	338 194	77,67	20 689	4,75	435 465	25	18	610
1891	21 029	4,10	64 509	13,51	369 393	77,33	22 745	4,76	477 675	29	22	738
1892	20 601	4,05	61 020	12,10	402 003	79,12	24 483	4,82	508 107	29	25	918
1893	23 800	4,58	65 078	12,52	406 670	78,24	24 237	4,66	519 785	27	24	715
1894 [1]	31 063	5,09	81 704	13,39	474 686	77,79	22 761	3,73	610 214	29	29	851
1895	49 273	4,85	125 473	12,34	815 345	80,20	26 633	2,62	1 016 724	37	49	1 418
1896	68 398	6,11	172 450	15,40	855 739	76,43	23 119	2,07	1 119 706	43	57	1 447

[1]) Zie noot [3]) vorige tabel.

d. Reizigers en goederenvervoer en opbrengst daarvan op de lijn ter Sumatra's Westkust.
Transport de voyageurs et de marchandises et recettes (ligne à Sumatra Ouest.)

Bron: V. S. N. I.

Jaar. *Année.*	Aantal reizigers. *Nombre de voyageurs.* 1e klasse.	2e klasse.	Totaal.	Bagage. *Bagages.* × 1000 klg.	Bestelgoederen. *Colis à remettre.* × 1000 klg.	Vrachtgoederen. *Marchandises.* × 1000 klg.	Ontvangsten. *Recettes.* Reizigers. *Voyageurs.*	Bagage en goederen. *Bagages et march.*	Totaal. *Total.*
1891	1 940	121 437	123 377	102	99	18 937	*f* 94 645	*f* 115 807	*f* 210 452
1892	20 202	588 660	608 862	485	272	47 551	301 603	241 858	556 102
1893	43 302	990 389	1 033 691	1 496	215	120 240	368 969	362 642	747 921
1894	37 120	797 248	834 368	972	195	139 848	308 277	429 200	756 106
1895	33 549	653 974	687 523	722	159	167 576	265 720	536 384	889 053
1896	37 520	753 366	790 886	798	142	190 017	293 535	649 081	1 072 017

e. Bruto opbrengst der ooster- en westerlijnen der staatsspoorwegen op Java per dag en per kilometer.
Recettes des chemins de fer de l'Etat (réseaux Est et Ouest à Java) par kilomètre et par jour.

Bron: V. S. N. I.

Jaren. *Années.*	Van het geheel. *Total.*	Opbrengst *Recettes* der reizigers. *de voyageurs.*	vrachtgoed. *de march.*	Van het geheel. *Total.*	Opbrengst *Recettes* der reizigers. *de voyageurs.*	vrachtgoed. *de march.*
	Oosterlijnen. *Lignes Orientales.*			Westerlijnen. *Lignes Occidentales.*		
1887	*f* 18,72	*f* 6,80[3]	*f* 10,33[8]	*f* 12,30	*f* 4,26[75]	*f* 6,81[88]
1888	19,51	6,71[5]	11,25	12,61	4,56	6,89
1889	20,06	7,37	10,91	13,14[5]	4,71	7,28
1890	20,71	7,68	11,20	12,87[5]	4,93	6,91
1891	23,79	8,18	13,64	14,95[5]	5,41	8,36
1892	24,95	8,30	14,48	17,38	5,75	10,36
1893	25,82	8,62	14,99	14,29	5,51	7,58
1894	31,25[5]	9,33	19,52	12,47	4,78	6,66
1895	28,40	9,08	17,10	11,96	4,61	6,43
1896	25,29	8,22[5]	14,90	12,75	5,08	6,56

3. Particuliere Spoorwegen. *Chemins de fer des compagnies.*

Bron: V. N. I. S. — *a.* Lijn Semarang—Vorstenlanden—Willem I. [1]) *Ligne Semarang—Principautés—Willem I.*

Jaren. *Années.*	Aantal reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*	2e klasse. *2e classe.*	3e kl. 3e *classe.* Gew. tar. *Tarif ord.*	3e kl. 3e *classe.* Verm. tar. *Tar. réd.*	Militairen. *Milit.*	Gevangenen en geleiders. *Prisonn.*	Totaal. *Total.*	Bagage. *Bagages.* × 1000 kilogr.	Bestelgoederen. *Colis à remettre.* × 1000 kilogr.	Koopmansgoed. *Marchandises.* × 1000 kilogr.	Rijtuigen. *Voitures.*	Paarden. *Chevaux.*	Vee. *Bétail.*	Diversen. *Divers.* K.G.	Totaal. *Total.*
							a. Vervoer. *Transport.*								
1887	4 540	32 592	293 976	595 560	14 461	4 723	945 852	533	265	241 463	210	1 385	1 995		
1888	4 636	34 774	198 817	749 540	17 542	6 383	1 011 570	566	250	254 376	183	1 187	1 912		
1889	4 939	36 224	187 547	717 486	15 873	6 292	968 259	583	260	264 390	184	1 339	2 825	2 358	
1890	5 175	36 748	186 438	764 451	18 709	6 467	1 017 882	591	279	270 159	185	1 383	2 276	2 927	
1891	5 245	37 405	189 172	800 665	16 520	6 642	1 055 631	807	362	300 324	172	1 277	3 120	3 659	
1892	6 640	39 520	187 434	779 436	19 145	8 237	1 040 412	1 176	424	327 349	211	3 711		4 788	
1893	8 412	44 356	217 725	874 628	20 086	7 397	1 172 604	1 377	461	334 726	239	4 133		13 665	
1894	8 996	43 301	214 868	841 136	28 303	8 098	1 144 702	1 519	470	362 677	216	3 660		47 045	
1895	9 074	42 628	223 338	821 553	25 591	7 649	1 129 833	1 633	484	358 726	178	3 638		68 224	
1896	9 506	46 333	235 273	783 917	31 082	7 949	1 114 060	1 860	552	353 587	232	3 339		67 435	
							b. Opbrengst in guldens. *Recettes (florins).*								
1887	36 928	90 710	284 357	70 531	16 813	6 011	495 351	7 022	35 046	1 743 970	2 747	4 933	1 892	118 579	2 409 539
1888	26 003	90 813	253 491	103 658	21 408	8 568	504 126	6 647	34 071	1 550 457	2 491	4 244	1 718	85 996	2 189 749
1889	27 168	93 871	238 544	101 564	20 610	8 939	490 695	7 090	32 465	1 430 244	2 398	5 115	2 987	[2]) 95 939	2 066 932
1890	29 127	91 781	237 545	109 409	24 577	8 672	501 110	7 036	32 399	1 720 701	2 357	5 910	2 747	117 958	2 390 221
1891	29 653	96 620	238 766	113 603	21 622	9 001	509 265	8 943	33 536	1 971 988	2 580	7 776	3 566	103 888	2 641 542
1892	28 241	77 938	234 768	111 225	25 291	12 341	489 805	12 104	37 512	1 917 872	3 179	9 639		116 790	2 586 903
1893	34 557	87 104	240 591	125 005	21 122	8 458	516 836	12 530	36 966	1 801 271	3 122	10 215		112 419	2 493 359
1894	34 758	83 858	236 555	119 680	27 194	9 107	511 152	13 966	37 661	1 959 893	3 088	9 476		123 969	2 659 206
1895	34 472	82 339	247 324	118 286	26 823	8 395		14 542	37 821	1 767 739	2 760	9 788		113 555	2 463 842
1896	35 159	87 751	251 243	113 597	29 697	2 853	517 638 520 300	14 115	41 882	1 802 401	3 257	9 380		122 076	2 513 412

[1]) Volgens voorloopige opgaven over 1897 bedroeg het aantal vervoerde reizigers 1 158 800 met een opbrengst van *f* 526,900, de vervoerde goederen en bagage: 412 100 ton met een opbrengst van *f* 2,120,500, terwijl de totale ontvangst *f* 2,768,700 of *f* 36,96 per dagkilometer bedroeg. [2]) Sedert 1889 is hierin begrepen de opbrengst van het vervoer der postpakketten.

Bron: V. N. I. S.

b. Lijn Batavia—Buitenzorg. *Ligne Batavia—Buitenzorg.* [1])

Jaren. *Années.*	Aantal reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*	2e klasse. *2e classe.*	3e klasse. *3e classe.*	Militairen. *Militaires.*	Gevangenen en geleiders. *Prisonn.*	Totaal. *Total.*	Bestelgoederen. *Colis à remettre.* 1000 Kgr.	Koopmansgoederen. *Marchandises.* 1000 Kgr.	Bagage. *Bagages.* 1000 Kgr.	Rijtuigen. *Voitures.*	Paarden. *Chevaux.*	Vee. *Bétail.*	Diversen. *Divers.* K.G.	Totaal. *Total.*
						a. Vervoer. *Transport.*								
1887	15 069	79 791	448 008	23 636	3 027	569 531	357	68 357	219	273	1 279	2 065		
1888	16 035	80 844	522 939 [2])	16 509	2 666	638 993	360	67 264	242	261	1 065	2 989		
1889	19 512	94 075	660 451	8 377	2 445	784 860	367	80 125	198	287	987	2 463	795	
1890	19 608	94 315	673 450	9 039	2 980	799 392	374	100 915	198	218	1 185	1 954	1 157	
1891	20 781	95 178	687 131	6 709	2 744	812 543	394	112 430	184	222	1 124	2 022	875	
1892	18 938	91 025	681 560	7 252	2 792	801 567	404	119 908	200	218	2 611		875	
1893	20 398	99 946	697 651	9 482	1 968	829 445	385	113 063	236	209	2 347		3 634	
1894	20 894	99 984	688 341	15 347	1 538	826 104	377	109 417	271	169	2 670		15 631	
1895	21 175	100 101	712 484	17 092	2 456	853 308	419	129 882	336	158	2 245		37 796	
1896	20 956	100 676	793 810	16 292	6 886	938 620	468	123 898	1 752	195	3 511		41 507	
						b. Opbrengst in guldens. *Recettes en florins.*								
1887	*f* 15 447	*f* 66 352	*f* 207 109	*f* 4 039	*f* 1 892	*f* 294 839	*f* 17 589	*f* 273 497	*f* 10 307	*f* 2 228	*f* 2 930	*f* 2 147	*f* 23 708	*f* 627 243
1888	15 340	64 906	210 196	3 306	1 293	295 040	18 532	280 708	10 097	2 137	2 665	3 084	24 022	636 286
1889	18 067	66 283	217 737	2 694	1 090	305 880	17 329	349 264	8 944	2 352	3 001	2 735	27 439 [3])	716 944
1890	19 383	66 470	221 566	3 509	1 457	312 385	17 194	401 188	8 910	1 890	3 880	2 195	27 980	775 622
1891	23 205	68 020	224 223	2 947	1 405	319 800	18 637	422 082	8 585	1 945	3 721	1949	29 955	806 674
1892	20 648	60 895	227 860	3 008	1 382	313 792	19 466	459 855	8 350	1 804	5 210		27 828	836 305
1893	20 065	61 751	229 204	3 461	860	315 341	19 607	361 141	9 565	1 813	4230		30 223	741 920
1894	20 008	62 188	228 639	4 409	661	315 905	19 048	364 042	10 254	1 540	3 956		26 743	741 486
1895	22 361	63 2 9	232 083	6 432	1 139	325 274	21 023	384 592	11 818	1 350			28 437	776 875
1896	22 766	70 391	235 702	4 696	1 260	334 816	22 926	379 458	10 745	1 620	4 008		29 796	784 490
											5 129			

[1]) Volgens voorloopige opgaven over 1897 bedroeg het aantal vervoerde reizigers 973 200 met een opbrengst van *f* 311,000, de vervoerde goederen en bagage: 132 100 ton met een opbrengst van *f* 465,800, terwijl de totale ontvangst *f* 838,000 of *f* 40,99 per dagkilometer bedroeg. [2]) Van 1888—1896 achtereenvolgens incl. 64 066, 134 396, 143 098, 164 153, 152 140, 152 353, 162 714, 165 489 en 314 750 reizigers op verminderd tarief en 9 341, 10 845, 12 256, 13235, 14369, 14222, 14418, 15066 en 11 725 kinderen. [3]) Zie noot 2 op de vorige blz.

Bron: K. V. *c.* Lijn Tegal—Balapoelang. [1])

Dienstjaar.	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. *Voyageurs.* Aantal. *Nombre.* 1e kl. × 1000	2e kl. × 1000	Opbrengst. *Recettes.*	Bagage-opbrengst. *Recettes v. bagages.*	Bestelgoederen. *Colis à remettre.* 1000 Kilog.	Opbr. *Recett.*	Vrachtgoederen. *Marchandises.* Ton. 1000K.G.	Opbr. *Recettes.*	Totaal opbrengst. *Total des recettes.*	Opbrengst per dag en kilometer. *Recettes p. jour et p. kilomètre.*	Exploitatie-kosten in % der ontvangsten.
1887	25	1,3	129	*f* 21 423	*f* 105	3,2	*f* 255	9 040	*f* 7 030	*f* 29 882	*f* 3,27[5]	201
1888	25	1,1	98	*	138	4,4	380	13 692	18 316	39 791	4,36	127
1889	25	0,7	72	15 636	116	5,4	474	16 983	22 157	42 789	4,85	116
1890	25	0,7	77	16 378	198	9,6	697	20 112	23 276	45 049	4,94	121
1891	25	0,8	103	20 485	234	9,0	658	22 250	27 320	55 413	6,07	93
1892	25	0,6	88	19 705	493	*	659	*	31 382	58 461	6,39	82
1893	25	0,9	84	20 416	642	11,4	800	28 642	41 431	67 961	7,44	81
1894	25	1,0	80	20 086	654	9,2	663	29 799	44 869	71 421	7,84	66
1895	25	0,8	69	17 401	564	5,—	351	32 567	50 635	72 463	7,94	*
1896	25	0,8	65	17 108	469	5,2	355	28 945	45 030	64 661	7,07	*

[1]) Deze spoorweg, door de Samarang-Cheribon Stoomtram-Maatschappij overgenomen, wordt ingevolge besluit van 28 November 1896, verder als Stoomtramweg geëxploiteerd.

Bron: V.B.O.S. *d.* Lijn Batavia—Meester-Cornelis—Bekassie—Kedoeng-Gedé.

Dienstjaar.	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse.	2e klasse. × 1000	3e klasse. × 1000	Totaal. × 1000	Opbrengst. *Recettes.*	Bagage. Opbrengst. *Recettes p. bagages.*	Ill- en vrachtgoed. *Marchandises.* Opbrengst. *Recettes.*	Totaal opbrengst. *Total des recettes.*	Opbrengst per dag en per kilom. *Recettes p. jour et p. kilomètre.*	Exploitatie-kosten in % der ontv. *Coëfficient d'exploitation.*
1888	27	594	16	304	321	*f* 60 979	*f* 2004	*f* 22694	*f* 87 639	*f* 8,93	97
1889	27	868	20	372	393	66 422	2931	23931	95 100	9,72	92
1890	33	964	28	524	553	88 109	5495	38904	138 438	11,44	81
1891	51	1 598	33	754	789	132 446	7608	78385	226 915	12,24	63
1892	57	1 450	37	839	878	152 004	8426	67539	237 279	11,43	65
1893	57	2 168	43	936	981	168 925	8997	99734	287 052	13,72	43
1894	57	2 619	41	959	1003	167 972	9418	118920	302 180	14,78	45
1895	57	1 707	39	1 008	1049	178 061	10686	116315	316 785	15,20	44
1896	57	1 858	39	1 008	1048	175 147	11556	123341	318 734	15,28	55
1897 [1])	57	20 27	39	918	960	159 130	10673	115878	294 101	14,14	*

[1]) Voorloopige cijfers. *Chiffres provisoires.*

Bron: V.D.S. *e.* Lijnen in het landschap Deli. *Lignes à Deli (Sumatra).*

Tijdvak.	Kilom. in exploitatie.	Reizigers. *Voyageurs.* 1e klasse. × 1000	2e klasse. × 1000	3e klasse. × 1000	Totaal. × 1000	Opbrengst. *Recettes.*	Bagage. Opbrengst. *Recettes p. bagages.*	Goederen. *Marchandises.* Opbrengst. *Recettes.*	Totaal opbrengst *Total des recettes.*	Opbr. p. dag en per kilom. *Rec. p. jour et p. kil.*	Exploit.-kosten in % der ontvangsten.
Mei 1887/Apr. 1888	55	17	33	360	410	*f* 273 092	*f* 19317	*f* 282 739	*f* 592 918	*f* 31,98	43
1 Mei 1888—Ult° 1888	55	12	32	334	379	225 803	15 526	222 894	479 477	35,54	47
1889	65[1])	21	65	657	744	440 844	30 013	427 841	936 441	39,55	44
1890	91	26	90	879	994	604 659	45 157	606 297	1 314 953	39,70	43
1891	103	26	90	862	978	601 698	47 094	613 272	1 310 761	34,96	47
1892	103	20	52	535	607	392 522	36 476	491 516	954 382	25,39	51
1893	103	17	44	524	585	353 255	37 106	496 996	920 102	24,55	48
1894	103	17	41	481	539	313 269	37 518	551 824	949 702	25,33	46
1895	103	21	47	615	684	354 699	38 887	710 955	1 189 590	31,73	41
1896	103	23	49	653	725	375 433	41 390	675 498	1 182 520	31,46	42
1897	103	23	47	645	716	364 355	42 164	698 358	1 211 654	32,32	41

[1]) Gemiddelde exploitatielengte. Nieuw: 20 Kilom. Medan—Perbaoengan.

II. TRAMWEGEN. *Tramways.*

1. Staats-stoomtramweg in Atjeh. *Tramway à vapeur de l'Etat à Atjeh.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Kilom. in exploit.	Personenvervoer. *Transport de voyageurs.* 1e klasse. *1e classe.*	2e klasse. *2e classe.*	3e klasse. *3e classe.*	Totaal. *Total.*	Goederenvervoer. *Transport de marchandises* Bagage. *Effets de voyag.* (colli)	Vracht-goederen. *Marchandises.* (tonnen)	Bruto-opbrengst. *Recettes brutes.*	Exploitatie-kosten. *Frais d'exploitation.*
1887	39	17 294	19 356	293 755	330 405	55 694	27 091	*f* 76 937	*f* 96 786
1888	39	*	*	*	*	*	*	86 329	95 705
1889	39	14 830	18 182	316 597	349 609	*	31 059	84 645	120 736
1890	39	*	*	*	391 651	*	36 808	96 331	115 158
1891	39	15 111	25 371	353 178	393 660	*	24 867	88 377	106 457
1892	39	13 728	21 544	344 820	380 092	*	24 945	87 892	106 064
1893	39	15 800	25 266	416 713	457 779	*	28 461	113 953	98 852
1894	39	14 980	28 912	513 546	557 438	*	30 879	130 562	108 685
1895	39	14 080	25 373	453 965	493 418	*	37 919	120 652	101 359
1896	39	13 584	25 549	467 262	506 395	*	44 561	159 947	102 850

2. Particuliere tramwegen. *Tramways des compagnies.*

Bron: S. V. S. T.

Ondernemingen. *Compagnies.*	Gemidd. in exploit. *Nombre moyen de K. M. expl.*	Reizigers. *Voyageurs.* Aantal *Nombre.*	Opbrengst. *Recettes.*	Goederen en bagage. *Marchandises et bagages.* Hoeveelh. *Quantités.*	Opbrengst. *Recettes.*	Totale opbrengst (incl. diversen). *Recettes totales.*
	K.M.		Guldens.	×1000K.G.	Guldens.	Guldens.
Samarang-Joana Stoomtram-Maatschappij	212[5]	1 231 680	226 031	156 775	580 131	813 580
Nederl.-Indische Stoomtram-Maatschappij [1]	14	[3] 4 628 324	309 967	—	—	312 303
Oost-Java Stoomtram-Maatschappij	61[5]	2 623 842	209 600	43 026	61 882	272 504
Ned.-Ind. Spoorweg-Maatsch. Lijn Djokja.-Brossot [2]	24	293 780	34 515	41 956	63 141	98 986
Stoomtram-Maatsch. Samarang-Cheribon	24[5]	66 088	17 107	28 944	46 806	66 087
Serajoedal Stoomtram-Maatschappij	15	36 946	9 049	9 550	31 950	46 206
Kediri Stoomtram-Maatschappij	2[5]	*	*	*	*	*
Passoeroean Stoomtram-Maatschappij	4	60 928	4 691	—	—	*
Totaal 1896	388	8 941 588†	810 960†	280 251†	786 913†	1 609 666†
Total 1895	329	8 474 863	763 258	216 089	703 336	1 476 817
1894	294½	7 963 877	704 910	200 703	583 692	1 300 456
1893	265	7 568 918	677 462	172 801	527 652	1 213 229
1892	259¼	7 208 762	651 749	133 697	427 032	1 088 192
1891	238	6 773 746	616 881	101 984	336 609	961 752
1890	227	5 840 965	543 957	123 343	331 591	885 550
1889 [4]	167	4 211 401	419 158	106 319	298 563	719 750
1888	126	3 049 529	397 069	86 797	245 610	616 379
1887	115	2 532 995	396 819	56 617	218 570	618 297

[1]) Dienstjaar Juli 1894—Juni 1895.
[2]) Geopend 21 Mei 1895.
[3]) Abonnés gerekend op 2 ritten per dag.
[4]) De gegevens over 1889 en vroeger zijn geput uit de jaarverslagen der Maatschappijen.

C. POSTERIJEN EN TELEGRAFEN. *Postes et Télégraphes.*

I. OVERZICHT VAN DE OVERGEBRACHTE BRIEVEN, ENZ. *Lettres etc. transmises.*

Bron: K. V. 1. Binnenlandsch verkeer. *Correspondance intérieure.*

Jaren. *Années.*	Aantal brieven. *Nombre des lettres.*		Aantal drukwerken. *Nombre des imprimés.*		Aantal monsters. *Echantillons.*	Aantal documenten. *Papiers d'affaires.*	Aantal aangeteekende stukken onder de vorenstaande begrepen. *Lett. recommandées.*	
	Port betalende brieven. *Lettres payantes.*	Dienstbrieven. *Lettres de service.*	Nieuwsbladen. *Journaux.*	Andere drukwerken. *Autres imprimés.*			Gewone stukken. *Lettres.*	Dienststukken. *Lettres de service.*
1887	3 378 823	998 191	2 361 589	577 485	33 218	9 451	217 002	93 732
1888	3 534 273	1 048 990	2 510 163	702 366	28 094	8 175	234 388	95 649
1889	3 873149	1 211 049	2 846 433	813 236	40 978	9 159	258 650	101 393
1890	3 905 811	1 228 716	3 055 750	919 999	39 368	10 823	268 369	108 917
1891	3 941 985	1 233 204	3 353 020	1 000 212	46 682	15 525	287 962	120 841
1892	4 116 989	1 367 951	3 571 140	1 057 824	50 642	17 190	310 078	132 752
1893	4 397 835	1 629 481	3 443 544	1 158 043	53 842	26 124	323 584	149 727
1894	4 580 767	1 708 190	3 722 278	1 337 198	57 674	32 375	348 099	159 460
1895	5 163 340	1 922 024	3 965 208	1 455 922	70 356	33 176	405 080	214 188
1896 [1]	5 379 556	1 869 868	4 430 296	962 858	76 180	34 840	463 008	210 366

Bron: K. V. 2. Buitenlandsch verkeer. *Correspondance étrangère.*

Jaren. *Années.*	Aantal brieven. *Nombre des lettres.*			Ontvangen en verzonden *Reçus et expédiés*			Daarvan aangeteekende stukken. *Dont lettres etc. recommandées.*	Ontv. en verz. ontvangstberichten voor aangeteekende stukken. *Acc. de réception reçues et expédiées.*
	Ontvangen. *Reçues.*	Verzonden. *Expédiées.*	Totaal. *Total.*	Drukwerken (in KG.) *Imprimés. (kilogr.)*	Monsters. *Echantillons.*	Documenten. *Papiers d'affaires.*		
1887	518 436	464 692	983 128	112 756	24 880	1 769	76 145	372
1888	550 761	514 639	1 065 400	127 018	22 716	2 874	86 675	385
1889	579 808	540 114	1 119 922	143 207	26 201	4 952	96 117	435
1890	684 998	557 410	1 242 348	150 774	25 025	4 717	104 774	337
1891	789 402	571 271	1 360 673	166 834	32 919	5 425	114 366	370
1892	745 436	596 758	1 342 194	192 051	65 720	9 653	119 181	405
1893	637 088	592 450	1 229 538	196 151	48 375	9 958	136 007	330
1894	733 778	641 804	1 375 582	203 400	49 881	9 215	149 597	274
1895	806 817	639 660	1 446 477	1 670 762	95 659	13 048	158 083	317
1896 [1]	791 610	687 951	1 479 561	1 600 721	74 196	10 301	152 115	185

[1]) De cijfers van 1896 zijn van voorloopigen aard.

Bron: K. V. II. AANTAL VERKOCHTE BRIEFKAARTEN. *Cartes postales vendues.*

	Bedrag.	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895 [1])
Binnenl. .	enk.	991 993	1 073 209	1 157 944	1 269 776	1 352 386	1 398 781	1 572 769	1 675 473
Buitenl. .		50 847	50 575	53 258	54 509	60 837	60 993		
Binnenl. .	dubb.	9 253	5 996	6 958	7 766	9 078	9 883	10 633	10 623
Buitenl. .		—	—	—	—	889	2 425		
Totaal . . .		1 052 093	1 129 780	1 821 160	1 332 071	1 423 190	1 472 082	1 583 402	1 686 106

[1]) Voor 1896 worden alleen de buitenlandsche briefkaarten vermeld en wel 132 490 enkele en 771 dubbele.

III. POSTWISSELS. *Mandats de poste.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Binnenl. verkeer. *Intérieur*		Buitenlandsch verkeer. *Correspondance Etrangère.*									
			Uit Indië verzonden naar: *Expédiés*				Naar Indië overgemaakt *Reçus*				Tot. generaal. *Total.*	
			Nederland. *aux Pays-Bas.*		elders *ailleurs.*		uit Nederland. *des Pays-Bas.*		uit and. landen. *d'autres pays.*			
	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Aant. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*
		×1000		×1000		×1000		×1000		×1000		×1000
1887	120 951	*f* 5 872	20 404	*f* 1 116	3 468	*f* 165	1 664	*f* 73	599	*f* 33	26 235	*f* 1 387
1888	127 797	5 452	20 793	1 051	3 757	175	1 923	86	664	34	27 137	1 345
1889	135 003	5 917	20 603	1 008	3 567	153	2 083	105	557	31	26 810	1 296
1890	142 259	6 308	21 472	1 041	3 788	153	2 127	98	496	29	27 883	1 321
1891	150 685	5 969	23 371	1 106	4 131	163	2 142	98	452	22	30 096	1 389
1892	161 329	6 567	24 328	1 197	4 466	181	2 365	104	421	21	31 580	1 504
1893	166 777	6 313	25 499	1 213	5 392	228	2 789	141	472	30	34 152	1 611
1894	179 646	6 687	28 239	1 319	5 740	232	3 019	157	517	28	37 515	1 736
1895	185 100	6 906	28 963	1 366	5 988	258	3 556	166	658	35	39 165	1 826
1896 [1])	185 361	7 022	33 926	1 441	6 672	269	3 522	166	811	35	44 931	1 910

IV. QUITANTIËN. Binnenlandsch verkeer. *Quittances par la poste. Correspondance intérieure.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Ter invordering aangeboden quitanties. *Quittances présentées au recouvrement.*		Betaalde quitanties. *Quittances payées*		Onbetaald gebleven quitanties. *Quittances non payées.*	
	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant total.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant total.*	Aantal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant total.*
1887.....	21 358	*f* 345 881	11 434	*f* 177 669	9 924	*f* 168 212
1888.....	27 629	437 261	15 199	238 007	12 430	199 254
1889.....	34 004	502 833	19 262	285 822	14 742	217 011
1890.....	36 828	484 756	23 674	307 297	13 154	177 459
1891.....	43 625	571 209	28 490	351 457	15 135	219 752
1892.....	53 830	614 982	34 668	386 907	19 162	228 075
1893.....	61 412	697 792	44 796	463 483	16 616	234 309
1894.....	79 388	925 916	59 249	631 471	20 139	294 445
1895.....	90 997	1 061 170	67 020	720 755	23 977	340 415
1896 [1]).....	89 048	1 120 496	62 396	755 453	26 652	365 043

[1]) De cijfers over 1896 zijn van voorloopigen aard.

VI. TELEGRAFEN. *Télégraphes.*

1. Getal kantoren, lengte der lijnen en draden.

Nombre de bureaux, lignes et fils.

Bron: K. V.

Uit°.	Kilometers lijn. *Lignes (kilom.)*	Kilometers draad. *Fils (kilom.)*	Kilom. kabel tusschen *Cable (kilom.)*					Aantal. *Nombre.*		
			Java en Sumatra.	Java en Madoera.	Java en Bali	Bali en Celebes	Belawan en Olehl	Kantoren *Bureaux.*	Spoorwegkantoren. *Bureaux aux chemins de fer.*	Telefoonkantoren. *Bureaux de téléphones.*
1887	6 498	8 617	57,98	—	—	—	—	93	103	19
1888	6 547	8 696	57,98	—	151,13	696,12	—	93	118	21
1889	6 819	9 053	57,98	4,67	151,13	696,12	—	97	122	28
1890	6 863	9 097	57,98	4,67	151,13	696,12	—	98	133	29
1891	6 851	9 095	57,98	4,33	151,13	696,12	—	100	133	27
1892	6 842	10 272	57,98	4,33	151,13	696,12	537,40	101	143	28
1893	6 882	10 542	57,98	4,33	151,13	696,12	537,40	104	146	28
1894	6 985	10 820	63,25	4,33	151,13	696,12	537,40	104	155	25
1895	6 854	10 802	63,25	4,33	151,13	696,12	537,40	106	199	23
1896	6 818	10 779	63,25	4,33	151,13	696,12	537,40	109	210	31

2. Exploitatie der gouvernements-telegrafen. *Service des télégraphes.*

Bron: K.V.

Jaren. *Années.*	Binnenl. betalende telegrammen. *Dépêches de l'intérieur payantes.* Handels- en scheepv.-telegramm. *Dépêches du commerce.*	Dagbladtelegramm. *Dépêches de la presse.*	Telegramm. van gemengden aard. *Autres dépêches.*	Buitenl. telegr. *Dép. en corr. étrangère.* Verzonden *Expédiées*	Ontvangen *Reçues.*	Doorgezonden van Singapore naar Australië en omgekeerd. *En transit.*	Binnen- en buitenlandsch verkeer te zamen. *Total.*	Binnenlandsche regeerings-telegrammen. [1]) *Dépêches du Gouvernem.*
1887	112 211	1 874	150 095	20 886	21 318	52 654	359 038	26 898 (10 410)
		264 180			94 858			
1888	121 344	2 214	161 324	24 822	24 918	58 789	393 411	24 444 (12 231)
		284 882			108 529			
1889	136 561	2 076	177 684	28 638	28 203	61 351	434 513	28 860 (12 579)
		316 321			118 192			
1890	139 115	1 341	178 493	31 110	32 195	65 541	447 795	30 150 (14 719)
		318 949			128 846			
1891	159 427	2 140	189 135	34 016	35 454	77 872	498 044	31 633 (16 658)
		350 702			147 342			
1892	154 976	21 73	198 755	33 991	33 845	86 639	510 379	30 228 (16 606)
		355 904			154 475			
1893	163 778	2 661	210 133	34 271	32 717	89 742	533 302	31 032 (21 843)
		376 572			156 730			
1894	164 634	3 964	221 453	36 772	34 218	89 065	550 106	37 396 (24 913)
		390 051			160 055			
1895	142 922	5 385	213 852	35 676	34 478	121 365	553 677	35 537 (24 851)
		362 158			191 519			
1896	156 238	7 399	203 082	38 642	37 930	153 422	596 713	41 675 (*)
		366 719			229 994			

[1]) Het cijfer der dienst-telegrammen, niet begrepen onder het getal regeerings-telegrammen, is tusschen ( ) daaronder geplaatst.

D. GESUBSIDIEERDE STOOMVAARTDIENSTEN.

Services de transport par eau subventionnés.

OVERZICHT VAN DE VLOOT EN HET AANTAL PASSAGIERS DER NED.-INDISCHE STOOMVAARTMAATSCHAPPIJ. VAN DE AFGELEGDE AFSTANDEN ONDER EN BUITEN CONTRACT EN HET TOTAAL HARER ONTVANGSTEN.

Aperçu de la flotte de la Compagnie de navigation Indo-Néerl., distances parcourues et recettes totales.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Grootte der vloot. *Effectif de la flotte.* Stoomschepen. *Paquebots.*	Passagiers. *Passagers.* Totaal. *Total.*	Daarvan Gouvts. *Dont du Gouv.*	Afgelegde afstanden in geografische mijlen. [1]) *Distances parcourues.* Onder contract. *Sous contrat*	Buiten contract. *Hors contrat*	Totaal. *Total.*	Totale ontvangsten, met inbegrip der gouvernements subsidie. *Recette totale subsid. compris.*
1887	30	98 235	53 583	84 390	94 154	178 544	f 3 377 888
1888	23	96 599	54 730	82 140	75 672½	157 812½	3 669 635
1889	24	82 785	52 433	78 113	39 702	117 815	3 155 724
1890	25	94 513	61 425	83 154	51 317	134 471	4 272 121
1891 [2])	27	122 047	60 619	90 296	97 816	188 112	*
1892	30	149 542	61 212	95 632	106 455	202 087	*
1893	31	175 474	67 739	94 987	125 006	219 993	*
1894	31	178 572	71 002	94 168	146 599	240 767	*
1895	32	179 813	69 181	94 658	147 189	241 847	*
1896	31	*	91 360	95 142	161 319	256 461	*

[1]) Deze cijfers hebben alléen betrekking op de Ned.-Ind. lijnen.

[2]) Opgaven omtrent de Kon. Paketvaartmaatschappij met 1 Jan. 1891 begonnen.

VII. Bestuursmiddelen. *Administration.*

A. RECHTSWEZEN. *Justice.*

I. INLANDSCHE BEKLAAGDEN OP JAVA EN MADOERA [1]) WEGENS DIE MISDRIJVEN, VOOR WELKE DE OFFICIEELE BRONNEN EENE VERGELIJKING TOELATEN. [2])

Bron: K. V. *Prévenus indigènes à Java et Madoura, (principaux délits.)*

Jaren. *Années.*	Ambts misdrijven. *Délits de fonctionnaires.*	Weder-spannigheid tegen de openb. macht. *Rebellion.*	Moord. *Assassinat.*	Zware moedwill. verwond. of mishandeling. *Coups et blessures graves.*	Lichte moedwill. verwond. of mishandeling. *Coups et blessures légeres.*	Diefstal. *Vol.*
1875	138	116	314	52	211	8 942
1876	172	133	354	43	201	8 791
1877	158	118	325	66	199	8 227
1878	143	133	269	66	202	9 272
1879	196	168	251	58	173	9 138
1880	233	197	256	68	200	11 604
1881	333	224	247	107	250	11 738
1882	233	240	188	113	229	11 038
1883	268	202	187	136	251	10 672
1885 [3])	204	212	227	205	173	8 432
1886	157	199	224	260	200	9 054
1887	190	217	294	208	286	9 059
1888	204	203	275	166	375	9 646
1889	212	178	268	283	301	11 512
1890	209	146	274	375	315	11 669

[1]) Alléen de beklaagden voor de Rechtbanken van omgang en de Landraden.

[2]) De omschrijving van eenige andere voorname misdrijven verschilt sedert 1883 van de vroeger gebruikelijke termen.

[3]) Over 1884 vindt men bij uitzondering niet het aantal beklaagden, maar het aantal misdrijven opgenomen.

II. VEROORDEELDE EUROPEANEN, AANWEZIG BIJ HET EINDE DES JAARS IN DE BURGERLIJKE GEVANGENISSEN OF STRAFPLAATSEN. [1])

Bron: K. V. *Européens condamnés présents en prison civile à la fin de l'année.*

Jaren. *Années.*	Op Java en Madoera.				Op de Buitenbezittingen. *Autres possessions.*	
	Burgers. *Civils.*		Militairen. *Militaires.*			
	Veroordeeld tot tuchthuis en kruiwagenstraf. *Réclusion.*	Veroordeeld tot gevangenisstraf. *Emprisonnement.*	Leger. *Armée.*	Marine. *Marine.*	Burgers veroordeeld tot gevangenisstraf. *Civils.*	Militairen. *Militaires.*
1881	156 (3)	80 (2)	—	1	1	—
1882	133 (3)	97	—	1	1	—
1883	97 (3)	80 (1)	—	2	2	—
1884	46	71 (1)	14	2	4	—
1885	37	64	22	3	4 (1)	5
1886	39	69	24	3	1	7
1887	22	57	12	1	1	2
1888	22 (2)	56	19	5	—	4
1889	22 (2)	55	28	4	1	5
1890	26 (2)	32	17	6	1	7
1891	24 (2)	35	17	11	2	8
1892	22 (3)	34	20	8	—	3
1893	24 (2)	24 (1)	18	3	—	11
1894	21 (2)	36 (1)	32	9	—	2
1895	20 (2)	26	34	9	—	6

[1]) Het getal der vrouwelijke gevangenen, onder het totaal begrepen, wordt tusschen haakjes vermeld. *Les femmes entre ( ).*

III. VEROORDEELDEN IN DE BURGERLIJKE GEVANGENISSEN OF STRAFPLAATSEN, VOOR ZOOVEEL ZIJ ZICH REEDS OP DE HUN AANGEWEZEN STRAFPLAATS BEVONDEN. [1])

Condamnés présents dans les prisons et lieux de détention civils.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Inlanders. *Indigènes.*						Vreemde oosterl. *Orientaux étrang.*				
	Veroordeelden tot dwangarbeid *Travaux forcés*			Veroordeelden tot balling-schap. *Bannis (internés.)*	Politioneel veroord. *Peines de simple police*		Veroordeelden tot dwangarbeid *Travaux forcés*			Polit. veroord *Peines de simple police.*	
	in den ketting. *en chaîne.*	buiten den ketting *hors chaîne* voor langer dan één jaar. *plus d'un an.*	buiten den ketting *hors chaîne* voor niet langer dan één jaar. *un an ou moins.*		tot ten arbeidstelling aan publ. werken. *Travaux publics.*	tot gevangenisstraf. *Emprisonnement.*	in den ketting. *en chaîne.*	buiten den ketting *hors chaîne* voor langer dan één jaar. *plus d'un an.*	buiten den ketting *hors chaîne* voor niet langer dan één j *un an ou moins*	tot ten arbeidstelling aan publieke werken. *Travaux publics.*	tot gevan gen-nis-str. *Emprison.*
Java en Madoera											
Uit. 1895	474	2 077 (111)	2 728 (143)	7	7 208 (730)	429 (11)	56	122 (4)	71 (3)	351 (9)	3
„ 1894	473	2 714 (128)	3 156 (156)	4	6 493 (643)	652 (5)	35	95 (7)	57 (1)	355 (22)	2
„ 1893	234	3 536 (163)	3 112 (171)	6	6 664 (661)	394 (5)	9	106 (6)	73	256 (12)	14 (1)
„ 1892	206	4 364 (194)	3 163 (151)	7	6 615 (726)	470 (8)	7	103 (5)	64	287 (10)	8
„ 1891	296	3 884 (226)	3 095 (174)	9	9 292 (1078)	644 (4)	10	169 (8)	89 (2)	333 (11)	11
„ 1890	389	4 547 (244)	3 819 (189)	12	6 453 (707)	634 (5)	9	128 (8)	101 (1)	308 (19)	17
„ 1889	752	4 392 (304)	3 582 (188)	10	5 778 (658)	611 (4)	26	197 (12)	121 (5)	200 (5)	5 (1)
„ 1888	905	3 895 (351)	2 515 (164)	16	5 435 (646)	533 (4)	34	149 (4)	77 (2)	215 (12)	3
„ 1887	1602	3 895 (345)	2 375 (171)	17	4 829 (512)	584 (7)	39	142 (6)	99 (5)	289 (13)	5
„ 1886	1815	3 921 (350)	2 085 (155)	15	4 055 (472)	663 (2)	49	150 (8)	104 (5)	218 (5)	4
Sum. Westk	2200	1111 (1)	12	4	198	—	126	41	3	6	—
Benkoelen	38	107 (2)	65	—	232 (2)	—	1	1	—	—	—
Lamp. Distr.	20	32	4	—	120	—	1	1	—	—	—
Palembang	22	242	155 (4)	—	104 (1)	1	—	3	3	29	—
Sum. Oostk	38	94	21 (1)	—	324 (21)	—	1	3	23	633 (1)	—
Atjeh en Onderh.	420	144	6	—	26 (5)	—	—	—	—	13	—
Rioauw	12	2	—	—	4	—	1	—	3	22	—
Banka	17	77	3	—	9 (3)	—	2	4	2	43 (1)	—
Billiton	9	13	—	—	6	—	—	1	—	22	—
W. Borneo	33	61	4	2	23 (1)	1	2	3	3	32 (1)	—
Z. en O. Borneo	37	31 (1)	19 (1)	3	85 (2)	—	1	—	—	3	—
Menado	61	173	14	—	52 (2)	1	1	1	2	2	—
Celebes en O.	29	21	10	—	33 (4)	1	1	—	—	—	—
Amboina	31	55	11 (1)	3	61 (9)	—	1	1	2	—	—
Ternate en O.	14	15	1	1	4	—	—	—	1	—	—
Timor	19	9	—	—	5 (1)	—	—	—	—	2	—
Bali en Lombok	10	64 (8)	65 (10)	—	194 (19)	—	—	—	—	7	—
Totaal N.-I. 1895	3484	4 628 (123)	3 148 (160)	20	8 788 (800)	424 (11)	194	181 (4)	113 (3)	1165 (12)	3
Uit. 1894	2047	4 538 (135)	3 565 (168)	19	7 818 (695)	656 (5)	115	139 (7)	100 (2)	1069 (28)	2
„ 1893	3817	6 700 (170)	3 460 (192)	16	7 940 (713)	400 (5)	137	176 (6)	110 (2)	1069 (13)	15 (1)
„ 1892	3997	7 195 (200)	3 538 (165)	19	7 810 (784)	471 (8)	134	190 (5)	97 (1)	1154 (10)	8
„ 1891	4453	6 740 (236)	3 473 (187)	21	10 967 (1134)	659 (5)	132	225 (8)	133 (2)	1446 (11)	12
„ 1890	4643	7 447 (250)	4 239 (213)	26 (1)	7 662 (760)	645 (6)	114	177 (8)	147 (2)	1277 (20)	19
„ 1889	4880	7 274 (305)	4 077 (203)	18 (1)	7 121 (712)	616 (4)	139	254 (12)	175 (5)	950 (6)	6 (1)
„ 1888	4891	6 523 (355)	3 013 (183)	24 (1)	6 522 (692)	534 (4)	127	201 (6)	111 (2)	879 (13)	3
„ 1887	4969	5 925 (347)	2 814 (185)	22 (1)	5 994 (550)	596 (8)	120	178 (6)	129 (5)	872 (18)	5
„ 1886	4596	5 366 (356)	2 548 (150)	22 (1)	4 949 (503)	668 (3)	122	175 (8)	127 (5)	822 (8)	5

[1]) De cijfers tusschen () geplaatst duiden het getal vrouwelijke gevangenen aan. Haar getal is in de daarnevens geplaatste getallen begrepen. *Les chiffres entre () indiquent le nombre de femmes, comprises dans le nombre précédent*

Digitized by Google

IV. BURGERLIJKE ZAKEN. *Causes civiles.*

Aantal zaken, gedurende het opgegeven jaar te behandelen en aan het einde van het jaar aanhangig gebleven.

Causes introduites pendant chaque année (y compris celles pendantes au 1er janv.) et pendantes à la fin de l'année.

Bron: K. V.

Rechtscolleges. *Collèges de Justice.*	1886. Te behandelen. *Introduites.*	1886. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*	1887. Te behandelen. *Introduites.*	1887. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*	1888. Te behandelen. *Introduites.*	1888. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*	1889. Te behandelen. *Introduites.*	1889. Aanhangig gebleven. *Pendantes.*	1890 Te behandelen. *Introduites.*	1890 Aanhangig gebleven. *Pendantes.*
a. Java en Madoera.	Eerste aanleg. *Première instance.*									
Hooggerechtshof	10	4	7	3	3	3	5	2	3	3
Raden van Justitie	1 695	138	1 392	146	1 315	119	1 225	125	1 291	119
Landraden	5 233	982	5 633	896	4 579	1 199	4 417	1 075	4 925	1 532
Resid. raden van Solo en Djokja	20	4	5	1	27	3	28	26	35	9
Residentiegerechten	267	30	198	22	198	75	181	20	267	47
Pradoto's in Soerakarta	2 833	1 367	3 931	1 357	4 536	1 283	4 778	1 206	4 702	1 002
Regentschapsgerechten	4 716	985	5 344	934	6 313	1 517	6 742	1 349	6 547	1 321
Distriktsgerechten	5 199	561	6 765	826	7 765	927	8 261	919	8 089	1 084
Totaal	19 973	4 071	23 275	4 185	24 736	5 126	25 637	4 722	25 859	5 087
	Hooger beroep. *Appèl.*									
Hooggerechtshof	96	36	104	48	121	59	85	24	53	23
Raden van Justitie	104 [1]	—	156	22	209	44	145	36	160	33
Landraden	47	21	100	39	166	69	188	120	238	54
Regentschapsgerechten	117	68	115	48	179	87	198	95	253	96
Totaal	364 [2]	125	475	157	675	259	616	275	704	206
b. Buitenbezittingen	Eerste aanleg. *Première instance.*									
Raden van Justitie	110	21	86	22	98	16	89	21	129	29
Rechtbanken met Eur. voorzitters in naam des Konings rechtsprekend	2 238	710	2 104	641	2 033	630	1 917	670	2 283	797
Rechtbanken *niet* in naam des Konings rechtsprekend	1 339	69	1 642	98	1 803	52	2 091	63	1 813	83
Residentiegerechten	306	38	300	58	374	60	470	69	563	82
Magistraatsgerechten	2 695	11	2 252	33	1 963	25	1 226	22	1 611	13
Regentschapsgerechten (Celebes)	25	2	8	—	4	—	15	—	14	—
Distriktsgerechten (Sum. Westkust, Banka en Menado)	289	31	383	36	364	45	257	31	296	46
Totaal	7 002	882	6 775	888	6 639	828	6 065	876	5 739	1 035
	Hooger beroep. *Appèl.*									
Raden van Justitie	51 [1]	—	52	27	59	13	59	33	91	51
Rechtb. in naam des Konings	23	10	38	17	38	12	47	16	43	19
Magistraats-gerechten	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal	75 [2]	10	90	44	97	25	106	49	134	70
	Cassatie. *Cassation.*									
Hooggerechtshof	122	27	128	24	101	36	131	49	160	38

[1]) Aantal afgedane zaken. [2]) Zie noot ([1]).

Bron: K. V.

V. FAILLISSEMENTEN. *Faillites.*

Jaren. *Années.*	Beeindigde faillissementen. *Faillites terminées.* Bijzondere koopl. *Marchands.* Eur.	Chin.	a. vr. Oosterlingen.	Venn. onder eene firma. *Soc. en nom coll.*	Naaml. Venn. *Sociétés anon.*	Totaal. *Total.*	Uitkeeringen aan concurr. schuldeischers. *Dividendes.* 10% of mind. *Moins de 10%*	10 tot 25%.	25 tot 50%.	50 tot 75%.	75% en meer *75% et plus.*	Bij acc. *Conc.*	Bij vereffen. *Liq.*	Aantal aanh. failliss. *Nombre de faill. restant à juger.*
1891	6	49	8	1	—	64	12	13	4	2	1	7	25	164
1892	11	48	6	3	1	69	14	9	6	1	1	8	23	163
1893	6	47	10	2	—	65	6	9	8	1	1	14	11	186
1894	4	41	19	2	1	67	13	10	10	1	1	14	21	234
1895	9	78	29	—	2	118	44	14	7	—	1	20	46	195
1896	6	51	11	3	—	71	16	18	9	1	—	13	31	203

B. LEGER. *Armée.*

I. OVERZICHT VAN DE AANWEZIGE STERKTE. *Effectif de l'armée.*

Bron: K. V.

Ult°. Dec.	Officieren en adj. onderofficier. dienstd. als officier. *Officiers.* Europ. *Européens.*	Inland. *Indig.*	Onderofficieren en manschappen. *Sous-officiers et soldats.* Europeanen. *Européens.*	Afrikanen. *Africains.*	Amboineezen. *Amboinais.*	Overige inlanders. *Autres indigènes.*	Totaal. *Total.*	Paarden. *Chevaux.*
1887	1 402	—	14 607	88	1 876	15 719	32 290	1 159
1888	1 406	—	14 984	77	1 976	16 132	33 169	1 267
1889	1 347	—	14 159	67	1 976	16 585	32 787	1 296
1890	1 384	—	13 663	57	2 090	16 537	32 547	1 243
1891	1 385	—	13 593	57	2 336	17 417	33 403	1 232
1892	1 384	—	13 847	55	2 359	17 078	33 339	1 191
1893	1 358	—	13 883	55	2 481	16 854	33 273	1 200
1894	1 402	—	15 812	55	2 593	18 145	36 605	1 278
1895	1 376	—	16 339	56	2 777	19 421	38 593	1 329
1896	1 466	—	16 066	55	3 662	20 412	40 195	1 428

II. DE AANWEZIGE STERKTE. OP ULT°. DECEMBER 1896, GESPLITST NAAR WAPENS EN DIENSTEN.

Effectif de l'armée divisé selon la désignation des corps, à la fin de l'année 1896.

Bron: K. V.

	Staven en diensten. *Etat-major et services.*	Wapens. *Corps.* Infanterie. *Infanterie.*	Cavalerie. *Cavalerie.*	Artillerie. *Artillerie.*	Mineurs en suppeurs. *Génie.*	Totaal. *Total*
Luitenant-Generaals	1	—	—	—	—	1
Generaal-Majoors	2	1	—	—	1	4
Kolonels	6	2	—	1	1	10
Luitenant-Kolonels	17	15	1	4	1	38
Majoors	18	29	1	7	4	59
Kapiteins	145	177	7	32	20	381
1e Luitenants	206	295	14	56	25	596
2e "	41	220	8	25	8	302
Onder-luitenants	—	23	—	—	—	23
Adj.-Onderofficieren dd. als Officieren	—	29	1	22	—	52
Totaal Offic.. *Total Offic..*	436	791	32	147	60	1 466
Onderoffic. en manschappen *Sous-offic. et soldats*	2 550	32 439	980	3 428	798	40 195
Totaal. *Total.*	2 986	33 230	1 012	3 575	858	41 661

Bron: K. V.

III. SPECIFICATIE DER VERLIESCIJFERS VAN ONDEROFFICIEREN EN MINDEREN.
Chiffres des pertes de sous-officiers et de soldats.

Jaren. *Années.*	Overleden waaronder ook de gesneuvelden. *Morts au feu et autrement.*		Gepasporteerd. *Licenciés avec passe-port.*		Gegageerd. *Licenciés avec gages.*		Uit de sterkte afgevoerd om andere redenen. *Déduits de l'eff. p. autr. causes.*		Totaal verlies. *Total de la perte.*	
	Europeanen en Afrikanen. *Européens et Africains.*	Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*	Europeanen en Afrikanen. *Européens et Africains.*	Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*	Europeanen en Afrikanen. *Européens et Africains.*	Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*	Europeanen en Afrikanen. *Européens et Africains.*	Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*	Europeanen en Afrikanen. *Européens et Africains.*	Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*
1887	240	432	550	803	542	460	157	571	1 489	2 266
1888	376	615	561	961	751	545	161	434	1 849	2 555
1889	389	514	661	922	991	459	253	294	2 294	2 189
1890	322	519	694	1 057	976	494	222	327	2 214	2 397
1891	331	492	552	797	807	439	203	373	1 893	2 101
1892	282	461	597	891	808	403	212	247	1 899	2 002
1893	201	426	579	1081	807	552	229	250	1 816	2 309
1894	337	532	576	1 232	760	513	414	266	2 087	2 533
1895	285	516	541	998	764	535	500	307	2 090	2 356
1896	432	450	556	1256	755	552	1165	325	2 908	2 583

IV. OVERZICHT VAN DE ZIEKEN EN OVERLEDENEN BIJ HET LEGER IN DE JAREN 1883—1892. [1]) *Aperçu des malades et des décédés pendant les années* 1883—1892.
Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Behandeld. *Cas de maladie.*	Overleden. *Décédés.* Aantal. *Nombre.*	% der behandelden. *% des cas de maladie.*	% der gemid. legerst. *% de l'effectif.*	Behandeld. *Cas de maladie.*	Overleden. *Décédés.* Aantal. *Nombre.*	% der behandelden. *% des cas de maladie.*	% der gemid. legerst. *% de l'effectif.*	Behandeld. *Cas de maladie.*	Overleden. *Décédés.* Aantal. *Nombre.*	% der behandelden. *% des cas de maladie.*	% der gemid. legerst. *% de l'effectif.*
	Java en Madoera.				Atjeh en onderhoorigheden. *Atjeh et dépendances.*				Overige Buitenbezittingen. *Autres poss.*			
1883	34 194	670	1,96	4,85	17 754	299	1,68	4,99	20 980	217	1,03	2,38
1884	34 508	371	1,07	2,48	12 766	357	2,79	5,67	23 595	168	0,71	1,75
1885	34 507	359	1,04	2,37	12 264	816	6,65	19,47	22 767	199	0,87	1,99
1886	37 859	292	0,77	2,01	12 582	618	4,91	18,86	24 464	169	0,69	1,64
1887	40 813	275	0,67	1,69	12 035	293	2,43	6,79	26 001	155	0,59	1,44
1888	33 300	428	1,29	2,37	9 931	299	3,01	5,83	17 722	195	1,10	1,82
1889	33 320	390	1,17	2,24	9 036	283	3,02	5,46	16 513	141	0,85	1,27
1890	32 591	359	1,10	2,29	9 043	224	2,47	4,33	16 303	167	1,02	1,53
1891	29 399	314	1,07	1,89	8 863	255	2,88	4,77	14 573	186	1,28	1,68
1892	30 025	235	0,77	1,38	9 036	287	3,17	5,36	14 056	156	1,11	1,41

[1]) In de K. V.ná 1893 wordt geen verdeeling der zieken en overledenen gemaakt naar de verschillende gewesten, omdat onder de behandelden in het eene gewest steeds worden medegeteld de geëvacueerden uit andere gewesten.

V. OVERZICHT VAN HET AANTAL LIJDERS NAAR DE VOORNAAMSTE ZIEKTEVORMEN EN VERHOUDING TOT HET TOTAAL AANTAL BEHANDELDEN.

Bron: K. V. *Nombre des malades par maladies.*

Jaren. *Années.*	Ziektevormen. *Maladies.*						
	Malaria-ziekten. *Fièvres.*	Cholera.	Berri-berri.	Syphilis.	Venerische ziekten. *Malad. vénér.*	Overige ziekten. *Autres.*	Totaal. *Total.*
	Behandelden. *Traités.*						
	%	%	%	%	%	%	
1891	9 650 of 18,27	290 of 0,55	4 768 of 9,02	839 of 1,59	10 078 of 19,07	27 210 of 51,50	52 835
1892	12 491 „ 23,52	119 „ 0,22	5 158 „ 9,71	836 „ 1,58	9 812 „ 18,47	24 701 „ 46,50	53 117
1893	13 332 „ 24,34	63 „ 0,12	6 170 „ 11,26	766 „ 1,40	8 978 „ 16,39	25 466 „ 46,49	54 775
1894	11 631 „ 21,61	2 „ —	4 908 „ 9,12	790 „ 1,47	10 131 „ 18,83	26 357 „ 48,97	53 819
1895	14 706 „ 24,76	1 „ —	5 652 „ 9,52	863 „ 1,46	10 478 „ 17,64	27 691 „ 46,62	59 391
1896	14 639 „ 23,26	137 „ 0,22	5 780 „ 9,19	938 „ 1,49	10 829 „ 17,20	30 610 „ 48,64	62 933
	Afgekeurden. *Invalides.*						
1891	148 of 8,07	— —	432 of 23,57	18 of 0,98	48 of 2,62	1 187 of 64,76	1 833
1892	162 „ 8,90	— —	390 „ 21,40	28 „ 1,54	64 „ 3,51	1 178 „ 64,65	1 822
1893	148 „ 7 68	1 of 0,05	573 „ 29,73	19 „ 0,99	32 „ 1,66	1 154 „ 59,89	1 927
1894	152 „ 6,96	— —	796 „ 36,46	27 „ 1,24	82 „ 3,76	1 126 „ 51,58	2 183
1895	293 „ 13,53	— —	516 „ 23,83	25 „ 1,15	67 „ 3,10	1 264 „ 58,39	2 165
1896	316 „ 11,55	— —	726 „ 26,55	27 „ 0,99	111 „ 4,06	1 555 „ 49,36	2 735
	Overledenen. *Décédés.*						
1891	110 of 14,57	185 of 24,50	206 of 27,29	4 of 0,53	20 of 2,65	230 of 30,46	755
1892	133 „ 19,62	90 „ 13,28	196 „ 28,91	2 „ 0,20	19 „ 2,80	238 „ 35,10	678
1893	95 „ 17,15	41 „ 7,40	218 „ 39,35	3 „ 0,54	7 „ 1,26	190 „ 34,30	554
1894	112 „ 17,92	1 „ 0,16	231 „ 36,96	1 „ 0,16	11 „ 1,76	269 „ 43,04	625
1895	193 „ 26,01	1 „ 0,13	236 „ 31,81	3 „ 0,40	20 „ 2,70	289 „ 38,95	742
1896	173 „ 24,26	82 „ 11,50	151 „ 21,18	5 „ 0,70	23 „ 3,23	279 „ 25,39	713

VI. VERDEELING DER ZIEKEN NAAR DEN LANDAARD EN VERHOUDING VAN HET AANTAL ZIEKEN ONDER ELKEN LANDAARD OP 100 MILITAIREN [1]) (GEMIDDELDE LEGERSTERKTE.)

Bron: K. V. *Nombre des malades par nationalités.*

Jaren. *Années.*	Landaard. *Nationalité.*					
	Europeanen. *Européens.*		Afrikanen. *Africains.*		Inlanders. *Indigènes.*	
	Aantal. *Nombre.*	Op 100 Eur. militairen. *Sur 100 soldats Eur.*	Aantal. *Nombre.*	Op 100 afr. militairen. *Sur 100 soldats Afr.*	Aantal. *Nombre.*	Op 100 inl militairen. *Sur 100 sold. ind.*
	Ziektegevallen behandeld. *Cas de maladie traités.*					
1891	25 828	178	637	269	26 370	144
1892	26 754	181	137	225	26 226	141
1893	27 980	185	108	161	26 687	141
1894	27 122	163	112	162	26 585	128
1895	31 841	185	97	143	27 453	129
1896	33 333	179	82	119	29 518	123
	Afgekeurden. *Invalides.*					
1891	688	4,74	3	1,27	1 142	6,25
1892	699	4,74	2	3,28	1 121	6 02
1893	598	3,95	—	—	1 329	7,–
1894	678	4,08	1	1,45	1 504	7,22
1895	819	4,76	2	2,94	1 344	6,31
1896	1045	5,61	—	—	1 690	7,01
	Overledenen. *Décédés.*					
1891	290	2,00	10	4,13	455	2,49
1892	237	1,61	1	1,64	440	2,36
1893	170	1,12	1	1,49	383	2,02
1894	191	1,15	1	1,45	433	2,08
1895	257	1,49	—	—	485	2,28
1896	329	1,77	—	—	384	1,59

[1]) Tot 1892 voor zoover ze onder toezicht stonden van officieren van gezondheid.

VII. WERVING IN NEDERLAND BIJ HET KOL. WERFDEPOT EN STERKTE DER KOLONIALE RESERVE.

Bron: K. V. *Recrutement aux Pays-Bas, et effectif de la réserve coloniale.*

Jaren. *Années.*	Bij het Koloniaal werfdepot. *Dépôt de recrutement.*						Koloniale reserve. [1]) *Réserve coloniale.*			
	Nederlanders. *Néerlandais.*				Vreemdelingen. *Etrangers.*	Algemeen totaal. *Total général.*	Officieren. *Officiers.*	Minderen. *Autres.*	Totaal. *Total.*	Bovendien in Indië aanwezig. *En outre aux Indes.*
	Overgen. v. h. leger hier te lande. *de l'armée Néerland.*		Nieuw aangeworven. *Autres.*	Totaal. *Total.*						
	voor goed. *définit.*	gedetach. *détachés.*								
1887	558	180	741	1 479	404	1 883	—	—	—	—
1888	436	198	585	1 219	667	1 886	—	—	—	—
1889	373	119	426	918	402	1 320	—	—	—	—
1890	561	207	459	1 227	332	1 559	—	—	—	—
1891	582	289	606	1 477	417	1 894	12	179	191	—
1892	447	283	748	1 478	527	2 005	15	361	376	—
1893	405	261	844	1 510	386	1 896	14	389	403	—
1894	633	969	1 231	2 833	445	3 278	16	426	442	352
1895	325	404	590	1 319	539	1 858	18	660	678	615
1896	531	644	407	1 582	359	1 941	17	628	645	1 076
1897	*	*	*	*	*	*	19	878	897	1 301

[1]) In de jaren 1891 en 1892 op 1° Augustus, in volgende jaren op 1° Juli.

VIII. AANVULLING IN NEDERLANDSCH INDIË MET UITZONDERING VAN DE WERVING IN INDIË EN DE REENGAGEMENTEN.

Bron: K. V. *Complétement aux Indes à l'excl. du recrutement aux Indes et des réengagements.*

Jaren. *Années.*	Aangekomen suppletietroepen in Indië. *Recrues arrivées des Pays-Bas aux Indes.*					Teruggekeerd van desertie enz. *Retournés de désertion etc.*		
	Nederlanders. *Néerlandais*	In % van het totaal. *% du total.*	Vreemdelingen. *Etrangers.*	In % van het totaal. *% du total.*	Totaal. *Total.*	Europeanen en Afrikanen.	Anderen. *Autres.*	Totaal. *Total.*
1887	1 573	79	414	21	1 987	28	96	124
1888	1 321	66	687	34	2 008	38	75	113
1889	902	70	381	30	1 283	40	96	136
1890	1 073	75	363	25	1 436	47	97	144
1891	1 232	78	342	22	1 574	40	103	143
1892	1 420	73	528	27	1 948	39	89	129
1893	1 334	76	322	24	1 656	45	88	133
1894	3 283	87	501	13	3 784	42	90	132
1895	1 756	77	528	23	2 284	58	115	173
1896	1 931	83	400	17	2 331	74	124	198

Bron: K. V. IX. AANVULLING IN INDIË VAN HET GETAL ONDEROFFICIEREN EN MANSCHAPPEN. *Recrutement aux Indes.*

	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896
Europeanen	225	196	169	171	208	153	170	184	252	244
Afrikanen	6	9	1	3	9	3	4	3	4	1
Amboineezen, Menadoneezen en Alfoeren	398	237	161	442	206	213	294	305	373	1 072
Javanen, Soendaneezen en Maleiers	3 388	2 636	2 192	1 934	2 587	1 290	1745	3 493	3 226	3 163
Madoereezen	43	94	129	147	120	71	43	20	59	79
Boegineezen	66	26	81	50	38	41	27	44	46	7
Totaal	4 126	3 198	2 733	2 747	3 168	1 771	2 283	4 049	3 960	4 566

Bron: K. V. X. REËNGAGEMENTEN VAN 1—6 JAREN IN INDIË. *Réengagements de un à six ans aux Indes.*

Jaren. *Années.*	Europeanen. *Européens.*					Afrikanen. *Africains.*					Amboineezen en andere inlanders. *Amboinais et autres indigènes.*					Alle landaarden te zamen. *Total.*				
	voor 1 jaar. 1 *an.*	voor 2 jaren. 2 *ans.*	voor 4 jaren. 4 *ans.*	voor 6 jaren. 6 *ans.*	Totaal. *Total.*	voor 1 jaar. 1 *an.*	voor 2 jaren. 2 *ans.*	voor 4 jaren. 4 *ans.*	voor 6 jaren. 6 *ans.*	Totaal. *Total.*	voor 1 jaar. 1 *an.*	voor 2 jaren. 2 *ans.*	voor 4 jaren. 4 *ans.*	voor 6 jaren. 6 *ans.*	Totaal. *Total.*	voor 1 jaar. 1 *an.*	voor 2 jaren. 2 *ans.*	voor 4 jaren 4 *ans.*	voor 6 jaren. 6 *ans.*	Totaal generaal. *Total général.*
1887	97	790	35	557	1 479	4	2	—	2	8	94	799	82	1 072	2 047	195	1 591	117	1 631	3 534
1888	68	922	47	605	1 642	2	9	—	3	14	96	783	95	972	1 946	166	1 714	142	1 580	3 602
1889	106	766	100	596	1 568	2	4	1	4	11	138	999	170	1 067	2 374	246	1 769	271	1 677	3 953
1890	104	777	163	468	1 512	3	1	1	8	13	128	1041	171	985	2 325	235	1 819	335	1 461	3 850
1891	122	856	166	465	1 609	—	4	·	4	8	144	1071	155	565	1 935	266	1 931	321	1 034	3 552
1892	185	819	192	560	1 756	—	—	1	2	3	200	1234	201	723	2 358	385	2 053	394	1 285	4 117
1893	236	722	240	583	1 781	2	1	—	4	7	379	1506	296	1 076	3 257	617	2 229	536	1 663	5 045
1894	269 [1]	773	198	566	1 806	—	3	—	6	9	461	1478	263	975	3 177	730 [1]	2 254	461	1 547	4 992
1895	256 [2]	696	202 [3]	352	1 506	—	3	—	1	4	508	1732	334	920	3 494	764 [2]	2 431	536 [3]	1 273	5 004
1896	195	723	208 [4]	412	1 538	[5]	[5]	[5]	[5]	[5]	403	1641	385	1 146	3 575	598	2 364	593 [4]	1 558	5 113

[1]) Hieronder 8 voor ½ jaar. [2]) Idem 12. [3]) Waaronder 1 voor 3 jaar. [4]) idem 3. [5]) Onder de Europeanen begrepen.

C. ZEEMACHT. *Marine.*

I. STERKTE VAN DE OORLOGSMARINE.

Bron: K. V. *Effectif de la marine.*

Jaren. ult°. Dec. *Années.*	Indische militaire marine. *Marine militaire des Indes Orient.* Aantal schepen. *Nombre de navires.*	Bemanning. *Equipages.* Europeanen. *Européens.*	Bemanning. *Equipages.* Inlanders. *Indigènes.*	Auxiliair eskader. *Escadre auxiliaire.* Aantal schepen. *Nombre de navires.*	Bemanning. *Equipages.* Europeanen. *Européens.*	Bemanning. *Equipages.* Inlanders. *Indigènes.*	Totaal aantal schepen. *Total des navires.*	Totale bemanning. [1]) *Total des équipages.*
1882	22	1 596	953	4	734	221	26	3 504
1883	24	1 647	859	4	860	255	28	3 642
1884	24	1 744	839	4	998	182	28	3 783
1885	22	1 879	736	4	833	172	26	3 637
1886	21	1 747	722	4	893	154	25	3 532
1887	22	1 618	758	4	960	214	26	3 597
1888	22	1 527	732	4	911	238	26	3 423
1889	23	1 559	705	4	841	208	27	3 307
1890	22	1 694	942	4	790	198	26	3 638
1891	23	1 825	956	4	849	213	27	3 887
1892	23	1 897	956	4	832	282	27	3 981
1893	21	1 746	851	4	1017	275	25	3 903
1894	25	2 008	990	4	966	219	29	4 196
1895	23	1 519	879	5	1325	319	28	4 056
1896	21	1 441	818	4	992	218	25	3 483

[1]) Onder deze totalen zijn, behalve het afzonderlijk opgegeven „Personeel aan wal", ook nog begrepen die tijdelijk aan wal gedetacheerd of met speciale commissiën zijn belast en die verantwoord zijn onder de bemanningssterkte.

II. OVERZICHT VAN DE STERKTE DER GOUVERNEMENTS-MARINE OP 1 JANUARI 1897.

Bron: K. V. *Effectif de la marine coloniale au 1 Janvier 1897.*

Soort en aantal van vaartuigen in dienst. *Nombre et espèce des bâtiments.*	Vuurmonden. *Bouches à feu.*	Bemanning. *Equipages.* Bepaalde sterkte. *Formation.* Europeanen. *Européens.*	Bemanning. *Equipages.* Bepaalde sterkte. *Formation.* Inlanders. *Indigènes.*	Bemanning. *Equipages.* Aanwezige sterkte. *Effectif actuel.* Europeanen. *Européens.*	Bemanning. *Equipages.* Aanwezige sterkte. *Effectif actuel.* Inlanders. *Indigènes.*
Zeestoomers, *Bâtiments de mer:* (*vap.*)					
14 schroefstoomschepen (*hél*).	84	112	518	103	524
Rivierstoomers, *Bâtiments de rivière:* (*vap.*)					
2 raderstoomschepen (*roues*).	8	10	53	10	52
1 Hekwielstoomschip	4	2	16	3	18
Vast korps schepelingen .... *Equipage.*	—	124	587	116	594
Kleine zeilvaartuigen: *Petits voiliers:*					
11 adviesbooten (*avisos*)	2 per boot.	—	121	—	118

VIII. Financiën. *Finances.*

I. ONTVANGSTEN EN UITGAVEN DER INDISCHE ADMINISTRATIE, ZOO IN INDIË ALS IN NEDERLAND (IN MILLIOENEN GULDENS).

Recettes et dépenses de l'administration coloniale, tant aux Indes qu'en Europe (Millions de florins).

Bron: S. C.

Dienstjaren. *Exercices.*	Ontvangsten. *Recettes.* Middelen in Indië. *Recettes aux Indes.*	Middelen in Nederland. *Recettes en Europe.*	Uitkeering uit de saldo's van vroegere diensten. *Soldes de serv. antérieurs.*	Totaal. *Total.*	Uitgaven. *Dépenses.* Uitgaven in Indië. *Dépenses aux Indes.*	Uitgaven in Nederland. [1] *Dépenses en Europe.* [1]	Totaal. *Total.*	Percentsgewijze toeneming der: *Augmentation, en %:* ontvangsten. *des recettes.* Middelen in Indië. *Recettes aux Indes.*	Middelen in Nederland. *Recettes en Europe.*	uitgaven. *des dépenses.* Uitgaven in Indië. *Dépenses aux Indes.*	Uitgaven in Nederland. *Dépenses en Europe.*
(Gemidd.) 1867/71	63,5	58,8	—	122,4	82,2	18,9	101,1	*	*	*	*
1872/76	82,9	57,0	9,7	149,6	106,2	25,0	131,2	30,42	—3,13	29,20	32,44
1877/81	92,6	53,1	3,2	148,2	126,6	25,4	151,9	11,80	—6,85	19,20	1,60
1882/86	98,0	37,9	—	135,9	116,6	24,0	140,6	5,88	—29,68	—7,90	—5,51
1887	99,5	43,9	—	143,4	96,6	21,3	117,9	2,68[2])	27,59[2])	—9,13[2])	—5,75[2])
1888	95,8	23,9	2	121,7	105,9	22,4	128,3	—3,71	—45,56	9,63	5,16
1889	95,2	35,7	1,5	132,3	105,5	23,7	129,1	—0,73	49,37	—0,43	5,80
1890	97,9	38,4	1,5	137,8	101,6	26,1	127,7	2,90	7,56	—3,68	10,49
1891	98,7	16,9	0,7	116,4	105,7	24,9	130,6	0,76	—55,86	4,04	—4,58
1892	102,2	24,6	0,6	127,3	111,2	24,1	135,3	3,48	45,25	5,21	—3,47
1893	102,1	33,5	0,5	136,1	102,9	25,0	127,9	—0,06	36,36	—7,43	3,61
1894	106,9	21,1	0,5	128,4	113,8	24,9	138,7	4,66	—37,09	10,58	—0,54
1895	108,7	22,1	0,4	131,2	114,2	25,3	139,5	1,69	4,70	0,32	1,82
1896	110,4	21,1	0,4	131,9	119,5	24,7	144,2	1,63	—4,72	4,63	2,29

[1]) Ongerekend de bijdragen aan 's Rijks middelen. *Non compris les contributions au trésor de la métropole.*

[2]) Berekend op de cijfers voor het jaar 1886.

II. VERZAMELING VAN DE UITKOMSTEN DER DIENSTEN 1867—96.

Récapitulation des services 1867—96.

Bron: S. C.

Jaren. *Années.*	Ontv. m. uitz. v. uitkeeringen van de saldo's v. vroegere diensten. *Recettes, non compris l. soldes d. serv. antér.*	Uitgaven. *Dépenses.*	Saldo. Voordeelig. *Bon solde.*	Saldo. Nadeelig. *Déficit.*	Percentsgewijze toeneming der: *Augmentation en %:* ontvang. *des rec.*	uitgaaf. *des dép.*
(Gemidd.) 1867/71	122 525 678	191 208 101	21 317 577	—	*	*
1872/76	138 750 081	129 184 827	9 565 254	—	13,21	27,63
1877/81	145 685 675	151 944 443	—	6 258 768	5,00	17,62
1882	130 315 166	149 582 897	—	19 267 731	—5,44[1])	—1,09[1])
1883	141 627 010	149 963 705	—	8 336 665	8,68	0,25
1884	142 266 359	143 573 732	—	1 307 373	0,45	—4,26
1885	133 981 453	130 872 967	3 108 486	—	—5,82	—8,85
1886	131 259 253	128 884 913	2 374 340	—	—2,02	—1,52
1887	143 350 744	117 896 174	25 454 569	—	9,21	—8,53
1888	119 690 117	128 348 733	—	8 658 616	—16,51	8,89
1889	130 832 182	129 133 208	1 698 974	—	9,31	0,61
1890	136 289 482	127 736 739	8 552 744	—	4,17	—1,08
1891	115 666 933	130 638 830	—	14 971 898	—15,13	2,27
1892	126 768 507	135 338 553	—	8 570 046	9,60	3,60
1893	135 651 475	127 949 529	7 701 946	—	7,01	—5,46
1894	127 968 700	138 683 776	—	10 715 076	—5,66	8,39
1895	130 812 166	139 502 885	—	8 690 719	2,22	0,59
1896	131 540 531	144 210 002	—	12 669 471	0,59	3,37

[1]) Berekend op de cijfers van het jaar 1881.

III. STAAT VAN DE WERKELIJK GEDANE UITGAVEN VAN NEDERLANDSCH-INDIË IN DE JAREN 1891—189

Bron: B. N. I. *Aperçu des dépenses du gouvernement*

Hoofdstukken en afdeelingen der begrooting. *Chapitres et sous-divisions de budget.*	1891 Totaal. *Total.*	1891 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	1892 Totaal. *Total.*	1892 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	1893 Totaal. *Total.*	1893 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
I. Regeering en hooge colleges. *Gouvernem., collèges.*						
1 Regeering. *Gouvernement*	702	25	716	30	775	113
2 Algemeene Rekenkamer. *Cour des Comptes*	408	—	405	—	396	—
II. Departement van Justicie. *Justice.*						
3 Kosten van het Departement. *Département*	114	—	115	—	114	—
4 Rechtswezen. *Justice*	2 550	6	2 605	3	2 631	5
5 Gevangenen en veroordeelden. *Prisons*	2 496	65	2 481	80	2 267	83
6 Verschillende uitgaven. *Divers*	388	3	390	3	401	3
III. Departement van Financiën. *Admin. des finances.*						
7 Kosten van het Departement. *Département*	820	—	838	—	840	—
8 Algemeene kassen. *Caisses générales*	474	46	458	45	432	9
9 Uitgaven ter zake van geldleeningen en voorschotten. *Dépenses pour emprunts et pour avances*	1 854	1 854	1 854	1 854	1 854	1 854
10 Inning der belastingen. *Recouvr. des impôts*	3 094	698	2 709	683	3 486	1 171
11 Verlofs- en non-activiteits-tractem., wachtg., onderstanden, pensioenen, enz. *Pensions de retraite etc.*	9 639	5 971	9 903	6 127	10 243	6 385
12 Verschillende uitgaven. *Divers*	900	216	843	197	923	203
IV. Departement van Binnenlandsch Bestuur. *Administration civile intérieure.*						
13 Kosten van het Departement. *Département*	193	—	197	—	197	—
14 Europeesch gewestelijk bestuur. *Adm. européenne*	5 250	11	5 379	13	5 454	8
15 Inlandsch bestuur. *Id. indigène*	6 986	—	6 928	—	6 837	—
16 Vorsten, grooten, gezanten, staatsgevangenen en dergelijken. *Princes et personnages indigènes*	2 802	—	2 758	—	2 839	—
17 Openbare orde en veiligheid. *Sûreté publique*	1 283	21	1 354	20	1 408	7
18 Landbouw en veeteelt. *Agriculture*	360	—	319	—	307	—
19 Landelijke inkomsten en andere grondlasten. *Imp. foncier*	1 556	—	1 658	—	1 660	—
20 Veeartsenijdienst. *Service Vétérinaire*	84	—	85	3	87	3
21 Topographisch-statist. opname. *Topographie statist.*	613	17	600	18	606	19
22 Koffie. *Café*	8 509	812	14 407	1 369	5 129	2 516
23 Kina. *Quinquina*	144	34	136	38	124	32
24 Boschwezen. *Forêts*	567	6	639	8	610	9
25 Beheer van 's lands civiele pakhuizen. *Magasins*	285	—	270	—	258	—
26 Pakketvaart. *Serv. de paquebots*	699	—	707	—	736	—
27 Transportkosten naar en uit Indië, reis- en verblijfkosten in Indië. *Indemn. de voyage*	1 054	290	1 083	310	1 116	366
28 Verschillende uitgaven. *Divers*	122	3	180	4	179	2
V. Departement van onderwijs, eeredienst en nijverheid. *Enseignement, cultes, industrie.*						
29 Kosten van het Departement. *Département*	125	—	126	—	126	—
30 Onderwijs voor Europeanen. *Enseign. p. Européens*	2 020	1	2 085	2	2 153	3
31 „ „ Inlanders. *Id. p. indigènes*	1 095	—	1 113	—	1 186	—

ERGELEKEN MET DE BEGROOTINGSCIJFERS VAN 1897 EN 1898 IN DUIZENDTALLEN GULDENS.
s Indes Néerl. en milliers de florins.

1894		1895 (voorl. cijf.) *Chiffr. prov.*		1896 (voorl. cijf.) *Chiffr. prov.*		1897 Toegestaan. *Voté.*		1898 Toegestaan. *Voté.*	
Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
708	33	688	35	714	35	773	37	745	37
388	—	391	—	391	—	391	—	37	—
114	—	114	—	117	—	120	—	121	—
2 614	4	2 614	6	2 617	4	2 590	3	2 596	3
2 098	82	2 121	94	2 128	15	2 356	38	2 086	32
387	3	404	3	460	—	466	4	464	1
836	—	844	—	870	—	863	—	869	—
412	15	629	243	1 099	505	703	302	1 188	802
1 854	1 854	1 854	1 854	1 550	1 550	1 540	1 540	1 540	1 540
2 772	561	2 881	489	3 457	423	3 279	330	3 554	538
10 496	6 511	10 807	6 647	10 948	6 683	11 017	6 939	11 271	7 016
1 036	205	873	222	956	221	1 222	354	1203	335
198	—	198	—	197	—	195	—	194	—
5 452	5	5 509	4	5 549	5	5 695	6	6 222	534
7 078	—	7 033	—	7 152	—	7 690	—	8 064	—
2 834	—	2 837	—	2 825	—	2 823	—	2 818	—
1 413	58	1 441	16	1 527	23	1 404	19	1 211	30
290	—	270	—	269	—	275	—	279	—
1 771	—	1 756	—	1 763	—	1 681	—	1 745	—
86	3	82	3	92	1	121	—	125	—
619	17	628	17	644	18	622	21	633	23
8 213	1 198	7 913	1 176	7 183	1 040	7 163	862	10 443	1 500
110	23	105	18	111	19	118	24	117	25
759	10	806	13	906	12	1 055	10	1 090	8
223	—	227	1	218	—	220	—	220	—
708	—	711	—	754	—	721	—	729	—
1 212	453	1 148	365	1 116	377	1 127	365	1 112	370
163	3	237	21	169	—	291	25	340	25
127	—	125	—	121	—	119	—	119	—
2 276	15	2 401	15	2 490	28	2 562	36	2 633	36
1 224	—	1 228	—	1 248	—	1 394	—	1 421	—

STAAT VAN DE WERKELIJK GEDANE UITGAVEN VAN NEDERLANDSCH-INDIË IN DE JAREN 1891—1896 (186
Bron: B. N. I. *Aperçu des dépenses du gouvernement*

Hoofdstukken en afdeelingen der begrooting. *Chapitres et sous-divisions du budget.*	1891 Totaal. *Total.*	1891 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	1892 Totaal. *Total.*	1892 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	1893 Totaal. *Total.*	1893 Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
32 Kunsten en wetenschappen. *Beaux-arts, sciences.*	193	7	184	7	190	9
33 Eeredienst. *Cultes*	592	1	594	5	632	1
34 Geneeskundige dienst. *Serv. médical*	2 117	187	2 033	172	2 107	185
35 Mijnwezen. *Mines*	305	34	339	46	365	46
36 Tin. *Etain*	3 155	351	3 435	365	3 637	317
37 Steenkolen. *Houille*	—	—	483	297	860	40
38 Zout. *Sel*	2 665	1	2 285	—	2 471	—
39 Verschillende uitgaven. *Divers*	306	50	329	72	313	58
VI. Departement der Burgerlijke openbare werken. *Travaux publics.*						
40 Kosten van het Departement. *Département*	182	—	152	—	149	—
41 Personeel van den waterstaat en der burgerlijke openbare werken. *Pers. des travaux publics*	1 198	—	1 209	—	1 238	—
42 Openbare werken. *Travaux publics*	777	777	430	430	918	918
43 Onderh. en herst. van gebouwen. *Entret. de bâtisses.*	904	—	834	—	814	—
44 Onderh. en herst. van bevloeiingsw., bruggen, wegen en and. waterstaatswerken. *Id. de ponts et chauss.*	1 892	—	1 789	—	2 051	—
45 Vern. van- en nieuwe w. aan geb. *Renouv. de bâtisses.*	897	—	1 043	—	1 342	—
46 Vernieuwing van- en nieuwe werken aan bruggen, wegen, enz. *Idem de ponts et chauss*	3 684	—	3 556	—	3 836	—
47 Post- en telegraafdienst. *Postes, télégraphes*	2 156	271	2 896	1 013	2 066	229
48 Spoorwegen. *Chemins de fer*	13 283	4 610	12 686	3 257	11 395	2 673
49 Verschillende uitgaven. *Divers*	1 340	1	1 345	2	1 354	5
VII. Departement van Oorlog. *Guerre et armée.*						
50 Kosten van het Departement. *Département*	529	—	528	—	508	—
51 Kosten van de administratie. *Administration*	734	—	745	—	754	—
52 Traktementen, soldijen enz. *Traitements, soldes.*	9 545	345	9 524	394	9 481	470
53 Materieel... *Matériel*	2 317	1 934	2 199	1 995	2 366	2 008
54 Geniewerken. *Génie*	1 602	—	1 586	—	1 475	—
55 Geneeskundige dienst. *Serv. médical*	1 521	—	1 570	—	1 617	—
56 Militaire inrichtingen. *Etablissements militaires.*	639	318	591	312	643	368
57 Levensmiddelen, brand- en lichtstoffen, fourages, kleeding, enz. *Fournitures*	5 144	—	5 280	—	5 189	—
58 Vervoer te water en te land van personen, goederen, paarden en vee. *Transports*	3 887	1 716	4 082	1 834	4 075	1 785
59 Expeditiën en troepen te velde. *Campagnes*	562	—	514	—	568	—
60 Verschillende uitgaven. *Divers*	1 630	9	1 543	22	1 699	7
VIII. Departement van Marine. *Marine.*						
61 Kosten van het Departement. *Département*	200	—	204	—	203	—
62 Maritieme etabliss. en magazijnen. *Etabl. magasins.*	729	2	651	2	578	2
63 Geograph. en hydrogr. dienst. *Serv. géogr. et hydrogr.*	119	—	120	—	126	—
64 Haveninrichtingen. *Ports*	164	—	168	—	174	—
65 Bebakeping, kustverlicht. en loodsw. *Balisage etc.*	476	—	491	—	471	—
66 Personeel der zeemacht. *Personnel de la marine.*	3 608	1 958	3 545	1 901	3 475	1 904
67 Materiëel der zeemacht. *Matériel de la marine*	3 580	2 253	2 623	1 199	2 759	1 393
68 Reis-, verblijf- en transportkosten. *Transports*	219	—	204	—	256	—
69 Verschillende uitgaven. *Divers*	48	2	65	—	20	—
Totaal. [1]) *Total*	130 638	24 939	135 339	24 133	127 950	25 005

[1]) Als totalen zijn voor de jaren 1891—1895 ingevuld de door de Algem. Rekenkamer gerectificeerde cijfers.

ERGELEKEN MET DE BEGROOTINGSCIJFERS VAN 1897 EN 1898 IN DUIZENDTALLEN GULDENS. (VERVOLG.)
les Indes Néerland. en milliers de florins. (*Suite.*)

1894		1895 (voorloopig cijfer). (*chiffres prov.*)		1896 (voorloopig cijfer). (*chiffres prov.*)		1897 (Toegestaan. *Voté.*)		1898 (Toegestaan. *Voté.*)	
Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
170	9	157	10	162	12	176	13	199	13
636	1	714	1	668	2	709	9	722	9
2 077	185	2 081	175	2 104	204	2 149	190	2 176	190
351	38	329	26	386	65	403	48	406	59
3 867	304	4 027	367	6 191	407	3 884	308	4 611	498
1 161	102	1 099	67	1 055	28	1 366	63	1 265	40
2 520	—	2 304	—	2 442	—	2 469	102	2 378	75
366	121	357	96	397	101	341	102	459	116
150	—	150	—	149	—	144	—	150	—
1 237	—	1 243	—	1 237	—	1 265	—	1 274	—
1 861	1 861	690	690	493	493	1 024	1 024	767	767
875	—	822	—	944	—	944	—	912	—
2 027	—	2 065	—	2 212	—	2 202	—	2 226	—
1 305	—	1 587	—	949	—	1 054	—	1 098	—
5 005	—	5 685	—	6 767	—	5 141	—	6 293	—
2 120	255	2 038	278	2 137	347	2 647	745	2 307	402
12 169	2 881	13 389	3 690	12 690	3 428	12 009	3 013	12 638	3 453
1 467	3	1 473	2	1 524	2	1 572	5	1 625	5
448	—	459	—	469	—	483	—	480	—
960	—	1 000	—	990	—	899	—	901	—
9 794	559	10 290	590	9 800	560	9 671	579	10 001	573
2 296	2 078	2 682	2 383	2 563	2 179	4 323	3 930	3 708	3 209
1 351	—	1 656	—	1 824	—	1 576	—	1 784	—
1 627	—	1 643	—	1 648	—	1 575	—	1 571	—
636	366	592	339	562	316	855	367	652	361
5 485	—	6 118	—	6 307	—	5 038	—	5 038	—
5 328	2 571	4 794	1 971	5 571	2 194	4 209	1 888	4 315	1 983
2 739	—	823	—	1 119	—	1 175	—	871	—
2 194	7	2 131	7	2 464	2	3 033	50	3 140	50
195	—	197	—	205	—	211	—	196	—
533	2	488	2	522	2	589	2	576	5
86	16	89	21	102	18	87	22	95	22
177	—	167	—	161	—	174	—	163	—
462	—	450	—	479	—	514	—	508	—
3 429	1 743	3 433	1 931	3 196	1 749	3 783	2 225	3 567	2 097
2 283	691	2 662	1 436	2 941	1 671	3 250	1 798	2 689	1 431
171	—	217	—	170	—	216	—	279	—
35	3	26	—	164	2	223	50	215	50
38 684	24 871	139 503	25 323	144 210	24 744	142 029	27 444	148 073	28 262

IV. OVERZICHT VAN DE OPBRENGST DER VOORNAAMSTE MIDDELEN SEDERT 1867. [1]) (IN DUIZENDTALLEN GULDENS).

Bron: B. N. I.

Jaren. *Années.*	Belastingen. *Impôts.* — Directe belastingen. *Impôts directs.* — Landrente. *Imp. foncier. (indijènes.)*	Verponding *Imp. fonc. (non-indig.)*	Bedrijfsbelasting. *Imp. sur les professions.* Inl. en Vr. O. *Orientaux.*	Europ. *Europ.*	Personeele belasting. *Imp. personnel.*	Belasting op paarden en rijtuigen. *Chevaux et voitures.*	Vendurecht. *Ventes publ.*	Hoofdgeld Inl. *Capitation (indijènes.)*
Gemidd. 1867/71	12 574	1 036	949	—	—	284	490	—
Gemidd. 1872/76	15 084	1 302	1 315	—	—	367	739	—
Gemidd. 1877/81	17 076	1 614	2 289	387	432	321	748	—
1883	17 186	1 711	2 645	754	747	212	639	2 305
1884	19 574	1 919	2 841	859	765	217	644	2 465
1885	19 311	1 806	3 012	753	836	115	623	2 525
1886	19 595	1 873	3 075	784	862	125	603	2 695
1887	19 356	1 705	3 094	719	858	158	773	2 686
1888	17 047	1 642	2 921	805	831	175	644	2 713
1889	15 832	1 669	2 918	824	867	195	576	2 690
1890	14 951	1 912	2 774	918	873	205	640	2 701
1891	15 135	1 876	2 818	941	879	220	813	2 758
1892	15 973	1 860	2 890	821	879	243	862	2 762
1893	15 824	1 921	2 743	930	874	259	800	2 824
1894	17 369	2 082	2 809	1 032	881	254	691	2 983
1895	17 462	1 703	2 839	929	912	281	670	3 037
1896 [2])	17 341	2 665	2 920	1 030	938	287	683	3 103
1897 [3])	16 801	1 892	2 901	1 300	902	265	715	3 049
1898 [3])	17 652	2 115	2 980	980	939	286	681	3 103

Als boven, en

Jaren. *Années.*	Inkomsten uit den verkoop van *Vente des produits du Gouvernement* — Suiker. *Sucre.* Totaal. *Total.*	Suiker. In Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Kina. *Quinquina.* Totaal. *Total.*	Kina. In Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Tin. *Etain.* Totaal. *Total.*	Tin. In Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Andere producten. *Autres produits.*	Inkomsten uit bosschen. *Revenus des forêts de l'Etat.*
Gemidd. 1867/71	20 736	14 751	0,[4]	0,[4]	6 378	5 864	709	426
Gemidd. 1872/76	13 176	2 554	47	47	5 887	5 305	205	459
Gemidd. 1877/81	10 399	3	163	163	4 457	3 919	46	827
1883	7 870	—	336	336	5 351	4 786	—	986
1884	6 784	—	361	347	4 781	4 262	—	1 337
1885	6 331	—	389	372	4 923	4 640	—	1 230
1886	5 286	—	308	306	5 215	5 165	—	744
1887	3 331	—	286	285	6 434	6 057	—	798
1888	2 665	—	301	298	6 706	6 244	—	710
1889	589	—	246	243	5 804	5 321	—	663
1890	295	—	263	261	6 531	6 053	—	899
1891	200	—	190	188	6 365	5 905	—	788
1892	452	—	236	233	7 533	7 035	—	1 112
1893	561	—	134	134	6 714	6 175	396	1 487
1894	420	—	135	134	6 212	5 689	834	1 723
1895	423	—	114	114	6 159	5 596	1 204	1 743
1896 [2])	423	—	121	118	6 265	5 653	1 426	1 381
1897 [3])	—	—	118	117	6 231	5 622	1 496	2 379
1898 [3])	—	—	123	123	7 613	6 993	1 570	2 607

[1]) NB. Deze cijfers zijn verkregen door in de bijlagen der Kol. Begrootingen telkens al de posten van werke-
ontbreken in de bijlagen enkele kleine posten. [2]) Voorloopig. [3]) Raming. [4]) De accijnsen in 1874 ad ruim

Rendement des principales sources de revenu. (*Milliers de florins.*)

Zegel, successie- en overschrijv. recht. *Timbre, succ. transferts.*	In en uitvoerrechten. *Douanes.*	Verschillende andere belastingen. *Autres imp.*	Monopolies. *Monopoles.* Opium.	Andere verpachte middelen, daarbij eenige verhuurde midd. *Autres monop. affermés.*	Zout incl. pacht in Oost-Sum. en belasting Grobogan. *Sel.*	Inkomsten uit den verkoop van koffie. *Produit du café.* Totaal. *Total.*	Waarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
979	6 330	1 362	12 062	2 186	6 157	44 187	36 104
1 352	8 440 [4])	2 253	14 051	2 326	6 358	59 513	47 592
1 422	8 610	2 445	17 338	2 860	7 047	58 879	47 589
1 392	10 007	2 621	18 356	4 339	6 987	46 033	36 151
1 359	10 012	2 668	20 599	4 186	7 351	40 389	33 781
1 296	9 421	2 771	19 810	4 543	7 468	33 568	26 455
1 627	8 532	2 801	18 961	4 925	7 453	33 438	26 952
1 394	8 046	4 173	18 722	4 566	7 805	46 387	35 976
1 396	8 192	4 098	17 898	4 640	7 658	26 143	15 967
1 475	8 826	4 617	18 387	5 017	7 880	37 457	28 649
1 597	8 754	4 712	18 538	4 958	8 294	40 552	30 577
1 651	9 672	4 763	19 262	5 193	8 091	18 344	9 069
1 725	9 758	5 351	19 069	4 307	8 313	26 190	15 656
1 837	9 802	6 214	17 707	3 780	8 541	35 528	25 451
1 843	11 000	6 301	18 392	3 913	8 551	21 001	13 515
1 698	9 982	7 043	18 631	4 357	8 694	24 187	14 854
2 049	10 394	7 392	18 513	4 373	8 723	22 074	13 677
1 840	10 926	7 135	19 394	4 415	8 604	17 438	8 889
1 947	10 686	7 730	19 196	4 575	8 735	20 917	12 659

vervolg. *Suite.*

Haven-loods- en ankergelden. *Droits de port, de rade, pilotage.*	Post- en telegraafdienst. *Postes et télégraphes.*	Spoorwegen. *Voies ferrées.* Totaal. *Total.*	Daarvan in Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*	Schoolgelden. *Rémunér. scolaires.*	Afstand van grond. *Cessions de terrains.*	Ontvangsten van verschillenden aard. *Recettes diverses.* Totaal. *Total.* [5])	In Nederland. *Dont aux Pays-Bas.*
170	707	94	94	149	271	2 575	312
219	1 081	617	617	213	484	12 183	8 999
277	1 307	1 542	803	303	511	6 254	3 088
450	1 312	4 127	1 188	326	555	3 933	560
455	1 346	5 547	1 232	350	627	4 239	662
480	1 352	5 645	1 221	344	703	4 160	909
400	1 323	5 568	1 027	337	689	3 416	694
390	1 348	5 382	893	340	778	3 511	686
387	1 392	5 638	838	337	770	5 778	2 528
435	1 482	5 920	838	351	922	5 046	2 108
398	1 517	6 366	786	366	1082	5 725	2 174
555	1 664	7 536	925	377	1 104	4 700	1 578
545	1 743	8 331	1 076	400	1 199	4 737	1 147
565	1 738	8 549	1 031	429	1 115	4 543	1 200
590	1 849	9 583	939	445	1 228	6 390	1 276
574	1 961	9 684	929	463	1 296	4 717	1 002
604	2 101	10 136	890	481	1 420	4 433	694
589	2 020	10 577	890	468	1 340	3 811	180
644	2 273	11 035	885	482	1 393	4 814	898

lijke ontvangst, die te zamen de door ons gekozen hoofden van inkomst vormen, bijeen te tellen. Hier en daar *f* 300 000 inbegrepen. [5]) Hieronder de uitkeeringen uit de saldo's, c. f. tabel I. blz. 89.

V. OPBRENGST DER MIDDELEN NAAR DE VERSCHILLENDE RUBRIEKEN VOLGENS DE GROEPEERING DER VORIGE TABEL. [1])

Recettes, par groupes principaux de ressources.

Bron: B. N. I.

Jaren.	Belastingen. *Impôts.*		Monopoliën. *Monopoles.*		Producten. *Vente de produits.*		Andere middelen *Autres ressources.*		Totaal bedrag. *Total*
	Bedrag. *Montant.*	In pct. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pct. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pct. van het totaal. % *du total.*	Bedrag. *Montant.*	In pct. van het totaal. % *du total.*	
	× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000		× *f* 1000
1867	23 153	19,9	18 532	15,9	71 558	61,4	3 224	2,8	116 468
1868	22 970	20,—	20 045	17,5	67 747	59,1	3 830	3,4	114 592
1869	23 460	20,5	20 069	17,5	66 340	58,—	4 530	4,—	114 399
1870	24 165	19,6	21 363	17,4	72 244	58,7	5 298	4,3	123 070
1871	26 276	19,4	22 017	16,2	82 159	60,6	5 074	3,8	135 226
1872	28 469	21,7	22 646	17,3	74 180	56,6	5 746	4,4	131 041
1873	29 057	19,9	19 438	13,3	78 735	53,9	18 814	12,9	146 044
1874	33 079	22,7	21 641	14,8	82 524	56,5	8 762	6,—	146 006
1875	31 102	18,8	25 427	15,3	83 871	50,6	25 258	15,3	165 658
1876	32 547	21,8	24 525	16,4	74 831	50,—	17 698	11,8	149 601
1877	32 614	20,—	25 997	15,9	88 946	54,6	15 436	9,5	162 992
1878	33 628	22,6	26 577	17,9	74 971	50,4	13 504	9,1	148 679
1879	35 867	25,—	27 619	19,2	71 243	49,6	8 901	6,2	148 679
1880	36 918	25,3	27 786	19,1	72 576	49,7	8 425	5,9	143 630
1881	37 698	27,6	28 444	20,8	61 787	45,1	8 938	6,5	136 868
1882	38 994	30,—	28 760	22,1	51 607	39,7	10 695	8,2	130 055
1883	40 219	28,5	29 681	21,—	59 590	42,2	11 689	8,3	141 180
1884	43 322	30,6	32 135	22,7	52 314	36,9	13 902	9,8	141 672
1885	42 469	31,8	31 820	23,9	45 211	33,9	13 914	10,4	133 414
1886	42 571	32,6	31 339	24,—	44 246	33,9	12 478	9,5	130 634
1887	42 960	30,—	31 093	21,7	56 437	39,5	12 548	8,8	143 038
1888	40 520	33,3	30 254	24,9	35 851	29,4	14 972	12,4	121 597
1889	40 489	31,—	31 284	23,9	44 113	33,7	14 820	11,4	130 706
1890	40 037	29,5	31 790	23,4	47 641	35,—	16 352	12,1	135 820
1891	41 510	35,8	32 546	28,1	24 999	21,7	16 724	14,4	115 779
1892	43 139	33,9	31 690	24,9	34 411	27,—	18 067	14,2	127 307
1893	44 028	32,4	30 028	22,1	43 333	31,9	18 426	13,6	135 815
1894	47 244	36,7	30 856	24,0	28 602	22,3	21 808	17,—	128 511
1895	46 556	35,6	31 682	24,2	32 087	24,5	20 438	15,7	130 763
1896[2])	48 802	36,—	31 609	24,1	30 309	23,1	20 556	15,6	131 276
1897[3])	47 726	37,7	32 413	25,6	25 283	20,—	21 184	16,7	126 606
1898[3])	49 099	36,3	32 506	24,1	30 223	22,4	23 248	17,2	135 076

[1]) Daar de getallen verkregen zijn uit de opsomming der nog niet door de algemeene Rekenkamer gerectificeerde en niet geheel volledige posten van werkelijke ontvangst, verschillen deze totalen voor de jaren 1887—1896 met de zuivere totalen van ontvangst op blz. 89.

[2]) Voorloopig cijfer. *Chiffres provisoires.*

[3]) Raming. *Evaluation.*

VI. BUITENBEZITTINGEN. *Possessions hors Java et Madoura.*

Middencijfers uit de opbrengst der voornaamste belastingen en bronnen van inkomsten gedurende 1892 tot en met 1896.
Produit moyen des principales ressources, années 1892—96.

Bronnen: K. V. en B. N. I.

Gewesten. *Provinces.*	Directe belastingen. *Impôts dir.*	In- en uitvoerrechten. *Douanes.*	Inkomsten uit producten. *Vente de prod.*	Inkomsten uit verpachtingen. *Fermes.*	Inkomsten uit verkoop van zout. *Vente du sel.*	Totaal. *Total.*
	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000
Sumatra's Westkust	123	543	3 097	534	371	4 667
Benkoelen	148	4	—	42	61	256
Lampongsche Distrikten	174	4	—	—	46	224
Palembang	1083	218	—	170	256	1 727
Oostkust van Sumatra	398	722	—	1 862	—	2 982
Atjeh en Onderhoorigheden	140	—	—	323	—	463
Riouw „ „	65	13	—	735	—	814
Banka „ „	20	58	5 186	308	57	5 628
Billiton	34	67	142	264	—	507
West. Afd. van Borneo	60	127	—	220	163	570
Zuid. en Oost. Afd. v. Borneo	442	84	—	50	304	879
Celebes en Onderhoorigheden	474	—	—	263	—	737
Menado	324	—	283	67	—	674
Amboina	192	—	—	129	—	321
Ternate	12	—	—	5	—	18
Timor en Onderhoorigheden	7	—	—	9	—	16
Bali en Lombok	290	17	—	112	—	419
Totaal.... *Total*	3 986	1 858	8 708	5 093	1 259	20 904

Aandeel der buitenbezittingen in andere belastingen. *Autres revenus (part des possessions extérieures à leur rendement.)*	Zegelbelasting	242
	Recht op de overschrijving van vaste goederen	67
	Recht van successie en overgang	9
	Haven- en ankergelden	50
	Accijns op de tabak	23
	„ „ „ petroleum	199
	„ „ „ lucifers ($^1/_3$ van de opbrengst in 1894—1896)	71
	Registratie van werk-contracten op Sumatra's Oostk. en Banda eil.	53
	Totaal generaal.... *Total général*	21 618

VII. PRODUCTEN. [1]) *Produits.*

1. Cijns over den Gouvernements- en den vrijen suikerrietaanplant.
Redevance pour plantations de canne à sucre.

Bron: B. N. I.

Jaren. *Années.*	Opbrengst. *Recettes.*	Jaren. *Années.*	Opbrengst. *Recettes.*
1875	*f* 3 945 663	1886	*f* 1 636 509
1876	3 918 880	1887 [2])	797 732
1877	4 015 269	1888	589 468
1878	4 019 750	1889	506 211
1879	4 011 456	1890	295 062
1880	3 707 420	1891	200 354
1881	3 401 847	1892	432 300
1882	3 073 124	1893	561 423
1883	2 743 460	1894	419 861
1884	2 317 111	1895	423 260 [3])
1885	2 036 536	1896	423 260 [3])

[1]) Een overzicht der sedert 1860 in Nederland verkochte Gouvernements-producten vindt men in de Jaarcijfers over 1896 (Binnenland), bladz. 202—203.

[2]) Bij de wet van 25 Dec. 1886 (Stbl. n° 247) is voor de jaren 1887—1891 uitstel van betaling verleend voor de helft van den cijns over den Gouvernements-aanplant tot de jaren 1892—96, en is van den cijns voor den vrijen aanplant tot nadere voorziening ontheffing verleend.

[3]) Raming. *Evaluation.*

2. Koffie. *Café.*

Opbrengst van geveilde Java-, Menado- en Padang-koffie en netto-opbrengst per picol der in Nederland geveilde koffie. [1])
Ventes de café, recette totale et par picol.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Java-Koffie. *Café de Java.* Opbrengst in Nederl.[2]) *Recette aux Pays-Bas.* Totaal. *Total.*	Java-Koffie. Netto p. picol (berek. over de afgesch. hoeveelh.)[3])	Java-Koffie. Opbrengst in Indië.[4]) *Recette aux Indes.*	Menado-Koffie. *Café de Menado.* Opbrengst in Nederl. *Recette aux Pays-Bas.* Totaal. *Total.*	Menado-Koffie. Netto p. picol (berek. over de afgesch. hoeveelheid.)	Padang-Koffie. *Café de Padang.* Opbrengst. *Recette.* 1e soort. *1e qual.*	Padang-Koffie. 2e soort. *2e qual.*
	× *f* 1000		× *f* 1000	× *f* 1000		× *f* 1000	× *f* 1000
1887	34 395	*f* 54,57	5 557	968	*f* 62,37	4 589	47
1888	15 177	45,72	4 917	576	58,40	5 123	57
1889	27 805	57,81	5 730	840	71,19	2 967	20
1890	28 555	61,85	6 479	1 001	69,39	3 367	27
1891	8 652	63,45	5 299	416	74,55	3 838	23
1892	15 655	60,92	6 201	—	—	4 105	47
1893	24 958	58,60	6 214	475	82,93	3 929	51
1894	13 016	58,53	5 620	497	76,51	1 504	16
1895	14 746	60,86	5 961	96	88,82	3 206	25
1896	13 374	57,61	5 387	301	83,82	2 855	36

[1]) De bruto-opbrengst per picol van alle koffie-soorten zie onder Handel en Scheepvaart blz. 62.
[2]) Veilingsprijs met bijberekening der door de koopers te vergoeden 1 % veilingskosten (zie tabel 4) doch na aftrek van het rabat voor contante betaling à 1½ %.
[3]) Na aftrek van de bruto-opbrengst alléén van de kosten van afscheping, vervoer en verkoop.
[4]) Hier worden telken jare ± 100 000 picols verkocht.

3. Tin (Banka). *Etain de Banca.*

Ingeleverde en verkochte hoeveelheden, kosten en winstberekening.
Quantités livrées et vendues, frais et gains.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Bij 's lands pakhuizen ingeleverd. Picols. *Picols livrés en magas. au Gouvt.*	Uitgaven in Indië tot den afscheep. *Frais jusqu' à l'embarquement.*	Gezamenlijk kosten per picol. *Total frais par picol.*	In Ned. verkocht. *Vendu aux P.-Bas.* Aantal picols bij afscheep. *Picols poids brut.*	Br.-opb. p. pic. berekend over de afg. hoeveelheid. *Rendement brut p. picol.*
1887	84 397	*f* 1 898 150	*f* 26,14	*f* 70 014	*f* 83,83
1888	65 961	1 708 338	29,52	70 185	84,04
1889	89 691	2 179 469	27,62	75 129	68,96
1890	107 190	2 472 479	23,06[1]	85 057	69,26
1891	93 623	2 438 614	26,05	85 265	67,01
1892	121 736	3 053 806	25,09	100 052	68,41
1893	119 513	3 125 898	26,16	90 002	64,52
1894	129 951	3 102 214	23,87	100 005	51,81
1895	169 198	3 783 462	22,73	110 146	47,34
1896	148 122	3 599 992	26,46	120 023	44,31

4. Overzicht van den overvoer, de opbrengst, de veilings- en andere kosten en de verkoop-commissie van de Gouvernements-producten.

Aperçu du transport, des recettes, des frais de vente des produits du Gouvernement.

Bronnen: V. N. H. en K. V.

Jaren. *Années.*	Voor vervoer der producten ingehuurd: *Affrété pour transp. de prod.:* lasten in zeilschepen. *Voiliers (lasts).*	lasten in stoomschepen. *Vapeurs (lasts).*	Totale opbrengst der veilingen. (zie noot [2]) van tabel 2) *Produit total des ventes.*	Veilingskosten door koopers vergoed. *Frais de vente remboursés par les acheteurs.*	Onkosten van afscheepen, vracht-, zee- en brand-assurantie, enz. *Frais non remboursés.*	Verkoop-commissie. *Courtages.*
1887	2 401	14 542	*f* 41 700 217	*f* 419 062	*f* 2 639 148	*f* 625 503
1888	435	10 825	22 295 511	224 044	1 564 431	334 433
1889	4 643	14 526	34 208 915	343 723	2 269 617	513 134
1890	4 275	7 696	35 870 909	360 479	2 254 748	350 648
1891	485	10 180	15 160 329	152 343	855 862	227 405
1892	124	9 236	22 923 076	230 364	1 328 376	343 846
1893	4 440	13 083	31 596 666	317 364	1 993 512	473 679
1894	187	8 285	18 830 221	189 221	1 097 371	282 428
1895	946	12 363	20 181 863	202 711	1 081 611	302 557
1896	—	10 764	19 114 293	191 277	963 807	286 714

Digitized by Google

VIII. BELASTINGEN. *Impôts et corvees.*

1. Heerendiensten in 1896. (Gemeentelijke heerendiensten niet inbegrepen.)

Corvées du Gouvernement. (Non compris les corvées communales.)

Bron: K. V.

A. Java en Madoera.

Gewesten. *Provinces.*	Inl. bevolk. mann. gesl. primo Jan. 1896. *Pop. indig. masc. 1° Janv. 1896.*	Aantal heerendienstplichtigen van wie per hoofd en per jaar als maximum konden gevorderd worden *Corvéables à* 52 dagd. [2]) *52 jours.*	30 dagd. *30 jours.*	24 dagd. *24 jours.*	21 dagd. *21 jours.*	12 dagd. *12 jours.*	Totaal heerendienstplichtigen. *Total corvéables.*	Betalers van het hoofdgeld à *f* 1. [6]) *Payants la capitation de rachat.*	Totaal geprest. dagdienst. *Total journées de corvée fournies.*
Bantam	339 973	12 748	—	[4])104 458	—	—	117 206	104 458	706 557
Batavia	578 897	220 930	—	—	[5]) 3 529	—	224 459	—	1 000 706
Krawang	206 261	33 574	—	21 778	—	10 000	65 345	32 022	130 613
Preanger Reg.	1 056 187	—	201 993	—	—	—	201 993	202 462	925 243
Cheribon	[1])675 713	31 637	—	—	204 673	—	236 310	223 879	1 138 309
Tagal	577 321	—	—	130 565	—	—	130 565	131 934	1 157 594
Pekalongan	305 217	—	—	—	56 167	17 588	73 755	75 008	547 026
Semarang	715 548	—	—	229 404	—	—	229 404	229 404	1 683 556
Japara	457 141	—	—	123 864	—	—	123 864	129 889	941 745
Rembang	641 173	—	—	179 096	—	—	179 096	188 243	994 527
Soerabaja Noord	1 061 530	—	—	92 133	—	—	92 133	92 133	420 316
Soerabaja Zuid		—	—	219 110	—	—	219 110	219 110	2 260 890
Soerabaja Bawean		—	—	—	—	7 594	7 594	7 594	6 821
Pasoeroean	508 106	—	164 442	—	—	—	164 442	167 381	1 381 920
Probolinggo	278 667	—	—	98 897	—	—	98 897	100 675	612 993
Bezoeki Banjoew.	363 429	—	—	13 225	—	—	13 225	13 225	101 029
Bezoeki andere afd.		—	—	111 284	—	—	111 284	111 284	892 820
Banjoemaas	612 211	—	—	96 111	—	31 127	127 238	131 356	670 342
Bagelen	705 050	—	—	143 983	—	34 780	178 763	177 043	1 674 829
Kadoe	369 091	—	—	87 216	—	12 610	99 826	100 779	712 250
Madioen	545 603	—	—	128 744	—	—	128 744	128 744	812 355
Kediri	629 436	—	150 672	—	—	—	150 672	150 672	1 354 471
Madoera	782 465	—	—	—	—	302 316	302 316	302 316	297 884
Totaal 1896	11 409 019	298 889	517 107	1 779 861	261 369	416 015	3 276 241	3 019 611	20 424 796
1895	11 057 475	218 055[3])	507 786	1 734 562	259 667	401 921	3 121 991	2 955 407	20 644 316
1894	10 838 627	235 100[3])	504 799	1 715 042	259 670	392 211	3 106 822	2 901 752	19 691 527
1893	10 729 931	—	—	—	—	—	3 023 946	2 823 423	20 648 960
1892	10 655 131	—	—	—	—	—	2 979 555	2 765 057	20 115 968
1891	10 533 896	—	—	—	—	—	2 982 671	2 757 507	20 710 612
1890	10 256 375	—	—	—	—	—	2 913 313	2 701 285	20 802 175
1889	10 026 147	—	—	—	—	—	2 902 774	2 686 813	24 031 348
1888	9 950 864	—	—	—	—	—	2 934 728	2 717 322	24 922 120
1887	9 778 406	—	—	—	—	—	2 910 343	2 686 010	26 031 939

[1]) Alleen in de gouvernementslanden; op de particuliere landerijen bedroeg de geheele bevolking 148 730 zielen.

[2]) Op de particuliere landerijen.

[3]) Hieronder in 1894: 3 432 en in 1895: 3 458 heerendienstplichtigen te Buitenzorg die slechts 42 dagdiensten als maximum behoefden te presteeren.

[4]) Op de gouvernementslanden; omtrent het aantal heerendienstplichtigen op de particuliere landen, van wie in de jaren als maximum 52 dagdiensten kunnen worden gevorderd, zijn voor 1896 geene gegevens ontvangen.

[5]) 20 dagdiensten te Buitenzorg, afd. Pledang en Bandongan.

[6]) Deze kolom wordt op een ander tijdstip afgesloten dan de kolommen der dienstplichtigen; het getal betalers van het hoofdgeld zou anders met uitzondering van Batavia, waar geen hoofdgeld geheven wordt, gelijk moeten zijn aan de cijfers der vorige kolom.

B. Buitenbezittingen.

Autres possessions.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Aantal heerendienstplichtigen. *Corvéables.* 1894	1895	1896	Maximum aantal dagdiensten waarover beschikt mag worden. Duizendt. *Nombre de journées disponibles. Milliers.* 1894	1895	1896	Totaal gevorderde dagdiensten. Duizendt. *Total journées de corvée fournies. Milliers.* 1894	1895	1896
Sumatra West	275 615	284 187	292 493	*	*	*	4 058 [1])	[1])4 728	[1]) 3 842
Benkoelen	36 371	37 094	36 678	1 528	1 558	1 540	966	924	928
Lampongsche Districten	30 732	32 108	32 461	922	963	974	365	668	739
Banka en Onderhoorigheden	11 148	10 972	11 094	468	461	466	321	305	300
Billiton	*	*	7 213	*	*	216	*	*	23
Celebes en Onderhoorigheden	86 862	86 862	86 665	3 648	3 648	3 640	623	617	756
Menado	35 709	39 043	34 266	1 286	1 406	1 234	487	605	571
Amboina (Banda uitgezonderd)	16 670	*	16 684	600	*	601	56	*	189

[1]) Betreffen slechts een deel der algemeene diensten; omtrent de bijzondere diensten wordt niets vermeld.

2. Gewestelijk tienjarig overzicht der op Java en Madoera geheven landrente.

Impôt foncier perçu des indigènes („landrente") à Java et Madoura.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.
	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000
Bantam	687	555	445	433	456	467	492	541	549	538
Batavia (domein Bloeboer)	8	7	7	7	7	7	7	8	8	8
Krawang	136	146	111	93	116	120	143	168	168	144
Preanger Regentschappen	1 264	1 154	1 086	1 090	1 092	1 065	1 043	1 164	1 171	1 170
Cheribon	1 190	1 153	1 117	1 137	1 109	1 111	1 140	1 198	1 209	1 188
Tegal	1 067	781	721	678	739	763	770	841	866	867
Pekalongan	538	423	382	351	339	371	319	397	395	404
Semarang	1 374	1 160	1 009	1 021	994	1 054	992	1 143	1 109	1 090
Japara	698	557	573	542	548	561	556	615	615	595
Rembang	883	802	744	565	662	791	783	854	840	816
Soerabaja	2 107	1 812	1 837	1 669	1 702	1 820	1 790	1 966	1 987	1 870
Pasoeroean	1 208	1 147	1 135	1 139	1 141	1 148	1 142	1 183	1 184	1 185
Probolinggo	828	738	680	682	690	722	719	753	766	770
Besoeki	1 175	1 069	1 054	1 057	1 054	1 058	1 061	1 127	1 136	1 148
Banjoemas	931	856	802	832	825	816	832	925	946	939
Bagelen	1 469	1 188	901	907	899	922	923	1 032	1 036	1 054
Kedoe	858	610	585	627	583	579	612	653	651	662
Madioen	905	788	650	329	375	627	532	711	738	690
Kediri	1 232	1 137	1 119	1 001	923	1 125	1 062	1 211	1 211	1 214
Madoera	868	827	757	703	756	716	736	800	786	796
Totaal [1] ..... *Total*	19 425	16 908	15 714	14 863	15 009	15 844	15 653	17 288	17 369	17 148
Aanslag. *Montant des rôles*	20 158	17 813	16 483	16 483	16 756	16 791	16 775	17 769	17 895	18 069

[1]) Werkelijk te heffen bedrag na aftrek van de vrijstellingen en afschrijvingen wegens suikercultuur, misgewas, onbeplant blijven enz.

3. Verdeeling over de verschillende gewesten van het werkelijk te heffen bedrag der in 1896 naar de bezittingen, verteringen en het inkomen geheven belastingen.
(voorloopige opgaven).
Total des impôts directs perçus en 1896 (*par provinces*). *Chiffres provisoires.*
Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Bezittingen. (Verponding.) *Imp. foncier sur les possessions des Europ.*	Vertering. (Personeele belasting.) E. en Vr. O. *Imp. sur les dépenses („personn.”); Europ. et orient. étr.*	Inkomsten. *Imp. sur les revenus.* Patentrecht. E. en Vr. O. *Patente (Eur. et orient. étr.)*	Bedrijfsbelasting. Vr. O. en Inl. *Imp. s. les affair. (orient. étr. et indigènes.)*	Hoofdelijke belasting. Inlanders. *Capitation (indigènes).*
a. Java en Madoera.					
Bantam	*f* 10 510	*f* 4 159	*f* 1 260	*f* 47 954	—
Batavia	572 241	218 827	258 415	217 725	—
Krawang	31 919	4 808	2 431	20 022	—
Preanger	60 599	22 696	19 572	85 560	—
Cheribon	68 407	22 916	21 433	137 592	—
Tegal	34 578	15 744	15 008	100 376	—
Pekalongan	28 510	13 309	6 869	58 495	—
Semarang	203 414	83 642	75 352	170 045	—
Japara	27 382	15 353	11 318	63 092	—
Rembang	26 477	17 853	5 064	110 107	—
Soerabaja	317 967	144 975	138 990	480 178	—
Pasoeroean	200 629	34 754	41 636	180 060	—
Probolinggo	52 268	19 431	21 707	98 484	—
Besoeki	43 382	22 942	27 938	74 454	—
Banjoemas	13 724	10 409	6 760	38 766	—
Bagelen	13 909	8 499	2 686	60 523	—
Kedoe	22 592	15 298	1 823	38 793	—
Djokjakarta	—	14 026	33 066	11 388	—
Soerakarta	—	22 226	31 707	29 946	—
Madioen	25 818	10 698	7 773	38 646	—
Kediri	117 451	24 918	36 300	87 228	—
Madoera	10 561	10 008	807	200 813	—
Totaal Java en Madoera	1 882 338	757 523	767 914	2 350 248	—
Geïnd bedrag	2 441 028	771 613	813 027	2 343 558	—
b. Buitenbezittingen. *Autres possessions.*					
Sumatr. Westk. Pad. Benedenl.	56 568	17 916	10 985	21 406	—
Sumatr. Westk. „ Bovenl.		6 485	2 747		—
Sumatr. Westk. Tapanoeli		3 893	578		—
Benkoelen	—	2 642	445	2 336	*f* 143 048 [2])
Lampongs	—	1 940	976	1 776	168 978
Palembang	—	11 290	2 361	44 752	1 044 351 [3])
Sumatra's Oostkust	1 401	52 547	171 693	292 895	—
Atjeh en Onderhoorigh.	—	—	3 139	9 503	— [4])
Riouw	—	1 408	1 067	57 103	—
Banka	—	7 083	233	17 306	—
Billiton	—	3 944	3 337	6 523	22 192
Borneo W. Afd.	—	2 547	1 367	58 640	8 198
„ Z. en O. Afd.	—	4 162	5 133	16 601	251 367 [5])
Celebes en Onderhoorigh.	45 694	21 493	7 479	22 993	147 036 [6])
Menado	16 949	9 406	4 237	8 956	274 487
Amboina	23 503 [1])	10 716	4 794	6 254	65 626
Ternate	4 098	2 447	1 277	2 456	56 64
Timor	—	3 352	310	4 310	—
Bali en Lombok	—	4 456	927	21 940	—
Totaal generaal	2 030 550	925 250	990 999	2 945 995	2 130 946
Geïnd bedrag	2589 567	938 241	1 029 805	2 920 272	2 080 895

[1]) Bovendien *f* 75 239 van de belasting op de specerijperken op Banda.
[2]) Bovendien *f* 2 540 belast. v. h. aanl. en onderh. van wegen en bruggen ter hoofdplaats Benkoelen.
[3]) „ *f* 39 777 „ „ „ „ „ „ „ Palembang.
[4]) Geïnd bedrag der hassilbelasting in 1895: *f* 50 553 en dat op den invoer van opium *f* 45 000.
[5]) Bovendien *f* 146 519 belasting v/h. rijstgewas, voorloopige opgaaf, en *f* 1 265 geïnd bedrag aan recht voor de afgifte van licentiën tot het graven van diamant.
[6]) Geheven in de afdeeling Saleier, incl. Bonerate en Kalaoe en op de eilanden onder Makasser. Bovendien *f* 18 765 belasting van de heerendienstplichtigen.

Bron: K. V.

4. Bedrijfsbelasting. *Impôt sur le revenu industriel des Orientaux.*

Jaren. *Années.*		Getal aangeslagenen. *Nombre de côtes.*				Bedrag van den aanslag voor: *Montant des côtes pour:*								Achterstalling ult°. Dec. *Arriérages fin décembre*
a. Java en Madoera *b.* Buitenbezittingen *b. Autres possessions.*		Inlanders. *Indigènes.*	Chinezen. *Chinois.*	Andere vreemde Oosterl. *Autres Orientaux.*	Te zamen. *Total.*	Inlanders. *Indigènes.*	Gemidd. per hoofd. *Moy. par tête.*	Chinezen. *Chinois.*	Gemidd. per hoofd. *Moy. par tête.*	Andere vreemde Oosterl. *Autres Orientaux.*	Gemidd. per hoofd. *Moy. par tête.*	Te zamen. *Total.*	Gemidd. per hoofd. *Moy. par tête.*	
1887	*a*	834 616	55 984	4 150	894 750	*f* 1 906 836	*f* 2 28	*f* 661 156	*f* 11,81	*f* 43 881	*f* 10,56	*f* 2 611 874	*f* 2.92	*f* 168 816
	b	9 965	84 500	2 284	96 749	36 128	3,66	458 352	5,42	16 943	7,42	511 723	5,30	90 945
1888	*a*	825 342	56 705	4 163	886 210	1 808 717	2,19	631 668	11,19	41,181	9,89	481 596	2,80	158 943
	b	9 211	94 112	2 285	105 609	31 889	3.46	518 670	5,40	16,513	7,23	557 071	5,27	177 539
1889	*a*	802 193	56 383	4 235	862 811	1 631 171	2,03	621 205	11,02	38,026	8.98	2 290 402	2,65	100 350
	b [1]	9 159	100 147	2 245	111 549	29 013	3,17	529 081	5,28	16,706	7.45	576 040	5.17	145 460
1890	*a*	773 127	55 525	4 258	832 910	1 531 108	1,98	606 520	10,92	39 080	9.18	2 176 707	2.61	82 971
	b	8 936	108 792	2 399	120 127	26 793	3.91	625 503	5,75	16 616	6,93	669 012	5,57	162 900
1891	*a*	775 385	55 872	4 392	835 649	1 542 749	1,99	618 684	11,07	33 817	7,70	2 195 250	2,63	63 265
	b	9 691	106 111	2 424	118 226	27 582	2,85	593 159	5,59	21 327	10,05	645 368	5,45	113 371
1892	*a*	803 683	57 496	4 521	865 650	1 566 618	1,95	651 607	11,33	40 369	8,93	2 258 594	2,61	98 706
	b	11 260	92 854	2 506	106 620	31 571	2,80	474 495	5.11	18 173	7.25	524 239	4,92	89 578
1893	*a*	825 687	58 048	4 894	888 629	1 508 662	1,83	652 351	11,24	43 044	8,80	[2]) 2 202 699	2,48	104 543
	b	11 048	94 744	2 629	107 421	29 606	2,68	475 912	5 08	18 669	7,10	524 186	4,88	96 481
1894	*a*	863 648	60 267	5 039	928 954	1 538 612	1,78	669 346	11,11	43 501	8,63	2 251 459	2,42	64 507
	b	11 102	92 972	2 685	106 759	29 146	2,65	477 969	5,14	19 260	7,17	526 674	4,93	195 004
1895	*a*	909 839	63 324	5 231	978 394	1 583 515	1,74	668 430	10,56	44 956	8,60	2 296 902	2,35	59 671
	b	11 401	100 922	2 919	115 242	29 841	2.62	513 466	5,09	19 762	6.77	562 968	4,89	235 076
1896 (Voorloopig.)	*a*	937 583	64 798	5 375	1 007 706	1 621 276	1,73	684 189	10,56	44 783	8,33	2 350 248	2,33	60 149
	b	13 986	107 916	3 150	125 052	35 845	2,56	538 948	4,99	20 955	6,65	595 748	4,76	284 738

[1]) In de kolommen 2, 3, 4 en 7 tot 12 zijn niet begrepen de cijfers voor de afdeeling Gorontalo, waarvan geen opgaven werden ontvangen

[2]) Dat dit totaal niet de som is der voorstaande getallen vindt zijn oorzaak in verbetering der opgave van den totalen aanslag, welke niet is aangebracht bij de splitsing naar de landaarden.

Digitized by Google

5. Patentrecht voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden.

Impôt des patentes des Européens et assimilés.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.* Gewesten. *Provinces.* *a.* Java en Madoera. *b.* Buitenbezittingen.		Aanslag. *Total des rôles.*	Vermindering in den aanslag ontstaan. *Réduction.*	Werkelijk te heffen bedrag. *Montant dû.*	Geïnd bedrag. *Montant perçu.*
1887	*a*	*f* 573 576	19 605	*f* 553 971	*f* 575 004
	b	177 067	2 317	174 750	146 555
1888	*a*	622 192	19 583	602 609	627 583
	b	201 828	2 724	199 104	209 204
1889	*a*	667 528	20 827	646 701	640 226
	b	189 760	3 787	185 973	183 933
1890	*a*	796 020	87 703	708 317	704 603
	b	217 887	5 378	212 510	213 535
1891	*a*	735 374	32 647	702 727	697 429
	b	239 883	7 079	232 803	243 579
1892	*a*	784 150	37 548	746 602	668 785
	b	160 375	8 554	151 821	152 690
1893	*a*	843 414	47 082	796 332	790 417
	b	150 042	8 584	141 458	139 902
1894	*a*	854 781	41 993	812 788	876 577
	b	164 777	6 548	158 230	155 505
1895	*a*	820 191	34 314	785 877	737 058
	b	194 130	4 486	189 643	191 913
1896	*a*	799 449	31 535	767 914	813 027
	b	228 676	5 592	223 085	216 778
(Voorloopig.)					

6. Personeele belasting voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden en voor vreemde Oosterlingen.

Contribution personnelle (Européens et assimilés et Orientaux étrangers.)

Bron: K. V.

Jaren. *Années.* Gewesten. *Provinces.* *a.* Java en Madoera. *b.* Buitenbezittingen.		Aanslag. *Total des rôles.*	Vermindering in den aanslag ontstaan. *Réduction.*	Werkelijk te heffen bedrag. *Montant dû.*	Geïnd bedrag.[1] *Montant perçu.*	Kosten van schatting.[2] *Frais de taxation.*
1887	*a*	*f* 733 774	*f* 40 884	*f* 692 890	*f* 720 734	*f* 4 832
	b	148 165	9 224	138 941	138 480	931
1888	*a*	718 101	39 608	678 492	682 634	5 323
	b	163 569	8 376	155 193	147 987	445
1889	*a*	710 460	43 550	666 910	687 503	5 453
	b	169 952	10 537	159 316	179 631	495
1890	*a*	699 098	39 202	659 897	702 880	4 862
	b	174 883	9 758	165 125	170 103	517
1891	*a*	707 701	42 896	664 805	696 791	5 805
	b	184 849	9 567	175 283	181 868	522
1892	*a*	725 907	45 860	680 047	712 870	5 751
	b	175 638	10 638	165 000	165 770	260
1893	*a*	745 119	41 998	703 120	718 377	8 436
	b	169 035	12 021	157 013	156 039	413
1894	*a*	757 127	45 577	711 550	725 535	7 679
	b	164 690	11 700	152 990	155 862	349
1895	*a*	778 055	44 718	733 337	751 194	8 254
	b	170 428	10 194	160 234	160 945	304
1896	*a*	805 183	47 660	757 523	771 613	25 275
	b	179 043	11 316	167 727	166 628	704
Voorloopig.)						

[1]) Onder het geïnde bedrag is ook opgenomen wat van den achterstand van vorige jaren is aangezuiverd.

[2]) Voor zoover aan de belastingschuldigen in rekening gebracht.

7. Rechten van in- en uitvoer van die artikelen welke het meest tot de heffing bijdragen.

Bron: K. V. *Droits d'entrée et de sortie payés pour les principales marchandises.*

Belaste artikelen. *Marchandises.*	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.
			Invoerrecht. *Droits d'entrée.*		
Manufacturen. *Tissus*	*f* 2 545 315	*f* 2 416 921	*f* 2 401 339	*f* 2 311 598	*f* 2 274 895
Gambier	727 332	756 753	739 363	684 216	594 760
Gedistilleerd. *Boiss. distill.*	980 493	854 734	1 068 790	1 006 267	1 068 029
Tabak en sigaren	421 466	395 912	390 469	374 244	338 580
Petroleum	290 646	393 168	245 340	248 861	228 093
Eetwaren (voor zooveel in de handelsverslagen onder dit hoofd genoemd, doch visch en boter uitgezonderd) *Aliments (exc. poisson et beurre)*	641 744	638 810	792 122	738 708	785 354
Kramerij. *Mercerie.*	311 261	357 898	281 738	304 892	313 416
Visch. *Poisson*	454 652	688 873	798 250	593 276	544 691
Wijn. *Vin*	165 299	168 247	178 176	167 017	173 409
Garens. *Fils*	189 696	148 776	170 087	189 574	181 846
Kleederen enz. *Vêtements*	188 486	226 260	229 267	219 566	248 859
Thee. *Thé*	205 806	238 890	257 317	288 324	246 788
Boter *Beurre*	123 346	101 932	145 715	131 260	107 996
Aardew. (geb.) en porc. *Poteries*	106 162	117 011	123 924	101 160	91 872
Meel. *Farine*	151 294	151 621	154 958	166 455	153 725
Was. *Cire*	72 889	103 782	92 125	56 029	85 315
Papier, schrijf- en teekenbehoeften. *Papier, papéterie.*	142 449	161 671	158 624	158 600	176 219
IJzer en staal en dito werk. *Fer brut et ouvré.*	79 999	89 747	89 482	86 854	93 475
Meubelen. *Meubles*	60 353	61 610	71 205	63 669	60 664
Drog. en medic. *Drogues., médic.*	61 841	72 271	73 390	73 413	76 598
Bier. *Bière*	70 837	73 808	71 331	68 695	81 250
Leder en lederwerk. *Cuirs*	50 556	55 843	51 258	40 926	[2]) *
Glas en glasw. *Verre et verrer.*	59 271	60 448	75 303	57 122	59 815
Mineraalwater. *Eaux minérales*	53 567	55 649	55 310	47 770	50 889
Zout. *Sel*	86 489	86 803	98 970	99 354	122 442
Vuurwerk. *Feu d'artifice*	35 496	40 473	51 529	52 403	40 501
Andere artikelen (die elk minder dan *f* 50 000 aan invoerrecht opbrachten, voor zoover niet reeds afzonderlijk genoemd). *Autres march.*	351 005	376 862	388 217	399 110	502 734
Nagev. invoerr. *Arrérages*	14	43	4	51	3
Totaal. *Total*	*f* 8 630 764	*f* 8 905 816	*f* 9 253 603	*f* 8 729 414	*f* 8 702 218
Af: terugbetalingen	7 808	8 977	8 988	8 336	9 920
Zuiver ontvangen	*f* 8 622 956	*f* 8 896 839	*f* 9 244 615	*f* 8 721 078	*f* 8 692 298
			Uitvoerrecht. *Droits de sortie.*		
Suiker. *Sucre* [1])	—	—	*f* 630 859	*f* 221 199	*f* 617 179
Koffie. *Café*	*f* 337 952	220 011	408 670	354 498	396 863
Tabak. *Tabac*	346 763	290 982	301 549	317 918	284 214
Tin. *Etain*	206 919	159 584	203 872	154 591	177 291
Indigo	69 087	60 734	51 800	58 510	63 621
Andere artikelen (die elk minder dan *f* 50 000 aan uitvoerrecht opbrachten, voor zoover niet reeds afzonderlijk genoemd). *Autres march.*	183 240	180 000	167 157	172 511	169 097
Nagev. uitvoerr. *Arrérages*	8	—	—	16	—
Totaal *Total*	*f* 1 143 969	*f* 911 311	*f* 1 763 907	*f* 1 279 234	*f* 1 708 265
Af: terugbetalingen	5 412	6037	8 505	16 705	6 330
Zuiver ontvangen	*f* 1 138 557	*f* 905 274	*f* 1 755 402	*f* 1 262 529	*f* 1 701 935

[1]) Dit uitvoerrecht was sedert 1 Juni 1887 tot en met 1893 en van 1 Juni 1895—1 Juni 1896 geschorst. Later weder geheven, werd het bij de Wet van 1 Febr. 1898 geheel afgeschaft.

[2]) Voor het jaar 1896 begrepen onder de „andere artikelen".

8. In- en uitvoerrechten en pakhuishuur. Verdeeling van de opbrengst over de verschillende gewesten.

Bron: K. V. *Droits d'entrée et de sortie et loyers d'entrepôt, perçus dans chaque province.*

Gewesten. *Provinces.*	1891.	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.
Bantam	*f* 1 922	*f* 6 490	*f* 2	*f* 19	*f* 26	*f* 129
Batavia	2 385 820	2 452 155	2 315 822	2 173 927	2 011 979	2 093 773
Krawang	23	—	4	20	534	3 179
Cheribon	369 035	342 413	391 745	469 089	366 071	403 236
Tegal	48 040	60 437	64 823	109 350	46 745	84 558
Pekalongan ...	15 304	24 499	29 209	53 339	19 881	46 897
Semarang	2 011 840	2 092 322	2 113 808	2 488 692	2 384 455	2 216 670
Japara	1 874	9 174	2 374	36 862	6 459	18 858
Rembang	4 733	13 730	19 666	11 394	2 689	1 122
Soerabaja	2 603 511	2 700 856	2 961 150	3 489 030	3 050 579	30 090 46
Pasoeroean ...	92 979	85 771	57 444	146 539	107 826	144 660
Probolinggo ..	42 166	53 890	60 433	98 030	78 000	91 801
Besoeki	87 126	89 862	84 318	140 185	118 860	137 328
Banjoemas .. .	29 818	38 505	41 052	69 809	49 198	59 967
Madoera	9 597	9 234	4 938	3 248	6 722	2 458
Totaal Java en Madoera	7 733 788	7 979 338	8 146 788	9 289 533	8 250 024	8 313 682
Sumatra's Wk.	647 053	589 779	524 681	549 542	513 030	536 035
Benkoelen. ...	357	619	1841	3 228	4 588	10 590
Lampongs	8 887	4 529	3 819	3 927	2 799	5 320
Palembang . . .	218 175	250 422	239 772	206 164	200 161	192 968
Riouw	—	4 634	13 488	14 238	15 578	17 719
Sum. Oostk...	799 869	680 470	606 815	664 771	717 734	942 143
Banka	43 053	43 769	49 510	58 166	65 133	71 664
Billiton	60 245	57 168	55 889	73 498	72 527	77 143
Borneo W. A..	130 354	124 056	121 283	130 986	130 075	130 908
Borneo Z. en O.	74 385	84 989	82 936	84 373	81 152	88 426
Bali en Lombok	—	—	—	—	12 110	73 565
Tot. Ned.-Ind.	9 716 184	9 819 773	9 846 822	11 077 526	10 064 911	[1]10 460 093

[1]) Na aftrek van *f* 70.— terugbetalingen.

9. Opbrengst van eenige voorname onverpachte middelen.

Bron: K. V. *Principaux autres droits.*

Jaren. *Années.*	Zegelrecht. *Timbre.*		Zuivere winst aan vendu-procenten. *Ventes publ.*	Recht van overschrijving van vaste goederen. [1]) *Droits de transf. d'immeubl.*		Recht van successie en overgang. [2]) *Droits de succession.*	
	Java.	Buitenbezittingen. *Autres poss.*		Java.	Buitenbezittingen. *Autres poss.*	Java.	Buitenbezittingen. *Autres poss.*
1887	*f* 737 778	*f* 152 376	*f* 387 896	*f* 461 574		*f* 36 249	
1888	679 688	188 231	428 982	457 944		68 883	
1889	717 056	179 513	458 711	531 799		45 526	
1890	767 478	188 942	478 450	*f* 547 335	*f* 62 104	31 454	
1891	759 251	211 139	480 750	544 221	88 141	46 119	
1892	797 131	206 849	481 350	562 015	84 293	*f* 55 966	*f* 2 596
1893	912 439	250 065	487 255	511 685	85 976	44 598	
1894	973 546	222 038	482 249	512 379	42 219	73 105	19 506
1895	896 223	254 830	433 754	396 067	57 704	89 011	4 499
1896 (voorloopig.)	1 016 012	278 850	499 222	614 837	62 957	67 634	9 097

[1]) Met inbegrip van het overgangsrecht van vreemde Oosterlingen.

[2]) Successierecht wordt alleen van Europeanen en daarmede gelijkgestelden geheven.

IX. MONOPOLIEN. *Monopoles.*

1. Opiumpacht op Java en Madoera.

Monopole (affermé) de l'opium à Java et Madoura.

Bron: K. V.

Gewesten. *Provinces.*	Aantal toegestane kitten. *Débits licites.*		Pachts. en winst van het opium in 1895 en 1896. *Fermage et bénéfice probables.*				Gemidd. hoeveelheid gedebit. wettig opium in % van de maxima, die ter beschikking stonden. *Quant. débit. en % du maximum.*		
			Verschuldigde pachtsom. *Fermage.*		Winst op de verstrekte hoeveelh. *Bénéfice.*				
	1895	1896	1895	1896	1895	1896	1894	1895	1896
			× *f* 1000						
Bantam	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Batavia	22	22							
Krawang	7	7	910	910	*f* 177 655	*f* 152 304	79,41	100,—	92,64
Lampongs	5	5							
Cheribon	11	11	136	136	46 269	40 474	100,—	91,67	83,33
Tegal	23	23	276	276	53 107	48 542	44,91	41,92	40,—
Pekalongan	33	33	253	253	55 787	51 141	50,41	54,79	52,71
Semarang	73	73	1 440	1 440	370 466	276 292	57,29	71,69	57,09
Japara	54	54	636	636	94 921	82 711	80,55	48,33	45,55
Rembang	50	50	684	684	140 325	119 087	32,35	36,11	32,78
Soerabaja	48	48	1 326	1 326	254 103	195 122	55,37	55,09	44,68
Pasoeroean	23	[1]—	616	—	128 904	—	92,00	99,48	—
Probolinggo	14	[1]—	291	—	55 747	—	81,88	70,72	—
Besoeki	20	[1]—	242	—	48 204	—	97,37	77,66	—
Banjoemas	10	10	151	151	63 185	47 519	80,63	83,33	65,28
Bagelen	17	17	180	180	37 060	31 870	75,33	72,92	65,62
Kedoe	31	31	336	336	59 959	51 551	47,18	52,31	47,22
Djokjokarta	94	94	336	336	67 978	50 433	51,62	52,58	41,66
Soerakarta	145	145	1 056	1 056	248 211	215 261	63,18	62,48	59,44
Madioen	64	64	660	660	119 163	84 496	50,39	45,—	35,—
Kediri	120	120	2 116	2 116	299 664	214 457	66,11	75,83	59,17
Madoera	[1]—	[1]—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal.	864	807	11 644	10 496	2 320 708	1 661 260	60,45	62,40	51,69

[1]) In deze gewesten is de regie ingevoerd.

2. Ontvangsten en uitgaven voor het opiummiddel in Ned. Indië.

Recettes et dépenses du fermage et de la régie de l'opium dans les Indes Néerlandaises.

Bron: K. V. en B. N. I.

Jaren. *Années.*	Inkomsten. *Recettes.*				Uitgaven. *Dépenses.*				
	Opbrengst der pacht. *Montant du fermage.*	Verstrekk. van opium aan de pachters. *Fourniture de l'opium.*	Opbrengst van de opium-regie *Revenu de la régie de l'opium.*	Totaal. *Total.*	Inkoop en transport van opium. *Achat et transport de l'opium.*	Tegengang van den sluikhand. *Surveillance.*	Kosten van de opium-regie. *Frais de la régie de l'opium.*	Andere uitgaven. *Autres dépenses.*	Totaal. *Total.*
	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000	× *f* 1000
1889	15 193	3 194	—	18 387	936	396	—	143	1 475
1890	14 780	3 757	—	18 538	682	471	—	140	1 293
1891	15 535	3 727	—	19 262	762	404	—	107	1 273
1892	15 708	3 361	—	19 069	360	498	11	69	937
1893	14 142	3 565	—	17 707	570	560	20	50	1 200
1894	14 760	3 550	92	18 402	614	381	99	45	1 139
1895	15 008	3 351	271	18 631	681	386	204	48	1 319
[1])1896	13 765	2 694	2 053	18 513	939	488	480	40	1 947
[2])1897	13 798	3 312	2 146	19 256	700	510	558	59	1 827
[2])1898	14 312	2 906	2 096	19 344	741	480	634	31	1 886

[1]) Voorloopig. *Chiffres provisoires.* [2]) Toegestaan. *Vote.*

3. Overzicht van de opbrengst der voornaamste verpachte kleine middelen op Java en Madoera en op de Buitenbezittingen.

Bron: K. V. *Produit des principales fermes, autres que celle de l'opium.*

Benaming der middelen.	Opbr. op Java en Madoera.	Opbr. op de Buitenbezittingen.	Totaal.
Rund-, buffel- en paardenslacht. *Abattage.*	*f* 1 307 052	*f* 11 596 [3])	*f* 1 318 648
Dobbelspelen [1]) *Jeux*	186 024	615 516	801 540
Varkenslacht. *Abatt. (porcs)*	74 196	100 713	174 909
Tolbruggen en overvaarten. *Passages.*	129 438	24 300 [4])	153 738
Vogelnestklippen. [2]) *Nids d'oiseaux*	126 744	—	126 744
Pandhuizen. *Monts de piété*	1 097 316	134 718	1 232 034
Arak en and. sterke dranken. *Boissons.*	—	502 243 [5])	502 243
Totaal incl. andere kl. middelen 1897. *Total incl. autres.*	2 975 478	1 624 034	4 599 512
Totaal 1896	3 246 448	1 422 976	4 669 424
1895	3 274 042	1 362 145	4 629 347
1894	2 802 825	1 336 673	4 139 498
1893	2 785 585	1 422 132	4 207 717
1892	2 737 771	1 590 495	4 328 266
1891	3 084 805	2 031 351	5 116 156
1890	3 031 898	1 936 056	4 967 952
1889	3 134 489	1 897 483	5 031 974
1888	3 083 413	1 593 760	4 677 173
1887	3 060 076	1 548 740	4 608 816

[1]) Op Java alléén in de Res. Batavia, Semarang en Soerabaja, in de Buitenbezitt. overal, uitgez. Lampongs, Amboina, Ternate, Bali en Lombok.
[2]) Alléén in de Resid. Bantam, Rembang, Soerabaja, Probolinggo, Besoeki, Madoera.
[3]) In Benkoelen alléén rund- en buffelslacht; in Celebes alleen rundslacht; in Ternate geen buffel, maar wel varkenslacht.
[4]) Alléén overvaarten, en wel in Palembang, Borneo Z. en O., Celebes en Onderh. en Bali en Lombok.
[5]) Incl. pacht van saguweer in Celebes, Menado, Amboina en Ternate.

4. Zout. Verdeeling van het aantal verkochte picols over de verschillende verkoopsprijzen, en geldelijke opbrengst.

Bron: K. V. *Monopole du sel. Quantités vendues aux diff. prix, et provenu.*

	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	1895.	1896. voorl. cijfer. *chiffre prov.*
Java en Madoera.							
à *f* 6,72 per p. (normaalpr.).	962 660	895 000	878 655	911 721	[3]) 941 901	950 516	956 622
à *f* 5,92 (Zuidkust)	46 507	51 929	55 792	54 987	[4]) 1 039	—	—
à *f* 6 (Soerakarta)	41 294	33 900	36 168	30 989	31 580	34 486	36 476
à *f* 2 (industriëele doeleind.).	1 651	827	203	332	212	242	134
à *f* 0,12 per K. G. [1])	-	33 984	88 263	80 161	90 126	102 722	104 239
à *f* 0,03⅓ p. K.G. (v. ind. doel.	—	1 550	2 122	2 797	2 793	3 089	3 179
Totaal pic. *Tot., picols.*	1 055 112	1 017 189	1 061 204	1 080 987	1 067 650	1 091 054	1 100 650
Geldel. opbr. *Prov. tot.*	*f* 7 001 460	*f* 6 766 547	*f* 7 070 989	*f* 7 201 255	*f* 7 158 573	*f* 7 316 080	*f* 7 379 576
Buitenbezittingen. *Autres possessions.*							
à *f* 6,72 (Banka, Lampongs met uitz. van Telok Betong).	3 885	4 581	10 584	12 082		[5]) 95 161	93 831
à *f* 6 (Sum. W. en Palemb.)	..	.	—	—		[5]) 107 516	106 311
à *f* 4 (Banka mijnwerkers).	3 643	3 179	— [2])	— [2])	[5]) 201 430	— [5])	—
à *f* 5,83⅓ Palemb. en W. Born.)	70 985	74 325	70 570	72 402		— [5])	—
à *f* 6,66⅔ (Benk., Z. en O. Born).	55 912	58 362	51 533	55 721		— [5])	—
à *f* 5 (Sum. W. en Telok Bet.	77 395	75 869	71 817	80 415		— [5])	—
à *f* 2 (industriëele doeleind.	60	25	10	3	15	25	60
Totaal pic. *Tot., picols.*	211 881	216 344	204 515	220 623	201 444	202 703	200 205
Geldel. opbr., *Prov. tot.*	*f* 1 214 632	*f* 1 245 509	*f* 1 175 480	*f* 1 277 209	*f* 1 275 085	*f* 1 284 631	*f* 1 268 553
Geld. opbr. Ned. Ind. *Provenu, tot. des colon.*	*f* 8 216 092	*f* 8 012 056	*f* 8 246 469	*f* 8 478 463	*f* 8 433 657	*f* 8 600 711	*f* 8 648 130

[1]) In de vier verkoopplaatsen in de res. Batavia, te Samarang en te Soerabaja en sedert 1894 ook op één verkoopplaats in Krawang.
[2]) Te beginnen met 1892 wordt ook aan de Mijnwerkers *f* 6,72 in rekening gebracht.
[3]) Ook voor de Zuidkust sedert 9 Januari 1894. [4]) Zie voorgaande noot. [5]) In den loop van Januari 1894 werd de zoutprijs voor Telok Betong, Benkoelen en W. en Z. O. afd. van Borneo tot *f* 6,72, voor Sumatra's Westk. en Palembang tot *f* 6,— per pikol verhoogd.

X. SPOORWEGEN. *Chemins de fer.*

1. Overzicht der gelden sedert 1875 in Nederland en in Indië besteed aan den aanleg en de opneming der Staatsspoorwegen in Nederl. Indië.

Dépenses de construction des chemins de fer de l'État.

Bron: V. S. N. I.

Omschrijving der lijnen. *Lignes.*	Werkelijke kosten der lijnen tot ult. 1892. *Dépenses avant fin 1892.*	Uitgaven in: *Dépenses en:* 1893.	1894.	1895.	1892.	Totaal.
A. *Java.*						
Opneming en aanleg van de Oosterlijnen	*f* 35 529 082	*f* 381 226	*f* 474 011	*f* 463 032	*f* 181 004	*f* 37 028 355
Westerlijnen	46 414 910	3 954 061	2 136 707	13 26 270	551 968	54 383 916
Malang-Blitar	31 295	47 981	1 105 427	2 070 439	1 024 553	4 282 694
Tarik-Soerabaja	20 336	—	—	57 778	416 692	494 806
Probolinggo-Panaroekan	51 636	309 100	1 927 104	3 570 925	3 170 934	9 029 698
Batavia-Bantam	25 847	21 203	2 306	2 598	80 452	132 407
Opneming van de lijnen:						
Djokj. Poerw. Magel.-Willem I.	110 743	—	—	—	—	110 743
Djember-Banjoewangi	51 086	15	—	20	31 231	82 352
Preanger-Cheribon	—	4 630	1 853	29 201	—	35 685
B. *Sumatra.*						
Opneming en aanleg van de lijn ter Sum. Westk.	19 922 858	1 866 601	532 645	185 943	43 658	22 551 708
Opneming en aanleg van de lijn Fort de Kock-Pajakombo	8 595	—	—	106 692	1 023 499	1 138 786
Totaal	102 560 151	6 584 819	6 180 052	7 812 898	6 523 992	129 661 912

2. Rendement van Spoorwegen, Post en Telegrafie.

Chemins de fer, postes et télégraphes. Recettes du Trésor.

Bronnen: V. S. N. I. en K. V.

Jaren. *Années.*	Staatsspoorwegen. *Chemins de fer de l'Etat.* Oosterlijnen. *Réseau Est.* Uitgaven. *Dépenses.*	Saldo's.	Westerlijnen. *Réseau Ouest.* Uitgaven. *Dépenses.*	Saldo's.	Partic. Spoorw. Uitkeering aan den Staat. *Récognitions des lignes privées.*	Post en Telegrafie incl. Paardenposterijen. *Postes et télégr.* Uitgaven. [1] *Dépenses.*	Nadeelige saldo's. *Soldes défavorables.*
1887	*f* 1 595 720	*f* 1 721 126	*f* 568 085	*f* 289 341	*f* 839 500	*f* 2 137 947	*f* 393 035
1888	1 558 254	1 908 552	551 235	330 601	839 500	3 127 567	1 401 004
1889	1 639 740	1 911 750	662 947	347 076	795 090	2 049 216	235 130
1890	1 841 330	1 826 122	810 099	326 810	932 834	2 034 396	144 673
1891	2 069 692	2 142 425	864 489	456 316	1 049 991	2 053 715	17 343
1892	2 071 681	2 358 144	855 816	682 815	1 007 547	2 790 031	426 592
1893	2 020 309	2 555 628	895 009	453 120	938 902	1 978 963	— 330 057
1894	2 020 419	3 512 703	1 168 382	419 518	928 632	2 035 496	— 426 164
1895	2 054 520	3 151 042	1 610 449	1 025 639	889 620	1 968 821	— 566 941
1896	2 463 322	2 895 392	2 078 354	739 989	885 193	*	*

[1]) Hieronder ook eenige in Nederland gedane uitgaven.

B. WEST-INDIE. Indes Occidentales.

I. Bevolking. *Population.*

I. STERKTE DER BEVOLKING OP HET GRONDGEBIED DER KOLONIE. [1])

Chiffre de la population de toute la colonie.

A. Suriname.

Bron: K. V.

Plaats van vestiging. *Lieux.*	Gevestigde bevolking. *Population fixe.*			Immigranten. *Immigrants.*			Totaal generaal *Total-général.*
	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	
Stad Paramaribo en buitenwijken.	13 258	16 615	29 873	436	226	[2]) 662	30 535
Overig gedeelte der kolonie	15 444	11 383	26 827	4 960	2 050	7 010	33 837
Totaal 31 Dec. 1896.....	28 702	27 998	56 700	5 396	2 276	[2]) 7 672	64 372
Total 1895.....	27 999	27 288	55 287	5 046	2 141	7 187	62 474
1894.....	26 066	26 262	52 328	4 864	2 013	6 877	59 205
1893.....	25 828	25 711	51 539	5 120	2 207	7 327	58 866
1892.....	25 651	26 360	52 011	4 596	1 877	6 473	58 484
1891.....	25 308	26 259	51 567	4 162	1 659	5 821	57 388
1890.....	25 500	26 064	51 564	3 852	1 457	5 309	56 873
1889.....	25 657	26 118	51 775	2 989	1 204	4 193	55 968
1888.....	24 851	24 872	49 723	2 969	1 345	4 314	54 037
1887.....	24 272	24 125	48 397	3 927	1 779	5 706	53 945

[1]) Opgave van wijkmeesters en districtscommissarissen, niet volledig.
[2]) Waaronder 508 pas aangekomen en nog niet aan de plantages toebedeeld.

B. Curaçao en Onderhoorigheden. [1])

Curaçao et dépendances.

Bron: K. V.

Plaats van vestiging. *Lieux.*	Bevolking op 31 Dec. 1886. *Population au 31 Déc. 1886.*			Bevolking op 31 Dec. 1896. *Population au 31 Déc. 1896.*			Toe- of afneming sedert 1886. *Augmentation ou diminution.*
	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	
Curaçao.....	10 779	14 191	24 970	12 430	16 454	28 884	+ 3 914
Bonaire.....	1 744	2 289	4 033	2 062	2 462	4 524	+ 491
Aruba.....	3 294	3 285	6 579	4 267	4 688	8 955	+ 2 376
St. Martin (Ned. Ged.)...	1 994	2 532	4 526	1 506	2 107	3 613	— 913
St. Eustatius.....	1 022	1 290	2 312	682	848	1 530	— [2])
Saba.....	1 182	1 276	2 458	967	1 126	2 093	— 365
Totaal 31 Dec. 1886....	20 015	24 863	44 878	21 914	27 685	49 599	Tot. 31 Dec. 1896
Total. 1887....	20 378	25 336	45 714	21 767	27 205	48 972	1895
1888....	20 648	25 599	46 247	21 212	26 679	47 891	1894
1889....	20 234	25 358	45 592	20 972	26 267	47 239	1893
1890....	19 734	25 228	44 962	20 838	26 188	47 026	1892
1891....	20 080	25 773	45 853				

[1]) Niet inbegrepen het garnizoen op Curaçao. *La garnison de Curaçao non comprise.*
[2]) Eene vergelijking is hier niet mogelijk, daar volgens het Kol. Versl. over 1889 de vroegere opgaven betr. St. Eustatius foutief zijn.

II. VERGELIJKEND OVERZICHT VAN DE GETALSTERKTE DER DISTRIKTS-BEVOLKING VAN SURINAME IN DE JAREN 1863 [1]), 1873 [2]), en 1887—1896.

Tableau comparatif du chiffre de la population des districts de Surinam pendant les années 1863, 1873 et 1887—1896.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Veld- en fabrieksarbeiders. *Ouvriers.*		Ouden, gebrekkigen en kinderen tot geen arbeid geschikt. *Vieillards, invalides, enfants.*		Overige bevolking. *Autres parties de la population.*	Totaal generaal. [3]) *Total général.*
	Niet-immigranten. *Non-immigrés.*	Immigranten. *Immigrés.*	Niet-immigranten. *Non-immigrés.*	Immigranten. *Immigrés.*		
1863	16 824	284	9 001	13	1 214	27 336
1873	10 764	3 829	6 887	470	5 024	26 974
1887	4 108	4 385	2 241	1 196	12 967	24 897
1888	4 775	3 253	2 700	926	12 909	24 563
1889	5 040	3 325	2 687	747	13 963	25 762
1890	4 838	4 315	2 489	871	13 580	26 093
1891	4 559	4 718	2 402	990	14 612	27 281
1892	4 662	5 208	1 939	1 140	14 588	27 597
1893	4 516	5 417	1 861	1 224	14 924	27 942
1894	5 256	5 674	2 401	1 062	14 651	28 619
1895	4 941	5 969	2 707	1 054	16 478	31 149
1896	5 507	5 994	2 539	1 016	16 760	31 816

[1]) Het jaar van de emancipatie. *L'année de l'émancipation des esclaves.*
[2]) Het jaar van de opheffing van het staatstoezicht. *L'année de l'abolition de la tutelle de l'État.*
[3]) Hieronder niet begrepen de gevangenen, militairen en de overige bewoners der mil. posten. *Prisonniers et militaires non compris.*

III. INDEELING DER BEVOLKING VAN CURAÇAO EN O. NAAR DE GEBOORTEPLAATS.

Bron: K. V. *Population de Curaçao et dép. par lieux de naissance.*

Woonplaats. *Lieux.*	Getalsterkte der bevolking. [1]) *Effectif.*	Waarvan geboren, *dont nés*			
		op het eiland. *dans l'île.*	elders in West-Indië. *ailleurs dans les Indes Occidentales.*	in Nederland. *aux Pays-Bas.*	elders *ailleurs*
Curaçao	29 081	27 218	412	391	1 060
Bonaire	4 524	4 478	8	20	18
Aruba	8 955	8 835	29	13	78
St. Martin (Ned. Ged.)	3 613	3 438	162	10	3
St. Eustatius	1 530	1 397	124	4	5
Saba	2 093	2 057	18	4	14
Totaal in 1896	49 796	47 423	753	442	1 178
Total 1895	48 972	46 689	690	467	1 126
1894	47 889	45 655	654	452	1 128
1893	47 239	45 143	631	420	1 045
1892	47 016	44 827	664	369	1 156
1891	46 051	44 136	681	327	907
1890	45 162	43 368	661	297	836
1889	45 799	43 891	747	290	861
1888	46 461	44 616	713	338	794
1887	45 954	44 249	655	338	712

[1]) Hieronder begrepen het garnizoen van Curaçao. *Y compris la garnison de Curaçao.*

IV. IMMIGRATIE IN SURINAME.

Aantal aangekomen immigranten sedert 1° Januari 1853.

Nombre des immigrants depuis 1 Janvier 1853.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Land van herkomst. *Pays de provenance.*						
	Nederl.-Indië. *Indes Neerl.*	Madeira. *Madère.*	China. *La Chine.*	West-Indië. *Indes Occident.*	Nederland. *Pays-Bas.*	Britsch-Indië. *Indes Brit.*	Totaal. *Total.*
1853 t/m 1862	8	275	487	—	—	—	770
1863 t/m 1872	21	205	2 015	2 382	2	—	4 625
1873 t/m 1882	94	—	—	214	87	6 569	6 964
1887	—	—	—	—	—	356	356
1888	—	—	—	—	—	—	—
1889	—	—	—	—	—	1 728	1 728
1890	94	—	—	22	—	1 264	1 380
1891	—	—	—	—	—	608	608
1892	—	—	—	57	—	1 228	1 285
1893	—	—	—	—	—	1 092	1 092
1894	—	—	—	—	—	1 206	1 206
1895	—	—	—	—	—	1 615	1 615
1896	—	—	—	—	—	1 169	1 169
Totaal..... 1853—1896	217	480	2 502	2 675	89	20 284	26 247

V. GETAL HUWELIJKEN, GEBOORTEN EN STERFGEVALLEN.

Mariages, naissances et décès.

Bron: K. V. A. Suriname.

Jaren. *Années.*	Getal huwelijken. *Mariages.*	Gewett. kinderen door opvolgend huwelijk. *Enfants légitimés.*	Geboorten. *Naissances.*			Waarvan buiten echt. *Dont hors mariage.*	Sterfgevallen. *Décès.*			Levenloos aangegeven. *Mortsnés.*
			M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*		M. *H.*	V. *F.*	Totaal. *Total.*	
1887	129	119	983	926	1 909	1 580	815	688	1 503	133
1888	117	80	926	900	1 826	1 526	873	723	1 596	133
1889	145	133	966	969	1 935	1 598	781	653	1 434	123
1890	116	127	890	828	1 718	1 390	849	641	1 490	130
1891	115	94	880	921	1 801	1 443	1 146	959	2 105	144
1892	132	119	837	828	1 665	1 370	924	768	1 692	107
1893	173	179	913	941	1 854	1 448	813	652	1 465	136
1894	243	306	884	768	1 652	1 340	918	698	1 616	158
1895	319	416	938	843	1 781	1 377	924	716	1 640	136
1896	298	391	1 037	887	1 924	1 507	965	722	1 687	153

Bron: K. V. B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances.*

Jaren. *Années.*	Getal huwelijken. *Mariages.*	Geboorten. *Naissances.*				Overleden. *Décès.*		
		Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*	Daarv. buiten echt. *Dont hors mariage.*	Mannen. *Hommes.*	Vrouwen. *Femmes.*	Totaal. *Total.*
1887	251	928	894	1 822	1 169	401	403	804
1888	239	821	869	1 690	1 076	268	510	778
1889	222	714	695	1 409	869	501	547	1 048
1890	278	807	868	1 675	960	309	374	683
1891	199	855	818	1 673	958	459	544	1 013
1892	271	733	712	1 445	837	369	493	862
1893	256	903	934	1 937	1 050	392	550	942
1894	223	1859	761	1 620	886	381	413	794
1895	209	938	857	1 795	963	467	549	1 016
1896	221	821	933	1 757	944	376	418	794

II. Onderwijs. *Enseignement.*

I. Getal scholen en leerlingen. *Nombre des écoles et des élèves.*

Bron: K. V.

A. Suriname.

Jaren. *Années*	Paramaribo. Gouvernements-scholen. *Ecoles publiques.* Getal scholen. *Ecoles.*	Paramaribo. Gouvernements-scholen. *Ecoles publiques.* Getal leerlingen. *Elèves.*	Paramaribo. Particuliere scholen. *Ecoles privées.* Getal scholen. *Ecoles.*	Paramaribo. Particuliere scholen. *Ecoles privées.* Getal leerlingen. *Elèves.*	Districten. Gouvernements-scholen. *Ecoles publiques.* Getal scholen. *Ecoles.*	Districten. Gouvernements-scholen. *Ecoles publiques.* Getal leerlingen. *Elèves.*	Districten. Particuliere scholen. *Ecoles privées.* Getal scholen. *Ecoles.*	Districten. Particuliere scholen. *Ecoles privées.* Getal leerlingen. *Elèves.*
Ult°.								
1887	5	1172	22	3065	14	639	7	510
1888	5	1230	20	3107	14	642	8	569
1889	5	1243	19	3043	13	675	10	723
1890	5	1285	19	3288	13	712	8	666
1891	6	1251	17	3413	13	703	9	725
1892	6	1452	16	3443	13	657	10	776
1893	6	1427	16	3674	14	686	10	825
1894	6	1482	17	3831	13	665	11	844
1895	6	1449	18	3950	13	683	14	915
1896	6	1607	20	3888	13	676	15	959

B. Curaçao en onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances.*

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Aard der scholen.	Curaçao. Getal scholen. *Ecoles.*	Curaçao. Getal leerlingen. *Elèves.*	Andere eilanden. *Dépendances.* Getal scholen. *Ecoles.*	Andere eilanden. *Dépendances.* Getal leerlingen. *Elèves.*	Totaal. *Total.* Getal scholen. *Ecoles.*	Totaal. *Total.* Getal leerlingen. *Elèves.*
1891.	Openbare scholen	2	203	—	—	2	203
	Landscholen	2	209	10	501	12	710
	Zustersscholen	* [1])	2202 [2])	5	929 [2])	*	3131 [2])
	Bijzondere scholen	7	570	1	22	8	592
	Totaal	*	3184	16	1452	*	4636
1892.	Openbare scholen	2	210	—	—	2	210
	Landscholen	2	203	10	532	12	735
	Zustersscholen	* [1])	2172 [2])	5	978 [2])	*	3150 [2])
	Bijzondere scholen	7	620	1	20	8	640
	Totaal	*	3205	16	1530	*	4735
1893.	Openbare scholen	2	234	—	—	2	234
	Landscholen	2	258	10	542	12	800
	Zustersscholen	* [1])	2253 [2])	5	1120 [2])	*	3373 [2])
	Bijzondere scholen	7	674	—	—	7	674
	Totaal	*	3419	15	1662	*	5081
1894.	Openbare scholen	2	248	—	—	2	248
	Landscholen	2	274	10	549	12	823
	Zustersscholen	* [1])	2350 [2])	5	1347 [2])	*	3697 [2])
	Bijzondere scholen	8	749	—	—	8	749
	Totaal	*	3621	15	1896	*	5517
1895.	Openbare scholen	2	231	—	—	2	231
	Landscholen	2	249	10	446	12	695
	Zustersscholen	* [1])	2053 [2])	*	1166 [2])	*	3219 [2])
	Bijzondere scholen	7	977	—	—	7	977
	Totaal	*	3510	*	1612	*	5122
1896.	Openbare scholen	2	214	—	—	2	214
	Landscholen	2	267	10	556	12	823
	Zustersscholen	9 [1])	2379 [2])	*	1447 [2])	*	3826 [2])
	Bijzondere scholen	*	725	—	—	*	725
	Totaal	*	3585	*	2003	*	5538

[1]) In het stadsdistrikt vindt men in het jaar 1890 drie en na dien tijd twee zustersscholen.
[2]) Voor het grootste gedeelte meisjes.

III. Landbouw en Nijverheid.

Agriculture et Industrie.

I. LANDBOUW IN SURINAME.

Agriculture, Surinam.

A. Uitgestrektheid der plantages en aard der arbeiders.
Bron: K. V. *Etendue des exploitations et nature des laboureurs.*

Hoofdproducten naar welke de plantages genoemd worden. *Produits principaux de chaque exploitation.*	Uitgestrektheid in bebouwing ult°. 1896. *Etendue cultivée en 1896.* Hectaren.	Arbeiders. *Laboureurs.* Kleine landbouw. *Petite culture.* Eigenaars. *Propriétaires.*	Pachters. *Fermiers.*	Immigranten. *Immigrants.*	Niet-Immigranten. *Non-Immigrants.*	Totaal. *Total.*
Suiker *Sucre*	1 919.7 [1])	—	—	2 954	1 593	4 547
Cacao	12 242.9	2 478	2 755	3 046	3 380	11 659
Andere producten *Autres*	974.3	1 195	1 274	—	264	27 33
Totaal ult°. 1896	15 136.9	3 673	4 029	6 000	5 237	18 939
„ „ 1895	15 229.6	3 611	4 062	5 969	4 941	18 583
„ „ 1894	16 911.5	2 625	3 748	5 674	4 408	16 455
„ „ 1893	13 622.5	2 013	3 917	5 412	3 806	15 148
„ „ 1892	16 560.5	1 269	2 425	5 676	4 983	14 353
„ „ 1891	15 161.1	864	1 429	5 620	4 664	12 577
„ „ 1890	14 338.4	1 816	1 960	4 315	4 697	13 788
„ „ 1889	16 614.4	1 503	2 560	3 282	4 749	12 094
„ „ 1888	12 623.5	1 407	2 623	3 329	4 599	11 958
„ „ 1887	11 970.7	1 316	2 007	4 385	3 887	12 195

[1]) Waaronder 81 H.A. met cacao, koffie en bananen beplant.

B. De voornaamste producten, hoeveelheden voortgebracht in 1885, 1890 en de laatste 4 jaren.
Bron: K. V. *Quantités produites.*

Producten. *Produits.*	1885	1890	1893	1894	1895	1896
Suiker } *Sucre* (Muscovado) KG.	2 177 375	1 963 700	731 390	217 150	319 700	426 652
„ } *Sucre* (Vacuumpan) „	3 252 958	6 149 100	8 088 182	8 433 131	9 964 190	9 964 095
Melasse ..... Liters	941 187	1 168 962	1 606 528	1 344 569	1 089 758	1 259 024
Rum ..... „	455 918	531 239	521 494	399 642	872 868	880 369
Cacao ..... KG.	1 337 459	2 169 402	3 435 890	3 335 179	3 922 709	3 088 894

Bron: K. V. C. De Suiker- en Cacao-cultuur. *Cultures du Sucre et du Cacao.*

Jaren. *Années.*	Suiker. *Sucre.* Getal plantages. *Exploitations.*	Uitgestrektheid, waarvan geoogst werd. *Etendue en récolte.*	Cacao. Getal plantages en gronden. *Exploitations.*	Uitgestrektheid in bebouwing ult°. Dec *Etendue en exploitation fin Décembre.*
1887	20	H.A. 1 750	83 plantages en 313 gronden.	H.A. 8 387
1888	17	1 668.2	83 „ „ 370 „	8 787
1889	14	1 737.2	88 „ „ 363 „	13 103
1890	14	1 602.1	98 „ „ 487 „	10 901
1891	14	1 630.3	382 „ „ 246 „	11 942
1892	14	1 602.9	112 „ „ 543 „	11 599
1893	13	*	* „ „ 609 „	10 376
1894	12	1 372	90 „ „ 687 „	14 052
1895	9	1 641	93 „ „ 919 „	12 241
1896	9	1 705	97 „ „ 1 032 „	12 243

II. VEESTAPEL. *Bétail.*

Bron: K.V.

A. Suriname.

Jaren. *Années.*	Rundvee. *Bêtes à cornes.*	Paarden. *Chevaux.*	Muilezels. *Mulets.*	Ezels. *Anes.*	Schapen. *Moutons.*	Geiten. *Chèvres.*	Varkens. *Cochons.*
1887	3 581	267	90	320	522	847	2 036
1888	3 853	228	78	312	560	825	1 975
1889	4 926	244	79	301	462	662	2 165
1890	3 856	237	68	307	369	596	2 411
1891	3 745	206	71	246	309	590	2 135
1892	4 438	216	74	316	277	833	2 046
1893	4 827	260	105	323	253	817	2 052
1894	4 325	287	109	330	217	763	1 551
1895	5 238	268	114	372	240	993	1 851
1896	5 589	274	93	388	246	1 394	1 463
B. Curaçao en Onderhoorigheden met uitzondering van Saba. *Curaçao et dépendances exc. Saba.*							
1887	4 493	942	487	6 806	35 745	91 194	4 173
1888	4 651	969	249	5 665	64 260	94 009	4 287
1889	3 388	837	190	5 167	37 972	83 688	3 739
1890	3 703	744	193	5 284	51 096	74 771	3 902
1891	3 393	816	196	5 589	55 723	67 273	4 142
1892	3 596	1 025	190	6 473	56 812	82 747	4 645
1893	3 600	1 004	223	6 160	60 450	92 087	5 709
1894 [1]	2 426	980	209	3 477	41 076	65 590	5 281
1895	3 612	1 069	255	6 399	55 607	95 722	5 530
1896	3 981	1 248	238	6 914	70 687	114 618	5 673
C. Saba.							
1888	214	20	—	16	338	1 750	615
1889	248	18	—	11	312	1 725	694
1890	—	—	—	—	—	—	—
1891	195	15	—	1	190	1 004	322
1892	213	11	—	1	266	1 094	381
1893	138	11	—	1	275	845	355
1894	132	12	—	—	245	793	297
1895	161	13	—	—	415	833	449
1896	179	15	—	—	240	635	280

[1]) Daar omtrent het eiland Curaçao opgaven van het aantal paarden, muilezels en varkens voor 1894 ontbreken, zijn voor dit eiland de cijfers over 1893 behouden.

III. ONTGINNING VAN DELFSTOFFEN.

Exploitation de minéraux.

A. Suriname.

1. Uitgestrektheid der voor de goud-industrie verpachte gronden.

Bron: K.V. *Superficie des terrains affermés pour l'exploitation des gisements aurifères.*

Jaren. *Années.*	Aanta verleende concessiën. *Concessions.*			Grootte (in hectaren) van de gezamenlijke concessiën. *Superficie totale de toutes les concessions.*		
	Voor perceelen reeds vroeger uitgegeven. *Pour terrains déjà concédés.*	Voor nieuwe perceelen. *Pour nouveaux terrains.*	Totaal. *Total.*	Voor perceelen reeds vroeger uitgegeven. *Pour terrains déjà concédés.*	Voor nieuwe perceelen. *Pour nouveaux terrains.*	Totaal. *Total.*
1887	145	250	395	177 856	154 263	332 120
1888	168	273	441	198 282	136 827	335 109
1889	221	404	625	221 443	311 206	532 649
1890	140	189	329	135 367	110 257	245 624
1891	101	192	293	103 822	88 395	192 217
1892	110	205	315	170 529	151 486	322 015
1893	192	235	426	158 317	95 824	254 139
1894	211	137	348	77 865	202 774	280 639
1895	121	170	291	195 107	68 933	264 040
1896	130	157	287	196 549	217 369	413 919

Digitized by Google

2. Uitkomsten der goud-industrie.
Résultats de l'exploitation des gisements aurifères.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Gevonden. [1]) *Production.* Hoeveelheid in Grammen. *Grammes.*	Waarde naar het gemiddelde van de tarieven van uitvoer. *Valeur.*	Uitgevoerd in grammen. [2]) *Exportation. Grammes.* Totaal.	Naar Nederland. *Aux Pays-Bas.*	Waarde. *Valeur.*
1887	858 859	*f* 1 176 636	1 006 904	725 065	*f* 1 379 458
1888	588 624	806 415	1 029 777	872 621	1 410 794
1889	645 019	883 676	894 333	798 522	1 125 236
1890	814 352	1 115 562	952 023	852 643	1 304 271
1891	1 236 919	1 704 579	820 983	709 014	1 124 746
1892	810 713	1 088 980	1 078 966	817 756	1 478 163
1893	867 644	1 188 672	1 159 675	833 118	1 588 755
1894	776 634	1 063 989	1 181 601	884 616	1 618 793
1895	748 539	1 025 498	954 294	736 409	1 307 383
1896	846 366	1 159 522	874 897	698 478	1 198 600
				Totaal. *Total* 1876/96...	*f* 20 694 380

[1]) Volgens de opgaven van belanghebbenden. [2]) Gedeclareerd. Van 1880 tot 1 Aug. 1895 werd een uitvoerrecht van 5% geheven. Sedert 1 Augustus 1895 moet belasting worden betaald van het ruwe goud.

B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances.*
Ontginning der phosphorzure kalklagen.
Exploitation du phosphate.

Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Klein-Curaçao. *Ile Petit-Curaçao.* Hoeveelheid uitgevoerde phosphaat M³. *Phosphate exporté* (M³.)	Rechten. [1]) *Droits perçus.*	St. Barbara op Curaçao. Hoeveelheid uitgevoerde phosphaat M³. *Phosphate exporté* (M³.)	Rechten. [1]) *Droits perçus.*
1887	6 839	*f* 8 169	9 741	*f* 11 673
1888	1 321	1 904	2 490	3 616
1889	— [2])	— [2])	4 717	6 823
1890	—	—	3 375	4 219
1891	—	—	4 654	6 726
1892	—	—	2 295	3 340
1893	—	—	3 317	4 839
1894	—	—	5 266	7 624
1895	—	—	3 345	3 389
1896	—	—	—	—

Jaren. *Années.*	Aruba. Getal schepen voor den phosphaat-uitvoer. *Nombre de vaisseaux exportant le phosphate.* Getal. *Nombre.*	M³.	Rechten. [1]) *Droits perçus.*	Concessie-rechten. *Droits de concession.*
1887	27	16 515	*f* 8 673	*f* 132 119
1888	40	26 015	13 668	208 118
1889	61	40 756	21 389	326 046
1890	71	49 230	25 862	393 839
1891	34	22 397	11 746	179 175
1892	20	12 981	6 566	103 851
1893	18	1 208 [3])	6 826	99 048
1894	20	12 537	6 572	100 292
1895	14	9 847	4 807	47 889
1896	19	13 200	7 307	14 724

[1]) Uitvoerrechten en scheepsongelden. *Droits d'exportation et de navigation.*
[2]) De concessie op dit eiland is met 1888 afgeloopen. *La concession s'est terminée en* 1888.
[3]) Het verschil van dit cijfer met die van de overige jaren wordt in het K. V. niet toegelicht

IV. Handel en scheepvaart. *Commerce et navigation.*

I. Algemeen overzicht. *Aperçu général.*

A. Waarde van den invoer tot verbruik en uitvoer uit het vrije verkeer.
Bron: K. V. *Valeur de l'importation et de l'exportation spéciale.*

Jaren. *Années.*	Suriname. *Surinam.*		Haven van Curaçao. *Port de Curaçao.*
	Invoer. *Importation.*	Uitvoer. *Exportation.*	Invoer. *Importation.* [2]
1870	*f* 4 042 111	*f* 2 657 871	*
1875	3 125 415	2 409 335	*
1880	3 914 458	3 600 535	*f* 5 559 412
1885	4 893 355	3 113 270	3 153 221
1887	5 052 621	3 539 509	3 240 006
1888	4 346 840	3 316 377	2 819 211
1889	4 893 355	3 521 867	3 441 508
1890	5 366 258	4 272 692	3 733 917
1891	5 873 335	3 994 616	4 059 400
1892	5 238 401	3 851 187	3 434 987
1893	5 730 365	5 467 631	4 115 595
1894	6 225 076	5 062 844	3 165 481
1895	5 203 029 [1]	5 490 735	2 633 136
1896	5 335 180	4 391 728	2 962 668

[1]) De vermindering in vergelijking met 1894 vloeit voort uit de verlaging der waardeprijzen; volgens de oude berekening zou de invoer in 1895 hebben bedragen 6 383 585 gulden.
[2]) De waarde van den uitvoer van Curaçao kan niet worden opgegeven, daar deze vrij is, (uitgez. de uitvoer van phosphorzure kalk).
Van den invoer der andere eilanden wordt alleen vermeld de invoer tot verbruik op St. Martin.

Bron: K. V. B. Scheepvaartbeweging. *Navigation.*

Jaren. *Années.*	Suriname. *Surinam.*				Curaçao Binneng. vaart. *Navires entrés.* [2]			
					Haven van Curaçao. *Port de Curaçao.*		Elders. *Ailleurs.*	
	Ingeklaard. *Entrées.*	Inhoud. [1] *Tonnage.* × 1000	Uitgeklaard. *Sorties.*	Inhoud [1] *Tonnage.* × 1000	Aantal. *Nombre.*	Inhoud [3] *Tonnage.* × 1000	Aantal. *Nombre.*	M³ × 1000
1870	205	12	192	11	1 266	58	*	*
1875	192	21	197	22	1 021	110	*	*
1880	265	25	256	23	1 152	650	1 424	84
1885	199	72	203	73	1 270	846	1 893	130
1887	230	74	223	74	1 332	841	1 661	120
1888	216	73	218	73	1 263	859	1 584	131
1889	212	61	209	61	1 208	943	1 657	131
1890	229	82	226	81	1 158	1 169	1 643	158
1891	207	83	207	83	1 205	1 106	1 385	147
1892	215	79	215	78	1 202	1 109	1 611	137
1893	206	82	206	81	1 262	1 201	1 730	143
1894	222	93	223	95	1 251	1 321	1 363	149
1895	216	98	214	100	1 309	1 398	1 386	166
1896	202	94	198	91	1 200	1 328	1 369	161

[1]) Tot 1875 in lasten van 2,214 M³, later in Reg. tonnen van 2,83 M³. [2]) Omtrent de vertrokken vaartuigen worden geen opgaven verstrekt. [3]) Tot 1875 in tonnen van 2,214 M³, later in M³.

II. Waarde van den uitvoer in guldens. [1])

Bron: K. V. *Dépendances. Valeur des exp. en florins.*

	1891	1892	1893	1894	1895	1896
Bonaire	53 831	50 785	48 986	44 161	55 782	82 367
Aruba	314 756	189 899	195 714	217 292	151 789	232 741
St. Martin (Ned. ged.)	87 166	79 380	41 781	100 132	105 418	30 018
St. Eustatius	9 764	17 747	10 206	7 931	13 126	10 393
Saba	10 873	10 454	12 894	11 456	11 193	9 150

[1]) Zie noot [2]) tabel I A.

Bron: K. V.

III. UITVOER DER VOORTBRENGSELEN VAN DEN LANDBOUW VAN SURINAME.
Exportation des produits agricoles de Surinam.

Jaren *Années.*	Suiker. *Sucre.* Kilogr. Muscovado. Hoeveelheid. *Quantité.*	Muscovado. Gemid. prijs per 100 KG. *Prix moyen.*	Vacuumpan. [3]) Hoeveelheid. *Quantité.*	Vacuumpan. Gemid. prijs per 100 KG. *Prix moyen.*	Melasse. [4]) Liter. Hoeveelheid. *Quantité.*	Melasse. Gemid. prijs per 100 L. *Prix moyen.*	Rum en dram. Liter. Hoeveelheid. *Quantité.*	Rum en dram. Gemid. prijs per 100 L. *Prix moyen.*	Cacao. Kilogr. Hoeveelheid. *Quantité.*	Cacao. Gemid. prijs per 100 KG. *Prix moyen.*	Koffie. *Café.* Kilogr. Hoeveelheid. *Quantité.*	Koffie. Gemid. prijs per 100 KG. *Prix moyen.*	Katoen. *Coton.* Kilogr. Hoeveelheid. *Quantité.*	Katoen. Gemid. prijs per 100 KG. *Prix moyen.*
1862 [1])		16,193,518		*f* 6,85	2 790 839	*f* 6,62	604 677	*f* 19,00	324 692	*f* 53,64	62 266	*f* 84,30	223 271	*f* 93,17
1873 [2])		12,447,362		19,06	1 837 793	5,56	739 443	22,20	827 795	46,19	35 456	93,11	71 065	89,80
1882	6 875 726	20,00	2 545 889	22,75	1 347 498	9,00	708 228	18,00	1 155 837	68,00	178	130,00	2 094	36,00
1883	5 034 003	15,95	3 644 615	21,00	1 032 481	7,00	604 139	20,00	1 876 178	71,00	532	113,16	—	36,00
1884	3 313 020	13,00	3 937 264	17,34	526 980	6,00	469 020	19,00	1 450 046	71,00	2 546	100,00	676	30,00
1885	1 826 385	8,50	3 588 195	13,83½	552 970	6,25	441 653	15,00	1 344 413	73,50	1 425	152,50	479	45,00
1886	2 018 358	8,00	3 878 406	14,00	901 919	4,00	304 974	15,00	1 575 218	73,00	560	63,00	354	60,00
1887	1 488 076	8,00	6 375 699	9,50	363 485	6,00	278 155	10,00	1 719 642	70,00	582	80,00	—	—
1888	852 934	9,00	4 492 600 †	13,00	514 821 §	6,00	222 415	12,00	1 541 612	70,00	565	80,00	6 395	30,08
1889	1 085 894	12,00	3 985 165 †	13,00	395 352 §	6,00	247 600	14,00	2 042 868	65,00	286	80,00	—	—
1890	1 412 166	13,00	4 994 047 †	18,00	527 677 §	6,00	488 846	14,00	2 181 347	60,00	216	100,00	—	—
1891	952 002	14,00	5 392 094 †	18,00	215 520 §	10,00	353 891	15,00	2 210 695	60,00	477	150,00	—	—
1892	788 253	13,00	4 110 240 †	17,00	191 383 §	6,00	409 948	18,00	1 689 175	65,00	1 557	120,00	—	—
1893	677 300	15,00	6 143 738 †	17,00	81 375 §	6,00	341 277	18,00	3 498 000	70,00	15 257	120,00	—	—
1894	128 400	15,00	6 095 261 †	17,00	39 030 §	6,00	331 584	18,00	3 249 122	58,00	32 445	100,00	—	—
1895	225 944	8,00	7 604 879 †	12,00	— §	—	580 308	15,00	4 456 338	51,00	45 567	100,00	—	—
1896	217 425	8,00	7 580 607 †	12,00	— §	—	701 416	15,00	3 302 568	47,00	75 124 [5])	100,00	—	—

[1]) Het jaar vóór de emancipatie. *Année précédente l'émancipation.* [2]) Het jaar van de opheffing van het Staatstoezicht. *Abolition de la tutelle du gouvernement.*
[3]) 1e product, de †† beteekenen achtereenvolgens 600 995 KG., 494 811 K.G., 586 474 KG., 370 972 K.G., 582 770 K.G., 440 840 K.G., 748 117 K.G., 820 099 en 356 277 K.G. bovendien uitgevoerd naproduct tegen den prijs van *f* 6.00 per 100 K.G. vóór 1890, van 1890—1894 *f* 10.— en in 1895 en 1896 *f* 8.— per 100 K.G.
[4]) De §§ beteekenen achtereenvolgens 181 723 L., 353 665 L., 583 589 L., 970 293 L., 1 034 982 L., 846 695 L., 1 257 370 L., 421 504 en 148 753 L. vacuumpan bovendien uitgevoerd met een gemiddelden prijs van *f* 3.— per 100 L. [5]) Bovendien 26 420 K.G. in hooraschil tegen *f* 60.— per 100 K.G.

IV. AANDEEL DER VERSCHILLENDE LANDEN IN DE HANDELS- EN SCHEEPVAARTBEWEGING VAN SURINAME.

Part des différents pays au commerce et à la navigation de Surinam.

Bron: K. V.

A. Invoer.
Importation.

Jaren. *Années.*	Schepen. *Vaisseaux.* Nederland. *Pays-Bas.*	Schepen. Noord-Amerika. *Etats-Unis.*	Schepen. Andere staten. *Autres pays.*	Lasten of tonnen. *Tonnage.* [1]) Nederland. [2]) *Pays-Bas.*	Lasten of tonnen. Noord-Amerika. *Etats-Unis.*	Lasten of tonnen. Andere staten. *Autres pays.*	Waarde in duizendt. guld. *Valeur (en mill. flor.)* Nederland. *Pays-Bas.*	Waarde. Noord-Amerika. *Etats-Unis.*	Waarde. Andere staten. *Autres pays.*
1865	26	43	115	3 232	3 915	6 065	2 235	1 007	1 263
1870	24	38	143	2 952	3 199	5 641	1 783	901	1 358
1875	17	27	148	4 050	5 228	11 827	1 192	691	1 243
1880	23	19	223	5 076	4 729	14 860	1 391	786	1 737
1882	26	21	129	6 098	5 422	11 936	1 707	897	1 695
1883	30	21	198	5 944	5 800	39 410	2 073	1 017	2 079
1884	26	21	132	15 420	6 622	49 193	2 387	1 187	1 712
1885	21	18	160	17 335	5 131	49 075	2 292	1 068	1 449
1886	21	16	182	17 258	5 065	52 606	2 139	1 109	1 345
1887	25	12	193	16 834	4 326	53 258	2 529	968	1 555
1888	48	11	157	36 430	4 329	32 148	2 258	963	1 126
1889	39	9	164	44 642	3 199	13 053	2 590	1 008	1 295
1890	49	14	166	37 469	4 454	40 146	2 814	1 046	1 507
1891	41	12	154	38 778	4 059	39 965	2 691	1 880	1 303
1892	22	14	179	19 517	4 853	54 350	2 738	1 269	1 231
1893	23	17	166	19 715	5 795	56 031	3 227	1 226	1 277
1894	24	19	179	21 198	6 790	65 126	3 496	1 464	1 265
1895	25	10	181	21 144	4 011	73 215	2 930	997	1 275
1896	24	9	169	21 797	4 709	67 130	2 892	1 098	1 346

B. Uitvoer.
Exportation.

1865	12	39	122	1 510	3 641	7 699	684	681	871
1870	20	31	141	2 441	2 660	5 813	848	583	1 226
1875	19	27	151	4 252	5 311	12 424	439	682	1 288
1880	17	21	218	3 607	4 879	14 471	946	779	1 876
1882	9	18	144	2 392	4 900	15 317	632	908	2 146
1883	15	21	214	3 180	5 462	42 328	827	1 247	1 980
1884	17	15	138	11 880	4 791	52 649	858	1 151	1 655
1885	17	10	176	16 110	3 247	54 115	1 198	1 036	879
1886	16	14	180	15 984	4 927	53 005	1 057	922	1 058
1887	16	12	195	15 750	3 959	54 455	1 229	1 170	1 140
1888	48	12	158	35 533	4 624	32 477	1 475	1 083	758
1889	40	9	160	25 562	3 168	32 506	1 343	1 289	890
1890	46	12	168	36 805	3 920	39 974	1 532	1 482	1 259
1891	24	12	171	19 902	4 236	59 082	1 372	1 764	859
1892	22	11	182	19 371	3 652	55 063	1 363	1 485	1 003
1893	20	14	172	18 825	5 413	56 600	1 575	2 999	894
1894	24	15	184	22 943	6 050	65 551	1 544	2 183	1 336
1895	21	10	183	19 618	4 239	75 749	1 353	2 898	1 240
1896	20	10	168	20 596	5 515	64 769	1 493	2 155	744

[1]) Zie noot [1]) van tabel I B op pag. 116.

[2]) De sterke toeneming voor Nederland sedert 1884 en voor andere Staten sedert 1883 is daaraan toe te schrijven, dat telkens de geheele inhoudsgrootte der schepen van den Kon. W. I. Maildienst en van de Comp. Génér.-Transatlantique wordt genoteerd, terwijl door deze schepen gemiddeld slechts een vijfde der inhoudsgrootte voor den in- en uitvoer van Suriname wordt besteed.

V. AANGEKOMEN SCHEPEN OP CURAÇAO, NAAR LANDEN VAN HERKOMST.

Bron: K. V. *Navires entrés à Curaçao, par pays de provenance.*

Landen. *Pays.*	1891 Getal schepen.	1891 1000 M³.	1892 Getal schepen.	1892 1000 M³.	1893 Getal schepen.	1893 1000 M³.	1894 Getal schepen.	1894 1000 M³	1895 Getal schepen.	1895 1000 M³.	1896 Getal schepen.	1896 1000 M³.
Europa	63	212	67	251	33	105	8	6	7	7	6	7
Noord-Amerika. *Et. Unis.*	73	242	75	260	85	288	70	241	70	244	59	216
Z.-Amer. Venezuela	456	512	448	438	474	629	451	782	494	845	449	867
„ and. Staten	77	86	61	90	65	121	101	250	104	264	106	207
West-Ind. *Ind. occ.* Ned. Kol. *Col. néerl.*	415	17	450	18	472	21	469	18	478	21	467	23
West-Ind. *Ind. occ.* vreemde Kol. *Autres colonies.*	4	3	21	43	24	35	26	18	19	10	15	5
Totaal incl. uit Zee	1 158	1 169	1205	1106	1202	1109	1262	1291	1251	1321	1200	1328
Aangekomen vaartuigen op de kleine eilanden. *Navires entrés aux dépendances.*												
Bonaire	436	24	476	21	450	25	420	20	436	29	419	38
Aruba	269	31	279	18	234	22	235	20	251	19	277	29
St. Martin	267	71	284	75	496	73	216	89	234	98	209	73
St. Eustatius	237	11	398	14	379	14	330	12	307	13	329	14
Saba	176	10	174	8	171	9	162	9	158	7	135	7
Totaal	1385	147	1611	137	1730	143	1363	149	1386	166	1 369	161

V. Verkeersmiddelen.

Moyens d'échange et de transport.

I. SURINAAMSCHE BANK. *Banque de Surinam.*

Bron: V. S. B. A. Operatiën der Bank. *Opérations.*

Jaren. Ult° Dec.	Discontos. *Escomptes.*	Wissels. *Traites.* Verkocht. *Vendues.*	Wissels. *Traites.* Gekocht. *Achetées.*	Goud. *Or* Verkochte hoeveelheid KG.[1]) *Kilogr. vendus.*	Goud. *Or* Netto opbrengst. *Produit net.*	Discontorente. *Taux de l'escompte.*
1870	ƒ 3 261 615	ƒ 562 157	ƒ 588 145	—	—	9—11 %
1875	1 868 283	713 923	699 735	*	ƒ 6 000	9 %
1880	2 143 223	1 174 593	780 054	350	485 344	9 %
1883	2 718 027	1 578 943	1 326 421	144	193 663	9 %
1884	2 995 267	1 969 035	1 756 286	186	259 144	9 %
1885	3 319 196	2 357 698	1 420 087	578	820 551	9 %
1886	2 892 717	2 081 554	1 641 363	524	752 410	9 %
1887	2 550 439	2 278 912	1 685 866	603	879 642	9 %
1888	2 860 856	2 371 237	1 377 700	762	1 097 237	9 %
1889	2 674 669	2 451 757	1 441 803	575	833 451	8 %
1890	2 500 921	2 363 979	1 424 905	744	1 072 844	7—8 %
1891	2 378 739	2 347 284	1 351 460	526	808 884	7 %
1892	2 685 312	2 269 042	1 744 485	522	745 097	7 %
1893	2 411 812	2 548 069	2 119 729	579	837 786	7 %
1894	2 470 774	2 451 467	1 977 582	547	787 154	7 %
1895	2 741 706	2 704 881	2 098 975	392	577 885	*
1896	3 577 527	2 680 352	2 124 081	298	456 365	*
1897	3 771 679	2 592 228	2 264 635	290	443 872	*

[1]) In consignatie. Sedert 1885 ook eenig bijgekocht goud. De markt voor het goud is Nederland; sedert 1886 voor een klein gedeelte ook New-York.

B. Voornaamste posten der balans. *Princ. éléments du bilan.*

Bron: V. S. B.

Jaren. *Années.*	Disconto-portefeuille. *Portefeuille d'escompte.* Ult° Dec.	Specievoorraad. *Espèces.* Ult° Dec.	Bankbiljetten in omloop. *Circulation.* Ult° Dec.	Reservekas. *Réserve.* Ult° Dec.	In- en uitvoeren van specie. [1]) *Imp. et exp. d'espèces.*	Uitkeeringen. *Dividendes*
			Kapitaal *f* 1 000 000.			
1870	*f* 745 540	*f* 288 437	*f* 351 010	—	+ *f* 100 000	—
1875	444 951	*	488 945	—	— 83 720	—
1880	458 281	510 332	830 295	163 743	+ 221 000	6 %
			Kapitaal *f* 700 000.			
1883	543 010	633 539	952 450	170 180	+ *f* 171 000	7 %
1884	557 345	665 617	936 505	170 180	+ 1 000	5 %
1885	583 281	637 362	954 490	170 716	+ 44 000	5½ %
1886	410 208	591 760	1 009 105	171 253	— 2 000	5½ %
1887	469 737	775 206	1 008 205	173 398	+ 193 500	7 %
1888	497 594	694 327	1 112 875	175 000	+ 189 800	8 %
1889	540 272	685 495	1 083 120	175 000	+ 87 600	8 %
1890	502 951	723 447	1 121 670	175 000	+ 86 000	8 %
1891	474 449	752 272	1 155 385	175 000	+ 30 006	8 %
1892	481 868	650 117	1 104 920	175 000	+ 65 459	8 %
1893	450 802	755 645	1 410 595	175 000	— 261 000	9 %
1894	485 995	722 434	1 337 150	175 000	+ 83 560	9 %
1895	605 802	872 443	1 220 440	175 000	+ 134 180	9¼ %
1896	648 625	728 020	1 096 225	175 000	+ 88 500	9 %
1897	574 260	680 876	1 102 755	175 000	+ 42 800	9 %

[1]) Hierin alleen begrepen wat door de Bank ter aanvulling van den metaalvoorraad van Nederland of elders werd ontboden, of wat als overtollig naar Nederland werd teruggezonden.

II. Bank te Curaçao. *Banque à Curaçao.*

Bron: K. V.

Einde der Jaren. *Fin de l'année.*	Kapitaal. [1]) *Capital.*	Bankbiljetten (aangemaakte). [2]) *Billets.*	Gedeponeerde gelden. *Dépôts.*	Winst, ter beschikking van de koloniale kas. [3]) *Bons soldes pour le Trésor colonial.*	Uitstaande bedragen. *Prêts* Totaal.	Uitstaande bedragen. *Prêts* Waarvan op wisselbriev. *Dont sur traites*	Beschikbare kas. *Encaisse.*
1869	*f* 214 148	*f* 206 635	*f* 279	*f* 8 067	*f* 339 600	*f* 321 500	*f* 89 530
1880	289 265	148 700	6 839	8 094	389 075	375 850	63 823
1885	289 265	148 700	3 806	17 979	389 600	370 800	70 150
1887	289 265	148 700	3 859	19 731	451 150	439 150	10 405
1888	289 265	148 700	3 892	13 808	434 240	426 680	21 425
1889	289 265	148 700	3 535	15 942	356 480	354 480	100 963
1890	289 265	148 700	3 619	15 496	363 018	362 630	94 063
1891	289 265	148 700	3 738	15 270	352 930	352 930 [4])	104 044
1892	289 265	148 700	3 754	18 083	445 670	445 670 [4])	89 133
1893	289 265	148 700	3 715	19 345	435 680	435 680 [4])	100 346
1894	289 265	148 700	3 782	19 844	468 280	468 280	68 312
1895	289 265	148 700	3 713	19 356	434 380	434 380	7 329
1896	289 265	148 700	4 318	10 108	447 430	407 430	5 056

[1]) Gekweekt uit interesten, disconto's en premiën.

[2]) De bankbiljetten hebben sedert 1831 gedwongen koers. *Cours forcé depuis* 1831.

[3]) De winst werd van 1869—1880 voor de helft, sedert 1881 geheel in de koloniale kas gestort. *Le solde a été versé dans le Trésor, à moitié jusqu' en* 1880, *en total depuis lors.*

[4]) Incl. het bedrag uitstaande op gedep. speciën.

III. SPAARBANKEN. *Caisses d'épargne*

A. Koloniale spaarbank van Suriname. *Caisse d'épargne coloniale de Surinam.*
Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Inleg. *Versements.*	Rente als kapitaal bijgeschreven. *Rentes capitalisées.*	Teruggenomen. *Remboursements.*	Saldo te goed ult° Dec. *Solde dû aux déposants fin déc.* Totaal.	Waarvan toekomt aan Immigranten. *Dont dû à des immigrés.*
1887	*f* 180 181	*f* 6 175	*f* 225 106	*f* 299 451	*f* 155 683
1888	178 101	7 743	125 444	359 911	214 164
1889	209 648	7 375	149 559	427 375	186 075
1890	241 373	7 850	147 960	433 513	196 775
1891	195 608	6 523	149 543	414 054	140 380
1892	182 274	7 268	244 968 [1])	358 628	189 283
1893	227 434	8 462	149 446	445 078	*
1894	322 949	10 322	228 886	550 459	297 812
1895	315 783	11 681	333 774	544 366	218 116
1896	298 719	14 888	269 401	588 572	271 156

[1]) Hierin begrepen een som van *f* 86765 toekomende aan Britsch-Indische teruggekeerde immigranten, die in 1892 nog niet als uitbetaald kon worden afgeschreven, omdat de wisseltransactiën nog niet waren afgeloopen.

Bron: K. V. B. Spaar- en beleenbank op Curaçao. *Caisse d'épargne de Curaçao.*

Jaren. 1 Juli—30 Juni. *Années.*	Aantal beleggingen. *Versements.*	Bedrag van gestorte gelden. *Montant des versements.*	Saldo te goed. *Solde dû aux déposants.*	Kosten van administratie enz. *Frais d'administration, etc.*
1886/7	2 677	*f* 104 763	*f* 508 655	*f* 6 990
1887/8	2 911	123 699	525 642	8 111
1888/9	2 455	48 465	507 013	7 639
1889/90	*	*	508 480	7 593
1890/1	*	*	519 428	7 834
1891/2	*	*	514 625	7 500
1892/3	*	*	514 954	7 514
1893/4	*	*	505 060	7 758
1894/5	*	*	551 049	7 574
1895/6	*	*	555 113	7 652

IV. HYPOTHEKEN IN CURAÇAO EN O. *Hypothèques à Curaçao et dépendances.*
Bron: K. V.

Jaren. *Années.*	Inschrijvingen op 1° Januari. *Inscriptions au 1 Janvier.* Getal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Bijgekomen. *Nouvelles inscriptions.* Getal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*	Doorgehaald. *Radiations.* Getal. *Nombre.*	Bedrag. *Montant.*
1887	680	*f* 3 183 477	89	*f* 585 656	60	*f* 470 760
1888	709	3 298 373	79	488 820	86	433 475
1889	702	3 353 718	99	428 310	79	317 199
1890	722	3 464 829	89	314 892	97	279 186
1891	714	3 500 535	68	447 093	74	434 966
1892	708	3 512 662	82	370 521	73	382 250
1893	717	3 498 933	89	502 202	78	401 320
1894	728	3 599 815	102	427 082	83	356 870
1895	747	3 675 028	93	383 406	88	294 530
1896	752	3 763 904	94	550 882	107	499 392
1897	739	3 815 394				

Bron: V.K.W.I.M.

V. KONINKLIJKE WEST-INDISCHE MAILDIENST.
Service des paquebots sur les Indes Occidentales.

Jaren. *Années.*	Schepen eind van het jaar. *Vaisseaux (fin de l'année).*	Reizen. *Trajets.*	Voordeelig saldo der reisrekening. *Bon solde des comptes de voyage.*	Voordeelig saldo der exploitatierekening. *Bon solde du compte d'exploitation.*
1888	4	*	*f* 156 310	*f* 52 195
1889	3	12	231 419	98 254
1890	5	15	155 128	29 734
1891	6	18	197 202	37 230
1892	6	17	198 031	45 041
1893	6	17	378 398	161 809
1894	7	18	369 931	161 456
1895	7	17	363 460	168 566
1896	7	17	416 320	186 631
1897	8	19	329 827	127 040

VI. Bestuursmiddelen.

Administration.

I. LANDMACHT. *Armée.*

Bron: K.V.

A. Suriname.

Jaren. *Années.* (Ult°. van elk jaar.)	Schutterij te Paramaribo. *Garde nationale. à Paramaribo.*		Gewapende burgerwacht in de districten. *Garde civique armée. dans les districts.*		Garnizoen. *Garnison.*	
	Officieren. *Officiers.*	Onderoffic. en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*	Officieren. *Officiers.*	Onderoffic. en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*	Officieren. *Officiers.*	Onderoffic. en manschappen *Sous-officiers et soldats.*
1887	27	486	64	771	20	366
1888	27	487	64	1 315	22	367
1889	30	495	55	1 622	21	365
1890	28	439	56	1 577	20	351
1891	28	450	54	1 317	19	360
1892	27	373	57	1 163	20	386
1893	27	398	55	1 367	21	392
1894	27	376	56	1 479	21	422
1895	27	358	68	1 463	20	380
1896	26	417	64	1 438	22	372

Bron: K. V.

B. Curaçao.

Jaren. (Ult°. van elk jaar.)	Schutterij. *Garde nationale.*		Garnizoen. *Garnison.*	
	Officieren. *Officiers.*	Onderofficieren en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*	Officieren *Officiers.*	Onderofficieren en manschappen. *Sous-officiers et soldats.*
1887 [1])	26	383	9	231
1888	26	391	9	214
1889	26	335	8	199
1890	25	326	8	200
1891	27	369	9	198
1892	26	375	9	239
1893	30	362	9	252
1894	28	353	8	246
1895	27	360	9	228
1896	27	354	7	197

[1]) Eene reorganisatie der schutterijen, op de andere eilanden 29 Maart '82 tot stand gekomen, is bij gebrek aan personeel voor kader tot dusverre niet kunnen worden uitgevoerd. De schutterijen op deze eilanden zijn dus verdwenen. De Kol. Versl. van 1895 en 1896 vermelden dat het schutterijkorps op St. Eustatius in die beide jaren bestond uit 3 officieren en 25 onderofficieren en manschappen. In dat van 1897 kwam daaromtrent geene mededeeling voor.

II. RECHTSWEZEN. *Justice.*

Bron: K.V.

A. Suriname.

Jaren. *Années.*	Getal zaken bij het Hof van Justitie behandeld. *Causes devant la Cour de Justice.*			Getal zaken, bij de Kantongerechten [1]) en Ommegaande gerechten [2]) behandeld. *Causes devant les justices de paix et trib. ambiants.*			
	Burgerlijke zaken. *Causes civiles.*		Strafzaken. *Causes criminelles.*	Burgerlijke zaken. *Causes civiles.*		Strafzaken. *Causes criminelles.*	
	Aangebrachte zaken. *Causes introduites.*	Afgedane zaken. *Causes terminées.*	Aangebr. zaken. *Causes introduites.*	Aangebrachte zaken. *Causes introduites.*	Afgedane zaken. *Causes terminées.*	Bij de kantongerechten afgedaan. *Just. de paix.*	Bij de ommegaande gerechten afgedaan. *Trib. amb.*
1887	42	27	179	113	112	566	630
1888	33	30	151	109	109	612	588
1889	38	36	170	110	110	541	553
1890	66	41	166	83	79	671	642
1891	33	40	183	108	115	560	839
1892	51	50	202	104	102	665	609
1893	36	43	243	67	69	707	728
1894	49	40	260	82	80	465	850
1895	30	39	196	66	69	472	742
1896	94	85	247	115	120	428	722

[1]) Te Paramaribo, te Nickerie en Coronie. [2]) Alléén voor strafzaken; te Paramaribo en op de plantage Mariënburg.

B. Curaçao en Onderhoorigheden. *Curaçao et dépendances.*

Getal behandelde zaken en gedetineerden. *Causes jugées et détenus.*

Bron: K.V.

		Curaçao.		Onderh. raden van justitie kantong. *Dépendances, cours et just. de paix.*	Gedetineerden opgenomen in de gevangenissen gedurende het jaar *Détenus écroués pendant l'année.*		
		Hof van Justitie. *Cour.*	Kantongerecht. *Just. de paix.*		Op Curaçao.		Elders. *Ailleurs.*
					Raadhuis.	Huis van arrest. [1])	
1890	Burgerlijke zaken..	17	66	44			
	Strafzaken.....	50	86	79	69	416	52
	Beschikkingen.....	70	7	15			
1891	Burgerlijke zaken..	24	45	45			
	Strafzaken.....	39	167	72	79	348	67
	Beschikkingen.....	74	9	20			
1892	Burgerlijke zaken..	27	60	42			
	Strafzaken.....	45	170	59	71	479	56
	Beschikkingen.....	67	10	27			
1893	Burgerlijke zaken..	32	78	54			
	Strafzaken.....	42	84	66	74	344	64
	Beschikkingen.....	89	8	13			
1894	Burgerlijke zaken..	25	68	17			
	Strafzaken.....	57	208	65	120	283	61
	Beschikkingen.....	60	12	4			
1895	Burgerlijke zaken..	22	80	39			
	Strafzaken.....	56	222	93	150	323	68
	Beschikkingen.....	80	13	26			
1896	Burgerlijke zaken..	44	59	37			
	Strafzaken.....	53	199	117	137	345	130
	Beschikkingen.....	104	20	18			

[1]) Het zoogen. fiscalaat te Willemstad: Opname wegens desertie uit den scheepsdienst, verstoring der orde op openbare plaatsen, niet betalen van boeten, e. a.

VII. Koloniaal budget.
Budget colonial.

I. TOTAAL DER UITGAVEN EN ONTVANGSTEN. [1])
Dépenses et recettes.

Bronnen: K. V. en B. H. 2e K.

Jaren. *Années.*	Suriname. Uitgaven. *Dépenses.*	Suriname. Ontvangsten. *Recettes.* Belasting, enz. *Impôts etc.*	Suriname. Ontvangsten. *Recettes.* Bijdrage uit 's Rijks schatkist. *Subvention de la métropole.*	Curaçao. Uitgaven. *Dépenses.*	Curaçao. Ontvangsten. *Recettes.* Belasting, enz. *Impôts, etc.*	Curaçao. Ontvangsten. *Recettes.* Bijdragen uit Rijks schatkist. *Subvention de la métropole.*
	f 1000.	*f* 1000.	*f* 1000.	*f* 1000.	*f* 1000.	*f* 1000.
1867.	1 177	738	439	530	370	160
1872.	1 157	921	236	422	365	58
1877.	1 483	1 054	428	514	314	200
1882.	1 461	1 212	248	552	587	—
1887.	1 524	1 402	123	620	606	—
1889.	1 584	1 450	133	699	778	—
1890.	1 548	1 532	16	672	597	—
1891.	1 792	1 580	212	764	764	—
1892.	1 769	1 573	196	809	809	—
1893.	1 859	1 723	136	705	705	—
1894.	1 881	1 803	78	719	719	—
1895.	2 006	1 827	179	685 [2])	582 [2])	103 [2]) [4])
1896. [3])	2 271	2 042	228	705	507	201
1897. [3])	2 245	2 017	229	707	615	92
1898. [3])	2 348	2 141	207	700	638	62

[1]) Deze tabel werd welwillend aan het Departement van Koloniën gereviseerd.
[2]) Voorloopige opgaaf. *Chiffres non définitifs.* [3]) Begrootingscijfers. *Evaluations budgétaires.*
[4]) Vermoedelijk zal circa 28 m. nog uit de saldo's van vorige diensten kunnen worden bestreden.

II. OVERZICHT VAN DE OPBRENGST DER VOORNAAMSTE BELASTINGEN IN SURINAME.

Bron: K. V. *Rendement des principaux impôts.* (*Suriname*).

Dienstjaar. *Exercices.*	Invoerrechten. *Droits d'entrée.*	Uitvoerrechten. *Droits de sortie.*	Accijns op het binnenl. gedistilleerd. *Accise des spiritueux.*	Personeel. *Impôt dit personnel.*	Patentrecht. *Patentes.*	Belasting op de huurwaarde der huizen. *Impôt s. l. valeur locative.*	Erf- en grondpacht en concessierecht. *Emphytéose, rentes foncières etc.*	Tonnegeld der schepen. *Droits de tonnage.*	Zegelrecht. *Timbre.*	Successie en overgangsrecht. *Succession.*
	f 1000	*f* 1000	*f* 1000	*f* 1000	*f* 1000	*f* 1000	*f* 1000	*f* 1000	*f* 1000	*f* 1000
1887	542	134	103	107	77	29	111	22	33	11
1888	522	118	121	99	48	28	105	9	36	10
1889	652	114	113	91	49	30	101	8	37	12
1890	720	110	123	89	53	32	86	9	43	11
1891	715	91	102	83	51	33	97	8	32	15
1892	734	92	87	85	53	37	101	9	49	43
1893	842	99	109	89	54	38	130	8	44	8
1894	925	83	117	101	64	39	119	9	37	11
1895	929	74	102	98	66	38	150	8	42	6
1896	954	61 [1])	125	99	65	38	144	8	44	3

[1]) Belasting op goud; de uitvoerrechten zijn afgeschaft.

Lijst van Statistische Bescheiden,

welke blijkens aankondiging in de Nederlandsche Staatscourant of andere opgaven, van wege de onderscheidene Departementen van Algemeen Bestuur laatstelijk het licht hebben gezien.

Departement van Buitenlandsche Zaken.

Consulaire verslagen en berichten. Jaargang 1897 en 1898 gedeeltelijk. (J. H. de Bussy, Amsterdam, *f* 3.— per jaargang).

Departement van Justitie.

Gerechtelijke Statistiek van het Koninkrijk der Nederlanden over 1896. (Gebr. J. en H. van Langenhuysen, *f* 1.50).

Statistiek van het gevangeniswezen over het jaar 1896. (Gebr. J. en H. van Langenhuysen *f* 1.—).

Verslag van de Commissie van onderzoek in zake de afbreuk door den arbeid in gevangenissen, Rijks-werkinrichtingen en Rijksopvoedingsgestichten aan den arbeid in de vrije maatschappij gedaan. (Gebr. J. en H. van Langenhuysen, *f* 1.—).

Departement van Binnenlandsche Zaken.

Verslag aan de Koningin-Weduwe, Regentes van de bevindingen en handelingen van het veeartsenijkundig staatstoezicht over 1896. (Gebr. Belinfante, *f* 0.50).

Verslag van den staat der hooge-, middelbare en lagere scholen in het Koninkrijk der Nederlanden over 1896/97. (Gebr. Belinfante, *f* 1.—).

Verslag aan de Koningin-Weduwe, Regentes van de bevindingen en handelingen van het geneeskundig staatstoezicht over 1895. (Gebr. Belinfante, *f* 1.50).

Redevoering van den Minister van Financiën, uitgesproken in de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 24 September 1897, bij de aanbieding der ontwerp-begrootingswetten voor 1898, benevens die ontwerpen met de daarbij behoorende memoriën van toelichting, uitgewerkte staten en verdere bijlagen. (Boekhouder en kassier der Nederlandsche Staatscourant en van het Staatsblad, *f* 3.50).

Statistiek van den loop der bevolking in Nederland over 1895. (Gebr. Belinfante *f* 0.40).

Verzameling van verslagen, betrekking hebbende op de van Rijkswege gesubsidieerde proefvelden, het landbouwonderwijs, de Rijkslandbouw proefstations, het veeartsenijkundig onderwijs en de paarden- en veefokkerij, als tak van Staatszorg 1896/7. (Gebr. Belinfante, *f* 0.10).

Verslag van het onderzoek naar de financiëele gevolgen, welke verbonden zullen zijn aan het verleenen van pensioen aan de weduwen en weezen der openbare lagere onderwijzers. (Gebr. Belinfante, *f* 1.—).

Vijfjarig overzicht van de sterfte naar den leeftijd en de oorzaken van den dood in elke gemeente van Nederland gedurende 1890—1894. (Gebr. Belinfante, *f* 1.—).

Departement van Financiën.

Statistiek van den in-, uit- en doorvoer van het Koninkrijk over 1896. ('s Gravenhaagsche Boek- en Handelsdrukkerij, voorheen Gebr. Giunta d'Albani, (2 dln. *f* 4.— per deel).

Bescheiden betreffende de geldmiddelen, 22e stuk, 1e gedeelte: Mededeeling van de opbrengst der belastingen en andere middelen en van verschillende bijzonderheden met de heffing der belastingen in verband staande. 2e gedeelte: Statistiek der domeinen over 1896. (Martinus Nijhoff, *f* 1.— per deel).

Departement van Waterstaat, Handel en Nijverheid.

Verslag over den landbouw in Nederland over 1894 en 1895, 1e gedeelte. (Gebr. Van Cleef, *f* 0.75).

Statistiek der scheepvaart over 1896. 1e gedeelte: koopvaardijvloot, scheepvaartbeweging, bemanning. 2e gedeelte: strandingen, schipbreuken en andere ongevallen. 3e gedeelte: vrachtvaart door Nederlandsche schepen op vreemde havens. (Gebr. Van Cleef, *f* 0.50 per deel).

Verslag van den Raad van Toezicht op de spoorwegdiensten over den toestand van de spoorwegen en daartoe behoorende werken en gebouwen en over de uitoefening van de spoorwegdiensten gedurende het jaar 1896. (Gebr. Van Cleef, *f* 0.25).

Verslag aan de Koningin-Weduwe, Regentes over de openbare werken van het jaar 1896. (Gebr. Van Cleef, *f* 1.50).

Verslagen betrekkelijk den dienst der Posterijen en Telegraphie over 1896. Idem der Rijkspostspaarbank. (Gebr. Van Cleef, *f* 1.— en *f* 0.50).

Verslag van den staat der Nederlandsche Zeevisscherijen over 1896. (Gebr. Van Cleef *f* 1.—).

Statistiek met overzichtskaart der scheepvaartbeweging op de rivieren en kanalen in Nederland in 1896. (Gebr. Van Cleef *f* 1.—).

Statistiek van de philanthropische Spaar- en Leenbanken in Nederland over 1895. (Gebr. Van Cleef, *f* 1.—).

Statistiek van het vervoer op de spoor- en tramwegen over het jaar 1896 met daarbij behoorende kaart. (Gebr. van Cleef, *f* 0.50).

Verslag van de inspecteurs van den arbeid over 1895—1896. (Gebr. van Cleef *f* 2.50 per compleet en *f* 0.50 per afz. uitgeg. exempl.).

Overzicht der scheepsvaartwegen in Nederland met overzichtskaart en schetskaarten (3e uitgaaf) (Gebr. van Cleef *f* 2.50).

Departement van Kolonlën.

Verslag over de burgerlijke openbare werken in Nederlandsch-Indië over het jaar 1895. (Martinus Nijhoff, *f* 4.50), (Gebr. J. en H. van Langenhuijsen, *f* 4.50).

Uitgaven van de Centrale Commissie voor de Statistiek

bij de firma Gebr. Belinfante te 's-Gravenhage verkrijgbaar gesteld.

Jaarcijfers (Binnenland), jaargang 1892—1896, per jaarg. . . . . *f* 1.25

" (Koloniën), " 1891—1896, " " . . . . . " 0.75

Maandcijfers en andere periodieke opgaven, no^s 1—10, à *f* 0.30 per nummer.

AANHANGSELS BIJ DE MAANDCIJFERS.

Bij n°. 6. Overzicht van de sterfte in de jaren 1891 en 1892 van mannen tusschen 18 en 50 jaren, met onderscheiding naar het beroep, den leeftijd en de doodsoorzaken.

" " 7. Overzicht van het aantal kiezers voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal, de Provinciale Staten en de Gemeenteraden in de jaren 1850—1896.

" " 8. Uitkomsten van een onderzoek naar het verband tusschen welstand, nataliteit en kindersterfte in Amsterdam.

" " 9. Statistisch overzicht van het betrekkelijk schoolverzuim op de lagere scholen in de arrondissementen Meerssen, Utrecht en Hoogeveen in het jaar 1896.

" " 10. Uitkomsten van een onderzoek naar het verband tusschen welstand, nataliteit en kindersterfte in Dordrecht.

BIJDRAGEN TOT DE STATISTIEK VAN NEDERLAND.

I. Statistiek der Arbeidersvereenigingen. . . . . *f* 0.90

II. Onderzoek naar het verbruik van sommige voedings- en genotmiddelen . . . . . " 0.75

III. Overzicht van de loonen en den arbeidsduur bij Rijkswerken in 1894 . . . . . " 0.75

IV. Onderzoek naar de geschiedenis en werkzaamheid der Vakvereenigingen . . . . . " 0.90

V. Sterftetafels voor Nederland, bewerkt door Dr. A. J. van Pesch, Hoogleeraar te Amsterdam, lid der Centrale Commissie voor de Statistiek. (Hollandsche en Fransche uitgave). . . . . " 0.90

VI. Overzicht van den loop der koop- en pachtprijzen van landerijen in de jaren 1882 tot en met 1896 . . . . . " 0.75

JAARCIJFERS

uitgegeven door de Centrale Commissie voor de Statistiek.

KOLONIËN.

1896 en vorige Jaren.

Annuaire Statistique des Pays-Bas

publié par la Commission Centrale de Statistique.

COLONIES.

1896 et années antérieures.

's Gravenhage.
GEBR. BELINFANTE.
1898.

Digitized by Google

Digitized by Google

32101 074943901

Digitized by Google

Digitized by Google